10371. IV. 4. F.

4°

XII 4°

Incipit epistola sancti Hieronymi ad Paulinũ p̄sbyterꝝ: de oĩb⁹ diuine hystorie libris. Capl'm I

K K LYCEAL BIBLIOTHEK ZU LAIBACH

Rater Ambrosius tua mihi munuscula perferens: detulit simul ⁊ suauissimas litteras: que a p̄ncipio: amicitiaꝝ fidez: probate iam fidei: ⁊ veteris amicitie noua preferebant. Uera enim illa necessitudo ē: ⁊ christi glutino copulata: quã nõ vtilitas rei familiaris: non presentia tantum corporũ: nõ subdola ⁊ palpans adulatio: sꝫ dei timor: ⁊ diuinarum scripturaꝝ studia conciliant. Legimus in veteribus hystorijs: quosdam lustrasse prouincias: nouos adijsse ppl'os: maria transisse: vt eos q̊s ex libris nouerant: coraꝫ q̊ꝫ viderent. Sic pythagoras memphiticos vates: sic plato egyptum et archytam tarentinum: eamq̊ oram italie que quondam magna grecia dicebatur: laboriosissime pagrauit: vt q athenis magister erat ⁊ potens: cuiusq̊ doctrinas achademie gymnasia p̄sonabant: fieret pegrinus atq̊ discipulus: malens aliena verecunde discere q̃ꝫ sua impudenter ingerere. Seniq̊ cum litteras quasi toto orbe fugientes p̄sequitur: captus a piratis ⁊ venundatus: tyranno crudelissimo paruit: ductus captiuus vinctus et ꝟuus: tñ qꝛ philosophus: maior emente se fuit. Ad titum liuium lacteo eloquentie fonte manantem: de vlmis hispanie galliarũq̊ finibus quosdam venisse nobiles legim⁹: ⁊ q̊s ad contemplationẽ sui roma nõ traxerat: vnius hoĩs fama p̄duxit. Habuit illa etas inauditum oĩbus seculis: celebradũq̊ miraculum: vt vrbem tantam ingressi: aliud ex̄ vrbeꝫ quererẽt. Apollonius siue ille magus (vt vulgus loqtur) siue philosophus (vt pithagorici tradũt) ĩtrauit persas: p̄transiuit caucasuꝫ: albanos: sythas massagetas: opulentissima ĩdie regna penetrauit: ⁊ ad extremum latissimo phison amne trãsmisso p̄uenit ad bragmanas: vt hiarcham in throno sedentem aureo et de tantali fonte potantem: inter paucos discipulos: de natura: de moribus: ac de cursu dierum ⁊ siderum audiret docentez. Inde p̄ elamitas: babylonios: chaldeos: medos: assyrios: parthos: syros: phenices: arabes: palestinos reuersus ad alexãdriam: perrexit ad ethiopiam vt gymnosophistas ⁊ famosissimam solis mẽsaꝫ videret ĩ sabulo. Inuenit ille vir vbiq̊ q̊d disceret: ⁊ semp̄ proficiẽs: semp̄ se melior fieret. Scripsit sup̄ h̊ plenissimo octo voluminib⁹: philostrat⁹ II

Quid loquar de seculi hoĩbus cum apl's Paulus: vas electionis et magister gentium: qui de ꝯscientia tanti in se hospitis loquebatur dicens: an exp̄imentum queritis ei⁹: qui in me loquitur christus: post damascum arabiamq̊ lustratam: ascendit hierosolymam vt videret petrum: ⁊ mãsit apud eũ diebus q̃ndecim. Hoc enim mysterio hebdoadis ⁊ ogdoadis: futurus gentium predicator instruendus erat. Rursũq̊ post ãnos quatuordecim assumpto barnaba ⁊ tito: exposuit cum apl'is euangelium: ne forte ĩ vacuum curreret aut cucurrisset. Habet nescio quid latentis energie: viue vocis actus: ⁊ in aures discipuli de auctoris ore transfusa fortius sonat. Uñ ⁊ eschines cũ rhodi exularet: et legeretur illa demosthenis oratio quã aduersus eaꝫ habuerat: mirantibus cunctis atq̊ laudantibus suspirans ait. Quid: si ipsam audissetis bestiam: sua verba resonantem? III

Nec hoc dico: q̊ sit aliq̃d ĩ me tale: q̊d vl' possis a me audire vel velis discere: sꝫ q̊ ardor tuus ⁊ discendi studiuꝫ etiã absq̊ nobis p̄ se probari debeat. Ingeniuꝫ docile: ⁊ sine doctore laudabile est. Non q̃d inuenias: sꝫ quid queras ꝯsideramus. Mollis cera ⁊ ad formãdũ facilis: etiam si artificis ⁊ plaste cessent manus: tñ virtute totũ est q̃cq̃d esse põt. Paulus apostolus ad pedes gamalielis legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur: vt armat⁹ spũalibus telis: postea doceret ꝯfidenter. Arma enim nr̃e militie non carnalia sunt: sꝫ potentia dei ad destructõem munitionum: ⁊ cogitatões destruentes ⁊ omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiã dei: et captiuantes oẽm intellectum ad obediendum christo: et parati subiugare oẽm inobedientiam. Timotheum scribit ab infantia sacris litteris eruditum: ⁊ hortatur ad studium lectionis: ne negligat gratiam que data sit ei p̄ impositionem man⁹ presbyterij. Tito precipit: vt ĩter ceteras virtutes episcopi: quas breui ꝟmone depinxit: scientiam q̊ꝫ non negligat scripturarum obtinentem ingt eum qui secundum doctrinam est: fidelẽ ꝟmonem vt potens sit exhortari in doctrina sana: ⁊ contradicentes reuincere. IIII

Sancta q̃ppe rusticitas solum sibi prodest ⁊ quãtum edificat ex vite merito eccl'iaꝫ christi: tñ nocet si destruentibus nõ resistat. Malachias p̄ha ĩmo p̄ malachiam dñs ĩterrogauit sacerdotes legẽ. In tñ sacerdotis officiũ

est:interrogatus rñdere de lege. Et in deuteronomio legimus. Interroga pꝛem tuū et annūciabit tibi maiozes tuos ⁊ dicent tibi. In psalmo q̄z centesimo decimooctauo. Dātabiles mihi erant iustificationes tue: in loco pegrinatōis mee. Et in descriptōe iusti viri:cum eū arbozi vite dauid que ē in paradiso ꝓparet:inter ceteras ⁊tutes ħ etiam ītulit. In lege dñi volūtas eius:⁊ in lege eius meditabit die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visionis ait: iustos fulgere q̄si stellas:⁊ itelligētes.i. doctos quasi firmamentū. Uides quantum int̄ se distant iusta rusticitas ⁊ docta iusticia? Alij stellis alij celo ꝓparant. Q̄z iux̄ hebꝛaicam veritatem vtrūq̄z de eruditis possit intelligi. Ita enim apud eos legimus. Qui aūt docti fuerint fulgebunt q̄si splendoꝛ firmamēti:⁊ q ad iusticiam eruditū multos:q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. Cur dicitur. Paulus apl'us vas electionis? Nempe qꝛ vas legis:⁊ scripturarū sanctaꝛ erat armariū. Phariseī stupēt in dñi doctrina:et miranť in petro ⁊ iohāne quō legem sciant:cū litteras non didicerint. Quicqd enim alijs exercitatio ⁊ quotidiana i lege meditatio tribuere solet:illis ħ spūs sanctus suggerebat. Et erant iux̄ qō scriptum est docibiles deo. Duodecim āgnos saluatoꝛ īpleuerat:⁊ i templo sedens de questionibus legis interrogās:magis docet dum pꝛudenter interrogat. Nisi forte rusticū petrum:rusticum iohānez dicimus: quoꝛ vterq̄z dicere poterat:⁊ si impius ꝟmone: nō tñ scientia. Johānes rusticus:piscatoꝛ indoctus. Et vnde illa voꝛ obsecro. In ꝓncipio erat verbū:et ꝟbuz erat apud deum:⁊ deus erat verbū? Logos grece:multa significat. Hā ⁊ verbū est:⁊ ratio:⁊ suppntatio:⁊ causa vniuscuiusq̄z rei:ꝑ quā sunt fingťa que subsistunt:que vniuersa recte itelligim⁹ i christo.

Hoc doct⁹ palto nesciuit: ħ demosthenes eloquens ignoꝛauit. Perdā ingt sapiaz sapientium: et pꝛudentiam pꝛudentium repꝛobabo. Uera sapientia ꝓdet falsam sapiam:⁊ q̄z̄ stulticia pꝛedicatōis in cruce sit:tñ paulus sapientiam logtur inter perfectos. Sapiam aūt nō secti istius: que destruit̄:nec ꝓncipiuz huius sectī sz logtur dei sapiam in mysterio absc̄ditaz quā pꝛedestinauit deus ante secula. Dei sapia christus est. Christus enim dei ꝟtus ⁊ d⁹ sapia. Hec sapia in mysterio absc̄dita est de qua et noni psalmi titulus pꝛenotať:pꝛo occultis filij: i quo sunt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei absconditi. Et q ī mysterio absc̄ditus erat: pꝛedestinatus est ante secula:pꝛedestinatus aūt ⁊ pꝛefiguratus in lege et pꝛophetis. Uñ ⁊ ꝑphe appellabanť videtes:quia videbant eū quē ceteri non videbant. Abꝛaham vidit diem eius:⁊ letatus est. Aperiebanť celi eę chieli:q ꝑpło peccatoꝛi clausi erāt. Reuela īquit dauid oc'os meos:⁊ ꝓsiderabo mirabilia ō lege tua. Lex enim spūalis est:⁊ reuelatiōe opus est vt intelligatur:ac reuelata facie dei gl'iaz ꝓtēplemur. Liber in apocalypsi septem sigillis signatus oēdi tur:quē si dederis hoi sciēti litteras ꝟt legat:rñdebit tibi. Nō possum. Signatus est enim. Quanti hodie putant se nosse litteras:tenent signatū libꝝ nec apire pñt nisi ille reseraueīt q ħz clauē dauid q apit et nēo claudit:claudit ⁊ nēo apit. In actib⁹ apostoloꝛ:sanctus eunuchus imo sanctus vir:sic enim eu⁹ sancta scriptura cognominat: cū legeret isaiam ꝑphām:interrogatus a philippo: putas ne intelligis que legis? rñdit. Quō possum nisi aliqs me docuerit. Ego vt de me loquar iterum nec sanctioꝛ sum hoc eunucho:nec studiosioꝛ q de ethiopia idest de extremis finibus mūdi:venit ad tēplum:⁊ eligt aulam regiam:⁊ tantus amatoꝛ legis fuit diuine atq̄z scie vt etiam in vehiculo litteras legeret sacras. Et tñ cuz libꝝ teneret:⁊ ꝟba dñi in cogitatione ꝓciperet:lingua volueret:labijs personaret:ignoꝛabat eū quē in libꝛo nesciens venerabatur. Uenit philippus:oñdit ei iesum: q clausus latebat in lr̄a. O mira doctoꝛis ꝟtus. Eadē hoꝛa credidit eunuchus:baptiçatur:fidelis ⁊ sanct⁹ magister efficit̄ de discipulo:plus ī dekto fonte eccl'ie q̄z in aurato synagoge tēplo repperit. VI

Hec a me pstricta sunt breuiter neq̄z enim epistolaris āgustia euagari longius patiebatur:vt intelligeres te i scripturis sacris fiue pꝛecio ⁊ monstrāte semitam:nō posse īgredi. Taceo ō grāmaticis:rbetoꝛicis:philosophis: geometris:dialecticis:musicis:astronomicis: astrologis:medicis:quoꝝ scientia moꝛtalib⁹ satis vel vtilissima est:⁊ in tres ptes scinditur:in doctrinaz:rationem:⁊ vsum. Ad minoꝛes artes veniaz:et que non tam lingua q̄z manu administrant. Agricole: cementarij: fabꝛi metalloꝛ:lignoꝛumq̄z cesoꝛes: lanarij q̄z ⁊ fullones: et ceteri q variā supellectilē ⁊ vilia opuscula fabꝛicant:absq̄ doctoꝛe esse nō pñt qō cupiunt. O medicoꝝ est ꝓmittūt medici tractant fabꝛilia fabꝛi. Sola scripturaꝝ ars ē quā sibi passim oēs vendicāt. Scribim⁹ indocti:docti q̄z poemata passim. Hanc garrula anus:hanc delirus senex: hanc sophista ꝟbosus: hāc vniuersi p sumunt:lacerant:docent añq̄z discant. Alij abducto supcilio grādia ꝟba trutinantes: iter mulierculas ō sacris lr̄is philosophāť. Alij discūt,prohpudoꝛa feminis qō viros doceāť:⁊ ne paꝝ hoc sit:q̄dam facilitate ꝟboꝝ īmo audacia edisserūt alijs. qō ipſi non intelligūt. Taceo de meis sil'ibus:quis si forte ad scripturas sanctas p⁹ seculares lr̄as venerint:et ꝟmone ꝓposito aures ꝑpl'i mulserint:gcqd dixerint hoc legem dei putant. Nec scire dignātur qd ꝑphe qd apl'i senserint:sz ad sensuz suū incongrua aptant testimonia:q̄si grande sit ⁊ non vitiosissimū dicendi genus depꝛauare sententias et ad voluntatem suā sacram scripturam trahere repugnātē. Quasi nō legerimus homeroc̄tonas ⁊ virgiliocentonas:ac non sic etiaz ⁊ maronē sine christo possimus dicere chistianum:qꝛ scripserit. Jam redit ⁊ ꝟgo:redeūt saturnia regna. Jā noua pꝛogenies:celo demittit̄ alto. Et pꝛem loquētem

030028314

ad filiū. Nate mee vires: mea magna potētia solꝰ Et post ꝟba saluatoris in cruce. Talia perstabat memorās: fixusq; manebat. Puerilia sunt hec: et circulatorꝝ ludo similia: docē qō ignores: imo vt cuꝫ stomacho loq̄r: nec ꝫ gdē scire qō nescias. VII

Videlicet manifestissima est genesis: in q̄ de creatura mūdi: de exordio generis humani: ō diuisione ēre: de ꝛfusione linguarū: de descensiōe vsq; ad egyptū scribit hebreoꝝ. Patet exodus cū decē plagis: cū decalogo: cum mysticis diuinisq; ꝓceptis. In ꝓmptu ē leuiticus liber: in quo singula sacrificia: immo singule pene syllabe ⁊ vestes aron ⁊ totus ordo leuiticꝰ spirāt celestia sacra. Numeri ꝟo nōne totiꝰ arithmetice ⁊ ꝓphetie balaā: et quadragintaduaꝝ mansionuꝫ p̄ heremū mysteria ꝓtinent: Deuteronomium ꝟo secūda lex ⁊ euangelice legis p̄figuratio: nōne sic ea ꝫ q̄ ꝓora sunt: vt tū noua sint oīa de veteribꝰ. Ducuscq; moyses: ducuscq; pentateuchus: quibus gnoq; verbis log se velle apl'us in ecclia gloriatur Iob exemplar patientie que nō mysteria suoꝝ sermone ꝛplectit? Prosa icipit versu labit: pedestri ꝓmōe finit: oēscq; leges dialectice: ꝓpositōe: assūptione: ꝛfirmatōe: ꝛclusione: determinat. Singula in eo ꝟba plena sunt sensibus: ⁊ vt de ceteris sileā resurrectōem corpoꝝ sic ꝓphetat: vt nullus de ea manifestius vel cautiꝰ scripserit. Scio ingt q; redēptor meus viuit: ⁊ in nouissimo die de terra resurrecturus sum: ⁊ rursum circūdaboꝝ pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deū/ quē visurus sum ego ipse ⁊ oculi mei ꝛspecturi sunt: ⁊ nō alius. Repo/sita est hec spes mea in sinu meo. Veniam ad iesū naue: q̄ typum dñi non solū in gestis: vez etiam i noīe p̄fert. Transit iordanez: hostiū regna subuertit: diuidit ēram victori ppl'o: ⁊ p̄ singulas vrbes: viculos mōtes: flumina: torrentes atq; ꝛsinia ecclesie celestisq; irl'm spūalia regna ō̄scripsit. In iudicū libꝝo quot ꝓncipes ppl'i: tot figure sc̄i. Ruth moabitis isaie explet vaticinium dicentis: emitte agnū dñe dñatorem ēre: de petra deserti ad mōtez filie syon. Samuel in heli mortuo ⁊ in occisione saul veterē legez abolitā mōstrat: porro i sadoch atq; dauid noui sacerdotij nouiq; impij sacra testat. Malachim idest ēgum ⁊ quartus regū liber a salomone vsq; ad iechoniā: et a ieroboam filio nabath vsq; ad osee q̄ ductus ē in assyrios: in regnū iuda: ⁊ regnū describit isrl'. Si hystoriā respicias ꝟba simplicia sunt: si in litteris sensum latētē inspexeris ecclie paucitas ⁊ hereticoꝝ ō̄ eccl'iam bella narrantur. Duodecim ꝓphe in vnius voluminis angustias coartati: multo aliud q̄ sonant i ſra p̄figurant. Osee crebro noīat effraim: samariā ioseph: iezrabel: ⁊ vxorem fornicariā: ⁊ fornicationis filios: ⁊ adulteram cubiculo clausam mariti: multo tpe sedere viduā: ⁊ sub veste lugubri mariti ad se reditum p̄stolari. Ioel filius fatuel describit ēram duodecim tribuū: eruca: bruco: locusta: rubigine vastante ꝛsumptaꝫ: ⁊ post euersionē priozis ppli effusum iri spm̄ sc̄m̄ sup̄ suos dei et ancillas. i. sup centū viginti credentiū noīa: ⁊ effusum iri in cenaculo syon. Qui cētū viginti ab vno vsq; ad qndecim paulatim ⁊ p̄ incremēta surgētes qndecim graduū numez efficiūt: q̄ i psalterio mystice ꝓtinent. Amos pastor ⁊ rusticus ⁊ rubozum moza distringens paucis verbis explicari nō pōt Quis enim digne exp̄mat tria et quatuoꝝ scelera damasci gaze tyri et idumee et filiozum āmon et moab: ⁊ in septimo ⁊ octauo gradu iude ⁊ ysrahel? Dic logtur ad vaccas pingues que sunt in samarie mōte: ⁊ ruituram domū maiozez minozemq; testat. Ipse cernit victozem locuste: ⁊ stantē dñm sup̄ muz litum vel adamātinum: ⁊ vncinū pomorum atrahentem supplicia peccatoꝝ: ⁊ famē i terra: non famē panis: nec sitim aq̄: sz audiēdi verbum dei. Abdias q̄ interp̄retat̄ seruus dñi ꝓnat ō̄ edom: ⁊ sanguineu terrenūq; frēm: frīs q̄s iacob semp emulum basta ꝓcutit spūali. Jonas pulcherrima colūba naufragio suo passionem dñi p̄figurans: mūduꝫ ad pnīam reuocat: ⁊ sub noīe niniue gentibus salutem nūciat. Micheas demozasti: coheres ch̄risti vastatōem annūciat filie latronis: et obsidionem ponit ō̄ eā: q̄z maxillā ꝓcusserit iudicis isrl'. Naum ꝛsolatoz oz̄ increpat ciuitatē sanguinū: ⁊ post euersionem illius logtur: ecce super montes pedes euāgeliçantis ⁊ annūciatis pacez. Abacbuc luctatoz fortis ⁊ rigidus stat sup̄ custodiam suaz: ⁊ figit gradū sup̄ munitiōez vt ch̄ristū in cruce ꝓmplet̄: et dicat: operuit celos gl'ia eius: ⁊ laudis eius plena est terra: splendoz eius vt lux erit coznua in manibꝰ eius: ibi absc̄ōdita ē fortitudo eius. Sophonias sepculatoz et archanaꝝ dei cognitoz: audit clamozem a porta piscū: et cuilatum a secūda: ⁊ ꝓtritōez a collibus. Indicit quoq; vlulatum hiratozibus pile: qz ꝓtriuit oēs ppl'us chanaan: diripti sunt vniuersi q̄ inuoluti erāt argēto. Aggeus festiuus ⁊ letus: q̄ seminauit in lachrymis vt in gaudio meteret. destructū templū edificat: deūq; p̄sem inducit loquētez: adhuc vnū modicūq; ⁊ ego ꝓmouebo celuꝫ ⁊ ēram ⁊ mare ⁊ aridam: ⁊ mouebo oēs gentes: ⁊ veniet desideratus cūctis gentibus. Zacharias memoz dñi sui multiplex in ꝓphia: iesum vestibus sordidis indutuꝫ: et lapidem oculoꝝ septem: candelabrūq; aureū cuz totidem lucernis quot oculis: duas q̄s oliuas a sinistris lāpadis cernit: ⁊ a dexteris: vt post equos rufos nigros varios ⁊ albos: et dissipatas quadrigas ex effraim: ⁊ equū de irl'm: pauperem regem vaticinetur: ⁊ p̄dicet sedentem sup̄ pullum filiū asine subiugalis. Malachias apte ⁊ in fine oīum ꝓphaꝝ de abiectōe isrl' ⁊ vocatiōe gentium: nō est mihi ait voluntas in vobis dic̄ dñs exercituū ⁊ munus nō suscipiam de manu vr̄a. Ab ortu eni solis vsq; ad occasuꝫ magnū est nomē meū in gentibus: ⁊ in omni loco sacrificat̄ et offertur nomini meo oblatio mūda: isaiam: hieremiam: ezechiel: ⁊ daniel: qs pōt vel intelligere vel exponē. Quoꝝ

primus non pphiam videtur mihi texere: sz euangeliū. Secūdus ẏgā nuceā et ollaz succensaz a facie aglonis:z parduz spoliatū suis colozib⁹:et quadruplex diuersis metris nectit alphabetum. Tertius p̄cipia et finem tantis hz obscur: tantibus iuoluta: vt apud hebreos ipse ptes cū exozdio geneseos añ ānos triginta nō leganť. Quartus ẏo qui z extrem⁹ inter quatuoz pp̄has tempoz ꝓscius: z totius mundi philohistozicus lapidem p̄cisum de mōte sine manibus:z regna oīa subuertentez: claro ꝓmone pnūciat. Dauid simonides nr̄: pindarus z alcheus: flaccus q̄z catullus atq; serenus: chr̄istū lira psonat:z i decachozdo psalterio ab inferis excitat resurgentem. Salomon pacificus z amabil⁹ dñi mozes corrigit: naturā docet: eccl̄iam iungit z chr̄istum: sanctarūq; nuptiaz dulce canit epithalamium. Hester in eccl̄ie typo pp̄lm liberat de piculo:z interfecto aman q interpretatur inigtas: ptes-quinij z diem celebrē mittit in posteros. Paralypomenon liber. i. instr̄i veteris epitomē: tantus ac talis est: vt absq; illo si qs sciaz scripturaz sibi voluerit arrogare: seipsum irrideat. Per singula qp̄pe noīa iuncturasq; ẏboz:z p̄termisse in reguz libris tangunť hystozie:z innumerabiles explicantur euāgelij q̄stiones. Esdras z neemias: adiutoz videlicet z ꝓsolatoz a dño: in vno volumine artā tur: instaurant templū: muros extruunt ciuitatis: oīsq; illa turba pp̄li redeūtis in patriam:z descriptio sacerdotum: leuitaz: israhelis: ꝓselitoz̄: ac p singulas familias muroz ac turriū opa diuisa: aliud in coztice p̄ferūt: aliud in medulla retinēt. Vernis me scripturaz amoze raptū: excessisse modū ep̄le: et tñ nō implesse qđ volui. Audinim⁹ tñ qđ nosse qđ cupe ōbeam⁹ vt z nos q̄z possum⁹ dicē: ꝓcupiuit aīa mea ōsiderare iustificatiōes tuas i oī tpe. Tetez illud socraticū ipletur in nob. Doc tñ scio q; nescio. Vangā z nouū beruiter testamētū. Matheus: marcus: lucas:z iohānes: q̄driga dñi: z vez cherub: qđ interp̄tatur scie plenitudo: p totum coꝛpus oculati sunt: scintille emicant: discurrunt fulgura: pedes hñt rectos:z in sublime tendētes: terga pēnata z vbiq; volātia tenent se mutuo sibiq; pplexi sunt:z quasi rota in rotam voluūtur z pgunt quocūq; eos flatus spūs scī perduxerit. Paulus ap̄ls ad septem scribit eccl̄ias: octaua. n. ad hebreos: a pleriscq; ex̄ numez ponitur. Timotheum instruit ac titū et philemonem: p fugitiuo famulo dep̄catur: sup quo melius tacere puto: q̄z pauca scribere. Actus ap̄loz nudam qdam videtur sonare hystoziam:z nascentis eccl̄ie infantiaz texere: sz si nouerimus scriptozez eoz lucam esse medicū: cuius laus est in euāgelio: aīaduertim⁹ pariter oīa ẏba illius aīe languentis eē medicinam. Jacob⁹: petrus: iohānes: iudas: septem ep̄las ediderunt tā mysticas q̄z succinctas z breues pariter ac longas: breues in ẏbis longas in sententiis vt rarus sit q nō in eaz cecutiat lectōe. Apocalypsis iohānis tot hz sacra quot ẏba. Paz dixi:z p meritō voluminis laus oīs iferioz est. In ẏbis singul̄ multiplices latent intelligentie. Oro te frater carissime inter hec viuere: ista meditari: nihil aliud nosse: nihilq; aliud querē: nōne videť tibi iā hic i ēris regni celestis habitaculuz? Nolo vt offendaris in scripturis sanctis: simplicitate z q̄si vilitate ẏboz q̄ vel vitio interpretū vel ō industria sic ꝓlate sūt vt rusticā ꝓtionem facilius ist̄ruerēt: et i ẏna eadēq; sentētia aliter doct⁹: aliter sentiret indoct⁹. Nō sum tā pctulās z bebes vt hoc me nosse pollicear z eoz fructus cape in ẽra q̄z radices i celo fixe sē: sz velle fateoz sedenti me p̄fero: magist̄z renuens comitē spōdeo. Petēti dař: pulsanti ap̄itur: q̄rens inuenit. Discamus i ēris q̄z scīa nob̄ pseuereri celo. Obuiuo te manibus excipiā: et vt inepte aliqđ ac de hermagoze tumiditate effundam: qcqđ q̄sierť tecum scire conaboz.

VIII

Habes hic amātissimū tui frēm eusebiuz: q ẽraz tuarū mihi gr̄am duplicauit: referēs bonestatē moz tuoz: ꝓp̄tum seculi: fidē amicitie: amoze chr̄isti. Nā prudentiaz z eloquij venustatē etiaz absq; illo ipsa ep̄la p̄ferebat. Festina queso te:z berenti in salo nauicule funem magis p̄cide q̄z solue. Nemo renunciatur⁹ seculo bñ pōt vendere que ꝓtēpsit vt venderet. Quicqđ in sumpt⁹ de tuo tuleris p lucro ꝓputa. Antiquum dictū ē. Auaro deest tā qđ hz: q̄z qđ nō hz. Credēti totus mūdus diuitiaz est. Infidelis autē etiam obolo indiget. Sic viuam⁹ q̄si nil hñtes: z omnia possidētes. Nicol⁹ atq; vestit⁹ diuitie chr̄istianoz̄ sūt. Si bēs in p̄tātem rem tuā vende: si nō bēs pijce. Tolleti tunicā:z palliū reliquēdū est. Sez nisi tu semp recrastinans z diē de die trahēs caute et pedetentim tuas possessiunculas vendideriz: ñ hz chr̄istus vñ alat pauperes suos. Totuz deo dedit: q se obtulit. Ap̄li tñ nauē z retia reliquerūt: vidua duo era misit in gaꝯophylatiū:z p̄fertur cresi diuitijs. Facile ꝓtēnit oīa: q se sp cogitat eē moziturꝝ.

Explicit ep̄la sancti Hieronymi presbyteri ad Paulinū presbyterꝝ. Incipit prefatio sancti Hieronimi presbyteri in pentateuchum.

Desiderij mei desideratas accepi ep̄las: q q̄dam p̄sagio futurorū: cū daniele sozti⁹ ē nomen: obsecrantis vt trāslatū i latinā liguā de hebreo ꝓmone pentateuchū nr̄oz aurib⁹ traderē. Periculosum op⁹ certe z obtrectatoz me ozum latratib⁹ patēs: q me assurūt i septuaginta interp̄tum suggillatōem noua p veterib⁹ cudere:z ita ingeniū q̄si vinū, pbātes: cum ego sepissime testat⁹ sim me, p virili pozt̄ē i tabernaculo dei offerre q̄ possim: nec opes alcius alioz pauptate fedari. Nō vt audere ozigenis me studium ꝓuocauit: q editōi antiq trāslatōem theodotionis miscuit asterico z obelo. i. stella et veru oīe

opus distinguēs: dū aut illucescē facit q̄ min⁹ ante fuerāt: aut lupus agnū q̄z iugulat z ꝓfodit: et maxie q̄ euāgelistaꝝ z apl'oꝝ auctoritas ꝓmulgauit. In gb⁹ multa de veteri testō legim⁹ q̄ in nr̄is codicib⁹ nō hñtur: vt est illud: ex egypto vocaui filiū meū: z q̄m nazareus vocabit̄: z videbūt in quē ꝓpunxerūt: z flumia de ventre ei⁹ fluēt aq̄, viue: z que nec oculus vidit: nec aur⁹ audiuit: nec in cor hois ascēdit: q̄ ꝓparauit de⁹ diligētib⁹ se: et mlta alia q̄ ꝓprium syntagma desiderāt. Interrogem⁹ g̃ eos vbi ħ scripta sunt: z cū dicere nō potuerint de libris hebraicis, pferam⁹. Primū testimoniū ē in osee: scōm in isaia: ctium in zacharia: qrtū in puerbijs: qntū eque in isaia: qō mlti ignorātes: apocryphorum deliramēta sectant̄: z hyberas nenias libris autēticis pferunt. Causas erroris nō ē meū exponere. Judei prudēti scīn dicūt esse ꝓsilio: ne ptolemeⁱ vnius dei cultor etiā apud hebreos duplicē diuinitatē depbenderet. Qō maxie idcirco faciebāt: qr in platōis dogma cadere videbāt. Denicq̄ vbicūq̄ sacratū aliqd scripta testant̄ ō pfe z filio z spū sctō: aut aliē iterptati sūt: aut oīo tacuerūt: vt et regi satisfacerēt: z archanum fidei nō vulgarēt z nescio qs ꝑm⁹ auctor septuaginta cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit: qb⁹ diuisi: eadē scriptitarint cū aristeus eiusdē ptolemei hyperaspistes: z nonmlto p⁹ tpe ioseph⁹ nibil tale retulerit: sz in vna basilica ꝓgregatos ꝓtulisse scribāt: nō ꝓphetasse. Aliud ē.n. ee vatē: aliud ē ee iterptē. Ubi spūs vētura ꝓdicit: bic eruditio z ꝛboꝝ copia ea q̄ intelligit trāsfert. Nisi forte putādus ē tullⁱ iconomicū xenophōtis: z platonis pythagorā: z demostenⁱ, p ctbesiphōte: afflatⁱ rbetorico spū trāstulisse. Aut aliē ō eis dē libris p septuaginta interptes: aliē p apl'os spūs sanct⁹ testimonia texuit: vt qō illi tacuerūt: bi scriptū ee mētiti sūt. Quid igit̄? Damnamus veteres? Minime: sz p⁹ prioꝝ studia in domo dñi qō ꝓposumus laboram⁹. Illi inꝓpetati sūt añ aduentū christi: z qō nesciebāt: dubijs, ptulere sñijs: nos p⁹ passionē z resurrectōez ei⁹ nō tam ꝓphiam q̄z hystoriā scribim⁹. Aliē.n. audita: aliē visa narrāt. Qō meli⁹ itelligim⁹ meli⁹ z pferim⁹. Audi igit̄ emule: obtrectatō ausculta. Nō dāno ñ repbēdo septuaginta: sz ꝓfidenē cūctis illis apl'os pfero. Per istorum os mihi christ⁹ sonat q̄s añ ppbas inter spūalia charismata positos legō: in qb⁹ vltimū pene gradū iterptes tenēt. Quid linoze tozq̄ris? Quid ipitorū aios ꝺ me ꝓcitas? Sicubi in trāslatiōe tibi videor errare: ēroga hebreos: diuersaꝝ vrbiū mgr̄os ꝓsule. Qō illi hñt de christo: tui codices ñ habēt. Aliō ē si ꝺ se postea ab apl'is vsurpata testimonia probauerūt: z emēdatiora sī exemplaria latina q̄z greca: greca q̄z hebraica. Uex ħ ꝺ iuuidos. Nūc te depcor desiderij carissime: vt qr me tiñ op⁹ subire fecisti: z a genesi exordiū cape: oī onib⁹ iuues: q̄ possim eodē spū q̄ scripti sī libri: ī latinū eos trāsferre ꝼmonem.

Explicit prefatio.

Incipit liber Genesis qui dicitur hebraice breſith. Capm 1

In principio creauit deus celuz z terram. Terra aūt erat inanis z vacua: z tenebre erant sup faciē abyssi: z spiritus dñi ferebat sup aquas. Dixitq̄ deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucez q̄ eēt bona z diuisit lucem a tenebris: appellauitq̄ lucem diem: z tenebras noctem. Factū q̄ ē vespere et mane dies vnus. Dixit q̄q̄ deus. Fiat firmamentū in medio aq̄ꝝ z diuidat aquas ab aquis Et fecit deus firmamētum: diuisitq̄ aquas q̄ erāt sub firmamēto ab his que erant sup firmamētuz. Et fctm̄ est ita. Uocauitq̄ deus firmamentū celū z factum est vespere z mane dies secundus. Dixit vero deus. Longregentur aque que sub celo sunt in locū vnum: z appareat arida. Et factum est ita. Et vocauit deus aridam terram: ꝓgregationesq̄ aquaꝝ appellauit maria. Et vidit deus q̄ eēt bonum: z ait. Germinet tra herbam virentem et facientem semen: z liguum pomiferū faciens fructum iuxt̄ genus suum: cuius semen in semetipso sit sup terram. Et factum est ita. Et ꝓtulit terra herbam virentem z afferentez semen iuxt̄ genus suū: lignūq̄ faciens fructum: z bñs vnumqōq̄ sementez secundum speciem suā. Et vidit deus q̄ eēt bonuz: et factum est vespere et mane dies tertius. Dixit añ deus. Fiant luminaria in firmamēto celi: et diuidant diem ac noctem: z sint in signa z tempora z dies z ānos: vt luceant in firmamēto celi: z illuminent terram. Et factū est ita. Fecitq̄ deus duo luminaria magna: luminare maius vt pesset diei: z luminare minus vt pesset nocti: z stellas. Et posuit eas in firmamēto celi vt lucerent sup terram: z pessent diei ac nocti: z diuiderent lucem ac tenebras. Et vidit deus q̄ esset bonū: z fctm̄ est vespere z mane dies quartus. Dixit etiaz deus. Producāt aque reptile aie viuentis z volatile sup terraz: sub firmamento celi. Creauitq̄ deus cete grandia: et oēm aiam viuentez atq̄ motabilem quā ꝓduxerant aque in species suas: z oē volatile ꝼm genⁿ suū. Et vidit deus q̄ esset bonū: bñdixitq̄ eis dicens. Crescite z multiplicamini: z replete aq̄s maris: auesq̄ multiplicent̄ sup terram. Et factum est vespere et mane dies qntus. Dixit q̄z deus. Producat terra aiam viuentem in genere suo: iumēta et reptilia z bestias terre ꝼm spēs suas. Fctm̄q̄ est ita. Et fecit de⁹ bestias terre iuxt̄ spēs suas: iumēta

z oſſe reptile terre in genere ſuo. Et vidit de⁹ qđ eſſet bonū z ait. Faciam⁹ hoīez ad imaginē et ſimilitudinē nr̄am: z pſit piſcib⁹ maris et volatilib⁹ celi z beſtijs vniuerſeq; terre: oīq; reptili qđ mouet i tra. Et creauit de⁹ hoīem ad imaginē et ſimilitudinē ſuā: ad imaginē dei creauit illū: maſculū z feminā creauit eos. Benedixitq; illis deus: z ait. Creſcite et multiplicamini z replete terrā: z ſubijcite eam: et dñamini piſcib⁹ maris z volatilib⁹ celi: z vniuerſis aīantibus q̄ mouent ſup terrā. Dixitq; deus. Ecce dedi vobis oēm herbaz afferentē ſemē ſup terrā z vniuerſa ligna que hñt in ſemetipſis ſememem generis ſui vt ſint vobis in eſcā et cūctis aīantib⁹ terre: oīq; volucri celi z vniuerſis q̄ mouent i terra: z in ḡbus eſt aīa viuēs: vt hēant ad veſcendū. Et factum eſt ita. Viditq; deus cūcta que fecerat z erant valde bona. Et factū ē veſpe z mane dies ſextus. II

Incipit Reſtorio

Igitur pfecti ſunt celi z terra: z oīs ornat⁹ eoz. Cōpleuitq; deus die ſeptimo opus ſuū qđ fecerat: et requeuit die ſeptimo ab vniuerſo ope qđ patrarat. Et bñdixit diei ſeptio: z ſanctificauit illū: qz in ipſo ceſſauerat ab oī ope ſuo, qđ creauit deus vt faceret. Iſte ſunt generationes celi z terre qñ create ſūt in die q̄ fecit de⁹ celum z terrā: z oē virgultū agri añq; oriret i terra: oēmq; herbā regionis p̄uſq; germinaret. Nō. n. pluerat dñs deus ſup terram: z hō nō erat q opaꝛetur terrā. Sz fons aſcēdebat e terra: irrigās vniuerſam ſupficiē terre. Formauit igit̄ dñs de⁹ hominē de limo terre: z ſpirauit in faciē ei⁹ ſpiraculū vite: z factus eſt hō in aiaz viuentē. Plantauerat aūt dñs deus paradiſum voluptatis a p̄ncipio: in q̄ poſuit hoīem quē formauerat. Produxitq; dominus de⁹ de humo oē lignū pulchꝛuz viſu: z ad veſcendū ſuaue: lignū etiā vite in medio paradiſi lignūq; ſcie boni z mali. Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandū padiſum: q inde diuiditur in quatuoꝛ capita. Nomen vni phiſon. Ipſe eſt q circuit oēm terrā euilath vbi naſcit aurum: z auꝛ terre illius optimū eſt. Ibiq; inuenitur bdelliū: z lapis onychinus. Et nomē fluuij ſecūdi gyon. Ipſe eſt q circuit oēm terram ethiopie. Nomen vo fluminis tertij tigris. Ipſe vadit ꝯ aſſyrios. Fluuius aūt quartus ē eufrates. Tulit ḡ dñs deus hoīem: z poſuit eū in paradiſum voluptatis vt operaret z cuſtodiret illū: p̄cepitq; ei dicēs. Ex oī ligno paradiſi comede: de ligno aut̄ ſcie boni z mali ne comedas. In quacūq; enī die comederis ex eo morte morieris. Dixit q̄z dñs deus. Nō ē bonū hoīem eē ſolū: faciam⁹ ei adiutoꝛiū ſimile ſibi. Formatis igitur dñs deus de humo cunctis aīantib⁹ terre et vniuerſis volatilib⁹ celi: adduxit ea ad adam: vt videret qđ vocaret ea. Oē enī qđ vocauit adam aīe viuentis: ipſum ē nomē ei⁹. Appellauitq; adam noīb⁹ ſuis cūcta aīantia: z vniuerſa volatilia celi: z oēs beſtias terre. Adoo nō inueniebat adiutoꝛ ſimilis eius. Immiſitq; dñs deus ſapoꝛem i adam. Cūq; obdoꝛmiſſet: tulit vnā de coſtis eius: z replenit carnē p ea. Et edificauit dominus de⁹ coſtā quā tulerat de adā i mulierem: et adduxit eā ad adā. Dixitq; adā. Hoc nūc os ex oſſib⁹ meis: z caro de carne mea. Hec vocabit̄ virago: quīa de viro ſumpta eſt. Quāobꝛez relinq̄t hō p̄rez ſuū z mr̄ez: z adherebit vxoꝛi ſue z erūt duo in carne vna. Erat aūt vterq; nudus adā ſcilicet et vxoꝛ ei⁹: z nō erubeſcebāt. III

Sed z ſerpens erat callidoꝛ cūctis aīantibus terre que fecerat dñs deus. Qui dixit ad mulierē. Cur p̄cepit vobis deus vt nō comederetis ex oī ligno paradiſi? Cui reſpondit mulier. De fructu lignoꝝ q̄ ſūt in paradiſo veſcimur: de fructu vo ligni qđ eſt in medio paradiſi p̄cepit nobis de⁹ ne comederem⁹: z ne tangeremus illud ne forte moriamur. Dixit aūt ſerpēs ad mulierē. Nequaquā morte moriemini. Scit. n. deus q̄ in quocūq; die comederitis ex eo: apient̄ oculi vr̄i: z eritis ſic̄ dij ſcientes bonū z malū. Vidit igr̄ mulier q̄ bonū eſſet lignū ad veſcēduz: z pulchꝝ oculis aſpectuq; delectabile: z tulit de fructu illi⁹ z comedit: dedit q̄ viro ſuo. Qui comedit: z aperti ſunt oculi amboꝝ. Cūq; coḡuiſſent ſe eſſe nudos: conſuerunt folia ficus: z fecerūt ſibi periçomata. Et cū audiſſent vocē dñi dei deambulantis i padiſo ad auram p⁹meridiē: abſcōdit ſe adā z vxoꝛ eius a facie dñi dei i medio ligni paradiſi. Vocauitq; dñs de⁹ adā: z dixit ei. Ubi es? Qui ait. Vocē tuaz dñe audiui in padiſo: z timui eo q̄ nudus eſſem: z abſcōdi me. Cui dixit dñs. Quis. n. idicauit tibi q̄ nudus eſſes: niſi q̄ ex ligno de q̄ p̄cepam tibi ne comederes comediſti? Dixitq; adam. Mulier quā dediſti mihi ſociam dedit mihi de ligno: z comedi. Et dixit dñs de⁹ ad mulierem. Quare hoc feciſti? Que rñdit. Serpēs decepit me: z comedi. Et ait dñs ad ſerpentem. Quia feciſti hoc: maledict⁹ es inter oīa aīantia z beſtias terre. Sup pectus tuuz gradieris: z terrā comedes cunctis diebꝰ vite tue. Inimicitias ponā inter te z mulierē: z ſemē tuum z ſemē illius. Ipſa p̄teret caput tuū: z tu inſidiaberis calcaneo ei⁹. Mulieri q̄; dixit. Multiplicabo erūnas tuas z p̄ceptus tuos. In doloꝛe paries filios: z ſub viri ptāte eris: z ipe dñabit̄ tui. Adoo vo dixit. Quia audiſti vocē vxoꝛis tue: et comediſti de ligno ex q̄ p̄cepam tibi ne comederes: maledicta terra i ope tuo. In laboꝛib⁹ comedes ex ea cūctis diebꝰ vite tue. Spinas z tribulos germinabit tibi: z comedes herbas tre. In ſudoꝛe vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris i tram ō qua ſumpt⁹ es: qz puluis es. z in puluerē reuerteris. Et vocauit adā nomē vxoꝛis ſue eua: eo q̄ mr̄ eſſet cūctoꝝ viuentiū. Fecit q̄z dñs de⁹ ade z vxoꝛi ei⁹ tunicas pelliceas: z induit eos. Et ait. Ecce adaz q̄ſi vn⁹ ex nob fact⁹ eſt ſciēs bonū z malū. Nunc ḡ ne forte mittat manū ſuā z ſumat etiā de ligno vite: z comedat: z viuat i eternū. Emiſit eū dñs de⁹ de padiſo voluptatis vt operaret t̄rā de q̄ ſūpt⁹ eſt.

Eiecitq; adã: ⁊ collocauit añ paradisum voluptatis cherubin ⁊ flammeũ gladiũ atq; versatilẽ ad custodiendap viã ligni vite. IIII

Adam vo cognouit vxorez suã eam que ꝯcepit ⁊ pepit cayn dicens. Possedi hominẽ p deuz. Rursumq; pepit frẽm eius abel. Fuit aũt abel pastor ouium: ⁊ cayn agricola. Factũ est aũt post multos dies: vt offerret cayn ỏ fructib⁹ terre munera dño. Abel q̃z obtulit de pri mogenit⁹ gregis sui: ⁊ de adipib⁹ eorũ. Et respexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius: ad cayn aut̃ ⁊ ad munera illius nõ respexit. Iratusq; est cayn vehementer: ⁊ ꝯcidit vultus eius. Dixitq; dñs ad euz. Quare iratus es: ⁊ cur ꝯcidit facies tua? Nõne si bñ egeris recipies. Sin ãt male: statim in foribus pctñ tuũ aderit. Sed sub te erit appetitus ei⁹ ⁊ tu dñaberis illius. Dixitq; cayn ad abel frẽm suum. Egrediamur foras. Cũq; essent i agro: cõsurrexit cayn aduersus frẽm suum abel: ⁊ iterfecit euz. Et ait dñs ad cayn. Ubi ẽ abel frater tu⁹? Qui rñdit. Nescio. Nũqd custos fratris mei sum ego? Dixit q̃z ad eum. Quid feciſti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igit̃ maledict⁹ eris sup terraz: que aperuit os suũ: ⁊ suscepit sanguinẽ frꝫ tui ỏ manu tua. Cũ opar⁹ fuer⁹ eã: ñ dabit tibi fruct⁹ suos. Vag⁹ ⁊ pfug⁹ eris sup frã oĩb⁹ dieb⁹ vite tue. Dixitq; cayn ad dñz. Maior ẽ iugtas mea: q̃z vt veniaz merear. Ecce eiscis me hodie a facie terre: ⁊ a facie tua abscõdar: ⁊ ero vagus ⁊ pfug⁹ i terra. Dis igit̃ q inuenerit me occidet me. Dixitq; ei dñs. Nequaq̃z ita fiet: sz ois q occiderit cayn: septuplũ punieẽ. Posuitq; dñs i cayn signũ: vt ñ interficeret eũ ois q inuenisset eũ. Egressusq; cayn a facie dñi habitauit pfugus in terra ad orientalem plagam eden. Cognouit aũt cayn vxorẽ suã q̃ cõcepit ⁊ pepit enoch. Et edificauit ciuitatez: ⁊ vocauit nomẽ ei⁹ ex noĩe filij sui enoch. Porro enoch genuit irad. Et irad genuit mauiael: ⁊ mauiael genuit mathusael: ⁊ mathusael genuit lamech. Qui accepit duas vxores. Nomẽ vni ada: ⁊ nomẽ alteri sella. Genuitq; ada iabel q fuit pater habitantium i tentoriis atq; pastoꝝ: ⁊ nomẽ fratris ei⁹ tubal. Ipe fuit pater canentiũ cithara ⁊ organo. Sella q̃z genuit tubalcayn q fuit malleator ⁊ faber in cuncta opera eris ⁊ ferri. Sororꝫ vo tubalcayn: noemma

Dixitq; lamech vxoribus suis ade ⁊ selle. Audite voce meã vxores lamech: auscultate ꝛmonẽ meũ Quiñ occidi vir in vuln⁹ meũ: et adolescẽtulũ in liuorem meũ. Septuplũ vltio dabit̃ de cayn: de lamech vo septuagies septies. Cognouit q̃z adhuc adam vxorẽ suã ⁊ pepit filiũ: vocauitq; nomẽ ei⁹ seth dicẽs. Posuit mihi de⁹ semẽ aliud pro abel quẽ occidit cayn. Sz ⁊ seth natus est filius: quem vocauit enos. Ipse cepit inuocare nomẽ dñi. V

Hic est liber generatõis adam: in die qua creauit de⁹ hoĩem. Ad siltudinez dei feẽ illũ: masculũ ⁊ feminã creauit eos: ⁊ bñdixit illis: ⁊ vocauit nomẽ eorꝫ adam in die q̃ creati sunt. Uixit aũt adam centũ triginta ãnis: ⁊ genuit filiũ ad imaginem ⁊ siltudinem suã: vocauit q̃z nomẽ eius seth. Et facti sunt dies adam postq̃z genuit seth octingenti ãni: genuitq; filios ⁊ filias. Et fctñ est oẽ tps qõ vixit ada anni nongenti triginta: ⁊ mortuus ẽ. Uixit q̃z seth centũ gnq; ãnis: ⁊ genuit enos. Uixitq; seth postq̃z genuit enos octingẽtis septẽ ãnis: genuitq; filios ⁊ filias. Et facti sunt oẽs dies seth nongentorꝫ duodecim ãnorũ: ⁊ mortuus est. Uixit vo enos nonaginta annis: et genuit caynan. Post cuius ortũ vixit octingentis gndecim ãnis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Factiq; sunt oẽs dies enos nongenti gnq; ãni: ⁊ mortuus est. Uixit q̃z caynan septuaginta ãnis: ⁊ genuit malalebel. Et vixit caynan postq̃z genuit malalebel octingentis quadraginta annis: genuitq; filios ⁊ filias. Et facti sunt oẽs dies caynan nongenti decez ãni: ⁊ mortuus est. Uixit aũt malalebel sexaginta gnq; ãnis: ⁊ genuit iared. Et vixit malalebel postq̃z genuit iared octingentis triginta ãnis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oẽs dies malalebel octingenti nonagintagnq; ãni: ⁊ mortuus est. Uixit q̃z iared cẽtũ sexagintaduob⁹ ãnis: ⁊ genuit enoch Et vixit iared postq̃z genuit enoch octingẽtis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oĩes dies iared nongenti sexagintaduo ãni: ⁊ mortuus est. Porro enoch vixit sexagintagnq; annis: ⁊ genuit mathusalem. Et ambulauit enoch cuz deo. Et vixit enoch postq̃z genuit mathusalẽ trecentis ãnis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sũt oẽs dies enoch trecenti sexagintagnq; ãni: ambulauitq; cuz deo ⁊ non apparuit: qz tulit eũ deus. Uixit q̃z mathusalem centum octogintaseptem ãnis: ⁊ genuit lamech. Et vixit mathusalem postq̃z genuit lamech septingentis octogintaduob⁹ ãnis: et genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oẽs dies mathusalẽ nongẽti sexaginta nouẽ anni: ⁊ mortuus est. Uixit aũt lamech centũ octogintaduob⁹ ãnis: ⁊ genuit filium vocauitq; nomẽ eius noe dicẽs. Iste ꝺsolabitur nos ab opibus ⁊ laborib⁹ manuũ nr̃arꝫ in frã: cui maledixit dño. Uixitq; lamech postq̃z genuit noe gngentis nonaginta gnq; ãnis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sũt oẽs dies lamech septingẽti septuagintaseptem ãni: ⁊ mortu⁹ est. Noe vo cũ gngẽtorũ eẽt ãnorꝫ genuit sem ⁊ cham ⁊ iapbet. VI

Cumq; cepissẽt hoĩes mltiplicari sup frã: ⁊ filias ꝓcreassent: vidẽtes filij dei filias hoĩum q̃ essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex oĩb⁹ quas elegerãt. Dixitq; de⁹. Nõ p manebit spũs meus i hoĩe in eternũ: qz caro est. Erũtq; dies illius centũ viginti ãnorꝫ. Gigãtes ãt erant sup frã in dieb⁹ illis. Postq̃ ingressi sunt filij dei ad filias hoĩum: illeq; genuerũt: isti sũt potentes a seculo: viri famosi. Uidens aũt de⁹ q̃ mlta malitia hoĩum esset in terra: ⁊ cuncta cogitatio cordis itenta esset ad malũ oi tpe: penituit eum q̃ hoĩem fecisset in frã. Et ꝓcauens in futurꝫ: et tact⁹ dolore cordis intrinsecus: delebo ingt hoĩes quẽ

creaui a facie ẽre:ab hoīe vſq; ad aīantia a reptilī vſq; ad volucres celi. Penitet enī me feciſſe eos. Noe vo inuenit gram coꝝ dño. Hec ſunt generationes noe. Noe vir iuſtus atq; pfectus fuit in generatōibus ſuis:cū deo ambulauit: z genuit tres filios:ſem:cham:z iaphet. Corrupta ē aūt ẽra coram dño:z repleta eſt iniqtate. Cūq; vidiſſet deꝰ ẽram eē corruptā:oīs qppe caro corruperat viam ſuā ſup terrā:dixit ad noe. Finis vniuerſe carnis venit coram me. Repleta eſt terra iniqtate a facie eoꝝ:z ego diſpdaz eos cū ẽra. Fac tibi archā de lignis leuigatis. Māſiunculas i archa facies:z bitumine linies intrinſecus:z extrinſecus: z ſic facies eā. Trecētoꝝ cubitoꝝ erit longitudo arche:gnq; ginta cubitoꝝ latitudo:z trigita cubitoꝝ altitudo illius. Feneſtrā in archa facies:z i cubito ꝯſūmabis ſūmitatez ei. Oſtiū autem arche pones i latere deorſum. Canacula et triſtega facies in ea. Ecce adducam aquas diluuij ſup terrā vt interficiā oēm carnē in q ſpūs vite ē ſubter celū:z vniuerſa q in terra ſunt ꝯſumentur. Ponāq; fedus meuz tecum: z ingredieris archā tu z filij tui vxoꝛ tua:z vxores filioꝝ tuoꝝ tecū:z ex cūctis aīantib⁹ vniuerſe carnis bina iduces i archā vt viuant tecū maſculini ſexus z feminini. De volucrib⁹ iux genus ſuū:z de iumētis i genere ſuo:et ex oī reptili terre ꝟz genus ſuū bina de oīb⁹ ingredient tecū vt poſſint viuē. Tolles igit tecū ex oīb⁹ eſcis q mādi pñt:z ꝯportabis apud te:z erūt tā tibi q illis i eſcā. Fecit igitur noe oīa q pcepat illi deus. VII

Dixitq; dñs ad eū. Ingredere tu z oīs domus tua i archā. Te.n. vidi iuſtū coram me i generatōe hac. Ex oībus aīantibus mūdis tolles ſeptena z ſeptena:maſculum z feminā:de aīantib⁹ vo imūdis duo et duo:maſculuz z feminā:ſz z de volatilib⁹ celi ſeptena z ſeptena:maſculū z feminā vt ſaluet ſemen ſup faciē vniuerſe terre. Adhuc.n. z poſt dies ſeptē ego pluā ſup ẽrā q draginta dieb⁹ z q draginta noctibus: z delebo oēm ſubſtātiam quā feci de ſupficie ẽre. Fec ergo noe oīa q mādauerat ei dñs. Eratq; ſexcētoꝝ annoꝝ:qñ diluuij aq iundauerūt ſup terrā. Et ingreſſus eſt noe z filij eius:vxoꝛ ei⁹ z vxores filioꝝ ei⁹ cū eo i archā:ꝓpter aq diluuij. De aīantib⁹ q̄z mūdis z imūdis et de volucrib⁹ z ex oī qđ mouet ſup terrā duo et duo ingreſſi ſunt ad noe i archam maſculus z femina:ſicut pceperat dñs noe. Cūq; trāſiſſet ſeptē dies: aq diluuij iundauerūt ſup ẽrā. Anno ſexcenteſimo vite noe mēſe ſecūdo ſeptiodecimo die mēſis:rupti ſūt oēs fontes abyſſi magne:z cataracte celi apti ſunt:z facta eſt pluuia ſup terrā quadraginta dieb⁹ z quadraginta nocrib⁹ In articulo diei illius ingreſſus eſt noe:et ſem:et cham:z iaphet filij eius:vxoꝛ illius z vxores filioꝝ eius cū eis in archam:ipſi z oē aīal ſecūdū genus ſuuz: vniuerſaq; iumēta in genere ſuo:z oē qđ mouetur ſup terrā in genere ſuo:cūctūq; volatile ꝟm genus ſuū. Vniuerſe aues oēſq; volucres ngreſſe ſunt ad noe in archam:bina et bina ex oī carne in qua erat ſpiritus vite. Et que ingreſſa ſūt maſculus z femina ex oī carne introierunt:ſic pcepat ei deꝰ:z incluſit euz dñs de foris. Factūq; ē diluuiū q draginta dieb⁹ z q draginta noctib⁹ ſup ẽrā z multiplicate ſūt aq:z eleuauerūt archā ſublime a terra. Uehementer.n. inundauerūt: z oīa repleuerūt i ſupficie terre. Porro archa ferebaī ſup aq̄s: z aque ꝑualuerunt nimis ſup ẽram:optēq; ſūt oēs mōtes excelſi ſub vniuerſo celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua ſuper mōtes quos operat. Cōſumptaq; eſt oīs caro q̄ mouebaī ſup terraz: volucrū aīantium beſtiaꝝ:oīumq; reptilū q̄ reptant ſup terrā. Uniuerſi hoīes z cūcta in q̄b⁹ ſpiraculum vite eſt in terra:mortua ſūt. Et deleuit deꝰ oēm ſubſtantiā que erat ſup terram ab hoīe vſq; ad pecus:tam reptile q̄z volucres celi:z deleta ſūt de terra. Remāſit aūt ſolus noe z q cū eo erant i archa. Obtinuerūtq; aque terram centum q̄nquaginta diebus. VIII

Recordatus aūt dñs noe cūctoꝝq; aiantium:z oīum iumētoꝝ que erāt cuz eo in archa:adduxit ſpiū ſup terraz z īminute ſunt aq̄:z clauſi ſunt:fontes abyſſi z cataracte celi: z ꝓhibite ſunt pluuie de celo. Reuerſeq; ſūt aq̄ ō terra eūtes z redeuntes:z cepunt minui:poſt cētū q̄nquaginta dies. Requieitq; archa menſe ſeptīo viceſimoſeptimo die mēſis ſup montes armenie. At vo aque ibāt z decreſcebāt vſq; ad decimum mēſem. Decimo.n. menſe p̄ma die menſis apparuerunt cacumina mōtiū. Cūq; trāſiſſent quadraginta dies:apiens noe feneſtraz arche quā fecerat dimiſit coꝛuum:q egrediebaī:z non reuertebaī donec ſiccarent aque ſup terrā. Emiſit q̄z colūbam poſt eū:vt videret ſi iā ceſſaſſet aq̄ ſup faciē terre. Que cū nō inueniſſet vbi regeſceret pes ei⁹:reuerſa eſt ad eū i archam. Aq̄.n. erāt ſup vniuerſā terram. Extēditq; manū ſuā:z ap̄hensam itulit i archam. Expectatis aūt vltra ſeptē dieb⁹ aliis:rurſū dimiſit colūbam ex archa. At illa venit ad eū ad veſpam:portans ramū oliue virentibus foliis in oze ſuo. Intellexit g̾ noe ꝙ ceſſaſſent aque ſuper terrā. Expectauitq; nihilomin⁹ ſeptē alios dies:z emiſit colūbam:q nō eſt reuerſa vltra ad eū. Ig̃r ſexcenteſimo p̄mo ānno vite noe p̄mo mēſe p̄ma die mēſis īminute ſunt aq̄ ſup terram. Et apiens noe tectū archę aſpexit viditq; ꝙ exſiccata eēt ſupficies terre. Deſe ſecundo:ſeptimo z viceſimo die mēſis arefacta ē terra. Locut⁹ ē aūt dñs ad noe dicēs. Egredere de archa tu z vxoꝛ tua:filij tui et vxores filioꝝ tuoꝝ tecū. cūctaq; aīantia que ſunt apud te:ex oī carne tam in volatilib⁹ q̄z i beſtijs z vniuerſis reptilib⁹ que reptāt ſup terrā educ tecū z egredimini ſup terrā. Creſcite z multiplicamini ſup eā. Egreſſus eſt g̾ noe z filij eius z vxoꝛ illi⁹ et vxores filioꝝ ei⁹ cū eo:ſz z oīa aīantia: iumenta z reptilia q̄ reptāt ſup terrā ꝟm gen⁹ ſuū:egreſſa ſūt de archa. Edificauit aūt noe altare dño: z tollēs de

cūctis pecoribus ⁊ volatilibus mūdis:obtulit holocausta sup altare. Odoratusq; est dñs odorem suauitatis:⁊ ait ad eū. Nequaq; vltra maledicā terre ꝓpter hoies. Sensus.n.⁊ cogitatio humani cordis ī malū ꝑna sūt ab adolescētia sua. Nō igr vltra ꝓcutiam oēm aīam viuentē sicut feci. Cūctis diebꝫ terre:semētis ⁊ messis frigꝰ ⁊ estus:estas ⁊ hyems:nox ⁊ dies non requiescent. IX

Benedixitq; deꝰ noe ⁊ filijs eiꝰ:et dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā:⁊ terror vester ac tremor sit sup cūcta aīalia terre:⁊ sup oēs volucres celi cū vniuersis que mouentur sup terrā. Oēs pisces marꝭ manui vre traditi sunt:⁊ oē qđ mouet ⁊ viuit:erit vob ī cibū. Quasi olera virētia tradidi vobis oīa excepto qꝫ carnē cū sanguīe nō comedetis. Sanguinē enī aiarꝫ vrarꝫ requiram de manu cūctaꝝ bestiarū:⁊ de manu hois. De manu viri ⁊ de manu frīs eius requiram aīam hois. Quicūq; effuderit humanum sanguinē:fundet sanguis illius. Ad imaginem dei qꝫppe factus est hō. Vos aūt crescite ⁊ multiplicamini:⁊ ingredimini sup trā:⁊ iplete eā. Dec ąꝫ dixit deꝰ ad noe:⁊ ad filios eiꝰ cū eo. Ecce ego statuam pactū meū vobiscū:⁊ cuꝫ semine vro pꝰ vos: ⁊ ad oēm aīam viuentez q̄ est vobiscū tā ī volucribꝰ q̄ꝫ in iūmētis ⁊ pecudibus ⁊re:cūctisq; q̄ egressa sunt de archa ⁊ vniuersis bestijs ⁊re. Statuā pactū meum vobiscuꝫ:⁊ nequaq; vltra interficiet oīs caro aqs diluuij necq; erit deinceps diluuiū dissipans oēz terrā. Dixitq; deꝰ. Doc ē signū federis qđ do inter me ⁊ vos:⁊ ad oēm aīam viuentē q̄ est vobiscū ī generatōes sempiternas. Arcū meū ponā in nubibꝰ celi:⁊ erit signuꝫ federis inē me ⁊ inter trā. Cūq; obduxero nubibꝰ celū:apparebit arcꝰ meꝰ ī nubibꝰ:⁊ recordabor federis mei qđ pepigi vobiscū:⁊ cū oī aīa viuēte q̄ carnē vegetat:⁊ nō erūt vltra aq̄ diluuij ad delēdā vniuersam carnē. Erit qꝫ arcus meꝰ in nubibꝰ:⁊ videbo illum ⁊ recordabor federis sempiterni:qđ pactū est inē deū ⁊ oēz aīam viuentē vniuerse carnis q̄ est sup terrā. Dixitq; dñs ad noe. Doc ē signū federis qđ cōstitui inter me:⁊ oēm carnē sup terrā. Erant g̃ filij noe q egressi sunt de archa:sem:cham: ⁊ iaphet. Porro cham ipse est pr̄ chanaan. Tres isti filij sunt noe:⁊ ab his disseminatū est oē genus hoīuz super vniuersam terraz. Cepitq; noe vir agricola exercere terrā:⁊ plātauit vineā. Bibēsq; vinū inebriatꝰ est ⁊ nudatus iacuit in tabernaculo suo. Qđ cū vidiſſet cham pr̄ chanaan:verenda scilz pr̄is sui eē nudata:nūciauit duobus fratribus suis foras. At vo sem ⁊ iaphet pallium imposuerūt humeris suis:⁊ incendentes retrorsum: oppuerunt verēda pr̄is sui. Faciesq; eoꝝ auerse erant:⁊ pr̄is virilia nō viderunt. Euigilās aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei filius suꝰ minor:ait. Maledictꝰ chanaan puus puoꝝ erit fribus suis. Dixitq;. Benedictꝰ dominus deus sem:sit chanaan puus eiꝰ. Dilatet deꝰ iaphet:⁊ hītet in tabernaculis sem: sitq; chanaan seruus eius. Uixit āt noe post diluuiū trecētis gnquaginta ānis:⁊ impleti sunt oēs dies eius nongētoꝝ gnquaginta annoꝝ:⁊ mortuus est. X

Hec sunt generatōes filioꝝ noe:sem: cham ⁊ iaphet. Natiq; sunt eis filij post diluuium. Filij iaphet:gomer:⁊ magog:et madai ⁊ iauan ⁊ thubal ⁊ mosoch ⁊ thyras. Porro filij gomer:assineç ⁊ riphat ⁊ thogorma. Filij aūt iauan: helisa et tharsis cethim et dodanim. Ab his diuise sunt insule gentium in regionibus suis vnusquisq; scōm linguā suā et familias suas in nationibus suis. Filij aūt cham:chus et mesraim et phuth ⁊ chanaan. Filij aūt chus:saba:euila et sabatha et regma et sabatacha. Filij regma:saba et dadan. Porro chus genuit nemroth. Ipse cepit esse potens in terra:⁊ erat robustus venatoꝝ corā dño. Ab hoc exiuit prouerbium. Quasi nemroth robustꝰ venatoꝝ corā dño. Fuit aūt ꝓncipiū regni eius babylon ⁊ arach:⁊ achad:⁊ chalanne:in terra sennaar. De terra illa egressus ē assur:⁊ edificauit niniuen:⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale. Resen q̄ꝫ ītr niniuen et chale. Dec est ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim ⁊ anamim ⁊ laabim ⁊ nephtuim ⁊ phetrusim et celluim:de qbus egressi sunt philistijm:⁊ capturim. Chanaan aūt genuit sidonem ꝓmogenitum suū:et heum ⁊ iebuseum ⁊ amorreum ⁊ gergeseum ⁊ eueuz ⁊ aracheū cyneū ⁊ aradium:samarithen ⁊ amatheū. Et ꝑ hos disseminati sunt ppli chananeoꝝ. Factiq; sūt termini chanaan venientibꝰ a sidone ieraram vsq; gaçam donec īgrediar Sodomā ⁊ gomorram ⁊ adaman ⁊ seboim vsq; iesa. Hi sunt filij cham ī cognationibus ⁊ linguis ⁊ generatōibꝰ terrisq; ⁊ gentibꝰ suis. De sem q̄ꝫ nati sunt patres oīuz filioꝝ heber: frē iaphet maioꝛe. Filij sem helam ⁊ assur ⁊ arphaxat ⁊ lud ⁊ arā. Filij aram:hus ⁊ hul ⁊ gether ⁊ mes. Et vero arphaxat genuit sale:de q̄ oriꝰ est heber: Natiq; sunt heber filij duo. Nomē vni phaleg: eo qꝫ ī diebus eius diuisa sit terra:⁊ nomē frīs eiꝰ iectan. Qui iectan genuit elmodad ⁊ saleph ⁊ asarmoth:iare ⁊ aduram ⁊ iaçal ⁊ deda ⁊ hebal ⁊ abimahel saba ⁊ iophir ⁊ euila ⁊ iobab. Oēs isti filij iectan. Et facta est habitatio eoꝝ de messa pergētibus vsq; sephar mōtem orientalē. Isti sunt filij sem scōm cognatōes ⁊ linguas ⁊ regiones ī gentibus suis. De familie noe iuxt pplos ⁊ natōes suas. Ab his diuise sūt gētes ī trā post diluuium. XI

Erat aūt terra labij vnius ⁊ ſmonū eorū eedem. Cūq; pficiscerentur de oriēte inuenerūt campū ī terra sennaar: ⁊ hītauerūt in eo. Dixitq; alter ad pximū suū. Uenite faciamꝰ lateres:⁊ coquamꝰ eos igni. Habuerūtq; lateres pro saxis:⁊ bitumen ꝓ cemēto:et dixerūt. Uenite faciamꝰ nobis ciuitatez:⁊ turrē:cuiꝰ culmē ptingat vsq; ad celū:⁊ celebremꝰ nomen nr̄m anteq; diuidamur ī vniuersas trās. Descendit aūt dñs vt videret ciuitatē ⁊ turrē quā edificabant filij adam: ⁊ dixit. Ecce vnus ē ppls:⁊ vnū est labium oībus

Reuntq; hoc facere: nec desistent a cogitatõibus
suis: donec eas ope ꝓpleant. Uenite igit descẽda
mus z ꝓfundamus ibi linguam eoꝝ vt nõ audiat
vnusq; quoq; vocem ꝓximi sui. Atq; ita diuisit eos
dñs ex illo loco i vniuersas ẽras: z cessauerũt edi
ficare ciuitatem. Et idcirco vocatũ est nomẽ loci
illius babel: qz ibi ꝓfusum ẽ labiũ vniuerse ẽre. Et
inde disꝑsit eos dñs sup faciem cũctaꝝ regionuz.
Hec sunt generatões sem. Sem erat centũ ãnozũ
qñ genuit arphaxat biennio pdiluuium. Uixitq;
sem postq̃ genuit arphaxat gngẽtis ãnis: z genuit
filios z filias. Porro arphaxat vixit trigintagnq;
ãnis: z genuit sale. Uixitq; arphaxat postq̃ genu
it sale tricẽtistribus ãnis: z genuit filios z filias.
Sale q̃z vixit triginta ãnis: z genuit heber. Uixit
q; sale postq̃ genuit heber quadringentistribus
ãnis: z genuit filios z filias. Uixit aũt heber trigi
taquatuoꝝ ãnis: z genuit phalech. Et vixit heber
postq̃ genuit phalech quadringentistriginta ãnis
z genuit filios z filias. Uixit q̃q; phalech triginta
ãnis: z genuit reu. Uixitq; phalech postq̃ genuit
reu ducentisnouẽ ãnis: z genuit filios z filias. Ui
xit aũt reu trigintagnq; ãnis: z genuit saruch. Ui
xit q̃z reu postq̃ genuit saruch ducẽtisseptẽ ãnis:
z genuit filios et filias. Uixit aũt saruch triginta
ãnis: z genuit nachoꝝ. Uixitq; saruch postq̃ genu
it nachoꝝ ducẽtis ãnis: z genuit filios z filias. Ui
xit aũt nachoꝝ vigintinouem ãnis: z genuit thare.
Uixitq; nachoꝝ postq̃ genuit thare centũ decẽ et
nouẽ ãnis: z gẽuit filios et filias. Uixitq; thare sep
tuaginta ãnis: z genuit abrã z nachoꝝ z aram. He
sunt aũt generatões thare. Thare genuit abram:
nachoꝝ z aram. Porro aram genuit loth. Mor-
tuusq; ẽ aram añ thare pꝛem suũ i terra natiuitat
sue in bur chaldeoꝝ. Duxerunt aũt abrã z nachoꝝ
vxores. Nomẽ vxoris abrã: sarai. Et nomẽ vxo-
ris nachoꝝ: melcha filia aran pꝛis melche z patr
iesche. Erat aũt sarai sterilis: nec hẽbat filios. Tu
lit itaq; thare abrã filiũ suũ z loth filiũ aram: filiũ
filij sui: z sarai nuꝝ suã: vxoꝛez abrã filij sui: z edu
xit eos de bur chaldeoꝝ vt irent i terrã chanaan.
Uenerũtq; vsq; aran: z habitauerunt ibi. Et facti
sunt dies thare ducentoꝝ gnq; ãnoꝝ: z moꝛtuus
est in aran. XII

Dixit aũt dñs ad abrã. Egredere ꝺ terra
tua: z de cognatõe tua z de domo patris
tui: z veni i ẽram qnam mõstrauero tibi.
Faciãq; te in gentẽ magnã z bñdicã tibi: z magni
ficabo nomẽ tuum: eriq; bñdictus. Bñdicã bñ
dicentibus tibi: et maledicam maledicentib' tibi:
atq; in te bñdicent vniuerse cognatões ẽre. Egres
sus est itaq; abram sicut ꝓcepat ei dñs: z iuit cum
eo loth. Septuagintagnq; ãnoꝝ erat abram cuz
egrederetur de aran. Tulitq; sarai vxoꝛẽ suam: et
loth filium fris sui: vniuersamq; substantiam quã
possederant: z aias quas fecerãt in aran: z egressi
sunt vt irent in ẽram chanaan. Cũq; venissent i eã
ptransiuit abrã terram vsq; ad locũ sychem: z vs
q; ad ꝺuallem illustrem. Chananeus aũt tunc erat
in terra. Apparuit aũt dñs abram: z dixit ei. Se-
mini tuo dabo terram banc. Qui edificauit ibi al-
tare dño q apparuerat ei: et inuocauit ibi nomen
eius. Et inde transgrediẽs ad montẽ q erat ꝺ ori
entem bethel: tetendit ibi tabernaculum suuz: ab
occidente bñs bethel: z ab oriẽte hay. Edificauit
q̃z ibi altare dño: z inuocauit nomẽ eius. Perre-
xitq; abram vadẽs z vltra ꝓgrediens ad meridiẽ
Facta est aũt fames in terra. Descẽditq; abram i
egyptuz vt pegrinaret ibi. Preualuerat enim fames
in terra. Cũq; ꝓpe esset vt ingrederet egyptũ: di-
xit sarai vxoꝛi sue. Noui q; pulchra sis mulier: et
q; cũ viderint te egyptij dicturi sunt: vxoꝛ illius ẽ
z interficient me: z te reseruabũt. Dic q̃ obsecro te
q; soꝛoꝛ mea sis: vt bene sit mihi ꝓpter te: et viuat
aĩa mea ob gr̃am tui. Cũq; ita ingressus esset abrã
egyptum viderũt egyptij mulierẽ q; eẽt pulchra
nimis. Et nũciauerũt ꝓncipes pharaoni: z lauda-
uerũt eam apud illum. Et sublata est mulier i do
mum pharaonis: abrã vo bene vsi sunt ꝓpter illã.
Fueruntq; ei oues z boues z asini z fui z familie
z asine z cameli. Flagellauit aũt dñs pharaonem
plagis maximis: z domuz eius ꝓpter sarai vxoꝛẽ
abram. Uocauitq; pharao abraz: z dixit ei. Quid
nam est ꝺ qõ fecisti mihi? Quare nõ idicasti mihi
q; vxoꝛ tua esset? Qnã ob cãm dixisti esse soꝛoꝛẽ
tuã: vt tollerem eã mihi in vxoꝛẽ? Nunc igit ecce
ꝺiunx tua: accipe eam z vade. Precepitq; pharao
sup abrã viris: z deduxerunt eũ z vxoꝛem eius: et
oĩa que habebat. XIII

Ascendit g̃ abram de egypto ipse z vxoꝛ
eius: z oĩa que habebat: z loth cuz eo ad
australẽ plagam. Erat aũt diues valde i
possessione auri z argenti. Reuersusq; est ꝑ iter q̃
venerat a meridie i bethel: vsq; ad locũ vbi ꝑius
fixerat tebernaculũ inter bethel z hay: i loco alta
ris qõ fecerat ꝑius: z inuocauit ibi nomẽ dñi. Sz
z loth g̃ erat cũ abram fuerũt greges ouiuz z ar-
menta z tabernacula: nec poterat eos cape ẽra vt
habitarent simł. Erat gppe substãtia eoꝝ multa: z
negebant habitare cõiter. Unꝺ facta est rixa inẽ pa
storez gregũ abrã z loth. Eo aute tpe chananeus
z pherezeus hĩtabant in terra illa. Dixit g̃ abram
ad loth. Ne queso sit iurgiũ inẽ me z te: et ĩter pa
storez meos z pastoꝛes tuos: frẽs. n. sumus. Ecce
vniuersa ẽra coꝛã te ẽ: recede a me obsecro. Si ad
sinistram ieris: ego dexteraz tenebo: si tu dexterã
elegeris: ego ad sinistrã pgam. Eleuatis itaq; loth
oculis vidit oẽz circa regionẽ iozdanis: q̃ vniuer-
sa irrigabat añq; subuerteret dñs sodomam z go
morrã sicut paradisus dñi: z sic egypt venientib in
segoꝛ. Elegitq; sibi loth r̃gionẽ circa iozdanẽ z re
cessit ab oriẽte. Diuisiq; sẽ alterutr a frẽ suo. Abrã
hitauit i ẽra chanaan. Loth vo mozat ẽ i oppidis
q̃ erãt circa iozdanẽ: z hĩtauit i sodomis. Porro hoies ãt
sodomite pessimi erãt z pctoꝛes coꝛã dño nimis.
Dixitq; dñs ad abrã: postq̃ diuisus ẽ ab eo loth.

Leua oculos tuos in directū: & vide a loco i q̄ nūc es: ad aglonem & meridiē: ad orientē & occidētē. Oēm terrā quā ꝓspicis: tibi dabo & semini tuo vsq; in sempiternū. Faciāq; semē tuum sic̄ puluerē terre. Si qs pōt hoium numerare puluerē terre semē q̄z tuū numerare poterit. Surge: q̄ & pambula terrā i longitudine & i latitudine sua: q̄ tibi daturus sum eā. Mouens igit̄ tabernaculū suū abrā venit & habitauit iux̄ qualē mābre: q̄ est in hebron: & ędificauitq; ibi altare dño. XIIII

Factus est aūt in illo tpe vt amraphel rex sennaar: & arioch rex pōti: et chodorlaomor rex elamitar: & thadal rex gentium: inirēt bellū ꝺ basa regē sodomor: et ꝺ bersa regē gomorre: & ꝺ sennaar regem adame: & ꝺ semeber regē seboym & regē bale: ipsa ē segor. Oēs hi quenerūt in vallē siluestrem: q̄ nūc est mare salis. Duodecim. n. ānis fuerant chodorlaomor: et tertiodecimo āno recesserūt ab eo. Igit̄ q̄rtodecimo āno venit chodorlaomor & reges q erāt cū eo & pcusserūt raphaym in astoroth & carnaym & çuçim cū eis: & emim in sabe cariathaim: & chorreos i mōtib⁹ seyr: vsq; ad cāpestria pharan que ē in solitudine. Reuersiq; sūt & venerūt vsq; ad fōtez mephat: ipsa est cades & pcusserūt oēm regionē amalachitar: & āmorreor q habitābāt i asasonthamar. Et egressi sūt rex sodomor & rex gomorre rexq; adame & rex seboym: necnō & rex bale q̄ ē segor: & direxerāt aciez ꝺ eos i valle siluestri. s. aduersus chodorlaomor regē elamitar & thadal regem gentiū & amraphel regez sennaar & arioch regem ponti: q̄tuor reges aduersus quinq;. Vallis āt siluestris habebat puteos multos bituminis. Itaq; rex sodomor & rex gomorre terga verterūt & ceciderūtq; ibi: & q remāserāt fugerūt ad mōtē. Tulerūt aūt oēs substantiam sodomor & gomorre orum & vniuersa que ad cibū ptinent: & abierunt. Necnō & loth & substantiā eius filiū frīs abram q habitabat in sodomis. Et ecce vnus qui euaserat nūciauit abram hebreo q habitabat in qualle mambre āmorrei: frīs eschol & fratris aner. Hi. n. pigerant fedus cū abram. Q̄ō cū audisset abrā captum vz loth frēz suū: numerauit expeditos verna culos suos trecētos decē & octo: & psecutus ē eos vsq; dan. Et diuisis socijs irruit super eos nocte. Percussitq; eos & psecut⁹ ē vsq; soba & phenicen: que est ad leuam damasci. Reduxitq; oēz substātiā & loth fratrem suum cum substantia illius mulieres quoq; & populum. Egressus est autem rex sodomor in occursum eius: postquā reuersus ē a cede chodorlaomor & regem q cum eo erant in valle sabe: q̄ est vallis regis. At ꝟo melchisedech rex salem: pferens panē & vinuz: erat enī sacerdos dei altissimi: bñdixit ei & ait. Bñdictus abrā deo excelso q creauit celū & terrā: & bñdictus de⁹ excelsus: q̄ ptegente: hostes i manib⁹ tuis sunt. Et dedit ei decimas ex oibus. Dixit aūt rex sodomorū ad abrā. Da mihi aīas: cetera tolle tibi. Qui rñdit ei. Leuo manū meā ad dñm deū excelsum possessorem celi & terre: q̄ a filo subtegminis vsq; ad corrigiā calige nō accipiam ex oibus q̄ tua sunt ne dicas: ego ditaui abram: exceptis his q̄ comederūt iuuenes: & partibus viroꝝ q venerunt mecū: aner: eschol & mābre. Isti accipiēt partes suas. XV

His itaq; transactis: factus est ꝟmo dñi ad abrā p visionē dicēs. Noli timere abrā. Ego ꝓtector tuus: et merces tua magna nimis. Dixitq; abram. Dñe deus qd ꝺabis mihi? Ego vadā absq; liberis & filius ꝓcuratoris dom⁹ mee: iste damasc⁹ elyeçer. Addiditq; abrā. Mihi aūt non dedisti semē: & ecce vernaculus me⁹ heres meus erit. Statimq; ꝟmo dñi factus ē ad eū dicens. Nō erit hic heres tuus: sz q egredietur de vtero tuo: ipsum hēbis heredem. Eduxitq; eum foras & ait illi. Suscipe celū: & numera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit semē tuū. Credidit abraz deo: & reputatū est illi ad iusticiā. Dixitq; ad eum Ego dñs q eduxi te de ur chaldeoꝝ: vt darem tibi terrā istā & possideres eā. At ille ait. Dñe de⁹ vnde scire possum q̄ possessurus sim eā? Et rñdit dñs. Sume iugt mihi vaccā triennem & caprā trimam: & arietem ānoꝝ trium: turturem q̄z & columbam. Qui tollēs vniuersa hec diuisit ea p mediū: & vtraq; ptes ꝺ se alterinsecus posuit. Aues autem nō diuisit. Descenderūtq; volucres sup cadauera: & abigebat eas abrā. Cūq; sol occūberet sopor irruit sup abrā: & borror magnus & tenebrosus inuasit eū. Dictūq; est ad eū. Scito ꝓnoscens q̄ pegrinum futur̄ sit semē tuū in terra nō sua: & subiciēt eos seruituti: & afligēt q̄dringentis ānis. Verūtn̄ gētem cui seruituti sunt: ego iudicabo: & post hec egredient̄ cū magna substātia. Tu aūt ibis ad patres tuos i pace sepult⁹ in senectute bona. Generatione aūt q̄rta reuertent̄ huc. Necdū. n. ꝟplete sunt iniquitates āmorreoꝝ vsq; ad pñs tp̄s. Cum g̃ occubuisset sol: facta est caligo tenebrosa: et apparuit cliban⁹ fumās: & lāpas ignis transiens inter diuisiones illas. In illo die pepigit dñs fedus cū abraz dicēs. Semini tuo dabo traz hāc: a fluuio egypti vsq; ad fluuiū magnū eufraten. Cineos & ceneçeos: cethmoneos & etheos & phereçeos: raphaim q̄z & āmorreos: eueos & chananeos & gergeseos & iebuseos. XVI

Sarai vxor abrā ñ genuerat sibi liberos: sz hñs ācillā egyptiā noīe agar: dixit marito suo Ecce ꝓclusit me dñs ne parerem: ingredē ad ancillā meā si forte saltē ex illa suscipiā filios. Cūq; ille acgesceret depzecanti: tulit agar egyptiā ancillā suā: p⁹ annos decē q̄ habitare cepant i tra chanaan: & ꝺdit eā viro suo vxorē. Qui ingressus ē ad eā. At illa ꝺcepisse se vidēs ꝺspexit dñam suā. Dixitq; sarai ad abram. Iniuste agis ꝺ me. Ego dedi ancillā meā in sinū tuū: q̄ videns q̄ ꝺcepit: despectui me hz. Iudicet dñs inē me & te. Cui rñdit abrā. Ecce ait ancilla tua i manu tua est vtere ea vt libet. Affligēte igit̄ eā sarai: fugā iniit.

Cūq̄ inuenisset eā angelus dñi iux̄ fontē aque in solitudine q̄ est in via sur in deserto: dixit ad illam. Agar ancilla sarai: vñ venis: z q̄ vadis. Que rñdit A facie sarai dñe mee ego fugio. Dixitq̄ ei āgel⁹ dñi. Reuertere ad dñaz tuā: z humiliare sub manu illius. Et rursum. Multiplicās inḡt mltiplicabo semē tuū z nō numerabit pre multitudine. Ac deīceps: ecce ait cepisti z paries filiū: vocabisq̄ nomē ei⁹ ismahel: eo q̄ audierit dñs afflictiōez tuam. Hic erit ferus hō: man⁹ ei⁹ ꝫ oēs: et man⁹ oiuz ꝫ eū: z e regiōe vniuersoz fratz suoz figet tabernacula. Vocauit aūt agar nomen dñi q̄ loquebat ad eā: tu deus q̄ vidisti me. Dixit n. pfecto h̄ vidi posterioza videntis me. Propterea appellauit puteū illū: puteū viuentis z videntis me. Ipse ē iter cades z barad. Pepitq̄ agar abze filiū: q̄ vocauit nomē ei⁹ ismahel. Octogīta z sex ānoz erat abrā qñ pepit ei agar ismahelem. XVII

Postq̄ vo nonaginta et nouē ānoz eē cerat: apparuit ei de⁹. Dixitq̄ ad eū. Ego dñs oipotēs. Ambula cozā me: z esto perfect⁹. Ponāq̄ fedus meū inē me z te: z mltiplicabo te vehemēter nimis. Cecidit abrā pnus i faciē Dixitq̄ ei de⁹. Ego sum: et ponā pactū meū tecuz: erisq̄ pr mltaz gentiū. Nec vltra vocabit nomē tuū abrā: sz appellaberis abrahā: q̄z prem mltaz gentiū ꝫstitui te. Faciāq̄ te crescere vehemētissime: z ponā te i gentib⁹: regesq̄ ex te egredient: et statuā pactū meū inter me z te z ī semē tuū p te in generatōib⁹ suis fedre sempiterno: vt sim de⁹ tu⁹: z seminis tui p te. Daboq̄ tibi et semini tuo p te terrā pegrinatōis tue: oēm terram chanaan i possessionē eternā: eroq̄ de⁹ eoz. Dixit iterz deus ad abrahā. Et tu q̄ custodies pactū meū: z semē tuū post te i generatōib⁹ suis. Hoc ē pactū meū q̄ observabitis ītr me z vos z semē tuū post te. Circūcidet ex vobis oē masculinū: z circūcidet⁹ carnez ꝑputij vr̄i: vt sit i signū federis ītr me z vos. In fans octo diez circūcidet in vob. Oē masculinus in generatōib⁹ vr̄is tam vernaculus q̄ empticius circūcidet: z gcūq̄ non fuerit de stirpe vr̄a. Erit q̄ pactū meū in carne vr̄a in fedus eternū. Masculus cui⁹ ꝑputij caro circūcisa nō fuerit: delebit aīa illa ō ppl̄o suo: q̄z pactū meū irritū fecit. Dixit q̄z de⁹ ad abrahā. Sarai vxoze tuā non vocabis sarai: sz saram. Et bñdicā ei: z ex illa dabo tibi filium cui bñdictur⁹ sum. Eritq̄ in natiōes: z reges ppl̄oz orient ex eo. Cecidit abrahā i faciē suaz: et risit i corde suo dicēs. Putasne cētenario nascet filius: z sara nonagenaria pariet? Dixitq̄ ad dñm. Utinā ismahel viuat cozā te. Et ait dñs ad abraham. Sara vxor tua piet tibi filiuz vocabisq̄ nomē ei⁹ isaac. Et ꝫstituā pactū meū illi i fedus sempiternū: z semi ni eius post eū. Sup ismahel q̄z exaudiui te. Ecce bñdicā ei: z augebo z mltiplicabo eū valde. Duodecim duces generabit: z faciā illū crescere in gentē magnā. Pactū vo meū statuaz ad isaac: quē piet tibi sara tpe isto in anno altero.

Cūq̄ finitus esset fmo loquētis cū eo: ascēdit de⁹ ad abrahā. Tulit aūt abrahā ismahel filiuz suum et oēs vernaculos dom⁹ sue: vniuersosq̄ quos emerat: z cūctos mares ex oib⁹ viris domus sue: z circūcidit carnē ꝑputij eoz: statim i ipsa die sicut pcepat ei de⁹. Abrahā nonaginta z nouē erat ānorum q̄n circūcidit carnē ꝑputij sui: et ismahel filius⁹ suus tredecim ānos ipleuerat tpe circūcisiōis sue. Eadē die circūcisus est abrahā: z ismahel filius⁹ ei⁹: z oēs viri dom⁹ illi⁹: tam vernaculi q̄ empticij et alienigene piter circūcisi sunt. XVIII

Apparuit aūt ei dñs i conualle mābre: sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso feruore diei. Cūq̄ eleuasset oculos: apparuerūt ei tres viri stātes ppe eū. Quos cū vidisset: cucurrit in occursum eoz de ostio tabernaculi sui: z adozauit i terrā: z dixit. Dñe si inueni gram i oculis tuis ne trāseas seruū tuū: sz afferā pauxillū aque: et lauent pedes vr̄i: z regescite sub arboze. Ponāq̄ buccellā panis: z ꝫfortet cor vr̄m: postea trānsibitis. Idcirco. n. declinastis ad seruū vr̄m. Qui dixerūt. Fac vt locutus es. Festinauit abrahā in tabernaculū ad sarā: dixitq̄ ei. Accelera tria sata simile cōmisce: z fac subcinericios panes. Ipse vo ad armentum cucurrit: z tulit inde vitulū tenerrimū et optimū: deditq̄ puero. Qui festinauit: z coxit illū. Tulit q̄z butyz z lac z vitulū quē coxerat z posuit coram eis. Ipse vo stabat iux̄ eos sub arboze. Cūq̄ comedissent dixerūt ad eū. Ubi est sara vxor tua? Ille rñdit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertēs veniā ad te tpe isto. vita comite: z hēbit filiū sara vxor tua. Quo audito: sara risit post ostiū tabernaculi. Erāt aūt ambo senes ꝓiectq̄ etat⁹: z desierant sare fieri muliebria. Que risit occulte dicēs. Postq̄ senui z dñs me⁹ vetulus ē voluptati opam dabo? Dixit aūt dñs ad abrahā. Quare risit sara vxor tua dicēs: nō vo paritura sz anus? Nūqd deo gcūq̄ est difficile? Iux̄ ꝫdictū reuertar ad te h̄ eodez tpe: vita comite: z hēbit sara filium. Negauit sara dicēs: non risi: timoze pterrita. Dñs aūt non est inḡt ita: sz risisti. Cū ḡ surrexissent ide viri: direxerūt oculos ꝫ sodomam: z abrahā simul gradiebat: deducens eos. Dixitq̄ dñs. Nū celare potero abrahā que gesturus sum: cū futurus sit i gentem magnā ac robustissimā: z bñdicende sint in eo oēs nationes terre? Scio. n. q̄ pceptur⁹ sit filijs suis z domui sue post se: vt custodiant viam dñi: z faciāt iudiciū z iusticiam: vt adducat dominus ꝑpter abrahā oīa que locutus ē ad eū. Dixit itaq̄ dñs. Clamoz sodomoz z gomozreoz multiplicatus est: z pcūm eoz aggrauatum est nimis. Descendā: z videbo: vtz clamozē q̄ venit ad me opere ꝓpleuerint: an nō est ita: vt sciam. Conuerterūtq̄ se inde: z abierunt sodomam. Abrahā vero adhuc stabat cozam domino: et appzopinquās ait. Nūqd pdes iustū cū impio? Si fuerint q̄nquaginta iusti i ciuitate pibūt? si: z nō parces loco illi ppt̄ q̄nquaginta iustos si fuerint in eo? Absit a te vt rē

hāc facias: z occidas iustū cū ipio: fiatq; iustus sic̄ impius. Nō ē ḃ tuū q iudicas oēm trā. Nequaq; facies iudicium ḃ. Dixitq; dñs ad eū. Si inuenero sodomis qnquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittā oī loco ppter eos. Rñdit abzaham: z ait. Quia semel cepi: loquar ad dñm meū cū sim pul uis z cinis. Quid si minus qnquaginta iustis qnq; fuerint: delebis ppē quadragintaqnq; vniersam vrbē? Et ait. Nō delebo si inuenero ibi quadra/ gintaqnq;. Rursūq; locut⁹ ē ad eū. Si ār quadra/ ginta ibi inuenti fuerint qd facies: ait. Nō pcutiā propt̄ q̄dragita. Ne queso īqt idigneris dñe si lo quar. Quid si ibi inuenti fuerint triginta? Rñdit. Nō faciā: si inuenero ibi triginta. Quia semel ait cepi: loquar ad dñm meū. Quid si ibi iuēti fuerit viginti? Ait. Nō interficiā ppē viginti. Obsecro īqt ne irascar dñe: si loquar adhuc semel. Quid si inuenti fuerint ibi decē? Dixit. Nō delebo ppē de cem. Abijt dñs postq; cessauit log ad abzaham: z ille reuersus est in locū suum. XIX

Venerūtq; duo āgeli sodomā vespe sedē/ te loth i fozib⁹ ciuitatis. Qui cū vidisset eos surrexit: z iuit obuiaz eis: adozauitq; pron⁹ in trāz: et dixit. Obsecro dñi: declinate i do mū pueri vr̄i: z manete ibi. Lauate pedes vr̄os: et mane pficiscemini in viā vr̄am. Qui dixerūt. Mi nime: sz in platea manebim⁹. Cōpulit illos opido vt diuerterent ad eū. Ingressiq; domū eius fecit convīuiū: coxit açima: z comederūt. Pr⁹ aūt q̄ irēt cubitū: viri ciuitatis vallauerūt domū illius a pu ero vsq; ad senē: ois ppl's sīl. Vocauerūtq; loth z dixerūt ei. Vbi sunt viri q introierūt ad te nocte? Educ illos hue vt cognoscam⁹ eos. Egressus ad eos loth post tergū occludens ostiū ait. Nolite q̄ so frēs mei nolite malū hoc facere. Habeo duas filias que necdū cognouerūt viz. Educaz eas ad vos: et abutimini eis sic̄ vob placuerit: dūmodo viris istis nihil mali faciatis: qz ingressi sunt sub vmbza culminis mei. At illi dixerūt. Recede il/ luc. Et rursus. Ingressus es inqunt vt aduena nū qd vt iudices? Te q̄ ipsum mag⁹ q̄ bos affligem⁹. Vimq; faciebāt loth vehemētissime. Iamq; ppe erāt vt effringerēt fores: z ecce miserūt manū vi ri: z introduxerūt ad se loth clauserūtq; ostium: z eos q foris erāt pcusserūt cecitate a minimo vsq; ad maximū ita vt ostiū inuenire nō possent. Dixe/ rūt aūt ad loth. Habes ḃ quēpiā tuoz genez aut filios aut filias? Oēs q tui sunt educ de vrbe hac. Delebimus. n. locū istū: eo q̄ increuerit clamor eoz coram dño: q̄ misit nos vt pdam⁹ illos. Egres sus itaq; loth: locut⁹ est ad generos suos q acceptu ri erant filias eius: z dixit. Surgite z egredimī de loco isto: qz delebit dñs ciuitatem hāc. Et visus ē eis q̄si ludens log. Lūq; esset mane: cogebāt eū angeli dicentes. Surge tolle vxozē tuā z duas fi lias quas habes ne z tu pariē peas i scelere ciuita tis. Dissimulāte illo apprehēderūt manum eius z manū vxozis ac duaz filiaz eius: eo q̄ pceret do minus illi: eduxerūtq; eū z posuerūt ex̄ ciuitatez: ibiq; locuti sunt ad eū dicētes. Salua aīam tuaz. Noli respicere post tergū nec stes in oī circa regi/ one: sz i mōte saluū te fac ne et tu sīl peas. Dixitq; loth ad eos? Queso dñe mi: qz inuenit fuus tuus gr̄am coz̄ā te: z magnificasti gr̄iam z misericordiā tuā quā fecisti mecū vt saluares aīam meā: nec pos sum in mōte saluari: ne forte apprehēdat me ma/ lum z moziar. Est ciuitas hic iux̄ ad quā possum fugere parua: z saluabor in ea. Nūqd nō modica est z viuet aīa mea? Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi pces tuas: vt non subuertam vrbē: p qua locut⁹ es. Festina et saluare ibi: qz ñ potero facere qcq; donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatuz est nomē vrbis illius segoz. Sol egressus est sup trā: z loth ingressus est segoz. Igit̄ dñs pluit sup sodo mā z gomozrā sulphur z ignē a dño ō celo: z sub/ uertit ciuitates has: z oēm circa regionez: vniuer sos hītatozes vrbiū z cūcta r̄e virentia. Respici ensq; vxor eius post se versa est in statuam salis. Abzaham aūt ꝛsurgens mane vbi steterat pzius cuz dño: intuitus est sodomā z gomozrā z vniuer sam r̄am regionis illius. Viditq; ascēdentem fa/ uillaz de r̄a quasi foznacis fumū. Cū.n. subuerte ret dñs ciuitates regiōis illi⁹: recozdat⁹ ē abzahe: z liberauit loth de subuersione vrbiū in qbus ha bitauerat. Ascēditq; loth de segoz z māsit in mō te: due q̄z filie eius cū eo. Timuerat.n. manere i se goz: z māsit in spelūca ipse z due filie eius cuz eo. Dixitq; maioz ad minoz̄. Pat̄ nr̄ senex est: z nul lus viroz remāsit in terra q possit ingredi ad nos iux̄ mozē vniuerse r̄e. Veni inebriem⁹ eum vino: dozmiamusq; cuz eo: vt fuare possim⁹ ex pr̄e nr̄o semē. Dederūt itaq; pr̄i suo bibere vinū nocte illa. Et ingressa ē maioz: dozmiitq; cū pr̄e. At ille nō sensit: nec qñ accubuit filia: nec qñ surrexit. Alia q̄z die dixit maioz ad minoz̄. Ecce dozmiui heri cū pr̄e meo. Hem⁹ ei bibere vinū etiā hac nocte z dozmies cū eo vt saluem⁹ semē de pre nr̄o. Bede rūtq; etiā z illa nocte pr̄i suo bibere vinū. Ingres saq; minoz filia dozmiuit cū eo. Et nec qdem tūc sensit qñ concubuerit: vel qñ illa surrexit. Cōce/ perūt ḡ due filie loth de pr̄e suo. Pepitq; maioz filiū: z vocauit nomē ei⁹ moab. Ipse ē pr̄ moabita rū vsq; i pñtem diē. Minoz q̄z pepit filiū: z voca/ uit nomē ei⁹ āmon: id est filius ppli mei. Ipse ē pr̄ āmonitaꝝ vsq; hodie. XX

Profect⁹ ide abzahā i r̄am australē: hīta/ uit inter cades z sur: z pegrinat⁹ ē in gera ris. Dixitq; ō sara vxore sua: sozoz mea ē Misit ḡ abimelech rex gerare: z tulit eam. Venit aūt de⁹ ad abimelech p somniū nocte: z ait illi. En mozieris ppē mulierē quā tulisti. Habet.n. virū. Abimelech vo nō tetigerat eā. Et ait. Domine nū gentem ignozantem et iustam interficies? Nōne ipse dixit mihi sozoz mea est: et ipsa ait: frater me us est? In simplicitate cozdis mei z mūdicia ma/ nuum mearum feci hoc. Dixitque ad eum deus

Et ego scio q̄ simplici corde fecer̄: & iō custodiui te ne peccares i me: & nō dimisi vt tangeres eaz. Nūc ḡ redde viro suo vxorē: et orabit p̄ te quia prophēa ē: & vives. Si autē nolueris reddē: scito q̄ morte morieris: tu & oīa q̄ tua sūt. Statimq̄ ō nocte ꝛsurgens abimelech vocauit oēs famulos suos: & locut⁹ē vniuersa v̄ba hec in auribꝰ eoz. Timueruntq̄ oēs viri valde. Vocauit āt abimelech ēt abrahā & dixit ei. Quid fecisti nobꝭ Quid peccauimus i te q̄z induxisti sup me & sup regnū meū pctm̄ grande: Que nō debuisti facere: fecisti nob. Rursusq̄ expostulās ait. Quid vidisti vt hoc faceres: Rn̄dit abrahā. Cogitaui mecū dicēs. Forsitan nō est timor dei in loco isto & interficiant me ꝓp̄ vxorez meā. Alias aūt & vere soror mea ē: filia p̄ris mei: & nō filia mr̄is mee: & duxi eā in vxorē. Postq̄ āt eduxit me deus de domo p̄ris mei: dixi ad eam. Hāc misericordiā facies mecū. In oī loco ad quē ingrediemur: dices q̄ frat̄ tu⁹ sim. Tulit igit̄ abimelech oues & boues & famulos & ancillas & dedit abrahā. Reddiditq̄ illi sarā vxorē suā & ait. Terra coram vob̄ ē: vbicūq̄ tibi placuerit habita. Sare āt dixit. Ecce mille argenteos dedi frī tuo: hoc erit tibi i velamē oculoz ad oēs q̄ tecū sunt: et q̄cūq̄ preteris memēto te deprehensam. Orāte āt abrahā sanauit deꝰ abimelech & vxorem: ancillasq̄ eius: & pepererūt. Aperuerat.n. dn̄s oēz vuluā domus abimelech ꝓpter sarā vxorē abrahe.

XXI

Visitauit aūt dn̄s sarā sicut p̄miserat & impleuit q̄ locut⁹ est. Concepitq̄ & pepit filiuz i senectute sua tpe q̄ p̄dixerat ei deꝰ. Vocauitq̄ abrahā nomē filij sui quem genuit ei sara isaac: & circūcidit eū octauo die: sic̄ p̄ceperat ei deus cū esset cētum āno. Hac q̄ppe etate p̄ris nat⁹ est isaac. Dixitq̄ sara. Risum fecit mihi deꝰ: et q̄cūq̄ audierit corridebit mihi. Rursumq̄ ait. Quis audituꝝ crederet abrahā q̄ sara lactaret filiū quē pepit ei iā seni: Creuit igit̄ puer: & ablactat⁹ ē. Fecitq̄ abrahā grāde cōuiuiū i die ablactatōis ei⁹. Cūq̄ vidisset sara filiū egyptie ludentē cū isaac filio suo: dixit ad abrahā. Eijce ācillam hāc & filiū ei⁹. Nō.n. erit heres filiꝰ ancille cū filio meo isaac. Dure accepit hoc abrahaz ꝓ filio suo. Cui dixit deus: Nō tibi videat̄ aspe q̄ sup puero & sup ācilla tua: Oīa q̄ dixerit tibi sara: audi vocē ei⁹: qz i isaac vocabit̄ tibi semē. Sed & filiū ācille faciā i gentē magnā: qz semē tuū ē. Surrexit itaq̄ abrahaz mane & tollēs panē et vtrē aq̄ ipposuit scapule ei⁹: tradiditq̄ pueꝛ: & dimisit eā. Que cū abiisset: errabat i solitudine bersabee. Cūq̄ ꝓsumpta eēt aq̄ in vtre abiecit pueꝛ subt̄ vnā arborem q̄ ibi erat: & abiit. Sedit̄q̄ e regione procul: q̄tum pōt arcus iacē. Dixit.n. Nō videbo morientē pueꝛ. Et sedēs ē: leuauit vocē suā & fleuit. Exaudiuit āt deꝰ vocē pueri. Vocauitq̄ āgelus dn̄i agar ō celo dicēs. Quid agis agar⁹ Noli timē. Exaudiuit.n. deus vocem pueri: de loco in q̄ est. Surge & tolle pueꝛ: et tene manū illius: qz in gentē magnā faciam eū. Aperuitq̄ oculos eius deus. Que videns puteū aque: abijt & implenit vtrem: deditq̄ puero bibere: & fuit cū eo. Qui creuit & morabatus est in solitudine: factusq̄ est iuuenis sagittari⁹. Habitauitq̄ in deserto pharan. Et accepit illi mr̄ sua vxorē de terra egypti.

Eodem tpe dixit abimelech & phicol p̄nceps exercitus eius ad abrahaz. Deus tecū est in vniuersis q̄ agis. Jura ḡ ꝓ dn̄o ne noceas mihi & posteris meis stirpiq̄ mee: sz iuxt̄ misericordiā quā feci tibi: facies mihi & terre i qua versatus es aduena. Dixitq̄ abrahā. Ego iurabo. Et increpauit abimelech ꝓpter puteū aq̄: quē vi abstulerāt famuli eius. Rn̄ditq̄ abimelech. Nescivi qs fecerit hāc rem. Sz & tu nō indicasti mihi: & ego nō audiui preter hodie. Tulit itaq̄ abrahaz oues & boues: & dedit abimelech. Percusserūtq̄ ambo fedus. Et statuit abrahā septem agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelech. Quid sibi volūt septē agne iste q̄s stare fecisti seorsum: At ille. Septē inḡt agnas accipies de manu mea: vt sint mihi in testimonium: q̄m ego fodi puteū istu. Idcirco vocatus ē locus ille bersabee: qz ibi vterq̄ iurauit: et inierunt fedus ꝓ puteo iuramēti. Surrexit aūt abimelech & phicol p̄nceps exercit⁹ eius: reuersiq̄ sunt in terrā palestinoꝝ. Abrahā vo plantauit nemus in bersabee: & inuocauit ibi nomē dei eterni: & fuit colon⁹ terre palestinoꝝ dieb⁹ multis.

XXII

Que postq̄ gesta sunt: tēptauit deus abrahā: & dixit ad eū. Abrahā abrahā. At ille rn̄dit. Adsum. Ait illi. Tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis isaac: & vade in trā visionis: atq̄ ibi offeres eū in holocaustū: sup vnū mōtiuz quē mōstrauero tibi. Igit̄ abrahā de nocte ꝛsurgens: strauit asinū suū: ducens secū duos iuuenes & isaac filiū suuz. Cūq̄ ꝛcidisset ligna in holocaustuz abijt ad locū quē ꝑceperat ei deus. Die aut̄ tertio eleuatis oculis vidit locuz procul: dixitq̄ ad pueros suos. Expectate hic cū asino: ego & puer illuc vsq̄ ꝓperātes: postq̄ adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit q̄z ligna holocausti: et iposuit sup isaac filiū suū. Ipe vo portabat i manib⁹ ignē & gladiū. Cūq̄ duo pgerēt sil: dixit isaac patri suo. Pat̄ mi. At ille rn̄dit. Quid vis fili: Ecce igt ignis & ligna: vbi ē victima holocausti: Dixit āt abrahā deꝰ puidebit sibi victimā holocausti fili mi. Pergebāt ḡ pariter: & venerūt ad locū quē oñderat ei deus: in q̄ edificauit altare: & desup ligna ꝓposuit. Cūq̄ alligasset isaac filiū suū: posuit euz in altare sup struem lignoꝝ. Extenditq̄ manū & arripuit gladiū vt imolaret filiū suū. Et ecce āgelꝰ dn̄i de celo clamauit dicens. Abrahā abrahaz. Qui rn̄dit. Adsum. Dixitq̄ ei. Nō extēdas manū tuā sup puerū: neq̄ facias illi q̄cq̄. Nūc cognoui q̄ timeas dn̄z: & nō pepcisti vnigenito filio tuo ꝓpter me. Leuauit abrahā oculos suos: viditq̄ post tergū arietē inter vepres herētem cornib⁹. Quē assumēs: obtulit holocaustū ꝓ filio. Appellauitq̄ nomē loci illi⁹ dn̄s videt. Un̄ vsq̄ hodie dr̄. i mōte: dn̄s videbit

Uñ vſq; hodie dicit: in mõte: dñs videbit. Uocauit ãt ãgelus dñi abrahã ſcõo de celo dicẽs. Per memetipſũ iurauí dic̃ dñs: q̃ feciſti hãc rẽ: ⁊ ñ pepciſti filio tuo vnigenito ppt̃ me: bñdicã tibi ⁊ mlt̃ riplicabo ſemẽ tuũ ſic̃ ſtellas celi: ⁊ velut harenã q̃ ẽſt littoꝛe maꝛ. Poſſidebit ſemẽ tuũ poꝛtas iimicoꝛ ſuoꝛ: ⁊ bñdicẽt̃ i ſemĩe tuo oẽs gẽtes ꝛre: q̃ obediſti voci mee. Reuerſus ẽ abrahã ad pueroſ ſuos: abieruntq; berſabee ſiſ: ⁊ habitauit ibi. His itaq; geſtis nunciatum eſt abrahã q̃ melcha q̃q; genuiſſ̃ filios nachoꝛ fratri ſuo: hus p̃mogenitũ ⁊ buc̃ frẽm eius: ⁊ chamuel pr̃em ſyroꝛ: et caſeth ⁊ açau: pheldas q̃ et iedlaf ⁊ batuhel: de q̃ nata ẽ rebecca. Octo iſtos genuit melcha nachoꝛ fratri abrahã. Cõcubina vo illius noĩe roma: peperit thabee ⁊ gaon ⁊ thaas ⁊ maacha. XXIII

Uixit aũt ſara centũ vigintiſeptem ãnis et moꝛtua eſt i ciuitate arbee que ẽ hebꝛon in ꝛra chanaan. Uenitq; abrahã vt plãgeret ⁊ fleret eã. Cũq; ſurrexiſſet ab officio funeris: locutus eſt ad filios heth dicens. Aduena ſum et pegrinus apud vos: date mihi ius ſepulchꝛi vobiſcũ: vt ſepeliam moꝛtuũ meuz. Rñderunt filij heth dicẽtes. Audi nos dñe. Princeps dei es apõ nos: in electis ſepulchꝛis nr̃is ſepeli moꝛtuũ tuũ: nulluſq; te phibere poterit: qn i monumẽto eius ſepelias moꝛtuũ tuũ. Surrexit abrahã ⁊ adoꝛauit pplm ꝛre: filios videlicet heth. Dixitq; ad eos Si placet aĩe vr̃e vt ſepeliã moꝛtuũ meũ: audite me: ⁊ intercedite p me apud ephꝛon filiuz ſeoꝛ vt det mihi ſpelũcam duplicẽ quã hz i extrema pte agri ſui. Pecunia digna tradet eã mihi coꝛã vob in poſſeſſionem ſepulchꝛi. Habitabat aũt ephꝛon i medio filioꝛ heth. Rñditq; ephꝛon ad abrahã cũctis audientibus q̃ ingrediebãtur poꝛtam ciuitatis illius dicens. Nequaq; ita fiet dñe mi: ſz tu magꝛ auſculta q̃ loquoꝛ. Agꝛ trado tibi ⁊ ſpelũcam que i eo ẽ pñtib⁹ filijs ppli mei. Sepeli moꝛtuũ tuũ. Adoꝛauit abrahã coꝛã dño ⁊ pplo ꝛre: ⁊ locut⁹ eſt ad ephꝛon: circũſtãte plebe ei⁹. Queſo vt audias me. Dabo pecuniã p agro: ſuſcipe eam ⁊ ſic ſepeliã moꝛtuuz meũ i eo. Rñditq; ephꝛon. Dñe mi audi me. Terra quã poſtulas q̃dringẽtos ſiclos argenti valet. Iſtud eſt p̃cium inr̃ me et te. Sz q̃tum eſt hoc. Sepeli moꝛtuũ tuũ. Aq̃ cũ audiſſet abrahã appendit pecuniã quã ephꝛon poſtulauerat: audientibus filijs heth q̃dringentos ſiclos argenti: pbate monete publice. Cõfirmat⁹ eſt ager quõdam ephꝛonis i q̃ erat ſpelũca duplex reſpiciens mãbꝛe: tã ipſe q̃ ſpelunca: ⁊ oẽs arboꝛes ei⁹ in cũctis t̃minis ei⁹ p circuitũ abrahe i poſſeſſionem videntib⁹ filijs heth: ⁊ cũctis q̃ itrabãt poꝛtã ciuitat⁹ illi⁹. Atq; ita ſepeliuit abrahã ſarã vxorem ſuã i ſpelũca agri duplici q̃ reſpiciebat mãbꝛe hec ẽ ebꝛon i ꝛra chanaan. Et cõfirmat⁹ eſt ager et antrũ qõ erat i eo abrahe i poſſeſſionẽ monumẽti a filijs heth. XXIIII

Erat aũt abrahã ſenex dieruq; mltoꝛ: ⁊ dominus in cunctis bñdixerat ei. Dixitq; ad ſeruum ſeniozem domus ſue qui p̃erat oĩbus q̃ habebat. Pone manũ tuã ſubter femur meũ vt adiurez te p deũ celi ⁊ ẽre vt nõ accipias vxoꝛẽ filio meo de filiabus chananeoꝛ inr̃ q̃s habito: ſed ad terrã ⁊ cognatõez meã p̃ficiſcaris: ⁊ inde accipias vxoꝛem filio meo iſaac. Rñdit puus. Si noluerit mulier venire mecũ i ꝛrã hãc: nũqd reducere debeo filiũ tuũ ad locuz de q̃ tu egreſſus es? Dixitq; abrahã. Caue ne q̃n reducas filiũ meuz illuc. Dñs celi ⁊ ẽre qui tulit me de domo pr̃is mei: et de ꝛra natiuitatis mee q̃ locutus ẽ mihi: et iurauit dicẽs: ſemini tuo dabo terram hãc: ipſe mittet angelum ſuũ te coꝛã: ⁊ accipies ide vxoꝛẽ filio meo. Sin ãt mulier noluerit ſeq te: nõ teneberis iuramẽto: filiũ tm̃ meũ ne reducas illuc. Poſuit q̃ puus manũ ſub femoꝛe abrahã dñi ſui: ⁊ iurauit illi ſup ſermone h̃. Tulitq; decem camelos de grege dñi ſui ⁊ abijt ex oĩbus bonis eius poꝛtãs ſecũ: pfectuſq; pꝛexit i meſopotamiã ad vrbẽ nachoꝛ. Cũq; camelos feciſſet accũbere ex̃ oppidũ: iuxt̃ puteum aque: veſpere: eo tpe quo ſolent mulieres egredi ad hauriendam aquã: oꝛauit dñm dicẽs. Domine deus dñi mei Abrahã occurre obſecro mihi hodie: ⁊ fac miſericoꝛdiam cum dño meo abrahã Ecce ego ſto p̃pe fontez aque: et filie habitatoꝛuz huius ciuitatis egredientur ad hauriendaz aquã. Igitur puella cui dixero inclina hydriam tuã vt bibaz: ⁊ illa rñderit bibe: qn et camelis tuis dabo potum: ipſa eſt quã pparaſti puo tuo iſaac: ⁊ p hoc intelligam q̃ feceris miſericoꝛdiam cũ dño meo abrahã. Necdum intra ſe ẏba ꝓpleuerat: ⁊ ecce rebecca egrediebat̃ filia bathuel filij melche vxoꝛis nachoꝛ fratris abrahã: hñs hydriam i ſcapula ſua: puella decoꝛa nimis: virgoq; pulcherrima: ⁊ incognita viro. Deſcẽderat aũt ad fontez et impleuerat hydriam aqua: ac reuertebat̃. Occurritq; ei puus ⁊ ait: Pauxillum aq̃ mihi ad bibẽdũ p̃be de hydria tua. Que rñdit: bibe dñe mi. Celeriterq; depoſuit hydriam ſup vlnam ſuã ⁊ dedit ei potum. Cũq; ille bibiſſet adiecit. Quin ⁊ camel⁹ tuis hauriam aquã: donec cũcti bibant. Effundẽſq; hydriam in canalibus recurrit ad puteum vt hauriret aquam: ⁊ hauſtam omnibus camelis dedit. Ipſe autem cõtemplabatur eam tacitus: ſcire volens vtr̃ proſperuz iter ſuũ feciſſet deus an nõ Poſtq; autez biberunt cameli pꝛotulit vir inaures aureas: appendentes ſiclos duos: ⁊ armillas totidem pondo ſiclozum decem. Dixitq; ad eam. Cuius es filia? Indica mihi. Eſt in domo patris tui locus ad manendum? Que reſpondit. Filia ſum bathuelis: filij nachoꝛ quẽ peperit ei melcha. Et addidit dicens. Palearum quoq; ⁊ feni plurimũ eſt apud nos: ⁊ locus ſpacioſus eſt ad manendu. Inclinauit ſe homo ⁊ adoꝛauit dñm dicens. Benedictus dñs deus dñi mei abrahã: qui nõ abſtulit miſericoꝛdiam et veritatem ſuã a domino meo: ⁊ recto itinẽ me pduxit i domũ frr̃is dñi mei

Cucurrit itaq; puella: z nūciauit ī domū mris sue oīa que audierat. Debat aut rebecca frēm noie laban. Qui festinus egressus ē ad hoīem vbi erat fons. Cūq; vidisset iaures z armillas ī manibus sororis sue: z audisset cūcta verba referentis hec locut⁹ est mihi hō: venit ad vir̄ q stabat iux̄ camelos z ppe fontem aque: dixitq; ad eū. Ingredere bñdicte dñi. Cur foris stas: pparaui domū z locū camelis tuis. Et introduxit eū in hospitiū: ac destrauit camelos: deditq; paleas z fenū: z aquā ad lauandos pedes cameloꝝ: z viroꝝ q venerāt cuz eo. Et appositus est in ꝓspectu eius panis. Qui ait. Non comedā: donec loquar ſmones meos. Rñdit ei. Loquere. At ille: Puus ingt abraham sum. Et dñs bñdixit dño meo valde: z magnificatus est: et dedit ei oues z boues: argentū z auꝝ: puos z ācillas camelos z asinos. Et pepit sara vxor dñi mei filiū dño meo ī senectute sua: deditq; illi oīa q̄ habuerat. Et adiurauit me dñs me⁹ dicens. Nō accipies vxorē filio meo de filiab⁹ chananeoꝝ: ī q̄ra habito: ſz ad domū pris mei pges: z de cognatione mea accipies vxorē filio meo. Ego vo rñdi dño meo. Quid si noluerit venire mecuz mulier? Dñs ait in cuius ꝓspectu ambulo: mittet angelum suū tecū: z diriget viā tuā: accipiesq; vxorem filio meo de cognatiōe mea: z de domo pris mei. Innocēs eris a maledictōe mea: cū veneris ad pr̄ios meos z non dederint tibi. Veni g hodie ad fontē aque: z dixi. Dñe de⁹ dñi mei abraham: si direxisti viā meā ī q̄ nūc ābulo: ecce sto iux̄ fontē aq̄ z vgo q̄ egredier̄ ad hauriendaz aquā: audierit z me dixerit mihi z tu bibe z camelis tuis hauriā: ipa est mulier quā pparauit dñs filio dñi mei. Antq; ſ tacitus mecū voluerē: apparuit rebecca veniēs cuz hydria quā portabat ī scapula: descēditq; ad fontem: z hausit aquā. Et aio ad eā. Da mihi paululū bibere. Que festinās deposuit hydriā ō humero z dixit mihi. Et tu bibe: z camelis tuis tribuā potum. Bibi: z adequauit camelos. Interrogauiq; eaz et dixi. Cuius es filia? Que rñdit. Filia bathuelis sum: filij nachoꝝ: quē pepit et melcha. Suspendi itaq; iaures ad oznādū faciē ei⁹: z armillas posui ī manib⁹ eius. Adorauiq; adoraui dñm bñdicens dño deo dñi mei abraham: q̄ duxit me recto itinē vt sumerez filiā frīs dñi mei filio ei⁹. Quāobrē si facitis misericordiā z veritatē cū dño meo īdicate mihi: sin aut aliud placet: z ſ dicite mihi: vt vadā ad dextrā siue ad sinistrā. Rñderunt laban z bathuel. A dño egressus ē ſmo. Nō possum⁹ ex̄ placitū ei⁹ qcq; aliud log tecū. En rebecca coram te ē: tolle eā z pficiscere: et sit vxor filij dñi tui: sic locutus ē dñs. Hō cū audisset puer abraham: p̄cidens adorauit ī ra dñm. Prolatisq; vasis argēteis et aureis ac vestib⁹: dedit ea rebecce p munē. Frib⁹ q̄z ei⁹ z mri: dona obtulit. Finitoq; conuio: vescentes pariter z bibētes māserūt ibi. Surgēs aut mane locutus ē puer. Dimittite me: vt vadā ad dñz meū. Rñderūtq; frater eius z mater. Maneat puella saltem decez dies apud nos: z postea pficiscetur. Nolite ait me retinere: qz dñs direxit viam meā. Dimittite me vt pgam ad dñm meū. Et dixerunt: Vocemus puellā z queramus ipsius volūtatem. Cūq; vocata veniſſet: sciscitati sunt. Vis ire cū homine isto? Que ait. Vadā. Dimiserūt g eā z nutricem illius: Puumq; abraham z comites ei⁹: ꝰ precantes pspera sorori sue atq; dicētes. Soror nra es: Crescas in mille milia z possideat semen tuū portas inimicoꝝ suoꝝ. Igit rebecca z puelle illi⁹ ascēsis camelis secute sunt virū: q festinus reuertebat ad dñm suū. Eo aut tpe deambulabat isaac p viā que ducit ad puteū cuius nomē est viuentis z videntis. Habitabat enim in terra australi: z egressus fuerat ad meditandū in agro inclinata iā die: Cūq; eleuasset oculos: vidit camelos venientes procul. Rebecca q̄z ꝓspecto isaac descēdit de camelo z ait ad puer̄. Quis est ille homo q venit p agruz ī occursuz nob. Dixitq; ei. Ipse est dñs me⁹. At illa tollens cito palliū suū opuit se. Seruus aūt cuncta que gesserat narrauit dño suo isaac. Qui introduxit eam in tabernaculū sare mris sue z accepit eam vxorē z in tm̄ dilexit eā vt dolorē q ex morte mris eius acciderat temperaret.

XXV

Abraham vo aliā duxit vxorem nomine cethuram: q̄ pepit ei çamram z iecsan: et madan: et madiam: et iesboch: et Sue. Iecsan q̄z genuit saban z dadan. Filij dadan fuerunt assurim et lathusim z laomim. Filij vo ex madiam ozr̄ epha z epher. z enoch z abida: eldaa. Oēs hi filij ceture. Deditq; abrahā cūcta q̄ possederat isaac: filijs aūt ꝓcubinaꝝ largit⁹ est munera: z sepauit eos ab isaac filio suo dū adhuc ipe viueret ad plagā oriētalē. Fuerūt aūt dies vite abrahe centum septuaginta anq; āni: z deficiēs mortu⁹ ē ī senectute bona, pfectq; etatis z plenus dieꝝ: cōgregatusq; ē ad pp̄m suū. Et sepelierūt eū isaac z ismahel filij sui ī spelūca duplici quesita est ī agro ephron: filij seor ethei: e regione mābre: quē emerat a filijs heth. Ibi sepultus est ipse et sara vxor eius. Et post obitū illius bñdixit de⁹ isaac filio ei⁹ q habitabat iux̄ puteū noīe viuentis et videtis. Hec sunt generatōes ismahel filij abrahe quē pepit ei agar egyptia famula sare: et hec noīa filioꝝ eius ī vocabulis z generationibus suis. Primogenitus ismahelis nabaioth: deinde cedar: et abdebel: et mabsan: masma q̄z z duma et massa: adad et thema z iachur z naphis et cedma. Isti sūt filij ismahel: z hec noīa p castella z oppida eoꝝ duodecī pncipes tribuū suaꝝ. Et facti sunt āni vite ismahelis centū triginta septem: deficiensq; mortu⁹ est: z appositus ad pp̄m suū. Habitauit aūt ab euila vsq; sur: que respicit egyptuz introeuntibus assyrios. Coram cūctis fratribus suis obiit. Hec q̄z sunt generationes isaac filij abraham. Abraham genuit isaac. Qui cū q̄draginta esset ānoꝝ: duxit vxorē rebeccā filiā bathuel syri ō mesopotamia sororē laban

Deprecatusq; est isaac dñm p uxore sua eo q; eet sterilis. Qui exaudiuit eū z dedit ꝯceptū rebecce sz collidebant i utero eius puuli. Que ait. Si sic mihi futuꝝ erat qd necesse fuit ꝯcipe? Perrexitq; rebecca vt ꝯsuleret dñm. Qui rñdēs ait. Due gentes sunt in utero tuo: z duo ppli ex ventre tuo diuidentur: populusq; populū superabit: et maior seruiet minori. Iaz ips pariendi aduenerat: z ecce gemini i utero eius repti sunt. Qui p̄mus egressus est rufus erat: z totus in morem pellis hispidus vocatū q; est nomē eius esau. Protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu: z idcirco appellauit eum iacob. Sexagenarius erat isaac q̄n nati sūt puuli. Quibus adultis: factus ē esau vir gnarus venandi z homo agricola: iacob aūt vir simplex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau: eo q; de venatōibus illius vesceret: z rebecca diligebat iacob. Coxit aūt iacob pulmētū. Ad quē cū venisset esau de agro lassus: ait. Da mihi de coctōe hac rufa: qz oppido lassus sum. Quā ob cām vocatū ē nomē ei edom. Qui dixit iacob. Vende mihi p̄mogenita tua. Ille rñdit. En morior. Quid mihi prosunt p̄mogenita? Ait iacob. Jura ḡ mihi. Jurauit ei esau: z vendidit p̄mogenita: z sic accepto pane z lentis edulio comedit z bibit z abijt: parui pendens q; p̄mogenita vendidisset. XXVI

Orta aūt fame sup̄ terram post eam sterilitatem que acciderat in diebus abrahā: abijt isaac ad abimelech regem palestinoꝝ in gerara. Apparuitq; ei dñs z ait. Ne descendas in egyptum: sz quiesce i terra quā dixero tibi z pegrinare in ea: eroq; tecū z bñdicam tibi. Tibi enim z semini tuo dabo vniuersas regiones has ꝯplens iuramētuꝫ q; spopondi abraham p̄ri tuo: z multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. Daboq; posteris tuis vniuersas regiones has z bñdicentur in semine tuo oēs gentes terre eo q; obedierit abrahā voci mee: et custodierit p̄cepta z mandata mea: z cerimonias legesq; seruauerit. Mansit itaq; isaac in geraris. Qui cū interrogaret a viris loci illi sup uxore sua: rñdit. Soror mea est. Timuerat enim ꝯfiteri q; sibi esset sociata ꝯiugio reputans ne forte interficerent eum ppter illi pulchritudinē. Cūq; ptransissent dies plurimi z ibi dē moraret p̄spiciens abimelech rex palestinoꝝ p fenestram: vidit eū iocantem cū rebecca uxore sua: z accersito eo ait. Perspicuum est q; uxor tua sit. Cur mētitus es eam sororem tuā esse? Rñdit. Timui ne morerer ppter eā. Dixitq; abimelech: Quare ipposuisti nobis. Potuit coire q̄spiaz ō populo cū uxore tua: z īduxeras sup nos grāde peccatum. Precepitq; oī pplo dicens. Qui tetigerit hoīes huius uxorem: morte morietur. Seuit autē isaac in terra illa: z inuenit in ipso āno centuplum: Bñdixitq; ei deus z locupletatus est hō: z ibat p̄ficiens atq; succrescens: donec magnus uehemēt effectus est: habuitq; possessiones ouiū z armentoꝝ z familie plurimū. Ob hꝫ inuidētes ei palestini oēs puteos q̄s foderant serui p̄ris illius abrahā: illo tpe obstruxerūt implētes humo: in tm vt ipe abimelech diceret ad isaac. Recede a nobis: q̄m potentior nobis factus es valde. Et ille discedēs vt veniret ad torrentē gerare bitaretq; ibi: rursus fodit alios puteos: q̄s foderant serui p̄ris sui abrahā: z q̄s illo mortuo olim obstruxerāt philistijm. Appellauitq; eos eisdē noībus q̄bus aūt p̄ vocauerat. Foderūtq; in torrēte z reppererūt aquā viuā Sz et ibi iurgiū fuit pastoruꝫ gerare: aduersus pastores isaac dicentiuꝫ. Nostra est aqua. Quāobrē nomē putei ex eo q̄ accīderat vocauit calūniaz. Foderūt aūt z aliū z p illo q̄z rixati sunt: appellauitq; eū īimicitias. Profectus inde fodit aliū puteū: p q̄ nō ꝯtenderunt. Itaq; vocauit nomē eius latitudo dicēs. Nūc dilatauit nos dñs: z fecit crescere sup̄ terram. Ascendit autē isaac ex illo loco in bersabee: vbi apparuit ei dñs in ipsa nocte dicēs. Ego sum deus abrahaz p̄ris tui. Noli timere: qz ego tecū sum. Bñdicaz tibi z multiplicabo semē tuū: ppter seruū meuz abrahā. Itaq; edificauit ibi altare dño: z inuocato noīe dñi extēdit tabernaculū: fecitq; puteū tuis vt foderent puteuz. Ad quē locum cum veniſſet de geraris: abimelech et ochoçath amici illius z phicol duxe militū: locutꝰ est isaac. Quid venistis ad me hoīem quē odistis: z expulistis a vobis? Qui rñderūt. Vidimus tecuz esse dñm: z idcirco nos diximus. Sit iuramētuz inter nos: z ineamus fedus: vt nō facias nobis q̄quā malī sicut z nos nihil tuoꝝ attigimus: nec fecimus q̄d te lederet: sz cū pace dimisimus auctū bñdictōe dñi. Fecit ḡ eis ꝯuiuiū. Et post cibū z potū surgentes mane: iurauerunt sibi mutuo: dimisitq; eos isaac pacifice in locū suū. Ecce aūt venerunt in ipso die serui isaac. annunciantes ei de puteo quē foderant: atq; dicentes. Inuenimus aquā. Vñ appellauit eū abundantiā: z nomē urbi ipositum est bersabee vsq; in p̄sentē diē. Esau vo q̄dragenarius duxit uxores duas: iudith filiā beeri ethei: z basemath filiā elon eiusdē loci: que ambe offenderant animū isaac z rebecce. XXVII

Senuit aūt isaac: z caligauerūt oculi eius: z videre nō poterat: vocauitq; esau filiū suū maiorē: z dixit ei. Fili mi. Qui rñdit: Adsum. Qui p̄. Vides ingt q; senuerim: z ignorē diem mortis mee. Sume arma tua: et pharetram z arcū z egredere foras. Cūq; venatu aliqd apprehenderis fac mihi inde pulmētum sicut velle meministi: z affer vt comedā: z bñdicat tibi aīa mea añ q̄z moriar. Qō cū audisset rebecca: et ille abijsset i agrū vt iussionē p̄ris īpleret: dixit filio suo iacob. Audiui p̄rem tuū loquētem cū esau frē tuo: z dicētem ei. Affer mihi de venatōe tua: z fac cibos vt comedā: z bñdicā tibi coram dño añ q̄z moriar. Nūc ḡ fili mi acquiesce cōsilijs meis: et pgens ad gregem affer mihi duos hedos optimos: vt faciam ex eis escas p̄ri tuo: q̄bus libenē vescit: q̄s cū tuleris et comederit: bñdicat tibi priusq; moriatur. Cui ille

rñdit. Nosti q̄ esau frat̄ me⁹ hō pilosus sit: et ego lenis. Si attrectauerit me pr̄ me⁹ z sensserit: timeo ne putet sibi voluisse me illudē: z inducat sup me maledictōez p bñdictōe. Ad quē mr̄ in me sit ait ista maledictio fili mi: tm̄ audi vocē meā: z pgens affer q̄ dixi. Abijt z attulit: deditq; mr̄i. Parauit illa cibos sicut velle nouerat patrē illi⁹: z vestibus esau valde bonis: quas apō se hēbat domi: induit eū pelliculasq; hedozū circūdedit manib⁹: z colli nuda ptexit. Deditq; pulmētum: z panes q̄s coxerat tradidit. Quib⁹ illatis: dixit. Patter mi. At ille respōdit. Audio. Quis es tu fili mi? Dixitq; iacob. Ego sum p̄mogenitus tu⁹ esau. Feci tibi sicut p̄ce pisti mihi. Surge sede z comede ō venatōe mea: vt bñdicat mihi aīa tua. Rursumq; isaac ad filiū suū. Quō ingt tā cito īuenire potuisti fili mi? Qui rñdit. Voluntas dei fuit: vt cito occurreret mihi q̄ volebā. Dixitq; isaac. Accede huc vt tangā te fili mi: z pbem vtr̄ tu sis filius me⁹ esau: an nō. Accessit ille ad pr̄em: z palpato eo: dixit isaac. Vox q̄dem: vox iacob est: sz manus: manus sūt esau. Et nō cognouit eū: q; pilose manus sili⁹tudinem maiozis exp̄sserāt. Bñdicēs ergo ille ait. Tu es fili⁹ meus esau? Rñdit. Ego sum. At ille. Affer inquit mihi cibos de venatōe tua fili mi: vt bñdicat tibi aīa mea. Quos cū oblatos comedisset: obtulit ei etiā vinū. Quo hausto: dixit ad eum. Accede ad me: z da mihi osculū fili mi. Accessit: z osculat⁹ est eū. Statimq; vt sensit vestimētoz eius fragrātiaz bñdicens illi ait. Ecce odoz filij mei sic̄ odoz agri pleni: cui bñdixit dñs. Det tibi deus de roze celi: z de pinguedine t̄re abūdantiaz frumēti vini z olei z seruiant tibi ppli: z adozent te trib⁹. Esto dñs fratrum tuoz: z incurruētur añ te filij mr̄is tue. Qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹: z q̄ bñdixerit tibi: bñdictōibus repleat. Vix isaac p̄monē ipleuerat: et egresso iacob foras: venit esau: coctoq; de venatōe cibos ītulit pr̄i dicēs. Surge pr̄ mi: z comede de venatōe filij tui: vt bñdicat mihi anima tua. Dixitq; illi isaac. Quis.n.es tu? Qui respōdit. Ego sum filius tu⁹ p̄mogenit⁹ esau. Expauit isaac stupoze vehementi: z vltra q̄s credi pōt admirās ait. Quis igit̄ ille est q̄ dudū captam venatōem attulit mihi: z comedi ex oīb⁹ p̄usq; tu venires? Bñ dixiq; ei: et erit bñdictus. Audit⁹ esau p̄monibus pr̄is: irrugijt clamoze magno: et ꝓsternat⁹ ait. Bñdic etiā z mihi pr̄ mi. Qui ait. Venit german⁹ tu⁹ fraudulenter: et accepit bñdictionem tuā. At ille subiunxit. Juste vocatū ē nomē eius iacob. Supplantauit.n.me en altera vice. Primogenita mea añ tulit: z nūc secūdo surripuit bñdictōem meaz. Rursumq; ad pr̄em: nūqd nō rep̄uasti ait z mihi bñdictōem? Rñdit isaac. Dñm tuū illum ꝓstitui: z oēs frēs suos fuituti eius subiugaui. Frumento z vino z oleo stabiliui eu: z tibi post h̄ fili mi vltra qd faciā? Cui esau. Nū vnā ingt tm̄ bñdictionem habes pater? Mihi q̄s obsecro vt bñdicas. Cūq; ciulato magno fleret: motus isaac dixit ad eū. In pinguedine terre z in roze celi desup erit bñdictō tua. Viues ī gladio: z fratri tuo seruies: tp̄sq; veniet cum excutias z solueas iugū eius de ceruicib⁹ tuis. Oderat q̄ semp esau iacob p bñdictione q̄ bñdixerat ei pr̄. Dixitq; in corde suo. Venient dies luctus p̄ris mei: z occidā iacob frēm meū. Nūciata sunt hec rebecce. Que timēs: z vocans iacob filiū suū: dixit ad eū. Ecce esau frater tu⁹ minat̄ vt occidat te. Nūc ḡ fili audi vocē meā: z ꝓsurgens fuge ad laban frēm meū in arā: bītabisq; cū eo dies paucos: donec requescat furoz frīs tui: z cesset indignatio eius: obliuiscaturq; eoz que fecisti in eum: postea mittam z adducaz te inde huc. Cur vtroq; oz̄baboz filio in vno die? Dixitq; rebecca ad isaac. Tedet me vite mee ꝓpter filias heth. Si accepit iacob vxozem de stirpe huius t̄re: nolo viuere.

Vocauit itaq; isaac iacob z bñ dixit eū: p̄cepitq; ei dicens. Noli accipe cōiugem de genere chanaan: sz vade z p ficiscere ī mesopotamiā syrie: ad domū bathuel pr̄is mr̄is tue: z accipe tibi inde vxozem de filiabus laban auūculi tui. Deus aūt oīpotēs bñdicat tibi: z crescere te faciat atq; mr̄tiplicet vt sis ī turbas pplox: z det tibi bñdictiōes abzahe z semini tuo post te: vt possideas t̄ram pegrinatōis tue: quā pollicitus est auo tuo. Cūq; dimisisset eū isaac p fectus puenit ī mesopotamiā syrie: ad laban filiū bathuel syri: frēm rebecce matris sue. Videsq; aūt esau q̄ bñdixisset pater suus iacob: z misisset euz in mesopotamiā syrie: vt inde vxozem duceret: z q̄ post bñdictōem p̄cepisset ei dicēs: nō accipies vxozem ō filiabus chanaan: q̄q; obediēs iacob parentibus suis isset in syriam pbās q̄s q̄ nō libēter aspicerer filias chanaan pater suus: iuit ad ismahelem: z duxit vxozem: absq; his q̄s p̄us habebat: melech filiaz ismahelis filij abzahā sozozē nabaioth. Igit egressus iacob de bersabee: pergebat aran. Cūq; veniss̄z ad quēdā locū: z vellet ī eo regescē post solis occubitū tulit de lapidib⁹ q̄ iacebant: z supponēs capiti suo: dozmiuit ī eodē loco. Viditq; ī somnis scalā stantē sup t̄ram: z cacumē illius tangēs celū: angelos q̄s dei ascēdētes z descendētes p eā: z dñm innixū scale dicētem sibi. Ego sum dñs deus abzahaz patris tui z deus isaac. Terrā ī qua dozmis tibi dabo z semini tuo: eritq; semen tuū q̄si pulvis t̄re. Dilataberis ad ozientem z occidentem z septētrionem z meridiē: et bñdicent̄ in te z in semine tuo cūcte tribus terre. Et ero custos tu⁹ q̄cūq; prexer̄: et reducā te in t̄rā banc: nec dimittā nisi ꝓpleuero vniuersa que dixi. Cūq; euigilass̄z iacob ō somno ait. Vere dñs ē in loco isto: z ego nesciebā. Pauēsq; q̄ t̄ribilis ē ḡt loc⁹ iste. Nō ē hic aliud nisi dom⁹ dei: z porta celi. Surgēs ḡ iacob mane tulit lapidē quē supposuēat capiti suo: z erexit ī titulū fūdēs oleū ōsup. Appellauitq; nomē vrb̄ bethel: q̄ p̄us luza vocabat. Vouit ēt votū dicens. Si fuerit dñs mecū: z custodierit me ī via p quā ābulo: z ōderit mibi panē ad

vescendum z vestimẽtuz ad induendũ: reuersusq; fuero pspere ad domuz pris mei: erit mihi dns in deum: z lapis iste quem erexi i titulum. vocabitur domus dei: cũctoz ũq; que dederis mihi: decimas offeram tibi. XXIX

Profectus ḡ iacob venit in terram oriẽta/lem: z vidit puteũ in agro: tres q̃z greges ouiuz accubãtes iux eũ. Nã ex illo adaq̃ bantur pecoza: z os eius grandi lapide claudebaẽ. Moseq; erat: vt cũctis ouibus congregatis deuolue rent lapidem: z refectis gregib⁹ rursum sup os pu tei ponerent. Dixitq; ad pastores. Frẽs vnde estis? Qui rñderunt: de aran. Quos interrogãs: nũquid ait nostis laban filiũ nachor? Dixerũt. Nouimus. Sanus ne est ingt? Valet ingunt. z ecce rachel fi/lia eius venit cũ grege suo. Dixitq; iacob. Adhuc multũ diei supest: nec est tps vt reducãtur ad cau las greges. Date añ potum ouib⁹: z sic eas ad pa/stuz reducite. Qui rñderũt. Nõ possumus. donec oĩa pecora congregent̃ et amoueamus lapidẽ ò oze putei vt adaquemus greges. Adhuc loquebant̃: z ecce rachel veniebat cuz ouibus pris sui. Nam gregem ipsa pascebat. Quã cũ vidisset iacob: z sci ret cognatã suã: ouesq; laban auũculi sui: amouit lapidem q̃ puteus claudebatur: z adaquato grege osculatus ẽ eam. Et eleuata voce fleuit: z indicauit ei q̃ frat̃ eẽt pris sui: z filius rebecce. At illa festi/nans nunciauit patri suo. Qui cũ audisset venisse iacob filiũ sororis sue: occurrit obuiã ei: cõplexus q; eũ: z in oscula ruens: duxit in domũ suã. Audit; autẽ causis itineris: rñdit. Os meũ es z caro mea. Et postq̃ impleti sunt dies mẽsis vnius: dixit ei. Nũ qz frater meus es: gratis seruies mihi? Dic q̃d mercedis accipias. Habebat vo duas filias. Nomẽ maioris lya: minor vero appellabaẽ rachel. Sed lya lippis erat oculis: rachel decora facie z venu sto aspectu: quã diligens iacob ait. Seruiã tibi p rachel filia tua minore septem ãnis. Rñdit laban Melius ẽ vt tibi eã dem q̃z alteri viro. Mane apũ me. Seruiuit ḡ iacob p rachel septez ãnis: z vide baẽ illi pauci dies pre amoris magnitudine. Di/xitq; ad laban. Da mihi vxorem meam: qz iã tps impletũ est vt ingrediar ad illã. Qui vocatis mul tis amicoz turbis ad conuiuiũ: fecit nuptias: z vespe re lyam filiam suam itroduxit ad eum: dans ancillaz filie celphã noie. Ad quam cũ ex more iacob fuis set ingressus: facto mane vidit lyam: z dixit ad so cerum suum. Quid ẽ qõ facere voluisti? Nonne pro rachel seruiui tibi? Quare imposuisti mihi? Rñdit laban. Nõ est i loco nro cõsuetudinis vt minores añ tradamus ad nuptias. Simple hebdomadã die rum huius copule: z hãc q̃z dabo tibi p operẽ q̃ seruiturus es mihi septem ãnis aliis. Acquieuit placito: z hebdomada transacta rachel duxit vxorẽ. Cui pater suas balam tradiderat. Tãdẽq; potitus op tatis nuptiis amorẽ sequentis pozi extulit: seruiẽs apud eũ septem aliis ãnis. Videns aũt dns q̃ de/spiceret lyam: aperuit vulua eius: sororem sterili per manẽte. Que concepta genuit filiuz: vocauitq; nõ men eius ruben dicẽs. Vidit dns humilitatẽ meã. Nũc amabit me vir meus. Rursumq; concepit et pepit filiũ: z ait. Quia audiuit me dns habens exẽp/tum: dedit etiam istũ mihi. Vocauitq; nomen eius symeon. Concepitq; tertio z genuit aliũ filiũ: dixit/q;. Nũc q̃z copulabit̃ mihi maritus me⁹ eo q̃ pe/perim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomẽ ei⁹ leui. Quarto concepit: z pepit filiũ: z ait. Nõ cõfite/bor dño. Et ob hoc vocauit eum iudam. Cessauitq; parere. XXX

Cernens aũt rachel q̃ infecũda esset: inui dit sororem sue: z ait marito suo. Da mihi li beros: alioquin moriar. Cui iratus rñdit iacob. Nũq̃ p deo ego sum: q̃ priuauit te fructu ven/tris tui? At illa habeo ingt famulã balam ingredẽ ad illam vt pariat sup genua mea: z habeã ex illa filios. Dedit̃q; illi balam in coniugium. Que ingres/so ad se viro: concepit z pepit filium. Dixitq; rachel. Iu dicauit mihi dns: z exaudiuit vocem meam dans mihi filium. Et idcirco appellauit nomẽ ei⁹ dan: Rursumq; bala concipiens pepit alterũ: q̃ ait ra/chel. Cõparauit me dns cũ sorore mea z inualui: Vocauitq; eũ neptalim. Dentiẽs lya q̃ parere de sisset: celpham ancillã suaz marito tradidit. Qua post conceptum edente filiũ dixit. Feliciter. Et idcir co vocauit nomẽ eius gad. Repit q̃z celpha alte/rum: dixitq; lya. Hoc p beatitudine mea. Beatã q̃ pe me dicent oẽs mulieres. Propterea appellauit eum aser. Egressus aũt ruben tpe messis triticee in agruz reppit mãdragoras: q̃s matri lye detulit Dixitq; rachel. Da mihi ptem de mãdragoris filij tui. Illa rñdit. Parum ne tibi videt̃ q̃ priueris maritum mihi: nisi etiam mãdragoras filij mei tu leris? Ait rachel. Dormiat tecũ hac nocte p man/dragoris filij tui. Redeũtiq; ad vespam iacob ò agro: egressa est in occursum eius lya: z ait. Ad me ingt intrabis: qz mercede conduxi te p mãdragoris filij mei. Dormiuitq; cũ ea nocte illa: z exaudiuit deus preces eius. Concepitq; z pepit filium quintum z ait. Dedit deus mercedem mihi: qz dedi ancillã meã viro meo. Appellauitq; nomen eius isachar. Rursum lya concipiens pepit sextum filiũ z ait. Do tauit me deus dote bona. Et iã hac vice mecũ erit maritus me⁹: eo q̃ genuerim ei sex filios. Et idcir co appellauit nomẽ eius zabulon. Post quẽ pepe rit filiam nomĩe dinã. Recordatusq; dns rachel: exaudiuit eam z aperuit vuluã eius: q̃ concepit z pe perit filiũ dicens. Ablstulit deus opprobriũ meũ. Et vocauit nomẽ illi⁹ ioseph dicens. Addat mihi dns filium alterũ. Nato aũt ioseph: dixit iacob so/cero suo. Dimitte me vt reuertar in prĩam meã et ad terram meam. Da mihi vxores z liberos me/os p quos seruiui tibi vt abeam. Tu vo nosti seruitu tem q̃ seruiui tibi. Ait illi laban. Inueniam grã i conspectu tuo. Experimẽto didici: qz bñdixerit mihi deus propter te. Cõstitue mercedem tuaz quã dem tibi. Ad ille rñdit. Tu nosti quõ seruierĩ tibi: z q̃ta

in manibus meis fuit possessio tua. Quodicũ ba-
buisti añq̃ venirem ad te: et nunc diues effect⁹ es:
bñdixitq̃ tibi deus ad introitum meum. Justum
est igit̃ vt aliq̃n quideam domui mee. Dixitq̃ la-
ban. Quid tibi dabo? At ille ait. Nihil volo: sed si
feceris q̃ postulo: itez pascam et custodiam pecu-
ra tua. Gyra oẽs greges tuos: et sepa cũctas oues
varias et sparso vellere: et q̃cũq̃ ruffum et macu-
losum variũq̃ fuerit: tã in ouibus q̃ in capris: erit
merces mea. Rñdebitq̃ mihi cras iusticia mea:
q̃n placiti tps aduenerit coram te: et oĩa que nõ fu-
erint varia et maculosa et ruffa tam in ouibus q̃ in
capris: furti me argues. Dixitq̃ laban. Gratuz ba-
beo q̃ petis. Et separauit in die illa capras et oues
et hircos et arietes varios et maculosos. Cũctũ aũt
gregem vni colorem. i. albi et nigri velleris: tradi-
dit in manu filioz suoz: et posuit spatium itineris
trium diez inter se et genez: g pascebat reliq̃s gre-
ges eius. Tollẽs ĝ iacob virgas populeas viridas
et amygdalinas et ex platanis: ex pte decorticauit
eas. Detractisq̃ corticibus i bis que spoliata fue-
rant: candor apparuit: illa vo que itegra fuerant:
virida pmãserunt: atq̃ i hunc modũ color effect⁹
est varius. Posuitq̃ eas i canalib⁹ vbi effundebat
aqua: vt cum veniss̃ greges ad bibẽdum: ante
oculos bẽrent virgas: et in aspectu eaz ꝯciperent.
Factũq̃ est vt in ipso calore coitus oues intuerẽt
virgas et parerent maculosa et varia et diuerso colo
re respsa. Diuisitq̃ gregem iacob: et posuit virgas
in canalibus añ oculos arietuz. Erãt aũt alba et ni
gra quecq̃ laban: cetera vo iacob: separatis iter se
gregibus. Igit̃ q̃n pmo tpe ascendebant̃ oues po
nebat iacob virgas in canalib⁹ aquaz añ oculos
arietum et ouiuz: vt in eaz ꝯcẽplatõe ꝯcipent. Cũ
vo serotina admissura erat: et ꝯceptus extrem⁹: ñ
ponebat eas. Factaq̃ sũt ea que erant serotina: la
ban: et q̃ pmi tpis iacob. Ditatusq̃ ẽ bõ vltra mo-
dum: et habuit greges multos: ancillas et seruos ca
melos et asinos. XXXI

Postq̃ aũt audiuit vba filioz laban dicen
tium: tulit iacob oĩa que fuerũt pris nr̃i: et
de illius facultate ditatus: factus ẽ iclyt⁹:
animaduertit q̃z faciem laban q̃ nõ esset erga se ficut
heri et nudiustertius: maxime dicente sibi dño: re
reuertere in terram patz tuoz et ad generationem
tuam: eroq̃ tecũ: misit et vocauit rachel et lyam in
agrum vbi pascebat greges: dixitq̃ eis. Video fa
ciem pris vri q̃ non sit erga me ficut heri et nudi-
ustertius. Deus aũt pris mei fuit mecum: et ipse no
stis q̃ totis viribus meis seruierim pri vro. Pz et pr
vester circũuenit me: et: mutauit mercedem meaz
decem vicibus: et tñ non dimisit eum deus vt no-
ceret mihi. Si q̃n dixit: varie erunt mercedes tue
pariebãt oẽs oues varios fetus: q̃n vo ecõtrario
ait: alba quecq̃ accipies p mercede: oẽs greges al-
ba pepererũt. Tulitq̃ deus substantiaz pris vri:
et dedit mihi. Postq̃ enim ꝯceptus ouium temp⁹
aduenerat: leuaui oculos meos: et vidi i somnis ascẽ
dentes mares sup seminas: varios et maculosos et
diuersoz colorꝫ. Dixitq̃ angelus dñi ad me i som
nis. Iacob. Et ego rñdi. Adsũ. Qui ait. Leua ocu
los tuos: et vide vniuersos masculos ascendentes
sup seminas varios maculosos atq̃ respsos. Vidi
enim oĩa que fecit tibi laban. Ego sũ deus bethel:
vbi vnxisti lapidem: et votum vouisti mihi. Nunc
ĝsurge et egredere de terra hac: reuertens i terraz
natiuitatis tue. Rñderuntq̃ rachel et lya. Nũqd
habemus residui qcq̃ in facultatibus et hereditа
te domus pris nr̃i? Nõne quasi alienas reputauit
nos: et vendidit: comeditq̃ pcium nr̃m? Qz deus
tulit opes pris nr̃i: et eas tradidit nob ac filijs no-
stris. Ergo oĩa que pcepit tibi dñs: fac. Surrexit ãt
iacob et impositis liberis ac coniugibus suis sup ca
melos abijt: tulitq̃ oẽm substantiam suam: et gre-
ges: et qcqd in mesopotamia acq̃sierat: pgens ad
isaac pr̃em suum i terra chanaan. Eo tpe erat la-
ban ad tondendas oues: et rachel furata est idola
pris sui. Noluitq̃ iacob cõfiteri socero suo q̃ fu-
geret. Cũq̃ abiisset tam ipse q̃ oĩa que iuris sui
erant: et amne trãsmisso pgeret ꝺ mõteq̃ galaad:
nunciatũ est laban die tertio q̃ fugeret iacob. Qui
assumptis fratribus suis: psecutus est eum diebus
septem: et ꝺprehendit eum in mõte galaad. Vidit
q̃ in somnis dicẽtem sibi dñm. Caue ne qcquam
aspe loquaris ꝺ iacob. Jamq̃ iacob extenderat i
mõte tabernaculuz. Cũq̃ ille cõsecutus fuisset eũ
cum fratribus suis: in eodem mõte galaad fixit tẽ
torium. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti: vt claz
me abigeres filias meas q̃si captiuas gladio? Cur
ignorante me fugere voluisti: nec idicare mihi vt
prosequerer te cum gaudio et cãticis et tympanis
et citharis? Non es passus vt osculer filios meos
et filias. Stulte opatus es. Et nunc quidem valet
manus mea reddere tibi malũ: sz de⁹ pris tui heri
dixit mihi. Caue ne loquaris ꝺ iacob qcquã duri⁹.
Esto. Ad tuos ire cupiebas: et desiderio erat tibi
domus pris tui. Cur furatus es deos meos? Rñ-
dit iacob. Ex inscio te pfectus sum: timui ne vio-
ler̃ auferres filias tuas. Ex aũt furti me arguis: apũ
quẽcũq̃ inueneris deos tuos: necet̃ coram fribus
nr̃is. Scrutare: qcqd tuoz apud me inueneris: au-
fer. Hec dicẽs ignorabat q̃ rachel furata eẽt idola.
Ingressus itaq̃ laban tabernaculum iacob et lye
et vtriusq̃ famule: non inuenit. Cũq̃ intrasset tẽto
rium rachelis: illa festinans abscõdit idola subter
stramẽta cameli et sedit desup: scrutanteq̃ oĩe ten
torium et nihil inuenienti: ait. Ne irascat̃ dñs me⁹
q̃ coram te assurgere nequeo: quia ĩx ꝺsuetudinez
feminarum nũc accidit mihi. Sic delusa solicitu
do querentis est. Tumenscq̃ iacob: cum iurgio ait.
Quam ob culpã meam et ob qd̃ petñ meuz sic ex
arsisti post me: et scrutatus es oẽm suppellectilem
meã? Quid inueniſti de cũcta substãtia domus tue?
Pone hic coram fribus meis et fribus tuis: et iu
dicent inter me et te. Idcirco viginti ãnis sui tecũ
oues tue et capre steriles ñ fuerunt arietes gregis

tui nō comedi: nec captum a beſtia oſtdi tibi. Ego
dānuz omne reddebā. Quicqd furtim pibat a me
exigebas: die noctuqꝫ eſtu ɔrgebar et gelu: fugie-
batqꝫ ſomnus ab oculis meis. Sicqꝫ ꝓ viginti an
nos in domo tua fuiui tibi: quatuoꝛdecim ꝓ filia-
bus: ꝛ ſex ꝓ gregibuz tuis. Immutaſti q̄z merce-
dem meaz decem vicibus. Niſi deus patris mei
abꝛaham ꝛ timoꝛ iſaac aſſiſtiſſet mihi: foꝛſitaz mō
nudum me dimiſiſſes. Afflictōez meam ꝛ laboꝛē
manuum meaꝝ reſpexit dñs: ꝛ arguit te heri. Re
ſpōdit ei laban. Filie mee ꝛ filij ꝛ greges tui ꝛ oīa
que cernis: mea ſunt. Quid poſſum facere filijs et
nepotibus meis? Veni q̄ ꝛ ineam fedus: vt ſit teſti
monium inꝛer me ꝛ te. Tulit itaqꝫ iacob lapidem:
ꝛ eꝛexit illum in titulum. Dixitqꝫ fratribus ſuis. Af
ferte lapides. Qui ɔgregantes fecerunt tumulum:
comederuntqꝫ ſup eū. Quē vocauit laban tumu-
lum teſtis: ꝛ iacob aceruum teſtimonij: vteꝛqꝫ iuꝛ
ꝓpetatē ligue ſue. Dixitqꝫ laban. Tumulus iſte
teſtis erit īter me ꝛ te hodie. Et idcirco appellatū
eſt nomē eius galaad. i. tumulus teſtis. Et adiecit
laban. Intueatur ꝛ iudicet inter nos dñs qñ receſ
ſerimus a nobis: ſi afflixeris filias meas: ꝛ ſi ītro-
duxeris alias vxoꝛes ſup eas. Nullus ſmonis no
ſtri teſtis eſt abſqꝫ deo q̄ pñs reſpicit. Dixitqꝫ rur-
ſus ad iacob. Ecce tumulus hic ꝛ lapis quem eꝛexi
inter me ꝛ te teſtis erit. Tumulus inqꝫ iſte et lapis
ſint in teſtimonium: ſi aūt ego tranſiero illum per
gens ad te: aut tu pꝛeterieris malū mihi cogitās.
Deus abꝛaham ꝛ deus nachoꝛ iudicet inter nos:
deus pꝛis eoꝝ. Iuꝛauit ergo iacob ꝓ timoꝛē pꝛis
ſui iſaac: īmolatiſqꝫ victimis in monte vocauit fra
tres ſuos vt ederent panem. Qui cū comediſſent
manſerūt ibi. Laban vo de nocte ɔſurgens: oſcu-
latus eſt filios ꝛ filias ſuas: ꝛ bñdixit illis: reuerſuſ
qꝫ eſt in locum ſuum. XXXII

Iacob aūt abiit in itinere q̄ cepat: ſuerūtqꝫ
ei obuiam angeli dei. Quos cū vidiſſet
ait. Caſtra dei ſunt hec. Et appellauit no-
men loci illius manaim. i. caſtra. Miſit aūt ꝛ nun
cios añ ſe ad eſau frēm ſuum in terra ſeyr: in regi-
one edom: pꝛecepitqꝫ eis dicens. Sic logmini do
mino meo eſau. Hec dicit frater tuus iacob. Apō
laban pegrinatus ſum: ꝛ fui vſqꝫ in pñtem diem.
Habeo bones ꝛ aſinos ꝛ oues ꝛ ſeruos ꝛ ancillas:
mittoqꝫ nunc legationem ad dñm meū vt īueniaz
gꝛam in cōſpectu tuo. Reuerſiqꝫ ſunt nuncij ad
iacob dicentes. Venimus ad eſau frēm tuū: ꝛ ecce
pꝛoperat in occurſum tuū cū quadrīgentis viris.
Timuit iacob valde: et perterritus diuiſit ppl'm q̄
ſecū erat: greges q̄z ꝛ oues ꝛ boues et camelos in
duas turmas: dicens. Si venerit eſau ad vnā tur-
mam ꝛ pcuſſerit eam: alia turma que reliqua ē ſal
uabitur. Dixitqꝫ iacob. Deus pꝛis mei abꝛaham: ꝛ
deus pꝛis mei iſaac: dñe qui dixiſti mihi: reuertē
in terram tuaz ꝛ in locum natiuitatis tue: ꝛ bñfaci
am tibi: minoꝛ ſum cūctis miſeratiōibus tuis: ꝛ ve
ritate tua quam expleſti ſuo tuo. In baculo meo
tranſiui iooꝛdanem iſtuz: ꝛ nunc cū duabus turmis
regꝛedioꝛ. Eꝛue me de manu fratris mei eſau: ga
valde euz timeo: ne foꝛte veniens pcutiat matres
cum filijs. Tu locutus es ꝙ bñfaceres mihi: ꝛ di-
latares ſemen meum ſicut arenam maris: que pꝛe
mꝛtitudine numerari non pōt. Cūqꝫ doꝛmiſſz ibi
nocte illa: ſeparauit de his que habebat munera
eſau fratri ſuo: capꝛas ducentas: bircos viginti:
oues ducentas: arietes viginti: camelos ſetas cuz
pull' ſuis triginta: vaccas quadraginta: ꝛ thauros
viginti: aſinas viginti: ꝛ pullos eaꝝ decem. Et mi-
ſit per manus ſuoꝛum ſuoꝝ: ſingulos ſeoꝛſuz gre
ges: dixitqꝫ pueris ſuis. Aūcedite me: ꝛ ſit ſpatium
inter gregem ꝛ gregez. Et pcepit pꝛimo dicens. Si
obuiuz habueris frēm meū eſau: ꝛ interrogauerit
te: cuius es aut q̄ vadis: aut cuius ſūt iſta q̄ ſeqꝛis?
rīdebis. Serui tui iacob. Munera miſit dño ſuo
eſau: ipſe q̄z poſt nos venit. Sīlr dedit mādata ſe
cundo ꝛ tertio: ꝛ cūctis qui ſequebant greges: di-
cens. Diſcem vbis logmini ad eſau cū īueneritis
eum: et addetis. Ipſe q̄z ſeruus tuus iacob: iter nr̄m
inſeqꝛtur. Dixit. n. placabo illum muneribus que
pꝛecedūt: ꝛ poſtea videbo illum. Foꝛſitan ꝓpitia
bitur mihi. Pꝛeceſſerūt itaqꝫ munera añ eū: ipſe
vo māſit nocte illa in caſtris. Cūqꝫ mature ſurre-
xiſſet tulit duas vxoꝛes ſuas ꝛ totidez famulas cū
vndecim filijs: ꝛ tranſiuit vadum iaboch. Tranſ
ductiſqꝫ oībus que ad ſe pertinebant: māſit ſolus
ꝛ ecce vir luctabaꝛ cū eo vſqꝫ mane. Qui cū vide
ret ꝙ eum ſupare non poſſet: tetigit neruum femo
ris eius: ꝛ ſtatim emarcuit. Dixitqꝫ ad eū. Dimitte
me. Jam. n. aſcendit auroꝛa. Rīdit. Nō dimittā
te niſi bñdixeris mihi. Ait q̄. Nō eſt nomen tibi?
Rīdit. Jacob. At ille. Nequaqꝫ īngt iacob appel
labiꝝ nomen tuum: ſz iſrl'. Qm̄ ſi ɔ deum foꝛtis ſu
iſti: q̄ꝫ tomagis ɔ hoies pualebis. Interrogauit euz
iacob. Dic mihi quo appellaris noīe? Rīdit. Cur
queris nomen meū qō eſt mirabile? Et bñdixit ei
in eodem loco. Vocauitqꝫ iacob nomē loci illius
phanuel: dicens. Vidi dīz facie ad faciem: ꝛ ſalua
facta eſt aīa mea. Oꝛtuſqꝫ eſt ei ſtatim ſol poſtquā
tranſgreſſus eſt phanuel. Ipſe vero claudicabat
pede. Quā ob cām non comedunt neruū filij iſrl'
q̄ emarcuit in femoꝛe iacob vſqꝫ in pñtem diē: eo
ꝙ tetigerit neruū femoꝛis eius ꝛ obſtupuerit. XXXIII

Leuans aūt iacob oculos: vidit venientē
eſau: ꝛ cū eo q̄dringētos viros. Diuiſitqꝫ
filios lye ꝛ rachel ambarūqꝫ famulaꝝ: et
poſuit vtrāqꝫ ancillā ꝛ liberos eaꝝ in pncipio: lyā
vo ꝛ filios eius in ſecūdo loco: rachel aūt ꝛ ioſeph
nouiſſimos. Et ipſe ꝓgrediens adoꝛauit pꝛoꝛus i
ꝛaz ſepties: donec appꝛopinquaret frāter eī. Cur
rens itaqꝫ eſau obuiam fratri ſuo: amplexat' ē eum:
ſtrīgēſqꝫ collū eī' ꝛ oſculās eū fleuit: leuatiſqꝫ ocu
lis vidit mꝛieres ꝛ paruulos earū: ꝛ ait. Quid ſibi
volunt iſti: ꝛ ſi ad te ptineāt? Rīdit. Paruuli ſūt
q̄s donauit mihi deus ſuo tuo. Et appꝛopinquan
tes ancille ꝛ filij eaꝝ īcuruati ſunt. Acceſſit q̄z lya

cum pueris suis: & cū sīl adorassent: extremi ioseph & rachel adorauerunt. Dixitq; esau. Que nam sunt iste turme quas obuiam habui? Rndit. Ut inuenirem gram coram dño meo. At ille ait. Habeo plurima frater mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob. Noli ita obsecro: sz si inueni gram in oculis tuis: accipe munusculū de manib⁹ meis. Sic.n. vidi faciē tuā: q̄si viderim vultū dei. Esto mihi ppitius: & suscipe bñdictionem quā attuli tibi: et quā donauit mihi deus tribuēs oia. Vix fratre ꝓpellente suscipiens: ait. Gradiamur simul eroq; socius itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe mi q̄ puulos hēam teneros & oues & boues fetas mecū: q̄s si plus ī ābulādo fecero laborare: morient vna die cūcti greges. Precedat dñs me⁹ aīa sua: & ego sequar paulatim vestigia ei⁹ sicut videro puulos meos posse donec veniam ad dñm meum ī seyr. Rndit esau. Oro te vt de pplo q̄ mecū ē: saltez socij remaneāt vie tue. Nō est ingt necesse: ſ vno tū indigeo vt inueniam gram in ꝓspectu tuo dñe mi. Reuersus est itaq; illo die esau itinere q̄ venerat in seyr. Et iacob venit in socoth: vbi edificata domo et fixis tentoriis: appellauit nomē loci illius sochot. i. tabernacula. Trāsiuitq; in salē vrbē sichimoꝝ que est in terra chanaan: postq̄ reuersus est de mesopotamia syrie: & habitauit iuxē oppidū: emitq; ptē agri in qua fixerat tabernacula: a filijs emoꝝ prīs sichem centū agnis: & erecto ibi altari īuocauit sup illud fortissimū deū isrl. XXXIIII

Egressa ē aūt dina filia lye vt videret mulieres regiōis illi⁹. Quā cū vidisset sichē filius emoꝝ euei ꝓnceps tre illi⁹: adamauit eam & rapuit: & dormiuit cū illa: vi opprimens ꝗginem. Et ꝓglutinata est aīa eius cū ea: tristemq; deliniuit blāditijs: & pgens ad emoꝝ prem suum: accipe ingt mihi puellā hanc ꝓuge. Nō cū audisset iacob: absentib⁹ filijs & in pastu pecoꝝ occupatis siluit donec rediret. Egresso aūt emoꝝ prē sichē vt loqueret ad iacob: ecce filij eius veniebant de agro: auditoq; q̄ acciderat: irati sunt valde: eo q̄ fedam rem opati esset in isrl: et violata filia iacob rem illicitaz ppetrasset. Locutus ē itaq; emoꝝ ad eos. Sichem filij mei adhesit aīa filie vre. Date eā illi vxorem & iungamus vicissim ꝓnubia. Filias vras tradite nobis: & filias nras accipite: & hītate nobiscū. Terra in ptāte vra est: exercete: negociamini: & possidete eam. Sz & sichem ad prem & ad frēs eius ait. Inueniā gram coram vobis & quecū statueritis dabo. Augete dotem & munera postulate: & libenter tribuā q̄ petieritis: tm̄ date mihi puellam hanc vxorē. Rndērunt filij iacob: sichem & pri eius in dolo seuientes ob stupr̄ sororis. Non possum⁹ facere q̄ petitis: nec dare sororē nostraz hoī incircūciso: q̄ illicitū & nephariū ē apud nos. Sz in hoc valebim⁹ federari. Si volueritis eē sicut nos: & circūcidat in vobis oīs masculini sexus: tūc dabimus & accipiem⁹ mutuo filias vestras ac nostras & hītabim⁹ vobiscū: erimusq; vnus pplus. Si aūt circūdi nolueritis: tollem⁹ filiā nram & recedem⁹. Placuit oblatio eoꝝ emoꝝ & sichē filij ei⁹: nec distulit adolescens gn statim q̄ petebat explere. Amabat.n. puellā valde: & erat iclytus ī oī domo prīs sui. Ingressiq; portaz vrbis locuti sūt ad pplm. Viri isti pacifici sūt: & volūt hītare nobiscū. Negocient in terra & exerceant eā: que spatiosa & lata cultoribus ꝺtiget. Filias eoꝝ accipiem⁹ vxores & nras illis dabim⁹. Unū est q̄ differtur tm̄ bonū. Si circūdamus masculos nros ritū gentis imitātes: & substātia eoꝝ & pecora & cūcta que possident nra erūt. Tm̄ in hoc acquiescamus: & hītantes sīl: vnū efficiam⁹ pplm. Assensiq; sunt oēs circūcisis cūctis maribus. Et ecce die tertio q̄ grauissim⁹ vulneruz dolor est: arrepti duo filij iacob: symeon et leui fratres dine gladijs: ingressi sunt vrbē ꝟsidenter: interfectisq; oibus masculis: emoꝝ et sichem pariter necauerunt: tollentes dinam de domo sichem sororem suam. Quib⁹ egressis irruerunt sup occisos ceteri filij iacob: & depopulati sūt vrbē in vltōem stupri: oues eoꝝ & armēta & asinos: cūctaq; vastātes que in domib⁹ & ī agris erāt: puulos q̄s eoꝝ & vxores duxerunt captiuas. Quib⁹ ꝑpetratis audacter. iacob dixit ad symeon & leui. Turbastis me: & odiosum fecistis me chananeis & pherezeis hītatoribus terre huius. Nos pauci sumus: illi ꝗgregati pcutient me: & deleboꝝ ego & domus mea. Rndērunt. Nunqd vt scorto abuti debuere sororē nostra.

Interea locutus est deus ad XXXV
iacob. Surge et ascende bethel & habita ibi: facq; altare dño q̄ apparuit tibi qñ fugiebas esau frēm tuum. Jacob ꝛo ꝺuocata oī domo sua ait. Abijcite deos alienos q̄ in medio vri sunt & mūdamini: ac mutate vestimēta vra. Surgite & ascendamus in bethel: vt faciam⁹ ibi altare dño q̄ exaudiuit me ī die tribulatōis mee: & socia⁹ fuit itineris mei. Dederunt ḡ ei oēs deos alienos q̄s hēbant: & inaures q̄ erant in aurib⁹ eoꝝ. At ille infodit eas subter terebinthū que ē p̄ vrbē sichē. Cūq; pfecti eēnt: terroꝝ dei inuasit oēs p circuitus ciuitates: et nō sūt ausi pseq; recedentes. Uenit igit iacob luçam q̄ est in terra chanaan cognomento bethel: ipse & oīs ppls cū eo. Edificauitq; ibi altare: & appellauit nomē loci illius dom⁹ dei. Ibi enī apparuit ei deus cū fugeret frēm suū. Eodem tpe mortua est delboza nutrix rebecce: & sepulta ē ad radices bethel subter quercū: vocatūq; est nomē loci illius quercus fletus. Apparuit aūt iterū deus iacob postq̄ reuersus est de mesopotamia syrie: & venit ī bethel: bñdixitq; ei dicēs. Non vocaberis vltra iacob: sz isrl erit nomē tuū. Et appellauit eū isrl. Dixitq; ei. Ego deus oīpotens. Cresce & multiplicare: gentes & pplī nationū ex te erūt. Reges ō lūbis tuis egredient: terrāq; quā dedi abraham et isaac: dabo tibi & semini tuo p̄te. Et recessit ab eo. Ille ꝛo erexit titulū lapideū: in loco q̄ locutus fuerat ei deus: libant sup eū libamina: & effundens oliū vocansq; nomē loci illius bethel. Egressus aūt

inde:venit verno tpe ad terrā que ducit effrathā
In q̄ cuz parturiret rachel ob difficultatē pr̄ picli
tari cepit. Dixitq̄ ei obſtetrix. Noli timere:quia z
hunc habebis filiuz. Egrediente aūt aīa p̄ dolore
et iminente iam morte:vocauit nomē filij ſui bē
noni.i.filius doloris mei. Pater vo appellauit eū
beniamin.i.filius dextre. Mortua eſt ḡ rachel:et
ſepulta eſt in via que ducit effratham:hē eſt beth
leem. Erexitq̄ iacob titulum ſup ſepulchruz eius.
Hic eſt titulus monumenti rachel vſq̄ ī p̄ſētē diē.
Egreſſus inde fixit tabernaculum trans turrē gre
gis. Cūq̄ habitaret in illa regione:abiit ruben: et
dormiuit cū bala ꝯcubina p̄ris ſui. Nō illū mini
me latuit. Erāt aūt filij iacob duodecim. Filij lye
p̄mogenitus ruben:z ſymeon:z leui iudas: et iſa
char:z ꝯabulon. Filij rachel:ioſeph et beniamin.
Filij bale ācille rachelis:dan z neptalim. Filij ꝯel
phe ancille lye:gad z aſer. Hi ſunt filij iacob: qui
nati ſunt ei in meſopotamia ſyrie. Venit etiaz ad
iſaac p̄rem ſuum in mambre ciuitatem arbee:hec
ē ebron: ī qua pegrinatus eſt abzaham z iſaac. Et
completi ſunt dies iſaac centū octoginta annoz̄:
conſumptuſq̄ etate mortuus eſt:z appoſitus ē po
pulo ſuo ſenex z plenus diez:z ſepelierūt eū eſau
z iacob filij ſui.

XXXVI

Hec autē ſūt generatōes eſau:ipſe ē edom.
Eſau accepit vxores ō filiabus chanaan:
ada filiam elom ethei:z ooliabama filiam
ane filij ſebeon euei. Baſemath q̄z filiam iſmabel
ſororem nabaioth. Peperit aūt ada eliphaç. Ba
ſemath genuit rahuel. Ooliabama genuit iebus:et
ibelon:z choze. Hi filij eſau qui nati ſunt ei ī terra
chanaan. Tulit aūt eſau vxores ſuas z filios z fi
lias z oēm aīam domus ſue z ſubſtantiā z pecora
z cūcta q̄ bē poterat ī ēra chanaan: z abiit in alte
ram regionez:receſſitq̄ a frē ſuo iacob. Diuites.n.
erant valde:z ſiī habitare nō poterāt: nec ſuſtine
bat eos terra pegrinatōis eox̄ pre multitudīe gre
gum. Habitauitq̄ eſau in mōte ſeyr:ipſe ē edom.
Hec aūt ſunt generatōes eſau p̄ris edom in mōte
ſeyr:z hec noīa filioz̄ eius. Eliphaç filiī ada:vxo
ris eſau. Rahuel q̄z filius baſemath vxoris eius
Fueruntq̄ eliphaç filij: theman:omar: ſephua: et
gathan:z ceneç:z choze. Erat aūt thamna ꝯcubi
na eliphaç filij eſau:que pepit ei amalech. Hi ſunt
filij ada vxoris eſau. Filij aūt rahuel:naath z ẓara
ſemna z meça. Hi filij baſemath vxoris eſau. Iſti
q̄z erant filij oolibama filie ane filij ſebeon vxoris
eſau:quos genuit ei:iebus et ibelon et choze. Hi
duces filioz̄ eſau. Filij eliphaç p̄mogeniti eſau:
dux theman: dux omar: dux ſephua: dux ceneç:
dux choze:dux gathan:dux amalech. Hi filij eli
phaç in terra edom:z hi filij ada: hi q̄z filij rahuel
filij eſau:dux naath:dux ẓara:dux ſemma:dux me
çа. Hi aūt duces rahuel:ī terra edom. Iſti filij ba
ſemath vxoris eſau. Hi aūt filij oolibama vxoris
eſau. Dux iebus:dux ibelon:dux choze. Hi duces
oolibama filie ana vxoris eſau. Iſti ſunt filij eſau
z hi duces dorum:ipſe eſt edom. Iſti ſunt filij ſeyr
horrei habitatores terre:lothan z ſobal z ſebeon et
anan z diſon z eſer z diſan. Hi duces horrei filij
ſeyr:in terra edom. Facti ſunt aūt filij lothan: hor
rei z eman. Erat aūt ſoror lothan thamna. Et iſti
filij ſobal:aluban z maneeth et ebal ſephi et onan.
Et hi filij ſebeon:achia z anan. Iſte eſt anan q̄ inue
nit aquas calidas in ſolitudine:cū paſceret aſinas
ſebeon patris ſui. Habuitq̄ filium diſan z filiam
ooliabama. Et iſti filij diſan:abdaç et ieſban et ie
thzan z charan. Hi q̄z filij eſer:balaannan z ẓeuan
z achan. Habuit autē filios diſan hus z aran. Hi
duces horreox̄. Dux lothan dux ſobal:dux ſebe
on:dux ana: dux diſon: dux eſer: dux diſan. Iſti
duces horreox̄ q̄ iperauerūt in terra ſeyr. Reges
aūt q̄ regnauerūt in terra edom:añq̄ haberēt re
gem filij iſrl:fuerūt hi. Balach filius beor:nomen
q̄z vrbis eius denaba. Mortuus eſt aūt balach:z
regnauit p̄ eo iobab filiꝰ ẓare de boſra. Cūq̄ mor
tuus eēt iobab:regnauit p̄ eo huſan de terra the
manox̄. Hoc q̄z mortuo:regnauit p̄ eo adad filius
badadi q̄ peuſſit madian in regione moab:et no
men vrbis eius auith. Cūq̄ mortuus eſſet adad:
regnauit p̄ eo ſemla de maſerecha. Hoc q̄z mor
tuo regnauit p̄ eo ſaul de fluuio rooboth. Cūq̄ et
hic obiiſſet:ſucceſſit in regnuz balanan filiꝰ acho
bor. Iſto q̄z mortuo:regnauit p̄ eo adad:nomēq̄
vrbis eiꝰ phou. Et appellabat vxor eius meeça
bel filia matreth:filie miçaab. Hec ḡ noīa ducum
eſau in cogantōibus z locis z vocabulis ſuis:dux
thamna:dux aluba :dux iethetb: dux oolibama :
dux ela:dux phinon:dux ceneç:dux theman: dux
mabſar:dux mabdiel:dux hiraz. Hi duces edom
hitantes in terra iperij ſui:ipſe ē eſau pater idume
orum. Habitauit aūt iacob in terra chanaan in q̄
pater ſuus pegrinatus eſt.z he ſūt generatōes eiꝰ.

XXXVII

Ioſeph cū ſedecim eēt annox̄ pascebat gregem cum fribus ſuis adhuc
puer. Et erat cum filijs bale z ẓelphe vxo
rum p̄ris ſui:accuſauitq̄ frēs ſuos apud patrem
crimie peſſimo. Iſrl aūt diligebat ioſeph ſup oēs
filios:eo q̄ in ſenectute genuiſſet eum. Fecitq̄ ei tu
nicam polymitam. Videntes aūt frēs eius q̄ a pa
tre plus cūctis filijs amarēt:oderant eum:nec po
terant ei qcq̄ pacifice log. Accidit q̄z vt viſū ſom
niuz referret fribus ſuis que cā maiozis odij ſemi
narū fuit. Dixitq̄ ioſeph fribus ſuis. Audite ſom
niuz meū qō vidi. Putabā nos ligare manipulos
in agro:z quaſi ꝯſurgē manipulū meū et ſtare:ve
ſtroſq̄ manipulos circūſtantes adorare manipu
lum meū. Rñderūt frēs eius. Nūqd rex nr̄ eris:
aut ſubiiciemur ditōi tue? Hec ḡ cā ſomnioꝝ atq̄
ꝑmonum iuidie z odij ſomitem miniſtrauit. Aliō
q̄z vidit ſomniuz qō narrans fribus ait. Vidi per
ſomniū:q̄ſi ſolem z lunam z ſtellas vndeci adora
re me. Nō cū p̄ri ſuo z fribus retuliſſet:increpauit
eum p̄ ſuus:z dixit. Quid ſibi vult ꝫ ſomniū qō
vidiſti? Nū ego z mr̄ tua z frēs tui adorabimus

te sup terrā? Ignuidebāt ei igit frēs sui: pater vero rem tacitus ꝑsiderabat. Cūq; frēs illius in pascendis gregibus pris mozarent in sichem: dixit ad eum isrl. Frēs tui pascūt oues i sichimis: veni mittam te ad eos. Quo rndēte: ꝑsto sum ait. Vade et vide si cūcta ꝓspera sint erga frēs tuos ⁊ pecora ⁊ renūcia mihi qd agat. Missus ō valle ebron venit in sichem. Inuenitq; eū vir errantem in agro: ⁊ interrogauit qd quereret. At ille rndit. Frēs meos quero. Indica mihi: vbi pascant greges. Dixitq; ei vir. Recesserūt de loco isto. Audiui aūt eos dicentes. Eamus in dothaim. Perrexit itaq; ioseph post frēs suos: ⁊ inuenit eos in dothaim. Qui cū vidissent eum procul: antq; accederet ad eos cogitauerūt illum occidere ⁊ mutuo loquebantur. Ecce somniator venit. Venite occidamus eum: ⁊ mittamus in cisternam veterē: dicemusq; fera pessima deuorauit eum: ⁊ tunc apparebit qd illi ꝓsint somnia sua. Audiens autē hec ruben: nitebat liberare eum de manibus eor: ⁊ dicebat. Nō interficiam aīam eius: nec effundam sanguinem: sed ꝓicite eū in cisternā hāc veterē que ē in solitudīe: manusq; vras reuocate in noxias. Hoc autē dicebat volens eripe eum de manibus eor: ⁊ reddere pri suo. Cōfestim igit vt venit ad frēs suos: nudauerunt eum tunica talari ⁊ polymita: miserūtq; eū in cisternaz veterem que nō habebat aquā. Et sedentes vt comederent panem viderunt ismahelitas viatores venire de galaad: et camelos eor portantes aromata ⁊ resinam ⁊ stacten in egyptū. Dixit q; iudas frībus suis. Quid nobis ꝓdest si occiderim frēm nrm: ⁊ celauerimus sanguinem ipsius? Melius est vt venundet ismahelitis: ⁊ manus nre non polluantur. Frater.n. ⁊ caro nra est. Acqeuerūt fratres monib illi: ⁊ ptereuntib madianitis negociatoribus: extrahentes eum de cisterna vendiderūt eū ismahelit viginti argēteis: q duxerūt eū i egyptū. Reuersusq; ruben ad cisternam nō inuenit puerū ⁊ scissis vestib pgens ad frēs suos ait. Puer nō cōparet: ⁊ ego quo ibo? Tulerūt aūt tunicam ei: ⁊ in sanguine hedi quē occiderāt tinxerunt: mittentes qui ferrent ad prem: ⁊ dicerent. Hanc inuenimus vide vtrū tunica filij tui sit an nō. Quā cū cognouisset pater: ait. Tunica filij mei est. Fera pessima comedit eū: bestia deuorauit ioseph. Scissisq; vestibus: indutus est cilitio: lugens filium suū mlto tēpore. Congregatis aūt cūctis liberis ei vt lenirent dolorem pris: noluit cōsolatōem accipe: sed ait. Descendam ad filium meum lugens in infernum. Et illo seuerante in fletu: madianite vēdiderūt ioseph in egypto: phutifari eunucho pharaonis magistro militum. XXXVIII

Eodem tpe descendens iudas a frib suis: diuertit ad vir odollamiten noīe hiram viditq; ibi filiā hois chananei vocabulo Sue. Et accepta vxore ingressus est ad eā. Que cepit ⁊ peperit filium ⁊ vocauit nomen eius her. Rursūq; cōcepto fetu natum filiū vocauit onan. Tertium q; pepit quē appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit aūt iudas vxorē primogenito suo her: noīe thamar. Fuit q; her primogenitus iude: nequā in ꝓspectu dñi: ⁊ ideo ab eo occisus est. Dixit q; iudas ad onan filiū suum. Ingredere ad vxorem fratris tui ⁊ sociare illi vt suscites semen fratri tuo. Ille sciens non nasci sibi filios: introiens ad vxorem fratris sui: semen fundebat in terram: ne liberi frī nomīe nascerēt. Et idcirco pcussit eū dns: eo q; rem detestabilez faceret. Quā nurum vxorem dixit iudas thamar nurui sue. Esto vidua in domo pris tui: donec crescat sela filius meus. Timebat.n. ne ⁊ ipse moreretur sicut frēs eius. Que abijt ⁊ habitauit in domo pris sui. Exolutis autē mltis ānis: mortua est. Sue vxor iude. Qui post luctum ꝓsolatōe suscepta: ascendebat ad tonsores ouium suaꝝ ipse et hiras opilio gregis odollamita in thamnas. Nūciatumq; est thamar q; socer illius ascēderet in thamnas. ad tondēdas oues. Que depositis viduitat vestibus: assumpsit teristruz ⁊ mutato habitu sedit in biuio itineris quod duc thamnam: eo q; creuisset sela ⁊ non eum accepisset maritum. Quā cū vidisset iudas: suspicatus est esse meretricem. Operat.n. vultum suum ne agnosceretur. Ingredienscq; ad eam: ait. Dimitte me vt coeam tecū. Nesciebat.n. q; nurus sua esset. Quā rndente. qd dabis mihi vt fruaris cōcubitu meo: dixit. Mittam tibi hedum de gregibus. Rursūq; illa dicente: patiar qō vis si dederis mihi arrabonem donec mittas qō pollicteris: ait iudas. Quid tibi vis ꝑ arraboze dari? Rndit. Annulū tuum ⁊ armillas ⁊ baculū quē in manu tenes. Ad vnus igit coitum mulier ꝓcepit: ⁊ surgens abijt: depositoq; habitu quē sumpserat: induta est viduitatis vestibus. Misit aūt iudas hedum ꝑ pastorē suū odollamiten: vt reciperet pignus qō dederat mulieri. Qui cū nō inuenisset eā: interrogauit hoies loci illi. Vbi est mulier que sedebat in biuio? Rndentib cūctis non fuit in loco isto meretrix: reuersus ē ad iudam: ⁊ dixit ei. Non inueni eaz. Hz ⁊ hoies loci illius dixerūt mihi: nūq; fuisse ibi scortuz. Ait iudas. Habeat sibi. Certe mēdacij arguere nos non pōt. Ego misi hedum quē ꝓmiseram: ⁊ tu nō inuenisti eam. Ecce aūt post tres menses nūciauerunt iude dicētes. Fornicata est thamar nurus tua: et videtur vterus illius intumescere. Dixitq; iudas. Producite eam vt ꝛburatur. Que cū duceret ad penam: misit ad socer suum dicens. De viro cuius hec sunt ꝓcepi. Cognosce cui sit anulus ⁊ armilla ⁊ baculus. Qui agnitis munerib ait. Iustior me est: qz nō tradidi eaz sela filio meo. Attn vltra nō cognouit eam. Instante aūt partu: apparuerūt gemini i vtero: atq; in ipsa effusione infantiū vnus ꝑ tulit manū: i qua obstetrix ligauit coccinū dicēs. Iste egredie ꝓz. Illo ꝛo retrahēte manū: egressus est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est ꝓpte maceria! Et ob hanc cām vocauit nomen eius phares. Postea egressus est frater eius: in cuius

manu erat coccinū:quē appellauit çarā. XXXIX

Itur ioseph ductus est in egyptū:emitq; eū phutifar eunuchus pharaonis p̄nceps exercitus sui:vir egyptius de manu ismahelitarū:a q̄bus pductus erat.Fuitq; dñs cū eo:& erat vir in cūctis p̄spere agens.Habitauitq; i domo dñi sui:q optime nouerat dñm esse cū eo:& oīa que gereret ab eo dirigi in manu illius.Inuenitq; ioseph grām coram dño suo:& ministrabat ei.Ad q̄ p̄positus oībus:gubernabat creditam sibi domū & vniuersa que ei tradita fuerant.Benedixitq; dñs domui egyptij ꝓpter ioseph:& multiplicauit tam i edibus q̄ in agris cunctā eius substantiam.Nec gerēbat aliud nonerat:nisi panez quo vescebat.Erat autē ioseph pulchra facie & decorus aspectu.Post multos itaq; dies: iniecit dña sua oculos suos in ioseph:& ait.Dormi mecū.Qui nequaq; acquiescēs ogi nephario:dixit ad eam.Ecce dñs meus oīa mihi traditis:ignorat q̄d habeat i domo sua:nec quicq; est q̄ non in mea sit ptāte: vel nō tradiderit mihi: p̄ter te q̄ vxor eius es.Quō ergo possum hāc malū facere: & peccare in dñm meū?Huiuscemōi vbis p singulos dies loquebat̄:& mlier molesta erat adolescenti:& ille recusabat stuprū.Accidit āt quadā die vt intraret ioseph domū:& opis q̄ppiaz absq; arbitris faceret:& illa apprehensa lacinia vestimēti eius diceret.Dormi mecū.Qui relicto in manu eius pallio fugit:& egressus ē foras.Cūq; vidisset mulier vestem in manib⁹ suis:& se eē ꝓtempnam: vocauit ad se hoīes domus sue:& ait ad eos.Ecce introduxit vir hebreum:vt illuderet nob̄.Ingressus est ad me vt coiret mecū.Cūq; ego succlamassem & audisset vocem meam reliqt palliū q̄ tenebā:& fugit foras.Iam argumētum q̄ fidei retentum pallium oñdit marito reuertenti domum: et ait.Ingressus est ad me puus hebreus quē adduxisti:vt illuderet mihi.Cūq; audisset me clamare reliqt palliū q̄ tenebā & fugit foras.His auditis dñs & nimiū credulus vbis ꝓiugis iratus ē valde tradiditq; ioseph in carcerem vbi vincti regis custodiebant̄:& erat ibi clausus.Fuit aūt dñs cū ioseph & miktus est illius:& dedit ei grām i ꝓspectu p̄ncipis carceris.Qui tradidit in manu illius vniuersos vinctos q in custodia tenebant̄:& q̄cq̄d fiebat sub ipso erat:nec nouerat aliq̄d cūctis ei creditis.Dñs.n.erat cū illo:& oīa opa ei⁹ dirigebat.XL

Hs itaq; gestis: accidit vt peccarent duo eunuchi: pincerna regis egypti et pistor dño suo.Iratusq; ō eos pharao: nā alter pincernis p̄erat:alter pistoribus:misit eos in carcerem p̄ncipis militum:in q̄ erat vinct⁹ et ioseph'.At custos carceris tradidit eos ioseph:& q̄ mīstrabat eis.Aliquātuluz tpis fluxerat:et illi i custodia tenebant̄.Viderunt̄q; ambo somniuz nocte vna: iux interp̄tationem ꝓpriam sibi.Ad q̄s cū itroisset ioseph mane & vidisset eos tristes:sciscita⁹ est dicens.Cur tristior est hodie solito facies vestra?Qui rñderunt.Somnium vidimus:& non est qui interp̄tetur nobis.Dixitq; ad eos ioseph.Nōne quid non dei est interp̄tatio?Referte mihi q̄ viderit?Narrauit p̄or p̄positus pincernar̄ somniū suum.Videbam coram me vitem in qua erant tres propagines crescere paulatim in gēmas:& post flores vuas maturescere:calicēq; pharaōis i manu mea.Tuli q̄ vuas & exp̄ssi in calicem quem tenebam:et tradidi poculum pharaoni.Rñdit ioseph.Hec ē interp̄tatio somnij.Tres ppagines tres adhuc dies sunt post quos recordabit̄ pharao ministerij tui: & restituet te in gradum p̄stinum:dabisq; ei calicē iux officium tuum sicut añ facere ꝓsueueras.Tū memento mei cū tibi bñ fuerit:& facies mecū misericordiā vt suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere:q̄ furtim sublatus sum de tra hebreorum:& hic innocēs in lacū missus sum.Videns pistorū mḡr q̄ prudenter somnium dissoluisset:ait Et ego vidi somnium q̄ tria canistra farine hērez sup caput meū:& in vno canistro q̄ erat excelsi⁹ portare me putabam oēs cibos q fiunt arte pistoria:auesq; comedere ex eo.Rñdit ioseph.Hec ē interp̄tatio somnij.Tria canistra:tres adhuc dies sunt post quos auferet pharao caput tuum: ac suspendet te in cruce:& lacerabunt volucres carnes tuas.Exinde dies tertius natalitius pharaōis erat Qui faciens grande ꝓuiuiū pueris suis recordat⁹ est inter epulas mḡri pincernar̄ & pistor̄ p̄ncipis: restituitq; alter̄ in locū suum vt porrigeret ei poculum:alter̄ suspendit in patibulo: vt cōiectoris vitas ꝓbaretur.Et tñ succedentib⁹ prosperis: p̄positus pincernar̄ oblit⁹ ē interp̄tis sui. XLI

Post duos ānos vidit pharao somnium. Putabat se stare sup fluuiū:de q̄ ascēdebant septē boues pulchre:& crasse nimis & pascebant̄ i locis palustrib⁹.Alie q̄z septē emergebant de flumine fede ꝓfectēq; macie:& pascebātur i ipsa amnis ripa i locis virentib⁹:comorauerūtq; eas quarū mira spēs & habitudo corpor̄ erat. Expgefactus pharao rursum dormiuit: & vidit alter somnium.Septem spice pullulabant i culmo vno plene atq; formose: alie q̄z totidem spice tenues:& p̄cusse vredine oriebātur:deuorantes oēs p̄or pulchritudinem.Euigilans pharao p⁹ getez: & facto mane pauore p̄territus:misit ad oēs ꝓiectores egypti:cūctosq; sapientes:& accersitis:narrauit somniū:nec erat q interp̄taretur.Tūc demum reminiscens mḡr pincernar̄:ait.Culpā meā confiteor peccatū meū.Iratus est rex puis suis:me & mḡrm pistorum retrudi iussit in carcerem p̄ncipis militum:vbi vna nocte vterq; vidimus somniū:p̄sagium futuror̄. Erat ibi puer hebreus eiusdem ducis militum famulus:cui narrātes somnia:audiuim⁹ q̄cq̄d postea rei pbauit euent⁹.Ego.n.redditus sum officio meo:et ille suspensus ē in cruce.Interim⁹ ad regis ipium eductum de carcere ioseph totonderunt ac veste mutata obtulerūt ei.Cui ille ait.Vidi sōnia nec est q edisserat:q̄ audiui te sapientissime cōijcere.Rñdit ioseph.Absq; me deus rñdit prospera

pharaoni. Narrauit ḡ pharao q̄ viderat. Putabā me stare super ripam fluminis: z septez boues de amne ꝓscendere: pulchras nimis z obesis carnib⁹ que ī pastu paludis virecta carpebāt. Et ecce has sequebant alie septem boues in tñ deformes et macilente vt nūq̄ tales in terra egypti viderim. Que deuorarāt z ꝓsumpt⁹ ꝓzib⁹: nullū saturitat⁹ ō dere vestigiuz: sz sūt macie z squalore torpebant. Euigilans: rursus sopore depressus vidi somnium. Septem spice pullulabāt ī culmo vno plene atq̄ pulcherrime. Alie q̄z septē tenues z pcusse vredie oziebant e stipula que ꝓz pulchritudinez deuo rauerūt. Narraui ꝓiectozib⁹ somniū: z nemo est q̄ edisserat. Rñdit ioseph. Somniū reg⁹ vnum est. Que factur⁹ est de⁹ oñdit pharaoni. Septē boues pulchre z septē spice plene: septem vbertat⁹ āni sūt eandēq̄ vim somnij ꝓhendunt. Septem q̄z boues tenues atq̄ macilente que ascēderūt post eas z septem spice tenues: z vento vrente pcusse: septē āni venture sunt famis: q̄ ꝑ ordine ꝓplebūtur. Ecce septem āni venient fertilitatis magne ī vniuersa terra egypti quos sequētur septem āni alij tāte sterilitatis vt oblitioni tradat⁹ cūcta retro abūdā tia. Cōsumptura est.n. fames oēm terrā z vbertat⁹ magnitudinez pditura est inopie magnitudo. Nō aūt vidisti secūdo: ad eandē rem ptinēs somniuz firmitatis indiciuz est: eo q̄ fiat fmo dei z velociꝰ impleat⁹. Nūc ergo ꝓuideat rex vir⁹ sapientē z industrium: z pficiat eū ter egypti q̄ cōstituat ꝓpositos p cūctas regiones: z q̄ntam ptem fructuū: per septem āos fertilitatis q̄ iam nūc futuri sunt: congreget in horrea: z oē frumentum sub pharaonis ptāte ꝓdat⁹: fueturq̄ in vrbibus z ꝓparetur future septem āno⁹ fami: q̄ oppressura est egyptū: z non ꝓsumet⁹ terra inopia. Placuit pharaoni ꝓsilium: z cūctis ministris eius. Locutusq̄ ē ad eos. Nū inuenire poterim⁹ talem virū qui spū dei plenus sit? Dixit ḡ ad ioseph. Quia oñdit tibi deus oīa q̄ locut⁹ es: nūq̄d sapiētiorem z ꝓsilem tui inuenire poteros? Tu eris sup domū meam: z ad tui oris ipium cūctus ppl⁹ obediet. Uno tñ regni solio p̄cedam te. Dixitq̄ rursum pharao ad ioseph. Ecce ꝓstitui te sup vniuersam terram egypti. Tulitq̄ ānulū de manu sua z dedit eū ī manu ei⁹: vestiuitq̄ eū stola byssina: z collo torquē aureā circūposuit. Fecitq̄ eū ascēdere sup currum suum secūdum clamante prēcone: vt oēs corā eo genuflecterent: z ꝓpositum esse scirent vniuerse terre egypti. Dixit q̄z rex egypti ad ioseph. Ego sū pharao. Absq̄ tuo ipio nō mouebit q̄sq̄ manū aut pedem ī oī tra egypti. Uertitq̄ nomē eius: z vocauit eū lingua egyptiaca saluatorē mundi. Dedit q̄ illi vxorem: asseneq̄ filiam phutifaris sacerdotis eliopoleos. Egressus est itaq̄ ioseph ad tram egypti. Triginta āno⁹ erat q̄n stetit in ꝓspectu regis pharaonis: z circuit oēs regiones egypti. Uenitq̄ fertilitas septē āno rum: z ī manipulos redacte segetes ꝓgregate sunt in horrea egypti. Dis etiam frugū abūdantia ī singulis vrbibus ꝓdita est. Tantaq̄ fuit abundantia tritici: vt arene maris coequaret⁹: z copia mēsuras excederet. Natiq̄ sūt ioseph filij duo añq̄ fames veniret q̄s peperit ei asseneq̄ filia phutifaris sacerdot⁹ eliopoleos. Uocauitq̄ nomē ꝑmogeniti manasses dicēs. Obliuisci me fecit deus oīum laborꝰ meoꝝ: z domus ꝑris mei. Nomē q̄z secūdi appellauit effraim dicēs. Crescere me fecit deus ī terra paupertatis mee. Egit⁹ trāsactis septem ānis vbertatis q̄ fuerāt in egypto: cepunt venire septē āni inopie: q̄s ꝓdixerat ioseph: z ī vniuerso orbe fames ꝓualuit. In cūcta etiā tra egypti fames erat. Qua esuriente: clamauit ppl⁹ ad pharaonē: alimēta petens. Quib⁹ ille rñdit. Ite ad ioseph: et q̄cq̄d ipse vobis dixerit: facite. Crescebat āt quotidie fames in oī terra: aperitq̄ ioseph vniuersa horrea z vēdebat egyptijs. Nā z illos oppⁱsserat fames. Deniq̄ ꝓvincie veniebant ī egyptum vt emerent escas: et malum inopie temperarent. XLII

Audiens aūt iacob q̄ alimēta venderent⁹ in egypto dixit filijs suis. Quare negligitis? Audiui q̄ triticū venūdetur ī egypto descendite z emite nobis necessaria: vt possim⁹ viuere: z nō cōsumamur inopia. Descendentes igit⁹ frēs ioseph decem vt emerent frumēta in egypto beniamin domi retento a iacob q̄ dixerat frib⁹ ei⁹ ne forte ī itinere q̄cq̄ patiat⁹ mali: ingressi sūt tra egypti cū alijs q̄ pgebāt ad emēdum. Erat aūt fames in terra chanaan: z ioseph erat pnceps in tra egypti: atq̄ ad eius nutū frumēto ppl⁹ vēdebant. Cūq̄ adorassent eū frēs sui: et aḡuisset eos q̄t ad alienos durius loquebat⁹: interrogans eos. Unde venistis? Qui rñderunt: de terra chanaan: vt emamus victui necessaria. Et tñ frēs ipse cognoscens non est cognitus ab eis. Recordatusq̄ somnioꝝ que aliq̄n viderat: ait ad eos. Exploratores estis vt videatis infirmiora tre venistis. Qui dixerūt. Non est ita dñe: sz fui tui venerunt vt emerent cibos. Oēs filij vnius viri sumus. Pacifici venim⁹: nec q̄cq̄ famuli tui machinātur mali. Quibus ille rñdit. Aliter ē. Immunita terre huius ꝓsiderare venistis. At illi. Duodecim inquiunt fratres serui tui sumus: filij viri vnius in terre chanaan. Quorum minimus cuz pre nro est: alius non est sup. Hoc est ait q̄ locutus sum. Exploratores estis. Iam nūc experimentum vri capiam. Per salutē pharaonis nō egrediemini hinc: donec veniat frater vester minimus. Mittite ex vobis vnū z adducat eū: vos aūt critis ī vinculis: donec pbētur que dixist⁹ vtr vera an falsa sint. Aliogn p salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ḡ illos custodie tribus diebus. Die aūt tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi: z viuet⁹. Deū.n. timeo. Si pacifici est⁹: frater vester vnus liget⁹ in carcere: vos aūt abite: z ferte frumēta que emistis in domos vras: z fratrē vrm minimū ad me adducite: vt possim vros probare fmones: z nō moriamini. Fecerūt vt dixerat: z locuti sūt ad iuicē. Merito h̄ patimur: q̄

peccauimus in frēm nr̄m videntes angustias aie illius: dum deprecaretur nos: z nō audiuimus: idcirco venit sup nos ista tribulatio. Et ḡbus vnus ruben ait. Nūḡd non dixi vobis: nolite peccare i puerum: z nō audistis me: Ecce sanguis eius exgritur. Nesciebant. n. q̄ intelligeret ioseph: eo q̄ p interpretem loqueretur ad eos. Auertitq̄ se parumper z fleuit: et reuersus locutus est ad eos. Tollensq̄ symeon z ligans illis pūtibus: iussit ministr̄ vt implerent eor̄ saccos tritico: et reponerent pecunias singulor̄ in sacculis suis: dar̄ supza cibarijs in via. Qui fecerūt ita. At illi portantes frumēta i asinis suis pfecti sunt. Aptoq̄ vnus sacco vt daret iumēto pabulum in diuersorio: ꝺtemplatus pecuniā in ore sacculi: dixit fr̄ibus suis. Redd̄ita est mihi pecunia. Ecce hēt̄ur in sacco. Et obstupefacti turbati q̄ mutuo dixerūt. Quid nā ē hoc q̄ fecit nob ḋs? Venerūtq̄ ad iacob pr̄em suū in terra chanaan: z narrauerunt ei oīa q̄ accidissent sibi dicentes. Locutus est nobis dñs r̄e: dure: z putauit nos exploratores eē puincie. Cui rn̄dimus. Pacifici sumus nec vllas mollimur insidias. Duodecim fr̄es vno pre geniti sumus: vnus n̄ est sup: minim⁹ cū patre nr̄o est in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic ꝓbabo q̄ pacifici sitis. Frēm vr̄m vnū dimittite apd̄ me: et cibaria domibus vr̄is necessaria sumite et abite. Frēmq̄ vr̄m minimū adducite ad me: vt sciam q̄ nō sitis exploratores: z istum q̄ tenetur i vinculis recipe possitis: ac deinceps q̄ vultis: emēdi habeatis licentiam. Hec dictis cū frumēta effūderent: singuli repererūt in ore saccor̄ ligatas pecunias: exterritisq̄ sūt oībus: dixit pr̄ iacob. Absq̄ liberis me esse fecistis. Joseph nō est sup: symeō tenet̄ i vinculis: z beniamin auferetis? In me hec oīa male reciderunt. Cui rn̄dit ruben. Duos filios meos interfice: si non reduxero illū tibi. Trade illum in manu mea: z ego eū tibi restituam. At ille. Non descēdet ingt filius meus vobiscū. Frat̄ ei⁹ mortuus est: z ipse solus remānsit. Si qd ei aduersitatis acciderit in terra ad quā pgitis: deducetis ca nos meos cum dolore ad inferos.

XLIII

Interim fames oēm tram vehemēter p̄mebat: ꝺsumptisq̄ cibis q̄s ex egypto detulerant: dixit iacob ad filios suos. Reuertimini: z emite nobis pauxillus escas. Rn̄dit Iudas. Denunciauit nobis vir ille sub attestatione iurisiurandi dicēs. Nō videbitis faciem meā: nisi fr̄es vr̄m minimū adduxeritis vobiscū. Si ḡ vis eū mittere nobiscū pgemus pariter: z ememus tibi necessaria: si aūt non vis nō ibim⁹. Vir. n. vt sepe dixim⁹ denūciauit nobis dicens. Nō videbit̄ faciem meam absq̄ fratre vr̄o minimo. Dixit eis isr̄l. In meam hēt̄ fecistis miseriam: vt indicaretis ei z alium hr̄e vos fr̄em. At illi rn̄derunt. Interrogauit nos hō p ordinem nr̄am pgeniem: si pr̄ viueret: si hr̄emus fr̄em. Et nos rn̄dem⁹ ei ꝺsequēt̄: inr̄ id qō fuerat scisciter⁹. Nūḡd scire poteramus q̄ dicturus eēt adducite frem vr̄m vobiscū? Iudas q̄s dixit pr̄i suo. Mitte puer̄ mecū vt pficiscamur z possim⁹ viuere: ne moriamur nos et puuli nr̄i. Ego suscipio puer̄: de manu mea regre illuz. Nisi reduxero z reddidero eū tibi: ero pct̄i reus i te oī tpe. Si nō interc̄ssisset dilatio: iam vice alt̄a venissemus. Igit̄ isr̄l pat̄ eor̄ dixit ad eos. Si sic necesse ē: facite qō vultis. Sumite de optimis tre frugibus in vasis vr̄is: z deferte viro munera: modicū resine z mellis z storacis stactes z terebinthi z amygdalar̄. Pecuniāq̄ duplicē ferte vobiscuz: z illaz quā inuenistis in sacculis: reportate: ne forte erroze fcm̄ sit. Hoc z frēz vr̄m tollite: z ite ad virū. Deus aūt meus oīpotens faciet eū vobis placabilem: z remittat vobiscū frēm vr̄m quē tenet i vinculis z būc beniamin. Ego aūt q̄si orbatus absq̄ liberis ero. Tulerunt ḡ viri munera z pecuniā duplicem z beniamin: descēderuntq̄ i egyptū z steterunt corā ioseph. Quos cū ille vidisset z beniamin simul: ꝓcepit dispensatori dom⁹ sue: dicēs. Introduc viros domū: et occide victimas et instrue conuiuiū: qm̄ mecū sunt comesturi meridie. Fecit ille qō sibi fuerat imperatū: z introduxit viros domū. Ibiq̄ exterriti dixerūt mutuo. Propter pecuniam quā retulim⁹ pus in saccis nr̄is: intro ducti sumus: vt deuoluat in nos calūniam: z violenter subiiciat seruituti z nos z asinos nr̄os. Quā obrē in ipsis foribus accedētes ad dispensatorē: locuti sūt. Oram⁹ dñe vt audias nos. Jam añ descēdimus vt emerem⁹ escas: ḡbus emptis cū venisse mus ad diuersoriū aperuimus saccos nr̄os: z itē nim⁹ pecuniā i ore saccor̄: quā nūc eodē pondere reportauimus. Hoc z aliud attulim⁹ argentum: vt emam⁹ que nobis necessaria sūt. Nō est in nr̄a cōscientia: qs posuerit eam in marsupijs nr̄is. At ille rn̄dit. Pax vobiscuz: nolite timere. Deus vr̄ z deus pr̄is vr̄i: dedit vobis thesauros i saccis vr̄is. Nā pecuniam quā dedistis mihi: pbatam ego habeo. Eduxitq̄ ad eos symeon. Et introductis domuz attulit aquā: z lauerūt pedes suos: dedit q̄ pabulum asinis eor̄. Illi vo parabāt munera: donec ꝯgrederet ioseph meridie. Audierāt. n. q̄ ibi comesturi essent panem. Igit̄ ingressus est ioseph domum suam: obtulerūtq̄ ei munera: tenētes in manibus suis: z adorauerunt pni in tram. At ille clemēter resalutatis eis: interrogauit eos dicēs. Sanus ne est pr̄ vester senex: de q̄ dixerat⁹ mihi? Adhuc viuit? Qui rn̄derūt. Sospes est famus tuus pr̄ nr̄. Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eum. Attollens aūt ioseph oculos: vidit beniamin frēz suū vterinū z ait. Iste est frater vr̄ puulus de quo dixeratis mihi? Et rursum. Deus ingt misereatur tui fili mi. Festinauitq̄ in domū: q̄z ꝯmota fuerant viscera eius sup fratre suo: z erūpebant lachr̄yme: z introiens cubiculuz flevit. Rursumq̄ lota facie egressus: ꝺtinuit se: z ait. Ponite panes. Quib⁹ appositis: seorsuz ioseph: z seorsuz fratrib⁹: egyptijs q̄s q̄ vescebāt̄ simul seorsum. Illicitū est enim egyptijs comedere cū hebreis: z ꝓphanuz putāt

huiuscemõi ꝓuiuium: sederũt coꝝã eo: ꝑmogenit⁹ iuxt̃ ꝑmogenita sua: ⁊ minimus iuxt̃ etatez suaz. Et mirabant̃ nimis: sumptis ꝑtibus quas ab eo acceperant. Maioꝛq; pars venit beniamin: ita vt gnq; ꝑtib⁹ excederet. Biberũtq; ⁊ inebꝛiati sũt cũ eo.

Precepit aũt ioseph despensatoꝛi domus sue dicens. Imple saccos eoꝝ frumẽto q̃ntum ꝑ̃t capere: ⁊ pone pecunias singuloꝝ i sũmitate sacci. Cyphum aũt meũ argẽteum ⁊ ꝑcium qõ dedit tritici: pone in oze sacci iuniozis. Fctũq; est ita. Et ozto mane: dimissi sunt cũ asinis suis. Jamq; vrbem exierant: ⁊ ꝓcesserãt paululum. Tũc ioseph accersito dispensatoꝛe domus. Surge ingt ⁊ persequere viros: ⁊ apprehẽsis dicito. Quare reddidisti malus ꝓ bono: Cyphus quẽ furati estis ipse est in q̃ bibit dñs meus: ⁊ in q̃ augurari solet. Pessimã rem fecistis. Fecit ille vt iusserat: ⁊ apprehẽsis ꝓ ozdinẽ locutus est. Qui rñderunt: Quare sic logꝛtur dñs nr̃ vt furi tuã tã flagitij ꝺmiserint. Pecuniã quã inuenimus in sũmitate saccoꝝ repoztauim⁹ ad te ꝺ tra chanaan. Et quõ ꝺsequẽs est: vt furati simus de domo domini tui aur̃ vel argentũ? Apud quẽcũq; fuerit inuentuz puoꝝ tuoꝝ qõ queris: moziat̃: ⁊ nos erim⁹ pui dñi nr̃i. Qui dixit eis. Fiat iuxt̃ vr̃am sententiã. Apud quẽcũq; fuerit inuentũ: ipse sit puus meus: vos aũt eritis ĩnoxij. Itaq; festinato deponentes in terram saccos: aperuerunt singuli. Quos scrutat⁹ ĩcipiens a maioꝛe vsq; ad minimũ: inuenit cyphũ in sacco beniamin. At illi scissis vestibus: onozatisq; rursum asinis: reuersi sunt ĩ oppidũ ꝑmulq; iudas cũ frib⁹ ingressus ẽ ad ioseph. Necdũ. n. de loco abierat. Oẽsq; añ eũ pariter in terrã coꝛruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere voluistis? An ignozatis q̃ non sit filis mei ĩ augurandi sciẽtia? Tui iudas. Quid rñdebim⁹ ingt dño meo: vel qd loquemur: aut iuste poterimus obtendere? Deus inuenit inigtatem puoꝝ tuoꝝ. Ẽn oẽs pui sum⁹ dñi mei: ⁊ nos ⁊ apud quẽ inuent⁹ est cyphus. Rñdit ioseph. Absit a me: vt sic agaz. Qui furat⁹ ẽ cyphũ ipse sit puus meus: vos aũt abite liberi ad patrem vr̃m. Accedens aũt ꝓpius iudas: considenter ait. Ozo dñe audi me: vt loquat̃ puus tu⁹ vbum ĩ auribus tuis: ⁊ ne irascaris famulo tuo. Tu es enĩ post pharaonem dñs meus. Interrogasti ꝑus seruos tuos: habetis ꝑrem aut frẽm: ⁊ nos rñdimus tibi dño meo. Est nobis pater senex: ⁊ puer puulus q̃ in senectute illius natus est: cuius vterinus frater est moꝛtuus: ⁊ ipsum solum hz mr̃ sua: pr̃ vo tenẽ diligit eum. Dixistiq; puis tuis. Adducite eum ad me: ⁊ ponam oculos meos sup illuz. Suggessim⁹ tibi dño meo: nõ põt puer relinquere ꝑrem suum. Si. n. illũ dimiserit moziet̃ur. Et dixisti puis tuis. Nisi venerit frater vester minim⁹ vobiscũ: nõ videbitis ãplius faciẽ meã. Cũ q̃ ascẽdissem⁹ ad famulũ tuũ ꝑrem nr̃m: narrauimus ei oĩa q̃ locut⁹ est dñs me⁹. Et dixit pr̃ nr̃. Reuertimini: ⁊ emite nobis paxt̃ tritici. Cui diximus. Nõ possum⁹ ire. Si frater nr̃ minim⁹ descenderit nobiscũ ꝓficiscemur sil: aliogn illo absente nõ audem⁹ videre faciem viri. At ille rñdit. Vos scitis q̃ duos genuerit mihi vxoꝛ mea. Egressus est vnus: ⁊ dixist̃: bestia deuoꝛauit eũ: ⁊ bucusq; nõ ꝑuit. Si tulerit̃ ⁊ istũ ⁊ aliqd ei in via contigerit: deducetis canos meos cũ meroze ad ĩferos. Igit̃ si ĩtrauero ad seruũ tuũ ꝑrem nr̃m et puer defuerit: cũ aĩa illius exhuius aĩa depẽdeat: videritq; eũ nõ esse nobiscũ: moziet̃: ⁊ deducent famuli tui canos eius cuz doloze ad inferos. Ego ꝓpzie puus tuus sim: q̃ ĩ meã hũc recepi fidem: ⁊ spopondi dicẽs. Nisi reduxeꝛo eũ: pcti reus ero in ꝑrem oi tpe. Manebo itaq; puus tuus ꝓ puero in ministerio dñi mei: et puer ascendat cũ frib⁹ suis. Non. n. possum redire ad ꝑrem absente puero: ne calamitatis que oppꝛimat est ꝑrem meũ testis assistam.

XLV

Non se poterat vltra cohibere ioseph multis coram astantib⁹: vnde ꝑcepit vt egrederentur cuncti foꝛas: ⁊ nullus interesset alienus agnitõi mutue. Eleuauitq; vocez cũ fletu quã audierunt egyptij: oĩsq; dom⁹ pharaonis: ⁊ dixit frib⁹ suis. Ego sum ioseph. Adhuc paꝛ meus viuit? Non poterãt rñdere frẽs: nimio ẽroze perriti. Ad q̃s ille clementer: accedite ingt ad me. Et cum accessissent ꝓpe: ego sum ait ioseph frater vr̃ quẽ vendidistis in egyptum. Nolite pauere: neq; vobis durũ esse videat q̃ vendidistis me in his regionibus. Pro salute. n. vr̃a misit me deus ante vos in egyptum. Bienniũ est. n. q̃ cepit fames in terra esse: ⁊ adhuc q̃nq; anni restant gb⁹ nec arari poterit nec meti. Premisitq; me deus vt reseruemini sup terram: ⁊ escas ad viuendũ habere possitis. Nõ vestro ꝺsilio sz dei voluntate huc missus sum: q̃ fecit me q̃si pꝛez pharaonis ⁊ dñm vniuerse domus eius ac ꝓncipem in ĩ oĩ terra egypti. Festinate ⁊ ascẽdite ad ꝑrem meuz: ⁊ dicetis ei. Dec mãdat filius tuus ioseph. Deus fecit me dñm vniuerse terre egypti. Descende ad me: ne moꝛeris: et habitabis in terra iessen. Erisq; iuxt̃ me tu ⁊ filij tui ⁊ filij filioꝝ tuoꝝ: oues tue et armẽta tua ⁊ vniuersa que possides: ubiq; te pascã. Adhuc. n. q̃nq; anni residui sunt fames: ne ⁊ tu pereas ⁊ oĩs dom⁹ tua: ⁊ oĩa que possides. Ẽn oculi vr̃i ⁊ oculi frẽs mei beniamin vident q̃ os meũ loquat̃ ad vos. Nunciate pr̃i meo vniuersam gl̃iam meã: ⁊ cũcta que vidistis in egypto. Festinate ⁊ adducite eum ad me. Cũq; ãplexatus recidisset in collũ beniamin frẽs sui fleuit: illo q̃ sim̃ flente sup collũ eius. Osculatusq; est ioseph oẽs frẽs suos: ⁊ plozauit sup singulos. Post que: ausi sunt loqui ad eũ. Auditumq; est ⁊ celebꝛi ꝓmone vulgatum in aula regis: venerunt frẽs ioseph. Ei gauisus est pharao atq; oĩis familia eius. Dixitq; ad ioseph vt imperaret frib⁹ suis dicens. Onerantes iumẽta ite in tꝛaz chanaan: ⁊ tollite inde ꝑrem vestꝝ ⁊ ꝓgnatõem: ⁊ venite ad me: ⁊ ego dabo vob oĩa bona egypti: vt comedatis medullaz tre. Precipe etiã vt tollãt plau

stra de terra egypti ad subuectiõem puuloꝝ suoꝝ ac ꝯiugum. Et dicito. Tollite pꝛez vꝛm ⁊ pperate quãtocius venientes: nec dimittatis qcq̃ de supellectili vꝛa: qz oẽs opes egypti vꝛe erunt. Fecerũt q̃ filij isrl̃ vt eis mãdatum fuerat. Quib⁹ dedit ioseph plaustra ꝟm pharaonis impium ⁊ cibaria in itinere. Singulis q̃z pferri iussit binas stolas: beniamin ꝟo dedit trecentos argẽteos cũ q̃nq̃ stolis optimis: tñdem pecunie ⁊ vestium mittens patri suo: addens eis asinos decez: q subueherent ex oĩbus diuitijs egypti: et totidem asinas: triticũ ĩ itinere panesq̃ portantes. Dimisit g̃ frẽs suos: et pficiscentibus ait. Ne iracamini ĩ via. Qui ascẽdentes ex egypto: venerũt in ẽram chanaan ad patrẽ suũz iacob: ⁊ nũciauerũt ei dicentes. Ioseph filꝰ tuus viuit: ⁊ ipse dñatur in oĩ terra egypti. Quo audito iacob: q̃si de graui somno euigilans: tñ ñ credebat eis. Illi ecõtra referebãt oẽm ordinem rei. Cũq̃ vidisset plaustra ⁊ vniuersa que miserat: revixit spũs eiꝰ: et ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meꝰ viuit. ⁊ vadã ⁊ videbo illum antequam moziar.

XLVI

Profectusq̃ isrl̃ cuz oĩbus que hẽbat: venit ad puteũ iuramẽti ⁊ mactatis ibi victimis deo pꝛis sui isaac: audiuit eum p visiõnẽ nocte vocantẽ se: ⁊ dicentẽ sibi. Iacob iacob Cui rñdit. Ecce adsum. Ait illi deus. Ego suz fortissimus deus patris tui. Noli timere: sz descende in egyptum: qz in gentem magnã faciẽ te ibi. Ego descendam tecũ illuc: et ego inde adducam te reuertentem. Ioseph q̃z ponet manus suas sup oculos tuos. Surrexit iacob mane a puteo iuramenti tulerũtq̃ eũ filij cũ puulis et vxoꝛib⁹ suis in plaustris que miserat pharao ad portandũ senẽ: ⁊ omnia que possederat in terra chanan. Uenitque in egyptum cũ oĩ semine suo: filij eius ⁊ nepotes filie ⁊ cũcta sit̃ pgenies. Hec sunt aũt noĩa filioꝝ isrl̃ q ingressi sunt in egyptum ipse cũ liberis suis. Primogenitus ruben. Filij ruben: enoch ⁊ phallu et esrõ ⁊ charmi. Filij symeon: iamuel ⁊ iamin ⁊ iami ⁊ abod ⁊ iachin ⁊ saber ⁊ saul filius chananitidis. Filij leui: gerson ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda: her ⁊ onan ⁊ sela ⁊ phares ⁊ çara. Mortui sunt aũt her ⁊ onan in terra chanaan. Fuerũtq̃ filij phares: esrom ⁊ amul. Filij isachar: thola et phua ⁊ iobab ⁊ semron. Filij çabulon: sareth ⁊ chelon ⁊ iahelel Hi filij lye q̃s genuit in mesopotamia syrie: cum dina filia sua. Oẽs aĩe filioꝝ eius et filiaꝝ triginta tres. Filij gad: sephon ⁊ aggi ⁊ esebon ⁊ suni ⁊ heri ⁊ arodi ⁊ areli. Filij aser iemna ⁊ iesua ⁊ iesui et beria sara q̃z sozor eoꝝ. Filij beria: heber et melchiel. Hi filij çelphe quã dedit laban lye filie sue ⁊ hos gẽuit iacob: sedecim aĩas. Filij rachel vxoris iacob: ioseph ⁊ beniamin. Nati q̃z sunt ioseph filij in ẽra egypti quos genuit ei asseneç: filia phutifaris sacerdotis eliopoleos: manasses ⁊ effraim. Filij beniamin: bela ⁊ bechoꝛ ⁊ asbel ⁊ gera ⁊ naamã ⁊ iechzi ⁊ iethzos ⁊ rese mophim ⁊ ofiz ⁊ ared Hi filij rachel q̃s genuit iacob: oẽs aĩe q̃tuoꝛdeci Filij dan: vsan Filij neptalim: iasiel ⁊ guni ⁊ ieser ⁊ salem. Hi filij bale: quã dedit laban racheli filie sue: ⁊ hos genuit iacob: oĩnes aĩe septem. Uniuersq̃ aĩe que ingresse sunt cũ iacob in egyptuz: ⁊ egresse sunt de femoꝛe illius absq̃ vxoꝛibus filioꝛum eius: sexaginta sex. Filij autẽ ioseph q̃ nati sunt ei ĩ terra egypti aĩe due. Oĩnes aĩe domus iacob que ingresse sunt in egyptuz: fuere septuaginta. Misit autem iacob iudam ante se ad ioseph in egyptum vt nunciaret ei ⁊ ille occurreret in iessen. Quo cũ peruenisset iuncto ioseph curru suo: ascendit obuiam pri ad eundem locum: videnscq̃ eum: irruit sup collum eius: et inter amplexus fleuit. Dixitq̃ pater ad ioseph. Iam letus moziar: qz vidi faciez tuam: ⁊ supstitem te relinquo. Et ille locutus ẽ ad frẽs suos: ⁊ ad oẽm domum pris sui. Ascendam ⁊ nũciabo pharaoni: dicãq̃ ei. Frẽs mei ⁊ dom⁹ patris mei qui erant ĩ terra chanaan venerũt ad me ⁊ sunt viri pastoꝛes ouiũ: curãq̃ bñt alendoꝛum gregum. Pecoꝛa sua ⁊ armẽta ⁊ oĩa que hꝛe potuerunt adduxerũt secum. Cũq̃ vocauerit vos ⁊ dixerit: qd̃ est opus vꝛm: rñdebitis. Viri pastoꝛes sumus ⁊ tui: ab infantia nꝛa vsq̃ in pñs: ⁊ nos ⁊ patres nostri. Hec autem dicetis vt habitare possitis in terra iessen: qz detestantur egyptij oẽs pastoꝛes ouium.

XLVII

Ingressus g̃ ioseph nũciauit pharaoni dicens. Pater meus ⁊ frẽs: oues eoꝝ et armẽta et cũcta que possidẽt venerũt ẽ ẽra chanaan: ⁊ ecce ꝯsistunt in terra iessen. Extremos q̃z fratꝝ suoꝝ gnq̃ viros ꝯstituit cozã rege. Quos ille ĩterrogauit. Quid habetis operis? Rñderunt: Pastoꝛes ouium sumꝰ ⁊ tui: ⁊ nos ⁊ patres nꝛi. Ad pegrinandum in ẽram tuam venimꝰ: qñ non est herba gregibus ⁊ uoꝝ tuoꝝ: ingrauescẽte fame in ẽra chanaan. Petimusq̃ vt esse nos iubeas seruos tuos in terra iessen. Dixit itaq̃ rex ad ioseph. Pater tuus ⁊ frẽs tui venerunt ad te. Terra egypti in ꝯspectu tuo est: in optimo loco fac eos hãtare ⁊ trade eis terram iessen. Qõ si nosti in eis eẽ viros industrios: constitue illos magistros pecoꝛum meoꝛum. Post hec introduxit ioseph patrẽ suum ad regem: ⁊ statuit eum coꝛam eo. Qui bñdicens illi: ⁊ interrogatus ab eo: quot sunt dies annoꝛum vite tue? respõdit. Dies peregrinationis vite mee centum triginta annoꝛum sunt: parui ⁊ mali: ⁊ non peruenerunt vsq̃ ad dies patrum meoꝛũ quibus peregrinati sunt. Et benedicto rege: egressus ẽ foras. Ioseph vero patri ⁊ fratribus suis dedit possessionem in egypto in optimo ẽre loco rameſſes vt preceperat pharao: ⁊ alebat eos: oẽmq̃ domũ patris sui: pbens cibaria singulis. In toto enĩ oꝛbe panis deerat: ⁊ oppꝛesserat fames terram: maxime egypti ⁊ chanaan. Et quibus oẽm pecuniam ꝯgregauit pro venditõe frumenti: ⁊ intulit eam in erariũ regis. Cũq̃ defecisset ẽptoꝛibus p̃ciũ venit cũcta egyptus ad ioseph: dicens. Da nobis panes.

Quare morimur coram te deficiēte pecūia. Qui
bus ille rñdit. Adducite pecora vra: z dabo vob
pro eis cibos: si pcium nō hētis. Que cū adduxis-
sēt ōdit eis alimēta pro egs z ouib⁹ z bob⁹ et asinis:
sustentauitq; eos illo ānо pro ꝯmutatōe pecor. Pe
nerūt qs ānо scdo: z dixerūt ei. Nō celamus dño
nro q deficiēte pecunia pecora sūt defecerūt: nec
clam te est q absq; corpozib⁹ et terra nihil hēam⁹.
Cur g morimur te vidente. Et nos et tra nra tui
erim⁹. Eme nos in fuitutem regiā: z pbe semia: ne
peūte cultore redigat terra i solitudinē. Emit igit
ioseph oēm terram egypti: vendentib⁹ singul pos
sessiones suas p magnitudine famis. Subiecitq;
eā pharaoni z cūctos pplos eius a nouissimis ter
minis egypti vsq; ad extremos fines ei⁹ pter tras
sacerdotum q a rege tradita fuerat eis: qb⁹ z statu
ta cibaria ex horreis publicis pbebant: z idcirco
nō sunt ꝯpulsi vendere: possessiones suas. Dixit g
ioseph ad pplos. En vt cernit; z vos z tram vras
pharao possidet. Accipite semia z serite agros vt
fruges hre possitis. Quintam ptem regi dabit; q;
tuor reliquas pmitto vobis in semētem: z i cibus
familijs z liberis vris. Qui rñderunt. Salus nra
in manu tua ē. Respiciat nos tm dñs nr: z leti fui
emus regi. Ex eo tpe vsq; in pntem diez i vniuer
sa terra egypti regib⁹ gnta ps soluit: z scm est qsi i
legem: absq; tra sacerdotali: que libera ab hac cō
ditōe fuit. Habitauit g isrl in egypto. i. i tra iossen
z possedit eam: auctusq; est z mltiplicatus nimis:
z vixit in ea decem z septem ānis. Factiq; sūt oēs
dies vite illius centū quadraginta septem annor.
Aūq; appropinquaret cerneret diem mortis ei⁹:
vocauit filiū suū ioseph: z dixit ad eum. Si inueni
gram in ꝯspectu tuo: pone manū tuas sub femore
meo: z facies mihi misericordiā z veritatē: vt non
sepelias me in egypto: sz dormiā cū pribus meis:
z auferas me de tra hac: condasq; sepulchro ma
iorum meor. Qui rñdit ioseph. Ego faciā qō iussi
sti. Et ille. Jura g inqt mihi. Quo iurāte adorauit
isrl dñm ꝯuersus ad lectuli caput. XLVIII

His ita transactis nunciatuz est ioseph q
egrotaret pr⁹ suus. Qui assumptis duob⁹
filijs manasse z effraim ire prexit. Dictū
q ē seni. Ecce fili⁹ tuus ioseph venit ad te. Qui cō
fortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se iosep: ait.
Deus oīpotens apparuit mihi in luza: q est i terra
chanaan benedixitq; mihi: z ait. Ego te augebo z
multiplicabo: z faciā te in turbas pplor. Daboq;
tibi tram hāc: z semini tuo post te: in possessionez
sempitnam. Duo g filij tui q nati sunt tibi in terra
egypti: ante q huc venirem ad te: mei erūt effraim z
manasses: sicut ruben z symeon reputabūt mihi.
Reliq; aūt qs genueris post eos tui erunt: z noīe
fratr suor vocabunt in possessionib⁹ suis. Mihi
enim qn veniebā de mesopotamia: mortua ē ra
chel in tra chanaan i ipso itinere. Eratq; vernum
tps. Et ingrediebar effratam: z sepelini eā in via
effrate que alio noīe appellat bethleem. Videsq; at
filios ei⁹: dixit ad eū. Qui sūt isti? Rñdit. Filij mei
sūt: qs donauit mihi dñs i hoc loco. Adduc ingt eos
ad me: vt bñdicam illis. Oculi n. isrl caligabant p
nimia senectute: z clare videre nō potat. Applicitos
q; ad se deosculat⁹ et circūplex⁹ eos: dixit ad filiuz
suum. Nō sū fraudat⁹ aspectu tuo: insup oñdit mihi
de⁹ semē tuuz. Aūq; tulisset eos ioseph de gremio
pris: adorauit pnus i tra: z posuit effraim ad dex
teram suā. i. ad sinistram isrl: manassen vo i sinistra
sua: ad dexteraz. i. pris applicuitq; ābos ad eum.
Qui extēdens manū dexterā: posuit sup caput ef
fraim iunioris frīs: sinistrā aūt sup caput manasse
q maioz natu erat: ꝯmutans man⁹. Bñdixitq; ia
cob filios ioseph: z ait. Deus i cuius ꝯspectu ābu
lauerunt pres mei abrahā z isaac de⁹ q pascit me
ab adolescētia mea vsq; i pntez diē: angelus qui
eruit me de cūctis malis: bñdicat pueris istis: z in
uocet sup eos nomē meū: noīa q; patr meorum
abrahā z isaac: z crescāt in mltitudinem sup tras.
Videns aūt ioseph q posuisset pr⁹ suus dexteram
manū sup caput effraim: graviter accepit. Et app
hensam manū pris leuare conat⁹ est ō capite effrai
z trāsferre sup caput manasse. Dixitq; ad patrem.
Nō ita ꝯuenit pr: qz hic ē pmogenit⁹. Pone dex
teram tuā sup caput ei⁹. Qui renuens ait. Scio fili
mi scio. Et iste qppe erit i pplos z mltiplicabit⁹: sed
frater ei⁹ iunior maior erit illo: z semē illi⁹ crescet i
gētes. Bñdixitq; eis in tpe illo: dicēs. In te bñdi
cet isrl: atq; dicet. Faciat tibi de⁹ sicut effraim z si
cut manasse. Posuitq; effraim aī manassen. Et
ait ad ioseph filiū suū. En ego morior z erit de⁹ vo
biscū: reducetq; vos ad terrā patrū vror. Do tibi
ptem vnaz ex frēs tuos quā tuli de manu āmor
rei in gladio z arcu meo. XLIX

Vocauit aūt iacob filios suos: z ait eis. Cō
gregamini vt ānunciē que ventura sūt vo
bis in diebus nouissimis. Congregamini z
audite filij iacob: audite isrl prem vrz. Ruben p
mogenitus meus. Tu fortitudo mea: z pncipium
doloris mei. Prior in donis maior in impio. Ef
fusus es sicut aqua. Nō crescas: qz ascendisti cubi
le pris tui: z maculasti stratuz eius. Symeon z le
ui frēs vasa iniquitatis bellātia. In cōsilium eorū
nō veniat aīa mea: z in cetu illor nō sit gl̄ia mea:
qz in furore suo occiderunt virum: z in voluntate
sua suffoderūt murū. Maledictus furor eorum q
ptinax: z indignatio eor qz dura. Dividam eos in
iacob: z dispgam eos in isrl. Juda: te laudabūt fra
tres tui. Manus tue i ceruicibus inimicor tuor:
adorabunt te filij patris tui. Catulus leonis iuda.
Ad predam fili mi ascēdisti: regescens accubui
sti vt leo: z quasi leena. Quis suscitabit eū? Nō au
feretur sceptrum de iuda et dux de femore eius:
donec veniat q mittendus est: z ipse erit expecta
tio gentium. Ligās ad vineam pullum suum: z ad
vitem o fili mi asinam suam. Lauabit i vino stolā
suam: z in sanguine vue pallium suum. Pulchrio
res sunt oculi ei⁹ vino: z dētes ei⁹ lacte cādidiores.

Zabulon i littore maris habitabit: z in statõe nauium ptingens vsq; ad sidonẽ. Isachar assin⁹ fort; accubãs inter terminos. Vidit regez q; essz bona z terrã q; optima: z suppositit humez suũ ad portandum: factusq; est tributis seruiẽs. Dan iudicabit pplm suũ: sicut z alia tribus in isrl. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordẽs vngulas eq vt cadat ascẽsor eius retro. Salutare tuũ expectabo dñe. Gad accinctus pliabit añ eum: z ipse accinget retrorsum. Aser pinguis panis eius: et pbebit delitias regib⁹. Neptalim ceru⁹ emissus: z dãs eloga pulchritudis. Filij⁹ accrescẽs ioseph: filij⁹ accrescẽs z decor⁹ aspectu. Filie discurrerũt sup murz: sz exasperauerũt eũ: z iurgati sũt: inuiderũtq; illi bñtes iacula. Sedit i forti arcus ei⁹: et dissoluta sũt vincula brachiorz z manuũ illi⁹: p man⁹ potentis iacob. Inde pastor egressus est lapis isrl. De⁹ patris tui erit adiutor tuus: z oipotẽs bñdicet tibi bñdictionib⁹ celi desup: bñdictõibus abyssi iacentis deorsum: bñdictõibus vbez z vulue. Bñdictiones pris tui: corroborate sunt bñdictõibus patrum eius: donec veniret desiderium colliũ eternoz. Fiant in capite ioseph z in vertice nazarei inter frẽs suos. Beniamin lupus rapax: mane comedet pdaz: z vespere diuidet spolia. Oẽs hi in tribubus isrl duodecim. Hec locutus est eis pr̃ suus: bñdixitq; singulis bñdictõibus pprijs: z pcepit eis dicẽs. Ego cõgregor ad pplm meum. Sepelite me cũ pribus meis in spelunca duplici que est in agro ephron ethei: ꝺ mãbre in terra chanaan: quã emit abraha cum agro ab ephron ethei in possessionem sepulchri. Ibi sepelierũt eum z saram vxorem ei⁹. Ibi sepultus est isaac cũ rebecca cõiuge sua. Ibi z lya ꝺdita iacet. Finitisq; mãdatis gbus filios instruebat: collegit pedes suos sup lectulz z obijt: appositusq; est ad pplm suum.

L

Quod cernẽs ioseph: ruit sup faciem pris: flens z deosculãs eũ: p̃cepitq; suis medicis: vt aromatibus ꝺdirent patrem. Quibus iussa explentib⁹: transierunt quadragita dies. Iste qppe mos erat cadauez ꝺditor. Fleuitq; eum egyptus septuaginta dieb⁹: z expleto plãctus tpe: locutus est ioseph ad familiã pharaonis. Si inueni grã in ꝺspectu vr̃o: logmini in auribus pharaonis: eo q; pr̃ meus adiurauerit me dicens. En morior in sepulchro meo qd fodi mihi i terra chanaan: sepelies me. Ascendam igit z sepeliã patrẽ meũ: ac reuertar. Dixitq; ei pharao. Ascende et sepeli pr̃em tuũ sicut adiuratus es. Quo ascẽdente: ierunt cũ eo oẽs senes domus pharaonis: cũctiq; maiores natu terre egypti: dom⁹ ioseph cuz fratribus suis absq; puulis z gregibus atq; armentis que dereliquerunt in terra iessen. Habuit q̃z in comitatu currus z egtes: z facta est turba ñ modica: venerũtq; ad areã achad: que sita est trans iordanem: vbi celebrantes exequas planctu magno atq; vehementi impleuerũt septem dies. Qd cũ vidissent habitatores terre chanaan dixerunt. Planctus magnus est iste egyptijs. Et idcirco vocatum est nomẽ loci illius planctus egypti. Fecerunt g̃ filij iacob sicut p̃cepat eis: z portantes eum in terram chanaan: sepelierũt eum in spelunca duplici: quã emerat abraham cum agro i possessionem sepulchri: ab ephron etheo: ꝺ facies mãbre. Reuersusq; est ioseph i egyptũ cũ fratribus suis z oi comitatu: sepulto pr̃e. Quo mortuo timẽtes frẽs eius z mutuo colloquentes: ne forte memor sit iniurie quã passus est z reddat nobis oẽ malum qd fecimus: mãdauerunt ei dicentes. Pater tuus p̃cepit nobis añq; moreretur: vt hec tibi verbis illi⁹ diceremus. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratruz tuoz: z peccati atq; malitie quã exercuerũt in te. Nos q̃z oramus: vt ꝺus dei pri tui dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis fleuit ioseph: venerũtq; ad eum fratres sui: z pni adorantes in terrã dixerũt. Serui tui sumus. Quibus ille rñdit. Nolite timere. Nũ dei possumus resistere voluntati? Vos cogitastis de me malum: sz deus vertit illud in bonum: vt exaltaret me sicut in p̃senti cernitis z saluos faceret mlt̃os pplos. Nolite timere. Ego pascam vos: z nutriam vr̃os. Cõsolatusq; est eos z blande z leniter est locutus: z habitauit in egypto cũ oi domo pris sui. Vixitq; centumdecem ãnis: z vidit effraim filios vsq; ad tertiam generatõez. Filij q̃z machir filij manasse: nati sunt in genibus ioseph. Quibus transactis locutus est fr̃ibus suis. Post mortem meã deus visitabit vos: z ascendẽ vos faciet de terra ista: ad terraz quã iurauit abraham: isaac: z iacob. Cũq; adiurasset eos atq; dixisset de⁹ visitabit vos: asportate ossa mea vobiscuz de loco isto: mortuus est expletis centumdecem vite sue annis: z conditus aromatibus: repositus est in loculo in egypto.

Explicit liber Genes. Incipit liber hebreismoth quẽ nos Exodi dicimus. Capm I.

Hec sũt nomina filioz isrl: qui igressi sunt i egyptum cum iacob. Singuli cũ domibus suis introierũt. Ruben: symeon: leui: iudas. Isachar. Zabulon z beniamin: dan z neptalim. Gad z aser. Erãt igit oẽs aiẽ eoz̃ q; egressi sunt de femore iacob septuaginta. Ioseph aũt i egypto erat. Quo mortuo z vniuersi frib⁹ ei⁹ oiq; cognatõe sua: filij isrl creuerunt z q̃si germinãtes multiplicati sunt: ac robozati nimis i pleuerũt frã. Surrexit interea rex nou⁹ sup egyptũ: q; ignorabat ioseph. Et ait ad pplm suuz. Ecce pplz filioz isrl mult⁹ z fortior nob̃ ẽ. Venite sapiẽter oppmam⁹ eũ: ne forte mltiplicet̃: z si igruerit ꝺ nos bellũ: addat̃ inimicis nr̃is expugnatisq; nobis egrediatur de tra. Prepositit itaq; eis magistros operuz vt affligerent eos oneribus. Edificauerũtq;

rbes tabernaculoꝝ pharaonis phiton ⁊ rameſſes. Quātoꝝ oppimebant eos: tanto magis multiplicabāt ⁊ creſcebāt. Oderantq; filios iſrl egyptij ⁊ affligebāt illudentes ⁊ inuidentes eis: atq; ad amaritudinem ꝓducebāt vitam eoꝝ operibus duriſ luti ⁊ lateris: oiq; famulatu q̄ in ꝛa opibus ꝑmebantur. Dixit aūt rex egypti obſtetricibus hebreorū: q̄ꝝ vna vocabāt ſephora altera phua: precipiens eis. Cū obſtetricabitis hebreas: ⁊ partꝰ tps aduenerit: ſi maſculus fuerit iterficite eū: ſi femina reſeruate. Timuerunt aūt obſtetrices deū: ⁊ nō fecerunt iuxꝰ ꝑceptum regis egypti: ſꝫ ꝓuabāt mares. Quibus accerſitis ad ſe rex ait. Quid nam ē ꝛ qō facere voluiſtis: vt pueros ſeruaretis? Que reſponderūt. Nō ſunt hebree ſicut egyptie mulieres. Ipſe.n. obſtetricandi hūt ſciam: ⁊ ꝓuſq; veniam ad eos pariunt. Bñ ḡ fecit deus obſtetricib⁹ ⁊ creuit ppl's: ꝓfortatuſq; eſt nimis. Et qz timuerūt obſtetrices deū: edificauit eis domos. Precepit ergo pharao oi ppl'o ſuo dicēs. Quicqd maſculini ſexꝰ natum fuerit: in flumē pjcite: qcqd femininū: reſeruate.

II

Egreſſus eſt poſt hꝰ vir de domo leui et accepit vxorē ſtirpis ſue: q̄ ꝛcepit ⁊ pepe rit filiū: ⁊ videns eū elegantem abſcōdit trib⁹ menſibus. Cūq; iam celare non poſſet: ſūpſit ſiſcellā ſcirpiā: ⁊ liniuit eā bitumine ac pice: poſuit q; intus infantulū ⁊ expoſuit eū in careto ripe fluminis: ſtante pcul ſoꝛoꝛe eius ⁊ ꝓſiderante euētuꝫ rei. Ecce aūt deſcēdebat filia pharaonis vt lauaretur ī flumē: ⁊ puelle eius gradiebanꝫ ꝑ crepidinē aluei. Que cū vidiſſet fiſcellam ī papyrione miſit vnā e famulab⁹ ſuis: ⁊ allatam aperiens cernēſq; ī ea puerū vagientē: miſerta ei⁹ ait. De infantib⁹ hebreoꝝ eſt hic. Cui ſoꝛoꝛ pueri. Dixit ad filiā pharaonis: Vis ingt vt vadaꝫ ⁊ vocē tibi mulierē hebreā q̄ nutrire poſſit iſantulum: Rñdit. Vade. Perrexit puella: ⁊ vocauit matrem ſuam. Ad quā locuta filia pharaonis: accipe ait puerꝫ iſtū: ⁊ nutri mihi: ego dabo tibi mercedē tuā. Suſcepit mulier ⁊ nutriuit puerꝫ adultūq; tradidit filie pharaōis. Quē illa adoptauit ī locū filij vocauitq; nomē eius moyſes dicens: qz de aqua tuli eum. In diebus illis poſtq; creuerat moyſes: egreſſus eſt ad frēs ſuos: viditq; afflictōem eoꝝ: ⁊ vir egyptiū pcutientē quēdam de hebreis frib⁹ ſuis. Cūq; circūſpexiſſet huc atq; illuc ⁊ nullū adeſſe vidiſſet: pcuſſo egyptiū abſcōdit ſabulo. Et egreſſus die altero: ꝓſpexit duos hebreos rixantes: dixitq; ei q̄ faciebat iniuriam. Quare pcutis pximū tuū? Qui rñdit. Quis ꝓſtituit te ꝑncipē ⁊ iudicē ſup nos? Nūd occidere me tu vis ſicut heri occidiſti egyptium? Timuit moyſes ⁊ ait. Quō palam fctū ē ꝛbū iſtud? Audiuitq; pharao ſmonem hūc: ⁊ querebat occidere moyſen. Qui fugiens de ꝓſpectu ei⁹: moꝛatus eſt ī ꝛa madian: ⁊ ſedit iuxta puteū. Erāt aūt ſacerdoti madian ſeptē filie: q̄ venerant ad hauriendā aquā: ⁊ ꝛplet⁹ canalib⁹ adaq̄re cupiebāt greges ꝑris ſui. Superuenere paſtoꝛes ⁊ eiecerūt eas. Surrexitq; moyſes ⁊ defenſis puellis adaquauit oues eaꝝ. Que cū reuertiſſent ad raguel ꝑrem ſuū: dixit ad eas. Cur velocius veniſtis ſolito? Rñderunt. Vir egyptius liberauit nos de manu paſtoꝝ. Inſup ⁊ hauſit aquā nobiſcū: potūq; dedit ouib⁹. At ille. Vbi eſt ingt? Quare dimiſiſtis hoiem? Vocate eū vt comedat panē. Iurauit ḡ moyſes q; habitaret cū eo. Accepitq; ſephoraꝫ filiā eius vxoꝛem: q̄ pepit ei filiū: quē vocauit gerſan dicens. Aduena fui in ꝛa aliena. Alteruꝫ vo pepit: quē vocauit elieẓer: dicēs. Deus.n. ꝑris mei adiutoꝛ meus: et eripuit me de manu pharaonis.

Poſt multū vo tpis moꝛtuus eſt rex egypti. Et ī gemiſcentes filij iſrl ꝓpter opa vociferati ſt. Aſcēditq; clamoꝛ eoꝝ ad deum ab opib⁹: ⁊ audiuit gemituꝫ eoꝝ ac recoꝛdatus ē federis q̄ pepigerat cū Abꝛaham iſaac ⁊ iacob. Et reſpexit dñs filios iſrl: ⁊ liberauit eos.

III

Moyſes aūt paſcebat oues ietro ſoceri ſui ſacerdotis madian. Quiq; minaſſet gregē ad interioꝛa deſerti: venit ad mōtem dei oꝛeb. Apparuitq; ei dñs in flāma ignis de medio rubi: ⁊ videbat q; rubus arderet ⁊ nō ꝓureretur. Dixit ḡ moyſes. Vadam ⁊ videbo viſionez hanc magnā: quare nō ꝓuratur rub⁹. Cernēs aūt dñs q; pgeret ad videndū: vocauit eū de medio rubi: ⁊ ait. Moyſes moyſes. Qui rñdit. Adſum. At ille. Nō appꝛopies ingt huc. Solue calciamētum de pedibus tuis. Locus.n. in q̄ ſtas terra ſancta ē. Et ait. Ego ſum de⁹ ꝑris tui: deus abꝛahā: et de⁹ iſaac ⁊ deus iacob. Abſcōdit moyſes faciē ſuā. Nō enim audebat aſpicere ꝺ deuꝫ. Cui ait dñs. Vidi afflictiones ppli mei ī egypto: ⁊ clamoꝛē ei⁹ audiui: ꝑ duritiā eoꝝ q; ꝑſunt opibus. Et ſciēs dolorem ei⁹: deſcēdi vt liberē eū de manib⁹ egyptioꝝ: ⁊ educā de terra illa in terrā bonā ⁊ ſpatioſam: ī terrā q̄ fluit lacte ⁊ melle: ad loca chananei: ⁊ ethei ⁊ amoꝛrei ⁊ phereẓei ⁊ euei ⁊ iebuſei. Clamoꝛ ḡ filioꝝ iſrl venit ad me: vidiq; afflictiōes eoꝝ q̄ ab egyptijs oppꝛimūtur. Ꝺz veni ⁊ mittā te ad pharaonē vt educas ppl'm meum filios iſrl de egypto. Dixitq; moyſes ad deū. Quis ſum ego vt vadā ad pharaonem: ⁊ educam filios iſrl de egypto? Qui dixit ei. Ego ero tecū: ⁊ hoc habebis ſignum q; miſerīte. Cum eduxeris ppl'm meum de egypto: immolabis deo ſup montem iſtum. Dixit moyſes ad deū. Ecce ego vadam ad filios iſrl: ⁊ dicam eis. Deus patrum veſtroꝝ miſit me ad vos. Si dixerint mihi: qō eſt nomen eius: quid dicam eis? Dixit dominus ad moyſen. Ego ſum qui ſum. Ait. Sic dices filijs iſrl. Qui eſt miſit me ad vos. Dixitq; iterum deus ad moyſen. Hec dices filijs iſrl. Dominus deus patrum veſtroꝝ deus abꝛahā ⁊ de⁹ iſaac ⁊ deus iacob: miſit me ad vos. Hoc nomen mihi eſt in eternum: ⁊ hoc memoꝛiale meum ī generatione ⁊ generationem. Vade: congrega ſeniores iſrl: ⁊ dices ad eos. Dñs de⁹ patꝝ vꝝ apparuit mihi: deus abꝛahā ⁊ de⁹ iſaac ⁊ de⁹ iacob: dicēs:

Uisitans visitaui vos: et vidi oīa q̄ acciderūt vobis in egypto: ⁊ dixi vt educam vos de afflictiōe egypti in terram chananei ⁊ ethei ⁊ ammorrei et pherezei ⁊ euei ⁊ iebusei ad terrā fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ audient vocez tuam. Ingredieriscz tu et seniores isrl̄ ad regem egypti: ⁊ dices ad eū. Dñs deus hebreoꝝ vocauit nos. Ibimus viā trium dierum in solitudinē: vt immolemus dño deo nr̄o. Sz ego scio q̄ nō dimittet vos rex egypti vt eatis nisi p manū validam. Extendāq; manū meam ⁊ percutiam egyptuz in cūctis mirabilibus meis q̄s factu rus sum in medio eoꝝ: post hec dimittet vos: dabo q; gr̄az pp̄lo huic coram egiptijs. Et cuz egrediemi non exibitis vacui: sed postulabit mulier a vicina sua ⁊ ab hospita sua vasa argentea ⁊ aurea: ac vestes: ponetisq; eas sup filios ⁊ filias vr̄as et spoliabitis egyptum. IIII

Respondēs moyses: ait. Nō credēt mihi: neq; audient vocē meā: sz dicēt. Non apparuit tibi dñs. Dixit ḡ ad eū. Quid ē qō tenes in manu tua? Rndit. Virga. Dixitq; dominꝰ. Proijce eā i terrā. Proiecit ⁊ versa est in colubꝝ ita vt fugeret moyses. Dixitq; dñs. Extēde manuz tuaz ⁊ apprehende caudā eius. Extendit ⁊ tenuit versaq; ē in virgam. Ut credāt ingt q̄ apparuerit tibi dñs deus patꝝ tuoꝝ: deus abraham et deus isaac ⁊ deus iacob. Dixitq; dñs rursuz. Mitte manum tuā in sinū tuuz. Quā cū misisset in sinū ptulit leprosam instar niuis. Retrahe ait manū tuaz i sinū tuū. Retraxit ⁊ ptulit: iterꝝ ⁊ erat sibi carni relique. Si nō crediderint ingt tibi: neq; audierit vocē signi pozis credent vbo signi sequentis. Oz si nec duobus qdem his signis crediderint neq; audierint vocē tuā sume aquā fluminis et effū de eam sup aridam: ⁊ gcgd hauseris de fluuio: vertetur in sanguinem. Ait moyses. Obsecro dñe: nō sum eloquēs ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ ex quo locutus es ad seruū tuū: ipeditioris ⁊ tardioris linguę sum. Dixit dñs ad eū. Quis fecit os hominis? Aut qs fabricatus est mutū ⁊ surdū: videntez et cecum? Nōne ego? Perge igit̄ ⁊ ego ero in ore tuo: docebocq; qd loquaris. At ille. Obsecro dñe ingt mitte quē missurus es. Iratus dñs i moysen: ait. Aaron frater tuꝰ leuites: scio q̄ eloquens sit. Ecce ipse egredit̄ in occursum tuū: videnscz te letabit̄ corde. Loquere ad eū: ⁊ pone vba mea in ore eiꝰ ⁊ ego ero in ore tuo ⁊ in ore illius: ⁊ ondaz vobis qd agere debeatis. Et ipse loquet̄ p te ad pp̄lz et erit os tuū: tu aūt eris ei in his q̄ ad deuz ptinent. Virgam q̄z hanc sume in manu tua: in q̄ facturus es signa. Abiit moyses et reuersus est ad ietro socer suuz. Dixitq; ei. Vadam ⁊ reuertar ad fratres meos in egyptum: vt videā si adhuc viuant. Cui ait ietro. Vade in pace. Dixit ḡ dñs ad moysen in madian. Vade ⁊ reuertere in egyptū. Mortui.n. sūt oēs q̄ querebāt aiaz tuā. Tulit ḡ moyses vxorez suā ⁊ filios suos: ⁊ iposuit eos sup asinū: reuersusq; est in egyptū: portans vgam dei i manu sua: dixitq; ei dñs reuertēti in egyptū. Vide: vt oīa ostēta que posui in manu tua facias coram pharaōe. Ego indurabo cor eius ⁊ nō dimittet pp̄lm. Dicesq; ad eū. Hec dicit dñs. Filius me⁹ p̄mogenit⁹ isrl̄: Dixi tibi. Dimitte filiū meū vt seruiat mihi: ⁊ noluisti dimittere eū. Ecce ego interficiaz filiū tuū p̄mogenitū. Cūq; eēt in itinere i diuersorio occurrit ei dñs: et volebat occidere eū. Tulit illico sephora acutissimā petrā: ⁊ circūcidit pputiū filij sui. Letigitq; pedes eius ⁊ ait. Sponsus sanguinū tu mihi es. Et dimisit eū postq̄ dixerat: sponsus sanguinū tu mihi es ob circūcisionē. Dixitq; dñs ad aaron. Vade in occursum moysi in desertum. Qui prexit obuiam ei i mōtem dei: ⁊ osculatus est eum. Narrauitq; moyses aaron oīa vba dñi p q̄s miserat eū: ⁊ signa que mādauerat. Venerūtq; sil̄ ⁊ congregauerūt cūctos seniores filioꝝ isrl̄. Locutusq; est aaron omnia vba que dixerat dñs ad moysen: et fecit signa coram pp̄lo ⁊ credidit pp̄ls. Audierūtq; q̄ visitasset dñs filios isrl̄ ⁊ q̄ respexisset afflictionem illoꝝ ⁊ pni adorauerunt. V

Post hec ingressi sunt moyses ⁊ aaron: et dixerūt pharaoni. Hec dicit dñs deus isrl̄. Dimitte pp̄lm meū vt sacrificet mihi i deserto. At ille rndit. Quis ē dñs vt audiā vocē eius: ⁊ dimittā isrl̄? Nescio dñz: ⁊ isrl̄ nō dimittā. Dixerūtq; deus hebreoꝝ vocauit nos: vt eamus viaz triū dieꝝ in solitudinē: ⁊ sacrificemus dño deo nostro: ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Ait ad eos rex egypti. Quare moyses et aaron sollicitatis populum ab opibus suis? Ite ad onera vr̄a. Dixitq; pharao. Multꝰ ē pp̄ls terre. Videtis q̄ ēba succreuerit: cūto magis si dederitis eis requiem ab opibus? Precepit ḡ in die illo p̄fectis opum et exactoribꝰ pp̄li dicēs. Neq; q̄z vltra dabit̄ paleas pp̄lo ad ꝑficiēdos lateres sicut pus: sz ipsi vadāt ⁊ colligant stipulas: ⁊ mēsuram laterꝝ quā pus faciebāt: iponetis sup eos: nec minuetis gcq̄z. Vacāt enī ⁊ idcirco vociferant̄ dicentes. Eamus ⁊ sacrificemus deo nr̄o. Opprimant̄ opibus ⁊ expleant ea: vt nō acquiescant vbis mendacibus. Igit̄ egressi p̄fecti opum ⁊ exactores ad pp̄lz dixerūt. Sic dicit pharao. Non do vobis paleas. Ite ⁊ colligite ubicunq; inuenire poteritis: nec minuet q̄q̄z de operi vr̄o. Dispersusq; est pp̄ls in oēm terram egypti ad colligendas paleas. Prefecti q̄z operꝝ instabant dicētes. Cōplete opus vr̄m quotidie: vt ꝑus facere solebatis q̄n dabantur vobis palee. Flagellatiq; sūt qui preerant opibꝰ filioꝝ isrl̄: ab exactoribus pharaonis dicentibus. Quare non implestis mēsuraz laterꝝ sicut pus: nec heri nec hodie? Veneruntq; ꝑpositi filiozum isrl̄: ⁊ vociferati sunt ad pharaonez dicentes. Cur ita agis contra seruos tuos. Palee nō dantur nobis: ⁊ lateres similiter imperantur. Ecce famuli tui flagellis cedimur: ⁊ iniuste agitur cōtra populum tuum. Qui ait. Vacatis ocio: et idcirco dicitis. Eamus et sacrificemus domino. Ite ergo ⁊ operamini. Palee non dabunt̄ vobis: ⁊ reddetis

consuetum numerꝰ laterum. Videbantq; se prepositi filiorꝰ isrl in malum eo q; diceretur eis: nō minuetur quicq; opis de lateribus per singulos dies. Occurrentq; moysi et aaron qui stabāt ex aduerso: egredientes a pharaone: et dixerunt ad eos. Videat dñs et iudicet: qui fetere fecistis odorem nostrum coram pharaone et seruis eius: et posuistis ei gladiū vt occideret nos. Reuersusq; est moyses ad dñm et ait. Dñe. Cur afflixisti pplm istū? Quare misisti me? Ex eo enim q; ingressus sum ad pharaonem vt loquerer ex nōie tuo: afflixit pplm tuum et non liberasti eos. VI

Dixitq; dñs ad moysen. Nunc videbis q; facturus sum pharaoni. Per manum enim fortez dimittet eos: et in manu robusta eijciet illos de terra sua. Locutusq; est dñs ad moysen dicens: Ego dñs qui apparui abrahām isaac et iacob in deo oīpotente: et nomen meum adonay non indicaui eis. Pepigiq; fedus cum eis vt darē eis terram chanaan: terrā pegrinatōis eorꝰ in qua fuerunt aduene. Ego audiui gemitum filiorꝰ isrl q; egyptij opprimunt eos: et recordatus sum pacti mei. Dic ergo filijs isrl. Ego dñs qui educaz vos de ergastulo egyptiorꝰ: et eruam de seruitute: ac redimam in brachio excelso et iudicijs magnis: et assumā vos mihi in pplm: et ero vester deus. Et scietis q; ego sum dñs deus vester: qui eduxerim vos de ergastulo egyptiorꝰ: et induxerim vos in terrā super quā leuaui manū meam vt darem eam abrahām isaac et iacob: daboq; illam possidendam vob: ego dñs. Narrauit ergo moyses oīa filijs isrl: qui nō acquieuerunt ei: ppter angustiā spūs et opus durissimū. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Ingredere et loquere ad pharaonem regem egypti vt dimittat filios isrl de terra sua. Respondit moyses coram dño. Ecce filij isrl nō audiunt me: et quō audiet pharao psertim cum incircūcisus sim labijs? Locutusq; est dñs ad moysen et aaron: et dedit mādatum ad filios isrl et ad pharaonem regez egypti: vt educerēt filios isrl de terra egypti. Isti sunt pncipes domorum p familias suas. Filij ruben pmo geniti israel enoch et phallu: esrom et carmi. Hec cognatōes ruben. Filij symeon iamuel et iamin et iami et abod et iachin et saber et saul filij chananitidis. Hec pgenies symeon. Et hec nōia filiorꝰ leui p cognatōes suas gerson et caath et merari. Anni aūt vite leui fuerūt centum triginta septez. Filij gerson: lobni et semei p cognatōes suas. Filij caath: amram et isuar et hebron et oziel. Anni q; vite caath cētū triginta tres. Filij merarij: mooli et musi. Hec cognatōes leui p familias suas. Accepit aūt amram uxorez iochabeth patruelē suaz: que pepit ei aaron et moysen et mariam. Fuerūtq; ānī vite amram centū triginta septez. Filij quoq; isuar: chore et napheg et zechri. Filij quoque oziel: misael: et elisaphan et zechri. Accepit aūt aaron uxorem elisabeth filiā aminadab sororem naason: que pepit ei nadab et abiu et eleazar et ithamar. Filij q; chore: aser et helchana et abiasab. Hec sunt cognatōes choritarꝰ. At vo eleazar filius aaron accepit uxorez de filiab' phutiel q; peperit ei phinees. Hi sūt pncipes familiarꝰ leuitarū p cognatōes suas. Iste est aaron et moyses quibus pcepit dñs vt educerēt filios isrl de tra egypti p turmas suas. Hi sunt q; loquūtur ad pharaonē regem egypti vt educāt filios isrl de egypto. Iste est moyses et aaron: in die qua locutus est dñs ad moysen in terra egypti. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Ego dñs. Loquere ad pharaonē regem egypti oīa que loquor tibi. Et ait moyses coram dño. En incircūcisus sum labijs: Quō audiet me pharao? VII

Dixitq; dñs ad moysen. Ecce cōstitui te deum pharaonis: et aaron frater tuus erit prophēta tuus. Tu loqueris ei oīa que mādo tibi: et ille loquetur ad pharaonem: vt dimittat filios isrl de terra sua. Ego ergo indurabo cor eius et multiplicabo signa et ostenta mea in terra egypti: et non audiet vos. Immittamq; manū meam sup egyptum: et educam exercitus et pplm meū filios isrl de terra egypti: p iudicia maxia. Et sciēt egyptij: qz ego sum dñs qui extenderim manū meā sup egyptum: et eduxerim filios isrl de medio eorū. Fecit itaq; moyses et aaron sicut pceperat dñs: ita egerunt. Erat aūt moyses octoginta ānorꝰ et aaron octoginta triū qñ locuti sunt ad pharaonē. Dixitq; dñs ad moysen et aaron. Cum dixerit vobis pharao: ondite signa: dices ad aaron. Tolle virgā tuā et proijce eam coram pharaone: ac vertatur in colubrum. Ingressi itaq; moyses et aaron ad pharaonem: fecerunt sicut preceperat dominus. Tulitq; aaron virgam coram pharaone et seruis eius que versa est in colubrum. Vocauit autem pharao sapientes et maleficos: et fecerūt etiam ipsi p incantationes egyptiacas et archana quedam similiter. Proieceruntq; singuli virgas suas: que verse sūt in dracones. Sed deuorauit virga aaron: virgas eorum. Induratumq; est cor pharaonis: et nō audiuit eos sicut pcepat dominus. Dixit autem dñs ad moysen. Ingrauatum est cor pharaonis: et nō vult dimittere populū. Vade ad eum mane. Ecce egredietur ad aquas. Et stabis in occursum eius super ripam fluminis: et virgā que conuersa est in draconem tolles in manu tua: diceisq; ad eū. Dñs deus hebreorꝰ misit me ad te: dicens. Dimitte populum meum vt sacrificet mihi in deserto: et vsq; ad nūc audire noluisti. Hec igitur dicit dñs. In hoc scies q; sim dominus. Ecce percutiam virga que in manu mea est aquā fluminis: et vertetur in sanguinem. Pisces quoq; qui sunt in fluuio morientur: et computrescent aque: et affligentur egyptij bibentes aquam fluminis. Dixit quoq; dominꝰ ad moysen. Dic ad aaron. Tolle virgam tuam et extende manum tuam super aquas egypti: et super fluuios eorꝰ et riuos et paludes et omnes lacus aquarum vt vertantur in sanguinem: et sit cruor in omni terra egypti tam in ligneis vasis q; in saxeis.

Fecerunt̃q moyses ⁊ aaron sicut p̃ceperat dñs
Et eleuans virgam p̃cussit aquã fluminis coram
pharaone ⁊ fuis eius q̃ versa ē ī sanguinē: ⁊ pisces
q̃ erant in flumīe mortui sunt. Fœputruitq; fluui⁹
⁊ nõ poterãt egyptij bibere aquã flumis: et fuit san
guis in tota terra egypti. Fecerunt̃q sīl̃r malefici
egyptioꝝ incãtatõibus suis. Et induratum est cor
pharaõis: nec audiuit eos sicut p̃cepat dñs. Auer-
titq; se ⁊ igressus est domũ suaz: nec appoſuit cor
etiam hac vice. Fodерũt aũt oẽs egyptij p̃ circui-
tum flumis aquã vt biberẽt. Non.n. poterãt bibẽ
aquã flumis. Fmpletiq; sunt septem dies postq̃ p̃
cussit dñs fluuium.

VIII

Dixit q̃q dñs ad moysen. Fngredere ad
pharaonem: ⁊ dices ad eũ. Hec dicit dñs
Dimitte ppl̃m meũ vt sacrificet mihi. Si
aũt nolueris dimittere: ecce ego p̃cutiam oẽs ter-
minos tuos ranis: et ebuliet fluuius ranas q̃ ascen
dent: ⁊ ingrediẽtur domũ tuã ⁊ cubiculum lectuli
tui: ⁊ sup stratũ tuũ: ⁊ in domos fuoꝝ tuoꝝ ⁊ in po
pulũ tuũ ⁊ in furnos tuos ⁊ in reliqas ciboꝝ tuoꝝ
⁊ ad te ⁊ ad ppl̃m tuũ: ⁊ ad oẽs fuos tuos ītrabũt
rane. Dixitq; dñs ad moysen. Dic ad aaron. Extẽ
de manũ tuã sup fluuios ⁊ sup riuos ⁊ paludes: et
educ ranas sup terram egypti. Et extendit aaron
manũ sup aquas egypti: ⁊ ascẽderunt rane: opue-
runtq; ẽram egypti. Fecerũt aũt ⁊ malefici p̃ incan
tatões suas sīl̃r: eduxerũtq; ranas sup ẽraz egypti
Uocauit autẽ pharao moysen ⁊ aaron ⁊ dixit eis.
Orate dñm vt auferat ranas a me ⁊ a pp̃lo meo: ⁊
dimittã ppl̃z vt sacrificet dño. Dixitq; moyses ad
pharaonem. Fõstitue mihi q̃n̄ dep̃cer p̃ te ⁊ p̃ ser
uis tuis ⁊ p̃ pp̃lo tuo: vt abigant̃ rane a te et a do
mo tua: ⁊ a fuis tuis: ⁊ a pp̃lo tuo: ⁊ tñ ī flumīe re
maneãt. Qui rñdit. Cras. Et ille iuxt̃ ingt ꝝbũ tuũ
faciã: vt scias q̃n̄ non est sicut dñs deus nr̃: ⁊ rece
dent rane a te: ⁊ a domo tua: ⁊ a fuis tuis: ⁊ a pp̃lo
tuo: ⁊ tñ in flumine remanebũt. Egressiq; sẽ moy
ses ⁊ aaron a pharaone: ⁊ clamauit moyses ad do
minũ p̃ sponsione ranaꝝ quã ꝺdixerat pharaoni.
Fecitq; dñs iuxt̃ ꝝbum moysi: ⁊ mortue sunt rane
de domib⁹ ⁊ de villis ⁊ de agris. Fõgregauerũtq;
eas in ĩmensos aggeres: ⁊ ꝺputruit terra. Videns
aũt pharao q̃ data eẽt reqes: ingrauauit cor suuz
⁊ nõ audiuit eos sicut p̃cepat dñs. Dixitq; dñs ad
moysen. Loq̃re ad aaron. Extende virgam tuam
⁊ p̃cute puluerem terre: ⁊ sint cynifes in vniuersa
terra egypti. Fecerũtq; ita. Et extendit aaron ma
num: virgam tenens: p̃cussitq; puluerem ẽre: ⁊ fac
ti sunt cynifes in hoibus ⁊ iumẽtis. Dis puluis ẽre
versus est in cynifes p̃ totam ẽram egypti. Fecer̃t
q̃ sīl̃r malefici incantatõibus suis vt educerẽt cy
nifes: ⁊ nõ potuerunt. Erãtq; cynifes tam ī hoib⁹
q̃ in iumẽtis. Et dixerũt malefici ad pharaonem.
Digitus dei est hic. Fnduratũq; est cor pharaonis
⁊ non audiuit eos sicut p̃cepat dñs. Dixit q̃z domi
nus ad moysen. Cõsurge diluculo: ⁊ sta coram pha
raone. Egredietur.n. ad aquas. Et dices ad eum:
Hec dicit dñs. Dimitte ppl̃z meũ vt sacrificet mihi
Qz si non dimiseris eũ: ecce ego mittam in te ⁊ in
fuos tuos ⁊ in ppl̃m tuum ⁊ in domos tuas: oĩe
genus muscaꝝ: ⁊ implebũtur oẽs domus egyptio
rum: muscis diuersi generis: ⁊ vniuersa terra in q̃
fuerint. Faciamq; mirabilem in die illa terã ieſſen
ī q̃ ppl̃s meus est vt non sint ibi muſce: ⁊ scias q̃n̄
ego dñs in medio terre: ponamq; diuisionem inẽ
ppl̃m meũ ⁊ ppl̃m tuum. Cras erit signũ istõ. Fe-
citq; dñs ita. Et venit musca grauiſſima ī domos
pharaonis ⁊ fuoꝝ eius: ⁊ in oẽm terrã egypti: cor-
ruptaq; est terra ab huiuscemõi muscis. Uocauit-
q; pharao moysen ⁊ aaron: ⁊ ait eis. Ite ⁊ sacrifica
te deo vr̃o in terra hac. Et ait moyses. Nõ potest
ita fieri. Abhoiationes.n. egyptioꝝ īmolabimus
dño deo nr̃o. Qz si mactanerim⁹ ea q̃ colunt egyp
tij coram eis lapidibus nos obruẽt. Viam triũ dieꝝ
pgemus in solitudinem ⁊ sacrificabimus dño deo
nr̃o sicut p̃cepit nobis. Dixitq; pharao. Ego dimit
tam vos vt sacrificetis dño deo vr̃o in dẽrto: ve
rũtamẽ longius ne abeatis. Rogate p̃ me. Et ait
moyses. Egressus a te orabo dñm: ⁊ recedet mu-
sca a pharaone et a fuis suis ⁊ a populo eius cras:
Uerũtñ noli vltra fallere vt non dimittas popu-
lum sacrificare dño. Egressusq; moyses a pharao
ne: orauit dñm. Qui fecit iuxt̃ ꝝbum illius: ⁊ abstu
lit muscas a pharaõe ⁊ a fuis suis ⁊ a pp̃lo eiº. Nõ
supfuit nec vna qdẽm. Et ingrauatuz est cor pha-
raonis ita vt nec hac qdẽ vice dimitteret ppl̃z.

IX

Dixit autẽ dñs ad moysen. Fngredere ad
pharaonem: ⁊ loquere ad eum. Hec dicit
dñs deus hebreoꝝ. Dimitte ppl̃m meum
vt sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis ⁊ retines
eos: ecce manº mea erit sup agros tuos ⁊ sup eq̃s ⁊
asinos ⁊ camelos ⁊ oues ⁊ boues: pest̃ valde gra
uis. Et facit dñs mirabile inter possessiones isrl̃ ⁊
possessiões egyptioꝝ: vt nil oĩo pereat ex his que
pertinent ad filios isrl̃. Fõstituitq; dñs tps dicẽs.
Cras faciet dñs ꝝbum istud in terra. Fecit q̃ dñs
ꝝbum Ḥ altera die: ⁊ mortua sunt omnia animãtia
egyptioꝝ. De animalibus vero filioꝝ isrl̃ nihil oĩo
periit. Et misit pharao ad videndum: nec erat qc
q̃ mortuum de his que possidebat isrl̃. Fngrauа
tumq; est cor pharaonis: ⁊ non dimisit ppl̃m. Et
dixit dñs ad moysen ⁊ aarõ. Tollite plenas manº
cineris de camino: ⁊ sepergat illum moyses in ce
lum coram pharaone: fitq; puluis sup oẽm terraz
egypti. Erunt enim ī hoibus ⁊ iumentis vlcera et
vesice turgẽtes: in vniuersa terra egypti. Tulerũt
q; cinerem de camino: ⁊ steterũt coram pharaone
⁊ sperſit illum moyses in celum. Factaq; sunt vlce
ra vesicaꝝ turgentiuz in hoibus ⁊ iumẽtis: nec po
terant malefici stare coram moyse ꝓpter vlcera q̃
in illis erant et in omni terra egypti. Fndurauitq;
dominº cor pharaonis: ⁊ non audiuit eos sicut lo
cutº est dñs ad moysen. Dixit q̃z dñs ad moysen:
Mane consurge et sta coram pharaone: et dices
ad eum. Hec dicit dominus deus hebreorum:

dimitte ppl'm meū vt sacrificet mihi:qz in hac vi
ce mittā oēs plagas meas sup coz tuuz z sup fuos
tuos z sup pp'm tuum vt scias q̄ non sit filis mei
in oñi terra. Nūc enim extendens manuz:pcutiā
te z pp'm tuū pēste peribisq̄ de terra. Idcirco aūt
posui te vt oñdam in te foztitudinem meam:z nar
retur nomē meū in oñi terra. Adhuc retines pp'z
meum z non vis euz dimittere? En pluam cras ac
ipsa hora grandinem mīram nimis: qualis ñ fuit
in egypto a die qua fundata est vsq̄ in pñs tēpus.
Mitte g̃ iam nunc:z congrega iumēta tua z oīa que
habes in agro. Homines.n.z iumēta z vniuersa que i
uenta fuerint foris:nec cōgregata de agris:cecide
ritq̄ sup ea grando:morient. Qui timuit verbuz
dñi de fuis pharaonis:fecit confugere famulos suos
z iumenta in domoz: q aūt neglexit ſmonez dñi:
dimisit famulos suos z iumēta in agris. Et dixit dñs
ad moysen. Extende manū tuam in celum: vt fiat
grando in vniuersa terra egypti sup homines et super
iumēta z sup oēm herbaz agri in terra egypti. Ex
tenditq̄ moyses virgam in celū:z dñs dedit toni
trua z grandinem ac discurrentia fulgura sup tērā.
Pluitq̄ dñs grandinē sup terraz egypti:et grādo
z ignis mixta pariter ferebātur. Tantaq̄ fuit ma
gnitudinis:quāta añ nūq̄ apparuit in vniuersa tra
egypti ex quo gens illa cōdita ē. Et pcussit gran
do in oī terra egypti cuncta q̄ fuerunt in agris ab
homine vsq̄ ad iumētum. Cūctamq̄ herbam agri p
cussit grando:z oē lignum regionis cōfregit. Tm̄ in
terra gessen vbi erant filij isr'l:grando non cecidit:
Misitq̄ pharao z vocauit moysen z aaron:dicēs
ad eos. Peccaui etiam nūc. dñs iustus z ego z po
pulus meus impij. Orate dñm: vt desinant tonitrua
dei z grando:vt dimittaz vos:z nequaquā hic vl
tra maneatis. Dixit moyses. Cuz egressus fuero de
vrbe:extendam palmas meas ad dñz: z cessabūt
tonitrua z grando nō erit: vt scias q̄ dñi est terra
Noui aūt q̄ z tu et fui tui necdum timeatis dñm
deum. Linum ergo z ordeū lesum est:eo q̄ ordeū
esset virens:z linū iam follicolos germinaret. Tri
ticum aūt z far nō sunt lesa:q̄ serotina erāt. Egres
susq̄ moyses a pharaone ex vrbe:extendit manū
ad dñz:z cessauerūt tonitrua z grando: nec vltra
stillauit pluuia sup terram. Videns aūt pharao q̄
cessasset pluuia z grando z tonitrua:auxit pctm̄:z
ingrauatum ē cor eius z seruoz illius z īduratum
nimis:nec dimisit isr'l:sicut p̄cepat dñs per manū
moysi. X

Et dixit dñs ad moysen. Ingredē ad pha
raonem. Ego.n.induraui cor eius z seruo
rum illius vt faciam signa mea hec in eo:
z narres in auribus filij tui z nepotum tuoz: quo
tiens contriuerim egyptios et signa fecerim in eis:z
scias q̄ ego dñs. Introierūt g̃ moyses z aaron
ad pharaonē:z dixerūt ei. Hec dicit dñs deus hebreo
rum. Usquequo non vis subijci mihi? Dimitte pp'm
meum vt sacrificet mihi. Sin aūt resistis z ñ vis
dimittere eum:ecce ego inducam cras locustaz in
fines tuos que operiet superficiem terre: ne q̄q̄ ei ap
pareat:q̄ comedatur q̄ residuum fuit grandini.
Vorabit.n.oīa ligna que germinant in agris z im
plebūt domos tuas z famuloz tuoz z oīum egyptio
rum:quātā non viderunt pres tui z aui ex q̄ orti
sunt sup terram vsq̄ in pñtem diem. Auertitq̄ se
z egressus est a pharaone. Dixerūt aūt famuli pharā
onis ad eum. Usqueq̄ patiemur hoc scandalū? dimit
te homines vt sacrificent dño deo suo. Nōne vides
q̄ perierit egypt's? Reuocauerūtq̄ moysen z aaron
ad pharaonem. Qui dixit eis. Ite sacrificate dño
deo vro. Qui nam sunt q̄ ituri sūt? Ait moyses. Cū
paruulis nris z senioribus pgemus:cū filijs et filia
bus:cū ouibus z armentis. Est.n. solēnitas dñi dei
nri. Et rndit pharao. Sic dñs sit vobiscum. Quō
ego dimittam vos z paruulos vros: cui dubiuz est
q̄ pessime cogitetis? Nō fiat ita:q̄ite tm̄ viri z sa
crificate dño. Hoc.n.z ipsi petistis. Statimq̄ ejecti
sunt a conspectu pharaonis. Dixit aūt dñs ad moy
sen. Extende manū tuam sup terrā egypti ad lo
custam vt descendat sup terrā z deuozet oēz her
bam que residua fuit grandini. Et extendit moy
ses virgam sup terram egypti:z dñs induxit ventuz
vrentē tota die illa z nocte. Et mane facto,ventus
vrens leuauit locustas. Que ascenderunt sup vni
uersam terram egypti:z sederūt in cūctis finibus egyp
tioz innumerabiles:quales añ illud ipas nō fuerāt
nec postea future sunt. Operuerūtq̄ vniuersam sup
ficiem terre vastantes oīa. Devorata est igit̄ herba
terre:z q̄q̄d pomoz in arboribus fuit que grādo di
miserat. Nihil q̄z oīo virens relictū est in lignis z
in herbis terre:in cūcta egypto. Quāobrez festinus
pharao vocauit moysen z aaron:z dixit eis. Pec
caui in dñz deū vrm z in vos. Sz nūc dimittite pec
catum mihi etiam hac vice:z rogate dñm deum
vrm vt auferat a me mortem istam. Egressusq̄ ē
moyses de cōspectu pharaonis:z orauit dñz. Qui
flare fecit ventum ab occidente vehemētissimuz:
z arreptam locustam,iecit in mare rubz. Nō re
mansit nec vna quidem in cūctis finibus egypti. Et
īduravit dñs cor pharaonis:nec dimisit filios isr'l
Dixit aūt dñs ad moysen. Extende manum tuam
in celum:z sint tenebre sup terram egyti: tā dense
vt palpari queāt. Extēditq̄ moyses manū in celū:
z facte sūt tenebre horribiles in vniuersa tra egyp
ti. Tribus diebus nemo vidit frem suuz: nec mouit
se de loco in q̄ erat. Ubicūq̄ aūt habitabant filij isr'l
lux erat. Vocauitq̄ pharao moysen z aaron: z di
xit eis. Ite sacrificate dño. Oues tm̄ vre z armen
ta remanēāt:puuli vri eant vobiscū. Ait moyses:
Hostias q̄z z holocausta dabis nob: q̄ offeramus
dño deo nro. Cūcti greges pgent nobiscū. Nō re
manebit ex eis vngula q̄ necessaria sūt in cultū dñi
dei nri:psertim cū ignoremus qd debeat immolari:do
nec ad ipz locū pueniam. Indurauit aūt dñs cor
pharaonis:z noluit dimittere eos. Dixitq̄ pharao
ad moysen. Recede a me: et caue ne vltra vide
as faciē meā. Quocūq̄ die apparueris mihi,morieris.

ñdit moyses. Ita fiet vt locutus es. Non videbo vltra faciem tuam XI

Et dixit dñs ad moysen: Adhuc vna plaga tangam pharaonem ⁊ egyptum: et p̄hec dimittet vos ⁊ exire ꝓpellet. Dices ḡ oī plebi vt postulet vir ab amico suo ⁊ mlier a vicina sua vasa argentea ⁊ aurea ⁊ vestem. Dabit ãt dñs grām pp̄lo suo coram egyptijs. Fuitq; moyses vir magnus valde in terra egypti coraz seruis pharaonis ⁊ oñi pp̄lo. Et ait. Hec dicit dominus Media nocte ingrediar ī egyptuz: ⁊ morietur oē p̄mogenitum in terra egyptioꝝ: a p̄mogenito pharaonis q sedet in solio eius vsq; ad pmogenitum ancille que est ad molam: ⁊ oīa p̄mogenita iumētoꝝ. Eritq; clamoꝝ magnus ī vniuersa terra egypti: qualis nec ante fuit: nec postea futurus ē. Apud oēs autē filios isrl non mutiet canis ab hoīe vsq; ad pecus: vt sciatis quanto miracula diuidat dñs egyptios ⁊ isrl. Descendētq; oēs serui tui isti ad me: ⁊ adorabūt me dicentes. Egredere tu et oīa pp̄l's qui subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et exiit a pharaōe iratus nimis. Dixit aūt dñs ad moysen. Non audiet vos pharao: vt multa signa fiant in terra egypti. Moyses aūt ⁊ aaron fecerūt oñia signa ⁊ ostenta que scripta sunt coram pharaone: ⁊ induravit dñs coꝝ pharaonis: nec dimisit filios isrl de terra sua. XII

Dixit q̄q; dñs ad moysen ⁊ aaron in tra egypti. Mensis iste vobis p̄ncipium mēsium: p̄mus erit in mēsibus āni. Loquimini ad vniuersum cetū filioꝝ isrl ⁊ dicite eis. Decima die mensis huius tollat vnusq;q; agnum p̄ familias ⁊ domos suas. Sin autē minoz est numerus vt sufficere possit ad vescendum agnum: assumet vicinum suum qui ꝺiunctus est domui eius iux̄ numer aiaꝝ que sufficere possint ad esum agni. Erit aūt agnus absq; macula masculus āniculus. Iux̄ quē ritum tolletis ⁊ hedum: ⁊ habitis eum vsq; ad quartamdecimā diem mēsis huius. Immolabitq; eum vniuersa multitudo filioꝝ isrl ad vesperam: ⁊ sumēt de sanguine eius ac ponēt sup vtrūq; postem: ⁊ in supliminaribus domoꝝ in quibus comedent illū. Et edent carnes nocte illa assas igni: ⁊ azimos panes cum lactucis agrestibus. Nō comedetis ex eo crudum q̄d: nec coctum aqua: sed assum tm̄ igni. Caput cū pedibus eius ⁊ intestinis vorabitis: nec remanebit q̄q; ex eo vsq; mane. Si q̄d residuum fuerit: igne ꝑburetis. Sic autem comedetis illum. Renes vr̄os accingetis: ⁊ calciamenta habebitis in pedibus: tenentes baculos in manibus: ⁊ comedetis festinanter. Est. n. phase. i. transitus dñi. Et transibo per terram egypti nocte illa: percutiamq; oīne p̄mogenitum in tra egypti ab hoīe vsq; ad pecus: ⁊ in cūctis diis egipti faciā iudicia: ego dñs. Erit aūt sanguis vobis in signuz in edibus in q̄bus eritis: ⁊ videbo sanguinem et transibo vos: nec erit in vobis plaga disperdens: q̄n p̄cussero terram egypti. Habebitis autem hūc diem in monimētum ⁊ celebrabitis eam solēnem dño ī generatōib⁹ vr̄is: cultu sempiterno. Septez diebus azima comedetis. In die p̄mo nō erit fermētum in domibus vestris. Quicunq; comederit fermentatū: pibit aīa illa ō isrl: a p̄mo die vsq; ad diē septimum. Dies p̄ma erit sancta atq; solēnis: ⁊ dies septima eadem festiuitate venerabilis. Nihil operis facietis in eis: exceptis his que ad vescēdū ptinent: ⁊ obseruabitis azima. In eadem enī ipsa die educam exercitū vr̄m de terra egypti: ⁊ custodietis diem istum in generatōes vr̄as ritu ꝑpetuo. Primo mense quartadecima die mensis ad vesperam: comedetis azima vsq; ad diem vicesimā primam eiusdem mēsis ad vesperam. Septē diebus fermētatuz non inueniet in domibus vestris. Qui comederit fermētatuz: pibit aīa eius de cetu isrl: tam de aduenis q̄z de indigenis terre. Omne fermentatum non comedetis. In cūctis habitaculis vr̄is edetis azima. Vocauit aūt moyses oñes seniores filioꝝ isrl: ⁊ dixit ad eos. Ite tollētes aīal per familias vestras: ⁊ immolate phase. Fasciculuz q̄z hysopi tingite in sanguine qui est in limine: et aspergite ex eo supliminare ⁊ vtrūq; postem. Nullus vr̄m egrediatur ostium dom⁹ sue vsq; mane. Transibit enim dñs p̄cutiens egyptios. Cūq; viderit sanguinem in supliminari ⁊ in vtroq; poste: trascendet ostium domus: ⁊ non sinet p̄cussoꝝem ingredi domos vr̄as ⁊ ledere. Custodi verbū istō legitimum tibi ⁊ filijs tuis vsq; in eternum. Cūq; ī troieritis terram quā dñs deus daturus est vobis: vt pollicitus est: obseruabitis cerimonias istas. Et cū dixerint vobis filij vr̄i: que est ista religio? dicetis eis. Victima trāsitus dñi est: qñ transiuit super domos filioꝝ isrl in egypto: p̄cutiens egyptios: et domos nr̄as liberans. Incuruatusq; pp̄l's adorauit. Et egressi filij isrl fecerūt sicut p̄ceperat dñs moysi ⁊ aaron. Factū est autez in noctis medio: p cussit dñs oīne p̄mogenitum ī terra egypti: a primogenito pharaonis q in solio eius sedebat: vsq; ad p̄mogenitum captiue que erat ī carcere: ⁊ oē p̄mogenitum iumētoꝝ. Surrexitq; pharao nocte ⁊ oēs serui eius cūctaq; egyptus: ⁊ ortus ē clamoꝝ magnus in egypto. Neq; n. erat domus in qua nō iaceret mortuus. Vocatisq; pharao moyse ⁊ aaron nocte: ait. Surgite: egredimini a pp̄lo meo vos et filij isrl. Ite ⁊ immolate dño sicut dicitis. Oues vestras ⁊ armenta assumite vt petieratis: ⁊ abeuntes benedicite mihi. Vrgebantq; egyptij pp̄lm isrl de terra exire velociter dicentes. Omnes morientur. Tulit igitur pp̄l's ꝺspersam farinam añq; fermētaretur: ⁊ ligans ī paliis posuit super humeros suos. Fecerūtq; filij isrl sicut p̄cepat dñs moysi: ⁊ petierūt ab egyptijs vasa argentea ⁊ aurea vestēq; plurimā. Dñs aūt dedit grām pp̄lo coram egyptijs vt ꝺmodarent eis: ⁊ spoliauerunt egyptios. Profectiq; sunt filij isrl de ramasse in sochot sexcēta fere milia peditum virorum: absq; puulis ⁊ mulierib⁹. Sz ⁊ vulgus p̄miscuū innumerabile ascēdit cū eis:

ones ⁊ armēta:⁊ aīantia diuersi generis multa nimis. Coxerūtq; farinā quā dudū ō egypto ꝯspaz tulerant: et fecerunt subcineritios panes açimos. Necq; n.poterat fermētari cogētib⁹ exire egyptijs ⁊ nullā facere sinctibus mozaz: nec pulmēti gcq; occurrerat ꝑparare. Habitatio aūt filioꝝ isrl qua mānserunt in egypto fuit quadringentozū triginta annoꝝ. Quib⁹ expletis:eadē die egressus ē oīs exercitus dñi de terra egypti. Nox est ista obseruabilis dñi:qñ eduxit eos de terra egypti. Panc obseruare debēt oēs filij isrl in generationibus suis. Dixitq; dñs ad moysen et aaron. Hec est religio phase. Oīs alienigena ñ comedet ex eo. Oīs autē fuus ēpticius circūcidet: et sic comedet. Aduena ⁊ mercēnarius ñ edent ex eo. In vna domo comedetur:nec efferetis de carnibus eius foras:nec os illius confringetis. Oīs cetus filioꝝ isrl faciet illō. Et si gs pegrinoꝝ i vraz voluerit trāsire coloniā ⁊ facere phase dñi:circūcidet ꝑus oē masculinum eius:⁊ tūc rite celebrabit:eritq; sicut indigena tre. Si gs aūt circūcisus ñ fuerit:nō verset ex eo. Eadem lex erit indigene:et colono q pegrinat apud vos. Fecerūtq; oēs filij isrl sicut ꝑcepat dñs moysi ⁊ aaron:⁊ eadez die eduxit dñs filios isrl de tra egypti p turmas suas. XIII

Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Sāctifica mihi oē ꝑmogenitū qō apit vulnā i filijs isrl:tam de hoibus q̄ de iumentis. Mea sunt.n.oīa. Et ait moyses ad pplz. Memē tote diei huius i q̄ egressi estis de egypto ⁊ de domo fuitutis:qñ in manu fozti eduxit vos dñs de loco isto:vt ñ comedatis fermētatū panē. Hodie egredimini mēse nouaꝝ frugū. Cūq; introduxerit te dñs i terrā chananei ⁊ ethei ⁊ amozzei ⁊ euei et iebusei:quā iurauit ꝓrib⁹ tuis vt daret tibi terram fluentem lacte ⁊ melle:celebrabitis hunc mozem sacroꝝ mense isto. Septez dieb⁹ vescris açimis: ⁊ i die septimo erit solēnitas dñi. Açima comedetis septem dieb⁹. Nō apparebit apud te aliqd fermentatuz:nec in cūctis finib⁹ tuis. Narrabisq; filio tuo in die illo dicens. Hoc est qō fecit mihi dominꝰ qñ egressus sum de egypto. Et erit q̄si signuz i manu tua:⁊ quasi monimentū añ oculos tuos: et vt lux dñi semper sit in oze tuo. In manu.n. fozti eduxit te dñs de egypto. Custodies huiuscemōi cultū statūto tpe a dieb⁹ i dies. Cūq; introduxerit te dñs in terram chananei:sicut iurauit tibi et ꝓribus tuis:⁊ dederit tibi eaz:sepabis omne qō apit vulnā dño:⁊ qō ꝑmitiuū est in pecozib⁹ tuis. Quicqd habuerit masculini sex⁹:ꝓsecrabis dño. Prīogenitum asini mutabis oue qō si ñ redemeris: iterficies. Oē aūt ꝑmogenitū hois de filijs tuis ꝑcio redimes. Cūq; interroganerit te filius tuus cras:dicēs qd ē h ñdebis ei. In manu fozti eduxit nos dñs de terra egypti:de domo fuitutis. Naz cum indurasset eet pharao ⁊ nollet nos dimittere:occidit dñs oē ꝑmogenitum i terra egypti:a ꝑmogenito hois vsq; ad ꝑmogenitū iumētoꝝ. Idcirco īmolo dño oē qō apit vulnā masculini sex⁹:⁊ oīa ꝑmogenita filioꝝ meoꝝ redimo. Erit igit q̄ signū i manu tua ⁊ q̄si appēduz qd ob recozdatōem añ oculos tuos: eo q ꝓ manu fozti eduxit vos dñs de egypto. Igitur cū emisisset pharao pplm:nō eos duxit dñs ꝑ viā tre philistijm q̄ vicina ē: reputās ne forte peniteret eū si vidisset aduersuz se bella ꝓsurgere et reuerterent in egyptū:sz circūduxit p viā deserti q̄ est iuxt mare rubꝝ. Et armati ascēderūt filij isrl ō tra egypti. Tulit q̄z moyses ossa ioseph secū:eo q ꝓ iurasset filios isrl dicēs. Visitabit vos deꝰ:efferte ossa mea hinc vobiscū. Profectiq; de sochot: castrametati sūt in etham in extremis finib⁹ solitudinis. Dñs aūt ꝑcedebat eos:ad oñendā viā p diē in colūna nubis:⁊ p noctem i colūna ignis:vt dux esset itineris vtroq; tpe. Nūq; defuit colūna nubis p diē:nec colūna ignis p noctē cozā pplo.

Locut⁹ ē aūt dñs ad moysen dicēs. XIIII Loqre filijs isrl. Reuersi castrametētur e regione phairoth: q̄ est inē magdalum ⁊ mare ꝯ beelsephon. In ꝓspectu eiꝰ castra ponetis sup mare. Dicturusq; ē pharao sup filijs isrl. Coarctati sunt in terra:ꝓclusit eos desertum. Et indurabo coz eius:ac ꝑsequet vos:⁊ glificabor i pharaone: ⁊ in oī exercitu eiꝰ:sciētq; egyptij:qz ego sum dñs. Fecerūtq; ita. Et nūciatū est regi egyptioꝝ: q̄ fugisset pplz. Immutatusq; ē coz pharaonis ⁊ seruoꝝ eius sup pplm:⁊ dixerūt. Quid voluimꝰ facere:vt dimitterem⁹ isrl ne seruiret nobis: Iunxit q̄ currus: ⁊ oēm pplm suū assumpsit secū. Tulitq; sexcētos currus electos:⁊ qcqd in egypto curruū fuit: ⁊ duces totius exercitꝰ. Indurauitq; dñs coz pharaonis regis egypti:⁊ ꝑsecutꝰ ē filios isrl. At illi egressi erāt in manu excelsa. Cūq; ꝑsequerēt egyptij vestigia ꝑcedentiū:reppererūt eos i castris sup mare. Oīsq; eqtatus ⁊ currus pharaonis ⁊ vniuersus exercitꝰ erāt i phariothꝯ beelsephon. Cūq; appropinquasset pharao:leuātes filij isrl oculos.viderūt egyptios post se:⁊ timuerūt valde. Clamauerūtq; ad dñm:⁊ dixerūt ad moysen. Forsitan ñ erant sepulchra in egypto: iō tulisti nos vt moreremur i solitudie. Quid ꝟ facere volnisti: vt educeres nos ex egypto? Nōne iste ē sermo quē loquebamur ad te i egypto:dicētes:recede a nobis vt seruiamus egyptijs? Multo.n.melius erat fuire eis: q̄z mori i solitudine. Et ait moyses ad pplm: Nolite timē state ⁊ videte magnalia dñi: q̄ facturus ē hodie Egyptios.n. quos nūc videtis:nequaquā vltra videbitis:vsq; in sempiternū. Dñs pugnabit p vob: ⁊ vos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen. Quid clamas ad me? Loquere filijs isrl vt ꝓficiscātur. Tu aūt eleua virgam tuā ⁊ extende manū tuā sup mare et diuide illud:vt gradiantur filij isrl in medio mari p siccū. Ego aūt īdurabo coz egyptioꝝ vt p sequātur vos:⁊ glificabor i pharaone:⁊ i oī exercitu eiꝰ:⁊ i currib⁹ ⁊ in eqtib⁹ illius. Et sciēt egyptij qz ego sum dñs: cū glificatꝰ fuero in pharaone: et in curribus atq; in equitibus eius. Tollensq; se

angel⁹ dñi q̄ pcedebat castra isrł:abijt p⁹ eos: ⁊ cū eo pīe colūna nubis poza dimittēs:p⁹tergū stetit inē castra egyptioꝝ ⁊ castra isrł. Et erat nubes tenebrosa ⁊ illuminās noctē:ita vt ad se iuicē toto noctis tpe accedē nō valerēt. Cuq; extendisset moyses manū sup mare:abstulit illud dñs flante vēto vehemēti ⁊ vrēte tota nocte:⁊ vtit i siccū. Diuisaq; est aq̄:⁊ ingressi sūt filij isrł p mediū sicci marī. Erat n.aq̄ q̄si mur⁹ a dextra eoꝝ ⁊ leua. Persequēteseq; egyptij ingressi sūt p⁹ eos:⁊ oīs eqtat⁹ pharaonis: curr⁹ ei⁹ ⁊ eqtes p mediū maris. Pāq; aduenerat vigilia matutina:⁊ ecce respiciens dñs sup castra egyptioꝝ p colūnā ignis ⁊ nubis: iterfecit exercituꝫ eoꝝ:⁊ subuertit rotas curruū ferebāturq; i pfū dū. Dixerūt ergo egyptij. Fugiam⁹ israhelē:dñs.n. pugnat p eis ꝯ nos. Et ait dñs ad moysen. Extende manū tuā sup mare:vt reuertāt aq̄ ad egyptios sup curr⁹ ⁊ eqtes eoꝝ. Cuq; extēdisset moyses manū ꝯ mare:reuersū est pmo diluculo ad pozē locū. Fugientibusq; egyptijs occurrerūt aque: ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctib⁹. Reuersiq; sūt aq̄:⁊ operuerūt curr⁹ ⁊ eqtes cūcti exercit⁹ pharaōis:q̄ sequētes ingressi fuerāt mare:nec vn⁹ qdē supfuit ex eis. Filij aut̄ isrł pterexerūt p mediū sicci marī:⁊ aq̄ eis erāt q̄si p muro a dextrā ⁊ a sinistris. Liberauitq; dñs i die illo isrł de manu egyptioꝝ ⁊ viderūt egyptios mortuos sup littus marī:⁊ manū magnā quam exercuerat dñs ꝯra eos. Timuitq; pplꝰ dñm:⁊ crediderūt dño ⁊ moysi seruo ei⁹.

XV

Tunc cecinit moyses ⁊ filij isrł carmē hoc dño:⁊ dixer̄t. Cātem⁹ dño:gloriose enī magnificat⁹ ē:equū ⁊ ascensoꝝ deiecit i mare. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs:⁊ factus est mihi in salutem. Iste de⁹ me⁹ ⁊ glorificabo eū:deus patris mei ⁊ exultabo eū. Dñs q̄si vir pugnatoꝝ: omnipotēs nomē ei⁹:curr⁹ pharaonis ⁊ exercitū eius piecit in mare. Electi pncipes ei⁹ submersi sūt in mari rubro:abyssi operuerūt eos:descēderūt i pfū quasi lapis. Dextera tua dñe magnificata ē in fortitudie:dextera tua dñe pcussit īimicū:⁊ i multitudine glie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti irā tuā q̄ deuorauit eos sicut stipulā: ⁊ i spū furoꝝ tui ꝯgregate sūt aque. Setit vnda fluens:cōgregati sūt abyssi in medio mari. Dixit īimic⁹ persequar:⁊ ꝑhendā:diuidā spolia:iplebit̄ aīa mea. Euaginabo gladiū meū interficiet eos man⁹ mea. Flauit spūs tu⁹ ⁊ operuit eos mare:submersi sūt q̄si plumbū in aqs vehemētib⁹. Quis silis tui i fortibus dñe? Quis silis tui magnificus i sācitate tribilis atq; laudabil⁹: ⁊ faciēs mirabilia? Extēdisti manuꝫ tuā:⁊ deuorabit eos tra. Dux fuisti in mīa tua pplo quē redemisti. Et portasti eū in fortitudine tua:ad habitaculū scm tuū. Ascenderunt popli ⁊ irati sūt:dolores obtinuerūt habitatores philistijm: Tūc cōturbati sūt pncipes edom:robustos moab obtinuit tremor:obriguerūt oēs habitatores chanaan. Irruat sup eos formido ⁊ pauor:in magnitudine brachij tui. Fiant īmobiles q̄si lapis: dōec pertrāseat popul⁹ tu⁹ dñe:donec pertrāseat populus tu⁹ iste quē possedisti. Introduces eos ⁊ plātabis i mōte hereditat⁹ tue:firmissimo habitaculo tuo qō opatus es dñe. Sanctuariū tuū dñe: qō firmauerūt man⁹ tue:dñs regnabit i eternū ⁊ vltra. Ingressus est enī eques pharao cū curribꝰ ⁊ eqtibus eius in mare:⁊ reduxit super eos dñs aquas maris. Filij aūt isrł ambulauerūt p siccū:i medio ei⁹. Sumpsit g̃ maria pphetissa sororꝰ aarō:tympanū i manu sua egressiq; sūt oēs mulieres post eā cū tympanis ⁊ chorīs:quibus pcinebat dicēs. Cātem⁹ dño gloriose.n.magnificat⁹ ē:equū ⁊ ascēsoꝝ deiecit i mare. Tulit aūt moyses isrł ō marī rubro:⁊ egressi sūt in desertū sur. Ambulauerūtq; tribus diēb⁹ p solitudinē:⁊ nō iueniebāt aquā. Et venerunt in marath:nec poterant bibere aquas de marath:eo q⁹ eēnt amare. Unde ⁊ ꝯgruū loco nomē iposuit: vocās illū marath.i.amaritudinē. Et murmurauit pplꝰ ꝯra moysē dicēs. Quid bibemus? At ille clamauit ad dñm. Qui oñdit ei lignū:qō cū misisset i aquas in dulcedinē verse sūt. Ibi ꝑstituit ei pceptа atq; iudicia:⁊ ibi tēptauit eū dicens. Si audieris vocē dñi dei tui:⁊ qō rectū ē coram eo feceris: ⁊ obedieris mādatis eius: custodieriseq; oīa pcepta illi⁹:cunctū languorē quē posui in egypto:nō inducā sup te. Ego enī dñs sanator tuus. Venerūt aut̄ in belim filij isrł:vbi erāt duodeci fontes aq̄rꝫ ⁊ septuagīta palme:⁊ castrametati sūt iuxt̄ aq̄s.

XVI

Profectiq; de helim venit oīs multitudo filioꝝ isrł in desertū syn:quod est īter helim ⁊ synai:qntadecima die mēsis secūdi postq; egressi sūt de terra egypti. Et murmurauit oīs ꝯgregatio filioꝝ isrł ꝯ moysen ⁊ aaron in solitudine. Dixeruntq; filij isrł ad eos. Utinā mortui essemus per manū dñi in terra egypti:qñ sedebam⁹ sup ollas carniū:⁊ comedebam⁹ panē in saturitate. Cur īduxist⁹ nos in desertū istud vt occideretis oēm mltitudinē fame? Dixit aūt dñs ad moysen. Ecce ego pluā vobis panes de celo. Egrediat̄ pplꝰ ⁊ colligat q̄ sufficiūt p singulos dies:vt tēptē eū:vtrū ambulet in lege mea:an nō. Die autē sexto parēt q⁹ iferant:⁊ sit duplū q̄ colligere solebant p singulos dies. Dixerūtq; moyses ⁊ aaron ad oēs filios isrł. Uespe sciet⁹ q⁹ dñs eduxerit vos de terra egypti:⁊ mane videbit⁹ gloriā dñi. Audiui enī murmur vestrū ꝯ dñm. Nos vero qd sum⁹ q̄ murmurastis ꝯ nos? Et ait moyses. Dabit vobis dñs vespere carnes edere:⁊ mane panes in saturitate:eo q⁹ audierit murmurationes vras q̄bus murmurati estis ꝯ eū. Nos.n.quid sumus? Nec cōtra nos est murmur vestrū:sed ꝯ dñm. Dixit q̄s moyses ad aaron. Dic vniuerse ꝯgregationi filioꝝ isrł. Accedite coram dño. Audiuit enī murmur vestruꝫ. Cuq; loqueret aaron ad oēm cetū filioꝝ isrł:respexerunt ad solitudinē. Et ecce gloria dñi apparuit i nube. Locutus est aūt dñs ad moysen dicēs. Audiui murmurationes filioꝝ isrł. Loquere ad eos: Uespere comedetis carnes:⁊ mane saturabimini

panibus:scietisq; q̄ ego sum dom̄in⁹ deus vester.
Factū ē ergo vespere ascēdens coturnix cooperuit castra:mane ꝙ ros iacuit p circuitū castrorū.
Cūq; operuisset superficiē terre:apparuit in solitudine minutū q̄si pilo tusum ī similitudinē pruine super terram. Qđ cum vidissent filij isr̄l: dixerunt ad inuicē. Manhu? Quod significat:quid est hoc? Ignorabant enī quid esset. Quibus ait moyses. Iste est panis quē dñs dedit vobis ad vescendū. Hic est sermo quē p̄cepit vobis dñs. Colligat vnusquisq; ex eo:quantū sufficit ad vescendū gomor p singula capita. Iuxta numerū aiaꝝ vestraꝝ q̄ habitant in tabernaculo:sic tolletis. Fecerunt q; ita filij israhel:et collegerūt alius plus:alius minus et mēsi sunt ad mensurā gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius:nec q̄ min⁹ parauerat reperit minus:sed singuli iuxta id quod edere poterant ꝯgregauerunt. Dixitq; moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo in mane. Qui nō audierūt eū: sed dimiserūt quidā ex eis vsq; mane:et scatere cepit vermibus atq; cōputruit. Et iratus ē ꝑ eos moyses. Colligebant aūt mane singuli quantū sufficere poterat ad vescendū. Cūq; icalmisset sol:liq; fiebat. In die aūt sexta collegerūt cibos duplices .i. duo gomor p singulos homines. Venerūt aūt oēs principes multitudinis et narrauerūt moysi. Qui ait eis. Hoc ē qđ locutus est dñs. Requies sabbati sanctificata est dño. Cras quod cūq; operandum ē facite:et q̄ coquenda sunt coquite. Quicquid aut̄ reliquū fuerit:reponite vsq; in mane. Fecerūtque ita vt p̄cepat moyses:et nō ꝑputruit: neq; vermis inuentus est in eo. Dixitq; moyses. Comedite illud hodie:qr sabbatū ē dño:nō inuenietis hodie in agro. Sex diebus colligite:in die aūt septimo sabbatum est dño:idcirco nō inuenietis. Venitq; septima dies: et egressi de pplo vt colligerēt nō inuenerūt. Dixit aūt dñs ad moysen. Usq;quo nō vultis custodire mandata mea et legē meam? Videte q̄ dñs dederit vobis sabbatū:et ꝓpt̄ hoc die sexta tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnusquisq; apud semetipsū:et nullus egrediat de loco suo die septimo. Et sabbatizauit pplus die septimo. Appellauitq; domus isr̄l nomē eius man. Quod erat quasi semen coriandri albū:gustusq; eius quasi simile cū mele. Dixit aūt moyses. Iste est sermo quez precepit dñs. Imple gomor ex eo et custodiat in futuras retro generationes vt nouerint panez:quo alui vos in solitudine:quando educti estis de terra egypti. Dixitque moyses ad aaron. Sume vas vnum et mitte ibi man:quantum potest capere gomor: et repone coram domino ad seruandū in generationes vestras:sicut p̄cepit dñs moysi. Posuitque illud aaron in tabernaculo reseruandū. Filij aut̄ isr̄l comederunt man quadraginta annis: donec venirent in terrā habitabilē. Hoc cibo aliti sunt vsq;quo tangerent fines terre chanaan. Gomor āt decima pars est ephi.

XVII

Ibit profecta oīs multitudo filioꝝ israhel de deserto syn:per mansiones suas iuxta sermonē dñi:castrametati sunt in raphidī vbi nō erat aqua ad bibendū populo. Qui iurgatus contra moysen ait. Da nobis aquā vt bibam⁹. Quibus respondit moyses. Quid iurgamini contra me? et cur tēptatis dominū? Sitiuit ergo ibi populus p̄e aque penuria:et murmurauit ꝑtra moysen dicens. Cur fecisti nos exire de egypto:vt occideres nos et liberos nostros ac iumenta siti? Clamauit aūt moyses ad dñm dicens. Quid faciā populo huic? Adhuc paululū et lapidabit me. Et ait dom̄in⁹ ad moysen. Antecede populū: et sume tecū de senioribus israhel:et virgā qua percussisti fluuium tolle in manu tua et vade. Ecce ego stabo ibi coram te supra petrā oreb:percutiesq; petrā et exibit ex ea aqua vt bibat populus. Fecit moyses ita coram senioribus israhel. Et vocauit nomē loci illi⁹ temptatio:ꝓpter iurgiū filioꝝ isr̄l:et qr tēptauerūt dñm dicentes. Est ne deus in nobis:an nō? Venit aūt amalech et pugnabat cōtra filios israhel in raphidim. Dixitq; moyses ad iosue. Elige viros: et egredi⁹ pugna ꝑtra amalech cras. Ego stabo ī vertice collis:habens virgā dei in manu mea. Fecit iosue vt locutus erat moyses:et pugnauit ꝑtra amalech. Moyses aūt et aaron et hur ascenderunt sup verticem collis. Cūq; leuaret moyses manus:vincebat israhel. Sin aūt paululū remisisset:superabat amalech. Manus aūt moysi erant graues. Sumentes igit̄ lapidē posuerunt subter eū in quo sedit. Aaron aūt et hur sustentabant manus ei⁹ ex vtraq; parte. Et factū est vt manus illius non lassarent vsq; ad occasū solis. Fugauitq; iosue amalech et pplm ei⁹ in ore gladij. Dixit aūt dñs ad moysen. Scribe hoc ob monimentū in libro:et trade auribus iosue. Delebo enī memoriā amalech sub celo. Edificauitq; moyses altare:et vocauit nomen eius:dñs exultatio mea:dicēs. Quia manus solius dñi et bellū dei erit cōtra amalech:a generatōe in generatōes.

XVIII

Cumq; audisset iethro sacerdos madian cognatus moysi omnia que fecerat dominus moysi et israhel popl̄o suo:et q̄ eduxisset dñs israhel de egypto:tulit sephorā vxorez moysi quā remiserat:et duos filios eius: quorum vnus vocabatur gersan:dicente patre: aduena fui in terra aliena:alter vero eliezer:deus enī ait p̄ris mei adiutor meus:et eruit me de gladio pharaonis. Venit ergo iethro cognat⁹ moysi et filij ei⁹ et vxor eius ad moysen in desertū: vbi erat castrametat⁹ iuxta montē dei:et mandauit moysi dicēs. Ego iethro cognatus tuus venio ad te:et vxor tua: et duo filij tui cū ea. Qui egressus in occursū cognati sui adorauit:et osculatus est eum. Salutaueruntq; se mutuo verbis pacificis. Cūq; intrasset tabernaculum:narrauit moyses cognato suo cuncta que fecerat dom̄in⁹ pharaoni et egyptijs ꝓpter israhel: vniuersūq; laborē qui accidisset eis in itinere:et q̄ liberauerat eos dñs. Letatusque est iethro super

oĩbus bonis q̃ fecerat dñs israheli eo q̃ eruisset eũ de manu egyptioꝝ. Et ait. Benedictus dñs q̃ liberauit vos de manu egyptioꝝ ⁊ de manu pharaonis: q̃ eruit pp̃m suũ de manu egypti. Nunc cognoui q̃ magnus dñs sup oẽs deos eo q̃ supbe egerit ĩ eos. Obtulit ergo iethro cognat⁹ moysi holocausta ⁊ hostias dño: venerũtq; aaron ⁊ oĩs seniores filioꝝ israh̃ vt comederẽt panẽ cũ eo coã dño. Altera aũt die fecit moyses vt iudicaret populũ: q̃ assistebat moysi a mane vsq; ad vesperã. Qñ cum vidisset cognat⁹ eius oĩa. s. q̃ agebat ĩ pp̃o: ait. Quid ẽ quod facis in plebe? Cur solus sedes: ⁊ oĩs pp̃us p̃stolat̃ de mane vsq; ad vesperã? Cui respondit moyses. Venit ad me pp̃s q̃rens sentẽtiã dei. Cũq; acciderit eis aliqua disceptatio veniunt ad me vt iudicẽ ĩter eos: ⁊ ostendã p̃cepta dei ⁊ leges ei⁹. At ille. Non bonã ingr̃ rem facis. Stulto labore cõsumeris: ⁊ tu ⁊ pp̃us iste q̃ tecũ est. Vltra vires tuas est negociũ. Solus illud nõ poteris sustinere sed audi verba mea atq; ꝯsilia: ⁊ erit dñs tecum. Esto tu populo in his q̃ ad deũ ptinent vt referas q̃ dicunt̃ ad eũ: ondasq; pp̃o cerimonias ⁊ ritum colendi: viasq; p quã ĩgredi debeãt: ⁊ opus qõ facere debeãt. Prouide aũt de omni plebe viros sapientes ⁊ timẽtes deũ in quib⁹ sit veritas: ⁊ q̃ oderĩt auaritiã: ⁊ ꝯstitue ex eis tribunos ⁊ cẽturiones: ⁊ qnquagenarios ⁊ decanos: q̃ iudicẽt pp̃m oĩ tẽpore. Quicqd aũt maius fuerit referant ad te: ⁊ ipi minora tñ modo iudicẽt: leuiusq; sit tibi: partito ĩ alios onere. Si hoc feceris implebis imperiũ dñi ⁊ pcepta eius poteris sustentare: ⁊ oĩs hic pp̃us reuertet̃ ad loca sua cũ pace. Quibus auditis: moyses fecit oĩa q̃ ille suggesserat. Et electis viris strenuis de cũcto isr̃h̃ cõstituit eos p̃ncipes pp̃i: tribunos: ⁊ centuriones: ⁊ qnquagenarios: ⁊ decanos: q̃ iudicarẽt plebẽ dñi oi tẽpore. Quicqd aũt grauius erat referebãt ad eũ: facilioꝝ tñmodo iudicantes. Dimisitq; cognatũ suũ: q̃ reuersus abijt in terrã suam.

XIX

Mense tertio egressionis isr̃h̃ de terra egypti: in die hac venerunt in solitudinem synai. Nã ꝓfecti de raphidim ⁊ pueniẽtes vsq; in desertũ synai castrametati sũt in eodẽ loco ibiq; israhel fixit tentoria e regione mõtis. Moyses aũt ascendit in montẽ ad deũ. Vocauitq; eum dñs de monte: ⁊ ait. Hec dices domui iacob: ⁊ annunciabis filijs israhel. Vos ipsi vidistis q̃ fecerim egyptijs: quõ portauerĩ vos sup alas aquilarũ: ⁊ assumpserĩ mihi. Si ergo audieritis vocẽ meã: ⁊ custodieritis pactũ meũ: eritis mihi in peculiũ de cũctis populis. Mea est. n. oĩs terra: ⁊ vos eritis mihi in regnũ sacerdotale: ⁊ gens sancta. Hec sunt verba q̃ loqueris ad filios isr̃h̃. Venit moyses: ⁊ cõuocatis maioribus natu pp̃li exposuit oẽs sermones quos mandauerat dñs. Rñditq; oĩs pp̃us simr̃. Cuncta q̃ locutus est dominus: faciemus. Cumq; retulisset moyses verba pop̃li ad dñm: ait ei dñs Iam nunc veniã ad te in caligine nubis: vt audiat me pp̃s loquentẽ ad te: ⁊ credat tibi in perpetuũ. Nunciauit ergo moyses verba pp̃li ad dominũ. Qui dixit ei. Vade ad pp̃m: ⁊ sanctifica illos hodie ⁊ cras: lauentq; vestimenta sua: ⁊ sint parati in diẽ tertiũ. In die. n. tertio descendet dñs coram oi plebe sup montẽ synai. Constituesq; ẽminos populo q̃ circuitũ: ⁊ dices ad eos. Cauete ne ascẽdatis ĩ montẽ: nec tangatis fines illi⁹. Qis q̃ tetigerit montẽ: morte morietur. Manꝰ nõ tãgẽt eũ: sed lapidib⁹ opprimẽt: aut ꝯfodiẽt iacul. Siue iumentũ fuerit siue hõ: nõ viuet. Cum cepit clangẽ buccina: tũc ascendãt ĩ montẽ. Descẽditq; moyses de mõte ad pp̃m ⁊ sanctificauit eos. Lauitq; lauissent vestimenta sua ait ad eos. Estote parati ĩ diẽ tertiũ: ⁊ ne appropiquetis vxoribꝰ vris. Factq; aduenerat tertius dies ⁊ mane inclaruerat: ⁊ ecce ceperunt audiri toꝛnitrua: ac micare fulgura: ⁊ nubes dẽsissima opire montem. Clangorq; buccine vehemẽtius pstrepebat: ⁊ timuit populus q̃ erat in castris. Cũq; eduxisset eos moyses in occursũ dei de loco castroꝝ steterũt ad radices montis. Totus aũt mons synai fumabat: eo q̃ descendisset dñs super eũ in igne: ⁊ ascenderet fumus ex eo quasi de foꝛnace. Erat q; omnis mons terribilis: ⁊ sonitus buccine paulati crescebat in maius: ⁊ plixius tendebat̃. Moyses loquebatur: ⁊ dñs respõdebat ei. Descenditq; dñs super montẽ synai in ipso mõtis vertice ⁊ vocauit moysen in cacumen eius. Quo cũ ascendisset: dixit ad eũ. Descende ⁊ cõtestare pp̃m: ne forte velit transcẽdere terminos ad videndũ dñm: ⁊ peat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoq; q̃ accedũt ad dñm sãctificent̃ ne pcutiat eos. Dixitq; moyses ad dñm. Nõ poterit vulgus ascendere in mõtẽ synai. Tu enĩ testificatus es: ⁊ iussisti dicẽs. Pone terminos circa montẽ: ⁊ sanctifica illũ. Cui ait dñs. Vade descẽde: ascẽdesq; tu ⁊ aaron tecũ. Sacerdotes aũt ⁊ pp̃s nõ trãseant terminos: nec ascẽdant ad dñm: ne forte interficiat illos. Descẽditq; moyses ad pp̃m ⁊ oĩa narrauit eis.

XX

Locutusq; est dñs cũctos sermones hos. Ego sũ dñs deus tuus q̃ eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Nõ habebis deos alienos coã me. Nõ facies tibi sculptile: neq; oẽm similitudinẽ q̃ est in celo desup: ⁊ que in terra deoꝛsum: nec eoꝝ q̃ sũt in aquis sub terra. Nõ adorabis ea neq; coles. Ego. n. sũ dñs deꝰ tuꝰ fortis çelotes: visitans iniquitatem patrum in filios: in tertiã ⁊ quartã generationẽ eoꝝ qui oderũt me: ⁊ faciẽs misericordiã in milia his qui diligũt me ⁊ custodiũt pcepta mea. Non assumes nomen dñi dei tui in vanũ. Nec enĩ habebit insontẽ dñs eũ: qui assũpserit nomen dñi dei sui frustra. Memento vt diẽ sabbati sanctifices. Sex diebꝰ operaberis: ⁊ facies oĩa opa tua. Septimo aũt die sabbatũ dñi dei tui est, Nõ facies oẽ opus in eo: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua: seruus tuus ⁊ ancilla tua: iumentũ tuũ ⁊ aduena: q̃ est intra portas tuas. Sex enĩ diebꝰ fecit deus celũ ⁊ terram mare: ⁊ oĩa q̃ in

eis sūt: ꝛ requiescet ī die septīo. Ideireo bñdixit dñs diei sabbati: ꝛ sanctificauit eū. Honora patrem tuū ꝛ matrē tuā: vt sis longeuꝰ super terrā quā dñs deꝰ tuus dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtū facies. Non loqr̄ cōtra ꝓximū tuū falsus testimoniū. Nō cupisces domū ꝓximi tui. Nec desiderabis vxorē eiꝰ: nō seruū: nō ancillā: non bouem: non asinū: nec oīa que illiꝰ sūt. Uniuersus aūt populus videbat voces ꝛ lampades ꝛ sonitū buccine montemq; fumantē: ꝛ pterriti ac pauore concussi: steterūt ꝓcul: dicētes moysi. Loqre tu nobis ꝛ audiemus. Non loqt̄ nobis dñs ne forte moriamur. Et aūt moyses ad pplm. Nolite timere. Ut enī ꝓbaret vos venit deꝰ: ꝛ vt terror illiꝰ eēt ī vobis: ꝛ nō peccaretis. Stetitq; pplus de longe: moyses aūt accessit ad caliginē in q̄ erat deus. Dixitq; ꝓterea dñs ad moysen. Hec dices filijs isrl. Vos vidistis q; de celo locutꝰ sim vobis. Nō facietis deos argenteos nec deos aureos faciet vobis. Altare de terra facietis mihi: ꝛ offeretis sup eo holocausta ꝛ pacifica vra: oues vras ꝛ boues ī oi loco ī quo memoria fuerit nois mei. Veniam ad te: ꝛ bñdicam tibi. Qꝛ si altare lapideū feceris mihi: nō edificabis illō de sectꝰ lapidib⁹. Si n. leuaueris cultrū tuū sup eo polluetur. Nō ascēdes ꝑ gradus ad altare meū: ne reueletur turpitudo tua. XXI

Hec sunt iudicia q̄ ꝓpones eis. Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi: in septimo egredieꝫ liber gratis. Cū q̄ veste ī trauerit: cū tali exeat. Si habēs vxorē: ꝛ vxor egredieꝫ sit. Sin aūt dñs ōderit illi vxorē: ꝛ pepit filios ꝛ filias: mulier ꝛ liberi eiꝰ erūt dñi sui ipse vo exibit cuz vestitu suo. Qꝛ si dixerit seruus: diligo dñz meū ꝛ vxorē ac liberos: nō egrediar liber offerat eū dñs dijs: ꝛ applicabit ad ostiū ꝛ postes: pforabit q; aurē eiꝰ subula: ꝛ erit ei seruꝰ ī seculū. Si qs vēdiderit filiā suā ī famulā: nō egredieꝫ sic ācille exire cō sueuerunt. Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita fuerit dimittet eā: populo aūt alieno vēdendi nō habebit ptātē: si spreuerit eā. Si aūt filio suo dispōderit eā iuxta morē filiarū faciet illi. Qꝛ si alteram ei acceperit: nuptias ꝛ vestimenta ꝛ pciū pudicitie nō negabit. Si tria ista nō fecerit: egredieꝫ gratis absq; pecunia. Qui percusserit hominem volēs occidē: morte moriaꝫ. Qui aūt nō ē insidiat⁹: ipz deꝰ illū tradidit in manꝰ eiꝰ ꝛ ꝰstituā tibi locum in quo fugē debeat. Si qs ꝑ industriā occiderit ꝓximū suū ꝛ ꝑ insidias: ab altari meo auelles euz vt moriaꝫ. Qui percusserit ꝑrem suū aut matrē: morte moriaꝫ. Qui maledixerit patri suo vel matri: morte moriaꝫ. Qui furaꝰ fuerit hoīem ꝛ vendiderit eū conuictus noxe: morte moriaꝫ. Si rixati fuerint viri ꝛ percusserit alter ꝓximū suum lapide vel pugno: ꝛ ille mortuus non fuerit sed iacuerit in lectulo: si surrexerit ꝛ ambulauerit foris super baculū suū: innocens erit qui percusserit: ita tamen vt operas eiꝰ ꝛ impensas in medicos restituat. Qui percusserit seruū suum vel ancillā virga: ꝛ mortui fuerint in manibus eius: criminis reꝰ erit. Si aūt vno die vel duob⁹ superuixerit: nō subiacebit pene: q; pecunia illius est. Si rixati fuerint viri ꝛ percusserit quis mulierē ꝓgnantē: ꝛ abortiuum q̄dem fecerit: sed ipsa vixerit: subiacebit dāno quantū maritus mulieris expetierit: ꝛ arbitri iudicauerit. Si aūt mors eiꝰ fuerit sūsecuta: reddet aiam ꝓ aīa: oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dente: manus ꝓ manu: pedē ꝓ pede: aduſtionē ꝓ aduſtione: vulnus ꝓ vulnere: liuorē ꝑ liuore. Si percusserit qs piam oculū serui sui aut ancille: ꝛ luscos eos fecerit: dimittet eos liberos ꝓ oculo quē eruit. Dentem q̄z si excusserit seruo vel ancille sue: simili dimittet eos liberos. Si bos cornu percusserit virū aut mulierē ꝛ mortui fuerint: lapidibꝰ obruet̄ ꝛ nō comedent̄ carnes eiꝰ: dñs quoq; bouis innocens erit. Qꝛ si bos cornupeta fuerit ab heri ꝛ nudiustertius: ꝛ contestati sūt dñm eiꝰ: nec recluserit eum occideritq; virū aut mulierē: ꝛ bos lapidibus obruet̄: ꝛ dñs eiꝰ occidet. Qꝛ si ꝓciū fuerit ei impositū: dabit ꝓ aīa sua q̄cquid fuerit postulatꝰ. Filium quoq; ꝛ filiā si cornu ꝑcusserit: simili sentētie subiacebit. Si seruū ancillāq; inuaserit: triginta siclos argenti dño dabit: bos vero lapidibus opprimet̄. Si qs aperuerit cisternā ꝛ foderit: ꝛ nō operuerit eam: ceciderit q; bos aut asinꝰ in eā: reddet dñs cisterne ꝑcium iumentoꝝ: qō aūt mortuū est ipius erit. Si bos alienus bouē alteriꝰ vulnerauerit ꝛ ille mortuꝰ fuerit: vendent bouē viuū ꝛ diuident ꝓciū: cadauer aūt mortui inter se dispartiēt Si aūt sciebat q; bos cornupeta eēt ab heri ꝛ nudiustertius: ꝛ nō custodiuit eū dñs suus: reddet bouē ꝓ boue: ꝛ cadauer integrū accipiet. XXII

Si quis furatꝰ fuerit bouē aut ouem: ꝛ occiderit vel vendiderit: q; boues ꝓ vno boue restituet: ꝛ q̄uor oues ꝓ vno ouē. Si effringēs fur domū siue suffodiēs fuerit inuentus: ꝛ accepto vulnere mortuꝰ fuerit: ꝑcussor non erit reus sanguinis. Qꝛ si orto sole hoc fecerit: homicidiū ꝑpetrauit ꝛ ipse moriaꝫ. Si non habuerit q̄ ꝓ furto reddat ipse venūdabit̄. Si inuentū fuerit apud eū q̄ furatus est viuens siue bos siue asinus siue ouis: duplū restituet. Si leserit quispiam agrū vel vineā: ꝛ dimiserit iumentū suū vt depascat̄ aliena: q; cq; optimū habuerit in agro suo vel in vinea: ꝓ dāni extimatiōe restituet. Si egressus ignis inuenerit spicas: ꝛ ꝓsūmpserit aceruos frugū siue stantes segetes in agris: reddet dānū q; ignez succenderit. Si qs cōmendauerit amico pecuniā aut vas ī custodiā: ꝛ ab eo q; susceperat furto ablata fuerint: si inuenīt fur duplū reddet. Si latet fur: dñs domus applicabit̄ ad deos: ꝛ iurabit q; nō extenderit manū in rem ꝓximi sui ad ꝑpetrandam fraudem tam in bouē q̄z in asino ꝛ oue ac vestimēto: ꝛ q̄cquid damnū inferre potest. Ad deos vtriusq; causa pueniet: ꝛ si illi indicauerint: duplū restituet ꝓximo suo. Si quis commēdauerit ꝓximo suo: bouem asinum: ouem ꝛ omne iumen-

tum ad custodiã: z mortuũ fuerit: aut debilitatũ vel captũ ab hostib⁹: nulluscz ĩ videri: iusiurãdũ erit in medio q nõ extenderit manũ ad rem ꝓximi sui: suscipietcz dñs iuramentũ z ille reddere nõ cogeť. Qz si furto ablatũ fuerit: restituet damnum dño. Si comestũ a bestia: deferat ad eũ qđ occisũ est: z nõ restituet. Qui a ꝓximo suo quicz borum mutuo postulauerit: z debilitatũ aut mortuũ fuerit: dño nõ pñte: reddere ꝯpelleť. Qz si in-pñtiarũ dñs fuerit: non restituet: maxime si conductũ venerat ꝓ mercede opis sui. Si seduxerit gs virginem necdũ desponsatam: dormieritcz cum ea: dotabit eam: z habebit eam vxorem. Si pater virginis dare noluerit: reddet pecuniã iuxta modũ dotis quã virgines accipere cõsueuerũt. Maleficos non patieris viuere. Qui coierit cũ iumento: morte moriať. Qui immolat dijs: occideť: preter dño solo. Aduenam non contristabis: necz affliges eum. Aduene enim z ipsi fuistis in terra egypti. Vidue z pupillo non nocebitis. Si leseritis eos: vociferabunt ad me: z ego audiã clamorẽ eorum z indignabitur furor meus: percutiãcz vos gladio: z erunt vxores vestre vidue: z filij vestri pupilli. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi q habitat tecũ: nõ vrgebis eũ quasi exactor: nec vsuris opprimes. Si pignus a proximo tuo acceperis vestimẽtum: ante solis occasũ reddes ei. Ipsum enim est solũ quo operiť indumentũ carnis eius nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiam eũ: qz misericors sum. Dijs non detrahes: z principi populi tui non maledices. Decimas z primitias tuas non tardabis offerre. Primogenitum filiorum tuorum dabis mihi. De bobus quocz z ouib⁹ similiter facies. Septem diebus sit cũ matre sua: die octaua reddes eũ mihi. Viri sancti eritis mihi. Carnem que a bestijs fuerit ꝓgustata: nõ comedetis sed ꝓijcietis canibus.

XXIII

Non suscipies vocem mendacij: nec iũges manũ tuã vt ꝙ ipio dicas falsũ testimonium. Non seqris turbam ad faciendũ malũ: nec in iudicio plurimorum acquiesces sententie: vt a vero deuies. Pauperis quocz nõ misereberis in iudicio. Si occurreris boui inimici tui: aut asino errãti: reduc ad eũ. Si videris asinũ odiẽtis te iacẽ sub onere: non ptransibis sz subleuabis cũ eo. Nõ declinabis in iudiciũ paupis. Mendaciũ fugies. Insontẽ z iustũ non occides: ga aduersor impius. Nec accipies munera que etiam excecant prudẽtes: z subuertũt vba iustorum. Peregrino molest⁹ nõ eris. Scitis enĩ aduenarum aias: ga z ipsi pegrini fuistis in terra egypti. Sex annis seminabis terrã tuã: z ꝯgregabis fruges eius. Anno aũt septimo dimittes eam z requiescẽ facies: vt comedant pauperes populi tui: z quicqd reliquũ fuerit: edãt bestie agri. Ita facies in vinea z in olireto tuo. Sex diebus opaberis: septima die cessabis vt requescat bos z asinus tuus: z refrigeret filius ancille tue z aduena. Oia q̃ dixi, vobis custodite z p nomẽ externorum deorum nõ iurabitis: necz audieť ex ore vro. Trib⁹ vicibus p singulos ãnos mihi festa celebrabitis. Solẽnitatẽ quocz azimorum custodies. Septẽ diebus comedetis azima sicut ꝓcepit tibi tpe mensis nouorum: qñ egressus es de egypto. Nõ apparebis ĩ conspectu meo vacuus. Et solẽnitatẽ mẽsis ꝓmitti opis tui quecũcz seminaueris in agro: solẽnitatẽ quocz in exitu anni qñ congregaueris oẽs fruges tuas de agro. Ter in anno apparebit oẽ masculinũ tuum coram dño deo tuo. Nõ immolabis sup fermẽto sanguinem victime tue: nec remanebit adeps solennitatis mee vsqz mane. Primitias frugum ĩre tue offeres in domũ dñi dei tui. Non coques hedũ in lacte mris sue. Ecce ego mittã angelũ meum q̃ ꝓcedat te z custodiat in via: z introducat in locũ quez ꝓparaui. Observa eũ z audi vocem eius: nec contẽnendũ putes: qz nõ dimittet cũ peccaueris: z ẽ nomen meũ in illo. Qz si audieris vocem eius: z fecerís oĩa q̃ loquor inimicus ero inimicis tuis: z afflĩgã affligentes te. Precedetcz te angelus meus: z introducet te ad ãmorreũ z ethey z pherezeũ: chananeum cz z eueũ z iebuseũ: quos ego ꝓteribo. Nõ adorabis deos eorum: nec coles eos. Nõ facies opera eorum: sed destrues eos: z ꝓfringes statuas eorum. Seruietisz dño deo vro: vt bñdicã panib⁹ tuis z aquis z auferã infirmitatẽ de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua. Numerũ dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittã in ꝓcursũ tuũ: z occidam oẽm pplum ad quem ingredieris. Cunctorum inimicorum tuorum cozã te terga vertam: emittes scabrones prius q fugabunt eueũ z chananeum z ethey ante tuum introeas. Non eijciaz eos a facie tua anno vno: ne terra in solitudinẽ redigať: z crescãt ꝓtra te bestie. Paulatim expellam eos de ꝓspectu tuo: donec augearis z possideas terram. Ponam aũt terminos tuos a mari rubro vsqz ad mare palestinorum: z a deserto vsqz ad fluuiũ. Tradam ĩ manibus vris habitatores terre: z eijciã eos de conspectu vro. Nõ inibis cũ eis fedus: nec cũ dijs eorum. Non habitent in terra tua: ne forte peccare te faciant in me si seruieris dijs eorum: quod tibi certe erit in scandalum.

XXIIII

Moysi quocz dixit. Ascende ad dñm tu z aaron: nadab z abiu z septuagita seniores ex isrl: z adorabitis ꝓcul. Solusz moyses ascendet ad dñm: z illi nõ appropinquabunt: nec ppls ascendet cũ eo. Venit ergo moyses: z narrauit plebi oĩa verba dñi atcz iudicia. Responditcz omnis popls vna voce. Oia verba dñi q̃ locutus est: faciemus. Scripsit aũt moyses vniuersos sermones dñi: z mane ꝓsurgẽs edificauit altare dño ad radices mõtis: z duodecim titulos p duodecim trib⁹ isrl. Misitcz iuuenes ꝺ filijs isrl: z obtulerũt holocausta: immolauerũtcz victimas pacificas dño vitulos duodecim. Tulit itacz moyses dimidiã partẽ sãguinis z misit in crateras: partem aũt residuam fudit super altare. Assumenscz volumẽ federis: legit audiente populo. Qui dixerunt. Omnia que locutus

est dñs faciemus: et erimus obedientes. Ille vero
sumptū sanguinē respsit in pplm. Et ait. Hic est sā
guis federis qđ pepigit dñs vobiscū sup cūctis ser
monibus his. Ascenderuntq; moyses et aaron: na
dab et abiu: et septuagita đ seniorib' isrł: et viderūt
deū isrł. Sub pedibus eius q̄si opus lapidis sap
phyrini: et q̄si celū cū serenū est. Nec sup eos q̄ p
cul recesserant de filijs isrł: misit manū suā. Vide
rūtq; deū: et comederūt ac biberūt. Dixit aūt dñs
ad moysen. Ascende ad me in montē et esto ibi: da
boq; tibi tabulas lapideas et legem ac mandata q̄
scripsi: vt doceas filios isrł. Surrexerūt moyses
et iosue minister ei': ascēdēsq; moyses in montem
dei: senioribus ait. Expectate hic donec reuerta
mur ad vos. Habebit' aaron et hur vobiscū: si qđ
natū fuerit q̄stiones referetis ad eos. Tūcq; ascēdit
et moyses: operuit nubes montē: et habitauit gloria
dñi sup synai tegēs illā nube sex dieb'. Septimo
aūt die vocauit eū dñs de medio caliginis. Erat
aūt species glorie dñi q̄si ignis ardēs sup verticē
montis: in ꝯspectu filioꝝ isrł. Ingressusq; moyses
mediū nebule: ascendit in montē: et fuit ibi quadra
ginta dieb' et q̄dragita noctib'.

XXV

Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Loq̄
re filijs isrł vt tollant mihi primitias. Ab
oi hoīe qui offert voluntē accipietis eas.
Hec sūt aūt q̄ accipere debetis. Aurū et argentū et
es et byacinthū et purpurā coccūq; bis tinctū et byf
sum et pilos caprarū et pelles arietū rubricatas pel
lesq; byacinthinas et ligna setthim: oleū et lumina
ria ꝯ cinnamda aromata in vnguentū: et thymiama
ta boni odoris: lapides onychinos et gēmas ad ornā
dū ephot et rationale. Faciētq; mihi sanctua
riū et habitabo in medio eoꝝ: iuxta oēm similitu
dinē tabernaculi qđ ostendam tibi: et oium vasoꝝ
in cultū eius. Sicq; facietis illud. Archā de lignis
setthim ꝯpingite: cuius lōgitudo habeat duos et se
mis cubitos: latitudo cubitū et dimidiū: altitudo
cubitū similr ac semissem: et deaurabis eam auro
mundissimo intus et foris. Facieq; supra: coronaꝫ
aureā p circuitū et q̄tuor circulos aureos quos po
nes p q̄tuor arche angulos. Duo circuli sint in la
tere vno et duo in altero. Facies q̄s vectes de lignis
setthim: et opies eos auro. Inducetq; p circulos q̄
sunt in arche laterib': vt portet in eis. Qui semp
erūt in circulis nec vnq̄ extrahent ab eis. Donec
q; in archa testificationē quā dabo tibi. Facies et p
pitiatoriū de auro mundissimo. Duos cubitos et
dimidiū tenebit longitudo ei' et cubitū ac semissē
latitudo. Duos q̄s cherubin aureos et productiles fa
cies ex vtraq; parte oraculi. Cherub vn' sit in la
tere vno: et alter in altero. Utrūq; latus ppitiato
rij tegant expandentes alas et opientes oraculuꝫ:
respiciantq; se mutuo versis vultib' in ppitiatoriū
quo opienda est archa: in qua pones testimonium
qđ dabo tibi. Inde ꝓcipiā et loquar ad te supra p
pitiatoriū. et hac de medio duoꝝ cherubin q̄ erunt
sup archā testimonij cuncta q̄ mandabo p te filijs
isrł. Facies et mēsā ō lignis setthi bīte duos cubitoꝝ
lōgitudis et in latitudie cubitū et in altitudie cubituꝫ
ac semisse: et inaurabis eā auro purissimo. Faciesq;
illi labiū aureū p circuitū: et ipsi labio coronā iter
rasilē altā quatuor digitis: et sup illā alterā coronā
aureolam. Quatuor quoq; circulos aureos ꝑpa
rabis: et pones eos in q̄tuor angulis eiusdē mense q̄
singulos pedes. Subter coronā erūt circuli aurei
vt mittant vectes per eos: et possit mensa portari.
Ipsos quoq; vectes facies de lignis setthim: et cir
cūdabis auro ad subuehendā mensā. Parabis et
acetabula ac phialas: thuribula et cyathos in qui
bus offerenda sūt libamina ex auro purissimo: et
pones supra mensā panes ꝓpositionis in ꝯspectu
meo semper. Facies et candelabrū ductile de auro
mundissimo: hastile ei' et calamos cybos et spe
rulas ac lilia ex ipso ꝓcedentia. Sex calami egre
dient de laterib': tres ex vno latere: et tres ex alte
ro. Tres cybi q̄si in nucis modū p calamos sin
gulos: sperulesq; simul et lilia: et tres similr cybi in
star nucis in calamo altero sperulesq; simul et lilia.
Hoc erit opus sex calamoꝝ: q̄ ꝓducēdi sūt de ha
stili. In ipso aūt candelabro erunt q̄tuor cybi in
nucis modū: sperulesq; per singulos et lilia. Sperū
le sub duobus calamis p tria loca: q̄ simul sex fiūt
ꝓcedentes de hastili vno. Et sperule igitur et cala
mi ex ipso: erūt vniuersa ductilia ex auro purissi
mo. Facies et lucernas septē: et pones eas sup cāde
labrū vt luceant ex aduerso. Emunctoria quoq;
et vbi ea q̄ emūcta sūt extinguant: fiant de auro pu
rissimo. Oē pondus candelabri cū vniuersis vasis
suis hēbit talentū auri purissimi. Inspice et fac fm
exēplar qđ tibi in mōte mōstratū ē.

XXVI

Tabernaculū vero ita facies. Decē cortī
nas de bysso retorta et byacinthо ac pur
pura: coccoq; bis tincto variatas ope plu
mario facies. Lōgitudo cortine vni' habebit vigē
tiocto cubitos: latitudo q̄tuor cubitoꝝ erit. Unius
mensure fiēt vniuersa tentoria. Quinq; cortine si
bi iungent mutuo: et alie q̄nq; nexu simili cohere
būt. Ansulas byacinthinas in laterib' ac sūmitati
bus facies cortinaꝝ: vt possint inuicem copulari.
Quinquagenas ansulas cortina habebit in vtraq;
parte ita īsertas: vt ansa ꝓtra ansam veniat: et alia
alteri possit aptari. Facies et quinquagita circulos
aureos q̄bus cortinaꝝ vela iungenda sunt vt vnū
tabernaculū fiat. Facies et saga cilicina vndecim:
ad operiendū tectū tabernaculi. Longitudo sagi
vnius habebit triginta cubitos: et latitudo q̄tuor.
equa erit mensura sagoꝝ oium. Et quibus quinq;
iūges seorsū: et sex sibi mutuo copulabis: ita vt sex
tum sagū in fronte tecti duplices. Facies et q̄nqua
ginta ansas in ora sagi vnius vt ꝯiungi eū altero
queant: et q̄nquaginta ansas in ora sagi alteri': vt
cū altero copuleť. Facies et quinquaginta fibulas
eneas q̄bus iungant anse: vt vnū ex oībus operi
mentū fiat. Quod aūt superfuerit in sagis q̄ parant
tecto. i. vnus sagum qđ amplius est: ex medietate

ei⁹ opies tabernaculi posteriora: ⁊ cubitus ex vna
pte pendebit: ⁊ alē ex altera ꝙ plus ē i sagoꝝ longi
tudine: vtrūq; latus tabernaculi ptegens. Facies
⁊ opimentū aliud tecto de pellibus arietū rubri
catis: ⁊ sup hꝫ rursū aliud operimentū de hyacin
thinis pellib⁹. Facies ⁊ tabulas stātes tabernaculi
de lignis sethim q̄ singule denos cubitos i lōgitu
dine habeant: ⁊ in latitudine singulos ac semisse.
In lateribꝫ tabule due īcastrature fient qbꝫ tabula
alteri tabule cōnectat̄. Atq; in hūc modū cūcte ta
bule parabūt̄. Quaꝝ viginti ēt i latē meridiano
qō vergit ad austrū: qbꝫ q̄draginta bases argente
as fūdes: vt bine bases singulis tabulis p duos an
gulos subiciant̄. In latē quoq; secūdo tabernacu
li qō vergit ad aq̄lonē: viginti tabule erūt: q̄dragin
ta hūtes bases argenteas. Bine bases singulis ta
bulis supponēt̄. Ad occidentalē vō plagaꝫ taber
naculi facies sex tabulas: ⁊ rursū alias duas q̄ i an
gulis erigant̄ pꝰ tergum tabernaculi. Erūq; sibi
iuncte a deorsū vsq; ad sursū: ⁊ vna oēs cōpago
retinebit. Duabus quoq; tabulis q̄ in angulis po
nēde sūt simūs tūctura seruabit̄. Et erunt sic̄ tabule
octo bases eaꝝ argentee sedecim duabꝰ basib⁹ p
vnā tabulā supputatis. Facies ⁊ vectes de lignis le
thi gnoq; ad iuncturas tabulas i vno latē tabnacli
⁊ gnoq; alios i altero: ⁊ eiusdē nūeri ad occidētalē
plagā qui mittēt̄ p medias tabulas a sūmo vsque
ad sūmum. Ipas quoq; tabulas deaurabis: ⁊ tun
des i eis annulos aureos p quos vectes tabulata cō
tineant quos opies laminis aureis. Et eriges tab
naculū iuxt̄ exēplar qō tibi i mōte monstratuꝫ est.
Facies ⁊ veluꝫ de hyacintho ⁊ purpura: coccoq;
bis tincto ⁊ byssо retorta ope plumario: ⁊ pulchra
varietate intextū: qō appendēs añ q̄tuor colūnas
de lignis sethim: que ipse qdem deaurate erunt: ⁊
habebūt capita aurea: ⁊ bases argenteas. Inserēt̄
aūt velū p circulos: ītra qō pones archā testimo
nij: quo ⁊ sanctuariū: ⁊ sanctuarij sāctuaria diuidē
tur. Pones ⁊ ppitiatoriū sup archā testimonij in
sancta sanctoꝝ: mensāq; extra velū: ⁊ ō mensā can
delabrū in latere tabernaculi meridiano. Mensa
eni stabit in parte aquilonis. Facies ⁊ tentoriū in i
troitu tabnaculi de hyacintho ⁊ purpura: coccoq;
bis tincto ⁊ byssо retorta ope plumario: ⁊ gnoq; co
lumnas deaurabis lignoꝝ sethi: añ qs ducēt̄ tēto
riū: quaꝝ erūt capita aurea ⁊ bases enee. XXVII

Facies ⁊ altare de lignis sethim: qō habe
bit gnoq; cubitos in longitudine: ⁊ totidē
in latitudine. i. quadrū: ⁊ tres cubitos i al
titudine. Cornua autē p quatuor angulos ex ipso
erunt: ⁊ operies illud ere. Faciesq; in vsus eiꝰ lebe
tes ad suscipiendos cineres ⁊ forcipes atq; fuscinu
las: ⁊ igniū receptacla. Oia vasa ex ere fabricabis.
Craticulāq; i modū reti enea: p cui⁹ q̄tuor āgulos
erūt q̄tuor annuli enei q̄s pones subt̄ arulā altaris.
Eritq; craticula vsq; ad altaris mediū. Facies ⁊ ve
ctes altaris ō lignis sethi duos q̄s opies laminis eneis
⁊ iduces p circulū: eruntq; ex vtroq; latere altaris
ad portandum. Non solidum: sed inane ⁊ cauum
intrinsecus facies illud: sicut tibi in monte mōstra
tum est. Facies ⁊ atriū tabernaculi: in cuius austra
li plaga ītra meridiē erunt tentoria de byssо re
torta. Centū cubitos vnū latus tenebit in longitu
dine: ⁊ colūnas viginti cū basibus totidē eneis: q̄
capita cū celaturis suis habebūt argentea. Simili
ter ⁊ in latere aquilonis per longū erunt tentoria
centū cubitoꝝ colūne viginti: ⁊ bases enee eiusdē
numeri: ⁊ capita earū cū celaturis suis argētea. In
latitudine vero atrij qō respicit ad occidentē erūt
tentoria per quinquaginta cubitos: ⁊ colūne decē
baseſq; totidē. In ea quoq; atrij latitudine q̄ respi
cit ad orientē quinquaginta cubiti erūt: in quibus
quindecim cubitoꝝ tentoria lateri vno deputa
buntur: colūneq; tres ⁊ bases totidē: ⁊ in latere alte
rо erunt tentoria cubitos obtinentia quindeciz: colum
ne tres: ⁊ bases totidem. In introitu vero atrij fiet
tentoriū cubitoꝝ viginti ex hyacintho ⁊ purpura
coccoq; bis tincto ⁊ byssо retorta opere pluma
rio. Colūnas habebit quatuor cum basib⁹ totidē.
Oēs colūne atrij p circuitū vestite erunt argēteis
lamis: capitib⁹ argēteis ⁊ basib⁹ eneis. In lōgitu
dine occupabit atriū cubitos centū: i latitudīe gnq̄
gita: altitudo gnq; cubitoꝝ erit. Fietq; ō byssо re
torta: ⁊ hēbit bases eneas. Cūcta vasa tabnaculi i
omnes vsus ⁊ cerimonias tā paxillos eius q̄s atrij
ex ere facies. Precipe filijs israhel vt afferāt tibi
oleum de arboribꝰ oliuaꝝ purissimū: piloq; contu
sum: vt ardeat lucerna semper in tabernaculo testi
monij extra velū quod oppansū est testimonio: ⁊
collocabunt eā aaron ⁊ filij eius: ⁊ vsq; mane luce
at coram domino. Perpetuus erit cultus per suc
cessiones eoꝝ corā filijs israhel. XXVIII

Applica quoq; ad te aaron fratrem tuuꝫ
cum filijs suis de medio filioꝝ israhel vt
sacerdotio funganꝫ mihi: aaron: nadab:
⁊ abiu: eleaçar ⁊ ithamar: faciesq; vestem sanctam
aaron fratri tuo in gloriā ⁊ decorē. Et loquer cū
ctis sapientib⁹ corde quos repleui spiritu prudē
tie: vt faciant vestes aaron fratri tuo in gloriam
⁊ decorē: in quibus sanctificatus mīstret mihi. Hec
aūt erunt vestimenta que facient. Rationale ⁊ su
perhumerale: tunicā ⁊ lineam strictā: cidarim ⁊ bal
theum. Facient fratri tuo aaron ⁊ filijs eius vesti
menta sancta: vt sacerdotio funganꝫ mihi. Accipi
entq; aurum ⁊ hyacinthū ⁊ purpuraꝫ: coccūq; bis
tinctum ⁊ byssū. Facient aūt superhumerale ō au
ro ⁊ hyacintho ⁊ purpura: coccoq; bis tincto ⁊ byſ
so retorta: opere polymito. Duas oras iunctas ha
bebit in vtroq; latere sūmitatū: vt in vnū redeāt.
Ipsa quoq; textura ⁊ cuncta operis varietas erit
ex auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura: coccoq; bis tinc
to ⁊ byssо retorta. Sumesq; duos lapides ony
chinos ⁊ sculpes in eis nomīa filioꝝ israhel: sex no
mina i lapide vno: ⁊ sex reliqua in altero iuxta or
dinem natiuitatis eorum. Opere sculptoris ⁊ ce
latura gēmarij: sculpes eos nominibus filioꝝ israh

inclusos auro atq; circũdatos: & pones in utroq; latere superhũeralis: memoriale filijs israbel. Portabitq; aaron nomina eorum coram dño sup utrũq; humerum: ob recordationẽ. Facies & uncinos ex auro: & duas catbenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes: quas inseres uncinis. Rationale quoq; iudicij facies opere polymito iuxta texturam superhumeralis: ex auro hyacintho & purpura: coccoq; bis tincto & bysso retorta. Quadrangulum erit & duplex. Mensuram palmi habebit tam in longitudine q̃ in latitudine: ponesq; in eo quatuor ordines lapidũ. In primo uersu erit lapis sardius & thopazius & smaragdus. In secũdo carbũculus & sapphyrus & iaspis. In tertio ligurius achates & amethistus. In quarto chrysolitus onychinus & berillus. Inclusi auro erunt per ordines suos: habebuntq; nomina filiorũ israbel. Duodecim nominibus celebuntur: singuli lapides nominibus singulorũ per duodecim tribus. Facies in ratiõali catbenas sibi inuicem coherentes ex auro purissimo: & duos annulos aureos quos pones in utraq; rationalis sũmitate: catbenasq; aureas iunges annulis qui sunt in marginibus eius: & ipsaꝝ catbenarum extrema duobus eopulabis uncinis in utroq; latere superhumeralis quod rationale respicit. Facies & duos annulos aureos quos pones in sũmitatibus rationalis: & in oris que e regione sunt superhumeralis & posteriora eius aspiciunt: necnõ & alios duos annulos aureos qui ponendi sunt in utroq; latere superhumeralis deorsum: quod respicit ptra faciem iuncture inferioris ut aptari possit cum superhumerali: & stringatur rationale ãnulis suis cũ annulis superhumeralis: vitta hyacintbina ut maneat iunctura fabrefacta: & a se inuicẽ rationale & superhumerale nequeant separari. Portabitq; aaron nomia filiorũ israbel in rationali iudicij super pectus suũ quando ingredietur sanctuarium memoriale coram dño in eternũ. Pones autem in rationali iudicij doctrinam & veritatem que erunt in pectore aaron quãdo ingredietur coram dño & gestabit iudiciũ filiorũ israbel in pectore suo: in conspectu dñi semp. Facies & tunicã superhumeralis totam hyacintbinam: in cuius medio supra erit capitiũ: & ora per gyrũ eius textilis: sicut fieri solet in extremis uestium partibus ne facile rumpant. Deorsum uero ad pedes eius dẽ tunice p circuitũ q̃si malapunica facies ex hyacintho & purpura & cocco bis tincto & bysso retorta: mixtis in medio tintinabilis: ita ut tintinabulũ sit aureum & malũpunicum: rursũq; tintinabulum aliud aureũ & malũpunicum. Et uestietur ea aaron in officio ministerij ut audiat sonitus quãdo ingreditur & egreditur sanctuariũ in conspectu dñi: & nõ moriatur. Facies & laminã de auro purissimo: & qua sculpes opere celatorio sanctũ dño. Ligabisq; eam vitta hyacintbina: & erit super thyarã iminens fronti pontificis. Portabitq; aaron iniquitates eorum q̃ obtulerunt & sanctificauerũt filij israel: in cunctis muneribus & donarijs suis. Erit aũt lamina semp in fronte eius ut placatus sit ei dñs. Stringesq; tunicã bysso & thyaram byssinã facies & baltheum opere pictarij. Filijs aaron tunicas lineas parabis & balthcos acthyaras in gloriam & decorem: uestiesq; bis omnibus aaron fratrem tuũ & filios eius cum eo: & cunctos consecrabis manus: sanctificabisq; illos ut sacerdotio fungant mihi. Facies & seminalia linea ut operiant carnes turpitudinis sue: a renibus usq; ad femora: & utentur eis aaron & filij eius qñ ingredient tabernaculũ testimonij: uel quando appropinquãt ad altare ut ministrent in sãctuario: ne inigtatis rei moriant. Legitimũ sempiternũ erit aaron & semini eius post eũ.

XXIX

Sed & hoc facies ut mihi in sacerdotio cõsecrent. Tolle uitulũ de armento & arietes duos immaculatos: panesq; azimos & crustulã absq; fermẽto que pspersa sint oleo: lagana quoq; azyma: oleo lita. De similа triticea cũcta facies: & posita i canistro offeres: uitulũ aũt & duos arietes & aaron ac filios eius applicabis ad ostiũ tabernaculi testimonij. Lũq; laueris patrẽ cum filijs suis aq̃: indues aaron uestimẽtis suis. i. linea & tunica & superhumerali & rationali qõ constringes balthteo: & pones thyaram in capite eius & laminã scãm sup thyaram: & oleũ unctionis fũdes sup caput eius atq; ita ritu consecrabis. Filios quoq; illius applicabis & induces tunicis lineis: cingesq; balthteo: aaron s. & liberos eius: & ponet eis mitras: erũtq; sacerdotes mihi religione perpetua. Postq; initiauerit manus eorum: applicabis & uitulum coram tabernaculo testimonij. Imponentq; aaron & filij eius manus sup caput illius: & mactabis eum in conspectu dñi: iuxta ostiũ tabernaculi testimonij: sũptũq; de sanguine uituli: pones sup cornua altaris digito tuo: reliquũ aũt sanguinẽ fundes iuxta basim eius. Sumes & adipem totum q̃ operit intestina & reticulum iecoris ac duos renes: & adipẽ q̃ sup eos ẽt: & offeres incensum sup altare: carnes uo uituli & coriũ & fimũ cõbures foris extra castra: eo q̃ pctõ sit. Unũ quoq; arietem sumes sup cuius caput ponẽt aaron & filij eius manus: quẽ cum mactaueris: tolles de sãguine eius & fundes circa altare: ipsũ aũt arietẽ secabis in frustra: lotaq; intestina eius & pedes pões sup pcisas carnes & super caput illius: & offeres totũ arietem in incensũ super altare. Oblatio est dño odor suauissimus victime dñi. Tolles quoq; arietẽ alterum sup cuius caput aaron & filij eius ponent manus. Quem cũ immolaueris: sumes de sanguine eius & pones super extremũ auricule dextre aaron & filiorum eius: & sup pollices manus eorum ac pedes dextri: fũdesq; sanguinẽ super altare per circuitũ. Lũq; tuleris de sanguine q̃ est super altare: & de oleo unctionis asperges aaron & uestes eius: filios & uestimẽta eorum. Consecratisq; ipsis & uestibus: tolles adipes de ariete & caudam & aruinã que operit uitalia: ac reticulũ iecoris & duos renes atq; adipẽ q̃ sup eos est: armũq; dextrum eo q̃ sit aries consecrationis

tortāq panis vnius crustulam ꝓsersam oleo: la
ganum de canistro açimoꝝ qō positū est in cōspe
ctu dñi:ponesq; oīa super manus aaron ꝛ filioꝝ
eius ꝛ sanctificabis eos:eleuans coram dño. Su
scipiesq; vniuersa de manibus eoꝝ:ꝛ incendes su
per altare in holocaustū odorē suauissimū in con
spectu dñi:qꝛ oblatio eius est. Sumes quoq; pe
ctusculū de ariete quo initiatus est aaron:sanctifi
cabisq; illud eleuatum coram dño:ꝛ cedet in ptes
suam. Sanctificabisq; ꝛ pectusculuꝫ ꝓsecratū ꝛ ar
mum quē de ariete separasti quo initiat⁹ est aarō
ꝛ filij eius:cedentq; in partē aaron ꝛ filioꝝ eius iu
re perpetuo a filijs israhel:qꝛ primitiua sunt ꝛ ini
tia de victimis eoꝝ pacificis que offerūt dño. Ue
stem aūt sanctā q; vtetur aaron: habebunt filij ei⁹
post eum vt vngantur in ea:ꝛ ꝓsecrent man⁹ eoꝝ.
Septem diebus vtetur illa que pontifex ꝓ eo fue
rit ꝓstitutus de filijs eius:ꝛ q; ingredieē tabernacu
lum testimonij vt ministret in sanctuario. Arietez
autē ꝓsecrationis tolles:ꝛ coques carnes eius i lo
co sancto:qbus vescēt aaron ꝛ filij ei⁹. Panes q;
qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi testi
monij comedent:vt sit placabile sacrificiū :ꝛ san
ctificent offerentium manus. Alienigena nō vesce
tur ex eis:qꝛ sancti sunt. Oꝛ si remanserit de carni
bus ꝓsecratis siue de panibus vsq; mane:combu
res reliquias igni. Non comedent: qꝛ sanctificata
sunt. Omnia que precepi tibi facies sup aaron ꝛ fi
lijs eius. Septē diebus consecrabis man⁹ eoꝝ:
ꝛ vitulū ꝓ pctō offeres per singulos dies ad expi
andum. Mundabisq; altare cū īmolaueris expia
tionis hostia ꝛ vnges illud in sanctificationē. Sep
tem diebus expiabis altare ꝛ sanctificabis:ꝛ erit
sanctū sanctoꝝ. Omis qui tetigerit illud:sanctifica
bitur. Hoc est qō facies in altari. Agnos āniculos
duos per singulos dies iugiter:vnum agnum ma
ne ꝛ alterum vespere:decimam partem simile cō
sperse oleo tuso quod habeat mensuram quartaꝫ
partem hin:ꝛ vinum ad libandum eiusdem mēsu
re in agno vno. Alterꝫ vero agnū offeres ad vespe
ram iuxta ritum matutine oblatiōis: iuxta ea que
diximus in odorem suauitatis. Sacrificium ē do
mino deo oblatione perpetua in generationes ve
stras:ad ostium tabernaculi testimonij coꝝ dño:
vbi constituam vt loquar ad te. Ibiq; precipiam
filijs israhel:ꝛ sanctificabitur altare in gloria mea.
Sanctificabo ad tabernaculum testimonij cū al
tari ꝛ aaron cum filijs suis:vt sacerdotio fungant̄
mihi. Et habitabo in medio filioꝝ:israh eroq; eis
dus:ꝛ sciēt quia ego dominus deus eorum q; edu
xi eos de terra egypti:vt manerem inter illos:ego
dominus deus ipsorum.

Xxx

Facies quoq; altare ad adolendū thymia
ma de lignis setbim:habēs cubitū longi
tudinis ꝛ alterū latitudis.i.q̄drangulū: ꝛ
duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipso proce
dent:vestiesq; illud auro purissimo tam craticu
lā eius q̄ parietes per circuitū ꝛ cornua. Faciesq;
ei coronaꝫ aureolā ꝑ gyrū:ꝛ duos ānulos aureos
sub corona per singula latera:vt mittāt̄ in eos vē
tros ꝛ altare portet̄. Ipsos quoq; vectes facies ō
lignis setbim ꝛ inaurabis. Ponesq; altare ꝓtra ve
lum qō ante archā pendet testimonij coram ꝓpi
tiatorio quo tegitur testimoniū:vbi loquar tibi:ꝛ
adolebit incensū sup eo:aaron suaue fragrās. Cū a
ne qñ ꝓponet lucernas incendet illud:ꝛ qñ collo
cat eas ad vesperū vret thymiama sempiternū co
ram dño in generationes vras. Nō offeretis sup
eo thymiama ꝓpositōis alteri⁹:nec oblationez ꝛ
victimā:nec liba libabitis. Et depcabit̄ aaron sup
cornua ei⁹ semel ꝑ annū i sāguine qō oblatū est ꝑ
pctō:ꝛ placabit sup eo i generationib⁹ vris. San
ctū sanctoꝝ erit dño. Locutusq; ē dñs ad moysen
dicēs. Cū tuleris sūmā filioꝝ israh iuxta numerꝫ:da
būt singuli ꝑciū ꝑ aiabus suis dño:ꝛ nō erit plaga
in eis cū fuerīt recensiti. Hoc aūt dabit oīs q; tran
sit ad nomē dimidiū sicli iuxta mensurā tēpli. Si
clus viginti obolos hz. Media ps sicli offeretur
dño. Qui habet̄ in nūero a vigīti annis ꝛ supra da
bit ꝑciū. Diues nō addet ad mediū sicli:ꝛ paup ni
hil minuet. Susceptāq; pecuniā q; collata ē a filijs
israh trades i vsus tabernaculi testimonij:vt sit mo
nimentū eoꝝ coꝝ dño:ꝛ ꝓpitiet aiabus eoꝝ. Lo
cutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Facies ꝛ labium
eneū cū basi sua ad lauādū:ponesq; illō inē taber
naculū testimōij ꝛ altare. Et missa aqua :lauabūt
in ea aaron ꝛ filij ei⁹ man⁹ suas ac pedes:qñ īgres
suri sūt tabernaculū testimonij:ꝛ qñ accessuri sūt
ad altare:vt offerāt in eo thymiama dño:ne forte
moriant̄. Legitimū sēpiternū erit ipsi ꝛ semini ei⁹
ꝑ successiones. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs.
Sume tibi aromata ꝑme mirrhe ꝛ electe gngen
tos siclos:ꝛ cinamomi mediū.i. ducētos gnquagi
ta siclos:calami sitr ducētos gnq̄ginta siclos :ca
sie aūt gngentos siclos i pōdere sanctuarij:oleū de
oliuetis mensurā hin. Faciesq; vnctiōis oleū sanctū
vnguentū ꝓpositū ope vnguentarij:ꝛ vnges ex eo
tabernaculū testimonij ꝛ archā testamēti: mēsāq;
cū vasis suis:cādelabrū ꝛ vtensilia ei⁹:altaria thy
miamatis ꝛ holocausti:ꝛ vniuersā suppellectilē q̄
ad cultū eoꝝ ptinet:sanctificabisq; oīa:ꝛ erūt sancta
sanctoꝝ. Qui tetigerit ea sanctificabit̄. Aaron ꝛ fi
lios eius vnges:sanctificabisq; eos vt sacerdotio
funganē mihi. Filijs quoq; israhel dices. Hoc ole
um vnctionis sanctum erit mihi in generationes
vestras. Caro hominis nō vngēt ex eo:ꝛ iuxta cō
positionē eius non facietis aliud:qꝛ sanctificatū ē:
ꝛ sanctū erit vobis. Homo quicūq; tale ꝓposuerit
ꝛ dederit ex eo alieno:exterminabitur de populo
suo. Dixitque dominus ad moysen. Sume tibi
aromata: stacten ꝛ onycham:galbanen boni odo
ris:ꝛ thus lucidissimum: equalis ponderis erunt
omnia. Faciesque thymiama compositum opere
vnguentarij mixtum diligenter ꝛ purum ꝛ sancti
ficatione dignissimum. Cumq; in tenuissimum
puluerem vniuersa cōtuderis:pones ex eo coram

tabernaculo testimonij: i quo loco apparebo tibi. Sanctū sanctoꝝ erit vobis thymiama. Talē cōpositionē nō faciet in vsus vr̄os: qz sanctū ē dño. Homo qcunqz fecerit simile: vt odoze illi⁹ pfruat pibit de pplis suis. XXXI

Locutusqz ē dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui ex noie beselcel filiū huri filij hur de tribu iuda: z ipleui eū spū dei: sapiētia z itelligētia z sciētia in oī ope ad excogitandū qcquid fabrefieri pōt ex auro z argēto z ere: marmore z gēmis: z diuersitate lignoꝝ. Deditqz ei socium ooliab filiū achisamech de tribu dan. Et in coꝛde hōis eruditi posui sapientiā vt faciāt cūcta q̄ p̄cepi tibi: tabnaculū federis: z archā testimonii: z ppitiatoziū qō sup eā ē: z cuncta vasa tabernaculi mensāqz z vasa ei⁹: candelabꝝ purissimū cū vasis suis: z altaria thymiamatis z holocausti z oīa vasa eoꝝ: labiū cū basi sua: vestes sanctas in ministerio aaron sacerdoti z filijs eius: vt fungāt officio suo in sacris: oleū vnctionis: z thymiama aromatū in sāctuario. Oia q̄ p̄cepi tibi faciēt. Et locut⁹ ē dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl: z dices ad eos. Videte vt sabbatū meū custodiatis: qz signū ē inē me z vos i generatiōib⁹ vestris: vt sciat qz ego dom⁹ q sanctifico vos. Custodite sabbatū meum. Sanctū ē enim vobis. Qui polluerit illud: morte moziet. Qui fecerit in eo op⁹: pibit aīa illa de medio ppli sui. Sex dieb⁹ faciet op⁹: in die septimo sabbatū ē: requies sācta dño. Dis q fecerit op⁹ in hac die: moziet. Custodiant filij isrl sabbatū: z celebzēt illud in generationib⁹ suis. Pactū est sempiternū iter me z filios isrl: signūqz ppetuū. Sex enī dieb⁹ fecit dñs celū z terrā: z in septimo ab oī opere cessauit. Deditqz dñs moysi ꝓplet⁹ huiuscemodi ꝛmonib⁹ in monte synai: duas tabulas testimonij lapideas: scriptas digito dei. XXXII

Videns aūt pplus q̄ moza faceret moyses descendendi de monte: congregatus aduersus aaron: dixit. Surge fac nobis deos qui nos p̄cedāt. Moysi enī huic viro q nos eduxit de terra egypti: ignoramus qd acciderit. Dixitqz ad eos aaron. Tollite inaures aureas de vxoꝝ filioꝝqz z filiaꝝ vr̄aꝝ aurib⁹: z afferte ad me. Fecitqz pplus q̄ iusserat deferēs inaures ad aarō. Quas cū ille accepisset: formauit ope fusorio z fecit ex eis vitulū ꝛflatilē. Dixerūtqz. Hi sūt dij tui isrl qui te eduxerūt de terra egypti. Hō cū vidisset aarō edificauit altare coꝛā eo: z p̄conis voce clamauit dicens. Cras solēnitas dñi ē. Surgentesqz mane obtulerūt holocausta z hostias pacificas: z sedit populus manducare z bibere: z surrexerunt ludere. Locutus est aūt dñs ad moysen dicēs. Vade descēde: peccauit pplus tu⁹ quē eduxisti de terra egypti. Recesserūt cito de via quā ondisti eis. Fecerūtqz sibi vitulū ꝛflatilē z adoꝛauerūt: atqz imolātes ei hostias dixerūt. Hi sūt dij tui isrl: q te eduxerūt de terra egypti. Rursūqz ait dñs ad moysē Cerno q̄ pplus iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt irascat furoꝝ me⁹ ꝛ deleā eos: faciāqz te in gentem magnā. Moyses aūt oꝛabat dñm deū suū dicens. Cur dñe irascit furoꝝ tu⁹ ꝛ pplm tuū quem eduxisti de terra egypti: i foꝛtitudīe magna z i manu robusta? Ne q̄so dicant egyptij: callide eduxit eos vt iterficeret i montib⁹: z deleret e terra gescat ira tua: z esto placabilis sup nequitia ppli tui. Recoꝛdare abꝛahā z isaac z israbel seruoꝝ tuoꝝ: qbus iurasti per temetipsū dicēs. Multiplicabo semen vestrū sicut stellas celi: z vniuersā terrā hāc de qua locutus sū dabo semini vr̄o: z possidebit eā semp. Placatusqz ē dñs ne faceret malū qō locutus fuerat aduersus pplm suum. Et reuersus est moyses de mōte poztās duas tabulas testimonij i manu sua: scriptas ex vtraqz parte: z factas opere dñi: scriptura quoqz dei erat sculpta i tabulis. Audiēs aūt iosue tumultū populi vociferātis dixit ad moysen. Ululat⁹ pugne audit in castris. Qui rñdit. Non est clamoꝛ abhoꝛtantiū ad pugnā: neqz vociferatio compellentiū ad fugā: sed vocē cantātiū ego audio. Cūqz appꝛopinquasset ad castra: vidit vitulū z choꝛos iratusqz valde ꝓiecit de manu tabulas: z cōfregit eas ad radicē montis. Arripiēsqz vitulū quē fecerāt: ꝓbussit z ꝓtriuit vsqz ad pulverem quē sparsit in aquā: z dedit ex eo potū filijs israbel. Dixitqz ad aarō. Quid tibi fecit hic pop⁹: vt iduceres sup eum peccatū maximū? Cui ille rñdit. Ne indignetur dñs me⁹. Tu enī nosti pplm istum q̄ pnus sit ad malū. Dixerūt mihi. Fac nobis deos q nos p̄cedant. Huic enī moysi q nos eduxit ō terra egypti: nescimus qd acciderit. Quibus ego dixi. Quis vestrū habet aurū? Tulerūt z dederūt mihi: z ꝓieci illud i ignē: egressusqz est hic vitul⁹. Vidēs ergo moyses pplm q̄ eēt nudatus: spoliauerat enī eū aaron ꝓpter ignominiā soꝛdis: z iter hostes nudū ꝓstituerat: z stās in pozta castroꝝ ait. Si qs ē dñi iungat mihi. Cōgregatiqz sūt ad eum oēs filij leui. Quib⁹ ait. Hec dicit dñs de⁹ israbel. Ponat vir gladiū sup femur suum. Ite z redite de pozta vsqz ad poztā p mediū castroꝝ: z occidat vnusqsqz frēm suū z amicū z ꝓximū suū. Fecerūt qz filij leui iuxta sermonē moysi: ceciderunt qz in die illo quasi vigintitria milia hoīum. Et ait moyses. Consecrastis manꝰ vestras hodie dño: vnusqsqz in filio z i fratre suo: vt detur vobis bñdictio. Facto aūt altero die locut⁹ est moyses ad pplum. Peccastis pctm maximū. Ascendā ad dñm: si quo mō quiuero eū deprecari p scelere vestro. Reuersusqz ad dñm ait. Obsecro: peccauit pplus iste peccatū maximū: fecerūtqz sibi deos aureos. Aut dimitte eis banc noxā: aut si nō facis: dele me de libro tuo quem scripsisti. Cui respondit dominus. Qui peccauerit mihi: ōlebo eū de libro meo. Tu autem vade: z duc populum istum quo locut⁹ sum tibi. Angelus meus p̄cedet te. Ego aūt in die vltionis visitabo z hoc peccatum eoꝝ. Percussit aūt dominus populum p̄o reatu vituli: quem fecerat aaron. XXXIII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Vade: ascēde de loco isto tu t ppl's tuus quē edu xisti de terra egypti: in terrā quam iurauī abrahā isaac t iacob: dicēs. Semini tuo dabo eaz t mittā pcursorē tui angelū: vt eijciā chananeum t amorreū t etheū t pherezeū t eueū t iebuseū: t i tres in terrā fluentē lacte t melle. Nō enī ascendā tecū: qz ppl's dure cervicis est ne forte disperdam te in via. Audiēsq; ppl's sermonē hunc pessimum luxit: t nullus ex more indut' ē cultu suo. Dixitq; dñs ad moysen. Loqre filijs isrl'. Popul' dure cervicis es: semel ascēdā in medio tui t delebo te. Jā nūc depone ornatū tuū: vt sciā qd faciā tibi. Deposuerūt g filij isrl' ornatū suū a mōte oreb. Moyses quoq; tollens tabernaculū: tetendit extra castra p cul: vocauitq; nomen eius tabernaculū federis. Et oīs ppl's q̄ habebat aliquā questionē: egrediebat ad tabernaculū federis extra castra. Cūq; egrederet moyses ad tabernaculum: surgebat vniuersa plebs t stabat vnusq;sq; in ostio papylionis sui: respiciebantq; tergū moysi donec ingrederet tentoriū. Ingresso aūt illo tabernaculū federis: descendebat colūna nubis t stabat ad ostiū: loquebaturq; dñs cū moyse: cernentibus vniuersis q̄ colūna nubis staret ad ostiū tabernaculi. Stabātq; t ipsi t adorabāt p fores tabernaculorū suoz. Loquebat aūt dñs ad moysen facie ad faciē: sicut solet log hō ad amicū suū. Cumq; ille reuerteret in castra: minister eius iosue filius nun puer: nō recedebat de tabernaculo. Dixit autez moyses ad dñm. Precipis vt educam ppl'm istū t nō indicas mihi quē missurus mecū: psertim cū dixeris: noui te ex nōie: t inuenisti grām coram me. Si ergo inueni grām i cōspectu tuo: ostende mihi faciē tuā vt sciaz te t inueniā grāz añ oculos tuos. Respice ppl'm tuū gentē hāc. Dixitq; dñs. Facies mea pcedet te: t requiē dabo tibi. Et ait moyses. Si nō tuipse precedas: ne educas nos de loco isto. In quo.n. scire potim' ego t ppl's tuus inuenisse nos grāz in cōspectu tuo nisi ābulaueris nobiscū: vt glorificemur ab oībus popul' qui habitant sup terrā. Dixit autē dñs ad moysen. Et verbū istud qd locut' es faciā. Inuenisti eīm grāz coram me: t teipsū noui ex nōie. Qui ait. Ostende mihi gliam tuā. Rndit. Ego ondā oē bonū tibi: t vocabo in nōie dñi coram te: t miserebor cui voluero: t clemens ero in quē mihi placuerit. Rursūq; ait. Nō potis videre faciē meā. Nō.n. videbit me homo t vivet. Et iterū. Ecce ingt est locus apud me t stabis supra petrā. Cūq; transibit gloria mea ponam te in foramine petre: t protegā dextera mea donec transeam. Tollamq; manum meam t videbis posteriora mea: faciem autem meam videre non poteris

XXXIIII

Loeinceps precide ait tibi duas tabulas lapideas instar priorū: t scribā sup eas verba que habuerūt tabule quas fregisti. Esto paratus mane vt ascēdas stati i montē synai: stabisq; mecū super vticē mōtis. Null' ascēdat tecum: nec videat' gspiā p totū mōtē: boues quoq; t oues nō pascant' ecōtra. Excidit ergo duas tabulas lapideas sicut antea fuerant: t de nocte surgēs ascendit in montē synai sicut preceperat ei dñs: portās secū tabulas. Cūq; descendisset dñs p nubē: stetit moyses cū eo: inuocans nomē dñi. Quo transeunte coram eo: ait. Pñator dñe deus misericors t clemēs patiens t multe miserationis ac verax: q̄ custodis miam i milia: q̄ aufers iniquitatē t scelera atq; peccata: nullusq; apud te p se inocens ē: q̄ reddis iniquitatem patrū filijs ac nepotib' in tertiā t q̄rtam progeniem. Festinusq; moyses curvat' ē pn' in terrā t adorans ait. Si inueni grām i ospectu tuo dñe: obsecro vt gradiaris nobiscū: ppl's.n. dure cervicis est vt auferas iniquitates nras atq; peccata nostra possideas. Rndit dñs. Ego inibo pactū videntib' cūctis: signa faciam q̄ nūq; visa sūt sup terrā: nec i vllis gentib': vt cernat popul' iste in cui' es medio: opus dñi terribile qđ factur' sum. Observa cūcta q̄ hodie mandauī tibi. Egoipse eijciā añ faciē tuam amorreū t chananeū t etheū: pherezeū quoq; et eueū t iebuseū. Caue ne vnq; cū hitatorib' terre illi' iungas amicitias: que sint tibi i ruinam: sed aras eoz destrue: confringe statuas: lucosq; succide. Noli adorare deum alienum. Dominus zelotes nomen eius: deus est emulator. Ne ineas pactum cū hoīb' illaz regionum: ne cum fornicati fuerint cum dijs suis t adorauerint simulacra eorum: vocet te quispiam vt comedas de imolatis. Nec vxorem de filiabus eoz accipies filijs tuis ne postq; ipse fuerint fornicate: fornicari faciant t filios tuos in deos suos. Deos conflatiles non facies tibi. Solennitatem azimorum custodies. Septem diebus vesceris azimis: sicut precepi tibi in tempore mensis nouor. Mense enim verni tpis egressus ē de egypto. Oē qđ aperit vulvam generis masculini: meū erit. De cunctis animantib' tā de bobus q̄ de ouibus: meum erit. Primogenitū asini redimes oue. Si autem nec precium pro eo dederis: occidetur. Primogenitum filioz tuorum redimes: nec apparebis in conspectu meo vacuus. Sex diebus operaberis: die septimo cessabis arare t metere. Solennitatem hebdomadaz facies tibi: in primitijs frugum messis tue triticee: t solennitatem q̄n redeunte anni tempore cuncta condūtur. Trib' temporib' anni apparebit omne masculinū tuū in ospectu oīpotentis dñi di isrl'. Cūq; eijcero gentes a facie tua t dilatavero terminos tuos: nullus insidiabit terre tue: ascendente te t apparente in ospectu dñi dei tui ter in āno. Nō immolabis sup fermēto sanguinē hostie mee: neq; residebit mane de victimis solennitat' phase. Primitias frugum terre tue offeres in domo dñi dei tui. Non coques hedū in lacte matris sue. Dixitq; dominus ad moysen. Scribe tibi verba hec: q̄bus t tecū t cū isrl' pepigi fedus. Fuit g ibi cū dño moyses quadraginta dies t quadraginta noctes: panem non comedit t aquam non bibit: t scripsit in

tabulis verba fedeꝛ decē. Cūq; discēderet moyses de mōte synai:tenebat duas tabulas lapideas testimonij:z ignorabat q; cornuta esset facies sua ex ꝯsortio sermonis dñi. Videtes aūt aaron z filij isrł cornutā moysi faciē:timuerunt ppe accedere. Vocatiq; ab eo reuersi sūt:tā aarō q; ꝑncipes synagoge. Et postq; locut⁹ ē ad eos:venerūt ad eum etiā oēs filij isrł. Quib⁹ ꝑcepit cuncta q; audierat a dño in mōte synai. Ꝑmpletisq; ꝑmonibus: posuit velamē sup faciē suā. Qui ingressus ad dñm z loq̄ns cū eo:auferebat donec exiret:z tūc loq̄bat ad filios isrł oīa q; sibi fuerāt ꝑcepta. Qui videbāt faciem egredient; moysi cē cornutā:z opiebat ille rursus faciē suā:siq; loq̄bat ad eos. XXXV

Ibit ꝯgregata oī turba filioꝝ isrł:dixit ad eos. Hec sūt q; iussit dñs fieri. Sex diebꝰ faciet; opus. Septimꝰ dies erit vobis sanctus:sabbatū z reqes dñi. Qui fecerit opꝰ in eo:occidet. Nō succendet; ignē in oīb⁹ habitaculis vestris p diē sabbati. Et ait moyses ad oēm cateruā filioꝝ isrł. Iste est sermo quē ꝑcepit dñs dicēe. Seꝑarate apud vos ꝑmitias dño. Oīs voluntarius z pno aīo offerat eas dño. Aurū z argentū z es:hyacinchū z purpurā:coccūq; bis tinctū z byssum:pilos caprarū:pelles arietū rubricatas z hyacinthinas:ligna sethim:z oleū ad luminaria ꝯcinanda:z vt conficiat vnguentū z thymiama suauissimū:lapides onychinos z gēmas ad ornatū suphumeralis z rationalis. Quisq; vīm sapiēs ē: veniat z faciat q̄ dñs ꝑcepit:tabernaculū.s.z tectū eius atq; opimentū ānulos z tabulata cū vectib⁹:paxillos z bases:archā z vectes:ꝓpitiatoriū:z velū q̄ āte illud oppandit:mensā cū vectib⁹ z vasis z ꝓpositionis panib⁹:cādelabrū ad luminaria sustenanda. vasa illius z lucernas z oleū ad nutrimēta ignis altare thymiamatis z vectes z oleū vnctiōis z thymiāma ex aromatib⁹:tentoriū ad ostiū tabernaculi:altare holocausti z craticulā eiꝰ eneā cū vectib⁹ z vasis suis:labrū z bases eius:coꝛtinas atrij cum colūnis z basibus:tēctoriū in fozib⁹ vestibuli: paxillos tabernaculi atrij cū funiculis suis: vestimenta quoꝝ vsus est i ministerio sanctuarij:vestes aarō pōtificis:ac filioꝝ eius vt sacerdotio fūgant mihi. Egressaq; oīs multitudo filiozum isrł de ꝯspectu moysi:obtulerūt mēte ꝓmptissima atq; deuota ꝑmitias dño:ad faciēdū opꝰ tabernaculi testimōij. Quicqd ad cultū z ad vestes sāctas necessarium erat:viri cū mulierib⁹ ꝓbuerūt:armillas z iaures: ānulos z dextralia. Oē vas aureū in donaria dñi sepatū ē. Qi qs habebat aurū hyacīthū z purpurā coccūq; bis tinctū:byssū z pilos caprarum:pelles arietum rubricatas z hyacinthinas: argēti z auri eriscq; metalla obtulerūt dño:lignaq; sethim in varios vsus. Sed z mulieres docte q̄ venerāt dederūt hyacinthū purpurā ac vermiculū ac byssus z pilos caprarū:sponte ꝓpria cūcta tribuētes. Principes vero obtulerūt lapides onychinos: z gemmas ad superhumerale z rationale: aromataq; z oleū ad luminaria ꝯcinanda z ad ꝓparandū vnguentū ac thymiama odoris suauissimi cōponendū. Omnes viri z mulieres mente deuota obtulerūt donaria vt fierent opera q̄ iusserat dñs p manum moysi. Cuncti filij isrł voluntaria dño dedicauerūt. Dixitq; moyses ad filios isrł. Ecce vocauit dñs ex noīe beseleel filium buri:filij hur de tribu iuda:ꝛplenitq; eū spū dei:sapientia z intelligētia z scientia z oī doctrina:ad excogitandū z faciēdū opus i auro z argēto z ere z ferro:sculpēdisq; lapidibus z opere carpētario. Quicqd fabre ad inueniri pōt:dedit i corde eiꝰ. Oholiab quoq; filiū achisamech de tribu dan ābos eruditit sapiētia: vt faciant opera abiectarij polymitarij ac plumarij de hyacintho z purpura:coccoq; bis tincto z byssō:z texāt oīa:ac noua queq; reperiāt. XXXVI

Fecit ergo beseleel z oholiab z oīs vir sapiens:quibus dedit dñs sapientiam z intellectum vt scirent fabre opari que in vsu sanctuarij necessaria sunt:z q̄ ꝑcepit dñs. Vocq; vocasset eos moyses z oēm eruditū virum cui dederat dñs sapientiā:z q; sponte sua obtulerāt se ad faciendū opus tradidit eis oīa donaria filioꝝ isrł. Qui cū istarent opi quotidie:mane vota pplus offerebat. Unde artifices venire ꝯpulsi:dixerūt moysi. Plus offert populus q̄ necessarium est. Iussit ergo moyses ꝑconis voce cantari. Nec vir nec mulier quicq; offerat vltra in opere sanctuarij. Sicq; cessatū est a muneribus offerēdis:eo q; oblata sufficerent z supabundarent. Feceruntq; oēs corde sapiētes ad explendū opus tabernaculi: coꝛtinas decem de byssō retoꝛta z hyacitho z purpura:coccoq; bis tincto:ope vario:z arte polymita. Quaꝝ vna habebat in longitudine vigintiocto cubitos: z in latitudine quatuoꝛ. Una mensura erat omniū coꝛtinaꝝ. Coniunxitq; coꝛtinas quinq; alterā alteri:z alias quinq; sibi inuicem copulauit. Fecit z ansas hyacinthinas in oꝛa coꝛtine vnius ex vtroq; latere:z in oꝛa coꝛtine alterius similiē:vt contra se inuicem venirent anse:z mutuo iungerent. Unde z quinquaginta fudit circulos aureos:qui mozderent coꝛtinaꝝ ansas:z fieret vnuꝫ tabernaculū. Fecit z saga vndecim de pilis caprarum: ad operiendum tectum tabernaculi. Unum sagum in longitudine habebat cubitos triginta:z in latitudine cubitos quatuoꝛ. Vnius mensure erūt omnia saga. Quoꝛum quinq; iunxit seoꝛsum:z sex alia separatim. Fecitq; ansas quinquaginta in oꝛa sagi vnius z quinquaginta in oꝛa sagi alterius vt sibi inuicez iungerent:z fibulas eneas qnquagīta qbus necteret tectū:vt vnum palliū ex oībus sagis fieret. Fecit z opertoriū tabernaculi de pellibus arietū rubꝛicatis:aliudq; desup velamē de pellibus hyacinthinis. Fecit z tabulas tabernaculi de lignis sethim stantes. Decem cubitoꝝ erat longitudo tabule vnius z vnum ac semis cubitum latitudo retinebat. Bine incastrature erant per singulas tabulas: vt altera alteri iungerēt. Sic fecit in oībus taberna-

culi tabulis. Et ḡbus viginti ad plagā meridianaz erāt ꝯ austrū: cū quadraginta basib⁹ argēteis. Due bases sub vna tabula ponebant ex vtraqz ꝑte anguloꝝ: vbi ī castrature laterū ī angulis terminat. Ad plagā qz tabernaculi q̄ respicit ad aquilonē fecit viginti tabulas cū quadragīta basib⁹ argēteis: duas bases p̄ singulas tabulas. Ad ꝯtra occidentem vero. i. ad eā partē tabernaculi q̄ mare respicit: fecē sex tabulas: z duas alias p̄ singulos angulos tabernaculi retro q̄ iuncte erāt a deoꝛsū vsqz surſū: z in vnā cōpagē pariter ferebant. Ita fecit ex vtraqz ꝑte per angulos: vt octo eēnt simł tabule z haberēt bases argēteas sexdecī: binas. ſ. bases sub singulis tabulis. Fecit z vectes de lignis setbiz gnqz ad cōtinendas tabulas vnius lateꝛ tabernaculi: z gnqz alios ad alterius lateris coaptādas tabulas: z extra hos: gnqz alios vectes ad: occidentalē plagam tabernaculi ꝯ mare. Fecit qz vectē aliū g̃ p̄ medias tabulas ab angulo vsqz ad angulū peruenīret. Ipsa aūt tabulata deaurauit: fusis basib⁹ eaz argēteis. Et circulos coz fecit aureos: p̄ quos vectes induci possent quos z ipsos laminis aureis opuit. Fecit z velū de byacintho z purpura: vermiculo ac byſſo retoꝛta ope polymitario: variū atqz distictū: z q̄tuoꝛ colūnas de lignis setbim q̄s cū capitibus deaurauit: fusis basib⁹ eaz argēteis. Fecit z tē toꝛiū in introitu tabernaculi ex byacintho purpura vermiculo byſſoqz retoꝛta opere plumarij: z columnas gnqz cū capitib⁹ suis quas opuit auro: basesqz eaz fudit eneas q̄s z opuit auro. XXXVII

Fecit aūt beſeleel z archā de lignis setbim būtem duos z semis cubitos in longitudine: z cubitū ac semissē in latitudine: altitudo qz vnius cubiꝛ fuit z dimidij: vestiuitqz eā auro purissimo ītus z foꝛs. Et fecē illi cozonā aureā p̄ gyrū ꝓflans q̄tuoꝛ ānulos aureos p̄ q̄tuoꝛ āgulos ei⁹: duos ānulos in latere vno: z duos ī altero. Vectes qz fecit de lignis setbim quos vestiuit auro z quos misit in annulos q̄ erāt in laterib⁹ arche ad poꝛtandū eā: fecit z ꝓpitiatoꝛiū. i. oꝛaculū de auro mūdissimo duoꝝ cubitoꝝ z dimidij in longitudine: z cubiti ac semis in latitudine. Duos etiā cherubī ex auro ductili quos posuit ex vtraqz parte p̄ z cherub alterum in sūmitate vnius partis os cherubin in singulis sūmitatib⁹ p̄opitiatoꝛij: extendētes alas z tegētes ꝓpitiatoꝛiū: seqz mutuo in longitudine duoꝝ cubitoꝝ: z in latitudine vni⁹ cubiti q̄ habebat in altitudine cubitū ac semissez. Circūdeditqz eā auro mūdissimo: z fecit illi labiū aureū p̄ gyrū: ipsiqz labio cozonā aureā interrasilem q̄tuoꝛ digitoꝝ: z sup eandem alterā cozonam aureā. Fudit z q̄tuoꝛ circulos aureos: quos posuit in q̄tuoꝛ angulis per singłos pedes mēse ꝯtra cozonā: misitqz in eos vectes vt possit mensa poꝛtari. ipsos quoqz vectes fecit de lignis setbim: z circūdedit eos auro. Et vasa ad diuersos vsus mense: acetabula: phialas z cyathos z thuribula ex auro puro: in ḡbus offerenda sūt libamina. Fecit z candelabꝛū ductile de auro mūdissimo. De cui⁹ vecte calami: cyphi: sperulęqz ac lilia p̄cedebant sex in vtroqz latere. Tres calami ex parte vna: z tres ex altera. Tres cyphi ī nucis modū p̄ calamos singulos: sperulęqz simł z lilia: z tres cyphi instar nucis in calamo altero: sperulęqz simul z lilia. Equū erat opus sex calamoꝝ q̄ p̄cedebāt de stipite candelabꝛi. In ipso aūt vecte erāt quatuoꝛ cyphi in nucis modū sperulęqz par singulos z lilia: z sperule sub duob⁹ calamis p̄ loca tria: q̄ simul sex fiūt calami p̄cedentes de vecte vno. Et sperule igit̄ z calami ex ipso erāt: vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecē z lucernas septē cū emūctoꝛijs suis: z vasa vbi ea que emuncta sūt extinguant̄ de auro mundissimo. Talentū auri appendebat cādelabꝛū cū oib⁹ vasis suis. Fecit z altare thymiamatis de lignis setbim p̄ quadrū singulos habēs cubitos: z in altitudine duos: e cui⁹ angulis p̄cedebāt coznua: vestiuitqz illud auro purissimo cū craticula ac parietibus z coznib⁹. Fecitqz ei cozonā aureolā p̄ gyrū: z duos ānulos aureos sub cozona p̄ singula latera vt mittantur in eos vectes z possit altare poꝛtari. Ipsos aūt vectes fecit de lignis setbim: z operuit laminis aureis. Cōposuit z oleū ad sanctificatiōis vnguentuz: z thymiamata de aromatib⁹ mūdissimis opere pigmentarij. XXXVIII

Fecit z altare holocausti de lignis setbim gnqz cubitoꝝ per q̄drū: z trium in altitudine: cuius coznua de angulis p̄cedebāt: opuitqz illud laminis eneis. Et ī vsus eius parauit ex ere vasa diuersa: lebetes: foꝛcipes: fuscinulas: vncinos: z ignium receptacula. Craticulāqz eius ī modū retis fecit eneā: z subter eā in altaris medio arulam fusis q̄tuoꝛ ānulis p̄ totidē retiaculi sūmitates: ad īmittendos vectes ad poꝛtandū. Quos z ipsos fecit de lignis setbim z operuit laminis eneis: īduxitqz ī circulos q̄ in laterib⁹ altaꝛis eminebāt. Ipsum autem altare non erat solidum sed cauum ex tabulatis: z intus vacuum. Fecit z labꝛum eneum cum basi sua de speculis mulieꝛum: que excubabant in ostio tabernaculi. Fecit z atrium in cui⁹ australi plaga erant tentoꝛia de byſſo retoꝛta cubitoꝝ centuz: colūne enee viginti cum basibus suis: capita columnarum z tota operis celatura argentea. Eque ad septentrionalem plagam: tentoꝛia columne baseſqz z capita columnarum eiusdem mēsure z operis ac metalli erant. In ea vero plaga q̄ ad occidentem respicit: fuerunt tentoꝛia cubitoꝝ quinquaginta: columne decem cum basibus suis enee: z capita columnarum z tota operis celatura argentea. Poꝛro contra oꝛientem quinqnaginta cubitoꝝ parauit tentoꝛia: e quibus quindecim cubitos columnarū trium cum basibus suis vnū tenebat latus: z in parte altera: qz inter vtraqz ītroitum tabernaculi fecit: quindecim eque cubitoꝝ erant tentoꝛia columneqz tres z bases totidem.

Cuncta atrij tẽtozia byssus retozta texuerat. Ba/
ses colũnaꝝ fuere enee: capita aũt eaꝝ cũ cunct' ce
laturis suis argẽtea: sed ⁊ ipsas colũnas atrij vesti
uit argẽto. Et in itroitu eiꝰ opꝰ plumario fecit ten/
toziũ ex hyacintho purpura: vermiculo ac byssо
retozta: qõ habebat viginti cubitos in lõgitudine:
altitudo vo gnqꝝ cubitoꝝ erat: iuxta mensurã quã
cũcta atrij tẽtozia habebãt. Colũne autẽ i igressu
fuere q̃tuoꝝ cũ basibꝰ eneis: capitaqꝝ eaꝝ ⁊ celatu
re argẽtee. Paxillos q̃s tabernaculi ⁊ atrij p gyrũ
fecit eneos. Hec sũt ĩstrumenta tabernaculi testi/
monij q̃ enumerata sunt iuxta p̃ceptũ moysi in ce
rimonijs leuitaꝝ per manũ ithamar filij aaron sa/
cerdotis: q̃ beseleel filius huri filij hur de tribu iu
da: dño per moysen iubente cõpleuerat iuncto si/
bi socio ooliab filio achisamech de tribu dan: qui
⁊ ipse artifex lignoꝝ egregius fuit: ⁊ polymitarius
atqꝝ plumarius ex hyacintho: purpura: vermicu/
lo ⁊ byssо. De ãurũ qõ expẽsũ est in opere sãctua
rij: ⁊ qõ oblatũ ẽ in donarijs: viginti ⁊ nouẽ talen/
toꝝ fuit: ⁊ septingentoꝝ triginta sicloꝝ: ad mensu/
rã sãctuarij. Oblatũ ẽ aũt ab his qui trãsierũt ad
numerũ a viginti ãnis ⁊ supra: de sexcẽtis tribꝰ mi
libus ⁊ gngentis gnquaginta armatoꝝ. Fuerũt p̃
terea centũ talẽta argenti: e quibus ꝯflate sũt ba/
ses sãctuarij: ⁊ itroitus vbi velũ pendet. Centũ ba
ses facte sũt de talẽtis centũ singulis talentis p ba/
ses singulas supputatis. De mille aũt septingentis
⁊ septuagintagnqꝝ siclis fecit capita colũnaꝝ quas
⁊ ipsas vestiuit argento. Eris q̃s oblata sunt talen
ta septuagitaduo milia: ⁊ q̃dringenti supra sicli: ex
quibus fuse sũt bases i introitu tabernaculi testi/
monij: ⁊ altare eneũ cũ craticula sua: omniaqꝝ va/
sa que ad vsũ eius pertinẽt: ⁊ bases atrij tam in cir
cuitu q̃s in ingressu eius: ⁊ paxilli tabernaculi atqꝝ
atrij per gyrum.

XXXIX

De hyacintho vero ⁊ purpura vermiculo
ac byssо fecit vestes q̃bus ĩduer̃et aarõ
q̃ ministrabat in sãctis sicut p̃cepit dñs
moysi. Fecit igit̃ suphũerale de auro hyacintho
⁊ purpura coccoqꝝ bis tincto ⁊ byssо retozta: ope/
re polymitario. Inciditqꝝ bracteas aureas: ⁊ exte
nuauit in fila vt possent tozqueri cũ p̃cioꝝ colozũ
sub tegimine: duasq̃ ozas sibi inuicẽ copulatas in
vtroqꝝ latere sũmitatũ: ⁊ baltheũ ex eisdẽ colozi/
bus: sicut p̃ceperat dñs moysi. Parauit ⁊ duos la
pides onychinos astrictos ⁊ inclusos auro: ⁊ scul
ptos arte gẽmaria nõibus filioꝝ isr̃l. Sex noĩa in
lapide vno: ⁊ sex in altero: iuxta ozdinẽ natiuitat
eoꝝ. Posuitqꝝ eos in lateribus suphũeralis in mo
nimentũ filioꝝ isr̃l: sicut p̃ceperat dñs moysi. Fe/
cit ⁊ rationale opꝰ polymito iuxta opus suphume
ralis: ex auro: hyacintho: purpura: coccoqꝝ bis tin
cto ⁊ byssо retozta q̃drangulũ duplex: mẽsure pal
mi: ⁊ posuit in eo gẽmaꝝ ozdines q̃tuoꝝ. In p̃mo
versu erat sardius: thopaçius: smaragdus. In secũ
do: carbũculus: sapphyrus iaspis. In tertio: liguriꝰ
achates: ametbistus. In q̃rto chrysolithus onychi
nus ⁊ berillus: circũdati ⁊ ĩclusi auro p ozdines su
os. Ipsiq̃ lapides duodeci sculpti erãt nõibꝰ duo
deci tribuũ isr̃l: singuli p noĩa singuloꝝ. Fecerunt
in rationali ⁊ cathenulas sibi inuicẽ cohẽrẽtes de
auro purissimo ⁊ duos vncinos: totidẽq̃ ãnulos
aureos. Posuerunt in vtroqꝝ latere
rationalis ex q̃bus penderent due cathene auree
q̃s iseruerunt vncinis q in suphumeralis angulis
eminebãt. Hec ⁊ añ ⁊ retro ita cõueniebãt sibi vt
suphũerale ⁊ rationale mutuo necterentur: stricta
ad baltheũ ⁊ ãnulis fortius copulata: quos iunge
bat vitta hyacinthina ne laxa fluerẽt ⁊ a se inuicẽ
mouerent: sicut p̃cepit dñs moysi. Fecerũt q̃s tu/
nicã suphumeralis totã hyacinthinã: ⁊ capitiũ i su
periori parte ꝺ mediũ ozaꝝ p gyrũ capitij textilẽ:
deozsũ aũt ad pedes malapunica ex hyacintho:
purpura vermiculo ac byssо retozta: ⁊ tintinabu/
la de auro purissimo: q̃ posuerũt inter malograna
ta in extrema parte tunice p gyrũ: tintinabulũ aũt
aureũ ⁊ malũ punicũ: q̃bus ornatus incedebat põ
tifex q̃ ministerio fũgebat: sicut p̃cepit dñs moy
si. Fecerũt ⁊ tunicas byssinas opere textili aaron
⁊ filijs eius: ⁊ mitras cũ cozonulis suis ex byssо: se
minalia quoqꝝ linea byssina: cingulũ vero ꝺ byssо
retozta: hyacintho purpura ac vermiculo distin
ctũ arte plumaria sicut p̃ceperat dñs moysi. Fece
runt ⁊ laminã sacre venerationis de auro purissi
mo: scripserũtqꝝ in ea opere gẽmario sanctũ dñi: ⁊
strinxerũt eã cum mitra vitta hyacinthina: sicut p̃
ceperat dñs moysi. Perfectũ est igit̃ oẽ opus ta/
bernaculi ⁊ tecti testimonij. Fecerũtqꝝ filij isr̃l cun
cta q̃ preceperat dñs moysi: ⁊ obtulerũt tabernacu
lũ ⁊ tectũ: ⁊ vniuersã supellectilez: annulos: tabu/
las: vectes: colũnas ac bases: opertoziũ de pellibꝰ
arietũ rubzicatis: ⁊ aliud operimentũ de hyacin/
thinis pellibus: velũ: archã: vectes, ppitiatoziuꝫ:
mensã cũ vasis suis: ⁊ ꝓpositionis panibꝰ: candela
brũ: lucernas: ⁊ vtensilia eaꝝ cũ oleo: altare aureũ
⁊ vnguentũ ⁊ thymiama ex aromatibꝰ: ⁊ tentoziũ
i itroitu tabernaculi: altare eneũ: retiaculũ: vectes
⁊ vasa eius omnia: labzũ cum basi sua: tẽtozia atrij
⁊ columnas cum basibus suis: tentozium in introi
tu atrij: funiculosq̃ illius ⁊ paxillos. Vbi hibit ex va/
sis defuit que in ministerium tabernaculi: ⁊ in te/
ctum federis iussa sunt fieri. Vestes quoqꝝ q̃bus
sacerdotes vtuntur in sanctuario: aaron. ſ. ⁊ filij eiꝰ
obtulerunt filij israbel: sicut pzeceperat dominus.
Que postq̃ moyses cuncta vidit comple ta bene/
dixit eis.

XL

Locutusq̃ ẽ dñs ad moysen dicens. Die
se p̃mo p̃ma die mẽsis: eriges tabernacu
lũ testimonij: ⁊ pones in eo archã: demit/
tesq̃ añ illã velũ: ⁊ illata mẽsa pones sup eã q̃ rite
p̃cepta sunt. Candelabzũ stabit cũ lucernis suis: ⁊
altare aureũ in q̃ adoleẽ incensũ: cozã archa testi/
monij. Tentoziuꝫ in introitu tabernaculi testimo/
nij pones ⁊ ante illud altare holocausti. Labzum
inter altare ⁊ tabernaculum: quod iplebis aqua.

circūdabisq; atriū tentorijs z ingressum ei⁹. Et assūpto vnctionis oleo vnges tabernaculū cū vasis suis vt scificent altare holocausti z oīa vasa ei⁹: labrum cū basi sua. Omnia vnctionis oleo cōsecrabis vt sint sancta sanctoꝝ. Applicabisq; aaron z filios eius ad fores tabernaculi testimonij: z lotos aqua indues sanctis vestibus vt ministrent mihi: z vnctio eoꝝ in sacerdotiū sempiternuꝫ pficiat. Fecitq; moyses oīa que pcepat dñs. Igit mense primo anni secūdi: prima die mēsis collocatus est tabernaculū. Erexitq; moyses illud z posuit tabulas: ac bases z vectes: statuitq; colūnas z expādit tectū super tabernaculū: imposito desuper operimento sicut dñs imperauerat. Posuit z testimonium in archa: subditis infra vectibus: z oraculū desuper. Cūq; intulisset archam ī tabernaculū testimonij: appendit añ eam velum vt expleret dñi iussionem. Posuit z mensā in tabernaculo testimonij ad plagā septētrionalē extra velū: ordinatis coraz ppositionis panib⁹: sicut pcepat dñs moysi. Posuit z cādelabꝝ in tabernaculo testimonij e regione mēse in pte australi: locatis per ordinē lucernis iuxta pceptū dñi. Posuit z altare aureū sub tecto testimonij ō velum: z adoleuit sup eo incēsū aromatum: sicut iusserat dñs moysi. Posuit z tentorium in introitu tabernaculi testimonij: z altare holocausti in vestibulo testimonij: offerens in eo holocaustū z sacrificia vt dñs imperauerat. Labrum quoq; statuit inē tabernaculū testimonij z altare ī plēs illud aq̄: lauerūtq; ī eo moyses z aaron ac filij eius manus suas z pedes cū ingrederent tectū feris: et accederēt ad altare: sicut pcepat dñs moysi. Erexit z atriū p gyrū tabernaculi z altaris: ducto in introitu ei⁹ tentorio. Postq; oīa pfecta sūt: opuit nubes tabernaculū testimonij: z glia dñi impleuit illud. Nec poterat moyses ingredi tectū federis nube opiente oīa: z maiestate dñi coruscante: qz cuncta nubes operat. Si qñ nubes tabernaculū deserebat: pficiscebāt filij isrl p turmas suas. Si pendebat desup: manebāt in eodē loco. Nubes quippe domini incubabat per diē tabernaculo: z ignis in nocte videntibus cunctis populis israhel per cūctas mansiones suas.

Explicit liber exodi. Incipit vaiecra. i. liber Leuiticus. Capitulum. I

VOcauit autem moysen: z locut⁹ est ei dñs de tabernaculo testimonij dicēs. Loq̄re filijs isrl: z dices ad eos. Hō q̄ obtulerit ex vobis hostiā dño ō pecorib⁹. i. de bobus z ouib⁹ offeretis victimas: si holocaustū fuerit eius oblatio ac de armēto: masculū imaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonij ad placandū sibi dñm. Ponetq; super caput hostie man⁹ z acceptabilis erit: atq; in expiationē eius pficiēs. Immolabitq; vitulū coraz dño: z offerent filij aaron sacerdotes sanguinē eius: fundētes p altaris circuitū: qō est ante ostiū tabernaculi. Detractaq; pelle hostie: artus in frustra cōcident: z subijcient in altari ignē. strue lignoꝝ añ ꝓposita: z mēbra q̄ sūt cesa desup ordinātes: caput videlicet z cuncta q̄ adherēt iecori: interaneis z pedib⁹ lotis aq̄: adolebitq; ea sacerdos sup altare in holocaustū z suauē odorē dño. Quod si ō pecorib⁹ oblatio est: de ouib⁹ siue de capris holocaustū: agnū anniculū z absq; macula offeret: imolabitq; ad latus altaris qō respicit ad aquilonē coram dño. Sanguinē vero illi⁹ fundēt sup altare filij aaron p circuitū: diuidētq; mēbra: caput z oīa q̄ adherent iecori: ponent sup ligna q̄bus subijcendus ē ignis. Intestina vo z pedes lauabūt aqua z oblata oīa adolebit sacerdos sup altare in holocaustū z odorē suauissimū dño. Si aūt de auibus holocausti oblatio fuerit dño: de turturib⁹ z pullis colūbe: offeret ea sacerdos ad altare: z retorto ad collū capite: ac rupto vulneris loco: decurrere faciet sanguinē sup crepidinē altar⁹: vesiculā vero gutturis z plumas proiciet ꝓpe altare ad orientalē plagā: in loco ī quo cineres effūdi solent. Cōfringetq; ascellas ei⁹: z nō secabit: neq; ferro diuideteā: z adolebit sup altrare lignis igne suppositō. Holocaustū est z oblatio suauissimi odoris dño. II

ANima cū obtulerit oblationem sacrificij dño: similа erit eius oblatio. Fundetq; sup eam oleū: z ponet thus ac deferet ad filios aaron sacerdotis. Quoꝝ vnus tollet pugillum plenū simile z olei ac totū thus: z ponet memoriale sup altare in odorē suauissimū dño. Hō aūt reliquū fuerit de sacrificio: erit aaron z filioꝝ eius sanctū sanctoꝝ de oblationib⁹ dño. Cū aūt obtulerit sacrificiū coctū in clibano de simila: panes. s. absq; fermēto ꝓspersos oleo: z lagana azyma oleo lita si oblatio tua fuerit de sartagine simile ꝓsperse oleo z absq; fermento: diuides eā minutatī: z fundes super eam oleū. Si aūt de craticula fuerit sacrificiū: eque simila oleo ꝓspergetur: quā offerens domino trades manibus sacerdotis. Qui cū obtulerit eam tollet memoriale de sacrificio: z adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. Quicquid aūt reliquū est: erit aaron z filioꝝ eius sanctū sanctoꝝ de oblationib⁹ dñi. Nūs oblatio q̄ offert dño absq; fermēto fiet: nec gcq̄ fermēti ac mellis adolebit in sacrificio dñi. Primitias tñ eoꝝ offerent ac munera: super altare vero nō ponēt in odorē suauitat⁹. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies: nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione offeres sal. Si aūt obtuleris munus primitiaꝝ frugū tuaꝝ dño: de spicis adhuc virentibus: torrebis eas igni: z confringes in morē farris: z sic offeres primitias tuas dño: fundens super ea oleuz z thus ponens: qz oblatio dñi est de qua adolebit sacerdos in memoriam muneris: partem farris fracti: z olei ac totum thus. III

Quod si hostia pacificoꝝ fuerit eius oblatio: & de bobus voluerit offerre marē siue femināꝫ: immaculata offeret coram dño: Ponetq; manū super caput victime sue: & immolabit in introitu tabernaculi testimonij. Fundētq; filij aaron sacerdotis sanguinē p altar circuitū: & offerent de hostia pacificoꝝ in oblatiōez dño adipē q operit vitalia: & qcquid pinguedinis ē intrinsecꝰ duos renes cū adipe q̄ tegunt ilia: & reticulū iecoris cū renūculis: adolebūtq; ea sup altare in holocaustū lignis igne suppositō in oblationē suauissimi odoris dño. Si vero de ouibꝰ fuerit eius oblatio & pacificoꝝ hostia: siue masculū obtulerit siue femināꝫ: immaculata erūt oīa. Si agnū obtulerit coram dño: ponet manū suā sup caput victime sue: & immolabit in vestibulo tabernaculi testimonij. Fundentq; filij aaron sanguinē eius p circuitū altaris: & offerēt de pacificoꝝ hostia sacrificiū dño: adipē & caudā totā cū renibꝰ: & pinguedinē q̄ operit ventrē atq; vniuersa vitalia: & vtrūq; renunculū cum adipe q ē iuxta ilia: reticulūq; iecoris cū renunculis: & adolebit ea sacerdos sup altare in pabulum ignis & oblatiōis dñi. Si capra fuerit eiꝰ oblatio & obtulerit eā dño: ponet manū suā sup caput eius: immolabitq; eā in introitu tabernaculi testimōij et fundēt filij aaron sanguinē eiꝰ p altaris circuitum: tollentq; ex ea i pastū ignis dñici adipē q operit vētrē & q tegit vniuersa vitalia: duos renunculos cū reticulo qō ē sup eos iuxta ilia: & aruinā iecoris cū renunculis: adolebitq; ea sup altare sacerdos i alimoniā ignis & suauissimi odoris. Oīs adeps: dñi erit iure perpetuo in generationibus & cunctis habitaculis vestris: nec sanguinē: nec adipē omnino comedetis.

IIII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loq̄re filijs isrl. Alia q̄ peccauerit p ignozantiā: & de vniuersis mādatꝭ dñi q̄ pcepit vt nō fierent: quippiā fecerit: si sacerdos q vnctus est peccauerit delinq̄re faciēs populum: offeret p pctō suo vitulū immaculatū dño. Et adducet illū ad ostium tabernaculi testimonij coram dño: ponetq; manū sup caput eius: & immolabit eū dño. Hauriet q̄q; de sanguine vituli: & ferens illū in tabernaculū testimonij. Tūq; intinxerit digitū in sanguinē: aspergeteū septies coram dño: ꝺ velū sanctuarij. Ponetq; ō eodē sanguine sup cornua altaris thymiamatis gratissimi dño: qō est in tabernaculo testimonij. Oēz aūt reliquū sanguinē fundet in basim altaris holocausti in introitu tabernaculi. Et adipē vituli offeret p pctō: tā eū q vitalia opit q̄z oīa q̄ intrinsecꝰ sūt: duos renūculos & reticulū qō est supra eos iuxta ilia: & adipē iecoris cū renūculis: sicut offert de vitulo hostie pacificoꝝ: & adolebit ea sup altare holocausti. Pellē vero & oēs carnes cū capite & pedibus & intestinis & fimo & reliquo corpore: efferet extra castra in locū mundū vbi cineres effundi solēt & icendet ea sup lignoꝝ struem q̄ in loco effusoꝝ cinerū cremabunt. Ꝙz si oīs turba filioꝝ isrl ignorauerit & p iperitiā fecerit qō ꝺ mandatū dñi est: & postea itellexerit pctm̄ suū: offeret p pctō suo vitulum. Adducetq; eū ad ostiū tabernaculi: & ponent seniores ppli manus super caput eius coram dño. Immolatoq; vitulo in ꝓspectu dñi: inferet sacerdos qui vnctus est de sanguine eius in tabernaculum testimonij tincto digito aspergens septies cōtra velū. Ponetq; de eodē sanguine in cornibꝰ altaris: qō est coram dño in tabernaculo testimōij. Reliquū aūt sanguinem fundet iuxta basim altaris holocausti oꝝ: qō est in ostio tabernaculi testimonij. Oēmq; eiꝰ adipem tollet & adolebit super altare sic faciens & ō hoc vitulo quomodo fecit & pus: & rogante p eis sacerdote ꝓpitius erit eis dominꝰ. Ipsū aūt vitulū efferet extra castra atq; cōburet sicut & pozem vitulū qz est p pctō multitudinis. Si peccauerit pnceps & fecerit vnū e pluribus p ignozantiā qō dñi lege ꝓhibēt: & postea itellexerit pctm̄ suū: offeret hostiā cozā dño ircū de capzis immaculatū: ponetq; manū suā super caput eius. Tūq; immolauerit eū in loco vbi solet mactari holocaustū cozā dño: qz p pctō ē: tīget sacerdos digitū i sanguīe hostie p pctō tāgēs cozna altaris holocausti & reliquū fūdēs ad basim eiꝰ: adipē ꝺo adolebit supza: sic in victimis pacificoꝝ fieri solet. Rogabitq; p eo sacerdos & p pctō eiꝰ & dimittet ei. Oz si peccauerit aīa p ignozātiā ō pplo ēre, vt faciat q̄cq̄ de his q̄ dñi lege ꝓhibēt atq; delinquat & cognouerit pctm̄ suū: offeret capzā immaculatam: ponetq; manꝰ sup caput hostie q̄ p pctō ē: & immolabit eā in loco holocausti. Tolletq; sacerdos de sāguine i digito suo: & tāgens cozna altaris holocausti reliquū fūdet ad basim eiꝰ. Oēm aūt adipē auferēs sicut auferri solet de victimis pacificoꝝ adolebit sup altare in odozē suauitatis dño: rogabitq; p eo & dimittet ei. Si aūt de pecozibus obtulerit victimā p pctō: ouē. s. immaculatā: ponet manū sup caput eiꝰ: & immolabit eam in loco vbi solēt cedi holocaustozum hostie. Sumetq; sacerdos de sāguine eius digito suo: & tangens cozna altaris holocausti: reliquum fundet ad basim eius. Omnem quoq; adipem auferens: sicut auferri solet adeps arietis qui immolatur pro pacificis: cremabit super altare incensum domini: rogabitq; pro eo & p peccato eius & dimittetur ei.

V

Si peccauerit aīa & audierit vocē iurantis testisq; fuerit q̄ ipse vidit: aut ꝓscius ē: nisi indicauerit: portabit iniquitatē suaz. Aīa q̄ tetigerit aliqd immundū: siue qō occisū a bestia est aut per se mortuū aut qōlibet aliud reptile: & oblita fuerit immunditie sue rea est & deliquit: & si tetigerit quicq̄z de immunditia hominis iuxta oēm impuritatem q̄ pollui solet: oblitaq; cognouerit postea: subiacebit ōlicto. Aīa q̄ iurauerit: & ptulerit labijs suis vt vel male qd faceret: vel bene & non fecerit & id ipsum iuramento & sermone firmauerit: oblitaq; postea itellexerit delictū suum: agat penitentiam pro peccato: & offerat de gregibus agnā siue

capzā:ozabitqz p ea sacerdos z p pctis eiꝰ. Sināt nō potuerit offerre pecꝰ:offerat duos turtures vel duos pullos colūbarꝝ dño:vnū p pctō: z altꝝ ī holocaustū:dabitqz eos sacerdoti. Qui p̄mū offerēs p pctō:retozquebit caput eiꝰ ad pēnulas:ita vt collo adhereat:z nō penit⁹ abzūpat:z aspget ō sāguīe eiꝰ parietē altarꝭ. Quicqd aūt reliquū fuerit faciet distillare ad fūdamentū eiꝰ:qz p pctō ē. Altex vo ī holocaustū adolebit vt fieri solet: rogabitqz p eo sacerdos z p pctō eiꝰ z dimittet ei. Oz si nō quiuerit manꝰ eiꝰ duos offerre turtures aut duos pullos columbarꝝ:offeret p pctō suo simile ptez ephi de cimam. Nō mittet in eā oleū nec thuꝛ/ aliqd īponet:qz p pctō est:tradetqz eā sacerdoti q plenum ex ea pugillū hauriens cremabit sup altare ī monimētū eiꝰ q obtulerit:rogans p illo z expiās:reliquaz vo ptem ipe habebit ī munere. Locutusqz ē dñs ad moysen dicēs. Aīa si p̄uaricās cerimonias p errozē ī his q̄ dño sūt scificata peccauerit offeret p delicto suo arietē imaculatū de gregibꝰ: quem pōt duobꝰ siclis iuxta pōdꝰ scūarij: ipmqz qō itulit dāni restituet: z qntaz ptē ponet supza tradēs sacerdoti q rogabit p eo offerens arietē:z dimittet ei. Aīa q̄ peccauerit p ignōrātiā: feceritqz vnū ex his q̄ dñi lege,phibentur z pcti rea itellexerit inig tatē suā offeret arietem imaculatuz de gregibꝰ sacerdoti iuxt mensurā estimationēqz pctī:q ozabit p eo:qa nesciēs fecerit:z dimittet ei: qa p errozē deliquit in dñz.

VI

Locutusqz est dñs ad moysen dicēs. Aīa que peccauerit:z cōtēpto domīo negauerit p̄imo suo depositum quod fidei eius cretū fuerat:vel vi aliqd extoꝛserit:aut calumniā fecerit:siue rem p̄ditam inuenerit: z ifficians īsup peierauerit:z quolibet aliud ex pluribꝰ fecerit ī q bus solēt peccare hoīes:cōuicta delicti reddet oīa ptē dño cui dānū itulerat. Pro pctō aūt suo offerti arietē imaculatū de grege:z dabit eū sacerdo p eo cozā dño:z dimittet illi p singulis q̄ faciēdo cipe aaron z filijs eiꝰ. Hec ē lex holocausti. Crema bit ī altari tota nocte vsqz mane. Ignis ex eodez altari erit. Uestiet tunica sacerdos z feminalibus lineis:tolletqz cineres quos vozans ignis exussit z ponens iuxt altare spoliabit pozibꝰ vestimentis: indutusqz alijs offerz eos extra castra:z ī loco mūdissimo:vsqz ad fauillā cōsūmi faciet. Ignis aūt ī altari sēper ardebit quē nutriet sacerdos: subijciēs ligna mane p singulos dies: z īposito holocausto desup:adipes adolebit pacificoꝝ. Ignis ē iste perpetuus:q nunqz deficiet in altari. Hec ē lex sacrificij z libamentoꝝ q̄ offerent filij aaron cozā dño z coram altari. Tollet sacerdos pugillū simile q̄ p/ sa ē oleo:z totū thus qō sup simila est: adolebitqz illud in altari:ī monimētū odoris suauissimi dño. Reliquā aūt partē simile comedet aaron cū filijs suis absqz fermēto:z comedet in loco scō ī atrio tabernaculi. Nō aūt nō fermētabit:qz pꝰ eiꝰ ī dñi oblatis ferī icensū. Sanctū scoꝝ erit siē p pctō atqz delicto. Mares tātū stirpis aaron comedēt illud. Legitimū ac sempiternū erit in generationibꝰ vris ō sacrificijs dñi. Quis qui tetigerit illa sanctificabitur. Locutusqz ē dñs ad moysen dicēs. Hec ē oblatio aaron z filioꝝ eius quā offerre debent dño in die vnctionis sue. Decimā partē ephi offerēt simile in sacrificio sēpiterno. Mediū eius mane z medium eius vespere:q̄ in sartagine oleo cōsparsa frigetur. Offeret aūt eam calidā in odoꝛē suauissimū dño: sacerdos qui iure patri succesꝛerit:z tota cremabitur ī altari. Omne enī sacrificiū sacerdotū igne cōsumet:nec qsqz comedet ex eo. Locutus ē aūt dñs ad moysen dicens. Loqre aaron z filijs eius. Hec ē lex hostie p pctō. In loco vbi offert holocaustū: īmolabit coza dño. Sanctū sanctoꝝ ē. Sacerdos qui offert comedet eā in loco sācto in atrio tabernaculi. Quicquid tetigerit carnes eiꝰ sanctificabit. Si de sanguine illius vestis fuerit aspsa lauabit in loco sancto. Vas aūt fictile in quo cocta ē cōfrin getur. Oz si vas eneū fuerit: defricabit z lauabit aqua. Omis masculus de genere sacerdotali vescet de carnibꝰ eiꝰ:qz sanctū sanctoꝝ est. Hostia enī q cedit p pctō:cuius sanguis ifert in tabernaculū testimonij ad expiandū in sāctuario:non comedet: sed comburetur igni.

VII

Hec q̄z est lex hostie p delicto. Sancta sāctoꝝ est. Idcirco vbi īmolabit holocaustū:mactabit z victima p delicto. Sanguis eiꝰ p gyrū altaris fundet. Offerent ex ea caudā z adipē q operit vitalia:duos renunculos z pinguedinē q̄ iuxta ilia ē:reticulūqz iecoꝛis cū renunculis:z adolebit ea sacerdos sup altare. Incensus est dñi p delicto. Omis masculus de sacerdotali genere in loco sancto vescet bis carnibꝰ:qz sanctum sanctoꝝ est. Sicut p pctō offert hostia:ita z p delicto. Utriusqz hostie lex vna erit. Ad sacerdotez q ea obtulerit ptinebit. Sacerdos q offert holocausti victimā:habebit pellē eius. Et oē sacrificiuz simile qō coquit ī clibano:z quicqd:in craticula vl in sartagine pparat:eius erit sacerdotꝭ a quo offertur:siue oleo ꝛspersa siue arida fuerit. Cunctꝭ filijs aaron mēsura equa p singulos dividet. Hec ē lex hostie pacificoꝝ q̄ offert dño. Si p gratiaꝝ actione oblatio fuerit:offerent panes absqz fermento: ꝛspersos oleo:z lagana açima vncta oleo:coctāqz similā z collyridas olei admixtione ꝛspersas: panes q̄z fermētatos cū hostia gratiaꝝ q̄ īmolat pro pacificis:ex qbus vnus p p̄mitijs offertur dño: z erit sacerdotꝭ q fundet hostie sanguinē. Cuiꝰ carnes eadē comedēt die:nec remanebit ex eis q̄qz vsqz mane. Si voto vel spōte quispiam obtulerit hostiā:eadē similiter edet die. Oz z sigd in crastinum remanserit vesci licitū est. Quicquid aūt tertius inuenerit dies:ignis absumet. Si quis de carnibus victime pacificoꝝ die tertio comederit.ir/

rita fiet eius oblatio: nec p̄odesit offerenti: qn potius q̄cūq; aīa tali se edulio ꝓtaminauerit: puarica tionis rea erit. Caro q̄ aligd tetigerit īmundū nō comedet: sed cōburet igni. Qui fuerit mūdus ve sceť ex ea. Aīa polluta q̄ ederit de carnib⁹ hostie pacificoꝝ q̄ oblata ē dño: pibit de ppl̄is suis: z que tetigerit īmunditiā hōis vel iumēti siue oīs rei q̄ polluere pōt: z comederit de huiuscemōi carnib⁹: iteribit de ppl̄is suis. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loq̄re filijs isr̄l. Adipē ouis z bouis z capre nō comedet⁹. Adipē cadaueꝝ morticini z ei⁹ aīalis q̄ō a bestia captū ē: habebit⁹ in varios vsus. Si qs adipē q̄ offerri debet ī īcensū dñi comederit: pibit de ppl̄o suo. Sāguinē q̄z oīs aīalis nō sume tis ī cibo: tā de auib⁹ q̄z de pecoꝛib⁹. Qīs aīa q̄ ede rit sanguinē: pibit de ppl̄is suis. Locutusq; ē dñs ad moysē dicēs. Loq̄re filijs isr̄l dicēs. Qui offert victimā pacificoꝝ dño: offerat simul z sacrificiū. i. libamēta eius. Tenebit manib⁹ adipē hostie: z pectusculū. Cūq; ambo oblata dño ꝓsecrauerit: tra det sacerdoti: q̄ adolebit adipē sup altare: pectus culū aūt erit aaron z filioꝝ ei⁹. Armus q̄z dexter ō pacificoꝝ hostijs: cedet ī p̄mitias sacerdot⁹. Qui obtulerit sanguinē z adipē filioꝝ aaron: ipse ha bebit z armū dextrū ī portione sua. Pectusculum enī eleuatiōis z armū sepatiōis tuli a filijs isr̄l de hostijs eoꝝ pacificis: z dedi aarō sacerdoti z filijs ei⁹ lege ppetua ab oī ppl̄o isr̄l. Hec ē vnctio aaron z filioꝝ eius in cerimonijs dñi: die q̄ obtulit eos moyses vt sacerdotio fungerent: z q̄ p̄cepit eis da ri dñs a filijs isr̄l religiōe ppetua ī generationibus suis. Ista ē lex holocausti z sacrificij p̄ pctō atq; delicto: z p ꝓsecratiōe z pacificoꝝ victimis: quaꝫ cōstituit dñs moysi in monte synai quando man dauit filijs isr̄l vt offerrent oblationes suas dño ī deserto synai.

VIII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Tolle aaron cū filijs suis: vestes eoꝝ z vnctio nis oleū: vitulū p pctō: duos arietes cani strū cū açimis: z ꝓgregabis oēm cetū isr̄l ad ostiū tabernaculi. Fecit moyses vt dñs iperauerat: con gregataq; oī turba añ foꝛes tabernaculi ait. Iste ē ꝑmo quē iussit dñs fieri. Statiq; obtulit aarō z fi lios ei⁹. Cūq; lauisset eos vestiuit pontificē subu cula linea accīgens eū baltheo: z iduēs eaꝫ tunica hyacīthina: z desup humerale ipposuit: qō astrīgēs cingulo aptauit rōnali ī q̄ erat doctrīa z vītas. Ly dari q̄z texit caput z sup eā ō frontē posuit laminā aureā ꝓsecratā ī sāctificatione sicut p̄ceperat ei do minus. Tulit z vnctionis oleū q̄ liniuit tabernacu lū cū oī supellectili sua. Cūq; sāctificās aspsisset al tare septē vicib⁹: vnxit illud z oīa vasa ei⁹: labrūq; cū basi sua sāctificauit oleo. Qō fundēs sup caput aaron: vnxit eū z ꝓsecrauit. Filios q̄z ei⁹ oblatos: vestiuit tunicis lineis z cinxit baltheis: ipposuitq; mitras vt iusserat dñs. Obtulit z vitulū p pctō. Cūq; sup caput ei⁹ posuisset aaron z filij eius ma nus suas īmolauit: eū bauriēs sāguinē: z tincto di gito tetigit coꝛnua altaris q̄ gyrū. Quo expiato z sāctificato: fudit reliquū sanguinē ad fundamenta eius. Adipē vero qui erat sup vitalia z reticulum iecoꝛis duosq; renunculos cū arumnalis suis ado leuit sup altare vitulū cū pelle z carnibus z fimo cremans extra castra: sicut p̄ceperat dñs. Obtulit z arietē in holocaustū. Sup cuius caput cū iposu issent aaron z filij ei⁹ man⁹ suas īmolauit eū: z fu dit sanguinē ei⁹ p circuitū altaris. Ipsūq; arietē in frusta concidēs: caput ei⁹ z art⁹ z adipē adoleuit igni lotis p̄us īteſtinis z pedib⁹. Totūq; simīl arie tē īcendit sup altare eo q̄ eēt holocaustū suauissi mi odoꝛis dño: sicut p̄cepat ei. Obtulit z arietē se cundū ī cōsecrationē sacerdotū posuerūtq; sup ca put' ei⁹ aarō z filij ei⁹ man⁹ suas. Quē cū īmolasset moyses: sumēs de sāguine ei⁹ tetigit extremū auri cule dextre aaron z pollicē man⁹ ei⁹ dextre: simi liter z pedis. Obtulit z filios aaron. Cūq; de san guine arietis īmolati tetigissē extremū auricule sin guloꝝ dextri: z pollices man⁹ ac dextre pedis: relī quū fudit sup altare p circuitū. Adipē vo z caudā oēmq; pinguedinē q̄ opit īteſtina: reticulūq; iecoꝛis z duos renes cū adipib⁹ suis z armo dextro se parauit. Tollens aūt de canistro açimoꝝ qō erat coꝛā dño panes absq; fermēto z colyridā ꝓsam oleo laganūq; posuit sup adipes z armū dextruꝫ: tradēs simul oīa aaron z filijs ei⁹. Qui postq; laua uerūt ea coꝛā dño: rursū suscepta de manib⁹ eoꝝ: adoleuit sup altare holocausti: eo q̄ cōsecratiōis eēt oblatio ī odoꝛē suauitatis sacrificij dño. Tulit q̄z pectusculū eleuās illud coꝛā dño de ariete cōse cratiōis in partē suā: sicut p̄cepat ei dñs. Assumēs q̄z vnguentū z sanguinē q̄ erat ī altari aspsit super aaron z vestimēta ei⁹ z sup filios illi⁹ ac vestes eo rū. Cūq; sanctificasset eos ī vestitu suo: p̄cepit eis dicēs. Hogte carnes añ foꝛes tabernaculi z ibi co medite eas. Panes q̄z cōsecratiōis edite q̄ positi sūt ī canistro: sicut p̄cepit mihi dñs dicēs. Aaron z filij ei⁹ comedēt eos. Quicqd aūt reliquū fuerit ō carne z panib⁹: ignis absumet. De ostio q̄z taberna culi nō exibit⁹ septē dieb⁹: vsq; ad diē q̄ ꝓplebīt tē pus ꝓsecratōis vre. Septē.n. dieb⁹ finīt ꝓsecratio sic ī pñtiaꝝ factū ē: vt rit⁹ sacrificij ꝓplereť. Die ac nocte manebit⁹ ī tabernaculo: obseruātes custodi as dñi ne moꝛiamini. Sic.n. mihi p̄ceptū ē. Fece rūtq; aarō z filij ei⁹ cūcta q̄ locut⁹ ē dñs per manū moysi.

IX

Facto aūt octauo die: vocauit moyses aa ron z filios ei⁹ ac maioꝛes natu israhel: di xitq; ad aaron. Tolle de armēto vitulū p pctō z arietē ī holocaustū vtrūq; īmaculatuꝫ: z offer illos coꝛā dño: z ad filios isr̄l loq̄ris. Tollite hircū p pctō: z vitulū atq; agnū āniculum z sine macula ī holocaustū: boue z arietē p pacificis: z īmolate eos coꝛā dño in sacrificio singuloꝝ simi lā ꝓspersā oleo offerētes. Hodie.n. dñs apparebit vobis. Tulerūt q̄ cūcta q̄ iusserat moyses ad ostiū tabnaculi: vbi cū oīs mūtitudo astaret: ait moyses

Iste ē sermo quē pcepit dñs: facite z apparebit vobis gloria ei⁹. Et dixit ad aaron. Accede ad altare z immola p pctō tuo. Offer holocaustū z ōpcare p te z p pplo. Cūq; mactaueris hostiā ppli: ora p eis sicut pcepit dñs. Statiq; aarō accedēs ad altare i molauit vitulū p pctō suo: cui⁹ sāguinē obtulerūt ei filij sui. In q̄ tingēs digitū tetigit coznua altaris: z fudit residuū ad basim ei⁹. Adipēq; z renūculos ac reticulū iecoris q̄ sūt p pctō adoleuit sup altare: sicut pcepat dñs moysi. Carnes vero z pellē eius extra castra cōbussit igni: immolauit z holocausti victimā. Obtulerūtq; ei filij sui sanguinē ei⁹: qué fudit p altaris circuitū. Ipsā etiā hostiā i frusta cōcisam cū capite z mēbris singulis obtulerunt: q̄ oīa sup altare cremauit igni: lotis aqua pedes z testinis z pedib⁹. Et p pctō pplī offerēs: mactauit hircū: expiatoq; altari fecit holocaustū: addens i sacrificio libamenta q̄ pariter offerūt: z adolens ea sup altare absq; cerimonijs holocausti matutini. Immolauit z bouē atq; arietē hostias pacificas pplī. Obtulerūtq; ei filij sui sanguinē quē fudit sup altare in circuitu: adipē aūt bouis z caudā arietis renūculosq; cū adipib⁹ suis z reticulū iecoris posuerūt super pectora. Cūq; cremati eēnt adipes sup altare: pectora eoz z armos dextros seperauit aaron eleuans cozā dño: sicut pceperat moyses. Et extēdēs manū ad pplm bñdixit ei: sicq; cōpletis hostijs p pctō z holocaustis z pacificis: descēdit. Ingressi aūt moyses z aarō i tabernaculū testimonij z deinceps egressi: bñdixerūt pplo. Apparuitq; gloria dñi oi multitudini: z ecce egressus ignis a dño deuorauit holocaustū z adipes q̄ erāt sup altare. Quō cū vidissent turbe: laudauerūt dñm ruentes in facies suas.

X

Arreptisq; nadab z abiu filij aaron thuribulis iposuerūt ignē z icensū desup offerentes cozā dño i gnē alienū: qđ eis pceptū nō erat. Egressusq; ignis a dño deuorauit eos: z mortui sūt cozā dño. Dixitq; moyses ad aaron. Hoc ē qđ locutus ē dñs. Sāctificabor in his qui appropinquāt mihi: z in cōspectu oīs pplī glorificabor. Qđ audiēs tacuit aaron. Vocat⁹ aūt moysi ait ad eos. Ite z tollite frēs vros de cōspectu sanctuarij: z asportate extra castra. Cōfestiq; pgētes tulerūt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis: z iecerunt foras vt sibi fuerat iperatū. Locutusq; ē moyses ad aaron z ad eleaçar z ithamar filios ei⁹. Capita, vra nolite nudare: z vestimēta nolite scindere: ne forte moziamini: z sup oēm cetū oziat indignatio. Frēs vri z oīs dom⁹ isrl plangant incendiū qđ dñs suscitauit: vos aūt nō egrediemini fores tabernaculi: aliogn pibitis. Oleū gppe sancte vnctionis ē sup vos. Qui fecerūt oīa iuxta pceptū moysi. Dixitq; dñs ad aarō. Vinū z oē qđ iebzie re pōt nō bibet⁹: tu z filij tui cū itrabitis i tabernaculū testimonij ne moziamini: q̄ pceptū sempiternū ē in generatiōes vras: z vt habeat⁹ scientiā discernendū iter sanctū z pphanū iter pollutū z mūdū: doceatisq; filios isrl oīa legitima mea: q̄ locutus sū ad eos per manū moysi. Locutusq; ē moyses ad aarō z ad eleaçar z ithamar filios eius qui erāt residui. Tollite sacrificiū qđ remānsit de oblatione dñi: z comedite illud absq; fermēto iuxta altare: q̄ sanctū sanctoz ē: comedetis aūt i loco sācto: qđ datū est tibi z filijs tuis de oblationib⁹ dñi sicut pceptū ē mihi. Pectusculū q̄s qđ oblatū est: z armū q̄ sepatus ē: edetis in loco mūdissimo tu z filij tui z filie tue tecū. Tibi enī ac liberis tuis reposita sūt de hostijs salutarib⁹ filioz isrl: eo q̄ armū z pectus z adipes q̄ cremant in altari: eleuauerunt cozā dño: z ptineāt ad te z ad filios tuos lege ppetua: sicut pcepit dñs. Inter hec hircū q̄ oblat⁹ fuerat p pctō cū q̄reret moyses: exustū repperit: iratusq; ō eleaçar z ithamar filios aaron q̄ remanserant: ait. Cur nō comedistis hostiā p pctō in loco sācto: q̄ sācta sāctoz est: z data vobis vt portet⁹ iniquitatē multitudinis: z rogetis p ea i cōspectu dñi psertim cū de sāguine illius nō sit illatū itra sācta: z comedere debuerat⁹ eā in sāctuario: sicut pceptū est mihi? Rndit aaron. Oblata ē hodie victima p pctō z holocaustū cozā dño: mihi aūt accidit qđ vides. Quō potui comedere eā: aut placere dño in cerimonijs mēte lugubri? Quod cū audisset moyses recepit satisfactionem.

XI

Locutus ē dñs ad moysen z aaron dicēs. Dicite filijs isrl. Custodite oīa que scripsi vobis: vt sim deus vr̄. Hec sūt aīalia que comedere debetis de cunctis aīantibus tre. Omne qđ bēt diuisā vngulā z ruminat in pecoribus comedetis. Quicqd aūt ruminat z hz vngulā: sed nō diuidit eā: sicut camelus z cetera: nō comedetis illud: z iter imunda reputabitis. Cyrogrillus q̄ ruminat vngulāq; nō diuidit: imundus est: lepus q̄s nam z ipse ruminat sed vngulā nō diuidit: z sus q̄ cū vngulā diuidat nō ruminat: horū carnib⁹ non vescemini: nec cadauera cōtingetis: q̄z imunda sunt vobis. Hec etiā sunt q̄ gignunt in ags z vesci licitū ē. Oe qđ hz pēnulas z squamas tā in mari q̄z in fluminib⁹ z stagnis: comedet⁹. Quicqd aūt pēnulas z squamas nō hz eoz q̄ in ags mouent z viuunt: abhōinabile vobis erit z recrandū q̄z erit. Carnes eoz nō comedet⁹: z morticinia vitabit⁹. Cūcta q̄ nō hnt pennulas z squamas in aquis: polluta erunt. Hec sūt q̄ ō auib⁹ comedere nō debet⁹: z vitāda sūt vobis. Aquilā z gryphū z balyetū z miluū ac vultur ē iuxta gen⁹ suū: z oē cozuini gener⁹ in similitudinem suā: struthionē z noctuā z larū z accipitrem iux gen⁹ suū: bubonē z mergulū z ibin z cygnum z onocrotalū z porphyrionē: herodiōez z caradrion iuxta genus suū: vpupā q̄s z vespertilionē. Oe ō volucrib⁹ qđ graditur sup quatuor pedes: abhominabile erit vobis. Quicqd aūt ambulat quidē sup quatuor pedes: sed hz longioza retro crura p que salit sup terrā comedere debetis: vt ē bzucus in genere suo: z atbac⁹ atq; opbimac⁹ atq; locusta

singula iuxta genus suū. Quicqd aūt ex volucrib⁹ q̄tuor tñ bz pedes: execrabile erit vobis: z qcūqz morticina eoz tetigerit: polluet̄: z erit īmund⁹ vsqz ad vesperū: z si necesse fuerit vt portet quippiā horum mortuū: lauabit vestimēta sua: z īmund⁹ erit vsqz ad occasū solis. Q̄ aīal q̄ bz quidē vngulaz sed nō diuidit eā nec ruminat: īmundū erit: z qcquid tetigerit illud: cōtaminabit̄. Q̄ ābulat sup man⁹ ex cunct⁹ aīantib⁹ q̄ īcedunt q̄drupedia īmundū erit. Qui tetigerit morticina eoz: polluetur vsqz ad vesperū: z q portauerit buiuscemodi cadauera: lauabit vestimenta sua: z īmundus erit vsqz ad vesp̄ū: qz oīa hec īmunda sūt vobis. Hec q̄z iter polluta reputabunt̄ de bis q̄ mouent̄ i terra: mustela z mus z cocodrillus: singula iux gen⁹ suū: migale: cameleon: z stellio z lacerta: z talpa: oīa hec īmuda sūt. Qui tetigerit morticina eoz īmund⁹ erit vsqz ad vesp̄ū: z sup q̄ ceciderit qcq̄ de morticinis eoz: polluet̄. Vā vas ligneū z vestimentū q̄z pelles z cilicia: z ī quocūqz fit op⁹: tigent̄ aqua: z polluta erūt vsqz ad vesperū: z sic postea mundabunt̄. Vas aūt fictile in q̄ bozū qcq̄z ītro ceciderit polluet̄: z idcirco frangendū ē. Q̄ is cib⁹ quē comedet̄ si fusa fuerit sup eū aqua: īmundus erit: z oē liquens q̄ bibit̄ de vniuerso vase: īmundū erit. Et qcquid de morticinis huiuscemōi ceciderit sup illud: īmundū erit: siue clibani siue sytro pedes destruent̄: z īmundi erunt. Fontes vero z cisterne z oīs aquarū cōgregatio: mūda erit. Qui morticina eoz tetigerit polluet̄. Si ceciderit sup sementē nō polluet eā. Si autem quispiā aqua sementē perfuderit z postea morticinis tacta fuerit: illico polluet̄. Si mortuum fuerit aīal q̄ licet vobis comedere: q cadauer eius tetigerit: īmundus erit vsqz ad vesperū. Et q comederit ex eo qppiaz siue portauerit: lauabit vestimēta sua: z īmundus erit vsqz ad vesperū. Q̄ q̄ reptat sup terrā abbominabile erit: nec assumet̄ in cibū. Quicquid sup pectus q̄drupes gradit̄ z multos bz pedes: siue p bumū trahit̄: non comedet̄: qz abbominabile est. Nolite cōtaminare aīas: nec tāgatis qcq̄z cozū ne īmundi sitis. Ego sū dñs deus vr̄. Sancti estote: qz ego sanctus sū: ne polluatis aīas vr̄as in oī reptili q̄ mouet̄ sup terrā. Ego.n. sum dñs q eduxi vos de terra egypti: vt esse vobis in deū. Sancti eritis: qz ego sanctus sū. Ista est lex aīantiū ac volucrū z oīs aīe viuentis q̄ mouet̄ in aq̄ z reptat in terra: vt differentias noueritis mundi z īmundi: z sciaz qd comedere z respuere debeatis.

XII

Locutusqz ē dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl̄: z dices ad eas. Mulier si suscepto semine peperit masculū: īmunda erit septē dieb⁹ iuxta dies separationis mēstrue: z die octauo circūcidet̄ infantulus: ipsa vo trigintatrib⁹ dieb⁹ manebit in sanguine purificationis sue. Oē sanctū nō tanget: nec ingrediet̄ in sanctuariū donec īpleant̄ dies purificationis sue. Sin aūt feminam peperit: īmunda erit duab⁹ hebdomadib⁹ iux̄ ritū fluxⁿ mēstrui: z sexaginta sex dieb⁹ manebit i sanguine purificationis sue. Q̄ cūqz expleti fuerit dies purificatiōis sue p filio siue p filia: deferet agnum āniculum in holocaustū z pullū columbe siue turturem p pctō ad ostiū tabernaculi testimonij: z tradet sacerdoti q offeret illa cozā dño: z orabit pro ea: z sic mundabit̄ p fluuio sanguinis sui. Ista est lex parientis masculū aut feminā. Qz si nō inuenerit manus eius: nec potuerit offerre agnuz: sumet duos turtures vel duos pullos columbarū: vnū in holocaustū z alterū p pctō. Qrabit̄qz p ea sacerdos: z sic mundabitur.

XIII

Locutusqz est dñs ad moysen z aaron dicens. Hō in cuius cute z carne ozt⁹ fuerit diuersus colo⁹ siue pustula: aut q̄si lucēs quippiā. i. plaga lepre: adducet̄ ad aaron sacerdotem: vel ad vnū quēlibet filiozū eius. Qui cum viderit lepā in cute: z pilos in albū mutatos colorē ipsāq̄z spēm lepre bumiliorē cute z carne reliqua: plaga lepre est: z ad arbitriū eius separabit̄. Sin āt lucis cādoz fuerit in cute: nec bumilioz carne reliqua: z pili colozis pristini: recludet eū sacerdos septē dieb⁹ z cōsiderabit die septimo. Et si quidem lepra vltra nō creuerit nec trāsierit in cute pozes terminos: rursū recludet eū septē dieb⁹ alijs z die septimo cōtemplabit̄. Si obscurioz fuerit lepra z non creuerit in cute mundabit eū: qz scabies est: lauabitqz hō vestimenta sua: z mundus erit. Qz si postq̄z a sacerdote visus est z redditus mūditie iterū lepra creuerit: adducet̄ ad eū: z īmunditie condēnabit̄. Plaga lepre si fuerit in boie adducetur ad sacerdotē: z videbit eū. Q̄ūqz color alb⁹ in cute fuerit: z capilloz mutauerit aspectū: ipsa quoq̄z caro viua apparuerit: lepra vetustissima iudicabit̄ atqz inolita cuti. Cōtaminabit itaqz eū sacerdos z nō recludet: qz pspicue īmunditie est. Sin āt efflozuerit discurrēs lepra in cute z opuerit oēz carnem a capite vsqz ad pedes: qcqd sub aspectu oculoz cadit: cōsiderabit eū sacerdos: z teneri lepra mundissima iudicabit: eo q oīs in candozē versa sit: z idcirco hō mūdus erit. Qñ vero caro viuens in eo apparuerit: tunc sacerdotis iudicio polluet̄: z iter īmundos reputabit̄. Caro enī viua si lepra aspergit̄: īmunda ē. Qz si rursū versa fuerit in alborē z totū hoiem opuerit: cōsiderabit eū sacerdos: z mundū esse decernet. Caro aūt z cutis in q̄ vlcus natū est z sanatū: z in loco vlceris cicatrix alba apparuerit siue subrufa adducet̄ hō ad sacerdotem. Qui cū viderit locū lepre bumiliorē carne reliq̄: z pilos versos in candozē cōtaminabit eū. Plaga enī lepre orta ē in vlcere. Qz si pilus colozis ē pristini: z cicatrix subobscura z vicina carne non est bumilioz: recludet eū septē dieb⁹. Et si quidē creuerit: adiucabit eū lepre: sin aūt steterit in loco suo vlceris ē cicatrix: z hō mūdus erit. Caro aūt z cutis quā ignis exusserit: z sanata albā siue rufā habuerit cicatricē: cōsiderabit eā sacerdos. Et ecce si versa ē in alborē: z loc⁹ eius reliq̄ cute ē bumilioz

cõtaminabit eũ:qz plaga lepre in cicatrice orta ẽ.
Ex si piloz coloz non fuerit imutat⁹:nec humilioz plaga carne reliq̃:z ipsa lepre species fuerit subobscura:recludet eum sept̃ dieb⁹:z die septio ꝓspiciet. Si creuerit i cute lepra ꝓtaminabit eũ:sin aũt in loco suo cãdoz steterit non satis clar⁹: plaga cõbustionis ẽ:z idcirco mũdabit̃:qz cicatrix ẽ cõbusture. Uir siue mulier i cui⁹ capite vel barba germinauerit lepra:videbit eos sacerdos. Et si quidẽ humilioz fuerit loc⁹ carne reliq̃ z capillus flauus: solitoqz subtilioz: contaminabit eos:qz lepra capitis ac barbe est. Sin autem viderit locum macule equalẽ vicine carni z capillum nigrũ:recludet eos septem dieb⁹:z die septimo intuebit̃. Si non creuerit macula z capill⁹ sui coloris ẽ z loc⁹ plage carni reliqne equalis:radet̃ hõ absqz loco macule: z recludet̃ sept̃ dieb⁹ alijs. Si die septimo visa fuerit stetisse plaga i loco suo:nec humilioz carne reli qua mũdabit eũ:lotisqz vestib⁹ suis: mũdus erit. Sin aũt post emundationẽ rursus creuerit macula in cute:nõ queret amplius vtrũ capill⁹ in flauũ coloꝛẽ sit cõmutatus:qz aperte imundus ẽ. Pozro si steterit macula z capilli nigri fuerint: nouerit hoiem sanatũ esse:z confidenter eũ ꝓnunciet mũdũ. Uir siue mulier in cui⁹ cute: candoz apparuerit:intuebit̃ eos sacerdos. Si deprehenderit subobscurũ albozẽ lucere in cute sciat nõ esse lepraꝫ: sed maculã coloris candidi:z hoiem mundũ. Uir de cuius capite capilli fluũt:calu⁹ z mundus est. Et si a fronte ceciderint pili:recalуaster z mund⁹ ẽ. Sin aũt in caluitio siue i recaluatione alb⁹ vel rufus coloz fuerit exoztus: z hoc sacerdos viderit:cõdẽnabit eũ:baud dubie lepre q̃ orta est in caluitio. Qui cũqz ḡ maculat⁹ fuerit lepra z sepatus est ad arbitriũ sacerdotis:habebit vestimenta dissuta: caput nudũ:os veste cõtectũ:cõtaminatũ ac sordidũ se clamabit. Di tpe quo leprosus ẽ z imundus:solus habitabit extra castra. Uestis lanea siue linea q̃ lete pellis:vel quicqd ex pelle confectũ est: si alba vel rufa macula fuerit infecta lepra reputabit̃:oñbus z die septimo rursus aspiciens:si deprehẽderit creuisse:lepra pseuerans ẽ:pollutũ iudicabit vestimentũ:z oẽ in quo fuerit inuenta:z idcirco cõburetur flãmis. Ex si eã vtderit nõ creuisse ꝓcipiet z lauabũt id in quo lepra ẽ:recludetqz illud septem dieb⁹ alijs. Et cũ viderit faciẽ qdem pristinã non reuersã:nec tñ creuisse lepraꝫ:imunduz iudicabit z igne cõburet:eo qꝺ ifusa sit i supficie vestimẽti vel per totũ lepra. Sin aũt obscurioz fuerit loc⁹ lepre postqz vestis ẽ lota:abzũpet eũ z a solido diuidet. Ex si vltra apparuerit in his locis q̃ ꝑus imaculata erant lepra volatilis z vaga:debet igne comburi. Si cessauerit:lauabit aqua ea q̃ pura sunt secundo z mũda erũt. Hsta ẽ lex lepre vestimenti lanei z linei:stamis atqz subtegminis:oisqz supellectilis pellicee:quõ mũdari õbeat vel ꝓtaminari. CXIIII

LOcutusqz ẽ dñs ad moysen dicens. Die erit ritus leprosi qñ mũdãdus ẽ. Adducetur ad sacerdotẽ. Qui egressus de castris cũ inuenerit lepraꝫ,eẽ mũdatã:ꝓcipiet ei q purificatur vt offerat duos passeres viuos ꝓ se qs veri li citũ ẽ:z lignum cedrinũ vermiculũqz z hysopum Et vnum ex passerib⁹ immolari iubebit in vase fictili sup aquas viuentes:alium aũt viuũ cũ ligno cedrino z cocco z hysopo:z tinget i sanguine passeris immolati quo asperget illũ q mũdandus est septies vt iure purgetur z dimittet passerẽ viuum vt in agrũ auolet. Lũqz lauerit hõ vestimẽta sua: radet oẽs pilos cozpozis z lauabit̃ aq̃:purificatusqz ingredietur castra:ita tñ taxat vt maneat extra tabernaculũ suũ sept̃ dieb⁹:z die septia radet capillos capitis:barbãqz z supcilia:ac totũ cozpozis pilos. Et lotis rursũ vestib⁹ z cozpoze:die octauo sumet duos agnos imaculatos:z ouẽ anniculã absqz macula:z tres decimas simile i sacrificiũ q̃ ꝓspersa sit oleo:z seoztũ olei sextariũ. Lũqz sacerdos purificans hoiem statuerit eũ.z hec oia cozã dño i ostio tabernaculi testimonij: tollet agnũ z offeret eũ ꝓ delicto:oleiqz sextariũ. Et oblatis añ dñm oibus immolabit agnuz vbi solet immolari hostia ꝓ pctõ:z holocaustũ.i.in loco sacto. Sicut.n. ꝓ pctõ:ita z ꝓ delicto ad sacerdotẽ ptinet hostia. Sancta sanctoꝝ est. Assumensqz sacerdos de sãguine hostie q̃ immolata est ꝓ delicto:ponet sup extremũ auricule dextre eius q mundat̃:z sup pollices manus dextre z pedis:z de olei sextario mittet i manũ suã sinistrã tingetqz digitũ dextrũ in eo:z aspget cozã dño septies. Qõ aũt reliquũ est olei in leua manu:fũdet sup extremũ auricule dextre eius q mundat̃: z sup pollices manus ac pedis dextri:z sup sanguinez q effusus ẽ ꝓ delicto:z sup caput ei⁹. Rogabitqz ꝓ eo cozã dño:z faciet sacrificiũ ꝓ pctõ. Tũc immolabit holocaustũ:z ponet illud in altari cũ libamẽtis suis:z hõ rite mũdabit̃. Ex si paup ẽ z nõ põt manus ei⁹ inuenire q̃ dicta sũt:ꝓ delicto assumet agnũ ad oblationẽ vt roget ꝓ eo sacerdos:decimãqz partem simile cõsperse oleo in sacrificiũ:z olei sextariũ:duosqz turtures siue duos pullos colũbe:quoru vn⁹ sit ꝓ pctõ:z alter i holocaustũ:offeretqz ea die octauo purificationis sue sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonij cozam dño. Qui suscipiens agnũ ꝓ delicto z sextariũ olei:leuabit simul: imolatoqz agno ꝺ sanguine eius ponet sup extremum auricule dextre ei⁹ q mundat̃:z sup pollices manus ei⁹ ac pedis dextri. Olei vero partẽ mittet in manũ suã sinistrã i qua tingẽs digitũ dextre manus asperget septies ꝺ dñm:tãgetqz extremũ dextre auricule illi⁹ q mundat̃ z pollices man⁹ ac pedis dextri:in loco sanguinis q effusus ẽ ꝓ delicto. Reliquã aũt partẽ olei q̃ ẽ in sinistra manu: mittet sup caput purificati vt placet ꝓ eo dñm:z turturem siue pullũ colũbe offeret:vnũ ꝓ delicto:z alterũ in holocaustũ cum libamentis suis. Hoc est sacrificiũ leprosi q̃ habere nõ põt oia i emundatõez

sui. Locutusq; ē. dñs ad moysen ⁊ aaron dicēs. Cū
q; ingressi fueritis terrā chanaan quā ego dabo vo
bis in possessionē si fuerit plaga lepre in edib⁹: ibit
cui⁹ est dom⁹ nūcians sacerdoti: ⁊ dicet. Quasi pla
ga lepre videt̄ mihi eē in domo mea. Ut ille p̄cipiet
vt efferant̄ vniuersa de domo priusq; ingrediat̄
eā: ⁊ videat vtrū lepr̄osa sit: ne īmunda fiant oīa q̄
in domo sunt. Intrabitq; postea vt ꝑsideret lepr̄ā
dom⁹: ⁊ cū viderit in parietib⁹ illius q̄si valliculas
palloze siue ruboze deformes: ⁊ humiliozes supfi
cie reliqua: egredie t̄ ostium dom⁹: ⁊ statiz claudet
illā sep: ē dieb⁹: reuersusq; die septimo ꝑsiderabit
eā. Si iuenerit creuisse lepr̄ā: iubebit erui lapides
in q̄bus lepra est: ⁊ ꝓici eos extra ciuitatē in locū
īmundū: domū aūt ipsā radi itrinsecus p circuitū
⁊ spergi pulueꝛē rasure extra vrbē i locū īmundū:
lapidesq; alios reponi ꝓ bis q̄ ablati fuerāt: ⁊ luto
alio liniri domū. Si in aūt postq; eruti sūt lapides
⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita īgressus sacerdos
viderit reuersā lepr̄ā. ⁊ parietes reſpsos maculis:
lepra est perseuerās ⁊ īmunda domus. Quā statiz
destruent ⁊ lapides eius ac ligna atq; vniuersum
pulueꝛē ꝓicient extra oppidū in' locū īmundum:
Qui itrauerit domum quando clausa est: īmund⁹
erit vsq; ad vesperū: ⁊ q̄ dozmierit in ea ⁊ comede
rit quippiā: lauabit vestimenta sua. Ut si itroiens
sacerdos viderit lepr̄ā non creuisse in domo post
q̄ denuo lita fuerit: purificabit eā reddita sanitate
⁊ in purificatione eius sumet duos passeres lignū
q; cedrinū ⁊ vermiculū atq; hysopū ⁊ immolato
vno passere in vase fictili sup aquas vivas: tollet
lignū cedrinū ⁊ hysopū ⁊ coccū ⁊ passerē vnū: ⁊ ti
get oīa in sāguine passeris īmolati atq; in aq̄ vi
uentib⁹ ⁊ asperget domū septies: purificabitq; eā
tā in sanguine passeris q̄ in aquis viuentibus: ⁊ in
passere vivo: ligno q; cedrino ⁊ hysopo atq; vermi
culo. Cūq; dimiserit passerē auolare in agrū libere
ozabit ꝓ domo ⁊ iure mundabit̄. Ista est lex oīs
lepre ⁊ pcussure: lepre vestiuz ⁊ domoꝝ cicatricis
⁊ erumpentiū papularū: lucentis macule ⁊ in vari
as spēs coloꝛib⁹ īmutatis: vt possit sciri quo tēpo
re mundū quid vel īmundū sit. XV

Locutusq; ē dñs ad moysen ⁊ aarō dicēs.
Logmini filijs isr̄l: ⁊ dicite eis. Vir q̄ pa
tit̄ fluxū seminis: īmundus erit: ⁊ tunc iu
dicabit̄ huic vitio subiacere: cū ꝓ singula momen
ta adheserit carni eius atq; concreuerit fedus hu
moꝝ. Qē stratū in quo dozmierit īmundum erit: ⁊
vbicūq; sederit. Si quis boīum tetigerit lectū ei⁹:
lauabit vestimenta sua: ⁊ ipse lotus aqua: īmūdus
erit vsq; ad vesperuz. Si sederit vbi ille sederat ⁊
ipse lauabit vestimenta sua: ⁊ lotus aqua īmūdus
erit vsq; ad vesperū. Qui tetigerit carnē ei⁹ laua
bit vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aqua īmundus erit
vsq; ad vesperū. Si saliuā buiuscemodi hō iecerit
sup eū q̄ īmundus est: lauabit vestimenta sua: ⁊ lo
tus aqua īmundus erit vsq; ad vesperuz. Sagina
sup qō sederit īmundū erit: ⁊ quicqd' sub eo fuerit
q; fluxū seminis patit̄: pollutū erit vsq; ad vesperū
Qui poꝛtauerit hozū aliqd: lauabit vestimēta sua
⁊ ipse lotus aqua īmund⁹ erit vsq; ad vesperum.
Qis quē tetigerit q̄ talis ē nō lotis añ manibus:
lauabit vestimēta sua: ⁊ lotus aqua īmundus erit
vsq; ad vesperū. Vas fictile qō tetigerit ꝓfring. t̄:
vas aūt ligneū lauabit̄ aqua. Si sanat⁹ fuerit qui
buiusmōi lustinet passionē numerabit septez dies
post emundationē sui: ⁊ lotis vestib⁹ ⁊ toto coꝛpo
re in aquis viuentib⁹ erit mūdus. Die aūt octauo
sumet duos turtures aut duos pullos colūbe: ⁊ ve
niet in ꝑspectu dñi ad ostiū tabernaculi testimōij:
dabitq; eos sacerdoti. Qui faciet vnū ꝓ pctō ⁊ al
terū in holocaustū: rogabitq; ꝓ eo coꝛam dño vt
emūdet̄ a fluxu seminis sui. Cur de q̄ egredit̄ semē
coitus: lauabit aq̄ oē coꝛpus suū: ⁊ īmūdus erit vs
q; ad vespez. Uestē ⁊ pellē quā hūerit lauabit aq̄
⁊ īmunda erit vsq; ad vesperū. Mulier cū q̄ coie
rit lauabit̄ aq̄: ⁊ īmunda erit vsq; ad vespez. Mu
lier q̄ redeunte mense patit̄ fluxū sanguinis: septez
dieb⁹ separabit̄. Qis q̄ tetigerit eaz: īmundus erit
vsq; ad vesperū: ⁊ locus in q̄ dozmierit vl̄ sederit
dieb⁹ separationis sue: polluet̄. Qui tetigerit lectū
suū lauabit vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aqua īmun
dus erit vsq; ad vesperū. Qē vas sup qō illa sede
rit: q̄squis attigerit: lauabit vestimēta sua: ⁊ ipse lo
tus aq̄ pollut⁹ erit vsq; ad vesperū. Si coierit cuz
ea vir tpe sanguinis mēstrualis: īmund⁹ erit septē
dieb⁹: ⁊ oē stratū i quo dozmierit: polluet̄. Mulier
q̄ patit̄ multis dieb⁹ fluxū sanguis nō in tēpoze
mēstruali: vel q̄ post mēstruū sanguinē fluere non
cessat: q̄diu subiacet huic passiōi: īmunda erit q̄si
sit i tpe mēstruo. Qē stratū in q̄ dozmierit ⁊ vas ī
q̄ sederit: pollutū erit. Quicūq; tetigerit eā lauabit
vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aq̄ īmūdus erit vsq; ad
vesperū. Si steterit sanguis ⁊ fluere cessauerit: nu
merabit septē dies purificationis sue: ⁊ die octauo
offeret ꝓ se sacerdoti duos turtures aut duos pul
los columbaꝝ ad ostiū tabernaculi testimonij: qui
vnū faciet ꝓ pctō ⁊ alterū in holocaustū: rogabitq;
ꝓ ea coꝛā dño: ⁊ ꝓ fluxu īmūditie ei⁹. Docebit' q̄
filios isr̄l vt caueāt īmunditias: ⁊ nō moziāt̄ i soz
dib⁹ suis cū polluerit tabernaculū meū: qō est in
ter eos. Ista est lex ei⁹ q̄ patit̄ fluxū seminis: ⁊ qui
polluitur coitu: ⁊ que menstruis tempozibus sepa
ratur: vel que iugi fluit sāguine: ⁊ boīnis qui doz
mierit cum ea. XVI

Locutusq; ē dñs ad moysen post moztez
duoꝝ filioꝝ aaron': qñ offerentes ignem
alienū iterfecti sūt. Et ꝑcepit ei dicēs. Lo
quere: ad aaron frēm tuū ne oī tēpoze īgrediat̄ sā
ctuariū qō est itra velū coꝛā ꝓpitiatozio q̄ tegit̄ ar
cha: vt nō moziat̄: qz in nube apparebo sup ozacu
lū: nisi hec añ fecerit. Vitulū ꝓ pctō offeret ⁊ arie
tē in holocaustū. Tunica linea vestiet̄: feminalib⁹
lineis verenda celabit. Accinget̄ ẓona linea: cyda
rim lineā īponet capiti. Hec enī vestimenta sūt san
cta: q̄bus cunctis cū lot⁹ fuerit īduet̄. Suscipietq;

ab vniuersa multitudine filioꝝ isrl̃ duos hircos p
pctō ⁊ vnū arietē in holocaustū. Cūqꝫ obtulerit vi
tulū ⁊ orauerit p se ⁊ p domo sua: duos hircos sta
re faciet coram dño in ostio tabernaculi testimonij:
mittēsqꝫ sup vtrūqꝫ sortē: vna dño: ⁊ altera capro
emissario: cuius exierit sors dño: offeret illū p pec
cato: cuius aūt in capro emissarij: statuet eū vīuū
coram dño vt fūdat p̄ces sup eū: ⁊ emittet eū in soli
tudinem. Dis rite celebratis offeret vitulū: ⁊ ro
gans p se ⁊ p domo sua: īmolabit eum. Assūptoqꝫ
thuribulo qō de prunis altaris īpleuerit: ⁊ hauriēs
manu ꝓpositū thymiama in īcensū: vltra velū ītra
bit in sancta vt positis sup ignē aromatib⁹ nebula
coꝝ ⁊ vapor opiat oraculū qō est supra testimo
niū: ⁊ nō moriat̃. Tollet q̄z de sāguine vituli: ⁊ asp
get digito septies cōtra ꝓpitiatoriū ad orientem.
Cūqꝫ mactauerit hircū p pctō pplī: īferet sangui
nem eius ītra velum sicut p̄ceptū ē de sanguine
vituli: vt aspergat e regione oraculi ⁊ expiet san
ctuariū ab īmunditijs filioꝝ isrl̃: ⁊ a p̄uaricatiōib⁹
coꝝ: cūctisqꝫ pctis. Iuxta hūc ritū faciet taberna
culo testimonij qō fixū ē iter eos ī medio sordiū
habitatiōis coꝝ. Nullus hoīum sit in tabernacu
lo qñ pōtifex sāctuariū īgredi̇t̃ vt roget p se ⁊ p
domo sua ⁊ p vniuerso cetu isrl̃: donec egrediat̃
tabernaculū. Cū aūt exierit ad altare qō coram dño
ē oret p se: ⁊ sumptū sanguinē vituli atqꝫ hirci fun
dat sup cornua eius p gyrū: aspergensqꝫ digito septi
es: expiet ⁊ sāctificet illud ab īmūditijs filioꝝ isrl̃.
Postqꝫ emūdauerit sanctuariū ⁊ tabernaculū ⁊ al
tare: tūc offerat hircū viuentē: ⁊ posita vtraqꝫ ma
nu sup caput eius ꝓfiteat̃ oēs iniquitates filioꝝ
isrl̃: ⁊ vniuersa delicta atqꝫ pctā coꝝ q̄ ipse capiti eius emittet illū per hoīem paratū in desertū.
Cūqꝫ portauerit hircus oēs iniquitates coꝝ in ter
rā solitariā: ⁊ dimissus fuerit in deserto: reuertet̃
in tabernaculū testimonij: ⁊ depositis vestib⁹ qb⁹
prius īdutus erat cū intraret sanctuariū: relictisqꝫ
ibi: lauabit carnē suā in loco sancto: īdueturqꝫ ve
stū suū ac plebis: rogabit tā p se q̄ p pplo: ⁊ adi
q dimiserit capro emissarium lauabit vestimenta
sua: ⁊ corpus aq̄: ⁊ sic ingredi̇et̃ in castra. Vitulus
aūt ⁊ hircū q p pctō fuerāt īmolati: ⁊ quoꝝ sāguis
illatus est in sanctuariū vt expiatio ꝓpleret̃: asporta
bunt foras castra: ⁊ cōburet igni tā pelles q̄z car
nes coꝝ ac fimū: ⁊ q̄cūqꝫ ꝓbusserit ea: lauabit ve
stimenta sua ⁊ carnē aqua: ⁊ sic ingredi̇et̃ castra.
Eritqꝫ vobis hoc legitimū sempiternū. Xᵒ. Dēse aūt
septimo: decima die mēsis: afflige⁹ aīas vras: nul
lūqꝫ opus facietis siue īdigena siue aduena q pere
grinat̃ iter vos. In hac die expiatio erit vr̄i atque
mundatio ab oīb⁹ pctis vr̄is coram dño munda
bimini. Sabbatū enī requietionis ē: ⁊ afflige⁹ aīas
vras religione ꝑpetua. Expiabit aūt sacerdos qui
vnctus fuerit ⁊ cuius manus initiate sūt vt sacer
dotio fungat̃ p pr̄e suo. Indueturqꝫ stola linea ⁊
vestib⁹ sāctis: ⁊ expiabit sanctuariū ⁊ tabernaculū
testimonij atqꝫ altare: sacerdotes quoqꝫ ⁊ vniuer
sū ppl̃m. Eritqꝫ hoc vobis legitimū sempiternum:
vt oretis p filijs isrl̃: ⁊ p cunctis pctis coꝝ semel in
āno. Fecit igit̃ sicut p̄cepat dñs moysi. XVII

Et locutus ē dñs ad moysen dicens. Lo
quere aaron ⁊ filijs eius ⁊ cunctis filijs isrl̃:
dicens ad eos. Iste est sermo quē māda
uit dñs dicēs. Dō quilibet de domo isrl̃ si occide
rit bouē aut ouem siue capra ī castris vel extra ca
stra: ⁊ nō obtulerit ad ostiū tabernaculi oblationē
dño: sāguinis reus erit. Quasi si sanguinē fuderit
sic peribit de medio ppli sui. Ideo sacerdoti offer
re debent filij isrl̃ hostias suas q̄s occidunt ī agro:
vt sanctificent̃ dño añ ostiū tabernaculi testimōij:
⁊ īmolent eas hostias pacificas dño. Fundetqꝫ sa
cerdos sanguinē sup altare dñi ad ostiū tabernacu
li testimonij: ⁊ adolebit adipē in odorē suauitatis
dño: ⁊ nequaqꝫ vltra īmolabūt hostias suas ōmo
nibus cū quib⁹ fornicati sūt. Legitimum sempiter
nū erit illis ⁊ posteris coꝝ. Et ad ipsos dices. Dō
de filijs israhel ⁊ de aduenis q peregrinant̃ apud
vos: qui obtulerit holocaustū siue victimam: ⁊ ad
ostiū tabernaculi testimonij nō adduxerit eam vt
offerat dño: iteribit de populo suo. Dō quilibet
de domo israhel ⁊ de aduenis q peregrinant̃ inter
vos: si comederit sanguinē: obfirmabo faciē meā
ꝺ aīam illius: ⁊ disperdā eā de populo suo: qz aīa
carnis in sanguine est: ⁊ ego dedi illū vobis: vt su
per altare in eo expietis p aīabus vestris: ⁊ sāguis
p aīe piaculo fit. Idcirco dixi filijs israhel. Oīa
aīa ex vobis nō comedet sanguinē: nec ex adue
nis q peregrinant̃ apud vos. Dō q̄cūqꝫ de filijs is
rahel ⁊ de aduenis q peregrinant̃ apud vos: si ve
natione atqꝫ aucupio cepit ferā vel aue q̄bus ve
sci licitū est: fūdat sanguinē eius ⁊ opiat illū terra.
Aīa enī oīs carnis in sanguine est. Unde dixi filijs
israhel. Sanguinē vniuerse carnis nō comedetis:
qz aīa carnis in sanguine ē: ⁊ quicūqꝫ comederit il
lū: iteribit. Aīa q̄ comederit morticinū vel captuꝫ
a bestia: tā de indigenis q̄z de aduenis: lauabit ve
stimenta sua ⁊ semetipsū aqua: ⁊ cōtaminatus erit
vsqꝫ ad vesperū: ⁊ hoc ordine mundus fiet. Qꝫ si
non lauerit vestimēta sua vel corpus portabit ini
quitatem suam. XVIII

Et locutus est dñs ad moysen dicens. Lo
quere filijs israhel: ⁊ dices ad eos. Ego sū
dñs deus vester. Iuxta cōsuetudinē ter
re egypti in qua habitastis nō facietis: ⁊ iuxta mo
rem regionis chanaan: ad quā ego introducturus
sum vos: nō agetis: nec in legitimis eoꝝ ambulabi
tis. Facietis iudicia mea ⁊ p̄cepta mea seruabitis:
⁊ ambulabi⁹ in eis. Ego dñs deus vester. Custodi
te leges meas atqꝫ iudicia: que faciens hō viuet in
eis. Ego dñs deus vester. Dis hō ad primam san
guinis sui nō accedet vt reuelet turpitudinē eius.
Ego dñs. Turpitudinem patris tui ⁊ turpitudinē
mr̄is tue nō discoopies. Mater tua ē: nō reuelabis

turpitudinē eiꝰ. Turpitudinē vxoris patris tui nō
discoopies. Turpitudo.n.pris tui ē. Turpitudinē
sororis tue ex pre siue ex mre q̄ domi vel foris ge
nita ē:nō reuelabis. Turpitudinē filie filij tui vel
neptis ex filia non reuelabis:qz turpitudo tua est.
Turpitudinē filie vxoris pris tui quam pepit pri
tuo z ē soror tua nō reuelabis. Turpitudinē soro/
ris pris tui non discoopies:qz caro est patris tui.
Turpitudinē sororis mris tue nō reuelabis eo q̄
caro sit mris tue. Turpitudinem patrui tui nō re/
uelabis:nec accedes ad vxorē eius q̄ tibi affinita/
te ꝯiūgit. Turpitudinē nurus tue nō reuelabis:qz
vxor filij tui est:nec discoopies ignominiā eiꝰ. Et
vxorē fratris tui nullꝰ accipiat. Turpitudinē vxo
ris fratrꝭ tui nō reuelabis:qz turpitudo frīs tui ē.
Turpitudinē vxoris tue z filie eius nō reuelabis.
Filiā filij eiꝰ z filiā filie illius nō sumes:vt reueles
ignominiā eiꝰ:qz caro illius sūt:z tale coitus iceſtꝰ
ē. Sororē vxoris tue ī pelicatū illius nō accipies
nec reuelabis turpitudinē eius adhuc illa viuente
Ad mulierē que patit mēstrua nō accedes:nec re
uelabis feditatē eiꝰ. Cū vxore proximi tui nō coibis
nec seminis cōmixtiōe maculaberis. De semīe tuo
nō dabis vt ꝯsecret idolo moloch:nec polluesꝭ no
mē dei tui. Ego dñs cū masculo nō cōmiscearꝭ coi
tu femineo:qz abhominatio ē. Cū oī pecore nō coi
bis:nec maculaberis cū eo. Mulier non succūbet
iumēto nec miscebit ei:qz scelꝰ ē. Nec polluamini
ī oībꝰ bis qbꝰ ꝯtaminate sūt vniuerse gentes quas
ego eiiciā añ ꝯspectū vestrū:z qbꝰ polluta ē tra cuꝰ
ego scelera visitabo:vt euomat habitatores suos.
Custodite legitima mea atq̄ iudicia:vt nō faciat
ex oībꝰ abhominatiōibꝰ istis tā indigena q̄ colo/
nus q pegrinat apud vos. Oēs.n.execratiões istas
fecerūt accole tre q fuerūt añ vos z polluerūt eaz.
Cauete g̃ ne z vos silr euomat cū paria fecerit:sic
euomuit gentē q̄ fuit añ vos. Oīs aīa que fecerit
de abhominationibꝰ bis quippiā:peribit ō medio
populi sui. Custodite mādata mea. Nolite facere q̄
fecerūt hi q fuerūt añ vos:z ne polluamini in eis.
Ego dñs deus vester. XIX

Locutusq̄ ē dñs ad moysen dicēs. Loqre
ad oēz cetū filioꝝ isrl:z dices ad eos. Sci
estote:qz ego sanctꝰ sū dñs deꝰ vr. Unus
qsq̄ patrē suū z matrē suaz timeat. Sabbata mea
custodite. Ego dñs deus vr. Nolite conuerti ad
idola:nec deos conflatiles faciet vobis. Ego dñs
deꝰ vr. Si immolauerit hostiā pacificoꝝ dño vt
sit placabilis:eo die quo fuerit ymolata comedet
eā:z die alio. Quicqd añt residuū fuerit in die ter
tiū:igne cōburetis. Si qs pꝰ biduū comederit ex
ea:pphanꝰ erit z ipietatis reꝰ:portabitq̄ inigtatez
suā:qz sanctū dñi polluit:z peribit aīa illiꝰ de ppło
suo. Cūq̄ messueris segetes tre tue non tondebis
vsq̄ ad solū supficiē tre:nec remanētes spicas col
liges:neq̄ ī vinea tua racemos z grana decidētia
ꝯgregabis:sz paupibus z pegrinis carpēda dimit
tes. Ego dñs deus vr. Nō facietis furtū:nō men/
tiemini:nec decipiet vnusqsq̄ pximū suū. Nō per
iurabis in nomīe meo:nec pollues nomē dei tui.
Ego dñs. Nō facies calūniam pximo tuo:nec vi
oppzimes eū. Non morabit opus mercenarij tui
apud te vsq̄ mane. Nō maledices surdo:nec coram
ceco pones offendiculū:sz timebis dñm deū tuum:
qz ego sum dñs. Nō facies q̄ iniquū est:nec iniu
ste iudicabis. Nō ꝯsideres psonā pauperꝭ:nec ho
nores vultū potentꝭ. Juste iudica pximo tuo. Nō
eris criminatoꝝ:nec susurro in populis. Nō stabis
ꝯ sanguinē pximi tui. Ego dñs. Nō oderis frem
tuū in corde tuo:sz publice argue eū ne habeas su
p illo pctm. Nō queras vltionē:nec memoreris ī
iurie ciuiū tuoꝝ. Diliges amicū tuū sicut teipsum.
Ego dñs. Leges meas custodite. Jumenta tua nō
facies coire cū alterius generis aīantibus. Agrum
tuū nō seres diuerso semine. Uestē q̄ ex duobꝰ tex
ta est:nō indueris. Nō si dormierit cū muliere coi
tu seminis q̄ sit ancilla etiā nobilis:z tm̄ pcio nō re
dēpta nec libertate donata:vapulabunt ābo z nō
morient:qz nō fuit libera. Pro delicto aūt suo of/
feret dño ad ostiū tabernaculi testimonij arietem:
orabitq̄ p eo sacerdos z p pctō eius coram dño: z
repropitiabit ei:dimittetur q̄ pctm. Cū ingressi fue
ritis terrā z plantaueritis in ea ligna pomifera: au
feretis pputia eoꝝ. Poma que germinat: imunda
erūt vobis:nec edet ex eis. Quarto aūt anno oīs
fructus eoꝝ sanctificabit:laudabilis dño. Quinto
aūt āno comedetis fructus:ꝯgregantes poma que
pferunt. Ego dñs deus vr. Nō comedetis carnes
cū sanguine. Nō augurabimini: nec obseruabitis
sōnia. Neq̄ in rotundū attondebitis comā:nec ra
detis barbā. Et sup mortuo nō icidetis carnes ve
stras:neq̄ figuras aliquas aut stigmata faciet vo
bis. Ego dominus. Ne pstituas filiā tuā:ne ꝯta/
minet terra z ipleat piaculo. Sabbata mea custo
dite z sanctuarium meum metuite. Ego dñs. Nō
declinetis ad magos:nec ab ariolis aliqd sciscite
mini vt polluamini p eos. Ego dñs deus vester.
Coram cano capite ꝯsurge:z honora personā senis:
z time dñm deū tuū. Ego sum dñs. Si habitaue/
rit aduena in terra vra:z morat fuerit inter vos:
nō exprobretis ei:sed sit iter vos q̄si indigena: z di
ligetis eū quasi vos metipsos. Fuistis enī z vos ad
uene in terra egypti. Ego dñs deus vester. Nolī
te facere iniquū aliquid:in iudicio:in regula:in pō
dere:in mensura. Statera iusta:z equa sint ponde
ra:iustus modius:equusq̄ sextari. Ego dñs de/
us vester q̄ eduxi vos de tra egypti. Custodite oīa
precepta mea z vniuersa iudicia:z facite ea. Ego
dominus. XX

Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs. Hec
loqueris filijs isrl. Qui de filijs isrl z ad
uenis q̄ habitant in isrl:si quis dederit ō
semine suo idolo moloch:morte moriat. Popul
terre lapidabit eū:z ego ponā faciē meā ꝯtra illū:
succidāq̄ eū de medio ppli sui:eo q̄ dederit de se
mine suo moloch:z ꝯtaminauerit sanctuariū meū:

ac polluerit nomẽ sanctũ meũ. Et si negligẽs po/
pulus terre z ꝯsi parui pendens ĩperiũ meũ: dimi/
serit boiem g dedit de semine suo moloch: nec vo
luerit eũ occidere: ponã faciẽ meã sup boiem illũ z
cognationẽ ei⁹: succidãq; z ipsũ z oẽs q cõsenserũt
ei: vt foznicarẽt cũ moloch de medio ppli sui. Ma
q̃ declinauerit ad magos z ariolos: z foznicata fue
rit cũ eis: ponã faciẽ meã ꝺ eam: z iterficiã illaz de
medio ppli sui. Sanctificamini z estote sancti: qz z
ego sanctus sũ dñs deus vester. Custodite ꝓcepta
mea z facite ea. Ego dñs q sanctifico vos. Qui ma
ledixerit pri suo aut mri: morte moziat. Patri ma
triq; q maledixerit: sanguis eius sit sup eũ. Si me
chatus q3 fuerit cũ vxore alterius: z adulteriũ p/
petrauerit cũ cõiuge ꝓximi sui: morte moziatur z
mechus z adultera. Qui dormierit cũ nouerca sua
z reuelauerit ignominiã pris sui: morte moziãtur
ambo. Sanguis eoz sit sup eos. Si quis dormie
rit cũ nuru sua: vterq; moziat: qz scelus opati sunt.
Sanguis eoz sit sup eos. Qui dormierit cũ mascu
lo coitu femineo: vterq; operatus ē nephas: morte
moziantur. Sit sanguis eoz super eos. Qui supza
vxorem filiam: duxerit matrẽ eius: scelus operat⁹
est. Uiuus ardebit cum eis: nec permanebit tantũ
nephas in medio vri. Qui cum iumento z pecore
coierit: morte moziat: pecus quoq; occidite. Mu
lier que succubuerit cuilibet iumẽto: simul interfi
cietur cum eo. Sanguis eoz sit sup eos. Qui acce
perit sozorẽ suam: filiã patris sui vel filiam matris
sue: z viderit turpitudinem eius: illaq; conspexerit
fratris ignominiã: nephariã rem operati sunt: occi
dentur in conspectu populi: eo q turpitudinẽ suaz
mutuo reuelauerint: z portabũt iniquitatem suaz.
Qui coierit cũ muliere in fluxu menstruo: z reue/
lauerit turpitudinem eius: ipsaq; aperuerit fontez
sanguinis sui: interficient ambo de medio populi
sui. Turpitudinẽ matertere z amite tue nõ disco/
operies. Qui hoc fecerit: ignominiã carnis sue nu/
dauit: portabunt ambo iniquitatẽ suã. Qui coierit
cũ vxore patrui vel auũculi sui: z reuelauerit igno
miniã cognationis sue: portabũt ambo pctũ suuz:
absq; liberis morient. Qui duxerit vxorẽ fratr⁹
sui: rẽ facit illicitã: turpitudinẽ fratris sui reuelauit
absq; filijs erit. Custodite leges meas atq; iudicia
z facite ea: ne z vos euomat terrã quã itraturi est⁹
z habitaturi. Nolite ambulare in legitimis natio/
nũ: quas ego expulsurus sũ añ vos. Oĩa. n. hec fe/
cerunt: z abhoiatus sũ eas. Uobis aũt loq̃r. Pos/
sidete terrã eoz quã dabo vobis in hereditatem:
terrã fluentẽ lacte z melle. Ego dñs deus vr̃: qui
separaui vos a ceteris populis. Separate g̃ z vos
iumentũ mundũ ab imundo: z auẽ mundã ab im
munda. Ne polluatis aĩas vras in pecore z auib⁹
z cunctis q̃ mouent in terra: z q̃ vobis ostendi esse
polluta. Eritis sancti mihi: qz sanctus ego sũ dñs:
z separaui vos a ceteris ppls vt essetis mei. Uir
siue mulier in quibus phitonicus vel diuinatiõis
fuerit spiritus: morte moziantur lapidibus obruẽt
eos. Sanguis eozum sit super illos. XXI

Dixit q̃z dñs ad moysen. Loquere ad sa/
cerdotes filios aaron z dices ad eos. Ne
ꝓtaminet sacerdos in mortib⁹ ciuiũ suo
rũ: nisi tm̃ in ꝓsanguineis ac ꝓpinqs. i. sup prem z
matrẽ z filiũ z filiã: frem q̃z z sozorẽ virginẽ: que
nõ est nupta viro: sed nec in principe ppli sui ꝓta/
minabit. Nec radet caput nec barbã: neq; in carni
bus suis faciet icisuras. Sancti erũt deo suo: z nõ
polluent nomẽ eius. Incẽsũ. n. dñi z panes dei sui
offerũt: z iõ sancti erũt. Scoztũ z vile ꝓstibulũ nõ
ducet vxorẽ: nec eã que repudiata est a marito: qz
ꝓsecratus est deo suo: z panes ꝓpositionis offert.
Sit g̃ sanctus: qz z ego sanctus sũ dñs qui sanctifico
vos. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro:
z violauerit nomẽ patris sui: flammis exuret. Pon
tifex. i. sacerdos maxim⁹ iter frẽs: sup cuius caput
fusũ est vnctionis oleũ: z cuius manus in sacerdo/
tio cõsecrate sũt: vestituscq; ẽ sanctis vestibus: caput
suũ nõ discoopiet: vestimenta nõ scindet: z ad oẽz
mortuũ nõ ingrediet: nec ꝺ oĩo. Sup prẽ q̃z suo z matre
nõ ꝓtaminabit: nec egrediet de sanctis ne polluat
sanctuariũ dñi: qz oleũ sancte vnctionis dei sui su
p eũ est. Ego dñs. Uirginẽ ducet vxorẽ. Uiduam
aũt z repudiatã z sozdidã atq; meretricẽ nõ acci/
piet sed puellam de ppl⁹o suo: ne cõmisceat stirpez
generis suj vulgo gentis sue: qz ego dñs q sanctifi
co eũ. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loq̃/
re ad aaron. Dõ de semĩe tuo p familias q habue
rit maculã nõ offeret panes deo suo: nec accedet
ad ministeriũ ei⁹. Si cecus fuerit: si claudus: si vel
paruo vel grandi z torto naso: si fracto pede: si ma
nu: si gibbus: si lippus: si albuginẽ habens ĩ oculo,
si iugem scabiẽ: si ꝑpetiginẽ in corpore: vel hernio
sus. oĩs qui habuerit maculã de semine aaron sa/
cerdotis: nõ accedet offerre hostias dño nec pães
deo suo. Uescet tm̃ panib⁹ q̃ offerunt in sanctuario
ita tm̃ ut extra velũ nõ ingrediat: nec accedat
ad altare q maculã habet: z cõtaminare nõ debet
sanctuariũ meũ. Ego dñs q sanctifico eos. Locut⁹
ẽ ergo moyses ad aaron z ad filios ei⁹ z ad omnẽ
isrl: cuncta que sibi fuerant ꝓperata. XXII

Locutusq; est dñs ad moysẽ dicẽs. Lo
quere ad aaron z ad filios eius: vt caueãt
ab his que cõsecrata sunt filioz isrl: z non
cõtaminent nomen sanctificatoz mihi q̃ ipsi offe/
runt. Ego dñs. Dic ad eos z ad posteros eoz. Qui
hõ qui accesserit de stirpe vra ad ea que cõsecra/
ta sũt: z que obtulerũt filij isrl dño in quo ẽ imun/
ditia: pibit coza dño. Ego sum dñs. Nõ ꝺ semine
aaron q̃ fuerit leprosus: aut patiẽs fluxuz seminis
nõ vescet de his q̃ sanctificata sũt mihi: donec sa/
net. Qui tetigerit imundũ sup mortuo: z ex q̃ egre
ditur semen quasi coitus: z qui tangit reptile z qõ
libet imundũ cuius tactus est sozdidus: imundus
erit vsq; ad vesperũ: z nõ vescet his que sanctifica
ta sunt: sed cũ lauerit carnẽ suã aqua z occubuerit
sol tũc mundatus vescet de sanctificatis: qz cibus

alius est. Porticinū ꝛ captum a bestia non comedent: nec polluent in eis. Ego sū dñs. Custodiant pcepta mea: vt non subiaceant pctō: ꝛ moriant in sanctuario cū polluerit illud. Ego dñs q sanctifico eos. Dis alienigena non comedet de sanctificatis. Anglinus sacerdotis ꝛ mercēnarius nō vescentur ex eis. Emptē aūt sacerdos emerit ꝛ qui vernaculus dom⁹ eius fuerit: hi comedēt ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit: de his que sanctificata sūt ꝛ de pmitijs nō vescet. Sin aūt vidua vel repudiata ꝛ absq; liberis reuersa fuerit ad domū pris sui: sicut puella consuenerat: alet cibis pris sui. Dis alienigena comedendi ex eis non hz potestatē. Qui comederit de sanctificatis p ignoraīā: addet quintā partē cū eo qō comedit: ꝛ dabit sacerdoti in sanctuariū: nec cōtaminabūt sanctificata filioꝝ isrl que offerunt dño: ne forte sustineāt iniquitatē delicti sui cū sāctificata comederit. Ego dñs qui sāctifico eos. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron ꝛ filios eius: ꝛ ad oēs filios isrl: dicesq; ad eos. Homo de domo isrl ꝛ de aduenis q hītant apud vos q obtulerit oblationē suā: vel vota soluens vel spōte offerēs: qcqd illud obtulerit in holocaustū dñi vt offerat p vos masculus īmaculatus erit ex bob⁹ ꝛ ouib⁹ ꝛ ex caprīs. Si maculā būerit nō offeretis: neq; erit acceptabile. Pō qui obtulerit victimā pacificoꝝ dño: vel vota soluens vel spōte offerens tā de bob⁹ q̄ de ouib⁹: imaculatū offeret vt acceptabile sit. Dis macula nō erit in eo. Si cecū fuerit si fractū: si cicatricē habēs: si papulas aut scabiē aut ipetiginē: nō offeret ea dño: nec adolebit ex eis sup altare domini. Bouē ꝛ ouē aure aut cauda amputat vo luntarie offerre potes: votum aūt ex his solui non potest. Omne aīal qō vl cōtrit vl tōsis vl sectis ablatisq; testicul ē: nō offeret dño: ꝛ i tra vra hoc oīo ne faciat. De manu alienigene nō offeret panes deo vro: ꝛ qcquid aliud dare voluerit: qz corrupta ꝛ maculata sūt oīa: nō suscipiet ea. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Dos: ouis ꝛ capra cuz genita fuerit: septē dieb⁹ erūt sub vbere mris sue: die aūt octauo ꝛ deīceps offerri poterūt dño. Sive illa bos sive ouis non immolabunt vna die cum fetib⁹ suis. Si īmolaueritis hostiā p grāz actione dño: vt possit ee placabilis: eodē die comedet ea: nō remanebit qcq; i mane alteri⁹ diei. Ego dñs. Custodite mādata mea: ꝛ facite ea. Ego dñs. Ne polluatis nomē meū sanctū vt scificer in medio filiorum isrl. Ego dominus qui sanctifico vos: ꝛ eduxi de terra egypti vt esse vobis i deū. Ego dominus. XXIII

Locutusq; est dñs ad moysē dicēs. Loqre filijs isrl: ꝛ dices ad eos. De sūt ferie dñi quas vocabitis scās. Sex diebus facietis opus: dies septimus qz sabbati requ ē: vocabitur scūs. Oē op⁹ nō facietis i eo. Sabbatū dñi ē i cunctis habitationib⁹ vris. De sunt ḡ ferie dñi scē q̄s celebrare ōbet tēpozib⁹ suis. Mēse p q̄rtadecima die mensis ad vesperū: phase domini ē: ꝛ quintadecima die mensis hui⁹: solēnitas azimoꝝ dñi ē. Septē dieb⁹ azima comedet. Dies pmus erit vobis celeberrim⁹: scūsq; Oē op⁹ seruile nō facietis i eo: sed offeret sacrificiū in igne dño septē diebus. Dies aūt septim⁹ erit celebrior ꝛ sanctior: nullūq; seruile op⁹ facietis i eo. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl: ꝛ dices ad eos. Cū ingrei fueritis terrā quā ego dabo vobis ꝛ messueritis segetē: feretis manipulos spicarū pmitias messis vre ad sacerdotē. Qui eleuabit fasciculū coram dño vt acceptabile sit p vobis altero die sabbati: ꝛ sci/ficabit illū. Atq; i eodē die quo manipulus ofecratur cedet agnus imaculat⁹ annicul⁹ in holocaustū dñi: ꝛ libamenta offerent cū eo due decime simile ofperse oleo i icēsū dñi odorēq; suauissimuz: libamen quoq; vini: quarta ps hin. Panē ꝛ polētam ꝛ pultes non comedetis ex segete: vsq; ad diē q̄ offeretis ex ea deo vro. Preceptū est sempiternū i generationib⁹ cūctisq; habitaculis vris. Numerabitis ḡ ab alto die sabbati in q̄ obtulistis māipulū pmitiaꝝ septē hebdomadas plenas vsq; ad alterā diē expletiōis hebdomade septē. i. qnquaginta dies: ꝛ sic offeret sacrificiū nouū dño ex oīb⁹ habitaculis vris: panes pmitiaꝝ duos de duab⁹ decimis simile fermētate: quos coquet i pmitias dñi. Offeretisq; cū panib⁹ septē agnos imaculatos anniculos: ꝛ vitulū de armēto vnū: ꝛ arietes duos ꝛ erūt i holocaustū cū libamēt suis i odorē suauissimū dño. Faciet ꝛ hircū p pctō: duosq; agnos āniculos hostias pacificoꝝ. Cūq; eleuauerit eos sacerdos cuz panibus pmitiaꝝ coram dño: cedēt in vsuz eius. Et vocabitis hūc diē celeberrimū atq; sanctissimuz. Oē opus seruile nō faciet in eo. Legitimū sempiternum erit in cūctis habitaculis ꝛ generationibus vris. Postq; aūt messueritis segetē terre vre: non secabitis eā vsq; ad solū: nec remanētes spicas colligetis: sed paupib⁹ ꝛ pegrinis dimittetis eas. Ego sū dñs de⁹ vester. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl ꝛ dense septio: pma die mensis erit vobis sabbatū memoriale clāgentibus tubis: ꝛ vocabit scm. Oē op⁹ seruile nō faciet i eo: ꝛ offeretis holocaustū dño. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Decimo die mensis huius septimi dies expiationū erit celeberrim⁹: ꝛ vocabit scūs: afflige tisq; aīas vras i eo: ꝛ offeretis holocaustū dño. Oē op⁹ seruile nō faciet i tpe diei h⁹: qz dies ppitiatōnis ē vt ppitiet vobis dñs de⁹ vester. Dis aīa que afflicta n fuerit die hac: pibit ō ppls suis: ꝛ q̄ opis quippiā fecerit: delebo eā ō ppl⁹ suo. Nihil ḡ opis faciet in eo. Legitimū sempiternū erit vobis in cunctis generationib⁹ ꝛ habitationibus vris. Sabbatum requietionis est: ꝛ affligetis aīas vras. Die nono mēsis septimi a vespe vsq; ad vesperum celebrabitis sabbata vestra. Et locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere filijs isrl. Quintodecimo die mensis huius septimi: erūt ferie tabernaculoꝝ septē diebus domino. Dies primus, voca

ditur celeberrimus atq; sactissimus. Oē opus ser
uile non facietis in eo: z septem diebus offeretis
holocausta domino. Dies quoq; octau⁹ erit cele
berrimus atq; sāctissimus: z offeretis holocaustū
domino. Est enim cetus atq; collecte. Omne op⁹
seruile nō facietis in eo. Hē sūt serie domini quas
vocabitis celeberrimas atq; scissimas: offeretisq;
in eis oblationes domino: holocausta z libamēta
iuxta ritū vniuscuiusq; diei exceptis sabbatis dñi
donisq; vestris: z que offeretis ex voto: vel q̄ spō
te tribuetis domino. A quintodecimo q̄ die mēsis
septimi qñ cōgregaueritis oēs fructus terre vestre
celebrabitis ferias dñi septē dieb⁹. Die p̄mo z die
octauo erit sabbatū. i. reges. Sumetisq; vobis die
p̄mo fruct⁹ arboris pulcherrime: spatulasq; pal
marū z ramos ligni densaq; frondiū z salices de to
rente z letabimi coz̄ dño deo vr̄o: celebrabitisq;
solēnitatē ei⁹ septē dieb⁹ p anuz. Legitimū sēpiternū
erit in generationib⁹ vr̄is. In mēse septimo festa cele
brabit; et habitabit; in vmbraculis septē diebus.
Omis qui de genere est isrl: manebit in tabernacu
lis: vt discant posteri vr̄i q̄ in tabernaclis habitare
fecerim filios isrl cuz educerem eos de terra egy
pti. Ego dominus deus vester. Locutusq; est moy
ses super solennitatibus domini ad filios isrl.

XXIIII

Et locutus ē domin⁹ ad moy
sen dicens. Precipe filijs israhel vt affe
rant tibi oleum de oliuis purissimum ac
lucidum ad ꝛcinnandas lucernas iugiter extra ve
lum testimonii in tabernaculo federis. Ponetq;
eas aaron a vespere vsq; in mane coz̄am domino
cultu rituq; perpetuo in generationibus vestris.
Sup cādelabrū mūdissimū ponēt sēp in ꝛspectu
dñi. Accipies quoq; similā z coq̄s ex ea duodeciz
panes q singuli hēbunt duas decimas. Quoz̄ se
nos altrinsecus super mensam purissimam coz̄as
dño statues z pones sup eos thus lucidissimū vt
sit panis in monimentum oblationis dñi. Per sin
gula sabbata mutabuntur coz̄am domino suscepti
a filijs isrl fed̄ sēpiterno: erūtq; aaron z filioꝛ ei⁹
vt comedant eos in loco sācto: qz scm̄ sanctoꝛum
est de sacrificijs dñi iure perpetuo. Ecce aūt egres
sus filius mulieris israbelitidis quem pepat de vi
ro egyptio inter filios isrl: iurgatus est in castris cū
viro israbelita. Lūq; blasphemassz nomē domini
z maledixisset ei: adductus ē ad moysen. Vocaba
tur autez mr̄ ei⁹ salumith filia dabzi: de tribu dan.
Diseruntq; eum in carcerem: donec noscent qd
iuberet dominus. Qui locutus est ad moysen di
cens. Educ blasphemū extra castra z ponant oēs
qui audierunt manus suas super caput eius z lapi
det eum populus vniuersus. Et ad filios israbel
loqueris. Homo q̄ maledixerit deo suo poztabit
peccatū suū: z qui blasphemauerit nomē dñi: moz
te moziatur. Lapidibus opp̄met eū oīs multitudo
populi. Sive ille ciuis sive pegrinus fuerit: q̄ blas
phemauerit nomen domini: morte moziat. Qui p
cusserit z occiderit hominem: morte moziat. Qui
percusserit animal reddat vicarium. i. animam p
anima. Qui irrogauerit maculam cuilibet ciuium
suoz̄um: sicut fecit: sic siet ei. Fracturam p̄o fractu
ra: oculum p̄o oculo: dentem p̄o dente restituet.
Qualem inflixerit maculam: talem sustinere coge
tur. Qui percusserit iumentum reddat aliud. Qui
percusserit hominem: punietur. Equum iudicium
sit inter vos: sive peregrinus sive ciuis peccaue
rit: quia ego suz dominus deus vester. Locutusq;
est moyses ad filios israhel z eduxerunt eum qui
blasphemauerat extra castra: ac lapidib⁹ oppzesse
runt. Fecerunt q; filij israhel sicut p̄ceperat domi
nus moysi.

XXV

Locutusq; est dñs ad moysen in monte sy
nai dicens. Loquere filijs isrl z dices ad
eos. Cū ingressi fueritis terram quā ego
dabo vobis: sabbatizetis sabbatum dño. Sex an
nis seres agrum tuum z sex ānis putabis vineam
tuam: colligesq; fructus ei⁹. Septimo aūt āno sab
batum erit terre requietionis dñi. Agrū nō seres z
vineam non putabis. Que sponte gignet: hum⁹ nō
metes: z vuas p̄mitiaq; tuaq; nō colliges q̄i vinde
miam. Ann⁹ n. regetionis terre est. Sed erūt vob⁹
in cibum tibi z seruo tuo ancille z mercēnario tuo
z aduene q pegrinat⁹ apud te. Jumentis tuis z pe
coribus oīa q̄ nascuntur p̄bebūt cibum. Numera
bis quoq; tibi septez hebdomadas annoz̄. i. septi
es septem: q̄ fit faciunt q̄draginta nouem: z clāges
buccina mense septimo: decima die mensis p̄pitia
tionis tpe in vniersa terra vr̄a. Sanctificabisq;
annum gnāq̄gesimum z vocabis remissionem cun
tis habitatoribus terre tue. Ipse est. n. iubileus.
Reuertetur homo ad possessionem suam: z vnus
q̄sq; rediet ad familiam p̄istinam: qz iubileus est
z q̄nquagesimus annus. Non seretis atq; metet;
sponte in agro nascentia: z p̄mitias vindemie non
colliget;: ob sanctificationem iubilei: sed statim ab
lata comedet;. Anno iubilei redient omnes ad pos
sessiones suas. Quando vendes quippiam ciui tuo
vel emes ab eo ne contristes frem tuum: sed iuxta
numerum annoz̄uz iubilei emes ab eo: z iuxta sup
putationem frugum vendet tibi. Quanto pl⁹ anni
remanserint post iubileum: tanto crescet z p̄cium:
z q̄nto minus tpzis numeraueris: tanto minoꝛ; z
emptio constabit. Temp⁹ enim frugum vēdet tibi.
Nolite affligere contribules vestros: sed timeat
vnusquisq; deum suum: qz ego domin⁹ de⁹ vester.
Facite p̄cepta mea: z iudicia custodite z implete
ea vt habitare possit; in terra absq; vllo pauoze z
gignat vob⁹ hum⁹ fruct⁹ suos quib⁹ vescamini vsq;
ad saturitatem: nullius impetum formidātes. Qz
si dixeritis quid comedemus anno septimo si non
seuerimus neq; collegerimus fruges nostras: da
bo benedictionem meam vobis anno sexto: z fa
ciet fructus trium annoz̄um: seretisque anno oc
tauo z comedetis veteres fruges vsq; ad nonum
annum donec noua nascantur edetis vetera.
Terra quoq; non vendetur in perpetuum quia

mea ē:z vos aduene z coloni mei eritis. Uñ cūcta
regio possessionis vre sub redēptiōis ꝺditiōe vē
det. Si attenuat⁹ frat tu⁹ vendiderit possessiūcu
lā suā:z voluēit ꝓpinqu⁹ ei⁹:pōt redimē qō ille vē
diderat. Sin aūt ñ habuerit ꝓximū:z ipe ꝑciū ad
redimēdū potuerit ĩuenire:ꝺputabūt fruct⁹ ex eo
tēpore quo vēdidit:z qō reliquū ē:reddet empto
ri sicq recipiet possessionē suā. Qz si non ĩuenerit
man⁹ eius vt reddat ꝑcium:bēbit emptor qō eme
rat vsq ad ānū iubileū. Jn ipo enī ois vēditio re
dibit ad dñm z ad possessorē ꝑstinū. Qui vēdide
rit domū ĩtra vrbis muros:habebit licētiā rēdimē
di donec vn⁹ ĩpleat ann⁹. Si nō redemerit z anni
circulus fuerit euolut⁹:emptor possidebit eaz z po
steri ei⁹ ĩ ꝑpetuū z redimi nō poterit etiā ĩ iubileo.
Sin aūt ĩ villa fuerit dom⁹ q muros nō hz:agroꝝ
iure vendet. Si ante redēpta ñ fuerit:ĩ iubileo re
uertet ad dominū suū. Edes leuitaꝝ q in vrbibus
sūt:semp pñt redimi. Si redēpti nō fuerīt:in iubi
leo reuertēt ad dños:qz domus vrbiū leuitarū ꝓ
possessionib⁹ sūt inē filios isrl. Suburbana āt eoꝝ
nō veneāt:qz possessio sempiterna ē. Si attenuat⁹
fuerit frat tu⁹ z infirmus manu:z suscepis eū q̄
aduenā z pegrinū z vixerit tecū:ne accipias vsuras
ab eo:nec ampli⁹ q̄q dedisti. Time deū tuū: vt vi
uere possit frat tu⁹ apud te. Pecuniā tuā nō dabis
ei ad vsurā z frugū supabūdantiā nō exiges. Ego
dñs de⁹ vester q eduxi vos de terra egypti:vt da
rē vobis terrā chanaā z eē vester de⁹. Si paup
tate ꝓpinq⁹ vēdiderit se tibi frat tu⁹: ñ eū oppmes
fuitute famulor⁹: sz q̄i mercēnarius z colon⁹ erit.
Usq ad annū iubileū operabit apud te: z postea
egredīet cum liberis suis:z reuertetur ad cogna
tionē z ad possessionē patrū suoꝝ. Mei enī serui
sūt:z ego eduxi eos de terra egypti. Nō veneant
ꝺditione seruoꝝ. Ne affligas eū ꝓ potentiā: sz me
tuito deū tuū. Seruus z ancilla sint vobis de na
tionib⁹ q̄ in circuitu vro sunt z de aduenis q pere
grinantur apud vos:vel q ex bis nati fuerint ĩ ter
ra vra. Hos habebit⁹ famulos z hereditario iure
transmittetis ad posteros ac possidebit⁹ in eternū:
Frēs aūt vros:filios isrl:ne oppримatis ꝓ potenti
am. Si ĩualuerit apud vos man⁹ aduene atq pe
grini:z attenuat⁹ frat tu⁹ vēdiderit se ei : aut cuiq̄
ō stirpe ei⁹:post vēditionē pōt redimi. Qui volue
rit ex fratrib⁹ suis redimet eū z patru⁹ z patruelis
z ꝺsanguine⁹ z affinis. Sin aūt z ipse potuerit :re
dimet se:supputatis dūtaxat ānis a tpe vēditionis
sue vsq in annū iubileū z pecunia q̄ venditus fue
rat iuxta annoꝝ numerū:z rōne mercēnarij supputa
ta. Si plures fuerīt āni qui remanent vsq ad iu
bileū ꝓm hos reddet z ꝑcium:si pauci ponēt ratio
nē cū eo iuxta ānoꝝ numerū:z reddet emptori qō
reliquū est annoꝝ q̄bus añ seruiuit mercedib⁹ im
putatis. Nō affliget eū violēter ĩ cōspectu tuo. Qz
si ꝓ hec redimi nō potuerit:ānо iubileo egredīet
cum liberis suis. Mei enim sunt serui filij israhel:
quos eduxi de terra egypti.

Ego dñs deus vester. Nō facietis vobis
idolū z sculptile nec titulos erigetis: nec
insignē lapidem ponetis in terra vra vt
adorетis eū. Ego enī sū dñs deus vester. Custodi
te sabbata mea:z pauete ad sanctuariū meū. Ego
dñs. Si in ꝑceptis meis ambulaueritis z mādata
mea custodieritis z fecerit⁹ ea:dabo vobis pluui
as tēporibus suis:z terra gignet germen suū:z po
mis arbores replebunt. Apphendet messiū tritu
ra vindemiā:z vindemia occupabit sementē: z co
medetis panē vrm ī saturitate:z absq pauore ha
bitabitis in terra vra. Dabo pacē in finib⁹ vestris:
dormiet⁹ z nō erit q exterreat. Auferā malas besti
as z gladius nō transibit terminos vros. Persequ
mini inimicos vros:z corruent coram vobis. Per
sequent⁹ quinq̄ de vris centū alienos z centum de
vobis decē milia. Cadent inimici vestri gladio in
cōspectu vro. Respiciā vos:z crescere faciā:multi
plicabimini:z firmabo pactū meū vobiscum. Co
medetis vetustissima veterū:z vetera nouis sup
uenientib⁹ ꝓiscietis. Ponā tabernaculū meum in
medio vri:z nō abiiciet vos aīa mea. Ambulabo
ĩter vos:z ero deus vester:vosq eritis ppl⁹ me⁹.
Ego dñs ds vester:q eduxi vos ō terra egyptio
rū ne seruiretis eis:z q ꝺfregi catenas ceruicum
vrāz vt ĩcederetis erecti. Qz si non audieritis me:
nec feceritis oīa mandata mea:sed sprexeritis le
ges meas:z iudicia mea ꝺtēpserit⁹ vt nō faciat⁹ ea
q̄ a me ꝺstituta sūt:z ad irritū ꝓducatis pactū meū
ego q̄q hec faciā vobis. Uisitabo vos velociter in
egestate z ardore q cōficiat oculos vros:z consu
mat aīas vras. Frustra seretis sementē: que ab hos
stibus deuorabit. Ponā faciē meā ꝺtra vos z cor
ruetis coram hostib⁹ vris:z subiciemini his q ode
rūt vos. Fugiet⁹ nemīe psequēte. Sin autez nec sic
obedierit⁹ mihi:addā correptiones vras septuplū
ꝓpter pctā vra z cōterā superbiā duritie vre. Dabo
q̄q vobis celū desup sicut ferrū z terrā eneā. Cōsu
met in cassū labor vester:nō ꝓferet terra germen
nec arbores poma ꝑbebūt. Si ābulaueritis ex ad
uerso mihi:nec voluerit⁹ audire me : addā plagas
vras vsq̄q in septuplū ꝓpter pctā vra. Emittāq̄ in
vos bestias agri q̄ ꝺsumant vos:z pecora vestra:z
ad paucitatē cūcta redigāt:deserteq̄ fient vie ve
stre. Qz si nec sic voluerit⁹ recipere disciplinā :sed
ambulaueritis ex aduerso mihi: ego quoq̄ cōtra
vos aduersus incedam:z percutiā vos septies pro
pter pctā vra:inducāq̄ sup vos gladiū vltorē fe
deris mei. Cūq̄ cōfugieritis in vrbes: mittā pesti
lentiā in medio vri:z trademini in manib⁹ hostiū:
postq̄ cōfregero baculū panis vri: ita vt decē mu
lieres in vno clibano coquant panes:z reddāt eas
ad pondus z comedetis:z non saturabimini. Sin
aūt nec per hec audieritis me:sed ambulaueritis
ꝺtra me z ego incedā aduersus vos in furore con
trario z corripiā vos septē plagis ꝓpter pctā vra:
ita vt comedatis carnes filioꝝ vestroꝝ z filiarum
vestraꝝ. Destruā excelsa vra:z simulacra confrin-

gam. Cadetis inꝯ ruinas idoloꝝ vꝝoꝝ:ꝛ abhominabiꝫ vos aīa mea:intātū vt vrbes vꝝas redigam in solitudinē:ꝛ deserta faciam scūaria vꝝa:nec recipiā vltra odozē suauissimū:dispdāq; terrā vꝝaz: ꝛ stupebūt sup ea ūmici vꝝi cū habitatozes illiꝰ fuerit. Vos aūt dispergā in gentes:ꝛ euaginabo post vos gladiū:eritq; terra vꝝa deserta:ꝛ ciuitates vestre dirute. Tūc placebūt terre sabbata sua cunctis diebus solitudis sue. Qñ fuerit in terra hostili:sabbatiçabit ꝛ regescet ī sabbatis solitudinis sue: eo q; non requieuerit in sabbatis:vꝝis:qñ habitabat in ea. Ut q de vobis remāserit: dabo pauoꝛē ī cozdibus eoꝝ in regionibꝰ hostiū. Terrebit eos sonitus folij volantis:ꝛ ita fugient q̄si gladiū. Cadent nullo sequente:ꝛ cozruēt singuli sup frēs suos q̄si bella fugientes. Nemo vꝝm inimicis audebit resistere. Peribitis īter gentes:ꝛ hostilis vos ꝛra cōsumet. Qz si ꝛ de his alīq remāserit:tabescent ī iniquitatibus suis in terra inimicoꝝ suoꝝ:ꝛ ꝓpꝫ pctā patrū suozū ꝛ sua affligent:donec ꝓfiteant iniqtates suas ꝛ maioꝝ suozū qbꝰ prevarica ī sūt in me:ꝛ ambulauerūt ex aduerso mihi. Ambulabo igit ꝛ ego ꝺ eos:ꝛ iducā illos ī terrā hostilē:donec erubescat īcircūcisa mens eoꝝ. Tunc ozabūt ꝓ īpietatibꝰ suis:ꝛ recozdaboꝝ federis mei qō pepigi cū abzaham isaac ꝛ iacob. Terre q̄z memoz ero:q̄ cū relicta fuerit ab eis:ꝓlacebit sibi in sabbatis suis: patiens solitudinē ꝓpter illos. Ipsi vo rogabūt ꝓ pctis suis:eo q; abiecerīt iudicia mea ꝛ leges meas despexerīt. Attn etiā cū eēnt in terra hostili: non penitus abieci eos:neq; sic desperi vt ꝓsumerent: ꝛ irritū facerē pactū meū cū eis. Ego enī sum dñs deus eoꝝ:ꝛ recozdaboꝝ federꝫ mei ꝑstini: q̄ eduxi eos de terra egypti in ꝓspectu gentiū vt essē deꝰ eoꝝ. Ego dñs deꝰ. Hec sūt iudicia atq; p̄cepta ꝛ leges quas dedit dñs īter se ꝛ iter filios isrl in monte synai ꝑ manū moysi. XXVII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loqre filijs isrl:ꝛ dices ad eos. Hō qui votū fecerit ꝛ spopōderit deo aīam suā: sub estimatione dabit pciū. Si fuerit masculꝰ a vicesimo ānο vsq; ad sexagesimū annū: dabit gnquagīta siclos argēti ad mēsurā sāctuarij:si mulier:tringita. A gnto aūt anno vsq; ad vicesimū: masculꝰ dabit viginti siclos:femina decē. Ab vno mēse vsq; ad annū quintū: ꝑ masculo dabunt gnq; sicli ꝑ femina tres. Sexagenariꝰ ꝛ vltra:masculꝰ dabit gndecim siclos:femina decē. Si paup fuerit ꝛ estimatiō nē reddere nō valebit:stabit coza sacerdote:ꝛ quātū ille estimauerit ꝛ viderit eū posse reddere tātū dabit. Aial aūt qō īmolari pōt dño si quis vouerit:sanctū erit ꝛ mutari nō ꝓtest.i. nec meliꝰ malo nec peius bono. Qz si mutauerit:ꝛ ipsū qō mutatū ē:ꝛ illud ꝑ quo mutatū est ꝓfectum erit dño. Aial īmundū qō īmolari dño non pōt si qs vouerit adducē añ sacerdotē:qui diiudicās vtrū bonū an malū sit:statuet p̄ciū. Qz si dare voluerit is qui offert:addet sup estimationē gntaz partē. Domo si vouerit domū suā ꝛ sanctificauerit dño: ꝓsiderabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit:ꝛ iuxta p̄ciū qō ab eo fuerit ꝓstitutū venūdabiꝫ. Sin autez ille q; vouerat voluerit redimere eā:dabit gntam partē estimatiōis supza:ꝛ hēbit domū. Qz si agruz possessionis sue vouerit:ꝛ ꝓsecrauerit dño:iuxꝫ mēsurā sementꝫ estimabiꝫ p̄ciū. Si triginta modijs ozdei serīt terra:gnquaginta siclis venundabiꝫ argēti. Si statim ab ānο īcipient iubilei vouerit agrū quāto valere pōt:tāto extimabiꝫ. Sin āt post alī quātulū tēpozis:supputabit sacerdos pecuniā iuxta annoꝝ q reliq sunt numerū vsq; ad iubileū: ꝛ ꝺ trabeꝫ ex p̄cio. Qz si voluerit redimere agrū ille q; vouerat:addet quintā partē extimate pecunie:ꝛ possidebit eā. Sin aūt noluerit redimē: ſz alīj cuilibet fuerit venundatꝰ:vltra eū q; vouerat redimē nō poterit:qz cū iubilei venerit dies: sāctificatꝰ erit dño:ꝛ possessio ꝓsecrata ad ius ptinet sacerdotuz. Si ager emptus ē ꝛ nō de possessione maioꝝ sanctificatus fuerit dño:supputabit sacerdos iuxta annoꝝ numerū vsq; ad iubileū p̄ciū:ꝛ dabit ille q; vouerat eū dño. In iubileo aūt reuertēꝫ ad p̄ozē dñm q; vendiderat eū:ꝛ hūerat in sozte possessionis sue. Dis extimatio siclo sāctuarij pōderabitur. Siclus viginti obolos hz. Primogenita q̄ ad deū ptinent nemo sanctificare poterit ꝛ vouere. Sive bos sive ouis fuerit:dñi sūt. Qz si īmundū ē aīal redimet q obtulit iuxta extimationē suā: ꝛ addet gntam partē p̄cij. Si redimere noluerit vendēꝫ alteri:quātūcūq; fuerit añ extimatū. Oē qō dño cōsecrat sive hō fuerit sive aīal sive ager:non veniet nec redimi poterit. Quicquid semel fuerit ꝓsecratum:sanctū sanctoꝝ erit dño. Et oīs ꝓsecratio que offerꝫ ab hoīe nō redimeꝫ:ſz morte morie. Dēs decime terre sive de pomis arboꝝ sive de frugibꝰ dñi sūt:ꝛ illi sanctificanꝫ. Si qs aūt voluerit redimere decimas suas:addet gntā partē eaꝝ. Oūm decimaꝝ bouis ꝛ ouis ꝛ capze q̄ sub pastozis virga transeūt:quicqd decimū venerit: sanctificabiꝫ dño. Non eligēꝫ nec bonū nec malū:nec altero cō mutabiꝫ. Si quis mutauerit:ꝛ qō mutatū est:ꝛ ꝑ quo mutatū est sanctificabiꝫ dño:ꝛ non redimeꝫ. Hec.sunt p̄cepta que mādauit dñs moysi ad filios israbel in monte synai.

Explicit liber Leuiticus. Incipit vaiedaber.i. liber Numeri. Capitulum. I

Locutusq; est dñs ad moysen ī deſto synai in tabernaculo federis p̄ma die mensis secūdi anno altero egressionis eoꝝ ex egypto dicēs. Tollite sūmam vniuerse congregationis filiozuz isrl ꝑ cognationes ꝛ domos suas:ꝛ nomina singuloꝝ:quicquid sexꝰ ē masculini a vicesimo anno ꝛ supza omnium virorum

fortiū ex iſrł: & numerabitis eos p turmas ſuas tu
& aaron: erūtq; vobiſcū p̄ncipes tribuū ac domoꝝ
in cognationib⁹ ſuis: quoꝝ iſta ſūt noīa. De tribu
ruben: elyſur filj⁹ ſedeur. De tribu ſymeon: ſalami
bel filj⁹ ſuriſaddai. De tribu inda: naaſon filj⁹ ami
nadad. De tribu iſachar: nathanael filj⁹ ſuar. De tri
bu çabulon: eliab filj⁹ belon. Filiorū aūt ioſeph ō
tribu ephraim: eliſama filj⁹ ammiud. De tribu ma
naſſe: gamalibel filj⁹ phadaſſur. De tribu beniamī
abidan filj⁹ gedeonis. De tribu dan: abieçer filius
amiſaddai. De tribu aſer: phegiel filj⁹ ochran. De
tribu gad: eliaſaph filj⁹ duel. De tribu neptaliz: ahi
ra filj⁹ enan. Di nobiliſſimi p̄ncipes multitudinis
p tribꝰ & cognationes ſuas & capita exercit⁹ iſrł: q̄s
tulerūt moyſes & aaron cū oī vulgi multitudine: &
congregauerūt p̄ die mēſis ſecūdi recēſētes eos p co
gnatiōes & domos ac familias: & capita & noīa ſin
gulorū a viceſimo āno & ſupra: ſic̄ p̄cepat dñs moy
ſi. Q̄ueratiq; ſūt in deſto ſynai de ruben p̄mogēi
to iſraelis p cognationes & familias ac domos ſu
as & noīa capitū ſingulorū: oē qō ſex⁹ ē maſculini
a viceſimo āno & ſupra p̄cedētiū ad bellū: q̄dragi
aſex milia gngēti. De filijs ſymeon p gn̄ātiōes &
familias ac domos cognationū ſuarū recēſiti ſunt
ſp noīa & capita ſingulorū: oē qō ſex⁹ ē maſculini a
viceſimo āno & ſupra p̄cedentiū ad bellū: gnq̄gin
ta nouē milia trecēti. De filijs gad p generationes
& familias ac domos cognationū ſuaꝝ: recēſiti ſūt
p noīa ſingulorꝝ a vigīti ānis & ſupra oēs q ad bel
la p̄cederent: q̄dragintagnq; milia ſexcenti gnq̄
gīta. De filijs iuda p generatiōes & familias ac do
moſ cognationū ſuaꝝ p noīa ſingulorꝝ a viceſimo
āno & ſupra oēs q poterāt ad bella p̄cedē: recēſiti
ſunt: ſeptuagīta q̄tuoꝝ milia ſexcenti. De filijs iſa
char p generatiōes & familias ac domos cognatio
nū ſuaꝝ p noīa ſingulorꝝ a viceſimo anno & ſupra
oēs q ad bella p̄cederēt: recēſiti ſūt gnq̄ginta q̄tu
oꝝ milia q̄dringēti. De filijs çabulon p generatōeſ
& familias ac domos cognationū ſuaꝝ: recēſiti ſūt
p noīa ſingulorꝝ a viceſimo āno & ſupra: oēs q po
terant ad bella p̄cedere: gnquaginta ſeptez milia
q̄dringenti. De filijs ioſeph filiorꝝ effraim p gene
rationes & familias ac domos cognationū ſuarꝫ
recenſiti ſunt per noīa ſingulorꝝ a viceſimo āno &
ſupra: oēs qui poterant ad bella p̄cedere: q̄dragin
ta milia gngenti. Dozzo filiorꝝ manaſſe p genera
tiones & familias ac domos cognationū ſuarū: re
cenſiti ſunt p noīa ſingulorꝝ a viginti ānis & ſupra
oēs qui poterant ad bella p̄cedere: trigintaduo mi
lia ducenti. De filijs beniamin p generationes & fa
milias ac domos cognationū ſuaꝝ: recenſiti ſunt
nōibus ſingulorꝝ a viceſimo āno & ſupra: oēs qui
poterant ad bella p̄cedere: trigintagnq; milia q̄
dringēti. De filijs dan p generatiōes & familias ac
domos cognationū ſuaꝝ: recenſiti ſunt nōibus ſin
gulorꝝ a viceſimo anno & ſupra oēs q poterant ad
bella p̄cedere: ſexagintaduo milia ſeptingenti. De
filijs aſer p generationes & familias ac domos co
gnationū ſuaꝝ recenſiti ſūt p noīa ſingulorꝝ a vice
ſimo āno & ſupra oēs q poterāt ad bella p̄cedere:
q̄draginta milia & mille gngenti. De filijs neptaliz
p generationes & familias ac domos cognationū
ſuaꝝ recenſiti ſunt nōibus ſingulorꝝ a viceſimo an
no & ſupra oēs q poterant ad bella p̄cedere: gnq̄
gintatria milia quadringenti. Di ſunt quos nume
rauerūt moyſes & aarō & duodecī p̄ncipes iſrahel:
ſingl'os p domos cognationū ſuarū. Fuerūtq; oēs
filij iſrł p domos & familias ſuas a viceſimo anno
& ſupra q poterāt ad bella p̄cedere: ſexcētatria mi
lia viroꝝ gngenti gnq̄ginta. Leuite aūt in tribu⁹
familiarū ſuarū nō ſūt numerati cū eis. Locutuſq;
eſt dñs ad moyſen dicens. Tribū leui noli nume
rare neq; pones ſūmam eorū cū filijs iſrł: ſz p̄ſtitu
es eos ſup tabernaculū teſtimonij & cūcta vaſa eī⁹:
& q̄cquid ad cerimonias ptinet. Ipſi portabunt ta
bernaculū & oīa vt̄ēfilia eius: & erūt in miniſterio
ac p gyrū tabernaculi metabunt. Cū p̄ficiſcendus
fuerit deponēt leuite tabernaculū cū caſtra meten
da erigent. Quiſq; externorū acceſſerit occidet.
Metabunt aūt caſtra filij iſrł: vnuſqſq; p turmas
& cuneos atq; exercitū ſuū. Dozzo leuite p gyrū
tabernaculi fingēt tēt̄oria ne fiat ī dignatio ſup mł
titudinē filiorū iſrł: & excubabunt in cuſtodijs ta
bernaculi teſtimonij. Fecerunt ergo filij iſrł iuxta
oīa q̄ p̄ceperat dñs moyſi. II

Locutuſq; ē dñs ad moyſen & aarō dicēs.
Singuli p turmas ſigna atq; vexilla & do
mos cognationū ſuaꝝ caſtrametabuntur
filij iſrł p gyrū tabernaculi federis. Ad oriētē ita
das figet tentoria p turmas exercit⁹ ſui: eritq; p̄n
ceps filiorꝝ eius naaſon filius aminadab: & oīs de
ſtirpe eius ſūma pugnantiū ſeptuagintaq̄tuoꝝ mi
lia ſexcenti. Iuxta eū caſtrametati ſūt de tribu iſa
char: quoꝝ p̄nceps fuit nathanael filius ſuar: & oīs
numerus pugnatorū eius quinquagintaq̄tuoꝝ mi
lia quadringēti. In tribu çabulon p̄nceps fuit he
liab filius belon: oīſq; de ſtirpe eius exercitus pu
gnatorū gnquagintaſeptē milia q̄dringenti. Uni
uerſi qui in caſtris iude ānumerati ſūt: fuerūt cen
tū octogintaſex milia quadringenti: & p turmas ſu
as p̄rimi egredientur. In caſtris filiorū ruben ad
meridianā plagā erit p̄nceps eliſur filius ſedeur: &
cunctus exercitus pugnatorꝫ eius qui numerati
ſunt quadragintaſex milia quingenti. Iuxta eum
caſtrametati ſunt de tribu ſymeon: quoꝝ p̄n
ceps fuit ſalamibel filius ſuriſaddai: & cunctus ex
ercitus pugnatorum eius qui numerati ſunt quin
quagintanouem milia trecenti. In tribu gad p̄n
ceps fuit eliaſaph filius duel. & cunctus exercitus
pugnatorum eius qui numerati ſunt quadragīta
quinq; milia ſexcēti quinquaginta. Omnes qui re
cenſiti ſunt in caſtris ruben centumquinquaginta
milia & mille quadringenti gnquaginta: p turmas
ſuas in ſecundo loco p̄ficiſcentur. Leuabitur aut̄
tabernaculum teſtimonij per officia leuitarū & tur
mas eorū. Quō erigēt̄: ita & deponēt. Singuli per

loca ⁊ ordines suos ꝓficiscent. Ad occidētalē plagā erūt castra filioꝝ ephraim: quoꝝ ꝓnceps fuit helisama filius ammiud. Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q numerati sūt: q̄ draginta milia q̄ngenti. Et cuꝫ eis tribus filioꝝ manasse: quoꝝ ꝓnceps fuit gamaliel filius phadassur: cūctusq; exercitus pugnatoꝝ eius qui numerati sūt triginta duo milia ducēti. In tribu filioꝝ beniamin ꝓnceps fuit abidaꝫ filius gedeōni ⁊ cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q recēsiti sūt: trigintaq; milia q̄dringēti. Hēs q nūerati sūt in castris ephraim cētūocto milia cētū ꝑ turmas suas tertij ꝓficiscent. Ad aglonis ptē castrametati sunt filij dan: quoꝝ ꝓncepl fuit ahieẽer filius ammisaddi. Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q numerati sē: sexagīta duo milia septigēti. Juxta eū fixere tentoria de tribu aser: quoꝝ ꝓnceps fuit phebiel filius ochran. Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q numerati sunt: q̄draginta milia ⁊ milie q̄ngenti. De tribu filiozū neptalī ꝓnceps fuit ahira filius enan. Cūctus exercitus pugnatoruꝫ eius q̄ngintatria milia q̄dringēti. Hēs q numerati sūt in castris dan: fuerūt centū q̄ngintaseptē milia sexcēti: ⁊ nouissimi ꝓficiscēt. Hic numerus filioꝝ isrl ꝑ domos cognationū suarū ⁊ turmas di uisi exercitus sexcēta tria milia q̄ngenti q̄nginta. Leuite aūt nō sūt nūerati iter filios isrl. Sic. n. ꝑcepat dñs moysi. Fecerūtq; filij isrl iux̄ oīa q̄ mandauerat dñs. Castrametati sūt ꝑ turmas suas: ⁊ ꝑ fectu ꝑ familias ac domos patrū suoꝝ. III

Hē sūt generatiōes aaron ⁊ moysi i die q̄ locut⁹ ē dñs ad moysen i mōte synai: ⁊ hoīa filioꝝ aarō. Primogenit⁹ ei⁹ nadab deinde abiu ⁊ eleaçar ⁊ ithamar. Hec noīa filioꝝ aaron sacerdotū q̄ vncti sūt: ⁊ quoꝝ replete ⁊ ꝓsecrate man⁹ vt sacerdotio fūgerent. Mortui sūt. n. nadab ⁊ abiu cū offerrēt ignē alienū i ꝓspectu dñi in deserto synai absq; liberis: fūctiq; sūt sacerdotio eleaçar ⁊ ithamar cozā aarō ꝑre suo. Locutusq; ē dñs ad moysē dicēs. Applica tribū leui: ⁊ fac stare i ꝓspectu aarō sacerdotis vt mīstrēt ei ⁊ excubēt ⁊ obseruent quicquid ad cultum pertinent multitudinis cozam tabernaculo testimonij: et custodiant vasa tabernaculi seruientes in ministerio eius. Habisq; dono leuitas aarou ⁊ filijs ei⁹ q̄bus traditi sūt a filijs isrl. Aarō aūt ⁊ filios ei⁹ ꝓstitues ꝓ cultū sacerdotij. Extern⁹ q̄ ad ministrandū accesserit: morieꝫ. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs isrl ꝑ oī ꝓmogenito q̄ apit vuluā in filijs isrl: erūtq; leuite mei. ⁊ Deū ē enī oē ꝓmogenitū. Ex q̄ ꝑcussi ꝓmogenitos in terra egypti: sāctificaui mihi q̄cd ꝓmū nascit in isrl: Ab homine vsq; ad pec⁹ mei sūt. Ego dñs. Locutusq; est dñs ad moysen in deserto synai dicens. Numera filios leui per domos patrum suoꝝ ⁊ familias omnem masculum ab vno mense ⁊ supra. Numerauit moyses vt ꝑceperat dñs: ⁊ iuenti sūt filij leui ꝑ noīa sua gerson ⁊ caath ⁊ merari. Filij gerson: lebni ⁊ semei. Filij caath: amram: ⁊ iessaar: hebron ⁊ oziel. Filij merari: mooli ⁊ musi. Hē gerson fuere familie due: lebnitica ⁊ semeitica: quaꝝ numerat⁹ est ppls sexus masculini ab vno mense ⁊ supra: septem milia quingenti. Hi post tabernaculū metabunt ad occidentē sub pncipe eliasaph filio iael: ⁊ habebūt excubias in tabernaculo federis ipsiuꝫ tabernaculū ⁊ operimētū eius: tentoriū quod tra hitur ante fores tecti federis ⁊ cortinas atrij: tentoriū quoq; quod appenditur in introitu atrij tabernaculi: ⁊ quicquid ad ritum altaris pertinet: funes tabernaculi ⁊ omnia vtēsilia eius. Cognatio caath habebit pop̄los amramitas ⁊ iessaaritas ⁊ hebronitas ⁊ ozielitas. Hē sunt familie caathitarum: recensite per nomina sua omnes generis masculini ab vno mense ⁊ supra octo milia sexcenti. Habebunt excubias sanctuarij: ⁊ castrametabuntur ad meridianam plagam. Principesque eorum erit elisaphan: filius oziel: ⁊ custodiāt archā: mensāq; ⁊ candelabrum: altaria ⁊ vasa sanctuarij in quib⁹ ministratur ⁊ velum: cunctamq; huiusce modi supellectilem. Princeps autez principū leuitaꝝ eliazar filius aaron sacerdotis erit super excubitores custodie sanctuarij. At vero de merari erunt ppli moolite ⁊ musite: recensiti per noīa sua: hōes generis masculini ab vno mēse ⁊ supra ⁊ sex milia ducēti. Principes eorum suriel filius abiahel: ad plaga septentrionali castrametabuntur. Erunt sub custodia eorum tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊ columne ac bases earum: ⁊ oīa que ad cultum huiusce modi pertinent: columneq; atrij per circuitum cuꝫ basibus suis: ⁊ paxilli cum funibus. Castrametabunt ante tabernaculum federis. i. ad orientalez plagā: moyses ⁊ aaron cū filijs suis habentes custodiam sanctuarij in medio filiozum israhel. Quisquis alien⁹ accesserit. Morietur. Omnes leuite quos numerauerunt moyses ⁊ aaron iuxta pceptū dñi per familias suas in genere masculino a mēse vno ⁊ supra: fuerunt viginti duo milia. Dixit aūt dñs ad moysen. Numera ꝓmogenitos sexus masculini de filijs isrl ab vno mense ⁊ supra: ⁊ habebis sūmam eorum. Tolles q̄ leuitas mihi ꝑ oī ꝓmogenito filioꝝ isrl. Ego sū dñs. Et pecora eoꝝ ꝑ vniuersi ꝓmogenita pecoꝝ filiozum isrl. Recēsuit moyses sicut ꝑceperat dñs ꝓmogenitos filiozuꝫ isrl: ⁊ fuerūt masculi per nomina sua a mense vno ⁊ supra: viginti duo milia ducenti septuagintatres. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Tolle leuitas ꝑ ꝓmogenitis filioꝝ israhel ⁊ pecora leuitaruꝫ ꝑ pecoribus eoꝝ: eruntq; leuite mei. Ego sū dñs. In precio autem ducentoꝝ septuagintatriuꝫ qui excedūt numerū leuitaꝝ de ꝓmogenitis filiozum isrl: accipies q̄ꝫ siclos per singula capita: ad mēsurā sāctuarij. Siclus bz viginti obulos. Dabisq; pecuniā aarō ⁊ filijs ei⁹: ꝑciuꝫ eoꝝ q̄ supra sūt. Tulit igit moyses pecuniā eoꝝ qui fuerant amplius: ⁊ quos redemerat a leuit⁹ pro ꝓmogenitis filioꝝ isrl: mille trecentoꝝ sexaginta quinq; siclozū iuxta pondus sāctuarij: ⁊ dedit eā aaron ⁊ filijs eius iux̄ verbū quod ꝑceperat sibi dñs. IIII

Locutusq; ē dñs ad moysen t aaron. dicēs. Tolle summam filioꝝ caath de medio leuitaꝝ p domos t familias suas a tricesimo anno t supra vsq; ad qnquagesimū annū: oīum q ingrediunt vt stent t ministrēt i tabernaculo federis. Hic est cultus filioꝝ caath. Tabernaculū federis t sanctū sanctoꝝ ingredient aaron t filij ei⁹ qñ mouenda sūt castra: t deponēt velū qđ pēdet añ fores: inuoluentq; eo archā testimonij t operient rursū velamine hyacinthinaꝝ pelliū extēdent desup palliū totū hyacinthinū t inducēt vectes. Ponsā q̄s ꝓpositionis inuoluent hyacinthino pallio: t ponēt cū eo thuribula t mōtariola: cyathos t crateras ad liba fūdenda. Panes sempi ea erūt. Extendētq; desup palliū coccineū qđ rursū operient velamento hyacinthinaꝝ pelliū: t inducent vectes. Sumēt t palliū hyacinthinū q̄ operiēt cādelabrū cū lucernis t forcipib⁹ suis t emūctoriis t cunctis vasis olei q̄ ad cōcinnandas lucernas necessaria sūt: t sup oīa ponent opimentū hyacinthinaꝝ pelliū t inducēt vectes. Nec nō t altare aureū inuoluent hyacinthino vestimento: t extendēt desup operimentū hyacinthinaꝝ pelliū: inducentq; vectes. Oīa vasa q̄bus ministrāt in sāctuario inuoluent hyacinthino pallio: t extendent desup operimentū hyacinthinaꝝ pelliū iducentq; vectes. Et t altare mūdabūt cinere: t inuolūt illud purpureo vestimento: ponētq; cū eo oīa vasa q̄bus in ministerio eius vtuntur: id est ignīū receptacula fuscinulas ac tridētes vncinos t batilla. Tecta vasa altarī opient simul velamine hyacinthinaꝝ pelliū t inducēt vectes. Tecta inuoluerīt aaron t filij ei⁹ sāctuariū t oīa vasa eius in cōmotione castroꝝ: tūc ītrabunt filij caath vt portēt inuoluta. t nō tangent vasa sanctuarij ne moriant. Hec sūt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis sup quos erit eleaçar filius aaron sacerdotis ad cui⁹ ptinet curaz oleū ad cōcinnandas lucernas t cōpositionis incensū t sacrificiū qđ semp offert t oleū vnctionis: t qcquid ad cultū tabernaculi ptinet: oīumq; vasoꝝ q̄ in sāctuario sūt. Locutusq; ē dñs ad moysen t aarō dicens. Nolite pdere ppīm caath de medio leuitaꝝ sz hoc facite eis vt viuant t nō moriant si tetigerit sancta sanctoꝝ. Aaron t filij ei⁹ intrabūt: ipsiq; disponent opa singuloꝝ: t diuident qđ portare quis debeat. Alij nulla curiositate videāt q̄ sūt in sanctuario pusq; inuoluant: aliogn morient. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Tolle etiā sūmaz filioꝝ gerson p domos ac familias t cognationes suas a triginta ānis t supra vsq; ad ānos gnq̄ginta. Numera oēs q ingrediunt t mīstrant i tabernaculo federis. Hoc est officiū familie gersonitaꝝ: vt portēt coztinas tabernaculi t tectū federis opimentū aliud: t supra oīa velamē hyacinthinū: tentoriiq; qđ pendet in ītroitu tabernaculi federis coztinas atrij t velū in ītroitu qđ est añ tabernaculū. Oīa q̄ ad altare ptinent funiculos t vasa ministerij iubente aaron t filijs ei⁹ portabūt filij gerson: t sciēt singuli cui debeāt oneri mancipari. Hic est cultus familie gersonitarū in tabernaculo federis. Erūtq; sub mānu ithamar filij aaron sacerdotis. Filios quoq; merari p familias t domos patrū suoꝝ recēsebis a trigīta ānis t supra vsq; ad ānos gnquaginta: oēs q ingrediunt ad officiū ministerij in t cultū federis testimonij. Hec sūt onera eoꝝ. Portabūt tabulas tabernaculi t vectes ei⁹: colūnas t bases earū: colūnas quoq; atrij p circuitū cū basibus t paxillis t funib⁹ suis. Oīa vasa t suppellectilē ad numerū accipiēt sicq; portabūt. Hoc ē officium familie meraritaꝝ t misteriū in tabernaculo federis erūtq; sub manu ithamar filij aaron sacerdotis. Recensuerūt igit moyses t aaron t ꝓncipes synagoge filios caath p cognatiōes t domos patru suoꝝ a triginta ānis t supra vsq; ad annū gnquagesimum oēs que ingrediunt ad ministeriū tabernaculi federis: t inuenti sūt duo milia septingenti gnquagita. Hic est numer⁹ ppli caath q ītrant tabernaculū federis. Hos numerauit moyses t aaron iuxta sermonē dñi p manū moysi. Numerati sūt t filij gerson p cognationes t domos patrū suoꝝ a triginta ānis t supra vsq; ad gnquagesimū annū: oēs qui ingrediunt vt ministrent in tabernaculo federis: t inuenti sūt duo milia sexcenti triginta. Hic est populus gersonitaꝝ: quos numerauerunt moyses t aaron iuxta verbum dñi. Numerati sūt t filij merari per cognationes t domos patrū suoꝝ a triginta annis t supra vsq; ad annuz gnquagesimū: oēs qui ingrediunt ad explendos ritus tabernaculi federis: t inuenti sunt tria milia ducenti. Hic ē numerus filiozum merari: quos recensuerūt moyses t aaron iuxta imperiū dñi per manū moysi. Oēs q recensiti sūt de leuitis t quos recenseri fecit ad nomen: moyses t aaron t ꝓncipes isrl per cognationes t domos patrum suozum a trigīta ānis t supra vsq; ad annum gnquagesimū: ingredientes ad ministeriū tabernaculi t onera portanda: fuerūt simul octo milia gnqenti octoginta. Iuxta verbum dñi recēsuit eos moyses vnūquēq; iuxta officium suū t onera sua: sicut ꝓceperat ei dñs.

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Precipe filijs isrl: vt eiciāt de castris oēm lepzosum t q semine fluit: pollutusq; ē sup mortuo. Tā masculū q̄z feminā eiscite de castris: ne cōtaminēt ea cū habitauerit vobiscū. Fecerūtq; ita filij isrl: t eiecerūt eos extra castra sicut locut⁹ erat dñs moysi. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios isrl. Vir siue mulier cuz fecerint ex omnibus peccatis que solent hōibus accidere: t per negligentiā trangressi fuerint mādatum dñi atq; deliquerint: confitebunt peccatū suum t reddent ipsū caput: quintāq; partē desup ei i quē peccauerint. Sin aūt nō fuerit qui recipiat: dabūt domino t erit sacerdotis: excepto ariete que offertur pro expiatione vt sit placabilis hostia. Omnes quoq; primitie quas offerunt filij israhel: ad sacerdotem pertinēt: t quicquid in sanctuariū offert a

singulis ⁊ traditꝝ manib⁹ sacerdotꝫ ipi⁹ erit. Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loqre ad filios isrl: ⁊ dices ad eos. Uir cui⁹ uxor errauerit: maritūq; ꝺtēnēs dormierit cū altero viro: ⁊ h̄ marit⁹ deprehendē non querit ſz latet adulteriū ⁊ testib⁹ argui nō pōt: qz nō est inuenta ī stupro si spūs çelotipie ꝺcitauerit virū ꝺ uxorē suā q̄ vel polluta ē: vel falsa suspitōe appetit: adducet eā ad sacerdotē ⁊ offeret oblationē ꝓ illa: decimā partē sati farīe ordeacee. Nō fūdet sup eā oleū nec ī ponet th⁹: qz sacrificiū çelotipie ē: ⁊ oblatio inuestigās adulteriū. Offeret igit eā sacerdos ⁊ statuet coram dño: assumetq; aquā sanctā ī vase fictili: ⁊ pauxillū ꝛre de pauimēto tabernaculi mittet in eā. Cūq; steterit mulier in conspectu dñi: discooperiet caput ei⁹: ⁊ ponet sup man⁹ illi⁹ sacrificiū recordatōis ⁊ oblationem çelotipie. Ipe aūt tenebit aquas amarissimas: ī quibus cū execratiōe maledcā ꝺgessit: adiurabitq; eā ⁊ dicet. Si nō dormiuit vir alien⁹ tecū: ⁊ si nō polluta es deserto mariti thoro: nō te nocebunt: aque iste amarissime in q̄s maledicta cōgessi. Sin autē declinasti a viro tuo atq; polluta es: ⁊ cōcubuisti cū altero: his maledictōib⁹ subiacebis. Det te dñs in maledictionē exemplūq; cunctoꝝ in pplo suo. Putrescere faciat femur tuū: ⁊ tu mens vter⁹ tuus dirūpat. Ingrediant aque maledicte in ventrem tuū: ⁊ vtero tumescente putrescat femur. Et rñdebit mulier. Amē: amen. Scribetq; sacerdos in libello ista maledicta ⁊ delebit ea ad aquas amarissimis ī quas maledicta cōgessit: ⁊ dabit ei bibere. Quas cū exhauserit: tollet sacerdos de manu ei⁹ sacrificium çelotipie: ⁊ eleuabit illud coram dño: ꝓponetq; illud sup altare: et tā dūtaxat vt pus pugillū sacrificij tollat de eo q̄ offert ⁊ incendat sup altare: ⁊ sic potū det mulieri aquas amarissimas. Quas cū biberit si polluta est: ⁊ contēpto viro adulterij rea: ꝓ transibunt eā aque maledictiōis: ⁊ inflato vētre cō putrescet femur: eritq; mulier in maledictionē ⁊ in exemplū oī pplo. Ux si polluta nō fuerit: erit innocua: ⁊ faciet liberos. Ista ē lex çelotipie. Si declinauerit mulier a viro suo: ⁊ si polluta fuerit: maritusq; çelotipie spū cōcitatus adduxerit eā in cōspectu dñi: ⁊ fecerit ei sacerdos iuxta oīa que scripta sunt: maritus absq; culpa erit: ⁊ illa recipiet iniquitatem suam.

VI

Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Loquere ad filios isrl: ⁊ dices ad eos. Uir siue mulier cū fecerint votū vt sanctificent ⁊ se voluerint dño cōsecrare: a vino ⁊ oi q̄ ebrietatē pōt: abstinebūt. Acetū ex vino ⁊ ex q̄libet alia potione: ⁊ qcqd de vua exprimit: nō bibent: vuas recētes siccasq; nō comedēt: cunctis ꝺiebus q̄bus ex voto dño cōsecrant. Quicquid ex vinea ec pōt ab vua passa vsq; ad acinū nō comedēt. Nī tpe separationis sue nouacula nō transibit p caput eius vsq; ad completū diē quo dño cōsecrat. Sanctus erit crescente cesarie capitis eius. Nī tpe cōsecrationis sue sup mortuū nō ingrediet: nec sup patris quidē ⁊ mris ⁊ fratrꝫ sororisq; funere cōtaminabit: qz cōsecratio dei sui sup caput ei⁹ ē. Oibus diebus separatiōis sue sāctus erit dño. Sin aūt mortu⁹ fuerit subito q̄spiā coram eo polluet caput cōsecrationis ei⁹ q̄ radet ilico ⁊ in eadē die purgationis sue: ⁊ rursū septima. In octauo aūt die offeret duos turtures vel duos pullos colūbe sacerdoti in ītroitu sederis testimonij: faciet q; sacerdos vnū ꝓ pctō: ⁊ alterū ī holocaustū: ⁊ deprecabit ꝓ eo: qz peccauit sup mortuo: sanctificabitq; caput eius in die illo: ⁊ cōsecrabit dño die sepationis illius offerens agnū āniculū ꝓ pctō: ita tn̄ vt dies priores irriti fiāt: q̄m polluta ē sāctificatio eius. Ista ē lex cōsecrationis. Cū dies q̄s ex voto decreuerat, cōplebunt: adducet eū ad ostiū tabernaculi federis: vt offerat oblationē eius dño: agnū anniculū īmaculatū in holocaustū ⁊ ouem anniculā īmaculatā ꝓ pctō: ⁊ arietē īmaculatū hostiā pacifica: ⁊ canistrū q̄s panum açimoꝝ qui cōsperſi sunt oleo: ⁊ lagana absq; fermento vncta oleo ac libamina singuloꝝ: que offeret sacerdos coram dño: ⁊ faciet tā ꝓ pctō q̄m ī holocaustū. Arietē vero īmolabit hostiā pacificā dño: offerēs simul canistrū açimoꝝ ⁊ libamenta q̄ ex more debent. Tunc radet naçare⁹ ante ostiū tabernaculi federis cesarie cōsecrationis sue: tolletq; capillos eius ⁊ ponat sup ignē qui ē suppositus sacrificio pacificoꝝ: ⁊ armū coctū arietis: toztāq; absq; fermento vnā de canistro: ⁊ laganū açimū vnū: ⁊ tradet ī manus naçarei postq; rasum fuerit caput eius: suscepta q; rursū ab eo eleuabit in spectu dñi: ⁊ sāctificata sacerdotis erunt: sicut pectuscula q̄ separari iussum ē ⁊ femur. Post hec pōt bibere naçare⁹ vinum. Ista est lex naçarei cū vouerit oblationē suā dño ꝛpe cōsecrationis sue exceptis his q̄ inuenerit manus eius. Juxta quod mente deuouerat ita faciet ad perfectionem sanctificatiōis sue. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. Loqre aaron ⁊ filijs ei⁹. Sic benedicetis filijs isrl: ⁊ dicetis eis. Bñdicat tibi dñs: ⁊ custodiat te. Ostendat dñs faciē suā tibi: ⁊ misereat tui. Cōuertat dñs vultum suum ad te: ⁊ det tibi pacē. Jnuocabuntq; nomen meū super filios isrl ⁊ ego benedicam eis.

VII

Factum est autem in die qua complenit moyses tabernaculū ⁊ erexit illud: vnxitq; ⁊ sāctificauit cū oibus vasis suis altare similiter ⁊ oia vasa eius: obtulerūt ꝓncipes isrl ⁊ capita familiaꝝ q̄ erant p singulas tribꝰ pfecti eorum qui numerati fuerāt munera coram dño sex plaustra tecta cū duodecī bobus. Unū plaustrum obtulere duo duces: ⁊ vnum bouem singuli obtuleruntq; ea in cospectu tabernaculi. Ait autem dominus ad moysen. Suscipe ab eis vt seruiant ī ministerio tabernaculi: ⁊ trades ea leuitis iuxta ordinem ministerij sui. Itaque cum suscepisset moyses plaustra ⁊ boues: tradidit ea leuitis. Duo plaustra ⁊ quatuor boues dedit filijs gerson: iuxta id quod habebant necessarium: quatuor alia plaustra ⁊ octo boues dedit filijs merari secundū

officia ⁊ cultū suū:sub manu ithamar filij aaron sa
cerdotis. Filijs aūt caath nō dedit plaustra ⁊ boues
qz i scūario seruiūt:⁊ onera ꝓpijs portāt humeris
Igit obtulerūt duces in dedicatione altaris: die
q̄ unctum est:oblatione suā añ altare. Dixitq; dñs
ad moysen. Singuli duces p singulos dies offerāt
munera in dedicationē altaris. Primo die obtulit
oblationē suam naason filius aminadab de tribu iu
da:fuerūtq; in ea acetabulum argenteū: pondo cē
tūtriginta sicloz:phiala argētea bñs septuaginta si
clos uxta pōd' scuarij:utrūq; plenū simila cōsp
sa oleo i sacrificiū mottariolū ex decē siclis aureis
plenū incēsū:bouē de armēto ⁊ arietez ⁊ agnū an
niculū in holocaustū bircūq; ꝓ pctō:⁊ i sacrificio
pacificoz boues duos:arietes quinq;:bircos quī
q;:agnos anniculos gnq;. Hec est oblatio naason
filij āminadab. Secūdo die obtulit nathanael fi
lius sur duz de tribu isachar acetabulū argenteuz
appendens centūtriginta siclos:phialā argenteaz
habentē septuagīta siclos iuxta pōd' scūarij:utrū
q; plenū simila cōsperſa oleo in sacrificiū:mottā
riolū aureū habēs decē siclos plenū incenso: bo
uem de armēto ⁊ arietē:⁊ agnū anniculū in holo
caustū:bircūq; ꝓ pctō:⁊ i sacrificio pacificoz bo
ues duos:arietes quinq;:bircos gnq;:agnos āni
culos quinq;. Hec fuit oblatio natanael filij suar.
Tertio die ꝓnceps filioz zabulon,heliab filius be
lon obtulit acetabulū argenteū appendens centū
triginta siclos:phialā argenteā habentē septuagin
ta siclos ad pond' scūarij:utrūq; plenū simila cō
sperſa oleo i sacrificiū:mottariolū aureū appendēs
decē siclos plenū incēso:bouē de armēto ⁊ arietē
⁊ agnū āniculū in holocaustū bircūq; ꝓ pctō:⁊ in
sacrificio pacificoz boues duos:arietes gnq;: bir
cos gnq;:agnos āniculos gnq;. Hec ē oblatio be
liab filij belon. Die q̄rto ꝓncepſ filioz ruben elisur
filius sedeur:obtulit acetabulū argēteū appēdēs cē
tūtriginta siclos:phialā argenteā bñtem septuagī
ta siclos ad pond' scūarij:utrūq; plenū simila ꝯsp
sa oleo in sacrificiū:mottariolū aureū appendēs
decē siclos plenum incenso:bouē de armēto ⁊ arie
tē ⁊ agnū āniculū in holocaustū:bircūq; ꝓ pctō:⁊
in sacrificio pacificoz boues duos:arietes quinq;
bircos gnq;:agnos āniculos gnq;. Hec fuit obla
tio elisur filij sedeur. Die qnto ꝓnceps filioz symeo
on salamiel filius surisaddai obtulit acetabulū ar
gēteū appendēs cētūtriginta siclos phialā argēteā
bñtem septuagīta siclos:ad pond' scūarij: utrūq;
plenū simila ꝯsp sa oleo in sacrificiū: mottariolus
aureū appēdens decē siclos plenū incēso bouez ō
armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculū in holocaustum:
bircūq; ꝓ pctō:⁊ in hostias pacificoz boues duos
arietes quinq;:bircos quinq;: agnos anniculos
quīq;. Hec fuit oblatio salamihel filij surisaddai.
Die texto ꝓnceps filiozū gad heliasaph filius duel:
obtulit acetabulū argenteū appēdens cētūtrigin
ta siclos:phialā argenteā habētē septuagīta siclos
⁊ pond' scūarij:utrūq; plenū simila ꝯsperſa oleo
in sacrificiū:mottariolū aureū appendens decem
siclos plenū icenso:bouem ō armento ⁊ arietez ⁊
agnū āniculū i holocaustū:bircūq; ꝓ pctō: ⁊ i bo
stias pacificoz boues duos: arietes gnq; bu cos
quinq;:agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio
heliasaph filij duel. Die septimo ꝓnceps filiozum
effraim elisama filius ammiud:obtulit acetabulū ar
genteū appendēs cētūtriginta siclos: phialā argē
teā bñtem septuaginta siclos ad pōdus sāctuarij:
utrūq; plenū simila ꝯsperſa oleo in sacrificiū:mot
tariolū aureū appendēs decē siclos plenū icenso:
bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū anniculū in holo
caustū:bircūq; ꝓ pctō:⁊ i hostias pacificoz boues
duos:arietes gnq;:bircos gnq;: agnos anniculos
quinq;. Hec fuit oblatio elisama filij ammiud. Die
octauo ꝓnceps filiorū manasse gamaliel filius pha
dassur:obtulit acetabulū argenteū appendēs cen
tūtriginta siclos:phialā argenteā habentē septua
ginta siclos ad pōdus sāctuarij:utrūq; plenū simi
la cōsperſa oleo in sacrificiū.mottariolū aureū ap
pendēs decē siclos plenū incenso bouē de armen
⁊ arietē ⁊ agnū anniculū in holocaustū:bircūq; ꝓ
pctō:⁊ in hostias pacificozum boues duos:arietes
quinq;:bircos quinq;:agnos anniculos gnq;. Hec
fuit oblatio gamaliel:filij phadassur. Die nono ꝓn
ceps filiozum beniamin abidan filius gedeonis:
obtulit acetabulū argenteū appendēs centūtrigin
ta siclos:phialā argenteam bñtem septuaginta si
clos ad pondus sanctuarij:utrūq; plenum simila
conſperſa oleo in sacrificiū:mottariolum aureum
appendens decem siclos plenum incenso: bouem
de armento ⁊ arietē ⁊ agnū anniculū in holocau
stum:bircūq; ꝓ pctō:⁊ in hostias pacificoz boues
duos:arietes quinq;:bircos quinq;:agnos annicu
los quinq;. Hec fuit oblatio abidan filij gedeonis.
Die decimo ꝓnceps filiozum dan abieçer filius
amisaddai obtulit acetabulum argenteum appen
dens centūtriginta siclos phialam argenteam ba
bentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij:
utrumq; plenum simila conſperſa oleo in sacrifici
um:mottariolum aureum appendens decem si
clos plenum incenso:bouem de armento ⁊ arietē
⁊ agnum anniculum in holocaustum:bircūq; ꝓ
peccato:⁊ in hostias pacificozus boues duos:arie
tes quinq;:bircos quinq;:agnos anniculos gnq;.
Hec fuit oblatio abieçer filij amisaddai. Die vn
decimo ꝓnceps filioz aser phegiel filius ochran:
oblulit acetabulum argenteum appendens cen
tumtriginta siclos: phialaz argenteam habentem
septuaginta siclos ad pondus sanctuarij:utrum q;
plenum simila conſperſa oleo in sacrificium: mot
tariolum aureum appendens decem siclos ple
num incenso: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ a
gnum anniculum in holocaustum:bircumq; ꝓ pec
cato ⁊ in hostias pacificozum boues duos: arie
tes quinque: bircos quinque: agnos anniculos
quinque. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran.
Die duodecimo ꝓnceps filiozum neptalim;

abbira filius benan:obtulit acetabulu3 argenteu appendens centu triginta siclos:phiala argentea3 hn̄ septuaginta siclos ad pōdus scūarij vtrūq3 plenū simila oleo ꝯsersa in sacrificiū moztariolū aureū appendēs decē siclos plenū incenso:bouez de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculu3 in holocaustū: hircumq3 p peccato: ⁊ in hostias pacificoꝝ boues duos:arietes gnq3:hircos gnq3:agnos anniculos quinq3. Hec fuit oblatio abira filij benan. Hec in dedicatione altaris oblata sūt a p̄cipib⁹ isrl̄ i die qua:ꝯsecratum est:acetabula argentea duodecim deci:ita vt cētū triginta argēti siclos bēret vnū acetabulū:⁊ septuaginta siclos vna phiala.i.in cōe va soꝝ oīum ex argento:sicli duo milia quadringēti pondere scūari:moztariola aurea duodeci plena in cēso:denos siclos appendētia pōdere scūarij.i. simul auri sicli centū viginti:boues de armento in holocaustū duodecī:arietes duodeciz:agni āniculi duodecī ⁊ libamēta eoꝝ:hirci duodecī p pctō:i hostias pacificoꝝ: boues vigintiquatuoz:arietes sexaginta:hirci sexaginta:agni āniculi sexaginta. Hec oblata sūt in dedicatione altaris q̄n vnctū ē. Cūq3 ingrederet moyses tabernaculū federis vt consuleret ozaculum:audiebat vocē loquentis ad se de p̄pitiatozio:qō erat sup archam testimonij iter duos cherubin:vñ ⁊ loquebatur ei. VIII

Locutusq3 est dn̄s ad moysē dicens. Loquere aaron ⁊ dices ad eū. Cum posuer septē lucernas cādelabzum i australi pte erigatur. Hoc igit̄ p̄cipe vt lucerne cōtra bozeam e regione respiciant ad mensā panū p̄positionis: ꝺ eam ptē quā cādelabzū rſpicit lucere debebūt. Fecitq3 aaron ⁊ iposuit lucernas sup cādelabzum: vt p̄ceperat dn̄s moysi. Hec āt erat factura cādelabzi:ex auro ductili tā medius stipes q̄z cunctaq3 q̄ ex vtroq3 calamoꝝ latere nascebātur. Juxta exemplū qō ondit dn̄s moysi:ita opatus est cādelabzum. Et locut⁹ ē dn̄s ad moysen dicens. Tolle leuitas de medio filioꝝ isrl̄:⁊ purificabis eos iuxta hunc ritum. Aspgant̄ aqua lustrationis ⁊ radant oēs pilos carnis sue. Cūq3 lauerint vestimēta sua ⁊ mūdati fuerīt:tollēt bouē de armētis ⁊ libamētū ei⁹ similā oleo ꝯsersam:bouē aūt alterū de armēto accipies p pctō:⁊ applicabis leuitas cozam tabernaculo federis:quocata oī multitudine filioꝝ isrl̄. Cūq3 leuite fuerīt cozā dn̄o ponēt filij isrl̄ man⁹ suas sup eos:⁊ offeret aaron leuitas mun⁹ in ꝯspectū dn̄i a filijs isrl̄:vt fuiāt i mīsterio ei⁹. Leuite quoq3 ponēt man⁹ suas sup capita boū:e q̄bus vnū facies p pctō:⁊ alterū i holocaustū dn̄i:vt depceris p eis. Statuesq3 leuitas i ꝯspectū aaron ⁊ filioꝝ ei⁹ ⁊ cōsecrabis oblatos dn̄o: ac sepabis de medio filioꝝ isrl̄ vt sint mei:⁊ postea ingredāt tabernaculū federis vt fuiāt mihi. Sicq3 purificab ⁊ ꝯsecrabis eos in oblationē dn̄i qñ dono donati sūt mihi a filijs isrl̄. Pro p̄mogenitis q̄ apiunt oēm vuluā in isrl̄:accepi eos. Mea.n. sūt oīa p̄mogenita filioꝝ isrl̄ tā ex boīb⁹ q̄z ex iumētis. Ex die q̄ percussi oī p̄mogenitū i tra egypti:scificaui eos mihi:⁊ tuli leuitas p cūctis p̄mogenitis filioꝝ isrl̄. tradidiq3 eos dono aaron ⁊ filijs ei⁹ de medio ppli:vt fuiāt mihi p isrl̄ i tabernaculo federis:⁊ ozēt p eis ne sit i ppl̄o plaga:si ausi fuerīt accedē ad scūariū. Fecerūtq3 moyses ⁊ aaron ⁊ oīs multitudo filioꝝ isrl̄ sup leuitis q̄ p̄cepat dn̄s moysi:purificatiq3 sūt ⁊ lauerūt vestimēta sua. Et leuauitq3 eos aaron in ꝯspectu dn̄i ⁊ ozauit p eis: vt purificati ingrederēt ad officia sua i tabernaculū federis cozā aaron: ⁊ filijs eius: Sicut p̄ceperat dn̄s moysi de leuitis:ita factū est. Locutusq3 ē dn̄s ad moysen dicēs. Hec ē lex leuitaꝝ. A vigitiq3 ānis ⁊ supza ingredient: vt mīstrēt i tabernaculo federis. Cūq3 q̄q3 esimū annū etatis ipleuerint fuire cessabūt: erūtq3 mīstri fratrū suoꝝ i tabernaculo federis: vt custodiāt q̄ sibi fuerint ꝯmēdata: ipsa aūt opa n̄ faciāt. Sic dispones leuitis in custodijs suis. IX

Locutus ē dn̄s ad moysen i deserto synai: āno secūdo postq3 egressi sūt de tra egypti:mēse p̄mo dicēs. Faciāt filij isrl̄ phase in tpe suo q̄rtadecima die mēsis hui⁹ ad vesperā: iuxta oēs cerimonias ⁊ iustificationes ei⁹. Precepit q3 moyses filijs isrl̄ vt facerēt phase. Qui fecerunt tpe suo q̄rtadecima die mēsis ad vesp̄ā i mōte synai. Juxta oīa q̄ mādauerat dn̄s moysi fecerūt filij isrl̄. Ecce aūt qdā imūdi sup aīa hoīs q̄ n̄ poterāt facē phase i die illo:accedētes ad moysen ⁊ aarō: dixerūt eis. Immūdi sum⁹ sup aīa hoīs q̄re fraudamur vt nō valeam⁹ oblationē offerre dn̄o i tpe suo inter filios isrl̄? Quib⁹ rndit moyses. State:vt ꝺsulam qd p̄cipiat dn̄s de vobis. Locutusq3 ē dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re filijs isrl̄. Hō q fuerit immundus sup aīa:siue in via p̄cul in gēte vr̄a:faciat phase dn̄o i mēse secūdo q̄rtadecima die mensis ad vesperā:cū açimis: ⁊ lactucis agrestib⁹ comedēt illud. Non relinquēt ex eo q̄ppiā vsq3 ad mane:nec os ei⁹ non ꝺfringēt:oēm ritū phase obseruabūt. Si qs aūt ⁊ mundus ē ⁊ i itinere non fuit:⁊ tñ nō fecit phase exterminabit aīa illa ō plis suis:q3 sacrificiū dn̄o n̄ obtulit tpe suo. Pctm̄ suū ipe portabit. Peregrin⁹ q̄z ⁊ aduēa si fuerīt apō vos: faciēt phase dn̄o iuxta cērimonias ⁊ iustificatōes suas. Preceptū idē erit apō vos tā aduene q̄z idigene. Egit die qua erectum est tabernaculum:opuit illud nubes. A vespe aūt super tentoziū erat q̄si spēs ignis vsq3 mane. Sic fiebat iugit̄. Per diem opiebat illud nubes:⁊ p noctem q̄si spēs ignis. Cūq3 ablata fuisset nubes q̄ tabernaculum p̄tegebat:tunc pficiscebant filij isrl̄:⁊ in loco vbi stetisset nubes: ibi castrametabantur. Ad impium dn̄i proficiscebantur ⁊ ad impium illius figebant tabernaculū. Cūctis diebus q̄bus stabat nubes sup tabernaculū manebant in eodem loco:⁊ si euenisset vt multo tempoze maneret sup illud: erant filij isrl̄ in excubiis dn̄i :⁊ non proficiscebantur quot quot diebus fuisset nubes sup tabernaculū. Ad impiū dn̄i

erigebant tētoria: ⁊ ad ip̄eriū illi⁹ deponebāt. Si fuisset nubes a vespe vsq; mane: ⁊ statim diluculo tabernaculū reliqsset: pficiscebant ⁊ si post diez ⁊ noctē recessisset: dissipabāt tētoria. Si vero biduo aut vno mēse vel lōgiori tpe fuisset sup tabernaculū: manebāt filij isrl̄ in eodē loco ⁊ nō pficiscebant: stati aūt vt recessisset mouebāt castra. Per verbū dñi figebāt tētoria: ⁊ p verbū illi⁹ pficiscebant: erantq; in excubijs dñi iuxta ip̄erium ei⁹ per manum moysi. X

LOcutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Fac tibi duas tubas argēteas ductiles: qb⁹ conuocare possis multitudinē qñ mouēda sunt castra. Cūq; increuerit tubis: cōgregabit ad te oīs turba ad ostiū tabernaculi federis. Si semel clanguerit: veniēt ad te p̄ncipes ⁊ capita multitudinis isrl̄. Si aūt plixior atq; p̄cisus clāgor increpuerit mouebūt castra p̄mi q sūt ad orientalē plagā. In secūdo aūt sonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabūt tentoria q habitāt ad meridiē: ⁊ in⁊ hūc modū reliq faciēt vlulantib⁹ tubis in pfectionē. Qñ aūt p̄gregādus ē pp̄s: simplex tubarū clāgor erit: ⁊ nō p̄scise vlulabūt. Filij aūt aaron sacerdotes clāgent tubis: eritq; h̄ legitimū sempiternū in generatōibus vr̄is. Si exierit ad bellū de terra vra: p̄ hostes q dimicāt aduersū vos: clāgetis vlulātib⁹ tubis: ⁊ erit recordatio vr̄i coraz dño deo vr̄o: vt eruamini de manib⁹ inimicoz vr̄oz. Si qñ habebitis epulū ⁊ dies festos ⁊ calendas: canetis tubis sup holocaustis ⁊ pacificis victimis: vt sint vobis in recordationē dei vr̄i. Ego dñs de⁹ vr̄. Anno secūdo mēse secūdo vicesima die mēsis: eleuata ē nubes de tabernaculo federis. Profectiq; sūt filij isrl̄ p turmas suas de deserto synai: ⁊ recubuit nubes in solitudine pharan. Mouerūtq; castra p̄mi in⁊ ip̄erū dñi per manū moysi. Filij iuda p turmas suas: quoz p̄nceps erat naason fili⁹ aminadab. In tribu filiorū isachar fuit p̄nceps nathanael fili⁹ suar. In tribu zabulon erat p̄nceps eliab fili⁹ helon. Depositūq; ē tabernaculū: qđ portātes egressi sūt filij gerson ⁊ merari. Profectiq; sunt ⁊ filij ruben p turmas suas ordinem suū: quoz p̄nceps erat elisur fili⁹ sedeur. In tribu aūt filioz symeon p̄nceps fuit salamihel fili⁹ surisaddai. Porro in tribu gad erat p̄nceps heliasaph fili⁹ duel. Profectiq; sūt ⁊ caathite: portantes sanctuariū. Tādiu tabernaculū portabāt donec venirēt ad erectiōis locū. Mouerūt castra ⁊ filij effraim p turmas suas: in quoz exercitu p̄nceps erat elisama fili⁹ āmiud. In tribu aūt filioz manasse p̄nceps fuit gamaliel fili⁹ phadassur: ⁊ in tribu beniamin erat dux abidan fili⁹ gedeonis. Nouissimi castroz oīum pfecti sūt filij dan p turmas suas: in quoz exercitu p̄nceps fuit abieçer fili⁹ amisaddai. In tribu ār filioz aser erat p̄nceps phegiel fili⁹ ochran. Et in tribu filioz neptalim p̄nceps fuit abira fili⁹ henan. Hec sūt castra ⁊ pfectiōes filioz isrl̄ p turmas suas qñ egrediebant. Dixitq; moyses hobab filio raguel madianite cognato suo: Proficiscimur ad locū quē dñs daturus ē nobis: veni nobiscū vt bñfaciam⁹ tibi: qz dñs bona p̄misit israbeli. Cui ille rñdit. Non vadā tecū: sz reuertar in terrā meā in q̄ natus sum. Et ille. Noli iquit nos relinquere. Tu.n. nosti in ḡbus locis p desertū castra ponere debeam⁹: ⁊ eris ductor nr̄. Cūq; nobiscū veneris: qcquid optimū fuerit ex opibus q̄s nobis traditurus ē dñs: dabim⁹ tibi. Profecti sunt ḡ de monte dñi viā triū dieꝝ archaq; federis dñi p cedebat eos p dies tres: quidens castroz locum. Nubes q̄z dñi sup eos erat p diē cū icederēt. Cūq; eleuaret archa dicebat moyses. Surge dñe ⁊ dissipent inimici tui: ⁊ fugient q oderunt te a facie tua. Cuz aūt deponeret aiebat. Reuertere dñe ad multitudinē exercitus israhel. XI

ITaterea oztū ē murmur pp̄li: q̄si dolētiū p laboze ꝺ dñm. Quod cū audisset irat⁹ est: ⁊ accēsus in eos ignis dñi: duozauit extremā castroz partē. Cūq; clamasset pp̄s ad moysen: ozauit moyses ad dñm: ⁊ absorb⁹ ē ignis. Vocauitq; nomē loci illi⁹ incensio: eo q̄ succēsus fuisset ꝺ eos ignis dñi. Vulgus qppe p̄miscuū quod ascēderat cū eis: flagrauit desiderio sedēs ⁊ flens: iunctis sibi pariter filijs isrl̄: ⁊ ait. Quis dabit nobis ad vescēdū carnes? Recozdamur pisciū quos comedebamus in egypto gratis: in mentē nobis veniūt cucumeres ⁊ pepones: porrū q̄z ⁊ cepe: ⁊ allea. Alia nr̄a arida ē: nihil aliud respiciūt oculi nr̄i nisi man. Erat aut̄ man q̄si semen coziandri colozis bdellij. Circuibatq; p̄p̄s: ⁊ colligēs illud frāgebat mola siue terebat in mortario: coquēs in olla ⁊ faciēs ex eo tortulas sapor⁊ q̄si panis oleati. Cūq; ꝺscēderet nocte sup castra ros: descēdebat pariter ⁊ man. Audiuit ḡ moyses flentē pp̄lum p familias: singulos p ostia tentoriī sui. Iratusq; est furoz dñi valde sz ⁊ moysi itolerāda res visa ē: ⁊ ait ad dñm. Cur afflixisti seruum tuū? Quare nō inuenio gratiam coram te? Et cur imposuisti pondus vniuersi populi huius super me? Nunquid ego concepi omnem hanc multitudinem vel genui eam: vt dicas mihi: porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulū: ⁊ defer in terrā p quā iurasti patribus eoz? Unde mihi carnes vt dem tante multitudini flent ꝺtra me dicentes: da nobis carnes vt comedamus. Nō possū solus sustinere omnes hunc populū: qz grauis est mihi. Sin aliter tibi videtur obsecro vt interficias me: ⁊ inueniam gratiam in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et dixit dominus ad moysen. Congrega mihi septuaginta viros de seniozib⁹ israhel quos tu nosti q̄ senes populi sint ac magistri: ⁊ duces eos ad ostium tabernaculi federis: faciesq; ibi stare tecum vt descendam ⁊ loquar tibi: ⁊ auferaz de spiritu tuo tradāq; eis: vt sustentent tecum onus populi: ⁊ nō tu solus graueris. Populo quoq; dices. Sanctificamini. Cras comedetis carnes. Ego enim audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carniuz? Bene nobis erat in egypto. Ut det vobis dñs

vobis carnes ⁊ comedat⁹:nō vno die nec duobus
vl̄ gnq; aut decē:nec vigīti qdē: ſz vſq; ad mēſez
dierū donec exeat ꝑ nares vras ⁊ vertat̄ in nauſe
az:eo ꝙ repulerit⁹ dn̄m q in medio vr̄i eſt:⁊ fleue
ritis coz̄ eo dicentes. Quare egreſſi ſum⁹ ex egy
pto vt perirem⁹ ī ſolitudie. Et ait moyſes ad dn̄z.
Sexcenta milia peditū bui⁹ ppl̄i ſunt. Et tu dicis
dabo eis eſum carniū menſe itegro? Nunqd ouiū
⁊ boum multitudo cedet̄ vt poſſit ſufficere ad ci
bū:vel oēs piſces maris in vnū congregabunt̄ vt
eos ſatiēt? Cui rn̄dit dn̄s. Nunqd manus dn̄i in
ualida ē? Jam nūc videbiſ:vtrū me⁹ ſermo opere
ꝓpleat̄. Venit igit̄ moyſes ⁊ narrauit ppl̄o verba
dn̄i:congregans ſeptuaginta viros de ſenioꝛibus
iſrl̄:quos ſtare fecit circa tabernaculū. Deſcēditq;
dominus per nubez:⁊ locutus ē ad eū:auferēs de
ſpū q̄ erat ī moyſe:⁊ dans ſeptuagīta viris. Cūq;
requieſſet ī eis ſpūs:ꝓphetauerūt nec vltra ceſſa
uerūt. Remāſerāt aūt ī caſtr̄: duo viri:quoꝝ vn⁹
vocabat̄ heldad ⁊ alt̄ medad:ſup q̄s requeuit ſpūs:
nā ⁊ ipſi deſcripti fuerāt ⁊ nō exierāt ad taberna
culū. Et ꝓphetarēt in caſtr̄:cucurrit puer ⁊ nun
ciauit moyſi dicēs. Heldad ⁊ medad ꝓphetant in
caſtr̄. Statī ioſue fili⁹ nun miſter moyſi ⁊ electⁿ e
plurib⁹ ait. Dn̄e mi moyſes ꝓhibe eos. At ille:qd
ingt emulaꝛ̄ ꝑ me? Quis tribuat vt oēs ppl̄s ꝓꝓ
phetet:⁊ det eis dn̄s ſpūm ſuū? Reuerſuſq; ē moy
ſes ad maioꝛes natu iſrl̄ ī caſtra. Ventⁿ aūt egredi
ens a dn̄o:arreptas trās mare ⁊turnices detulit:⁊
dimiſit ī caſtra itinere quantū vno die ꝓfici pōt ex
oī pte caſtroꝝ ꝑ circuitū: volabātq; ī aere duob⁹
cubit⁹ ī altitudie ſup t̄rā. Surgēs g̃ ppls toto die
illo ⁊ nocte ac die altero:ꝓgregauit coturnicū mul
titudinē:q parū decē chozos:⁊ ſiccauerāt eas per
gyrū caſtroꝝ. Adhuc carnes erāt in dentib⁹ eoꝝ:
nec defecerat huiuſcemōi cib⁹:⁊ ecce furoꝛ dn̄i cō
citat⁹ ī ppl̄m:percuſſit eū plaga magna nimi. Voca
t⁹q; ē ille loc⁹ ſepl̄chra ꝓcupiſcētie:ibi.n. ſepelierūt
ppl̄m q deſideraūerat carnes. Egreſſi aūt de ſe
pulchr̄ ꝓcupiſcētie venerūt ī aſeroth ⁊ mānſerunt
ibi. XII

Locutaq; ē maria ⁊ aaron ꝺ moyſen ꝓpt̄
vxoꝛē ei⁹ ethiopiſſam:⁊ dixerūt. Nūq; ꝑ
ſolū moyſen locut⁹ ē dn̄s? Nōne ⁊ nobis
ſimil⁹ ē locut⁹? Nō cū audiſſet dn̄s irat⁹ eſt valde.
Erat.n. moyſes vir mitiſſim⁹ ſup oēs hoīes q mo
rabant̄ ī terra. Statī locut⁹ ē dn̄s ad eū ⁊ ad aaro
⁊ mariā. Egrediemī vos tīn tres ad tabernaculū
federi. Cūq; fuiſſet egreſſi deſcēdit dn̄s in colūna
nubis:⁊ ſtetit ī ītroitu tabernaculi vocās aaron ⁊
mariā. Qui cū iſſent dixit ad eos. Audite ſmōes
meos. Si q⁹ fuerit ītꝛ vos ꝓpheta dn̄i ī viſione
apparebo ei:vel ꝑ ſōniuz loq̄r ad illū. At nō talis
ſeruus me⁹ moyſes q in oī domo mea fidelisſim⁹ ē.
Oze enī ad os loq̄r ei. Palā ⁊ nō ꝑ enigmata ⁊ fi
guras deū videt. Quare g̃ nō timuiſt⁹ detrahē ſer
uo meo moyſi? Iratuſq; ꝺ eos abijt. Nubes q̄z re
ceſſit q̄ erat ſup tabernaculū. Et ecce maria appa
ruit candēs lepꝛa q̄ſi nix. Cūq; reſpexiſſet eā aaro
⁊ vidiſſz pfuſā lepꝛa:ait ad moyſen. Obſecro dn̄e
mi:ne ꝙponas nobis hoc pctm̄ qō ſtulte cōmiſim⁹:
ne fiat hec q̄ſi moꝛtua:⁊ vt aboꝛtiuū qō ꝓdit̄ de
vulua matr̄ ſue. Ecce iā mediū carnis ei⁹ deuoꝛa
tū ē a lepꝛa. Clamauitq; moyſes ad dn̄m dicens.
Deꝰ obſecro ſana eā. Cui rn̄dit dn̄s. Si pr̄ ei⁹ ſpuſ
ſet ī faciē illi⁹:nōne ꝛubuerat ſaltē septē dieb⁹ rubo
re ſuffūdi? Septē septē dieb⁹ ex caſtra ⁊ poſtea re
uocabit̄. Excluſa eſt itaq; maria extra caſtra ſeptē
dieb⁹:⁊ ppl̄s non eſt moꝛ⁹ de loco illo:donec reuo
cata eſt maria. XIII

Profectuſq; ē ppl̄s de aſeroth: fixis tento
rijs ī deſerto pharan. Ibiq; locut⁹ eſt dn̄s
ad moyſen dicēs. Mitte viros q̄ ꝓſide
rēt.terrā chanaan quā dabit⁹ ſū filijs iſrl̄:ſingulos
de ſingulis tribub⁹ ex ꝓncipib⁹. Fecit moyſes qō
dn̄s ꝙperarat de deſerto pharan mittēs ꝓncipes vi
ros:q̄ꝝ iſta ſūt noīa. De tribu ruben: ſemua filius ze
chur. De tribu ſymeon:ſaphat filiū vri. De tribu iu
da:caleb filiū iephone. De tribu iſachar:igal filiuz
ioſeph. De tribu effraī:oſee filiū nun. De tribu be
niamī:phalti filiū raphu. De tribu zabulon:geddi
hel filiū ſodi. De tribu ioſeph ſceptri manaſſe:gad
di filiū ſuſi. De tribu dan:amihel filiū gemalli. De
tribu aſer:ſtbur filiū michael. De tribu neptalim:
naabi filiū napſi. De tribu gad:guhel:filiū machi.
Hec ſunt noīa viroꝝ quos miſit moyſes ad ꝓſide
randā terrā: vocauitq; oſee filiū nun toſue. Miſit
g̃ eos moyſes ad ꝓſiderandā terrā chanaan:⁊ di
xit ad eos:aſcēdite ꝑ meridianā plagā. Cūq; vene
rit⁹ ad mōtes:ꝓſiderate terrā q̄lis ſit:⁊ ppl̄m q in
habitatoꝛ ē eius vtrū foꝛt⁹ ſit an infirm⁹:pauci nu
mero vel plures:ipſa terra bona vel mala: vrbes
q̄les:murate an abſq; muris:bum⁹ pinguis an ſte
rilis:nemoꝛoſa an abſq; arboꝛib⁹. Cōfoꝛtamini ⁊
afferte nobis de fructib⁹ terre. Erat aūt temp⁹ qñ
iā ꝓcoque vue veſci poſſūt. Cūq; aſcēdiſſet explo
rauerūt terrā a deſerto ſyn:vſq; roob ītrantibus
emath. Aſcēderūtq; ad meridiem ⁊ venerūt ī he
boꝛon:vbi erāt abiman ⁊ ſiſai ⁊ tolmai: filij enach:
nā hebꝛon ſeptē ānis añ thanī vrbē egypti ꝓdita
ē. Pergenteſq; vſq; ad tozzentē botri:abſciderūt
palmitē cū vua ſua:quē poꝛtauerūt in vecte duo
viri. De malis q̄z grauat⁹ ⁊ de fic⁹ loci illi⁹ tulerunt
q̄ appellat⁹ ē nebeleſcol.i.tozzens botri:eo ꝙ bo
trū poꝛtaſſent ide filij iſrl̄. Reuerſiq; explozatoꝛes
terre poſt q̄draginta dies oī regione circuita: ve
nerūt ad moyſen ⁊ aaron ⁊ ad oēm cetū filioꝝ iſrl̄
in deſertū.pharan:qō ē in cades. Locutiq; eis ⁊ oī
multitudini:oñderūt fruct⁹ terre:⁊ narrauerūt di
centes. Venim⁹ in terrā ad quā miſiſt⁹ nos:q̄ reue
ra fluit lacte ⁊ melle:vt ex bis fructib⁹ cognoſci po
teſt:ſed cultoꝛes foꝛtiſſimos hz:⁊ vrbes grandes
atq; muratas. Stirpē enach vidim⁹ ibi. Amalech
habitat in meridie:ethe⁹ ⁊ iebuſe⁹ ⁊ āmoꝛre⁹ ī mō
tanis. Chananeus vero moꝛat̄ iuxta mare ⁊ circa
fluenta iozdanis. Inter hec caleb ꝓpeſcens mur

mur ppli g ozie bat ꝺ moyſen ait. Aſcẽdam⁹ z poſ
ſideam⁹ tra: qñ poterim⁹ obtinere eã. Aliꝫ ẏo g fue
rant cũ ea dicebãt. Nequaq̃ ad hunc ppl'm vale
mus aſcẽdere: qz foztioz nobis ẽ. Detraxeruntq;
terre quã iſpexerant apud filios iſrl dicẽtes. Ter
ra qñ luſtrauim⁹ devozat habitatozes ſuos. Po
pul⁹ quẽ aſperim⁹: ꝓcere ſtature ẽ. Ibi vidim⁹ mõ
ſtra q̃dã filioꝫ enach de genere giganteo: qbus cõ
parati q̃ſi locuſte videbamur. XIIII

Hẽ vociferãs oĩs turba fleuit nocte illa:
z murmurati ſũt ꝺ moyſen z aaron cũcti
filij iſrl dicẽtes. Utinã moztui eſſemus ĩ
egypto: z nõ in hac vaſta ſolitudine. Utinã perea
mus z nõ iducat nos dñs in terrã iſtã ne cadamus
gladio: z vxores ac liberi nr̃i ducant captiui. Nõ
ne meli⁹ ẽ reuerti in egyptũ: ꝓpoſuitq; alt ad alte
rũ. Cõſtituam⁹ nobis ducẽ: z reuertamur in egy
ptũ. Quo audito moyſes z aaron ceciderũt ꝓni ĩ
terrã cozã oĩ multitudĩe filioꝫ iſrl. At vero ioſue
filꝰ nun z caleb filꝰ iepbone g z ipſi luſtrauerunt
terrã: ſciderũt veſtimẽta ſua: z ad oẽm multitudi
nẽ filioꝫ iſrl locuti ſũt. Terra quã circuiuim⁹ val
de bona ẽ. Si ꝓpitꝰ fuerit dñs iducet nos in eã: z
tradet humũ lacte z melle manantẽ. Nolite rebel
les ẽẽ ꝺ dñm: neq; timeat⁹ ppl'm tre hui⁹: qz ſic pa
nẽ ita eos poſſum⁹ devozare. Receſſit ab eis oc p
fidiũ: dñs nobiſcũ ẽ: nolite metuere. Cũq; clama
ret oĩs multitudo z lapidib⁹ eos vellet oppmere:
apparuit gloria dñi ſup tectũ feder⁹: cunct⁹ viden
tibus filijs iſrl. Et dixit dñs ad moyſen. Uſq; q̃ de
trahet mihi ppl's iſte: Quouſq; nõ credẽt mihi in
oĩbus ſignis q̃ feci cozã eis. Feriã igit eos peſtilẽ
tia atq; ꝺſumam: te aut faciã ꝑncipe ſup gentẽ ma
gnã z foztioꝛẽ q̃ hec ẽ. Et ait moyſes ad dñm. Ut
audiãt egyptij de quoꝫ medio eduxiſti ppl'm iſtũ
z habitatozes terre hui⁹ q audierũt q tu dñe ĩ po
pulo iſto ſis: z facie videar⁹ ad faciẽ: z nubes tua p
tegat illos: z in colũna nubis ꝓcedas eos p diẽ: z ĩ
colũna ignis per noctẽ: q occider⁹ tantã multitu
dinẽ q̃ſi vnũ boĩez: z dicat. Nõ poterat itroduce
re ppl'm in terrã p qua iurauerat: idcirco occidit
eos ĩ ſolitudine. Magnificẽ g̃ foztitudo dñi ſicut
iuraſti dicens. Dñs patiẽs z multe miſericozdie: au
ferens iniqtatẽ z ſcelera: nullũq; innoxiũ derelin
quens: q viſitas pctã patrũ in filios in tertiã z quar
tam generationẽ. Dimitte obſecro pctũ popli tui
hui⁹ ſm magnitudinẽ miſericozdie tue: ſicut ꝓpi
tius fuiſti egredientib⁹ de egypto vſq; ad locum
iſtũ. Dixitq; dñs. Dimiſi iuxt verbũ tuũ. Uiuo ego
z iplebit gloria dñi vniuerſa terra. Attñ oẽs boieſ
qui viderũt maieſtatẽ meã z ſigna q̃ feci ĩ egypto
z in ſolitudine: z tẽptauerũt me iam p decez vices:
nec obedierũt voci mee: nõ videbũt terrã p q̃ iu
raui patrib⁹ eoꝫ: nec q̃q̃ ex illis q detraxit mihi ĩ
tuebit eã. Seruũ meũ caleb q plenus alio ſpũ ſecu
tus ẽ me: iducã in terrã hãc quã circuiuit z ſemen
ei⁹ poſſidebit eã: qñ amalechites z chanane⁹ ha
bitant in vallib⁹. Aras mouete caſtra: z reuertimi
ĩ ſolitudinẽ per viã maris rubri. Locutuſq; ẽ dñs
ad moyſen z aaron dicẽs. Uſq; quo mltitudo hec
peſſima murmurat ꝺ me: Querelas filioꝫ iſrl au
diui. Dic q̃ eis. Uiuo ego ait dñs: ſicut locuti eſtis au
diente me: ſic faciã vobis. ĩ ſolitudine hac iace
bunt cadauera vr̃a. Oẽs q numerati eſtis a vigiti
ãnis z ſupza: z murmurati⁹ ꝺtra me no ĩtrabit⁹ ter
rã ſup quã leuaui manũ meã vt habitare vos faceret
ꝑter caleb filiũ iephone: z ioſue filiũ nun. Par
los aũt vr̃os de qbus dixiſtis q ꝓde hoſtibus ſo
rẽt: introducã vt videant terrã q vobis diſplicuit.
Veſtra cadauera iacebũt ĩ ſolitudine. Filij veſtri
erũt vagi in deſerto ãnis quadraginta: z portabũt
foznicationẽ veſtrã donec ꝺſumant cadauera pa
trũ in deſerto: iuxta numerũ q̃draginta dieꝝ q̃b⁹
ꝺſideraſtis terrã. Ann⁹ pro die ĩputabit. Et q̃dra
ginta ãnis recipietis iniqtates veſtras: z ſcietis vltio
nẽ meã. Qñ ſicut locut⁹ ſũ: ita faciã omni multitu
dini huic peſſime: q̃ ꝺſurrexit aduerſũ me. ĩn ſoli
tudine hac deficiet z moriẽ. Igit oẽs viri quos
miſit moyſes ad ꝺſpiciendã terrã: z q reuerſi mur
murare fecerãt ꝺ eũ oẽm multitudine: detrahẽtes
terre q ẽet mala: moztui ſũt atq; pcuſſi in ſpectu
dñi. Ioſue aũt filꝰ nun z caleb filꝰ iephõe vixerũt
ex oĩbus q prexerant ad conſiderandam terram.
Locutuſq; e moyſes vniuerſa verba hec ad oẽs fi
lios iſrl: z luxit ppl's nimis. Et ecce mane ꝓmo tur
gentes: aſcẽderunt verticẽ montis: atq; dixerunt.
Parati ſum⁹ aſcendere ad locũ de quo dñs locu
tus ẽ: qz peccauim⁹. Quid⁹ moyſes. Cur ingt trã
ſgrediemini verbũ dñi qõ vobis nõ cedit ĩ ſpe
rũ? Nolite aſcẽdere: nõ enĩ dñs eſt vobiſcũ: ne cor
ruatis cozã inimicis vr̃is. Amalechites z chanane⁹
añ vos ſũt quoꝫ gladio cozzuet⁹: eo q noluerit⁹
acqeſcere dño: nec erit dñs vobiſcũ. Et ille ꝺtente
bãt: aſcenderũt in verticẽ mont⁹. Archa aũt teſta
menti dñi z moyſes nõ receſſerũt de caſtris. Deſcẽ
ditq; amalechites z chanane⁹ qui habitabat ĩ mõ
te: z percutiẽs eos atq; concidens: perſecutus eſt
eos vſq; horma. XV

Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicẽs. Loq̃
re ad filios iſrl: z dices ad eos. Cũ ĩgreſſi
fueritis terrã habitatiõis vr̃e quã ego da
bo vobis: z feceritis oblationẽ dño in holocauſtũ:
aut victimã pacificã: vota ſolnentes: vel ſpõte offe
rentes munera: aut ĩ ſolẽnitatib⁹ vr̃is adolẽtes odo
rem ſuauitat⁹ dño: de bob⁹ ſiue de ouib⁹ offeret q
cũq; ĩmolauerit victimã: ſacrificiũ ſimile decima
partẽ ephi ꝺſperſam oleo: quod menſurã habebit
quartã ptem hin: z vinũ ad liba fundenda eiuſdẽ
menſure dabit in holocauſtũ ſiue in victimã. Per
agnos ſingulos z arietes erit ſacrificiũ: ſimile duã
rum decimarũ q̃ ꝺſperſa ſit oleo tertie ptis hin: z vi
nũ ad libamentũ tertie part⁹ eiuſdẽ menſure offe
ret in odorẽ ſuauitat⁹ dño. Qñ vero de bob⁹ fece
ris holocauſtũ aut hoſtiã vt ĩpleas votũ vel paci
ficas victimas: dabis p ſingl⁹ boues ſimile tres
decimas ꝺſperſe oleo: qõ hz mediũ menſure hin: z

vinū ad liba fundenda eiusdē mensure in oblatio
nē suauissimi odoris dño. Sic facies p singulos bo
ues t arietes t agnos t hedos. Tā idigene q̄s pe
regrini eodē ritu offerēt sacrificia. Unū p̄ceptum
erit atq; iudiciū tā vobis q̄s aduenis terre. Locu
tusq; ē dñs ad moysen dicēs. Loq̄re filijs isrl: t di
ces ad eos. Cū venerit⁹ in terrā quā dabo vobis
t comederit⁹ de panib⁹ regionis illi⁹: sepabitis p̄ri
mitias dño de cibis vr̄is. Sicut de areis p̄mitias
sepabitis: ita t de pulment⁹ dabit⁹ p̄mitiua dño.
Et si per ignozantiā p̄terierit⁹ qcq̄ horū q̄ locutus
ē dñs ad moysē: t mādauit p eū ad vos: a die qua
cepit iubere: t vltra: oblitaq; fuerit facere multitu
do: offeret vitulū de armēto holocaustū in odorē
suauissimū dño: t sacrificiū ei⁹ ac liba, vt cerimōie
postulāt: hircū q̄; p pctō t rogabit sacerdos p̄ oni
multitudine filioz isrl: t dimittet eis: qm̄ nō ipon
te peccauerūt nihilomin⁹ offerentes incensū dño
p se t p pctō atq; erroze suo: t dimittet vniuerse
plebi filioz isrl t aduenis q peregrinant iter eos:
qm̄ culpa est oīs ppli p ignozātiā. Et si aīa vna ne
sciens peccauerit offeret capzā āniculā p peccato
suo: t deprecabit p ea sacerdos q̄ insciā peccaue
rit coz̄ dño: t petrabit⁹ ei veniā t dimittetur illi.
Tam indigenis q̄s aduenis vna lex erit oīum qui
peccauerint ignozātes. Aīa vero q̄ per supbiā ali
quid p̄miserit: siue ciuis sit ille siue peregrin⁹: qm̄
aduersus dñm rebellis fuit: peribit de popl'o suo.
Uerbū enī dñi p̄tēpsit t p̄ceptum illi⁹ fecit irritū:
idcirco delebit⁹: t portabit iniquitatē suā. Factum
ē aūt cū essent filij isrl in solitudine t inuenissēt ho
minē colligentē ligna in die sabbati obtulerūt eū
moysi t aaron t vniuerse multitudini. Qui reclu
serūt eū in carcere nescientes qd sup eo facere debe
rent. Dixitq; dñs ad moysen. Morte moriat⁹ hō
iste: obruat eū lapidib⁹ oīs turba extra castra. Cūq;
eduxissent eū foras: obruerūt eū lapidib⁹: t mor
tuus ē sicut p̄ceperat dñs. Dixit q̄s dñs ad moysē.
Loq̄re filijs isrl: t dices ad eos vt faciant sibi fim
brias p angulos q̄tuor palliorū: ponētes in eis vit
tas hyacinthinas. Quas cū viderit recordēt oīa
mādata dñi: nec sequant⁹ cogitatiōes suas: t ocu
los p res varias fornicātes: sz magis memores p
ceptoz dñi faciēt ea: sintq; sācti deo suo. Ego dñs
deus vester: q eduxi vos de terra egypti vt essem
deus vester.

XVI

Ece aūt chore filius isuar filij caath: filij le
ui: t dathan atq; abiron filij eliab: hon q̄s
filius phaleth de filijs ruben: surrexerunt
contra moysen: alijq; filioz isrl ducenti qnq̄ginta vi
ri p̄ceres synagoge: t q tpe ocilij p̄ noia vocabāt.
Cūq; stetissent aduersū moysen t aaron: dixerūt.
Sufficiat vobis: q̄ oīs multitudo sanctoz ē: t in
ipsis est dñs. Cur eleuamini sup ppl'm dñi? Hō cuz
audisset moyses: cecidit p̄nus in faciem: locutusq;
ad chore t ad oēm multitudinē. Mane ingt no
tū faciet dñs q̄ ad se ptineant t sanctos applicabit
sibi: t quos elegerit appropinq̄bit ei. Hoc igitur
facite. Tollat vnusq̄sq; thuribulū suū tu chore t
oē ocilium tuū: t hausto cras igne ponite desuper
thymiama coz̄ dño: t quēcūq; elegerit⁹ ipse erit
sanct⁹. Multū erigimini filij leui. Dixitq; rursus
ad chore. Audite filij leui. Nū parū vobis ē q̄ se
parauit vos deus isrl ab oī ppl'o: t iunxit sibi vt ser
uiretis ei i cultu tabernaculi: t staret⁹ coz̄ frequē
tia ppli t ministraret⁹ ei? Idcirco ad se fecit acce
dere te t oēs frēs tuos filios leui: vt vobis etiā sa
cerdotiū vendicet⁹: t oīs globus tuus stet ↄ dñm.
Quid ē enim aaron vt murmuretis ↄ eū? Misit ergo
moyses vt vocaret dathan t abiron filios eliab.
Qui rñderunt. Nō venim⁹. Nunqd parū est tibi
q̄ eduxisti nos de terra egypti q̄ lacte t melle ma
nabat, vt occideres in deserto: nisi t dñatus fuer⁹
nr̄i? Reuera induxisti nos in terrā q̄ fluit riuis la
ctis t mellis: t dedisti nobis possessiones agroz t
vineaz? An t oculos nr̄os vis eruere. Non veni
mus. Iratusq; moyses valde: ait ad dñm. Ne res
picias sacrificia eoz. Tu scis q̄ nec asellū quidem
vnq̄; acceperim ab eis: nec afflixerim quēpiā eorū:
Dixitq; ad chore. Tu t oīs ↄgregatio tua state se
orsū coz̄ dño: t aaron die crastino separati. Tolli
te singuli thuribula vr̄a: t ponite sup ea incensū of
ferētes dño ducēt⁹ qnq̄ginta q̄; thuribula: aaro
q̄s teneat thuribulū suū. Hō cū fecissent stantibus
moyse t aaron t coacerua⁹sent aduersū eos oēm
multitudinē ad ostiū tabernaculi: apparuit cunct⁹
gl'ia dñi. Locutusq; dñs ad moysen t aaron ait.
Separamini de medio ↄgregatiōis hui⁹ vt eos re
pente dispdam. Qui ceciderūt p̄ni in faciē atq; di
xerunt. Fortissime de⁹ spirituum vniuerse carnis:
nū vno peccante: ↄ oēs ira tua deseuiet? Et ait do
min⁹ ad moysen. Precipe vniuerso popl'o vt sepe
a tabernaculis chore t dathan t abiron. Surre
xitq; moyses t abijt ad dathan t abiron: t sequē
tib⁹ eū seniorib⁹ isrl dixit ad turbā. Recedite a ta
bernaculis impioz: t nolite tangere q̄ ad eos per
tinent ne inuoluamini in pctis eoz. Cūq; recessissēt
a tentoriis eoz p circuitū: dathan t abiron egressi
stabant in introitu papilionū suoz cū vxoribus t li
beris oīq; frequētia. Et ait moyses. In hoc scietis
q̄ dñs miserit me vt facerē vniuersa q̄ cernit⁹: t nō
ex ppzio ea corde ptulerim. Si ↄsueta hominuz
morte iterierit t visitauerit eos plaga q̄ t ceteri vi
sitari solent: nō misit me dñs. Sin aūt nouā rez fe
cerit dñs vt aperiens terra os suū deglutiat eos t
oīa q̄ ad illos ptinent: descenderintq; viuentes i infer
nū: sciet⁹ q̄ blasphemauerit dñm. Cōfestim igit vt
cessauit log: dirupta ē terra sub pedib⁹ eoz t aperi
ēs os suū deuozauit illos cū tabernaculis suis: t
vniuersa substantia eoz. Descenderuntq; viui in i
fernū operti humo: t perierunt de medio multitu
dinis. Ut vero oīs isrl qui stabat per gyrū fugit a
clamoze percuntiū dicens. Ne forte t nos terra ↄ
glutiat. Sed t ignis egressus a dño interfecit duce
tosq̄nquagita viros q̄ offerebāt incensū. Locutusq;
est dñs ad moysen dicens. Precipe eleaçaro filio

aarō sacerdotū vt tollat thuribula q̄ iacēt i īcēdio
t ignē huc illucq̄ dispergat: qm̄ sāctificata sunt in
moztib⁹ peccatozū: pducatq̄ ea i lamīas t affigat
altari: eo q̄ oblatū sit in eis incensū dño t scīficata
sint: vt cernāt ea p signo t moniměto filij isrl̄. Tu
lit g̃ eleaçar sacerdos thuribula enea: in qb⁹ obtu
lerāt hi quos īcēdiū deuozauit: t pduxit ea in la
minas: affigēs altari vt haberēt postea filij isrl̄ qui
b⁹ ꝯmemozarēt: ne qs accedat alienigena t q nō ē
ō semīe aarō ad offerēdū incēsū dño: ne patiatur
sīē pas⁹ ē chore: t ois ꝯgregatio ei⁹: loquēte dño
ad moysen. Murmurauit aūt ois multitudo fi
liozū isrl̄ sequēti die ō moysen t aarō dicēs. Vos
interfecist⁹ pp̄lm dñi. Cūq̄ oziret seditio t tumult⁹
īcresceret: moyses t aaron fugierūt ad tabernacu
lū federis. Nō postq̄ ingressi sūt opuit nubes t ap
paruit gl̄ia dñi. Dixitq̄ dñs ad moysē t aarō. Re
cedite de medio hui⁹ multitudis: etiā nūc delebo
eos. Cūq̄ iacerēt in terra dixit moyses ad aaron.
Tolle thuribulū t hausto igne ō altari mitte īcēsū
desup: pgens cito ad pp̄lm vt roges p eis. Egz. n.
egressa ē ira a dño: t plaga desecit. Qō cū feciss⁹
aarō t cucurriss⁹ ad mediā mltitudinē quā iā va
stabat īcendiū obtulit thymiama t stās īt moztu
os ac vuentes p pp̄lo depcat⁹ ē: t plaga cessauit:
Fuerūt aūt q̄ pcussi sunt q̄tuozdecim milia homi
num t septīgēti absq̄ his q̄ pierāt in seditiōe cho
re. Reuersusq̄ est aaron ad moysen ad ostiū ta
bernacli federi⁹ postq̄ genuit intīt⁹. XVII

Et locutus ē dñs ad moysen dicēs. Loq̄
re ad filios isrl̄: t accipe ab eis vgas singu
las p cognatōes suas a cūctis pncipib⁹ tri
buū vgas duodecī: t vniuscuiusq̄ nomē supscri
bes vge sue. Nomē āt aarō erit i tribu leui: t vna
virga cūctas eoz familias cōtinebit: ponesq̄ eas
in tabernaculo federis cozā testimōio: vbi ego lo
quar ad te. Quē ex his elegero germinabit virga
eius t cohibebo a me querimonias filioz isrl̄: qui
bus ō vos murmurant. Locutusq̄ est moyses ad
filios isrl̄ t dederūt ei oēs pncipes virgas p singu
las trib⁹. Fueruntq̄ virge duodecim absq̄ virga
aaron. Quas cū posuisset moyses cozā dño in ta
bernaculo testimonij: sequēti die regressus inuenit
germinasse virgā aarō in domo leui: t turgentib⁹
gēmis eruperāt flozes q folijs dilatat⁹ in amygda
las deformati sūt. Protulit g̃ moyses oēs virgas
de ꝯspectu dñi ad cūctos filios isrl̄: viderūtq̄ t re
ceperūt singuli vgas suas. Dixitq̄ dñs ad moysen
Refer virgā aaron i tabernaculū testimōij vt ser
uet ibi in signū rebelliū filioz isrl̄: t quiescāt q̄rele
eoz a me ne moziāt. Fecitq̄ moyses sicut pcepat
dñs. Dixerūt aūt filij isrl̄ ad moysen. Ecce cōsūpti
sum⁹: oēs ꝯsumim⁹. Quicūq̄ accedit ad tabernacu
lum dñi: moziet. Nū vsq̄ ad internitionem cuncti
delendi sumus? XVIII

Dixitq̄ dñs ad aarō. Tu t filij tui t dom⁹
pris tui tecū portabit⁹ iniqtatē scīarij: t
tu t filij tui sl̄ sustinebit⁹ peccata sacerdotij
vri. Sz t frēs tuos de tribu leui t sceptro pris tui
sume tecū: p̄sentq̄ sint t ministrēt tibi. Tu autem
t filij tui mīstrabitis in tabernaculo testimonij. Ex
cubabūtq̄ leuite ad pcepta tua t ad cuncta opera
tabernaculi: ita dūtaxat vt ad vasa sanctuarij t al
tare nō accedāt: ne t illi moziant̄: t vos pereat⁹ sīl.
Sint āt tecū: t excubēt i custodijs tabernaculi t i
oībus cerimonijs ei⁹. Alienigena nō miscebit vo
bis. Excubate in custodia sāctuarij t in ministerio
altaris: ne oziat idignatio sup filios isrl̄. Ego dedi
vobis frēs vros leuitas de medio filioz isrl̄: t tra
didi donū dño vt fuiant in ministerijs tabernaculi
eius. Tu aūt t filij tui custodite sacerdotiū vrm t
oīa que ad cultū altar⁹ ptinent t intra velū sunt: p
sacerdotes administrabunt̄. Si qs extern⁹ access
erit: occidet̄. Locutusq̄ ē dñs ad aaron. Ecce de
di tibi custodiā pmitiaz meaz. Oīa que sanctifi
cant̄ a filijs isrl̄: tibi tradidi t filijs tuis p officio sa
cerdotali: legitima sempiterna. Hec ergo accipies
de his q̄ sāctificant̄ t oblata sūt dño. Quis oblatio
t sacrificiū t qcquid p pctō atq̄ delicto redditur
mihi t cedet i sācta sanctoz: tuū erit t filioz tuoz.
In sāctuario comedes illud. Omnes tūi edent ex
eo: qz ꝯsecratū ē dño. Primitias aūt q̄s vouerit
t obtulerint filij isrl̄: tibi dedi t filijs tuis ac filiab⁹
tuis iure ppetuo. Qui mūdus ē i domo tua: vescet
eis. Omē medullā olei t vini ac frumenti: quicqd
offerunt pmitiaz dño tibi dedi. Uniuersa frugum
initia q̄ gignit humus t dño deportant̄: cedent in
vsus tuos. Qui mundus est in domo tua vescetur
eis. Omne qd ex voto reddiderint filij isrl̄: tuum
erit. Quicqd pmum erūpet e vulua cūcte carnis
quā offerūt dño: sive ex hominibus sive de pecori
bus fuerit tui iuris erit: ita dūtaxat vt p bois pmo
genito precium accipias: t oē animal qd̄ īmundū
est redimi facias: cuius redemptio erit post vnum
mensem siclis argenti gnq̄ pondere sāctuarij. Si
clus viginti obolos habet. Primogenita autem
bouis t ouis t capze nō facies redimi: qa scīficata
sūt dño. Sanguinē tūi eoz fūdes sup altare t adi
pes adolebis in suauissimum odoze dño. Carnes
vo in vsum tuū cedēt: sicut pectusculū ꝯsecratū t
arm⁹ dexter tua erūt. Oēs pmitias scūarij q̄s of
ferunt filij isrl̄ dño tibi dedi t filijs ac filiab⁹ tuis
iure ppetuo. Pactū salis ē sempiternū cozā dño ti
bi ac filijs tuis: dixitq̄ dñs ad aaron. In terra eoz
nihil possidebis: nec habebis partē iter eos. Ego
pars t hereditas tua in medio filioz isrl̄. Filijs āt
leui dedi oēs decimas israbelis i possessionē pro
ministerio quo fuiūt mihi in tabernaculo federi⁹:
vt nō accedant vltra filij isrl̄ ad tabernaculuz: nec
cōmittant pctm̄ moztiferū: solis filijs leui mihi in
bernaculo seruientib⁹ t portantib⁹ pctā ppli. Le
gitimū sempiternū erit in generationib⁹ vris. Ni
hil aliud possidebunt: decimaz oblatione contēti
quas in vsus eoz t necessaria separaui. Locutusq̄
est dñs ad moysen dicens. Precipe leuitis atque
denuncia. Cū acceperitis a filijs isrl̄ decimas quas

dedi vobis: ꝑmitias eoꝝ offerte dño. i. decimā partem decime: vt reputet̃ vobis in oblatione ꝑmitiuoꝝ: tā de areis q̄ꝫ de torcularib⁹ ⁊ vniuersis quorum accipit̃ ꝑmitias offerte dño: ⁊ date ea aaron sacerdoti. Quia q̄ offeret̃ ex decimis ⁊ in donaria dñi separabit̃: optima ⁊ electa erunt cūcta: diceſq; ad eos. Si ꝓclara ⁊ melioza queq; obtulerit̃ ex ō cimis: reputabit̃ vobis q̄ſi de area ⁊ torculari dederit̃ ꝑmitias: ⁊ comedet̃ eas in oībus locis vr̃is tā vos q̄ꝫ familie vr̃e: qz ꝓcium est ꝑ ministerio q̄ fuitis in tabernaculo testimonij: ⁊ nō peccabit̃ sit per hoc egregia vobis ⁊ pinguia reseruātes: ne polluat̃ oblatōes filioꝝ isrl̃ ⁊ moziamini. XIX

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aaron dicēs. Iſta est religio victime quā cōstituit dñs. Precipe filijs isrl̃ vt adducant ad te vaccā rufā etat̃ integre in q̄ nulla sit macula nec portauerit iugū: tradeſq; eam eleaçaro sacerdoti. Qui eductā extra castra īmolabit in ꝓſpectu oīus ⁊ tingens digit ū in sanguine ei⁹: aſpget ꝯ foꝛes tabernaculi septē vicib⁹: ꝓburetq; eā cunctis vidēti bus tam pelle ⁊ carnib⁹ ei⁹ q̄ꝫ sanguine ⁊ fimo flā me traditis. Lignū quoq; cedrinū ⁊ byſopū coccū q; bis tinctū sacerdos mittet in flāmam q̄ vaccaz vozat. Et tunc demū lotis veſtib⁹ ⁊ coꝛpoze suo: ī grediet̃ in castra: cōmaculatusq; erit vſq; ad veſperū. Sed ⁊ ille q ꝓburſerit eā: lauabit veſtimēta sua ⁊ coꝛpus ⁊ īmundus erit vſq; ad veſperū. Colliget aūt vir mundus cineres vacce ⁊ effūdet eos extra castra in loco puriſſimo: vt sint multitudini filioꝝ isrl̃ in custodiā ⁊ ī aquā aſpſionis: qz ꝑ pctō vacca cōbusta est. Lūq; lauerit qui vaccē poꝛtauerat cineres veſtimenta sua: īmundus erit vſq; ad veſperū. Habebūt q̄z ħ filij isrl̃ ⁊ aduene q̄ habitant inter eos sanctū iure ꝑpetuo. Qui tetigerit cadauer hōis: ⁊ ꝑpter hoc septē dieb⁹ fuerit īmūdus aſpergēt ex hac aqua die ter̄io ⁊ septimo: ⁊ sic mūdabitur. Si die tertio aſpſus nō fuerit: septimo nō poterit emūdari. Oīs qui tetigerit humane anime moꝛticinū ⁊ aſperſus hac ꝓmixtione nō fuerit: polluet tabernaculū dñi ⁊ pibit ex isrl̃. Quia aqua expiatiōis nō est aſpſus: īmund⁹ erit ⁊ manebit spurcitia ei⁹ sup eū. Ista est lex hōis q̄ moꝛiē in tabernaculo. Oēs q ingrediunt̃ tentoꝛiū illi⁹ ⁊ vniuerſa vaſa q̄ ibi sūt: polluta erunt septē dieb⁹. Clas qō nō habuerit operculū nec ligatura deſup: īmundus erit. Si qs in agro tetigerit cadauer occiſi hōis: aut ꝑ ſe moꝛtui siue os illi⁹ vel ſepulchꝝ: īmūdus erit septē dieb⁹. Tollentq; de cinerib⁹ ꝓbustionis atq; pctī ⁊ mittent aquas vitas sup eos in vas: in qbus cū hō mundus tinxerit byſopū: aſperget ex eo oē tentoꝛiū ⁊ cunctā ſupellectilez ⁊ hoīes buinſcemodi cōtagione pollutos. Atq; hoc mō mundus luſtrabit īmundū tertio ⁊ ſeptimo die: expiatuſq; die ſeptimo: lauabit ⁊ ſe ⁊ veſtimenta sua ⁊ ī mundus erit vſq; ad veſperū. Si qs hoc ritu non fuerit expiatus: pibit aīa illius de medio eccleſie: qz ſanctuariū dñi polluit ⁊ nō est aqua luſtratiōis aſperſus. Erit hoc ꝓceptū legitimū ſempiternum. Ipſe quoq; q aſpergit aquas lauabit veſtimenta sua. Qui tetigerit aquas expiationis: īmundus erit vſq; ad veſperū. Quicqd tetigerit īmundus: īmundū faciet: ⁊ aīa que hoꝛ quippiā tetigerit immunda erit vſq; ad veſperū. XX

Venerunt̃q; filij isrl̃ ⁊ oīs multitudo in deſertū ſin mense ꝓmo: ⁊ mansit ppl's in cades. Moꝛtuaq; ē ibi maria ⁊ ſepultā ī eo dē loco. Cūq; īdigeret aqua ppl's ꝯuenerunt aduersū moysen ⁊ aaron: ⁊ versi in seditōez dixerūt. Utinā periſſem⁹ iter frēs nr̃os coꝝ dño. Cur eduxiſtis eccleſiā dñi in ſolitudinē: vt ⁊ nos ⁊ nr̃a iumenta moziamur? Quare nos feciſtis aſcēdere de egypto: ⁊ adduxiſtis in locū iſtum peſſimū q; ſeri nō pōt: qui nec ficū gignit: nec vineas: nec malogranata: inſup ⁊ aquā nō habēt ad bibendum? Ingreſſusq; moyses ⁊ aaron dimiſſa multitudine in tabernaculū federis: coꝛruerūt ꝓni in terrā: clamaueruntq; ad dñm: atq; dixerūt. Dñe deus audi clamoꝛē buius ppli: ⁊ aperi eis thesaurū tuū fontem aque viue: vt ſatiati ceſſet murmuratio eoꝝ. Et apparuit gl'ia dñi sup eos. Locutusq; ē dñs ad moyſen dicens. Tolle virgā ⁊ ꝓgrega ppl'm tu ⁊ aarō frater tuus: ⁊ loqmini ad petrā coꝝ cis: ⁊ illa dabit aquas. Cūq; eduxer̃ aquā de petra: bibet oīs multitudo ⁊ iumenta ei⁹. Tulit igit̃ moyses virgā q̄ erat in ꝓſpectu dñi sicut ꝓceperat ei: congregata multitudine ante petrā: dixitq; eis. Audite rebelles ⁊ īcreduli. Nūd de petra hac vobis aquā poterimus ei⁹cere? Cūq; eleuaſſet moyses manū pcutiens virga bis ſilicem: egreſſe sunt aque largiſſime: ita vt ppl's biberet ⁊ iumenta. Dixitq; dñs ad moyſen ⁊ aaron. Quia nō credidiſtis mihi vt ſanctificaret̃ me coꝝ filijs isrl̃: nō ītroducet̃ hos populos in terrā quā dabo eis. Hec est aqua ꝯdictionis vbi iurgati sūt filij isrl̃ ꝯ dñm: ⁊ ſanctificat⁹ est in eis. Miſit ītērea nuncios moyses de cades ad regē edom q dicerent. Hec mandat frater tu⁹ isrl̃. Noſti oēm laboꝛē q apprehendit nos: quō deſcēderint pr̃es nr̃i in egyptū: ⁊ habitauerim⁹ ibi multo tp̃e: afflixerintq; nos egyptij ⁊ pr̃es nr̃os: ⁊ quō clamauerim⁹ ad dñm ⁊ exaudierit nos: miſeritq; angelū q eduxerit nos de egypto. Ecce in vrbe cades q̄ est in extremis finib⁹ tuis poſiti: obſecram⁹ vt nobis trāſire liceat ꝑ terrā tuā. Non ibim⁹ per agros nec ꝑ vineas: nō bibem⁹ aquas de puteis tuis: ſed gradiemur via publica nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā declinantes donec tranſeam⁹ termīos tuos. Qui rn̄dit edom. Nō tranſibis ꝑ me. Alioquin armatus occurrā tibi. Dixerūtq; filij israhel. Per tritā gradiemur viā: ⁊ ſi biberim⁹ aquas tuas nos ⁊ pecoza nr̃a: dabimus q̄ iuſtū est. Nulla erit in ꝑcio difficultas: tm̄ velociter tranſeam⁹. At ille rn̄dit. Non tranſibis. Statimq; egreſſus ē obuius cū īfinita multitudine ⁊ manu foꝛti: nec voluit acgeſcere deprecanti vt ꝓcederet trāſitū per fines suos. Quāobrē diuertit ab eo isrl̃. Cumq; caſtra

mouissent de cades:venerũt i montẽ hor:q ẽ i fi/
nib' ẽre edom:vbi locut' ẽ dñs ad moysen dicẽs.
Dergat ingt aaron ad pplos suos. Nõ.n.intrabit
trã quã ẽdi filijs isrl:eo q incredul' fuerit ori meo
ad aqs ꝺdictionis. Tolle aaron z filiũ ei' cũ eo z
duces eos i montẽ hor. Nũqz nudauer' prem ve/
ste sua:indues ea eleazar filiũ ei':z aaron colliget
z morietr ibi. Fecit moyses vt pcepat dñs:z ascen
derũt i mõtẽ hor coram oi multitudine. Nũqz aarõ
spoliasset vestib' suis:induit eis eleazarũ filiũ ei'.
Illo mortuo in mõtis supcilio descẽdit cũ eleaza
ro. Omnis aũt multitudo vidẽs occubuisse aaron
fleuit super eo triginta diebus per cunctas fami/
lias suas.

XXI

Quod cũ audisset chananeus rex arad q ha
bitabat ad meridiez' venisse scz isrl p ex
ploratoꝝ viam:pugnauit ꝺ illũ:z victor
existẽs duxit ex eo prẽdã. At isrl voto se dño obli
gãs:ait. Si tradideris pplm istũ i manu mea:dele
bo vrbes ei'. Exaudiuitqz dñs pces isrl z tradidit
chananeũ:quẽ ille infecit subuersis vrbib' eius
z vocauit nomẽ loci illi' horma.i.anathema. Pro
fecti sũt aũt de mõte hor p viã q ducit ad mare ru
brũ vt circuiret trã edom. Et tedere cepit ppz iti
neris ac laboris:locutusqz cõtra dñm z moysen:ait.
Cur eduxisti nos de egypto:vt moreremur in so
litudine: deest panis:nõ sũt aque:aĩa nostra iã nau
seat sup cibo isto leuissimo. Quãobrẽ misit dñs in
pplm ignitos serpẽtes:ad quoꝝ plagas z mortes
plurimoꝝ:venerũt ad moysen atqz dixerũt. Pec
cauim':qz locuti sum' ꝺ dñm z te. Ora vt tollat a
nobis serpentes. Oravit moyses p pplo. Et locut'
est dñs ad eũ. Fac serpẽtẽ eneũ z pone eũ p signo:
Qui pcussus aspexerit eũ:viuet. Fecẽ g moyses ser
pentẽ eneũ z posuit eum p signo. Quem cũ pcussi
aspicerent:sanabant. Profectiqz filij isrl castrame
tati sũt in oboth. Unde egressi fixere tẽtoria i ie aba
rim in solitudine q respicit moab ꝺ orientalẽ pla
gã z inde mouẽtes venerũt ad torrẽtẽ zareth. Quẽ
relinquẽtes castrametati sũt ꝺ arnon q ẽ i deserto
z pminet in finib' ammorrei. Si qdẽ arnon ẽmi
nus ẽ moab:diuidẽs moabitas et ãmorreos. Unde
dicit in libro bellor dñi. Sicut fecit in mari rubro
sic faciet in torrẽtib' arnon. Ꝺcopuli torrẽtiũ incli
nati sũt vt regescerẽt in arnon z rcũberẽt in finib'
moabitar. Ex eo loco apparuit puteus:sup quo lo
cut' est dñs ad moysen. Congrega pplm z dabo
ei aquas. Tũc cecinit isrl carmẽ istud. Ascẽdat pu
teus:ꝺcinebãt putei quẽ foderũt pncipes z paraue
rũt duces multitudinis in datore legis z in baculis
suis. Profectiqz sũt ꝺ solitudine mathana. De ma
thana in nabalibel. De nabalibel in bamoth. Ba
moth vallis est in regione moab i vertice phasga
quod respicit contra desertũ. Misit aũt isrl nunci
os ad seon regẽ ãmorreoꝝ dicẽs. Obsecro vt trã
sire mihi liceat p trã tuã. Nõ declinabim' i agros
z vineas:nõ bibem' aqs ex puteis. Uia regia gradie
mur:donec transeam' terminos tuos. Qui ꝺcedẽ
noluit vt transiret isrl p fines suos:gn poti' exerci
tu cõgregato egress' est obuiã in desertũ:z venit i
iasa:pugnauitqz ꝺtra eũ. Et q pcussus ẽ in ore gla
dij:z possessa ẽ trã ei' ab arnon vsqz ieboc z filios
ãmon ga fortis pñdio tenebant termini ãmonita
rum. Tulit g isrl oes ciuitates ei': z hitauit i vrbi
bus ãmorrei:in esebon.s.z viculis eius. Urbs ese
bon fuit seon regis ãmorrei: q pugnauit ꝺ regem
moab:z tulit oẽm terrã q ditionis illi' fuerat vsqz
arnon. Idcirco dicit i puerbio. Uenite in esebon
edificet z cõstruat ciuitas seon. Ignis egressus ẽ
de esebon:flãma de oppido seon: z deuorauit ar/
non moabitar z habitatores excelsor arnon. Ue
tibi moab:periisti populе chamos. Dedi filios ei' i
fugam:z filias in captiuitatẽ regi ãmorreor seon.
Jugũ ipsor diserijt ab esebon vsqz ibon:lassi p
uenerũt in iophe z vsqz medaba. Habitauitqz isrl
in terra ãmorrei. Misit itaqz moyses q explora/
rent iacer. Cuius ceperunt viculos z possederunt
habitatores. Uerteruntqz se z ascenderunt per viã
basan:z occurrit eis og rex basan cũ oi popło suo
pugnaturus in edrai. Dixitqz dñs ad moysen. Ne
timeas eum:qz in manu tua tradidi illum z omnẽ
pplm ac terrã eius:faciesqz illi sicut fecisti seon regi
ãmorreoꝝ habitatori esebon. Percusserunt igit
z hunc cum filijs suis:vniuersqz pplm ei' vsqz ad
ẽternitionẽ:z possederũt terrã illius.

XXII

Profectiqz castrametati sunt in cãpestrib'
moab:vbi trans iordanẽ hiericho sita ẽ.
Uidens aũt balac filius sephor oĩa que fe
cerat isrl ãmorreo:z qp ptimuissent eũ moabite:z
impetũ eius ferre nõ possent:dixit ad maiores na
tu madian. Ita delebit hic pplus oes q in nostris fi/
nibus ꝺmorant:quõ solet bos herbas vsqz ad ra
dices carpere. Ipse aut ez erat eo tpe rex in moab.
Misit g nũcios ad balaã filiũ beor ariolũ: q hita
bat sup flumẽ tre filior ãmõ:vt vocaret eũ z dice
ret. Ecce egress' ẽ pplus ex egypto q opuit superficiẽ
terre sedens ꝺ me. Veni igitur z maledic pplo hu
ic q fortior me est:si quo mõ possim pcutere z eij/
cere eũ de terra mea. Noui enim qp bñdicis' sit cui
bñdixeris:z maledicis' in quẽ maledicta ꝺgesseris.
Perrexerũtqz seniores moab z maiores natu ma
dian:bñtes diuinationis pcium in manibus. Cũqz
veniss'ent ad balaã:z narrassent ei oĩa verba ba/
lac:ille rñdit. Manete hic nocte:z rñdebo qcqd
mihi dixerit dñs. Manentib' aũt illis apud balaã
venit deus:z ait ad eũ. Quid sibi volunt hoies isti
apud te? Rñdit balac filius sephor. Rex moabita
rũ misit ad me dicens. Ecce pplus qui egressus est
de egypto operuit superficiem terre:veni z male/
dic ei si quo mõ possim pugnans abigere eum. Di
xitqz deus ad balaam. Noli ire cum eis neqz male
dicas pplo:qz bñdictus ẽ. Qui mane consurgens:
dixit ad pncipes. Ite in terram vestrã qz phibuit
me deus venire vobiscũ. Reuersi pncipes dixe/
runt ad balac. Noluit balaã venire nobiscũ. Rur
sum ille multo plures z nobiliores qs ante miserat

misit. Qui cum veniss̄ent ad balaam: dixerūt. Sic dicit balac filius sephor. Ne cōteris venire ad me paratū habeo honorare te: z quicqd volueris dabo tibi. Veni z maledic ppl̄o isti. Rñdit balaam. Si dederit mihi balac plenā domū suā argenti z auri: non potero īmutare verbū dñi dei mei: vt vl plus vel minus loquar. Obsecro vt hic maneatis etiā hac nocte: vt scire queā quid mihi rursū respō deat dñs. Venit ergo deus ad balaā nocte: z ait ei. Si vocare te venerūt hoīes isti: surge z vade cū eis: ita dūtaxat vt qō tibi p̄cepero facias. Surrexit balaam mane: z strata asina p̄fectus est cum eis. Et iratus est deus. Stetitq; angelus dñi ī via ꝟra balaam q̄ sedebat asine: z duos pueros habebat secū. Cernens asina angelū stantē in via euaginato gladio: auertit se de itinere: z ibat per agrum. Quā cum verberaret balaam z vellet ad semitaq; reducere: stetit angelus in angustijs duaꝝ macerieꝝ q̄bus vinee cingebant. Quē videns asina īuxit se parieti: z attriuit sedentī pedem. At ille iterū verberabat eā: z nihilomīꝰ angelꝰ ad locū angustū transiens: vbi nec ad dexterā nec ad sinistram poterat deuiari: obuiꝰ stetit. Cūq; vidisset asina stātem angelū: concidit sub pedibꝰ sedentī. Qui iratꝰ vehementiꝰ cedebat fuste latera eiꝰ. Aperuitq; dominus os asine: z locuta est. Quid feci tibi. Cur p̄cutis me ecce iam tertio. Respondit balaā. Quia cōmeruisti: z illusisti mihi. Vtinam haberē gladiū vt te percuterē. Dixit asina. Nōne aīal tuū tuꝰ cui semp sedere consueuisti: vsq; in p̄sentē diē. Dic qd simile vnq̄ fecerī tibi. At ille ait: Nunq̄. Protinꝰ aperuit dñs oculos balaam: z vidit angelū stantē in via euaginato gladio: adorauitq; eū p̄nus ī terram. Cui angelus. Cur inquit tertio verberasti asinā tuam. Ego veni vt aduersarer tibi qz peruersa est via tua: mihiq; cōtraria. Et nisi asina declinasset de via dans locū resistēti: te occidissē: z illa viueret. Dixitq; balaā. Peccaui: nesciēs q̄ tu stares ꝟra me. Et nūc si displicet tibi vt vadā: reuertar. Ait angelus. Vade cū istis: z caue ne aliud q̄ p̄cepero tibi loquaris. Iuit igitur cū p̄ncipibꝰ. Qō cū audisset balac: egressus ē in occursū eiꝰ in oppido moabitaꝝ qō sitū est in extremis finibꝰ arnon dixitq; ad balaā. Misi nuncios vt vocarēt te. Cur nō statim venisti ad me. An qz mercedē aduentui tuo reddere nequeo. Qui ille rñdit. Ecce adsum. Nūquit loqui potero aliud nisi qō deus posuerit in ore meo. Perrexerunt ergo simul: z venerūt in vrbez que in extremis regni eius finibꝰ erat. Cūq; occidisset balac boues z oues: misit ad balaam z p̄ncipes qui cum eo erant: munera. Mane autem facto: duxit eum ad excelsa baal: z intuitus est extremam partem populi. XXIII

Dixitq; balaā ad balac. Edifica mihi hic septē aras: z para totidez vitulos: eiusdē q̄ numeri arietes. Cūq; fecisset iuxta sermonē balaam: īposuerunt simul vitulū z arietem sup aram. Dixitq; balaā ad balac. Sta paulisp iuxta holocaustū tuū donec vadā: si forte occurrat mihi dñs: z quodcūq; īperauerit loquar tibi. Cumq; abiisset velociter: occurrit illi deus. Locutusq; ad eū balaā: septem inquit aras erexi: z īposui vitulū z arietem desup. Dñs aūt posuit verbū in ore eius z ait. Reuertere ad balac: z hec loqueris. Reuersus inuenit stantē balac iuxta holocaustū suum z oēs p̄ncipes moabitaꝝ: assumptaq; parabola sua: dixit. De aram adduxit me balac rex moabitarū: de montibꝰ orientis. Veni inquit z maledic iacob ppera z detestare isrl. Quomodo maledicaꝝ: cui non maledixit deus. Qua rōne detester: quē dñs non detestat. De sūmis silicibꝰ videbo eū: z de collibus cōsiderabo illum. Ppl̄us solus habitabit: z īter gentes nō reputabit. Quis dinumerare possit puluerē iacob: z nosse numerū stirpis isrl. Moriatur aīa mea morte iustoꝝ: z fiāt nouissima mea horum similia. Dixitq; balac ad balaā. Quid est hoc quod agis? Vt malediceres inimicis meis: vocauite: z tu econtrario bñdicis eis. Qui ille rñdit. Nūquid aliud possum loqui: nisi quod iusserit dñs? Dixit q̄ balac. Veni mecū in alterū locum: vnde partē isrl videas: z totū videre non possis: inde maledicito ei. Cūq; duxisset eū in locū sublimē super verticez montis phasga: edificauit balaā septē aras: z īposuit supra vitulis atq; arietibꝰ: dixit ad balac. Sta hic iuxta holocaustū tuū donec ego obuius pergam. Qui cū dñs occurrisset: posuissetq; verbū in ore eius: ait. Reuertere ad balac: z hec loquer ei. Reuersus inuenit eū stantē iuxta holocaustū suum: z p̄ncipes moabitaꝝ cum eo. Ad quē balac. Quid inquit locutus ē dñs? At ille assumpta parabola sua ait. Sta balac z ausculta: audi fili sephor. Nō est deus quasi bō vt mentiat: nec vt filius hoīs vt mutet. Dixit ergo z nō faciet: locutusq; est z nō īplebit? Ad benedicendū adductus sū: benedictionem p̄bibere nō valeo. Non est idolū in iacob: nec videt simulacrū in isrl. Dñs deus eius cū eo est: z clangor victorie regis in illo. Deus eduxit illum de egypto: cuius fortitudo similis est rhinocerotis. Nō est augurū ī iacob: nec diuinatio in isrl. Tēporibus suis dicet iacob z isrl: quid operatus sit deus. Ecce ꝓpl̄us vt leena surget: z quasi leo eriget. Non accubabit donec deuozet p̄dā: z occiloꝝ sanguinē bibat. Dixitq; balac ad balaā. Nec maledicas ei nec benedicas. Et ille: nonne ait dixi tibi: q̄ quicquid mihi deus īperaret hoc facerē? Et ait balac ad eū. Veni z ducam te ad aliū locū: si forte placeat deo vt inde maledicas eis. Cumq; duxisset eū super verticē montis phogor qui respicit solitudinē: dixit ei balaam. Edifica mihi hic septem aras: z para totidem vitulos: eiusdēq; numeri arietes. Fecit balac vt balaā dixerat: īposuitq; vitulos z arietes per singulas aras. XXIIII

Quimq; vidisset balaam q̄ placeret dño vt benediceret israheli nequaq; abiit vt ante perrexerat vt auguriū quereret: sed dirigens contra desertum vultum suum: z eleuans

oculos vidit isrl in tentoriis cōmorantē p tribus suas: z irruētē in se spū dei assumpta parabola: ait. Dixit balaā filius beor: dixit hō cuius obturatus ē oculus: dixit auditor sermonū dei q visionē oīpotentis ītuitus ē: q cadit z sic aperiuntur oculi eius. Quā pulchra tabernacula tua iacob: z tentoria tua isrl: vt valles nemorose vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula q̄ fixit dñs: q̄si cedri ꝓpe aq̄s. Fluet aqua de situla eius: z semē illius erit in aq̄s multas. Tollet ꝓpter agag rex eius: z auferet regnum illius. Deus eduxit illū de egypto: cui⁹ fortitudo similis ē rhinocerotis. Devorabūt gentes hostes illius: ossaq̄ eorū ꝓfringent: z pforabunt sagittis. Accubans dormiuit vt leo: z quasi leena quā suscitare nullus audebit. Qui bñdixerit tibi: erit z ipse bñdictus: qui maledixerit tibi in maledictione reputabit. Iratusq̄ balac ꝓtra balaā: ꝓplosis manib⁹ ait. Ad maledicendū inimicis meis vocaui te: ecce cōtrario tertio bñdixisti. Revertere ad locū tuū. Decreueram quidē magnifice honorare te: sed dñs ꝓuauit te honore dispositio. Rñdit balaam ad balac. Nōne' nunciis tuis quos misisti ad me dixi: si dederit mihi balac plenā domū suā argenti z auri nō potero ꝓterire sermonē dñi dei mei: vt vl bonī vel mali qd ꝓpriā ex corde meo: sed quicqd dñs dixerit: hoc loquar. Verūtū pergens ad ppl̄m meū dabo tibi cōsiliū: quid ppl̄s tuus ppl̄o huic faciat extremo tēpore. Cūpta igit parabola: rursum ait. Dixit balaā filius beor: dixit hō cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonū dei: qui novit doctrinā altissimi: z visiones oīpotentis videt: qui cadens aptos habet oculos. Videbo eū sz nō mō: itueboꝝ illum sed nō ꝓpe. Orietur stella ex iacob: z consurget virga de isrl: z percutiet duces moab: vastabitq̄ oēs filios seth: z erit idumea possessio eius. Hereditas seyr cedet inimicis suis: isrl vo fortiter aget. De iacob erit qui dñetur: z pdat reliquias ciuitatis. Cūq̄ vidisset amalech: assumens parabolā: ait. Principiū gentiū amalech: cuius extrema perdent. Vidit q̄z cyneū: z assumpta parabola: ait. Robustū quidē est habitaculū tuū: sed si in petra posueris nidum tuū: z fueris electus de stirpe cyn q̄diu poteris pmanere. Assur enī capiet te. Assumptaq̄z parabola iterū locut⁹ est. Heu quis victurus est qñ ista faciet deus. Venient in trieribus de italia: supabunt assyrios: vastabuntq̄ hebreos: z ad extremū etiā ipsi peribūt. Surrexitq̄ balaam: z reuersus est in locum suum: balac quoq̄ via qua venerat: redijt. XXV

Manebat autē eo tempore isrl in sethim: z fornicatus ē ppl̄s cū filiabus moab: que vocauerūt eos ad sacrificia sua. At illi comederunt: z adorauerunt deos eaꝝ. Initiatusq̄ ē isrl beelfegor. Et iratus dñs ait ad moysen. Tolle cunctos ꝓncipes ppl̄i: z suspende eos ō solē in patibulis: vt auertat furor meus ab isrl. Dixitq̄ moyses ad iudices isrl. Occidat vnusquisq̄ ꝓximos suos q̄ initiati sūt beelfegor. Et ecce vnus de filijs isrl ītrauit coram fratribus suis ad scortū madianiten: vidente moyse z oī turba filioꝝ isrl: qui flebāt ātē fores tabernaculi. Qđ cū vidisset phinees filius eleaçari filij aaron sacerdotis: surrexit de medio multitudinis: z arrepto pugione īgressus est post virū israhelitē in lupanar: z perfodit ambos simul virū. s. z mulierē in locis genitalib⁹. Cessauitq̄ plaga a filijs isrl: z occisi sūt viginti quatuor milia hominū. Dixitq̄ dñs ad moysen. Phinees filius eleaçari filij aaron sacerdotis auertit iram meā a filijs isrl: q̄z çelo meo cōmotus est ꝓtra eos: vt non ipse delerē filios isrl in çelo meo. Idcirco loquere ad eū. Ecce do ei pacē federis mei: z erit tam ipsi q̄ semini eius pactū sacerdotij sempiternū: q̄z çelat⁹ ē p dño deo suo: z expiauit scelus filioꝝ isrl. Erat aūt nomē viri israhelite q occisus est cū madianite çambri filius salumi: dux de cognatiōe z tribu symeonis. Mulier madianitis que pariter interfecta est vocabat coçbi: filia sur ꝓncipis nobilissimi madianitaꝝ. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicens. Hostes vos sentiant madianite z percutite eos: q̄z z ipsi hostiliter egerunt ꝓtra vos: z decepere insidijs per idolum phogor: z coçbi filiā ducis madian sororē suā: que percussa est in die plage ꝓpter sacrilegio phogor. XXVI

Postq̄ noxiorum sanguis effusus est: dixit dñs ad moysen: z eleaçar filiuꝝ aaron sacerdotē. Numerate oēm summā filiorum israhel a viginti annis z supra per domos z cognationes suas: cūctos qui possunt ad bella ꝓcedere. Locuti sunt itaq̄ moyses z eleaçar sacerdos in cāpestribus moab sup iordanē ꝓtra hiericho ad eos: qui erāt a viginti ānis z supra: sicut dñs īperarat: quoꝝ iste est numerus. Ruben ꝓmogenitus isrl. Huius filius enoch: a quo familia enochitaruꝝ: z phallu: a quo familia phalluitaꝝ: z esrom: a quo familia esromitaꝝ: z charmi: a quo familia charmitarū. Hę sunt familie de stirpe ruben: quaꝝ numer⁹ inuent⁹ est q̄dragintatria milia z septingenti triginta. Filius phallu: eliab: huius filij namuhel z dathan z abiron. Isti sunt dathan z abiron ꝓncipes populi qui surrexerunt cōtra moysen z aaron in seditione chore quando aduersus dñm rebellauerunt: z aperiens terra os suum devorauit chore morientib⁹ plurimis qñ cōbussit ignis ducentos quinquaginta viros. Et factū ē grande miraculū: vt chore pereunte filij illi⁹ non perirent. Filij symeon p cognatōes suas: namuhel: ab hoc familia namuhelitaꝝ: z iamin: ab hoc familia iaminitaꝝ: iachin: ab hoc familia iachinitaꝝ: çare: ab hoc familia çareitaꝝ: saul: ab hoc familia saulitarum. Hę sunt familie de stirpe symeon: quaꝝ omnis numerus fuit viginti duo milia ducēti. Filij gad p cognationes suas: sephon: ab hoc familia sephonitaꝝ: aggi: ab hoc familia aggitaꝝ: suni: ab hoc familia sunitaꝝ: oçni: ab hoc familia oçnitaruꝝ: heri: ab hoc familia heritaꝝ: arod: ab hoc familia aroditaꝝ: ariheli: ab hoc familia ariheliteꝝ. Iste sunt familie gad: qua

rum oīs numerus fuit q̄draginta milia quingenti. Filij iuda:ber ꝛ onan:qui ambo mortui sūt ī terra chanaā. Fuerūtq; filij iuda p cognatiōnes suas:sela:a quo familia selaitaꝝ:phares a quo familia pharesitarum:çare:a quo familia çareitarum. Porro filij phares: esrom:a quo familia esromitarum: ꝛ amul:a quo familia amulitarum. Iste sunt familie iuda: quarum omnis numerus fuit septuaginta sex milia quingenti. Filij isachar p cognationes suas:thola:a quo familia tholaitaꝝ:phua:a quo familia phuaitarū:iasub:a quo familia iasubitarū:semran:a quo familia semranitaꝝ. Hec sūt cognatōes isachar:quarū numerus fuit sexagita quattuor milia trecēti. Filij çabulon p cognationes suas:sared a quo familia sareditaꝝ:belon:a quo familia belonitarū:ialel:a quo familia ialelitarū. Hec sūt cognatiōes çabulon:quarū numerus fuit sexagīta milia quingēti. Filij ioseph p cognatiōes suas: manasse et ephraim. De manasse ortus ē machir:a quo familia machiritarum. Machir genuit galaad: a quo familia galaaditarum. Galaad habuit filios ieçer: a quo familia ieçeritarum: ꝛ elech:a q̄ familia elechitaꝝ:ꝛ asriel: a q̄ familia asrihelitaꝝ: ꝛ sechem: a q̄ familia sechemitarū:ꝛ semida: a q̄ familia semidaitaꝝ:ꝛ epher:a q̄ familia epheritaꝝ. Fuit autem epher pat̄ salphaad:q̄ filios nō hēbat sz tātū filias q̄ꝝ ista sūt noīa:maala ꝛ noa ꝛ egla ꝛ melcha ꝛ thersa. Hec sūt familie manasse ꝛ nūerus earū q̄quaginta duo milia septīgēti. Filij aūt ephraim p cognatiōes suas fuerūt hi. Suthala:a q̄ familia suthalaithaꝝ: becher:a quo familia becheritaꝝ:tehen: a q̄ familia tehenitaꝝ. Porro filij suthala fuit heran: a quo familia heranitarū. Hec sunt cognationes filiozum effraim:quarum numerus fuit trigītaduo milia quingenti. Iste sunt filij ioseph per familias suas. Filij beniamin in cognationibus suis:bale a quo familia baleitarū:açbel:a quo familia açbelitaruz: achiram:a quo familia achiramitarum: supham:a quo familia suphamitarū: vpham: a quo familia vphamitarū. Filij bale hered ꝛ noeman. De hered:familia hereditarū:de noeman: familia noemanitarū. Hi sunt filij beniamin p cognatiōes suas:quoruz numerus fuit quadragintaquinq; milia sexcenti. Filij dan per cognationes suas:suban a quo familia subanitarum. Hec sunt cognationes dan per familias suas. Omnes fuere subanite:quorum numerus erat sexaginta quatuor milia quadringenti. Filij aser per cognationes suas: iemna: a quo familia iemnaitaruz.iessui:a quo familia iessuitarum:bzie a quo familia bzieitarum. Filij bzie haber:a quo familia haberitarum:ꝛ melchiel: a q̄ familia melchielitarum. Nomen autem filie aser: fuit sara. Hec cognationes filiozum aser: ꝛ numerus eozum quinquagintatria milia quadringenti. Filij neptalim per cognationes suas: iessihel: a quo familia iessihelitarum:guni a quo familia gunitarum:iaser:a quo familia iaseritarum:sellem:a quo familia sellemitarum. Hec sunt cognationes filiorum neptalim per familias suas: quozum numerus quadragintaquinq; milia quadringenti. Hic est summa filiozum israhel qui recensiti sunt: sexcenta milia ꝛ mille septingenti triginta. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Istis diuidetur terra iuxta numerum vocabulozum in possessiones suas. Pluribus maiozem partez dabis: ꝛ pauciozibus minozem singulis sicut nūc recensiti sūt tradetur possessio:ita dumtaxat vt sozs terraz tribubus diuidat ꝛ familijs. Quicquid sorte contigerit: hoc vel plures accipiant vel pauciozes. Hic quoq; est numerus filiozuz:leui per familias suas. Gerson:a quo familia gersonitarum:caath: a quo familia caathitarum:merari: a quo familia meraritarum. Hec sunt familie leui. Familia lobni:familia hebzoni: familia mooli: familia musi:familia chozi. At vero caath genuit amram: qui habuit vxozem iochabeth filiam leui: que nata est ei in egypto. Hec genuit amram viro suo filios aaron ꝛ moysen ꝛ mariam sozozem eozum. De aaron ozti sunt nadab ꝛ abiu ꝛ eleaçar ꝛ ithamar. Quorum nadab ꝛ abiu mortui sunt cum obtulissent ignem alienum coram domino. Fuerūtq; omnes qui numerati sunt vigintitria milia generis masculini ab vno mēse: ꝛ supza qui non sunt recensiti inter filios israhel:nec eis cum ceteris data possessio est. Hic est numerus filiozum israhel:qui descripti sunt a moyse ꝛ eleaçaro sacerdote ī campestribus moab supza iozdanem contra hieriche:inter quos nullus fuit eozum qui ante numerati sunt a moyse ꝛ aaron ī deserto synai. Prędixerat enim dominus q̄ omnes morerentur in solitudine. Nullusque remanfit ex eis nisi caleb filius iephone ꝛ iosue filius nun.

XXVII

Accesserūt aūt filij salphaad:filie epher:filij galaad.filij machir:filij manasse qui fuit filius ioseph:q̄ꝝ sūt noīa:maala ꝛ noa ꝛ egla ꝛ melcha ꝛ thersa:steteruntq; coraz moyse ꝛ eleaçaro sacerdote:ꝛ cūctis p̄ncipib⁹ ppli ad ostiū tabernaculi federis:atq; dixerūt. Pat̄ nr̄ mortu⁹ ē in deserto:nec fuit ī seditiōe q̄ cōcitata ē ꝺ dn̄m sub choze:sz ī pctō suo mortu⁹ est. Hic nō habuit mares filios. Cur tollitur nomē illi⁹ ò familia sua: ga nō habz filiū? Date nob possessionē int̄ cognatos p̄ris nr̄i. Retulitq; moyses cām earū ad iudicū dn̄i. Qui dixit ad eū. Justā rē postulāt filie salphaad. Da eis possessionē inter cognatos p̄ris sui: ꝛ ei ī hereditatē succedāt. Ad filios aūt isrl̄ loq̄s. Hō cū mortu⁹ fuerit absq; filio ad filiā ei⁹ trāsibit hereditas: si filiā nō habuerit:habebit successores frēs suos. Hz si ꝛ frēs nō fuerint dabit hēditatem frib⁹ p̄ris ei⁹. Sin aūt nec patruos hūerit: dabit hereditas his qui ei ꝓximi sūt. Eritq; hc filiis isrl̄ scīm lege ppetua: sic p̄cepit dn̄s moysi. Dixit quoq; dn̄s ad moysen. Ascende in montez istum abarim ꝛ otēplare inde terram quam daturus sū filiis isrl̄. Cumq; videris eā:ibis ꝛ tu ad populus tuum sicut iuit frat̄ tu⁹ aaron: qa offendisti me in

deserto syn ī ꝺdictione multitudinis:nec scīficare me,voluistis cozā ea sup aḡs. Pe sūt aḡ ꝺdictionis in cades deserti syn. Cui respōdit,moyses. Pzouideat dñs deꝰ spīn omnis carnis hoīez q sit sup multitudinē hanc:t possit exire t intrare añ eos:t educere eos vt introducē:ne sit ppls dñi sicut oues absq; pastoze. Dixitq; dñs ad eū. Tolle iosue filiū nun virū ī quo ē spūs dei:t pone manū tuam sup eū. Qui stabit cozā eleaçaro sacerdote t oī multitudine:t dabis ei pcepta cūctis videntib⁹ t ptē glie tue vt audiat eū omnis synagoga filioz isrl. Pzo hoc si qd agendū erit eleaçar sacerdos ꝺsulet dñm. Ad ꝝbū ei⁹ egrediet t ingrediet ipse t oēs filij isrl cum eo t cetera multitudo. Fecit moyses vt pceperat dñs. Assūptq; tulisset iosue:statuit eū cozā eleaçaro sacerdote t oī frequētia ppli:t impositis capiti eius manibus cuncta replicauit que mandauerat dominus.

XXVIII

Dixit quoq; dñs ad moysen. Pzecipe filijs isrl:t dices ad eos. Oblationem meam:t panē t incensū odoris suauissimi offerte per tēpoza sua. Hec sūt sacrificia que offerre debet. Agnos anniculos imaculatos duos q̄tidie ī holocaustū sempiternū:vnū offeret mane:t alterū ad vesperū:decimā partē ephi simile: que ꝺsperia sit oleo purissimo:t habeat q̄rtam partē hin. Holocaustū iuge ē quod obtulit ī mōte synai ī odorez suauissimū incensi dñi. Et libabit vini quartā ptē hin p agnos singulos in scūario dñi. Alterūq; agnū sīliter offeret ad vesperā iuxta oēm ritū sacrificij matutini t libamētoz ei⁹: oblatione suauissimi odoris dño. Die aūt sabbati offeret duos aḡs anniculos imaculatos:t duas decimas simile oleo ꝺsperse in sacrificio:t liba que rite fūdunt p singula sabbata ī holocaustū sēpiternū. In calēdis aūt.i.in mēsiū exordijs offeret holocaustū dño:vitulos ō armēto duos:arietē vnū:agnos anniculos septē imaculatos:t tres decimas simile oleo ꝺsperse ī sacrificio p singulos vitulos:t duas decimas simile oleo ꝺsperse per singulos arietes:t decimā ōcime simile ex oleo in sacrificio p agnos singulos. Holocaustū suauissimi odoris atq; incensi ē dño. Libamēta aūt vini q̄ p singulas fundenda sūt victimas:ista erunt. Media ps hin p singulos vitulos tertia p arietē:q̄rta p agnū. Hoc erit holocaustū p oēs menses:q sibi āno vertēte succedūt. Hirc⁹ q̄s offeret dño p pctis ī holocaustū sempiternū cum libamentis suis. In mense aūt pmo q̄rtadecima die mēsis:phase dñi erit:t qntadecima die solēnitas. Septē dieb⁹ vescēt azimis:quaz dies pma venerabilis t sancta erit. Oē opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; incensū holocaustū dño vitulos de armento duos arietē vnū:agnos āniculos imaculatos septē:t sacrificia singuloz ex similia que cōspersa sit oleo:tres decimas p singulos vitulos:t duas decimas p arietē:t decimā decime:p agnos singl̄os.i.p septē agnos t hircū p pctō vnū: vt expiet p vobis:pzeter holocaustū matutinū: qō sēp offeret. Ita facietis p singulos dies septē dieruz ī fomitē ignis t in odozē suauissimū dño:q surget de holocausto t de libationib⁹ singuloz. Dies q̄s septim⁹ celeberrim⁹ t sāctus erit vobis. Oē opus seruile nō facietis in eo. Dies etiā pmitiuoz qñ offeretis nouas fruges dño expletis hebdomadib⁹. venerabilis t sancta erit. Oē opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; holocaustū in odozē suauissimum dño:vitulos de armēto duos arietez vnuz:agnos anniculos imaculatos septē:atq; in sacrificijs eoz simile oleo ꝺsperse tres decimas p singl̄os vitulos:per arietes duas:p agnos decimā decime:qui simul sunt agni septē:hircū quoq; qui mactat pro expiatione:pter holocaustū iugiternū t liba ei⁹. Immaculata offeret oīa cum libationibus suis.

XXIX

In mensis etiam septimi pma dies venerabilis t sācta erit vobis. Oē opus seruile nō facietis in ea: qz dies clangoris est t tubaz. Offeretisq; holocaustū in odozem suauissimū dño:vitulū de armento vnū:t arietē vnū t agnos anniculos imaculatos septē:t in sacrificijs eoz simile oleo ꝺsperse tres decimas p singulos vitulos:duas decimas p arietē:vnā decimam per agnū:qui sīl sūt agni septē:t hircū p pctō q offert in expiatōe ppli pter holocaustū cotidianz cū sacrificijs suis:t holocaustū sempiternū cū libationib⁹ solitis. His dē cerimonijs offeret in odozē suauissimum incensū dño pecima q̄s dies mensis huius septimi:erit vobis sācta atq; venerabilis:t affligetis aīas vr̄as. Oē opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq; holocaustū dño in odozē suauissimū: vitulum de armento vnū:arietē vnū agnos anniculos imaculatos septē:t in sacrificijs eozum simile oleo cōsperse:tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietē:decimā decime p agnos singulos:qui sunt simul agni septē:t hircū p pctō: absq; his qui offerri p delicto solent in expiationem:t holocaustū sempiternū in sacrificio t libaminibus eozum. Quintadecima vero die mensis septimi que vobis sancta erit atq; venerabilis:oē opus seruile non facietis in ea:sed celebrabit solēnitatem dño septem diebus. Offeretisq; holocaustum in odozez suauissimū dño:vitulos de armēto tredecim:arietes duos:agnos anniculos imaculatos quatuordecim:t in libamentis eozum simile oleo consperse:tres decimas per vitulos singulos:qui sunt simul vituli tredeci:t duas decias arieti vno.i. simul arietibus duob⁹ t decimā decime agnis singulis q sunt simul agni quatuordecim:t hircum p pctō:absq; holocausto sempiterno t sacrificio t libamine eius. In die altero offeretis vitulos de armento duodeci:arietes duos: agnos āniculos immaculatos quatuordeci:sacrificiaq; t libamina singulozum per vitulos,t arietes t agnos rite celebrabitis:t hircum pro peccato absq; holocausto sempiterno:sacrificioque t libamine eius. Die tertio offeretis vitulos undecim:arietes duos:agnos anniculos immaculatos

quatuordeci:sacrificiaq; & libamina singulor̃ per vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ:absq; holocausto sẽpiterno sacrificioq; & libamine ei⁹. Die q̃rto offeret̃ vitulos decẽ:arietes duos:agnos ãniculos ĩmaculatos q̃tuordeci:sacrificiaq; & libamina singulor̃ p vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ:absq; holocausto sẽpiterno:sacrificioq; ei⁹ & libamine. Die quinto offeret̃ vitulos nouem:arietes duos:agnos anniculos ĩmaculatos q̃tuordeci:sacrificiaq; & libamina singulor̃ p vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ:absq; holocausto sempiterno:sacrificioq; ei⁹ & libamine. Die sexto offeret̃ vitulos octo:arietes duos:agnos ãniculos ĩmaculatos q̃tuordeci:sacrificiaq; & libamina singulor̃ p vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ:absq; holocausto sẽpiterno:sacrificioq; ei⁹ & libamine. Die septimo offeret̃ vitulos septem: & arietes duos:agnos ãniculos ĩmaculatos q̃tuordecim:sacrificiaq; & libamina singulor̃ p vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ: absq; holocausto sempiterno: sacrificioq; ei⁹ & libamine. Die octauo q est celeberrimus:oẽ op⁹ seruile nõ facie⁹ offerentes holocaustũ in odorẽ suauissimũ dño:vitulũ vnũ:arietẽ vnũ:agnos ãniculos ĩmaculatos septẽ:sacrificiaq; & libamĩa singulor̃ per vitulos & arietes & agnos rite celebrabit̃: & hircũ p pctõ:absq; holocausto sempiterno:sacrificioq; ei⁹ & libamine. Hec offeret̃ dño in solẽnitatibus vr̃is:p̃ter vota & oblatiões spontaneas ĩ holocausto:in sacrificio:in libamine:& in hostijs pacificis.

xxx

Narrauitq; moyses filijs isr̃l oĩa q̃ ei dñs imparat:& locutus ẽ ad p̃ncipes tribuũ filior̃ isr̃l. Iste ẽ sermo quẽ p̃cepit dñs. Si qs viror̃ votũ dño vouerit:aut se ɔstrinxerit iuramẽto:nõ faciet irritũ verbũ suũ:sed oẽ qđ ꝓmisit implebit. Mulier si ꝙppiam vouerit & se ɔstrinxerit iuramẽto q̃ ẽ in domo p̃ris sui & in etate adhuc puellari:si cognouerit p̃r votũ qđ pollicita ẽ & iuramentũ q̃ obligauit aĩam suã:& tacuerit: voti rea erit. Quicqd pollicita ẽ & iurauit ope ꝓplebit. Sin aũt statim vt audierit ɔdixerit p̃r: & vota & iuramenta ei⁹ irrita erũt:nec obnoxia tenebit̃ spõsioni eo q ɔdixerit p̃r. Si maritũ bũerit & vouerit aliqd:& semel de ore ei⁹ verbũ egrediẽs:aĩmã eius obligauerit iuramẽto:q̃ die audierit vir & nõ ɔdixerit:voti rea erit:reddetq; qcũq; ꝓmiserat. Si aũt audiẽs statim ɔdixerit:& irritas fecerit pollicitationes ei⁹:verbaq; qbus obstrinxerat aĩmã suã ꝓpitius erit ei dñs. Vidua & repudiata qcquid vouerint:reddẽt. Vxor in domo viri cũ se voto constrinxerit & iuramẽto:si audierit vir & tacuerit nec ɔdixerit spõsioni:reddet̃ qcũq; ꝓmiserat. Sin aũt extẽplo ɔdixerit:nõ tenebit̃ ꝓmissiõis rea:q; marit⁹ ɔdixit:& dñs ei ꝓpitius erit. Si vouerit & iuramẽto se ɔstrinxerit:vt p ieiuniũ vel ceterarũ rerũ abstinentiã affligat aĩmã suã: in arbitrio viri erit si faciat siue nõ faciat. Qđ si audiens vir tacuerit:& in alterã diẽ distulerit sententiã:qcqd voluerat atq; ꝓmiserat:reddet:q; statim vt audiuit: tacuit. Sin autẽ ɔdixerit postq̃ rescisuit: portabit ipse iniqtatẽ eius. Iste sunt leges quas constituit dñs moysi inr̃ virũ & vxorẽ:inter p̃rem & filiam q̃ in puellari adhuc etate ẽ:vel q̃ manet in parentis domo.

xxxi

Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicẽs. Vlciscere ꝓ filijs isr̃l de madianit̃:& sic colligeris ad ppr̃m tuũ. Statimq; moyses armate inqt ex vobis viros ad pugnã q̃ possint vltionẽ dñi expetere de madianit̃. Mille viri ɔ singulis tribub⁹ eligant̃ ex isr̃l q mittant̃ ad bellum. Dederũtq; millenos de singulis tribub⁹. i. duodecim milia expeditor̃ ad pugnã: quos misit moyses cũ phinees filio eleaçari sacerdot̃; vasaq; sancta & tubas ad clãgendũ tradidit ei. Cũq; pugnarent ɔ madianitas atq; vicissent:oẽs mares occiderunt & reges eor̃ evi & recem & sur & vr & rebe qnq; p̃ncipes gent̃:balaã q̃; filiũ beor̃ interfecerunt gladio:ceperũtq; mulieres eor̃ & paruulos: oĩaq; pecora & cũcta supellectilẽ. Quicquid habere poterant depopulati sũt:tã vrbes q̃ vicos:& castella flãma ɔsumpsit. Et tulerũt prędã & vniuersa q̃ ceperãt tã ex hõibus q̃ ex iumẽt̃: & adduxerũt ad moysen & eleaçarũ sacerdotẽ:& ad oẽ; multitudinẽ filior̃ isr̃l. Reliq; aũt vtensilia portauerũt ad castra in cãpestrib⁹ moab:iux̃ iordanem ɔ hiericho. Egressi sũt aũt moyses & eleaçar sacerdos & oẽs p̃ncipes synagoge in occursũ eor̃ extra castra. Iratusq; moyses ꝓncipib⁹ exercitus tribunis & cẽturionib⁹ q̃ venerãt de bello:ait. Cur feminas reseruastis? Nõne iste sũt q̃ decepunt filios isr̃l ad suggestionẽ balaã:& ꝓuaricari vos fecerunt in dño sup pctõ phogor:vñ & pcussus ẽ pplus? Ergo cũctos iterficite:qcquid ẽ generis masculini etiã in paruulis: & mulieres q̃ nouerũt viros ĩ coitu:iugulate:puellas aũt & oẽs feminas virgines reseruate vobis:& manete extra castra septẽ dieb⁹. Qui occiderit hoĩem vel occisũ tetigerit:lustrabit̃ die ɔtio & septimo. Et de omni pręda siue vestimentũ fuerũt siue vas & aliquid inutensilia ꝓparatum de caprarum pellibus & pilis & ligno expiabit̃. Eleaçar quoq; sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerant sic locutus est. Hoc est p̃ceptũ legis qđ mãdauit deus moysi. Aurũ & argentũ & es & ferrum & plumbũ & stannũ & oẽ qđ põt transire per flãmas igne purgabitur:qcqd aũt ignẽ non põt sustinere: aqua expiatiõis sanctificabitur:& lauabit̃ vestimẽta vr̃a die septimo:& purificati postea castra intrabit̃. Dixit quoq; dominus ad moysen. Tollie sũmam eor̃ que capta sunt ab homine vsq; ad pecus tu & eleaçar sacerdos:& omnes p̃ncipes vulgi:diuidesq; exequo prędam inter eos qui pugnauerunt:egressiq; sunt ad bellũ:& inter oẽm reliquã multitudinẽ: & separabis partem dño ab his qui pugnauerunt & fuerunt in bello vnam animã de

gngentis tam ex boib⁹ q̃ ex bobus⁊ asinis ⁊ ouibus:⁊ dabis eā eleaçaro sacerdoti:ga p̃mitie dñi sunt. Ex media quoq; parte filioꝝ isrl̃ accipies gn quagesimū caput:boium ⁊ boum ⁊ asinoꝝ ⁊ ouiū cunctoꝝq; animātiū:⁊ dabis ea leuitis q excubāt in custodijs tabernaculi dñi. Fecerūtq; moyses ⁊ eleaçar sicut p̃ceperat dñs. Fuit aūt p̃da quā exercitus cepit:ouiū lxxcenta septuaginta quinq; milia: boum septuagintaduo milia:asinoꝝ sexaginta milia ⁊ mille:animę boium sexus feminei que nō cognouerant viros:trigintaduo milia. Patarq; ē media pars bis q ī p̃lio fuerāt:ouiū trecēta triginta septē milia gngente:e gbus ī ptē dñi supputate sūt oues lxcēte septuagintaquinq;: ⁊ ō bob⁹ trigita sex milib⁹:boues septuaginta ⁊ duo:de asinis trigita milib⁹ quingentis:asini sexaginta vn⁹. De aīab⁹ boium sedecī milib⁹ cesserūt ī ptez dñi triginta/due aīe. Tradiditq; moyses numerū p̃mitiaꝝ dñi eleçaro sacerdoti:sicuti fuerat ei ip̃atū ex media p te filioꝝ isrl̃:quā sepauerat bis q in p̃lio fuerāt. De media vo p̃te q̃ otigerat reliq̃ multitudini.i.ō ouibus trecētis trigitaleptē milib⁹ quingētis:⁊ de bobus trigintasex milib⁹:⁊ de asinis trigita milibus gngētis:⁊ de boib⁹ sedecī milib⁹:tulit moyses gn q̃gesimū caput ⁊ dedit leuitis q excubabāt ī tabernaculo dñi:sicut p̃ceperat dñs. Cūq; accessissent p̃ncipes exercit⁹ ad moysen ⁊ tribuni cēturiōesq; dixerūt. Nos serui tui recēsuimus numeꝝ pugnatoꝝ q̃s habuim⁹ sub manu nostra:⁊ ne vn⁹ q̃dem defuit. Ob hanc cām offerimus ī donarijs dñi singuli q̃ in p̃da auri potuim⁹ inuenire: periscelides ⁊ armillas annulos ⁊ dextralia ac murenulas vt deꝑceris p̃o nobis dñm. Susceperuntq; moyses ⁊ eleaçar sacerdos oīne aurū in diuersis spēb⁹ pondere scūarij sedecim milia septingentos quinquaginta siclos:a tribunis ⁊ centurionib⁹. Unusquisq; enī q̃ in p̃da rapuerat:suum erat. Et suscep tum intulerunt in tabernaculū testimonij:in monimentū filioꝝ isrl̃ coram dño. XXXII

Filij aūt ruben ⁊ gad habebāt pecora mlta:⁊ erat illis in iumentis ifinita substātia. Cūq; vidissent iaçer ⁊ galaad aptas aīalibus alendis terras: venerūt ad moysen ⁊ ad eleaçarū sacerdotē ⁊ p̃ncipes multitudinis: atq; dixerunt. Astaroth ⁊ dibon ⁊ iaçer ⁊ nemra esebon ⁊ eleale ⁊ saban ⁊ nebo ⁊ beon ter̃a quā p̃cussit dñs in ꝺspectu filioꝝ isrl̃:regionis vberrime ē ad pastū aīalium:⁊ nos serui tui habem⁹ iumēta plurima:p̃camurq; si inuenimus gr̃am coram te vt des nobis famulis tuis eā in possessionē:nec facias nos trāsire iordanē. Quibus rñdit moyses. Nūqd frēs vri ibunt ad pugnā:⁊ vos hic sedebitis? Cur subuertitis mentes filioꝝ isrl̃:ne trāsire audeāt in locū quem eis daturus ē dñs? Nōne ita egerūt patres vri:qñ missi de cades barne ad explorandā terram? Cūq; venissent ad vallē botri lustrata oī regiōe subuerterunt coꝝ filioꝝ isrl̃ vt nō ītrarent fines quos eis dñs dedit:gbus iratus iurauit dicēs. Si videbūt hoīes isti g ascenderunt ex egypto a viginti ānis ⁊ supra terrā quā sub iuramento pollicit⁹ sū abrahā isaac ⁊ iacob:⁊ noluerūt seq me p̃ter caleb filiū iephone ceneçeū ⁊ iosue filiū nun. Isti ipleuerūt voluntatē meā. Iratusq; dñs aduersū isrl̃ circundu xit eū p desertū q̃draginta annis donec ꝺsumeret vniuersa generatio q̃ fecerat malū in ꝺspectu eius. Ar ecce ingt vos surrexist̃ p patribus vris incremēta ⁊ alūni hoiuꝝ pctoꝝ vt augeret furoꝛē dñi ꝺtra isrl̃. Ar si noluerit⁹ seq eū:in solitudine pp̃lm dere linquet:⁊ vos cā erit⁹ necis oīum. Ar illi ꝑpe accedētes:dixerūt. Caulas ouiū fabricauim⁹ ⁊ stabula iumētoꝝ:paruulis quoq; nr̃is vrbes munitas:nos aūt ipsi armati ⁊ accincti pgemus ad p̃lium ante filios isrl̃ donec ītroducam⁹ eos ad loca sua. Parvuli nr̃i ⁊ quicqd habere possum⁹ erunt in vrbib⁹ munit⁹: ꝓpter habitatoꝝ ifidias. Nō reuertemur in domos nr̃as vsq; dū possideant filij isrl̃ hereditatē suā:nec gcq̃ q̃remus trans iordanē:q⁊ ias habemus possessionē nr̃am in oriental eius plaga. Quibus moyses ait. Si facit⁹ qd p̃mittit⁹:expediti pgite coꝝ dño ad pugnam ⁊ ois vir bellator armatus iordanē transeat:donec subuertat dñs inimicos suos:⁊ subijciat ei ois terra:tunc erit⁹ inculpabiles apud deū ⁊ apud isrl̃:⁊ obtinebit⁹ regiōes quas vultis coꝝ dño. Sin aūt qō dicitis nō fecerit⁹:nulli dubiū ē qn peccetis in deū: ⁊ scitote qñ pctū vr̃m apꝑhendet vos. Edificate q̃ vrbes parvulis vr̃is:⁊ caulas ⁊ stabula ouibus ac iumētis:⁊ qō polliciti estis ip̃lete. Dixeruntq; filij gad ⁊ ruben ad moysen. Serui tui sum⁹ Faciemus qō iubet dñs noster. Paruulos nr̃os ⁊ mulieres ⁊ pecora ac iumēta relinq̃mus in vrbib⁹ galaad:nos aūt famuli tui oēs expediti pergemus ad bellum sicut tu domine loqueris. Precepit ergo moyses eleaçaro sacerdoti ⁊ iosue filio nun ⁊ p̃ncipibus familiaꝝ trib⁹ isrl̃:⁊ dixit ad eos. Si trāsierint filij gad ⁊ filij ruben vobiscum iordanē oēs armati ad bellum coꝝ dño:⁊ vobis fuerit terra subiecta: date eis galaad in possessionē. Sin autem noluerint transire vobiscum in terram chanaan: inter vos habitandi accipiāt loca. Respondertq; filij gad ⁊ filij ruben. Sicut locutus est dominus seruis suis:ita faciemus. Ipsi armati pergemus coram domino in terram chanaan:⁊ possessionem iam suscepisse nos confitemur trans iordanem. Dedit itaq; moyses filijs gad ⁊ ruben ⁊ dimidie tribui manasse filij ioseph regnum seon regis ammorrei:⁊ regnum og regis basan:⁊ terram eorum cū vrbibus suis per circuitum. Igitur extruxerunt filij gad dibon ⁊ astaroth ⁊ aroer ⁊ roth ⁊ sophan ⁊ iaçer:⁊ iecbaa ⁊ bethnemra ⁊ betharam vrbes munitas:⁊ caulas pecoribus suis. Filij vero ruben edificauerunt esebon ⁊ eleale ⁊ cariathaim ⁊ nabo ⁊ baalmeon versis nominib⁹:sabama quoq;:imponentes vocabula vrbibus quas extruxerant. Porro filij machir filij manasse perrexerūt in galaad ⁊ vastauerunt eam interfecto ām̃orreo

habitatore ei⁹. Dedit ḡ moyses terrā galaad machir filio manasse:qui habitauit in ea. Iair aūt filius manasse abijt ⁊ occupauit vicos eī⁹: quos appellauit anothiair.i. villas iair. Nobe q̄s perrexit ⁊ apprehendit canath cū viculis suis:vocauitq; eas ex nomine suo nobe. XXXIII

Hæ sunt māsiones filioꝝ isrł qui egressi sūt de egypto p turmas suas in manu moysi ⁊ aaron:quas descripsit moyses iuxta castroꝝ loca que dñi iussiōe mutabāt. Profecti igit de rameſſe mense p̄mo ḡntadecima die mensis p̄mi:altera die phase filij isrł in manu excelsa videntibus cunctis egyptijs ⁊ sepelientib⁹ p̄mogenitos quos p̄cusserat dñs. Nā ⁊ in dijs eoꝝ exercuerat vltionē. Castrametati sūt in socboth:de socboth venerūt in etham que est in extremis finibus solitudinis. Inde egressi venerūt ptra phiairoth q̄ respicit beelsephon:⁊ castrametati sūt añ magdalum. Profectiq; de phiairoth:trāsierūt p medīū mare in solitudinē:⁊ ābulantes trib⁹ dieb⁹ per desertū etham:castrametati sūt i mara. Profectiq; ō mara:venerūt in helim vbi erāt duodeci fontes aq̄ꝝ ⁊ palme septuagita:ubiq; castrametati sē. Ex ⁊ inde egressi:fixerūt tētoria sup mare rubrū. Profectiq; ō mari rubro:castrametati sē i ōpto syn vñ egressi venerūt i ōptha. Profectiq; ō ōptha:castrametati sūt i bal⁹. egressiq; ō balus:raphidi fixere tētoria: vbi ppłō defuit aq̄ ad bibendū. Profectiq; de raphidim:castrametati sūt i deserto synai. Sed ⁊ de solitudine synai egressi:venerūt ad sepulchra concupiscētie. Profectiq; ō sepulchra concupiscētie:castrametati sē i asseroth: ⁊ ō asseroth venerūt i rethma. Profectiq; ō rethma:castrametati sē i remōphares: vñ egressi venerūt i lebna. De lebna castrametati sē i ressa:egressiq; ō ressa venerūt i ceelatha. Unde pfecti:castrametati sūt in mōte sepher: egressi de mōte sepher venerūt i arada. Inde pficiscētes castrametati sūt in macceloth. Profectiq; de macceloth:venerūt in thaath. De thaath:castrametati sūt in thare:vnde egressi fixere tētoria in metcha. Et de metcha castrametati sūt i elmona. Profectiq; de elmona:venerūt i moseroth. Et de moseroth:castrametati sūt in baneiachan. Profectiq; de baneiachan:venerūt in montē gadgad. Unde pfecti:castrametati sūt i iethebatha: ⁊ de iethebatha venerūt i ebrona. Egressiq; de ebrona:castrametati sūt i asiongaber:inde pfecti:venerūt in desertū syn. Hec ē cades. Egressiq; de cades:castrametati sūt i mōte hor:i extremis finib⁹ terre edō. Ascēditq; aaron sacerdos in montē hor: iubente dño:⁊ ibi mortuus ē ānō q̄dragesimo egressionis filioꝝ isrł ex egypto mēse ḡnto:p̄mo die mēsis cū eēt ānoꝝ centū viginti trium. Audiuitq; chananeus rex arad q̄ habitabat ad meridiē:in terrā chanaā venisse filios isrł. At pfecti ō mōte hor: castrametati sūt in salmōa:vnde egressi venerūt i phinon. Profectiq; de phinon:castrametati sūt in oboth: ⁊ de oboth venerūt in ieabarim:q̄ ē in finib⁹ moabitaꝝ. Profectiq; de ieabarim fixere tētoria in dibongad:vnde egressi:castrametati sūt in elmondeblathaim. Egressiq; de elmondeblathaim:venerunt ad mōtes abarim ō nabo. Profectiq; de montib⁹ abarim:trāsierunt ad cāpestria moab iuxta iordanē contra biericho. Ubiq; castrametati sūt de bethsimon vsq; ad belsathim in planiorib⁹ locis moabitaꝝ:vbi locut⁹ ē dñs ad moysen. Precipe filijs isrł: ⁊ dic ad eos. Cū trāsieritis iordanez intrantes terrā chanaan:disperdite cunctos habitatores terre illi⁹ confringite titulos:⁊ statuas comminuite: atq; oīa excelsa vastate:mūdātes terrā ⁊ habitātes i ea. Ego enī dedi vobis illā i possessionē:quā diuidetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorē ⁊ paucioribus āgustiorē. Singulis vt sors ceciderit: ita tribuet hereditas. Per trib⁹ ⁊ familias possessio diuidet. Sin aūt nolueritis iterficere habitatores terre qui remanserint erunt vobis quasi claui in oculis ⁊ lancee i lateribus:⁊ aduersabunt vobis i terra habitationis vestre:⁊ quicqd illis cogitauerā facere:vobis faciam. XXXIIII

Locutusq; ē dñs ad moysen dicēs. Precipe filijs isrł:⁊ dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā chanaan ⁊ i possessionē vobis sorte ceciderit:bis finib⁹ terminabit. Pars meridiana incipiet a solitudine syn q̄ ē iuxta edom ⁊ habebit terminos ō orientem mare salsissimū:q; circuibunt australem plagam per ascensū scorpionis: ita vt trāseant in senna ⁊ perueniant ad meridiem vsq; ad cades barne:vnde egredientur cōfinia ad villam nomine adar:⁊ tendet vsq; asemona. Flbit q; per gyrum terminus ab asemona vsq; ad torrē tem egypti:⁊ magni maris littore finietur. Plaga aūt occidentalis a mari magno incipiet: ⁊ ipso fine claudetur. Porro ad septentrionalē plagam a mari magno termini incipient perueniētes vsque ad montem altissimum:a quo venient in emath vsq; ad terminos sedada: ⁊ buntq; confinia vsq; ad ebrona ⁊ villam benan. Hi erunt termini in parte aquilonis. Inde metabuntur fines contra orientalem plagam de villa benan vsq; sephama:⁊ de sephama descendent termini in reblatha contra fontem daphnim. Inde perueniet contra orientē ad mare cenereth:⁊ tendent vsq; ad iordanem:⁊ ad vltimum salsissimo claudentur mari. Hanc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitque moyses filijs israbel:dicens. Hec erit terra quam possidebitis sorte:⁊ quam iussit dominus dari nouem tribubus ⁊ dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas:⁊ tribus filioꝝ gad iuxta cognationum numerum:media quoq; trib⁹ manasse:idest due semis tribus acceperunt partē suam trans iordanem contra biericho ad orientalem plagam. Et ait dominus ad moysen. Hec sūt nomina virorum qui terram vobis diuident. Eleaçar sacerdos ⁊ iosue filius nun ⁊ singuli pzincipes de tribubus singulis: quorum ista sunt vocabula. De tribu iuda:caleb filius iephone.

de tribu symeon:samuhel filiꝰ amiud. De tribu beniamī:helidad filiꝰ chaselon. De tribu filiorū dan: bocci filiꝰ iogli. Filiorꝫ ioseph ō tribu manasse:bānibel filius ephot. De tribu ephraim:camuhel filiꝰ septhan. De tribu çabulon:helisaphan filius pharnath. De tribu isachar:duꝫ phaltiel filiꝰ oçan. De tribu aser:ahiud filiꝰ salomi. De tribu neptalī:phedahel filius amiud. Hi sunt quibus pceceperat dominus vt diuiderent filijs israhel terram chanaan.

XXXV

Locutꝰ aũt ē dñs ad moysen in cãpestribꝰ moab iuxta iordanē ꝫ iericho. Pcipe filijs israˊ vt dent leuitis de possessionibus suis vrbes ad habitandū:⁊ suburbana earꝫ circuitū:vt ipsi ī oppidis maneant:⁊ suburbana iumentis pecoribꝰ ac iumentis:quę a muris ciuitatū,forinsecus ꝫ circuitū mille passuū spacio tendentur. Cōtra orientē duo milia erūt cubitī:⁊ cōtra meridiem similiter erunt duo milia. Ad mare quoq; qđ respicit occidentē:cadē mēsura erit: ⁊ septentrionalis plaga eq̄li termino finiet. Eruntq; vrbes ī medio:⁊ foris suburbana. De ipsis aũt oppidis que leuitis dabitis sex erunt in fugitiuorꝫ auxilia sepata: vt fugiat ad ea qui fuderit sanguinē:⁊ exceptis his alia q̄dragintaduo oppida.i.sit q̄dragintaocto cū suburbanis suis. Ipseq; vrbes q̄ dabunt de possessionibꝰ filiorꝫ israˊ:ab his q plꝰ hñt: plures auferent:⁊ qui minus pauciores. Singuli iuxꝝ mēsurā hereditatis sue dabūt oppida leuitis. Ait dñus ad moysen. Loquere filijs israˊ:⁊ dices ad eos. Quando trāsgressi fuerit iordanē ī terrā chanaan: ēcernite q̄ vrbes esse debeāt in psidia fugitiuorꝫ q nolentes sanguinē fuderīt:in q̄bus cū fugerit ꝓfugꝰ: cognatꝰ occisi nō poterit cū occidere donec stet in ꝫspectu multitudinis:⁊ cā illiꝰ iudicet. De ipis aũt vrbibꝰ q̄ ad fugitiuorꝫ subsidia separanť:tres erūt trās iordanē:⁊ tres in terra chanaan:tā filijs israˊ q̄ aduenis atq; pegrinis:vt ꝫfugiat ad eas q nolens sanguinē fuderit. Si qs ferro pcusserit:⁊ mortuus fuerit:q percussus ē reus erit homicidij:⁊ ipse morietur. Si lapidē iecerit:⁊ ictus occubuerit:similiter punietur. Si ligno pcussus iterierit:pcussoris sāguine vindicabit. Propinquus occisi homicidā interficiet:statim vt apprehēderit eū:interficiet.. Si per odiū quis hoīem ipulerit vel iecerit quippiā in eū q insidias:aut cū esset inimicus manu pcusserit: ⁊ ille mortuꝰ fuerit:pcussor homicidij reus erit. Cognatus occisi statī vt inuenerit eū:iugulabit. Qꝫ si portuitu ⁊ absq; odio ⁊ inimicitijs quicq; horꝫ fecerit:⁊ hoc audiente pplo fuerit ꝫprobatū:atq; inter pcussorē ⁊ ppinquū sanguinis q̄stio ventilata: liberabit innocens de vltoris manu:⁊ reducet ꝫ sententiā in vrbē ad quā ꝫfugerat: manebitq; ibi donec sacerdos magnꝰ qui oleo sācto vnctus ē:moriatur. Si iterfectoꝫ extra fines vrbiū q̄ exulibꝰ deputate sunt fuerit iuentus:⁊ pcussus ab eo q vltor est sāguinis:absq; noxa erit q eū occiderit. Debuerat enī ꝓfugus vsq; ad mortē pōtificis in vrbe residere. Postq; aũt ille obierit: homicida reuertet in terrā suā. Hec sempiterna erunt ⁊ legitima ī cūctis habitatiōibus vris. Homicida sub testibus punietur. Ad vniꝰ testimoniū nullus cōdemnabit. Nō accipiet; pciū ab eo q reus est sanguinis: statī ⁊ ipse morietur. Exules ⁊ pfugi ante mortē pōtificis nullo mō in vrbes suas reuerti poterūt:ne polluatis terrā habitatiōis vre:q̄ insontiū cruore maculat:nec aliter expiari pōt nisi p eius sanguinē q alterius sanguinē fuderit. Atq; ita emundabit vra possessio me cōmorante vobiscū. Ego enī sū dñs qui habito inter filios israˊ.

XXXVI

Accesserūt aũt ⁊ pncipes familiaꝝ galaad filij machir filij manasse de stirpe filiorꝫ ioseph:locutiq; sunt moysi cora pncipibꝰ israˊ:atq; dixerunt. Tibi dño nro pcepit dñs vt terrā sorte diuideres filijs israhel:⁊ vt filiabus salphaad fratris nri dares possessionē debitā pri:qs si alteriꝰ tribꝰ hoies vxores accepint: sequet possessio sua:⁊ trāslata ad aliā tribū de nra hereditate minuet:atq; ita fiet vt cū iubileus.i. quinquagesimus ānus remissionis aduenerit:confundat sortiū distributio:⁊ aliorꝫ possessio ad alios trāseat. Rñdit moyses filijs israˊ ⁊ dño pcipiente ait. Recte tribus filiorꝫ ioseph locuta ē:⁊ hec lex sup filiabus salphaad a dño promulgata ē. Habāt q̄bus volūt: tm̄ vt sue tribꝰ hoibus:ne cōmisceat possessio filiorū israˊ de tribu in tribum. Oēs enī viri ducēt vxores de tribu ⁊ cognatiōe sua:⁊ cūcte femine de eadem tribu maritos accipient:vt hereditas permaneat in familijs:nec sibi misceantur tribus: sed ita maneant vt a domino separate sunt. Fecerunt; si lie salphaad vt sibi fuerat imperatuz:⁊ nupserunt maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filijs patrui sui de familia manasse qui fuit filius ioseph:⁊ possessio que illis fuerat attributa mansit in tribu ⁊ familia patris earum. Hec sunt mandata atque iudicia que mandauit dominus per manum moysi ad filios israhel in cāpestribus moab supra iordanem contra iericho.

Explicit liber Numeri. Incipit liber elleaddaberim q deuteronomiū pnotat. Capitulū I

Hec sunt uerba

que locutꝰ ē moyses ad oēm israˊ trans iordanē in solitudine campestri ꝫ mare rubrū: inter pharan ⁊ thofel ⁊ laban ⁊ aseroth: vbi auri est plurimū vndecī diebus de oreb:p viā montis seyr vsq; cades barne. Quadragesimo anno vndecimo mense:primo die mensis locutus ē moyses ad filios israˊ oīa q̄ pceperat illi dñs:vt diceret eis:postq; percussit seon regem ammorreorum: qui habitauit in esebon: ⁊ og regem basan qui mansit in aseroth ⁊ in edrai trans iordanem in terra moab. Cepitque moyses explanare legem

z dicere. Dñs deus noster locutus ē ad nos ī oreb dicens. Sufficit vobis q̄ in hoc monte mānistis. Reuertimī z venite ad montē ammorreoꝝ z ad cēa que ei ꝓxima sūt cāpestria atq̄ mōtana: z bu milioza loca cōtra meridiē z iuxta littus marꝭ: ter rā chananeoꝝ z libani vsq̄ ad flumen magnū eu fratē. Ecce ītgt tradidi vobis. Ingredimī z possidete eā: super quā iurauit dñs pr̄ib⁹ vestris abzabaz isaac z iacob: vt daret illam eis z semini eoꝝ post eos. Dixiq̄ vobis illo ī tpe. Non possū solus sustinē vos: ga dñs de⁹ vester multiplicauit vos: z ecce hodie sicut stelle celi plurimi. Dñs de⁹ patruꝫ vr̄oꝝ addat ad hunc numerū multa milia: z bñdi cat vobis sicut locutus est. Nō valeo solus nego cia vr̄a sustinere z pondus z iurgia. Date ex vob viros sapientes z gnaros: quoꝝ conuersatio sit pbata ī tribub⁹ vestr̄ꝭ: vt pouā eos vob ꝓncipes. Qūc rñ distis mihi. Bona res ē quā vis facere. Tuliq̄ de tribub⁹ vr̄is viros sapientes z nobiles: z ꝓstitui eos ꝓncipes tribunos z centuriones z quinquagenarios ac decanos q̄ docerent vos singula: ꝓcepiq̄ eis di cens. Audite illos: z qđ iustū est iudicate. Siue ci uis sit ille siue pegrinus: nulla erit distantia ꝓsona rū. Sta paruū audietis vt magnū: nec accipiet cui uisq̄ ꝓsonam: qa dei iudiciū est. Et si difficile vob visuz aliqd fuerit: referte ad me z ego audiā. Pze cepiq̄ eis oīa que facere debētis. Profecti aūt ō oreb transiuim⁹ p̄ heremū terribilē z maximaz solitudinē quam vidistis p̄ viam montꝭ ammoz rei: sicut ꝓceperat dñs de⁹ nr̄ nob. Qūq̄ venissem⁹ ī cades barne: dixi vobis. Venistis ad montē am morrei: quē dñs de⁹ vr̄ dat⁹ ē vobis. Vide ter rā quā dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi. Ascēde z posside eā: sicut locut⁹ ē dñs de⁹ nr̄ pr̄ib⁹ tuis. Noli timē: nec q̄q̄ paueas. Et accessistis ad me oēs atq̄ dixistꝭ. Mittam⁹ viros q̄ ꝓsiderent terrā: z renūciēt p qō iter debeamus ascēdere: z ad q̄s ꝑgere ciuitates. Cūq̄ mihi ꝑmo placuisset: misi ex vobis duodeci viros singulos ō tribub⁹ suis. Qui cū ꝓfectꝰ z as cēdissēt ī mōtana venēr̄t vsq̄ ad vallē botri: z ꝓsi derata tra: sumentes de fructib⁹ ei⁹ vt oñderēt vō tatē attulerūt ad nos atq̄ dixerūt. Bōa est tra quā dñs de⁹ nr̄ daturus est nobis. Et noluistis ascendē sz increduli ad ꝑmonē dei nr̄i murmurastis in ta bernaculis vr̄is: atq̄ dixistis. Odit nos dñs: z id circo eduxit nos de tra egypti vt traderet nos in manu ammorrei atq̄ delēt. Quo ascendem⁹? Nū cij terruerūt coz nr̄m dicētes. Maxima multitu do est: z nobis statura ꝓcerioz. Urbes magne: z ad celū vsq̄ mūite. Filios enachim vidim⁹ ibi. Et di xi vobis: nolite metuere: nec timeat⁹ eos. Dñs de⁹ q̄ eductoz est nr̄: ꝑ vobis ipe pugnabit: sicut fecit ī egypto cūctis vidētib⁹: z ī solitudine ipsi vidistis. Portauit te dñs de⁹ tu⁹ vt solet hō gestare paruu lū filiū suū ī oī via p̄ quā ambulastis donec veni ret⁹ ad locū istuz. Et nec sic qđē credidist⁹ dño do vr̄o q̄ ꝓcessit vos ī via: z metat⁹ ē locū in q̄ tētoria figere deberet⁹: nocte ostendēs vobis iter p̄ ignez: z die p̄ columnā nubis. Cūq̄ audisset dñs vocem fermonū vr̄oꝝ: irat⁹ iurauit: z ait. Non videbit qs pia de hoib⁹ gnātionis hui⁹ pessime trā bonā quā sub iuramento pollicit⁹ sum pr̄ib⁹ vr̄is: ꝓter caleb filiuz iephone. Ipse enī videbit eā: z ipsi dabo ter ram quā calcauit: z filijs ei⁹: qa secut⁹ ē dñz. Nec mirāda īdignatio ī ppt̄m cū mihi q̄z irat⁹ de⁹ ꝓpt̄ vos dixerit. Nec tu ingredieris illuc: sz iosue filius nun minister tu⁹ ipse intrabit p̄ te. Hūc exhortare z roboza: z ipse sorte terram diuidet israheli. Par uuli vr̄i de quib⁹ dixistis q̄ captiui ducerent: z fi lij q̄ hodie boni ac mali ignorant distantiā: ipsi in grediēt̄r: z ipsis dabo terram z possidebūt eam: vos aūt reuertimini z abite in solitudinē p̄ viā ma ris rubri. Et respondistis mihi. Peccauim⁹ dño: Ascēdemus z pugnabimus: sicut ꝓcepit dñs deus noster. Cūq̄ instructi armis ꝑgeretis in montē: ait mihi dñs. Dic ad eos. Nolite ascēdere nec̄ pugne tis. Non enī sū vobiscū: ne cadatis coz̄ īimicis ve strīs. Locut⁹ sum z non audistis: sed aduersantes īperio dñi z tumētes supbia ascēdistis in montez. Itaq̄ egressus āmorreus q̄ habitabat in mōtib⁹ z obuiam veniēs ꝓsecutus ē vos sicut solent apes ꝓsequi: z cecidit ō seyr vsq̄ horma. Cūq̄ reuer si plozaretis coram domino non audiit vos: nec voci vestre voluit acquiescere. Sedistis ergo in ca des barne multo tpe. II

Profectiq̄ inde venim⁹ ī solitudinē q̄ du cit ad mare rubriū sic mihi dixerat dñs: z circuiuimus mōtem seir lōgo tpe. Dixit q̄z dñs ad me. Sufficit vobis circuire mōtē istū: ite ꝓra aglonē z pplo ꝑcipe dicēs. Trānsibitis p̄ ter minos fratꝝ vestroꝝ filioꝝ esau q̄ habitāt in seir: z timebunt vos. Videte q̄ diligēter ne moueam ī ō eos. Nec enī dabo vobis de terra eoꝝ quantū pōt vni⁹ pedis calcare vestigiū: qz in possessionez esau dedi montem seir. Cibos emet⁹ ab eis pecu nia z comedet⁹: aquam emptam hauriet⁹ z bibe tis. Dñs de⁹ tuus bñdixit tibi in oī ope manuum tuaꝝ. Nouit iter tuū: quō trāsier⁹ solitudinē hanc magnā p̄ q̄draginta ānos habitās tecū dñs deus tu⁹: z nihil tibi defuit. Cūq̄ trāsissem⁹ frēs nr̄os fi lios esau q̄ habitabāt in seir p̄ viā cāpestrem de be latb z de asiongaber: venim⁹ ad iter qō ducit ī de sertū moab. Dixitq̄ dñs ad me. Nō pugnes ꝓtra moabitas: nec ineas aduersus eos pliū. Nō. n. da bo tibi q̄q̄ de terra eoꝝ: qz filijs loth tradidi eā ī possessionē. Emim ꝓmi fuerūt habitatores eius: ppl's magn⁹ z validus z tā excelsus vt ō enachim stirpe q̄si gigātes crederent⁹: z ēnt sil'es filiozum enachim. Veniq̄ moabite appellāt eos emim. In seir aūt ꝓus habitauerūt horrei: quibus expulsis atq̄ delet⁹ habitauerūt filij esau sicut fecit isr'l ter ra possessionis sue quā dedit illi dñs. Surgētes q̄ vt trāsirem⁹ torrentē zareth: venim⁹ ad eū. Tem pus aūt q̄ ābulauim⁹ de cades barne vsq̄ ad trāsi tū zareth triginta z octo ānoꝝ fuit: donec ꝓsumere tur oīs ꝓgregatio' bellatoꝝ de castr̄ꝭ: sicut

iurauerat dñs:cui⁹ man⁹ fuit aduersus eos vt interiret ꝺ castrozū medio. Postq̄ aūt vniuersi ceciderunt pugnatozes:locut⁹ ē dñs ad me dicēs. Tu transibis hodie terminos moab vrbē noīe ar:z accedens i vicinia filioꝝ ammon:caue ne pugnes ꝺ eos nec mouearis ad pelliū. Non enī dabo tibi ꝺ terra filioꝝ ām on:qa filijs loth dedi eam in possessionē. Terra gigātū reputata est:z i ipsa olim habitauerūt gigantes:quos ammonite vocāt çommim:ppl's magn⁹ z mult⁹ z ꝓcere lōgitudinis: sicē enachim q̄s deleuit dom⁹ a facie eoꝝ:z fecit illos habitare ꝓ eis: sicut fecerat filijs esau q habitabāt in seir delens horreos:z terrā eoꝝ illis tradēs:quā possident vsq̄ i ꝑsens. Eueos quoq̄ q habitabāt in aserim vsq̄ gaçaz capadoces expulerūt:q egressi de capadocia deleuerūt eos: z habitauerūt ꝓ illis. Surgite z transite torrētē arnon. Ecce tradidi i manu tua seon regē esebon āmorreū z terram eⁱ⁹ icipe possidē:z ꝓmitte aduersus eū ꝓlium. Hodie icipiā mittere terroꝝ atq̄ formidinē tuā i populos q habitāt sub omni celo:vt audito noīe tuo paueāt:z in morē parturiētium ꝓtremiscāt:z dolore teneant. Misi q̄ nūcios de solitudīe cademoth ad seon regē esebon vbis pacificis dicēs. Trāsibimus ꝑ terrā tuā:publica gradiemur via. Non declinabim⁹ neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā:alimēta ꝓcio vēde nobis vt vescamur:aquā pecunia tribue:z sic bibem⁹. Tm̄ ē vt nob ꝓcedas trāsitū:sicē fecerūt filij esau qui habitant i seyr:z moabite qui morant i ar donec veniam⁹ ad iordanē:z trāseamus ad terrā quā dñs de⁹ nr̄ dat⁹ est nobis. Noluit q̄ seon rex esebon dare nobis trāsitū:qa i durauerat dñs ꝺ tu⁹ spīn ei⁹:z obfirmauerat cor illi⁹ ita vt traderet⁹ in man⁹ tuas sicut nūc vides. Dixit q̄ dñs ad me. Ecce cepi tibi tradē seon z terrā ei⁹ icipe possidere eā. Egressusq̄ ē seon obuiā nobis cū oī populo suo ad pliū i iasa:z tradidit eū dñus de⁹ nr̄ nobis:ꝑcussimusq̄ eū cū filijs suis z oī populo suo:cūctasq̄ vrbes i tpe illo cepim⁹ iterfect⁹ habitatoꝝib⁹ eaꝝ viris ac mulieriꝫ z ꝑuulis. Nō relīqmus in eis quicq̄ ablq̄ iumētis: que in partē venere ꝑdantiū:z spolijs vrbiū q̄s cepim⁹ ab aroer q̄ ē super ripam torrētis arnon oppido:qꝺ in valle situm ē vsq̄ galaad. Nō fuit vicus ciuitas q̄ nostras effugēt manus. Oīnes tradidit dñs de⁹ noster nobis:ablq̄ terra filioꝝ ammon ad quā non accessimus:z cūct⁹ q̄ adiacēt torrēti ieboc z vrbibus mōtanis:vniuersiq̄ loc⁹ a gb⁹ nos ꝓhibuit dñs de⁹ noster.

III

Taq̄ ꝓuersi ascēdim⁹ ꝑ iter basan. Egressusq̄ ē og rex basan i occursū nobis cum ppl'o suo ad bellādū i edrai. Dixitq̄ dñs ad me. Ne timeas eū:qa in manu tua tradit⁹ ē cū oīi ppl'o ac ṫra sua:faciesq̄ ei sicut fecisti seon rḡi āmorreoꝝ q habitauit in esebon. Tradidit ḡ dñs de⁹ nr̄ i manib⁹ nr̄is etiā og regē basan z vniuersū ppl'm ei⁹:ꝑcussimusq̄ eos vsq̄ ad internitionē vastantes cūctas ciuitates illi⁹ vno tpe. Nō fuit oppidū qꝺ nos effugēt. Sexagīta vrbes z oēm regionē argob regni og i basan. Cūcte vrbes erant munite muris altissimis:portisq̄ z vectib⁹:absq̄ oppidis inumer⁹ q̄ nō habebāt muros. Et deleuim⁹ eos sicut feceram⁹ seon regi esebon dispdētes oēs ciuitatem viroſq̄ ac mulieres z paruulos:iumēta aūt z spolia vrbiū diripuim⁹. Tulimusq̄ illo i tpe trā de manu duoꝝ regū āmorreoꝝ q erāt trās iordanē a torrente arnon vsq̄ ad mōte hermon:quē sidonij sarion vocant z āmorrei sanir: oēs ciuitates q̄ site sūt i planitie z vniuersā terrā galaad z basan vsq̄ ad selcha z edrai ciuitates regni og in basan. Sol⁹ qppe og rex basan restiterat ꝺ stirpe gigantū. Et monstrat⁹ lect⁹ eⁱ⁹ ferreus q ē in rabath filioꝝ ām on:nouē cubitos hīs lōgitudinis:z q̄tuor latitudīs ad mēsurā cubiti virilis man⁹. Terrā q̄ possedim⁹ tpe illo ab aroer q̄ ē sup ripā torrētis arnon:vsq̄ ad mediā ptē mōtis galaad:z ciuitates illi⁹ dedi ruben z gad. Reliquā aūt ptē galaad z oēm basan regni og:tradidi medie tribui manasse omnem regionem argob. Cunctaq̄ basan vocabat ṫra gigantū. Iair fili⁹ manasse possedit oēm regionē argob vsq̄ ad ēminos gessuri z machati. Vocauitq̄ ex noīe suo basā anothiair.i. villas iair vsq̄ in pnt̄ diē. Machir q̄s dedi galaad: z tribubus ruben z gad dedi ꝺ ṫra galaad vsq̄ ad torrētē arnon mediū torrētis z ꝓximū vsq̄ ad torrentez ieboc qui est terminus filioꝝ ammon:z planiciez solitudinis atq̄ iordanem: z terminos cenereth vsq̄ ad mare deserti quod est salsissimū ad radicem montis phasga contra orientez. Precepiq̄ vobis in tēpore illo dicēs. Dom⁹ deus vester dat vobis terrā hāc in hereditatem: expediti ꝓcedite fratres vestros filios isr̄l oēs omnes viri robusti absq̄ vxoribus z paruulis atq̄ iumentis. Noui enim q̄ plura habeat⁹ pecora z in vrbib⁹ remanere debebunt quas tradidi vobis:donec requiē tribuat dominus fratribus vestris sicut vobis tribuit: z possideant ipsi etiam terram quam daturus est eis trans iordanem:tunc reuertetur vnusquisq̄ in possessionem suam quā dedi vobis. Iosue quoq̄ in tempore illo precepi dicens. Oculi tui viderūt que fecit dominus deus noster duobus his regibus:sic faciet omnibus regnis ad que transiturus es. Ne timeas eos. Dom⁹ enim deus vester pugnabit ꝓ vobis. Precatusq̄ sum dominum in tempore illo dicens. Domine deus:tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuam manūq̄ fortissimam. Neq̄ enim est alius deus vel in celo vel in terra qui possit facere opera tua:z comparari fortitudini tue. Transibo igitur z videbo terrā hanc optimam trans iordanem:z montem istum egregium z libanum. Iratusq̄ est dñs mihi ꝓpt̄ vos: nec exaudiuit me:sed dixit mihi. Sufficit tibi:ne qua q̄ vltra loquaris de hac re ad me. Ascende cacumen phasge:z oculos tuos circumfer ad occidentem z ad aquilonem:austrumq̄ z orientem: z aspice. Nec enim transibis iordanem istum.

Precipe iosue ꝛ cozroboza eū atq; ꝓfozta:qz ipse precedet populum istum:ꝛ diuidet eis terraz quā visurus es. Mansimusq; in valle cōtra phanum phogoz:

IIII

Et nūc isrl audi pcepta ꝛ iudicia q̄ ego doceo te vt faciēs ea viuas: ꝛ ingrediēs possi deas terrā quā dñs de⁹ patrū vestroꝝ daturus ē vobis. Nō addetis ad ꝙbū qō ego vobis loq̄r:nec auferetis ex eo. Custodite mādata dñi dei vri q̄ ego pcipio vobis. Oculi vri viderūt:oia q̄ fecit dñs ō beelphegoz:quō cōtriuerit oēs cultores ei⁹ de medio vri. Vos aūt q adheretis dño deo vro:viuitis vniuersi vsq; in pñte die. Scitis q̄ docuerim vos pcepta atq; iustificias sicut mādauit mihi dñs de⁹ me⁹:sic facietis ea in tra quā possessuri estis ꝛ obseruabitis ꝛ implebitis opere. Hec est.n. vra sapia ꝛ itellect⁹ coram pplis:vt audiētes vniuersa pcepta hec dicāt. En pplis sapiēs ꝛ itelligens gens magna. Nec ē alia natio taz grādis q̄ habeat deos appropinquātes sibi:sic de⁹ nr adest cūctis obsecratiōib⁹ nris. Que.n. ē alia gens sic iclyta vt habeat cerimonias iusta qz iudicia ꝛ vniuersaz legē quā ego ꝓponaz hodie añ oculos vros? Custodi igit temetipsū ꝛ aīam tuā sollicite. Ne obliuiscaris verboꝝ q̄ viderūt oculi tui:ꝛ ne excidant ō cor de tuo cunctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos:die q̄ stetisti coram dño deo tuo in oreb q̄n dominus locut⁹ ē mihi dicēs. Congrega ad me populū vt audiāt ꝛmōes meos:ꝛ discant timere me oi tpe q̄ viuūt in tra:doceātq; filios suos. Et accessistis ad radices mōtis q̄ ardebat vsq; ad celū: erātq; in eo tenebre ꝛ nubes ꝛ caligo. Locutusq; ē dñs ad vos de medio ignis. Vocē verboꝝ eius audistis:ꝛ formā penit⁹ nō vidistis. Et ondit vobis pactum suū qō pcepit vt faceretis:ꝛ decē verba q̄ scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiq; mādauit illo tpe vt docerē vos cerimonias ꝛ iudicia: q̄ facere deberetis in terra quā possessuri estis. Custodite igit sollicite aīas vras. Non vidistis aliquā similitudinē in die q̄ locut⁹ ē vobis dñs in oreb de medio ignis:ne forte decepti faciatis vobis sculptā similitudinē:aut imaginē masculi vel femine:similitudinem oīum iumentoꝝ q̄ sunt sup terrā:vel auiū sub celo volantiū:atq; reptiliū q̄ mouent in terra:siue piscium q̄ sub terra morant in aquis:ne forte eleuatis oculis ad celū videas solē ꝛ lunā ꝛ oīa astra celi:ꝛ errore deceptꝰ adores ea ꝛ colas:q̄ creauit dñs de⁹ tuus in ministeriū cunctis gentib⁹ q̄ sub celo sūt. Vos aūt tulit dñs ꝛ eduxit de fornace ferrea egypti: vt haberet pplm hereditariū sicut ē in pñti die. Iratusq; ē dñs mihi ꝓpter ꝛmones vros:ꝛ iurauit vt non transirē iordanē nec ingrederer terrā optimā quaz daturus ē vobis. Ecce morior in hac humo:nō transibo iordanē:vos transibitis ꝛ possidebitis terraz egregiā. Caue ne q̄n obliuiscaris pacti dñi dei tui q̄ pepigit tecū:ꝛ facias tibi sculptā similitudinē eoꝝ q̄ fieri dñs ꝓhibuit. Quia dñs de⁹ tuus ignis ꝙsumens est:deus emulatoꝝ. Si genueris filios ac nepotes:ꝛ morati fueris in terra:ꝛceptiq; feceris vobis aliquā similitudinē patrantes malū coram dño deo vro vt eū ad iracundiā ꝓuocetis:testes inuoco hodie celū ꝛ terrā:cito perituros vos esse de tra:quā trāsito iordane possessuri estis. Nō habitabitis in ea longo tpe:sed delebit vos dñs atq; dispget in oēs gentes:ꝛ remanebitis pauci in nationib⁹ ad q̄s vos ducturus ē dñs. Ibiq; seruietis dijs q̄ hoium manu fabricati sūt:ligno ꝛ lapidi q̄ nō vident: nec audiunt:nec comedunt:nec odorant. Cūq; q̄sieris ibi dñm deū tuū inuenies eū:si tñ toto corde q̄sieris ꝛ tota tribulatōe aīe tue postq; te inuenerint oīa q̄ ꝓdicta sunt. Nouissimo aūt tpe reuerteris ad dominū deū tuū ꝛ audias vocē eius:qz deus miserator⁹ dñs deus tuus ē. Nō dimittet te nec oīno delebit:neq; obliuiscet pacti in q̄ iurauit pribus tuis. Interroga de diebus antiqs q̄ fuerūt añ te ex die quo creauit dñs deus hoiem sup terrā a sūmo celi vsq; ad sūmum eius:si facta ē aliq̄n huiuscemōi res:aut vnq̄ cognitū est:vt audiret pplus vocē dñi dei loquentis de medio ignis sicut tu audisti ꝛ vixisti:si fecit deus vt ingrederet ꝛ tolleret sibi gentē de medio nationū per tēptationes:signa atq; portēta ꝓ pugnā ꝛ robustā manū extentūq; brachium ꝛ horribiles visiones:iuxta oīa q̄ fecit ꝓ nobis dominus deus nr in egypto videntibus oculis tuis:vt scires q̄n dñs ipse est deus:ꝛ nō est alius ꝓter vnū. De celo te fecit audire vocē suā vt doceret te:ꝛ in terra oñdit tibi ignē suū maximū:ꝛ audisti verba illius de medio ignis:qz dilexit pres tuos ꝛ elegit semen eoꝝ post eos. Eduxitq; te ꝓcedens in virtute sua magna ex egypto vt deleret nationes maximas ꝛ fortiores te in itroitu tuo:ꝛ introduceret te: daretq; tibi terrā eaꝝ in possessionē:sicut cernis in pñti die. Scito ergo hodie ꝛ cogitato in corde tuo q̄ dñs ipse ē deus in celo sursū ꝛ in terra deorsuz ꝛ nō sit alius. Custodi ꝓcepta eius atq; mādata q̄ ego ꝓcipio tibi:vt bñ sit tibi ꝛ filijs tuis post te:ꝛ prolongeas multo tpe sup tertā quā dñs deus tuus daturus est tibi. Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iordanē ad orientalem plagam vt confugeat ad eas q̄ occiderit nolēs ꝓximū suū: nec fuerit sibi inimicus añ vnū ꝛ alterū die:ꝛ ad harū aliquā vrbiū possit euadere:bosor in solitudine q̄ sita est in terra cāpestri de tribu ruben ꝛ ramoth in galaad q̄ est in tribu gad:ꝛ golam in basan q̄ ē in tribu manasse. Hec ē lex quā ꝓposuit moyses coram filijs isrl:ꝛ hec testimonia ꝛ cerimonie atq; iudicia q̄ locut⁹ ē ad filios isrl q̄n egressi sūt de egypto trans iordanē in valle ō phanū phogoz in terra seon regis amorrei:q̄ habitauit in esebon quē pcussit moyses. Filij q̄z isrl egressi ex egypto possederūt terrā eius ꝛ terrā og regis basan duoꝝ regum amorreoꝝ q̄ erant trans iordanē ad solis ortū ab aroer q̄ sita est sup ripā torrentis arnon vsq; ad montē sanir q̄ est ꝛ hermon:omne planitiē trans iordanē ad orientalē plagam vsq; ad mare solitudinis:ꝛ vsq; ad radices montis phasga.

VOcauitq; moyses oẽm israbelem:z dixit ad eũ. Audi isrl cerimonias atq; iudicia q̃ ego loquor ī auribus vr̃is hodie. Discite ea:z opꝫplete. dñs deus nr̃ pepigit nobiscum fedus in oreb. Nõ cũ patrib⁹ nr̃is iniit pactũ sed nobiscũ:q; in p̃sentiaꝫ sum⁹ z viuim⁹. Facie ad faciẽ locut⁹ ẽ nobis ī mõte de medio ignis. Ego seq̃ ster z medi⁹ fui iter deũ z vos in tp̃e illo:vt annunciarem vobis verba ei⁹. Timuistis.n. ignem z non ascẽdistis in montẽ. Et ait. Ego dñs de⁹ tu⁹ q; eduxi te de terra egypti de domo fuitutis. Nõ habebis deos alienos ī ꝓspectu meo. Nõ facies tibi sculptile nec fititudinẽ oĩum q̃ ī celo sũt desup:z que ī terra deorsũ:z q̃ versant in aqs sub terra. Nõ adorabis ea z nõ coles. Ego.n. sũ dñs deus tu⁹: deus emulator reddẽs iniqtatẽ patrũ sup filios ī tertiaz z quartã generationẽ bis q oderũt me:z faciẽs misericordiã ī multa milia:diligẽtib⁹ me z custodiẽtib⁹ p̃cepta mea. Nõ vsurpabis nomẽ dñi dei tui frustra:qz nõ erit ipunitus q sup re vana nomẽ eius assũpserit. Observa diẽ sabbati vt sanctifices eũ: sicut p̃cepit tibi dñs deus tu⁹. Sex diebus opaberis z facies oĩa opa tua. Septim⁹ dies sabbati ẽ.i. reges dñi dei tui. Nõ facies in eo quicq̃ opis:tu z filius tuus z filia:fuus z ancilla:bos z asin⁹: z omne iumentũ tuũ:z pegrin⁹ q ẽ ītra portas tuas:vt requescat fuus z ancilla tua sicut z tu. Memẽto q; z ipse fuieris ī egypto:z eduxerit te ide dñs de⁹ tu⁹ in manu forti z brachio extẽto. Idcirco p̃cepit tibi vt observares diẽ sabbati. Honora p̃rem tuum z matrẽ:sicut p̃cepit tibi dñs deus tuus:vt lõgo viuas tp̃e:z bene sit tibi ī terra quã dñs deus tu⁹ daturus ẽ tibi. Nõ occides:neq; mechaberis:furtũq; nõ facies:nec loq̃ris ꝯ ꝓximũ tuũ falsum testimoniũ. Nõ ꝯcupisces vxorẽ ꝓximi tui:nõ domũ:nõ agrũ:nõ seruũ:nõ ancillã:nõ bouẽ:nõ asinũ:z vniuersa q̃ illi⁹ sũt. Nec verba locut⁹ est dñs ad oẽm multitudinẽ vr̃am ī mõte:de medio ignis z nubis z caliginis:voce magna:nihil addens ãplius:z scripsit ea ī duab⁹ tabulis lapideis q̃s tradidit mihi. Vos aũt postq̃ audistis vocẽ de medio tenebraꝫ: z montẽ ardere vidistis:accessistis ad me oēs ꝓncipes tribuũ z maiores natu:atq; dixistis. Ecce ostẽdit nobis dñs deus nr̃ maiestatẽ z magnitudinẽ suã. Vocẽ.n. eius audiuim⁹ de medio ignis:z ꝓbauimus hodie q; loquente deo cũ hoĩe vixerit hõ. Aur g̃ moriemur z deuorabit nos ignis hic maximus. Si.n. audierim⁹ vltra vocẽ dñi dei nr̃i moriemur. Quid ẽ oĩs caro vt audiat vocẽ dei viuẽtis q; de medio ignis loqtur sicut nos audiuim⁹ z possit viuere? Tu magis accede:z audi cũcta q̃ dixerit dñs deus nr̃ tibi:loq̃risq; ad nos:z nos audientes faciem⁹ ea. Nõ cũ audisset dñs:ait ad me. Audiui vocẽ verbor̃ ppli hui⁹ que locuti sũt tibi. Bñ oĩa sunt locuti. Quis det talẽ eos habere mentẽ vt timeãt me z custodiãt vniuersa mãdata mea in oi tp̃e:vt bñ sit eis z filijs eor̃ in sẽpiternũ? Vade g̃ z dic eis. Reuertimini in tẽtoria vr̃a. Tu vo hic sta mecũ z loquar tibi oĩa mandata mea z cerimonias atq; iudicia q̃ docebis eos vt faciãt ea ī terra quã dabo illis ī possessionẽ. Custodite igit z facite q̃ ꝓcepit dñs deus vobis. Nõ declinabitis neq; ad dexterã neq; ad sinistrã: sed p viã quã ꝓcepit dñs de⁹ vester ãbulabitis:vt viuatis z bñ sit vobis:z ꝓtelentur dies vestri in terra possessiõis vestre.

VI

Hec sunt p̃cepta z cerimonie atq; iudicia q̃ mãdauit dñs deus vester vt docerẽ vos vt faciatis ea ī terra ad quã transgredimini possidendã:vt timeas dñs deũ tuũ:z custodias oĩa mãdata ac p̃cepta ei⁹ q̃ ego p̃cipio tibi z filijs ac nepotibus tuis cunctis dieb⁹ vite tue:vt plongẽtur dies tui. Audi isrl z observa vt facias q̃ p̃cepit tibi dñs:z bene sit tibi:z multiplicer⁹ ampli⁹: sicut pollicit⁹ ẽ dñs de⁹ patrũ tuor̃ tibi terrã lacte z mel le'manantẽ. Audi isrl. Dñs de⁹ vr̃ de⁹ vn⁹ est. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo:z ex tota aĩa tua:z ex tota fortitudine tua. Erũtq; verba hec q̃ ego p̃cipio tibi hodie ī corde tuo:z narrabis ea filijs tuis:z meditaberis sedẽs ī domo tua:z ambulans ī itinere dormiẽs atq; ꝓsurgẽs:z ligabis ea q̃si signũ in manu tua:erũtq; z mouebunt iter oculos tuos:scribesq; ea in limine z ostijs domus tue. Cũq; ītroduxerit te dñs de⁹ tuus in terrã p q̃ iurauit p̃ribus tuis abrahã isaac z iacob:z ōderit tibi ciuitates magnas z optimas q̃s nõ edificasti:domos plenas multaꝫ opũ q̃s ñ extruxisti:cisternas q̃s nõ fodisti:vineta z oliueta q̃ nõ plantasti:z comederis z saturatus fueris:caue diligent̃ ne obliuiscar⁹ dñi dei tui:q; eduxit te de terra egypti ō domo fuitutis. Dñm deũ tuũ timebis:z ipi fuies:ac p nomẽ illius iurabis. Nõ ibitis post deos alienos cunctaꝫ gentiũ q̃ in circuitu vr̃o sunt:qm dñs de⁹ emulator dñs de⁹ tuus in medio tui:neq; irascat furor dñi dei tui ꝯ te:z auferat te ō superficie terre. Nõ tẽptabis dñm deũ tuũ:sicut tẽptasti in loco tẽptationis. Custodi p̃cepta dñi dei tui ac testimonia z cerimonias q̃s p̃cepit tibi:z fac qō placitũ est z bonũ in ꝓspectu dñi vt bñ sit tibi:z ingressus possideas terrã optimã de q̃ iurauit dñs p̃ribus tuis:vt ōleret oēs inimicos tuos corã te:sicut locutus ē. Cũ ī terrogauerit te filius tuus cras dicẽs:qd sibi volunt testimonia hec z cerimonie atq; iudicia que p̃cepit dñs deus nr̃ nobis:dices ei. Serui eramus pharaonis ī egypto z eduxit nos dñs de egypto ī manu forti:fecitq; signa atq; ꝓdigia magna z pessima ī egypto ꝯ pharaonẽ z oẽm domũ illi⁹ in cõspectu nr̃o:z eduxit nos ide vt ītroduct⁹ daret terram sup q̃ iurauit p̃ribus nr̃is. Precepitq; nobis dñs vt faciamus oĩa legitima hec: z timeam⁹ dñm deũ nr̃m vt bñ sit nobis cunctis dieb⁹ vite nre sicẽ hodie. Eritq; nr̃i misericors: si custodierimus z fecerim⁹ oĩa precepta ei⁹ corã dño deo nr̃o sicut mandauit nobis.

VII

Cum vo ītroduxerit te dñs ds tuus iterrã quã possessurus ingredieris: z deleuerit

gentes multas coꝝ̃ te: etheū ⁊ gergeꝫeū ⁊ ãmoꝛ/reū ⁊ chananeū ⁊ pherezeū ⁊ eueū ⁊ iebuseum: ſe/ptẽ gentes multo maioꝛ numeri q̃s tu es ⁊ robu/ſtiores te: tradideritq; eas dñs deꝰ tuus tibi: pcu/ties eas vsq; ad ĩternitionẽ. Nõ inibis cũ eis fedꝰ nec miserebeꝛ eaꝝ: neq; sociabis cũ eis ꝓlugia. Fi/liã tuã nõ dabis filio eiꝰ: nec filiã illiꝰ accipies filio tuo: qꝛ seducet filiũ tuũ ne sequaꝫ me: ⁊ vt magꝭ ſeꝛ/uiat dijs alienis. Iraſcet̃q; furoꝛ dñi: ⁊ delebit te cito. Quin potius hec facietꝭ eis. Aras coꝝ̃ subuer/tite: ⁊ ꝓfringite ſtatuas: lucoſq; ſuccidite: ⁊ sculpti/lia ꝓburite: qꝛ ppl's sãctus es dño deo tuo. Te ele/git dñs deus tuus vt ſis ei ppl's peculiarꝭ de cunctꝭ ppl'is q̃ ſũt ſup̃ terrã. Nõ qꝛ cũctas gentes nume/ro vincebatꝭ: vobis iunctꝰ ẽ dñs: ⁊ elegit vos: cum oĩbus ſitis ppl'is pauciores: ſed qꝛ dilexit vos dñs ⁊ cuſtodiuit iuramentũ qꝫ iurauit pꝛibus veſtriſ. Eduxitq; vos ĩ manu foꝛti ⁊ redemit ꝺ: domo ſer/uitutꝭ: de manu pharaõis regꝭ egypti: ⁊ sciesꝫ qꝛ do/minꝰ deus tuus ipſe ẽ deus foꝛtꝭ ⁊ fidelis: cuſtodi/ens pactũ ⁊ miſericoꝛdiã diligentibꝰ ſe: ⁊ his q̃ cu/ſtodiunt ꝓcepta eiꝰ ĩ mille generatiões: ⁊ reddens odientibꝰ ſe ſtatĩ: ita vt diſpdat eos ⁊ vltra nõ dif/ferat: ꝓtinꝰ eis reſtituẽs qꝫ merentꝭ. Cuſtodi ergo ꝓcepta ⁊ cerimonias atq; iudicia q̃ ego mãdo tibi hodie vt facias. Si poſtq; audieꝝ̃ hec iudicia: cu/ſtodieꝝ̃ ea ⁊ fecerꝭ: cuſtodiet dñs deꝰ tuus pactum tibi ⁊ miſericoꝛdiã quã iurauit pꝛibus tuis: ⁊ dili/get te ac multiplicabit bñdicetq; fructui ventris tui: ⁊ fructui terre tue: frumẽto tuo atq; vindemie: oleo ⁊ armentꝭ gregibus ouiũ tuaꝝ̃ ſup̃ terrã: ꝓ q̃ iurauit pꝛibus tuis vt daret eã tibi. Bñdictus eris ĩter oẽs ppl'os. Nõ erit apud te ſterilis vtriuſq; ſe/xus: tã in hõib' q̃s in gregib' tuis. Auferet dñs a te oẽm lãguoꝛẽ: ⁊ ĩfirmitates egypti peſſimas quas nouiſti nõ ĩferet tibi: ſed cunctꝭ hoſtib' tuis. Deuo/rabis oẽs ppl'os quos dñs deꝰ tuꝰ datur' eſt tibi. Nõ parcet eis oculꝰ tuꝰ: nec ſuies dijs eoꝝ: ne ſint in ruinã tui. Si dixeꝝ̃ in coꝝde tuo: plures ſunt gen/tes iſte q̃s ego: quõ potero delere eas? noli metue/re: ſed recoꝛdare q̃ fecerit dñs deꝰ tuꝰ pharaoni ⁊ cunctꝭ egyptijs plagas maximas quas viderunt oculi tui: ⁊ ſigna atq; poꝛtenta: manũq; robuſtã ⁊ extentũ bꝛachiũ: vt educeret te dñs deꝰ tuus. Sic faciet cunctꝭ ppl'is quos metuis. Inſup̃ ⁊ crabꝛões mittet dñs deꝰ tuꝰ ĩ eos donec deleat oẽs atq; diſ/pdat q̃ te fugerit ⁊ latere nõ poterĩt. Nõ timebis eos: qꝛ dñs deꝰ tuꝰ in medio tui ẽ: deꝰ magnꝰ ⁊ ter/ribilis. Ipſe ꝓſumet natiões bas in conſpectu tuo paulatĩ atq; per ptes. Nõ poteꝝ̃ eas delere pariꝫ: ne forte multiplicentꝫ ꝛ te beſtie terre. Habitq; eos dñs deꝰ tuꝰ in ſpectu tuo: ⁊ iterficiet illos donec penitꝰ deleanꝫ. Tradetq; reges eoꝝ̃ in manꝰ tuas ⁊ diſpdes noĩa eoꝝ̃ ſub celo. Nullꝰ poterit reſiſte/re tibi: donec ꝺteras eos. Sculptilia eoꝝ̃ igne cõ/bures. Nõ ꝺcupiſces argentũ ⁊ aurũ: de quib' fa/cta ſũt: neq; aſſumes ex eis tibi quicq; ne offẽdas ꝑpter ea: qꝛ abhominatio ẽ dñi dei tui: nec inferes quippiã ex idolo in domũ tuam: ne ſias anathẽa: ſicut ⁊ illud eſt. Quaſi ſpurcitiã deteſtaberiſ; ⁊ vẽ/lut inquinamentũ ac ſoꝛdes abhominationi habe bis: qꝛ anathema eſt. VIII

Omne mandatũ qꝫ ego ꝓcipio tibi hodie caue diligẽter vt facias vt poſſitꝭ viuere ⁊ multiplicemini: ĩgreſſiq; poſſideatꝭ ter/ram ꝑ qua iurauit dñs patribꝰ veſtrꝭ. Et recoꝛda/beriſ; cuncti itinerꝭ ꝑ qꝫ adduxit te dñs deꝰ tuus q̃ draginta ãnis per deſertũ vt affligeret te atq; tem/ptaret: ⁊ nota fierent q̃ ĩ tuo aĩo verſabantꝭ: vtrũ cu/ſtodires mandata illiꝰ an nõ. Afflixit te penuria: ⁊ dedit tibi cibũ manna qꝫ ignoꝛabas tu ⁊ pꝛes tui vt oſtẽderet tibi: qꝺ nõ in ſolo pane viuit homo: ſꝫ in oĩ verbo qꝫ egredit̃ de oꝛe dñi. Veſtimentum tuũ q̃ operiebaꝝ̃ nequaq; vetuſtate defecit: ⁊ pes tuus nõ eſt ſubtritꝰ. En q̃drageſimꝰ annꝰ eſt: vt re/cogites in coꝝde tuo: qꝛ ſicut erudit filiũ ſuũ hõ: ſic dñs deꝰ tuꝰ erudiuit te vt cuſtodias mandata dñi dei tui ⁊ ãbules in vijs eiꝰ: ⁊ timeas cũ. Dñs enim deꝰ tuꝰ ĩtroducet te ĩ terrã bonã: terrã riuoꝝ̃ aquaꝝ̃ q; ⁊ fontiũ: in cuiꝰ cãpis ⁊ montibꝰ erũpunt flu/uioꝝ̃ abyſſi: terrã frumenti oꝛdei ac vineaꝝ̃: ĩ qua ficus ⁊ malogranata ⁊ oliueta naſcũt̃: terrã olei ac mellis: vbi abſq; vlla penuria comedes panẽ tuũ: ⁊ rerũ oĩum abũdantia pfruerꝭ: cuiꝰ lapides ferꝝ̃ ſunt: ⁊ de montibꝰ eiꝰ eris metalla fodiũt̃: vt cũ co/mederiſ; ⁊ ſatiatꝰ fueriſ; bñdicas dño deo tuo ꝑ ter/ra optima quã dedit tibi. Obſerua ⁊ caue ne quan/do obliuiſcariſ; dñi dei tui: ⁊ negligas mãdata eius atq; iudicia ⁊ cerimõias q̃s ego ꝓcipio tibi hodie: ne poſtq; comederiſ; ⁊ ſatiatꝰ fueriſ; domos pulchras edificaueriſ; ⁊ hĩtaueriſ; in eis: habueriſq; armẽta bo/um: ⁊ ouiũ greges: argẽti ⁊ auri cuuctarũq; rerum copiã: eleueꝫ coꝝ̃ tuũ: ⁊ nõ reminiſcariſ; dñi dei tui q̃ eduxit te ꝺ terra egypti de domo ſeruitutꝭ: ⁊ ductoꝛ tuꝰ fuit in ſolitudĩe magna atq; terribili: in q̃ erat ſerpẽs flatu adurẽs: ⁊ ſcoꝛpio ac dipſas ⁊ nulle oĩo aque: q̃ eduxit riuos de petra duriſſima: ⁊ cibauit te manna in ſolitudine qꝫ neſcierũt patres tui. Et poſtq; afflixit ac ꝓbauit: ad extremũ miſertꝰ ẽ tui: ne diceres ĩ coꝝde tuo: foꝛtitudo mea ⁊ robur ma/nus mee hec mihi oĩa ꝑſtiterunt: ſed recoꝛderiſ; do/mini dei tui q̃ ipſe vires tibi ꝑbuerit: vt ipleret pa/ctum ſuũ ſup̃ quo iurauit patribꝰ tuis ſicut pñs ĩdi/cat dies. Si in aũt oblitꝰ dñi dei tui: ſecutꝰ fueriſ; deos alienos: coluerisq; illos ⁊ adoꝛaueriſ; ecce nunc ꝓdico tibi q̃ oĩo diſpeas. Sicut gẽtes q̃s deleuit dñs in ĩtroitu tuo: ita ⁊ vos peribitꝭ ſi ĩobedietes fueritis voci dñi dei veſtri. IX

Audi iſrl. Tu tranſgredieꝝ̃ hodie iordanẽ vt poſſideas natiões maximas ⁊ foꝛtiſ/ſimas te: ciuitates ĩgentes: ⁊ ad celũ vsq; mu/ratas: ppl'm magnũ atq; ſublimẽ: filios enachim q̃s ipſe vidiſti ⁊ audiſti: quibꝰ nullꝰ põt ex aduerſo reſiſtere. Scies ergo hodie q̃ dñs deꝰ tuꝰ ipſe tra/ſibit añ te ignis deuoꝛãs atq; ꝓſumens: q̃ cõterat eos: ⁊ deleat atq; diſpdat añ faciẽ tuã velociter: ſic

lōcut⁹ est tibi. Ne dicas ī corde tuo cū deleuerit eos dñs de⁹ tu⁹ in ꝯspectu tuo: ꝓpter iustitiā meā introduxit me dñs vt terrā hanc possiderē: cū ꝓpter ipietates suas iste delete sint natiōes. Neque enī ꝓpter iusticias tuas z equitatē cordis tui ingredier vt possideas terras eaꝝ: sz qz ille egerūt impie: introeunte te delete sūt: z vt ꝯpleret verbū suū dñs qō sub iuramēto pollicit⁹ ē pribus tuis abz hā isaac z iacob. Scito ergo q̄ nō ꝓpter iusticias tuas dñs de⁹ tu⁹ dederit tibi terrā hāc optimam ī possessionē: cū duriſſime cernicis sis pplus. Memēto z ne obliuiſcaris quō ad iracūdiā ꝓuocaueris dominū deū tuū in solitudine: z ex eo die q̄ egressus es ex egypto vsqz ad locū istū sēper aduersū dñm ꝯtendisti. Nā z in oreb ꝓuocasti eum: z iratꝰ delere te voluit: qñ ascendi in montē vt acciperē duas tabulas lapideas pacti qō pepigit vobiscū de⁹. Et pseueraui in montē quadraginta diebꝰ ac noctibꝰ: panē nō comedēs z aquā nō bibēs. Deditqz mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digito dei: z ꝯtinentes oīa verba q̄ vobis locut⁹ ē ī monte de medio ignis qñ cōtio pplī ꝯgregata ē. Cūqz trāsissent q̄draginta dies z totidē noctes dedit mihi dñs duas tabulas lapideas: tabulas federis: dixitqz mihi. Surge z descēde hinc cito: qz populus tu⁹ quē eduxisti de egypto deseruerūt velociē viā quā demostrasti eis: feceruntqz sibi conflatile. Rursūqz ait dñs ad me. Cerno q̄ pplus iste dure cernicis sit. Dimitte me vt ꝺterā eū: z deleā nomē eī de sub celo: z ꝯstituā te sup gentē q̄ hac maioꝝ z fortioꝝ sit. Cūqz de mōte ardente descenderez: z duas tabulas federꝭ vtraqz tenerē mānu: vidissēqz peccasse vos dño deo vr̄o: z fecisse vobis vitulū cōflatilē: ac deseruisse velociē viā eī quā vobis oīderat: pieci tabulas de manibꝰ meis: ꝓfregiqz eas in ꝯspectu vr̄o. Et ꝓcidi añ dñm sicut ꝓus q̄draginta diebꝰ z noctibꝰ: panē nō comedēs z aquam nō bibēs: ꝓpter oīa pcta vr̄a q̄ gessistis ꝺ dñm: z eū ad iracūdiā ꝓuocastis. Timui enim īdignationē z iram illiꝰ: q̄ aduersū vos ꝯcitat⁹: delere vos voluit. Et exaudiuit me dñs etiā hac vice. Iduersum aaron quoqz vehemēt irat⁹ voluit eū ꝺterē: z ꝓ illo sit⁹ depcatus sū. Pctm aūt vr̄m qō fecerat is. i. vitulū: arripiēs igne ꝯbussi: z in frustra cōminuens oīo q̄s in puluerē redigēs: pieci in torrentē q̄ de mōte descēdit. In icendio q̄s z ī tēptatione z ī sepulchris ꝯcupiscentie ꝓuocastⁱ dñm: z qñ mi sit vos de cades barne dicēs: ascendite z possidete terrā quā dedi vobis: z ꝺtēpsistis īperiū dñi dei vr̄i: z nō credidistⁱ ei: neqz voce ei⁹ audire voluistis: sz semp fuistis rebelles a die q̄ vos nosse cepi. Et iacui corā dño q̄draginta diebꝰ ac noctibus: q bus eū suppliciter depcabar: ne deleret vos vt fuerat cōminatus: z orans dixi. Dñe deus ne dispdas pplm tuū z hereditatē tuā quā redemisti ī magnitudine tua: quos eduxisti de egypto ī manu forti. Recordare fuoꝝ tuoꝝ: abzahā isaac z iacob. Ne aspicias duritiā pplī huⁱ z impietatē atqz pctm̄ ne forte dicāt habitatores terre de qua eduxisti nos. Nō poterat dñs introducere eos ī terrā quā pollicitus ē eis: z oderat illos: idcirco eduxit vt interficeret eos ī solitudie q̄ sūt pplⁱ tu⁹ z hereditas tua q̄s eduxisti ī fortitudine tua magna z in brachio tuo extento.

X

In tpe illo dixit dñs ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut ꝑores fuerūt: z ascēde ad me in montē: faciesqz archaz lignea: z scribā ī tabulis verba q̄ fuerūt in his quas añ ꝯfregisti: ponesqz eas ī archa. Feci igit archam de lignis sethim. Cūqz dolassem duas tabulas lapideas īstar ꝑor: ascēdi in montē habēs eas ī manib⁹. Scripsitqz ī tabulis iux id quod ꝑus scripserat verba decē q̄ locut⁹ ē dñs ad vos in monte de medio ignis qñ pplⁱs ꝯgregat⁹ ē: z ōdit eas mihi. Reuersusqz de mōte descēdi: z posui tabulas ī archam quā fecerā: q̄ bucusqz ibi sunt sicut mihi ꝑcepit dñs. Filij aūt isrl mouerūt castra ex beroth filioꝝ iachan ī mosera: vbi aarō mortu⁹ z sepult⁹ ē: ꝓ quo sacerdotio functⁿ ē eleazar filⁱ⁹ eius. Inde venerunt ī gadgad: de q̄ loco ꝓfecti: castrametati sūt in iethabatha ī terra aquaꝝ atqz torrentiū. Eo tpe segregauit tribū leui: vt portaret archā federꝭ dñi: z staret corā eo ī ministerio ac bñdiceret ī noīe illius vsqz in pñtem diē. Quāobrē nō habuit leui pte m neqz possessionē cū fratribꝰ suis: qz ipse dñs possessio ei⁹ ē: sicut ꝓmisit ei dñs de⁹ tu⁹. Ego āt steti ī mōte sicut ꝑus q̄draginta diebꝰ ac noctibus: exaudiuitqz me dñs etiā hac vice: z te pdere noluit. Dixitqz mihi. Uade z pcede pplm vt ingrediat z possideat terrā quā iurauī patribꝰ eoꝝ: vt tradere eis. Et nūc isrl qd dñs de⁹ tuus petit a te: nisi vt timeas dñm deū tuū: z ābules ī vijs ei⁹: z diligas eū: ac seruias dño deo tuo: ī toto corde tuo z ī tota aīa tua: custodiasqz mādata dñi z cerimonias eius q̄s ego hodie pcipio tibi vt bñ sit tibi. En dñi dei tui celū est: z celū celi: terra z oīa q̄ in ea sunt: z tñ patribꝰ tuis ꝯglutinat⁹ ē dñs z amauit eos: elegitqz semē eoꝝ post eos. i. vos de cunctis gentibꝰ: sicut hodie ꝯprobat. Circūcidite igit ꝑputiū cordis vr̄i z ceruicē vr̄am ne īduretⁱ āpliⁿ: qz dñs de⁹ vr̄ ipe est de⁹ deoꝝ z dñs dñantiū: de⁹ magn⁹ z potens z terribilis: q̄ ꝓsonā nō accipit nec munera. Facit iudiciū pupillo z vidue: amat pegrinū: z dat ei victū atqz vestitū. Et vos ergo amate pegrinos: qz z ipi fuistis aduene in terra egypti. Dñm deū tuū timebis: z ei soli seruies. Ipsi adherebis: iurabisqz in noīe illius. Ipse est laus tua z deus tuus qui fecit tibi hec magnalia z terribilia que viderunt oculi tui. In septuaginta aīabus descenderūt pres tui ī egyptū: z ecce nunc multiplicauit te dñs deus tu⁹ sicut astra celi.

XI

Ama itaqz dñz deū tuū: z obserua ꝑcepta eius z cerimonias iudicia atqz mandata oī tpe. Cognoscite hodie q̄ ignorāt filij vestri q nō viderūt disciplinā dñi dei vr̄i: magnalia eius z robustā manū extentūqz brachium: signa z

opera q̄ fecit ī medio egypti pharaoni regi ⁊ vni-
uerse terre ei⁹: oīq3 exercitui egyptioꝝ:⁊ equis ac
currib⁹:quō operuerint eos aq̄ maris rubri: cum
vos psequerent̄:⁊ deleuerit eos dn̄s vsq3 in pn̄tē
diē:vobisq3 q̄ fecerit ī solitudine donec veniretis
ad būc locū:⁊ dathan atq3 abirō filijs eliab q̄ fuit
fili⁹ ruben q̄s apto ore suo terra absorbuit cū do-
mib⁹ ⁊ tabernaculis ⁊ vniuersa substātia eoꝝ quā
habebāt ī medio isrl. Oculi vri viderūt oīa opera
dn̄i magna q̄ fecit:vt custodiat̄ vniuersa mādata
illius q̄ ego hodie pcipio vobis ⁊ possitis ītroire ⁊
possidere terrā ad quā īgredimini:multoq3 in ea
vmatis tpe:quā sub iuramēto pollicitus ē dn̄s pri-
bus vris ⁊ semini eoꝝ lacte ⁊ melle manantē. Ter-
ra enī ad quā īgredier̄ possidendā nō ē sicut terra
egypti de q̄ existi:vbi iacto semīe in hortoꝝ mo
re aque ducunt̄ irrigue: sed montosa ē ⁊ cāpestris
de celo expectans pluuias:quā dn̄s de⁹ tuus semp
ītuit̄:⁊ oculi illi⁹ in ea sūt a pncipio āni vsq3 ad fi-
nē ei⁹. Si ergo obedierit̄ mandat̄ meis q̄ ego ho
die pcipio vobis vt diligat̄ dn̄m deū vrm ⁊ ſuia
tis ei in toto corde vro ⁊ in tota aīa vra:dabit plu
uiam terre vre tēporaneā ⁊ serotinā vt colligatis
frumentū ⁊ vinū ⁊ oleū fenūq3 ex agr̄ ad pascēda
iumēta:⁊ vt ipsi comedat̄ ac saturemini. Cauete
ne forte dicipiat̄ cor vrm ⁊ recedat̄ a dn̄o: seruia
tisq3 diis alienis ⁊ adoret̄ eos: iratusq3 dn̄s clau-
dat celū:⁊ pluuie nō descēdant:nec ſra det germē
suū:pereatisq3 velociť de terra optā quā dn̄s da-
turus ē vobis. Ponite hec verba mea ī cordibus
⁊ ī animis vris:⁊ suspēdite ea p signo in manib⁹:
⁊ īter oculos vros collocate. Docete filios vros
vt illa meditent̄. Cū sederis ī domo tua ⁊ ābula-
ueris ī via:⁊ accubuer̄ atq3 surrexer̄:scribes ea su
per postes ⁊ ianuas dom⁹ tue vt mltiplicent̄ dies
tui ⁊ filioꝝ tuoꝝ in terra quā iurauit dn̄s patrib⁹
tuis:vt daret eis q̄diu celū īminet terre. Si enim
custodierit̄ mandata que ego pcipio vobis:⁊ fece
ritis ea vt diligat̄ dn̄m deū vrm:⁊ ābulet̄ in oīb⁹
vijs ei⁹ adherentes ei:disperdet dn̄s oēs gētes istas
añ faciē vram:⁊ possidebit̄ eas q̄ maiores sunt ⁊
fortiores vobis. Oīs locus quē calcauerit pes vr̄:
vester erit. A deserto ⁊ libano ⁊ flumīe magno eu-
phrate vsq3 ad mare occidētale erūt termini vri.
Nullus stabit ꝰ vos. Terrorē vrm ⁊ formidinez
dabit dn̄s deus vester sup oēm terrā quā calcatu
ri estis:sicut locut⁹ ē vobis. Ecce ppono ī conspectu
vro hodie bn̄dictionē ⁊ maledictionē. bn̄dictio-
nē si obedierit̄ mādatis dn̄i dei vri q̄ ego hodie p
cipio vobis:maledictionē si nō obedierit̄ manda
tis dn̄i dei vri:isq3 recesserit̄ de via quā ego nunc
ostēdo vobis ⁊ ābulauerit̄ post deos alienos q̄s
ignorat̄. Cū vo ītroduxerit te dn̄s de⁹ tuus ī terrā
ad quā pergis habitandā: pones bn̄dictionē sup
montē gariçim:maledictionē sup montē hebal q̄
sunt trans iordanē post viā que vergit ad solis oc
cubitū:in terra chananei q̄ habitat in cāpestribus
ꝰ galgalā que est iuxta vallē tendentē ⁊ ītrantem
pcul. Vos enim transibitis iordanē vt possideat̄
terram quā dn̄s deus vester daturus est vobis:vt
habeatis ⁊ possideat̄ illam. Videte ergo vt ipleā
tis cerimonias atq3 iudicia que ego hodie ponam
in conspectu vestro. XII

Hec sunt precepta atq3 iudicia que facere ꝰ
betis in terra quā dn̄s deus patrū tuoꝝ
daturus ē tibi vt possideas eā cunct̄ die
bus quib⁹ sup humū gradier̄. Subuertite oīa lo
ca in q̄bus coluerunt gētes q̄s possessuri est̄: de
os suos:sup montes excelsos ⁊ colles ⁊ subter oē
lignū frondosū. Dissipate aras eaꝝ ⁊ cōfringite sta-
tuas:lucos igne cōburite:⁊ idola cōminuite: disp-
dite nōa eoꝝ de locis illis. Nō faciet̄ ita dn̄o deo
vro:sed ad locū quē elegerit dn̄s deus vester de
cunct̄ tribub⁹ vris vt ponat nomē suū ibi ⁊ habi
tet in eo:veniet̄ ⁊ offeret̄ in loco illo holocausta ⁊
victimas vestras:decimas ⁊ pmitias manuū ve-
straꝝ:⁊ vota atq3 donaria pmogenita boum ⁊ ouī
um:⁊ comedet̄ ibi in cōspectu dn̄i dei vri:ac leta-
bimini in cunct̄ ad que miserit̄ manū vos ⁊ do-
mus vre ī quib⁹ bn̄dixerit vobis dn̄s de⁹ vester.
Non facient̄ ibi q̄ nos hic facim⁹ hodie:singuli qō
libi rectuz videť. Neq3 enī vsq3 in psens tēpus ve
nistis ad requiē ⁊ possessionē:quā dn̄s de⁹ vester
daturus ē vobis. Trāsibit̄ iordanē ⁊ habitabitis
in terra quā dn̄s deus vester daturus ē vobis vt
requiescat̄ a cunct̄ hostib⁹ p circuitū:⁊ absq3 vllo
timore habitet̄ in loco quē elegerit dn̄s deus vr̄
vt sit nomen ei⁹ in eo. Illuc oīa que pcipio offere-
tis:holocausta ⁊ hostias ac ōcimas ⁊ pmitias ma
nuum vestraꝝ:⁊ quicqd pcipuuz est in munerib⁹
que vouistis dn̄o. Ibi epulabimini coꝝ dn̄o deo
vestro:vos ⁊ filij ⁊ filie vre:famuli ⁊ famule: atq3
leuites q̄ in vris vrbib⁹ ꝯmorat̄. Neq3 enī habet
aliā partē ⁊ possessionē īter vos. Caue ne offeras
holocausta tua in oī loco quē videŕ:sed in eo quē
elegerit dn̄s in vna tribuū tuaꝝ offeres hostias: ⁊
facies q̄cūq3 pcipio tibi. Si āt comedere volueris
⁊ te esus carnū ōlectauerit:occide ⁊ comede iux
ta bn̄dictionē dn̄i dei tui quā dedit tibi in vrbib⁹
tuis:siue īmundū fuerit hoc est maculatū ⁊ debile
siue mundū:hoc est ītegrū ⁊ sine macula qō offer̄
licet:sicut capreā ⁊ cervū comedes:absq3 esu dū
taxat sāguinis quē sup terrā quasi aquā effundes.
Non poteris comedere in oppidis tuis decimam
frumēti ⁊ vini ⁊ olei tui: pmogenita armentoꝝ ⁊
pecoꝝ:⁊ oīa q̄ voueris ⁊ sponte offerre voluer̄ ⁊
pmitias manuū tuaꝝ:sed coꝝ dn̄o deo tuo come
des ea in loco quē elegerit dn̄s deus tu⁹:tu ⁊ filius
tu⁹ ⁊ filia ⁊ seru⁹ ⁊ famula atq3 leuites q̄ manet in
vrbib⁹ tuis:⁊ letaber̄ ⁊ reficieris coꝝ dn̄o deo
tuo in cunct̄ ad q̄ extender̄ manū tuā. Caue ne ō
relinquas leuiten in oī tēpore quo versat̄ ī terra.
Quando dilatauerit dn̄s de⁹ tu⁹ terminos tuos:si
cut locutus ē tibi:⁊ voluer̄ vesci carnib⁹ quas de-
siderat aīa tua:loc⁹ aūt quē elegerit dn̄s de⁹ tuus
vt sit nomē ei⁹ ibi:si pcul fuerit:occides ō armēt̄

ꝛ pecoꝛib⁹ que habuer⁹ sicut ꝑcepit tibi: ꝛ comedes in oppidis tuis vt tibi placet. Sicut comedit capꝛea ꝛ ceruus: ita vescer⁹ eis: ꝛ mund⁹ ꝛ īmund⁹ in cōmune vescent: hoc solū caue ne sanguinez comedas. Sanguis enī eoꝛ ꝑ aīa est: ꝛ idcirco nō ō bes aīam comedere cū carnib⁹: sed sup terrā fundes quasi aquā: vt bene sit tibi ꝛ filijs tuis post te. cū fecer⁹ qō placet in ꝺspectu dñi. Que aūt sāctificauer⁹ ꝛ vouer⁹ dño: tolles ꝛ vēies ad locū quē elegerit dñs: ꝛ offeres oblationes tuas carnē ꝛ sāguinem sup altare dñi dei tui. Sanguinē hostiaꝝ tundes in altari: carnib⁹ aūt ipe vescer⁹. Obserua ꝛ audi oīa que ego ꝑcipio tibi vt bñ sit tibi ꝛ filijs tuis post te in sempiternū: cū fecer⁹ qō bonū est ꝛ placi tū in ꝺspectu dñi dei tui. Qñ diuiserit dñs ō us tuus añ faciē tuā gentes ad quas igredier⁹ possidendas: ꝛ possederis eas atq; habitaueꝛ⁹ in terra eaꝝ: caue ne imiter⁹ eas postq̄ te fuerint introeū te subuerse: ꝛ requiras cerimonias eaꝝ dicēs. Sic colueꝛūt gentes iste deos suos: ita ꝛ ego colā. Nō facies similiter dño deo tuo. Oēs enī abhominationes quas auersaī dñs: fecerūt dijs suis offerentes filios ꝛ filias: ꝛ cōburentes igni. Quod ꝑcipio tibi hoc tantū facito domino: nec addas quicquā nec minuas. XIII

Si surrexerit in medio tui ꝓphetes aut q somniū vidisse se dicat: ꝛ pdixerit signuz atq; poztentū: ꝛ euenerit qō locut⁹ est: ꝛ dixerit tibi: eamus ꝛ sequamur deos alienos q̄s ignoras ꝛ seruiamus eis: nō audies verba ꝓphete illi⁹ aut somniatoꝛ⁹: qz tēptat vos dñs deus vester vt palā fiat vtrū diligat⁹ eū an nō in toto coꝛde ꝛ in tota aīa vra. Dñm deū vrm sequimini ꝛ ipsū timete: ꝛ mandata illi⁹ custodite: ꝛ audite vocē ei⁹. Ipi seruiet⁹: ꝛ ipsi adherebit⁹. Prophetaꝛ autez ille aut fictoꝛ somniozum interficietur: quia locut⁹ est vt vos auerteret a domino deo vro qui eduxit vos de terra egypti: ꝛ redemit vos de domo seruitutis: vt errare te faceret de via quā tibi ꝑcepit dñs deus tu⁹: ꝛ auferes malū de medio tui. Si tibi voluerit psuadere frater tu⁹ fili⁹ matris tue aut fili⁹ tuus vel filia siue vxoꝛ que est in sinu tuo: aut amic⁹ quē diligis vt aīam tuā: clam dicēs: eam⁹ ꝛ seruiamus dijs alienis quos ignoraꝛas tu ꝛ pres tui cunctaꝝ in circuitu gentiū q̄ iuxta vel ꝓcul sunt ab initio vsq; ad finē terre: nō acquiescas ei nec audias: neq; parcat ei ocul⁹ tu⁹ vt miserear⁹ ꝛ occultes eū: sed statī interficies. Sit ꝓmū manus tua sup eū: ꝛ post te oīs ꝑs mittat manū. Lapidib⁹ obrut⁹ ne cabiī: qz voluit te abstrahere a dño deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitut⁹: vt ꝛ oīs isrl audiēs timeat: ꝛ nequaq̄ vltra faciet quippiam hui⁹ rei simile. Si audier⁹ in vna vrbiū tuaꝝ quas dñs deus tu⁹ dabit tibi ad habitandū dicentes aliquos: egressi sūt filij belial de medio tui ꝛ auerterūt habitatoꝛes vrbis tue atq; dixerūt: eamus ꝛ seruiam⁹ dijs alienis quos ignoraī⁹: quere sollicite ꝛ diligenter rei veritate ꝑspecta si inuener⁹ certū esse qō dicit: ꝛ abhominationē hanc operē ꝑpetratā: statī ꝑcuties habitatoꝛes vrbis illi⁹ i oze gladij: ꝛ delebis eā: oīaq; q̄ in illa sūt vsq; ad pecoꝛa. Quicquid etiā suppellectilis fuerit: cōgregabis in medio plateaꝝ ei⁹: ꝛ cū ipsa ciuitate succendes: ita vt vniuersa ꝺsumas dño deo tuo: ꝛ sit tumul⁹ sempitern⁹. Nō edificabit amplī⁹: ꝛ nō adherebit de illo anathemate quicq̄ in manu tua: vt auertat dñs ab ira furoꝛ⁹ sui ꝛ miserear tui: multiplicetq; te sic iurauit ꝓfib⁹ tuis qñ audier⁹ vocē dñi dei tui custodiens oīa ꝑcepta ei⁹ q̄ ego ꝑcipio tibi hodie vt facias qō placitū ē i ꝺspectu dñi dei tui. XIIII

Filij estote dñi dei vri. Non vos incidet⁹ nec faciet⁹ calui⁹ū sup moꝛtuo: qm̄ ppls sanct⁹ es dño deo tuo: ꝛ te elegit vt sis ei in ppm peculiarē de cunct⁹ gentib⁹ q̄ sunt sup terram. Ne comedat⁹ q̄ īmunda sunt. Hoc ē aīal qō comedere debet⁹: bouem ꝛ ouem ꝛ capꝛaz: ceruū ꝛ capream: bubalum tragelaphū pygargū oꝛygē camelopardalū. Omne animal qō i duas ptes sindit vngulā ꝛ ruminat comedetis: de his āt que ruminant ꝛ vngulā nō findunt: hec comedere nō debitis: camelū lepoꝛē cyꝛogrillū. Quia ruminant ꝛ nō diuidūt vngulā: īmūdū erunt vobis. Sus q̄q; qñ diuidit vngulā ꝛ nō ruminat: īmūda erit. Carnibus eoꝛ nō vescemini: ꝛ cadauera non tangetis. Hec comedet⁹ ex oībus q̄ moꝛant⁹ in aquis. Que habēt pēnulas ꝛ squamas comedite: q̄ absq; pennulis ꝛ squamis sūt: ne comedat⁹: qz īmūda sūt. Oēs aues mūdas comedite. Immūdas ne comedatis: aquilā scilicet ꝛ gryphem ꝛ balyetū: ixon ꝛ vulturem ac miluū iux gen⁹ suū: ꝛ omne coꝛuni gener⁹: ꝛ strutionē ac noctuā ꝛ larū atq; accipitrē: iux genus suū: herodiū ac cygnū ꝛ ibin ac mergulū poꝛphyrionē ꝛ nycticoꝛacē: onocrotalū ꝛ caradrion singula in genere suo: vpupaz q̄z ꝛ vespertilionē: ꝛ oē qō reptat ꝛ pēnulas hz: immundū erit ꝛ nō comedet⁹. Omne qō mundū est comedite. Quicqd aūt moꝛticinū ē: ne vescamini ex eo. Peregrino q̄ intra poꝛtas tuas ē: da vt comedat aut vende ei: qz tu ppls sanctus dñi dei tui es. Non coques eduz in lacte matris sue. Decimā partē separabis de cūctis frugib⁹ tuis q̄ nascunt in terra p ānos singulos: ꝛ comedes in ꝺspectu dñi dei tui i loco quem elegerit vt in eo nomē illi⁹ inuocet: decimam frumenti tui ꝛ vini ꝛ olei: ꝛ ꝑmogenita de armentis ꝛ ouib⁹ tuis: vt discas timere dñz deū tuū in oī tpe. Cū aūt longioꝛ fuerit via ꝛ loc⁹ quē elegerit dñs deus tuus tibiq; bñdixerit: nec poteris ad eū hec cūcta poꝛtare: vendes oīa ꝛ in pciū rediges: poꝛta bisq; manu tua ꝛ ꝑficisceris ad locū quem elegerit dñs deus tuus: ꝛ emes ex eadē pecunia quicquid tibi placuerit siue ex armentis siue ex ouibus: vinum quoq; ꝛ siceram ꝛ omne qō desiderat anima tua: ꝛ comedes coꝛam dño deo tuo: ꝛ epulaberis tu ꝛ domus tua ꝛ leuita qui ītra poꝛtas tuas est. Caue ne derelinquas eū: qz nō habet aliā partem in possessione tua. Anno tercio separabis aliā decī

maz ex oĩbus q̃ nascunt̃ tibi eo tẽpore:z repones
ĩtra ianuas tuas:venietq; leuites qui aliã ñ hz ptẽ:
nec possessionẽ tecũ:z peregrin⁹ ac pupill⁹z vidua
q intra portas tuas sũt:z comedẽt z saturabunt̃:vt
benedicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in cũctis opib⁹ manuũz
tuarum q̃ fecer. XV.

Septimo ãno faciesremissionem q̃ hz ordi
ne celebrabit̃.Cui debẽt aliqd ab amico
vel pximo ac frẽ suo repetere nõ potit:qz
annꝰ remissionis ẽ dñi.Peregrio z aduena exigesꝫ
ciuem z ꝓpinquũ repetẽdi nõ habebꝫ ptãtem.Et
oio indigẽs z mẽdicꝰ nõ erit ĩter vos:vt bñdicat ti
bi dominꝰ deꝰ tuꝰ ĩ tra quã traditurꝰ ẽ tibi ĩ posses
sionẽ:si tñ audieriz vocem dñi dei tui:z custodieriz
vniuersa q̃ iussit:z que ego hodie pcipio tibi:bñdi
cet tibi vt pollicit⁹ ẽ.Fenerabꝫ gentib⁹ multꝫ:z ipse
a nullo accipies mutuũ.Dñaberiz nationib⁹ pluri
mis:z tui nemo dñabit.Si vnꝰ de frib⁹ tuis q̃ mo
rant̃ intra portas ciuitatis tue in tra quaz dominꝰ
deꝰ datur⁹ ẽ tibi:ad pauptatẽ deuenerit:nõ obdu
rabꝭ cor tuũ:nec ꝓtrahes manũ:sz apies eã pauperi
z dabꝭ mutuũ q̃ eũ idigere ꝓspexeriz. Caue ne forte
subrepat tibi ĩpia cogitatio:z dicas ĩ corde tuo:ap
ꝓpinq̃t septimꝰ annꝰ remissionis:z auertas oculos
tuos a paupe frẽ tuo:nolẽs ei q̃ postulat mutuũ cõ
modare:ne clamet ad te ad dñm:z fiat tibi ĩ pctñ:sz
dabis ei.Nec agesꝫ quippiã callide i eiꝰ nccitatib⁹
subleuãdis:vt bñdicat tibi dñs deꝰ tuꝰ in oi tpe:z
ĩ cũctis ad q̃ manũ miseris.Nõ derũt pauper ĩ tra
habitatõis tue:idcirco ego pcipio tibi:vt aperias
manũ frĩ tuo egeno z paupi q tecũ versat ĩ tra.Cũ
tibi vẽdit⁹ fuerit frat̃ tuꝰ hebrꝰ aut hebrea z sex
ãnis fuiuerit tibi:i septimo ãno dimittes eũ liberꝫ.
Et quẽ libertate donaueris nequaq̃ vacuũ abire
patieris:sz dabis viaticũ de gregib⁹ z de area z tor
cl̃ari tuo qb⁹ dñs deꝰ tuꝰ bñdixerit tibi.Memẽto
q z ipse fueris in tra egypti:z liberauerit te dñs
deus tuus:z idcirco ego nũc pcipio tibi.Sin autẽ
dixerit:nolo egredi eo q diligat te z domũ tuaz:z
bene sibi apud te esse sentiat:assumes subulã z p
forabis aurẽ eiꝰ in ianua domꝰ tue z erit tibi vsq;
in eternum.Ancille quoq; sic̃r facies.Non auertes
ab eis oculos tuos cũ dimiseris eos liberos:cũ
iuxt̃ mercedẽ mercenarij p sex ãnos seruierit tibi:vt
bñdicat tibi dñs deꝰ tuꝰ in cũctis opib⁹ q̃ agis.De
pximogenitis q̃ nascũt̃ ĩ armẽtis z ouib⁹ tuis q̃cqd
ẽ sexꝰ masculini:sc̃ificabis dño deo tuo.Nõ opa
beris ĩ pmogenito bouis:z nõ tondebis pmogeni
ta ouiũ.In cõspectu dñi dei tui comedes ea p an
nos singulos in loco quem elegerit dñs:tu z do
mꝰ tua.Sin aũt hũerit maculã z vel claudũ fuerit
vel cecũ:aut ĩ aliq̃ pte deformẽ vel debile:nõ imo
labit̃ dño deo tuo:sz ĩtra portas vrbis tue come
dis illud.Iam mũdus q̃ imũdus sic̃r vescẽt eis
q̃si caprea z cervus.Hoc solũ obseruabis vt sangui
nem eorum non comedas:sed effundes in terraz
quasi aquam. XVI

Observa mẽsem nouaz frugũ z verni pmĩ
pis vt faciasꝫ phase dño deo tuo:qm̃ ĩ isto
mense eduxit te dñs deꝰ tuꝰ de egypto no
cte.Immolabisq; phase dño deo tuo de ouib⁹ z ob⁹
bob⁹ in loco quẽ elegerit dñs deꝰ tuꝰ vt habitet no
men eiꝰ ibi.Nõ comedes ĩ eo panẽ fermentatuz:
Septẽ diebꝰ comedes absq; fermento afflictionis
panẽ:qm̃ in pauore egressus es de egypto:vt me
mineris diei egressiõis tue de egypto oibꝰ diebus
vite tue.Nõ apparebit fermẽtatum in oibꝰ termi
nis tuis septẽ diebꝰ z nõ remanebit de carnibꝰ eiꝰ
qõ ĩmolatum ẽ vespe in die pmo vsq; mane.Nõ
poteriz ĩmolare phase ĩ q̃libet vrbiũ tuaz q̃s dñus
deꝰ datur⁹ ẽ tibi:sz in loco quẽ elegerit dñs deꝰ tuꝰ
vt habitet nomẽ eiꝰ ibi.Immolabisq; phase vespe
ad solis occasum qñ egressus es de egypto:z co
ques z comedes in loco quẽ elegerit dñs deꝰ tuus
manecq; ꝓsurgẽs vades ĩ tabernacla tua.Sex die
bus comedes azima:z in die septima qz collecta ẽ
dñi dei tui:nõ facies opꝰ.Septẽ hebdomadas nu
merabis tibi ab ea die q̃ falcẽ in segetẽ miseris:z
celebrabis diẽ festũ hebdomadarũ dño deo tuo:
oblatõem spõtaneam manus tue quã offeres iuxt̃
bñdictionem dñi dei tui:z epulaberis coraz dño
deo tuo:tu z filius tuus z filia tua z famꝰ tuꝰ z an
cilla tua:z leuites q̃ est ĩtra portas tuas:z aduena
ac pupillus z vidua qui morãtur vobiscum ĩ loco
quem elegerit dñs deus tuus:vt habitet nomen
eius ibi:z recordaberis q̃m famꝰ fueris ĩ egypto:
custodiesq; ac facies que tibi pcepta sunt.Sole
nitatem q̃s tabernaculoz celebrabis per septez
dies q̃m collegeris de area z torcl̃ari fruges tuas:
z epulaberis in festiuitate tua:tu z filius tuus z fi
lia z famꝰ tuus z ancilla:leuites q̃z z aduena z pu
pillus z vidua qui intra portas tuas sunt.Septez
diebus domino deo tuo festa celebrabis in loco
quem elegerit dominus:benedicetq; tibi domi
nus deus tuus in cunctis frugibus tuis:et in om
ni opere manuum tuarum.eriscq; in leticia.Tri
bus vicibus per annum apparebit omne masculi
nũ tuũ in cõspectu dñi dei tui in loco quẽ elege
rit ĩ solẽnitate azimoz:z ĩ solẽnitate hebdomada
rum:z in solẽnitate tabernaculoz.Nõ apparebit
ãte dñm vacuus:sed offerret vnusquisq; secundũ
q̃ habuerit iuxta bñdictionẽ dñi dei sui quã ẽde
rit ei.Judices z magistros ꝓstitues in oibus por
tis tuis quas dñs deꝰ tuus dederit tibi p singulas
tribꝰ tuas vt iudicẽt pplm iusto iudicio:nec in al
teram partẽ declinent.Non accipies personã nec
munera:qz munera excecant oculos sapientum:z
mutant verba iustoz.Juste qõ iustum est pseque
ris vt viuas z possideas terrã quã dñs deus tuus
dederit tibi.Non plantabis lucũ z oẽm arborem
iuxt̃ altare dñi dei tui:nec facies tibi atq; ꝓstitues
statuam:que odit dñs deus tuus, XVII

Non ĩmolabis dño deo tuo bouem z ouẽ
in quo est macula aut quippiã vitij:qz ab
hominatio est dño deo tuo.Cuñq; reperti

fuerint apud te intra vnas portas tuas quas dñs deus tuus dabit tibi: vir aut mulier q faciant malum in ꝯspectu dñi dei tui: z transgrediant pactu illius vt vadant z seruiant dijs alienis z adorent eos: solē z lunā z oem militiā celi q nō ꝑcepi: z hoc tibi fuerit nunciatū: audiensq; inquisieris diligenter: z verū esse repperis: z abhominatio facta est i isrl: educes virū ac mulierē q rem sceleratissimā perpetrarūt: ad portas ciuitatis tue: z lapidib⁹ obruent. In ore duor aut triū testiū pibit q interficiet. Nemo occidat: vno ꝯ se dicente testimoniū. Manus testiū ꝑma iterficiet eū: z manus reliqui ppli extrema mittet: vt auferas malum de medio tui. Si difficile z ambiguū apud te iudiciū esse ꝑ spexeris: inter sanguinē z sanguinē: cām z causam: lepram z non leprā: z iudicū intra portas tuas videris verba variari: surge z ascende ad locū quē elegerit dñs deus tuus: venies q ad sacerdotes leuitici generis z ad iudicem q fuerit illo tempore: quereris q ab eis q iudicabūt tibi iudicij veritatē: z facies qcūq; dixerint qui ꝑsunt loco quē elegerit dñs z docuerint te iuxta legē eius: sequerisq; sententiam eor: nec declinabis ad dexterā neq; ad sinistrā. Qui aut superbierit nolens obedire sacerdotis iperio qui eo tēpore ministrat dño deo tuo: ex decreto iudicis moriet hō ille: z auferes malū de isrl: cūctusq; ppls audiens timebit: vt nullus ō inceps itumescat supbia. Cū ingressus fueris terram quā dñs deus tuus dabit tibi: z possederis eā habitaueris q in illa z dixeris constituā sup me regē sicut habent oēs ꝑ circuitū nationes: eū constitues quē dñs deus tuus elegerit de numero fratrū tuor. Non poteris alterius gētis hoiem regē facere: q non sit frater tuus. Cūq; fuerit cōstitutus nō multiplicabit sibi equos: nec reducet ppl̄m in egyptū equitat⁹ numero sublevat⁹: ꝑsertī cū dñs ꝑceperit vobis: vt nequaq; amplius p eandē viā reuertamini. Non habebit vxores plurimas que alliciant aīam eius: neq; argenti z auri imensa pōdera. Postq; aut sederit in solio regni sui: describet sibi deuteronomiū legis huius in volumīe: accipiens exēplar a sacerdotib⁹ leuitice trib⁹ z habebit secū: legetq; illud oībus diebus vite sue: vt discat timere dñm deū suū: z custodire verba z cerimonias eius q in lege ꝑcepta sunt. Nec eleuet cor ei⁹ in supbiā sup frēs suos: neq; declinet in partem dexterā vel sinistrā: vt longo tēpore regnet ipse z filij eius sup isrl.

XVIII

Non habebūt sacerdotes z leuite z oēs q de eade tribu sūt: partē z hereditatē cum reliquo isrl: qz sacrificia dñi z oblatiōes ei⁹ comedent: z nihil aliud accipiēt de possessione fratrū suor. Dñs. n. ipse est hereditas eor: sicut locutus est illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū a ppl̄o z ab his q offerunt victimas siue bouē siue ouē immolauerint: dabunt sacerdoti armū ac ventriculū ꝑmitias frumēti vini z olei z lanar partē ex ouiū tonsione. Ipsū. n elegit dñs deus tuus de cunctis tribub⁹ tuis vt stet z ministret nōi dñi dei tui ipse z filij ei⁹ in sempiternū. Si exierit leuites ex vna vrbiū tuar ex oī isrl in q̄ habitat z voluerit venire desideras locū quē elegerit dñs: ministrabit in noīe dñi dei sui sicut oēs frēs ei⁹ leuite q stabūt eo tpe coā dño. Partē cibor eādē accipiet quā z ceteri: excepto eo quod in vrbe sua ex paterna ei⁹ cessione debet. Cū ingressus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: caue ne imitari velis abhoīationes illar gentiū: nec inueniat in te q lustret filium suū aut filiā ducens p ignē: aut q ariolos scisciteť: aut obseruet sōnia atq; auguria: ne sit malefic⁹ nec incantator: neq; ꝑditones ꝑsulat: nec diuinos: z querat a mortuis veritatē. Oīa enī hec abhominat dñs: z ppter istiusmōi scelera delebit eos in introitu tuo. Perfect⁹ eris z absq; macula cum dño deo tuo. Gentes iste quar possidebis terrā augures z diuinos audiunt: tu aūt a dño deo tuo aliter istitutus es. Prophetā de gente tua z de fratrib⁹ tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipsum audies vt petisti a dño deo tuo in oreb q̄ contio ꝯgregata est atq; dixisti. Ultra non audiā vocem dñi dei mei: z ignē būc maximū ampli⁹ nō videbo ne moriar. Et ait dñs mihi. Bene oīa sūt locuti. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suor sil̄em tui: z ponā verba mea i ore eius: loquetur q ad eos oīa q̄ ꝑcepero illi. Qui aūt verba ei⁹ q̄ loq̄t i noīe meo audire noluerit: ego vltor existā. Propheta aūt q̄ arrogātia deprauat⁹ voluerit loqui in noīe meo q̄ egonō ꝑcepi illi: vt diceret: aut ex noīe alienor deor: iterficiet. Si tacita cogitatiōe rīderis: quō possū itelligē vbū qō dñs nō ē locutus: hoc habebis signū. Qō in noīe dñi ꝑpheta ille ꝑdixerit z nō euenerit: hoc dñs nō est locutus: sed p tumorē animi sui ꝑpheta confinxit: z idcirco non timebis eum.

XIX

Cum diſpdiderit dñs deus tuus gentes q̄ruz tibi traditurus ē terrā z possederis eā: habitaueris q in vrbib⁹ eius z in edibus: tres ciuitates separabis tibi in medio terre quam dñs deus tuus dabit tibi in possessionē sternes diligenter viā: z in tres equaliter ptes totā terre tue ꝓuinciā diuides: vt habeat e vicino q ꝑpter homicidiū ꝑfugul ē quo possit euadere. Hec erit lex homicide fugient⁹ cuius vita seruanda est. Qui percusserit ꝓximū suū nesciens: z qui heri z nudiustertius nullū ō eū odiū habuisse ꝓbabit: ſz abiit se cū eo simpl̄r in siluā ad ligna cedenda: z in succisione lignoꝝ securis fugerit manu: ferrūq; lapsum de manubrio amicū ei⁹ ꝑcusserit z occiderit: hic ad vnā supradictar vrbiū cōfugiet z viuet ne forsitan ꝓximus eius cui⁹ effusus ē sanguis dolore stimulatus ꝑsequat z apprehendat eū si longior via fuerit: z percutiat aīam eius q nō est reus mortis: qz nullū ō eū q occisus est odiū ꝓius habuisse monstrat. Idcirco ꝑcipio tibi vt tres ciuitates equalis intra se spatij diuidas. Cū aūt dilatauerit dñs deus tuus termios tuos sicut iurauit ꝑrib⁹

tuis ⁊ dederit tibi cunctã terrã quã eis pollicit⁹ ẽ:
si tñ custodier⁊ mandata ei⁹ ⁊ feceris q̃ hodie p̃ci
pio tibi:vt diligas dñm deũ tuũ ⁊ ambules ĩ vijs
eius oĩ tp̃e:addes tibi tres alias ciuitates:⁊ supra
dictaꝝ triũ vrbiũ numerũ duplicabis:vt nõ effun
dat̃ sanguis ĩnoxi⁹ ĩ medio terre quã dñs deus tu
us dabit tibi possidendã:ne sis sanguinis reus. Si
quis aũt odio habens ꝓximũ:insidiatus fuerit vite
eius:surgensq̃ percusserit illum ⁊ mortu⁹ fuerit:fu
geritq̃ ad vnã de supradictis vrbib⁹:mittẽt seniо
res ciuitatis illi⁹:⁊ arripiẽt eũ de loco effugij: tra
dentq̃ in manu ꝓximi cui⁹ sanguis effusus ẽ:⁊ mo
rieť. Non misereber⁊ ei⁹:⁊ auferes noxiũ sanguinẽ
de isr̃l:vt bñ sit tibi. Nõ assumes ⁊ trãsferes ter̃mi
nos ꝓximi tui q̃s fixerũt ꝓores in possessione tua
quã dñs de⁹ tuus dabit tibi ĩ hra quã accepis pos
sidẽdã. Non stabit testis vn⁹ ꝑ aliquẽ q̃cd illud
pcũ ⁊ facinoris fuerit:ſz in ore duoꝝ aut triũ testiũ
stabit oẽ ẏbũ. Si steterit testis mẽdax ꝑ hoĩez ac
cusãs eũ ꝓuaricatõis:stabũt ãbo quoꝝ cã ẽ añ dñz
in cõspectu sacerdotũ:⁊ iudicũ q̃ fuerint in diebus
illis. Et q̃q̃ diligẽtissime pscrutãtes ĩuenerit fallu⁹
testẽ dixisse cõtra frẽm suũ mẽdaciũ:reddent ei si
cut frĩ suo facere cogitauit:⁊ auferes malũ de me
dio tui vt audiẽtes ceteri timorẽ habeãt:⁊ nequa
q̃ talia audeãt facere. Nõ misereberis ei⁹: ſz aiam
ꝓ aĩa:oculũ ꝓ oculo:dẽtẽ ꝓ dẽte:manum ꝓ mãu
pedẽ ꝓ pede exiges. XX

Si exieris ad bellũ ꝑ hostes tuos:⁊ videri⁊
egtas⁊ curr⁹⁹⁹

ei⁹:⁊ huic debent̄ ꝓmogenita. Si genuerit hō ſi-
liū ꝓtumacē ⁊ ꝓteruum q̄ non audierit p̄r̄is ac
mr̄is ipiū:⁊ coercitus obedire cōtēpſerit:apphen-
dēt eū ⁊ ducēt ad ſenioꝛes ciuitat̄ illi⁹ ⁊ ad poꝛtaꝫ
iudicij:dicētq; ad eos:Filiꝰ nr̄ iſte ꝓteruꝰ ⁊ cōtu-
max ē:monita nr̄a audire cōtēnit:cōmeſſatiōib⁹
vacat:⁊ luxurie atq; cōuiuijs:lapidib⁹ eū obꝛuet
ppl̄s ciuitatis:⁊ moꝛiet:vt auferatis malū de me-
dio vr̄i:⁊ vniuerſus iſrl̄ audiēs pertimeſcat. Qñ
peccauerit hō q̄ moꝛte plectēdū ē:⁊ adiudicatuſ
moꝛti appēſus fuerit i patibulo:nō ꝓmanebit ca-
dauer ei⁹ in ligno:ſed i eadē die ſepelietꝫ:qa male
dict⁹ a deo eſt q̄ pendet in ligno:⁊ nequaq; ꝓtami
nabis terꝛaꝫ tuam quam dñs deꝰ tuꝰ dederit tibi
in poſſeſſionem. XXII

Non videbis bouem frr̄is tui aut ouē erꝛa-
tem ⁊ ꝓteribis:ſꝫ reduces fratri tuo: etiaꝫ
ſi nō ē ꝓpinquꝰ frater tuꝰ nec noſti eū: du-
ces in domum tuaꝫ:⁊ erunt apud te q̄diu q̄rat ea
fraꝛ tuꝰ ⁊ recipiat. Sic facies de aſino ⁊ de veſti-
mēto ⁊ de omni re frr̄is tui q̄ pierit ſi inueneris eā ne
negligas q̄ſi alienā. Si videꝫ aſinū frr̄ſ tui aut bo
uem cecidiſſe in via nō deſpicies:ſꝫ ſubleuabis cū
eo. Nō induet mulier veſte virili:nec vir vtet̄ ve-
ſte feminea. Abhominabilis.n.apud deū ē q̄ facit
hꝫ. Si ābulans p viā:in arboꝛe vel i terra nidū auis
inueneꝫ ⁊ mr̄es pullis vel ouis deſup incubantē:nō
tenebis eā cū filijs:ſed abire patieꝫ captos tenēs
filios:vt bñ ſit tibi ⁊ longo viuas tpe. Cū edifica-
caueris domū nouā:facies murū tecti p circu.tuꝫ
ne effundat̄ ſanguis in domo tua:⁊ ſis reus labēte
alio ⁊ ꝓceps ruente. Non ſeres vineā tuā altero
ſemine:ne ⁊ ſemētis quā ſeniſti ⁊ q̄ naſcūtur ex vi-
nea pariter ſanctificētur. Nō arabis i boue ſimul
⁊ aſino. Non induet̄ veſtimento q̄ ex lana lino
q̄ cōtextū ē. Funiculos in fimbꝛijs facies p q̄tuoꝛ
angulos palij tui q̄ operieris. Si duxerit vir vxo
reꝫ:⁊ poſtea odio hūerit eam:q̄ſieritq; occaſiōes q
bus dimittat eam obijciēs ei nomē peſſimū ⁊ di-
xerit:vxoꝛē hāc accepi ⁊ igreſſus ad eā nō inueni
virginē:tollent eā pr̄ ⁊ mater ei⁹:⁊ ferēt ſecū ſigna
virginitat̄ ei⁹ ad ſenioꝛes vrbis q̄ i poꝛta ſūt: ⁊ di
cet pr̄. Filiā meā ōdi hunc vxoꝛē: quā q; odiſt ipo
nit ei nomē peſſimū vt dicat:nō inueni filiā tuā virgi
nē:⁊ ecce h̄ ſūt ſigna virginitat̄ filie mee. Expan-
dent veſtimētū coꝛā ſenioꝛib⁹ ciuitat̄ appēdētq;
ſenes vrbis illi⁹ virū ⁊ ꝛ̄berabūt illū:cōdēnantes
iſuper centū ſiclis argēti quos dabit pr̄i puelle:qñ
diffamauit nomē peſſimū ſup ꝛ̄ginē iſrl̄: habebit
q; eā vxoꝛē ⁊ nō poterit dimittere oīb⁹ dieb⁹ vite
ſue. Qꝛ ſi verū ē q̄ obijcit:⁊ nō ē in puella inuēta
ꝛ̄ginitas:eijciēt eā ex̄ foꝛes dom⁹ patris ſui:⁊ lapi-
dib⁹ obꝛuent viri ciuitat̄ illi⁹:⁊ moꝛiet:qñ fecē ne
phas in iſrl̄ vt foꝛnicaret in domo pr̄is ſui: ⁊ aufe-
res malū de medio tui. Si dꝛmierit vir cū vxo
re alteri⁹:vt̄q; moꝛiet̄.i.adult̄ ⁊ adultā: ⁊ auferes
malū de iſrl̄. Si puellā ꝛ̄ginē deſpōderit vir ⁊ in-
uenerit eā aliḡ i ciuitate ⁊ ꝛcubuerit cū ea:educeſ
vtrūq; ad poꝛtā ciuitat̄ illi⁹:⁊ lapidib⁹ obꝛuentur
puella:qꝛ nō clamauit cū eſſet i ciuitate:vir qꝛ hūi-
liauit vxoꝛē ꝓximi ſui:⁊ auferes malū de medio
tui. Sin aūt i agro repperit vir puellā q̄ ꝛ̄ſpōſata
ē:⁊ apphēdēs ꝛcubuerit cū ea:ipſe moꝛietꝫ ſol⁹ pu
ella nihil patietꝫ:nec ē rea moꝛtis:qñ ſicut latro cō
ſurgit contra frēm ſuū:⁊ occidit aiam ei⁹: ita ⁊ pu-
ella ꝓpeſſa eſt. Sola erat i agro:clamauit:⁊ nullus
affuit qui liberaret eā. Si inuenerit vir puellam
virginē que nō habet ſponſū ⁊ apphendēs cōn
cubuerit cū illa:⁊ res ad iudiciū venerit: dabit q̄
dꝛmiuit cū ea patri puelle: q̄nquaginta ſiclos ar
genti:⁊ habebit eā vxoꝛē:qꝛ humiliauit illā. Nō
poterit dimittere eam cunctis dieb⁹ vite ſue. Non
accipiet homo vxoꝛē patris ſui:nec reuelabit ope
rimentum eius XXIII

Non intrabit eunuchus attrit⁹ vel ābutatis
teſticulis ⁊ abſciſo veretro eccleſiaꝫ dñi.
Nō īgredietꝫ māſer hoc ē de ſcoꝛto nat⁹
in eccleſiā dñi vſq; ad decimā generationē. Am-
monites ⁊ moabites etiā poſt decimā generationē
nō intrabūt eccleſiā dñi in eternū:qꝛ noluerunt vo
bis occurrere cū pane ⁊ aq̄ in via q̄n egreſſi eſtis
de egypto:⁊ qꝛ ꝛduxerūt ꝰ te balaā filiū beoꝛ de
meſopotamia ſyrie vt maledicēt tibi:⁊ noluit dñs
deus tuus audire balaā:vertitq; maledictionem
ei⁹ in bñdictionē tuā eo q̄ diligeret te. Nō facies
cū eis pacē:nec queras eis bona cunctis dieb⁹ vite
tue in ſempiternū. Nō abhominaberis idumeū:qꝛ
frater tuꝰ ē:nec egyptiū qꝛ aduena fuiſti i terra ei⁹.
Qui nati fuerit ex eis tertia generatione intrabunt
i eccleſiā dñi. Qñ egreſſus fuerīs aduerſus hoſtes
tuos in pugnā:cuſtodies te ab oī re mala. Si fue-
rit iter vos hō q̄ nocturno pollut⁹ ſit ſōno:egredie
tur extra caſtra:⁊ nō reuertet̄ ꝓſq; ad veſperam
lauet̄ aq̄:⁊ poſt ſolis occaſū regred. et̄ i caſtra. Ha
bebis locū extra caſtra ad que egrediaris ad regſi
ta nature:geres paxillū in baltheo. Cūq; ſederis ſo
dies p circuitū ⁊ egeſta humo opies q̄ releuat⁹ es.
Dñs enī deus tuꝰ ambulat in medio caſtroꝛuꝫ vt
eruat te ⁊ tradat tibi inimicos tuos: vt ſint caſtra
tua ſācta:⁊ nihil in eis appareat ſeditat̄:ne derelin
quat te. Nō tradas ſeruū dño ſuo qui ad te cōfu-
gerit. Habitabit tecū i loco q̄ ei placuerit: ⁊ i vna
vrbiū tuaꝝ regeſcet:ne ꝛtriſtes eum. Nō erit me
retrix de filiab⁹ iſrl̄:nec ſcoꝛtatoꝛ de filijs iſrl̄. Nō
offeres mercedē pſtibuli:nec p̄ciū carnis i domo
dñi dei tui q̄cquid illud eſt q̄ vouerint:qꝛ abho-
minatio eſt vtrūq; apud dñm deū tuū. Non fene
rabis fratri tuo ad vſurā pecuniā: nec fruges nec
quālibet aliā rem:ſed alieno. Fratri aūt tuo abſq;
vſura:id quo indiget comodabis:vt bñdicat tibi
dñs deus tuꝰ in omni ope tuo in terra ad quā in-
grediaris poſſidendā. Cū votuꝫ voueris dño deo
tuo:nō tardabis reddere:quia requiret illud dñs
deus tuꝰ:⁊ ſi moꝛat⁹ fueris reputabit̄ tibi in pecca-
tuꝫ. Si nolueris polliceri:abſq; peccato eris. Nō
aut̄ ſemel egreſſū eſt de labijs tuis obſeruabis: ⁊

facies sicut promisisti dño deo tuo: & pprīa volū
tate & ore tuo locut⁹ es. Ingressus vineam proxi
mi tui comede vuas quantū tibi placuerit: foras
autē ne efferas tecum. Si ītrabis segetē amici tui
franges spicas & manu conteres: falce autem non
metes. XXIIII

Si accepit bō vxorē & habuerit eā & nō in
uenerit grām ante oculos eius ꝑpter ali
quā fedtatē scribet libellū repudij: & da
bit in manu illius: & dimittet eā de domo sua. Cū
q; egressa alterū maritū duxerit: & ille quoq; ode
rit eam: dederitq; ei libellū repudij & dimiserit de
domo sua vel certe mortu⁹ fuerit: non poterit ꝑor
marit⁹ recipere eam in vxorem: q; polluta ē & ab
hominabilis facta coꝝ dño: ne peccare facias ter
ram tuam quam dñs de⁹ tuus tradiderit tibi pos
sidendam. Cū acceperit bō nuper vxorē: nō ꝓce
det ad bellū nec ei quippiā necessitat⁹ iniunget pu
blice: sed vacabit absq; culpa domui sue: vt vno
anno letetur cum vxore sua. Nō accipies loco pi
gnoris inferiorem & superiorē molā: quia animaꝝ
suā apposuit tibi. Si deprehēsus fuerit homo sol
licitās fratrē suū de filijs isrl: & vendito eo accepe
rit ꝑcium: interficietur: & auferes malū de medio
tui. Obserua diligenter ne incurras plagaꝝ lepre:
sed facies quecūq; docuerint te sacerdotes leuti
ci generis iuxta id quod precepi eis: & imple solli
cite. Mementote q̄ fecerit dñs deus vester marie
in via cum egrederemini de egypto. Cum repetes
a proximo tuo rem aliquā quā debet tibi: non in
gredieris domū eius vt pigⁿ auferas: sed stabis fo
ris & ille tibi ꝓferet quod habuerit. Si aūt paup
est: non pernoctabit apud te pignus: sed statiꝝ red
des ei ante solis occasum: vt dormiens in vestimē
to suo benedicat tibi: & habeas iusticiaꝝ coꝝ dño
deo tuo. Non negabis mercedē indigentis & pau
peris fratris tui siue aduene q̄ tecū morat⁹ in ter
ra & ītra portas tuas: sed eadē die reddes ei ꝑciꝝ
laboris sui ante solis occasum: quia pauper est & ex
eo sustentat animam suam: ne clamet contra te ad
dñm & reputet⁹ tibi in peccatum. Non occident
patres pro filijs nec filij pro patribus: sed vnusq;
q; pro peccato suo morietur. Non peruertes iudi
cium aduene & pupilli: nec auferes pignoris loco
vidue vestimentum. Memento q̄ seruieris ī egy
pto & eruerit te dñs deus tuus inde. Idcirco p̄ci
pio tibi vt facias banc rē. Cū messueris segetē in
agro tuo: & oblitus manipulū reliqueris: nō reuer
teris vt tollas illum: sed aduenam & pupillum & vi
duaꝝ auferre patieris: vt benedicat tibi dominus
deus tuus in omni opere manuum tuarū. Si fru
ges collegeris oliuarum: quicquid remanserit in
arboribus non reuerteris vt colligas: sed relinq;
aduene pupillo ac vidue. Si vindemiaueris vineā
tuam: nō colliges remanentes racemos: sed cedēt
in vsus aduene pupilli ac vidue. Memēto q̄ & tu
seruieris in egypto: & idcirco precipio tibi vt faci
as banc rem. XXV

Si fuerit causa ītер aliq̄s & ītерpellauerit iu
dices: quē iustū esse ꝑspexerit illi iusticie
palmā dabūt: quē ipium cōdēnabunt ipie
tatis. Si aūt eū q; peccauit dignū viderint plagis
pstern̄et & coram se faciēt verberari. Pro mēsura pec
cati erit & plagaꝝ mod⁹: ita dūtaxat vt q̄dragena
riū numerū nō excedāt: ne fede lacerat⁹ ante ocu
los tuos obeat frater tu⁹. Nō ligabis os bouis te
rent⁹ in area fruges tuas. Cū hītauerint frēs simul
& vn⁹ ex eis absq; liber⁹ mortu⁹ fuerit: vxor defū
cti nō nubet alteri: sed accipiet eā frater ei⁹ & suscī
tabit semen fratr⁹ sui: & pmogenitū ex ea filiū nōie
illi⁹ appellabit: vt nō deleat nomē ei⁹ ex isrl. Sin
aūt noluerit accipe vxorē fratr⁹ sui q̄ ei lege debet
ꝓget mulier ad portam ciuitat⁹: & ītерpellabit ma
iores natu: dicetq; Nō vult frater viri mei suscita
re semen fratr⁹ sui in isrl: nec me in pmigiū sumere.
Statiq; accersiri eū faciēt: & īterrogabunt. Si rī
derit nolo eā vxorē accipe: accedet mulier ad eum
coram seniorib⁹ & tollet calciamentū de pede eius
spuetq; in faciē ei⁹: & dicet. Sic fiat hōi q̄ nō edifi
cat domū fratr⁹ sui. Et vocabit nomē illius in isrl
dom⁹ discalciati. Si hūerit ītер se iurgiū viri duo
& vn⁹ ꝓtra alterū rixari cepit: volensq; vxor alteri
us eruere virū suū de manu fortior⁹: miseritq; ma
nū & apprehēderit verēda ei⁹: abscides manū illi⁹
nec flectet⁹ sup eam vlla misericordia. Nō habe
bis in sacculo diuersa pōdera maⁱ & minus: nec
erit in domo tua modⁱ maior & minor. Pondus
habebis iustū & verū: & modⁱ equalis & ver⁹ erit
tibi: vt multo viuas tēpore sup terrā quā dñs de⁹
tuus dederit tibi. Abhominat enī dñs eū qui fac
hec & aduersat oēm iusticiā. Memento que fece
rit tibi amalech in via q̄n egrediebar⁹ ex egypto:
quō occurrerit tibi & extremos agminis tui q; lassi
residebant ceciderit: q̄n tu eras fame & labore cō
fectus: & non timuerit deum. Cū ergo dñs de⁹ tu⁹
dederit tibi requiem: & subiecerit cunctas per cir
cuitū natiōes in terra quā tibi pollicit⁹ ē: delebis
nomē ei⁹ sub celo. Caue ne obliuiscar⁹. XXVI

Cumq; intraueris terram quam domi
nus deus tuus tibi daturus est possiden
dam: & obtinueris eam: atq; habitaue
ris in illa: tolles de cunctis frugibus tuis primitī
as & pones in cartallo: pergesq; ad locum quez do
minus deus tuus elegerit vt ibi inuocetur no
men eius: accedesque ad sacerdotem qui fuerit
in diebus illis: & dices ad eum. Profiteor ho
die coraꝝ domino deo tuo q; ingressus sum in ter
ram pro qua iurauit patribus nostris vt daret eā
nobis. Suscipiensq; sacerdos cartallum de ma
nu tua ponet ante altare domini dei tui: & loque
ris in conspectu domini dei tui. Syrus persequa
batur patrem meum: qui descendit in egyptū: & ibi
peregrinatus est in paucissimo numero: creuitq; in
gentem magnam ac robustam & infinite multitu
dinis. Afflixeruntq; nos egyptij & persecuti sunt
imponentes onera grauissima: & clamauimus ad

dñm deū patrū nr̄oꝝ q exaudiuit nos ⁊ respexit
humilitatē nr̄am ⁊ laborē atq; angustiā: ⁊ eduxit
nos de egypto in manu forti ⁊ brachio extēto: ⁊ in
genti pauore: in signis atq; portentis ⁊ introduxit ad
locū istū: ⁊ tradidit nobis terrā lacte ⁊ melle ma-
nantē. Et idcirco nūc offero p̄mitias frugū terre
quā dñs dē dedit mihi. Et dimittes eas in ꝯspe-
ctu dñi dei tui: ⁊ adorato dño deo tuo: epulaberis
in oībus bonis q̄ dñs deus tuus dederit tibi ⁊ do
mui tue: tu ⁊ leuites ⁊ aduena q tecū ē. Cū cōple-
ueris decimā cunctaꝝ frugū tuaꝝ anno decimaꝝ
tertio: dabis leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ⁊ vidue vt
comedāt intra portas tuas: ⁊ saturentur: loq̄risq; i cō
spectu dñi dei tui. Abstuli qđ sāctificatū ē de domo
mea: ⁊ dedi illud leuite ⁊ aduene ⁊ pupillo ac vi-
due sicut iussisti mihi. Non p̄terii mādata tua:
nec tū oblitus sperij tui. Non comedi ex eis in luctu
meo: nec separaui ea in q̄libet immunditia: nec expē
di ex his qcq; in re funebri. Obediui voci dñi dei
mei: ⁊ feci oīa sicut p̄cepisti mihi. Respice de san-
ctuario tuo: ⁊ de excelso celoꝝ habitaculo: ⁊ bene
dic pplo tuo isrl: ⁊ terre quā dedisti nobis sicut iura
sti patrib⁹ nr̄is: terre lacte ⁊ melle mananti. Hodie
dñs deus tu⁹ p̄cepit tibi vt facias mādata hec atq;
iudicia: vt custodias ⁊ impleas ex toto corde tuo ⁊
ex tota aīa tua. Dñm elegisti hodie vt sit tibi deus
⁊ ābules in vijs eius vt custodias cerimonias illius
⁊ mādata atq; iudicia: ⁊ obedias ei⁹ imperio. Et
dñs elegit te hodie vt sis ei pplus peculiaris sicut lo
cutus ē tibi: ⁊ custodias oīa p̄cepta illius: ⁊ faciet te
excelsiorē cunctis gentib⁹ q̄s creauit in laudē ⁊ no
men ⁊ gloriā suā vt sis pplus sanct⁹ dñi dei tui sicut
locutus est.

XXVII

Precepit aūt moyses ⁊ seniorēs: pplo isrl
dicentes. Custodite oē mandatū qđ p̄ci-
pio vobis hodie. Cūq; trāsieris iordanē
in terrā quā dñs deus tuus dabit tibi; eriges inge
tes lapides ⁊ calce lenigabis eos vt possis i eis scri
bere oīa verba legis hui⁹ iordane trāsmisso: vt in
troeas terrā quā dñs deus tu⁹ dabit tibi: terrā lac
te ⁊ melle manantē: sicut iurauit patrib⁹ tuis. Cū
ergo trāsieris iordanē erigite lapides q̄s ego ho-
die p̄cipio vobis in monte hebal: ⁊ lenigabis eos
calce: ⁊ edificabis ibi altare dño deo tuo de lapidi
bus q̄s ferrū nō tetigit: ⁊ de saxis īformibus ⁊ īpoli
tis: ⁊ offeres sup eo holocausta dño deo tuo: ⁊ imo
labis hostias pacificas comedesq; ibi ⁊ epulaberis
coram dño deo tuo: ⁊ scribes sup lapides oīa verba
legis hui⁹ plane ⁊ lucide. Dixerūtq; moyses ⁊ sacer
dotes leuitici generis ad oēm isrl dicentes. Attende ⁊ au
di isrl. Hodie fact⁹ es pplus dñi dei tui. Audies vo
cē ei⁹: ⁊ facies mādata atq; iusticias q̄s ego p̄cipio
tibi. Precepitq; moyses pplo i die illo dicēs. Hi
stabūt ad bñdicendū dño sup montē gariçim ior
dane trāsmisso symeon: leui: iudas: isachar: ioseph
⁊ beniamin. Et e regione isti stabūt ad maledicē
dū in mōte hebal: ruben: gad: ⁊ aser: çabulon: dan:
⁊ neptali. Et pnunciabūt leuite: dicetq; ad oēs vi
ros isrl excelsa voce. Maledict⁹ hō q facit sculpti
le ⁊ conflatile abbominationē dñi: opus manuū ar-
tificū: ponitq; illud i abscōdito. Et rīdebit ois po
pulus ⁊ dicet amē. Maledict⁹ q nō honorat patrē
suū ⁊ mr̄em suā. Et dicet ois pplus amē. Maledict⁹
q trāsfert tmīos p̄rimi sui. Et dicet ois pplus amē.
Maledict⁹ q errare facit cecū in itinē. Et dicet ois
pplus amē. Maledict⁹ q p̄uertit iudiciū aduene pu
pilli ⁊ vidue. Et dicet ois pplus amē. Maledict⁹
q dormit cū vxore patris sui: ⁊ reuelat opimētum
lectuli ei⁹. Et dicet ois pplus amen. Maledictus q
dormit cō oī iumento. Et dicet ois pplus amen.
Maledict⁹ q dormit cū sorore sua filia patris sui
vel matris sue. Et dicet ois pplus amē. Maledict⁹ q
dormit cū socru sua. Et dicet ois pplus amē. Ma-
ledict⁹ q clam p̄cusserit p̄ximū suū. Et dicet ois
pplus amen. Maledict⁹ q dormit cū vxore p̄rimi
sui. Et dicet ois pplus amen. Maledictus q accipit
munera vt p̄cutiat aīam sanguinis innocentis. Et di
cet ois pplus amen. Maledict⁹ q nō permanet i ser
monib⁹ legis huius: nec eos opere p̄ficit. Et dicet
omnis populus amen.

XXVIII

Si aūt audieris vocē dñi dei tui vt facias
atq; custodias oīa mādata ei⁹ q̄ ego p̄ci-
pio tibi hodie: faciet te dñs deus tu⁹ excel
siorem cunctis gentibus que versant in terra. Ve
nientq; sup te vniuerse benedictiones iste ⁊ appre-
hendent te. si tamen p̄cepta eius audieris. Bñ-
dictus tu in ciuitate: ⁊ bñdictus in agro. Bñdict⁹
fructus ventris tui: ⁊ fruct⁹ terre tue: fructusq; iu-
mentorum tuorum: greges armentoꝝ tuoꝝ: ⁊ cau
le ouium tuarum. Benedicta horrea tua: ⁊ bene-
dicte reliquie tue. Bñdictus eris ingrediēs ⁊ egre
diens. Dabit dñs inimicos tuos q consurgent ad-
uersum te corruentes in conspectu tuo. Per vnaꝝ
viam venient ptra te: ⁊ per septē fugient a facie tua.
Emittet dñs bñdictionē super cellaria tua: ⁊ sup
oīa opera manuū tuaꝝ: bñdicetq; tibi i terra qua
acceperis. Suscitabit te dñs sibi in pplm sanctum
sicut iurauit tibi: si custodieris mandata domini
dei tui: ⁊ ambulaueris in vijs eius. Videbuntq;
omnes terraꝝ populi q nomen domini inuocatū
sit sup te ⁊ timebūt te. Abundare te faciet dñs oī
bus bonis fructu vteri tui ⁊ fructu iumentorum
tuorum: fructu terre tue quā iurauit dñs patribus
tuis vt daret tibi. Aperiet dñs thesaurū suū opti-
mum celum: vt tribuat pluuiā terre tue in tp̄e suo
bñdicetq; cunctis operib⁹ manuum tuarum. Et
fenerabis gentibus multis: ⁊ ipse a nullo fenus ac
cipies. Constituet te dñs deus tuus in caput ⁊ non
in caudam: ⁊ eris semper supra ⁊ nō subter: si tamē
audieris mandata dñi dei tui que ego p̄cipio tibi
hodie: ⁊ custodieris ⁊ feceris: ac non declinaueris
ab eis nec ad dexterā nec ad sinistrā: nec secutus
fueris deos alienos neque colueris eos. Nec fran-
dire nolueris vocem domini dei tui vt custodi-
as ⁊ facias omnia mādata eius ⁊ cerimonias quas
ego p̄cipio tibi hodie: venient sup te omnes

maledictões iste ⁊ apphendēt te. Maledict⁹ eris i
ciuitate maledictus in agro. Maledictum bozreū
tuū: ⁊ maledicte relige tue. Maledict⁹ fructus vē
tris tui: ⁊ fruct⁹ tre tue: armēta boū tuoꝝ: ⁊ greges
ouiū tuaꝝ. Maledict⁹ eris ingrediēs: ⁊ maledict⁹
egrediens: mittet dñs sup te famē ⁊ esuriē ⁊ increpationem in omnia opa tua que tu facies dōec cōterat te ⁊ pdat velociter propter adinuētiones tuas pessimas i qb⁹ reliquisti me. Adiūgat tibi dñs pestilentiā: donec cōsumat te de terra ad quā igredieris possidendam. Percutiat te dñs egestate: febzi ⁊ frigoze: ardoze ⁊ estu ⁊ aere cozzupto ac rubigine: ⁊ psequat dōec pereas. Sit celū quod supza te ē eneum: ⁊ terra quā calcas ferrea. Det domin⁹ imbzem terre tue puluerē: ⁊ de celo descēdat sup te cinis donec conteraris. Tradat te dñs cozzuendum añ hostes tuos: ⁊ p vnā viā egrediaris ō eos: ⁊ p septē fugias: ⁊ dispgaris p oia regna terre. Sit qꝫ cadauer tuū in escā cūctō volatilib⁹ celi ⁊ bestijs tre ⁊ non sit q abigat. Percutiat te dñs vlcere egypti: ⁊ ptē cozporis p quā stercora digerunt: scabie qꝫ ⁊ pzurigine: ita vt curari nequeas. Percutiat te dñs amētia ⁊ cecitate ac furoze mētis: ⁊ palpes i meridie sicut palpare solet cec⁹ in tenebzis: ⁊ nō dirigas vias tuas. Niqꝫ tpe calūniā sustineas: ⁊ opprimaris violentia nec habeas q liberet te. Uxorem accipias: ⁊ alius dozmiat cū ea. Domū edifices ⁊ non habites i ea. Plantes vineā: ⁊ nō vindemies eā. Bos tu⁹ imolet cozā te: ⁊ nō comedas ex eo. Asinus tuus rapiat i cōspectu tuo ⁊ nō reddat tibi. Oues tue dentur inimicis tuis: ⁊ nō sit q te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradātur alteri pplo videntibus oculis tuis: ⁊ deficientibus ad ꝯspectū eoꝝ tota die: ⁊ nō sit fortitudo i manu tua. Fructus tre tue ⁊ oēs labores tuos comedat ppls quē ignoras: ⁊ sis sp calūniā sustinēs: ⁊ opprssus cūctis diebus: ⁊ stupens ad frozē eoꝝ q videbūt oculi tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo i gēibus ⁊ i suris: sanariqꝫ nō possis a planta pedis vsqꝫ ad vticē tuū. Ducetqꝫ te dñs ⁊ regē tuū quē cōstitues sup te in gētē quā ignoras tu ⁊ pres tui: ⁊ seruies ibi dijs alienis ⁊ ligno ⁊ lapidi ⁊ eris pditus in puerbiū ac fabulaz oibus pplis ad qs te itroduxerit dñs. Sementē multam iacies in terrā ⁊ modicū ꝯgregabis: qz locuste devozabūt oia. Uineā plātabis ⁊ fodies: ⁊ vinū non bibes: nec colliges ex ea quippiā: qm vastabit vermis. Oliuas habebis i oibus terminis tuis ⁊ nō vngeris oleo: qz defluent: ⁊ deperibūt. Filios generabis ⁊ filias: ⁊ nō frueris eis: qm ducent in captiuitatē. Oēs arbozes tuas ⁊ fruges terre tue rubigo ꝯsumet. Aduena q tecū versat in terra: ascendet sup te eritqꝫ sublimioz: tu aūt descēdes: ⁊ eris ierioz. Ipe fenerabit tibi: ⁊ tu nō fenerabis ei. Ipe erit in caput: ⁊ tu eris in caudā. Et venient sup te oēs maledictiones iste: ⁊ persequentes apprehendent te donec itereas: qz nō audisti vocē dñi dei tui: nec seruasti mandata eius ⁊ cerimonias quas pcepit tibi. Et crūt in te signa atqꝫ pdigia ⁊ in semine tuo vsqꝫ in sempiternū: eo qō nō seruieris dño deo tuo in gaudio cordisqꝫ leticia ppter rerum oīum abundantiā. Seruies inimico tuo quē emittet tibi dñs i fame ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ omni penuria: ⁊ ponet iugū ferreū sup ceruices tuā: donec te cōterat. Adducet dñs sup te gentē de longiquo ⁊ de extremis terre finib⁹ in similitudinē aquile volantis cū ipetu: cuius linguā itelligere non possis gentē pcacissimā q non deferat seni: nec miereat paruuli: ⁊ deuozet fructū iumētoꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec itereas ⁊ nō relinquat tibi triticū vinū ⁊ oleū armenta boū ⁊ greges ouiū: donec te disperdat ⁊ cōterat in cunctis vrbib⁹ tuis: ⁊ destruant muri tui firmi atqꝫ sublimes: i qbus habebas fiduciā i oi terra tua. Obsideberis itra portas tuas in oi terra tua quā dabit tibi dñs deus tuus: ⁊ comedes fructū vteri tui ⁊ carnes filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ tuaꝝ quas dederit tibi dñs deus tuus i angustia ⁊ vastitate qua oppzimet te hostis tu⁹. Dō delicatus in te ⁊ luxuriosus valde inuidebit fratri suo ⁊ vxori que cubat i sinu suo ne det eis de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ qs comedet: eo q nihil aliud hēat i obsidione ⁊ penuria qua vastauerit te inimici tui itra oēs portas tuas. Tenera mulier ⁊ delicata q super terrā igredi nō valebat: nec pedis vestigiū figere ppter mollitiē ⁊ teneritudinē nimiā: inuidebit viro suo q cubat in sinu eius sup filij ⁊ filie carnibus ⁊ illuuie secundinaꝝ q egrediunt de medio feminū ei⁹: ⁊ sup liberis q cadē hora nati sūt. Comedēt eni eos clam ppter rerū oīum penuriā: in obsidione ⁊ vastitate q oppzunet te inimic⁹ tuus itra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ feceris oia verba legis huius q scripta sūt in hoc volumine: ⁊ timueris nomen eius glozioſū ⁊ terribile: hoc est dñm deū tuum: augebit dñs plagas tuas ⁊ plagas seminis tui: plagas magnas ⁊ perseuerantes: infirmitates pessimas ⁊ perpetuas: ⁊ conuertet in te omnes afflictiones egypti quas timuisti ⁊ adherebunt tibi. Insuper ⁊ vniuersos languoꝛes ⁊ plagas q nō sunt scripte in volumine legis huius: inducet dominus super te: donec te conterat. Et remanebitis pauci numero qui pzius eratis sicut astra celi pze multitudine: quoniā non audistis vocem domini dei vri. Et sicut ante letatus est dominus super vos bene vobis faciens vosqꝫ multiplicās: sic letabitur disperdens vos atqꝫ subuertēs: vt auferamini de terra ad quam ingredieris possidendam. Disperget te dominus in omnes populos a sūmitate terre vsqꝫ ad termios eius: ⁊ seruies ibi dijs alienis quos ⁊ tu ignoras ⁊ patres tui: lignis ⁊ lapidibus. In gentibus quoqꝫ illis nos quiesces: neqꝫ erit requies vestigio pedis tui. Dabit enim tibi dominus ibi cozpauidum ⁊ deficientes oculos ⁊ animā consūptam meroze: ⁊ erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte ⁊ die ⁊ nō credes vite tue. Mane dices: quis mihi det vesperum? ⁊ vespere: quis mihi det mane? propter cozdis tui formidinem qua terreberis: ⁊ ppter ea q tuis videbis oculis,

reducet te dñs classibus in egyptū per vias de qua dixit tibi vt eā amplius nō videres. Ibi vēderis inimicis tuis i fuos: z ācillas: z nō erit q emat:

Hec sunt verba federis qō pcepit XXIX dñs moysi vt feriret cū filijs isrl in terra moab: preter illud fedus qō cū eis pepigit i oreb. Vocauitq moyses oēm isrl: z dixit ad eos. Vos vidistis vniuersa que fecit dñs coram vobis in terra egypti pharaōi z oibus seruis ei⁹: vniuersecq terre illi⁹: temptationes magnas q̄s viderūt oculi tui: signa illa: portentaq; gentia: z non dedit vobis dñs cor intelligens z oculos videntes: z aures q̄ possint audire vsq in p̄sentem diē. Adduxit vos q̄draginta ānis p deserti: nō sunt attrita vestimenta vra: nec calciamentū pedū vror vetustate cōsumpta sūt: panē nō comedistis: vinū z sicerā nō bibistis: vt sciretis qz ipse ē dñs de⁹ vester. Et venistis ad hūc locū: egressusq ē seon rex esebon z og rex basan occurentes nobis ad pgnā: z pcussim⁹ eos z tulim⁹ terrā eor: ac tradidim⁹ possidendā ruben z gad z dimidie tribui manasse. Custodite ergo verba pacti hui⁹ z īplete ea vt itelligatis vniuersa q̄ facitis. Vos stat⁹ hodie cūcti coram dño deo vro: pncipes vri z trib⁹ ac maiores natu atq doctores oīs pplus isrl: liberi z vxores vestre: z aduene q tecū morant in castris excepta lignor cesorib⁹ z his q cōportāt aquas: vt trāseas i federe dñi dei tui: z in iureiurādo qō hodie dñs de⁹ tuus pcutit tecū vt suscitet te sibi in pplm: z ipse sit dñs de⁹ tu⁹ sicut locut⁹ est tibi: z sicut iurauit patrib⁹ tuis abrahā isaac z iacob. Nec vobis solis ego hoc fedus ferio z hec iuramēta firmo: sed cunctis p̄senti bus z absentib⁹. Vos.n. nostis quō habitauerim⁹ i terra egypti: z quō trāsierim⁹ p mediū nationuz quas transeuntes vidistis abhominatiōes z sordes. Idola eor ligni z lapidē: argentū z aurū q̄ colebant. Ne forte sit iter vos vir aut mulier familia aut trib⁹ cui⁹ cor auersū ē hodie a dño deo vro vt vadat z seruiat diis illar gentiū: z sit iter vos radix germinās fel z amaritudinem. Cūq audierit verba iuramēti hui⁹: bñdicat sibi i corde suo dicēs: pax erit mihi: z ambulabo i prauitate cordis mei: z assumat ebria sitientē z dñs nō ignoscat ei: sz tūc q̄s maxime furor ei⁹ fumet: z zelus ō boiem illū: z sedeat sup eū oīa maledicta q̄ scripta sūt in hō volumīe: z deleat dñs nomē ei⁹ sub celo z cōsumat eū i pditione ex oibus tribub⁹ isrl: iux maledictiones q̄ in libro legis hui⁹ ac federis ptinent. Dicet q̄q sequēs generatio: z filij q nascent deincepts z pegrini q de longe venerit videntes plagas terre illi⁹: z infirmitates qbus eā afflixerit dñs sulphure z sole ardore coburens ita vt vltra nō seratur: nec virens quippiā germinet in exemplū subuersiōis sodome z gomorre: adame z seboim q̄s subuertit dñs in ira z in furore suo: z dicēt oēs gentes. Quare sic fecit dñs terre huic? Que ē hec ira furoris eius īmensa? Et rndebunt. Quia dereliquerūt pactum dñi qō pepigit cū patribus eor qñ eduxit eos de terra egypti: z seruierūt diis alienis: z adorauerūt eos quos nesciebāt z quib⁹ nō fuerāt attributi: id circo irat⁹ ē furor dñi ō terrā istā vt īduceret sup eā oīa maledicta q̄ in hō volumine scripta sūt: z eiecit eos de terra sua i ira z i furore z idignatiōe maxima: piecitq in terrā alienā sicut hodie ꝓbatur. Abscōdita a dño deo nro q̄ manifesta sūt nobis z filijs nostris vsq in sempiternum vt faciam⁹ vniuersa legis huius. XXX

Cum ergo venerit sup te oēs sermōes isti bñdictio siue maledictio quā ꝓposui i cōspectu tuo: z ducta⁹ penitudine cordis tui i vniuersis gentib⁹ in q̄s disperserit te dñs deus tuus z reuersus fueris ad eū: z obedieris eius iperijs sicut ego hodie pcipio tibi cum filijs tuis in toto corde tuo z i tota aīa tua: reducet te dñs de⁹ tu⁹ de captiuitate tua ac miserebit tui: z rursū congregabit te de cunctis pplis in quos te añ dispersit. Si ad cardines celi fueris dissipatus: inde te retrahet dñs deus tu⁹: z assumet atq introducet in terrā quā possederūt patres tui: z obtinebis eam: z bñdicēs tibi maiores numeri te esse faciet q̄s fuerūt patres tui. Circuncidet dñs deus tuus cor tuū z cor seminis tui: vt diligas dñm deū tuū ex toto corde tuo z in tota aīa tua vt possis viuere. Oēs aūt maledictiones has cōuertet sup inimicos tuos: z eos qui oderūt te: psequent. Tu aūt reuerteris z audies vocem dñi dei tui: faciesq vniuersa mādata q̄ ego pcipio tibi hodie: z abūdare te faciet dñs deus tuus in cūctis operib⁹ manuū tuar: in sobole uteri tui z i fructu iumentor tuor: in vbertate terre tue: z in rerum oīum largitate. Reuertet.n. dñs vt gaudeat super te in oīb⁹ bonis sicut gauisus est in patrib⁹ tuis: si tamen audieris vocē dñi dei tui z custodieris pcepta eius z cerimōias q̄ in hac lege ꝓscripta sūt: z reuertaris ad dñm deū tuū i toto corde tuo z i tota aīa tua. Mandatū hoc qō ego pcipio tibi hodie nō supra te ē neq; procul positū nec in celo situs vt possis dicere: qs nr̄m valet ad celū ascēdere vt deferat illud ad nos vt audiam⁹ atq ope cōpleamus: neq; trans mare positus vt causeris z dicas: quis e nobis poterit mare transfretare z illud ad nos vsq deferre: vt possimus audire z facere qō preceptum est: sed iuxta te est sermo valde in ore tuo z in corde tuo vt facias illum. Cōsidera q̄ hodie ꝓposuerim in conspectu tuo vitam z bonum z econtrario mortē z malū vt diligas dñm deū tuum z ambules in vijs ei⁹: z custodias mādata illi⁹ z cerimonias atq iudicia: z viuas: atq multiplicet te benedicatq tibi in terra ad quā ingredieris possidendā. Si aūt auersū fuerit cor tuū z audire nolueris: atq errore deceptus adorauer⁹ deos alienos z seruieris eis: predico tibi hodie q̄ peas z parue tēpore moreris in terra ad quam iordane transmisso ingredieris possidendā. Testes inuoco hodie celū z terram q̄ ꝓposuerim vobis vitaz z bonum: bñdictionē z maledictionē. Elige ergo vitā vt z tu viuas z semen tuū: z diligas dominus

deum tuum atq; obedias voci ei⁹: z illi adhereas. Ipse ē.n. vita tua z longitudo dierū tuoꝝ: vt habites ī ẽra ꝓ q̄ iurauit dñs ꝓib⁹ tuis abrahā ysaac z iacob vt daret eā illis. XXXI

Abijt itaq; moyses z locut⁹ ē oīa ẏba hec ad vniuersū isrl: z dixit ad eos. Lētū vigiti ānoꝝ sū hodie: nō possū vltra egredi z īgredi: pserti cū z dñs dixerit mihi: nō trāsib iordanē istū. dñs ḡ de⁹ tu⁹ transibit āte te. Ipse delebit oēs gētes has ī ꝓspectu tuo: z possidebis eas. Et iosue iste trāsibit añ te sic locut⁹ ē dñs. Facietq; dñs eis sicut fecit seon z og regib⁹ ammorreozū z ẽre eozū: delebitq; eos. Cū ergo z hos tradiderit vobis: similiter faciet⁹ eis sicut p̄cepi vobis. Viriliter agite z ꝛfortami. Nolite timere nec paueat⁹ ad cōspectū eoꝝ: q; dñs de⁹ tu⁹ ipe ē ductor tuus z nō dimittet nec derelinq̄t te. Vocauitq; moyses iosue: z dixit ei cozam oī isrl. Cōfortare: z esto robust⁹. Tu enī introduces pplz istū in ẽrā quā datur⁹ se patrib⁹ eoꝝ iurauit dñs: z tu eā diuides sorte. Et dñs q ductor ē vr̄: ipse erit tecū: nō dimittet nec derelinquet te. Noli timere nec paueas. Scripsit itaq; moyses legē hanc z tradidit eā sacerdotib⁹ filijs leui q portabāt archā federis dñi: z cunct⁹ seniorib⁹ isrl. Precepitq; eis dicēs. Post septē annos āno remissiōis ī solēnitate tabernaculorū cū uenierit⁹ cūct⁹ ex isrl vt appareāt ī conspectu dñi dei tui ī loco quē elegerit dñs: leges ẏba legis hui⁹ cozā oī isrl: audientib⁹ eis: z ī vnū oēs pplo congregato tam viri⁹ q̄s mulierib⁹: parulis z aduenis q sūt intra portas tuas: vt audiētes discant: z timeāt dñz deū vr̄z: z custodiāt ipleātq; oēs ꝛmones legis hui⁹. Filij q̄q; eoꝝ q nūc ignorāt vt audire possint z timeāt dñm deū suū cūct⁹ dieb⁹ qb⁹ versantur ī terra: ad quā vos iordane transmisso pgit⁹ obtinēdā. Et ait dominꝰ ad moysen. Ecce ppe sūt dies mort⁹ tue. Voca iosue: z state in tabernaculo testimonij vt p cipiā ei. Abierūt ḡ moyses z iosue z steterūt ī tabernaculo testimōij: appuitq; dñs ibi in colūna nubis q̄ stetit ī ꝛitu tabnacli: dixitq; dominꝰ ad moysen. Ecce tu dormies cū pribus tuis: z pplꝰ iste cōsurgens fornicabit post deos alienos in ẽra ad quā ingrediet vt habitet in ea ibi derelinquet me: z irritū faciet fedus q̄ pepigi cum eo. Et irascet furor me⁹ ꝺ eū in die illo: z derelinquā eū z abscondaz faciē meā ab eo: z erit in deuoratiōnē. Inuenient eū oīa mala z afflictiones: ita vt dicāt in illo die. Vere q; nō est de⁹ mecū: inuenerūt me hec mala. Ego aūt abscondā z celabo faciē meā in die illo ꝓpter oīa mala q̄ fecit: q; secut⁹ est deos alienos. Nunc itaq; scribite vobis canticū istud z docete filios israhel vt memoriter teneāt z ore ꝺcantēt: et sit mihi carmē istud ꝓ testimonio iter filios isrl. Introducā.n.eū in terrā ꝓ qua iurani patrib⁹ eius lacte z melle manantē. Cūq; comederint z saturati crassi q; fuerint: puertent ad deos alienos z seruiēt eis: detrahentq; mihi z irritū facient pactum meum. Postq; inuenerint eū mala multa z afflictiones: rñ debit ei canticū istud pro testimonio q̄ nulla delebit oblīuio ex ore seminis tui. Scio enim cogitationes eius que facturus sit hodie anteq; introducam eū in terrā quā pollicit⁹ sum. Scripsit quoq; moyses cāticū: z docuit filios isrl. Precepitq; dñs iosue filio nun: z ait. Confortare: z esto robust⁹. Tu enī introduces filios isrl in terrā quā pollicit⁹ sum: z ego ero tecū. Postq; ergo scripsit moyses verba legis hui⁹ in volumine atq; ꝓpleuit: ꝓcepit leuit⁹ q portabant archā federis dñi dicēs. Tollite librū istū z ponite eū in latere arche federis dñi dei vr̄i: vt sit ibi ꝺ te in testimoniū. Ego enī scio contentionē tuā: z ceruicē tuā durissimā. Adhuc viuēte me z īgrediente vobiscū semp ꝓtentiose egistis cōtra dñm: quāto magis cū mortu⁹ fuero? Congregate ad me oēs maiores natu p tribus vras atq; doctores: z loquar audientib⁹ eis sermones istos: z īuocabo ꝺ eos celū z terrā. Noui enī q; post mortē meam inique agent⁹ z declinabit⁹ cito de via quā precepi vobis: z occurrēt vobis mala in extremo tpe qñ fecerit⁹ malū ī ꝓspectu dñi vt irritet⁹ eū p opa manuū vrāz. Locut⁹ est ergo moyses audiente vniuerso cetu israhel verba carminis huius: z ad finē vsq; compleuit. XXXII

Audite celi q̄ loquor: audiat terra verba oris mei. Concrescat vt pluuia doctrina mea: ẓfluat vt ros eloquiū meum. Quasi imber sup herbam z quasi stille sup gramina: q; nomen dñi īuocabo. Date magnificentiā deo nr̄o: dei perfecta sunt opera: z omnes vie eius iudicia. Deus fidelis z absq; vlla iniquitate: iustus z rect⁹. Peccauerunt ei: z non filij eius in sordib⁹. Generatio prauа atq; peruersa beccine reddis dñs populе stulte z īsipiens. Nunqd nō ipse ē pater tuus q possedit te: z fecit z creauit te? Memento dierū antiquorum: cogita generationes singulas. Interroga patrem tuum z annunciabit tibi: maiores tuos z dicent tibi. Quando diuidebat altissimus gētes: quando separabat filios adaz. Constituit terminos populoꝝ iuxta numerū filioꝝ isrl. Pars aūt dñi ppl⁹ eius: iacob funiculus hereditat⁹ ei⁹. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris z vaste solitudinis. Circūduxit eum z docuit: z custodiuit q̄si pupillam oculi sui. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos: z super eos volitans: expandit alas suas: z assumpsit eum atq; portauit in humer⁹ suis. Dñs solus dux eius fuit: z non erat cum eo deus alienus. Constituit eum super excelsam terram: vt comederet fructus agrorū. Vt sugeret mel de petra: oleūq; de saxo durissimo. Butyrū de armento z lac de ouibus: cum adipe agnorum z arietum filiorum basan. Et hircos cum medulla tritici: z sanguinem vue biberent meracissimum. Incrassatus est dilectus z recalcitrauit: incrassatus impinguatus dilatatus. Dereliquit deum factorem suum: z recessit a deo salutari suo. Prouocauerunt eū in dijs alienis: z in abhominationibus ad iracundiam concitauerūt. Immolauerūt

demonijs ⁊ nō deo: dijs q̄z q̄s ignorabant. Noui recētesq; venerūt: quos nō coluerūt p̄res eor. Deū q̄ te genuit dereliqsti: ⁊ oblit⁹ es dñi creatoris tui. Vidit dñs ⁊ ad iracūdiā ꝯcitat⁹ ē: q̄z ꝓuocauerunt eū filij sui ⁊ filie. Et ait: absc̄ōdā faciē meā ab eis: ⁊ cōsiderabo nouissima eor. Generatio. n. puersa ē: ⁊ infideles filij. Ipsi me ꝓuocauerūt i eo q̄ nō erat deus: ⁊ irritauerūt i vanitatib⁹ suis. Et ego ꝓuocabo eos in eo q̄ nō est ppl's: ⁊ i gente stulta irritabo illos. Ignis succēsus ē i furore meo: ⁊ ardebit vsq; ad īferni nouissima. Deuorabitq; trā cū germine suo: ⁊ montiū fūdamēta cōburet. Cōgregabo sup eos mala: ⁊ sagittas meas ꝯplebo i eis. Cōsumēt fame ⁊ deuorabunt eos aues morsu amarissimo. Dentes bestiarū īmittā in eos: cū furore trahētiū sup̄ trā atq; serpētiū. Foris vastabit eos gladi⁹ ⁊ i tus pauor: iuuenem sīl' ac virginē lactantē cū hoīe senē. Et dixi: vbi nā sūt cessare faciā ex hominib⁹ memoriā eor. Ps̄z ꝑter irā inimicorū distuli ne forte supbirēt hostes eor: ⁊ dicerēt. Manⁿ nr̄a ex celsa: ⁊ nō dñs fec̄ h̄ oīa. Gens absq; ꝯsilio ē ⁊ sine prudētia: vtinā saperēt ⁊ intelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt. Quō psequat⁹ vn⁹ mille: ⁊ duo fugarent decē milia? Nōne ideo q̄z de⁹ su⁹ vendidit eos: ⁊ dom⁹ ꝯclusit illos. Non. n. ē de⁹ nr̄ vt dij eor: ⁊ inimici nr̄i sunt iudices. De vinea sodomor vinus eor: ⁊ de suburbāis gomorre. Uua eor uua fell' ⁊ botrus amarissim⁹. Fel draconum vinū eor: ⁊ venenū aspidū insanabile. Nōne hec cōdita sunt apud me: ⁊ signata in thesaurīs meis? Mea ē vltio ⁊ ego retribuā eis in tp̄e: vt labatur pes eorū. Iuxta est dies pditiōis ⁊ adesse festināt tp̄a. Iudicabit dñs pp̄m suū: ⁊ in fuis suis miserebit. Uidebit q̄ infirmata sit man⁹: ⁊ clausi q̄z defecerūt: reliquiq; cōsūpti sūt. Et dicēt. Ubi sūt dij eor i q̄bus habebāt fiduciā? De q̄z victimis comedebāt adipes: ⁊ bibebant vinū libaminū. Surgāt ⁊ opitulētur vob: ⁊ in ncēitate vos ꝓtegāt. Uidete q̄ ego sz sol⁹: ⁊ nō sit ali⁹ de⁹ ꝑter me. Ego occidā: ⁊ ego viuere faciā: pcutiā ⁊ ego sanabo: ⁊ non ē q̄ de manu mea possit eruere. Leuabo ad celū manū meaz: ⁊ dicā. Uiuo ego i ēternū. Si acuero vt fulgur gladiū meū: ⁊ arripuerit iudiciū man⁹ mea. Reddā vltōnez hostib⁹ meis: ⁊ bis q̄ oderūt me ⁊tribuā. Inebriabo sagittas meas sanguine: ⁊ gladi⁹ me⁹ deuorabit carnes. De cruore occisor: ⁊ ō captiuitate nudati inimicor capitis. Laudate gētes pp̄m ei⁹: q̄z sāguinē fuor suor vlciscet. Et vindictā retribuet in hostes eor: ⁊ ꝓpiti⁹ erit ⁊re pp̄o sui. Uenit ḡ moyses ⁊ locut⁹ ē oīa ỹba cāntici hui⁹ i aurib⁹ pp̄li ipe ⁊ iosue fili⁹ nun. Cōpleuitq; oēs ℞mones istos loq̄ns ad vniuersū isr̄l: ⁊ dixit ad eos. Ponite cor da vr̄a i oīa ỹba mea q̄ ego testificor vob hodie: vt mandetis ea filiis vr̄is custodire ⁊ facē: ⁊ ꝑlere vniuersa q̄ scripta sūt in volumine legis hui⁹: q̄z ñ i cassuz p̄cepta sūt vobis sz vt singuli in eis viuerēt: q̄ faciētes lōgo ꝓseueretis tp̄e i ⁊ra ad quā iordāe trāsmisso ingredimini possidēdā. Locutusq; ē dñs ad moysen in eadē die dicēs. Ascēde i mōtē istū abarim: i. transitū in montē nebo q̄ ē in terra moab ꝙ hiericho: ⁊ vide terrā chanaā quā ego tradaz filijs isr̄l' obtinendā: ⁊ morere in mōte. Quē ascendēs iungeris ppl'is tuis sicut mortu⁹ est aaron frater tuus in mōte hor: ⁊ appos̄it⁹ ppl'is suis: q̄z ꝑuaricati estis ꝙ me in medio filior isr̄l' ad aquas ꝯdictionis i cades dēserti syn: ⁊ nō sanctificast⁹ me iter filios isr̄l. Ex cōtra videbis terram: ⁊ nō ingredieris in ea: quā ego dabo filijs israhel.

XXXIII

Hec est bñdictio qua bñdixit moyses hō dei filijs isr̄l' añ mortē suā. Et ait. Dñs de syna venit: ⁊ de seyr ortus ē nobis. Appa ruit de mōte pharan: ⁊ cū eo sāctor milia. In dex tera ei⁹ ignea lex: dilexit pp̄os. Oēs sācti in manu illius sunt: ⁊ q̄ appropinquāt pedib⁹ ei⁹: accipiēt de doctrina illi⁹. Legē ꝓcepit nobis moyses: hereditatē multitudinis iacob. Et erit apud rectissimū rex ꝙgregatis̄ principib⁹ pp̄li cū tribub⁹ isr̄l'. Uiuat ruben ⁊ nō moriat̄: ⁊ sit paruus i numero. Hec ē iude bñdictio. Audi dñe vocē iude: ⁊ ad pp̄m suum introduc eū. Manⁿ ei⁹ pugnabūt ꝓ eo: ⁊ adiutor illi⁹ ꝙ aduersarios etus erit. Leui quoq; ait. Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro sācto tuo quē ꝓbasti in tēptatione: ⁊ iudicasti ad aquas ꝓtradictionis. Qui dixit patri suo ⁊ matri sue nescio vos: ⁊ fratribus suis ignoro illos: ⁊ nescierunt filios suos. Hi custodierunt eloquium tuum ⁊ pactum tuum seruauerunt: iudicia tua o iacob: ⁊ legem tuam o israhel. Ponēt thymiama in furore tuo: ⁊ holocaustū super altare tuum. Benedic domine fortitudini ei⁹ ⁊ opera manuum illius suscipe. Percute dorsa inimicorum eius: ⁊ qui oderunt eum non consurgāt. Et beniamin ait. Amantissimus domini: habitabit cōfidenter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur: ⁊ inter humeros illi⁹ requiescet. Joseph quoq; ait. De benedictione domini terra eius: de pomis celi ⁊ rore atque abysso subiacente. De pomis fructuum solis ac lune: de vertice antiquorū montium: de pomis collium eternorum: ⁊ de frugibus terre: ⁊ de plenitudine eius. Benedictio illius qui apparuit i rubo veniat super caput ioseph ⁊ super verticem naçarei inter fratres suos. Nua si primogeniti tauri pulchritudo eius: cornua rhinocerotis cornua illius. In ipsis ventilabit gētes vsq; ad ēminos terre. Hec sunt mīltitudines effraim: ⁊ hec milia manasse. Et çabulon ait. Letare çabulon in exitu tuo: ⁊ isachar in tabernaculis tuis: populos vocabunt ad montē: ibi īmolabunt victimas iusticie. Qui inundationem maris quasi lac sugent: ⁊ thesauros absconditos arenar. Et gad ait. Bñdictus in latitudine gad. Quasi leo requiescit: capitq; brachiū ⁊ verticē. Et vidit principatū suum q̄ in parte sua doctor esset repositus: q̄ suit cum principibus populi ⁊ fecit iustitias dñi: ⁊ iudicia sua cū israhel. Dan quoq; ait. Dan catulus leonis: fluet largiter de basan. Et neptalim dixit. Neptalim abūdantia perfruet̄: ⁊ plenus erit benedic-

nonib⁹ dñi. Mare ⁊ meridiē possidebit. Aser q̄s ait. Benedict⁹ i filijs aser. Sit placēs frīb⁹ suis: ⁊ tin gat in oleo pedem suū. Ferrū ⁊ es calciamēta ei⁹. Sic dies iuuētut⁹ tue: ita ⁊ senect⁹ tua. Nō ē ali⁹ vt deus rectissimi. Ascensor celi auxiliator tu⁹. Magnificentia ei⁹ discurrūt nubes: habitaculū ei⁹ sursuz: ⁊ subt̄ brachia sempiterna. Ejiciet a facie tua inimicū: dicetq; cōterē. Habitabit isrl̄ p̄sidēter ⁊ solus. Oculus iacob in t̄ra frumenti ⁊ vini: celiq; caligabūt rore. Beat⁹ tu isrl̄. Quis sīlis tui: pop̄le q̄ salvaris in dño? Scutū auxilij tui: ⁊ gladi⁹ glie tue. Negabūt te ĩmici tui: ⁊ tu eor colla calcabis. XXXIIII

Ascēdit ḡ moyses de cāpestrib⁹ moab sr̄ mōtem nebo i verticē phasga cōtra hieri cho: ostenditq; ei dñs omnē terram galaad vsq; dan: ⁊ vniuersū neptali t̄rāq; effraim ⁊ manasse: ⁊ oēm t̄rā iuda vsq; ad mare nouissimū: ⁊ australē ptē ⁊ latitudinē cāpi hiericho ciuitat⁹ palmar vsq; segor. Dixitq; dñs ad eū. Hec ē terra p qua iurauī abrahā isaac ⁊ iacob dicens. Semini tuo dabo eā. Vidisti eā oculis tuis ⁊ nō transibis ad illā. Mortuusq; ē ibi moyses seruus dñi in terra moab iubēte dño: ⁊ sepeliuit eū in valle t̄re moab ꝺ phogor: ⁊ nō cognouit hō sepulchrū ei⁹ vsq; in p̄sētē diē. Moyses centū ⁊ viginti annor erat q̄n mortu⁹ ē. Nō caligauit oculus ei⁹: nec dētes illi⁹ moti sunt. Fleuerūtq; eū filij isrl̄ i cāpestrib⁹ moab triginta diebus: ⁊ cōpleti sūt dies plāct⁹ lugentiū moysen. Josue vo fili⁹ nun replet⁹ ē spū sapie: q̄z moyses posuit sup eū manū suas. Et obedierūt ei filij isrl̄ fecerūtq; sicut p̄cepit dñs moysi. Et nō surrexit p̄pheta vltra in isrl̄ sicut moyses quē nosset dñs facie ad faciē in oībus signis atq; portentis q̄ misit per eū vt faceret in terra egypti pharaoni ⁊ oībus seruis eius vniuersoq; terre illius: ⁊ cunctam manū robustā magnaq; mirabilia que fecit moyses coram vniuerso israhel.

Explicit deuteronomiū. Incipit p̄logus beati Hieronymi p̄sbyteri in librum Josue.

Quōdē finito pentateucho moysi velut grandi fenore liberati: ad iesum filiū naue manū mittimus quē hebrei iosue ben nun. i. iosue filiū nun vocāt: ⁊ ad iudicū librū quē sophthim appellant: ad ruth q̄s ⁊ hester q̄s hisdē nōib⁹ efferūt. Nonemus q̄z lectorē vt siluā hebraicor noīuz: ⁊ distinctiones p mēbra dimisas: diligēs scriptura ꝺseruet: ne ⁊ nr̄ labor ⁊ illi⁹ studiū pereat. Et vt i p̄mis q̄ sepe testat⁹ sū sciat me nō in reprehensionē veterū nouacudere sicut amici mei criminant: sz p virili portione offerre lingue mee hoīb⁹: quos tñ nr̄a delectant: vt p̄ grecor hexaplis q̄ ⁊ sumptu ⁊ labore maximo idigent: editionē nr̄am habeant. Et sicubi i antiquor voluminū lectiōe dubitarit hec illis ꝺferētes iueniant q̄ reprehendant. Maxime cū apud latinos tot sint exēplaria quot codices: ⁊ vnusq̄sq; p arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit q̄ ei visū ē: ⁊ vtiq; nō possit vez eē quod dissonat. Unde cesset arcuato vulnere ꝺ nos isurgere scorpius: ⁊ sanctū op⁹ venenata capere lingua desistat: vel suscipiēs si placet: vel p̄tēnens si displicet: memineritq; illor versuū. Os tuū abundauit malicia: ⁊ lingua tua ꝺcinabat dolos. Sedēs aduersus frēm tuum loq̄baris: ⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scandalū: hec feciſti: ⁊ tacui. Existimasti inique q̄ ero tui simīs: arguā te ⁊ statuā illa ꝺ faciē tuaz. Que enī audientis vel legentis vtilitas ē nos laborādo sudare: ⁊ alios ōtrahēdo laborare: dolere iudeos q̄ calūniandi eis ⁊ irridendi christianos sit oblata occasio: ⁊ ecclesie hoīes id despicere imo lacerare: vnde aduersarij torqueant? Quōd si vet⁹ eis tñ interp̄tatio placet q̄ ⁊ mihi nō displicet: ⁊ nihil extra recipiēdū putāt: cur ea q̄ sub astericis ⁊ obelis vel addita sūt vel ap̄utata: legūt ⁊ negligunt? Quare danielē iuxta theodotiōis traditionē ecclesie suscepērūt? Cur origenē mirāt⁹ ⁊ eusebiū pāphili: cūctas editiones silr̄ disserētes? Aut q̄ fuit stulticia: postq̄ vera dixerit ꝓferre q̄ falsa sunt? Uñ aūt i nouo testameto ꝓbare poterūt assūpta testimonia q̄ in libris veteribus nō hñt? Hec dicim⁹ ne oīo calūniantib⁹ tacere videamur. Ceterū post sācte paule dormitionē cui⁹ vita virtut⁹ exēplū ē: ⁊ hos libros q̄s eustochio virgini xp̄i negare nō potui: decreuim⁹ dū spūs hos regit artus: pphetar explanatōi incūbere: ⁊ omissū iā diu op⁹ quasi q̄dam postliminio repetere: p̄sertim cū ⁊ admirabilis sāctusq; vir pāmachius hoc idē litteris flagitet: ⁊ nos ad patrias festinantes: mortiferos syrenarum cātus surda debeamus aure transire.

Explicit p̄logus. Incipit argumentum.

Iesus fili⁹ naue: typū dñi nō solū i gestis verū etiā in noīe gerēs: trāsit iordanē: hostiū regna subuertit: diuidit t̄rā victori ppl̄o: ⁊ p singulas vrbes: viculos: mōtes: flumina: torrentes atque confinia ecclesie celestisq; hierusalem spiritualia regna describit.

Incipit liber Josue. Capitulum. I

Et factum est post mortē moysi fui dñi vt loq̄ret⁹ dñs ad iosue filiū nun ministrum moysi ⁊ diceret ei. Moyses seruus me⁹ mortuus ē. Surge ⁊ trāsi iordanē istū tu ⁊ omnis populus tecū: in t̄rā quam ego dabo filijs isrl̄. Omnem locum quē calcauerit vestigiū pedis vr̄i: vobis tradā: sicut locut⁹ sum moysi. A deserto ⁊ libano vsq; ad fluuium magnū euphratē oīs terra ethеor vsq; ad mare magnuz ꝺ solis

occasum erit terminꝰ vr. Nullꝰ poterit vobis resistere cūctis diebꝰ vite tue. Sicut fui cū moyse: ita ero tecū: nō dimittā nec derelinquā te. Cōfortare et esto robustꝰ. Tu.n. sorte diuides pplo huic trāsꝓ quā iurauī pribꝰ tuis vt traderē eā illis. Cōfortare igit et esto robustꝰ valde vt custodias et facias oēs legē quā ꝓcepit tibi moyses fuꝰ meꝰ. Ne declines ab ea ad dexterā vl ad sinistrā: vt intelligas cūcta q̄ agis. Nō recedat volumē legis hui⁹ ab ore tuo sed meditaberis in eo die ac nocte: vt custodias et facias oīa q̄ scripta sūt in eo. Tūc dirriges viam tuā: et intelliges eam. Ecce ꝓcipio tibi: cōfortare et esto robustꝰ. Noli metuē et noli timere: qm̄ tecū ē dominꝰ deꝰ tuꝰ in oībꝰ ad q̄cūq; prexeris. Precepitq; iosue ꝓncipibꝰ pplī dicens. Transite p medium castroꝝ et ꝑate pplo ac dicite. Ꝑparate vobis cibaria: quīq; post die tertiū transibitis iordanē: et intrabitis ad possidēdam trā quā dns deꝰ vr datur vobis. Rubenites q̄q; et gaditꝰ et dimidie tribui manasse ait. Memētote ꝛmōis quē ꝓcepit vob moyses famulꝰ dñi oicēs. Dns deꝰ vr dedit vob reges et oēm trā. Uxores vre et filij vri ac iumēta manebunt i terra quā tradidit vob moyses trans iordanē. Vos aūt trāsite armati oēs fortes manu et pugnate p eis donec det reges dns fribꝰ vestris sic et vob dedit: et possideāt ipsi q̄q; trā quā dns deꝰ vr datur ē eis: et sic reuertimini i trā possessionis vre: et habitabitis in ea quā vob dedit moyses famulus dñi trans iordanē cōtra solis ortum. Rndērūtq; ad iosue: atq; dixerūt. Oia q̄ ꝓcepisti nob faciem⁹: et quocūq; miseris: ibim⁹. Sicut obediuim⁹ in cunctis moysi: ita obediem⁹ et tibi: tm̄ sit dns deꝰ tecū sicut fuit cū moyse. Qui ꝺdixerit ori tuo et nō obedierit cunctis sermonibus quos preceperis ei: moriatur. Tu tantum confortare et viriliter age.

II

Misit igitur iosue filius nun de sethim duos viros explōatores i abscōdito: et dixit eis. Ite et ꝑlustrate trā vrbēq; hiericho. Qui pgētes ingressi sūt domū mulieris meretricis nōie raab: et quieruīt apud eā. Nūciatūq; ē regi hiericho: et dictū. Ecce viri ingressi sūt huc p noctem de filijs isrl: vt explorent trām. Misitq; rex hiericho ad raab meretricē dicens. Educ viros q̄ venerunt ad te: et ingressi sūt domū tuā. Explōatores quippe sūt: et oēm trā cōsiderare venerūt. Tollēsq; mulier viros: abscōdit et ait. Fateor venerunt ad me: nescieba vñ essent. Tūcq; porta claudere et in tenebris: et illi pariter exierunt: nescio q̄ abierunt. Persequimini cito: et ꝓpēdet⁹ eos. Ipsa aūt fec ascēdere viros in solariū domꝰ sue: operuitq; eos stipula lini q̄ ibi erat. Di aūt q missi fuerant secuti sūt eos ꝑ viā q̄ ducit ad vadus iordanis: illisq; egressis statī porta clausa est. Necdū obdormierant q late bant: et ecce mulier ascēdit ad eos: et ait. Noui q̄ dns tradiderit vobis trā. Etenī irruit in nos timor vr: et elanguerunt oēs habitatores trē. Audiuim⁹ q̄ siccauerit dns aquas maris rubri ad vr̄m introitū quando egressi estis ex egypto: et q̄ fecerit duob⁹ ammorreoꝝ regib⁹ q̄ erāt trās iordanum: seon et og q̄s interfeciſt. Et hec audietes ptimuim⁹ et elanguit cor nr̄m: nec remānsit in nobis spūs ad introitū vr̄m. Dns.n. deꝰ vr ipse ē deꝰ in celo sursum et in terra deorsū. Nūc ergo iurate mihi ꝑ dn̄m vt quō ego miam feci vobiscū: ita et vos faciatis cū domo patris mei: detisq; mihi verā signū vt saluetis patrē meū et matrē: frēs ac sorores meas ꝛ oīa q̄ illoꝝ sunt: et eruatis aias nras a morte. Qui rndērūt ei. Aia nra sit ꝓ vobis i mortē: si tu nō ꝓdideris nos. Cūq; tradiderit nobis dns terrā: faciem⁹ tibi misericordiam et veritatē. Dimisit ergo eos p funē de senestra. Domꝰ enī eius herebat muro. Dixitq; ad eos. Ad montana ꝺscēdite: ne forte occurrāt vobis reuertētes: ibiq; latitate trib⁹ diebꝰ donec redeant: et sic ibitis p viā vr̄am. Qui dixerūt ad eū. Innoxii erim⁹ a iuramēto hoc q̄ adiurasti nos: si ingredientibus nobis terrā signū nō fuerit funiculus iste coccineꝰ: et ligaueris eū in fenestra p quā demisisti nos: et patrē tuū ac matrē frēsq; et oēm cognationē tuā ꝺgregaueris in domū tuā. Qui egressus fuerit: sanguis ipsi⁹ erit in caput eius: et nos erim⁹ alieni. Cunctoꝝ aūt sanguis q̄ tecū i domo fuerint: redundabit in caput nr̄m: si eos aliquis tetigerit. Et si nos ꝓdere volueris et sermonē istum ꝓferre in mediū: erimus mundi ab hoc iuramēto quo adiurasti nos. Et illa rndit. Sicut locuti estis ita fiat. Dimittēsq; eos vt pgerent: appēdit funiculum coccineū in fenestra. Illi vero abūlātes peruenerunt ad montana et māserunt ibi tres dies donec reuerterent q̄ fuerant psecuti: querentes enim per oēm viam non reppererūt eos. Quib⁹ vrbes ingressis reuersi sūt et descenderunt explōatores de monte: et transito iordane venerunt ad iosue filium nun: narrauerunt q̄ ei oīa que acciderant sibi atq; dixerunt. Tradidit dns oēm terram hanc in manus nostras: et timore ꝓstrati sunt cuncti habitatores eius.

III

Surgitur iosue de nocte consurgens mouit castra egredientesq; de sethim: venerunt ad iordanem ipse et omnes filij isrl: et morati sunt ibi per tres dies. Quibus euolutis trāsierunt ꝓcones per castroꝝ mediū: et clamare ceperunt. Qñ videritis archaz federis dñi dei vestri et sacerdotes stirpis leuitice portantes eam: vos quoq; ꝺsurgite et sequimini precedentes: sitq; inter vos et archam spacium cubitoꝝ duum milium vt procul magis videre possitis: et nosse per quā viā ingrediamini: q̄ prius nō ambulastis per eā: et cauete ne approp̄quetis ad archā. Dixitq; iosue ad populum. Sanctificamini: cras.n. faciet dns inter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite archā federis: et precedite populum. Qui iussa complentes tulerunt: et ambulauerunt ante eos. Dixitq; dominus ad iosue. Hodie incipiam exaltare te coram omni israhel: vt sciant q̄ sicut cum moyse fui: ita et tecum sim. Tu aūt ꝓcipe sacerdotibus qui

portãt archã federis:z dic eis. Cũ ingressi fuerit partẽ aqne iordanis:state in ea. Dixitq; iosue ad filios isrl. Accedite huc z audite verbũ dñi dei vri. Et rursũ i hoc igt scietis q dñs dei⁹ viues i medio vri ẽ:z disperdet ꝯspectu vro chananeũ z ethey eueũ z pbereçeũ:gergeseũ qz z iebuseũ z ammorreũ. Ecce archa federis dñi dis tre añcedet vos p iordanẽ. Parate duodecĩ viros de duodecĩ tribubus isrl:singulos p singulas trib⁹. Et cũ posuerint vestigia pedũ suoꝝ sacerdotes q portãt archã federis dñi dei vniuerse tre i ags iordanis:aque q ĩferiores sũt decurrẽt atq; deficiẽt:q aũt desup venĩunt i vna mole cõsistẽt. Igit egressus ẽ ppls ꝺ tabernacl suis vt trãsirent iordanẽ:z sacerdotes q portabãt archam federis pgebant añ eũ. Ingressisq; eis iordanẽ z pedib⁹ eoꝝ in pte aq tinctis: iordanis aũt ripas aluei sui tpe messis ipleuerat: steterũt aq descendentes i loco vno:z ad instar montis itumescẽtes apparebãt pcul ab vrbe q vocat eodõ vsq; ad locũ sarthan:q aũt iferiores erant in mare solitudis qꝺ nũc vocat mortuũ defecẽderũt vsqꝺq; oĩo deficerent. Pplus aũt icedebat ꝺ iordanẽ:z sacerdotes q portabãt archã federis dñi stabant sup siccã humũ i medio iordãis accincti:oisq; pplus p arẽtẽ alueũ transibat. IIII

Quibus trãgressis:dixit dñs ad iosue. Elige duodecĩ viros singlos p singulas trib⁹ z pcipe eis vt tollãt de medio iordanis alueo vbi steterũt pedes sacerdotũ:duodecĩ durissimos lapides qs ponetis i loco castroꝝ vbi fixeritis hac nocte tentoria. Vocauitq; iosue duodecim viros qs elegerat de filijs isrl singulos de singulis tribub⁹:z ait ad eos. Ite añ archã dñi dei vri ad iordanis mediũ:z portate ide singuli singulos lapides in humeris vestris iuxt numeꝝ filioꝝ isrl vt sit signũ inter vos. Et qñ iterrogauerint vos filij vestri cras dicentes qd sibi volũt isti lapides.rñdebitis eis. Defecerũt aq iordanis añ archã federis dñi cũ trãsiret eũ:idcirco positi sũt lapides isti in monimẽtũ filioꝝ isrl vsq; in eternũ. Fecerũt ĝ filii isrl sicut pcepit eis iosue:portãtes ꝺ medio iordanis alueo duodecim lapides vt dñus ei pcepat iuxt numeꝝ filioꝝ isrl vsq; in locũ i quo castrametati sũt:ibiq; posuerũt eos. Alios qz duodecĩ lapides posuit iosue in medio iordanis alueo vbi steterũt sacerdotes q portabãt archã federis dñi:z sũt ibi vsq; in pntẽ diẽ. Sacerdotes aũt q portabant archã stabant in iordanis medio:donec oĩa cõplerẽtur q iosue vt loqreꝰ ad pplm pcepat dñs z dixerat ei moyses. Festinauitq; pplus z transiit. Cũq; transissent oẽs:trãsiuit z archa dñi:sacerdotes qz pgebãt añ pplm. Filij qz rubẽ z gad z dimidia tribus manasse armati pcedebant frẽs suos filios isrl sicut eis pcepat moyses:z qꝺraginta pugnatoꝝ milia p turmas z cuneos incedebant p plana atq; cãpestria vrbis hiericho. In die illo magnificauit dñs iosue cozã oĩ isrl:vt timerent eũ sicut timuerant moysen dum adhuc viueret. Dixitq; ad eum. Precipe sacerdotib⁹ q portant archã federis dñi vt ascẽdant de iordãe. Qui pcepit eis dicẽs. Ascẽdite de iordane. Cũq; ascendissent portantes archã federis dñi z siccam humũ calcare cepissẽt:reuerse sũt aque in alueũ suũ:z fluebant sicut añ cõsueuerant. Populꝰ aũt ascẽdit de iordane decĩo die mẽsis pmi:z castrametati sũt i galgalis ꝺ oriẽtalẽ plagã vrbis hiericho. Duodecĩ qz lapides quos de iordanis alueo sũpserant posuit iosue i galgal:z dixit ad filios isrl. Qñ iterrogauerit filij vri cras patres suos z dixerit eis:qd sibi volũt lapides isti:docebit eos atq; dicet. Per arẽtẽ alueũ trãsiuit isrl iordanẽ istũ:siccãte dño deo nro aq ei⁹ i ꝺspectu nro donec trãsirem⁹ sic fecerat pri⁹ in mari rubro quod siccauit donec trãsiremus:vt discãt oẽs terrarum populi fortissima dei manũ:vt z vos timeatis deum vestrũ omni tẽpore. V

Postq; ĝ audierũt oẽs reges amorreoꝝ q habitabãt trãs iordanẽ ad occidentalem plagã:z cuncti reges chanaan q ꝓpinqua possidebãt magni mar loca:q; siccasset dñs fluẽta iordanis cozã filijs isrl donec trãsirent:dissolutũ ẽ coꝛ eoꝝ:z nõ remãsit in eis spũs:timentiũ introitũ filioꝝ isrl. Ꝛo ipe ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos:z circũcide secũdo filios israhel. Fecit qz qꝺ iusserat dñs:z circũcidit filios isrl i colle ꝓputioꝝ. Hec aũt cã est secũde circũcisiõis. Oĩs ppls q egressus ẽ de egypto genꝰ masculini vniuersi bellatores viri mortui sũt i deserto p longissimos vie circuitus q oẽs circũcisi erãt:ppls aũt q natus ẽ i deserto p quadraginta ãnos itineꝛ latissime solitudinis icircũcisus fuit:donec ꝺsumerent̃ q nõ audierũt vocẽ dñi:z quibus ante iurauerat vt ꝺderet eis terrã lacte z melle manantẽ. Horum filii in locũ successerũt patrũ:z circũcisi sũt a iosue q sicut nati fuerãt i ꝓputio erãt:nec eos in via aliquis circũciderat. Postq; aũt oẽs circũcisi sũt:mãserũt i eodẽ castroꝝ loco donec sanarent̃. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie abstuli opprobriuꝫ egypti a vobis. Vocatũq; ẽ nomẽ loci illi⁹ galgala vsq; in pntem diẽ. Manserũtq; filij isrl in galgalis:z fecerunt phase quartadecima die mẽsis ad vesperum in cãpestribus hiericho:z comederũt de frugibus terre die altero:z açimos panes z polentã eiusdẽ anni. Defecitq; manna postquam comederunt de frugibus terre:nec vsi sunt vltra cibo illo filij israhel:sed comederunt de frugibus presentis ãni terre chanaan. Cum autem esset iosue in agro vrbis hiericho:leuauit oculos:z vidit virum stantẽ cõtra se euaginatum tenentem gladium:perrexitq; ad eum:z ait. Noster es:an aduersariorum? Qui respondit. Nequaquam:sed sum princeps exercitus dñi:z nunc venio. Cecidit iosue pronus in terram z adorans ait. Quid dominus meus loquitur ad seruum suum? Solue inquit calciamentum tuum de pedibus tuis. Locus enim in quo stas sanctus est. Fecitque iosue vt sibi fuerat imperatum. VI

Hiericho ãt clausa erat atq; munita timore filioꝝ isrl: et nullus egredi audebat: aut ingredi. Dixitq; dñs ad iosue. Ecce dedi in manus tuas hiericho et regez eius: oes q; fortes viros. Circuite vrbẽ cũcti bellatores semel p die. Sic facietis sex diebus. Septimo aũt die sacerdotes tollent septem buccinas quarum vsus est in iubileo: et precedent archam federis. Septies q; circuibitis ciuitatem: et sacerdotes clangent buccinis. Cumq; insonuerit vox tube longior atque concisior: et in auribus vris ẽcrepuerit: conclamabit ois pplus vociferatione maxima: et muri funditus corruent ciuitatis: ingredienturq; singuli p locum ꝓtra quem steterint. Vocauit ergo iosue filius nun sacerdotes: et dixit ad eos. Tollite archam federis. Et alij septẽ sacerdotes tollant septẽ iubileoꝝ buccinas: et incedant ante archã dñi. Ad populũ q; ait. Ite et circuite ciuitatẽ armati p̃cedentes archã dñi. Cũq; iosue verba finisset: et septem sacerdotes septẽ buccinis clãgerent ante archã federis dñi: oisq; ppls p̃cederet armati exercit⁹: reliquũ vulgus archã seq̃batur ac buccinis oĩa cõcrepabant. Preceperat aũt iosue pplo dicẽs. Nõ clamabitis: nec audiet̃ vox vra: neq; vllus sermo exore vro egredietur donec veniat dies in quo dicam vobis. Clamate et vociferamini. Circuiuit ergo archa dñi ciuitatẽ semel p die: et reuersa in castra mãsit ibi. Igit iosue de nocte ꝓsurgente tulerũt sacerdotes archã dñi: et septẽ ex eis septẽ buccinas q̃z in iubileo vsus est: p̃cedebãtq; archã dñi ãbulantes atq; clangentes: et armatus pplus ibat ante eos: vulgus aũt reliquũ seq̃bat̃ archã: et buccinis psonabat. Circuierũtq; ciuitatẽ: secundo die semel: et reuersi sunt in castra. Sic fecerunt sex diebꝰ. Die aũt septimo diluculo ꝓsurgentes: circuierũt vrbẽ sicut dispositũ erat septies. Cũq; septimo circuitu clãgerent buccinis sacerdotes: dixit iosue ad oem isrl. Vociferamini. Tradidit enĩ vobis dñs ciuitatẽ. Sitq; ciuitas hec anathema: et oĩa que in ea sũt dño. Sola raab meretrix viuat cum vniuersis q̃ cum ea in domo sunt. Abscõdit enĩ nuncios quos direximus. Vos autez cauete ne ꝺ his q̃ precepta sunt vobis quippiã ꝺtingatis: et sitis p̃uaricationis rei: et oĩa castra isrl sub peccato sint atq; turbent̃. Quicquid aũt auri aut argẽti fuerit et vasoꝝ eneorũ ac ferri: dño ꝓsecrat̃ repositũ in thesauris eius. Igit oi pplo vociferante et clangentibꝰ tubis post q̃z in aures multitudinis vox sonitusq; increpuit: muri ilico corruerũt: et ascendit vnusq;sq; p locuz qui contra se erat. Ceperuntq; ciuitatẽ: et interfecerunt oĩa q̃ erãt in ea a viro vsq; ad mulierẽ: ab ifãte vsq; ad senẽ. Boues quoq; et oues et asinos in ore gladij p̃cusserunt. Duobus aũt viris q explo/ratozes missi fuerãt: dixit iosue. Ingredimini domũ mulieris meretricis et ꝺducite eã et oĩa q̃ illi⁹ sunt: sicut illi iuramẽto firmastis. Ingressiq; iuuenes edurerũt raab et parentes ei⁹: frẽs q̃z et cunctaz supellectilẽ ac cognationẽ illius: et extra castra isrl manere fecerũt. Urbẽ aũt et oĩa q̃ inuenta sũt in ea: succenderũt: absq; auro et argẽto et vasis eneis ac ferro: q̃ ĩ erariũ dñi ꝓsecrauerũt. Raab vero meretricẽ et domũ p̃is ei⁹ et oĩa q̃ hẽbat: fecit iosue viuere: et habitauerũt ĩ medio isrl vsq; in p̃sez diem: eo q; abscõderit nũcios q̃s miserat vt explorarẽt hiericho. In tpe illo iꝑcatus ẽ iosue dicẽs. Maledictus vir cozã dño q; suscitauerit et edificauerit ciuitatẽ hiericho. In ꝑmogenito suo fũdamẽta illi⁹ iaciat et ĩ nouissimo liberoꝝ ponat poztas ei⁹. Fuit q̃ dñs cũ iosue: et nomẽ ei⁹ vulgatũ ẽ ĩ oĩ tra.

Filij aũt isrl ꝑuaricati sunt mãdatũ: et vsurpauerũt de anathemate. Nã achan filius charmi filij çabdi filij çare de tribu iuda tulit aliq̃d de anathemate. Iratusq; ẽ dñs ꝝ filios isrl. Cũq; mitteret iosue de hiericho viros ꝝ hay q̃ est iuxta bethauen ad oztalẽ plagã oppidi bethel: dixit eis. Ascẽdite et explozate terrã. Qui pcepta ꝓpẽtes explozauerũt hay. Et reuersi dixerũt ei. Nõ ascẽdat ois ppls: sz duo vel tria milia virorũ pgant: et deleãt ciuitatẽ. Quare ois ppls frustra vexabit̃ ꝝ hostes paucissimos. Ascenderũt g̃ tria milia pugnatoꝝ. Qui statĩ terga vertẽtes pcussi sũt a viris vrbis hay: et corruerũt ex eis triginta et sex homines. Persecutiq; sũt eos aduersarij de porta vsq; ad sabariz: et ceciderũt p̃ pzona fugiẽtes. Pertimuitq; coz ppli: et ad instar aque liquefactũ ẽ. Iosue vo scidit vestimẽta sua: et ꝓnus cecidit in terrã coram archa dñi vsq; ad vesperã: tam ipse q̃z oes seniores isrl. Miserũtq; puluerẽ sup capita sua: et dixit iosue. Heu domine deus. Quid voluisti traducere populum istum iordanem fluuium: vt traderes nos in manus ammorrei et perderes? Utinam vt cepimus mansissemus trans iordanem. Mi domine deus quid dicam: videns israhelem hostibus suis terga vertentem? Audiẽt chananei et oes habitatozes terre: et pariter conglobati circundabunt nos: atq; delebunt nomen nostrum de terra. Et quid facies magno nomini tuo? Dixitq; dominus ad iosue. Surge: cur iaces ꝓnus in terra? Peccauit israhel et p̃uaricatus est pactum meum: tulerunt̃q; de anathemate et furati sunt atq; mentiti: et absconderunt inter vasa sua. Nec poterit israhel stare ante hostes suos: eosq; fugiet: quia pollutus est anathemate. Non ero vltra vobiscum: donec conteratis eum qui huius sceleris reus est. Surge sanctifica populum: et dic eis. Sãctificamini in crastinum. Hec enim dicit dominus deus israhel. Anathema in medio tui est israhel. Non poteris stare coram hostibus tuis: donec deleat̃ ex te qui hoc contaminatus est scelere. Accedetisq; mane singuli per tribus vras et quãcũq; tribũ sors inuenerit: accedet per cognationes suas: et cognatio per domos: domusq; per viros: et quicũq; ille ĩ hoc facinore fuerit deprehẽsus: comburetur igni cum omni substantia sua: quĩ ꝑuaricat⁹ est pactus dñi: et fecit nephas ĩ isrl. Surgẽs itaq; iosue mane applicuit isrl p tribus suas: et ĩuenta ẽ tribus iuda.

Que cū iuxta familias suas esset oblata: inuenta est familia çare. Illā q̄z p domos offerens reppit çabdi cuius domū in singulos diuidēs viros: inuenit achā filiū charī filij çabdi filij çare de tribu iuda. Et ait iosue ad achā. Fili mi: da gloriā dño deo isrl̄ z confitere: atq; indica mihi qd feceris: ne abscōdas. Rñditq; achan iosue: z dixit ei. Vere ego pec caui dño deo isrl̄: z sic z sic feci. Vidi enī inter spo lia palliū coccineū valde bonū z ducentos siclos argenti: regulāq; aureā qnquaginta siclor: z cōcu piscens abstuli: z abscondi in terra ꝺ mediū taber naculi mei: argentūq; fossa humo operui. Misit ergo iosue ministros: q currentes ad tabernaculū illius reppererūt cuncta abscondita in eodē loco z argentū simul. Auferentesq; de tentorio tulerūt ea ad iosue z ad oēs filios isrl̄: piecerūtq; añ dñm. Collens itaq; iosue achan filiū çare: argentūq; z palliū z aureā regulā: filios quoq; z filias ei⁹: bo ues z asinos z oues: ipsūq; tabernaculū z cunctaz supellectilē z oīs isrl̄ cuz eo duxerūt eos ad vallē achor: vbi dixit iosue. Quia turbasti nos: exturbet te dñs in die hac. Lapidauitq; eū oīs isrl̄: z cūcta q̄ illius erant igne cōsūpta sūt. Et congregauerūtq; sup eū acerū magnū lapidū: q pmāet vsq; ī p̄sēte die. Et auersus ē furor dñi ab eis. Vocatūq; ē nomen loci illi⁹ vallis achor vsq; hodie. VIII

Dixit autē dñs ad iosue. Ne timeas: neq; formides. Tolle tecū oēz multitudinē pugnator: z cōsurgēs ascēde ī oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuā regē ei⁹ z pp̄lm: vrbē q; z trā. Facies q; vrbi hay z regi ei⁹: sicut feci sti hiericho z regi illius. Predā ꝟo z oīa aīantia diripietis vobis. Pone īsidias vrbi post eā. Surrexitq; iosue z oīs exercitus bellator⁹ cū eo: vt ascenderēt in hay. Et electa triginta milia viror⁹ fortiū misit nocte: p̄cepitq; eis dicēs. Ponite īsidias post ciuitatē. Nec lōgi⁹ recedatis: z eritis oēs parati. Ego aūt z reliqua multitudo que mecū ē: ascēdem⁹ ex aduerso ꝺ vrbē. Cūq; exierint ꝺ nos fiē añ fecim⁹ fugiemus z terga ꝟtemus: donec p̄sequentes ab vrbe lōgius p̄trahant. Putabūt. n. nos fugere sic p̄pus. Nobis q̄ fugiētib⁹ z illis p̄sequētib⁹ cōsurgetis de īsidijs z vastabitis ciuitatē: tradetq; eā dñs de⁹ vester in man⁹ vestras. Cūq; ceperitis succendite eā: z sic oīa faciet⁹ vt iussi. Dimisitq; eos z p̄ cerūt ad locū īsidiarū: sederūtq; īt bethel z hay ad occidentalē plagā vrbis hay. Josue aūt nocte illa ī medio mansit ppl̄o. Surgēsq; diluculo recen suit socios: z ascēdit cū seniorib⁹ in fronte exercit⁹: vallat⁹ auxilio pugnator⁹. Cūq; veniss̄ent z ascē dissent ex aduerso ciuitatis: steterūt ad septentrionalē vrbis plagā: īt quā z eos vallis erat media. Quīq; aūt milia viros elegerat z posuerat ī īsidijs inē bethauen z hay ex occidētali p̄te eiusdē ciuitatis. Dis ꝟo reliquus exercit⁹ ad aglonē aciē dirigebat: ita vt nouissimi multitudinis occidētalem plagā vrbis attingerēt. Abiit q̄ iosue nocte illa: z stetit in vallis medio. Quod cū vidisset rex hay festinauit mane: z egressus ē cū oī exercitu ciuitat⁹ direxeritq; aciē cōtra desertū: ignorās q̄ p⁹ tergū laterent insidie. Josue vero z oīs isrl̄ cesserūt loco simulantes metū z fugientes per solitudinis viaz. Et illi vociferātes pariter z se mutuo cohortātes p̄secuti sunt eos. Cūq; recessissent a ciuitate: z ne vnus qdem in vrbe hay z bethel remansisset qui nō p̄sequeret̄ isrl̄: sicut eruperant opta oppida relinquentes: dixit dñs ad iosue. Leua clypeū qui in manu tua ē ꝺ vrbē hay: qm̄ tibi tradā eam. Cūq; eleuasset clypeū ex aduerso ciuitatis: īsidie que latebant: surrexerunt ꝑfestim z p̄gentes ad ciuitatez ceperunt: z succenderūt eā. Viri aūt ciuitatis q p̄sequebant iosue: respicientes z videntes fumū vrbis ad celū vsq; ꝑscendere: nō potuerūt vltra huc illuc q̄ diffugere: p̄sertī cū bi q̄ simulauerāt fugam: z tendebant ad solitudinē: ꝺ p̄sequentes fortissime restitissent. Vidensq; iosue z oīs isrl̄ q̄ capta esset ciuitas z fumus vrbis ascēderet: reuersus pcussit viros hay. Vi qdem z illi qui ceperant z succēderant ciuitatē: egressi ex vrbe ꝺ suos medios hostium ferire ceperūt. Cū ergo ex vtraq; p̄te aduersarij cederent ita vt nullus de tanta multitudīe saluarē: regē q̄z vrbis hay apprehenderūt viuentē: z obtulerunt iosue. Postq; oībus interfectis q israhelē ad deserta tendentē fuerāt p̄secuti: z in eodez loco gladio corruētibus: reuersi filij isrl̄ pcusserūt ciuitatē. Erant aūt qui in eodē die conciderant a viro vsq; ad mulierē: duodecī milia hoīum oēs vrbis hay. Josue vero nō ꝺxit manū quā in sublime porrexerat tenēs clypeū: donec interficerētur oēs habitatores hay. Jumenta aūt z p̄dam ciuitatis diuiserunt sibi filij isrl̄: sicut p̄ceperat dñs iosue. Qui succendit vrbem: z fecit eam tumulū sempiternū. Regē q̄z eius suspendit in patibulo vsq; ad vesperā z solis occasū: precepitq; iosue z deposuerunt cadauer eius. de cruce: piecerunt q̄z ī ipso introitu ciuitatis congesto sup eo magno acerno lapidū q̄ permanet vsq; in p̄sentem diem. Tunc edificauit iosue altare dño deo isrl̄ in monte hebal: sicut p̄ceperat moyses famulus dñi filijs isrl̄: z scriptū est in volumine legis moysi: altare de lapidibus impolitis quos ferrū nō tetigit: z obtulit sup eo holocaustū dño: īmolauitq; pacificas victimas. Et scripsit sup lapides: deuteronomiū legis moysi quod ille digesserat cozaz filijs isrl̄. Omnis aūt popl̄us z oēs maiores natu: duces q; ac iudices stabāt ex vtraq; p̄te arche in ꝺspectu sacerdotū q̄ portabant archā federis dñi: vt aduena ita z īdigena. Media pars eor⁹ iuxta montem gariçim: z media iuxta montē hebal sicut p̄ceperat moyses famul⁹ dñi. Et primū quidē bñdixit ppl̄o isrl̄: post hec legit oīa verba bñdictionis z maledictionis: z cuncta que scripta fuerāt in legis volumine. Nihil ex his q̄ moyses iusserat reliquit intactū: sed vniuersa replicauit cozā omni multitudine israhel mulieribus ac parūulis z aduenis qui inter eos morabantur. IX

Quibus auditis: cūcti rēges trās iordanez q̄ versabant̄ in montanis z cāpestrib⁹: in maritimis ac littore magni maris: bi q̄z habitabant iux̄ libanū: ethens: z āmorreus: chananeus: pherezeus z eueus z iebuse⁹ ꝯgregati sūt pariter: vt pugnarēt ꝺ iosue z isrl̄ vno ac eadēq̄ sententia. At bi q̄ habitabant ī gabaon: audietes cūcta q̄ fecerat iosue: hiericho z hay: callide cogitātes tulerūt sibi cibaria: saccos veteres asinis ꝑonētes: z vtres vinarios scissos atq̄ ꝑsutos: calciamētaq̄ q̄ antiq̄ q̄ ad indiciū vetustatis pitatijs ꝑsuta erant: īduti veteribus vestimētis: panes q̄z quos portabāt ob viaticū duri erāt z in frusta ꝑminuti. Perrexerūtq̄ ad iosue q tūc morabat̄ in castris galgale: z dixerūt ei atq̄ simul oi israheli. De terra lōginqua venimus: pacē vobis facere cupientes. Rñderūtq̄ filii isrl̄ ad eos: atq̄ dixerūt. Ne forte ī terra q̄ nobis forte debeā habitetis: z non possimus fedus inire vobiscū. At illi ad iosue Rui inquiunt tui sum⁹. Quib⁹ iosue ait. Quinā estis vos: aut vñ venistis? Rñderūt. De terra longinq̄ valde venerūt Rui tui in noīe dñi dei tui. Audiuimus n. famā pōtētie eius: cuncta q̄ fecit in egypto z duob⁹ regibus āmorreoꝝ q̄ fuerūt trās iordanē: scon regi esebon z og regi basan q erāt ī astarothꝫ: dixeruntq̄z nobis seniores z oēs habitatores terre nr̄e. Tollite ī manibus vestris cibaria ob longissimā viā: z occurrite eis z dicite. Serui vestri sumus: fedus inite nobiscuz. En panes q̄n egressi sumus de domibus nr̄is vt veniremus ad vos: calidos sumpsimus: nunc ficci facti sūt: z vetustate nimia cōminuti. Utres vini nouos ꝑpleuimus: nunc rupti sūt z soluti. Uestes z calciamenta q̄bus īduimur z q̄ habemus ī pedibus ob longitudinē longior⁹ vie trita sunt z pene ꝑsumpta. Suscēperunt igitur de cibarijs eoꝝ: z os dñi non ītērogauerūt. Fecitq̄z iosue cum eis pacem: z inito federe pollicitus ē vt nō occiderētur. Principes q̄z multitudinis iurauerūt eis. Post dies aūt tres initi federis: audierunt q⁹ in vicino habitarēt: z iter eos futuri essēt. Moueruntq̄z castra filij isrl̄: z venerūt ī ciuitates eoꝝz die tertio: quaꝝ hec vocabula sūt gabaon z caphira z beroth z cariathiarim. Et nō pcusserunt eos eo q⁹ iurassent eis ꝓncipes multitudinis in nomīe dñi dei isrl̄. Murmurauit itaq̄ oē vulgus ꝰ ꝓncipes isrl̄. Qui rñderunt eis. Iuranimus eis in noīe dñi dei isrl̄: z idcirco nō possum⁹ eos ꝓtingere. Hoc faciemus eis. Reseruent quidē vt viuant ne ꝰ nos ira dñi ꝑcitetur: si peieraueri mus: sed sic viuant vt in vsus vniuerse multitudinis ligna cedāt aquasq̄z ꝑportent. Quib⁹ hec loq̄ntib⁹ vocauit gabaonitas iosue: z dixit eis. Cur nos decipere fraude voluistis: vt diceretis: pcul valde habitamus a vobis: cū ī medio nr̄i sitis? Itaq̄ sub maledictione eritis: z nō deficiet de stirpe vr̄a ligna cedens: aq̄sq̄ ꝑportans in domū dei mei. Qui rñderunt. Nūciatū ē nobis Ruis tuis q⁹ pmisisset dñs deus tuus moysi Ruo suo: vt traderet vobis oēm terrā z disperderet cūctos habitatores eī⁹. Timuimus igit̄ valde: z puidimus aīabus nr̄is vr̄o terrore cōpulsi: z hoc ꝑfilij iniuimus. Nunc aūt in manu tua sumus: qd̄ tibi bonū z rectū videt̄: fac nobis. Fecit q̄ iosue vt dixerat: z liberauit eos de manu filioꝝ isrl̄ vt nō occiderēt̄. Decreuitq̄z ī illo die eos esse in ministerio cūcti pplī z altaris dñi: cedentes ligna z aquas comportantes: vsq̄z in pn̄s tēpus in loco quem dñs elegisset.

X

Que cū audisset adonisedech rex irl̄m q⁹ .s. cepisset iosue bay z subuertisset eā: sicut enī fecerat hiericho z regi eius sic sēt bay z regi illius: z q⁹ trāsfugissent gabaonite ad isrl̄: z essent federati eoꝝ timuit valde. Urbs enim erat magna gabaon z vna ciuitatū regaliū: z maioꝝ oppido bay. Oēsq̄z bellatores eius fortissimi. Misit ergo adonisedech rex irl̄m ad oham regē hebrō z ad pharā regem hierimot: ad iaphie q̄z regē lachis: z ad dabir regē eglon: dicens. Ad me ascendite z ferte ꝑsidiū vt expugnemus gabaon: quare trāsfugerit ad iosue z ad filios isrl̄. Cōgregati igit̄ ascenderūt q̄nq̄z reges āmorreoꝝ: rex irl̄m: rex hebron: rex hierimoth: rex lachis: rex eglon: simul cū exercitibus suis: z castrametati sūt circa gabaō oppugnantes eā. Habitatores aūt gabaon vrbis ob hoc esse: miserūt ad iosue qui tūc morabat̄ in castris apud galgalā: z dixerunt ei. Ne retrabas manū tuas ab auxilio seruoꝝ tuoꝝ. Ascende cito z libera nos: ferq̄ ꝓsidiū. Cōuenerunt enī aduersū nos omnes reges āmorreoꝝ qui habitant in montanis. Ascenditq̄z iosue de galgalis: z oīs exercitus bellatoꝝ cū eo viri fortissimi. Dixitq̄z dñs ad iosue. Ne timeas eos. In manus enī tuas tradidi illos. Nullus enī ex eis tibi resistere poterit. Irruit itaq̄z iosue sup eos repente: tota nocte ascendens ō galgalis. Et ꝰturbauit eos dñs a facie isrl̄: ꝰtriuitq̄z plaga magna ī gabaon: ac ꝑsecutus ē eos p viā ascensus bethoron: z pcussit vsq̄ açecha z maceda. Cūq̄z fugerēt filios isrl̄: z essent ī descensu bethoron: dñs misit sup eos lapides magnos ō celo vsq̄ ad açecha. Et mortui sunt multo plures lapidib⁹ grādinis: q̄z quos gladio pcusserant filij isrl̄. Tunc locutus est iosue dño ī die q̄ tradidit āmorreū ī cōspectu filioꝝ isrl̄: dixitq̄z coram eis. Sol ꝰ gabaon ne mouearis: z luna ꝰ vallē aylon. Steteruntq̄z sol z luna donec vlciscerē⁹ se gens de inimicis suis. Nōne scriptū ē hoc ī libro iustoꝝ? Stetit itaq̄z sol in medio celi: z nō festinauit occūbere spacio vni⁹ diei. Nō fuit aī nec post ea tā longa dies obediēte dño voci hois: z pugnāte ꝓ isrl̄. Reuersusq̄z est iosue cū oi isrl̄ ī castra galgale. Fugerāt. n. quinq̄ reges z se abscōderant ī spelūca vrbis maceda. Nūciatūq̄ ē iosue q⁹ inuenti eēnt quinq̄z reges: latentes in spelunca vrbis maceda. Qui ꝓcepit sociis: z ait: Voluite saxa ingentia ad os spelunce: z ponite viros idustrios q̄ clausos custodiāt. Vos aūt nolite stare: sed ꝑsequimini hostes: z extremos quosq̄z fugientium cedite. Ne dimittatis eos vrbiū suarum

intrare ꝓfidia: quos tradidit dñs deus in manꝰ ve
stras. Cesis ⁊ aduersarijs plaga magna ⁊ vsq; ad
internitionē pene ꝯsumptis: hi q̄ isrl̄ effugere po
tuerūt: ingressi sūt ciuitates munitas. Reuersusq; ē
oīs exercitus ad iosue in maceda vbi tūc erant ca
stra: sani ⁊ integro numero. Nulluſq; ꝺ filios isrl̄
mutire ausus est. Precepitq; iosue dicens. Aperite
os spelūce: ⁊ ꝓducite ad me q̄nq; reges q̄ in ea la
titant. Fecerūtq; ministri vt sibi fuerat ꝑceptum: ⁊
adduxerunt ad eū q̄nq; reges de spelunca: regem
ierm: regē hebron: regē hierimoth: regē lachis: re
gē eglon. Cūq; educti eēnt ad eū: vocauit oēs vi
ros isrl̄: ⁊ ait ad ꝓncipes exercitus q̄ secū erāt. Ite
⁊ ponite pedes sup colla regū istoꝝ. Qui cum pre
xissent ⁊ subiectoꝝ colla pedibus calcarent: rursū
ait ad eos. Nolite timere nec paueatis: ꝙfortami
ni ⁊ estote robusti. Sic. n. faciet dñs cunctis hosti
bꝰ vestris aduersū quos dimicabit. Percussitq;
iosue ⁊ interfecit eos atq; suspendit sup quinq; sti
pites: fuerūtq; suspensi vsq; ad vesperū. Cūq; oc
cumberet sol: precepit socijs vt deponerent eos ꝺ
patibulis: q̄ depositos ꝓiecerunt in spelunca in q̄
latuerant: ⁊ posuerunt sup os eiꝰ saxa ingētia que
ꝑmanēt vsq; in presēs. Eodē die macedā quoq;
cepit iosue: ⁊ percussit in ore gladij: regēq; illiꝰ inter
fecit: ⁊ oēs habitatores eiꝰ. Nō dimisit in ea saltē
paruas reliquas. Fecitq; regi maceda sicut fecerat
regi hiericho: Transiuit aūt cū oī isrl̄ de maceda
in lebna ⁊ pugnabat ꝺ eā: quā tradidit dñs cū rege
suo in manus isrl̄. Percusserūtq; vrbem in ore
gladij: ⁊ oēs habitatores eius. Nō dimiserunt i ea
vllas reliquas. Fecerūtq; regi lebna sicut fecerāt re
gi hiericho. De lebna trāsiuit in lachis cū oī isrl̄: ⁊
exercitu ꝑ gyrū dispositō oppugnabat eā: tradidit
q̄s dñs lachis i manꝰ filioꝝ isrl̄: ⁊ cepit eā die alt̄o:
atq; percussit in ore gladij oēm aiam q̄ fuerat in ea
sicut fecerat lebna. Tūc tpe ascēdit hirā rex gazer:
vt auxiliaret lachis: quē percussit iosue cū oī popl̄o
eius vsq; ad internitionē. Trāsiuitq; de lachis in
eglon: ⁊ circūdedit atq; expugnauit eā i eodē die:
percussitq; in ore gladij oēs aīas q̄ erant in ea iuxta
oīa q̄ fecerat lachis. Ascēdit q̄s cū oī isrl̄ de eglon
in hebron ⁊ pugnauit ꝺ eā: cepitq; ⁊ percussit in ore
gladij: regē q̄s eius ⁊ oīa oppida regionis illiꝰ vni
uersasq; aīas q̄ i ea fuerāt cōmorate. Nō reliquit
in ea vllas reliquas. Sicut fecerat eglon: sic fecit ⁊
hebron: cūcta q̄ in ea repperit ꝯsumēs gladio. Iñ
de reuersus in dabir: cepit eā atq; vastauit: regem
q̄s eius atq; oīa ꝑ circuitū oppida percussit i ore gla
dij. Nō dimisit i ea vllas reliquias. Sicut fecerat
hebron ⁊ lebna ⁊ regiꝰ eaꝝ: sic fecit dabir ⁊ regi
illius. Percussit itaq; iosue oēm terrā montanam
⁊ meridianā atq; cāpestrē: ⁊ aseroth cū regibꝰ suis.
Non dimisit in ea vllas reliquas: sed oē qō spirare
poterat interfecit: sicut ꝑceperat ei dñs deus isrl̄: a
cadesbarne vsq; gaçam. Oēm terrā gosen vsq; ga
baon: vniuersosq; reges ⁊ regiones eoꝝ vno ictu
cepit atq; vastauit. Dñs enī deus isrl̄ pugnauit ꝑ
eo. Reuersusq; est cū oī isrl̄ ad locum castrorum
in galgala. XI

Que cū audisset iabin rex asor misit ad io
bab regē madan ⁊ ad regē semeron atq;
ad regem aclaph: ad reges q̄s aquilonis q̄
habitabant in mōtanis ⁊ in planicie ꝺ meridiē cene
roth: in cāpestribus quoq; ⁊ regionibus dor iux
mare: chananeum quoq; ab oriente ⁊ occidente: ⁊
āmorreū atq; ethēū ac pherezeū ⁊ iebuseū in mō
tanis: eueū quoq; q̄ habitabat ad radices hermon
in terra maspha. Egressiq; sūt oēs cū turmis suis:
ppls multus nimis: sicut harena q̄ est i littore ma
ris: equi q̄s ⁊ currus imense multitudinis. Cōuene
rūtq; oēs reges isti in vnū ad aq̄s meron vt pu
gnarēt ꝺ isrl̄. Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos.
Cras. n. hac eadē hora ego tradā oēs istos vulne
randos i ꝙspectu isrl̄. Equos eoꝝ subneruabis: ⁊
currus igne cōbures. Venitq; iosue ⁊ oīs exercit⁹
eius cū eo aduersus illos ad aquas meron subito
⁊ irruerūt super eos: tradiditq; illos dñs in manꝰ
isrl̄. Qui ꝑcusserūt eos ⁊ ꝑsecuti sūt vsq; ad sydo
nem magnā ⁊ aquas masserephot: campūq; mas
phe q̄ est ad orientalē illius partē. Itaq; percussit
oēs vt nullas dimitteret ex eis reliquias. Fecitq;
sicut ꝑceperat ei dñs: Equos eoꝝ sūneruauit: cur
rusq; cōbussit igni. Reuersusq; statim cepit asor:
⁊ regē eius ꝑcussit gladio. Asor. n. antiquitus iter
oīa regna hec ꝓcipatū tenebat. Percussitq; oēs
aīas q̄ ibidē mozabant. Nō dimisit in ea vllas re
liquias: sed vsq; ad internitionē vniuersa vastauit:
ipsamq; vrbē pemit incendio ⁊ oēs ꝑ circuitū ciui
tates. Reges quoq; eaꝝ cepit: percussit atq; dele
uit: sicut ꝑceperat ei moyses famulus dñi. Absq;
vrbibus q̄ erant in collibus ⁊ in tumulis site: cete
ras succendit isrl̄: vnā tm̄ asor munitissimā flāmā
ꝯsumpsit. Oēmq; predā istaꝝ vrbiū ac ūmēta di
uiserunt sibi filij isrl̄: cunctis hōibus interfectis. Si
cut ꝑceperat dñs moysi seruo suo: ita ꝑcepit moy
ses iosue: ⁊ ille vniuersa cōpleuit. Nō ꝓterijt ō vni
uersis mādatis: nec vnū qdē verbum qō iusserat
dñs moysi. Cepit itaq; iosue oēm terrā montanā
⁊ meridianā: terrāq; gosen ⁊ planitiē ⁊ occidētalē
plagā: montēq; isrl̄ ⁊ cāpestrie eius ⁊ partē mōtis
q̄ ascēdit seir vsq; baalgath ꝑ planitiē libani subē
montē hermon: oēs reges eoꝝ cepit: percussit ⁊ occi
dit. Multo tēpore pugnauit iosue ꝺ reges istos.
Non fuit ciuitas q̄ se nō traderet filijs isrl̄ ꝓter
eueū q̄ habitabat in gabaon. Oēs. n. bellando ce
pit. Dñi enī sententia fuerat vt idurarēt corda eo
rū: ⁊ pugnarent ꝺ isrl̄: ⁊ caderent ⁊ nō mererent vl
lam clementiā: ac ꝑirent sicut ꝑceperat dñs moy
si. Iñ tpe illo venit iosue ⁊ interfecit enachiz ō mō
tanis hebron ⁊ dabir ⁊ anab: ⁊ de oī monte iuda
⁊ isrl̄: vrbesq; eoꝝ deleuit. Nō reliquit vllū ō stir
pe enachim in terra filioꝝ isrl̄ absq; ciuitatibus ga
ça ⁊ geth ⁊ açoto: in q̄bus solū relicti sūt. Cepit q̄
iosue oēm terrā sicut locutus ē dñs ad moysen: ⁊
tradidit eam in possessionē filijs isrl̄ ꝯm partes ⁊

Hij sūt reges q̄s pcusserunt filij isrl̄ z possederūt terrā eoz trans iozdanē ad solis ortū a torrente arnon vsqz ad montē hermon: z oēm orientalē plagā q̄ respicit solitudinē. Seon rex āmorreū q habitabat in esebon: dñat⁹ ē ab aroer q̄ sita ē sup ripā torrētis arnon: z medietatis ī valle dimidieqz galaad vsqz ad torrentē ieboc q ē termin⁹ filioz āmon: z a solitudine vsque ad mare cenereth ꝯ orientē: z vsqz ad mare defti q̄ est mare salsissimū: ad orientalē plagā p viaz q̄ ducit bethsimoth: z ab australi pte q̄ subiacet aseroth vsqz ad phasgaa terminus og regis basan: de reliquijs raphaim q habitauit ī astaroth z ī edrai: z dñatus ē in mōte hermon z in salecha atqz ī vniuersa basan vsqz ad terminos gessuri z machati z dimidie ptis galaad ad ēminos seon regis esebon. Moyses famul⁹ dñi z filij isrl̄ pcusserūt eos: tradiditqz terrā eoz moyses ī possessionē rubenit' z gaddit' z dimidie tribui manasse. Hi sūt reges terre quos pcussit iosue z filij isrl̄ trās iozdanē ad occidentalē plagā a baalgad in cāpo libani vsqz ad montē libani: cui⁹ pars ascēdit in seir. Tradiditqz eā iosue ī possessionē tribub⁹ isrl̄: singulis partes suas: tā in mōtanis q̄s in planis atqz campestrib⁹. In aseroth z ī solitudie ac ī meridie: ethe⁹ fuit z āmorre⁹: chanane⁹: z pherezeo⁹: eue⁹ z iebusē⁹. Rex hiericho vn⁹. Rex hay q̄ est ex latere bethel vn⁹. Rex jrlm vn⁹. Rex hebron vn⁹. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis vn⁹. Rex eglon vn⁹. Rex gacer vn⁹. Rex dabir vn⁹. Rex gader vn⁹. Rex herma vn⁹. Rex hereth vn⁹. Rex lebna vn⁹. Rex odallam vn⁹. Rex maceda vn⁹. Rex bethel vn⁹. Rex taphua vn⁹. Rex ofer vn⁹. Rex affec vn⁹. Rex saron vn⁹. Rex madan vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex samerō vn⁹. Rex acsaph vnus. Rex thenach vnus. Rex mageddo vn⁹. Rex cedes vn⁹. Rex iachanen carmeli vn⁹. Rex dor z prouincie dor vnus. Rex getīū galgal vn⁹. Rex thersa vn⁹. Omnes reges triginta vn⁹. XIII

Iosue senex puecteqz etat' erat: z dixit dominus ad eū. Senuisti z lōgeuus es: terraqz latissima ōrelicta ē: q̄ necdū sorte diuisa est: oīs videlicet galilea philistijm z vniuersa gessuri: a fluuio turbido q irrigat egyptū: vsqz ad terminos accaron ꝯ aquilonē: terra chanaan q̄ ingnqz regulos philistijm diuidit: gaceos z açotios ascalonitas: getheos z accaronitas. Ad meridiem ho sunt euei: oīs terra chanaan z maara sidonioz vsqz afeca z terminos āmorrei eiusqz finia: libani q̄s regio ꝯ orientē abaalgad sub mōte hermon donec ingrediaris emath. Omnes q habitabāt in mōte a libano vsqz ad aq̄s masserephot vniuersiqz sydonij. Ego sū q delebo eos a facie filioz isrl̄. Dimeniat ergo in partem hereditatis isrl̄: sicut p̄cepi tibi. Et nūc diuide terrā in possessionē nouē tribubus z dimidie tribui manasse: cum q̄ ruben z gad possederūt terrā quā tradidit eis moyses famul⁹ dñi trans fluēta iordanis ad orientalē plagam absqz aroer q̄ sita ē i ripa torrētis arnon: z ī vallis medio vniuersaqz cāpestria medaba vsqz dibon: z cūctas ciuitates seon regis āmorrei q regnauit in esebon vsqz ad terminos filioz āmon z galaad: ac terminū gessuri z machati: z oēm mōtē hermon: z vniuersā basan vsqz salecha: oē regnū og ī basan q regnauit in astaroth z edrai: ipse fuit de reliquijs raphaim: percussitqz eos moyses atqz ōleuit. Nolue rūtqz dispердere filij isrl̄ gessuri z machati: z habitauerūt ī medio isrl̄ vsqz in p̄sentem diē. Tribui aūt leui nō dedit possessionē: sz sacrificia z victime dñi dei isrl̄: ipsa ē ei⁹ hereditas sicut locut⁹ ē illi. Dedit ergo moyses possessionē tribui filioz ruben iuxta cognatiōes suas. Fuitqz terminus eoz ab aroer q̄ sita ē in ripa torrētis arnon: z in valle eiusdē torrentis media: vniuersā planitiē q̄ ducit medaba: z esebon: cūctosqz viculos eaz q̄ sunt in cāpestrib⁹: dibon q̄s z abamothbaal z oppidum baalmaon: z gessa z cedimoth z mephbet z cariathaim z sabama z sarathasar: in monte vallis bethphogor z aseroth phasga z bethasimoth oēs vrbes campestres: vniuersaqz regna seon regis āmorrei qui regnauit in esebon: quē pcussit moyses cū p̄ncipib⁹ madian: euem z recen z sur z vr z rebee duces seon habitatores terre: z balaam filiū beor ariolū occiderūt filij isrl̄ gladio cū cereris iterfectis: factumqz ē termin⁹ filioz ruben iordanis fluui⁹. Hec est possessio rubenitaz p cognatiōes suas vrbiū z viculoz. Dedit q̄z moyses tribui gad z filijs ei⁹ p cognatiōes suas possessionē cuius hec diuisio ē. Terminus gaçer z oēs ciuitates galaad: z dimidiā partē terre filioz āmō vsqz ad aroer q̄ ē ꝯ rabba: z ab esebon vsqz ramoth: masphe z bethanim z amanaim vsqz ad terminos dabir. In valle q̄s betharan z bethnemra z soccoth z saphon reliquā ptez regni seon regis esebon. Dui⁹ q̄s finis iozdanis est vsqz ad extremā partē mar' cenereth trās iozdanē ad orientalē plagā. Hec ē possessio filioz gad p familias suas z ciuitates z ville eaz. Dedit z dimidie tribui manasse filijsqz eius iuxta cognatiōes suas possessionē cuius h̄ p̄ncipiū ē. Manaiz: vniuersam basan z cuncta regna og regis basan: oēsqz vicos iabir q sūt in basan sexaginta oppida z dimidiā ptē galaad: z astaroth z edrai vrbes regni og in basan filijs machir filij manasse dimidie ptis filioz machir iuxta cognatiōes suas. Hāc possessionē diuisit moyses in cāpestribus moab trās iozdanē ꝯ hiericho ad orientalē plagā. Tribui aūt leui nō dedit possessionē: qm̄ dñs deus isrl̄ ipse ē possessio eius vt locutus est illi. XIIII

Hec est quod possederunt filij isrl̄ ī terra chanaan quā dederunt eis eleaçar sacerdos z iosue filius nun: z p̄ncipes familiaz per tribus isrl̄ sorte oīa diuidentes: sicut p̄ceperat dñs in manu moysi nouē tribubus z dimidie tribui manasse. Duabus.n. tribubus z dimidie dederat moyses trans iordanē possessionē absqz leuitis

qui nihil terre acceperūt iter frēs suos:sed ī eozū
successerāt locū filij ioseph:ī duas diuisi trib⁹ ma-
nasse z effraim. Nec acceperūt leuite aliā ī terra p
tē nisi vrbes ad habitādū:z suburbana eaz ad alē
da iumēta z pecora sua. Sicut ꝓceperat dñs moy
si:ita fecerūt filij isrl z diuiserūt terrā. Accesserunt
itaqz filij iuda ad iosue ī galgala. Locutusqz est ad
eū caleph filⁱ iephone ceneēe⁹. Nosti qd locutus
sit dñs ad moysen hoīem dei de me z te in cades-
barnē. Quadragīta annoz erā qñ misit me moy-
ses famulus dñi de cadesbarne vt ꝓsiderarē terrā
nūciauiqz ei qđ mihi verū videbatur. Frēs autez
mei qui ascenderāt mecū dissoluerūt coz popli:z
nihilominus ego secutus sū dñm deū meū. Jura-
uitqz moyses in die illo dicēs. Terra quā calcauit
pes tuus erit possessio tua z filioz tuoz in eternū:
qz secutus es dñm deū tuū. Concessit ergo dñs vi
tā mihi sicut pollicitus ē vsqz in pñtem diē. Qua-
draginta z qnqz āni sunt ex qꝫ locutus ē dñs verbū
istud ad moysen qñ ambulabat isrl p solitudinez:
hodie octogintaqnqz annoz sū sic valēs vt eo va
lebā tpe qñ ad explorandū missus sū:allius in me
tpis foztitudo vsqz hodie ꝑseuerat tā ad bellandū
qz ad gradiendū. Da ergo mihi montē istū quem
pollicit⁹ ē dñs te qz audiēte:in quo enachim sunt
z vrbes magne atqz munite:si forte sit dñs mecuz
z potuero ōlere eos sicut ꝓmisit mihi. Benedixitqz
ei iosue:z tradidit ei hebzon ꝓ possessionē:atqz ex
eo fuit hebzon caleph filio iephone ceneēo vsqz
in ꝑsentē diē:qz secutus ē dñm deū isrl. Nomē he
bzon antea vocabatur cariatbarbe. Adā maxim⁹
ibi ītēr enachim situs ē:z cessauit tra a plis. XV

Igitur sozs filioz iude p cognatiōes suas
ista fuit:a termino edom vsqz ad desertū
syn ꝓtra meridiē z vsqz ad extremā ptez
australis plage. Initiū eius a sūmitate maris salsis
simi:z a lingua eius qꝫ respicit meridiē:egrediēsqz
ꝺ ascensū scozpionis z ptrāsijt in syna:ascenditqz
in cadesbarne z puenit in esrom:ascendēs ad darā
z circuiens cariathaa:atqz ide ptrāsiens in asemo
na z pueniens ad tozrentē egypti:erūtqz ēmini ei⁹
mare magnū. Hic erit finis meridiane plage. Ab
oziente vero erit initiū mare salsissimū vsqz ad ex
trema iozdanis:z ea qꝫ respiciūt ad aglonē a līgua
maris vsqz ad eundē iozdanis fluuiū:ascenditqz ter
minus in bethagla:z trāsit ab aglone in bethara-
ba:ascēdens ad lapidē boem filij ruben:z tendēs
vsqz ad terminos debera de valle achoz ꝺ aglonē
respiciens galgala qꝫ est ex aduerso ascēsionis ad-
ōmim ab australi pte tozrētis :trāsitqz a quas que
vocant fons solis:z erūt exitus ei⁹ ad fontē rogel:
ascēditqz p cōuallē filij ennon ex latere iebusei ad
meridiē:hec ē irlm:z ide se erigēs ad verticē mon
tis q est ꝺ iebennon ad occidentē in sūmitate val
lis raphaim ꝺ aquilonē:ptransitqz a vertice mon-
tis vsqz ad fontē aq̄ nepthoa:z puenit vsqz ad vi-
cos mōtis ephzon:iclinaturqz in bala qꝫ est caria-
thiarim.i. vrbs siluaz:z circuit de bala ꝺ occiden-
tē vsqz ad montē seir:trāsitqz iuxta latⁱ mōtis ia-
rim ad aglonē in chesslon:z descēdit ī bethsames:
transitqz in thamna:z puenit ꝺ aglonē ptis acca-
ron ex latere:iclinaturqz secrona z trāsit montez
baala:pueniteqz ī gebneel:z magni maris ꝺ occidē
tē fine ꝓcludit. Di sunt termini filioz iuda p circui
tū ī cognationibⁿ suis. Caleph vero filio iephone
ꝺdit partē ī medio filioz iuda:sic ꝓceperat ei dñs
cariathbarbe pris enach ipsa ē hebzon:ꝺleuitqz ex
ea caleph tres filios enach:sesai z haymā z thol-
mai de stirpe enach:atqz ide ꝓcēdēs venit ad ha
bitatozes dabir qꝫ prius vocabaꝫ cariathsepher.i.
ciuitas litteraz. Dixitqz caleph. Qui pcusserit ca-
riathsepher z ceperit eā:dabo ei axam filiā meam
vxozē. Cepitqz eā othoniel filius ceneç frater ca-
leph iunioz:deditqz ei axā filiā suā vxozē. Que cū
pgeret simul:suasa est a viro suo vt peteret a patre
suo agrū:suspirauitqz vt sedebat in asino. Cui ca-
leph:quid habes īquit? At illa rndit. Da mihi bñ
dictionem. Terrā australē z arentē dedisti mihi:
iunge z irriguā. Dedit itaqz ei caleph irriguū supe
rius z iferius. Hec ē possessio tribus filioz iuda p
cognationes suas:erātqz ciuitates ab extremis p-
tibus filioz iuda iuxta terminos edom a meridie
cabseel z eder z iagur z cina z dimona z adada z
cedes z asoz z iethā çiph et telem z baloth asoz
noa z cariothesrom:hec est asoz aman same z me
loda z asergad da z assemoth z bethseleth z aser-
sual z bersabee z baçiothia z abala z bumesem z
beltholad z exul z arma z sicelech z medemena
z sensena lebaoth z selim z ahem rēmon:oēs ciui
tates vigintinouē z ville eaz. In cāpestribus ꝺo
estaol z sarea z asena z açone z engannim z tha-
phua z enaym z hierimoth z adulaz socho z açe
cha z sarim z adithaym z gedera z giderothaim:
vrbes quatuozdecī z ville eaz. Sanan z adasa z
magdalgad ꝺlean z masepha z iectel lachis z ba
schat z eglon tebbon z leemas z cethis z giderоth
z.bethdagon z neama z maceda:ciuitates sedecī
z ville eaz. Labana z ether z asan iepta z esna z ne
sib z ceyla z achçib z maresa:ciuitates nouē z vil
le eaz. Accaron cū vicis z villulis suis. Ab acca-
ron vsqz ad mare oīa qꝫ vergūt ad açotū z vicu
los eius. Açotus cū vicis z villulis suis. Baça cuz
vicis z villulis suis vsqz ad tozrentē egypti:z ma-
re magnū terminus eius:z ī mōte samir z iectber z
soccboth z edemna cariathsena:hec ē dabir anab
z histhemo z anym gosen z olon z gylo:ciuitates
vndecī z ville eaz. Arab z roma z esaan z ianum
z bethasua z aseca amatha z cariatharbe: hec est
hebzon z siozciuitates nouē z ville eaz. Maon z
chermel z çiph z loche iesrahel z iucadā z çanoe
accaym gabaa z thamna:ciuitates decē z ville ea
ruz. Alul z bethsoz z hiedoz mareth z bethanoth
z belthecen:ciuitates sex z ville earum. Cariath-
baal hec est cariathiarim vrbs siluaz z arebba:ci
uitates due z ville eaz. In dextro betharaba med
dyn z sacha z nebsan ciuitates salis z engaddi.

ciuitates sex & ville eax. Fiunt simul cētū gndecī. Jebuseū aūt habitatorē irl'm nō potuerūt filij iu da delere. Habitauitqz iebuseus cuz filijs iuda in hierusalē vsqz in presentem diem. XVI

Cecidit quoqz sors filioz ioseph ab iorda ne ꝫ hiericho:& ad aquas eius ab oriēte solitudo que ascendit de hiericho ad mō tem bethel:& egredit de bethel luçam:transitque terminū archiatharoth:& descendit ad occidentez iuxta terminū iefleti vsqz ad terminos bethoron inferioris & gaçer:finiuntqz regiōes eius mari ma gno: qs possederūt filij ioseph manasses & effraiz Et factus est terminus filioz effraim p cognatio nes suas:& possessio eoz ꝫ orientē astaroth addar vsqz bethoron superiorē:egrediūtqz ꝑsinia i mare. Machmetath vero aquilonem respicit: & circuit terminos contra orientem in thanatselo: & ptran sit a torrente ianoe:descenditqz de ianoe in atha roth & noaratha:& puenit in hiericho: egrediūtqz ad iordanē de taphua:ptransitqz contra mare in vallē barūdineti:suntqz egressus eius in mare sal sissimum. Hec est possessio tribus filioz effraim per familias suas:vrbesqz sepate sunt filijs effrai in medio possessionis filioz manasse & ville eax. Et nō interfecerunt filij effraim chananeū q habi tabat in gaçer: habitauitqz chananeus in medio effrai vsqz in diez hanc tributarius. XVII

Cecidit aūt sors tribui manasse:ipse enim est primogenitus ioseph:machir primo genito manasse patri galaad qui fuit vir pugnator:habuitqz possessionē galaad & basan & reliquis filioz manasse iuxta familias suas: filijs abiecer & filijs helech & filijs hesrihel & filijs sichen & filijs epher & filijs semida. Isti sūt filij manasse filij ioseph:mares per cognatiōes suas. Salphaat vero filio epher filij galaad filij machir filij ma nasse nō erāt filij sed sole filie: quax ista sunt noīa maala & noa & egla & melcha & thersa. Veneruntqz in conspectu eleaçari sacerdotis & iosue filij nun & ꝓcipuum dicentes:dns precepit per manū moy si:vt daretur nobis possessio in medio fratruz no stroz. Deditqz eis iuxta imperiuz domini possessionem in medio fratrum patris earum:& cecide runt funiculi manasse decem absqz terra galaad & basan trans iordanē. Filie enim manasse possede runt hereditatē in medio filioz eius. Terra autez galaad cecidit in sortem filioz manasse qui relig erant. Fuitqz terminus manasse ab aser machma ta que respicit sychem:& egreditur ad dexterā iux ta habitatores fontis taphue. Etenī in sorte ma nasse ceciderat terra taphue:q̄ est iuxta terminos manasse & filioz effrai. Descenditqz termīus val lis harundineti in meridiē torrentis ciuitatū effra im:que in medio sunt vrbiū manasse. Terminus manasse ab aquilone torrentis & exitus eius pgit ad mare:ita vt possessio effrai sit ab austro:& ab aq lone manasse:& vtrāqz claudat mare:& ꝑtigāt sibi i tribu aser ab aglone:& i tribu isachar ab oriēte.

Fuitqz hēditas manasse i isachar & i aser:bersan & viculi eius:& iebblaan cū viculis suis:& habitatores dor cū oppidis suis:habitatores ꝯs endor cū vicu lis suis:similiterqz habitatores thenach cum vicu lis suis & habitatores mageddo cum viculis su is:& tertia pars vrbis nophech. Nec potuerūt filij manasse has ciuitates subuertere:sed cepit chana neus habitare in terra sua. Postqz aūt ualuerūt filij isrl:subiecerunt chananeos & fecerunt sibi tri butarios nec interfecerūt eos. Locutiqz sunt filij io seph ad iosue & dixerūt. Quare dedisti mihi terrā in possessionē sortis & funiculi vnius: cū sim tante multitudinis & benedixerit mihi dns? Ad qs iosue ait. Si ppls multus es:ascende in siluā:& succide ti bi spacia in terra pherezei & raphaim: qz angusta est tibi possessio montis effraiz. Cui respōderunt filij ioseph. Non poterimus ad montana conscen dere:cū ferreis curribus vtantur chananei q ha bitant in terra cāpestri:i qua site sunt bersan cū vi culis suis:& iezrahel mediā possidens vallē. Dixit qz iosue ad domū ioseph & effraim & manasse. Po pulus multus es & magne fortitudinis: non habe bis sortē vnā:sed trāsibis ad montē:& succides ti bi atqz purgabis ad habitandū spacia:& poteris vl tra ꝓcedere cū subuerteris chananeū quē dicis fer reos habere currus & esse fortissimū. XVIII

Congregatiqz sūt oēs filij isrl'in sylo:ibiqz fixerūt tabernaculū testimonij & fuit eis terra subiecta. Remanserant aūt filioz isrl septē tribus q̄ necdū acceperāt possessiōes suas. Ad quos iosue ait. Usqzquo marcetis igna uia:& nō intratis ad possidendā terrā quā dns de patrū vestroz dedit vobis? Eligite de singulis tri bubus ternos viros vt mittā eos: & ꝓgant atqz cir cueant terrā & describant eā iuxta numerū vnius cuiusqz multitudinis:referātqz ad me qō descripse rint. Dividite vobis terrā in septē ptes. Judas sit in terminis suis ab australi plaga:& domus ioseph ab aquilone:mediā iter hos terrā in septē partes describite:& huc venietis ad me vt cozā dño deo vro mittā vobis hic sortē:qz nō est iter vos pars leuitax:sed sacerdotiū dñi est eoz hereditas. Gad aūt & ruben & dimidia tribus manasse:iam accepe rant possessiones suas trās iordanē ad orientalez plagaz quas dedit eis moyses famulus dñi. Cūqz surrexissent viri vt pgerent ad describendā terrā: ꝑcepit eis iosue dicens. Circuite terrā & describite eā:ac reuertimini ad me vt hic cozā dño deo vro in sylo mittā vobis sortē. Itaqz ꝓcesserūt: & lustrā tes eā in septē ptes diuiserūt scribētes in volumīe reuersiqz sūt ad iosue in castra sylo. Qui misit sor tes cozā dño in sylo:diuisitqz terrā filijs isrl i septē partes. Et ascendit sors ꝑma filioz beniamin per familias suas vt possiderent terrā iter filios iuda & filios ioseph. Fuitqz terminus eoz ꝫ aquilonē a iordane pgens iuxta latus hiericho septentrio nalis plage:& inde ꝫ occidentē ad montana ascen dens & pueniens ad solitudinē bethauen:atqz per

transiens iuxta luçã ad meridiem: ipsa est bethel: descẽditqꝫ ī astaroth addar in montẽ q̃ est ad meridiẽ bethoron iferiozis: ⁊ iclinat circuẽs ꝺ mare ad meridiẽ mõtis qui respicit bethoron ꝺ affricũ. Euntqꝫ exitus eiꝰ ī cariathbaal: q̃ vocat ⁊ cariathiarim vrbẽ filioꝝ iuda. Hec ẽ plaga ꝺ mare ad occidentẽ. A meridie aũt ex pte cariathiari egreditur terminus ꝺ mare: ⁊ puenit vsqꝫ ad fontẽ aq̃rũ neptboa. Descẽditqꝫ ī partẽ mõtis q respicit vallẽ filioꝝ ennon: ⁊ est ꝺ septẽtrionalẽ plagã ī extrema parte vallis raphaim. Descẽditqꝫ ī iebennon. i. vallis ennon iuxt latus iebusei ad austrũ: ⁊ puenit ad fontẽ rogel trãsiens ad aglonẽ: ⁊ egredies ad ense regione ascensus adõmim: descẽditqꝫ babẽboẽ .i. lapidẽ boem filij rubẽ: ⁊ ptransit ex latere aglonis ad cãpestria: descenditqꝫ in planitiẽ ⁊ ptergreditur ꝺra aquilonẽ bethagla: suntqꝫ exitus eius ꝺ linguã maris salsissimi ab aglone in fine iozdãis ad australẽ plagã q est terminus illius ab oriente. Hec ẽ possessio filioꝝ beniamin p terminos suos in circuitu ⁊ familias suas. Fueruntqꝫ ciuitates eiꝰ biericho ⁊ bethagla ⁊ vallis casis bethbaraba ⁊ samaraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ offora villa bemona ⁊ offui ⁊ gabee: ciuitates ꝺuodecim ⁊ ville eaꝝ. Gabaon ⁊ rama ⁊ beroth ⁊ mesphe caphara ⁊ amosa ⁊ recem iarephel ⁊ tharela ⁊ sela beleph ⁊ iebus q̃ ẽ irl̃m gabaad ⁊ cariath: ciuitates q̃tuoꝝ decī ⁊ ville eaꝝ. Fuerunt oẽs ciuitates vigintisex. Hec est possessio filiozum beniamin iuxta familias suas.

XIX

Et egressa est sors secunda filioꝝ symeon p cognatões suas: fuitqꝫ hereditas eoꝝ ī medio possessiõis filioꝝ iuda: bersabee ⁊ sabee ⁊ molada ⁊ asersua baala ⁊ asem ⁊ beltholad ⁊ bethularma ⁊ sicelech ⁊ beth marchaboth ⁊ asersua ⁊ bethlepaboth ⁊ sarohẽ: ciuitates tredecī ⁊ ville eaꝝ. Aym ⁊ rẽmõ ⁊ athar ⁊ asan ciuitates q̃tuoꝝ ⁊ ville eaꝝ. Oẽs viculi p circuitũ vrbiũ ista Fuerũtqꝫ oẽs ciuitates decẽ ⁊ septẽ. Hec ẽ hereditas filioꝝ symeon iuxt cognatiões suas ī possessio ne ⁊ funiculo filioꝝ iuda: qꝫ maioꝝ erat: ⁊ idcirco filij symeon possederũt in medio hereditatis eiꝰ. Eciditqꝫ sors ẽtia filioꝝ çabulon p cognatiões suas ⁊ factꝰ ẽ fin̄ꝰ possessiõis filioꝝ çabulon vsqꝫ sarith. Ascẽditqꝫ de mari ⁊ medalaa: ⁊ puenit ī õbaseth vsqꝫ ad torrentẽ q ẽ ꝺ ieconan: ⁊ reuertit ẽ sarith ꝺ oriẽtẽ ī sinẽ ceseleth thaboꝝ: ⁊ egredit ad daberetha: ascẽditqꝫ ꝺ iasie: ⁊ ide pertrãsit vsqꝫ ad orientalẽ plagã gethefer ⁊ thacbasin: ⁊ egredit in rẽmon amphar ⁊ noa: ⁊ circuit ad aquilonẽ ⁊ nathon. Egũtqꝫ egressus eiꝰ vallis ieptabel ⁊ carbeth ⁊ naalol ⁊ semron ⁊ iedaba ⁊ bethleem: ciuitates ꝺuodecī ⁊ ville eaꝝ. Hec ẽ hereditas tribꝰ filioꝝ çabulon p cognatiões suas: vrbes ⁊ viculi earum: Issachar egressa ẽ sors q̃rta p cognationes suas: fuitqꝫ eius hereditas iezrabel ⁊ casaloth ⁊ sunem ⁊ effraim ⁊ senon ⁊ naaroth ⁊ rabboth ⁊ cesion habemes ⁊ rameth ⁊ enganni ⁊ benadda ⁊ bethfeses. ⁊ peruenit ī minus eius vsqꝫ thaboꝝ ⁊ sesinna ⁊ bethsemes: erãtqꝫ exitus eius iozdanis ciuitates sedecim ⁊ ville earum. Hec est possessio filioꝝ isachar per cognationes suas: vrbes ⁊ viculi earum. Eciditqꝫ sors quinta tribui filioꝝ aser per cognatiões suas: fuitqꝫ terminus eoꝝ alcbat ⁊ cali ⁊ bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth ⁊ amaad ⁊ messal: ⁊ puenit vsqꝫ ad carmelũ maris ⁊ syoꝝ ⁊ labanath: ac reuertitur contra orientẽ bethagon: ⁊ pertransit vsqꝫ çabulõ ⁊ vallẽ ieptael ꝺra aglonẽ in bethemeth ⁊ neiel: egreditурqꝫ ad leuã cabul ⁊ acran ⁊ roob ⁊ amon ⁊ chana vsqꝫ ad sidonem magnaz: reuertiturqꝫ in horma vsqꝫ ad ciuitatem munitissimam tyrum ⁊ vsqꝫ osam: eruntqꝫ exitus eius in mare de funiculo ac çiba ⁊ amma ⁊ afeg ⁊ roob: ciuitates viginti due ⁊ ville earum. Hec est possessio filioꝝ aser per cognationes suas: vrbes ⁊ viculi eaꝝ. Filiozum neptalim sexta pars cecidit per familias suas: ⁊ cepit terminus de heleb ⁊ belon sannanim ⁊ adami que est neceb ⁊ iebnahel: vsqꝫ lecun: ⁊ egressus eorum vsqꝫ ad iozdanem: reuertiturqꝫ terminus contra occidentẽ ⁊ açanoth thaboꝝ: atqꝫ inde egredit in vcuca ⁊ pertransit in çabulon ꝺra meridiez: ⁊ in aser ꝺra occidentem: ⁊ in iuda ad iozdanẽ contra oztum solis ciuitates munitissime: assedim ser ⁊ ammad ⁊ rechath ⁊ cenereth ⁊ edema ⁊ arama asoꝝ ⁊ cedes ⁊ edrai nasoꝝ ⁊ ieron ⁊ magdihel horeç ⁊ bethanath ⁊ bethsemes: ciuitates decẽ ⁊ nouem ⁊ ville earum. Hec est possessio tribus filioꝝ neptalim per cognationes suas vrbes ⁊ viculi earum. Tribui filiozum dan per familias suas egressa est sors septima: ⁊ fuit terminus possessionis eiꝰ sara ⁊ bestaol ⁊ hair semes. i. ciuitas solis: selebin ⁊ abialon ⁊ iethela belon ⁊ themna ⁊ achzon helcheten iebton ⁊ baaladind ⁊ bane ⁊ barach ⁊ iethremmon atqꝫ biercõ ⁊ arechon: cũ termino q respicit ioppen: ⁊ ipso fine cõcludit. Ascẽderũtqꝫ filij dan ⁊ pugnauerunt contra lesen: ceperuntqꝫ eam: ⁊ percusserunt eã in ore gladij: ⁊ possederunt ⁊ habitauerunt in ea vocantes nomẽ eius lesen dan ex nomine dan patris sui. Hec est possessio tribus filioꝝ dan per cognationes suas: vrbes ⁊ viculi earum. Cũqꝫ cõplesset sorte diuidere terrã singulis per tribus suas dederũt filij isrl̃ possessionẽ iosue filio nun ī medio sui iuxta preceptũ dñi: vrbẽ quã postulauit tamnathsaraa in monte effraim. Et edificauit ciuitatem: habitauitqꝫ in ea. He sunt possessiones quas sorte diuiserunt eleaçar sacerdos ⁊ iosue filius nun: ⁊ principes familiarum ac tribuum filioꝝ israhel in sylo coram domino ad ostiũ tabernaculi testimonij: partitiqꝫ sunt terram.

XX

Et locutus ẽ dñs ad iosue dicẽs. Loquere filijs isrl̃ ⁊ dic eis. Separate vrbes fugitiuoꝝ de qbus locutus sũ ad vos p manuꝫ moysi: vt ꝺfugiat ad eas qcũqꝫ aiam pcusserit nescius: ⁊ possit euadere irã ꝓximi q vltoꝝ est sãgui-

nis:cū ad ēnā harū ꝓfugerit ciuitatū:stabitq; ante portā ciuitatis:t loquet̄ senioꝛib⁹ vrbis illius ea q̄ se ꝓbent innocentē:ficq; suscipiēt eū: t dabūt ei locū ad habitandū. Cūq; vltoꝛ sanguinis cum fuerit pſecutus:nō tradēt i manꝰ eius:qꝛ ignoꝛās pcussit ꝓximū eius:nec añ biduū triduūue eiꝰ ꝓ bat̄ inimicꝰ. Et habitabit i ciuitate illa donec ſtet ante iudiciū cām reddens facti sui:t moꝛiat̄ sacerdos magnus q̄ fuerit in illo tp̄e. Tunc reuertet̄ homicida:t igrediet̄ ciuitatē t domū suā de q̄ fugerat. Decreuerūtq; cedes in galilea mōtis neptalim t ſychē in monte effraim t cariathbarbe:ipsa ē hebꝛon in monte iuda:t trans iozdanē ↄ ozientalez plagā hiericho ſtatuerunt boſoꝛ q̄ ſita ē in campestri ſolitudīe de tribu ruben t ramoth i galaad de tribu gad:t gaulon in baſan de tribu manaſſe. De ciuitates ↄſtitute ſūt cūctis filijs iſrl̄ t aduenis q habitabāt iter eos vt fugeret ad eas q̄ aīam nesciꝰ pcussiſſet:t nō moꝛeret̄ in manu ꝓximi:effuſū ſanguinē vindicare cupientis:donec ſtaret añ populū expoſiturus cām ſuam. XXI

Accesserūtq; ꝓncipes familiaꝝ leui ad eleazaꝝ sacerdotē t ioſue filiū nun: t ad duces cognationū per ſingulas tribus filiorū iſrl̄:locutiq; ſūt ad eos in ſylo t̄re chanaan:atq; dixerunt. Dñs ꝓcepit p manū moyſi vt darentur nobis vrbes ad habitandū: t ſuburbana eaꝝ ad alenda iumenta. Dederūtq; filij iſrl̄ de poſſeſſionibus ſuis iuxt̄ iperiū,diſi ciuitates t ſuburbana earū. Egreſſaq; eſt ſoꝛs in familiā caath filioꝝ aarō ſacerdotis de tribu iuda t ſymeon t beniamin ciuitates tredecī: t reliqs filioꝝ caath.i.leuitis q ſuꝑſuerant de tribubus effraim t danꝰ t dimidie tribus manaſſe ciuitates decē. Cꝛozo filijs gerſon egreſſa eſt ſoꝛs vt acciperent de tribubꝰ iſachar t aſer t neptalim:dimidiaq; tribu manaſſe i baſan: ciuitates nūero tredecī. Et filijs merari p cognationes ſuas de tribubꝰ ruben t gad t ẓabulon:vrbes duodecī. Dederūtq; filij iſrl̄ leuitꝫ ciuitates t ſburbana eaꝝ:ſicut ꝓcepit dñs per manū moyſi: ſingulis ſoꝛte tribuētes. De tribubus filioꝝ iuda t ſymeon dedit ioſue ciuitates:quarū iſta ſunt noīa filijs aaron per familias caath leuitici generis:pꝛima enim ſoꝛs illis egreſſa eſt: cariathbarbe patris enach:q̄ vocat̄ hebꝛon i monte iuda:t ſuburbana eius p circuitū. Agꝛos vero t villas eius dederat caleph filio iephone ad poſſidendū. Dedit ergo filiis aaron ſacerdotis hebꝛon ↄfugij ciuitatē ac ſuburbana eiꝰ:t lobnam cū ſuburbanis ſuis t iether t iſtimō t helō t dabir t ain t iethā t bethſames cū ſuburbanis ſuis: ciuitates nouem de tribubus vt dictum eſt duabus. De tribu aūt filioꝝ beniamin:gabaon t gabae t anathot t almon cū ſuburbanis ſuis ciuitates q̄tuoꝛ:oēs ſimul ciuitates filiorū aarō ſacerdotꝫ tredecī cū ſuburbanis ſuis. Reliquis vero p familias filioꝝ caath leuitici generis hec eſt data poſſeſſio. De tribu effraim vrbes cōfugij ſychē cū ſuburbanis ſuis in monte effraim: t gazer t iebſam t bethoꝛon cū ſuburbanis ſuis: ciuitates q̄tuoꝛ. De iribu q̄z dan helteco t gabathon t baialon t iethꝛēmon cū ſuburbanis ſuis:ciuitates quatuoꝛ. Cꝛozo de dimidia tribu manaſſe tenach t iethꝛēmon cū ſuburbanis ſuis:ciuitates due. Omnes ciuitates decem: t ſuburbana earū date ſunt filijs caath iſerioꝛis gradus. Filijs q̄z gerſon leuitici generis dedit de dimidia tribu manaſſe confugij ciuitates:gaulon in baſan t boſram cum ſuburbanis ſuis ciuitates duas. Cꝛozo ↄ tribu iſachar:ceſion t dabereth t iaramoth t enganim cuz ſuburbanis ſuis:ciuitates quatuoꝛ. De tribu aūt aſer maſan t abdon t eleath t roob cū ſuburbanis ſuis:ciuitates quatuoꝛ. De tribu quoq; neptalim ciuitates confugij cedes i galilea t amoth doꝛ t carthari cuz ſuburbanis ſuis:ciuitates tres. Omnes vrbes familiaruz gerſon tredecim cum ſuburbanis ſuis. Filijs autez merari leuitis iſerioris gradus p familias ſuas:data eſt de tribu ẓabulon iecnal t cartha t damna t naalol:ciuitates q̄tuoꝛ cū ſuburbāis ſuis. De tribu gad ciuitates cōfugij ramoth i galaad t manaim t eſebon t iaẓer: ciuitates quatuoꝛ cum ſuburbanis ſuis. De tribu ruben vltra iozdanem contra hierico ciuitates refugij:boſoꝛ in ſolitudine miſoꝛ t iaẓer t iethſon t maſpha:ciuitates quatuoꝛ cum ſuburbanis ſuis. Omnes vrbes filioꝝ merari per familias t cognationes ſuas duodecim. Itaq; ciuitates vniuerſe leuitaꝝ in medio poſſeſſionis filioꝝ iſrl̄: fuerūt quadraginta octo cum ſuburbanis ſuis: ſingule per familias diſtribute. Dedit q̄ dñs deus iſrahel oēm terram quā traditurum ſe patribus eoꝝ iurauerat t poſſederunt illam atq; habitauerunt in ea. Data q̄z eſt ab eo paꝛ in oēs per circuitum nationes:nullusq; eis boſtium reſiſtere auſus eſt:ſed cuncti i eorum ditionem redacti ſunt. Ne vnum quidē verbum quod illis pꝛeſtiturū ſe eſſe ꝓmiſerat: irritū fuit:ſed rebus expleta ſunt oīa. XXII

Eodem tēpoꝛe vocauit ioſue rubenitas t gaditas:t dimidiam tribū manaſſe: dixitq; ad eos. Feciſtis omnia que ꝓcepit vobis moyſes famulus dñi:mihi q̄z in omnibus obediſtis:nec reliqſtis fratres vꝛos longo tēpoꝛe vſq; in pñtem diē:cuſtodientes iperium dñi dei veſtri. Quia igitur dedit dñs deus veſter fratribus veſtris quietē t pacē ſicut pollicit⁹ ē:reuertimini t ite in tabernacula vꝛa t in terrā poſſeſſionis quā tradidit vobis moyſes famulus dñi trās iozdanē:ita dūtaxat vt cuſtodiatis attēte t opere ꝓpleatis mandatū t legē quā ꝓcepit vobis moyſes famulus dñi:vt diligatꝫ dñm dcū vꝛm: t ambuletis in oībus vijs eius t obſtuetis mandata illius:adhereatiſq; ei:ac ſeruiatis in oī coꝛde t in oī aīa vꝛa. Benedixitq; eis ioſue:t dimiſit eos. Qui reuerſi ſunt in tabernacula ſua. Dimidie aute tribui manaſſe poſſeſſionē moyſes dederat in baſan t idcirco medie q̄ ſuperfuit dedit ioſue ſoꝛtē iter ceteros frēs ſuos trās iozdanē ad occidentalem ei

plagã. Cũq; dimitteret eos ĩ tabernacula sua ⁊ benedixisset eis: dixit ad eos. In multa substantia atq; diuitijs reuertimini ad sedes vestras cum argẽto ⁊ auro: ere ac ferro: ⁊ veste multiplici. Diuidite prædam hostium cum fratribus vestris. Reuersiq; sunt ⁊ abierunt filij ruben ⁊ filij gad ⁊ dimidia tribus manasse a filijs israhel de silo quæsita est ĩ chanaan: vt intrarẽt galaad terrã possessionis suæ quã obtinuerant iuxta imperium domini in manu moysi. Cũq; venissent ad tumulos iordanis ĩ terram chanaan: ædificauerunt iuxta iordanẽ altare infinite magnitudinis. Qđ cũ audissent filij isrl: ⁊ ad eos certi nuncij detulissent ædificasse filios ruben ⁊ gad: ⁊ dimidiæ tribus manasse altare in terra chanaan super iordãis tumulos ɔ̃ filios isrl: cõuenerunt oẽs in silo vt ascenderent ⁊ dimicarent ɔ̃ eos. Et interim miserunt ad illos in terram galaad phinees filium eleaçari sacerdotis: ⁊ decem principes cũ eo singulos de singulis tribub⁹. Qui venerunt ad filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidiæ tribus manasse in terraz galaad. Dixeruntq; ad eos. Hec mandat omnis popul⁹ domini. Quæ est ista transgressio hæc. Cur reliquistis deũz deũ isrl ædificantes altare sacrilegum: ⁊ a cultu illius recedentes. An parũ vobis est q; peccastis in beelphegoz: ⁊ vsq; ĩ præsẽtem diem macula huius sceleris in vobis pmanet multiq; de pplo cozzuerunt? Et vos hodie religgtis dñz: ⁊ cras ĩ vniuersũ isrl ira eius desæuiet. Qz si putat⁹ ĩmũdã cẽ terrã possessiõis vẽre: transite ad terrã ĩ q; tabernaculũ dñi ẽ ⁊ habitate ĩter nos: tm̃ vt a dño ⁊ a nro ɔsoztio ñ ɼcedat⁹: ædificato altari pter altare dñi dei nri. Nonne achan filius çare pterijt mãdatum domini: ⁊ super omnem populum isrl ira eius incubuit? Et ille erat vnus homo atq; vtinam solus periisset ĩ scelẽ suo. Responderũtq; filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidiæ tribus manasse principibus legationis isrl. Fortissimus dominus deus ipse nouit: ⁊ isrl simul intelliget si puaricatiõis aĩo hoc altare construximus: nõ custodiat nos: sed puniat nos in pñti. Et si ea mente fecim⁹ vt holocausta ⁊ sacrificiũ ⁊ pacificas victimas sup eo ponere mus: ipse q̃rat ⁊ iudicet: ⁊ non ea magis cogitatiõe atq; tractatu vt diceremus cras dicẽt filij vestri filiis nostris. Quid vobis ⁊ domino deo isrl? Terminum posuit dominus inter nos ⁊ vos o filij ruben ⁊ filij gad iordanẽ fluuiũ: ⁊ idcirco partem nõ habetis in domino: ⁊ per hanc occasionem auertẽt filij vestri filios nostros a timoze domini. Putauimus itaq; melius: ⁊ diximus. Extruamus nobis altare: non in holocausta neq; ad victimas offerendas: sed in testimonium inter nos ⁊ vos: ⁊ sobolem nostram: vestramq; progeniem vt seruiamus domino: ⁊ iuris nostri sit offerre: ⁊ holocausta ⁊ victimas ⁊ pacificas hostias: ⁊ nequaquã dicant cras filij vestri filijs nostris: non est vobis pars in domino. Qz si voluerint dicere: respondebunt eis. Ecce altare domini quod fecerunt patres nostri: non in holocausta: neq; in sacrificium: sed ĩ testimonium nostrum nec vestrũ. Absit a nobis hoc scelus vt recedamus a domino ⁊ eius vestigia relinquamus: extructo altari ad holocausta ⁊ sacrificia ⁊ victimas offerendas: præter altare domini dei nostri quod extructum est ante tabernaculum eius. Quibus auditis phinees sacerdos ⁊ principes legationis isrl qui erant cuz eo placati sũt: ⁊ verba filioꝝ ruben ⁊ gad ⁊ dimidiæ tribus manasse libentissime susceperunt. Dixitq; phinees filius eleaçari sacerdos ad eos. Nunc scimus q; nobiscũ sit dñs: qñ aliẽi estis a puaricatõe hac ⁊ liberastis filios isrl de manu domini. Reuersusq; est cũ principibus a filijs ruben ⁊ gad de terra galaad finium chanaan ad filios isrl: ⁊ rettulit eis. Placuitq; sermo cunctis audientib⁹. Et laudauerunt deum filij isrl: ⁊ nequaq; vltra dixerunt vt ascenderent contra eos atq; pugnarent ⁊ delerent terram possessionis eoꝝ. Vocauerunt q; filij ruben ⁊ filij gad altare quod extruxerant: testimonium nostrum: q; dominus ipse sit deus.

XXIII

Evoluto aũt multo tpe postq; pacẽ dederat dñs israheli: subiectis ĩ gyro natiõib⁹ vniuersis: ⁊ iosue iã lõgeuo ⁊ psenilis ætatis: postq; diuiserat ɼã filijs isrl ɼm q; dñs ipe pauerat: vocauit iosue oẽm israhelem: maiozesq; natu ⁊ pncipes ac duces ac mgr̃os: dixitq; ad eos. Ego senui ⁊ pgressioꝝ ætatis sũ: volq; cernitis oĩa q̃ fecerit dñs de⁹ vester cũctis p circuitũ natiõib⁹ quõ p vobis ipse pugnauerit. Et nunc ga vobis sorte diuisit oẽm ɼã: ab oriẽtali pte iordãis vsq; ad mare magnũ: multeq; adhuc supsũt natiões: dñs de⁹ vester dispdat eas ⁊ auferet a facie vra: ⁊ possidebitis ɼã sicẽ vobis pollicit⁹ ẽ. Tm̃ ɔsoztamĩ ⁊ estote solliciti vt custodiatis cũcta q̃ scripta sũt ĩ volumine legis moysi: ⁊ nõ ɔclinet⁹ ab eis neq; ad dexterã neq; ad sinistrã: ne postq; ĩtrauerit⁹ ad gẽtes q̃ ĩter vos future sũt: iuretis ĩ noĩe deoꝝ eaꝝ ⁊ fuiat⁹ eis ⁊ adoret⁹ illos: sz adhereat⁹ dño ɔ̃ vro qđ fecist⁹ vsq; in diẽ hãc. Et tũc auferet dñs de⁹ ĩ ɔspectu vro gẽtes magnas ⁊ robustissimas: ⁊ null⁹ vobis resistẽ poterit. Unus e vobis pseq̃t hostiũ mille viros: qa dñs de⁹ vester p vob ipse pugnabit: sicẽ pollicit⁹ ẽ. Vos tm̃ diligẽtissime pcauete vt diligat⁹ dñz deũ vestrũ. Qz si volueritis gẽtiũ harũ q̃ iter vos habitãt erroꝛib⁹ adherẽ: ⁊ cũ eis miscere connubia atq; amicitias copulare: iaz tũc scitote q; dñs de⁹ vester nõ eas deleat añ faciẽ vestrã: sed erũt vobis ĩ foueã ac laqueũ ⁊ offẽdiculũ ex latere vro: ⁊ sudes ĩ oculis vestris: donec vos auferat atq; dispdat de ɼa hac optĩa quã tradidit vobis. Ego hodie ĩgrediar viã vniuersæ ɼe: ⁊ toto aĩo cogñscetis q; de oĩb⁹ vobis q̃ se dñs pstitut⁹ vobis eẽ pollicit⁹ ẽ: vnũ ñ pterierit ĩcassũ. Sicẽ g̃ ipleuit ope qđ pmisit: ⁊ pspa cũcta venerũt: sic adducet sup vos qcq̃d maloꝝ cominat⁹ ẽ: donec vos auferat atq; dispdat ɔ̃ ɼa hac optĩa quam tradidit vobis: eo q; præterieritis pactum dñi dei vestri qđ pepigit

vobiscū:z fuieritis dijs alienis:z adozaueritꝫ eos. Cito atq; velociꝰ ꝯsurget in vos furoꝛ dñi:z auferimini ab hac ẽra optia quã tradidit vob. XXIIII

Congregauitq; iosue oẽs tribus isrl in sychem:z vocauit maiozes natu ac ꝓncipes z iudices z magistros:steteruntq; in ꝯspectu dñi:z ad ppl'm sic locutus est. Hec dicit dñs ds isrl. Trans fluuiũ habitauerunt patres vestri ab initio:thare pater abzahaz z nachoz: seruieruntq; dijs alienis. Tuli ergo patrẽ vestrũ abzahaz de mesopotamie finib⁹:z adduxi eũ in terrã chanaã: multiplicauiq; semẽ eius:z dedi ei isaac:illiq; rursum dedi iacob z esau. Et ꝯbus esau dedi montes seir ad possidendũ:iacob vero z filij eius descẽderunt in egyptũ. Misitq; moysen z aaron z percussi egyptũ multis signis atq; portẽtis: eduxiq; vos z patres vꝝos de egypto:z venistis ad mare:ꝓsecutiq; sunt egyptij patres vꝝos cũ curribus z equitatu vsq; ad mare rubrũ. Clamauerũt aũt ad dñm filij isrl:q posuit tenebras ĩter vos z egyptios:z adduxit sup eos mare z opuit eos. Uiderunt oculi vri cuncta q̃ in egypto fecerim:z habitastis in solitudine multo tpe:z ĩtroduxi vos in terrã ãmozrei q habitabat trans iozdanẽ. Cũq; pugnarent ꝯ vos: tradidi eos in manus vꝝas:z possedistis terrã eorum atq; ĩterfeciſtis eos. Surrexit aũt balach filius sephoz rex moab:z pugnauit ꝯ israhelẽ. Misitq; z vocauit balaã filiũ beoꝛ vt malediceret vob: z ego nolui audire eũ:sed ecõtrario p illũ bñdixi vobis z liberaui vos de manu eius. Transistisq; iozdanẽ z venistis ad hiericho:pugnaueruntq; cõtra vos viri ciuitatis eius. ãmozreus z pherezeus z chananeus z etheus z gergeseus z euheus z iebuseus:z tradidi illos in manus vꝝas. Misiq; ante vos crabzones:z eieci eos de locis suis duos reges ãmozreoꝝ:nõ in gladio z in arcu tuo: dediq; vobis terrã in q̃ nõ laboraſtis:z vrbes q̃s nõ edificaſtis vt habitaretis ĩ eis:vineas z oliueta q̃ non plantaſtis. Nũc ergo timete dñm z fuite ei pfecto coꝛde atq; viriſſimo:z auferte deos ꝯbus fuierũt pres vri ĩ mesopotamia z in egypto ac fuite dño. Sin aũt malũ vobis videt vt dño fuiatis: optio vobis dat. Eligite hodie qõ placet cui fuire potissimũ debeatis: vtrũ dijs ꝯbus fuierunt pres vri ĩ mesopotamia:an dijs ãmozreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Ego aũt z dom⁹ mea fuiemus dño. Rñdit q; ppl's z ait. Absit a nobis vt relinq̃mus dñz: z seruiamus dijs alienis. Dñs deus nr ipse eduxit nos z pres nostros de terra egypti z de domo seruitutis:fecitq; videntibus nobis signa ingentia:z custodiuit nos in oi via p quã ãbulauimus:z in cũctis ppls p quos transfluimus: z eiecit vniuersas gẽtes ãmozreũ habitatoꝛe terre quã nos intrauimus. Seruiem⁹ igit dño:qz ipse ẽ deus nr. Dixit q; iosue ad ppl'm. Non poteritis fuire dño:deꝰ eni sanctus z fortis emulatoꝛ ẽ: nec ignoscet sceleribus vris atq; pctis. Si dimiserit dñm z seruieritis dijs alienis:ꝯuertet se z affliget vos atq; subuertet:postq; vobis ꝓstiterit bona. Dixitq; ppl's ad iosue. Ne quaq; ita vt loq̃ris erit:sꝫ dño fuiem⁹. Et iosue ad ppl'm:testes ĩquit vos estis:qz ipsi elegeritis vobis dñm vt fuiatis ei. Rñderũtq;. Testes. Nunc ergo ait:auferte deos alienos de medio vri: z inclinate coꝛda vꝝa ad dñm deũ isrl. Dixitq; ppl's ad iosue. Dño deo nro fuiem⁹:z obedietes erim⁹ ꝓceptis ei⁹. Percussit ergo iosue ĩ die illo fedꝰ:z ꝓposuit ppl'o ꝓcepta atq; iudicia in sychẽ. Scripsit q̃s oia verba hec ĩ volumĩe legis dñi:z tulit lapidẽ p grandẽ:posuitq; eũ subter quercũ q̃ erat ĩ sanctuario dñi:z dixit ad oẽm ppl'm. Ecce lapis iste erit vobis ĩ testimoniũ q̃ audierit oia verba dñi q̃ locutus ẽ vobis:ne forte postea negare velitis z mẽtiri dño deo vro. Dimisitq; ppl'm singulos ĩ possessionẽ suã. Et post hec mortu⁹ ẽ iosue filius nun seruꝰ dñi centũ decẽ annoꝝ:sepelierũtq; eũ in finib⁹ possessionis sue ĩ tamnathsare:q̃ sita ẽ ĩ mõte effraim: a septẽtrionali pte montis gaas. Seruiuitq; isrl dño cũctis diebꝰ iosue z senioꝝ:q̃ lõgo vixerãt tpe post iosue:z q nouerãt oia opa dñi q̃ fecerat ĩ isrl. Ossa q̃q; ioseph q̃ tulerãt filij isrl de egypto sepelierũt in sychẽ in pte agri quẽ emerat iacob a filijs emmoꝛ pris sychẽ cẽtũ nouellis ouibꝰ:z fuit ĩ possessionẽ filioꝝ ioseph. Eleazar q̃q; filꝰ aaron mortuꝰ ẽ:z sepelierũt eũ in gabaath phinees:filij eiꝰ:q̃ data est ei in monte effraim.

Explicit liber Josue. Incipit liber sopthi quẽ nos Judicum appellamus. Capitulum. I

Post mortem iosue:consuluerunt filij israhel dominum dicentes. Quis ascendet ante nos contra chananeum :z erit dux belli? Dixitq; dominus. Judas ascendet. Ecce tradidi terram in manu eius. Et ait iudas symeoni fratri suo. Ascende mecũ in sortem meaz:z pugna ꝯ chananeum:vt z ego pergam tecum in sortem tuam. Et abiit cũ eo symeon. Ascenditq; iudas z tradidit dominus chananeum ac pherezeuz in manus eoꝝ:z percusserunt in bezech decem milia virorũ. Inuenerunt q; adonibezech in bezech:z pugnauerunt contra eum:ac percusserunt chananeum z pherezeum. Fugit autem adonibezech:quẽ persecuti comprehenderũt cesis sũmitatibus manuum eius ac pedum. Dixitq; adonibezech. Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum sũmitatibus colligebant sub mensa mea ciboꝝ reliquias:sicut feci:ita reddidit mihi deus. Adduxeruntq; eum in hierusalem:z ibi mortuus ẽ. Oppugnantes ergo filij iuda hierusalem:ceperũt eam z percusserunt in ore gladij tradentes cunctam incendio ciuitatem. Et postea descendentes pugnauerunt contra chananeum qui habitabat in montanis:z ad meridiem in campestribus.

Pergensq; iudas ꝯ chananeū q habitabat in hebron cui⁹ nomē fuit antiqt⁹ cariatharbe:pcussit sesai ⁊ hayman ⁊ tholmai:atq; inde ꝓfect⁹ abijt ad
hītatōes dabir:cui⁹ nomē vet⁹ erat cariathsepher. .i.ciuitas litteraꝝ. Dixitq; caleph. Qui percusserit
cariathsepher ⁊ vastauertt eā:dabo ei axam filiā meā vxorē. Cūq; cepisset eā othoniel filius cenez
fraī caleph minor:dedit ei axam filiā suā cōiugē. Quā pgentem in itinere monuit vir su⁹ vt peteret a pr̄e suo agrū. Que cū suspirasset sedens ī asino:
dixit ei caleph. Quid habes? At illa rndit. Da mihi bn̄dictionē:qa trā arentē dedisti mihi: da ⁊ irriguā aqs. Dedit ḡ caleph irriguū supi⁹ ⁊ irriguū
iferi⁹. Filij aūt cinei cognati moysi ascēderūt ō ciuitate palmaꝝ cū filijs iuda ī desertū sortis ei⁹ qō
ē ad meridiē arath: ⁊ habitauerūt cū eo. Abijt āt iudas cū symeōe frē suo:⁊ pcusserūt sil' chananeū
q habitabat ī sephat:⁊ interfecerūt eū. Vocatūq; ē nomē vrbis horma.i.anathema. Cepitq; iudas
gaçā cū finib⁹ suis:⁊ ascalonē atq; accaron cum
termīs suis. Fuitq; dn̄s cū iuda:⁊ mōtana possedit. Nec potuit delere hītatores vallis: qa falcat⁹
curruⁿ⁹ abūdabāt. Dederūtq; caleph hebrō sic̄
dixerat moyses:q deleuit ex ea tres filios enach.
Jebuseū aūt habitatorē irl'm non deleuerūt filij
beniamin:habitauitq; iebuse⁹ cū filijs beniamin
in hierusalē vsq; in p̄sentē diē. Domus quoq; ioseph ascendit in bethel:fuitq; dominꝰ cū eis. Nā
cum obsiderent vrbē q̄ prius luça vocabaī:vidērūt hominem egredientē de ciuitate:dixerūtq; ad
eū. Ostende nobis introitū ciuitatis:⁊ faciemus te
cū mīam. Qui cū oñdissent eis:pcusserūt vrbē in
ore gladij:hoīez āt illū ⁊ oēs cognatiōnē ei⁹ dimiserūt. Qui dimissus abijt ī trā ethiz ⁊ ędificauit ibi
ciuitatē:vocauitq; eā luçā q̄ ita appellaī vsq; ī p̄sētē diē. Manasses q̄z n̄ deleuit bethsan ⁊ canath
cū viculis suis:⁊ habitatores dor ⁊ ieblaam ⁊ maieddo cū vicul' suis:cepitq; chananeꝰ hītare cū eis
delē noluit. Effraim ēt nō interfecit chananeū q habitabat in gaçer:sz habitauit cū eo. Zabulon non
deleuit hītatores tethron ⁊ naalō:sed hītauit chananeꝰ ī medio ei⁹:factusq; ē ei tributarius. Aser q̄z
n̄ deleuit habitatores accho ⁊ sidōis alab ⁊ achaçib ⁊ amma ⁊ aphech ⁊ roob:hītauitq; in medio
chananei habitator⁹ illi⁹ trē:nec interfecit eū. Nephtalim q̄z nō deleuit hītatores bethsemes ⁊ bethanath:⁊ habitauit ītēr chananeū habitatorē terre:
fuerūtq; ei bethsemite ⁊ bethanite tributarij. Arctauitq; āmorreus filios dan ī mōte:nec dedit eis
locū vt ad planiora descēderēt: habitauitq; ī mōte hares qō interpretaī testatio in hailon ⁊ salabī.
Et aggrauata ē manus domus ioseph: factusq; ē
ei tributarius. Fuit aūt terminus āmorrei ab ascēsu scorpionis petra ⁊ superiora loca. II

Ascēditq; angelus dn̄i de galgalis ad locū flentiū:⁊ ait. Eduxi vos de egypto:⁊ introduxi in terrā ꝓmo qua iurauī patribus
vestris:⁊ pollicitus sum vt non facerem irritū pactum meum vobiscum in sempiternum: ita dūtaxat vt non feriretis fedus cum habitatoribus terre huius:⁊ aras eorum subuerteretis: ⁊ noluistis
audire vocem meam. Cur hoc feciſtis? Quāobrē
nolui delere eos a facie vra: vt habeatis hostes: ⁊
dij eor⁹ sint vobis in ruina. Cūq; loqueret̄ angelus domini hec verba ad omnes filios isrl' eleuauerunt vocem suam:⁊ fleuerunt. Et vocatum est
nomē loci illius locus flentiū siue lachrymarum:
molauerūtq; ibi hostias domino: dimisit ergo io
sue populum:⁊ abierunt filij israhel vnusquisq; in
possessionem suam vt obtinerent eam:seruierunt
q; domino cunctis diebus eius:⁊ seniorꝫ: qui lōgo post eum vixerunt tempore:⁊ nouerāt omnia
opera domini que fecerat cuꝫ israhel. Mortuus
est autem iosue filius nun famulus domini centū
⁊ decem annorum:⁊ sepelierunt eū in finibus possessionis sue in thamnatsare in monte effraim a septentrionali plaga montis gaas. Omnisq; illa generatio congregata est ad patres suos:⁊ surrexerūt
alij qui non nouerunt dominum:⁊ opera que fecerat cum israhel. Feceruntq; filij isrl' malū in ꝯspectu domini ⁊ seruierunt baalim:ac dimiserunt dominum deum patrum suorum qui eduxerat eos
de terra egypti:⁊ secuti sunt deos alienos deos q̄z
populorum qui habitabant in circuitu eorum:⁊
adorauerunt eos:⁊ ad iracundiam concitauerunt
dominum:dimittentes eū:⁊ seruientes baal ⁊ astaroth. Iratusq; dominus ꝓtra israhel tradidit eos
in manus diripientium:qui ceperunt eos ⁊ vendiderunt hostibus qui habitabant per gyrū: nec potuerunt resistere aduersarijs suis:sed quocūq; pergere voluissent:manus domini super eos erat: sicut locutus est ⁊ iurauit eis:⁊ vehementer afflicti
sunt. Suscitauitq; dominus iudices qui liberarēt
eos de vastantium manibus: sed nec eos audire
voluerunt:fornicantes cum dijs alienis ⁊ adorantes eos. Cito deseruerunt viam per quam ingressi
fuerant patres eorum: ⁊ audientes mandata domini omnia fecere contraria. Cūq; dominus iudices suscitaret:in diebus eorum flectebatur misericordia:⁊ audiebat afflictorum gemitus:⁊ liberabat eos de cede vastantium. Postq̄z autem mortuus esset iudex reuertebantur:⁊ multo faciebant
maiora q̄z fecerant patres eorum sequentes deos
alienos seruientes eis:⁊ adorantes illos. Non dimiserunt adinuentiones suas:⁊ viam durissimam
per quā ambulare consueuerant. Iratusq; est furor domini in israhel:⁊ ait. Quia irritum fecit gēs
ista pactum meum quod pepigeram cum patribus
eorum:⁊ vocem meam audire contempsit:⁊ ego
non delebo gentes quas dimisit iosue:⁊ mortuus
est:vt in ipsis experiar israhel vtrum custodiāt viam domini:⁊ ambulent in ea: sicut custodierunt
patres eorum:an non. Dimisit ergo dominus oēs
natiōes has:⁊ cito subuertere noluit:nec tradidit
in manus iosue. III

Hē sunt gentes q̄s dñs dereliquit vt erudiret in eis israhelem: z omnes qui nō nouerant bella chananeozum: z postea discerent filij eozum certare cum hostibus: z habere ꝯsuetudinē, ꝑliandi: gnq̄ satrapas philistinozum: oēmq̄ chananeū z sydoniū: atq̄ eueū q̄ habitabat i mōte libano de mōte baal hermon vsq̄ ad itroitū emath. Dimisitq̄ eos vt in ipsis experirē israhelē: vtrū audirēt mādata dñi q̄ ꝑceperat patribus eoz ꝑ manū moysi: an non. Itaq̄ filij isrl̄ habitauerūt in medio chananei z ethei z āmozrei z pherezei z euei z iebusei: z duxerūt vxozes filias eoz: ipsiq̄ filias suas filijs eoz tradiderūt: z seruierunt dijs eoz. Fecerūtq̄ malū in ꝯspectu dñi z obliti sūt dei sui fuientes baalim z astaroth. Iratusq̄ ō isrl̄ dñs tradidit eos in manus cusanrasathaim regis mesopotamie: seruierūtq̄ ei octo ānis. Et clamauerūt ad dñm q̄ suscitauit eis saluatoꝛē: z liberauit eos: othoniel videlicet filium ceneç frēm caleb minoꝛē. Fuitq̄ i eo spūs dñi z iudicauit israhel. Egressusq̄ est ad pugnā: z tradidit dñs in manus eius cusanrasathaim regē syrie: z oppressit eū. Quietitq̄ terra q̄draginta ānis: z moꝛtuꝰ ē othoniel filius ceneç. Addiderunt autē filij isrl̄ facere malū i ꝯspectu dñi: q̄ ꝯfoꝛtauit aduersū eos eglon regē moab: q̄ fecerūt malū i ꝯspectu eius. Et copulauit ci filios āmon z amalech: abijtq̄ z percussit isrl̄: atq̄ possedit vrbē palmaꝝ. Seruierūtq̄ filij isrl̄ eglon regi moab decē z octo ānis: z postea clamauerūt ad dñm. Qui suscitauit eis saluatoꝛē vocabulo aioth filiū gera filij gemini q̄ vtraq̄ manu ꝑ dextera vtebat. Miserūtq̄ filij isrl̄ ꝑ illū mūera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladiū ancipitē habentē in medio capulū lōgitudinis palme manus: z accinctꝰ est eo subter sagū in dextro femore. Obtulitq̄ mūera eglon regi moab. Erat autez eglon crassus nimis. Cūq̄ obtulisset ei munera ꝑ secutus ē socios q̄ cū eo venerāt: z reuersus de galgalis vbi erant idola: dixit ad regem. Verbū secretū habeo ad te o rex. Et ille iperauit silētiū. Egressisq̄ oīb⁹ q̄ circa eū erāt ingressus ē aioth ad euz. Sedebat aūt i estiuo cenaculo solꝰ. Dixitq̄. Verbū dei habeo ad te. Qui statī surrexit de thꝛono. Extenditq̄ aioth sinistrā manū: z tulit sicā de dextro femoꝛe suo: ifixitq̄ eā i ventrē eiꝰ tā valide vt capul⁹ seq̄ret ferrū i vulnē: ac pinguissimo adipe strigeret. Nec eduxit gladiū: sz ita vt ꝑcusserat reliqt i coꝛpoꝛe: statimq̄ ꝑ secreta nature alui stercora ꝓpuerūt. Aioth āt clausis diligētissime ostijs cenacli, z obfirmatꝫ sera ꝑ posticū egressꝰ ē. Seruiq̄ regis egressi viderūt clausas foꝛes cenacli: atq̄ dixerūt. Foꝛsitā purgat aluū i estiuo cenaculo. Expectāteſq̄ diu donec erubescerēt: z videntes q̄ nullꝰ apiret tulerūt clauē: z apictes ꝺuenerūt dñz suū i ꝛra iacētē moꝛtuū. Aioth autē dū illi turbarent effugit: z ꝑtransijt locū idoloꝝ vnde reuersus fuerat. Veniq̄ i seyrath: z statī insonuit buccina i mōte effraim: ōs cēderūtq̄ cū eo filij isrl̄ ipso in frōte gradiēte. Qui dixit ad eos. Segmini me. Tradidit.n. dñs inimicos nostros moabitas i manꝰ nostras. Descenderūtq̄ post eum z occupauerūt vada iozdāis q̄ trāsmittunt i moab: z nō dimiserūt transire quēq̄: sz ꝑcusserūt moabitas i tpe illo circiter decez milia oēs robustos z fortes viros. Nullꝰ eoꝝ euadere potuit. Humiliatusq̄ est moab in die illo sub manu isrl̄ z quiit terra octoginta annis. a ꝓlijs. Post hūc fuit sangar filius anath: qui percussit de philistijm sexcētos viros vomē. Et ipse q̄s defendit isrl̄. Addiderūtq̄ filij isrl̄ facē malū i cōspectu dñi ꝑ moꝛtē aioth: z tradidit illos dñs in manꝰ iabin regꝭ chanaan q̄ regnauit i asoꝛ: habuitq̄ ducē exercituꝰ sui noīe sysaram. Ipse aūt habitabat i aroseth gētiū. Clamauerūtq̄ filij isrl̄ ad dñz. Nongētos.n. habebat falcatos curruꝰ z ꝑ viginti ānos vehemēt oppressērat eos. Erat āt delboza ꝓphēs vxoꝛ lapidoth: q̄ iudicabat pplm̄ i illo tpe: z sedebat sub palma q̄ noīe illiꝰ vocabat: inē rama z bethel i mōte effraim: ascēdebātq̄ ad eā filij isrl̄ i oē iudiciū. Que misit z vocauit barach filiū abinoē de cedes neptalī: dixitq̄ ad eū. Pꝛecepit tibi dñs deꝰ isrl̄. Vade descēde: z duc exercitū i mōte thaboꝛ: tollesq̄ tecū decē milia pugnatoꝝ ō filijs neptalim z de filijs çabulō. Ego āt adducā ad te i loco toꝛrētis cyson sysarā ꝓncipē exercituꝰ iabin z curruꝰ eiꝰ atq̄ oēm mlt̄itudinē: z tradā eos i manu tua. Dixitq̄ ad eā barach. Si venis mecū: vadā: si nolueris vēire mecū: nō pgā. Qui dixit ad eum. Ibo qdē tecū sz i hac vice victoꝛia non reputabit tibi: qa i manu mulieꝛ tradet sysara. Surrexit itaq̄ delboza: z perrexit cū barach i cedes. Qui accersitꝰ çabulō z neptaliz ascēdit cū decē milibꝰ pugnatoꝝ habēs delboꝛā i comitatu suo. Aber āt cineꝰ recesserat quōdā a ceteꝛ cineis fribꝰ suis filijs obab cognati moysi: z tetēderat tabernacula vsq̄ ad vallē q̄ vocat sennim: z erat iuxt cedes. Nūciatūq̄ ē sysare q̄ ascēdisset barach filiꝰ abinoē i mōtē thaboꝛ. Et ꝯgregauit nōgētos falcatos curruꝰ: z oēm exercitū ō aroseth gētiū ad toꝛrētē cyson. Dixitq̄ delboza ad barach. Surge: hec ē.n. dies in q̄ tradidit dñs sysarā i manꝰ tuas. En ipe ductoꝛ est tuꝰ. Descēdit itaq̄ barach de mōte thaboꝛ z decez milia pugnatoꝝ cū eo. Perterruitq̄ dñs sysarā z oēs curruꝰ eiꝰ: vniuersāq̄ mlt̄itudinē in oze gladij ad ꝓspectū barach itantū vt sysara de curru desiliēs: pedibꝰ fugeret: z barach ꝑsequeret fugientes curruꝰ z exercituꝰ vsq̄ ad aroseth gentium: z omnia hostium multitudo vsq̄ ad internitiōz caderet. Sysara autē fugiens peruenit ad tentoꝛiū iabel vxoꝛis aber cinei. Erat autem pax inter iabin regem asoꝛ z domum aber cinei. Egressa igitur iabel in occursum sysare: dixit ad eum. Intra ad me domine mi: ne timeas. Qui ingressus tabernaculum eiꝰ z optus ab eo pallio dixit ad eam. Da mihi obsecro paululuz aque: qa sitio valde. Que aperuit vteꝛē lactis z ꝺdit ei bibē: z opuit illū. Dixitq̄ sysara ad eā. Sta añ ostiū tabnacli: z cū venēit aliqs itrogās te

6 ꝛ dicēs:nūqd hic ē aliqs:rñdebis. Nullꝰ ē. Tulit itaqꝫ iabel vxoꝛ aber clauū tabernaculi assumēs parīt ꝛ malleū:ꝛ igressa absc̄dite ꝛ cū silētio:posuit supza timpꝰ capiti eiꝰ clauū:pcussūqꝫ malleo ō fixit i cerebꝛ vsqꝫ ad trā:q sopozē mozti, socians defecit:ꝛ mortuꝰ ē. Et ecce barach sequēs sysaraz veniebat:egressaqꝫ iabel i occursū eiꝰ dixit ei. Uenī ꝛ ondā tibi virū quē queris. Qui cum intrasset ad eā:vidit sysarā iacētez mortuū:ꝛ clauū ilixū i timpoze eiꝰ. Humiliauit g̃ deꝰ i die illo iabin regez chanaan cozā filijs isrl:q crescebāt ꝗtidie:ꝛ fozti mānu opprimebant iabin regem chanaan donec delerent eum.

V

Cantaueruntqꝫ delboza ꝛ barach filiꝰ abinoem in illo die dicētes. Qui sponte obtulistis de isrl aias vras ad piculū:benedicite dño. Audite reges anribꝰ pcipite pncipes. Ego sū ego sū q̃ dño canā:psallā dño deo isrl. Dñe cū exires ō seir:ꝛ trāsires p regiōes edom:tra mota ē:celiqꝫ ac nubes distillauerūt aquis. Montes fluxerūt a facie dñi:ꝛ synai a facie dñi dei isrl. In diebꝰ sangar filii anath:i diebꝰ iabel quieruīt semite:ꝛ q ingrediebāt p eas ābulauerūt p calles deuios. Lesauerūt fortes in isrl ꝛ quieruīt donec surgeret ꝏl boza:surgeret mater i isrl. Noua bella elegit dñs: ꝛ portas hostium ipe subuertit. Clypeꝰ ꝛ hasta si apparuerūt in quadraginta milibꝰ isrl. Coꝛ meuz diligit pncipes isrl. Qui ꝓpria volūtate obtulistis vos discrimini bñdicite dño:q ascenditis sup nitentes asinos:ꝛ sedetis supza in iudicio ꝛ ambulatis in via logmi. Ubi collisi sūt currus ꝛ hostium suffocatꝰ ē exercitꝰ: ibi narrent iusticie dñi: ꝛ clemētia i fortes isrl. Tūc descēdit populꝰ dñi ad pōtas:ꝛ obtinuit pncipatū. Surge surge ōlboza:surge surge ꝛ loqꝛe cāticū. Surge barach:ꝛ appbende captiuos tuos fili abinoem. Saluate sūt relige ppl dñs i fortibꝰ dimicauit. Ex effraī delcuit eos i amalech:ꝛ pꝰ eū ex beniamī i ppl tuos o amalech. De machir pncipes descenderūt:ꝛ ō çabulon q exercitū ducerēt ad bellādū. Duces isachar fuere cū delboza ꝛ barach vestigia sūt secuti: q q̃ in p̄ceps ac baratꝫ se discrimi ōdit. Diuiso ō se rubē: magnanimoꝫ repta ē ꝏtētio. Quare habitas iter duos t̄mios: vt audias sibilos gregū Diuiso ō se ruben:magnāimoꝫ r̄pta ē ꝏtētio. Galaad trāsioꝛ danē gescebat:ꝛ dān vacabat nauib. Aser habitabat i littoze marī:ꝛ in portub mozabat. Zabulon ꝙo ꝛ neptalim obtulerūt aias suas mozti in regiōe mozome. Uenerūt reges ꝛ pugnauerunt:pugnauerūt reges chanaan i thanē iuxt aq isr magedo:ꝛ tñ nihil tulere p̄dātes. De celo dimicatū ē ō eos:stelle manētes i ozdie ꝛ cursu suo aduersus sysarā pugnauerūt. Torrens cyson traxit cadauera eoꝝ:torrens cadumim torrēs cyson. Cōculca aīa mea robustos. Ungule eqꝝ cecidēt:fugiētibꝰ impetu:ꝛ per p̄ceps ruētibꝰ fortissimis hostiū. Male dicite terre meroç:dixit angelꝰ dñi:maledicite habitatoꝛibꝰ eiꝰ:qa nō venerūt ad auxiliū dñi.i ad iutoziū foꝛtissimoꝝ eiꝰ. Benedicta iter mulieres iabel vxoꝛ aber cineu:ꝛ bñdicat i tabernaculo suo. Aquā petēti lac ōdit:ꝛ i phiala pncipū obtulit butyrū. Sinistrā manū misit ad clauū:ꝛ dexterā ad fabroꝝ malleos:pcussitqꝫ sysarā q̃rēs i capite vulneri locū:ꝛ timpꝰ valide pforans. Inter pedes eiꝰ ruit:defecit ꝛ mortuꝰ est. Uolnebat añ pedes eius ꝛ iacebat:exanimis ꝛ miserabilis. Per fenestram respiciēs vlulabat mr eiꝰ:ꝛ de cenaculo loqbatur. Cur mozat regredi currus eiꝰ: quare tardauerūt pedes q̃drigaꝝ illius. Una sapiētioꝛ ceteraꝝ vxoꝛibus eius:hec socrui verba rñdit. Fozsitan nūc diuidit spolia:ꝛ pulcherrima seminaꝝ eligit ei. Uestes diuersoꝝ coloꝝ sysare traduntꝰ in p̄dā:ꝛ supellex varia ad ornanda colla congerit. Sic pereant oēs inimici tui dñe: q autem diligūt te: sic sol in oztu suo splendet:ita rutilent. Quieuitqꝫ terra p quadraginta annos.

VI

Fecerūt aūt filij isrl malū in conspectu dñi:q tradidit illos in manu madian septē ānis:ꝛ oppressi sūt valde ab eis. Fecerunteqꝫ sibi antra ꝛ speluncas in montibus ꝛ munitissima ad repugnandū loca. Cūqꝫ seuisset israhel:ascendebat madian ꝛ amalech ceteriqꝫ oziētalium nationū:ꝛ apud eos figentes tentoꝛia:sicut erant in herbis cuncta vastabant vsqꝫ ad introitus gaçe:nihilqꝫ olo ad vitā ptinēs relinquebant i isrl non oues:non boues:non asinos. Ipsi.n.ꝛ vniuersi greges eoꝝ veniebant cuꝫ tabernaculis suis: ꝛ instar locustaꝝ vniuersa complebant:innumera multitudo hominum ꝛ camelorꝝ:quicquid tetigerant deuastantes. Humiliatusqꝫ est isrl valde i cōspectu madian. Et clamauit ad dñm postulās auxilium ō madianitas. Qui misit ad eos virū ꝓphetam:ꝛ locutus ē. Hec dicit dñs deus isrl. Ego vos feci cōscendere de egypto:ꝛ eduxi vos de domo seruitutis:ꝛ liberaui de manu egyptioꝝ ꝛ oīum inimicoꝝ qui affligebant vos. Eiecīqꝫ eos ad introitum vestrum:ꝛ tradidi vobis terrā eoꝝ:ꝛ dixi. Ego dñs deus vester. Ne timeatis deos amoꝛreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Et noluistis audire vocē meam. Uenit aūt angelus domini:ꝛ sedit sub quercu que erat in effra:ꝛ pertinebat ad ioas patrem familie eçri. Cūqꝫ gedeon filius eius ex cuteret atqꝫ purgaret frumenta in toꝛculari vt fugeret madian:apparuit ei ãgelus domini:ꝛ ait. Dominus tecum virozum foꝛtissime. Dixitqꝫ ei gedeon. Obsecro mi domine si dominus nobiscum est cur ergo apprehenderunt nos hec omnia: Ubi sūt mirabilia eius que enarrauerūt patres nostri:atqꝫ dixerunt:de egypto eduxit nos dñs. Nunc autez dereliqt nos dñs:ꝛ tradidit in manu madian. Respexitqꝫ ad eum dñs:ꝛ ait. Uade in hac foꝛtitudine tua:ꝛ liberabis israhel de manu madian. Nōne ego mitto te. Qui respondens ait. Obsecro mi domine in quo liberabo isrl: Ecce familia mea infima ē in manasse:ꝛ ego minimus i domo patris mei. Dixitqꝫ ei dominus. Ego ero tecuꝫ:ꝛ percuties

madian qi vnū virū. Et ille: si ueni ingt gratiā co
rā te: da mibi signū qp tu sis q loqr̄s ad me. Ne re
cedas hinc donec reuertar ad te poztans sacrificiū
z offerens tibi. Qui rñdit. Ego psestolabor aduen
tū tuū. Ingressus ē itaqz gedeon z coxit hedum:
z de farine modio açimos panes: carnesqz ponēs
in canistro z ius carniū mittēs in ollā: tulit omnia
sub quercu: z obtulit ei. Qui dixit āgelus domini.
Tolle carnes z açimos panes: z pone supza petrā
illam: z ius desup fūde. Quqz fecisset ita: extendit
angel⁹ dñi sūmitatē vge quā tenebat i manu: z te
tigit carnes z panes açimos: ascenditqz ignis ō pe
tra z carnes açimosqz panes ꝯsūpsit: angel⁹ autez
dñi euanuit ex oculis ei⁹. Vidensqz gedeon qꝺ eēt
angel⁹ dñi ait. Heu mi dñe de⁹: qꝺ vidi angelum
dñi facie ad faciem. Dixitqz ei dñs. Pax tecū. Ne
timeas: non moziers. Edificauit q̄ ibi gedeon alta
re dño: vocauitqz illud: dñi pax vsqz i pñtē diez.
Quqz adhuc eēt in effra q̄ē familie eçri: nocte illa
dixit dñs ad eū. Tolle taurū pris tui z alterū taur
annoz septē: destrues qz aram baal q̄ est pris tui: z
nemus quod circa aram ē succide: z edificabis al
tare dño deo tuo in sūmitate petre hui⁹ sup quaz
añ sacrificiū posuisti: tollesqz taurū secūdū: z offe
res holocaustū sup strnē lignoz̄ q̄ de nemoze suc
cideris. Assūptis q̄ gedeon decē viris ō ꝺ uis suis
fecit sic ꝑcepat ei dñs. Timēs aūt domū pris sui z
hoies illi⁹ ciuitat⁹ p diē noluit facē: sz oia nocte cō
pleuit. Quqz surrexissent viri oppidi ei⁹ mane: vide
runt destructā arā baal lucūqz succisū: z taurū alte
rū ipositū sup altare qō tunc edificatū erat: dixe
rūtqz ad inuicē. Quis hoc fecit? Quqz pquirerēt au
ctoz̄ facti: dictū ē. Gedeon filⁱ ioas fecit hec oia.
Et dixerūt: ad ioas. Produc filiū tuū huc vt mo
riat: qz destruxit aram baal z succidit nem⁹. Qui
bus ille rñdit. Nūquid vltozes estis baal vt pu
gnetis ꝓ eo? Qui aduersarius ē ei⁹: moziat anteqz
lux crastina veniat. Si deus ē: vindicet se de eo q
suffodit aram ei⁹. Ex illo die vocatus est gedeon
hierobaal: eo qꝺ dixisset ioas: vlciscat se ō eo baal:
q suffodit aram ei⁹. Igit̄ oīs madian z amalech z
ozientales ppli ꝯgregati sunt simul: z transeuntes
iozdanē: castrametati sunt in valle ieẽrabel. Sp̄us
aūt dñi iduit gedeon: q clāgens buccina ꝓuocauit
domū abieẽr vt seq̄rē se. Misitqz nūcios i vni
uersū manasse: q z ipse secutus est eū. Et alios nū
cios in aser z çabulon z neptalim q occurrerūt ei.
Dixitqz gedeon ad dñm. Si saluū facis p manum
meā pp̄lm isrl̄ sicut locutus es: ponā hoc vellus la
ne in area. Si ros in solo vellere fuerit: z in oī ter
ra siccitas: sciam qꝺ per manū meā sicut locut⁹ es
liberabis isrl̄. Factūqz est ita. Et de nocte ꝯsurgēs
expresso vellere conchā roze ipleuit. Dixitqz rur
sus ad dñm. Ne irascatur furoz tuus ō me: si ad
huc semel tēptanero signū q̄rens in vellere. Qzo
vt solū vellus siccū sit: z oīs terra roze madēs. Fe
citqz dñs nocte illa vt postulauerat: z fuit siccitas i
solo vellere: z ros in oī terra.

VII

Igitur hierobaal q̄ z gedeon ō nocte cō
surgens z oīs pp̄l⁹ cū eo venit ad sontes
q vocatur arad. Erāt aūt castra madian i
valle ad septēntrionalē plagā collis excelsi. Dixitqz
dñs ad gedeon. Multⁱ tecū est pp̄l⁹: nec tradetur
madian i manⁿ ei⁹: ne forte glietur ō me isrl̄ z dicat me
is viribⁿ liberatⁿ sū. Loqre ad pp̄lm: z cūctis audi
entibⁿ ꝓdica. Qui formidolosus z timidⁿ ē: reuer
tatur. Recesserūtqz de mōte galaad: z reuersi sūt
ex pp̄lo vigintiduo milia viroz̄: z trīa decē milia re
manserunt. Dixitqz dñs ad gedeon. Adhuc pp̄l⁹
multus ē. Duc eos ad aq̄s: z ibi ꝓbabo illos: z de
q̄ dixero tibi vt tecū vadat: ipse pgat: quē ire ꝓhi
buero: reuertat̄. Quqz descēdisset pp̄l⁹ ad aq̄s: di
xit dñs ad gedeon. Qui manu z lingua lābuerint
aq̄s sicut solēt canes lābere: sepabis eos seoꝛsū: q
aūt curuatis genibⁿ biberint: i altera pte erūt. Fuit
itaqz numerⁿ eoz̄ q manu ad os ꝓpiciēte aq̄s lābue
rant trecēti viri: oīs aūt reliq̄ multitudo flexo po
plite biberat. Et ait dñs ad gedeon. In trecētis vi
ris q lābuerūt aq̄s liberabo vos: z tradā in manu
tua madian: oīs aūt reliq̄ multitudo reuertat̄ in lo
cū suū. Cūptis itaqz ꝓ nūero cibarijs z tubis: oēs
reliquā multitudinē abire ꝓcepit ad tabernacula
sua: z ipse cū trecētis viris se certamini dedit. Ca
stra aūt madian erāt ꝑbter i valle. Eadē nocte di
xit dñs ad eū. Surge z descende i castra: qz tradi
di eos in manu tua. Sin aūt solus ire formidas: ō
scendat tecū phara puer tuus. Et cū audieris qd lo
quant̄: tunc ꝯfortabunt̄ manⁿ tue: z securior ad ho
stiū castra descēdes. Descēdit ergo ipse z phara pu
er ei⁹ in partē castroz̄: vbi erāt armatoz̄ vigilie.
Madian aūt z amalech z oēs oziētales popli fusi
iacebāt in valle vt locustaz multitudo: cameli aūt
innumerabiles erāt: sicut arena q̄ iacet i littoze ma
ris. Cūqz veniss̄et gedeon narrabat aliquis somni
um proximo suo: z in hunc modū referebat qō
viderat. Vidi somniū z videbatur mihi quasi sub
cinericius panis ex ozdeo volui: z i castra madian
descendere: cūqz perueniss̄et ad tabernaculuꝫ: per
cussit illud atqz subuertit: z terre fūditus coequa
uit. Respondit is cui loquebatur. Non est hoc ali
ud: nisi gladius gedeonis filij ioas viri israhelite.
Tradidit enī dñs in manⁿ ei⁹ madian z omnia ca
stra eius. Cūqz audisset gedeon somnium z inter
pretationem ei⁹ adozauit: z reuersus est ad castra
israhel: z ait. Surgite: tradidit.n. dñs in manⁿ no
stras castra madian. Diuisitqz trecentos viros in
tres partes z dedit tubas in manibⁿ eoz̄: lagenas
qz vacuas ac lampades in medio lagenarum. Et
dixit ad eos. Quod me facere videritⁱ hoc facite.
Ingrediar partem castroz̄u m: z quod fecero sc̄
ctamini. Qñ personuerit tuba in manu mea: vos
quoqz per castroz̄um circuitum, clangite z cōcla
mate domino z gedeoni. Ingressusqz ē gedeon z
trecenti viri qui erant cum eo in partem castro
rum incipientibus vigilijs noctis medie: z custo
dibus ꝓsuscitatis ceperunt buccinis clangere z

ꝛ cõplodere inꝫ se lagenas. Cuꝯ p gyrũ castroꝝ i
trib⁹ psonarẽt locis:ꝛ hydrias cõfregissẽt:tenuerẽt
sinistris manib⁹ lampades ꝛ dextris sonantes tu
bas:clamauerũtꝯ gladi⁹ oñi ꝛ gedeõis:stãtes sin
guli i loco suo p circuitũ castroꝝ hostiliũ. Oĩa ita
ꝯ castra turbata sũt:ꝛ vociferãtes vlulãtesꝯ fugie
rũt. Et nihilomin⁹ insistebãt trecẽti viri buccinis
psonãtes. Immisitꝯ dñs gladiũ i oĩbus castris:ꝛ
mutua se cede trucabãt:fugientes vsꝯ ad bethse
ca ꝛ crepidinẽ abel meula i thebbath. Cõclaman
tes ãt viri isrl de neptalim ꝛ aser ꝛ oĩ manasse pse
q̃banꝫ madian. Et dedit dñs victoziam ppło isrl
in die illa. Misitꝯ gedeon nũcios i oẽm montes
effraim dicẽs. Descẽdite i occursũ madian:ꝛ occu
pate aq̃s vsꝯ bethbera atꝯ iozdanẽ. Clamauitꝯ
oĩs effraim:ꝛ preoccupauit aq̃ atꝯ iozdanẽ vsꝯ
bethbera. Appzehẽsosꝯ duos viros madiã:ozeb
ꝛ çeb:iterfecit ozeb i petra ozeb:çeb vo i tozcula
ri çeb. Et psecuti sũ madiã:capita ozeb ꝛ çeb poz
tãtes ad gedeon trãs fluẽta iozdãis. VIII

Dixerũtꝯ ad eũ viri effraiz. Quid ẽ hꝯ qõ
facere voluisti vt nos nõ vocares cuꝫ ad
pugnam pgeres cõtra madian? Iurgãtes
fozter ꝛ ppe vim inferentes. Quib⁹ ille respõdit.
Quid.n. tale facere potui quale vos fecistis? Nõne
melioz ẽ racem⁹ effraiz vindemijs abieçer? In ma
nus vras dñs tradidit pncipes madiã:ozeb ꝛ çeb.
Quid tale facere potui:q̃le vos fecistis? Nõ cũ lo
cut⁹ esset:regenit spũs eoꝝ q̃ tumebãt ꝛ eũ. Cuꝯ
venisset gedeon ad iozdanẽ:trãsiuit eũ cũ trecẽt⁹
viris q̃ secũ erãt:ꝛ pre lassitudine fugiẽtes psequi
ñ poterãt. Dixitꝯ ad viros soccoth. Date obsecro
panes pplo q mecũ ẽ:ga valde defecerũt:vt possi
mus psequi çebee ꝛ salmana reges madian. Rñde
rũt pncipes soccoth. Forsitã palme manuũ çebee
ꝛ salmana i mãu tua sũt:ꝛ idcirco postulas vt õm⁹
exercitui tuo panes. Quib⁹ ille ait. Cũ ḡ tradiderit
dñs çebee ꝛ salmana i man⁹ meas:ꝛ cũ reuers⁹ fu
ero victoꝛ i pace ꝛterã carnes vras cũ spinis tri
bulisꝯ deserti. Et inde ꝛscẽdens venit i phanuel:
locutusꝯ ẽ ad viros loci illius similia. Cui ꝛ illi rñ
derunt sicut rñderant viri soccoth. Dixit itaꝯ eis.
Cũ reuersus fuero victoꝛ i pace:ꝛstruã turriz hãc.
Çebee aũt ꝛ salmana regescebãt cum oĩ exercitu
suo. Quindecĩ.n. milia viri remanserant ex oĩbus
turmis oziẽtaliũ pplorum:cesis centũ vigiti milib⁹
bellatoꝝ ꝛ educentiũ gladiũ. Ascendẽsꝯ gedeon
p viã eoꝝ q in tabernaculis mozabanꝫ ad oziẽ
talẽ ptem nobe ꝛ iecbaa pcussit castra hostiũ q se
curi erãt:ꝛ nihil aduersi suspicabanꝫ: fugieruntꝯ
çebee ꝛ salmana:q̃s psequens gedeon ꝓbẽdit tur
bato oĩ exercitu eoꝝ. Reuertẽsꝯ de bello añ solis
oztũ:apprehẽdit puerũ de viris soccoth:ꝛterroga
uitꝯ eũ noĩa pncipũ ꝛ seniorum soccoth:ꝛ descripsit
septuagintaseptẽ virõs. Uenitꝯ ad soccoth ꝛ dixit
eis. Ecce çebee ꝛ salmana sup q̃bus exprobrastis
mihi dicẽtes:forsitan manus çebee ꝛ salmana in
manibus tuis sũt:ꝛ idcirco postulas vt demus vi
ris q̃ lassi sũt ꝛ defecerũt panes. Tulit ergo senio
res ciuitatis:ꝛ spinas deserti ac tribulos: ꝛ ꝓtriuit
cũ eis atꝯ cõminuit viros soccoth. Turriz quoꝯ
phanuel subuertit:occisis habitatoribus ciuitatis.
Dixitꝯ ad çebee ꝛ salmana. Quales fuerunt viri
quos occidistis in thabor? Qui rñderunt. Sicut
tui:ꝛ vnus ex eis quasi filius regis. Quibus ille rñ
dit. Frẽs mei fuerũt:filij matris mee. Uiuit dñs:
q̃ si fuissetis eos nõ vos occiderẽ. Dixitꝯ iether
ꝓmogenito suo. Surge ꝛ iterfice eos. Qui nõ edu
xit gladiũ. Timebat.n. q̃ adhuc puer erat. Dixe
runtꝯ çebee ꝛ salmana. Tu surge ꝛ irrue i nos:q̃
iuxta etatẽ robur est hõis. Surrexit gedeon ꝛ iter
fecit çebee ꝛ salmana:ꝛ tulit ornamẽta ac bullas
q̃bus colla regaliũ camelorum decorari solẽt. Dixe
rũtꝯ oẽs viri isrl ad gedeon. Dominare nostri tu
ꝛ filius tuus ꝛ filius filij tui:q̃ liberasti nos ō ma
nu madian. Quibus ille ait. Non dñabor vestri:
nec dñabitur in vos filius meus:sed dñabitur vo
bis dñs. Dixitꝯ ad eos. Unã petitionẽ postulo a
vobis. Date mihi laures ex prẽda vra. Inoures enĩ
aureas ismahelite habere cõsueuerant. Qui rñde
runt. Libentissime dabimus. Expandentesq̃ sup
terram pallium ꝓiecerunt in eo inaures de preda:
ꝛ fuit pondus postulatarum inauriũ mille septingẽti
auri sicli:absq̃ ornamẽtis ꝛ monilibus ꝛ veste pur
purea q̃bus reges madian vti soliti erant: ꝛ ꝓter
torques aureas camelorum. Fecitꝯ ex eo gedeon
ephot:ꝛ posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornica
tusq̃ est oĩs isrl in eo:ꝛ factus est gedeoni ꝛ oĩ do
mui eius in ruinam. Humiliatus est autẽ madian
coram filijs israhel:nec potuerũt vltra ceruices ele
uare: sed quieuit terra per quadraginta annos q̃
bus gedeon prefuit. Abiit itaque hierobaal filius
ioas ꝛ habitauit in domo sua:habuitꝯ septuagin
ta filios qui egressi sunt de femore eius:eo q̃ plu
res haberet vxores. Concubina autem illius quã
habebat in sychem genuit ei filium nomine abi
melech. Mortuusq̃ est gedeon filius ioas in sene
ctute bona:ꝛ sepultus est in sepulchro ioas patris
sui in ephra de familia eçri. Postq̃ autem mor
tuus est gedeon:auersi sunt filij israhel:ꝛ fornicati
sunt in baalim. Percusseruntq̃ cum baal fedus
vt esset eis in deum:nec recordati sunt domini dei
sui qui eruit eos de manibus inimicorum suorum
omnium per circuitum:nec fecerunt misericordiã
cum domo hierobaal gedeon iuxta omnia bona
que fecerat israheli. IX

Abiit aũt abimelech fili⁹ hierobaal in sy
chem ad frẽm mris sue:ꝛ locutus est ad
eos ꝛ ad oẽm cognationẽ domus patris
mris sue dicẽs. Loqmini ad oẽs viros sychem.
Quid vobis est melius:vt dñentur vri septuagin
ta viri omnes filij hieroboal:an vt dñetur vobis
vnus vir? Simulq̃ ꝓsiderate:q̃ os vrm: ꝛ caro
vra sũ. Locutiq̃ sũt fratres matris eius de eo ad
omnes viros sychem vniuersos sermones istos:ꝛ
inclinauerunt cor eoꝝ post abimelech dicentes.

frater nr̃ est. Dederũtq; illi septuaginta pondera
argẽti de phano baal berith. Qui cõduxit sibi ex
eo viros inopes ⁊ vagos: secutiq; sunt eũ. Et vẽit
i domũ patris sui i ephra: ⁊ occidit frẽs suos filios
hierobaal septuaginta viros sup lapidẽ vnũ. Re
mansitq; ioathan filius hierobaal minimus: ⁊ ab
sconditus est. Cõgregati sunt aũt oẽs viri sychem
⁊ vniuerse familie vrbis mello: abierũtq; ⁊ cõsti
tuerunt regẽ abimelech iuxt̃ quercũ q̃ stabat in sy
chem. Qđ cũ nunciatũ esset ioathan iuit ⁊ stetit i
vertice mõtis gariçim: eleuataq; voce clamauit ⁊
dixit. Audite me viri sychẽ ita vt audiat vos dñs.
Ierũt ligna vt vngerent sup se regẽ. Dixerũtq; oli
ue. Impera nobis. Que rñdit. Nũquid possũ de
serere pinguedinẽ meã q̃ ⁊ dij vtunt̃ ⁊ boies: ⁊ ve
nire vt inter ligna ꝓmouear? Dixerũtq; ligna ad
arborem ficũ. Veni: ⁊ sup nos regnũ accipe. Que
rñdit eis. Nũquid possũ deserere dulcedinẽ meã
fructusq; suauissimos: ⁊ ire vt iter cetera ligna ꝓ
mouear? Locutaq; sũt ligna ad vitem. Veni ⁊ ipe
ra nobis. Que rñdit eis. Nũquid possũ deserere
vinũ meũ qđ letificat deũ ⁊ boies: ⁊ iter ligna ce
tera ꝓmoueri. Dixerũtq; oĩa ligna ad rhãnũ. Ve
ni ⁊ impera sup nos. Que rñdit eis. Si vere me re
gẽ vobis ꝓstituitis: venite ⁊ sub vmbra mea rege
scite. Si aũt nõ vultis: egrediat̃ ignis de rhãno: ⁊
deuoret cedros libani. Nũc igit̃ si recte ⁊ absque
pctõ ꝓstituistis sup vos regẽ abimelech: ⁊ bñ egi
stis cũ hierobaal ⁊ cũ domo eius: ⁊ reddidistis vi
cẽ bñficiis eius q pugnauit ꝓ vobis ⁊ aiam suam
dedit piculis: vt erueret vos de manu manu ma
dian: q nũc surrexistis ꝺ domũ pris mei: ⁊ iterfeci
stis filios eius septuaginta viros sup vnũ lapidez:
⁊ ꝓstituistis regẽ abimelech filiũ ancille eius sup
habitatores sychem eo q̃ frater vester sit. Si er
go recte ⁊ absq; vitio egist̃ cũ hierobaal ⁊ domo
eius hodie letemini in abimelech: ⁊ ille letet̃ i vo
bis. Sin aũt quer se: egrediat̃ ignis ex eo: ⁊ consu
mat habitatores sychem ⁊ oppidũ mello: egredia
turq; ignis de viris sychem ⁊ de oppido mello: ⁊
deuoret abimelech. Que cũ dixisset fugit ⁊ abijt i
bera: hitauitq; ibi ob metũ abimelech fratris sui.
Regnauit itaq; abimelech sup israẽl tribus annis.
Misitq; dñs spũm pessimũ inter abimelech ⁊ ha
bitatores sychẽ q ceperunt eũ detestari: ⁊ scelus i
terfectionis septuaginta filioꝝ hierobaal: ⁊ effusio
nem sanguinis eoꝝ cõferre in abimelech frẽm suũ
⁊ in ceteros sychimoꝝ ꝓncipes q eũ adiuuerant.
Posuerũtq; insidias aduersũ eũ in sũmitate mon
tiũ: ⁊ dũ illius pstolabant̃ aduentũ: exercebant la
trocinia agentes ꝑdas de ꝑtereuntibus. Nuncia
tũq; est abimelech. Venit aũt gaal filius obed cũ
fratribus suis: ⁊ trãsiuit in sychimas. Ad cuius ad
uentũ erecti hitatores sychem egressi sũt i agros
vastantes vineas vuasq; calcantes: ⁊ factis cantã
tium choris: ingressi sũt phanũ dei sui: ⁊ iter epu
las ⁊ pocula maledicebãt abimelech clamante ga
al filio obed. Quis est iste abimelech ⁊ que est sy
chem vt seruiamus ei? Nũquid nõ est ipse filius hie
roboal ⁊ ꝓstituit ꝓncipẽ çebul seruũ suũ sup viros
emoꝝ pris sychẽ? Cur ḡ seruiem⁹ ei? Vtinã daret ali
qs pplm istũ sub manu mea vt auferrẽ de medio
abimelech. Dictũq; ẽ abimelech. Cõgrega exerci
tus multitudinẽ ⁊ veni. Zebul. n. ꝓnceps ciuitatis
auditis ꝑmonib⁹ gaal filij obed irat⁹ ẽ valde: ⁊ mi
sit clam ad abimelech nũcios dicens. Ecce gaal fi
lius obed venit in sychimã cũ fratribus suis: ⁊ op
pugnat aduersũ te ciuitatẽ. Surge itaq; nocte cũ
pplo q tecũ est: ⁊ latita in agro: ⁊ ꝑmo mane ozien
te sole irrue sup ciuitatẽ. Illo aũt egrediẽte aduer
sũ te cũ pplo suo: fac ei qđ potueris. Surrexit ita
qz abimelech cũ oi exercitu suo nocte: ⁊ tetẽdit isi
dias iuxt̃ sychimã in quatuor locis. Egressusq; est
gaal filius obed: ⁊ stetit in introitu portę ciuitatis.
Surrexit aũt abimelech: ⁊ ois exercitus cũ eo de
insidiaꝝ loco. Cũq; vidisset poplm gaal: dixit ad
çebul. Ecce de montib⁹ mltitudo descẽdit. Cui il
le rñdit. Umbras montiũ vides q̃si capita hoĩz:
⁊ ꝑ errorẽ deciperis. Rursũq; gaal ait. Ecce ppls
de vmbilico terre descẽdit: ⁊ vnus cune⁹ venit p
viã q̃ respicit quercũ. Cui dixit çebul. Ubi ẽ nunc
os tuũ q̃ loquebaris: quis ẽ abimelech vt seruiam⁹
ei? Nõne hic ppls ẽ quẽ despiciebas? Egredere ⁊
pugna ꝺ eũ. Abijt ergo gaal expectãte sychimoꝝ
pplo ⁊ pugnauit ꝺ abimelech q̃ psecutus ẽ eũ fu
gientẽ ⁊ in vrbẽ ꝑpulit. Ceciderũtq; ex pte eiꝰ plu
rimi vsq; ad portã ciuitatis: ⁊ abimelech sedit in
ruma. Zebul aũt gaal ⁊ socios eius expulit de vr
be: nec in ea passus ẽ ꝓmorari. Seqnti ḡ die egres
sus est pplꝰ in campũ: qđ cũ nũciatũ esset abime
lech: tulit exercitũ suũ ⁊ diuisit i tres turmas: tẽdẽs
insidias i agris. Uidẽsq; q egrederet̃ pplꝰ ꝺ ciuita
te surrexit ⁊ irruit i eo cũ cuneo suo: oppugnans ⁊
obsidẽs ciuitatẽ: due aũt turme palãtes p campũ
aduersarios psequebant̃. Porro abimelech qđ die
illo oppugnabat vrbẽ: quã cepit iterfectis habita
toribus eius: ipsa q̃z destructa ita vt sal in ea disp
geret. Qđ cũ audisset q̃ hitabant i turre sychimo
rũ: ingressi sũt phanũ dei sui berith vbi fedus cũ eo
pepigerãt: ⁊ ex eo locꝰ nomẽ accepat: q erat muni
tꝰ valde. Abimelech q̃z audiẽs viros turris sychi
moꝝ parit̃ ꝺglobatos: ascẽdit in montẽ selmon cũ
oi pplo suo: ⁊ arrepta securi ꝑcidit arboris ramus:
ꝑpositũq; ferens humero dixit ad socios. Qđ me
vidistis facere: cito facite. Agit̃ certatim ramos ꝺ
arboribus ꝑcidentes seqbant̃ ducẽ. Qui circũdan
tes ꝑsidiũ succenderũt: atq; ita factũ est vt fumo ⁊
igne mille hoĩum necarent̃ viri pariter mulieres
habitatoꝝ turris sychem. Abimelech autem inde
proficiscens venit ad oppidũ thebes: qđ circũdas
obsidebat exercitu. Erat autem turris excelsa in
media ciuitate: ad quam confugerãt simul viri ac
mulieres ⁊ omnes principes ciuitatis clausa fir
missime ianua: ⁊ super turris tectum stantes per
propugnacula. Accedensq; abimelech iuxta tur
rim pugnabat fortiter: ⁊ appropinquans ostio

gnē supponē nitebaī: Et ecce vna mulier fragmē mole ōsup iaciēs illisit capiti abimelech: ꝛ ꝓfregit cerebrū eiꝰ. Qui vocauit cito armigerum suū: ꝛ ait ad eū. Euagina gladiū tuū ꝛ pcute me: ne forte dicaī q̄ a femīa iterfectus sim. Qui iussa pficiens: interfecit eū. Illo q̄z mortuo oēs q cū eo erāt ꝺ isrl reuersi sūt ī sedes suas: ꝛ reddidit deꝰ malū q̄ fecerat abimelech ꝺ pr̄em suū iterfectis septuaginta fratribꝰ suis. Sychimitis q̄z q̄ ꝺ opati erāt retribuit: ꝛ venit super eos maledictio ioathan filij bierobaal.

X

Post abimelech surrexit dux ī isrl thola filius phua patrui abimelech: vir ꝺ isachar q habitauit in ſanir mōtis effraim: ꝛ iudicauit isrl vigīti ꝛ tribꝰ ānis: mortuusq̄ ē ac sepultꝰ in ſanir. Huic ſucceſſit Jair galadites q iudicauit isrl ꝓ vigīti ꝛ duos ānos: hīs trigīta filios sedētes sup trigīta pullos asinaꝝ: ꝛ p̄ncipes trigīta ciuitatuꝫ q̄ ex nomīe eiꝰ sūt appellate anothiair id ē oppida iair: vsq̄z ī p̄sētē diē ī tra galaad. Mortuusq̄z ē iair ac sepultꝰ ī loco cui ē vocabulū camon. Filij āt isrl pctīs veteribꝰ iūgētes noua: fecerūt malū in ꝺſpectu dñi: ꝛ ſeruierūt idolis baalim ꝛ aſtaroth ꝛ diis ſyrie ac ſidonis ꝛ moab ꝛ filioꝝ āmon ꝛ philiſtijz: dimiſerūtq̄z dñm ꝛ nō coluerūt eū. Cōtra q̄s dñs iratꝰ: tradidit eos ī manꝰ philiſtijm ꝛ filioꝝ āmon afflictiq̄z ſūt ꝛ vehemēter oppreſſi ꝓ ānos decez ꝛ octo: oēs q habitabant trās iordanē ī terra āmorrei q̄ ē in galaad: ī tr̄ vt filij āmon iordane trāſmiſſo vaſtārēt iudā ꝛ beniamin ꝛ effraī. Afflictusq̄z ē isrl nimis. Et clamātes ad dñm dixerūt. Peccauimꝰ tibi: q̄z dereliquimꝰ te deum nr̄m ꝛ ſeruiuimꝰ baalim. Quibꝰ locutꝰ ē dñs. Nūqd nō egyptij ꝛ āmorrei filijq̄z āmon ꝛ philiſtijm ſidonij q̄s ꝛ amalech ꝛ chanaan oppreſſerūt vos: ꝛ clamaſtis ad me: ꝛ erui vos de manu eoꝝ? Et tr̄ religiſtis me ꝛ coluiſtis deos alienos. Idcirco nō addā vt vltra vos liberē. Ite ꝛ īuocate deos q̄s elegiſtis. Ipſi vos liberēt in tpe anguſtie. Dixeruntq̄z filij isrl ad dñm. Peccauimꝰ: redde tu nobis q̄cquid tibi placet: tm̄ nūc libera nos. Que dicētes oīa de finibꝰ ſuis alienoꝝ deoꝝ idola ꝓiecerūt: ꝛ ſeruierūt dño deo: q doluit sup miſerijs eoꝝ. Itaq̄z filij āmon ꝓclamātes ī galaad fixere tēt̄oria: ꝺ q̄s ꝓgregati filij isrl ī maſpha caſtrametati ſūt. Dixeruntq̄z p̄ncipes galaad ſingli ad ꝓximos ſuos. Qui p̄mꝰ ex nobis ꝺ filios āmon cepit dimicare: erit dux ppl̄ī galaad.

XI

Erat itaq̄z illo in tpe iepthe galaadites vir fortiſſimꝰ atq̄ pugnatoꝝ filius mulieris meretricis q natꝰ ē de galaad. Habuit āt galaad vxorē ꝺ q̄ ſuſcepit filios: q poſtq̄ creuerāt eiecerūt iepthe dicētes. Heres ī domo pr̄is nr̄i eē nō poteris: q̄z de adultera mr̄e natꝰ es. Quos ille fugiēs atq̄ denitās habitauit ī terra thob. Cōgregatiq̄z ſūt ad eū viri īopes ꝛ latrocinantes: ꝛ q̄ſi p̄nci pē ſeq̄bāt. In illis dieb⁹ pugnabāt filij āmon ꝓtra isrl: qbus acriter iſtātibus p̄rexerūt maiozes natu de galaad vt tollerēt ī auxiliū ſui iepthe de terra thob. Dixerūtq̄z ad eū. Veni ꝛ eſto ꝓnceps nr̄: ꝛ pugna ꝺ filios āmon. Quibus ille rñdit. Nonne vos eſtis q odiſtis me ꝛ eieciſtis de domo pr̄is mei: ꝛ nūc veniſtis ad me neceſſitate ꝓpulſi? Dixeruntq̄z p̄ncipes galaad ad iepthe. Ob hāc igit̄ cām nunc ad te venimꝰ vt pficiſcaris nobiſcū: ꝛ pugnes ꝺ filios āmon: ſisq̄z dux oīum q habitāt ī galaad. Iepthe q̄z dixit eis. Si vere veniſtis ad me vt pugnē ꝓ vobis ꝺ filios āmon: tradideritq̄z eos dñs ī manus meas: ego ero vr̄ p̄nceps? Qui reſpōderūt ei. Dñs q hec audit ipſe mediatoꝝ ac teſtis ē q nr̄a ꝓ miſſa faciem⁹. Abiit itaq̄z iepthe cū p̄ncipibus galaad: fecitq̄z eū oēs ppl̄s p̄ncipē ſui. Locutuſq̄z eſt iepthe oēs ſermōes ſuos coram dño ī maſpha. Et miſit nūcios ad regē filioꝝ āmon q ex ꝑſona ſua dicerēt. Quid mihi ꝛ tibi ē: q̄z venisti ꝺ me: vt vaſtares terrā meā? Quibꝰ ille rñdit. Quia tulit isrl trāz meā q̄n aſcēdit de egypto: a finibus arnon vsq̄z ieboc atq̄z iordanē. Nūc ḡ cū pace redde mihi eaz. Iterq̄z q̄s rursū mādauit iepthe: ꝛ ipauit eis vt dicerēt ſ̄gi āmō. Hec dic̄ iepthe. Nō tulit isrl trā moab nec trā filioꝝ āmō: iz q̄n ꝺ egypto ꝺſcēderī: ābulauit ꝓ ſolitudinē vsq̄z ad mare rubrū: ꝛ vēit ī cades. Misitq̄z nūcios ad r̄gē edō dicēs. Dimitte vt trāſeā terrā tuā. Qui noluit acqeſcere ꝓcibꝰ eiꝰ. Misit q̄z ad regē moab: q ꝛ ipſe trāſitū ꝑbere ꝓtē pſit. Pāſit itaq̄z ī cades: ꝛ circuiit ex latere terrā edom ꝛ terrā moab. Venitq̄z ad oriētalē plagā trē moab: ꝛ caſtrametatꝰ ē trās arnon: nec voluit ītrare terminos moab. Arnon qppe ꝺſiniū ē trē moab. Misit itaq̄z isrl nūcios ad ſeon regē āmorreoꝝ q habitabat ī eſebon: ꝛ dixerunt ei. Dimitte vt trāſeā ꝓ terrā tuā vsq̄z ad fluuium. Qui ꝛ ipſe isrl ꝟba deſpiciēs nō dimiſit eū trāſire ꝓ terminos ſuos: ſz iſinita multitudine ꝺgregata egreſſus ē ꝺ cū ī iaſa: ꝛ fortiē reſiſtebat. Tradiditq̄z eū dñs ī mānu isrl cū oī exercitu ſuo ꝛ ꝑcuſſit eū: ꝛ poſſedit oēm terrā āmorrei hītatoꝛis regiōis illius: ꝛ vniuerſos fines eius de arnon vsq̄z ieboc: ꝛ de ſolitudīe vsq̄z ad iordanē. Dñs ḡ deꝰ isrl ſubuertit āmorreū pugnāte ꝺ illū ppl̄o ſuo isrl. Et tu nūc vis poſſidere terrā eiꝰ? Nōne ea q̄ poſſedit chamos deꝰ tuꝰ tibi iure debēt? Que aūt dñs deus nr̄ victoꝛ obtinuit: ī nr̄am cedent poſſeſſionē. Nīſi forte melioꝛ es balac filio ſephoꝛ rege moab: aut docere potes q̄ iurgatꝰ ſit ꝺ isrl: ꝛ pugnauerit ꝺ eū q̄ hītauit ī eſebon ꝛ vīculis eius ꝛ ī aroer ꝛ villis illius: vel ī cūctis ciuitatibus iuxt̄ iordanē ꝑ trecētos ānos? Quare tāto tpe nihil ſup hac repetitiōe tēptaſtis? Ego īt̄ nō ego pecco ī te: ſē tu ꝺ me male agis: idicēs mihi bella nō iuſta. Judicet dñs arbitꝛ huiꝰ diei ītr isrl ꝛ filios āmon. Noluitq̄z acqeſcere rex filioꝝ āmō ꝟbis iepthe q̄ p nūcios mādauerat. Factus ē ḡ sup iepthe ſpūs dñi: ꝛ circuiēs galaad ꝛ manaſſe maſpha q̄z galaad: ꝛ ide trāſiens ad filios āmon: votū vouit dño dicēs. Si tradideris filios āmon ī manus meas qcūq̄z ꝓmus fuerit egreſſus de fozibus domus mee: mihiq̄z occurrerit reuertenti cū pace

a filijs ãmõ:cũ holocaustũ offerã dño. Trãsiuitq; ieptbe ad filios ãmon vt pugnaret ꝺ eos:ꝙs tradidit dñs ĩ manꝰ eiꝰ: pcussitq; ab aroer vsq; duz venias ĩ mennith vigiti ciuitates:z vsq; ad abel que est vineis cõsita plaga magna nimis: humiliatiq; sũt filij ãmõ a filijs isrl. Reuertẽte ãt ieptbe ĩ maspha domũ suam:occurrit ei vnigenita filia sua cũ tympanis z chozis. Nõ enim habebat alios liberos. Qua visa scidit vestimẽta sua z ait. Heu me filia mi:decepisti me:z ipsa decepta es. Aperui.n. os meũ ad dñz:z aliud facere nõ potero. Qui illa rñdit. Pr̃ mi si apuisti os tuũ ad dñz:fac mihi qõ cũq; pollicit⁹ es:cõcessa tibi vltione atq; victoria de hostibꝰ tuis. Dixitq; ad patrẽ. Hoc soluz mihi pst̃a quod depcor. Dimitte me vt duob⁹ mẽsibus circueã mõtes:z plãgã vginitatẽ meã cũ sodalibꝰ meis. Qui ille rñdit. Vade. Et dimisit eã duobus mẽsib⁹. Cũq; abiisset cũ socijs ac sodalibꝰ suis:flebat virginitatẽ suã in mõtibus. Expletisq; duob⁹ mensibus:reuersa ẽ ad patrẽ suũ:z fecit ei sicut voluerat. Que ignozabat virũ. Exinde mos ĩcreuit in isrl: et ꝺsuetudo seruata ẽ: vt post ãni circulũ ꝺueniant ĩ vnũ filie isrl:z plangãt filiã ieptbe galaadite diebus quatuoz. XII

Ecce aũt in effraiz ozta ẽ seditio. Nã trãseuntes ꝺ aquilonem: dixerũt ad ieptbe: Quare vadẽs ad pugnã ꝺ filios ãmõ voeare nos noluisti: vt pgerem⁹ tecũ? Igit incendemus domũ tuã. Quib⁹ ille rñdit. Disceptatio erat mihi z ppl'o meo ꝺ filios ãmõ vehemẽs: vocaui q; vos vt ꝓberetis mihi auxiliũ: z facere noluistis. Nõ cernẽs:posui aiam meã in manibus meis:trãsiuiq; ad filios ãmon:z tradidit eos dñs ĩ manus meas. Quid cõmerui: vt aduersũ me ꝺsurgat⁹ ĩ pliũ? Vocatis itaq; ad se cunctis viris de galaad pugnabat ꝺ effraim. Percusserũtq; viri galaad effraim:qz dixerat fugitiuus est galaad ꝺ effraim:z habitat in medio effraim z manasse. Occupauerunt q; galaadite vada iozdanis p que effraim reuersurus erat. Cũq; venisset ad ea de effraiz numero sugiens atq; dixisset:obsecro vt me trãsire pmittas: dicebant ei galaadite. Nunqd effrateus es? Quo dicente:non sum:ĩterrogabãt eum. Dic ergo sebboleth qõ ĩterpzetat̃ spica. Qui rñdebat chebboleth:eadẽ littera:spicã expzimere non valens:statiq; apprehensũ iugulabãt in ipso iozdanis transitu. Et ceciderũt in illo tẽpoze de effraiz q̃dragĩta duo milia. Iudicauit itaq; ieptbe galaadites isrl sex ãnis:z moztuꝰ ẽ ac sepultꝰ ĩ ciuitate sua galaad. Post hũc iudicauit isrl abessan de bethleem:qui habuit triginta filios z totidẽ filias. Quas emittẽs foras maritis dedit:z eiusdẽ numeri filijs suis accepit vxozes:introducens in domũ suã. Qui septẽ annis iudicauit isrl:moztuusq; est ac sepultus in bethleẽ. Cui successit abialon çabulonites: z iudicauit israbel decẽ annis moztuusq; est ac sepultus in çabulon. Post hunc iudicauit isrl abdon filius hellel pharatonites:qui habuit quadragĩta filios z triginta ex eis nepotes ascendẽtes super septuaginta pullos asinaꝝ:z iudicauit isrl octo ãnis: moztuusq; est ac sepultus in pharaton terre effraim in monte amalech. XIII

Rursũq; filij israhel fecerunt malum in cõspectu dñi q tradidit eos in manus philistinoꝝ quadraginta annis. Erat autẽ quidam vir de saraa z de stirpe dan noĩe manue:habens vxozẽ sterilem:cui apparuit ãgelus dñi z dixit ad eam. Sterilis es z absq; liberis sed concipies z paries filiũ. Caue ergo ne bibas vinũ ac siceram:nec immundũ quicq; comedas:qz cõcipies z paries filium: cuius non tanget caput nouacula. Erit enim naçareus dei ab infantia sua z ex matris vtero:z ipse incipiet liberare isrl de manu philistinoꝝ. Que cuz venisset ad maritũ suũ:dixit ei. Vir dei venit ad me habens vultũ angelicũ:terribilis nimis. Quẽ cũ interrogassẽ quis esset z vnde venisset z quo noĩe vocaret̃:noluit mihi dicere: sed hoc rñdit. Ecce ꝺcipies z paries filiũ. Caue ne vinum bibas nec sicerã:z ne aliquo vescaris ĩmũdo. Erat.n.puer naçareus dei ab infantia sua z ex vtero matris sue vsq; ad diem moztis sue. Orauit itaq; manue dñz z ait. Obsecro domĩe vt vir dei quẽ misisti veniat iterũ:z doceat nos qd ꝺbeam⁹ facere ꝺ puero qui nasciturus ẽ. Exaudiuitq; dñs depzecantem manue: z apparuit rursum angelus dñi vxozi eius sedenti in agro. Manue aũt maritus eius nõ erat cũ ea. Que cũ vidisset angelum: festinauit z cucurrit ad virũ suũ:nunciauitq; ei dicens. Ecce apparuit mihi vir quez ante videram. Qui surrexit z secutus est vxozẽ suã:venienscq; ad virũ dixit ei. Tu es qui locutus es mulieri? Et ille rñdit. Ego sum. Cui manue:qñ inquit sermo tuꝰ fuerit expletus:quid vis vt faciat puer: aut a quo se obseruare debebit? Dixitq; angelus dñi ad manue. Ab oĩbus que ego locutus suz vxozi tue abstineat se:z quicqd ex vinea nascitur nõ comedat vinũ z siceram nõ bibat:nullo vescat̃ ĩmundo:z qõ ei ꝓcepi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; manue ad angelũ dñi. Obsecro te vt acquiescas ꝓcibus meis:z faciamus tibi hedum de capzis. Cui rñdit angelus. Si me cogis non comedã panes tuos: si aut̃ vis holocaustũ facere offer illud dño. Et nesciebat manue q; ãgelus dñi esset. Dixitq; ad eũ. Nõ est tibi nomẽ vt si sermo tuus fuerit expletus honozemus te? Cui ille rñdit. Cur q̃ris nomen meum quod est mirabile? Tulit itaq; manue hedum de capzis z libamenta:z posuit sup petrã offerens dño qui facit mirabilia. Ipse aũt z vxoz eius ĩtuebantur. Cũq; ascenderet flãma altaris ĩ celũ angelus dñi pariter in flãma ascendit. Quod cũ vidisset manue z vxoz eius: pni ceciderunt in terrã z vltra eis non apparuit angelus dñi. Stat̃q; itel lexit manue angelũ dñi esse:z dixit ad vxozẽ suã. Moztе moziemur:qz vidimus dñm. Cui respondit mulier. Si dñs nos vellet occidere: de manibus nostris holocaustũ z libamenta nõ suscepiss

nec oñdisset nobis hec oia: neq; ea que sunt ventura dixisset. Peperit itaq; filiū: ⁊ vocauit nomē eius samson. Creuitq; puer: ⁊ bñdixit ei dñs: cepitq; spiritus dñi esse cum eo in castris dan: inter saraa ⁊ esthaol.

XIIII

Descendit ergo samson in thānata: vidensq; ibi mulierē de filiabꝰ philistijm: ascendit ⁊ nūciauit patri suo ⁊ matri sue dicēs. Vidi mulierē in thānata de filiabus philistinozū: quā queso vt mihi accipiatis vxorē. Cui dixerunt pater ⁊ mater sua. Nunquid nō est mulier in filiabus fratrū tuoz ⁊ in omni pplo tuo: qz vis accipe vxorē de philistijm qui incircuncisi sunt? Dixitq; samson ad patrem suū. Hanc mihi accipe: qz placuit oculis meis. Parentes autē eius nesciebāt q̄ res a dño fieret: ⁊ q̄reret occasiones ꝺ philistijm. Eo enim tēpore philistijm dñabant israheli. Descendit itaq; samson cū patre suo ⁊ matre in thānata. Cūq; venissent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis ⁊ rugiens: ⁊ occurrit ei. Irruit autē spūs dñi in samson: ⁊ dilacerauit leonem: q̄si hedum in frustra decerperet: nihil oīo habens in manu: ⁊ hoc patri ⁊ matri noluit indicare. Descendit q; ⁊ locutus est mulieri q̄ placuerat oculis eius. Et post aliquot dies reuertens vt acciperet eā: declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examē apū in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quē cū sū psisset in manibus comedebat in via: venienſque ad patrē suū ⁊ matrē dedit eis partē: qui ⁊ ipſi comederunt: nec tñ eis voluit indicare q̄ mel de core leonis assūpserat. Descendit itaq; pater eius ad mulierē: ⁊ fecit filio suo samson ꝺuiuiū. Sic.n. iuuenes facere ꝺsueuerāt. Cū ergo ciues loci illi⁹ vidissent eū: dederunt ei sodales triginta qui essēt cū eo. Quibus locut⁹ ē samson. Proponā vobis ꝑbleuma: qō si solueritis mihi intra septē dies cōuiuij: dabo vobis triginta syndones ⁊ totidē tunicas. Sin aūt nō potuerit⁊ soluere: vos dabitis mihi triginta syndones: ⁊ eiusdē nūeri tunicas. Qui rñderunt ei. Propone ꝑblema vt audiamus. Dixitq; eis. De comedēte exiuit cib⁹: ⁊ de forti egressa est dulcedo. Nec potuerūt p tres dies ꝑpositionē soluere. Cūq; adesset dies septimus: dixerūt ad vxorē samson. Blādire viro tuo ⁊ suade ei vt idicet tibi quid significet ꝑblema. Quod si facere noluerit: incendemus te ⁊ domū pris tui. An idcirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis? Que fūdebat apud samson lachrymas: ⁊ querebat dicens. Odis me: ⁊ nō diligis: idcirco ꝑblema qō ꝓposuisti filijs ppli mei nō vis mihi exponere. Et ille rñdit. Patri meo ⁊ matri nolui dicere: ⁊ tibi indicare potero? Septem igitur diebus ꝺuiuij flebat ad eum: tandēq; die septimo cū ei esset molesta exposuit. Que statī indicauit ciuibus suis. Et illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitū. Quid dulcius melle: ⁊ quid fort⁊ leone? Qui ait ad eos. Si nō arasseris in vitula mea nō inuenissetis ꝑpositionem meā. Irruit itaq; in eum spiritus dñi: descenditq; ascalonē: ⁊ percussit ibi triginta viros: quoruq; ablatas vestes dedit his qui ꝑblema soluerant. Iratusq; nimis ascendit in domū patris sui: vxor autem eius accepit maritum vnum de amicis ei⁹ ⁊ pronubis.

XV

Post aliquantulū aūt tēporis cum dies triticee messis instarent: venit samson inuisere volens vxorem suā: ⁊ attulit ei hedū de capris. Cūq; cubiculū eius solito vellet intrare: prohibuit illum pater illius dicens. Putaui q̄ odisses eam: ⁊ ideo tradidi illā amico tuo. Hz habet sororem que iunior ⁊ pulchrior illa est: sit tibi p ea vxor. Cui samson respondit. Ab hac die nō erit culpa in me ⁊tra philist⁊eos. Faciam enim vobis mala. Perrexitq; ⁊ cepit trecētas vulpes: caudasq; earū iunxit ad caudas: ⁊ faces ligauit in medio: quas igne succendens dimisit vt huc illucq; discurrerent. Que statim prexerunt in segetes philistinoz. Quibus succensis: ⁊ ꝓportate iaz fruges ⁊ adhuc stantes in stipula concremate sunt: ⁊ in tantum vt vineas quoq; ⁊ oliueta flāma cōsumeret. Dixeruntq; philistijm. Quis fecit hanc rem? Quib⁹ dictū est. Samson gener thānatei: qz tulit vxorē ei⁹ ⁊ alteri tradidit: hec opatus est. Ascenderuntque philistijm: ⁊ cōbusserunt tam mulierē quā patrē eius. Quibus ait samson. Licet hec feceritis: tñ ad huc ex vobis expetam vltionē: ⁊ tūc quiescā. Percussitq; eos ingenti plaga: ita vt stupentes suram femori ponerent. Et descendens habitauit i spelunca petre etham. Igitur ascendentes philistijm in terrā iuda: castrametati sunt in loco qui postea vocatus est lechi. i. maxilla vbi eoz fusus est exercitus. Dixeruntq; ad eos de tribu iuda. Cur ascendistis aduersū nos? Qui rñderunt. Vt ligemus sanson venimus: ⁊ reddamus ei que i nos opatus ē. Descenderūt ergo tria milia viroz de iuda ad specum silicis etham. Dixerūtq; ad samson. Nescis q̄ ppbilistijm ꝑerēt nobis? Quare h facere voluisti? Quibus ille ait. Sicut fecerūt mihi: sic feci eis. Ligare inquiunt te venimus ⁊ tradere in manus philistinoz. Quibus samson: iurate ait ⁊ spondete mihi vt nō occidatis me. Dixerūt nō te occidem⁹: sed vinctū rrademus. Ligauerunt q; eū duobus nouis funibus ⁊ tulerunt eū de petra etham. Qui cū venisset ad locū maxille: ⁊ philistijm vociferantes occurrissent ei: irruit spūs dñi in eū: ⁊ sicut solent ad odorem ignis ligna ꝺsumi: ita vincula quibus ligatus erat: dissipata sunt ⁊ soluta. Inuētāq; maxillā. i. mādibulā asini q̄ iacebat arripiens: iterfecit in ea mille viros: ⁊ ait. In maxilla asini in mādibula pulli asinaz ꝺleui eos: ⁊ percussi mille viros. Cūq; hec verba canēs ꝺplesset: piecit mādibulaz de manu: ⁊ vocauit nomē loci illius ramathlechi: qō interpretat⁊ eleuatio maxille. Sitiensq; valde: clamauit ad dñm: ⁊ ait. Tu dedisti i manu pui tui salutē hanc maximā atq; victoriā: ⁊ en siti moriorꝰ ⁊cidāq; in manus ⁊circūcisoz. Aperuit itaq; dñs molarē dentē in maxilla asini: ⁊ egtesse sūt ex eo

aqte. Quibus hausti refocillauit spūs: ⁊ vires recepit. Idcirco appellatū ē nomē loci illi⁹: fons invocantis de maxilla: vsq; in pñtem die. Iudicauitq; isrl in diebus philistijm viginti ānis. XVI

8 Abijt q̄z in gaçaz: ⁊ vidit ibi mulierē meretricē: ingressusq; est ad eā. Nūc cū audissēt philistijz ⁊ perebruisset apud eos ītrasse vrbem samson: circundederūt eū positis in porta ciuitatis custodibus: ⁊ ibi tota nocte cū silentio pstolantes: vt facto mane occiderēt. Dormiuit aūt samson vsq; ad mediū noctis: ⁊ inde ꝛsurgens apprehendit ambas portę fores cū postib⁹ suis ⁊ sera: ꝛpositasq; humer⁹ suis portauit ad verticē mōtis q̄ respicit hebron. Post hec amauit mulierem q̄ habitauit in valle sorech: ⁊ vocabat dalida. Venerūtq; ad eā pncipes philistinoꝝ: atq; dixerunt. Decipe eū: ⁊ disce ab illo in q̄ habeat tantā fortitudinē: ⁊ quō eū supare valeamus: ⁊ vinctum affligere. Quod si feceris: dabim⁹ tibi singuli mille centū argenteos. Locuta est ergo dalida ad samson. Dic mihi obsecro ī quo sit tua maxima fortitudo: ⁊ q̄d sit quo ligatus erūpere neq̄as. Cui rñdit samson. Si septē neruiceis funibus necdū siccis ⁊ adhuc humētibus ligatus fuero: infirm⁹ ero vt ceteri hoīes. Attulerūtq; ad eā satrape philistinoꝝ septē funes vt dixerat: q̄bus vinxit eū latentibus apud se ī sidijs: ⁊ in cubiculo finē rei expectantibus. Clamauitq; ad eū. Philistijm sup te sāson. Qui rupit vincula quō si rūpat quis filū de stupa tortū sputamine cū odorem ignis accepit: ⁊ nō est cognitū vnde quo esset fortitudo eius. Dixitq; ad eū dalida. Ecce illusisti mihi: ⁊ falsum locutus es. Saltē nunc idica mihi q̄ ligari debeas. Cui ille rñdit. Si ligatus fuero nouis funibus q̄ nūq̄ fuerūt in opere īfirmus ero: ⁊ alioꝝ hoīum sicut. Quibus rursū dalida vinxit eū: ⁊ clamauit: philistijm sup te samson: in cubiculo īsidijs ꝓparatis. Qui ita rupit vincula quasi fila telaꝝ. Dixitq; dalida rursum ad eū. Vsq;quo decipis me ⁊ falsū loq̄ris? Dic de de quo vinciri debeas. Cui rñdit samson. Si septē crines capitis mei cū licio plexueris: ⁊ clauō his circūligatū terre fixeris: infirmus ero. Nō cū fecisset dalida dixit ad eū. Philistijm sup te samson. Qui ꝛsurgens de sōno extraxit clauū cū crinibus ⁊ licio. Dixitq; ad eū dalida. Quō dicis q̄ amas me cū animus tuus nō sit mecū? Per tres vices mentitus es mihi: ⁊ noluisti dicere in q̄ sit maxima fortitudo tua. Nūq̄ molesta: eēt ei ⁊ per multos dies iugiter adhereret: spaciū ad quietem nō tribuens: defecit aīa eius: ⁊ ad mortē vsq; lassata ē. Tūc aperiens veritatē rei dixit ad eā. Ferrus nūq̄ ascēdit sup caput meū: q̄z naçareus. i. ꝛsecratus dño sum de vtero mris mee. Si rasum fuerit caput meū: recedet a me fortitudo mea ⁊ deficiā: eroq; sicut ceteri hoīes. Vidensq; illa q̄ ꝛfessus ei esset oēm animū suū: misit ad pncipes philistinoꝝ ac mandauit. Ascendite adhuc semel: q̄z nunc mihi aperuit cor suū. Qui ascenderunt assūpta pecunia quā ꝓmiserant. At illa dormire eū fecit super genua sua: ⁊ in sinu suo reclinare caput. Vocauitq; tonsorē: ⁊ rasit septē crines ei⁹: ⁊ cepit abigere eū ⁊ a se repellere. Statiz enī de eo fortitudo discessit. Dixitq;. Philistijm sup te samson. Qui de sōno cōsurgens dixit in aīo suo. Egrediar sicut ante feci: ⁊ me excutiaz: nesciēs q̄ recessisset ab eo dñs. Quē cū apphendissent philistijm: statī eruerūt oculos eius: ⁊ duxerūt gaçam vinctū cathenis: ⁊ clauis in carcere molere fecerunt. Cāq; capilli eius renasci ceperāt: ⁊ pncipes philistinoꝝ ꝓuenerūt in vnū: vt īmolarent hostias magnificas dagon deo suo: ⁊ epularent dicentes: tradidit de⁹ noster inimicum nrm samson in manus nras. Nō etiā ppls videns laudabat deum suū: eadēq; dicebat. Tradidit de⁹ nr aduersariū nrm in manus nras: q̄ deleuit terrā nostrā: ⁊ occidit plurimos. Letantesq; ꝓ quinta sūptis iam epulis ꝓceperunt vt vocaret samson ⁊ ante eos luderet. Qui adduc⁹ de carcere ludebat ante eos: fecerūtq; eū stare ītr duas colūnas. Qui dixit puero regēti gressus suos. Dimitte me vt tangam colūnas q̄bus oīs īminet domus: ⁊ recliner super eas ⁊ paululū requiescā. Domus aūt erat plena virorꝝ ac mulierū: ⁊ erāt ibi oēs pncipes philistinoꝝ ac de tecto ⁊ solario circiter tria milia vtriusq; sexus spectantes ludentes samson. At ille invocato dño ait. Dñe deus meus memēto mei: ⁊ redde mihi nunc fortitudinē pristinā deus meus: vt vlciscar me de hostibus meis: ⁊ ꝓ amissione duoꝝ luminū vnā vltionē recipiā. Et apprehēdēs ambas colūnas q̄b⁹ ītitebat domus: alteraq; earū dextera ⁊ altera leua tenens ait. Moriat aīa mea cū philistijm. Cōcussisq; fortiter colūnis: cecidit dom⁹ sup oēs pncipes ⁊ ceterā mltitudinē q̄ ibi erat. Multoq; plures iterfecit moriens: q̄s ante viuus occiderat. Descendētes aūt frēs eius ⁊ vniuersa cognatio tulerūt corp⁹ ei⁹: ⁊ sepelierūt ītr saraa ⁊ esthaol in sepulchro patris sui manue: iudicauitq; isrl viginti annis. XVII

S 4 Fuitq; eo tpe vir quidā de monte effraim noīe michas: q̄ dixit matri sue. Mille cētum argenteos q̄s sepaueras ⁊ sup q̄bus me audiēte iurauerꝝ: ecce ego habeo: ⁊ apud me sunt. Cui illa rñdit. Benedictus filius me⁹ dño. Reddidit q̄ eos matri sue: q̄ dixerat ei. Consecraui ⁊ vouī hoc argentū dño: vt de manu mea suscipiat filius meus ⁊ faciat sculptile atq; ꝛflatile: ⁊ nūc trado illud tibi. Reddidit igit eos matri sue. Que tulit ducētos argēteos: ⁊ dedit eos argentario: vt faceret ex eis sculptile atq; ꝛflatile qđ fuit in domo michē. Qui ediculā quoq; in ea deo separauit: ⁊ fecit ephot ⁊ therapbiz. i. vestē sacerdotalē ⁊ idola. Implenitq; vnius filioꝝ suoꝝ manū: ⁊ factus ē ei sacerdos. In dieb⁹ illis nō erat rex in isrl: sed vnusq;sq; qđ sibi rectū videbat hoc faciebat. Fuit q̄z in tpe 5 illo adolescens de bethleē iuda ex cognatione ei⁹: eratq; ipse leuites ⁊ hītabat ibi. Egressusq; ō ciuitate bethleē: peregrinari voluit vbicūq; sibi

cõmodũ repperisset. Cũq; venisset in montẽ effra
im iter faciens: z declinasset parũper in domo mi
che: interrogatus ẽ ab eo vnde venisset. Qui rñ
dit. Leuita sũ de bethleẽ iuda: z vado vt habitem
vbi potuero z vtile mihi eẽ pspexero. Dixitq; mi
cha. Mane apud me inquit: z esto mihi parẽs ac
sacerdos: daboq; tibi p ãnos singulos decẽ argen
teos ac vestem duplicẽ: z que ad victũ sunt neces
saria. Acgeuit z mãsit apud hoiem: fuitq; illi q̃si
vnus ō filijs. Implenitq; micha manũ eius: z ha
buit puerũ sacerdotẽ apud se: nunc scio dicens q̃
benefaciet mihi deus habenti leuitici generis sa
cerdotem.

XVIII

In diebus illis nõ erat rex in isrl: z trib⁹
dan q̃rebat possessionẽ sibi vt habitaret
in ea. Usq; ad illũ. n. diem iter ceteras tri
bus: sortẽ nõ acceperat. Miserũt g̃ filij dan stirpis
z familie sue quinq; viros fortissimos de saraa z
esthaol vt explorarent terrã z diligẽter ispicerẽt.
Dixerũtq; eis. Ite z cõsiderate terrã. Qui cũ pgen
tes venissent in montẽ effraim: z ingressi domuz
miche: regeuerũt ibi. Et agnoscentes vocẽ adole
scentis leuite vtentesq; illi⁹ diuersorio: dixerũt ad
eũ. Quis te huc adduxit? Quid hic agis? Quã ob
cãm huc venire voluisti? Qui rñdit eis. Dec z hec
pstitit mihi michas: z me mercede cõduxit vt sim ei
sacerdos. Rogauerũt aũt eũ vt cõsuleret dñz: z sci
re possent an pspero itinere pgerent: z res haberet
effectũ. Qui rñdit eis. Ite cũ pace. Dñs respicit vi
am vestraz: z iter q̃ pergitis. Euntes igit qnq; viri
venerũt lais: viderũtq; pplm habitantẽ in ea absq;
vllo timore iux cõsuetudinẽ sidonioz securũ z
quietũ: nullo eis penitus resistẽte magnarũq; opũ
z pcul a sidone atq; a cũctis hõib⁹ separatũ. Re
uersiq; ad frẽs suos in saraa z esthaol: z qd egissẽt
scisciantibus rñderunt. Surgite z eamus ad eos.
Vidimus enĩ terrã valde opulentã z vberẽ. Noli
te negligere: nolite cessare. Eamus z possideamus
eã: nullus erit laboz. Intrabimus ad securos in re
gionẽ latissimã: tradetq; nobis dñs locũ i q̃ nulli⁹
sũt de cognatiõe dan de saraa z esthaol sexcẽti vi
ri accincti armis bellicis: ascẽdentesq; mãserunt in
cariathiarĩ iude: q̃ locus ex eo tpe castroz dan no
mẽ accepit: z ẽ post tergũ cariathiarĩ. Inde trãsie
rũt in montẽ effraim. Cũq; venissent ad domum
miche: dixerũt q̃nq; viri q̃ pus missi fuerãt ad cõsi
derandã terrã lais: ceteris fratrib⁹ suis. Nostis q̃
in domibus istis sit ephot z theraphim z sculptile
atq; cõflatile: Videte qd vobis placeat. Et cũ pau
lulũ declinassent ingressi sũt domũ adolescẽtis le
uite q̃ erat in domo miche: salutauerũtq; eũ ver
bis pacificis: sexcẽti aũt viri ita vt erant armati sta
bãt añ ostiũ. Et illi q̃ ingressi fuerãt domũ inuenis
sculptile z ephot z theraphim atq; cõflatile tollere
nitebant: z sacerdos stabat añ ostiũ: sexcẽtis viris
fortissimis haud pcul expectantibus. Tulerũt igit
q̃ intrauerãt sculptile ephot z idola atq; conflatile.
Quib⁹ dixit sacerdos. Quid facitis? Qui rñderũt.
Tace z pone digitũ sup os tuũ: veniq; nobiscum
vt habeamus te patrẽ ac sacerdotẽ. Quid tibi me
lius ẽ vt sis sacerdos ĩ domo vnius viri an ĩ vna
tribu z familia in isrl? Quod cum audisset acgeuit
sermonibus eoz: z tulit ephot z idola ac sculptile:
z pfectus est cũ eis. Qui cũ pgerent z añ se ire fe
cissent puulos ac iumẽta: z oe quod erat pciosum:
iãq; a domo miche eẽnt pcul: viri qui habitabãt
in edibus miche cõclamãtes secuti sũt: z post tergũ
clamare ceperũt. Qui cũ respexissent: dixerunt ad
michã. Quid tibi vis? Cur clamas? Qui rñdit. De
os meos q̃s mihi feci: tulistis z sacerdotẽ z oĩa q̃
habeo: z dicitis qd tibi est? Dixeruntq; ei filij dan.
Caue ne vltra loq̃ris ad nos: z veniant ad te viri
aĩo cõcitati: z ipe cũ oĩ domo tua peas. Et sic cepto
itinere pgrexerũt. Uidẽs aũt micha q̃ fortiozes se
essent: reuersus ẽ in domũ suã. Sexcẽti aũt viri tu
lerunt sacerdotẽ z q̃ supza diximus: venerũtq; in
lais ad pplm gescentẽ atq; securũ: z pcusserũt eos
in ore gladij: vrbẽq; icendio tradiderũt: nullo pe
nitus ferẽte psidiũ: eo q̃ pcul habitarẽt a sidone:
z cũ nullo hoĩum haberent gcẽq; societatis ac ne
gocij. Erat aũt ciuitas sita in regiõe roob quã rur
sus extruentes habitauerũt in ea: vocato noie ciui
tatis dan: iuxta vocabulũ patris sui quẽ genuerat
isrl q̃ prius lais dicebat. Posuerũtq; sibi sculpti
le: z ionathan filiũ gersan filij moysi ac filios ei⁹ sa
cerdotes in tribu dan: vsq; ad die captiuitatis sue:
Mansitq; apud eos idolũ miche omni tempore
quo fuit dom⁹ dei in sylo. In diebus illis nõ erat
rex in israhel.

XIX

Fuit quidaz vir leuites habitans in latere
mõtis effraim qui accepit vxorẽ de be
thleẽ iuda. Que reliqt eũ: z reuersa est in
domũ patris sui i bethleẽ mãsitq; apud eũ q̃nioz
mẽsibus. Secutusq; est eã vir suus volẽsq; recon
ciliari ei atq; blãdiri z secũ reducere: hñs in comi
tatu puerũ: z duos asinos. Que suscepit eũ z intro
duxit in domũ pris sui. Qõ cũ audisset socer eius
eũq; vidisset: occurrit ei letus: z amplexat⁹ est ho
minẽ. Mãsitq; gener in domo soceri tribus diel⁹
comedẽs cũ eo z bibẽs familiariter: die aũt q̃rto
de nocte cõsurgens pficisci volnit. Quẽ tenuit so
cer: z ait ad eũ. Gusta pus pusillũ panis z cõforta
stomachũ: z sic pficiscẽris. Sederũtq; simul ac co
mederũt z biberũt. Dixitq; pr puelle ad generuz
suũ. Queso te vt hodie hũ mãeas: pariẽq; letemur.
At ille cõsurgens cepit velle pficisci. Et nihilomi
nus obnixe eũ socer tenuit: z apud se fecit manere.
Mane aũt facto parabat leuites iter. Cui socer rur
sum. Obsecro inquit vt paululũ cibi capias: z assũ
ptis viribus donec increscat dies: postea pficisca
ris. Comederũt g̃ simul: surrexitq; adolescens vt
pgeret cũ vxore sua z puero. Cui rursũ locutus ẽ
socer. Cõsidera q̃ dies ad occasũ declinioz sit: z p
pinquat ad vesperũ. Mane apud me etiã hodie z
duc letũ diẽ: z cras pficiscẽris vt vadas in domũ

tuam. Noluit gener acquiescere ꝓmonibus eius: sed statim ꝓcepit & venit ꝺ iebus q altero nomine vocat̃ irſm: ducens secũ duos asinos onustos & cõ cubinã. Iamq; aderant iux̃ iebus & dies mutabat̃ i noctẽ. Dixitq; puer ad dñm suũ. Veni obsecro de clinem⁹ ad vrbẽ iebuseoꝝ: & maneamus i ea. Cui rñdit dñs. Nõ ingrediar oppidũ gẽtis aliene q̃ nõ est de filijs isrl: sed transibo vsq; gabaa: & cũ illuc puenero manebimus in ea aut certe i vrbe rama: Trãsierũt ġ iebus: & ceptũ carpebant iter: occu buitq; eis sol iux̃ gabaa q̃ est in tribu beniamin: di uerterũtq; ad eã vt manerent ibi. Quo cũ itrassẽt sedebãt i platea ciuitatis: & nullus eos recipere vo luit hospitio. Et ecce apparuit hõ senex reuertens de agro: & de ope suo vesperi: q & ipse ꝺ mõte erat effraim: & peregrinus habitabat in gabaa. Hoies autem regionis illius erant filij gemini. Eleuatisq; oculis vidit senex sedentẽ hoiem cum sarcinulis suis in platea ciuitatis: & dixit ad eũ. Unde venis & q̃ vadis? Qui rñdit ei. Profecti sumus de bethleem iuda: & pergimus ad locũ nostrũ qui est in la tere montis effraim vnde ieramus in bethlee. Et nunc vadimus ad domũ dei: nulluſq; sub tectum suũ nos vult recipere: bñtes paleas & fenũ in asinc rũ pabulũ: & panẽ ac vinum in meos & ancille tue vsus & pueri q mecũ est. Nulla re indigemus nisi hospitio. Cui rñdit senex. Pax tecũ sit. Ego ꝓbe bo oia q̃ necessaria sunt: tñ q̃sone in platea mane as. Introduxitq; eũ in domũ suã: & pabulũ asinis ꝓbuit: ac postq̃ lauerunt pedes suos recepit eos i conuiuiũ. Illiſq; epulantibus: & post laborẽ itine ris cibo & potu reficientibus corpora: venerũt vi ri ciuitatis illius filij belial. i. absq; iugo: & circũdã tes domũ senis: fores pulsare ceperũt clamantes ad dñm domus atq; dicentes. Educ virũ qui in gressus est domũ tuã: vt abutamur eo. Egressusq; ad eos senex: & ait. Nolite frẽs nolite facere ma lum hoc: q̃ ingressus est hõ hospitiũ meum: & cer sate ab hac stultitia. Habeo filiã virginẽ: & hic hõ hꝫ ꝺcubinam: educã eas ad vos vt humilietis eas & vestrã libidinem ꝺpleatis: tñ obsecro ne scelus hoc cõtra naturam opemini in virũ. Nolebãt ac quiescere sermonibus illius. Qõ cernens hõ: edu xit ad eos ꝺcubinã suã: & eis tradidit illudendaz. Qua cũ tota nocte abusi essent: dimiserãt eã ma ne. At mulier recedẽtibus tenebꝛis venit ad osti um domus vbi manebat dñs suus: & ibi corruit. Mane facto surrexit hõ & aperuit ostiuz vt ceptã expleret viã: & ecce ꝺcubina eius iacebat añ ostiũ sparsis in limine manibus. Cui ille putans eã ge scere loquebat̃. Surge vt ambulem⁹. Qua nihil rñdẽte ītelligẽs q̃ erat mortua: tulit eaz & ꝺposuit asino: reuersusq; est i domũ suã. Quã cũ ecẽt ĩgres sus arripuit gladiũ: & cadauer vxoris cuz ossibus suis in duodeci partes ac frustra ꝺcidens: misit in oẽs terminos israbel. Quod cũ vidissẽt singuli cõ clamabant. Nunq̃ res talis facta est in israbel ex eo die quo ascenderunt patres nostri de egypto ꝺsq; in pñs tẽpus. Ferte sententiã: & in cõmune di scernite quid facto opus sit.

XX

Egressi itaq; sunt oẽs filij isrl & pariter cõ gregati quasi vir vnus de dan vsq; ber sabee & terra galaad ad dñm in maspha: oẽs quoq; anguli pplꝺ & cuncte tribus isrl in ec elesiam ppli dei conuenerunt quadraginta milia peditum pugnatoꝝ. Nec latuit filios beniamin ꝙ ascendissent filij isrl in maspha. Interrogatusq; leuita maritus mulieris interfecte quõ tñ scelus ꝙ petratũ esset: rñdit. Veni in gabaa beniamin cum vxore mea: illucq; diuerti. Et ecce hoies ciuitatis illius circundederũt nocte domũ in qua manebã volentes me occidere & vxorẽ meã increbuit fu roꝛe libidinis vexantes: deniq; mortua est. Quaz arreptã in frusta ꝺcidi: misiq; partes in oẽs ter minos possessionis vestre: q̃z nunq̃ tñ nephas & tam grande piaculum factũ est in isrl. Adestis oẽs filij isrl decernite quid facere debeatis. Stantiq; oĩs ppls & quasi vnius hoĩs sermone rñdit. Nõ re cedemus in tabernacula nr̃a: nec suã quisq; intra bit domũ: ſz hoc ꝺ gabaa in cõe faciemus. Decem viri eligantur e centũ ex oĩbus tribubus isrl & cen tũ de mille: & mille de decẽ milib⁹: vt cõportẽt ex ercitui cibaria: & possumus pugnare ꝺ gabaa be niamin & reddere ei ꝓ scelere q̃ meruit. Adunc it̃z vniuersus isrl ad ciuitatẽ q̃si hõ vnus eadẽ mẽ te vnoq; ꝓfilio: & miserunt nuncios ad oẽm tribũ beniamin qui dicerent. Cur tñ nephas in vobis repertũ est? Tradite hoies de gabaa qui hꝫ flagitiũ ppetrarunt vt moriant̃: & auferat̃ malum de isrl. Qui noluerunt fratrũ suoꝝ filioꝝ isrl audire man datũ: sed ex cũctis vrbibus q̃ sortis sue erant con uenerunt in gabaa vt illis ferrent auxiliũ & ꝺ vni uersũ ppm isrl dimicarent. Inuentiq; sunt viginti quinq; milia de beniamin educentiũ gladiũ ꝓte ter habitatoꝛes gabaa: q̃ septingenti erant viri for tissimi ita finistra vt dextra ꝓliantes: & sic fundis la pides ad certũ iacientes vt capillũ q̃z possent ꝓcu tere: & nequaq̃ in alterã partem ictus lapidis de ferret. Virorũ q̃z isrl absq; filijs bẽiamin inuẽta sunt q̃draginta milia educentiũ gladios & parato rũ ad pugnã: qui surgentes venerũt in domũ ꝺi hꝫ est in sylo: ꝓsoluerũtq; dñm atq; dixerunt. Quis erit in exercitu nr̃o ꝓnceps certaminis ꝺ filios be niamin? Quibus rñdit dñs. Judas sit dux vester. Statiq; filij isrl surgentes mane castrametati sũt iux̃ gabaa: & inde ꝓcedentes ad pugnã ꝺ beniamĩ vrbẽ oppugnare ceperunt. Egressiq; filij beniamĩ ꝺ gabaa: occiderunt de filiis isrl die illo viginti duo milia virorũ. Rursũ filij isrl & fortitudine & nu mero ꝓfidẽtes in eodẽ loco in q̃ prius certauerũt aciẽ direxerũt: ita tñ vt prius ascenderent & flerẽt cozã dño vsq; ad noctẽ: cõsulerentq; eũ & dicerẽt. Debemus vltra ꝓcedere ad dimicandũ ꝺ filios beniamin frẽs nr̃os: an nõ? Quib⁹ ille rñdit. Ascẽ dite ad eos: & inite certamẽ. Cuq; filij isrl altera die ꝺ filios beniamĩ ad pliũ ꝓcessissent eruperunt filij

bēiamin de portis gabaa: ⁊ occurrētes eis tanta ī illos cede bachati sunt vt decē ⁊ octo milia virorꝫ educentiū gladiū ꝓsternerent. Quāobrē oēs filij isrl̄ venerūt in domū dei: ⁊ sedentes flebāt coraꝫ dño. Ieiunauerūtqꝫ die illo vsqꝫ ad vesperā: ⁊ ob tulerūt ei holocausta atqꝫ pacificas victimas: ⁊ sup statu suo iterrogauerūt. Eo tpe ibi erat arcba fe deris dñi: ⁊ phinees filius eleaçari filij aaron ꝑpo situs domui. Cōsuluerūt igit dñm atqꝫ dixerunt. Exire vltra debemus ad pugnā ꝯ filios beniamin frēs nros: an qescere? Quibus ait dñs. Ascendite. Tras enī tradā eos in manus vras. Posuerūtqꝫ filij isrl̄ insidias p circuitū vrbis gabaa: ⁊ tertia vi ce sicut semel ⁊ bis ꝯ beniamī exercitū ꝓduxerūt. Sed ⁊ filij beniamī audacter eruperūt de ciuitate ⁊ fugiētes aduersarios longiꝰ ꝓsecuti sūt: ita vt vul nerarent ex eis sicut ꝑmo die ⁊ secūdo: ⁊ cederent ꝑ duas semitas vertentes terga quaꝝ vna fereba tur in bethel: ⁊ altera in gabaa: atqꝫ ꝓsternerēt tri ginta circiter viros. Putauerūt enī solito eos mo re cedere. Qui fugā arte fiḡntes inierunt ꝓsilium vt abstraherent eos de ciuitate ⁊ q̄si fugientes ad supradictas semitas ꝓducerent. Oēs itaqꝫ filij isrl̄ surgentes de sedibus suis: tetenderūt aciē in loco qui vocatur baalthamar: ⁊ insidie q̄s q̄ circa vrbem erāt paulatī se apire ceperūt: ⁊ ab occidentali vr bis parte ꝓcedere. Ꝯ ⁊ alia decē milia virorꝫ de vniuerso isrl̄ habitatores vrbis ad certamīa ꝓuo cabant: ingrauatuqꝫ est bellū ꝯ filios baniamin: ⁊ nō intellexerūt q̄ ex oī parte illis instaret interit⁹. Percussitqꝫ eos dñs in ꝓspectu filiorꝫ isrl̄: ⁊ inter fecerunt ex eis in illo die vigintiquinqꝫ milia ⁊ cē tum viros: oēs bellatores ⁊ educentes gladiū. Fi lij aūt beniamin cum se inferiores esse vidissent: ceperunt fugere. Quod cernentes filij isrl̄ dederūt eis ad fugiendū locū vt ad p̄paratas insidias ꝺue nirent quas iuxta vrbē posuerant. Qui cū repēte de latibulis surrexissent: ⁊ beniamin terga cedēti bus daret: ingressi sunt ciuitatē ⁊ percusserunt eaꝫ in ore gladij. Signū aūt dederāt filij isrl̄ bis q̄s ī insidijs collocauerant: vt postqꝫ vrbem cepissent: ignē accenderent: vt ascendente ī altū fumo captā vrbē demonstrarent. Qō cū cernerent filij isrl̄ in ipso certamine positi: putauerūt enī filij beniamī eos fugere ⁊ instantius psequebant: cesis de exer citu eoꝝ triginta viris vt viderūt q̄si columnā fu mi de ciuitate ꝓscendere: beniamin q̄s respiciēs re tro: cū captā cernerēt ciuitatē ⁊ flāmas in sublime ferri: qui prius simulauerant fugā: versa facie foꝛ tius resistebant. Quod cū vidissent filij beniamin in fugā versi sunt: ⁊ ad viam deserti ire ceperunt: il luc q̄ eos aduersarijs psequentibus. Sed ⁊ bi q̄ vrbē succenderant occurrerunt eis: atqꝫ ita factuꝫ est vt ex vtraqꝫ parte ab hostibus cederentur: nec erat vlla requies mozientiū. Ceciderūt atqꝫ ꝓstra ti sunt ad oꝛientalē plagā vrbis gabaa. Fuerūt āt q̄ in eodē loco interfecti sunt decē ⁊ octo milia vi roꝝ: oēs robustissimi pugnatores. Qō cuꝫ vidisset qui remanserant de beniamin fugerunt in solitu dinē: ⁊ pergebant ad petrā cuius vocabulū ē rem mon. In illa quoqꝫ fuga palantes ⁊ in diuersa ten dentes occiderūt q̄ntqꝫ milia viros. Et cū vltra tē derent psecuti sunt eos: ⁊ interfecerunt etiam alia duo milia. Et sic factū est vt oēs que ceciderant ō beniamin in diuersis locis essent vigintiquīqꝫ mi lia pugnatores ad bella ꝓmptissimi. Remāserūt itaqꝫ ō oī nūero beniamī q̄ euadere potuerāt ⁊ fu gere in solitudinē sexcenti viri: sederuntqꝫ ī petra rēmon mensibus quatuoꝛ. Regressi aūt filij isrl̄ oēs reliquias ciuitatis a viris vsqꝫ ad iumenta gla dio percusserunt: cūctasqꝫ vrbes: ⁊ viculos benia min voraꝝ flamma ꝓsumpsit.. XXI

Iurauerāt q̄ꝫ filij isrl̄ ī maspha: ⁊ dixerūt. Nullus nr̄m dabit filijs beniamin de fi liabus suis vxorē. Venerūtqꝫ oēs ad do mum dei in silo: ⁊ in ꝓspectu eius sedentes vsqꝫ ad vesperā leuauerūt vocē ⁊ magno vlulatu cepe runt flere dicentes. Quare dñe deus isrl̄ factum ē hoc malū in ppl̄o tuo: vt hodie vna tribus auferꝛ retur ex nobis? Altera aūt die diluculo ꝓsurgētes extruxerunt altare: obtulerunt atqꝫ ibi holocausta ⁊ pacificas victimas: ⁊ dixerunt. Quis nō ascendit ī exercitū dñi de vniuersis tribus isrl̄? Grādi enim iuramento se constrinxerant cū essent ī maspha: ī terfici eos qui defuissent: ductiqꝫ penitētia filij isrl̄ super fratre suo beniamin: ceperunt dicere. Abla ta est tribus vna de isrl̄. Unde vxores accipient. Oēs enim in cōi iurauimus nō daturos nos bis filias nostras. Quocirco dixerunt. Quis est de vni uersis tribubus isrl̄ qui nō ascendit ad dominum in maspha? Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu nō fuisse. Eo quoqꝫ tēpoꝛe cū essent in silo nullus ex eis ibi repertus ē. Mi serūt itaqꝫ decē milia viros robustissimos: ⁊ ꝑce perunt eis. Ite ⁊ percutite habitatores iabis gala ad in oꝛe gladij: tam vxores q̄ꝫ parvulos eoꝝ: ⁊ h erit quod obseruare ꝺebebitis. Omne generis mas culini ⁊ mulieres q̄ cognouerunt viros interficite: virgines aūt reseruate. Inuenteqꝫ sunt de iabis ga laad quadringente virgines q̄ nescierūt viri tho rū: ⁊ adduxerunt eas ad castra in silo in terrā cha naam. Miseruntqꝫ nuncios ad filios beniamin q̄ erant in petra rēmon: ⁊ ꝑceperunt eis vt eas susci perent in pace. Venerūntqꝫ filij beniamin in illo tēpoꝛe: ⁊ date sūt eis vxores de filiabus iabis ga laad: alias aūt nō reppererunt quas simili mō tra derent. Vniuersusqꝫ isrl̄ valde doluit ⁊ egit pniaꝫ sup interfectione vnius tribus ex isrl̄: dixeruntqꝫ maiores natu. Quid faciemus reliquis q̄ nō acce perunt vxores? Oēs in beniamī femie ꝓciderūt: ⁊ magna nobis cura ingētiqꝫ studio ꝓuidendū ē ne vna tribus deleat ex isrl̄. Filias enim nr̄as eis dare nō possumus ꝓstricti iuramēto ⁊ maledictiōe q̄ dixi mus: maledictus q̄ dederit de filiabus suis vxorē beniamī. Ceperūtqꝫ ꝓsiliū atqꝫ dixerūt. Ecce solē nitas dñi ē ī silo āniuersaria q̄ sita ē ad septēriōeꝫ

vrbis bethel ad orientalē plagā vie q̄ de bethel
tēdit ad fichimā: z ad meridiē oppidi lebōa. Pze
ceperūtq; filijs beniamī atq; dixerūt. Ite z latita
te i vineis. Cūq; viderit; filias ſylo ad ducendos
choros ex more ꝓcedere: exite repēte de vineis: z
rapite ex eis ſinguli vxores ſingulas: z pgite i ter
rā beniamī. Cūq; venerīt pres eaꝝ ac frēs z ad
uersū vos q̄ri cepint atq; iurgari: dicem⁹ eis. Mi
seremini eoꝝ. Nō. n. rapuerūt eas iure bellantium
atq; victoꝝ: ſz rogātib⁹ vt acciperēt nō dediſtis: z
a vra ꝑte pctm̄ ē. Fecerūtq; filij beniamin vt ſibi
fuerat ꝑatū: z iux numerū ſuū rapuerūt ſibi de
bis q̄ ducebāt choros vxores ſingulas: abierūtq;
i poſſeſſionē ſuā edificātes vrbes: z habitātes i eis.
Filii q̄z iſrl reuerſi ſūt g trib⁹ z familias i taberna
cula ſua. In dieb⁹ illis nō erat rex i iſrl: ſz vnuſq;
q̄q; quod ſibi rectū videbat hoc faciebat.

8

Explicit liber Iudicum. Incipit liber Ruth.
Capitulum. I

IN diebus vni
us iudicis q̄n iudices ꝑerant fa
cta ē fames i terra. Abijtq; hō ō
bethleē iuda: vt pegrinarē i re
gioe moabitide cū vxore ſua ac
duob⁹ liber⁹. Ipſe vocabaꝫ elimelech: z vxor ei⁹
noemi: z duo filij: alē maalon z alē chelion effra
tei de bethleē iuda. Ingreſſiq; regionē moabiti
dē mozabāt ibi. Et moꝛtu⁹ ē elimelech maritus
noemi: remāſitq; ipſa cū filijs. Qui acceperūt vxo
res moabitidas: q̄z vna vocabaꝫ oꝛpha: altera
ruth. Mānſerūtq; ibi decē ānis: z ābo moꝛtui ſunt
maalon videlicet z cheliō: remāſitq; mlier oꝛba
ta duob⁹ liberis ac marito. Et ſurrexit vt in patriā
pgeret cū vtraq; nuru ſua de regione moabitide.
Audierat. n. q̄ reſpexiſſet dñs ꝑplm ſuū z dediſſet
eis eſcas. Egreſſa ē itaq; de loco pegrinatiōis ſue
cū vtraq; nuru: z iā i via reuertendi poſita i terra
iuda: dixit ad eas. Ite i domū matris vre. Faciat
vobiſcū dñs miſericoꝛdiā: ſicut feciſtis cū moꝛtu
is z mecū. Det vobis iuenire requiē in domibus
viroꝝ q̄s ſoꝛtiture eſtis. Et oſculata ē eas. Que ele
uata voce flere ceperūt: z dicere. Tecū pgem⁹ ad
ꝑplm tuū. Quib⁹ illa rndit. Reuertimini filie mi.
Qur venitis mecū? Nū vltra habebo filios i vte
ro meo: vt viros ex me ſperare poſſitis? Reuerti
mini filie mi z abite. Ja enī ſenectute ꝓfecta ſum.
nec apta viculo ꝓiugali. Etiā ſi poſſē hac nocte cō
cipere z parere filios: ſi eos expectare velitis do
nec creſcāt z annoſ pubertat; ꝑleāt: añ eritis vetu
le q̄s nubat⁹. Nolite q̄ſo filie mi facere h̄: quia vra
angustia mag⁹ me p̄mit: z egreſſa ē man⁹ dñi ꝓtra
me. Elenata igit voce rurſū flere ceperūt. Oꝛpha
oſculata ē ſocr ac ꝓfecta ē: ruth adheſit ſocrui ſue.
Cui dixit noemi. Ēn reuerſa ē cognata tua ad po
ꝑlm ſuū: z ad deos ſuos: vade cū ea. Que rndit.

2

Ne aduerſeris mihi vt reliquā te abeā. Quocūq;
enī pgexeris: pgam: z vbi moꝛata fueris: z ego ma
riter moꝛabor. Ꝑplſ tuus ꝑplſ me⁹: z de⁹ tu⁹ de⁹
meus. Que te era ſuſcepit moꝛiente: in ea moꝛiar
ibiq; locū accipiā ſepulture. Hec mihi faciat deus
z hec addat ſi nō ſola moꝛs me z te ſeparauerit. Vi
dens g noemi q̄ obſtinato ruth aio decreuiſſet ſe
cū pgere: aduerſari noluit: nec ad ſuos vltra redi
tū ꝑſuadere. Ꝓfectiq; ſūt ſimł: z venerūt i beth
leem. Quib⁹ vrbē igreſſis: velox apō cūctos fama
ꝓcreb⁹uit: dicebāt; mlīes. Hec ē illa noemi. Que
vocat⁹ ait. Ne vocet; me noemi. i. ꝑcha: ſz vocate me
mara. i. amarā: q̄z amaritudie valde ꝑplexit me oī
potēs. Egreſſa ſū plena z vacuā reduxit me dñs.
Qur g vocatis me noemi quā dñs būiliauit: z affli
xit oīpotens. Uenit g noemi cum ruth moabitide
nuru ſua de terra pegrinatōis ſue: ac reuerſa eſt i
bethleē q̄n ꝓmum oꝛdea metebantur. II

3

ERat aūt viro elimelech ꝓſanguineus: hō
potēs z magnaꝫ opū noīe booꝯ. Dixitq;
ruth moabit; ad ſocrū ſuā. Vi iubes va
dā i agrū: z colligā ſpicas q̄ fugerit man⁹ metētiū:
vbicūq; clemētis i me ꝑſiſſamilias repperero gra
tiā. Cui illa rndit. Vade filia mi. Abijt itaq; z colli
gebat ſpicas poſt terga metentiū. Accidit autez vt
ager ille haberet dñm noīe booꝯ: q̄ erat de cogna
tione elimelech. Et ecce ipſe veniebat de bethleē:
dixitq; meſſoꝛibus. Dñs vobiſcū. Qui rndерūt ei.
Benedicat tibi dñs. Dixitq; booꝯ iuueni q̄ meſſoꝛi
bus ꝑerat. Cui⁹ eſt hec puella. Cui rndit. Hec eſt
moabitis q̄ venit cū noemi de regioe moabitide:
z rogauit vt ſpicas colligeret remanētes: ſequens
meſſoꝛ veſtigia. Et de mane vſq; nūc ſtat i agro:
z nec ad momentū qdē domū reuerſa ē. Et ait bo
oꝯ ad ruth. Audi filia. Ne vadas in alterū agꝝ ad
colligendū: nec recedas ab h̄ loco: ſz iūgere puell
meis: z vbi meſſuerit ſeqre. Mādaui enī pueris
meis vt nemo moleſtus ſit tibi: ſz etiā ſi ſitieris va
de ad ſarcinulas z bibe aquas de quibus z pueri
mei bibunt. Que cadens in faciē ſuā: z adoraſ ſup
terrā dixit ad eū. Unde mihi hoc vt iuenirē gr̄az
añ oculos tuos: z noſſe me dignaref; pegrinaz mu
lierē? Cui ille rndit. Nūciata ſūt mihi oīa q̄ feceris
ſocrui tue poſt moꝛtē viri tui: z q̄ reliq̄ris parētes
tuos: z terrā in q̄ nata es: z veneris ad ꝑplm ques
ātea neſciebas. Reddat tibi dñs ꝓ ope tuo: z ple
na mercede recipias a dño deo iſrl ad quē veniſti
z ſub cui⁹ ꝓtectione alas. Que ait. Inueni gr̄am apō
oculos tuos dñe mi: q̄ ꝓſolatus es me: z locut⁹ es
ad cor ācille tue: q̄ nō ſū ſilis vnius puellaꝫ tuaꝫ.
Dixitq; ad eā booꝯ. Cū hora veſcēdi fuerit veni
huc z comede panē: z intinge buccellā tuā in aceto.
Sedit itaq; ad meſſoꝛes lat⁹ z ꝓtulit polentā ſibi:
comeditq; z ſaturata ē: z tulit reliquas. Atq; inde
ſurrexit vt ſpicas ex more colligeret. Ꝑcepit aūt
booꝯ puer; ſuis dicēs. Etiā ſi vobiſcū metere vo
luerit ne ꝓhibeatis eā: z de vris q̄z manipulis ꝓji
cite de induſtria z remanere ꝑmittite vt abſque

4

rubore colligat: et colligenti nemo conuitiet. Colligit ergo in agro usque ad uesperam: et quod collegerat uirga cedens et excutiens inuenit ordei quasi ephi mensuras .i. tres modios quos portans reuersa est in ciuitatem: et ostendit socrui sue. Insuper protulit et dedit ei de reliquijs cibi sui quo saturata fuerat. Dixitque ei socer sua. Ubi hodie collegisti hodie aut ubi fecisti opus? Sit benedictus qui misertus est tui. Indicauitque ei apud quem esset opera: et nomen dixit uiri cui booz uocaret. Cui respondit noemi. Benedictus sit a domino quem eandem gratiam quam prebuerat uiuis: suauit et mortuis. Rursusque ait. Propinquus noster est mihi de bonis. Et ruth moabitis quoque iunxit precepit mihi ut tandiu messoribus eius iungerer donec omnes segetes meterent. Cui dixit socrus. Melius est filia mi ut cum puellis eius exeas ad metendum ne in alieno agro aliquis resistat tibi. Iuncta est itaque puellis booz et tandiu cum eis messuit donec ordea et triticum in horreis conderentur.

III

Postea autem reuersa est ad socrum suam: audiuit ab ea. Filia mi quies tibi requiem: et prouidebo ut bene sit tibi. Booz iste cuius puellis in agro iuncta es propinquus noster est: et hac nocte areas ordei uentilat. Lauare igitur et ungere: et induere cultioribus uestimentis: et descende in aream. Non te uideat homo: donec esum potumque finierit. Cum autem ierit ad dormiendum: nota locum in quo dormiat. Ueniesque et discooperies pallium quo opitulatur a parte pedum: et pones te et ibi iacebis. Ipse autem dicet tibi quid agere debeas. Que respondit. Quicquid preceperis faciam. Descenditque in aream: et fecit omia quem sibi imperauerat socrus. Cumque comedisset booz et bibisset: et factus esset hilarior isset atque ad dormiendum iuxta aceruum manipulorum uenit abscondite: et discoopto a pedibus eius pallio se iecit. Et ecce nocte ilia media expauit homo: et conturbatus est: uidit mulierem iacentem ad pedes suos: et ait illi. Que es? Illaque respondit. Ego sum ruth ancilla tua. Expande pallium tuum super famulam tuam: quia propinquus es. Et ille: benedicta inquit es a domino filia: et posteriore misericordia posteriore superasti: quia non es secuta iuuenes pauperes siue diuites. Noli timere: sed quicquid dixeris mihi faciam tibi. Scit enim omis populus qui habitat intra portas urbis mee mulierem te esse uirtutis. Nec abnuo me propinquum: sed est alius me propior. Quiescas hac nocte: et facto mane: si te uoluerit propinquitatis iure retinere bene res acta est: sin autem ille noluerit ego te absque ulla dubitatione suscipiam: uiuit dominus. Dormi usque mane. Dormiuit itaque ad pedes eius usque ad noctis abscessum. Surrexit itaque antequam homines se cognoscerent mutuo: et dixit booz. Caue ne quis nouerit quod huc ueneris. Et rursum: expande in qua palliu tuum quod opteris: et tene utraque manu. Quo extendente et tenente: mensus est sex modios ordei et posuit super eam. Que portans ingressa est ciuitatem: et uenit ad socrum suam. Que dixit ei. Quid egisti filia? Narrauitque ei omia que sibi fecisset homo. Et ait. Ecce sex modios ordei dedit mihi: et ait: nolo uacuam te reuerti ad socrum tuam. Dixitque noemi. Expecta filia donec uideam quem res exitum habeat. Nequaquam enim

cessabit homo: nisi perfecerit quod locutus est.

IIII

Ascendit ergo booz ad portam: et sedit ibi. Cumque uidisset propinquum pertransire de quo prius sermo habitus est: dixit ad eum. Declina paulisper et sede hic: uocans eum nomine suo. Qui diuertit et sedit. Tollens autem booz decem uiros de senioribus ciuitatis: dixit ad eos. Sedete hic. Quibus residentibus locutus est ad propinquum. Partem agri fratris nostri elimelech uendet noemi que reuersa est de regione moabitide: quod audire te uolui et tibi dicere coram cunctis sedentibus et maioribus natu de populo meo. Si uis possidere iure propinquitatis eme et possside: si autem displicet tibi hoc ipsum indica mihi ut sciam quid facere debeam. Nullus enim est propinquus excepto te quod prior es: et me qui secundus sum. At ille respondit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Cum emeris agrum de manu mulieris: ruth quoque moabitidem quam uxor defuncti fuit debes accipere: ut suscites nomen propinquitatis tui in hereditate sua. Qui respondit. Cedo iuri propinquitatis. Nequaquam enim posteritatem familie mee delere debeo. Tu meo utere priuilegio quo me libenter carere possum. Hic autem erat mos antiquus in israhel inter propinquos: ut si quis alter alteri suo iuri cedebat ut esset firma successio: soluebat homo calciamentum suum: et dabat proximo suo. Hoc erat testimonium cessionis in israhel. Dixit ergo proximo suo booz. Tolle calciamentum. Quod statim soluit de pede suo. At ille maioribus natu et uniuerso populo: testes uos inquit estis hodie quod possederim omia que fuerunt elimelech et chelion et maalon tradente noemi: et ruth moabitide in uxorem maalon in coniugem sumpserim ut suscitem nomen defuncti in hereditate sua: ne uocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo deleatur. Uos inquam huius rei testes estis. Respondit omis populus qui erat in porta et maiores natu. Nos testes sumus. Faciat dominus hanc mulierem que ingreditur domum tuam sicut rachel et lyam que edificauerunt domum israhel: ut fiat exemplum uirtutis in effrata: et habeat celebre nomen in bethleem. Fiatque domus tua sicut domus phares quem thamar pepit iude: de semine quod tibi dederit dominus ex hac puella. Tulit itaque booz ruth: et accepit uxorem: ingressusque est ad eam: et dedit illi dominus ut conciperet et pareret filium. Dixerunt quoque mulieres ad noemi. Benedictus dominus qui non est passus ut deficeret successor familie tue: et uocaretur nomen eius in israhel: et habeas qui consoletur animam tuam et enutriet senectutem. De nuru enim tua natus est qui te diliget: et multo tibi melior est quam si septem haberes filios. Susceptumque noemi puerum posuit in sinu suo: et nutricis ac gerule fungebatur officio. Uicine autem mulieres congratulantes ei et dicentes natus est filius noemi: uocauerunt nomen eius obed. Hic est pater isai patris dauid. Hec sunt generationes phares: phares genuit esrom. Esrom genuit aram. Aram genuit aminadab. Aminadab genuit naason. Naason genuit salmon. Salmon genuit booz. Booz genuit obed. Obed genuit isai. Isai genuit dauid regem.

Explicit liber Ruth: Incipit prologus sancti Hieronymi in libros regum.

Viginti & duas litteras esse apud hebreos: syros quoq; lingua & caldeorum testatur hebree magna ex parte finis est. Nam & ipsi viginti duo elementa habent: eodem sono: sed diuersis characteribus. Samaritani et pentateuchum moysi totidem litteris scriptitant: figuris tm & apicibus diuerse patet. Certumq; est esdram scribam legisq; doctorem post captam hierosolymam & instaurationem templi sub zorobabel alias Iras repperisse quibus nunc utimur: cum ad illud usq; tempus ijdem samaritanorum & hebreorum characteres fuerint. In libro quoq; numerorum hec eadem supputatio: sub leuitarum ac sacerdotum cursu mystice ordinatur: & nomen domini tetragrammaton in quibusdam grecis voluminibus usq; hodie antiqua expressum Iris inuenimus. Psalmi triceni mus sextus & centesimus decimus & centesimus undecimus & centesimus decimus octauus & centesimus quadragesimus quartus: quadam diuerso scribam metro: tm eius dem numeri texunt alphabeto. Et hieremie lamentationes & oratio eius: salomonis quoq; in fine puerbia: ab eo loco in quo ait. Mulierem fortem quis inueniet: eiisdem alphabetis vel incisionibus supputant. Porro quinque Ire duplices apud hebreos sunt caph: mem: nun: phe: sade. Aliter enim scribuntur pro bas principia mediarum atq; verborum aliter fines. Unde & quinque a plerisq; libri duplices estimantur: samuel: malachim: dabreiamin: esdras: hieremias cum cynoth. i. lamentationibus suis. Quo igitur viginti duo elementa sint per que scribimus hebraice oem quo loquimur: & eorum initijs vox humana deprehenditur: ita viginti duo volumina supputantur: quibus quasi Iris & exordijs in dei doctrina tenera adhuc & lactens viri iusti erudiri infantia. Primus apud eos liber vocatur breſith: que nos genesim dicimus. 2° elleſmoth: q exodus appellatur. 3° vagecra. i. leuiticus. 4° vagedaber: quez numerum vocamus. 5° elleaddaberim: q deuteronomium pnotat. Hi sunt quinque libri moysi: quos propriethorath. i. legem appellant. Secundum prophetarum ordinem faciunt & incipiunt ab iesu filio naue: q apud illos iosue ben nun dicit. Deinde subtexunt sopthim. i. iudicum librum: & in eundem opingunt ruth: qz in diebus iudicum facta eius narrat historia. 3° sequit samuel que nos regnorum primum & secundum dicimus. 4° malachim id est regum: qui tertio & quarto regnorum volumine ptinet. Melius quoq; multo est malachim. i. regum: quam malachoth. i. regnorum dicere. Non enim multarum gentium describit regna: sed vnius israhelitici populi qui tribubus duodecim ptinet. 5° est isaias. 6° hieremias. 7° ecechiel. 8° liber duodecim prophetarum: q apud illos vocatur thareasra. Tertius ordo: agiographa possidet. Et primus liber incipit ab iob. 2° a dauid que quinq; incisionibus: & vno psalmorum volumine deprehenduntur. 3° est salomon: tres libros habens puerbia: q illi parabolas. i. masloth appellant. 4° ecclesiasten id est coeleth. 5° est canticum canticorum: que titulo syra syrim pnotant. 6° est daniel. 7° dabreiamin. i. verba dierum quod significantius chronicon totius diuine historie possumus appellare: q liber apud nos paralypomenon primus & secundus inscribitur. 8° esdras: q & ipse similiter apud grecos & latinos in duos libros diuisus est. 9° hester. Atq; ita fiunt pariter veteris legis libri viginti duo. i. moysi quinq; & prophetarum octo: agiographorum nouem. Que quinq; nonulli ruth & cynoth inter agiographa scriptitent: & hos libros in suo putent numero supputandos: ac per hoc esse prisce legis libros viginti quatuor quos sub numero viginti quatuor seniorum apocalypsis iohis inducit: adorantes agnum & coronas suas prostratis vultibus offerentes: stantibus coram quatuor animalibus oculatis ante & retro. i. in preteritum & in futurum respicientibus: & indefessa voce clamantibus: scus: sactus: sactus: dns deus omipotens qui erat: & qui est: & qui venturus est. Hic prologus scripturarum quasi galeatum principium omnibus libris quos de hebreo vertimus in latinum convenire potest: ut scire valeamus quicquid extra hos est inter apocrypha esse ponendum. Igitur sapia quam vulgo salomonis inscribitur: & iesu filij syrach liber: & iudith: & tobias: & pastor non sunt in canone. Machabeorum primum librum hebraicum repperi. Secundus grecus est: quod ex ipsa phrasin probari potest. Que cum ita se habeant: obsecro te lector ne laborem meum reprehensione estimes antiquorum. In templo bi offerunt vnusquisq; quod potest. Alij aurum & argentum & lapides pciosos: alij byssum & purpuram & coccum offerunt & hyacinthum. Nobiscum dns agitur: si obtulerimus pelles & capraru pilos. Et tame aptis preptibilioza nra magis necessaria iudicat. Unde & tota illa tabernaculi pulchritudo & per singulas spes ecclesie pntis future; distinctio pellibus tegit & cilitijs: ardore; solis & iniuriam imbriu ea que viliora sunt prohibent. Lege ergo primum samuel & malachim meum. Deum inquam meum. Quicquid enim crebrius vertendo & emendando sollicitius & didicimus & tenemus: nrm est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas: vel interprete me estimato si gratus es: vel parasraften si ingratus: quamquam mihi omino pscius non sim: mutasse me quippiam de hebraica veritate. Certe si incredulus es: lege grecos codices & latinos: & confer cum his opusculis quod nuper emendauimus: & vbicumq; discrepare inter se videris interroga quemlibet hebreorum cui magis accommodare debeas fidem: & sinra firmauerit: puto q cum non estimes collectorem vt in eodem loco mecum similiter diuinarit. Sed & vos famulas Christi rogo q dni discumbentis pciosissima fidei myrrha ungitis caput: quod nequaq; saluatorem queritis in sepulchro: quibus iam ad patrem xps ascendit: vt otra latrantes canes q aduersum me rabido ore deseuient: & circueunt ciuitatem atq; in eo se doctos arbitrantur: si alijs detrahant oronuz vrax clypeos opponatis. Ego scio humilitatem meam: illius semper sententie recordabor. Dixi custodiam vias meas: vt non delinquam

in lingua mea. Posui ozi meo custodiã: cũ consiste
ret peccatoz aduersũ me. Obmutui z humiliat⁹ sum
nimis: z silui a bonis.

Explicit prologus. Incipit liber Samuelis pri
mus. Capitulum. I

Erat vir vnus
de ramathaim sophi de monte
effraim: z nomen eius helchana
filius hieroboam filij heliu: filij
thau: filij suph: effratetus: z habu
it duas vxores: nomen vni anna: z nomen secũde
fenenna. Fueruntq; fenenne filij: anne aũt nõ erãt
liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua statut⁹
diebus vt adozaret z sacrificaret dño exercituum
in sylo. Erãt aũt ibi duo filij heli: ofni z phinees sa
cerdotes dñi. Veni ergo dies z ĩmolauit helcha
na: deditq; fenenne vxori sue z cũctis filijs eius z
filiabus ptes. Anne aũt dedit partẽ vnã tristis: qz
annã diligebat. Dñs aũt cluserat vuluã ei⁹. Affli
gebat q̃z eã emula eius: z vehementer angebat: in
tñ vt exprobraret dñs q clusisset vuluaz eius.
Sicq; faciebat p singulos annos cũ redeunte tpe
ascenderẽt ad tẽplum dñi z sic puocabant eam.
Porro illa flebat: z nõ capiebat cibũ. Dixit ergo
ei helchana vir suus. Anna cur fles: z q̃re ñ come
dis: z quãobrem affligit cor tuũ? Nũquid non
ego melioz tibi sum q̃z decẽ filij? Surrexit aũt ãna
postq; comederat z biberat in sylo. Et heli sacer
dote sedente sup sellã añ postes dom⁹ dñi cũ esset
ãna amaro aĩo: ozauit ad dñm flẽs largit̃ z votuz
vouit dicẽs. Dñe exercituũ si respiciẽs videris af
flictionẽ famule tue: z recozdat⁹ mei fuer?: nec obli
t⁹ ãcille tue ỏderisq; fue tue sexũ virilẽ: dabo eũ:
dño oĩbus diebꝰ vite eius: z nouacula nõ ascẽdet
sup caput eius. Factũ est aũt: cũ illa multiplicaret p
ces cozã dño: vt heli obseruaret os ei⁹. Porro an
na loquebat̃ in cozde suo: tñmq; labia eius moue
bant: z vox penitus nõ audiebat̃. Estimauit ergo
heli eã temulentã. Dixitq; ei. Usq;quo ebria eris?
digere paulisp vinũ quo mades. Rñdens anna:
neq̃q̃ iquit dñe mi. Nã mulier infelix nimis ego sũ
vinũq; z oẽ qd̃ inebriare põt nõ bibi: sz effudi aĩaz
meã ĩ ꝓspectu dñi. Ne reputes ãcillã tuã q̃si vnã
de filiabus belial: qz ex multitudine doloris z me
oris mei locuta suz usq; in pñs. Tunc heli ait ei.
Uade in pace z ds isrl det tibi petitionẽ tuã quã
rogasti eũ. At illa dixit. Utinã inueniat ancilla tua
gratiã in oculis tuis. Et abiit mulier in viã suam: z
comedit: vultusq; illius nõ sunt amplius in diuer
sa mutati. Et surrexerũt mane: z adozauerũt cozã
dño: reuersiq; sunt: z venerunt in domũ suã rama
tha. Cognouit aũt helchana annã vxorẽ suã: z re
cozdat⁹ est ei⁹ dñs. Et factũ est: post circulũ dier
ꝓcepit ãna z pepit filiũ: vocauitq; nomẽ ei⁹ samu
el: eo q a dño postulasset eũ. Ascẽdit aũt vir eius
helchana z ois domus eius vt ĩmolaret dño ho
stiam solẽnem z votũ suũ: z anna nõ ascẽdit. Dixit
enĩ viro suo. Nõ vadã donec ablactẽ ĩsans: z du
caz eũ vt appareat añ ꝓspectũ dñi: z mancat ibi iu
giter. Et ait ei helchana vir suus. Fac qõ bonum
tibi videt̃: z mane donec ablactes eũ: pcoz̃q; vt ĩ
pleat dñs verbũ suũ. Mansit ergo mulier z lacta
uit filiũ suũ: dõec amoueret eũ a lacte. Et adduxit
eũ secũ postq; ablactauerat in vitulis tribus z tri
bus modijs farine: z amphoza vini: z adduxit euz
ad domũ dñi in sylo. Puer aũt erat adhuc infan
tulus. Et ĩmolauerũt vitulũ z obtulerũt puerũ he
li. Et ait anna. Obsecro mi dñe: viuit aĩa tua. Ego
sũ illa mulier q̃ steti cozã te hic: ozãs dñm p puer
o isto. Quia dedit mihi dñs petitionẽ meã quã
postulaui eũ. Idcirco z ego cõmodaui eum dño:
cunctis diebus quibus fuerit accomodatus dño.
Et adozauerũt ibi dñm. Et ozauit ãna z ait. II

Exultauit coz meũ in dño: z exaltatum est
coznu meum in deo meo. Dilatatum est
os meum super inimicos meos: qz leta
ta sum in salutari tuo. Non est sanctus vt est dñs:
neq; enĩ est alius extra te: z nõ est foztis sicut deus
noster. Nolite multiplicare loqui sublimia: gloziã
tes. Recedant vetera de oze vestro: qz deus scie
tiaꝝ dñs est: z ipsi ꝑparantur cogitationes. Arcus
fortiũ sup̃atus est: z ĩfirmi accincti sũt roboze. Re
pleti prius p panibus se locauerunt: z famelici sa
turati sunt. Donec sterilis pepit plurimos: z q̃ mul
tos habebat filios ĩfirmata ẽ. Dñs mortificat z vi
uificat: deducit ad ĩferos z reducẽ. Dñs pauperẽ fa
cit z ditat: humiliat z subleuat. Suscitat de puluer̃
egenum: z ỏ stercoze eleuat pauperẽ: vt sedeat cũ
principibus: z solium glozie teneat. Dñi eniz sunt
cardines terre: z posuit sup eos ozbẽ. Pedes scoꝝ
suoꝝ seruabit: z ipii ĩ tenebris ꝓticescẽt: qz nõ ĩ foz
titudine sua robozabitur vir. Dñz fozmidabũt ad
uersarii eius: z super ipsos in celis tonabit. Dñs iu
dicabit fines terre: z dabit imperiuz regi suo z sub
limabit coznu chꝛisti sui. Et abiit helchana ĩ ra
matha in domum suam. Puer autem erat mini
ster in conspectu domini ante faciem heli sacerdo
tis. Porro filij heli: filij belial nescientes dominũ
neq; officium sacerdotum ad populum: sed gcũq;
immolasset victimam: veniebat puer sacerdotis
dum coquerentur carnes: z habebat fuscinulam
tridentem in manu sua: z mittebat eam in lebetem
vel in caldariam: aut in ollam siue in cacabum: z
omne quod leuabat fuscinula tollebat sacerdos
sibi. Sic faciebant vniuerso ĩsrahel venientiz
in sylo. Etiam antequam adolerent adipem ve
niebat puer sacerdotis: z dicebat immolanti. Da
mihi carnem vt coquam sacerdoti. Non enim ac
cipiam a te carnem coctam: sed crudam. Dicebat
q̃z illi immolans. Incendatur primum iuxta mo
rem hodie adeps z tolle tibi quantumcunq; de
siderat anima tua. Qui respondens aiebat ei. Neq̃
q̃z. Nunc enim dabis: alioquin tollã vi. Erat ergo

peccatum puerorꝫ grande nimis coram dño: qꝫ ó
trahebãt boues sacrificio dñi. Samuel aũt mini
strabat añ faciẽ dñi puer accinct' ephot lineo. Et tu
nicã paruã faciebat ei mat̃ sua quã afferebat statu
tis dieb' ascẽdẽs cũ viro suo: vt imolaret hostiaꝫ
solẽnẽ ꝛ votũ suũ. Et bñdixit heli belchãe: ꝛ vxo
ri ei': dixitqꝫ ei. Reddat tibi dñs semẽ de muliere
hac p fenore qõ cõmodasti dño. Et abierũt ĩ lo
cũ suũ. Uisitauit ḡ dñs annã ꝛ cõcepit ꝛ pepit tres
filios ꝛ duas filias. Et magnificat' ẽ puer samuel
apud dñm. Heli aũt erat senex valde: ꝛ audiuit oĩa
q̃ faciebãt filij sui vniuerso israheli: ꝛ quõ dormie
bãt cũ mulierib' q̃ obseruabãt ad ostiũ taberna
culi: ꝛ dixit eis. Quare facitis res huiuscemodi: q̃s
ego audio res pessimas ab oĩ popl'o? Nolite filij
mei. Nõ.n.ẽ bõa fama quã ego audio vt trãsgre
di faciat' ppl'm dñi. Si peccauerit vir ĩ virũ: placa
ri ei põt de': si aũt in deũ peccauerit vir: qs orabit
p eo? Et nõ audierũt vocẽ patr' suũ: qꝫ voluit dñs
occidẽ eos. Puer aũt samuel ꝓficiebat atqꝫ cresce
bat ꝛ placebat tam deo qꝫ hoĩb'. Uenit aũt vir ỏi
ad heli: ꝛ ait ad eũ. Hec dicẽ dñs. Nũqd non apte
reuelat' sũ domui pr̃is tui cũ eẽt ĩ egypto ĩ domo
pharaonis? Et elegi eũ ex oĩbus tribubus isrl̃ mi
hi in sacerdotẽ: vt ascẽderet ad altare meũ: ꝛ ado
leret mihi icensũ: ꝛ portaret ephot coram me: ꝛ ỏdi
domui patris tui oĩa de sacrificijs filioꝝ isrl̃. Qua
re calce abiecistis victimã meã ꝛ munera mea q̃ p
cepi vt offerent̃ in tẽplo: ꝛ magis honorasti filios
tuos qꝫ me: vt comederetis ꝓmitias oĩs sacrificij
isrl̃ ppli mei? Propterea ait dñs de' isrl̃. Loquẽs
locutus fuz: vt dom' tua ꝛ domus pr̃is tui mistra
ret ĩ ospectu meo vsqꝫ in sẽpiternũ. Nũc aũt dicit
dñs. Absit h̃a me. Qz qcũqz honorificauerit me
glorificabo eũ: q aũt ꝓtẽnũt me erunt ignobiles.
Ecce dies veniũt: ꝛ pcidã brachiũ tuũ: ꝛ brachiũ
dom' pr̃is tui: vt nõ sit senex ĩ domo tua. Et vide
bis emulũ tuũ ĩ tẽplo ĩ vniuersis ꝓsperis isrl̃: ꝛ nõ
erit senex in domo tua oĩbus diebus. Uerũtn̄ nõ
auferaꝫ penit' virũ ex te ab altari meo: ꝛ vt defici
ant oculi tui: ꝛ tabescat aĩa tua: ꝛ ps magna dom'
tue morient̃ cũ ad virilẽ etatẽ venerit. Hoc aũt erit
tibi signũ qõ vẽturũ ẽ duob' filijs tuis ofni ꝛ phi
nees. In die vno morient̃ ambo. Et suscitabo mi
hi sacerdotẽ fidelẽ q iux̃ cor meũ ꝛ aĩam meã faci
et: ꝛ edificabo ei domũ fidelẽ: ꝛ ãbulabit corã xp̃o
meo cũctis diebꝫ Futurũ ẽ aũt vt qcũqz remãserit
in domo tua: veniet vt oret p eo: ꝛ offerat nũmuz
argenteũ ꝛ torrtã panis: dicatqꝫ. Dimitte me obse
cro ad vnã partem sacerdotalem vt comedã buc
cellam panis. III

Uer aũt samuel ministrabat dño coram
heli: ꝛ ꝛmo dñi erat p̃ciosus. In dieb' illis
nõ erat visio manifesta. Factũ ẽ ḡ: in die q̃
dam heli iacebat i lectulo suo: ꝛ oculi ei' caligaue
rãt: nec poterat videẽ. Lucerna dei añqꝫ extinguer̃t:
samuel dormiebat ĩ tẽplo dñi vbi erat archa dei.
Et vocauit dñs samuel. Qui rñdens ait. Ecce ego
Et cucurrit ad heli: ꝛ dixit. Ecce ego. Uocasti enim
me. Qui dixit. Non vocaui te fili Reuertẽ ꝛ dorꝛ
mi. Et abijt ꝛ dormiuit. Et adiecit dñs rursũ voca
re samuel. Consurgẽsqꝫ samuel abijt ad heli: ꝛ di
xit. Ecce ego qz vocasti me. Qui rñdit. Nõ voca
ui te fili mi. Reuertẽ ꝛ dormi. Porro samuel nec
dũ sciebat dñm: nec reuelat' fuerat ei ꝛmo dñi. Et
adiecit dñs: ꝛ vocauit adhuc samuel ẽtio. Qui cõ
surgẽs abijt ad heli: ꝛ ait. Ecce ego: qz vocasti me.
Intellexit ḡ heli: qz dñs vocaret puerꝫ: ꝛ ait ad sa
muel. Uade ꝛ dormi: ꝛ si deiceps vocauerit te: di
ces. Loqre dñe: qz audit seruus tu'. Abijt ḡ samuel
ꝛ dormiuit ĩ loco suo. Et venit dñs ꝛ stetit: ꝛ voca
uit sicut vocauerat secundo. Samuel samuel. Et
ait samuel. Loqre dñe: qz audit seruus tu'. Et dixit
dñs ad samuel. Ecce ego facio vbũ in isrl̃: qõ qui
cũqz audierit: tinient ambe aures ei'. In die illa su
scitabo aduersũ heli oĩa q̃ locut' sũ sup domũ ei'.
Incipiã ꝛ cõplebo. Predixi enĩ ei: qꝫ iudicatur' es
sez domũ eius ĩ eternũ ꝓpter iniquitatẽ: eo qꝫ noue
rat idigne agere filios suos: ꝛ nõ corripuerit eos.
Idcirco iuraui domui heli qꝫ ñ expiet iniquitas do
mꝰ eius victimis ꝛ mũeribus vsqꝫ ĩ eternũ. Dormi
uit aũt samuel vsqꝫ mane: aperuitqꝫ hostia domꝰ
dñi. Et samuel timebat idicare visionẽ heli. Uoca
uit ḡ heli samuelẽ: ꝛ dixit. Samuel fili mi. Qui rñ
dẽs ait: ẽsto sũ. Et ĩrogauit eũ. Quis ẽ ꝛmo quẽ
locut' ẽ dñs ad te? Oro te ne celaueris me. Hec fa
ciat tibi de': ꝛ hec addat: si absc̃deris a me ꝛmo
nẽ ex oĩb' verbis q̃ dicta sũt tibi. Indicauit itaqꝫ
ei samuel vniuersos ꝛmones: ꝛ nõ absc̃dit ab eo.
Et ille rñdit. Dñs ẽ. Qõ bonũ ẽ ĩ oculis suis faci
at. Creuit aũt samuel ꝛ dñs erat cũ eo: ꝛ nõ cecidit
ex oĩbus verbis ei' ĩ terrã. Et cognouit vniuersus
isrl̃a dan vsqꝫ bersabee: qꝫ fidelis samuel ꝓpheta
ẽt dñi. Et addidit dñs vt appareret ĩ sylo qñ re
uelat' fuerat dñs samuel ĩ sylo iux̃ verbũ dñi. Et
euenit ꝛmo samuelis vniuerso israheli. IIII

Et factũ ẽ in diebus illis cõuenerunt phi
listijm in pugnam. Egressus est nanque
israhel obuiam philistijm in prelium: ꝛ ca
strametatus est iuxta lapidem adiutorij. Porro
philistijm venerunt in affec: ꝛ instruxerunt aciem
contra israhel. Inito autem certamine terga ver
tit israhel philisteis: ꝛ cesa sunt in illo certamine
passim per agros quasi quatuor milia virorum.
Et reuersus est populus ad castra. Dixeruntqꝫ ma
iores natu de israhel. Quare percussit nos domi
nus hodie coram philistijm? Afferamus ad nos ỏ
sylo archam federis domini: ꝛ veniat in medium
nostri vt saluet nos de manu inimicorum nostro
rum. Misit ergo populus in sylo: ꝛ tulerunt inde
archam federis domini exercituum sedẽtis super
cherubin. Erantqꝫ duo filij heli cum archa fede
ris domini ofni ꝛ phinees. Cũqꝫ venisset archa fe
deris domini in castra: vociferatus est omnis isra
hel clamore grandi ꝛ personuit terra. Et audie
runt philistijm vocem clamoris: dixeruntque.

Que nã est hec vox clamoris magni ĩ castris he/
breoꝝ: Et cognouerũt q̃ archa dñi venisset in ca
stra. Timuerũtq; philistij3 dicẽtes. Uenit deꝰ ĩ ca
stra. Et ĩgemuerũt dicẽtes. Ue vobis. Nõ enĩ fuit
tãta exultatio heri ꝛ nudiustertius. Ue nob. Quis
nos saluabit de manu deoꝝ sublimiũ istoꝝ? Ipi sũt
dij q̃ pcusserũt egyptũ oĩ plaga ĩ deserto. Cõfortа
mini ꝛ estote viri philistijm: ne fuiatis hebꝛeis sic̃
ꝛ illi fuierũt nobis. Cõfortami ꝛ bellate. Pugna
uerũt g̃ philistijm: ꝛ cesus est isrl̃ ꝛ fugit vnusq;sq;
ĩ tabernaculũ suũ. Et facta est plaga magna nimis
ꝛ ceciderunt de isrl̃ triginta milia peditũ: ꝛ archa
dei capta est. Duo q̃ filij heli moꝛtui sũt ofni ꝛ phi
nees. Curꝛes aũt vir de beniamin ex acie venit in
ſylo ĩ die illa: scissa veste ꝛ ꝓspsus puluere caput.
Cũq; ille veniſſet: heli sedebat sup sellã ꝟ viã ex
pectãs. Erat aũt coꝛ eius pauẽs q̃ archa dñi. Uir
aũt ille postq̃ ĩgressus ẽ nũciauit vrbi: ꝛ vlulauit
oĩs ciuitas. Et audiuit heli sonitũ clamoꝝ: dixitq;.
Quis ẽ hic sonitus tumultꝰ huiꝰ? Et ille festinauit
ꝛ venit: ꝛ nũciauit heli. Heli aũt erat nonaginta ꝛ
octo annoꝝ: ꝛ oculi eius caligauerãt ꝛ videre non
poterat. Et dixit ad heli. Ego sũ q̃ venit ꝟ prelio:
ꝛ ego q̃ de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actũ
est fili mi? Rñdens aũt ille q̃ nũciabat: fugit ingt
isrl̃ coꝛã philistijm ꝛ ruina magna facta est ĩ ppl̃o.
Insup ꝛ duo filij tui moꝛtui sũt ofni ꝛ phinees: et
archa dei capta est. Cũq; ille noĩasset archã dei:
cecidit de sella retꝛorsum iuxꝛ ostiũ: ꝛ fractis cerui
cibꝰ moꝛtuꝰ est. Senex. n. erat vir ꝛ grãdeuꝰ: ꝛ ipse
iudicauit isrl̃ q̃dragĩta ãnis. Nurus aũt eiꝰ vxoꝛ
phinees: pgnãs erat vicinaq; partui. Et audito nũ
cio q̃ capta eẽt archa dei: ꝛ moꝛtuꝰ eẽt socer suus
ꝛ vir suus: icuruauit se ꝛ pepit. Irruerãt. n. ĩ eã do
lores subiti. In ipso aũt momẽto moꝛtꝭ eiꝰ dixerũt
ei q̃ stabãt circa eã. Ne timeas: qꝛ filiũ peperisti.
Que ñ rñdit eis neq; aĩaduertit. Et vocauit puer
icaboth dicẽs. Trãslata ẽ gl̃ia dñi ꝟ isrl̃: qꝛ capta
ẽ archa dei. Et ꝓ socero suo ꝛ ꝓ viro suo ait. Trãs
lata ẽ gl̃ia ab isrl̃: eo q̃ capta eẽt archa dei.

V

Philistijm aũt tulerunt archaꝫ dei: ꝛ aspoꝛ
tauerũt eam a lapide adiutorij ĩ açotuꝫ.
Tulerũtq; philistijm archam dei: ꝛ ĩtule
runt eam ĩ tẽplũ dagon: ꝛ statuerũt eã iuxꝛ dagon.
Cũq; surrexissent diluculo açotij altera die: ecce
dagon iacebat pꝛonus in tera añ archaꝫ domini:
et tulerũt dagon: ꝛ restituerunt eũ in locũ suum.
Rursũq; mane die altera ꝟsurgẽtes inuenerũt da
gon iacentẽ sup faciẽ suã in terra coꝛã archa dñi.
Caput aũt dagon ꝛ due palme manuũ eius absci
se erant sup limen: pozzo dagon solus truncus re
mansꝛat in loco suo. Propter hãc cãm nõ calcãt
sacerdotes dagon: ꝛ oẽs q̃ ĩgrediunꝰ tẽplũ eius su
p limen dagon in açoto vsque in hodiernũ diem.
Aggrauata ẽ ãt manꝰ dñi sup açotios: ꝛ demolitꝰ
est eos. Et pcussit ĩ secretioꝛi pte natiũ açotũ ꝛ fi
nes eius. Et ebulierũt ville ꝛ agri ĩ medio rgiõis
illius: ꝛ nati sũt mures: ꝛ facta est confusio moꝛtis
magne in ciuitate. Uidentes autem viri açotij hu
iuscemodi plagam dixerunt. Non maneat archa
dei isrl̃ apud nos: quoniaq; dura est manꝰ eius
super nos ꝛ super dagon deum nostrum. Et mittẽ
tes congregauerunt omnes satrapas philistinoꝝ
ad se: ꝛ dixerũt. Quid faciemꝰ archa dei isrl̃: Rñ
derũtq; getbei circũducat archa dei isrl̃. Et circũ
duxerũt archã dei isrl̃. Illã ãt circũducentibꝰ eã: fie
bat manus domini dei per singulas ciuitates ĩter
fectionis magne nimis: ꝛ percutiebat viros vniuſ
cuiusq; vrbis a paruo vsq; ad maiozem: ꝛ ꝓputre
scebant pꝛominentes extales eoꝝ. Inierunt q̃q;
getbei consilium: ꝛ fecerunt sibi sedes pelliceas.
Diserunt ergo archam domini in accharon. Cũ
q̃ veniſſet archa domini dei in accharon: excla
mauerunt accharonite dicentes. Adduxerunt ad
nos archam dei israbel vt interficiat nos ꝛ popu
lum nostrum. Miserunt itaq; ꝛ congregauerunt
omnes satrapas philistinoꝝ. Qui dixerunt. Di
mittite archam dei israbel: ꝛ reuertatur in locum
suum: vt non interficiat nos cum populo nostro.
Fiebat enim pauoꝛ moꝛtis in singulis vrbibus ꝛ
grauissima valde manus domini dei. Viri quoq;
qui moꝛtui non fuerant percutiebantur in secre
tioꝛi parte natium: ꝛ ascendebat vlulatus vniuſ
cuiusq; ciuitatis in celum.

VI

Fuit ergo archa domini in regione philis
tinoꝝ septem mensibus. Et post hec
vocauerunt philistijm sacerdotes ꝛ diui
nos dicentes. Quid faciemus de archa dei? Indi
cate nobis: quomodo remittamus eam in locuꝫ
suum. Qui dixerunt Si remittitis archam dei isra
hel: nolite dimittere eam vacuam: sed quod debe
tis ei reddite pro peccato: ꝛ tũc curabimini: ꝛ scie
tis quare nõ recedat manus eius a vobis. Qui ꝛ ĩ
xerũt. Quid est quod pro delicto reddere debea
mus ei? Responderuntq; illi. Iuxta numerum ꝓ
uinciarum philistinoꝝ quinq; anos aureos fa
cietis: ꝛ quinq; mures aureos: quia plaga vna fuit
omnibus vobis ꝛ satrapis vestris. Facietisq; simi
litudines anoꝝ vestroꝝ: ꝛ similitudines mu
rium qui demoliti sunt terram: ꝛ dabitis deo isra
hel gloziam: si forte releuet manuꝫ suam a vobis
ꝛ a diis vestris ꝛ a terra vestra. Quare grauatis cor
da vestra: sicut aggrauauit egyptus ꝛ pharao coꝛ
suum? Nõne postq̃ percussus est tunc dimisit eos:
ꝛ abierunt? Nunc ergo arripite ꝛ facite plaustrum
nouum vnum: ꝛ duas vaccas fetas: quibus nõ est
impositum iugum iungite in plaustro: ꝛ recludite
vitulos earum domi. Tolletisq; archam domini:
ꝛ ponetis in plaustro: ꝛ vasa aurea que exoluistis
ei pro delicto ponetis in capsellam ad latus eius:
ꝛ dimittite eam vt vadat ꝛ aspicietis. Et siquidez
per viam finium suoꝝ ascenderit contra beth
sames ipse fecit nobis hoc malum grande: sin au
tez minime: sciemus quia nequaq; manus eius te
tigit nos: sed casu accidit. Fecerunt ergo illi hoc
modo: ꝛ tollẽtes duas vaccas q̃ lactabãt vitulos

ixerũt ad plaustꝝ: vitulosq; eaꝝ ꝯcluserũt domi: Et posuerũt archã dei sup plaustꝝ ⁊ capsellã que bẽbat mures aureos ⁊ similitudinẽ anoꝝ. Ibant aũt in directũ vacce ꝑ viã q̃ ducit bethsames: ⁊ itinere vno gradiebant ꝓgentes ⁊ mugientes: ⁊ nõ declinabãt neq; ad dexterã neq; ad sinistrã. Ez ⁊ satrape philistiim sequebanꝫ vsq; ad termios betsames. Porro betsamite metebãt triticũ i valle. Et eleuantes oculos viderũt archã: ⁊ gauisi sũt cũ vidissent. Et plaustꝝ venit in agrũ iosue bethsamite ⁊ stetit ibi. Erat aũt ibi lapis magn⁹. Et ꝯciderunt ligna plaustri: vaccasq; ipsorũ posuerũt sup ea holocaustum dño. Leuite aũt deposuerũt archã dei: ⁊ capsellã q̃ erat iuxt̃ eã in qua erãt vasa aurea: ⁊ posuerunt sup lapidẽ grandẽ. Viri aũt bethsamite obtulerũt holocausta: ⁊ immolauerũt victimas i die illa dño. Et qnq; satrape philistinoꝝ viderũt ⁊ reuersi sũt in accharõ i die illa. Hi sũt aũt ani aurei q̃s reddiderũt philistiim ꝑ delicto dño. Azot⁹ vnũ: gaça vnũ: ascalõ vnũ: geth vnũ: acharõ vnũ: ⁊ mures aureos ꝟm numerũ vrbiũ philistiim qnq; ꝓuinciaꝝ: ab vrbe murata vsq; ad villã q̃ erat absq; muro: ⁊ vsq; ad abel magnũ sup quẽ posuerũt archã dñi q̃ erat vsq; in illa die in agro iosue bethsamitis. Percussit aũt dñs de viris bethsamitib⁹: eo q̃ vidissent archã dñi: ⁊ percussit de ꝑplo septuaginta viros ⁊ qnq̃ginta milia plebis. Luxitq; ꝑplus eo q̃ dñs percussisset plebẽ plaga magna. Et dixerunt viri bethsamite. Quis poterit stare in cõspectu dñi dei sancti hui⁹? Et ad quẽ ascẽdet a nobis. Miserũtq; nũcios ad habitatores chariathiariz dicẽtes. Reduxerũt philistiim archã dñi: descendite ⁊ reducite eã ad vos.

VII

Venerũt g̃ viri chariathiariz: ⁊ reduxerũt archã dñi: ⁊ itulerũt eã in domũ aminadab in gabaa. Eleaçarũ aũt filiũ eius sanctificauerũt: vt custodiret archã dñi. Et factum est ex q̃ die mãsit archa dñi i chariathiarĩ: multiplicati sunt dies. Erat quippe iã ãnus vicesimus. Et requieuit oĩs dom⁹ isrl̃ post dñm. Dixit aũt samuel ad vniuersã domũ isrl̃ dicens. Si in toto corde vro reuertimini ad dñm auferte deos alienos de medio vr̃i: baaliz ⁊ astaroth: ⁊ ꝑparate corda vra domino: ⁊ seruite ei soli: ⁊ eruet vos de manu philistiim. Abstulerũt ergo filij isrl̃ baalim ⁊ astaroth ⁊ seruierũt dño soli. Dixit aũt samuel. Cõgregate vniuersũ isrl̃ in maspha vt orem ꝓ vobis dñm. Et ꝯuenerũt in maspha. Hauserũtq; aquã ⁊ effuderunt in ꝯspectu dñi: ⁊ ieiunauerũt in die illa atq; dixerũt. Tibi peccauim⁹ dñe. Iudicauitq; samuel filios isrl̃ in maspha. Et audierũt philistiim q̃ ogregati essent filij isrl̃ in maspha: ⁊ ascẽderũt satrape philistinoꝝ ad isrl̃. Qñ cũ audissent filij isrl̃: timuerũt a facie philistinoꝝ. Dixerũtq; ad samuelẽ. Ne cesses ꝓ nobis clamare ad dñm deũ nr̃m vt saluet nos ỹ manu philistinoꝝ. Tulit aũt samuel agnũ lactantẽ vnũ: ⁊ obtulit illũ holocaustũ integrũ dño. Et clamauit samuel ad dñm ꝓ isrl̃: ⁊ exaudiuit eũ dñs. Factũ ẽ aũt: cũ samuel offerret holocaustũ dño: philistiim iniere ꝓlium ỹ isrl̃. Intonuit aũt dñs fragore magno in die illa sup philistiim: ⁊ exterruit eos ⁊ cesi sũt a filijs isrl̃. Egressiq; filij isrl̃ de maspha ꝑsecuti sunt philistheos: ⁊ ꝑcusserũt eos vsq; ad locũ q̃ erat subter bethcar. Tulit aũt samuel lapidẽ vnũ: ⁊ posuit eũ ĩter maspha ⁊ inter sen: ⁊ vocauit nomẽ loci illi⁹: lapis adiutorij. Dixitq; Hucusq; auxiliat⁹ est nobis dñs. Et humiliati sunt philistiim: nec apposuerũt vltra vt venirẽt in terminos isrl̃. Facta ẽ itaq; man⁹ dñi sup philistheos cũctis diebꝫ samuelis: ⁊ reddite sũt vrbes quas tulerãt philistij ab isrl̃ israheli: ab accharon vsq; geth ⁊ terminos suos. Liberauitq; israhel ỹ manu philistinoꝝ: eratq; pax ĩter isrl̃ ⁊ amorreũ. Iudicabat q̃s samuel isrl̃ cũctis diebꝫ vite sue: ⁊ ibat ꝑ singlos ãnos circuiẽs bethel ⁊ galgala ⁊ maspha: ⁊ iudicabat israhelẽ i supradictis locis. Reuertebat̃q; in ramatha: ibi enĩ erat dom⁹ ei⁹: ⁊ ibi iudicabat israhelem. Edificauit etiam ibi altare domino.

VIII

Factũ ẽ aũt cũ senuisset samuel: posuit filios suos iudices in isrl̃. Fuitq; nomẽ filij ei⁹ ꝓmogeniti iobel: ⁊ nomẽ secũdi abia: iudicũ in bersabee. Et nõ ambulauerunt filij illi⁹ ĩ vijs eius: sed declinauerũt post auariciã: acceptãtq; munera: ⁊ peruerterunt iudiciũ. Cõgregati g̃ vniuersi maiores natu isrl̃: venerũt ad samuelẽ in ramatha: dixeruntq; ei. Ecce tu senuisti: ⁊ filij tui non ambulant in vijs tuis. Constitue nobis regem: vt iudicet nos: sicut ⁊ vniuerse habent nationes. Displicuitq; sermo in oculis samuelis: eo q̃ dixissent da nobis r̃gẽ vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit aũt dñs ad samuelẽ. Audi vocem ꝑli in oĩbus que loquunt̃ tibi. Nõ enim te abiecerũt sed me: ne regnẽ sup eos. Iuxta oĩa opa sua q̃ fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsq; ad diem hanc: sicut dereliquerunt me ⁊ seruierunt dijs alienis: sic faciunt etiã tibi. Nũc ergo vocẽ eoꝝ audi. Verũtñ contestare eos: ⁊ predic eis ius regis qui regnaturus est sup eos. Dixit itaq; samuel oĩa verba dñi ad ꝑplm qui petierat a se regẽ: ⁊ ait. Hoc erit ius regis qui ĩperaturus est vobis. Filios vestros tollet ⁊ ponet in currib⁹ suis: facietq; sibi equites ⁊ ꝑcursores quadrigaꝝ suaꝝ: ⁊ constituet sibi tribunos ⁊ centuriones: ⁊ aratores agroꝝ suoꝝ: ⁊ messores segetum: ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruum suoꝝ. Filias quoq; vestras faciet sibi vnguentarias ⁊ focarias ⁊ panificas. Agros quoq; vestros ⁊ vineas ⁊ oliueta optima tollet: ⁊ dabit seruis suis. Sed ⁊ segetes vestras ⁊ vinearum redditus addecimabit: vt det eunuchis ⁊ famul̃ suis. Seruos etiam vestros ⁊ ancillas ⁊ iuuenes optimos ⁊ asinos auferet: ⁊ ponet in opere suo. Greges q̃s vros addecimabit: vosq; eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie reg̃ vr̃i quẽ elegistis vobis: ⁊ nõ exaudiet vos dñs in die illa: qz petistis vob regẽ. Noluit aũt ꝑplus audire vocẽ samuelis: sed dixerunt

Requaq̃. Rex ẽ erit sup nos: z erimus nos q̃s
sicut oẽs gentes: z iudicabit nos rex nr̃: z egredie
añ nos: z pugnabit bella nostra p nobis. Et audi
uit samuel oĩa verba ppli: z locutus ẽ ea in aurib⁹
dñi. Dixit aũt dñs ad samuelẽ. Audi vocez eoz: z
ꝓstitue sup eas regem. Et ait samuel ad viros isrl.
Vadat vnusquisq; in ciuitatẽ suam. IX

P. 1 Erat vir de beniamin nomĩe Cis filius
abiel: filij seor: filij bechor: filij sareth: filij
aphia: filij viri gemini fortis robore. Et
erat ei filius vocabulo saul electus z bonus: z nõ
erat vir de filijs isrl melior illo. Ab humero z sur
sum eminebat sup oẽm pplm. Perierãt aũt asine
cis pr̃is saul. Et dixit cis ad saul filiũ suũ. Tolle te
cũ vnũ de pueris: z cõsurgens vade z q̃re asinas.
Qui cũ transissent p montẽ effraim z p terrã sali
sa z nõ inuenissent: transierunt etiã p terrã saliz: z nõ
erãt: ſz z p terrã gemini: z minime reppererũt. Cũ
2 aũt venissent in terrã suph: dixit saul ad pueruz q
erat cũ eo. Veni z reuertamur: ne forte dimiserit
pr̃ meus asinas z sollicitus sit p nobis. Qui ait ei.
Ecce vir dei ẽ in ciuitate hac vir nobilis: oẽ qõ
loquit̃ sine ambiguitate venit. Nũc q̃ eamus illuc
si forte indicet nobis de via nr̃a ꝑ quã venim⁹.
Dixitq; saul ad puerũ suũ. Ecce ibimus. Quid fe
remus ad virũ dei? Panis deficit i sitartijs nr̃is: z
sportulã nõ habemus vt demus hõi dei nec q̃q̃
aliud. Rursũ puer rñdit sauli: z ait. Ecce inuenta ẽ
3 in manu mea q̃rta pars stateris argẽti demus hõi
dei: vt indicet nobis viã nr̃am. Olim in isrl sic loq̃
batur vnusq;q; vadens ꝓsulere deũ. Venite z eam⁹
ad videntẽ. Qui enĩ ꝓpheta dicit hodie: vocabat
olim videns. Et dixit saul ad puerũ suũ. Optimus
sermo tuus. Veni eamus. Et ierũt in ciuitatẽ in q̃
erat vir dei. Cũq; ascenderent cliuũ ciuitatis inue
nerũt puellas egredientes ad hauriendã aquã: z
dixerũt eis. Nũ hic ẽ videꝫ? Que rñdentes dixe
rũt illis. Vic ẽ. Ecce añ te. Festina nũc. Hodie enĩ
venit in ciuitatẽ: q̃r sacrificiũ ẽ hodie pplo in excel
so. Ingredientes vrbẽ statĩ inuenietis cũ: añq; ascen
dat excelsũ ad vescendũ. Nec enĩ comessurus ẽ
pplꝰ donec ille veniat: q̃r ipse bñdicet hostie: z de
inceps comedẽt q̃ vocati sũt. Nũc ergo ascendite
q̃r hodie repietis eũ. Et ascenderũt in ciuitatem.
S. 4 Cũq; ãbularent in medio vrbis: apparuit samuel
egrediẽs obuiã eis: vt ascẽderet in excelsũ. Dñs ãt
reuelauerat auriculã samuelis añ vnã diẽ q̃s veni
ret saul dicẽs. Hac ipsa hora q̃ nũc ẽ cras mittã vi
rũ ad te de terra beniamin: z vnges eũz ducẽ sup
pplm meũ isrl. Et saluabit pplm meũ de mãu phi
listinoz: q̃r respexi pplm meũ. Venit enim clamor
eoz ad me. Cũq; aspexisset samuel saulẽ: dñs di
xit ei. Ecce vir quẽ dixerã tibi. Iste dñabit̃ popꝰ
meo. Accessit aũt saul ad samuelẽ in medio porte
z ait. Indica oro mihi: vbi est domus videntis?
Et rñdit samuel sauli dicẽs. Ego sum vidẽs. Ascẽ
de ante me in excelsũ vt comedas mecũ hodie: z
dimittã te mane: z oĩa que sunt in corde tuo ĩdica
bo tibi. Et de asinis quas nudiustertiꝰ ꝑdidisti ne
sollicitus sis: q̃r inuente sunt. Et cuius erũt opti
que israhel? Nonne tibi z omni domui pr̃is tue?
5 Rñdẽs aũt saul ait. Nũqd nõ filiꝰ gemini ego tũ
de minima tribu isrl: z cognatio mea nouissima ĩ
ter oẽs familias de tribu beniamin? Quare ergo
locutus es mihi ſmonẽ istum? Assumens itaq; sa
muel saulẽ z puerum eius: introduxit eos in tricli
nium: z dedit eis locũ in capite eoz qui fuerant ĩ
uitati. Erant enĩ quasi triginta viri. Dixitq; samuel
coco. Da partẽ quã dedi tibi: z ꝓcepi vt reponeres
seorsũ apud te. Leuauit aũt cocus armũ: z posuit
añ saul. Dixitq; samuel. Ecce qõ remansit pone añ
te z comede: q̃r de industria seruatũ est tibi quãdo
pplm vocaui. Et comedit saul cũ samuele in die il
6 la. Et descenderũt de excelso in oppidũ z locutus
est cuz saule in solario: strauitq; saul in solario: z
dormiuit. Cũq; mane surrexissẽt: z iaz dies lucesce
ret: vocauit samuel saulẽ in solario dicẽs. Surge
vt dimittã te. Et surrexit saul. Egressi sũt ãbo: ipse
videlicet z samuel. Cũq; descenderẽt in extrema
parte ciuitatis: samuel dixit ad saul. Dic puero vt
antecedat nos z transeat. Tu autez subsiste paulis
per vt indicem tibi verbum domini. X

7 Tollit aũt samuel lenticulã olei: z effudit su
per caput eius: z deosculatus est eũ: z ait.
Ecce vnxit te dñs super hereditatẽ suam
in principem: z liberabis pplm suũ de manib⁹ ini
micoz eius q̃ in circuitu eius sunt. Et hoc tibi sig
nũ: q̃r vnxit te dñs in ꝓncipẽ. Cũq; abieris ho
die a me: inuenies duos viros iuxt̃ sepulchrum ra
chel in finib⁹ beniamin i meridie: dicẽtq; tibi. In
uente sunt asine ad q̃s ieras ꝙuirẽdas: z itermi
sit pater tuꝰ asinas sollicitꝰ ẽ ꝑ vobis: z dicit. Quid
faciã de filio meo? Cũq; abieris inde: z vltra tran
sieris z veneris ad quercũ thabor: inuenietꝫ te tres
viri ascendentes ad deum in bethel: vnus portãs
tres hedos: z alius tres tortas panis: z alius por
tans lagenã vini. Cũq; te salutauerint dabũt tibi
8 duos panes: z accipies de manu eoz. Post hec ve
nies in collem domini vbi est statio philistinoz̃.
Si cũ ingressus fueris ibi vrbẽ: obuium habebis
gregẽ ꝓphetaz descendentiuz de excelso: z ante
eos psalteriũ z tympanum z tibiã z citharã: ipsoꝫ
q̃; ꝓphetantes: z insiliet in te spũs domini: z pro
phetabis cũ eis: z mutaberis in virũ aliũ. Cũ ergo
euenerint signa hec oĩa tibi: fac quecũq; inuenerit
manus tua: q̃r dñs tecum est. Et descendes añ me
in galgala. Ego quippe descendã ad te vt offeras
oblationẽ: z immoles victimas pacificas. Septẽ
diebus expectabis donec veniam ad te: z ostẽ
P. 1 dam tibi que facias. Itaq; cum auertisset bume
rum suum vt abiret a samuele immutauit ei deus
coz aliud: z venerunt omnia signa hec in die illa.
Venerũtq; ad predictum collẽ: z ecce cuneus ꝓ
phetaz obuius ei. Et insiluit sup euz spũs dñi: z ꝓ
phetauit in medio eoz. Videntes aũt omnes qui
nouerant cum heri z nudiustertius q̃ esset cum

ppbis ⁊ ppbaret: dixerũt ad innicẽ. Que naz res
accidit filio cis? Nũ ⁊ saul inẽ ppbetas? Rnditqz
aliꝰ ad alterũ dicẽs. Et qs pr̃ eiꝰ? Propterea ver
sũ ẽ in puerbiũ. Nũ ⁊ saul inẽ ppbas. Cessauit ãꝫ
2 ppbare ⁊ venit ad excelsũ. Dixitqz patruꝰ saul ad
eũ ⁊ ad puerũ eiꝰ. Quo abistis? Qui rnderũt. Que
rere asinas. Quas cũ ñ repperissemus: venimꝰ ad
samuelẽ. Et dixit ei patruꝰ suus. Jndica mihi qd
dixerit tibi samuel? Et ait saul ad patruũ suũ. Jn-
dicauit nobis: qz ĩuente eẽnt asine. De ꝓmone aũt
regni nõ idicauit ei quẽ locutꝰ fuerat ei samuel. Et
3 cõuocauit samuel ppl̃m ad dñm in maspbat: ⁊ ait
ad filios isrl̃. Hec dicit dñs deꝰ isrl̃. Ego eduxi isrl̃
de egypto: ⁊ erui vos de manu egyptiorũ ⁊ õ ma
nu oũm regũ q̃ affligebãt vos. Vos ãt hodie ꝓ-
cistis dñz deũ vr̃m: qui solus saluauit vos de vni
uersis malis ⁊ tribulationibꝰ vr̃is: ⁊ dixistis. Ne-
quaq̃: sz regem ꝓstitue sup nos. Nũc g̃ state cozã
domino p tribꝰ vr̃as ⁊ p familias. Et applicuit sa
muel oẽs tribꝰ isrl̃: ⁊ cecidit sors sup tribũ benia-
min. Et applicuit tribũ beniamin ⁊ cognationes
eiꝰ: ⁊ cecidit sup cognatõem metbri: ⁊ puenit vsq̃
ad saul filiũ cis. Quesierũt g̃ eũ: ⁊ nõ ẽ ĩuẽtꝰ illic.
4 Et cõsuluerũt post hec dñm vtrũ nã vẽturꝰ eẽt il
luc? Rnditqz dñs. Ecce abscõditꝰ ẽ domi. Cucur
rerũt itaqz ⁊ tulerũt eũ inde: stetitqz in medio ppli
⁊ altior fuit vniuerso pplo ab humero ⁊ sursũ. Et
ait samuel ad oẽm ppl̃m. Certe videtis quẽ elegit
dñs: qñ non sit sit̃is illi i oi pplo. Et clamauit ois
ppls: ⁊ ait. Viuat rex. Locutꝰ ẽ aũt samuel ad po-
pulũ legẽ regni: ⁊ scripsit in libro ⁊ reposuit cozaz
dño. Et dimisit samuel oẽm ppl̃m: singulos in do
mũ sitã. Sz ⁊ saul abijt i domũ suã i gabaa. Et abi
jt cũ eo ps exercitꝰ: quoz tetigerat deꝰ cozda. Fi-
lij ꝟo belial dixerũt. Nũ saluare nos poterit iste?
Et despexerũt eũ ⁊ ñ attulerũt ei mũera. Ille ꝟo
dissimulabat se audire. XI
5 Et factũ ẽ q̃i pꝰ mensem: ascẽdit naas am
monites: ⁊ pugnare cepit aduersuz iabes
galaad: dixerũtqz oẽs viri iabes ad naas.
Dabeto nos federatos: ⁊ seruiemus tibi. Et rndit
ad eos naas ãmonites. In hoc seriã vobiscũ fedꝰ:
vt eruã oũm vestrũ oculos dexteros: ponãqz vos
opprobriũ in vniuerso isrl̃. Et dixerũt ad eũ seni
ores iabes. Cõcede nob septẽ dies: vt mittamꝰ nũ
cios ad vniuersos terminos isrl̃: ⁊ si nõ fuerit qui
defẽdat nos egrediemur ad te. Venerũt g̃ nũcij i
gabaa saul ⁊ locuti sũt verba hꝫ audiẽte pplo. Et le
6 uauit ois ppls vocẽ suam: ⁊ fleuit. Et ecce saul ve-
niebat sequẽs boues de agro: ⁊ ait. Quid hz pplus
q̃ ploratꝰ? Et narrauerũt ei verba viroꝝ iabes. Et
insiluit spūs dñi in saul cũ audisz hec ꝟba: ⁊ iratꝰ
ẽ furor ei nimis. Et assumẽs vtrũq; bouẽ ꝓcidit
in fustra: misitqz in oẽs terminos isrl̃ p manũ nũ
cioꝝ dicẽs. Quicũq; nõ exierit: ⁊ secutꝰ fuerit saul
⁊ samuel: sic fiet bobꝰ ei. Jnuasit g̃ timor dñi po-
pulũ: ⁊ egressi sũt q̃si vir vnꝰ ⁊ recensuit eos i be-
7 zeth. Fuerũtqz filioꝝ isrl̃ trecẽta milia viroꝝ: autẽ
iuda triginta milia. Et dixerũt nũcijs q̃ venerant.
Sic dicetis viris qui sũt i iabes galaad. Cras erit
vob̃ salꝰ cũ incaluerit sol. Venerũt g̃ nũcij: ⁊ nũcia
uerũt viris iabes. Qui letati sũt: ⁊ dixerũt. Pane
exibimꝰ ad vos: ⁊ facietis nob omne qõ placuerit
vobis. Et factũ ẽ: cũ dies crastinus veniffet: ꝓstitu
it saul pplm̃ i tres ptes. Et ĩgressus ẽ media castra
i vigilia matutina: ⁊ pcussit ãmon vsq; dũ incale-
sceret dies. Relĩq aũt dispsi sũt ita vt nõ relinq̃rẽt
ex eis duo paril̃. Et ait ppls ad samuelẽ. Quis est
iste q̃ dixit: saul nõ regnabit sup nos: Date viros ⁊
interficiemꝰ eos. Et ait saul. Nõ occidẽt q̃sqũ in die
hac: qz hodie fecẽ dñs salutẽ i isrl̃. Dixit aũt samuel
ad pplm̃. Venite ⁊ eamꝰ in galgala: ⁊ ĩouemꝰ ibi
regnũ. Et prexit ois ppls in galgala: ⁊ fecerũt ibi
regẽ saul cozã dño in galgala. Et ĩmolauerunt ibi
victimas pacificas cozã dño. Et letatus ẽ ibi saul:
⁊ cuncti viri israbel nimis. XII
8 Dixit aũt samuel ad vniuersũ isrl̃. Ecce au
diui vocẽ vestrã iuxt̃ oĩa que locuti estis
ad me: ⁊ ꝓstitui sup vos regẽ. Et nunc rex
gradit̃ ante vos. Ego aũt senui ⁊ incanui. Porro
filij mei vobiscũ sunt. Jtaqz uersatus cozam vo
bis ab adolescentia mea vsq; ad hãc diẽ ecce pre
sto sũ. Loqmini de me cozã dño ⁊ cozã xpo eius:
vtrũ bouẽ cuiusq̃ tulerim aut asinũ: si quẽq̃ calũ
niatus sũ: si oppressi aliquẽ: si ỏ manu cuiuslq̃ mu
nus accepi: ⁊ ptemnã illud hodie restituãq; vobis.
Et dixerũt. Nõ es calũniatus nos: neq; oppressi
sti: neq; tulisti de manu alicuius quippiã. Dixitqz
ad eos. Testis ẽ dñs aduersũ vos ⁊ testis chr̃us
eius in die hac: qz nõ ĩuenistis in manu mea qp-
piam. Et dixerũt. Testis. Et ait samuel ad pplm̃.
Dominus qui fecit moysen ⁊ aaron: ⁊ eduxit pa-
tres nostros de terra egypti: adest. Nunc ergo sta
te vt iudicio contendam aduersum vos cozaz do
mino: de omnibus misericordijs domini quas
fecit vobiscum: ⁊ cum patribus vestris: quomo-
do iacob ingressus est in egyptum: ⁊ clamaue-
runt patres vestri ad dominum: ⁊ misit dominꝰ
moysen ⁊ aaron: ⁊ eduxit patres vestros de egy-
pto: ⁊ collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sũt do
mini dei sui: ⁊ tradidit eos in manus sysare magi-
stri milicie asor: ⁊ in manu philistinoꝝ: ⁊ in manu
regis moab: ⁊ pugnauerunt aduersuz eos. Postea
2 aũt clamauerũt ad dominum ⁊ dixerunt. Pecca-
uimus: qz dereliquimus dominum: ⁊ seruiuimus
baalim ⁊ astaroth. Nunc ergo erue nos de manu
inimicoꝝ nostroruz ⁊ seruiemus tibi. Et misit do
minꝰ hierobaal ⁊ badan ⁊ barach ⁊ iepte ⁊ samu-
el: ⁊ eruit vos de manu inimicoꝝ vestroꝝ per
circuitum: ⁊ habitastis confidenter. Videntes aũt
q̃ naas rex filioꝝ ãmon venisset aduersuz vos:
dixistis mihi nequaq̃: sed rex impabit nobis: cuꝫ
dominus deus vester regnaret in nobis. Nunc er
go prẽsto est rex vester quẽ elegistis ⁊ petistis. Ec
3 ce dedit dominus vobis regẽ. Si timueritꝭ domi
nũ ⁊ seruieritis ei: ⁊ audieritis vocem eius: ⁊ nos

exasperaueritis os dñi:eritis t vos t rex qui ip̃e-
rat vobis sequentes dñm deũ vestrum. Si aũt nõ
audieritis vocẽ dñi:sed exasperaueritis ꝓmones
eius:erit manus dñi sup vos t super patres vr̃os.
Sed t nunc state t videte rem istã grandẽ quam
facturus est dñs in ꝓspectu vestro. Nũgd nõ mes-
sis tritici est hodie? Inuocabo dñm t dabit voces
t pluuias:t scietis t videbitis: qz grande malum
feceritis vobis in ꝓspectu dñi petentes sup vos re
gem. Et clamauit samuel ad dñm: t dñs vo
ces t pluuias in illa die. Et timuit oĩs ppl̃s nimis
dñm t samuelẽ. Et dixit vniuersus popl̃us ad sa
muelẽ. Oza ꝓ seruis tuis ad dñm deum tuũ vt nõ
moriamur. Addidimus enĩ vniuersis peccatis no
stris malũ vt peteremus nobis regẽ. Dixit autem
samuel ad ppl̃m. Nolite timere. Vos fecistis vni
uersũ malum hoc. Uerũtñ nolite recedere a tergo
dñi:sed seruite dño in omni coꝛde vestro:t nolite
declinare post vana que nõ ꝓderunt vobis: neqz
eruent vos:qz vana sunt t nõ derelinquet dñs po
pl̃m suũ ꝓpter nomẽ suũ magnũ:qz iurauit dñs fa
cere vos sibi ppl̃m. Absit aũt a me hoc pctm̃ i do
mino vt cessem oꝛare ꝓ vobis:t docebo vos vi-
am bonam t rectam. Tm̃gitur timete dominũ t ser
uite ei in veritate t ex toto coꝛde vestro. Uidistis
enim magnifica q̃ in vobis gesserit dñs. Ꝙ si per
seueraueritis in malicia:t vos t rex vester pariter
peribitis.

XIII

Filius vni⁹ ãni erat saul cũ regnare cepis-
set:duobus aũt ãnis regnauit sup isrl̃. Et
elegit sibi saul tria milia de isrl̃. Et erant
cum saul duo mil̃a i machmas:t in mõte bethel:
mille aũt cuꝫ ionatha in gabaa beniamin. Pozzo
cetez ppl̃m remisit: vnũquicqz in tabernacula sua.
Et pcussit ionathas stationẽ philistinoꝝ que erat
in gabaa. Quod cũ audissent philistijm: saul ceci-
nit buccina in oĩ terra dicẽs. Audiant hebꝛei. Et
vniuersus isrl̃ audiuit huiuscemodi famã: pcussit
saul stationẽ philistinoꝝ. Et erexit se isrl̃ aduersus
philistijm. Clamauit ergo ppl̃s post saul i galgala:
t philistijm ꝓgregati sunt ad pliandũ ꝺ isrl̃: trigĩta
milia curruũ:t sex milia equitum: t reliquũ vul-
gus sicut arena q̃ est in littoꝛe maris plurima. Et
ascendentes castrametati sũt in machmas ad oꝛi
entem bethauen. Ꝙ cũ vidissent viri isrl̃ se in ar
to positos:afflictus.n. erat ppl̃s: absconderunt se i
speluncis t in abditis:in petris q̃z t in antris t i ci
sternis. Hebꝛei aũt transierunt iozdanẽ:in terram
gad t galaad. Cũqz adhuc esset saul i galgala:vni
uersus ppl̃s pterritus ẽ qui seq̃bat eũ. Et expecta-
uit septẽ dieb⁹ iuxta placitũ samuelis: t nõ vẽit sa
muel i galgala. Dilapsusqz est ppl̃s ab eo. Dixit q̃ sa
ul. Afferte mihi holocaustũ t pacifica. Et obtulit
holocaustũ. Cũqz ꝓplesset offerẽs holocaustũ:ec-
ce samuel veniebat. Et egressus ẽ saul obuiã ei vt
salutaret eũ. Locutusqz ẽ ad eũ samuel. Quid feci-
sti? Rñdit saul. Quia vidi q ppl̃s dilaberet a me
t tu nõ veneras iuxt placitos dies. Pozzo philistijz

ꝓgregati fuerãt i mabmas: dixi. Nũc ꝺscẽdẽt phĩ
listijz ad me i galgala:t faciẽ dñi ñ placaui. Neces
sitate ꝓpulsus: obtuli holocaustũ dño. Dixitqz sa-
muel ad saul. Stulte egisti:nec custodisti mãdata
dñi dei tui q̃ pcepit tibi. Nõ si nõ fecisses:iã nunc p̃
parasset dñs regnũ tuũ sup isrl̃ in sempiternũ. Ꝺz
neq̃qz regnũ tuũ vltra ꝓsurget. Quesiuit dñs sibi
virũ iuxt coꝛ suũ:t pcepit ei dñs vt eẽt dux sup po
pl̃m suũ:eo q nõ fuaueꝛ q̃ pcepit dñs. Surrexit
aũt samuel:t ascẽdit ꝺ galgalis i gabaa beniamĩ.
Et relig ppl̃i ascẽderunt post saul obuiã ppl̃o q ex
pugnabãt eos:venictes de galgala in gabaa i col-
le beniamin Et recẽsuit saul ppl̃m q iuenti fuerãt
cũ eo q̃si sexcentos viros:t saul t ionathas filĩ ei⁹
ppl̃sqz q iuentus fuerat cũ eis erat i gabaa benia-
min. Pozzo philistijm ꝓsederãt in machmas. Et
egressi sũt ad pliãdũ de castris philistinoꝝ tres cu
nei. Unus cuneus pgebat ꝺ viã effraim ad terraz
saul. Pozzo alĩ⁹ igrediebaĩ p viã bethozon. Ter
tius aũt vertebat se ad iter termini i terra sabaa i-
minctis vallis seboim ꝺ desertũ. Pozzo saber fer
rarius nõ iueniebaĩ i oĩ terra isrl̃. Cauerãt enĩ phi
listijm:ne fozte facerẽt hebꝛei gladiũ aut lanceaz.
Descẽdebat q̃ oĩs isrl̃ ad philistijz vt acueret vnus
quisqz vomerẽ suũ:t ligonẽ t securi t tridentez t
sarculũ. Retuse itaqz erãt acies vomerũ t ligonũ
t tridentiũ t securiũ vsqz ad stimulũ cozzigendũ.
Cũqz veniſſet dies pliꝺ nõ est inuentꝰ ensis t lan-
cea i manu totius ppl̃i q erat cũ saul t ionatha: ex
cepto saul t ionatha filio eiꝰ. Egressa est aũt statio
philistijm vt trãscenderet i machmas.

XIIII

Et accidit in q̃dã die vt diceret ionathas
filius saul ad adolescentẽ armigerũ suũ.
Ueni t transeamꝰ ad stationẽ philistinoꝝ
q̃ est trans locũ illũ. Patri aũt suo hocipsũ nõ idi
cauit. Pozzo saul mozabaĩ in extrema pte gabaa
sb malogranato q̃ erat i agro gabaa. Et erat ppl̃s
cũ eo q̃si sexcentoꝝ viroꝝ. Et achias filĩ⁹ achitob
fratris ichabod filij phinees q oztus fuerat ex beli
sacerdote dñi in sylo:poztabat ephot. Ꝺz t ppl̃us
ignozabat q̃ isset ionathas. Erãt aũt iter ascẽsus p
quos nitebaĩ ionathas trãsire ad stationẽ philisti
noꝝ eminctes petre ex vtraqz pte:t q̃si in moduz
dentiũ scopuli hĩc inde ꝓrupti. Nomẽ vni bosez:
t nomẽ alteri sene. Unus scopulus ꝓminẽs ad ag
lonẽ ex aduerso machmas:t alĩ ad meridiẽ ꝓtra
gabaa. Dixit aũt ionathas ad adolescentẽ armige
ruz suũ. Ueni transeamus ad stationẽ incircunci-
soꝝ hoꝝ:si fozte facit dñs ꝓ nobis:qz non est dño
difficile saluare vel i multz vel i paucis. Dixitqz ei
armiger suus. Fac oĩa q̃ placẽt aĩo tuo. Perge q̃
cupis:t ero tecum vbicumqz volueris. Et ait io-
nathas. Ecce nos transimus ad viros istos. Cum
que apparuerimus eis: si taliter locuti fuerint ad
nos:manete donec veniamus ad vos: stemus in
loco nostro: nec ascendamus ad eos. Si autem
dixerint ascendite ad nos: ascendamus ad eos;
quia tradidit eos dominus in manibus nostris.

Hoc erit nobis signum. Apparuit igit̃ vterq; statio
ni philistinoꝝ. Dixerũtq; philistijm. En hebrei
egrediũt de cauernis in qb⁹ absconditi fuerãt. Et
locuti sũt viri de statiõe ad ionathã & ad armige
rũ ei⁹: dixerũtq; Ascendite ad nos & ostendem⁹ vob
rẽ. Et ait ionathas ad armigerũ suũ. Ascendam⁹.
Seqũre me. Tradidit.n. dñs eos i man⁹ isrl. Ascẽ
dit aũt ionathas manib⁹ & pedib⁹ reptãs: & armi
ger ei⁹ p⁹ eũ. Itaq; cũ vidisset facie ionathe: alij
cadebãt añ ionathã: alios armiger ei⁹ interficiebat:
sequẽs eũ. Et facta ẽ plaga p̃ma quã pcussit iona
thas & armiger ei⁹ q̃i viginti viroꝝ: i media pte iu
geris: quã par boũ in die arare ꝓsuerit. Et factũ ẽ
miraculũ in castris & p agros. Ex & ois ppl's statio
nis eoꝝ q̃ erant ad p̃dandũ obstupuit: & cõturba
ta sũt castra. Et accidit q̃i miraculũ a deo. Et res
perexerũt speculatores saul g erãt i gabaa bẽiamĩ.
Et ecce multitudo pstrata: & huc illucq; diffugiẽs.
Et ait saul pplo g erat cũ eo. Inquirite & videte qs
abierit ex nobis. Cũq; requisissent reptum est non
adesse ionathã & armigerũ ei⁹. Et ait saul ad achi
am. Applica archã dñi. Erat.n. ibi archa dñi i die
illa cũ filijs isrl. Cũq; loq̃ret saul ad sacerdotẽ: tu
mult⁹ magn⁹ exoꝝtus ẽ i castris philistinoꝝ. Cres
cebatq; paulatim: & clarius resonabat. Et ait saul
ad sacerdotẽ. Cõtrahe manũ tuã. Cõclamauit g
saul & oĩs ppl's g erat cũ eo: & venerũt vsq; ad lo
cũ certamĩs. Et ecce ẽsus fuerat gladi⁹ vniuscu
iusq; ad p̃mũ suũ: & cedes magna nimis. Ex &
hebrei q̃ fuerãt cũ philistijm heri & nudiustertius
ascẽderãtq; cũ eis i castris: reuersi sũt vt eẽnt cum
isrl: & his g erant cũ saul & ionatha. Oẽs q̃s israhe
lite q̃ se abscõderãt i mõte effraim: audientes q̃
fugissent philistei: sociauerũt se cũ suis in plio. Et
erãt cũ saul q̃si decẽ milia viroꝝ: & saluauit dñs ẽ
us isrl i die illa. Pugna aũt puenit vsq; ad bethа
uen. Et viri isrl sociati sũ sibi i die illa. Adiurauit
ãt saul ppl̃z dicẽs. Maledict⁹ vir q̃ comederit pa
nẽ vsq; ad vesperã donec vlciscar de inimic⁹ me
is. Et nõ mãducauit vniuersus ppl's panẽ. Omisq;
terre vulgus venit in saltũ: i q̃ erat mel sup faciẽ
agri. Ingressus ẽ itaq; ppl's saltũ: & apparuit fluẽs
mel: nullusq; applicuit manũ ad os suũ. Timebat
enĩ ppl's iuramẽtũ. Porro ionathas nõ audierat:
cũ adiuraret pr̃ eius ppl'm. Extenditq; sũmitatẽ
virge quã bẽbat in manu & intinxit in fauũ mellis:
Et conuertit manũ suã ad os suũ: & illumĩati sũt ocu
li eius. Rñdensq; vnus de ppl'o ait. Iureiurãdo
ꝓstrinxit pr̃ tuus ppl'm dicẽs. Maledictus vir q̃
comederit panẽ hodie. Defecerat ãt ppl's. Dixitq;
ionathas. Turbauit pr̃ me⁹ terrã. Cognoscite ipi: q̃
illuminati sunt oculi mei: eo q̃ gustauerim pau
lulũ de melle isto: q̃nto magis si comedisset ppl's
de p̃da inimicoꝝ suoꝝ quã repperit? Nõne maior
plaga facta fuisset in philistijm? Percusserũt ergo
in die illa philisteos a machmis vsq; i hailon. De
fatigatus ẽ aũt ppl's nimis: & versus ad p̃dã tu
lit oues & boues & vitulos & mactauerũt in terra,
Comeditq; ppl's cũ sanguine. Nũciauerũt aũt sau
li dicẽtes q̃ ppl's peccasset dño comedẽs cũ sãgui
ne. Qui ait p̃uaricati estis. Voluite ad me iã nunc
saxũ grãde. Et dixit saul. Dispgamini i vulg & di
cite eis vt adducat ad me vnusq;sq; bouẽ suum &
arietẽ: & occidite sup istud & vescimini: & nõ pecca
bitis dño comedẽtes cũ sanguine. Adduxit itaq;
oĩs ppl's vnusq;sq; bouẽ i manu sua vsq; ad noctẽ:
& occiderũt ibi. Edificauit ãt saul altare dño. Hũc
q̃ p̃mũ cepit edificare altare dño. Et dixit saul.
Irruamus sup philisteos nocte: & vastemus eos
vsq; dũ illucescat mane: nec relinquam⁹ ex eis vi
rum. Dixitq; ppl's. Omne q̃ bonũ tibi videt i ocu
lis tuis: fac. Et ait sacerdos. Accedam⁹ huc ad de
um. Et ꝓsuluit saul dñm dicens. Nũ perseqũr phili
stijm? Si trades eos in mãu isrl? Et nõ rñdit ei in
die illa. Dixitq; saul. Applicate huc vniuersos an
gulos ppli: & scitote & videte p quẽ acciderit hoc
pctm̃ hodie. Viuit dñs saluator isrl: q̃ si per iona
than filiũ meũ factũ ẽ: absq; retractõe morietur. Ad
quod nullus contradixit ei de omni popl'o. Et ait
ad vniuersũ isrl. Separamini vos in partẽ vna:
& ego cum ionatha filio meo ero in parte altera.
Responditq; ppl's ad saul. Quod bonũ tibi vi
detur in oculis tuis: fac. Et dixit ad dñm deum isrl.
Dñe deus isrl da iudiciũ: quid est q̃ nõ respõderis
seruo tuo hodie? Si i me aut in ionatha filio meo
est iniquitas hec da ostensionẽ. Aut si hec iniqtas
est in ppl'o tuo: da sanctitatẽ. Et depbensus ẽ iona
thas & saul: populus autẽ exiuit. Et ait saul. Mitti
te sortem inter me & inter ionathan filium meum.
Et captus est ionathas. Dixit aũt saul ad ionathã.
Indica mihi quid feceris. Et idicauit ei ionathas
& ait. Gustans gustaui in sũmitate virge que erat i
manu mea paululum mellis. Et ecce ego morior?
Et ait saul. Hec faciat mihi deus & hec addat: quia
morte morieris ionatha. Dixitq; populus ad saul:
Ergo ne ionathas morietur: quia fecit salutẽ banc
magnam in israhel? Hoc nepbas est. Viuit domi
nus: si ceciderit capillus de capite eius in terram:
quia cũ deo operatus ẽ hodie. Liberauit ergo po
pulus ionathan vt non moreret. Recessitq; saul:
nec persecutus est philistijm. Porro philistijm ab
ierunt in loca sua. Et saul confirmato regno super
israhel pugnabat per circuitum aduersum omnes
inimicos eius: cõtra moab & filios ãmon & edom
& reges soba & philisteos: & quocunque se verte
rat: superabat. Congregatoque exercitu percus
sit amalech: & eruit israhel de manu vastatoꝝ
eius. Fuerunt autem filij saul: ionathas & iesui &
melchisua. Et nomina duarum filiarum eius: no
men primogenite merob: & nomen minoris mi
chol: & nomen vxoris saul achinoem: filia achi
maas. Et nomen principis eius militie abner fi
lius ner: patruelis saul. Porro cis fuit pater saul:
& ner pater abner filius abiel. Erat autem bel
lum potens aduersum philisteos: omnibus die
bus saul. Nam quemcunq; viderat saul virum

fortē ⁊ aptum ad ꝓeliū: sociabat eū sibi. XV.

Dixit samuel ad saul. Me misit dñs vt vngerē te in regē sup popl'm eī isrl'. Nūc ergo audi vocē dñi. Hec dicit dñs exercituū. Recēsui q̄cūq; fecit amalech isrl'ahel quō restitit ei ī via cū ascēderet de egypto. Nūc ḡ vade ⁊ ꝑcute amalech: ⁊ demolire vniuersa eius. Non parcas ei ⁊ nō ꝺcupiscas ex rebus ipsius aliqd: sed īterfice a viro vsq; ad mulierē: ⁊ paruulum atq; lactantē: bouē ⁊ ouē: camelū ⁊ asinū. Ꝺrecepit itaq; saul ppl'o: ⁊ recēsuit eos q̄si agnos ducēta milia peditum: ⁊ decē milia virorūz iuda. Cūq; venisset saul vsq; ad ciuitatē amalech: tetēdit īsidias ī torrēte. Dixitq; saul cineo. Abite: recedite: atq; discedite ab amalech: ne forte īuoluā te cū eo. Tu enīz fecisti misericordiā cū oībus filijs isrl': cū ascenderēt de egypto. Et recessit cineus de medio amalech: ꝑcussitq; saul amalech ab eiula: donec vēias sur q̄ ē e regione egypti. Et aꝑprehendit agag regē amalech viuū. Oē aūt vulgus īterfecit ī ore gladij. Et pepcit saul ⁊ ppl'o agag: ⁊ optimis gregibus ouiū ⁊ armēntoꝝ ⁊ vestib⁹ ⁊ arietibus ⁊ vniuersis q̄ pulchra erāt: nec voluerūt dispdere ea. Quicqd ergo vile fuit ⁊ reprobū: hō demoliti sūt. Factū ē autē verbū dñi ad samuel dicēs. Penitet me q̄ ꝓstituerim saul regē: qz dereliqt me ⁊ verba mea ope nō īpleuit. Contristatusq; ē samuel: ⁊ clamauit ad dñm tota nocte. Cumq; de nocte surrexisset samuel vt iret ad saul: mane nunciatū est samueli eo q̄ venisset saul in carmelū: ⁊ erexisset sibi fornicē triūphalem: ⁊ reuersus trāsisset: descendissetq; ī galgala. Venit ergo samuel ad saul: ⁊ saul offerebat holocaustū dño ō initijs ꝓdaꝝ q̄ attulerat ex amalech. Et cū venisset samuel ad saul: dixit ei saul. Benedictus tu dño. Impleui verbū dñi. Dixitq; samuel. Et q̄ est hec vox gregū que resonat ī auribꝰ meis: ⁊ armēntoꝝ quā ego audio? Et ait saul. De amalech adduxerūt ea. Pepcit.n. ppl's meliozibus ouibus ⁊ armentis vt īmolarent dño deo tuo: reliq̄ vero occidimꝰ. Ait aūt samuel ad saul. Sine me ⁊ īdicā tibi q̄ locut⁹ sit dñs ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait samuel. Nōne cū paruulus esses in oculis tuis: caput in tribubꝰ isrl' factus es: Unxitq; te dñs in regē sup isrl': ⁊ misit te dñs ī viā: ⁊ ait. Vade ⁊ interfice pctōres amalech: ⁊ pugnabis ꝺ eos vsq; ad īternitionē eoꝝ. Quare ergo nō audisti vocē dñi: sz versus ad ꝓdā es: ⁊ fecisti malū in oculis dñi? Et ait saul ad samuelē. Immo audiui vocem dñi: ⁊ ābulaui ī via p quā misit me dñs: ⁊ adduxi agag regē amalech: ⁊ amalech īterfeci. Tulit aūtē de ꝓda ppl's oues ⁊ boues ꝑmitias eoꝝ q̄ cesa sūt: vt īmolet dño deo suo in galgalis. Et ait samuel. Nūqd vl't dñs holocaustā aut victimas: ⁊ nō potius vt nō obediat voci dñi? Melioz est enī obedientia q̄z victime: ⁊ auscultare magis q̄z offerre adipem arietū: qm̄ q̄si pctm̄ ariolādi est repugnare: ⁊ q̄si scelus idolatrie nolle acqescere. Ꝓro eo ergo q̄ abiecisti sermonē dñi: abiecit te dñs ne sis rex.

Dixitq; saul ad samuelē. Peccaui: qz ꝓuaricatus sum ꝼmonē dñi: ⁊ verba tua: timēs ppl'm: ⁊ obediēs voci eoꝝ. Sz nūc porta q̄so pctm̄ meū: ⁊ reuertere mecū vt adorem dñm. Et ait samuel ad saul. Nō reuertar tecū: qz pieciſti ꝼmonē dñi: ⁊ ꝓiecit te dñs: ne sis rex sup isrl'. Et quersus est samuel vt abiret. Ille aūt apꝑhendit sūmitatē palli eius: q̄ ⁊ scissa ē. Et ait ad eū samuel. Scidit dñs regnū isrl' a te hodie: ⁊ tradidit illud ꝓximo tuo meliori te. Porro triūphator in isrl' nō parcet ⁊ penitudie nō flectet. Neq; enī hō est vt agat penitentiā. Et ille ait. Peccaui. Sz nunc honora me coram senioribus ppli mei ⁊ coram isrl': ⁊ reuertere mecū vt adorē dñm deum tuū. Reuersus ergo samuel: secutꝰ est saulē. Et adorauit saul dñm. Dixitq; samuel. Adducite ad me agag regē amalech. Et oblatus ē ei agag pinguissimus tremēs. Et dixit agag. Sic cine separat amara moꝛs? Et ait samuel. Sicut fecit absq; liberis mulieres gladius tuus: sic absq; liberis erit ītер mulieres mater tua. Et ī frustra ꝺcidit eū samuel coram dño in galgalis. Abiit autē samuel ī ramatha: saul ꝩo ascēdit ī domū suā in gabaa. Et nō vidit samuel vltra saul vsq; in diē mortis sue. Uerūtamē lugebat samuel saul: quoniam dominū penitebat q̄ constituisset regem saul sup israhel.

XVI

Dixitq; dñs ad samuelē. Usq;quo tu luges saul: cū ego ꝓiecerim eū ne regnet super isrl'? Imple cornu tuū oleo: ⁊ veni vt mittā te ad isai bethleemitē. Ꝓrouidi enī in filijs eius mihi regem. Et ait samuel. Quomodo vadā? Audiet enim saul: ⁊ interficiet me. Et ait dñs. Uitulū de armēto tollens in manu tua: ⁊ dices. Ad īmolandum domino veni. Et vocabis isai ad victimam. Et ego ostendam tibi quid facias: ⁊ vnges quēcūq; monstrauero tibi. Fecit ergo samuel sicut locutus est ei dominus. Uenitq; in bethleem. Et admirati sunt seniores ciuitatis: occurrētes ei. Dixeruntq;. Pacificus ne est īgressus tuus? Et ait. Pacificus. Ad immolandum domino veni. Sanctificamini: ⁊ venite mecum vt immolem. Sanctificauit ergo isai ⁊ filios eius: ⁊ vocauit eos ad sacrificium. Cumq; ingressi essent: vidit heliab: ⁊ ait. Num coram domino est chr̄istus eius? Dixit dominus ad samuelem. Ne respicias vultū eius: neq; altitudinem statur̄e eius: quoniam abieci eū nec iuxta intuitū hominis ego iudico. Homo enīz videt ea que parent: dominus autem ītuetur cor. Et vocauit isai aminadab ⁊ adduxit eum coram samuel. Qui dixit. Nec hunc elegit dominus. Adduxit autem isai samma: de quo ait. Etiam hunc non elegit dominus. Adduxit itaq; isai septē filios suos coram samuel. Et ait samuel ad isai. Nō elegit dñs ex istis. Dixitq; samuel ad isai. Nūqd iam cōpleti sunt filij? Qui respondit. Adhuc reliquus est paruulus: ⁊ pascit oues. Et ait samuel ad isai. Mitte: ⁊ adduc eum. Nec enī discumbemus priusq; huc ille veniat. Misit ergo ⁊ adduxit eum

Erat autem rufus ⁊ pulcher aſpectu decoraq; facie. Et ait dominus. Surge ⁊ vnge eū. Ipſe eſt. n. Tulit ḡ ſamuel cornu olei: ⁊ vnxit eū i medio fratrū ei⁹. Et direct⁹ ē ſpūs dñi ad a die illa i dauid: ⁊ deſceps. Surgēſq; ſamuel abijt i ramatha. Spiritus aūt dñi receſſit a ſaul ⁊ exagitabat euz ſpūs nequā a dño. Dixerūtq; ſui saul ad eū. Ecce pūs dñi mal⁹ exagitat te. Iubeat dñs nr̄ rex ⁊ ſui tui ḡ coraī te ſūt: q̄rēt hoīem ſciētē pſallere citharā: vt qñ arripuerit te ſpūs dñi malus: p̄ſallat manu ſua ⁊ leuius feras. Et ait saul ad ſuos ſuos. Prouidete ḡ mihi aliquē bene pſallentē: ⁊ adducite euz ad me. Et reſpōdēs vn⁹ de pueris ait. Ecce vidi filiū iſai bethleemitē ſciētē pſallere ⁊ fortiſſimū robore: ⁊ virū bellicoſū: ⁊ prudētē in ſbis: ⁊ virū pulchrū: dñs ē cū eo. Misit ḡ saul nūcios ad iſai dicēs. Mitte ad me dauid filiū tuū q ē i paſcuis. Tulit itaq; iſai aſinū plenū panib⁹: ⁊ lagenā vini: ⁊ hedū ō capris vnū ⁊ miſit p manū dauid filij ſui ſauli. Et vēit dauid ad saul: ⁊ ſtetit coraī eo. Et ille dilexit eū nimis: ⁊ fact⁹ ē ei⁹ armiger. Et miſitq; saul ad iſai dicēs. Stet dauid i ſpectu meo. Inuenit enī gratiā i oculis meis. Igit̄ qñcūq; ſpūs dñi malus arripiebat saul: dauid tollebat citharā ⁊ pcutiebat mānu ſua: ⁊ refocillabat saul: ⁊ leui⁹ bēbat. Recedebat. n. ab eo ſpūs malus.

XVII

Congregantes āt philiſtijm' agmina ſua i pliū: cōuenerūt i ſochot iude: ⁊ caſtrametati ſūt int̄ ſochot ⁊ açecha in finibus domini. Porro saul ⁊ viri iſrl cōgregati: venerūt in valle terebinthi: ⁊ direxerūt aciē ad pugnandū ↄ philiſtijm. Et philiſtijm ſtabant ſup montē ex pte hac ⁊ iſrl ſtabat ſupra mōtem ex alēa pte: vallisq; erat int̄ eos. Et egreſſus eſt vir ſpurius ō caſtris philiſtinoz noīe goliath de geth: altitudinis ſex cubitoz ⁊ palmo: ⁊ caſſis erea ſup caput ei⁹: ⁊ lorica hamata idueb̄at. Porro pondus lorice ei⁹ qnq; milia ſiclorz erat: ⁊ ocreas ereas habebat i crurib⁹: ⁊ clypeus ereus tegebat humeros ei⁹. Haſtile aūt haſte eius erat q̄ſi liciatoriū texentiū. Ipſū aūt ferrū haſte eius ſexcētos ſiclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ añcedebat eū. Stansq; clamabat aduerſū phalāgas iſrl: ⁊ dicebat eis. Quare vēiſtis pati ad pliū: Nūqd ego non ſuz philiſteus ⁊ vos ſui saul: Eligite ex vobis virū: ⁊ deſcendat ad ſingulare certamē. Si querit pugnare mecū ⁊ pcuſſerit me: erimus vobis ſerui. Si aūt ego p̄ualuero ⁊ percuſſero eū: vos ſerui eritis ⁊ ſeruietis nobis. Et aiebat philiſte⁹. Ego exprobraui agmib⁹ iſrl hodie. Date mihi virū: ⁊ ineat mecū ſingulare certamē. Audiēs āt saul ⁊ oēs iſrl: ite p̄mōes philiſtei huiuſcemodi: ſtupebāt ⁊ metuebāt nimis. Dauid āt erat filius viri effratei de q̄ ſupra dictū ē ō bethleem iuda cui nomē erat iſai: q habebat octo filios: ⁊ erat vir i diebus saul ſenex ⁊ grandeuus int̄ viros. Abierūt aūt tres filij ei⁹ maiores poſt saul in pliū. Et nomīa triū filioz ei⁹ q perrexerunt ad bellū: heliab p̄mogenit⁹: ⁊ ſecūdus amīadab: tertius q̄q; ſamma. Dauid aūt erat minimus. Tribus ergo maioribus ſecutis ſaulem: abijt dauid ⁊ fuerſus eſt a saul vt paſcēt gregē p̄is ſui i bethleem. Procedebat vo philiſte⁹ mane ⁊ veſpere ⁊ ſtabat q̄dragīta diebus. Dixit aūt iſai ad dauid filiū ſuum. Accipe ſrib⁹ tuis ephi polēte ⁊ decē panes iſtos ⁊ curre in caſtra ad frēs tuos: ⁊ decē ſoꝛmellas caſei: has deferes ad tribunū. Et frēs tuos viſitabis ſi recte agāt ⁊ cū gb⁹ ordinati ſūt diſce. Saul aūt ⁊ illi: ⁊ oēs filij iſrl in valle terebinthi pugnabant aduerſū philiſtijm. Surrexit itaq; dauid mane ⁊ cōmēdauit gregē cuſtodi ⁊ onuſt⁹ abiit ſic p̄ceperat ei iſai. Et vēit ad locū magala ⁊ ad exercitū: q egreſſus ad pugnā vociferab⁹ erat i certamie. Direxerat enī aciē iſrl: ſed ⁊ philiſtijm ex aduerſo fuerant p̄parati. Dereliquēs ḡ dauid vaſa q̄ attulerat ſub manu cuſtodis ad ſarcinas: cucurrit ad locū certamis: ⁊ interrogabat ſi oīa recte agerent frēs ſuos. Cūq; adhuc ille loq̄rēt eis apparuit vir ille ſpuri⁹ aſcēdens goliath noīe philiſteus de geth de caſtris philiſtinoz. Et loquēte eo hec eadē verba: audiuit dauid. Oēs aūt iſrahelite cū vidiſſent virū fugierūt a facie ei⁹ timētes eū valde. Et dixit vnuſq;ſpiā ō iſrl. Nūquid vidiſti virū hūc q aſcendit: Ad exprobādu. n. iſrl aſcēdit. Virū ḡ q̄ pcuſſerit eū: ditabit rex diuitijs magnis: ⁊ filiā ſuā dabit ei: ⁊ domū patris eius faciet abſq; tributo i iſrl. Et ait dauid ad viros q ſecū ſtabāt dicēs. Quid dabit viro q pcuſſerit philiſteū hūc: ⁊ tulerit opprobriū de iſrl: Quis ē. n. hic philiſteus īcircūciſus q exprobrauit aciē di viuentis: Referebat āt ei p̄ba eūdē ſermonē dicēs. Hec dabūt viro: q pcuſſerit eū. Qō cū audiſſet beliab frater eius maior loq̄nte eo cum alijs: iratus eſt contra dauid: ⁊ ait. Quare veniſti ⁊ quare dereliquiſti pauculas oues illas in deſerto: Ego noui ſuperbiam tuam ⁊ nequitiaz cordis tui: qui ut videres p̄lium deſcēdiſti. Et dixit dauid. Quid feci: Nunquid non verbum ē? Et declinauit paululum ab eo ad alium. Dixitq; eundem ſermonem. Et reſpondit ei populus verbum ſicut p̄rius. Audita ſunt aūt verba que locutus eſt dauid: ⁊ annunciata in cōſpectu saul. Ad quem cum fuiſſet adductus: locutus eſt ei. Non concidat cor cuiuſquā in eo. Ego ſernus tuus vadam ⁊ pugnabo aduerſus philiſteum. Et ait saul ad dauid. Non vales reſiſtere philiſteo iſti nec pugnare aduerſus eū: quia puer es. Vic aūt vir bellator ē ab adoleſcētia ſua. Dixitq; dauid ad saul: Paſcebat ſeruus tuus patris ſui gregem: ⁊ veniebat leo vel vrſus ⁊ tollebat arietem de medio gregis: ⁊ perſequebar eos ⁊ percutiebam: eruebā q̄ de ore eoꝛum. Et illi conſurgebant aduerſum me: ⁊ apprehendebam mentum eoꝛum ⁊ ſuffocabam interficiebāq; eos. Nam ⁊ leonē ⁊ vrſum interfeci ego ſernus tuus. Erit igitur ⁊ philiſteus hic īcircūciſus q̄ſi vnus ex eis. Vāde vadā: ⁊ auferam opprobriū pp̄li. Qm̄ qs eſt iſte philiſteus īcircūciſus: q auſus eſt maledicere exercitui dei viuentis.

Et ait dauid. Dñs q eripuit me de manu leonis ꝛ
3 de manu yrsi: ipse me liberabit de manu philistei
hui⁹. Dixit aũt saul ad dauid. Vade ꝛ dñs tecũ sit.
Et induit saul dauid vestimẽtis suis: ꝛ iposuit ga-
lea ærea sup caput ei⁹: ꝛ vestiuit eũ lorica. Accinct⁹
q dauid gladio ei⁹ sup veste sua: cepit tẽptare si ar-
matus posset icedere. Nõ. n. bẽbat ꝓsuetudinem.
Dixitq dauid ad saul: nõ possũ sic icedere: qz non
vsũ bẽo. Et ẽposuit ea. Et tulit baculũ suũ quẽ sẽ
p babebat i manib⁹: ꝛ elegit sibi gnqz lympidissi-
mos lapides de torrẽte: ꝛ misit eos in perã pasto-
rale quã bẽbat secũ: ꝛ fundã manu tulit: ꝛ ꝓcessit
S4 aduersũ philisteũ. Ibat autẽ philiste⁹ icedes: ꝛ ap
ꝓpinquãs aduersũ dauid: ꝛ armiger ei⁹ añ eum.
Cũqz ispexisset eũ philiste⁹ ꝛ vidisset dauid: despe
xit eũ. Erat ãt adolescẽs rufus ꝛ pulcher aspectu.
Et dixit philisteus ad dauid. Numqd ego canis sũ
q tu venis ad me cũ baculo? Et maledixit philis-
teus dauid i dijs suis. Dixitq ad dauid. Veni ad
me: ꝛ dabo carnes tuas volatilibus celi ꝛ bestijs
terre. Dixit aũt dauid ad philisteum. Tu venis ad
me cũ gladio ꝛ basta ꝛ clypeo: ego ãt venio ad te
in noĩe dñi exercituũ dei agminũ isrl̃ q̃bus expro
brasti hodie: ꝛ dabit te dñs in manu mea: ꝛ ꝓcutiã
te: ꝛ auferã caput tuum a te. Et dabo cadauera ca
strorꝫ philistijm hodie volatilib⁹ celi ꝛ bestijs terre
vt sciat oĩs terra: qz ẽ dñs deus i isrl̃: ꝛ nouerit vni
uersa ecclia hec: qz nõ i gladio nec in basta saluat
5 dñs. Ipsi⁹. n. ẽ bellũ: ꝛ tradet vos i manꝰ nr̃as. Cũ
q surrexisset philiste⁹ ꝛ veniret ꝛ appropinq̃ret ꝛ
dauid: festinauit dauid: ꝛ occurrit ad pugnã ex ad-
uerso philistei. Et misit manũ suaz in perã: tulitq
vnũ lapidẽ ꝛ fũda iecit: ꝛ circũducẽs ꝓcussit eum i
frõte: ꝛ ifix⁹ ẽ lapis i frõte eius: ꝛ cecidit i faciẽ suã
sup terrã. Prevaluitq dauid aduersũ philisteũ in
funda ꝛ lapide: ꝓcussũqz philisteũ interfecit. Et cũqz
gladiũ nõ bẽret in manu dauid: cucurrit ꝛ stetit su
p philisteũ: ꝛ tulit gladiũ eius: ꝛ eduxit eũ de vagi
na sua: ꝛ iterfecit eũ: ꝑciditq caput eius. Videtes
6 aũt philistijm q̃ mortu⁹ esset fortissimus eorꝫ fu-
gierunt. Et ꝓsurgentes viri isrl̃ ỏ iuda vociferati
sũt: ꝛ ꝓsecuti sunt philisteos vsqz dũ venirẽt i val
lẽ ꝛ vsqz ad portas accharõ. Ceciderũtq vulnera
ti de philistijm in via sarim ꝛ vsqz ad ged: ꝛ vsque
ad accharon. Et reuertẽtes filij isrl̃ postq̃ ꝓsecuti
sunt philisteos ĩuaserunt castra eorꝫ. Assumẽs aũt
dauid caput philistei: attulit illud in irl̃z: arma vo
eius posuit in tabernaculo suo. Eo aũt tẽpe quo vi
derat saul dauid egredientẽ ꝺ philisteũ: ait ad ab
ner ꝓncipẽ militie suę. De q̃ stirpe ỏscẽdit hic ado
lescẽs. Dixitq abner. Viuit aĩa tua rex si noui. Et
7 ait rex. Interroga tu cui⁹ filius sit iste puer. Cũqz
regressus eẽt dauid ꝓcusso philisteo: tulit eũ ab-
ner ꝛ ĩtroduxit corã saule: caput philistei bñtez in
manu. Et ait ad eũ saul. De q̃ progenie es o adole-
scens? Dixitq dauid. Filius serui tui isai bethlee-
mite ego sum.

XVIII

Et factũ ẽ: cũ ꝓplesset log ad saul: aĩa iona
8 the ꝓglutinata ẽ aĩe dauid ꝛ dilexit eum
ionathas q̃si aĩam suã. Tulitq eũ saul in
die illa: ꝛ nõ ꝓcessit ei vt reuerterẽt ĩ domũ patris
sui. Inierunt aũt dauid ꝛ ionathas fedus. Diligebat. n. eũ q̃si aĩam suã. Nã expoliauit se ionathas
tunica qua erat ĩdut⁹: ꝛ ỏdit eã dauid ꝛ reliq̃ vesti
mẽta sua vsqz ad gladiũ ꝛ arcũ suũ: ꝛ vsqz ad bal-
theum. Egrediebat qz dauid ad oĩa q̃cũqz miss-
set eũ saul: ꝛ prudẽt se agebat. Posuitq eũ saul su
p viros belli: ꝛ accept⁹ erat ĩ oculis vniuersi ppli:
maximeqz ĩ ꝓspectu famuloꝝ saul. Porro cũ fuer
terẽt ꝓcusso philisteo dauid: ꝛ ferret caput eius in
irl̃m: egresse sũt mulieres de vniuersis vrbib⁹ isrl̃
cãtates chorosqz ducẽtes i occursũ saul regi ĩ tym
panis leticie ꝛ in sistris: ꝛ ꝓcinebãt mulieres luden
tes atqz dicẽtes. Percussit saul mille: ꝛ dauid decẽ
milia. Irat⁹ ẽ aũt saul nimis: ꝛ displicuit in oculis
ei⁹ iste ṙmo. Dixitq. Dederũt dauid decẽ milia: ꝛ
mihi mille ỏderũt. Quid ei superest nisi solũ regnũ?
Nõ rectis q̃ oculis saul aspiciebat dauid: a die illa
P1 ꝛ deiceps. Post diẽ aũt altera ĩuasit spũs dei mal⁹
saul: ꝛ ꝓphetabat ĩ medio dom⁹ sue. Dauid autez
psallebat mãu sua sic p singulos dies. Tenebatq
saul lãceã ꝛ misit eã: putãs q̃ ꝓfigere posset dauid
cũ pariete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ secũdo.
Et timuit saul dauid: eo q̃ eẽt dñs cũ eo ꝛ a se re-
cessisset. Amouit q̃ eũ saul a se: ꝛ fecit eũ tribunuz
sup mille viros. Et egrediebat̃ ꝛ ĩtrabat ĩ ꝓspectu
ppli. Cu oĩbus q̃z vijs suis dauid prudent̃ agebat:
ꝛ dñs erat cũ eo. Videt itaq saul q̃ prudẽs eẽt ni-
mis ꝛ cepit cauere eũ. Dis aũt isrl̃ ꝛ iuda diligebat
dauid. Ipse aũt ĩgrediebat̃ ꝛ egrediebat̃ añ eos.
2 Dixitq saul ad dauid. Ecce filia mea maior me-
rob ipsã dabo tibi vxorẽ: tm̃mõ esto vir fortis: ꝛ p
liare bella dñi. Saul aũt reputabat dicẽs. Nõ sit
man⁹ mea ĩ eo: sz sit sup eũ man⁹ philistinorꝫ. Ait
aũt dauid ad saul. Quis ego sum: aut q̃ ẽ vita mea:
aut cognatio pris mei in isrl̃: vt fiã gener regis? Fa
ctũ ẽ aũt tps cũ deberet dari merob filia saul da-
uid: data ẽ hadrieli molathite vxori. Dilexit autez
dauid michol filiã saul alterã. Et nũciatũ ẽ saul: ꝛ
placuit ei. Dixitq saul. Dabo eã illi vt fiat ei in scã
dalũ: ꝛ sit sup eũ man⁹ philistinorꝫ. Dixitq saul ad
3 dauid. In duab⁹ gener meus eris hodie. Et man
dauit saul suis suis. Loqmini ad dauid clam me:
dicẽtes. Ecce places regi: ꝛ oẽs ser̃i eius diligũt te.
Nũc q̃ esto gener regis. Et locuti sũt ser̃i saul ĩ au-
ribus dauid oĩa verba hec. Et ait dauid. Nũ paz
videt̃ vobis generũ esse regis? Ego aũt sũ vir pau
p ꝛ tenuis. Et renũciauerũt ser̃i saul dicẽtes. Iuxta
modi verba locutus ẽ dauid. Dixit ãt saul. Sic
loqmini ad dauid. Non bẽt rex sponsalia necesse
nisi tm̃ centũ preputia philistinorꝫ: vt fiat vltio de
inimicis regis. Porro saul cogitabat dauid trade
4 re in manus philistinorꝫ. Cũqz renunciassent ser̃i
eius dauid verba q̃ dixerat saul: placuit ṙmo ĩ ocu
lis dauid vt fieret gener reg̃. Et post paucos dies

surgens dauid:abijt in acharon cū viris q sub eo erant:z pcussit ex philistijm ducentos viros:z attulit eoz ppucia z anumerauit ea regi:vt esset gener ei⁹. Dedit itaq; saul ei michol filiā suā vxorez: Et vidit saul:z intellexit q dñs ecꝫ cū dauid. Michol aūt filia saul diligebat eū. Et saul magis cepit timere dauid. Factusq; ē saul inimicus dauid cūctis diebus. Et egressi sūt pncipes philistinoz. A pncipio aūt egressionis eoz:prudenti⁹ se gerebat dauid q̄z omnes viri saul:z celebre factum est nomen eius nimis. XIX

5 Locut⁹ ē āt saul ad ionathā filiū suū z ad oēs seruos suos vt occideret dauid. Porro ionathas filius saul diligebat dauid valde. Et indicauit ionathas dauid dicēs. Querit saul pater me⁹ occidere te. Qua ꝓpter observa tequeso mane:z manebis clā z abscōderis. Ego āt egrediēs stabo iuxt̄ patrē meū in agro vbicūq; fuerit:z ego loq̄r de te ad patrē meū:z q̄cūq; videro nūciabo tibi. Locutus ē q̄ ionathas ō dauid bona ad saul patrē suū. Dixitq; ad eū. Ne pecces rex in seruū tuū dauid:q̄z nō peccauit tibi:z opera eius bona sūt tibi valde:z posuit aīam suā in manu tua z pcussit philisteū:z fecit dñs salutē magnā vniuerso israheli. Vidisti z letatus es. Quare ergo peccas in sanguine innocio z interficiēs dauid q est absq; culpa? Ō cū audisset saul:placatus voce ionathe iurauit. Viuit dñs:q̄z nō occidet. Vocauit itaq; ionathas dauid:z indicauit ei oīa vba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul:z fuit añ eū sicꝫ erat heri z nudius tertius. Porro est aūt rursū bellū:z egressus dauid pugnauit aduersū philistijm:pcussitq; eos plaga magna:z fugerūt a facie ei⁹. Et factus ē spūs dñi malus in saul. Sedebat aūt in domo sua:z tenebat lanceā. Porro dauid psallebat in manu sua. Misitq; ē saul ꝯfigere dauid lācea in pariete. Et declinauit dauid a facie saul. Lancea aūt cassovulnere plata ē in pariete:z dauid fugit:z saluat⁹ est nocte illa. Misit ergo saul satellites suos nocte in domū dauid vt custodirent eū z interficeret mane. Nō cū annunciasset dauid michol vxor sua dicens:nisi saluaueris te nocte hac cras morieris:deposuit eū p fenestrā. Porro ille abijt z aufugit: atq; saluatus ē. Tulit aūt michol statuā:z posuit eā sup lectū:z pellem pilosā capiti⁹ posuit ad caput eius:z opuit eā vestimentis. Misit aūt saul apparitores qui raperent dauid:z rñsū ē q̄ egrotaret. Rursūq; misit saul nūcios vt viderent dauid dicēs. Afferte eū ad me in lecto vt occidat. Cūq; venissent nūcij:inuentus est simulacrū sup lectū:z pellis capiti⁹ ad caput eius. Dixitq; saul ad michol. Quare sic illusisti mihi z dimisisti inimicū meū vt fugeret? Et rñdit michol ad saul. Quia ipse locut⁹ est mihi dicēs. Dimitte me:aliogn interficiā te. Dauid aūt fugiens saluat⁹ est. Et venit ad samuel in ramatha:z nūciauit ei oīa que fecerat sibi saul. Et abierūt ipse z samuel:z morati sunt in naioth. Nūciatū est aūt sauli q dicentib⁹. Ecce dauid in naioth in ramatha. Misit ergo saul lictores vt raperent dauid. Qui cū vidissent cuneū ꝓphetaꝝ vaticinātiū:z samuele stantē sup eos:factus ē etiā spūs dñi in illis:z ꝓphetare ceperūt etiā ipsi. Quod cū nunciatū eēt sauli:misit z alios nuncios. Prophetauerūt aūt z illi. Et rursū misit saul tertios nuncios:q z ipsi ꝓphetauerūt. Et iratus iracundia saul: abijt etiā ipse in ramatha:z venit vsq; ad cisternam magnā que ē in sochoth. Et interrogauit:z dixit. In q̄ loco sunt samuel z dauid? Dictūq; est ei. Ecce in naioth sunt in ramatha. Et abijt in naioth in ramatha. Et factus est etiam super eū spiritus domini z ambulauit ingrediens:z ꝓphetabat vsq; dū veniret in naioth in ramatha. Et expoliauit etiā ipse se vestimentis suis z ꝓphetauit cū ceteris coram samuel:z cecinit nudus tota die illa z nocte. Unde z exiuit puerbiū. Nūquid z saul inter ꝓphetas? XX

3 Fugit āt dauid ō naioth q̄ ē in ramatha veniēsq; locut⁹ ē coram ionatha. Quid feci? Que iniqtas mea:z q̄ō pctm̄ meū in patrē tuū: q̄z q̄rit aīaz meā? Qui dixit ei. Absit a te:nō morier⁹. Neq; enī faciet pater meus gcꝫ grāde vel parvū nisi p⁹ius idicauerit mihi. Nunc ergo celauit a me pater me⁹ sermonē hūmōi. Nequaq; enī erit istud. Et iurauit rursū dauid. Et ille ait. Scit ꝓfecto pr tuus q̄ inueni gratiā in oculis tuis z dicet. Nesciat ꝟ ionathas ne forte tristet̄. Quinimo viuit dñs z viuit aīa tua:quia vno tm̄:vt ita dicā:gradu ego morsque diuidimur. Et ait ionathas ad dauid. Quodcūq; dixerit mihi aīa tua:faciā tibi. Dixit āt dauid ad ionathan. Ecce calende sunt crastino:z ego ex more sedere soleo iuxta regē ad vescendū. Dimitte ergo me vt abscōder in agro vsq; ad vesperā diei tertie. Si respiciēs requisierit me pr tuus rñdebis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleem ciuitatē suā:q̄z victime solēnes ibi sunt vniuersis ꝓtribulib⁹ suis. Si dixerit bene:pax erit ſuo tuo. Si aūt fuerit iratus:scito:q̄z ꝓpleta ē malicia eius. Fac ergo mīam in seruū tuū: q̄z fed⁹ dñi me famulū tuū tecū inire fecisti. Si aūt est iniqtas aliq̄ in me:tu me interfice:z ad patrē tuū ne introducas me. Et ait ionathas. Absit ꝟ a me. Neq; enim fieri pōt:vt si certe cognouero ꝓpletā eē pr̄is mei malicia ō te:nō annunciē tibi. Rñditq; dauid ad ionathan. Quis renunciabit mihi: si qd forte rñderit tibi pater tuus dure de me? Et ait ionathas ad dauid. Veni z egrediamur foras in agr̄. Cūq; exissent ambo in agrū:ait ionathas ad dauid. Pne ōus israh si inuestigauero sniaz pr̄is mei crastino vel pridie:z aliqd boni fuerit sup dauid:z nō statī misero ad te z notū tibi fecero: ꝟ faciat deus ionathe z hec augeat. Si aūt perseuerauerit patris mei malicia aduersū te:reuelabo aurē tuā z dimittam te vt vadas in pace:z sit dñs tecū sicut fuit cū patre meo. Et si vixero:facies mihi mīaz dñi:si vo moz tuus fuero:nō auferes mīaz tuā a domo mea vsq; in sempiternū. Aut si nō fecero quādo eradicauerit dñs inimicos dauid vnūquēq; de terra auferat

ionathan de domo sua: ꝛ requirat dñus de manu inimicoꝝ dauid. Depigit ꝙ ionathas fedus cū domo dauid. Et requisiuit dñs de manu inimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas deierare dauid eo ꝙ diligeret illum. Sicut enī aiam suā ita diligebat eū. Dixitq; ad eū ionathas. Cras calende sūt: ꝛ requireris. Requirēt.n. sessio tua vsq; perendie. Descendes ꝙ festius ꝛ venies ī locū vbi celādus es: ī die qñ opari licet: ꝛ sedebis iuꝝ lapidē cui nomen est eçel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eū: ꝛ iaciam quasi exercēs me ad signū. Mittā ꝗq; ꝛ puerū dicēs ei. Vade ꝛ affer mihi sagittas. Si dixero puero: ecce sagitte ītra te sūt: tolle eas: tu veni ad me ga pax tibi ē ꝛ nihil ē mali: viuit dñs. Si autez sic locutus fuero puero: ecce sagitte vltra te sūt: vade in pace: qz dimisit te dñs. De verbo aūt quod locuti fuimus ego ꝛ tu: sit dñs īter me ꝛ te vsq; in sempiternū. Absconditus est ꝙ dauid in agro: ꝛ venerunt calende: ꝛ sedit rex ad comedendū panē. Cū qz sedisset rex sup cathedrā suam secundū consuetudinē q̄ erat iuxta parietē: surrexit ionathas ꝛ sedit abner ex latere saul: vacuusq; apparuit locus dauid: ꝛ nō est locutus saul quicq; in die illa. Cogitabat enī ꝙ forte eueniſſet ei vt nō esset mundus nec purificatus. Cūq; illuxisset dies secunda post calendas: rursus apparuit vacuus locus dauid. Dixitq; saul ad ionathan filiū suū. Cur nō venit filiꝰ isai nec heri nec hodie ad vescendū? Rñditq; ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt iret ī bethlem: ꝛ ait. Dimitte me: qm̄ sacrificiū solēne est in ciuitate mea: vnus de fratribus meis accersiuit me. Nūc ergo si iueni grām in oculis tuis: vadā cito ꝛ videbo frēs meos. Ob hāc cām nō venit ad mēsam regis. Iratus aūt saul aduersū ionathā: dixit ei. Fili mulieris vltro virū rapiētis: nūqd ignoro: qz diligis filiū isai in confusionē tuā: ꝛ in confusionē ignominiose matris tue? Quibus enī diebus ḡbus filius isai vixerit sup terrā: non stabilieris tu neq; regnū tuū. Itaq; iaz nūc mitte ꝛ adduc eū ad me: qz filius mortis est. Rñdēs aūt ionathas sauli patri suo: ait. Quare morietꝰ? Quid fecit? Et arripuit saul lanceā vt percuteret eū. Et itellexit ionathas ꝙ diffinitū eēt a pre suo vt iterficeret dauid. Surrexit ergo ionathas a mēsa in ira furoris: ꝛ nō comedit ī die calendaꝝ secunda panē. Contristatus ē enī sup dauid eo ꝙ cōfudisset eū pr̄ suus. Cūq; illuxisset mane: venit ionathas in agrū iuxta placitū dauid: ꝛ puer paruulus cū eo. Et ait ad puerū suū. Vade ꝛ affer mihi sagittas quas ego iacio. Cūq; puer cucurrisset iecit aliā sagittā trans puerū. Venit itaq; puer ad locū iaculi qō miserat ionathas. Et clamauit ionathas post tergū pueri: ꝛ ait. Ecce ibi est sagitta: porro vltra te. Clamauitq; iterū ionathas post tergū pueri dicens. Festina velociter ne steteris. Collegit aūt puer ionathe sagittas: ꝛ attulit ad dñm suū: ꝛ ḡd ageret penitus ignorabat. Tm̄modo.n. ionathas ꝛ dauid rem nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero: ꝛ dixit ei. Vade ꝛ defer ī ciuitatē. Cūq; abijsset puer: surrexit dauid de loco qui ꝫgebat ad austrū: ꝛ cadens ꝓnus in terrā adorauit tertio. Et osculantes se alterutrū fleuerūt pariter: dauid aūt amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade in pace. Quecunq; iurauimus ambo in noīe dñi: dicentes: dñs sit iter me ꝛ te: ꝛ inter semen tuū ꝛ semen meū vsq; in in sempiternū. Et surrexit dauid ꝛ abijt: sed ꝛ ionathas ingressus est ciuitatem. XXI

Venit aūt dauid in nobe ad achimelech sacerdotem ꝛ obstupuit achimelech: eo ꝙ veniſſet dauid: ꝛ dixit ei. Quare tu solus: ꝛ nullus est tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex p̄cepit mihi sermonē: ꝛ dixit. Nemo sciat rem ꝓpter quā missus es a me: ꝛ cuiusmodi p̄cepta tibi dederim. Nam ꝛ pueris meis condixi in illū ꝛ illum locū. Nunc ergo siquid habes ad manū vel quinq; panes da mihi: aut qcquid inueneris. Et rñdens sacerdos ad dauid: ꝛ ait illi. Nō habeo laicos panes ad manū: sed tm̄ panē sanctū. Si mundi sunt pueri maxime a mulieribus: manducent. Et respōdit dauid sacerdoti: ꝛ dixit ei. Et qdē si de mulieribus agitur ꝛtinuimus nos abberi ꝛ nudiustertius quādo egrediebamur: ꝛ fuerunt vasa puerorum sancta. Porro via hec polluta est. sed ꝛ ipsa hodie sanctificabit in vasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatū panem. Neq; enī erat ibi panis nisi tm̄ panes ꝓpōnis: qui sublenati fuerant a facie domini vt ponerentur panes calidi. Erat autem ibi vir quidā de seruis saul in die illa intus ī tabernaculo dñi: ꝛ nomē eiꝰ doech idumeꝰ potentissimꝰ pastorū saul. Dux pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā aut gladiū: da mihi: qz gladiū meum ꝛ arma mea nō tuli mecū. Sermo.n. regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladiꝰ goliath phi listei quē pcussisti ī valle terebinthi: ē inuolutꝰ pallio post ephot. Si istuz vis tollere: tolle. Neq;.n. hic ē aliꝰ absq; eo. Et ait dauid. Nō ē huic alē; simil. Da mihi eū. Surrexit itaq; dauid: ꝛ fugit in die illa a facie saul: ꝛ venit ad achis regē geth. Dixerūtq; serui achis cū vidissent dauid. Nūqd non iste ē dauid rex ēre? Nōne huic cātabāt p chorosdicētes: percussit saul mille ꝛ dauid decez milia? Posuit autem dauid sermones istos ī corde suo: ꝛ extimuit valde a facie achis regis geth. Et mutauit os suū coram achis: ꝛ collabebat̄ inter manus eoꝝ: ꝛ īpingebat ī ostia porte: defluebantq; saliue eius ī barbā. Et ait achis ad seruos suos. Videstis hominē insanū: quare adduxistis eum ad me. An desunt nobis furiosi quia introduxistis istum vt fureret me p̄sente. Dimittite illū hic ne ingrediat̄ domum meam. XXII

Abijt ergo dauid inde: ꝛ fugit in speluncā odollam. Nō cū audissent frēs eius ꝛ oīs domus p̄ris eius: descēderūt ad eū illuc. Et congregati sunt ad eū oēs qui erant in angustia constituti: ꝛ oppressi ere alieno: ꝛ amaro aīo ꝛ factus

est eoꝝ ꝓnceps. Fuerũtq; cũ eo qsi qdringenti viri. Et ꝓfectus ē dauid ide in maspbat q̄ est moab. Et dixit ad regē moab. Maneat oro pr̄ me⁹ t mr̄ mea vobiscũ: donec sciam qd faciat mihi ds. Et reliqt eos añ faciē regis moab. Manseruerũtq; apud eũ cũctis diebus qbus dauid fuit i ꝑsidio. Dixitq; gad ꝓpheta ad dauid. Noli manere in ꝑsidio. Proficiscere t vade i terrã iuda. Et ꝓfectus ē dauid: t venit i saltũ areth. Et audiuit saul q̄ apparuisset dauid: t viri q erant cũ eo. Saul aũt cũ maneret i gabaa t eēt i nemore qđ ē i rama: hastã manu tenēs: cũctiq; ꝑui eius circũstarēt eũ: ait ad seruos suos q assistebant ei. Audite me nũc filii gemini. Nunqd oibus vobis dabit filius ysai agros t vineas: t vniuersos vos faciet tribunos t centuriões: qñ ꝓuraſtis oēs aduersũ me: t nõ ē q̄ mihi reuncliet: maxime cũ t filius meus fedus iunxerit cũ filio isai. Nõ ē q̄ vicē meã doleat ex vobis nec qui annunciet mihi: eo q̄ suscitauerit filiꝰ meꝰ seruũ meũ aduersũ me insidiantē mihi vsq; hodie. Rñdens aũt doech idumeus q assistebat: t erat ꝓmus iter ꝑuos saul: vidi ingt filium isai in nobe apud achimelech filiũ achitob sacerdotē. Qui cõsuluit p eo dñm: t cibaria dedit ei. Sed t gladiuꝫ goliath philistei ddit illi. Misit ergo rex ad accersiendũ achimelech sacerdotē filiũ achitob: t oēz domũ pr̄is eius sacerdotũ q erãt i nobe. Qui veniuersi venerũt ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui rñdit. Presto sum dñe. Dixitq; ad eũ saul. Quare ꝓuraſtis aduersũ me tu t filius isai: t dedisti ei panes t gladiũ: t ꝓsuluisti p eo dñm vt ꝓsurgeret aduersũ me: insidiator vsq; hodie ꝓmanens? Rñdensq; achimelech regi ait. Et q̄s in oibus ꝑuis tuis sicut dauid fidelis t gener regis: t ꝓgens ad ꝑiterũ tuum: t gloriosus i domo tua? Nũ hodie cepi ꝓ eo ꝓsulere dñm? Absit ß a me. Ne suspicet rex aduersũ ꝑuũ suũ rem huiusmodi in vniuersa domo patris mei. Non enim sciuit seruꝰ tuus qcq; sup ß negocio: vel modicuꝫ vel grãde. Dixitq; rex. Morte morieris achimelech: tu t oīs domꝰ patris tui. Et ait rex emissariis q circũstabãt eũ. Conuertimini: t interficite sacerdotes dñi. Mã manus eoꝝ cũ dauid est: sciẽtes q̄ fugisset t nõ idicauerũt mihi. Noluerũt aũt ꝑui regis extẽdere manus suas i sacerdotes dñi. Et ait rex ad doech. Cõuertere tu: t irrue in sacerdotes dñi. Conuersusq; doech idumeus: irruit i sacerdotes: t trucidauit in die illa octogitagnq; viros vestitos ephot lineo. Nobe aũt ciuitatẽ sacerdotuꝫ pcussit in ore gladii: viros t mulieres t paruulos t lactentes: boueꝫq; t asinũ t ouẽ i ore gladii. Euadens autẽ vnus filius achimelech filij achitob: cuius nomẽ erat abiathar fugit ad dauid: t annũciauit ei q̄ occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathar. Sciebã enī in die illa q̄ cum ibi esset doech idumeus: pculdubio annũciaret sauli. Ego sũ reus oĩum aiarꝫ patris tui. Mane mecũ ne timeas. Qui quis qrierit aiam meam: queret t aiam tuam: mecũq; seruaberis.

4 Et nunciauerũt dauid dicẽtes. Ecce philistijm oppugnant ceilã: t diripiũt areas. Consuluit ḡ dauid dñm dicẽs. Nõ vadã t peutiã philisteos istos. Et ait dñs ad dauid. Vade t pcuties philisteos: t saluabis ceilam. Et dixerunt viri q erant cũ dauid ad eũ. Ecce nos hic i iudea ꝑsistentes timemus: q̄nto magis si ierimus in ceilã aduersũ agmina philistinoꝝ? Rursũ ergo dauid ꝓsuluit dñm. Qui rñdens ait ei. Surge t vade in ceilã. Ego.n. tradã philisteos i manu tua. Abiit ergo dauid t viri eiꝰ i ceilã: t pugnauit aduersum philisteos. Et abegit iumẽta eoꝝ t pcussit eos plaga magna: t saluauit dauid hĩtatores ceile. Porro eo tpe q̄ fugiebat abiathar filiꝰ achimelech ad dauid i ceilã: ephot secũ hñs: descenderat. Nũcia tũ ē aũt sauli q̄ venisset dauid i ceilã. Et ait saul. Tradidit eũ dñs i manꝰ meas: ꝰclususq; est ingressus vrbẽ i q̄ porte t sere sũt. Et ꝑcepit saul oēm ꝑplo vt ad pugnã descẽderet i ceilaz: t obsideret dauid t viros eiꝰ. Nõ cũ dauid resciſſet: qz ꝑpararet ei saul claz malũ: dixit ad abiathar sacerdotẽ. Applica ephot. Et ait dauid. Dñe deꝰ isrl: audiuit famã seruꝰ tuus q̄ disponat saul venire i ceilã: vt euertat vrbẽ ꝓpter me. Si tradent me viri ceile i manꝰ eius: t si descẽdet saul sicut audiuit seruus tuus dñe deꝰ isrl indica ꝑuo tuo. Et ait dñs. Descẽdet. Dixitq; rursũ dauid. Si tradẽt me viri ceile t viros q̄ sũt mecũ i manꝰ saul? Et dixit dñs. Tradẽt. Surrexit ergo dauid t viri eiꝰ q̄si sexcẽti: t egressi de ceila hucatq; illuc vagabant̃ icerti. Nuncia tũq; ē saul q̄ fugisset dauid de ceila t saluatꝰ eēt: quãobrẽ dissimulauit exire. Morabat aũt dauid i deserto i locis firmissimis: mãsitq; i mõte solitudinis ciph i mõte opaco. Querebat eũ tñ saul cũctis diebꝰ: t nõ tradidit eũ dñs i manꝰ eius. Et vidit dauid q̄ egressus eēt saul vt qreret aiam eius. Porro dauid erat i deserto ciph i silua. Et surrexit ionathas filius saul t abiit ad dauid i siluã: t ꝓfortauit manus eius i deo: dixitq; ei. Ne timeas. Neq; enī inueniet te manꝰ saul pr̄is mei. Et tu regnabis sup isrl: et ego ero tibi secundus. Sed t saul pr̄ meus scit hoc. Percussit ergo vterq; fedus coram dño. Mansitq; dauid i silua: ionathas aũt reuersus est in domũ suã. Ascenderũt aũt ciphei ad saul in gabaa dicentes. Nõne ecce dauid latitat apud nos i locis tutissimis silue i colle achille q̄ ē ad dextrã deserti. Nũc ḡ sicut desiderauit aia tua vt descẽdere: descẽdat: nr̄m aũt erit vt tradamus eũ i manus regis. Dixitq; saul. Benedicti vos a dño: qz doluistis vicem meã. Abite ergo adhuc t diligẽtius ꝑparate: t curiosius agite: t ꝓsiderate locũ vbi sit pes eius: vel quis viderit eũ ibi vbi dixistis. Recogitat enim de me q̄ calide insidier ei. Consiederate t videte omnia latibula eius in quibus abscondi tur: t reuertimini ad me ad rem certã vt vadã vobiscum. Quꝰ si etiã in terrã se obstruxerit: perscrutabor eũ in cunctis milibus iuda. Et illi surgentes

abierunt in ciph añ saul. ¶Dauid aũt ⁊ viri ei⁹ erãt in deſerto maon in campeſtribus ad dextram ieſimuth. ¶Iuit ergo saul ⁊ ſocij ei⁹ ad querendũ eum. ¶Et nunciatũ eſt dauid: ſtatimq; deſcendit ad petrã: ⁊ verſabat in deſerto maon. ¶Qđ cũ audiſſet saul: p ſecutus ẽ dauid in deſerto maon. ¶Et ibat saul ⁊ viri eius ad latus mõtis ex pte vna: dauid aũt ⁊ viri eius erant in latere mõtis ex pte altera. ¶Porro dauid deſperabat ſe poſſe euadere a facie saul. ¶Itaq; saul ⁊ viri eius in modũ corone cingebant dauid ⁊ viros eius vt caperent eos. ¶Et nuncius venit ad saul dicẽs. ¶Feſtina ⁊ veni qm̃ inſuderũt ſe philiſtijm ſup terrã. ¶Reuerſus eſt ergo saul deſiſtens p ſequi dauid: ⁊ prexit in occurſũ philiſtinoꝝ. ¶Propter hꝰ vocauerũt locũ illũ petrã diuidẽtẽ. ¶XXIIII

a ¶Aſcendit g̃ dauid inde: ⁊ habitauit in locis tutiſſimis engaddi. ¶Cũq; reuerſus eſſet saul p̃ q̃ pſecut⁹ ẽ philiſteos: nũciauerũt ei dicẽtes. ¶Ecce dauid in deſerto eſt engaddi. ¶Aſſumens g̃ saul tria milia electoꝝ viroꝝ ex omni iſrl̃: prexit ad ꝙſtigandũ dauid ⁊ viros eius etiã ſup abꝛuptiſſimas petras q̃ ſolis ibicibus pue ſũt. ¶Et venit ad caulas ouiũ q̃ ſe offerebãt viantib⁹: eratq; ibi ſpelũca quã ingreſſus eſt saul vt purgaret ventrem. ¶Porro dauid ⁊ viri eius i ĩterioꝛe parte ſpelunce latebãt. ¶Et dixerũt ſui dauid ad eũ. ¶Ecce dies de q̃ locut⁹ eſt dñs ad te: ego tradã tibi inimicũ tuũ vt facias ei ſic placuerit i oculis tuis. ¶Surrexit ergo dauid: ⁊ p̃cidit oꝛã chlamydis saul ſilẽter. ¶Poſt hec percuſſit coꝛ ſuum dauid: eo q̃ abſcidiſſet oꝛam chlamydis saul. ¶Dixitq; ad viros ſuos. ¶Propitius ſit mihi dñs ne faciã hanc rẽ dño meo xp̃o dñi vt mittam manũ meã in eũ: qꝛ xp̃us dñi eſt. ¶Diuit dñs: qꝛ niſi dñs percuſſerit eũ: aut dies eius venerĩt vt moꝛiat̃: aut deſcendẽs i prelĩũ perierit: ꝓpitius mihi ſit dñs vt nõ mittã manum meã in xp̃m dñi. ¶Et ꝓfregit dauid viros ſuos ſermonibus iſtis: ⁊ nõ pmiſit eos vt ꝓſurgerẽt i saul. ¶Porro saul exurgẽs de ſpelunca pgebat cepto iti nere. ¶Surrexit aũt dauid poſt eũ: ⁊ egreſſus ꝺ ſpelunca clamauit poſt tergũ saul dicẽs. ¶Dñe mi rex. ¶Et reſpexit saul poſt ſe ⁊ iclinans ſe dauid ꝓnus i terrã adoꝛauit. ¶Dixitq; ad saul. ¶Quare audis ꝛba hoĩum loquentiũ: dauid q̃rit malum aduerſũ te? ¶Ecce hodie viderũt oculi tui q̃ tradiderit te dñs i manu mea i ſpelunca: ⁊ cogitaui vt occiderẽ te: ſz pepcit tibi oculus meus. ¶Dixi enĩ. ¶Nõ extendam manũ meã i dñm meũ: qꝛ xp̃s dñi eſt. ¶Quin potius pater mi vide ⁊ cognoſce oꝛam chlamydis tue i manu mea: quõ cũ p̃ciderem ſũmitatẽ chlamydis tue: nolui extendere manũ meã in te. ¶Aduerte ⁊ vide qm̃ nõ eſt in manu mea malũ neq; iniqtas: neq; peccaui in te. ¶Tu aũt iſidiaris aĩe mee: vt auferas eã: ¶Iudicet dñs ĩter me ⁊ te: ⁊ vlciſcat̃ me dñs ex te: man⁹ aũt mea nõ ſit in te: ſicut ⁊ in puerbio antiquo dicit̃. ¶Ab ipiis egrediet̃ ipietas. ¶Manus ergo mea nõ ſit i te. ¶Quẽ pſequeris rex iſrahel quẽ pſequeris? ¶Canẽ moꝛtuũ pſequeris ⁊ pulicem vnũ. ¶Sit dñs iudex ⁊ iudicet ĩter me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cãz meã: ⁊ eruat me de manu tua. ¶Cũ aũt ꝓpleſſz dauid loquẽs ꝓmões huiuſcemõi ad saul dixit saul. ¶Iungd voꝛ hec tua ẽ fili mi dauid? ¶Et leuauit saul vocẽ ſuam ⁊ fleuit: dixitq; ad dauid. ¶Iuſtioꝛ tu es q̃ ego. ¶Tu enĩ tribuiſti mihi bona: ego aũt reddidi tibi mala. ¶Et tu idicaſti mihi bodie que feceris mihi bona: quõ tradiderit me dominus in manu tua: ⁊ non occideris me. ¶Quis enĩ cũ inuenerit inimicũ ſuũ dimittet eũz in via bona? ¶Sed dñs reddat tibi viciſſitudinẽ hanc p eo qõ hodie operatus es in me. ¶Et nunc qꝛ ſcio q̃ certiſſime regnaturus ſis ⁊ habiturus in manu tua regnũ iſrahel: iura mihi in dño ne deleas ſemẽ meũ poſt me: neq; auferas nomen meũ de domo p̃ris mei. ¶Et iurauit dauid sauli. ¶Abiit g̃ saul in domuz ſuã: ⁊ dauid ⁊ viri ei⁹ aſcenderũt ad tutioꝛa loca.

m ¶Moꝛtuus ẽ aũt samuel: ⁊ ꝙgregat⁹ ẽ vniuerſus iſrl̃: ⁊ planxerunt eũ nimis: ⁊ ſepelierunt eũ in domo ſua in ramatha. ¶XXV.

8 ¶Conſurgenſq; dauid deſcendit in deſertũ pharan. ¶Erat aũt vir quiſpiã in ſolitudine maon: ⁊ poſſeſſio eius in carmelo: ⁊ bõ ille magnus nimis: erant q; ei⁹ oues tria milia ⁊ mille capre. ¶Et accidit vt tõderetur grex eius in carmelo. ¶Nomẽ aũt viri illius erat nabal: ⁊ nomẽ vꝛoꝛis eius abigail. ¶Eratq; mulier illa pꝛudẽtiſſima ⁊ ſpecioſa. ¶Porro vir ei⁹ durus ⁊ peſſimus ⁊ malitioſus. ¶Erat aũt de genere caleph. ¶Cũ aũt audiſſet dauid in deſerto q̃ tonderet nabal gregẽ ſuũ: miſit decem iuuenes: ⁊ dixit eis. ¶Aſcendite in carmelũ: ⁊ venietis ad nabal ⁊ ſalutabitis eũ ex noĩe meo pacifice: ⁊ ſic dicetis. ¶Sit fratribus meis ⁊ tibi pax ⁊ domui tue pax: ⁊ oĩbus quecũq; habes ſit pax. ¶Ex multis ãnis ſaluos faciens tuos ⁊ oĩa tua. ¶Audiui q̃ tonderẽt paſtoꝛes tui greges tuos qui erant nobiſcũ in deſerto. ¶Nunq; eis moleſti fuimus: nec aliq̃ deſuit q̃q; eis de grege oĩ tpe quo fuerunt nobiſcũ in carmelo. ¶Interroga pueros tuos: ⁊ indicabũt tibi. ¶Nũc g̃ ĩueniãt pueri tui gratiã in oculis tuis. ¶In die enĩ bona venimus ad te. ¶Qđcũq; ĩuenerit manus tua da ſuis tuis ⁊ filio tuo dauid. ¶Cũq; veniſſet pueri dauid locuti ſunt ad nabal oĩa verba hec ex noĩe dauid: ⁊ ſiluerũt. ¶Rñdens aũt nabal pueris dauid ait. ¶Quis eſt dauid: ⁊ q̃s eſt filius iſai? ¶Hodie ĩcreuerũt ſerui q̃ fugiunt dominos ſuos. ¶Tollaz g̃ panes meos ⁊ aquas meas ⁊ carnes pecoꝝ que occidi tonſoꝛib⁹ meis: ⁊ dabo viris q̃s neſcio vñ ſint? ¶Regreſſi ſunt itaq; pueri dauid p viam ſuã: ⁊ reuerſi venerũt ⁊ annunciauerunt ei oĩa verba q̃ dixerat nabal. ¶Tunc ait dauid pueris ſuis. ¶Accingat̃ vnuſquiſq; gladio ſuo. ¶Et accincti ſunt ſinguli gladijs ſuis. ¶Accinctuſq; eſt ⁊ dauid enſe ſuo: ⁊ ſecuti ſunt dauid quaſi quadringenti viri. ¶Porro ducẽti remanſerunt ad ſarcinas. ¶Abigail aũt vꝛoꝛi nabal nunciauit vnus de pueris ſuis dicens. ¶Ecce dauid miſit nuncios de deſerto vt beñdicerent dño noſtro: ⁊ auerſatus eſt eos. ¶Domies iſti boni ſatis

fuerunt nobis: & non molesti nec quicq̃ aliq̃n pe/
rijt omni tẽpore quo fuimus uersati cũ eis in de
serto. Mro muro erãt nobis tam in nocte q̃ in die
oĩbus diebus quibus pauimus apud eos greges.
Quãobrem ꝓsidera & recogita qd facias: qm̃ com
pleta est malicia aduersũ virũ tuũ & aduersum do
mum tuã: & Ipse est filius belial: ita vt nemo possit
ei loqui. Festinauit igit abigal: & tulit ducentos
panes & duos vtres vini & quinq̃ arietes coctos:
& quinq̃ sata polẽte: & centũ ligaturas vue passe: &
ducentas massas caricaꝝ: & posuit super asinos: dĩ
xitq̃ pueris suis. Precedite me: & ecce ego post ter
gum sequar vos. Viro aũt suo nabal nõ idicauit.
Aũ q̃ ascendisset asinum & descenderet ad radicẽ
montis: dauid & viri eius ꝺscendebant in occursũ
eius. Quibus & illa occurrit. Et ait dauid. Vere
frustra seruaui oĩa q̃ huius erant in deserto: & non
periit quicq̃ ꝺ cunctis q̃ ad eũ ptinebant: & reddi
dit mihi malũ ꝓ bono. Hec faciat dñs inimicis da
uid & hec addat: si reliquero ꝺ oĩbus que ad ipsum
pertinent usq̃ mane mingentẽ ad parietẽ. Cũ aũt
vidisset abigail dauid: festinauit & ꝺscendit de asi
no: & pcidit coram dauid sup faciẽ suã: & adorauit su
per terrã: & cecidit ad pedes eius: & dixit. In me sit
dñe mi hec iniquitas. Loquat obsecro ancilla tua
in auribꝰ tuis: & audi verba famule tue. Ne ponat
oro dñs meus rex cor suum super virũ istũ iniquũ
nabal: qm̃ secundũ nomen suũ stultus est & ẽ stul
ticia cum eo. Ego autẽ ancilla tua non vidi pue
ros tuos dñe mi quos misisti. Nunc ergo dñe mi
viuit dñs & viuat aĩa tua q̃ ꝓhibuit te ne venires
in sanguinẽ & saluauit manu tuam tibi. Et nunc fi
ant sicut nabal inimici tui: & q querunt dño meo
malum. Quapropter suscipe bñdictionẽ hãc quã
attulit ancilla tua tibi dño meo: & da pueris qui se
quuntur te dñm meum. Aufer iniquitatez famu
le tue. Faciens. n. faciet dñs tibi dño meo domuz
fidelẽ: qz prelia dñi dñe mi tu preliaris. Malicia
ergo nõ inueniat in te omnibus diebus vite tue.
Si enĩ surrexit aliq̃s hõ persequens te vel q̃rens
aĩam tuam: erit aĩa dñi mei custodita quasi in fa
sciculo viuentium apud dñm deũ tuum. Porro
inimicoꝝ tuoꝝ anima rotabitur: q̃si in ipetu & cir
lo funde. Cum ergo fecerit tibi dñs dño meo oĩa
hec que locutus est bona de te: & ꝓstituerit te ducẽ
super isrl: nõ erit tibi hoc in scrupulum & in scrupu
lũ cordis dño meo q effuderis sanguinẽ inoxium
aut ipse te ultus fueris. Et cum bñfecerit dñs dño
meo: recordaberis ancille tue: & tu bñfacies ei. Et
ait dauid ad abigail. Bñdictus dñs deus isrl qui
misit te hodie in occursũ meũ: & bñdictũ eloquiũ
tuũ: & bñdicta tu q̃ ꝓhibuisti me hodie ne irẽ ad sã
guinẽ: & vlciscerer me manu mea. Alioquin viuit
dñs deus isrl q ꝓhibuit me ne malũ facerẽ tibi: ni
si cito venisses in occursũ mihi: nõ remansisset na
bal usq̃ ad lucẽ matutinã mingens ad parietem:
Suscepit ergo dauid de manu eius oĩa q̃ attule/
rat ei. Dixitq̃ ei. Vade pacifice ĩ domũ tuã. Ecce
audiui vocẽ tuã: & honoraui faciem tuã. Venit aũt
abigail ad nabal. Et ecce erat ei q̃uiuiuz in domo
eius q̃si conuiuiũ regis: & cor nabal iocundũ. Erat
enim ebrius nimis: & nõ indicauit ei verbũ pusillũ
aut grande usq̃ mane. Diluculo aũt cum digessis
set vinũ nabal: idicauit ei vxor sua verba hec. Et
emortuũ est cor eius intrinsecus: & factus est q̃si
lapis. Cumq̃ ptransisset decẽ dies: percussit dñs na
bal: & mortuꝰ ẽ. Qñ cũ audisset dauid mortuũ na
bal: ait. Bñdictus dñs q iudicauit cãz opprobriũ
mei ꝺ manu nabal: & seruũ suũ custodiuit a malo:
& malicia nabal reddidit dñs in caput eius. Mi/
sit ergo dauid & locutus est ad abigail vt sumeret
eã sibi in vxorẽ. Et venerũt pueri dauid ad abi/
gail in carmelũ & locuti sũt ad eã dicentes. Dauid
misit nos ad te vt accipiat te sibi in vxorẽ. Que cõ
surgens adorauit pna in terrã: & ait. Ecce famula
tua sit ĩ ancillã vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et
festinauit & surrexit abigail & ascẽdit sup asinũ: &
quinq̃ puelle ierunt cũ ea pedisseq̃ eius. Et secu/
ta ẽ nũcios dauid: & facta est illi vxor. Sed & achi
noẽ accepit dauid de iezrahel: & fuit vtraq̃ vxor
eius. Saul aũt dedit michol filiã suam vxorẽ da
uid falthi filio lais: qui erat de gallim. CAPXXVI
Et venerũt ziphei ad saul in gabaa dicen/
tes. Ecce dauid absconditus est in colle
achille q̃ ẽ ex aduerso solitudinis. Et sur/
rexit saul: & descẽdit in desertum ziph: & cũ eo tria
milia virorꝝ de electis isrl vt q̃reret dauid in ꝺser
to ziph. Et castrametatus est saul in gabaa achille
q̃ erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid aũt ha
bitabat in deserto. Cidens aũt q venisset saul pr
se ĩ desertũ: misit exploratores & didicit q illuc ve
nisset certissime. Et surrexit dauid claz: & venit ad
locum vbi erat saul. Cumq̃ vidisset locũ ĩ quo dor
miebat saul: & abner filius ner ꝓncepsꝰ milicie eius:
saulem dormientẽ in tentorio: & reliquũ vulgus q
circuitum eius: ait dauid ad achimelech etheũ: &
abisai filiũ saruie fratrẽ ioab: dicens. Quis descen
det mecum ad saul in castra? Dixitq̃ abisai. Ego ꝺ
scendã tecũ. Venerunt ergo dauid & abisai ad po/
pulum nocte: & inuenerunt saul iacentẽ & dormien
tem in tentorio: & hastam fixã ĩ terra ad caput eius:
abner aũt & ppl̃m dormientes in circuitu eius. Di
xitq̃ abisai ad dauid. Concludit deus inimicũ tuũ
hodie in manus tuas. Nunc ergo persodiam eum
lancea in terra semel: & secundo opus non erit. Et
dixit dauid ad abisai. Ne interficias eũ. Quis enĩ
extendet manum suã in xp̃m dñi: & innocens erit?
Et dixit dauid. Viuit dñs: qz nisi dñs percusserit
eum: aut dies eius venerit vt moriat: aut in ꝓlium
descendens perierit: ꝓpitius mihi sit dñs ne extẽ/
dam manum meã in xp̃m dñi. Nunc igit tolle ha
stam que est ad caput eius & cyphũ aque: & abea/
mus. Tulit igit dauid hastã & cyphũ aque q erat
ad caput eius: & abierunt. Et nõ erat q̃s qui vide
ret & intelligeret & euigilaret: sed oĩes dormiebant
qz sopor dñi irruerat sup eos. Cumq̃ trãsisset dauid

ex aduerso:z stetisset in vtice mōtis de lōge: z ecē grande iteruallū inter eos:clamauit dauid ad pō plm:z ad abner filiū ner dicens. Nonne rndebis abner? Et rndens abner ait. Quis es tu q clamas: z inquietas regem? Et ait dauid ad abner. Nunqd nō vir tu es. Et quis alius sīlis tui in isrl? Quare q nō custodisti dnm tuū regē? Ingressus est.n. vnus de turba vt interficeret regē dnm tuū. Nō est bo nū hoc qđ fecisti. Viuit dns: qm filij mortis estis vos:qz nō custodistis dnm vrm xpm dni. Nunc q vide vbi sit hasta regis:z vbi sit cyphus aque q erat ad caput eius. Cognouit aūt saul vocē dauid z dixit. Nūquid vox hec tua fili mi dauid? Et ait dauid. Vox mea dne mi rex. Et ait. Quā ob cām dns meus psequit seruū suū: Quid feci:aut qđ est malū in manu mea? Nunc ergo audi oro dne mi rex verba serui tui. Si dns incitat te aduersū me:odo ret sacrificiū. Si aūt filij hoīum:maledicti sunt in ōspectu dni q eiecerūt me hodie vt nō habitē in hēditate dni:dicentes: vade serui dijs alienis. Et nunc nō effundat sanguis meus i terra coram dno: qz egressus ē rex isrl vt q̄rat pulicē vnū:sicut psequitur perdix in montibus. Et ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Nequaq̄ enī vltra tibi male faciā:eo q pciosa fuerit aīa mea i oculis tuis hodie. Apparet.n. q stulte egerim:z ignorauerim multa nimis. Et rndens dauid ait. Ecce hasta regis:trāseat vnus de pueris regis:z tollat eā. Dns aūt retribuet vnicuiq̄ sm iusticiā suaz z fidē. Tradidit.n.te dns hodie in manū meā z nolui extēdere manū meā in xpm dni. Et sicut magnificata est aīa tua hodie i oculis meis:sic magnificet anima mea in oculis dni:z liberet me de oī angustia. Abiit ergo saul ad dauid. Benedictus tu fili mi dauid. Et qđā faciens facies:z potens poteris. Abijt aūt dauid i viā suā:z saul reuersus ē i locū suū.

XXVII

Dixit aūt dauid in corde suo. Aliqn incidā vna die in manus saul. Nōne melius est vt fugiam:z saluer in terra philistinoz vt desperet saul: cessetq̄ me q̄rere in cunctis finibus isrl? Fugiā ergo manus eius. Et surrexit dauid:z abijt ipse z sexcēti viri cū eo ad achis filiū maoch regē geth. Et habitauit dauid cū achis in geth ipse z viri eius z dom⁹ eius z due vxores eius: achinoem iezrahelites:z abigail vxor nabal carmeli. Et nunciatū est saul q fugisset dauid in geth:z nō addidit vltra q̄rere eū. Dixit aūt dauid ad achis. Si inueni grām in oculis tuis:det mihi locus i vna vrbiū regionis huius vt habitē ibi. Cur.n. manet seruus tu⁹ in ciuitate regi tecū? Dedit itaq̄ ei achis in die illa sicelech. Propter quā cām facta ē sicelech regū iuda vsq̄ in diē hanc. Fuit aūt numer⁹ dierū q̄bus habitauit dauid i regione philistinoz q̄tuor mensiū. Et ascēdit dauid z viri eius:z agebant prdas de gessuri z de geṙe z d amalechitis. Hi.n. pagi habitabant in terra antiquit⁹ euntibus sur vsq̄ ad terrā egypti. Et pcutiebat dauid oēm terrā illoz:nec relinq̄bat viuentē virū z mulierē: tollensq̄ oues z boues z asinos z camelos z vestes reuertebat:z veniebat ad achis. Dicebat aūt ei achis. In quē irruisti hodie? Rndebat dauid: Contra meridiē iude:z ptra meridiē hieramel z ptra meridiē ceni. Virū z mulierem nō viuificabat dauid:nec adducebat i geth dicēs:ne forte loquant aduersū nos. Hec fecit dauid. Et hoc erat decretū illi oibus diebus q̄bus habitauit in regione philistinoz. Credidit ergo achis dauid dicens. Multa mala opatus est ptra pplm suū isrl. Erit igitur mihi seruus sempiternus.

XXVIII

Factū est aūt in diebus illis:congregauerūt philistijm agmina sua vt pparare ad bellum cū isrl. Dixitq̄ achis ad dauid. Scies nunc scito:qm mecū egredieris in castris tu z viri tui. Dixitq̄ dauid ad achis. Nunc scies q facturus ē seruus tuus. Et ait achis ad dauid. Et ego custodē capitis mei ponā te cunctis diebus. Samuel autē mortu⁹ est:planxitq̄ eū oīs isrl:z sepelierūt eū i ramatha vrbe sua. Et saul abstulit magos z ariolos de terra z interfecit eos q phitones habebāt i ventre. Congregatiq̄ sunt philistijm:z venerūt z castrametati sunt in sunā. Congregauit aūt z saul vniuersum isrl:z venit in gelboe. Et vidit saul castra philistijm z timuit:z expauit cor eius nimis. Consuluit itaq̄ dnm z nō rndit ei:neq̄ p sōnia:neq̄ per sacerdotes:neq̄ per pphetas. Dixitq̄ saul seruis suis. Querite mihi mulierē habentē phitonē:z vadam ad eā z sciscitabor per illā. Et dixerūt serui ei⁹ ad eum. Est mulier phitonē habens in endor. Mutauit ergo habitū suū:vestitusq̄ est alijs vestimētis z abijt ipe z duo viri cū eo:venerūtq̄ ad mulierē nocte:z ait illi. Diuina mihi in phitone:z suscita mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū. Ecce tu nosti quāta fecerit saul z quomodo eraserit magos z ariolos de terra. Quare ergo insidiaris aīe mee vt occidar? Et iurauit ei saul in dno dicēs. Viuit dns qz nō eueniet tibi gcē mali ppter hanc rez. Dixitq̄ ei mulier. Quē suscitabo tibi? Qui ait. Samuelē mihi suscita. Cū aūt vidisset mulier samuelē: exclamauit voce magna z dixit ad saul. Quare ipo suasisti mihi? Tu es enī saul. Dixitq̄ ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et ait mulier ad saul. Deos vidi ascendentes de terra. Dixitq̄ ei. Qualis est forma eius? Que ait. Vir senex ascendit z ipse amict⁹ est pallio. Et intellexit saul q samuel esset:z inclinauit se sup faciē suā in terra:z adorauit. Dixit aūt samuel ad saul. Quare ingetasti me vt suscitarer? Et ait saul. Coartor nimis. Siquidē philistijs pugnāt aduersū me:z deus recessit a me: z exaudire me noluit:neq̄ in mānu pphetaz:neq̄ per somnia. Vocaui ergo te:vt ondēres mihi quid faciā. Et ait samuel. Quid itrogas me cū dns recesserit a te:z trānsierit ad emulū tuū? Faciet enī tibi dns sicut locutus est in manu mea:z scindet regnū tuū ō manu tua:z dabit illud pximo tuo dauid:qz nō obedisti voci dni:neq̄ fecisti iram furoris eius i amalech. Idcirco quod pateris fecit tibi dns hodie:z dabit

dñs etiã isrł tecũ in manu philistijm. Eras autem tu ⁊ filij tui mecũ eritis: sed ⁊ castra isrł tradet dñs in manus philistijm. Statimq; saul cecidit pozrecł in terrã. Extimuerat enim verba samuelis: ⁊ robur nõ erat in eo: qz nõ comederat panez tota die illa. Ingressa ẽ itaq; mulier illa ad saul. Conturbat⁹ enim erat valde. Dixitq; ad eũ. Ecce obediuit ãcilla tua voci tue: ⁊ posui aiam meã in manu meã: ⁊ audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igit audi ⁊ tu vocem ancille tue: ⁊ ponã coram te buccellam panis vt comedens connalescas: ⁊ possis iter agere. Qui renuit: ⁊ ait. Non comedã. Coegerunt aũt eum serui sui ⁊ mulier: ⁊ tandẽ audita voce eoz surrexit de terra: ⁊ sedit super lectus. Mulier atuẽ illa habebat vitulũ pascualem in domo ⁊ festinauit: ⁊ occidit eũ. Tollensq; farinã misceuit eam: ⁊ coxit açima: ⁊ posuit ante saul ⁊ ante suos eius. Qui cũ comedissent: surrexerunt: ⁊ ambulauerunt per totam noctem illam. XXIX

Congregata sunt ergo philistijm vniuersa agmina in aphec. Sed ⁊ isrł castrametatus est super fontem q erat in iezrahel. Et satrape quidẽ philistijm ĩcedebant in centurijs ⁊ milibus: dauid aũt ⁊ viri eius erãt in nouissimo agmine cũ achis. Dixerunt q; principes philistijm ad achis. Quid sibi volũt hebrei isti. Et ait achis ad principes philistijm. Nũquid ignoratis dauid qui fuit seruus saul regis isrł: ⁊ est apud me multis diebus vel ãnis: Et non inueni in eo quicq; ex die qua transfugit ad me vsq; ad diez hanc. Irati sũt autẽ aduersus eum principes philistiim: ⁊ dixerũt ei. Reuertatur vir: ⁊ sedeat in loco suo in quo constituisti eum ⁊ nõ descendat nobiscum in prelium: ne fiat nobis aduersarius cum preliari ceperim⁹. Quomodo enim aliter poterit placare dñm suum nisi in capitibus nostris? Nonne iste est dauid cui cãtabãt in chorjs dicentes: percussit saul in milibus suis: ⁊ dauid in decez milibus suis. Vocauit ergo achis dauid: ⁊ ait ei. Viuit dominus: qz rectus es ⁊ bonus in conspectu meo: ⁊ exitus tuus ⁊ introitus tuus mecum est in castris. Et nõ inueni in te quic quã mali: ex die qua venisti ad me vsq; in diẽ hãc: sed satrapis non places. Reuertere ergo ⁊ vade ĩ pace: ⁊ non offendas oculos satraparum philistiij. Dixitq; dauid ad achis. Quid enim feci: ⁊ quid inueniſti in me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo vsq; in diem hanc: vt non veniam ⁊ pugnem contra inimicos domini mei regis? Respondens autem achis locutus est ad dauid. Scio qz bonus es tu in oculis meis sicut ãgelus dei: sed principes philistinoz dixerunt. Non ascendet nobiscũ ĩ prelium. Igitur consurge mane tu ⁊ serui domini tui qui venerunt tecum: ⁊ cum de nocte surrexeritis ⁊ ceperit diluescere: pergite. Surrexit itaque de nocte dauid ipse ⁊ viri eius vt proficiscerentur mane ⁊ reuerterentur ad terram philistijm. Philistijm autem ascenderunt in iezrahel. XXX

Cumq; venissent dauid ⁊ viri eius in sicelech: die tertia amalechite ĩpetum fecerãt ex parte australi in sicelech: ⁊ percusserãt sicelech: ⁊ succenderant eam igni. Et captiuas duxerant mulieres ex ea a minimo vsq; ad magnuz: ⁊ non interfecerant quẽq;: sed secũ duxerant: ⁊ pergebant itinere suo. Cũ ergo veniſſet dauid ⁊ viri eius ad ciuitatẽ: ⁊ inueniſſent eam succensam igni ⁊ vxores suas ⁊ filios suos ⁊ filias ductas esse captiuas: leuauerunt dauid: ⁊ pplus q erat cũ eo voces suas: ⁊ planxerunt donec deficerent in eis lachryme. Sigdẽ ⁊ due vxores dauid captiue ducte fuerant achinoẽ iezrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et contristatus est dauid valde. Volebat enĩ eum pplus lapidare: qz amara erat anima vniuscuiusq; viri sup filijs suis ⁊ filiab⁹. Cõfortatus est aũt dauid in dño deo suo: ⁊ ait ad abiathar sacerdotẽ filiũ achimelech. Applica ad me ephot. Et applicauit abiathar ephot ad dauid: ⁊ psuluit dauid dñm dicẽs. Persequar latrũculos hos: ⁊ cõprehendã eos: an nõ? Dixitq; ei dñs. Persequere: absq; dubio. n. ꝓhendes eos: ⁊ excuties predam. Abiit ergo dauid ipse ⁊ sexcenti viri qui erant cũ eo: ⁊ venerunt vsq; ad torrentẽ besor: ⁊ lassi qdã substiterũt. Persecutus est aũt dauid ipse ⁊ qdringenti viri cum eo: substiterãt. n. ducenti q lassi trãsire nõ poterant torrentẽ besor. Et inuenerũt virũ egyptiũ in agro: ⁊ adduxerũt eũ ad dauid. Dederũtq; ei panẽ vt comederet ⁊ biberet aquã: ⁊ fragmen masse carycaz: ⁊ duas ligaturas vue passe. Qui cũ comedisset: reuersus ẽ spũs eius: ⁊ refocillatus ẽ. Nõ. n. comederat panẽ neq; biberat aquã tribus diebus ⁊ tribus noctibus. Dixit itaq; ei dauid. Cuius es tu: vel vnde: ⁊ quo pgis? Qui ait. Puer egyptius ego sũ: seruus viri amalechite. Dereliquet aũt me dñs me⁹: qz egrotare cepi nudiustertius. Siquidẽ nos erupimus ad australẽ plagam cerethi ⁊ ꝺ iudã: ⁊ ad meridiem caleph: ⁊ sicelech succendimus igni. Dixitq; ei dauid. Potes me ducere ad istum cuneũ. Qui ait. Jura mihi p deum q nõ occidas me: ⁊ nõ tradas me in manus dñi mei: ⁊ ego ducã te ad cuneum istũ. Et iurauit ei dauid. Qui cũ duxisset eũ: ecce illi discũbebant sup faciẽ vniuerse terre: comedẽtes ⁊ bibẽtes: ⁊ quasi festũ celebrãtes diẽ pzo cuncta ꝑda ⁊ spolijs q̃ ceperant de terra philistijm ⁊ de terra iuda. Et percussit eos dauid a vespera vsq; ad vesperã alteri⁹ diei: ⁊ nõ euasit ex eis gsq; nisi tm quadringenti viri adolescentes q ascenderãt camelos ⁊ fugerant. Eruit q̃ dauid oĩa q̃ tulerant amalechite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec ꝺfuit quisq; a paruo vsq; ad magnũ tam de filijs q̃ de filiabus ⁊ de spolijs: ⁊ quecũq; rapuerant oĩa reduxit dauid: ⁊ tulit vniuersos greges ⁊ armẽta: ⁊ minauit añ faciẽ suã. Dixeruntq;. Hec est ꝑda dauid. Venit aũt dauid ad ducentos viros q lassi substiterãt nec seq poterant dauid: ⁊ residere eos iusserat ĩ torrente besor. Qui egressi sunt obuiã dauid: ⁊ pplo q erat cũ eo. Accedens

aũt dauid ad pp̃m salutauit eos pacifice. Rñdẽs
q̃ vnus vir pessim⁹ ⁊ iniqu⁹ de viris q erãt cũ da
uid:dixit. Quia nõ venerũt nobiscũ nõ dabimus
eis quicq̃ de preda quã eruimus:sed sufficiat vni
cuiq̃ vxor sua ⁊ filij:quos cũ acceperint recedant.
Dixit aũt dauid. Non sic facietis frẽs mei de bis
q̃ tradidit nobis dñs:⁊ custodiuit nos:⁊ dedit la
trunculos q eruperãt aduersũ nos ĩ manus nr̃as:
nec audiet vos quisquã super hmone hoc. Equa
enĩ pars erit descendentis ad prelium:⁊ remanẽtis
ad sarcinas:⁊ similiter diuident. Aũt factũ est hoc
ex die illa:⁊ deinceps ꝓstitutum ⁊ prefinitũ: ⁊ q̃si
lex in isr̃l vsq̃ in diem hanc. Venit ergo dauid in
sicelech:⁊ misit dona de preda senioribus iuda p
ximis suis dicens. Accipite bñdictionẽ de preda
hostiũ dñi. Bis q erant in bethel ⁊ q ĩ ramoth ad
meridiẽ:⁊ q in gether:⁊ qui ĩ aroer:⁊ qui in sepha
moth:⁊ qui ĩ esthama:⁊ q ĩ rachal:⁊ q in vrbibus
hierameli:⁊ q in vrbibus ceni:⁊ q in rama:⁊ qui ĩ
lacu'asan:⁊ q in athach:⁊ qui in hebron: ⁊ religs
qui erant in bis locis in quibus cõmoratus fuerat
dauid ⁊ viri eius. XXXI

Philistijm autem pugnabant aduersũ isr̃l.
Et fugerunt viri isr̃l añ faciẽ philistiim: ⁊
ceciderũt infecti in mõte gelboe. Irruerũtq̃ philistiiq̃ ĩ saul ⁊ in filios ei⁹:⁊ percusserũt io
nathã ⁊ abinadab ⁊ melchisue filios saul: totũq̃
pond⁹ plij vsum ẽ ĩ saul. Et cõsecuti sũt eũ viri sa
gittarij:⁊ vulnerat⁹ ẽ vehemẽter a sagittarijs. Di
xitq̃ saul ad armigerũ suũ. Euagina gladiũ tuum
⁊ percute me:ne forte veniant ĩcircucisi isti ⁊ ĩsul
tiãt me illudẽtes mihi. Et nolnit armiger eius: fu
erat enĩ nimio ẽroze pterritus. Arripuit itaq̃ saul
gladiũ suũ ⁊ irruit sup eũ. Qõ cũ vidisset armiger
eius videlicet q mortu⁹ esset saul irruit etiã ipse
super gladiũ suũ ⁊ mortu⁹ est cũ eo. Mortu⁹ ẽ er
go saul ⁊ tres filij ei⁹:⁊ armiger illi⁹:⁊ vniuersi vi
ri ei⁹ in die illa piter. Videntes aũt filij isr̃l q erant
trãs vallẽ ⁊ trãs iordanem q fugissent viri isr̃lite:
⁊ q mortuus eẽt saul ⁊ tres filij ei⁹ :reliquerũt
ciuitates suas:⁊ fugerũt. Venerũtq̃ philistiiq̃ ⁊ ha
bitauerũt ibi. Facta aũt die alẽa venerũt philistiiq̃
vt expoliarẽt interfectos:⁊ ĩuenerũt saul ⁊ tres fi
lios ei⁹ iacẽtes in monte gelboe. Et preciderũt ca
put saul:⁊ expoliauerũt eũ armis:⁊ miserũt in trã
philistinoz p circuitũ vt ãnũciarẽt ĩ tẽplo idoloz
⁊ ĩ pp̃lis. Et posuerũt arma ei⁹ ĩ tẽplo astaroth coz
pus vero ei⁹ suspẽderũt in muro bethsan. Qõ cuq̃
audissent habitatores iabes galaad q̃cũq̃ fecerãt
philistijm saul:surrexerũt oñes viri fortissimi: ⁊
ambulauerũt tota nocte:⁊ tulerũt cadauer saul:⁊
cadavera filioz ei⁹ de muro bethsan. Venerunt q̃
viri iabes galaad:⁊ ꝓbusserũt ea igni:⁊ tulerũt os
sa eorũ ⁊ sepelierunt in nemore iabes:⁊ ieiunaue
runt septem diebus.

Explicit primus liber Samuelis. Incipit secundus. Capitulum. I

Factum est aũt postq̃ mortuus ẽ
saul vt dauid reuerteret a cede
amalech: ⁊ maneret in sicelech
duos dies. In die aũt tertia ap
paruit hõ veniẽs de castris saul
veste cõscissa ⁊ puluere cõspsus
caput. Et vt vẽit ad dauid cecidit sup faciẽ suas:⁊
adorauit. Dixitq̃ ad eũ dauid. Vñ venis? Qui ait
ad eũ. De castris isr̃l fugi. Et dixit ad eum dauid.
Quod ẽ verbũ qõ factũ ẽ? Indica mihi. Qui ait.
Fugit pp̃s ex plio:⁊ multi corruẽtes e pp̃o mor
tui sunt:ſ⁊ ⁊ saul ⁊ ionathas filij⁹ eius iterierũt. Di
xitq̃ dauid ad adolescentẽ q nunciabat ei. Unde
scis q mortuus ẽ saul ⁊ ionathas filius eius? Ait
adolescens qui nũciabat ei. Casu veni in montem
gelboe:⁊ saul incũbebat sup hastã suã:porro cur
rus ⁊ eqtes approp̃inq̃bant ei:⁊ puersus post ter
gũ suũ:vidensq̃ me vocauit. Qui cũ rñdissẽz ad
sum:dixit mihi. Quis nã es tu? Et aio ad eũ. Ama
lechites ego sũ. Et locutus est mihi. Sta sup me:
⁊ iterfice me:q̃n tenẽt me angustie:⁊ adhuc tota
ala mea in me ẽ. Stãsq̃ sup eũ occidi illũ. Sciebã
enĩ q̃ viuere nõ poterat post ruinã. Et tuli diade
ma qõ erat ĩ capite ei⁹:⁊ armillã de brachio illius
⁊ attuli ad te dñm meũ huc. Apphendens aũt da
uid vestimẽta sua scidit:ocẽsq̃ viri q erant cũ eo:⁊
planxerũt ⁊ fleuerũt ⁊ ieiunauerũt vsq̃ ad vesperã
sup saul ⁊ sup ionathan filiũ eius:⁊ sup pp̃lm dñi
⁊ sup domũ isr̃l:eo q corruissent gladio. Dixitq̃
dauid ad iuuenẽ q nũciauerat ei. Unde es tu? Qui
rñdit. Fili⁹ hõis aduene amalechite ego sũ. Et ait
ad eũ dauid. Quare ñ timuisti mittẽ manũ tuã vt
occideres x̃pm domini. Vocansq̃ dauid vnũ de
pueris suis ait. Accedens irrue in eum. Qui per
cussit illum ⁊ mortuus est. Et ait ad eum dauid:
Sanguis tuus super caput tuum. Os enim tuum
locutũ est aduersum te dicens: ego interfeci x̃pm
domini. Planxit aũt dauid planctũ huiuscemodi
super saul ⁊ super ionathan filium eius:⁊ pecepit vt
docerent filios iuda arcũ sicut scriptũ est in libro
iustoz. Et ait. Considera israbel pro bis qui moz
tui sunt:super excelsa tua vulnerati. Inclyti isra
bel super montes tuos interfecti sunt. Quomodo
ceciderunt fortes? Nolite ãnunciare in geth:neq̃
annuncietis in compitis ascalonis:ne forte letentur
filie philistijm:ne exultent filie incircuncisoz.
Montes gelboe nec ros nec pluuia veniat super
vos. Neq̃ sint agri primitiaz:qz ibi abiectus est
clypeus fortium:clypeus saul quasi nõ esset vnct⁹
oleo:a sanguine interfectoz ab adipe fortium.
Sagitta ionathe nunq̃ redijt retrorsum: ⁊ gladi
us saul non est reuersus inanis. Saul ⁊ ionathas
amabiles ⁊ decori valde in vita sua:ĩ morte quo
q̃ non sunt diuisi. Aquilis velociores: leonibus
fortiores. Filie israbel super saul flete qui vestie
bat vos coccino in delicijs:qui pbebãt ornamen
ta aurea cultui vestro. Quomõ ceciderunt fortes
in prelio? Jonathas in excelsis tuis occisus est.

Doleo sup te frater mi ionatha ꝺcoze nimis ⁊ amabilis sup amoꝛē mulieꝛ. Sicut mater vnicū amat filiū suū: ita ego te diligebā. Quō ceciderūt robusti: ⁊ perierūt arma bellica. II

Cit post hec ꝓsuluit dauid dñm dicens. Nū ascendā i vnā de ciuitatib⁹ iuda? Et ait dñs ad eum. Ascende. Dixitq; dauid. Quo ascendam? Et rndit ei. In hebzon. Ascēdit ḡ dauid ⁊ due vxozes ei⁹ achinoem ieꝛabelites ⁊ abigail vxoꝛ nabal carmeli: sz ⁊ viros q erāt cū eo duxit dauid singulos cū domo sua: ⁊ mānserūt i oppidis hebzō. Uenerūtq; viri iuda: ⁊ vnxerūt ibi dauid vt regnaret sup domū iuda. Et nūciatū ē dauid ꝙ viri iabes galaad sepeliissent saul. Misit ḡ dauid nūcios ad viros iabes galaad: dixitq; ad eos. Benedicti vos a dño q̄ fecistis mīam hanc cū dño vr̄o saul: ⁊ sepelistis eū. Et nunc retribuet vobis qdē dñs mīam ⁊ vitatē: ⁊ ego reddā gr̄am eo ꝙ feciſt verbū istud. Cōfoꝛtēt manꝰ vr̄e: ⁊ esto te filij foꝛtitudis. Mz. n. moꝛtuꝰ sit dñs vr̄ saul: tamē me vnxit ꝺom⁹ iuda i regē sibi. Abner aūt filius ner ꝓnceps exercit⁹ saul: tulit isboseth filiū saul: ⁊ circūduxit eū p castra: regēq; ꝓstituit sup galaad: ⁊ sup gessuri: ⁊ sup ieꝛabel: ⁊ sup effraim: ⁊ sup beniamin: ⁊ sup isrl vniuersū. Quadragīta ānoꝝ erat isboseth filiꝰ saul cū rgnare cepisset sup isrl: ⁊ duobus ānis regnauit. Sola aūt domꝰ iuda seqbatur dauid. Et fuit numer⁹ dieꝝ qs ꝺmoꝛat ē dauid imperans i hebzon sup domū iuda septē annoꝝ ⁊ sex mensiū. Egressus q̄ abner filius ner ⁊ pueri isboseth filij saul de castris in gabaon. Pozzo ioab filius saruie: ⁊ pueri dauid egressi sūt: ⁊ occurrerūt eis iux̄ piscinā gabaon. Et cū i vnū ꝙueniſſēt e regiōe sederūt hi i vna pte piscē: illi ex alēa. Dixitq; abner ad ioab. Surgāt pueri: ⁊ ludāt coꝛā nobis. Et rndit ioab. Surgāt: Surrexerī ḡ ⁊ trāsierī nūero duodecī ō beniamī ex pte isboseth filij saul: ⁊ duodecī de pueꝛ dauid. Apphēnsoq; vnusq;sq; capite cōparis sui ōfixit gladiū i lat⁹ ꝛij: ⁊ ceciderūt sīl. Uocatūq; ē nomē loci illi⁹ ager robustoꝝ i gabaon. Et oꝛtū ē bellū durū satis i die illa: fugatusq; ē abner ⁊ viri isrl a pueꝛ dauid. Erāt aūt ibi tres filij saruie: ioab ⁊ abisai ⁊ asahel. Pozzo asahel cursoꝛ velocissim⁹ fuit q̄si vn⁹ de capꝛeis q̄ moꝛant i siluis. Persequbat ātē asahel abner: ⁊ nō declinauit ad dexterā siue ad sinistrā omittēs psequi abner. Respexit itaq; abner pⁿ tergū suū: ⁊ ait. Tu ne es asahel? Qui rndit. Ego sū. Dixitq; ei abner. Uade ad dexterā siue ad sinistrā: ⁊ apphēde vnū de adolescētib⁹: ⁊ tolle tibi spolia ei⁹. Noluit autē asahel omittere qn ꝛgeret eū. Rursusq; locut⁹ ē abner ad asahel. Recede ⁊ noli me seq: ne soꝛte ꝓsternar ꝺsodere te in terrā: ⁊ leuare nō potero faciē meam ad ioab fr̄em tuū. Qui audire ꝺtēpsit: ⁊ noluit ōclinare. Percussit ḡ eū abner auersa basta i īguine ⁊ trāsfodit: ⁊ moꝛtuꝰ ē i eodē loco. Oēsq; q trāsibāt p locū illū i q̄ ceciderat asahel ⁊ moꝛtuꝰ erat: subsistebāt. Persequntib⁹ āt ioab ⁊ abisai fugiētē abner sol occubuit. Et venerūt vsq; ad collē aḡduct⁹ q ē ex aduerso vallis ⁊ itineris deserti i gabaon. Congregatiq; sūt filij beniamin ad abner: ⁊ ꝺglobati i vnū cuneū: steterūtq; i sūmitate tumuli vni⁹. Et exclāauit abner ad ioab: ⁊ ait. Nū vsq; ad īmitiōes tu⁹ mucro ōsumet: An ignoras q̄ pīculosa sit ōspatio? Usq; q̄ nō dicis pplo vt omittat psequ frēs suos? Et ait ioab. Viuit dñs: si locut⁹ fuisses mane recessisset pplus psequēs frēm suū. Insonuit ḡ ioab buccina: ⁊ stetit oīs exercit⁹: nec psecuti sunt vltra isrl: neq; iniere certamē. Abner aūt ⁊ viri ei⁹ abierūt p cāpestria moab tota nocte illa: ⁊ trāsierūt iozdanē ⁊ lustrata oi bethoron venerūt ad castra. Pozzo ioab reuersus omisso abner ꝺgregauit oēm pplm ⁊ defuerūt de pueꝛ dauid decē ⁊ nouē viri excepto asahele. Perui aūt dauid pcusserūt de beniamin ⁊ de viris q erāt cū abner trecēt⁹ sexagīta: q ⁊ moꝛtui sūt. Tulerūtq; asahel: ⁊ sepelierūt eū i sepulchro pr̄is sui i bethleē. Et ābulauerūt tota nocte ioab ⁊ viri q erāt cū eo: ⁊ in ipso crepusculo puenerunt in hebzon. III

Acta ē ergo lōga ꝺcertatio īter domū dauid ⁊ īter domū saulis: dauid ꝓficiens: ⁊ semp se ipso robustioꝝ: domꝰ aūt saul decrescēs q̄tidie. Nati q̄ sūt filij dauid i hebzon. Fuitq; ꝓmogenit⁹ ei⁹ ānon de achinoē ieꝛabelite: ⁊ post eū cheleab de abigail vxoꝛe nabal carmeli. Pozzo tertⁱ⁹ absalon filiꝰ maacha filie tholomai regis gessur. Quartⁿ aūt adonias filiꝰ agith: ⁊ gntⁿ saphacias filiꝰ abithal. Sextⁿ q̄z ietraā de egla vxoꝛe dauid. Hi nati sunt dauid i hebzon. Cuz ḡ eēt pliū īter domū saul ⁊ domū dauid: abner filiꝰ ner regebat domū saul. Fuerat autē sauli ꝺcubina noīe raspha filia achia: igressusq; est ad eā abner. Dixitq; isboseth ad abner. Quare igressus es ad ꝺcubinā pr̄is mei? Qui iratus nimis ꝓpter verba isboseth ait. Nūquid caput canis ego sū aduersus iudā hodie q fecerim mīam sup domū saul patris tui: ⁊ sup frēs ⁊ ꝓximos ei⁹: ⁊ nō tradidi te i manu re hodie? Hec faciat ōus abner ⁊ hec addat ei: nisi quomodo iurauit dominus dauid sic faciam cuz eo: vt transferatur regnum de domo saul: ⁊ eleuetur thꝛonus dauid sup israhel ⁊ sup iudam a dan vsque bersabee. Et non potuit respondere ei quicquam quia metuebat illum. Misit ergo abner nuncios ad dauid in hebzon ꝓ se dicentes. Cuius est terra? Et vt loquerentur: Fac mecum amicitias: ⁊ erit manus mea tecum: ⁊ reducam ad te vniuersum israhel. Qui ait. Optime. Ego faciam tecum amicitias: sed vnā rem peto a te dicēs. Non videbis faciem meam antequam adducaꝛis mihi michol filiam saul: ⁊ sic venies ⁊ videbis me. Misit autem dauid nuncios ad isboseth filiū saul dicens. Redde vxoꝛem meam michol quaz despondi mihi centum pꝛeputijs philistiim. Misit ergo isboseth: ⁊ tulit eam a viro suo phaltiel filio lais. Sequebatuꝛq; eam vir suus ploꝛās vsq;

baurim. Et dixit ad eū abner. Vade ⁊ reuertere. Qui reuersus ē. Sermonē q̄z ītulit abner ad senio/res isr̄l dicēs. Iam heri q̄z nudiustert⁹ quereba/tis dauid vt regnaret super vos. Nūc ḡ facite: qm̄ dn̄s locut⁹ ē ad dauid dicens. In manu serui mei dauid saluabo pp̄l'm meū isr̄l de manu philistijm ⁊ oīum inimicor̄ eī⁹. Locut⁹ est autē abner etiam ad beniamī. Et abiit vt loq̄reť ad dauid ī hebrō oīa q̄ placuerant isr̄li: ⁊ vniuerso beniamin: venit q̄z ad dauid in hebron cum viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris eī⁹ q̄ venerāt cū eo conuiuiū. Et dixit abner ad dauid. Surgam vt cōgregem ad te dn̄z meū regē oēm isr̄l: ⁊ ineā tecū fed⁹: ⁊ ipe/res oīb⁹ sicut desiderat aīa tua. Cū ergo deduxis/set dauid abner ⁊ ille isset ī pace: statim pueri da/uid ⁊ ioab venerūt cesis latrōib⁹ cū p̄da magna nimis. Abner aūt nō erat cū dauid ī hebron: quia iā dimiserat eū: ⁊ pfect⁹ fuerat ī pace: ⁊ ioab ⁊ oīs exercit⁹ q̄ erant cū eo postea venerant. Nūciatuz ē itaq̄z ioab a narrantib⁹. Venit abner filī⁹ ner ad regē: ⁊ dimisit eū: ⁊ abijt ī pace. Et īgressus ē ioab ad regē: ⁊ ait. Quid fecisti? Ecce vēit abner ad te. Quare dimisisti eū: ⁊ abijt ⁊ recessit? Ignoras ab/ner filiū ner qm̄ ad h̄ venit ad te vt ōciperet te: ⁊ sciret exitū tuū ⁊ introitū tuū: ⁊ nosset oīa q̄ ag⁹? Egressus itaq̄z ioab ad dauid misit nūcios p⁹ ab/ner: ⁊ reduxit eū a cisterna syra ignorante dauid. Nūq̄z rediss̄et abner ī hebron seorsū adduxit eū⁹ ioab ad mediū porte vt loqueret ei in dolo: ⁊ per/cussit illū ibi in inguine: ⁊ mortu⁹ ē in vltionē san/guinis asahel fratris eī⁹. Nō cū audiss̄et dauid rē iam gestā ait. ⁊ Mūdus ego sum: ⁊ regnū meū apō deū vsq̄z in sempiternū a sangine abner filij ner: ⁊ veniat sup caput ioab ⁊ sup oēm domū p̄ris eius: nec deficiat de domo ioab fluxū seminis sustinēs ⁊ leprosus ⁊ tenēs fusū: ⁊ cadēs gladio ⁊ idigēs pa/ne. Ioāb ioab ⁊ abisai frat eī⁹ iterfecerūt abner: eo q̄ occidiss̄et asahel frēm eor̄ in gabaon ī plio. Dixit aūt dauid ad ioab: ⁊ ad oēm pp̄l'm q̄ erat cum eo. Scidite vestimēta vr̄a ⁊ accingimini saccis: ⁊ plāgite añ exequas abner. Rex dauid seque/batur feretrū. Cumq̄z sepelliss̄et abner ī hebron: leua/uit rex dauid vocē suā: ⁊ fleuit sup tumulū abner. Fleuit aūt ⁊ oīs pp̄l's. Plangēsq̄z rex ⁊ lugens ab/ner: ait. Nequaq̄z vt mori solēt ignaui: mortu⁹ es abner. Manus tue ligate nō sūt: ⁊ pedes tui non sūt cōpedib⁹ aggrauati: sz sicut solēt cadere coz̄ā filijs iniquitatis sic corruisti. Cōgeminās q̄z oīs po/pl's: fleuit sup eū. Cumq̄z veniss̄et vniuersa multi/tudo cibū capere cū dauid clara adhuc die: iura/uit dauid dicēs. Hec faciat mihi de⁹: ⁊ hec addat si añ occasū solis gustauero panē vel aliud qcq̄. Oīsq̄z pp̄l's audiuit: ⁊ placuerūt eis cūcta q̄ fec rex in ꝓspectu oīs pp̄li. Et cognouit oē vulgus ⁊ vni/uersus isr̄l ī die illa: quīn nō actū fuiss̄et a rege vt occideret abner filī⁹ ner. Dixit q̄z rex ad suos: Nū ignoratis qm̄ ꝓnceps ⁊ maximus cecidit hodie in isr̄l? Ego aūt adhuc delicatus ⁊ vnctus rex. Porro viri isti filij saruie duri sūt mihi. Re/tribuet dn̄s facienti malū iux̄ malicia suā.

IIII

Audiuit aūt isboseth filius saul q̄ cecidis/set abner ī hebron: ⁊ dissolute sūt manus eius: oīsq̄z isr̄l pturbatus ē. Duo aūt viri ꝓncipes latronū erāt filio saul: nomē vni banaa: ⁊ nomē alteri rechab filij rēmon berothite de fi/lijs beniamin. Siquidē ⁊ beroth reputata ē ī be/niamin. Et fugerūt berothite ī gethaim: fuerūtq̄z ibi aduene vsq̄z ad tp̄s illud. Erat aūt ionathe fi/lio saul filī⁹ debilis pedibus. Quinquennis. n. fuit q̄n venit nuncius de saul ⁊ ionatha ex ieqrabel. Tollēs itaq̄z eū nutrix sua fugit. Cumq̄z festīaret vt fugeret: ⁊ cecidit ⁊ claudus effect⁹ ē: habuitq̄z vo/cabulū miphiboseth. Veniētes igit filij rēmon be/rothite rechab ⁊ banaa: ingressi sūt feruēte die do/mū isboseth. Qui dormiebat sup stratū suū meri die: ⁊ ostiaria domus purgās triticū obdormiuit. Ingressi sūt aūt domū latenter assumētes spicas tritici: ⁊ pcusserūt eū ī inguine rechab ⁊ banaa fra/ter eī⁹: ⁊ fugerūt. Cū aūt īgressi fuissent domū: ille dormiebat sup lectū suū ī cubiculo: ⁊ pcutientes iter/fecerūt eū. Sublatoq̄z capite eī⁹ abierūt p viā de/serti tota nocte: ⁊ attulerūt caput isboseth ad da/uid ī hebron dixerūtq̄z ad regē. Ecce caput isbo/seth filij saul inimici tui q̄ q̄rebāt aīam tuā: ⁊ ōdit dn̄s dn̄o nr̄o regi vltionē hodie de saul ⁊ de se/mine eius. Rndēs aūt dauid rechab ⁊ banaa frī eī⁹ filijs rēmon berothite: dixit ad eos. Viuit dn̄s q̄ eruit aīam meā de oī angustia: qm̄ eū q̄ annun/ciauerat mihi: ⁊ dixerat mortuus est saul q̄ puta/bat se ꝓspa nunciare: tenui ⁊ occidi eū in sicelech cui oportebat me mercedē dare p nūcio. Quāto magis nūc cū homines īpij iterfecerūt virū innoxiū ī domo sua sup lectū suum nō querā sanguinē eius de manu vestra: ⁊ auferā vos de terra? Precepit itaq̄z dauid pueris suis: ⁊ interfecerūt eos: pcidentesq̄z manus ⁊ pedes eor̄: suspēderunt eos sup pi/scinā in hebron. Caput aūt isboseth tulerūt: ⁊ se/pelierunt in sepulchro abner in hebron.

V

Et venerunt vniuerse trib⁹ isr̄l ad dauid in hebron dicentes. Ecce nos os tuum ⁊ caro tua sumus. Sed ⁊ heri ⁊ nudius/tertius cum esset rex saul super nos: tu eras edu/cens ⁊ reducens israhel. Dixit autez dominus ad te. Tu pasces pp̄l'm meum isr̄l: ⁊ tu eris dux sup israhel. Venerunt q̄z ⁊ seniores isr̄l ad regē in he/bron: ⁊ pcussit cū eis rex dauid fedus in hebron coz̄ā dn̄o: unxeruntq̄z dauid in regem super isr̄l. Filius triginta annor̄ erat dauid cum regnare ce/pisset: ⁊ quadraginta annis regnauit. In hebron regnauit super iudam septem annis ⁊ sex mensi/bus: in hierusalem autem regnauit triginta tribus annis super omnem israhel ⁊ iudam. Et abiit rex ⁊ omnes viri qui erant cum eo in hierusalem ad ie/buseum habitatorē terre. Dictūq̄z ē dauid ab eis. Nō ingredieris huc nisi abstuleris cecos ⁊ clau/dos dicētes. Nō ingredietur dauid huc. Cepit aūt

dauid arcē ſyon:hec eſt ciuitas dauid. Proposue
rat enī dauid in die illa p̄emiū q̄ pcuſſiſſet iebu
ſeū:z tetigiſſet domatū fiſtulas:z abſtuliſſet cecos
z claudos odiētes animā dauid. Idcirco dicit in
puerbio. Cecus z claud⁹ non ītrabūt ī tēplū. Pa
bitauit aūt dauid in arce ſyon:z vocauit eam ciui
tatē dauid:z edificauit p gyrū a mello z intriſec⁹.
Et ingrediebat̄ ꝓficiēs atq; ſuccreſcēs:z dñs de⁹
exercituū erat cū eo. Diſit q̄ hirā rex tyri nūcios
ad dauid:z ligna cedrina z artifices q̄ lapidū ad
parietes:z edificauerūt domū dauid. Et cogno
uit dauid q̄m ꝯfirmaſſet eū dñs r̄gē ſup iſrl̄:z q̄m
exaltaſſet regnū ei⁹ ſuper pp̄lm ſuū iſrl̄. Accepit ḡ
dauid adhuc ꝯcubinas z vxores ō irl̄m poſt quaz
venerat de hebrō. Natiq; ſūt dauid z alij filij z fi
lie:z hec noīa eox q̄ nati ſūt ei ī irl̄m. Samna z ſo
bab z nathan z ſalomon z iabaar z beliſua z ne
pheg: z iaphia z beliſama z belida z beliſeleth.
Audierūt ḡ philiſtijm q̄ vnxiſſent dauid in regē
ſup iſrl̄:z aſcēderunt vniuerſi vt q̄rerēt dauid. Dō
cū audiſſet dauid: deſcēdit in p̄ſidiū. Philiſtijz āt
veniētes diffuſi ſūt ī valle raphaī. Et ꝯſuluit dauid
dñz dicēs. Si aſcēdā ad philiſtijz: z ſi dabis eos ī
mānu mea? Et dixit dñs ad dauid. Aſcēde: q̄z tra
dēs dabo philiſtijz ī mānu tua. Venit ḡ dauid ī baal
pharaſiz:z pcuſſit eos ibi:z dixit. Diuiſit dñs īimi
cos meos cozā me: ſicut diuidunt aque. Propte
rea vocatū ē nomē loci illius baalpharaſim. Et re
liquerūt ibi ſculptilia ſua: q̄ tulit dauid z vir eius.
Et addiderunt adhuc philiſtijm vt aſcenderent:z
diffuſi ſūt in valle raphaim. Conſuluit aūt dauid
dñm. Si aſcendā ō philiſteos:z tradas eos ī ma
nus meas? Qui rndit. Nō aſcēdas ō eos: ſed gyra
poſt tergū eox:z venies ad eos ex aduerſo pirox.
Et cū audieris ſonitū gradiētis ī cacumine pirox:
tūc inibis p̄liū: q̄z tūc egredie⁹ dñs añ faciē tuam:
vt pcutiat caſtra philiſtijm. Fecit itaq; dauid ſicut
p̄ceperat ei dñs:z pcuſſit philiſtijm de gabaa vſq;
dum venias geger.

VI

Congregauit aūt rurſū dauid oēs electos
ex iſrl̄ triginta milia. Surrexitq; dauid
z abiit:z vniuerſus pp̄s q̄ erat cū eo ō vi
ris iuda vt adduceret archā dei: ſup quā īuocatū
ē nomē dñi exercituū ſedētis ī cherubin ſup eam.
Et īpoſuerūt archā dei ſup plaſtrū nouū. Tule
rūtq; eā de domo aminadab q̄ erat ī gabaa. Oza
aūt z haio filii aminadab minabāt plaſtrū nouū:
Cūq; tuliſſet eā de domo aminadab q̄ erat in ga
baa cuſtodiēs archā dei: haio p̄cedebat archā ōi:
dauid aūt z oīs iſrl̄ ludebāt cozā dño in oībus li
gnis fabrefactis z citharis z liris z tympanis z ſi
ſtris z cymbalis. Poſtq; aūt venerūt ad areaz na
chor extēdit oza manū ad archā dei:z tenuit eaz:
quoniā calcitrabant boues z declinauerunt eam.
Iratuſq; ē īdignatione dñs ō oza:z pcuſſit eū ſup
temeritate: q̄ mortu⁹ ē ibi iux archā dñi. Cōtriſta
t⁹ ē aūt dauid eo q̄ pcuſſiſſet dñs oza: z vocatū ē
nomē loci illius pcuſſio oze vſq; in diē hāc. Et ex
timuit dauid dñm in die illa dicēs. Quō īgredie
ad me archa dñi? Et noluit diuertere ad ſe archaz
dñi ī ciuitatē dauid:ſz diuertit eā ī domū obede
dom gethei. Et habitauit archa dñi in domo obe
dedom gethei tribus menſibus:z benedixit dñs
obededom:z oēm domū eius. Nunciatūq; eſt re
gi dauid q̄ bñdixiſſet dñs obededom z oīa eius
ꝓpter archā dei. Dixitq; dauid. Ibo: z reducā ar
chā cum bñdictione in domū mea. Abijt ḡ dauid
z adduxit archam dei ō domo obededom in ciui
tatem dauid cum gaudio:z erant cū dauid ſeptem
chori:z victima vituli. Cūq; trāſcendiſſent q̄ por
tabant archā dñi ſex paſſus: īmolabāt boue z ouē
z arietē:z dauid pcutiebat in organis armigatis:z
ſaltabat totis viribus añ dñz. Dauid aūt erat
accinctus ephot lineo:z dauid z oīs domus iſrl̄
ducebāt archā teſtamēti dñi in iubilo z in clango
re buccine. Cūq; intraſſet archa domini in ciuita
tē dauid: michol filia ſaul ꝓſpiciēs p feneſtram: vi
dit regē dauid ſubſilientē atq; ſaltantē cozā dño:
z deſpexit eū ī corde ſuo. Et ītroduxerūt archam
dñi:z īpoſuerūt eā ī loco ſuo ī medio tabernaculi
q̄ tetēderat ei dauid:z obtulit dauid holocauſta
cozā dño z pacifica. Cūq; ꝯpleſſet offerens holo
cauſta z pacifica: bñdixit pp̄lo ī noīe dñi exerci
tuū. Et partitus eſt vniuerſe multitudini iſrl̄: tā vi
ro q̄ mulieri ſingulis collyridā panis vnā:z aſſa
turā bubale cānis vnā:z ſimilā frixā oleo. Et abijt
oīs pp̄s vnuſq;q; in domū ſuā. Reuerſuſq; ē da
uid vt bñdiceret domui ſue:z egreſſa michol filia
ſaul in occurſū dauid: ait. Q̄ glorioſus fuit hodie
rex iſrl̄ diſcooperiēs ſe añ ancillas ſeruox ſuox: z
nudatus ē q̄ſi ſi nudet vnus ō ſcurris. Dixitq; da
uid ad michol. Coram dñs: q̄z ludā ante dñm q̄ ele
git me potius q̄ patrē tuum z q̄ oēm domū eius:
z p̄cepit mihi vt eſſem dux ſuper pp̄lm domini
in iſrahel: Et ludam z vilior fiam pluſq; factus ſū:
z ero humilis in oculis meis:z cum ancillis ō qui
bus locuta es glorioſior apparebo. Igitur michol
filie ſaul non eſt natus filius vſque in diem mor
tis ſue.

VII

Factū ē aūt cū ſediſſet rex in domo ſua:z
dominus dediſſet ei requiem vndiq; ab
vniuerſis inimicis ſuis: dixit ad nathan
p̄ophetam. Cides ne q̄ ego habitez in domo ce
drina:z archa dei poſita ſit in medio pellium? Di
xitq; nathan ad regem. Omne quod eſt in corde
tuo vade fac: quia dominus tecum eſt. Factum
eſt aūt in illa nocte:z ecce ſermo dñi ad nathan
dicens. Vade z loquere ad ſeruum meum dauid:
Hec dicit dominus. Nūqd tu edificabis mihi do
mum ad habitandū? Neq; enī habitaui in domo
ex die illa qua eduxi iſrl̄ ō terra egypti vſq; ī dies
hanc: ſed ābulabam in tabernaculo z in tentorio
per cuncta loca q̄ tranſiui cū oībus filijs iſrl̄. Num
qd loquens locutus ſū ad vnā de tribub⁹ iſrl̄: cui
p̄cepi vt paſceret pp̄lm meū iſrl̄: dicēs: q̄re non
edificaſti mihi domū cedrinā? Et nūc h̄ dices ſer

tuo meo dauid. Hec dicit dñs exercituũ. Ego tuli
te de pascuis sequentẽ greges vt eẽs dux sup ppl̃z
meũ isrl̃: z fui tecũ in omnib⁹ vbicũqz ãbulasti :z
interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: feci
qz tibi nomẽ grãde iuxta nomẽ magnoꝝ q sũt in
tra. Et ponã locũ pp̃lo meo isrl̃: z plantabo eũ : z
habitabo cũ eo: z nõ turbabit ampli⁹: nec addent
filij iniqtatis vt affligãt eũ sicut ꝑus: ex die q̃ con
stitui iudices sup pp̃lm meũ isrl̃. Et regez dabo ti
bi ab oĩb⁹ ĩimicis tuis: ꝓdicitqz tibi dñs q̃ domũ
faciat tibi dñs. Cũqz cõpleti fuerint dies tui z dor
mieris cũ ꝑib⁹ tuis suscitabo semẽ tuũ post te: qõ
egrediet ex vtro tuo z firmabo regnũ ei⁹. Ipe edi
ficabit domũ nomini meo: z stabiliã thronũ r̃gni
ei⁹ vsqz in sempiternũ. Ego ero ei in ꝑem : z ipse
erit mihi ĩ filiũ. Qui si inique aliqd gesserit: arguã
eũ in vga viroꝝ: z ĩ plag' filioꝝ hoĩuz. Misericor
diam ãt meã ñ auferã ab eo sicẽ abstuli a saul quẽ
amoui a facie mea. Et fidel erit dom⁹ tua: z regnũ
tuũ vsqz in eternuz añ faciẽ meã: z thronus tuus
erit firmus iugiter. Scõm oĩa vba hec: z iux vni
uersam visionẽ istã: sic locut⁹ est nathan ad dauid.
Ingressus ẽ aũt r̃x dauid z sedit coz̃a dño: z dixit
Quis ego sũ dñe de⁹ z q̃ dom⁹ mea: qa adduxisti
me hucusqz? Sz z ꝺ parꝝ visũ ẽ ĩ ꝺspectu tuo dñe
de⁹: nisi loq̃reris ẽt de domo fui tui in longũ quũ.
Ista ẽ.n. lex adam dñe de⁹. Quid g̃ addere potit
adhuc dauid vt loquat̃ ad te? Tu.n. scis fuũ tuum
dñe de⁹. Propẽ verbũ tuũ z r̃z coz tuũ fecisti oĩa
magnalia hec: ita vt notũ faceres fuo tuo. Sdcirco
magnificat⁹ es dñe de⁹: qz nõ ẽ sĩlis tui: nec ẽ de⁹
extra te ĩ oĩbus q̃ audiuim⁹ aurib⁹ nr̃is. Que ẽ aũt
vt pp̃s tuus isrl̃ gens ĩ tra ꝑpẽ quã iuit de⁹ vt re
dimẽt eã sibi ĩ pp̃lm: z ponret sibi nomẽ: facẽtqz
eis magnalia z horribilia sup terrã a facie populi
tui quẽ r̃demisti tibi, ex egypto gẽtẽ z deũ ei⁹. Fir
masti enĩ tibi pp̃lm tuũ isrl̃ ĩ pop̃lm sempiternũ: z
tu dñe deus fact⁹ es eis in deũ. Cũc g̃ dñe de⁹ ver
bũ qõ locut⁹ es sup fuũ tuũ z sup domũ ei⁹ suscita
ĩ sempiternũ: z fac sicẽ locut⁹ es vt magnificet̃ no
mẽ tuũ vsqz ĩ sempiternũ: atqz dicat̃. Dñs de⁹ exerci
tuũ deus sup isrl̃. Et dom⁹ fui tui dauid erit stabi
lita coz̃a dño: qz tu dñe exercituũ de⁹ isrl̃ reuela
sti auriculã fui tui: dicẽs: domũ edificabo tibi ꝑ
pterea ĩuenit fuus tu⁹ coz suũ vt oraret te oꝛone
hac. Cũc ergo dñe de⁹ tu es deus: z vba tua erũt
vera. Locut⁹ es enĩ ad fuũ tuũ bona hec. Incipe
g̃ z bñdic domui fui tui vt sit in sempiternũ coz̃a te:
qa tu dñe de⁹ locut⁹ es hec: z bñdictiõe tua bñdi
cet̃ domus fui tui ĩ sempiternum. VIII

Factũ ẽ aũt post hec pcussit dauid phili
stiim: z humiliauit eos: z tulit dauid fre
nũ tributi de manu philistiim: z pcussit
moab: z mẽsus ẽ eos funiculo coequãs r̃e. Men
sus ẽ aũt duos funiculos: vnũ ad occidẽdũ: z vnũ
ad viuificãdũ. Factusqz ẽ moab dauid fuiẽs sub
tributo. Et pcussit dauid adadeçer filiũ roob re
gẽ soba: qñ ꝓfect⁹ ẽ vt dñaret̃ sup flumen eufratẽ.
Et captis dauid ex pte eius mille septingentis eqti
bus: z vigĩti milib⁹ peditũ subneruauit oẽs iuga
les curruũ. Dereliqt aũt ex eis centũ currus. Ve
nit qz syria damasci vt ꝑsidiũ ferret adadeçer r̃gi
soba: z pcussit dauid de syria vigĩtiduo milia viro
rũ: z posuit dauid ꝑsidiũ ĩ syria damasci: factaqz ẽ
syria dauid seruiens sub tributo. Seruauitqz dñs
dauid in omnibus ad quecũqz ꝓfectus est. Et
tulit dauid arma aurea que habebant serui adade
çer: z detulit ea in irl̃m. Et de bethe z de beroth: ci
uitatibus adadeçer tulit rex dauid es multuz ni
mis: de quo fecit salomon omnia vasa erea in tẽ
plo: z mare eneũ z columnas z altare. Audiuit ãt
thou rex emath qz ꝑcussisset dauid omne robur
adadeçer. Et misit thou iozam filiũ suũ ad regem
dauid vt salutaret eũ congratulans: z gratias age
ret: eo qz expugnasset adadeçer z percussisset eũ.
Dostis quippe erat thou adadeçer. Et in manu
eius erant vasa aurea z vasa argentea z vasa erea:
que z ipsa sanctificauit rex dauid dño cum argen
to z auro: que sanctificauerat de vniuersis genti
bus: quas subegerat de syria z moab z filijs am
mon z philistiim z amalech: z de manubijs ada
deçer filij roob regis soba. Fecit quoqz sibi dauid
nomen cum reuerteretur capta syria in vallẽ sa
linarum: cesis decem z octo milibus: z in gebelez
ad vigintiria milia: z posuit in idumea custodes:
statuitqz ꝓsidium. Et facta est vniuersa idumea
seruiens dauid: z seruauit dominus dauid in om
nibus ad quecũqz ꝓfectus est. Et regnauit da
uid super omnem israbel: faciebat quoqz dauid iu
dicium z iusticiam omni populo suo. Joab autez
filius saruie erat super exercituz. Iozzo iosaphat
filius achilud erat a commentarijs: z sadoch filius
achitob: z achimelech filius abiathar erant sacer
dotes: z saraias scriba: banaias autem filius ioia
de super celethi z felethi. Filij autem dauid sacer
dotes erant. IX

Dixit dauid. Putas ne est aliquis qui
remanserit de domo saul vt faciam cum
eo misericordiam ꝓpter ionathan? Erat
autem de domo saul seruus nomine siba. Quẽ cũ
vocasset rex ad se: dixit ei. Tu ne es siba? Et ille
rñdit. Ego sũ fuus tuus. Et ait rex. Nunquid su
perest aliqs de domo saul vt faciam cũ eo miseri
cordiam dei? Dixitqz siba regi. Superest filius io
nathe debilis pedibus. Ubi inquit est? Et siba ad
regem. Ecce ait in domo est machir filij amibel ĩ
lodabar. Misit ergo rex dauid: z tulit eum de do
mo machir filij amibel de lodabar. Cum autẽ ve
nisset miphiboseth filius ionathe filij saul ad da
uid: corruit in faciem suam: z adorauit. Dixitqz da
uid. Miphiboseth. Qui respondit. Adsum seruus
tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas: quia faciens fa
ciaz ĩ te misericordiam ꝓpter ionathan patrem tu
um: z restituam tibi oẽs agros saul patris tui: z
tu comedes panẽ in mẽsa mea semp. Qui adorãs
eũ dixit. Quis ego sum seruus tuus: qñ respexisti

super canem mortuum similē mei? Uocauit itaq; rex sibam puerā saul ⁊ dixit ei. Oīa quecūq; fuerunt saul ⁊ vniuersam domū ei⁹ dedi filio dñi tui. Opare igit ei terrā tu ⁊ filij tui ⁊ fui tui: ⁊ inferes filio dñi tui cibos vt alat. Miphiboseth aūt filius dñi tui comedet semp panē sup mensā meā. Erat aūt sibe quindecī filij ⁊ viginti serui. Dixitq; siba ad regē. Iuxta oīa que iussisti dñe mi rex ita fuo tuo: sic faciet seruus tu⁹. Et miphiboseth comedet sup mensā meā q̄si vn⁹ de filijs reg⁹. Uebat aūt miphiboseth filiū paruulū noīe micha. Oīs ho cognatio dom⁹ sibe seruiebat miphiboset. Porro miphiboseth habitabat in irl'm: q⁹ de mensa regis iugiter vescebat ⁊ erat claudus vtroq; pede. X

Actū est aūt post hec vt morerē rex filio
f ruz āmon: ⁊ regnauit anon filius ei⁹ p eo. Dixitq; dauid. Faciā misericordiā cum anon filio naas: sicut fecit pr̄ eius mecū misericordiam. Misit g̃ dauid ꝓsolās eū p fuos suos sup patris iteritu. Ut aūt venissent fui dauid ī terrā filiorū āmon: dixerūt ꝓncipes filioz āmon ad anō dñz suū. Putas q⁹ ꝓpter honorē pr̄is tui misit dauid ad te ꝓsolatores: ⁊ nō iō vt inuestigaret ⁊ exploraret ciuitatē: ⁊ everteret eā: misit dauid fuos suos ad te? Tulit itaq; anon fuos dauid: rasitq; dimidiā partez barbe eoz: ⁊ pcidit vestes eoz medias vsq; ad nates: ⁊ dimisit eos. Nō cū nunciatū esset dauid: misit in occursū eoz. Erāt.n. viri ꝓfusi turpiter valde. Et mādauit eis dauid. Manete ī hiericho donec crescat barba vr̄a: ⁊ tūc reuertimini.

Uidētes aūt filij āmon q⁹ iniuriā fecissent dauid: miserūt ⁊ ꝓduxerūt mercede syrū roob: ⁊ syrū soba viginti milia peditū: ⁊ a rege maacha mille viros: ⁊ ab histob decē milia viroz. Qō cū audisset dauid: misit ioab ⁊ oēz exercitū bellatoz. Egressi sunt g̃ filij āmon: ⁊ direxerūt aciē añ ipsū ī troitum porte. Syrus aūt soba ⁊ roob ⁊ histob ⁊ maacha seorsū erant in cāpo. Uidēs g̃ ioab q⁹ ꝓparatū eēt aduersū se ꝑliū: ⁊ ex aduerso ⁊ post tergū: elegit sibi ex oībus electis isr̄l: ⁊ īstruxit aciē ↄ syrū: reliquā aūt partē popl̄i tradidit abisai fratri suo. Qui direxit aciē aduersū filios āmon. Et ait ioab. Si p̄ ualuerint aduersū me syri: eris mihi ī adiutoriū: si aūt filij āmon p̄ualuerint aduersū te: auxiliabor tibi. Esto vir fortis: ⁊ pugnem⁹ ꝑ ppl̄o nr̄o ⁊ ciuitate dei nr̄i. Dñs āt faciet q̄ bonū ē ī ꝓspectu suo.

Iniit itaq; ioab ⁊ ppl̄s g̃ erat cū eo certamē ↄ syros q⁹ statī fugerūt a facie eius. Filij aūt āmon videtes q⁹ fugissent syri: fugerūt ⁊ ipsi a facie abisai: ⁊ ingressi sūt ciuitatem. Reuersusq; est ioab a filijs āmon: ⁊ venit irl'm. Uidētes igit filij āmon: ⁊ q̄n syrus expauit: ⁊ q̄n corruissent corā isr̄l ꝙgregati sunt pariter. Misitq; adadeçer ⁊ eduxit syros q⁹ erant trans fluuiuz: ⁊ adduxit eoz exercitum. Sobach aūt ꝯ magister milicie adadeçer erat ꝓnceps eoz. Nō cuz nunciatuz esset dauid: ꝓtraxit oēm israhelē: ⁊ trāsiuit iordanē: veitq; in belēa. Et direxerūt aciē syri ex aduerso dauid: ⁊ pugnauerunt contra isr̄l. Fugerūtq; syri a facie israbel: ⁊ occidit dauid: de syris septingētos currus: ⁊ quadraginta milia equitū: ⁊ sobach ꝓncipē militie ꝑcussit: q⁹ statī mortuus est. Uidētes aūt vniuersi reges qui erāt ī ꝓsidio adadeçer se victos eē ab isr̄l: expaluerūt ⁊ fugerūt q̄ḡinta ⁊ octo milia corax isr̄l. Et fecerūt pacē cū isr̄l: ⁊ seruierunt eis: timuerūtq; syri auxiliū prebere filijs ammon. XI

Actū ē aūt vertente āno eo tpe q̄ solēt reges ad bella ꝓcedere: misit dauid ioab ⁊ fuos suos cū eo: ⁊ vniuersū isr̄l: ⁊ vastauerūt filios āmon: ⁊ obsederūt rabba. Dauid aūt remānsit ī irl'm. Dū hec ageret accidit q̄dā die vt surgeret dauid de stratu suo post meridiē: ⁊ deābularet ī solario dom⁹ regie: viditq; mulierē se lauātē ex aduerso sup solariū suū. Erat āt mlier pulchra valde. Misit g̃ rex: ⁊ req̄sinit q̄ eēt mulier. Nūcia tūq; ē ei q⁹ ipsa eēt bersabee filia beliā vxor vrie ethei. Misitq; dauid nūcios: tulit eā. Que cuz ingressa eēt ad illū: dormiuit cū ea. Statimq; sc̄ificata ē ab īmundicia sua: ⁊ reuersa ē domū suā cōceptu fetus. Nittēsq; nūciauit dauid: ⁊ ait. Concepi. Misit aūt dauid ad ioab dicēs. Mitte ad me vriam ethei. Misitq; ioab vriā ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Quesiuitq; dauid q̄ recte ageret ioab ⁊ popl̄s: ⁊ quō administrarē bellū. Et dixit dauid ad vriā. Uade in domū tuā: ⁊ laua pedes tuos. Et egressus ē vrias de domo regis: secutusq; ē eū cibꝰ regi⁹. Dormiuit āt vrias añ portā dom⁹ regie cū alijs fuis dñi sui: ⁊ nō descēdit ad domuz suā. Nūciatūq; ē dauid a dicētib⁹. Nō iuit vrias ī domū suā. Et ait dauid ad vriā. Nūqd nō de via veniſti? Quare nō descēdisti ī domū tuā? Et ait vrias ad dauid. Archa dei ⁊ isr̄l ⁊ iuda habitāt ī papilionibus: ⁊ dñs meus ioab ⁊ fui dñi mei sup faciē terre manent: ⁊ ego ingrediar domū meā vt comedā ⁊ bibā ⁊ dormiā cū vxōe mea. Per salutē tuā ⁊ p salutem aie tue nō faciā rem banc. Augit ergo dauid ad vriā. Manē hic etiā hodie: ⁊ cras dimittā te. Manſit vrias in irl'm in die illa ⁊ altera: ⁊ vocauit eum dauid vt comederet coram se: ⁊ bibere: ⁊ inebriauit eum. Qui egressus vespere dormiuit in stratu suo cum fertis dñi sui: ⁊ in domum suam non descendit. Factū est ergo mane: ⁊ scripsit dauid epistolam ad ioab: misitq; per manum vrie: scribens in epistola. Ponite vriā ex aduerso belli vbi fortissimū est preliū: ⁊ derelinquite eum vt percussus intereat. Igitur cum ioab obsideret vrbem posuit vriam in loco vbi sciebat viros eē fortissimos: egressiq; viri de ciuitate bellabāt aduersum ioab: ⁊ ceciderunt de populo seruoz dauid: ⁊ mortuus est etiam vrias ethеus. Misitq; itaque ioab ⁊ nunciauit dauid omnia verba prelij: precepitq; nuncio dicens. Cum compleueris vniuersos sermones belli ad regem: si cum viderit indignari: ⁊ dixerit: quare accessistis ad murum: vt preliaremini: an ignorabatis q⁹ multa desuper ex muro tela mittantur: quis percussit abi

melech filium hieroboal:nonne mulier misit sup
eū fragmen mole de muro:⁊ interfecit eū in the/
bes:quare iux murū accessistis:dices. Etiā fuus
tuꝰ vrias ethe⁹ occubuit. Abiit ergo nūciꝰ:⁊ venit
⁊ narrauit dauid omnia q̄ ei p̄ceperat ioab: ⁊ dixit
nunciꝰ ad dauid. Preualuerūt aduersū nos viri:⁊
egressi sūt ad nos i agrū. Nos aūt facto ipetu p̄se
cuti eos sumꝰ vsq; ad portā ciuitatis:⁊ direxerunt
iacula sagittarij ad fuos tuos ex muro desuper:
mortuiq; sūt de seruis regis. Quietiā fuus tuus
vrias ethеus mortuꝰ est. Et dixit dauid ad nūciū.
Hec dices ioab. Non te frāgat ista res. Varius.n.
euentus ē belli:⁊ nūc hūc ⁊ nūc illū cōsumit gladi
us. Conforta bellatores tuos aduersus vrbez vt
destruas eam:⁊ exhortare eos. Audiuit aūt vxor
vrie q̄ mortuꝰ eēt vrias vir suꝰ:⁊ plāxit eū. Trās
actoq; luctu misit dauid ⁊ ītroduxit eā in domuz
suā:⁊ facta ē ei vxor:peperitq; ei filiū. Et displicuit
verbū ihū qđ fecerat dauid corā dño. XII

Misit q̄ dñs nathā ad dauid. Qui cum ve/
nisset ad eū.dixit ei. Responde mihi iu/
diciū.duo viri erāt i ciuitate vna: vnꝰ di
ues ⁊ alter pauper. Diues habebat oues ⁊ boues plu/
rimos valde:pauper aūt nihil hēbat oīo p̄ter ouez
vnā paruulā quā emerat ⁊ nutrierat: ⁊ q̄ creuerat
apud eū cū filijs eiꝰ:sic de pane illiꝰ comedēs ⁊ de
calice eiꝰ bibēs:⁊ i sinu illiꝰ dormiens: eratq; illi
sicut filia. Cū aūt peregrinꝰ q̄dam venisset ad di/
uitē:parcens ille sumē de ouibꝰ ⁊ de bobꝰ suis vt ex
hiberet conuiuiū peregrino illi q̄ venerat ad se:tu
lit ouē viri pauperis ⁊ p̄parauit cibos hōi q̄ vene
rat ad se. Iratꝰ aūt indignatiōe dauid aduersus ho
minē illū nimis:dixit ad nathan. Viuit dñs: q̄m fi
lius mortis est vir q̄ fecit hoc. Ouē reddet in q̄dru/
plū:eo q̄ fecerit verbū istud ⁊ nō pepercerit. Dixit
aūt nathā ad dauid. Tu es ille vir q̄ fecisti hāc rē.
Hec dicit dñs deus isrl. Ego vnxi te in regē super
isrl:⁊ ego erui te de manu saul:⁊ dedi tibi domuz
dñi tui:⁊ vxores dñi tui in sinu tuo:dediq; tibi do
mū isrl ⁊ iuda:⁊ si parua sunt ista adijciā tibi mul/
to maiora. Quare ergo despexisti verbū dñi vt face
res malū i ꝯspectu meo? Uriā ethеū percussisti gla
dio:⁊ vxorē illius accepisti in vxorē tibi:⁊ interfeci
sti eū gladio filioꝝ āmon. Quāobrez non recedet
gladius de domo tua vsq; in sempiternū:eo q̄ de
spexerit me:⁊ tuleris vxorē vrie ethei vt eēt vxor
tua. Itaq; hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo super
te malū de domo tua:⁊ tollā vxores tuas i oculis
tuis:⁊ dabo p̄ximo tuo:⁊ dormiet cū vxoribꝰ tuis
in oculis solis huius. Tu enī fecisti absconditе: ego
aūt faciā verbū istud i ꝯspectu oīs isrl:⁊ i ꝯspectu
solis huiꝰ. Et dixit dauid ad nathan. Peccaui dño.
Dixitq; nathan ad dauid. Dñs q̄z trāstulit pecc̄m tu
uz. Nō morieris. Uerūtn q̄m blasphemare fecisti
inimicos nomē dñi p̄pter verbū hoc: filiꝰ q̄ natus ē
tibi morte morietur. Et reuersus ē nathan in domū
suā. Percussitq; dñs paruulū quē pepit vxor vrie
dauid:⁊ desperatus est. Depcatusq; ē dauid dñm
p̄ paruulo:⁊ ieiunauit dauid ieiunio:⁊ ingressus se
orsū iacuit sup terrā. Uenerūt aūt seniores domꝰ
eius:cogentes eū vt surgeret de terra. Qui noluit
nec comedit cū eis cibū. Accidit aūt die septima
vt morerēt infans:timuerūtq; fui dauid nūciare ei
q̄ mortuꝰ esset paruul⁹. Dixerūt enī. Ecce cū par
uul⁹ adhuc viueret loqbamur ad eū ⁊ non audie/
bat vocē nr̄am: q̄ntomagis si dixerimꝰ mortuꝰ ē
puer se affliget? Cū ergo dauid audisset fuos su/
os mussitantes:intellexit q̄ mortuꝰ esset infantul⁹.
Dixitq; ad fuos suos. Num mortuꝰ ē puer? Qui rñ
derūt ei. Mortuꝰ ē. Surrexit ergo dauid de tra:
⁊ lotus vnctusq; ē. Cūq; mutasset vestē:ingressus ē
domū dñi ⁊ adorauit:⁊ venit i domū suā: petiuit
q; vt ponerēt ei panē:⁊ comedit. Dixerūt aūt ei ser
ui sui. Quis ē sermo quē fecisti? Propter infantē cū
adhuc viueret ieiunasti ⁊ flebas:mortuo aūt pue
ro surrexisti ⁊ comedisti panē. Qui ait. Propter i
fantem dū adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebaz
enī. Quis scit si forte donet eū mihi dñs ⁊ viuat in
fans? Nūc aūt q̄ mortuus est: quare ieiunos? Numq̄d
potero reuocare eū amplius? Ego vadā magis ad
eū:ille vero nō reuertet ad me. Et consolatꝰ ē dauid
bersabee vxorē suā:ingressusq; ad eā dormiuit cū
ea. Que genuit filiū:⁊ vocauit nomē eius salomō
⁊ dñs dilexit eū. Misitq; eū i manu nathan ꝓphe
te:⁊ vocauit nomē eius amabilis dño:eo q̄ dilige
ret eū dñs. Igit pugnabat ioab ꝯ rabbath filioꝝ
āmō ⁊ expugnabat vrbez regiā. Misitq; ioab nū
cios ad dauid dicens. Dimicaui aduersum rabba
⁊ capiēda ē vrbs aquaꝝ. Nūc igit ꝯgrega reliquā
partē pplī:⁊ obside ciuitatē:⁊ cape eam: ne cum a
me vastata fuerit vrbs:nomī meo ascribat victo
ria. Cōgregauit itaq; dauid oēz pplm:⁊ p̄fectus
est aduersū rabba. Cūq; dimicasset cepit eam. Et
tulit diadema regis eoꝝ de capite eius:pondo au
ri talentum:habens gemmas p̄ciosissimas: ⁊ i/
positum est super caput dauid. Sed ⁊ p̄dam ci/
uitatis asportauit multā valde: pplm quoq; eius
adducens serrauit:⁊ circumegit super eos ferrata
carpēta. Diuisitq; cultrꝰ ⁊ trāsduxit i typo lateruz.
Sic fec̄ vniuersis ciuitatibꝰ filioꝝ āmon. Et reuer
sus est dauid ⁊ ois exercitus in irlm. XIII

Factum est autem post hec vt absalon fi/
lij dauid sororē speciosissimā vocabulo
thamar adamaret amnon filius dauid:⁊
deperiret in eam valde:ita vt p̄pter amorē eius
egrotaret:quia cum esset virgo difficile ei vide/
batur vt quippiam inhoneste ageret cuz ea. Erat
autem amnon amicus nomīe ionadab filius sem
maa fratris dauid vir p̄udens valde. Qui dixit
ad eū. Quare sic attenuaris macie fili regis per sin
gulos dies? Cur nō indicas mihi? Dixitque ei am/
non. Thamar sororem fratris mei absalon amo.
Qui rñdit ionadab. Cuba super lectū tuum ⁊ lan/
guorem simula:cūq; venerit pater tuus vt visitet
te dic ei. Ueniat oro thamar soror mea vt det mi
hi cibum; ⁊ faciat pulmentum vt comedam de

manu eī. Accubuit itaq; amnon:z q̄si egrotare ce
pit. Cūq; veniſſet rex ad viſitandū eū ait amnon
ad regē. Veniat obſecro thamar ſoror mea vt fa
ciat ī oculis meis duas ſorbitiūcl'as: z cibū para
tū capiā de manu eī. Miſit g̃ dauid ad thamar
domū dicēs. Veni ī domū amnon fratr̄ tui: z fac
ei pulmētū. Venitq; thamar ī domū amnon fris
tui:ille āt iacebat. Que tollēs farinā ꝓmiſcuit: z li
q̄facies ī oculis eī coxit ſorbitiūculaſ:tollēſq; q̄
coxerat effudit z poſuit coz̄ā eo:z noluit comede
re. Dixitq; amnon. Eijcite vniuerſos a me. Cūq;
eiecissent oēs:dixit amnon ad thamar. Infer ci
bum ī cōclaui vt veſcar de manu tua. Tulit ergo
thamar ſorbitiūculas quas fecerat:z ītulit ad am
non frēm ſuū ī cōclani. Cūq; obtuliſſet ei cibū:ap
prehendit eā z ait. Veni cuba mecum ſoror mea.
Que rñdit ei. Noli frā mi noli oppzimē me:neq;
enī ītur fas eſt in iſrl. Noli facere ſtulticiā hāc. Ego
enī ferre nō potero oppzobriū meū: z tu eris q̄ſi
vn⁹ de iſipiētib⁹ in iſrl: an poti⁹ loquere ad regē
z nō negabit me tibi. Noluit āt ānon acqeſcē p̄ci
bus eī:ſz ꝓualens virib⁹ oppſſit eā:z cubauit cuz
ea. Et exoſam eā habuit odio magno nimis: ita
vt maī⁹ eēt odiū q̄ oderat eā:amoze q̄añ dilexe
rat. Dixitq; ei ānon. Surge z vade. Que rīſpōdit:
Maī⁹ eſt ītūm malū qđ nūc agis aduerſū me q̄ qđ
ante feciſti:expellēs me. Et noluit audire eā:ſz vo
cato puero g miniſtrabat ei dixit. Eijce hāc a me
foras z claude oſtiū poſt eā. Que induta erat tala
ri tunica:huiſcemodi enī filie regis v̄gines veſti
b⁹ vtebāt. Eiecit itaq; eā miniſter illī⁹ foras: clau
ſitq; foꝛes p⁹ eā. Que aſpergens cinerē capiti ſuo
ſciſſa talari tunica īpoſitiſq; manibus ſup caput ſu
um:ibat īgrediens z clamans. Dixit aūt ei abſalon
frater ſuus. Nūquid ānon frater tuus ꝓcubuit te
cum? Sed nūc ſoror tace:frater tu⁹ eſt. Neq; affli
gas coz tuū ꝓ hac re. Manſit itaq; thamar ꝓtabe
ſcens in domo abſalon fratris ſui. Cū aūt audiſſet
rex dauid verba hec ꝓtriſtatus eſt valde:z noluit
ꝓtriſtare ſpūm ānon filij ſui:q̄n diligebat eū: quia
primogenitus erat ei. Porro nō eſt locutus abſa
lon ad amnon nec malū nec bonū. Oderat enī ab
ſalon ānon:eo q̄ violaſſet thamar ſoroꝛē ſuā. Fa
ctū eſt aūt poſt tempus biennij vt tōderent oues
abſalon ī balaſoꝛ q̄ ē iuxta effraim. Et vocauit ab
ſalon oēs filios regis:venitq; ad regē:z ait ad eū.
Ecce tondent oues ſerui tui:veniat ozo rex cū ſer
uis ſuis ad ꝟſum ſuū. Dixitq; rex ad abſalon. Ne
li fili mi:noli rogare vt veniam⁹ oēs: z grauemus
te. Cum aūt cogeret eum z noluiſſet ire:benedixit
ei. Et ait abſalon ad dauid. Si nō vis venire: ve
niat obſecro nobiſcū ſaltem amnon frater meus.
Dixitq; ad eum rex. Non eſt neceſſe vt vadat te
cū. Coegit itaq; abſalon eū:z dimiſit cū eo ānon
z vniuerſos filios regis. Feceratq; abſalon ꝟuiuiū
q̄ſi ꝟuiuium regis. Preceperat aūt abſalon pueris
ſuis dicens. Obſeruate cū tumulentus fuerit ānon
vino:z dixero vobis ꝓcutite eum̄z īterficite: nolite
timere. Ego enī ſum qui ꝓcipio vobis. Robo
ramini z eſtote viri foꝛtes. Fecerūt ergo pueri ab
ſalon aduerſū amnon ſicut ꝓceperat eis abſalon.
Surgentesq; oēs filij regis aſcēderūt ſinguli mu
las ſuas:z fugerunt. Cūq; adhuc pergerēt in itine
re:fama puenit ad dauid dicēs. Percuſſit abſalon
oēs filios regis:z nō remanſit ex eis ſaltem vnus.
Surrexit itaq; rex dauid: z ſcidit veſtimenta ſua
z cecidit ſuper terrā:z oēs ſerui illius q̄ aſſiſtebāt
ei ſciderūt veſtimenta ſua. Rñdens aūtem iona
dab filius ſema fratris dauid:dixit. Ne eſtimet do
minus me⁹ rex q̄ oēs pueri regis occiſi ſint. Am
non ſolus moꝛtuus eſt:q̄n in odio abſalō erat po
ſitus ex die qua oppreſſit thamar ſoroꝛē ei⁹. Nūc
ergo ne ponat dñs meus rex ſup coz ſuū verbum
iſtud dicēs:oēs filij regis occiſi iūt:q̄n amnon ſo
lus moꝛtuus eſt. Fugit aūtem abſalon. Et eleuauit
puer ſpeculatoꝛ oculos ſuos:z aſpexit:z ecce pp̄s
multus veniebat per iter deuiū ex latere mōtis.
Dixit aūt ionadab ad regē. Ecce filij regis adſunt:
iuxta verbū ſerui tui:ſic factū eſt. Cūq; ceſſaſſet:lo
qui apparuerunt z filij regis. Et ītrātes leuauerūt
vocē ſuā z fleuerūt. Sed z rex z oēs ſerui eius fle
uerunt ploꝛatu magno nimis. Porro abſalō fugi
ens abiit ad tholomai filium āmiur regē geſſur.
Luxit g̃ dauid filiū ſuū ānon multis diebus. Abſa
lon aūt cū fugiſſet z veniſſet in geſſur fuit ibi trib⁹
ānis:ceſſauitq; rex dauid ꝓſequi abſalon:eo q̄ cō
ſolatus eſſet ſup ānon interitu.

XIIII

Intelligēs aūt ioab filī⁹ ſaruie q̄ coz regis
vſū eēt ad abſalō miſit thecuā:z tulit ide
mulierē ſapientē:dixitq; ad eā. Lugere te
ſimula:z īduere veſte lugubꝛi: z ne vngaris oleo
vt ſis q̄ſi mulier iā plurimo tēpoꝛe lugēs moꝛtuū.
Et īgredier ad regē:z loq̄r ad eū ſm̄ōes huiuſce
mōi. Poſuit aūt ioab v̄ba in oze ei⁹. Itaq; cuz in
greſſa fuiſſet mulier thecuites ad regē:cecidit co
rā eo ſup terrā:z adoꝛauit:z dixit. Serua me rex.
Et ait ad eā rex. Quid cauſe hes? Que rñdit. Ven
mulier vidua ego ſū. Moꝛtu⁹ ē.n. vir meus:z an
cille tue erāt duo filij q̄ rixati ſūt aduerſū ſe ī agro
nulluſq; erat q̄ eos ꝓhibē poſſet:z ꝓcuſſit alter al
ter:z īterfecit eū. Et ecce ꝟſurgēs vniuerſa cogna
tio aduerſū ancillā tuā:dicit. Trade eū qui ꝓcuſſit
frēm ſuū vt occidam⁹ eū ꝓ aīa fratris ſui quē īter
fecit:z deleam heredē:z q̄rūt extīguere ſcintillaz
meā q̄ relicta ē:vt nō ſupſit viro meo nomē z reli
quę ſup terrā. Et ait rex ad mulierē. Vade ī domuz
tuā z ego iubebo ꝓ te. Dixitq; mulier thecuites ad
regē. Īn me dñe mi rex ſit iniqtas: z ī domo p̄ris
mei:rex aūt z thꝛon⁹ eī⁹ ſit īnocēs. Et ait rex. Qui
ꝺixerit tibi:adduc eū ad me:z vltra nō addet vt
tangat te. Que ait. Recoꝛdet rex dñi dei ſui:vt nō
multiplicentur ꝓximi ſanguinis ad vlciſcendū:
z nequaq; interficiant filiū meū. Qui ait. Viuit do
minus:q̄ non cadet de capillis filij tui ſuper ter
raz. Dixitq; ergo mulier. Loq̄t ancilla tua ad dñz
meū regē v̄bum. Et ait. Loquere. Dixitq; mulier.

Quare cogitasti huiuscemõi rẽ ꝺ ppt̃m dei ⁊ locutus ẽ rex verbũ istud vt peccet:⁊ nõ reducat eiectũ suũ? Oẽs morimur:⁊ q̃si aq̃ dilabimur ĩ terrã q̃ nõ reuertunt. Nec vult deus perire aiam:sz retractat cogitãs ne penitus peat q abiect⁹ ẽ. Nũc igit veni vt loq̃r ad dñm meũ regẽ verbũ ꝟ pñte ppło. Et dixit ãcilla tua.loq̃r ad regẽ:si q̃ mõ faciat rex ꝟbũ ancille sue. Et audiuit rex vt liberaret ancillã suã de manu oĩum q volebãt de hereditate dñi delere me:⁊ filiũ meũ simł. Dicat q̃ ancilla tua vt fiat ꝟbũ dñi mei regis sicut sacrificiũ. Sic.n.angelus dñi:sic ẽ dñs me⁹ rex:vt nec benedictõe nec maledictiõe moueat. Unde ⁊ dñs deus tuus ẽ tecũ. Et rñdens rex dixit ad mulierez: Ne abscõdas a me ꝟbũ qđ te ĩterrogo. Dixitq; ei mulier. Loq̃re dñe mi rex. Et ait rex. Nũquid man⁹ ioab tecũ ẽ ĩ oĩbus istis. Respõdit mulier: ⁊ ait. Per salutẽ aĩe tue dñe mi rex:nec ad sinistrã nec ad dexterã ẽ ex oĩb⁹ his q̃ locut⁹ ẽ dñs meus rex. Seru⁹.n.tu⁹ ioab ipse ꝑcepit mihi ⁊ ipse posuit ĩ os ãcille tue oĩa ꝟba hec vt ꝟterẽ figurã ꝟmonis hui⁹. Seru⁹.n.tu⁹ ioab ꝑcepit istud. Tu autez dñe mi rex sapiẽs es:sicut ꝟz sapiam angelus dei vt itelligas oĩa sup terrã. Et ait rex ad ioab. Ecce placat⁹ feci verbũ tuũ. Uade g̃ ⁊ reuoca puerũ absalon. Cadẽsq; ioab sup faciẽ suã ĩ terrã adorauit ⁊ bñdixit regi. Et dixit ioab. Hodie itellexit ſu⁹ tu⁹ q̃ iueni gr̃am ĩ oculis tuis dñe mi rex. Feci.n.ꝟmonem dñe mi rex ſui tui. Surrexit g̃ ioab ⁊ abiit ĩ gessur:⁊ adduxit absalõ ĩ irł̃m. Dixit ãt rex Reuertat ĩ domũ suã:⁊ faciẽ meã nõ videat. Reuersus ẽ itaq; absalon ĩ domũ suã:⁊ faciẽ regis nõ vidit. Porro sicut absalon:vir nõ erat pulcher ĩ oĩ isrł̃:⁊ decorus nimis. A vestigio pedis vsq; ad ꝟticẽ nõ erat ĩ eo vlla macula. Et qñ tõdebat capillũ:semel aũt ĩ ãno tõdebat:q̃z grauabat eũ cesaries:põderabat capillos capitis sui ducentis siclis põdere publico. Nati sũt aũt absalõ filij tres ⁊ filia vna noĩe thamar elegãtis forme. Mãsitq; absalon in irł̃z duob⁹ ãnis:⁊ faciẽ regis nõ vidit. Misit itaq; ad ioab vt mitteret eũ ad regẽ. Qui noluit venire ad eũ. Cũq; secũdo misisset:⁊ ille noluisset venire ad eũ:dixit ſuis suis. Scitis agr̃ ioab iuxt̃ agrũ meũ bñtez messẽ ordei. Ite igit:⁊ succẽdite eũ igni. Succẽderũt g̃ ſui absalon segetẽ igni. Et venientes ſui ioab scissis vestib⁹ suis dixerũt. Succenderunt ſui absalon partẽ agri igni. Surrexitq; ioab ⁊ venit ad absalon ĩ domũ ei⁹: ⁊ dixit. Quare succẽderũt ſui tui segetẽ meã igni? Et rñdit absalon ad ioab. Misi ad te obsecrans vt venires ad me ⁊ mitterẽ te ad regẽ:⁊ diceres ei. Quare veni de gessur? Meli⁹ mihi erat ibi eẽ. Obsecro ergo vt videã faciẽ regis. Qđ si memor ẽ inigtatis mee:ĩterficiat me. Ingressus itaq; ioab ad regẽ nũciauit ei oĩa. Uocatusq; ẽ absalon ⁊ ĩtrauit ad regẽ:⁊ adorauit sup faciẽ terre corã eo. Osculatusq; est rex absalon. XV

Fuit post hec fcẽ sibi absalon currus ⁊ eqtes ⁊ qnq̃ginta viros q̃ ꝑcederẽt eũz. Et mane ꝟsurgẽs absalon stabat iuxt̃ ĩtroitũ portę ĩ via:⁊ oẽm virũ q̃ hẽbat negociũ vt veniret ad regis iudiciũ vocabat absalon ad se ⁊ dicebat. De qua ciuitate es tu? Qui rñdens aiebat. Ex vna tribu isrł̃ ego sũ ſuus tu⁹. Rñdebatq; ei absalon. Uidẽt mihi ſmones tui boni ⁊ iusti:sz nõ ẽ q̃ te audeat ꝟstitu⁹ a rege. Dicebatque absalon. Quis me ꝟstituat iudicẽ sup terrã vt ad me veniant oẽs q̃ bñt negociũ ⁊ iuste iudicẽ? Sz ⁊ cũ accederet ad eũ hõ vt salutaret illũ extẽdebat manũ suã:⁊ apphendẽs osculabat eũ. Faciebatq; ꝟ oĩ isrł̃ venienti ad iudiciũ vt audiret a rege:⁊ sollicitabat corda virorũ isrł̃. Post q̃dragĩta aũt annos dixit absalon ad regẽ dauid. Uadã ⁊ reddaz vota mea q̃ vouí dño ĩ hebron. Uouẽs.n. vouit ſuus tuus cũ cẽt ĩ gessur syrie dicẽs. Si reduxerit me dñs ĩ irł̃m:sacrificabo dño. Dixitq; ei rex dauid. Uade ĩ pace. Et surrexit ⁊ abiit ĩ hebron. Misit aũt absalon explozatozes ĩ vniuersas tribus isrł̃ dicẽs. Statĩ vt audieritꝭ clangozẽ buccine:dicite. Regnabit absalon ĩ hebron. Porro cũ absalõ ierũt ducẽti viri de irł̃m vocati:eũtes simplici corde:⁊ cãm penit⁹ ignozãtes. Accersiuit q̃z absalon achitofel gilonitẽ ꝟ filiariũ dauid de ciuitate sua gilo. Cũq; ĩmolaret victimas facta ẽ ꝟiuratio valida:ppłusq; ꝟ currẽs augebat cũ absalõ. Uenit igitur nũcius ad dauid dicẽs. Toto corde vniuersus isrł̃ sequit absalõ. Et ait dauid ſuis suis q̃ erãt cũ eo ĩ irł̃m. Surgite fugiam⁹:neq; enĩ erit nobis effugiũ a facie absalon. Festinate egredi:ne forte veniẽs occupet nos:⁊ ĩpellat sup nos ruinã:⁊ pcutiat ciuitatẽ ĩ ore gladij. Dixerũtq; serui regis ad eũ. Oĩa q̃cũq; ꝑcepit dñs nr̃ rex libenter exeqmur ſui tui. Egressus ẽ ergo rex ⁊ vniuersa dom⁹ ei⁹ pedib⁹ suis. Et relict rex decẽ mulieres ꝟcubinas ad custodiendã domũ. Egressusq; rex ⁊ oĩs isrł̃ pedib⁹ suis stetit ꝑcul a domo:⁊ vniuersi ſui ei⁹ ꝟabulabãt iuxt̃ eũ:⁊ legiones celetbi ⁊ feletbi ⁊ oẽs gethei pugnatozes validi sexcẽti viri q̃ secuti eũ fuerãt de geth pedites ꝑcedebãt regẽ. Dixit aũt rex ad ethai getheũ. Cur venis nobiscũ? Reuertere ⁊ bĩta cũ rege:q̃z pegrinus es ⁊ egressus es de loco tuo. Heri venisti:⁊ hodie cõpelleris nobiscũ egredi? Ego aũt vadã q̃ĩtur⁹ suz. Reuertere ⁊ reduc tecũ frẽs tuos:⁊ dñs faciet te cũ mĩam ⁊ ꝟitatẽ:q̃z ostẽdisti gr̃am ⁊ fidẽ. Et rñdit ethai regi dicẽs. Uiuit dñs ⁊ viuit dñs meus rex:qđ in quocũq; loco fueris dñe mi rex:siue in morte siue in vita:ibi erit ſuus tuus. Et ait dauid ethai. Ueni ⁊ transi. Et trãsiuit ethai gethe⁹ ⁊ rex ⁊ oẽs viri q̃ cũ eo erãt:⁊ reliq̃ multitudo. Oẽsque flebãt voce magna:⁊ vniuersus ppłus transibat. Rex q̃z transgrediebat torrentẽ cedron:⁊ cũctus ppłus icedebat ꝺ viã oliue q̃ respicit ad desertuz. Uenit aũt ⁊ sadoch sacerdos:⁊ vniuersi leuite cũ eo portãtes archã federꝭ dei:⁊ deposuerũt archã

dei. Et ascēdit abiathar: donec expleret ēcta oīs populus q egressus fuerat ō ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archā dei in vrbē. Si iuenero grām in oculis dñi: reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculū suū: si aūt dixerit mihi: nō places: ppto sū: faciat qđ bonū ē cozā se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotē. O videś reuertere in ciuitatē in pace: et achimaas filius tuus et ionathās filius abiathar duo filii vri sint vobiscū. Ecce ego abscondar i cāpestribus deserti: donec veniat sermo a vobis idicās mihi. Reportauerūt g sadoch et abiathar archam dei in irlm: et manserūt ibi. Porro dauid ascēdebat cliuū oliuarū scandēs et flens: nudis pedibus incedēs et opto capite. Sed et oīs ppls q erat cum eo opte capite ascēdebat plorās. Nūciatū ē aūt dauid q achitofel ect i cōiuratiōe cū absalō. Dixitq dauid. Insatua queso dñe cōsiliū achitofel. Cūq ascēderet dauid sūmitatē mōtis i q adorabat erat dñm: ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste et terra pleno capite. Et dixit ei dauid. Si veneris mecū: eris mihi oneri: si aūt in ciuitatē reuertaris et dixeris absalon seruꝰ tuus sum rex patere me viuere sicut fui patris tui: sic ero seruꝰ tuus: dissipabis cōsiliū achitofel. Habes autē tecū sadoch et abiathar sacerdotes: et oē verbū qcūq audieris i domo regis: idicabis sadoch et abiathar sacerdotibꝰ. Sūt.n. cū eis duo filij eoꝝ achimaas filius sadoch: et ionathan filius abiathar: et mittetis p eos ad me oē verbū qđ audieritis. Veniente g chusi amico dauid i ciuitatē: absalon ingressus est irlm: et achitofel cum eo. XVI

Cumq dauid trāsisset paululū mōtis vertice: apparuit siba puer miphiboseth in occursū eiꝰ cū duobꝰ asinis q onerati erāt ducētis panibꝰ: et cētū alligaturis vue passe: et septē massis palatarū et duobꝰ vtribus vini. Et dixit rex sibe. Quid sibi volūt hec? Rndítq siba. Dñe mi rex asini domestici regis vt sedeāt: et panes et palate ad vescēdū pueris tuis: vinuz aūt vt bibat si qs defecerit i deserto. Et ait rex. Ubi ē filius dñi tui? Rndítq siba regi. Remānsit i irlm dicēs. Hodie restituet mihi domꝰ israel regnū patris mei. Et ait rex sibe. Tua sint oīa q fuerūt miphiboseth. Dixitq siba. Oro vt inueniā grām cozā te dñe mi rex. Videt q rex dauid vsq baburi. Et ecce egrediebat inde vir de cognatiōe domꝰ saul nōie semei filius gera: procedebatq egrediēs et maledicebat: mittebatq lapides cōtra dauid et cōtra vniuersos seruos regis dauid. Omnis aūt ppls et vniuersi bellatores a dextro et a sinistro latere regis incedebāt. Ita aūt loquebat semei cū malediceret regi. Egrede egredere vir sanguinū et vir belial. Reddidit tibi dñs vniuersū sanguinē domꝰ saul: cui tu regnasti pro eo: et dedit dñs regnū i manu absalon filij tui: et ecce premūt te mala tua qm vir sanguinū es. Dixit aūt abisai filius fratris regis. Quare maledicit canis hic mortuꝰ dño meo regi? Vadā et āputabo caput eius. Et ait rex. Quid mihi et vobis ē filij saruie. Dimittite eū vt maledicat. Dñs.n. precepit ei vt maledicere dauid. Et qs ē q audeat dicere cur sic fecerit? Et ait rex abisai et vniuersis seruis suis. Ecce filius meus qui egressus ē de vtero meo quārit aīam meā: quāto magis hic filius gemini maledicet mihi? Dimittite eū vt maledicat iuxta preceptū dñi: si forte respiciat dñs afflictionē meā: et reddat mihi dñs bonū pro maledictiōe hac hodierna. Ambulabat itaq dauid et socij eius per viā cū eo: semei aūt per iugū mōtis ex latere cōtra illū gradiebat maledicēs: et mittēs lapides aduersū eū terrāq spargens. Venit itaq rex dauid et vniuersus ppls cū eo lassus: et refocillati sūt ibi. Absalon aūt et oīs ppls eius ingressi sūt irlm: et achitofel cū eo. Cū aūt veniss et chusi arachites amicus dauid ad absalon: locutus ē ad eū. Salue rex: salue rex. Ad quē absalō. Hec ē ingratia tua ad amicū tuū? Quare nō iuisti cū amico tuo? Rndítq chusi ad absalō. Nequaq: qz illius ero quē elegit dñs: et oīs hic ppls et vniuersus israel: et cū eo manebo. Sed vt et seruā: cui ego fuiturus sū? Nōne filio regis? Sicut parui patris tui: ita parebo et tibi. Dixit aūt absalō ad achitofel. Inite cōsilium quid agere debeamus. Et ait achitofel ad absalon. Ingredere ad concubinas patris tui quas dimisit ad custodiendā domū: vt cū audierit oīs israel q fedaueris patrē tuū: roborentur tecū manus eorum. Extenderūt ergo absalon tabernaculū i solario: ingressusq est ad concubinas patris sui cozā vniuerso israel. Cōsiliū aūt achitofel qđ dabat i diebus illis qsi siqs cōsuleret deū. Sic erat oē cōsiliū achitofel: et cū esset cū dauid: et cum esset cum absalon. XVII

Dixit g achitofel ad absalon. Eligā mihi duodecī milia virorum: et cōsurgēs persequar dauid hac nocte: et irruēs sup eū quippe q lassus ē et salutū manibꝰ: perculsa eū. Cūq fugerit oīs ppls q cū eo est: percutiā regē desolatū: et reducam vniuersū ppl'm quō vnus hō reuerti solet. Vnū enī virū tu quris: et oīs ppls erit i pace. Placuitq sermo eius absalon et cūctis maioribꝰ natu israel. Ait aūt absalon. Vocate chusi arachitē: et audiam qđ et ipse dicat. Cūq veniss et chusi ad absalō: ait absalon ad eū. Huiuscemōi sermonē locutus ē achitofel. Facere debemus an nō? Qđ das cōsiliū. Et dixit chusi ad absalon. Nō est bonū cōsiliū qđ dedit achitofel hac vice. Et rursū intulit chusi. Tu nosti patrē tuū: et viros q cū eo sūt ē fortissimos et amaro aīo veluti si vrsa raptis catulis i saltu seuiat. Sed et pater tuus vir bellator ē: nec morabit cū ppl'o. Forsitan nūc latitat i foueis aut i vno qđ voluerit loco: et cū ceciderit vnus qlz i principio: audiet qcūq audierit et dicet. Facta ē plaga i popl'o q seqbat absalon. Et fortissimus qsq cuius cor ē qsi leonis: pauore solueť. Scit.n. oīs ppls israel fortē esse patrem tuū et robustos oēs q cū eo sūt. Sed cōsilium mihi videt rectū et ē cōsiliū. Congregeť ad te vniuersus ppl'us israel a dan vsq bersabee qsi arena maris innumerabilis: et tu eris i medio eorum: et irruem⁹ sup eū i qcunq loco inuētus fuerit: et opiem⁹ eū sicut cadere solet ros

sup terrā:z nō relinq̄m⁹ de viris q cum eo sunt nec vnū qdē. Quę si vrbē aliquā fuerit ingressus: circuꝫdabit oīs isrł ciuitati illi funes:z trahem⁹ eā in torrentē vt nō repiat̄:nec calcul⁹ qdē ex ea. Dixitq; absalō z oēs viri isrł. Melior ē cōsilium chusi archite cōsilio achitofel. Quia aūt nutu dissipatū ē cōsiliū achitofel vtile vt introduceret dñs malū sup absalō. Et ait chusi sadoch z abiathar sacerdotibus. Hoc z hmōdi cōsiliū dedit achitofel absalō:z senioribus isrł:z ego tale z tale dedi cōsiliū. Nūc q̄ mittite cito:z nūciate dauid dicētes. Ne morer nocte hac in campestribus deserti:sq; absq; dilatōe trāsgredere:ne forte absorbeat̄ rex:z oīs pplus q cū eo ē. Jonathas aūt z achimaas stabāt in fontē rogel. Abijt ancilla z nūciauit eis:z illi profecti sūt vt referrēt ad regē dauid nunciū. Nō.n.poterant videri aut intrare ciuitatē. Vidit aūt eos q̄dā puer:z idicauit absalon. Illi vo cito gradu ingressi sunt domuꝫ cuiusdā viri in baburi q habebat puteū in vestibulo suo:z descenderunt in eū. Tulit ānt mulier:z expandit velamē:sup os putei q̄si siccās ptisanas:z sic latuit res. Cumq; venissēt serui absalō in domū ad mulierē dixerūt. Ubi ē achimaas z ionathas? Et rndit eis mulier. Transierunt festināter gustata paululuꝫ aq̄. At hi q q̄rebāt cuꝫ nō reppiissent: reuersi sunt in irlm. Cumq; abissēt:ascenderūt illi de puteo:z pgentes nunciauerūt regi dauid:z dixerunt. Surgite z trāsite cito fluuiū:quia huiuscemodi dedit cōsilium cōtra vos achitofel. Surrexit q̄ dauid z oīs pplus q̄ cū eo erat:z trāsierunt iordanē donec diluceſcēt aq̄q; ōnudaret̄ verbū:z nec vn⁹ qdē residu⁹ fuit q nō trāsiret fluuiū. Porro achitofel videns q nō fuiſſz seruatū cōsiliū suū:strauit asinū suū:surrexitq; z abijt in domū suā z in ciuitatē suā: z dispositis domui suę suspēdio iterijt:z sepultus ē in sepulchro patris sui. Dauid aūt venit in castra:z absalō trāsijt iordanē ipse z oēs viri isrł cum eo: Amasa vero cōstituit absalō p ioab sup exercituꝫ. Amasa aūt erat filius viri q vocabat̄ iethra q̄ hierreli q ingressus ē ad abigal filiā naas sororē saruie q fuit mater ioab. Et castrametat⁹ ē isrł cū absalon in terra galaad. Cumq; venissēt dauid in castra sobi filius naas de rabbath filioꝝ āmon z machir filius āmibel de lodabar:z berçellai galaadites de rogelī obtulerūt ei stratoria z tapetia z vasa fictilia frumētū z ordeū z farinā z polentā z fabā z lentē z hrixū oleo cicer z mel z butyrū:oues z pīgues vitulos:dederūtq; dauid z pplo q cū eo erat ad vescendū. Suspicati enim sunt pplum fame z siti fatigari in deserto.

XVIII

Digessit cōsiderato dauid pplo suo:cōstituit sup eos tribunos z centuriones:z dedit pplī tertiā partē sub mānu ioab:z tertiā partez sub manu abisai filij saruie fris ioab:z tertiā partez sub manu ethai q erat de geth. Dixitq; rex ad pplum. Egrediar z ego vobiscū. Et rndit ppls. Nō exibis. Siue.n.fugerim⁹ nō magnope ad eos de nobis pertinebit:siue media pars ceciderit e nobis nō satis curabūt:quia tu vn⁹ solus p decē milib⁹ cōputaris. Melius ē igit vt sis nobis in vrbe psidio. Ad q̄s rex ait. Nō vobis videt̄ rectū:sed faciā. Stetit q rex iuxta portā. Egrediebat̄q; ppls p turmas suas centeni z milleni. Et precepit rex ioab z abisai z ethai dicēs. Seruate mihi puerū absalon. Et oīs ppls audiebat precipiente regē cūctis principib⁹ pro absalon. Itaq; egressus ē ppls in campū in isrł:z factū ē plus in saltu effraim. Et cesus ē ibi ppls isrł ab exercitu dauid:factaq; ē plaga magna in die illa viginti milia. Fuit aūt ibi plus dispersus sup faciē oīs terre:z multo plures erāt q̄s salt⁹ cōsumpserat de populo q̄ hi q̄s vorauerat gladius in die illa. Accidit aūt vt occurreret absalō seruis dauid:sedēs mulo. Cumque ingressus fuiſſz mulus subter densa:q̄rcū z magnā adhesit caput ei⁹ q̄rcui:z illo suspēso iter celū z terrā:mul⁹ cui ipse erat ptrāsiuit. Vidit aūt h̄ quidam. z nūciauit ioab dicēs. Vidi absalō pendere de q̄rcu. Et ait ioab viro q nūciauerat ei. Si vidisti q̄re nō cōfodisti eū cū tra:z ego dedissē tibi decē argētei siclos z vnū balthеū? Qui dixit ad ioab. Si appenderes in manib⁹ meis mille argēteos: neq; q̄q; mitterē manū meā in filiū regis. Audientib⁹ enim nobis pcepit rex tibi z abisai z ethai dicens. Custodite mihi puerū absalon. Sed z si feciſſē contra aiam meā audacie neq; h̄ regē latere potuiſſet: z tu stares ex aduerso. Et ait ioab. Nō sic tu vis: sz aggrediar eū cōtra te. Tulit q̄ ioab tres lāceas in mānu sua:z infixit eas in corde absalon. Cumq; adhuc palpitaret heres in q̄rcu:cucurrerūt decē iuuenes armigeri ioab:z percutientes interfecerūt eū. Cecinit aūt ioab buccina z retinuit pplm ne psequeret fugientē isrł:volēs parcere multitudini. Et tulerūt absalon z proiecerūt eū in saltu in fouea grandē z cōpotauerūt sup eū aceruū lapidū magnū nimis. Omis aūt isrł fugit in tabernacula sua. Porro absalō erexerat sibi cū adhuc viuēt:titulū q ē in valle regis. Dixerat.n. Nō habeo filiū:z h̄ erit monimentum nois mei. Vocauitq; titulū nōie suo:z appellatur man⁹ absalō vsq; ad hāc diē. Achimaas aūt filius sadoch ait. Curram z nūciabo regi:q; iudiciū fecerit ei de⁹ de manu inimicoꝝ ei⁹. Ad quē ioab dixit. Nō eris nūcius in hac die:sz nunciabis in alia. Hodie nolo te nūciare quia filius regis ē mortu⁹. Et ait ioab chusi. Vade z nūcia regi q̄ vidisti. Adorauit chusi ioab:z cucurrit. Rursus aūt achimaas filius sadoch:dixit ad ioab. Quid impedit si etiaꝫ ego curro p⁹ chusi? Dixitq; ei ioab. Quid vis currere fili mi? Veni huc. Nō eris boni nūcij baiul⁹. Qui rndit. Quid.n.si cucurrero? Et ait ei. Curre. Curruens ergo achimaas p viā cōtendit transiuit chusi. Dauid aūt sedebat inter duas portas. Speculator vero q erat in fastigio portę sup murū: eleuans oculos vidit hoīem currentē solū:z exclamās indicauit regi. Dixitq; rex. Si solus ē:bonus ē nuncius in ore eius. Proponente aūt illo z accedente ppius vidit speculator hoīem alterū currentē: z vociferās in culmine ait. Apparet mihi alter hō:

currēs sol⁹. Dixitq; rex. Et iste bon⁹ ē nūci⁹. Speculator aūt ꝓclor ait cursū ꝓris q̄si cursū achimaas filij sadoch. Et ait rex. Vir bon⁹ ē: z nūciū portās bonū venit. Clamas aūt achimaas dixit ad regē. Salue rex. Et adorās regē coꝝ eo ꝓn⁹ i terrā ait. Benedict⁹ dñs de⁹ tu⁹ q̄ conclusit homines q̄ leuauerūt manus suas ꝑ dñm meū regem. Et ait rex. Est ne pax puero absalō? Dixitq; achimaas. Vidi tumultū magnū cū mitteret ioab seruus tu⁹ o rex me seruū nescio aliud. Ad quē rex: trāsi ait: z sta hic. Cūq; ille trāsisset z staret: apparuit chusi. Et veniēs ait. Bonū apporto nūciū dñe mi rex. Iudicauit.n. ꝓ te dñs hodie de manu oīuꝫ q̄ surrexerunt ꝑ te. Dixit aūt rex ad chusi. Est ne pax puero absalon? Cui rndens chusi: fiant inimici dñi mei regis: z vniuersi q̄ ꝛsurgūt aduersus eū in malū. Cōtristatus itaq; rex: ascēdit cenaculū portæ z fleuit. Et sic loquebat vadens: Fili mi absalō: absalon fili mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar ꝓ te? Absalō fili mi: fili mi absalon.

XIX

Nunciatū est aūt ioab q; rex fleret z lugeret filiū suū: z versa ē victoria in luctū in die illa oī pplo. Audiuit.n. ppl's i die illa dicī: doleꝛ rex sup filio suo. Et declinauit pplus in die illa ingredi ciuitatē quō declinare solet ppl⁹ versus z fugiēs de plio. Porro rex operuit caput suum: z clamabat voce magna. Fili mi absalō: absalon fili mi. Ingressus ē ioab ad regē in domū dixit. Cōfudisti hodie vultus oīum seruoꝝ tuoꝝ qui saluā fecerūt aīam tuā: z aīam filioꝝ tuoꝝ z filiarꝝ tuarꝝ: z aīam vxoꝝ tuarꝝ: z aīam pcubinarꝝ tuarū. Diligis odientes te z odio hēs diligentes te. Et ondisti hodie q; nō curas de ducib⁹ tuis z de seruis tuis z vere cognoui mō: q; si absalon viueret: z omēs nos occubuissemus: tūc placeret tibi. Nūc igitur surge z ꝓcede: z alloquēs satisfac seruis tuis. Iuro.n. tibi ꝑ dñm q; si nō exieris ne vn⁹ quidē remānerit tecū nocte hac: z peius erit hoc tibi cūctis oīa mala, q̄ venerūt sup te ab adolescētia tua vsq; i pñs. Surrexit ergo rex: z sedit in porta. Et oī pplo nūciatū est q; rex sederet i porta. Venitq; vniuersa multitudo coram rege: israēl aūt fugit in tabernacula sua. Omnis pplus certabat i cūctis tribubus israēl dicēs. Rex liberauit nos de manu inimicoꝝ nrorū: ipse saluauit nos de manu philistinoꝝ: z nūc fugit de terra ꝓpter absalon. Absalō aūt quē vnximus sup nos: mortuus ē in bello. Vsq; q̄ siletis: z nō reducitis regē? Et consiliū totius israēl venit ad regē.

Rex vero dauid misit ad sadoch z abiathar sacerdotes dicēs. Loquimini ad maiores natu iuda dicētes. Cur venitis nouissimi ad reducēdū regē in domū suā? Sermo aūt oīs israēl peruenerat ad regē in domo ei⁹: q; dixerat rex. Hec dicetis ad pplum. Fratres mei vos: os meum z caro mea vos. Quare nouissimi reducitis regem. Et amasē dicite. Nōne os meū es z caro mea? Hec faciat mihi deus: z hec addat: si nō magister militie fueris coram me oī tēpore ꝓ ioab. Et iclinauit cor oīum virorū iuda q̄si viri vnius. Miseruntq; ad regē dicētes. Reuertere tu z oēs serui tui. Et reuersus ē rex. Et venit vsq; iordanē. Et oīs iuda vēit vsq; in galgala vt occurreret regi z trāsducereꝛ cū iordane. Semeiuit aūt semei filius gera filij gemini de baburi: z descēdit cū viris iuda i occursū regis dauid cū mille viris de beniamin: z siba puer de domo saul: z gndecī filij eius ac vigīti serui erāt cū eo. Et irrūpentes iordanē ante regē trāsierūt vada vt trāsducerēt domū regis z facerēt iuxta iussionē ei⁹. Semei aūt fili⁹ gera ꝓstratus coram rege cū iam trāsisset iordanē dixit ad eū. Ne reputes mihi dñe mi iniqtatē: neq; meminer⁹ iniuriaꝝ serui tui in die q̄ egressus es dñe mi rex ō irā in ponas regi i corde tuo. Agnosco.n. seruus tu⁹ pctū meū: z idcirco hodie ꝓmus veni de oī domo ioseph: descēdiq; in occursū dñi mei regis. Rndēs vero abisai fili⁹ saruie dixit. Nunqd ꝓ his ꝓbis nō occidet semei q; maledixit xpō dñi? Et ait dauid. Quid mihi z vobis filij saruie? Cur efficimini mihi hodie i sathā? Ergo ne hodie interficiet vir i israēl? An ignoro hodie me factū regem sup israēl? Et ait rex semei. Nō morieris. Iurauitq; ei. Miphiboseth q̄s filius saul descēdit i occursū regis illotis pedib⁹ z itonsa barba: vestesq; suas nō lauerat a die q̄ egressus fuerat rex vsq; ad diē reuersionis eius in pace. Cuique occurrisset regi: dixit ei rex. Quare nō venisti mecū miphiboseth. Et rndens ait. Dñe mi rex seruus meus ꝓtempsit me. Dixitq; ei ego famul⁹ tu⁹ vt sterneret mihi asinū z ascēdēs abirē cū rege. Claud⁹.n. sū seruus tu⁹. Insup z accusauit me seruū tuū ad te dñm meū regē. Tu aūt dñe mi rex sicut āgelus dei es: fac qō placitū est tibi. Nequ.n. fuit domus patris mei nisi mortui obnoxia dño meo regi: tu aūt posuisti me seruū tuū inter cōuiuias mēse tue. Quid g̃ habeo iuste q̄rele: aut qd possū vltra vociferari ad regē? Ait g̃ ei rex. Quid vltra loqris? Fixū ē qō locut⁹ sum. Tu z siba dividite possessiones. Rndit⁹q; miphiboseth regi. Etiā cūcta accipiat postq; reuersus ē dñs meus rex pacifice in domū suā. Berçellai q̄s galaadites senex valde descendens de rogelim trāsduxit regē iordanē patus etiā vltra fluuiū ꝓsequi eū. Erat autē berçellai galaadites senex valde. i. octogenarius: z ipse pbuit alimenta regi cū morareꝛ in castris. Fuit qppe vir diues nimis. Dixit itaq; rex ad berçellai. Veni mecū vt regescas securus in irlm. Et ait berçellai ad regem. Quot sūt dies annoꝝ vite mee vt ascendā cū rege in irlm. Octogenarius sū hodie. Nūquid vigēt sensus mei ad discernendū suaue aut amarum: aut delectare pōt seruū tuus cibus aut potus: vel audire possū vltra vocē cantorū atq; cantatricū? Quare seruus tu⁹ sit oneri dño meo regi? Paululū ꝓcedā famulus tu⁹ ab iordane tecū. Nō indigeo hac vicissitudine: sz obsecro vt reuertar seruus tu⁹: z moriar i ciuitate mea: z sepeliar iuxta sepulchrū patris mei z matris mee. Est autē seruus tu⁹ chamaaz ipse vadat tecum dñe mi rex: z

fac ei quicqd bonuz tibi videt. Dixit itaqꝫ ei rex. Uecū trāseat chamaā:z ego faciā ei qcquid tibi placuerit:z oc qō petieris a me ipetrabis. Iūque trāsisset vniuersus ppl'us z rex iozdanē: restitit:z osculatus ē rex berçellai z bñdixit ei:z ille reuersus ē in locū suū. Trāsiuit ḡ rex in galgalā z chamaā cū eo. Dis aūt ppl's iuda trāsduxerat regē:z media tm̄ ps affuerat de ppl'o isrl. Ecce oēs viri isrl' ocurrētes ad regē:dixerūt ei. Quare te furati sūt frēs nr̄i viri iuda:z trāsduxerūt regē z domuz eius iozdanē:oēsqꝫ viros dauid cum eo? Et rndit oīs vir iuda ad viros isrl'. Quia mihi ppioz ē rex. Cur iraſceris sup hac re? Nūqd comedim⁹ aliqd ex rege:aut munera nobis data sūt? Et rndit vir isrl' ad viros iuda:z ait. Decē ptibus maioz ego sū apud regē:magisqꝫ ad me ptinet dauid qꝫ ad te. Cur feciſti mihi iuriā:z nō mihi nunciatū est ꝓ ri vt reducerē regē meū? Duriusq autem respon de runt viri iuda viris israhel. XX

Accidit aūt vt ibi esset vir belial noīe siba filiꝰ bochri vir gemineꝰ:z cecinit buccina:z ait. Nō ē nobis ps in dauid neqꝫ he reditas in filio isai. Reuertere i tabernacla tua isrl'. Et sepatus ē oīs isrl'a dauid:secutusqꝫ ē siba filiū bochri:viri aut ē iuda adheserūt regi suo a iozda ne vsqꝫ irl'm. Cūqꝫ veniſſet rex i domū suā i irl'z: tulit decē mulieres ꝓcubinas qs dereliquerat ad custodiendā domū:z tradidit eas i custodiā ali mēta eis pbens. Et nō ē igressus ad eas:sed erant clause vsqꝫ in diē mortis sue in viduitate viuentes. Dixit aūt rex amase. Cōuoca mihi oēs viros iuda i diē tertiū:z tu adesto pñs. Abijt ḡ amasa vt cō uocaret iudā z morat⁹ ē ex̄ palatiū qō ei ꝓstituerat rex. Dixit aūt dauid ad abisai. Nūc magis affli cturus ē nos siba filiꝰ bochri qꝫ absalon. Tolle ḡ tuos dñi tui z pseqre eū ne forte iueniat ciuitates munitas z effugiat nos. Egressi sūt ḡ cum eo viri ioab celethi qꝫ z felethi:z oēs robusti exierūt de irl'm ad pseqndū siba filiū bochri. Cūqꝫ ille esset iux̄ lapidē grādē q ē in gabaon:amasa veniēs oc currit eis. Porro ioab vestit⁹ erat tunica stricta ad mēsurā hītus sui:z desup accīctus gladio ōpē dente vsqꝫ ad ilia i vagina q fabricat⁹ leui motu egredi poterat z pcutere. Dixit itaqꝫ ioab ad ama sā. Salue mi frat. Et tenuit mānu dex̄ mentū ama se qsi osculās eū. Porro amasa nō obseruauit gla diū quē hēbat ioab. Qui percussit eū i latere:z ef fudit ītestina ei⁹ i terrā:z mortu⁹ ē:nec secūdū vt nus apposuit. Ioab aūt z abisai frat ei⁹ psecuti sūt siba filiū bochri. Interea qdā viri cū stetiſſēt iux̄ cadauer amase de socijs ioab dixerūt. Ecce q esse voluit ꝓ ioab comes dauid. Amasa aūt ꝓspus sā guine iacebat i media via. Uidit ꝫ qdā vir q̄ sub sistēt oīs ppl's ad videndū eū:z amouit amasā ꝺ via i agꝝ opuitqꝫ eū vestimēto ne subsisterēt trās euntes ppter eū. Amoto ḡ illo de via trāsibat oīs vir seqns ioab ad pseqndū siba filiū bochri. Porro ille trāsierat p oēs tribꝰ isrl' vsqꝫ in abelā z in bethmacha:oēsqꝫ viri electi ꝓgregati fuerant ad eū. Uenerūt itaqꝫ z oppugnabāt eū i abela:z i be thmacha:z circūdederūt munitiōibus ciuitatē: z obsessa ē vrbs. Dis aūt turba q̄ erat cū ioab mo liebat ꝺstruere muros. Et exclamauit mlier sapi ens de ciuitate. Audite audite:dicite ioab:appro pinq̄ huc:z loqr tecū. Qui cū accessiſſet ad eam: ait illi. Tues ioab? Et ille rndit. Ego. Ad quez sic locuta ē. Audi ꝼmones ācille tue. Qui rndit. Au dio. Ruſsūqꝫ illa:ꝼmo igt dicebat i veteri ꝓuer bio. Qui iterrogāt iterrogēt in abela:z sic ꝓficie bāt. Nōne ego sū q̄ rndeo veritatē in isrl'z tu qr̄ subuertere ciuitatē z euertere mr̄em i isrl'. Quare ꝓcipitas hereditatē dñi? Rndensqꝫ ioab ait. Ab sit absit ḃa me:nō ꝓcipito neqꝫ demolioz. Nō se sic hēt res. Sed hō de mōte effraim siba filius bo chri cognomine:leuauit manū suā ꝺ regē dauid. Tradite illū solū:z recedem⁹ a ciuitate. Et ait mu lier ad ioab. Ecce caput eius mittet ad te p murū Ingressa ē ḡ ad oēm ppl'm:z locuta ē eis sapien ter. Qui abscisū caput sibe filij bochri piecerūt ad ioab. Et ille cecinit tuba:z r̄cesserūt ab vrbe vn⁹ qsqꝫ i tabernacula sua. Ioab aūt reuersus ē irl'm ad regē. Fuit ḡ ioab sup oēz exercitū isrl':banaias aūt filiꝰ ioiade sup ceretheos z seletheos:aduram ꝺo sup tributa. Porro iosaphat filiꝰ ahilud a co mētarijs. Siba aūt scriba:sadoch ꝺo z abiathar sacerdotes: birā āt hiraites erat sacerdos dauid.

Facta ē qꝫ fames i diebꝰ dauid tri bus ānis iugiter. Et ꝺsuluit dauid ozacu lū dñi:dixitqꝫ dñs. Propt saul z domuz eius sanguinū:qz occidit gabaonitas. Uocatis ḡ gabaonitis rex:dixit ad eos. Porro gabaonite n erāt de filijs isrl':sz reliqe āmozreoꝝ. Filij quippe isrl' iurauerāt eis:z voluit saul pcutere eos çelo q si p filijs isrl'z iuda. Dixit ergo dauid ad gabaoni tas. Quid faciā vobis:z qō erit r̄i piaculū vt bñ dicatis hēditati dñi? Dixerūtqꝫ ei gabaonite. Nō ē nobis sup argēto z auro qstio:sz ꝓtra saul z ꝓtra domū eius:neqꝫ volumus vt iterficiat hō de isrl'. Ad qs rex ait. Quid ḡ vultis vt faciā vobis? Qui dixerūt regi. Uirū q attriuit nos:z oppsit iniq ita delere debem⁹ vt nec vn⁹ qdē resid⁹ sit de stir pe ei⁹ i cunctis finib⁹ isrl'. Dent nobis septē viri ō filijs ei⁹ vt crucifigam⁹ eos dño i gabaa saul qn dā electi dñi. Et ait rex. Ego dabo. Depcitqꝫ rex miphiboseth filio ionathe filij saul ppter iusiurā dū qō fuit iter dauid z ionathan filiū saul. Tulit itaqꝫ rex duos filios rspha filie aia:qs pepit saul armoni z miphiboseth:z quinqꝫ filios michol fi lie saul qs genuerat hadrieli filio berçellai: q fuit de molathi:z dedit eos in manus gabaonitaꝝ q crucifixerūt eos i mōte coā dño. Et ceciderūt hi septē simul occisi i diebus messis prime: icipiēte messione ordei. Tollēs aūt respha filia aia ciliti um substrauit sibi supra petrā ab initio messis do nec stillaret aq̄ sup eos ō celo:z n̄ dimisit aues la cerare eos p diē:neqꝫ bestias p noctē. Et nūciata

sūt dauid q̄ fecerāt respha filia aboa cōcubia saul.
Et abijt dauid ⁊ tulit ossa saul ⁊ ossa ionathe filij
ei⁹ a viris iabes galaad: q furati fuerāt ea ō platea
bethsan: in qua suspēderāt eos philistijm cū inter-
fecissent saul i gelboe: ⁊ asportauit inde ossa saul ⁊
ossa ionathe filij ei⁹: ⁊ colligētes ossa eoꝝ q affixi
fuerāt sepelierūt ea cū ossib⁹ saul ⁊ ionathe filij ei⁹
in tra beniamini i latē i sepulcho cis pris ei⁹. Fece-
rūtq; oia q̄ pcepat rex ⁊ repropitiat⁹ ē de⁹ tre p⁹ ip̄m.
3 Factū ē aūt rursū pliū philistinoꝝ aduersus isrl: ⁊
descēdit dauid ⁊ hui ei⁹ cū eo: ⁊ pugnabāt ꝯ phili-
stijm. Deficiēte āt dauid: iesbidenob q fuit de gnē
arafa cui⁹ ferrū hastē trecētas vncias appēdebat: ⁊
accinct⁹ erat ense nouo nisi ē pcutē dauid: p̄sidioq;
ei fuit abisai fili⁹ saruie ⁊ pcussū philisteū interfecit.
S Tūc iurauerūt viri dauid dicētes. Jā nō egredie-
ris nobiscū in bellū ne extīguas lucernā isrl. Ge-
cūdū q̄z fuit bellū i gob ꝯ philisteos. Tūc pcussit
sobochai de vsathi: saph de stirpe arafa de gnē gi-
4 gātū. Tertiū q̄z fuit bellū i gob ꝯ philisteos i q̄ p-
cussit adeodat⁹ fili⁹ salt⁹ polymitari⁹ bethleemites
goliath getheū cui⁹ hastile haste erat q̄si liciato-
rium texentiū. Quartū bellū fuit in ged i q̄ vir fu
it excelsus q senos i māib⁹ pedibusq; habebat di
gitos id est vigīti ⁊ q̄tuor: ⁊ erat de⁹ origine arafa:
⁊ blasfemauit isrl. Percussit aūt eū ionathas filius
samaa frīs dauid. Di q̄tuor nati sūt ō arafa i geth
⁊ ceciderūt i manu dauid ⁊ suoꝝ ei⁹.

XXII

5 Locut⁹ ē āt dauid dño ỹba carmis huius
i die q̄ liberauit eū dñs ō manu oīuz ini-
micoꝝ suoꝝ: ⁊ ō mānu saul. Et ait. Dñs pe
tra mea ⁊ robur meū ⁊ saluator me⁹. De⁹ dñs for
tis meus: sperabo i eū. Scutuz meū ⁊ cornu salutis
mee: eleuator me⁹ ⁊ refugiū meū saluator me⁹: de
iniqtate liberabis me. Laudabilē inuocabo dñm:
⁊ ab inimicis meis saluus ero. Quia circūdederūt
me cōtritōes mort⁹: torrētes belial ꝛruerunt me.
Funes īferi circūdederūt me: puenerūt me laq̄i
mort⁹. In tribulatione mea inuocabo dñm: ⁊ ad
6 deū meū clamabo. Et exaudiet ō tēplo sācto suo
vocē meam: ⁊ clamor meus veniet ad aures ei⁹.
Cōmota ē ⁊ cōtremuit terra: fundamēta montiuz
concussa sūt ⁊ cōquassata: quoniā iratus ē eis. As-
cendit fumus de narib⁹ ei⁹: ⁊ ignis ō ore eius vo
lauit: carbōes succēsi sunt ab eo. Et īclinauit celos
et descēdit: ⁊ caligo sub pedibus eius. Et ascendit
sup cherubin ⁊ volauit: ⁊ lapsus ē sup pēnas vēti.
Posuit tenebras i circuitu suo latibulū: cribras
aq̄s de nubibus celoꝝ. Pre fulgore i cōspectu ei⁹
7 nubes succēsi sūt carbōes ignis. Tonabit de celo
dñs: ⁊ excelsus dabit vocē suā. Misit sagittas su-
as ⁊ dissipauit eos fulgura ⁊ cōsūpsit eos. Et appa
ruerūt effusiōes maris: ⁊ reuelata sūt fūdamenta
orbis ab increpatiōe dñi: ab īspiratiōe spūs furoꝝ
ei⁹. Misit de celo ⁊ assūpsit me: ⁊ traxit me ō aqs
multis. Liberauit me ab inimico meo potētissimo
⁊ ab his q oderāt me: qm̄ robustiores me erant.
8 Preuēit me i die afflictiōis mee: ⁊ fact⁹ ē dñs fir-
mamētū meū. Et eduxit me i latitudinē: liberauit
me q̄z cōplacui ei. Retribuet mihi dñs ꝛm iusti-
ciā meā: ⁊ ꝛm mūdiciā manuū meaꝝ reddet mihi.
Quia custodiui vias dñi: ⁊ nō egi ipie a deo meo.
Oia. n. iudicia eius i ꝯspectu meo ⁊ pcepta ei⁹ nō
amoui a me. Et ero pfect⁹ cozā eo: ⁊ custodiā me
me ab iniqtate mea. Et restituet mihi dñs ꝛm iu-
sticiā meā: ⁊ ꝛm mūdiciā manuū meaꝝ i ꝯspectu
oculoꝝ suoꝝ. Cū sancto sanctus eris: ⁊ cū robusto p
fectus. Et cū electo elect⁹ eris: ⁊ cū puerso puerte
ris. Et pplm paupē saluū facies: oculisq; tuis ex
celsos humiliabis. Quia tu lucerna mea dñe: ⁊ tu
dñe illuminabis tenebras meas. In te enī curras
accinct⁹: i deo meo trāsiliā murū. Deus īmaculata
via ei⁹: eloquz dñi igne examinatū scutū est oīum
sperantiū in se. Quis ē deus p̄ter dñm ⁊ qs de⁹ for
tis p̄ter deū nr̄m? Deus q accinxit me foztitudine
⁊ ꝯplanauit pfectā viā meā. Coequās pedes me-
os ceruis: ⁊ sup excelsa mea statuēs me. Docens
manus meas ad pliū: ⁊ ꝯponēs q̄si arcū ereū bra-
chia mea. Dedisti mihi clypeū salutis tue: ⁊ man-
suetudo mea multiplicauit me. Dilatabis gressus
meos subt⁹ me: ⁊ nō deficiēt tali mei. Perseqūr ini
micos meos: ⁊ cōterā: ⁊ nō ꝯuertar donec ꝯsumā
eos. Cōsumā eos ⁊ ꝯfringā vt nō ꝯsurgāt cadent
sub pedibus meis. Accinxisti me foztitudine ad p
liū: incurvasti resistentes mihi subtus me. Inimi-
cos meos dedisti mihi dorsū: odientes me: ⁊ dis
perdā eos. Clamabūt ⁊ nō erit q saluet: ad dñm: ⁊
nō exaudiet eos. Delebo eos vt pulverē terre: q̄si
3 lutū plateaꝝ ꝯminuā eos atqz ꝯfringā. Saluabis
me a ꝯdictiōib⁹ pp̄li mei: custodes me i caput gē
tiū. Pplus quē ignoro fuiet mihi: filij alieni resi-
stēt mihi: auditu auris obedict mihi. Filij alieni ō
fluxerūt: ⁊ ꝯbenē i angustijs suis. Viuit dñs ⁊ bñ
dictus deus meus: ⁊ exaltabit deus fortis salutis
mee. Deus q das vindictas mihi: ⁊ deijcis pop̄los
sub me. Qui educis me ab inimicis meis: ⁊ a resi-
stētibus mihi eleuas me: a viro iniquo liberabis
me. Propterea ꝯfiteboꝝ tibi dñe i gētibus: ⁊ nōi
tuo cātabo. Magnificās salutes regis sui: ⁊ facies
misericordiā christo suo dauid: ⁊ semini eius in
sempiternum.

XXIII

S 4 Hec aūt sūt ỹba nouissima q̄ dixit dauid
b fili⁹ isai. Dixit vir cui ꝯstitutū ē de xp̄o ōi
iacob: egregi⁹ psaltes isrl. Spūs dñi lo-
cutus ē p me: ⁊ ꝛmo eius p linguā meā. Dixit. De⁹
isrl mihi locutus ē fortis isrl. Dñator hoīuz iust⁹:
dñator in timore dei. Sicut lux auroze oriēte so
le mane absq; nubib⁹ rutilat: ⁊ sicut pluuijs ger-
minat herba de tra. Nec tāta ē dom⁹ mea apud
deū: vt pactū eternū iniret mecū firmū i omibus
atqz munitū. Cūcta. n. sal⁹ mea ⁊ oīs volūtas: nec
ē gr̄q̄z ex eo qd nō germiet. Preuaricatores aūt
q̄si spine euellent vniuersi: q nō tollunt manib⁹.
Et si qs tangere voluerit eas armabit ferro ⁊ li-
gno lāceato: igneq; succense ꝯburent vsqz ad nihi
5 lū. Hec noia fortiū dauid. Dauid sedēs in cathe-

dra sapiētissimus ꝑnceps ĩter tres. Ipse est quasi
tenerrimus ligni ꝟmiculus q̄ octingētos ĩterfecit
ĩpetu vno. Post hūc eleazar filj patrui ei⁹ aboites
ĩter tres fortes: erāt cū dauid qñ exprobrauerūt philistijm: t congregati sūt illic ĩ pliū. Cūq; ascēdissent filij isrl: ipse stetit t pcussit philisteos: donec deficeret manꝰ eiꝰ: t obrigesceret cū gladio.
Fecitq; dñs salutē magnā ĩ die illa: t pplus q fugerat reuersus ē ad cesoꝝ spolia detrahēda. Et post
hūc sema filj agge de arari. Et congregati sūt philistijm ĩ statiōe. Erat qppe ibi ager lēte plen⁹. Cūq;
fugisset ppls a facie philistijm stetit ille in medio
agri: t tutus est eū. Percussitq; philisteos: t fecit
dñs salutē magnā. Necnō t aīe descēderāt tres q
erant ꝑncipes ĩter triginta: t venerāt tpe messis
ad dauid ĩ speluncā odolā. Castra aūt philistinoꝝ
erāt posita ĩ valle gigantū: t dauid erat ĩ ꝓsidio.
Porro statio philistinoꝝ tūc erat ĩ bethleē. Desi-
derauit ĝ dauid aquā de lacu: t ait. O si qs daret
mihi potū aque ō cisterna q̄ ē in bethleē iuxt̄ portam. Irruperūt ĝ tres fortes castra philistinoꝝ: t
hauserūt aquā de cisterna bethleē q̄ erat iuxt̄ portā t attulerūt ad dauid. At ille noluit bibē: qz libauit eā dño dicēs. Propitius sit mihi dñs ne faciā
hꝫ. Nū sanguinē horum istoꝝ q ꝓfecti sūt t aīarū
piculū bibā. Noluit ĝ bibere. Hec fecerunt tres
robustissimi. Abisai q̄s frater ioab filj⁹ saruie ꝑnceps erat de tribus. Ipse ē q leuauit hastā suam ꝰ
trecētos q̄s ĩterfecit: noiatus ĩ trib⁹: t ĩter tres nobiliores: eratq; eoꝝ ꝑnceps qz vsq; ad tres ꝑmos nō
puenerat. Et banaias filius ioiade viri fortissimi
magnoꝝ operū de capscel. Ipse pcussit duos leones moab: t ipse descēdit t pcussit leonē ĩ media
cisterna ĩ die⁹ niuis. Ipse q̄s ĩterfec̄ virū egyptiū
virū dignū spectaculo hñtez ĩ manu hastā. Et itaq;
cū descēdisset ad eū virga: vi extorsit hastā ō manu egyptij: t ĩterfec̄ eū hasta sua. Hec fec̄ banaias
filiꝰ ioiad. Et ipe noīat⁹ ĩter tres robustos q erāt ĩ
ter triginta nobiliores: verūtn vsq; ad tres nō pue-
nerat. Fecitq; eū sibi dauid auricularių a secreto.
Asahel frat̄ ioab ĩter trigīta. Eleanan filj⁹ patrui
ei⁹ de bethleē. Sema de arari. Elicha de arodi.
Heles de phalti. Dira filj⁹ acces de thecua. Abieser ō anathot. Mobonai de vsathi. Selmō ahoites. Maacharai netophatites. Elepb filj⁹ baana: t
ipse netophatites. Itai filj⁹ ribai: ō gebeth filioꝝ
beniamī. Banai pharatonites. Heltai de torrēte
gaas. Albialbon arbathites. Azamaueth de beromi. Eliaba de salboni. Filij iasen: ionathā: naram.
Sema de ozodi. Vaiā filj⁹ sarar arothites. Elifeleth filj⁹ aasbai filij maachati. Heliā filius achitofel gelonites. Esrai ō carmelo. Farai de arbi. Igaal filius nathan de soba. Bōni de gaddi. Selech de
ammoni. Naarai berothites armiger ioab filij
saruie. Dira hietrites. Gareb t ipse hietrites. Urias ethens. Oēs triginta septem. XXIIII

Et addidit furor dñi irasci ꝓ isrl: ꝓmouitq; dauid ĩ eis dicentē ad ioab. Vade nu-
mera israhel t iudam. Dixitq; rex ad ioab ꝓncipē exercitus sui. Perābula oēs tribus isrl a dan
vsq; ad bersabee t nūera pplm vt sciā numerū eiꝰ.
Dixitq; ioab regi. Adaugeat dñs deꝰ tuꝰ ad pplm
tuū cēntus nūc ē iterūq; centuplicet in ꝓspectu dñi
mei regis. Qz qd sibi dñs meꝰ rex vult ĩ re huiusce
mōi? Obtinuit aūt ſmo regis verba ioab: t ꝓncipū
exercit⁹. Egressusq; ē ioab t ꝓncipes militū a facie regis vt numerarēt ppm isrl. Cūq; ptrāsisset
iordanē: venerūt ĩ aroer ad dexterā vrbis q̄ est in
valle gad: t ꝓ iaser transierūt in galaad: t ĩ terrā
inferiorē hodsi: t venerūt in dan siluestria. Circuieruntq; iuxt̄ sidonē trāsierūt ꝓpe menia tyri t omnē terrā euei t chananei: venerūtq; ad meridiē iuda ĩ bersabee: t lustrata vniuersa trā: affuerūt post
nouē mēses t vigīti dies ĩ irlm. Dedit ĝ ioab numerū ꝺscriptiōis pplī regi. Et iuēta sūt de isrl octingenta milia virorū fortiū q educerēt gladiū: t de
iuda qngenta milia pugnatorū. Percussit aūt cor
dauid eū postq̄ nūerat⁹ ē ppls. Et dixit dauid ad
dñm. Peccaui valde ĩ hꝫ facto: sz ꝓcor dñe vt trāsferas iniqtatē ſui tui: qz stulte egi nimis. Surrexit itaq; dauid mane: t ſmo dñi factꝰ ē ad gad ꝓphetā t vidētē dauid dicēs. Vade t loqre ad dauid
Hec dicit dñs. Trīū tibi dat̄ optio: elige vnuz qđ
volueri ex bis vt faciā tibi. Cūq; venisset gad ad
dauid: nūciauit ei dicēs. Aut septē ānis veniet tibi fames ĩ terra tua: aut trib⁹ mēsibus fugies aduersarios tuos: t illi te ꝑsequēt̄: aut certe trib⁹ diebus erit pestilētia ĩ terra tua. Nūc ergo delibera
t vide quē rndeā ei q me misit ſmonē. Dixit autē
dauid ad gad. Coarctor nimis. Sz melius ē vt ĩcidā ĩ manꝰ dñi: multe.n. miſicordie eiꝰ sūt: qz ĩ manus hoīuz. Immisitq; dñs pestilentiā ĩ isrl: ō mane vsq; ad tps ꝓstitutū: t mortui sūt ex pplo dan
vsq; bersabee septuaginta milia virorū. Cūq; extēdisset manū suā āgelus dñi sup irlm vt dispderet
eā: misertꝰ ē dñs sup afflictionē: t ait angelo pcutienti pplm. Sufficit nūc: ꝓtine manū tuā. Erat aūt
āgelus dñi iuxt̄ areā areuna iebusei. Dixitq; dauid
ad dñm cū vidisset angelū cedētē pplm. Ego sū
q peccaui t ego iniq̄ egi isti q oues sūt qd fecerūt.
Uertat̄ obsecro manꝰ tua ꝰ me t ꝰ domuz patris
mei. Uenit aūt gad ꝓpheta ad dauid ĩ die illa: t dixit ei. Ascēde t ꝓstitue altare dño in area areuna
iebusei. Et ascēdit dauid iuxt̄ ſmonē gad quē ꝑcepat ei dñs. Prospiciēsq; areuna aīaduertit regem t
seruos eius transire ad se: t egressus adorauit regē ꝓno vultu ĩ terrā: t ait. Quid cause ē vt veniat
dñs meꝰ rex ad ſuū suū? Cui dauid ait. Ut emā a
te areā: t edificē altare dño t cesset ĩterfectio que
grassat̄ ĩ pplo. Et ait areuna ad dauid. Accipiat t
offerat dñs meꝰ rex: sicut placet ei. Habes boues
in holocaustū: t plaustrū t iuga boū in vsū ligno
rū. Oia dedit areuna regi. Dixitq; areuna ad regē. Dñs deus tuus suscipiat votū tuū. Cui rndens
rex ait. Nequaq̄ vt vis sz emā ꝑcio a te: t nō offerā dño deo meo holocausta gratuita. Emit ergo

dauid areā ꝛ boues:argenti siclis gnā gīta: ꝛ edi
ficauit ibi dauid altare dño:ꝛ obtulit holocausta
ꝛ pacifica. Et ppitiatus est dominus terre:ꝛ cohi
bita est plaga ab israhel.

Explicit secundus liber samuel'. Incipit liber pri
mus malachim.i.regum tertius. Capm. I

P. 1

Et rex dauid senuerat: habebat
ꝫ etatis plurimos dies. Cumq; opi
reť vestibus nō calefiebat. Dixerūt ḡ ei ſui sui. Queramus
dño nr̄o regi adolescentulā ỹgi
nē:ꝛ stet coꝝ rege:ꝛ foueat eu:
dormiatq; i sinu suo:ꝛ calesaciat dn̄m nr̄m regē.
Quesierūt igit adolescentulā speciosā in oibus fi
nib' israť:ꝛ uenerūt abisac sunamitē:ꝛ adduxerūt
eā ad regē. Erat āt puella pulchra nimis:dormie
batq; cū rege ꝛ ministrabat ei:rex ỹo nō cognoscuit eā. Adonias āt fili' agith:eleuabať dicēs. Ego
regnabo. Fecitq; sibi currū ꝛ eqtes: ꝛ gnā gīta vi
ros q̄ currerēt añ eū. Nec coꝛripuit eū pr̄ sui' ali
qñ dicēs. Quare ſ̄ fecisti? Erat aūt ꝛ ipse pulcher
valde secūdus natu post absalō. Et ſmo ei' cum
ioab filio sarui e ꝛ cū abiathar sacerdote q̄ adiuua
bāt ptes adonie. Sadoch vo sacerdos ꝛ banaias
fili' ioiade:ꝛ nathā ꝓpheta ꝛ semei ꝛ celethi ꝛ fele
thi:ꝛ oē robur exercit' dauid nō erat cū adonia.
Immolatis ḡ adonias arietib' ꝛ vitulis ꝛ vniuer
sis pinguibus iuxt̄ lapidē çoeleth q̄ erat vicin' fō
ti rogel:vocauit vniuersos frēs suos filios regis:ꝛ
ꝛ oēs viros iuda ſuos regis:nathan aūt ꝓpheta
ꝛ banaiā ꝛ robustos ā̄ſq;:ꝛ salomonē frē suū nō
vocauit. Dixit itaq; nathan ad bersabee matrē sa
lomonis. Nū audisti q̄ regnauerit adonias fili'
agith:ꝛ dn̄s nr̄ dauid ſ̄ ignorat? Nūc ḡ veni acci
pe cōsiliū a me:ꝛ salua aiam tuā filiiq; tui salomo
nis. Vade ꝛ igredere ad regē dauid:ꝛ dic ei. Nō
ne tu dñe mi rex iurasti mihi ācille tue dicēs q̄ sa
lomon fili' tu' regnabit post me:ꝛ ipse sedebit in
solio meo? Quare ḡ rḡnat adonias? Et adhuc ibi
te loq̄nte cū rḡe:ego veniā post te:ꝛ cōplebo ſmo
nes tuos. Ingressa e itaq; bersabee ad regē in cu
biculo. Rex aūt senuerat nimis:ꝛ absisac sunami
tis mīstrabat ei. Inclinauit se bersabee ꝛ adora
uit regē. Ad quā rex qd tibi inquit vis? Que rn̄
dens ait. Dñe mi rex tu iurasti p dn̄m deū tuū an
cille tue:salomō filius tuus regnabit post me:ꝛ ipe
sedebit in solio meo:ꝛ ecce nūc adonias regnat te
dñe mi rex ignorāte. Occatuit boues ꝛ pīguia q̄
q; ꝛ arietes plurios:ꝛ vocauit oēs filios reg':abia
thar q̄ sacerdotē ꝛ ioab p̄ncipē militie:salomonē
aūt seruū tuū nō vocauit. Uerūtn̄ dñe mi rex i te
oculi respiciūt totius israť vt idices eis q̄s sedere ō
beat in solio tuo dñe mi rex post te. Eritq; cū dor
mierit dn̄s me' rex cū patribus suis :erim' ego ꝛ
fili' me' peccatores. Ad huc illa loquēte cū rege
nathan ꝓpheta venit. Et nunciauerūt regi dicen

S 4

P. 1

5

2

3

T 6

tes. Adest nathan ꝓpheta. Cūq; itroisset in ꝓspe
ctu regis ꝛ adorasset eū p̄n' in terrā dixit nathan
Dñe mi rex tu dixisti adonias regnet post me:ꝛ
ipse sedeat sup thronū meū? Quia descendit ho
die ꝛ imolauit boues:ꝛ pīguia:ꝛ arietes plrimos
ꝛ vocauit vniuersos filios regis ꝛ p̄ncipes:abia
thar q̄ sacerdotē:illisq; vescētibus ꝛ bibētib' co
ram eo:ꝛ dicentib' viuat rex adonias:me fuū tuū
ꝛ sadoch sacerdotē:ꝛ banaiā filiū ioiade ꝛ famulū
tuū salomonē nō vocauit. Nūqd a dño meo re
ge exiuit ſ̄ verbū:ꝛ mihi nō idicasti ſuo tuo quis
sesturus esset sup thronū dn̄i mei regis post eu? 7
Et rn̄dit rex dauid dicens. Uocate ad me bersa
bee. Que cū fuisset īgressa coꝝ rege ꝛ stetisset añ
eū:iurauit rex ꝛ ait. Uiuit dn̄s qui eruit aiam me
am de oi angustia:q̄z sicut iurauī tibi p dn̄m deū
israť dicens:salomon filius tuus regnabit post me:
ꝛ ipse sedebit super solīū meū p me sic faciam ho
die. Cūmissoq; bersabee in terrā vultu: adora
uit regē dicēs. Uiuat dn̄s meus rex dauid in eter
nū. Dixit q̄z rex dauid. Uocate mihi sadoch sacer 8
dotē ꝛ nathan ꝓphetā:ꝛ banaiā filiū ioiade. Qui
cū ingressi fuissēt coꝝ rege:dixit ad eos. Tollite
vobiscū ſuos dn̄i vr̄i:ꝛ īponite salomonē filium
meū super mulā meā:ꝛ ducite eū in gion:ꝛ vngat
eū ibi sadoch sacerdos ꝛ nathan ꝓpheta in reges
sup israť. Et canetis buccina atq; dicetis. Uiuat rex
salomō. Et ascēdetis post eū:ꝛ venietis i irūz:ꝛ se
debit super soliū meū:ꝛ ipse regnabit p me:illiq;
p̄cipiam vt sit dux super israhel ꝛ super iudaz. Et
respondit banaias filius ioiade regi dicēs. Amē.
Sic loquať dn̄s de' dn̄i mei regis. Quō fuit dn̄s
cū dño meo rege:sic sit cū salomone:ꝛ sublimius
faciat soliū ei' a solio dn̄i mei regis dauid. Descē- P. 1
dit ḡ sadoch sacerdos ꝛ nathan ꝓpheta ꝛ bana
ias filius ioiade ꝛ celethi ꝛ felethi:ꝛ īposuerūt salo
monē sup mulā regis dauid: ꝛ adduxerūt eum in
gion. Sūpsitq; sadoch sacerdos coꝛnu olei de ta
bernaculo:ꝛ vnxit salomonē:ꝛ cecinerūt buccina
ꝛ dixit oīs ppls. Uiuat rex salomō. Et ascēdit vni
uersa multitudo post eū:ꝛ ppls canētiū tibijs ꝛ le
tātiū gaudio magno: ꝛ īsonuit terra a clamore eo
rū. Audiuit aūt adonias:ꝛ oēs q̄ īuitati fuerāt ab 2
eo. Iāq; ꝓuitiū finitū erat. Qz ꝛ ioab audita vo
ce tube ait. Quid sibi vult clamor ciuitat' tumul
tuātis? Adhuc eo loquente ionathā fili' abiathar
sacerdot' venit. Cui dixit adonias. Ingredere q̄z
vir fortis es ꝛ bona nūcians. Rn̄ditq; ionathan
adonie. Neq̄q. Dn̄s.n. nr̄ rex dauid:regē ꝓstituit
salomōez:misitq; cū eo sadoch sacerdotē ꝛ nathā
ꝓphetā ꝛ banaiā filiū ioiade ꝛ celethi ꝛ felethi:ꝛ i
posuerūt eū sup mulā regi. Unxerūtq; eū sadoch
sacerdos ꝛ nathā ꝓpheta regē i gion:ꝛ ascēderūt
inde letātes:ꝛ īsonuit ciuitas. Hec ē vox quā au 3
distis. Qz ꝛ salomō sedet super soliū rḡni:ꝛ igres
si fui regis bñdixerūt dño nr̄o regi dauid dicen
tes. Amplificet de' nomē salomonis sup nomen
tuū:ꝛ magnificet thronū eius sup thronū tuū. Et

adorauit rex ī lectulo suo:insup ⁊ hic locutus est. Bñdictus dñs deus isrł qui dedit hodie sedētez in solio meo videntib⁹ oculis meis. Territi sunt ĝ ⁊ surrexerūt oēs q ūitati fuerāt ab adonia: ⁊ iuit vnusqsqz ī viā suā. Adonias aūt timēs salomonē surrexit ⁊ abijt ī tabernaculū dñi:tenuitqz cornu altaris. Et nūciauerūt salomōi dicētes. Ecce adonias timēs regē salomonē:tenet cornu altaris dicēs. Juret mihi rex salomō hodie q̄ nō ītерficiat ſuū suū gladio. Dixitqz salomō. Si fuerit vir bonus:nō cadet ne vnus qdē capillus eius in terrā: sin aūt malū ītuentū fuerit in eo:morieł. Misit ĝ salomō ⁊ eduxit eū ab altari ⁊ ītgressus adorauit regē salomonem. Dixitqz ei salomon. Vade in domum tuam.

II

Appropinquerūt aūt dies dauid vt morerēł: ꝓcepitqz salomōi filio suo dicens. Ecce ego ītgredior viā vniuerse ẽre. Confortare ⁊ esto vir fortis ⁊ obserua custodias dñi dei tui vt ambules in vijs eius ⁊ custodias cerimonias eius: ⁊ ꝓcepta ei⁹ ⁊ iudicia ⁊ testimonia:sicut scriptum est ī lege moysi: vt intelligas vniuersa que facis: ⁊ q̄cūqz te verteris vt ꝓfirmet dñs ſmones suos q̄s locut⁹ ē de me dicēs. Si custodierint filij tui vias meas: ⁊ ābulauerīt coꝝ me ī veritate: in oī corde suo ⁊ ī oī aīa sua:nō auferēł tibi vir ō solio isrł. Tu qz nosti q̄ fecerit mihi ioab filj⁹ saruie: q̄ fecerit duob⁹ p̄ncipib⁹ exercitus isrł: abner filio ner: ⁊ amasę filio iether q̄s occidit ⁊ effudit sāguinē belli ī pace: ⁊ posuit cruorē belli ī baltheo suo q erat circa lūbos eius: ⁊ ī calciamēto suo quod erat in pedib⁹ eius. Facies ĝ iuxł sapiētiā tuā: ⁊ nō deduces canitiē eius pacifice ad iferos. Sz ⁊ filijs berçelłai galaaditł reddes grām: erūtqz comedētes ī mēsa tua. Occurrerūt.n. mihi q̄n fugiebā a facie absalō frīs tui. Habes qz apud te semei filiū gera filij gemini de baburī: q maledixit mihi maledictione pessima q̄n ibā ad castra. Sz qz descendit mihi ī occursū cū trāsirē iordanē: ⁊ iurauī ei p dñm dicēs:nō te interficiā gladio: tu noli pati eū esse ĩnoxiū. Vir aūt sapiēs es vt scias q̄ facies ei:deducesqz canos eius cū sāguine ad iferos. Dormiuit igitł dauid cū p̄ribus suis: ⁊ sepultus ē ī ciuitate dauid. Dies aūt q⁹ rēgnauit dauid sup isrł q̄draginta ānis fūt. In hebrō regnauit septē ānis: ī irłm trigīta trib⁹. Salomon aūt sedit sup thronū dauid p̄ris sui: ⁊ firmatū ē regnū eius nimis. Et ītgressus ē adonias filj⁹ agith ad bersabee matrē salomōis. Que dixit ei. Pacificus ne ē ītgressus tu? Qui respondit pacificus. Addiditque. Sermo mihi ē ad te. Cui ait. Loq̄re. Et ille. Tu ingt nosti qz meū erat regnū: ⁊ me ꝓposuerat oīs isrł sibi in regē: sz trāslatū ē regnū ⁊ factum ē fratris mei. A dño.n. ꝓstitutū ē ei. Nūc ĝ petitionē vnā p̄coꝝ a te ne ꝓfundas faciē meā. Que dixit ad eū. Loq̄re. Et ille ait. Precor vt dicas salomoni regi:neq̄z enim negare tibi q̄q̄ pōt: vt det mihi abisac sunamitē vxorē. Et ait bersabee. Bñ ego loq̄r regi p te. Venit ĝ bersabee ad regē salomonē vt loq̄reł ei pro adonia. Et surrexit rex in occursū ei⁹ adorauitqz eā: ⁊ sedit sup thronū suū. Posituſq̄ ē thron⁹ mr̄i regis q̄ sedet ad dexterā eius: dixitqz ei. Petitionē vnā puulā ego deprecor a te ne ꝓfundas faciē meā. Et dixit ei rex. Pete mater mea. Neq̄z.n. fas ē vt auertā faciē tuā. Que ait. Detł abisac sunamitł adonie frī tuo vxori. Rndit q̄z rex salomō: ⁊ dixit mr̄i sue. Quare postulas abisac sunamiten adōieł? postula ei ⁊ regnū. Ipse ē.n. frater meus maior me: ⁊ habet abiathar sacerdotem ⁊ ioab filium saruie. Jurauit itaq̄z rex salomō per dñm dicēs. Hec faciat mihi deus ⁊ hec addat: q̄z ō aīam suā locutus ē adonias verbū hūc. Et nūc viuit dñs q̄ firmauit me ⁊ collocauit me sup soliū dauid p̄ris mei: ⁊ q̄ fecit mihi domū sicut locut⁹ ē: q̄z hodie occidetur adonias. Misitqz rex salomō p manū banaie filij ioiade q̄ ītерfecit eū: ⁊ mortuus est. Abiathar q̄z sacerdoti dixit rex. Vade in anathot ad agrum tuū. Et q̄dē vir mortis es: sz hodie te nō ītерficiam q̄z portasti archā dñi dei coram dauid p̄re meo: ⁊ sustinuisti laborē ī oībus ī q̄bus laborauit p̄r me us. Fiecit ĝ salomō abiathar vt nō esset sacerdos dñi vt ĩpleret ſmo dñi quē locut⁹ ē sup domū heli in silo. Venit aūt nuncius ad salomonē q̄ ioab declinasset post adoniā: ⁊ p⁹ salomonē nō declinasset. Fugit ĝ ioab in tabernaculū dñi ⁊ apprēhendit cornu altarłs. Nūciatūqz ē regi salomoni q̄ fugisset ioab ī tabernaculū dñi: ⁊ ecce iuxł altare. Misitqz salomō banaiā filiū ioiade dicēs. Vade ītерfice eū. Et venit banaias ad tabernaculū dñi: ⁊ dixit ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Nō egrediar: sz hic moriar. Renūciauit banaias regi sermonē dicēs. Hec locutus ē ioab: ⁊ hec rndit mihi. Dixitqz ei rex. Fac sicut locutus ē ⁊ interfice eū ⁊ sepeli: ⁊ amouebis sanguinē ĩnocentē q̄ effusus ē a ioab a me ⁊ a domo p̄ris mei: ⁊ reddet dñs sanguinē ei⁹ sup caput eius: q̄z interfecit duos viros iustos melioresqz se: ⁊ occidit eos gladio p̄re meo dauid ignorante: abner filium ner p̄ncipē milicie israhel: ⁊ amasam filium iether p̄rincipem exercitus iuda. Et reuertetł sāguis illoꝝ in caput ioab: ⁊ ī caput seminis eius ī sempiternū: dauid aūt ⁊ semī eius ⁊ domui ⁊ throno illius sit pax vsq̄z in etnū a dño. Ascēdit itaq̄z banaias filj⁹ ioiade: ⁊ aggressus eū ītерfecit: sepultusqz ē in domo sua in deserto. Et ꝓstituit rex banaiā filiū ioiade p eo sup exercitū: ⁊ sadoch sacerdotē posuit p abiathar. Misit q̄z rex ⁊ vocauit semei: dixitqz ei. Edifica tibi domū ī irłm: ⁊ bita ibi. Et nō egredieris ĩde huc aut illuc. Quacūqz aūt die egressus fuerł ⁊ trāsierł torrētē cedrō: scito te ītерficiendū. Sanguis tuus erit sup caput tuū. Dixitqz semei regi. Bonus sermo. Sicut locut⁹ ē dñs me⁹ rex: sic faciet ſtus tuus. Habitauit itaq̄z semei in irłm diebus multis. Factū ē aūt p⁹ ānos tres vt fugerent serui semei ad achis filiū maacha regē geth. Nūciatūqz ē semei q̄ serui eius essent in geth. Et surrexit semei ⁊ strą-

tuit a finū suū: iuitqz ad achis in geth ad regrendū
suos suos: z adduxit eos de geth. Nūciatū ē aūt
regi salomoni q̄ issset semei ī geth de ir'lm z redi
sset. Et mittens vocauit eū: dixitqz illi. Nōne testi
ficatus sū tibi p dñm: z pdixi tibi q̄cūqz die egres
sus faeris huc z illuc: scito te esse moriturū? Et rñ
disti mihi. Bonus ſmo quē audiui. Quare g̃ non
custodisti iusurandū dñi z p̄ceptū q̄ p̄ceperā ti
bi? Dixitqz rex ad semei. Tu nosti oē malū cuius
tibi ꝓsciū est cor tuū quod fecisti dauid p̄ri meo.
Reddidit dñs malicia tuā in caput tuū z rex sa
lomon bñdictus: z thronus dauid erit stabilis co
rā dño vsqz in sēpiternū. Jussit itaqz rex banaie
filio ioiade q̄ aggressus pcussit eū z mortuꝰ ē. III

Confirmatū est igit regnū in manu salo
monis: z affinitate ꝓiunctus ē pharaoni
regi egypti. Accepit nāqz filiā eius: z ad
duxit in ciuitatē dauid donec ꝓpleret edificās do
mū suā z domū dñi: z murū ir'lm p circuitū. Attñ
ppls īmolabat ī excelsis. Nō. n. edificatū erat tē
plū nōi dñi vsqz ī diē illū. Dilexit aūt salomō dñz
ābulans ī p̄ceptis dauid p̄ris sui: excepto q̄ in ex
celsis īmolabat: z accēdebat thymiama. Abiit itaq
salomō ī gabaon vt īmolaret ibi. Illud quippe
erat excelsū maximū. Mille hostias in holocau
stū obtulit salomō sup altare illō ī gabaon. Appa
ruit aūt dñs salomoni p sōniū nocte dicēs. Postu
la q̄ vis vt dem tibi. Et ait salomō. Tu fecisti cū
ſuo tuo dauid p̄re meo mīam magnā: sicut ābu
lauit ī ꝓspectu tuo ī veritate z iustitia z recto cor
de tecū. Custodisti ei mīam tuā grandē: z dedisti
ei filiū sedentē sup thronū sicut ē hodie. Et nunc
dñe deꝰ tu regnare fecisti ſuū tuū p dauid patre
meo. Ego aūt sū puer parvulus: z ignorās egres
sū z itroitū meū: z ſuus tuꝰ ī medio ē ppli quē ele
gisti: ppli infiniti q̄ enūerari z supputari non pōt p̄
multitudine. Dabis g̃ ſuo tuo cor docile vt ppl'm
tuū iudicare possit z discernere iter bonū z malū.
Quis. n. pōt iudicare ppl'm istū: ppl'm tuqz hunc
multū? Placuit g̃ ſmo corā dño q̄ salomō postu
lasset huiuscemōi rē. Et dixit dñs salomōi. Quia
postulasti verbū ſ: z non petisti tibi dies multos
nec diuitias aut aīas inimicoꝝ tuoꝝ: sz postulasti
tibi sapiam ad discernendū iudiciū: ecce feci tibi
secūdū ſmones tuos. Et dedi tibi cor sapiēs z in
telligēs itantū vt nullus añ te similꝰ tui fuerit nec
post te surrecturus sit. Sz z hec q̄ nō postulasti ō
di tibi diuitias. ſ. z gloriā vt nemo fuerit similis
tui in regibꝰ cūctis retro diebus. Si aūt ambula
ueris in viis meis z custodieri p̄cepta mea z man
data mea sicut ābulauit p̄r tuus lōgos faciā dies
tuos. Igitur euigilauit salomon: z itellexit q̄ eēt
sōniū. Cūqz venisset ir'lm: stetit corā archa federis
dñi: z obtulit holocausta: z fecit victimas pacifi
cas z grāde ꝓiuiū vniuersis famulis suis. Tunc
venerūt due mulieres meretrices ad regē: stete
rūtqz coram eo. Quaꝝ vna ait. Obsecro mi dñe:
ego z mulier hec hītabamꝰ in domo vna; z pepi
apud eā in cubiculo. Tertia aūt die postq̄z ego pe
pi: pepit z hec. Et eramꝰ sil' nullusqz alius nobiscū
ī domo excepti nobis duabꝰ. Mortuꝰ ē aūt filius
mulieri huiꝰ nocte. Dormiens qppe oppressit eū. Et
ꝓsurgēs ītēpeste noctis silentio: tulit filiū meū de
latē meo ācille tue dormiētis: z collocauit in sinu
suo: suū ātē filiū q̄ erat mōtuꝰ posuit ī sinu meo. Cū
q̄z surrexissē mane vt darē lac filio meo: apparuit
mortuꝰ. Quē diligētius ītuens clara luce deph̃en
di nō eē meū quē genuerā. Rñditqz alt̃a mulier.
Nō est ita vt dicis: sz filius tuꝰ mortuus ē: mens
aūt viuit. Ecōtrario illa dicebat. Mentiris. Filius
qppe meus viuit: z filiꝰ tuus mortuꝰ ē. Atqz ī hūc
modū ꝓtendebāt corā rege. Tūc rex ait. Hec di
cit. Filiꝰ meus viuit: z filius tuus mortuꝰ ē. Et ista
rñdit. Nō: sz filius tuus mortuꝰ ē: meus aūt vivit.
Dixit g̃ rex. Afferte mihi gladiū. Cūqz attulisset
gladiū corā rege: dimidite īgt infantē viuū in du
as ptes: z date dimidiā ptē vni z dimidiā ptē alt̃i.
Dixit aūt mulier cuiꝰ filiꝰ erat viuꝰ ad regē: cōmo
ta sunt qppe viscera eiꝰ sup filio suo. Obsecro dñe
date illi infantē viuū: z nolite īterficere eū. Ꝑrio
illa dicebat: nec mihi nec tibi fit: sz diuidat. Rñ
dit rex z ait. Date huic ifātē viuum z nō occidat.
Hec ē aūt mat eius. Audiuit itaqz oīs isr'l iudiciū
q̄ iudicasset rex: z timuerūt regē videtes sapiaz
dei esse in eo ad faciendū iudiciū. IIII

Erat ātē rex salomō ſgnās sr̃ oēz isr'l z hi
ꝓncipes q̄s hēbat Azarias filiꝰ sadoch sa
cerdotis helioreph z abia filij sisa scribe.
Josaphat filiꝰ ahilud a cōmētarijs. Banaias filiꝰ
ioiade sup exercitū. Sadoch ātē z abiathar sacer
dotes: azarias filius nathā sup eos q̄ assistebāt're
gi. Sabud filius nathā sacerdos amicus regis z
ahisar p̄positus domui z adoniā filius abda su
per tributa. Habebat aūt salomō duodecim p̄fe
ctos sup oēm isr'l q̄ p̄bebāt annonā regi z domui
eiꝰ. Per singulos. n. menses ī anno: singuli necessa
ria mīstrabāt. Et hec noīa eoꝝ. Benhur ī monte
effraim. Bendecar ī macces z ī salebi z ī bethsa
mes z ī belon z in bethanan. Beneseđ ī araboth.
Ipsius. n. erat socho z oīs terra epher. Benab in
adab cuiꝰ oīs nephadoꝝ: thaphet filiā salomonis
habebat vxorē. Baana filius ahilud regebat tha
nach z magedo z vniuersā bethsā q̄ ē iuxt sartana
subter ieẽrahel a bethsan vsqz abelmeula e regio
ne iecmaan. Begaber in ramoth galaad habebat
anothiair filij manasse ī galaad. Ipse ꝑerat in oī
regiōe argob q̄ ē ī basan sexaginta ciuitatibꝰ ma
gnis atqz muratis q̄ habebāt seras eneas. Abina
dab filiꝰ addo ꝑerat in manaim. Achimaas in ne
ptali. Sz z ipse hēbat basemath filiā salomōis in
ꝰiugio. Baana filiꝰ husi ī aser z in baloth. Josa
phat filiꝰ pharue ī isachar. Semei filiꝰ bela in be
niamin. Saber filiꝰ suri ī terra galaad: z ī cīa seon
regis āmorrei z og regis basan sup oīa q̄ erāt in il
la terra. Juda z isr'l innumerabiles sicut arena ma
ris ī multitudie comedētes z bibentes atqz letan

tes. Salomō aūt erat in ditiōe sua hūs oīa regna
secū a flumīe terre philistijm vsq; ad terminū egy
pti: offerentiū sibi munera ⁊ seruientiū ei cūctis die
bus vite ei⁹. Erat aut cib⁹ salomōis p dies singu
los trigīta chozi simile ⁊ sexaginta chozi farine: ō
cē bones pīgues: ⁊ vigīti boues pascuales: ⁊ cētū
arietes: excepta venatiōe ceruoz capzaz atq; bu
baloz ⁊ auiū altiliū. Ipse enī obtinebat oēm regi
onē q̄ erat trās flumē q̄si a thapsa vsq; ad gaçā: ⁊
cūctos reges illaz regionū: ⁊ hēbat pacē ex oī par
te i circuitu. Habitabatq; iuda ⁊ isrl absq; timoze
vllo: vnusq;sq; sb vite sue ⁊ sub ficu sua: a dan vsq;
berſabee cūctis diebus salomōis. Et hēbat salo
mō q̄draginta milia p̄sepia equoz curiliū: ⁊ duo
decī milia equestriū: nutriebantq; eos supradicti
regis p̄fecti: sed ⁊ necessaria mēse regis salomonis
cū īgenti cura p̄bebant i tpe suo. Hordeū aūt ⁊ pale
as equoz ⁊ iumētoz deferebāt i locū vbi erat rex
iux̄ ꝯstitutū sibi. Dedit aūt deus sapiam salomōi ⁊
prudētiā multā nimis: ⁊ latitudinē cozdis q̄si are
nā q̄ē in littoze maris: ⁊ p̄cedebat sapia salomōis
sapiam oīum oziental̄iū ⁊ egyptioz: ⁊ erat sapien
tioz cūctis hōibus. Sapiētioz ethan ezraite ⁊ he
mā ⁊ calchal ⁊ dozda filijs maol: ⁊ erat noīatus i
vniuersis gentibus p circuitū. Locutus est aūt sa
lomon tria milia parabolas: ⁊ fuerūt carmina eius
q̄nq; milia. Et disputauit sup lignis a cedro q̄ ē in
libano vsq; ad hysopū q̄ egredit ō pariete: ⁊ disse
ruit de iumētis ⁊ volucribus ⁊ reptilibus ⁊ pisci
bus. Et veniebāt de cūctis pplis ad audiendā sa
pientiā salomonis: ⁊ ab vniuersis regibus terre q̄
audiebant sapientiā eius. V

Misit aūt hiram rex tyri suos seruos ad salo
monē. Audiuit.n. q̄ ipsū vnxissent regem
sup isrl p p̄re ei⁹: qa amic⁹ fuerat hirā da
uid oī tpe. Dixit aūt salomō ad hirā dicēs. Tu scis
voluntatē dauid p̄ris mei: ⁊ q̄z non potuit edificare
domū noī dñi dei sui ꝓpt̄ bella iminētia p circui
tū: donec daret dñs eos sub vestigio pedū eius.
Nūc aūt req̄ dedit de⁹ me⁹ mihi per circuitum
⁊ nō ē sathan neq; occursus mal⁹: quāobrē cogito
edificare tēplū noī dñi dei mei sic̄ locut⁹ ē dauid
p̄ri meo dicēs. Filiꝰ tuꝰ quē dabo p te sr̄ soliū tuū:
ipse edificabit domū noī meo. Precipe igit̄ vt pre
cidant mihi ligna tui cedros de libāo: ⁊ sui mei sint
cū suis tuis: mercedē aūt suoz tuoz dabo tibi quā
cūq; petieris. Scis.n. quō nō ē i ppl̄o meo vir qui
nouerit ligna cedē sic̄ sidonij. Cū q̄ audisset hirā
ꝛba salomōis letat⁹ ē valde: ⁊ ait. Benedict⁹ dñs
de⁹ hodie q̄ dedit dauid filiū sapiētissimū sr̄ ppl̄z
hunc plurimū. Et misit hirā ad salomonē dicens.
Audiui q̄cūq; mādasti mihi. Ego faciā oēz voluta
tē tuā i lignis cedrinis ⁊ abiegnis. Serui mei ꝺponent ea de libano ad mare: ⁊ ego ꝺponā ea in rati
bus i mari vsq; ad locū quē significaberis mihi: ⁊
applicabo ea ibi ⁊ tu tolles ea. Prebebisq; mihi
necessaria: vt det cibus domui mee. Itaq; hirā da
bat salomoni ligna cedrina ⁊ ligna abiegna iuxta
oēm voluntatē ei⁹. Salomō aūt ꝓbebat hirā vigi
ti milia chozos tritici in cibū domui ei⁹: ⁊ viginti
chozos purissimi olei. Hec tribuebat salomō hirā
p singulos ānos. Dedit q̄z dñs sapiam salomoni si
cut locut⁹ ē ei: ⁊ erat pax iter hirā ⁊ salomonē: ⁊ p
cusserūt ambo sedus. Elegitq; rex salomō opari
os ō oī isrl: ⁊ erat dictio trigīta milia viroz. Mit
tebatq; eos in libanum decem milia p mēses sin
gulos vicissim: ita vt duobus mēsibus esset in do
mibus suis. Et adonirā erat sup hr̄uscemōi indic
tionē. Fuerūt itaq; salomoni septūagīta milia eoz
q̄ onera portabāt: ⁊ octogīta milia latomoz i mō
te absq; ꝓpositis q̄ p̄erāt singulis opibus numero
triū miliū ⁊ trecentoz p̄cipientiū ppl̄o: ⁊ bis q̄ fa
ciebāt op⁹. Precepitq; rex vt tollerēt lapides grā
des lapides p̄ciosos i fūdamētū tēpli ⁊ q̄drarēt eos
quos dolauerūt cementarij salomonis ⁊ cemēta
rij hiram. Porro bibliī ꝓparauerunt ligna ⁊ lapi
des ad edificandū domum. VI

Factū ē aūt q̄drīgētissimo ⁊ octogesimo an
no egressionis filioz isrl de trā egypti in
āno q̄rto mēse çio: ipse ē mēsis secundus
regni salomonis sup isrl: edificare cepit domū do
mino. Dom⁹ aūt quā edificabat rex salomon dño:
hēbat sexagīta cubitos i lōgitudine: ⁊ viginti cubi
tos in latitudine: ⁊ triginta cubitos in altitudie. Et
porticus erat añ tēplum viginti cubitoz longitu
dinis iuxta mensurā latitudinis templi: ⁊ habebat
decem cubitos latitudinis āte faciē templi: fecitq;
i teplo fenestras obliquas. Et edificauit sup pari
etem templi tabulata per gyrū in parietibus dom⁹
per circuitum templi ⁊ ozaculi: ⁊ fecit latera in cir
cuitu. Tabulatum qō subter erat quinq; cubitos
habebat latitudinis: ⁊ medium tabulatum sex cu
bitoz latitudinis: ⁊ tertium tabulatum septem
habens cubitos latitudinis. Trabes aūt posuit in
domo per circuitū forinsecus vt nō hererēt mur⁹
tēpli. Domus aūt cū edificaret de lapidibus dola
tis atq; pfectis edificata est: ⁊ malleus ⁊ securis ⁊
omne ferramentū nō sūt audita in domo cū edifi
caret. Ostiū lateris medij in pariete erat domus
ꝺxtere: ⁊ per cochleā ascēdebāt i mediū cenaculū
⁊ a medio in tertiū. Et edificauit domū ⁊ ꝺsumauit eam. Texit aūt domū laquearibus cedrinis: ⁊
edificauit tabulatū sup oēm domum quinq; cubi
tis altitudinis: ⁊ operuit domum lignis cedrinis.
Et factus est sermo domini ad salomonez dicens:
Domus hec quam edificas: si ambulaueris in pre
ceptis meis: ⁊ iudicia mea feceris: ⁊ custodieris oīa
mandata mea gradiens per ea: firmabo sermonē
meum tibi quē locutus sum ad dauid patrem tuū
⁊ habitabo in medio filioz isrl: ⁊ nō derelin
quam ppl̄m meū isrl. Igitur edificauit salomon
domum ⁊ consumauit eam. Et edificauit parietes
domus intrinsecus tabulatis cedrinis a pauimēto
domus vsque ad sūmitatem parietum ⁊ vsq; ad
laquearia: ⁊ operuit lignis cedrinis intrinsecus: ⁊
texit pauimentum domus tabulis abiegnis.

Edificauitq3 vigiti cubitoꝝ ad postioꝛē ptē tēpli tabulata cedrina a pauimēto vsq3 ad supioꝛa:ꝛ fecit interioꝛē domū oꝛaculi i sanctum sāctoꝝ. Poꝛro q̄draginta cubitoꝝ erat ipsū tēplū p20 fozibus oꝛaculi:ꝛ cedro oīis domus ītrinsecus vestiebaī habens toꝛnaturas ꝛ iūcturas suas fabꝛefactas ꝛ celaturas eminētes. Oīa cedrinis tabulis vestiebāt:nec oīo lapis apparē poterat i piete. Oꝛaculū aūt i medio domꝰ i iteriozi pte fecerat vt poneret ibi archā federis dñi. Poꝛro oꝛaculū habebat vigiti cubitos lōgitudīs ꝛ viginti cubitos latitudīs: ꝛ viginti cubitos altitudīs:ꝛ opuit illud atq3 vesti uit auro puriſſimo. Q3 ꝛ altare vestiuit cedro. Domum q̄s añ oꝛaculū opuit auro puriſſimo ꝛ affixit laminas clauis aureis. Nihilq3 erat i tēplo qō nō auro tegereī. Q3 totū altare oꝛaclī texit auro. Et feē i oꝛacl'o duos cherubin de lignis oliuaꝝ decē cubitoꝝ altitudīs. Quīq3 cubitoꝝ ala cherub vna ꝛ qnq3 cubitoꝝ ala cherub alēa.i.decē cubitos hēntes a sūmitate ale vsq3 ad ale alēi sūmitatē. Decē q̄s cubitoꝝ erat cherub secūdus i mensura pari: ꝛ opꝰ vnū erat i duobus cherubin.i.altitudinē habebat vnus cherub decē cubitoꝝ:ꝛ sīr cherub secundus. Posuitq3 cherubī i medio tēpli iteriozis. Et tēdebāt aūt alas suas cherubī: ꝛ tāgebat ala vna parietē:ꝛ ala cherub secūdi tāgebat parietē alterū ale aūt altare i media pte tēpli se iuicē ꝛtingebāt. Texit q̄s cherubin auro. Et oēs parietes tēpli per circuitū sculpsit varijs celaturis ꝛ toꝛno. Et fecit i eis cherubī ꝛ palmas ꝛ picturas variaſ q̄si pminētes de pariete ꝛ egredientes. Q3 ꝛ pauimētū domꝰ texit auro intrīsecꝰ ꝛ extrīsecꝰ. Et i igressu oꝛaculi fecit duo ostiola de lignis oliuaꝝ:posteſq3 angulorū gnq3:ꝛ duo ostia de lignis oliuaꝝ. Et sculpsit i eis picturā cherubī ꝛ palmaꝝ spēs ꝛ anaglyfa valde ꝛminentia ꝛ texit ea auro ꝛ opuit tam cherubī q3 palmas ꝛ cetera auro. Fecitq3 i introitu templi postes ō lignis oliuaꝝ q̄drāgulatos:ꝛ duo ostia ō lignis abiegnis altrinsecꝰ: ꝛ vtrūq3 ostiū duplex erat:ꝛ se iuicē tenens apiebaī. Et sculpsit cherubī ꝛ palmas ꝛ celaturaſ valde eminētes:opuitq3 oīa laminis aureis ope q̄dro ad regulā. Et edificauit atriū interi' trib' oꝛdinib' lapidū politoꝛū:ꝛ vno oꝛdine lignoꝝ cedri. Anno q̄rto fūdata est domꝰ dñi i mēse çio ꝛ i anno vndecimo mense bul: ipse est mensis octauus:ꝛ perfecta est domus in omni opere suo ꝛ in vniuersīs vtēsilibus:edificauitq3 eā annis septem.

VII

Domū aūt suā edificauit salomō tredeciq3 annis:ꝛ ad pfectū vsq3 perduxit. Edificauit q3 domū saltus libani cētū cubitoꝝ lōgitudīs:ꝛ qnq3ginta cubitoꝝ latitudīs:ꝛ triginta cubitoꝝ altitudīs:ꝛ q̄tuoꝛ ōābulatoꝛia ī colūnaſ cedrinas. Ligna qppe cedrina exciderat i colūnaſ ꝛ tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā q̄ q̄dragintaqnq3 colūnis sustēstabaī. Un' aūt oꝛdo habebat colūnas qndecim ꝛ se iuicē posītas:ꝛ e regione se reſpiciētes eq̄li spacio inī colūnas ꝛ sup colūnas q̄drangulata ligna i cūct' eq̄lia. Et poꝛticuꝝ colūnaꝝ fecē qnq3ginta cubitoꝝ lōgitudīs ꝛ trigita cubitoꝝ latitudīs:ꝛ alterā poꝛticū i facie maioꝛis poꝛticus:ꝛ colūnas ꝛ epistylia sup colūnas fecit. Poꝛticū q3 solij i q̄ tribunal ē:fecit ꝛ texit lignis cedrinis a pauimēto vsq3 ad sūmitatē: ꝛ domūcula i q̄ sedebaī ad iudicandū:erat i media poꝛticu simili ope. Domū q3 fecē filie pharaōis: quā vxoꝛem duxerat salomō:tali ope q̄li ꝛ hāc poꝛticū. Oīa lapidib' ꝓciosis q ad nozmā quādā atq3 mensuraꝝ tā ītrinsecꝰ q3 extrīsecus serrati erāt a fundamēto vsq3 ad sūmitatē parietū:ꝛ ītrinsecus vsq3 ad atriū maius. Fūdamenta aūt de lapidib' ꝓciosis lapidibus magnis decē siue octo cubitoꝝ: ꝛ desup lapides ꝓciosi eq̄lis mēsure secti erant:sīr q3 de cedro. Et atriū maius rotundū triū oꝛdinū de lapidib' sectis:ꝛ vni' oꝛdis de dolata cedro:necnō ꝛ ī atrio domꝰ dñi iteriozi:ꝛ ī poꝛticu domꝰ. Misit q3 rex salomō ꝛ tulit hirā de tyro filiū mulieris vidue ō tribu neptalī patre tyrio artificē erariū ꝛ plenū sapiētia ītelligētia ꝛ doctrina ad faciendū oē opꝰ ex ere. Qui cū veniſſet ad regē salomonē: feē oē opꝰ eius:ꝛ finxit duas colūnas ereas:decē ꝛ octo cubitoꝝ altitudīs colūnā vnā:ꝛ linea duodecī cubitoꝝ ābiebat colūnā vtrāq3. Duo q3 capitella feē q̄ ponerent sup capita colūnaꝝ fusilia ex ere: qnq3 cubitoꝝ altitudīs capitellū vnū:ꝛ qnq3 cubitoꝝ altitudīs capitellū alterū:ꝛ q̄si i modū retis ꝛ catheꝛnaꝝ sibi iuicē miro ope ꝓtextaꝝ. Utrūq3 capitellū colūnaꝝ fusile erat. Septena ꝛsuū retiacula i capitello vno:ꝛ septena retiacula i capitello altero. Et pfecit colūnas ꝛ duos oꝛdies p circuitū retiaculoꝝ singuloꝝ vt tegerēt capitella q̄ erāt sup sūmitatē malograntoꝝ. Eodē mō fecit ꝛ capitello secundo. Capitella aūt q̄ erant sup capita columnaꝝ q̄si opere lilij fabꝛicaca erant in poꝛticu quatuoꝛ cubitoꝝ ꝛ rursum alia capitella in sūmitate columnaꝝ desuper iuxta mensuram colūne contra retiacula. Malograntoꝝ autē ducenti oꝛdines erant ī circuitu capitelli secundi. Et statuit duas columnas in poꝛticu templi. Cūq3 statuiſſet columnam dexteram vocauit eam nomine iachin. Similiter erexit columnā secundā:ꝛ vocauit nomē eius booꝛ. Et super capita columnaꝝ opus in modū lilij posuit:perfectūq3 est opus columnaꝝ. Fecit quoque mare fusile decē cubitoꝝ a labio vsq3 ad labium rotundum in circuitu. Quīq3 cubitoꝛum altitudo eius ꝛ resticula triginta cubitoꝛum cingebat illud per circuitum ꝛ sculptura subter labium circumbat illud decem cubitis ambiens mare. Duo oꝛdines sculpturarum bistriatarum erant fusiles:ꝛ stabant super duodecim boues. Et quibus tres respiciebant ad aquilonem:ꝛ tres ad occidentem:ꝛ tres ad meridiem:ꝛ tres ad oꝛientez:ꝛ mare super eos desup erat:quoꝝ posterioza vniuersa ītrīsecꝰ latitabāt. Grossitudo aūt luter' triū vnciaꝝ erat:labiūq3 eiꝰ q̄si labiū calicis:ꝛ foliū repādi lilij. Duo milia batos capiebat:ꝛ tria milia metretas. Et fecit

decē baſes eneas q̄tuor cubitor longitudīs:baſes ſingulas:r q̄tuor cubitor latitudīs r triū cubitor altitudinis:r ipſū opus baſiū intraſile erat. Et ſcul pture inē iūcturas:r inter cozonulas r plectas:leo nes r boues r cherubin: r in iūcturis ſil'r deſup. Et ſubē leones r boues q̄ſi loza ex ere depēdētia r q̄tuor rote p baſes ſingulas r axes erei:r p q̄tu or ptes q̄ſ'būeruli ſubē luterē fuſiles ō ſe iuicē re ſpectantes. Os q̄z luteris ītrinſec⁹ erat ī capit̄ ſū mitate:r qō fozīſec⁹ apparebat vni⁹ cubiti erat to tum rotūdū:piterq; habebat vnū cubitū r dimi dū. In āgulis aūt colūnar varie celature erant: r media iter colūna q̄drata nō rotūdā. Quatuoz q̄z rote q̄ p q̄tuoz angulos baſis erāt coherebāt ſibi ſubē baſim. Una rota hēbat altitudīs cubitū r ſe mis. Tales aūt rote erāt q̄les ſolent ī curru fieri: r axes ear r radij r canti r modioli oīa fuſilia. Ita r būeruli illi q̄tuoz p ſingulos āgulos baſis vni⁹ ex ipſa baſi fuſiles r cōiūcti erāt. In ſūmitate aūt baſis erat q̄dā rotūditas vni⁹ r dimidij cubiti ita fabzefacta vt luter deſuper poſſet īponi: hñs cela turas ſuas variaſq; ſculpturaſ ex ſemetipſa. Sculpſit q̄z in tabulat̄ illis q̄ erāt ex ere r ī āgulis:che rubin r leones r palmas q̄ſi in ſil'itudinē hoīs ſtāt̄ vt ñ celata ſz appoſita p circuitū viderēt. In hūc modū fecit decē baſes:fuſura vna r mēſura: ſcul pturaq; cōſili. Fecit āq; decē luteres eneos. Qua draginta batos capiebat luter vnus:eratq; quatu oz cubitor:ſinguloſq; luteres p ſingulas.i. decem baſes poſuit:r cōſtituit decē baſes:quinq; ad dex terā ptē tēpli:r quinq; ad ſiniſtrā. Mare aūtē po ſuit ad dexterā partē templi cōtra oziētē ad meri diē. Fecit q̄ hirā lebetes r ſcutras r amulas r pfec oē opus regis ſalomōis ī tēplo dñi:colūnas duas r funiculos capitelloz ſup capitella colūnar du os:r retiacula duo vt opirent duos funiculos qui erāt ſup capita colūnar:r malogranata q̄dringē ta ī duob⁹ retiaculis:duos ordus malogranator in retiaculis ſingulis ad opiendos funiculos capitel loz q erāt ſup capita colūnar:r baſes decē r lute res decē ſup baſes:r mare vnū r boues duodeciz ſbter mare:r lebetes r ſcutras r amulas. Oīa va ſa q̄ fecit hirā regi ſalomoni ī domo dñi: ō aurical cho erāt. In cāpeſtri regione iozdāis fudit ea rex ī argylloſa ēra iter ſochot r ſarthan: r poſuit ſalo mō oīa vaſa ī domo dñi. Propē multitudinē aūt nimiā nō erat pōdus eris. Fecit q̄z ſalomō oīa vaſa ī domo dñi:altare aureū r mēſa ſup quā ponerēt panes ppoſitiōis aureā:r candelabza aurea gnq; ad dexterā r gnq; ad ſiniſtrā ō ozaculum ex auro puro r q̄ſi lilij flozes:r lucernas ōſup aureas r foz cipes aureos r hydrias r fuſcinulas r phialas r mortaziola r thuribula de auro puriſſimo. Et car dines oſtioz domⁿ iteriozis ſācti ſāctoz: r oſtioz domⁿ tēpli ex auro erāt. Et pfecit oē opⁿ qō facie bat ſalomō ī domo dñi:r itulit q̄ ſcificauerat da uid pater ſuus:argentū r aurū r vaſa repoſuitq; ī theſauris domus domini.

Tunc ꝯgregati ſunt oēs maiozes natu iſr'
cū ꝓncipib⁹ tribuū r duces familiaꝝ filio
rū iſr' ad regē ſalomonē in ir'm vt defer
rēt archā federis dñi de ciuitate dauid.i. de ſyon.
Cōuenitq; ād regē ſalomonē vniuerſus iſr' in mē
ſe bethanim ī ſolēni die:r ipſe ē mēſis ſeptim⁹. Ue
nerūtq; cūcti ſenes de iſr':r tulerūt archā ſacerdo
tes:r poztauerūt archā dñi r tabernaculū federis
r oīa vaſa ſcūarij q̄ erāt ī tabernacl'o:r ferebāt ea
ſacerdotes r leuite. Rex aūt ſalomō r oīs multi
tudo iſr' q̄ ꝓuenerat ad eū gradiebat cū illo ante
archā:r īmolabāt oues r boues abſq; eſtimatiōe
r nūero. Et itulerūt ſacerdotes archā federis dñi
ī locū ſuū in ozaculū tēpli in ſanctū ſanctoꝝ ſubter
alas cherubin. Sigdē cherubī expādebāt alas ſu
p locū archē:r ptegebāt archā r vectes eius deſu
p. Aūq; eminerēt vectes r apparerēt ſūmitates eo
rū foris ſāctuariū añ ozaculū :nō apparebāt vltra
extrīſecus:g r fuerūt ibi vſq; in pñtez diē. In ar
cha aūt non erat aliud niſi due tabule lapidee q̄s
poſuerat ī ea moyſes ī ozeb:q̄n pepigit dñs fed⁹
cū filijs iſr' cū egrederēt de tra egypti. Factū eſt
aūt cū exiſſent ſacerdotes de ſcūario: nebula īple
uit domū dñi:r nō poterāt ſacerdotes ſtare r mi
niſtrare ꝓpter nebulā. Impleuerat.n. gl'ia dñi do
mū dñi. Tūc ait ſalomō. Dñs dixit vt hītaret ī ne
bula. Edificās edificauit domū r hītaculū tuū:fir
miſſimū ſoliū tuū ī ſempiternū. Cōuertitq; rex fa
ciē ſuā:r bñdixit oi eccl'ie iſr'. Ois.n. eccl'ia iſr' ſta
bat. Et ait ſalomō. Bñdictus dñs de⁹ iſr' q̄ locut⁹
ē ore ſuo ad dauid pr̄em meū r ī manib⁹ ei⁹ pfecit
dicēs. A die q̄ eduxi pp'lm meū iſr' de egypto:nō
elegi ciuitatē ō vniuerſis tribub⁹ iſr' vt edificare
tur dom⁹ r eēt nomē meū ibi:ſz elegi dauid vt eēt
ſup pp'lm meū iſr'. Uoluitq; dauid pr̄ me⁹ edifica
re domū nōi dñi dei iſr':r ait dñs ad dauid pr̄em
meū. Oz cogitaſti ī coꝛde tuo edificare domū nōi
meo:bñ feciſti q̄ ipſū mēte tractās. Uerūtñ tu non
edificabis mihi domū ſz fili⁹ tu⁹ q̄ egredief de re
nib⁹ tuis:ipe edificabit domū nōi meo. Cōfirma
uit dñs ſmonē ſuū quē locut⁹ ē:ſtetiq; p dauid pa
tre meo:r ſedi ſup thronū iſr' ſic locut⁹ eſt dñs:r
edificaui domū nōi dñi dei iſr':r ꝓſtitui ibi locuz
arche in q̄ fedus dñi eſt qō percuſſit cū patribus
nr̄is q̄n egreſſi ſunt de terra egypti. Steti aūt ante
lomon añ altare dñi in ꝓſpectu eccleſie iſr' r expā
dit manⁿ ſuas ī celū:r ait. Dñe deus iſr' nō ē ſil'is
tui deus in celo deſuper r ſuper terrā deoꝛſū:q cu
ſtodis pactum r miſicordiā ſuis tuis q̄ ambulant
coꝛā te ī toto coꝛde ſuo:q cuſtodiſti ſeruo tuo da
uid patri meo que locutus es ei. Oze locutus es:r
manibus perfeciſti:vt hec dies pꝛobat. Nunc igit̄
domine deus iſrahel conſerua famulo tuo dauid
patri meo q̄ locutus es ei dicens, Nō auferēt de
te vir coꝛā me qui ſedeat ſuper thronū iſr':ita ta
men ſi cuſtodierint filij tui viā ſuā vt ambulent co
raz me:ſicut tu ambulaſti in ꝓſpectu meo. Et nūc
dñe deus iſr' firmentur verba tua que locutus es

Pi

fuo tuo dauid pri meo. Ergo ne putandū ē qō ve
re de⁹ habitet sup trā: Si.n.celū z celi celoꝝ te ca
pe nō possūt: q̄nto magis dom⁹ hec quā edificaui
tibi: Sed respice ad oīonem fui tui: z ad pces ei⁹
dñe de⁹ me⁹. Audi hymnū z oratiōnē quā fu⁹ tu⁹
orat coraz te hodie: vt sint oculi tui aperti sup do
mū hanc nocte ac die sup domū de q̄ dixisti: erit
nomē meū ibi: vt exaudias oratiōnē quā orat i lo
co isto ad te fu⁹ tu⁹ vt exaudias depcationē fui tui
z pplī tui isrl̄ qcūq; orauerit i loco isto: z exaudi
es i loco habitaculi tui i celo: z cū exaudieris ppiti
us eris. Si peccauerit hō i pximū suū: z būerit ali
qō iuramentū q̄ teneat astrict⁹: z venerit ppe iura
mentū coram altare tuo i domū tuaz: tu exaudies in
celo: z facies z iudicabis fuos tuos ꝺdēnans ipiū:
z reddēs viaz suaz sup caput ei⁹: iustificansq; iustū
z retribuēs ei scom iusticiaz suaz. Si fugerit ppl's
tu⁹ isrl̄ inimicos suos: qz peccaur⁹ ē tibi: z agētes
pniam z ꝓsitētes nōi tuo: venerint z adorauerīt z
depcati te fuerūt i domo hac: exaudi in celo: z di
mitte pctm̄ pplī tui isrl̄: z reduces eos i terrā quā ꝺ
disti pribus eoꝝ. Si clausū fuerit celū z nō pluve
rit ppter pctā eoꝝ: z orātes i loco isto pniam ege
rit nōi tuo: z a pctis suis ꝺuersi fuerit ppe afflictio
nē suā: exaudi eos i celo: z dimitte pctā fuoꝝ tuoꝝ
z pplī tui isrl̄ z ondē eis viā bonā p quā ābulent: z
da pluuiā sup terrā quā ꝺdisti ppl'o tuo i possessio
nē. Fames si oborta fuerit i terra aut pestilētia: aut
corruptus aer: aut erugo: aut locusta: vel rubigo: z
afflixerit eū inimic⁹ eius portas obsidēs: oīs plaga
vniuersa infirmitas: cuncta denotatio z iprecatio q̄
acciderit oī hōi de ppl'o tuo isrl̄: si quis cognoue
rit plagā cordis sui: z expāderit manus suas in do
mo hac: tu exaudies in celo i loco habitatōis tue:
z repropitiaberis z facies vt des vnicuiq; ꝟ oēs
vias suas sic videris cor eius: qz tu nosti solus cor
oīum filioꝝ hoīum: vt timeāt te cūctis diebꝫ qbꝫ
viuūt sup faciē re quā dedisti pribus nris. Insup
z alienigena q nō ē de ppl'o tuo isrl̄ cū venerit de
terra lōginq̄ ppter nomē tuū. audiēt.n. nomē tuū
magnū z man⁹ tua fortis z brachiū tuū extētum
ꝟbiq;: cū venerit q̄ z orauerit i hloco: tu exaudies
i celo i firmamēto habitaculi tui: z facies oīa p q
bus inuocauerit te alienigena vt discāt vniuersi po
puli terraꝝ nomē tuū timere sicut ppl's tuus isrl̄: z
ꝓbēt qz nomē tuū inuocatū ē sup domū hāc quam
edificaui. Si egressus fuerit ppl's tu⁹ ad bellum ꝺ
inimicos suos p viā q̄cūq; miseris eos orabūt te
ꝺ viā cluiratis quā elegisti: z ꝺ domū quā edifica
ui nōi tuo: z exaudies i celo oīones eoꝝ z pces eo
rū z facies iudiciū eoꝝ. Si peccauerint tibi: nō ē
.n. hō q nō peccet: z irat⁹ tradideris eos inimicis
suis: z captiui ducti fuerint i terrā inimicoꝝ lōge vel
ppe: z egerit pniam i corde suo i loco captiuitat⁹:
z ꝺuersi depcati te fuerint i captiuitate sua dicētes:
peccauim⁹ iniq egim⁹: ipie gessim⁹: z reuersi fuerint
ad te i ꝟniuerso corde suo z tota aīa sua i terra ini
micoꝝ suoꝝ ad quā captiui ducti fuerūt: z orauerit

te ꝺ viā terre sue quā dedisti pri b⁹ eoꝝ z ciuitatis
quā elegisti z tēpli qō edificaui nōi tuo: exaudies
i celo i firmamēto solij tui: oīones eoꝝ z pces eoꝝ
z facies iudiciū eoꝝ: z ꝓpitiaberis pplo tuo q pec
canit tibi z oībus inigtatib⁹ eoꝝ qb⁹ ꝓuaricati sūt
i te: z dabis miam coram eis q eos captiuos būerit
vt misereant eis: ppl's.n. tu⁹ ē z hereditas tua quos
eduxisti de terra egypti de medio fornacis ferree:
vt sint oculi tui apti ad ōpcationē fui tui z pplī tui
isrl̄: z exaudies eos i vniuersis p qb⁹ iuocauerint
te. Tu.n. separasti eos tibi i hereditatē de vniuersis
ppl'is re sic locut⁹ es p moysen fuū tuū qn̄ eduxi
sti pres nros de egypto dñe de⁹. Factū ē aūt cum
ꝟplesset salomō oraz dñm oēm oīonez z ōpcatio
nē hāc: surrexit de ꝟspectu altar⁹ dñi. Utrūq; enim
genu i trā fixerat: z man⁹ expāderat ad celū. Ste
tit q̄ z bñdixit oi eccle isrl̄ voce magna dicēs. Bñ
dictus dñs de⁹ q dedit requē pplo suo isrl̄ iuxt oīa
q̄ locut⁹ ē. Nō cecidit ne vn⁹ qdē fmo ex oīb⁹ bo
nis q̄ locut⁹ ē p moysen fuū suū. Sit dñs deus nr̄
nobiscū sic fuit cū pri b⁹ nr̄is nō derelinq̄s nos ne
q̄ pjiciēs: sz iclinet corda nra ad se vt ābulemus
i vniuersis vijs ei⁹ z custodiam⁹ mādata ei⁹: z ce
rimonias z iudicia q̄cūq; mādauit pribus nr̄is: z
sint fmones mei isti qb⁹ depcat⁹ sum coram dño ap
ppinq̄ntes dño deo nro die ac nocte: vt faciat iu
diciū fuo suo z pplo suo isrl̄ p singulos dies vt sci
ant oēs pplī re: qz dñs ipe ē de⁹: z nō ē vltra absq;
eo. Sit q̄z cor nr̄m pfectū cū dño deo nro vt ābu
lem⁹ i decretis ei⁹: z custodiam⁹ mādata ei⁹: sicut z
hodie. Igit rex z oīs isrl̄ cū eo imolabāt victias
coram dño. Mactauit q̄ salomō hostias pacificas
q̄s imolauit dño: boū vigintiquo milia z ouiū cē
tum vigintimilia. Et dedicauerūt tēplū dñi rex sa
lomō z filij isrl̄. In die illa scificauit rex medium
atrij qō erat añ domū dñi. Fec qppe holocaustus
ibi z sacrificiū z adipē pacificoꝝ: qm̄ altare ereum
qō erat coram dño min⁹ erat: z cape nō potat holo
caustū z sacrificiū z adipē pacificoꝝ. Fec g̃ salomō
i tpe illo festiuitatē celebre: z oīs isrl̄ cū eo: mltitu
do magna ab itroitu emath vsq; ad riuū egypti co
ram dño deo nro septē diebꝫ z septē diebꝫ. i. q̄tuor
decī diebꝫ: z i die octauo dimisit pplos. Qui bñdi
cētes regi ꝓfecti sūt i tabernacula sua letātes z ala
cri corde sup oībus bonis q̄ fecerat dñs dauid ser
uo suo z isrl̄ populo suo.

IX

Factū est aūt cū perfeciss̄et salomon edifi
ciū domus dñi z edificium regis z oē qō
optauerat z voluerat facere: appuit ei do
minus secūdo sicut apparuerat ei in gabaō. Dixit
q̄z dñs ad eum: Exaudiui oratiōnē tuā z depreca
tionē tuam quā deprecatus es coram me. Scificaui
domū hāc quā edificasti vt ponerē nomē meū ibi
in sempiternum: z erunt oculi mei z cor meum ibi
cunctis diebus. Tu quoq; si ambulaueris coram
me sicut ambulauit pater tuus in simplicitate cor
dis z in equitate: z feceris omnia que precepi tibi:
z iudicia mea seruaueris: z legitima mea ponam

thronū regni tui sup isrl'in sēpiternū sicē locutus sū
dauid pri tuo dicēs:nō auferē vir de genē tuo ō
folio isrl'. Si aūt auersione auersi fueritis vos z filij
vri nō seqntes me nec custodiētes mādata mea z
cerimonias qs ꝓposui vobis:sz abierit z colueri
tis deos alienos z adozauerit eos: auferā israhel
ō supficie ēre quā dedi eis:z tēplū qō scificaui noī
meo pjsciā a ꝯspectu meo:eritqz isrl'in puerbium
z fabulā cūctis pplis:z dom' hec exēplū. Oīs q
transierit p eā stupebit:z sibilabit:z dicet. Quare
fecit dns sic ēre huic z domui huic? Et rndebunt:
Quia dereliquerūt dnm deū suū q eduxit patres
eoz de ēra egypti:z secuti sūt deos alienos z colue
rūt eos:z adozauerūt eos:idcirco iduxit dns sup
eos oē malū h. Expletis aūt ānis vigīti postqz edi
ficauerat salomō duas domos.i.domū dni z ō
mū regis hirā rege tyri pbente salomoni ligna ce
drina z abiegna z aurū iuxt oē qō opt hūerat: tūc
dedit salomō hirā vigīti oppida ī terra galilee. Et
egressus ē hirā de tyro vt videret oppida q dede
rat ei salomō z nō placuerunt ei. Et ait, Heccine
sūt ciuitates qs dedisti mihi frater? Et appellauit
eas terrā chabul vsqz ī diē hāc. Misit q hirā ad
regē salomonē centū viginti talēta auri. Hec est sū
ma expensaz quā obtulit salomō rex ad edifican
dū domū dni z domū suā z mello z murū irlm z
beser z mageddo z gaçer. Pharao rex egypti ascē
dit:z cepit gaçer:succēditqz eā igni: z chananeū q
habitabat ī ciuitate iterfecit:z ōdit eā in dotē filie
sue vxori salomonis. Edificauit ergo salomon ga
çer z bethoron iferiozē z balaath z palmirā ī ter
ra solitudinis:z oēs vicos q ad se ptinebāt z erāt
absqz muro:munivit z ciuitates curruū z ciuita
tes egtū z qōcūqz ei placuit:vt edificaret ī irlm,z
ī libano z ī oī terra ptātis sue. Vniuersū ppl'm q re
māserat de āmozreis z ō etheis z pherezeis z eue
is z iebuseis:q nō sūt de filijs isrl':hoz filios q re
māserāt ī terra qs.s.nō potuerāt filij isrl' exterminare:
fecit salomō tributarios vsqz ī diē hāc. De filijs aūt
isrl' nō ꝓstituit salomō fuire quēqz:sz erāt viri bel
latozes z mīstri ei z pncipes z duces z pfecti cur
ruū z eqz. Erāt aūt pncipes sup oīa opa salomōis
ppositi qngēti qnqginta q bēbāt subiectū ppl'm z
statutis opib' iperabāt. Filia aūt pharaonis ascēdit
de ciuitate dauid ī domū suā quā edificauerat ei
salomō. Tūc edificauit mello. Offerebat qz salo
mō trib' vicib' p ānos singulos holocausta z pa
cificas victimas sup altare qō edificauerat dño z
adolebat thymiama cozā dño. Perfectūqz ē tem
plū. Classē qz fecē rex salomō ī asiongaber q ē iuxt
baylā ī littōe marīs rubri ī terra idumee. Misitqz
hirā ī classe illa suos viros nauticos z gna
ros maris cū suis salomōis:q cū venissēt ī ophir
sūptū inde aurū qdringētoz viginti talētoz detu
lerunt ad regem salomonem. x

Sed z regina saba audita fama salomōis:
ī noīe dni venit tēptare eū ī enigmatib'.
Et ingressa irlm multo cū comitatu z diui
tijs:camelis portātib' aromata z aurū īfinitū ni
mis:z gēmas pciosas:venit ad regez salomonē: z
locuta ē ei vniuersa q bēbat ī cozde suo. Et docu
it eā salomō oīa verba q ꝓposuit. Nō fuit sermo q
regē posset latere z nō rnderet ei. Vidēs aūt regīa
saba oēm sapiam salomōis: z domū quā edifica
uerat z cibos mēse ei':z habitacula seruoz z ozdines
mīstrātiū:vestesqz eoz z pincernas z holocausta q
offerebat ī domo dni:nō bēbat vltra spiritū:dixit
qz ad regē. Verus ē sermo quē audiui ī tra mea sup
sermonib' tuis z sup sapia tua:z nō credebā narran
tib' mihi:donec ipsa veni z vidi oculis meis:z ꝓ
baui qꝺ media ps mihi nūciata nō fuerit. Maioz ē
sapia z opa tua qz rumoz quez audiui. Beati viri
tui z beati hui tui bi q stant cozā te sp z audiūt sa
piētia tua. Sit dns de' tu' bndict' cui ꝓplacuisti z
posuit te sup thronū isrl' eo qꝺilexerit dns isrl' ī sē
piternū:z ꝓstituit te regē vt faceres iudiciū:z iusti
ciā. Dedit q regi cētū vigīti talēta auri:z aromata
multa nimis z gēmas pciosas. Nō sūt allata vltra
aromata tā multa qz ea q dedit regīa saba regi sa
lomōi. Qz z classis hirā q portabat aurū de ophir
attulit ex ophir ligna thina multa nimis z gēmas
pciosas. Fecitqz rex de lignis thinis fulcra domus
dni z dom' regie:z citharas liraseqz cātozib'. Non
sūt allata huiuscemōi ligna thina neqz visa vsqz in
pntez diē. Rex aūt salomō dedit regīe saba oīa q
voluit z petiuit ab eo:exceptis his q vltro obtule
rat ei mūere rgio. Que reuersa ē z abiit ī terrā suā
cū suis suis. Erat aūt pōdus auri qō offerebat sa
lomōi p ānos singulos sexcētoz sexagīta sex talen
toz auri:excepto eo qō offerebāt viri q sup vecti
galia erāt z negociatōes:vniuersiqz scuta pēdētes
z oēs reges arabie:ducesqz re. Fecē qz rex salomō
ducēta scuta de auro purissimo. Sexcētos auri si
clos ōdit lamias scuti vni' z trecētas peltas ex au
ro pbato. Trecēteqz lamie auri vnā peltā vestie
bāt. Posuitqz eas rex ī domo salt' libani. Fecit et
rex salomō thronū de eboze grāde:z vestiuit eum
auro fuluo nimis q bēbat sex gradus. Et sūmitas
throni rotūda erat ī pte posteriozi:z due manꝰ hīc
atqz ide tenētes sedile:z duo leōes stabāt iuxt ma
nus singulas:z duodecī leūculi stātes sup sex gra
dus hīc atqz ide. Nō ē factū tale opus ī vniuersis
rgnis. Qz z oīa vasa de qbus potabat rex salomō
erāt aurea:z vniuersa supellex dom' saltus libani
de auro purissimo. Nō erat argentū:nec alicuius p
cij putabat ī diebus salomōis:qz classis regis per
marē cū classe hirā semel p tres ānos ibat in thar
sis:deferens inde aurū z argentū z dentes elephā
torum z simias z pauos. Magnificatus est ergo
rex salomon super oēs reges terre z diuitijs z sapi
entia:z vniuersa terra desiderabat vultū salomo
nis:vt audiret sapientiā eius quā dederat deus in
cozde eius:z singuli deferebant ei munera: vasa
argentea z aurea:vestes z arma bellica: aromata
quoque z equos z mulos per annos singulos. Nō
gregauitqz salomon currus z equites: z facti sunt

ei mille q̃dringenti curr⁹:z duodecī milia eqtum z disposuit eos per ciuitates munitas:z cū rege in ir'm. Fecitq; vt tāta esset abūdātia argenti ī ir'm quāta z lapidū:z cedroꝝ:pbuit multitudinē q̃si sycomoros que nascūtur ī cāpestrib⁹. Et educebāt equi salomōi de egypto z ō choa. Negociatores enim regis emebāt de choa z statuto pcio pducebāt. Egrediebat āt q̃driga ex egypto sexcēt' sicli argēti z equ⁹ centū qnq̃gita. Atq; ī hūc mōz cūcti reges ethioꝝ z syrie eq̃s venūdabāt. XI

Rex aūt salomon adamauit mulieres alienigenas multas:filiā q̃z pharaōis z moabitidas z āmonitidas:idumeas z sidonias z cetheas:de gēt⁹ sup qb⁹ dixit dñs filijs isr'. Non ingrediemini ad eas neq; de illis ingredi'ēt ad vr̃as. Certissime.n.auertēt corda vr̃a vt seq̃mini deos eaꝝ. His itaq; copulat⁹ ē salomō ardētissīo amore. Fuerūtq; ei vxores q̃si regie septīgente: z cōcubine trecēte. Et auerterūt mulieres cor eius. Cūq; iā esset senex:deprauatū ē cor ei⁹ p mulieres vt seq̃ret deos alienos nec erat cor ei⁹ pfectū cum dño deo suo sic cor dauid pr̃is ei⁹:sz colebat salomō astherthen deā sidoniorꝝ z chamos deū moabitaꝝ z moloch idolū āmonitaꝝ. Fecitq; salomō qđ nō placuerat coram dño:z nō adipleuit vt seq̃ret dñm sic dauid pr̃ ei⁹. Tūc edificauit salomō phanū chamos idolo moab ī mōte q̃ ē ō ir'm: z moloch idolo filioꝝ āmon. Itaq; in hūc moduz fecit vniuersis vxoribus suis alienigenis q̃ adolebāt thura z īmolabāt dijs suis. Igit irat⁹ ē dñs salomoni q̃ auersa ēet mēs ei⁹ a dño deo isr'l q̃ apparuerat ei secūdo:z p̃cepat de ẏbo ẖ ne seq̃retur deos alienos:z nō custodiuit q̃ mādauit ei dñs. Dixit itaq; dñs salomōi. Quia habuisti ẖ apud te z nō custodisti pactū meū z p̃cepta mea q̃ mādaui tibi: dirūpens scindā regnū tuū z dabo illud ſuo tuo: verūtn ī dieb⁹ tuis nō faciā ppter dauid patrē tuuz. De manu filij tui scindā illud:nec totū regnū auferā:sed tribū vnā dabo filio tuo ppter dauid ſuuz meū z ir'm quā elegi. Suscitauit aūt dñs aduersariū salomōi adad idumeū de semīe regio q̃ erat in edom. Cū.n.esset dauid ī idumea z ascendisset ioab p̃nceps militie ad sepeliendū eos q̃ fuerāt interfecti z occidisset oē masculinū ī idumea: sex.n. mēsibus ibi morat⁹ ē ioab:z oīs isr'l donec īterimeret oē masculinū ī idumea:fugit adad ipse z viri idumei de ſuis pr̃is eius cū eo vt ingrederet egyptū. Erat aūt adad puer puul⁹. Cūq; surrexiss̄et ō madian:venerūt ī pharā. Tulerūtq; secū viros ō pharā:z itroierūt egyptū ad pharaōez r̃ gē egypti. Qui dedit ei domū:z cibos pstituit:z terrā ōlegauit z īuenit adad gr̃am coram pharaone valde:intātū vt daret ei vxorē sororē vxoris sue germanaz tafnes regine. Genuitq; ei soror tafnes genebath filiū:z nutriuit eū tafnes ī domo pharaōis. Eratq; genebath habitās apud pharaonē cū filijs ei⁹. Cū q; audisset adad in egypto dormisse dauid cū patribus suis:z mortuū esse ioab p̃ncipē militie: dixit pharaoni. Dimitte me vt vadā in terrā meam. Dixitq; ei pharao. Qua.n.re apud me idiges vt q̃ras ire ad terrā tuā? At ille rñdit. Nulla. Sed obsecro te vt dimittas me. Suscitauit q̃z ei deus aduersariū raçon filiū eliadan q̃ fugerat adadeçer regē saba dñm suū:z congregauit ō eū viros z factus ē p̃nceps latronū:cū iterficeret eos dauid:abierunt q̃z damascū z habitauerūt ibi:z pstituerūt eū regē in damasco. Eratq; aduersarius isr'l cūctis diebus salomonis. Et hoc malū adad z odiū ō isr'l: regnauit q̃z in syria. Hieroboā q̃z filius nabath cufrate⁹ de sareda ſu⁹ salomonis cui⁹ mr̃ erat noīe ſua mulier vidua:leuauit manū ō regē. Et hec est cā rebellionis aduersus eū:q̃z salomon edificauit mello:z coeq̃uit voraginez ciuitatis dauid pr̃is sui. Erat aūt hieroboā vir fortis z potēs. Videns q̃z salomon adolescētē bone idolis z idustriū:pstituerat eū pfectū sup tributa vniuerse dom⁹ ioseph. Factū ē igit in tp̃e illo vt hieroboā egrederet de ir'm:z īueniret eū ahias silonites pphēta in via optus pallio nouo. Erāt aūt duo tm̃ in agro. Apphēdēsq; ahias palliū suū nouū q̃ cooptus erat scidit in duodecī partes:z ait ad hieroboā. Tolle tibi ōcē sciss̄uras. Hec.n. dicit dñs deus isr'l. Ego scindā regnum de manu salomonis:z dabo tibi decem trib⁹. Porro vna tribus remanebit ei ppter ſuū meū dauid:z ir'm ciuitatē quā elegi ex oībus tribub⁹ isr'l:eo q̃ dereliq̃rit me z adorauerit astherthen deaz sidoniorꝝ z chamos deū moab:z moloch deū filioꝝ āmon:z nō ābulauerit in vijs meis vt faceret iustī eiā coram me:z p̃cepta mea z iusticia sicut dauid pr̃ eius. Nec auferā oē regnū de manu eius:sz ducez ponā eū cūctis diebus vite sue ppter dauid ſuuz meū quē elegi:q̃ custodiuit mādata mea:z p̃cepta mea. Auferā aūt regnū de manu filij ei⁹ z dabo tibi decē trib⁹:filio aūt eius dabo tribū vnā vt remaneat lucerna dauid ſuo meo cūctis diebus,coram me in ir'm ciuitate quā elegi vt ēet nomē meū ibi:te aūt assumā z regnabis super omnia que desiderat aīa tua:eris q̃z rex sup isr'l. Si igitur audieris oīa que p̃cepto tibi z ambulaueris ī vijs meis:z feceris quod rectū est coram me:custodiens mādata mea z p̃cepta mea:sicut fecit dauid ſuus meus: ero tecū:z edificabo tibi domū fidelē quō edificaui dauid domū:z tradā tibi isr'l:z affligā semē dauid sup ẖ:verūtn nō cūctis dieb⁹. Voluit q̃ salomon iterficere hieroboā. Qui surrexit z aufugit ī egyptū ad sesac regem egypti:z fuit ī egypto vsq; ad mortem salomonis. Reliquum aūtez verboꝝ salomonis z omnia que fecit z sapientia eius: ecce vniuersa scripta sunt ī libro verboꝝ dieꝝ salomonis. Dies aūt q̃s regnauit salomon in ir'm sup oēz isr'l:quadraginta anni sunt. Dormiuitq; salomō cū patribus suis:z sepultus est in ciuitate dauid pr̃is sui:regnauitq; roboam filius eius p̃ eo. XII

Venit autem roboam in sichē. Illuc enim congregatus erat omnis ppl's isr'l ad constituēdū eū regē. At vero hieroboā filius

nabath cū adhuc eēt ī egypto ꝓfugus a facie salomonis regis:audita morte eiꝰ reuersus ē de egypto. Miserūtq; t vocauerūt eū. Ueīt ḡ hieroboā t oīs multitudo isrl: t locuti sūt ad roboā dicētes. Pater tuus durissimū iugū iposuit nobis:tu itaq; nūc īminue paululuz de ipio pris tui durissimo t de iugo grauissimo qō iposuit nobis: t seruiemꝰ tibi. Qui ait eis: Ite vsq; ad tertiū diē t reuertimīni ad me. Cumq; abiissent ppls:iniit ꝓsiliū rex roboā cū seniorib⁹ q assistebāt coꝝ salomōe pr̄e eiꝰ cū adhuc viueret t ait eis. Qō datis ꝓsiliū vt rndeā ppl̄o? Qui dixerūt ei. Si hodie obedieris popl̄o huic t seruieris: t petitōi eoꝝ cesseris: locutusq; fueris ad eos verba lenia:erūt tibi serui cūctis diebꝰ. Qui dereliqt ꝓsiliū senū qō dederāt ei t adhibuit adolescentes q nutriti fuerāt cum eo t assistebāt illi. Dixitq; ad eos. Qō mihi datis ꝓsiliū vt rndeaz popl̄o huic: q dixerūt mihi:leuiꝰ fac iugū qō iposuit pr̄ tuus super nos. Et dixerūt ei iuuenes q nutriti fuerāt cū eo. Sic loqre ppl̄o huic q locuti sūt ad te dicētes. Pr̄ tuꝰ aggrauauit iugū nr̄m: tu releua nos. Sic loqris ad eos. Minimꝰ digitꝰ meꝰ grossior ē dorso pris mei. Et nūc pr̄ meus posuit super vos iugum graue ego aūt addā super iugū vr̄m. Patꝰ meꝰ cecidit vos flagellis:ego aūt cedā vos scorpionibꝰ. Uenit ḡ hieroboā t oīs ppls ad roboā die tertio sic locutꝰ fuerat rex dicēs:Fuertimini ad me die ttia. Rndit̄q; rex ppl̄o dura:derelicto ꝓsilio seniorꝝ qō ei dederāt: t locutꝰ ē eis sm ꝓsiliū iuuenū dicēs. Patꝰ meꝰ aggrauauit iugū vestrū:ego aūt addā iugo vr̄o. Pr̄ meꝰ cecidit vos flagellis:ego aūt cedā vos scorpionibꝰ. Et nō acqeuit rex ppl̄o qñ aduersatꝰ fuerat eū dñs vt suscitaret v̄bū suū qō locutꝰ fuerat īmanu abiesylonite ad hieroboā filiū nabath. Uidēs itaq; ppls qꝰ noluisset eos audire rex:rndit ei dicēs. Que nobis ps ī dauid vl̄ q̄ hēditas ī filio isai? Uade ī tabernacula tua isrl. Nūc vide domū tuā dauid. Et abiit isrl ī tabernacula sua. Super filios aūt isrl qcūq; habitabāt ī ciuitatibus iuda regnauit roboā. Misit ḡ rex roboā aduerā q̄erat sup tributa:t lapidauit eū oīs isrl: t mortuus ē. Porro rex roboā festinus ascēdit currū: t fugit in irl̄m: recessitq; isrl a domo dauid vsq; in pr̄ez diē. Factū ē aūt:cū audisset oīs isrl qꝰ reuersus. eēt hieroboā: miserūt t vocauerūt eū cōgregato cetu: t cōstituerūt eū regē sup oēz isrl: nec secutꝰ ē quispiā domuz dauid pter tribū iuda solā. Uenit aūt roboā irl̄m t cōgregauit vniuersā domū iuda: t tribū beniamī cētū octoginta milia electoꝝ viroꝝ t bellatoꝝ vt pugnarēt ↄ domū isrl t reducerēt regnū roboā filio salomōis. Factꝰ ē aūt sm̄o dñi ad semeiā virū dei dicēs. Loqre ad roboā filiū salomōis regē iuda: t ad oēm domū iuda t beniamī t reliquos de ppl̄o dicēs. Hec dicit dñs. Nō ascēdetis neq; bellabitis ↄ frēs vr̄os filios isrl. Reuertat̄ vir in domū suā. Me.n.factū ē v̄bū h̄. Audierūt sm̄onē dñi: t reuersi sūt de itinere sic eis pcepat dñs. Edificauit aūt hieroboā sichē in mōte ephraī: t habitauit ibi. Et egressus inde edificauit phanuel. Dixitq; hieroboā in corde suo. Nūc reuertet regnuz ad domū dauid si ascenderit ppls iste vt faciat sacrificia ī domo dñi ī irl̄m: t conuertet coꝝ ppli sui ad dñm suū roboā regē iuda: interficietq; me t reuertent ad eū. Et excogitato ꝓsilio fec̄ duos vitulos aureos: t dixit eis. Nolite vltra ascēdere in irl̄m. Ecce dij tui isrl q te eduxerunt de terra egypti. Posuitq; vnū ī bethel t alterꝰ in dan: t factū ē v̄bum h̄ in pctm̄. Fuit.n.ppls ad adorādū vitulū vsq; ī dan. Et fec̄ phana in excelsis t sacerdotes de extremis ppli q nō erant de filijs leui. Cōstituitq; diē solennē ī mēse octauo qntadecima die mēsis in similitudinē solēnitatis q̄ celebrabat ī iuda. Et ascēdit altare simil̄r fecit ī bethel vt īmolaret vitulis qs fabricatus fuerat. Cōstituitq; in bethel sacerdotes excelsoꝝ q̄ fecerat: t ascēdit sup altare qō extruxerat in bethel qntadecima die mēsis octaui quē finxerat de corde suo. Et fec̄ solēnitatē filijs isrl: t ascēdit sup altare vt adoleret incensum.

XIII

Et ecce vir dei venit de iuda in sm̄o dñi in bethel hieroboā stante sup altare t thꝰ iaciēte. Et exclamauit ↄ altare in sm̄one dñi: t ait. Altare altare: h̄ dicit dñs. Ecce filiꝰ nascetur domui dauid iosias noīe: t īmolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ q nūc in te thura succēdūt: t ossa hoīuz sup te incēdet. Deditq; in illa die signū dicēs. Hoc erit signū qō locutꝰ ē dñs. Ecce altare scidet: t effūdet cinis q in eo ē. Cumq; audisset rex sermonē hoīs dei quē inclamauerat ↄ altare in bethel: extēdit manū suā de altari, dicēs. Appr̄hendite eū. Et exaruit manꝰ eius quā extēderat ↄ eū: nec valuit retrahere eā ad se. Altare q̄z sciss̄ ē: t effusus ē cinis de altari: iux̄ signū qō p̄dixerat vir dei in sm̄one dñi. Et ait rex ad virū dei. Depcare faciem dñi dei tui: t ora p me vt restituat manꝰ mea mihi. Oranit vir dei faciē dñi: t reuersa ē manꝰ regis ad eū: t facta ē sic p̄us fuerat. Locutꝰ ē aūt rex ad virū dei. Ueni mecū domū vt p̄ādeas: t dabo tibi mūera. Rndit̄q; vir dei ad regē. Si dederis mihi mediā ptē domꝰ tue nō veniā tecum: nec comedā panē neq; bibā aquā ī loco isto. Sic enim mandatū ē mihi in sm̄one dñi p̄cipiētis. Nō comedes panē neq; bibes aquā: nec reuerteris p viā: q̄ venisti. Abiit ḡ per aliā viā: t nō ē reuersus p iter q̄ venerat in bethel. Prophetes aūt quidam senex habitabat ī bethel: ad quē venerunt filij sui: t narrauerūt ei omnia opera q̄ fecerat vir dei in illa die in bethel. Et verba q̄ locutus fuerat ad regē: narrauerunt patri suo. Et dixit eis pr̄ eoꝝ. Per quam viam abiit? Uiderunt ei filij sui viaz per quā abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinū. Qui cū strauisset ascendit t abiit post virum dei: t inuenit eum sedentem sub tus terebinthum. Et ait illi. Tu ne es vir dei q venisti de iuda? Respondit ille. Ego sum. Dixitque ad eum. Ueni mecū domum vt comedas panez. Qui ait. Nō possū reuerti neq; vēire tecū nec co-

medā panē neq̄ bibā aquā i loco isto qz locut⁹ est dñs ad me i ꝓmõe dñi dicẽs. Nõ comedes panẽ z nõ bibes aquã ibi nec reuertẽs p viã q̄ ieris. Qui ait illi. Et ego ꝓpha sum sicut tu: z angel⁹ locut⁹ ē mihi i ꝓmõe dñi dicẽs. Reduc eū tecū i domū tuaz vt comedat panẽ z bibat aquã. Fefellit eū z reduxit secū. Comedit g̃ panẽ i domo ei⁹: z bibit aquã. Cūq̄z sederent ad mẽsã: factū ē ꝓmo dñi ad ꝓphetam q̄ reduxerat eū. Et exclamauit ad virū dei q̄ venerat de iuda dicẽs. Hec dicit dñs. Quia nõ obediẽs fuisti ori dñi: z nõ custodisti mãdatū q̄ ꝑcepit tibi dñs de⁹ tu⁹: z reuersus es z comedisti panẽ z bibisti aquã i loco i q̄ ꝑcepit tibi ne cõederes panẽ neq̄ biberes aquã: nõ iferẽt cadauer tuū i sepulchrũ patrũ tuoꝝ. Cūq̄z comedissẽt z bibissent strauit asinũ suũ ꝓphã quẽ reduxerat. Qui cũ abiisset i uenit eū leo i via: z occidit: z erat cadauer eius ꝓiectũ i itinere. Asin⁹ aũt stabat iuxt illum: z leo stabat iuxt cadauer. Et ecce viri trãseũtes viderũt cadauer ꝓiectũ in via: z leonẽ stãtẽ iuxt cadauer. Et venerũt z diuulgauerunt i ciuitate i q̄ ꝓphetes ille senex habitabat. Qõ cuz audisset ꝓpha ille q̄ reduxerat euz ō via ait. Vir dei ē q̄ inobediẽs fuit ori dñi: z tradidit euz dñs leõi z cõfregit euz: z occidit iuxt verbuz dñi qõ locut⁹ ē ei. Dixitq̄z ad filios suos. Sternite mihi asinuz. Qui cũ strauissẽt z ille abiisset inuenit cadauer ei⁹ ꝓiectuz i via: z asinũ z leonez stãtes iuxt cadauer. Non comedit leo ō cadauere nec lesit asinũ. Tulit g̃ ꝓphetes cadauer viri dei: z posuit illud sup asinũ: z reuersus itulit i ciuitatẽ p phẽ senis vt plangerẽt eũ: z posuit cadauer ei⁹ in sepulchro suo. Et plãxerũt euz: heu heu mi frat. Cũ qz planxissẽt eũ: dixit ad filios suos. Cũ mortuus fuero sepelite me i sepulchro i q̄ vir dei sepultus ē iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea. Profecto enĩ vẽiet ꝓmo quẽ pdixit in ꝓmõe dñi ō altare qō ē i bethel z ō oĩa phana excelsoꝝ q̄ sũt i vrbib⁹ samarie. Post verba hec nõ ē reuersus hieroboã de via sua pessima: sz ecõtrario fecit ō nouissimis ppl̃is sacerdotes excelsoꝝ. Quicũq̄z volebat ipleb at manũ suã: z fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ꝓpt̃ hanc cãm peccauit domus hieroboam z euersa est z deleta de superficie terre.

XIIII

In tpe illo egrotauit abia filius hieroboaz: Dixitq̄z hieroboã vxori sue. Surge z cõmuta habitũ ne cogñcar⁹ q̄ sis vxor hieroboã: z vaõ i sylo vbi ē abias ꝓpha q̄ locut⁹ ē mihi q̄ regnatur⁹ esse sup ppl̃z hũc. Tolle q̄qz in manu tua decẽ panes z crustulã z vas mellis: z vade ad illũ. Ipse enĩ ꝺicabit tibi qd eueniturũ sit puero huic. Fecit vt dixerat vxor hieroboã: z surgens abiit in sylo: z vẽit i domũ abie. At ille nõ poterat videre: qz caligauerãt oculi eius pre senectute. Et dixit aũt dñs ad abiam. Ecce vxor hieroboã ingredit vt ꝓsulat te sup filio suo q̄ egrotat. Hec z hec loq̃ris ei. Cũ g̃ illa ĩtraret z dissimularet se esse q̄ erat audiuit abias sonitũ pedũ eius ĩtroeuntis p ostiũ z ait. Ingredere vxor hieroboã. Quare aliã te eẽ simulas? Ego aũt missus sũ ad te dur⁹ nũcius. Vade z dic hieroboã. Hec dicit dñs de⁹ isrł. Quia exaltaui te de medio pplõ: z dedi te ducem sup populũ meũ isrł: z scidi regnũ dom⁹ dauid z dedi illud tibi: z nõ fuisti sicut puus meus dauid q̄ custodiuit mãdata mea: z secutus ē me i toto corde suo faciens qõ placitũ eẽt i ꝓspectu meo: sz opat⁹ es male sup oẽs q̄ fuerũt añ te: z fecisti tibi deos alienos z ꝓflatiles vt me ad iracundiã ꝓuocares: me autẽ ꝓiecisti post corpus tuũ. Ideirco ecce ego ĩducaz malũ sup domũ hieroboã: z percutiã de hieroboaz mĩgentẽ ad pietez z clausũ z nouissimũ i isrł: z mũdabo reliqas dom⁹ hieroboã sicut mũdari solet fimus vsq̄z ad puz. Qui mortui fuerit de hieroboã i ciuitate comedẽt eos canes: q̄ aũt mortui fuerit i agro vorabunt eos aues celi: qz dñs locut⁹ ē. Tu igit surge z vade in domũ tuã: z i ipso ĩtroitu pedũ tuoꝝ i vrbẽ morieẽt puer: z plãget eũ oĩs isrł z sepeliet. Iste. n. solus iferẽt de hieroboã i sepulcrũ qz inuent⁹ ē sup eo ꝓmo bon⁹ a dño deo isrł i domo hieroboã. Cõstituet aũt sibi dñs regẽ sup isrł q̄ percutiet domum hieroboã in hac die z ꝑ tpe: z percutiet dñs deus isrł sicut moueri solet harũdo in aqua. Et euellet isrł de terra bona hac quã dedit pribus eoꝝ: z vẽtilabit eos trãs flumẽ: qz fecerũt sibi lucos vt irritarẽt dñm. Et tradet dñs de⁹ isrł ppt̃ pctã hieroboã q̄ peccauit z peccare fecit isrł. Surrexit itaq̄z vxor hieroboã z abiit z venit in thersa. Cũq̄z illa ĩgrederet limẽ dom⁹: puer mortuus ē: z sepelierũt eũ: z plãxit eũ oĩs isrł iuxt ꝓmonẽ dñi quẽ locut⁹ ē i mãu fui sui abie ꝓphete. Reliq̄ aũt verboꝝ hieroboã quõ pugnauerit z quõ ꝓgnauerit: ecce scripta sũt i lib⁹ verboꝝ dierũ regũ isrł. Dies aũt q̄bus regnauit hieroboã vigĩtiduo ãni sũt. Et dormiuit hieroboã cũ ꝑribus suis: ꝓgnauitq̄z nadab filius eius ꝓ eo. Roboã filius salomõis regnauit i iuda. Quadragĩta z vn⁹ ãni erat roboã cũ regnare cepisset: decem z septẽ ãnis regnauit i irł'm ciuitate quã elegit dñs vt poneret nomẽ suũ ibi ex oĩb⁹ tribub⁹ isrł. Nomẽ aũt matris eius naama amanites. Et fecit iudas malũ coram dño z irritauerũt eũ sup oĩb⁹ q̄ fecerãt ꝑres eoꝝ in peccatis suis q̄ peccauerũt. Edificauerũt. n. z ipsi sibi aras z statuas z lucos sup oẽm collẽ excelsũ: z sub ter oẽm arborẽ frondosã: sed z effeminati fuerunt in terra: fecerũtq̄z oẽs abhominationes gentium quas attriuit dñs ante faciez filioꝝ israhel. In gto autem anno regni roboam ascendit sesac rex egypti in hierusalẽ z tulit thesauros domus domini z thesauros regios z vniuersa diripuit: scuta quoq̄z aurea que fecerat salomon p q̄bus fecit rex roboã scuta erea: z tradidit ea i manu ducum scutariorum z eoꝝ q̄ excubabãt añ ostiũ domus regis. Cũq̄z ingrederet rex i domuz dñi põtabãt ea q̄ ꝓpendi habebãt officiuz: z postea ꝓportabãt ad armamẽtariũ scutariorum. Reliq̄ aũt ꝓmõuz roboã z oĩa q̄ fec: ecce scripta sũt i lib⁹ ꝓmonuz dierũ ꝓguz iuda. Fuitq̄z bellũ iẽ roboã z hieroboã cũctis diebus

dormiuitq; roboā cū patribus suis:z sepultus est
cū eis ī ciuitate dauid. Nomē autem matris eius
naama amanites. Et regnauit abia filiꝰ eius ꝓ eo.
Pi 1 Anno octauodecimo anno regni
hieroboā filij nabath: regnauit abia sup
iudā. Trib⁹ ānis regnauit ī irl̄m. Nomē
mris eius maacha filia abessalō:ābulauitq; in oi-
bus pctis pris sui q̄ fecerat añ eū:nec erat cor eius
pfectū cū dño deo suo sicut cor dauid pris eiꝰ. Qz
ppter dauid dedit ei dñs deus suꝰ lucernā in irl̄m
vt suscitaret filiū eius post eū z staret ī irl̄m: eo q;
fecisset dauid rectū ī oculis dñi: z non declinasset
ab oībus q̄ pcepat ei cūctis diebus vite sue: exce
pto ꝓmone vrie ethei. Attn bellū fuit ītr abiam z
hieroboā oī tpe vite eiꝰ. Reliq; aūt sermonū abie
z oīa q̄ fecit:nōne hec scripta sūt ī libro ẏboꝝ die
rū regū iuda: Fuitq; pliū ītr abiā z īr hieroboā.
Et dormiuit abia cū pribus suis:z sepelierūt eū ī
3 ciuitate dauid:regnauitq; asa filiꝰ eius ꝓ eo. In an
no ḡ vicesimo hieroboā regis irl̄:regnauit asa rex
iuda:z q̄dragīta z vno āno regnauit in irl̄m. No-
mē matris eiꝰ maacha filia abessalō:z fecit asa re-
ctū añ oculos dñi sicut dauid pr̄ eiꝰ:z abstulit ef-
feminatos de terra purgauitq; vniuersas sordes
idoloꝝ q̄ fecerāt pres eius. Insup z maachā matrē
suā amouit ne eēt ꝓnceps in sacris priapi: z ī loco
eius quē ꝓsecrauerat:subuertitq; specū eius z cō-
fregit simulacrū turpissimū:z cōbussit in torrente
S 4 cedron. Excelsa aūt nō abstulit. Verūtn cor asa
perfectū erat cū dño deo suo cūctis diebus suis:z
ītulit ea q̄ sāctificauerat pater suus z vouerat ī do
mo dñi argentū z aurū z vasa. Bellū aūt erat ītr
asa z baasa regē irl̄ cūctis diebus eoꝝ. Ascendit
q̄z baasa rex irl̄ī iudaz: z edificauit rama vt non
posset' q̄spiā egredi vel īgredi de pte asa regis iu-
de. Tollens itaq; asa oē argentū z aurū q̄ remā
serat in thesauris domus dñi:z ī thesauris domus
r̄gie:dedit illud ī manꝰ fuoꝝ suoꝝ:z misit ad bena
dab filiū tabrēmon filij ezion regē syrie q habitabat
ī damasco:dicēs. Fedus ē ītr me z te z ītr pr̄em
meū z patrē tuū:ecce misi tibi munera argentum z
5 aurꝝ z peto vt vēias z irritū facias fedꝰ q̄ hēs cū
baasa rege irl̄:z r̄cedat a me. Acgelecēs benadab
regi asa misit ꝓncipes exercituꝰ sui ī ciuitates irl̄:z
pcusserūt abion z dan z abel domū maacha z vni
uersā cēneroth:oēm.s.terrā neptali. Qđ cū audis-
set baasa:itermisit edificare rama:z reuersus est in
thersa. Rex aūt asa nūciū misit ī oēz iudā dicēs.
Nemo sit excusatus. Et tulerūt lapides de rama
z ligna eiꝰ qbꝰ edificauerat baasa:z extruxit de eis
rex asa gabaa beniamī:z maspha. Reliq; aūt oīuz
ꝓmonū asa z vniuersę fortitudines eiꝰ z cūcta q̄ fe
cit z ciuitates q̄s extruxit:nōne hec scripta sūt in li
bro ẏboꝝ dieꝝ regū iuda? Verūtn ī tpe senectutis
sue doluit pedes:z dormiuit cū pribꝰ suis:z sepul
tus ē cū eis in ciuitate dauid pris sui:regnauitq; io
6 saphat filius eiꝰ ꝓ eo. Nadab vo filiꝰ hieroboā re-
gnauit sup irl̄ āno secūdo asa regis iuda: regna-
uitq; sup irl̄ duobus ānis:z fecit qđ malū ē ī ꝓspe
ctu dñi:z ābulauit ī vijs pris sui z ī pctis eiꝰ qbus
peccare fecit irl̄. Insidiatꝰ ē aūt ei baasa filiꝰ abie
ō domo isachar:z pcussit eū ī gebbethon q̄ ē vrbs
philistinoꝝ. Gigdē nadab z omnis irl̄ obsidebāt
gebbethon. Interfecit ḡ illū baasa ī anno ẗtio asa
regis iuda:z r̄gnauit ꝓ eo. Cūq; regnasset pcussit
oēm domū hieroboā. Nō dimisit nec vnā qdem
aiam de semīe eiꝰ donec deleret eū:iuxt verbū dñi
qđ locutꝰ fuerat ī manu fui sui abie sylonitis ꝓpē
pctā hieroboā q̄ peccauerat:z qbꝰ peccare fecerat
irl̄:z ppter delictū q̄ irritauerat dñm deū irl̄. Re-
liq; āt ꝓmonū nadab z oīa q̄ opatꝰ ē: nōne hec scrī
pta sūt ī libro verboꝝ dieꝝ regū irl̄? Fuitq; bellū
7 ītr asa z baasa regē irl̄ cūctis diebus eoꝝ. Anno
ẗtio asa regis iuda r̄gnauit baasa filiꝰ abie sup oēz
irl̄ ī thersa vigintiq̄tuoꝝ ānis:z fecit malū coram
dño:ābulauitq; in vijs hieroboā z ī pctis eius q;
bus peccare fecit israhel. XVI

Factꝰ ē aūt ꝓmo dñi ad iehu filiū anani ꝺ
baasa dicēs. Pro eo q; exaltaui te de pul
uere z posui te ducē sup ppl̄m meū irl̄: tu
aūt ābulasti ī via hieroboā:z peccare fecisti ppl̄m
meū irl̄ vt me irritares ī pctis eoꝝ:ecce ego ōme-
tā posteriora baasa z posteriora domꝰ eiꝰ: z faciā
domū tuā sic domum hieroboā filij nabath. Qui
morturꝰ fuerit de baasa ī ciuitate comedent eū ca-
nes:z q morturꝰ fuerit ex eo ī regiōe:comedēt eum
8 volucres celi. Reliq; aūt ꝓmonū baasa z q̄cūq; fe
cit z ꝓlia eiꝰ:nōne hec scripta sūt in libro verboꝝ
dieꝝ regū irl̄. Dormiuit ḡ baasa cū pribus suis:se
pultusq; ē ī thersa:z regnauit hela filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Cū
aūt ī manu iehu filij anani ꝓphete ẏbū dñi factū
eēt ꝺ baasa z ꝺ domū eiꝰ:ꝺ oē malū qđ fecerat co-
rā dño ad irritandū eū ī opibus manuū suaꝝ vt
fieret sic dom⁹ hieroboā:ob hāc cām occidit eum:
Pi 9 Hē iehu filiū anani ꝓphetā. Anno vicesimosexto
asa regis iuda regnauit hela filius baasa sup irl̄ in
thersa duobꝰ ānis:z r̄bellauit ꝺ eū fuꝰ suꝰ çambzi
dux medie ptis eqtū. Erat aūt hela in thersa bi-
bēs:z temulētus ī domo arsa ꝓfecti therse. Irruēs
ḡ çambzi pcussit z occidit eū āno vicesimoseptio
asa regis iuda:z regnauit ꝓ eo. Cūq; regnasset z se
disset sup soliū eius pcussit oēm domū baasa:z nō
dereliquit ex ea mingentē ad parietē z ꝓpinquos
2 z amicos eius. Deleuitq; çambzi oēm domū baa
sa iuxt verbū dñi qđ locutus fuerat ad baasa ī ma
nu iehu ꝓphete ꝓpter vniuersa pctā baasa z pctā
hela filij eius qui peccauerunt:z peccare fecerunt
irl̄: ꝓuocantes dñm deum irl̄ī vanitatibus suis.
Reliqua aūt sermonū hela z oīa que fecit: nōne
hec scripta sunt in libro verboꝝ dierū ꝛreguꝝ irl̄?
Anno vicesimoseptimo asa regis iuda:regnauit çā
bzi septē diebus in thersa. Porro exercitus obsi-
debat gebbethon vrbē philistinoꝝ. Cūq; audisset
rebellasse çambzi z occidisse regem:fecit sibi re-
gem omnis israhel amri qui erat ꝓnceps milī-
3 tie super israhel in die illa in castris. Ascēdit ergo

amri ⁊ oĩs isrł cũ eo ō gebbethō ⁊ obsidebãt ther
sa. Uidēs ãt çãbri qꝫ expugnãda ēt ciuitas: īgres
sus ē palatiũ: ⁊ succēdit se cum domo regia: ⁊ moz
tuꝰ ē ī pcĉis suis q̃ peccauerat faciēs malũ cozam
dño: ⁊ ãbulãs ī via bieroboã: ⁊ ī pcĉo eiꝰ q̃ fec̃ pec
care isrł. Reliq̃ aũt ſmonũ çãbri ⁊ isidiarũ eius ⁊
tyrãnidis: nõne hec scripta sũt ī libzo ẏboꝝ dieꝝ
regũ isrł? Dũc diuisus ē ppł's isrł ī duas ptes. Me
dia ps ppłi seq̃bat thebni filiũ gineth vt cõstitue
ret eũ regẽ. Et media ps amri. Preualuit aũt ppł's
q̃ erat cũ amri popł'o q̃ seq̃bat thebni filiũ gineth:
moztuusq̃ ē thebni: ⁊ regnauit amri. Anno trice
simoꝰmo asa regis iuda regnauit amri super isrł
duodecī ānis. In therſa regnauit sex ānis: emitq̃
mõtẽ samarie a somer duobus talentis argẽti ⁊ e
dificauit eũ: ⁊ vocauit nomẽ ciuitatꝭ quã extruxe
rat: noĩe somer dñi mõtis samariã. Fecit aũt amri
malũ ī cõspectu dñi: ⁊ opatꝰ ē negter sup oẽs q̃ fue
rant añ eũ. Ambulauitq̃ in oĩ via bieroboaz filij
nabath ⁊ ī pcĉis eiꝰ q̃bꝰ peccare fecerat isrł: vt irri
taret dñm deũ isrł ī vanitatibꝰ suis. Reliq̃ aũt ser
monũ amri ⁊ ꝑlia eiꝰ q̃ gessit: nõne hec scripta sũt
ī libzo ẏbozũ dierũ regũ isrł? Dozmiuitq̃ amri cũ
ꝑribus suis: ⁊ sepultus est in samaria: regnauitq̃
achab filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Achab ẏo filiꝰ amri regnauit
sup isrł ãno tricesimooctauo asa regis iuda. Et re
gnauit achab filiꝰ amri sup isrł in samaria vigĩti ⁊
duobꝰ annis. Et fecit achab filiꝰ amri malũ ī cõspe
ctu dñi sup oẽs q̃ fuerunt añ eũ. Nec sufficit ei vt
ãbularet in pcĉis hieroboã filij nabath: insuꝑ du
xit vxozẽ iezabel filiã methaal regis sidonioꝝ. Et
abiit ⁊ seruiuit baal: ⁊ adozauit eũ: ⁊ posuit arã ba
al in tẽplo baal qõ edificauerat in samaria: ⁊ plan
tauit lucũ. Et addidit achab ī opẽ suo irritãs dñz
deũ isrł sup oẽs reges isrł q̃ fuerũt añ eũ. In die
bus eiꝰ edificauit abiel de bethel hiericbo. In abi
rã ꝑmitiuo suo fũdauit eã: ⁊ ī segub nouissimo suo
posuit portas eiꝰ iuxt̃ ẏbũ dñi quod locutꝰ fuerat ī
manu iosue filij nun.

XVII

Et dixit helias thesbites de habitatozibꝰ
galaad ad achab. Uiuit dñs deꝰ isrł in cu
ius cõspectu sto si erit annis his ros ⁊ plu
uia nisi iuxt̃ oris mei ẏba. Et factũ est verbuz dñi
ad eũ dicẽs. Recede binc ⁊ vade cõtra orientẽ: ⁊
absc̃dẽ ī torrẽte carith q̃ ē ꝰ iozdanẽ: ⁊ ibi de tor
rente bibes: cozuisq̃ ꝓcepi vr pascãt te ibi. Abijt
ḡ ⁊ fecit iuxt̃ verbũ dñi. Cũq̃z abijsset sedit ī torrẽ
te carith q̃ ē ōtra iozdanẽ. Cozui q̃q̃z deferebant
ei panẽ ⁊ carnes mane: silr panẽ ⁊ carnes vesperi
⁊ bibebat de torrẽte. Post dies aũt aliq̃tos sic
cat̃ ē torrẽs: nõ. n. pluebat sup terrã. Factus est ḡ
ſmo dñi ad eũ dicẽs. Surge ⁊ vade ī sareptã sido
nioꝝ: ⁊ manebis ibi. Precepi. n. ibi mulieri vidue
vt pascat te. Surrexit ⁊ abijt in sareptam sidonio
rum. Cũq̃z venisset ad portã ciuitatis apparuit ei
mulier vidua colligẽs ligna: ⁊ vocauit eã: dixitq̃z
ei. Da mihi paululũ aq̃ ī vase vt bibã. Cũq̃z illa per
geret vt afferet: clamauit post tergũ eiꝰ dicens. Af
fer mihi obsecro ⁊ buccellã panis ī mãu tua. Que
respondit. Uiuit dominꝰ deus tuꝰ: qa non habeo
panem nisi quãtũ pugillus capere põt farine in hy
dria: ⁊ paululũ olei ī lechito. En colligo duo ligna
vt ingrediar ⁊ faciam illud mihi ⁊ filio meo vt
comedamus ⁊ moziamur. Ad quam helias ait.
Noli timere: sed vade ⁊ fac sicut dixisti. Uerum
tñ mihi ꝑmũ fac de ipa farinula subcineritiũ panẽ
puulũ: ⁊ affer ad me: tibi ãt ⁊ filio tuo faciẽs postea
Hec aũt dic̃ dñs deꝰ isrł. Hydria farine nõ defici
et nec lechitꝰ olei minuet vsq̃z ī diẽ in q̃ dñs datu
rus ē pluuiã sup facĩ tre. Que abijt: ⁊ fecit iuxt̃ ver
bũ helie. Et comedit ipse ⁊ illa ⁊ domꝰ eiꝰ: ⁊ ex illa
die hydrie farine nõ defecit: ⁊ lechitꝰ olei nõ ē im
minutus iuxt̃ verbũ dñi qõ locutꝰ fuerat in manu
helie. Factũ ē ãt: ꝓ ẏba hec egrotauit filiꝰ mulie
ris matrisſamilias: ⁊ erat languoz fortissimus ita
vt nõ remaneret ī eo halitus. Dixit q̃ ad heliam.
Quid mihi ⁊ tibi vir deiꝰ? Ingressus es ad me vt
rememozarẽt̃ iq̃tates mee: ⁊ ĩficeres filiũ meũ.
Et ait ad eaz helias. Da mihi filiũ tuũ. Tulitq̃z eũ
ō sinu eiꝰ: ⁊ portauit in cenaculũ vbi ipse mãebat
⁊ posuit sup lectulũ suũ: ⁊ clamauit ad dñz: ⁊ dixit.
dñe deꝰ meus ēt ne viduã apud quã ego vtcunq̃
sustẽtoz afflixisti vt ĩterficeres filiũ eiꝰ? Et expan
dit se atq̃ mẽsus ē sup puerũ tribꝰ vicibꝰ: ⁊ clama
uit ad dñm ⁊ ait. Dñe deꝰ meus reuertat̃ obsecro
aĩa pueri huius ī viscera eiꝰ. Et exaudiuit dñs vo
cẽ helie: ⁊ reuersa ē aĩa pueri ĩtra eũ: ⁊ reuixit. Tu
litq̃z helias puerũ: ⁊ depositꝰ cũ de cenaculo in in
feriozẽ domũ ⁊ tradidit matri sue: ⁊ ait illi. En vi
uit filius tuus. Dixitq̃z mulier ad heliã. Nũc ī isto
cognoui qñ vir dei es tu: ⁊ verbũ dñi in oze tuo
verum est.

XVIII

Post dies multos factũ ē verbũ dñi ad he
liã ī ãno tertio dicens. Uade ⁊ ostende te
achab vt dez pluuiã sup faciẽ terre. Iuit
ergo helias vt oñderet se achab. Erat aũt fames
vehemẽs in samaria. Uocauitq̃z achab abdiã dis
pẽsatozem domus sue. Abdias aũt timebat dñm
deũ valde. Nã'cũ ĩterficeret iezabel ꝓphetas dñi
tulit ille cẽtũ ꝓphetas ⁊ absc̃odit eos gnquagenos
⁊ gnq̃genos in spelũcis: ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua.
Dixit ḡ achab ad abdiã. Uade in terrã ad vniuer
sos fontes aquarum ⁊ in cũctas valles si forte pos
sumus inuenire herbã ⁊ saluare equos ⁊ multos:
⁊ non penitus iumenta intereant. Diuiserũtq̃z sibi
regiones vt circuirent eas: Achab ibat per viam
vnã: ⁊ abdias per viã alterã seorsũ. Cũq̃z ect abdi
as in via: helias occurrit ei. Qui cũ cognouisset eũ
cecidit sup faciẽ suã ⁊ ait. Nũ tu es domine mi he
lias? Qui ille rñdit. Ego. Et dixit. Uade ⁊ dic do
mino tuo. Adest helias. At ille. Quid peccaui inqꝫ
quoniam trades me seruum tuum in manu achab
vt interficiat me? Uiuit dominus deus tuus: quia
nõ est gens aut regnũ in q̃ nõ miserit dñs meus te
regrens. Et rñdentibus cũctis nõ est hic: adiura
uit regna singula ⁊ gentes eo qꝫ minime repireris

Et nūc dicis mihi: vade & dic dño tuo adest heli
as? Cūq; recessero a te spūs dñi asportabit te i lo
cū quē ego ignōro: & ingressus nūciabo achab: & nō i
ueniēs te interficiet me. Seruus aūt tu⁹ timet dñm
ab ifātia sua. Nūqd ñ idicatū ē tibi dño meo qd
feceriz cū interficeret iezabel ꝓphas dñi q̄ absco
derī ō ꝓphis dñi cētū viros qnq̄genos: & qnq̄ge
nos in spelūc) & pauerī eos pane & aq̄. Et nūc tu di
cis: vade & dic dño tuo adest helias vt īterficiat me.
Et dixit helias. Viuit dñs exercituū añ cui⁹ vultū
sto: q̄ hodie apparebo ei. Abijt ḡ abdias i occur
sū achab: & indicauit ei. Venitq; achab in occursū
helie: & cū vidisset eū ait. Tu ne es ille q cōturbas
isrl? Et ille ait. Nō ego turbaui isrl: sz tu & domus
pris tui qui dereliqstis mandata dñi & secuti estis
baali. Verū tñ nūc mitte & ꝓgrega ad me vniuer
sū isrl i mōte carmeli, & ꝓphas baal q̄dringēt osgn
q̄ginta: ꝓphasq; lucoꝝ q̄drigētos q comedūt de
mensa iezabel. Misit achab ad oēs filios isrl: & ꝯ
gregauit ꝓphas i mōte carmeli. Accedēs aūt he
lias ad oēm ꝓplz isrl ait. Usq; q̄ claudicatis i duas
ptes? Si dñs ē de⁹ segmī eū: si āt baal segmī illū.
Et ñ rñdit ei ppls ꝙbū. Et ait rursꝰ helias ad ꝓplz.
Ego remās ꝓphā dñi solꝰ: ꝓphe aūt baal q̄drin
gēti qnq̄gīta: ꝓphetq; lucoꝝ q̄drigēti viri sūt. Det
nob duo boues: & illi eligāt sibi bouē vnū & i fru
sta cedētes ponāt sup ligna: ignē aūt ñ supponāt.
Et ego faciā bouē alterū: & īponā sup ligna: ignez
āt ñ supponā. Inuocate nomīa deoꝝ vroꝝ: & ego
inuocabo nomñ dei mei & de⁹ q exaudierit ꝑ ignē ip
se sit de⁹. Rñdēs oīs ppls ait. Optīa ꝓpositio quā
locut⁹ ē helias. Dixit ergo helias ꝓphis baal. Elī
gite vobis bouez vnū & facite ꝓmū: qa vos plures
estis: & inuocate nōia deoꝝ vestroꝝ: ignēq; ñ suppo
natis. Qui cū tulisset bouē quē ōderat eis: fecerūt
& inuocabāt nomē baal de mane vsq; ad meridiez
dicētes. Baal exaudi nos. Et ñ erat vox: nec q rñ
deret. Trāsiliebāt q; altare qō fecerāt. Cūq; eēt iā
meridies: illudebat illis helias dicēs. Clamate vo
ce maiori. De⁹. n. ē & forsitā logt̄: aut i diuersorio
ē: aut i itinere: aut certe dormit vt excitet. Clama
bāt ḡ voce magna: & icidebāt se iux̄ ritū suū cul
tris & lanceol⁹ donec pfūderēt sāguīe. Postq; aute
trāsijt meridies & ill⁹ ꝓphātib⁹ venerat tēp⁹ q̄ sacri
ficiū offerri solet: nec audiebat⁹ vox neq; aliqs rñ
debat nec attēdebat ozātes: dixit helias oī ppl'o.
Uenite ad me. Et accedēte ad se ppl'o curauit al
tare dñi qō destructū fuerat: & tulit duodecī lapi
des iux̄ numerū tribuū filioꝝ iacob ad quē factus
ē ſmo dñi dicēs: isrl erit nomē tuū: & edificauit de
lapidib⁹ altare i noīe dñi. Fecitq; aq̄ductū q̄si per
duas aratiūculas i circuitu altaris: & cōposuit li
gna: diuisitq; ꝑ mēbra bouē: & posuit sup ligna &
ait. Implete q̄tuoꝝ hydrias aq̄: & fūdite sup holo
caustū & sup ligna. Rursūq; dixit. Etiā secūdo ꝟ
facite. Qui cū fecisset scdo ait. Etiā tertio idipsuz
facite. Fecerūt trio & currebāt aque circū altare &
fossa aq̄duct⁹ repleta ē. Cūq; iā tēp⁹ eet vt offerret
holocaustū: accedēs helias ꝓphā ait. Dñe deus a
braā & Isaac & isrl: ostēde hodie q̄ tu es deus isrl
& ego ſu⁹ tu⁹: & iux̄ ꝓceptū tuū feci oīa verba hec.
Exaudi me dñe exaudi me vt discat ppls iste: qa
tu es dñs deus: & tu ꝯuertisti coz eoꝝ itex̄. Cecidit
aūt ignis dñi & vorauit holocaustū & ligna & lapi
des: puluerē q̄z & aquā q̄ erat i aqueductu lābens.
Qō cū vidisset oīs ppls: cecidit in faciē suā: & ait.
Dñs ipse ē deus: dñs ipse ē de⁹. Dixitq; helias ad
eos. Apprehēdite ꝓphetas baal: & ne vn⁹ quidē
effugiat ex eis. Quos cū apprehēdisset duxit eos
helias ad torrētē cyson: & iterfecit eos ibi. Et ait
helias ad achab. Ascēde comede & bibe: q̄z son⁹
multe pluuie ē. Ascendit achab vt comederet & bi
beret: helias aūt ascēdit i ỹticē carmeli: & pnus in
terrā posuit faciē suā iter genua sua: & dixit ad pue
rū suū. Ascēde & pspice ꝙ mare. Qui cū ascendisset
& ꝓtēplatus esset ait. Nō ē gcq̄. Et rursū ait illi.
Reuertere septē vicibus. In septima aūt vice ec
ce nubecula parua q̄si vestigiū hois ascēdebat ō
mari. Qui ait. Ascēde: & dic achab. Junge currum
tuū & descēde: ne occupet te pluuia. Cūq; se verte
ret huc atq; illuc: ecce celi ꝓtenebrati sūt: & nubes
& vētus: & facta ē pluuia grādis. Ascendens itaq;
achab abijt in iezrahel: & manus dñi facta est sup
heliā: accinctisq; lūbis currebat ante achab ꝙcc
veniret in iezrahel. XIX

Nunciauit āt achab iezabel oīa q̄ fecerat
helias: & quō occidisset vniuersos ꝓphe
tas baal gladio. Misit itaq; iezabel nun
ciuz ad heliā dicēs. Nec mihi faciant dij: & hec ad
dāt: nisi hac hora cras posuero aīam tuā sicut aīaz
vnius ex illis. Timuit ḡ helias & surgēs abijt q̄cū
q; eū ferebat volūtas: venitq; in bersabee iuda: &
dimisit ibi puerū suū: & prexit i desertū viā vnius
diei. Cūq; vēisset & sedēt sbē vnā iunipex: petiuit
aie sue vt morerez. Et ait. Sufficit mihi dñe tolle
aīam meā. Neq; n. melioꝛ sū q̄ pres mei. Proiecē
q; se: & obdormiuit i vmbra iunipi. Et ecce āgelus
dñi tetigit eū: & dixit illi. Surge comede. Respe
xit: & ecce ad caput suū subcinerici⁹ panis & vas aq̄.
Comedit ḡ & bibit: & rursū obdormiuit. Reuer
susq; ē agelus dñi secūdo: & tetigit eū: dixitq; illi.
Surge comede. Grandis. n. tibi restat via. Qui cū
surrexisset: comedit & bibit: & ābulauit i fortitudi
ne cibi illi⁹ q̄draginta diebus & q̄draginta noctib⁹
vsq; ad montē dei oreb. Cūq; venisset illuc māsit
i spelūca. Et ecce ſmo dñi ad eū: dixitq; illi. Quid
h̄ agis helia? At ille rñdit. Zelo zelat⁹ sū ꝓ dño do
exercituū: q̄z dereliq̄rūt pactū tuū filij isrl. Altaria
tua dēstruxerūt: & ꝓphas tuos occiderūt gladio & ore
lictus sū ego solus: & q̄rūt aīam meā vt auferāt eā.
Et ait ei. Egredere & sta in mōte cozā dño. Et ec
ce dñs trāsijt: & spūs grandis & fortis: subuertens
montes: & conterēs petras ante dñm. Non in spū
dñs. Et post spūm ꝯmotio. Non in cōmotōe dñs.
Et post cōmotionē ignis. Nō in igne dñs. Et post
ignē sibil⁹ aure tenuis. Quod cū audisset helias

lz

opuit vultū suū pallio: ⁊ egressus stetit in ostio spe
lūce: ⁊ ecce vox ad eū dicēs. Quid hic agis helia?
Et ille rñdit Zelo zelat⁹ sū p dño deo exercituū:
qz dereliquerūt pactū tuū filij isrl. Altaria tua de
strux erūt: ⁊ pphetas tuos occiderūt gladio: ⁊ de/
relictus sum ego solus: ⁊ qrūt aiam meā vt auferāt
eā. Et ait dñs ad eū. Vade ⁊ reuertere in viā tuaz
p desertū in damascū. Vūqz pueneris illuc: vnges
asahel regē sup syriā: ⁊ iehu filiū namsi vnges
regē sup isrl: heliseū aūt filiū saphat q est de abel/
maula vnges pphetā p te. Et erit: qcunqz fugerit
gladiū asahel: occidet eū iehu: ⁊ quicunqz fugerit
gladiū iehu: iterficiet eū heliseus. Et derelinquaz
mihi in isrl septē milia viroz quoz genua nō sunt
incuruata añ baal: ⁊ oē os qđ nō adorauerit eum
osculās manū. Profectus ġ ide helias repperit he
liseū filiū saphat arantē in duodecī iugis boum: ⁊
ipse in duodecī iugis boū arantib⁹ vn⁹ erat. Vūqz
veniss et helias ad eū misit palliū suū super eum.
Qui statiz relictis bob⁹ cucurrit post heliā: ⁊ ait.
Osculoz ozo te pr̄em meū ⁊ matrē meā: ⁊ sic seq̄r
te. Dixitqz ei. Vade ⁊ reuertere. Qđ.n. meū erat se
ci tibi. Reuersus aūt ab eo tulit par boum ⁊ ma/
ctauit illud: ⁊ in aratro bouz coxit carnes: ⁊ dedit
pplo ⁊ comederūt. Consurgēsqz abijt ⁊ secutus ē
heliam: ⁊ ministrabat ei. XX

7 Porro benadab rex syrie ꝯgregauit oēm
exercitum suum: ⁊ trigintaduos reges se
cū: ⁊ equos ⁊ currus: ⁊ ascendens pugna
bat contra samariam: ⁊ obsidebat eam. Mittens
que nuncios ad achab regem israhel in ciuitatem
ait. Hec dicit benadab. Argentū tuū ⁊ aurū tuum
meū ē: ⁊ vxores tue ⁊ filij tui optimi mei sūt. Rñ/
ditqz rex isrl. Juxta verbū tuū dñe mi rex: tu⁹ sū
ego ⁊ oīa mea. Reuertentesqz nūcij dixerūt. Hec
dicit benadab q misit nos ad te. Argentū tuum ⁊
aurū tuū ⁊ vxores tuas: ⁊ filios tuos dabis mihi.
Eras igit hac eadē hora mittā ꝟuos meos ad te: ⁊
scrutabunt domū tuā ⁊ domū ꝟuoz tuoz: ⁊ oē qđ
eis placuerit ponent ī manibus suis ⁊ auferēt. Vo
cauit aūt rex isrl oēs seniores terre ⁊ ait. Aduer
tite ⁊ videte: qm insidiet nobis. Misit enī ad me
p vxorib⁹ meis ⁊ filijs ⁊ pro argēto ⁊ auro: ⁊ non
abnui. Dixerūtque oēs maiores natu ⁊ vniuersus
pplus ad eū. Nō audias neque acqescas illi. Rñ/
ditque nūcijs benadab. Dicite dño meo regi. Oīa
ꝓpter q̄ misisti ad me ꝟuū tuū in inicio faciā: hanc
aūt rē facere nō possū. Reuersique nuncij: retule/
rūt ei. Qui remisit: ⁊ ait. Hec faciāt mihi dij ⁊ hec
addāt: si suffecerit puluis samarie pugillis oīs pplo
q sequit me. Et rñdens rex isrl ait. Dicite ei. Ne
glozier accinctus eq̄ vt discinct⁹. Factū est aūt cū
audisset benadab ꝟbū istō bibebat ipse ⁊ reges in
vmbraculis: ⁊ ait ꝟuis suis. Circūdate ciuitatē. Et
circūdederūt eā. Et ecce pphēta vn⁹ accedēs ad
achab regez isrl: ait ei. Hec dicit dñs. Certe vidisti
oēm multitudinē hāc nimiā. Ecce ego tradā eā in
manū tuaz hodie: vt scias qz ego sum dñs. Et ait
achab. Per quē: dixitqz ei. Hec dicit dñs. Pedis
sequos ꝓncipū ꝟuinciaz. Et ait. Quis īcipiet pre
liari: Et ille dixit. Tu. Recensuit ġ pueros ꝓncipuz
ꝟuinciaz ⁊ reppit numez ducentoz trigintaduoz.
Et recensuit p⁹ eos ppl'm: oēs filios isrl septē milia:
⁊ egressi sūt meridie. Benadab aūt bibebat temu 2
lentus ī vmbraculo suo: ⁊ reges trigintaduo cū eo
q ad auxiliū ei⁹ venerāt. Egressi sūt āt pueri ꝓnci/
pū ꝟuinciaz ī ꝓma fronte. Misit itaqz benadab:
q nūciauerūt ei dicētes. Viri egressi sunt de sama
ria. At ille ait. Siue p pace veniunt apprehēdite
eos viuos: siue vt plient viuos eos capite. Egres/
si sūt ġ pueri ꝓncipū ꝟuinciaz: ac reliqu⁹ exercit⁹
seq̄bat. Et pcussit vnusqsqz virū q ꝯ se veniebat:
fugerūtqz syri ⁊ plecut⁹ ē eos isrl. Fugit qz bena/ 3
dab rex syrie ī equo cū eqtib⁹ suis. Nec nō egres
sus rex isrl pcussit eqs ⁊ currus: ⁊ pcussit syriā pla
ga magna nimis. Accedēs aūt pphā ad regē isrl:
dixit ei. Vade ⁊ ꝓfortare: ⁊ scito ⁊ vide qd facias.
Seq̄nti.n. āno rex syrie ascēdet ꝯ te. Serui ꝟo re
gis syrie dixerūt ei. Dij mōtiz sūt dij eoz: iō supa 4
uerunt nos. Vz meli⁹ ē vt pugnem⁹ ꝯ eos ī campe
stribus: ⁊ obtinebim⁹ eos. Tu ġ verbū hoc fac. Amo
ue reges singulos ab exercitu tuo ⁊ pone ꝓncipes
p eis: ⁊ īstaura numez milituz q ceciderūt ō tuis:
⁊ eqs ꝟm eqs ꝟstinos: ⁊ curr⁹ ꝟm currus qs āte ha
busti: ⁊ pugnabimus ꝯ eos in cāpestribus: ⁊ vide
bis q obtinebim⁹ eos. Credidit ꝓsilio eoz ⁊ fecit
ita. Igit postq̄ ān⁹ trāsierat recensuit benadab sy 5
rios ⁊ ascēdit ī affec vt pugnaret ꝯ isrl. Porro fi/
lij isrl recēsiti sunt: ⁊ accepti cibarijs ꝓfecti ex ad/
uerso: castraqz metati sūt ꝯ eos q̄si duo parui gre/
ges capraz: syri āt repleuerunt terrā. Et accedens
vn⁹ vir dei dixit ad regē isrl. Hec dic dñs. Qz di/
xerunt syri deus mōtiū ē dñs: ⁊ nō ē de⁹ vallium:
dabo oēz mltitudinē hāc grādē ī manu tua: ⁊ scie
tis: qz ego suz dñs. Dirigebantqz septez dieb⁹ ex
aduerso hi atqz illi acies: septima aūt die ꝓmissus
est bellus. Percussēr tqz filij isrl de syrijs centum
milia peditū ī die vna. Fugerūt āt syri q remanse
runt ī affec ī ciuitatez: ⁊ cecidit mur⁹ sup viginse/ 6
ptē milia hoīuz q remāserāt. Porro benadab fu/
giens ingressus est ciuitatez ī cubiculuz qđ erat in
tra cubiculuz: dixeruntqz ei ꝟui sui. Ecce audiui/
m⁹ q reges dom⁹ isrl clementes sunt. Ponamus
itaqz saccos ī lumbis nr̄is ⁊ funiculos ī capitibus
nr̄is: ⁊ egrediamur ad regez isrl: forsitan saluabit
aīas nr̄as. Accinxerunt saccis lumbos suos: ⁊ po/
suerunt funicl'os ī capitib⁹ suis: veneruntqz ad re
gez isrl: ⁊ dixerunt ei. Seruus tu⁹ benadab dicit.
Viuat ozo te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc viuit:
frater me⁹ est. Qđ accepunt viri p omine: ⁊ festinā
tes rapuerunt ꝟbuz ex ore ei⁹ atqz dixerunt. Frat
tu⁹ benadab viuit. Et dixit eis. Jte ⁊ adducite eū
ad me. Egressus est ġ ad eum benadab ⁊ leuauit
eum ī curruz suum. Qui dixit ei. Ciuitates qs tu/
lit pr̄ me⁹ a pre tuo reddā: ⁊ plateas fac tibi in da/
masco sic fecit pr̄ meus ī samaria: ⁊ ego federat⁹

recedã a te. Pepigit g̃ fedus: z dimisit eu3. Tunc
vir qdã de filijs ꝓphetaꝝ dixit ad sociũ suũ i ser-
mõe dñi. Percute me. At ille noluit ꝑcutere. Qui
ait. Quia noluisti audire vocẽ dñi: ecce recedes a
me z ꝑcutiet te leo. Cũq; paululũ recessisset ab eo
inuenit eũ leo atq; ꝑcussit. Sed z alteꝝ inueniens vi
rũ dixit ad eũ. Percute me. Qui ꝑcussit eũ z vul-
nerauit. Abijt g̃ ꝓphet z occurrit regi i via: z mu
tauit aſpsione pulueris os z oc'los suos. Cũq; rex
trãsisset: clamauit ad regẽ z ait. Seruꝰ tuꝰ egressꝰ
ẽ ad ꝓliandũ cominus: cũq; fugisset vir vnꝰ: addu
xit eũ qdã ad me: z ait. Custodi virũ istũ. Qui si
lapsus fuerit erit aĩa tua ꝓ aĩa eiꝰ: aut talentũ argẽ
ti appẽdes. Dũ aũt ego turbatꝰ huc illucq; me ver
terẽ subito nõ cõparuit. Et ait rex isrl ad eũ. Hoc
ẽ iudiciũ tuũ qõ ipse decreuisti. At ille statĩ abster
sit puluerẽ de facie sua: z cognouit eũ rex isrl q; es
set de ꝓphetis. Qui ait ad eũ. Hec dicit dñs. Qz
dimisisti virũ dignu3 morte de manu tua: erit aĩa
tua ꝓ aĩa eius: z ꝑplus tuus ꝓ ꝑplo eius. Reuer-
sus est igitur rex isrl i domũ suã audire cõtẽnens
z furibundus venit i samariã. XXI

Post verba aũt hec tẽpe illo vinea erat na-
both ieẽrabelite q; erat i ieẽrabel iuxt pala
tiũ achab regis samarie. Locutus ẽ ergo
achab ad naboth dicẽs. Da mihi vineã tuã vt fa-
ciã mihi hortũ olerũ: qz vicina ẽ z ꝓpe domũ me
az. Daboq; tibi ꝓ ea vineã meliorẽ: aut si comodi
us tibi putas argẽti ꝓtiũ q̃tũ digna est. Cui ref
põdit naboth. Propitiꝰ sit mihi dñs ne dem here
ditatẽ patrũ meoꝝ tibi. Venit g̃ achab i domum
suã idignans z frendẽs sup ꝟbo qõ locutꝰ fuerat
ad eũ naboth ieẽrabelites dicẽs: nõ dabo tibi he
reditatẽ patrũ meoꝝ. Et ꝓiciens se in lectulũ suũ
auertit faciẽ suã ad pietem z nõ comedit panem.
Ingressa est aũt ad eu3 ieẽabel vxor sua: dixitq;
ei. Quid ẽ hoc vnde aĩa tua ꝯtristata ẽ: z q̃re non
comedis panẽ? Qui rñdit ei. Locutꝰ sũ naboth ieẽ
rabelite: z dixi ei. Da mihi vineã tuã accepta pecu
nia: aut si tibi placet dabo tibi vineam meliorem
ꝓ ea. Et ille ait. Nõ dabo tibi vineã meã. Dixit g̃
ad eũ ieẽabel vxor eiꝰ. Grandis auctoritatis es: z
bñ regis regnũ isrl. Surge z comede panẽ: z equo
aĩo esto. Ego dabo tibi vineã naboth ieẽrabelite.
Scripsit itaq; lras ex nõie achab: z signauit eas
ãnulo eiꝰ: z misit ad maiores natu z optimates q;
erãt i ciuitate eiꝰ z hĩtabãt cũ naboth. Litteraꝝ aũt
hec erat sscia. Predicate ieiunĩ z sedere facite na
both ĩter ꝓmos ꝑpli: z sõmittite duos viros filios
belial ꝯ eũ: z falsũ testimonium dicãt. Dñi dixit na
both deũ z regẽ: z educite eũ z lapidate: sicq; mo
riat. Fecerũt g̃ ciues eiꝰ maiores natu z optima-
tes q; hĩtabant cũ eo i vrbe: sicut ꝓceperat eis ieẽa
bel: z sicut scriptũ erat i litteris q̃s miserat ad eos.
Predicauerũt ieiunĩ z sedere fecerũt naboth in
ter ꝓmos ꝑpli: z adducti duobꝰ viris filijs diaboli
fecerũt eos sedere ꝯ eũ. At illi. s. vt viri diabolici
dixerũt ꝓtra eũ testimoniũ coram multitudine. Dñi
dixit naboth deũ z regẽ. Quo obrẽ eduxerũt eu3
extra ciuitatẽ: z lapidibꝰ interfecerũt. Miseruntq; ad
ieẽabel dicẽtes. Lapidatꝰ ẽ naboth z mortuꝰ est.
Factũ e aũt cũ audisset ieẽabel lapidatũ naboth z
mortuũ: locuta ẽ ad achab. Surge possside vineã
naboth ieẽrabelite q; noluit tibi acgeẽscere: z dare
eã accepta pecunia. Nõ. n. viuit naboth sed mor-
tuus ẽ. Nõ cũ audisset achab mortuũ vz naboth:
surrexit z descẽdebat i vineã naboth ieẽrabelite
vt possideret eã. Factꝰ ẽ igit ſmo dñi ad heliam
thesbiten dicẽs. Surge: descẽde i occursũ achab
regis isrl q; est i samaria. Ecce ad vineã naboth ꝺ-
scẽdit vt possideat eã. Et loq̃ris ad eũ dicẽs. Hec
dicit dñs deus. Occidisti: ĩsuper z possedisti. Et pꝰ
hec addes. Hec dic dñs. In loco ꝟ in q̃ linxerunt
canes sanguinez naboth: lãbent q̃z sanguinẽ tuum.
Et ait achab ad heliã. Nũ inuenisti me inimice me
us? Qui dixit. Inueni: eo q; venũdatus fis vt face
res malũ i ꝓspectu dñi. Hec dic dñs. Ecce ego in-
ducã sup te malũ: z demetã posteriora tua: z inter
ficiã de achab mingentẽ ad parietẽ z clausũ z vlti
mũ i isrl. Et dabo domũ tuã sicut domũ hieroboa
ni filij nabath: z sicut domũ baasa filij abia: quia
egisti vt me ad iracundiã ꝓuocares: z peccare fe-
sti isrl. Sed z de ieẽabel locutus ẽ dñs dicẽs. Ca-
nes comedent ieẽabel in agro ieẽrabel. Si mor-
tuus fuerit achab in ciuitate: comedẽt eũ canes: si
aũt mortuꝰ fuerit i agro comedẽt eũ volucres celi.
Igit nõ fuit alẽ talis sicut achab q; venũdatus est
vt faceret malũ i ꝓspectu dñi. Cõcitauit. n. eũ ieẽa
bel vxor sua: z abhominabilis factꝰ est itãtũ vt se-
qrẽt idola q̃s fecerãt ãmorrei q̃s ꝓsũpsit dñs a fa-
cie filioꝝ isrl. Itaq; cũ audisset achab ſmões istos
scidit vestimẽta sua: z opuit cilitio carnẽ suã: iciu-
nauitq; z dormiuit i sacco: z ãbulauit demisso ca
pite. Et factus ẽ ſmo dñi ad heliã tesbiten dicens.
Nõne vidisti humiliatũ achab coram me? Qz igit
humiliatus ẽ mei cã nõ inducã malũ in diebꝰ eius
sz i diebꝰ filij sui iferã malũ domui eius. XXII

Transierũt igit tres ãni absq; bello inter
syriã z isrl. In ãno aũt tertio descẽdit io-
saphat rex iuda ad regez isrl. Dixitq; rex
isrl ad ꝟos suos. Ignoratis q; nr̃a sit ramoth ga-
laad: z negligim⁹ tollere eaz de manu regis syrie?
Et ait ad iosaphat. Veniesne mecũ ad ꝓlianduz i
ramoth galaad? Dixitq; iosaphat ad regẽ isrl. Sicẽ
ego sũ: ita z tu. Pplus meus z pplus tuus vnum
sũt: z eqtes mei eqtes tui, Dixitq; iosaphat ad re-
gem isrl. Quere ozo te hodie ſmonẽ dñi. Congre
gauit g̃ rex isrl prophetas q̃dringẽtos circiter viros
z ait ad eos. Ire debeo i ramoth galaad ad bellã
dũ: an gesceres? Qui rñderũt. Ascende z dabit eam
dñs in manu regis. Dixit aũt iosaphat. Nõ est hic
ꝓpheta dñi q; spiã vt interrogemus ꝑũ? Et ait rex
isrl ad iosaphat. Remansit vir vnus ꝑ quẽ possu
mus interrogare dñm: sed ego odi eũ: qz nõ ꝓphe-
tat mihi bonũ sed malũ: micheas filius iemla. Cui
iosaphat ait. Ne loqueris ita rex. Vocauit g̃ rex

israhel eunuchū quēdā ⁊ dixit ei. Festina adducē micheā filiū iemla. Rex aūt israh ⁊ iosaphat rex iu da sedebāt vn⁹ qsq; ī solio suo vestiti cultu regio ī area iux ostiū porte samarie: ⁊ vniuersi ꝓphe ꝓ phabāt in ꝓspectu eox. Fec aūt sibi sedechias filⁱ chanaā cornua ferrea ⁊ ait. Hec dic dns. Dis vē tilabis syriā donec deleas eā. Omesq; ꝓphe sim ꝓ phabāt dicētes. Ascēde in ramoth galaad: ⁊ vade pspe: ⁊ tradet dns ī manus regⁱ. Nuncius vo qui ierat vt vocaret micheā: locut⁹ ē ad eū dicens. Ec ce ꝓmones ꝓphax ore vno regi bona pdicāt. Sit g ꝓmo tu⁹ similis eox: ⁊ loquere bona. Cui micheas ait. Viuit dns: qz qcūq; dixerit mihi dns hoc lo quar. Veīt itaq; ad regē ⁊ ait illi rex. Micheā: ire debem⁹ in ramoth galaad ad pliandū an cessare? Cui ille rndit. Ascēde ⁊ vade ꝓspere: ⁊ tradet dns in manu regis. Dixit aūt rex ad eū. Iterx atq; iterū adiuro te vt ñ loquaris mihi nisi qō verx ē ī noīe dñi. Et ille ait. Vidi cūctū israh dispsū ī mōtibus q̄si oues ñ hītes pastorē. Et ait dns. Nō hūt isti dns reuertat vnusqsq; in domū suā ī pace. Dixit g rex israh ad iosaphat. Nūqd nō dixi tibi qz nō ꝓphetat mihi bonū sz sep malū? Ille vo addēs ait. Ꝓpt ꝑ audi ꝓmonē dni. Vidi dnm sedētē sup soliū suū ⁊ oēm exercitū celi assistētē ei a dextrⁱ ⁊ a sinistrⁱ. Et ait dns. Quis decipiet achab regē israh vt ascen dat ⁊ cadat ī ramoth galaad? Et dixit vn⁹ verba huiuscemōi: ⁊ alⁱ aliē. Egressus ē aūt sps: ⁊ stetit co rā dño: ⁊ ait. Ego decipiā illū. Cui locutus ē dns. In quo? Et ille ait. Egrediar: ⁊ ero spūs mēdax in ore oīum ꝓphax ei⁹. Et dixit dns. Decipies ⁊ ꝓua lebis egredē ⁊ fac ita. Nūcigit ecce dedit dns spi ritū mēdacij ī ore oīum ꝓphax tuox qui hic sunt ⁊ dns locut⁹ ē ꝺ te malū. Accessit aūt sedechias fi liⁱ chana ⁊ ꝑcussit micheā ī maxillā: ⁊ dixit. Ve ne g dimisit spūs dni: ⁊ locut⁹ ē tibi? Et ait miche as. Visurus es ī die illa qñ ingredieris cubiculū in tra cubiculū vt abscondaris. Et ait rex israh. Colli te micheā ⁊ maneat apud āmon ꝓncipē ciuitatis: ⁊ apud ioas filiū amalech: ⁊ dicite eis. Hec dic rex. Mittite virū iustū ī carcerē: ⁊ sustētate eū pane tribulatiōis ⁊ aq̄ angustie: donec reuertar ī pace. Dixitq; micheas. Si reuersus fueris ī pace nō est locut⁹ ī me dns. Et ait. Audite ppli oēs. Ascendit itaq; rex israh et iosaphat rex iuda ī ramoth gala ad, dixit itaq; rex israh ad iosaphat. Sume arma: ⁊ ingredē pliū: ⁊ induere vestib⁹ tuis. Porro rex israh mutauit habitū suū ⁊ ingressus ē bellū. Rex aūt syrie precepat ꝓncipib⁹ curruū trigīta duob⁹ dicēs Non pugnabit⁹ ꝺ miorē ⁊ maiorē quēpiā nisi ꝺ rē gē israh solū. Cū g vidissēt ꝓncipes curruū iosaphat suspicati sūt q ipse esset rex israh: ⁊ impetu facto pu gnabāt ꝺ eū. Et exclamauit iosaphat. Intellexe runtq; ꝓncipes curruū q nō esset rex israh: ⁊ cessa uerunt ab eo. Vir aūt qdā tetendit arcū ī incertum sagittā dirigēs: ⁊ casu ꝑcussit regem israh inter pul monē ⁊ stomachum. Et ille dixit aurige suo. Ver te manū tuaz: ⁊ eijce me de exercitu: ga grauiter vulneratus sum. Cōmissū est g ꝑlium die illa: Et rex israh stabat in curru suo ꝺ syros: ⁊ mortuus ē vespere. Fluebat aūt sanguis plage in sinum cur rus: ⁊ ꝑco insonuit in vniuerso exercitu antex sol occūberet dicēs: Unusqsq; reuertat in ciuitates ⁊ in terrā suā. Mortuus est aūt rex: ⁊ platus ē in sa mariā. Sepelieruntq; regē in samaria: ⁊ lauerunt currū eius in piscina samarie: ⁊ linxerunt canes sā guinē eius: ⁊ habenas lauerunt iux verbū dni qō locutus fuerat. Reliq̄ aūt ꝓmonum achab ⁊ vni uersa q̄ fecit: ⁊ domus eburnea quā edificauit: cun ctarūq; vrbiuz quas extruxit: nōne hec scripta sūt ī libro ꝓmonuz diex regum israh? Mortuus g achab cū patribus suis: ⁊ regnauit ochoçias filius eius ꝓ eo. Iosaphat vero filius asa regnare cepat sup iu dam anno q̄rto achab regis israh. Trigintagnq; an nox erat cū regnare cepisset: ⁊ vigintiqnq; ānis re gnauit in irlm. Nomē matris eius açuba filia sa lai. Et ābulauit in oī via asa patris sui: ⁊ nō decli nauit ex ea fecitq; qō rectuz ē in ꝓspectu dni: ve rūtū excelsa nō abstulit. Adhuc.n. ppl⁹ sacrifica bat ⁊ adolebat incensū in excelsis. Pacēq; habuit iosaphat cū rege israh. Reliqua aūt verbox iosa phat ⁊ opera eius q̄ gessit ⁊ ꝓlia: nonne hec scripta sūt in libro verbox diex regū iuda? Sed ⁊ religas effeminatox q remanserāt in diebⁿ asa patris ei⁹ abstulit de terra. Nec erat tunc rex constitutus in edom. Rex vero iosaphat fecerat classes ī mari q̄ nauigarēt in ophir ꝓpter aurū: ⁊ ire nō poterant: qz confracte sunt in asyongaber. Tunc ait ocho çias filius achab ad iosaphat. Vadāt serui mei cū tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Dormi uitq; iosaphat cū patribus suis: ⁊ sepultus est cum eis in ciuitate dauid patris sui: regnauitq; iozā fili us eius ꝓ eo. Ochoçias aūt filius achab regnare ceperat sup israh in samaria āno septimodecimo io saphat regis iuda: regnauitq; sup israh duob⁹ annis Et fecit malū in ꝺspectu dni: ⁊ ābulauit ī via pris sui ⁊ matris sue ⁊ in via hieroboā filij nabath: q peccare fecit israh. Seruiuit quoq; baal ⁊ adorauit eū: ⁊ irritauit dnm deū israh: iux oīa q̄ fecerat pr ei⁹.

Explicit ꝓmus liber Malachim. i. reguz ētius. Incipit secūdus liber Malachim id est quartus regum. Capitulum. I

Recuaricat⁹ est āt moab in israh: post q̄z mortu⁹ ē achab. Leciditq; ocho çias ꝓ cācellos cenaculi sui qō ha bebat ī samaria ⁊ egrotauit: misitq; nuncios dicēs ad eos. Ite cōsulite beelzebub deū accaron: vtrū viuere queā de infir mitate mea hac. Angel⁹ aūt dni locut⁹ ē ad heliaz thesbiten dicēs. Surge ascende in occursū nūcio rū regis samarie: ⁊ dices ad eos. Nunqd nō ē deꝰ in israh vt eatis ad ꝓsulēdū beelzebub deū accaro. Quāobrē hec dicit dns. De lectulo sup quē ascen disti non descendes: sed morte morieris. Et abiit

helias: ꝛ uersꝰ q̄ſt nūcij ad ochoçiã. Qui dixit eis. Quare reuersi estis? At illi respondерũt ei. Uir occurrit nobis: ꝛ dixit ad nos. Ite reuertimini ad regẽ q̄ misit vos ꝛ dicetis ei. Hec dicit dñs. Nūqd qꝛ nō erat deꝰ ī isrl: mittis vt ꝯsulas beelçebub deus accarõ? Idcirco de lectulo sup quẽ ascẽdisti ñ descẽdes: sꝫ morte morieris. Qui dixit eis. Qui⁹ figure ꝛ habit⁹ ẽ vir ille q̄ occurrit vob: ꝛ locut⁹ est ꝟba hec: At illi dixerũt. Uir pilosus ꝛ çona pellicea accinct⁹ renib⁹. Qui ait. Helias tesbites ẽ. Misitq̄ ad eũ gnq̄genariũ ꝓncipẽ: ꝛ gnq̄ginta q̄ erãt sub eo. Qui ascẽdit ad eũ: sedẽtiq̄ ī vertice mõtis ait. Homo dei: rex p̄cepit vt descẽdas. Respondensq̄ helias: dixit gnq̄genario. Si hō dei sum: descẽdat ignis ō celo: ꝛ deuoret te ꝛ gnq̄gīta tuos. Descendit ḡ ignis de celo ꝛ deuorauit eũ: ꝛ gnq̄gīta q̄ erãt cũ eo. Rursũq̄ misit ad eũ ꝓncipẽ gnquagenariũ alterũ: ꝛ gnquaginta cũ eo. Qui locut⁹ est illi. Homo dei hec dicit rex. Festina descẽde. Rñdens helias ait. Si hō dei ego sũ: descendat ignis de celo ꝛ deuoret te ꝛ gnquagīta tuos. Descẽdit ḡ ignis de celo ꝛ deuorauit illũ: ꝛ gnquagīta eius. Iterũ misit ꝓncipẽ gnquagenariũ ꝛtiũ: ꝛ gnquagīta q̄ erãt cũ eo. Qui cũ veniſſet curuauit genua ō heliã: ꝛ p̄cat⁹ est eũ ꝛ ait. Homo dei: noli despicere aiaz meã: ꝛ aias ꝟuoꝝ tuoꝝ q̄ mecũ sũt. Ecce descẽdit ignis de celo: ꝛ deuorauit duos ꝓncipes gnquagenarios ꝓmos: ꝛ gnq̄genos q̄ cũ eis erãt. Sz nūc obsecro vt miserear⁹ aie mee. Locut⁹ ē aũt agelus dñi ad heliam dicẽs. Descẽde cũ eo. Ne timeas. Surrexit igit ꝛ descẽdit cũ eo ad regẽ: ꝛ locut⁹ est ei. Hec dicit dñs. Quia misisti nũcios ad cõsulendũ beelçebub deũ accarõ q̄si ñ eẽt deꝰ in isrl'a q̄ posses ī terrogare ꝟmonẽ: iō de lectulo sup quẽ ascendisti ñ descẽdes: sꝫ morte morieris. Mortu⁹ ē aũt iuxt ꝟmonẽ dñi quẽ locut⁹ ē helias: ꝛ regnauit ioram frat⁹ ei⁹ p eo: ano secũdo ioram filij iosaphat regis iude. Non.n. habebat filiũ. Reliq̄ aũt ꝟboꝝ ochoçie q̄ opatus ē: nõne hec scripta sũt ī libro ꝟmonuz dieꝝ regũ israhel.

II

Factũ ē aũt cũ leuare vellet dñs heliam per turbinẽ ī celũ: ibãt helias ꝛ helise⁹ de galgalis. Dixitq̄ helias ad heliseũ. Sede hic qꝛ dñs misit me vsq̄ ī bethel. Qui ait heliseꝰ. Uiuit dñs: ꝛ viuit aĩa tua: qꝛ nō derelinquã te. Cũq̄z descẽdissent bethel: egressi sũt filij ꝓphaꝝ q̄ erãt in bethel ad heliseũ: ꝛ dixerũt ei. Nunqd nosti qꝛ hodie dñs tollet dñm tuum a te? Qui respõdit. Et ego noui. Silete. Dixit aũt helias ad heliseũ. Sede hic: quia dñs misit me ī hiericho. At ille ait. Uiuit dñs: ꝛ viuit aĩa tua qꝛ nō derelinquã te. Cũq̄z vẽissent hiericho: accesserũt filij ꝓphaꝝ q̄ erãt ī hiericho ad heliseũ: ꝛ dixerunt ei. Nunquid nosti: qꝛ hodie dominus tollet dominuz tuum a te? Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit aũt ei helias. Sede hic qꝛ dñs misit me vsq̄ ad iordanez. Qui ait. Uiuit dñs: ꝛ viuit aĩa tua: qꝛ nō derelinquam te. Ierũt igitur ambo pariter: ꝛ quinquaginta viri de filijs ꝓphetaꝝ secuti sũt eos. Qui ꝛ steterunt ecõtra longe. Illi aũt ambo stabant sup iordanẽ. Tulitq̄z helias palliũ suũ ꝛ ũoluit illud: ꝛ pcussit aquas que diuise sunt in vtrãq̄ partẽ: ꝛ transierunt ambo per siccum. Cũq̄ transissent: helias dixit ad heliseuz. Postula qõ vis: vt faciam tibi anteq̄z tollar a te. Dixitq̄ heliseus. Obsecro vt fiat in me duplex spiritus tuus. Qui rñdit. Rem difficilẽ postulasti. At tamẽ si videris me q̄n tollar a te erit quod petisti: si aũt nõ videris non erit. Cũq̄z pergerent ꝛ incedentes sermocinarentur: ecce currus igneus ꝛ equi ignei diuiserunt ꝟtrunq̄z. Et ascendit helias p turbinẽ in celũ: heliseus aũt videbat ꝛ clamabat. Pater mi pater mi: currus isrl' ꝛ auriga eius. Et nō vidit eum amplius. Apprehenditq̄z vestimenta sua ꝛ scidit illa in duas partes. Et leuauit palliũ helie qõ ceciderat ei. Reuersusq̄z stetit super ripã iordanis: ꝛ pallio helie qõ ceciderat ei pcussit aquas ꝛ non sunt diuise. Et dixit. Ubi est deus helie etiã nunc? Percussitq̄z aquas: ꝛ diuise sunt huc atq̄z illuc: ꝛ transijt heliseus. Uidentes aũt filij prophetaꝝ qui erant in hiericho decontra dixerunt: Requieuit spũs helie sup heliseũ. Et venientes in occursũ eius adorauerunt eũ ꝓni in terrã: dixerunt q̄z illi. Ecce cũ seruis tuis sũt q̄nquaginta viri fortes: q̄ possunt ire: ꝛ querere dominũ tuũ: ne forte tulerit eũ spũs dñi ꝛ piecerit eum in vnũ montiũ aut in vnã valliũ. Qui ait. Nolite mittere. Coegerũtq̄z eũ: donec acgesceret ꝛ diceret. Mittite. Et miserunt q̄nquaginta viros. Qui cũ quesissent tribus diebus: nõ inuenerũt. Et reuersi sunt ad euz. At ille habitabat in hierico: ꝛ dixit eis. Nūquid nõ dixi vobis: nolite mittere? Dixerunt q̄z vir ciuitatis ad heliseũ. Ecce habitatio ciuitatis huius optima est sicut tuipse dñe ꝓspicis: sed aque pessime sũt: ꝛ terra sterilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouũ: ꝛ mittite in illud sal. Qõ cũ attulissent: egressus ad fontẽ aquaꝝ misit in illũ sal: ꝛ ait. Hec dicit dñs. Sanaui aquas has: ꝛ nõ erit vltra ī eis mors neq̄z sterilitas. Sanate sunt ḡ aque vsq̄z in diem hanc: iuxt verbũ heliseī qõ locutus est. Ascẽdit aũt inde heliseus in bethel. Cũq̄z ascẽderet per viam pueri parui egressi sunt de ciuitate: ꝛ illudebãt ei dicentes. Ascende calue: ascẽde calue. Qui cũ respexisset vidit eos: ꝛ maledixit eis in nomie dñi. Egressiq̄z sunt duo vrsi de saltu: ꝛ lacerauerũt ex eis q̄dragintaduos pueros. Abiit aũt inde in mõtẽ carmeli: ꝛ ide reuersus est in samariã.

III

Ioram ꝟo filius achab regnauit sup isrl' in samaria: ano decimoctauo iosaphat regis iude. Regnauitq̄z duodecim ānis: ꝛ fecit malũ cozã dño: sꝫ nõ sicut pr̄ sui⁹ ꝛ mr̄. Tulit .n. statuas baal q̄s fecerat pr̄ ei⁹: verũtamẽ ī pctis hieroboã filij nabath q̄ peccare fecit isrl' adhesit: nec recessit ab eis. Pozro mesa rex moab nutriebat pecoza multa: ꝛ soluebat regi isrl' centũ milia agnoꝝ ꝛ centũ milia arietũ cũ velleribus suis. Cũque mortuus fuisset achab ꝓuaricatus ē fedus qõ

hēbat cū rege isrl. Egressus ē igit rex ioram i die illa de samaria: z recensuit vniuersuz isrl: misitq; ad ioſaphat regem iuda dicens. Rex moab receſſit a me: veni mecum ꝺ eū ad plīuz. Qui rndit. Aſcendā. Qui meus est tuus est: pplus me⁹ ppls tuus: z equi mei equi tui. Dixitq; Per quā viam alcēdem⁹? At ille rndit. Per deſertū idumee. Per 4
rexerūt igit rex isrl z rex iuda z rex edom: z circuierunt p viā septē dierū: nec erat aq̄ exercitui z iumentis q̄ seq̄bant eos. Dixitque rex isrl. Heu heu heu. Cōgregauit nos dñs tres reges: vt traderet i manu moab. At ait ioſaphat. Est ne hic pphēta dñi: vt deprecemur dñm per eū? At rndit vnus ō ſuis regis isrl: Est hic heliſeus filius saphat q̄ fundebat aquā sup manus helie. Et ait ioſaphat. Est apud eū sermo dñi. Deſcēditq; ad eū rex isrl z ioſaphat rex iuda: z rex edom. Dixit aūt heliſeus ad regē isrl. Quid mihi z tibi ē? Vade ad pphās p̄ris tui z matris tue. Et ait illi rex isrl. Quare congregauit dñs tres reges hos vt traderet eos in manus moab? Dixitq; ad eū heliſeus. Viuit dñs exercituum i cuius ꝺſpectu sto: q̄ si nō vultū ioſaphat regis iude erubeſcerē: nō attendiſſē qdez te: nec reſpexiſſem. Nūc ār adducite mihi psalten. Cūq; caneret psaltes facta ē super eū man⁹ dñi. Et ait. Hec dicit dñs. Facite alueū tozrēt⁹ huⁱ⁹ foſſas z foſſas. Hec.n. dicit dñs. Nō videbit⁹ ventū neq; pluuiā: z alueus iſte replebit⁹ aq̄s: bibetis vos z familie vestre z iumēta vra. Parūq; ē ⁊ in ꝺſpectu dñi: in sup tradet etiā moab i man⁹ vras. Et percutietis oēm ciuitatē munitā z oēm vrbē electā z vniuerſū lignū fructiferū succidetis: cūctosq; fontes aq̄r 5t
obturabitis: z oēm agrū egregiū opietis lapidib⁹. T.6
Factu ē igit mane q̄n sacrificiū offerri solet: z ecce aque veniebāt p viā edom. Et repleta ē terra aq̄s. Uniuersi aūt moabite audientes q̄ deſcendiſſent tres reges vt pugnarēt aduersus eos: ꝓuocauerūt oēs qui accincti erāt baltheo deſup z ſteterūt in terminis. Primoq; mane surgentes: z ozto iā sole ex aduerso aquar: viderūt moabite eō aq̄s rubras q̄si sanguinē: dixerūtq;. Sanguis gladij est. pugnauerūt reges ō ſe z ceſſūt mutuo. Nūc pge ad predā moab. Perrexerūtq; i castra isrl. Poro ꝺſurgens isrl pcussit moab: at illi fugerunt corā eis. Uenerūt igit q̄ vicerāt: z pcusserunt moab z ciuitates deſtruxerūt: z oēm agrū optimū mittētes singuli lapides repleuerūt: z vniuersos fontes aquar obturauerūt: z oīa ligna fructifera succiderunt: ita vt muri tm̄ fictiles remanerēt. Et circūdata est ciuitas a fundibularijs: z magna ex pte percussa. Nō cū vidiſſet rex moab pualuiſſe. s. hoſtes tulit secū septingētos viros educētes gladios vt irrūperent ad regē edom: z nō potuerūt. Arripiensq; filiū suū pmogenitū qui regnaturus⁹ erat pro eo obtulit holocaustum super murū: z facta est indignatio magna in isrl. Statimq; receſſerunt ab eo: z reuerſi sunt in terram suam. ℣ IIII
Mulier aūt quedā de vxoribus pphetarū clamabat ad heliſeū dicēs. Seruus tuus vir meus moztuus ē: z tu noſti q̄ seru⁹ tuus fuit timens deū. Et ecce creditoz venit vt tollat duos filios meos ad seruiendū sibi. Cui dixit heliſeus. Quid vis vt faciā tibi? Dic mihi. Quid hēs i ꝺmo tua? At illa rndit. Nō habeo ām̄illa tua quicq̄ i ꝺmo mea niſi parū olei quo vngar. Cui ait. Vade pete mutuo ab oīb⁹ vicinis tuis vaſa vacua nō pauca: z ingredere: z claude oſtiū tuū cū intrinſecꝰ filiis tu z filij tui: z mitte inde in oīa vaſa hec: z cum plena fuerīt tolles. Iuit itaq; mulier z clauſit oſtium sup ſe z super filios suos. Illi offerebant vaſa z illa infundebat. Cunque plena fuiſſent vaſa: dixit ad filiū suum. Affer mihi adhuc vas. Et ille rndit. Non habeo. Stetitq; oleū. Uenit aūt illa z indicauit hōi dei. Et ille. Vade ingt vēde oleum z redde creditoꝛi tuo: tu aūt z filij tui vimite de reliquo. Facta est aūt qda dies: z trāsibat heliſeus p sunam ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna: q̄ tenuit eū vt comederet panē. Cūq; frequent inde transiret: diuertebat ad eā vt comederet panē. Que dixit ad virū suū. Animaduerto q̄ vir dei sanctus ē iſte: q̄ transit p nos frequent. Faciam⁹ q̄ei cenaculuz paruū: z ponamus ei in eo lectulū z mensā z ſellā z cāndelabrū: vt cū venerit ad nos maneat ibi. Facta ē q̄ dies quedā: z veniens diuertit in cenaculū 2
z requieuit ibi. Dixitq; ad gieçi puerū suuz. Uocasunamitē istā. Qui cum vocaſſet eam: z illa ſtetiſſet cozam eo: dixit ad puerū suū. Loq̄re ad eā. Ecce ſedule in oīb⁹ miniſtraſti nobis: quid vis vt faciā tibi? Nunquid hēs negociū: z vis vt loquar regi siue p̄rincipi milicie? Que rndit. In medio ppli mei habito. Et ait. Quid q̄ vult vt faciā ei? Dixitq; gieçi. Ne q̄ras. Filiū.n. nō habet: z vir eius senex est. Precepit itaq; vt vocaret eā. Que cū vocata fuiſſet z ſtetiſſet ante oſtiuz: dixit ad eā. In tpe iſto in hac eadē hora si vita comes fuerit: habebis in vtero filium. At illa. Noli q̄so dñe mi vir dei: noli mētiri ancille tue. Et cōcepit mulier z peperit filiū in tpe: z in hora eadē q̄ dixerat heliſeus. Creuit aūt puer: z cū eſſet quedā dies z egreſ⁹ 3
iſſet ad patrē suū ad meſſores: ait patri suo. Caput meū doleo. At ille dixit puero. Tolle: z duc eum ad matrē suam. Qui cum tuliſſet z duxiſſet eum ad matrē suā: posuit eū illa sup genua sua vsq; ad meridiem: z moztuus est. Aſcēdit aūt z collocauit eum super lectuz hōis dei: z clauſit oſtiū. Et egreſa vocauit virum suum. Et ait. Mitte mecum obsecro vnum de pueris: z asinam: vt excurrā vsque ad hoīem dei: z reuertar. Qui ait illi. Quā ob cām vadis ad eum? Hodie non sunt calende neq; ſabbatum. Que rndit. Vadam. Strauitq; asinam: z p 5t 4
cepit puero. Mina z propera: ne mihi moram facias in eundo: z hoc age quod precipio tibi. Profecta est igitur: z venit ad virum dei in montem carmeli. Cunque vidiſſet eam vir dei decōtra: ait ad gieçi puerū suum. Ecce sunamitis illa. Vade q̄ in occurſum eius: z dic ei. Recte ne agitur circa te

ꝛ circa virum tuum ꝛ circa filium tuū? Que rñdit. Recte. Cumq; veniſſet ad virum dei in montem apprehendit pedes eius: ꝛ acceſſit gieçi vt amoue ret eam. Et ait hō dei. Dimitte illam. Aīa.n. eius ī amaritudine eſt: ꝛ dñs celauit a me: ꝛ nō indicauit mihi. Que dixit illi. Nunquid petiui filium a dño meo? Nunquid nō dixi tibi: ne illudas mi? Et ille ait ad gieçi. Accīge lumbos tuos: ꝛ tolle baculuz meū ī manu tua ꝛ vade. Si occurrerit tibi hō nō ſalutes eū: ꝛ ſi ſalutauerit te quiſpiā nō rñdeas illi. Et pones baculū meū ſuper faciem pueri. Dixit mater pueri ait. Viuit dñs ꝛ viuit aīa tua: non di mittā te. Surrexit ergo ꝛ ſecutus eſt eā. Gieçi aūt p̄ceſſerat añ eos: ꝛ poſuerat baculū ſup faciē pue ri: ꝛ nō erat vox neq; ſenſus. Reuerſusq; eſt ī oc curſū eius: ꝛ nūciauit ei dicens. Nō ſurrexit puer. Ingreſſus eſt ḡ heliſeus domū: ꝛ ecce puer mor tuus iacebat in lectulo eī. Ingreſſuſq; clauſit oſti um ſup ſe ꝛ ſuper puerū: ꝛ oꝛauit ad dñm. Et aſcē dit ꝛ incubuit ſuper puerū: poſuitq; os ſuū ſup os eius: ꝛ oculos ſuos ſup oculos eius: ꝛ manus ſuas ſup manꝰ eius: ꝛ incurruauit ſe ſup eū: ꝛ calefacta eſt caro pueri. Et ille reuerſus deambulabat in do mo ſemel huc atq; illuc: ꝛ aſcēdit ꝛ incubuit ſup eū Et oſcitauit puer ſepties: aperuitq; oculos. Et ille vo cauit gieçi ꝛ dixit ei. Voca ſunamiten hanc. Que vocata ingreſſa eſt ad eū. Qui ait. Tolle filiū tuuz. Venit illa ꝛ coꝛruit ad pedes eius: ꝛ adoꝛauit ſup terrā. Tulitq; filiū ſuū ꝛ egreſſa ē: ꝛ heliſeus reuer ſus eſt in galgala. Erat aūt fames in terra: ꝛ filij p̄ phetaꝝ habitabant coꝛā eo: dixitq; vni de pueris ſuis. Pone ollā grandē: ꝛ coque pulmentū filijs p̄ phetaꝝ. Et egreſſus ē vnus in agruz vt colligeret herbas agreſtes. Inuenitq; q̄ vitē ſilueſtrē: ꝛ col legit ex ea colocyntidas agri ꝛ ipleuit palliū ſuuz: ꝛ reuerſus ꝯcidit in ollā pulmenti. Neſciebat.n. qd eſſet. Infuderūt ḡ ſocijs vt comederent. Cūq; gu ſtaſſent de coctiōe: exclamauerūt dicētes. Mors in olla vir dei. Et nō potuerūt comedere. At ille: Afferte inquit farinā. Cūq; tuliſſent miſit in ollam ꝛ ait. Infunde turbe vt comedant. Et nō fuit ap̄li quicq; amaritudinis in olla. Vir aūt qdam venit de balſaliſa deferens viro dei panes p̄mitiaꝝ: ꝛ vi ginti panes oꝛdeaceos: ꝛ frumentū nouū in pera ſua. Et ille dixit. Da pp̄lo vt comedat. Cui ministeꝛ eius. Quantū ē hoc vt apponā coꝛā centuz viris? Rurſū ille. Da ait pp̄lo vt cōmedat. Hec.n. dicit dñs. Comedent: ꝛ ſuperit. Poſuit itaq; coꝛā eis. Qui comederūt: ꝛ ſupfuit iuxꝝ verbū dñi. Naaman p̄nceps militie regꝭ ſyrie erat vir magnus apud dñm ſuū ꝛ honoratꝰ. Per illū enī dedit dñs ſalutem ſyrie. Erat aūt vir foꝛtis ꝛ dives: ſed lepꝛoſus. Porro de ſyria egreſſi fuerāt latrūculi: ꝛ captiuā duxerant de ter ra iſrl puellā paruulā: que erat in obſequio vxoꝛis naaman. Que ait ad dominā ſuam. Vtinaz fuiſſet dñs meus ad p̄phetam qui eſt in ſamaria: p̄fecto curaſſet eū a lepꝛa quā habet. Ingreſſus eſt itaq; naaman ad dñm ſuuz: ꝛ nūciauit ei dicens. Sic ꝛ ſic locuta eſt puella de terra iſrl. Dixitq; ei rex ſy rie. Vade: ꝛ mittā litteras ad regem iſrl. Qui cū p fectus eſſet ꝛ tuliſſet ſecū decē talenta argēti: ꝛ ſex milia aureos: ꝛ decē mutatoꝛia veſtimentoꝝ: de tulit litteras ad regē iſrl in hec verba. Cū accepis epiſtolam hanc: ſcito q̄ miſerim ad te naaman ſer uum meū vt cures eum a lepꝛa ſua. Cumq; legiſſet rex iſrl litteras: ſcidit veſtimenta ꝛ ait. Nunqd de us ego ſum vt occidere poſſim ꝛ viuificare: q̄ iſte miſit ad me vt curez hoīem a lepꝛa ſua? Animaduer tite ꝛ videte q̄t occaſiones q̄rat aduerſum me. Nō cum audiſſet heliſeus vir dei: ſcidiſſe videlicet re gē iſrl veſtimenta ſua: miſit ad eum dicēs. Quare ſcidiſti veſtimēta tua? Veniat ad me: ꝛ ſciat eſſe p̄ phetam in iſrl. Venit ḡ naaman cū equis ꝛ curribꝰ ꝛ ſtetit ad oſtium domus heliſei. Miſitq; ad eū heliſeus nunciū dicens. Vade ꝛ lauare ſepties in iozdane: ꝛ recipiet ſanitatē caro tua atq; munda beris? Iratus naaman: recedebat dicens. Putabā q̄ egrederet ad me: ꝛ ſtans inuocaret nomen dñi ſui: ꝛ tangeret manu ſua locū lepꝛe: ꝛ curaret me. Nunquid non meliozes ſunt abana ꝛ pharfar flu uij damaſci oībus aquis iſrl: vt lauer in eis ꝛ mun der? Cū ḡ vertiſſet ſe ꝛ abiret indignās: acceſſerūt ad eum ſerui ſui: ꝛ locuti ſunt ei. Pater ꝛ ſi rez grā dem dixiſſet tibi p̄ropheta: certe facere debueras. Quanto magis q̄z nūc dixit tibi lauare ꝛ munda beris? Deſcendit ꝛ lauit ſepties in iozdane iuxꝝ ſer monē viri dei: ꝛ reſtituta eſt caro eius ſicut caro pueri paruuli: ꝛ mundatus eſt. Reuerſuſq; ad vi rū dei cū vniuerſo comitatu ſuo: venit ꝛ ſtetit co ram eo ꝛ ait. Vere ſcio q̄ nō ſit alius deꝰ ī vniuer ſa terra: niſi tm̄ ī iſrl. Obſecro itaq; vt accipias bñ dictionē a ſeruo tuo. At ille rñdit. Viuit dñs ante quē ſto: q̄z non accipiā. Cūq; vim faceret: penitus nō acquieuit. Dixitq; naaman. Ut vis. Sed obſe cro ꝯcede mihi ſeruo tuo: vt tollā onus duoꝝ bur donum de terra. Nō.n. faciet vltra ſeruus tuꝰ bo locauſtū aut victimaz dijs alienis: niſi dño. Hoc aūt ſolū eſt de q̄ deꝑceris dñm p̄ fuo tuo q̄n īgre dietur dñs meus templū rēmon vt adoꝛet: ꝛ illo ī nitente ſup manū meā: ſi adoꝛauero in tēplo rem mon: adoꝛāte eo in eodē loco: vt ignoſcat mihi do minus ſeruo tuo p̄ hac re. Qui dixit ei. Vade ī pa ce. Abijt ḡ ab eo: electo tempoꝛe. Dixit gieçi puer viri dei. Pepercit dñs meus naaman ſyro iſti: vt nō acciperet ab eo q̄ attulit. Viuit dñs q̄z curram poſt eum: ꝛ accipiam ab eo aliquid. Et ſecutus eſt gieçi poſt tergū naaman. Quem cum vidiſſet ille currentē ad ſe: ꝛ deſiliſt de curru ī occurſū eius ꝛ ait. Recte ne ſunt oīa? Et ille ait. Recte. Dñs meꝰ mi ſit me ad te dicens. Modo venerunt ad me duo adoleſcentes de monte ephraim: ex filijs p̄pheta rum. Da eis talentū argenti: ꝛ veſtes mutatoꝛias duplices. Dixitq; naaman. Melius eſt vt accipias duo talenta. Et coegit eū: ligauitq; duo talenta ar genti ī duobꝰ ſaccis: ꝛ duplicia veſtimēta ꝛ ip̄oſuit

duob⁹ pueris suis: q ꝛ portauerāt cozā eo. Cumq; venisset iā vespi tulit de manu eoz: ꝛ reposuit in domo: dimisitq; viros ꝛ abierūt: ipse aūt ingress⁹ stetit cozam dño suo. Et dixit helise⁹. Unde venis giezi? Qui rñdit. Non iuit seru⁹ tu⁹ quoq;. At ille ait. Nōne coz meū i pñti erat: qñ reuersus ē hō de curru suo in occursum tui? Nūc igitur accepisti argentum ꝛ accepisti vestes: vt emas oliueta ꝛ vīeas ꝛ oues ꝛ boues ꝛ seruos ꝛ ancillas. Sz ꝛ lepza naamā adherebit tibi ꝛ semini tuo vsq; i sempiternū. Et egressus ē q̄si nix ab eo leprosus. VI

8 Dixerunt aūt filij ꝓphaꝛ ad heliseū. Ecce loc⁹ i quo habitamus cozam te angustus est nobis. Eamus vsq; ad iozdanez: ꝛ tollant singuli de silua materias singulas: vt edificemus nobis ibi locum ad habitādū. Qui dixit. Ite. Et ait vn⁹ ex illis. Veni ꝝ ꝛ tu cū seruis tuis. Rñdit. Ego vineā. Et abijt cū eis. Cumq; venissent ad iozdanez cedebāt ligna. Accidit aūt vt cum vnus materiā succidisset caderet ferrū securis i aquaz. Exclamauitq; ille ꝛ ait. Heu heu heu domine mi: ꝛ hic ipsū mutuo acceperā. Dixit aūt homo dei. Ubi cecidit? At ille mōstrauit ei locū. Precidit ꝝ lignū ꝛ misit illuc. Natauitq; ferrū. Et ait. Tolle. Qui extēdit manū ꝛ tulit illud. Rex aute syrie pugnabat cō isrl: ꝛ cū seruis suis dicēs. In loco illo ꝛ illo ponam⁹ insidias. Misit itaq; vir dei ad regē isrl dicens. Caue ne transeas in locū illū: qz ibi syri i insidijs sūt. Misit itaq; rex isrl ad locū quē dixerat ei vir dei ꝛ preoccupauit eū: ꝛ obseruauit se ibi nō semel neq; bis. Coturbatūq; ē coz regis syrie ꝓ hac re: ꝛ cōuocatis suis ait. Quare nō indicatis mihi qs ꝓditoz mei sit apud regē isrl? Dixitq; vnus seruoz ei⁹. Nequaq; dñe mi rex: sz heliseus ꝓpha q ē i isrl indicat regi isrl oia ꝟba q̄cunq; locutus fueris i cōclaui tuo. Dixitq; eis. Ite ꝛ videte vbi sit: vt mittam ꝛ capiā eum. Annūciauerūt ei dicētes. Ecce in dothain. Misit ꝝ illuc equos ꝛ currus ꝛ robur exercitus. Qui cū venissent nocte circūdederūt ciuitatē. Consurgēs aūt diluculo mīster viri dei egressus est: viditq; exercitū in circuitu ciuitat⁹ ꝛ eq̄s ꝛ curr⁹. Nūciauitq; ei dicēs. Heu heu heu dñe mi qd faciemus? At ille rñdit. Noli timē. Plures enim nobiscū sūt: q̄ cū illis. Cumq; oraſſet heliseus ait. Dñe aperi oculos pueri huius vt videat. Et aperuit dñs oculos pueri: ꝛ vidit: qa ecce mōs plen⁹ eq̄ꝝ ꝛ curruū igneoꝝ i circuitu heliſei. Hostes vero descēderūt ad eū. Oravit heliseus ad dñm dicēs. Percute obsecro gētē hāc cecitate. Percussitq; eos dñs ne viderēt: iuxta ꝟbū heliſei. Dixit aūt ad eos heliseus. Nō ē hec via: neq; ista ē ciuitas. Sequimini me: ꝛ ostēdam vobis virū quē q̄ritis. Duxit ꝝ eos i samariā. Cumq; ingressi fuissent in samariā: dixit heliseus. Dñe aperi oculos istoz vt videāt. Aperuitq; dñs oculos eoz: ꝛ viderūt se eē i medio samarie. Dixitq; rex isrl ad heliseum: cū vidisset eos. Nūqd percutiā eos pater mi? Et ille ait. Non percuties. Neq; n. cepisti eos gladio ꝛ arcu tuo: vt percutias. Sed pone panem ꝛ aquas cozam eis vt comedant ꝛ bibant: vadant ad dñm suū. Appositaq; est eis caboz magna ꝓparatio. Et comederūt ꝛ biberūt: ꝛ dimisit eos: abieruntq; ad dñm suū. Et vltra non venerūt latrones syrie i terram isrl. Factus est aūt post hec congregauit benadab rex syrie vniuersū exercitū suū: ꝛ ascendit ꝛ obsidebat samariā. Factaq; est fames magna i samaria: ꝛ tādiu obsessa est donec venundaret⁹ caput asini octoginta argenteis: ꝛ q̄rta ꝑs cabi sterchoris colūbaꝝ qnq; argenteis. Cūq; rex isrl transiret per murū: mulier q̄dā exclamauit ad eū dicēs. Salua me dñe mi rex. Qui ait. Nō te saluet dñs. Unde te possum saluare? De area: vel de torcularij? Dixitq; ad eā rex. Quid tibi vis? Que respōdit. Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuum vt comedamus eū hodie: ꝛ filiū meū comedemus cras. Coxim⁹ ergo filiū meū: ꝛ comedimus: dixiq; ei altera die. Da filiū tuū: vt comedam⁹ eū. Que abscondit filiū suū. Quod cū audisset rex scidit vestimēta sua: ꝛ transibat per murū. Viditq; oīs pplus cilicium q̄ vestitus erat ad carnē intrinsecus. Et ait rex. Hec mihi faciat de⁹: ꝛ hec addat: si steterit caput heliſei filij saphat sup ipsū hodie. Heliseus aūt sedebat i domo sua: ꝛ senes sedebāt cū eo. Premisit itaq; virū: ꝛ āteqū veniret nunci⁹: ille dixit ad senes. Nūquid scitis q̄ miserit filius homicide hui⁹ vt precidat caput meū? Videte ergo: cum venerit nunci⁹: claudite ostiū: ꝛ nō sinatis eū introire. Ecce. n. sonitus pedū dñi eius post eū est. Adhuc illo loquēte cis: apparuit nūcius q̄ veniebat ad eū. Et ait. Ecce tantū malū a dño est: Quid amplius expectabo a domino? VII

7 Dixit aūt heliseus. Audite verbū dñi. Hec dicit dñs. In tpe hui⁹ cras: modius simile vno statere eri⁹: ꝛ duo modij ordei statere vno i porta samarie. Rñdēs vnus de ducibus sup cui⁹ manū rex icūbebat hōi dei ait. Si dñs fecerit etiā cataractas i celo: nunquid poterit eē qđ loq̄ris? Qui ait. Videbis oculis tuis: ꝛ inde non comedes. Quatuoz ergo viri erāt leprosi fuxta itroitū porte: q̄ dixerūt adinuicē. Quid hic esse volum⁹ donec moriamur. Siue ingredi voluerimus ciuitatē fame moriemur: siue mānserimus hic moriēdum nobis est. Venite ergo ꝛ trāsfugiam⁹ ad castra syrie. Si pepcerint nobis viuem⁹: si aūt occidere voluerīt nihilominus moriemur. Surrexerūt ergo vespi vt venirēt ad castra syrie. Cumq; venissent ad ꝑncipiū castroꝝ syrie: nullū ibidē reppererūt. Si quidē dñs sonitū audiri fecerat i castris syrie curruū ꝛ equoꝝ ꝛ exercitus plurimi. Dixeruntq; ad inuicem. Ecce mercede cōduxit aduersū nos rex israhel reges getheoꝝ ꝛ egyptioꝝ: ꝛ venerunt super nos. Surrexerūt ergo ꝛ fugerūt in tenebris ꝛ dereliquerūt tētoria sua ꝛ equos ꝛ asinos i castris: fugerunt q̄ntq; aīas tm̄ suas saluare cupientes. Igit cū venissēt leprosi illi ad ꝑncipiū castroꝝ ingressi sūt vnū tabernaculū: ꝛ comederunt ꝛ biberūt. Tulerunt

runtq; inde argentū ⁊ aurū ⁊ vestes:⁊ abierunt ⁊ absc̄oderunt. Et rursū reuersi sūt ad aliud tabernaculū:⁊ ide sibi auferētes absc̄oderunt. Dixerūtq; ad inuicē. Non recte facim⁹. Dec.n.dies boni nūtij est. Si tacuerim⁹ ⁊ noluerimus nunciare vsq; mane:sceleris arguemur. Venite eam⁹ ⁊ nūciemus in aula regis. Cūq; venissent ad portas ciuitatis:narrauerunt eis dicentes. Iuimus ad castra syrie:⁊ nullū ibidem repperimus hoīem:nisi equos ⁊ asinos alligatos:⁊ fixa tentoria. Perūt ergo portarij:⁊ nūciauerunt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte:⁊ ait ad seruos suos. Indico vobis quid fecerint nobis syri. Sciūt q; fame laboramus:⁊ idcirco egressi sunt de castris: ⁊ latitant in agris dicentes. Cū egressi fuerint de ciuitate capiemus eos viuos:⁊ tunc ciuitatem ingredi poterimus. Rndit aūt vnus seruor eius. Tollamus quinq; equos q remanserūt in vrbe: q; ipsi trn sunt in vniuersa multitudine isrl:alij.n. osūpti sunt:⁊ mittentes explorare poterimus. Adduxerūt ergo duos eq̄s:misitq; rex in castra syror dicens. Ite ⁊ videte. Qui abierūt post eos vsq; ad iordanē. Ecce aūt oīs via plena erat vestib⁹ ⁊ vasis:q̄ piecerant syri cū turbarent. Reuersiq; nuncij idicauerunt regi. Et egressus ppls diripuit castra syrie:factusq; est modius simile statere vno:⁊ duo modij ordei statere vno:iux verbū domini. Porro rex ducē illū i cui⁹ mān icubuerat ostituit ad portā:quem oculcauit turba i introitu porte ⁊ mortu⁹ est:iux q̄ locutus fuerat vir dei q̄ descēderat rex ad eū. Factūq; est sm sermonē viri dei quē dixerat regi q̄n ait:duo modij ordei statere vno erūt ⁊ modius simile statere vno hac eodē tpe cras in porta samarie q̄n rndērat dux ille viro dei ⁊ dixerat:etiā si dns fecerit cataractas in celo nūquid poterit fieri q̄d loq̄ris:⁊ dixit ei:videbis oculis tuis ⁊ inde non comedes. Euenit ergo ei sicut predictū erat:⁊ oculcauit eū⁊ populus in porta ⁊ mortuus est.

VIII

Heliseus aūt locutus ē ad mulierē:cui⁹ vi-
uere fecerat filiū dicēs. Surge: vade tu ⁊ domus tua:⁊ pegrinare vbiēūq; reppe-
ris. Vocauit.n. dns famē ⁊ veniet sup terrā septez ānis. Que surrexit ⁊ fecit iux verbū hoīs dei:⁊ vadens cū domo sua:pegrinata ē in terra philistijm diebus multis. Cūq; finiti essent anni septē:reuersa ē mulier de tra philistijm. Et igressa est:vt iterpellaret regē p domo sua:⁊ p agris suis. Rex aūt loquebat cū giezi puero viri dei dicens. Narra mihi oīa magnalia q̄ fecit heliseus. Cūq; ille narraret regi quō mortuū suscitasset:apparuit mulier cuius viuificauerat filiū clamans ad regem p domo sua ⁊ p agris suis. Dixitque giezi. Dne mi rex hec est mulier:⁊ hic est filius eius quē suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierē. Que narrauit ei vera esse. Deditq; ei rex eunuchū vnū dicens. Restitue ei oīa q̄ sua sunt:⁊ vniuersos redditus agror a die qua reliquit terrā vsq; ad pnēs.

Venit quoq; heliseus damascū:⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nūciauerunt q; ei dicentes. Venit vir dei huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecū munera ⁊ vade in occursū viri dei:⁊ osule dnm per eū dicens. Si euadere potero de infirmitate mea hac? Iuit igit azahel in occursū eius bnis secū munera:⁊ oīa bona damasci onera q̄draginta camelor. Cūq; stetisset coram eo ait. Filius tu⁹ benadab rex syrie misit me ad te dicens. Si sanari potero de infirmitate mea hac? Dixitq; ei heliseus. Vade dic ei. Sanaberis. Porro ondit mihi dns:quia morte morietur. Stetitq; cū eo:⁊ cōturbatus est vsq; ad suffusionē vultus. Fleuitq; vir dei. Cui azahel ait. Quare dns meus flet? At ille dixit. Quia scio que facturus sis filijs isrl mala. Munitates eor munitas igne succendes:⁊ iuuenes eor interficies gladio:⁊ paruulos eor elides:⁊ prgnātes diuides. Dixitq; azahel. Quid enī sum seruus tuus canis:vt faciā rem istam magnā? Et ait heliseus. Ostendit mihi dns te regem syrie fore. Qui cum recessisset ab heliseo:venit ad dnm suum. Qui ait ei. Quid tibi dixit heliseus? At ille rndit. Dixit mihi:recipies sanitatem. Cūq; veniss̄et dies altera: tulit stragulū ⁊ infudit aquā:⁊ expandit sup faciē eius. Quo mortuo:regnauit azahel pro eo. Anno quinto ioram filij achab regis israhel regnauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta duor annorum erat cum regnare cepisset:⁊ octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitq; in vijs regum israhel:sicut ambulauerat domus achab. Filia.n. achab erat vxor eius. Et fecit quod malum est in conspectu domini. Noluit autem dominus disperdere iudam ppter dauid serui suū sicut pmiserat ei vt daret illi lucernā:⁊ filijs eius cunctis diebus. In diebus eius recessit edom ne esset sub iuda:⁊ constituit sibi regem. Venitq; ioram ⁊ cira:⁊ omnis exercitus cum eo. Et surrexit nocte:percussitq; idumeos qui eum circundederant:⁊ pncipes curruum. Populus autem fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsque ad diem hanc. Tunc recessit ⁊ lobna in tepore illo. Reliqua autem sermonum ioram ⁊ vniuersa que fecit:nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum iuda? Et dormiuit ioram cum patribus suis. sepultusque est cum eis in ciuitate dauid:⁊ regnauit ochozias filius eius pro eo. Anno duodecimo ioram filij achab regis israhel: regnauit ochozias filius ioram regis iude. Viginti duorum annorum erat ochozias cum regnare cepisset:⁊ vno anno regnauit in hierusalem. Nomen matris eius athalia filia amri regis israhel:⁊ ambulauit in vijs domus achab:⁊ fecit quod malum est coram domino sicut domus achab. Gener enim domus achab fuit. Abiit quoq; cum ioram filio achab ad pliandum ctra azahel regem syrie i ramoth galaad:⁊ vulnerauerunt syri ioram. Qui reuersus est vt curaretur in iezrahel:quia vulnerauerunt eum syri in ramoth preliantem contra

açabel regē ſyrie. Porro ochoçias filiꝰ ioꝛā rex
iuda deſcēdit iuiſere ioꝛam filium achab i ieçra-
bel:ga egrotabat ibi. IX

3 Heliſeꝰ aūt pphetes vocauit vnū de filijs
pphetaꝝ ꝛ ait illi. Accinge lūbos tuos:ꝛ
tolle lēticulā o'ei hāc in manu tua:ꝛ va-
de in ramoth galaad. Cūqꝫ veneꝝ illuc: videbis
iehu filiū ioſaphat filij namſi. Et ingreſſus ſuſcita-
bis eum de medio fratꝝ ſuoꝝ ꝛ ītroduces i ītimū
cubiculū:tenēſqꝫ lēticulā olei ſūdēs ſup caput eiꝰ:
ꝛ dices. Hec dicit dñs. Unxit te regē ſup iſrl. Api-
eſqꝫ oſtiū ꝛ fugies:ꝛ non ibi ſubſiſtes. Abijt g ado-
leſcēs puer pphē in ramoth galaad:ꝛ ingreſſus eſt
illuc. Ecce aūt pncipes exercitus ſedebāt. Et ait.
Uerbū mihi ad te o pnceps. Dixitqꝫ iehu. Ad
quē ex oībꝰ nobis? At ille dixit. At te o pnceps.
Et ſurrexit:ꝛ ingreſſus ē cubiculū. At ille fudit ole
um ſup caput eiꝰ. Et ait. Hec dicit dñs deꝰ iſrl. Un-
xit te regē ſuper pplm domini iſrl: ꝛ pcutias do-
mū achab domini tui. Et vlciſcar ſāguinē ſuoꝝ
meoꝝ pphetaꝝ:ꝛ ſanguinē oīum ſuoꝝ dñi ō ma-
nu ieçabel:perdamqꝫ oēm domū achab. Et inte-
ficiā de domo achab mingentē ad pietē: ꝛ clauſū
ꝛ nouiſſimū i iſrl. Et dabo domuꝫ achab ſic do-
mū hieroboaz filij nabath:ꝛ ſic domū baaſa filij
achia. Jeçabel qꝫ comedent canes in agro ieçra-
bel:nec erit q ſepeliat eā. Aperuitqꝫ oſtiū ꝛ fugit:
5 Jehu aūt ingreſſus ē ad ſuos dñi ſui. Qui dixerꝫ
ei. Recte ne ſūt oīa? Quid venit iſanus iſte ad te?
Qui ait eis. Noſtis hoīem:ꝛ qd locutus ſit? At illi
rñderunt. Falſū ē:ſꝫ magis narra nobis. Qui ait
eis. Hec ꝛ hec locutꝰ ē mihi. Et ait. Hec dicit dñs
Unxi te regē ſup iſrl. Feſtinauerūt itaqꝫ ꝛ vnuſq;
qꝫ tollēs palliū ſuū poſuerūt ſub pedibꝰ eius in ſu-
militudinē tribunalis:ꝛ cecinerūt tuba atqꝫ dixe-
runt. Regnabit iehu. Cōiurauit g iehu filiꝰ ioſa-
phat filij namſi ꝛ ioꝛaꝫ. Porro ioꝛam obſederat
ramoth galaad:ipſe ꝛ oīs iſrl ꝛ açabel regē ſyrie:
ꝛ reuerſus fuerat vt curarē ī ieçrabel ꝓpter vul-
nera:qꝫ pcuſſerāt eū ſyri ꝓliantē ꝛ açabel regem
ſyrie. Dixitqꝫ iehu. Si placet vob nemo egrediat
ꝓfugus de ciuitate:ne vadat ꝛ nūciet in ieçrabel.
Et aſcēdit:ꝛ ꝓfectꝰ ē in ieçrabel: Joꝛā.n.egrota-
bat ibi:ꝛ ochoçias rex iuda deſcēderat ad viſitā
dū ioꝛam. Jgit ſpeculatoꝛ q ſtabat ſup turrī ieçra
rabel: vidit globū iehu venientis. Et ait. Uideo
ego globū. Dixitqꝫ ioꝛam. Tolle currū ꝛ mitte in
occurſū eoꝝ:ꝛ dicat vadēs. Recte ne ſūt oīa? Abi
it g q aſcēderat currū i occurſū eiꝰ. Et ait. Hec dicit
rex. Pacata ſūt oīa. Dixitqꝫ iehu. Quid tibi ꝛ paci?
Tranſi ꝛ ſeqre me. Nunciauit qꝫ ſpeculatoꝛ di-
cens. Uenit nūciꝰ ad eos:ꝛ ñ reuertit. Abiſit etiaꝫ
currū equoꝝ ſecūdū: vēitqꝫ ad eos ꝛ ait. Hec dicit
rex. Nūqd pax eſt? Et ait iehu. Quid tibi ꝛ paci?
Tranſi ꝛ ſeqre me. Nūciauit aūt ſpeculatoꝛ dicēs.
Uenit vſqꝫ ad eos:ꝛ nō reuertit. Eſt aūt ītceſſus
q̄ſi ītceſſus iehu filij namſi. Preceps.n.gradit. Et
ait ioꝛam Jungite currū. Juxeruntqꝫ currū eius.
Et egreſſus ē ioꝛā rex iſrl ꝛ ochoçias rex iudā: ſin-
guli i currib' ſuis. Egreſſiqꝫ ſūt i occurſū iehu ꝛ i
uenerūt eū i agro naboth ieçrahelite. Cūqꝫ vidiſ
ſet ioꝛā iehu:dixit. Pax ē iehu. At ille rñdit. Que
pax? Adhuc foznicatōes ieçabel matris tue: ꝛ ve
neficia eiꝰ multa vigēt. Cōuertit aūt ioꝛā manum
ſuā:ꝛ fugiēs ait ad ochoçiā. Inſidie ochoçia. Por
ro iehu tetēdit arcū manu:ꝛ pcuſſit ioꝛā iter ſca-
pulas:ꝛ egreſſa ē ſagitta p coꝛ eiꝰ. Statiqꝫ coꝛruit
i curru ſuo. Dixitqꝫ iehu ad badacher ducē. Tol-
le pijce eū i agro naboth ieçrahelite. Memni.n.
qñ ego ꝛ tu ſedentes i curru ſeqbamur achab pa
trē huiꝰ:q dñs onus ıſ leuauerit ſup eū dicēs. Si
nō ꝓ ſāguine nabath:ꝛ ꝓ ſāguine filioꝝ eiꝰ quem
vidi heri ait dñs:reddā tibi i agro iſto dicit dñs.
Nūc g tolle ꝛ pijce eū i agro iuxꝫ vbū dñi. Ochoçias
aūt rex iuda vidēs ıſ:fugit p viā domꝰ hozti:p
ſecutuſqꝫ ē eū iehu:ꝛ ait. Etiā hūc pcutite i curru
ſuo. Et pcuſſerūt eū i aſcēſu gaber q ē iuxꝫ ieblaā.
Qui fugit i mageddo ꝛ moꝛtuꝰ ē ibi. Et ītpoſuerꝫ
eū fratꝝ eiꝰ ſup currū ſuū ꝛ tulerūt i irlz:ſepelieruīt
ī ſepulchꝛo cū pribꝰ ſuis i ciuitate dauid. Anno vn
decimo ioꝛā filij achab regis iſrl regnauit ocho-
çias ſup iudā: venitqꝫ iehu i ieçrahel. Porro ieça
bel ītroitu eiꝰ audito depinxit oculos ſuos ſtibio:
ꝛ oznauit caput ſuū ꝛ reſpexit p feneſtrā: ingredīte
iehu p portā:ꝛ ait. Nūqd pax pōt eē çamri:q ītfe
fecit dñz ſuū? Leuauitqꝫ iehu faciē ſuā ad feneſtrā
ꝛ ait. Que ē iſta? Et iclinauerūt ſe ad eū duo vel
tres eunuchi:ꝛ dixerūt. Hec ē illa ieçabel. At ille
dixit eis. Precipitate eā deoꝛſū. Et ꝓcipitauerūt
eā. Aſpſuſqꝫ ē ſāguine paries ꝛ equoꝝ vngule cō
culcauerūt eā. Cūqꝫ ītrogreſſus eēt vt comede-
ret biberetqꝫ ait. Jte ꝛ videte maledictā illā ꝛ ſe-
pelite eā:qꝫ filia regis ē. Cūqꝫ iſſent vt ſepelirent
eā:nō iuenerūt niſi caluariā ꝛ pedes ꝛ ſūmas ma-
nꝰ. Reuerſiqꝫ nūciauerūt ei. Et ait iehu. Sermo
dñi ē:quē locutꝰ ē p ſuū beliā theſbitē dicēs.
In agro ieçrahel comedēt canes carnes ieçabel.
Et erūt carnes ieçabel ſicut ſtercus ſup faciē ꝛre i
agro ieçrahel:ita vt ꝓtereuntes dicāt. Heccine eſt
illa ieçabel? X

Erāt aūt achab ſeptuagīta filij i ſamaria.
Scripſit g iehu lras:ꝛ miſit i ſamariā ad
optimates ciuitatis ꝛ ad maioꝛes natu ꝛ
ad nutricioſ achab dicēs. Statī vt acceperit' lras
has q habetis filios dñi vꝛi ꝛ curꝛ ꝛ eqs ꝛ ciuita
tes firmas ꝛ arma:eligite melioꝛē ꝛ eū q vob pla
cuerit de filijs dñi vꝛi:ꝛ eū ponite ſup ſoliū patris
ſui:ꝛ pugnate ꝓ domo dñi vꝛi. Timuerūt illi ve-
hemēter:ꝛ dixerūt. Ecce duo reges nō potuerunt
ſtare coꝛā co:ꝛ quō nos valebimus rſiſtere? Mi-
ſerunt ergo prepoſiti domus ꝛ prefecti ciuitatis ꝛ
maioꝛes natu ꝛ nutricij ad iehu dicentes. Serui
tui ſumus:quecunqꝫ inſſeris faciemus:nec conſti
tuemus nobis regem. Quecūque tibi placent fac.
Reſcripſit autem eis litteras ſecūdo dicens. Si
mei eſtis ꝛ obeditis mibi:tollite capita filioꝝ dñi

vri:z venite ad me hac eadē hora cras i iezrabel. Porro filij regis septuagīta viri apud optimates ciuitatis nutriebant. Cūq; veniſſet lr̄a ad eos:tulerūt filios regis z occiderūt ſeptuagīta viros:z poſuerunt capita eor̄ in cophinis:z miſerūt ad eū in iezrabel. Venit aūt nūcius ad eū z idicauit ei dices. Attulerūt capita filior̄ reg'. Qui rñdit. Ponite ea ad duos aceruos iux̄ itroitū porte vſq; mane. Cūq; diluxiſſet:egreſſus ē z ſtās dixit ad oēm pp̄lm. Juſti eſtis. Si ego coniurauī ō dñm meū z interfeci eū:qs percuſſit oēs hos? Videte g̃ nūc qm̄ nō cecidit de ſermonibus dñi in t̄ra ꝙs locut' ē dñs ſup domū achab:z dñs fecit qō locut' eſt i manu ſerui ſui helie. Percuſſit igit̄ iehu oēs q reliq erāt ō domo achab i iezrabel:z vniuerſos optimates ei' z notos z ſacerdotes:donec nō remanerent ex eo relige. Et ſurrexit z venit i ſamariā. Cūq; veniſſet ad camerā paſtor̄ i via:iuenit frēs ochozie regis iuda:dixitq; ad eos. Qui nā eſtis vos? Qui rñderūt. Frēs ochozie regis ſum':z deſcendim' ad ſalutādos filios regis z filios regine. Qui ait. Tō p̄hendite eos viuos. Quos cū cōp̄hendiſſent viuos:iugulauerūt eos i ciſterna iux̄ camerā quadragintaduos viros:z nō reliqt ex eis quēq;. Cūq; abiſſet ide:iuenit ionadab filiū rechab i occurſū ſibi:z benedixit ei. Et ait iehu ad eum. Nunquid eſt cor tuum rectum cum corde meo ſicut cor meum cum corde tuo? Et ait ionadab. Eſt. Si ē inquit:da mihi manū tuā. Qui dedit ei manū ſuā. Et ille leuauit eū ad ſe i currū: dixitq; ad eū. Veni mecū:z vide zelū meū p dño. Et ip̄poſitū in curru ſuo duxit i ſamariā. Et p̄cuſſit oēs q reliqui fuerāt de achab i ſamaria vſq; ad vnū: iux̄ verbū dñi qō locut' ē p heliā. Congregauit g̃ iehu oēm pp̄lm:z dixit ad eos. Achab coluit baal pauca ego aūt colā eū āplius. Nūc igit̄ oēs p̄phetas baal:z vniuerſos ſuos eius z cūctos ſacerdotes ipſius vocate ad me. Nullus ſit q nō veniat. Sacrificiū.n. grāde eſt mihi baal. Quicūq; defuerit nō viuet. Porro iehu faciebat hoc iſidioſe:vt diſperderet cultores baal. Et dixit. Sāctificate diē ſolēnem baal. Vocauitq; z miſit i vniuerſos termīos iſrl':z venerūt cūcti fui baal. Nō fuit reſiduus ne vnus quidā qui non veniret. Et ingreſſi ſunt templū baal. Et rpleta ē dom' baal a sūmo vſq; ad sūmū. Dixitq; his qui p̄erant ſup veſtes. Proferte veſtimēta vniuerſis ſuis baal. Et p̄tulerūt eis veſtes. Ingreſſuſq; iehu z ionadab filius rechab tēplū baal:ait cultoribus baal. Pergrite z videte:ne qs ſorte vobcū ſit ō ſuis dñi:ſz vt ſint ſui baal ſoli. Ingreſſi ſūt igit̄ vt facerēt victias z holocauſta iehu aūt pparauerat ſibi foris octogīta viros z dixerat eis. Quicunq; fugerit de hoibus his qs ego adduxero i manib' vras:aīa eius erit p aīa illi'. Factū eſt aūt cū cōpletū eſſet holocauſtū: p̄cepit iehu militib' z ducibus ſuis. Ingredimini z p cutite eos. Nullus euadat. Percuſſerunt eos i ore gladij:z p̄iecerūt milites z duces. Et ierunt in ciuitatem tēpli baal:z p̄tulerunt ſtatuā de phano baal:z cōbuſſerunt z cōminuerūt eā. Deſtruxerunt quoq; edē baal:z fecerunt p ea latrinas vſq; i diem hanc. Deleuit itaq; iehu baal de iſrl': verūtā pctis hieroboam filij nabath qui peccare fecit iſrahel:nō receſſit nec dereliquit vitulos aureos q erant in bethel z in dan. Dixit aūt dñs ad iehu. Quia ſtudioſe egiſti quod rectū erat z placebat in oculis meis:z oīa q̄ erant in corde meo feciſti. contra domū achab:filij tui vſq; ad quartam generationē ſedebunt ſup thronū iſrl'. Porro iehu nō cuſtodiuit vt ambularet in lege dñi dei iſrl' in toto corde ſuo. Non enim receſſit a peccatis hieroboam qui peccare fecerat iſrahel. In diebus illis cepit dñs tedere ſuper iſrl'. Percuſſitq; eos haſahel i vniuerſis finibus iſrl':a iordane contra orientalem plagam oēm terram galaad z gad z ruben z manaſſe:ab aroer q̄ eſt ſuper torrentem arnon z galaad z baſan. Reliqua aūt verbor̄ iehu z vniuerſa que fecit z fortitudo eius: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierum regū iſrl'? Et dormiuit iehu cum patribus ſuis:ſepelieruntq; eū in ſamaria:z regnauit ioachaz filius eius p̄o eo. Dies autem quos regnauit iehu ſuper iſrl' viginti z octo anni ſunt in ſamaria. XI

Athalia vo mr̄ ochozie videns mortuū filiū ſuū:ſurrexit z interfecit oē ſemē regium. Tollēs aūt ioſaba filia reg' iorā:ſoror ochozie:ioas filiū ochozie furata ē eū de medio filior̄ regis q̄ interficiebāt:z nutricē ei' de triclinio:z abſcōdit eū a facie athalie vt nō interficer̄:eratq; cū ea ſex ānis claſ i domo dñi. Porro athalia regnauit ſup terrā ſeptē annis. Anno aūt ſeptimo miſit ioiada z aſſumens centuriōes z milites introduxit ad ſe i tēplū dñi:pepigitq; cū eis fedus. Et adiurans eos i domo domini oſtendit eis filiū regis:z p̄cepit illis dicēs. Iſte eſt ſermo quē facere debetis. Tertia ps vr̄m ītroeat ſabbato:z obſeruet excubias domus regis. Tertia aūt ps ſit ad portā ſeyr:z ītia ps ſit ad portā q̄ē p' habitaculū ſcutarior̄:z cuſtodiet' excubias domus meſſa. Due vo ptes e vobis oēs egredīte ſabbato cuſtodiant excubias dom' dñi circa regem: z vallabitis eū hñtes arma i manib' vr̄is. Si gs' āt ingreſſus fuerit ſeptū tēpli:interficiat'. Eritiſq; cum rege introeūte z egrediente. Et fecerūt centuriōes iux̄ oīa q̄ p̄cepat eis ioiada ſacerdos. Et aſſumētes ſinguli viros ſuos q̄ ingrediebant' ſabbatū cū his q egrediebāt' e ſabbato venerūt ad ioiadā ſacerdotē. Qui dedit eis haſtas z arma regis danid que erāt i domo dñi. Et ſteterūt ſinguli hñtes arma i manu ſua a parte tēpli dextera vſq; ad ptē ſiniſtrā altaris z edis circa regē. Produxitq; filiū regis:z poſuit ſuper eum diadema z teſtimoniū: feceruntq; eum regem z vnxerunt:z plaudentes manu dixerunt. Viuat rex. Audiuit autem athalia vocē populi currētis:z ingreſſa ad turbas in tēplū dñi: vidit regem ſtantem ſuper tribunal iuxta

mozē:z cātozes:z turbas ppe eū:oēmqz pp̄lm ter
re letantē z canentē tubis:z scidit vestimenta sua
clamauitqz. Cōiuratio ꝯiuratio. Drecepit autem
ioiada cēturionib⁹ q erāt sup exercitum:z ait eis.
Educite eā ex̄ septa tēpli:z gcunqz eā secutus fue
rit:feriaṫ gladio. Dixerat.n.sacerdos nō occidaṫ i
tēplo dn̄i. Imposuerūntqz ei man⁹ z impegerunt
eā p viā introit⁹ equoz iux̄ palatiuz:z interfecta ē
ibi. Depigit g ioiada fed⁹ inter deū z regē z inter
pp̄lm vt ect pp̄lus dn̄i:z iter regē z pp̄lz. Ingres/
susqz ē omnis pp̄lus terre tēplū baal: z destruxe/
rūt aras ei⁹:z imagines ꝯtriuerūt valide:matbam
q̄z sacerdotē baal occiderūt cozā altari. Et posuit
sacerdos custodias in domo dn̄i: tulitqz cēturio/
nes z celethi z pheleti legiōes z oēm pp̄lm terre:
deduxerūtqz regē de domo dn̄i. Et venerūt p vi
am portę scutarioz in palatiū:z sedit sup thronuz
regum. Letatusqz ē oīs pp̄lus t̄re:z ciuitas ꝯquiet
athalia aūt occisa ē gladio in domo regis:septēqz
ānis erat ioas cum r̄gnare cepisset. XII

Anno septimo iehu regnauit ioas. Qua/
draginta ānis regnauit i hierusalē. No/
men mr̄is ei⁹ sebia de berſabee. Fecitqz
ioas rectū cozā dn̄o cūctis diebus gbus docuit
eū ioiada sacerdos:verūtn excelsa nō abstulit. Ad
huc.n.pp̄ls īmolabat z adolebat in excelsis incē
sum. Dixitqz ioas ad sacerdotes. Oēm pecuniaz
sanctoz q̄ illata fuerit in tēpluz dn̄i a p̄tereūtibus
q̄ offert ꝯ p̄cio aīe:z quā spōte z arbitrio cozdis
sui iferūt in tēplū dn̄i:accipiāt illā sacerdotes iux̄
ordinē suū:z īstaurēt sartatecta dom⁹ si qd neces
sariū viderīt instauratōe. Igit vsqz ad vicesimū
tertiū ānū reg⁹ nō īstaurauerūt sacerdotes sartate
cta tēpli. Uocauitqz rex ioas ioiadā pōtificē z sa
cerdotes:dicēs eis. Quare sartatecta nō instaura
tis tēpli? Nolite g̃ āplius accipe pecuniā iux̄ ordi
nē vr̄m:sz ad īstaurationē tēpli reddite eā. Prohi
bitiqz sūt sacerdotes vltra accipere pecuniā a po
p̄lo:z instaurare sartatecta dom⁹. Et tulit ioiada
pōtifex gaçophylatiū vnū:aperuitqz foramē desup
z posuit illud iux̄ altare ad dexterā ingrediētiū do
mū dn̄i:mittebāṫqz in eo sacerdotes q custodie/
bāṫ ostia:oēm pecuniā q̄ deferebaṫ ad tēplū dn̄i.
Cumqz viderēt nimiā pecuniā esse in gaçophyla/
tio:ascēdebat scriba regis z pōtifex:effūdebantqz
z numerabant pecuniā q̄ īueniebaṫ in domo dn̄i:
z dabāṫ eā iux̄ numerū atqz mensurā in manu eo
rū q̄ erant cemētarijs domus dn̄i. Qui impēde/
bant eā in fabris lignoz z in cemētarijs bis qui
opabant i domo dn̄i:z sartatecta faciebāṫ:z i bis
q cedebant saxa:z vt emerēt ligna z lapides q ex
cidebant:ita vt ꝑficeret īstauratio dom⁹ dn̄i i vni
uersis q̄ indigebāṫ expēsa ad muniendā domuz.
Uerūtn nō fiebāṫ ex eadē pecunia hydrie templi
dn̄i z fuscinule z thuribula z tube z oē vas aureū
z argēteū:ō pecunia q̄ iferebaṫ in tēplū dn̄i. Dis
enī q faciebāṫ opus dabaṫ vt īstauraret tēplū dn̄i.
Et nō fiebat ratio bis hōibus q accipiebāṫ pecu/
niā vt distribuerēt eā artificibus:sed i fide tracta/
bāṫ eā. Pecuniā vo p delicto z pecuniā p̄ctis:nō
iferebāṫ in tēplū dn̄i:qz sacerdotū erat. Tunc ascē
dit açahel rex syrie z pugnabat ō geth:cepitqz eā.
z direxit faciē suā vt ascenderet in ir̄lm. Quā obrē
tulit ioas rex iuda oīa scificata q̄ ꝯsecrauerat iosa
phat z ioza z ochoçias p̄res ei⁹ reges iuda: z que
ipse obtulerat:z vniuersū argentū qđ īueniri po/
tuit in thesauris tēpli dn̄i:z i palatio regis:misitqz
açaheli regi syrie:z recessit ab ir̄lm. Reliqua aute
monuz ioas z vniuersa q̄ fecit:nonne hec scripta
sūt in libro verboz dierz regū iuda? Surrexerūt
aūt serui eius z ꝯiurauerūt inter se:percusserūtqz ioa
as in domo mello in descēsū sela. Iosachar nāqz
filius semath z ioçabath filij⁹ somer serui ei⁹ percus
serunt eū:z mortu⁹ est. Et sepelierūt eū cū p̄rib⁹
suis in ciuitate dauid:regnauitqz amasias filius
eius p eo XIII

Anno vicesimo tertio ioas filij ochoçie
regis iude:regnauit ioachaz filius iehu su
p israł in samaria decē z septē ānis: z fecit
malū cozaz dn̄o. Secutusqz ē pcā hieroboā filij
nabath q peccare fecit israł:z nō declinauit ab eis.
Iratusqz ē furoz dn̄i ō israł:z tradidit eos i manu
açahel regis syrie z in manu benadab filij açahel
cūctis diebꝫ. Deprecatus ē aūt ioachaz faciē dn̄i
z audiuit eū dn̄s. Uidit enī angustiā israł: qz attri/
uerat eos rex syrie. Et dedit dn̄s saluatoz ē israhe
li:z liberat⁹ ē de manu regis syrie: habitauerūtqz
filij israł i tabernaculis suis:sicut heri z nudiustēr/
tius. Uerūtn nō recesserūt a pctis domus hiero/
boam q peccare fecit israł:sed in ipsis ābulauerūt:
Siquidē z luc⁹ pmansit in samaria z nō sunt ōre
licti ioachā de pp̄lo nisi qnquaginta equites:z d
ē currus:z decēmilia peditū. Interfecerat enim
eos rex syrie:z redegerat quasi puluerē in tritura
aree. Reliqua autē sermonum ioachaz z vniuer
sa q̄ fecit z fortitudo eius nōne hec scripta sunt in
libro sermonū dierū regum israł? Dormiuitqz ioa
chā cum patribus suis:z sepelierūt eū in samaria:
regnauitqz ioas filius eius pro eo. Anno tricesi/
moseptimo ioas regis iuda regnauit ioas filꝰ ioa
chā super israł in samaria sedecī ānis:z fecit qđ ma
lū ē in ꝯspectu domini. Non declinauit ab oībus
pctis hieroboā filij nabath qui peccare fecit israł:
sed i ipsis ābulauit. Reliq aūt sermonum ioas z
vniuersa que fecit z fortitudo ei⁹ quomō pugna/
uerit ō amasiā regē iuda:nōne hec scripta sunt in
libro sermonum dierum regum israhel? Et dor/
miuit ioas cū patribus suis:hieroboā autez sedit
super solium eius. Porro ioas sepultus est in sa/
maria cum regibus israhel. Heliseus autem egro
tabat infirmitate qua z mortuus est. Descēditqz
ad eum ioas rex israhel:z flebat cozam eo: dice/
batqz: pater mi:pater mi: currus israhel z auri/
ga eius. Et ait illi heliseus. Affer arcum z sagit/
tas. Cumque attulisset ad eum arcuz z sagittas:di
xit ad regem israł. Pone manū tuam super arcuz.

Et cū posuisset ille manū suā:sappposuit heliseus manus suas manibus regis:z ait. Aperi fenestraz oziētalē. Aūqz apuisset:dixit heliseus. Jace sagittā. Et iecit. Et ait heliseus. Sagitta salutis dñi: z sagitta salutis ꝓtra syriā. Percutiesqz syriā i aphec: donec ꝓsumas eā. Et ait. Tolle sagittas. Qui cum tulisset:rursū dixit ei. Percute iaculo terrā. Et cū pcussisset trib⁹ vicib⁹ z stetisset:iratus ē vir dei ꝯ eū z ait. Si pcussisses quinquies aut sexies siue septies:pcussisses syriā vsqz ad ꝓsumationē. Nūc aūt tribus vicib⁹ pcuties eā. Mortuus ē ḡ heliseꝰ z sepelierūt eū. Latrūculi āt de moab venerūt in ē rā i ipso āno. Quidā āt sepeliētes hoīem viderūt latrūculos:z piecerūt cadauer i sepulchro heliseī. Q̄ cū tetigisset ossa heliseī reuixit bō z stetit sup pedes suos. Jgit açabel rex syrie afflixit isrl̄ cunctis diebꝰ ioachā. Et miserꝰ ē dñs eoz:z reuersus ē ad eos ꝓpter pactū suū qō bēbat cū abrahaz z isaac z iacob:z noluit dispdere eos neqz ꝓicere penitus vsqz i pñs tēpus. Mortuꝰ est aūt açabel rex syrie.z regnauit benadab filius eiꝰ ꝓ eo. Porro ioas filius ioachā tulit vrbes de manu benadab filij açabel quas tulerat de manu ioachā patris sui iure pzelij. Tribus vicibus pcussit eū ioas z reddidit ciuitates isrl̄.

XIIII

In āno secūdo filij ioachā regis isrl̄ regnauit amasias filius ioas regis iuda: viginti qnqz annoz erat cū regnare cepisset. Viginti autē z nouē ānis regnauit in hierusalē. Nomē mris eius ioaden de irl̄m. Et fecit rectū coram dño:verūtn nō vt dauid pater eius. Juxta oīa q̄ fecit ioas pr̄ suus:fecit:nisi hoc tn̄ qō excelsa nō abstulit. Adhuc.n.ppl̄us adolebat z ꝺmolabat incēsum in excelsis. Cūqz obtinuisset regnum pcussit fuos suos q̄ iterfecerāt regē patrē suū:filios autē eoz q occiderāt nō occidit: iuxta qō scriptū ē in libro legis moysi sicut pcepit dñs dicēs. Non morientur pres ꝓ filijs neqz filij ꝓ pribus:sz vnusqsqz in pcto suo morietur. Ipse pcussit edom in valle salinaz decē milia:z apprehēdit petrā in plio:vocauitqz nomē eiꝰ iecqebel vsqz in pñtez die. Tūc misit amasias nūcios ad ioas filiū ioacham filij iehu regis isrl̄ dicēs. Veni z videamus nos. Remisitqz ioas rex isrl̄ ad amasiā regē iuda dicens. Cardus libani misit ad cedrū q̄ ē in libano dicēs. Da filiā tuā filio meo vxorē. Trāsieruntqz bestie saltus q̄ sunt in libano:z ꝺculcauerūt carduū. Percutiens ualuisti sup edom:z sublenauit te cor tuū. Contēptus esto gla:z sede in domo tua. Quare ꝓuocas malū:vt cadas tu z iudas tecū? Et nō acqeuit amasias. Ascēditqz ioas rex isrl̄:z viderūt se ipse z amasias rex iuda iuda i bethsames oppido iude. Percussusqz ē iuda coram isrl̄:z fugerūt vnusqsqz i tabnacula sua. Amasiā vo regē iuda filiū ioas filij ochozie:cepit ioas rex isrl̄ in bethsames:z adduxit eū in irl̄m. Et iterrupit murū irl̄m a porta ephraim vsqz ad portā anguli:q̄dringētis cubitis. Tulitqz oē aurū z argentū z vniuersa vasa q̄ inuenta sunt in domo dñi z i thesauris regis z obsides:z reuersus ē in samariā. Reliq̄ aūt verboꝝ ioas q̄ fecit z fortitudo eiꝰ q̄ pugnauit ꝺ amasiā regē iuda nōne hec scripta sūt in libro ꝟmonū dierū regū israhel? Dormiuitqz ioas cū pribus suis :z sepultus est in samaria cū regibus isrl̄:z regnauit hieroboā filiꝰ eius ꝓ eo. Vixit aūt amasias filius ioas rex iuda pꝰ qz mortuꝰ ē ioas filiꝰ ioachā regis isrl̄: vigintiqnqz ānis. Reliq̄ aūt ꝟmonū amasie:nōne hec scripta sunt in libro ꝟmonuꝫ dieꝝ regū iuda? Factaqz est ꝺ euꝫ ꝓiuratio in irl̄m:at ille fugit in lachis. Misseruntqz post eū lachis z iterfecerunt eū ibi: z asportauerūt in eqs:sepultusqz est in irl̄m cū patribus suis i ciuitate dauid. Tulit aūt vniuersus populus iude açariā ānos natū sedeci:z ꝓstituerunt eū regē ꝓ pre suo amasia. Ipse edificauit ahilam: z restituit eā iude postq̄z dormiuit rex cū pribus suis. Anno qntodecimo amasie filij ioas regis iuda regnauit hieroboā filius ioas regis isrl̄ i samaria q̄draginta z vno āno:z fecit qō malū est coram dño. Non recessit ab oībus pctis hieroboaz filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄. Ipse restituit termīos isrl̄ ab introitu emath vsqz ad mare solitudinis: iuxta sermonē dñi dei isrl̄ quē locutus ē p seruū suum ionam filiū amathi ꝓphetā: qui erat de geth q̄ est in opher. Vidit eniz dñs afflictionē isrl̄ amaram nimis:z q ꝓsumpti essent vsque ad clausos carceris z extremos:z non esset qui auxiliaretur isrl̄: Nec locutus est dñs vt deleret nomē isrl̄ de sub celo:sed saluauit eos in manu hieroboaz filij ioas. Reliq̄ aūt sermonū hieroboā z vniuersa q̄ fecit:z fortitudo eius q̄ pzeliatus est z quomō restituit damascū z emath iude in isrl̄ nōne hec scripta sūt i libro ꝟmonū dieꝝ regū isrl̄. Dormiuitqz hieroboā cū patribus suis regibus isrl̄:z regnauit çacharias filiꝰ eius ꝓ eo.

XV

Anno vicesimoseptio hieroboā regis isrl̄ regnauit açarias filius amasie regis iuda. Sedecī annoz erat cū regnare cepisset:z qnquaginta duobus ānis regnauit in irl̄m. Nomē matris eiꝰ iecelia de irl̄m. Fecitqz qō erat placitū coram dño:iuxta oīa q̄ fecerat amasias pr̄ eiꝰ: verūtn excelsa nō est demolit. Adhuc ppl̄s sacrificabat:z adolebat incensuz in excelsis. Percussit autē dñs regē:z fuit leprosus vsqz in diē mortis sue:z habitabat i domo libera seorsū. Joathan vero filiꝰ regis gubernabat palatiū:z iudicabat ppl̄m trē. Reliq̄ aūt ꝟmonū açarie:z vniuersa q̄ fecit nōne hec scripta sūt i libro verboꝝ dieꝝ regū iuda? Et dormiuit açarias cū pribus suis:sepelierūtqz eum cū maioribꝰ suis i ciuitate dauid:z regnauit ioathan filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Anno tricesimooctauo açarie regis iude regnauit çacharias filiꝰ hieroboā sup isrl̄ i samaria sex mēsibꝰ:z fecꝫ qō malū ē coram dño sicut fecerāt pres eiꝰ. Nō recessit a pctis hieroboā filij nabath:qui peccare fecit israhel. Coniurauit autē ꝓtra eum sellum filius iabes:percussitqz eū palā z iterfecit:regnauitqz ꝓ eo. Reliq̄ autem verboꝝ

çacharie:nõne hec scripta sunt i libro ꝓmonũ di/
ex regũ isrl? Iste ē ꝓmo dñi quē locut⁹ ē ad iehu
dicēs. Filij tui vsq; ad q̃rtã gnãtionē sedebũt ō te
sup thronũ isrl. Factũq; ē ita. Sellũ fili⁹ iabes re
gnauit tricesimonono ãno açarie regl iude. Re/
gnauit ãt vno mēse i samaria. Et ascēdit manabē
fili⁹ gaddide thersa: vēitq; samariaz:z pcussit sel
lũ filiũ iabes i samaria :z itfecit eũ : regnauitq; ꝓ
eo. Reliq̃ aũt ỹbor sellũ z diuratio ei⁹ ꝑ quã te/
tēdit isidias:nõne hec scripta sũt i libro ꝓmonũ di
ex r̃guz isrl? Tũc pcussit manaben thapsam z oēs
q erãt i ea:z ẽmios ei⁹ ō thersa. Noluerant.n.api
re ei. Et itfecit oñes p̃gnãtes ei⁹:z scidit eas. An
no tricesimonono açarie r̃gis iude regnauit ma/
naben fili⁹ gaddi sup isrl decez ãnis i samaria:fe/
citq; qō erat malũ coz̃ dño. Nō r̃cessit a pcīs
hieroboã filij nabath q peccare fecē isrl:cūctis di/
eb⁹ ei⁹. Uēiebat phul rex assyriozuz i thersa:z da
bat manabē phul mille talenta argēti:vt eēt ei in
auxiliũ z firmaret r̃gnũ ei⁹. Indixitq; manabē ar
gētũ sup isrl cūctis potētib⁹ z diuitib⁹ vt daret re
gi assyrioz:gnq̃gīta sicl̃os argēti p singulos. Re
tr̃suſq; ē rex assyrioz:z nõ ē morat⁹ in thersa.
Reliq̃ ãt ꝓmonũ manaben z vniuersa q̃ fecē nõne
hec scripta sunt i libro ꝓmonũ diez reguz isrl? Et
dormiuit manaben cuz p̃rib⁹ suis. Regnauitq;
phaceia fili⁹ ei⁹ ꝑ eo. Anno gnq̃gesimo açarie re
gis iude r̃gnauit phaceia fili⁹ manaben sr̃ isrl i sa/
maria biēnio:fecēq; qō erat maluz coz̃ dño. Nō
r̃cessit a pcīs hieroboã filij nabath q peccare fecē
isrl. Coiurauit aũt aduersus eũ phacee fili⁹ rome
lie dux ei⁹:z pcussit eũ i turre dom⁹ re/
gie iux̃ argob z iux̃ ariph:z cũ eo gnq̃gīta, viros
de filijs galaaditaz z interfecit eũ. Regnauitq; ꝑ
eo. Reliq̃ aũt ꝓmonũ phaceie z vniuersa q̃ fecit:
nõne hec scripta sũt i libro ꝓmonũ diez regũ isrl?
Anno gnq̃gesimo secūdo açarie regis iude:r̃gna
uit phacee fili⁹ romelie sup isrl i samaria vigīti an
nis:z fecit qō erat malũ coz̃ dño. Nō recessit a
pcīs hieroboã filij nabath:q peccare fecit isrl.
In dieb⁹ phacee regis isrl venit theglatphalassar
rex assur:z cepit abion:z abel domũ maacha z ia
noe z cedes z asor z galaad z galileã z vniuersaz
tr̃ã neptalim:z trãstulit eos i assyrios. Coiurauit
aũt z tetēdit isidias osee fili⁹ bela ꝺ phacee filiuz
romelie:z pcussit eũ z interfecit:regnauitq; ꝑ eo
vicesimo ãno ioathan filij ozie. Reliq̃ ãt ꝓmonũ
phacee:z vniuersa q̃ fecit nõne hec scripta sũt i li/
bro ꝓmonũ diez regũ isrl? Anno secūdo phacee fi
lij romelie regis isrl r̃gnauit ioathan fili⁹ ozie re/
gis iuda. Uigīti q;nq; ãnoz erat cũ regnare cepisz
z sedecī ãnis regnauit i irl̃z. Nomẽ mr̃is ei⁹ ,bie/
rusa:filia çadoch. Fecēq; qō erat placitũ coz̃ dño
Iux̃ oĩa q̃ fecit ozias p̃r su⁹ opat⁹ ē: verūtñ excel/
sa ñ abstulit. Adhuc popul⁹ ĩmolabat z adolebat
incensũ i excelsis. Ipse edificauit portã dom⁹ do
mini sublimissimã. Reliq̃ ãt ꝓmonũ ioathã z vni
uersa q̃ fecit:nõne hec scripta sũt i libro ỹbor die
rũ regũ iuda? In dieb⁹ illis cepit dñs mittẽ i iu/
dã rasin regẽ syrie:z phacee filiũ romelie. Et dor
miuit ioathan cum patribus suis:sepultusq; est cũ
eis'in ciuitate dauid patris sui:z regnauit achaz fi
lius eius ꝓ eo.

XVI

Anno decimoseptimo phacee filij rome
lie:regnauit achaz filius ioathan regis iu
da. Uigīti ãnoz erat achaz cũ regnare ce
pisset:z sedecī ãnis regnauit in irl̃m. Nõ fecit qō
erat placitũ i ospectu dñi dei sui sic̃ dauid pr̃ eius
sed ãbulauit in via regũ isrl? Insup z filiũ suũ cō
secrauit:trãsferens p ignẽ scōm idola gentiũ q̃ dil
sipauit dñs coz̃ filijs isrl? Immolabat q;z victias
z adolebat incēsum i excelsis z in collib⁹:z sub oī
ligno frondoso. Tũc ascēdit rasin rex syrie:z pha
cee filius romelie rex isrl? ad prelianduz in irl̃m.
Cūq; obsiderēt achaz:nō valuerũt supare eũ. In
illo tpe r̃stituit rasin rex syrie baylã syrie:z eiecit
iudeos de bayla. Et idumei z syri venerũt i bay/
lã z hītauerũt ibi vsq; in diē hāc. Misit ãt achaz
nũcios ad theglatphalassar regẽ assyrioz dicēs.
Seruus tu⁹ z fili⁹ tuus ego sũ. Ascēde z salnũ me
fac de manu regis syrie z de manu regis isrl? q cō
surrexerũt aduersũ me. Et cũ collegisset argentũ
z aurũ qō ĩueniri potuit i domo dñi:z in thesau/
ris regis:misit regi assyrioz munera : q z acgenit
volũtati eius. Ascēdit aũt rex assyrioz in damas
cũ z vastauit eã:z trãstulit hītatoz̃ ei⁹ cyrenen:
rasin aũt iterfecit. Perrexitq; rex achaz in occur/
sum theglatphalassar regi assyrioz in damascuz.
Uūq; vidisset altare damasci:misit rex achaz ad
vriam sacerdotẽ exẽplar eius z similitudinez iux̃
oē opus eius. Extruxitq; vrias sacerdos altare.
Iuxta oĩa q̃ preceperat rex achaz ō damasco: ita
fecit sacerdos vrias donec veniret rex achaz de
damasco. Uūq; veniss̃et rex de damasco vidit al
tare z veneratus ē illud:ascēditq; z ĩmolauit ho/
locausta z sacrificiũ suũ:z libauit libamina z fudit
sanguinẽ pacificoz q̃ obtulerat sup altare. Porro
altare ereũ quod erat coz̃ dño transtulit de facie
templi z de loco altaris z de loco templi domini:
posuitq; illud ex latere altaris ad aquilonẽ. Pre/
cepit quoq; rex achaz vrie sacerdoti dicens. Su/
per altare maius offer holocaustũ matutinũ z sa/
crificiũ vespertinum z holocaustum regis z sacri
ficium eius:z holocaustum vniuersi populi terre
z sacrificia eoz̃um z libamina eoz̃:z omnẽ sangui
nem holocausti z vniuersuz sanguinẽ victime fu
per illud effundes. Altare vero ereũ erit paratus
ad voluntatem meã. Fecit igitur vrias sacerdos
iuxta oĩa que ꝑceperat rex achaz. Tulit autẽ rex
achaz celatas bases z luterem qui erat desuper:z
mare deposuit de bobus ereis qui sustentabant
illud z posuit super pauimentũ stratũ lapide. Tu
sach quoq; sabbati quod edificauerat in tẽplo z
ingressum regis exterius conuertit in templũ do
mini: ꝓpter regẽ assyrioz. Reliqua aũt verboz
achaz z oĩa q̃ fecit:nonne hec scripta sunt in libro

ſmonū diex regū iudaꝫ dormiuitqꝫ achaz cū patribus ſuis:ꝛ ſepultus ē cū eis in ciuitate dauid:ꝛ regnauit ezechias filius eius pro eo. XVII

Anno duodecimo achaz regis iuda regnauit oſee filius hela in ſamaria ſup iſrl̄ no uē annis:fecitque malū coꝝ dñō:ſed nō ſicut reges iſrl̄ qui ante eū fuerūt. Cōtra hūc aſcēdit ſalmanaſar rex aſſyriox:ꝛ factus ē ei oſee ſeruus:reddebatqꝫ illi tributa. Cumqꝫ deꝑhendiſſet rex aſſyriox oſee qꝺ rebellare nitens miſiſſet nuncios ad Sua regē egypti: ne ꝑſtaret tributa regi aſſyriox.ſicut ſingulis ānis ſolitus erat: obſedit eū ꝛ vinctū miſit in carcerē:puagatuſqꝫ ē oēm terrā:ꝛ aſcendēs ſamariā obſedit eā tribus ānis. Anno aūt nono oſee cepit rex aſſyriox ſamariam:ꝛ trāſtulit iſrl̄ in aſſyrios:poſuitqꝫ eos ī haylam ꝛ in aboꝛ iuxꝫ fluuiū goçan ī ciuitatib⁹ medoꝝ. Factū eſt.n.cū peccaſſēt filij iſrl̄ dño deo ſuo qꝺ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaōis regi egypti:coluerūt deos alienos:ꝛ ābulauerunt iuxꝫ ritū gentiū q̄s ⁊ſūpſerat dñs in ⁊ſpectu filioꝝ iſrl̄ ꝛ regū iſrl̄:qꝝ ſiliter fecerāt. Et irritauerūt filij iſrl̄ verbis nō rectis dñm deū ſuū:ꝛ edificauerūt ſibi excelſa in cūctis vrbib⁹ ſuis a turre cuſtodū vſqꝫ ad ciuitatē munitā. Fecerūtqꝫ ſibi ſtatuas ꝛ lucos in oī colle ſublimi:ꝛ ſubē oē lignū nemoroſū: ꝛ adolebāt ibi īcenſū ſup aras in moꝛē gentiū q̄s trāſtulerat dñs a facie eoꝝ. Fecerūtqꝫ verba peſſima irritantes dñm: ꝛ coluerūt īmunditias de qbus ꝑcepit eis dñs ne facerēt verbū h. Et teſtificat⁹ ē dñs in iſrl̄ ꝛ in iuda ꝑ manū oīuꝫ ꝓphetaꝝ ꝛ videntiū dicēs. Reuertimini a vijs vr̄is peſſimis:ꝛ cuſtodite ꝑcepta mea ꝛ cerimonias: iuxta oēm legē quā ꝑcepi p̄ribus vr̄is: ꝛ ſicut miſi ad vos ī manu ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ. Qui nō audierūt:ſꝫ īdurauerūt ceruicē ſuā iuxꝫ ceruicē patrum ſuoꝝ q̄ noluerūt obedire dño deo ſuo. Et abiecerūt legitima eiꝰ:ꝛ pactū qō pepigit cū p̄ribus eoꝝ ꝛ teſtificatiōes.qbus ⁊teſtatus ē eos: ſecutiqꝫ ſūt vanitates ꝛ vane egerūt: ꝛ ſecuti ſunt gentes que erāt ꝑ circuitū eoꝝ:ſup quibus ꝑcepat dñs eis vt nō facerēt ſicut ꝛ ille faciebant. Et dereliq̄rūt oīa ꝑcepta dñi ōi ſui:fecerūtqꝫ ſibi ⁊flatiles duos vitulos ꝛ lucos:ꝛ adorauerūt vniuerſā militiā celi. Seruierūtqꝫ baal: ꝛ ⁊ſecrabant filios ſuos ꝛ filias ſuas ꝑ ignē. Et diuinatiōi īſeruiebāt ꝛ augurijs ꝛ tradiderūt ſe vt facerēt malū coꝝ dñō:ꝛ irritarent eū. Iratuſqꝫ ē dñs vehemēter iſrahel ꝛ abſtulit eos a ⁊ſpectu ſuo:ꝛ nō remāſit niſi tribus iuda tm̄modo. Sed nec ipſe iuda cuſtodiuit māda ta dñi dei ſui:verūtm̄ ābulauit ī erroꝛibus iſrl̄: q̄s opatus fuerat. Proiecitqꝫ dñs oē ſemen iſrl̄:ꝛ afflixit eos:ꝛ tradidit eos in manu diripientiū: donec ꝑiceret eos a facie ſua:ex eo iā tp̄e q̄ ſciſſus ē iſrl̄ a domo dauid:ꝛ ⁊ſtituerūt ſibi regē hieroboam filiū nabath. Sepauit.n.hieroboā iſrl̄ a dño: ꝛ peccare eos fecit pcm̄ magnū. Et ābulauerunt filij iſrl̄ in vniuerſis pctis hieroboā q̄ fecerat:ꝛ nō receſſerunt ab eis vſqꝫq̄ dñs auferret iſrl̄ a facie ſua:ſicut locut⁹ fuerat ī manu oīuꝫ ſeruoꝝ ſuoꝝ ꝓphetaꝝ. Trāſlatuſqꝫ ē iſrl̄ de terra ſua ī aſſyrios vſqꝫ ī diē hāc. Adduxit aūt rex aſſyrioꝝ viros ō babylone ꝛ de cutha ꝛ de abaiath:ꝛ de emath:ꝛ de ſepharuaim:ꝛ collocauit eos ī ciuitatib⁹ ſamarie ꝑ filijs iſrl̄. Qui poſſederūt ſamariā:ꝛ habitauerūt ī vrbib⁹ eius. Cūqꝫ ibi habitare cepiſſēt nō timebāt dñm:ꝛ īmiſit eis dñs leones q̄ interficiebant eos. Nūciatūqꝫ ē regi aſſyrioꝝ ꝛ dictū. Gentes quas trāſtuliſti ꝛ habitare feciſti ī ciuitatibus ſamarie ignorāt legitima dei terre:ꝛ īmiſit ī eos dñs leones:ꝛ ecce interficiūt eos:eo qꝺ ignorēt ritū dei terre. Precepit aūt rex aſſyrioꝝ dicēs. Ducite illuc vnū de ſacerdotib⁹ q̄s inde captiuos adduxiſtis:vt vadat ꝛ habitet cū eis:ꝛ doceat eos legitima dei terre. Igit̄ cū veniſſet vn⁹ de ſacerdotibus his q̄ captiui ducti fuerāt de ſamaria:habitauit in bethel:ꝛ docebat eos quō colerēt dñm. Et vnaqueqꝫ gens fabꝛicata ē deū ſuū. Poſuerūt qꝫ eos ī phanis excelſis q̄ fecerāt ſamarite gens ꝛ gēs in vrbib⁹ ſuis:ī qbus habitabāt. Viri.n.babylonij fecerūt ſochoth benoth:viri aūt cutheni fecerūt nergel:ꝛ viri de emath fecerūt aſuna. Porro euei fecerūt nebaā ꝛ thachā. Di aūt q̄ erant ō ſepharuaim ⁊burebant filios ſuos igni adramelech ꝛ anamelech dijs ſepharuaim:ꝛ nihilominꝰ colebāt dñm. Fecerūt aūt ſibi ō nouiſſimis ſacerdotes excelſoꝝ:ꝛ ponebāt eos ī phanis ſublimib⁹. Et cū dñm colerēt:dijs q̄ſ ſuis ſeruiebāt iuxꝫ cōſuetudinē gentiū de qbus trāſlati fuerāt ſamariam. Vſqꝫ in p̄ntez diē moꝛē ſequunt̄ antiquū. Nō timent dñm:neqꝫ cuſtodiūt cerimonias eius atqꝫ iudicia ꝛ legē ꝛ mādatū qō ꝑceperat dñs filijs iacob quem cognominauit iſrl̄:ꝛ ꝑcuſſerat cuꝝ eis pactū:ꝛ mādauerat eis dicēs. Nolite timere deos alienos:ꝛ non adorꝛetis eos neque colatis eos: ꝛ nō īmoletis eis:ſed dñꝫ deū vr̄m q̄ eduxit vos de terra egypti in foꝛtitudine magna ꝛ ī brachio extento:ipſū timete ꝛ illū adorꝛate ꝛ ipſi īmolate. Cerimonias q̄ſ ꝛ iudicia ꝛ legē ꝛ mādatū qō ſcripſit vobis cuſtodite:vt faciatis cūctis diebꝰ:ꝛ nō timeatis deos alienos. Et pactū qō percuſſit vobiſcū nolite obliuiſci:nec colatis deos alienos:ſꝫ dñm deum veſtrū timete:ꝛ ipſe eruet vos de manu oīuꝫ inimicoꝝ veſtroꝝ. Illi vero nō audierūt ſed iuxꝫ ⁊ſuetudinē ſuā pꝛiſtinaꝫ ꝓpetrabant. Fuerunt igit̄ gentes iſte timentes qdē dñm:ſed nihilominus ꝛ idolis ſuis ſeruientes. Nā filij eoꝝ ꝛ nepotes ſicut fecerunt patres ſui: ita faciunt vſqꝫ in pꝛeſentem diem. XVIII

Anno ⁊tio oſee filij hela regis iſrl̄ regnauit ezechias filiꝰ achaz regis iuda. Viginqꝫ ānoꝝ erat cū regnare cepiſſet:ꝛ vigintino uē ānis regnauit ī irl̄z. Nomē mr̄is eiꝰ abiſa filia zacharie. Feciqꝫ qō erat bonū coꝝ dño: iuxꝫ oīa q̄ fecerat dauid pr̄ eiꝰ. Ipſe diſſipauit excelſa:ꝛ cōtriuit ſtatuas:ꝛ ſuccidit lucos:⁊fregitqꝫ ꝛpentem

ereū quē fecerat moyſes. Sigdez vſq; ad illud
tēp⁹ filij iſrł adolebāt ei incenſū. Uocauitq; nomē
eius nehestan. Et ī dño deo iſrł ſperauit. Ītaq; p⁹
eū nō fuit ſiłis ei de cūctis regib⁹ iuda: ſed neq; in
his q añ eū fuerūt: z adhesit dño: z non receſſit a
veſtigijs eius: fecitq; mādata ei⁹ q̄ ꝓceperat dñs
moyſi: vñ z erat dñs cū eo: z ī cūctis ad q̄ ꝓcede/
bat ſapiēter ſe agebat. Rebellauit q̄z ꝺ regē aſſy/
rioꝝ: z nō ſeruiuit ei. Ipſe pcuſſit philisteos vſq;
ad gaçā: z oēs ēmios eoꝝ: z a turre cuſtodū: vſq;
ad ciuitatē munitā. Anno q̄rto regis eçechie qui
erat ānus ſeptim⁹ oſee filij bela regis iſrł: aſcēdit
ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ ſamariam: z oppugnauit
eā z cepit. Nā p⁹ ānos tres ān̄o ſexto eçechie id ē
nono ān̄o oſee regis iſrł: capta ē ſamaria: z trāſtu
lit rex aſſyrioꝝ iſrł in aſſyrios: collocauitq; eos ī
hayla z in aboꝝ fluuijs goçan ī ciuitatib⁹ medoꝝ:
q̄z nō audierūt vocē dñi dei ſui: ſz ꝓtergreſſi ſunt
pactū ei⁹. Oīa q̄ ꝓcepat moyſes ſeru⁹ dñi nō audi
erūt neq; fecerūt. Anno q̄rtodecimo regł eçechie
aſcēdit ſēnacherib rex aſſyrioꝝ ad vniuerſas ci/
uitates iuda munitas: z cepit eas. Tūc miſit eçe/
chias rex iuda nūcios ad regē aſſyrioꝝ in lachis
dicēs. Peccaui. Recede a me: z oē qō ī poſueris
mihi ferā. Indixit itaq; rex aſſyrioꝝ eçechie regi
iude trecēta talēta argēti z trigīta talēta auri. Be/
ditq; eçechias oē argētū qō reptū fuerat ī domo
dñi: z ī theſauris regis. In tpe illo ꝛfregit eçechi
as valuas tēpli dñi z laminas auri q̄s ipſe affixe/
rat: z dedit eas regi aſſyrioꝝ. Miſit aut rex aſſy/
rioꝝ thartā z rapſar] z rapſacē de lachis ad regē
eçechiā cū manu valida irłm. Qui cū aſcēdiſſent
venerūt irłm z ſteterūt iuxt aq̄ductū piſcine ſupe
rioris q̄ ē ī via agri fullonis: vocauerūtq; regem.
Egreſſus ē aūt ad eos eliachim fili⁹ helchie ꝓpo
ſit⁹ dom⁹ z ſobna ſcriba z ioahe fili⁹ aſaph acom
mētarijs. Dixitq; ad eoſ rapſaces. Loqmī eçechie
Hec dicit rex magn⁹ rex aſſyrioꝝ. Que ē iſta fidu
cia q̄ niter]? Forſitā iniſti ꝛfiliū vt ꝓpares te ad p
liū. In q̄ ꝛfidis vt audeas rebellare? An ſperas in
baculo harūdineo atq; ꝛfracto egypto? Sup quē
ſi īcubuerit hō: cōminut⁹ igredietꝫ manū ei⁹: z ꝓfo
rabit eā. Sic ē pharao rex egypti: oībus q̄ ꝛfidūt
ī ſe. Nō ſi dixeritis mihi in dño ꝺo nr̄o hēmus fi
duciā: nōne iſte ē cui⁹ abſtulit eçechias excelſa z
altaria: z ꝓcepit iude z irłm añ altare hꝫ adoꝝabit]
ī irłm? Nūc igit trāſite ad dñm meū regē aſſyrio
rū z dabo ꝺobis duo milia eq̄ꝝ: z videte an hꝛe
valeat] aſcēſoꝝes eoꝝ. Et quō poteſt] reſiſtere añ
vnū ſatrapā de ſuis dñi mei minimis. An fiduciā
hēs in egypto ꝓpł curr⁹ z eqtes? Nūqd ſine dñi
volūtate aſcēdi ad locū iſtū vt demolirer eū? Di/
xit dñs mihi. Aſcēde ad terrā hāc z demolire eā.
Dixerūt aūt eliachim fili⁹ helchie z ſobna ſcriba
z ioahe rapſaci. Precamur vt loq̄ris nobis ſuis
tuis ſyriace: ſiqdē itelligim⁹ hāc linguā: z nō loq̄/
ris nobis iudaice audiēte ppł⁹: q ē ſup murꝫ. Rñ
ditq; eis rapſaces dicēs. Nūqd ad dñm tuū z ad
te miſit me dñs me⁹ vt loq̄rer ſmones hos: z nō
poti⁹ ad viros q ſedēt ſup murū vt cōedāt ſterco
ra ſua: z bibāt vrinā ſuā vobiſcū. Stetit itaq; rap
ſaces: z exclamauit voce magna iudaice z ait.
Audite verba regis magni: regis aſſyrioꝝ. Hec
dicit rex. Nō vos ſeducat eçechias. Nō.n.poūit
eruere vos de manu mea: neq; fiduciā vobis tri/
buat ſup dñm dicēs. Eruēs liberabit nos dñs: z
nō tradet ciuitas hec ī manu regis aſſyrioꝝ. No
lite audire eçechiā. Hec.n.dicit rex aſſyrioꝝ. Fa
cite mecū qō vobis ē vtile: z egredimini ad me.
Et comedet vnuſq;q; de vinea ſua: z de ficu ſua:
z bibet] aq̄s de ciſternis vr̄is: donec veniā z trā/
ferā vos in trā q̄ ſiłis ē trę vr̄e: ī terrā fructiferā z
fertilē vini: terrā panis z vineaꝝ: terraz oliuaꝝ z
olei ac mellis: z viuet]: z ñ moziemini. Nolite au
dire eçechiā q vos decipit dicens. Dñs liberabit
nos. Nūqd liberauerūt dii gētiū terrā ſuā ō ma/
nu regł aſſyrioꝝ? Ubi ē de⁹ emath z arphat. Ubi
ē de⁹ ſepharuaim ana z aua. Nūqd liberauerunt
ſamariā de manu mea? Qui nā illi ſūt ī vniuerſis
dijs trāz q eruerūt regionē ſuā de manu mea: vt
poſſit eruere dñs irłm ō manu mea? Tacuit itaq;
ppł⁹ z nō rñdit ei gcq̄. Sigdē ꝓceptū regis ac/
ceperāt: vt nō rñderūt ei. Uenitq; eliachim filius
helchie ꝓpoſit⁹ dom⁹ z ſobna ſcriba z ioahe fili⁹
aſaph acōmentarijs ad eçechiā ſciſſis veſtibus: z
nunciauerunt ei verba rapſacis. XIX

Q Ue cū audiſſet eçechias rex ſcidit veſti/
mēta ſua z optus ē ſacco: igreſſuſq; ē do
mū dñi: z miſit eliachim ꝓpoſitū dom⁹ z
ſobnā ſcribā z ſenes de ſacerdotib⁹ optos ſaccis
ad iſaiā ꝓphetā filiū amos. Qui dixerūt. Hec dicit
eçechias. Dies tribulatōis z īcrepatiōis z blaſfe/
mie dies iſte. Uenerūt filij vſq; ad partū: z vires
nō hz parturiēs. Si forte audiat dñs de⁹ tu⁹ vni/
uerſa ꝛba rapſacis quē miſit rex aſſyrioꝝ dñs ſu
us vt exprobraret deū viuentē: z argueret ꝛbis q̄
audiuit dñs de⁹ tu⁹: z fac oratiōnē ꝓ reliquijs q̄
repte ſūt. Uenerūt g̃ ſui regł eçechie ad iſaiā. Di/
xitq; eis iſaias. Hec dicetł dño ſr̄o. Hec dicit dñs.
Noli timere a facie ſmonū q̄s audiſti gbus blaſ
femauerūt pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego im
mittā ei ſpūm z audiēt nunciū: z reuertet in terrā
ſuā: z deijciā eū gladio in terra ſua. Reuerſus eſt
ergo rapſaces z īuenit regē aſſyrioꝝ expugnantē
lobnam. Audierat.n.q̄ receſſiſſet ō lachis. Tūq;
audiſſet de tharacha rege ethiopie dicentes: ecce
egreſſus eſt vt pugnet aduerſū te: z iret contra eū
miſit nuncios ad eçechiam dicēs. Hec dicite eçe
chie regi iuda. Non te ſeducat deus tuus in quo
habes fiduciam: neq; dicas. Non tradetur irłm
in manus regis aſſyrioꝝ. Tu enim ipſe audiſti q̄
fecerunt reges aſſyriozum vniuerſis terris: quo/
modo vaſtauerunt eas. Num ergo ſolus poteris
liberari? Nunqd liberauerūt dii gentiū ſingulos
q̄s vaſtauerunt pr̄es mei goçan videlicet z aran
z reſeph z filios eden qui erant in thelaſſar:

Ubi est rex emath ⁊ rex arphat ⁊ rex ciuitat[is] sepharuaim ana ⁊ auā. Itaq; cū accepissz ezechias lr̄as de manu nūcioꝝ ⁊ legisset eas ascēdit ī domū dn̄i ⁊ expādit eas cozā dn̄o: ⁊ oꝛauit in ꝓspectu ei⁹ dicēs. Dn̄e deus isr̄l q sedes sup cherubin tu es deus solus regū oīuz terre: tu fecisti celū ⁊ terrā. Inclina aurē tuā ⁊ audi. Aperi dn̄e oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi oīa verba sennacheribq̄ misit vt exꝓbꝛaret nobis deū viuentē. Uere dn̄e dissipauerūt reges assyrioꝝ gētes ⁊ terras oīuz ⁊ miserūt deos eoꝝ in ignē. Nō. n. crāt dij: sz opa manuū hoīuz ex ligno ⁊ lapide: ⁊ ꝓdiderūt eos. Nunc igit̄ dn̄e deus nr̄ saluos nos fac de manu eoꝝ: vt sciant oīa regna terre qz tu es dn̄s deus solus. Misit aūt Isaias filius amos ad ezechiam dicens. Hec dicit dn̄s deus isr̄l. Que depcat⁹ es me sup sennacherib rege assyrioꝝ: audiui. Iste ē sermo quē locut⁹ ē dn̄s de eo. Spreuit te ⁊ subsannauit te ỽgo filia syon: pꝛ tergū tuū caput mouit filia hierusalē. Cui exꝓbꝛasti ⁊ quē blasphemasti? Cōtra quē exaltasti vocē tuā: ⁊ eleuasti in excelsū oculos tuos? Cōtra sctm̄ isr̄l. Per manū seruoꝝ tuoꝝ exꝓbꝛasti dn̄o: ⁊ dixisti. In multitudine curruū meoꝝ ascendi excelsa montiū in sūmitate libani: ⁊ succidi sublimes cedros ei⁹: et electas abietes illi⁹. Et ingressus sū vsq; ad terminos ei⁹: ⁊ saltū carmeli eius ego succidi. Et bibi aq̄s alienas: ⁊ siccaui vestigijs pedum meoꝝ oēs aq̄s clausas. Nūqd nō audisti qd ab initio fecerim? Ex dieb⁹ antiqs plasmaui illud: ⁊ nūc adduxi. Eruntq; in ruinā colliū ꝓpugnantiū ciuitates munite. Et q sedēt ī eis būiles manu cōtremuerūt ⁊ ꝓfusi fūt: facti sūt velut fenū agri ⁊ virēs herba tectoꝝ: q̄ arefacta ē anteq; veniret ad maturitatē. Habitaculū tuū ⁊ egressū tuū ⁊ introitū tuū ⁊ viā tuā ego pscini: ⁊ furoꝛē tuū ō me. Insaniisti in me: ⁊ supbia tua ascēdit in aures meas. Ponā itaq; circulū ī narib⁹ tuis: ⁊ chamū in labijs tuis: ⁊ reducā te ī viā p quā venisti. Tibi aūt ezechia hoc erit signū. Comede hoc āno q̄ reppieris: ī secūdo aūt āno q̄ sponte nasc̄t̄. Nozzo in āno terminate ⁊ metite: plātate vineas ⁊ comedite fructⁿ eaꝝ. Et qōcūq; reliquū fuerit de domo iuda mittet radicē deoꝛsū: ⁊ faciet fructū surs̄ū. De irl̄m qppe egredient̄ relige: ⁊ qō saluet̄ de monte syon. Zel⁹ dn̄i exercituū faciet hec. Quāobrē hec dicit dn̄s de rege assyrioꝝ. Nō ingredietur vrbē hāc: nec mittet in eā sagittā: nec occupabit eā clype⁹ nec circūdabit eā munitio. Per viā q̄ venit reuertet̄: ⁊ ciuitatē hanc nō ingrediet̄ dicit dn̄s: ꝓtegā q; vrbē hāc ⁊ saluabo eā ꝓpt̄ me ⁊ ꝓpter dauid seruū meū. Factū ē igit̄ ī nocte illa venit angel⁹ dn̄i: ⁊ ꝑcussit ī castris assyrioꝝ centuz octogintagnq; milia. Cunq; diluculo surrexisset vidit oīa corꝑa mortuoꝝ: ⁊ recedēs abijt. Et reuersus est sennacherib rex assyrioꝝ: ⁊ mansit in ninive. Cūq; adoꝛaret in tēplo nesrach deū suū: adramelech ⁊ sarasar filius eius ꝑcusserūt eum gladio fugerūtq; in terrā armenioꝛū: ⁊ regnauit asaraddon filius eius ꝓ eo. XX

In dieb⁹ illis egrotauit ezechias vsq; ad mortē: ⁊ venit ad eū isaias fili⁹ amos ꝓphetes: dixitq; ei. Hec dicit dn̄s deus. Precipe domui tue. Moꝛieris enim tu ⁊ nō viues. Qui cōuertit faciem suā ad parietē: ⁊ oꝛauit dn̄m dicēs. Obsecro dn̄e: memēto q̄so quō ambulauerī cozā te ī veritate ⁊ ī coꝛde pfecto: ⁊ qō placitū ē cozā te feceri. Fleuit itaq; ezechias fletu magno. Et anteq; egrederet̄ ezechias mediaz ptē atrij: fact⁹ est sermo dn̄i ad eū dicēs. Reuertere: ⁊ dic ezechie duci ppli mei. Hec dicit dn̄s deus dauid pr̄is tui. Audiui oꝛonē tuā: vidi lachrymā tuā: ⁊ ecce sanaui te. Die ter̄tio ascendēs tēplū dn̄i: ⁊ addā dieb⁹ tuis gndecim annos. Sz ⁊ de manu regis assyrioꝝ liberabo te ⁊ ciuitatē hāc: ⁊ ꝓtegā vrbē istā ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruuz meū. Dixitq; Isaias. Afferte massam ficoꝛum. Quā cū attulissent ⁊ posuissent sup vlcus ei⁹: curat⁹ est. Dixerat ezechias ad Isaiā. Nō erit signū qz dn̄s me sanabit: ⁊ qz ascensur⁹ sū die tertia tēplū dn̄i? Cui ait Isaias. Hoc erit signū a dn̄o: qō factur⁹ sit dn̄s ꝓmonē quē locut⁹ est. Uis vt ascēdat vmbza decē lineis: aut vt reuertat̄ totidem gradib⁹? Et ait ezechias. Facile est vmbrā crescere decē lineis. Nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertat̄ retroꝛsū decē gradibus. Invocauit itaq; isaias ꝓpheta dn̄m: ⁊ reduxit vmbrā p lineas q bus iā descēderat in horologio achaz retroꝛsuz decē gradib⁹. In tpe illo misit merodach baladan fili⁹ baladan rex babylonioꝝ lr̄as ⁊ munera ad ezechiā. Audierat. n. q̄ egrotasset ezechias. Letat⁹ ē aūt in aduētu eoꝝ ezechias: ⁊ ondit eis domū aromatū: ⁊ aurū ⁊ argentū ⁊ pigmēta varia: vnguenta quoq; ⁊ domū vasoꝝ suoꝛū ⁊ oīa que habere poterat in thesauris suis. Nō fuit qō nō mōstrasset eis ezechias ī domo sua ⁊ ī oī ptāte sua. Uenit aūt Isaias ꝓpheta ad regē ezechiā dixitq; ei. Quid dixerunt viri isti: aut vñ venerunt ad te? Cui ait ezechias. De terra lōginqua venerūt ad me de babylone. At ille rñdit. Quid viderūt ī domo tua. Ait ezechias. Oīa quecūq; sūt in domo mea viderūt. Nichil ē enī qō nō monstrauerim eis ī thesauris meis. Dixit itaq; Isaias ezechie. Audi sermonē dn̄i. Ecce dies veniēt: ⁊ auferent oīa q̄ sūt ī domo tua: ⁊ q̄ ꝓdiderunt pres tui vsq; ī diē hāc ī babylonē. Nō remanebit qq̄ ait dn̄s. Sz ⁊ de filijs tuis q egrediēt ex te q̄s genēabis tollēt̄: ⁊ erūt eunuchi ī palatio regis babylonis. Dixit ezechias ad Isaiaz. Bon⁹ sermo dn̄i quē locut⁹ est. Sit tm̄ pax ⁊ veritas ī diebus meis. Reliqua aūt sermonū ezechie ⁊ oīs fortitudo ei⁹: ⁊ quō fecerit piscinā ⁊ aq̄ductū ⁊ introduxerit aq̄s ī ciuitatē: nōne hec scripta sūt ī libro sermonū dieꝝ regū iuda. Dozmiuitq; ezechias cum pribus suis: ⁊ regnauit manasses filius eius ꝓ eo. XXI

Duodecī ānoꝝ erat manasses cū regnare cepisset: et qnq̄gīta qnq; ānis regnauit in ierl'm. Nomē mris eius aphsiba. Fecitq; malū in ospectu dñi iuxta idola gētiū quas delevit dñs a facie filioꝝ isrl'. Cōuersusq; ē et edificauit excelsa: q̄ dissipauerat ezechias pr̄ ei⁹: et erexit aras baal: et fecit lucos sic̄ fecerat achab rex isrl': et adorauit oēm militiā celi et coluit eā. Extruxit q; aras in domo dñi de q̄ dixit dñs: in ierl'm ponaꝝ nomē meū: et extruxit altaria vniuerse militie celi: duob⁹ atriis tēpli dñi. Et traduxit filiū suū p ignē: et ariolat⁹ ē et obseruauit auguria et fecit phitones: et aruspices multiplicauit vt faceret malū coꝝ dño et irritaret eū. Posuitq; idolū luci quē fecerat in tēplo dñi: sup q̄ locut⁹ ē dñs ad dauid et ad salomonē filiū ei⁹. In tēplo hoc et in ierl'm quaꝝ elegi de cūctis tribub⁹ isrl' ponā nomē meū in sempiternū: et vltra nō faciā omoueri pedē isrl' ō terra quā dedi pr̄ib⁹ eoꝝ ſi custodierīt ope oīa que p̄cepi eis: et vniuersā legē quā mādauit eis seru⁹ me⁹ moyses. Illi vero nō audierūt: sz seducti sūt a manasse: vt facerent malū sup gētes q̄s otriuit dñs a facie filioꝝ isrl'. Locutusq; e dñs in mānu seruoꝝ suoꝝ pphetaꝝ dicens. Quia fecit manasses rex iuda abhominatiōes istas pessimas sup oīa q̄ fecerūt āmorrei añ eū: et peccare etiā fecit iudā in īmūditijs suis ppterea hec dic̄ dñs de⁹ isrl'. Ecce ego inducā mala sup ierl'm et iudā: vt q̄cūq; audierit: tinneāt ābe aures ei⁹. Et extendā sup ierl'm funiculū samarie et pōd⁹ dom⁹ achab: et delebo ierl'm sic̄ deleri solet tabl'e. delēs vertā: et ducā crebri⁹ stilū sup faciē eius. Dimittā vo reliqas hēditatis mee: et tradā eas in man⁹ inimicoꝝ ei⁹: erūtq; in vastitatē et in rapinā cūctis aduersarijs suis eo q̄ fecerīt malū coꝝ me et pseuerauerūt irritātes me ex die q̄ egressi sūt pr̄es eoꝝ ex egypto vsq; ad hūc diē. Insup et sanguinē inoxiū fudit manasses mlt̄ nimis donec ipleret ierl'm vsq; ad os absq; peccatis suis q̄b⁹ peccare fecit iudā vt faceret malū coram dño. Reliq̄ aūt sermonū manasse et vniuersa q̄ fecit: et pctm ei⁹ q̄ peccauit: nōne hec scripta sūt in libro ſmonū dieꝝ regū iuda? Dormiuitq; manasses cū pr̄ib⁹ suis: et sepult⁹ ē in horto dom⁹ sue: in horto oza: et regnauit amon filius ei⁹ p eo. Viginti duoꝝ annoꝝ erat amon cū regnare cepisset: duobus q̄s ānis regnauit in ierl'm. Nomē mris ei⁹ mesallemeth filia arus de ietheba. Fecitq; malū in ospectu dñi sic̄ fecerat manasses pr̄ ei⁹ et ābulauit in oī via p quā ābulauerat pr̄ ei⁹. Seruiuitq; imū dicijs q̄b⁹ seruiebat pr̄ ei⁹: et adorauit eas: et dereliquit dñm deū pr̄m suoꝝ et nō ābulauit in via dñi. Insidiātesq; ei insidias fui sui: et interfecerūt regē in domo sua. Percussit aūt pplꝰ tre oēs q̄ oriuerāt ō regē amon: et ostituerūt pro rege iosiā filiū ei⁹ p eo. Reliq̄ aūt ſmonū amon q̄ fecit: nōne hec scripta sūt in libro ſmonū dieꝝ regū iuda? Sepelierūtq; eū in sepulchro suo in horto oza: et regnauit iosias filius eius p eo. XXII

Octo annoꝝ erat iosias cū regnare cepisset: et trigīta vno anno regnauit in ierl'm. Nomen mris ei⁹ ydida filia phadaia de besechat. Fecitq; q̄ placitū erat coram dño: et ambulauit p oēs vias dauid pr̄is sui. Nō declinauit ad dexterā siue ad sinistrā. Anno āt octauodecio regis iosie misit rex saphan filiū asalia filij mesullā scribā tēpli dñi: dicēs ei. Vade ad helchiā sacerdotē magnū vt ostleſ pecunia q̄ illata ē in tēplū dñi quā collegerūt ianitores tēpli a pplo: deturq; fabris p pōpositos dom⁹ dñi. Qui et distribuāt eā his q̄ opant in tēplo dñi ad instaurāda sartatecta tēpli: tignarijs videlicet et cemētarijs: et his q̄ intrupta ponūt: et vt emāt ligna et lapides de lapicidinis ad instaurādū tēplū dñi. Verūtn nō supputet⁹ eis argentū q̄ accipiūt: sz in ptāte hēant et in fide. Dixit aūt helchias pōtifex ad saphan scribā. Librū legis repperi in domo dñi. Deditq; helchias volumen saphan scribe: q̄ et legit illud. Venit q̄s saphā scriba ad regē: et renūciauit ei q̄ p̄cepat: et ait. Ⓒ flauerūt serui tui pecuniā q̄ repta ē in domo dñi: et dederūt vt distribueret⁹ fabris ac pfectis opet tēpli dñi. Narrauit q̄s saphan scriba regi dicens. Librū dedit mihi helchias sacerdos. Quē cū legisset saphan coram rege: et audisset rex ꝟba libri legis dñi: scidit vestimēta sua: et p̄cepit helchie sacerdoti et ahicham filio saphan et achoboꝝ filio micha et saphan scribe et asaie puo regi dicēs. Ite et osulite dñm sup me et sup pplo et sup oī iuda: de ꝟbis volumis isti⁹ q̄ inuctū ē. Magna. n. ira dñi succēsa ē ō nos q̄ nō audierūt pr̄es nri ꝟba libri hui⁹ vt facerēt oc̄ q̄ scriptū ē nobis. Perūt itaq; helchias sacerdos et ahichā et achobor et saphan et asaia ad oldaz ppheten vxoꝛē sellū filij thecue filij aras custodis vestiū q̄ hitabat in ierl'm in secunda: locutiq; sūt ad eā. Et illa rndit eis. Dec dicit dñs de⁹ isrl'. Dicite viro q̄ misit vos ad me. Dec dicit dñs. Ecce ego adducā mala sup locū istū: et sup hitatores ei⁹: oīa ꝟba legis q̄ legit rex iuda: q̄z dereliq̄rūt me: et sacrificauerūt dijs alienis irritātes me in cūctis opib⁹ manuū suaꝝ. Et succendet⁹ indignatio mea in loco h⁹: et nō extinguet⁹. Regi aūt iuda q̄ misit vos vt osuleretis dñm: sic dicetis. Dec dic̄ dñs de⁹ isrl'. Pro eo q̄ audisti ꝟba volumis et pterritū ē coꝛ tuū et hūliat⁹ es coram dño: auditis ſmonib⁹ ō locū istū et hitatores ei⁹: q̄ videlz fierēt in stupoꝛ et in maledictū: et scidisti vestimēta tua et fleuisti coram me: et ego audiui ait dñs: idcirco colligā te ad pr̄es tuos: et colligeris ad sepulchrū tuū in pace: vt nō videāt oculi tui oīa mala q̄ introducturꝰ sū in locū istū. XXIII

Et renūciauerūt regi q̄ dixerat. Qui misit: et ogregati sūt ad eū oēs senes iuda et ierl'm. Ascēditq; rex tēplū dñi: et oēs viri iuda: vniuersiq; h hitabāt in ierl'm cū eo: sacerdotes et pphe et oīs pplꝰ a puo vsq; ad magnū: legitq; cūctis audientib⁹ oīa ꝟba libri federis q̄ inuctus ē in domo dñi. Stetitq; rex sup gradū et fed⁹

pcussit coꝝ dño: vt ambularēt post dñm: ⁊ custo dirēt p̄cepta eiꝰ ⁊ testimonia ⁊ cerimonias in oi corde ⁊ i tota aīa: ⁊ suscitarēt ꝟba federis huiꝰ q̄ scripta erāt i libro illo. Acgeuitq; pp̄lus pacto. Et p̄cepit rex helchie pontifici ⁊ sacerdotibꝰ secū di ordinis ⁊ ianitoribꝰ vt pijcerēt de tēplo oīa va sa q̄ facta fuerāt baal ⁊ i luco ⁊ vniuerse militie ce li ⁊ cōbussit ea foris ir̄m i ꝟualle cedron: ⁊ tulit puluerē eoꝝ in bethel. Et deleuit aruspices quos posuerāt reges iuda ad sacrificandū in excelsis p ciuitates iuda ⁊ i circuitu ir̄m: ⁊ eos q adolebāt incensū baal ⁊ soli ⁊ lune ⁊ duodecim signis ⁊ oi militie celi. Et efferri fecit lucū de domo dñi fo ras ir̄m i ꝟualle cedron ⁊ ꝟbussit eū ibi ⁊ rede git i puluerē: ⁊ piecit sup sepulchra vulgi. Destru xit q̄z ediculas effeminatoꝝ q̄ erāt i domo dñi: p quibꝰ mulieres texebāt q̄si domūculas luci. Cō gregauitq; oēs sacerdotes de ciuitatibus iuda ⁊ ꝟtaminauit excelsa vbi sacrificabāt sacerdotes: de gabaa vsq; bersabee. Et destruxit aras poꝝ tarum in introitu ostij iosue p̄ncipis ciuitatis qō erat ad sinistrā porte ciuitatis. Uerūtn̄ nō ascen debāt sacerdotes excelsoꝝ ad altare dñi i ir̄m: sz tm̄ comedebāt açima i medio fratrū suoꝝ. Cōta minauit q̄z tophet qō ē i ꝟualle filij ennon: vt ne mo ꝟsecraret filiū suū aut filiā p ignem moloch. Abstulit q̄z eq̄s q̄s dederāt reges iude soli in in troitu tēpli dñi iuxta exedrā nathamelech eunu chi: q erat i pharurim: curruꝰ aūt solis ꝟbussit igni. Altaria q̄z q̄ erāt sup tecta cenaculi achaz q̄ fece rāt reges iuda: ⁊ altaria q̄ fecerat manasses i duo bus atrijs tēpli dñi destruxit rex: ⁊ cucurrit inde ⁊ dispsit cinerē eoꝝ i torrentē cedron. Excelsa q̄z q̄ erāt in ir̄m ad dexterā ptē montis offensiōis q̄ edificauerat salomō rex isr̄l astaroth idolo sido nioꝝ ⁊ chamos offēsiōi moab: ⁊ melchō abhoīa tioni filioꝝ āmō polluit rex: ⁊ otriuit statuas: ⁊ suc cidit lucos: repleuitq; loca eoꝝ ossibꝰ mortuoꝝ. Insup ⁊ altare qō erat in bethel ⁊ excelsū qō fe cerat hieroboā filiꝰ nabath q peccare fecit isr̄l: et altare illud excelsū destruxit atq; ꝟbussit ⁊ cōmi nuit in puluerē: succēditq; etiā lucū. Et ꝟuersus iosias vidit ibi sepulchra q̄ erāt in monte: misitq; ⁊ tulit ossa de sepulchris: ⁊ ꝟbussit ea sup altare: ⁊ polluit illud iuxta ꝟbū dñi q̄ locutꝰ ē vir dei q p̄dixerat ꝟba hec. Et ait. Quis ē titulꝰ ille quē video? Rñderuntq; ei cives illi⁹ vrbis. Sepul chrū est hoīs dei q venit de iudea: ⁊ p̄cepit ꝟba hec q̄ fecisti sup altare bethel. Et ait. Dimittite eū Nemo cōmoueat ossa eiꝰ. Et intacta manserūt ossa illiꝰ cū ossibus pphe q venerat de samaria. Insup ⁊ oīa phana excelsoꝝ q̄ erant in ciuitatibꝰ samarie q̄ fecerāt reges isr̄l ad irritandū dñm: ab stulit iosias: ⁊ fecit eis ſm oīa q̄ fecerat i bethel. Et occidit vniuersos sacerdotes excelsoꝝ qui erāt ibi sup altaria: ⁊ cōbussit ossa hūana sup ea. Reuersusq; ē ir̄m: ⁊ p̄cepit oi pp̄lo dicēs. Faci te phase dño deo vr̄o: ſm qō scriptū est in libro federis huiꝰ. Nec enī factū est phase tale a die bus iudicū q iudicauerūt isr̄l: ⁊ oīus dierū regū isr̄l ⁊ regū iuda: sicut in octauodecimo anno re gis iosie factum ē phase istud dño in ir̄m. Sz ⁊ phitones ⁊ ariolos ⁊ figuras idoloꝝ: ⁊ īmūditi as ⁊ abhoīationes q̄ fuerūt in terra iuda ⁊ ir̄m abstulit iosias: vt statueret ꝟba legis q̄ scripta sūt i libro quē īuenit helchias sacerdos i tēplo dñi. Silis illi nō fuit añ eū rex q reuerteretur ad dñm in oi corde suo: ⁊ in tota aīa sua: ⁊ vniuersa ꝟtute sua iuxta oēm legē moysi: neq; pꝰ eū surrexit silis illi. Uerūtn̄ nō est auersus dñs ab ira furoris sui magni: q̄ iratꝰ ē furor eiꝰ ō iudā pp̄ irritatiōes q bus puocauerat eum manasses. Dixit itaq; dñs. Etiā iudā auferaz a facie mea sicut abstuli isr̄l: ⁊ p̄jciā ciuitatē hāc quā elegi ir̄m: ⁊ domū de q̄ dixi erit nomē meū ibi. Reliq̄ ꝟo ꝟmonū iosie ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sūt in libro verboꝝ dierꝝ regū iuda? In dieb⁹ eiꝰ ascēdit pharao nechao rex egypti ō regē assyrioꝝ ad flumē eu fraten. Et abijt iosias rex iuda i occursū eiꝰ: ⁊ oc cisus ē i mageddo cū vidisset eū. Et poꝝtauerūt eū serui sui mortuū ō mageddo ⁊ ptulerūt i ir̄m ⁊ sepelierūt eū i sepulchro suo. Tulitq; pp̄ls tre ioachaz filiū iosie: ⁊ vnxerūt eū: ⁊ ostituerūt euꝝ regē p pre suo. Uigintitriū ānoꝝ erat ioachaz cū regnare cepisset: ⁊ tribꝰ mensibꝰ regnauit i ir̄m. Nomē mris eiꝰ amithal: filia hieremie ō lobna. Et fecit malū coꝝ dño: iuxta oīa q̄ fecerāt pres eiꝰ. Unxitq; eū pharao nechao i reblatha: q̄ est i tra emath: ne regnaret i ir̄m. Et ꝟposuit mulctaz tre centū talētis argēti: ⁊ talēto auri. Regēq; ꝟstituit pharao nechao heliachim filiū iosie p iosia pre eiꝰ: vertitq; nomē eiꝰ ioachim: porro ioachaz tulit ⁊ duxit in egyptū. Argentū aūt ⁊ aurū dedit ioachim pharaōi cū indixisset tre p singulos vt cōferret iuxta p̄ceptū pharaonis. Et vnūquēq; iuxta vires suas exegit tā argentū q̄ aurū de po pulo tre: vt daret pharaoni nechao. Uigintiquinq; ānoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset: ⁊ vndecī annis regnauit in ir̄m. Nomē mris eiꝰ çebida: filia phadaia de ruma. Et fecit malū coꝝ dño iuxta oīa q̄ fecerāt pres eius. XXIIII

In dieb⁹ eiꝰ ascendit nabuchodonosoꝝ rex babylonis: ⁊ factus ē ei ioachim ser uus tribꝰ ānis: ⁊ rursū rebellauit ō eum. Immisitq; ei dñs latrūculos chaldeoꝝ ⁊ latrū culos syrie ⁊ latrūculos moab ⁊ latrūculos filio rst āmon: ⁊ īmisit eos i iudā vt dispderēt eū iux ta ꝟbū dñi q̄ locutꝰ fuerat p seruos suos pphas. Factū ē āt hoc p verbū dñi ō iudā vt auferret euꝝ coꝝ se: ꝓpter pctā manasse vniuersa q̄ fecit: ⁊ p pter sanguinē īnoxiū quē effudit: ⁊ īpleuit ir̄m cruore īnocentiū: ⁊ ob hāc rē noluit deꝰ ppitiari. Reliq̄ aūt sermonū ioachim ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sūt i libro ꝟmonū dierꝝ regū iu da? Et dormiuit ioachim cū patribꝰ suis: ⁊ regna uit ioachin filiꝰ eiꝰ p eo. Et vltra non addidit rex

egypti vt egrederet de terra sua. Tulerat.n.rex babylonis a riuo egypti vsq; ad fluuiū eufraten oīa q̄ fuerāt regis egypti. Decē & octo ānoꝝ erat ioachin cū regnare cepisset & trib⁹ mēsib⁹ regnauit ī ir'm. Nomē mr̄is ei⁹ noescha filia belnathā de ir'm. Et fecit malū coꝝā dño: iuxta oīa q̄ fecerat pr̄ ei⁹. In tpe illo ascenderūt serui nabuchodonosoꝝ regis babylonis ī ir'm: & circūdata ē vrbs munitionib⁹. Venitq; nabuchodonosoꝝ rex babylōis ad ciuitatē cū suis suis: vt oppugnarēt eā. Egressusq; ē ioachin rex iuda ad regē babylōis ipse & mr̄ ei⁹ & seruti ei⁹ & pncipes ei⁹ & eunuchi ei⁹ & suscepit eū rex babylonis āno octauo regni sui. Et ptulit inde oēs thesauros dom⁹ dñi & thesauros dom⁹ regie: & pcidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomon rex isrl ī tēplo dñi iuxta verbuz dñi: & transtulit oēm ir'm & vniuersos pncipes & oēs fortes exercit⁹ decē milia ī captiuitatē & oēm artificē & inclusoꝝ ē: nihilq; relictū ē exceptis pauperib⁹ pplī tre. Transtulit q̄z ioachin ī babylonē: & matrē regis & vxores regis & eunuchos regis & iudices tre duxit ī captiuitatē de ir'm ī babylonē: & oēs viros robustos septē milia & artifices & inclusores mille: oēs viros fortes & bellatores: duxitq; eos rex babylonis captiuos ī babylonē. Et cōstituit mathathiā patruū ei⁹ p eo: ipsoq; nomē ei sedechiā. Vicesimū & pmū annū etatis hēbat sedechias cū regnare cepisset: & vndecim annis regnauit ī ir'm. Nomē mr̄is ei⁹ erat amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malū coꝝā dño: iuxta oīa q̄ fecerat ioachim. Irascebat.n. dñs ō ir'm & ō iudā: donec pjiceret eos a sua. Recessitq; sedechias a rege babylonis. XXV

Factū est aūt anno nono regni ei⁹: mense decimo: decima die mēsis venit nabuchodonosoꝝ rex babylonis ipse & oīs exercitus ei⁹ ī ir'm: & circūdederūt eā: & extruxerūt ī circuitu ei⁹ munitiones. Et clausa ē ciuitas atq; vallata vsq; ad vndecimū ānū regis sedechie nona die mēsis. Preualuitq; fames in ciuitate: nec erat panis pplo tre. Et interrupta ē ciuitas & oēs viri bellatores nocte fugerūt p viā portę q̄ ē inter duplicē murū ad hortum regis. Porro chaldei obsidebāt ī circuitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechias p viā q̄ ducit ad cāpestria solitudinis. Et pscut⁹ est exercit⁹ chaldeoꝝ regē: ꝛphenditq; eū in planitie hiericho: & oēs bellatores q̄ erant cū eo dispsi sūt & reliq̄rūt eū. Apprehensū q̄ regē duxerūt ad regē babylonis ī reblatha: q locut⁹ est cū eo iudiciū. Filios aūt sedechie occidit coꝝā eo: & oculos ei⁹ effodit: vinxitq; eū cathenis & adduxit in babylonē. Mense q̄nto septima die mēsis ipse ē ann⁹ nonusdecim⁹ regis babylōis: venit nabuzardan pncep⁹ exercit⁹ seru⁹ regis babylonis in ir'm & succēdit domū dñi & domū regis & domos ir'm: omnēq; domū ꝛbussit igni: & muros ir'm in circuitu destruxit oīs exercit⁹ chaldeoꝝ q̄ erat cū pncipe militū. Reliquā aūt pplī partez q̄ remanserat ī ciuitate: & pfugas q̄ transfugerant ad regē babylonis: & reliquū vulg⁹ transtulit nabuzardan pnceps militie: & de paupib⁹ terre reliquit vinitores & agricolas: colūnas aūt ereas q̄ erāt ī tēplo dñi & bases: & mare ereū q̄ erat ī domo dñi ꝛfregerūt chaldei: & transtulerāt eas oē in babylonē. Ollas q̄s ereas & trullas & tridentes & cyphos & mortariola & oīa vasa erea: in quibus ministrabāt: tulerūt: necnō & thuribula & phialas. Que aurea aurea: & q̄ argētea argētea: tulit pncipes militie. i. colūnas duas: mare vnum & bases q̄s fecerat rex salomon ī tēplo dñi. Nō erat pondus eris oīuz vasoꝝ. Decem & octo cubitos altitudinis hēbat colūna vna & capitellū ereū super se altitudinis triū cubitoꝝ: & retiaculū & malogranata sup capitellū colūne oīa erea. Similē & columna secūda habebat ornatū. Tulit q̄s pnceps militie saraiam sacerdotē pmū: & sophoniā sacerdotē secundū: & tres ianitores: & de ciuitate eunuchum vnū q̄ erat pfectus sup bellatores viros: & q̄nq; viros de his q̄ steterāt coꝝā rege: q̄s reppert ī ciuitate: & sopher pncipē exercit⁹ q̄ pbabat tyrones de pplo tre: & lex viros e vulgo q̄ inuenti fuerāt in ciuitate. Quos tollens nabuzardan pceps militū duxit ad regē babylonis ī reblatha: percussitq; eos rex babylonis & interfecit eos ī reblatha in tra emath. Et translat⁹ ē iuda de terra sua. Populo aūt q̄ relictus erat ī terra iuda quez dimiserat nabuchodonosoꝝ rex babylonis pfecit godoliam filiū aichan filij saphan. Quod cum audissent oēs duces militū ipsi & viri q̄ erant cū eis videlicz q̄ constituisset rex babylonis godoliam: venerūt ad godoliā in maspha ismahel filius nathanie & iohānan filij⁹ caree & saraia filius thanameth netophatites & iezonias filij⁹ maachati: ipsi & socij eoꝝ. Iurauitq; godolias ipsis & sociis eoꝝ dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Manete ī terra & seruite regi babylonis: & bene erit vobis. Factū ē aūt in mēse septīo venit ismahel filij⁹ nathanie filij elisama de semine regio & decē viri cū eo: percusserūtq; godoliā q̄ & mortu⁹ est: ſz & iudeos & chaldeos q̄ erāt cū eo ī maspha. Cōsurgēsq; oīs pplus a puo vsq; ad magnū: & pncipes militū venerūt ī egyptū: timētes chaldeos. Factū ē vero in anno trigesimoseptimo trāsmigrationis ioachin regis iude: mense duodecimo vicesima & septima die mēsis: subleuauit euilmerodach rex babylonis anno quo regnare ceperat caput ioachin regis iuda de carcere: & locut⁹ est ei benigne: & posuit thronū eius sup thronum regum qui erant cum eo in babylone: & mutauit vestes eius quas habuerat in carcere: & comedebat panē semper in conspectu eius cunctis diebus vite sue: annonā quoq; constituit ei sine intermissione que & dabatur ei a rege per singulos dies omnibus diebus vite sue.

Explicit secund⁹ liber Malachim. i. regū q̄rtus.

Prologus

Incipit ꝓfatio scī Hieronymi ī libꝝ Habreiami q̄ ꝑalypomenō:qō nos dicē possum⁹ ẏba dierꝝ.

Tant⁹ ac talis ē liber iste vt absq; illo si qs sciam scripturaꝝ sibi voluerit arrogare semetipsū irrideat. p singula quippe noīa iūcturasq; verboꝝ ꝛ ꝓmissē ī libꝝis regū tegunt hīstozie:et īnumerabiles explicant euāgelij q̄stiones. Sz si septuaginta interꝑetū:pura:ꝛ vt ab eis in grecū versa est:editio pmaneret: supflue mi chromatiē poꝝ scīssime atq; doctissime impelleres: vt hebrea tibi volumina latino ẏmone transferrē. Qō enī semel aures hoīuz occupauerat:ꝛ nascētis ecclesie robozauerat fidē:iustū erat etiā nr̄o silētio ꝓbari. Nūc ẏo cū ꝑ varietate regionū diuersa ferant exēplaria:ꝛ germana illa antiquaq; trāslatio corrupta sit atq; violata nr̄i arbitrij putas aut e plurib⁹ iudicare qd ẏerū sit:aut nouū opus in veteri ope cudē:illudētibusq; iudeis:cornicū vt dicit:oculos ꝓfigere. Alexandria ꝛ egyptus ī septuagīta suis esibiū laudat auctozē:ꝓstantinopolis vsq; ad antiochiā luciani martyris exēplaria ꝓbat. Medie inter has ꝓuincie palestinos codices legūt:qs ab origene elaboratos eusebius ꝛ pāphilus vulgauerūt. Totusq; orbis hac inter se tripharia varietate ꝓpugnat. Et cēte origenes ñ solū exēpla ꝓposuit q̄tuoꝝ editionū e regiōe singula ẏba describēs:vt vn⁹ dissentiēs stati ceteris int̄ se ꝓsentientib⁹ arguat̄:sz qō maiozis audacie ē in editiōe septuaginta theodotozis editionem miscuit:astericis designās q̄ min⁹ fuerint:ꝛ virgulis q̄ ex supfluo videbant̄ apposita. Si igit̄ alijs licuit nō tenere qō sēt̄ susceperāt:ꝛ p⁹ septuagīta cellulas q̄ vulgo sine auctoze iactāt̄ singulas cellulas aperuere:bocq; ī ecclesijs legit̄ qō septuaginta nescierūt:cur me nō suscipiāt latini mei q ī uiolata editiōe veteri ita noua ꝓdidi: vt laborē meū hebreis:ꝛ qō bis mai⁹ ē apl̄is auctozib⁹ cōprobē? Scripsi nup libꝝ ō optīo genere int̄prētādi oñdens illa de euangelio: ex egypto vocauī filiū meū:ꝛ q̄m nazareus vocabit̄:ꝛ videbunt ī quē ꝓpunxer ūt:ꝛ illō apl̄i:qō oculꝰ ñ vidit nec auris audiuit ꝛ ī cor hoīs nō ascenderūt q̄ ꝑparauit de⁹ diligentib⁹ se:ceteraq; his silia ī hebreoꝝ libꝝis ueniri. Certe apl̄i ꝛ euāgeliste: septuagīta int̄pretes nouerāt:ꝛ vñ eis hec q̄ ī septuaginta interptib⁹ nō hñt. Ips dñs nr̄ vtriusq; testamenti ꝓditoꝛ ī euāgelio ẏm iohem q credit ingt in me sicut dicit scriptura:flumina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Vticq; scriptū ē: qō saluatoꝛ scriptū esse testat̄. Ubi scriptū ē. Septuagīta nō hñt: apocypha nescit ecclia. Ad hebreos igit̄ reuertendū ē: vñ ꝛ dñs loq̄t̄:ꝛ discipuli exēpla ꝑsumūt. Hec pace veterū loq̄r ꝛ obtrectatoꝛib⁹ meis tm̄ rñdeo: q canino dente me rodūt:ī publico detrahentes ꝛ legētes ī angul'i.accusatoꝛes ꝛ defensoꝛes:cū ī alijs ꝓbēt qō in me reꝓbāt:q̄si virt⁹ ꝛ viciū nō in rebus sit: sz cū auctoze mutet̄. Ueterū memini editionē septuaginta trāslatoꝛ olī de greco cmē datā tribuisse me nr̄is:nec inimicū debē estimari eoꝝ q̄s ī ꝙuētu fratrū ꝑ edissero. Et qō nūc habreiamin.i.ẏba dierꝝ int̄prętat⁹ sū:idcirco feci:vt inextricabiles moras ꝛ siluā nominū q̄ scriptoꝝ ꝓfusa sūt vicio: sensuūq; barbarie apti⁹ ꝛ ꝑ ẏsuū cola digererē: mihimetipsi ꝛ meis: iuxta hismeniū canens:si aures surdi sūt ceteroꝝ.

Item alius ꝓlogus.

Eusebi⁹ hieronymus:dōmoni ꝛ rogatianoꝰ suis ī xp̄o ihu:salutē. Quō grecoꝝ hīstorias magl ī telligūt q athenas viderīt: ꝛ terti ẏgilij libꝝ a troade ꝑ leucbatē ꝛ acroceraunia ad siciliā:ꝛ inde ad ostia tyberis nauigauerīt. Ita sanctā scripturā lucidi⁹ ituebit̄ q iudeā ocul⁹ ꝓtēplat⁹ ē:ꝛ antiq̄ꝝ vrbiū memorias:locoꝝq; vl̄ eadē vocabula vel mutata coḡuerit. Uln̄ ꝛ nobis cure fuit cuz eruditissimis hebreoꝝ hūc laborē subire:vt circuirem⁹ ꝓuīciā quā vniuerse xp̄i ecclie sonāt. Sateoz.n.mi dōmon ꝛ rogatiāe carissimi nunq̄ me ī dīnis voluminib⁹ ꝓpꝛijs virib⁹ credidisse nec habuisse opinionē meā:sz ea ēt ō qb⁹ scire me arbitrabar ī terrogare me solitū. Quā to magl ō bis sup qb⁹ anceps erā. Deniq; cū a me nup l'ris flagitassetis:vt vobis paralypomenō latīe ẏmone trāsferrē:de tyberiade legl quōdā auctozē q apō hebreos admiratiōi hēbat̄ assumpsi: ꝛ cōtuli cū eo ẏtice:vt aiūt:vsq; ad extremū vnguē:ꝛ sic cō firmat⁹ ausus sū facere qō iubebat̄. Libere.n.vobis loq̄r. Sta.n.ī grecis ꝛ latinis codicib⁹ ꝟ noīuz liber vitiosus ē:vt nō tā hebrea q̄ barbara q̄daz ꝛ sarmatica noīa ꝓiecta arbitrādū sit. Nec ꝟ⁰ septuagīta ī terptib⁹ q spū sctō pleni ea q̄ ẏa fuerunt trāstulerāt:sz scriptoꝝ culpe ascribēdū:dū de iemēdātis iemēdata scriptitāt:ꝛ sepe tria noīa subtractis e medio syllabis ī vnū vocabulū cogūt: vel e regiōe vnū nomē ꝓꝓ latitudiez suā ī duo vel tria vocabula diuidūt. Sz ipe appellatōes ñ hoīes:vt plericq; estimāt:sz vrbes ꝛ regiōes:ꝛ saltus:ꝛ puīcias sonāt:ꝛ oblig sub ī terptatiōe ꝛ figura eoꝝ q̄dā narrāt̄ hīstozie:de qb⁹ ī regnoꝝ libꝝo dr̄. Nōne ecce hec scripta sūt ī libꝝo ẏboꝝ dierꝝ regū iuda? Que vticq; ī nr̄is codicib⁹ nō hñt. Doc ꝑmū sciēdū q ꝓ apō hebreos palypomenō liber vnus sit ꝛ apud illos vocat⁹ habreiamin.i. verba dierꝝ:q ꝓꝓ magnitudinē apud nos diuisus ē. Inde ēt illō attēdēdū q frequēter noīa nō vocabula hoīum sz rerū:vt dixi:significātia sonāt. Ad extremū q oīs eruditio scripturaꝝ ī h⁰ cōtinet̄:ꝛ hīstozie q̄ vl̄ ptermisse sūt ī suis locis vl̄ pstricte leuit̄ ꝟ ꝑ q̄dā ẏboꝝ ꝓpēdia explicēt. Orationum itaq; vraꝝ adiutus auxilio nisi libꝝ beniuol'pla

citurũ:tñ iuidis diſplicituꝝ eẽ nõ ambigo. Optia enī queqꝫ:vt ait Plini⁹:malūt ꝓtēnere pleriqꝫ'qꝫ diſcẽ. Si qs ī hac iterptatiõe voluerit aliqd rep hēdē:iterroget hebꝛeos:ſuã ꝓſciētiã recolat:vi/deat ordinẽ textūqꝫ ſeꝛmõis:ꝛ tūc nr̃o laboꝛi ſi potuerit detrahat. Ubicūqꝫ ḡ aſtericos.i.ſtellas radiare ī h⁹ volumīe videritis:ibi ſciatis de he/bꝛeo additū qõ ī latinis codicib⁹ nõ hr̃. Ubi vo obelus trãſuerſa.ſ.virga ꝓpoſita eſt:illic ſignatur qd ſeptuagīta iterptes addiderūt: vl ob decoꝛis gr̃am:vel ob ſpūs ſcī auctoꝛitatẽ licet ī hebꝛeis voluminib⁹ nõ legatur.

Explicit pfatio. Incipit pꝛimus liber dabꝛeia min.i.paralypomenon. Caplm I

ADam ſeth e/nos caynaꝫ: malaleel iareth enoch matuſale lamech noe ſem cham ꝛ iafeth. Filij ia/feth:gomer:magog madai ꝛ iauan thubal moſoc thiras. Filij gomer: aſcenez ꝛ riphat ꝛ togoꝛma. Filij āt iauã:eliſa ꝛ tharſis ce/thim ꝛ dodanī. Filij chā:ch⁹ ꝛ meſraī phut ꝛ cha naã. Filij āt ch⁹:ſaba ꝛ euila ſabatha ꝛ regma ꝛ ſa bathaca. Filij ſaba ſabatha ꝛ dadã. Ch⁹ āt ge nuit nēroth. Iſte cepit eẽ potẽs ī tꝛa. Meſraī vo genuit ludī ꝛ ananī ꝛ laabī ꝛ nepthuī:phetruſim qꝫ ꝛ chaſluim de qb⁹ egꝛeſſi ſūt philiſtijm ꝛ ca pthurim. Chanaã vo genuit fidonē ꝑmogenituꝝ ſuū:ethеū qꝫ ꝛ iebuſeū ꝛ amoꝛeū ꝛ gezgeſeū eue umqꝫ ꝛ aracheū ꝛ aſaneū aradiū qꝫ ꝛ ſamareū ꝛ ematheū. Filij ſem elam ꝛ aſſur:ꝛ arfaxat:lud ꝛ arã. Filij arã:hus ꝛ hul:ꝛ gether ꝛ mes. Arfaxat āt genuit ſale:q ꝛ ipe genuit heber. Nozzo heber nati ſūt duo filij:nomẽ vni phalech:qꝛ ī dieb⁹ ei⁹ diuiſa ẽ tꝛa:ꝛ nomẽ frīs ei⁹ iectam: Jectã āt genu it elmodad ꝛ ſaleph:ꝛ aſoꝛ moth ꝛ iare:aduram qꝫ ꝛ vçal ꝛ decla:ebal ẽt ꝛ abimael ꝛ ſaba:necñ ꝛ ophir:ꝛ euila ꝛ iobab. Oēs iſti filij iectaꝫ. Sem arfaxat ſale heber phalechꝛagau:ſeruch nachoꝛ tare abꝛã iſte eſt abꝛahã. Filij āt.abꝛaam iſac ꝛ iſ mabel. Et he generatiões eoꝝ. Pꝛimogenitus iſ mabelis nabaioth ꝛ cedar ꝛ abdebel ꝛ mabſan ꝛ maſma ꝛ duma maſſa addad ꝛ thema iachur napbis cedma. Hi ſūt filij iſmahelis. Filij aūt ce/thure ꝓcubīe abꝛahã qs genuit:çamram iecſan madan madian ieſboc ꝛ ſue. Nozzo filij iecſan: ſaba ꝛ dadan. Filij aūt dadan:aſurim ꝛ lathuſiꝫ ꝛ loomiꝫ. Filij āt madian:epha ꝛ epher ꝛ enoch ꝛ abida ꝛ eldaa. Oēs hi filij cethure. Genauit āt abꝛahã iſaac:cui⁹ fuerī filij:eſau ꝛ iſrl. Filij eſau elipbaç:rabuel iehus ielon choꝛe. Filij elipbaç: themã omar:cephi:gothan:ceneç:thamna:ama/lech. Filij rabuel:naath çara ſãma meça. Filij ſe ir:lothan ſobal ſebeon:ana:diſon:eſer:diſan. Filij lothan:hoꝛꝛi:abohimã. Soꝛoꝛ āt lothã fuit rha/mna. Filij ſobal.alian ꝛ manaath ꝛ ebal ꝛ ſephi ꝛ onan. Filij ſebeō:abaia ꝛ ana. Filij ana:diſon. Filij diſon:hamaran ꝛ eſeban:ꝛ iethꝛan ꝛ char/ran. Filij eſer balaan ꝛ çaban ꝛ iachan. Filij diſã: vs ꝛ aran. Hi ſūt reges q ꝛperauerī ī terra edom añqꝫ eēt rex ſup filios iſrl. Bale filī⁹ beoꝛ:ꝛ no/mẽ ciuitatis ei⁹ denaba. Moꝛtu⁹ ẽ aūt bale:ꝛ re/gnauit ꝑ eo iobab filī⁹ ſare de boſra. Cūqꝫ ꝛ io/bab fuiſſet moꝛtu⁹ regnauit ꝑ eo buſan de terra themāoꝝ. Mbijt qꝫ ꝛ buſan ꝛ regnauit ꝑ eo adad filī⁹ badad q pcuſſit madiã ī terra moab:ꝛ nomẽ ciuitatis ei⁹ auith. Mūqꝫ ꝛ adad fuiſſet moꝛtu⁹:re gnauit ꝑ eo ſemla de maſreca. Mꝫ ꝛ ſemla moꝛ/tuus ẽ ꝛ regnauit ꝑ eo ſaul de rooboth q iuxt am nẽ ſita ẽ. Moꝛtuo qꝫ ſaul regnauit ꝑ eo balaana filī⁹ achoboꝛ. Mꝫ ꝛ hic moꝛtu⁹ eſt:ꝛ regnauit ꝑ eo adad cuius vrbis nomẽ fuit phau:ꝛ appellata eſt vxoꝛ eiuſ mehetabel filia matred:filie meçaab. Adad aūt moꝛtuo duces ꝑ regib⁹ ī edō eẽ cepe rūt. Dux thāna:dux alua:dux iethet:dux ooliba ma:dux bela:dux phinō:dux ceneç:dux themā: dux mapſar:dux magdihel:dux hiram. Hi du/ces edom. II

Filij aūt iſrl:ruben ſymeon leui iuda iſa/char ꝛ çabulon.dan ꝛ ioſeph bēiamī.ne ptalim gad ꝛ aſer. Filij iuda:her:aunan: ꝛ ſela. Hi tres nati ſūt ei de filia Sue chananiti/dis. Fuit aūt her ꝑmogenit⁹ iuda mal⁹ coꝛã dño:ꝛ occidit eū. Thamar aūt nurus ei⁹ pepit ei pha/res ꝛ çara. Oēs ḡ filij iuda gnqꝫ. Filij aūt phareſ eſron ꝛ camī. Filij qꝫ çare:çamri:ꝛ ethan:ꝛ emā: chalchal qꝫ ꝛ daran:ſīt gnqꝫ. Filij charmi:achar q turbauit iſrl ꝛ peccauit ī furtu anathematis. Fi lij ethan:açarias. Filij aūt eſron q nati ſūt ei:iera mehel:ꝛ ram:ꝛ calubi:hic ẽ caleph. Nozzo ram genuit aminadab:aminadab aūt genuit naaſon ꝓncipẽ filioꝝ iuda. Naaſon qꝫ genuit ſalma:de q oꝛtus eſt booç. Booç vero genuit obed q ꝛ ipſe genuit iſai. Iſai aūt genuit ꝑmogēitū heliab:ſecū dū amīadab:tertiū ſymmaba. qrtū nathanabel: quītū raddai:ſextū aſon:ſeptimū dauid: qꝝ ſoꝛo res fuerūt ſaruia ꝛ abigail. Filij ſaruie: abiſai io/ab ꝛ aſahel tres. Abigail āt genuit amaſa:cui⁹ pr̃ fuit iether iſmahelites. Caleb vo filī⁹ eſron acce/pit vxoꝛẽ noīe açuba:de q̃ genuit ieriotb. Fuerūt qꝫ filij ei⁹ iaſer ꝛ ſobab ꝛ ardon. Mūqꝫ moꝛtua fu/iſſet açuba accepit vxoꝛẽ caleb ephꝛata: q̃ pepit ei vr. Nozzo vr genuit vzi:ꝛ vzi gēuit beſelehel. Poſt hec īgreſſ⁹ ẽ eſron ad filiã machir pr̃is ga/laad:ꝛ accepit eã cū eēt ānoꝝ ſexagīta. Que pep/it ei ſegub. Mꝫ ꝛ ſegub genuit iair ꝛ poſſedit vigi titres ciuitates ī terra galaad. Cepitqꝫ geſſur:ꝛ a/ran oppida iair:ꝛ canath ꝛ viculos ei⁹ ſexagīta ci uitatū. Oēs iſti filij machir pr̃is galaad. Cū aute moꝛtuus eēt eſrō:igreſſus ẽ caleb ad ephꝛata. Habuit qꝫ eſrō vxoꝛẽ abia q̃ pepit ei aſſur pr̃s thecue. Nati āt ſ⁹ filij ieramahel.ꝑmogēiti eſron

rā ꝓmogenit⁹ ei⁹ z buna z arā z aſon z achia. hui⁹
xit q̄s vxozē alterā ieramabel noīe attbara: q̄ fu
it mr onā. Sed z filij rā ꝓmogēiti ieramabel fue
rūt moos ioamin z achar. Dnā aūt būit filios ſe
mei z iadā. Filij āt ſemei: nadab z abiſur. Nomē
vo vxozis abiſur abiabil: q̄ pepit abobban z mo
lid. Filij āt nadad: fuerūt ſaled z aphaim. Moz
tu⁹ē aūt ſaled abſq̄ liberis. Filiꝰ vo apphaim ie
ſi q ieſt genuit ſeſan. Dozzo ſeſan genuit oholai.
Filij aūt iadai frīs ſemei: iether z ionathan. Ex z
iether moztuꝰ eſt abſq̄ liberis. Dozzo ionathan
genuit phaleth z çiça. Iſti fuerūt filij ieramebel
ꝓmogēiti eſrō. Seſan āt nō būit filios ſ̄ filias z ſ̄
uū egyptiū noīe iera. Deditq̄s ei filiā ſuā vxozē
q̄ pepit ei ethei. Ethei āt gēuit nathā: z nathā gēu
it çabad. Zabad q̄s gēuit ophal: z ophal gēuit o
bed: obed gēuit açariā. Açariaſ gēuit helleſ: z hel
leſ gēuit helaſa. Delaſa gēuit çiçamoy: çiçamoy
gēuit ſellū. Sellū gēuit ithamiā: ithamia āt gēu
it eliſama. Filij āt caleb frīs ieramabel: meſa pzi
mogēitꝰ eiꝰ: ipe ē pr ciph filij mareſa prīs bebzō.
Dozzo filij bebzon choze z taphua z recē z ſam
ma. Sāma aūt genuit raā prem hierchaā: z re
cē genuit ſēmei. filiꝰ ſemei maon: z maon pr beth
ſur. Epha aūt ꝯcubīa caleb pepit aaran z muſa z
geçeç. Dozzo aran genuit ieçē. Filij iabaddai: re
gom z ioatham z geſan phaleth z epha z ſaaph.
Cōcubīa caleb maacha peperit ſaber z tharana.
Genuit aūt ſaaph pr madmena Hue prez mach
bena: z prem gabaa. Filia vo caleb fuit achſa. Hi
erāt filij caleb filij vr ꝓmogēiti ephzata ſobal pr
cariathiarim. ſalma pr bethleem: ariph pr beth
gader. Fuerūt aūt filij ſobal: prīs cariathiarī: qui
videbat dimidiū regetionū: z de cognatiōe ca
riathiarim: iethzei: z aputhei: z ſemathei z maſe
rei. Ex his egzeſſi ſunt ſaraite z eſthabolite. Fi
lij ſalma prīs bethleē z netophati cozone domꝰ
ioab: et dimidiū regetiōis ſarai. Cognatiōes q̄q
ſcribaꝝ bītantiū ī iabes canētes atq̄s reſonātes z
ī tabernaculis cōmozātes. Hi ſūt cinei: q venerūt
de caloze prīs domꝰ rechab.

III

Dauid vo bos būit filios q ei nati ſūt ī he
bzon. Primogenitū āmon: ex achinoe
iſrlītide: ſecūdū daniel ō abigail carme
litide: tertiū abſolon filiū maacha filie ptolomei
regis ieſſur: q̄rtū adoniā filiū agith: qntū ſapha
ciā ex habithal. Sextū ietbrabaz de egla vxoze
ſua. Sex q̄ nati ſūt ei ī hebzon: vbi r̄gnauit ſeptē
ānis z ſex mēſib⁹. Trigīta aūt z trib⁹ ānis regna
uit in irlm. Dozzo ī irlm nati ſūt ei filij: ſymmaa
z ſobab z nathan z ſalomō q̄tuoz de berſabee z
filia amihel. Hebaar q̄q z beliſua z eliphaleth z
noge z napheg z iaphie necnō eliſama z eliade z
eliphaleg nouē. Oēs hi filij dauid abſq̄ filijs cō
cubinaz: habuerūtq̄s ſozozē thamar. Filiꝰ āt ſalo
mōis roboā: cuiꝰ abia filius genuit aſa. De bo q̄s
natꝰ eſt ioſaphat pr iozā: q iozā genuit oçiaz: ex q̄
oztꝰ eſt ioas: z buiꝰ amaſias filiꝰ genuit açariam.
Dozzo azarie filiꝰ ioathan ꝓcreauit achaz patrē
ezechie: de q̄ natꝰ eſt manaſſes: ſed z manaſſes ge
nuit āmon pr̄em ioſie. Filij aūt ioſie fuerūt ꝓmo
genitꝰ iohānan: ſecundus ioachim: tertiꝰ ſedechi
as: q̄rtꝰ ſellū. De ioachī natꝰ ē iechonias z ſedechi
as. Filij iechonie fuerūt aſir ſalathiel: melchiram
phadaia: ſenneſer z iecemia: ſama z nadabia. De
phadaia ozti ſunt çozobobel et ſemmei. Zozo
babel genuit moſollam ananiā z ſalomith: ſozo
rē eoz aſabā q̄s z obol z barachiā z aſadiā ioſa
beſeth q̄nq̄s. Filiꝰ āt anaīe phaltias pr̄ ieſeie: cuiꝰ
filiꝰ raphaia. Huiꝰ q̄s filiꝰ arnau ō q̄ natꝰ ē obdia:
cuiꝰ filiꝰ fuit iechenias. Filiꝰ iechenie: ſemeia: cuiꝰ
filij attus z egiaal z baria: z naaria: z ſaphat z ſeſa
ſex nūero. Filiꝰ naarie: elioenai: z ezechias z eçricā
tres. Filij elioenai oduia z belia ſub z pheleia z
accub z iohānan z dalaia z anan ſeptē.

IIII

Filij iuda: phares z eſron: z charmi z vr
z ſubal. Rahia vo filiꝰ ſubal genuit ia
had: de q̄ nati ſūt abumai z laad. De ge
neratiōes ſarathi. Iſta q̄s ſtirps ethan ieſrahel z
ieſema z iedebos. Nomē q̄s [ozor] eoz aſelephū.
Phuniel aūt pr̄ gedoz: z eſer pr̄ oſa. Iſti ſunt filij
vr: ꝓmogeniti ephzata prīs bethleē. Aſſur vo pa
tris thecue erāt due vxozes alaa z naara. Pepit
āt ei naara oozaz z epher: z themā z aaſtari. Iſti
ſūt filij naara. Dozzo filij alaa: ſereth iſaar z eth
nan. Cabus āt genuit anob z ſoboba z cognatio
nē abazel filij arū. Fuit āt iabes iclyt⁹ p̄ frib⁹ ſuiſ:
z mater eiꝰ vocauit nomē illiꝰ iabes dicēs: q̄z pe
peri eū ī dolore. Inuocauit q̄ iabes deū iſrl dicēs
Si bñdicēs bñdiceris mihi z dilatauer] termi
nos meos: z fuerit manꝰ tua mecū: z feceris me a
malitia nō oppzimi. Et p̄ſtitit deꝰ q̄ pcatus eſt. Ca
leph āt frater ſua genuit machir: q fuit pr̄ eſthon.
Dozzo eſthon genuit bethzapha z phaſſe z rebī
na prez vrbis naas. Hi ſūt viri recha. Filij āt ce
nen: othoniel z ſaraia. Dozzo filij othoniel: athat
z maonathi. Maonathi genuit ophza. Saraias
āt genuit ioab pr̄em vallis artificū. Ibi qppe ar
tifices erāt. Filii vo caleph filii iephone: hir z be
la, z nabeç. Filij q̄s belaceneç filij q̄s iabel: elziph
z ziphа thiria z aſrabel. Et filij eſra: iether: z me
reth: z epher z iabalon. Genuitq̄s mariam z ſam
mai z ielba pr̄em eſthamo. Uxoz q̄s eius indaia
pepit iaret pr̄em gedoz: z heber pr̄em zocho: z ic
huthiel pr̄em zanoa. Hi aūt filii bethie filie phara
onis quā accepit mered: z filii vxozis odaie ſozo
ris naham pr̄is ceila garmi z eſthamo q fuit ō ma
cati. Filii q̄s ſimon ammon z rīma. Filius anan:
ethilon: z filij ieſi: zoeth z bēzoeth. Filii ſcla filii
iude: her pr̄ lecha: z laada pr̄ mareſa: z cognatio
nes domꝰ operantiū byſſū ī domo iuramenti: z q
ſtare fecit ſolem: viriq̄s mēdacii: z ſecurꝰ z īcedēs
q̄ncipes fuerunt ī moab z que reuerſe ſūt in le
hem. Hec aūt vba vetera. Hi ſunt figuli hītātes
ī plantatiōib⁹ z ī ſepib⁹ apō regē ī operib⁹ ei⁹: com
morantiq̄s ſunt ibi. Filii ſymeon: namuel z iamin:

iarib:zara:saul. Sellū filius eiꝰ:mabsam filiꝰ eius
masma filius eius. Filii masma:amuhel filiꝰ eiꝰ:
çachur filiꝰ eiꝰ:semmei filiꝰ eiꝰ Filij semmei sede/
cim et filie sex. Fres aūt eiꝰ nō habuerunt filios
multos:vniuersa cognatio non potuit adequare
sūmā filioꝝ iuda. Hītauerūt āt ī mersabee et mo
lada et basarsual et ī ballaa et ī asō et ī tholad et
ī.bathuel ⁊ ī hozma et ī siceleg et ī bethmarcha/
both et ī asarsasusim et ī bethbarai et ī saarī. He
ciuitates eoꝝ vsqꝫ ad regē dauid: ville q̄s earuꝫ
etham et aen rēmon et thocen et asan :ciuitates
q̄nq̄ et vniuersi viculi eoꝝ p circuitū ciuitatum
istaꝝ vsqꝫ ad baal. Hec ē hītatio eoꝝ:et sediū di
stributio. Mosobab q̄q̄ et iemleth et iosa filius
amasie et iobel iesu filiꝰ iosabie filij saraie filij asi
hel et elioēai ei iacoba et isuaia et asaia et adibel
et isimibel et banaia :çiça quoqꝫ filiꝰ sephei filij
allon:filij idaia:filij semri:filij samaia. Histi sūt no
mīati p̄ncipes ī cognatiōib⁹ suis:et ī domo affini
tatū suaꝝ mltiplicati sūt vehemēt. Et pfecti sūt
vt ig⁊ederēt ī gadoꝝ vsqꝫ ad oziētē vallis: et vt
q̄rerēt pascua gregib⁹ suis. Inuenerūtqꝫ pascuas
vberes et valde bōas:et trā latissimā et getē et
fertilē:ī q̄ añ hītauerant de stirpe cham. Hi ḡ ve
nerūt q̄s supza descripsim⁹ noīati ī dieb⁹ eçechie
regis iuda et pcusserūt tabernacula eoꝝ et hīta/
tozes q ūnēti fuerāt ibi:et deleuerūt eos vsqꝫ ad
pñtē diē:hītauerūtqꝫ p eis q̄n vberrimas pas/
cuas ibidē repperer ūt. De filijs q̄s symeon abie/
rūt ī mōtē seir viri q̄nq̄ginti:habētes p̄ncipes phal
tiā naariā ⁊ raphiā ⁊ oçibel filiꝰ iesi: ⁊ pcusserūt re
liquas q̄ euadere potuerāt amalechitaꝝ: ⁊ hītaue
rūt ibi p eis vsqꝫ ad diē hāc.

V

Filij q̄s ruben p̄mogēiti isrl:ipe q̄ppe fu
it p̄genitꝰ eiꝰ:sꝫ cū violasset thoꝝ pris sui
data sūt p̄mogenita eiꝰ filijs ioseph filij
isrl:⁊ nō est ille reputatꝰ ī p̄mogenitū. Nozzo iu/
das q̄ erat fortissimꝰ iter frēs suos:de stirpe eius
p̄ncipes germīati sūt:p̄mogenita āt gēita reputa
ta sī ioseph Filij ḡ rubē p̄geniti isrl enoch ⁊ phal
lu esrom ⁊ charmi. Filij iobiel samaia filiꝰ eiꝰ:
gog filiꝰ eiꝰ semei filiꝰ eiꝰ:micha filiꝰ eiꝰ:reebia fili
us eiꝰ:baal filiꝰ eiꝰ:beēa filiꝰ eiꝰ:quē captiuū duxit
theglatfalasar rex assyrioꝝ:⁊ fuit p̄nceps in tribu
ruben. Fres āt eiꝰ ⁊ vniuersa cognatō eiꝰ q̄ñ nūe
rabāt p familias suas habuerūt p̄ncipes iehibel
⁊ çacharīā. Nozzo bala filiꝰ açaç filij samma filij
iobel:ipe hītauit ī aroer vsqꝫ ad nebo ⁊ beelme
on. Ultra oziētalē q̄s plagā hītauit vsqꝫ ad itroi
tum heremi ⁊ fluuiū eufratē. Multū q̄ppe iumē
toꝝ numeꝝ possidebāt ī terra galaad. In dieb⁹
aūt saul p̄liati sūt ꝺ agarenos ⁊ interfecerūt illos:ha
bitauerūtqꝫ p eis ī tabernaculis eoꝝ ī oī plaga q̄
respicit ad oziētē galaad Filij gad e regiōe eozū
hītauerūt ī terra basan vsqꝫ selcha:iobiel ī capi/
te:⁊ saphan secūdꝰ:ianai āt ⁊ saphat ī basan. Fra
tres ꝺo eoꝝ fm domos cognationū suaruꝫ:⁊ mi/
chael ⁊ mosollā ⁊ sebe ⁊ iozi ⁊ iachā ⁊ çie ⁊ heber
septē. Di filij abiahil:filij hri:filij iara:filij gala /
ad:filij michael:filij iesesi:filij ieddo:filij buç.
Fres q̄ꝫ filij abdihel filij guni p̄ncipes domꝰ ī fa/
milijs suis:⁊ hītauerūt ī galaad ⁊ ī basan ⁊ ī vicu
lis eiꝰ:⁊ ī cūctis suburbanis saron vsqꝫ ad termi/
nos. Hēs bi nūerati sūt ī diebꝰ iothan regis iuda
⁊ ī diebꝰ hieroboā regis isrl. Filij ruben ⁊ gad ⁊ di
midie tribꝰ manasse:viri bellatozes,scuta pozta
tes ⁊ gladios:⁊ tēdētes arcū eruditiq̄ ad plia q̄
dragintaq̄tuoꝝ milia ⁊ septīgenti sexaginta ꝓce/
dētes ad pugnā:dimicauerūt ꝺ agarenos. Iehu
rei ꝺo ⁊ naphei ⁊ nodab p̄buerūt eis auxilium.
Traditiq̄ sūt ī manus eoꝝ agareni ⁊ vniuersi q̄
fuerāt cū eis:qa deū iuocauerūt cū pliarent:⁊ ex
audiuit eos eo q̄ credidissēt ī eū. Lepūtqꝫ oia q̄
possederāt camelozꝝ q̄nq̄gīta milia:⁊ ouiū duce/
ta q̄nq̄ginta milia.asinos duo milia:⁊ aīaꝝ hoīuꝫ
cētū milia. Vulnerati aūt multi cozzuerūt. Fuit
enī bellū dñi. Hītauerūtqꝫ p eis vsqꝫ ad trāsmi
grationē Filij quoqꝫ dimidie tribꝰ manasse posse
derūt terram a finib⁹ basan vsqꝫ baal hermon ⁊
sanir ⁊ mōtē hermō. Ingēs q̄ppe nūerus erat. Et
hi fuerāt p̄ncipes domꝰ cognatiōis eoꝝ.efer:iesi:
⁊ helibel:⁊ eçribel ⁊ hieremia ⁊ odoia ⁊ iediahel
viri fortissimi et potētes:et noīati duces ī famili
is suis. Reliq̄rūt aūt deū patrū suoꝝ et fornicati
sunt p⁹ deos pplōꝝ terre q̄s abstulit dñs cozā eis:
et suscitauit deus isrl:spūm phul regis assyrioꝝ
et spūm theglatfalasar regis assur:et transtulit ru
ben et gad et dimidiā tribū manasse ⁊ adduxit
eos ī ale ⁊ ī aboz ⁊ ara ⁊ fluuiū goçan vsqꝫ ad di
em hanc.

VI

Filij leui:gerson:caath:⁊ mērari. Filij ca
ath: amram :isaar:hebrō:⁊ oçibel. Filij
amram:aaron:moyses ⁊ maria. Filij aa/
ron:nadab ⁊ abiu eleaçar ⁊ ithamar. Eleaçar ge
nuit finees:⁊ finees genuit abisue. Abisue ꝺo ge/
nuit bocci:⁊ bocci genuit oçi:oçi genuit çaraias:
et çaraias gēuit meraioth. Nozzo meraioth ge/
nuit amariam:et amarias genuit achitob: achi/
tob genuit sadoch :et sadoch genuit achimaas.
Achimaas genuit açariam:açarias genuit iohā/
nan:iohānan genuit azariam. Hpe ē ḡ sacerdotio
functꝰ est in domo quā edificauit salomon ī irlz.
Gēuit azarias amariā:et amarias gēuit achitob.
Achitob genuit sadoch:et sadoch,genuit sellum.
Sellum genuit helchiā:et helchias genuit azari
am. Azarias gēuit çaraiam: et çaraias gēuit iose
dech. Nozzo iosedech egressus est quādo trāstu
lit dñs iudam et irlm per manus nabuchodono
sor. Filij ergo leui:gerson caath et merari Et hec
noīa filioꝝ gerson:lobni et semei. Filij caath: am
ram et isaar et hebrō et oçibeli. Filij merari: mo
olt et musi. Hec āt generatiōes leui fm familias
eoꝝ. Gerson:lobni filiꝰ eiꝰ.iaath filiꝰ eiꝰ çamma
filius eius:ioaa filius eius:addo filius eius:çara
filius eius:iethrai filius eius. Filij caath: ami/
nadab filius eius;choze filius eius.asir filius eiꝰ.

caath filius eius. vriel filius eius. oçias filius ei⁹
saul filius eius. Filij helcana: amasai ⁊ achimoth
⁊ helcana. Filij helcana: sophai filius eius. naath
filius eius. heliab filius eius. hieroā filius eius.
helcana filius eius. Filij samuel: primogenitus
vassenī ⁊ abia. Filij aūt merari: mooli: lobni filⁱ
eius: semmei filius eius. oça filius eiⁱ. samaa filⁱ
eius. aggia filius eius. asaia filius eius. Isti sunt
qs ꝓstituit dauid sup cātores domⁱ dñi ex q̄ col
locata est archa: ⁊ ministrabāt coram tabernaculo
testimonij cantes donec edificaret salomon do
mum dñi in ier̄m. Stabāt aūt iux̄ ordinē suum in
ministerio. Hi ꝯo sunt q assistebāt cū filijs suis
de filijs caath. Hemā cantor filius iobel: filij sa
muel. filij helcaā. filij ieroā. filij helibel. filij thou
filij suph. filij helcana: filij iobel. filij maath. filij
amasai. filij helcana. filij iobel. filij açarie. filij so
phonie. filij thaath. filij assir. filij abiasaph. filij chor̄
filij Isaar. filij caath. filij leui. filij isr̄l: ⁊ frater eius
asaph: q stabat a dextris eius. asaph filius bara
chie. filij samaa: filij michael: filij basaie: filij mel
chie: filij athanai:: filij çara: filij adaia: filij ethan: fi
lij çāma: filij semei: filij ieth: filij gerson: filij leui.
Filii aūt merari fres eox ad sinistrā: ethā: filii chusi
filii abdi: fili maloch: filij asabie: filii amasie: filii
helchie: filii amasai: filii bōni. filii somer: filii mo
oli: filii musi: filii merari: filii leui. Fratres quoq
eorū leuite: q ordinati sūt ī cūctum mīsteriuz ta
bernaculi domⁱ dñi. Aaron ꝯo ⁊ filii eiⁱ adolebāt
īcēsū sup altare holocausti: ⁊ sup altare. thymia
matis: ī oē opⁱ sctī sctox: ⁊ vt ꝓcarent ꝓ isr̄l iuxta
dīa q̄ ꝓceperat moyses seruⁱ dei. Hi sūt autez filij
aaron. Eleazer filius eius: finees filius eius:
abisue filius eius: bocci filius eius: ozi filius eiⁱ:
çaraia filius eius: meraioth filius eius: amaria fi
lius eius: achitob filius eiⁱ. sadoch filius eiⁱ: achi
maas filⁱ eiⁱ. Et hec hītacla eox ꝓ vicos atq; ꝓfi
nia filioz sez aaron iuxta cognationes caathitaz.
Ipis. n. sorte ꝓtigerāt. Dederūt igit eis hebron ī
terra iuda ⁊ suburbana eiⁱ p circuitū: agros autez
ciuitatis ⁊ villas caleph filio iephone. Dorro fili
is aaron dederūt ciuitates ad ꝓfugiendū hebrō
⁊ lobna ⁊ suburbana eiⁱ. Iether qs ⁊ esthemo cū
suburbanis suis: sz ⁊ helon ⁊ dabir cū suburbāis
suis: asan qs ⁊ bethsemes ⁊ suburbana earuz. De
tribu aūt beniamin gabee ⁊ suburbana eius ⁊ al
math cū suburbanis suis: anathot quoq; cū sub
urbanis suis. Oēs ciuitates tredecī cū suburbāis
suis: p cognatiōes suas. Filijs aūt caath residuis
de cognatiōe sua: dederūt ex dimidia tribu ma
nasse ī possessionē vrbes decē. Dorro filjs ger
son p cognatiōes suas de tribu isachar ⁊ de tribu
aser ⁊ de tribu neptalī ⁊ de tribu manasse in ba
san vrbes tredecī. Filiis autē merari p cognatōes
suas de tribu ruben ⁊ de tribu gad ⁊ de tribu ça
bulon: dederūt sorte ciuitates duodecim. Dede
rūt qs filij isr̄l leuitis ciuitates ⁊ suburbana earū.
Dederūtq; p sortē ex tribu filioz iuda ⁊ ex tribu
filioz symeō ⁊ ex tribu filioz bēiamī vrbes has q̄s
vocauerūt nominib⁹ suis: ⁊ his qui erāt ex cogna
tiōe filioz caath. Fuerūtq; ciuitates in terminis
eoz: de tribu ephraim. Dederūt ḡ eis vrbes ad ꝓ
fugiendū. sychē cū suburbāis suis ī mōte ephraī
⁊ gazer cū suburbanis suis iecmaā quoq; cū sub
urbanis suis: ⁊ bethoron similiter: necnō ⁊ helō
cū suburbanis suis: ⁊ gethremmon ī eūdem mo
dū. Dorro ex dimidia tribu manasse aner ⁊ sub
burbana eius balaam ⁊ suburbana eius. His vi
delicet q de cognatiōe filioz caath relīq erāt. Fi
lijs āt gerson de cognatiōe dimidie tribⁱ manas
se gaulō in basan ⁊ suburbana eiⁱ: ⁊ astaroth cuz
suburbanis suis. De tribu isachar: cedes cū sub
urbanis suis ⁊ dabereth cū suburbanis suis: ra
moth qs ⁊ suburbana eiⁱ: ⁊ anem cuz suburbanis
suis. De tribu ꝯo aser masal cū suburbanis suis:
⁊ abdon similiter asach qs ⁊ suburbana eiⁱ: roob
cū suburbanis suis. Dorro de tribu neptalim ce
des in galilea ⁊ suburbana eiⁱ: amon cū suburba
nis suis: ⁊ cariathaim ⁊ suburbana eiⁱ. Filijs āt
merari residuis de tribu zabulon rēmono ⁊ sub
urbana eius: ⁊ thabor cū suburbanis suis. Trans
iordanē qs ex aduerso iericho ꝯ orientem iorda
nis de tribu ruben bosor ī solitudīe cū suburba
nis suis: ⁊ iassa cū suburbāis suis: cademoth qs
⁊ suburbana eius: ⁊ miphaat cū suburbanis suis.
Necnō ⁊ de tribu gad: ramoth ī galaad ⁊ subur
bana eiⁱ: ⁊ manaī cū suburbanis suis: sz ⁊ esebon
cum suburbanis suis: ⁊ iezer cum suburbanis su
is.

VII

Dorro filij isachar: thola ⁊ phua iasub ⁊
samrom q̄tuor. Filij thola: oçi ⁊ raphaia ⁊ ieriel ⁊ iemai ⁊ iepsez ⁊ samuel ꝓn
cipes per domos cognationuz suarum. De stirpe
thola viri fortissimi numerati sunt in diebus da
uid: vigintiduo milia fexcenti. Filij oçi: israbia ō
quo nati sunt michael ⁊ obadia ⁊ iobel ⁊ iesia qn
q; omnes ꝓncipes cū eis per familias ⁊ popu
los suos accincti ad ꝓlium viri fortissimi: trigī
tasex milia. Multas enim habuerunt vxores ⁊
filios. Fratres quoq; eorum per omnem cogna
tionem isachar robustissimi ad pugnandum: octo
gintaseptem milia numerati sunt. Filij beniamin
bale ⁊ bochor ⁊ iadibel tres. Filij bale: es bon ⁊
oçi ⁊ oçibel ⁊ ierimoth ⁊ vrai quinq; ꝓncipes
familiarum ⁊ ad pugnandum robustissimi. Nu
merus autem eorum vigintiduo milia ⁊ triginta
quatuor. Dorro filij bochor zamira ⁊ ioas ⁊ eli
ezer ⁊ elioēai ⁊ amri ⁊ ierimoth ⁊ abia ⁊ anathot
⁊ almathan. Omnes hi filij bochor. Numerati
sunt autem per familias suas ꝓncipes cognatio
num suarum ad bella fortissimi: viginti milia ⁊
ducenti. Dorro filij iadibel: balan. Filij autez ba
lan: iehus ⁊ beniamī: ⁊ aboth ⁊ chanana ⁊ iothā
⁊ tharsis ⁊ haisaar. Omnes hi filij gadibel ꝓn
cipes cognationum suarum viri fortissimi decē
⁊ septem milia ⁊ ducenti ad ꝓlium ꝓceden

tes:sephan quoqz t haphan filij hir: t asim filij haer. Filij āt neptalī:iasihel t guni t aser t sellum filij bala. Porro filius manasse:esribel: pcubina qz eius syra peperit machir patrem galaad. Machir āt accepit vxorem filijs suis haphī t sephaz t hūit sororē noīe maacha. Nomen autem secū di salphaath. Nateqz sunt salphaath filie. Et peperit maacha vxor machir filium: vocauitqz nomen eius phares. Porro nomen fratris eius sares: t filij ei' ylam t reben. Filios autem ylam: bedan. Hi sūt filij galaad filij machir: filij manasse. Sororor autem eius regma: peperit virum decorum t abiezer t moola. Erant autem filij semida: ahin t sechem t leci t aniam. Filij autē ephraim: suthala: bareth filius eius: thaath filius eius: elada filius eius: thaath filius eius: t huius filii' zadab: t huius filius suthala: t huius filius ezer t elad. Occiderunt autem eos viri geth idigene: qz descenderant vt inuaderēt possessiões eorūz. Luxit igitur ephraim pr eorum multis diebus: t venerunt fratres eius vt consolarentur eū. Ingressusqz est ad vxorē suam: que concepit t peperit filium t vocauit nomen eius beria: eo qz in malis domus eius ortus esset. Filia autem eius fuit sara: que edificauit bethoron inferiorez t superiorē: t ozenzara. Porro filius ei' rapha t reseph t thale: de quo natus est thaan: qui genuit laadan. Huius quoqz filius āmiud qui genuit elisama: de quo ortus est nun: qui habuit filium iosue. Possessio autem eorū t habitatio bethel cum filiabus suis: t contra orientez noran: ad occidentalem plagam gaçer t filie eius: sichem qz cum filiabus suis vsqz ad aza cum filiabus eius iuxta filios quoqz manasse bethsan t filias ei': thanac t filias eius: mageddo t filias eius: dor t filias eius. In his habitauerunt filij ioseph: filij isrl. Filij aser: iemna t iesua t isui t baria: t sara sororor eorum. Filij autem baria: heber t melchiel. Ipe est pater barzaith. Heber autem genuit iephlat t somer t iothan t suaa sororem eorum. Filij iephlat: phosech t chamaal t asoph. Hi filij iephlat. Porro filij somer: abi t roaga t iaba t aram. Filij autem helem fratris eius: supha t iemna t selles t amal. Filij supha. Sue aynaphed t sual t beri t iamra bosor t odor t sama t saluса t iethra t bēa. Filij gether: iephōe t phaspha t ara. Filij autem olla: aree t auibel t resia. Omnes hi filij aser: pncipes cognationum electi atqz fortissimi ducis ducum. Numerus autem eorum etatis que apta esset ad bellum: viginti sex milia. VIII

Beniamin autem genuit bale pmogenitum suum: asbal secundum: abara tertium: noaba quartum: t rapha quintum. Fueruntqz filii bale addoar t gera t abiud: abisue qqz t naamam t achia. Gz t gera t sephuphā t vrā. Hi sunt filij abod: principes cognationum habitantiuz in gabaa: qui trāslati sunt ī manath. Nooman autem t achia t gera ipe trāstulit eos: t genuit oza t abiud. Porro saarahim genuit in regione moab: postqz dimisit vsim t bara vxores suas. Genuit autem de edes vxore sua iobab t sebia t mosa t molchom: iehus qqz t sethia t marma. Hi sunt filij eius pncipes in familiis suis. De vsim vero genuit achitob t elphaal. Porro filij elphaal: heber t misaā t samad. Hic edificauit ono t lod t filias ei'. Para āt t sama principes cognationū habitantiū ī abialō. Hi fugauerūt hītatores geth. Et baio t sesac t hierimoth t çabadia t arod t heder: michael quoqz t iespha t ioaa: filij baria. Et çabadia t mosollā t eçeci t heber t samri et iesslia et iobab: filij elphaal: Et iacī t zechri t zabdi t elioēai t selethai heliel t adaia t baraia t samarath: filij semei. Et iesphan t heber t heliel t abdon et zechri t hanā t anaia t ailan t anathothia t iephdaia t phanuel: filij sesac. Et sasari t soozia t otholia t iersia helia t zechri: filij ieroam. Hi priarche t cognationum principes: qui habitauerunt in irlm. In gabaon autem habitauerunt abigabaon t nomen vxoris eius maacha: filiusqz eius primogenit' abdon t sur t cis t baal t nadab: gedur quoqz t ahio t zacher t macelloth. Et macelloth genuit samaa. Habitauerunteqz ex aduerso fratrz suorūz in hierusalem cum fratribus suis. Ner autem genuit cis: t cis genuit saul. Porro saul genuit ionathā t melchisue t abinadab t hesbaal. Filius aūt ionathan miribaal: t miribaal genuit micha. Filij micha: phiton t melech t thara ahaç: t ahaç genuit ioada: t ioada genuit almoth: t asmoth t zamri. Porro zamri genuit mosa: t mosa genuit baana: cui' filius fuit rapha de quo ortus est elasa: qui genuit asel. Porro asel sex filij fuerunt his noībus eçricā: bochru: ismahel. saria: abadia: ananan. Omnes hi filij asel. Filij aūt esech fris eius ylam pmogenit': t hus secūd': t eliphaleth tertius. Fuerūtqz filij ylā viri robustissimi t magno robor tēdētes arcū t mltos hītes filios ac nepotes vsqz ad cētū gnqgīta. Oēs hi filij beniamī.

Tniuersus g isrl dinumerat' ē: t sūma eor scripta ē ī libro regū isrl t iuda trāslatiqz sūt ī babylonē ppter delictus suū. Qui āt hītauerūt pmi ī possessiōib' t ī vrbib' suis isrl: t sacerdotes t leuite t nathīnei: pmorati sūt ī irlm de filijs iuda t de filijs beniamin. De filis qz ephraī et manasse othei filius amiud fili' emri: filij omrai: filij bonni. De filijs phares: filii iuda: et ō siloni: asaia p imogenit' et filii ei'. De filiis āt çara: iehuel et frēs eor sexcēti et nonaginta. Porro de filiis beniamin: salo fili' mosallā filii oduia filii asana et iobama filius ieroaz et belā filius ozi filii mochori et mosollā fili' sabacie filij rabuel filij iebanie et frēs eor p familias suas nōgēti qnqgīta sex. Oēs hi pncipes cognationū p domos patrū suor. De sacerdotibus āt iedaia ioiarib et iachin: açarias qz fili' helchie

filij mosollã:filij zadoch filij meraioth:filij achi/
tob pōtifex dom⁹ dei.⁊ pozzo adaias filius ieroā
filij phasoz:filij melchia ⁊ maasia fili⁹ adibel: filij
ieçra filij mosollã:filii mosollamoth:filii emmer.
Fres q̄z eoz p̄ncipes p familias suas mille septīgē
ti sexagīta foztissimi roboze ad faciēdū op⁹ miste
rii ī domo di. De leuit) āt semeia fili⁹ assub et filij
eçicrā filii asebia:⁊ de filiis merari. Bachachar
q̄z carpētari⁹ ⁊ galaal ⁊ mathāia fili⁹ micha filij ze
chri filij azaph ⁊ obdia fili⁹ semeie:filii galaal:filii
idithun:⁊ barachia fili⁹ aza:filii helchāa q̄ hītauit
ī atriis nethophati. Janitozes aūt sellū ⁊ achub
⁊ thelmon:⁊ abiman:⁊ fr̄ eoz sellus p̄nceps vsq;
ad illō tp̄s ī pozta r̄gl ad oziētē obstuabāt p vices
suas ō filiis leui. Sellū vo fili⁹ choze filij abiasaph
filij chor cū frib⁹ suis:⁊ domo p̄ris sui. Di sē chozi
te sup opa mīsterii:custodes vestibuloz taber/
naculi ⁊ familie eoz p vices castroz dñi: custodi
entes itroitū. Fnees āt filius eleazar erat dux eo
rū cozā dño. Pozzo zacharias filius mosollamia
ianitoz porte tabernaculi testimōii. Oēs hi electi
ī ostiarios p pozтas:ducēti duodecī ⁊ descripti ī
vīlis ppriis:q̄s ꝯstituerūt dauid ⁊ samuel vidēs ī
fide sua:tam ipps q̄ filios eoz ī ostiis dom⁹ dñi
⁊ ī tabernaculo vicib⁹ suis. Per q̄tuoz vētos erāt
ostiarii id est ad oziētē ⁊ ad occidētē ⁊ ad aquilo
nē ⁊ ad austrū. Fres aūt eoz ī viculis mozabant
⁊ veniebant ī sabbatis suis de tpe vsq; ad tēpus:
Dis q̄tuoz leuitis credit⁹ erat oīs nūerus ianito
rū:⁊ erāt sup exedras ⁊ thesauros dom⁹ dñi. Per
gyrū q̄z templi dñi mozabāt in custodiis suis:vt
cū tp̄s fuisset ipi mane aperirēt fozes. De hozum
grege erāt ⁊ super vasa mīsterii. Ad numerū eniz
⁊ iferebant vasa ⁊ efferebant. De ipis ⁊ qui credi
ta bēbant vtēsilia sanctuarij:pērūt simile ⁊ vino
⁊ oleo et thuri et aromatib⁹. Filii aūt sacerdotū
vnguēta ex aromatib⁹ ꝯficiebāt. Et mathathias
leuites p̄mogenit⁹ sellū chozite:p̄fectus erat cozū
q̄ in sartagine frigebant. Pozzo ō filiis caath frī
b⁹ eoz sup panes erāt ꝓpositiōis:vt sēp nouos p
singla sabbata p̄parar̄et. Di sūt p̄ncipes cātoruz
p familias leuitaz q̄ ī exedris mozabant: ita vt
die ac nocte iugit suo mīsterio ō̄seruirēt. Capita
leuitaz p familias suas p̄ncipes māserūt in ir'lm.
In gabaon aūt ꝯmozati sunt p̄ gabaon iabiel:
et nomen vxozis eius maacha. Filius p̄mogeni/
tus eius abdō et sur et cis et baal et ner et nadab
gedoz quoq; et ahio et zacharias et macelloth.
Pozzo macelloth genuit semmaā. Jsti hītauer̄t
e regione fratz suozū ī ir'lm cū frib⁹ suis. Ner āt
genuit cis:et cis genuit saul. Et saul genuit iona
than:⁊ melchisue et aminadab et esbaal. Fili⁹ āt
ionathā miribaal:et miribaal gēuit micha. Pozro filii micha:phiton et melech et thara ⁊ abaç.
Abaç āt gēuit iara:et iara genuit alamath et aç/
moth et zamri. Zamri āt gēuit mosa:mosa vo ge
nuit baana cui⁹ fili⁹ raphaia gēuit elasa:de q̄ oz⁹ ē
asel. Pozzo asel sex filios hūit his noīb⁹:eçricam
bochzu ismahel saria:abadia:anā. Di filij asel. xx

Philistijm āt pugnabāt ꝺ isr'l:fugeruntq;
filij isr'l palestinos:⁊ ceciderūt vulnera
ti ī mōte gelboe. Cūq; ap ppiq̄ssent phi
listei p̄sequētes saul et filios ei⁹: pcusserunt iona
than et amīadab er melchisue filios saul. Et ag/
grauatū ē p̄liū ꝺ saul iueneruntq; eū sagittarij:et
vulnerauerūt iacul'. Et dixit saul ad armigerum
suū. Euagīa gladiū tuū et īterfice me: ne forte ve
niūt ī circūcisi isti et illudāt mihi. Noluit āt armi
ger ei⁹ h⁹ facē timore p̄rit⁹. Arripuit g̃ saul ensē:⁊
irruit ī eū. Qō cū vidisset armiger ei⁹ vz moztuus
ē saul:irruit ēt ipe ī gladiū suū et moztu⁹ ē. Jntēijt
g̃ saul et tres filij ei⁹:et oīs dom⁹ illi⁹ pariter ꝯcidit.
Qō cū vidisset viri isr'l q̄ hītabāt ī cāpestrib⁹ fu/
gerēt:et saul ⁊ filiis ei⁹ moztuis ōreliq̄rt vrbes suas
⁊ huc illucq; dispsi sē:venerūtq; philistiī et hītaue
rūt ī eis. Die igitaltō ōtrahētes philistiī spolia ceso
rū:iuenerūt saul ⁊ filios ei⁹ iacētes ī mōte gelboe.
Cūq; spoliassēt eū et āputassēt caput armisq; nu
dassēt:miserūt ī terrā suā vt circūferret ⁊ oñderet
idoloz tēplis et pplis. Arma āt ei⁹ ꝺsecrauerūt in
phano dei sui:et caput affixer̄t ī tēplo dagon. Dō
cū audisset viri iabes galaad oīa.ī.q̄ phlistiī fece
rāt sup saul:ꝺsurrexer̄t singli viroz fortiū:⁊ tule
rūt cadauera saul ⁊ filioz ei⁹:attuler̄tq; ea ī iabes
⁊ sepelier̄t ossa eoz subt̄ q̄rcū q̄ erat ī iabes ⁊ ie/
iunauer̄t septē dieb⁹. Pozt⁹ ē g̃ saul ꝓpter ūgra
tes suas:eo q; ꝑuaricat⁹ sit mādatū dñi q̄ ō̄cep
at:⁊ nō custodierit illō:ſz ī sup ēt phitonissā ꝺsule/
rit nec sperauerit in dño ꝓpter q̄ ītersecit eu⁹:⁊
trāstulit regnū ei⁹ ad filiū ysai. XI

Congrēgat⁹ ē igit oīs isr'l ad dauid in he/
bzō dicēs. Os tuū sum⁹:⁊ caro tua. De
ri q̄z:⁊ nudiustert⁹ cū adhuc regnarz sa/
ul:tu eras q̄ educebas ⁊ ītroducebas isr'l. Tibi.n.
dixit dñs de⁹ tu⁹. Tu pasces ppl'z meū isr'l:⁊ tu er/
ō̄nceps sup eū. Uenerūt g̃ oēs maiozes natu isr'l
ad regē ī hebzō:⁊ īuit dauid cū eis sed⁹ cozā dño.
Unxer̄tq; eū regē sup isr'l:iux̄ ꝺmonē dñi quē lo
cut⁹ ē ī mānu samuel.abiit q̄z dauid:⁊ oīs isr'l ī ir'lz.
Dō ē ieb⁹ vbi erāt iebusei hītatozes terre. Dixer̄t
q̄z q̄ hītabāt ī ieb⁹ ad dauid. Nō īgredieris huc.
Pozzo dauid cepit arcē syon:q̄ ē ciuitas dauid.
Dixitq;. Oīs q̄ pcusserit iebuseū ī p̄mis erit p̄cin
ceps ⁊ dux. Ascēdit igit p̄m⁹ ioab fili⁹ saruie:⁊ fact⁹
ē ō̄ncepſ. Hītauit āt dauid ī arce:⁊ idcirco appel
lata ā ciuitas dauid. Edificauitq; vrbē ī circuitu
a mello vsq; ad gyrum. Joab autem reliqua vr
bis extruxit. Proficiebatq; dauid vadens ⁊ cre/
scens:⁊ dominus exercituu⁹ erat cuz eo. Di p̄cin
cipes viroz fortium dauid qui adiuuerūt euz
vt rex fieret super omnē isr'l iuxta verbū dñi q̄ō
locutus est ad isr'l:⁊ iste numerus robustoruz da
uid. Jesbiaan fili⁹ abamoni: p̄rinceps inter tri/
ginta. Jste leuauit hastam suā super tricētos vul
neratos vna vice. Et p⁹ eū eleaçar fili⁹ patrui ei⁹
ahoites:q̄ erat ī tres potētes. Jste fuit cū dauid

in aphec dñi qñ philistijm ꝯgregati sunt ad lo/
cum illū ī pliū. Et erat ager regiōis illi⁹ plen⁹ oꝛ/
deo: fugeratq; pp̄s a facie philistiꝯ. Ipi steterūt
ī medio agri: ꝛ defenderunt eū. Cūq; pcussissent
philisteos: dedit dñs salutē magnā pp̄o suo. De
scenderūt āt tres de triginta ꝓncipib⁹ ad petram
ī q̄ erat dauid ad spelūcam odollā: qñ philistijm
fuerāt castramētati ī valle raphaī. Pꝛeꝛo dauid
erat ī p̄sidio: ꝛ statio philistinoꝝ ī bethleem. De
siderauit igit̄ dauid aquam: ꝛ dixit. O si qs darꝛ
mihi aquam de cisterna bethleez: q̄ est in poꝛta.
Tres ḡ isti p̄ media castra philistinoꝝ prexerūt:
ꝛ hauserūt aquam de cisterna bethleez q̄ erat in
poꝛta ꝛ attulerūt ad dauid vt biberet. Qui nolu
it sed magis libauit illam dño dicēs. Absit vt in
ꝓspectu dei mei hoc faciam: ꝛ sanguinē istoꝝ vi/
roꝝ bibā qꝛ ī periculo aīarum suaꝝ attulerūt mi
hi aquam. Et ob hanc cām noluit bibere. Hec fe
cerūt tres robustissimi. Abisei q̄ꝛ frater ioab ipe
erat ꝓnceps triū: ꝛ ipe leuauit hastam suā ꝑ trecē
tos vulneratos: ꝛ ipe erat ī ter tres noīatissimus:
ī ter tres secūd⁹ īclyt⁹ ꝛ ꝓnceps eoꝝ. Uerūtn̄ vsq;
ad tres p̄mos n̄ puenerat. Banaia fili⁹ ioiade vi/
ri robustissimi q̄ multa opa ꝑpetrarat de capse/
hel: ipe percussit duos ariel moab. Et ipe descē
dit ꝛ iterfecit leonē in media cisterna tpe niuis: ꝛ
ipe percussit viꝝ egyptiuꝝ: cui⁹ statura erat qnq;
cubitoꝝ: ꝛ hēbat lanceam vt liciatoꝝiū texētiuꝝ.
Descēdit igit̄ ad eū cū ẏga: ꝛ rapuit hastā quā te/
nebat manu: ꝛ iterfecit eū hasta sua. Hec fec̄ ba
naia fili⁹ ioiade: q̄ erat ī ter tres robustos nomi/
natissim⁹ ī ter triginta p̄mus. Uerūtn̄ ad tres vs/
q; nō puenerat. Posuit aūt eū dauid ad auriculā
suam. Pꝛeꝛo foꝛtissimi viri ī exercitu: asabel fra
ter ioab: ꝛ eleanan fili⁹ patrui ei⁹ de bethlec̄: sam
moth arodites: helles plonites: iras fili⁹ acces the
cuites: abiecer anatothites: sobochai vsatites: ilai
abotites: marai netophatites: heleth filiꝰ baana
netophatites: ethai fili⁹ ribai de gabaath filioꝝ
beniamin: banaia pharathonites: hurai de toꝛrē
rente gaaç abiel arabathites: açmoth baurani/
tes eliaba salabōites filij asen geçonites: ionathā
filius saie aarithes: abiam filius sachar arari/
thes: eliphal filius vr: epher meberathites a/
hia phellonites: açro carmelites: naarai filius aç
bi iobel fratꝛ nathan: mibaar filius agarai: selech
āmōites naarai berothites armiger ioab. filij sar
uie: iras iethꝛe⁹: iareb iethꝛeus. vzias bethe⁹: ça/
bad filius ooli: adyna filius sechar rubenites ꝓn
ceps rubenitaꝝ: ꝛ cū eo triginta: baanan fili⁹ ma/
cha. ꝛ iosaphat mathanites: oçias asthar othites:
semma ꝛ iahiel filij hothan araoꝛites: iedihel fi
lius çamri ꝛ ioha frater ei⁹ thosaites: heliel ma/
humites: ꝛ ieribai ꝛ iosoia filij elnaem: ꝛ ithma
moabites eliel ꝛ obed ꝛ iasiel de ma/
sobia.

XII

Hi quoq; venerunt ad dauid in siceleg:
cum adhuc fugeret saul filium cis: qui erant foꝛ
tissimi ꝛ egregij pugnatoꝛes tendentes arcum
ꝛ vtraq; manu fundis saxa iaciētes: ꝛ dirigētes
sagittas. De fratrib⁹ saul ex tribu beniamin. Pꝛi/
ceps abieçer ꝛ ioas filij samaa: gabaathites ꝛ ia/
siel ꝛ phallech filij asmoth ꝛ baracha ꝛ iehu
anathotites: samaias q̄ꝛ gabaonites: foꝛtissimus
ī ter triginta ꝛ sup triginta: ieremias ꝛ hieçiel ꝛ io
hānā ꝛ ieçabad gaderothites ꝛ luçai ꝛ ierimuth
ꝛ baalia ꝛ samaria ꝛ saphatia araphites. Helcha
na ꝛ ieha ꝛ açrasiel ꝛ ioieçer ꝛ ielbaā de careim.
ioela q̄ꝛ ꝛ çabadia filij ioꝛoam de gedoꝛ. Sed ꝛ
de gaddi transfugerūt ad dauid cū lateret in de/
serto: viri robustissimi ꝛ pugnatoꝛes optimi: tenē
tes clypeū ꝛ hastam. Facies eoꝝ q̄ꝛ si facies leonis
ꝛ veloces q̄ꝛ si capꝛee ī mōtib⁹. Eçer ꝓnceps: ob/
dias secūd⁹ eliab tertiꝰ: masmana q̄rtus: ieremi/
as quint⁹: ethi sext⁹: helibel septim⁹: iohānan oc/
tau⁹: helçebad nonus: ieremias decim⁹: bacha/
nai vndecim⁹. Hi de filijs gad: ꝓncipes exercit⁹.
Nouissim⁹ cētum milib⁹ perat: ꝛ maxim⁹ mille.
Isti sūt q trāsierūt ioꝛdanē mense p̄ q̄ inūdare
ꝓsueuit sup ripas suas: ꝛ oēs fugauerunt q moꝛa/
banē ī vallib⁹ ad oꝛiētalē plagā ꝛ occidentalem.
Uenerūt aūt ꝛ de beniamin ꝛ de iuda ad p̄sidiū
ī q̄ moꝛabat̄ dauid. Egressus ē dauid obuiā eis
ꝛ ait. Si pacifice venistis ad me: vt auxiliemini
mihi: coꝛ meū iūgat̄ vobis. Si aūt insidiamī mi
hi ꝑ aduersarijs meis cū ego iniquitatē ī manib⁹
nō habeā: videat deus p̄rum n̄roꝝ ꝛ iudicꝫ. Spi
rit⁹ ẏo dñi iduit abisai ꝓncipē ī ter triginta ꝛ ait.
Tui sum⁹ o dauid: ꝛ tecū fili isai. Pax pax tibi: ꝛ
pax adiutoꝛibus tuis. Te.n. adiuuat deus tuus.
Suscepit ḡ eos dauid: ꝛ ꝓstituit ꝓncipes turme.
Pꝛeꝛo de manasse transfugerūt ad dauid qñ ve
niebat cū philistijm aduersus saul vt pugnaret ꝛ
nō dimicauit cū eis: qꝛ inito cōsilio remiserūt eū
ꝓncipes philistinoꝝ dicētes. Periculo capit⁹ n̄ri
reuertet̄ ad dñm suū saul. Qñ igit̄ reuersus ē ī si/
celeg trāsfugerūt ad eū de manasse ednas ꝛ iosa
bab ꝛ iedihel ꝛ michael ꝛ ednas ꝛ iosabath ꝛ he
liu ꝛ salathi ꝓncipes militū ī manasse. Hi p̄buе/
runt auxiliū dauid aduersus latrūculos. Oēs.n.
erant viri foꝛtissimi: ꝛ facti sunt ꝓncipes ī exerci/
tu. Qꝛ ꝛ p̄ singulos dies veniebāt ad dauid: ad
auxiliādū ei: vsq; dū fieret grandis numerus q̄si
exercitus dei. Iste q̄ꝛ ē numerus ꝓncipū exerci/
tus q venerūt ad dauid cū eēt in hebꝛon: vt trās/
ferret regnū saul ad eū iuꝝ verbū dñi. Filij iuda
portātes clypeū ꝛ hastam: sex milia octingēti ex
pediti ad p̄liū. De filijs symeon viroꝝ foꝛtissimo
rū ad pugnādū septē milia cētū. De filijs leui qua
tuoꝛ milia sexcēti. Ioiada q̄ꝛ ꝓncep⁹ de stirpe aa
ron: ꝛ cū eo tria milia septīgēti. Sadoch ēt puer
egregie idolis ꝛ dom⁹ p̄ris ei⁹ ꝓncipes vigīti duo.
De filijs aūt beniamin frīb⁹ saul tria milia. Ma/
gna.n. pars eoꝝ adhuc seqbat̄ domū saul. Pꝛoꝛ/
ro de filijs ephꝛaī vigīti milia octīgēti foꝛtissimi
roboꝛe: viri noīati ī cognatiōib⁹ suis. Et ex dimi/

bia tribu manasse decē ⁊ octo mīlia: singuli p nomia sua venerūt vt ꝯstituerēt regē dauid. De filiis q̄z isachar viri eruditi q̄ nouerāt singla tpa ad p̄cipiēdū qd facē oberet isrl: p̄ncipes ducēti. Dis āt reliq̄ trib⁹: eor ꝯsiliū seq̄bat. Pozro de çabulon q egrediebāt ad pliū ⁊ stabāt i acie instructi armis bellicis gnq̄gīta milia ⁊ venerūt i auxiliū nō i corde duplici. Et de neptalī p̄ncipes mille ⁊ cū eis instructi clypeo ⁊ basta trigīta et septem milia. De dan et p̄parati ad pliū: vigītiocto milia sexcēti. Et de aser egrediētes ad pugnā et i acie prouocātes: q̄ dragīta milia. Trāsiozdanē aūt de filiis ruben et de gad et dimidia pte trib⁹ manasse instructi armis bellicis. cētū viginti milia. Qēs isti viri bellatozes expediti ad pugnandū corde pfecto venerūt in hebzon: vt ꝯstituerēt regē dauid sup vniuersum isrl. Ez et oēs reliqui ex isrl vno corde erant vt rex fieret dauid: fuerūtq̄ ibi apō dauid tribus dieb⁹ comedētes ⁊ bibētes. Prepauerāt.n. eis frēs sui. Ez ⁊ q̄ iux̄ eos erant vsq̄ isachar ⁊ çabulon ⁊ neptalim: afferebāt panes in asinis ⁊ camelis ⁊ mulis, ⁊ bob⁹ ad vescēdū: farinā palatas vuā passam vinū oleū boues arietes ad oēm copiā. Laudiū gppe erat i isrl.

XIII

Iit aūt cōsiliū dauid cū tribunis ⁊ cēturionib⁹ ⁊ vniuersis: p̄ncipibus: ⁊ ait ad oēz cetū isrl. Si placz vobis ⁊ a dño deo nr̄o egrediet̄ sermo quē loquor: mittam⁹ ad frēs nr̄os reliquos i vniuersas regiōes isrl: ⁊ ad sacerdotes ⁊ leuitas qui hītant in suburbanis vrbiuz vt ꝯgregent ad nos: ⁊ reducamus archā dei nr̄i ad nos. Nō enim requisiuimus eam i dieb⁹ saul. Et rn̄dit vniuersa mltitudo vt ita fieret. Placuerat.n. cūcto pplo. Cōgregauit g̃ dauid cūctum isrl a syor egypti vsq̄ dum igrediaris emath vt adducēt archā dei de cariathiari. Et ascēdit dauid ⁊ oīs vir isrl ad collē cariathiari. q̄ ē i iuda vt afferret i de archā dñi dei sedētis sup cherubin vbi iuocatū est nomē ei⁹. Imposuerūtq̄ archaz dei sup plaustz nouū de domo aminadab. Oça āt ⁊ frēs ei⁹ minabant plaustrū. Pozro dauid ⁊ vniuersus isrl ludebant cozā deo oī vtute: i cāticis ⁊ i citharis ⁊ psalteriis ⁊ tympanis ⁊ cymbalis ⁊ tubis. Cū aūt puenissent ad areā chidon: tetendit oça manū suā vt sustētaret archā: bos gppe lasciuiens paululū inclinauerat eā. Irat⁹ ē itaq̄ dñs ō oçā: ⁊ pcussit eū eo q̄ tetigisset archā ⁊ mortu⁹ est ibi cozā dño. Cōtristat⁹ ē dauid eo q̄ diuisisz dñs oçam: vocauitq̄ locū illū diuisio oçe vsq̄ i p̄sētē diē. Et timuit deū tūc tpis dicēs. Quō posz ītroducē ad me archā dei? Et ob hāc cāz nō adduxit eā ad se: hoc ē i ciuitatē dauid: sed auertit i domū obededō gethei. Mānsit g̃ archa dei i domo obededō tribus mēsibus: ⁊ bñdixit dñs domui eius ⁊ oībus q̄ hēbat.

XIIII

Misit q̄z hirā rex tyri nūcios ad dauid: ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices parietum ligno rūq̄: vt edificarēt ei domū. Cognouitq̄ dauid eo q̄ cōfirmasset eū dñs i regez sup isrl: ⁊ subleuatū ē regnū suū sup pplm eius isrl. Accepit q̄z dauid alias vxozes i irl̄m genuitq̄ filios ⁊ filias. Et hec noīa eoz q̄ nati sūt i irl̄z. Sāma ⁊ sobab nathan ⁊ salomon iebar ⁊ elisu ⁊ eliphaleg noga q̄z ⁊ napheg ⁊ iaphie elisama ⁊ baliada ⁊ eliphaleth. Audiētes aūt philistijm eo q̄ vnct⁹ eēt dauid i regē sup vniuersū isrl: ascēderūt oēs vt q̄rerēt eū. Qō cū audissz dauid egressus ē obuiaz eis. Pozro philistijm veniētes diffusi sūt i valle raphaim. Cōsuluitq̄ dauid dñm dicēs. Si ascendam ad philisteos: ⁊ si trades eos i mānu mea. Et dixit ei dño. Ascende: ⁊ tradam eos i manu tua. Cūq̄ illi ascendissent i baalpharasim: pcussit eos ibi dauid ⁊ dixit. Diuisit deus inimicos meos p manum meam sicut diuiduntur aq̄: ⁊ idcirco vocatū est nomē illius loci baalpharasim. Dereliq̄runtq̄ ibi deos suos: q̄s dauid iussit exuri. Alia etiam vice philistijm irruerūt ⁊ diffusi sunt i valle. Consuluitq̄ rursum dauid deum: dixit ei de⁹. Non ascendas post eos recede ab eis ⁊ venies contra illos ex aduerso pirox. Cūq̄ audieris sonitum gradientis in cacumie pirox: tunc egredieris ad bellū. Egressus ē.n. deus añ te vt pcutiat castra philistijm. Fecit g̃ dauid sicut p̄ceperat ei deus: ⁊ pcussit castra philistinoz de gabaan vsq̄ gazera. Diuulgatūq̄ est nomen dauid in vniuersis regionibus: ⁊ dominus ōdit pauoz̄ eius super oēs gētes.

XV

Fecit q̄z sibi domos in ciuitate dauid ⁊ edificauit locuz arche dei: tetenditq̄ ei tabernaculum. Tunc dixit dauid. Illicitum ē vt a quocūq̄ portetur archa dei: nisi a leuitis quos elegit dñs ad portandum eā: ⁊ ad ministrandū sibi vsq̄ in eternū. Congregauitq̄ vniuersum isrl in irl̄m: vt afferet archa dei in locum suum quē p̄parauerat ei: necnon ⁊ filios aaron ⁊ leuitas. De filijs caath: vribel p̄nceps fuit ⁊ frēs eius ducēti viginti. De filijs merari: asaia p̄nceps ⁊ fratres eius ducenti triginta. De filijs gerson: iohel p̄ceps ⁊ fratres eius centum viginti. De filijs elisaphan: semeias p̄nceps ⁊ frēs ei⁹ ducenti. De filijs hebzon: elibel p̄ceps ⁊ fratres ei⁹ octoginta. De filijs oçibel: aminadab p̄ceps ⁊ frēs ei⁹ centū duodecim. Vocauitq̄ dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas: vribel asaiam iohel semeiā elibel ⁊ aminadab. ⁊ dixit ad eos. Vos qui estis p̄ncipes familiarum leuiticarum: sanctificamini cum fratribus vestris: ⁊ afferte archā domini dei isrl ad locum qui ei p̄parat⁹ ē: ne vt a p̄ncipio: q̄z nō eratis p̄sētes pcussit nos dñs sic ⁊ nunc fiat: illicitū quid nobis agentib⁹. Sanctificati sunt ergo sacerdotes ⁊ leuite vt portarēt archam domini dei isrl. Et tulerunt filij leui archam dei sicut p̄ceperat moyses iuxta ꝟbum dñi humeris suis in vectib⁹. Dixitq̄ dauid p̄cipib⁹ leuitarum: vt constituerent de frib⁹ suis cātozes in ozgants musicozum: nablis videlicet ⁊

liris ⁊ cymbalis: vt resonaret i excelsis sonit⁹ letti/
cie. Cōstituerūtq; leuitas heman filiū iobel: ⁊ de
frib⁹ ei⁹ asaph filiū barachie: de filiis ℣o merari fri
b⁹ eo⁹: ethan filiū chasaie ⁊ cū eis fres eo⁹. In se
cūdo ordie zachariā ⁊ ben ⁊ iazibel ⁊ semiramoth
⁊ iehibel ⁊ ani eliab ⁊ banaiā ⁊ maasiā ⁊ matha/
thiā ⁊ eliphalu ⁊ maceniā ⁊ obededō ⁊ iehibel
ianitores. Porro cātores heman. asaph et ethan i
cymbalis eneis ꝓcrepantes. Zacharias aūt ⁊ ozi
bel ⁊ semiramoth ⁊ iahibel ⁊ ani eliab ⁊ maasiaſ
⁊ banaias i nablis archana cantabāt. Porro ma
thathias ⁊ eliphalu ⁊ macenias ⁊ obededon ⁊ ie
hibel ⁊ ozaziu i citharis ꝓ octaua canebāt epini/
cheon. Chonenias aūt ꝓnceps leuitaꝝ ꝑphetie
ꝑerat: ⁊ ad ꝑcinēdū melodiam. Erat ꝙppe valde
sapiēs. Et barachias ⁊ helcana ianitores arche.
Porro sebenias ⁊ ioſaphat ⁊ nathanael ⁊ ama/
sai ⁊ zacharias ⁊ banaias ⁊ eliezer sacerdotes clā
gebāt tubis coꝝ archa dei: ⁊ obededom ⁊ abiaſ
erāt ianitores arche. Igit̄ dauid ⁊ oēs maiores
natu isrl̄ ⁊ tribuni: ierūt ad portādū archam fede
ris dñi de domo obededom cū leticia. Cūq; ad
iuuiſſet deus leuitas q portabant archaꝝ federis
dñi: īmolabāt̄ septē tauri ⁊ septē arietes. Porro
dauid erat indut⁹ stola byſſina: ⁊ vniuerse leuite
q portabāt archā federis cātoresq; ⁊ chonenias
ꝓnceps ꝓphetie inť cātores. Dauid aūt īdut⁹ erat
ephot lineo. Vniuersiſq; isrl̄ deducebāt archam
federis dñi i iubilo ⁊ sōitu buccie ⁊ tubis ⁊ cym
balis ⁊ nablis ⁊ citharis ꝓcrepātes. Cūq; pue/
niſſet archa federis dñi vsq; ad ciuitatē dauid:
michol filia saul ꝓspiciens p feneſtrā: vidit regē
dauid saltantē atq; ludētē: ⁊ deſpexit eū in corde
ſuo.

XVI

Attulerūt igit̄ archā dei ⁊ ꝓstituerūt eam
i medio tabernaculi qō tetēderat ei da/
uid: ⁊ obtulerunt holocaustā ⁊ pacifica
coꝝ deo. Cūq; ꝓpleſſet dauid offerēs holocau/
sta et pacifica bñdixit ppło in noīe dñi: et diuiſit
vniuersis p singłos a viro vsq; ad mulierē torta
panis et partē aſſe carnis bubale: et frixā oleo si
milā. Cōstituitq; coꝝ archa dñi de leuitis q mi/
strarent et recordarēť opeꝝ ei⁹ et glorificaret at/
q; laudarēt dñm deū isrl̄: asaph ꝓncipē: et scōz
ei⁹ zachariā. Porro iahibel semiramoth et iahi/
bel et mathathiā et eliab et banaiā et obededō.
iehibel: sup organa psalterii et liraſ: asaph āt vt in
cymbalis ꝑsonaret: banaiā ℣o et azibel sacerdo/
tes: canere tuba iugiter coꝝ archa federis domi
ni. In illo die fecit deus ꝓncipē ad ꝓfitendū dño
asaph et fres ei⁹. Cōfitemini dño et inuocate no/
men ei⁹: notas facite i ppłis adīuētiōes ei⁹. Cāta/
te ei et psallite ei et narrate oīa mirabilia ei⁹: lau/
date nomē sanctū ei⁹: letet̄ cor q̄rentiū dñz. Que
rite dñm et ⁊tutē eius: q̄rite faciē eius sp. Recor
dami mirabiliū ei⁹ q̄ fecit: signoꝝ illi⁹ et iudicioꝝ
oris ei⁹. Semē isrl̄ fui ei⁹: filii iacob electi ei⁹. Ipe
dñs de⁹ nr̄: i vniuersa terra iudicia ei⁹. Recorda/
mini i sempiternū pacti ei⁹: ſmonis quē ꝓcepit in
mille generatiōes. Quē pepigit cū abzahā: et iu/
ramenti illi⁹ cū isaac. Et cōstituit illud iacob i pre
ceptū: et isrl̄ i pactū sempiternū dicēs. Tibi dabo
trā chanaan: funiculū hereditatis vre. Cū essent
pauci numero parui et coloni ei⁹. Et trāsierūt de
gēte i gētē: et de regno ad pplm alteꝝ. Nō dimi
sit quēq; calūniari eos: sz increpauit ꝙ eis reges.
Nolite tāgere xp̄os meos: et i ꝑphetis meis no/
lite malignari. Cāte dño oīs terra: annunciate
ex die i die ſalutare eius. Narrate i gētib⁹ glozias
ei⁹: et i cūctis ppłis mirabilia ei⁹. Qz magn⁹ dñs
⁊ laudabilis nimis: ⁊ horribilis sup oēs deos. Oēs
n. dii ppłoꝝ idola: dñs āt celos fecit. Cōfessio ⁊
magnificētia coram eo fortitudo ⁊ gaudiū i loco ei⁹
Afferte dño familie ppłoꝝ: afferte dño głiā ⁊ im
periū: date dño głiam noī ei⁹. Leuate sacrificiū ⁊
venite i ꝓspectu ei⁹: ⁊ adorate dñm i decore scō.
Cōmoueat a facie ei⁹ oīs tra: ipe. n. fūdauit orbē
īmobilē. Letēť celi et exultet terra: et dicāt i natō
nib⁹ dñs regnauit. Tonet mare et plēitudo ei⁹: ex
ultēt agri et oīa q̄ in eis sūt. Tunc laudabunt ligna
ſalt⁹ coram dño: qz venit iudicare terrā. Cōfitemini
dño qm̄ bon⁹: qm̄ i eternū mia eius. Et dicite sal
ua nos deus saluator nr̄: et ꝙgrega nos et erue de
gētib⁹ vt cōfiteamur noī scō tuo: et exultemus in
carminib⁹ tuis. Bñdict⁹ dñs de⁹ isrl̄ ab eterno vſ
q; i eternū: et dicat oīs ppłs amē et hymnū deo.
Dereliqt itaq; ibi coram archa federis dñi asaph
⁊ fres ei⁹: vt mīstrarēt i ꝓspectu arche iugiť p sin/
gulos dies ⁊ vices suas. Porro obededon ⁊ fres
ei⁹ sexagitaocto ⁊ obededon filiū iduthun ⁊ oſa ꝓ
stituit ianitores. Sadoch āt sacerdotē ⁊ fres ei⁹
sacerdotes coram tabernaculo domini in excelso
quod erat in gabaon: vt offerrēt holocaustā dño
sup altare holocaustomatis iugiť mane ⁊ vespe/
re: iuxta oīa q̄ scripta sunt in lege domini quam ꝓ/
cepit israheli. Et p⁹ eū: heman ⁊ iduthun ⁊ reliq̄s
electos. vnūquēq; vocabulo suo ad cōfitēdū do
mino: qm̄ i eternū misericordia eius. Heman q̄s
⁊ iduthun canētes tuba ⁊ quatientes cymabala ⁊
oīa musicoꝝ organa ad canendū domino. Filii/
os aut̄ iduthun fecit esse portarios. Reuersusq;
ē oīs ppłs in domū suam: ⁊ dauid vt benediceret
ēt domui sue.

XVII

Cum autem habitaret dauid in domo sua
dixit ad nathan prophetam. Ecce ego ha
bito in domo cedrina: archa autem fe/
deris domini sub pellibus est. Et ait nathan ad
dauid. Omnia que in corde tuo sūt fac: domin⁹
enim tecum ē. Igit̄ nocte illa fact⁹ ē ſmo dñi ad
nathan dicēs. Vade ⁊ loquere dauid seruo meo.
hec dicit dñs. Non edificabis tu mihi domum
ad habitandum. Neq; enim mansi in domo ex
eo tempe quo eduxi isrl̄ de terra egypti vsq; ad
diē hāc sz fui sp mutās loca tabernaculi: ⁊ i tēto/
rio manens cū omni isrl̄. Nunquid locutus sum
ſaltē vni iudicū isrl̄ q⁹ p⁹ceperam: vt pascerent

ppm meū: z dixi: qre ñ edificasti mihi domū ce/
drinā? Nūc itaqz sic loqris ad fuū meuz dauid.
Hec dic dñs exercituū. Ego tuli te cū ī pascuis
seqreres gregē: vt eēs dux ppli mei isrl: z fui tecū
qcūqz prexisti: z iterfeci oēs inimicos tuos coza
te: feciqz tibi nomē qsi vnius magnoz q celebzā
tur ī terra. Et dedi locū ppło meo isrl. Plātabit
z hītabit ī eo: z vltra nō ꝛmouebit: nec filij iqta
tis atterēt eos sic a ꝓncipio ex dieb⁹ qb⁹ dedi iu/
dices ppło meo isrl: z hūiliaui vniuersos inimi/
cos tuos. Annuncio ꝙ tibi q edificaturus sit tibi
dñs domū. Cūqz ꝛpleuer] dies tuos vt vadas ad
pres tuos: suscitabo semē tuū p⁹ te qō erit de fi/
lijs tuis: z stabiliā regnū ei⁹. Ipe edificabit mihi
domū z firmabo soliū ei⁹ vsqz ī eternū. Ego ero
ei ī prem: z ipe erit mihi ī filiū: z miſicordiā meā
ñ auferā ab eo sicut abstuli ab eo q añ te fuit. Et
statuā eū ī domo mea: z ī regno meo vsqz ī sēpit
nū: z thzon⁹ ei⁹ erit firmissim⁹ ī ppetuū. Juxt oīa v
ba hc: z iuxt vniuēsā visiōē istā: sic locut⁹ ē nathā
ad dauid. Cūqz veniss̄ rex dauid z sediss̄ coza
dño dixit. Quis ego sū dñe de⁹: z q dom⁹ mea: vt
ꝓstares mihi talia? Hūz z hoc paz vsū ē ī ꝓspcū tuo.
Fecitq locut⁹ es sup domū fui tui ēt ī futuz: z fe
cisti me spectabilē sup oēs hoies. Dñe de⁹ meus
qd vltra addere pōt dauid cū ita glorificaueris
fuū tuū z cogueris eū? Dñe ppter famulū tuum
iuxt coz tuū fecisti oēm magnificētiā hanc z nota
ē voluisti vniuersa magnalia. Dñe ñ ē simil tui:
z nō ē ali⁹ deus absqz te ex oīb⁹ qs audiuim⁹ auri
b⁹ nr̄is. Quis n. ē ali⁹ vt ppłs tuus isrl: gēs vna in
terra ad quē prexit de⁹ vt liberarz z faceret ppłz
sibi z magnitudiē sua atqz terroz ib⁹ ei⁹ eiceret natō
nes a facie ei⁹ quē de egypto liberarat? Et posui/
sti ppłm tuū isrl tibi ī ppłz vsqz ī eternū: z tu dñe
fact⁹ es deus eius. Nūc igit dñe ꝛmo quē locut⁹
es famulo tuo z sup domū ei⁹: ꝛfirmet ī ppetuuz
z fac sicut locut⁹ es: ꝓmaneatqz z magnificet no/
mē tuū vsqz ī sempiternū: z dicat: dñs exercituū
de⁹ isrl: z domus dauid fui ei⁹ ꝓmanēs coraz eo.
Tu. n. dñe de⁹ me⁹ reuelasti auriculaz serui tui vt
edificares ei domū: z idcirco iuenit fuus tu⁹ fidu
cia vt oret coza te. Nūc ḡ dñe tu es de⁹ z locut⁹
es ad fuū tuū tāta bñficia: z cepisti bñdicere do/
mui fui tui vt sit sp coza te. Te. n. dñe bñdicēte
bñdicta erit in ppetuū. XVIII

Factū est āt p⁹ hec vt pcuteret dauid phi
listiū z hūiliaret eos: z tolleret geth z fili
as ei⁹ de mānu philistijm: pcuteretqz mo
ab z fierēt moabite fui dauid offerētes ei mune
ra. Eo tpe pcussit dauid ēt adadeçer regez soba
regiōis emath qñ prexit vt dilataret ī periū suuz
vsqz ad flumē eufraten. Cepit ḡ dauid mille qua
drigas ei⁹ z septē milia egtū ac vigīti milia viroz
peditū. Subneruauitqz oēs eqs curruū excepti
cētum qdrigis qs reseruauit sibi. Supuenit aūt
z syrus damascen⁹ vt auxiliū pberz adadeçer re
gi soba. Cz z huius pcussit dauid vigītiduo mi/
lia viroz. Et posuit milites ī damasco: vt syria qz
fuiret sibi z offerret munera. Adiuuitqz eū dñs
ī cunctis ad q prexerat. Tulit qz dauid pharetras
aureas qs hūerant fui adadeçer: z attulit eas in
irlz: necnō de thebath z chun vrbibus adadeçer
eris plurimū: de q fecit salomon mare eneū z co
lūnas z vasa enea. Nō cū audiss̄z thou rex emath
pcussisse videlicet dauid oēz exercitū adadeçer
regis soba: misit aduram filiū suū ad regē dauid
vt postularet ab eo pacem z ꝓgratularet ei eo q
pcussisset z expugnasset adadeçer. Aduersarius
qppe erat thou adadeçer. Cz z oīa vasa aurea z
argētea z enea ꝓsecrauit dauid rex dño cū argen
to z auro qō tulerat ex vniuersis gētib⁹: tā ō idu
mea z moab z filijs āmon qz de philistijm z ame
lech. Abisai vo fili⁹ sarvie pcussit edom ī valle sa
linaz decē z octo milia z ꝓstituit ī edō psidium:
vt fuiret idumea dauid. Saluauitqz dñs dauid
ī cunctis ad q prexerat. Regnauit ḡ dauid super
vniuersū isrl: z faciebat iudiciū atqz iusticiam cū
cto ppło suo. Porro ioab fili⁹ sarvie erat sup ex/
ercitū z iosaphath fili⁹ abiluth acōmētarijs. Sa
doch āt filius achitob z abimelech fili⁹ abiathar
sacerdotes: z susa scriba. Banaias qz fili⁹ toade su
per legiōes ceretbi z felethi. Porro filij dauid p
mi ad manū regis. XIX

Accidit āt vt mozeret naas rex filiozum
āmon: z regnaret anon fili⁹ ei⁹ p eo. Di/
xitqz dauid. Faciā miaz cū anō filio na
as. Prestitit. n. mihi pr ei⁹ gram. Mdisitqz dauid
nūcios ad ꝓsolādū eū sup mortē pris sui. Qui cū
pueniss̄et ī trā filioz āmon: vt ꝓsolarēt anon: di/
xerūt pncipes filioz āmon ad anon. Tu forsitā
putas q dauid honozis cā ī prem tuuz miserit q
ꝓsolarent te: nec aīaduertis q vt explozēt z iue/
stigēt z scrutent terrā tuā venerit ad te fui eius.
Igit anon pueros dauid decaluauit z rasit: z p/
cidit tunicas eoz a natib⁹ vsqz ad pedes z dimi/
sit eos. Qui cū abiss̄ent z hoc mādass̄ent dauid:
misit ī occursum eoz. Erāt enim ꝓtumeliā su/
stinuerūt: z pcepit vt manerent in hierico donec
cresceret barba eoz: z tunc reuerterent. Videtes
autez filij āmon q iniuriā feciss̄ent dauid tā anō
qz reliquus ppłs: miserunt mille talenta argenti:
vt cōducerēt sibi de mesopotamia z de syria ma
acha z de soba currus z equites. Cōduxeruntqz
triginta duo milia curruum z regem maacha cuz
populo eius. Qui cum veniss̄ent: castrametati sūt
e regione medaba. Filij quoqz āmon cōgregati
de vrbib⁹ suis: venerunt ad bellum. Nō cum au
diss̄et dauid: misit moab z omnē exercitū viroz
fortium. Egressiqz filij āmon: direxerunt aciem
iuxta portam ciuitatis. Reges autem qui ad au/
xilium eius venerant sepatī in agro steterūt. Igi
tur ioab intelligens bellum ex aduerso z p⁹tergū
cōtra se fieri elegit viros fortissimos de vniuer/
so isrl z prexit ꝛ syrū. Reliquā āt ptē ppli dedit
sub manu abisai frīs sui: z prexerāt ꝛ filios āmon

dixitq3. Si vicerit me syr⁹:auxilio eris mihi:si ãt
supauerit te filij ãmon:ero tibi i ꝑsidiũ. Cõfor-
ta re ⁊ agam⁹ viriliter ꝓ ppl'o nr̃o ⁊ ꝓ vrbib⁹ dei nr̃i.
dñs ãt qđ i ꝓspectu suo bonũ ẽ faciat. Perrexit
g̃ ioab ⁊ ppl's q cũ eo erat ꝺ̃ syrũ ad pliũ ⁊ fuga-
uit eos. Porro filij ãmon videtes q fugisset sy-
r⁹. ipsi q3 fugerũt abisai fr̃em ei⁹:⁊ ingressi sũt ciui
tatẽ. Reuersusq3 ẽ ẽt ioab i irl'm. Videns ãt syr⁹ q
cecidisset coram isrl':misit nũcios ⁊ adduxit syrũ q
erat trãsfluuiũ. Sophat ãt ꝓnceps militie adade
çer erat dux eox. Qđ cũ ãnũciatũ eẽt dauid:con
gregauit vniuersũ isrl':⁊ trãsiuit iordanẽ:irruitq3
i eos ⁊ direxit ex aduerso aciẽ:illi ꝺ̃ pugnãtibus.
Fugit ãt syr⁹ isrl'. Et interfecit dauid de syris septẽ
milia curruũ ⁊ q̃dragĩta milia peditũ:⁊ sophat
exẽcit⁹ ꝓncipẽ. Videtes ãt hui adadeçer se ab isrl'
eẽ supatos: trãsfugerũt ad dauid ⁊ fuerũt ei. No
luit q3 vltra syria auxiliũ ꝓbere filijs ãmon. XX

Actũ ẽ ãt p⁹ãni circulũ eo tpe q̃ solent re-
ges ad bella ꝓcedere ꝓgregauit ioab ex
ercitũ ⁊ robur militie ⁊ vastauit terrã fi-
lioꝝ ãmon. Perrexitq3 ⁊ obsedit rabba. Porro
dauid manebat i irl'm qñ ioab ꝓcussit rabba:⁊ de
struxit eã. Tulit ãt dauid corona melchon de ca
pite ei⁹:⁊ inuẽit i ea auri põdo talẽtũ ⁊ ꝓciosissias
gẽmas:fecitq3 sibi ide diadema. Vrbes quoq3
vrbis plũmas tulit:ppl'm ãt q erat i ea eduxit:⁊ fe
cit sup eos tribulas ⁊ trabas:⁊ ferrata carpẽta trã
sire:ita vt dissicarent ⁊ ꝓtererẽt. Sic fecẽ dauid
cũctis vrbib⁹ filioꝝ ãmon:⁊ reuers⁹ ẽ cũ oi ppl'o
suo i irl'm. Post hec ortũ ẽ bellũ i gaçer aduersus
philisteos:i q̃ ꝓcussit sobochai vsathithes saphai
de genere raphaiz:⁊ hũiliauit eos. Aliꝺ q3 bellũ
gestũ ẽ aduersus philisteos:i q̃ ꝓcussit adeodat⁹
filⁱ⁹ salt⁹ bethleemites fr̃em goliath gethei:cuius
haste lignũ erat q̃si liciatoriũ texẽtiũ. Gz ⁊ aliud
bellũ accidit in geth:i q̃ fuit hõ lõgissimus senos
hns digitos:id ẽ sil' vigitiq3tuor:q ⁊ ipe ꝺ̃ rapha
iz fuerat stirpe generat⁹. Hic blasphemauit isrl':⁊
ꝓcussit eũ ionathan filⁱ⁹ samaa fr̃is dauid. Hi sũt
filij raphaim i ged q ceciderũt i manu dauid ⁊ fu-
nozum eius. XXI

Consurrexit ãt sathan ꝺ̃ isrl': ⁊ incitauit da
uid vt nũeraret isrl'. Dixitq3 dauid ad io
ab ⁊ ad ꝓncipes ppli. Ite ⁊ nũerate isrl'
a berssabee vsq3 dan ⁊ afferte mihi nũerũ vt sciã.
Rñditq3 ioab. Augeat dñs pplm suũ cẽtuplũ q3
sũt. Nõne dñe mi rex oẽs sui tui sũt? Quare hoc
q̃rit dñs me⁹ q ꝺ̃ pctũ reputet israheli? Sed sermo
regis magis ꝓualuit. Egressusq3 ẽ ioab ⁊ circuit
vniuersũ isrl' ⁊ reuersus ẽ irl'm. Deditq3 dauid nu
merũ eox q̃s circuerat:⁊ inuẽt⁹ ẽ oĩs nũerus isrl' mil
le milia ⁊ cẽtũ milia virox educẽtiũ gladiuz. De
iuda ãt q̃drĩgẽta septuagĩta milia bellatox. Haz
leui ⁊ beniamin ñ nũerauit:eo q ĩuit⁹ exeq̃ret re
gis ĩperiũ. Displicuit ãt deo qđ iussũ erat: ⁊ ꝓcus
sit isrl'. Dixitq3 dauid ad dñm: peccaui nimis vt hº
facerẽ. Obsecro auser ĩiqtatẽ serui tui:q3 ĩsipienter
egi. Et locut⁹ ẽ dñs ad gad vidẽtẽ dauid dicens.
Vade ⁊ loqre ad dauid:⁊ dic ei. Hec dicit dñs.
Triũ tibi optõnẽ do:vnũ qđ volueris elige vt fa
ciã tibi. Cũq3 venissz gad ad dauid dixit ei. Hec
dicẽ dñs. Elige qđ volueris. Aut trib⁹ ãnis pesti-
lẽtiã:aut trib⁹ mẽsib⁹ te fugẽ hostes tuos ⁊ gladiũ
eox ñ posse euadere:aut trib⁹ dieb⁹ gladiũ dñi ⁊
morte vsari i terra:⁊ ãgelũ dñi interficere i vniuẽ
sis finib⁹ isrl'. Hũc igit vide qd rñdeaz ei q misit
me. Et dixit dauid ad gad. Ex oĩ parte me ãgu-
stie ꝑmũt. Qz meli⁹ mihi ẽ vt icidã i man⁹ dñi:qr
multe sũt miseratiões ei⁹:q̃ i man⁹ hoium. Di-
sit q̃ dñs pestilẽtiã i isrl':⁊ ceciderũt de isrl' septua
ginta milia virox. Misit q3 angelũ i irl'm: vt per
cuteret eã. Cũq3 ꝓcuteret:vidit dñs ⁊ misit⁹ ẽ sup
magnitudinẽ mali:⁊ imperauit ãgelo q percutie
bat. Sufficit iã:cessz manus tua. Porro angelus
dñi stabat iuxt̃ areã oznan iebusei: leuãsq3 dauid
oculos suos:vidit ãgelũ dñi stãtẽ inter celũ ⁊ ter
rã ⁊ euaginatũ gladiũ i manu ei⁹:⁊ versuz ꝺ̃ irl'z:
⁊ ceciderunt tã ipse q̃ maiozes nati vestiti cilici-
is ꝓni in terram. Dixitq3 dauid ad deum. Non
ne ego sum qui iussi vt nũeraret populus? Ego
qui peccaui:ego qui malum feci. Iste grex q̃ co-
meruit? Dñe deus meus ẋtatur obsecro manus
tua in me:⁊ i domum pr̃is mei:ppl'us autez tuus
non percutiat. Angelus ãt dñi ꝓcepit gad vt di-
ceret dauid: vt ascenderet extruẽtq3 altare dño
deo i area oznan iebusei. Ascẽdit g̃ dauid iuxt̃ ser
monez gad:quem locutus ei fuerat ex noie dñi.
Porro oznan cũ suspexissz ⁊ vidissz ãgelũ qua
tuoꝝq3 filij ei⁹ cum eo abscõderunt se. Nã eo tpe
terebat in area triticũ. Igit cuz veniret dauid ad
oznan:cõspexit eũ oznan:⁊ ꝓcessit ei obuiam de
area ⁊ adorauit eum ꝓnus i terrã. Dixitq3 ei da
uid. Da mihi locũ aree tue vt edificẽ i ea altare
dño:ita vt quantum valet argẽti accipias:⁊ cessz
plaga a populo. Dixit autẽ oznan ad dauid. Vol-
le ⁊ faciat dominꝰ meus rex quod cõq3 ei placz.
Gz ⁊ boues do i holocaustum:⁊ tribulas i ligna
⁊ triticũ i sacrificiũ:omnia libens ꝓrebebo. Dixit
q3 ei rex dauid. Nequaq̃ ita fiet:sz argentuz da-
bo quantũ valet. Neq3 enim tibi auferre debeo:
⁊ sic offerre domino holocausta gratuita. Dedit
ergo dauid oznan ꝓ loco siclos auri iustissimi
ponderis sexcentos:⁊ edificauit ibi altare domi
no:obtulitq3 holocausta ⁊ pacifica ⁊ inuocauit de
um:⁊ exaudiuit eum in igne de celo super alta-
re holocausti. Precepitq3 dominus angelo:⁊ cõ
uertit gladium suum in vaginam. Protinus er-
go dauid videns q exaudisset eum dominus in
area oznan iebusei:immolauit ibi victimas. Ta-
bernaculum autem domini quod fecerat moy-
ses in deserto ⁊ altare holocausti ea tẽpestate
erat in excelso gabaon:⁊ non prevaluit dauid ire
ad altare vt ibi obsecraret deum. Timio enim
fuerat timoꝛe perterrit⁹: videns gladium angeli
domini. XXII

Dixitq; dauid. Hec ē dom⁹ dei: z hoc altare in holocaustū isrł. Et pcepit vt congregarent oēs psiliti de tra isrł z ostituit ex eis latomos ad cedēdos lapides z poliendos vt edificarent dom⁹ dei. Ferrū q̄q; plurimū ad clauos ianuaꝝ z ad cōmissuras atq; iūcturas ppauit dauid z eris pond⁹ inumerabile. Ligna q̄q; cedrina nō poterāt estimari q̄ sidonij z tyrij depoꝛtauerūt ad dauid. Et dixit dauid. Salomon filius me⁹ puer paruul⁹ ē z dedicat⁹. dom⁹ aūt quā edificari volo dño talis esse debet vt i cūctis regionib⁹ noiet. Preparabo g̃ et necessaria. Et ob hanc cām ante mortē suā oēs pparauit ipensas. Vocauit q; salomonē filiū suū: z pcepit ei vt edificaret domū dño deo isrł: dixitq; dauid ad salomonē. Fili mi: voluntatis mee fuit vt edificarē domū noī dñi mei: sz fact⁹ est sermo dñi ad me dicēs. Multū sanguinē effudisti z plurima bella bellasti: nō poteris edificare domū noī meo: tāto effuso sanguine coꝛā me. Filiꝰ q; nascet tibi: erit vir getissimus. Faciā enī eū regescere ab oīb⁹ ūmicis suis p circuitū z ob hanc cām pacific⁹ vocabit: z pacē z ociū dabo i isrł cūctis diebꝰ eiꝰ. Ipse edificabit domū noī meo: z ipse erit mihi in filiū z ego ero illi i patrē: firmaboq; soliū regni eiꝰ sup isrł i eternū. Nūc g̃ fili mi sit dñs tecū z psperare z edifica domū dño deo tuo: sicut locut⁹ ē de te. Detq; tibi dñs prudentiā z sensū: vt regere possis isrł z custodire legē dñi dei tui. Tūc enī pficere poteris: si custodieris mādata z iudicia q̄ pcepit dñs moysi vt doceret isrł. Cōfoꝛtare z virilit age: ne timeas neq; paueas. Ecce ego i pauptacula mea pparaui impensas dom⁹ dñi auri talenta centum milia: z argēti mille milia talentoꝝ: eris vo z ferri nō est pond⁹: vincit enim numer⁹ magnitudie. Ligna z lapides pparaui ad vniuersa ipendia. Habes q̄q; plurimos artifices: latomos z cemētarios artificesq; lignoꝝ z oīuꝫ artiū ad faciendū opus: prudentissimos i auro z argento: in ere z ferro: cui⁹ nō est numer⁹. Surge igit z fac: z erit dñs tecū. Precepit q̄q; dauid cūctis pncipib⁹ isrł: vt adiuuaret salomonē filiū suū: cernitis ingens q⁹ dñs deus vester vobiscū sit: z dederit vobis requiez p circuitū z tradiderit oēs ūmicos vros in manꝰ vras: z subiecta sit tra coꝛā dño z coꝛā pplo eiꝰ. Prebete igitur coꝛda vra z aīas vras vt q̄ratis dñm deū vrm z psurgite z edificate scūariū dño deo: vt introducat archa federis z vasa dño psecrata i domū q̄ edificat noī dñi. XXIII

Senuit dauid senex z plenus diebꝰ regē ostituit salomonē filiū suū sup isrł: z congregauit oēs pncipes isrł z sacerdotes atq; leuitas. Numeratiq; sūt leuite a viginti ānis z supra z inuēti sūt triginta octo milia viroꝝ. Ex his electi sūt z distributi in misteriū dom⁹ dñi viginti q̄tuoꝛ milia: ppositoꝝ aūt z iudicum sex milia. Porro q̄tuoꝛ milia ianitoꝛes: z totidē psaltes canētes dño in oꝛganis q̄ fecerat ad canendū z distribuit eos dauid p vices filioꝝ leui gerson vide licet z caad z merari. Filij gerson leedan z semei. Filij leedā pncipes: iehihel z zethan z iohel tres. Filij semei: salomith z oziel z aran tres. Isti pncipes familiaꝝ leedan. Porro filij semei: leeth z ziza z ians z baria. Isti filij semei q̄tuoꝛ. Erat āt leeth pꝛioꝛ: ziza secūd⁹. Porro ians z baria ñ habuerūt plurimos filios: z idcirco in vna familia vnaq; domo pputati sūt. Filij caad: amram z isaar hebzon z oziel q̄tuoꝛ. Filij amrā: aarō z moyses. Sepatusq; ē aaron vt ministraret i sctā sctoꝝ: ipse z filij eiꝰ in sempiternū: z adoleret incensū dño fm ritū suū: ac bñdiceret noī eiꝰ in ppetuū. Moysi q̄q; hois dei filij ānumerati sūt in tribu leui. Filij moysi gerson z eliezer. Filij gerson: sububel pmus. Fuerūt aūt filij eliezer: roobia pꝛim⁹ z nō erāt eliezer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sūt nimis. Filij isaar: salomith pꝛim⁹. Filij hebzon: ieriau pꝛim⁹: amarias secūd⁹: iazihel tertiꝰ: ihecmaan q̄rt⁹. Filij oziel micha pꝛim⁹: iesia secūd⁹. Filij merari: mooli z musi. Filij mooli: eleazar z cis. Moꝛtuus ē aūt eleazar: z nō habuit filios sz filias: acceperūtq; eas filij cis frēs eaꝝ. Filij musi: mooli z eder z ierimuth tres. Hi filij leui in cognatiōib⁹ z familijs suis: pꝛīcipes p vices z numerū capitū singuloꝝ: q faciebāt opa misterij dom⁹ dñi vigīti ānis z supra. Dixit enī dauid. Requiē dedit dñs de⁹ isrł pplo suo z habitatiōnē irl̄m vsq; i eternū: nec erit officij leuitaꝝ vt vltra poꝛtet tabernaculū: z oīa vasa eiꝰ ad ministrādū. Juxta pcepta q̄q; dauid nouissima supputabitur numer⁹ filioꝝ leui a vigīti ānis z supra: z erūt sub manu filioꝝ aarō in cultū dom⁹ dñi i vestibulis z i exedris z i loco purificatiōis z in scūario z in vniuersis opib⁹ misterij tēpli dñi. Sacerdotes aūt sup panes ppositionis z ad simile sacrificiū z ad lagena z azima z sartaginē z ad toꝛrēdū z sup oē pond⁹ atq; mensurā. Leuite vo vt stent mane ad confitendū z canendū dño: similiq; ad vesperaz tam i oblationē holocaustoꝝ dñi q̄q; i sabbatis z calēdis z solēnitatib⁹ religq; iuxta numerū z cerimonias vniuscuiusq; rei iugit coꝛā dño: z custodiāt obseruatiōes tabernaculi federis: z ritū sanctaurij: z obseruationē filioꝝ aaron fratrū suoꝝ: vt ministrēt in domo dñi. XXIIII

Porro filijs aaron he partitiones erant. Filij aarō: nadab z abiu z eleazar z ithamar. Moꝛtui sūt aūt nadab z abiu ante patrē suū absq; liberis: sacerdotioq; functus est eleazar z ithamar. Et diuisit eos dauid: id est sadoch de filijs eleazari: z abimelech de filijs ithamar fm vices suas z ministeriū: inuētiq; sūt multo plures filij eleazar in pꝛincipibus viris: q̄q; filij ithamar. Diuisit aūt eis hoc ē filijs eleazar pꝛīcipes p familias sedecim: z filijs ithamar p familias ac domos suas octo. Porro diuisit vtrasq; inter se z familias soꝛtib⁹. Erāt enī pꝛīcipes scūarij z pncipes dom⁹ dei: tā de filijs eleaçar q̄q; de filijs

ithamar. Descripsitq; eos semeias filiꝰ nathanael scriba leuites coꝛã rege ⁊ pncipib⁹ ⁊ sadoch sacerdote ⁊ abimelech filio abiathar pncipib⁹ q̃s familiaꝝ sacerdotaliũ ⁊ leuitarũ vnã domũ q̃ ceteris pꝛerat: aleaçar. ⁊ alterã domũ q̃ sub se bẽbat ceteros: ithamar. Exiuit aũt soꝛs pꝛima ioiarib: scõa iedei: tertia harim. q̃rta seoꝛim. gnta melchia. sexta maimna. septĩa accbos. octaua abia. nona iesu decima sechenia. vndecĩa eliasib. duodecĩa iacim. tredecima hopha. decimaq̃rta isbaal. decĩa gnta belga. decimasexta emmer. decimaseptima eçir. decĩaoctaua aphses. decimanona apheceia. vicesima eçechiel. vicesimapꝛima iachin. vicesimasecũda gamul. vicesimatertia dilaiau. vicesima q̃rta maçiau. De vices eoꝛũ ꝑm mĩsteria sua vt ingrediant̃ domũ dei: ⁊ iuxta ritũ suũ sub manu aaron pꝛis eoꝛ: sic̃ pcepat dñs deꝰ isrl̃. Soꝛoo filioꝝ leui q reliq fuerãt de filijs amrã: erat subahel de filijs subahel iedeia. De filijs q̃s roobie: pnceps iesias. Isaaris vero filiꝰ salemoth: filiusq; salemoth ianadiath: filiusq; eiꝰ ieriau pmꝰ amarias secũdꝰ. iaçihel tertiꝰ. iethmoã q̃rtus. Filiꝰ oçihel: micha. filiꝰ micha: samir. Frẽs micha iesia. filiusq; iesie: zacharias. Filij merai mooli ⁊ musi. Filiꝰ osiau: bennon. filiꝰ q̃s merai: oçiau ⁊ soem ⁊ sachur ⁊ hebri. Soꝛoo mooli filius eleaçar: q nõ hẽbat liberos. Filiꝰ ẏo cis: ieramibel. Filij musi: mooli eder ⁊ ierimoth. Isti filij leui ꝑm domos familiaꝝ suaꝝ. Diuisorũq; ⁊ ipsi soꝛtes ꝯ fratres suos filios aarõ coꝛã dauid rege ⁊ sadoch ⁊ abimelech ⁊ pncipib⁹ familiaꝝ sacerdotaliũ ⁊ leuiticaꝝ tã maioꝛes q̃s minoꝛes oẽs soꝛs equaliter diuidebat.

XXV

Diꝫ dauid ⁊ magistratꝰ exercitꝰ segregauerũt ĩ ministeriũ filios asaph ⁊ heman ⁊ idithun: q; ppbetarẽt ĩ citharis ⁊ psalterijs ⁊ cymbalis ꝑm numerũ suũ dedicato sibi officio fuientes. De filijs asaph: çachur ⁊ ioseph ⁊ natania: ⁊ asarcla. filij asaph sub manu asaph pphetãtes iuxta regẽ. Soꝛoo idithun filij idithun godolias: soꝛi: iesaias: ⁊ sabias: ⁊ mathathias sex sub manu pꝛis sui idithun: q in cithara ppbabat sup ꝯfitẽtes ⁊ laudãtes dñm. Deman q̃s filij heman bocciau: mathamu: oziel: sububel ⁊ hierimoth ananias: anani: eliatha: geldelthi ⁊ romethiezer ⁊ iesbaccasa: mellothi: othir motzioth. Oẽs isti filij hema videtes regis ĩ ꝑmonib⁹ dei vt exaltaret coꝛnu. Heditq; deꝰ heman filios q̃tuoꝛdecĩ ⁊ filias tres. Uniuersi sub manu pꝛis sui ad cantãdũ in tẽplo dñi distributi erãt cymbalis ⁊ psalterijs ⁊ citharis: ĩ mĩsteria domꝰ dñi iuxta regẽ: asaph videlicz ⁊ idithun ⁊ heman. Fuit aũt numerꝰ eoꝝ cũ fratribꝰ suis q erudiebãt canticũ dñi cũcti doctoꝛes ducẽti octogintaocto. Diuisorũq; soꝛtes q vices suas ex equo: tã maioꝛ q̃s minoꝛ: doctus pariꝫ indoctꝰ. Egressaq; ẽ soꝛs pma ioseph q erat de asaph. secũda godolie ipsi ⁊ filijs eiꝰ ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. tertia zachur filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. qrta isarai filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. gnta nathanie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. sexta boctiau filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. septĩa isrebela filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. octaua isaie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. nona mathanie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. decĩa semei filijs ⁊ fratribꝰ duodecĩ. vndecĩa esrael filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. duodecima asabie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. ttiadecĩa subahel filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. q̃rtadecima mathathie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. gntadecĩa ierimoth filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ: sextadecĩa ananie filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. septimadecĩa iesboccasę filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. octauadecima anani filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. nonadecima mellothi filijs ⁊ frĩbꝰ eiꝰ duodecim. vicesima eliatha filijs ⁊ frĩbꝰ eiꝰ duodecĩ. vicesimapꝛima othir filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. vicesimasecũda goddolathi filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecĩ. vicesima ttia aziud filijs ⁊ frĩbꝰ eiꝰ duodecĩ. vicesimaq̃rta romethiezer filijs ⁊ frĩbꝰ eiꝰ duodecĩ.

XXVI

Do Uisiones aũt ianitoꝝ de choritis meselemia filiꝰ choze: de filijs asaph filij meselemie: zacharias pmogenitꝰ: iadibel secũdꝰ. zabadias tertiꝰ. iathanael q̃rtꝰ. abilam gntus. iohãnan sextꝰ. elioenai septimꝰ. Filij aũt obededom: semeias pmogenitꝰ. iozabad secundꝰ. iohaba tertiꝰ. sachar q̃rtꝰ. nathanael gntus. amibel sextꝰ. isachar septimꝰ. phollathi octauꝰ: q; bñdixit illi dñs. Semeie aũt filio eiꝰ nati sũt filij pfecti familiaꝝ suaꝝ: erãt enĩ filij fortissimi. Filij g̃ semeie: othin ⁊ raphael ⁊ obediel: sabad ⁊ frẽs eiꝰ viri fortissimi. beliu q̃s ⁊ samathias. Oẽs hi de filijs obededom ipsi ⁊ filij ⁊ frẽs eoꝝ fortissimi ad mĩstrandũ. sexagintaduo ꝯ obededom. Soꝛoo mesellamie filij ⁊ frẽs eoꝝ robustissimi decem ⁊ octo. De hosa aũt. i. de filijs merari: semri pnceps. Uõ. n. hũerat pmogenitũ: ⁊ idcirco posuerat cũ pr̃ eiꝰ in pncipẽ. helchias secũdꝰ. tabelias tertiꝰ. zacharias q̃rtꝰ. Oẽs hi filij ⁊ frẽs hosa tredecĩ. Pi diuisi sũt ĩ ianitoꝛes: vt sp pncipes custodiaꝝ sic̃ ⁊ frẽs eoꝝ mĩstrarẽt ĩ domo dñi. Disse sũt g̃ soꝛtes ex eq̃: ⁊ puis ⁊ magnis p familias suas ĩ vnãquãq; poꝛtaꝝ. Cecidit g̃ soꝛs oziẽtalis selemie. Soꝛoo zacharie filio eiꝰ ẏo viro pꝛudẽtissimo ⁊ erudito soꝛtito obtigit plaga septẽtrionalis. Obededom ẏo ⁊ filijs eiꝰ ad austrũ in q̃ pte domꝰ erat senioꝝ ꝯciliũ: sephphima ⁊ hosa ad occidẽtẽ iuxꝝ poꝛtã q̃ ducit ad viã ascensiõis custodia ꝯ custodiã. Ad oriẽtẽ ẏo leuite sex ⁊ ad aglonẽ q̃tuoꝛ p die: atq; ad meridiẽ siliẽ ĩ die q̃tuoꝛ: ⁊ vbi erat ꝯciliũ bini ⁊ bini. In cellul̃ q̃s ianitoꝝ ad occidẽtem: q̃tuoꝛ in via biniq; p cellulas. Ad septẽtrionẽ ẏo ⁊ meridiez: q̃terni p dies singulos mutabant̃: ⁊ ad basilicã ꝯcilij ad occidentẽ bini: habẽtes subiectos alios in via: biniq; p cellulas. De sũt diuisiones ianitoꝛum filioꝝ choze ⁊ merari. Soꝛoo achias erat sup thesauros domus dñi ⁊ vasa sanctoꝛũ. Filij quoq; dan filij gersonni. De

ledan ꝓncipes familiaꝝ:ledan ⁊ gersonni ieibeli.
Filij ieibeli zathan ⁊ iobel frēs ei⁹ sup thesauros
domus dñi amramitis ⁊ isaaritis ⁊ hebronitis ⁊
ozibelitis. Subabel aūt filij gerson filij moysi ꝑ-
positus thesauris:frater q̄z ei⁹ eliezer cui⁹ filij raa-
bia:⁊ h⁹ filij isaias ⁊ hui⁹ filij iozam:hui⁹ q̄z filij ze-
chri:⁊ hui⁹ filij selemith. Ipse selemith ⁊ frēs eius
sup thesauros scōꝝ q̄ scificauit dauid rex:⁊ ꝓci-
pes familiaꝝ ⁊ tribuni ⁊ cēturiones ⁊ duces exer
cit⁹ de bellis ⁊ manubijs ꝓlioꝝ q̄ ꝓsecrauerāt ad
instaurationē ⁊ supellectilē tēpli dñi. Hec āt vni-
uersa scificauit samuel vidēs ⁊ saul filij cis:⁊ ab-
ner filij ner:⁊ ioab filij saruie:oēsq̄z scificauerāt ea
ꝑ manuꝫ salemith ⁊ fratrū ei⁹. Isaaritis ꝯo ꝑerat
conenias ⁊ filij ei⁹ ad opa foꝛinsec⁹ sup isrl:ad do
cendū ⁊ iudicādū eos. Hozzo de hebronitis asa
bias ⁊ frēs ei⁹ viri foꝛtissimi mille septīgēti ꝑerāt
isrl̄ trāſ iozdanē ɔ occidentē:i cūctis opib⁹ dñi ⁊
ī misteriū regis. Hebronitaꝝ āt ꝓnceps fuit ieria
ꝑm familias ⁊ cognationes eoꝝ. Quadragesimo
āno regni dauid recēsiti ⁊ iuēti sūt viri foꝛtissimi
ī gazer galaad:frēsq̄z ei⁹ robustiozis etat⁊ duo mi
lia septingēti ꝓncipes familiaꝝ. Ꝓreposuit āt eos
dauid rex rubenit⁊ ⁊ gaddit⁊ ⁊ dimidie tribu ma
nasse:ī oē misteriū dei ⁊ regis. XXVII

Filij aūt isrl̄ ꝑm numerū suū ꝓncipes fa-
miliaꝝ:tribuni ⁊ centuriões ⁊ ꝑfecti qui
mīstrabāt regi iuxta turmas suas: ingre
diētes ⁊ egrediētes ꝑ singulos mēses ī āno: vigī
tiq̄tuoꝛ milib⁹ singuli ꝑerāt. Ꝓrime turme,i ꝑmo
mēse iesboam ꝑerat filij zabdibel:⁊ sub eo vigin
tiq̄tuoꝛ milia. De filijs phares: ꝓnceps cūctoꝝ
ꝓncipū ī exercitu mēse ꝑmo. Secūdi mēsis habe
bat turmā dudiaohites:⁊ p⁹se alt noīe macelloth
q̄ regebat ptē exercit⁹ vigintiq̄tuoꝛ miliū. Dux q̄z
turme ttie in mēse tertio erat banaias filij ioiade
sacerdotis:⁊ ī diuisiōe sua vigītiq̄tuoꝛ milia. Ipe
ē banaias foꝛtissim⁹ inē trigīta ⁊ sup trigīta. Ꝓre
erat aūt turme ipsi⁹ amizadab filij ei⁹. Quart⁹ mē
se q̄rto asahel frat ioab:⁊ zabedias filij ei⁹ p⁹ euz:
⁊ ī turma ei⁹ vigintiq̄tuoꝛ milia. Quīt⁹ mēse quīto
ꝓnceps samaoth iezerietes:⁊ ī turma ei⁹ vigintiq̄
tuoꝛ milia. Sext⁹ mēse sexto bira filij acces the-
cuites:⁊ ī turma ei⁹ vigintiq̄tuoꝛ milia. Septim⁹
mēse septīo helles phallonites de filijs ephraim
⁊ ī turma ei⁹ vigintiq̄tuoꝛ milia. Octau⁹ mēse oc-
tauo sobochai vsathites de stirpe zarai:⁊ ī turma
ei⁹ vigintiq̄tuoꝛ milia. Non⁹ mēse nono abiezer
anathotites de filijs iemin:⁊ ī turma ei⁹ vigintiq̄
tuoꝛ milia. Decim⁹ mēse decimo marai ⁊ ipse ne-
thophatites de stirpe zarai:⁊ in turma ei⁹ viginti
q̄tuoꝛ milia. Undecim⁹ vndecimo banaias pha
rathonites de filijs ephraim:⁊ ī turma ei⁹ vigin-
tiq̄tuoꝛ milia. Duodecim⁹ mēse duodecimo hol-
dai nethophatites de stirpe gothoniel:⁊ ī turma
ei⁹ vigintiq̄tuoꝛ milia. Hozzo tribub⁹ ꝑerāt ī isrl̄
rubenitis:dux eliezer filij zechri symeonit⁊: dux
saphacias filij macha,leuitis: asabias filius cha-
muel.aaronitis:sadoch.iuda heliu frater dauid.
isachar amri filij michabel.zabulonitis:iesmaias
filij abdie.neptalitib⁹:ierimoth filius ozibel.filijs
ephraim:ozee filij ozaziu.dimidie tribui manas-
se:iobel filij phadaie.⁊ dimidie tribui manasse ī
galaad:iaddo filij zacharie.bēiamīt āt iasihel filij
abner.dan ꝯo eçribel filij ieroā. Di ꝓncipes filio-
rū isrl̄. Noluit aūt dauid numerare eos a vigīti
ānis inferi⁹: q̄z dixerat dñs vt multiplicaret isrl̄
q̄si stellas celi. Ioab filij saruie cepat numerare
nec cōpleuit:q̄z sup hoc ira dei irruerat ī isrl̄:⁊ id
circo numer⁹ eoꝝ q̄ fuerāt recēsiti nō ē relat⁹ in fa
stos regis dauid. Sup thesauros autē regis fuit
asmoth filij adibel. Dis aūt thesauris q̄ erāt ī vr
bib⁹ ⁊ ī vicis ⁊ ī turrib⁹ ꝑsidebat ionathan filius
oçie. Operi aūt rustico ⁊ agricolis q̄ exercebant
terrā ꝑerat eçri filij chelub. vineārūq̄z cultoꝛibus
semeias romathites.cellis aūt vinarijs çabdias
aphonites. Nā sup oliueta ⁊ ficeta q̄ erāt in cāpe
stri⁹. balanan gederithes.sup apothecas āt olei
ioas. Hozzo armētis q̄ pascebant ī sarona ꝓpsi
tus fuit sethrai saronites:⁊ sup bones ī vallibus
saphat filij adli.sup camelos ꝯo:vbil ismahelites
⁊ sup asinos iadias meronathites.sup oues q̄z ia
zim agaren⁹. Oēs hi ꝓncipes substātie regis da-
uid. Ionathan aūt patru⁹ dauid ꝓsiliari⁹ vir ꝓu-
dens ⁊ lrat⁹:ipse ⁊ iahibel filij achamoni erāt cū
filijs regis. Achitophel etiā ꝓsiliari⁹ regis:⁊ chusi
arachites amic⁹ regis. Post achitophel fuit ioia
da filius banaie ⁊ abiathar. Ꝓrinceps aūt exer-
citus regis erat ioab. XXVIII

Conuocauit igit dauid omnes ꝓncipes
isrl̄:duces tribuuꝫ ⁊ ꝓpositos turmarū q̄
ministrabāt regi: tribunos q̄z ⁊ centurio
nes ⁊ q̄ ꝑerant substantie ⁊ possessionibus regis
filiosq̄z suos cū eunuchis: ⁊ potentes ⁊ robustissi
mos quosq̄z in exercitu irl̄m. Cunq̄z surrexisset
rex ⁊ stetisset:⁊ ait. Audite me frēs mei ⁊ popul⁹
meus. Cogitaui vt edificarē domū in qua regeſ
ceret archa federis dñi ⁊ scabellū pedu⁊ dñi dei
nostri:⁊ ad edificandū oīa ꝑparaui. Deus aūt di
xit mihi. Nō edificabis domū noī meo:eo q̄ vis
vir bellatoꝛ ⁊ sanguinē fuderis:q̄z elegit dñs de⁹
isrl̄ me de vniuersa domo ꝑris mei vt essem rex
sup isrl̄ in sempiternū. De iuda enī elegit ꝓnci-
pes. Hozzo de domo iuda domū ꝑris mei:⁊ de
filijs patris mei placuit ei vt me eligeret regem
sup cunctū isrl̄:q̄z ⁊ de filijs meis. filios enī mihi
multos dedit dñs: elegit salomonē filiū meū vt
sederet ī throno regni dñi sup isrl̄:dixitq̄z mihi.
Salomon filij⁹ tuus edificabit domū meā ⁊ atria
mea. Ipsū enī elegi mihi in filiuꝫ:⁊ ego ero ei in
patrē:⁊ firmabo regnū ei⁹ vsq̄z in eternū:si pseue
rauerit facere ꝑcepta mea ⁊ iudicia sicut ⁊ hodie
Nūc ergo coꝛam vniuerso cetu isrl̄ audīte deo
nostro custodite ⁊ ꝙquirite cuncta mandata dñi
dei nostri vt possideatis terrā bonā ⁊ relinqua-
tis eā filijs vestris post vos vsq̄z in sempiternū.

Au aũt salomon filj mi scito deũ pr̃is tui: ⁊ serui ei corde pfecto ⁊ aĩo voluntario. Oĩa enĩ corda scrutat̃ dn̄s ⁊ vniuersas mentiũ cogitatiões intelligit. Si q̃sieris eũ: inuenies. si aũt dẽliq̃ris eũ: p/ijciet te in eternũ. Vũc ḡ qz elegit te dn̄s vt edificares domũ scũarij: ꝓfortare ⁊ pfice. Dedit aũt dauid salomoni filio suo delcriptionẽ porticus ⁊ tẽpli ⁊ cellarioꝝ ⁊ cenaculi ⁊ cubiculoꝝ ĩ adytis ⁊ domus ꝓpiatiõis: nec ñ ⁊ oĩus q̃ cogitauerat atrioꝝ ⁊ exedrarũ p circuitũ ĩ thesauros domus dn̄i ⁊ ĩ thesauros sc̃oꝝ: diuisionũq; sacerdotaliũ ⁊ leuiticaꝝ oĩa opa dom⁹ dn̄i: ⁊ in vniuersa vasa mĩsterij tẽpli dn̄i: aurũ in pondere p singula vasa mĩsterij: argẽti q̃z pond⁹ p vasoꝝ ⁊ operũ diuersitate sz ⁊ in cãdelabza aurea ⁊ ad lucernas aurũ p mensura vniuscuiusq; cãdelabri ⁊ lucernarũ siliť: ⁊ in cãdelabza argẽtea ⁊ in lucernas eoꝝ p diuersitate mẽsure: pond⁹ argẽti tradidit. Aurũ q̃z in mẽsas ꝓpositiõis p diuersitate mensaꝝ: siliť ⁊ argentũ ĩ alias mẽsas argẽteas. Ad fuscinulas q̃z ⁊ phialas ⁊ thuribula ex auro purissimo: ⁊ leunculos aureos p q̃litate mẽsure pond⁹ distribuit in leunculũ ⁊ leunculũ: siliť ⁊ ĩ leones argenteos diuersũ argẽti pond⁹ sepauit. Altari aũt in q̃ adolebat̃ incensũ: aurũ purissimũ dedit: ⁊ vt ex ipso fieret siliťudo q̃drige cherubin extẽdentiuz alas ⁊ velantiũ archã fed̃ dn̄i. Omĩa ingt venerũt scripta manu dn̄i ad me: vt intelligerẽ vniuersa opa exẽplaris. Dixit q̃z dauid salomoni filio suo Viriliť age ⁊ ꝓfortare ⁊ fac vt timeas ⁊ ne paue/as. Dn̄s enĩ de⁹ me⁹ tecũ erit: ⁊ nõ dimittet te nec derelinq̃t: donec pficias oẽ opus mĩsterij dom⁹ dn̄i. Ecce diuisiões sacerdotũ ⁊ leuitarũ ĩ oẽ ministeriũ dom⁹ dn̄i assistũt tibi ⁊ pati sĩ: ⁊ nouerũt tã p̃ncipes q̃z ppl's oĩa p̃cepta tua. XXIX

Locutusq; est dauid rex ad oẽm ecclesiã Salomonẽ filiũ meũ vnũ elegit dn̄s adhuc puerũ ⁊ tenellũ. Op⁹. n. grande ẽ: neq; enĩ hoĩ p̃parat̃ habitatio sz deo. Ego enĩ totis virib⁹ meis p̃parauj impensas dom⁹ dn̄i dei mei aurũ ad vasa aurea ⁊ argentũ ĩ argẽtea: es ĩ enea ferrũ in ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos ⁊ q̃si stibinos ⁊ diuersoꝝ coloꝝ oẽmq; p̃cioſũ lapidẽ ⁊ marmoꝝ pariũ abũdantissime: ⁊ sup hec q̃ obtuli ĩ domũ dei mei de peculio meo aurũ ⁊ argentũ do in templũ dei mei: exceptis his q̃ p̃parauj in edẽ sc̃ãm tria milia talenta auri de auro ophir: ⁊ septẽ milia talẽtoꝝ argenti, pbatissimi ad deaurãdas pietes tẽpli: ⁊ vbicũq; opus ẽ aurum de auro: ⁊ vbicunq; opus est argentum de argento. Opera fiant p manus artificum: ⁊ si qs sponte offert ipleat manũ suã hodie ⁊ offerat q̃ voluerit dn̄o. Polliciti sũt itaq; p̃ncipes familiaꝝ ⁊ pceres tribuũ isr̃l: tribuni q̃z ⁊ centuriões ⁊ p̃ncipes p̃ncipũ possessionũ regis dederũtq; in opa dom⁹ dn̄i auri talenta quiq; milia ⁊ solidos decẽ milia: argẽti talenta decẽ milia: ⁊ eris talẽta decẽ ⁊ octo milia: ferri q̃z centũ milia talentoꝝ: ⁊ apud quẽcũq; inuẽti sũt lapides ỏderũt ĩ thesauros domus dn̄i p manũ iehibel gersontis. Letatusq; ẽ ppl's cũ vota sponte pmitterent: qz corde toto offerebãt ea dn̄o. Gz ⁊ dauid rex letatus est gaudio magno: ⁊ bn̄dixit dn̄o coram vniuersa mł/titudine ⁊ ait. Bn̄dict⁹ es dn̄e de⁹ isr̃l pr̃is nr̄i: ab eterno in eternũ. Tua ẽ dn̄e magnificẽtia ⁊ potẽtia ⁊ gl'ia atq; victoria ⁊ tibi laus. Cũcta enĩ q̃ ĩ celo sũt ⁊ ĩ tra tua sũt. Tuũ dn̄e regnũ: ⁊ tu es sup oẽs p̃ncipes. Tue diuitie ⁊ tua ẽ gl'ia: tu dn̄aris oĩus. In manu tua virt⁹ ⁊ potẽtia: ĩ manu tua magnitudo ⁊ impiũ oĩus. Vũc igiť de⁹ nr̄ ꝓfitemur tibi: ⁊ laudam⁹ nomẽ tuũ inclytũ. Quis ego ⁊ qs ppl'us me⁹: vt possim⁹ hec tibi vniuersa pmittere: Tua sũt oĩa: ⁊ q̃ de manu tua accepimus dedim⁹ tibi. Peregrini. n. sum⁹ cor̃ã te ⁊ aduene: sicut oẽs patres nr̄i. Dies nr̄i q̃si vmbra sup terrã: ⁊ nulla est mora. Dn̄e de⁹ nr̄: oĩs hec copia quã pauimus vt edificaret̃ domus noĩ sc̃õ tuo: de manu tua est ⁊ tua sũt oĩa. Scio de⁹ me⁹ q; pbes corda ⁊ simplicitatẽ diligas: vñ ⁊ ego ĩ simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec ⁊ ppl'm tuũ q̃ hic repť est vidi cuz ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dn̄e de⁹ abzabã ⁊ Ysaac ⁊ isr̃l patrũ nr̄oꝝ custodi in eternũ hanc voluntatẽ cordis eoꝝ ⁊ semp ĩ veneratiõnẽ tui mens ista pmaneat. Salomoni q̃z filio meo da cor pfectũ: vt custodiat mandata tua ⁊ testimonia tua ⁊ cerimonias tuas: ⁊ faciat vniuersa: ⁊ edificet edẽ cui⁹ impẽsas paui. Pzecepit aũt dauid vniuerse ecclie. Bn̄dicite dn̄o deo nr̄o. Et bn̄dixit oĩs ecclesia dn̄o deo patrũ suoꝝ ⁊ inclinauerũt se ⁊ adorauerũt deũ: ⁊ deinde regem. Immolauerũtq; victimas dn̄o: ⁊ obtulerũt holocausta die sequẽti: thauros mille: arietes mille: agnos mille cũ libaminib⁹ suis ⁊ vniuersoritu abũdantissime in oẽm isr̃l. Et comederũt ⁊ biberũt cor̃ã dn̄o in die illo cũ grandi leticia: et vnxerũt secũdo salomonẽ filiũ dauid. Unxerũt aũt eũ dn̄o in p̃ncipẽ ⁊ sadoch in pontificẽ. Sedit q; salomon sup soliũ dn̄i in regẽ p dauid pr̃e suo ⁊ cũct] placuit: ⁊ paruit illi oĩs isr̃l. Gz ⁊ vniuersi p̃ncipes ⁊ potentes ⁊ cũcti filij regis dauid dederũt manũ: ⁊ subiecti fuerunt salomoni regi. Magnificauit ḡ dn̄s salomonem sup oẽm isr̃l ⁊ dedit illi gloriã regni qualẽ nullus habuit ante eũ rex isr̃l. Igiť dauid filj⁹ isai regnauit sup vniuersũ isr̃l: ⁊ dies quibus regnauit sup isr̃l fuerũt quadraginta anni. In hebzon regnauit septẽ annis: ⁊ in ir̃l'm annis trigintatribus: ⁊ mozt̃uus est in senectute bona plenus dierũ ⁊ diuitijs ⁊ gl'ia: ⁊ regnauit salomon filius eius p eo. Gesta aũtẽ dauid regis pzioza ⁊ nouissima scripta sunt in libzo samuel videntis: ⁊ in libzo nathan ꝓphete: atq; in volumine gad videntis: vniuersiq; regni eius foztitudinis ⁊ tempoꝝ que trãsierũt sub eo siue in isr̃l: siue in cunctis regnis terrarum.

¶ Explicit Dabzeiamin liber pzimus.

Incipit Dabreiamin siue Paralypomenon liber secundus. Capitulum I

Confortatus ē ergo salomō filius Dauid in regno suo:ꝛ dñs erat cū eo:ꝛ magnificauit eū in excelsum. Locutusq; salomon vniuerso israeli tribunis ꝛ centurionibus ꝛ ducibus ꝛ iudicib⁹ oīs israꝛ ꝛ ꝓncipibus familiaꝝ:ꝛ abijt cū vniuersa multitudine in excelsū gabaon:vbi erat tabernaculū federis dñi:qđ fecit moyses famulus dei in solitudine. Archam aūt dei,adduxerat dauid de cariathiarim in locū quē ꝓparauerat ei:ꝛ ubi fixerat illi tabernaculū:hoc ē in irꝛm. Altare ąq; eneū qđ fabricat⁹ fuerat beselebel filius vri filij vr.ibi erat coꝛā tabernaculo dñi:qđ ꝛ requisiuit salomō ꝛ oīs ecclia. Ascēditq; salomon ad altare eneum coꝛā tabernaculo federis dñi:ꝛ obtulit in eo mille hostias. Ecce aūt in ipa nocte apparuit ei deus dicēs. Postula qđ vis:vt dem tibi. Dixitq; salomon deo. Tu fecisti cū dauid pr̄e meo mīam magnā:ꝛ ꝓstituisti me regē ꝓ eo. Nūc ġ dñe deus impleaī sermo tuus quez pollicitus es dauid pr̄i meo. Tu.n.me fecisti regē sup ppl'm tuum multū qui tā inumerabilis ē ąs pulus terre. Da mihi sapientiā ꝛ intelligentiā:vt ingrediar ꝛ egrediar coꝛā ppl'o tuo. Quis enim pōt hūc ppl'm tuū digne qui tā grandis ē iudicare? Dixit aūt deus ad salomonē. Quia hoc magis placuit coꝛdi tuo:ꝛ non postulasti diuitias ꝛ substantiā ꝛ gloriā:neq; animas eoꝝ qui te oderāt:ſz nec dies vite pl'imos: petisti aūt sapiam ꝛ sciam vt iudicare possis populū meū sup quē cōstitui te regē: sapia ꝛ scientia data sūt tibi. Diuitias aūt ꝛ substantiā ꝛ gloriam dabo tibi:ita vt nullus in regib⁹ nec ante nec post te fuerit similis tui. Uenit ergo salomon ab excelso gabaon in irꝛm coꝛā tabernaculo federis:ꝛ regnauit sup israꝛ. Congregauitq; sibi currus ꝛ eqtes:ꝛ facti sunt ei mille q̄dringēti currus :ꝛ duodecī milia equitū:ꝛ fecit eos esse in vrbibus q̄drigarū et cū rege in irꝛm. Prebuitq; rex argentū ꝛ aurū in irꝛm q̄si lapides:ꝛ cedros quasi sycomoros que nascūtur in cāpestribus multitudine magna. Adducebāt aūt ei equi de egypto de choa a negociatoribus regis:ġ ibāt ꝛ emebāt ꝓcio quadrigā equoꝝ sexcētis argēteis:ꝛ equū centū gnquagīta. Similiter de vniuersis regnis cetheorum ꝛ a regibus syrie:emptio celebrabatur. II

Decreuit aūt salomō edificare domū nomini dñi:ꝛ palatiuz sibi. Et nūerauit septuaginta milia virorū portantiū humeris:ꝛ octoginta milia q cederēt lapides in montibus:ꝓpositosq; eoꝝ tria milia sexcētos. Misit quoq; ad hiram regē tyri dicēs. Sicut egisti cuz dauid pr̄e meo:ꝛ misisti ei ligna cedrina vt edificaret sibi domū in qua ꝛ hītauit:sic fac mecuz vt edificē domū noī dñi dei mei vt cōsecrē eam:ad adolendū incensū coꝛā illo ꝛ fumigāda aromata ꝛ ad ꝓpositionē panū sempiternā:ꝛ ad holocaustomata mane ꝛ vespe. sabbatis quoq; ꝛ neomenijs ꝛ solēnitatibus dñi dei nr̄i i sempiternū que mādata sunt israꝛ. Domus.n.quā edificare cupio magna ē. Magnus est enī deus nr̄ sup oēs deos Quis ġ poterit ꝑualere vt edificet ei dignam domū? Si celū ꝛ celi celoꝝ cape eū nequeūt: q̄ntus ego sū vt possim edificare ei domuz? Sz ad hoc tm̄ vt adoleaī incensū coꝛā illo. Mitte ergo mihi viꝝ eruditū ġ nouerit opari in auro ꝛ argēto ere ꝛ ferro purpura coccino ꝛ hyacīthо:ꝛ ġ sciat sculpere celaturas cū his artificibus quos mecū hēo in iudea ꝛ in irꝛm:q̄s ꝓparauit dauid pr̄ me⁹ Sz ꝛ ligna cedrina mitte mihi ꝛ arthentina ꝛ pinea de libano. Scio.n.ġ serui tui nouerint cedē ligna de libano. Et erūt serui mei cuz seruis tuis: vt parent̄ mihi ligna plurima. Domus enī quā cupio edificare magna ē nimis ꝛ inclyta. Preterea ogarijs ġ cesuri sūt ligna seruis tuis dabo in cibaria.tritici chozos viginti milia:ꝛ ozdei chozos totidem olei quoq; sata viginti milia. Dixit aūt hiram rex tyri p lr̄as quas miserat salomoni. Quia dilexit dñs ppl'm suū:idcirco te regnare fecit sup eū. Et addidit dicens. Benedictus dñs deus israꝛ ġ fecit celū ꝛ terrā:ġ dedit dauid regi filiū sapientē ꝛ eruditū ꝛ sensatū atq; ꝓvidentē:vt edificarz domū dño:ꝛ palatiū sibi. Nūc ġ tibi viꝝ ꝓvidentē ꝛ scientissimū hiram pr̄em meū filiū mulieris de filiabus dan cuius pr̄ fuit tyrius:ġ nouerit opari in auro ꝛ argento:ere ꝛ ferro ꝛ marmoze ꝛ lignis ī purpura q̄s ꝛ hyacīthо ꝛ byssino ꝛ coccino :ꝛ ġ sciat celare oēm sculpturā:ꝛ adiuēire ꝓvidēt̄ qđcūq; i ope nc̄ariū ē:cū artificib⁹ tuis ꝛ cū artificibus dñi mei dauid pr̄is tui. Triticū ġ ꝛ ozdeū ꝛ oleū ꝛ vinū q̄ pollicitus es dñe mi mitte famul tuis Nos aūt cedemus ligna de libano quot necessaria habueris ꝛ applicabimus ea ratib⁹ p mare,in ioppe:tuū aūt erit trāsferre ea in irꝛm. Nūerauit igit salomon oēs viros ꝓselitos qui erāt in terra israel post dinumerationē quā dinumerauit dauid pr̄ eius:ꝛ inuēti sūt centū gnquaginta tria milia ꝛ sexcēti. Fecitq; ex eis septuagīta milia q bumeris onera portarēt ꝛ octogīta milia q lapides de mōtibus cederēt:tria aūt milia ꝛ sexcentos ꝓpositos operum populi. III

Cepit salomō edificare domuz dñi in irꝛm in mōte moria q demōstrat⁹ fuerat dauid pr̄i ei⁹ī loco quē parauerat dauid in area boznan iebusei. Cepit aūt edificare mēse secūdo:anno q̄rto regni sui. Et hec sūt fūdamēta q̄ fecit salomō vt edificaret domū dei: lōgitudis cubitos in mēsura ꝓma sexaginta:latitudinis cubitos vigīti. Porticū vo ante frontē q̄ tendebaī in longū iuxt̄ mēsurā latitudis domus: cubitoꝝ viginti. Porro altitudo cētū vigīti cubitoꝝ erat. Et deaurauit eā intrīsecus auro mūdissimo. Do-

m

mũ quoqz maiorẽ texit tabulis ligneis abiegnis
z lamĩas auri obrizi affixit p totũ. Sculpsitqz in
ea palmas: z q̃si cathenulas se inuicẽ cõplectẽtes.
Strauit q̃z pauimentũ tẽpli pciosissimo marmore
decore mirifico. Porro aux erat pbatissimũ: ō cui⁹
lamĩs texit domũ z trabes ei⁹ z postes z pietes et
ostia: z celauit cherubin in pietibus. Fecit q̃z do-
mũ sci scõr: lõgitudinẽ iux latitudinẽ dom⁹ cubi
tor viginti: z latitudinẽ sibi viginti cubitor. Et
lamĩs aureis texit eã q̃si talẽtis sexcẽtis: sed z cla
uos fecit aureos: ita vt singuli claui siclos quinq̃
genos appenderẽt. Cenacula q̃z texit auro. Fecit
etiã in domo sci scõr cherubin duos ope statua
rio: z texit eos auro. Alle cherubin viginti cubiti
extẽdebant: ita vt vna ala bñret cubitos gnqz z tã
gẽt parietẽ dom⁹: z altera gnqz cubitos bñs alaz
tãgeret alteri⁹ cherub. Sibi cherub alteri⁹ ala gn
qz hẽbat cubitos: z tangebat pietẽ: z ala ei⁹ altera
gnqz cubitor: alã cherub alteri⁹ ptingebat. Igit
ale vtriusqz cherub expãse erãt: z extendebant p
cubitos viginti. Ipi aũt stabãt erectis pedibus:
z facies eor erãt verse ad exteriorẽ domũ. Fecit
q̃z velũ ex hyacintho purpura cocco z bysso: z in
texuit ei cherubin. Alñ forres etiã tẽpli duas colũ
nas: q̃ triginta z gnqz cubitos hẽbãt altitudinis.
Porro capita eax quinqz cubitor: necnõ z quasi
cathenulas in oraculo: z supposuit eas capitibus
colũnax. Malogranata etiã centuz: q̃ cathenulis
inẽposuit. Ipas q̃z colũnas posuit in vestibulo tẽ
pli: vnã a dextris alterã a sinistris. Eã q̃ a dextris
vocauit iachin: z q̃ ad leuã vocauit booz. VIII

Fecit q̃z altare eneũ viginti cubitor lõgi
tudinis: z viginti cubitor latitudis: z de
cẽ cubitor altitudis. Mare etiã eneum
fusile decẽ cubitis a labio vsqz ad labiũ: rotundũ
p circuitũ. Quinqz cubitos hẽbat altitudis: z funi
culus triginta cubitor ãbigebat gyrũ eius. Sibi
tudo q̃z boum erat subter illud. Et decẽ cubitis
q̃dã extrinsecus celature: q̃si duobus vsibus la-
biũ maris circuibãt. Boues ãt erãt fusiles: z ipm
mare sup duodecim boues impositũ erat: q̃rũ tres
respiciebãt ad aglonẽ: z alij tres ad occidentem.
Porro tres alij meridiẽ: z tres q relig erãt orien
tẽ: hñtes mare suppositũ. Posteriora aũt boum
erãt ũtrinsecus sub mari. Porro vastitas ei⁹ hẽbat
mensurã palmi: z labiũ illi⁹ erat q̃si labiũ calicis
vel repandi lilij: capiebatqz tria milia metretas.
Fecit q̃z conchas decẽ z posuit gnqz a dextris et
gnqz a sinistris: vt lauarẽt in eis oĩa q̃ in holocau
stũ oblaturi erãt. Porro in mari sacerdotes laua
bãtur. Fecit aũt z cãdelabra aurea decẽ fm spẽz
quã iusserat fieri: z posuit ea in tẽplo: quinqz a de
xtris z gnqz a sinistris. Necnõ z mẽsas decẽ z po
suit eas in tẽplo: gnqz a dextris z gnqz a sinistris
Phialas q̃z aureas centũ. Fecit etiã atrium sacer
dotũ z basilicã grandez: z ostia in basilica q̃ texit
ere. Porro mare posuit in latẽ dextro cõtra oriẽ
tem ad meridiẽ. Fecit aũt hiram lebetes z crea-
gras z phialas z ꝓpleuit oĩe opus regis i domo
dei: hoc ẽ colũnas duas z epistylia z capita: z q̃si
q̃dã retiacula q̃ capita tegerẽt sup epistylia. Da
logranata q̃z q̃dringẽta z retiacula duo: ita vt bi
ni ordines malogranatoꝝ singulis retiaculis iun
gerent: q̃ ptegeret epistylia: z capita colũnaꝝ. Pa
ses etiã fecit: z cõchas: q̃s suppositi basibus: mare
vnũ: boues q̃z duodecim sub mari: z lebetes z crea
gras z phialas. Oĩa vasa fecit salomoni hiram pr̃
eius in domo dñi ex ere mũdissimo. In regione
iordãis fudit ea rex i argillosa terra: inr̃ sochoth
z sare dathaa. Erat aũt multitudo vasoꝝ inumera
bilis: ita vt ignorarer pond⁹ eris. Fecitq̃z salomõ
oĩa vasa domus dei: z altare aureũ z mẽsas: z sup
eas panes ꝓpositiõis. Cãdelabra q̃z cũ lucernis
suis vt lucerẽt añ oraculũ iux ritũ ex auro puris-
simo: z florẽtia quedã z lucernas z forcipes au-
reos. Oĩa de auro mũdissimo facta sũt. Thimia-
matia quoqz z thuribula z phialas z mortariola
ex auro purissimo. Et ostia celauit tẽpli interior
id ẽ in scã scõrum: z ostia tẽpli forinsecus aurea.
Sicqz completũ ẽ oĩe opus quod fecit salomõ
in domo dñi. V

Intulit igit salomõ oĩa que vouerat da-
uid pr̃ suus argẽtũ et aux et vniuersa va
sa posuit in thesauris domus dñi. Post
q̃ ꝓgregauit maiores natu isrl̃: et cũctos ꝓncipes
tribuũ: et capita familiarũ de filijs isrl̃ in irl̃m: vt
adducerẽt archã federis dñi de ciuitate dauid q̃
ẽ in syõ. Venerũt itaqz ad regẽ oẽs viri isrl̃: in die
solẽni mẽsis septimi. Cũqz venissẽt cũcti seniorũ
isrl̃. portauerũt leuite archã: et intulerũt eã: z om
nẽ paraturã tabernaculi. Porro vasa scũarij que
erãt in tabernaculo portauerũt sacerdotes cũ le-
uitis. Rex aũt salomõ z vniuersus cet⁹ isrl̃: z oẽs
q fuerũt ꝓgregati: añ archã immolabãt arietes z
boues absqz vllo nũero. Tãta. n. erat multitudo
victimaꝝ. Et intulerũt sacerdotes archã federis
dñi in locũ suũ id ẽ ad oraculũ tẽpli in scã scõrũ
subr alas cherubin: ita vt cherubin expanderent
alas suas sup locũ in q̃ posita erat archa: z ipas ar
chã tegerẽt cũ vectib⁹ suis. Vectiũ aũt gbus por
tabãt archa qz paululũ lõgiores erãt: capita pare
bãt añ oraculũ. Si vo qs paululũ finissz extrinse
cus eos vidẽ ñ poterat. Fuit itaqz archa ibi vsqz
in pñtẽ diẽ. Nihilqz erat aliud i archa nsi due ta-
bule q̃s posuerat moyses in oreb: qñ legez dedit
dñs filijs isrl̃ egrediẽtib⁹ ex egypto. Egressis ãt
sacerdotib⁹ de scũario: oẽs enĩ sacerdotes q ibi po
tuerãt inueniri sãctificati sũt: nec adhuc in illo tpe
vices z mĩsterior ordo inr̃ eos diuisus erat: tã le
uite q̃z cãtores. i. z q sub asaph erãt: z q sub hemã
z q sub idithun: filij z frẽs eor vestiti bissinis: ci-
balis z psalterijs z citharis ꝓcrepabãt stantes ad
orientalẽ plagã altaris: z cũ eis cãtores cẽtũ igiti
canẽtes tubis. Igit cũctis piter z tubis z voce et
cibalis z organis z diuersi generis musicoꝝ ꝓci-
nẽtibus: z vocẽ in sublime tollẽtibus: lõge soniꝰ

audiebat:ita vt cū ōnīm laudare cepissēt ⁊ dicē. Cōfitemī dño qñ bon⁹ qñ in eternū mīa ei⁹:im pleret dom⁹ dei nube:ne possēt sacerdotes stare ⁊ ministrare ꝓpter caliginē. Compleuerat enim gloria domini domum dei.

VI

Tunc salomō ait. Dñs pollicitus ē vt hī taret in caligine:ego aūt edificaui domū noī eiusī:vt hītaret ibi in ꝑpetuū. Et ꝓuertit rex faciē suā:⁊ bñdixit vniuerse mltitudini isrl. Cā ois turba stabat intēta. Et ait. Bñdict⁹ dñs deus isrl:q qō locut⁹ ē dauid pī meo: ope cōpleuit dicēs. A die q̄ eduxi ppl'm meū de terra egypti:nō elegi ciuitatē de cūctis tribub⁹ isrl vt ediſicaret in ea dom⁹ noī meo:neq elegi quēq alium viz vt eēt dux ī ppl'o meo isrl:ſz elegi irl'm vt sit nomē meū in ea:⁊ elegi dauid vt ꝓsituerē eū sup ppl'm meū isrl. Cūq fuisset volūtatis dauid pī mei vt edificaret domū noī dñi dei isrl:dixit dñs ad eum. Quia hec fuit volūtas tua vt edificares domū noī meo:bñ quidē fecisti huiuscemōi hre volūtatē:ſz nō tu edificabis mihi domū. Uerūtn fili⁹ tu⁹ q egredief de lūbis tuis:ipe edificabit domū noī meo. Cōpleuit ḡ dñs sermonē suū quē locut⁹ fuerat:⁊ ego surrexi ꝓ dauid pī me:⁊ sedi sup thronū isrl sicut locut⁹ ē dñs:⁊ edificaui domū noī dñi dei isrl:⁊ posui ī ea archā in q̄ ē pactū dñi qō pepigit cū filijs isrl. Stetit ḡ coraz altare dñi ex aduerso vniuerse multitudis isrl:⁊ extendit man⁹ suas. Nā dē fecerat salomō basim eneā ⁊ posuerat eā in medio basilice:hītez qnq cubitos lōgitudis ⁊ qnq latitudis:⁊ tres cubitos altitudis. Stetitq sup eā:⁊ deinceps flexis genibus ō vniuersā multitudinē isrl:⁊ palmis in celū leuatis ait. Dñe deus isrl:nō ē sīlis tui de⁹ in celo ⁊ ī terra:q custodis pactū ⁊ mīam cū seruis tuis: q ābulant coraz te in toto corde suo:q ꝓstitisti seruo tuo dauid pī meo quecūq locut⁹ fueras ei:⁊ q̄ ore ꝓ miseras:opere ꝓplesti:sicut ⁊ pñs tps ꝓbat. Nūc ḡ dñe deus isrl iple ſuo tuo pī meo dauid q̄cūq locut⁹es dicēs. Nō deficiet ex te vir coraz me qui sedeat sup thronū isrl:ita tn si custodierīt filij tui vias meas:⁊ ambulauerint in lege mea:sicut ⁊ tu ābulasti coraz me. Et nūc dñe deus isrl firmet ſermo tu⁹:quē locut⁹es ſuo tuo dauid. Ergo ne credibile ē:vt hītet de⁹ cū hoībus sup terrā? Si celū ⁊ celi celoꝝ nō te capiūt:q̄to magis dom⁹ ista quā edificaui. Sz ad hoc tn facta ē:vt respicias oōnē ſui tui:⁊ obsecrationē ei⁹ dñe deus meus:⁊ audias ꝑces q̄s fūdit famulus tuus coraz te:vt apias oculos tuos sup domū istā diebus ac noctib⁹ sup locū in q̄ pollicit⁹es vt inuocet nomē tuū:⁊ exaudies oōnē quā ſuus tuus oraat in eo:⁊ exaudias ꝑces famuli tui ⁊ ppl'i tui isrl. Quicūq oranerit ī loco isto:exaudi de hītaculo tuo id ē de celis:⁊ ꝓpitiare. Si peccauerit quispiā in ꝓximū suū ⁊ iurare ō eū paratus venerit:seq maledicto ꝓstringerit coraz altari in domo ista tu audies de celo:et facies iudiciū seruoꝝ tuoꝝ:ita vt reddas iniq viā suā in caput ꝓpriū:⁊ vlciscaris iustū retribuēs ei ſm iusticiā suā. Si superat⁹ fuerit ppl's tu⁹ isrl ab inimicis:peccabūt enī tibi ⁊ quersi egerint pniaz ⁊ obsecrauerint nomē tuū:⁊ fuerīt depcati te ī loco isto:tu exaudies ō celo ⁊ ꝓpitiare pctō ppl'i tui isrl:⁊ reduc eos ī terrā quā dedisti eis ⁊ patrib⁹ eoꝝ. Si clausū celo pluuia nō fluxerit ꝓpter pctā ppl'i tui:⁊ depcati te fuerint in loco isto:⁊ ꝓfessi noī tuo:⁊ quersi a pctis suis cū eos afflixeris:exaudi de celo dñe:⁊ dimitte pctā seruis tuis ⁊ ppl'i tui isrl:⁊ doce eos viā bonā p quā ingrediant:⁊ da pluuiā terre quā dedisti ppl'o tuo ad possidē dū. Fames si orta fuerit ī tra:⁊ pestilētia erugo ⁊ aurugo ⁊ locusta ⁊ bruchus ⁊ hostes vastatis regionib⁹ portas obsederint ciuitatis: oīsq plaga ⁊ infirmitas ꝑsenerit:si qs de ppl'o tuo isrl fuerit depcatus cognoscēs plagā ⁊ infirmitatē suā:⁊ expanderit man⁹ suas in domo hac:tu exaudies de celo ō sublimi.s.habitacl'o tuo:⁊ ꝓpitiare et redde vnicuiq ſm vias suas: quas nosti cū hre ī corde suo. Tu enī sol⁹ nosti corda filioꝝ hoīuz: vt timeant te ⁊ ambulēt ī vijs tuis: cūctis diebus ḡbus viuūt sup faciē tre quā dedisti pribus nris. Externū q̄z q nō ē de ppl'o tuo isrl: si venerit de tra longinq ꝓpē nomē tuū magnū:⁊ ꝓpter manū tuā robustā:⁊ brachiū tuū extentū: ⁊ adoranerit ī loco isto:tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo:⁊ facies cūcta ꝓ ḡbus īuocauerit te ille peregrin⁹:vt sciāt oēs ppl'i tre nomē tuū: ⁊ timeant te sicut ppl'us tuus isrl:⁊ cognoscāt q⁹ nomē tuū inuocatū ē sup domū hāc quā edificaui noī tuo. Si egressus fuerit ppl'us tu⁹ ad bellū ō aduersarios suos p viā in q̄ miser] eos:adorabūt te ō viā ī q̄ ciuitas hec ē quā elegisti:⁊ domus quā edificaui noī tuo:vt exaudias de celo pces eoꝝ ⁊ obsecrationē:⁊ vlciscaris. Si aūt peccauerīt tibi:neq enī ē hō q nō peccet:⁊ iratus fuer] eis:⁊ tradideris hostib⁹:⁊ captiuos duxerint eos ī terrā lōgin quā:vel certe q̄ iuxta ē:⁊ quersi ī corde suo in tra ad quā captiui ducti fuerīt egerint pniaz:⁊ depcati te fuerīt in tra captiuitatis sue dicētes:peccauimus iniq fecimus: iniuste egim⁹:⁊ reuersi fuerīt ad te ī toto corde suo:⁊ tota aīa sua in tra captiuitat] sue ad quā ducti sūt:adorabūt te ō viā tre sue quā dedisti pri b⁹ eoꝝ:⁊ vrbis quā elegisti et domus quā edificaui noī tuo:vt exaudias de celo hoc ē de firmo habitaculo tuo pces eoꝝ:⁊ facias iudiciū:⁊ dimittas ppl'o tuo quāuis pctōi. Tu es.n.de⁹ me⁹. Aperiant q̄so oculi tui:⁊ aures tue intēte sint ad oōnē q̄ fit ī loco isto. Nūc igit surge dñe deus in requiē tuā:tu ⁊ archa fortitudinis tue. Sacerdotes tui dñe de⁹ induant salutē:⁊ sci tui letent ī bonis. Dñe de⁹ me⁹ ne auertaris faciem xpi tui. Memento misericordiaꝝ serui tui dauid.

VII

Cunq ꝓplesset salomō fūdēs pces:ignis descēdit de celo ⁊ deuorauit holocausta ⁊ victimas ⁊ maiestas dñi ipleuit domū

nec poterāt sacerdotes ingredi templū dñi eo q̄ implesset maiestas dñi tēplū dñi. Sed & oēs filij isrl̄ videbāt descendentē ignē: & gl̄iam dñi super domū: & corruētes pni in terrā sup pauimētū stra tū lapide adorauerūt & laudauerūt dñm: q̄m bo nus q̄m in seculū mīa eius. Rex aūt & oīs ppl̄s īmolabāt victimas coram dño. Dactauit igit rex salomō hostias: bouū viginti duo milia: arietū cen tū viginti milia. Et dedicauit domum dei: rex & vniuersus ppl̄us. Sacerdotes aūt stabāt in offi cijs suis: & leuite in organis carminū dñi: q̄ fecit dauid rex ad laudādū dñm: q̄m bon⁹ q̄m in eter nū mīa eius: hymnos dauid canētes sup man⁹ su as. Porro sacerdotes canebāt tubis añ eos: cun ctusq̄ isrl̄ stabat. Sanctificauit quoq̄ salomō me diū atrij añ tēplū dñi. Obtulerat.n. ibi holocau sta & adipes pacificoꝝ: q̄ altare eneū q̄ fecerat nō poterat sustinē holocausta & sacrificia & adipes pacificoꝝ. Fecit g̃ salomō solēnitatē in tpe illo se ptē diebus & oīs isrl̄ cū eo: ecclīa magna valde: ab introitu emath vsq̄ ad torrentē egypti. Fecitq̄ die octauo collectā: eo q̄ dedicasset altare septē dieb⁹: & solēnitatē celebrasset dieb⁹ septē. Igitur ī die vicesimotertio mēsis septimi dimisit ppl̄os ad tabernacula sua: letātes atq̄ gaudētes sup bo no quod fecerat dñs dauid & salomoni & isrl̄ ppl̄o suo. Cōpleuitq̄ salomō domū dñi & domū regis & oīa q̄ disposuerat in corde suo vt faceret in do mo dñi: & in domo sua: & pspatus est. Apparuit āt ei dñs nocte: & ait. Audiui orōnē tuā: & elegi locū istū mihi in domū sacrificij. Si clausero celum & pluuia non fluxerit & mādauero & pcepo locuste vt deuorēt terrā: & misero pestilētiā in ppl̄m meū: & uersus aūt ppl̄s me⁹ sup quos īuocatū ē nomē meū: deprecatus me fuerit: & exq̄sierit faciē meā: et egerit pñiam a viis suis pessimis: & ego exaudiaꝝ de celo: & ppitius ero peccatis eoꝝ: & sanabo terrā eoꝝ. Oculi quoq̄ mei erūt apti: & aures mee erec te ad orationē eiꝰ q̄ in loco isto orauerit. Elegi enī & scificaui locū istū: vt sit nomē meū ibi in sē piternū: & pmaneāt oculi mei & cor meū ibi cūctis dieb⁹. Tu quoq̄ si ābulaueris cora me sicut am bulauit dauid pr̄ tuus: & feceris iuxt̄ oīa q̄ pcepi ti bi: & iusticias meas iudiciaq̄ seruaueris suscita bo thronū regni tui: sicut pollicit⁹ sū dauid patri tuo dicēs. Nō auferet de stirpe tua vir q̄ nō sit pn ceps in isrl̄. Si aūt auersi fueritis: & dereliq̄ritis iu sticias meas & pcepta mea q̄ ꝓposui vobis: & abe untes seruieritis dijs alienis: & adorueritis eos: euellā vos de terra mea quā dedi vobis: & domū hāc quā edificaui nois meo ꝓiciam a facie mea: & tradā eā in pabolā & in exēplū cūctis ppl̄is: & do mus ista erit in ꝓuerbiū vniuersis trāseuntib⁹ et dicēt stupētes. Quare fecit dñs sic terre huic & do mui huic? Rndebuntq̄. Quia dereliq̄runt dñm deū pr̄m suoꝝ q̄ eduxit eos de tra egypti: & app̄ hēderunt deos alienos & adorauerunt eos & co luerunt: idcirco venerunt super eos vniuersa hec mala.

Expletis aūt viginti ānis postq̄ edifica uit salomō domū dñi & domū suā: ciuita tes q̄s dederat biram salomoni edifica uit: & hītare ibi fecit filios isrl̄. Abijt q̄s in emath suba: & obtinuit eā: & edificauit palmirā in deso to: & alias ciuitates mūitissimas edificauit ī emath. Extruxitq̄ bethoron supiorē: & bethoron inferio rē ciuitates muratas: hītes portas & vectes & se ras. Balaath etiā & oēs vrbes firmissimas q̄ fue rūt salomonis cūctasq̄ vrbes quadrigarū: & vr bes equitū. Oīa quecūq̄ voluit fecit rex salomō atq̄ disposuit: edificauit in irl̄m & ī libāo & in vni uersa terra ptātis sue. Oēm pp̄lm q̄ derelict⁹ fue rat de etheis & amorrheis & pherezeis & eueis & ie buseis: q̄ nō erāt de stirpe isrl̄: de filijs eoꝝ & de po steris q̄s nō iterfecerāt filij isrl̄: subiugauit salomō in tributarios vsq̄ in diē hanc. Porro de filijs isrl̄ nō posuit vt seruirēt opibus regis. Ipsi.n. erant viri bellatores & duces ꝑmi: & ꝑncipes quadriga rū: & equitū eiꝰ. Oēs aūt ꝑncipes exercitus regis salomonis fuerūt ducēti quinquagīta q̄ erudiebāt pp̄lm. Filiā vo pharaonis trāstulit de ciuitate da uid in domū quā edificauerat ei. Dixit.n. rex. Nō hītabit vxor mea in domo dauid regis isrl̄: eo q̄ scificata sit: q̄ ingressa ē in eā archa dñi. Tūc ob tulit salomon holocausta dño sup altare dñi q̄ extruxerat añ porticū: vt p singl̄os dies offerret in eo iuxt̄ ꝓceptū moysi in sabbatis & in calēdis & in festis dieb⁹ ter p annū: id ē in solēnitate azimo rū & solēnitate hebdomadaꝝ & ī solēnitate taber naculoꝝ. Et ꝓstituit iuxt̄ dispositionē dauid patris sui officia sacerdotū in mūsterijs suis: & leuitas in ordine suo: vt laudarēt & mūstrarēt coram sacerdo tibus iuxt̄ ritū vniuscuiusq̄ diei: & ianitores in di uisionibus suis p portā & portā. Sic.n. ꝓcepat da uid hō dei. Nec ptergressi sūt de mādatis regis tā sacerdotes q̄ leuite: ex oībus q̄ ꝓcepat. Et ī cu stodijs thesaurorū oēs ipensas p̄paratas hūit salo mō: ex eo die q̄ fūdauit domū dñi vsq̄ in diem q̄ pfecit eā. Tūc abijt salomō ī asiongaber: & in bai lach ad oram maris rubri: q̄ ē in terra edom. Mi sit g̃ ei hiram p man⁹ seruoꝝ suoꝝ naues & nautas gnaros maris: & abierūt cum seruis salomonis in ophir. Tulerūtq̄ inde q̄dringēta quinquagīta talē ta auri: & attulerūt ad regē salomonē.

IX

Regina q̄s saba cū audisset famā salomōis venit vt tēptaret eū ī enigmatib⁹ in irl̄m cū magnis opibus & camelis q̄ portabāt aromata & auri plurimū gēmasq̄ ꝓciosas. Cumq̄ venisset ad salomonē locuta ē ei q̄cūq̄ erāt ī cor de suo. Et exposuit ei salomō oīnia q̄ ꝓpositerat: nec quicq̄ fuit q̄ nō pspicuū ei fecerit. Quę postq̄ vidit sapiam. s. salomōis: & domū quā edificaue rat: necnō & cibaria mēse eiꝰ & hītacula fuoꝝ & of ficia mīstroꝝ eiꝰ & vestimēta eoꝝ pincernas q̄s: & vestes eoꝝ: & victimas q̄s īmolabat in domo dñi & erat p stupoꝝ vltra in ea spūs. Dixitq̄ ad regē.

Uerus ē sermo quē audierā in terra mea: de ⁊tu
tibus ⁊ sapīa tua. Nō credebā narrātibus: donec
ipa venisse: ⁊ vidissēt oculi mei: ⁊ ꝓbasse vix me
dietatē sapīe tue fuisse mihi narratā. Uicisti famā
⁊tutib⁹ tuis. Btī viri tui ⁊ btī tui tui: hi q assistūt
cozā te oī tpe: ⁊ audiūt sapīaz tuā. Sit dñs de⁹ tu⁹
bñdictus: q voluit te ozdinare sup thzonū suū re
gē dñi dei tui. Quia diligit deus isrl: ⁊ vult ꝼuare
eū in eternū: idcirco posuit te sup eū regē: vt faci
as iudicia atq; iusticiā. Dedit aūt regi cētū vigīti
talēta auri: ⁊ aromata mlta nimis: ⁊ gēmas p̄cio
sissimas. Nō fuerūt aromata talia: vt hec q̄ dedit
regina saba regi salomōi. Qz ⁊ ꝼui birā cū seruis
salomōis attulerūt auz de ophir ⁊ ligna thina: et
gēmas p̄ciosissimas. De qbus fecit rex ō lignis. s.
thinis grad⁹ in domo dñi: ⁊ in domo regia: citha
ras q̄z ⁊ psalteria cātozib⁹. Nūq̄ visa sūt in terra
iuda ligna talia. Rex aūt salomō dedit regine sa
ba cūcta q̄ voluit ⁊ q̄ postulauit: ⁊ multo plura q̄z
attulerat ad eū. Que reuersa abiit in terrā suā cū
ꝼuis suis. Erat aūt pōdus auri qō afferebaꝫ salo
moni p singlos ānos sexcēta sexagīta sex talenta
auri: excepta ea sūma quā legati diuersaz gentiū
⁊ negociatoz̄ eī afferre ꝓsueuerāt: oēsq; reges ara
bie ⁊ satrape terraz̄ q ꝓportabāt auz ⁊ argentuz
salomōi. Fecit igit rex salomō ducētas hastas au
reas: de sūma sexcētoz̄ aureoz̄: q in singulis ha
stis expēdebant. Trecēta q̄z scuta aurea trecētoz̄
aureoz̄: qb⁹ tegebant singula scuta. Posuitq; ea
rex in armamētaria qō erat cōsitū nemoze. Fecit
q̄z rex soliū eburneū grande: ⁊ vestiuit illud auro
mūdissimo. Sex q̄z grad⁹ qbus ascēdebaꝫ ad so
liū: ⁊ scabellū aureū: ⁊ brachiola duo altrinsecus
⁊ duos leones stātes iux̄ brachiola: sz ⁊ alios duo
decī leūculos stātes sup sex grad⁹ ex vtraq; pte.
Nō fuit tale soliū in vniuersis regnis. Oia q̄z va
sa ꝓuisij regis erāt aurea: ⁊ vasa dom⁹ salt⁹ libani
ex auro purissimo. Argētū. n. in diebus illis p nihi
lo reputabaꝫ. Siqdē naues regis ibāt in tharsis
cū ꝼuis birā semel in ānis trib⁹: ⁊ deferebāt inde
auz ⁊ argentū ⁊ ebur ⁊ simias ⁊ pauos. Magni
ficat⁹ ē igit salomō sup oēs reges terre: p diuitijs
⁊ glā. Oēsq; reges terraz̄ desiderabāt videre fa
ciē salomōis: vt audirēt sapīam quā dederat de⁹
in cozde ei⁹. Et deferebāt ei mūera: vasa argētea
⁊ aurea: ⁊ vestes ⁊ arma ⁊ aromata: eqs ⁊ mulos
p singulos ānos. Fuit quoq; salomō q̄draginta
milia equoz̄ in stabulis: ⁊ curruū egtūq; duode
cī milia. Cōstituitq; eos in vrbib⁹ q̄drigaz̄: ⁊ vbi
erat rex in irlm. Exercuit ēt ptātem sup cūctos re
ges a flumīe eufrate vsq; ad terrā philistinoz̄: et
vsq; ad termios egypti. Tantāq; copiā ꝑbuit ar
gēti in irlm q̄si lapidū: ⁊ cedroz̄ tantā multitudi
nē velut sycomoz̄ q̄ gignūt in cāpestrib⁹. Addu
cebant aūt ei eg de egypto: cūctisq; regionibus:
reliqua aūt opa salomonis ptioz̄ ⁊ nouissimoz̄
scripta sunt in ꝟbis nathan ꝓphē: ⁊ in libzis abie
sylonitis: in ꝟisione quoq; addo vidētis' contra
hieroboā filiū nabath. Regnauit aūt salomō in
irlm sup oēm isrl q̄dragīta ānis. Dormiuitq; cū
pribus suis: ⁊ sepelierūt eum in ciuitate dauid: re
gnauitq; roboam filius eius ꝓ eo.

X

Profectus ē aūt roboaz in sichem. Illuc
enī cūctus isrl ꝓuenerat: vt ꝓstitueret euz
regē. Qō cū audisset hieroboā filius na
bath q erat in egypto: fugerat ꝓpe illuc añ salo
monē: statī reuersus ē. Uocauerūtq; eū ⁊ vēit cū
vniuerso isrl: ⁊ locuti sūt ad roboam dicētes. Pr̄
tu⁹ durissimo iugo nos pressit: tu leuioza īpera pre
tuo q nobis imposuit graue ꝼuitutē: ⁊ paululū de
onere subleua: vt ꝼuiam⁹ tibi. Qui ait. Post tres
dies reuertimī ad me. Cūq; abiissz ppls iniit cō
siliū cū senib⁹ q steterāt cozā pr̄e ei⁹ salomone dū
adhuc viueret dicēs. Quid datis ꝓsilij vt rndeaz
ppło? Qui dixerūt ei? Si placueris ppło huic ⁊ le
ueris eos ꝟbis clemētib⁹ ꝼuiēt tibi oī tpe. At ille
reliqt ꝓsiliū senū: ⁊ cū iuuenib⁹ tractare cepit qui
cū eo nutriti fuerāt: ⁊ erāt ī comitatu illi⁹. Dixitq;
ad eos. Quid vobis videt: vel rndere qd ꝟbeo
ppło huic q dixit mihi: subleua iuguz qō ꝑposuit
nobis pr̄ tu⁹. At illi rndērūt vt iuuenes ⁊ nutriti
cuz eo in delitijs: atq; dixerūt. Sic loqris ppło q
dixit tibi: pr̄ tu⁹ aggrauauit iugū nr̄m: tu subleua:
⁊ rndebis ei. Minus digit⁹ meus grossioz ē lū
bis pr̄is mei. Pr̄ me⁹ ꝑposuit vobis graue iugū: ⁊
ego mai⁹ pōdus apponā. Pr̄ me⁹ cecidit vos fla
gellis: ego ꝟo cedā vos scozpionib⁹. Uenit g̃ hie
roboā ⁊ vniuersus ppls ad roboā die tertio: sicut
pcepat eis. Rndītq; rex dura: derelicto ꝓsilio se
nioz̄: locutusq; ē iux̄ iuuenū volūtatē. Pr̄ meus
graue vobis īposuit iugū: qō ego grauī⁹ faciam.
Pr̄ metus cecidit vos flagellis: ego ꝟo cedā vos
scozpionib⁹. Et ñ acqeuit ppli pcib⁹. Erat. n. vo
lūtatis dei: vt ꝓpleret ꝼmo ei⁹ quē locut⁹ fuerat p
manū abie sylonitis ad hieroboam filiū nabath.
Ppls aūt vniuersus rege durioza dicēte: sic locu
tus ē ad eū. Nō ē nobis ps in dauid: neq; here
ditas ī filio isai. Reuertē in tabernacula tua isrl.
Tu aūt pasce domū tuā: dauid. Et abiit isrl in ta
bernacula sua. Sup filios aūt isrl q hitabāt in ci
uitatib⁹ iuda rgnauit roboā. Misitq; rex roboā
adurā q ꝑat tributis: ⁊ lapidauerūt eū filij isrl
⁊ mortuus ē. Porro rex roboam currū festīauit
ascendē: ⁊ fugit in irlm. Recessitq; isrl a domo
dauid vsq; ad diē hāc. Factū ē aūt cū audisszꝫ oīs
isrl q reuersus eēt hieroboā: miserūt ⁊ vocaueꝛt
eum ꝓgregato cetu ⁊ constituerūt eū regem super
omnē israel: nec secutus ē quispiā domum dauid
ꝑter tribum iuda solam.

XI

Uenit aūt roboā in irlm: ⁊ cōuocauit vni
uersā domū iuda ⁊ beniamī centū octo
gīta milia electoz̄ atq; bellātiū: vt dimi
caret ꝺ isrl ⁊ ꝓuerteret ad se regnū suū. Factusq;
ē ꝼmo dñi ad semeiam hoīem dei dicēs. Loqre
ad raboā filiū salomōis regē iuda: ⁊ ad vniuersū
isrl q ē ī iuda ⁊ beniamī. Hec dicit' dñs. Nō ascē-

detis neqz pugnabitis ꝓtra frēs vestros:reuertat. vnusquisqz in domū suā:qz mea hoc gestū ē vo/lūtate. Qui cū audissēt sermonē dñi:reuersi sunt: nec prexerūt ꝓtra hieroboā. Ædificauit aūt roboaz in irlm:z edificauit ciuitates muratas in iuda:ex truxitqz bethleē z ethā z thecue: bethsur q̄z z soc co z odollam:necnō z geth z maresa z ziph:sed z aduratā z lachis z azecha:saraa q̄z z abialon z he/bron q̄ erāt in iuda z beniamī ciuitates munitis/simas. Cūqz clausisset eas murl:posuit in eis ꝑnci pes ciboz ūqz bozzea:hoc ē olei z vini. Sz z ī sin gulis vrbib⁹ fecit armamētaria scutoz z hastarū: firmauitqz eas sūma diligētia:z impauit sup iudā z beniamin. Sacerdotes aūt z leuite qui erant in vniuerso isrl:venerūt ad eū de cūctis sedib⁹ suis: relinquētes suburbana z possessiōes suas:z trās eūtes ad iudā z irlm:eo q̄ abiecisset eos hiero/boā z posteri ei⁹:ne sacerdotio dñi fūgerent:q cō stituit sibi sacerdotes excelsoz z demonioz vitu lozūqz q̄s fecerat. Sz z de cūctis tribub⁹ isrl qcū qz dederāt coz suū vt quererēt dñm deū isrl. ve/nerūt in irlm ad īmolandū victimas suas cozaz dño deo pr̄m luoz:z roborauerūt regnū iuda: et ꝓfirmauerūt roboam filiū salomōis p tres ānos. Ambulauerūt.n.in vijs dauid z salomōis annis tñ tribus. Duxit aūt roboā vxoꝛē malaath filiaz hierimuth filij dauid:abiail q̄z filiam heliab filij isai:que pepit ei filios:ieos z sommoziaz z zoom. Post hāc q̄z accepit maachā filiā absalon:q̄ pepit ei abia z abi z ziza z salimith. Amauit aūt roboā maachā filiā absalon sup oēs vxoꝛes suas z ꝓcu binas. Nā vxoꝛes decē z octo duxerat: ꝓcubīas aūt sexaginta:z genuit vigintiocto filios z sexagī ta filias. Cōstituit vo in capite abiam filiū maa/cha ducē sup oēs frēs suos:ipm enim regē facere cogitabat q̄z sapiētioꝛ fuit z potētioꝛ sup oēs fi/lios eius:z in cunctis finib⁹ iuda z beniamin z in vniuersis ciuitatib⁹ muratis. Ꝓrebuitqz eis escas plurimas:z multas petiuit vxoꝛes. XII

Cūqz roboratū fuisset regnū roboam z ꝓfortatū:dereliqt legez dñi z omnis isrl cū eo. Anno aūt qnto regni roboā:ascen/dit sesac rex egypti in irlm q̄z peccauerāt dño:cū mille ducētis curribus z sexagīta milib⁹ equitum. Nec erat nūerus vulgi q̄ venerat cū eo ex egy pto:libyes.s.z trogodite z ethiopes:cepitqz ciui/tates munitissimas in iuda:z venit vsqz in irlm. Semeias aūt ꝓpha ingressus ē ad roboā z ꝑnci pes iuda:q ꝓgregati fuerāt in irlm fugiētes sesac dixitqz ad eos. Hec dicit dñs. Vos relīgistis me. z ego relīq vos in manu sesac. Cōsternatiqz ꝑnci pes isrl z rex dixerūt. Justus ē dñs. Cūqz vidisset dñs q̄ hūiliati eēnt:factus ē ſmo dñi ad semeiaz dicēs. Quia hūiliati sunt ñ disperdā eos:dabōqz eis pauxillū auxilij:z ñ stillabit furoꝛ meus super irlm p manū sesac. Verūtñ seruiēt ei:vt sciant di stantiā seruitutis mee z seruitut] regni terraꝝ. Recessit itaqz sesac rex egypti ab irlm sublatis thesau/ris domus dñi z domus regis:oīaqz secū tulit:et clypeos aureos q̄s fecerat salomō: ꝙ gbus fecit rex eneos:z tradidit illos ꝑncipibus scutarioꝝ q̄ custodiebāt vestibulū pallatij. Cūqz introiret rex domū dei:veniebāt scutarij z tollebāt eos:iterū/qz referebāt eos ad armamētariū suū. Verūtñ qz hūiliati sūt aversa ē ab eis ira dñi:nec deleti sunt penitus. Siqdē z in iuda inuēti sūt opa bona. Cō fortat⁹ ē ḡ rex roboā in irlm:atqz regnauit. Qua draginta aūt z vni⁹ āni erat cū regnare cepisset:z decē z septē annis regnauit in irlm vrbe quā ele git dñs:vt ꝓfirmaret nomē suū ibi:de cūctis tri/bub⁹ isrl. Nomen aūt mris ei⁹ naama amanites. Fecitqz malū:z ñ ꝓpauit coz suū vt quereret dñm. Opa vo roboā ꝑma z nouissima scripta sūt in libris semeie ꝓphe z addo videtis:z diligēter exposita. Pugnauerūtqz aduersū se roboā z hie roboam cunctis diebus. Et dormiuit roboā cū ꝑribus suis:sepultusqz est in ciuitate dauid: z re/gnauit abia filius eius ꝑ eo. XIII

Anno octauodecimo regis hieroboā re gnauit abia super iudā. Tribus ānis re/gnauit in irlm. Nomēqz mris ei⁹ micha ia filia vriibel de gabaa:z erat bellū inter abia et hieroboā. Cūqz iniisset abia certamen z haberet bellicosissimos viros:z electoꝛ quadraginta mi lia:hieroboā ꝓstruxit ecōtra aciē octoginta milia virozum:q̄ z ipi electi erant z ad bella foꝛtissimi. Stetit ḡ abia sup mōtē semerō q̄ erat in ephzaiz z ait. Audi hieroboā z oēs isrl. Nū ignoꝛatis q̄ dñs deus isrl dederit regnū dauid sup isrl in sem piternū:ipi z filijs eius in pactū salis. Et surrexit hie roboā filius nabath puus salomōis filij dauid:z re bellauit ꝺ dñm suū. Cōgregatiqz sunt ad eū viri vanissimi z filij belial:z ꝑualuerūt ꝺ roboā filiū salomōis. Porro roboā erat rudis z coꝛde pau/do nec potuit resistē eis. Nūc ḡ vos dicitis q̄ re/sistere possitis regno dñi q̄ possidet p filios da uid? Dētisqz grandē ppli multitudinē: atqz vitu los aureos q̄s fecit vobis hieroboā in deos. Et eiecistis sacerdotes dñi filios aaron atqz leuitas z fecistis vobis sacerdotes sicut oēs ppli terraꝝ. Quicūqz venerit z initiauerit manū suam in tau ro:in bob⁹ z in arietibus septē:fit sacerdos eoꝝ q̄ ñ sūt dij. Noster aūt dñs deus ē:quē ñ relīqm⁹ Sacerdotesqz mīstrāt dño de filijs aarō:z leuite sūt in ozdie suo:holocausta q̄s offerūt dño p sin/gulos dies:mane z vespe:z thimiama iuxt legis p cepta ꝓfectū:z ꝓponūt panes ī mēsa mūdissima. Estqz apud nos cādelabꝝ aureū: z lucerna ei⁹: vt accēdant semp ad vespam. Nos qppe custodi mus ꝑcepta dñi dei nr̄i:quē vos relīgistis. Ergo in exercitu nr̄o dux deus ē:z sacerdotes ei⁹ q̄ clā gūt tubis z resonāt ꝺ vos. Filij isrl nolite pugna re ꝺ dñm deū pr̄m vr̄oꝝ:qz non vobis expedit. Hec illo loquēte:hieroboa reto moliebat insidi as. Cūqz ex aduerso ostiū staret:ignoꝛante iudā: suo ābigebat exercitu. Respiciensqz iudas vidit

instare bellū ex aduerso & post tergus: & clamauit ad dñm: ac sacerdotes tubis canē ceperūt: oēsq; viri iuda voci erati sūt. Et ecce illis clamantibus pterruit deus hieroboā: & oēm isrl q stabat ex aduerso abia & iuda: fugerūtq; filij isrl iudā: & tradidit eos deus in mānu eoz. Percussit g eos abia & ppl's eius plaga magna: & corruerūt vulnerati ex isrl qnquagīta milia viroz foztiū. Hūiliatiq; sūt filij isrl in tpe illo: & vehemētissime ꝓfortati filij iuda: eo q sperassent in dño deo pr̄m suoz. Persecutus ē aūt abia fugientē hieroboā: & cepit ciuitates eius bethel & filias ei' & biesana cū filiabus suis: effron q; & filias eius. Nec valuit vltra resistere hieroboā in dieb' abia. Quē pcussit dñs & mortuus ē. Igit abia ꝓfortato impio suo: accepit vxores q̄tuordecī: & creauitq; vigītiduos filios & sedecim filias. Reliqua aūt sermonū abia viarūq; & operum eius scripta sunt diligētissime in libro addo ꝓphe. XIIII

Dormiuit aūt abia cū pribus suis: & sepelierunt eū in ciuitate dauid. Regnauitq; asa filj' eius p eo. In cui' dieb' quiet terra ānis decē. Fecit g asa qđ bonū & placitū erat in ꝓspectu dei sui: & subuertit altaria pegrini cult' et excelsa: & ꝓfregit statuas lucosq; succidit: & pcepit iude vt q̄reret dñm deū pr̄m suoz: & facēt lege & vniuersa mādata. Et abstulit de cūctis vrbibus iuda aras & phana: & regnauit in pace. Edificauit q; vrbes mūitas in iuda: q; quietus erat & nulla tpibus eius bella surrexerāt pacē dño largiente. Dixit aūt iude. Edificem' ciuitates istas et vallem' muris: & robozem' turribus & portis & seris: donec a bellis geta sūt oīa: eo q q̄sierim' dñz deū pr̄m nr̄oz: & dederit nobis pacē p gyrū. Edificauerūt igit: & nullū i extruēdo ipedimētū fuit. Habuit aūt asa in exercitu suo portantiū scuta & hastas de iuda trecēta milia: de beniamin vo sctariozq; & sagittariozq; ducēta octogīta milia. Omnesq; isti viri foztissimi. Egressus ē aūt ꝓtra eos zara ethiops cū exercitu suo decies cētena milia & curribus trecētis: & venit vsq; maresa. Pozro asa prexit obuiā ei: & instruxit aciē ad bellū in valle sephata q ē iuxta maresa: & inuocauit dñm deū & ait. Dñe n̄ est apud te vlla distātia: vtrū in paucis auxilieris aut in plurib': adiuua nos dñe de' nr̄. In te enī & in tuo noīe hūtes fiduciā venim' ꝓtra hāc multitudinē. Dñe deus nr̄ tu es: n̄ pualeat cōtra te hō. Exterruit itaq; dñs ethiopes coz asa & iuda. Fugerūtq; ethiopes: & psecutus ē eos asa et ppl's q cū eo erat vsq; gerara. Et ruerūt ethiopes vsq; ad infnitionē: q; dño cedēte ꝓtriti sūt & exercitu illi' pliante. Tulerūt g spolia multa. Et percusserūt ciuitates omnes per circuitum gerare. Grandis quippe cunctos terroz inuaserat. Et diripuerūt vrbes & multā predam asportauerūt: sz & caulas ouium destruētes tulerunt pecoz infinitam multitudinē: & camelozum: reuersiq; sunt in irl'm. XV

Azarias aūt filj' obed facto in se spū dei: egressus ē in occursū asa: & dixit ei. Audite me asa & oīs iuda & beniamī. Dñs vo biscū: q; fuistis cū eo. Si q̄sieritis eum: iuenietis. Si aūt dereliq̄ritis eū: derelinq̄t vos. Trāsibunt aūt mlti dies in isrl absq; deo vero: & absq; sacerdote: absq; doctoze & absq; lege. Cūq; reuersi fuerīt in angustia sua: & clamauerint ad dñm deū isrl & q̄sierint eū: repient eū. In tpe illo n̄ erit pax egredīti & ingredīti: sz terroz vndiq; in cūctis habitatoz' terraz. Pugnabit n. gens ꝺ gentē & ciuitas ꝺ ciuitatē: q; dñs ꝺturbabit eos in oī angustia. Vos g ꝓfortami & nō dissoluant' man' vre: erit enī merces opi vr̄o. Qđ cū audisset asa vba & pphetiā azarie filj obed pphe ꝓfortat' ē: & abstulit idola de oīni terra iuda & de beniamī & de vrbibus q̄s cepat mont ephraim: & ꝺdicauit altare dñi qđ erat añ porticū dñi: ꝺgregauitq; vniuersū iudā & beniamī: & aduenas cū eis ꝺ ephraī & manasse & de symeō. Plures. n. ad eū ꝺfugerāt ex isrl: videtes q dñs de' illius eēt cū eo. Cunq; venissēt in irl'm mēse tertia āno decīogno regni asa: immolauerūt dño in die illa de manubijs: & ꝑdā quā exuerāt boues septingētos: & arietes septē milia. Et intrauit ex moze ad corroborāduz fed': vt quereret dñm deū pr̄m suoz in toto coz de & in tota aīa sua. Si qs aūt ingt n̄ q̄sierit dñm deū isrl: moriat a mīmo vsq; ad maximū: a viro vsq; ad mulierē. Jurauerūtq; dño voce magna in iubilo: & in clāgoze tube: & in sonitu buccinarū oēs q erant in iuda cū execratiōe. In oī. n. coz de suo iurauerūt: & in tota volūtate q̄sierūt eū: & inuenerūt. Pzestititq; eis dñs requiē p circuituz. Qz & maacha mr̄em asa regis ex augusto deposuit impio: eo q fecisset i luco simulacz pziapi quod oīno ꝺtriuit: & in frusta cōminues cōbussit in torrente cedron. Excelsa aūt derelicta sūt in isrl. Attn coz asa erat pfectū cūctis diebus eius. Eaq; q vouerat pr̄ suus: & ipe intulit in domū dñi: argentuz & auz: vasoruq; diuersā suppellectilē. Bellū vo n̄ fuit vsq; ad tricesimū annū regni asa. XVI

Anno aūt tricesimo sexto regni ei' ascendit baasa rex isrl in iudā & muro circumdabat rama: vt null' tute posset egredi & ingredi de regno asa. Protulit aūt asa argentū et auz de thesauris dom' dñi & de thesauris regijs: misitq; ad benadab regē syrie q hītabat i damasco dicens. Fedus inter me & te ē. Pr̄ q̄s me' & pr̄ tu' habuere ꝓcordiā: quāobrē misi tibi argentuz & auz: vt rupto fedē qđ habes cū baasa rege isrl' facias eū a me recedē. Quo comperto benadab misit pncipes exercituū suoz ad vrbes isrl': qui pcusserūt abiō & dan & abelmaim & vniuersas vrbes neptalim muratas. Qđ cū audisset baasa desijt edificare rama: & intermisit opus suū. Pozro asa rex assūpsit vniuersā iudā & tulerūt lapides de rama & ligna q edificatōni prepauerat baasa: edificauitq; ex eis gabaa & maspha. In tpe illo veit

anani ppha ad asam regem iuda: & dixit ei. Quia
hūsti fiduciā in rege syrie & nō in dño deo tuo:
idcirco euasit syrie regis exercitus de manu tua.
Nōne ethyopes & libyes multo plures erāt qua
drigis & egtibus & multitudine nimia: qs cum in
dño credidisses tradidit ī mānu tua? Oculi.n. dñi
ptēplant vniuersā terrā: & phent fortitudinē bis
q corde pfecto credūt in eū. Stulte igit egisti: et
ppter hoc etiā pnti tpe aduersū te bella surgēt.
Iratusq asa aduersus vidētē: iussit eū mitti in
neruū. Valde qppe sup hoc fuerat dns indigna-
tus: & intfecit de pplo in tpe illo plimos. Opa āt
asa pma & nouissima scripta sūt in libro regū iu
da & isrl. Egrotauit ēt asa āno tricesimonono re-
gni sui dolore pedū vehemētissimo: & nec in isir
mitate sua qsiuit dñm: sz magis in medicoꝝ arte
confisus ē. Dormiuitq cū pribus suis: & mortuus ē
āno qdragesimo p regni sui: & sepelierūt eū in se-
pulchro suo qō foderat sibi ī ciuitate dauid. Po
suerūtq eū sup lectū suū plenum aromatib⁹ & vn
guētis meretricijs q erāt pigmētarioꝝ arte pfecta
& obtulerūt sup eū ambitione nimia.

XVII

Regnauit aūt iosaphat filius eius p eo: & in
ualuit ꝰ isrl. Cōstituitq militū numeros
in cūctis vrbib⁹ iuda q erāt vallate mu-
ris: pfidiaq disposuit ī terra iuda & in ciuitatib⁹
ephraī qs ceperat asa pr ei⁹. Et fuit dns cum iosa-
phat: qz ābulauit in vijs dauid pris sui pmis: & nō
sperauit in balaā: sz in deo pris sui: & prexit ī pcepti
illius: & nō iux pcta isrl. Cōfirmauitq dns regnū
in mānu ei⁹: & dedit oīs iuda mūera iosaphat: facte
q sūt ei ifinite dititie: & multa glia. Cūq sūpsis-
set cor ei⁹ audaciā ppter viaſ dñi: etiā excelsa & lu
cos de iuda abstulit. Tertio aūt āno regni sui mi
sit de pncipib⁹ suis benail & obdiam & zachariā
& nathanahel & micheā vt docerēt in ciuitatibus
iuda: & cū eis leuitas semeiā & nathaniaz & zaba-
diam: asahel qz & semiramoth & ionathan adoni
amqz & thobiā & tobadoniā leuitas: & cū eis elisa-
ma & ioram sacerdotes. Docebātq pplm in iuda:
hñtes libꝝ legis dñi: & circuibāt cūctas vrbes iu
da: atq erudiebāt pplm. Itaq fact⁹ ē pauor dñi
sup oīa regna terraꝝ: que erāt p gyrū iuda: nec aū
debāt bellare cū iosaphat. Sz & philistei: iosaphat
mūera deferebāt: & vectigal argēti. Arabes q̄z ad
ducebāt pecora arietū septē milia septingētos: et
hircos totidē. Creuit g iosaphat & magnificat⁹ est
vsq in sublime: atq edificauit in iuda domos ad
instar turriū vrbesq muratas: & multa opa patra
uit in vrbibus iuda. Viri q̄z bellatores & robusti
erāt in irl'm: quoꝝ iste numer⁹ p domos atq fami
lias singuloꝝ. In iuda pnceps exercit⁹ edna duxꝰ
& cū eo robustissimoꝝ viri trecēta milia. Post
hūc iohānan pnceps: & cū eo ducēta octogīta mi
lia. Post illū q̄z amasias filius zechri qui spōtē dño:
& cū eo ducēta milia viroꝝ fortiū. Dūc sequebat
robust⁹ ad plia eliada: & cū eo tenentiū arcū & cly-
peū ducēta milia. Post istū etiā ioçabad: & cū eo
cētū octoginta milia expeditoꝝ militū. Ipi omes
erāt ad manū regis: exceptis alijs qs posuerat in
vrbib⁹ muratis: & in vniuerso iuda.

XVIII

Habuit g iosaphat diues & inclytus multū:
& affinitate iūctus ē achab: descenditq
post ānos ad eū in samariā. Ad cui⁹ aduc
tū mactauit achab arietes: & bones plimos ipi et
pplo q venerat cū eo: psuasitq illi vt ascenderet in
ramoth galaad. Dixitq achab rex isrl ad iosa-
phat regē iuda. Veni mecum in ramoth galaad.
Cui ille rndit. Ut ego & tu: sicut pplus tu⁹ sic & pplus
me⁹: tecūq erim⁹ in bello. Dixit iosaphat ad regē
isrl. Cōsule obsecro in pntiaꝝ sermonē dñi. Con-
gregauit igit rex isrl pphaꝝ q̄dringētos viros:
& dixit ad eos. In ramoth galaad ad bellādū ire
debem⁹ an quescere. At illi ascēde iquiūt: & tradet
de⁹ in manu regis. Dixitq iosaphat. Nūqd nō ē
hic pphetes dñi: vt ab illo ēt regram⁹? Et ait rex
isrl ad iosaphat. Est vir vn⁹ a q̄ possum⁹ q̄rere dñi
volūtatē: sz ego odi eū qz nō pphat mihi bonū: sz
malū oī tpe. Est aūt micheas filius iemla. Dixitq
iosaphat. Ne loqris rex hoc mō. Vocauit g rex
isrl vnū ō eunuchis: & dixit ei. Voca cito micheā
filium iemla. Porro rex isrl & iosaphat rex iuda:
vterq sedebāt i solio suo vestiti cultu regio. Se-
debat aūt in area iux portā samarie: oēsq pphe
vaticinabant cora eis. Sedechias vo filius chana
na fec sibi cornua ferrea: & ait. Hec dicit dns. Hi
vētilabis syriā: donec pteres eā. Oēsq pphe sili
ter pphetabāt: atq dicebāt. Ascēde i ramoth ga-
laad & psperaberis: & tradet eos dns in mānu regi.
Nūcius aūt q ierat ad vocandū micheā: ait illi.
En vba oīm pphaꝝ vno ore bona regi ānūciāt.
Queso g̃te vt & smo tus ab eis nō dissētiat: loqris
pspa. Cui rndit micheas. Viuit dns qz qcunq
dixerit mihi deus me⁹ hoc loqr. Venit g ad regē
Cui rex ait. Micheа: ire debem⁹ in ramoth gala-
ad ad bellādū: an quescē? Cui ille rndit. Ascēdite:
cūcta enī pspa eueniēt & tradent hostes in man⁹
vras. Dixitq rex. Iterū atq iterū te adiuro: vt mi
hi nō loqris nisi qō verū ē in nomīe dñi. At ille ait.
Vidi vniuersū isrl dispersū in montib⁹ sicut oues
absq pastore. Et dixit dns. Nō hñt isti dños: re
uertat vnusquisq in domū suā in pace. Et ait rex
isrl ad iosaphat. Nōne dixi tibi qm nō ppharet iste
mihi qcq bonī sz ea q̄ mala sunt? At ille: idcirco
ait audite verbū dñi. Vidi dnm sedentē in solio
suo: & oēm exercitū celi assistentē ei a dextris & a
sinistris. Et dixit dns. Quis ōcipiet achab regē
isrl vt ascēdat & corruat in ramoth galaad? Cūq
dicēt vnus hoc mō: & alter alio: pcessit spūs & ste
tit cora dño. & ait. Ego decipiā eū. Cui dns: in q̄
ingt decipies? At ille rndit. Egrediar: & ero spūs
mēdax in ore oīm pphaꝝ ei⁹. Dixitq dns. Deci-
pies: & pualebis: egredere & fac ita. Nūc igit ecce
dns dedit spm mēdacij in ore oīm pphaꝝ tuoꝝ:
& dns locut⁹ ē de te mala. Accessit aūt sedechias
filius chanana: & pcussit micheе maxillam: & ait.

per quã viaz trãsiuit spũs dñi a me vt loquerẽ tibi. Dixitq micheas. Au ipse videbis ĩ die illo qñ ĩgressus fueris cubiculũ de cubiculo: vt abscõdaris. Precepit aũt rex isrl dicẽs. Tollite micheã z ducite eũ ad ãmon pncipẽ ciuitat] z ad ioas filiũ amalech: z dicet]. Hec dicit rex. Mittite hũc in carcerẽ: z date ei panis modicũ: z aq pauxillũ donec reuertar ĩ pace. Dixitq micheas. Si reuersus fueris in pace: nõ ẽ dñs locut ĩ me. Et ait. Audite oẽs ppli. Igit ascẽderunt rex isrl z ioſaphat rex iuda ĩ ramoth galaad: dixitq rex isrl ad ioſaphat. Mutabo habitũ: z sic ad pugnã vadã: tu aũt ĩduere vestib tuis. Mutatoq rex isrl habitu venit ad bellũ. Rex aũt syrie pceperat ducibus egtatus sui dicẽs. Ne pugnetis cõtra minimũ: aut cõtra maximũ: nisi ꝓtra solũ regẽ isrl: itaq cũ vidissent pncipes egtatus ioſaphat: dixerũt rex isrl est iste. Et circũdederũt eũ dimicãtes. At ille clamauit ad dñm: z auxiliatus ẽ ei: atq auertit eos ab illo. Cũ enĩ vidissẽt duces egtatus q non esset rex isrl: reliquerũt eũ. Accidit aũt vt vnus e ppto sagittã ĩcertũ iaceret: z pcuteret regẽ isrl ĩter cerui cẽ z scapulas. At ille aurige suo ait. Cõuerte manũ tuã: z educ me de acie: q vulnerat sũ. Et finita ẽ pugna ĩ die illo. Porro rex isrl stabat ĩ curru suo cõtra syros vsq ad vespã: z moꝛtuus est occidente sole. XIX

Reuersus ẽ autẽ ioſaphat rex iuda in domũ suã pacifice ĩ irl'm. Cui occurrit iehu filius anani vidẽs: z ait ad eũ. Impio pbes auxiliũ: z bis q oderũt dñz amicitia iũgeris: z idcirco irã quidẽ dñi merebaris: sed bona opa sũt ĩuenta ĩ te: eo q abstuleris lucos de terra iuda: z pparueris coꝛ tuũ vt regreres dñm deũ patrum tuoꝛ. Habitauit q ioſaphat ĩ irl'm. Rursũq egressus ẽ ad pplm de bersabee vsq ad montẽ ephraĩ z reuocauit eos ad dñz deũ patrũ suoꝛ: ꝓstituitq iudices terre ĩ cũctis ciuitatib iuda munit] p singula loca: z pcipiẽs iudicib: videte ait qd faciat] Nõ enĩ hoĩs exercetis iudiciũ sz dñi: z qcũq iudicauerit] ĩ vos redũdabit. Sit timoꝛ dñi vobiscũ: z cũ diligẽtia cũcta facite. Nõ ẽ enĩ apud dñm deũ nr̃m ĩiqtas: nec psonaꝝ acceptio: nec cupido muneꝝ. In irl'm quoq ꝓstituit ioſaphath leuitas z sacerdotes z pncipes familiaꝝ ex isrl vt iudiciũ z cãm dñi iudicaret habitatoꝛib eius: pcepitq ei dicẽs. Sic agetis ĩ timoꝛe dñi fideliter z coꝛde pfecto. Qcm cãm q venerit ad vos fratrũ vestroꝝ q habitãt ĩ vrbib suis: inter cognationẽ z cognationẽ vbicũq qstio ẽ de lege de mãdato: de cerimoniis: de iustificationib oñdite eis ut non peccẽt in dñm: z ne veniat ira sup vos z sup frẽs vros. Sic ergo agentes nõ peccabit]. Amarias aũt sacerdos z põtifex vr̃: ĩ bis q ad eũ ptinẽt pfidebit. Porro çabadias filius ismabel q ẽ dux ĩ domo iuda: sup ea opa erit q ad regis officiũ ptinent. Habetisq magistros leuitas coꝛã vobis: ꝓfortamini z agite diligẽter: z erit dñs vobiscũ in bonis. XX

Post hec congregati sũt filij moab z filij ãmõ z cũ eis de ammonitis ad ioſaphat vt pugnarẽt ꝓtra eũ. Uenerũtq nũcij: z idicauerũt ioſaphat dicẽtes. Uenit ꝓtra te multitudo magna ꝺ bis loc] q trãs mare sũt z de syria: z ecce cõsistũt ĩ asasonthamar: q ẽ engaddi. Ioſaphat aũt timore pterrit: totũ se ꝓtulit ad rogandũ dñm: z pdicauit ieiuniũ vniuerso iuda. Congregatusq ẽ iudas ad depcãdũ dñm: sz z oẽs de vrbib suis venerũt ad obsecrandũ eũ. Cũq stetisset ioſaphat ĩ medio cetu iude z irl'm ĩ domo dñi ãte atriũ nouũ ait. Dñe deꝰ patrũ nr̃oꝝ tu es deus ĩ celo: z dñaris cũctis regnis gẽtiũ. In manu tua ẽ foꝛtitudo z potẽtia: nec q̃sque tibi põt resistere. Nõne tu deꝰ nr̃ interfeciſti oẽs habitatoꝛes trẽ huius coꝛã pplo tuo isrl: z dediſti eã semini abꝛahã amici tui ĩ sempiternũ? Habitauerũtq in ea: z extruxerũt in illa scũariũ nõi tuo dicẽtes. Si irruerit sup nos malagladi iudicij: pestilentia z fames: stabimꝰ coꝛã domo hac ĩ ꝓspectu tuo: ĩ qua ĩuocatũ ẽ nomẽ tuũ: z clamabimꝰ ad te ĩ tribulatiõibus nr̃is: z exaudies nos: salnosq facies. Nũc igit ecce filij ãmõ z moab z mons seir per q̃s nõ cõcessisti isrl vt trãsirent qñ egrediebant de egypto: sz declinauerũt ab eis z nõ interfecerũt eos: eꝺ zio agũt z nitũt eiicere nos de possessiõe quã tradidisti nobis deꝰ nr̃. Ergo ñ iudicabis eos? In nobis qdẽ nõ ẽ tanta foꝛtitudo vt possimꝰ huic multitudini resistere q̃ irruit sup nos: sed cũ ignoremꝰ qd agere debeamꝰ hoc solũ hẽmus residui vt oculos nr̃os dirigamus ad te. Oĩs vero iuda stabat coꝛã dño: cũ paruulis z vxoribus z liber] suis. Erat aũt iaçibel filiꝰ çacharie filij banaie filij iehiel filij mathanie leuites de filijs asaph: sup quẽ factꝰ est spũs dñi ĩ medio turbe z ait. Attendite oĩs iuda: z q habitatis ĩ irl'm: z tu rex ioſaphat. Hec dicit dñs vobis. Nolite timere nec paueat] hãc multitudinẽ. Nõ enĩ vr̃a pugna: sed dei. Cras descẽdetis ꝺ eos. Ascẽsuri enĩ sunt per cliuũ noie seis: z ĩueniet] illos ĩ sũmitate torrentis q̃ est ꝓtra solitudinẽ hieruhel. Nõ enĩ eritis vos q dimicabitis: sz tñmõ ꝓfidenter state: z videbitis auxiliũ dñi sup vos. O iuda z irl'm nolite timere nec paueat]. Cras egrediemini ꝓtra eos: z dñs erit vobiscũ. Ioſaphat ergo z iuda z oẽs habitatoꝛes irl'm ceciderũt ꝓni in terrã coꝛã dño: z adoꝛauerũt eũ. Porro leuite de filijs caath z ꝺ filijs choꝛe laudabãt dñm deũ isrl voce magna in excelsũ. Cũq mane surrexissent: egressi sũt p desertũ thecue: pfectisq eis stans ioſaphat in medio eoꝝ dixit. Audite me viri iuda: z oẽs habitatoꝛes irl'm. Credite in dño deo vr̃o: z securi eritis: credite ꝓphis eius z cũcta eueniẽt ꝓspera. Deditq ꝓfiliũ pplo: z statuit cãtoꝛes dñi vt laudarent eũ ĩ turmis suis: z ãte cederẽt exercitũ: ac voce ꝓsona dicerẽt. Cõfitemini dño: qñ ĩ eternũ miſicoꝛdia eius. Cũq cepissẽt laudes canere: vertit dñs insidias eoꝝ ĩ semetipsos filioꝝ s. ãmõ z moab z mõtis seir: q egressi fuerãt vt pugnarẽt ꝺ iudã: z pcussi sũt. Nãq filij ãmon

z moab cõsurrexerũt aduersũ habitatores mõtis seir vt iterficerẽt z delerent eos. Cũqz hoc opere ppetrassẽt:etiã ĩ semetipsos versi mutuis ꝯcidere vulnerib⁹. Porro iuda cũ venissẽt ad speluncã q̃ respicit solitudinẽ vidit ꝑcul oẽm late regionẽ plenã cadaueri⁹:nec supesse quẽq̃ q necẽ potuisset euadere. Venit ergo iosaphat z oĩs populus cũ eo ad detrahẽda spolia mortuoꝝ:ĩuenerũtq̃ iter cadauera variã supellectilẽ:vestes quoq̃ z vasa pretiosissima:z diripuerũt:ita vt oĩa portare nõ posset:nec ꝑ tres dies spolia auferre ꝑ ꝑde magitudĩc. Die ãt quarto ꝯgregati sũt ĩ valle benedictõis. Et enĩ qñ ibi bñdixerũt dño:vocauerũt locũ illũ vallẽ bñdictõis vsq̃ in pñtẽ diẽ. Reuersusq̃ ẽ oñis vir iuda z habitatores irl̃m:z iosaphat añ eos ĩ irl̃m cũ leticia magna eo q̃ dedisset eis dñs gaudiũ de inimicis suis. Ingressiq̃ sũt ĩ irl̃m cũ psalteriis z citharis z tubis in domũ dñi. Irruit ãt pauor dñi sup vniuersa regna terraꝝ cũ audissent q̃ pugnasset dñs ꝯ inimicos isrl̃. Quieuitq̃ regnũ iosaphat:z ꝑbuit ei dñs pacem ꝑ circuitũ. Regnauit igit̃ iosaphat sup iudã:z erat trigintaq̃ ãnoꝝ cũ regnare cepisset. Vigiti autẽ z q̃q̃ annis regnauit in irl̃m z nomẽ mr̃is eius açuba filia selachi. Et ãbulauit ĩ via pr̃is sui asa:nec declinauit ab ea faciẽs q̃ placita erãt coram dño. Uerũtñ excelsa nõ abstulit:z adhuc ppl̃s nõ direxerat cor suũ ad dñm deũ patꝝ suoꝝ. Reliqua aũt gestoꝝ iosaphat prioꝝ z nouissimoꝝ scripta sunt ĩ verbis iehu filij anani:q̃ digessit ĩ libro regũ isrl̃.

Post hec iniit amicitias iosaphat rex iuda cũ ochozia rege isrl̃:cuius opa fuerũt ĩpissima:z pticeps fuit vt faceret naues: q̃ irẽt ĩ tharsis:fecerũtq̃ classẽ in assiongaber. Prophetauit aũt elieçer filius dodau de maresa ad iosaphat dicens. Quia habuisti fedus cũ ochozia:ꝑcussit dñs opa tua:cõtritiq̃ sunt naues nec potuerũt ire in tharsis.

XXI

Dormiuit aũt iosaphat cũ patribus suis z sepult⁹ est cũ eis in ciuitate dauid:regnauitq̃ ioram filius eius ꝑ eo. Qui hũit frẽs filios iosaphat:azariã z iahihel z zachariã z azariam z michael z saphiriã. Oẽs hi filij iosaphat regis iuda. Deditq̃ eis pater suus mlta mũera argẽti z auri:z pensatiões cũ ciuitatib⁹ munitissimis ĩ iuda:regnũ aũt tradidit ioramo eo q̃ esset primogenitus. Surrexit aũt ioram sup regnũ pr̃is sui. Cũqz se cõfirmasset:occidit oẽs frẽs suos gladio:z quosdã de principib⁹ iuda. Triginta duoꝝ annoꝝ erat ioram cũ regnare cepisset: z octo ãnis rgnauit ĩ irl̃z ãbulauitq̃ in vijs regum isrl̃ sicut egerat domus achab. Filia q̃ppe achab erat vxor eius. Et fecit malũ ĩ cõspectu dñi. Noluit aũt dñs dispdere domũ dauid ꝓpter pactũ qõ inierat cũ eo:z qz pmiserat vt daret ei lucernã z filijs eius in oĩ tpe. In dieb⁹ illis rebellauit edom ne esset subdit⁹ iude: z cõstituit sibi regẽ. Cũqz trãsiret ioram cũ principib⁹ suis z cũcto egtatu q̃ erat secũ:surrexit nocte:z percussit edom q̃ se circũdederat:z oẽs duces egtat⁹ eius. Attñ rebellauit edom:ne eẽt sub ditione iuda:vsq̃ ad hãc diẽ. Eo tpe z lobna recessit:ne eẽt sub manu illi⁹. Dereliq̃rat enĩ dñs deũ patrũ suoꝝ ĩsup z excelsa fabricat⁹ ẽ in vrbib⁹ iuda:z fornicari fecit habitatores irl̃m:z ꝓuaricari iudã. Allate sunt aũt ei lr̃e ab elia ꝓpha:in q̃bus scriptũ erat. Hec dicit dñs deus dauid pr̃is tui. Qm̃ nõ ãbulasti in vijs iosaphat pr̃is tui:z in vijs asa regis iuda: ĩz icessisti p iter regũ isrl̃:z fornicari fecisti iudaz z hãbitatores irl̃m:imitrat⁹ fornicationẽ dom⁹ achab ĩsup z frẽs tuos domũ pr̃is tui meliores te occidisti:ecce dñs ꝓcutiet te plaga magna cũ ꝓpl̃o tuo:z filijs z vxorib⁹ tuis:vniuersaq̃ substantia tua. Tu aũt egrotabis pessimo lãguore vteri:donec egrediant vitalia tua paulati p singulos dies. Suscitauit ergo dñs cõtra ioram spũz philistinoꝝ z arabũ q̃ cõfines sũt ethiopib⁹:z ascẽderũt in terrã iuda z vastauerũt eã. Diripuerũtq̃ cũctã substantiã q̃ inuenta ẽ in domo regis:ĩsuper z filios eius z vxores. Nec remãsit ei fili⁹ nisi ioachaz q minimus natu erat. Et sup hec oĩa ꝑcussit eũ dñs alui lãguore insanabili. Cunqz diei succederet dies:z tpm spacia voluerent:duoꝝ ãnoꝝ explet⁹ ẽ circulus:z sic longa cõsũptus tabe:ita vt egereret etiã viscera sua lãguore paritẽ z vita caruit. Mortuusq̃ ẽ in ĩfirmitate pessima:z nõ fecit ei ppl̃us fm morẽ cõbustionis exegas:sicut fecerat maioꝝ⁹ eius. Triginta duoꝝ ãnoꝝ fuit cũ regnare cepisset:z octo ãnis regnauit in irl̃m. Ambulauitq̃ nõ recte:z sepelierũt eũ ĩ ciuitate dauid:verũtamen nõ in sepulchris regum.

XXII

Constituerũt aũt habitatores irl̃m ochoçiã filiũ eius minimũ regẽ ꝑ eo. Oẽs enĩz maiores natu q̃ ante eũ fuerãt iterfecerũt latrones arabũ q̃ irruerãt in castra. Regnauitq̃ ochoçias filius ioram regis iuda. Quadraginta duorũ ãnoꝝ erat ochoçias cũ regnare cepisset:z vno ãno regnauit in irl̃m z nomẽ mr̃is eius athalia filia amri. Hz z ipse ĩgressus ẽ ꝑ vias dom⁹ achab. Mater.n. eius ĩpulit eũ vt ipse ageret. Fecit igitur malũ in ꝯspectu dñi sicut dom⁹ achab. Ipsi enim fuerũt ei ꝯsiliarij post morte pr̃is sui ĩ iteritũ eius: ãbulauitq̃ ĩ cõsilijs eoꝝ. Et ꝓrexit cũ ioram filio achab rege isrl̃ in bellũ cõtra asahel regẽ syrie in ramoth galaad:vulnerauerũtq̃ syri ioram. Qui reuersus ẽ vt curarẽt in iezrahel. Multas.n. plagas accepat in supradicto certamine. Igit̃ ochoçias filius ioram rex iuda descẽdit vt ĩuiseret ioram filium achab in iezrahel egrotantẽ. Uolũtatis ꝑ ppe fuit dei aduersus ochoçiã:ut veniret ad ioram:z cũ venisset z egrederet̃ cũ eo aduersũ iehu filiũ namsi: quẽ vnxit dñs vt deleret domũ achab. Cũ ḡ exerceret iehu domũ achab ĩuenit ꝓcipes iuda z filios fratꝝ ochoçie q̃ ministrabãt ei:z iterfecit illos. Ipsũ quoq̃ ꝑquirens ochoçiã cõprehẽdit latitãtẽ in samaria adductũq̃ ad se occidit:z sepelierũt eũ eo q̃ eẽt filius iosaphat:q̃ quesierat dñs ĩ toto corde suo. Nec erat vltra spes aliqua:vt de stirpe

quis regnaret ochoçie. Siquidē athalia mat eius
videns q mortu⁹ eet filius suus surrexit t interfecit
oem stirpē regiā dom⁹ ioza. Porro iosabeth filia
regis tulit ioas filiū ochoçie:t furata est eū de me
dio filioz regis cū iterficerent:abscōditq3 eū cum
nutrice sua in cubiculo lectuloz. Josabeth aūt q
abscōderat eū erat filia regis ioza:vxor ioiade pō
tificis sozor ochoçie:t idcirco athalia nō iterfecit
eū. Fuit ergo cū eis i domo dei abscōditus sex an
nis:quibus regnauit athalia sup terrā. XXIII

Anno aūt septimo cōfortatus ioiada assū
psit cēturiōes:açariā videlicet filiū hiero
boā t ismahel filiū iohānan:açariā q3 fili
um obed:t maasiā filiū adaie:t elisaphat filiū çe
chri: t inijt cū eis fedus. Qui circūeuntes iudā cō
gregauerūt leuitas de cūctis vrbibus iuda: t prin
cipes familiaz isrl: veneruntq3 in irlm. Inijt q oīs
multitudo pactū in domo dei cū rege. Dixitq3 ad
eos ioiada. Ecce filius regis regnabit sicut locut⁹
est dñs super filios dauid. Iste est ermo quē facietis.
Tertia pars vr̄m q veniūt ad sabbatū sacerdotuz
t leuitaz t ianitoz̄ū erit i portis:tertia vero ps ad
domū regis:t tertia ad portā q appellat fundamē
ti. Oēs vero reliquū vulg⁹ sit in atrijs domus dñi:
nec q̄spiā alius igrediat domū dñi:nisi sacerdotes
t q ministrāt de leuitis. Ipsi tm̄modo igrediant: qz sā
ctificati sūt t oēs reliquū vulgus obsuet custodias
dñi. Leuite aūt circūdent regem hntes singuli ar
ma sua:t siquis alius igressus fuerit tēplū interficiat:
sintq3 cū rege:t itrāte t egredīte. Fecerūt g leuite
t vniuersus iuda iuxta oīa q̄ pceperat ioiada pōti
fex. Et assūpserūt singuli viros q sub se erāt:t ve
niebāt p ordinē sabbati cū his q ipleuerāt sabba
tū:t egressi erāt. Siquidē ioiada pōtifex non di
miserat abire turmas:q̄ sibi p singulas hebdoma
das succedē cōsueuerāt. Deditq3 ioiada sacerdos
cēturionib⁹ lāceas clypeosq3 t pe tas regis dauid:
quas cōsecrauerat i domo dñi. Constituitq3 oēm
pplm tenentiū pugiōes a parte tēpli dexta vsq3 ad
ptem tēpli sinistrā:cozā altari t tēplo p circuitum
regi:t eduxerūt filiū regis t iposuerūt ei diadema
t testimoniū:dederūtq3 in manu ei⁹ tenendā legē
t cōstituerūt eū regē. Unxit q3 illū ioiada pōtifex t
filij eius:iprecatiq3 sūt ei atq3 dixerūt. Uiuat rex.
Qd cū audisset athalia vocē.s.currentiū atq3 lau
dantiū regē:igressa ē ad pplm in tēplū dñi. Cūq3
vidisset regē stātē sup gradū in itroitu t prīcipes
turmasq3 circa eū:oēmq3 pplm terre gaudentem
atq3 clangentē tubis t diuersi generis organis cō
cinentē:vocēq3 laudantiū:scidit vestimenta sua t
ait. Insidie:insidie. Egressus aūt ioiada pōtifex ad
centuriōes t prīcipes exercitus dixit eis. Educi
te illā extra septa templi:t interficiat⁹ fozis gladio.
Precepitq3 sacerdos ne occideret in domo dñi.
Et iposuerūt ceruicibus ei⁹ man⁹. Cūq3 intrasset
portā equoz dom⁹ regis:iterfecerūt eā ibi. Pepi
git aūt ioiada fedus iter se vniuersūq3 pplm t re
gē vt eet pp̄s dñi. Itaq3 igressus ē oīs pplus do
mū baal:t destruxerūt eā:t altaria ac simulacra il
lius cōfregerūt:mathan quoq3 sacerdotē baal iter
fecerūt āte aras. Cōstituit aūt ioiada ppositos in
domo dñi:t sub manib⁹ sacerdotū t leuitaz:qs
distribuit dauid in domo dñi:vt offerrēt holocaus
sta dño sicut scriptū est in lege moysi:in gaudio t
cantic):iuxta dispositionē dauid. Cōstituit q3 iani
tozes i portis dom⁹ dñi:vt nō ingrederet eā imun
dus in oī re. Assūpsitq3 centuriones t fortissimos
viros:ac prīcipes pplī t oē vulg⁹ terre:t fecerunt
descēdere regē de domo dñi:t itroire p medium
porte superioris in domū regis t collocauerūt eum
in solio regali. Letatusq3 est oīs pplus terre:t vrbs
quieuit. Porro athalia iterfecta ē gladio. XXIIII

Septē ānoz erat ioas cū regnare cepisset:
t q3dragīta ānis regnauit in irlm. Nomē
matris eius sebia de bersabee. Fecitq3 qd
bonū ē cozā dño cūctis diebus ioiade sacerdotis.
Accepit aūt ei ioiada vxores duas: e quib⁹ genuit
filios t filias. Post q placuit ioas vt īstauraret do
mū dñi pgregauitq3 sacerdotes t leuitas: t dixit
eis. Egredimini ad ciuitates iuda:t colligite de vni
uerso isrl pecuniā ad sartatecta tēpli dei nr̄i p sin
gulos annos:festinatoq3 hoc facite. Porro leuite
egere negligētius. Uocauitq3 rex ioiadā prīcipez
t dixit ei. Quare tibi nō fuit cure vt cogeres leui
tas īferre de iuda t de irlm pecuniā q cōstituta est
a moyse seruo dñi:vt īferret eā oīs multitudo isrl
in tabernaculū testimonij? Athalia enī ipiissima t
filij eius destruxerūt domū ei:t de vniuersis que
scificata fuerāt in tēplo dñi ornauerūt phanū baa
lis. Precepit ergo rex t fecerūt archā: posuerūtq3
cā iuxta portā dñi forinsecus. Et pdicatū ē i iuda
t irlm:vt deferrent singuli pciū dño qd cōstituit
moyses seruus dei sup oēm isrl in deserto. Letatiq3
sunt cūcti prīcipes t oīs pplus:t ingressi cōtulerūt
i archā dñi atq3 miserūt:ita vt ipleret. Cūq3 tēp⁹
eet vt deferrēt archā cozā rege p manus leuitarū.
Uidebāt.n.multā pecuniā:ingrediebat scriba regis
t quē prīm⁹ sacerdos cōstituerat:effundebātq3 pe
cuniā q erat in archa. Porro archā reportabāt ad
locū suū:sicq3 faciebāt p singulos dies. Et congrega
ta ē īnūita pecunia:quā dederūt rex t ioiada his q
preerāt opibus dom⁹ dñi. At illi producebāt ex ea
cesores lapidū t artifices operū singuloz:vt īstau
rarēt domū dñi:fabros q3 ferri t eris:vt.qd cadē
ceperat fulciretur. Egeruntq3 hi qui opabant īdu
strie:t obducebat parietū cicatrix per manus eo
rum:ac suscitauerunt domū domini in statū prīsti
num:t firmiter eā stare fecerunt. Cūq3 cōplessent
oīa opera:detulerūt cozā rege t ioiada reliquam
partē pecunie:de qua facta sunt vasa tēpli in mini
sterū ad holocausta:phiale q3 t ceta vasa aurea t
argētea. Et offerebāt holocausta i domo dñi iugi
ter cūctis diebus ioiade. Senuit autē ioiada ple
nus dierū:t mortuus ē cū centū triginta eet anno
rus:sepelierūtq3 eū in ciuitate dauid cū regib⁹:eo
q̄ fecisset bonū cū isrl t cum domo eius. Postq3

ät obijt ioiada:ingressi sũt ꝓncipes iuda:z adorauerũt regẽ. Qui ōlinit⁹ obsequijs eoꝝ acqeuit eis. Et ō reliquerũt tẽplũ domini dei patrũ suoꝝ:seruierũt q; lucis z sculptilib⁹:z facta ē ira dñi cõtra iudam z irl'm ꝓpter hoc pctm̃. Q Dittebatq; eis ꝓphas ut reuerterent̃ ad dñm:quos protestãtes illi audire nolebãt. Spũs itaq; dei iduit çachariã filiũ ioiade sacerdotẽ z stetit i cõspectu ppli z dixit eis. Hec dicit de⁹. Quare trãsgredimini preceptũ dñi qõ vobis nõ proderit:z dereliqstis dñm vt dereliq̃ret vos? Qui cõgregati aduersus eũ miserũt lapides iuxta regis ꝓceptũ:i atrio dom⁹ dñi. Et nõ ē recordat⁹ ioas rex mie quã fecerat ioiada pr̃ illi⁹ secũ:sz iterfecit filiũ ei⁹. Qui cũ moreret̃:ait. Uideat dñs z regrat. Cũq; euolutus eẽt ãn⁹ ascẽdit ꝺ eũ exercit⁹ syrie:venitq; in iudã z irl'm z iterfecit cũctos principes populi:atq; vniuersã prędã miserũt regi in damascũ. Et certe cũ pmodic⁹ venisset numer⁹ syrorũ tradidit dñs in manib⁹ eoꝝ infinitã multitudinẽ eo q; dereliq̃sẽt dñm deũ patrũ suorũ. Jn ioas q̃z ignominiosa exercuere iudicia: z abeũtes dimiserũt eũ i languorib⁹ magnis. Surrexerũt aũt ꝺ eũ fui sui in vltionẽ sanguinis çacharie filij ioiade sacerdotis:z occiderunt eũ i lectulo suo z mortuus est:sepelierũtq; eũ i ciuitate dauid sz nõ in sepulchris regũ. Jnsidiati vo sũt ei çabath filius semath amõitidis:z ioçabath fili⁹ semarith moabitidis. Porro filij eius a sũma pecunie que adunata fuerat sub eo:z instauratio dom⁹ dei scripta sũt diligenti⁹ in libro regũ. Regnauit autem amasias filius ei⁹ ꝓ eo. XXV

Vigintiqnq; ānoꝝ erat amasias cũ regnare cepisset:z vigintinouẽ ānis regnauit i irl'm nomẽ mris eius ioiaden ō irl'z. Fecitq; bonũ i conspectu dñi: verũ tamẽ nõ in corde perfecto. Cũq; roborat⁹ sibi videret ꝓpũ:iugulauit puos q occiderant regẽ patrẽ suũ:sz filios eoꝝ nõ interfecit:sicut scriptũ ē i libro legis moysi:vbi ꝓcepit dominus dicẽs. Nõ occident̃ pres ꝓ filijs: neq; filij pro pribus suis:sz vnusq;sq; i suo pctõ morietur. Cõgregauit igit̃ amasias iudã:z constituit eos ꝓ familias:tribũosq; z centuriones in vniuerso iuda z beniamĩ:z rẽcensuit a vigĩti ānis surs̃ũ: inuenitq; trigĩta milia iuuenũ q egrederẽt ad pugnã z tenerent hastã z clypeũ. Mercede quoq; cõduxit ō isrl' centũ milia robustoꝝ:cẽtũ talẽtis argẽti. Uenit aũt homo dei ad illũ z ait. O rex ne egrediat̃ tecũ exercit⁹ isrl'. Nõ est enĩ dñs cũ isrl' z cunctis filijs ephraĩ. Q si putas i roborẽ exercit⁹ bella cõsistere:supari te faciet ds ab hostibus. Dei qppe est z adiuuare z i fugã ꝺuertere. Dixitq; amasias ad hoẽz dei. Quid q̃ fiet de centũ talent⁹ q̃ dedi militibus isrl'? Et respõdit ei hõ dei. Habet dñs vnde tibi dare possit multo his plura. Sepauit itaq; amasias exercitũ q venerat ad eũ ex ephraĩ vt reuerterẽt̃ in locũ suũ. At illi ꝺtra iudã vehemẽt̃ irati:reuersi sũt in regionẽ suã. Porro amasias cõfidẽt̃ eduxit pplm̃ suũ: z abijt in vallẽ salinaꝝ pcussitq; filios seir decẽ milia. Et alia decẽ milia viroꝝ ceperũt filij iuda:z adduxerũt ad preruptũ cuius dã petre:precipitauerũtq; eos de summo i pceps:q vniuersi crepuerunt. At ille exercit⁹ quẽ remiserat amasias ne secũ iret ad preliũ:diffusus ẽ i ciuitat⁹ iuda:a samaria vsq; bethoron:z interfectis tribus milibus diripuit prędã magnam. Amasias quoq; post cedẽ idumeoꝝ z allatos deos filioꝝ seir statuit illos in deos sibi: z adorabat eos:z illis adolebat incensũ. Quãobrẽ iratus dñs ꝺtra amasiã:misit ad illũ ꝓphã q diceret ei. Cur adorasti deos q nõ liberauerũt pplm̃ suũ de mãu tua? Cũq; hec ille loq̃ret:respõdit ei. Nũ cõsiliar⁹ regis? Quiesce ne iterficiã te. Discedenscq; ꝓpha: scio i quit q; cogitauerit dñs occidere te:q z fecisti hoc malũ:z nõ acquieuisti ꝺ filio meo. Igit̃ amasias rex iuda inito pessimo ꝺ filio: misit ad ioas filiũ ioachaç regẽ filij iehu isrl' dicẽs. Ueni videam⁹ nos mutuo. At ille remisit nuncios dicẽs. Carduus q ē i libano:misit ad cedrũ libani dicẽs. Da filiã tuã filio meo vxorẽ. Et ecce bestie q̃ erãt i silua libani:transierũt z cõculcauerũt carduum. Dixisti.pcussi edom:z idcirco erigit̃ cor tuũ i supbiã. Sede i domo tua. Cur malũ aduersũ te ꝓuocas: vt cadas z tu z iudas tecum? Noluit audire amasias:eo q; dñi esset volũtas:vt traderet̃ i manus hostiũ ꝓpt̃ deos edom. Ascẽdit igit̃ ioas rex isrl' z mutuos sibi pbuere ꝺspect⁹. Amasias aũt rex iuda erat i bethsames iude. Corruitq; iudas cora isrl':z fugit in tabernacula sua. Porro amasiã regẽ iuda filiũ ioas filij ioachaç cepit ioas r̃x isrl' i bethsames z adduxit i irl'm:destruxitq; murũ ei⁹ a porta ephraĩ vsq; ad portã anguli quadringẽtis cubitis. Oẽ quoq; aurũ z argentũ:z vniuersa vasa q̃ repperat i domo dei:z apud obededõ: i thesauris etiã domus regie:necnon z filios obsidũ reduxit i samariã. Uixit aũt amasias filius ioas rex iuda postq̃ mortu⁹ ē ioas filius ioachaç rex isrl' gndecĩ ānis. Reliqua aũt ſmonũ amasie prioꝝ z nouissimoꝝ scripta sũt in libro regũ iuda z isrl'. Qui postq̃ recessit a dño:tetenderũt ei i sidias in irl'z. Cũq; fugisset lachis:miserũt z iterfecerũt eũ ibi: reportantesq; sup equos sepelierũt eũ cũ patrib⁹ suis in ciuitate dauid. XXVI

Omnis aũt ppl⁹ iuda:filiũ eius ociã annoꝝ sedecĩ cõstituit regẽ ꝓ amasia patre suo. Ipse edificauit bailath:z restituit eas ditioni iude:postq̃ dormiuit rex cũ patrib⁹ suis. Sedecĩ ānoꝝ erat ocias cũ regnare cepisset:z qnquaginta duobus annis regnauit in irl'm. Nomẽ matris eius iecilia de hierusalem. Fecitq; quod erat rectũ i oculis dñi iuxta oĩa q̃ fecerat amasias pater eius:z exq̃siuit dñm in diebus çacharie itelligentis z videntis deũ. Cũq; requireret dominũ direxit eũ in omnibus. Deniq; egressus ē z pugnauit cõtra philistijm:z destruxit murum geth:z murum iamnie:murumq; açoti. Edificauit quoque oppida in açoto z philistijm:z adiuuit eum deus

ꝺtra philistijm ⁊ ꝺtra arabas q̄ habitabant in gurbaal:⁊ ꝺ ammonitas. Appēdebātq; ammonite mūera oçie:⁊ diuulgatū ē nomē eiꝰ vsq; ad introitum egypti ppē crebras victorias. Edificauitq; oçias turres in irl'm sup portā anguli:⁊ sup portā vall':⁊ reliquas in eodē muri latē:firmauitq; eas. Extruxitq; turres in solitudīe:⁊ effudit cisternas plurimas eo q̄ hr̄et multa pecora:tā in cāpestribus q̄ in beremi vastitate. Vineas q̄z būit ⁊ vinitores in mōtibꝰ ⁊ in carmelo. Erat qppe hō agricul ture dedit⁹. Fuit aūt exercitꝰ bellatorꝝ eiꝰ q̄ pcedebāt ad plia sub mānu iehibel scribe: maasiecq; doctor]:⁊ sub manu ananie q̄ erat de ducibꝰ regis. Oisq; nūerus p̄ncipū p familias suas virorꝝ fortiū duoꝝ miliū sexcētorꝝ:⁊ sub eis vniuersus exercitꝰ tricētorꝝ ⁊ septē miliū q̄ngētorꝝ:q̄ erāt apti ad bella:⁊ p rege ꝺ aduersarios dimicabāt. Pparauit q̄z eis oçias id ē cūcto exercitui clypeos ⁊ hastas ⁊ galeas ⁊ loricas:arcusq; ⁊ fūdas ad iacīēdos lapides:⁊ fecit in irl'm diuersi gener] machinas q̄s in turribꝰ collocauit:⁊ in angulis murorꝝ:vt mitterēt sagittas ⁊ saxa grādia. Egressūq; ē nomē eiꝰ pcul:eo q̄ auxiliaret ei dñs ⁊ cozroborasset illū. Ꝺz cū roboratꝰ eēt:eleuatū est coꝛ eiꝰ in interitū suū:⁊ neglexit dñm deū suū: ingressusq; tēplū dñi adolere voluit incensū sup altare thymiamat]. Statiq; ingressus post eū azarias sacerdos:⁊ cū eo sacerdotes dñi octoginta viri fortissimi:restiterūt regi:atq; dixerunt. Nō ē tui officij oçia vt adoleas incēsū dño:sz sacerdotum boc ē filiorꝝ aaron q̄ ꝺsecrati sūt ad huiuscemodi misteriū. Egredē de scūario :ne ꝺtēpseris: qz nō reputabit tibi in gl'am hoc a dño deo. Iratusq; oçias ⁊ tenēs in mānu thuribulū vt adoleret incē sū:minabat sacerdotibꝰ. Statiq; orta ē lepra in frōte eiꝰ coram sacerdotibꝰ in domo dñi:sup altare thymiamatis. Cūq; respexisset eū azarias ponti fex:⁊ oēs relig sacerdotes:viderūt lepra in frōte eiꝰ:⁊ festinato expulerūt eū. Ꝺz ⁊ ipe pterritꝰ acceleratuit egredi:eo q̄ sensisset illico plagā dñi. Fuit igit oçias rex leprosus vsq; ad diē mortis sue:⁊ habitauit in domo separata:plenꝰ lepra ob quā electꝰ fuerat de domo dñi. Porro ioathan filiꝰ eiꝰ rexit domū regis:⁊ iudicauit pplm terre. Reliq̄ autez sermonū oçie p̄orꝝ ⁊ nouissimorꝝ scripsit isaias filiꝰ amos ꝓpha. Dormiuitq; oçias cū pribꝰ suis:et pelierūt eū in agro regalū sepulchrorꝝ: eo q̄ eēt leprosus:r̄gnauitq; ioathā filiꝰ eiꝰ p eo. XXVII

℣ Igintiq̄nq; ānoꝝ erat ioathan cū regnare cepisset:⁊ sedecī annis regnauit i irl'm Nomē mr̄is eiꝰ hierusa filia sadoch. Fecitq; qꝺ rectū erat coram dño iuxꝝ oīa q̄ fecerat oçias pr̄ suꝰ:excepto q̄ n̄ ē ingressus tēplū dñi:⁊ adhuc pplꝰ delinq̄bat. Ipe edificauit portā domus dñi excelsā:⁊ in muro opbel multa ꝺstruxit. Urbes q̄z edificauit in mōtibꝰ iuda:⁊ in saltibꝰ castella ⁊ turres. Ipe pugnauit ꝺ regē filiorꝝ ammō:et vicit eū. Dederūtq; ei filij ām̄on in tpe illo centū talenta argēti:⁊ decē milia chorōs tritici:ac totiꝺē chorōs ordei. Hec ei pbuerūt filij ām̄on i anno secūdo ⁊ tertō. Cozroboratusq; ē ioathan:eo q̄ direxisset vias suas coram dño deo suo. Reliq̄ aūt ꝛmonū ioathan ⁊ oēs pugne eiꝰ ⁊ opa:scripta sūt in libro regū isrl' ⁊ iuda. Uigintiq̄nq; annorū erat cū regnare cepisset:⁊ sedecī annis regnauit in irl'm. Dormiuitq; ioathan cū pribus suis ⁊ sepelierūt eū in ciuitate dauid:⁊ regnauit achaç filius eius p eo. XXVIII

℣ Igintī annoꝝ erat achaç cū regnare cepisset:⁊ sedecī ānis regnauit in irl'm. Nō fecit rectū in ꝺspectu dñi:sicut dauid pr̄ eiꝰ:sz ābulauit in vijs regū isrl':insup ⁊ statuas fudit balaaim. Ipe ē q̄ adoleuit incēsū in valle hennon: ⁊ lustrauit filios suos in igne iuxꝝ ritū gētiū q̄s interfecit dñs in aductu filiorꝝ isrl'. Sacrificabat q̄z ⁊ thymiama succēdebat in excelsis:⁊ ī collib⁹:⁊ sub oī ligno frōdoso. Tradiditq; eum dñs deꝰ eius in mānu regis syrie:q̄ pcussit eū magnāq; pdaz cepit de eiꝰ impio:⁊ adduxit in damascum. Uerūtamen manibꝰ q̄z regis isrl' traditus ē: ⁊ pcussus plaga grādi. Occiditq; phacee filiꝰ romelie de iuda centū viḡti milia in die vno :oēs viri bellatores:eo q̄ reliquissent dñm deū pr̄m suorꝝ. Eodē tpe occidit zechri vir potēs ex ephraim maasiā filiū regis ⁊ eçricam ducē domꝰ eiꝰ:helchanam q̄s secūdū a rege. Ceperūtq; filij isrl' de fr̄ibus suis ducēta milia mulierꝝ puerorꝝ ⁊ puellarꝝ ⁊ infinitā pdā: ptulerūtq; eā in samariam. Ea tēpestate erat ibi ꝓpha dñi nom̄e obed:q̄ egressus obuiā exercitui veniēti in samariā:dixit eis. Ecce irat⁹ dñs deꝰ pr̄m vestrorꝝ ꝺ iudā tradidit eos in manibꝰ vr̄is:⁊ occidistis eos atrociter:ita vt ad celū ptīḡet vīa crudelitas. Insup filios iuda ⁊ irl'm vult] vobis sub ijcere in suos ⁊ ācillas:qꝺ neq̄q̄ facto op̄ē. Nec castis.n.sup boc dño deo vr̄o. Ꝺz audite ꝺsiliuz meū:⁊ reducite captiuos q̄s adduxistis de fr̄ibꝰ vr̄is:qz magnꝰ furor dñi īminet vobis. Steterūt itaq; viri ō p̄ncipibꝰ filiorꝝ ephraim:azarias filiꝰ iohānan:barachias filiꝰ mosollamoth :ezechias filiꝰ sellū:⁊ amasias filiꝰ badali ꝺ eos q̄ vēiebāt de plio:⁊ dixerūt eis. Nō ītroducetis huc captiuos ne peccem⁹ dño. Quare vultis adijcere sup pctā nr̄a:⁊ vet̄a cumulare ōlicta? Grāde qppe pctm̄ ē:⁊ ira furoꝝ dñi īmīet sup isrl'. Dimiserūtq; viri isrl' bellatores pdā:⁊ vniuersa q̄ ceperāt coram p̄ncipibꝰ ⁊ oī mltitudīe:steterūtq; viri q̄s supra memoratorꝝ:⁊ apphēdētes captiuos oēsq; q̄ nudi erāt:vestierūt de spolijs. Cūq; vestissēt eos ⁊ calciassēt:⁊ refecissēt cibo ac potu:vnxissētq; ppē laborē:⁊ adhibuissēt eis curā:gestq; ābulare ñ potuerāt ⁊ erāt ibecillo corpe:iposuerūt eos iumētis:⁊ adduxert hiericho ciuitatē palmarꝝ ad fr̄es eorꝝ. Ipiq; reuersi sunt in samariā. Ipe illo misit rex achaç ad regē assyrioꝝ postulās auxiliū. Uenerūtq; idumei ⁊ percusserūt multos ex iuda :⁊ ceperūt pdā magnā. Philistijm q̄z diffusi sūt per

vrbes campestres ⁊ ad meridiē iuda: ceperuntq; bethsames ⁊ abilon ⁊ gadiroth: socho q; ⁊ thamnā ⁊ gamzo cū viculis suis: ⁊ habitauerūt in eis. Vidiuauerat. n. dñs iudā ꝓpter achaz regē iuda: eo q; nudasset eū auxilio: ⁊ ꝺtēptui būisset dñm: adduxitq; ꝺ eū theglatphalassar regē assyriox: q ⁊ afflixit eū: ⁊ nullo resistēte vastauit. Igit achaz spoliata domo dñi ⁊ domo regū ac pncipū: ꝺdit regi assyriozū munera: ⁊ tñ nihil ei ꝓfuit. Insup ⁊ tpe āgustie sue auxit ꝺtēptū i dñm. Ipe p se rex achaz īmolauit diis damasci victīas pcussoriꝫ suis: ⁊ dixit: dij regū syrie auxiliāt eis: q̄s ego placabo hostijs: ⁊ aderūt mihi: cū ecōtrario ipi fuerint ruine ei ⁊ vniuerso isrl. Direptis itaq; achaz oībus vasis domꝰ dei atq; ꝺfractis clausit ianuas tēpli dei: ⁊ fecit sibi altaria in vniuersis angulis irlm. In oībus q̄z vrbibus iuda extruxit aras ad cremādū thus: atq; ad iracūdiā ꝓuocauit dñm deū pr̄m suoz. Reliq̄ aūt sermonū eiꝰ ⁊ oīm operū suoz p̄oz ⁊ nouissimoz scripta sūt in libro regū iuda ⁊ isrl. Dormiuitq; achaz cū pribus suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate irlm. Neq; n. receperāt eū in sepulchra reguz isrl. Regnauitq; ezechias filius eius ꝓ eo.

XXIX

Ibitur ezechias regnare cepit cū viginti gnq; eēt annoz: ⁊ vigintinouē annis regnauit in irlm. Nomē mris eiꝰ abia filia zacharie. Fecitq; qđ erat placitū in ꝺspectu dñi: iuxt oīa q̄ fecerat dauid pr eiꝰ. Ipso āno ⁊ mēse p regni sui apuit valuas domꝰ dñi: ⁊ instaurauit eas adduxitq; sacerdotes atq; leuitas: ⁊ cōgregauit eos in plateā oriētalē: dixitq; ad eos. Audite me leuite: ⁊ scificamī: mūdate domū dñi dei patrum nroz: ⁊ auferte oēm īmūdiciā de scūario. Peccauerūt pres nri: ⁊ fecerūt malū in ꝺspectu dñi dei nri derelinquētes eū: auerterūt facies suas a tabernaculo dñi dei nri: ⁊ pbuerūt dorsū: clauserūt ostia q̄ erāt in porticu: ⁊ extinxerūt lucernas: incēsūq; nō adoleuerūt: ⁊ holocausta nō obtulerūt in scūario deo isrl. Locitatꝰ ē itaq; furoz dñi sup iudā ⁊ irlm: tradiditq; eos in cōmotionē ⁊ in interitū ⁊ in sibilum: sicut ipi cernitis oculis vr̄is. En corruerūt pres nri gladijs: filij nri ⁊ filie nre ⁊ cōiuges captiue ducte sūt ꝓpter hoc scelus. Nūc g̾ placet mihi vt ineam foedꝰ cū dño deo isrl: ⁊ auertet a nobis furoꝛē ire sue. Filij mei nolite negligere. Vos elegit dñs vt stetis coram eo: ⁊ ministretis illi colatisq; eū: ⁊ cremetis ei incensū. Surrexerūt g̾ leuite: maath filiꝰ amasie: ⁊ iobel filiꝰ azarie de filijs caath. Porro de filijs merari cis filiꝰ abdai: ⁊ azarias filiꝰ ialalehel. De filijs aūt gerson: ioha filius iemna ⁊ eden filiꝰ ioaha. Ut vō de filijs elisaphan samri ⁊ iahibel. De filijs q̄z asaph: zacharias ⁊ mathanias: necnō de filijs heman: iahibel ⁊ semei. Sed ⁊ de filijs idithun: semeias ⁊ oziel. Cōgregauerūtq; fres suos ⁊ scificati sunt: ⁊ ingressi sūt iuxt mādatuz regis ⁊ impium dñi: vt expiarēt domū dei. Sacerdotes q̄z ingressi templum dñi vt scificarent illud extulerūt oēm īmūdiciā quā intro repperāt i vestibulo domꝰ dñi: quā tulerūt leuite ⁊ asportauerūt ad torrentē cedron foras. Ceperūt aūt ꝓma die mēsis ꝓmi mūdare: ⁊ in die octauo eiusdē mēsis: ingressi sūt porticū domꝰ tēpli dñi: expiauerūtq; tēplū dieb⁹ octo: ⁊ in die sextadecia mēsis eiusdē: qđ ceperāt īpleuerūt. Ingressi q̄z sūt ad ezechiā regē ⁊ dixerūt ei. Sanctificauimꝰ omnē domū dñi: ⁊ altare holocausti: vasaq; eiꝰ: necnō ⁊ mēsā ꝓpositiōis cū oībus vasis suis: cūctāq; tēpli supellectilē quā polluerat rex achaz in regno suo postq̄ ꝓuaricatꝰ ē: ⁊ ecce exposita sūt oīa coram altari dñi. Cōsurgēsq; diluculo ezechias rex adunauit oēs pncipes ciuitatꝭ ⁊ ascendit in domū dñi: obtulerūtq; simul tauros septē ⁊ arietes septē: agnos septē: ⁊ hircos septē: ꝓ peccato: ꝓ regno: ꝓ scūario: ꝓ iuda. Dixitq; sacerdotib⁹ filijs aarō: vt offerret sup altare dñi. Mactauerūt igit tauros: ⁊ susceperūt sanguinē sacerdotes: ⁊ fuderūt illū sup altare. Mactauerūt etiam arietes: ⁊ illoz sanguinē sup altare fuderūt. Immolauerūt agnos: ⁊ fuderūt sup altare sanguinē. Applicuerūt hircos ꝓ peccato coram rege ⁊ vniuersa multitudine. Imposuerūtq; manꝰ suas sup eos: ⁊ īmolauerūt illos sacerdotes ⁊ aspersērūt sanguinē eoz coram altari ꝓ piaculo vniuerso isrlis. Porro oī qppe isrl ꝓcepat rex vt holocaustū fieret ꝓ pctō. Cōstituit q̄z leuitas in domo dñi: cū cimbalis ⁊ psalterijs ⁊ citharꝭ ꝟm dispositionē dauid regis ⁊ gad videntis ⁊ nathan ꝓphē. Siquidem dñi ꝓceptū fuit ꝙ manū ꝓphaꝝ eius. Steterūtq; leuite tenētes organa dauid: ⁊ sacerdotes tubas: ⁊ iussit ezechias vt offerrēt holocausta sup altare. Cūq; offerrent holocausta: ceperūt laudes canere dño: ⁊ clāgere tubis: atq; in diuersis organis dauid rex isrl repperat: ꝺcrepare. Omnisꝰ aūt turba adorāte: cantores ⁊ hi q̄ tenebāt tubas erāt in officio suo: donec ꝓpleret holocaustū. Cūq; finita eēt oblatio: incuruatus ē rex ⁊ oēs q̄ erāt cum eo: ⁊ adorauerūt. Precepitq; ezechias ⁊ pncipes leuitis vt laudarēt dñm ꝟmonib⁹ dauid ⁊ asaph videtis: qui laudauerūt deū magna leticia: ⁊ incuruato genu adorauerūt. Ezechias autē ēt hec addidit. Implestis manus vr̄as dño: accedite et offerte victimas: ⁊ laudes in domo dñi. Obtulit g̾ vniuersa multitudo hostias ⁊ laudes ⁊ holocausta: mente deuota. Porro numerus holocaustorū que obtulit multitudo: h̄ fuit. Tauros sexaginta: arietes centū. agnos ducentos: sanctificauerūtq; dño boues sexcentos: ⁊ oues tria milia. Sacerdotes vo pauci erāt: nec poterāt sufficere vt pelles holocaustoz detraherēt. Vñ ⁊ leuite fres eorū adiuuerūt eos: donec impleret opus: ⁊ scificarēt antistites. Leuite qppe faciliori ritu scificant q̄m sacerdotes. Fuerunt ergo holocausta plūma: adipes pacificoz ⁊ libamina holocaustoz: ⁊ cōpletus ē cultus domus dñi: letatusq; ē ezechias ⁊ omnis ppls: eo q̄ ministeriū dñi esset expletū.

De repēte ꝙppe hoc fieri placuerat. XXX

Misit quoq; ezechias ad oēm isrł & iudā scripsitq; epł as ad ephraim & manassē: vt venirent ad domū dñi in irł m: & facerēt phase dño deo isrł. Inito ǧ cōsilio regis, & p̄ncipū & vniuersi cetus irł m: decreuerūt vt facerēt phase mēse secūdo. Nō.n. occurrerāt facere in tēpore suo: qz sacerdotes ꝙ posset sufficere scificati ñ fuerāt: & ppł s nondū cōgregatus fuerat in irł m. Placuitq; sermo regi & oi multitudini: & decreuerūt vt mitterēt nūcios in vniuersū isrł de bersabee vsq; dan: vt venirent & facerent phase dño deo isrł in irł m. Multi.n. nō fecerāt sicut in lege p̄scriptū ē. Perrexerūtq; cursores cū epistolis ex regis impio & p̄ncipū ei⁹: in vniuersū isrł & iudā: iux̄ id qđ rex iusserat p̄dicātes. Filij isrł reuertimini ad dñm deū abrahā & isaac & irsrł: & reuertet ad reliqas q̄ effugerūt manū regis assyriorum. Nolite fieri sicut p̄res vr̄i & fres ꝙ recesserunt a dño deo patrū suoꝝ: & tradidit eos in interitū: vt ipi cernitis. Nolite indurare ceruices vr̄as, sicut p̄res vr̄i. Tradite manus vr̄as dño: & venite ad scūariū eius qđ scificauit in eternū. Seruite dño deo p̄m vr̄oꝝ: & auertet̄ a vobis ira furoris ei⁹. Si.n. vos reuersi fueritis ad dñm: fres vr̄i & filij bēbunt miam cozā dñis suis: & illos duxerūt captiuos: & reuertētur ī terrā hāc. Pius.n. & clemēs ē dñs deus vr̄: & ñ auertet faciē suā a vobis si reuersi fueritis ad eū. Igit̄ cursores pgebāt velociē de ciuitate in ciuitatē: p̄ terrā ephraim & manasse vsq; ad çabulon: illis irridētibus & subsānātibus eos. Attñ quidā viri ex aser & manasse & çabulon acgescētes cōsilio: venerūt irł m. In iuda vō facta ē manus dñi vt daret eis cor vnū: vt facerēt iux̄ p̄ceptū regis & p̄ncipuz verbū dñi. Congregatiq; sūt in irł m ppł us multus: vt facerēt solēnitatē azimorū ī mēse secūdo. Et surgētes destruxerūt altaria q̄ erāt in irł m: atq; vniuersa in qbus idolis adolebāt incensū subuertētes, piecerūt in torrentem cedron. Immolauerūt autē phase q̄rta decīa die mēsis secūdi. Sacerdotes q̄q; atq; leuite tādē scificati obtulerūt holocausta ī domo dñi: steterūtq; in ordine suo iux̄ disp̄sitionē & legē moysi hois dei. Sacerdotes vō suscipiebāt effūdendū sāguinē de mānibus leuitarū: eo ꝙ multa turba scificata ñ eēt: & idcirco īmolarēt leuite phase bis ꝙ non occurrerant scificati dño. Magna etiā ps ppł i de ephraī & manasse & isachar & zabulō q̄ scificata ñ fuerat comedit phase: nō iux̄ qđ scriptū ē: & orauit p. eis ezechias dicēs. Dñs bonus, ppitiabit̄ cūctis ꝙ in toto corde regrūt dñm deū p̄m suoꝝ: & nō imputabit eis ꝙ minus scificati sūt. Quē exaudiuit dñs: & placat⁹ ē ppł o. Fecerunt q̄q; filij isrł q̄ inuēti sūt in irł m solēnitatē azimorū septē dieb⁹ in leticia magna: laudātes dñm p̄ singulos dies. leuite q̄q; & sacerdotes p̄ organa q̄ suo officio congruebāt. Et locutus ē ezechias ad cor oīm leuitarū: ꝙ bēbant intelligentiā bonā sup dño: & comederūt septē diebus solēnitatis: īmolantes victimas pacificoꝝ: & laudātes dñm deum p̄m suoꝝ. Placuit q̄q; vniuersi multitudini vt celebrarēt & alios dies septē: qđ & fecerūt cū ingēti gaudio. Ezechias aūt rex iuda p̄buerat mł titudini mille tauros & septē milia ouiū. Principes vō dederāt populo tauros mille: & oues decē milia. Sāctificata ǧ est sacerdotuz plurima multitudo: & hilaritate p̄fusa oīs turba iuda tā sacerdotū & leuitaꝝ q̄q; vniuerse frequētie q̄ venerat ex isrł: p̄selitorum q̄q; de terra isrł & hītantiū ī iuda. Factaq; ē grādis celebritas in irł m: qualis a diebus salomonis filij dauid regis isrł in ea vrbe ñ fuerat. Surrexerūt autem sacerdotes atq; leuite benedicētes populo: & exaudita est vox eorū: peruenitq; oratio in habitaculum sanctum celi. XXXI

Cunq; hec fuissēt rite celebrata: egressus ē oīs isrł q̄ inuētus fuerat in vrbib⁹ iuda & fregerūt simulacra succiderūtq; lucos: demoliti sūt excelsa: & altaria destruxerūt: ñ solū de vniuerso iuda & beniamin: sz & de ephraim q̄q; & manasse: donec penitus euerterent. Reuersiq; sunt oēs filij isrł in possessiones & ciuitates suas. Ezechias aūt p̄stituit turmas sacerdotales & leuiticas p̄ diuisiones suas vnūquēq; in officio pprio: tā sacerdotū videlicet q̄q; leuitaꝝ ad holocausta, & pacifica: vt mīstrarēt & p̄fiterēt: canerētq; in portis castroꝝ dñi. Pars aūt regis erat vt ō ppria ei⁹ substātia offerret̄ holocaustū mane & vespere: sabbatis q̄q; & calēdis: & solennitatib⁹ ceteris: sicut scriptū est in lege moysi. Precepit ēt ppł o hītantiū irł m vt daret ptes sacerdotib⁹ & leuitis: vt possent vacare legi dñi. Qđ cū pcrebruisset in auribus multitudinis: plurimas obtulē p̄mitias filij isrł frumenti vini & olei: mellis q̄q; & oīm q̄ gignit humus decimas obtulerūt. Sz & filij isrł & iuda qui hītabant in vrbib⁹ iuda obtulerunt decimas boū & ouiū: decimasq; sanctoꝝ q̄ vouerant dño deo suo: atq; vniuersa portātes fecerūt aceruos plurimos. Mense tertio ceperūt aceruoꝝ iacere fūdamēta: & mēse septimo ꝙpleuerūt eos. Cunq; ingressi fuissēt ezechias & p̄ncipes eius: viderunt aceruos & bene dixerūt dño ac ppł o isrł. Interrogauitq; ezechias sacerdotes & leuitas: cur ita iacerēt aceruī? Rñdit illi azarias sacerdos primus de stirpe sadoch dicēs. Ex quo ceperūt offerri p̄mitie in domo dñi: comedimus & saturati sumus & remāserūt plūma: eo ꝙ bñdixēit dñs ppł o suo. Reliquia aūt ē copia ista quā cernis. Precepit igit̄ ezechias vt p̄pararēt horrea in domo dñi. Quod cū fecissēt: intulerūt tam' p̄mitias q̄q; decimas: & quecūq; vouerāt fideliter. Fuit aūt p̄fectus eoꝝ chonenias leuita: & semei frater eius secūdus: post quē iehibel & azarias & naad & asahel & hierimoth & iozabat quoq; & elibel & iesmachias & maath & banaias ꝓpositi sub manib⁹ chonenie et semei frīs eius ex imperio ezechie regis: & azarie pontificis domus dñi: ad quos oīa pertinebāt

Aboze vo filiꝰ iemna leuites: z ianitoz oziētalis porte ꝓposit⁹ erat bis q̄ spōte offerebant dño: pz mitijsq; z ꝺsecratis in scā scōz: z sub cura eiꝰ eden z beniamin ieſue z semeias: amarias q̄z z secheni as in ciuitatib⁹ sacerdotū vt fideliter distribuerēt fr̄ibus suis ptes: minozib⁹ atq; maiozib⁹: excepti marib⁹ ab ānis trib⁹ z supza cūctis q ingrediebāt tēplū dñi. Et qcqd p singulos dies ꝺducebāt in mīsterio atq; obseruationib⁹ iux̄ diuisiões suas: sacerdotib⁹ p familias z leuitis: a vicesimo anno z supza p ordines z turmas suas: vniuersecq; multitudini tā vxozib⁹ q̄; liberis eoz vtriusq; sexus: fideliter cibi ꝺ bis q̄ scificata fuerāt ꝓbebant. Ꝝz z filioz aaron p agros z suburbana vrbiū singulaz dispositi erant viri q ptes distribuerent vniuerso sexui masculino: de sacerdotibus z leuitis. Fecit ḡ ezechias vniuersa q̄ diximus in oī iuda: opatusq; ē bonū z rectū z vez coz̄ dño deo suo in vniuersa cultura mīsterij dom⁹ dñi iux̄ legē et cerimonias: volēs requirē deū suū in toto coꝛde suo. Fecitq; z prosperatus est. XXXII

Post q̄ z huiuscemōi veritatē venit sennacherib⁹ rex assyrioz: z ingressus iudā obsedit ciuitates munitas: volēs eas capere. Qꝺ cū vidisset ezechias venisse. s. sennacherib⁹ z totū belli ipetū verti ꝺ irl'm: inito cū ꝓncipib⁹ ꝺ silio virisq; foztissimis vt obturarēt capita fōtiū q erāt ex̄ vrbē: z hoc oīm ꝺcernēte siria ꝺgregauit plurimā multitudinē: z obturauerūt cūctos fōtes z ruū q fluebat in medio terre dicētes. Ne veniant reges assyrioz: z ueniāt aquaz abūdātiam. Edificauit q̄z agēs industrie oēm murū q̄ fuerat dissipat⁹: z extruxit turres desup: z foziusec⁹ altez muz̄. Instaurauitq; mello in ciuitate dauid: z fecit vniuersi generi armaturā z clypeos. Cōstituit q̄z ꝓncipes bellatoz̄ i exercitu: z ꝺuocauit vniuersos in platea porte ciuitat⁹: ac locutus ē ad coz eoꝝ dicēs. Viriliē agite z ꝓfortami nolite timē: nec paueat s regē assyrioz: z vniuersā multitudinē q̄ ē cū eo. Multo. n. plꝰ nobiscū sūt q̄z cū illo. Cuz illo. n. ē brachiū carneū: nobiscū dñs deꝰ nr̄ q auxiliator ē nr̄: pugnatq; ꝓ nobis. Cōfortatusq; est ppl's huiuscemōi verbis eçechie regis iuda. Que postq̄z gesta sūt: misit sēnacherib rex assyrioz̄ seruos suos irl'm: ipe. n. cū vniuerso exercitu obsedebat lachis: ad eçechiā regē iuda: z ad oēm ppl'm q erat in vrbe dicēs. Hec dicit sēnacherib rex assyrioz̄. In q̄ bñtes fiduciā sedetis obsessi in irl'm Nū eçechias decipit vos vt tradat mozti in fame z siti: affirmās q ꝺ dñs deꝰ vester liberz vos ꝺ manu regis assyrioz̄? Nūqd ñ iste ē ezechias q ꝺstruxit excelsa illiꝰ z altaria: z ꝓcepit iude z irl'm dicēs: coz̄ altari vno adozabit⁹: z in ipo ꝺburet⁹ incensū? An ignozatis q̄ ego feceri: z pres mei cūctis terraz pplis? Nūquid ꝓualuerūt dij gentiuz oīmq; terraz liberare regionē suā de manu mea? Quis ē de vniuersis dijs gētiū q̄s vastauerūt patres mei q potuerit eruere ppl'm suum de manu mea vt possit etiā deus vester eruere vos ꝺ hac manu? Nō vos ḡ decipiat ezechias: nec vana persuasione deludat: neq; credatis ei. Si. n. null⁹ potuit deꝰ cūctaz gētiū atq; regionū liberare ppl'm suū de manu mea: z de manu pr̄m meoꝝ: ꝺnter nec deꝰ vr̄ poterit eruē vos de hac manu. Sed z alia multa locuti sūt fui eius ꝺ dñm deū: z ꝺ ezechiam seruū eius. Epl'as q̄z scripsit plenas blasphemie in dñm deū irl'm: z locutus ē aduersū eū. Sic dij gentiū ceteraz ñ potuerūt liberare ppl'm suum de manu mea: sic z deꝰ ezechie eruere nō poterit ppl'm suū de manu ista. Insup z clamoze magno lingua iudaica ꝺ ppl'm q sedebat in muris irl'm ꝓ sonabat: vt terreret eos z capet ciuitatē. Locutusq; ē ꝺtra deū irl'm: sicut aduersū deos ppl'oz terre opa manuū hoīm. Ozauerūt igit ezechias rex et isaias filiꝰ amos ꝓphetes aduersū hāc blasphemiā: ac vociferati sūt vsq; in celū. Et misit dñs angelū suū: q ꝓcussit oēm virū robustū z bellatoz̄: z ꝓn cipē exercitꝰ regis assyrioz̄: reuersusq; ē cū ignominia in terrā suā. Cūq; ingressus eēt domuz dei sui: filij q egressi fuerāt de vtero eiꝰ interfecerunt eū gladio. Saluauitq; dñs ezechiā z hītatoz̄es irl'm ꝺ manu sēnacherib regi assyrioz̄: z ꝺ māu oīm: z pstitit ei qetē p circuitū. Multi etiā ꝺferebāt hostias z sacrificia dño in irl'm: z mūera ezechie regi iuda. Qui exaltatus ē pꝰ hec coz̄ cūctis gētibus. In dieb⁹ illis egrotauit ezechias vsq; ad mortē: z ozauit dñm. Exaudiuitq; eum z dedit ei signū: sz ñ iuxta bñficia q̄ accepat retribuit: qz eleuatū ē coz eius. Et facta ē ꝺtra eū ira: z ꝺtra iudā z irl'm. Humiliatusq; ē postea eo q̄ exaltatū fuisset coz eius: tā ipse q̄z hītatoz̄es irl'm: z idcirco nō venit sup eos ira dñi in diebꝰ ezechie. Fuit autem ezechias diues z inclytus valde: z thesauros sibi pl'imos ꝺgregauit argēti z auri: z lapidis pciosi: aromatū z armoz̄ vniuersi generis: z vasoz̄ magni pcij: apothecas q̄z fruūtu vini z olei z pspia oīm iumētoz̄: caulasq; pecoꝝib⁹: z vrbes sex edificauit. Habebat qppe greges ouiū z armentoz̄ innumerabiles: eo q̄ dedisset ei dñs substantiam multā nimis. Ipse ē ezechias q obturauit supiorē fontē aquaz gyon: z auertit eas subt̄ ad occidentē vrbis dauid. In oībus opibus suis fecit ꝓsperel'q̄ voluit. Attñ in legatione ꝓncipū babylonis q̄ missi fuerāt ad eū: vt interrogarēt de portēto qꝺ acciderat sup terrā: dereliqt eū dñs: vt tēptaret: z nota fierent oīa q̄ erāt in coꝛde eiꝰ. Reliqua aūt sermonū ezechie z misericoꝛdiaz eius: scripta sūt in visione isaie filij amos ꝓphete: et in libro regū iuda z isrl'. Dormiuitq; ezechias cum pribus suis: z sepelierūt eū, supza sepulchra filiorū dauid. Et celebrauit eius exequias vniuersus iuda. z oēs hītatoz̄es irl'm: regnauitq; manasses filius eius ꝓ eo. XXXIII

Duodecim annoꝝ erat manasses cum regnare cepisset: z qnquagintaqnq; annis regnauit i irl'm. Fecit aūt malū coram

domino iuxta abhominationes gētiū q̄s subuertit dñs coz̄ filijs isrl: z ouersus instaurauit excelsa q̄ demolit⁹ fuerat eçechias pater eius: ꝓstruxit aras baalim: z fecit lucos z adozauit oēm militiā celi: z coluit eā. Edificauit quoq; altaria ī domo dñi: de qua dixerat dñs: in irl'm erit nomen meū in eternū. Edificauit aūt ea cuncto exercitui celi: in duobus atrijs domus dñi: trāsireq; fecit filios suos p ignem in valle benhēnon. Obseruabat sōnia: sectabat auguria: maleficis artibus inseruiebat. Habebat secum magos z incātatozes: multaq; mala opatus ē coz̄ dño vt irritaret eū. Sculptile quoq; z cōflatile signū posuit in domo dñi de q̄ locutus ē dñs ad dauid z ad salomonē filiū ei⁹ dicēs. In domo hac z in irl'm quā elegi de cūctis tribubus isrl: ponā nomē meū in sempiternum: z mouere nō faciā pedē isrl de terra quam tradidi pribus eoz: ita dūtaxat si custodierint facere que pcepi eis: cūctāq; legē z cerimonias atq; iudicia q̄ mādaui p manū moysi. Igit manasses seduxit iudā: z hītatozes irl'm vt facerēt malū sup oēs gētes q̄s subuerterat dñs a facie filioz isrl. Locutusq; ē dñs ad eū z ad pp'm illi⁹: z attendē noluerūt. Idcirco supinduxit eis pncipes exercit⁹ regl assyrioz: ceperūtq; manassen: z vinctū cathenis atq; cōpedibus duxerūt in babylonē. Qui postq; coāgustatus ē ozauit dñm deū suū: z egit pñiam valde coz̄ deo p̄m suoz. Depcatusq; ē eum z obsecrauit intēte z exaudiuit oronē eius: reduxitq; eū irl'm in regnū suum: z cognouit manasses q̄ dñs ipe ē deus. Post hec edificauit mux ex̄ ciuitatē dauid ad occidendū gyon in cōualle ab introitu porte piscīū p circuitū vsq; ad opbel: z exaltauit illū vehemēter. Cōstituitq; pncipes exercitus in cūctis ciuitatib⁹ iuda munitis: z abstulit deos alienos z simulacr̄ de domo dñi: aras q̄s q̄s fecerat in mōte domus dñi z in irl'm: z piecit oīa ex̄ vrbem. Dozro ūstauravit altare dñi: z īmolauit sup illud victimas z pacifica z laudes: pcepitq; iude vt ſuiret dño deo isrl. Attamē adhuc pp'lus īmolabat in excelsis dño deo suo. Reliq̄ aūt gestoz̄ manasse z obsecratio ei⁹ ad deū suū: z ba q̄s vidētiū q̄ loq̄bant ad eū in noīe dñi dei isrl: ꝓtinētur in ꝓmonibus regū isrl. Oro q̄s eius z exauditio z cūcta pcā atq; ꝓcēptus: loca etiā in q̄bus edificauit excelsa z fecit lucos z statuas añq; agēt pñiaz scripta sūt in ꝓmonib⁹ oçai. Dormiuit q̄ manasses cū pribus suis: z sepelierūt eū in domo sua: regnauitq; p eo filius ei⁹ amon. Uiginti duoz annoz erat amon cū regnare cepisset: z duobus ānis regnauit in irl'm. Fecitq; malū in ꝓspectu dñi sicut fecerat manasses pr̄ eius: z cūctis idolis q̄ manasses fuerat fabricatus īmolauit atq; ſuiuit: z ñ ē reueritus faciē dñi sicut reueritus ē manasses pater eius: z multo maioza deliqt. Cuiq; ꝓiurassent aduersus eū serui sui interfecerunt eū in domo sua. Dozro reliqua populi mltitudo cesis his q̄ amō percusserant constituit regem iosiam filium eius

pro eo. Octo annoz erat iosias cū regnare cepisset z triginta z vno āno regnauit in irl'm. Fecitq; qđ erat rectū in ꝓspectu dñi: z ābulauit in vijs dauid p̄ris sui: nō declinauit neq; ad dexterā neq; ad sinistram. Octauo aūt āno regni sui cū adhuc eēt puer: cepit q̄rere deū p̄ris sui dauid: z duodecio āno postq; regnare cepat mūdare iudā z irl'm ab excelsis z lucis simulacrisq; et sculptilib⁹. Destruxerūt coz̄ eo aras baalaim: et simulacra q̄ suppositia fuerāt demoliti sūt. Lucos ēt z sculptilia succidit atq; cōminuit: z sup cumulos eoz̄ q̄ eis īmolare ꝓsueuerāt fragmēta dispsit. Ossa pterea sacerdotū ꝓbussit in altarib⁹ idoloz̄ mūdauitq; iudā z irl'm: sz z in vrbib⁹ manasse z ephraim z symeō vsq; neptalim: cūcta subuertit. Aūq; altaria dissipassz z lucos z sculptilia otriuisset ī frusta: cūctaq; delubra demolit⁹ eēt de vniuersa ēra isrl: reuersus ē in irl'm. Igit āno octauo decio regni sui mūdata iā ēra z tēplo dñi: misit safban filiū eselie z maasiam pncipē ciuitatis: z ioha filiū ioachaça cōmētarij vt instaurarēt domū dñi dei sui. Qui venerūt ad helchiaz sacerdotem magnū: acceptaq; ab eo pecūia q̄ illata fuerat in domū dñi: z quā ꝓgregauerāt leuite z ianitozes de manasse z ephraim z vniuersis reliquijs isrl: ab oi q̄s iuda z beniamī: z hītatoz⁹ irl'm: tradiderūt in māib⁹ eoz̄ q̄ pērāt oparijs in domo dñi vt ſstaurarēt tēplū: z firma q̄q; sartirēt. Et illi dederūt eā artific⁹ z cemētarijs vt emerēt lapides z lapicidis z ligna ad ꝓmissuras edificij: z ad cō tignationem domoz̄ q̄s destruxerāt reges iuda. Qui fideliē cūcta faciebāt. Erāt aūt ꝓpositi opantiū iadab z abdias de filijs merari çacharias et mosollā ō filijs caath q̄ vrgebant op⁹: oēs leuite sciētes ozgāis canē. Sup eos vo q̄ diuersos vsus onera portabāt: erāt scribe z mgri ō leuit] ianitores. Cūq; efferrēt pecuniā q̄ illata fuerat in tēplū dñi reppit helchias sacerdos libz̄ legis dñi q̄ dat⁹ fuerat p manū moysi: z ait ad saphan scribā. Libzū legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. Et ille intulit volumē ad regē: z nūciauit ei dicens. Oia q̄ dedisti in manu tuoz̄: ecce ꝓplentur Argentū qđ reptū ē in domo dñi ꝓflauerūt: datūq; ē pfectis artificū: z diuersa opa fabricātiū: pterea tradidit mihi helchias sacerdes hūc libzū. Quē cū rege pñte recitassz: audissetq; ille verba legis: scidit vestimēta sua: z pcepit helchie z aichā filio saphan: z abdon filio micha: saphan q̄z scribe z asaie seruo regis dicēs. Ite z ozate dñm p me z p reliquijs isrl z iuda: sup vniuersis sermonibus libzi istius qui reptus ē. Magnus. n. furoz dñi stillauit sup nos: eo q̄ nō custodierint patres nr̄i verba dñi: vt facerent oīa que scripta sunt in isto volumine. Abijt ḡ helchias z hi q̄ simul a rege missi fuerāt ad oldan pphetem vxoz̄ sellū filij thecuath: filij aras: custodis vestiū: que habitabat in irl'm in secunda: z locuti sūt ei verba que supza

narrauimus. At illa rñdit eis. Dec dic̃ dñs deus
isrł. Dicite viro q misit vos ad me. Dec dic̃ dñs.
Ecce ego inducã mala sup locũ istũ: z sup hĩtato
res eius :cũctaq; maledicta q̃ scripta sũt in libro
hoc:quẽ legerũt coram rege iuda:qz dereliq̃rũt me
z sacrificauerũt diis alienis vt me ad iracũdiã p/
uocarẽt in cũctis opib⁹ manuũ suaꝝ. Idcirco stil
labit furor me⁹ sup locũ istũ:z ñ extingueť. Ad re
gẽ aũt iuda q misit vos p dño depcãdo:sic loqui
mini. Dec dic̃ dñs deus isrł. Quñ audisti ỹba vo
lumĩs atq; emollitũ ẽ cor tuũ:z hũiliatus es in cõ
spectu dñi sup bis q̃ dicta sũt ꝺ locũ hũc z hĩtato
res irł̃m: reeritusq; faciẽ meã:scidisti vestimẽta
tua z fleuisti coram me:ego q̃z exaudiui te dic̃ dñs
Ia.n.colligã te ad pres tuos:z infereris in sepul/
chrũ tuũ in pace:nec videbũt oculi tui oẽ malũ
qđ ego inducturꝰ sũ sup locũ istũ: z sup hĩtatores
eius. Retulerũt itaq; regi cũcta q̃ dixerat. At ille
ꝓuocatis vniuersis maioribus natu iuda z irł̃m:
ascẽdit in domũ dñi:vnaq; oẽs viri iuda z hĩta/
tores irł̃m: sacerdotes z leuite: z cũctus pplus a
mimo vsq; ad maximũ. Quib⁹ audiẽtib⁹ ĩ domo
dñi legit rex oĩa ỹba ꝺolumĩs:z stãs in tribunali
suo pcussit fed⁹ coram dño vt ãbularet post eũ:z cu
stodiret pcepta z testimonia z iustificatiões ei⁹ in
toto corde suo:z in tota aĩa sua:facẽtq; q̃ scripta
sũt in volumine illo qđ legerat. Adiurauitq; sup
hoc oẽs q repti fuerãt in irł̃m z beniamin :z fece
rũt hĩtatores irł̃m iuxt̃ pactũ dñi dei pr̃m suorũ.
Abstulit q̃ iosias cũctas abhomĩationes de vni/
uersis regiõib⁹ filioꝝ isrł:z fecit oẽs q̃ residui erãt
in isrł̃ fuire dño deo suo. Cũctis dieb⁹ vite ei⁹ nõ
recesserũt a dño deo pr̃m suoꝝ. XXXV

Fecit aũt iosias in irł̃m phase dño:quod
ĩmolatũ ẽ q̃rtadecĩa die mensis p̃mi: Et
ꝓstituit sacerdotes in officijs suis: hortа
tusq; ẽ eos vt mĩstrarẽt in domo dñi. Leuitis q̃z
ad q̃z eruditionẽ oĩs isrł̃ scificabať dño:locutꝰ ẽ.
Ponite archã in scũario tẽpli:qđ edificauit salo/
mõ filiꝰ dauid rex isrł̃. Nequaq̃z.n.eã vltra poꝛ/
tabitis. Nũc g̃ mĩstrate dño deo vr̃o z pplo ei⁹
isrł̃:z prepate vos p domos z cognatiões vr̃as ĩ
diuisionib⁹ singuloꝝ sic̃ pcepit dauid rex isrł̃: z ꝺ
scripsit salomõ filiꝰ eius:z mĩstrate in scũario p fa
milias turmasq; leuiticas:z scificati ĩmolate pha
se. Fres ẽt vr̃os vt possĩt iuxt̃ ỹba q̃ locutꝰ ẽ dñs
in manu moysi sacẽ ppate. Dedit ꝓterea iosias oĩ
pplo q ibi fuerat iuĉtus ĩ solẽnitate phase:agnos
z hedos de gregib⁹:z reliqui pecor] trigĩta milia
boũ q̃z tria milia. Dec de regis vniuersa substan
tia. Duces q̃z ei⁹ spõte qđ vouerãt obtulerũt tam
pplo q̃z sacerdotib⁹ z leuiť. Dozzo helchias z ça
charias z iehibel ꝓncipes domꝰ dñi dederunt sa
cerdotib⁹ ad faciẽdũ phase: pecora cõmixti duo
milia sexcẽta:z boues trecẽtos. Chonenias aũt z
semeias ẽt z nathanael fres eius:necnõ asabias z
iahibel z ioçabad ꝓncipes leuitaꝝ:dederũt ceĩs
leuitis ad celebrãdũ phase:gnq; milia pecorũ:z
boues gngẽtos. Dzepatũq; ẽ mũsteriũ z steterũt
sacerdotes in officio suo. Leuite q̃z in turmis iuxt̃
regis ỹperiũ:z ĩmolatũ ẽ phase. Aspserũtq; sacer
dotes manus suas sãguĩe:z leuite detraxerũt pel
les holocaustoꝝ:z sepauerť ea vt darẽt p domos
z fãilias singuloꝝ:z offerẽt dño sic̃ scriptũ ẽ in li
bro moysi. De bobus q̃z fecerũt sic̃. Et assauerũt
phase sup ignẽ:iuxt̃ qđ in lege scriptũ ẽ. Pacifica
ꝺo hostias coxerũt in lebetis z cacabis z ollis :et
festinato distribuerũt vniuerse plebi:sibi aũt z sa
cerdotibus postea pauerũt. Nã in oblatiõe holo
caustoꝝ z adipũ vsq; ad noctẽ sacerdotes fuerũt
occupati: vñ z leuite sibi z sacerdotib⁹ filijs aaron
parauerũt nouissimis. Dozzo cãtores filij asaph
stabãt in ordie suo.inxt̃ pceptum dauid z asaph z
eman z idithun ꝓphaꝝ rẽgis dauid. Ianitores ꝺo
p portas singulas obseruabãt:ita vt nec pũcto qui
dẽ discederẽt a mũsterio. Quãobrẽ z fres eoꝝ le
uite parauerũt eis ciboſ. Dis igiť cultura dñi rite
cõpleta ẽ in die illa vt facerẽt phase z offerrẽt ho
locausta sup altare dñi:iuxt̃ pceptũ regis iosie. Fe
cerũtq; filij isrł̃ q repti fuerãt ibi phase in tpe illo
z solẽnitatẽ açimoꝝ septẽ dieb⁹. Nõ fuit phase si
mile huic ĩ isrł̃ a dieb⁹ samuelis ꝓphe:sz nec q̃sq̃
de cũctis regib⁹ isrł̃ fecit phase sic̃ iosias sacerdo
tib⁹ z leuitis z oĩ iude z isrł̃ q repť fuerat z hĩtati/
b⁹ in irł̃m. Octauodecĩo ãno regni iosie hoc pha
se celebratũ ẽ. Postq̃ instaurauerat iosias tẽplũ
ascẽdit nechao rex egypti ad pugnãdũ in carche
mis iuxt̃ eufraten:z pcessit ĩ occursũ ei⁹ iosias. At
ille missis ad eũ nũcijs ait. Quid mihi z tibi rex
iuda? Nõ aduersũ te hodie venio:sz ꝺ aliã pugno
domũ:ad quã me defestinato ire pcepit. Desine
aduersũ deũ facere q mecũ ẽ:ne interficiat te. Nõ/
luit iosias reuerti:sz prepauit ꝺ eũ bellũ:nec acq/
euit sermonibus nechao ex ore dei:veruz prexit
vt dimicaret in cãpo mageddo. Sbiq; vulneratꝰ
a sagittarijs dixit pueris suis. Educite me de pre
lio:qz oppido vulneratꝰ sũ. Qui trãstulerũt eũ de
curru in alterũ currũ q sequebať eũ more regio:
z asportauerũt eũ ĩ irł̃m. Z mortuusq; ẽ z sepultꝰ
in mausoleo patruz suoꝝ:z vniuersus iuda z irł̃m
luxerũt eũ bieremias maxime:cuius oẽs cãtores
atq; cãtatrices vsq; in pr̃sem diẽ lamentatões
sup iosiam replicãt:z q̃si lex obtinuit in isrł̃. Ecce
scriptũ ferť in lamẽtationibus. Reliq̃ aũt ꝼmonũ
iosie z misericordiaꝝ eius q̃ lege pcepta sũt dñi:
opa quoq; illius prima z nouissima: scripta sunt
in libro regum iuda z isrł̃. XXXVI

Tulit ergo pplus terre ioachaz filiũ iosie:z
constituit regẽ pro pr̃e suo in irł̃m. Uigi
titrium annoꝝ erat ioachaz cum regna/
re cepisset:z tribus mensibus regnauit ĩ hierusa/
lem. Amouit autem eum rex egypti cum veniſſet
in irł̃m z ꝺẽnauit terrã centũ talentis argenti et
talẽto auri. Constituitq; p eo regẽ eliachim fra/
trẽ eius sup iudã z irł̃m: z vertit nomẽ ei⁹ ioachim
Ipm vero ioachaz tulit secũ:z aduxit in egyptum.

Esdre I

Uigintiqꝫ annoꝝ erat ioachī cū regnare cepis/set:ꝛ vndecī annis regnauit in irl'm. Fecitqꝫ malū coꝛā dño ðo suo. Cōtra hūc ascēdit nabuchodo nosoꝛ rex caldeoꝝ:ꝛ vinctū cathenis duxit in ba bylonē:ad quā ꝛ vasa dñi trāstulit:ꝛ posuit ea in tẽplo suo. Reliqua aūt verboꝝ ioachim ꝛ abbo minationū eius q̄s opatus ē:ꝛ q̄ inuēta sūt in eo: ꝯtinēt in libꝛo regū iuda ꝛ isrl'. Regnauit āt ioa/chim filius eiꝰ ꝓ eo. Octo ānoꝝ erat ioachī cū re gnare cepisset:ꝛ tribus mēsibus ac decē diebus regnauit in irl'm:fecitqꝫ malū in ꝯspectu dñi. Cū qꝫ āni circulus voluereꝰ: misit nabuchodonosoꝛ rex nūcios:ꝑ adduxerūt eū in babylonē:aspoꝛta tis simul ꝑciosissimis vasis domus dñi. Regem ꝟo ꝯstituit sedechiā patruū eius sup iudā ꝛ irl'm. Uigīti ꝛ vnius anni erat sedechias cū regnare ce pisset:ꝛ vndecim annis regnauit in irl'm. Fecitqꝫ malū ī oculis dñi dei sui:nec erubuit faciē biere mie ꝓphē loquentis ad se ex oze dñi. A rege q̄ꝫ nabuchodonosoꝛ recessit ꝑ adiurauerat euꝫ per deū:ꝛ indurauit ceruicē suā ꝛ coꝛ vt nō reuerteretᵉ ad dñm deū isrl'. Oꝫ ꝛ vniuersi ꝑncipes sacerdo tū ꝛ ꝑpl'e ꝓuaricati sunt iniq̄ iuꝝ vniuersas abbo/minatiões gentiū:ꝛ polluerūt domū dñi quā san ctificauerat sibi in irl'm. Mittebat aūt dñs deus patꝝ suoꝝ ad illos ꝑ manū nūcioꝝ suoꝝ de no/cte ꝯsurgēs ꝛ q̄tidie cōmonens:eo ꝙ ꝑcēt ꝑpl'o ꝛ hītaculo suo. At illi subsānabāt nūcios dei:ꝛ qui/pēdebāt sermones eiꝰ:illudebantqꝫ ꝓphīs: dōec ascēderet furoꝝ dñi in ꝑpl'm eiꝰ:ꝛ cēt nulla curatō Adduxit.n.sup eos regē caldeoꝝ:ꝛ interfecit iuue/nes eoꝝ gladio in domo scūarij. Nō ē misertus adolescētis ꝛ ꝟginis ꝛ senis nec decrepiti quidē: sꝫ oēs tradidit ī manibꝰ eius:vniuersaq̄ vasa do mus dñi tā maioꝛa q̄ mīoꝛa:ꝛ thesauros tẽpli et regis ꝛ ꝓncipū trāstulit in babylonē. Incēderūt hostes domū dei:destruxerūtqꝫ murꝫ irl'm. Uni/uersas turres cōbusserūt ꝛ ꝙcꝙd ꝑciosū fuerat de moliti sūt. Si qs euaserat gladiū: ductꝰ in baby/lonē fuiuit regi ꝛ filijs eiꝰ:donec imperet rex psa/rū:ꝛ cōpleret ꝛmo dñi ex oze bieremie ꝛ celebꝛa ret ẽra sabbata sua. Cūctis.n.diebus desolatiōis egit sabbatū:vsqꝫ dū ꝯplerent septuaginta anni. Anno aūt ꝑ cyri regis psaꝝ ad explēdū sermonē dñi quē locutus fuerat ꝑ os bieremie: suscitauit dñs spm̄ cyri regis psaꝝ:ꝙ iussit ꝑdicari ī vniuer so regno suo:etiā ꝑ scripturā dicēs. Hec dicit cyrꝰ rex persaꝝ. Oia regna terre dedit mihi dñs deus celi:ꝛ ipe ꝑcepit mihi vt edificarem ei domum in irl'm que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius? Sit dominus deus suus cum eo: et ascendat.

Explicit liber Dabꝛeiamin siue Paralypome/non secundus. Incipit oratio manasses regis iu/da cum captus teneretur in babylone.

Domine deus oīpotēs ꝓm nꝝ abꝛahā isaac ꝛ iacob ꝛ semini eoꝝ iusto:ꝙ fecisti celū ꝛ terrā cū oī oznatu eoꝝ:ꝙ ligasti mare ꝟbo ꝓcepti tui:ꝙ ɔclusisti abyssū ꝛ signasti terribili ꝛ laudabili noī tuo:quē oēs pauēt ꝛ tre/mūt a vultu ꝟtutis tue:ꝛ insustētabil' ira sup pctō res ꝯmiationis tue:īmēsa ꝟo ꝛ ꝟuestigabilis mīa ꝓmissiōis tue:qm̄ tu es dñs altissimꝰ sup oēꝫ ter rā,lōganimis ꝛ multū misericoꝛs ꝛ penitēs super malitiā hoīm. Tu aūt dñe ſm bonitatē tuā ꝓmi fisti pñiam remissiōis pctōꝝ:ꝛ tu deꝰ iustoꝝ ñ po suisti pñiam iustis.abꝛahā isaac ꝛ iacob.bis qui ti bi ñ peccauerūt:qm̄ peccaui sup nūerū arene ma ris:multiplicate sūt iniquitates mee:īcuruatus sū multo vinculo ferri:ꝛ ñ ē respiratio mihi:qꝛ exci taui iracundiā tuā ꝛ malū coꝛā te feci statuēs ab/hominatiões ꝛ multiplicās offēsiones. Et nūc fle cto genua coꝛdis mei:ꝑcans ad te bonitatē dñe. Peccaui dñe peccaui:ꝛ iniquitatē meā agnosco Peto rogās te dñe remitte mihi remitte mihi:ne sil'pdas me cū iniqtatibꝰ meis:neqꝫ in eternū re/serues mala mihi:qꝛ īdignū saluabis me ſm ma gnā mīam tuā:ꝛ laudabo te sp oībus diebus vite mee:qm̄ te laudat oīs ꝟtus celoꝝ:ꝛ tibi ē glīa in secl'a seculoꝝ amē.

Explicit oratio manasses regis iuda. Incipit ꝑfa tio beati Hieronymi ꝑsbyteri in libꝝ Esdre.

Etrū difficiliꝰ sit facē qō poscitis an negare:necdū statui: Nā vo/bis aliqd imperātibus annuere sñie est:ꝛ magnitudo oneris im/positi ita ceruicesᵉ ꝑmit:vt añ sub fasce ruendū sit q̄ leuādū. Acce/dunt ad hoc inuidoꝝ studia:qui omne qō scribi/mus reꝓhendendū putant. Et interdū ꝯ se consci entia repugnāte publice lacerant q̄ occulte legūt: intantū vt clamare compellar ꝛ dicere. Domine libera animam meam a labijs iniquis:ꝛ a lingua dolosa. Tertius annus ē ꝙ semper scribitis atqꝫ rescrib:tis vt esdre libꝝum ꝛ hester vobis de he bꝛeo transferam:quasi non habeatis greca ꝛ lati na volumina:aut quicquid illud est quod a no/bis vertitur nō statim ab oīnibus conspuenduꝫ sit. Frustra autem vt ait quidā niti neq̄ aliud fati/gando nisi odiū querere:extreme dementie est. Itaqꝫ obsecro vos mi dommon ꝛ rogatiāe cha rissimi:vt ꝓuata lectione contenti libꝝos ñ effe ratis in publicū:neqꝫ fastidiosis cibos ingeratis: vitetisq̄ eoꝝ supcilium qui iudicare tantum de alijs:ꝛ ipi facere nihil nouerūt. Si qui autem fratrū sunt quibus nostra,nō displicent:his tribu atis exemplar:admonētes vt hebꝛea noīa quoꝝ grandis in hoc volumine copia ē: distincte ꝛ per interualla transcribant. Nihil enim ꝓderit emē dasse libꝝū nisi emēdatio libꝛarioꝝ diligētia cō/seruetur. Nec quēq̄ moueat ꝙ vnus a nobis li/ber editus ē:nec apocryphoꝝ tertij ꝛ quarti libꝛi sōnijs delectetur:quia ꝛ apud hebꝛeos esdre nec mieqꝫ sermones in vnū volumē coartantᵉ:ꝛ que

non hñtur apud illos: nec ō vigintiq̃tuor senio-
rū pcul abijciēda. Si qs aūt septuaginta vobis
opposuerit iterptes: quor exēplaria varietas ipa
lacerata, t euersa demōstrat: nec pōt vtiqz veruz
asseri qō diuersū ē: mittite eū ad euāgelia in qb⁹
mlta ponūt q̃si de veteri testamēto, q̃ apud septu-
aginta iterptes ñ hñt: velut illud: qm̃ nazarei⁹ vo-
cabit: t ex egypto vocaui filiū meū: t videbūt in
quē pūxerūt: multaqz alia q̃ latiori opi reserua-
mus: t querite ab eo vbi scripta sūt. Cūqz pferre
ñ potuerit: vos legite de his exēplaribus q̃ nup a
nobis edita maledicor quotidie linguis rodiūt
Qz vt ad cōpendiū veniā certe qō illaturus sum
egssimū ē. Edidi aliqd qō ñ hr in greco: aut alit
hr q̃ a me versū ē. Quid interpretē laniāt? Inter
roget hebreos: t ipis auctoribꝰ: translatōi mee
vel arrogēt vel derogēt fidem. Porro aliud ē si
clausis qō dr oculis volūt mihi maledicē: t non
imitant grecor studiū t beniuolentiā: q post se-
ptuaginta trāslatores iā xpi euāgelio cozzuscāte
iudeos t hebionitas legi veteris interptes: aqlā
vz t symachū: t theodotionē: t curiose legūt: t p
origenis labore in exaplis ecclijs dedicauerūt.
Quāto magis latini grati eē deberēt: qr exultātē
cernerent gretiā a se aliqd mutari? Primū. n. ma
gnor sūptuū ē t infinite difficultatis: exemplaria
posse hre oīa: deinde etiā qui habuerīt: t hebrei
sermonis ignari sūt: magis errabūt: ignorātes qs
e multis verius dixerit. Quod etiā sapictissimo
cuidā nup apud grecos accidit vt interdū scriptu
re sensū relinquēs vniuscuiuslibet interptis seqre
tur errorē. Nos aūt qui hebree lingue saltē par-
uā habemus sciam: t latinus nobis vtcūqz ꝛmo
ñ deest: t de alijs magis possum⁹ iudicare t ea q̃
ipi intelligimus in nra lingua, pmere. Staqz licz
hydra sibilet: victorqz syno incēdia iactet: nūq̃
meū iuuāte xpo sibilet eloquiū: etiaz pcisa lingua
balbutiet. Legāt qui volūt: q nolūt abijciāt. Euē
tilent apices: lras calūnient. Magis vestra cha-
ritate, puocabor ad studiū: q̃ ilioꝝ detractione t
odio deterreboꝝ.

Explicit prefatio Incipit liber
Esdre primus. Capitulum I

IN anno primo cyri regis psaꝝ vt cōpleret ver-
bū dñi ex ore hieremie: suscitauit dñs spiritū cyri regis psaꝝ:
t trāsduxit vocem in oī regno
suo etiā p scripturā dicēs. Hec dicit cyrus rex p-
saꝝ. Oia regna terre dedit mihi dñs deus celi: et
ipe pcepit mihi vt edificarē ei domū in irlm q̃ ē
in iudea. Quis ē in vobis de vniuerso pplo eius?
Sit dñs illius cū eo. Ascēdat in irlm q̃ ē in iudea
t edificet domū dei isrl: ipse, ē deus q est in irlm.
Et oēs reliqui in cūctis locis vbicunqz habitant
adiuuent eū viri de loco suo: argēto t auro t sub
stātia t pecoribus: excepto qō volūtarie offerūt
tēplo dei qō ē in irlm. Et surrexerūt pncipes pa-
trū ō iuda t beniamin t sacerdotes t leuite t ois
cui⁹ suscitauit de⁹ spiñ vt ascēdēt ad edificādū tē-
plū dñi qō erat i irlm. Vniuersiqz q erāt i circui
tu adiuuerūt manus eorū in vasis argēteis t au-
reis: in substātia t iumētis: in suppellectili: excep-
tis his q spōte obtulerāt. Rex q̃q cyrus ptulit va
sa tēpli dñi que tulerat nabuchodonosor ō irlm:
t posuerat ea in tēplo dei sui. Protulit aūt ea cy-
rus rex psaꝝ p manū mitridat⁹ filij gazobar: t an
numerauit ea sasabasar pncipi iude: t hic est nūe
rus eorū. Phiale auree triginta: phiale argentee
mille: cultri viginti noue: cyphi aurei triginta. cy-
phi argentei secūdi quadringenti decē vasa alia
mille. Oīa vasa aurea t argētea: quinqz milia
quadringēta. Vniuersa tulit sasabasar: cū his qui
ascēdebāt de trāsmigratiōe babilōis in irlm. VII

HI sunt aūt prouintie filij q ascenderūt de
captiuitate quā trāstulerat nabuchodo-
nosor rex babylonis in babylonem: t re
uersi sūt in irlm t iudeā vnus quisqz in ciuitatem
suā q venerūt cū zorobabel t iesua: neemia: saraia
rabelaia: mardochai: belsan: mesphar: beguai: re-
um: baana. Numerus virorū populi isrl. Filij pha-
res: duo milia centū septuagintaduo. Filij arethi
septingēti septuagintaqnqz. Filij gersephatia: tre-
centi septuaginta quinqz. Filij saphacia: tricēti se
ptuagintaduo. Filij area: septingenti septuaginta
qnqz. Filij phetmoab filiorū iosue: octingēti: t toab
duo milia octingēti duodecim. Filij helam: mille
ducēti qnquagintaq̃tuor. Filij zethua: nongēti q̃
dragintaqnqz. Filij zachai: septingēti sexaginta. Fi
lij bani: sexcēti q̃dragintaduo. Filij bebai: sexcēti
vigintitres. Filij azgad: mille ducenti vigītiduo.
Filij adonicā: sexcenti sexagintasex. Filij beguai.
duo milia qnquagintasex. Filij adin: quadringēti
qnquagintaq̃tuor. Filij ather qui erāt ex ezechia
nonagintaocto. Filij besai: trecēti vigintitres. Fi-
lij iora: centū duodecim. Filij asem: ducenti vigī-
titres. Filij gebbar: nongenti qnqz. Filij bethlee:
centū vigītres. Viri nethupha. quinquagintasex.
Viri anathot: cētū vigintiocto. Filij azamaueth.
quadragintaduo. Filij cariathiarim: cephira t be
roth: septingēti quadragintatres. Filij rama t ga-
baa: sexcēti vigintiunus. Viri machmas: cētū vi
gintiduo. Viri bethel t chai: ducēti vigītres. Fi
lij nebo: qnquaginta duo. Filij megbis: centū qn-
quagintasex. Filij helam alterius: mille ducēti qn
quagintaquatuor. Filij arim: trecenti viginti. Fi-
lij lodadin t ono septingēti vigintiqnqz. Filij hie
rico: trecenti quadragintaqnqz. Filij senaa: tria mi
lia sexcēti triginta. Sacerdotes. Filij iadaia in do
mo iesue: nongenti septuagintatres. Filij emmer:
mille qnquagintaduo. Filij phessur: mille ducēti
quadragintasept. Filij arim: mille decē t septem
Leuite. Filij iesue t sedmihel filiorum odoie

septuagita q̃tuor. Cãtores. Filij asaph: cẽtũ vigin
tiocto. Filij ianitorũ. Filij sellũ: filij ather: filij thel
mon: filij accub: filij attita: filij sobai: vniuersi cen
tũ ttrigintanouẽ. Nathĩnei. Filij sia: filij asupha
filij tebboath: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij
lebana: filij agaba: filij accub: filij agab: filij selmai
filij anã: filij gadõl: filij gaer: filij raahia: filij rasin
filij nechoda: filij gazem: filij azec: filij phasea: filij
besee: filij asemaa: filij munim: filij nephusi: filij
bechue: filij acupha: filij azur: filij besluth: filij ma
ida: filij arsa: filij bercos: filij sisara: filij thema: fi
lij nasia: filij athupha: filij hatipha: filij thabaoth:
filij cedros: filij sua: filij iari: filij dabasthebaim:
filij nahira: filij iamin: filij accub: filij meani: filij
nephusim: filij bacbuc: filij hacupha: filij harhur:
filij basalmoth: filij mahida: filij harsa: filij barcos:
filij sisara: filij thamach: filij nasiphi: filij hatipha:
filioꝝ seruoꝝ salomõis: filij sothai: filij sophereth:
filij pharuda: filij iahala: filij darcon: filij geddel:
filij saphatia: filij hattil: filij phochereth q erãt de
asebaim: filij amon. Oẽs nathinei: filij seruoꝝ salomõis
simul trecenti nonagintaduo. Et hi q ascẽderũt de
thelmela: thelarsa: cherub: addon: et mer: et non
potuerũt idicare domũ patrũ suoꝝ et semen suũ: vtrũ
ex israẽl sint: filij dalaia: filij thobia: filij nechoda
sexcẽti quinquagintaduo. Et ẽ filijs sacerdotũ: filij
iobia: filij accos: filij berzellai q accepit de filiabus
berzellai galaaditis vxorẽ et vocatus ẽ noie eoꝝ. Hi
quesierũt scripturã genealogie sue: et nõ inuenerũt: et
eiecti sũt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis ut nõ
comederent de scõ scõꝝ donec surgeret sacerdos doctus atq;
pfectus. Omis multitudo q̃si vn̄ q̃dragintaduo milia
trecenti septuagita: exceptis huius eoꝝ et ãcillis q erãt
septẽ milia trecẽti trigitaseptẽ: et ĩ ipis cãtores atq;
cantatrices ducẽti. Equi eoꝝ sexcẽti trigi
tasex: muli eoꝝ ducẽti q̃dragita quinq;: cameli eo
rũ q̃drigẽti trigitaquinq; : asini eoꝝ sex milia septi
gẽti viginti. Et de principibus patrũ cũ ingrederẽ
tur tẽplũ dñi qui est in irl̃m: spõte obtulerũt in do
mũ dei ad extruẽdã eã in loco suo. Secõm vires
suas dederũt ĩpensas opis: auri solidos q̃dragita
milia et mille: argẽti mnas quinq; milia: et vestes sa
cerdotales cẽtũ. Habitauerũt q̃ sacerdotes et leuite et
de populo cãtores et ianitores et nathinnei in vr̃bi
bus suis: vniuersiq; israẽl in ciuitatib⁹ suis.

III

Cumq; venerat mẽsis septim⁹: et erãt filij
israẽl in ciuitatib⁹ suis. Cõgregatꝰ ẽ q̃ populus
quasi vir vnus in irl̃m: et surrexit iosue filius iosedech et frẽs ei⁹ sacerdotes et zorobabel fi
li⁹ salathiel et frẽs ei⁹: et edificauerũt altare dei israẽl
vt offerrẽt in eo holocaustomata: sicut scriptũ ẽ in le
ge moysi viri dei. Collocauerũt aũt altare dei sup
bases suas deterrẽtibus eos p circuitũ populis terra
rũ: et obtulerũt sup illud holocaustũ dño mane et
vespe. Fecerũtq; solẽnitatẽ tabernaculoꝝ sicut scri
ptũ est et holocaustũ die⁹ singulis p ordinẽ scõm
pceptũ opus dei in die suo: et p hec holocaustũ iu
gẽ tã in calẽdis q̃ in vniuersis solẽnitatib⁹ q̃ erãt
consecrate: et ĩ oĩbus ĩ quibus vltro offerebaꝫ munus
dño. A pmo die mẽsis septimi: cepunt offerre ho
locaustũ dño. Porro tẽplũ dei nõdũ fundatum
erat. Dederũt aũt pecunias latomis et cemẽtarijs
cibũ q̃q; et potũ: et oleũ sidonijs tyrijsq; vt ũferrẽt
ligna cedrina de libano ad mare ioppen: iuxt qõ p
ceperat cyrus rex pser eis. Anno aũt secũdo ad
uẽtus eoꝝ ad tẽplum dei in irl̃m mẽse secundo ce
perunt zorobabel fili⁹ salathiel et iosue filius iosse
dech et relig de fratrib⁹ eoꝝ sacerdotes et leuite: et
oẽs q venerãt de captiuitate in irl̃m : et constituerũt
leuitas a viginti ãnis et supra vt vrgerent op⁹ dñi.
Stetitq; iosue et filij ei⁹ et frẽs eius: cedmihel et fi
lij eius et filij iuda quasi vir vn⁹ vt instarẽt super
eos q faciebãt op⁹ in tẽplo dei: filij enadab et filij
eoꝝ et frẽs eoꝝ leuite. Fundato igit a cemẽtarijs
tẽplo dñi: steterũt sacerdotes in ornatu suo cũ tu
bis: et leuite filij asaph in cymbalis vt laudarent
deũ p man⁹ dauid regis israẽl. Et cõcinebãt ĩ hym
nis et cõfessiõe dño q̃m bonus q̃m in eternũ mia
eius sup israẽl. Omis quoq; pplus vociferabaꝫ clamo
re magno ĩ laudãdo dñz: eo q fundatũ esset tem
plũ dñi. Plurimi ẽt de sacerdotib⁹ et leuitis et pn̄
cipes patrũ et seniores q viderãt tẽplũ pus cũ fun
datũ esset: et hoc tẽplum ĩ oculis eoꝝ flebãt voce
magna: et multi vociferãtes in leticia eleuabãt vo
cẽ: nec poterat quisq; agnoscẽ vocẽ clamoris le
tãtiũ: et vocẽ flectus pplĩ. Cõmixtũ. n. pplus voci
ferabaꝫ clamore magno : et vox audiebatur pro
cul.

IIII

Audierũt aũt hostes iude et beniamĩ q filij captiuitat] edificarẽt tẽplum dño deo
israẽl: et accedẽtes ad zorobabel et ad pnci
pes patrũ: dixerũt eis. Edificem⁹ vobiscuz: q ita
vt vos q̃rimus deũ vr̃m. Ecce nos ĩmolauim⁹ vi
ctimas a die⁹ assorodan regis assur : q adduxit
nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliqui
pncipes patrũ israẽl. Nõ ẽ nobis et vobis vt edifi
cemus domũ deo nr̃o: sed nos ipsi soli edificabi
mus deo nr̃o : sicut pcepit nobis cyrus rex pser.
Factũ est igit vt pplus tre ipediret manus ppli
iude et turbaret eos ĩ edificãdo. Cõduxerũt q̃s ad
uersus eos consiliatores vt destruerẽt consiliũ eoꝝ
oĩbus diebus cyri regis psarũ: et vsq; ad regnũ da
rij regis pser. In regno aũt assueri ipse ẽ artaxer
xes ĩ pncipio regni eius scripserũt accusationẽ ad
uersus habitatores iude et irl̃m. Et in die⁹ arta
xerxis scripsit besellã mitridates et thabeel et reli
qui q erãt in consilio eoꝝ ad artaxerxẽ regẽ psarũ
Epla aũt accusatiõis scripta erat syriace: et legeba
tur ẽmone syro. Reũ beeltheem et samsai scriba
scripserũt epl̃am vnã de irl̃m artaxerxi regi hui⁹
scemõi. Reũ beeltheẽ et sãsai scriba et relig consilia
tores eoꝝ dynei et apharsathei: ẽphalei : arphasei
berchuai: babylonij: susanachei: dyei: et clamite: et
ceteri de gẽtib⁹ quas trãstulit assenaphar magn⁹
et gl̃iosus: et habitare eas fecit ĩ ciuitatib⁹ samarie
et reliqs regionib⁹ trans flumẽ in pace. Hoc ẽ exẽ
plar epl̃e quã miserũt ad eũ. Artaxerxi regi hui
tui viri q sũt trãs fluuiũ: salutẽ dicũt. Notũ sit re
gi: qz iudei q ascẽderunt a te ad nos venerunt in
irl̃m ciuitatẽ rebellẽ et pessimã: quã edificãt extrue
ntes muros eius: et parietes cõponentes. Plume

igit̃ notũ sit regi:qz si ciuitas illa edificata fuerit et muri ei⁹ ĩstaurati:tributũ et vectigal et ānuos reddit⁹ nõ dabũt:et vsq; ad reges hec noxa pueniet. Nos g̃ memores salis qõ ĩ palatio comedimus:et q; lesiones regis videre nephas duxim⁹ idcirco misim⁹ et nũciauim⁹ regi vt recẽseas in libris hystoriaz patrũ tuoz:et ĩuenies scriptũ ĩ cõmẽtarijs:et scies qñ vrbs illa vrbs rebellis ẽ et nocẽs regib⁹ et ꝓuincijs:et bella cõcitant ĩ ea ex dieb⁹ antigis:quã obr̃ ẽ et ciuitas illa destructa ẽ. Nunciamus nos regi:qñ si ciuitas illa edificata fuerit et muri ipsius ĩstaurati:possessionẽ trãs fluuiũ nõ bẽbis. Verbũ misit rex ad reũ beeltheẽ et samsai scribã:et ad reliq̃s q erãt ĩ ꝓsilio eoz hitatores samarie et ceteris trãs fluuiũ:salutẽ dicens z pacẽ. Accusatio quã misistis ad nos: mãifeste lecta ẽ coram me:et a me p̃ceptũ ẽ:z recensuerũt ĩuenerũtq; qñ ciuitas illa a diebus ãtiquis aduersũ reges rebellat:z seditiões z plia cõcitãt in ea. Mã z reges fortissimi fuerũt in ir'm q z dñati sunt oi regioni q̃ trãs fluuiũ est. Tributũ q̃z z vectigal z reddit⁹ accipiebãt. Nũc g̃ audite sẽtẽtiã. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa ñ edificeẽ:donec si forte a me missũ fuerit. Videte ne negligẽter hoc ĩpleatis z paulatiz crescat malũ ꝓtra reges. Itaq; exẽplũ edicti artaxerxis regis lecti ẽ coram reum beeltheẽ z samsai scribã et ꝓsiliarijs eoz. Et abierunt festini in ir'm ad iudeos:et ꝓhibuerũt eos ĩ brachio et roboze. Tũc intermissũ est op⁹ dom⁹ dñi in ir'm:et nõ fiebat vsq; ad annum secundũ regni darij regis pſarũ. V

Prophetauerũt aũt aggeus ꝓpha et zacharias filj⁹ addo:ꝓphantes ad iudeos qui erãt in iudea et ir'm in noie dei isr'. Tunc surrexerũt zorobabel filj⁹ salathiel et iosue filius iosedech:et ceperũt edificare tẽplum dñi ĩ ir'm:et cũ eis ꝓphete dei adiuuãtes eos. In ipso aũt tpe venit ad eos thãtannai g erat dux trãs flumẽ et starbuçãnai et cõsiliarij eoz:sicq; dixerunt eis. Quis dedit vobis cõsiliũ vt domũ hãc edificaretis et muros ei⁹ ĩstauraret]? Ad qõ rñdimus eis q̃ essent noĩa hoĩum auctoz edificatiõis illi⁹. Oculus aũt dei eoz factus ẽ sup̃ senes iudeoz:et nõ potuerũt ĩbibere eos. Placuitq; vt res ad darium referreẽ:et tunc satisfacerẽt aduersus accusatõnẽ illã. Exẽplar ep'le quã misit thãtãnai dux regiõis trãs flumẽ et starbuçãnai et cõsiliatozes ei⁹ apharsathei g erãt trãs flumẽ:ad dariũ regẽ. Sermo quẽ miſant ei sic script⁹ erat. Dario regi pax oĩs. Notũ sit regi isse nos ad iudeã ꝓuiciã ad domũ õi magni q̃ edificat lapide ꝑpolito:et ligna ponunt̃ in parietib⁹:opusq; illud diligenter extruit̃ et crescit in manib⁹ eoz. Interrogauim⁹ g̃ senes illos:et ita dixim⁹ eis. Quis dedit vobis ptãtẽ vt domũ hãc edificaretis:et muros hos ĩstauraret]? Sed et noĩa eoz q̃siuimus ab eis vt nũciaremus tibi:scripsimusq; noĩa eoz viroz qui sũt p̃ncipes in eis. Duiuscemõi aũt ꝓmonẽ rñderũt nobis dicẽtes. Nos sum⁹ fui dei celi et terre:et edificam⁹ tẽplũ qõ erat extructũ añ hos ãnos multos: qõq; rex isr'l magn⁹ edificauerat et extruxerat. Postq; aũt ad iracundiã ꝓuocauerũt patres nr̃i deũ celi tradidit eos in man⁹ nabuchodonosoz regis babylonis chaldei: domum quoq; hãc destruxit: et ppl'z eius trãstulit ĩ babyloneẽ. Anno aũt ꝓmo cyri regis:cyrus rex babylonis ꝓposuit edictũ vt domus dei edificareẽ. Nã et vasa tẽpli dei aurea et argentea q̃ nabuchodonosoz tulerat de tẽplo qõ erat in ir'm et aspoztauerat ea in tẽplũ babylõis ꝓtulit cyrus rex de tẽplo babylonis et data sunt sasabasar vocabulo:quẽ et p̃cipẽ ꝓstituit dixit ei. Hec vasa tolle et vade:et pone ea in templo qõ ẽ in ir'm:et domus dei edificetur in loco suo. Tunc itaq; sasabasar ille venit et posuit fundamẽta tẽpli dei in ir'm:et ex eo tpe vsq; nũc edificat̃ et necdũ cõpletũ est. Nunc ergo si videt̃ regi bonũ receẽseat in bibliotheca regis q̃ est ĩ babylone: vtrũ nã a cyro rege iussũ fuerit vt edificareẽ domus dei ĩ ir'm:et voluntatem regis super hac remittat ad nos. VI

Tunc darius rex p̃cepit et recẽsuerũt ĩ bibliotheca libzoz q erãt ꝓpositi ĩ babylone:et ĩuentũ ẽ ĩ ecbathanis qõ ẽ castrũ in medena ꝓuincia:volumẽ vnũ:taliq; script⁹ erat in eo cõmentarius. Anno ꝓmo cyri regis: cyrus rex decreuit vt domus dei edificareẽ q̃ est ĩ ir'm in loco vbi ĩmolãt hostias:z vt ponãt fundamenta suppoztantia altitudinẽ cubitoz sexaginta: z latitudinẽ cubitoz sexaginta: ozdines de lapidib⁹ ĩpolitis tres:z sic ozdines de lignis nouis. Sũptꝰ aũt de domo regis dabunt̃. Sed z vasa tẽpli dei aurea z argẽtea q̃ nabuchodonosoz tulerat de tẽplo ir'm:z attulerat ea in babyloneẽ: reddãt:z referant̃ in tẽplũ ir'm in locũ suũ q̃ z posita sũt in tẽplo dei. Nũc ergo thãtanei dux regiõis q̃ ẽ trans flumẽ z starbuçãnai z consiliarij vr̃i apharsathei q estis trans flumẽ ꝓcul recedite ab illis:z dimittite fieri templũ dei illud a duce iudeoz z a senioribus eoz: z domus dei illa edificeẽ in loco suo. Sed z a me p̃ceptũ est qõ opoztet fieri a pſbyteris iudeoz illis vt edificeẽ dom⁹ dei.s.vt ō arcbam regis:id est de tributis q̃ dant̃ de regione trãs flumẽ studiose sũptus deẽ viris illis ne ĩpediat op⁹. Qõ si necesse fuerit et vitulos z agnos z hedos holocaustũ deo celi:frumẽtũ:sal: vinũ z oleũ fm ritũ sacerdotũ q̃ sunt in ir'm deẽ eis p̃ singulos dies:ne fit in aliqua q̃rimonia:z offerãt oblationes deo celi:ozentq; p̃ vita regis z filioz eius. Ame ergo positũ est decretũ vt ois hõ qui hãc mutauerit iussionẽ:tollat̃ lignũ de domo ipsi⁹ z erigat̃ z cõfigat̃ in eo:domus aũt ei⁹ publicẽt. Deus aũt q̃ habitare fecit nomen suũ ibi:dissipet oĩa regna et ppl'm q extenderit manũ suã:vt repugnet z dissipet domũ dei illã q̃ est in ir'm. Ego darius statui decretũ:qõ studiose ĩpleri volo. Igitur thãtannai dux ꝓgiõis trãs flumẽ z starbuçãnai z ꝓsiliarij eⁱ

ſm qđ p̄cepat darius rex ſic diligēter executi ſūt. Seniores āt iudeoꝝ edificabāt:z ꝓſperabāt iuꝝ ꝓphetiā aggei ꝓphe z çacharie filij addo. Et edificauerūt z ꝛstruxerūt iubēte deo iſrl:z iubēte cyro z dario z artaxerxe regib⁹ ꝑſaꝝ:z ꝓpleuerūt domū dei iſtā vſq ad diē tertiū mēſis adar q ē ānus ſextus regni darij regis. Fecerūt aūt filij iſrl ſacerdotes z lenite z reliq filioꝝ trāſmigratiōis dedicationē domus dei ī gaudio:z obtulerūt ī dedicationē dom⁹ dei:vitulos cētum:arietes ducentos: agnos q̄dringētos:bircos capraꝝ p pctō totⁱ iſrl duodeci:iuꝝ numerū tribuū iſrl. Et ſtatuerūt ſacerdotes ī ordinib⁹ ſuis z leuitas ī vicib⁹ ſuis ſup opa dei ī irl̄m:ſic̄ ſcriptū ē ī libro moyſi. Fecerūt āt filij trāſmigratiōis paſca q̄rta decima die mēſis p̄mi. Purificati enī fuerāt ſacerdotes z leuite q̄ſi vnus:oēs mūdi ad īmolādū paſca vniuerſis filijs trāſmigratiōis z frībus ſuis ſacerdotibus:z ſibi. Et comederūt filij iſrl z reuerſi fuerāt ō trāſmigratiōe:z oēs q ſe ſepauerāt a coīquinatōe gentiū terre ad eos vt q̄rerāt dñm ds iſrl. Et fecerūt ſolēnitatē açimoꝝ ſeptē diebus ī leticia: qm̄ letificauerat eos dñs:z ꝙuerterat coꝝ regⁱ aſſur ad eos vt adiuuaret manus eoꝝ ī ope dom⁹ dñi ds iſrl.

Post hec āt ꝙba ī fgno artaxerxis regis pſaꝝ:eſdras filius saraie: filij açarie filij helchie:filij ſellū:filij ſadoch:filij achitob:filij amarie:filij açāie:filij maraioth:filij çarie filij oçi:filij bocci:filij abiſue:filij phinees:filij eleaçar:filij aarō ſacerdotis ab initio:ipſe eſdras aſcēdit de babylone:z ipe ſcriba veloꝝ ī lege moyſi: quā dñs de⁹ ds iſrl. Et ds ei rex fz manū dñi ds ei⁹ bonā ſup eū:oēs petitionē ei⁹. Et aſcēderūt ō filijs iſrl z de filijſ ſacerdotū z ō filijs leuitaꝝ z ō cātoꝛib⁹ z ō ianitoꝛibus z ō nathīneis:in irl̄m anno ſeptīo artaxerxis regis:z venerūt in irl̄m mēſe qnto:ipe ē ānus ſeptīus regis. Quia ī p̄mo die mēſis p̄mi:cepit aſcēdere ō babylōe:z ī p̄mo die mēſis qnti venit in irl̄m iuꝝ manū ds ſui bonā ſup ſe. Eſdras āt pauit coꝝ ſuū vt īueſtigaret legē dñi:z faceret z doceret ī iſrl p̄ceptū z iudiciū. Hoc ē aūt exēplar epl̄e edicti:qđ dedit rex artaxerxes eſdre ſacerdoti ſcribe erudito ī fmonib⁹ z p̄ceptis dñi: z cerimoniis eius ī iſrl. Artaxerxes rex regū:eſdre ſacerdoti:ſcribe legis ds celi:doctiſſimo:ſalutem. A me ds cretū ē vt cuicūq placuerit in regno meo de ꝓplo iſrl:z ō ſacerdotib⁹ eius z de leuitis ire ī irl̄m tecū vadat. A facie.n. regis z ſeptē cōſiliatoꝝ eius miſſus es vt viſites iudeā z irl̄m:in lege dei tui q̄ eſt in manu tua:z vt feras argentū z aurū qđ rex z cōſiliatores eius ſpōte obtulerūt deo iſrl:cuius in irl̄m tabernaculū ē. Et oē argentū z auruꝝ qđcūq inueneris in vniuerſa ꝓuincia babylōis z pplus offerre voluerit:z ō ſacerdotib⁹ q ſpōte obtulerūt dōui dei ſui q̄ ē in irl̄m:libere accipe:z ſtudioſe eme de hac pecunia vitulos:arietes:agnos z ſacrificia z libamina eoꝝ:z offer ea ſup altare tē pli dei vr̄i qđ ē in irl̄m. Sed z ſi qđ tibi z frībus tuis placuerit de reliq argēto z auro vt faciat iuꝝ voluntatē dei vr̄i facite. Vaſa q̄ꝝ q̄ dant tibi ī miniſteriū domus dei tui:trade ī cōſpectu dei ī irl̄z. Sed z cetera qbus opⁿ fuerit ī domū ds tui: quā tūcūq neceſſe ē vt expēdas:dabis de theſauro z de fiſco regis z a me. Ego artaxerxes rex ſtatui atq decreui oībus cuſtodib⁹ arche publice q ſūt trās flumē:vt qōcūq petierit a vobis eſdras ſacerdos ſcriba legis dei celi:abſq mora detis ad argenti talēta centū:z vſq ad frumēti choꝛos centū z vſq ad vini bathos centū:z vſq ab bathos olei cētū:ſal vo abſq mēſura. Oē qđ ad ritū ds celi ptinet:tribuat diligēter ī domo ds celi:ne fortē iraſcat ō regnū regis z filioꝝ eius. Vobis q̄ꝝ notū facim⁹ ō vniuerſis ſacerdotib⁹ z leuitis:cātoꝛib⁹ z ianitoꝛib⁹ nathīneis z miſtris dom⁹ dei hui⁹ vt vectigal z tributū z ānonas nō habeatis ptātem ponēdi ſup eos. Tu āt eſdra fm ſapiam dei tui q̄ ē in manu tua cōſtitue iudices z p̄ſides vt iudicēt oī pplo q eſt trās flumē:bis vz q nouerūt legem dei tui:ſz z īperitos docete libere. Et oīs q nō fecerit legē dei tui:z legē regis diligēter:iudicium erit de eo ſiue ī morte:ſiue ī exiliū:ſiue ī ꝺdēnatiōnē ſubſtātie eius:vel certe ī carcerem. Et dixit eſdras ſcriba. Bñdict⁹ dñs ds patrū nr̄oꝝ q ds dit hoc ī coꝛde regis vt gloꝛificaret domū dñi q̄ eſt ī irl̄m z ī me īclinauit mīam ſuā coꝛā rege z cōſiliatoꝛib⁹ eius z vniuerſis p̄ncipib⁹ regis potētibus. Et ego ꝙfoꝛtat⁹ manu dñi dei mei q̄ erat in me:cōgregaui ō iſrl p̄ncipes q aſcēderēt mecū.

Hi ſūt g̃ p̄ncipes familiaꝝ z genealogia eorū q aſcēderūt mecū in regno artaxerxis regis de babylōe. De filijs phinees: gerſon. De filijs ithamar:dāiel. De filijs dauid:attus. De filijs ſechenie:z de filijs pharos :çacharias:z cū eo numerati ſūt cētū qnquagīta. De filijs phet moab:elioenai filius çaree:z cū eo ducēti viri. De filijs ſechenie:filius eçechiel:z cū eo trecenti viri. De filijs addan:nabeth filⁱ ionathā:z cū eo qnq̄ginta viri. De filijs belā:iſaias filius athalie: z cuꝝ eo ſeptuaginta viri. De filijs ſaphatie:çebedia filius michael:z cum eo octogīta viri. De filijs ioab obedia filius iheihel:z cū eo ducenti decē z octo viri. De filijs ſelomith: filius ioſphie z cū eo cētū ſexagīta viri. De filijs bebai: çacharias filius bebai:z cū eo vigītiocto viri. De filijs eçeab:iohannan filius eçethan:z cū eo cētū decē viri. De filijſ adonicā q erāt nouiſſimi:z hec noīa eoꝝ:heliphelet z heihel z ſamaias:z cū eis ſexagīta viri. De filijs beggui:vthai z çachur:z cā eis ſeptuagīta viri. Cōgregaui āt eos ad fluuiū q ꝺcurrit ad hana: z māſimus ibi trib⁹ dieb⁹. Queſiuiq in pplo z in ſacerdotibus de filijs leui:z īueni ibi. Itaq̄ miſi helizer z ariel z ſemeā z belnathan z arib z altez belnathan z nathan z zachariā z meſollā p̄ncipes z ioarib z belnathan ſapientes:z miſi eos ab hedo q ē p̄m⁹ ī caſphel loco. Et poſui ī oze eoꝝ ꝙba q̄ loquerēt ad heddo z frēs eius nathīneos ī loco

caſphie: vt adducerẽt nobis miniſtros domus ði
nr̃i. Et adduxerũt nobis p manũ dei noſtri bonã
ſup nos virũ doctiſſimũ ð filijs mooli: filij leui: fi
lij iſrl̃: z ſarebiam z filios eius z fratres eiꝰ decez
z octo z aſabiã z cũ eo iſaiã de filijs merari: fra
treſq; eiꝰ z filios eius vigĩti. Et de nathĩneis q̃s
dederat dauid: z pncipes ad miniſteria leuitaꝝ
nathinneos ducentos viginti. Omnes hi ſuis noĩ
bus vocabantur. Et pdicaui ibi ieiunĩ iuxt̃ fluui
um hana ut affligerẽur cozã dño deo nr̃o z pete
remus ab eo viã rectã nobis z filijs nr̃is vniuer
ſeq; ſubſtantie nr̃e. Erubui.n. petere regẽ auxiliũ
z eqtes q defenderẽt nos ab inimico in via: qz di
xeramus regi. Manꝰ dei nr̃i ẽ ſup oẽs q q̃rũt eũ
in bonitate: z ĩperiũ eiꝰ z fortitudo eiꝰ: z furoꝝ ſup
oẽs q derelinquũt eũ. Ieiunauiꝰ ãt z rogauimꝰ
deũ noſtrũ p hoc: z euenit nobis pſpere. Et ſepa
rauĩ ð pncipibꝰ ſacerdotũ duodeci: ſarobiã z aſa
biã: z cũ eis de fribꝰ eoꝝ decẽ. Appẽdiq; eis argẽ
tũ z aurũ: z vaſa cõſecrata domus dei noſtri que
obtulerat rex z conſiliatoꝛes eius z pncipes eiꝰ
vniuerſuſq; iſrl̃ qui iuenti fuerãt. Et appẽdi ĩ ma
nibꝰ eoꝝ argenti talenta ſexagĩta quinquaginta: z
vaſa argentea centũ: auri vero cẽtũ talẽta z crate
ras aureas viginti q̃ habebãt ſolidos millenos: z
vaſa eris fulgẽtis optimi duo pulchra vt aurum.
Et dixi eis. Vos ſãcti dñi z vaſa ſãcta: z argentũ z
aurũ qđ ſpõte oblatũ ẽ dño deo patrũ nr̃oꝝ. Vi
gilate z cuſtodite: donec appẽdatis cozã pncipibꝰ
ſacerdotũ z leuitaꝝ: z ducibꝰ familiaꝝ iſrl̃ in irl̃m
in theſaurũ domus dñi. Suſceperũt aũt ſacerdo
tes z leuite põdus argẽti z auri z vaſoꝝ vt defer
rent irl̃m ĩ domũ dei nr̃i. Promouimꝰ q̃ a flumĩe
hana duodecima die mẽſis p̃mi: vt pergeremus
irl̃m. Et manꝰ dei nr̃i fuit ſup nos: z liberauit nos
de manu inimici z ĩſidiatoꝛis in via. Et venimus
irl̃m: z mãſimus ibi tribus diebus. Die aũtẽ q̃rta
appenſũ ẽ argentũ z aurũ z vaſa in domo dei nr̃i
per manũ remoth filij vrie ſacerdotꝭ: z cũ eo elea
çar filius phinees: cũq; eis ioçaded filius ioſue z
noadaia filius bennoi leuite: iuxt̃ numerũ z pondꝰ
oũm. Deſcriptũ ẽ oẽ põdus in tpe illo. Sed z qui
venerãt de captiuitate filij tranſmigratiõis obtu
lerũt holocauſtomata deo iſrl̃: vitulos duodeciz
p oĩ ppl̃o iſrl̃: arietes nonagĩtaſex: agnos ſeptua
gintaſeptẽ: hircos p pctõ duodeci: oĩa in holocau
ſtũ dño. Dederũt ãt edicta regis ſatrapis q erant
de conſpectu regis z ducibus trans flumen: z ele
uauerũt ppl̃m z domum dei. IX

Poſtq; ãt hec ꝯpleta ſũt: acceſſerũt ad me
p̃ncipes dicentes. Nõ eſt ſepatus ppl̃us
iſrl̃ z ſacerdotes z leuite a ppl̃is terraꝝ: z
de abhominationibus eoꝝ: chananei vz z ethei' z
phereçei z iebuçei z ãmonitaꝝ z moabitaꝝ z egy
ptioꝝ z ãmorreoꝝ. Tulerũt.n. de filiabꝰ eoꝝ ſibi
z filijs ſuis: z ꝯmiſcuerũt ſemẽ ſcĩm cũ ppl̃is terraꝝ.
Manꝰ ẽt p̃ncipũ z magiſtratuũ fuit in trãſgreſſio
ne hac p̃ma. Cũq; audiſſẽ ſermonẽ iſtũ: ſcidi pal
liũ meũ z tunicã: z euelli capillos capitꝭ mei: z bar
be: z ſedi merẽs. Cõuenerũt ãt ad me oẽs q time
bãt verbũ dei iſrl̃ p trãſgreſſione eoꝝ q de capti
uitate venerãt: z ego ſedebã triſtis vſq; ad ſacri
ficiũ veſptinũ. Et in ſacrificio veſptino ſurrexi de
afflictione mea: z ſciſſo pallio z tunica curuaui ge
nua mea: z expãdi manus meas ad dñm deũ meũ:
et dixi. Deus meꝰ cõfundoꝛ et erubeſco leuare fa
ciẽ meã ad te: qm̃ iniquitates nr̃e multiplicate ſũt
ſup caput nr̃m: et delicta nr̃a creuerunt vſq; ad ce
lũ a diebus patrũ noſtroꝝ. Sed et nos ipſi pecca
uimus grauiter vſq; ad diẽ hanc: et in iniquitati
bus nr̃is traditi ſumus ipſi: et reges nr̃i et ſacer
dotes nr̃i ĩ manibꝰ regũ terraꝝ et in gladiũ et ĩ ca
ptiuitatẽ et in rapinã et in cõfuſionẽ vultus: ſicut
et, die hac. Et nũc q̃ſi ad parũ z momẽtũ facta eſt
deprecatio nr̃a apud dñm deũ nr̃m: vt dimitterẽ
tur nobis reliquie: et daret̃ paxt illius ĩ loco ſãcto
eius: et illuminaret oculos nr̃os deus noſter: z da
ret nobis vitã modicã in ſuitute nr̃a: qz fui ſumꝰ
z in ſuitute nr̃a ñ dereliqt nos deꝰ nr̃: z inclinauit
ſup nos mĩam coram rege pſaxt: vt daret nobis vitã
z ſublenaret domũ dei nr̃i: z extrueret ſolitudies
eius z daret nobis ſpez in iuda z irl̃m. Et nũc qđ
dicemꝰ dñe deus nr̃ poſt hec? Quia derelinqmus
mãdata tua q̃ pcepiſti in manu ſuoxt tuoxt pphe
taxt dicẽs. Terra ad quã vos ĩgredimini vt poſſi
deatis eã: terra ĩmunda eſt iuxta ĩmundiciã ppl̃o
rũ ceterarũq; terraxt: abhominationibus eoꝝ qui
repleuerũt eã ab oꝛe vſq; ad os coinquinatione
ſua. Nũc ergo filias vr̃as ne detis filijs eoꝝ z fili
as eoꝝ ne accipiatis filijs vr̃is: z nõ q̃ratis pacem
eoꝝ z pſperitatẽ eoꝝ vſq; ĩ eternũ vt ꝯfortemini
et comedat] que bona ſũt terre et heredes habea
tis filios vr̃os vſq; in ſeculũ. Et poſt oĩa q̃ vene
rũt ſup nos in opibus nr̃is peſſimis: et in delicto
nr̃o magno: qz tu deus nr̃ liberaſti nos de iniqta
te nr̃a z dediſti nobis ſalutẽ ſicut eſt hodie. vt non
cõuerteremur z irrita facerem⁹ mandata tua: neq;
mr̃imonia iungeremus cũ ppl̃is abhominationũ
iſtarum. Nũquid iratus es nobis vſq; ad ꝯſuma
tionẽ: ne dimitteres nobis reliqas ad ſalutẽ? Dñe
deus iſrl̃ iuſtus es tu: qm̃ derelicti ſumus q ſalua
remur ſicut die hac. Ecce cozã te ſumus, ĩ delicto
nr̃o. Nõ.n. ſtari põt cozã te ſup hoc. X

Dc ergo ozãte eſdra z ĩplozante deũ z flẽ
te z iacente ante tẽplũ dei: collectus ẽ ad
eũ de iſrl̃ cetus grandis nimis virozuꝫ z
mulierũ z pueroꝝ. Et fleuit ppl̃us multo fletu. Et
rñdit ſechenias filius iehiel de filijs helã: z dixit
eſdre. Nos preuaricati ſumus ĩ deũ nr̃m: z duxi
mus vxoꝛes alienigenas de ppl̃is terre. Et nunc
ſi ẽ pnĩa in iſrl̃ ſup hoc pcutiamus fedus cuꝫ dño
deo nr̃o vt pijciamus vniuerſas vxoꝛes: z eos q
de eis nati ſunt. Iuxta voluntatẽ dñi z eoꝝ q te
nẽt pceptũ dñi dei nr̃i fm legẽ fiat. Surge: tuũ eſt
diſcernere noſq; erimꝰ tecũ. Cõfoꝛtare z fac. Sur
rexit ĝ eſdras z adiurauit pncipes ſacerdotum z

leuitaꝝ ⁊ oēm isr̃l vt facerēt ſm̃ verbū hoc. Et iu
rauerūt. Et ſurrexit eſdras ãte dñm ōi: ⁊ abijt ad
cubiculū iohānan filij eliaſib: ⁊ ingreſſus eſt illuc.
Panē nō comedit ⁊ aquā nō bibit. Lugebat enim
trāſgreſſionē eoꝝ q̃ venerāt ō captiuitate. Et miſ
ſa ē vo�attī iuda ⁊ in irl̃m oībus filijs trāſmigratio
nis vt cōgregarent in irl̃m: ⁊ oīs q̃ nō venerit in
trib⁹ diebus iuxta ꝯſiliū p̃ncipū ⁊ ſenioꝝ: auferet
vniuerſa ſubſtātia eius: ⁊ ipſe abijcietur de cetu trāſ
migratiōis. Cōuenerūt igit̃ oēs viri iuda ⁊ benia
min in irl̃m trib⁹ dieb⁹: ipſe ē mēſis nonus viceſi
ma die mēſis: ⁊ ſedit oīs ppl̃s in platea dom⁹ dei
tremētes p̃ pctō ⁊ pluuijs. Et ſurrexit eſdras ſa
cerdos: ⁊ dixit ad eos. Vos trāſgreſſi eſtis ⁊ duxi
ſtis vxores alienigenas vt adderetis ſup delictū
isr̃l. Et nūc date cōfeſſionē dño deo patrū vr̃oꝝ:
⁊ facite placitū eiꝰ: ⁊ ſeparamini a pp̃lis tre: ⁊ ab vxo
ribus alienigenis. Et rñdit vniuerſa multitudo:
dixitq̃ voce magna. Iuxta verbū tuū ad nos ſic fi
at. Verūtñ qꝝ ppl̃s multus ē ⁊ tēpus pluuie: ⁊ nō
ſuſtinem⁹ ſtare foris: ⁊ opus nō ē diei vni⁹ vel duo
rū: vehemēter gppe peccauim⁹ i hmone iſto: cōſti
tuant̃ p̃ncipes i vniuerſa multitudine: ⁊ oēs in
ciuitatibus nr̃is q̃ duxerunt vxores alienigenas
veniāt in tēpoꝝ⁹ ſtatutis: ⁊ cū his ſenioꝝes p ci
uitatē in ciuitatē ⁊ iudices eius: donec auertat̃ ira
dei nr̃i a nobis ſup pctō hoc. Ionathā filiꝰ aſa
hel: ⁊ iaaçia filius thecue: ſteterūt ſup hoc: ⁊ meſol
lā ⁊ ſebechai leuites adiuuerūt eos. Fecerūtq̃ ſic
filij trāſmigratiōis. Et abierūt eſdras ſacerdos ⁊
viri p̃ncipes familiaꝝ i domos patrū ſuoꝝ ⁊ oēs
p̃ noīa ſua: ⁊ ſederūt in die p̃mo mēſis decimi vt
q̃rerēt rē. Et cōſumati ſūt oēs viri q̃ duxerūt vxo
res alienigenas vſq̃ ad diē p̃mā mēſis p̃mi. Et in
uenti ſunt de filijs ſacerdotū qui duxerūt vxores
alienigenas: de filijs ioſue filij ioſedech ⁊ frēs eiꝰ
maaſia ⁊ elieçer ⁊ iarib ⁊ godolia. Et dederūt ma
nus ſuas vt eijcerēt vxores ſuas ⁊ p̃ delicto ſuo
arietē de ouib⁹ offerrēt. Et de filijs emmer: anna
ni ⁊ çebedia. Et de filijs ſerim: maſia ⁊ helia ⁊ ſe
meia: ⁊ iehihel ⁊ oçias. Et de filijs phaſſur: elioe
nai: maaſia: iſmahel: nathanahel: ioçabeth ⁊ hele
ſa. Et de filijs leuitaꝝ: ioſabeth ⁊ ſemei ⁊ celaia:
ipſe ē calitha phathaia: iuda ⁊ elieçer. Et de can
toꝝib⁹ eliaſub: ⁊ de ianitoꝝibus: ſellū ⁊ thelē ⁊ vri.
Et ex isr̃l ō filijs phoros: remeia ⁊ eçia: ⁊ melchia
⁊ miamim ⁊ elieçer ⁊ melcha: banea. Et de filijs
elam: mathania: çacharias: ⁊ iehihel ⁊ abdi ⁊ ri
moth ⁊ helia. Et de filijs çethua: elioenai: eliaſib:
mathāia ⁊ hierimuth ⁊ çabeth ⁊ açiça. Et ō filijs
bebai: iohānan: anania: çabbai athalai. Et ō filijs
beni: moſolla ⁊ melluch ⁊ adaia: iaſub ⁊ ſaal ⁊ ra
moth. Et de filijs phethmoab: edna ⁊ chalaal ba
naias ⁊ maaſias: mathāias: beſelehel: benui ⁊ ma
naſſe Et de filijs erem: elieçer: ieſue melchias: ſe
meias: ſymeon: beniamin: maloch ſamarias. Et ō
filijs aſom: mathanai: mathet: açabeth: elpheleth:
iermai: manaſſes: ſemei. De filijs bani: maaddi:
amram ⁊ huel baneas ⁊ badaias: cheliau: ban
nia: marimuth ⁊ eliaſib: mathanias: mathanai
⁊ iaſai ⁊ bani ⁊ benui: ſemei ⁊ ſalmias ⁊ nathan ⁊
adaias: mechne: dabai: iyſai: ſarai eçrel ⁊ ſelemau
⁊ ſemeria: ſellū: amaria ioſeph. De filijs nebui: abi
hel: mathathias: çabeth: çabina: ieddu ⁊ iohel ⁊
bāai. Oēs hi acceperūt vxores alienigenas: ⁊ fue
runt exeis mulieres que pepererant filios.

Explicit liber Eſdre primus. Incipit
liber Neemie. Capitulum. I

Verba neemie filij
helchie. Et factū ē i mēſe caſleu
āno viceſimo: ⁊ ego erā in ſuſis
caſtro. Et vēit ad me anani vn⁹
de fratribus meis ipſe ⁊ viri iu
da: ⁊ iterrogaui eos de iudeis q̃ remāſerant ⁊ ſu
pererāt de captiuitate ⁊ ō irl̃m. Et dixerūt mihi.
Qui remāſerant ⁊ derelicti ſūt de captiuitate ibi
in p̃uincia: in afflictōe magna ſunt ⁊ in oppꝛobrio
⁊ murus irl̃m diſſipatus ē: ⁊ pꝛte eius ꝯbuſte ſūt
igni. Cūq̃ audiſſē ẏba huiuſcemōi: ſedi ⁊ fleui ⁊
luxi dieb⁹ multis: ⁊ ieiunabā ⁊ oꝛabā ãte faciē ōi
celi: ⁊ dixi. Queſo dñe de⁹ celi foꝛtis ⁊ magne atq̃
terribilis: q̃ cuſtodis pactū ⁊ mīaz cū his q̃ te dili
gūt ⁊ cuſtodiūt mādata tua: fiāt aures tue auſcul
tātes ⁊ oculi tui aperti vt audias oꝛonem ſui tui
quā ego oꝛo coꝛā te hodie nocte ⁊ die p̃ filijs isr̃l
ſeruis tuis: ⁊ cōfiteoꝝ p̃ peccatis filioꝝ isr̃l q̃bus
peccauerūt tibi. Et ego ⁊ domus patris mei pec
cauius: vanitate ſeducti ſumus: ⁊ nō cuſtodiuim⁹
mādatū tuū ⁊ cerimōias ⁊ iudicia q̃ p̃cepiſti moy
ſi famulo tuo. Memēto ẏbi quod mādaſti moy
ſi ſeruo tuo dicens. Cū tranſgreſſi fueritis ego, diſ
perdā vos in populos: ⁊ ſi reuertamini ad me cu
ſtodiatis p̃cepta mea ⁊ faciatis ea etiā ſi abducti
fuerit] ad extrēa celi: ide ꝯgregabo vos ⁊ reducā
in locū quē elegi vt habitaret nomē meū ibi. Et
ipſi ſui tui ⁊ pp̃l̃s tu⁹ quos redemiſti i foꝛtitudine
tua magna: ⁊ i manu tua valida. Obſecro te dñe
ſit auris tua attēdēs ad oꝛonē ſui tui: ⁊ ad oꝛatio
nē ſuoꝝ tuoꝝ q̃ volūt timere nomē tuū: ⁊ dirige
ſuum tuū hodie: ⁊ da ei mīam ãte uirū. Ego
enim eram pincerna regis. II

Factū eſt aūt i mēſe niſan: anno viceſimo
artaxerxis regis: ⁊ vinū erat ante eū. Et
leuaui vinū ⁊ dedi regi: ⁊ eraz q̃ſi langui
dus añ faciē eiꝰ. Dixitq̃ mihi rex. Quare vultus
tuus triſtis ē: cū te egrotū nō videā? Nō ē hoc fru
ſtra ſed malū neſcio qō in coꝛde tuo ē. Et timui
valde ac nimis: ⁊ dixi regi. Rex i ētnū viue. Qua
re nō mereat vultus meꝰ: qꝝ ciuitas domus ſepul
chꝛoꝝ patris mei deſerta ē: pꝛte eius combuſte
ſt igni? Et ait mihi rex. Pro q̃ re poſtulas? Et oꝛa
ui deū celi: ⁊ dixi ad regē. Si videt regi bonū: ⁊
ſi placet ſeruis tuis ante faciē tuā vt mittas me in

iudeã ad ciuitatẽ sepulchri patris mei: ⁊ edificabo eam. Dixitq; mihi rex ⁊ regina q̃ sedebat iuxt̃ eũ. Usq; ad qd̃ tẽpus erit iter tuũ: ⁊ qñ reuerteris? Et placuit ãte vultũ regis: ⁊ misit me. Et constitui ei tẽpus: ⁊ dixi regi. Si regi videt̃ bonũ: epistolas det mihi ad duces rẽgiõis trãs flumẽ vt traducãt me donec veniã in iudeã: ⁊ epl̃am ad asaph custodẽ saltus regis: vt det mihi ligna vt tegere possim portas turris dom⁹ ⁊ muri ciuitatis: ⁊ domũ quã ingressus fuero. Et dedit mihi rex: iuxt̃ manũ dei mei bonã mecũ. Et veni ad duces regiõis trãs flumẽ: dediq; eis epl̃as regis. Miserat aũt rex mecũ pncipes militũ ⁊ eqtes. Et audierunt sanaballath oronites: ⁊ tobias puus amanites: ⁊ ꝑtristati sũt afflictiõe magna q̃ veniss̃et hõ̃ q̃rere pspe ritatẽ filioꝝ isrl̃. Et veni irl̃m: ⁊ erã ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego ⁊ viri pauci mecũ: ⁊ nõ idicaui cuiq; qd̃ dñs dedisset in corde meo vt faceret̃ in irl̃m: ⁊ iumentũ nõ erat mecũ nisi aĩal cui sedebã. Et egressus sũ p portã vallis nocte ⁊ ãte fõtẽ draconis ⁊ ad portã stercoris: ⁊ ꝑsiderabã murũ irl̃m dissipatũ: ⁊ portas eius cõsũptas igni. Et trãsiui ad portã fontis ⁊ ad aqueductũ regis ⁊ nõ erat locus iumẽto cui sedebã vt trãsiret. Et ascendi p torrẽtẽ nocte: ⁊ cõsiderabã murũ: ⁊ reuersus veni ad portã vallis ⁊ redij. Magr̃atus aũt nesciebãt q̃ abiissẽ: aut qd ego facerẽ. Sed ⁊ iudeis ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ optimatib⁹ ⁊ mgr̃atib⁹ ⁊ reliqs q̃ faciebant op⁹ vsq; ad id loci nihil idicauerã. Et dixi eis. Vos nostis afflictionẽ in q̃ sumus: qz irl̃m deserta ẽ ⁊ porte eius cõsũpte sunt igni. Venite ⁊ edificem⁹ muros irl̃m: ⁊ nõ sim⁹ vltra opprobriũ. Et idicaui eis manũ dei mei q̃ esset bona mecũ: ⁊ ẏba regis q̃ locut⁹ ẽ mihi. Et aio. Surgamus ⁊ edificem⁹. Et cõfortate sũt man⁹ eoꝝ in bono. Audierunt aũt sanaballath oronites ⁊ tobias seruus amanites ⁊ gosẽ arabs ⁊ subsãnauerũt nos: ⁊ despexerũt: dixerũtq;. Que ẽ hec res quã facitis? Nũ qd̃ ꝑtra regẽ vos rebellatis? Et reddidi eis ſmonẽ dixiq; ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: ⁊ nos ſui eiꝰ sum⁹. Surgam⁹ ⁊ edificem⁹. Vobis aũt non est ps ⁊ iusticia ⁊ memoria in irl̃m. III

Et surrexit eliasib sacerdos magn⁹ ⁊ frẽs eius sacerdotes ⁊ edificauerũt portã gregis. Ipsi sc̃ificauerũt eã: ⁊ statuer̃t valuas eius: ⁊ vsq; ad turrim centũ cubitoꝝ: sc̃ificauerũt eã: vsq; ad turrĩ ananebel. Et iuxt̃ eũ edificauerũt viri hiericho: ⁊ iuxt̃ eos edificauit çachur filiꝰ amri. Portã aũt piscium edificauerũt filij asnaa: ipsi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas eiꝰ r̃ seras ⁊ vectes. Et iuxt̃ eos edificauit marimuth filius vrie filij accus. Et iuxt̃ eũ edificauit mosollã filius barachie filij meseçebel. Et iuxta eum edificauit sadoch filius baana. Et iuxta eum edificauerunt thecueni. Optimates aũt eoꝝ nõ supposuerũt colla sua in ope dñi dei sui. Et portã veterẽ edificauerũt ioiada filius phasea ⁊ mosollã filiꝰ besodia: ipsi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas eius ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauerũt melchias gabaonites ⁊ iadon meronathites viri de gabaon: ⁊ maspha ꝑ duce q̃ erat in regione trãs flumẽ. Et iuxta eum edificauit eçiel filiꝰ araia aurifex: Et iuxta eũ edificauit ananias filiꝰ pigmẽtarij: ⁊ dimiserunt irl̃m vsq; ad murũ platee latioris. Et iuxt̃ eũ edificauit raphaia filiꝰ abul ꝓnceps vici irl̃m. Et iuxt̃ eũ edificauit ieiada filiꝰ aromath ꝺ domũ suã. Et iuxt̃ eũ edificauit accus filius asebonie. Mediã ptẽ vici edificauit melchias filiꝰ erẽ: ⁊ asub filiꝰ phermoab ⁊ turrĩ furnoꝝ. Et iuxt̃ eos edificauit sellũ filiꝰ alos: ꝓncepꝰ medie ptis vici irl̃: ipe ⁊ filij eiꝰ. Et portã vall̃ edificauit ãnun ⁊ hitatores çanoe: ipi edificauer̃t eã: ⁊ statuer̃t valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes: ⁊ mille cubitos in muro vsq; ad portã sterglinij. Et portã sterglinij edificauit melchias filiꝰ rchab ꝓnceps vici bethacharen. Ipse edificauit eã: ⁊ statuit valuas eius ⁊ seras ⁊ vectes. Et portã fontis edificauit sellũ filiꝰ coloçai: ꝓnceps pagi maspha. Ipe edificauit eã ⁊ texit: ⁊ statuit valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes: ⁊ muros piscine syloe ĩ hortũ rẽgis: ⁊ vsq; ad gradus q̃ descẽdũt de ciuitate dauid. Post eũ edificauit neemias filiꝰ açboth ꝓnceps dimidie ptis vici bethsur vsq; ꝺ̃tra sepulchrũ dauid: ⁊ vsq; ad piscinã q̃ grãdi ope constructa ẽ: ⁊ vsq; ad domũ fortiũ. Post eũ edificauerũt leuite: reu filiꝰ bẽni. Post eũ edificauit asebias ꝓnceps dimidie ptis vici ceile ĩ vico suo. Post eũ edificauerũt fratres eoꝝ: bechiu filiꝰ enebad ꝓnceps dimidie ptis ceile. Et edificauit iuxt̃ eũ açer filius iosue ꝓnceps maspha mẽsurã secundã: ꝺ̃ ascensũ sirmissimi anguli. Post eũ ĩ mõte edificauit baruch filiꝰ çachai mẽsurã secundã: ab angulo vsq; ad portã domus eliasib sacerdotis magni. Post eũ edificauit meremuth filius vrie filij atthus mẽsurã secundã a porta dom⁹ eliasib: donec extẽderet̃ domus eliasib. Et post eũ edificauerũt sacerdotes viri de cãpestribus iordanis. Post eos edificauit bentamin ⁊ asub ꝺ̃ domũ suã. Et p eos edificauit açarias filiꝰ maasie filij anãie ꝺ̃ domũ suã. Post eũ edificauit bẽnui filius ẽnada mẽsurã secũdã a domo açarie vsq; ad flexurã ⁊ vsq; ad ãgulũ. Post eũ edificauit phalel filiꝰ oçi ꝺ̃ flexurã ⁊ turrĩ q̃ emiet de domo regl excelsa: id ẽ atrio carceris. Post eũ phadaia filiꝰ feros. Nathinei aũt habitabãt ĩ ofel: vsq; ꝺ̃ portã aquaꝝ ad orientẽ: ⁊ turrĩ q̃ ꝓminebat. Post eos edificauerũt thecueni mẽsurã secũdã e regione: a turre magna ⁊ eminẽti vsq; ad murũ templi. Sursũ aũt ad portã equoꝝ edificauerũt sacerdotes vnusq;sq; cõtra domũ suã. Post eos edificauit seddo filius emmer cõtra domũ suaz. Et post eũ edificauit semeia filius sechenie custos portę orientalis. Post eũ edificauerũt anania filius selemie: ⁊ anon filius selo sext⁹: mẽsurã secũdã. Post eos edificauit mesollã filius barachie ꝺ̃ gaçophylatiũ suũ. Post eũ edificauit melchias filius aurificis vsq; ad domũ nathineoꝝ ⁊ scuta vendentiũ: ꝺ̃ portã iudiciale ⁊ vsq; ad cenaculum anguli. Et

tra cenaculū anguli in porta gregis edificauerūt artifices ⁊ negociatores. IIII

Factū ē aūt cū audisset sanaballath q̄ edificaremus murū: irat⁹ est valde. Et motus nimis subsānauit iudeos ⁊ dixit coꝝ frībus suis ⁊ frequētia samaritanoꝝ. Quid iudei faciūt ībecilles? Nū dimittēt eos gētes? Nū sacrificabūt ⁊ ꝓplebūt in vna die? Nūquid edificare poterūt lapides de aceruis pulueris q̄ ꝓbusti sūt? Ꝯz tobias amanites ꝓxim⁹ eius ait. Edificēt. Si ascēderit vulpes trāsiliet murū eoꝝ lapideū. Et dixit neemias. Audi deus nr̄ q̄ facti sumus despectui. Cōuerte oppꝛobriū sup caput eoꝝ: ⁊ da eos in despectionē in tra captiuitatis. Ne opias inigtatē eorū: ⁊ pctū eoꝝ coꝝ facie tua nō deleat: q̄ irriserūt edificātes. Itaq̄ edificauim⁹ murū: ⁊ cōiunxi mus totū vsq̄ ad ptē dimidiā: ⁊ ꝓuocatum ē coꝝ popl̄o ad opandū. Factū ē aūt cū audisset sanaballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ amanite ⁊ açotij q̄ obducta esset cicatrix muri irl̄m: ⁊ q̄ cepisset ī terrupta cōcludi: irati sūt nimis. Et cōgregati sūt oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt cōtra irl̄m: ⁊ molirent̄ īsidias. Et oꝝauim⁹ deū nr̄m: ⁊ posuimus custodes sup murū die ac nocte ꝯ eos. Dixit aūt iudas. Debilitata ē fortitudo portātis: ⁊ humus nimia ē: ⁊ nos nō poterim⁹ edificare murum. Et dixerūt hostes nr̄i. Nesciāt ⁊ ignorēt donec veniam⁹ in medium eoꝝ ⁊ interficiam⁹ eos: ⁊ cessare faciam⁹ opus. Factū ē aūt venientibus iudeis q̄ habitabāt iux̄ eos ⁊ dicētibus nob⁹ ꝓ decē vices ex oīb⁹ locis q̄b⁹ venerāt ad nos: statui ī loco post murū p circuitū pp̄lm in ordine cū gladijs suis ⁊ lāceis ⁊ arcub⁹. Et p̄spexi atq̄ surrexi: ⁊ aio ad optimates ⁊ mgr̄atus ⁊ ad reliquā ptē vulgi. Nolite timere a facie eoꝝ. Dñi magni ⁊ terribilis memētote: ⁊ pugnate ꝓ frībus vr̄is filijs vr̄is ⁊ filiabus vr̄is ⁊ vxoꝛib⁹ vr̄is ⁊ domib⁹ vr̄is. Factū est aūt cū audissent inimici nr̄i nūciatū esse nob: dissipauit deus ꝯsilium eoꝝ. Et reuersi sum⁹ oēs ad muros: vnusq̄sq̄ ad opus suū. Et factū ē a die illa: media pars iuuenū eoꝝ faciebat opus: ⁊ media parata erat ad bellū: ⁊ lācee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ loꝛice: ⁊ p̄rincipes post eos in oī domo iuda edificantiū muros ⁊ portātium onera ⁊ ꝯponentiū: vna manu sua faciebat opus: ⁊ altera tenebat gladiū. Edificātium enī vnusq̄sq̄ gladio erat accinctus renes. Et edificabāt ⁊ glangebāt buccina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad mgr̄atus ⁊ ad reliquā partē vulgi. Opus grande ē ⁊ latū: ⁊ nos sepati sum⁹ ī muro ꝓcul alter ab altēo. In loco q̄cūq̄ audieritis clāgoꝛē tube: illuc cōcurrite ad nos. Deꝰ nr̄ pugnabit ꝓ nobis: ⁊ nos ipsi faciam⁹ opus. Et media ps nr̄m teneat lāceas ab ascēsu auroꝛe donec egrediant̄ astra. In tpe q̄z illo dixi pp̄lo. Unusq̄sq̄ cuꝫ puero suo maneat in medio irl̄m: ⁊ sint nobis vices p noctē ⁊ diem ad operādū. Ego aūt ⁊ frēs mei ⁊ pueri mei ⁊ custodes q̄ erāt post me: nō deponebamus vestimenta nr̄a. Unusq̄sq̄ tm̄ nudabat̄ ad baptismū. V

Et factus ē clamoꝛ pp̄li ⁊ vxoꝛū eius magnus aduersus frēs suos iudeos. Et erāt q̄ dicerēt. Filij nr̄i ⁊ filie nr̄e multe sunt nimis. Accipiam⁹ ꝓ pcio coꝝ frumētū: ⁊ comedam⁹ ⁊ viuam⁹. Et erāt q̄ dicerēt. Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊ domos nr̄as oppignamus: ⁊ accipiam⁹ frumentū in fame. Et alij dicebāt. Mutuo sumamus pecunias ī tributa regis: demusq̄ agros nr̄os ⁊ vineas. Et nunc sicut carnes fratrū nr̄oꝝ: sic carnes nr̄e sunt: ⁊ sicut filij eoꝝ: ita ⁊ filij nr̄i. Ecce nos sb̄iugam⁹ filios nr̄os ⁊ filias nr̄as in seruitutē: ⁊ de filiabus nr̄is sūt famule nec hēmus vnō possint redimi: ⁊ agros nr̄os ⁊ vineas nr̄as alij possident. Et iratus sū nimis cum audissē clamoꝛē coꝝ ꝓm vba hec: cogitauitq̄ coꝛ meū. Et increpaui optimates ⁊ mgr̄atus: ⁊ dixi eis. Usuras ne singuli a frībus vr̄is exigatis. Et cōgregaui aduersū eos cōtionē magnā: ⁊ dixi eis. Nos vt scitis redemim⁹ frēs nr̄os iudeos q̄ vēditi fuerāt gentibus ꝓm possibilitatē nr̄am. Et vos igit̄ vēdite frēs vr̄os ⁊ redimem⁹ eos. Et siluerūt: nec iuenerūt q̄d rñderent. Dixiq̄ ad eos. Nō est bona res quā facitis. Quare nō in timoꝛe dei nr̄i ābulatis: ne exꝓbretur nob⁹ agētibus inimicis nr̄is? Et ego ⁊ frēs mei ⁊ pueri mei cōmodauim⁹ plurimis pecuniā ⁊ frumentū. Nō repetam⁹ in cōe istud. Ex alienū concedam⁹: q̄d debēt nob⁹. Reddite eis hodie agros suos ⁊ vineas suas ⁊ oliueta sua ⁊ domos suas. Quin potius ⁊ cētesimam pecunie frumēti vini ⁊ olei quā exigere soletis ab eis: date ꝓ illis. Et dixerūt. Reddem⁹ ⁊ ab eis nihil q̄rem⁹: sicq̄ faciem⁹ vt loq̄ris. Et vocaui sacerdotes: ⁊ adiuraui eos vt facerēt iuxta q̄d dixerā. Insup excussi sinū meum: ⁊ dixi. Sic excutiat deꝰ oēm virū q̄ nō cōpleuerit verbū istud: de domo sua ⁊ ō laboꝛib⁹ suis Sic excutiat̄: ⁊ vacuus fiat. Et dixit vniuersa mlt̄itudo: amē. Et laudauerūt deū. Fecit q̄ pp̄ls sicut erat dictū. A die aūt illa q̄ ꝓcepat rex mihi vt essē dux in tra iuda ab āno vicesimo vsq̄ ad annū tricesimū secūdū artaxerxis regis ꝓ ānos duodecim ego ⁊ frēs mei ānonas q̄ ducib⁹ debebant̄ non comedim⁹. Duces aūt ꝑmi q̄ fuerūt āte me grauauerūt pp̄lm: ⁊ acceperūt ab eis in pane ⁊ vino ⁊ pecunia q̄tidie siclos q̄draginta. Ꝯz ⁊ ministri eoꝝ deprimebāt pp̄lm. Ego aūt nō feci ita ꝓpter timoꝛē dei. Quin potius in ope muri edificaui: ⁊ agrū nō emi ⁊ oēs pueri mei cōgregati ad opꝰ erāt. Judei q̄z ⁊ mgr̄atus centū q̄nquagīta viri: ⁊ q̄ veniebāt ad nos de gētibus q̄ in circuitu nr̄o sūt in mēsa mea erāt. Parabat̄ aūt mihi ꝓ dies singulos bos vn⁹ arietes sex electi: exceptis volatilib⁹: ⁊ iter dies, ō cē vina diuersa: ⁊ alia multa tribuebā. Insup ⁊ annonas ducat⁹ mei nō q̄siui. Valde.n. erat attenuatus pp̄ls. Memēto mei deꝰ meus in bonum ꝓm oīa q̄ feci popl̄o huic. VI

Factū ē aūt cū audisset sanaballat ⁊ tobias ⁊ gosē arabs ⁊ ceū inimici nr̄i q̄ edificassē ego murum: ⁊ non esset in ipso residua

inꝛuptio: vſq; ad tẽpus aũt illud ualuas nõ po/
ſuerã ĩ poꝛtis miſerũt ſanaballath ⁊ tobias ⁊ go
ſem arabs ad me dicẽtes. Ueni ⁊ pcutiam⁹ fedul
pariter in viculis in cãpo vno. Ipſi aũt cogitabãt
vt facerẽt mihi malũ. Miſi ḡ ad eos nuncios: di
cẽs. Op⁹ grãde ego facio ⁊ nõ poſſũ deſcẽdere: ne
foꝛte negligaꝫ cũ venero ⁊ deſcẽdero ad vos. Mi
ſerũt ãt ad me ꝛ̃ ꝛ̃bũ hoc p q̃tuoꝛ vices ⁊ rñdi eis
iuxt̃ ꝛ̃monẽ pꝛiozẽ. Et miſit ad me ſanalabath iuxt̃
ꝛ̃bũ ꝑus gnta vice puerũ ſuũ: ⁊ epl̃am habebat ĩ
manu ſua ſcriptã h⁹ mõ. In gẽtibus auditũ eſt: ⁊
goſẽ dixit: q; tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ ꝓp̃ẽ
ea edifices muꝝ: ⁊ leuare te velis ſup eos regẽ: p
pter quã cãm ⁊ ꝓphas poſueris q; p̃dicẽt de te in
irl̃m dicentes. Rex in iudea eſt. Auditurus ẽ rex
ꝛ̃ba hec. Idcirco nunc veni vt ineamus cõſiliuꝫ
piter. Et miſi ad eos dicẽs. Nõ ẽ factũ ſcõm ver
ba hec q̃ tu loq̃ris. De coꝛde enĩ tuo tu cõponis
hec. Dẽs. n. bi trebãt: nos cogitantes q; ceſſarent
manus nr̃e ab opere ⁊ geſcerem⁹. Quã ob cãm
magis cõfoꝛtaui man⁹ meas. Et ingreſſus ſũ do
mum ſamaie filij dalaie filij metbabeel ſecreto.
Qui ait. Tractem⁹ nobiſcũ ĩ domo dei in medio
tẽpli ⁊ claudam⁹ poꝛtas edis: quia venturi ſũt vt
iterficiãt te: ⁊ nocte vẽturi ſũt ad occidẽdũ te. Et
dixi. Nũ qſq; filius mei fugit? Et qs vt ego ingre/
diet tẽplum ⁊ viuet? Nõ ĩgrediar. Et intelleꝛi q;
deus nõ miſiſſet eũ: ſed q̃ſi vaticinans locut⁹ eſt
ad me: ⁊ tobias ⁊ ſanaballath conduxiſſent eum
Accepat. n. ꝑciũ ut ꝛ̃itus facerẽ ⁊ peccarẽ ⁊ ꝛ̃ez
malũ q̃ exꝓbꝛarẽt mihi. Memẽto mei dñe ꝓ
tobia ⁊ ſanaballath: iuxt̃ opera eoꝝ talia: ſz ⁊ noa/
die ꝓphe ⁊ ceteroꝝ ꝓphaꝝ q; terrebãt me. Com
plect⁹ ẽ aũt murus viceſimo gnto die mẽſis elul
quinq̃ginta duob⁹ dieb⁹. Factũ ẽ ḡ cũ audiſſent
oẽs inimici nr̃i vt timerẽt vniuerſe gẽtes q̃ erant
ĩ circuitu nr̃o: ⁊ cõciderẽt intra ſemetipſos: ⁊ ſci/
rẽt q; a dño factũ ẽ op⁹ hꝰ. Sed ĩ dieb⁹ illis mul
te optimatũ iudeoꝛũ epl̃e mittebãt ad tobiã: ⁊ a
tobia veniebãt ad eos. Multi. n. erãt ĩ iudea bñ
tes iuramẽtũ ei⁹: qꝛ gener erat ſechenie filij iozei
⁊ iohãnan filius eius acceperat filiã meſollã filij
barachie. Sed ⁊ laudabant eũ coꝛam me: ⁊ ꝛ̃ba
mea nunciabant ei. Et tobias mittebat epl̃as vt
terreret me.

VII

Poſtq; aũt edificatus ẽ murus: ⁊ poſui val
uas: ⁊ recenſui ianitoꝛes ⁊ cantoꝛes ⁊ le/
uitas: ꝑcepi animi fratri meo ⁊ ananie ꝓn
cipi domus dei irl̃m. Ipſe enĩ q̃ſi vir verax ⁊ ti
mens deũ plus ceteris videbat. Et dixi eis. Non
aperiant̃ poꝛte irl̃m vſq; ad coloꝛẽ ſolis. Cũq; ad
huc aſſiſterẽt: clauſe poꝛte ſunt ⁊ oppilate. Et po
ſui cuſtodes de habitatoꝛibus irl̃m ſingulos per
vices ſuas: ⁊ vnuſquiq; cõtra domũ ſuã. Ciuitas
aũt erat lata nimis ⁊ grãdis: ⁊ ppl̃s paruus in me/
dio ei⁹: ⁊ nõ erãt dom⁹ edificate. Deus aũt dedit
in coꝛde meo ⁊ cõgꝛegaui optimates ⁊ magiſtꝝ
⁊ vulgus vt recẽſerẽ eos. Et inueni libꝝ cẽſus eo
rũ q; aſcẽderãt ꝓmũ ⁊ iuentũ ẽ ſcriptũ in eo. Iſti
filij ꝓuincie q; aſcẽderũt de captiuitate migrãtiũ
q̃s tranſtulerat nabuchodonoſoꝛ rex babylonis
⁊ reuerſi ſunt ĩ irl̃m ⁊ ĩ iudeã: vnuſq; ſq; ĩ ciuitatẽ
ſuã q; venerãt cũ ẓoꝛobabel: ioſue: neemias aça/
rias: raamias: naamin: mardocheus: beſſar: mel/
pharat: beggoai: naum: baana. Numerus viroꝝ
ꝑpli iſrl̃. Filij pharos: duo milia cẽtũ ſeptuaginta
duo. Filij ſaphatia: trecẽti ſeptuagintaduo. Filij
area: ſexcẽti qnq̃gintaduo. Filij phetmoab filioꝝ
ioſue ⁊ ioab: duo milia octingenti decẽ ⁊ octo.
Filij belã: mille octingẽti qnq̃gitaq̃tuoꝛ. Filij ẓe
thua: nõgẽti q̃dragintaqnq;. Filij ẓachai: ſeptigen
ti ſexagita. Filij bennui: ſexcẽti q̃dragitaocto. Fi
lij bebai: ſexcẽti vigĩtiocto. Filij aẓgad: duomilia
trecẽti vigintiduo. Filij adonicã: ſexcẽti ſexagita
ſeptẽ. Filij beguai: duo milia ſexagĩtaſeptẽ. Filij
adin ſexcẽti qnq̃gitaqnq;. Filij ather: filij eẓechie
nõgenti octo. Filij aſem trecẽti vigintiocto. Filij
beſai: trecẽti vigĩtiq̃tuoꝛ. Filij areph centũ duo/
decim. Filij gabaon: nonagĩtaqnq;. Filij bethlee ⁊
nethupha: centũ octogĩtaocto. Viri anathot: cen
tũ vigĩtiocto. Viri bethamoth: q̃dragitaduo: viri
cariathiarĩ cephira ⁊ beroth ſeptĩgẽti q̃dragita
tres. Viri rama ⁊ nebo: ſexcẽti viginti vn⁹. Viri
machmas: cẽtũ vigĩtiduo. Viri bethel ⁊ chai: du
cẽti vigĩtitres. Viri nebo alt̃⁹: qnq̃gũaduo. Viri
helã alt̃⁹ mille ducẽti qnq̃gĩtaq̃tuoꝛ. Filij arẽ: tre
cẽti vigĩti. Filij hiericho: trecẽti q̃dragintaqnq;.
Filij lodadin ⁊ ono: ſeptingẽti vigĩti vn⁹. Filij ſe
naa: tria milia nõgẽti triginta. Sacerdotes. Filij
idaia ĩ domo ieſua: nõgenti ſeptuagintatres. Filij
emmer: mille qnq̃gintaduo. Filij phaſſur: mille
ducẽti q̃dragĩtaſeptẽ. Filij arem: mille decẽ ⁊ ſe/
ptẽ. Leuite. Filij ioſue ⁊ cedmihel filioꝝ oduie: ſe
ptuagĩtaq̃tuoꝛ. Cãtoꝛes. Filij aſaph centũ q̃dra/
gĩtaocto. Janitoꝛes. Filij ſellũ: filij ather: filij thel
mõ: filij accub: filij athita: filij ſobai: cẽtũ triginta/
octo. Nathinei. Filij ſoa: filij aſuꝑha: filij tbeba/
oth: filij ceros: filij ſiaa: filij fadon: filij lebana: filij
agaba: filij ſelmon: filij anan: filij geddel: filij gaer
filij raabia: filij raſin: filij nechoda. filij ieçem: filij
aça: filij phaſea: filij beſai: filii munim filij nephu/
ſiz: filij bechue: filij acuꝑha: filij açur: filij beſluth
filij maiada: filij arſa: filij berchos: filij çiçara: filij
thema: filij naſia: filij atuꝑha: filij ſeruoꝝ ſalomo
nis: filij ſothai: filij ſopherech: filij pheruda: filij ia
hala: filij dercõ: filij gedel: filij ſaphata: filij achil:
filij phocereth: q; erat oꝛtus ex aſbaiz filio ãmon.
Oẽs nathinnei: ⁊ filij ſuoꝝ ſalomonis: trecẽti no
nagĩtaduo. Hi ſũt aũt q; aſcenderũt de thelmala:
thelarſa: cherub adon ⁊ emmer: ⁊ nõ potuerũt idi
cãe domũ patꝝ ſuoꝝ ⁊ ſemẽ ſuũ: vtrũ ex iſrl̃ ẽnt
Filij dalaia: filij tobia: filij nechoda: ſexcenti qua
drigĩtaduo. Et de ſacerdotibus: filij iobia: filij ac
cos: filij bercellai: q; accepit de filiab⁹ berẓellai ga
laaditidis vxoꝛẽ: ⁊ vocat⁹ ẽ noĩe eoꝝ. Hi q̃ſierũt
ſcripturã ſuã ĩ cenſu ⁊ nõ ĩuenerũt: ⁊ eiecti ſunt ẽ

sacerdotio. Dixitq; athersatha eis vt nō māducarēt de scīs sāctoꝝ: donec staret sacerdos doctus z erudit⁹. Ois mītitudo q̄si vir vn⁹. q̄dragita duo milia sexcēti sexagīta: absq; huis z ācillis eoꝝ qui erāt septē milia trecēti trigīta septē: z iter eos cāto res z cātatrices ducēte. Equi eoꝝ sexcēti trigīta septē: muli eoꝝ ducēti q̄dragīta gnq;: cameli eoꝝ q̄ drīgenti trigīta gnq;: asini sex milia septīgēti viginti. Ducuscq; referī qd in cōmentario scriptū fuerit: exin neemie hīstoria texīt. Nōnulli aūt de p̄ncipibus familiaꝝ dederūt in op⁹. Athersatha dedit in thesaurū: auri dragmas mille: phialas gnq̄gīta tunicas sacerdotales qngentas trigīta. Et de p̄ncipibus familiaꝝ dederunt in thesaurū operis: auri dragmas vigīti milia: z argēti mīas duo milia duocētas. Et qō dedit reliqu⁹ ppl's: auri dragmas vigīti milia: z argenti minas duo milia: z tunicas sacerdotales sexagīta septē. Habitauerūt aūt sacerdotes z leuite z ianitores z cātores z reliquū vulgus z nathīnei: z oīs isrl' ī ciuitatib⁹ suis.

VIII

Et venerat mēsis septimus. Filij aūt isrl' erāt in ciuitatib⁹ suis. Congregatusq; oīs ppl's q̄si vir vn⁹ ad plateā q̄ ē ante portā aquaꝝ: z dixerūt esdre scribe vt afferret librū legis moysi: quā p̄ceperat dn̄s isrl. Attulit g̃ esdras sacerdos legē coram multitudine viroꝝ z mulierū: cūctisq; q poterāt ītelligere: ī die p̄ma mēsis septimi. Et legit in eo apte in platea q̄ erat ante portaꝝ aquaꝝ de mane vsq; ad mediā diē: in cōspectu viroꝝ z mulieꝝ z sapiētiū. Et aures oīs ppl'i erāt erecte ad librū. Stetit aūt esdras scriba sup gradum ligneū quē fecerat ad loquendū: z steterūt iuxt cuz mathathia z senia z ania z vria z elchia z maasia ad dexterā eius: z ad sinistraz phadaia: misabel: z melchia z asum z aseph: dana: çacharia z mosollā. Et aperuit esdras librū coram oī popl'o. Pup vniuersū qppe ppl'm eminebat. Et cū aperuisset eū stetit oīs ppl'us. Et benedixit esdras dn̄o deo voce magna. Et rn̄dit oīs ppl's: amē: amē: eleuātes manus suas: Et īcuruati sūt: z adorauerūt deū p̄ni in terrā. Porro iesue z baani z serabi. iamin: accub: septhai: odia: maasia: celita: açarias: iosabed: ananī: phalaia: leuite silentiū faciebāt in ppl'o ad audiendā legē. Popl'us aūt stabat in gradu suo. Et legerūt ī librō legis dei distincte z apte ad ītelligēdū z ītellexerūt cū legeret. Dixit āt neemias: ipe est athersatha z esdras sacerdos z scriba z leuite īterp̄etātes vniuerso ppl'o. Dies scīficatus ē dn̄o deo nr̄o. Nolite lugere z nolite flere. Flebat enīz oīs ppl's cū audiret ỹba legis. Et dixit eis. Īte comedite pinguia z bibite mulsū: z mittite p̄tes eis q nō p̄parauerūt sibi qz sāctus dies dn̄i ē: z nolite ɔtristari. Gaudiū etenī dn̄i est fortitudo nr̄a. Leuite aūt silentiū faciebāt in oī ppl'o dicētes. Tacete: qz dies sāctus ē: z nolite dolere. Abiit itaq; omis ppl's vt comederet z biberet z mitteret partes z faceret leticiā magnā: qz ītellexerāt verba q̄ docuerat eos Et ī die secūdo ꝯgregati sūt p̄ncipes familiaꝝ vniuersi ppl'i sacerdotes z leuite ad esdrā scribā vt īterp̄etaret eis ỹba legis. Et īuenerūt scriptū in lege p̄cepisse dn̄s ī manu moysi vt habitēt filij isrl' in tabernaculis in die solēni mēse septimo z vt p̄dicēt z diuulgēt vocē in vniuersis vrbibus suis z in irl'm dicētes. Egredimini in mōtē: z afferte frōdes olīne: z frondes ligni pulcherrimi: frondes myrti z ramos palmaꝝ z frōdes ligni nemorosi vt fiāt tabernacula sicut scriptū ē. Et egressus ē oīs ppl's z attulerūt. Fecerūtq; sibi tabernacula vnusqsq; ī domate suo z in atrijs suis z ī atrijs domꝰ dei: z ī platea portе aq̄aꝝ: z ī platea pte ephraī. Fec̄ g̃ vniuersa eccl'ia eoꝝ q r̄dierāt de cuptiuitate tabnacl'a z bītauerūt ī tabnaculis. Nō. n. fecerāt a diebꝰ iosue filij n̄ talia filij isrl' vsq; ad diē illuz. Et fuit leticia magna nimis. Legit āt ī librō legis dei p dies singulos: a die p̄mo vsq; ad diē nouissimū: z fecerunt solēnitatē septē diebꝰ: z in die octauo collecta iuxta ritum.

IX

In die aūt vicesimo q̄rto mēsis huius cōuenerūt filij isrl' in ieiunio z in saccis z bumus sup eos. Et separatum ē semē filioꝝ isrl' ab oī filio alienigena: z steterūt z ɔfitebāt pctā sua z iniqtates patrū suoꝝ. Et cōsurrexerūt ad stādum: z legerūt in volumīe legis dn̄i dei sui q̄ter ī die z q̄ter ī nocte cōfitebant: z adorabāt dn̄z deū suū. Surrexerī āt sup gradū leuitaꝝ iosue z bani z cedmibel: rēni: sabnia: abani: sarebias: bāi z thanani: z clamauerūt voce magna ad dn̄m deū suū. Et dixerūt leuite iosue z cedmibel: bonni: asebia: serebia: arebia: odaia: sebna: fataia. Surgite bn̄dicite dn̄o deo nr̄o: ab eterno vsq; ī eternū. Et bn̄dicāt nōi glie tue excelso in oī bn̄dictiōe z laude. Et dixit esdras. Tu ipse dn̄e solus: tu fecisti celū z celū celoꝝ z oēm exercitū eoꝝ: terrā z vniuersa q̄ in ea sūt: maria z oīa q̄ in eis sūt. Et tu viuificas oīa hec: z exercit⁹ celi te adorat. Tu ipse dn̄e de⁹ qui elegisti abram z eduxisti eū de igne caldeoꝝ: z posuisti nomē ei⁹ abrahā: z īueniisti cor eius fidele coram te: z pcussisti cū eo fed⁹ vt dares ei terrā chananei ethei enei z āmorrei z pherezei iebusei z gergesei: vt dares semini ei⁹. Et ipleisti verba tua qm̄ iustus es. Et vidisti afflictionē patrū nr̄oꝝ in egypto: clamorēq; eoꝝ audisti sup mare rubrū: z ōdisti signa atq; portēta in pharaone z ī uniuersis seruis ei⁹: z ī oī ppto tre illius. Cognouisti. n. qz superbe egerāt cōtra eos: z fecisti tibi nomen: sicut z in hac die. Et mare diuisisti ante eos: z trāsierūt per mediū maris ī sicco. Persecutores aūt eoꝝ pecisti ī pfundū q̄si lapidē in aq̄s validas: z in colūna nubis ductor eoꝝ fuisti p diē: z ī colūna ignis p noctē vt apperet eis via p quā īgrediebant. Ad mōtē q̄z synai descēdisti: z locut⁹ es cū eis ō celo: z ō disti eis iudicia recta z legē veritat̄: cerimonias z p̄cepta bona: Et sabbatū scīficatū tuū oīdisti eis: z mādata z cerimonias z legē p̄cepisti eis ī manu moysi fui tui. Panē q̄z de celo dedisti eis ī fame eoꝝ: z aq̄z de petra eduxisti eis sitiētib⁹. Et dixisti

eis vt ingrederẽtur & possideret terrã: sup quã le/
uasti manũ tuã vt traderes eis. Ipsi vero & pres
nri supbe egerũt & indurauerũt ceruices suas: & nõ
audierũt mãdata tua: & noluerũt audire: & nõ sunt
recordati mirabiliũ tuoꝝ q̃ feceras eis. Et indura
uerũt ceruices suas: & ŏderũt caput vt cõuerterẽt
ad suitutẽ suã q̃si p cõtentionẽ. Tu aũt deꝰ ppitiꝰ
clemẽs & mifícors lõganimis & multe misatiõis:
nõ ŏreliqsti eos. Et qdẽ cũ fecisset sibi vitulũ cõ
flatilẽ & dixisset. Iste ẽ deꝰ tuus q̃ eduxit te ŏ egy
pto: fecerũtq; blasfemias magnas tu autem in mi
sericordijs tuis multis nõ dimisisti eos in deserto.
Cõlũna nubis nõ recessit ab eis p diẽ: vt duceret
eos in viã: & colũna ignis p noctẽ vt ostẽderet eis
iter p qõ ingrederent. Et spũm tuũ bonũ dedisti q̃
doceret eos: & mãna tuũ nõ ꝓhibuisti ab ore eoꝝ
& aquã dedisti eis in sitiꝫ. Quadraginta ãnis pauisti
eos in deserto nihilq; eis defuit. Vestimẽta eoꝝ nõ
inueterauerũt: & pedes eoꝝ nõ sũt attriti. Et dedisti
eis regna & pplos: & partiꝰ es eis sortes. Et posse
derũt terrã seon: & terrã regis esebon: & terrã og re
gis basan. Et multiplicasti filios eoꝝ sicut stellas
celi: & adduxisti eos ad trã: de q̃ dixeras pribꝰ eo
rũ vt ingrederẽt & possiderẽt. Et venerũt filij & pos
sederũt terrã. Et humiliasti coram eis hitatores ter
re chananeos & dedisti eos in manu eoꝝ: & reges
eoꝝ & pplos trẽ vt facerent eis sicut placebat illis.
Ceperunt itaq; vrbes munitas & humũ pinguẽ: & pos
sederũt domos plenas cũctis bonis: cisternas ab
eis fabricatas: vineas & olineta & ligna pomifera
multa. Et comederũt & saturati sũt: & ipinguati sũt
& abũdauerũt delitijs in bonitate tua magna. Pro
uocauerũt aũt te ad iracundiã: & recesserũt a te: &
ꝓiecerũt legẽ tuã post terga sua. Et ꝓphetas tuos
occiderũt q̃ ꝓtestabant eos: vt reuerterent ad te
fecerũtq; blasfemias grãdes. Et ŏdisti eos in manu
hostiũ suoꝝ: & afflixerũt eos. Et in tpe tribulatõis
sue ad te: & tu de celo audisti: & sm miseratiões tuas
multas ŏdisti eis saluatores: q̃ saluarẽt eos ŏ mãu
hostiũ suoꝝ. Cũq; regeuissẽt reuersi sũt vt facerẽt
malũ in ꝓspectu tuo: & dereliqsti eos in manu inimi/
coꝝ suoꝝ: & possederũt eos. Cõuersiq; sũt & clama
uerũt ad te. Tu aũt de celo exaudisti & liberasti eos:
in misericordijs tuis multis tẽporibꝰ: & ꝓtestatus es
eos vt reuerterẽt ad legẽ tuã. Ipsi vero superbe
egerũt & nõ audierũt mãdata tua: & in iudicijs tuis
peccauerũt: q̃ faciet hõ: & viuet in eis. Et dederũt
humerũ recedẽtẽ: & ceruicẽ suã indurauerũt: nec au
dierũt. Et ꝓtraxisti sup eos ãnos multos: & ꝓtesta
tus es eos in spũ tuo p manũ ꝓphetaꝝ tuoꝝ & non
audierũt: & tradidisti eos in manu pploꝝ terraꝝ.
In misericordijs aũt tuis plurimis nõ fecisti eos
in cõsũptionẽ nec dereliquisti eos: qm̃ deus mise
rationũ & clemẽs es tu. Nunc itaq; deꝰ nr̃: magne
fortis & terribilis: custodiẽs pactũ & misericordiam
ne auertas a facie tua oẽm laborẽ q̃ inuenit nos: re
ges nr̃os: ꝓncipes nr̃os & sacerdotes nr̃os & ꝓphe
tas nr̃os & pres nr̃os & oẽm pplm tuũ: a diebus re
gis assur vsq; in diẽ hãc. Et tu iustus es in oibus q̃
venerũt sup nos: qꝝ veritatẽ fecisti nobis: nos aũt i
pie egimus. Reges nr̃i ꝓncipes nr̃i: sacerdotes no
stri: & pres nr̃i nõ fecerũt legẽ tuã: & nõ attẽderunt
mãdata tua & testimonia tua q̃ testificatus es in eis.
Et ipsi in regnis suis bonis & in bonitate tua mul
ta quã dederas eis: & in trã latissima & pingui quã
tradideras in cõspectu eoꝝ: nõ seruierũt tibi: nec re
uersi sũt a studijs suis pessimis. Ecce nos ipsi ho/
die serui sumꝰ: & trã quã dedisti pribus nr̃is vt co
mederẽt panẽ eius & q̃ bona sũt eius: & nos ipsi ser
ui sumus in ea. Et fruges eiꝰ multiplicãt regibus
q̃s posuisti sup nos ꝓpter pcta nr̃a: & corporibꝰ nr̃is
dñant & iumẽtis nr̃is secũdũ voluntatẽ suã: & in tri
bulatiõe magna sumꝰ. Sup oibus ĝ his nos ipsi p
cutimꝰ fedus & scribimꝰ: & signãt ꝓncipes nr̃i: leui/
te nostri & sacerdotes nostri.

X

Signatorũ aũt fuerũt: neemias athesathaꝫ
filiꝰ achelai: & sedechias: saraias: azarias:
hieremias: phessur: amarias: melchias: ac
cus: sebenia: melluc: maarc: merimuth: obdias: da
niel: genton: baruch: mosollã: abia: miamin: maazia
belga semeia. hi sacerdotes. Porro leuite: iosue fi
lius azarie: bẽnui de filijs enadad: cedmihel & fra
tres eoꝝ: sechenia: odauia: celita: phalaia: anan: mi
cha: roob: asebia: zacchur: serebia: sabania: odia: ba
ni: baninu. Capita ppli feros: phetmoab: elam: zer
thu: bani: bonni: azgad: bebai: adonaia: beggoai:
adin: ather: ezechia: azur: odauia: asum: besai: are
th: anathot: nebai: mechphia: mosollã: azir: mesiza
bel: sadoch: ieddua: feltbia: anan: ania: olee: anania
asub: aloes: phaleã: sobech: reum: asebna: madsia:
ethaia: banan: anan: melluch: arem: baana: & relig
de pplo. Sacerdotes: leuite: ianitores & cãtores:
nathinei: & oes q̃ se sepauerũt de poplis terraꝝ ad
legẽ dei: vxores eoꝝ: filij eoꝝ & filie eoꝝ oes q̃ po
terãt sape spondentes p fribus suis: optimates eoꝝ:
& q̃ veniebãt ad pollicẽdũ & iurãdũ vt ãbularẽt i
lege dñi quã ŏderat in manu moysi fui sui vt face/
rẽt & custodirẽt vniuersa mãdata dñi ŏi nr̃i: & iudi
cia eius & cerimonias eius: & vt nõ darem filias nr̃as
pplo trẽ: & filias eoꝝ nõ accipem filijs nr̃is. Pplꝰ q̃s
trẽ q̃ ipo: rãt vẽalia & oĩa ad vsũ p diẽ sabbati vt
vẽdãt: nõ accipiemꝰ ab eis in sabbato: & die sancto:
& dimittemꝰ ãnuꝫ septimũ: & exactionẽ vniuer/
se manꝰ. Et statuemus sup nos pcepta vt demus
tertiã partẽ sicli p annũ ad operꝰ domus dei nr̃i ad
panes ppositiõis & ad sacrificiũ sempiternũ & in ho
locaustũ sẽpiternuꝫ in sabbatis: in calendis in so/
lẽnitatibꝰ & in scificatis & p pcto vt exorẽt p isr̃l: & i
oẽm vsũ domꝰ dei nr̃i. Sortes q̃ misimꝰ sup obla
tionẽ lignoꝝ iter sacerdotes leuitas & pplm vt in
ferrent in domũ dei nr̃i p domos patrũ nr̃oꝝ p tpa
a tẽporibus ãni vsq; ad annũ vt arderẽt sup alta
re dñi dei nr̃i: sicut scriptũ ẽ in lege moysi. Et vt af
ferremꝰ ꝓmogenita trẽ nr̃e: & ꝓmitiua vniuersi fru
ctus oĩs ligni: ab ãno in ãnũ: in domo dñi: & ꝓmiti/
ua filioꝝ nr̃oꝝ & pecoꝝ nr̃oꝝ sicut scriptũ ẽ in lege

ꝛ ꝑmitiua boū nr̄oꝝ ꝛ ouiū nr̄aꝝ vt offerrent̄ i domo dei nr̄i sacerdotib⁹ q̄ ministrāt i domo ōi nr̄i. Et ꝑmitias ciboꝝ nr̄oꝝ ꝛ libaminū nr̄oꝝ ꝛ poma oīs ligni vindemie q̄s ꝛ olei afferrem⁹ sacerdotib⁹ ad gaçophylatiū dei nr̄i: ꝛ decimā ptē ꝛre nr̄e leuitis. Ipſi leuite ōcimas accipiēt ex oīb⁹ ciuitatib⁹ opū nr̄oꝝ. Erit āt sacerdos fili⁹ aaron cū leuit⁹ i ōcimis leuitaꝝ: ꝛ leuite offerēt ōcimā ptē ōcime sue i domo thesauri. Ad gaçophylatiū.n. ꝺoꝛtabūt filij isr̄l ꝛ filij leui ꝑmitias frumenti: ꝛ vini ꝛ olei: ꝛ ibi erūt vasa dñi scificata: ꝛ sacerdotes ꝛ cātores ꝛ ianitores ꝛ ministri: ꝛ nō dimittem⁹ domū ōi nr̄i.

Habitauerunt aūt ꝓncipes ꝑpl̄i in hierusalem. Reliqua vero plebs misit soꝛtem vt tolleret vnam partem de decē qui habitaturi essent in hierusalem ciuitate sācta: nouem vero partes in ciuitatibus. Benedixit aūt populus omnibus viris qui se sponte obtulerant vt habitarent in hierusalem. Hi sunt itaq̄ ꝓncipes ꝓuincie qui habitauerunt in hierusalem ꝛ i ciuitatibus iuda. Habitauit autem vnus quisq̄ in possessione sua in vrbibus suis israhel: sacerdotes leuite: nathinnei: ꝛ filij seruoꝝ salomonis. Et in hierusalem habitauerunt de filijs iuda ꝛ de filijs beniamin. De filijs iuda: athaias filius açiam: filij çacharie: filij amarie: filij saphatie: filij malaleel. De filijs phares: ismaasia: filius baruch: filius coloça: filius açia: filius addaia: filius ioarib: filius çacharie: filius silonites. Omnes filij phares qui habitauerunt in hierusalem: quadringenti sexaginta nouem viri foꝛtes. Hi sunt autem filij beniamin. Sellum filius mosollam: filius ioed: filij⁹ phadaia: filius colaia: filius masia: filius ethiel: filius isaia. Et post eum gebbai: sellai: nongenti viginti octo. Et iobel filius çechri ꝓpositus eoꝝ⁹: ꝛ iudas filius sennua super ciuitatem secundus. Et de sacerdotibus idaia filius ioarib: iachin: saraia filij⁹ helchie: filius mosollam: filius sadoch: filius meraioth: filius achitob ꝓncipes domus dei ꝛ fratres eoꝝ facientes opera templi: octingenti viginti duo. Et adaia filius ieroam: filius pheleia: filius amsi: filius çacharie: filius phessur: filius melchie ꝛ frēs eius ꝓncipes patrum: ducēti quadraginta duo. Et amasai filius açribel: filius açi: filij⁹ mosollamoth: filius emmer: ꝛ fratres eoꝝ⁹ potentes nimis centum vigintioctо: ꝛ ꝓpositus eorum çabdihel filius potentium. Et de leuitis sebenia filius asob: filius açaricam: filius asabia: filius boni ꝛ sabathai ꝛ ioçabeth: super omnia opera q̄ erant foris in domo dei a ꝓncipibus leuitarum. Et mathania: filius micha: filius çebedei filius asaph ꝓnceps ad laudandum ꝛ confitendu⁹ in oratione: ꝛ bechecias secundus de fratrib⁹ eius ꝛ abda filius samuha: filius galal: filius ydithun. Omnes leuite in ciuitate sancta: ducenti octoginta quatuoꝛ. Et ianitores: acub: telmon ꝛ fratres eorum qui custodiebant ostia: centum septuaginta duo. Et relig ex isr̄l sacerdotes ꝛ leuite i vniuersis ciuitatib⁹ iuda: vnusq̄sq̄ i possessiōe sua: ꝛ nathinnei q̄ habitabāt i ofel: ꝛ syaba: ꝛ gaspha ō nathīneis. Et eps leuitaꝝ in ir̄l̄m: açi filij⁹ baani: filius asabie: filius mathanie: filius miche. De filijs asaph: cantoꝛes i misterio dom⁹ ōi. Preceptū q̄ppe regis sup eos erat: ꝛ ordo i cātoribus ꝑ dies singulos: ꝛ sabaia filij⁹ meseçebel. de filijs çara: filij iuda i māu regis iux oē verbū ꝑpl̄i: ꝛ i domibus ꝑ oēs regiones eoꝝ. De filijs iuda habitauerūt i cariatharbe ꝛ i filiab⁹ ei⁹: ꝛ in dibon ꝛ i filiab⁹ ei⁹: ꝛ in capseel ꝛ in viculis eius: ꝛ i iesue ꝛ i molada ꝛ i bethphaleth: ꝛ in asersual: ꝛ i bersabee ꝛ in filiabus eius: ꝛ in sicelech: ꝛ in mochonia: ꝛ in filiabus eius: ꝛ i remmon: ꝛ i sara: ꝛ i ierimuth: çonoa: odollā ꝛ i villis eaꝝ: lachis ꝛ i regionib⁹ ei⁹: açecha ꝛ i filiab⁹ ei⁹. Et māserūt i bersabee vsq̄ ad vallē hēnon. Filij aūt beniamin ageba: mechmas ꝛ hai ꝛ bethel ꝛ filiab⁹ eius: anathot: nob: anania: asoꝛ: rama: gethai: madid: seboim: nebalath ꝛ ono valle artificū: ꝛ ō leuitis: poꝛtiones iude ꝛ beniamin. XII

Hi sunt autē sacerdotes ꝛ leuite qui ascenderunt cū çoꝛobabel filio salathiel. Iosue: saraia: hieremias: esdras: amaria melluch: accus sechenias: reū: merimuth: addo: genthō: abia: miamin: madia: belga: semeia ꝛ ioarib idaia: sellū amoch elceia: adaia. Hi ꝓncipes sacerdotū ꝛ fratres eoꝝ in diebus iosue. Poꝛro leuite iesua: bennui cedmihel: sarabia: iuda: mathanias: sup hymnos ipſi ꝛ fratres eoꝝ: ꝛ bechecia: atq̄ ethāni ꝛ fratres eoꝝ vnusq̄sq̄ i officio suo. Iosue aūt gēuit ioachim: ꝛ ioachī gēuit eliasib: ꝛ eliasib gēuit ioiada: ꝛ ioiada gēuit ionathan: ꝛ ionathan genuit iedda. In diebus autē ioachim erāt sacerdotes ꝛ ꝓncipes familiaꝝ: saraie: maarie: hieremie: ananie: esdre: mosollam: amarie: iohannā milico: ionathan: sebenie: ioseph: aran edna: mara ioth: elci adaie: çacharie: gēthō: mosollā: abie: çecheri: miamin ꝛ moadie felti: belge: sāmua: semeie: ioathan: ioarib: mathāai: iodaie: açci: sellaie: celaia: mochober: elchie: asebie: ydaie: nathanahel Leuite i diebus eliasib ꝛ ioiada ꝛ ionan: ꝛ iedboa scripti ꝓncipes familiaꝝ ꝛ sacerdotes in regno darij perse. Filij leui ꝓncipes familiarū scripti i libro verboꝝ dierum ꝛ vsq̄ ad dies ionathan filij eliasib. Et ꝓncipes leuitarū: asebia: serebia ꝛ iesue filius cedmihel: ꝛ frēs eoꝝ⁹ per vices suas vt laudarent ꝛ confiterent̄ iux ꝓceptuꝫ dauid viri dei: ꝛ obseruarent eq̄ ꝑ ordinē. Mathanaia ꝛ bechecia ꝛ obedia: mosollā: thelmō: accub: custodes portaꝝ ꝛ vestibuloꝝ⁹ aī portas. Hi in dieb⁹ ioachim filij iosue: filij iosedech: ꝛ in dieb⁹ neemie ducis: ꝛ esdre sacerdotis scribeq̄. In dedicatiōe autem muri ir̄l̄m: req̄sierunt leuitas de oībus locis suis: vt adducerēt eos in ir̄l̄m: ꝛ facerēt dedicationem ꝛ letitiā in actiōe gratiaꝝ: ꝛ cātico ꝛ i cymbalis psalterijs ꝛ citharis. Congregati sunt autem filij cantoꝝ⁹ ꝛ de campestribus circa hierusalem: ꝛ de villis netuphati: ꝛ de domo galgal: ꝛ de

regionib⁹ geba ⁊ asmaueth:qm̃ villas edificaue/
runt sibi cātores in circuitu ier̃m. Et mūdati sunt
sacerdotes ⁊ leuite:⁊ mūdauerūt pp̃m ⁊ portas
⁊ murū. Ascēdē aūt feci p̃ncipes iuda sup mur̃ ⁊
statui duos choros laudātiū magnos. Et ierūt ad
dexterā sup mur̃ ad portā sterglinij. Et iuit post
eos osaias:⁊ media pars p̃ncipū iuda ⁊ açarias:
esdra ⁊ mosollā iuda:⁊ beniamin:⁊ semeia:⁊ hie/
remia. Et de filijs sacerdotū in tubis:çacharias fi
lius ionathā:filius semeie:filius mathanie: filius
michaie:filius çebur:filius asaph ⁊ fratres ei⁹ se
meia:⁊ açarel:malalai:galalai: maai nathanabel ⁊
iuda ⁊ anāi:i vasis cātici dauid viri dei:⁊ esdras
scriba añ eos i porta fōtis. Et ō eos ascēderūt in
gradib⁹ ciuitatis dauid i ascēsu muri sup domuz
dauid:⁊ vsq; ad portā aq̃rū ad oriētē. Et chor⁹ se
cūd⁹ gr̃as referētiū ibat ex aduerso ⁊ ego post eū
⁊ media ps pp̃li sup murū ⁊ sup turrī furnor̃:⁊ vs
q; ad murū latissimū:⁊ sup portā ephraim:⁊ sup
portā antiquā:⁊ sup portā piscīū:⁊ turrim anana/
bel:⁊ turrim emach:⁊ vsq; ad portā gregis:⁊ ste/
terūt i porta custodie. Steterūtq; duo chori lau
dātiū in domo dei:⁊ ego ⁊ dimidia ps magistra/
tuū mecū. Et sacerdotes eliachī maasia:miamin
michea:elioenai:çacharia:⁊ anania i tubis:⁊ maa
sia ⁊ semeia ⁊ eleaçar ⁊ açi ⁊ iobānan ⁊ melchia ⁊
elā ⁊ eçer. Et clare cecinerūt cātores:⁊ ieçraia p̃/
posit⁹. Et īmolauerūt i die illa victimas magnas
⁊ letati sūt. de⁹.n. letificauerat eos leticia magna.
Sed ⁊ vxores eor̃ ⁊ liberi gauisi sūt:⁊ audita ē
leticia illa ier̃m p̃cul. Recessuerūt q̃z in die illa vi
ros sup gaçophylatia thesauri: ad libamīa ⁊ ad
p̃mitias ⁊ ad decimas vt ītroferrēt p eos p̃ncipes
ciuitatis i decore gr̃aꝝ actiões sacerdotes ⁊ leui
tas:qz letificat⁹ ē iuda i sacerdotib⁹ ⁊ leuitis astā
tibus. Et custodierūt obseruationē dei sui:⁊ obser
uationē expiatiōis ⁊ cātores ⁊ ianitores iux̃ pce
ptū dauid ⁊ salomōis filii eius: qz i dieb⁹ dauid
⁊ asaph ab exordio erāt p̃ncipes ꝺstituti cātor̃ i
carmīe laudātiū ⁊ ꝺfitentiū deo. Et ois isr̃l i die
bus çorobabel ⁊ i dieb⁹ neemie dabāt partes cā
torib⁹ ⁊ ianitorib⁹ per dies singulos:⁊ sāctifica/
bāt leuitas:⁊ leuite scificabāt filios aaron. CXIII

In die aūt illo lectū ē in volumīe moysi
audiēte pp̃lo. Et īuentū ē scriptū in eo qꝺ
nō debeāt ītroire āmonites ⁊ moabites
in ecclesiā dei vsq; in eternū eo qꝺ nō occurrerint
filijs isr̃l cū pane ⁊ aq̃ ⁊ cōduxerunt aduersū eos
balaā ad maledicēdū eis:⁊ cōuertit deus nr̃ ma/
ledictionē i bñdictionē. Factū ē āt cū audissēt le
gē:sepauerūt oēm alienigenā ab isr̃l. Et sup hoc
erat eliasib sacerdos q fuerat p̃posit⁹ in gaçophy
latio domus dei nr̃i:⁊ p̃ximus tobie. Fecit ḡ sibi
gaçophylatiū gr̃ade:⁊ ibi erāt āte euz reponētes
munera ⁊ thus ⁊ vasa ⁊ ōcimā frumēti vini ⁊ olei
ptes leuitar̃ ⁊ cantor̃ ⁊ ianitor̃ ⁊ p̃mitias sacer/
dotales. In oībus aūt his nō fui in ier̃m: qz i āno
tricesimo secūdo artaxerxis regis babylōis veni
ad regē. Et in fine dierū rogaui regē:⁊ veni i ier̃m
Et intellexi malū qꝺ fecerat eliasib tobie: vt face
ret ei thesaurū in vestibulis dom⁹ dei:⁊ malū mi
hi visū ē valde. Et p̃ieci vasa dom⁹ tobie foras
ō gaçophylatio: p̃cepiq; ⁊ mūdauerūt gaçophy
latiū. Et retuli ibi vasa dom⁹ dei sacrificium ⁊
thus. Et cognoui qꝺ ptes leuitar̃ nō fuissēt date:
⁊ fugisset vnus qsq; in regionē suā de leuitis ⁊ cā
torib⁹ ⁊ de his q ministrabāt:⁊ egi cās aduersus
mgr̃atus:⁊ dixi. Quare derelīqmus domuz dei:
Et ꝯgregaui eos ⁊ feci stare i statōib⁹ suis. Et ois
iuda apportabat ōcimū frumēti:vini ⁊ olei i hor
rea. Et cōstituim⁹ sup horrea selemiā sacerdotē:
⁊ sadoch scribā:⁊ fadaiā de leuit[: ⁊ iux̃ eos anan
filiū çebur filiū mathanie:qm̃ fideles cōprobati
sūt:⁊ ipsis credite sup ptes fratrū suor̃. Me memēto
mei de⁹ me⁹ p hoc:⁊ ne deleas miserationē meas
q̃s feci in domo dei mei ⁊ in cerimonijs eius. In
diebus illis vidi in iuda calcātes torcularia i sab
bato:portantes aceruos ⁊ onerātes sup asinos vi
nū:⁊ vuas ⁊ fic⁹ ⁊ oē onus:⁊ īferentes in ier̃m die
sabbati. Et cōtestatus sum eos vt in die qua ven
dere liceret venderēt. Et tyrij habitauerūt in ea:
īferētes piscēs ⁊ oīa venalia. Et vēdebāt i sabba
tis filijs iuda ⁊ ier̃m. Et obiurgaui optimates iu
da:⁊ dixi eis. Que ē hec res mala quā vos facit[:
⁊ pphanatis diē sabbati? Nūqd nō hec fecerūt
pres nr̃i:⁊ adduxit de⁹ nr̃ sup nos oē malū hoc⁊
sup ciuitatē hāc: Et vos additis iracundiā super
isr̃l: violādo sabbatū. Factū ē aūt cū ꝺclinasset poz
te ier̃m die sabbati: dixi:⁊ clausерūt ianuas:⁊ pce
pi vt non aperirent eas vsq; post sabbatum. Et de
puer[meis ꝺstitui sup portas vt null⁹ īferret on⁹
die sabbati. Et mānserūt negociatores ⁊ vēdētes
vniuersa venalia for[ier̃m semel ⁊ bis ⁊ ꝓtestat⁹
sū eos:⁊ dixi eis. Quare manetis ex aduerso mu
ri? Si scōo hoc fecerit[manū mittā in vos. Itaq;
ex tpe illo nō venerūt i sabbato. Dixiq; leuit[vt
mūdarēt ⁊ venerēt ad custodiēdas portas ⁊ scifi
cādā diē sabbati. Et p hoc ḡmemēto mei de⁹:⁊
pce mihi sm̃ mr̃itudinē miserationū tuar̃. Etz ⁊ in
dieb⁹ illis vidi iudeos ducētes vxores açotidas
ammonitidas ⁊ moabitidas. Et filij eor̃ ex me
dia pte loq̃bant̃ açotice:⁊ nesciebāt loq̃ iudaice:
⁊ loq̃bāt iux̃ līguā pp̃li ⁊ pp̃li. Et obiurgaui eos:
⁊ maledixi. Et cecidi ex eis viros:⁊ decaluaui eos
⁊ adiurauī i deo ut nō darēt filias suas filijs eor̃:⁊
nō acciperēt de filiab⁹ eor̃ filijs suis:⁊ sibimetipsi
dicēs. Nūqd nō i huiusmōi re peccauit salomō
rex isr̃l? Et certe i gētib⁹ multis non erat rex sim̃
ei:⁊ dilectus ō suo erat:⁊ posuit eū de⁹ rege sup
oēm isr̃l. Et ipsū ḡ duxerūt ad pcām mulieres alie
nigene. Nūquid ⁊ nos īobediētes faciem⁹ oīe
malū grāde hoc:vt p̃uaricemur i ō nr̃o:⁊ duca
m⁹ vxores pegrīas? De filijs āt ioiada filij eliasib
sacerdot[magni: gener erat sanaballoth ozinit[
quem fugaui a me. Recordare dñe deus meus
aduersum eos qui polluunt sacerdotium :iusque

sacerdōtale ⁊ leuiticū. Ygit̄ mūdani eos ab oīb⁹ alienigenis:⁊ cōstitui ordines sacerdotū ⁊ leuitaꝝ vnūquēqꝫ in ministerio suo ⁊ in oblatione lignoꝝ in tēporibus cōstitutis ⁊ in primitijs. Memento mei deus meus in bonū. Amen.

Explicit liber Neemie. Incipit liber Esdre secundus. Capitulum I

Et fecit iosias pasca ī hierosolymis dño:⁊ īmolauit phase q̄rtadecima luna p̄mi mēsis:statuēs sacerdotes p vices dierū stolis amictos in tēplo dñi. Et dixit leuitis sacris suis isrl̄: vt sc̄ificarēt se dño ī positiōe sācte arche dñi in domo quā edificauit salomō filius dauid rex. Nō erit vobis tollere sup humeros eā. Et nūc deseruite dño vr̄o:⁊ curā agite gentⁱ illius isrl̄ ex pte p̄m pagos ⁊ tribus vr̄as:sc̄dm scripturā dauid regis isrl̄:⁊ p̄m magnificentiā salomōis filij ei⁹:oēs in tēplo:⁊ p̄m pticulā p̄cipatus patrū vr̄oꝝ qui stāt ī ꝓspectu fratrū filioꝝ isrl̄. Immolate pasca:⁊ sacrificia parate fr̄ibus vr̄is:⁊ facite p̄m p̄ceptū dñi qđ datū ē moysi. Et donauit iosias ī plebē q̄ inuēta ē: ouiū agnorū ⁊ hedoꝝ ⁊ capraꝝ trigīta milia:vitulos tria milia. Hec de regalib⁹ data sūt sc̄dm ꝓmissionē populo ⁊ sacerdotib⁹ in pasca:oues numero duo milia:ac vituli centū. Et iechonias ⁊ semeias ⁊ nathanael frēs:⁊ asabias ⁊ oziel ⁊ cozaba ī phase: oues gnqꝫ milia:vitulos gnḡtos. Et hec cū fierent eleḡter:steterūt sacerdotes ⁊ leuite hītes açima p trib⁹. Et p̄m ptes p̄cipatus patrū ī cōspectu ppli offerebāt dño p̄m ea q̄ in libro moysi scripta sunt. Et assauerūt phase igni ꝓut oportebat:⁊ hostias coxerūt in emolis ⁊ ollis cū beniuolētia. Et attulerūt oībus q erāt ex plebe:⁊ post hec parauerunt sibi ⁊ sacerdotib⁹. Sacerdotes enī offerebāt adipes vsqꝫ dū finita esset boza ⁊ leuite parauerunt sibi ⁊ fr̄ibus suis filijs aaron. Et sacrificatores filij asaph erāt p ordinē:p̄m p̄ceptū dauid. Et asaph ⁊ çacharias ⁊ ieddinus q erat a rege:⁊ ostiarij p sīgulas ianuas:ita vt nō p̄uaricaret vnus q̄sqꝫ suaz: frēs.n.illoꝝ parauerūt illis. Et ꝓsumata sūt q̄ ptinebāt ad sacrificiū dñi. In illa die egerūt phase:⁊ offerebāt hostias sup dñi sacrificiū p̄m p̄ceptū regis iosie. Et egerūt filij isrl̄ q̄ inuenti sūt in tpe illo phase:⁊ die festi açimoꝝ p dies septē. Et nō ē celebrata tū phase tale in isrl̄ a tpibus samuel ꝓphete:⁊ oēs reges isrl̄ nō celebrauerūt tale pasca q̄le egit iosias ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ oīs isrl̄:q inuenti sunt in cōmoratione hierosolymis. Octauodecīo āno regnāte iosia celebratū ē phase. Et directa sūt opa iosie ī cōspectu dñi sui ī corde pleno metuentia:⁊ q̄ circa illū q dē cōscripta sūt ī pristinis tpib⁹ de eis q peccauerūt:quiqꝫ irreligiosi fuerūt ī dñm p̄ oī gēte:⁊ q nō q̄sierunt ꝛba dñi sup isrl̄. Et post oēm actū hūc iosie:ascēdit pharao rex egypti venīes ī charchamis ab itere sup eufraten:⁊ exijt in obuiā illi⁹ iosias. Et misit rex egypti ad iosiam,dicens. Quid mihi ⁊ tibi ē rex iude? Nō sū missus a dño vt pugnē cōtra te. Sup eufraten enī bellum meū ē. Festinās descēde. Et non ē reuersus iosias sup currū:sed expugnare eū conabat: nō attēdēs verbū ꝑphete ex ore dñi:sed ꝓstituit ad eū bellū in cāpo mageddo. Et descēderūt p̄ncipes ad regē iosiā. Et dixit rex pueris suis. Amouete me a prelio. Infirmat⁹ sū enī valde. Et statim amouerunt eū pueri ipsius de acie. Et ascēdit sup currū secundariā suū:⁊ peruenīes hierosolymā vita fūctus ē: ⁊ sepultus ē ī patno sepulchro. Et in tota iudea lugebant iosiā:⁊ q̄ p̄sidebant cū vxoribus lamentabāt eū vsqꝫ in hunc diē. Et datū ē hoc fieri sēper ī oē genus isrl̄. Hec aūt p̄scripta sūt in libro historiaꝝ regū iude:⁊ singula gesta actus iosie:⁊ ei⁹ gloria:⁊ intellectus ei⁹ in lege dñi:quecqꝫ gesta sunt ab eo ⁊ q̄ nō:scripta sūt ī libro regū isrl̄ ⁊ iude. Et assumētes q erāt ex gēte iechoniā filiū iosie:cōstituerūt regē ꝓ iosia patre suo:cū eēt ānoꝝ trigīta trium:⁊ regnauit sup isrl̄ mēsibus tribus. Et amouit eum rex egypti ne regnaret in hierosolymis ⁊ mulctauit gētē argēti talēta cētū:⁊ auri talentū vnū. Et cōstituit rex egypti ioachim frēm ipsius regē iude ⁊ irl̄m:⁊ alligauit magistratus ioachim ⁊ çaracelez frēm suū apprehēdens reduxit in egyptū. Annoꝝ erat ioachim vigintiqnqꝫ cū regnare cepisset ī terra iuda ⁊ hierusalē:⁊ fecit malum in conspectu domini. Post hunc autem ascēdit nabuchodonosoꝛ rex babylonis ⁊ alligās eum in areolo vinculo p duxit in babyloniam:⁊ sacra vasa domini accepit nabuchodonosoꝛ ⁊ tulit:⁊ consecrauit in templo suo in babylonia. Nam de īmunditia illius ⁊ irreligiositate scriptū est in libro tempoꝝ regūz. Et regnauit ioachin filius eius ꝓ eo. Cum autē constitutus est erat annoꝝ octo. Regnauit aūt mēses tres ⁊ dies decem in irl̄m:⁊ fecit malū in conspectu dñi. Et post ānum mittens nabuchodonosoꝛ transmigrauit eum in babyloniā simul cum sacris vasis dñi:⁊ constituit sedechiā regem iuda ⁊ irl̄m cum esset annoꝝ viginti vnius. Regnauit aūt annis vndeci:⁊ fecit malū in conspectu dñi:⁊ nō est veritus a verbis q̄ dicta sunt ab hieremia prophēta ex ore dñi:⁊ adiuratus a rege nabuchodonosoꝛ periurās discessit:⁊ īdurata ceruice sua ⁊ cō de suo trāsgressus est legitima dñi dei israhel. Et duces ppli dñi multa inique gesserunt:⁊ ipie egerūt super oēs īmundicias gentiū:⁊ polluerūt templum dñi quod sanctuz erat in hierosolymis. Et misit de⁹ patrū ipsoꝝ ꝓ angelū suuz reuocare eos: ꝓpter qđ pceret illis ⁊ tabernaculo suo. Ipsi vo subsānabāt in angelis suis:⁊ q̄ die locut⁹ est dñs erāt illudētes ꝓphetis ei⁹. Qui vsqꝫ ad iracundiā cōcitat⁹ ē:sup gentē suam ꝓpter irreligiositatem suā:⁊ p̄cepit ascēdere reges chaldeoꝝ. Qui occiderunt iuuenes eoꝝ in gladio: in circuitu sancti tēpli eoꝝ:⁊ nō pepcerunt iuueni ⁊ seni ⁊ virgini ⁊

adolescēti:ſz oēs traditi ſunt ī manꝰ ipſoꝝ:ꝛ oīa ſacra vaſa dñi:ꝛ regales apothecas reſumētes tulerūt in babyloniā:ꝛ īcēderūt domū dñi:ꝛ demolierūt muros ir'm:ꝛ turres eius īcēderuut igne. Et cōſumauerūt oīa bonozifica eius:ꝛ ad nihilū redegerūt:ꝛ reliqs a gladio duxerūt in babylonem. Et erāt ſui illius vſqꝫ dū regnarēt pſe: in repletione ꝟbi dñi in oze hieremie:ꝙuſqꝫ benigne ageret terra ſabbata ſua. Omni tpe deſtiōis ſue ſabbatizauit in applicatiōe annoꝝ ſeptuagītaſeptē. ℣ II

Regnāte cyro rege perſaꝝ in ꝓſumatione ꝟbi dñi in oze hieremie: ſuſcitauit dñs ſpīn cyri regis pſaꝝ:ꝛ pdicauit in toto regno ſuo ſimul p ſcripturā:dicens. Hec dicit cyrꝰ rex pſaꝝ. Me cōſtituit regē ozbi terraꝝ dñs iſrl' dñs excelſus:ꝛ ſignificauit mihi edificare domū ſibi in ir'm q̄ eſt ī iudea. Si qs eſt ex genere vr̄o dñs ipſius aſcendat cū eo in ir'm. Quotq̄t ḡ circa loca ḥitāt adiuuēt eos q ſūt ī loco ipſo ī auro ꝛ argēto ī datiōibus cū eqs ꝛ iumētis:cūqꝫ aliis q̄ ꝟz vota apponūt ī edem dñi q̄ ē ī ir'm. Et ſtātes ꝓncipes tribuū pagoꝝ ꝛ iudee ex tribu beniamin:ꝛ ſacerdotes ꝛ leuite qs excitauit dñs aſcēdē ꝛ edificare domū dñi q̄ ē ī ir'm ꝛ q erāt ī circuitu eoꝝ adiuuerūt ī oī auro ꝛ argēto eiꝰ:ꝛ iumētis ꝛ votis qbꝫ pluribus multi q̄rū ſenſus excitatꝰ ē. Et cyrus rex ꝓtulit vaſa ſacra dñi q̄ trāſtulit nabuchodonoſoꝝ rex babylonis ex ir'm:ꝛ cōſecrauit ea idolo ſuo. Et ꝓferēs ea cyrus rex pſaꝝ tradidit mitridato qui erat ſup theſauros ipſiꝰ. Per hūc aūt tradita ſūt ſalmanaſaro pſidi iudee. Hoc aūt ḥ nūerus. Libatozia argētea duo milia q̄drīgēta:athiſce argētee trigīta:phiale auree trigīta: itē argētee duo milia q̄drīgēte:ꝛ alia vaſa mille. Oīa aūt vaſa aurea ꝛ argētea qnqꝫmilia octingēta ſexagīta. Et enumerata ſūt ſalmanaſaro ſiꝝ cū biſ q ex captiuitate babylonie venerāt ī hieroſolymā. In artaxerxis aūt regis pſarū tpiꝰ ſcripſerūt ei de bis q inḥtabant in iudea ꝛ ir'm:balſamꝰ ꝛ mitridatus ꝛ ſabellius ꝛ rathimꝰ balthemꝰ ſameliꝰ ſcriba:ꝛ relīq ḥitātes ī ſamaria:ꝛ ceſis locis ſubiectā epiſtolā regi artaxerxi. Hñe pueri tui rathimus ab accidētibꝰ:ꝛ ſabellius ſcriba:ꝛ relīq curietue iudices ī celeſyriā ꝛ phenicē. Et nūc notū ſit dño regi: qñ iudei q aſcēderūt a vobis ad nos veniētes ī ir'm ciuitatē refugā ꝛ peſſimā:edificāt furnos eiꝰ:ꝛ ſtatuunt muros:ꝛ tēplū ſuſcitant. Ex ſi ciuitas iſta ꝛ muri conſumati fuerint nō tñ tributa nō ſuſtinebūt pendē:ſz etiā regibꝰ reſiſtēt. Et qa id agīt circa tēplū recte ḥri arbitrati ſumus nō deſpicē hoc ipſum:ſed notū facē dño regi vt ſi videbīt rex: q̄ rat' in libr] patrū tuoꝝ ꝛ ītueies ī admonitiōibus ſcripta de bis :ſcies qñ ciuitas iſta fuit refuga: ꝛ reges ꝛ ciuitates cōcutiēs:ꝛ iudei refuge ꝛ prelia eōmittentes ī ea ab eterno:ob quā cāz ciuitas iſta ōſerta ē. Hūc ḡ notū facimꝰ ōñe rex:qñ ſi ciuitas hec edificata fuerit:ꝛ huius muri erecti fuerīt:deſcēſus tibi nō erit ī celeſyriā ꝛ phenicē. Hūc ſcripſit rex rathīo q ſcribebat accidētia ꝛ haltbimo ꝛ ſabellio ſcribe:ꝛ ceſis cōſtitutī ꝛ ḥabitātibꝰ ī ſyria ꝛ phenice ea q̄ ſbiecta ſūt. Legi epiſtolā quā miſiſtis mihi. Precepi ḡ igri:ꝛ inuētū ē:qñ ciuitas illa ē ab euo regibus reſiſtēs:ꝛ boīes refuge ꝛ plia ī ea efficiētes:ꝛ reges fortiſſimi erāt in ir'm dñantes: ꝛ tributa exigētes a celeſyria ꝛ phenice. Hūc ḡ ꝓcepi ꝓhibere boīes illos edificare ciuitatē ꝛ ꝓhibere ne quid vltra hec fiat:ſed nec ꝓcedāt ī plurimū:ex q̄ ſūt malitie:ita vt regibꝰ moleſtia ꝓoꝛtetur. Hūc recitatis bis que a rege artaxerxe ſcripta fuerant rathimus ꝛ ſabelliꝰ ſcriba:ꝛ qui cū bis cōſtituti erāt iungētes feſtinanter venerūt in ir'm: cū equitatu ꝛ turba ꝛ agmine:ceperūtqꝫ edificantes ꝓhibere. Et vacabant ab edificatione tēpli in ir'm:vſqꝫ ſecundo āno regni darij regi pſaꝝ. ℣ III

Rex darius fecit cenam magnā oībus vernaculis ſuis:ꝛ oībus mgr̄atibus medie ꝛ perſidis ꝛ omnibus purpuratis: ꝛ ꝓtozibus:ꝛ conſulibus:ꝛ ꝓfectis ſub illo ab īdia vſqꝫ ethiopiā:centū vigintiſeptē ꝓuincijs. Et cū manducaſſent ꝛ bibiſſēt ꝛ ſatiati reuerterentē: tunc darius rex aſcendit in cubiculo ſuo ꝛ dormiuit :ꝛ expergefactus eſt. Hunc illi tres iuuenes cozpozis cuſtodes q cuſtodiebant cozpus regis: dixerunt alter alterj. Dicamus vnuſquiſqꝫ nr̄m ſmonē qui ꝓcellat:ꝛ cuiuſcunqꝫ apparuerit ſermo ſapientioꝝ alterius dabit illi rex darius dona magna: purpura cooperiri:ꝛ ī auro bibere:ꝛ ſuper aurū dormire ꝛ currum aureo freno:ꝛ cydarī byſſinā:ꝛ torquē circa collū:ꝛ ſecundo loco ſedebit a dario ꝓpter ſapientiā ſuā:ꝛ cognatus darij vocabīt. Hunc ſcribentes ſinguli ſuū verbū ſignificauerunt:ꝛ poſuerunt ſubꝰ cernical darij regis ꝛ dixerūt. Cūqꝫ ſurrexerit rex dabimus illi ſcripta noſtra :ꝛ qōcunqꝫ iudicauerit rex e tribus ꝛ magiſtratus perſidis: quoniā verbū eius ſapientius eſt: ipſi dabitur victozia ſicut ſcriptū eſt. Unus ſcripſit. Fozte eſt vinum. Alius ſcripſit. Foztioꝝ eſt rex. Tertius ſcripſit. Foztioꝛes ſunt mulieres:ſuper omnia aūt vincit veritas. Et cum ſurrexiſſet rex:acceperunt ſcripta ſua ꝛ dederunt illi:ꝛ legit. Et mittens vocauit omnes magiſtratus perſaꝝ:ꝛ medos:ꝛ purpuratos:ꝛ ꝓtozes:ꝛ ꝓfectos:ꝛ ſederunt in concilio: ꝛ lecta ſunt ſcripta coꝝ ipſis. Et dixit. Vocate adoleſcentes:ꝛ ipſi iudicabunt verba ſua. Et vocati ſunt ꝛ introierunt. Et dixit illis iudicate nobis de bis que ſcripta ſunt. Et cepit ꝓtioꝝ qui dixerat de foztitudine vini:ꝛ dixit. Viri cqꝫ prevalet vinum omnibus hominibus qui bibunt illud. Seducit mentem. Itemque regis ꝛ oꝛphani facit mentem vanam. Item ſerui ac liberi:pauperis ac diuitis:ꝛ omnem mentem conuertit in ſecuritatem ꝛ iocunditatem:ꝛ non meminit omnem triſticiam ꝛ debitum:ꝛ omnia precoꝛdia facit honeſta: ꝛ non meminit regē nec magiſtratum: ꝛ omīa per talenta loqui facit. Et nō meminerunt cū biberūt amicitiam nec fraternitatem:ſed nō multum poſt

sumūt gladios:z cū a vino merserit z surrexerint
nō miminerūt q̄ gesserūt. O viri.nū p̄cellit vinū?
Quis sic cogitat facere? Et tacuit hoc dicto IIII
Et ichoauit sequēs dicere:q dixit de fozti-
e titudine regis. O viri:nū p̄cellūt boīes q
terrā z mare obtinent:z oīa q̄ i eis sunt?
Rex aūt sup oīa p̄cellit:z dñāt eoz:z oē qōcūq;
dixerit illis:faciunt. Et si miserit illos ad bellato-
res:vadūt z demoliūt montes z muros z turres.
Jugulāt z jugulāt:z regis vbū nō p̄tereūt. Nā si
vicerīt afferūt regi oīa q̄cūq; p̄dati fuerīt. Similiter
z alij oēs:z q̄t̄ q̄t̄ ñ militāt nec pugnāt:sz colūt trā:
rursū cū fuerīt metētes afferūt tributa r̄gi. Et ipse
vn⁹ sol⁹ si dixerit occidite:occidūt:dixēit r̄mittite
r̄mittūt:dixerit p̄cutite p̄cutiūt:dixerit extīminate
extīminānt:dixerit edificate edificāt:dixerit excidi
te:excidūt:dixerit plātate:plātāt:z oīs plebs z vtu
tes eū obaudiūt:z sup hoc ipse recumbit z bibit z
dormit. Qi aūt custodiūt i circuitu eū:z nō possūt
ire singuli z facere opa sua:fed i dicto obaudiētes
sūt ei. Viri:quō nō p̄cellit rex q sic diffamat? Et ta
cuit. Et erti⁹ q dixerat de mulierib⁹ z vitate:hic est
çorobabel:cepit loqui. Viri:nō magn⁹ rex:z mul
ti boīes nec vinū p̄cellit. Quis ē q̄ dñatur eoz?
Nōne mulieres genuerūt regē z oēs pp̄m q dña
tur mari z terre:z ex illis nati sūt:z ipe educauerūt
eos q plātauerūt vineas ex qbus vinū fit? Et ipse
faciūt stolas oīum boīuz:z ipse faciūt gloziā hōi-
bus:z nō possūt boīes separi a mulierib⁹. Qi con
gregauerīt aurū z argentū z oēm rē speciosā:z vi
derīt mlierē vnā bono habitu z bona spe:oīa hec
relinquētes in eā itendūt:z apto oze cōspiciunt:z
eā alliciūt magis q̄ aurū z argentū z oēm rez pre
ciosā. Hō p̄rez suū relinqt q enutriuit illū:z suam
regionē:z ad mulierē se ꝺiungit. Et cū mulierē re
mittit aīaz:z neq; p̄rez meminit neq; matrē neq;
regionē. Et hīc oportz vos scire:qñ mulieres do
mināt vri. Nōne dolet) Et accipit hō gladiū suū
z vadit i vīa facere furta z homicidia z mare na
uigare z flumina z leonē videt z in tenebzis īgre
dit:z cū furtū fecerit z fraudes z rapinas: amabi-
li sue afferit. Et iterū diligit hō vxorē suā magis
q̄ patrē aut matrē. Et multi demētes facti sunt p
pter vxores suas:z ꝺai facti sunt ꝓpt illas:z multi
pierūt z iugulati sūt:z peccauerūt ꝓpter mulieres.
Et nūc credite mihi q: magn⁹ est rex i ptāte sua:
qñ oēs regiōes verēt tāgere eū. Vidēbā tñ ape-
men filiā beçacis mirisici cōcubinā regis sedētem
iuxta regē ad dexterā z auferentē diadema de ca
pite eius:z iponētē sibi:z palmis cedebat regē de
sinistra manu. Et sup hec apto oze ituebat eā:z si
arriserit ei ridet:nā si idignata fuerit ei blādit: do
nec recōcilietˢ i gram. O viri:cur nō sūt fortiores
mulieres? Magna ē terra:z excelsū est celū q̄ ista
agūt. Et tūc rex z purpurati ituebāt in alterutruz.
Et ichoauit log de vitate. O viri:nōne fortes sūt
mulieres? Magna ē terra:z excelsū ē celū:z velox
cursus solis ꝓuertit i gyro celū in locū suū in vna
die. Nōne magnificus ē q bec facit? Et vitas ma-
gna z fortior p̄ oīb⁹. Omis tra vitatē uocat: celū et
ipā bñdicit:z oīa opa monet z tremūt ea:z ñ ē cū
ea qcq; iiquū. Vinū iiquū:iiquⁱ rex:iniq; mlieres.
Omnig oēs filij hoīuz:z iiq illoz oīa opa:z ñ ē i ipis
vitas. Et i sua iniquitate pibūt:z vitas manet:z i-
ualescit i eteruū:z viuit:z obtinet i secula seculoz.
Nec ē apud eā accipe psonas:neq; differētias:sed
q̄ iusta sūt facit oībus:iiustis ac malignis:z omēs
benignāt i opib⁹ eius. Et nō ē i iudicio ei⁹ iniquū
sz fortitudo z regnū z ptās z maiestas oīuz euoz.
Bñdict⁹ deⁱ veritat). Et desijt loquendo. Et oēs
ppli clamauerūt:z dixerūt. Magna ē vitas z pre
ualet. Tūc rex ait illi. Pete si qd vis ampli⁹ q̄ q̄ scri
pta sūt:z dabo tibi qm q iuēt⁹ es sapiētior ꝓximis
z ꝓxim⁹ mihi sedebis:z cognat⁹ meⁱ vocaberis.
Tūc ait regi. Memor esto voti tui qō vouisti e-
dificare irl'm i die q̄ regnū accepisti:z oīa vasa q̄
accepta sūt ex irl'm remittere:q̄ separauit cyrus qñ
mactauit babyloniā:z voluit remittere ea ibi. Et
tu uoluisti edificare tēplū qō īcēderī idumei qñ
extīminata ē iudea a chaldeis. Et nūc hoc ē quod
postulo dñe:z qō peto hoc ē maiestas a te:postu-
lo vt facias votū qō vouisti regi celi ex ore tuo.
Tūc surgēs dari⁹ rex osculat⁹ ē illū:z scripsit eptas
ad oēs dispēsatores z pfectos z purpuratos:ut ꝺu
cerēt eū:z eos q cū illo erāt:oēs ascēdētes edi
ficare irl'm. Et oib⁹ pfect) q erāt i syria z phenice
z libano scripsit eptas ut traherēt ligna cedrina a
libano i irl'm:ut edificarēt cū eis ciuitatē. Et scrip
sit oīb⁹ iudeis q ascēdebāt a regno i iudeā ꝓ liber
tate:oēm potētē z magistratū z pfectū ñ supueniē
ad ianuas ipoz:z oēm regionē quā obtinuerant
eē imunē eis:z idumei relinquāt castella q̄ obti-
nent iudeoz:z instructuram templi dare per sin
gulos annos talenta viginti vsq; dum edificarēt:
z super sacrariuz holocaustomata hostilare quo-
tidie sicut habent preceptum: alia talenta decem
offerre per singulos annos:z omnibus qui proce
dunt a babylonia condere ciuitates:ut esset liber
tas tam ipsis q̄ filijs eozum:z omnibus sacerdo-
tibus qui precedunt. Scripsit autem z quantita-
tem:z sacram stolam iussit dari i qua deseruirent:
z leuitis scripsit dare precepta vsq; i diem qua cō
sūmabitur domus:z irl'm extruetur: et omnibus
custodientibus ciuitatem scripsit dare eis sortes
z stipendia. Et dimisit omnia vasa que sepauerat
cyrus a babylonia:z omnia quecūq; dixit cyrus
z ipse precepit fieri:z mitti irl'm. Et cum proces-
sisset,ille adolescens:eleuans faciem in irl'm:bene
dixit regem celi:z dixit. Abs te est victoria:z abs
te est sapientia z claritas: Et ego seruus tuus sum.
Benedictus es qui dedisti mihi sapientiam:z ti-
bi confitebor domine deus patrum nostrorum.
Et accepit epistolas z profectus est in babylōia.
Et venit z nunciauit,fribus suis oībus q fuerunt
in babylonia:z bñdixerunt deū patrum suorum
quoniam dedit illis remissionem z refrigerium:

vt ascenderēt ⁊ edificarēt irlm:⁊ tēplum vbi nola
tum est nomē eius in ipso:⁊ exultauerūt cū musi/
cis ⁊ leticia diebus septem. V

Dost hec aūt lecti sūt vt ascēderēt ꝓncipes
p pagoꝝ p domos ⁊ tribus suas ⁊ vxores
illoꝝ ⁊ filij ⁊ filie eoꝝ ⁊ fui ⁊ ācille ipsoꝝ
⁊ pecora illoꝝ. Et darius rex misit vna cū eis eq
tes mille donec deducerent eos in hierusalem cū
pace ⁊ cū musicis et cū tympanis et tibijs: et oēs
fratres erant ludentes:et fecit eos ascēdere simul
cū eis. Et hec nomīa viroꝝ q ascēderūt p pagos
suos in trib⁹ et ī partē ꝓncipatus ipoꝝ. Sacerdo/
tes:filij finees filij aarō:ihūs filij iosedech:ioachī
filius çorababel filij salathiel de domo dauid:ex
ꝓgenie phares:tribu aūt iuda:q locutus ē sub da
rio rege pſaꝝ ꝑmōes mirificos ī secūdo āno regni
ipsi⁹ mēse nisan ꝓmo. Sūt āt hi q ascēderūt ex iu
dea de captiuitate transmigratiōis:qs trāsmigra
uit nabuchodonosoꝛ rex babylōie ī babylone: ⁊
reuersus est ī irlz. Et reliqt ptē iudee vnusqsq in
ciuitatē suā q venerūt cū çorobabel et ihesu ne/
emias:areores:elimeo:emmanio:mardocheo:be
elsuro:mechpsatochoꝛ.olioꝛo emonia. vn⁹ ō ꝓn
cipib⁹ eoꝝ:et nūer⁹ a gētilib⁹ eoꝝ ex ꝓpoſit] eoꝝ.
Filij phares:duo milia cētū septuagītaduo. Filij
ares:tria milia gnq̄gītaseptē. Filij semo:cētū qua
dragītaduo. Ihn filijs ihesu ⁊ ioabes:mille trecēti
duo. Filij semu duo milia q̄drīgēti septuagīta. fi
lij chorabaa:ducēti gnqz. Filij bāicha:cētū sexagī
taocto. Filij bebech:q̄drīgēti tres. Filij archad:q̄
drīgēti vigītiseptē. Filij chan trigītaseptē. Filij ço
roar duo milia sexagītaseptē. filij admu:q̄drīgēti
sexagītaun⁹. Filij aderect]:cētū octo. Filij ciaso ⁊
çelas:cētūseptē. Filij açoroc: q̄drīgenti trigītano
uē. Filij iedarbone:cētū trigītaduo. Filij ananie
centū triginta. Filij asoni:nonagīta. Filij marsar:
q̄dringenti vigintiduo. Filij çabar⁹:nonagītagn
qz. Filij sepolemō:cētū vigītitres. Filij nepopas:
gnq̄gīta gnqz. Filij bechanat⁹:cētū gnq̄gītaocto
Filij cebetham⁹:cētū trigītaduo. Filij crearpʒos
g enocadies ⁊ modie:q̄drīgēti vigītitres. Qui ex
gramas ⁊ gabea:cētū vigītiun⁹. Qui ex bethelon
⁊ ceagge:sexagītagnqz. Qui ex bastaro:cētū vigī
tiduo. Qui ex bechenobes:gnq̄gintagnqz. Filij
liptis:cētū gnq̄gintagnqz. Filij labōni:trecēti gn
q̄gintaseptē. Filij sichem:trecēti septuagīta. Filij
suadon ⁊ cliomus:trecēti septuagītaocto. Filij eri
cus duo milia cētū q̄dragītagnqz. Filij anaas tre
cēti septuaginta. Sacerdotes. Filij iedd⁹ filij eu/
ther:filij eliasib:trecēti septuagītaduo. Filij eme/
rus:ducēti gnq̄gītaduo. Filij fasurij:trecēti gnq̄
gītaseptē. Filij caree:ducēti vigītiseptē. Leuite. Fi
lij ihesu ī cadubel:⁊ bamis ⁊ serebias ⁊ edias:se/
ptuagītaq̄tuoꝛ. Dis nūer⁹:a duodecīo āno:trigin
ta milia q̄drīgēti sexagītaduo. Filij ⁊ filie ⁊ vxo/
res:oīs ꝓntatio q̄dragīta milia ducēti q̄dragin
taduo. Filij sacerdotū q psallebāt in templo:filii
asaph:cētū vigītiocto. Ostiarij ꝯ filij elmenni:fi
lij açer: filij amon:filij accuba:topa:filij tobi: oēs
cētū trigītanouē. Sacerdotes fuictes ī tēplo. Filij
sel:filij gaspha:filij tobloch: filij carie: filij su: filij
bellu:filij labāa:filij armacha:filij accub:filij vtha
filij cetha:filij aggab:filij obai:filij anani:filij cāna
filij geddu:filij an:filij radin:filij desanon:filij ne/
choba:filij caseba:filij gaçe:filij oçni: filij ſmone:
filij attre:filij hastē:filij asiana:filij manei:filij nasi
sim:filij accufu:filij agista:filij açui:filij sauon: filij
fasalō:filij meedda:filij fusa:filij caree:filij barcul:
filij saree:filij coesi:filij nasith:filij agisti: filii pedō
salomon filii ei⁹:filii asophot:filii phaçida:filii ce/
li:filii ōdon:filii gaddabel:filii sephegi:filii aggia:
filii sachareth:filii sabathen:filii carōeth:filii mal
sith:filii ame:filii sasus:filii addus:filii suba:filii eu
ra:filii rabotis:filii phasphat:filii malmon. Oēs sa
cro fuientes:⁊ pueri salomonis:q̄drīgenti octogī
taduo. Hi sūt filii q ascēderūt a chermel ⁊ therla:
ꝓncipes eoꝝ carmellā ⁊ careth:⁊ nō poterāt edicē
ciuitates suas ⁊ ꝓgenies:quēadmodū sint ex isrl
filii dalari:filii tubat:filii nechodaici ex sacerdoti
bus q fūgebant sacerdotio ⁊ nō sunt inuenti: filii
obia:filii achisos:filii addin:q accepit vxorē ex fi
liabus phargeleu:⁊ vocati sunt noīe eius. Et hoꝝ
q̄sita ē generis scripta in pedatura ⁊ nō est īuenta:
⁊ ꝓhibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis nee/
mias ⁊ astharas ne participēt sācta: dōec exurgat
pōtifex doctus in ostensionē ⁊ veritatē. Dis autez
isrl erat exceptis fuis ⁊ ancillis:q̄dragītaduo mi
lia trecēti q̄draginta. Serui hoꝝ ⁊ ancille:septem
miliatrecēti trigīta septē:cātoꝛes ⁊ cātatrices: du/
cēti sexagītagnqz. Cameli:q̄drīgenti trigītagnqz.
Equi:septē milia trigītasex. Muli:ducenta milia
q̄dragītagnqz. Subiugalia:gnqz milia vigītign/
qz. Et de ꝓpositis ipsis p pagos:dū venirēt ī tēplū
dei qō erat in irlm:īnouare ⁊ suscitare tēplū in lo
co suo ſm suā ꝓtutē:⁊ dari in tēplū thesaurū ope
rū sacrū:auri mnas:duodecī milia:⁊ stolas sacer/
dotales cētū. Et habitauerunt sacerdotes ⁊ leuite
⁊ qui exierant de plebe in hierusalē ⁊ in regione:⁊
sacri cantoꝛes ⁊ ostiarij:⁊ oīs israbel in regionib⁹
suis. Ihnstante aūt septimo mense:cūqz esset filij
israbel vnusqsq in suis rebus:cōuenerūt vnani/
mes in atriū quod erat ante ianuaz orientalē. Et
stātes iesus filius iosedech:⁊ fratres eius sacerdo
tes:⁊ çorobabel filius salathiel:⁊ huius fratres:pa
rauerunt altare:vt offerrent sup illud holocausto
mata secundū q⁹ in libro moysi homīs dei scripta
sūt. Et cōuenerunt sibi ex alis nationibus terre:⁊
erexerūt sacrariū in loco suo oēs gētes tre:⁊ offe/
rebant hostias ⁊ holocaustomata dño matutina.
Et egerunt scenophegiā ⁊ diē solēnem sicut pce/
ptū ē in lege:⁊ sacrificia quotidie sicut oportebat:
⁊ post hec oblationes institutas:⁊ hostias sabba
toꝝ:⁊ neomeniaꝝ:⁊ dierū solēniū oīuz scīficatoꝝ.
Et quotquot vouebāt dño a neomenia septimi
mensis ceperunt hostias offerre deo:⁊ templū do
mini nondū erat edificatuz. Et dederūt pecuniā

lapidarijs ⁊ fabris:⁊ potū ⁊ pabula cū gaudio. Et dederūt carra sydōijs ⁊ tyrijs:vt trāsueherēt illis de libano trabes cedrinas ⁊ facerēt rates ī ioppe portū:ꝓm decretū qđ scriptū erat eis a cyro rege persaꝝ. Et ī secūdo āno venientes ī tēplū dei ī ierl'm mēse secūdo īchoauit zorobabel filius salatbiel:⁊ iesus filius iosedech ⁊ frēs ipsoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ leuite:⁊ oēs q venerāt de captiuitate in ierl'm:⁊ fundauerūt tēplū dei: nouilunio secūdi mēsis secūdi āni cū venissēt ī iudeā ⁊ ierl'm. Et statuerūt leuitas a viginti ānis sup opa dñi. Et stetit iesus ⁊ filij⁹ ei⁹ ⁊ frēs:oēs leuite:ꝯspirātes ⁊ executores legl: faciētes opa ī domo dñi. Et steterūt sacerdotes hñtes stolas cū tubis:⁊ leuite filij asaph hñtes cymbala:collaudātes dñm:⁊ bñdicētes ꝓm dauid regē isrl'. Et cātabāt canticū dño:qm̄ dulcedo eius ⁊ honoꝝ ī secula sup oēm isrl'. Et ois ppl'us tuba cecinerūt:⁊ ꝯclamauerūt voce magna :collaudātes dñm ī suscitatiōe domus dñi. Et venerunt ex sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ ꝯsidētib⁹ ꝓm pagos seniorib⁹ q vederāt ꝑstinā domū:⁊ ad huius edificatiōnē cū clamore ⁊ plāctu magno:⁊ mlti cū tubis ⁊ gaudio magno:ītantū vt ppl's nō audiret tubas ꝓpter plāctū ppli. Turba.n.erat tubis canēs magnifice:ita vt lōge audirēt. Et audierūt ĩimici tribus iude ⁊ beniamin:⁊ venerūt scire q eēt vox tubaꝝ. Et cognouerūt:qm̄ q erāt ex captiuitate edificāt tēplū dño deo isrl'. Et accedētes ad zorobabel ⁊ iesū ⁊ ꝓpositos pagoꝝ:dixerūt eis. Edificabimus vna vobiscū. Similiter.n.audiuim⁹ dñm nr̄m ⁊ ipsi pariter īcedim⁹ a diebus asbasarech regis assyrioꝝ q trāsmigrauit nos huc. Et dixit illis zorobabel ⁊ iesus ⁊ ꝑncipes pagoꝝ isrl'. Nō ē nobis ⁊ vobis edificare domū dei nr̄i. Nos.n. soli edificabim⁹ dño isrl' ꝓm ea q ꝓcepit nobis cyrus rex persaꝝ. Sētes āt terre īcubantes bis q sūt ī iudea:⁊ leuātes opus edificatiōis:⁊ īsidias:⁊ ppl'os adducētes: ꝓhibebāt eos edificare:⁊ aggressuras exercētes ipedierī ne cōsumarēt edificiū oī tpe vite cyri regis:⁊ ꝯtraxerūt structurā ꝑ biēniū vsq ad darij regnum.

VI

In secūdo āt āno regni darij: ꝓphetauit aggeus ⁊ ẓacharias filius addin ꝓphete apud iudeā ⁊ ierl'm:ī noīe dei isrl' sup eos. Tūc stans zorobabel filius salatbiel:⁊ iesus filius iosedech:īchoauerūt edificare domū dñi q ē ī ierl' cū adessēt eis ꝓphete dñi ⁊ adiuuarēt eos. In ipo tpe venit ad illos sysēnes subregulus syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuzanes ⁊ sodales eius:⁊ dixerūt eis. Quo ꝓcipiēte vobis domū hāc edificatis:⁊ tectum istud ⁊ alia oīa pficitis? Et q sūt structores q hec edificant? Et habuerūt grām:visitatiōe facta sup eos q erāt ex captiuitate a dño seniores iudeoꝝ: ⁊ nō sūt ipediti edificare donec significarēt dario de oībus istis:⁊ respōsū acciperēt. Exemplū epl'e: quā miserūt dario. Sysennes subregulus syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuçanes ⁊ sodales eius in syria:⁊ phenice ꝑsides regi dario salutē. Omia nota sint dño regi:ꝙ cū aduenissem⁹ ī regionē iudee:⁊ ītroissem⁹ ī ierl'm:īuenim⁹ edificātes domū dei magnā ⁊ tēplū ex lapidib⁹ politis ⁊ magnis ⁊ ꝓciosis materijs ī parietib⁹:⁊ opa illa īstant fieri:⁊ suffragare ⁊ ꝑspare ī manib⁹ eoꝝ ⁊ ī oī gloria cū diligētissime ꝑfici. Tūc iterrogauim⁹ seniores:dicētes. Quo ꝓmittēte vobis edificatis domū istā:⁊ opa hec fūdatis? Nō aūt iterrogauim⁹ vt notū facerem⁹ tibi: hoīes ⁊ ꝓpositos:⁊ nomina scripturā ꝓpositoꝝ postulauimus illos. Et illi rñderunt nobis: dicētes. Nos sum⁹ filij dñi q fecit celū ⁊ terrā:⁊ edificabatur hec dom⁹ āte ānos istos mltos a rege isrl' magno ⁊ fortissimo:⁊ cōsumata est. Et qm̄ pres nr̄i exacerbātes erāt ⁊ peccauerūt ī deū isrl': tradidit eos ī manus nabuchodonosoꝝ regis babylonie: regis chaldeoꝝ:⁊ domū istā ōmolietes īcenderūt: ⁊ ppl'm captiuū duxerūt ī babylonē. In ꝓmo āno regnāte cyro rege babylōie:scripsit cyrus rex domū hanc edificare:⁊ illa sacra vasa aurea ⁊ argentea q extulerat nabuchodonosoꝝ de domo q̄ est ī ierl'm:⁊ cōsecrauerat ea in suo tēplo:rursus ꝓtulit ea cyrus rex de tēplo quod erat ī babylonia:⁊ tradita sūt çorobabel ⁊ salmanasaro subregulo. Et ꝑceptū est eis vt offerrent hec vasa:⁊ reponerēt ī tēplo qđ erat in ierl'm:⁊ ipsū tēplū dei edificare in loco suo. Tūc salmanasar⁹ subiecit fūdamenta dom⁹ dñi q ē in ierl'm:⁊ exinde vsq nūc edificat:⁊ nō accepit ꝯsumationē. Tūc ĝ si iudicat a te o rex:ꝑquirat ī regalibus bibliothecis cyri regis q̄ sunt ī babylōia:⁊ si iuentū fuerit cōsilio cyri regis ceptā esse structurā domus dñi q̄ est in ierl'm:⁊ iudicat a dño rege nr̄o:scribat de his nobis. Tūc darius rex ꝑcepit īquiri in bibliothecis:⁊ inuētus ē in egbathanis oppido qđ est in media regione loc⁹ vnus in quo scripta erāt ista. Anno ꝓmo regnante cyro rex cyrus ꝑcepit domū dñi q̄ est in ierl'm edificare vbi īcendebāt igni assiduo: cuius altitudo sit cubitoꝝ decem:⁊ latitudo cubitoꝝ sexaginta: quadratū lapidibus politis tribus:⁊ meniano ligneo eiusdem regionis:⁊ meniano vno nouo: ⁊ impendia dari de domo cyri regis:⁊ sacra vasa domus domini tam aurea q̄ argentea que extulit nabuchodonosoꝝ in domū dñi que est in hierusalē vbi erant posita:vt ponant illic. Et ꝑcepit cūrā agere sysennē subregulū syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabuçanā ⁊ sodales eius ⁊ qui ordinati erant in syria ⁊ phenice ꝓsides vt abstinerēt se ab eodem loco. Et ego quoq ꝑcepi ī totū edificare:⁊ ꝑspexi vt adiuuent eos qui sūt ex captiuitate iudeoꝝ donec consumarēt tēplū edis dñi:⁊ a vexatione tributoꝝ celesyrie ⁊ phenicis:diligēter quātitatē dari his hōibus ad sacrificiū domini zorobabel ꝓfecto ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos:similiter aūt ⁊ frumētum ⁊ sal ⁊ vinum ⁊ oleum īstanter p singulos ānos: put sacerdotes qui sūt in ierl'm dictauerint ꝯsumi quotidie sine vlla dilatione:vt offerant libatiōes sūmo deo ꝓ rege ⁊ pueris eiꝰ:⁊ orēt ꝓ ipsoꝝ vita. Et ōnūciet:vt qcūq trāsgressi fuerīt aliqd ex his q̄

scripta sūt:aut spreuerint:accipiatur lignū de suis ppriis:z suspēdant̄:z bona ipsoꝝ regi ascribant̄. Propter ea z dñs cui⁹ nomē inuocatum est ibi: ext̄ miet oēz regē z gētē q manū suā extēderit ꝓhibē aut male tractare domū dñi illā q̄ ē i irl̄m. Ego darius rex ōcreui q̄z diligētissime fz hc fieri. VII

Tunc sysines subregul⁹ celesyrie z phenicis z satrabuçanes z sodales obsecuti his q̄ a dario rege erāt decreta: īsistebāt sacrosāctis opibus diligētissime coopātes cū senioribus iudeoꝝ ꝑncipib⁹ syrie:z ꝓspata sūt sacrosca opa: ppetātibus aggeo z çacharia ppbis. Et cō sumauerūt oīa p ꝓceptū dñi dei isrl̄:z ex ꝯcilio cyri z darij z artaxerxis regl psaꝝ. Et ꝯsumata ē domus nr̄a vsq; ad ēriā z vicesimā diē mēsis adar: sexto āno darij regl. Et fecerūt filij isrl̄ z sacerdotes z leuite z ceti q erāt ex captiuitate q appositi sūt:fm ea q̄ scripta sūt i libro moysi:z obtulerūt i ōdicationē tēpli dñi:tauros cētū:arietes ducētos agnos quadrigētos z hedos ꝓ pctis vniuersi isrl̄ duodecī fm numerū tribuū isrl̄. Et steterūt sacerdotes z leuite amicti stolis p tribus sup opa dñi dei isrl̄:fm libroꝝ moysi:z ostiarij p singl̄as ianuas. Et egerūt filij isrl̄ cū his q erāt ex captiuitate:illō phase q̄rtadecima luna mēsis ꝑmi:qñ scīficati sūt sacerdotes z leuite. Oēs filij captiuitatis nō sūt si mul scīficati:qz leuite oēs simul scīficati sūt. Et immolauerūt phase vniuersi filij captiuitat]:z frib⁹ suis sacerdotib⁹ z sibimetipis. Et māducauerunt filij isrl̄ q erāt ex captiuitate oēs q ꝛmāserāt ab oībus execratōib⁹ gētiū terre q̄rētes dñz:z celebrauerūt diē festū açimoꝝ septē dieb⁹ epulātes i conspectu dñi:qñ ꝯuertit ꝯciliū regis assyrioꝝ i eos: ꝯfortare man⁹ eoꝝ ad opa dñi dei isrl̄. VIII

Et p⁹ hūc regnāte artaxerxe psaꝝ rege:accessit esdras filius açarie:filij helchie:filij solome:filij sadoch:filij achitob:filij amari:filij açahei:filij bocci:filij abisue:filij finees: filij eleaçari:filij aarō ꝑmi sacerdot]:ħ esdras ascēdit ō babylōia cū eēt scriba:z ingeniosus i lege moysi q̄ data ē a dño isrl̄ docē z facē: Et dedit ei rex gr̄iam q ꝛuenisset gr̄az i oī dignitate z desiderio: i cōspectu ei⁹. Et ascēderūt sil̄ cū ipo ex filijs isrl̄ z sacerdotib⁹ z leuit] z sacris cātoribus tēpli z ostiarijs z fuis tēpli i irl̄m. Anno septīo regnante artaxerxe i gnto mēse:hic ānus septim⁹ ē regni:exeuntes ō babylōia nouilunio gnri mēsis venerūt hierosolymā iux ꝑceptū illi⁹: fm ꝑspitatē itineris a dño ipsoꝝ datā eis. In his.n. esdras magnā disciplinā obtinebat ne ptermitteret gcāq; eoꝝ q̄ essent ex lege dñi z ꝑceptis:z docēdo vniuersū isrl̄ oēm iusticiā z iudiciū. Accedētes aūt q scribebāt scripta artaxerxis regis tradiderūt scriptū qō obuenerat ab artaxerxe r̄ge:ad esdrā sacerdotē z lectorē legis dñi cui⁹ exēplū sūbiectū ē. Rex artaxerxes esdre sacerdoti z lectori legis dñi salutē. Puma nioꝝ ego iudicās i beneficijs: ꝓcepi eis q ōsiderāt ex gēte iudeoꝝ sua spōte:z ex sacerdotib⁹ z leuitis q sūt i r̄gno meo comitari tecū i irl̄z. Si q q̄ cupiunt ire tecū ꝯueniāt:z ꝓficiscāt sicut placuit mihi z septē amicis meis ꝯsiliarijs:vt visitēt ea q̄ agūt fm iudeā z irl̄m:obsuātes sic bēs i lege dñi:z ferāt munera dño isrl̄ q̄ vouī ego z amici irl̄m:z oē aurū z argentū qō ꝛuentū fuerit i regiōe babylonie:dño i irl̄m cū illo qō ē donatū ꝑ ipa gēte in tēplū dñi eoꝝ qō ē in irl̄m:vt colligat̄ hoc aurū z argentū ad tauros z arietes z agnos z hedos:z que his sūt ꝯgruētia:vt offerāt hostias dño sup altare dñi ipsoꝝ qō ē in irl̄m. Et oīa q̄cūq; volueris cū frib⁹ tuis facere auro z argēto:pfice ꝑ volūtate tua:fm ꝑceptū dñi dei tui:z sacrosca vasa q̄ data sūt tibi ad opa dom⁹ dñi ōi tui q̄ ē i irl̄m:z cetera q̄cūq; tibi subuenerīt ad opa tēpli dei tui:dabis ō regali gazophylatio cū volueris cū frib⁹ tuis facē auro z argēto:pfice fm voluntatē dñi. Et ego qui dē rex artaxerxes ꝑcepi custodib⁹ thesauroꝝ syrie z phenic]:vt q̄cūq; scripserit esdras sacerdos z lectoꝛ legis dñi:diligent̄ dēt ei vsq; ad argēti talēta cētū:fil̄ z auri:z vsq; ad frumēti modios cētū z vini ąphoras cētū:z alia q̄cūq; abūdant fine taxatiōe. Qīa fm legē dei fiāt deo altissimo:ne forte exurgat ira i regno regis:z filij z filioꝝ ei⁹. Vobis āt dicim⁹ vt oībus sacerdotib⁹ z leuitis z sacris cātoribus z fuis tēpli z scribis tēpli huius nullū tributū neq; vlla alia indictio irrogēt:nec hēat q̄sq; ptātē obijcere eis gcq;. Tu āt esdras fm sapiam dei cōstitue iudices z arbitros i tota syria z phenice:z oēs q legē dei tui nō nouerūt doce:vt q̄t̄ trāsgressi fuerīt legē:diligent̄ plectant̄:sive morte sive cruciatu:sive ēt pecunie mulctatiōe:vel abdu ctiōe. Et dixit esdras scriba. Benedictus dñs patrū nostroꝝ q dedit hanc voluntatē in coꝛ regis clarificare domū suā q̄ ē in irl̄z:z me honorificauit i cōspectu regis:z cōsiliatoꝝ z amicoꝝ eius z purpuratoꝝ eius:z ego ꝓstans aīo factus sum fm opitulationē domini dei mei. Et congregaui ex israhel viros vt simul ascenderēt mecū. Et hi sunt ꝓpositi secundū suas patrias z ꝑncipatus porriona les eoꝝ q mecum ascēderunt de babylonia in regno artaxerxis. De filijs phares:gersomus. Ex filijs siemarith:amenus. Filioꝝ dauid:accus filius sceclie. Ex filijs phares:çacharias:z cū eo reuersi sunt viri centum quinquagīta. Ex filijs ductoris moabilionis çaraei:z cum ipso viri ducenti quinquaginta. Ex filijs çacues: iechonias çechoeli :z cum ipso viri ducenti quaquaginta. Ex filijs sala: maasias gothalie:z cum ipso viri septuaginta. Ex filijs saphatie:çarias michaeli:z cuꝫ ipso viri octoginta. Ex filijs iob:abdias iehieli:z cū ipso viri ducenti duodecī. Ex filijs banie:salimoth filius iosaphie:z cū ipso viri centū sexaginta. Ex filijs beer: çacharias bebei : z cum ipso viri ducenti octo. Ex filijs eçead : iohannes azechan:z cū ipso viri centū decē Ex filijs adonichā ipis postrēis:z hec sūt noīa eoꝝ:eliaphalā filij gebel z semeias : z cuꝫ ipso viri septuagīta. Et ꝯgregaui eos ad fluuiuꝫ q

dicit thia:et metati illic fuimus triduo:z recognoui eos.Et ex filijs sacerdotū et leuitaꝝ nō ueni illic.Et misi ad eleaçaꝝ:z ecce lō'et masman z maloban et enaatha et samea et iozibū:nathan:enuagan:çacharia et mossollamuz: ipsos ductores z pitos.Et dixi eis vt venirēt ad luddeum q erat apud locū gaçophilatij.Et mādaui eis vt dicerēt luddeo et fratribus eius et illis q erāt in gaçophilatio:vt mitterēt nobis eos q sacerdotio fūgerentur ī domo dñi dei nr̄i.Et adduxerūt nobis fm manū validā dñi di nr̄i viros pitos:ex filijs mooli:filij leui:filij isr̄l'sebebian:et filios et frēs q erāt decē z octo:asbiam z amin: ex filijs filioꝝ chananei:z filij eoꝝ viri vigīti.Et ex his q ī tēplo seruiebāt q̄s dedit dauid:z ipsi pīcipes ad opationē leuit tēplo seruiētiū:ducēti viginti.Oīa noīa significata sūt ī scriptur.Et vouī illic ieiuniū iuuenibus ī ꝓspectu dñi:vt quererē ab eo bonū iter nobis z q nobiscū erāt:z filijs z pecoribꝰ ꝓpē ūsidias.Erubui.n.petē a rege pedites'et egtes ī comitatu tutele grā ꝺ aduersarios nr̄os.Dixim'.n.regi:quīꝫ vt' dñi erit cū eis:q ingrunt eū in oī affectu.Et iteꝝ deꝑcati sum' dñm deū nr̄z ꝟz hꝭ:quē z ꝓpitiū habuim' et ꝓpotes facti sumus deo nostro.Et sepaui ex plebis ꝓpositis:et sacerdotibus templi viros duodecī:et sedebian et asannan:et cū eis ex fratribus eoꝝ viros decem.Et appēdi eis aurū et argētū:et vasa sacerdotalia domus dei nostri q̄ donauerat rex et ꝓsiliarij ei'et pīcipes et oīs isr̄l.Et cū appēdissem:tradidi argēti talenta cētū gnquagīta:z vasa argētea talētoꝝ cētū:z auri talēta cētū:z vasoꝝ aureoꝝ septies vigīti:et vasa erea de bono eramēto splēdētia duodecī:auri speciē reddentia.Et dixi eis.Et vos scī estis dño et vasa sūt sancta:et auꝝ et argētū votū ē dño deo patꝝ nr̄oꝝ.Vigilate et custodite donec tradat] ex plebis ꝓpositis et sacerdotibꝰ et leuit] et pīcipibꝰ ciuitatū isr̄l' in ir̄lm:ī pastofozio domꝰ di nr̄i.Et hi q susceperunt sacerdotes et leuite auꝝ et argentū et vasa: ītule ī ir̄lm ī tēplū dñi.Et ꝓmouim' a fluuio thia die duodecima mēsis ꝑmi:vsqꝫ q̄ itrouim' ī ir̄lz.Et cū factꝰ fuisset tertiꝰ dies:q̄rta āt die pōderatū aurū z argētū traditū ē ī domo dñi dei nr̄i marimoth filio iozi sacerdoti:z cū ipso erat eleaçar filius finees:z erāt cū ipsis iosadus filiꝰ iesu z medias z bāni filius leuite:ad numerū z ad pōdus vniuersa.Et scriptū ē pōdus ipsoꝝ eadē hora.Qui'āt venerūt ex captiuitate obtulerunt sacrificiū dño isr̄l:tauros duodecī ꝓ oī isr̄l:arietes octogīta:ex agnos septuagīta:duos:hircos ꝓ pctō duodecī:z ꝓ salute vaccas duodecī oīa in sacrificiū dñi.Et relegerūt ꝓcepta regis regalibꝰ dispēsatoribus z subꝛegulis celesyrie z phenicē:z honorificauerunt gētē z tēplū dñi.Et ꝓsumat] his acceſſerūt ad me ꝓpositi dicētes.Nō segregauerūt genꝰ isr̄l'z ꝑncipes z sacerdotes z leuite z alienigene gētes: z natōes ſre īmūditias suas:a chanāeis z etheis z pherezeis z iebuseis z moabit] z egyptijs z idumeis.

Cōiuncti.n. sūt filiabꝰ eoꝝ z ipsi z filij eoꝝ:z mixtū ē semē sctm̄ alienigenis gētibꝰ ſre:z ꝓticipes erant ꝓpositi z mgrat' ꝟigtat] eī' ab ītio ipsi' regni.Et mox vt audiui ista:cōscidi vestimēta z sacrā tunicā:z laceras capillos capitis z barbā:sedi dolēs z mest'.Et ꝟuenerūt ꝗtꝗt tūc mouebant ī ꝟbo dñi dei isr̄l' ad me lugentē sup iniqtatē istā: z sedebā tristis:vsqꝫ ad vesptinū sacrificiū.Et surgēs a ieiunio cōscissa hīs vestimēta:z sacrā tunicā:ī geniculās:z extēdens manꝰ ad dñz dicebā.Dñe cōfusus sū:z reuerit' sū āte faciē tuā.Pctā.n.nr̄a multiplicata sūt sup capita nr̄a:z iniqtates nr̄e exaltate sūt vsqꝫ ad celū:qñ a ꝑtribus patrū nr̄oꝝ sum' ī magno pctō vsqꝫ ad diē hūc.Et ꝓpter pctā nr̄a z patrū nr̄oꝝ sum' traditi cū frībus nr̄is z cū sacerdotibus nr̄is:regibꝰ ſre ī gladiū z captiuitatē z deꝓcationē cū cōfusiōe vsqꝫ ī hodiernū diem.Et nūc q̄ꝛtū ē q̄ cōtigit nobis mīa abs te dñe deꝰ:z derelinq̄ nobis radicē z nomē ī locū scificatōis tue:ō tegere luminare nr̄m ī domo dñi dei nr̄i:dare nobis cibū ī oī tpe fuitut] nr̄e.Et cū fuirem' nō fuimus derelicti a dño deo nr̄o:sz cōstituit nos ī grā ponēs nobis reges persaꝝ dare cibū:z clarificaꝛ tēplū dñi dei nr̄i:z edificare deſta syon:dare nobis stabilitatē ī iudea z irlm.Et nūc qd dicimus dñe hītes hec?Trāsgressi.n.sum' ꝑcepta tua dedisti ī manus pueroꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ dicēs.Qm̄ ſra ī qua itrouit] possidē hereditatē ei':ſra polluta ē coīquinationibꝰ alienigenaꝝ ſre:z īmūditie illoꝝ ꝟpleuerī eā totā īmūditia sua.Et nūc filias vr̄as n̄ ꝺiūget] filijs eoꝝ:z filias eoꝝ n̄ accipiet] filijs vr̄is z nō īquiret] pacē hr̄e cū illis oī tpe:vt ualescētes māducetis optīa ſre:z hereditatē distribuat] filijs vr̄is vsqꝫ in euū.Et q̄ cōtingūt nobis oīa, ſūt ꝓpter opa nr̄a maligna:z magna pctā nr̄a.Et dedisti nobis talē radicē:z rursū reuersi sum' trāsgredi legitima tua:vti cōmisceremur īmunditie alienigenaꝝ gētiū ſre huius.Nonne irasceris nobis ꝑdere nos:q̄duscz nō relinq̄t radix z nomē nr̄z ꝺñe deꝰ isr̄l' verax es.Derelicta ē.n.radix vsqꝫ in hodiernū diē.Ecce nūc sumus ī cōspectu tuo ī iniqtatibus nr̄is.Nō ē.n.adhuc stare añ te i his.Et cū adozādo cōsitereī esdras flens bumi ꝓstratus ante tēplū:cōgregati sūt āte eū ex ir̄lm turba magna valde:viri et mulieres z iuuenes z iuuēcule.Fletus.n.erat magnus ī ipsa multitudine.Et cum clamasset iechōias iebeli ex filijs isr̄l'.Dixit esdre Nos in dñm peccauimus q̄ collocauimus nobis in matrimoniū mulieres alienigenas ex gentibus terre.Et nunc es super oēm isr̄l'.In his ergo sit iusiurandū a dño:expellere omnes vxores nostras q̄ ex alienigenis sunt cū filijs eaꝝ.Sicut tibi decretū ē a maioribus fm legē dñi exurgēs explica:ad te.n.spectat negociū: et nos tecū sumus. Viriliter fac.Et exurgens esdras adiurauit ꝑncipes sacerdotum et leuitas z omnem isr̄l' facere secundum hec:z iurauerunt. IX

Et exurgēs esdras ab ãte atriū tēpli: abijt in pastiforiū ionathe filij nasabi: z hospitatus illic nō gustauit panē: nec aquā bibit sup iniquitatē multitudinis. Et facta ē pdatio in omni iudea z in irl'm oībus qui erāt ex captiuitate in irl'm ꝯgregati: vt quicūq; nō occurrerit biduo vel triduo diei fm iudiciū assidentiū senioꝝ tollerent facultates sue: z ipse alienus iudicaret a multitudine captiuitatis. Et cōgregati sunt oēs q erāt ex tribu iuda z beniamī in tribus diebus in irl'm. Hic mēsis est nonus: dies mēsis vicesimus. Et sedit oīs multitudo ī area tēpli tremētes ppt hyemē pñtem. Et exurgēs esdras dixit illis. Vos inique fecistis collocādo vobis ī mrimoniū vxores alienigenas: vt adderetis ad pctā isrl'. Et nūc date cōfessionē z magnificentiā dño deo patrū nrōꝝ: z pficite voluntatē ipsi': z discedite a gētib' terre z ab vxoribus alienigenis. Et clamauit oīs multitudo z dixerūt voce magna. Sicut dixisti: faciemus. Sed qñ multitudo magna ē: z tēpus hybernū z nō possumus insubsidiati stare: z hoc opus nō ē nobis vni' diei: neq; bidui: multū. n. in his peccauim': stent ꝓpositi multitudinis: z oēs q nobiscū inhabitāt: z qūt hñt vxores apud se alienigenas: z assistāt accepto tpe ex oī loco pśbyteri z iudices: vsq; quo soluāt iram dñi negocij hui'. Jonathas aūt fili' eçeli z ozias thecā susceperūt fm hec: z bosoramus z leuis z sabbatheus: simul coopati sunt cū illis. Et steterūt fm hec oīa vniuersi q erāt ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos pncipes magnos de pribus eoruz scōm noīa: z cōfederunt nouilunio mēsis decimi examinare negociū istud. Et determinatū est de viris q habebāt vxores alienigenas vsq; ad neomenia pmi mēsis: z inuenti sunt ex sacerdotibus p mixti q hēbant alienigenas vxores. Ex filijs iesu filij iosedech z fratribus eius: maseas z elieçerus z lozibus z ioadeus: z inierunt man' vt expellerent vxores suas: z ad litandū in exoratione arietem p ignoratia sua. Et ex filijs semmeri: maseas z esses z ieelech açarias. Et ex filijs fosere: lisomas: bismaenis z nathanae: iussio z ddus z talsas. Et ex leuitis: iozabdus z semeis z colnis z calitas z facteas z coluas z elionas. Et ex sacris cantoribus eliasib: çaccarus. Et ex ostiarijs: sallum' z tolbães. Et ex isrl': ex filijs fozoosi z remias z geddias z melchias z michelus z eleazarus z iemebias z bānas. Et ex filijs iolamam: chamas et zacharias: ieçrelus z ioddius z emmoth z helias. Et ex filijs zathoi: eliadas z liasum': zochias z larimoth et zabdis z tebedias. Et ex filijs zebes: iohānes z amanias z zabdias z emens. Et ex filijs bāni: olamus z malluchus z ieddeus z iasub z asabus z ierimoth. Et ex filijs addin: naatbus et mooſias z caleus z raanas maaseas mathatbias z deseel z bonus z manasses. Et ex filijs nuae: noneas z afeas z melchias et sameas z symō beniamin z malebus z marras. Et ex filijs asom: carianeus mathatbias z bannus et eliphalach z manasses z semei. Et ex filijs banni: bieremias z moodias z abramus z iobel z baneas et pelias et ionas et marimoth et eliasib et mathaneus et eliasis et oziſas z dielus et semedius z sambzis iosephꝫ. Et ex filijs nobei: idelus et mathatbias et sabadus et zechedas sedmi et iessei baneas. Hēs isti ꝓiunxerunt sibi vxores alienigenas: et diuiserunt eas cū filijs. Et inhabitauerūt sacerdotes z leuite: z qui erant ex isrl' in irl'm: et in tota vna regiōe: nouilunio mēsis septimi. Et erant filij isrl' in cōmorationibus. Et ꝓgregata ē oīs multitudo simul in areā que ē ab oriente porte sacre. Et dixerūt esdre pōtifici z lectori: vt afferret legē moysi que tradita ē a dño deo isrl'. Et attulit esdras pōtifex legē oī multitudini eoꝝ a viro vsq; ad mulierē z oībus sacerdotibus: audire legē nouilunio mēsis septimi. Et legebat in area q̄ est āte sacrā portā tēpli: a pma luce vsq; ad vesperā: cozā viris z mulieribus. Et dederūt oēs sensū ad legē. Et stetit esdras sacerdos et lector legis sup ligneū tribunal qō fabricatum erat. Et steterūt ad eū mathatbias et samus ananias: azarias: urias: ezechias et balsam' ad dexterā et ad sinistrā: faldeus: misael: malachias: abusthas: sab': nabadias et zacharias. Et assūpsit esdras libzū cozā oī multitudine: pśidebat. n. in gloria in ꝓspectu oīum. Et cū absoluisset legē omēs recti steterūt: z benedixit esdras dñm deū altissimū: deū sabaoth oīpotentē. Et rñdit oīs populus: amē Et eleuat] surſū manib': pcidentes in terrā adozauerūt dñm: iesus z banae' z sarebias z iachimus z accubus z sabbathe' z calithes z açarias z iozadus z ananias z philias leuite: q docebāt legē dñi: z in multitudine legebāt legē dñi: z pfringebant singuli eos q intelligebāt lectionem. Et dixit atharathes esdre pōtifici z lectori z leuitis q docebant mltitudinē dicēs. Dies hic sanctus ē dño. Et oēs flebant cū audissent legē. Et dixit esdras. Ingressi ergo māducate pinguissima queq; z bibite dulcissima queq; z mittite munera his qui nō habēt. Sanctus est enī hic dies dñi z nolite mesti esse. Dñs enī clarificabit vos. Et leuite denunciabant in publico oībus dicentes. Dies hic sanct' est. Nolite mesti esse. Et abierūt oēs manducare z bibere et epulari: et dare munera his q non habebant vt epulēt. Magnifice enī sūt exaltati verbis q̄bus edocti sunt. Et cōgregati sunt vniuersi ī irl'm celebrare leticiā fm testamētū dñi dei isrl'.

Explicit liber esdre secundus. Incipit liber esdre tertius. Capitulum. I

Liber esdre ꝓphete secūdus: filij sarei: filij açarei: filij elchie: filij sadāie: filij sadoch: filij achitob: filij achie: filij finees: filij heli: filij amerie: filij asiei: filij marimoth: filij arna: filij açie: filij

bozith.filij abissei.filij fineés.filij eleaçar.filij aaron ex tribu leui:q fuit captiuus ī regiõe medoꝝ ī regno artaxerxis regis pſaꝝ. Et factum est ꝟbũ dñi ad me dicẽs. Vade z nũcia pplo meo facinora ipsoꝝ z filijs eoꝝ iniquitates quas ī me admiserũt:vt nũciẽt filijs filioꝝ:qz pcta parẽtuꝫ ipsoꝝ ī illis creuerũt. Obliti.n.mei sacrificauerunt dijs alienis. Nõne ego eduxi eos de terra egypti de domo seruitutis? Ipsi ãt irritauerunt me:z ꝺsilia mea ſpꝛeuerũt. Tu ãt excute comã capit] tui: z ꝓijce oĩa mala sup illos:qm̃ nõ obedierũt legi mee. Pplꝰ ãt ẽ indisciplinat⁹. Vsqꝙq eos substiebo qb⁹ tãta bñficia ꝺtuli? Reges multos ꝓpter eos subuerti:pharaonẽ cũ puer] suis z oẽm exercituꝫ ei⁹ pcussi. Oẽs gẽtes a facie eoꝝ pdidi:z ī oriẽte ꝓuinciaꝝ duaꝝ pplos tyri z sidõis dissipaui:z oĉs aduersarios eoꝝ iterfeci. Tu ꝟo loqre ad eos dicẽs: Hec dicit dñs. Nũquid ego q vos p mare trãsmeaui:z plateas vobis initio munitas exhibui. Lucẽ vobis dedi moysen:z aaron sacerdotẽ: lucez vobis per colũnã ignis ꝓstiti:z magna mirabilia feci ī vobis. Vlos ãt mei obliti estis dicit dñs. Hec dicit dñs oĩpotẽs. Coturnix vobis ī signo fuit:castra vobis ad tutelã dedi:z illic murmurastis:z ñ triumphastis ī noĩe meo de pditiõe ĩimicoꝝ ꝟoꝝ:ſz adhuc nũc usqꝙ murmurastis. Ubi sũt bñficia q ꝓstiti vobis? Nõne ī deserto cũ esuriretis ꝓclamastis ad me dicẽtes:vt qd nos ī desertum istũ adduxisti iterficere nos? Deliꝰ nobis fuerat seruire egyptijs qꝫ mori ī ꝺserto ß. Ego dolui gemit⁹ vꝰos:z dedi vobis mãna ī escã. Panẽ angeloꝝ mãducastis. Nõne cũ sitieritis petrã excidi: z fluxerũt aque ī saturitate. Ꝓpt̃ est⁹ folijs arboꝝ vos texi. Diuisi vobis terras pingues chananeos z phereꝛeos:z philistinos a facie vꝛa pieci. Quid faciã vobis adhuc dicẽ dñs. Hec dicit dñs oĩpotẽs. In deserto cũ eẽtis ī flumĩe amorꝛeo sitiẽtes z blasfemãtes nomẽ meũ:nõ ignẽ vobis ꝓ blasfemijs dedi:ſz mittes lignuz ī aquã dulce feci flumen. Quid tibi faciã iacob. Noluisti obedire iuda. Transferaz me ad alias gentes:z dabo eis nomẽ meũ vt custodiãt legitima mea. Qm̃ me ꝺreligstis:z ego vos derelinquã. Petẽtib⁹ vobis a me miam ñ miserebor:qm̃ ĩuocabitis me ego nõ exaudiã vos. Maculastis.n.man⁹ vꝛas sanguĩe: z pedes vꝛi impigri sũt ad ꝺmittẽda homicidia. Nõ q̃m me dereligstis:ſz vosipsos dicẽ dñs. Hec dicit dñs oĩpotẽs. Nõne ego vos rogaui vt pr̃ filios:z mr̃ filias:z vt nutrix puulos suos: vt eẽtis mihi ī pplm:z ego vobis ī deũ:z vos mihi in filios:z ego vobis ī patrẽ. Ita vos collegi vt gallĩa pullos suos sub alas suas. Modo ãt qd faciã vobis. Ꝓiciã vos a facie mea. Oblationẽ cũ mihi attulerit] auertã faciẽ meã a vobis. Dies.n. festos vꝛos z neomenia z circuncisiões repudiaz. Ego misi pueros meos pphas ad vos:q̃s accepstos interfecistis:z laniastis cozpoza eoꝝ q̃ꝝ sãguinẽ exgram dicit dñs. Hec dicit dñs oĩpotẽs. Dom⁹ vꝛa deserta ẽ. Proiciã vos sicut vẽt⁹ stipulã: z filij pcreatõnẽ ñ faciẽt:qm̃ mãdatũ meũ neglexerunt:z qõ malũ ẽ cozã me fecerũt. Tradam domos vꝛas pplo veniẽti q me nõ audiẽtes credũt qb⁹ signa ñ oñdi faciẽt q̃ ꝓcepi. Prophas nõ viderũt:z memozabunt inigtatũ eoꝝ. Estoꝝ pplꝰ veniẽtis gr̃am:cui⁹ paruuli exultãt cũ leticia me nõ vidẽtes oculis carnalib⁹:ſz spũ credẽtes q̃ dixi. Et nũc frater aspice q̃ gloꝛia:z vide pplm̃ venientẽ ab oriente:qb⁹ dabo ducatũ abzahã isaac z iacob z osee z amos z michee z iobel z abdie z ione z naũ z abachuc.sophonie:aggei:çacharie:z malachim q z angelus domini vocatus est. III

Hec dicit dñs. Ego eduxi pplm̃ istũ ꝺ seruitute:qb⁹ mãdata dedi ꝓ pueros meos pphetas q̃s audire noluerũt:ſz irrita fecerunt mea consilia. Mr̃ q̃ eos generauit dicit illis. Ite filij:qz ego vidua sum z derelicta. Educaui vos cũ leticia z amisi vos cuz luctu z tristicia. Qm̃ peccastis cozã dño deo vꝛo:z qõ malũ ẽ corã eo fecistis. Nõ ãt qd faciã vobis. Ego vidua sũ z derelicta. Ite filij z petite a dño miam. Ego ãt te pr̃ testẽ ĩuoco sup mr̃em filioꝝ q̃ noluerũt testamentũ meũ seruare:vt des eis ꝺfusionẽ z matrẽ eoꝝ ī direptionẽ ne generatio eoꝝ fiat. Disperganẽ ī gẽtes noĩa eoꝝ:deleanẽ a terra:qm̃ spꝛeuerunt sacr̃m meũ. Ue tibi assur q abscondis iniq̃s penes te. Oẽs mala memozare qd fecerim sodome z gomoꝛre q̃ꝝ terra iacet ī piceis glebis z aggeribus cineꝝ. Sic dabo eos q̃ me nõ audierũt dicit dñs oĩpotẽs. Hec dicit dñs ad esdrã. Nuncia pplo meo:qm̃ dabo eis regnũ ier'm q̃ datus erã isr'l. Et sumã mihi gl̃iam illoꝝ:z dabo eis tabernacula eterna q̃ ꝓparauerã illis. Lignũ vite erit illis ī odoꝛe vnguenti: z nõ laboꝛabũt neq̃ satigabunt̃. Ite z accipietis. Rogate vobis dies paucos:vt imoꝛent̃. Ea paratum ẽ vobis regnuz. Uigilate. Testare celũ z terrã. Cõtriui.n.maluz z creaui bonũ:qz viuo ego dicit dñs. Mr̃ amplectere filios tuos:educa illos cũ leticia. Sicut colũba confirma pedes eoꝝ:qm̃ te elegi dicit dñs. Et resuscitabo moꝛtuos de locis suis:z de monumẽtis educã illos:qm̃ cognoui nomẽ meũ ī isr'l. Noli timere mr̃ filioꝝ:qm̃ te elegi dicit dñs. Mittã tibi adiutoziũ pueros meos isaiam z hieremiaz: ad q̃ꝝ ꝺsiliũ sãctificaui z paraui tibi arboꝛes duodecim:grauatas varijs fructib⁹:z totidẽ fõtes fluentes lac z mel:z mõtes ĩmensos septẽ bñtes rosam z liliũ:ī qb⁹ gaudio iplebo filios tuos. Uidua am iustifica:pupillo iudica:egẽti da:oꝛphanũ tuere:nudũ vesti:cõfractuz z debilẽ cura:claudũ irridere noli:tutare mancũ:z cecuz ad visionẽ claritatis mee admitte. Senẽ z iuuenẽ ĩtra muros tuos serua:moꝛtuos vbi ĩueneris signãs cõmenda sepulchꝛo:z dabo tibi primã cessionẽ in resurrectione mea. Pausa z gesce popũlus meus: qz veniet requies tua. Nutrix bõa nutrit filios tuos z confirma pedes eoꝝ. Seruos q̃s tibi dedi:nemo

ex eis interiet. Ego.n.eos regrã de numero tuo ꝯ
Noli fatigari. Cũ.n. venerit dies pzessure ꝛ an/
gustie: alij plozabũt ꝛ tristes erunt: tu aũt bilaris
ꝛ copiosa eris. Velabunt gẽtes: ꝛ nil aduersus te
poterunt dicit dñs. Dan mee tegent te: ne filij
tui gehẽnã videãt. Jocũdare mr̃ cũ filijs tuis: qz
ego te eripiã dicit dñs. Filios tuos dozmientes
memozare: qñ ego eos educã de laterib terre :
ꝛ mĩam cum illis faciã: qñ misericoꝛs sum dicit
dñs oipotẽs. Amplectẽ natos tuos vsqz duz ve
nio ꝛ pstẽ ill mĩaz: qñ exuberãt fõtes mei: ꝛ gra
tia mea nõ deficiet. Ego esdras pceptum accepi
a dño in mõte ozeb: vt irẽ ad isrl. Ad ꝙs cum ve
nirem repzobauerũt me: ꝛ respuerunt mandatũ
dñi. Jõqz vobis dico gentes q̃ auditis ꝛ intelli/
gitis. Expectate pastozẽ vr̃m: regẽ eternitatis da
bit vobis: qñ ĩ ꝓximo est ille q ĩ fine seculi adue
niet. Parati estote ad pmia regni: qz lux ppetua
lucebit vobis per eternitatẽ tpis. Fugite vmbrã
seculi hui. Accipite iocũditatẽ gl̃ie vr̃e. Ego te
stoz palã saluatozẽ meum: cõmẽdatũ donuz ac
cipite ꝛ iocũdamini: gr̃as agentes ei q vos ad ce
lestia regna vocauit. Surgite ꝛ state: ꝛ videte nu
mer̃ signatoꝝ ĩ cuiuio dñi. Qui se de vmbra se/
culi transtulerunt: splendidas tunicas a dño ac/
ceperũt. Recipe syon numer̃ tuũ: ꝛ clude cãdi
datos tuos q legẽ dñi ꝛpleuerunt. Filioꝝ tuoꝝ
ꝙs optabas plenus est numer. Roga iperiũ dñi:
vt sanctificet ppls tu q vocat est ab initio. Ego
esdras vidi ĩ mõte syon turbã magnã quã nũera
re nõ potui: ꝛ oẽs cantic collaudabãt dñm. Et ĩ
medio eoꝝ erat iuuenis statura celsus eminẽtioꝛ
õib illis: ꝛ singul eoꝝ capitib iponebat cozonas
ꝛ magis exaltabat. Ego ãt miraculo tenebar. Tẽ
terrogaui angelũ. ꝛ dixi. Qui sunt hi dñe? Qui re
spondens dixit mihi. Hi sunt q moztalẽ tunicaz
deposuerunt ꝛ imoztalẽ sumpserũt: ꝛ ꝓfessi sũ no
men dei. Hõ cozonant ꝛ accipiunt palmas. Et
dixi angelo. Ille iuuenis qs est q eis cozonas im
põit ꝛ palmas ĩ man tradit? Et rñdens dixit mi/
hi. Ipse est filius dei quẽ ĩ seculo ꝓfessi sunt. Ego
ãt magnificare eos cepi: q foztit ꝓ noĩe dñi stete
runt. Tunc dixit mihi angel. Vade annuncia po
pulo meo qualia ꝛ quanta mirabilia domini dei
vidisti.

III

Anno tricesimo ruine ciuitatis erã in ba
bylone: ꝛ ꝓturbatus sum super cubiculo
meo recumbẽs. Et cogitatiões mee ascẽ
debãt super coꝛ meum: qñ vidi desertionẽ syõ
ꝛ abundantiã eoꝝ q habitabãt ĩ babylõe. Et vẽ
tilat est spũs meus valde. Et cepi loq ad altissi/
muz ẏba timozata. Et dixi. O dñator dñe tu di/
xisti ab initio qñ plasmasti terrã ꝛ hoc solus: ꝛ im
perasti pplo: ꝛ dedisti adã cozpus moztuuz: sed ꝛ
ipm figmẽtuz manuuz tuaꝝ erat: ꝛ insufflasti ĩ eũ
spñs vite: ꝛ fact est viuens coꝛã te: ꝛ iduxisti eum
in paradiso quẽ plantauerat dextera tua añq̃ ter
ra aduentaret. Et huic mandasti diligere viã tuã
ꝛ ꝓteriuit eã: ꝛ statim isti tuisti ĩ eum moztẽ ꝛ ĩ na
tiõib eius: ꝛ nate sunt gentes ꝛ trib ꝛ ppli ꝛ cõ/
gnatiões q̃ꝝ nõ est numerus. Et ambulauit vna
queq̃ gẽs ĩ voluntate sua: ꝛ mãa agebãt cozaz te
ꝛ spernebãt ꝓcepta tua. Jteꝝãt in tpe iduxisti di
luuium sup inhabitãtes seculũ: ꝛ perdidisti eos.
Et factũ est in vnoq̃q eoꝝ sicut ade mozi: sic bis
diluuiuz. Dereliqsti ãt vnum ex bis noe cũ domo
sua: ꝛ ex eo iusti oẽs. Et factũ est cuz cepisset mul
tiplicari q hĩtabãt sup terrã: ꝛ multiplicauerũt fi/
lios ꝛ ppl̃os ꝛ gẽtes multas: ꝛ ceperunt iterato ĩ
pietatẽ facẽ plus q̃ ꝓzes. Et factũ est cum iniq/
tatẽ facerẽt coꝛã te: elegisti tibi vir ex bis cui no
men erat abzahã. Et dilexisti eum: ꝛ demõstrasti
ei soli voluntatez tuã. Et disposuisti ei testm̃ eter
num ꝛ dixisti ei vt nõ vnq̃ dereliq̃res semẽ ei.
Et dedisti ei isaac: ꝛ isaac dedisti iacob ꝛ esau. Et
segregasti tibi iacob: esau ãt separasti. Et factus ẽ
iacob ĩ multitudie magna. Et factum ẽ cũ educe
res semen ei ex egypto: adduxisti sup mõtem sy
na. Et inclinasti celos ꝛ statuisti terrã: ꝛ ꝓmouisti
ozbem: ꝛ tremere fecisti abyssos: ꝛ ꝓturbasti se/
culum: ꝛ trãsijt gl̃ia tua ꝓtuoꝛ ignis ꝛ ter
remot ꝛ spũs ꝛ gelu: vt dares semini iacob legẽ:
ꝛ generatiõi isrl diligentiã. Et ñ abstuliisti ab eis
coꝛ malignũ: vt faceret lex tua ĩ eis fructum. Coꝛ
.n. malignum baiulans ꝓm adã trãsgressus ꝛ vi
ct est: sz ꝛ oẽs q ỏ eo nati sunt. Et facta ẽ ꝓmanẽs
ĩfirmitas: ꝛ lex cum coꝛde ppli cum malignitate
radicis: ꝛ discessit qõ bonũ est: ꝛ mãsit malignũ.
Et transierunt tpa ꝛ finiti sunt anni: ꝛ suscitasti ti
bi seruũ noĩe dauid: ꝛ dixisti ei edificare ciuitatẽ
nominis tui: ꝛ offerre ibi ĩ eadem thus ꝛ oblatio
nes. Et factũ est hoc annis multis: ꝛ dereliq̃runt
q habitabant ciuitatẽ in oñib facientes sicut fe
cit adam ꝛ oẽs generatiões ei. Vtebant.n. ꝛ ipsi
coꝛde maligno. Et tradidisti ciuitatẽ tuã ĩ mani/
b inimicoꝝ tuoꝝ. Nunqd melioza faciunt q ha
bitant babylonẽ? Et ꝓpter hoc dominabit syon.
Factum est cum venissem huc ꝛ vidissẽ ipietatel
q̃ꝝ non est numer: ꝛ delinquentes multos vidit
aĩa mea hoc tricesimo anno ꝛ excessit coꝛ meuz:
qñ vidi quõ sustines eos peccantes: ꝛ pepcisti ĩ/
pie agentib: ꝛ perdidisti ppl̃m tuum ꝛ ꝓseruasti
ĩmicos tuos ꝛ ñ significasti. Nihil memini quõ
debeat dereliq̃ via hec. Nunqd melioza facit
babylon q̃ syon: aut alia gens cognouit te ꝓter
isrl. Aut q̃ trib crediderũt testamẽtis tuis sicut
iacob? Quaꝝ merces ñ ꝓparauit: neq̃ laboꝛ fruc
tificauit. Pertransiens.n. pertrãsiui ĩ gentibus: ꝛ
vidi abundãtes eas: ꝛ non memozantes manda
toꝝ tuoꝝ. Nunc ergo pondera ĩ statera no
stras iniquitates ꝛ eoꝝ qui habitant in seculo:
ꝛ nõ inueniet nomen tuum nisi ĩ isrl. Aut q̃ nõ
peccauerũt in ꝓspectu tuo qui habitant terrã: aut
que gens sic obseruauit mandata tua? Hos gdez
per noĩa inuenies seruasse mandata tua: gentes
autem non inuenies.

IIII

Et rñdit ad me angel⁹ q̄ missus ē ad me
cui nomen huriel:⁊ dixit mihi. Excedēs
excessit cor tuū ī sec̄lo hūc: ⁊ ꝓbēdē cogi
tas viā altissimi. Et dixi. Hēta dñe meus. Et rñdit
mihi ⁊ dixit. Tres vias missus sum ostendē tibi: ⁊
tres similitudines ꝓpōere corā te: de q̄bus mihi si re
nunciauer⁊ vnā ex his:⁊ ego tibi demōstrabo viā
quā desideras videre:⁊ docebo te vñ sit cor mali
gnū. Et dixi. Loq̄re dñe me⁹. Et dixit ad me. Ua
de pōdera mihi ignis pōd⁹: aut mēsura mihi fla
tū vēti: aut nuoca mihi diē q̄ pterijt. Et rñdi ⁊ di
xi. Quis natoꝝ potit facē vt me iterroges ō his:
Et dixit ad me. Si essez iterrogās te dicēs: quā
te hītatiōes sūt ī cor de maris: aut quāte vene sūt in
ꝓncipio abyssi: aut quante vene sunt super firma
mētū: aut q̄ sunt exit⁹ paradisi: dicēs mihi foztas
sis: ī abyssū ñ descēdi: neq; in infernū adhuc: ne
q; in celū nunq̄ ascēdi. Nūc āt ñ iterrogaui te ni
si de igne ⁊ vēto ⁊ die per quē transisti: ⁊ a q̄b⁹ se
parari ñ potes: ⁊ ñ rñdisti mihi ō eis. Et dixit mi
hi. Tu q̄ tua sūt: tecū coadolescētia ñ potes ꝓgno
scere. Et quō poterit vas tuū capere altissimi viā:
⁊ iā exteri⁹ corrupto seculo itelligere corruptio
nē euidentē ī facie mea? Et dixi illi. Modelius erat
nos nō eē q̄ adhuc viuētes viuere in ipietatib⁹ ⁊
pati: ⁊ ñ itelligere de q̄ re. Et rñdit ad me ⁊ dixit.
Proficiscēs ꝓfectus sū ad siluā lignoꝝ campi: ⁊
cogitauerūt cogitatōez ⁊ dixerūt. Uenite ⁊ eam⁹
⁊ faciam⁹ ad mare bellū: vt recedat corā nobis: ⁊
faciam⁹ nobis alias siluas. Et simil⁹ fluctus ma
ris: ⁊ ipsi cogitauerūt cogitationē: ⁊ dixerūt. Ue
nite ascēdentes debellam⁹ siluas cāpi: vt ⁊ ibi cō
sumem⁹ nobismetipsis aliā regionē. Et fact⁹ est co
gitat⁹ silue ī vanū. Uenit. n. ignis ⁊ ꝓsumpsit eaz.
Similr ⁊ cogitat⁹ fluctuū maris. Stetit. n. arena ⁊ p
hibuit eos. Si. n. ecs iudex hoꝝ: quē īciperes iu
stificare aut quez ꝓdēnare? Et rñdi ⁊ dixi. Uanis
vanā cogitationē cogitauerūt. Terra. n. data ē sil
ue ⁊ mari loc⁹ portare fluct⁹ suos. Et rñdit ad me
⁊ dixit: Bñ tu iudicasti. Et q̄re nō iudicasti tibi
metipsi? Quēadmodū. n. terra silue data est: ⁊ ma
re fluctib⁹ suis: sic q̄ sup terrā inhītāt q̄ sē super ērā
itelligē solūmō pūt: ⁊ q̄ sup celos: q̄ sup altitudines
celoꝝ. Et rñdi ⁊ dixi. Deprcor te dñe vt mihi det
sēsus itelligēdi. Nō. n. volui īterrogare de supio
rib⁹ tuis: sz de his q̄ pertrāseūt p nos q̄tidie: ppter
q̄d israēl dat⁹ ī opprobriū, gētib⁹: quē dilexisti ppl̄z
dat⁹ est tribub⁹ impijs: ⁊ lex pr̄um nr̄oꝝ ī iteritū
ōducta ē: ⁊ dispositiōes scripte nusq̄ sūt: ⁊ ptrāsiui
m⁹ ō sec̄lo vt locuste: ⁊ vita nr̄a stupoꝝ ⁊ pauoꝝ: ⁊
nec digni sum⁹ miam ꝓseq. Sz q̄d faciet nōi suo
q̄ īuocatū ē sup nos? Et de his ītrogaui: ⁊ rñdit
ad me ⁊ dixit. Si fueris plurimū scrutat⁹: frequē
ter miraber⁊. Quñ festinās festinat seculū ptrāsire:
⁊ nō capit portare q̄ ī futur⁊ tempoꝝ⁹ iustis re
promissa sūt: quñ plenū iniusticia ē seculū hūc ⁊ in
firmitatib⁹. De quib⁹ āt iterrogas dicā. Semina
tū est. n. malū: ⁊ necdū venit destructio ipsi⁹: Si q̄
nō iuersū fuerit q̄ seminatū est: ⁊ discesserit loc⁹
vbi seminatū est malū: nō veniet vbi seminatū ē
bonū. Quñ gramen seminis mali semīatū ē ī cor
de adā ab initio: ⁊ quātū ipietatis generauit vsq;
nūc: ⁊ generat vsq; cū veniat area. Estima āt apō
te gramen mali seminis quātū fructū ipietatis ge
nerauit: quñ secate fuerint spice q̄z nō est numer⁹:
q̄z magnā areā icipiēt facere. Et rñdi ⁊ dixi. Quo
⁊ qñ hec? Quare modici ⁊ mali anni nr̄i? Et rñdit
ad me ⁊ dixit mihi. Nō festines tu sup altissimū.
Tu. n. festinas inaniē esse sup ipm. Nā excess⁹ tu⁹
mult⁹. Nōne de his iterrogauerūt aie iustoꝝ ī ꝓm
ptuarijs suis: dicētes. Usqq̄ spero sic: ⁊ qñ veniet
fructus aree mercedis nr̄e? Et rñdit ad ea ieremi
el archangelus: ⁊ dixit. Quñ implet⁹ fuerit nume
rus seminū in vobis: quñ ī statera pōderauit se
culū: ⁊ mensura mēsurauit tpa: ⁊ numero nume
rauit tpa: ⁊ nō cōmouit nec excitauit vsq; dū iple
atur ꝑdicta mēsura. Et rñdi ⁊ dixi. O dñator do
mie: sz ⁊ nos oēs pleni sumus ipietate. Et ne foz
te ꝓpter nos nō ipleāt iustoꝝ aree: ppt̄ pctā inhi
tantū sup terrā. Et rñdit ad me ⁊ dixit. Uade ⁊ i
terroga pgnātē si q̄ ipleuerit nouē mēses suos:
adhuc potit matrix ei⁹ retinere partū ī semetipa:
Et dixi. Nō pōt dñe. Et dixit ad me. In inferno
ꝓmptuaria aiaꝝ mīrici assimilata sūt. Queadmo
dū. n. illa festinat q̄ parit effugere necessitatē par
t⁹: sic ⁊ hec festinat reddere ea q̄ ꝓmēdata sūt. Ab
itio tibi demonstrabit de his q̄ ocupiscis vide
re. Et rñdi ⁊ dixi. Si iueni grām añ oc̄los tuos:
⁊ si possibile est: ⁊ si idoneus sū: demōstra mihi si
plūs q̄z pteritū sit: hz venire: aut plura ptransierūt
supra q̄z futur⁹ ē. Quid ptrāsiuit scio: qd aut ē fu
turū sit ignoro. Et dixit ad me. Sta sup dexterā p
tē: ⁊ demōstrabo tibi interpretatōnē similitudinis. Et
steti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardēs transijt corā me.
Et factū ē cū trāsiret flāma vidi ⁊ ecce superauit
fumus. Post hec trāsijt corā me nubes plena aque:
⁊ īmisit pluuiā ipetu multā. Et cū trāsisset ipetus
pluuie superauerūt ī ea gutte. Et dixit ad me. Lo
gita tibi. Sicē crescit pluuia āpli⁹ q̄z gutte: ⁊ ignis
q̄z fum⁹: sic superabūdauit q̄ trāsiuit mēsura. Su
perauerūt āt gutte ⁊ fum⁹. Et ozaui ⁊ dixi. Putas
viuo vsq; ī dieb⁹ illis? Uel qd erit ī dieb⁹ illis? Rñ
dit ad me ⁊ dixit. De signis de q̄b⁹ me iterrogas
ex parte possū tibi dicere. de vita āt tua nō sū mis
sus dicere tibi: sz nescio.

V

Et signis āt: ecce dies venient ī q̄b⁹ appē
dent q̄ inhītāt terrā ī cēsu multo: ⁊ abscō
det vitalis via: ⁊ sterilis erit a fide regio:
⁊ multiplicabit iusticia sup hāc quē ipse tu vi
des: ⁊ super quā audisti olim: ⁊ erit ipositio vesti
gio q̄z nūc vides regnare regionē: ⁊ videbūt eaz
desertā. Si āt tibi dederit altissim⁹ viuere vide
bis p⁹ tertiā tubā: ⁊ relucescet subito sol noctu: ⁊
luna ter ī die: ⁊ de ligno sanguis stillabit: ⁊ lapis
dabit vocē suā: ⁊ ppli ꝓmouebūt ⁊ regnabit quē
nō sperāt q̄ inhitant super terrā ⁊ volatilia cōmi

grationē faciēt: z mare sodomiticuz piſces reiſci/
et: z dabit vocē noctu quā nō nouerāt multi. Oēſ
āt audiēt vocē eī⁹. Et chaos fiet per loca multa: z
ignis frequenſ remittet: z beſtie agreſtes trāſmi/
grabūt: z mulieres mēſtruate parient mōſtra: z in
dulcib⁹ aquis ſalſe iueniēt: z amici oēs ſemetipſos
expugnabūt: z abſcōdet tūc ſenſus: z itellectus ſe
parabit in ꝓmptuariū ſuū: z q̄ret a multis z nō in/
uenietur: z multiplicabit iuſticia z icōtinentia ſup
terrā. Et iterrogabit r̄gio ꝓximā ſuā z dicet. Nū
qd p te ptrāſiit iuſtitia iuſtū faciēs? Et nō negabit.
Et erit i illo tpe: z ſperabūt hoīes z nō ipetrabūt:
laborabūt z nō dirigent vie eoz. Hec ſigna dicē
tibi: pmiſſū eſt mihi. Et ſi ozauer⁹ itez: z plozaue
ris ſicut z nūc: z ieiunauer⁹ ſeptē dieb⁹: audies ite
rato hoz maioza. Et euigilaui: z cozp⁹ meū boz/
ruit valde: z aīa mea laborauit vt deficēt. Et te/
nuit me q venit angel⁹ q loq̄bat i me z ꝓfozrauit
me z ſtatuit me ſup pedes. Et factū ē i nocte ſecū
da: z vēit ad me ſalathiel dux ppli z dixit mihi.
Ubi eras? Et q̄re vult⁹ tu⁹ triſtis? Aut neſcis q̄n
tibi credit⁹ eſt iſrl i regiōe tranſmigratiōis eoz?
Exurge g̃ z guſta panē: z nō derelīq̄s nos ſicē pa
ſtor gregē ſuū i manib⁹ lupoz malignoz. Et dixi
ei. Vade a me: z non aꝑopies ad me. Et audiuit
vt dixi: z receſſit a me. Et ego ieiunaui dieb⁹ ſeptē
ỽlulās z plozans: ſicut mihi mandauit huriel an
gelus. Et factū eſt p⁹ dies ſeptē: z itez cogitatiōes
cozdis mei moleſte erant mihi valde. Et reſūpſit
aīa mea ſpīn intellect⁹: z itez cepi log cozā altiſſi
mo ſermōes: z dixi. Dñator dñe ex oī ſilua terre
z oīnib⁹ arboꝛib⁹ ei⁹ elegiſti vineā vnicā: z ex oī
terra oꝛbis elegiſti tibi foueā vnā: z ex oīb⁹ flozi
b⁹ oꝛbis elegiſti tibi liliū vnū: z ex oīb⁹ abyſſis
mar⁹ repleſti tibi riuū vnū: z ex oīb⁹ edificat⁹ ciui/
tatib⁹ ſanctificaſti tibimetipſi ſyon: z ex oīb⁹ creat⁹
volatilib⁹ nominaſti tibi colūbā vnā: z ex oībus
plaſmatis pecoꝛib⁹ ꝓuidiſti tibi ouē vnā: z ex oī
bus multiplicatis ppl̄is acq̄ſiuiſti tibi ppl̄z vnū:
z ab oīb⁹ ꝓbatā legē donaſti huic quē deſidera/
ſti ppl̄o. Et nūc dñe vt qd tradidiſti vnū pluribus?
Et ꝓpaſti ſup vnā radicē alias. Et diſpdiſti vni/
cū tuū i mult⁹. Et ꝛculcauerūt eū q ꝺdicebāt ſpō
ſiōibus tuis: quicq̄ tuis teſtamētis nō credebant.
Et ſi odiēs odiſti ppl̄m tuū: tuis manib⁹ oz caſti
gari. Et factū eſt cū locutus eēm ꝟmones: z miſ/
ſus eſt angelus ad me q añ venerat ad me ꝑteri/
ta nocte: z dixit mihi. Audi me z ĩſtruā te: z inten
de mihi: z adijciā cozā te. Et dixi. Loq̄re dñe me⁹
Et dixit ad me. Valde tu i exceſſu ment⁹ fact⁹ es
ꝑ iſrl. An plus dilexiſti eū q̄ eum fecit? Et dixi
ad eū. Nō dñe: ſz dolens locut⁹ ſum. Cozquēt. n.
me renes mei p oēm hozā q̄rentē appbendere ſe
mitā altiſſimi: z ĩueſtigare ꝑē iudicij eius. Et di
xit ad me. Nō potes. Et dixi. Quare dñe? Ad qd
naſcebar: aut q̄re nō fiebat matrix mr̄is mee mi/
hi ſepulchrū: vt nō viderē laborē iacob: z defati
gationē gener⁹ iſrl. Et dixit ad me. Numera mi/
hi q̄ necdū venerāt: z collige mihi diſperſas gut/
tas: z ruirida mihi aridos flozes: z api mihi clau
ſa ꝓmptuaria: z ꝓduc mihi incluſos i eis flat⁹. De
mōſtra mihi voc⁹ imaginē: z tūc oīdā tibi labo/
rē quē rogas videē. Et dixi. Ignator dñe: qs. n. ē q
pōt ſcire niſi q cū hoīb⁹ habitationē nō hz. Ego
āt inſipiēs z quō potero dicere de his gb⁹ me in/
terrogaſti? Et dixit ad me. Quō nō potes facere
vnū de his q̄ dicta ſunt: ſic nō poteris ĩuenire iu/
diciū meū: aut i fine charitatē quā ppl̄o pmiſi? Et
dixi. Ez ecce dñe: tu ꝓpe es his q i fine ſt. Et qd
faciēt q añ me fuerūt: aut nos aut hi q p⁹ nos? Et
dixit ad me: Lozōe aſſimilabo iudiciū meū. Sic/
ut nō nouiſſimoz tarditas: ſic nec ꝓcuz veloci
tas. Et rn̄di z dixi: Nec poteras facere eos q fac
ti ſūt: z q ſunt: z q futuri ſūt i vnū: vt celeri⁹ iudici
um tuū oīdas: Et rn̄dit ad me z dixit. Non pōt
feſtinare creatura ſup creatoꝛē: nec ſuſtinere ſe/
culū eos q i eo creandi ſūt i vnū. Et dixi. Quō di
xiſti ſeruo tuo: q̄n viuificās viuificaſti a te crea/
tā creaturā i vnuz: z ſuſtinebat creatura: poterit z
nūc poztare pītes i vnū. Et dixit ad me. Interro
ga mr̄icē mulier⁹: z dices ad eaz. Et ſi paris: q̄re p
tps.? Roga g̃ eā: vt det decē i vnū. Et dixi. Non
vtiq̄ poterit: ſz ꝟm tps. Et dixit ad me. Et ego de
di mr̄icē terre his q ſeminati ſunt ſup eaz per tps.
Quēadmodū. n. infans nō parit ea q̄ ſenuz fūt: ſic
ego diſpoſui a me creatū ſeculū. Et iterrogaui: z
dixi. Cū iā dederis mihi viā loq̄r cozā te. Nam
mr̄ nr̄a de q̄ dixiſti mihi adhuc iuuenis ē: iā ſene
ctuti appꝛopinq̄t. Et rn̄dit ad me z dixit. Inter/
roga eā q̄ parit: z dicet tibi. Dices. n. ei. Quare q̄s
pepiſti nūc: nō ſūt ſiles his q añ te: ſi mīozes ſta
tura? Et dicet tibi z ipſa. Alij ſunt q i iuuētute vir
tutis nati ſunt: z alij q ſub tpe ſenecturis deficien
te mr̄ice ſunt nati. Cōſidera g̃ z tu q̄n minoꝛi ſta
tura eſtis ꝓe his q añ vos: z q p⁹ vos minoꝛi q̄ſ
vos: q̄ſi iā ſeneſcentes creature: z foꝛtitudinē iu/
uētutis ꝑtereūtes. Et dixi. Rogo dñe ſi iueni gra
tiā añ oculos tuos: demōſtra ſeruo tuo p quē vi/
ſites creaturam tuam.

VI

Et dixit ad me: Initiuz ꝛreni oꝛbis z añ
q̄ſ ſtarēt exitus ſeculi: z anteq̄ſ ſpirarēt ꝟ
uctiones vētoz: z anteq̄ſ ſonarent voces
tonitruū: z anteq̄ſ ſplēderēt nitoꝛes cozuſcatiōnū:
z anteq̄ſ ꝟfirmarent fundamenta paradiſi: añq̄ſ
viderent decoꝛi flozes: z anteq̄ſ ꝟfirmarēt mote
virtutes: anteq̄ſ colligerent innumerabiles mili/
tie angeloz: z anteq̄ſ extollerent altitudines ae/
ris: z anteq̄ſ nominarent menſure firmamētoz:
z anteq̄ſ eſtuarent camini in ſyon: z anteq̄ſ inue/
ſtigarent pītes anni: z antaq̄ſ abalienarent eoz
q nunc peccant adinuentiōes z cōſignati eſſet q
fidē theſauriçauerunt: tunc cogitaui z facta ſūt p
me ſolum z nō p aliū: z finis p me z nō per aliuz.
Et rn̄di z dixi. Que erit ſeparatio tempoꝛū? Aut
q̄n pꝛioꝛis finis z ſequētis initiū? Et dixit ad me.
Ab abzaham vſq̄ ad iſaac q̄ nati ſunt ab eo ia/

cob ⁊ esau: manus iacob tenebat ab initio calcaneū esau. Finis. n. huius seculi esau: ⁊ principiū seqntis iacob. Dois man⁹ iter calcaneū ⁊ manū. Alind noli qrere esdra. Et rndi ⁊ dixi. O dnator domine: si inueni graz añ oculos tuos: ozo vt ostendas tuo tuo finē signoz tuoz: quz qtem mihi demōstrasti nocte pcedēte. Et rndit ⁊ dixit ad me. Surge sup pedes tuos: ⁊ audi vocē plenissimaz sonitus. Et erit sic ꝯmotio: nec ꝯmouebit locus in qstes sup eū. Dō cū loquit: tu ñ expaueas: qm de fine verbū: ⁊ fundamētū terre intelligit: qm de ipsis ꝑmo tremiscit ⁊ ꝯmouet. Scit. n. qm finem eoz oportet ꝯmutari. Et factū est cuz audissem: surrexi sup pedes meos: ⁊ audiui: ⁊ ecce vox loquēs: ⁊ sonus ei⁹ sic sonus aquaz multaz. Et dixit. Ecce dies veniūt: ⁊ erit quādo appropinquare incipiā vt visitē bitātes i terra: ⁊ qñ ingrere incipiā ab eis q iuste nocuerūt iniusticia sua: ⁊ qñ suppleta fuerit humilitas syon: ⁊ cū sup signabit seculū qō incipiet ptrāsire: hec signa faciā. Libri aperient añ facie firmamenti: ⁊ oēs videbunt simul: ⁊ āniculi infantes loquent vocib⁹ suis: ⁊ pregnātes imaturos parient infantes triū ⁊ qtuoz mēsiū ⁊ viuēt ⁊ suscitabunt. Et subito apparebunt seminata loca ñ semīata: ⁊ plena ꝓmptuaria subito inuenient vacua: ⁊ tuba canet cū sono: quam cū oēs audierit: subito expauescēt. Et erit: in illo tpe debellabūt amici amicos: vt inimici: ⁊ expauescet terra cū his. Et vene fontiū stabūt: ⁊ non decurrēt in hoꝝ trib⁹. Et erit: oīs qui derelictus fuerit ex oīb⁹ istis quib⁹ ꝑdixi tibi: ipe saluabitur ⁊ videbit salutare meū ⁊ finē seculi xp̄i. Et videbūt qui recepti sūt boies q mortē ñ gustauerūt a natiuitate sua: ⁊ mutabit cor inhabitantiū ⁊ conuertet in sensū aliū. Delebit. n. malū: ⁊ extinguet dolos. Florebit ār fides: ⁊ vincet corruptela: ⁊ oñdet vitas: q̄ fuit diebus tantis. Et factū est cū loqret mihi: ⁊ ecce paulatim intuebar sup eū añ quē stabā ⁊ dixit ad me hec. Veni tibi oñdē tēpus vēture nocti. Si q̄ iterꝝ rogauero: ⁊ iterꝝ ieiunauero septē diebus: iterꝝ tibi renunciabo horꝝ maiora p diē quā audiui. Audita est. n. vox tua apud altissimū. Videt. n. fortis directionē tuā ⁊ ꝓuidit prudicitiā: quā a iuuentute tua hūisti: ⁊ ꝓpē ꝟ misit me demōstrare tibi hec oīa: ⁊ dicē tibi. Cōfide ⁊ noli timere: ⁊ noli festinare cū ꝓrib⁹ tpib⁹ cogitare vana: vt ñ ꝓperes a nouissimis tpib⁹. Et factū ē p⁹ hec ⁊ fleui iterꝝ: ⁊ sic iciunaui septez diebus: vt suppleā tres hebdomadas q̄ dicte sūt mihi. Et factū est in octaua nocte ⁊ cor meū turbabat iterato i me: ⁊ cepi loq corā altissimo. Inflāmabat. n. spūs me⁹ valde: ⁊ aīa mea āxiabat. ⁊ dixi. O domine loquēs locutus es ab initio creature i p̄ die dicēs. Fiat celū ⁊ terra: ⁊ tuū ꝟbū opus pfectū. Et erat tūc spūs: ⁊ tenebre circūferebant ⁊ silentiuz: sonus voc⁹ hois nōdū erat abste. Tūc dixisti de thesauris tuis ꝓferri lumen luminosū: q̄ appareret op⁹ tuū: Et die secūdo creasti spūm firmamēti ⁊ ꝑasti ei vt videret: ⁊ diuisionē faceret inter aq̄s: vt ps q̄dā surs̄ recederet: ps vo deorsū maneret. Et tertia die ꝑasti aquas ꝯgregari i septima pte terre: sex vero ptes siccasti ⁊ ꝓseruasti: vt ex his sint corā te multrātia seminata a deo ⁊ culta. Verbū. n. tuū ꝓcessit: ⁊ op⁹ stati fiebat. Processit. n. subito fructus multitudinis imēsus: ⁊ cōcupiscētie gustus multiformes: ⁊ flores coloze immutabili: ⁊ odores odoramēti inuestigabilis. Et die tertio hec facta sūt. Quarta ār die ꝑasti fieri sol splēdorē: lune lumē: stellaz dispositiōes: ⁊ ꝑasti eis vt deseruirēt futuro plasmato hoī. Quinto ār die dixisti septime pti vbi erat aqua ꝯgregata vt ꝓcrearet aīalia ⁊ volatilia ⁊ pisces: ⁊ ita fiebat. Aqua muta ⁊ sine aīa que dei nutu iubebāt aīmalia faciebat: vt ex ꝟ mirabilia tua nationes enarrēt. Et tūc ꝓseruasti duas aīas: nomē vni vocasti enoch: ⁊ nomē secūde vocasti leuiathā: ⁊ separasti ea ab alterutro. Nō. n. poterat septīa pars vbi erat aqua ꝯgregata capere ea. Et ōdisti enoch vnā partē q̄ siccata est tertio die vt hītet i ea: vbi sūt mōtes mille. Leuiatā aūt dedisti septimā partē humidā: ⁊ seruasti eā vt fiat i deuoratiōes qb⁹ vis ⁊ qñ vis. Sexto aūt die ꝑasti terre vt crearet corā te iumēta ⁊ bestias ⁊ reptilia: ⁊ super his adā: quē ꝓstituisti ducē sup oībus factis q̄ fecisti: ⁊ ex eo educimur nos oēs quē elegisti ppl̄z. Hec aūt oīa dixi corā te dñe: qz ꝓpter nos creasti seculū. Residuas ār gētes ab adā natas dixisti eas nil esse: ⁊ qñ saliue assimilate sunt: ⁊ quasi stillicidiū de vase similasti abundantiā eoz. Et nunc dñe ecce iste gentes q̄ i nihilū deputate sūt: cepērūt dñari nr̄i ⁊ deuorare: nos aūt ppl̄s tuus quē vocasti ꝓtimogenitū vnigenitū emulatore tuuz traditi sumus in manibus eoz. Et si ꝓpter creatū est seculū: quare nō hereditatē possidem⁹ cuz seculo? Usqz quo hec.

VII

Et factū est cū finissez loqui verba hec: missus ē ad me angel⁹ q̄ missus fuerat ad me ꝓmis noctib⁹: ⁊ dixit ad me. Surge esdra: ⁊ audi ꝟmões q̄s veni log ad te. Et dixi. Loqre dñe mē. Et dixit ad me. Mare positū est in spacioso loco vt eēt altū ⁊ imensū: erit ār ei introit⁹ i angusto loco posit⁹: vt eēt filiis fluminibus. Quis. n. volēs voluerit igredi mare ⁊ videre eū vel dñari ei⁹ si ñ transierit angustū: i latitudinē venire quō poterit? Ite aliud. Ciuitas est edificata ⁊ posita i loco campestri: est ār plena oīum bonoz. Introit⁹ ei⁹ angust⁹ ⁊ i ꝑcipiti positus: vt eēt a dextris gdē ignis a sinistris aqua alta: semita ār est vna sola iter eos posita: hoc est iter ignē ⁊ aquā: vt ñ capiat semita nisi solūmō vestigium hois. Si ār dabit ciuitas hoī i hereditatē: si nun q̄ añ positū periculū ptransierit quō accipiat hereditatez suam. Et dixi. Sic dñe. Et dixit ad me. Sic ē ⁊ isr̄l pars. Propter eos. n. feci seculū: ⁊ qñ transgressus est adā ꝓstitutiōes meas iudicatuz est qō factū ē. Et facti sunt ītroitus huius seculi

angusti ꝛ dolẽtes ꝛ laboriosi: pauci aũt ꝛ mali ꝛ pi culoꝝ pleni ꝛ laboze magno ope fulti. Nã mato ris seculi ītroiẽ spacioſi ꝛ securi: ꝛ faciẽtes īmoꝛ talitatẽ fructũ. Si g̃ īgrediẽtes nõ fuerũt ingressi q̃ viuũt: angusta ꝛ vana hec nõ poterũt recipere q̃ sũt reposita. Nũc ergo tu q̃re ꝺturbaꝛ cuꝝ sis cozzuptibilis: ꝛ qd mouer̃ tu cũ sis moꝛtalis? Et q̃re ñ accepiſti ī coꝛde tuo qõ futuꝝ: ſed qõ ī pñ ti? Rñdi ꝛ dixi. Dñatoꝛ dñe ecce diſpoſuiſti lege tua: q̃ñ iuſti hereditabũt hec. Impij aũt pibũt iu ſti'aũt ferẽt angusta ſperantes ſpacioſa. Qui eniꝝ īpie geſſerũt: ꝛ angusta paſſi ſunt: ꝛ ſpacioſa ñ vi debũt. Et dixit ad me. Nõ eſt iudex ſup ꝺeum: neq; itelligẽs ſup altiſſimũ. Pereũt. n. multi pſẽ tes: qꝛ negligiẽ q̃ añpoſita eſt ꝺei lex. Nãdãs. n. mãdauit ꝺeus veniẽtib⁹ q̃ venerũt: qd faciẽtes viuerẽt: ꝛ qd obſeruãtes nõ puniren̄. Pi aũt nõ ſunt pſuaſi ꝛ ꝺixerũt ei: ꝛ cõſtituerunt ſibi cogi tamẽ vanitat̃: ꝛ ꝓpoſuerũt ſibi circũuẽtiões ꝺeli ctoꝝ: ꝛ ſupꝺixerũt altiſſimo nõ eẽ: ꝛ vias ei⁹ non cognouerũt: ꝛ legẽ eius ſpꝛeuerũt: ꝛ ſpõſiões eiuſ abnegauerũt: ꝛ ī legitimis ei⁹ fidẽ nõ habuerunt: ꝛ opa ei⁹ ñ perfecerũt. Propter hꝫ eſdra vacua va cuis: ꝛ plena plenis. Ecce tps veniet: ꝛ erit q̃ vẽi ent ſigna q̃ ꝓdixi tibi. Et apparebit ſpõſa ꝛ appa rẽſcẽs oñdeẽ q̃ nũc ſubducit̃ terra: ꝛ oĩs q liberat⁹ eſt de ꝓdictis malis: ipe videbit mirabilia mea. Reuelabit̃. n. filius meus ieſus cũ his q cum eo ſunt: ꝛ iocundabunt̃ qui relicti ſũt ī annis q̃drin gẽtis. Et erit p⁹ annos hos ꝛ moꝛieẽ filiꝰ me⁹ xp̃s: ꝛ oĩs q ſpiramẽtũ hñt hoĩes: ꝛ ꝺnerteẽ ſeculũ in antiquũ ſilentiũ ꝺieb⁹ ſeptẽ ſicut in ꝓpꝛiis iudi ciis: ita vt nemo ꝺerelinq̃tur: ꝛ erit p⁹ ꝺies ſeptẽ: ꝛ excitabit̃ qõ nõdũ vigilat̃ ſeculũ: ꝛ moꝛieẽ coꝛ ruptũ. Et terra reꝺꝺet q̃ ī ea ꝺoꝛmiũt: ꝛ pulvis q ī eo ſilẽtio hĩtãt: ꝛ ꝓmptuaria reꝺꝺẽt q̃ eis ꝺmẽ ꝺate ſũt aĩe. Et reuelabit̃ altiſſim⁹ ſup ſedẽ iudi ciũ: ꝛ pertrãſibũt miſerie: ꝛ lõganimitas cõgrega bit̃. Iudiciũ aũt ſolũ remanebit: veritas ſtabit ꝛ fi des cõualeſcet. Et op⁹ ſubſeq̃t̃: ꝛ merces oñdeẽ: ꝛ iuſticie vigilabũt: ꝛ iniuſticie nõ ꝺñabũt. Et di xi. Pꝛim⁹ abꝛahã ꝓpẽ ſodomitas ozauit: ꝛ moy ſes ꝓ patrib⁹ q in ꝺeſerto peccauerũt: ꝛ q p⁹ eũ ꝓ iſrl̃ in ꝺiebus achaꝛ ꝛ ſamuelis ꝛ ꝺauid ꝓ cõfrac tiõe: ꝛ ſalomon ꝓ eis q venerũt ī ſanctionẽ: ꝛ he lias ꝓ his qui pluuiã acceperũt ꝛ ꝓ moꝛtuo vt vi ueret: ꝛ eẽechias ꝓ ꝓpho ī ꝺiebus ſennacherib. ꝛ multi ꝓ multis. Si g̃ mõ q̃ cozzuptibile īcreuit ꝛ iniuſticia multiplicata eſt: ꝛ ozauerũt iuſti ꝓ im pijs: q̃re ꝛ nũc ſic nõ eriẽ. Et rñdit ad me: ꝛ dixit. Pñs ſeculũ nõ eſt finis: glozia in eo frequẽs ma net: ꝓpter hꝫ ozauerũt ꝓ inualidis. Dies. n. iudicij erit finis tpis huius: ꝛ initiũ tpis futuri īmoꝛtalita tis: ī q̃ ptrãſiuit cozzuptela: ſoluta eſt intẽperantia abſciſa eſt incredulitas: creuit aũt iuſticia: ozta eſt vitas. Tũc. n. nemo poterit ſaluare eũ q periit: ne q; ꝺemergere q vincit. Et rñdi: ꝛ dixi. Dicẽmo meus p̃m⁹ ꝛ nouiſſim⁹: q̃m melius erat nõ ꝺare terrã adã: vl̃ cũ iã ꝺediſſ̃ coercẽ eũ vt nõ pecca ret. Quid. n. ꝓdeſt oĩnib⁹ ī pñti viuẽ in triſticia: ꝛ moꝛtuos ſperare punitionẽ? O tu qd feciſti adã? Si. n. tu peccaſti non eſt factus ſoli⁹ tu⁹ caſus: ſꝫ ꝛ nr̃ q ex te aꝺuenimus. Quid. n. ꝓdeſt nobis ſi p⁹ miſſum ẽ nobis īmoꝛtale tps: nos autẽ moꝛtalia opera egimus. Et q̃n ꝓdicta eſt nobis perbẽnis ſpes: nos vero peſſimi vani facti ſum⁹. Et q̃n re poſita ſunt nobis habitacula ſanitat̃ ꝛ ſecuritat̃: nos vo male ꝺuerſati ſum⁹. Et q̃n repoſita glo ria altiſſimi ꝓtegere eos q tarꝺe cõuerſati ſunt: nos autẽ peſſimis vijs ambulauimus. Et quoni am oſtẽꝺeꝝ paradiſus cuius fructus incozzuptus perſeuerat: ī q̃ ẽ ſecuritas ꝛ medela: nos vero nõ īgrediemur. In ingratis eniꝝ locis cõuerſati ſum⁹. Et q̃n ſuper ſtellas fulgebũt facies eoꝝ q abſtinẽ tiã habuerũt: nr̃e autẽ facies ſup tenebꝛas nigre: Nõ enim cogitauimus viuentes q̃n iniquitates faciebamus q ꝛcipiemus poſt moꝛtẽ pati. Et rñ ꝺit ꝛ dixit. Hoc ẽ cogitamentũ certaminis quod certabit qui ſuper terrã natus ẽ hõ: vt ſi vict⁹ fue rit patiaẽ qõ dixiſti. Si aũt vicerit recipiet quod ꝺico: q̃n hec ẽ vita quã moyſes dixit cũ viueret ad ꝑp̃m. ꝺicens. Elige tibi vitã vt viuas. Non crediderũt aũt ei: ſed nec poſt eũ ꝑphetis. Sꝫ nec mihi q locutus ſũ ad eos: q̃n nõ eẽt triſticia in p ditionẽ eoꝝ ſicut futuꝝ eſt gauꝺiũ ſuper eos qui b⁹ perſuaſa eſt ſalus. Et rñdi ꝛ dixi. Scio ꝺomie q̃n vocat⁹ ẽ altiſſimus miſericoꝛs ī eo qõ miſe reat̃ his qui nõdũ ī ſeculo aꝺuenerũt: ꝛ q miſe reẽ illis q ꝺuerſionẽ faciũt ī lege ei⁹: ꝛ lõganimis eſt q̃n lõganimitatẽ ꝓſtat his q peccauerũt quaſi ſuis operib⁹: ꝛ munificus ẽ: q̃n gꝺẽ ꝺonare vult ꝓ exigentijs ꝛ multe mĩe: q̃n multiplicat magis mĩas his q ꝓtes ſunt ꝛ q ꝓterierũt ꝛ q futuri ſũt. Si. n. nõ multiplicauerit mĩas ſuas: nõ vivifica bit̃ ſeculũ cũ his q inhereditabãt ī eo. Et ꝺonat: q̃n ſi ñ ꝺonauerit ꝺe bõitate ſua: vt alleuient̃ hi q ũgtatẽ fecerũt ỏ ſuis ũgtatib⁹: ñ poterit ꝺecies milleſima pars vivificari hoũm. Et iudex. ſi nõ ignouerit his q curati ſt̃ ꝛbo ei⁹: ꝛ ꝺeleuerit mul titudinẽ ꝺteptionũ ñ foꝛtaſſis ꝺerelinq̃reñ innu merabili multitudie niſi pauci valde. VIII

Et rñdit ad me: ꝛ dixit. Hoc ſeculũ fecit altiſſimus ꝓpẽ mlt̃os: futuꝝ aũt ꝓpẽ pau cos. Dicã autez cozã te ſil̃itudinẽ eſdra. Quõ aũt inꝛogabis ẽrã: ꝛ dicet tibi: q̃n ꝺabit ẽrã multã magis vñ fiat fictile. puũ aũt puluerẽ vñ au rũ fit: ſic ꝛ actus pñtis ſeculi. Multi qꝺẽ creati ſũt pauci aũt ſaluabũt. Et rñdi ꝛ dixi. Ab ſozbe ergo aĩa ſenſũ: ꝛ ꝺeuoꝛa qõ ſapit. Cõueniſti eniꝝ obau ꝺire: ꝛ ꝓphare voles. Nec. n. tibi ẽ ꝺatũ ſpatium: niſi ſolũmõ viuere. O ꝺñe ſi nõ permittes ſeruo tuo vt oꝛemus cozã te: ꝛ ꝺes nobis ſemẽ cozꝺi ꝛ ſenſui culturã: vñ fructꝰ fiat: vñ viuere poſſit oĩs cozzuptus qui poꝛtabit locũ hoĩs? Solus eniꝝ es ꝛ vna plaſmatio nos ſumus manuũ tuaꝝ ſicut lo cutus es. Et quõ nũc ī mr̃ice plaſmatũ eſt coꝛp⁹

& ꝑstas mẽbra:cõseruatur ī igne' & aqua tua' creatio:& nouẽ mensib' patẽt tua palsmatio tuã creatu rã q̃ ī ea creata est:ipsũ aũt qđ seruat & qđ seruaẽt vtraq; seruabunt̃ seruataq; qñq; it̃ reddit matrix q̃ ī ea creuerunt. Imperasti.n.ex ipis mẽbris hoc ẽ mamillis ꝑbere lac fructui mãmillar:vt nutriaẽt id qđ plasmatũ ẽ vsq; in tempus aliqđ:& postea disponas eũ tue mĩe. Et nutriuisti eũ tua iustitia:& erudisti eũ ī lege tua:& corripuisti eũ tuo intellectu:& mortificabis eũ vt tua creatura:& viuificabis eũ vt tuũ opus. Si g̃ pdider; eũ q tãtis laboribus plasmatus ẽ:tuo iussu facile est ordinari vt & id qđ fiebat seruaret̃. Et nũc dñe dicã: de oĩ boĩe tu magis scis:de ꝑplo ãt tuo ob quẽ doleo: & de hereditate tua ꝓpter quã lugeo:& ꝓpt̃ isrl̃ ꝑ pter quẽ tristis sũ:& de iacob ꝓpter quẽ doleo:cõ icipiã orare corã te ꝑ me & ꝑ eis:qñ video lapsos nr̃os q inhabitam' terrã. Sz audiui celeritatem iudicis q futurus est. Tõ audi vocẽ meã:& itellige sermonẽ meũ:& loq̃r corã te. Initiũ vbor eſdre ꝑphꝰ q̃ assumeret̃. Et dixi. Dñe q inhabitas seculu: cuius oculi eleuati in supna & aere:& cui' throni ineſtimabilis & gloria icõprehensibilis:cui astat exercitus angelor cũ tremore:q̃r seruatio in vento & igni conuertit̃:cuius vbum verũ & dicta pseuerantia:cuius iussio fortis & dispositio terribil̃: cuius aspectus aresacit abyssos:& indignatio tabescẽ facit mõtes:& veritas testificat̃. Exaudi orationẽ serui tui:& auribus ꝑcipe ꝑcationẽ figmenti tui. Dũ.n.viuo loq̃r:& dũ sapio rndebo. Nec respicias ꝑplũ tui delicta:sed q tibi in veritate seruiunt. Nec itẽdas ipia gẽtiũ studia: sz q tua testimõia cũ doloribus custodierũt. Nec cogites q ī ꝓspectu tuo false cõuersati sũt:sz memorare q ex volũtate tua timorẽ cognouerũt. Necq; voluer; pdẽ qui pecudũ mores habuerũt: sz respicias eos q legez tuã splẽdide docuerũt. Nec indigner; eis q bestiis peiores iudicati sũt:sz diligas eos q semper in tua iusticia ꝓfidũt & gloria. Qm̃ nos & ꝑres nr̃i talibus morbis lãguem':tu ãt ꝓpter nos pctõres misericors vocaber;. Si.n.desideraver; vt nr̃i miserear;:tũc misericors vocaber;:nobis aũt nõ bn̄ti bus opera iusticie. Iusti.n.qbus sũt opa multa reposita:ex ꝓprijs operib' recipiẽt mercedẽ. Quid est.n.hõ vt ei indigner; añ genus corruptibile:vt ita amarus sis de ipõ? In veritate.n.nemo de genitis ẽ q nõ ipie gessit:& de cõfitentib' q ñ deligt. In b.n.annũciabit̃ iusticia tua & bõitas tua dñe: cũ misertus fuer; eis q nõ bn̄t substãtiã bonorũ operũ. Et rndit ad me:& dixit. Recte locut' es aliqua:& iuxta sermones tuos sic & fiet. Qm̃ nõ vere cogitabo super plasma cor q peccauerũt ante mortẽ añ iudiciũ añ pditionẽ:sz iocundabor sup iustor figmẽtũ:& memorabor peregrinatiõis q̃z & saluatiõis & mercedis receptiõis. Quõ g̃ locut' sũ:sic & est. Sicut.n.agricola serit sup terrã semĩa multa & plãtatiões multitudinis plãtat:sz ñ ī tpe oĩa q̃ seminata sũt saluaẽt̃:sz nec oĩa q̃ plantata sũt radicabũt:sic & q ī seculo semĩati sũt nõ oñes saluabunt̃. Et rndi & dixi. Si ĩueni gr̃az loq̃r. Quõ semen agricole si nõ ascẽderit aut ñ acceperit pluuiã tuã ī tpe:aut si corruptũ fuerit multitudĩe pluuie sic perit:& silr̃ hõ q manib' tuis plasmat' est:& tu ei imago nominat':qm̃ similat' es ei ꝓpter quẽ oĩa plasmasti:& similasti semini agricole. Nõ irascar; super nos:sz parce ꝑplo tuo:& miserere hereditati tue. Tu aut̃ creature tue misereris. Et rndit ad me:& dixit. Que sũt pñtia pñtibus:& q futura futuris. Multũ.n.tibi restat vt possis diligere meã creaturã super me:tibi aũt frequenter & ipsi ꝓmaui:iniustis aũt nunq̃. Sz & ī hoc mirabil' es corã altissimo:qm̃ humiliasti te sicut decet te: & nõ iudicasti te vt inter iustos plurimũ glorificaris. Propter qđ miserie multe & miserabiles effient eis q habitãt seculũ ī nouissimis:q; ī multa superbia ambulauerũt. Tu aũt ꝑ te intellige:& de similibus tuis ĩquire gloriã. Nobis.n.apertus ẽ paradisus.plantata ẽ arbor vite:ꝑparatũ ẽ futur ꝑs:ꝑparata ẽ abũdantia:edificata ẽ ciuitas:ꝑbata est reges:perfecta est bonitas:& perfecta sapĩa. Radix mali signata ẽ a vobis:infirmitas & tinea a vobis absconsa ẽ:& in infernũ:fugit corruptio ī obliuione. Transierũt dolores:& ostẽsus ẽ ī fine thesaurus ĩmortalitatis. Noli g̃ adijcẽ ingrẽdo de multitudĩe eor qui pereũt. Nã & ipsi accipiẽtes libertatẽ spreuerũt altissimũ:& legẽ eius contẽpserũt:& vias eius dereliquerũt. Adhuc aut̃ iustos eius cõculcauerũt:& dixerũt ī corde suo non eẽ deus:& quidẽ sciẽtes qm̃ morĩunt̃. Sic̃.n.vos suscipiẽt q̃ pdicta sunt:sic eos sitis & cruciat' que ꝑparata sunt. Nõ.n.voluit hoĩem disperdi. Sz & ipsi q creati sũt cognouerũt nomẽ ei' q fecit eos: & ingrati fuerũt ei q ꝑparauit eis vitã. Quapropt̃ iudiciũ meũ mõ appropinq̃t. Que nõ oĩb' demõstraui nisi tibi:& tibi similib' paucis. Et rndi & dixi. Ecce nũc dñe demõstrasti mihi multitudines signor q̃ incipies facere ī nouissimis:sz nõ demõstrasti mihi q̃ tpe. IX

Et rndit ad me.& dixit. Metiens metire tps in semetipo:& erit cũ vider; qm̃ transierit pars q̃dã signor q̃ pdicta sũt: tunc ĩtelliges qm̃ ipm est temp' in q̃ incipiet altissim' visitare seculũ qđ ab eo factũ est. Et qñ videbit̃ ī seculo motio locor & pplor turbatio:tũc intelliges qm̃ de his erat altissimus locut':a diebus qui fuerũt añ te ab initio. Sicut enim oñe qđ factus est ī seculo:initiũ hz pariter & cõsumationẽ:& cõsumatio est manifesta: sic & altissimi tpa initia bn̄t manifesta in prodigijs & virtutibus:& consumationes ī actu & ī signis. Et erit oĩs q saluus fact' fuerit:& q poterit effugere per opera sua:& ꝑ fidẽ in q̃ credidistis reliq̃ de pdictis pericul':& videbit salutare meũ ī terra mea:& ī finib' meis:qm̃ sanctificaui me a seculo. Et tũc miserebunt̃ q nũc abusi sunt vias meas:& ī tormẽtis cõmorabunt̃ hi q eas piecerũt ī ꝓptu. Qui.n. nõ cognouerũt me

uiuẽtes bñficia ꝓsecuti:ꝛ q fastidierũt legẽ meaꝫ cũ adhuc erãt hñtes libertatẽ:ꝛ cũ adhuc ect eis aptꝰ penitẽtie locꝰ ñ itellexerũt ſz ſpreuerũt. hos oportet post mortẽ in cruciamẽto cognoscẽ. Tu g̃ noli adhuc curiosꝰ esse quõ impij cruciabũt: ſz ingre quõ iusti saluabũt:ꝛ quoꝛ seculũ:ꝛ ꝓpẽ qs seculũ ꝛ qñ. Et rñdi ꝛ dixi. Olim locutus sũ ꝛ nũc dico ꝛ postea dicã:qñ plures sũt q pereũt q̃ꝫ q saluabũt sicut multiplicat fluctus super guttã. Et rñdit ad me ꝛ dixit. Qualꝫ ager talia ꝛ semĩa:ꝛ q̃les flores tales ꝛ tticture:ꝛ q̃lis operatoꝛ talis ꝛ creatio:ꝛ q̃lis agricola talis cultura:qñ tẽpꝰ erat seculi. Et nũc cũ eẽm parãs eis bis g nũc sũt ante q̃ꝫ fieret sectũ ĩ q̃ habitarẽt:ꝛ nemo ꝓtradixit mihi. Tũc.n. quisq; ꝛ nũc creat ĩ mũdo h̃ parato ꝛ mẽ se indeficiẽti ꝛ lege inuestigabili:corrupti sũt mores eoꝝ. Et cõsideraui seculũ:ꝛ ecce erat piculũ ꝓpter cogitatiões q̃ ĩ eo aduenerũt. Et vidi ꝛ peperci ei valde ꝛ fuaui mihi acinũ de botro:ꝛ plãtationẽ de tribu multa. Pereat g̃ multitudo q̃ sine cã nata est:ꝛ seruet acinꝰ meꝰ ꝛ plantatio mea: qꝛ cũ multo laboꝛe pfeci. Tu ãt si adhuc ĩtromittas septẽ dies alios ſz nõ ieiunabis ĩ eis ibis ĩ cãpũ florũ vbi domꝰ nõ ẽ edificata:ꝛ manducabis solũmõ de florib⁹ cãpi:ꝛ carnẽ nõ gustabis :ꝛ vinũ nõ bibes:ſz solũmõ flores. Deꝑcare altissimũ sine ĩtermissiõe ꝛ veniã ꝛ loq̃r tecũ. Et ꝓfectꝰ sũ fiẽ dixit mihi ĩ cãpũ g vocat ardath ꝛ sedi ibi in floribꝰ. Et de herbis agri mãducaui:ꝛ facta ẽ esca eaꝝ mihi ĩ satturitatẽ. Et factũ ẽ post dies septẽ ꝛ ego discũbebã supꝛa senũ:ꝛ coꝛ meũ iteꝝ turbabat sic añ. Et aptũ ẽ os meũ ꝛ ĩchoaui dicere coꝛã altissimo:ꝛ dixi. O dñe te nobis oñdẽs ostẽsus es pꝛibꝰ nr̃is ĩ deserto:qõ nõ calcat ꝛ infructuoso:qñ erãt exeuntes de egypto:ꝛ dicẽs dixisti. Tu isrl̃audi me:ꝛ semẽ iacob itẽde sermonibꝰ meis. Ecce.n. ego semino ĩ vobis legẽ meã ꝛ saciet ĩ vob̃ fructũ:ꝛ glorificabimini ĩ eo ꝓ seculꝫ. Mã pꝛes nr̃i accipiẽtes legẽ nõ seruauerũt:ꝛ legitima mea nõ custodierũt:ꝛ sactꝰ ẽ fruetꝰ legis ñ parẽs. Nec.n. poterat qñ tuꝰ erat:nam q acceperũt perierũt nõ custodiẽtes qõ ĩ eis seminatũ fuerat. Et ecce ꝓsuetudo ẽ:vt cũ acceperit terra semẽ:vl̃ naue mare:vel vas aliqõ escã vl̃ potũ:cuꝫ fuerit exterminatũ id ĩ q̃ semiatũ ẽ vl̃i qõ missũ ẽ:simꝫ id qõ seminatũ vl̃ missũ est vl̃ q̃ suscepta sũt exterminanꝫ ꝛ suscepta iã nõ manẽt apõ nos. Sz nobis sic nõ factũ ẽ. Nos qdẽ q legẽ accepimꝰ peccantes pluimꝰ ꝛ coꝛ nr̃m qõ suscepit eã:nã lex nõ periit:ſz pmãsit ĩ suo laboꝛe. Et cũ loq̃rer hec ĩ coꝛde meo:respexi oculis meis ꝛ vidi mulierẽ ĩ dextera parte. Et ecce hec lugebat ꝛ plorabat cũ voce magna:ꝛ aĩo dolebat valde:ꝛ vestimẽta eius discissa:ꝛ cinis sup caput eiꝰ. Et dimisi cogitatꝰ in qbꝰ erã cogitãs:ꝛ cõuersus sũ ad eã:ꝛ dixi ei. Ut qd fles:ꝛ quid doles aĩo? Et dixit ad me. Dimitte me dñe mi vt defleã me:ꝛ adijciam doloꝛẽ qñ valõ amara sũ aĩo:ꝛ humiliata sũ valde. Et dixi ei. Quid passa es? Hec mihi. Et dixit ad me:sterilis fui ego famula tua:ꝛ nõ peperi habẽs maritũ annis triginta. Ego.n.p singulas horas ꝛ p singulos dies ꝛ annos triginta hos:deprecoꝛ altissimũ nocte ac die. Et factũ ẽ: pꝰ triginta annos exaudiuit me deꝰ ancillã tuã:ꝛ vidit humilitatẽ meã:ꝛ attẽdit tribulatiõi mee:ꝛ dedit mihi filiũ. Et ꝛocũdata sũ sup eũ valde ego ꝛ vir meꝰ ꝛ oẽs ciues mei:ꝛ honorificabimꝰ valde foꝛtẽ. Et nutriui eũ cum laboꝛe multo:ꝛ factũ est cũ creuisset ꝛ veniſſz accipẽ vxoꝛẽ:feci diem epuli. Et factuꝫ ẽ cũ introisset filius meus ĩ thalamo suo:cecidit ꝛ mortuꝰ ẽ:ꝛ euertimꝰ oẽs lumina:ꝛ surrexerũt oẽs ciues mei ad consolandum me:ꝛ queui in alium diem vsq; nocte. Et factum est cum omnes quieuissẽt vt me cõsolarentur vt quiescerem ꝛ surrexi nocte ꝛ fugi ꝛ veni sicut vides in hoc campo:ꝛ cogito iaꝫ non reuerti in ciuitatẽ:ſz hic consistẽ:ꝛ neq; manducare neq; bibere:sed sine intermissiõe lugere ꝛ iciunare vsq; dum moꝛiar. Et dereliqui sermones in quibꝰ eram:ꝛ rñdi cum iracundia ad eam ꝛ dixi. Stulta super oẽs mulieres:non vides luctũ nostrum ꝛ q̃ nobis ꝓtingũt? Quã syon mater nr̃a oñi tristicia cõtristat:ꝛ humilitate humiliata est ꝛ luget validissime. Et nũc qñ oñes lugemꝰ ꝛ tristes sumꝰ:qñ oẽs contristati sumus : tu ãt contristaris ĩ vno filio. Interroga.n. terrã ꝛ dicet tibi:qñ hec ẽ q̃ debeat lugẽ casum tantoꝝ sup eã germinatiũ. Et ex ipa ab initio oẽs nati ꝛ alij veniẽt. Et ecce pene oẽs in pditionẽ ãbulant ꝛ exterminium sit multitudo eoꝝ. Et quis ergo debet lugẽ magis:nisi hec q̃ tã magnã multitudinem pdidit:q̃ꝫ tu q̃ ꝓ vno doles? Si autem dicis mihi qñ non est planctꝰ meꝰ sil̃is terre: qñ fructũ vẽtris mei pdidi:quẽ cũ merozibꝰ peperi ꝛ cum dolozibus genui:terra autem ſm viaꝫ terre:abijtq; in ea multitudo pñs quomodo euenit ꝛ ego tibi dico. Sicut tu cum laboꝛe peperisti:sic ꝛ terra dat fructũ suũ:hoĩ ab initio ei q̃ fecit eam. Nũc ergo retine apud temetipam doloꝛẽ tuuꝫ: ꝛ foꝛtiter fer q tibi cõtigerunt casus. Si enim iustificaueris terminũ dei ꝛ consiliũ suum:recipies in tpe:ꝛ in talibus collaudaberꝰ. Ingredẽ g̃ in ciuitatẽ ad virũ tuũ. Et dixit ad me. Non faciam neq; ingrediar ciuitatem:ſz hic moꝛiar. Et apposui adhuc loqui ad eam:ꝛ dixi. Noli facẽ hunc sermonem:ſz consenti pſuadẽti. Quot enĩ casus syon? Consolare ꝓpter doloꝛẽ irl̃m. Videbis enim qñ sanctificatio nostra deserta effecta ẽ:ꝛ altare nostrum demolitum ẽ: ꝛ templum nostrum destructum ẽ:ꝛ psalterium nostrum humiliatum ẽ: ꝛ hymnꝰ ꝓticuit:ꝛ exultatio nostra dissoluta est: ꝛ lumen candelabꝛi nostri extinctũ ẽ:ꝛ archa testamẽti nostri direpta est:ꝛ sancta nostra cõtaminata sũt:ꝛ nomẽ qõ iuocatũ ẽ sup nos pene ꝓphanatũ ẽ:ꝛ liberi nostri contumeliã passi sunt:ꝛ sacerdotes nr̃i succensi sũt:ꝛ leuite nr̃i ĩ captiuita

tē abierūt:⁊ virgines nr̄e edingnate sūt: ⁊ mulieres nr̄e vim passe sūt:⁊ iusti nr̄i rapti sūt: ⁊ paruuli nr̄i pditi sūt:⁊ iuuenes nr̄i seruierūt:⁊ fortes nr̄i infirmi facti sūt. Et qō oīum maī signaculū syon:qm̄ resignata est de gloria sua. Nā ⁊ tradita ē ī manib⁹ eor:q nos oderūt. Tu ergo excute tuam tristiciam multam:⁊ depone abs te multitudinē dolorū vt tibi repropitiet fortis:⁊ requiem faciet tibi altissimus:regetionē laborū. Et factū est cū loquebar ad eam:facies eius fulgebat subito ⁊ spēs:corruscus fiebat visus eius vt esset pauens valde ad eam:⁊ cogitarem qd esset hoc. Et ecce subito emisit sonitum vocis magnum timore plenū:vt cōmoueret terra a mulier⁹ sono. Et vidi:⁊ ecce āplius mulier nō pparebat mihi: sz ciuitas edificabat ⁊ locꝰ demostrabat de fundamētis magnis:⁊ timui ⁊ clamaui voce magna ⁊ dixi. Vbi ē buriel āgelus q a pncipio venit ad me? Qm̄ ipe me fecit venire ī multitudine ī excessu mētis hui⁹. Et factꝰ ē finis meꝰ ī corruptionē ⁊ oro mea ī ipropiū. Et cū eēm loquēs ego hec:ecce venit ad me ⁊ vidit me. Et ecce erā positus vt mortu⁹:⁊ itellectꝰ meus alienatus erat. Et tenuit dexterā meā ⁊ pfortauit me ⁊ statuit me sup pedes meos. Et dixit mihi. Quid tibi ē ⁊ qre pturbatus ē itellectꝰ tu⁹:⁊ sensus cordis tui:⁊ qre cōturbaris? Et dixi. Dm̄ dereliqsti me. Et ego qdē feci fm̄ monēs tuos ⁊ exiui in cāpum:⁊ ecce vidi ⁊ video qō nō possū enarrare. Et dixit ad me Sta vt vir:⁊ pmouebo te. Et dixi loqre dñe me us tu in me. Noli me derelinqre vt non frustra moriar:qm̄ vidi q̄ ñ sciebā:⁊ audio q̄ ñ scio. Aut nūqd sensus meꝰ fallit:⁊ aīa mea suppmat? Nūc ḡ depcor te:vt demōstres fuo tuo de excessu hō. Et rndit ad me:⁊ dixit. Audi me ⁊ doceā te:⁊ dicā tibi de qb⁹ times:qm̄ altissimus reuelauit tibi mysteria multa. Vidit rectā viā tuā:qm̄ sine iter missiōe pturbabar⁊ p pplo tuo:⁊ valō lugebas ꝑpter syon. Hic ḡ itellectꝰ visionis q̄ tibi apparuit añ paululū. Qua vidisti lugētē inchoasti psolari eā:nūc āt iā speciē mulier⁹ nō vides: sz apparuit tibi ciuitas edificari:⁊ qm̄ enarrabat tibi de casu filii sui. Hec absolutio est. Hec mulier quā vidisti:hec est syon:⁊ qm̄ dixit tibi quā ⁊ nūc aspicies:vt ciuitatē edificatā. Et qm̄ dixit tibi qz sterilis fuit annis triginta:ppt̄ qō erāt anni. s. trigīta qm̄ nō erat ī ea adhuc oblatio oblata. Et factū ē post annos trigīta edificauit salomon ciuitatē ⁊ obtulit oblatiōes:tūc fuit qm̄ peperit sterilis filiū. Et qō tibi dixit:qm̄ nutriuit eū cū labore:hō erat habitatio ī irl'm. Et qm̄ dixit tibi q̄ filiꝰ meꝰ veniens in suo thalamo mortu⁹ eēt:⁊ ptigisset ei casus: hō erat q̄ fca ē ruina irl'z. Et ecce vidisti filitudinē eiꝰ ⁊ qm̄ filiū lugeret:inchoasti psolari eā ⁊ de his q̄ cōtigerūt hec erāt tibi aperiēda. Et nūc videt altissimꝰ qm̄ ex aīo ptristatus es: ⁊ qm̄ ex toto corde pateris p ea:oīdit tibi claritatē glie eiꝰ ⁊ pulchritudinē decoris eiꝰ. Propterea.n. dixi tibi vt maneres ī cāpo vbi domus nō ē edificata. Sciebā.n. ego q̄ altissimꝰ icipiebat tibi oīdere hec: propterea dixi tibi vt venires ī agrū vbi nō ē fundamētū edificij. Nec.n poterat opꝰ edificij hois sustineri ī loco vbi incipiebat altissimi ciuitas ostēdi. Tu ḡ noli timere nec̄ expaueseat cor tuū:sed ingredere ⁊ vide splēdorē ⁊ magnitudinē edificij: q̄tū capax ē tibi visu oculor⁹ vi dē:⁊ p⁹ hec audies quantū capit auditꝰ auriū tuar⁹ audire. Tu.n. beat⁹ es p multis:⁊ vocat⁹ es apō altissimū sicut ⁊ pauci. Nocte āt q̄ ī crastinū futura ē maneb̄ hō: ⁊ oīdit tibi altissimꝰ eas visiōes supmor⁹ q̄ faciet altissimꝰ bis q habitant sup terrā a nouissimis diebus. Et dormiui illā noctem ⁊ aliam:sicut dixerat mihi.

XI

Et vidi somniū:⁊ ecce ascēdebat de mari aquila q erāt duodecī ale pēnar⁹:⁊ capita tria. Et vidi:⁊ ecce expādebat alas suas ī oēz trā:⁊ oēs vēti celi īsufflabāt ī eā ⁊ colligebant. Et vidi ⁊ de pēnis eiꝰ nascebāt ꝓrie pennē:⁊ ipe fiebāt in pēnaculis minuti ⁊ modici. Nā capita eiꝰ erāt gescētia:⁊ dimidiū caput erat maius alior⁹ capitū:sz ipa gescebat cū eis. Et vidi:⁊ ecce agla volauit ī pēnis suis ⁊ regnauit sup terrā ⁊ sup eos q habitāt ī ea. Et vidi qm̄ subiecta erāt ei oīa sub celo:⁊ nemo illi ꝓdicebat nec̄ vnus ō creattura q̄ ē sup terrā. Et vidi ⁊ ecce surrexit agla sup vngues suos ⁊ misit vocē pēnis suis dicēs. Nolite oēs simul vigilare:dormite vnusqsq̄ in loco suo:⁊ p tps vigilate. Capita āt in nouissimo seruabūt. Et vidi ⁊ ecce vox nō exibat de capitibus ei⁹:sz de medietate corpis eius:⁊ numerauī ꝓtrarias pēnas ei⁹:⁊ ecce ipe erāt octo. Et vidi ⁊ ecce a dextera parte surrexit vna pēna:⁊ regnauit super oēm terrā:⁊ factū ē cū regnaret:venit ei finis:⁊ nō apparuit locꝰ ei⁹ ⁊ sequēs exsurrexit ⁊ regnabat. Ipa multū tenuit tps. Et factū ē cū regnaret. Et veniebat finis eiꝰ vt nō appareret sic ꝓpr: ⁊ ecce vox emissa ē illi dicēs. Audi tu q̄ tāto tēpe tenuisti terrā. Nec annūcio tibi añq̄ incipias nō apparere. Nemo pte tenebit tempꝰ tuū sed nec dimidiū eius. Et leuauit tertia ⁊ tenuit pncipatū sicut ⁊ priores:⁊ nō apparuit ⁊ ipa. Et sic ꝓtingebat oīb⁹ alijs singillatim pncipatū gerē:⁊ iterū nusq̄ ꝓpere. Et vidi ⁊ ecce in tempore sequentes penne erigebant a dextera parte vt tenerent ⁊ ipe pncipatū:⁊ ex his erant q̄ tenebant:sed tm̄ statim nō compatescebant:nā ⁊ alig ex eis erigebant:sed non tenebant pncipatum. Et vidi pⁿ hec:⁊ ecce nō cōparuerūt duodecim pēne ⁊ duo pēnacula:⁊ nihil superat in corpore agle nisi duo capita quiescentia ⁊ sex pennacula. Et vidi:⁊ ecce sex pennaculis diuise sunt due:⁊ manserūt sub capite quod est ad dexteram partē. Nam quatuor manserunt in loco suo. Et vidi ⁊ ecce hec subalares cogitabāt se erigē ⁊ tenē pncipat⁹. Et vidi ⁊ vna erecta ē sed statim non comparuit. Et secūde velocius q̄ priores non pparuerūt: Et vidi ⁊

ecce dñe q̄ supauerūt apō semetipas cogitabant
z ipe regnare: z in eo cū cogitarēt. ecce vnū gesce-
tiū capitū qō erat mediū euigilabat. Hoc. n. erat
duoz capitū mai⁹. Et vidi qm̄ ꝓpleta sūt duo ca-
pita secū: z ecce ꝙuersū ē caput cū his q cū eo erāt
z comedit duas subalares q̄ cogitabāt regnare.
Hoc āt caput pcōterruit oēm trā: z dñabat in ea
bis q hītant terraz cū laboze multo: z potētatuz
tēuit ozbis terraz super oēs alias q̄ fuerūt. Et vi
di p⁹ hec z ecce mediū caput subito nō ꝓparuit: z
h̄ sic̄ ale. Supauerūt āt duo capita: q̄ z ipa sil̄r re
gnauerūt sup terrā: z sup eos q hītāt in ea. Et vidi:
z ecce deuozauit caput a dextera pte illō qō a le-
ua. Et audiui vocē dicētē mihi. Cōspice ꝺ te: z ꝺ
fidera qō vides. Et vidi: z ecce sic̄ leo ꝺcitatus ō
silua rugiēs: z vidi qm̄ emittebat vocem hois ad
aglā. Et dixit dicēs. Audi tu z loq̄r ad te: z dic̄ al
tissimus tibi. Nōne tu es q̄ supasti de q̄tuoz aīali
b⁹ q̄ secerā regnare i seculo meo: z vt p eos veni
ret finis tempoz eoz? Et q̄rtus veniēs deuicit oīa
aīalia q̄ trāsierūt: z potētatu tenuit seculū cū tre-
moze multo: z oēm ozbē cū laboze pessimo: z in
habitauit tot tempozibus ozbē terraz cuz dolo.
Et iudicasti terrā nō cū veritate. Tribulasti eniz
māsuetos: z lesisti gescētes: z dilexisti mēdaces:
z destruxisti hītatiōes eoz q fructificabāt: z hu-
miliasti muros eoz q te nō nocuerūt. Et ascēdit
ꝺtumelia tua ad altissimū: z supbia tua ad fozt̄.
Et respexit altissim⁹ supba tpa: z ecce finita sūt:
z scelera ei⁹ ꝓpleta sūt. Propterea non appazeas
tu agla z ale tue hozzibiles z pēnacula tua pes-
sima: z capita tua maligna: z vngues tui pessimi:
z oīe cozp⁹ tuū vanū: vt frigerēt oīs terra: z re
uertat liberata de tua vi: z speret iudiciū z mīam
ei⁹ q̄ fecit eā. XII

Et factū est duz loq̄r leo verba hec ad
aquilā. Et vidi: z ecce q̄ superauerat ca-
put: z nō compuerunt q̄tuoz ale ille q̄ ad
eū trāsierūt: z erecte sūt vt regnarēt: z erat regnū
eoz exile: z tumultu plenū. Et vidi: z ecce ipa nō
apparebāt: z oē cozp⁹ agle incēdebat: z expaue-
scebat terra valde. Et ego a tumultu z excessu mē
t̄ z a magno timoze vigilaui: z dixi spui meo. Ec
ce tu p̄stitisti mihi h̄: i eo q̄ scrutar? vias altissimi.
Ecce adhuc fatigat⁹ sū aīo: z spū meo iualid⁹ suz
valde: z nec modica est i me virt⁹ a multo tioze
cz̄ expaui nocte hac. Nūc q̄ ozabo altissimū: vt
me ꝓfortet vsq̄ i finē. Et dixi. Dñator dñe si inue
ni gr̄am añ oculos tuos: z si iustificat⁹ sū apō te p
multis: z si certe ascēdit depcatio mea añ faciē tu
am ꝓfozta me: z oñde seruo tuo mihi interp̄tatio
nē z distinctionē visus hozzibil̄ hui⁹: vt plcissime
ꝓsoleris aīam meā. Pignū. n. me būisti oñdē mi-
hi tēpoz nouissima. Et dixit ad me. Hec ē iterp̄-
tatio visiōis hui⁹. Aglā quā vidisti ascēdētez de
mari: h̄ ē regnū qō visū ē i visiōe danieli frī tuo.
Cz̄ ñ est illi iterp̄tatū: qm̄ ego nūc tibi iterp̄toz.
Ecce dies veniūt z exurget regnū sup terrā: z erit
timoz acrioz oīuz regnoz q̄ fuerūt añ eū. Regna
būt āt i ea reges duodeci: vn⁹ p⁹ vnū. Nā secun
dus icipiet regnare: z ipe tenebit ampli⁹ tps pre
duodeci. Hec ē interp̄tatio duodeci alaz q̄s vi-
disti. Et quā vidisti vocē q̄ locuta ē nō de capiti-
b⁹ eius exeūtē: cz̄ de medio cozpe ei⁹: hec ē iterp̄-
tatio. Qm̄ p⁹ tps regni illi⁹ nascet ꝺtētiōes ñ mo-
dice: z piclit abit vt cadat z nō cadet tūc: cz̄ iteruz
ꝺstituet i suū initiū. Et qm̄ vidisti subalares oc-
to coherētes alis ei⁹: hec ē iterp̄tatio. Exurget in
ipo octo reges q̄z erūt tpa leuia z āni citati z duo
q̄dē ex ipis periet. Appzopīquāte āt tpe medio: q̄
tuoz seruabūt i tpe: cū icipiet appzopīq̄re tps ei⁹
vt finiat. Due vo i finē ꝺuabūt. Et qm̄ vidisti tria
capita gescētia: hec ē iterp̄tatio. In nouissimis ei⁹
ꝺsurgitabit altissim⁹ tria regna: z renouabit i ea ml̄
ta z dñabūt terrā: z q hītāt in eo cū laboze mul-
to sup oēs q fuerūt añ hos. Propē hoc ipi voca-
ti sūt capita aquile. Hsti. n. erūt q recapitulabūt i-
pietates ei⁹: z q pficiāt nouissia ei⁹. Et qm̄ vidisti
caput maius ñ apparēs: hec ē iterp̄tatio ei⁹. Qm̄
vn⁹ ex eis sup lectū suū moriet: z tm̄ cū tozmenti.
Nā duo q pseuerauerūt: gladi⁹ eos comedz. Om̄
nis. n. gladi⁹ comedet q cū eo: cz̄ tm̄ h̄ gladio i nouis
simis cadet. Et qm̄ vidisti duas subalares trasci
ētes sup caput qō ē i dextera pte: hec ē iterp̄tatō.
Hi sūt q̄s ꝺseruauit altissim⁹ i finē suū. H̄ ē regnū
exile z turbatiōis plenū. Sicut vidisti z leonem
quē vidisti de silua euigilātē z rugientez z loquē
tē ad aquilā z arguentez eā: z iniusticias ipius p
oīes sermōes ei⁹ sicut audisti. hic est vent⁹ que
seruauit altissim⁹ in finē ad eos z impietates ipo-
rū: z arguet illos z incutiet cozā ipis scerptiones
coz. Statuet enī eos in iudiciū viuos: z erit cuz
arguerit eos: tūc cozripiet eos. Illam residuū po
pulū meū liberabit cū miseria qui saluati sūt su-
per fines meos: z iocūdabit eos quoadusq̄ veni
et finis dies iudicij de quo locutus suz tibi ab ini
tio. Hoc somniū quod vidisti: z he interp̄tatiōes.
Tu ergo solus dignus fuisti scire altissimi secre-
tuz hoc. Scribe ergo oīa ista in libzo q̄ vidisti: z
pōe ea i loco absc̄ōdito: z doceb ea sapientes de
pplo tuo q̄z cozda scis posse capere z seruare secre
ta hec. Tu āt adhuc sustīe hic alios dies septē vt
tibi ostēdat qcqd visum fuerit altissimo ostēdere
tibi. Et pfectus est a me. Et fcm̄ est cum audisset
oīs ppls qm̄ pertrāsierūt septem dies: z ego non
fuissem reuersus i ciuitatem: z congregauit se om
nis a minimo vsq̄ ad maximum: z venit ad me.
z dixerunt mihi: dicentes. Quid peccauimus ti-
bi: z quid iniuste egimus in te: quoniam derelin-
quens nos: sed isti in loco hoc? Tu eniz nobis su
peres solus ex omnibus pplis sicut botrus de vi
nea z sicut lucerna in loco obscuro: z sicut portus
z nauis saluata a tempestate. Aut non sufficiunt
nobis mala que contigerunt? Si ergo tu nos dere
liqueris: quāto nobis erat melius si essemus suc-
censi: z nos cum incendio syon? Hec enim nos

sumus meliores eoꝝ q ibi mortui sunt. Et ploraverūt voce magna. Et rndi ad eos: et dixi. Cōfide isrl: et noli tristari tu domus iacob. Est.n. memoria vra cozā altissimo: et fortis nō est oblit⁹ vri in tentatiōe. Ego.n. ñ derelig vos neq; excessi a vobis: sz veni i hūc locū vt depcarer ꝑ desolatione syon: vt qrerē mīam ꝑ humilitate sanctificatiōis vre. Et nūc ite vnusqsq; vrz i domū suā: et ego veniam ad vos p⁹ dies istos. Et ꝑfectus est ppls sicut dixi ei i ciuitatē. Ego āt sedi i cāpo septē diebus sic mihi mādauit: et manducabā de florib⁹ solūmodo agri: de herbis facta est esca mihi in diebus illis.

XIII

Et factū ē p⁹ dies septē: et somniauī somniū nocte. Et ecce ō mari vētus exurgebat: vt ꝺturbaret oēs fluctus eius. Et vidi: et ecce ꝺualescebat ille hō cū milib⁹ celi: et vbi vultū suū vtebat vt cōsideraret: tremebāt oīa q sub eo videbant: et vbicunq; exiebat vox de ore eius: ardescebant oēs q audiebāt voces ei⁹: sicut gesēit terra qñ senserit ignē. Et vidi p⁹ hec: et ecce cōgregabat multitudo hoīum q̄z nō erat numerus de q̄tuor vētis celi: vt debellarēt hoiem q ascenderat de mari. Et vidi: et ecce sibimetipsi sculpserat mōtē magnū: et volauit super eū. Ego āt q̄sui videre regionē vel locū vñ sculptus esset mons: et nō potui. Et post hec vidi: et ecce oēs q ꝺgregati sunt ad eū vt expugnarent eū timebant valde: tñ audebāt pugnare. Et ecce vt vidit ipe/tū multitudinis venientis ñ leuauit manū suā: neq; frameā tenebat: neq; aliq̄ vas bellicosuz nisi solūmō vt vidi: qñ emisit de ore suo sicut flatuz ignis et de labijs eius spūs flāme: et de lingua ei⁹ emittebat scintillas et tempestates: et ꝺmixta sunt oīa simul ꝫ flatus ignis et spūs flāme: et multitudo tēpestatis: et ꝺcidit sup multitudinē in ipetu q̄ parata erat pugnare et succēdit oēs: vt subito nihil videret de innumerabili multitudie: nisi solū mō puluis et fumi odor. Et vidi: et extimui. Et p⁹ hec vidi ipm hoiem descendentē de mōte: et vocātē ad se mltitudiē aliā pacificā: et accedebat ad eū vult⁹ hoīum multoꝝ q̄rūdā gaudētiū: q̄rūdā tristantiū. alig vero alligati: alig adducētes ex eis q offerebant. Et egrotaui a multitudie pauoris: et expergefactus sū et dixi. Tu ab initio demōstrasti seruo tuo mirabilia hec: et dignuz me būisti vt susciperes depcationē meā: et nūc demōstra mihi ad hec interptationē somnij hui⁹. Sicut.n. existimo in sensu meo: de q derelicti fuerit i dieb⁹ illis. Et multo plus de his q nō sūt derelicti. Qui enī nō sunt derelicti tristes erāt. Intelligo nūc q̄ sūt reposita in nouissimis diebus: et occurrent eis: sz et his q derelicti sunt. Propter ꝫ venerūt. n. in picula magna: et necessitates multas: sicut ondunt somnia hec. Attñ facili⁹ est piclitātē venire i hunc q̄z pertransire sic nubē a seculo: et nūc videō q̄ ꝺtigūt in nouissimo. Et rndit ad me: et dixit. Et visiōis interptationē dicā tibi: et de q̄b⁹ locutus es adaperiā tibi. Qui de his dixisti q derelicti sunt: hec est interptatio. Qui aufert piculū illo tpe: ꝫ se custodiuit. Qui i piculo ꝺciderūt: hi sūt q hñt opera et fidē ad fortissimū. Scito g̃: qñ magis beatificati sūt q derelicti: super eos q mortui sūt. Ipe i terptatiōes visiōis. Qz vidisti vir⁹ ascēdētem de corde maris: ipe est quē ꝺseruat altissim⁹ multis tē porib⁹: q p semetipm liberabit creaturā suā: et ipe dispōit q derelicti sūt. Et qñ vidisti de ore eius exire vt spūs et ignē et tēpestatē: et qñ non tenebat frameā: neq; vas bellicosū: corrupit.n. impet⁹ ei⁹ multitudinē q̄ venerat expugnare eū: hec ē interptatio. Ecce dies veniūt qñ icipiet altissim⁹ liberare eos q sup terrā sūt: et veniet i excessu mētis sup eos q inhabitāt terrā. Et alij alios cogitabunt debellare: ciuitas ciuitatem: et locus locū: et gēs aduersus gētē: et regnū aduersus regnū. Et erit cuz fiēt hec: et ꝺtingēt signa q̄ añ ondi⁹ tibi: et tūc reuelabit filius me⁹ quē vidisti vt viz ascēdētē. Et erit qñ audierit oēs gētes vocē eius: et derelinq̄t vn⁹ q̄sq; i regiōe sua bellū suū qō hñt ad alterutrū: et colliget i vnū multitudo innumerabil⁹ sic volētes venire et expugnare eū. Ipe āt stabit sup cacumē mōtis syon. Syon āt veniet et ondet oib⁹ parata et edificata sic vidisti montē sculpi sine mānib⁹. Ipe āt filius me⁹ arguet q̄ aduenerūt gētes impietates eoꝝ quas: q̄ tēpestati apꝛopiq̄uerūt ꝑpē mala cogitamēta eoꝝ et cruciamēta q̄b⁹ icipient cruciari: q̄ assimilate sūt flāme et ꝑdet eos sine labore: ꝑ legē q̄ igni assimilata ē. Et qñ vidisti eū colligētē ad se aliā multitudinē pacificā: he sūt decē trib⁹ q̄ captiue facte sūt de terra sua in diebus osee regis: quē captiuū duxit salmanasar rex assyrioꝝ et trāstulit eos trāsflumē: et trāslati sunt in terrā aliā. Ipi āt sibi dederūt ꝺsiliū ꝫ vt derelinq̄rēt multitudinē gētiū: et pficiscerent i ulteriorez regionē vbi nūq̄z inhabitauit genus humanuz: vel ibi obseruare legitima sua q̄ ñ fuerāt seruātes i regiōe sua: Per itroitus āt angustos fluminis eustraten introierūt. Fecit.n. eis tūc altissim⁹ signa: et statuit venas fluminis vsq; q̄ trāsirēt. Per eam.n. regionē erat via multa itineris anni vni⁹ et dimidij nā regio illa vocat⁹ arsareth. Tunc inhabitauerunt ibi vsq; i nouissimo tpe: et nūc itez cū ceperit venire: itez altissim⁹ statuet venas fluminis vt possint trāsire: ꝑpē ꝫ vidisti mltitudinez cū pace. Qz et q derelicti sūt de pplo tuo hi sūt q inueniūt ītra fines meū. Factum erit ergo qñ icipiet ꝑdere multitudinē eaꝝ q̄ collecte sūt gentes: ꝑteget eos qui superauerunt ppl'm: et tunc ostēdet eis multa plurima portēta. Et dixi ego. Dominator dñe ꝫ mihi ostende. propter qō vidi vir⁹ ascēdētē de corde maris. Et dixit mihi. Sicut non potes hec vel scrutari vel scire que sunt in profundo maris: sic non poterit quisq; super terrā videre filiū meum: vel eos q cum eo sunt: nisi in tpe diei. Hec est interptatio somnij quod vidisti: et ꝑpter quod illuminat⁹ es hic solus. Dereliqsti.n. tuā: et circa meā

vacasti legē ⁊ q̄sisti. Ultā.n.tuā dispositisti in sa/
pia: ⁊ sensus tuū vocasti mīez. Et ppē hō oīdi tibi
merces apō altissimus. Erit.n.p⁹ alios tres dies
ad te alia loq̄r: ⁊ exponā tibi grauia ⁊ mirabilia.
Et ꝓfect⁹ sum ⁊ transij ī cāpū: multū glorificans
⁊ laudās altissimū de miralib⁹ q̄ per tps faciebat:
⁊ qui gubernat tpm ⁊ q̄ sunt in tpib⁹ illata. Et se/
di ibi tribus diebus. XIIII

Factū est tertio die: ⁊ ego sedebā super
q̄rcu. Et ecce vox exiuit ꝺ me ō rubo: ⁊
dixit: Esdra esdra. Et dixi. Ecce ego do
mīe. Et surrexi sup pedes meos. Et dixit ad me:
Reuelās reuelatus sum sup rubū: ⁊ locut⁹ sū moy
si qñ ppl's meus fuiebat ī egypto: ⁊ misi eū ⁊ du/
xi ppl'm meū de egypto: ⁊ adduxi eū sup mōtē sy
na: ⁊ detinebā eum apō me dieb⁹ multis: ⁊ enar/
rauī ei mirabilia multa: ⁊ oīdi ei tempoꝝ secre/
ta ⁊ finē: ⁊ p̄cepi ei dicēs. Hec in palā facies ꝟba:
⁊ hec abscōdes. Et nūc tibi dico: signa q̄ demon/
strauī: somnia q̄ vidisti: ⁊ interptatiōes q̄s tu vi
disti in cozde tuo: repōe ea. tu.n. recipieris ab oī/
b⁹: ⁊uerteris residuus cū ꝺsilio meo ⁊ cuz sibīs
tuis: vsq̄q̄ finiant tpa. Qñ seculū perdidit iuuen
tutē suā: ⁊ tpa appꝛopinq̄nt senescere. Duodecim
.n. ptibus diuisū est seculū: ⁊ transierūt eius deci
ma ⁊ dimidiū decime partis: superſūt āt ei⁹ p⁹ me
diū decie part'. Nūc ḡ dispone domū tuā: ⁊ coꝛ
ripe ppl'm tuū ⁊ ꝺsolare humiles coꝝ: ⁊ renuncia
iā cozzuptele: ⁊ dimitte abs te mortales cogita/
tiōes: ⁊ pisce abs te pondera humana ⁊ exue te iā
īfirmā naturā: ⁊ repōe in vnā partē molestissima
tibi cogitamēta: ⁊ festina trāsmigrare a tpib⁹ his.
Que.n. vidisti nunc ꝺtigisse mala: itez boꝝ dete/
rioꝛa faciēt. Quātū.n. inualidus fiet seculus a sene
ctute: tm̄ multiplicabunt super inhabitātes ma/
la. Dꝛolōgauit.n. se magis vitas ⁊ appꝛopinq̄uit
mēdacius. Jā.n. festinat venire quā vidisti visio
nē. Et rñdi: ⁊ dixi cozā te dñe. Ecce.n. ego abibo
sicut p̄cepisti mihi ⁊' cozꝛipiā pñtē ppl'm. Qui au
tē itez nati fuerint qs ꝺmonebit? Dositus ē ḡ se/
culū in tenebꝛis: ⁊ q̄ inhabitāt in eo sine lumine.
Qm̄ lex tua incensa est: ꝓpter qō nemo scit q̄a te
facta sunt vl' q̄ incipiēt opera. Si.n. inueni ī te gra
tia ītmitte in me spm̄ sanctū: ⁊ scribā oē qō factus
ē ī seclo ab initio q̄ erāt in lege tua scripta vt pos/
sint hoīes īuenire semitā: ⁊ q̄ voluerint viuere in
nouissimis viuāt. Et rñdit ad me ⁊ dixit. Uadēs
ꝺgrega ppl'm: ⁊ dices ad eos: vt nō q̄rant te dieb⁹
q̄draginta. Tu āt ꝓpara tibi buxos multos: ⁊ ac
cipe tecū sareaz dabꝛiaz: selemiaz: echanū: ⁊ asiel
gnq̄z bos: q parati sūt ad scribēdū velociē. Et ve
nies huc ⁊ ego accēdā in cozde tuo lucernā intel
lect⁹ q̄ nō extinguet q̄dusq̄ finiant q̄ incipies scri
bere. Et tūc perfect⁹: q̄dā palā facies: q̄dā sapiēti
b⁹ abscōse trades. Jn crastinū.n. hac hoꝛa incipi
es scribere. Et ꝓfect⁹ sū sic mihi p̄cepit: ⁊ ꝺgrega
ui oēm ppl'm: ⁊ dixi. Audi isrl' ꝟba hec. Peregri/
nati sūt pꝛes nr̄i ab initio in egypto: ⁊ liberati sūt
in: ⁊ acceperūt legē vite quā nō custodierūt: quā ⁊
vos post eos trāsgressi estis: ⁊ data ē vobis tra
in sozte: ⁊ terra syon ⁊ pꝛes vr̄i ⁊ vos inigtatē se/
cistis: ⁊ nō fuastis viaſ q̄s p̄cepit vobis altissim⁹: ⁊
iust⁹ iudex cū sit: abstulit a' vobis ī tpe qō dōaue
rat. Et nūc vos hō estis: ⁊ frēs vr̄i introꝛsū vr̄z se.
Si ḡ imparauerit' sensui vr̄o: ⁊ erudierit' coꝝ vr̄z
vitā ꝺfuati eritis: ⁊ p⁹ morte miaz ꝺsequmini. Iu
dicū.n. p⁹ morte veniet: qñ itez fuituiscem⁹: ⁊ tūc
iustoꝝ noīa parebūt: ⁊ īpioꝝ facta oīdēt. Ad me
igit nemo accedat nūc: nec q̄z r̄ grat me vsq̄z dies
q̄dragīta. Et accepi quīq̄z viros sic mādauit mi
hi: ⁊ ꝓfecti sum⁹ ī cāpū ⁊ māsim⁹ ibi. Et fact⁹ sū in
crastinū: ⁊ ecce vox vocauit me dicēs. Esdra ape
ri os tuū: ⁊ bibe q̄ te potauero. Et aperui os meū
⁊ ecce calix plen⁹ pozzigebat mihi. Hoc erat ple/
nū sic aq̄: colꝛ aūt ei⁹ vt ignis similis. Et accepi
⁊ bibi: ⁊ ī eo cū bibissē coꝝ meū cruciabat intellec
tus: ⁊ ī pect⁹ meū īcrescebat sapia. Qā spūs me⁹ ꝺ
fuabat memoꝛia. Et aptū ē os meū: ⁊ nō ē clausū
ampli⁹. Altissim⁹ dedit itellectū q̄nq̄z vir' ⁊ scri/
pserūt q̄ dicebāt excessiōes noctis q̄s nō sciebāt.
Nocte aūt māducabāt panē: ego aūt ꝺ die loq̄/
bar: ⁊ ꝺ noctē nō tacebā. Scripti sūt aūt ꝺ q̄dragī
ta dies libꝛi ducēti' quattuoꝛ. Et factū ē cū cōple/
uissēt quadragīta dies: locut⁹ ē altissim⁹ dicens.
Dꝛioꝛa q̄ scripsisti in palā pōe: ⁊ legāt digni ⁊ in/
digni: nouissimos āt septuagīta ꝺseruabis vt tra
das eos sapiētib⁹ de ppl'o tuo. Jn his.n. est vena
intellectus: ⁊ sapientie fons: ⁊ scientie flumen. Et
feci sic. XV

Ece loqre in aures plebis mee ſmones
,ꝓphie q̄s īmisero ī os tuū dicē dñs: ⁊ fac
vt ī charta scribāt: qm̄ fideles ⁊ veri sūt.
Ne timeas a cogitatiōib⁹ aduersū te: nec turbēt
te īcredulitates dicētiū: qm̄ oīs īcredulus ī incre
dulitate sua moꝛiet. Ecce ego īduco dicit dñs su
per oꝛbē terraꝝ mala: gladiū ⁊ famē ⁊ mortez ⁊
interitū ꝓpter qō superpolluit iniquitas oēm ter
rā: ⁊ adimpleta sē opera nociua illoꝝ. Propterea
dicit dñs. Jā nō silebo de īpietatibus eoꝝ q̄ irre
gulose agūt: nec sustinebo in bis q̄ iniq̄ exercent.
Ecce sanguis īnoxi⁹ ⁊ tristis clamat ad me: ⁊ aīe
iustoꝝ clamant ꝓsueranter. Ulindicans vindica
bo illos dicit dominus: ⁊ accipiam oēm sangui/
nem innoxiū ex illis ad me. Ecce ppl's meus q̄si
grex ad occisionē ducēt: iā nō patiar illū habita
re in terra egypti: ſz educā eū in manu potenti ⁊
bꝛachio excelso. Et percutiā plaga sicut pꝛius ⁊
coꝛrumpā oēm terrā eius. Iugebit egyptus ⁊ sū
damēta eius plaga ꝟberata ⁊ castigatōe quas
inducet ei deus. Iugebūt cultoꝛes operantes ter
ram: qm̄ deficient semina coꝛuz ab ꝟredie ⁊ grā
dine: ⁊ a fidere terribili. Ue seculo ⁊ qui habitant
in eo: qꝛ appꝛopinq̄uit gladius ⁊ contritio eoꝝ:
⁊ exurget gens super gentē ad pugnā ⁊ rumphea
in manibus eoꝝ. Erit.n. incōstabilitio hominib⁹
⁊ alij alijs inualescentes non curabunt regem suū

ꝛ ꝓncipes: vie gestoꝝ suoꝝ ī potentia sua. Lōcupī scet.n.hō ī ciuitatē ire: ꝛ nō poterit. Ꝓpē supbiā .n.eoꝝ ciuitates turbabunt: domꝰ exterent: boies metuēt. Nō miserebit hō ꝓximū suū ad irritū faciendū domos eoꝝ ī gladiū: ad diripiēdas substātias eoꝝ ꝓpē famē panis ꝛ tribulationem multā. Ecce ego ꝓuoco dicit deꝰ oēs reges terre ad me verendū q sunt ab oriente ꝛ ab austro: ab euro ꝛ a libano ad ꝓuertēdos ī se: ꝛ reddere q̄ dederūt illis. Sicut faciūt vsq; hodie electis meis: sic faciā ꝛ reddā ī sinu eoꝝ. Hec dicit dñs deus. Nō parcet dextera mea sup pctōres: nec cessabit rūphea sup effundentes sanguinē inocuū sup terrā. Exiit ignis ab ira eiꝰ: ꝛ ꝺuoꝛauit fundamēta tre: ꝛ pctō res q̄si stramē īcensū. Ve eis q peccāt ꝛ nō obseruāt mādata mea dicit dñs. Nō parcā illis. Discedite filij a ptāte: nolite ꝓfanare sanctificationes meā: quā nouit dñs oēs q delinquūt ī illū. Ꝓpterea tradidit eos ī mortē ꝛ ī occisionē. Jā.n. venerūt sup orbē terraꝝ mala: ꝛ manebit ī illis. Non .n. liberabit vos deus ꝓpē qō peccastis ī eū. Ecce visio horribilis: ꝛ facies illiꝰ ab oriente. Et exient natiōes draconū arabū ī currib⁹ multis: ꝛ sicut flatꝰ eoꝝ numerꝰ ferē sup terrā: vt iā timeāt ꝛ trepidēt oēs q illos audiēt carmonij ilaniētes ī ira: ꝛ exiēt vt apri de silua: ꝛ aduenient ī ꝟtute magna ꝛ ꝓstabūt ī pugnā cū illis: ꝛ vastabūt portionē terre assyrioꝝ. Et pꝰ hec supualescēt draconēs: natiuitatis sue memores: ꝛ ꝺuertēt se ꝓspirātes ī ꝟtute magna ad pseq̄ndos eos. Isti turbabūt ꝛ silebūt ī ꝟtute illoꝝ: ꝛ ꝺuertēt pedes suos ī fugā: ꝛ a territorio assyrioꝝ subsessor obsidebit eos: ꝛ ꝓsumet vnū ex illis: ꝛ erit timor ꝛ tremor ī exercitu illorū: ꝛ ꝺtētio in reges ipoꝝ. Ecce nubes ab oriente ꝛ a septētriōe vsq; meridianū: ꝛ facies eaꝝ horrida valde plena ire ꝛ pcelle. Et collidēt se īuicē: ꝛ collidēt fidꝰ copiosū sup terrā ꝛ fidꝰ illoꝝ. Et erit sanguis a gladio vsq; ad ventrē: ꝛ fumus boꝝ vsq; ad substramen cameli. Et erit timor ꝛ tremor multus sup terrā: ꝛ horrebūt q videbūt iras illas ꝛ tremor apprēdet illos. Et pꝰ hec mouebunt nubi copiosi a meridiano ꝛ septētriōe: ꝛ portio alia ab occidente. Et superinualescēt vēti ab oriēte ꝛ reclndēt eā: ꝛ nubē quā suscitauit in ira: ꝛ fidꝰ ad faciēdā exterritationē ad orientalē vētū ꝛ occidētē violabit. Et exaltabunt nubes magne ꝛ vallide plene ire ꝛ fidus: vt exterreāt oēm terrā: ꝛ inhabitantes eā: ꝛ ifundēt sup oēz locū altū ꝛ eminentē fidus terribile: ignē ꝛ grandinē ꝛ rūpheas velātes: ꝛ aq̄s multas: vt ēt ipleāt oēs cāpi ꝛ oēs riui plenitudīe aq̄ꝝ multaꝝ. Et demolient ciuitates ꝛ muros ꝛ mōtes: colles ꝛ ligna siluaꝝ: ꝛ fenū pratoꝝ ꝛ frumēta eoꝝ. Et transibūt ꝓstates vsq; baylonē ꝛ exterrēt eā: ꝺueniēt ad ipam ꝛ circuibunt eā: ꝛ effundēt fidꝰ ꝛ oēz irā super eā. Et subibit puluis ꝛ fumus vsq; ī celū: ꝛ oēs ī circuitu lugebūt eā: ꝛ q sub ea remanserūt seruiēt his q exterruerūt. Et tu asia ꝓcoꝛs ī spem babylōis ꝛ glozia pſone eiꝰ: ve tibi misera: ꝓpter qō assimilasti eis: ꝛ ornasti filias tuas ī fornicatiōe ad placenduz ꝛ gloziandū ī amatoꝛib⁹ tuis q tecū cupierūt semp fornicari. O dibilē imitata es ī oib⁹ opib⁹ eiꝰ ꝛ in adinuētiōib⁹ eiꝰ: ꝓpterea dicit deus. Immittā tibi mala: viduitatē ꝛ paupertatē ꝛ famē ꝛ gladiuz ꝛ pestē ad deuastandas domos tuas a violatiōe ꝛ morte ꝛ glozia virtutis tue. Sicut flos siccabit cū exurget ardoꝛ q emissus est sup te: infirmaberis vt paupercula plagata ꝛ castigata a mulieribus vt nō possint te suscipere potētes ꝛ amatōes: Nungd ego sic ꝯlabo te dic dñs: nisi occidissem electos meos ī oī tpe exaltās pcussionē manuz ꝛ diceres super mortē eoꝝ cū inebriata eēs exoꝛna speciē vultus tui? Merces fornicatiōis tue in sinu tuo: ꝓpter ꝟ redditionē accipies. Sic facis electis meis dicit dñs: sic faciet tibi deus ꝛ tradet te ī malū. Et nati tui fame interient ꝛ tu rumphea cades: ꝛ ciuitates tue ꝺterent: ꝛ oēs tui ī cāpo gladio cadent. Et q sunt ī mōtib⁹ fame pibūt: ꝛ manducabūt carnes suas ꝛ sanguinē bibēt a fame panis ꝛ siti aque. Infelix p maria venies: ꝛ rursuz accipies mala. Et ī trāsitu allidēt ciuitatē occisaz: ꝛ exterrēt aliquaz portionē terre tue: ꝛ partē glorie tue exterminabūt: rursū reuertētes ꝺuersam. Et demolita eris illis ꝓ stipula: ꝛ ipsi erunt tibi ignis: ꝛ ꝺuoꝛabūt te ꝛ ciuitates tuas ꝛ terrā tuā ꝛ mōtes tuos: oēs siluas tuas ꝛ lignū fructifex igni ꝺurēt. Filios tuos captiuos ducēt: ꝛ cēsū tuū ī p dā hēbūt: ꝛ gliaz faciei tue exterminabūt. ¶ XVI

Ve tibi babylō ꝛ asia: ve tibi egypte ꝛ syria. Precigite vos saccis ꝛ cilitijs: ꝛ plāgite filios vꝝos ꝛ dolete: qm̄ appꝛopiq̄uit ꝺtritio vra. Immissus est vobis gladiꝰ: ꝛ qs est q auertat illū? Immissus est ī vobis ignis: ꝛ qs ē qui extinguat illū? Immissa sūt vobis mala: ꝛ qs ē q repellat ea? Nūgd repellet aliqs leonē esuriētē ī silua: aut extīguet ignē ī stipula moꝛ qm̄ cepit ardere? Nūgd repellet aliqs sagittā a sagittario foꝛti missā? Dñs foꝛtis imittit mala: ꝛ qs est q repellat ea? Exiit ignis ex ira cūdia eiꝰ: ꝛ qs ē q extinguat euz? Uoꝛuscabit: ꝛ qs nō timebit? Tonabit: ꝛ quis nō pauebit? Dñs ꝺminabit: ꝛ quis non fugiet? ꝺterē a facie ipsi? Terra tremuit ꝛ fūdamenta eius: mare fluctuat de ꝓfundo: ꝛ fluctꝰ eiꝰ disturbabunt: ꝛ pisces eius a facie domini: ꝛ a gloria virtutis eius: qm̄ foꝛtis dextera eius que arcū tendit: sagitte eius acute que ab ipso mittunt: nō deficient cum ceperint mitti in fines terre. Ecce mittuntur mala ꝛ non reuertentur: donec veniāt super terram. Ignis succenditur: ꝛ non extīguet donec consumat fundamenta terre. Quēadmodum non redit sagitta missa a valido sagittario: sic non reuertentur mala que missa fuerint in terram. Ue mihi. ve mihi. Quis me liberabit in illis diebus? Initium dolozum ꝛ multi gemitus: initium famis ꝛ multi interitus: initiū belloꝝ: ꝛ foꝛmidabunt ptātes: initium maloꝝ ꝛ trepidabūt oēs

In his qd faciã cũ venerint mala? Ecce fames & plaga & tribulatio & angustia missa sunt flagella in emẽdatiõe: & in his õib⁹ se ñ ꝟuertẽt ab iniqtatib⁹ suis: neq; flagellozũ memozes erũt sẽper. Ecce erit annone vilitas super terrã: sic vt putẽt sibi eẽ directaz pacẽ: & tunc germinabũt mala super terrã: gladi⁹ fames & magna ꝟfusio. A fame. n. plurimi g ibabitãt terrã iterĩẽt: & gladi⁹ pdet ceteros g superauerint a fame: & moztui siẽ stercoza pijcient: & nõ erit q ꝟsoleẽ eos. Perelinq̃t. n. ira dẽserta: & ciuitates ei⁹ deijcient. Nõ ꝛelinq̃t q colat terrã: & q̃ semiat eã. Ligna dabũt fruct⁹: & qs videmiabit illa? Lua matura fiet: & quis calcabit illã? Erit. n. loc⁹ magna desertio. Cupiat. n. bõ hoiem videre: vl̃ vocẽ ei⁹ audire. Relinq̃t. n. de ciuitate decẽ: & duo de agro q abscõderint se in dẽsis ne mozib⁹: & scissuris petraz: quẽadmodũ dũ derelinq̃t in oliueto & singul⁹ arboz ib⁹ tres aut q̃tuoz oliue: aut sicut in vinea vindemiata racemi reliquũtur ab his q diligẽter vineã scrutant: sic relinquẽt in dieb⁹ illis tres aut q̃tuoz scrutantib⁹ dom⁹ eoz in rũpbea: & relinq̃t terra deserta: & agri ei⁹ iuetera bũt: & vie ei⁹ & oẽs semite ei⁹ germinabũt spinas eo q nõ trãsient oẽs p eã. Lugebũt virgines ñ hñtes spõsos: lugebũt mulieres ñ hñtes viros: lugebũt filij eaz ñ hñtes adiutoziũ spõsi eaz. In bello ꝟsumẽt & viri eaz in fame exterẽt. Audite ꝟo ista: & cognoscite ea Kui dñi. Ecce ꝟbũ dñi: excipite illud: ne diis credat⁹ de q⁹ dicit dñs. Ecce appzopinquãt mala & nõ tardãt. Quẽadmodũ pgnãs cum parit in nono mense filiũ suũ appzopiq̃nte hoza p t⁹ ei⁹: añ hozas duas vl̃ tres dolozes circũcũt vẽtrẽ eius: & pdeũte ifãte de vẽtre ñ tardabũt vno pũcto: sic nõ mozabũt mala ad pdeũdũ sup terrã: & seculũ gemet: & dolões circũtenebũt illõ. Audite ꝟbũ plebs mea. Parate vos in pugnã: & in malis sic estote q̃si aduene terre. Qui vẽdit q̃si q fugiat: & q emit q̃si q pdit⁹. Qui mercaẽ q̃si q fructũ nõ capiat: & q edificẽt q̃si nõ hitat⁹. Qui semiat q̃si q ñ metet: sic & q vineã putat q̃si ñ vindemiat⁹. Qui nubũt sic q̃si filios nõ facturi: & q ñ nubũt sic q̃si vidui: ꝓpter qõ q labozãt sine cã labozãt. Fruct⁹. n. illoz alienigene metẽt & substantiã illoz rapiẽt: & domos euertẽt: & filios eoz captiuabũt: qz in captiuitate & fame generãt natos suos: Et q negociãt in rapia: q̃tũ diu exoznãt ciuitates & domos suas & possessiões & pzoas suas: tãto magis adçelabo⁹ eos sup pctã sua dicẽ dñs. Quõ çelat foznicaria mulierẽ idoneã & bonã valde: sic çelabit iusticia iigtatẽ cũ exoznat se & accusat eã in facie cũ venerit q defẽdat exgrẽtẽ oẽ pctñ sup terrã. Propterea nolite similari ei nec operib⁹ ei⁹ q̃ñ adhuc pusillũ & tolleẽ inigtas a terra: & iustitia regnabit in vos. Nõ dicat pctoz se ñ peccasse: q̃ñ carbões ignis ꝟburet sup caput ei⁹ q dicit nõ peccaui cozã deo & gl̃ia ipsi⁹. Ecce dñs cognoscet oia opera hoium: & aduẽtiões illoz & cogitationes illoz & cozda illoz. Dixit. n. fiat terra & facta ẽ fiat celũ & factũ est. Et i ꝟbo illi⁹ stelle fũdate sũt: & nouit numez stellaz. Qui scrutaẽ abyssũ & thesauros illaz: q mẽsus est mare: & ꝛceptũ ei⁹. Qui ꝛclusit mare i medio aq̃z: & suspẽdit terraz super aquas ꝟbo suo. Qui extẽdit celũ q̃si camerã: super aq̃s fundauit eũ. Qui posuit i deserto fõtes aq̃z: & sup ytice mõtiũ lac⁹ ad emittẽdũ flumia ab emineti petra: vt poztaret terrã. Qui finxit hoiez: & posuit coz suũ i medio cozpozis: & misit ei spũ vitaz & itellectũ & spiramẽ dei oipotẽtis q fecit omnia: & scrutinat oia abscõsa i abscõsis ẽre. Dic nouit ad inuentionẽ vram: & q cogitat⁹ i cozdib⁹ vris pectates & volẽtes occultare pctã vra: ꝓpter qõ dñs scrutinãdo scrutinauit omnia opa vra & traducet vos oẽs: & vos ꝟsusi erit⁹ cũ pcesserũt pctã vra corã hoib⁹: & iigtates erũt q̃ accusatozes stabũt in die illo. Quid faciet⁹: aut quõ abscõdetis pctã vestra cozã deo & angel⁹ ei⁹? Ecce index deus: time/te eũ. Desinite a peccat⁹ vris: & obliuiscamini iniqtates vras iã agẽ eas i sempiterno: & deus educet vos & liberabit de oi tribulatiõe. Ecce. n. incẽdit⁹ ardoz super vos turbe copiose: & rapiẽt q̃sdaz ex vobis & cibabũt idolis occisos: & q ꝟsenserint eis erũt illis in deriſũ & i ꝓperiũ & i ꝓculcationẽ. Erit. n. locis loc⁹: & i vicinas ciuitates exurrectio multa sup timentes dñm. Erũt q̃si insani nemini parcẽtes: ad diripiẽdũ & deuastãdũ adhuc timentes dñm: qz deuastabũt & diripiẽt substãtias: & ꝺ domib⁹ suis eos eijcient. Tũc parebit pbatio electoꝝ meoꝝ: vt auꝝ qõ pbaẽ ab igne. Audite dilecti mei dicit dñs. Ecce adsũt dies tribulatiõis: & de his liberabo vos. Ne timeatis nec hesitetis: q̃ñ deus dux vr̃ est. Et q ꝟuat mandata & ꝓcepta mea dicit dñs deus: ne ꝓpõderẽt vos pctã vra: ne supeleuẽt se iniqtates vre. Ne q ꝟstringunt⁹ a peccatis suis & obtegũt ab iniqtatib⁹ suis: quẽadmodũ ager ꝟstringit⁹ a filua: & spinis tegit⁹ semita eius per quã ñ trãsit⁹ hõ: & excludit⁹ & mittit⁹ ad denozatiõem ignis.

Explicit liber Esdre tertij⁹. Incipit pzologus beati Dieronymi pzesbyteri in libzum Tobie.

Odzomatio & heliodozo epis Dieronymus pbyter i dño salutẽ. Mirari nõ desino exactiõis vre instãtiã. Exigit⁹. n. vt libzũ chaldeo ꝛmone ꝟscriptũ ad latinũ stilũ trahã: libzũ vticq; tobie quẽ hebzei de cathalogo dinaz scripturaz secãtes: his q̃ agiographa memozãt mãciparũt. Feci sat⁹ de siderio vro: nõ tñ meo studio. Arguũt. n. nos hebzeozũ studia: & iputãt nobis ꝺ suũ canonẽ latinis aurib⁹ ista transferre. Ez melius eẽ iudicans phariseoꝝ displicere iudicio: & epoꝝ iussiõib⁹ deseruire: institi vt potui. Et qz vicina est chaldeoꝝ lingua sermoni hebzaico: vtriusq; lingue peritissimũ: loquacez reperiens. vnius diei labozem arripui: & quicqd ille mihi hebzaicis verbis exꝑssit

hoc ego accito notario sermonib⁹ latinis expo/ sui. ⁊ rationibus vestris mercedē huius opis cō pensabo: cū gratū vobis didicero me qō iubere estis dignati: complesse.

Explicit p̄olog⁹. Incipit liber tobie. c^m. I

TObias ex tri/bu ⁊ ciuitate neptalim: q̄ ē i su/periozib⁹ galilee supza naason p⁹ via q̄ ducit ad occidentē: i sini stro hñs ciuitatē sephet: cū cap t⁹ esset i dieb⁹ salmanasar regis assyrioꝝ: i captiui tate tñ posit⁹ via veritatis nō deseruit: ita vt oia q̄ hr̄e poterat q̄tidie cōcaptiuis fratrib⁹ q erant ex ei⁹ genere imptiret. Ⅎ Cūq; eēt iunioz oīb⁹ i tribu neptalim: nihil tñ puerile gessit i ope: ⁊ cū ire̅t oēs ad vitulos aureos q̄s hieroboaz fecerat rex isr̄l: ⁊ solus fugiebat ꝯ sortia oīum: ⁊ pgebat ad ir̄m ad templū dñi: ⁊ ibi adozabat dñm deū isr̄l: oīa p̄mitiua sua ⁊ decimas suas fideliter offe rēs: ita vt i tertio āno ꝓselitis ⁊ aduenis mīstraꝝ oēm decimationē. Hec ⁊ his similia ꝑm legē dei puerulus obseruabat. Ⅎ Cū vo fact⁹ fuisset vir: ac/cepit vxoꝛē annā de tribu sua: genuitq; ex ea fili um nomē suū iponēs ei: quē ab infantia deus ti/mere docuit ⁊ abstinere ab oī pctō. Egit dū p ca ptiuitatē deueniss̄et cū vxoꝛe sua ⁊ filio i ciuitatē niniuen cū oī tribu sua: ⁊ cū oēs ederent ex cibis gentiliū: iste custodiuit aīam suam ⁊ nūq̄ ꝯtami nat⁹ ē i escis eoꝝ. Et qñ memoꝛ fuit dñi i toto cō de suo: dedit illi deus grām i ꝯspectu salmanasar regis: ⁊ dedit illi ptātem q̄cunq; vellet ire: hñs li/bertatē q̄cūq; facē voluisset. ꝓpergebat. n. p oēs q erāt in captiuitate: ⁊ monita salutis dabat eis. Cuꝝ at veniss̄et in rages ciuitatē medoꝝ: ⁊ ex his gb⁹ honoꝛat⁹ fuerat a rege habuiss̄ decē talenta argenti: ⁊ cū i multa turba generis sui gabelū egē rem videret q erat ex tribu ei⁹: sub chirographo dedit illi memoꝛatuꝝ pōdus argēti. ꝓpost multū vo tpis moꝛtuo salmanasar rege: cuꝝ regnaret sē nacherib fili⁹ ei⁹ ꝑ eo: ⁊ filios isr̄l exosos hr̄et i ꝯ spectu suo: tobias q̄tidie pgebat p oēm cognatio nē suā ⁊ consolabat eos: diuidebatq; vnicuiq; p ut poterat de facultatib⁹ suis. Esurientes alebat: nu disq; vestimenta p̄bebat: ⁊ moꝛtuis atq; occisis sepulturā sollicit⁹ exhibebat. Peniq; cū reuersus eēt rex sennacherib fugiēs a iudea plagā quā cir ca eū fecerat deus ꝓpter blasphemiā suā: ⁊ iratus multos occideret ex filijs isr̄l: tobias sepeliebat coꝛpoꝛa eoꝝ: at vbi nunciatū est regi: iussit eū oc cidi: ⁊ tulit oēm substātiā ei⁹. Tobias vo cū filio suo ⁊ cum vxoꝛe fugiens nud⁹ latuit: qz multi di ligebāt eū. Post dies vo q̄dragintaqnq; occide rūt regē filij ipsi⁹. Et reuersus ē tobias i domum suā oīsq; facultas eius restituta est ei. II

POst h̄ vo cū eēt diel festꝰ dñi ⁊ hꝛz eēt p̄a diū bonum i domo tobie dixit filio suo. Uade ⁊ adduc aliq̄s ō tribu nr̄a timētes deū: vt epulēt nobiscū. Cūq; abiisset reuersus nū ciauit ei vnū ex filijs isr̄l iugulatū iacere i platea. Statiq; exiliēs de accubitu suo: reliquēs p̄dā iciun⁹ puenit ad coꝛp⁹: tollēsq; illud poꝛtauit ad domū suā occulte: vt dū sol occubuiss̄et caute se peliret eū. Cūq; occultass̄et coꝛp⁹: māducauit pa nē cū luctu ⁊ tremoꝛe: memoꝛās illū ꝓmonē quē dixit dñs ꝑ amos ꝓpha. Uertā dies festi vr̄i ꝯuertēt i lamētationē ⁊ luctū. Cū vo sol occubuiss̄et: abijt ⁊ sepeliuit eū. Arguebāt at eū oēs ꝓximi ei⁹ dicē tes. Ia hui⁹ rei cā iterfici iussus es: ⁊ vix effugisti moꝛtis ꝑiculū: ⁊ iteꝝ sepelis moꝛtuos? Hꝛz tobias pl⁹ timēs deū q̄ꝫ r̄gē rapiebat coꝛpa occisoꝝ ⁊ oc cultabat i domo sua ⁊ medijs noctib⁹ sepeliebat ea. Cōtigit at vt q̄dā die fatigat⁹ veniens a sepul tura domū iactass̄ se iux̄ parietē ⁊ obdoꝛmiss̄ ⁊ ex nido hirūdinū doꝛmīēti illi: calida stercoꝛa i/ciderēt sup oculos ei⁹: fieretq; cec⁹. Uanc at tēta tionē iō ꝓmisit dñs euenire illi: vt posteris daret exēplū patiētie ei⁹: sic ⁊ sancti iob. Ia cū ab ifan tia sua sp timuerit deū ⁊ mādata ei⁹ custodierit: ñ ē ꝯtristat⁹ ꝺ deū ꝙ plaga cecitat]. euenerit ei: sz i/mobil⁹ i dei timoꝛe pmānsit: agēs grās deo ōibus dieb⁹ vite sue. Ia sic bto iob isultabant reges: ita isti parētes ⁊ cognati ei⁹ irridebāt vitā ei⁹: di/cētes. Ubi ē spes tua ꝙ q̄ elyas ⁊ sepulturas facie bas? Tobias vo icrepabat eos dicēs. Nolite ita loq: qñ filij sct̄oꝝ sum⁹: ⁊ vitā illā expectam⁹: quā deꝰ datur⁹ ē his q fidē suā nūq̄ mutant ab eo. Anna vo vxoꝛ ei⁹ ibat ad op⁹ textrinū q̄tidie: ⁊ de la boꝛe manuū suaꝝ victū quē ꝓseq potuisset dese rebat. Cñ factū ē vt hedū capraꝝ accipiēs ōtulis set domi. Aui⁹ cū vocē balā‖ vir ei⁹ audisset di/xit. Uidete ne forte furtiu⁹ sit. Reddite eū dñis suis: qz ñ lz nobis aut edere ex furto aliqd aut ꝺ tigē. Adhᶜ vxoꝛ ei⁹ irata rñdit. Uāifeste vana fctā ē spes tua: ⁊ elye tue mō appuerūt. Atq; his ⁊ alijs hi⁹ verbis exꝛobzabat ei. III

TUnc tobias ingemuit: ⁊ cepit oꝛare cuꝝ la chrymis dicēs. Iust⁹ es dñe: ⁊ oīa iudi/cia tua ꝯa sūt: ⁊ oēs vie tue mīa ⁊ vitas ⁊ iudiciū. ⁊ nūc dñe mēoꝛ esto mei: ⁊ ne vindictā sū mas ō pctis meis: neq; remīscaris ōlicta mea vl̄ parētū meoꝝ. Qñ ñ obediuim⁹ pcepti tuis iō tra dit⁹ sum⁹ i direptionē ⁊ captiuitatē ⁊ moꝛtē ⁊ i fa bulā: ⁊ i ꝓperiū ōib⁹ natiōib⁹ i qb⁹ diss̄pisti nos. Et nūc dñe magna iudicia tua: qz ñ egim⁹ ꝯz ꝑce pta tua: ⁊ ñ ambulauim⁹ sincerit̄ coꝝā te. Et nunc dñe ꝯz volūtatē tuā fac mecū: ⁊ ꝑcipe i pace reci pi spm̄ meū. Expedit. n. mihi moꝛi magis q̄ꝫ viuē. Eadē itaq; die ꝺigit vt sara filia ragueli rages ciuitate medoꝝ: ⁊ ipa audiret ip̄ꝓpiū ab vna ex ancillis p̄ris sui: qm̄ tradita fuerat septē viris: ⁊ ō moniū nomine asmodeus occiderat eos: moꝛ vt ingressi fuissent ad eam. Ergo cuꝝ pro culpa sua

icreparet ptellã:rñdit ei dicẽs. Ampli⁹ ex te non videam⁹ filiũ aut filiã sup terrã:iterfectrix virozũ tuoz. Mũqd z occidẽ me vis sicut ẽt occidisti septẽ viros? Ad hãc vocẽ prexit i superi⁹ cubiculũ dom⁹ sue:z trib⁹ diebꝫ z trib⁹ noctib⁹ nõ mãducauit neqꝫ bibit:sz i oꝛone pfistẽs cũ lachrymis ꝺ pꝛecabat deũ:vt ab isto ipꝛoperio liberaret eaz. Factum est ãt die tertia ꝺũ ꝓpleret oꝛonẽ:bñdicẽs dñm dixit. Bñdictũ ẽ nomẽ tuuz de⁹ patrũ nꝛoz:q cũ irat⁹ fueris miam facies:z i tpe tribulatiõis pctã dimittis his q ĩuocant te. Ad te dñe faciẽ meã cõuerto:ad te oculos meos erigo. Deto dñe vt de vinculo ipꝛoperij hui⁹ absoluas me: aut certe ꝺsuper terrã eripias me. Tu scis dñe qz nunqꝫ ꝺcupiui viz:z mundã seruaui aiaz meã ab oĩi ꝺcupia. Nũqꝫ cuz ludentib⁹ miscui me neqꝫ cũ his q i leuitate ambulãt pticipẽ me pbui. Uiꝛ ãt cũ timoꝛe tuo ñ cuz libidĩe mea ꝺsensi suscipẽ. Et aut ego idigna fui illis:aut illi foꝛsitan mihi ñ fuerunt digni:qz foꝛsitan viro alij ꝺseruasti me. Nõ est.n.i hoĩs ptãte ꝺsiliũ tuuz. Hoc ãt p certo bz oĩs q colit te:qz vita ei⁹ si i pꝛobatõe fuerit coronabit:si ãt i tribulatiõe fuerit liberabit. z si in coꝛꝛuptiõe fuerit:ad miaz tuã venire licebit. Nõ in.delectaris i pditiõib⁹ nꝛis:qz p⁹ tẽpestatẽ trãgllũ facis:z p⁹ lachrymatõnẽ z fletũ exultationẽ ifundis. Sit nomẽ tuũ de⁹ isrl bñdictũ i secula.

In illo tpe exaudite sũt pces ambox in ꝺspectu glozie sũmi dei:z missus est angelus dñi sanctus raphael vt curaret eos ambos ãꝫ vno tempoze sunt oꝛones i ꝺspectu dñi recitate. IIII

Sit cũ tobias putaret oꝛonẽ suã exaudiri vt moꝛi potuisset:vocauit ad se tobiã filiũ suũ:dixitqꝫ ei. Audi fili mi ꝟba ꝛis mei:z ea i coꝛde tuo qsi fundamẽtuz ꝺstrue. Cuz acceperit de⁹ aiam meã:coꝛp⁹ meũ sepeli:z honorẽ habebis mri tue:õib⁹ diebꝫ vite ei⁹. Demoꝛ in.eẽ debes:q z quãta pericula passa sit ꝑ te in vtero suo. Cũ ãt z ipsa ꝺpleuerit tps vite sue:sepelias eã circa me. Oĩb⁹ ãt diebꝫ vite tue i mẽte habeto deũ:z caue ne aliqñ pctõ ꝺsentias z ꝑtermittas ꝑcepta dei nꝛi. Ex substãtia tua fac elemosynã:z noli auertẽ faciẽ tuã ab vllo paupere. Ita in.fiet:vt nec a te auertat facies dñi. Quõ potueris:ita esto misericoꝛs. Si multũ tibi fuerit:abunꝺanter tribue:si exiguũ tibi fuerit:etiã exiguuz libenter impartiri stude:. Pꝛemiũ.n.bonũ tibi theſauriças in die necessitatis:qñ ex ꝟya ab oĩi pctõ z a moꝛte liberat:z nõ patiet aiaz ire in tenebꝛas. Fiducia magna erit coꝛã sũmo deo ex ꝟya õib⁹ facientib⁹ eã. Attende tibi fili mi ab oĩ foꝛnicatõne: z ꝑter ꝟxoꝛe tuã nunqꝫ patiaris crimẽ scire. Sup biã nunqꝫ i tuo sensu aut i tuo ꝟbo dñari permittas. In ipsa.n.initiuz sumpsit oĩs pditio. Quicũqꝫ tibi aliqꝺ operat⁹ fuerit:statĩ ei mercedẽ restitue. z merces mercenarij tui apꝺ te oĩo ñ remaneat. Nõ ab alio oderis fieri tibi:vide ne tu aliqñ alteri facias. Panem tuũ cũ esurientib⁹ z egentib⁹ comede:z de vestimentis ttis nudos tege. Panez tuum z vinũ tuũ super sepulturã iusti constitue:z noli ex eo manducare z bibere cũ peccatoꝛibus. Cõsiliũ semp a sapiẽte pergre. Oi tẽpoze bñdic deũ:z pete ab eo vt vias tuas diꝛigat z oĩa cõsilia tua i ipso pmaneant. Indico ẽt tibi fili mi ꝺdisse me decẽ talenta argenti dũ infantulus esses gabelo i rages ciuitate medoꝛ:z chirographũ ei⁹ apud me hẽo. Et tu pgre quõ ad eũ pueniasz recipias ab eo supza memoꝛatũ põdus argẽti: z restituas ei chirographũ suũ. Noli timere fili mi: pauperez qꝺem vitã gerim⁹:sz multa bona hẽbim⁹ si timuerim⁹ deum:z recesserim⁹ ab oĩi pctõ z fecerimus bene.

V

Tunc rñdit tobias pri suo:z dixit. Oia q/cũqꝫ ꝑcepisti mihi faciã pr. Quõ aũt pecuniã hãc igrã:ignoꝛo. Ille me nescit:z ego eũ ignoꝛo. Nõ signum ꝺabo ei:sz neqꝫ viã p quã pergat illuc:aliqñ cognoui. Tũc pr su⁹ rñdit illi:z dixit. Chirographũ qꝺ illi⁹ apꝺ me hẽo qõ ꝺuz illi oñderis:statĩ restituet:sz pge nunc z igre tibi aliquẽ fidelẽ viz:q eat tecum salua mercede sua:ꝺum adhuc viuo:vt recipias eaz. Tunc egressus tobias ĩuenit ĩuenẽ splendidũ stantem ꝑcinctũ:z quasi paratũ ad ãbulãꝺz. Et ignoꝛãs q angelus dei eẽt:salutauit euz:z dixit. Uñ te hẽmus bõe iuuenis? At ille rñdit:ex filijs isrl. Et tobias dixit ei. Nosti viã q ꝺuc i regionẽ medoꝛ? Cui rñdit. Noui:z oĩa itinera ei⁹ frequẽter ambulaui:z mansi apꝺ gabelũ frem nostrũ q moꝛatur i rages ciuitate medoꝛ q posita est i mõte egbathanis. Cui tobias ait. Susũe me obsecro:ꝺonec hec ipsa nunciã pri meo. Tunc igressus tobias indicauit vniuersa hec pri suo. Sup q admiratus pr rogauit vt itroiret ad eũ. Ingressus itaqꝫ salutauit eum.z dixit. Gaudiũ tibi sit sp. Et ait tobias Quale gaudiũ mihi erit:q i tenebꝛis sedeo:z lumen celi ñ video? Cui ait iuuenis. Foꝛti aĩo esto. i pꝛoximo est vt a deo cureris. Dixit itaqꝫ illi tobias.nunqꝺ,poteris perducere filiũ meum ad gabelũ i rages ciuitatẽ medoꝛ. Et cũ redieris:restituã tibi mercedẽ tuã. Et dixit ei ãgel⁹. Ego ducã z reducã eũ ad te. Cui tobias rñdit. Rogo te. Indica mihi ꝺ q domo:aut de q tribu es tu? Cui raphael angelus dixit. Genus queris mercẽnarij an ipsum mercẽnariũ q cuz filio tuo eat? Sed ne foꝛte sollicitũ te reddã:ego sum azarias ananie magni filius. Et tobias rñdit. Et magno genere es tu. Sed peto ne iraſcaris q ꝟoluerim cognoscere genus tuum. Dixit aũt illi angel⁹. Ego sanũ ducã.z sanũ ttbi reducã filium tuũ? Rñdens aũt tobias ait. Bñ ambuletis z sit dñs i itinere vꝛo: z angel⁹ ei⁹ comitet vobiscum. Tunc paratis oĩb⁹ q erant i via poꝛtanda:fecit tobias vale patri suo:z mri sue:z ambulauerunt ambo simul. Cũ qꝫ pfecti essent:cepit mr ei⁹ flere z dicere. Baculũ senectutis nostre tuliſti:z transmisisti a nobis. Nunqꝫ fuisset ipsa pecunia p q misisti eũ. Suffi/

ciebat nobis pauptas nra: vt diuitias computare
mꝰ ꝟ q videbamꝰ filiū nrꝫ. Dixitqꝫ ei tobias. No
li flere. Saluus pueniet filꝰ nr: z salꝰ reuertet ad
nos: z oculi tui videbūt illū. Credo.n.q angelꝰ
dei bonꝰ comitet ei: z bñ disponet oīa q circa euꝫ
gerūt: ita vt cū gaudio reuertaꝫ ad nos. Ad banc
vocē cessauit mr eiꝰ flere: z tacuit. VI

Profect᷑ ē ãt tobias z canis secutꝰ ē eū: z
māsit ꝑma māsiõe uꝛ fluuium tigrꝫ. Et
exiuit vt lauaret pedes suos: z ecce piscis
imanis exiuit ad deuoꝛãdū eū. Quē expauescēs
tobias: clamauit voce magna dicēs. Pne: iuadit
me. Et dixit ei angelꝰ. Apphēde bzãchiã eiꝰ: z tra
he eū ad te. Nõ cū fecisset attraxit eū in siccum z
palpitare cepit añ pedes eiꝰ. Tūc dixit ei angelus.
Exenterа hūc piscē: z coꝛ eiꝰ z fel z iecoꝛ repõe ti
bi. Hūt.n.hec necessaria ad medicamēta vtiliter
Nõ cū feciſſet assatuit carnes eiꝰ z secũ sustulerūt
i via: cetera salierūt q sufficerēt eis: ꝙsqꝫ pueni
rent in rages ciuitatē medoꝛ. Tūc interrogauit to
bias angelū z dixit ei. Obsecro te açaria fr: vt di
cas mihi qõ remediū hēbūt ista q de pisce serua
re iussisti. Et rndēs angelꝰ dixit ei. Coꝛdis eiꝰ par
ticulã si sup carbones põas: fumꝰ eiꝰ extricat oñe
genꝰ demonioꝝ siue a viro siue a muliere: ita vt
vltra nõ accedat ad eos. Et fel valet ad vnguen
dos oculos i qbꝰ fuerit albugo: z sanabūt. Et di
xit ei tobias. Ubi vis vt maneamus? Rndensqꝫ
angelꝰ ait. Ast ꝟ raguel noīe vir ꝓpiquꝰ de tribu
tua z ꝟ hꝫ filiã noīe sarã: sꝫ neqꝫ masculū neqꝫ fe
minã vllã hꝫ aliã ꝑter eã. Tibi debet oīs substan
tia eiꝰ z opoꝛtet eã te accipe ꝓiugē. Pete ĝ eam a
pre eiꝰ: z dabit tibi eã vxoꝛē. Tūc rndit tobias: z
dixit. Audio qꝛ tradita ē septē virꝫ z moꝛtui sūt:
sꝫ z ꝟ audiui: qꝛ demoniū occidit illos. Timeo ĝ
ne forte z mihi ꝟ eueniãt: z cū sim vnicꝰ pētibꝰ me
is: deponaꝫ senectutē illoꝝ cū tristicia ad inferos.
Tūc angelus raphael dixit ei. Audi me z oñdaꝫ
tibi: q sit qbꝰ pualere pōt demoniū. Di nãqꝫ q ꝓiu
giū ita suscipiũt: vt deū a se z a sua mēte excludãt:
z sue libidini ita vacēt sicut equꝰ z mulus qbꝰ nō
ē intellectꝰ: hꝫ ptātē demoniū sup eos. Tu ãt cū ac
ceperis eã: ingressus cubiculū ꝑ tres dies ꝓtinens
esto ab ea: z nihil aliõ nisi oꝛonibꝰ vacabis cū ea.
Ipa ãt nocte: icēso iecoꝛe piscis fugabit demoni
um. Secũa vo nocte i copulatiõe sāctoꝝ pꝛiarcha
rũ admittꝫ. Tertia ãt nocte bñdictionē cōsequꝫ
ris: vt filij ex vobis ꝓcreēt icolumes. Transacta
ãt tꝛtia nocte accipies vxoꝛē cū timoꝛe dñi amoꝛe
filioꝝ magꝭ qꝫ libidinis ductꝰ: vt i semine abzahe
bñdictionē i filijs ꝓsequꝫris. VII

Ingressi sūt ãt ad raguelē: z suscepit eos
raguel cū gaudio. Intuēsqꝫ tobiã raguel:
dixit ãne vxoꝛi sue. Oꝛ silis ē iuuenis iste
ꝓsobꝛino meo. Et cū hec dixisset. ait. Un estis iu
uenes fres nri? At illi dixerūt. Ex tribu neptalim
sumus ex captiuitate niniue. Dixitqꝫ illis raguel.
Nostis tobiã frem meū? Qui dixerūt. Nouimꝰ.
Cūqꝫ multa bõa loqret de eo. Dixit angelꝰ ad ra
guelē. Tobias de q interrogas pr isti᷑ est. Et misit
se raguel: z cū lachzymis osculatꝰ est eū: z plorans
sup collū eiꝰ. dixit. Bñdictio sit tibi fili mi: qꝛ bõi
z optimi viri filꝰ es. Et anna vxoꝛ eiꝰ z sara ipoꝝ
filia lachzymate sūt. Postqꝫ ãt locuti sunt: ꝑcepit
raguel occidi arietē: z parari ꝓuiuiũ. Cūqꝫ hoꝛta
ret eos discūbē ad prãdiũ tobias dixit. Dic ego
hodie nõ mãducabo neqꝫ bibã. nisi ꝑus petitio
nē meã ꝓfirmes: z ꝑmittas mihi dare sarã filiam
tuã. Quo audito ꝟbo raguel expauit: sciēs quid
euenerit illis septē viris: q ingressi sūt ad eã: z ti
mē cepit ne forte z huic silr ꝓtingeret. Et cū mu
taret z nõ daret petēti vllũ respõsũ: dixit ei ange
lus. Noli timere dare eã isti: qñ huic timēti deũ
ōbet ꝓiuꝝ filia tua. Propterea aliꝰ ñ potuit hre il
lã. Tūc dixit raguel. Nõ dubito q deus ꝑces z
lachzymas meas i ꝓspectu suo admiserit. Et cre
do qñ iõ fecit vos venire ad me: vt z ista ꝓiũge
rē cognatiõi sue ſm legē moysi. Et nūc noli du
biũ gerere q tibi eã tradã. Et apphēdēs dexterã
filie sue dextere tobie tradidit dicēs. Deꝰ abzahã
z deus isaac z deꝰ iacob vobiscū sit: z ipe ꝓiungat
vos ipleatqꝫ bñdictionē suã i vobis. Et accepta
charta fecerūt ꝓscriptionē conugij. Et pꝰ hec epu
lati sūt: bñdicentes deū. Vocauitqꝫ raguel ad se
annã vxoꝛē suã: z ꝑcepit ei vt ꝑpararet alteruꝫ cu
biculū. Et introduxit illuc sarã filiã suã: z lachzy
mata ē. Dixitqꝫ ei. Forti ãio esto filia mea. Dñs
celi det tibi gaudiũ ꝓ tedio qõ ppessa es. VIII

Postqꝫ vo cenauerūt: introduxerūt iuue
nē ad eã. Recoꝛdat᷑ itaqꝫ tobias sermo
nũ angeli ꝓtulit de cassidili suo partē ie
coꝛis: posuitqꝫ eã sup carbones vīuos. Tunc ra
phael angelus apphēdit demoniū z religauit illõ
i deserto supioꝛis egypti. Tūc hoꝛtatꝰ est virginē
tobias: dixitqꝫ ei. Sara exurge z deꝑcemur deuꝫ
hodie: z cras z secũ dũ cras: qꝛ bis tribꝰ noctibus
deo iungimur: tertia ãt trãsacta nocte: in nro eri
mus cõiugio. Filij qppe sanctoꝝ sumꝰ: z non pos
sumus ita ꝓiũgi sicẽ gētes q ignoꝛãt deũ. Surgen
tes ãt piter ĩstanter oꝛabãt ambo simr: vt sanitas
daret eis. Dixitqꝫ tobias. Dñe deꝰ pr̃um nroꝝ: z
bñdicãt te celi: terre mareqꝫ z fontes z flumina:
z oēs creature tue q i eis sunt. Tu fecisti adã de li
mo terre: ꝺdistiqꝫ ei adiutoꝛiũ cuã. Et nūc domi
ne tu scis: qꝛ nõ luxurie cã accipio soꝛoꝛē meam
ꝓiugē: sed sola posteritatis dilectiõe i q̃ bñdicat
nomẽ tuum i secula seculoꝝ. Dixit itaqꝫ sara. Mi
serere nobis dñe miserere nobis: z ꝓsenescamus
ambo siñ sani. Et fcm ē circa pulloꝝ cãtũ accersi
ri iussit raguel suos suos z abierũt cũ eo siñ vt fo
derẽt sepulchrũ. Dicebat.n.ne forte silr modo euene
rit ei q z ceteris aliis septē virꝭ q sũt ingressi ad eã
Cūqꝫ parassent fossã: reuersus raguel ad vxoꝛem
suã: dixit ei. Mitte vnã ex ancillis tuis z videat
si moꝛtuus est: vt sepeliã eū añqꝫ illucescat. Et il
la misit vnã ex ãcillis suis. Que ingressa cubiculū

repperit eos saluos: ⁊ icolumes: secū pariē dormientes. Et reuersa nūciauit bonū nūciū. Et bñdixerūt dñm: raguel videlicet ⁊ anna vxor eius. Et dixerūt. Bñdicimus te dñe deꝰ isrł: qz nō ꝑtigit nobis quēadmodū putabamꝰ. Feciſti.n. nobiscū misericordiā tuā: ⁊ exclusiſti a nobis ītimicū pſequētē nos. Misertus es ātꝫ duobꝰ vnicis. Fac eos dñe pleniꝰ bñdicere te: ⁊ sacrificium laudis tue ⁊ sue sanitatꝭ offerre: vt cognoscat vniuersitas gentiū: qz tu es deꝰ solus ī vniuersa terra. Statīqꝫ ꝑcepit suis suis raguel vt replerēt terra fossaz quā fecerāt: puſqꝫ eluesceret. Uxori ātꝫ sue dixit vt instrueret cubiculū: ⁊ ꝓpararet oīa q̄ ī cibos erāt iter agētibꝰ necessaria. Duas q̄ꝫ pingues vaccas ⁊ q̄tuor arietes occidi fecit: ⁊ pari epulas oibꝰ vicinis suis cūctisqꝫ amicis. Et adiurauit raguel tobiaz: vt duas hebdomadas moraret apꝰ eū. Ꝺe oībꝰ ātꝫ q̄ possidebat raguel dimidiaz ptē dedit tobie: ⁊ fecit hāc scripturā: vt ꝓs dimidia q̄ superat pꝰ obitū eoz tobie dño deueniret. IX

Tunc vocauit tobias angelū ad se: quē g dē hoiez existimabat: dixitqꝫ ei. Azaria frāt: peto vt auscultes vba mea. Si meipm tradā tibi puerū: nō ero cōdignus puidētie tue. Nō obsecro te vt assumas tibi aīalia siue puitia ⁊ vadas ad gabelū ī rages ciuitatē medoꝝ: reddasqꝫ ei chirographū suū: ⁊ recipies ab eo pecūiam: ⁊ rogas eū venire ad nuptias meas. Scis.n. ipe qm̄ numerat pr̄ meꝰ dies: ⁊ si tardauero vna die plꝰ ꝓtristabit aīa eiꝰ. Et certe vides quō adiurauit me raguel: cuiꝰ aduitramētū spernere nō possū. Tunc raphael assumēs q̄tuor ex puis raguelis ⁊ duos camelos: in rages ciuitatē medoꝝ pr̄exit: ⁊ inuēiēs gabelū dedit ei chirographū suū: ⁊ recepit oēm pecuniā. Indicauitqꝫ ei de tobia filio tobie oīa q̄ gesta sūt: secitqꝫ eū secū venire ad nuptias. Cūqꝫ ingressus eēt domū raguelis: inuēit tobiā discūbentē: ⁊ exilēs osculati sunt se inuicē. Et fleuit gabelꝰ: bñdixitqꝫ deuz: ⁊ dix. Bñdicat te deꝰ isrł: qz filiꝰ es optimi viri ⁊ iusti: ⁊ timēt deum ⁊ elemosinas facientis. Et dicat bñdictō sup vxorē tuā: ⁊ sup parētes vros ⁊ videatis filios vros: ⁊ filios filiorꝫ vsqꝫ in tertiā ⁊ q̄rtā generationem: ⁊ sit semē vrm bñdictū a deo isrł: qui regnat in seculā seculoꝝ: Cūqꝫ oēs dixissent amē: accesserūt ad cōuiuiū. Ez cū timoze dñi nuptiaꝝ cōuiuium exercebāt. X

Cum vo mozas faceret tobias cā nuptiarū: sollicitꝰ erat pr̄ eiꝰ tobias dicēs. Putas q̄re mozat filiꝰ meꝰ: aut q̄re ōtētꝰ est ibi? putas ne gabelus mortuꝰ ē ⁊ nemo reddit illi pecuniā. Cepit ātꝫ ꝓtristari nimis ipe ⁊ anna vxor eiꝰ cū eo ⁊ ceperūt ambo simul flere: eo q̄ die statuto minime reuerteret filiꝰ eoꝝ ad eos. Flebat igitur mr̄ eiꝰ irremediabilibus lachrymis atqꝫ dicebat. Deu me fili mi vt qd te misimꝰ peregrinari: lumen oculoꝝ nroꝝ: baculū senectutis nre: solatium vite nre: spem posteritatiꝭ nre? Oia simul in te vno bñtes: te nō debuimꝰ dimittē a nob. Cui dicebat tobias. Tace ⁊ noli turbari: sanꝰ ē filius nr̄: sed fidelis est vir ille cū q̄ misimus eū. Illa aūtꝫ nullo mō consolari poterat: isꝫ q̄tidie exilēs circūspiciebat: ⁊ circuibat vias oēs p q̄s spes remeādi videbaī vt ꝑcul videret eū: si fieri posset: veniētē. Et vo raguel dicebat ad generū suū. Manē h ⁊ ego mittā nunciū saluti de te ad tobiā pr̄em tuū. Cui tobias ait. Ego noui qz pr̄ meꝰ ⁊ mr̄ mea mō dies cōputant: ⁊ cruciaī spūs eoꝝ ī ipis. Cūqꝫ vbiqꝫ multi rogaret raguel tobiam: ⁊ ille eū nulla rōne vellet audire: tradidit ei sarā ⁊ dimidiaz ptē oīs substātie sue in puerꝭ: ī puellis: ī pecudibꝰ: ī camelis: ⁊ in vaccis: ⁊ pecunia multa: ⁊ saluū atqꝫ gaudentē dimisit eū a se: dicēs. Angelus dñi sanctus sit ī itinere vro: ꝓducatqꝫ vos icolumes: ⁊ inuenientis oīa recte circa parētes vros: ⁊ videant oculi mei filios vros ꝑusqꝫ moriar. Et apphendentes parētes filiā suā: osculati sūt eā: ⁊ dimiserunt ire: monētes eā honorare soceros: diligere maritū: regere familiā: gubernare domū: ⁊ seipam irreprēhensibilē exhibere. XI

Cunqꝫ reuerteret: puenerunt ad charraz q̄ ē ī medio itinere ꝫ niniuen vndecimo die. Dixitqꝫ angel⁹ Tobie frāt: scis quēadmodū reliqsti pr̄em tuū. Si placet itaqꝫ tibi p cedamus: ⁊ lēto gradu insequanī iter nr̄m familie simul cū coniuge tua ⁊ cū aīalibꝰ. Cūqꝫ hꝰ placuisset vt irent: dixit raphael ad tobiā. Tolle tecū ex felle piscis: erit n. necessariū. Tulit itaqꝫ tobias ex felle illo ⁊ abierūt. Anna ātꝫ sedebat secus viā q̄tidie ī supcilio montis: vñ respicere poterat ꝺ longinq̄. Et dū ex eodē loco specularet aductum eiꝰ: vidit a longe: ⁊ ilico cognouit veniētē filium suū: currēsqꝫ nūciauit viro suo: dicēs. Ecce venit filius tuus. Dixitqꝫ raphael ad tobiā. Ut vbi intro ieris domū tuā: statī adora dñm deū tuū: ⁊ gras agēs ei: accede ad pr̄ez tuū: ⁊ osculare eū. Statīqꝫ lini sup oculos eiꝰ ex felle isto piscis: qꝺ portas tecū. Scias.n. qm̄ mox aperiēt oculi eiꝰ: ⁊ videbit pr̄ tuus lumen celi: ⁊ ī aspectu tuo gaudebit. Tūc ꝓcurrit canis q̄ simul fuerat ī via: ⁊ q̄si nūcius adueniēs blādimēto sue caude gaudebat. Et exurgēs cecus pr̄: cepit offendens pedibus currere: ⁊ data manu puero: occurrit in obuiaz filio suo. Et suscipiēs osculatꝰ est eū cū vxore sua: ⁊ ceperunt flere ꝑ gaudio. Cūqꝫ adorassent deū: ⁊ gras egissent: ꝺsederunt. Tūc sumēs tobias de felle piscis liniuit oculos pri suo. Et sustinuit q̄si dimidiā horā: ⁊ cepit albugo ex oculis eius q̄si membrana ouī egredi. Quā apphendēs tobias: traxit ab oculis eius: statīqꝫ visū recepit. Et glorificabant deū: ipe videlicet ⁊ vxor eiꝰ: ⁊ oēs q̄ sciebāt eum. Dicebatqꝫ tobias. Bñdico te dñe deꝰ isrł: qz tu castigasti me ⁊ tu saluasti me. Et ecce ego video tobiā filiū meū. Ingressa est ꝛ post septē dies sara vxor filij eius: ⁊ oīs familia ⁊ pecora sana: ⁊ camelī ⁊ pecunia multa vxoris: isꝫ ⁊ illa pecūia quā

recepat a gabelo. Et narrauit pentib⁹ suis oia bñ
ficia dei: q̄ fecisset circa eū p̄ uxorem q eū duxerat.
Uenerūtq; achior & nabath ꝓsobrini tobie: gau
dētes ad tobiā: & ꝓgratulātes ei ō oīb⁹ bōis q̄ cir
ca illū ōnderat deus. Et p̄ septē dies epulātes oēs
cū gaudio magno gauisi sunt. XII

TUnc vocauit ad se tobias filiū suū dixit
q ei. Quid possum⁹ dare viro isto sācto
q venit tecū? Fīl̄ tobias: dixit patri
suo. Pr̄ quā mercedē dabim⁹ ei: aut qd dignum
poterit ee bñficijs ei⁹? Ille duxit & reduxit sanū:
pecuniā a gabelo ipe recepit: uxorē ipe me hre fe
cit: & demoniū ab ea ipe ꝓfecit: gaudiū parenti
b⁹ ei⁹ fecit: meipz a deuoratiōe piscis eripuit: te q̄z
videt fecit lumē celi: & bonis oīb⁹ p̄ euz repleti su
mus. Quid illi adhuc poterim⁹ dignū dare? Sed
peto te pr̄ mi: vt roges eum si forte dignabit me
dictatē de oīb⁹ q̄ allata sunt sibi assumē. Et voca
tes eū pr̄. s. & filius tulerūt eū in ptē: & rogare cepe
rūt vt dignaret dimidiā ptē oūm q̄ attulerāt: ac
ceptā hre. Tūc dixit eis occulte. Bñdicite deum
celi: & coram oīb⁹ viuētib⁹ ꝓsitemini ei: q̄z fecit vo
biscū misericordiā suā. Et tenī sacrm reg⁹ abscon
dere bonum ē: opa āt dei reuelare & ꝓfiteri bono
rificū ē. Bona est ora cū ieiunio & elya: magis q̄z
thesauros auri rcōdere: qm̄ elya a morte liberat:
& ipa ē q̄ purgat peccata: & facit inuenire vitā eīnā.
Qui āt faciūt peccatū & iniquitatē: hostes sunt aie
sue. Manifesto ḡ vob veritatē: & ñ abscōdā a vo
bis occultū ꝛmonē. Qñ orabas cū lachrymis &
sepeliebas mortuos: & derelinq̄bas prādiū tuum
& mortuos abscōdebas p̄ die i domo tua & noc
te sepeliebas eos: ego obtuli ora tua ꝛonē tuaz dño. Et
q̄z acceptus eras deo: necesse fuit vt tētatio pro
baret te. Et nunc misit me dñs vt curarem te. Et
sarā uxorē filij tui a demonio liberarē. Ego.n. sū
raphahel angelus: vn⁹ ex septē q astam⁹ añ dñm.
Auq̄z hec audissent turbati sūt: & trementes ceci
derūt sup terrā i faciē suā. Dixitq̄z eis āgel⁹. Pax
vobis. Nolite timē. Et tenī cū eē vobiscū: p vo
lūtatē dei erā: ipm bñdicite & cātate illi: videbar
qdē vobiscū manducare & bibē: sz ego cibo inui
sibili & potu q̄ ab hoīb⁹ videri nō pōt: vtor. Et
ē ḡ vt reuertar ad eū q̄ me misit: vos āt bñdicite
deū: & narrate oīa mirabilia ei⁹. Et cū hec dixis
set ab aspectu eoz ablat⁹ est: & vltra eū videre nō
potuerūt. Tūc ꝓstrati p horas tres i faciē: bñdi
xerūt deū. Et exurgētes: narrauerūt oīa mirabi
lia eius. XIII

APeriēs āt tobias senior os suū: bñdixit
dñm: & dixit. Magn⁹ es dñe i eternū: &
i oīa secula regnū tuū: qm̄ tu flagellas &
saluas: deducis ad inferos & reduc: & nō ē q effu
giat manū tuā. Cōfitemini dño filij isr̄l: & i ꝓspe
ctu gētiū laudate eū: qm̄ iō dispersit vos iter gē
tes q̄ ignorāt eū: vt vos enarret⁹ mirabilia eius &
faciat⁹ scire eos: q̄z ñ ē ali⁹ de⁹ oīpotens p̄ter eum.
Ipe castigauit nos ꝓpt̄ iniquitates nras: & ipe sal
uabit nos ꝓpt̄ miam suā. Aspicite ḡ q̄ fecit nobis
cū: & cū timore & tremore ꝓfitemini illi: regēq̄z se
culoz exaltate i opib⁹ vr̄is. Ego āt i terra captiui
tat⁹ mee ꝓfiteboz illi: qm̄ ondit maiestatē suaz in
gētē peccatricē. Conuertimini itaq̄z pctōres: & faci
te iusticiā coram dño: credētes q̄ faciat vobiscum
miam suā. Ego āt & aīa mea i eo letabimur. Bñ
dicite dño oēs electi ei⁹: agite dies leticie: & ꝓfite
mini illi. Hrl̄z ciuitas dei castigauit te dñs i operi
b⁹ manuū tuaz. Cōfitere dño i bōis tuis: & bñdic
deū seculoz: vt reedificet i te tabernaculū suum: &
reuocet ad te oēs captiuos & gaudeas i oīa secla
seculoz. Luce splēdida fulgebis: & oēs fines terre
adorabūt te. Nationes ex lōginq̄ ad te venient: &
munera deferētes adorabūt in te dñm: & terrā tu
am i sanctificationē hēbūt. Nomē.n. magnū tuo
cabūt i te. Maledicti erūt q̄ ptēpserint te: & ꝺdē
nati erūt oēs q̄ blassemauerīt te: bñdictiq̄z erūt q̄
edificauerīt te. Tu āt letaber⁹ i filijs tuis qm̄ oēs
bñdicēt: & congregabūt ad dñm. Bti oēs q̄ diligūt
te: & q̄ gaudēt sup̄ pace tua. Mia mea bñdic dñm:
qm̄ liberauit ir̄m ciuitatē suā a cūct⁹ tribulatiō
ibus ei⁹ dns de⁹ nr̄. Beat⁹ ero si fuerit relīq̄e semi
nis mei ad vidēdā claritatē ir̄m. Porte ir̄m ex
sapphyro & smaragdo edificabūt: & ex lapide pre
cioso oīs circuitus muroz ei⁹. Et lapide candido
& mūdo oēs platee ei⁹ sternēt: & p vicos ei⁹ alle
luia cātabitur. Benedict⁹ dominꝰ q̄ exaltauit eā:
vt sit regnum eius in secula seculoz̄ super eā.
amen. XIIII

AAssumati sūt ꝛmones tobie. Et postq̄
illuminatus ē tobias vixit annis q̄dragi
taduob⁹: & vidit filios nepotū suoz. Cō
pletis itaq̄z annis cētū duobus: sepultus ē honori
fice i niniue. Quīq̄gīta nāq̄z & sex ānoz lumē ocu
loz amisit: sexagenarius vo recepit. Reliquū vo
vite sue i gaudio fuit: & cū bono ꝓfectu timor⁹ dei
prexit i pace. In boza āt mort⁹ sue vocauit ad se
tobiā filiū suū: & septē iuuenes filios suos nepo
tes dixitq̄z eis. Drope erit iterit⁹ niniue. Nō enim
excidit vbū dñi: & fres nr̄i q̄ dispersi sūt a tra ir̄l
reuertēt ad eā. Quis āt deserta terra ei⁹ replebit: &
dom⁹ dei q̄ i ea icēsa est iterū reedificabit: ibiq̄z
reuertent oēs timētes deū. Et relinquēt gentes
idola sua: & venient i ir̄m: & habitabūt i ea: & gau
debūt in ea oēs reges terre adorātes deū isr̄l. Au
dite ḡ filij mei: pr̄em vr̄m. Seruite dño in vitate
& ingrite vt faciat⁹ q̄ placita sūt illi. Et filijs vestr⁹
mādate: vt faciāt iusticias & elyas: vt sint memo
res dei: & bñdicāt cū in oī tpe in veritate & i to
ta vtute sua. Nūc ḡ filij audite me: & nolite mane
re h. Cū q̄cūq̄z die sepelierit⁹ mr̄em vr̄am circa
me in vno sepulchro ex eo dirigite gressus vr̄os
vt exeat⁹ hinc. Video.n. q̄z iniquitas eius finē dabit
ei. Factū ē āt post obitū mr̄is sue: tobias absces
sit ex niniue cuz vxore sua & filijs & filioz filijs: &
reuersus ē ad soceros suos. Inuenitq̄z eos inco
lumes: in senectute bona: & curā eoz gessit. Et ipe

clausit oculos eoꝝ: ⁊ oēs hereditatē dom⁹ ragueli ipe pcepit: viditq; quintā generationē filios filioꝝ suoꝝ. Et cōpletis annis nonaginta ⁊ notē timore dñi: cū gaudio sepelierūt eū. Qui autē cognatio ei⁹ ⁊ omnis generatio eius in bona vita ⁊ in sancta ꝓuersatiōe pmānsit: ita vt accepti essent tam deo qꝫ hoib⁹ ⁊ cūctis habitantibus terram.

Explicit liber Tobie. Incipit ꝓlogus ī librū Iudith.

Apud hebreos liber iudith ītergraphа legit̄: cuius auctoritas ad roborandа illa q̄ ī ꝓtentionē veniūt: minus idonea iudicat̄. Chaldeo tñ ꝓmone ꝓscript⁹: inter historias ꝓputat̄. Sed q̄ hunc librū synodus nicena: in numero sanctaꝝ scripturaꝝ legit̄ ꝓputasse: acgeui postalatiōi vre: immo exactiōi: ⁊ sepositis occupatiōib⁹ q̄bus vehemēter artabar: huic vnā lucubratiūculā dedi magis sensū e sensu qꝫ ex verbo verbū trāsferēs. Multoꝝ codicū varietatē viciosissimā amputaui: sola ea q̄ intelligentia integra in verbis chaldeis īuenire potui: latinis expressi. Accipite iudith viduam: castitat⁹ exemplū: ⁊ triūphali laude ꝓpetuis eā ꝓconijs declarate. Pāc. n. nō solū feminis: sz ⁊ viris imitabilē dedit: q castitatis ei⁹ remuneratoꝝ: virtutē ei talē tribuit: vt inuictū omnib⁹ hominib⁹ vinceret: insuperabilē superaret.

Explicit ꝓlog⁹ Incipit liber iudith. capt̄m. I.

Arphaxat ita/ qꝫ rex medoꝝ subiugauerat multas gentes īperio suo: ⁊ ipe edificauit ciuitatē potētissimaz quā appellauit egbathanis. Ex lapidib⁹ q̄dratis ⁊ fectis fecit muros eius: in altitudine cubitoꝝ septuaginta: ⁊ in latitudine cubitoꝝ triginta: turres vero eius posuit in altitudie cubitoꝝ centū. Per quadrū ꝯo eaꝝ: latus vtrūqꝫ vicenoꝝ pedū: spacio tendebat̄: posuitq; portas eius in altitudine turriū. Et gloriabat̄ q̄si potens ī potētia exercit⁹ sui: ⁊ in gloria q̄drigaꝝ suarum: Anno igit̄ duodecimo regni sui: nabuchodonosoꝝ rex assyrioꝝ q regnabat ī ninive ciuitate magna: pugnauit ꝯ arphaxat: ⁊ obtinuit eū ī campo magno q appellat̄ ragau circa eufraten ⁊ tigrin ⁊ iadason in cāpo erioch reg⁹ elicoꝝ. Tūc exaltatū est regnū nabuchodonosoꝝ: ⁊ coꝝ eius eleuatum ē. Et misit ad oēs q habitabāt ī cilitia ⁊ damasco ⁊ libano: ⁊ ad gentes q̄ sūt in carmelo ⁊ cedar: ⁊ ī habitātes galileā: in cāpo magno esdrelon ⁊ ad oēs q erāt in samaria ⁊ trans flumen iordanē: vsqꝫ irl̄m: ⁊ oēm terrā iesse: q̄usqꝫ pueniat̄ ad montes ethiopie. Ad hos oēs misit nūcios nabuchodonosoꝝ rex assyrioꝝ: q oēs vno aīo ꝯdixerunt: ⁊ remiserunt eos vacuos: ac sine honore abiecerunt. Tunc indignatus nabuchodonosoꝝ rex ad oēm terrā illā: iurauit p thronū ⁊ regnū suū q̄ defenderet se de oībus regiōib⁹ his. II

Anno duodecio nabuchodonosoꝝ regis vicesima ⁊ secūda die mēsis ꝑmi: factuz ē ꝓbū in domo nabuchodonosoꝝ regis assyrioꝝ: vt defenderet se. Vocauitq; oēs maiores natu: oēsq; duces bellatores suos: ⁊ habuit cū eis mysteriū cōsilij sui. Dixitq; cogitatiōes suā ī eo eē: vt oēs trā suo subiugaret ipio. Nō dictū cū placuisset oīb⁹: vocauit nabuchodonosoꝝ rex holofernē ꝓncipem militie sue: ⁊ dixit ei: Egredere aduersū oē regnū occidentis: ⁊ ꝯ eos ꝑcipue q ꝓtēpserūt īperiū meū. Nō parcet oculus tu⁹ vlli regno: oēmq; vrbē munitaz subiugabis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ⁊ magistratus virtut⁹ assyrioꝝ: ⁊ dinūerauit viros ī expeditiōe sic̄ ꝓcepit ei rex: cētū viginti milia peditū pugnatoꝝ ⁊ egtes sagittarios duodecī milia. Oēm qz expeditionē suā fecit ire in multitudine īnumerabiliū cameloꝝ: cū his q̄ exercitib⁹ sufficeret copiose: boū quoqz armēta: gregesq; ouiū: quoꝝ nō erat numer⁹. Frumētū ex oī syria ī trāsitu suo pari ꝓstituit. Aurꝫ ꝯo ⁊ argētū ꝺ domo reg⁹ assū psit multū nimis. Et ꝓfect⁹ ē ipe ⁊ oīs exercit⁹ cū q̄drigis ⁊ egtib⁹ ⁊ sagittarijs: q cooperuēt faciē re sicut locuste. Cuqz ptransisset fines assyrioꝝ: venit ad magnos mōtes ange q sūt a sinistro cilitie: ascēditq; oīa castella eoꝝ: ⁊ obtinuit oēs munitionē. Effregit aūt ciuitatē opinatissimā melothi: ꝑdauitq; oēs filios tharsis: ⁊ filios ismahel q erāt ꝯ faciē deserti: ⁊ ad austrum terre celeon. Et trāsiuit eufraten ⁊ venit in mesopotamiā: ⁊ fregit oēs ciuitates excelsas q̄ erāt ibi a torrēte mābre vsqꝫ q̄ pueniat̄ ad mare: ⁊ occupauit termīos ei⁹ a cilitia vsqꝫ ad fines iaphet: q̄ sūt ad austrū. Adduxitq; oēs filios madian: ⁊ ꝑdauit oēs locupletationē eoꝝ: oēsq; resistētes sibi occidit ī ore gladij. Et post hec descēdit in cāpos damasci in diebus messis: ⁊ succendit oīa sata: oēsq; arbores ⁊ vineas fecit incidi: ⁊ cecidit timoꝝ illius sup oēs inhabitantes terram. III

Tunc miserūt legatos suos vniuersarum vrbiū ac ꝓuinciaꝝ reges ac ꝓncipes syrie. s. ⁊ mesopotamie: ⁊ syrie sobal ⁊ libie atqꝫ cilitie: q venientes ad holofernē dixerūt. Pereat indignatio tua circa nos. Melius ē. n. vt viuentes seruiamus nabuchodonosoꝝ regi magno ⁊ subditi simus tibi qꝫ morientes cū interitu nr̄o: ipi seruitutis nr̄e dāna patiamur. Nr̄is ciuitas nostra: oīsqz possessio: oēs montes ⁊ colles ⁊ campi ⁊ armēta boū gregesq; ouiuz ⁊ capraꝝ: equoꝝqz ⁊ cameloꝝ ⁊ vniuerse facultates nr̄e atqꝫ familie in cōspectu tuo sunt. Sint oīa sub lege tua. Nos ēt ⁊ filij nr̄i serui tui sumus. Veni nobis pacificus dñe ⁊ vtere seruitio nr̄o sicut placuerit tibi. Tūc delecdit de mōtibus cū egtib⁹ in viriute

magna ⁊ obtinuit oēm ciuitatē: ⁊ oēm inhitantes terrā. De vniuersis āt vrbib⁹ assūpsit sibi auxilia rios viros fortes ⁊ electos ad bellū. Cātusq; metus ꝓuintijs illis incubuit: vt vniuersaꝫ vrbiū hi tatores ꝓncipes ⁊ honorati simul cū ꝓphis exirēt i obuiā veniēti: excipiētes eū cū cornis ⁊ lāpadi b⁹: ducētes choros i tympāis ⁊ tybijs. Nec ista tū faciētes: ferocitatē ei⁹ pectoris mitigare potuerūt. Nā ⁊ ciuitates eoꝝ destruxit: ⁊ lucos eoꝝ excidit. Preceperat .n. illi nabuchodonosor rex vt oīs deos terre exterminaret: videlz vt ipe solus dicerē de⁹ ab his natiōib⁹ q̄ potuisset holofernis potētia subiugari. Pertrāsiens āt syriam sobal: ⁊ oēm appamiā: oēmq; mesopotamiā: venit ad idumeos in terra gabaa: accepitq; ciuitates eoꝝ: ⁊ sedit ibi ꝑ triginta dies i q̄bus dieb⁹ adunari pre/cepit vniuersū exercitū virtutū sue. IIII

Tunc audietes hec filij isrł q̄ hitabāt trans iuda: timuerunt valde a facie eius. Tremor ēt ⁊ horror iuasit sens⁹ eoꝝ: ne ꝺs facēt irł'm ⁊ tēplo dñi: qđ fecerat ceteris ciuitatib⁹ ⁊ tēplis eaꝝ. Et miserūt i oēm samariā ꝑ circuitus vsq; bierichō ⁊ occupauerūt ocās ꝟtices mōtiū. ⁊ murꝰ circūdederūt vicos suos: ⁊ congregauerunt frumēta: i ꝓparationē pugne. Sacerdos ēt elia/chim scripsit ad vniuersos q̄ erāt ꝯ esdrelon q̄ est ꝯ faciē campi magni iuxt dotaim: ⁊ vniuersis per qs vie tranſit⁹ eē poterat: vt obtinerent ascensus mōtiū ꝑ qs via eē poterat ad irł'm: ⁊ illic custodirēt vbi angustū iter eē poterat iter mōtes. Et fecerūt filij isrł: ſm q̄ ꝓstituerat eis sacerdos dñi elia chim. Et clamauit ois ppls ad dñm instātia magna: ⁊ hūiliauerūt aīas suas i ieiunijs ⁊ oꝝonibus ipsi ⁊ mulieres eoꝝ. Et induerūt se sacerdotes cilitijs: infantes pstrauerūt ꝯ faciē tēpli dñi ⁊ altare dñi operuerūt cilitio. Et clamauerūt ad dñm deum isrł vnanimiter ne darent in pdā infantes eoꝝ ⁊ vxores eoꝝ i diuisionē: ⁊ ciuitates eoꝝ i extermiuiū: ⁊ sancta eoꝝ i pollutionē ⁊ fierēt in oppꝛobrium gentib⁹. Tunc eliachim sacerdos dñi magni circuiuit oēm isrł: allocutusq; est eos: dicens. Sci tote qm exaudiet dñs ꝓces vras: si manentes permāseritis i ieiunijs ⁊ oꝝonib⁹ i ꝓspectu dñi. Et/mores estote moysi serui dñi: q̄ amalech ꝓfidētē i ꝟtute sua ⁊ i potētia sua ⁊ i exercitu suo ⁊ i clypeis suis ⁊ i currib⁹ suis: ⁊ i equitib⁹ suis ñ ferro pugnādo: sz pcib⁹ sctis orando dixerit. Sic erūt vniuersi hostes isrł: si pseuerauerit i ꝺs ope q̄ cepist⁹. Ad hāc igit exhortationes ei⁹ depcātes dñm: pmanebāt i ꝓspectu dñi: ita vt ēt hi q̄ offerebāt dño holocausta: pcincti cilitijs offerrent sacrificia dño: ⁊ erat cinis sup capita eorum. Et ex toto corde suo oēs orabāt deū: vt visitaret ppl'm suū isrł. V

Nuncitatū q̄z est: holoferni ꝓncipi militie assyrioꝝ q̄ filij isrł' ꝑpararēt se ad resistēdū: ac mōtiū itinera cōclusissent: ⁊ furore nimio exarsit i iracūdia magna. Vocauitq; oēs ꝓncipes moab: ⁊ duces āmon: ⁊ dixit eis: Dicite mihi q̄s sit ppls iste q̄ mōtana obsidet: aut q̄ ⁊ q̄les ⁊ quāte sint ciuitates eoꝝ: q̄ ēt sit virt⁹ eoꝝ aut q̄ sit multitudo eoꝝ: vł q̄s rex militie illoꝝ: ⁊ q̄re ꝑ oīb⁹ q̄ hitāt in oriēte isti ꝓtēpserūt nos: ⁊ nō exierūt i obuiā nobis: vt susciperēt nos cū pace? Tunc achior dux oīum filioꝝ āmon rñdit ait. Si dignerꝰ audire dñe dicā veritatē i ꝓspectu tuo de ppł'o isto q̄ i mōtanis habitat: ⁊ nō egredietur ꝟbum falsū ex ore meo. Ppls iste ex pgenie chaldeoꝝ ē. Hic ꝑmū i mesopotamia hitauit: q̄m noluerūt seq deos pr̄um suoꝝ q̄ erāt i terra chaldeoꝝ. Deserētes itaq; cerimonias patrū suoꝝ q̄ i multitudine deoꝝ erāt: vnū deū celi coluerūt: q̄ ⁊ ꝑcepit eis vt exirēt inde: ⁊ hitarēt in charrā. Cūq; optulisset oēm terrā fames: descēderūt in egyptum: illicq; ꝑ q̄dringētos annos sic multiplicati sūt vt dinumerari eoꝝ nō posset exercit⁹. Cūq; grauasset eos rex egypti atq; i edificatiōnib⁹ vrbiū suarū in luto ⁊ latere subiugasset eos: clamauerunt ad dñm suū: ⁊ ꝑcussit totā terrā egypti: plagis varijs. Cūq; eiecissēt eos egyptij a se: ⁊ cessasset plaga ab eis: ⁊ itex eos vellēt cape ⁊ ad suū fuitiū reuocare: fugiētib⁹ his deus celi mare aperuit: ita vt hīc inde aque q̄si murus solidarēt: ⁊ isti pede sicco fū dū mar̄ pambulādo trāsirēt. In q̄ loco dū innumerabilis exercit⁹ egyptioꝝ eos pseq̄rēt: ita ags coopt⁹ est: vt nō remanēt vł' vn⁹ q̄ factū posteris nūciaret. Egressus et mare rubū dextra syna mōtis occurrerūt: in q̄b⁹ nūq̄ hō hitare potuit: vł' filij hois regenit. Illic fōtes amari obdulcati sunt eis ad bibēdū: ⁊ ꝑ annos q̄dragīta ānonaꝝ de celo ꝓsecuti sūt. Ubicūq; ingressi sūt: sine arcu ⁊ sagitta: ⁊ absq; scuto ⁊ gladio: deus eoꝝ pugnauit ꝑ eis ⁊ vicit. Et nō fuit q̄ insultaret ppł'o isti: nisi q̄n recessit a cultu dñi dei sui. Quotiēscūq; āt preter ipm deū suū alterū coluerūt dati sūt i pdā ⁊ i gladiū ⁊ i oppꝛobriū. Quotiēscūq; āt pēituerūt se recessisse a cultura dei sui: ōdit eis de⁹ celi ꝟtutē resistēdi. Deniq; chananeū regē ⁊ iebuseū ⁊ pherezeū ⁊ ethеū ⁊ eueū ⁊ āmorreū: ⁊ oēs potētes i esebon pstrauerūt: ⁊ trās eoꝝ ⁊ ciuitates eoꝝ ipsi possederunt: ⁊ vsq; dū nō peccarent in ꝓspectu dei sui: erāt cū illł' bona. De⁹ .n. illoꝝ odit iniquitatē. Nā ⁊ añ hos ānos cū recessissēt a via quā ōderat illł' de⁹ vt ambularēt in ea: extermiati sūt ꝑlijs a multis natōbus ⁊ plurimi eoꝝ captiui adducti sūt i terrā non suā. Nup āt reuersi ad dñm deū suū ex dispsione q̄ dispersi fuerāt: adunati sūt: ⁊ ascenderūt montana hec oīa: ⁊ itex possidēt irł'm: vbi sunt sancta sanctoꝝ. Nūc ḡ mi dñe ꝑgre si est aliq̄ iniqtas eoꝝ i ꝓspectu dei eoꝝ: ascēdam⁹ ad illos: q̄m tradens tradet illos deus eoꝝ tibi: ⁊ subiugati erūt sub iugo potentie tue. Si vo ñ est offensio ppł'i hui⁹ corā deo suo: nō poterimus resistē illis: q̄m de⁹ eoꝝ defendet illos: ⁊ erim⁹ i oppꝛobriū vniuerse terre. Et factū est cū cessasset log achior ꝟba hec: irati sūt oīs magnates holofernis: ⁊ cogitabāt interficē eū: dicētes ad alterutrū. Quis est iste q̄ filios

isrl posse dicat resistere regi nabuchodonosor & exercitibus eius: boues inermes & sine virtute: & sine peritia artis pugne? Ut ꝯ agnoscat achior quis sal/lit nos: ascendens in montana: & cū capti fuerit potē tes eoꝝ tūc cū eisdē gladio trāsuerberabit: vt sci at oīs gēs quīa nabuchodonosor deus terre est: & p̄ter ipsum alius nō est. VI

Factū ē āt cū cessassent log indignat⁹ ho/lofernes vehemēt: dixit ad achior. Quis pphetasti nob dices q gēs isrl defendat a deo suo: vt oīdā tibi quia nō est deus nisi nabu/chodonosor: cū pcusserim⁹ eos oēs sic hominem vnū: & tūc & ipse cū illis assyrioꝝ gladio interibis & oīs isrl tecū pditiōe dispiet: & ꝓbabis quīa nabu chodonosor dns sit vniuerse terre. Tūcq; gladi us militie mee trāsiet p latera tua: & dsixus cades inē vulneratos isrl: & nō respirabis vltra donec ex ēmiet⁹ cū illis. Porro āt si pphetia tua vaz existi mas nō ꝯcidat vult⁹ tuus: & pallor q faciē tuā obti net abscedat a te: si verba mea hec putas iplē nō posse. Ut āt nouer⁹ qz simul cū illis hec expier⁹: ecce ex hac hora illoꝝ ppl⁹ sociaber⁹: vt dum di gnas mei gladii penas exceperint: ipse simul vl/tiōi subiaceas. Tūc holofernes p̄cepit suis suis: vt ꝯprehēderēt achior: & ducerēt eū i bethulia & traderēt eū in manus filioꝝ isrl. Et accipientes eū sui holofernis: pfecti sūt p cāpestria: & cū appro pinq̄ssent ad montana exierūt ē eos fundibularij. Illi aūt diuertētes a latē mōtis ligauerūt achior ad arborē manib⁹ & pedib⁹ & sic vinctū dereliq̄b⁹ dimiserūt eū: & reuersi sūt ad dnm suū. Porro filij isrl descendentes de bethulia: venerunt ad eum. Quē soluētes duxerūt ad bethuliā: atq; i mediuz ppli illū statuētes pcōtati sūt: quod rex ecē q illū vi ctū assyrij reliqssent. In dieb⁹ illis erāt illic p̄nci pes: ozias filius micha de tribu symeon: & char/mi q & gothoniel. In medio itaq; senioꝝ & i ꝯspe ctu oīum achior dixit oīa q̄ locut⁹ fuerat ab ho/loferne: interrogat⁹ & q̄liter ppl⁹ holofernis vo/luisset ꝓpter hoc verbū interficē eū: & quēadmodū ipe holofernes iratus iusserit cū israbelit⁹ hac de cā tradi: vt dū vincēt filios isrl: tūc & ipm achior diuersis iubeat interire suppliciis ꝓpter hoc q vi/xisset deus celi defensor eoꝝ ē. Dūq; achior vni uersa hec exposuisset: oīs ppl⁹ cecidit i faciē ado rantes dnm: & cōi lamentatiōe & fletu vnanimes p̄ces suas dño effuderūt. dicētes. Dne deus celi & terre intuere superbiā eoꝝ: & respice ad nīam hu/militatē & faciē sanctoꝝ tuoꝝ attēde: & oīde quia nō derelingis p̄sumētes de te: & p̄sumētes de se: & de sua virtute gloziātes humilias. Finito itaq; fle tu: & p totā diem oīone ppl⁹ ꝓpleta ꝯsolati sunt achior dicētes. Deus patr nīoꝝ cui⁹ tu virtutē p̄dica sti: ipse tibi hāc dabit vicissitudinē: vt eoꝝ magis tu interitū videas. Tū vero dns deus nr dederit hāc libertatē suis suis: sit & tecum deus in medio nīi: vt sic placuerit tibi: ita cū tuis oīb⁹ cōuerseris nobiscū. Tūc oziās finito ꝓcilio suscepit eū i do mū suā & fecit cenā magnā. Et vocat⁹ oīb⁹ p̄by/teris: simul expleto ieiunio refecerūt. Postea ve ro ꝓnocatus oīnis ppl⁹ per totam noctē intra ec clesiā ozauerūt: petētes auxiliū a deo isrl. VII

Holofernes āt altera die p̄cepit exerciti/b⁹ suis: vt ascēderēt ē bethuliā. Erat aūt pedites bellatoꝝ centū viginti milia: & equites viginti duo milia: p̄ter p̄parationes viro/rū illoꝝ q̄s occupauerat captiuitas: & adducti fue rant de puincijs & vrbib⁹ vniuerse inuectū. Oēs parauerūt se piter ad pugnā ē filios isrl & venert p crepidinē mōt⁹ vsq; ad apicē q respicit sup do thaim a loco q dr belma: vsq; ad chelmon q ē ē esdrelon. Filij āt isrl vt viderūt multitudinē illo rū: pstrauerūt se sup terrā mittētes cinerē sup ca pita sua: vnanimes ozātes vt de⁹ isrl misericordi am suā oīderet sup ppl⁹ suū. Et assumentes ar ma sua bellica: sederūt p loca q̄ angusti itinerū tra mitē dirigūt inter mōtuosa: & erāt custodiētes ea tota die ac nocte. Porro holofernes dū circuit p gyrū: repperit q̄ fons q influebat aq̄ductū illoꝝ a pte australi: ex̄ ciuitatē dirigeret: & incidi p̄ce pit aqueductū illoꝝ. Erāt tū nō lōge a muri fon tes: ex q⁹ furti videbāt haurire aquā: ad refocil lādū potiꝰ q̄z ad potāndū. Ex filij āmon & moab accesser⁹ ad holofernē: dicēte⁹ Filij isrl nō i lācea: nec i sagitta ꝓfidūt ḡz mōtes ōfēdūt illos: & muni ūt illos colles i p̄cipitio ꝓstituti. Ut q̄ sine ꝯgref/siōe pugne possis supare eos: pone custodes fō/tiū vt nō hauriāt ex eis: & sine gladio interficies eos vel certe fatigati: tradēt ciuitatē suā quaz pu tāt in mōtib⁹ positā superari nō posse. Et placue rūt verba hec cozā holoferne: & cozā satellitibus eius: & ꝓstituit p gyrū cētenarios p singulos fon tes. Tūcq; ista custodia p dies viginti fuisset exple ta. defecerūt cisterne & collectiōes aquaꝝ oīb⁹ inhabitātib⁹ bethuliā: ita vt nō eēt intra ciuitatē vñ saciarent: vl vna die: quīa ad mensurā dabat aq̄ ppl⁹ q̄die. Tūc ad oziā ꝯgregati oēs viri fe mineq; iuuenes & puuli: oēs simul vna voce dixe rūt. Iudicet deus inter nos & te: quīa fecisti nos mala nolēs log pacifice cū assyrijs: & ꝓpter hoc vē didit nos deus in manib⁹ eoꝝ. Et iō nō est q ad/iuuet: cū ꝓsternamur añ oculos eoꝝ in siti & in q ditiōe magna. Et nūc cōgregate vniuersos q i ci uitate sūt vt sponte tradam⁹ nos oēs ppl⁹ holo/ferois. Deli⁹ est. n. vt captiui bñdicam⁹ dnm vi uētes: q̄z moziamur & simus oppzobriū oī carni: cū videam⁹ vroꝝes nīas & ifantes nīos mozi añ oc̄los nīos. Cōtestamur hodie celū & terrā & de um p̄rum nīoꝝ q vlciscit nos fm peccata nīa: vt iā tradatis ciuitatē in manu militie holofernis: vt sit finis nr brevis in oze gladij: q longioz efficit i ariditate sitis. Et cū hec dixissent: fact⁹ est fletꝰ & vlulat⁹ magnus in eccl̄ia oīb⁹: & p multas horas vna voce clamauerūt ad deū: dicētes. Peccauimus cū p̄ribz nīis: iniuste egimus iniqtatem feci m⁹. Tu qui pius es miserere nīi: & in tuo flagello

vindica inigtates nras: z noli tradere ꝓfitētes te: ppl'o q ignozat te: vt nō dicāt inter gētes vbi ē de us eoꝝ. Et cū fatigati bis clamozib⁹ z bis fletib⁹ lassati fuissent: exurgēs ocias infusus lachzy / mis dixit. Equo aīo estote frēs z hos qnqz dies expectemus a dño miam. Fozsitan.n. indignatio nē suā abscidet: z dabit glozia noi suo. Si āt trās actis qnqz dieb⁹ nō venerit adiutoziū: faciemus hec verba que locuti estis.

VIII

Et factū est cū audisset hec verba iudith vidua q erat filia merari: filij iodoꝝ: filij ioseph: filij ocie: filij elai: filij iamnoꝝ: filij gedeon: filij rasoim: filij achitob: filij melchie: filij enam: filij natanie: filij salathiel: filij symeon: filij ruben: z vir eius fuit manasses: q mortu⁹ ē i die⁹ messis ozdeacee: istabat.n. sp alligātes mani / pulos i campo: z venit estus sup caput ei⁹: z moz tuus est in bethulia ciuitate sua: z sepultus ē illic cū pribus suis. Erat āt iudith relicta eius vidua iā ānis trib⁹ z mensibus sex. Et i supiozibus do / mus sue fecit sibi secretū cubiculū i q cū puell' su is clausa mozabat: z hās sup lūbos suos cilitiuz ieiunabat oībus diebus vite sue: ꝑter sabbata: z neomenias: z festa domus isr'l. Erat āt elegāti a spectu nimis: cui vir suus reliq̄rat diuitias multas z familiā copiosam: ac possessiōes armēt⁹ boum z gregibus ouiū plenas. Et erat hec i oīb⁹ famo sissima: qm timebat dñm valde: nec erat q loqre tur de illa verbū malū. Hec itaqz cū audisset qm ocias pmisisset q ꝓ trāsacto qnto die traderet ciui tatē: misit ad ꝑsbyteros chabzi z charmi. Et ve / nerūt ad illā: z dixit ill'. Mādā ē hās vbū i q ꝓsēsit oci as: vt tradat ciuitatē assyriis: si ūtra qnqz dies nō venerit vobis adiutoziū. Et q est vos q tēptatis dñm? Nō ē iste ꝓmo q miam puocet: sz potius q iram excitet: z furoꝝ accēdat. Posuistis vos tps miseratiōis dñi: z in arbitriū vr̄m die ꝓstituistis ei. Sz qz patiēs ē dñs: i hipo peniteamus: z idul gētiā ei⁹ fusis lachzymis postulemus. Nō.n. q̄si hō de⁹ sic ꝓminabit: neqz sic fili⁹ hois ad iracun / diā inflāmabit. Et iō hūiliem⁹ illi aīas nras: z in spū ꝓtrito z humiliato suētes illi dicam⁹ flētes dño: vt ꝓm volūtatē suā sic faciat nobiscū cito mi sericozdiā suā: vt sic cōturbatū est coz nr̄m in su pbia eoꝝ: ita ēt de nra hūilitate gloziemur: qm nō sum⁹ secuti peccata patrū nr̄oꝝ q dereliq̄rūt de / uz suū: z adozauerūt deos alienos: ꝓ q̄ scelē dati sūt in gladiū z in rapinā z in ꝓsusionē ⁊imici⁹ suis. Nos aūt alterū deū nescim⁹ ꝑter ipm. Expecte / m⁹ hūiles ꝓsolationē ei⁹: z exgret sanguinē nr̄m de afflictiōibus inimicoꝝ nr̄oꝝ: z hūiliabit oīes gētes q̄cūq̄z insurgūt ꝰ nos: z faciet illas sine bo / noze dñs deus nr̄. Et nūc frēs q̄m vos q estis ꝑ / sbyteri i ppl'o dei: z ex vob pēdet aīa illoꝝ ad elo quiū vr̄z cozda eoꝝ erigite: vt memozes sint qz tēptati sūt pres nri: vt ꝓbarent si vere colerēt de um suū. Memozes ē debēt quō pr̄ nr̄ abzahaz tēptat⁹ est: z p multas tribulatiōes ꝓbat⁹ dei ami cus effect⁹ ē. Sic isaac: sic iacob: sic moyses: z oēs q placuerūt deo p multas tribulatiōes trāsierūt fideles. Illi āt q tēptatiōes ñ suscepерūt cū timo re dñi: z ipatiētiā suā z imꝓperiū murmuratōis sue ꝰ dñm ptulerūt: extermiati sūt ab extermina toze: z a serpētib⁹ periert. Et nos g ñ vlciscamur nos p his q̄ patimur: sz reputātes peccat⁹ nr̄is hec ipsa supplicia minoza ee: flagella dñi q̄si serui qui cozripimur ad emēdationē z ñ ad pditionē nr̄az: eueniss̄e credamus. Et dixerūt illi ocias z ꝑsbyte ri. Dia q̄ locuta es vera sūt: z ñ ē i ꝓmonibus tuis vlla repbensio. Nūc g oza p nob: qm mulier sāc ta es z timēs deū. Et dixit illis iudith. Sic quod potui log dei ee cognoscit⁹: ita qō facere disposui ꝓbate si ex deo est: z ozate vt firmū faciat de⁹ cō / siliū meū. Stabit⁹ vos ad portā nocte ista z ego exeam cum abza mea: z ozate vt sicut dixistis in dieb⁹ qnqz respiciat dñs ppl'm suū isr'l. Vos aūt nolo vt scrutemini actū meū: z vsqz dū renūciez vob nihil aliud fiat nisi oꝝ ꝓ me ad dñm deum nr̄m. Et dixit ad eaz ocias ꝓnceps iude. Vade in pace z dñs sit tecū i vltione inimicoꝝ nr̄oꝝ. Et re uertētes abierūt.

IX

Q trib⁹ abscedētib⁹ iudith ingressa est oza toziū suū: z induēs se cilitio posuit cine / rē super caput suū: z ꝓsternēs se dño cla mabat ad dñm dicēs. Dñe deus pr̄is mei symeō: q dedisti illi gladiū in defensionē alienigenaꝝ q violatoꝛes extiterūt in coīgnatiōe sua: z denuda uerūt femur virginis in ꝓfusiōez: z dedisti mulie res illoꝝ in ꝑdā: z filias illoꝝ i captiuitatē: z oēm ꝑdā in diuisionē seruis tuis q ꝛelauerūt ꝛelū tuū: subueni q̄so te dñe de⁹ me⁹ mihi vidue. Tu.n. fe / cisti ꝓza: z illa post illa cogitasti: z factū ē qō ipe voluisti. Adēs.n. vie: tue parate sūt: z tua iudicia i tua ꝓuidētia⁹ posuisti. Respice castra assyrioꝝ nūc: sic tūc castra egyptioꝝ videre dignat⁹ es: qm post seruos tuos armati currebāt: fidētes i q̄dri gis z in equitatu suo z i multitudie bellatoꝝ. Sz aspexisti sup castra eoꝝ: z tenebre fatigauerūt eos. Tenuit pedes eoꝝ abyssus: z aq̄ operuerūt eos. Sic fiāt z isti dñe: q cōfidūt in multitudine sua: z i curribus suis z in cont⁹ z i sagitt⁹ suis z in lāceis suis gloziāt: z nesciūt qz tu ipe es deus nr̄ q cōte ris bella ab initio: z dñs nomē est tibi. Erige bza chiū tuū sic ab ūitio z allide virtutē eoꝝ i virtute tua. Cadat virtus eoꝝ in iracūdia tua: q ꝓmittūt se violare sancta tua: z polluere tabernaculū nois tui: z deijcere gladio suo cornu altar⁹ tui. Fac do mine vt gladio ꝓꝑo ei⁹ superbia amputet: Capiat laqueo oculoꝝ suoꝝ in me: z pcuties eū ex labijs charitatis mee. Da mihi in aīo cōstantiā vt cōtē / nā illū: z virtutē vt euertā illū. Erit eniz hoc me / moziale nois tui: cū manus femine deiecerit eū. Nō.n. in multitudine est virtus tua dñe: neqz in equoꝝ viribus volūtas tua. Nec superbi ab initio placuerūt tibi sed humiliuz z mansuetozum sem per tibi placuit deprecatio. Deus celoruz crea /

tor aquaꝝ:⁊ dñs totiꝰ creature:exaudi me miserã
ōpātē:⁊ ō tua mia ꝑsumētē. Memēto dñe testi
tui:⁊ da vbū ī ore meo ⁊ ī corde meo ꝓfiliū cor-
robora vt dom⁹ tua ī sctificatiōe pmaneat:⁊ oēs
gentes agscāt:qz tu es de⁹:⁊ ñ ē ali⁹ ꝑter te. X

Actū ē aūt cū cessasset clamare ad dñm.
surrexit de loco in q̄ iacuerat ꝓstrata ad
dñz. Vocauitqꝫ abram suam:⁊ descen-
dēs ī domū suã abstulit a se cilitiū:⁊ exuit se ve-
stimētis viduitat⁹ sue. Et lauit tor ꝓ suū:⁊ vnxit
se myrtho optimo:⁊ discrimināuit crinē capit⁹ sui:
⁊ imposuit mitrã sup caput suū:⁊ iduit se vestimē
tis iocūditat⁹ sue. Induitqꝫ sandalia pedibus suis
assūpsitqꝫ dextrariola ⁊ lilia⁹ ⁊ ī aures ⁊ annulos:
⁊ oīb⁹ ornamēt⁹ suis ornauit se. Cui ēt dñs ꝓtulit
splēdor ē:qm̄ oīs ista ꝓpositio nō ex libidine:sed
ex virtute pēdebat. Et iō dñs hāc in illã pulchri-
tudinē amplianit:vt ī cōparabili decore oīuz ocu
lis apparēt. Impositꝫ itaqꝫ abre suc ascopaz vini
⁊ vas olei ⁊ polētã ⁊ lapates ⁊ panes ⁊ caseū:⁊ ꝓ
fecta ē. Cūqꝫ veniss̄ent ad portas ciuitat⁹:inuene
rūt expectāte oēiā:⁊ p̄byteros ciuitatis. Qui cuz
vidissent eā:stupētes mirati sūt nimis pulchritu
dinē ei⁹. Nihil tñ interrogātes eā:dimiserūt tran
sire dicētes. De⁹ patꝝ nr̄oꝝ dct tibi grām:⁊ oē cō
siliū tui cordis sua⁹ virtute corroborет:⁊ gloriet
sup te ir'lm:⁊ sit nomē tuū ī nūero sctoꝝ ⁊ iustoꝝ.
Et dixerūt hi q illic erant oēs vna voce:fiat: fiat.
Iudith xo ozāt dñz:trāsiuit p portas ipa ⁊ abra
ei⁹. Factū ē aūt cū discēdēt mōtē circa oztū diei:oc
curr'erūt ei explozatores assyrioꝝ:⁊ tenuerūt eā
dicētes. Un venis aut q̄ vadis? Que rñdit. Filia
sū hebreoꝝ. Ꝺō ego fugi a facie eoꝝ: qm̄ futuruz
agnoui q̄ dent vob in depdationē ꝓ eo q̄ ꝓtēnē
tes vos noluerūt tradē seipos vt inuenirēt miaz
in ꝓspectu vr̄o. Hac de cā cogitaui mecū dicens.
Vadā ad faciē ꝓncipis holofernis vt indicē illi se
creta illoꝝ:⁊ oñdā illi q̄ aditu possit obtinere eos
ita vt ñ cadat vir vn⁹ de exercitu ei⁹. Et cū audis-
sent viri illi xba ei⁹:ꝓsiderabāt faciē ei⁹:⁊ erat in
oculis eoꝝ stupoꝝ:qm̄ pulchritudinē ei⁹ mirabāt
nimis. Et dixerūt ad eā. Ꝺōseruasti aiam tuã eo
q̄ tale repperisti ꝓfiliū vt descēdēs ad dñm nr̄z.
Hoc aūt scias:qm̄ cū steter⁹ in ꝓspectu ei⁹ bñ tibi
faciet ⁊ er⁹ gratissima in corde ei⁹. Duxerūtqꝫ illã
ad tabernaculū holofernis nūciantes eā. Cūqꝫ in
trasset añ faciē ei⁹:stati captꝰ ē in suis oculis holo
fernes. Dixerūtqꝫ ad eū satellites ei⁹: Quis contē
nat pplm̄ hebreoꝝ q̄ tã decoras mulieres hñt:
vt ñ ꝓ bis merito pugnare ꝺ eos debeam⁹? Vi-
dēs itaqꝫ iudith holofernē sedētē in canopeo qō
erat ex purpura ⁊ auro:⁊ smaragdo ⁊ lapidib⁹ p
ciosis intextū:⁊ cū in faciē ei⁹ intēdisset adorauit
eū ꝓsternēs se sup terrã: ⁊ eleuauerūt eam fui bo
lofernis iubente dño suo. XI

Unc holofernes dixit ei. Equo aīo esto ⁊
noli pauere in corde tuo:qm̄ ego nunqꝫ
nocui viz q̄ voluit seruire nabuchodono
sor regi. Ppl's aūt tu⁹ si ñ ꝓtēpsisset me: nō alle-
uassez lanceã meã sup eū. Nūc aūt dic mihi q̄ ex
cã recessisti ab illꝰ ⁊ placuit tibi vt vēires ad nos:
Et dixit illi iudith. Sume verba ancille tue:qm̄
si secutus fuer⁹ verba ancille tue pfectaz rē faciet
dñs tecum. Uiuit.n. nabuchodonosor rex terre:⁊
viuit virt⁹ ei⁹ q̄ est in te ad correptionē oīuz aīaꝝ
errantiū:qm̄ nō solū hoīes seruiēt illi p te: sz ⁊ be-
stie agri obtēperāt illi. Nūciat.n. animi tui indu
stria vniuersis gentib⁹:⁊ indicatū ē oī seculo qm̄
tu solus bon⁹ ⁊ potēs es in oī regno ei⁹: ⁊ disципli
na tua oīb⁹ ꝓuincijs ꝓdicat. Nec ꝫ latet q̄ locu
tus ē achioz:nec illud ignorat q̄ ei iuss⁹ sueni
re. Ꝺōstat.n. deū nr̄m sic peccatis offensū:vt mā
dauerit ꝑ ꝓphas suos ad pplm̄ q̄ tradat eū ꝓ
peccatis suis. Et qm̄ sciūt se offendisse deū suū fi
lij isr'l:tremoz tu⁹ sup ipos est. Insup ēt fames in-
uasit eos:⁊ ab ariditate aque iam inter moztuos
ꝓputant. Uenicꝫ ꝫ ozdinant vt interficiāt pecora
sua ⁊ bibāt sanguinē eoꝝ:⁊ sancta dñi sui q̄ ꝓcce
pit de⁹ ñ ꝓtingi:in frumēto vino ⁊ oleo hec cogi
tauerūt impēdē:⁊ volūt ꝓsumere q̄ nec manib⁹ tō
berēt ꝓtingere. Ergo qm̄ hec faciūt:certū est q̄ ī
ꝓditionē dabūt. Qō ego ancilla tua cognoscēs fu
gi ab illis:⁊ misit me dñs ꝫ ipa nūciare tibi. Ego
.n. ancilla tua deū colo ēt nūc apō te:⁊ exiet ancil
la tua ⁊ adorabo deū:⁊ dicet mihi:qm̄ eis reddat
peccatū suū:⁊ veniēs nūciabo tibi:ita vt ego ad-
ducā te ꝑ mediā ir'lm. Et hēbis oēm pplm̄ isr'l si
cut oues q̄bus nō est pastoꝝ:⁊ nō latrabit vl' vn⁹
canis ad te:qm̄ hec mihi dicta sūt ꝑ ꝓuidētiā dei.
Et qm̄ irat⁹ ē illis de⁹:hec ipa missa sum nūciare
tibi. Placuerūt aūt oīa verba hec corā holofer-
ne ⁊ corā pueris ei⁹:⁊ mirabant ad sapiam ei⁹:⁊
dicebāt alter ad alterū. Nō est tal' mulier sup ter
ram ī aspectu in pulchritudine ⁊ in sensu xbozū.
Et dixit ad illaz holofernes. Bñ fecit de⁹ q̄ misit
te añ pplm̄:vt des illū tu ī manib⁹ nr̄is. Et qm̄ bo
na est ꝓmissio tua:si fecerit mihi ꝫ de⁹ tuus erit ⁊
de⁹ me⁹:⁊ tu in domo nabuchodonosor magna
eris:⁊ nomen tuum nominabitur in vniuersa ter
ra. XI

Unc iussit eã introire vbi repositi erant
thesauri ei⁹:⁊ iussit illic manere eã:⁊ ꝓsti
tuit qd daret illi de ꝓuisio suo. Cui rñ-
dit iudith:⁊ dixit. Nūc nō potero manducare ex
his q̄ mihi ꝓcipis tribui ne veniat sup me offēsio.
Ex his aūt q̄ mihi detuli:manducabo. Cui holo
fernes ait. Si defecerint tibi ista q̄ tecū detulisti:
qd faciem⁹ tibi? Et dixit iudith. Uiuit aīa tua dñe
me⁹:qm̄ nō expēdet oīa hec ancilla tua:donec fa
ciat de⁹ in manu mea hec q̄ cogitaui. Et iduxerūt
illam fui ei⁹ ī tabernaculū q̄ ꝓceperat:⁊ petiit dū
introiret vt daret ei copia nocte:⁊ añ lucē egredi
enti foras ad or̄onē:⁊ depcandi dñm. Et ꝓcepit
cubicularijs snis:vt sicut placeret illi exiret ⁊ itro
iret ad adorandū deū suū ꝑ triduū. Et exibat no
ctib⁹ in vallē bethulie:⁊ baptizabat se in fonte aq̄

Et vt ascēdebat ozabat dñm deū isrl vt dirigēt
viā eius ad liberationē ppli sui. Et introiēs munda
manebat in tabernaculo: vsqz dū acciperet escaz
suā in vespez. Et factū est: qrto die holofernes fe
cit cenā suis suis: z dixit ad vagao eunuchū. Va-
de z suade hebreā illā vt sponte cōsentiat habita
re mecū. Fedū est.n.apō assyrios si femīa irride
at viz agēdo: vt īmunis ab eo trāseat. Cūc intro
iuit vagao ad iudith: z dixit. Nō vereat bona pu
ella introire ad dñm meū: vt honorificet añ faciē
eius: z māducet cū eo z bibat vinū in iocunditate:
Cui iudith rndit. Que ego sū vt ꝺdicā dño meo:
Oē qō erit añ oculos eius bonū z optimū faciā.
Quicqd āt illi placuerit: ħ mihi erit optimū oīb
dieb vite mee. Et surrexit z ornauit se vestimen
to suo: z ingressa stetit ante faciē eius. Cor aūt ho
lofernis cōcussū est: erat.n.ardēs i cōcupīa eius. Et
dixit ad eā holofernes. Bibe nūc z accūbe i iocū
ditate: qm̄ inuenisti grām cozā me. Et dixit iudith.
Bibā dñe: qm̄ magnificata est aīa mea hodie pre
oīb dieb meis. Et accepit z māducauit z bibit
cozā ipso: ea q parauerat illi ancilla ei. Et iocūd
fact est holofernes ad eā: bibitqz vinū multū ni
mis quantū nūqz biberat in vita sua. XIII

Et aut sero factū est: festinauerūt sui illi
us ad hospitia sua: z cōclusit vagao ostia
cubiculi: z abijt. Erāt āt oēs satigati a vi
no. Eratqz iudith sola in cubiculo. Cozpo holo
fernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopit. Di-
xitqz iudith puelle sue vt staret fozis añ cubicu-
lū z obseruaret. Stetitqz iudith añ lectū: ozās cū
lachrymis z labioz motu i silētio: dicēs. Confir
ma me dñe deus isrl: z respice i hac hora ad opera
manuū meaz: vt sicut promisisti irlm ciuitatē tuaz
erigas: z ħ qō credēs p te posse fieri cogitaui: pfi
cia. Et cū hec dixisset: accessit ad colūnā que erat
ad caput lectuli ei: z pugionē ei q i ea ligat pēde
bat exoluit. Cūqz euaginasset illū: appħēdit co-
mā capitis ei: z ait. Cōfirma me dñe deus i hac ho
ra: z percussit bis in ceruicē ei: z abscidit caput ei:
z abstulit conopeū ei a colūnis: z euoluit cozpus
ei trūcū. Et post pusillus exiuit: z tradidit caput
holofernis ancille sue: z iussit vt mitteret illud in
perā suā. Et exierūt due fm ꝺsuetudinē suā qsi ad
ozōnē: z transierūt castra: z gyrātes vallē vene-
rūt ad portā ciuitatis. Et dixit iudith a lōge custo
dib muroz. Aperite portas qm̄ nobiscū est deus:
q fecit vtutē in isrl. Et factū est: cuz audissent viri
vocē ei: vocauerūt pbyteros ciuitatis. Et occur-
rerūt ad eā oēs a mīmo vsqz ad maximū: qm̄ spe
rauerūt eā iā nō esse venturā. Et accēdētes lumi
naria cōgyrauerūt circa eā vniuersi. Illa aūt ascē
dēs in eminētiozē locī: iussit fieri silētiū. Cumqz
oēs tacuissent: dixit iudith. Laudate dñm deum
nrm q nō deseruit sperātes i se: z in me ancillā su
am adipleuit miam suā quā promisit domui isrl: z
interfecit i manu mea hostē ppli sui in hac nocte.
Et pferēs de pera caput holofernis ondit illis: di
cēs. Ecce caput holofernis ꝓncipis militie assyrio
rū. Et ecce conopeū illi in q recūbebat in ebrieta
te sua: vbi z p manū femine percussit illū dñs de
nr. Viuit āt ipe dñs: qm̄ custodiuit me angel ei:
z hinc eūtē z ibi ꝺmorātē z inde huc reuertētē: z
ñ permisit me dñs ancillā suā coignari: sz sine pol
lutiōe peccati reuocauit me vob: gaudentē i vic
toria sua: in euasiōe mea: i liberatiōe vra. Cōfite-
mini illi oēs qm̄ bon: qm̄ i seculū mia ei. Vniuer
si āt adozāies dñs dixerūt ad eā. Benedixit te do
min i virtute sua: qz p te ad nihilū redegit inimi
cos nros. Cozpo oīas ꝓnceps ppli isrl dixit ad
eā. Benedicta es tu filia a dño deo excelso ꝑ oībus
mulierib sup terrā. Benedictus dñs q creauit ce-
lū z terrā: q te direxit i vulnera capitis ꝓncipis ini
micoz nroz: qz hodie nomē tuū ita magnifica-
uit: vt non recedat laus tua de oze hoīum: q me-
mozes fuerīt virtutis dñi in eternū: p qb ñ pep-
cisti aīe tue ꝓpter angustias z tribulationē gener
tui: sz subuenisti ruīe añ ꝓspectū dei nri. Et dixit
oīs ppls: fiat fiat. Cozpo achioz vocat venit. Et
dixit ei iudith. De isrl cui tu testimoniū dedisti q
vlciscat se de inimicis suis: ipe caput oīum incredu-
loz incidit in hac nocte i manu mea. Et vt pro
bes: qz ita est: ecce caput holofernis qui i cōtem-
ptu superbie sue deū isrl contēpsit: z tibi interitū
minabat dicēs: cū captus fuerit ppls isrl: gladio
pforari ꝑcipiam latera tua. Videns aūt achioz ca
put holofernis: angustiat p pauoze cecidit in faci
em suā super terrā: z cstuauit aīa ei. Postea vo
qz resūpto spū recreat est: pcidit ad pedes eius: z
adozauit eā: z dixit. Benedicta tu a deo tuo i oī ta
bernaculo iacob: qm̄ i oīi gēte q audierit nomē
tuū: magnificabit sup te deus isrl. XIIII

Dixit aut iudith ad oēm pplm. Audite
me frēs. Suspēdite caput ħ sup muros
nros: z erit cū exierit sol: accipiat vnus-
quisqz arma sua: z exite cū ipetu: nō vt descēdatis
deozsū sz q̄si impetū facictes. Cūc explozatozes
necesse erit vt fugiāt ad ꝓncipē suū excitandū ad
pugnā. Cūqz duces eoz ꝺcurrerint ad taberna-
culū holofernis: z inuenerint eū trūcū i suo sāgui
ne volutatū: decidet sup eos timoz. Cūqz cogno
ueritis fugere eos: ite post illos securi: qm̄ dñs cō
teret eos sub pedib vris. Cūc achioz videns vir-
tutē quā fecit deus isrl: relicto gentilitatis ritu credi
dit deo: z circūcidit carnē ꝓputij sui: z appositus ē
ad pplm isrl: z ois successio generis ei vsqz i hodi
ernū diē. Dox āt vt ozt est dies suspēderūt sup
muros caput holofernis: accepit qz vnusqsqz vir
arma sua: z egressi fūt cū grādi strepitu z vlulatu
Nō videtes explozatozes: ad tabernaculū holo
fernis cucurrerūt. Cozpo hi q i tabernaculo erāt
veniētes z añ ingressū cubiculi pstrepētes excitā
di gra ingetudinē arte moliebāt: vt nō ab excitā
tib: sz a sonantibus holofernis euigilaret. Nullus
enī audebat cubiculū virtutis assyrioz pulsando
aut ītrādo aperire. Sed cū venissēt ei duces ac

tribuni ⁊ vniuersi maiores exercit⁹ assyriorꝝ: di/
xerũt cubicularijs. Intrate ⁊ excitate illũ: quoni
am egressi mures de cauernis suis ausi sũt prouoca
re nos ad pliũ. Tũc ingressus bagao cubiculum
eius stetit añ cortinã: ⁊ plausũ fecẽ manib⁹ suis: su
spicabaꝫ.n.illũ cũ iudith dormire. Qꝫ cũ nullum
motũ iacẽtis sensu auriũ caperet: accessit proxi/
mãs ad cortinã: ⁊ elcuãs eã: vidẽsqꝫ cadauer absq;
capite holofernis ĩ suo sanguĩe tabefactũ iacẽ
sup terrã: exclamauit voce magna cũ fletu: ⁊ sci/
dit vestimẽta sua. Et ingressus tabernaculum iu
dith nõ iuenit eã. Et exiliuit foras ad pplm: ⁊ di
xit. Una mulier hebrea fecit cõfusionẽ ĩ domo re
gis nabuchodonosor. Ecce.n. holofernes iacet in
terra ⁊ caput ei⁹ nõ est ĩ illo. Qõ dũ audissent pn
cipes ⁊tus assyriorꝝ: sciderũt oẽs vestimẽta sua:
⁊ intolerabil⁹ timor ⁊ tremor cecidit ĩ eos: ⁊ tur/
bati sunt animi eorꝝ valde. Et fact⁹ est clamor in
cõparabilis in medio castrorꝝ eorꝝ. XV

Cumqꝫ oẽs exercit⁹ cõllatũ holofernẽ
audisset: fugit mens ⁊ cõsiliũ ab eis ⁊ so/
lo tremore ⁊ metu agitati fuge pẽdium
sumũt: ita vt nullus loqrẽt cũ proximo suo: sꝫ incli
nato capite relictis oĩbus euadere festinabãt be
breos: qs armatos super se venire audierãt: fugi
entes p vias camporꝝ ⁊ semitas colliũ. Videtes
itaqꝫ filij israĥ fugiẽtes: secuti sunt illos: ꝺscẽderũt
qꝫ clangentes tubis: ⁊ vlulãtes post ipsos. Et qñ
assyrij nõ adunati in fugã ibant pcipites: filij autẽ
israĥ vno agmine persequẽtes: debilitabant oẽs
qs inuenire potuissent. Misitqꝫ ocias nũcios per
oẽs ciuitates ⁊ regiões israĥ. Vt is itaqꝫ regio oĩsqꝫ
vrbs electã iuuẽtutẽ armatã misit post eos: ⁊ per
secuti sũt eos in ore gladij qusqꝫ puenirẽt ad ex/
tremitatẽ finiũ suorꝝ. Reliq aũt q erãt in bethu
lia ingressi sũt castra assyriorꝝ: ⁊ pdã quã fugien
tes assyrij reliquerãt abstulerũt: ⁊ onustati sunt
valde. Ipi vero q victores reuersi sũt ad bethuli
am oĩa q̃ erãt illorꝝ abstulerũt secũ: ita vt nõ essꝫ
numer⁹ in pecorib⁹ ĩ iumentis ⁊ vniuersis mobili
b⁹ eorꝝ: vt a minimo vsqꝫ ad magnũ oẽs diuites
fierent de pdatiõib⁹ eorꝝ. Joachim aũt sũmus põ
tifex de irlm venit in bethuliã cũ vniuersis pres
byteris suis vt videret iudith. Que cũ exissꝫ ad
illũ: bñdixerũt illã oẽs vna voce: dicẽtes. Tu
glia irlm: tu leticia israĥ: tu honorificẽtia ppli nri:
qr fecisti viriliter: ⁊ cõfortatũ est cor tuũ eo q ca
stitatẽ amauer⁹: ⁊ post virũ tuũ alter nescier⁹: iõ
⁊ man⁹ dñi cõfortauit te: ⁊ iõ er⁹ bñdicta ĩ eternũ.
Et dixit oĩs pplus fiat fiat. Per dies aũt triginta
vix collecta sunt spolia assyriorꝝ a pplo israĥ. Cor
ro aũt vniuersa q̃ holofernis peculiaria fuisse p
bata sũt: dederũt iudith ĩ auro ⁊ argẽto ⁊ vestib⁹
⁊ gẽmis ⁊ omni supellectili: ⁊ tradita sũt oĩa illi a
pplo. Et oẽs ppli gaudebãt cũ mulierib⁹ ⁊ virgi/
nib⁹ ⁊ iuuenib⁹ ĩ orgnis ⁊ citharis. XVI

Tunc cantauit cãticũ ĥ dño iudith. dicẽs.
Incipite dño ĩ tympanis: cãtate dño in
cymbalis: modulamini illi psalmum nouum: ex
ultate ⁊ iuocate nomen ei⁹. Dñs cõterens bella:
dñs nomẽ ẽ illi. Qui posuit castra sua ĩ medio po
puli sui: vt eriperet nos de mãu oĩum ĩimicorꝝ nro
rũ. Uenit assur ex mõtib⁹ ab aglone ĩ multitudie
fortitudinis sue: cui⁹ multitudo obturauit torren
tes: ⁊ eg eorꝝ cooperuerũt valles. Dixit se incẽsu/
rũ fines meos: ⁊ iuuenes meos occisurũ gladio: ĩ
fantes meos dare ĩ predã: ⁊ vgines ĩ captiuitatẽ.
Dñs aũt oĩpotẽs nocuit eũ: ⁊ tradidit eũ in ma/
nus femĩe: ⁊ ꝺcidit eũ. Nõ.n. cecidit potẽs eorꝝ a
iuuenibus: nec filij titan peusserũt eũ: nec excelsi
gigantes ĩposuerũt se illi: sꝫ iudith filia merari in
specie faciei sue dissoluit eũ. Exuit enĩ se vestimẽ
to viduitatis: ⁊ induit se vestimẽto letitie ĩ exulta
tione filiorꝝ israĥ. Unxit faciẽ suã vngũeto: colliga/
uit cincinos suos mitra ad decipiẽdũ illũ. Can/
dalia ei⁹ rapuerũt oculos ei⁹: pulchritudo ei⁹ ca/
ptiuã fecit animã ei⁹: ãputauit pugiõe ceruicẽ ei⁹.
Horruerũt pse ꝺstãtiam ei⁹: ⁊ medi audaciã ei⁹.
Tũc vlulauerũt castra assyriorꝝ qñ apparuerunt
humiles mei: arescẽtes in siti. Filij puellarꝝ cõpun
xerunt eos: ⁊ fic pueros fugiẽtes occiderunt eos:
perierũt in prelio a facie dñi dei mei. Hymnũ cã
temus dño: hymnũ nouũ cantem⁹ deo nro. Ado
nai dñe: magnus es tu: ⁊ pclar⁹ in virtute: ⁊ quis
superare nemo põt. Tibi seruiat oĩs creatura tua
qr dixisti ⁊ facta sunt: misisti spũ tuũ ⁊ creata sũt:
⁊ nõ est q resistat voci tue. Aquis õtes a fundamẽtis
mouebunt cũ aquis: petre sicut cera liqscẽt ante
faciẽ tuã. Qui aũt timent te magni erunt apũd te p
oĩa. Ue genti iusrgẽti sup genus meũ. Dñs.n. oĩni
potẽs vindicabit in eis: ĩ die iudicij visitabit illos.
Dabit.n. ignẽ ⁊ vermes ĩ carnes eorꝝ: vt vrãt ⁊ sẽ
tiãt vsqꝫ in sempiternũ. Et factũ ẽ p⁹ hec oĩs pplis
post victoriã venit ĩ irlm adorare dñm: ⁊ mox vt
purificati sunt: obtulerũt oẽs holocaustã ⁊ vota:
⁊ repromissiões suas. Porro iudith vniuersa va
sa bellica holofernis q̃ dedit illi pplis: ⁊ conope/
um qd ipa sustulerat obtulit ĩ anathema oblatio
nis. Erat aũt pplis iocũd⁹ pm faciem sanctorꝝ: ⁊ per
tres menses gaudiũ hui⁹ victorie celebratũ ẽ cũ
iudith. Post dies aũt illos vnusqsq; redijt in sua
⁊ iudith magna facta ẽ in bethulia: ⁊ preclarior
erat vniuerse terre israĥ. Erat ẽt virtuti castitas ad
iuncta: ita vt nõ cognosceret virum omnib⁹ die/
bus vite sue: ex quo defunctus est manasses vir
eius. Erat autem diebus festis procedens cũ ma
gna glozia. Uixit autẽ in domo viri sui annos
centũ quinq;: ⁊ dimisit abram suam liberaꝝ: ⁊ de
functa est ac sepulta cum viro suo in bethulia: lu
xitqꝫ illam omnis populus diebus septem. Ante oĩ
autem spacio vite eius non fuit qui perturbaret
israĥ: ⁊ post mortem eius annis multis. Dies autẽ
victorie huius festiuitatis: ab hebreis in nume/
ro sanctorum dierum accipitur: ⁊ colitur a iude/
is ex illo tempore vsqꝫ in presentem diem.

Explicit liber iudith. Incipit prolog⁹ i libꝝ hester.

Libꝝ hester varijs trāslatoꝝibus cō/stat eē viciatū:quez ego de archiuis hebꝛeoꝝ reuelās verbū e verbo ex/pssi⁹ transtuli. Nuē libꝝ editio vulga ta lacinioſis hinc ide verboꝝ finib⁹ trahit:addēs ea q̄ ex'tpe dici poterāt:z audiri:ſicut ſolitum eſt ſcholarib⁹ diſciplinis ſūpto themate excogitare: qb⁹ verbis vti potuit qui iniuriā paſſus ē: vl ille q iniuriā fecit. Vos āt o paula z euſtochiū qñ z bi bliothecas hebꝛeoꝝ ſtuduiſtis ītrare:z īterptum certamīa cōprobaſtis:tenētes heſter hebꝛaicum libꝝ p ſingula verba nr̄am trāſlationē aſpicite: vt poſſitis agnoſcere me:nihil ēt augmētaſſe ad dēdo:ſz fideli teſtimonio ſimplr ſicut in hebꝛeo habeē:hiſtoriā hebꝛaicā latine lingue tradidiſſe. Nec affectam⁹ laudes hoīum:nec vituperatiōes expaueſcimus:bo.n.placere cupāres:mias hoīuz pēit⁹ ñ timem⁹:qñ de⁹ diſſipat oſſa eoꝝ q hoīb⁹ placē deſiderāt:z ſm aplm q eiuſmodi ſunt ſerui xp̄i eſſe nō pñt. Rurſū i libꝛo heſter alphabetuz ex minio vſq̄ ad theta lr̄am fecim⁹ diuerſis i lo/cis:volētes.ſ.ſeptuaginta interpꝛetū ordinez per hec inſinuare ſtudioſo lectoꝛi. Nos.n. iuxt̄ morez hebꝛaicū ordinē pſequi etiaz in ſeptuaginta edi tione maluimus.

Explicit plogus. Incipit liber heſter. capl'm I

IN diebus aſſue ri q regnauit ab india vſq̄ ethiopi/am ſr̄ cētū vigītiſeptē puīcias: qñ ſedit i ſolio regni ſui: ſuſa ci uitas r̄gni ei⁹ exordiū fuit. Ter tio igit̄ anno īperij ſui fecerat grāde ꝓuiuiū cūctis ꝓncipib⁹ ſuis:z pueris ſuis,foꝛtiſſimis pſaꝝ z medo/rū inclyt⁹ z pfectis puīciaꝝ coz̄ ſe:vt oſtēdēt di/tiā potētie ſue multo tpe:centū videlz z octogīta dieb⁹. Cūq̄ implerent dies ꝓuiui:inuitauit oēm pplm qui inuent⁹ ē in ſuſis a maximo vſq̄ ad mi nimū:z iuſſit ſeptē dieb⁹ cōuiuiū pꝛeparari in ve ſtibulo hoꝛti z nemoꝛis: qō regio cultu z manu cōſitum erat. Et pendebāt ex oī parte tētoꝛia ae/rei coloꝛis z carbaſini ac hyacinthini:ſuſtētata fu nibus byſſinis atq̄ purpureis q eburneis circu/lis inſerti erāt:z colūnis marmoꝛeis fultiebātur. Lectuli quoq̄ aurei z argentei ſuper pauimētuz ſmaragdino z pario ſtratū lapide diſpoſiti erāt: qō mira varietate pictura decoꝛabat. Bibebāt āt q ūitati erāt:aureis poc̄lis:z aliis atq̄ aliis va ſis cibi inferebañ. Vinū q̄q̄ vt magnificētia re/gia dignū erat abundās z pcipuū ponebaē. Nec erat q nolētes cogeret ad bibendū: ſed ſicut rex ſtatuerat pꝛeponens menſis ſingulos de ꝓncipi/b⁹ ſuis:vt ſumeret vnuſquiſq̄ qō vellet. Vaſthi quoq̄ regina fecit cōuiuiū feminarum in palatio vbi rex aſſuerus manere cōſueuerat. Itaq̄ die ſe ptīo cū rex eēt hilarioꝝ:z poſt nimiā potionē in/calueſſet mero:p̄cepit maumaz z baçatha z arbo na z bagatha z abgatha z çarath z carchas ſeptē eunuchis q in cōſpectu ei⁹ miſtrabāt: vt īntrodu cerēt reginā vaſthi cozā rege: poſito ſuper caput eius diademate:vt oſtenderet cūctis pplis z ꝓn cipib⁹ ei⁹ pulchꝛitudinem. Erat.n.pulchꝛa valde. Que renuit:z ad regis īperiū qō p eunuchos mā dauerat venire cōtempſit. Vñ irat⁹ rex:z nimio fu roꝛe ſuccēſus:iterrogauit ſapientes q ex moꝛe re gio ſemp ei⁹ aderāt:z illoꝝ faciebat cūcta cōſilio: ſcientiū leges ac iura maioꝝ:erāt āt p̄mi z ꝓximi charſena z çethar z admatha z tharſis z mares z marſana z mamucha:ſeptē duces pſaꝝ atq̄ me doꝝ:q videbāt faciē regis:z p̄mi poſt euz reſide dere ſoliti erant:cui ſñie vaſthi r̄gina ſubiacerz: q̄ aſſueri regis īperiū qō p eunuchos mandaue tat:facere noluiſſet. Rndit̄q̄ mamucha audiēte rege atq̄ ꝓncipib⁹. Nō ſoluz regē leſit regīa va ſti:ſz z oēs pplos z ꝓncipes qui ſūt i cūctis ꝓuinci is regis aſſueri. Egredieē.n.ſermo regine ad oēs mulieres vt cōtēnāt viros ſuos:z dicant. Rex aſ ſueruſ iuſſit vt regina vaſti ītraret ad eū:z illa no luit:atq̄ hoc exemplo oēs ꝓncipū cōiuges pſaꝝ atq̄ medoꝝ paruipendēt imperia maritoꝝ. Un/de regis iuſta eſt indignatio. Si tibi placet egre/diaē edictū a facie tua:z ſcribaē iuxta legē pſarū atq̄ medoꝝ quā ꝓteriri illicitū eſt:vt nequaq̄ vl tra vaſthi ingrediaē ad regem:ſed regnū illi⁹ al/tera q̄ melioꝝ ē illa accipiat. Et hoc i oē qō latiſſi mū eſt,ꝓuinciaꝝ tuarum diuulgetur imperium:z cūcte vxoꝛes tam maioꝝ q̄z minoꝝ deferāt ma ritis ſuis honoꝛē. Placuit conſiliū ei⁹ regi z ꝓn cipibus:fecitq̄ iuxta ꝯſiliū mamucha:z miſit epi ſtolas ad vniuerſas ꝓuincias regni ſui: vt quecq̄ gēs audire z legere poterat diuerſis linguis z lit teris:eſſe viros ꝓncipes ac maioꝛes in domibus ſuis:z ꝛ̄ p cūctos pplos diuulgari. II

HIs itaq̄ geſtis: poſtq̄ regis aſſueri indi guatio deferbuerat:recoꝛdatus eſt va ſthi que feciſſet vel que paſſa eſſet:dixe rūt q̄q̄ pueri regis ac miſtri eius. Querantur regi puelle virgines ac ſpecioſe:z mittantur qui con/fiderent per vniuerſas ꝓuincias puellas ſpecio ſas z virgines:z adducant eas ad ciuitatē ſuſan: z tradant in domum feminarum ſub manu egei eunuchi qui eſt ꝓpoſitus z cuſtos mulieꝝ regia/rū:z accipiant mundū muliebꝛē z cetera ad vſus neceſſaria. Et quecūq̄ inter oēs oculis regis pla cuerit:ipſa regnet pro vaſthi. Placuit ſmo regi: z ita vt ſuggeſſerant iuſſit fieri. Erat vir iudeus in ſuſis ciuitate vocabulo mardocheus filius,ia/ir filij ſemei filij cis de ſtirpe gemini:qui tranſla/tus fuerat de ir'm:eo tempoꝛe quo iechoniaz re gem iuda nabuchodonoſoꝛ rex babylonis tran ſtulerat:qui fuit nutrici⁹ filie fratris ſui ediſſe que

altero noīe vocabaī hester: ⁊ vtrūq; parētē amī/
serat: pulchra nimis ⁊ ōcora facie. Mortuisq; pa
tre eius ac mre: mardoche sibi eā adoptauit in fili
am. Cumq; pcrebruisset regis imperiū ⁊ iuxta mā/
datū illi multe pulchre virgines adducerent̄ su
san: ⁊ egeo traderent̄ eunucho: hester q̄; inter ce/
teras puellas ei tradita est vt seruaret̄ in nūero fe
minaꝝ. Que placuit ei: ⁊ inuenit grām in conspe/
ctu illi. Et p̄cepit eunucho vt acceleraret mūdū
mulieb⁹ cē: ⁊ traderq; ei partes suas: ⁊ septē puellas
speciosissimas de domo reg⁹: ⁊ tā ipsam q̄; pedis/
sequas ei⁹ ornaret atq; excoleret. Que noluit indi/
care ei pplm ⁊ p̄riam suā. Mardoche⁹ n. p̄cepat
ei vt de hac re oīo reticeret: q̄ deambulabat quo
tidie añ vestibulū dom⁹ in q̄ electe virgines stua/
bant̄: curā agēs salutis hester: ⁊ scire volēs qd ei
acciderꝝ. Cū at venisset tps singlaꝝ p ordinē pu
ellaꝝ vt intrarēt ad regē: expletis oīb⁹ q̄ ad cul
tū muliebrē ptinebāt: mēsis duodecim⁹ verteba
tur: ita dūtaxat vt sex mensib⁹ oleo vngerēt̄ myr
rhino: ⁊ alijs sex gbusdā pigmētis ⁊ aromatibus
vterent̄. Ingredientesq; ad regē q̄cqd postulas
sent ad ornatū ptinens accipiebāt: ⁊ vt eis placue
rat cōposite: de tridinio feminaꝝ ad regis cubicu
lū trāsiebāt. Et q̄ intrauerat vespere egrediebaī
mane: atq; inde in secundas edes deducebant̄ q̄
sub manu sagaci eunuchi erant: q̄ cubinis regis
p̄sidebat: nec hēbat ptātē ad regē vltra redeundi
nisi voluisset rex: ⁊ eā vocāre iussisset rex noīe. Cū
luto aūt tpe p ordinē: instabat dies q̄ hester filia
abiahil fratris mardochei: quā sibi adoptauerāt i
filiā deberet intrare ad regē. Que nō q̄siuit mu/
liebrē cultū: sz q̄cūq; voluit egeus eunuchus cu
stos virginū: hec ei ad ornatuꝝ dedit. Erat. n. for/
mosa valde: ⁊ incredibili pulchritudine: oīuꝝ ocu
lis gratiosa: ⁊ amabilis videbaī. Ducta est itaq;
ad cubiculū reg⁹ assueri mēse decio q vocaī the
beth: septimo āno regni ei⁹: ⁊ adamauit eam rex
plus q̄; oēs mulieres: habuitq; grāz ⁊ miam co
rā eo sup oēs mulieres: ⁊ posuit diadema regni i
capite ei⁹: fecitq; eaz regnare i loco vasthi. Et iuſ
sit cōuiuiū p̄parari pmagnificū cūctis p̄ncipib⁹
⁊ seruis suis: p cōiunctiōe ⁊ nuptijs hester. Et de
dit requiē vniuersis, puincijs ac dona largitus ē
iuxt magnificētiā p̄ncipalē. Cumq; ⁊ secūdo q̄rerēt
virgines: ⁊ p gregarent̄: mardoche⁹ manebat ad
ianuā reg⁹: necdū pdiderat hester p̄riam ⁊ ppl'm
suū: iuxt mandatū ei⁹. Quicqd. n. ille p̄cipiebat ob
seruabat hester: ⁊ ita cūcta faciebat vt eo tpe soli
ta erat q̄ eā parvulā nutriebat. Eo igit tempore q̄
mardocheus ad regis ianuā morabaī: irati sunt
bagathan ⁊ thares duo eunuchi regis q ianitōes
erāt: ⁊ in p palatij limine residebant: voluerūtq;
insurgere in regē ⁊ occidere eū. Qō mardocheū
nō latuit. Statiq; nūciauit regine hester: ⁊ illa re
gi ex noīe mardochei q ad se rem ōtulerat. Que
situ est ⁊ inuentū: ⁊ appēsus ē vterq; eoꝝ i patibu
lo. Et iussit rex vt i libro memoriali scriberet̄: vt
p vita sua aliq̄d repēsaret ei. Mādatuq; ē histo
rijs: ⁊ annalib⁹ traditū coram rege. III

Post hec rex assuer⁹ exaltauit aman filium
amadati q erat de stirpe agag: ⁊ posuit so
liū ei⁹ sup oēs p̄ncipes q̄s hēbat. Cūctiq;
qui reg⁹ q i foribus palatij p̄sabāt flectebāt genua:
⁊ adorabāt amā. Sic. n. p̄cepat eis ipator. Solus
mardoche⁹ nō flectebat genu: neq; adorabat eum.
Cui dixerūt pueri reg⁹ q ad fores palatij reside/
bāt. Cur p̄ter ceteros nō obseruas mādatū reg⁹. Cumq;
hoc crebrius dicerēt: ⁊ ille nollet audire. nūciauerunt
aman scire cupientes vtrū p̄seueraret i sūa. Dixe/
rat. n. eis se eē iudeū. Qō cū audisset amā: ⁊ expe/
mēto p̄basset q̄ mardoche⁹ nō sibi flecteret genu:
nec se adorare at⁹ est valde: ⁊ p nihilo duxit in
vnū mardocheū mittē man⁹ suas. audierat. n. q̄
eēt gētis iudee: magisq; voluit oēs iudeos q erāt
i regno assueri pdē nationē. Dicle p cui⁹ vocabu
lū ē nisan āno duodecio regni assueri: missa ē sors
in vrnā q̄ hebraice dr̄ phur: coram aman: q̄ die ⁊ q̄
mense gēs iudeoꝝ debēt iterfici: ⁊ exiuit mensis
duodecim⁹ q vocaī adar. Dixitq; aman regi assue/
ro. Est ppl's p oēs puincias regni tui dispsus: ⁊ a
se mutuo sepaī: nouis vtēs legib⁹ ⁊ cerimōijs: in
sup ⁊ reg⁹ scita p̄tēnēs. Et optie nosti q; nō expe
diat regno tuo vt isoleſcat p licētiā. Si tibi placz
decerne vt pcat: ⁊ decē milia talētoꝝ appēdā ar/
chariis gaze tue. Tulit g̃ rex annulū q̄ vtebaī de
mānu sua: ⁊ dedit eū amā filio amadathi de pgēie
agag hosti iudeoꝝ: dixitq; ad eū. Argentū qō tu
pollicer̄ tuū sit: de ppl'o age qō tibi placz. Vocan
q̄; scribe reg⁹ mēse p nisan ūtiadecia die eiusdē
mēsis: ⁊ scriptū ē vt iusserat amā ad oēs satrapas
reg⁹: ⁊ iudices puciaꝝ diuersarūq; gentiū: vt q̄q;
gēs legē poīat: ⁊ audire p varietate liguaꝝ ex no
mie reg⁹ assueri: ⁊ lre signate ipi⁹ ānulo misse sūt p
cursores reg⁹ ad vniuersas puincias: vt occideret
atq; delerēt oēs iudeos a puero vsq; ad senē: par
vulos ⁊ mulieres vno die: hoc ē tertiodecio mēsis
duodecimi q vocaī adar: ⁊ bona eoꝝ diriperent.
Suma aūt ep̄laꝝ hec fuit: vt oēs puincie scirēt ⁊ pa
rēt se ad p̄dictā die. Festinabāt cursores qui missi
erāt reg⁹ iperiū explere. Statiq; i sufis pependit
edictū: rege ⁊ aman celebrāte conuiuiū: ⁊ cūctis iu
deis q i vrbe erāt flentib⁹. IIII

Cū cuz audisset mardoche⁹: scidit vesti/
mēta sua: ⁊ indut⁹ est sacco: spargēs cine
rē capiti: ⁊ i platea medie ciuitatis voce
magna clamabat oīa dēs amaritudinē aī sui: ⁊ hoc
eiulatu vsq; ad fores palatij gradiēs. Nō. n. erat
licitū indutū sacco aulā regis intrare. In oīb⁹ q̄s
puincijs oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dog
ma puenerat: planctus ingens erat apud iudeos:
ieiunijz: vlulat⁹ ⁊ fletus: sacco ⁊ cinere multis p
stratu vtentibus. Ingresse autem sunt puelle he/
ster ⁊ eunuchi: nunciauerūtq; ei. Quod audiens
cōsternata est: ⁊ vestem misit vt ablato sacco in/
duceret eam. Quam accipere noluit. Accitoq;

athach eunucho quē rex mīstrū ei ōderat:pcepit vt iret ad mardocheū ⁊ discēt ab eo cur ℔ faceret. Egressusq; athach iuit ad mardocheū:⁊ inuenit eū stantē i platea ciuitat⁹ añ ostium palatij. Qui indicauit ei oīa q̄ acciderāt:quō aman pmi fisset vt in thesauros regⁱ ꝑ iudeox nece inferret argētū:exēplar q̄z edicti qō pēdebat in sufis dedit ei vt regīe ostenderet:⁊ mōeret eā vt intraret ad regē:⁊ deprecaretur eum ꝑ ppl̄o suo. Regressus athach nūciauit hester oīa q̄ mardochē dixerat: Que rndit ei:⁊ iussit vt diceret mardocheo. Oēs serui regⁱ ⁊ cūcte q̄ sub ditiōe eⁱ sūt nouūt ꝓuincie q̄ siue vir siue mulier nō vocat⁹ interi⁹ atriū regi intrauerit:absq; vlla cūctatiōe statim iterficiat: ni si forte rex aureā virgā ad eū tetenderit ꝑ signo clemētie:atq; ita possit viuē. Ego igit quō ad regē intrare potero:q̄ triginta iā dieb⁹ ñ sū vocata ad eū? Qō cū audisset mardochcus:rursū mādauit hester:dicēs. Ne putes q̄ aīaz tuā tm̄ liberes:qz ī domo regⁱ es ꝑ cūctⁱ iudeis. Si.n.nūc filueris: ꝑ aliā occasionē liberabūt iudei:⁊ tu ⁊ dom⁹ pris tui peribit⁹:⁊ qs nouit vtrū idcirco ad regnū veneris:vt ī tali tpe pareris? Rursūq; hester ℔ mardocheo ꝛba mādauit. Vade ⁊ ꝛgrega oēs iudeos qs ī sufis repperis⁹:⁊ orate ꝑ me. Nō comedetis ⁊ nō bibetis trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹:⁊ ego cū ancillulis meis simil⁹ ieiunabo: ⁊ tūc ingrediar ad regē:ꝛ legē faciēs ñ vocata: tradēsq; me morti ⁊ periculo. Fuit itaq; mardoche⁹ ⁊ fecit oīa que hester preceperat.

V

Die aūt tertio īduta est hester regalib⁹ vestim̄t⁹:⁊ stetit in atrio dom⁹ regie quod erat interi⁹ ꝛ basilicā regⁱ. At ille sedebat sup soliū suū ī ꝛsistorio palatij ꝛ ostiū dom⁹. Cūq; vidisset hester reginā stātē placuit oc̄lis eius:⁊ extēdit ꝛ eā virgā aureā quā tenebat manu. Que accedēs osculata ē sūmitatē virge ei⁹: dixitq; ad eā rex. Quid vis hester regina? Que ē petitio tua? Et si dimidiā ptē regni mei petieris dabit tibi. At illa rndit. Si regi placet obsecro vt veias ad me hodie ⁊ aman tecū ad ꝓuiuiū qō paraui. Statimq; rex:vocate inqt cito amā vt hester obediat voluntati. Venerunt itaq; rex ⁊ aman ad ꝓuiuiū qō eis regina parauerat. Dixitq; ei rex postq̄ vinū bibe rat abūdanē. Quid pet⁹ vt det tibi:⁊ ꝑ q̄ re postulas? Etiā si dimidiā ptē regni mei petieris ī petrabis. Cui rndit hester. Petitio mea ⁊ ꝑces sūt iste. Si inueni in ꝛspectu regⁱ gr̄am:⁊ si regi placet vt det mihi qō postulo ⁊ meā impleat petitōem: veniat rex ⁊ aman ad ꝓuiuiuz qō paraui eis: ⁊ cras aperiā regi voluntatē meā. Egressus est itaq; illo die aman letus ⁊ alacer. Cūq; vidisset mardocheum sedētē añ fores palatij:⁊ ñ solū ñ assurrexisse sibi:sz nec motū q̄dē de loco sessiōis sue: īdignatus ē valde:⁊ dissimulata ira reuersus ī domū suam:conuocauit ad se amicos suos ⁊ çares vxorem suā:⁊ exposuit illis magnitudinē diuitiaz suaz si liozūq; turbā:⁊ quāta eū gl̄ia sup oēs ꝓncipes ⁊ seruos suos rex eleuasset. Et post hec ait. Regīa quoq; hester nullū aliū vocauit ad ꝓuiuiū cū rege ꝑter me:apō quā ēt cras cū rege pransur⁹ sum: Et cū hec oīa habeā nihil me hr̄e puto q̄diu videro mardocheū iudeū sedentē añ fores regias. Rndērūtq; ei çares vxor ei⁹:⁊ ceteri amici. Fube parari excelsam trabē hītē altitudinis gnāginta cubitos:⁊ dic mane regi vt appendat sup eā mardoche⁹:⁊ sic ibis cū rege let⁹ ad ꝓuiuiū. Placuit q̄z ei ꝓsiliū ⁊ iussit excelsā ꝑparari crucē.

VI

Nocte illam duxit rex insomnē:iussitq; sibi afferri historias ⁊ annales ꝑozū temꝑozū. Que cū illo pīte legerent:ventū ē ad illū locū vbi scriptū erat quō nunciasset mardoche⁹ insidias bagathā ⁊ thares eunuchoz⁹ regē assuerū iugulare cupīctiū. Qō cū audisset rex: ait. Quid ꝑ hac fide honoris ac pmij mardoche⁹ ꝓsecut⁹ est? Dixerūt ei pueri illi⁹ ac mīstri. Nihil oīo mercedis accepit. Statimq; rex:qs est inq̄t ī atrio? Aman qppe interius atriū dom⁹ regie ītrauerat: vt suggereret regi:⁊ iubēt mardocheū affigi patibulo qō ei fuerat ꝑparatū. Rndērūt pueri. Ama stat in atrio. Dixitq; rex. ingrediat. Cūq; ēt ītrgressus:ait illi. Quid dz fieri viro quez rex honorare desiderat? Cogitans autē in corde suo aman:⁊ reputans q̄ nullum alium rex nisi se vellet honorare:respondit. Domo quē rex honorare cupit debet indui vestib⁹ regijs:⁊ imponi super equū qui de sella regis est:⁊ accipere regiū diadema super caput suum:⁊ ꝑmus de regijs ꝓncipib⁹ ac tyrānis teneat equū eius:⁊ per plateā ciuitatis incedens clamet:⁊ dicat. Sic honorabitur quencunq; rex voluerit honorare. Dixitq; ei rex. Festina ⁊ sūpta stola ⁊ equo fac vt locutus es mardocheo iudeo qui sedet ātē fores palatij. Cauе ne quicq̄ de his que locutus es prētermittas. Tulit itaq; aman stolam ⁊ equū:indutūq; mardocheum in platea ciuitatis:⁊ impositū equo precedebat atq; clamabat. Hoc honore cōdign⁹ est quēcūq; rex voluerit honorare. Reuersusq; est mardocheus ad ianuam palatij:⁊ aman festinauit ire ī domum suā lugēs:⁊ operto capite:narrauitq; çares vxori sue ⁊ amicis omnia que euenissent sibi. Cui rndērūt sapientes quos habebat in consilio ⁊ vxore eius. Si de semīe iudeoz est mardoche⁹ ante quē cadere cepisti:nō poteris ei resistere:sz cades in cōspectu ei⁹. Adhuc illis loquentib⁹ venerūt eunuchi regis:⁊ cito eū ad conuiuiū qō regina parauerat pergere cōpulerūt.

VII

Intrauit itaq; rex ⁊ aman vt biberēt cū regina:dixitq; ei rex etiam secunda die postq̄ vino incaluerat. Que est petitio tua hester vt detur tibi:⁊ quid vis fieri? Etiam si dimidiam partē regni mei petieris: impetrabis. Ad quē illa respondit. Si inueni gr̄am in oculis tuis o rex:⁊ si placet:dona mihi aīam meā ꝑ qua rogo:⁊ ppl̄m meū ꝑ quo obsecro. Traditi enim sumus ego ⁊ ppl̄s me⁹ vt ꝺteramur:iugulemur:

ꝛ peam⁹. Atq; vtinā in ſuos ꝛ famulas vendere/
mur: eēt tolerabile malū: ꝛ gemēs tacerē: nūc aūt
hoſtis nr̄ eſt cui⁹ crudelitas redūdat in regē. Rñ
deſq; rex aſſuer⁹ ait. Quis eſt iſte ꝛ cui⁹ potentie:
vt hec audeat facere? Dixitq; heſter. Hoſtis ꝛ ini
mic⁹ nr̄ peſſimus iſte ē aman. Cō ille audiēs ili/
co obſtupuit: vultū regis ac regine ferre nō ſuſti/
nēs. Rexāt irat⁹ ſurrexit: ꝛ de loco ꝯuiuij ītrauit
in hoztū arbozib⁹ cōſitū. Aman āq; ſurrexit vt ro
garet heſter reginā p aīa ſua: intellexit. n. a rege ſi
bi paratū malū. Qui cū reuerſus eēt de bozto ne
mozib⁹ ꝯſito: ꝛ intraſſz ꝯuiuij locū: repperit amā
ſup lectū cozzuiſſe ī q̄ iacebat heſter: ꝛ ait. Etiā re
ginā vult opp̄mere me pñte ī domo mea. Necdū
ẏbū de oze regis exierat: ꝛ ſtatim operuerūt fa/
ciē eius. Dixitq; arbona vnus de eunuchis q̄ ſta/
bāt in miſterio reg⁹. En lignū q̄ p parauerat mar
docheo q̄ locut⁹ eſt p rege: ſtat ī domo aman: hñs
altitudinis q̄nq̄ginta cubitos. Cui dixit rex. Ap/
pēdite eū in eo. Suſpēſus ē itaq; aman in patibu
lo quod parauerat mardocheo: ꝛ regis ira quie
uit.

VIII

Die illo dedit rex aſſuer⁹ heſter regine do
mū aman aduerſarij iudeozuz: ꝛ mardo
cheus ingreſſus ē añ faciē regis. Confeſ
ſa eſt. n. ei heſter q̄ eēt patru⁹ ſu⁹. Tulitq; rex an
nulū quē ab aman recipi iuſſerat: ꝛ tradidit mar
docheo. Heſter āt ꝯſtituit mardocheū ſup domū
ſuā. Nec his ꝯtēta ꝓcidit ad pedes reg⁹: fleuitq;
ꝛ locuta ad eū ozauit vt malitiā aman agagite ꝛ
machinatiōes ei⁹ peſſimas q̄s excogitauerat con
tra iudeos: iuberꝛ irritas fieri. At ille ex moze ſce
ptrū aureū p̄tēdit manu: quo ſignum clemētie
mōſtrabat. Illaq; cōſurgēs ſtetit ante eum: ꝛ ait.
Si placet regi: ꝛ ſi inueni grām ī oculis ei⁹: ꝛ de
p̄catio mea nō ei videt eē ꝯria: obſecro vt no/
uis epl̄is: veteres aman l̄re inſidiatozis ꝛ hoſtis
iudeoꝝ: q̄b⁹ eos in cūctis regis ꝓuincijs pire p̄ce
ceperat cozziganꝝ. Quō. n. potero ſuſtinere neceꝛ
ꝛ interfectionē ppli mei? Rndit q̄ rex aſſuerꝰ
heſter regine ꝛ mardocheo iudeo. Domū aman
ꝯceſſi heſter regine: ꝛ ipſum iuſſi affigi cruci: ga
auſus eſt manū mittere ī iudeos. Scribite q̄ inde
is ſicut vobis placet ex regis noīe: ſignātes l̄ras
annulo meo. Nec. n. ꝯſuetudo erat: vt epl̄is q̄ ex
regis noīe mittebaꝝ: ꝛ illi⁹ āñulo ſignate erāt: ne
mo auderet ꝯdicere. Accitiſq; ſcribis ꝛ libzarijs
regis: erat aūt tp̄s tertij mēſis q̄ appellaꝝ ſiban: vi
ceſima ꝛ tertia illius die: ſcripte ſ̄t epiſtole vt mar
docheus voluerat ad iudeos ꝛ ad p̄ncipes: ꝓcu
ratozeſq; ꝛ iudices: q̄ cētū vigītiſeptē ꝓuincijs ab
ĩdia vſq; ethiopiā p̄ſidebāt: ꝓuicie atq; ꝓuincie:
ppl̄o' ꝛ ppl̄o: iuẋ liguas ꝛ l̄ras ſuas: ꝛ iudeis: ꝓut
legere poterāt ꝛ audire. Ipſeq; epl̄e q̄ ex reg⁹ no
mīe mittebāt: annulo illi⁹ obſignate ſunt ꝛ miſſe
p veredarios: q̄ p oēs ꝓuicias diſcurrētes: vete/
res l̄ras nouis nūcijs p̄uenirēt. Quib⁹ imperauit
rex: vt ꝓuēirēt iudeos p ſing̃las ciuitates: ꝛ ī vnū
p̄cipēt ꝯgregari: vt ſtarēt p aīab⁹ ſuis: ꝛ oēs ĩimi/
cos ſuos cū ꝯiugib⁹ ac liber⁹: ꝛ vniuerſis domib⁹
iterficerēt atq; delerēt. Et ꝯſtituta eſt p oēs ꝓuin
cias vna vltiōis dies: ideſt tertiadecia die menſis
duodecimi adar. Sūmaq; epl̄e h̄ fuit vt in oīb⁹
ẽris ac ppl̄is q̄ reg⁹ aſſueri ſubiacebāt ĩpio: notuꝫ
fieret paratos eē iudeos ad capiēdā vīdictā ō ho
ſtib⁹ ſuis. Egreſſiq; ſūt veredarij celeres nuncios
pferētes: ꝛ edictū reg⁹ pepēdit in ſuſis. Mardo/
che⁹ āt ō palatio ꝛ ō ſpectu reg⁹ egrediēs fulge
bat veſtib⁹ regijs hyacīthinis videlz ꝛ aerinis: co
rōam aurea poztās ī capite: ꝛ amict⁹ ſerico pallio
atq; purpureo. Ciuitas exultauit atq; letata
ē. Iudeis āt noua lux oziri viſa eſt: gaudium bo
noz ꝛ tripudiū. Apud oēs pp̄los vrbes atq; pui
cias q̄cūq; reg⁹ p̄cepta veniebant: mira exultatio
epule atq; ꝯuiuia ꝛ feſt⁹ dies: in tñ vt plēs alteri
gēt⁹ ꝛ ſecte eoꝝ religiōi ꝛ cerimonijs iūgerentur.
Grādis. n. cūctos iudaici noīs t̄roꝛ iuaſerat.

Sit duodecimi mēſis quē adar vocari
añ iā dixim⁹: tertiadecia die q̄ cūct⁹ iu/
deis ĩterfectio pabaꝝ: ꝛ hoſtes eoꝝ ībia
bāt ſāguini: ẏſa vice ſupiozes iudei eē ceperūt: ꝛ
ſe de aduerſarijs vīdicare. Cogregatiq; ſūt p ſin
gl̄as ciuitates ꝛ oppida ꝛ loca: vt extenderēt ma
nū ꝯ ĩimicos ꝛ p̄ſecutozes ſuos. Nulluſq; aut⁹ ẽ
reſiſtē: eo q̄ oēs pp̄los magnitudīs eoꝝ ſozmido
penetrarat. Nā ꝛ ꝓuinciaꝝ iudices duces ꝛ pcu
ratozes: oīſq; dignitas q̄ ſingul⁹ loc⁹ ꝛ opib⁹ erat
extollebāt iudeos timoꝝ mardochei quē p̄ncipē
eē palatij ꝛ pl̄imū poſſe coḡuerāt. Fama q̄ noīs
ei⁹ creſcebat q̄tidie: ꝛ p cunctozuz oza volitabat.

Itaq; pcuſſerūt iudei inimicos ſuos plaga ma/
gna: ꝛ occiderūt eos: fddētes eis q̄ ſibi pauerāt
facē: intñ vt ēt ī ſuſis q̄ngēt os viros interficerēt:
eꝝ decē filios aman agagite hoſtis iudeoꝝ. Quo
rū iſta ſūt noīa: pharſadathan ꝛ delphon ꝛ eſpha
ta ꝛ phozata ꝛ adalia ꝛ aridatha ꝛ ephermeſcha
ꝛ arīſai ꝛ aridai ꝛ vaiſatha. Quos cū occidiſſēt:
p̄das de ſubſtātijs eoꝝ agē noluerūt. Statiq; nu
mer⁹ eoꝝ q̄ occiſi erāt ī ſuſis ad regē relat⁹ ē. Qui
dixit regi. In vrbe ſuſis ĩterfecerūt iudei q̄ngē
tos viros: ꝛ alias decē filios aman. Quātā putas
eos exercē cedē ī vniuerſis ꝓuincijs: Quid vltra
poſtulas: ꝛ qd vis vt fieri iubeam: Cui illa rndit.
Si regi placꝫ: det̄ p̄tās iudeis: vt ſic fecerꝰ hodie
ī ſuſis: ſic ꝛ cras faciāt: ꝛ decē filij amā in patibul⁹
ſuſpēdāt. Precepit rex vt ita fieret. Statiq; in ſu
ſis pepēdit edictū: ꝛ decē filij amā ſuſpēſi ſūt. Cō
gregat⁹ iudeis q̄rtadecia die menſis adar interfecti
ſūt ī ſuſis trecēti viri: nec eoꝝ ab illis direpta ſub
ſtātia eſt: ſz ꝛ p oēs ꝓuincias q̄ ditiōi reg⁹ ſubiace
bāt p aīab⁹ ſuis ſteterūt iudei: ĩterfect⁹ hoſtib⁹ ac
p̄ſecutozib⁹ ſuis intñ vt ſeptuagītaq̄nq̄ milia oc
ciſoꝝ ĩplerēt: ꝛ null⁹ ō ſubſtātijs eoꝝ q̄q̄ ꝯtigēt.
Dies āt t̄tiuſdecim⁹ mēſis adar: vn⁹ apō oēs inter
fectiōis fuit: ꝛ q̄rtadecia die cedē ōſiert. Que ōſti
tuerūt eē ſolēnē: vt in eo oī tpe deinceps vacarēt

epul' gaudio atq; conuiuijs. At bi q; i vrbe susis ce-
de exercuerāt ctiodecimo z qrtodecimo die eiusdem mensis in cede versati sunt: quintodecimo autem die pcutere desierunt. Et idcirco eūdem die ꝓstituerūt solēnē epulaꝝ atq; leticie. Ꝯi vo iudei q; i oppidis nō murat' ac villis mozabāt: quartūdecimū die mēsis adar ꝓuiuioꝝ z gaudij ꝺcreuerūt: ita vt exultēt i eo: z mittāt sibi mutuo partes epulaꝝ z ciboꝝ. Scripsit itaq; mardochetus oīa hec: z lr̄is ꝑphēsa misit ad iudeos q; i oib⁹ reg' ꝑuinciis mozabant: tā i vicino posit' q̄s pro cul: vt qrtādecimā z quintādecimā diem mensis adar ꝑ festis susciperēt: z reuertēte sp anno solēni celebrarēt honoze: qz i ipsis dieb⁹ se vlti sūt iudei de inimicis suis: z luct' atq; tristicia i hilaritatē gaudiūq; uersi sunt: ecntq; dies iste epulaꝝ atq; leticie: z mitterēt sibi inuicē ciboꝝ partes: z pauperib⁹ munuscula largirēt. Suscepерūtq; iudei i solēnē ritū cūcta q̄ eo tpe facere ceperāt: z q̄ mardoche⁹ lr̄is facienda mādauerat. Aman. n. filius amadati stirpis agag hostis z aduersarius iudeoꝝ cogitauit ꝺ eos malū: vt occideꝛ illos atq; delere: z misit ꝑbur qō nr̄a lingua vertit i sortē: z postea ingressa est hester ad regē obsecrās vt conatus ei⁹ lr̄is reg' irriti fierent: z malū qō ꝺ iudeos cogitauerat: reuerteret in caput ei⁹. Ipeniq; z ip̄m z filios ei⁹ affixerūt cruci: atq; ex illo tpe dies isti appellati sūt ꝑburim id est sortiū: eo q; ꝑbur id ē sors in vrnā missa fuerit. Et cūcta q̄ gesta sūt epistole id est libri hui⁹ volumīe ꝓtinent: queq; sustinuerūt: z q̄ deiceps imutata sūt: susceperūt iudei sup se z semē suū: z sup cūctos q; religiōi eoꝝ voluerūt copulari: vt nulli liceat duos hos dies absq; solēnitate trāsigere q̄s scriptura testat': z cetera expetūt tpa annis sibi iugit' succedētib⁹. Isti sunt dies q̄s nulla vnq̄ delebit obliuio: z p singl'as generatiōes cūcte i toto orbe, ꝑuincie celebrabunt: nec ē vlla ciuitas i q̄ dies ꝑburim id est sortiū nō obseruēt a iudeis: z ab eoꝝ ꝓgenie q̄ his cerimoniis obligata ē. Scripserūtq; hester regina filia abiahil z mardocheus iude⁹ ēt scōaz epl'az vt oi studio dies ista solēnis sancirēt i posterū. Et miserūt ad oēs iudeos q; i cētū vigītiseptē ꝑuinciis reg' assueri ꝓsabāt: vt bērent pacē: z susciperēt ꝑitatē obseruātes dies sortiū: z suo tpe cum gaudio celebrarent: sicut ꝓstituerant mardocheus z hester. Et illi obtūda susceperūt a se z a semīe suo ieiunia atq; clamores z sortiuꝝ dies: z oīa q̄ libri hui⁹ q; vocat' hester historia ꝓtinent. X

Rex vo assuer⁹ oēm terrā z cūctas maris insulas fecit tributarias: cui⁹ fortitudo z imperū z dignitas atq; sublimitas q̄ ex altauit mardocheū: scripta sūt in libris medoꝝz atq; ꝑsaꝝ: z quō mardoche⁹ iudaici gener' scōus a rege assuero fuerit: z magn⁹ apō iudeos: z acceptabil' plebi fratꝝ suoꝝ: q̄rēs bona pp'lo suo: z loquēs ea q̄ ad pacē seminis sui ptinerēt. Que bn̄ i hebraeo plena fide exp̄ssi: hec āt q̄ sequūt scripta rep peri in editiōe vulgata q̄ grecoꝝ lingua z lr̄is ꝓtinēt: z interim p⁹ finē libri ꝺ capl'm ferebat: qō iuxta ꝙsuetudinē nr̄am obelo. i. veru ꝓnotauimus.

Dixitq; mardoche⁹. A deo facta st̄ ista. Recordatus sū somnij qō viderā: nec cadē significātis: nec eoꝝ qcq̄ irritū fuit. Paru⁹ fons q; creuit i fluuium z i lucē solēq; uersus ē: z i aq̄s plurimas redūdauit: hester est: quā rex accepit vxoꝛē: z voluit eē reginā. Duo āt draco̅es: ego sū z aman. Gentes q̄ uenerāt: hi sūt q; conati sūt delere nomē iudeoꝝ. Hēs āt mea ist' ē q̄ clamauit ad dn̄m: z salvū fecit pp'lm suū: liberauitq; nos ab oib⁹ malis z fecit signa magna atq; portēta iter gētes: z duas sortes eē ꝑcepit: vnā pp'li dei: z alterā cūctaꝝ gentiū. Venitq; vtraq; sors i statutū ex illo iā tpe coram deo vniuersis gēnib⁹ z recordat⁹ ē dn̄s populi sui: ac misert⁹ hereditat' suę. Et obseruabūt dies isti in mēse adar: q̄rtadecīa z qntadecīa die eiusdē mēsis cū oi studio z gaudio i vnū cetū pp'li cōgregati: i cūctas ꝺiceps generatiōes pp'li ist'. XI

Anno q̄rto regnātib⁹ ptolemeo z cleopatra: attulerūt dosithe⁹ q; se sacerdotē z leuitici generis ferebat: z ptolemeꝰ filius eius hāc epl'am phurim: quā dixerūt interꝓtatū eē lysimacū ptolemei filiū in ir'm. Hoc q̄s ꝓncipiū erat i editiōe vulgata: qō nec i hebraeo: nec apud vllū fer̄ interꝓtū. Anno secūdo regnāte artaxerxe maximo: ꝓma die mēsis nisan: vidit somnium mardoche⁹ filius iaheri filij semei filij cis de tribu beniamin: hō iude⁹ q; hītabat i vrbe susis: vir magn⁹: z inter ꝓmos aule regie: erat āt deo numero captiuoꝝ q̄s trāstulerat nabuchodonosoꝛ rex babylōis de ir'm. cū iechonia rege iuda: z ꝺ ei⁹ somniū fuit. Appartierūt voces z tumult⁹: tonitrua z terremot⁹ z ꝺturbatio sup terrā: z ecce duo draco̅es magni paratiq; ꝺ se i ꝑliū ad quoꝝ clamoꝛē cūcte ꝓcitate sūt natōes: vt pugnarēt ꝺ gētē iustorū. Fuitq; dies illa tenebraꝝ z discriminis: tribulatiōis z angustie z ingēs formido sup terrā. Cōturbataq; est gēs iustoꝝ timētiū mala sua: z ꝑparata ad mortē. Clamauerūtq; ad deū z ill' vocifrātib⁹ fōs paru⁹ creuit i fluuiū maximū: z in aq̄s plīmas redūdauit. Lux z sol ort⁹ ē: z humiles exaltati sunt: z deuozauerūt iclytos. Nō cū vidisset mardoche⁹ z surrexisset de stratu: cogitabat qd deus facere vellet: z fixū hēbat in aīo scire cupiēs qd significaret somniū. XII

Mozabat autē eo tpe in aula regis cū bagatha z thara eunuchis regis: qui ianitozes erāt palatij. Iūq; intellexisset cogitatiōes eoꝝ z curas diligentius quidisset: didicit q; conarentur in regem artaxerxē manus mittere: z nunciauit super eo regi. Qui de vtroq; habita questione confessos tulsit duci ad mortem. Rex autē quod gestū erat scripsit in ꝺmentarijs. Ꝺz z mardoche⁹ rei memoriaz litteris tradidit. Ꝺrecepitq; ei rex vt i aula palatij mozaretur: datis ei ꝑ delatione muneribus. Aman vero filius

amadathi buge⁹ erat glorioſiſſimꝰ coram rege. ⁊ voluit nocē mardochēo ⁊ ꝓp̄lo ei⁹ ꝓ duob⁹ eunuchis regⁱ q̄ fuerāt īterfecti. Ducuſq; ꝓbemiū.

Que ſequūt̄ in eo loco poſita erāt vbi ſcriptū eſt īvolumīe: ⁊ diripuerunt bōa vt ſubſtantias eor. Que i ſola vulgata editiōe repperim⁹. Cp̄le autē h exemplar fuit. XIII

Rex maximus artaxerxes ab india vſq; ethiopia cētū vigīti ſeptē ꝓuinciar: ꝓncipib⁹ ⁊ ducib⁹ q̄ ei⁹ iperio ſubiecti ſūt: ſalutē. Cū plurimis gētib⁹ iperarē: ⁊ vniuerſū orbez mee ditiōi ſubiugaſſem: volui nequaq; abuti potētie magnitudīe: ſz clemētia ⁊ lenitate gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo terrore vitā filētio trāſigētes: optata cūct⁹ mortalib⁹ pace frueret. Querente āt me a ꝓfiliarijs meis quō poſſz h implerī: vn⁹ q ſapia ⁊ fide ceteros p̄cellebat: ⁊ erat poſt regē ſecūdus amā noīe indicauit mihi ī toto orbe terraꝝ populuz eſſe diſpſū q nouis vtereī legib⁹: ⁊ ꝓ oīum gentiū ꝓſuetudinē faciēs: regū iuſſa ꝓtēneret: ⁊ vniuerſaꝝ ꝓcordia nationū ſua diſſenſiōe violaret. Nō cū didiciſſem⁹: videtes vnā gentē rebellē aduerſus oīne hoīum gen⁹ puerſis vti legib⁹: nīriſq; iuſſiōib⁹ ꝓire: ⁊ turbare ſubiecta rū nobis ꝓuinciar pacē atq; ꝓcordiā: iuſſim⁹ vt q̄ſ eūq; amā q oīb⁹ ꝓuincijs ꝓpoſit⁹ eſt: ⁊ ſecūd⁹ a rege: ⁊ quē prīs loco colim⁹ mōſtrauerit: cū ꝓiugib⁹ ac liber⁹ deleant ab inimic⁹ ſuis: nulluſq; eor mi/ſereat: q̄rtadecima die duodecimi menſis adar anni p̄ñt⁹: vt nepharij hoīes vno die ad īferos deſcendētes reddāt impio nro pacez quā turbauerāt. Ducuſq; exēplar cp̄le. Que ſequūt̄ p⁹ eū locū ſcripta repperi: vbi legit: pgeſq; mardoche⁹ fecit oīa q̄ ei mādauerat heſter: nec tū hūt̄ i hebraico: ⁊ apō nullū penit⁹ ferūt̄ interptū. Mardoche⁹ āt dep̄cat⁹ eſt dñm: memor oīum operū ei⁹: ⁊ dixit. Dñe dñe rex oīpotēs: ī ditiōe. n. tua cūcta ſūt poſita: ⁊ nō eſt q poſſit tue reſiſtē volūtati: ſi decreueri⁹ ſaluare iſrl̄. Tu feciſti celū ⁊ terrā: ⁊ q̄cq̄d celi ambitu ꝓtineī: dñs oīum es: nec ē q reſiſtat maieſtati tue. Cūcta noſti ⁊ ſcis: q⁹ nō ꝓ ſuperbia ⁊ cō tumelia ⁊ aliq̄ glorie cupiditate fecerim hoc: vt ñ adorarē aman ſuperbiſſimū: libenē. n. ꝓ ſalute iſrl̄ ēt veſtigia pedū eius deoſculari parat⁹ eē m: ſz timui ne honorē dei mei trānferrem ad hoīez: ⁊ ne quēq̄ adorarē excepto deo meo. Et nūc dñe rex de⁹ abrahā: miſerere ppl̄i tui: q⁹ volūt nos inimici nri pdere: ⁊ hereditatem tuā delere. Ne deſpicias ptem tuā quā redemiſti de egypto. Exaudi dep̄cationē meā: ⁊ ppiti⁹ eſto ſorti ⁊ funicl̄o tuo: ⁊ ꝓuerte luctū nr̄m i gaudiū: vt viuētes laudem⁹ nomen tuū dñe: ⁊ ne claudas ora te canētiū. Oīs q̄z iſrl̄ pari mente ⁊ obſecratiōe clamauit ad dominū: eo q⁹ eis certa moꝛs impēderet. XIIII

Heſter q̄z regina ꝓfugit ad dñm: pauēs periculū qō īmiebat. Cūq; depoſuiſſet veſtes regias: fletib⁹ ⁊ luctui apta indumēta ſuſcepit: ⁊ p̄ vnguent⁹ varijs cinere ⁊ ſtercore ſpleuit caput: ⁊ corp⁹ ſuū humiliauit ieiunijs: oīaq; loca ī q⁹ antea letari ꝓſueuerat: crinū laceratiōe ꝓpleuit. Et depcabat dñm deuz iſrl̄ dicens. Dñe mi q rex nr̄ es ſolus: adiuua me ſolitariam: ⁊ cui⁹ p̄ter te nullus eſt auxiliator ali⁹. Periculum meū ī manib⁹ meis ē. Audiui a pre meo q⁹ tu dñe tuliſſes iſrl̄ de cūct⁹ gentib⁹: ⁊ p̄res nr̄os ex oīb⁹ retro maioꝛib⁹ ſuis: vt poſſideres hereditatē ſempiternā: feciſtiq; eis ſicut locut⁹ es. Peccauim⁹ in cō ſpectu tuo: ⁊ idcirco tradidiſti nos ī manib⁹ īimicoꝝ nr̄oꝝ. Coluim⁹. n. deos eoꝝ. Juſt⁹ es dñe. Et nūc nō eis ſufficit q⁹ duriſſima nos oppm̄ut ſeruitute: ſed robur manuū ſuaꝝ idolorū potētie deputantes volūt tua mutare ꝓmiſſa: ⁊ delere hereditatē tuā: ⁊ claudē ora laudantiū te: atq; extinguere gloriā templi ⁊ altar⁹ tui: vt apiant ora gētiū ⁊ laudent idoloꝝ fortitudinē: ⁊ p̄dicent carnalē regē in ſempiternū. Ne tradas dñe ſceptꝝ tuum his q ñ ſūt: ne rideāt ad ruinā nr̄am: ſed ꝓuerte ꝓ filiū eoꝝ ſup eos: ⁊ eū q ī nos cepit ſeuire diſpde. Demcto dñe ⁊ oñde te nobis ī tpe tribulatiōis nr̄e: ⁊ da mihi fiduciam dñe rex deoꝝ ⁊ vniuerſe poteſtatis: tribue ſermonē ꝓpoſitū ī ore meo ī ſpectu leōis: ⁊ tranſfer cor illi⁹ in odiū hoſtis nr̄i: vt ⁊ ipe pereat: ⁊ ceteri q ei ꝓſentiūt. Nos āt libera in manu tua: ⁊ adiuua me nullū aliū auxilium hñtē niſi te dñe: q bēs oīum ſcientiā: ⁊ noſti quia oderim gl̄iam iq̄ꝫ: ⁊ deteſter cubile īcircūciſoꝝ ⁊ oīs alienigene. Tu ſcis neceſſitatē meam q⁹ abhominer ſignū ſuperbie ⁊ gl̄ie mee q⁹ ē ſup caput meum ī die⁹ oſtētatiōis mee: ⁊ deteſter illō q̄ſi pānū menſtruate: ⁊ ñ portē ī die⁹ ſilētij mei: ⁊ q⁹ nō comederī i mēſa aman: nec mihi placuerit conuiuium reg⁹: ⁊ ñ biberī vinū libaminū: ⁊ nunq̄ letata ſit ancilla tua exq̄ huc trāſlata ſū vſq; ī p̄ñtē die: niſi ī te dñe de⁹ abrahā. De⁹ fort⁹ ſup oēs: exaudi voce eoꝝ q nullā aliā ſpez hñt: ⁊ libera nos ō mānu iniq̄ꝫ: ⁊ erue me a timoꝛe meo. Hec quoq; addita reppi in editiōe vulgata: XV

Et mādauit ei: haud dubiū quin heſter: mardoche⁹: vt ingrederet ad regē: ⁊ rogaret ꝓ ppl̄o ſuo ⁊ ꝓ pria ſua. Memoꝛar īgt diey hūilitat⁹ tue: quō nutrita ſis in mānu mea: q⁹ aman ſcōs a rege locut⁹ ē ꝓ nos ī moꝛte: ⁊ tu invocauerīs dñm: ⁊ loq̄re regi ꝓ nob⁹: ⁊ libera nos ō morte. Hec nō ⁊ iſta q ſubdita ſr̄: ī editiōe vulgata reppi. Die āt tcio depoſuit veſtimēta oꝛnat⁹ ſui: ⁊ circūdata ē gl̄ia ſua. Cūq; regio fulgēt habitu: ⁊ īuocaſſet oīum rectorē ⁊ ſaluatorez deū: aſſūpſit duas famulas: ⁊ ſup vnā qdē īnitebat q̄ſi p delitijs ⁊ nimia teneritudīe coꝛp⁹ ſuū ferre ñ ſuſtinēs: altera āt famulaꝝ feq̄bat dñaz: defluētia ī humū īdumēta ſuſtētās. Ipſa āt roſeo coloꝛe vultū pſa: ⁊ grat⁹ ac nitētib⁹ oculis triſtē celabat animū: ⁊ nimio timoꝛe ꝓtū. Ingreſſa igit cuncta p oꝛdinē oſtia: ſtetit cōtra regē: vbi ille reſidebat ſup ſoliū regni ſui: indutus veſtibus regijs: auroq; fulgens ⁊ p̄ciosis lapidib⁹: eratq; terribilis aſpectu.

Cũqz eleuasset facie ⁊ ardentib⁹ ocul⁹ furoꝛe pectoꝛis idicasset:regina cozzuit ⁊ in pallozē colozē mutato lassum sup ancillaz reclinauit caput. Cõuertitqz deus spiñ regis i mansuetudinē:⁊ festin⁹ ac metuēs exiliuit de solio:⁊ sustētās eam vlnis suis donec rediret ad se:his verbis blādiebatur. Quid hēs hester? Ego sũ frat̃ tuus:noli metuere. Nõ moziez. Nõ.n. ꝓ te:sz ꝓ oib⁹ hec lex ꝓstituta est. Accede igit̃ ⁊ tange sceptrũ. Cũqz illa reticeret:tulit aureã virgã:⁊ posuit sup collũ ei⁹:⁊ osculatus ē eã:⁊ ait. Cur mibi nõ loq̃ris? Que rñdit. Vidi te dñe q̃si angelũ dei:⁊ ꝯturbatũ ē coꝛ meũ ꝓ timoꝛe glozie tue. Valde.n. mirabilis es dñe:⁊ facies tua plena est gr̃az. Cũqz loq̃reꝛ rursus coꝛruit:⁊ pene exanimata ē. Rex ãt turbabat̃:⁊ oēs mistri eius ꝯsolabant̃ eũ. Exẽplar epl̃e regis artaxerxis quã ꝓ iudeis ad totas regni sui ꝓuincias misit:quod ⁊ ipm in hebzaico volumine non habetur.

XVI

Rex magnus artaxerxes ab india vsqz ethiopiã cẽtũ vigintiseptẽ ꝓuinciaz ducibus ac ꝓncipibus q̃ nostre iussiõi obediũt:salutẽ dicit. Multi bõitate ꝓncipũ ⁊ honoꝛe q̃ i eos collatus est:abusi sũt i supbiã:⁊ nõ solum subiectos regib⁹ nitũt oppmere:sz data sibi gloriã ñ ferẽtes:i ipsos q̃ dederũt moliunt insidias. Nec ꝯtenti sũt gratias ñ agere bñficijs:⁊ bũanitatis in se iura violare:sz dei q̃z cũcta cernẽtis:arbitrant̃ se posse fugere sñiam. Et i tñ vesanie ꝓruperũt:vt eos q̃ credita sibi officia diligẽter obseruãt:⁊ ita cuncta agũt vt oĩuz laude digni sint: mẽdacioꝛ cunicul⁹ conet̃ subuertere dũ aures ꝓncipũ simplices ex sua natura alios estimãtes: callida fraude decipiũt. Que res ⁊ ex veteribus ꝓbatur hist̃oꝛijs:⁊ ex his q̃ gerunt q̃tidie:quõ malis q̃rũdã suggestionib⁹ regũ studia deprauẽt. Unde puidẽdũ ē paci oĩum ꝓuinciaz. Nec putare debetis si diuersa iubeam⁹ ex aĩ nr̃i venire leuitate: sz ꝓ q̃litate ⁊ necessitate tẽpoꝛ:vt rei publice ꝓsciꝛ vtilitas ferre sentẽtiã. Et vt manifest⁹ qõ dicim⁹ intelligat̃. Aman filius amadathi:⁊ aio ⁊ gente macedo:alienus q̃z a persaz sanguĩe:⁊ pietatez nostrã sua crudelitate ꝯmaculans:peregin⁹ a nobis susceptus ē:⁊ tantã in se exptus humanitatez vt pat̃ nr̃ vocaret̃:⁊ adoꝛaret̃ ab oĩb⁹ post regez secũdus:q̃ i tñ arrogãtie tumoꝛe sublat⁹ ē:vt regno ꝓuare nos niteret̃ ⁊ spũ. Nã mardocheũ cuius fide ⁊ bñficijs viuimus ⁊ ꝓsoꝛtẽ regni nostri hester:cũ oĩ gẽte sua nouis gbusdã atq̃z iauditis machinis expetiuit i moꝛtẽ:ꝫ cogitãs vt illis iteret̃ insidiaret̃ nr̃e solitudini ⁊ regnũ ꝓsaz trãsferet i macedõas. Nos ãt a pessimo moꝛtaliũ iudeos neci destinatos:in nulla penit⁹ culpa repperim⁹:sz ecõtrario iustis vtẽtes legib⁹:⁊ filios altissimi ⁊ maximi sempq̃z vinct̃ dei:cuius bñficio ⁊ ꝓribus nr̃is ⁊ nob regnũ ē traditus ⁊ vsqz hodie custodit̃. Uñ eas litteras q̃s sub noĩe nostro ille direxerat sciat̃ cẽ irritas. Noꝛo q̃ scelere añ poꝛtas hui⁹ vrb̃.i. fusis:⁊ ipe q̃ machinat⁹ est:⁊ oĩs cognatio ei⁹ pẽdet in patibul̃:nõ nob:sz deo reddẽte ei q̃ meruit. Hoc aũt edictũ q̃ nunc mittim⁹ in cũct⁹ vrbib⁹ ꝓponat̃:vt liceat iudeis vti legibus suis. Quibus debetis ec ãminiculo vt cos q̃ se ad nec̃,eoz parauerãt:possint interficere:tertiadecima die mensis duodecimi q̃ vocat̃ adar. Nã.n. die deus oĩpotẽs meroꝛ⁹ ⁊ luct⁹ eis vertit i gaudiuz. Uñ ⁊ vos inter ceteros festos dies hãc habitote diẽ:⁊ celebrate eã cũ oĩ letitia:vt ⁊ i posteꝛ cognoscat̃:oẽs q̃ fideliter ꝓsis obediunt dignã ꝓ fide recipere mercedẽ: q̃ ãt insidiant̃ regno eoz:perire ꝓ scelere. Quis ãt ꝓuincia ⁊ ciuitas q̃ noluerit solẽnitat⁹ huius esse particeps:gladio ⁊ igne pereat:⁊ sic deleat̃ vt nõ solũ hoibus: sed ẽt in via bestijs sit in sempiternũ:ꝓ exemplo cõtentus ⁊ inobedientie.

Explicit liber hester. Incipit ꝓlogus i iob. sz translationem septuaginta.

Ogoꝛ p singulos scripture diuine libꝛos: aduersarioꝛ rñdere maledictis:q̃ interꝓtationẽ meam reꝓhensionẽ septuaginta interꝓtũ criminant̃: q̃s ñ ⁊ apud grecos aquila symmach⁹ ⁊ theodotion vl̃ ebũ e ebo: vl̃ sẽsũ e sensu: vel ex vtroq̃z ꝯmixtũ ⁊ medie tẽperatũ:genus trãslatiõis exꝓsserint:⁊ oĩa veteꝛ⁹ instrumẽti volumina oꝛigenes obelis astericisq̃z distinxerit:q̃s vel additos vel de theodotione sumptos:trãslatiõi antiq̃ inseruit:ꝓbans defuisse q̃ additũ est. Discant igit̃ obtrectatoꝛes mei recipe in toto q̃ in ptib⁹ susceperũt:aut interꝓtationẽ meã cũ astericis suis radere. Neq;.n. fieri põt vt q̃s plura intermisisse susceperit:nõ eosdẽ ẽt in q̃busdã errasse fateant̃: ꝓcipue in iob:cui si ea q̃ sub astericis addita sũt subtraxeris ps maxima detruncabit̃:⁊ hoc dũtaxat apud grecos. Ceteꝛ apud latinos añ eã translationẽ quã sub astericis ⁊ obelis nup edidim⁹:septuagenti ferme aut octingẽti versus desunt:vt decuratus ⁊ laceratus coꝛꝛosusq̃z liber sedit̃ē sui publice legẽtib⁹ ꝓbeat. Nec ãt translatio nullum de veterib⁹ sequit̃ interꝓtẽ:sed ex ipo hebzaico arabicoq̃z sermone:⁊ interdũ syro:nũc verba:nunc sensus:nũc simul vtrũq̃z resonabit. Obliquus.n. etiã apud hebreos totus liber fert̃ ⁊ lubzicus:⁊ q̃ greci rhetoꝛes vocãt schematismenos:duz q̃ aliud loquit̃ aliõ agit:vt si velis anguillã vl̃ murenulã strictis tenere manib⁹: quãto foꝛtius preseris:tãto citi⁹ elabit̃. Memini me ob intelligentiam huius voluminis liddeũ quendam ꝓceptorem:q̃ apud hebꝛeos ꝓmus haberi putabatur nõ paruis redemisse nũmis:cui⁹ doctrina an aliq̃d ꝓfecerim nescio. Hoc ꝯnum scio non potuisse me interꝓtari:nisi quod ante intellexeraz. A ꝓncipio itaq̃z voluminis vsqz ad verba iob apõ

hebreos ꝓfa oro ē. ¶ Porro a verbis iob in ꝙbus ait, pereat dies ī q̄ natꝰ fuī: & nox in q̄ dictū est: cōceptus est hō: vsq; ad eū locus: vbi añ finē volumīnis scriptū est: idcirco ipe me reprehendo & ago pñiam ī fauilla & cinere exametri versus fūt: dactylo spondeoq; currētes: & ꝓpter ligne idioma crebro recipiētes & alios pedes: nō earūdē syllabaꝝ: sz cozundē tēpoꝝ. ¶ Interduz q̄z rhytmus ipe dulcis & tinnulꝰ ferē numer⁹ pedū solut⁹: qō metrici magis q̄z simplex lectoꝝ itelligunt. ¶ Sup adicto ūt versu vsq; ad finē libri: paruus coma qō remanet: ꝓfa oꝝone ꝓtexit. ¶ Qō si cui videt icredulus metra. s. eē apō hebreos: & ī moze nr̄i flacci grecisq; pindari & alcei & sapphonis: vl̄ psalteriū: vel lamētatiōes hieremie: vl̄ oīa ferme scripturaꝝ cantica ꝓphēdi: legat philonē: iosephū: origenē: cesariēsē: eusebium: & eoꝝ testimonio me veꝝ dicē ꝓbabit. ¶ Audiāt q̄propter canes mei idcirco me ī hꝭ volumīe laborasse: nō vt iterpretationē antiquā reprehenderē: sz vt ea q̄ ī illa aut obscura sūt: aut omissa: aut certe scriptoꝝ vicio depranata: manifestiora nr̄a iterpretatiōe fierēt: q & hebreū fmonē ex parte didicim⁹: & ī latino pede ab ipsis cunabulis inē grāmaticos & rhetoꝛes & philosophos detriti sumus. ¶ Qō si apō grecos pⁿ septuaginta editionē: iā xpi euāgelio cozuscāte iudeⁿ agla & symachⁿ ac theodotion iudaiçātes: hereticī sunt recepti q multa mysteria salnatoꝛis sub dola iterpretatiōe celarūt: & tñ ī hexaplis hñt apud eccl̄ias: & explanant ab eccl̄iastic⁹ vir⁹: q̄to magis ego xpian⁹: & de pētib⁹ xpianis natꝰ: & vexillū crucis ī mea fronte portās: cuⁱ studiū fuit omissa repetere: depranata cozrigere: & sacra eccl̄ie puro & fideli aperire fmōe: vl̄ a fastidiosis vl̄ a malignis lectoīb⁹ nō debeo reprobari. ¶ Dēant q volunt veteres libros vl̄ ī mēbrāis purpureis: auro argēteoq; descriptos: vl̄ vncialib⁹: vt vulgo aiunt: l̄ris onerā magis exarata q̄z codices: dūmō mihi meisq; pmittāt ꝙpes hre scedulas: & nō tā pulchros codices q̄z emēdatos. ¶ Utraq; āt editio & septuagināta iuxt grecos: & mea iuxta hebreos: ī latinū meo labore trāslata ē. ¶ Eligat vnusq;sq; qō vult: & studiosum me magis q̄z maliuolum ꝓbet.

¶ Item alius ꝓlogus in iob: fm hebraicum.

¶ Sī aut fuscellā iūco texerē: aut palmarū folia ꝓplicarē: vt in sudoze vultus mei comederē panē: & vētris opⁿ solicita mēte ꝓtractarem: nullus mozderet: nemo reprehenderet. ¶ Nūc āt q̄z iuxta sñiam saluatoris volo operari cibū qui nō periit: & antiquā diuinoꝝ voluminū viam sentib⁹ virgultisq; purgare: erroꝛ mihi geminus iūgit: cozrectoꝛ viciozū falsarius vocoꝛ: & errozes nō auferre sed serere. ¶ Tāta ē. n. vetustatis ꝓsuetudo vt ēt ꝓfessa pleriscq; vicia placeāt: dum magis pulchros hre volūt codices q̄z emēdatos. ¶ Quapropter o fres dilectissimi vnicū nobilitatis & humilitatis exemplar ꝓ flabello calathis spoztellisq; munusculis monachoꝝ: spiritalia hec & mansura dona suscipite: ac beatū iob q adhuc apō latinos iacebat in stercoze: & vermib⁹ scatebat errozū: integrū ī maculatū q̄z gaudete. ¶ Quō. n. post ꝓbationē atq; victoziā duplicia sunt ei vniuersa reddita: ita ego ī lingua nr̄a vt audacter loq̄r: feci eū hre q̄ amiserat. ¶ Igit & vos & vnūquēq; lectoꝛē solita ꝓfatione ꝓmoneo: & in ꝓncipijs libroꝝ eadē semp annecte rogo: vt vbicūq; semp ꝓcedentes virgulas viderit: sciat⁹ ea q̄ subiecta sūt in hebraic⁹ voluminib⁹ nō hri. ¶ Porro vbi stelle imago ꝓfulserit: ex hebreo in fmōe nr̄o addita sūt. ¶ Necnon & illa q̄ hri vtdebant: & ita corrupta erāt vt sensū legētibus tollerēt: oīatib⁹ vobis magno labore cozrexi: magis vtile qd ex odio meo ecclesijs xpi venturum ratus q̄z ex aliozum negocio.

¶ Incipit argumentum in librum iob.

¶ In terra qdē habitasse iob vsitatū finib⁹ idumee & arabie: & erat ei añ nomē iobab. ¶ Et accepit vxoꝛem arabissam: & gēuit filiū quē vocauit ennon. ¶ Erat āt ipe filius qdē carens ō esau filijs filius: de mre vo bosra: ita vt sit gntⁿ ab abrahā. ¶ Et hi sunt reges q regnauerūt in edom: ī q̄ & ipe regnauit: sz ꝑmⁿ in ea regnauit balach filiⁿ beoꝛ: & nomē eius dē ciuitatis nachaba. ¶ Post hūc ēt balach. ¶ Post eū iobab: q vocat iob. ¶ Post iob āt cusrā: q erat duxex themanoꝝ regione. ¶ Et post illū regnauit adar filius beath: q excedit madian in campo moab: & nomen ciuitatis eius chethcauith.

¶ Explicit argumentum. ¶ Incipit liber iob. .c.i.

¶ Uir erat ī tra hus noīe iob. ¶ Et erat vir ille simplex & rect⁹ ac timēs deū: & recedēs a malo. ¶ Natiq; sūt ei septem filij & tres filie. ¶ Et fuit possessio eiⁿ septē milia ouium: & tria milia camelozū: gngēta q̄z iugaboū: & gngēta asine ac familia mlta nimis. ¶ Eratq; vir ille magnⁿ ītⁱ oēs oziētales. ¶ Et ibāt filij eiⁿ & faciebāt cōuiuia p domos: vnusq;sq; ī die suo. ¶ Et mittētes vocabāt tres sozores suas: vt comederēt & biberēt cū eis. ¶ Cūq; ī ozbē trāsisset dies ꝓuitij: mittebat ad eos iob: & scificabat illos: & surgēsq; diluculo offerebat holocausta p singlos. Dicebat. n. ne forte peccauerīt filij mei: & bñdixerīt deo in cozdib⁹ suis. Sic faciebat iob cūctis diebⁿ. ¶ Quadā āt die cū venissēt filij dei vt assisterēt cozā dño: affuit & ter cos etiā sathan. ¶ Cui dixit dominⁿ. Unde venis? ¶ Qui rñdens: ait. ¶ Circuiui terrā: & perambulaui eā. ¶ Dixitq; dñs ad eū. ¶ Numqd considerasti seruuz meū iob q̄ nō sit ei silis in terra: hō simplex

ꝛrect⁹ ac timēs deū ꝛ recedēs a malo? Cui rñdēs
satban ait. Nūquid frustra iob timet deū? Nōne
tu vallasti eū ac domū eī? vniuersamq; substātiā
eī⁹ p circuitū? Opib⁹ manuū eī⁹ bñdixisti: ꝛ posses
sio eī⁹ creuit in ṫra. Ꝛz extēde paululū manū tuā
ꝛ tange cūcta que possidet: nisi i faciē bñdixerit
tibi. Dixit ḡ dñs ad satban. Ecce vniuersa q̄ bz in
manu tua sūt: tm̄ in eū ne extendas manū tuam:
Egressusq; ē satban a facie dñi. Cu aut qdaz die
filij ꝛ filie eī⁹ comederēt ꝛ biberēt vinum i domo
frīs sui pmogeniti: nūci⁹ venit ad iob q̄ diceret.
Boues arabāt: ꝛ asine pascebant iuxta eos: ꝛ ir
ruerūt sabei: tuleruntq; oīa: ꝛ pueros pcusserūt
gladio: ꝛ euasi ego solus vt nūciarē tibi. Cūq; ad
huc ille loquer̄ venit alt⁹: ꝛ dixit. Ignis dei ceci
dit e celo: ꝛ tactas oues pueroscq; cōsūpsit: ꝛ effu
gi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Ꝛz ꝛ adhuc illo loquē
te: venit ali⁹: ꝛ dixit. Chaldei fecerūt tres turmas
ꝛ irruerūt camelos ꝛ tulerūt eos: necnō ꝛ pueros
pcusserūt gladio: ꝛ ego fugi solus vt nūciarē tibi
Adhuc loq̄bat ille: ꝛ ecce alius itrauit: ꝛ dixit. Fi
lijs tuis ꝛ filiab⁹ vescētib⁹ ꝛ bibētib⁹ vinū in do
mo frīs sui pmogeniti: repēte vent⁹ vehemens
irruit a regione deserti ꝛ pcussit q̄tuor āgulos do
mus: q̄ corruēs oppressit liberos tuos: ꝛ mortui
sūt: ꝛ effugi ego solus vt nunciarē tibi. Cūc surre
xit iob ꝛ scidit vestimēta sua: ꝛ tonso capite cor
ruens i terrā adorauit: ꝛ dixit. Nud⁹ egressus sū
de vtero mr̄is mee: ꝛ nud⁹ reuertar illuc. Dñs de
dit: dñs abstulit: sīc dño placuit ita factū ē: sit no
mē dñi bñdictū. In oīb⁹ bis n̄ peccauit iob labi
is suis: neq; stultum qd̄ ō deū locutus est. II

Actū ē aūt cū q̄dā die veniss̄ent filij dei: ꝛ
starēt coraā dño: venissz q̄z satban inter
eos ꝛ staret in ꝺspectu eī⁹: vt diceret dñs
ad satban. Unde venis? Qui rñdēs ait. Circuiui ter
rā: ꝛ pambulaui eā. Et dixit dñs ad satban. Nun
qd ꝺsideraſti seruū meū iob q̄ n̄ sit ei filius i terra:
vir simplex ꝛ rect⁹ ac timēs deū ꝛ recedēs a malo
ꝛ adhuc retinēs innocētiā. Cu aūt ꝺmouisti me ad
ꝺsus eū: vt affligerē eū frustra. Cui rñdēs satban
ait. Pellē p pelle: ꝛ cūcta q̄ bz hō dabit p aīa sua.
Alioqn mitte manū tuā: ꝛ tange os eī⁹ ꝛ carnez: ꝛ
tūc videbis q̄ i faciē bñdicat tibi: Dixit ḡ dñs ad
satban. Ecce i manu tua ē: verūtm̄ aīam illi⁹ serua.
Egressus igit satban a facie dñi: pcussit iob vlce
re pessimo: a plāta pedis vsq; ad verticē eī⁹. Qui
testa sanie radebat: sedēs i sterqlinio. Dixit aūt illi
vxor sua. Adhuc tu pmanes in simplicitate tua?
Bñdic deo ꝛ morere. Qui ait ad illā. Quasi vna
de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus
de manu dñi: mala sr̄e nō sustineam? In oīb⁹
his non peccauit iob labijs suis. Audit audientes
tres amici iob oīne malū q̄ ō accidisset ei: vene
rūt singuli de loco suo: eliphaz themanites: ꝛ bal
dath suites: ꝛ sophar naamathites. Cōdixerāt. n.
vt pariter venientes visitarēt eū ꝛ ꝺsolarent. Cū
q; eleuassent ꝓcul oculos suos: non cognouerunt
eū. Et exclamātes plorauerūt: scissisq; vestibus
sparserūt puluerē sup caput suū i celū. Et sederūt
cū eo. in ṫra septē dieb⁹ ꝛ septē noctib⁹: ꝛ nemo lo
q̄bat ei vbum. Uidebant. n. dolorem esse vehe
mentem. III

Post hec aperuit iob os suū: ꝛ maledixit
diei suo: ꝛ locutus ē. Pereat dies i q̄ nat⁹
sū: ꝛ nox in q̄ dictū ē Conceptus ē hō. Dies
ille vertat̄ i tenebras. Nō regrat eū de⁹ desup: ꝛ
n̄ illustret̄ lumīe. Obscurēt eū tenebre: ꝛ vmbra
mortis. Occupet eū caligo: ꝛ inuoluat̄ amaritudie.
Noctē illā tenebrosus turbo possideat. Nō ꝺpu
tet̄ i dieb⁹ anni: nec numeret̄ in mēsib⁹. Sit nox
illa solitaria: nec laude digna. Maledicāt ei qui
maledicūt diei: q parati sunt suscitare leuiathan.
Obtenebrēt stelle caligine eī⁹. Expectet lucem ꝛ
n̄ videat: nec ortū surgētis auroze. Qz nō cōclu
sit ostia vētris: q portauit me: nec abstulit mala
ab oculis meis. Quare nō in vulua mortu⁹ sum:
egressus ex vtero nō statī perij? Quare exceptus
genibus: cur lactatus vberib⁹? Nūc. n. dormiens
silerē: ꝛ somno meo regescerē cū regib⁹ ꝛ ꝺsulib⁹
ṫre: q edificāt sibi solitudines: aut cū ꝓncipib⁹ q̄ pos
sidēt aurū: ꝛ replēt domos suas argēto. Aut sicut
abortiuū absc̄ditū n̄ subsisterē: vel q ꝺcepti nō vi
derūt lucē. Ibi impij cessauerūt a tumultu: ꝛ ibi
requieuerunt fessi roboze: ꝛ quōdam vincti pīl si
ne molestia. Nō audierūt vocē exactoris. Par
uus ꝛ magn⁹ ibi sūt: ꝛ seruus liber a dño suo. Quare
misero data est lux: ꝛ vita his q̄ i amaritudīe aie
sunt? Qui expectāt mortē ꝛ nō venit: q̄si effodien
tes thesauz: gaudēt q; vehemēter cū inuenerīt se
pulchrū. Uiro, cui⁹ abscondita ē via: ꝛ circūdedit
eū deus tenebr̄. Ante q̄z comedā suspiro: ꝛ q̄si inun
datis aque sic rugit⁹ me⁹: q; timoz quē timebam
euēit mihi: ꝛ q̄ verebar accidit. Nōne dissimu
laui? Nōne silui. Nōne quieui? At venit sup me in
dignatio. IIII

Respondēs aūt eliphaz themanites: dixit.
Si ceperim⁹ log tibi forsitan molestē ac
cipies. Ꝛz ꝺceptū ꝼmonē tenere qs po
terit? Ecce docuisti multos ꝛ man⁹ lassas roboza
sti. Uacillātes ꝺfirmauerūt ꝼmōes tui: ꝛ genua tre
mētia ꝺsortasti. Nūc aūt venit sup te plaga: ꝛ defe
cisti: tetigit te ꝛ ꝺturbatus es. Ubi timoz tu⁹: forti
tudo tua: ꝛ patientia tua: ꝛ pfectio viaꝝ tuaꝝ? Re
cordare obsecro te qs vnq̄z innocēs periit: aut q̄n
recti deleti sūt? Quin poti⁹ vidi eos q̄ operāt iniq
tatē ꝛ seminant dolores: ꝛ metunt eos: flāte deo
periss̄e: ꝛ spū ire eī⁹ cōsumptos. Rugit⁹ leonis ꝛ
vox leene: ꝛ dentes catulox leonū ꝛtriti sūt. Ligr̄
periit eo q̄ nō hr̄et p̄dā: ꝛ catuli leonis dissipati
sunt. Porro ad me dictū ē verbū absc̄ditū: ꝛ q̄si
furtiue sucepit aur⁹ mea venas susurrii eius. In
horroze visionis nocturne quando solet sopor
occupare homines: pauoz tenuit me ꝛ tremoz ꝛ
omnia ossa mea perterrita sūt. Et cum spūs me
p̄sente transiret: inhorruerunt pili carnis mee.

Stetit quidã cuius nõ agnoscebã vultuz: imagõ
cozã oculis meis: z vocẽ quasi aure lenis audiui:
3 Numqd hõ dei ꝯpatiẽ iustificabit: aut factoze
suo purioz erit vir? Ecce q fuiũt ei ñ sũt stabiles:
z in angelis suis repperit prauitatẽ. Quãto magis
q hitant domos luteas q terrenũ hñt fundamen
tũ ꝯsument velut a tinea de mane vsq; ad vespe
rã succidentur: z qz null' intelligit: in internũ peri
bunt. Qui ãt relicti fuerint auferent ex eis: mozie
tur z non in sapientia V
Uoca q; si ẽ qui tibi rñdeat: z ad aliquẽ sã
ctoz conuertẽ. Viz stultũ interficit ira
cũdia: z paruulũ occidit inuidia. Ego vi
di stultũ firma radice: z maledixi pulchritudini
ei' statim. Lõge fiẽt filii ei' a salute: z cõterent in
porta: z nõ erit q eruat. Cuius messẽ famelic' co
medet: z ipm rapiet armatus: z bibẽt sitiẽtes di
5 4 uitias ei'. Nihil i tra sine cã fit: z ð humo ñ egre
dietur dolor. Hõ nascit ad laborẽ: z auis ad vola
tuz. Quãobrẽ ego deprecabor dñm: z ad eum po
nã eloquiũ meũ. Qui facit magna z iscrutabilia:
z mirabilia absq; numero. Qui dat pluuiam sup
faciẽ terre: z irrigat aquis vniuersa. Qui põit hu
miles i sublimẽ: z merentes erigit sospitate. Qui
dissipat cogitatiões malignoz: ne possint implẽ
man' eoz qõ ceperãt. Qui apphendit sapientes i
astutia eoz z consiliũ prauoz dissipat. Per diez
incurrẽt tenebras: z quasi i nocte sic palpabunt in
meridie. Porro saluũ faciet egenũ a gladio oris
5c eoz: de manu violenti pauperẽ. Et erit egeno
spes: iniquitas ãt contrahet os suũ. Beat' hõ qui
corripit a dño. Increpationẽ q; dñi ne reprobes
qz ipe vulnerat z medet: percutit: z manus ei' sana
bũt. In sex tribulatiõib' liberabit te: z i septima
nõ tanget te malũ. In fame eruet te de morte: z i
bello de manu gladii. A flagello lingue absconde
ris: z nõ timebis calamitatẽ cũ venerit. In va
stitate z fame ridebis: z bestias terre nõ formida
bis. Sed cũ lapidib' regionũ pactũ tuũ: z bestie
re pacifice erũt tibi. Et scies q; pacẽ hẽat taber
naculũ tuũ: z visitãs speciẽ tuam nõ peccabis. Et
scies qñ multiplex erit semẽ tuũ: z pgenies tua q;
si herba terre. Ingredieris in abũdãtia sepulchr;
sicut infert aceruus tritici in tpe suo. Ecce hẽ vt iue
stigauim': ita ẽ: qõ auditũ mẽte ptracta. VI
T. 6 Respõdẽs ãt iob dixit. Vtinã appenderẽ
tur peccata mea q; bi irã meruit: z calami
tas quã patioz i statera: q; si arena maris
hec grauioz appareret. Vñ z ẽba mea doloze sũt
plena: qz sagitte dñi i me sũt: quaz idignatio ebi
bit spiũ meũ: z terrozes dñi militãt ꝯ me. Numqd
rugiet onager cũ hũerit herbam: aut mugiet bos
cũ ante psepe plenũ steterit? Aut poterit comedi
isulsũ: qõ nõ est sale cõditũ? Aut põt aliqs gusta
re: qõ gustatũ affert mortẽ? Aie.n. esurieti et ama
ra dulcia esse videntur. Que ꝑius nolebat tangere
7 aia mea: nũc p angustia cibi mei sũt. Quis det vt
veniat petitio mea: z qõ expecto tribuat mihi de
us: z q cepit ipe me conterat? Soluat manũ suã:
z succidat me: z hec mihi sit cõsolatio vt affligẽs
me doloze nõ pcat nec ꝯtradicã sermõib' sancti.
Que ẽ.n. foztitudo mea vt sustineã: aut quis finis
me' vt patienter agam? Nec foztitudo lapidũ foz
titudo mea: nec caro mea enea est. Ecce nõ ẽ au
xiliũ mihi i me: z necessarij q; mei recesserũt a
me. Qui tollit ab amico suo miaz: timoꝛẽ dñi de
relinquit. Fres mei ꝑterierũt me: sicut torrẽs q; rap
tim tranſit i conuallib'. Qui timet pruinã: irruet
sup eos nix. Tepoze quo fuerint dissipati pibũt:
z vt incaluerint soluent de loco suo. Inuolute sũ
semite gressuũ eoz: ambulabũt i vacuũ: z peri
8 bũt. Considerate semitas theman: itinera saba: z
expectate paulisper. Confusi sunt: qz sperauit. Ue
nerũt quoq; vsq; ad me: z pudore cooperti sũt.
Nũc venistis: z modo videtes plagam meã ti
metis? Numquid dixi: afferte mihi: z de substantia
vra donate mihi: vt liberate me de manu hostis
z de manu robustoz eruite me? Docete me: z ego
tacebo: z si qd forte ignoraui instruite me. Qua
re detraxistis sermoni⁹ veritatis: cuz e vobis
nullus sit q; possit arguere me? Ad increpandum
tñ eloquia cõcinatis: z i vẽtuz verba ꝑferis? Su
per pupillum irruitis: z subuertere nitimini ami
cũ vestrũ. Uerũtñ qõ cepistis explete. Prebete
aurẽ: z videte an mẽtiar. Rñdete obsecro absq;
contẽtione: z loquẽtes id qõ iustũ ẽ iudicate. Et
nõ inuenietis in lingua mea iigratẽ: nec i faucibus
meis stultitia ꝑsonabit. VII
P. 1 Militia ẽ vita hois sup terraz: z sicut dies
m mercenarij dies ei'. Sic ceru' desiderat
umbrã: z sic mercẽnari' prestolat finem
operis sui: sic z ego habui menses vacuos: z noctes
laboriosas enumerauit mihi. Si dormiero dicaz
qñ consurgã: z rursũ expectabo vesperã: z reple
bor doloꝛib' vsq; ad tenebras. Induta est caro
mea putredine z sordib' pulueris: cutis mea aruit
z cõtracta ẽ. Dies mei velociꝰ trãsierũt q; a texẽte
tela succidit: z cõsumpti sũt absq; vlla spe. Me
mẽto qz vẽt' ẽ vita mea: z nõ reuertet' oculus me'
vt videat bona: nec aspiciet me visus hois. Ocu
li tui i me: z nõ subsistã. Sicut ꝯsumit nubes z pe
2 trãsijt: sic q descẽdit ad inferos nõ ascẽdet: nec re
uertet' vltra i domũ suã: neq; cognoscet eũ ampli
us locus ei'. Quapropt z ego nõ parcã ori meo: lo
qr i tribulatiõe spũs mei: cõfabulabor cũ amari
tudine aĩe mee. Numqd mare ego sũ aut acetus
qz circũdedisti me carcere? Si dixero cõsolabit
me lectul' me': z relevabor loquẽs mecũ i stratu
meo: terrebis me p somnia: z p visiões horrore
ꝯcuties. Quãobrẽ elegit suspẽdiũ aĩa mea: z mor
3 tẽ ossa mea. Desperaui. Neq; vltra iã viuã. Parce
mihi: nihil.n. sũt dies mei. Quid ẽ hõ qz ma
gnificas eũ: aut qd appõis erga eũ cor tuũ: Visi
tas eũ diluculo: z subito ꝓbas illũ. Usq; q; ñ pcis
mihi: nec dimittis me vt glutiã salivã meã? Peccã
ui. Quid faciã tibi o custos hoĩuz? Quare posuisti

me ꝺriū tibi:ꝛ fact⁹ ſū mihimetipſi grauis? Cur nō
tollis peccatū meū:ꝛ q̄re nō aufers iniqtatē me-
am? Ecce nūc in puluere dormiā:ꝛ ſi mane me q̄-
ſieris nō ſubſiſtā. VIII

4 Reſpōdens āt baldath ſuites:dixit. Uſq;
quo loq̄r? talia:ꝛ ſpūs multiplex ꝶmōis
oris tui? Nūqd deꝰ ſupplantat iudiciū:
aut oīpotens ſubuertit q̄ iuſtū eſt. Etiā ſi filij tui
peccauerūt ei:ꝛ dimiſit eos in manu iniqtat⁹ ſue:
tu tñ ſi diluculo ꝺſurrexer⁹ ad deū:ꝛ oīpotētē fue
ris deꝑcat⁹ ſi mūdus ꝛ rect⁹ inceſſer⁹:ſtatī euigila
bit ad te:ꝛ pacatū reddet habitaculū iuſticie tue:
intantū vt ſi ꝑua tua fuerint parua:ꝛ nouiſſima
tua multiplicent nimis. Interroga.n.generationez
ꝑſtinā:ꝛ diligēter inueſtiga patꝝ memoriā:heſter
ni gꝑpe ſum⁹:ꝛ ignoram⁹ q̄m ſic vmbra dies nr̄i
ſunt ſup terrā:ipſi docebūt te. Loquent tibi:ꝛ de
5 corde ſuo ꝓferent eloqa. Nūqd virere pōt ſcirp⁹
abſq; humore:aut creſcere carectū ſine aq̄. Cum
adhuc ſit i flore nec carpat mānu añ oēs herbas
areſcit:ſic vie oīum q obliuiſcunt deū:ꝛ ſpes hy-
pocrite peribit. Nō ei placebit vecordia ſua:ꝛ fi-
6 cut tela araneaꝝ fiducia eiꝰ. Innitet ſup domum
ſuā:ꝛ ñ ſtabit:fulciet eā ꝛ nō ꝺſurget. Humect⁹ vi
det ante q̄z veniat ſol:ꝛ in ortu ſuo germē ei⁹ egre
diet. Sup aceruū petraꝝ radices ei⁹ denſabūt:ꝛ
inter lapides cōmorabit. Si abſorbuerit eu⁊ de
loco ſuo:negabit eū:ꝛ dicet. Nō noui te. Hec eſt
enī letitia vie ei⁹:vt rurſū de terra alij germinēt.
7 Deus ñ ꝓiciet ſimplicē:nec porriget manū mali
gnis:donec impleat riſu os tuū:ꝛ labia tua iubi-
lo. Qui oderūt te induent cōfuſione:ꝛ tabernacu
lū impioꝝ nō ſubſiſtet. IX

6 Ad rñdēs iob ait. Uere ſcio q; ita ſit:ꝛ q;
nō iuſtificet hō ꝑpoſitus deo. Si volue
rit ꝑtēdere cū eo: non poterit rñdere ei
vnū ꝑ mille. Sapiēs corde eſt:ꝛ fortis roboze.
Quis reſtitit ei:ꝛ pacē hūit? Qui trāſtulit mōtes:
ꝛ neſcierunt hi quos ſubuertit in furore ſuo. Qui
ꝑmouet terrā de loco ſuo:ꝛ colūne ei⁹ cōcutiunt.
Qui ꝑcipit ſoli ꝛ nō oriet:ꝛ ſtellas claudit q̄ſi ſub
ſignaculo. Qui extēdit celos ſol⁹:ꝛ gradit ſr̄ fluct⁹
maris. Qui facit arcturū ꝛ oriōas ꝛ hyadas:ꝛ in-
teriora auſtri. Qui facit magna ꝛ incōꝑhenſibilia
ꝛ mirabilia quoꝝ nō eſt numer⁹. Si venerit ad
me:nō videbo eū:ſi abierit ñ itelligā. Si repente
iterroget: gs rñdebit ei? Uel gs dicere ei pōt cur
ita facis? Deus cui⁹ ire nemo reſiſtere pōt:ꝛ ſub q̄
curuāt q portāt orbē. Quāt q̄ ſū ego vt rñōā ei:
ꝛ loq̄r vobis meis cū eo? Qui ēt ſi hūero gꝑpiā iu
ſtū nō rñdebo:ſz meū iudicē deꝑcabor. Et cū in
uocātē me exaudierit:nō credo q; audierit vocē
meā. In turbīe.n.ꝺteret me:ꝛ multiplicabit vul-
nera mea:ēt ſine cā. Nō cōcedit regeſcere ſpiritū
meū:ꝛ iplet me amaritudinib⁹. Si fortitudo q̄ri
tur robuſtiſſimus eſt. Si eq̄tas iudicij:nemo au
det ꝑ me teſtimoniū dicē. Si iuſtificare me vo-
luero:os meū cōdēnabit me. Si innocētē oñde-
ro:prauū me cōprobabit. Etiā ſi ſimplex fuero:h̄
ipm ig̃rabit aīa mea:ꝛ tedebit te vite mee. Unus
eſt q̄ locutus ſū:ꝛ innocētē ꝛ impiū ipe ꝑſumit. Si
flagellat occidat ſemel:ꝛ nō de penis innocētiū ri-
deat. Terra data eſt i manus impij:vultū iudicū
ei⁹ opit. Qꝛ ſi nō ille eſt:gs g̃ eſt? Dies mei velocio
res fuerūt curſore:fugerūt ꝛ nō viderūt bonum.
Pertrāſierūt q̄ſi naues poma portātes: ſic agla
volās ad eſcā. Cū dixero neq̄q̄ ita loq̄r: cōmuto
facie meaz:ꝛ doloze torq̄or. Uereb̄ oīa opera
mea:ſciēs q; nō parceres delinquēti. Si āt ꝛ ſic i-
pius ſum:q̄re fruſtra laboraui? Si lotus fuero q̄
ſi aquis niuis:ꝛ fulſerit velut mūdiſſime manus
mee:tñ ſordib⁹ intiges me:ꝛ abhominabunt me
veſtimēta mea. Neq; n. viro g ſicut mei eſt rñde
bo:nec q mecū i iudicio ex eq̄ poſſit audiri. Nō
eſt q; vtrūq; valeat arguere ꝛ ponē manū ſuaz in
ambob⁹. Auferat a me virgā ſuā:ꝛ pauoꝝ eius ñ
me terreat. Loq̄r ꝛ nō timebo eum. Neq; enim
poſſū metuens reſpondere. X

1 Tedet aīam meā vite mee:dimittā aduer
ſū me eloqū meū. Loq̄r in amaritudine
aīe mee:dicā deo noli me ꝺdēnare. In-
dica mihi:cur me ita iudices? Nūqd bonum tibi
videt ſi calumnier⁹ me ꝛ opprimas me:op⁹ ma-
nū tuaꝝ:ꝛ cōſiliū impioꝝ adiuues? Nūqd oculi
carnei tibi ſūt:aut ſicut videt hō ꝛ tu videb? Nūq
ſic dies hoīs dies tui:ꝛ āni tui ſic hūana ſt̄pa:
vt q̄ras inigtatē meā:ꝛ pctiñ meum ſcruteris? Et
ſcias q; nihil ipiū fecerī:cuz ſit nemo q de manu
tua poſſit eruē. Manꝰ tue fecerūt me:ꝛ plaſmaue
rūt me totū i circuitu:ꝛ ſic repēte ꝑcipitas me. me
mento q̄ſo q; ſic lutū fecer⁹ me ꝛ i puluerē reduces
me. Nōne ſic lac mulſiſti me:ꝛ ſic caſeū me coa
gulaſti? Pelle ꝛ carnibus veſtiſti me:oſſib⁹ ꝛ ner
uis ꝑpegiſti me. Uitā ꝛ miaz tribuiſti mihi:ꝛ viſi
tatio tua cuſtodiuit ſpiū meū. Hec celes i cor-
de tuo:tñ ſcio q; vniuerſoꝝ meminer⁹. Si pecca
ui ꝛ ad horā pepciſti mihi:cur ab iniquitate mea
mūdū me eſſe nō pateris? Et ſi ipius fuero ve mi
hi eſt:ꝛ ſi iuſtus nō leuabo caput: ſaturat⁹ afflic-
tiōe ꝛ miſeria: Et ꝓpē ſupbia q̄ſi leenā capies me:
fuerſuſq; mirabil⁹ me crucias. Inſtauras teſtes
tuos ꝺ me:ꝛ multiplicas irā tuā aduerſū me:ꝛ pe
ne militāt i me. Quare ꝺ vulua eduxiſti me? Qui
vtinā cōſumpt⁹ eſſē:ne oculis me vidēt. Fuiſſez
q̄ſi ñ eem de vtero trāſlat⁹ ad tumulū. Nūqd nō
paucitas dieꝝ meoꝝ finiet breuiet? Dimitte g̃ me vt
plāgā paululū doloꝛē meū añq; vadā:ꝛ ñ reuer
tar ad terrā tenebroſā:ꝛ operaz mort⁹ caligine:
terrā miſerie ꝛ tenebraꝝ:vbi vmbra mort⁹:ꝛ nul
lus ordo:ſz ſempiternꝰ horror inhabitās. XI

Reſpōdens āt ſophar naamathites dixit.
Nūqd q multa logt ñ audiet:aut vir ꝺ
boſus iuſtificabit? Tibi ſoli tacebūt ho-
mines:ꝛ cū ceteros irriſeris a nullo ꝺfutaber⁹? Di
xiſti.n. Pur⁹ eſt ꝶmo me⁹:ꝛ mūdus ſū i ꝺſpectu
tuo. Atq; vtinā deꝰ loq̄r⁊ tecū:ꝛ aperiat labia ſua

tibi: vt oñderet tibi secreta sapie: & q multiplex
4 ēet lex ei⁹: & itelligeres q multo minora exigaris
ab eo q̄s meret iniqtas tua. Vestigia dei
ꝑhēdes: & vsq; ad pfectū oipotentē reperies. Ex
celsior celo est. Et qd facies? Profundior iferno: &
vñ cognosces? Longior terra mēsura eius: & latior
mari. Si subuerterit oīa vl̄ vnū coartauerit: q̄s
ꝺdicet ei: vl̄ qs dicere ei pōt: cur ita facis? Ipse. n.
nouit hoīum vanitatē: & videns iniqtatē nōne ꝑsi
derat? Vir van⁹ in supbiā erigit: & tāq; pullū ona
gri se liber natū putat. Tu aūt firmasti cor tuum: &
5 expādisti ad eū man⁹ tuas. Si iniqtatē q̄ est i ma
nu tua abstulerꝭ a te: & ñ māserit i tabernaculo tuo
iniusticia: tūc leuare poteris faciē tuā absq; ma
cula: & eris stabilis: & nō timebis. Miserie q̄s obli
uiscer⁹: & q̄si aq̄ q̄ pteriērūt nō recordaber⁹: & q̄
si meridian⁹ fulgor ꝑsurget tibi ad vesperā. Et cū
te cōsūptū putauerꝭ oriet⁹ vt lucifer: & bēbis fidu
ciā ppositā tibi spe: & defossus securus dormies.
Regesces & nō erit q te exterreat. Et deprecabunt
faciē tuā plurimi. Oculi aūt ipior⁹ deficient: & effugi
um pibit ab eis: & spes illor⁹ abhoīatō aīe. XII
6 RSpōdēs aūt Iob dixit. Ergo vos estis soli
hoīes: & vobiscū morietur sapia? Et mihi ē
cor sicē & vob: nec iferior vr̄i sū. Quis. n. hꝫ
q̄ nostis igrat? Qui deridet ab amico suo sic ego &
2 inuocabit deū & exaudiet eum. Peridet. n. iusti sim
plicitas: lāpas cōtēpta apō cogitatiōes diuitū pa
rata ad tēp⁹ statutū. Abūdāt tabernacula ꝑdonū:
& audacter ꝓuocāt deū: cū ipse dederit oīa in ma
nus eor⁹. Verūm̄ iterroga iumēta & docebūt te: &
volatilia celi & indicabūt tibi. Loqre terre & rñde
bit tibi: & narrabūt pisces mar⁹. Quis ignorat q⁹
oīa hꝫ man⁹ dñi fecerit? In cui⁹ manu aīa oīs viuē
tiū: & spūs vniuerse carnis hoīs? Nōne aur⁹ ver
ba diiudicat: & fauces comedēt⁹ sapor̄? In ātiqs
est sapia: & in multo tpe prudētia. Apō ipm est sa
pia & fortitudo: & ipse hēt cōsiliū & itelligētiaz. Si
destruxerit nemo est q̄ edificet: si īcluserit hoīez:
nullus est q̄ aperiat. Si ꝺtinuerit aq̄s: oīa siccabū
tur: si emiserit eas subuertēt terrā. Apō ipsum est
fortitudo & sapia. Ipse nouit & decipiētē & eū q̄ ō
cipit. Adducit cōsiliarios in stultū finē: & iudices
in stupor̄. Baltheū regū dissoluit: & pcingit funē
renes eor⁹. Ducit sacerdotes inglorios: & optima
tes supplantat. Cōmutās labiū veraciū: & doctri
nā senū auferēs. Effūdit ōspectionē sup ꝓncipes:
& eos q̄ oppressi fuerāt reuelat. Qui reuelat ꝑfū
da de tenebr⁹: & pducit in lucē vmbram mortis.
Qui multiplicat gentes: & pdit eas: & subuersas in
integrū restituit. Qui īmutat cor ꝓncipū ppli ter
re: & decipit eos vt frustra incedāt p inuiū. Palpa
būt q̄si in tenebr⁹is: & nō in luce: & errare eos faci
et quasi ebr⁹ios. XIII
8 ECce oīa hꝫ vidit oculus me⁹: & audiuit au
ris mea: & intellexi singula. Secūdū sciē
tiā vr̄am & ego noui: nec inferior vr̄i sum.
Qz tñ ad oipotētē loq̄r: & disputare cum deo cu
pio: ꝓpus vos oñdēs fabricatores mēdacij: & cultō
res puersor⁹ dogmatū. Atq; vtinā taceretis: vt pu
taremini ee sapientes. Audite q̄ so correctiōes me
as: & iudiciū labior⁹ meor⁹ attēdite. Nūqd deꝰ in
diget vr̄o mēdacio: vt p illo loq̄mini dolos? Nū
qd faciē eius accipit⁹: & p deo iudicare nitimini?
Aut placebit ei quē celare nihil pōt: aut decipiet
vt hō vr̄is fraudulētijs? Ipse vos arguet: qui in
abscōdito faciē ei⁹ accipit⁹. Statim vt se ꝓmoue
rit: turbabit vos: & ꝓr eū ꝓr eū irruet sr̄ vos. Memo
ria vr̄a ꝓparabit cineri: & redigent in lutū cerui
ces vr̄e. Tacete paulisp: vt loq̄r quodcūq; mihi
mēs suggesserit. Quare lacero carnes meas den
tib⁹ meis: & aīam meā ponto ī manib⁹ meis? Etiaz
si occiderit me in ipso spabo. Verūtñ vias meas
ī ꝺspectu ei⁹ arguā: & ipse erit saluator me⁹. Nō. n.
veniet ī ꝺspectu ei⁹ oīs hypocrita. Audite sermo
nē meū: & enigmata pcipite auribꝰ vr̄is. Si fuero
iudicat⁹: scio q̄ iustus īueniar. Quis est q̄ iudicet
mecū? Veniat. Quare tacens ꝺsūmor? Dic tū ne
facias mihi: tūc a facie tua ñ abscōdar. Manus
tuā lōge fac a me: & formido tua non me terreat.
Voca me & ego rñdebo tibi: aut certe loq̄r: & tu
rñde mihi. Quantas hēo iniqtates & pcā: & scelera
mea & delicta oñde mihi. Cur faciē tuā abscōdis:
& arbitraris me inimicū tuū? Cōtra foliū q̄ vēto
rapit oñdis potentiā tuā: & stipulā siccaz pseq̄ris.
Scribis. n. ꝺ me amaritudines: & ꝺsumere me vis
pctis adolescētie mee. Posuisti ī nervo pedē me
um: & obseruasti oēs semitas meas: & vestigia pe
dū meor⁹ ꝺsideraſti. Qui quasi putredo ꝺsumen
d⁹ sū: & q̄si vestimētū q̄ comedit⁹ a tinea. XIIII
3 HOmo nat⁹ de muliere brevi viues tēpe
repletꝰ mult⁹ miserijs. Qui q̄si flos egre
ditur: & cōteritur & fugit velut vmbra: & nūq̄
ī eodē statu pmanet. Et dignū onerꝭ sup huiusce
modi aperire oculos tuos: & adducere cū tecū in
iudiciū. Quis pōt facere mūdū de imūdo cōcep
tū semine? Nōne tu q̄ solus es? Dies eius bo
minis sūt: numer⁹ mēsiū ei⁹ apō te est. Cōstituisti
termios ei⁹ q̄ pteriri nō poterūt. Recede paululū
ab eo vt quiescat donec optata veniat: & sicut mer
cenarij dies ei⁹. Lignū hꝫ spem. Si pcisū fuerit rur
sū virescit: & rami ei⁹ pullulāt. Si senuerit ī terra
radix ei⁹: & in puluere emortu⁹ fuerit trunc⁹ illi⁹ ad
odorē aq̄ germinabit: & faciet comā q̄si cū plātatū est. Homo vo cū mortu⁹ fuerit: & nudat⁹ atq;
ꝺsūpt⁹: vbi q̄so est. Quō si recedant aq̄ de mari: &
fluuius vacuefact⁹ arescat: sic hō cū dormierit ñ re
surget. Donec atteratur celū ñ euigilabit: nec cōsur
get de somno suo. Quis mihi hꝫ tribuat vt ī ifer
no ptegas me: & abscōdas me donec ptrāseat fu
ror tu⁹: & ꝺstituas mihi tps ī q̄ recorderis mei? Si
tamen mortu⁹ hō rursū viuet? Cūctis diebꝰ qbꝰ nūc
milito: expecto donec veniat īmutatio mea. Vo
cabis me & ego rñdebo tibi. Operi manū tuaꝝ por
riges dexterā. Tu quidē gressus meos dinumera
stiꝭ parce pctis meis. Signasti q̄si ī sacculo de

licta mea:ſz curaſti iniqtatē meā. Mōs cadēs ō
fluit:z ſaxū tranſferſ de loco ſuo. Lapides exca/
uāt aque:z alluuiōe paulati terra cōſumit:z ho/
mies ḡ ſit' pdes. Roborazſti eū paululū:vt in p/
petuū trāſiret. Immutabis faciē ei⁹:z emittes eū.
Siue nobiles fuerīt filij ei⁹ ſiue ignobiles:nō in/
telliget. Attn caro ei⁹ dū viuet,dolebit:z aīa illius
ſup ſemetipſo lugebit. XV

Respōdens āt eliphaz themanites:dixit.
Nūqd ſapiens rndebit quaſi ī vētū lo
quēs:z iplebit ardoze ſtomachū ſuū. Ar
guis verbis eū q nō eſt eqlis tibi z loqr̄ qō tibi nō
expedit. Quātū i te eſt euacuaſti timorē: z tuliſti
pces coraz deo. Docuit.n.iniqtas tua os tuū:z imi
tarz liguā blaſphemātiū. Cōdēnabit te os tuū:z
nō ego:z labia tua rndebūt tibi. Nūqd pm⁹ hō
tu nat⁹es:z ante oēs colles format⁹? Nūqd cōſi/
liū dei audiſti:z inferior te erit ſapia? Quid noſti
qō ignorem⁹?qd intelligis qō neſciam⁹? Et ſeneſ
z antiq ſūt in nobis: multo vetuſtiores q̄z patres
tui. Nūqd grāde eſt vt ꝓſoleāt te de⁹? Vbz verba
tua prauа hꝫ phibēt. Quid te eleuat cor tuū: z q̄ſi
magna cogitās attonitos bēs oculos? Quid tumz
ō deū ſpūs tu⁹:vt pferas de ore tuo huiſcemo/
di ſmones? Quid eſt hō vt īmaculat⁹ ſit:z vt iuſt⁹
appareat nat⁹ de mulieре? Ecce inter ſanctos eius
nemo īmutabil:z celi n ſūt mūdi i cōſpectu eius:
quātomagis abhominabilis z inutil hō q bibit
q̄ſi aquā iqtatē. Vndā tibi audi me:qō vidi nar
rabo tibi. Sapiētes cōfitent:z nō abſcōdūt pres
ſuos. Quib⁹ ſolis data eſt terra:z n transibit alie
n⁹ p eos? Rūctis dieb⁹ ſuis ipi⁹ ſuperbit:z numer⁹
annoz incert⁹ eſt tyrānidis ei⁹. Sonit⁹ terroz ſp
in auribꝰ illi⁹:z cū pax ſit:ille ſemp inſidias ſuſpi/
cat. Nō credit q reuerti poſſit de tenebr̄ ad lu/
cē:circūſpectās vndiq gladiū. Cū ſe mouerit ad
q̄rendū panē:nouit q parat⁹ ſit in manu eius tene
brax dies. Terrebit eū tribulatio:z anguſtia val
labit eū ſicē regem q ꝓparat⁹ ad ꝓliū. Tetendit
.n.aduerſus deū manū ſuā:z ō oīpotentē roboza
t⁹ eſt. Cucurrit aduerſuſ eū erecto collo:z pingui
cervice armat⁹ eſt. Operuit faciez ei⁹ craſſitudo:z
de lateribꝰ ei⁹ aruina dependet. Habitauit in ciui
tatib⁹ deſolatis:z in domib⁹ deſertis q̄ i cumulos
ſūt redacte. Nō ditabit nec ꝓſeuerabit ſubſtātia
ei⁹:nec mittet in terrā radicē ſuā. Nō recedet de
tenebris. Ramos ei⁹ arefaciet flāma:z auferetur
ſpū oris eius. Non credet fruſtra erroze decept⁹:
q aliq̄ pcio rediмēd⁹ ſit. Añq̄z dies ei⁹ impleant
pibit:z man⁹ eius arefcet. Ledet q̄ſi vinea i p̄ flo
re botr⁹ ei⁹:z q̄ſi oliua ꝓjiciēs florē ſuū. Congrega
tio.n.hypocrite ſterilis:z ignis deuorabit taberna
cula eoz q munera libēter accipiūt. Concepit do/
lorē:z pepit iniqtatē:z vter⁹ eius ꝓparat dolos.

Respōdens āt iob:dixit. Audiui. XVI
frequēter talia. Cōſolatores onerosi vos
oēs eſtis. Nūqd hēbūt fnē verba ven
toſa. Aut aliqd tibi moleſtū eſt ſi loqris? Pote/
rā z ego ſilia veſtri log. Atq vtinā eſſet aīa vra
p aīa mea. Cōſolarer z ego vos ſermonib⁹ z mo
uerē caput meū ſup vos. Roborarem vos ore
meo:z mouerē labia mea q̄ſi parcēs vobis. Sed
qd agā? Si locut⁹ fuero nō quieſcit dolor meus:
z ſi tacuero non recedet a me. Nunc autem op/
preſſit me dolor meus:z ī nihilū redacti ſūt oēs
artus mei. Ruge mee teſtimoniū dicūt ō me:z
ſuſcitat falſiloqu⁹ aduerſus faciē meā ōdicēs mi/
hi. Collegit furorē ſuū in me:z cōminans mihi:in
fremuit ꝓtra me dētib⁹ ſuis. Hoſtis me⁹ terribili/
b⁹ oculis me intuitus eſt. Aperuerunt ſup me ora
ſua:z exprobrātes pcuſſerūt maxillā meā:ſaciati
ſūt penis meis. Cōclusit me de⁹ apō iniquū:z ma
nib⁹ impioz me tradidit. Ego ille quōdā opulē
tus repēte cōtritus ſū:tenuit cervicē meā. Cōfre/
git me:z poſuit me ſibi q̄ſi in ſignū. Circundedit
me lanceis ſuis:cōvulnerauit lūbos meos. Non
pepcit:z effudit ī terra viſcera mea. Cōſcidit me
vulnere ſup vuln⁹:irruit in me q̄ſi gigas. Saccū
cōſui ſup cutē meā:z operui cinere carnē meam.
Facies mea intumuit a fletu:z palpebre mee ca/
ligauerūt. Nec paſſus ſuz abſq̄z iniqtate manus
mee:cū hērē mūdas ad deū ꝓces. Terra ne ope/
rias ſanguinē meū:neq̄z iuēiat i te locū latēdi cla/
mor me⁹. Ecce.n.ī celo teſt⁹ me⁹ z ꝓſci⁹ me⁹ ī ex/
celſis. Verboſi amici mei:ad deū ſtillat ocul⁹ me
us. Atq vtinā ſic iudicaret vir cū deo:quō iudi/
cat fili⁹ hoīs cū collega ſuo. Ecce.n.brevеſ āni trā
ſeūt:z ſemitā p quā nō reuertar:ambulo. XVII

Spirit⁹ me⁹ atteūabit:dies mei abbrevia
būt:z ſolū mihi ſupereſt ſepulchrū. Nō
peccaui:z in amaritudinib⁹ morat ocul⁹
me⁹. Libera me z pōe me iuxta te:z cuiuſuis ma
nus pugnet cōtra me. Cor eoz lōge feciſti a diſci
plina:ꝓpterea nō exaltabūt. Predā pollicet ſo/
cijs:z oculi filioz eius deficiēt. Poſuit me q̄ſi ꝓ
uerbiū vulgi:z exemplū ſū coram eis. Caligauit
ad indignatione oculus meus:z membra mea q̄
ſi in nihilū redacta ſunt. Stupebant iuſti ſuper hꝫ
z innocēs ō hypocritā ſuſcitabit. Et tenebit iuſtus
viā ſuā:z mūdis manib⁹ addet fortitudinez. Igit
oēs vos ꝓuertimini z venite:z nō iueniā in vob
ullū ſapientez. Dies mei trāſierunt:cogitationes
mee diſſipate ſunt torquentes cor meū. Noctez
verterūt in diem:z rurſuz poſt tenebras ſpero lu
cem. Si ſuſtinuero infernus domus mea eſt:z in
tenebris ſtraui lectulū meū. Putredini dixi: pat
meus es:mater mea z ſoror mea vermib⁹. Ubi
eſt ḡ nūc preſtolatio mea:z patientiam meaz ḡs
conſiderat? In pfundiſſimū infernū ōſcēdēt oīa
mea. Putaſne ſaltē ibi erit reges mihi? XVIII

Respondēs āt baldath ſuites dixit. Uſq̄
ad quem ſinē verba iactabis? Intellige
prius:z ſic loquamur. Quare reputati ſu
mus vt iumenta:z ſorduim⁹ coram te? Quid perdis
aīam tuā in furore tuo? Nūqd:propter te derelin
quet terra:z transferent rupes de loco ſuo? Non

ne lux impij extinguet: nec splēdebit flāma ignis
eius? Lux obtenebrescet i tabernaculo illi⁹: z lu-
cerna q̄ sup eū ē: extinguet. Artabūt gressus vir-
tutis eius: z p̄cipitabit eū cōsiliū suū. Immisit.n.
i rete pedes suos: z i maculis ei⁹ ambulat. Tene-
bit planta illius loco: z exardescet cōtra eū sitis.
Abscōdita ē in terra pedica ei⁹: z decipula illi⁹ su-
per semitā. Undiq; terrebūt eū formidines: z in-
uolūt pedes ei⁹. Attēuet fame robur ei⁹: z iedia
inuadat costas illius. Deuoret pulchritudinē cu-
tis ei⁹: z cōsumat brachia illi⁹ p̄mogenita mors.
Auellat de tabernaculo suo fiducia eius: z calcet
sup eū q̄si rex interitus. Habitēt in tabernaculo
illius socij ei⁹ q nō est: aspergat in tabernaculo ei⁹
sulphur. Deorsū radices eius siccēt: sursū āt atte-
rat messis eius. Memoria illius pereat de terra
z nō celebret nomē ei⁹ in plateis. Expellet eū de
luce in tenebras: z de orbe trāsferet eū. Non erit
semen ei⁹ neq; pgenies i pplo suo: nec vlle relige
i regionib⁹ ei⁹. In die ei⁹ stupebūt nouissimi z pri
mos inuadet horror. Hec sūt g̃ tabernacula iq̄:
z iste loc⁹ ei⁹ q ignorat deū.

XIX

Respondēs aūt iob dixit. Usq; q̄ affligitis
aīam meā: z atteritis me sermonib⁹? En
decies cōfunditis me: z non erubescitis
opp̄mentes me. Nempe z si ignorauī: mecum erit
ignorantia mea. At vos cōtra me erigimini: z ar
guitis me exprobrijs meis. Saltē nūc intelligite
q̄z de⁹ non equo iudicio afflixerit me: z flagellis
suis me cinxerit. Ecce clamabo vim patiens: z ne
mo audiet. Vociferabor: z nō est q̄ iudicet. Se-
mitā meā circūsepit: z transire nō possū: z in calle
meo tenebras posuit. Spolianit me glozia mea
z abstulit corōnā ō capite meo. Destruxit me vn
diq; z pereo: z q̄si euulse arbozi abstulit spē meā.
Irat⁹ est mihi me furor ei⁹: z fic me habuit q̄si ho
stē suū. Simul venerūt latrones eius: z fecerunt
sibi viam p me: z obsederūt in gyro tabernaculū
meū. Fres meos longe fecit a me: z noti mei qua
si alieni recesserūt a me. Dereliq̄rūt me, ppīq mei
z q me nouerant obliti sūt mei. Inquilini dom⁹
mee z ancille mee sic alienū habuerunt me: z q̄si
peregrinus fui in oculis eoz. Seruū meū voca-
ui z nō rndit: ore ppio deprecabar illū. Talitum
meū exhorruit vxor mea: z orabam filios vteri
mei. Stulti quoq; despiciebant me: z cū ab eis re
cessissē detrahebant mihi. Abhominati sunt me
quōdā cōsiliarij mei: z quē maxīe diligebā auer
sat⁹ est me. Pelli mee cōsūptis carnib⁹ adhesit os
meū: z derelicta sūt tm̄mō labia circa dentes me
os. Miseremini mei: miseremini mei saltem vos
amici mei: q̄z man⁹ dñi tetigit me. Quare psequi-
mini me sic de⁹: z carnib⁹ meis saturamini? Quis
mihi tribuat vt scribant sermōes mei? Quis mi-
hi det vt exarēt̄ i libro stilo ferreo z plūbi lamīa:
vel celte sculpāt i silice? Scio.n.q; redēptor me⁹
viuit: z i nouissimo die ō ẽra surrectur⁹ sū. Et rur
sū circūdabor pelle mea z in carne mea videbo
ō. Quē visur⁹ sū ego ipe: z oculi mei ⁊specturi sū:
z nō alius. Reposita ē hec spes mea i sinu meo.
Quare g̃ nūc dicitis pseqūmur eū: z radicē verbi i
ueniam⁹ ō eū? Fugite g̃ a facie gladij: q̄m vltor
iniquitatū gladi⁹ est: z scitote ee iudiciū.

XX

Respōdēs āt sophar naamathites: dixit.
Idcirco cogitationes mee varie succe-
dūt sibi: z mens in diuersa rapit. Doctri
nā qua me arguis audiā: z spūs intelligentie mee
rndebit mihi. Hoc scio a p̄ncipio ex q̄ ē posit⁹ hō
sup terrā: q̄ laus ipioz breuis sit: z gaudiū hypo
crite ad instar pūcti. Si ascēderit vsq; ad celū su
perbia eius: z caput eius nubes tetigerit: q̄si sterqli
niū i fine perdet: z q̄ eū viderāt dicet: vbi ē. Velut
somniū auolās n̄ inueniet: trāsiet sicut visio noc-
turna. Oculus q eū viderat nō videbit: neq; vl-
tra intuebit eū loc⁹ suus. Filij eius atterent ege-
state: z manus illius reddet ei dolores suū. Ossa
ei⁹ implebūt viciis adolescētie ei⁹: z cū eo in pul-
uere dormiet. Cū.n. dulce fuerit i ore ei⁹ malum:
abscōdit illō sub lingua sua. Parcet illi z nō dere
linq̄t illō: z celabit in gutture suo. Panis eius in
ytero illi⁹ vertet in fel aspidū intrinsec⁹. Diuitias
q̄s deuorauit euomet: z de ventre illi⁹ extrahet
eas deus. Caput aspidū sugget: z occidet eū lin
gua vipere. Nō videat riuulos fluminis torrētē
mellis z butyri. Luet q̄ fecit ofa: nec tm̄ ⁊sumetur.
Iux multitudinē adinuētionū suaz sic z sustine-
bit: q̄m cōfrīgens: nudauit pauper⁹ dom⁹: rapti
it z nō edificauit eā: nec est saciat⁹ venter eius. Et
cū hūerit q̄ cōcupierat: possidere nō poterit. Nō
remāsit de cibo ei⁹: z pptercā nihil permābit de
bonis ei⁹. Cū saciatus fuerit artabitur: est̄abit: z
oīs dolor irruet sup eū. Utinā ipleat venter ei⁹
vt emittat i eū irā furor⁹ sui: z pluat sup illū bel-
lū suū. Fugiet arma ferrea: z irruet in arcū ereus:
educt⁹ z egrediens de vagina sua: z fulgurans in
amaritudine sua. Uadet z veniet sup eū horribi-
les: oēs tenebre abscōdite sūt i occultis ei⁹: deuo
rabit eū ignis q nō succēdit: affliget relict⁹ in ta-
bernaculo suo. Reuelabūt celi iniquitatē eius: z ter
ra cōsurget aduersus eū. Apertū erit germen do
m⁹ illi⁹: detrahet i die furoris dei. Hec ē ps hois
impij a deo: z hereditas vbor ei⁹ a dño.

XXI

Respōdēs āt iob dixit. Audite q̄so sermo-
nes meos: z agite penitentiā. Sustinete
me vt z ego loq̄r: z p⁹ mea si videbit̄ vo-
ba ridete. Numqd ō homem disputatio mea ē: vt
merito n̄ debeā cōtristari? Attendite me z obstu
pescite: z supponite digitū ori vro. Et ego q̄n re-
cordat⁹ fuero ptimesco: z cōcutit carnē meaz tre-
mor. Quare ergo impij viuūt: subleuati sūt: cōfor-
tatiq; diuitijs? Semē eorū pmanet cora eis: ppīi
q̄z turba z nepotū i cōspectu eoz. Dom⁹ eoz secu
re sunt z pacate: z nō est virga dei sup illos. Bos
eoz cōcepit z nō aborti⁹it: vacca peperit z nō est
p̄nata fetu suo. Egrediūt q̄si greges puuli eorū
z infantes eoz exultant lusibus. Tenet tympanū

& citharã: & gaudẽt ad sonitũ organi. Ducũt in bonis dies suos: & ĩ puncto ad ũferna descẽdunt. Qui dixerunt deo: recede a nobis: & sciam viaꝝ tuaꝝ nolumꝰ. Quis ẽ oĩpotẽs vt seruiamꝰ ei? Et qd nobis pdest si orauerimꝰ illũ? Verũtn qz non sũt in manu eoꝝ bona sua: cõsiliũ ipioꝝ longe sit a me. Quotiẽs lucerna ipioꝝ extinguẽt: & supueniet eis ũdario: & dolores diuidet furoris sui? Erunt sic̃ palee añ facie vẽti: & sic̃ pagilla quã turbo disp̃git. Deus reseruabit filijs illiꝰ dolorẽ pris: & cũ reddiderit tũc sciet. Videbũt oculi eiꝰ interfectionẽ suaz: & de furore oĩpotentis bibet. Quid.n. ad eũ pertinet ɔ domo sua post se? Et si numerꝰ mẽsiũ eiꝰ dimidiet. Numqd deũ docebit qspiã sciam q excelsos iudicat. Iste morit robustꝰ: & sanꝰ diues & felix viscera eiꝰ plena sũt adipe: & medullis ossa illius irriganꝰ. Alijꝰ vero morit̃ i amaritudie aĩe sue absqz vllis opibꝰ: & tñ simul i puluere dormiẽt: & vermes operiẽt eos. Certe noui cogitatiões vestras: & sñias ɔ me iniqs. Dicitis.n. Ubi ẽ domus pncipis: & vbi tabernacula impioꝝ? Interrogate quẽlibet de viatoribꝰ: & hec eadẽ illũ itelligẽ cognoscetis. Qz in die pditiõis seruat malus: & ad diem furoris ducet. Quis arguet cozã eo vias eiꝰ: & q̃ fecit qs reddet illi? Ipe ad sepulchra ducet: & ĩ congerie mortuoꝝ vigilabit. Dulcis fuit glaries coytꝰ: & post se oẽm hoẽm trahet & añ se inumerabiles. Quõ igit̃ ɔsolamini me frustra: cũ rñsio vra repugnare oñsa sit veritati. XXII

Respõdes aũt eliphaz themanites dixit. Numqd deo põt cõparari hõ: ẽt cũ pfecte fuerit scie? Quid pdest deo si iustꝰ fueris: aut qd ei cõfers si immaculata fuerit vita tua? Numqd timẽs arguet te: & veniet tecũ i iudiciũ: & ñ ppter maliciã tuã plurimã: & infinitas iniqtates tuas? Abstulisti enĩ pignꝰ fratꝝ tuoꝝ sine cã: & nudos spoliasti vestibꝰ. Aquã lasso nõ dedisti: & esurienti subtraxisti panẽ. Tn fortitudine brachij tui possidebas terrã: & potẽtissimꝰ obtinebas eã. Uiduas dimisisti vacuas: & lacertos pupilloꝝ cõminuisti. Propterea circũdatus es laqis: & turbat te formido subita. Et putabas te tenebras nõ videre: & impetu aqꝝ inundantiũ non oppressũ iri. An cogitas qꝺ deꝰ excelsior celo sit: & sr stellaruz verticẽ sublimet. Et dicis. Quid.n. nouit deꝰ? Et q̃si per caliginẽ iudicat: Nubes latibulũ eiꝰ: nec nrã ɔsiderat: & circa cardines celi pambulat. Numqd semitã seculoꝝ custodire cupis quam calcauerũt viri iniqi sublati sũt añ tps suũ: & fluuiꝰ subuertit fũdamẽtũ eoꝝ? Qui dicebãt deo: recede a nobis: & q̃si nihil possit facere oĩpotẽs: estimabant eũ: cũ ille implesset domos eoꝝ bonis. Quorum sñia pcul sit a me. Uidebũt iusti & letabũt: & innocẽs subsannabit eos. Nõne succisa est erectio eorũ: & reliquias eoꝝ deuorauit ignis? Acquiesce igitur ei: & hẽto pacẽ: & p hec hẽbit̃ fructꝰ optimos. Suscipe ex ore illiꝰ legẽ: & pone sermones eiꝰ in corde tuo. Si reuersus fueris ad oĩpotẽtẽ edificaberis: & longe facies iniqtatẽ a tabernaculo tuo. Habit p terra silicẽ: & p silice torrentes aureos. Eritqz omnipotẽs ɔ hostes tuos: & argentũ coaceruabit tibi. Tũc sr oĩpotẽtẽ dulcis affluies: & eleuab ad deũ faciẽ tuaz. Rogab eũ: & exaudiet te: & vota tua reddes. Decernes rem & veniet tibi: & in viis tuis splẽdebit lumẽ. Qui.n. hũliatꝰ fuerit erit in gloria: & q inclinauerit oculos suos: ipse saluabit̃. Saluabitur innocens: saluabit̃ ãt mũdicia manuum suarum. XXIII

Respõdens ãt iob ait. Nũc qꝺqz in amaritudine est sermo meꝰ: & manꝰ plage mee aggrauata est sr gemitũ meum. Quis mihi tribuat vt cognoscã: & iueniã illũ & veniã vsqz ad soliũ eiꝰ? Ponã cozam eo iudiciũ: & os meũ replebo icrepationibꝰ: vt sciã verba q̃ mihi rñdeat: & intelligã qd loq̃t̃ mihi. Nolo multa fortitudie cõtẽdat mecũ: nec magnitudinis sue mole me premat. Proponat eqtatẽ ɔ me: & pueniet ad victoriã iudiciũ meũ. Si ad orientẽ iero ñ apparet: si ad occidẽtẽ nõ itelligã eũ. Si ad sinistrã qd agã? Nõ apphendã eũ. Si me vertã ad dexterã non videbo illũ. Ipe vero scit viã meã: & pbabit me q̃si aurũ qõ p ignẽ trãsit. Uestigia eiꝰ secutꝰ ẽ pes meus: viã eiꝰ custodiui: & nõ declinaui ex ea. A mãdatꝰ labioꝝ eiꝰ nõ recessi: & in sinu meo abscondi ẽba oris eiꝰ. Ipe.n. solus ẽ: & nemo auertẽ põt cogitationẽ eiꝰ: & aĩa eiꝰ quodcũqz voluit ħ fecit. Cũqz expleuerit i me volũtatẽ suã: & alia multa similia psto sũt ei. Et idcirco a facie eiꝰ turbat̃ sũ: & cõsideras eũ: timore sollicitor. Deꝰ molliuit cor meum: & oĩpotẽs cõturbauit me. Nõ.n. perij ppter tenebras nec faciem meam operuit caligo. XXIIII

A bo oĩpotente nõ sũt abscõdita tpa: q ãt a nouerũt eũ: ignorãt dies illiꝰ? Alij ẽminos trãstulerũt: diripuerũt greges: & pauerũt eos. Asinũ pupilloꝝ abegerũt & abstulerũt ꝑ pignore bouẽ vidue. Subuerterũt pauperum viã: & oppressi pariter mãsuetos terre. Alij q̃si onagri i deserto egrediũt̃ ad opus suũ: vigilãtes qz ad pdã pparãt panẽ liberis. Agrũ nõ suũ demetũt: & vineã eiꝰ quẽ vi oppresserũt vindemiãt. Nudos dimittũt boues indumẽta tollẽtes: gbꝰ nõ est opimẽtũ in frigore: qs imbres mõtium rigant: & nõ hãtes velamen amplexant̃ lapides. Olim fecerũt depdãtes pupillos: & vulgũ pauperẽ spoliauerũt. Nudis & incedẽtibꝰ absqz vestitu: & esurienti bꝰ tulerũt spicas. Inter aceruos eoꝝ meridiati sẽ q calcatis torcularibꝰ sitiũt. De ciuitatibꝰ fecerunt viros gemẽtes: & aĩa vulneratoꝝ clamauit: & deꝰ inultũ abire nõ patit̃. Ipi fuerunt rebelles lumini. Nescierũt vias eiꝰ: nec reuersi sũt p semitas illiꝰ. Mane p ɔsurgit homicida: iterficit egenũ & pauperẽ: p nocte vero erit q̃si fur. Oculꝰ adulteri obseruat caliginẽ dicẽs: nõ me videbit oculꝰ: & operiet vultũ suũ. Perfodit i tenebris domos: sic̃ in die cõdixerãt sibi: & ignorauerũt lucẽ. Si subito

apparuerit aurora arbitrant vmbrã mortẽ: & sic
tenebris q̃si in luce ambulãt. Deus e sup faciem
aq̃: Maledicta sit pors ei⁹ in terra: nec ambulet p vi
am vineaꝝ. Ad nimiũ caloꝛẽ trãsiet ab aqs niui
um: & vsqꝫ ad inferos pctm illi⁹. Obliuiscat eius
mia. Dulcedo illi⁹ vermes. Nõ sit in recordatiõe:
sꝫ ꝓterat sic lignũ infructuosũ. Pauit n. sterilem
& q̃ nõ parit: & vidue bñ nõ fecit. Detraxit foꝛtes in
foꝛtitudine sua: & cũ steterit ñ credet vite sue. De
dit ei deꝰ locũ pñie: & ille abutit eo in supbia. Ocu
li ãt ei⁹ sũt in vijs illi⁹. Eleuati sũt ad modicũ: & nõ
subsistẽt: & hũiliabunt sic oia & auferent: & sic sum
mitates spicarũ ꝓterent. Et si nõ e ita: qs me po
test arguere eẽ mẽtitũ: & ponere ante deum ver
ba mea.

XXV

Respõdes ãt baldath suites: dixit. Pote
stas & terroꝛ apꝰ deũ e: q̃ facit ꝓcordiaꝝ
in sublimib⁹ suis. Nũqd e numerus mili
tũ ei⁹? Et sup quẽ nõ surget lumẽ illi⁹? Nũqd iu
stificari põt hõ ꝓparatꝰ deo: aut apparere mũdus
natꝰ de muliẽ? Ecce luna ẽt ñ splẽdet: & stelle non
sũt mũde in ꝓspectu ei⁹: quãto magꝭ hõ putredo: &
filiꝰ hoĩs vermis.

XXVI

Respõdẽs ãt iob: dixit. Cui⁹ adiutoꝛ es: nũ
q̃d ibecillis? Et sustẽtas brachiũ ei⁹ q̃ nõ
e foꝛt? Cu dedisti ꝓsiliũ? Foꝛsitan illi q̃
nõ hꝫ sapiam: & prudẽtiã tuã ostẽdisti plurimaꝝ?
Quẽ docẽ voluisti. Nõne eũ q̃ fecit spiramẽtum?
Ecce gigãtes gemũt sub aqs: & q̃ hĩãt cũ eis. Nu
dus e inferꝰ coꝛã illo: & nullũ e opimẽtũ pditioni.
Qui extẽdit aglonẽ supnacũ: & appẽdit terrã su
per nihili. Qui ligat aq̃s in nubib⁹ suis: vt ñ erũpãt
pariter deoꝛsũ. Qui tenet vultũ soliꝫ sui: & expan
dit sup illõ nebulã suã. Terminũ circũdedit aqs:
vsqꝫ dũ finiãt lux & tenebre. Colũne celi ꝓtremis
cũt: & pauẽt ad nutũ ei⁹. In foꝛtitudie illi⁹ repẽte
maria ꝓgregata sũt: & prudẽtia ei⁹ pcussit supbũ.
Spũs ei⁹ oꝛnauit celos: & obstetricãte manu ei⁹
educt⁹ e coluber toꝛtuosus. Ecce hec ex pte dicta
sũt viaꝝ ei⁹. Et cũ vix paruã stillã sermõis ei⁹ au
dierim⁹: qs poterit tonitruũ magnitudinis illius
intueri.

XXVII

Addidit q̃z iob assumẽs parabolã suaꝝ &
dixit. Viuit deꝰ q̃ abstulit iudiciũ meũ: &
oĩpotẽs q̃ ad amaritudinẽ adduxit aĩaꝫ
meã: q̃t donec supest halit⁹ in me: & spũs dei in na
rib⁹ meis: ñ loquẽt labia mea iniqtatẽ: nec lingua
mea meditabit mendaciũ. Absit a me: vt iustos
vos eẽ iudicẽ. Donec õficiã: nõ recedã ab innocẽ
tia mea. Justificationẽ meã quã cepi tenẽ: nõ de
serã. Nec q̃. n. reprehẽdit me coꝛ meũ: in oĩ vita mea.
Sic ipi⁹ inimic⁹ me⁹: & aduersarius me⁹ q̃si iniqu⁹
Que ẽ. n. spes hypocrite si auare rapiat: & ñ liberꝫ
deus aĩam ei⁹. Nũqd deus audiet clamoꝛẽ eius
cũ venerit sup eũ angustia. Aut poterit in oĩpotẽ
te delectari: & invocare deũ oĩ tpe. Docebo vos p
manũ dei q̃ oĩpotẽs hẽat: nec abscõdã. Ecce vos
oĩs nostiꝭ: & qd fine cã vana logmini. Nec ẽ ps oĩs
ipij apꝰ deũ: & hẽditas violẽtoꝝ quã ab oĩnipo
tẽte suscipient. Si multiplicati fuerit filij ei⁹ in gla
dio erũt: & nepotes ei⁹ nõ saturabũt pane. Qui re
liq fuerit ex eo sepelient⁹ in ꝛeritu: & vidue illi⁹ ñ
ploꝛabũt. Si ꝓparauerit q̃si terra argẽtũ: & sicut
lutũ ꝓparauerit vestimẽta: ꝓparabit qdẽ: sꝫ iust⁹
vestiet illis: & argẽtũ innocẽs diuidet. Edificauit
sic tinea domũ suã: & sicut custos fecit vmbraculũ.
Dives cũ doꝛmierit nihil secuꝫ afferet: aperiet
oculos suos: & nihil inueniet. Apprehendet eũ quasi
aq̃ inopia: nocte oppꝛmet eũ tẽpestas. Tollet eum
ventꝰ vrẽs & auferet: & velut turbo rapiet eũ de lo
co suo. Et mittet sup eũ & nõ parcet: de manu ei⁹
fugiẽs fugiet. Strĩget sup eũ manus suas: & sibi
labit sꝫ illũ intuens locũ ei⁹.

XXVIII

Habet argẽtũ venaꝝ suaꝝ ꝓncipia: & auro
locus e in q̃ cõflat. Ferrũ de terra tolli
tur: & lapis solutꝰ caloꝛe in es vtiẽ. Tempꝰ
posuit tenebris: & vniuersoꝝ finẽ ipe ꝓsiderat. La
pidẽ q̃z caliginis & vmbrã moꝛtis diuidit toꝛrens
a ppͤlo peregrinãte: eos q̃s oblitꝰ e pes egẽt⁹ hoĩs:
& ituros. Terra de q̃ oꝛiebat panis: ĩ loco suo igni
subuersa e. Locus sapphyri lapides ei⁹: & glebe il
li⁹ auꝝ. Semitã ignoꝛauit auis: nec ituit eẽ oc
ulus vultur⁹. Nõ calcauerũt eã filij istitoꝝ: nec p
trãsiuit p eã leena. Ad silicẽ extẽdit manũ suam:
subuertit a radicib⁹ montes. In petris riuos exci
dit: & oĩe ꝓciosũ vidit oculus ei⁹. Prohibuda q̃s
fluuioꝝ scrutatꝰ est: & abscõdita pduxit in lucẽ. Sa
pia vo vbi inuenit: & qs est locꝰ itelligẽtie? Nescit
hõ pciũ ei⁹: nec inuenit ĩ terra suauiter viuentium.
Abyssus dicit: nõ est in me: & mare loquit: nõ e me
cũ. Nõ dabitur aurũ obꝛizũ p ea: nec appẽdetur
argẽtũ in ꝓmutatiõe ei⁹. Nõ ꝓferetur tinctis in die
colozib⁹: nec lapidi sardonico ꝓciosissimo: vt sa
phyro. Nõ adeq̃bitur ei auꝝ vt vitꝝ: nec ꝓmuta
bũt p ea vasa auri excelsa & eminentia: nõ cõme
moꝛabũtur cõparatiõi ei⁹. Trahitur ãt sapia de
occultis. Nõ adeq̃bit ei topazi⁹ de ethiopia: nec
tincture mũdissime ꝓponẽtur. Unde g̃ sapia venit: &
qs e locꝰ itelligẽtie: Abscõdita e ab oculis oĩum vi
uẽtiũ: volucres q̃z celi latet. Perditio & mors di
xerũt: aurib⁹ nr̃is audiuim⁹ famã ei⁹. Deꝰ itelligit
viã ei⁹: & ipe nouit locũ illi⁹: Ipse. n. fines mũdi in
tuetur: & oĩa q̃ sub celo sũt respicit. Qui fecit ven
tis pondꝰ: & aq̃s appẽdit in mẽsura. Qñ ponebat
pluuijs legẽ: & viã pcellis sonãtib⁹: tũc vidit illaꝫ
& enarrauit: & ꝓparauit & inuestigauit: & dixit hoĩ.
Ecce timoꝛ dñi ipa est sapia: & recedere a malo in
telligentia.

XXIX

Addidit q̃z iob assumẽs parabolã suam: &
dixit. Quis mihi tribuat, vt sim iux̃ men
ses pristinos: secũdũ dies q̃ deus custo
diebat me: Qñ splẽdebat lucerna ei⁹ super caput
meũ: & ad lumẽ ei⁹ ambulabã in tenebris. Sic fui
in dieb⁹ adolescẽtie mee: qñ secreto deꝰ erat in taber
naculo meo. Qñ erat oĩpotẽs mecũ: & in circuitu
meo pueri mei. Qñ lauabã pedes meos butyro:

z petra fūdebat mihi riuos olei. Qñ pcedebā ad portū ciuitatis: z i platea parabāt cathedrā mihi. Videbāt me iuuenes z absc̄debant: z senes assurgentes stabāt. Principes cessabāt loq: z digitū supponebāt ori suo. Uocē suā cohibebant duces: z lingua eoꝝ gutturi suo adherebat. Aur̄. audiēs btificabat me: z ocul⁹ videns testimōiū reddebat mihi: eo q liberasse pauperē vociferātē: z pupillū cui ñ erat adiutor. Bñdictio perituri super me veniebat: z cor vidue cōsolat⁹ sū. Justicia indut⁹ sū: z vestiui me sic vestimēto z diademate iudicio meo. Ocul⁹ fui ceco: z pes claudo. Pr̄ eraz pauper: z cām quā nescieba diligētissime inuestigabā. Cōterebā molas inig: z de dentib⁹ illi⁹ auferebā p̄da. Dicebāq. In nidulo mo moriar: z sicut palma multiplicabo dies. Radix mea apta ē secus aquas: z ros morabit in messiōe mea. Gloria mea sp̄ inouabit: z arc⁹ me⁹ i manu mea instaurabit. Qui me audiebāt: expectabāt sñiam: z intēti tacebāt ad cōsiliū meū. Uerbis meis addere nihil audebāt: z sup illos stillabat eloq̄ meum. Expectabāt me sic pluuiā: z os suū aperiebāt q̄si ad imbrem serotinū. Si qñ ridebā ad eos ñ credebāt: z lux vult⁹ mei nō cadebat i terrā. Si voluissē ire ad eos: sedebā p̄mus. Cūq̄ sederē quasi rex circūstāte exercitu: erā tñ merentium consolator.

XXX

Tunc āt ōridēt me iuniores tpe: q̄r ñ dignabar p̄es ponere cū canibus gregis mei. Quor virt⁹ manuū mihi erat, p̄ nihil lo: z vita ipa putabant indigni. Egestate z fame steriles q rodebāt i solitudie squalētes calamitate z miseria. Et mādebāt herbas z arbor̄ cortices: z radix iuniperor̄ erat cib⁹ eor̄. Qui de contallib⁹ ista rapiētes: cū fingla reperisset: ad ea cū clamore currebāt. In desertis hitabāt torrētiū: z i cauernis terre: vel sup glareā. Qui inē buiusce modi letabant: z esse sub sentib⁹ delitias cōputabāt. Filii stultor̄ z ignobiliū: z i terra penit⁹ ñ parētes. Nūc āt i eor̄ cāticū vsus sū: z fact⁹ sū eis in puerbiū. Abhominat̄ me z lōge fugiūt a me: z faciē meā cōspuere nō verent. Pharetrā. n. suam aperuit z afflixit me: z frenū posuit i os meū. Ad dexteraz orientis calamitatis mee illico surrexerūt. Pedes meos subuerterūt: oppsserūt q̄si fluctib⁹ semitis suis. Dissipauerūt itinera mea: insidiati sūt mihi: z pualuerūt: z nō fuit q ferret auxiliū. Quasi rupto muro z apta ianua irruerūt sup me: z ad meas miserias deuoluti sūt. Redact⁹ sum in nihilū. Abstulit q̄si vēt⁹ desideriū meum: z velut nubes ptransijt salus mea. Nūc āt in memetipso marcescit aīa mea: z possident me dies afflictionis. Nocte os meū pforat̄ doloribus: z q me comedūt nō dormiūt. In multitudine eor̄ p̄sumit vestimētū meū: z q̄si capitio tunice succinxerunt me. Cōpar⁹ sū luto: z assimilat⁹ sū fauille z cineri. Clamo ad te z nō exaudis me: sto z ñ respic⁹ me. Mutat⁹ es mihi i crudelē: z i duritia manus tue aduersar⁹ mihi. Eleuasti me: z q̄si sr̄ vētū ponēs elisisti me valide. Scio q̄z morti trades me: vbi ꝓstituta ē dom⁹ oi viuēti. Uerūtn ñ ad ꝓsup tōnē eoꝝ emitt⁹ manū tuā: z si corruerint: ipe saluabis. Flebā quōdā sup eo q afflict⁹ erat: z p̄patiebatur aīa mea paupi. Expectabā bona: z venerūt mihi mala: p̄stolabar lucē: z eruperūt tenebre. Interiora mea afferbuerūt absq̄ vlla rege: p̄uenerūt me dies afflictiōis. Uerēs icedebā: sine furore ꝓsurgēs: i turba clamabā. Sr̄ fui draconū z soci⁹ strutionū. Cutis mea denigrata ē sr̄ me: z ossa mea aruerūt p̄ caumate. Uersa est i luctū cithara mea z organū meū i vocē flentiū.

XXXI

Pepigi fed⁹ cū ocul⁹ meis: vt ne cogitarem p̄ gdē de vgine. Quā. n. partē hēret in me de⁹ desup: z hereditatē oipotēs de excelsis? Nūqd ñ pditio est iniq̄: z alienatio operātib⁹ iniusticiā? Nōne ipse cōsiderat vias meas: z cūctos gressus meos dinumerat. Si ambulaui i vanitate z festinauit i dolo pes me⁹: appēdat me in statera iusta: z sciat de⁹ simplicitatē meā. Si declinauit gressus me⁹ de via: z si secut⁹ est ocul⁹ meus cor meū: z si i manib⁹ meis adhesit macula seraz z ali⁹ comedat: z pgenies mea eradicet. Si deceptū est cor meū sr̄ mulier̄: z si ad ostiū amici mei īsidiar⁹ sū: scortū alteri⁹ sit vxor mea: z sr̄ illā icuruenē alij. Hoc. n. nephas ē z inigtas maxia: ignis vsq̄ ad pditionē deuorās: z oīa eradicās genimina. Si ꝓtēpsi subire iudiciū cū suo meo z ancilla mea: cū disceptarēt aduersū me. Quid. n. faciam cū surrexerit ad iudicādū de⁹: z cū q̄sierit qd rñdebo illi? Nūqd ñ in vtero fecit me q z illū opatus est: z formauit me i vulua vn⁹. Si negaui qō volebāt pauperib⁹: z oculos vidue expectare feci. Si comedi bucellā meā solus: z nō comedit pupillus ex ea. Qr ab infātia mea creuit mecū miseratio: z de vtero mr̄is mee egessa ē mecū. Si despexi ptereūtē eo q nō būerit īdumentū: z absq̄ opimento pauperē. Si ñ bñdixerunt mihi latera ei⁹: z de vellerib⁹ ouiū meaꝝ calefact⁹ ē. Si leuaui sup pupillū manū meā: et cū viderez me i porta superiorez: humer⁹ me⁹ a iunctura sua cadat: z brachiū meū cū suis ossib⁹ ofringat. Semp. n. q̄si tumētes sr̄ me fluct⁹ timui deū: z pōd⁹ eius ferre ñ potui. Si putaui aurū robur meū: z obriço dixi fiducia mea. Si letat⁹ sū sr̄ mult⁹ diuitijs meis: z qr plurima repperit man⁹ mea. Si vidi soles cū fulgēt: z lunā icedētē clare: z letatū ē i abscondito cor meū: z osculat⁹ sū manū meā ore meo: q̄ ē inigtas maxia: z negatio ꝺ deū altissimum. Si gauisus sū ad ruinā ei⁹ q me oderat: z exultaui q̄ inuenisset eū malū. Nō. n. dedi ad peccādū guttur meū: vt expeterē maledicēs aīam ei⁹. Si non dixerūt viri tabernaculi mei: qs det de carnibus eius vt saturemur. Foris ñ mānit pegrin⁹: ostium meū viatori patuit. Si absc̄di q̄si hō pcm̄ meum: z celaui i sinu meo inigtatē meā. Si expaui ad multitudinē nimiā: z despectio ppinq̄ terruit

me:z nō mag' tacui:nec egressus sū ostium. Quis mihi tribuat auditorez vt desideriū meū audiat oīpotēs:z libz scribat ipe q iudicat:vt in hūero meo portē illū:z circūdē illū q̄si coronam mihi? per singl'os grad' meos pnūciabo illū:z q̄si pncipi offerā eū. Si aduersū me terra mea clamet: z cū ipsa sulci ei' deflent. Si fruct' ei' comedi absq; pecunia:z aīam agricolaz ei' afflixi:p frumento oriat mihi tribul':z p ordeo spina. XXXII

Diserūt āt tres viri isti rndē iob: eo q iust' sibi videret. Et irat' indignatusq; est heliu fili' barachel buzites de cognatiōe ram. Irat' ē āt aduersū iob eo q iustū se ee diceret corā deo. Porro aduersū amicos ei' idignatus ē:eo q nō inuenissēt rnsionē rōnabilē:sed tm̄ mō ndēnassent iob. Igit heliu expectauit iob loquētē:eo q seniores essēt q loq̄bāt. Cū āt vidisset q tres rndere nō potuissēt:irat' ē vehemēt. Rndēsq; heliu fili' barachel buzites:dixit. Junior sū tpe:vos āt antiquiores. Idcirco dimisso capite veri' sū vob idicare meā sciam. Sperabam.n.q etas plurior loqret:z ānoz multitudo doceret sapiam. Sz vt video spūs ē i hoib':z ispiratio oīm potēt' dat itelligētiā. Nō sūt lōgeui sapientes:nec seres intelligūt iudiciū. Jō dicā:audite me: ostē dā vobis ēt ego meā sciam. Expectaui.n. sermones vros:audiui prudētiā vraz. Donec discepta remini sermonib' vris. Et donec putabā vos aliqd dicere nderabā. Sz vt video nō ē q possit arguere iob:z rndē ex vob sermōib' eius. Ne forte dicatis inuenim' sapiam:de' proiecit eū n hō. Mihi locutus est mihi:z ego n sm sermones vros rndebo illi. Extimuerūt nec rndērūt vltra:abstulerūtq; a se elogū. Cm̄ igit expectaui:z nō sūt locuti:stetērūt:nec rnderūt vltra:rndebo z ego ptē meam:z oīdā sciaz meā. Plen' sū.n. sermōib':z coartat me spūs vteri mei. Ecce venter meus q̄si mustū absq; spiraculo q̄ lagūculas nouas dirūpit. Loq̄r:z respirabo paululū:aperiā labia mea:z rndebo. Nō accipiā psonā viri:z deū hoi n eqbo. Nescio enī q̄z diu subsistā.z si p' modicū tollat me factor meus. XXXIII

Audi igit iob eloga mea:z oēs sermones meos ausculta. Ecce aperui os meū:loq't lingua mea in faucib' meis. Simplici corde meo sermones mei:z sentētiā labia mea purā loqnt. Spūs dei fecit me z spiraculū oīpotētis vitificauit me. Si potes rndē mihi:z aduersus facie meā cōsiste. Ecce z me sicut z te fect de':z de eodē luto ego q̄q; format' sū. Verūtn miraculū meū n te terreat:z eloquentia mea n sit tibi grauis. Dixisti q̄ i auribus meis:z vocē verboz tuoz audiui. Mūd sū:ego z absq; ōlicto imaculat':z n ē iniqtas i me. Quę q̄relas in me repperit:iō arbitrat' ē me inimicū sibi. Posuit in neruo pedes meos:custodiuit oēs semitas meas. Hoc ē q̄ i q̄ n es iustificat'. Rndebo tibi qz maior sit deus hoie. Aduersus eū ptēdis:q nō ad oīa verba rnderit tibi. Semel loqr de':z scdo idipz n repetit. Per somniū i visione nocturna:qñ irruit sopor sup hoies:z dormiūt i lectulo. Tūc aperit aures virorū z erudiēs eos istruit disciplina: vt auertat hoiem ab his q̄ fecit:z liberet eū de superbia:eruēs aīam ei' a corruptione:z vitā illi' vt n trāseat i gladiū. Increpat q̄z p dolorē i lectulo:z ossa ei' marcescere facit. Abhominabil' ei fit i vita sua panis:z aie illi' cib' añ desiderabilis. Labescet caro ei':z ossa q̄ tecta fuerāt nudabūt. Appropinq̄bit corruptiōi aīa ei':z vita illi' mortiferis. Si fuerit p eo angelus vn' loqns de milibus vt ānūciet hois egtatē:miserebit ei':z dicet. Libera eū:vt n descēdat i corruptionē. Inueni in q ei ppitier. Cōsūpta ē caro ei' a supplicijs:reuertatur ad dies adolescētie sue. Deprecabit deū z placabil' ei erit:z videbit facie ei' in iubilo:z reddet hoi iusticiā suā. Respiciet hoies:z dicet. Peccaui z vere delig:z vt erā dign' n recepi. Liberauit aīam suā ne pgeret i iteritū:sz viuēs lucē videz. Ecce h̄ oīa operatur de' trib' vicibus p singl'os:vt reuocet aīas eoz a corruptiōe:z illumiet luce viuētiū. Attende iob:z audi me:z tace doz ego loqr. Si āt hēs qd loqr':rnde mihi. Loqre. Volo.n.te apparere iustū. Nō si n hēs:audi me:tace z docebo te sapiaz. XXXIIII

Pronūciās itaq; helu etiam hec locutus est. Audite sapientes verba mea:z eruditi auscultate me. Aurис.n. verba pbat:z guttur escas gustu diiudicat. Judiciū eligam' nobis:z iter nos videam' qd sit melius. Qz dixit iob iust' sū:z de' subuertit iudiciū meū. In iudicādo .n.me mēdaciū ē: violēta sagitta mea absq; vllo pctō. Quis ē vir vt ē iob q bibit subsānationē q si aquā:q gradit cū opantib' iniqtatē:z ambulat cū viris ipijs? Dixit.n. Nō placebit vir deo: etiā si cucurrerit cū eo. Jō viri cordati audite me. Absit a de ipietas:z ab oīpotēte iqtas. Opus.n. hois reddet ei:z iuxta vias singl'oz rstituet eis. Vere.n. de' nō ndēnabit frustra:nec oīpotēs subuertet iudiciū. Quē ostituit aliū srā:aut quē posuit sr orbē quē fabricat' est? Si direxerit ad eū cor suū:spūm illi' z flatū ad se trahet. Deficiet oīs caro simul:z hō i cinerē renertet. Si hēs q itellectū audi qō dr: z ausculta voce eloquii mei. Numqd q n amat iudiciū sanari pōt? Et quō tu eū q iust' ē in tm̄ ndēnas? Qui dic regi apostata:q vocat duces impios. Qui n accipit psonas pncipū: nec cognouit tyrannus cū disceptaret? Opus.n. manuū ei' sum uersi. Subito morient:z i media nocte turbabūt pplī:z ptrasibūt:z auferēt violētum absq; manu. Oculi.n. ei' sr vias hoium:z oēs gressus eoz ospiciebat. Nō sūt tenebre:z n ē vmbra mortis:vt abscōdāt ibi q opant iniqtatē. Nec q̄.n. vltra i hois ptāte ē:vt veniat ad deū i iudiciū. Cōteret mltos inumerabiles:z stare faciet alios p eis. Nouit.n. opa eoz:z idcirco educet nocte:z proterēt. Quasi impios pcussit eos i loco videntiū. Qui q̄si de industria recesserūt ab eo:z oēs vias ei' itelligere noluerūt:vt puenire facerēt ad eū clamorē egeni:z

audiret vocē paupeꝝ. Ipſo.n. ꝺcedēte pacē: gs ē
q ꝺdēnet. Ex q̄ abſcōderit vultū: gs ē q ꝺtēpletur
eū. Et ſr̄ gentes: ꝛ ſup oēs hoīes. Qui regnare facit
hoīez hypocritā: ppt̄ pctā ppli. Quia g̃ ego locu-
t' ſū ad deū: te q̄z nō phibebo. Si errauī: tu doce
me. Si iūgtatē locut' ſū' vltra ñ addā. Nūgd a te
deus expetit eā: qz diſplicuit tibi. Tu.n. cepiſti lo
q; ꝛ nō ego. Dic ſi gd noſti meli⁹ loq̄re. Viri ītelli
gētes loquāt mihi: ꝛ vir ſapiens audiat me. Job
aūt ſtulte locut' eſt: ꝛ ẏba illi⁹ ñ ſonāt diſciplinam.
Pr̄ mi: ꝓbet̄ iob vſq; ad finē. Ne deſinas ab ho
mine inigtatis: q addidit ſup pctā ſua blaſphemi
am. Inter nos ītērim ꝺſtringat̄: ꝛ tūc ad iudiciū
ꝓuocet ſermonibus ſuis deū. XXXV

Adit heliu hec rurſū locutus ē. Nūgd eā
videt tibi tua cogitatio: vt diceres iuſti
or deo ſū. Dixiſti.n. Non tibi placet qō
rectū ē: vel gd tibi ꝓderit ſi ego peccauero. Itaq;
ego rñdebo ſermonib⁹ tuis: ꝛ amicis tuis tecum.
Suſpice celū ꝛ intuē: ꝛ ꝺtēplare ethera q̄ altior
te ſit. Si peccaueꝝ: gd ei nocebis? Et ſi multipli
cate fuerīt iūgtates tue: gd facies ꝺ eū. Porro ſi
iuſte egeꝝ: gd donabis ei: aut quid ꝺ manu tua:
accipiet? Pomini q ſimilis tui ē nocebit ipietas tua
ꝛ filiū hoīs adiuuabit iuſticia tua. Propt̄ multi
tudinē calūniatoꝝ clamabūt: ꝛ eiulabūt ppt̄ vim
brachij tyrānoꝝ. Et ñ dixit vbi ē de⁹ q̄ fecit me:
qd dedit carmīa i nocte. Qui docet nos ſr̄ iumē
ta terre: ꝛ ſup volucres celi erudit nos. Ibi clama
būt: ꝛ ñ exaudiet ꝓpter ſupbiā malor. Nō g̃ fru
ſtra audiet de⁹: ꝛ oīpotēs cās ſingl'oꝝ intuebitur.
Etiā cū dixeris: nō ꝺſiderat: iudicare cozā illo: ꝛ
expecta eū. Nūc.n. nō iſert furozē ſuū: nec vlciſci
tur ſcelus valde. Ergo iob fruſtra aperit os ſuū: ꝛ
abſq; ſcīa verba multiplicat. XXXVI

Addens q̄z heliu hec locut' ē. Suſtīe me
paululū: ꝛ indicabo tibi. Adhuc.n. hēo
q̄ ꝓ deo loq̄r. Repetā ſcīam meā a ꝓn
cipio: ꝛ opatoꝝē meū ꝓbabo iuſtū. Vere.n. abſq;
mēdacio ſmones mei: ꝛ pfecta ſcīa ꝓbabit tibi.
Deus potētes nō abiicit cū ꝛ ipſe ſit potēs. ſz non
ſaluat ipios: ꝛ iudiciū paupib⁹ tribuit. Nō auferꝫ
a iuſto oculos ſuos: ꝛ reges ī ſolio collocat ī ppe
tuū: ꝛ illic erigūt. Et ſi fuerīt ī cathenis ꝛ vinciāt
funibus pauptat': indicabit eis opa eoꝝ ꝛ ſcelera
eoꝝ: qz violenti fuerūt. Reuelabit q̄z aurē eorū
vt cozripiat: ꝛ loquet̄ vt reuertāt ab iūgtate. Si
audierīt ꝛ obſeruauerīt ꝓplebūt dies ſuos ī bono:
ꝛ āños ſuos ī glīa. Si aūt ñ audierīt: trāſibūt ꝓ gla
diū ꝛ ꝺſumēt̄ur in ſtulticia. Simulatores ꝛ calli
di ꝓuocant iram dei: neq; clamabūt cū vincti fue
rint. Morietur in tempeſtate anima eorum: ꝛ vita
eoꝝ inter effemīatos. Eripiet de anguſtia ſua pau
perem ꝛ reuelabit in tribulatione aurem eiꝰ. Ag̃i
tur ſaluabit te ꝺ oze anguſto latiſſime: ꝛ nō bñte
fundamentum ſubter ſe. Requies autem men
ſe tue erit plena pinguedine. Cauſa tua quaſi im
pij iudicata eſt: cām iudiciūq; recipies. Non te g̃
ſuperet ira vt aliquez oppmas: nec multitudo do
noꝝ inclinet te. Depone magnitudinez tuā abſq;
tribulatione: ꝛ oīnes robuſtos fortitudie. Ne p
trabas nōctem: vt aſcendāt ppli p eis. Caue ne ō
clines ad iniquitatē. Hāc.n. cepiſti ſeq poſt miſe
riā. Ecce deus excelſus in fortitudine ſua: ꝛ null⁹
ei ſimilis in legiſlatoribus. Quis poterit ſcruta
ri vias eius: aut quis audet ei dicere: opaꝝ ce ini
gtatē. Mēmēto q̄ ignores op⁹ eiꝰ: de q̄ cecinerūt
viri. Oēs hoīes vident eū: vnuſq;ſq; intuet̄ pcul.
Ecce de⁹ magn⁹ vincēs ſcīam nr̄am. Numer⁹ an
noꝝ ei⁹ inextimabilis. Qui aufert ſtillas pluuie: ꝛ
effundit imbzes ad inſtar gurgitum: qui de nu
bib⁹ fluunt: q̄ ꝓtexūt cūcta deſuper. Si voluerit
extēdere nubes q̄ſi tētoriū ſuū: ꝛ fulgurare lumi
ne ſuo deſup: cardines q̄z mar̄ operiet. Per h̄.n.
iudicat ppl'os: ꝛ dat eſcas multis moztalib⁹. In
manib⁹ abſcōdit lucē: ꝛ ꝓcipit ei vt rurſus aduenī
at. Annūciat de eo amico ſuo q̄ poſſeſſio eiꝰ ſit:
ꝛ ad eā poſſit aſcendere. XXXVII

Super hoc expauit coꝝ meum: ꝛ emotum
eſt de loco ſuo. Audite auditionem ī ter
roze vocis eius: ꝛ ſonum de oze illius ꝓ
cedentem. Subter omnes celos ipſe conſiderat:
ꝛ lumē illi⁹ ſup terminos terre. Poſt eū rugiet ſo
nit⁹ tonabit voce magnitudinis ſue: ꝛ non inueſti
gabit cum audita fuerit vox eius. Tonabit deus
in voce ſua mirabiliter: qui facit magna ꝛ inſcru
tabilia. Qui ꝓcipit niui vt deſcendat in terraz:
ꝛ byemis pluuijs: ꝛ imbzi fortitudinis ſue. Qui ī
manu omnium hominum ſignat: vt nouerint ſin
guli opera ſua. Ingredietur beſtia latibuluz ſuū:
ꝛ in antro ſuo mozabitur. Ab interiozibus egre
dietur tempeſtas: ꝛ ab arcturo frigus: flante deo
concreſcit gelu: ꝛ rurſum latiſſime fundūtur aq̄:
Frumentum deſiderat nubes: ꝛ nubes ſpargunt
lumen ſuū. Que luſtrant cuncta ꝓ circuitū quocū
q̄z eas voluntas gubernantis duxerit: ad'oīne qō
ꝓceperit illis ſuper faciem oꝛbis terraz: ſiue ī vna
tribu ſiue ī terra ſua: ſiue ī q̄cūq; loco mīe ſue caſ
iuſſerit īueniri. Auſculta hec iob: ſta ꝛ conſidera
mirabilia dei. Nūquid ſcis quādo ꝓcepit deꝰ
pluuijs: vt oñderet lucem nubium eius? Nunqd
noſti ſemitas nubiū magnas: ꝛ perfectas ſciētias?
Nōne veſtimenta tua calida ſunt cū perflata fue
rit terra auſtro? Tu forſitan cum eo fabꝛicatus es
celos: qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt. Oñde no
bis quid dicam⁹ illi. Nos quippe inuoluimur te
nebꝛis. Quis narrabit ei que loquoꝝ? Et tiā ſi locu
tus fuerit: homo deuozabit̄: at nunc non vident
lucem. Subito aer cogetur in nubes: ꝛ vent⁹ trā
ſiens fugabit eas. Ab aglōe auꝛ venit: ꝛ a ꝺo foꝛ
midoloſa laudatio. Digne eū inuenire nō poſſu
mus. Magnus fortitudine ꝛ iudicio ꝛ iuſticia: ꝛ
enarrari non poteſt. Ideō timebunt eum viri: ꝛ nō
audebūt contemplari omnes qui ſibi vident̄ ſē
ſapientes. XXXVIII

Respōdēs aūt dñs iob ō turbīe dixit. Quis

est iste inuoluens sententias sermonibus imperi
tis? Accinge sicut vir lumbos tuos: interrogabo
te: et rñde mihi. Vbi eras qñ ponebã fundamẽta
terre? Indica mihi si bẽs itelligẽtiã. Quis posuit
mẽsuras eius si nosti: vl qs tetẽdit sup eam lineam?
Sup q̃ bases illius solidate sũt? Aut quis demi
sit lapidẽ angularẽ eius cũ me laudarẽt simul astra
matutina: et iubilarẽt oẽs filij dei? Quis conclusit
ostiis mare qñ erũpebat q̃si de vulua procedẽs cũ
ponerẽ nubẽ vestimẽtũ eius: et caligiẽ illõ q̃si pan
nis infantie obuoluerẽ? Circundedi illõ terminis
meis: et posui vectẽ et ostia: et dixi. Usq; huc veni
es: et nõ procedes amplius: et hĩc confringes tumẽtes flu
ctus tuos. Nũqd post ortũ tuũ p̃cepisti diluculo: et
ostendisti auroze locũ suũ: et tenuisti cõcutiens ex
trema tre: excussisti impios ex ea? Restituet vt
lutũ signaculũ: et stabit sic vestimentũ. Auseretur
ab impijs lux sua: et brachiũ excelsũ confringet.
Nũqd ingressus es profundum maris: et in nouissi
mis abyssi deambulasti? Nũqd aperte sũt tibi por
te mortis: et ostia tenebrosa vidisti? Nũqd consi
derasti latitudinẽ tre? Indica mihi si nosti oia in q̃
via lux habitet: et tenebrax qs locus sit: vt ducas vnũ
quodq; ad termios suos: et intelligas semitas do
mus ei. Sciebas tũc q̃ nascitur tũc: et numer die
rũ tuor noueras. Nũqd ingressus es thesauros
niuis: aut thesauros grãdinis aspexisti: q̃ p̃parauit
in tps hostis: in diẽ pugne et belli. Per quã viã spar
gitur lux: diuidit est sr terrã. Quis dedit vehemẽ
tissimo imbri cursum: et viã sonantis tonitrui: vt
plueret sup terrã absq; hoie in deserto: vbi nullus
mortaliũ commorat vt impleret iuiã et desolatas:
et produceret herbas virẽtes. Quis ẽ pluuie pr: vl
qs genuit stillas rozis. De cui vtero egressa ẽ gla
cies: et gelu de celo qs genuit. In similitudinẽ la
pidis aq̃ durant: et superficies abyssi astringit. Nũ
qd cõiũgere valebis micãtes stellas pliades: aut
gyr arcturi poteris dissipare? Nũqd producis luci
ferũ in tpe suo: et vesper sr fines terre consurgẽ facis?
Nũqd nosti ordinẽ celi: et pones rõnem eius in ter
ra. Nũqd eleuabis in nebula vocẽ tuã: et impetus
aq̃r operiet te. Nũqd mittes fulgura: et ibũt: et re
uertẽtia dicẽt tibi: adsumus. Quis posuit in visceri
bus hois sapiam: vl qs dedit gallo intelligentiam.
Quis enarrabit celor rõnẽ: et concentũ celi qs dor
mire faciet. Qñ fũdabat pulvis in terra: et glebe cõ
pigebãt: Nũqd capies leene p̃dã: et animas catulor
eius iplebis: qñ cubãt in antris: et specubus insidiant.
Quis p̃parat corvo escã suã: qñ pulli eius clamant
ad deũ vagiẽtes eo q̃ nõ hẽant cibos. XXXIX

Nũqd nosti tps partus ibi cum in petris: vl
parturiẽtes ceruas obseruasti. Dinume
rasti mẽses cõceptus eaz: et scisti tps partus
eaz. Incurvantur ad fetũ et pariũt: et rugitus emittũt.
Separãtur filij eaz: et pgũt ad pastũ: egrediũtur et nõ
reuertentur ad eas. Quis dimisit onagrũ liberuz: et
vincula eius qs soluit. Cui dedi in solitudine domũ:
et tabernacula eius in terra salsuginis. Contẽnit mul
titudinẽ ciuitatis: clamorẽ exactoris nõ audit. Cir
cũspicit mõtes pascue sue: et virẽtia quecq; perqui
rit. Nũqd volet rhinoceros seruire tibi: aut morabi
bit ad p̃sepe tuũ? Nũqd alligabis rhinocerota
ad arandũ loro tuo: aut occringet glebas vallium
post te? Nũqd fiducia hẽbis in magna fortitudine
eius: et derelinqs ei labores tuos? Nũqd credes il
li qñ semẽtẽ reddat tibi: et areã tuã congregz pen
na strutiois silis ẽ pẽnis herodij et accipitris. Cũ
derelinqt ova sua in terra: tu fortasan in puluere ca
lefacies ea. Obliuiscit q̃ pes cõculcet ea: aut be
stia agri conterat. Durat ad filios suos q̃si ñ sint sui:
frustra laborauit nullo timore cogente: Priuauit
eã deus sapia: nec ñdit illi itelligẽtiã. Cũ tps fue
rit in altũ alas erigit: deridet equũ et ascensorẽ eius.
Nũqd p̃bebis eq̃ fortitudinẽ: aut circũdabis col
lo eius hinnitũ. Nũqd suscitabis eum q̃si locustas.
Gloria narium eius terror: terrã vngula fodit. Exul
tat audacter: in occursũ pgit armatis. Contẽnit pa
uorẽ: nec cedit gladio. Super ipm sonabit pha
retra: vibrabit hasta et clype. Feruẽs et fremens
sorbet terrã: nec reputat tube sonare clangorem.
Vbi audierit buccinã: dicit vah procul odorat bel
lũ exortationẽ ducũ: et vlulatũ exercitus. Nũqd p
sapiam tuã plumescit accipiter: expãdẽs alas su
as ad austr. Nũqd ad p̃ceptum tuũ eleuabit aq
la: et in arduis ponet nidũ suum. In petris manet
et p̃ruptis silicibus cõmorat: atq; in accessis rupi
bus. Inde contemplat escã: et ocõ longe oculi eius
p̃spiciunt. Pulli eius lambunt sanguinẽ: et vbicq;
cadauer fuerit: statim adest. Et adiecit dñs: et locu
tus est ad iob. Nũqd qui contẽdit cũ deo: tam fa
cile cõgescit. Vtiq; q arguit deũ: debet et rñdere
ei. Rñdens ãt iob domino dixit. Qui leniter lo
cutus sum rñdere qd possũ. Manũ meã ponã sr
os meũ. Vnũ locutus sũ qõ vtinã nõ dixissẽ: et al
terũ qbus vltra nõ addã. XL

Respõdens ãt dñs iob de turbine dixit. Ac
cinge sicut vir lũbos tuos: interrogabo te et
indica mihi. Nũqd irritũ facies iudicium
meũ: et condẽnabis me vt iustificeris? Et si bẽs brachi
um sicut deus et voce simili tonas: circũda tibi decorẽ et
sublime erigẽ: et esto glorioſus et speciosus induẽ ve
stib. Dispge superbos furore tuo: et cõsũde eos: et
respicies oẽm arrogãtẽ: humilia. Respice cunctos
superbos et confunde eos et contere impios in loco suo. Ab
scõde eos in puluẽ simul: et facies eor demerge in foue
as: et ego confitebor q̃ saluare te possit dextera tua
Ecce beemoth quẽ feci tecũ: fenũ q̃si bos come
det. Fortitudo eius in lũbis eius et virtus illi in vmbicu vẽ
tris eius. Stringit caudã suã q̃si cedrũ: nerui testicu
rũ eius pplexi sũt. Ossa eius velut fistule eris: cartilago
illius q̃si lamine ferree. Ipse ẽ principiũ viarũ dei. Qui
fecit enm applicabit gladium eius: huic montes
herbas ferunt. Omnes bestie agri ludent ibi: sub
vmbra dormit in secreto calami in locis humẽ
tibus. Protegunt vmbre vmbram eius: circũda
bũt eũ salices torrentis. Ecce absorbebit fluuiũ

ꝛ nō mirabit:ꝛ hꝫ fiduciā qꝫ influat iordanis ī os
ei⁹. In oculis ei⁹ qſi hamo capiet eū:ꝛ in fudibus
pforabit nares ei⁹. An extrahē poter⁹ leuiathan
hamo:ꝛ fune ligabis linguā ei⁹? Nūqd pones ci
culū in narib⁹ ei⁹:aut armilla pforabis maxillam
ei⁹? Nūqd multiplicabit ad te ꝓces: aut loqt̄ tibi
mollia? Nūqd feriet tecū pactū:ꝛ accipies eū ser
uū sempiternū? Nūqd illudes ei qſi aui:aut liga
bis eū ancill' tuis? Nōcidēt eū amici:diuidēt illū
negociatores. Nūqd iplebis sagenas pelle ei⁹:ꝛ
gurgustriū pisciū capite illi⁹? Pones sup eū manū
tuā. Memēto belli:nec vltra addas loqui. Ecce
spes ei⁹ frustrabit eū:ꝛ videntib⁹ cūctis precipita
bitur.

XLI

Non qſi crudelis suscitabo eū. Quis.n.re
sistere pōt vultui meo:ꝛ qs ante dedit mi
hi vt reddā ei. Oia q sub celo st: mea st.
Nō parcā ei nec verbis potentib⁹ ꝛ ad deprecandū ꝓpositis.
Quis revelauit faciē indumēti ei⁹:ꝛ ī mediū oris ei⁹:
qs intrabit. Portas vultus ei⁹ qs aperit? Per gyrū dē
tiū ei⁹ formido:corp⁹ illi⁹ qſi scuta fusilia:ꝓpactū
squmis se prēmētib⁹. Una vni ꝓximū:ꝛ ne spiraculū
qdē incedit p eas. Una alteri adherebit: ꝛ tenen
tes se neq; q; separabūt. Sternutatio ei⁹ splēdor
ignis:ꝛ oculi ei⁹ vt palpebre diluculi. De ore eius
lāpades procedūt sicut de ignis accense. de naribus
ei⁹ procedit fum⁹ sicut olle succense atq; feruentis. Ha
litus ei⁹ prunas ardere facit:ꝛ flāma de ore ei⁹ egre
dit. In collo ei⁹ morabit fortitudo:ꝛ faciē ei⁹ pce
dit egestas. Membra carniū ei⁹ coherētia sibi:mit
tet ō eū fulmīa:ꝛ ad locū aliū nō ferēt. Cor ei⁹ in
durabit tāq; lapis:ꝛ stringet qſi malleator is in
cus. Cū sublat⁹ fuerit:timebūt angeli:ꝛ territi pur
gabūt. Cū apphēderit eū gladi⁹:subsistē nō po
terit neq; hasta neq; torax. Reputabit.n. qſi pale
as ferrū:ꝛ qſi lignū putridū es. Nō fugabit eum
vir sagittari⁹:in stipulā versi sūt ei lapides funde.
Quasi stipulam estimabit malleū:ꝛ deridebit vi
brātez hastā. Sub ipo erūt radij solis:ꝛ sternet si
bi aurū qſi lutū. Feruescere faciet qſi ollā pfundū
maris:ꝛ ponet qſi cū vnguēta bulliūt. Post eum
lucebit semita:estimabit ab yssū:qſi senescētem.
Nō est sup terrā ptās q cōparet ei:q factus est vt
nullū timeret. Omne sublime videt:ipe est rex su
per vniuersos filios superbie.

XLII

Respōdēs aūt iob dño:dixit. Scio qz oia
potes:ꝛ nulla te latet cogitatio. Quis est
iste q celat ꝓsiliū absq; scia? Nō insipienē
locutus sū:ꝛ q vltra modū excedūt sciam meaz.
Audi ꝛ ego loqr̄ interrogabo te:ꝛ rñde mihi. Au
ditu aur⁹ audiui te:nūc aūt oculꝰ me⁹ videt te. Id
circo ipe me repbendo:ꝛ ago penitentiā ī fauilla
ꝛ cinere. Postq; aūt locut⁹ est dñs verba hec ad iob:di
xit ad eliphaz themaniten. Iratus est furor me⁹
in te ꝛ in duos amicos tuos:qm̄ nō estis locuti co
rā me rectū sicut seruus me⁹ iob. Sumite ḡ vob⁹ se
ptē tauros ꝛ septē arietes:ꝛ ite ad seruū meū iob:
ꝛ offerte holocaustū p vobis. Iob aūt seru⁹ meus
orabit p vobis. Faciem eius suscipiā: vt nō vob
imputet stultitia. Neq; n. locuti estis coram me rec
tū:sicut seruus meus iob. Abierūt ergo eliphaz the
manites:ꝛ baldath suites ꝛ sophar naamathites:
ꝛ fecerūt sicut locutus fuerat dñs ad eos:ꝛ suscepit
dñs faciē iob. Dñs q; cōuersus est ad pñiam iob:
cū oraret ille p amicis suis. Et addidit dns oia q
cūq; fuerāt iob duplicia. Venerūt aūt ad eū omnes
fres sui ꝛ vniuerse sorores sue:ꝛ cūcti q nouerāt
eū prius:ꝛ comederūt cū eo panē ī domo eius. Et
mouerūt sup eū caput ꝛ cōsolati sūt eū sup omni
malo q̄ intulerat dns sup eū:ꝛ dederūt ei vnusq;
q; ouē vnā ꝛ in aurem vnam. Dominꝰ aūt benedixit
nouissimis iob magis q̄ principio eius. Et facta
cta sunt ei quatuordecim milia ouiū:ꝛ sex milia
camelor⁹:ꝛ mille iuga boū ꝛ mille asine:ꝛ fuerūt
ei septē filij ꝛ tres filie. Et vocauit nomen vnius
diem:ꝛ nomen secūde cassiā:ꝛ nomen tertie cor
nustibij. Nō sūt aūt inuēte mulieres speciose sicut
filie iob in vniuersa terra. Dedit q; eis pr̄ suus he
reditatē inter fres eas. Vixit aūt iob post flagella
hec:centū q̄draginta annis:ꝛ vidit filios suos ꝛ fi
lios filior⁹ suor⁹ vsq; ad q̄rtā generationē:ꝛ mor
tuus est senex ꝛ plenus dierum.

Explicit liber iob. Incipit prologus beati hie
ronymi presbyteri in psalteriū

Psalteriū rome dudū posit⁹ emenda
tū:ꝛ iuxt̄ septuagīta interptes:lz cursim
magna tñ ex pte correxeraz. Nō qr
rursū videt⁹ o paula ꝛ eustochiū scri
ptor⁹ vicio ꝓpauatū: plusq; antiquū
errorē q̄ nouā emendationē valere: me cogitis
vt veluti q̄dā nouali:scissū iā aruū exerceā:ꝛ ob
liquis sulcis renascētes spinas eradicē:equū esse
dicētes:vt q̄ crebro male pululat: crebri⁹ succi
dat̄. Unde consueta prefatiōe ꝓmoneo: tā vos
quibus forte labor iste desudat:q̄s eos q exempla
ria istiusmodi habere voluerint: vt q diligenter
emendauī:cuz cura ꝛ diligentia trāscribant. Ne
tet sibi vnusquisq; vel iacētē lineam:vel radiantia
signa:idest obelos:vt astericos:ꝛ vbicūq; vide
rit virgulā precedentē:ab ea vsq; ad duo puncta q
impressim⁹:sciat in septuaginta translatorib⁹ pl⁹
haberi:vbi autem perspexerit stelle similitudīez
de hebreis voluminib⁹ additū nouerit eque vs
q; ad duo pūcta:iuxta theodotiōis dūtaxat edi
tionem:qui simplicitate sermonis a septuaginta
interpretib⁹ non discordat. Hec ergo ꝛ vobis ꝛ
studioso cuiq; feciss̄e me sciens:nō ambigo mul
tos fore:qui vel inuidia vt supercilio malint con
tenere videri preclara q̄z discere:ꝛ de turbulen
to magis riuo q̄z de purissimo fonte potare.

Explicit prologus. Incipit liber hymnorum
vel soliloquior⁹. psalmus dauid. I

est iste inuoluens sententias sermonibus imperi
tis? Ac cinge sicut vir lumbos tuos: interrogabo
te: et rñde mihi. Ubi eras qñ ponebã fundamẽta
terre? Indica mihi si hẽs itelligẽtiã. Quis posuit
mẽsuras eius si nosti: vel qs tetẽdit sup eam lineam?
Sup q̃ bases illius solidate sũt? Aut quis demi
sit lapidẽ angularẽ eius cũ me laudarẽt simul astra
matutina: et iubilarẽt oẽs filij dei? Quis conclusit
ostiis mare qñ erũpebat q̃si de vulua pcedẽs cu
ponerẽ nubẽ vestimẽtũ eius: et caligiẽ illõ q̃si pan
nis infantie obuoluerẽ? Circundedi illõ terminis
meis: et posui vectẽ et ostia: et dixi. Usq; huc veni
es: et nõ pcedes ampli⁹: et hĩ confringes tumẽtes flu
ctus tuos. Nũqd post ortũ tuũ pcepisti diluculo: et
oñdisti auroze locũ suũ: et tenuisti cõcutiens ex
trema tre: et excussisti impios ex ea? Restituet vt
lutũ signaculũ: et stabit sic vestimentũ. Auseretur
ab impijs lux sua: et brachiũ excelsũ confringet.
Nũqd ingressus es pfundum maris: et ĩ nouissi
mis abyssi deambulasti? Nũqd aperte sũt tibi por
te mortis: et ostia tenebrosa vidisti? Nũqd consi
derasti latitudinẽ tre? Indica mihi si nosti oia ĩ q̃
via lux habitet: et tenebrarũ qs locus sit: vt ducas vnũ
quodq; ad termios suos: et ĩtelligas semitas do
mus eius. Sciebas tũc q̃ nascitur⁹ ees: et numer⁹ die
rũ tuorũ noueras. Nũqd ingressus es thesauros
niuis: aut thesauros grãdinis aspexisti: q̃ pparaui
ĩ tps hostis: ĩ diẽ pugne et belli. Per quã viã spar
gitur lux: diuidit est⁹ fr terrã. Quis dedit vehemẽ
tissimo imbri cursum: et viã sonantis tonitrui: vt
plueret sup terrã absq; hoie ĩ deserto: vbi nullus
mortaliũ pmorat vt impleret ĩuiã et desolatã:
et pduceret herbas virẽtes? Quis ẽ pluuie pr: vel
qs genuit stillas rozis. De cui⁹ vtero egressa ẽ gla
cies: et gelu de celo qs genuit. In similitudinẽ la
pidis aq̃ durant: et superficies abyssi astringit. Nũ
qd ligare valebis micãtes stellas pliades: aut
gyr arcturi poteris dissipare? Nũqd pducis luci
ferũ ĩ tpe suo: et vesperũ sup fines terre consurgẽ facis?
Nũqd nosti ordinẽ celi: et pones rõnem eius ĩ ter
ra. Nũqd eleuabis ĩ nebula vocẽ tuã: et impetus
aq̃ operiet te. Nũqd mittes fulgura: et ibũt: et re
uertẽtia dicẽt tibi: adsumus. Quis posuit ĩ visceri
b⁹ hois sapiam: vel qs dedit gallo intelligentiam.
Quis enarrabit celorũ rõnẽ: et concentũ celi qs dor
mire faciet. Qñ fũdabat pulvis ĩ terra: et glebe cõ
pigebãt: Nũqd capies leene pdã: et aiaz catulorũ
eius plebis: qñ cubãt ĩ antris: et ĩ specub⁹ insidiant.
Quis pparat corvo escã suã: qñ pulli eius clamant
ad deũ vagiẽtes eo q̃ nõ hẽant cibos. XXXIX

Nũqd nosti tps part⁹ ibi cum ĩ petris: vel
parturiẽtes ceruas obseruasti. Dinume
rasti mẽses cõcept⁹ earũ: et scisti tps part⁹
earũ. Incuruant ad fetũ et pariũt: et rugit⁹ emittũt.
Separãt filij earũ: et pgũt ad pastũ: egrediũt et nõ
reuertent ad eas. Quis dimisit onagrũ liberũ: et
vincula eius qs soluit. Cui dedi ĩ solitudie domũ:
et tabernacula eius in terra salsuginis. Cõtẽnit mul
titudinẽ ciuitat⁹: clamorẽ exactoris nõ audit. Cir
cũspicit mõtes pascue sue: et virẽtia queq; perqui
rit. Nũqd volet rhinoceros seruire tibi: aut morã
bit ad psepe tuũ? Nũqd alligabis rhinocerota
ad arandũ loro tuo: aut confringet glebas vallium
post te? Nũqd fiducia hẽbis ĩ magna fortitudie
eius: et derelinq̃s ei labores tuos? Nũqd credes ei
li qñ semẽtẽ reddat tibi: et aream tuã congregẽt pẽ
na strutiõis silis ẽ pẽnis herodij et accipitris. Cũ
derelingt ouа sua in terra: tu fortasse ĩ pulvere ca
lefacies ea. Obliuiscit q̃ pes cõculcet ea: aut be
stia agri conterat. Durat ad filios suos q̃si nõ sint sui:
frustra laborauit nullo timore cogente: priuauit
eũ deus sapia: nec ddit illi itelligentiã. Cũ tps sue
rit ĩ altũ alas erigit: deridet equũ et ascensorẽ eius.
Nũqd pbebis eq̃ fortitudinẽ: aut circũdabis col
lo eius hinitiũ. Nũqd suscitabis eum q̃si locustas.
Gloria narium eius terror: terrã vngula fodit. Exul
tat audacter: ĩ occursũ pgit armatis. Cõtẽnit pa
uorẽ: nec cedit gladio. Super ipm sonabit pha
retra: vibrabit hasta et clype⁹. Feruẽs et fremens
fortbet terrã: nec reputat tube sonare clangorem.
Ubi audierit buccinã: dicit vah procul odorat bel
lũ exortationẽ ducũ: et vlulatũ exercit⁹. Nũqd p
sapiam tuã plumescit accipiter: expãdẽs alas su
as ad austr⁹. Nũqd ad pceptum tuũ eleuabit aq
la: et in arduis ponet nidũ suum. In petris manet
et pruptis silicib⁹ cõmorat⁹: atq; in accessis rupi
bus. Inde contemplat escã: et ỗ longe oculi eius
prospiciunt. Pulli eius lambunt sanguinẽ: et vbicũq;
cadauer fuerit: statim adest. Et adiecit dñs: et locu
tus est ad iob. Nũqd qui contẽdit cũ deo: tam fa
cile cõgescit. Utiq; q̃ arguit deũ: debet et rñdere
ei. Rñdens ãt iob domino dixit. Qui leuiter lo
cutus sum rñdere qd possũ. Manũ meã ponã sup
os meũ. Unũ locut⁹ sũ qõ vtinã nõ dixissẽ: et al
terũ qbus vltra nõ addã. XL

Respõdẽs ãt dñs iob de turbine dixit. Ac
cinge sicut vir lũbos tuos: interrogabo te et
indica mihi. Nũqd irritũ facies iudicium
meũ: et cõdẽnabis me vt iustificer? Et si hẽs brachi
um sicut deus et voce simili tonas: circũda tibi decorẽ et
sublime erigẽ: et esto glorioſus et speciosus induẽ ve
stib⁹. Dispge superbos ĩ furore tuo: et cõsũde eos: et
respicies oẽm arrogãtẽ: humilia. Respice cunctos
superbos et cõsũde eos et prete impios in loco suo. Ab
scõde eos ĩ pulvere simul: et facies eorũ demerge ĩ fouea
ea: et ego confitebor q̃ salvare te possit dextera tua.
Ecce beemoth quẽ feci tecũ: fenũ q̃si bos come
det. Fortitudo eius ĩ lũbis eius et virtus illi⁹ ĩ vmbicu
lis ei⁹. Strĩgit caudã suã q̃si cedrũ: nervi testicu
lorũ ei⁹ pplexi sũt. Ossa eius velut fistule eris: cartilago
illi⁹ q̃si lamine ferree. Ipse ẽ pncipiũ viarũ dei. Qui
fecit enm applicabit gladium eius: huic montes
herbas ferunt. Omnes bestie agri ludent ibi: sub
vmbra dormit in secreto calami in locis humẽ
tibus. Protegunt vmbre vmbram eius: circũda
bũt eũ salices torrentis. Ecce absorbebit fluuiũ

Domine dñs nr: q̄ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. Qm̄ eleuata ē magnificētia tua: sup celos. Ex ore infātiū z lactētiū pfecisti laudē ppter inimicos tuos: vt destruas inimicū z vltorē. Qm̄ videbo celos tuos: opera digitor tuorū lunam z stellas que tu fūdasti. Quid est hō q̄ memor es ei⁹: aut filius hois qm̄ visitas eū? Minuisti eū paulomin⁹ ab angelis: gloria z honore coronasti eū: z constituisti eū super opera manuū tuar. Omia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹: oues z boues vniuersas insuper z pecora campi. Volucres celi z pisces maris: q̄ pambulant semitas maris. Dñe dñs nr: q̄ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. In finem pro occultis filij ps dauid. IX

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo oīa mirabilia tua. Letabor z exultabo in te: psallā nomini tuo altissime. In cōuertēdo inimicū meū retrorsū: infirmabūt z peribūt a facie tua. Qm̄ fecisti iudiciū meū z cām meā: sedisti sup thronū q̄ iudicas iusticiaz. Increpasti gētes z perijt impi⁹: nomen eor delesti i eternū: z in seculū seculi. Inimici defecerunt framee in finē: z ciuitates eor destruxisti. Perijt memoria eor cū sonitu: z dñs in eternū pmanet. Parauit i iudicio thronū suū: z ipe iudicabit orbē terre i eqtate: iudicabit pplos i iusticia. Et factus est dñs refugiū pauperi: adiutor i oportunitatib⁹ in tribulatiōe. Et sperēt in te q̄ nouerūt nomē tuū: quia nō dereliqsti q̄rētes te dñe. Psallite dño q̄ habitat in syon: anūciate iter gētes studia ei⁹. Qm̄ requirēs sanguinē eor recordat⁹ est: nō est oblit⁹ clamorē paupez. Miserere mei dñe: vide humilitatē meā de inimicis meis: Qui exaltas me de portis mortis: vt anūciē oēs laudatiōes tuas i portis filie syon. Exultabo i salutari tuo: infixe sūt gētes i interitu quē fecerūt. In laqo isto quē abscōderūt: cōprehensus ē pes eor. Cognoscet dñs iudicia faciens: in operib⁹ manuū suarū ꝯprehensus est peccator. Cōuertant pctōres i infernū oēs gētes q̄ obliuiscūt deū. Qm̄ nō i finem oblivio erit paupis: patiētia paupez nō peribit i finē. Exurge dñe nō ꝯfortet hō: iudicētur gētes in ꝯspectu tuo. Cōstitue dñe legislatorē sup eos: vt sciāt gentes qm̄ hoīes sunt. Ut qd dñe recessisti lōge: despicis i oportunitatib⁹ in tribulatiōe. Dū superbit impi⁹ incēdit pauper: ꝯprehendūt in ꝯsilijs quib⁹ cogitant: Qm̄ laudat pctōr i desiderijs aie sue: z iniqu⁹ bñdicit. Exacerbauit dñm pctōr: secm multitudinez ire sue nō q̄ret. Nō ē de⁹ i ꝯspectu ei⁹: inquinate sūt vie illi⁹ in oī tpe. Auferent iudicia tua a facie ei⁹: oīum inimicor suor dñabit. Dixit.n. i corde suo: nō movebor a generatiōe i generatiōnē sine malo. Cuius maledictiōe os plenū ē z amaritudie z dolo: sub lingua eius labor z dolor. Sedet i insidijs cū divitib⁹ in occultis: vt interficiat innocētē. Oculi ei⁹ i paupē rspiciūt: insidiat i abscōdito sicut leo i spelūca sua. Insidiat vt rapiat pauperē: rapere paupē dū attrahit eū. In laqo suo hūliabit eū: inclinabit se z cadet cū dñat⁹ fuerit pauper. Dixit.n. i corde suo oblit⁹ ē de⁹: auertit faciē suā ne vidēat in finē. Exurge dñe de⁹ z exaltet man⁹ tua: ne obliuiscar⁹ pauperū. Propter qd irritauit impi⁹ deū? dixit. n. i cor de suo nō requiret. Vides qm̄ tu laborē z dolorem ꝯsideras: vt tradas eos i man⁹ tuas. Tibi derelictus ē paup: orphano tu eris adiutor. Cōtere brachiū pctōris z maligni: q̄rēt pctm̄ illi⁹ z nō inuenies. Dñs regnabit i eternū z i seculū seculi: pibit⁹ gentes de terra illi⁹. Desiderium pauperū exaudiuit dñs: pparationē cordis eor audiuit aur⁹ tua. Judicare pupillo z humili: vt nō appōat vltra magnificare se hō sr terrā. In finē ps dauid. X

In dño cōfido quō dicit⁹ aie mee: transmigra i mōtē sicut passer. Qm̄ ecce pctōres intenderūt arcū parauerūt sagittas suas i pharetra: vt sagittent in obscuro rectos corde. Qm̄ que perfecisti destruxerūt: iust⁹ aūt qd fecit? Dñs i tēplo sctō suo: dñs i celo sedes ei⁹. Oculi ei⁹ i paupē respiciūt: palpebre ei⁹ interrogāt filios hominū. Dñs interrogat iustū z ipiū: q̄ aūt diligit iniqtatē odit aiam suā. Pluet sup pctōres laqos: ignis z sulphur z spūs procellarū ps calicis eor. Qm̄ iust⁹ dñs z iusticias dilexit: eqtatē vidit vultus eius. In finē ps dauid p octava. XI

Saluū me fac dñe qm̄ defecit sanctus: quoniam diminute sūt veritates a filijs hoīum. Vana locuti sūt vnusqsq̄ ad proximū suum: labia dolosa i corde z corde locuti sūt. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa: z linguā magniloquā. Qui dixerūt linguā nr̄am magnificabimus: labia nr̄a a nobis sūt: quis nr dñs ē? Propter miseriā inopum z gemitū paupez: nūc exurgā dicit dñs. Ponā in salutari: fiducialiter agā i eo. Eloqa dñi eloqa casta: argētū igne examinatū: probatū terre purgatū septuplū. Tu dñe seruabis nos z custodies nos: a generatōe hac i eternū. In circuitu impi ambulāt: secm altitudinē tuam multiplicasti filios hoīum. In finē ps dauid. XII

Usq̄q̄ dñe obliuiscēris me i finē: vsq̄quo auertis faciē tuā a me? Quādiu ponā cōsilia i aīa mea: dolorē i corde meo p diem? Usq̄q̄ exaltabit inimic⁹ me⁹ sr me: respice z exaudi me⁹ dñe de⁹ me⁹. Illumīa oculos meos: ne vnq̄ obdormiā i morte: neq̄ dicat inimic⁹ me⁹ prualui aduersus eū. Qui tribulāt me exultabūt si motus fuero: ego aūt i mia tua speraui. Exultabit cor meū in salutari tuo: cābo dño qui bōa tribuit mihi: z psallam nomini domini altissimi. In finem ps dauid. XIII

Dixit insipiēs i corde suo: nō ē de⁹. Corrupti sūt z abhominabiles facti sūt i studijs suis: nō ē q̄ faciat bonū: nō ē vsq̄ ad vnū. Dñs de celo prospexit sr filios hoīum: vt videat si ē intelligēs aut requirēs deū. Oēs declinauerūt simul inutiles facti sūt: nō ē q̄ faciat bonū: nō ē vsq̄ ad vnū. Sepulchrū patens est guttur eorum: linguis suis

Beatus vir qui nō abiit in cōsilio impioꝝ ⁊ in via peccatoꝝ nō stetit: ⁊ in cathedra pestilētie nō sedit. Sz in lege dñi voluntas eius: ⁊ in lege eius meditabit die ac nocte. Et erit tāq̄ lignū qđ plantatū ē secus decursus aquaꝝ: qđ fructū suū dabit in tpe suo. Et folium eius nō defluet: ⁊ oīa q̄cūq̄ faciet p̄sperabūt. Nō sic impij nō sic: sz tāq̄ puluis quē proicit ventus a facie terre. Ideo nō resurgūt impij in iudicio: neq̄ pctōres in cōsilio iustoꝝ. Quōm nouit dñs viā iustoꝝ: ⁊ iter impioꝝ peribit. ps dauid. II

Quare fremuerūt gētes: ⁊ pp̄li meditati sūt inania. Astiterunt reges terre: ⁊ p̄ncipes cōuenerūt in vnū: aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m eius. Dirūpamus vincla eoꝝ: ⁊ proiciamus a nobis iugū ipoꝝ. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsānabit eos. Tūc loq̄t ad eos in ira sua: ⁊ in furoꝛe suo ꝺturbabit eos. Ego aūt ꝺstitutus sum rex ab eo sup syon mōtē sctm eius: p̄dicās p̄ceptū eius. Dñs dixit ad me, filius meus es tu: ego hodie genui te. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ possessionē tuā termios terre. Reges eos in virga ferrea: ⁊ tāq̄ vas figuli cōfrīges eos. Et nūc reges itelligite: erudimini q iudicatis terrā. Seruite dño in timoꝛe: ⁊ exultate ei cū tremore. Appḥendite disciplinā: ne q̄n irascat dñs ⁊ pereatis de via iusta. Cū exarserit in breui ira eius: beati oēs q cōfidūt in eo. ps dauid cū fugeret a facie absolon filij sui. III

Domine qd multiplicati sūt q tribulāt me multi insurgūt aduersum me. Multi dicūt aīe mee: nō est salus ipi in deo eius. Tu aūt dñe susceptoꝛ meus es: gloria mea ⁊ exaltās caput meū. Voce mea ad dñm clamaui: ⁊ exaudiuit me de mōte sancto suo. Ego dormiui ⁊ soporatus sū: ⁊ exurrexi qz dñs suscepit me. Non timebo milia ppli circūdātis me: exurge dñe saluum me fac deus meus. Quōm tu percussisti oēs aduersantes mihi sine cā: dentes pctōꝝ ꝺtriuisti. Dñi est salus: ⁊ sup ppm tuū benedictio tua. In finē in carminibus ps dauid. IIII

Cum inuocarē exaudiuit me deus iusticie mee: in tribulatiōe dilatasti mihi. Miserere mei ⁊ exaudi oronē meā. Filij hominū vsq̄q̄ graui coꝛde: vt qđ diligitis vanitatē: ⁊ q̄ritis mēdaciū? Scitote q̄m mirificauit dñs sctū suū: dñs exaudiet me cū clamauero ad eum. Irascimini ⁊ nolite peccare: q̄ dicitis in coꝛdibus vestris: in cubilibus vris ꝺpungimini. Sacrificate sacrificiū iusticie ⁊ spate in dño: multi dicunt qs ondit nob bōa. Signatū ē sup nos lumē vultus tui dñe: dedisti leticiā in coꝛde meo. A fructu frumenti vini ⁊ olei sui: multiplicati sūt. In pace in idipm: dormiā ⁊ requescā. Quōm tu dñe singlr in spe ꝺstituisti me. In finē p ea q hēditatē ꝺsequit ps dauid. V

Verba mea auribus pcipe dñe: intellige clamoꛛē meū. Intēde voci oronis mee: rex meus ⁊ deus meus. Quōm ad te oꛛabo dñe: mane exaudies voce meā. Mane astabo tibi ⁊ videbo: quōm non deus volēs iniquitatē tu es. Neq̄ habitabit iuxta te malignus: neq̄ permanebūt iusti ante oculos tuos. Odisti oēs q opāt iniquitatē: pdes oēs q loquūt mēdaciū. Virū sanguinū ⁊ dolosū abhoīabit dñs: ego aūt in multitudine misē tue. Introibo in domū tuā: adoꛛabo ad tēplū sctm tuū in timoꛛe tuo. Dñe ꝺduc me in iusticia tua: ꝓpter inimicos meos dirige in ꝺspectu tuo viam meā. Quōm non est in oꛛe eoꝝ veritas: coꛛ eoꝝ vanū est. Sepulchꝛm patens est gutt eoꝝ: linguis suis dolose agebāt: iudica illos deus. Decidāt a cogitatiōibus suis: sz multitudinē impietatū eoꝝ expelle eos: quōm irritauerūt te dñe. Et letent oēs q spāt in te in eternū: exultabūt ⁊ habitabis in eis. Et gliabūt in te oēs q diligūt nomē tuū: quōm tu benedices iusto. Dñe vt scuto bone voluntatis tue coꛛonasti nos. In finē in carminib p octauā. VI

Domine ne in furoꛛe tuo arguas me: neq̄ in ira tua coꛛripias me. Miserere mei dñe quōm infirmus sū: sana me dñe quōm ꝺturbata sunt ossa mea. Et aīa mea turbata est valde: sz tu dñe vsq̄q̄? Conuertere dñe ⁊ eripe aīam meā: saluū me fac ppter miaz tuā. Quōm non est in moꛛte q memoꛛ sit tui: in inferno aūt quis ꝓfitebit tibi? Laboraui in gemitu meo: lauabo p singlas noctes lectū meū: lacrymis meis stratū meū rigabo. Turbat est a furoꛛe oculus meus: inueteraui inter oēs inimicos meos. Discedite a me oēs q opamini iniquitatē: quōm exaudiuit dñs vocem fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationē meā: dñs oronē meam suscepit. Erubescāt ⁊ ꝺturbent vehemēter oēs inimici mei: ꝺuertant ⁊ erubescāt valde velociter. In finē ps dauid quē cāntauit dño p verba chusi filij gemini. VII

Domine deus meus in te speraui: saluū me fac ex oībus psequentibus me ⁊ libera me. Ne quōm rapiat vt leo aīam meā: dum non est q redimat neq̄ q saluū faciat. Dñe deus meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibus mihi mala: decidā merito ab inimicis meis inanis. Persequat inimicus aīam meā ⁊ ꝓpḥendat: ⁊ conculcet in terra vitā meā: ⁊ gliaz meā in pulueꝛe ꝺducat. Exurge dñe in ira tua: ⁊ exaltare in finibus inimicoꝝ meoꝝ. Et exurge dñe deus meus in pcepto q̄ mādasti ⁊ synagoga pplorum circūdabit te. Et ꝓpter hāc in altū regredē: dñs iudicat pplos. Iudica me dñe sz iusticiā meā: ⁊ sz innocentiā meā sup me. Consumet nequitia pctōꝝ: ⁊ diriges iustum scrutans coꛛda ⁊ renes deus. Iustum adiutoꛛium meum a dño: q saluos facit rectos coꛛde. Deus iudex iust fortis ⁊ patiens: numqd irascet p singlos dies. Nisi ꝺuersi fueritis gladium suum vibrauit: arcum suum tetendit: ⁊ paauit illum. Et in ipo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentib effecit. Ecce pturit iniusticiā: ꝓcepit doloꛛe ⁊ pepit iniquitatē. Lacum apuit ⁊ effodit eum: ⁊ incidit in foueā quā fecit. Conuertet dolor eius in caput eius: ⁊ in vertice ipius iniquitas eius descendet. Confiteboꛛ dño sz iusticiā eius: ⁊ psallā nomini dñi altissimi. In finē ꝓ toꝛcularib ps dauid. VIII

ꝛ i deo meo trāſgrediar murū. De⁹ me⁹ impolluta
via ei⁹: eloqa dñi igne examinata: ꝓtector ē oīuz
ſpātiū i ſe. Quis gs de⁹ ꝓter dñm: aut gs de⁹ ꝓter
deū nr̄m. De⁹ q ꝓcinxit me ⁊tute: ꝛ posuit imacu
latā viā meā. Qui pfecit pedes meos tāq̄ ceruo
rū: ꝛ sup excelſa ſtatuēs me. Qui docet manꝰ me
as ad ꝓliū: ꝛ posuiſti vt arcū ereū brachia mea:
Et dediſti mihi ꝓtectionē ſalut̄ tue: ꝛ ōxtera tua
ſuſcepit me: ꝛ diſciplina tua correxit me in finē: ꝛ
diſciplia tua ipſa me docebit. Dilataſti greſſ⁹ me
os ſubtus me: ꝛ ñ ſūt ifirmata veſtigia mea. Perſeq̄r
ūmicos meos ꝛ cōphendā illos: ꝛ ñ ꝙuertar
donec deficiāt. Cōfringā illos nec poterūt ſtare:
cadēt ſubt⁹ pedes meos. Et ꝓcinxiſti me virtute ad
bellū: ꝛ ſupplātaſti inſurgētes i me ſubtus me. Et
inimicos meos dediſti mihi dorſū: ꝛ odiētes me
diſpdidiſti. Clamauerūt nec erat q ſaluos faceret
ad dñm: nec exaudiuit eos. Et ꝏminuā eos vt pul
uerē añ faciē vēti: vt lutū plateaꝝ delebo eos. Eri
pies me de ꝏdictiōib⁹ ꝑpli: cōſtitues me in caput
gentiū. Ꝑpls quē ñ cognoui ſeruiuit mihi: in audi
tu auris obediuit mihi. Filij alieni mentiti ſūt mi
hi: filij alieni ueterati ſūt: ꝛ claudicauerūt a ſemi
tis ſuis. Viuit dñs ꝛ bñdict⁹ de⁹ me⁹: ꝛ exaltet⁹ de
us ſalutis mee. De⁹ q das vindictas mihi ꝛ ſubdis
pplos ſub me: liberator me⁹ de inimicis meis ira
cūdis. Et ab inſurgētib⁹ in me exaltabis me: a vi
ro iniq̄ eripies me. Propterea cōfiteor tibi i na
tionib⁹ dñe: ꝛ nomini tuo ꝑſalmū dicā. Magnifi
cās ſalutes regis ei⁹: ꝛ faciēs miam chriſto ſuo
dauid: ꝛ ſemini ei⁹ vſq̄ i ſeculū. In finem pſal. da
uid.

XVIII

Celi enarrāt gloriā dei: ꝛ opera mānuū ei⁹
annūciat firmamētū. Dies diei eructat
verbū: ꝛ nox nocti indicat ſciam. Nō ſūt
loq̄le neq; ſermones q̄r ñ audiāt voces eor. In
omnē terrā exiuit ſon⁹ eor: ꝛ in fines orbis terre
verba eor: In ſole poſuit tabernaculū ſuū: ꝛ ipſe
tāq̄ ſpōſus ꝓcedēs ō thalamo ſuo. Exultauit vt
gigas ad currendā viā: a ſūmo celo egreſſio ei⁹.
Et occurſus ei⁹ vſq̄ ad ſūmū ei⁹: nec ē q ſe abſcō
dat a caloꝛe ei⁹. Lex dñi imaculata ꝙuertēs aīas:
teſtimoniū dñi fidele ſapiam ꝑſtās parnulis. Iu
ſticie dñi recte letificantes corda: ꝓceptū dñi lu
cidū illuminās oculos. Timor dñi ſanct⁹ ꝑmanēs
i ſeculū ſeculi: iudicia dñi vera iuſtificata i ſemet
ipſa. Deſiderabilia ſup aurū ꝛ lapidē ꝓcioſū mul
tū: ꝛ dulcioꝛa ſr̄ mel ꝛ fauū. Etenī ſeru⁹ tu⁹ cuſto
dit ea: in cuſtodiēdis illis retributio mlta. Delic
ta q̄s intelligit: ab occultis meis mūda me: ꝛ ab
alienis parce ſeruo tuo. Si mei nō fuerint dñati:
tūc imaculat⁹ ero: ꝛ emūdaboꝛ a delicto maxio.
Et erūt vt ꝓplaceant eloqa oris mei: ꝛ meditatio
coꝛdis mei in cōſpectu tuo ſemper. Dñe adiutoꝛ
me⁹ ꝛ redēptoꝛ me⁹. In finē ps dauid.

XIX

Exaudiat te dñs i die tribulatiōis: ꝓtege
at te nomē dei iacob. Mittat tibi auxi
liū de ſancto: ꝛ de ſyō tueat̄ te. Memoꝛ
ſit oīs ſacrificij tui ꝛ holocauſtuz tuū pingue fiat.
Tribuat tibi ſ̄z coꝛ tuū: ꝛ oē ꝓſiliū tuū ꝓfirmet.
Letabimur i ſalutari tuo: ꝛ i noīe dei nr̄i magnifica
bimur. Impleat dñs oēs petitōes tuas: nō cogno
ui q̄m ſaluū fecit dñs xp̄m ſuū. Exaudiet illū de
celo ſctō ſuo: i potētatib⁹ ſal⁹ dextere ei⁹. Hi i cur
rib⁹ ꝛ hi in eqs: nos aut̄ in noīe dei nr̄i inuocabi
m⁹. Ipſi obligati ſūt ꝛ ceciderūt: nos aūt ſurrexi
m⁹ ꝛ erecti ſm⁹. Dñe ſaluū fac regē: ꝛ exaudi nos
i die q̄ inuocauerim⁹ te.

In finem pſalm⁹ da
uid.

XX

Domine i virtute tua letabit̄ rex: ꝛ ſuper
ſalutare tuū exultabit vehemēter. Deſi
deriū coꝛdis ei⁹ tribuiſti ei: ꝛ volūtate la
bioꝝ ei⁹ nō fraudaſti eū. Quōm ꝓueniſti eū in bñdic
tionib⁹ dulcedinis: poſuiſti in capite ei⁹ coꝛonā de
lapide ꝓcioſo. Vitā petiit a te: ꝛ tribuiſti ei lōgitu
dinē dier̄ i ſeculū ſ̄ in ſeculū ſeculi. Magna eſt
gloria ei⁹ in ſalutari tuo: gloriā ꝛ magnū decoꝛē
impones ſup eū. Quōm dabis eū in bñdictionē i ſe
culū ſeculi: letificabis eū in gaudio cū vultu tuo.
Quōm rex ſperat in dño: ꝛ in mia altiſſimi nō ꝏmo
uebit. Inueniat manꝰ tua oīnib⁹ inimicis tuis: ōx
tera tua inueniat oēs q te oderūt. Pon· es eos vt
clibanū ignis i tpe vult⁹ tui: dñs in ira ſua cōtur
babit eos: ꝛ deuoꝛabit eos ignis. Fructū eoꝛū de
terra pdes: ꝛ ſemē eoꝝ a filijs hoīum. Quōm declīa
uerūt in te mala: cogitauerūt cōſilia q̄ nō potue
rūt ſtabilire. Quōm pones eos doꝛſū in religis tuis
ꝓparabis vultū eoꝛū. Exaltare dñe i virtute tua:
cantabim⁹ ꝛ pſallem⁹ virtutes tuas.

In finē ps
dauid ꝓ ſuſceptione matutina.

XXI

Deus de⁹ me⁹ reſpice i me: q̄re me dereliq
ſti: lōge a ſalute mea ꝙba delictoꝝ meo
rū. De⁹ me⁹ clamabo p diē ꝛ non exaudi
es: ꝛ nocte ꝛ nō ad inſipientiā mihi. Tu aūt i ſan
cto hītas: laus iſrl̄. In te ſperauerūt pr̄es nr̄i: ſpe
rauerūt ꝛ liberaſti eos. Ad te clamauerūt ꝛ ſalui
facti ſūt: in te ſperauerūt ꝛ nō ſūt cōfuſi. Ego aūt ſū
vermis ꝛ ñ hō: oppꝛobriū hoīuz ꝛ abiectio pleb.
Oīnes videntes me deriſerūt me: locuti ſūt labi
is ꝛ mouerūt caput. Sperauit in domino eripiat
eū: ſaluū faciat eū quoniā vult eū. Quōm tu es q ex
traxiſti me de ventre: ſpes mea ab vberib⁹ matr̄
mee: in te ꝓiect⁹ ſū ex vtero. De ventre matris
mee de⁹ me⁹ es tu: ne diſceſſeris a me. Quōm tribu
latio ꝓxima eſt: qm̄ non eſt q adiuuet. Circūde
derūt me vituli multi: tauri pingues obſederunt
me. Aperuerūt ſup me os ſuū: ſic̄ leo rapiēs ꝛ ru
giens. Sic̄ aq̄ effuſus ſū: ꝛ diſpſa ſūt oīa oſſa mea.
Factū eſt coꝛ meū tanq̄ cera liq̄ſcens: in medio
ventris mei. Arruit tāq̄ teſta virt⁹ mea: ꝛ lingua
mea adheſit faucib⁹ meis: ꝛ in pulverem mortis
deduxiſti me. Quōm circundederūt me canes mul
ti: concilium malignantium obſedit me. Fode
rūt manus meas ꝛ pedes meos: dinumerauerūt
omnia oſſa mea. Ipſi vero conſideraverūt ꝛ in
ſpexerunt me; diuiſerunt ſibi veſtimenta mea:

dolole agebant: venenuz aspidū sub labijs eorū. Quoz os maledictiōe z amaritudie plenū ē: veloces pedes eoz ad effūdendū sanguinē. Cōtritō z infelicitas i vijs eoz: z viā pacis ñ cognouerūt: nō ē timoz dei añ oculos eoz. Nōne cognoscēt oēs q operant iūgtatē q deuozāt plebē meā: sic escaz panis? Dñz ñ iuocauerūt: illic trepidauerūt timore vbi ñ erat timoz. Quñ dñs i generatiōe iusta ē: cōsiliū confudistis: quñ dñs spes ei? ē. Quis dabit ex syon salutare isr̄? cū auerterit dñs captiuitatē plebis sue exultabit iacob z letabit isr̄.

In finē ps dauid. XIIII

Domine qs habitabit in tabernaculo tuo: aut qs requescet i mōte sancto tuo? Qui igredit sine macula: z operat iusticiam. Qui logt veritatē in coze suo: q nō egit dolum i lingua sua. Nec fecit pximo suo malū: z opprobriū nō accepit aduersus pximos suos. Ad nihilū deduct? est in cōspectu ei? malign?: timētes aūt dñz glorificat. Qui iurat pximo suo z nō decipit: qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā: z munera sup inocētē nō accepit. Qui facit hec nō mouebit i eternū.

Tituli inscriptio ipsi dauid. XV

Conserua me dñe qñ speraui in te: dixi dño de? me? es tu: qñ bonoz meoz non eges. Sctis q sūt i terra eius mirificauit oēs voluntates meas in eis. Multiplicate sūt infirmitates eoz: postea acceleraūerūt. Nō cōgregabo pueticula eoz de sanguinib?: nec memoz ero noīum eoz p labia mea. Dñs ps hereditatis mee: z calicis mei tu es q restitues hereditatez meam mihi. Funes ceciderūt mihi i pclaris: etenī hereditas mea pclara est mihi. Benedicā dñm q tribuit mihi intellectū: insup z vsq ad noctē increpuerūt me renes mei. Prouidebā dñm in conspectu meo semp: quñ a dexteris est mihi ne cōmouear. Propt̄ hoc letatū ē coz meū z exultauit lingua mea: insup z caro mea requescet in spe. Quñ nō derelinq̄s aiam meā i inferno: nec dabis sanctū tuū videre corruptionē. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cū vultu tuo: delectatiōes in dextera tua vsq̄ in finem. Oro dauid. XVI

Exaudi dñe iusticiā meā: intende deprecatiōnē meā. Auribus? pcipe oratiōnē meā: nō i labijs dolosis: de vultu tuo iudiciū meum pdeat: oculi tui videāt equitatē. Probasti coz meū z visitasti nocte: igne me examinasti z nō est inuenta i me iniqtas. Ut nō loquat os meū opa hoīum: ppter verba labioz tuoz ego custodiui vias duras. Perfice gressus meos i semitis tuis: vt non moueāt vestigia mea. Ego clamaui qñ exaudisti me de?: inclina aurē tuā mihi z exaudi vba mea. Mirifica mias tuas: q saluos facis sperantes in te. A resistētib? dextere tue custodi me: vt pupillam oculi. Sub vmbra alaz tuaz protege me: a facie impioz q me afflixerūt. Inimici mei aiam meā circūdederūt: adipē suū cōcluserūt: os eoz locutū ē superbiā. Proijcientes me nunc circūdederunt me: oculos suos statuerūt declinare in terrā. Suscepe rūt me sic leo parat? ad predam: z sic catulus leonis habitās in abditis. Exurge dñe preueni eū z supplanta eū: eripe aiam meā ab impio: framea tuam ab inimicis manus tue. Dñe a paucis ō terra diuide eos in vita eoz: z de absconditis tuis adimplet? est venter eoz. Saturati sūt filijs: z dimiserūt reliqs suas paruulis suis. Ego aūt in iusticia apparebo cōspectui tuo: satiabor cū apparuerit gloria tua.

In finē puero dñi dauid q locutus est dño verba cantici hui? in die q̄ eripuit eū dñs de manu oīum inimicoz ei? z de manu saul: z dixit. XVII

Diligā te dñe fortitudo mea: dñs firmamentū meū z refugiū meum z liberator me?. Deus me? adiutor me?: z sperabo in eū. Protector meus z cornu salut? mee: z susceptor me?. Laudās inuocabo dñm: z ab inimicis meis salu? ero. Circūdederūt me dolores mortis: torrētes iniqtatis perturbauerūt me. Dolores inferi circūdederūt me: preoccupauerūt me laqi mortis. In tribulatiōe mea inuocaui dñm: z ad deum meū clamaui. Et exaudiuit de tēplo sctō suo vocē meā: z clamor me? in aspectu eius introiuit in aures ei?. Cōmota est z cōtremuit terra: fūdamenta mōtiū cōturbata sūt z cōmota sūt: quñ irat? est eis. Ascēdit fum? in ira ei?: z ignis a facie ei? exarsit: carbones succēsi sūt ab eo. Inclinauit celos z descēdit: z caligo sub pedib? ei?. Et ascendit super cherubin z volauit: volauit sup pēnas vētoz. Et posuit tenebras latibulū suū: i circuitu ei? tabernaculū eius: tenebrosa aq̄ in nubib? aer?. Pre fulgore in aspectu eius nubes trāsierūt: grādo z carbones ignis. Et intonuit de celo dñs: z altissimus dedit vocē suā: grādo z carbōes ignis. Et misit sagittas suas z dissipauit eos: fulgura multiplicauit z cōturbauit eos. Et apparuerūt fontes aq̄rū: z revelata sūt fūdamēta orbis terraz. Ab increpatione tua dñe: ab inspiratiōe spūs ire tue. Misit de sūmo z accepit me: z assūpsit me de aqs multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: z ab his q oderūt me: quñ cōfortati sūt sup me. Preuenerūt me in die afflictiōis mee: z factus est dñs protector meus. Et eduxit me in latitudinem: saluum me fecit quñ voluit me. Et retribuet mihi dominus sm iusticiam meam: z sm puritatē manuum mearū retribuet mihi. Quia custodiui vias dñi: nec impie gessi a deo meo. Quñ omia iudicia ei? in conspectu meo: z iusticias eius nō repuli a me. Et ero imaculat? cum eo: z obseruabo me ab iniqtate mea. Et retribuet mihi dñs sm iusticiā meam: z secundum puritatem manuū mearū in cōspectu oculoz eius. Cum sancto sanct? eris: z cū viro innocente innocens eris. Et cū electo electus eris: z cū peruerso puerteris. Quñ tu pplm humilē saluum facies: z oculos superboz humiliabis. Quñ tu illuminas lucernā meā dñe: de? meus illumia tenebras meas. Quoniā in te eripiar a tēptatione

Quñ pr̃ me⁹ z mr̃ mea dereliq̃rũt me: dñs ãt assũ
pſit me. Lege põe mihi dñe i via tua: z dirige me
i semita r̃cta ppt̃ ĩmicos meos. Ne tradideꝛ me
i aĩas tribulãtiũ me: qñ insurrexerũt i me testes
inig: z mẽtita est inigtas sibi. Credo videre bona
dñi i terra viuẽtiũ. Expecta dñm viriliter age: z cõ
foꝛtet coꝛ tuũ z sustĩe dñm. ¶ ps ipi dõ. XXVII

Ad te dñe clamabo deꝰ me⁹ ne sileas a me
ne qñ taceas a me: z assimilaboꝛ descen
dentib⁹ in lacũ. Exaudi dñe voce oronis
mee dũ oꝛo ad te: dũ extollo manꝰ meas ad tem
plũ sanctũ tuũ. Ne simul tradas me cũ pctõꝛib⁹:
z cũ operãtib⁹ inigtatẽ ne pdas me. Qui loquunt̃
pacẽ cũ pximo suo: mala ãt i coꝛdib⁹ eoꝛ. Da illis
ſm opera eoꝛ: z ſm nequitiã adinuẽtionũ ipſoꝛ.
Scõm opa manuũ eoꝛ tribue illis: redde retri
butionẽ eoꝛ ipſis. Qñ nõ intellexerũt opera dñi
z i opera manuũ eiꝰ: destrues illos z nõ edificab
eos. Bñdictus dñs: qñ exaudiuit voce depcatõ
nis mee. Dñs adiutoꝛ meꝰ z ptectoꝛ me: z in ipso
sperauit coꝛ meũ z adiutus sũ. Et refloꝛuit caro
mea: z ex volũtate mea cõfiteboꝛ ei. Dñs foꝛtitu
do plebis sue: z ptectoꝛ saluationũ xpi sui ẽ. Sal
uũ fac ppl̃m tuũ dñe z bñdic hereditati tue: z re
ge eos z extolle illos vsq; i eternũ. ¶ ps dauid i
ꝯsumatiõe tabernaculi. XXVIII

Afferte dño filij dei: afferte dño filios arie
tũ. Afferte dño gloriã z honorẽ: afferte
dño gloriã nomini eiꝰ: adoꝛate dñm in
atrio sancto eiꝰ. Vox dñi sup aq̃s: deꝰ maiestatis
itonuit: dñs sup aq̃s multas. Vox dñi in virtute:
vox dñi i magnificẽtia. Vox dñi ꝯfringentis ce
dros: z ꝯfrĩget dñs cedros libãi. Et ꝯminuet eas
tãq; vitulũ libani: z dilectꝰ quẽadmodũ filiꝰ vni
coꝛniũ. Vox dñi intercidẽtis flãmam ignis: vox
dñi ꝯcutiẽtis desertũ: z ꝯmouebit dñs desertum
cades. Vox dñi ꝑparanꝫ ceruos z reuelabit con
dẽsa: z i tẽplo eiꝰ oẽs dicẽt gloriã. Dñs diluuiũ in
hitare facit: z sedebit dñs rex i eternũ. Dñs virtu
tẽ ppl̃o suo dabit: dñs bñdicet ppl̃o suo i pace.
¶ ps cantici in dedicatiõe domꝰ dauid. XXIX

Exaltabo te dñe qñ suscepisti me: nec õ
lectasti ĩmicos meos sup̃ me. Dñe deꝰ me⁹
us clamaui ad te: z sanasti me. Dñe eduxi
sti ab iferno aĩaz meã: saluasti me a descẽdẽtibus
i lacũ. Psallite dño sancti eiꝰ: z ꝯfitemini memo
rie sanctitatis eius. Qñ ira in indignatiõe eius: z
vita i volũtate eius. Ad vesperũ demoꝛabit fle
tus: z ad matutinũ leticia. Ego ãt dixi i abundan
tia mea: nõ moueboꝛ in eternũ. Dñe i voluntate
tua: pstitisti decoꝛi meo virtutẽ. Auertisti faciem
tuã a me: z factus sũ ꝯturbatus. Ad te dñe clama
boꝛ: z ad deũ meũ depcaboꝛ. Que vtilitas in san
guine meo: dũ descẽdo i coꝛꝛuptionẽ. Nũqd cõ
fitebit̃ tibi puluis: aut annũciabit veritatẽ tuam:
Audiuit dñs z misertus est mei: dñs factus ẽ ad
iutoꝛ meus. Cõuertisti plãctũ meũ i gaudiũ mi
hi: cõscidisti saccũ meũ z circũdedisti me leticia.
Ut cantet tibi gl̃ia mea z nõ cõpũgar: dñe deus
meꝰ in eternũ cõfiteboꝛ tibi. ¶ In finem ps da
uid pro extasi. XXX

In te dñe speraui nõ cõfũdar i eternuꝫ:
in iusticia tua libera me. Inclina ad me
aurẽ tuã: accelera vt eruas me. Esto mi
hi i deũ ptectoꝛẽ z in domũ refugij: vt saluũ me
facias. Qñ foꝛtitudo mea z refugiũ meũ es tu: z
ꝓpter nomẽ tuũ duces me z enutries me. Edu
ces me de laqueo hoc quẽ absconderũt mihi: qñ tu
es ptectoꝛ meꝰ. In manus tuas cõmẽdo spũm meũ
m: redemisti me dñe deꝰ veritatis. Odisti obser
uãtes vanitates supuacue. Ego ãt i dño speraui:
exultabo z letaboꝛ in mia tua. Qñ respexisti hu
militatẽ meã: saluasti de necessitatib⁹ aĩam meã.
Nec cõclusisti me i manib⁹ ĩmici: statuisti in lo
co spacioso pedes meos. Miserere mei dñe qñ
tribuloꝛ: cõturbatus est i ira oculꝰ meꝰ: aĩa mea z
venter meus. Qñ defecit i doloꝛe vita mea: z an
ni mei i gemitib⁹. Infirmata ẽ in paupertate vir
tus mea: z ossa mea cõturbata sũt. Sup oẽs ini
micos meos factus suꝫ obꝓbꝛobriũ vicinis meis
valde: z timoꝛ notis meis. Qui videbãt me foraꝫ
fugerũt a me: obliuioni datꝰ sũ tãq; moꝛtuꝰ a coꝛ
de. Factus sũ tãq; vas pditũ: qñ audiui vitupe
rationẽ multoꝝ cõmoꝛãtiũ i circuitu. In eo duꝫ
ꝙuenirẽt siꝫ aduersũ me: accipere aĩam meã cõsi
liati sũt. Ego ãt i te speraui dñe: dixi deus meꝰ es
tu: i manibus tuis foꝛtes mee. Eripe me de mãu
inimicoꝝ meoꝝ: z a psequẽtib⁹ me. Illustra faciẽ
tuã sr̃ seruũ tuũ: saluũ me fac i mia tua: dñe nõ cõ
fũdar qñ ĩuocaui te. Erubescãt ipij z deducant̃
i ifernũ: muta fiãt labia dolosa. Que loquunt̃ ad
uersus iustũ inigtatẽ: i supbia z i abusiõe. Q̃ ma
gna multitudo dulcedinis tue dñe: quã absconꝺisti
timẽtib⁹ te. Perfecisti eis q sperãt i te: in cõspectu
filioꝝ hoĩum. Absconꝺes eos in abscondito faciei
tue: a ꝯturbatiõe hoĩum. Protoges eos in taber
naculo tuo: a ꝯdictiõe linguaꝝ. Bñdictꝰ dñs: qñ
mirificauit miꝫ suã mibi i ciuitate munita. Ego
ãt dixi i excessu mẽtis mee: piectꝰ sũ a facie ocu
loꝝ tuoꝝ. Tõ exaudisti voce oronis mee: dum
clamarem ad re. Diligite dñm oes scti eiꝰ: qñ ve
ritatẽ requret dñs: z retribuet abũdanter facientib⁹
supbiã. Viriliter agite z ꝯfoꝛtet coꝛ vr̃z: z oes q spe
ratis i dño. ¶ Intellectus dauid. XXXI

Beati q̃z remisse sũt inigtates: z q̃z tecta
sũt pctã. Beatus vir cui nõ ĩputauit dñs
pctm̃: nec ẽ i spũ eiꝰ dolus. Qñ tacui ĩue
terauerũt ossa mea: dũ clamarẽ tota die. Quoni
am die ac nocte grauata ẽ sup me manus tua: cõ
uersus sũ i erũna mea dũ cõfigit̃ spina. Delictum
meũ cognitũ tibi feci: z iniusticiã meã n̄ absconꝺi.
Dixi ꝯfiteboꝛ aduersũ me iniusticiã meã dño: z tu
remisisti ipietatẽ pcti mei. Pro hac oꝛabit ad te
oĩs sctus i tpe oportuno. Verũtn̄ i diluuio aq̃rũ
multaꝝ ad eũ nõ approximabũt. Tu es refugiuꝫ
meũ a tribulatõe q̃ circũdedit me: exultatõ mea:

ꝛ sup vestē meā miserūt sortē. Tu autem dñe ne elōgaueꝛis auxiliū tuū a me: ad ōtensionē meā cōspice. Erue a framea deꝰ aiam meā: ꝛ de manu canis vnicā meā. Salua me ex ozе leōis: ꝛ a cozniboꝰ vnicozniū hūilitatē meā. Narrabo nomē tuū frib⁹ meis: ī medio ecclīe laudabo te. Qui timetꝭ dñm laudate eū: vniuersū semē iacob glorificate eū. Timeat eū oē semen isrl: qm̄ nō spreuit neq; despexit deprecationē pauperis. Nec auertit faciē suā a me: ꝛ cū clamarē ad eum exaudiuit me. Apō te laus mea ī eccl'ia magna: vota mea rddā ī ꝓspectu timentiū eū. Edēt pauperes ꝛ saturabūt: ꝛ laudabūt dñm q regrūt eū: viuēt cozda eoꝝ in seculū seculi. Reminiscent̄ ꝛ conuertent̄ ad dñm: vniuersi fines terre. Et adozabūt in cōspectu eiꝰ: vniuerse familie gētiū. Qm̄ dñi est regnū: ꝛ ipe dñabit gentiū. Manducauerūt ꝛ adozauerūt oēs pingues terre: in ꝓspectu eiꝰ cadēt oēs q descēdunt in terrā. Et aia mea illi viuet: ꝛ semē meū seruiet ipsi. Annūciabit dño generatio ventura: ꝛ annunciabūt celi iustitiam eiꝰ: populo q nascet quē fecit dñs. ps. dauid. XXII

Dominꝰ regit me ꝛ nihil mihi decerit: in loco pascue ibi me collocauit. Sup aquaꝝ refectiōis educauit me: aiam meā cōuertit. Deduxit me sup semitas iusticie: ppter nomē suū. Nā ꝛ si ambulauero ī medio vmbre mortis nō timebo mala: qm̄ tu mecū es. Virga tua ꝛ baculus tuꝰ: ipa me cōsolata sūt. Parasti in ꝓspectu meo mensā: aduersus eos q tribulāt me. Impinguasti in oleo caput meū: ꝛ calix meꝰ inebriās q̄ preclarꝰ est. Et mia tua subsequet̄ me: oīb⁹ diebꝰ vite mee. Et vt inhabitē in domo dñi: in longitudine dieꝝ. ps. dauid in pma sabbati. XXIII

Domini est terra ꝛ plenitudo eiꝰ: orbꝭ terraꝝ ꝛ vniuersi q habitāt in eo. Quia ipe sup maria fundauit eū: ꝛ sup flumina parauit eū. Quis ascēdet ī mōtē dñi: aut qs stabit in loco sancto eiꝰ? Innocēs manib⁹ ꝛ mūdo corde q n̄ accepit in vano aiam suā: nec iurauit in dolo pximo suo. Hic accipiet bñdictionem a dño: ꝛ miam a deo salutari suo. Hec est generatio q̄rentiū eū: q̄rentiū faciē dei iacob. Attollite portas pncipes vras: ꝛ eleuamini porte eternales: ꝛ introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie: dñs fortꝭ ꝛ potēs: dñs potēs in plio. Attollite portas pncipes vras: ꝛ eleuamini porte eternales: ꝛ introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie: dñs virtutū ipe ē rex glorie. In finē ps dauid. XXIIII

Ad te dñe leuaui aiam meā deꝰ me⁹ in te confido nō erubescā. Neq; irrideāt me inimici mei: etenim vniuersi q sustinēt te n̄ cōfundent̄. Cōfundāt oēs iniq̄ agētes: supuacue. Vias tuas dñe demonstra mihi: ꝛ semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua ꝛ doce me: qꝛ tu es saluatoꝛ meus: ꝛ te sustinui tota die. Reminiscere miserationū tuaꝝ dñe: ꝛ misericoꝛdiaꝝ tuaꝝ q̄ a seculo sūt. Delicta iuuentutꝭ mee: ꝛ ignoratias meas ne memineꝛis. Secūdū miaz tuā memēto mei tu: ppter bonitatē tuā dñe. Dulcis ꝛ rectꝰ dñs: ppter hoc legē dabit delinq̄ntib⁹ ī via. Dirriget mansuetos ī iudicio: docebit mites vias suas. Vniuerse vie dñi mia ꝛ veritas: requirentib⁹ testamētū eiꝰ ꝛ testimonia eiꝰ. Propter nomē tuuz dñe, ppitiaberis pctō meo: multū est.n. Quis est hō q timet dñm: legē statuit ei in via quā elegit. Aia eiꝰ in bonis demoꝛabit̄: ꝛ semē eiꝰ hereditabit terrā. Firmamētū est dñs timētib⁹ eū: ꝛ testamentū ipsiꝰ vt manifestet illis. Oculi mei semper ad dñm: qm̄ ipe euellet ꝺ laqo pedes meos. Respice in me ꝛ miserere mei: qꝛ vnicꝰ ꝛ pauper sum ego. Tribulatiōes coꝛdis mei multiplicate sunt: de necessitatib⁹ meis erue me. Vide humilitatē meā ꝛ laboꝛem meū: ꝛ dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos qm̄ multiplicati sūt: ꝛ odio iniq̄ oderūt me. Custodi aiam meā ꝛ erue me: nō erubescā: qm̄ speraui ī te. Innocētes ꝛ recti adheserūt mihi: qꝛ sustinui te. Libera deꝰ isrl: ex oīb⁹ tribulatiōib⁹ suis. ps dauid. XXV

Iudica me dñe qm̄ ego ī innocētia mea ingressus sū: ꝛ ī dño sperās nō infirmaboꝛ. Proba me dñe ꝛ tempta me: vre renes meos ꝛ coꝛ meū. Qm̄ mia tua añ oculos meos est: ꝛ cōplacui ī veritate tua. Nō sedi cū cōcilio vanitatis: ꝛ cū iniqua gerentib⁹ non introibo. Odiui ecclesiā malignantiū: ꝛ cū impijs n̄ sedebo. Lauabo ī ter innocentes manus meas: ꝛ circūdabo altare tuū dñe. Ut audiā vocē laudis: ꝛ enarrē vniuersa mirabilia tua. Dñe dilexi decoꝛē domꝰ tue: ꝛ locū habitatiōis glorie tue. Ne perdas cū impijs deꝰ aiam meā: ꝛ cū viris sāguinū vitā meā. In q̄ manibus iniqtates sunt: dextera eoꝝ repleta est mūneribꝰ. Ego aūt ī innocētia mea ingressus sū: redime me ꝛ miserere mei. Pes.n.meꝰ stetit in directo: in ecclesijs benedicam te dñe. In finem ps dauid pzius q̄ liniret. XXVI

Dominꝰ illuminatio mea ꝛ salus mea quē timebo? Dñs protector vite mee: a q̄ trepidabo? Dū appropiāt sup me nocētes: vt edant carnes meas. Qui tribulāt me inimici mei: ipsi infirmati sūt ꝛ ceciderūt Si consistāt aduersū me castra nō timebit coꝛ meum. Si exurgat aduersū me pliū: in hoc ego sperabo. Vnā petij a dño hāc requiā: vt inhabitez ī domo dñi oīb⁹ diebus vite mee. Ut videā voluptatē domini: ꝛ visitē templū eiꝰ. Qm̄ abscondit me in tabernaculo suo in die maloꝝ: protexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: ꝛ nūc exaltauit caput meū sup inimicos meos. Circuiui ꝛ immolaui ī tabernaculo eiꝰ hostiā vociferationis: cātabo ꝛ psalmū dicā dño. Exaudi dñe vocē meā q̄ clamaui ad te: miserere mei ꝛ exaudi me. Tibi dixit coꝛ meū exquisiuit te facies mea: faciem tuā dñe requiā. Ne auertas faciē tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutoꝛ meꝰ esto ne derelinq̄s me: neq; despicias me deꝰ salutaris meꝰ.

miam tuã deus. Filij ãt hoium: in tegmine alaꝝ tuarũ spabũt. Inebriabunt ab vbertate domus tue: z torrente voluptat tue potab eos. Qñ apũ te est fons vite: z in lumine tuo videbim lumen. Protende miam tuã sitientib te: z iusticiã tuã his q recto sũt corde. Nõ veniat mihi pes superbie: z manus pctoris ñ moueat me. Ibi ceciderũt qui operãt iniqtatẽ: expulsi sũt nec potuerunt stare. ps ipsi dauid. XXXVI

Noli emulari in malignãtib: neq; çelaueris faciẽtes iniqtatẽ. Qñ tãq; fenũ velociter arescẽt: z quẽadmodũ olera herbarũ cito decidẽt. Spera in dño z fac bõitatez: z inhabita terrã z pascer in diuitijs ei. Delectare in dño: z dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela dño viã tuã z spera in eo: z ipse faciet. Et educet q̃si lumẽ iusticiã tuã: z iudiciũ tuũ tãq; meridiẽ: subditus esto dño z ora eũ. Noli emulari in eo q̃ psperat ĩ via sua: in hõie faciẽte iniusticias. Desine ab ira z derelinq furorẽ: noli emulari vt malignet. Qñ q̃ malignãt exterminabũt: sustinẽtes ãt dñm ipi hẽditabũt terrã. Et adhuc pusillũ z ñ erit pctor: z qres locũ eius z ñ inuenies. Mansueti ãt hẽditabũt terrã: z delectabũt ĩ mltitudine pacis. Obseruabit pctor iustũ: z stridebit sr eũ dẽtibus suis. Dñs ãt irridebit eũ: qñ ꝑspicit q̃ veniet dies ei. Gladiũ euaginauerũt pctores: itẽdert arcũ suum. Vt decipiãt paupẽ z iopẽ: vt trucidẽt rectos corde. Gladius eorũ intret ĩ corda ipsoꝝ: z arc eorũ cõfringat. Melius est modicũ iusto: sr diuitiæ pctorũ mltas. Qñ brachia pctorũ cterent: cõfirmat aũt iustos dñs. Nouit dñs dies imaculatorũ: z hẽditas eorũ ĩ eternũ erit. Nõ cõfũdẽt ĩ tpe malo: z ĩ diebus famis saturabũt: q2 pctores pibunt. Inimici vo dñi mox vt honorificati fuerit z exaltati: deficiẽtes quẽadmodũ fumus deficiẽt. Mutuabit pctor z nõ soluet: iust aũt miseret z tribuet. Qz bñdicẽtes ei hẽditabũt trã: maledicentes aũt ei disperibũt. Apud dñm gressus hõis dirigẽt: z viã ei volet. Cũ ceciderit ñ collidẽt: q2 dns suppõit manũ suã. Iuuior fui etenim senui: z ñ vidi iustũ derelictũ: nec semẽ ei qrẽs panẽ. Tota die miseret z cõmodat: z semẽ illius in bñdictiõe erit: declina a malo z fac bonũ: z inhabita ĩ seculũ seculi. Qz dns amat iudiciũ z ñ derelinq sctos suos: in eternũ cõseruabũt. Iniusti punient: z semẽ impiorũ pibit. Iusti aũt hẽditabũt trã: z inhabitabũt in seculũ seculi sr eã. Os iusti meditabit sapiaz: z lingua eius loqt iudiciũ. Lex dei ei ĩ corde ipsius: z ñ supplãtabũt gressus eius. Cõsiderat pctor iustũ: z qrit mortificare eũ. Dns ãt ñ derelinq eũ ĩ mãib eius: nec dãnabit eũ cũ iudicabit illi. Expecta dñm z custodi viã ei: z exaltabit te vt hẽditate capias terrã: cũ peribũt pctores videbis. Vidi impiũ superexaltatũ: z elevatũ sicẽ cedros libani. Et trãsiui z ecce nõ erat: z qsiui eũ: z ñ inuẽt locus ei. Custodi innocẽtiã: z vide equtatẽ: qñ sũt relicte hõi pacifico. Iniusti ãt dispibũt: sil relicte impiorũ iteribũt. Sal ãt iustorũ a dño: z ptector eorũ in tpe tribulationis. Et adiuuabit eos dns z liberabit eos: z eruet eos a pctoribus: z saluabit eos q2 sperauerũt ĩ eo. ps dauid ĩ rememoratiõe sabbati. XXXVII

Domie ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Qñ sagitte tue infixe sũt mihi: z confirmasti sr me manũ tuã. Nõ est sanitas ĩ carne mea a facie ire tue: ñ ẽ pax ossib meis a facie pctorum meorũ. Qñ iniqtates mee supgresse sũt caput meum: z sic onus graue grauate sũt sr me. Putruerũt z corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipientie mee. Miser fact sũ z curuat sũ vsq; in finẽ: tota die cõtristat ingrediebar. Qñ lũbi mei impleti sũt illusiõib: z ñ ẽ sanitas ĩ carne mea. Afflict sũ z bũiliatus sũ nimis: rugiebã a gemitu cordis mei. Dñe añ te oñe desideriũ meum: z gemit me a te nõ est absc̃ditus. Cor meũ cõturbatũ ẽ: dereliqt me virtus mea: z lumen oculorũ meorũ z ipm nõ ẽ mecum. Amici mei z pximi mei: aduersũ me appropiq̃uerũt z steterũt. Et q iuxta me erãt de lõge steterũt: z vim faciebãt q̃rebant aiam meã. Et q ĩ grebãt mala mihi locuti sũt vanitates: z dolos tota die meditabãt. Ego ãt tãq; surd ñ audiebã: z sic mutus nõ aperiẽs os suũ. Et fact sũ sicut hõ ñ audiẽs: z nõ bñs ĩ ore suo redargutiones. Qñ in te dñe sperauit: tu exaudies me dñe deus me. Quia dixi ne qñ supgaudeant mihi inimici mei: z dũ cõmouent pedes mei: sup me magna locuti sũt. Qñ ego in flagella paratus sũ: z dolor meus in ꝑspectu meo sẽp. Qñ iniqtatẽ meã ãnũciabo: z cogitabo ꝓ pctõ meo. Inimici aũt mei viuũt z confirmati sr sup me: z multiplicati sũt q odert me inique. Qui retribuũt mala ꝓ bonis detrahebãt mihi: qñ seqũbar bonitatem. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne discesseris a me. Intẽde in adiutoriũ meum: dñe deus salutis mee. In finem ꝓ ydithum cãticũ dauid. XXXVIII

Dixi custodiã vias meas: vt ñ delinquã in lingua mea. Posui ori meo custodiam: cum consisteret pecator aduersum me. Obmutui z hũiliatus sũ z silui a bõis: z dolor meus renouatus ẽ. Cõcaluit cor meũ itra me: z in meditatiõe mea exardescet ignis. Locut sũ ĩ lingua mea: notũ fac mihi dñe finẽ meũ. Et nũerus dierum meorũ q ẽ: vt sciã qd dsit mihi. Ecce mẽsurabiles posuisti dies meos: z substãtia mea tãq; nihilũ ante te. Verũtñ vniuersa vanitas: omis hõ viuẽs. Verũ tñ in imagie ptrasit hõ: sz z frustra conturbat. Thesauriçat: z ignorat cui cõgregabit ea. Et nũc q̃ ẽ expectatio mea nõne dñs: z substãtia mea apũ te ẽ. Ab oib iniqtatib meis erue me: opprobriũ insipiẽti dedisti me. Obmutui z nõ aperui os meum: qñ tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A fortitudine manus tue ego defeci ĩ increpatiõib: ꝓpter iniqtatẽ corripuisti hoiem. Et tabescẽ fecisti sicut araneã aiam ei: verũtñ vane conturbat oñis hõ.

erue me a circũdatib⁹ me. Intellectũ tibi dabo
& instruã te: & ī via hac q̃ gradier firmabo sup te
oculos meos. Nolite fieri sic̃ equꝰ & mulus: quib⁹
ñ ē intellect⁹. Frenchamo & freno maxillas eoꝝ cõ
strige: q nõ approximãt ad te. Multa flagella pec
atorꝫ. sperãt aũt ī dño mia circũdabit. Letami
in dño & exultate iusti: & gloriamini oẽs recti cor
de. In finẽ ps dauid. XXXII

Exultate iusti ī dño: rectos decet collau
datio. Cõfitemini dño ī cithara: in psal
terio decẽ cordaꝝ psallite illi. Cãtate ei
cãticũ nouũ: bñ psallite ei ī vociferatiõe. Quia rec
tũ ē vbũ dñi: & oia opa eiꝰ ī fide. Diligit miam & iu
diciũ: mia dñi plẽa ē terra. Verbo dñi celi firma
ti sũt: & spũ oris eius oĩs vtus eoꝝ. Cõgregãs sicut
in vtre aq̃s mar: ponẽs in thesaur abyssos. Ti
meat dñm oĩs terra: ab eo aũt ꝓmoueãt oẽs inhi
tãtes orbẽ. Quĩ ipe dixit & facta sũt: ipse mãdauit
& creata sũt. Dñs dissipat ꝯsilia gẽtiũ: reprobat aũt
cogitatiões pplorꝫ: & reprobat ꝯsilia ꝑncipũ. Cõ
siliũ aũt dñi in eternũ manet: cogitationes cordis
eiꝰ in generatiõe & generationẽ. Beata gẽs cuius
ē dñs deus eiꝰ: ppls quẽ elegit in hereditatẽ sibi.
De celo respexit dñs: vidit oẽs filios hoĩum. De
pparato habitaculo suo: respexit sup oẽs q habitãt terrã.
Qui finxit singillatim corda eoꝝ: q intelligit oia opa
eoꝝ. Nõ saluat rex p multã vtutẽ. Et gigas ñ sal
uabit ī multitudine virtutis sue. Fallax equꝰ ad salu
tẽ: in abũdãtia aũt virtutis sue ñ saluabit. Ecce ocu
li dñi sup metuẽtes eũ: & in eis q sperãt sup mia eiꝰ.
Ut eruat a morte aĩas eoꝝ: & alat eos ī fame. Ania
nra sustinet dñm: quĩ adiutor & protector nr ē. Quia
in eo letabit cor nrm: & in nõie scto eiꝰ sperauimus.
Fiat mia tua dñe sup nos: quẽadmodũ speraui
mꝰ ī te. Psalmꝰ dauid, cũ mutauit vultũ suum
coram abimelech: & dimisit eũ & abiit. XXXIII

Benedicã dñm ī oi tpe: sp laus eiꝰ in ore
meo. In dño laudabit aĩa mea: audiãt
mãsueti & letẽt. Magnificate dñm mecũ
& exaltemus nomẽ eiꝰ ī idipm. Exquisiui dñm & ex
audiuit me: & ex oĩb⁹ tribulatiõibus meis eripuit
me. Accedite ad eum & illumiamini: & facies vre
ñ ꝯfundent. Iste paup clamauit & dñs exaudiuit
eũ: & de oĩb⁹ tribulatiõib⁹ eiꝰ saluauit eũ. Immit
tit angelus dñi ī circuitu timẽtiũ eũ: & eripiet eos.
Gustate & videte quĩ suauis ē dñs: btus vir qui
sperat ī eo. Timete dñm oes scti eiꝰ: quĩ ñ ē ĩopia
timẽtib⁹ eũ. Diuites eguerũt & esurierũt: inquirẽtes
aũt dñm ñ minuent omi bono. Venite filij audite
me: timorẽ dñi docebo vos. Quis ē hõ q vult vi
tã: diligit dies videre bonos: Prohibe linguã tu
am a malo: & labia tua ne loq̃nt doluz. Diuerte a
malo: & fac bonũ: inquire pacẽ & psequere eã. Oculi dñi
sup iustos: & aures eiꝰ in pces eoꝝ. Vultꝰ aũt dñi sup
facientes mala: vt pdat de tra memoriã eoꝝ. Cla
mauerũt iusti & dñs exaudiuit eos: & ex oĩb⁹ tri
bulatiõib⁹ eoꝝ liberauit eos. Iuxta ē dñs his q tri
bulato sũt corde: & hũiles spũ saluabit. Multe tri
bulatiões iustorꝫ: & de oĩb⁹ his liberauit eos dñs.
Custodit dñs oia ossa eoꝝ: vnũ ex his ñ ꝑtere.
Mors pcorꝫ pessima: & q oderũt iustũ ĩquĩqnt.
Redimet dñs aĩas seruorũ suorũ: & ñ delinq̃nt oẽs
q sperãt ī eo. In finẽ ps ipi dauid. XXXIIII

Iudica dñe nocentes me: expugna impu
gnantes me. Apphende arma & scutũ: &
exurge ī adiutoriũ mihi. Effũde framea
& conclude aduersꝰ eos q psequũt me: dic aĩe mee
salꝰ tua ego sũ. Cõfundãt & reuereãt: qrentes aĩaz me
am. Auertant retrorsũ & ꝯfundant: cogitãtes mi
hi mala. Fiãt tãq̃ puluis añ faciẽ vẽti: & angelus
dñi coartãs eos. Fiãt vie illoꝝ tenebre & lubricũ:
& angelus dñi psequẽs eos. Quĩ grat⁹ absconde
rũt mihi interitũ laq̃i sui: supuacue exprobraue
rũt aĩam meã. Veniat illi laq̃us quẽ ignorat: & captio
quã abscõdit apphẽdat eũ & in laq̃z cadat in id
ipm. Alia aũt mea exultabit ī dño: & delectabit sup
salutari suo. Oia ossa mea dicẽt: dñe quis similis ti
bi. Eripiẽs inopẽ ỗ manu fortioꝝ eiꝰ: egenũ & pau
perẽ a diripientib⁹ eũ. Surgentes testes iniq: q ignora
bã interrogabãt me. Retribuebãt mihi mala ꝓ
bonis: sterilitatẽ aĩe mee. Ego aũt cũ mihi molesti
ẽnt: induebar cilitio. Humiliabã in ieiunio aiam
meã: & oro mea in sinu meo ꝯuertet. Quasi ꝓxi
mũ & q̃si frem nrm sic ꝯplacebã: q̃si lugẽs & ꝯtri
status sic hũiliabar. Et aduersũ me letati sũt & cõ
uenerũt: congregata sũt sup me flagella & ignorau. Dila
cerati sũt nec cõpuncti. tẽptauerũt me: subsannaue
rũt me subsannatiõe: frenduerũt sup me dentib⁹ suis.
Dñe quãdo respicies restitue aiam meã a malignita
te eorũ: a leonib⁹ vnicã meã. Cõfitebor tibi in ec
clesia magna: in pplo graui laudabo te. Nõ sup
gaudeant mihi q aduersant mihi inique: q oderunt
me gratis & annuũt oculis. Quĩ mihi quidẽ pacifice
loquẽbãt: & in iracũdia terre loquntes dolos cogita
bãt. Et dilatauerũt sup me os suũ: dixerũt euge
euge viderũt oculi nri. Vidisti dñe ne sileas: dñe
ne discedas a me. Exurge & itẽde in iudicio meo de
us meus: & dñs meꝰ in cãm meã. Iudica me scdm iu
sticiã tuã dñe deus meus: & ñ supgaudeãt mihi.
Nõ dicant in cordib⁹ suis euge euge aĩe nre: nec
dicãt deuorabimꝰ eũ. Erubescãt & reuereant sim⁹
q gratulãt malis meis. Induant confusiõe & reueren
tia: q maligna loquunt sup me. Exultẽt & letẽt q vo
lunt iusticiã meã: & dicãt sp magnificet dñs q vo
lunt pacẽ serui eiꝰ. Et lingua mea meditabit iusticiã
tuã: tota die laudẽ tuã. In finẽ puo dñi dauid.
XXXV

Dixit iniustꝰ vt delinq̃t in se
met ipso: ñ ē timor dei añ oculos eiꝰ. Quĩ
dolose egit in cõspectu eiꝰ: vt inueniat ini
quitas eiꝰ ad odiũ. Verba oris eius iniquitas & dolꝰ: no
luit intelligere vt bene ageret. Iniquitatem me
ditatus est in cubili suo: astitit omni vie non bo
ne: malicia aũt ñ odiuit. Dñe in celo misericordia
tua: & veritas tua vsq ad nubes. Iustitia tua sicut
mõtes dei: iudicia tua abyssus multa. Hoĩes & ia
menta saluabis dñe: quẽadmodum multiplicasti

suisti nos ī silitudinē gentibus: ꝺmotionē capitis ī ꝑplis. Tota die verecūdia mea ꝺ me ē: ⁊ ꝺfusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrātis ⁊ obloquēt⁹: a facie inimici ⁊ ꝑsequētis. Hec oīa venerūt sup nos nec obliti sumus te: ⁊ iniq̄ ñ egimus in testō tuo. Et non recessit retro cor nr̄m ⁊ declinasti semitas nr̄as a via tua. Quñ hūiliasti nos ī loco afflictiōis: ⁊ cooperuit nos ūbra mort⁹: Si obliti sumus nomē dei nr̄i: ⁊ si expādim⁹ manus nr̄as ad deū alienū. Nōne de⁹ regret ista: ipe enī nouit abscōdita cordis: quñ ꝓpter te mortificamur tota die: estimati sum⁹ sicut oues occisiōis. Exurge q̄re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas ī finē. Quare faciē tuā auert⁹: obliuiscer⁹ ĩopie nr̄e ⁊ tribulatiōis nr̄e? Quñ hūiliata ē in puluere aīa nr̄a: ꝺglutinat⁹ ē ī terra vent nr̄. Exurge dñe adiuua nos: ⁊ r̄dime nos ꝓp̄ nomē tuū. ℣ In finē ꝑ his q̄ ꝺmutabūt filijs chore ad itellectū canti cū ꝑ dilecto. XLIIII

Eructauit cor meū v̄bū bonū: dico ego opa mea regi. Lingua mea calam⁹ scribe: velociter scribēt⁹. Speciosus forma ꝑ filijs hoīum: diffusa ē gr̄a ī labijs tuis: ꝓpterea bñdixit te de⁹ in eternū. Accingere gladio tuo: super femur tuū potētissime. Specie tua ⁊ pulchritudie tua: itēde ꝓspere ꝓcede ⁊ r̄gna. ℣ Propt̄ veritatē ⁊ mansuetudinē ⁊ iusticiā: ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue accute: ꝑpli sub te cadēt ī cor da inimicoꝝ reg⁹. Sedes tua deus in seculū seculi: virga directiōis virga regni tui. Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniqtatē: ꝓpterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie ꝑ ꝺsortib⁹ tuis. Mirrha ⁊ gutta ⁊ casia a vestimēt⁹ tuis: a domib⁹ eburneis ex gb⁹ delectauerūt te filie regū ī honore tuo. Astitit regina a dexter⁹ tuis in vestitu deaurato: circūdata varietate. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclīa aurē tuā: ⁊ obliuiscere pp̄lm tuū ⁊ domū p̄ris tui. Et ꝺcupiscet rex decorē tuū: quñ ipe ē dñs de⁹ tu⁹ ⁊ adorabūt eū. Et filie tyri in munerib⁹: vultū tuū deꝑcabūt oēs diuites pleb. Omis gloria ei⁹ filie regis ab intus: in fimbreis aureis circūamicta varietatib⁹. Adducēt regi virgines p⁹ eā: ꝓxie eius afferēt tibi. Afferēt in letitia ⁊ exultatiōe: adducēt ī templū regis. Pro p̄rib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos ꝓncipes sup oēz terrā. Memores erūt nois tui dñe: ī oī generatiōe ⁊ generationē. Propterea pp̄li ꝺsitebūt tibi ī eternū: ⁊ ī seculū seculi. ℣ In finē filijs chore ꝑ archanis. XLV

Deus nr̄ refugiū ⁊ virt⁹: adiutor ī tribulatiōib⁹ q̄ iuenerūt nos nimis. Propterea nō timebim⁹ dū turbabit terra: ⁊ trāsferent mōtes ī cor maris. Sonuerūt ⁊ turbate sunt aq̄ eoꝝ: cōturbati sūt mōtes ī fortitudie ei⁹. Fluminis ipet⁹ letificat ciuitatē dei: sactificauit tabernaculū suū altissimus. Deus ī medio ei⁹ ñ cōmouebit: adiuuabit eā deus mane diluculo. Cōturbate sūt gētes ⁊ inclinata sūt regna: dedit vocem suā mota ē terra. Dñs v̄tutū nobiscuꝫ: susceptor nr̄ de⁹ iacob. Venite ⁊ videte opa dñi q̄ posuit ꝑ digia sup terrā: auferēs bella vsq̄ ad finez terre. Arcū cōteret ⁊ ꝓfriget arma: ⁊ scuta ꝺburet igni. Vacate ⁊ videte qñ ego sū de⁹: exaltabor in gētib⁹ ⁊ exaltabor in terra. Dñs v̄tutū nobiscū: susceptor nr̄ de⁹ iacob. ℣ In finē ꝑ filijs chore ps dauid. XLVI

Omnes gētes plaudite manib⁹: iubilate deo ī voce exultatiōis. Quñ dñs excelsus terribilis: rex magnus sr̄ oēz terraz. Subiecit pp̄los nobis: ⁊ gētes sub pedib⁹ nr̄is. Elegit nobis hereditatē suā: speciē iacob quā dilexit. Ascēdit deus in iubilo: ⁊ dñs in voce tube. ℣ Psallite deo nr̄o psallite: psallite regi nr̄o psallite. Quñ rex oīs terre deus: psallite sapiēter. Regnabit deus sup gētes: de⁹ sedet sup sedē sctāz suam. Principes pp̄loꝝ ꝺgregati sūt cū deo abraham: quñ dij fortes terre vehemēter eleuati sūt. ℣ ps cāticī filijs chore secūda sabbati. XLVII

Magn⁹ dñs ⁊ laudabil⁹ nimis: in ciuitate dei nostri: ī mōte sctō ei⁹. ℣ Fūdat exultatiōe vniuerse terre: mōs syon latera aquilonis ciuitas reg⁹ magni. De⁹ ī domib⁹ ei⁹ cognoscet: cū suscipiet eā. Quñ ecce reges ⁊re ꝺgregati sūt: pueuerūt ī vnū. Ipi videntes sic admirati sūt: ꝺturbati sūt ꝺmoti sūt tremor apꝑhēdit eos. Ibi dolores vt parturiēt⁹: ī spū vehemēti ꝺteres naues tharsis. Sicut audiuim⁹ sic vidim⁹ in ciuitate dñi v̄tutū ī ciuitate dei nr̄i: deus fūdauit eā ī eternū. Suscepim⁹ de⁹ miam tuā: ī medio templi tui. Secōm nomē tuū de⁹ sic ⁊ laus tua ī fines terre: iusticia plena est dextera tua. Letet mōs syon ⁊ exultēt filie iude: ꝓpt̄ iudicia tua dñe. Circūdate syon ⁊ ꝓplectemini eā: narrate in turrib⁹ ei⁹. Ponite cor da vestra ī virtute ei⁹: ⁊ distribuite dom⁹ ei⁹ vt enarret⁹ ī pgenie alīa. Quñ h̄ ē de⁹ de⁹ nr̄ ī eternū ⁊ ī seculū ecl̄i: ipse reget nos in secula. ℣ In finē filijs chore. ℣ ps dauid. XLVIII

Audite h̄ oēs gētes: aurib⁹ ꝑcipite oēs q̄ hitat⁹ orbē. Quiq̄ ṫrigene ⁊ filij hoīum simul ī vnū diues ⁊ paup. Os meū loq̄t sapiaz: ⁊ meditatio cordis mei ꝓudētiā. Inclinabo ī parabolā aurē meā: aperiā ī psalterio ꝓpositionē meā. Cur timebo ī die mala: iniquitas calcanei mei circūdabit me. Qui cōfidūt ī v̄tute sua: ⁊ in multitudie diuitiaꝝ suaꝝ gloriant⁹? Frater ñ redimit redimet hō: ñ dabit deo placationē suā. Et ꝑciū redēptiōis aīe sue: ⁊ laborabit ī eternū ⁊ viuet adhuc ī finē. Nō viōbit iteritū cū viderit sapientes morientes: sil⁹ insipiēs ⁊ stult⁹ ꝑibūt. Et relinq̄nt alienis diuitias suas: ⁊ sepulchra eoꝝ domes illoꝝ ī eternū. Tabernacla eoꝝ ī pgenie ⁊ pgenie: vocauerūt noīa sua ī trīs suis. Et hō cū ī honore eēt ñ itellexit: cōpar⁹ ē iumētis ⁊ similis factus ē illis. Hec via illoꝝ scādalū ipsis: ⁊ postea ī ore suo ꝓplacebūt. Sicut oues ī inferno positi sūt: mors depascet eos. Et dñabūt eoꝝ iusti in matutino: ⁊ auxiliū eoꝝ veterascet ī iferno a glia

Exaudi oronē meā dñe z deprecatiōez meā :auri/
bus pcipe lachrymas meas. Ne fileas qñ adue
na ego sū apō te:z pegrin⁹ sic oēs pres mei. Re/
mitte mihi vt refrigerer: pus q̄ abeā:z ampli⁹ nō
ero. In finē ps dauid. XXXIX

Expectans expectaui dñm:z intēdit mi/
hi. Et exaudiuit preces meas:z eduxit
me de lacu miserie:z de luto fecī. Et sta/
tuit supra petrā pedes meos: z direxit gress⁹ me
os. Et īmisit ī os meū canticū nouū: carmē deo
nr̄o. Videbūt multi z timebūt:z spabūt in dño.
Btūs vir cui⁹ē nomē dñi spes eius:z nō respexit
in vānitates z īsanias falsas. Multa fecisti tu dñe
de⁹ me⁹ mirabilia tua:z cogitatiōibus tuis nō ē q
silis sit tibi. Annūciaui z locut⁹ sū:multiplicati sūt
sup numer. Sacrificiū z oblatōnē noluisti:aures
āt pfecisti mihi. Holocaustū z p pctō ñ postulasti:
tūc dixi ecce venio. In capite libri scriptū ē ō me
vt facerē volūtatē tuā:de⁹ me⁹ volui z legē tuā in
medio cordis mei. Annūciaui iusticiaz tuā in ec/
clesia magna: ecce labia mea nō prohibebo dñe
tu scisti. Justiciā tuā ñ abscōdi ī corde meo:veri/
tatē tuā z salutare tuū dixi. Nō abscōdi miaz tuā
z veritatē tuā:a cōsilio multo. Tu āt dñe ne longe
facias miserationes tuas a me:mia z vitas tua sp
susceperūt me. Qñ circūdederūt me mala q̄r ñ
est nūerus:cōprehenderūt me iniqtates mee:z ñ po
tui vt viderē. Multiplicate sūt sr capillos capitis
mei:z cor meuz dereliqt me. Cōplaceat tibi dñe
vt eruas me:dñe ad adiuuādū me respice. Cōfū/
dāt z reuereāt simul q̄rūt aiam meā vt auferāt eā.
Auertāt retrorsū z reuereāt:q volūt mihi mala.
Ferāt cōfestim cōfusionē suā: q dicūt mihi euge
euge. Exultēt z letēt sr te oēs q̄rētes te:z dicāt sp
magnificet dñs q diligūt salutare tuū. Ego āt mē
dicus sū z pauper:dñs sollicit⁹ē mei. Adiutor meus
z protector meus tu es:de⁹ me⁹ ne tardaueris. In
finē ps dauid. XL

Beat⁹ q itelligit sr egenū z pauperē:in die
mala liberabit eū dñs. Dñs cōseruet eum
z viuificet eū:z beatū faciat eū in terra:z
nō tradat eū ī aiam inimicorum eius. Dñs opē ferat
illi sup lectū doloris ei⁹: vniversū stratū ei⁹ versa
sti ī īfirmitate ei⁹. Ego dixi domine miserere mei.
sana animam meam quia peccaui tibi. Inimici
mei dixerūt mala mihi: quādo morietur z peribit
nomē ei⁹? Et si ingrediebat vt videt vana loqba
tur cor eius:cōgregauit iniqtatē sibi. Egredieba
tur foras:z loqbat ī idipm. Aduersū me susurra/
bāt oēs inimici mei:aduersū me cogitabāt mala
mihi. Verbū iniquū cōstituerūt aduersū me: nūq
gd q dormit nō adijciet vt resurgat. Etenī hō pa
cis mee ī q̄ sperauī:q edebat panes meos magni/
ficauit sr me supplantationē. Tu āt dñe miserere
mei:z resuscita me z retribuam eis. In hoc cognoui
qñ voluisti me:qñ nō gaudebit inimic⁹ me⁹ sup
me. Me āt ppter innocētiā suscepisti:z cōfirmasti
me ī cōspectu tuo ī eternū. Benedictus dñs deus
isrl a seculo in seculū fiat fiat. In finē itellectus
filijs chore ps dauid. XLI

Quēadmodū desiderat cervus ad fontes
aq̄r:ita desiderat aia mea ad te de⁹. Si
tiuit aia mea ad deū fontē viuū:qñ veni
niā z apparebo añ faciē dei? Fuerūt mihi lachry
me mee panes die ac nocte: dum dr mihi q̄tidie
vbi ē de⁹ tu⁹. Hec recordat⁹ sū z effudi ī me aiaz
meā:qñ trāsibo ī locū tabernaculi admirabilis
vsq ad domū dei. In voce exultatiōis z cōfessio
nis:sonus epulātis. Quare tristis es aia mea:z q̄
re conturbas me. Spera ī deo qñ adhuc confitebor
illi:salutare vultus mei z deus me⁹. Ad meipsum
aia mea conturbata ē: propterea mēor ero tui de ter
ra iordanis:z hermoniim a mōte modico. Abyssus
abyssū inuocat:in voce cataractar tuar. Omnia
excelsa tua:z fluctus tui sr me trāsierunt. In die
mādauit dñs miaz suā:z nocte canticū ei⁹. Apud
me or̄o deo vite mee:dicā deo susceptor meus es.
Quare oblitus es mei:z q̄re contristat⁹ incedo dum
affligit me inimic⁹. Dum confringūt ossa mea:exprobra
uerūt mihi q tribulant me inimici mei. Dum dicunt
mihi per singulos dies vbi est de⁹ tu⁹:q̄re tristis es
aia mea z q̄re conturbas me? Spera ī deo qñ ad/
huc confitebor illi:salutare vultus⁹ mei z deus meus.

In finē ps dauid. XLII

Iudica me de⁹ z discerne cāz meā de gē
nē sctā:ab homine iniq z doloso erue me. Quia
tu es deus fortitudo mea:q̄re me repu/
listi z q̄re tristis incedo dum affligit me inimicus.
Emitte lucē tuā z veritatē tuā: ipa me deduxerūt
z adduxerūt ī mōtē sctm tuū z ī tabernacla tua.
Et introibo ad altare dei:ad deū q letificat iuuē/
tutē meā. Cōfitebor tibi ī citbara de⁹ de⁹ me⁹:q̄re
tristis es aia mea z q̄re conturbas me? Spera in deo
qñ adhuc confitebor illi salutare vultus⁹ mei z deus
meus. In finē p filijs chore intellectus⁹ ps dauid.
XLIII

Deus auribus nr̄is audiuim⁹: patres nr̄i annūciauerūt nob. Opus quod ope
rat⁹ es ī diebus eor:z in diebus antigs. Manus tua gētes dispdidit z plantasti eos: afflixisti
pplos z expulisti eos. Nec.n.ī gladio suo posse/
derūt terrā:z brachiū eor nō saluauit eos. Sed
dextera tua z brachiū tuū z illuminatio vultus
tui:qñ complacuisti in eis. Tu es ipse rex me⁹:z de
us me⁹:q mandas salutes iacob. In te inimicos
nr̄os ventilabim⁹ cornu:z ī nōie tuo spernemus
insurgētes ī nob. Non.n.ī arcu meo sperabo:z gla/
dius me⁹ nō saluabit me. Saluasti.n.nos de affligē
tibus nos:z odiētes nos confudisti. In deo laudabi/
mur tota die:z ī nōie tuo confitebimur ī secl̄z. Nūc
āt repulisti z confudisti nos:z nō egredieris ī vtuti/
bus nr̄is. Auertisti nos retrorsū p inimicos nr̄os:
z q oderūt nos diripiebāt sibi. Dedisti nos tanq̄s
oues escar:z in gētib⁹ dispersisti nos. Vendidisti po
pulū tuū sine pcio:z nō fuit multitudo in commuta
tiōib⁹ eor. Posuisti nos opprobriū vicinis nr̄is:
subsānationē z derisū bis q sūt ī circuitu nr̄o. Po

ira molesti erant mihi. Dor meū cōturbatū est i me:r formido mort̄ cecidit sup me. Timor r tre mor venerūt sup me:r cōtexerūt me tenebre. Et dixi qs dabit mihi pēnas sicut colūbe: r volabo r requiescā. Ecce elōgaui fugiēs:r mansi i solitu/dine. Expectabā eū q saluū me fec: a pusillanimi tate spūs r tēpestate. Precipita dñe diuide liguas eor:qm̄ vidi iniqtatē r ꝯdictionē in ciuitate. Die ac nocte circūdabit eā sup muros ei⁹ iniqtas: r la bor i medio ei⁹ r iusticia. Et nō defecit ō plateis ei⁹: vsura r dolus. Qm̄ si inimic⁹ me⁹ maledixiss̄ mihi:sustinuissem vtiq;. Et si is q oderat me sup me magna locut⁹ fuisset:abscondissē me forsitan ab eo. Tu vero homo vnanimis:dux me⁹ r not⁹ me⁹. Qui simul mecū dulces capiebas cibos:i do mo dei ambulauim⁹ cū ꝯsensu. Veniat mors sup illos:r descēdāt i infernū viuētes. Qm̄ negtie in habitaculis eor:in medio eor. Ego aūt ad deum clamaui:r dñs saluabit me. Vespere r māe r me/ridie narrabo r ānūciabo:r exaudiet vocē meā. Redimet i pace aiam meā ab his q appropiq̄nt mihi:qm̄ inter multos erāt mecū. Exaudiet de⁹ r būliabit illos:q est aī secula. Nō.n.ē illis ꝯmu/tatio r nō timuerūt deū:extēdit manū suā i retri buēdo. Cōtaminauerūt testm̄ ei⁹: diuisi sunt ab ira vultus ei⁹:r appropinq̄uit cor illi⁹. Mollit sūt sermōes ei⁹ sr̄ oleū:r ipsi sūt iacula. Jacta sr̄ dñm curā tuā r ipse te enutriet:r nō dabit in eternum fluctuationē iusto. Tu vero deus:deduces eos i puteū interit⁹. Viri sanguinū r dolosi n̄ dimidia būt dies suos:ego aūt sperabo i te dñe. ¶ In finē p ppīo q a sctis lōge factus ē i tituli inscriptione ipi dō cū teneret eū allophyli in geth. LV

Miserere mei de⁹ qm̄ cōculcauit me:hō to/ta die ipugnās tribulauit me. Cōculca/uerūt me inimici mei tota die:qm̄ multi bellātes aduersū me. Ab altitudie diei timebo:r ego vero in te sperabo. In deo laudabo sermo/nes meos:i deo speraui nō timebo qd faciet mi/hi caro. Tota die verba mea execrabant̄:aduer sū me oēs cogitatiōes eor i malū. Inhabitabunt r abscōdēt:ipsi calcaneū meū obseruabūt. Sic̄ sus/tinuerūt aiam meā p nihilo saluos facies illos: i ira pp̄os ꝯfringes. Deus vitā meā ānūciaui tibi: posuisti lachrymas meas i ꝯspcū tuo. Sicut r in pmissiōe tua:tūc ꝯuertent̄ inimici mei retrorsū. In q̄cūq; die inuocauero te:ecce cognoui qm̄ de us meus es In deo laudabo verbū i dño lauda bo ſmonē:in deo speraui n̄ timebo qd faciat mi/hi hō. In me sūt de⁹ vota tua:q̄ reddā laudatiōes tibi. Qm̄ eripuisti aiam meaz de morte:r pedes meos de lapsu:vt placeā cor̄ deo in luce viuēti/um. ¶ In finē ne disperdas dauid i tituli inscrip/tiōe cū fugeret a facie saul regis isr̄l in spelunca.

Miserere mei de⁹ miserere mei:qm̄ LVI i te cōfidit aīa mea. Et in vmbra alaruz tuaz sperabo:donec trāseat iniqtas. Cla mabo ad deū altissimū:deū q bñ fecit mihi. Mi/sit de celo r liberauit me: dedit in opprobriū cō culcātes me. Misit deus miaz suā r veritatē suā r eripuit aīaz meā de medio catuloz leonū: dor miui cōturbat⁹. Filij hoiuz dētes eor arma r sa gitte:r lingua eor gladi⁹ acut⁹. Exaltare sr̄ celos de⁹:r in oi terra glia tua. Laqū parauerunt pedi bus meis:r incurnauerūt aīaz meā. Foderūt añ sa ciē meā foueā:r iciderūt in eā. Paratū cor meuz de⁹ paratū cor meū:cātabo r psalmū dicā. Exur/ge glia mea exurge psalteriū r citbara:exurgā di luculo. Cōfiteboz tibi in pplis dñe:r psalmū di/cā tibi in gentib⁹. Qm̄ magnificata est vsq; ad ce los mia tua:r vsq; ad nubes veritas tua. Exalta re sr̄ celos de⁹:r sr̄ oēm terrā glozia tua. ¶ In fi nē ne disperdas in tituli iscriptiōe. LVII

Si vere vtiq; iusticiā logmini:recte iudi/cate filij hoium. Etenī i corde iniqtates opamini i tra:iniusticias man⁹ vr̄e ꝯcin nāt. Alienati sr̄ pctores a vulua:errauerūt ab ve/ro:locuti sūt falsa. Furoz illis sm̄ similitudnē serpē/tis:sic̄ aspidis surde r obturātis aures suas. Que n̄ exaudiet vocē incātantiū:r venefici incātāt̄ sa piēter. De⁹ ꝯteret dētes eor i ore ipor:molas leo nū cōfringet dñs. Ad nihilū deuenient̄ tanq̄ aqua decurrēs:intēdit arcū suū donec infirmēt̄. Sicut cera q̄ fluit auferet̄:sup cecidit ignis r nō viderūt solē. Priusq; intelligeret spine vr̄e rhamū: sic̄ vi uētes sic in ira absorbet eos. Letabit̄ iust⁹ cū vi/derit vindictā:manus suas lauabit in sanguīe pctō/ris. Et dicet hō si vtiq; est fructus iusto:vtiq; ē de⁹ iudicās eos i terra. ¶ In finē ne disp̄das dauid i tituli inscriptiōe:qm̄ misit saul r custodiuit domū eius vt interficeret eum. LVIII

Eripe me de inimicis meis de⁹ me⁹:r ab insurgētib⁹ in me libera me. Eripe me de opātib⁹ iniqtatē:r de viris sāguinū sal ua me. Qr ecce ceperūt aīaz meā:irruerūt in me fortes. Neq; iniqtas mea neq; pctm̄ meū dñe: si ne iniqtate cucurri r direxi. Exurge i occursū me um r vide:r tu dñe de⁹ virtutū de⁹ isr̄l. Intende ad visitādas oēs gētes:nō miserear⁹ oīb⁹ q opan tur iniqtatē. Cōuertent̄ ad vesperā r famē patiēt̄ vt canes:r circuibūt ciuitatē. Ecce loquent̄ in ore suo:r gladius in labijs eor:qm̄ qs audiuit. Et tu dñe deridebis eos:ad nihilū deduces oēs gētes. Fortitudinē meā ad te custodiā:qr de⁹ susceptor me⁹ es:de⁹ meus mia ei⁹ pue/niet:me. De⁹ oñdit mi hi sup inimicos meos:ne occidas eos neq̄ obli uiscāt̄ pp̄li mei. Dispge illos in virtute tua:r dpo/ne eos ptector me⁹ dñe. Delictū oris eor:sermo nē labioz ipor:r ꝯprehendāt̄ in superbia sua. Et de execratiōe r mēdacio ānūciabūt̄ i ꝯsumatiōe:in ira ꝯsūmatiōis r nō erūt. Et sciēt qr deus dñabit̄ iacob:r finiū terre. Cōuertēt̄ ad vesperā r famez patient̄ vt canes:r circuibūt ciuitatē. Ipsi disper gēt̄ ad māducādū:si vo n̄ fuerit saturati r mur/murabūt. Ego aūt cātabo fortitudinē tuā:r exal tabo mane miaz tuā. Qr fact⁹ es susceptor meus

eoꝝ. Uerũtñ dẽ redimet aĩam meã de manu inferi:cũ accepit me. Ne timueris cũ diues fact⁹ fuerit hõ:z cũ mltiplicata fuerit glia dom⁹ eĩ. Qñ cũ interierit ñ sumet oĩa:neq; descẽdet cũ eo glia eĩ. Qz aĩa eĩ ĩ vita ipsi⁹ bñdicet:ꝓfitebit tibi cũ bñfecer⁹ ei. Introibit vsq; in ꝓgenies patrũ suoꝝ rũ:vsq; ĩ eternũ ñ videbit lumẽ. Hõ cũ ĩ honore esset nõ itellexit:cõparat⁹ est iumentis insipiẽtib⁹ :z silis fact⁹ ẽ illis. Ps asaph. XLVIIII

Deus deoꝝ dñs locut⁹ ẽ:z vocauit trã. A solis ortu vsq; ad occasũ: ex syõ spẽs decor⁹ ei⁹. Deꝰ manifeste veniet:deꝰ nr̃ z ñ silebit. Ignis ĩ cõspectu eiꝰ exardescet:z ĩ circuitu eius tẽpestas valida. Adnocauit celũ desursũ: z terrã discernẽ ppl'm suũ. Congregate illi sctõs eĩ⁹:q ordinãt testñ eĩ⁹ sup sacrificia:z ãnũciabũt celi iusticiã eĩ⁹:qñ deꝰ iudex ẽ. Audi ppl's meꝰ z loq̃r:isrl' z testificaboꝝ tibi:deꝰ deꝰ tuꝰ ego sũ. Nõ ĩ sacrificiis tuis arguã te:holocausta ãt tua ĩ ꝓspecto meo sũt sp. Nõ accipiã ỏ domo tua vitulos: neq; ỏ gregib⁹ tuis hircos. Qñ mee sũt oẽs fere siluaꝝ:iumẽta ĩ mõtib⁹ z boues. Cognoui oĩa volatilia celi:z pulchritudo agri mecũ est. Si esuriero nõ dicã tibi:meꝰ est.n.orbis terre z plenitudo eius. Nũqd mãducabo carnes tauroꝝ:aut sãgui nẽ hircoꝝ potabo? Immola õo sacrificiũ laudis: z redde altissimo vota tua. Et inuoca me in die tribulatõis:eruã te z honorificabis me. Pctõri aũt dixit deꝰ:quare tu enarras iusticias meas: z assumis testamẽtũ meũ ꝑ os tuũ? Tu vo odisti disciplinã:z pieciste sermones meos retrorsũ. Si videbas furẽ:currebas cũ eo:z cũ adulteris portionẽ tuã põebas. Os tuũ abũdauit malitia:z lingua tua ꝓcinnabat dolos. Sedẽs aduersus frem tuũ loq̃bar⁹: z aduersũ filiũ mr̃is tue ponebas scãdalũ: hec feciste z tacui. Existimasti iniq̃ qd ero tui simĩlis:arguã te z statuã ỏ faciẽ tuã. Intelligite hẽ q oblimini cĩ deũ:neq̃ rapiat z ñ sit q eripiat. Sacrificiũ laudis honorificabit me:z illic iter quo ostãdã illi salutare dei. Ps in finẽ dõ qñ venit ad eũ nathan ꝓpha qñ intrauit ad bersabee. L

Miserere mei deus:sm magnã mĩaz tuaz: Et sm multitudinẽ miserationũ tuarũ : dele iniqtatẽ meã. Amplius laua me ab iniqtate mea:a pctõ meo mũda me. Qñ iniqtatẽ meã ego cognosco z pctm̃ meũ ỏ me ẽ sẽp. Tibi soli peccaui z malũ coram te feci:vt iustificer⁹ in sermonib⁹ tuis z vincas cũ iudicar⁹. Ecce.n. ĩ iniqtatib⁹ ꝓcept⁹ sum:z ĩ pctis cõcepit me mr̃ mea. Ecce enim veritatẽ dilexisti: incerta z occulta sapiẽtie tue manifestasti mihi. Aspges me dñe hysopo z mũdaboꝝ:lauabis me z sup niuẽ dealbaboꝝ. Auditui meo dabis gaudiũ z leticiã:z exultabunt ossa hũiliata. Auerte faciẽ tuã a pctis meis:z oẽs iniqtates meas dele. Cor mũdũ crea ĩ me deꝰ:z spm rectũ in noua ĩ viscerib⁹ meis. Ne pijcias me a facie tua:z spm sctm̃ tuuz ne auferas a me. Redde mihi leticiã salutar⁹ tui:z spũ ꝓncipali ꝓfirma me. Docebo iniqs vias tuas:z ipi ad te ꝓuertẽt. Libera me de sanguinib⁹ deꝰ deꝰ salutis mee:z exultabit lingua mea iusticiã tuã. Dñe labia mea aperies:z os meũ anũciabit laudẽ tuã. Qñ si voluisses sacrificiũ dedissẽ:vtiq; holocaustis nõ ỏlectaberis. Sacrificiũ deo spus cõtribulat⁹:coꝝ cõtritũ z hũiliatũ nõ ỏspicies. Benigne fac dñe in bona volũtate tua syon:vt edificẽt muri irl'm. Tũc acceptabis sacrificiũ iusticie oblatiões z holocausta:tũc iponẽt sr̃ altare tuũ vitulos. In finẽ intellectus dauid cũ venit ad eũ doech idumeus z nũciauit sauli:venit dauid in domuz abimelech. LI

Quid gliar⁹ in malicia: q potẽs es in iniqtate? Tota die iniusticiã cogitauit lingua tua:sicẽ nouacula acuta fecisti dolũ. Dilexisti malicia sr̃ benignitatẽ: iniqtatẽ magis q̃ loq eqtatẽ. Dilexisti oĩa verba ꝑcipitatiõis:lingua dolosa. Propterea deꝰ destruet te in finẽ:euellet te z emigrabit te de tabernacl'o tuo: z radicẽ tuã de terra viuẽtiũ. Uidebũt iusti z timebũt: z sup eũ ridebũt z dicẽt:ecce hõ q nõ posuit deũ adiutoꝝẽ suũ. Sz sperauit ĩ multitudine diuitiaꝝ suaꝝ: z ꝑualuit in vanitate sua. Ego ãt sicẽ oliua fructifera ĩ domo dei:speraui ĩ mĩa dei ĩ eternũ z in seculũ seculi. Cõfiteboꝝ tibi ĩ seculũ q̃ fecisti: z expectabo nomẽ tuũ qñ bonũ ĩ ꝓspectũ sctõꝝ tuoꝝ. In finẽ itellect⁹ dauid ꝑ amalech. LII

Dixit insipiẽs ĩ coꝝde suo:ñ ẽ deus. Corrupti sũt z abhominabiles facti sũt ĩ iniqtatib⁹:ñ est q faciat bonũ. Deus de celo ꝓspexit sup filios hominũ : vt videat si ẽ intelligẽs aut requirẽs deũ. Oẽs declinauerũt simul inutiles facti sũt: nõ ẽ q faciat bonũ:nõ ẽ vsq; ad vnũ. Nõne scient oẽs q operant iniqtatẽ:q deuorãt plebẽ meã vt cibũ panis? Deũ nõ inuocauerũt: illic trepidauerũt timore vbi nõ fuit timor. Qñ deꝰ dissipauit ossa eoꝝ q hõib⁹ placẽt:confusi sũ qñ deꝰ spreuit eos. Quis dabit ex syõ salutare isrl': cũ ꝓuerterit deꝰ captiuitatẽ pleb⁹ sue exultabit iacob z letabit⁹ isrl'. In finẽ in carminib⁹ itellect⁹ dõ cũ veniss̃et cyphei z nũciasset sauli:nñe dõ abscõdit⁹ ẽ apũ nos. LIII

Deus in nõie tuo saluũ me fac: z in virtute tua iudica me. Deꝰ exaudi orõnẽ meã:aurib⁹ ꝑcipe verba oris mei. Qñ alieni insurrexerũt aduersũ me : z fortes q̃sierunt aĩam meã:z nõ ꝓposuerũt deũ ante cõspectũ suũ. Ecce.n. deus adiuuat me: z dñs susceptor est aĩe mee. Auerte mala inimicis meis: z in veritate tua disperde illos. Uolũtarie sacrificabo tibi: z ꝓfitebor nõi tuo dñe:qñ bonũ ẽ. Qñ ex oĩ tribulatõne eripuisti me:z sup ĩmicos meos despexit oculus meus. In finez in carminib⁹ intellect⁹ dõ. LIIII

Deus exaudi orõnẽ meã:z ne despexeris deprecationẽ meã: intẽde mihi z exaudi me. Cõtristatus sũ ĩ exercitatione mea:z ꝓturbat⁹ sũ a voce inimici z a tribulatõne pctõris. Qñ declinauerũt in me iniqtates: z ĩ

Venite ⁊ videte opa dei:terribilis ī ꝯsilijs sup filios hoīum. Qui cōuertit mare in aridā:ī flumīe pertrāsibūt pede ibi letabimur in ipso. Qui dñatur ī virtute sua in eternū:oculi eius sup gētes respiciūt: q exasperāt nō exaltēt in semetipsis. Bñdicite gentes deū nr̄m:⁊ auditā facite vocez laudis ei⁹. Qui posuit aiaz meā ad vitā:⁊ nō dedit ī cōmotionem pedes meos. Quīn pbasti nos de⁹:igne nos examinasti sicut examiāt argētū. Induxisti nos ī laqz: posuisti tribulatiões ī dorso nr̄o:iposuisti hoīes sup capita nr̄a. Trāsiuimus p ignē ⁊ aquā:⁊ eduxisti nos ī refrigeriū. Introibo ī domū tuā ī holocaust̄:r̄ddā tibi vota mea q̄ distinxerūt labia mea. Et locutū ē os meū:ī tribulatione mea. Holocausta medullata offerā tibi cū incēso arietū:offeram tibi boues cū hircis. Venite audite ⁊ narrabo oēs q timet̄ deū:quāta fec̄ aīe mee. Ad ipm ore meo clamaui:⁊ exultaui sub lingua mea. Iniqtatē si aspexi ī corde meo:nō exaudiet dñs. Propterea exaudiuit de⁹:⁊ attēdit voci depcatiōis mee. Bñdictus de⁹:q nō amouit orōnē meā ⁊ miaz suā a me.

In finē in hymnis ps cātici dō. LXVI

Deus misereat nr̄i ⁊ bñdicat nobis:illumiet vultū suū sup nos:⁊ misereat nr̄i. Ut cognoscam⁹ ī tra viā tuā:ī oīb⁹ gētib⁹ salutare tuū. Cōfiteāt tibi ppli de⁹:cōfiteāt tibi ppli oēs. Letēt̄ ⁊ exultent gētes:qñ iudicas pplos ī eqtate ⁊ gētes ī tra dirigis. Cōfiteāt tibi ppli de⁹: cōfiteātur tibi ppli oēs:tra dedit fructū suū. Bñdicat nos de⁹ de⁹ nr̄ bñdicat nos de⁹:⁊ metuāt eū oēs fines tre.

In finē ps cātici dō. LXVII

Exurgat de⁹ ⁊ dissipent̄ inimici ei⁹:⁊ fugiāt q oderūt eū a facie ei⁹. Sic deficit fum⁹ deficiāt:sicut fluit cera a facie ignis sic pereant pctōres a facie dei. Et iusti epulent̄ ⁊ exultēt in ꝯspcū dei:⁊ delectēt̄ in leticia. Cantate deo psalmū dicite nōi ei⁹:iter facite ei q ascēdit super occasū:dñs nomē illi. Exultate ī cōspcū ei⁹:turbabūt a facie ei⁹ pr̄is orphanoz ⁊ iudicis viduarū. Deus in loco sctō suo:de⁹ q inhabitare facit vn⁹ moris in domo. Qui educit vinctos in fortitudie:sitiēter eos q exasperāt q hitāt in ī sepulchris. De⁹ cū egrederet̄ in ꝯspcū ppli tui: cū ptransires in dēserto. Terra mota ē: eteniz celi distillauerunt a facie dei synai a facie dei isr̄l. Pluuiā volūtariā segregabis de⁹ hēditati tue:⁊ infirmata ē: tu vo pfecisti eā. Animalia tua hitabūt ī ea:paraisti ī dulcedie tua: pauperi deus. Dñs dabit verbū euāgelizantibus virtute mlta. Rex virtutū dilecti dilecti:⁊ speciei dom⁹ diuidere spolia. Si dormiat̄ inter medios cleros pēne colūbe deargētate:⁊ posteriora dorsi ei⁹ in pallore auri. Dū discernit celestis reges sr̄ eā nive dealbabunt̄ in selmō:mōs dei mōs pinguis. Mōs coagulat⁹ mōs pīguis:vt qd suspicamī mōtes coagulatos? Mōs in q̄ bn̄ placitū ē deo hitare in eo:eteni dñs hitabit in finē. Curr⁹ dei decem milibus multiplex:milia letātiū: dñs ī eis ī synai in sctō. Ascēdisti in altū cepisti captiuitatē:accepisti dona in hoīb⁹. Eteni nō credētes inhitare dñm deū. Bñdict⁹ dñs die q̄tidie:pspex iter faciet nob de⁹ salutariū nr̄oz. De⁹ nr̄ de⁹ saluos faciēdi:⁊ dñi dñi exitus mortis. Verūtn̄ de⁹ confringet capita īimicoz suoz:verticē capilli pambulātiū ī delict⁹ suis. Dixit dñs ex basan conuertā:conuertā in pfundū mar̄. Ut intinguat̄ pes tu⁹ ī sāguīe:līgua canū tuoz ex ī micis ab ipo. Viderūt ingressus tuos de⁹: ingressus dei mei reg⁹ mei q ē in sctō. Preuenerūt pncipes coniūcti psallētib⁹:in medio iuuēculaz tympanistrarū. In ecclesijs bñdicite deo:dño de fontib⁹ isr̄l: Ibi beniamin adolescētul⁹:ī mēt⁹ excessu. Prīcipes iuda duces eoz:pncipes çabulō ⁊ pncipes neptalim. Māda de⁹ virtuti tue:cōfirma hoc de⁹ qđ operatus es in nob. A tēplo tuo in irl̄m:tibi offerēt reges munera. Increpa feras arundinis: congregatio tauroz in vaccis pploz:vt excludant eos q pbati sūt argēto. Dissipa gētes q̄ bella volūt:veniēt legati ex egypto:ethiopia p̄uēiet man⁹ ei⁹ deo. Regna terre cātate deo:psallite dño. Psallite deo q ascēdit sr̄ celū celi:ad orientē. Ecce dabit voci sue vocē virtut⁹:date gloriā deo sr̄ isr̄l: magnificētia ei⁹ ⁊ virtus ei⁹ in nubib⁹. Mirabilis de⁹ in sctis suis: de⁹ isr̄l ipe dabit virtutē ⁊ fortitudinē plebi sue:bn̄dictus deus. In finē p bis qui cōmutabuntur ps ipsi dauid. LXVIII

Saluū me fac de⁹:qñ intrauerūt aq̄ vsq; ad aiaz meā. Infixus sū ī limo pfundi:⁊ nō est substātia. Veni in altitudinē maris:⁊ tēpestas demersit me. Laborauī clamās rauce facte sūt fauces mee:defecerūt oculi mei dū spero in deū meū. Multiplicati sūt sup capillos capit⁹ mei: q oderūt me grat⁹. Cōfortati sūt q psecuti sūt me inimici mei iniuste:q̄ n̄ rapui tūc exoluebā. De⁹ tu scis insipiētiā meā:⁊ delicta mea a te nō sūt abscōdita. Nō erubescāt in me q expectant te dñe:dñe virtutū. Nō confundāt sup me:q q̄rūt te de⁹ isr̄l. Quīn ppter te sustinui oppzobriū:operuit cōfusio faciē meā. Extrane⁹ factus sū frib⁹ meis:⁊ peregrin⁹ filijs mr̄is mee. Quīn çelus dom⁹ tue comedit me ⁊ oppzobria exprobrātiū tibi ceciderūt sup me. Et operui in ieiunio aiam meā:⁊ factū ē in opprobriū mihi. Et posui vestimētū meū cilitiū:⁊ fact⁹ sū illī in parabolā. Aduersū me loqbāt̄ q sedebāt ī porta:⁊ ī me psallebāt q bibebāt vinū. Ego vo orōnē meā ad te dñe:tēpus beneplaciti deus. In multitudie mie tue:exaudi me ī veritate salut⁹ tue. Eripe me de luto vt nō infigar: libera me ab his q oderunt me ⁊ de pfundis aquaz. Nō me demergat tempestas aque:neq; absorbeat me pfūdū: neq; vrgeat sup me puteus os suū. Exaudi me dñe qñ benigna est mia tua:secm multitudinē miserationū tuarū respice me. Et ne auertas faciē tuā a puero tuo: qñ tribulor velociter exaudi me. Intēde aīe mee ⁊ libera eā:: ppter inimicos meos eripe me. Tu scis improperium meum ⁊ confusionē meā:⁊ reuerētiam meam. In conspectu tuo sūt oēs q tribulant

z refugiū meū in die tribulationis mee. Adiutor meus tibi psallā: qz deꝰ susceptor meꝰ es: deꝰ meus misericordia tua. ¶ In finē p his q̄ mutabūt in tituli in scriptiōe ipsi dauid ī doctrinā: cū succēdit mesopotaniā syrie z sobal: z cōuertit ioab: z percussit edom ī valle salinaꝝ duodecī milia. LIX

DEus repulisti nos z destruxisti nos: iratꝰ es z misertꝰ es nobis. Cōmouisti terrā z conturbasti eā: sana contritiōes eiꝰ qz commota ē. Ostēdisti ppl̄o tuo dura: potasti nos vino cōpūctiōis. Dedisti metuētib⁹ te significationē: vt fugiant a facie arcꝰ. Et liberēt dilecti tui: saluū fac dextera tua z exaudi me. Deus locutꝰ ē in scō suo: letabor z partibor sichimā: z qualē tabernaculoꝝ metibor. Ideus ē galaad z meus ē manasses: z ephraim fortitudo capitis mei. Juda rex meus: moab olla spei mee. In idumeā extendaꝫ calciamētū meū: mihi alienigene subditi sūt. Quis deducet me ī ciuitatē munitā: q̄s deducet me vsq; ī idumeā? Nōne tu deꝰ q̄ repulisti nos: z ñ egredieris deꝰ in vtutibꝰ nr̄is. Da nob auxiliū de tribulatiōe: z vana salus hōis. In deo faciemꝰ virtutē: z ipe ad nihilū deducet tribulātes nos. ¶ In finē in hymnis p̄s dauid. LX

EXaudi deꝰ deprecationē meā: et ītēde oīoni mee. A finibꝰ terre ad te clamaui dum anxiarer cor meū: in petra exaltasti me. Deduxisti me qz factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo ī tabernaculo tuo in secula: protegar in velamento alaꝝ tuaꝝ. Quōm tu deus meꝰ exaudisti oīonē meā: dedisti hereditatē timētib⁹ nomē tuū. Dies sr̄ dies regis adicies: ānos eiꝰ vsq; ī diē gnātiōis z generationis. Permanet ī eternū ī ospcū dei: miam z veritatē eius q̄s regret: Sic psalmū dicā nōi tuo ī seculū seculi: vt reddā vota mea de die in diē. ¶ In finem p idithum p̄s dauid. LXI

NOnne deo subiecta erit aīa mea: ab ipo enī salutare meū. Nā z ipe deꝰ meꝰ z salutar⁹ meꝰ susceptor meꝰ: non moueboꝝ amplius. Quousq; irruit⁹ ī hōiez: interficit⁹ vniuersi vos tāq̄ pieti iclinato z macerie ōpulse? Verūtn̄ pciū meū cogitauer̄t ppellē: cucurri in siti: ore suo bñdicebāt z cōde suo maledicebāt. Verūtn̄ ō sbiecta esto aīa mea: qm̄ ab ipo patiētia mea. Qz ipe deꝰ meꝰ z saluatoꝝ meꝰ adiutoꝝ meꝰ ñ emigrabo. In deo salutare meū z glia mea: deꝰ auxilij mei z spes mea ī ō ē. Spate ī eo oīs congregatō ppli: effūdite corā illo corda vr̄a: deus adiutor nr̄ ī etnū. Verūtn̄ vani filij hōiuz: mēdaces filij hōiū ī statera⁹: vt ōcipiāt ipi ō vānitate ī idipz. Nolite sperare ī iiqtate: z rapinas nolite cōcupiscē: diuitie si affluāt nolite cor appōere. Semel locutus ē deus duo hec audiui: qz ptās dei ē z tibi domine mia: qz tu reddis vnicuiq; iux opa sua. ¶ p̄s dauid cū esset in deserto iudee. LXII

DEus deꝰ meꝰ: ad te de luce vigilo. Sitiuit ī te aīa mea: cꝫ multipliciter tibi caro mea. In terra ōdeserta iuia z inaquosa sic in scō apparui tibi: vt videre virtutē tuā z gloriā tuam. Quōm melior ē mia tua sr̄ vitas: labia mea laudabūt te. Sic bñdicā te in vita mea: z in nōie tuo leuabo manus meas. Sic adipe z pinguedine r̄plebitur aīa mea: z labijs exultatiōis laudabit os meum. Si mēor fui tui super stratū meū in matutinis meditaboꝝ in te: qz fuisti adiutor meꝰ. Et ī velamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo: adhesit aīa p̄te: me suscepit dextera tua. Ipi vo in vanū q̄sierūt aīaz meā: introibūt in inferiora terre: tradēt in manus gladij partes vulpiū erūt. Rex vero letabit ī deo: laudabūt oēs q̄ iurāt ī eo: qz obstructū ē os loquentiū iniqua. ¶ In finē p̄s dauid. LXIII

EXaudi deus oronē meā cū deprecor: a timore inimici eripe aīam meā. Protexisti me a cōuētu malignātiū: a multitudine operantiū iniqtatē. Qz exacuerūt vt gladiū linguas suas: intēderūt arcū rē amarā: vt sagittēt in occultis imaculatū. Subito sagittabūt eū z non timebūt: firmauerūt sibi sermonē neq̄. Narrauerūt vt absconderēt laqos: dixerūt q̄s videbit eos? Scrutati sūt iniqtates: defecerunt scrutantes scrutinio. Accedet hō ad cor altū: z exaltabit deꝰ. Sagitte puloꝝ facte sūt plage eoꝝ: z infirmate sunt sup eos lingue eoꝝ. Conturbati sūt oēs q̄ videbant eos: z timuit oīs hō. Annūcianerūt opa dei: z facta eius intellexerūt. Letabit⁹ iustus ī dño z sperabit in eo: z laudabūt oēs recti corde. ¶ In finē p̄s dauid cāticū aggei hieremie z eçechielis de verbo peregrinatiōis: z de pplo transmigratiōis cū īciperēt pficisci. LXIIII

TE decet hymnꝰ deꝰ in syon: z tibi reddet votū in irm. Exaudi oronē meaz: ad te oīs caro veniet. Verba iniq̄z prevalueru̇t sr̄ nos: z ipietatib⁹ nr̄is tu ppitiaberis. Btūs quem elegisti z assūpsisti: inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur ī bōis domꝰ tue: sctūs ē templū tuū mirabile ī equitate. Exaudi nos deꝰ salutar⁹ nr̄: spes oīuz finiū terre z in mari lōge. Preparās mōtes ī virtute tua accinct⁹ potētia: q̄ conturbas profundū maris sonū fluctuū eoꝝ. Turbabūt gētes z timebūt qui habitant terminos a signis tuis: exitꝰ matutini z vespere delectabis. Visitasti terrā z inebriasti eaz: multiplicasti locupletare eā. Flumē deī repletus ē aqs: parasti cibū illoꝝ qm̄ ita ē pparatio eiꝰ. Rivos eius inebriās multiplica genimina eiꝰ: in stillicidijs eiꝰ letabit germinās. Benedices corone anni benignitatis tue: z cāpi tui replebūt vbertate. Pinguescēt speciosa deserti: z exultatiōe colles accingēt. Induti sūt arietes ouiū: z valles abundabūt frumēto: clamabūt etenī hymnū dicēt. In finē cāticū psalmi resurrectiōis. LXV

IUbilate deo oīs terra: psalmū dicite nomini eius: date gloriā laudi eiꝰ. Dicite deo q̄ terribilia sūt opa tua dñe in multitudine virtutis tue mentient tibi inimici tui. Omnis terra adoret te z psallat tibi: psalmū dicat nomini tuo.

reprobati. Existimabā vt cognoscerē: ß labor est
ān me. Donec intrē in sctūariū dei: ⁊ intelligā in no
uissimis eor. Uerūtn ꝓpter dolos posuisti eis: de
iecisti eos dū alleuarent. Quō facti sūt in desolatō
nē: subito defecerūt: perierūt ꝓpter iniquitatē suā.
Uelut somniū surgētiū: dñe in ciuitate tua: imagi
nē ipsor ad nihilum rediges. Qr inflāmatum est
cor meū: ⁊ renes mei cōmutati sunt: ⁊ ad nihilū re
dactus sū ⁊ nescīui. Ut tumentū factus sū apud te:
⁊ ego sp tecum. Tenuisti manum dexterā meam:
⁊ in voluntate tua deduxisti me: ⁊ cū gloria suscē
pisti me. Quid.n. mihi est in celo: ⁊ a te qd volui sr
terram? Defecit caro mea ⁊ cor meū: deus cordis
mei ⁊ ps mea deⁱ eternū. Qr ecce q elongant se a
te peribūt: pdidisti oēs q fornicant abs te. Mihi
aūt adherere deo bonū est: ponere in dño deo spē
meā. Ut annūciem oēs ꝑdicatiōes tuas: in portis
filie syon.

In finē ītellectᵒ asaph. LXXIII

Ut qd deus repulisti in finem: iratus ē fu
ror tuus sr oues pascue tue? Mēor esto ꝯ
gregatiōis tue: quam possedisti ab initō.
Redemisti virgā hereditatis tue: mons syon in q̄
habitasti in eo. Leua manus tuas in superbias eo
rū in finem: quanta malignatus est inimicus in san
cto? Et gloriati sūt qui oderūt te ī medio solēnita
tis tue. Posuerunt signa sua signa ⁊ non cognoue
runt: sicut in exitu super summum. Quasi in silua
lignorum securibus exciderunt ianuas eius in id
ipsum: in securi ⁊ ascia deiecerunt eam. Incende
runt igni sanctuarium tuum in terra: polluerunt
tabernaculum nominis tui. Dixerūt in corde suo
cognatio eorum simul: quescere faciamus omnes
dies festos dei a terra. Signa nostra non vidi
mus iam non est prophēta: ⁊ nos non cognoscet
amplius. Usqꝫquo deus improperabit inimicus:
irritat aduersarius nomen tuum in finem? Ut qd
auertis manum tuam ⁊ dexteraꝫ tuam: de medio
sinu tuo in finem? Deus autem rex noster ante se
cula: operatus est salutem in medio terre. Tu con
firmasti in virtute tua mare: contribulasti capita
draconum in aquis. Tu confregisti capita draco
nis: dedisti eum escam populis ethiopum. Tu di
rupisti fontes ⁊ torrētes: tu siccasti fluuios ethan.
Tuus est dies ⁊ tua est nox: tu fabricatus es auro
rem ⁊ solem. Tu fecisti omnes terminos terre: estā
tem ⁊ ver tu plasmasti ea. Mēor esto huius: ini
micus improperauit domino: ⁊ populus insipi
ens incitauit nomen tuum. Ne tradas bestijs ani
mas confitentes tibi: ⁊ animas pauperum tuorꝫ
ne obliuiscaris in finem. Respice in testamentum
tuum: quia repleti sunt qui obscurati sūt terre do
mibus iniquitatum. Ne auertatur humilis factus
confusus: pauper ⁊ inops laudabunt nomen tuuꝫ.
Exurge deus iudica causam tuam: memor esto
improperiorum tuorum que ab insipiente sunt to
ta die. Ne obliuiscaris voces inimicorꝫ tuorꝫ:
superbia eorū qui te oderūt ascēdit semp.

In finē cōfitēpas ps cantici asaph. LXXIIII

Confitebimur tibi deus confitebimur: ⁊
inuocabimus nomen tuum. Narrabi
mus mirabilia tua: cum accepero tem
pus ego iusticias iudicabo. Liquefacta est terra ⁊
omnes qui habitant in ea: ego confirmaui colum
nas eⁱ. Dixi iniqs nolite iniq̄ agere: ⁊ delinquenti
bus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in al
tum cornu vestrum: nolite loqui aduersus deum
iniquitatem. Qu.a neqꝫ ab oriente neqꝫ ab occidē
te neqꝫ a desertis montibus: quoniam deus iu
dex est. Hunc humiliat ⁊ hunc exaltat: quia calix
in manu domini vini meri plenus mixto. Et incli
nauit ex hoc in hoc: veruntamen fex eius non est
exinanita: bibent omnes peccatores terre. Ego
autem annunciabo in seculum: cantabo deo ia
cob. Et omnia cornua peccatorum confringam:
⁊ exaltabuntur cornua iusti.

In finem in car
minibus canticum ad assyrios psalmus
asaph. LXXV

Notus in iudea deus: in israhel magnum
nomen eius. Et factus est in pace locus
eius: ⁊ habitatio eius in syon. Ibi con
fregit potentias: arcum scutum gladium ⁊ bellum:
Illuminans tu mirabiliter a montibus eternis:
turbati sunt omnes insipientes corde. Dormie
runt somnum suum: ⁊ nihil inuenerunt omnes vi
ri diuitiarum in manibus suis. Ab increpatione
tua deus iacob: dormitauerunt qui ascendetunt
equos. Tu terribilis es ⁊ quis resistet tibi? extunc
ira tua. De celo auditum fecisti iudicium: terra tre
muit ⁊ quieuit. Cum exurgeret in iudicium deus:
vt saluos faceret omnes mansuetos terre. Quo
niam cogitatio hominis confitebitur tibi: ⁊ reli
que cogitationis diem festum agent tibi. Uouete
⁊ reddite domino deo vestro: omnes qui in cir
cuitu eius affertis munera. Terribili ⁊ ei qui au
fert spiritum principum: terribili apud reges ter
re.

In finem ꝓ idithum psalmus asaph.
LXXVI

Uoce mea ad dominum
clamaui: voce mea ad deum ⁊ intendit
mihi. In die tribulationis mee deum ex
quisiui manibus meis nocte contra eum: ⁊ non
sum deceptus. Renuit consolari anima mea: me
mor fui dei ⁊ delectatus sum: ⁊ exercitatus sum ⁊
defecit spiritus meus. Anticipauerūt vigilias ocu
li mei: turbatus sum ⁊ non sum locutus. Cogitaui
dies antiquos: ⁊ annos eternos in mente habui.
Et meditatus sum nocte cum corde meo: ⁊ exer
citabar ⁊ scopebaꝫ spiritum meum. Nunquid in
eternum proiicict deus: aut non apponet vt com
placitior sit adhuc? Aut in finem misericordiā suā
abscidet: a generatione in generationem? Aut ob
liuiscetur misereri deus: aut continebit ī ira sua mi
sericordias suas? Et dixi nūc cepi: hec mutatō dex
tere excelsi. Mēor fui operum domini: qr me
mor ero ab initio mirabilium tuorum. Et medita
bor in omnibus opibus tuis: ⁊ ī adinuentionib⁹

me:ip̄roperiū expectauit cor meū ⁊ miseriā. Et sustinui q̄ siꝫ contristaret ⁊ nō fuit:⁊ q̄ ꝓsolaret ⁊ nō ⁊ueni:Et dederūt in escā meā fel:⁊ ī siti mea potauerūt me aceto. Fiat mensa eorū corā ipsis ī laqueum:⁊ ī retributiōes ⁊ in scādalū. Obscurent oculi eorū ne videāt:⁊ dorsū eorū sp incurua. Effūde sup eos irā tuā:⁊ furor ire tue cōprehēdat eos. Fiat hītatio eorū deserta:⁊ in tabernaculis eorum nō sit q̄ inhabitet. Quē quē tu percussisti psecuti sunt:⁊ sup dolorē vulnerū eor addiderūt. Appōe iniquitatē sup iniquitatē eorū:⁊ nō īntrēt in iusticiā tuā. Deleant de libro viuētiū:⁊ cū iustis nō scribāt. Ego sū pauper ⁊ dolēs:salus tua deus suscepit me. Laudabo nomē dei cū cātico:⁊ magnificabo eū in laude. Et placebit deo sup vitulū nouellū:cornua pducētem ⁊ vngulas. Videāt pauperes ⁊ letent:q̄rite deū ⁊ viuet aīa vra. Quōm exaudiuit pauperes dñs:⁊ vinctos suos nō despexit. Laudēt illū celi ⁊ terra: mare ⁊ oīa reptilia in eis. Quōm deꝰ saluaz faciet syon:⁊ edificabūt ciuitates iude. Et inhabitabūt ibi:⁊ hēditate acquīet eā. Et semē seruor eiꝰ possidebit eā:⁊ q̄ diligūt nomē eiꝰ hītabūt in ea. ℣ In finem ps dauid in rememoratiōe q̄ saluū fecit eum dominus.

LXIX

Deus ī adiutoriū meū intende: dñe ad adiuuādū me festina. Cōfundant ⁊ reuereātur q̄ q̄rūt aīam meā. Auertāt retrorsū ⁊ erubescāt:q̄ volūt mala mihi. Auertant statī erubescētes:q̄ dicūt mihi euge euge. Exultēt ⁊ letent ī te oēs q̄ q̄rūt te:⁊ dicāt sp magnificet dñs q̄ diligūt salutare tuū. Ego vero egenus ⁊ paup sū:deus adiuua me. Adiutor meꝰ ⁊ liberator meus es tu:dñe ne moreris. ℣ Ps dauid filiorū ionadab ⁊ priorum captiuorum.

LXX

In te dñe speraui nō cōfundar ī eternū: ī iusticia tua libā me ⁊ eripe me. Inclina ad me aurē tuā:⁊ salua me. Esto mihi ī deū protectorē ⁊ ī locū munitū vt saluū me facias. Quōm firmamētū meū:⁊ refugiū meū es tu. Deꝰ meꝰ eripe me ḋ mān pctōris:⁊ ḋ manu ꝺ legē agēt ⁊ iniq. Quōm tu es patientia mea dñe:dñe spes mea a iuuentute mea. In te cōfirmatus sū ex vtero:de ventre mris mee tu es protector meus. In te cōtatio mea semp: tāq̄ pdigiū factꝰ sū multis ⁊ tu adiutor fortis. Repleat os meū laude vt cantē glorīā tuam:tota die magnitudinē tuā. Ne pijcias me ī tpe senectutis: cū defecerit virtus mea ne derelinq̄s me. Quia dixerūt inimici mei mihi:et q̄ custodiebāt aīaz meam cōsiliū fecerūt in vnū. Dicētes deꝰ dereliqt eū psequimini ⁊ cōprehendite eū:q̄ nō ē q̄ eripiat. Deꝰ ne elōgeris a me:deus meꝰ in auxiliū meū respice. Cōfundant ⁊ deficiant detrahētes aīe mee: operiant cōfusiōe ⁊ pudore q̄ q̄rūt mala mihi. Ego sp āt sperabo:⁊ adiiciā sup oēm laudē tuā. Os meū annūciabit iusticiā tuā:tota die salutare tuū. Quōm nō cognoui lr̄aturaz introibo ī potētias dñi:dñe mēorabor iusticie tue solī. Deꝰ docuisti me a iuuētute mea:⁊ vsq̄ nūc pnūciabo mirabilia tua. Et vsq̄ in senectam ⁊ senīū:deꝰ ne derelinq̄s me. Donec ānūciem brachiū tuū:generatiōi oī q̄ vēture est. Potētiam tuā ⁊ iusticiaz tuaz deꝰ vsq̄ ī altissima q̄ fecisti magnalia:deus q̄s silis sit tibi. Quantas ostendisti mihi tribulationes multas ⁊ malas:⁊ cōuersus vivificasti me:⁊ de abyssis terre iterū reduxisti me. Multiplicasti magnificētiaz tuaz:⁊ conuersus ꝓsolatꝰ es me. Etenim ⁊ ego confitebor tibi ī vasis psalmi veritatē tuam deꝰ:psallaz tibi ī cithara sctūs isr̄l. Exultabūt labia mea cū cantauero tibi:⁊ aīa mea quam redemisti. Sed ⁊ līgua mea tota die meditabitur iusticiaz tuaz:cū ꝓfusi ⁊ reueriti fuerint q̄ q̄rūt mala mihi. ℣ Ps dauid in salomonē.

LXXI

Deus iudiciū tuū regi da:⁊ iusticiā tuaz filio regis. Iudicare ppl̄m tuuz in iusticia:⁊ pauperes tuos in iudicio. Suscipiāt mōtes pacē ppl̄o:⁊ colles iusticiā. Iudicabit pauperes ppl̄i:⁊ saluos faciet filios pauperū:⁊ būiliabit calumniatorē. Et pmanebit cū sole ⁊ añ lunā:in generatiōe ⁊ generationē. Descēdet sic pluuia ī vellus:⁊ sic stillicidia stillātia sup̄ trā. Orietur ī diebꝰ eiꝰ iusticia ⁊ abūdātia pacis:dōec auferat luna. Et dñabit a mari vsq̄ ad mare:⁊ a flumīe vsq̄ ad termīos orbis terrarū. Coram illo procidēt ethiopes:⁊ inimici eius terrā lingēt. Reges tharsis ⁊ insule munera offerēt:reges arabū ⁊ saba dōa adducēt. Et adorabūt eū oēs reges:oēs gētes seruiēt ei. Quia liberabit pauperē a potēte:⁊ pauperē cui nō erat adiutor. Parcet pauperi ⁊ inopi:⁊ aīas pauperū saluas faciet. Ex vsuris ⁊ iniquitate redimet aīas eorū:⁊ honorabile nomen eorū coram illo. Et viuet ⁊ dabit ei de auro arabie:⁊ adorabūt de ipo semp:tota die benedicent ei. Erit firmamētū ī terra in sūmis montiū: superextollet sup libanū fructus eius:⁊ florebūt de ciuitate sicut fenū terre. Sit nomē eius benedictū in secula:ante solē permanet nomē eius. Et benedicent in ipo oēs tribꝰ terre:oēs gētes magnificabūt eū. Benedictꝰ dñs deus isr̄l:q̄ facit mirabilia solus. Et benedictū nomē maiestatis eius ī eternū:⁊ replebit maiestate eiꝰ oīs tra:fiat fiat. ℣ Defecerūt hymni dauid filij iesse. ℣ Ps asaph.

LXXII

Quam bonus isr̄l deꝰ: his q̄ recto sunt corde. Mei aūt pene moti sūt pedes.: pene effusi sūt gressus mei. Quia zelaui sup̄ iniq̄s: pacē pctorū videns. Quia nō ē respectus morti eorū:⁊ firmamētū in plaga eorū. In labore hoīum nō sūt:⁊ cū hoībus nō flagellabūt. Ideo tenuit eos superbia: operti sūt iniq̄tate ⁊ impietate sua. Prodijt q̄si ex adipe iniq̄tas eorū:trāsierunt in effectū cordis. Cogitauerūt ⁊ locuti sunt negtiaz:iniq̄tatē ī excelso locuti sunt. Posuerūt in celū os suū:⁊ lingua eorum trāsiuit in terra. Ideo cōuertet ppl̄s meus hic:⁊ dies pleni inuenīet in eis. Et dixerūt quō sit deꝰ:⁊ si ē scīa in excelso? Ecce ipi pctores ⁊ abūdātes ī seculo:obtinuerūt diuitias. Et dixi:q̄ sine cā iustificaui cor meū:⁊ laui inter innocētes manus meas. Et fui flagellatus tota die:⁊ castigatio mea ī matutinis. Si dicebā narrabo sic:ecce nationē filiorū tuorum

runt templum sanctuz tuū: posuerūt irz in pomorum custodiam. Posuerūt mortacina seruorum tuoz escas volatilib⁹ celi: carnes sctoz tuoz bestiis terre. Effuderūt sanguinē ipsoz tāq̄ aquaz in circuitu irz: z nō erat q sepelirz. Facti sum⁹ opprobriū vicinis nr̄is: subsānatio z illusio his q in circuitu nr̄o sūt. Usqz quo dñe irascer̄ in finez: accedet velut ignis zelus tuus? Effunde irā tuā in gētes q̄ te nō nouerūt: z in regna que nomen tuuz nō inuocauerūt: Quia comederunt iacob: z locū eius desolauerūt: Ne meminer̄ iniquitatū nr̄az ātiq̄z: cito ātice nos miē tue: quia pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos deus salutar̄ nr̄: z ppt gloziā nōis tui dñe libera nos. Et ppiti⁹ esto pctis nr̄is ppter nomen tuū: ne forte dicāt in gētib⁹: vbi ē deus eoz. Ut innotescāt in natiōib⁹ coram oculis nr̄is: vltio sanguinis tuoz sanctoz q effusus est. Introeat in ospcū tuo: gemitus ompeditoz. Scom magnitudinē brachij tui: possides filios mortificatoz. Et redde vicinis nr̄is septuplū in sinu eoz: improperiū ipsoz qđ exprobrauerūt tibi dñe. Nos āt pp̄l⁹ tu⁹ z oues pascue tue: confitebimur tibi in seculū. In generatione z generationē: annūciabim⁹ laudē tuā. In finez pro his q ommutabunt. ps p assyrijs testimonium asaph. LXXIX

Qui reg⁹ isr̄l intende: q deducis velut ouē ioseph. Qui sedes sup cherubin mānifestare: coram ephraim beniamin z manasse. Excita potentiā tuā z veni: vt saluos facias nos. Deus conuerte nos: z ostende faciē tuā z salui erim⁹. Dñe deus virtutū. quousq̄z irascer̄ sup oronē rui tui: cibabis nos pane lachrymaz: z potū dabis nobis in lachrymis in mēsura. Posuisti nos in ondictionē vicinis nr̄is: z inimici nr̄i subsānauerūt nos. Deus virtutū conuerte nos: z ostende faciē tuā z salui erim⁹. Vineā de egypto transtulisti: eiecisti gētes z plātasti eā. Dux itiner̄ fuisti in ospcū ei⁹: z plātasti radices ei⁹ z iplevit terrā. Operuit mōtes vmbra ei⁹: z arbusta ei⁹ cedros dei. Extendit palmites suos vsq ad mare: z vsq ad flumē propagines ei⁹. Ut qd destruxisti viā. Exterminauit eā aper de silua: z singular̄ ferus depast⁹ est eā. Deus virtutū conuertere: respice de celo z vide z visita vineā istā. Et perfice eā quā plātauit dextera tua: z sup filiū hōis quē confirmasti tibi: Incēsa igni z suffossa: ab increpatiōe vultus tui pibūt. Fiat manus tua sup virū dextere tue: z sup filium hōis quē confirmasti tibi. Et nō discedim⁹ a te: viuificabis nos z nomē tuū inuocabim⁹. Dñe deus virtutū conuerte nos: z ostende faciē tuam z salui erimus. In finē p torcularib⁹ ps ipi asaph. quinta sabbati. LXXX

Exultate deo adiutori nr̄o: iubilate deo iacob: Sumite psalmum z date tympanū: psalteriū iocūdū cum cithara. Bucciate in neomēia tuba: in insigni die solēnitatis vr̄e. Quia preceptū in isr̄l est: z iudiciū deo iacob. Testimoniū in ioseph posuit illū: cuz exiret de terra egypti lingua quā nō nouerat audiuit. Divertit ab onerib⁹ dorsū ei⁹: manus ei⁹ in ophino fuerūt. In tribulatiōe inuocasti me z liberaui te exaudiui te in abscondito tempestatis: probaui te apud aquā contradictiōis. Audi pp̄l⁹ me⁹ z ptestaboz te: isr̄l si audieris me nō erit in te deus recens: neq adorabis deū alienū. Et go enim sum deus tuus q eduxi te de terra egypti: dilata os tuū z implebo illud. Et nō audiuit pp̄l⁹ me⁹ voce meā: z isr̄l nō intendit mihi. Et dimisi eos sm desideria cordis eoz: ibunt in adinuentiōib⁹ suis. Si pp̄l⁹ me⁹ audisset me: isr̄l si in vijs meis ambulasset. Pro nihilo forsitan inimicos eoz humiliassem: z sup tribulantes eos misissem manū meam. Inimici dñi mentiti sunt ei: z erit tps eoz in secula. Et cibauit illos ex adipe frumenti: z de petra melle saturauit eos. ps asaph. LXXXI

Deus stetit in synagoga deoz: in medio autem deos diiudicat. Usqz quo iudicatis iniquitatē: z facies pctoz sumitis? Iudicate egeno z pupillo: humilē z pauperē iustificate. Eripite pauperes: z egenū de manu pctoris liberate. Nescierūt neq intellexerūt in tenebris ambulant: mouebunt oia fundamenta terre. Ego dixi dij estis: z filij excelsi oēs. Vos āt sicut homines moriemini: z sicut vnus de principib⁹ cadetis. Surge deus iudica terram: qm tu hereditabis in omnibus gentibus. Cantici psalmi asaph. LXXXII

Deus q silis erit tibi: ne tace neq compescar⁹ deus. Qum ecce inimici tui sonuerūt: z q oderūt te extulerūt caput. Sup pp̄lm tuū malignauerūt consiliū: z cogitauerūt aduersus sctos tuos. Dixerūt venite z disperdamus eos de gente: z nō memoret nomē isr̄l vltra. Qum cogitauerūt vnanimiter: simul aduersū te testm̄ disposuerūt tabernacula idumeoz z ismahelite. Moab z agarени gebal z amon z amalech: alienigene cū habitatib⁹ tyrū. Etenim assur venit cū illis: facti sunt in adiutoriū filijs loth. Fac illis sicut madiā z sysare: sicut iabin in torrente cyson. Disperiert in endoz: facti sunt vt sterc⁹ terre. Pone principes eoz: sicut oreb z zeb z zebee z salmana. Omnes principes eoz: q dixerunt hereditate possideam⁹ sctuariū dei. Deus me⁹ pone illos vt rotā: z sicut stipulā ante faciem venti. Sicut ignis q comburit silua: z sicut flāma comburens montes. Ita persequeris illos in tempestate tua: z in ira tua turbabis eos. Imple facies eoz ignominia: z quārent nomē tuū dñe. Erubescant z conturbent in seculū seculi: z confundant z pereant. Et cognoscant q nomē tibi dñs: tu solus altissim⁹ in oi terra. In finē p torcularib⁹ filijs chore ps. LXXXIII

Quam dilecta tabernacula tua dñe virtutū: concupiscit z defecit aīa mea in atria dñi. Cor meū z caro mea: exultauerūt in deum viuū. Etenim passer inuenit sibi domū: z turtur nidū vbi ponat pullos suos. Altaria tua dñe virtutū: rex me⁹ z deus me⁹. Beati q habitant in domo tua dñe: in secula seculoz laudabunt te. Beatus vir cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrymaz: in loco quē posuit. Etenim benedictionem dabit legislator: ibunt de virtute in virtute: videbi

tuis exercebor. Deꝰ in scō via tua: ꝙs deꝰ magnꝰ
sic deꝰ nr̄: tu es deꝰ ꝙ facis mirabilia. Notā fecisti
i ppl̄is virtutē tuā: redemisti i brachio tuo ppl̄m
tuū: filios iacob ꝛ ioseph. Viderūt te aq̄ deꝰ vide-
rūt te aq̄ ꝛ timuerūt: ꝛ turbati sūt abyssi. Multitu
do sonitus aq̄rū: vocē dederūt nubes. Etenī sagit
te tue trāseūt: vox tonitrui tui in rota. Alluxerūt
coruscatiōes tue orbi terre: cōmota ē ꝛ ptremu-
it terra. In mari via tua ꝛ semite tue i aḡs mult̄:
ꝛ vestigia tua nō cognoscēt. Deduxisti sicut oues
populū tuū: in manu moysi ꝛ aaron. Intellect⁹
asaph.

LXXVII

Attendite pp̄le meus legē meā: inclinate
aurē vr̄am in verba oris mei. Aperiā i pa
rabolis os meū: loq̄r ꝓpositiones ab ini-
tio. Quāta audiuimus ꝛ cognouim⁹ ea: ꝛ pres nr̄i
narrauerūt nobis. Nō sūt occultata a filijs eorū: in
generatōe altera. Narrātes laudes dñi ꝛ virtutes
ei⁹: ꝛ mirabilia eius ꝙ fecit. Et suscitauit testimōiū
i iacob: ꝛ legē posuit i isrl̄. Quāta mādauit pribus
nr̄is nota facē ea filijs suis: vt cog̃scat gnātio alt̄a.
Filij qui nascēt ꝛ exurgēt: ꝛ narrabunt filijs suis.
Vt ponāt i deo spez suā: ꝛ nō obliuiscāt opa dei: ꝛ
mādata ei⁹ exq̄rāt. Ne fiāt sic pres eorū: gnātio
prava ꝛ exasperās. Generatio q̄ nō direxit cor suū
ꝛ nō ē credit⁹ cū deo spūs ei⁹. Filij effrē ītēdētes
ꝛ mittētes arcū: conuersi sūt i die belli. Nō custodi
erūt testm̄ dei: ꝛ in lege ei⁹ noluerūt ambulare. Et
obliti sūt bñfactoꝝ ei⁹ ꝛ mirabiliū ei⁹ q̄ ondit eis.
Coram pri⁹ eorū fecit mirabilia in terra egypti: i cā
po thaneos. Interrupit mare ꝛ pduxit eos: ꝛ statu
it aq̄s q̄si i vtre. Et deduxit eos in nube diei: ꝛ to
ta nocte in illumiatiōe ignis. Interrupit petras in
heremo: ꝛ adaq̄uit eos velut in abysso multa. Et
eduxit aquā de petra: ꝛ eduxit tāq̄ flumina aq̄s.
Et apposuerūt adhuc peccare ei: i irā excitauerūt
excelsū in iaquoso. Et tēptauerūt deū in cordibus
suis: vt peterēt escas aīab⁹ suis. Et male locuti sūt
de deo: dixerūt nūqd poterit deꝰ parare mensaz i
deserto? Quīn pcussit petrā ꝛ fluxerūt aq̄: ꝛ torren
tes īundauerūt. Numqd ꝛ panē poterit dare: aut
portare mēsā pp̄lo suo? Ideo audiuit dñs ꝛ distulit
ꝛ ignis accensus ē i iacob: ꝛ ira ascēdit i isrl̄. Quia ñ
crediderūt i deo: nec sperauerūt i salutari eius. Et
mādauit nubib⁹ desuper: ꝛ ianuas celi aperuit. Et
pluit illis mānā ad manducādū: ꝛ panē celi dedit
eis. Panem angelorū māducauit hō: cibaria misit
eis i abūdātiam. Trāstulit austrū de celo: ꝛ indu-
xit i virtute sua aphricū. Et pluit sup eos sicut pul
uerē carnes: ꝛ sicut arenā mar̄ volatilia pennata.
Et ceciderūt i medio castroꝝ eor̄: circa taberna-
cula eor̄. Et māducauerūt ꝛ saturati sūt nimis: ꝛ de
sideriū eor̄ attulit eis: nō sūt fraudati a desiderio
suo. Adhuc esce eor̄ erāt in ore ipor̄: ꝛ ira dei ascē
dit super eos. Et occidit pingues eor̄: ꝛ electos isrl̄
impediuit. In oīb⁹ his peccauerūt adhuc: ꝛ nō credi-
derūt i mirabilib⁹ ei⁹. Et defecerūt i vanitate dies
eor̄: ꝛ anni eor̄ cū festinatiōe. Cū occideret eos q̄
rebāt eū: ꝛ reuertebant̄ ꝛ diluculo vēiebāt ad eū.
Et rememorati sūt qz deꝰ adiutor ē eorū: ꝛ deus
excelsus redēptor eor̄ ē. Et dilexerūt eū i ore suo:
ꝛ lingua sua mēriti sūt ei. Cor aūt eor̄ nō erat rectum
cū eo: nec fideles habiti sunt i testō ei⁹. Ipe aūt ē mi
sericors ꝛ ppitius fiet pctis eor̄: ꝛ nō disperdz eos.
Et abūdauit vt auerteret irā suā: ꝛ nō accēdit oēs
irā suā. Et recordat⁹ ē qz caro sūt: spūs vadēs ꝛ nō
rediēs. Quotiēs exacerbauerūt eū i deserto: i iraz
cōcitauerūt eū in aq̄so. Et cōuersi sūt ꝛ tēptauerūt
deū: ꝛ sctm̄ isrl̄ exacerbauerūt. Nō sū recordati ma
nus ei⁹: die q̄ redemit eos de manu tribulant̄. Sicut
posuit in egypto signa sua: ꝛ ꝓdigia sua i cāpo tha
neos. Et cōuertit in sanguinē flumia eorū: ꝛ imbres
eor̄ ne biberent. Misit in eos cynomā ꝛ comedit eos: ꝛ ranā ꝛ disp̄didit eos. Et dedit erugini fructꝰ eorū: ꝛ labores eor̄ locuste. Et occidit in
grādine vineas eor̄: ꝛ moreas eor̄ pruīa. Et tradi
dit grandini iumenta eor̄: ꝛ possessiones eor̄ igni.
Misit i eos irā idignatiōis sue: idignatione ꝛ iram
ꝛ tribulatione: īmissiones p angelos malos. Viā fe
cit semite ire sue: nō pepcit a morte aīab⁹ eor̄: ꝛ iu
mēta eor̄ i morte cōclusit. Et pcussit oē p̄mogeni
tū i terra egypti: p̄mitias oīs laboris eorū i taber
naculis cham. Et abstulit sicut oues populū suū: ꝛ
pduxit eos tāq̄ gregē i deserto. Et deduxit eos i
spe ꝛ nō timuerūt: ꝛ inimicos eor̄ operuit mare.
Et induxit eos i mōtē sctificatiōis sue: mōtē quez
acquisiuit dextera eius. Et eiecit a facie eor̄ gētes
ꝛ sorte diuisit eis terrā in funiculo distributionis.
Et habitare fecit in tabernaculis eor̄: tribus isrl̄.
Et tēptauerūt ꝛ exacerbauerūt deū excelsū: ꝛ testi
monia eius nō custodierūt. Et auerterūt se ꝛ non
seruauerūt pactū: quēadmodū pres eor̄ conuersi
sunt in arcū prauū. In irā ꝓcitauerūt eū in collib⁹
suis: ꝛ i sculptilibus suis ad emulatiōē eū prouo
cauerūt. Audiuit deus ꝛ spreuit: ꝛ ad nihilum re-
degit valde isrl̄. Et repulit tabernaculum syloa: ta-
bernaculum suū vbi habitauit in hominibus. Et
tradidit in captiuitatem virtutē eor̄: ꝛ pulchritu-
nez eor̄ in manus inimici. Et conclusit in gladio
populum suū: ꝛ hereditatē suam spreuit. Iuuenes
eorum comedit ignis: ꝛ virgines eor̄ non sunt la
mentate. Sacerdotes eorum in gladio ceciderūt:
ꝛ vidue eorum non plorabantur. Et excitatus est
tāq̄ dormiēs dñs: tāq̄ potēs crapulat⁹ a vino. Et
pcussit inimicos suos in posteriora: opprobriū sē
piternū dedit illis. Et repulit tabernaculū ioseph:
ꝛ tribum effrem non elegit. Sed elegit tribum iu
da: montem syon quem dilexit. Et edificauit sicut
vnicornis sanctificium suum: in terra quam fun-
dauit in secula. Et elegit dauid seruum suum: ꝛ su
stulit eum de gregibus ouium: de post fetantes ac
cepit eum. Pascere iacob seruum suum: ꝛ isrl̄ he-
reditatem suam: ꝛ pauit eos in innocentia cordis
sui: ꝛ in intellectibus manuū suarum deduxit eos.

LXXVIII

Deus asaph.
Eus venerūt gētes i hēditatē tuā: pollue

fuū meuz:oleo sctō meo vnxi eū. Dan⁹.n.mea auxiliabit ei:z brachiū meū ꝓfirmabit eū. Nihil ꝓficiet inimic⁹ i eo:z filj⁹ iniqtat⁹ nō apponet nocē ei. Et cōcidā a facie ipsi⁹ inimicos ei⁹:z odientes eū in fugā ꝓuertā. Et veritas mea z mia mea cū ipo: z i nōie meo exaltabit cornu ei⁹. Et ponaz i mari manū ei⁹:z i fluminib⁹ dexterā ei⁹. Ipe iuocabit me pr̄ me⁹ es tu:deus me⁹ z susceptoz salutj⁹ mee. Et ego ꝓmogenitū ponā illū:excelsū p regib⁹ t̄re. In eternū fuabo illi miaz meaz:z testiū meū fidele ipi. Et ponā i seculū secli semē ei⁹:z thronū ei⁹ sic̄ dies celi. Si āt dereliq̄rūt filij ei⁹ legē meā:z in iudicijs meis non ambulauerit. Si iusticias meas ꝓphanauerit:z mādata mea nō custodierit. Visitabo in virga iniqtates eoz:z i verberib⁹ pctā eorū. Miam āt meā nō dispgā ab eo: neq; nocebo i veritate mea. Neq; ꝓphanabo testiū meū:z q̄ procedūt de labijs meis nō faciā irrita. Semel iurauj i sctō meo si dauid mēt iar:semē ei⁹ i eternū manebit. Et thron⁹ ei⁹ sic̄ sol i cōspcū meo:z sic̄ luna perfecta i eternū:z testis i celo fidelis. Tu vo repulisti z despexisti:distulisti xp̄m tuū. Auertisti testiū serui tui:pphanasti in terra sctuariū ei⁹. Destruxisti oēs sepes ei⁹:posuisti firmamētū ei⁹ formidinē. Diripuerūt eum oēs trāseūtes viā:factus est opprobriū vicinis suis. Exaltasti dexterā deprimētium eū:letificasti oēs inimicos ei⁹. Auertisti adiutoriū gladij eius:z nō es auxiliatus ei i bello. Destruxisti eū ab emūdatiōe:z sedē eius in t̄ra collisisti. Minoraſti dies tpis ei⁹:pfudisti eū confusiōe. Usq; q̄ dñe auertis i finē:exardescet sic̄ ignis ira tua? Memorare q̄ mea substātia:nūqd.n. vane cōstituisti oēs filios hoium? Quis ē hō q̄ vivet z nō videbit mortē:eruet aiam suā de manu inferi. Ubi sūt mie tue ātiq̄ dñe:sic̄ iurasti dauid i veritate tua? Memor esto dñe opprobrij seruoz tuoz: qō ꝓtinui i sinu meo multaz gētiū. Nō exprobrauerūt inimici tui dñe:qō exprobrauerūt ꝓmutationē xp̄i tui. Benedict⁹ dñs i eternū:fiat fiat. Oro moysi hōis dei. LXXXIX

Domine refugiū factus es nob:a generatiōe i generationē. Priusq; montes fierēt aut formaret terra:z orbis a seculo z i seculū tu es de⁹. Ne auertas hōiez i humilitatē: z dixisti ꝓuertimini filij hōiuz. Quīa mille anni ante oculos tuos: tāq; dies hesterna q̄ pterijt. Et custodia in nocte:q̄ p nihilo hñt eoz āni erūt. Mane sicut herba transeat:mane floreat z trāseat:vespere decidat induret z arescat. Quia defecim⁹ i ira tua: z i furoze tuo turbati sum⁹. Posuisti iniqtates nostras i ꝓspcū tuo:seculum nr̄m i illuminatiōe vultus tui. Quīa oēs dies nr̄i defecerūt:z i ira tua defecim⁹. Anni nr̄i sic̄ aranea meditabūt: dies ānoruz nr̄oz i ipsis septuaginta anni. Si āt i potētatibus octoginta anni:z āplius eoz labor z dolor. Quīa supuenit māsuetudo:z corripiemur. Quis novit potātē ire tue:z p timore tuo irā tuā dinumerare? Dexterā tuā sic notā fac:z eruditos corde i sapia:

Cōuertē dñe vsq; q̄:z deprecabil⁹ esto sup seruos tuos: Repleti sum⁹ mane mia tua:exultauim⁹ z delectati sum⁹ i oib⁹ dieb⁹ nr̄is. Letati sum⁹ p dies quibus nos hūiliasti:annis quib⁹ vidim⁹ mala. Respice i seruos tuos z in opa tua:z dirige filios eoz. Et sit splēdor dñi dei nr̄i sup nos:z opa manuū nr̄aru dirige sup nos:z opꝰ manuū nr̄aꝝ dirige. Laus cantici ipsi dauid. LXXXX

Qui habitat i adiutorio altissimi:i protectione dei celi ꝓmorabit. Dicet dño susceptor meus es tu:z refugiū meū de⁹ me⁹ sperabo i eū. Quīa ipe liberauit me de laqo venātiū:z a verbo aspero. Scapulis suis obūbrabit tibi:z sub pennis ei⁹ sperabis. Scuto circūdabit te veritas ei⁹: nō timebis a timore nocturno. A sagitta volāte i die a negocio perambulāte i tenebr⁹:ab icursu z demonio meridiano. Cadet a latere tuo mille: z decez milia a dextris tuis:ad te āt nō appropinq̄bit. Verūtiū oculis tuis ꝓsiderabis:z retributionē pctoruz videbis. Quīa tu es dñe spes mea:altissimū posuisti refugiū tuū. Nō accedet ad te malū: z flagellū nō appropinq̄bit tabernaculo tuo. Quīa angelis suis mādauit de te:vt custodiāt te i oib⁹ vijs tuis. In manib⁹ portabūt te:ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Sup aspidē z basiliscū ambulabis:z conculcabis leonē z draconē. Quīa i me spauit liberabo eū: protegā eū:quīa cognouit nomē meū. Clamauit ad me z ego exaudiā eū:cū ipo sū i tribulatiōe eripiā eū z glificabo eū. Longitudine dieꝝ implebo eū:z ondā illi salutare meū. Ps cāticj i die sabbati. LXXXXI

Bonū ē confiteri dño:z psallē nōi tuo altissime. Ad annūciādū mane mia tua:z veritatē tuā p noctē. In decachordo psalterio:cū cāticō i cithara. Quia delectasti me dñe in factura tua:z in opibus manuuz tuaꝝ exultabo. Quā magnificata sūt opa tua dñe:nimis pfūde facte sūt cogitatiōes tue. Vir insipiēs nō cognoscet:z stult⁹ nō intelliget hec. Cū exorti fuerint pctores sic̄ fenū:z apparuerint oēs q̄ operant iniqtatē. Ut intereāt i seculū seculi:ru āt altissim⁹ i eternū dñe. Quīa ecce inimici tui dñe:quīa ecce inimici tui peribūt:z dispḡent oēs q̄ operant iniqtatē. Et exaltabit sicut vnicornis cornu meū:z senect⁹ mea i mia vberi. Et despexit oculus me⁹ inimicos meos:z insurgentiū in me malignātibus audiet aur⁹ mea. Justus vt palma florebit:sic̄ cedrus libani multiplicabit. Plātate in domo dñi:in atrijs domus dei nr̄i florebūt. Adhuc multiplicabūt i senecta vberi:z bñ patientes erunt vt annūciet. Quīa rectus dñs deus nr̄:z nō ē iniqtas in eo. Laus cantici dauid in die añ sabbatum quā fundata est terra. LXXXXII

Dominus regnauit decorē indutus est:i duit⁹ ē dñs fortitudinē z pcinxit se. Etenim firmauit orbē terre:qui non ꝓmouebit. Parata sedes tua exunc:a seculo tu es. Eleuauerūt flumina dñe:eleuauerūt flumina vocē suam. Eleuauerūt flumina fluctus suos:a vocibus aquaꝝ

tur deus deoꝝ ī syon. ℣ñe deus virtutū exaudi
oꝝonē meā:auribꝰ pcipe deus iacob. ℣Protectoꝛ
nr̄ aspice deꝰ:ꝛ respice in faciē xpi tui. ℣Quia melioꝛ
ē dies vna ī atrijs tuis:sup milia. ℣Elegi abiectus
eē ī domo dei mei:magꝭ q̄ habitare in tabernaculis
pctoꝝ. ℣Quia miaꝭ ꝛ veritatē diligit deꝰ:gr̄aꝭ ꝛ glo/
riā dabit dn̄s. ℣Nō p̄uabit bonis eos q ābulāt in
inocētia:dn̄e virtutū btūs hō q sperat ī te. ¶In fi
nē filijs choze. LXXXIIII

℣Benedixisti dn̄e terrā tuā:auertisti capti/
uitatē iacob. ℣Remisisti iniqtatē plebi tue:
operuisti oīa pcta eoꝝ. ℣Mitigasti oēz irā
tuā:auertisti ab ira indignatiōis tue. ℣Cōuerte nos
deus salutar̄ nr̄:ꝛ auerte irā tuā a nobis. ℣Nūqd
in eternū iraſcer̄ nobis:aut extēdes irā tuā a ge/
neratiōe ī generationē. ℣Deus tu ꝓuersus viuifica
bis nos:ꝛ plebs tua letabit̄ in te. ℣Ostende nob dn̄e
miaz tuā:ꝛ salutare tuū da nobis. ℣Audiā qd loq̄
tur ī me dn̄s deꝰ:qm̄ loq̄t̄ pacē in plebē suā. Et sr̄
sctōs suos:ꝛ in eos q cōuertūt̄ ad coꝛ. ℣Verūtm̄ ꝓ
pe timētes eū salutare ipsi⁹:vt inhabitet gl̄ia ī terra
nr̄a. ℣Mia ꝛ veritas obuiauerunt sibi:iusticia ꝛ pax
osculate sunt. ℣Veritas de terra ozta ē:ꝛ iusticia ō
celo ꝓspexit. ℣Etenī dn̄s dabit benignitatē:ꝛ ter
ra nr̄a dabit fructū suū. ℣Justicia añ eum ambula
bit:ꝛ ponet in via gressus suos. ¶Oꝝo dauid.

Inclina dn̄e aurē tuā:ꝛ LXXXV
exaudi me:qm̄ inops ꝛ pauper sum ego.
℣Custodi aīam meā qm̄ sctūs sum:salvū fac
ſuū tuū deꝰ meus sperātez in te. ℣Miserē mei dn̄e
qm̄ ad te clamaui tota die:letifica animam serui
tui:qm̄ ad te dn̄e aīaz meā leuaui. ℣Quia tu dn̄e suа
uis ꝛ mitis:ꝛ multe mie oīb⁹ invocātib⁹ te. ℣Auri/
bus pcipe dn̄e oꝝonē meā:ꝛ intēde voci ōpcatio
nis mee. ℣In die tribulatiōis mee clamaui ad te:
qz exaudisti me. ℣Nō ē sicīs tui ī diis dn̄e:ꝛ n̄ ē s̄z
opa tua. ℣Oēs gētes q̄scūq fecisti veniēt ꝛ adoza
būt coꝛā te dn̄e:ꝛ glorificabūt nomē tuum. ℣Quia
magn⁹ es tu ꝛ faciēs mirabilia:tu es deꝰ solus. ℣De
duc me dn̄e ī via tua:ꝛ ingrediar ī veritate tua:leteť
coꝛ meū vt timeat nomē tuū. ℣Cōfiteoꝛ tibi do
mine deꝰ me⁹ in toto coꝛde meo:ꝛ glorificaboꝛ no/
men tuū ī eternū. ℣Quia miа tua magna ē sup me:ꝛ
eruisti aīaz meā ex inferno inferioꝛi. ℣Deꝰ inig insur
rexerūt sr̄ me:ꝛ synagoga potētiū q̄sierūt animā
meā:ꝛ n̄ ꝓposuerūt te ī cōspctu suo. Et tu dn̄e de
us miseratoꝛ ꝛ mificoꝛs:patiēs ꝛ mlte mie ꝛ ve
rax. ℣Respice i me ꝛ miserere mei:da ip̄eriū tuuz
puero tuo ꝛ saluū fac filiū ancille tue. ℣Fac mecuz
signū ī bonū vt videāt q oderūt me ꝛ ꝓfundāt:
qm̄ tu dn̄e adiuuisti me ꝛ cōsolatus es me. ¶Ps
cantici filijs choze. LXXXVI

℣Fundamēta ei⁹ ī mōtib⁹ sctis: diligit dn̄s
portas syon: sr̄ oīa tabernncla iacob.
℣Gloriosa dicta sūt de te:ciuitas dei. ℣Mēmoꝛ
ero raab ꝛ babylōis:sciētiū me. Ecce alienigene
ꝛ tyrus ꝛ ppl̄s ethiopū:hi fuerūt illic. ℣Nūqd sy/
on dicet hō:ꝛ hō nat⁹ ē ī ea:ꝛ ipe fundauit eā altis/
sim⁹. ℣Dn̄s narrabit ī scriptur̄ ppl̄oꝝ:ꝛ ꝓncipū ho
rū q fuerūt ī ea. ℣Sicletātiū oīuz habitatō ē ī te. Cāti
cū psalmi filijs choze ī finē ꝓ amalech ad i ūdēdū
itellect⁹ heman eçraite. LXXXVII

℣Domīe deus salutis mee: in die clamaui ꝛ
nocte coꝛā te. ℣Intret ī cōspcū tuo ozatio
mea:īclīa aurē tuā ad p̄cē meā. ℣Quia reple
ta ē mal̄a aīa mea:ꝛ vita mea inferno appꝛopinq
uit. Estimat⁹ sū cū descēdētib⁹ ī lacū:fact⁹ sū sicut
hō sine adiutoꝛio iter moꝛtuos liber. Sicut vulne
rati dormiētes ī sepulchꝛis q̄z n̄ es meoꝝ āpliuſ:
ꝛ ipi de manu tua repulsi sūt. ℣Posuerūt me in la
cu inferioꝛi:ī tenebꝛosis ꝛ ī ūbꝛa moꝛtis. ℣Sup me
ꝓfirmat⁹ ē furoꝛ tu⁹:ꝛ oēs fluct⁹ tuos induxisti sr̄
me. ℣Longe fecisti notos meos a me: posuerūt me
abhomīationē sibi. Tradit⁹ sū ꝛ nō egrediebar:
oculi mei lāguerūt p̄ inopia. Clamaui ad te dn̄e:
tota die expādi ad te man⁹ meas. ℣Nūqd moꝛtuis
facies mirabilia:aut medici suscitabūt ꝛ ꝓfitebūt
tibi. ℣Nūqd narrabit aliqs ī sepulchꝛo mīaz tuā:
ꝛ veritatē tuā ī pditionē. ℣Nūqd cognoscēt in tene
br̄is mirabilia tua:ꝛ iusticia tua ī terra obliuiōis?
Et ego ad te dn̄e clamaui:ꝛ mane oꝝo mea p̄ue/
niet te. Ut qd dn̄e repellis oꝝonē meā:auert̄ faci
em tuā a me? ℣Paup sū ego ꝛ ī laboꝛib⁹ a iuuētu/
te mea:exaltat⁹ āt būiliat⁹ sū ꝛ ꝓturbatus. ℣In me
trāsierūt ire tue:ꝛ terꝛoꝛes tui ꝓturbauerunt me.
Circūdederūt me sicut aq̄ tota die:circūdederunt
me sil. ℣Longasti a me amicū ꝛ ꝓximum:ꝛ notos
meos a miseria. ¶Intellectus ethan eçraite.

Misericoꝛdias dn̄i:ī eternū LXXXVIII
cātabo. ℣In gnātionē ꝛ gnātionē:ānūcia
bo veritatē tuā ī oꝛe meo. ℣Quīm dixisti in
eternū mīa edificabit̄ ī celis:p̄parabit̄ vitas rua ī
eis. ℣Disposui testm̄ electis meis: iuraui dauid fuo
meo vsqz ī eternū p̄parabo semē tuū. Et edifica
bo ī gnātiōe ꝛ gnātionē:sedē tuā. ℣Cōfitebūt celi
mirabilia tua dn̄e: etenī veritatē tuā ī eccl̄ia sctō
rū. ℣Quīm gs ī nubib⁹ eq̄bit dn̄o: silis erit deo ī fili
is dei? deꝰ q glificat̄ ī ꝓsilio sctōꝝ:magn⁹ ꝛ ūribilis
sr̄ oēs q ī circuitu ei sūt. ℣Dn̄e deꝰ vtutū qs silis ti/
bi? potēs es dn̄e ꝛ veritas tua in circuitu tuo. ℣Tu
dnāris ptāti mar̄:motū aūt fluctuū ei⁹ tu mitigas.
℣Tu būiliasti sicut vulneratū supbū:in brachio vir
tutis tue dispsisti inimicos tuos. ℣Tui sūt celi ꝛ tua
ē terra:oꝛbē terre ꝛ plenitudinē ei⁹ tu fundasti:aqui
lonē ꝛ mare tu creasti. ℣Thaboꝛ ꝛ hermon ī nōie
tuo exultabūt:tuū brachiū cū potentia. Firmet̄
manus tua ꝛ exaltet̄ dextera tua:iusticia ꝛ iudici
um ꝓparatio sedis tue. ℣Misericoꝛdia ꝛ veritas
p̄cedēt faciē tuā:btūs ppl̄s q scit iubilationē. ℣Dn̄e
in lumine vultus tui ambulabūt:ꝛ in nōie tuo ex
ultabūt tota die: ꝛ iusticia tua exaltabūtur. ℣Quīm
gloria virtutis eoꝝ tu es:ꝛ in b̄nplacito tuo exal
tabit̄ coꝛnu nr̄m. ℣Quia domini ē assumptio nr̄a:
ꝛ sancti isr̄l regis nostri. Tunc locutus es in visio
ne sctis tuis:ꝛ dixisti posui adiutoꝛiuz in potēte:ꝛ
exaltaui electum de plebe mea. ℣Inueni dauid

z adozate in mõte sancto ei⁹: qm̃ sanctus dñs deus nr̃. ps in ꝓfessione LXXXXIX

Iubilate deo oīs tra: fuite dño ī leticia. Introite in ꝓspectu ei⁹: ī exultatiõe. Scitote qm̃ dñs ipe ē de⁹: ipe fecit nos z non ipi nos. pp̃l⁹ ei⁹ z oues pascue ei⁹ introite portal ei⁹ ī ꝓfessiõe: atria ei⁹ ī hymnis cõfitemini illi. Laudate nomẽ ei⁹ qm̃ suauis ẽ dñs: ī eñ mia eius: z vsq; in generatiõe z generationem veritas etus.

Psalmus ipsi dauid. C

Misericordiã z iudiciũ cantabo tibi dñe: psallã z itelligã ī via imaculata qñ venies ad me. Perambulabã ī inocẽtia cordis mei: in medio domus mee. Nõ ꝓpõebã ãte ocꝭ meos rẽ iustã: faciẽtes ꝓuaricatiões odiui. Nõ adhesit mihi cor prauũ: declinãtẽ a me malignũ nõ cognoscebã. Detrahẽtẽ secreto ꝓximo suo: hũc psequebar. Superbo oculo z insatiabili corde: cũ hoc non edebã. Oculi mei ad fideles tre vt sedeant mecũ: ãbulans in via imaculata hic mihi ministrabat. Nõ habitabit ī medio dom⁹ mee q facit superbiam: q logt̃ iniq nõ dixerit ī ꝓspectu oculoꝝ meorũ. In matutino interficiebã oẽs pctõres tre: vt disperdẽrẽ ã ciuitate dñi oẽs opantes iigtatẽ. Oratio pauperis cum anxiaretur: z coram domino effũdit precem suam. CI

Domine exaudi oratiõnẽ meã: z clamor meus ad te veniat. Non auertas faciem tuã a me: ī q̃cũq; die tribulor inclina ad me aurẽ tuã. In q̃cũq; die iuocauero te: velociter exaudi me. Quia defecerũt sic fum⁹ dies mei: z ossa mea sic cremiũ aruerũt. Percussus sũ vt fenũ z aruit cor meũ: qa oblit⁹ sũ comedẽ panẽ meum. A uoce gemit⁹ mei: adhesit os meum carni mee. Similis factus sũ pellicano solitudinis: factꝰ sum sic nycticorax in domicilio. Vigilaui: z factus sũ sic passer solitari⁹ ī tecto. Tota die exprobrabãt mihi inimici mei: z q laudabãt me aduersũ me iurabãt. Quia cinerẽ tãq; panẽ mãducabã: z poculum meũ cũ fletu miscebã. A facie ire indignationis tue: qr eleuãs allisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerũt: z ego sic fenũ arui. Tu ãt dñe ī eternũ permanes: z memoriale tuũ ī generatiõe z generationẽ. Tu exurgẽs misereberis syon: qr tps miserẽdi ei⁹ qr venit tps. Qm̃ placuerũt famuis tuis lapides ei⁹: z terre ei⁹ miserebũt. Et timebũt gentes nomẽ tuũ dñe: z oẽs reges terre gl̃iam tuã. Quia edificauit dñs syon: z videbit ī gl̃ia sua. Respexit ī oratiõnẽ hũiliũ: z nõ sprevit precem eorũ. Scribãtur hec ī generatiõe altera: z pp̃l⁹ q creabit̃ laudabit dñm. Qr ꝓspexit de excelso sctõ suo: dñs de celo ī terrã aspexit. Ut audiret gemit⁹ compeditorũ: vt soluẽt filios interẽptoꝝ. Ut ãnũciẽt ī syon nomẽ dñi: z laudẽ ei⁹ ī irlm. In q̃ueniẽdo pp̃l⁹ in vnũ: z reges vt famulẽt dño. Respondit ei ī via virtutis sue: paucitatẽ dieꝝ meoꝝ nũcia mihi. Ne revoces me ī dimidio dieꝝ meoꝝ: ī generatiõe z generationẽ anni tui. Initio tu dñe terrã fundasti: z opera manuũ tuarũ sũt celi. Ipi pibũt tu ãt permanes: z oẽs sic vestimẽtũ veterascẽt. Et sic optoriũ mutabis eos z mutabũt: tu ãt idẽ ipse es: z anni tui nõ deficiẽt. Filij seruoꝝ tuoꝝ habitabũt: z semẽ eorũ in seculũ dirigẽt. Ps ipsi dauid. CII

Benedic aĩa mea dño: z oĩa q̃ intra me sũt nomi sctõ ei⁹. Benedic aĩa mea dño⁹: z noli obliuisci oẽs retributiões ei⁹. Qui propitiatur oĩb⁹ iniqtatib⁹ tuis: q sanat oẽs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitã tuã: q coronat te ī mia z in miseratiõibus. Qui replet ī bõis desideriũ tuũ: renouabit̃ vt aquile iuuẽt⁹ tua. Faciens mias dñs: z iudiciũ oĩb⁹ iniuriã patiẽtib⁹. Notas fecit vias suas moysi: filijs isrl̃ voluntates suas. Miserator z misericors dñs: lõganimis z multũ misericors. Nõ ī ppetuũ irascẽt: neq; ī eternũ cõminabit̃. Nõ fm̃ pcta nr̃a fecit nobis: neq; fm̃ iniqtates nr̃as retribuit nobis. Qm̃ fm̃ altitudinẽ celi a terra. corroborauit mias suã sup timentes se. Quãtũ distat ortus ab occidẽte: lõge fecit a nobis iniqtates nr̃as. Quõ miserẽt⁹ pr̃ filioꝝ: miserꝭ ẽ dñs timẽtib⁹ se: qm̃ ipse cognouit figmẽtũ nr̃m. Recordat⁹ ẽ qm̃ pulvis sum⁹: hõ sicut fenũ: dies eius tãq; flos agri sic efflorebit. Qm̃ spũs ptrãsibit ī illo z nõ subsistet: z nõ cognoscet ãpli⁹ locus suus. Mia ãt dñi ab eterno z vsq; ī eternũ: sup timẽtes eũ. Et iusticia illi⁹ in filios filioꝝ: his q seruãt testamẽtũ eius. Et memores sũt mãdatorum ipsi⁹: ad faciendũ ea. Dñs ī celo parauit sedẽ suã: z regnũ ipsi⁹ oĩbus dñabit̃. Benedicite dño oĩes angeli eius potẽtes virtute: facientes vbũ illi⁹ ad audiendã vocẽ ꝑmonũ eius. Benedicite dño oẽs virtutes eius: ministri eius qui facitis voluntatẽ eius. Benedicite dño oĩa opera ei⁹: in omni loco dominationes eius: benedic anima mea domino. Ps ipsi dauid. CIII

Benedic aĩa mea dño: dñe de⁹ me⁹ magnificat⁹ es vehemẽter. Cõfessiõnẽ z decorẽ induisti: amict⁹ lumine sic vestimẽto. Extẽdẽs celũ sic pellẽ: q tegis ags supioza eius. Qui ponis nubem accensum tuũ: q ambulas sup pennas ventoꝝ. Qui facis angelos tuos spũs: z ministros tuos ignẽ vrentẽ. Qui fundasti terram super stabilitatem suaz: non inclinabit̃ in seculum seculi. Abyssus sicut vestimentum amictus eius: super montes stabunt aque. Ab increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui formidabunt. Ascendunt montes z descendunt campi: in locum quẽ fundasti eis. Terminum posuisti quẽ non transgredientur: neq; conuertentur operire terrã. Qui emittis fontes in conuallibus: inter mediũ mõtiũ pertransibũt aque. Potabũt oẽs bestie agri: expectabunt onagri in siti sua. Sup ea volucres celi habitabunt: de medio petrarum dabunt voces. Rigans montes ã superioribus suis: de fructu operum tuorum saciabit̃ terra. Producens fenũ iumentis: z herbã seruituti hõium. Ut educas panẽ de tra: z vinũ letificet cor hominis. Ut

multaꝝ. Mirabiles elatiões maꝛ: mirabil⁹ in altis dñs. Testimõia tua credibilia fctã sũt nimis: do mũ tuã decet sctitudo dñe ī lõgitudie dierꝝ. ℣ ps dauid q̃rti sabbati. LXXXXIII

Deus vltionũ dñs: deꝰ vltionũ libẽ egit ī exaltare q iudicas terrã: redde retributionẽ supbis. Usq; q̃ pctores ſ dñe: vsq; q̃ pectores gloriabũt: Effabũt ⁊ loqñt iustitiã: loqñtur oes q opant iusticiã. Populũ tuũ dñe hũiliauerũt: ⁊ hereditatẽ tuã vexauerũt. Uiduã ⁊ aduenaꝫ interfecerũt: ⁊ pupillos occiderũt. Et dixerũt nõ videbit dñs: nec itelliget deꝰ iacob. Intelligite in sapientes in populo: ⁊ stulti aliq̃n sapite. Qui plãtauit aurẽ nõ audiet: aut q finxit oculũ ñ ꝯsiderat? Qui corripit gẽtes nõ arguet: q docet hoiez scientiaꝫ? dñs scit cogitatiões hoiuꝫ: q̃m vane sũt. Beatꝰ hõ quẽ tu erudieris dñe: ⁊ de lege tua docueris eũ. Ut mitiges ei a diebꝰ malis: donec fodiat pctori fouea. Qz ñ repellet dñs plebẽ suã: ⁊ hereditatem suã ñ derelinqt. Quoadusq; iusticia ꝯuertat in iudiciũ: ⁊ q iuxt illã? oes q recto sũt corde. Quis cõsurget mihi aduersus malignãtes: aut quis stabit mecũ aduersus operãtes iqtatẽ? Nisi qz dñs adiuuit me: paulo minus hitasset ī inferno aĩa mea. Si dicebã motꝰ ẽ pes meꝰ: mia tua dñe adiuuabat me. Scõz multitudiné doloꝝ meoꝝ ī corde meo: cõsolatiões tue letificauerũt aĩaz meã. Nũ qd adheret tibi sedes iniqtatis? q fingis laborẽ in pcepto. Captabũt ī aĩaz iusti: ⁊ sanguinẽ inocẽtes ꝯdẽnabũt. Et factꝰ est mihi dñs ī refugiũ: ⁊ deus meꝰ ī adiutoriũ spei mee. Et reddet illis iniqtatẽ ipoꝝ: ⁊ in malicia coꝝ disptet eos: disptet illos dñs deꝰ nr̃. ℣ Laus cãtici ipi dõ. LXXXXIIII

Uenite exultemꝰ dño: inbilemꝰ deo salutari nr̃o. Preoccupemꝰ faciẽ eius ī ꝯfessiõe ⁊ in psalmis iubilemꝰ ei. Qm̃ deꝰ magnus dñs: ⁊ rex magnus sr̃ oes deos. Qz in manu eius sũt oes fines terre ⁊ altitudies mõtiũ ipsius sunt. Qm̃ ipsiꝰ ẽ mare ⁊ ipse fecit illud: ⁊ siccã manꝰ eius formauerũt. Uenite adoremꝰ ⁊ pcidamꝰ ⁊ ploremꝰ añ dñm q fecit nos: qz ipse ẽ deus nr̃. Et nos ppls pascue eius: ⁊ oues manꝰ eius. Hodie si voce eius audieritis: nolite obdurare corda vra. Sicut ī irritatiõe: sm diẽ tẽptatiõis in deserto. Ubi tẽptauerũt me pres vri: pbauerũt ⁊ viderũt opa mea. Quadraginta annis offensus fui generatiõi illi: ⁊ dixi sp bi errãt corde. Et isti non cognouerũt vias meas: vt iurauī in ira mea si intrabũt ī requiẽ meã. ℣ ps dauid quãdo domus edificabatur pꝰ captiuitatem. LXXXXV

Cantate dño canticũ nouũ: cantate dño omnis terra. Cãtate domino ⁊ bñdicite nomini eius: annũciate de die in diẽ salutare eius. Annũciate inter gẽtes gloriã eius: ī oibꝰ ppls mirabilia eius. Qm̃ magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: terribilis super oes deos. Qm̃ omes dij gentiũ demonia: dñs autem celos fecit. Confessio ⁊ pulchritudo in conspectu eius: sctimõia ⁊ magnificẽtia in sanctificatiõe eiꝰ. Afferte domino pries gẽtiũ: afferte dño gliã ⁊ honorẽ: afferte dño gliam noi eiꝰ. Tollite hostias ⁊ itroite ī atria eius: adorate dñm in atrio scõ eius. Cõmoueat a facie eius vniuersa tra: dicite ī gẽtib⁹ qa dñs regnauit. Etenim correxit orbẽ tre q nõ cõmouebit: iudicabit pplos ī eqtate. Letent celi ⁊ exultet tra: cõmoueat mare ⁊ plenitudo eius: gaudebunt cãpi ⁊ oia q̃ ī eis sũt. Tũc exultabũt oia ligna siluaꝝ a facie dñi qa venit: qm̃ venit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in equitate: ⁊ populos in veritate sua. ℣ ps ipi dauid qñ terra eius restituta est ei. LXXXXVI

Dominꝰ regnauit exultet tra: letent insule multe. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius: iustitia ⁊ iudiciũ correctõ sedis eius. Ignis añ ipz pcedet: ⁊ iflamabit in circuitu ũmicos eius. Alluxerũt fulgura eius orbi tre: vidit ⁊ cmota est tra. Montes sic cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi ois tra. Annũciauerũt celi iusticiã eius: ⁊ viderũt oes ppli gloriã eius. Cõfũdãt oes q adorãt sculptilia: ⁊ q gloriãt ī simulacris suis. Adorate eũ oes angeli eius: audiuit ⁊ letata ẽ syon. Et exultauerũt filie inde: ppter iudicia tua dñe. Qm̃ tu dñs altissimus sup oem tram: nimis exaltatus es sup oes deos. Qui diligitis dñm odite malũ: custodit dñs animas scoꝝ suoꝝ: de manu pctoꝝ libauit eos. Lux orta ẽ iusto: ⁊ rectis corde leticia. Letamini iusti ī dño: ⁊ confitemini memorie sanctificationis eius. ℣ psalmus dauid. LXXXXVII

Cantate dño canticũ nouũ: qz mirabilia fecit. Saluauit sibi dextera eius: ⁊ brachiũ sctũ eius. Notũ fecit dñs salutare suũ: in ꝯspectu gẽtiũ renelauit iusticiaz suã. Recordatus ẽ mie sue: ⁊ veritatis sue domui isr̃l. Uiderũt oes termini terre salutare dei nr̃i: iubilate dño ois tra: cãtate ⁊ exultate ⁊ psallite. Psallite dño ī cithara ī cithara ⁊ voce psalmi: ī tubis ductilibus ⁊ voce tube cornee. Iubilate ī ꝯspectu regis dñi: moueat mare ⁊ plenitudo eius: orbis terraꝝ ⁊ q hitant in eo. Flumia plaudẽt manu: simul mõtes exultabũt a ꝯspectu dñi: qm̃ venit iudicare terrã. Iudicabit orbẽ terraꝝ ī iusticia: ⁊ pplos in eqtate. ℣ ps dauid. LXXXXVIII

Dominus regnauit iracant pplī: q sedes sr̃ cherubin moueat tra. Dñs ī syon magnus: ⁊ excelsus sr̃ oes pplos. Cõfiteant nõi tuo magno qm̃ terribile ⁊ sctm̃ ẽ: ⁊ honor regis iudiciũ diligit. Tu parasti directiões: iudicium ⁊ iusticiã ī iacob tu fecisti. Exaltate dñm deũ nr̃m ⁊ adorate scabellũ pedũ eius: qm̃ sctm̃ ẽ. Moyses ⁊ aaron ī sacerdotib⁹ eius: ⁊ samuel ī eos q̃ iuocãt nomẽ eius. Inuocabãt dñm ⁊ ipe exaudiebat eos: ī colũna nubis loqbat ad eos. Custodiebãt testimonia eius: ⁊ pceptũ quod dedit illis. Dñe deꝰ nr̃ tu exaudiebas eos: deꝰ tu ppitius fuisti eis ⁊ vlciscens in oes adiuentiões eoꝝ. Exaltate dñm deũ nr̃m:

gor:z comederūt sacrificia mortuor. Et irritaue
uarūt eū in adinuētiōib' suis:z mltiplicata ē i eis
ruīa. Et stetit finees z placauit:z cessauit q̄ssatō.
Et reputatū ē ei i iusticiā in generatiōez z genera
tionē vsq; ī sempiternū. Et irritauerūt eū ad aq̄s
ōdictiōis:z vexatus ē moyses ꝓpter eos: qz ex/
acerbauerūt spīm ei'. Et distīxit in labijs suis: nō
diſperdiderūt gētes q̄s dixit dñs ōus illis. Et cō
mixti sūt inť gētes:z didicerūt opa eor z fuierūt
sculptilibus eor:z factū est illis in scandalū. Et i
molauerūt filios suos z filias suas:demonijs. Et
effuderūt sanguinē innocētē sanguinē filior suo/
rū z filiar suarū:q̄s sacrificauerūt sculptilib' cha
naan. Et ītersecta ē trā i sāguinib':z ꝓtamīata ē i
opib' eor:z fornicati sť i adiuētiōib' suis. Et irat'
ē furor dñs ī ppl'm suū:z abhomīat' ē hēditatē
suā. Et tradidit eos i man' gētiū:z dñati sūt eor q
oderūt eos. Et tribulauerūt eos ūmici eor:z hu
miliati sūt sub manib' eor:sepe liberauit eos. Ipi
āt exacerbauerūt eū i ꝯsilio suo:z hūiliati sūt i ī
qtatib' suis. Et vidit cū tribularēť:z audiuit oro
nē eor. Et memor fuit testi sui:z pēituit eū fz ml'
titudinē mīe sue. Et ōdit eos i mīas:i ꝯspēctu oīuz
q ceperāt eos. Saluos fac nos dñe de' nr̄:z ꝯgre
ga nos ō nationibus. Et ꝯfiteamur nōi sctō tuo:
z gl'iemur i laude tua. Bñdict' dñs de' isrl' a secu
lo z vsq; in seculū:z dicet oīs ppl's fiat fiat. Al/
leluia Alleluia.

CVI

Confitemini dño qm̄ bon':qm̄ in seculuz
mīa ei'. Dicāt q redēpti sūt a dño: q̄s re/
demit de mānu inimici: ō regiōibus ꝯgre
gauit eos. A solis ortu z occasu: ab aglone z ma
ri. Errauerūt i solitudīe i iaq̄so: viā ciuitat' hita/
culi' ñ inuenerūt. Esurientes z sitientes:aīa eor i ipis
defecit. Et clamauerūt ad dñm cū tribularēť:z ō
necessitatib' eor eripuit eos. Et deduxit eos i vi
am rectā: vt irēt i ciuitatē hitatiōis. Cōfiteāť dño
mīe eius:z mirabilia eius filijs hōium. Qz satia
uit aīam inanē:z aīam esurientē saciauit bōis. Se
dentes i tenebris z i vmbra mort': victos i mēdi
citate z ferro. Qz exacerbauerūt eloqa dei: z ꝯsi
liū altissimi irritauerūt. Et hūiliatū ē i laboribus
cor eor:z infirmati sūt nec fuit q adiuuaret. Et cla
mauerūt ad dñm cū tribularent:z de necessitati
bus eor liberauit eos. Et eduxit eos de tenebr'
z vmbra mort':z vincla eor dirupit. Confiteanť
dño mīe ei':z mirabilia ei' filijs hoīum. Qz ꝯtri
uit portas ereas:z vectes ferreos ꝯfregit. Susce
pit eos de via iniqtat' eor: ppť iniusticias.n. suas
hūiliati sūt. Oīz escā abhōiata ē aīa eor:z appro
pinquerūt vsq; ad portas mort'. Et clamauerūt
ad dñz cū tribularēť:z de necessitatib' eor libera
uit eos. Misit verbū suū z sanauit eos:z eripuit
eos ō interitiōib' eor. Cōfiteāť dño mīe ei':z mi
rabilia eius filijs hōium. Et sacrificēt sacrificium
laudis z ānūciēt opa ei' i exultatiōe. Qui descen/
dūt mare i nauib':faciētes opationē i aqs multis:
Ipi viderūt opa dñi:z mirabilia ei' in pfundo. Di/
xit z stetit spūs pcelle:z exaltati sūt fluct' ei'. Ascē
dūt vsq; ad celos z dscēdūt vsq; ad abyssos: aīa
eor ī malis tabescebat. Turbati sūt z moti sūt si
cut ebri':z oīs sapia eor deuorata ē. Et clamaue
rūt ad dñm cū tribularēť:z de necessitatib' eor
eduxit eos. Et statuit pcellā ei' in aurā:z siluerūt
fluctus ei'. Et letati sūt qz siluerūt:z deduxit eos
i portū volūtat' eor. Cōfiteanť dño mīe ei':z mi
rabilia ei' filijs hōium. Et exaltēt eū i eccl'ia pleb:
z i cathedra senior laudēt eū. Posuit flumīa in
desertū:z exit' aq̄r in sitiz. Terrā fructiferā i salsu
ginē:a malicia inhītātiū in ea. Posuit dsertū i sta
gna aq̄r:z trā sine aq̄ i exit' aq̄r. Et collocauit il
lic esurientes:z ꝯstituerūt ciuitatē hītatiōis. Et se
mīauerūt agros z plātauerūt vīeas:z fecerūt fru
ctū natiuitat'. Et bñdixit eis z multiplicati sť ni/
mis:z iumēta eor ñ minorauit. Et pauci facti sūt:
z vexati sūt a tribulatiōe malor z dolore. Effusa
ē ꝯtēptio sr̄ ꝑncipes:z errare fecē eos in invio z ñ in
via. Et adiuuit pauperē de inopia: z posuit sicut
oues familias. Videbūt recti z letabūt:z oīs iniq
tas oppillabit os suū. Quis sapiēs z custodiet hec:
z intelliget mīas dñi. Alleluia Canticū psalmi
ipsi dauid.

CVII

Paratū cor meū deus paratū cor meū:cā
tabo z psallā i gl'ia mea. Exurge psalteri
um z cithara:exurgā dilucl'o. Cōfiteboz
tibi i ppl'is dñe:z psallā tibi i natiōib'. Qz magna
ē sup celos mīa tua:z vsq; ad nubes veritas tua.
Exaltare sup celos de':z sr̄ oēm trā gl'ia tua: vt li
berēť dilecti tui. Saluū fac dextera tua:z exaudi
me de' locut' ē i sctō suo. Exultabo z diuidā sichi
mā:z vallē tabernacl'or dimetiar. Mē' ē gala/
ad z mē' ē manasses:z ephraim susceptio capitis
mei. Juda rex mē':moab lebes spei mee. In idu
meā extēdā calcaneū meū:mihi alienigene ami/
ci facti sūt. Quis deducet me i ciuitatē munitā: q̄s
ōducet me vsq; i idumeā? Nōne tu de' q repuli/
sti nos:z ñ exīb de' ī virtutib' nr̄is. Da nob auxiliuz
de tribulatiōe:qz vana sal' hōis. In deo faciem'
virtutē:z ipe ad nihilū ōducet ūmicos nr̄os. In fi
nē ps dauid.

CVIII

Deus laudē meā ne tacueris:qz os pctō/
ris z os dolosi sr̄ me aptū ē. Locuti sūt
aduersū me lingua dolosa:z sermōib' odij
circūdederūt me z expugnauerūt me gratis. Pro
eo vt me diligerēt ōtrahebāt mihi:ego āt orabā.
Et posuer aduersū me mala ꝓ bōis:z odiū ꝓ di/
lectiōe mea. Cōstitue sr̄ eū pctōrē:z diabol' stet a
dextr' ei'. Cū iudicat exeat ōdēnat':z or eius fiat
i pctm̄. Fiant dies eius pauci:z epatū eius accipi
at alter. Fiant filij eius orphani: z vxor eius vi/
dua. Nutantes transferant filij eius z mendicēt:
eijciant de hītationibus suis. Scrutet fenerator
oēm substātiā eius:z diripiāt alieni labores ei'.
Nō sit illi adintor:nec sit q misereat pupillis ei'.
Fiāt nati ei' i interitū:i generatiōe vna deleat no
mē ei'. In memoriā redeat iniqtas patr ei' i cō

exhilaret faciem in oleo: z panis cor hominis cō firmet. Saturabunt ligna cāpi z cedri libani q̄s plātauit: illic passeres nidificabūt. Herodij do mus dux ē eor: mōtes excelsi ceruis petra refugiū herinacijs. Fecit lunā i tpe: sol cognouit occasuz suū. Posuisti tenebras z facta ē nox: in ipa ptran sibūt oēs bestie silue. Catuli leonū rugientes vt ra piāt: z q̄rāt a deo escā sibi. Ortus ē sol z congregati sūt: z in cubilibus suis collocabūt. Exibit hō ad op' suū: z ad opationē suā vsq; ad vesperum. Quā magnificata sūt opa tua dñe: oīa i sapia fecisti: im pleta ē terra possessiōe tua. Hoc mare magnuz z spacioſū manib': illic reptilia q̄r ñ ē nūerus. Ania lia pusilla cū magnis: illic naues ptrāsibūt. Draco iste quē formasti ad illudēdū ei: oīa a te expectās vt det illis escā i tpe. Dāte te ill' colligēt: apiē te te manū tuā oīa ĩplebunt bōitate. Auertēte āt te faciē turbabūt auferes spīm eor z deficiēt: z in puluerē suū reuertēt. Emitte spīm tuū z creabūt: z renouab faciē re. Sit glia dñi in sec'm: letabit dñs i opib' suis. Qui rīspicit rā z facit eā tremē: q tāgit mōtes z fumigāt cantabo dño in vita mea: psallā deo meo q̄diu sū. Jocūdū sit ei eloqū meum: ego vo delectabor i dño. Deficiēt pctores a rra z iīq; ita vt ñ sint: bñdic aīa mea dño. Alla.

Confitemini dño z inuocate nomē eius: annūciate iter gētes opa ei'. Cantate ei z psallite ei: narrate oīa mirabilia ei': laudami i nōie scō ei'. Letet cor q̄rētiū dñm: q̄rite dñz z confirmamini: q̄rite faciē eius sp. Memētote mirabiliū eius q̄ fecit: pdigia ei' z iudicia oris ei'. Semē abzahā fui ei': filij iacob electi ei'. Ipe dñs de'nr': i vniuersa terra iudicia ei'. Mēor fuit in sec'm testi sui: vbi qō mandauit in mille generatiōes. Qō disposuit ad abzahā: z iuramēti sui ad isaac. Et statuit illō iacob i pceptū: z isrl' i testiñ eternū. Dicēs tibi dabo trā chanaā: funiculū hēditat' vre. Cū ecnt nūero breui: pauciſſimi z incole ei'. Et ptrāsierūt de gēte i gētē: z ō rgno ad ppl'z alterū. Nō reliqt hōiem nocē eis: z corripuit p eis reges. Nolite tāgē xp̄os meos: z i pphet' meis nolite malignari. Et vocauit famē sr trā: z oē firmamētū pāis otriuit. Misit añ eos virū: i fuū venūdat' ē ioseph. Humiliauerūt in pe dib' pedes ei': ferrū ptrāsijt aīam ei' dōec vēiret vbū ei'. Eloqū dñi inflāmauit eū: misit rex z solui eū: pnceps ppl'orū z dimisit eū. Cōstituit eū dñm domus sue: z pncipē oīs possessiōis sue. Vt erudiret pncipes ei' sic semetipm: z senes ei' prudētiā doceret. Et itrauit isrl' i egyptū: z iacob accola fuit i terra chā. Et auxit populum suū vehemēter: z firmauit eū sr inimicos eius. Cōuertit cor eorū vt odirēt ppl'm ei': z dolū facerēt i fuos ei'. Misit moysen fuū suū: aaron quē elegit ipz. Posuit in eis vba signorū suor z pdigor: in terra chā. Misit tenebras z obscurauit: z ñ exacerbauit sermones suos. Couertit aq̄s eor i sanguinē: z occidit pisces eor. Et dedit terra eor ranas: in penetralib' regū ipsor. Dixit z venit cynomia z cynifes: in oīb' finib' eor. Posuit pluuias eorum grādinē: ignē cburētē in terra ipor. Et pcussit vineas eorū z ficulneas eorū: z otriuit lignū finium eorū. Dixit z venit locusta z bruc': cui ñ erat numerus. Et comedit oē fenū i terra eorū: z comedit oēz fructū terre eorū. Et pcussit oē pgenitus in terra eorū: primitias oīs labor' eorū. Et eduxit eos cū argēto z auro: z nō erat in tribub' eorū infirmus. Letata est egypt' i pfectione eorū: quibuit tim or eorū sr eos. Expādit nubē i ptectionē eor: z ignē vt luceret eis p noctē. Petierūt z venit coturnix: z pane celi saturauit eos. Dirupit petrā z fluxerūt aq̄: abierūt in sicco flumīa. Quñ mēor fuit verbi sancti sui: qō habuit ad abzahā puerū suū. Et eduxit pplm suū in exultatiōe: z electos suos in leticia. Et dedit illis regiōes gentiū: z labores populor possederūt. Vt custodiāt iustificatiōes ei': z legē ei' regrāt: Alla. Alla. CV

Confitemini dño q̄m bon': q̄m i seculum mīa eius. Quis loq̄t potētias dñi: audit as faciet oīes laudes eius? Bti q custodiūt iudiciū: z faciūt iusticiā in oī tpe. Memento nr̄i dñe i bñplacito ppli tui: visita nos in salutari tuo. Ad videndū i bōitate elector tuor: ad letādū in leticia gent' tue: vt laudet' cū hēditate tua. Peccauim' cū p'rib' nr̄is: iniuste egim' iniqtatez fecim'. Pres nr̄i in egypto ñ intellexerūt mirabilia tua: ñ fuerūt memores multitudinis mīe tue. Et irritauerūt ascēdētes i mari: mari rubro: z saluauit eos ppter nomē suū: vt notā faceret potentiā suā. Et increpuit mare rubrū z exsiccatū est: z deduxit eos in abyssis sic in deserto. Et saluauit eos de manu odiētiū: z redemit eos de manu inimici. Et opuit aq̄ tribulātes eos: vn' ex eis ñ remansit: z crediderūt vbis ei': z laudauerūt laudem eius. Cito fecerunt: obliti sunt opez eius: z non sustinuerunt consilium eius. Et concupierūt concupiscentiā in deserto: z tēptauerūt deū i inaquoso. Et dedit eis petitionē ipsor: z misit saturitatem in animas eorum. Et irritauerūt moysen i castr': aaron sanctum domini. Apta ē terra z dglutiuit dathan: z operuit sup congregationem abyron. Et exarsit ignis in synagoga eor: flāma combussit peccatores. Et fecerunt vitulum in oreb: z adorauerūt sculptile. Et mutauerūt gloziam suam in similitudinem vituli comedentis fenum. Obliti sunt deum qui saluauit eos: qui fecit magnalia in egypto: mirabilia in terra chā: terribilia in mari rubro. Et dixit vt disperderet eos: si non moyses electus eius stetisset i constractione i conspectu eius. Vt auerteret iram eius ne dispderet eos: z p nihilo habuerūt terrā desiderabilem. Non crediderunt verbo ei': z murmurauerūt in tabernaculis suis: nō exaudierunt vocem dñi. Et eleuauit manū suam super eos: vt psterneret eos in deserto. Et vt deijceret semē eorū in natiōibus: z dispgeret eos in regiōib'. Et iniciati sūt beelphe

eripuit aiaz meã de mozte:oculos meos a lachzy mis:pedes meos a lapsu. Placebo dño in regiõe viuoz. Alleluia. CXV

Credidi ppter qõ locut⁹ sũ:ego aũt humi liatus sũ nimis. Ego dixi in excessu meo oĩs hõ mendax. Quid retribuaz dño:p oĩb⁹ q̃ retribuit mihi. Calicẽ salutar⁹ accipiã:z no mẽ dñi inuocabo. Uota mea dño reddã coz̃ oĩ pplo eius: pciosa i ꝓspectu dñi moz̃s sctõz ei⁹. O dñe qz ego ſu⁹ tu⁹:ego seru⁹ tu⁹ z filius ancille tue. Dirupisti vincula mea:tibi sacrificabo hostiã laudis:z nomen dñi inuocabo. Uota mea dño reddã i ꝓspectu oĩs ppli eius:in atriis dom⁹ dñi i medio tui irl'm. Alleluia Alla. CXVI

Laudate dñm oẽs gẽtes:laudate eũ oẽs ppli. Quñ cõfirmata est sup nos mia ei⁹: z veritas dñi manet i eternũ. Alleluia Alleluia. CXVII

Confitemini dño qñ bon⁹:qñ i seculum mia eius. Dicat nũc isrl' qñ bonus: qñ in seculũ mia ei⁹. Dicat nũc dom⁹ aaron qñ bon⁹:qñ in seculũ mia eius. Dicãt nunc q timent dñm:qñ in seculũ mia eius. De tribulatiõe inuocaui dñm:z exaudiuit me in latitudie dñs. Dñs mihi adiutoz:nõ timebo qd faciat mihi hõ. Dñs mihi adiutoz:z ego despiciã inimicos meos. Bonuz ẽ cõfidere i dño:q̃z cõfidere in hõie. Bonũ ẽ sperare in dño:q̃z sperare in ꝓncipib⁹. Oẽs gẽtes circuierũt me:z in nõie dñi qz vltus sũ in eos. Circũdãtes circũdederũt me:z in nõie dñi qz vlt⁹ sũ i eos. Circũdederũt me sicut apes z exarserũt sicẽ ignis in spinis:z in nõie dñi qz vltus sũ in eos. Impulsus euersus sũ vt caderẽ:z dñs suscepit me. Fortitudo mea z laus mea dñs:z factus ẽ mihi i salutẽ. Uox exultatiõis z salutis:in tabernaculis iustoz: Dextera dñi fecit virtutem:dextera dñi exaltauit me:dextera dñi fecit virtutẽ. Nõ moziar sz viuã: z narrabo opera dñi. Castigãs castigauit me dñs: z mozti nõ tradidit me. Aperite mihi poztas iusticie:ingressus in eas cõfiteboz dño: hec pozta dñi iusti intrabũt in eã. Confiteboz tibi qñ exaudisti me:z factus es mihi in salutẽ. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes:hic fact⁹ ẽ i caput ãguli. A dño factũ ẽ istũd:z ẽ mirabile i oculis nr̃is. Dec est dies quã fecit dñs:exultem⁹ z letemur i ea. O dñe saluũ me fac:o dñe bñ ꝓspare:bñdict⁹ q̃ vẽit i nõie dñi: Bñdiximꝰ vob ẽ domo dñi:de⁹ dñs z illuxit nobis. Cõstituite diẽ solẽnẽ i cõdẽsis:vsq̃ ad coznu altaris. Deꝰ meꝰ es tu z cõfiteboz tibi:deꝰ meꝰ es tu z exaltabo te. Confiteboz tibi qñ exaudisti me:z fact⁹ es mihi i salutẽ. Cõfitemi dño qñ bon⁹:qñ i seculũ mia eius. Alla. Aleph:doctrina. CXVIII

Beati imaculati i via:q ambulãt i lege dñi. Beati q scrutãt testimonia eius:i toto coz̃de exquirũt eũ. Nõ.n.q operant iniquitate:in vijs eius ambulauerũt. Tu mãdasti:mandata tua custodiri nimis. Utinã dirigãt vie mee: ad custodiẽdas iustificatiões tuas. Tũc nõ cõfundar:cũ perspexero in oĩbus mãdatis tuis. Cõfitebor tibi in directiõe coz̃dis:in eo q̃ didici iudicia iusticie tue. Justificatiões tuas custodiã:ñ me derelinq̃s vsq̃quaq̃. Beth:dom⁹. CXIX

In q̃ corrigit adolescẽtior viã suã:i custodiẽdo sermones tuos. In toto coz̃de meo exquisiui te:ne ꝛpellas me a mãdatis tuis. In coz̃de meo abscõdi eloga tua:vt nõ peccẽ tibi. Bñdictus es dñe:doce me iustificationes tuas. In labijs meis:pnũciaui oĩnia iudicia oris tui. In via testimonioz tuoz delectatus sũ:sicut in oĩb⁹ diuitijs. In mãdat⁹ tuis exerceboz:z ꝓsiderabo vias tuas. In iustificationibus tuis meditaboz:ñ obliuiscar sermones tuos. Gymel:plenitudo vel retributio. CXX

Retribue seruo tuo:viuifica me z custodiam sermões tuos. Reuela oculos meos z cõsiderabo mirabilia de lege tua. Inquola ego sũ in terra: nõ abscõdas a me mãdata tua. Cõcupiuit aia mea desiderare iustificatiões tuas: in oĩ tpe. Increpasti superbos:maledicti q̃ declinãt a mandatis tuis. Auser a me oppzobriũ z contẽptũ:qz testimonia tua exquisiui. Etenĩ sederunt ꝓncipes z aduersũ me loquebanꝫ:seru⁹ aũt tu⁹ exercebaꝫ in iustificationib⁹ tuis. Nã z testimonia tua meditatio mea ẽ:z cõsiliũ meũ iustificatiões tue. Deleth:tabulaz. CXXI

Adhesit pauimẽto aia mea: viuifica me fz verbũ tuũ. Uias meas enũciaui z exaudisti me:doce me iustificatiões tuas. Uiã iustificationũ tuaz instrue me:z exerceboz in mirabilib⁹ tuis. Dozmitauit aia mea p̃ tedio: ꝓfirma me in verbis tuis. Uiã iniquitat⁹ amoue a me:z de lege tua miserere mei: Uiam veritat⁹ elegi:iudicia tua nõ sũ oblit⁹. Adhesit testimonijs tuis dñe:noli me cõfundẽ. Uiã mãdatoz tuoz cucurri:cũ dilatasti coz meũ. He:ista. CXXII

Legẽ pone mihi dñe viaz iustificationum tuaz:z exgrã eã sp. Da mihi intellectuz z scrutaboz legẽ tuã: z custodiã illã in toto coz̃de meo. Deduc me in semita mãdatoz tuoz: qz ipsaz volui. Inclina coz meũ i testimonia tua: z nõ in auariciã. Auerte oculos meos ne videant vanitatẽ:i via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiũ tuũ:i timoze tuo. Amputa oppzobriũ meum qõ suspicatus sũ:qz iudicia tua iocunda. Ecce cõcupiui mãdata tua:in equitate tua viuifica me. Uau:z. CXXIII

Et veniat sup me mia tua dñe:salutare tuum fz eloquiũ tuũ. Et rñdebo exprobrantib⁹ mihi verbũ:qz speraui i sermonib⁹ tuis. Et ne auferas de oze meo verbũ veritat⁹ vsq̃quaq̃:qz in iudicijs tuis supspaui. Et custodiã legẽ tuã sp i seculũ z i seculũ seculi. Et ãbulabã in latitudie:qz mãdata tua exgsiui. Et loq̃bar in testimõijs tuis i ꝓspectu regũ:z nõ ꝓfundebar. Et meditabar in mandat⁹ tuis:q̃ dilexi. Et leuaui manꝰ meas ad mandata tua q̃ dilexi:z exerceboz i iusti

ſpectu dñi:z peccatū mris ei⁹ nō deleat. Fiat ꝺtra dñm ſp:z diſpereat de tra memoria eoꝝ:p eo q ñ ē recoꝛdat⁹ facere miam. Et perſecut⁹ ē hoīem inopē z mēdicū:z ꝓpūctū coꝛde mortificare. Et dilexit maledictionē z veniet ei:z noluit bñdictō nem z elongabit ab eo. Et iduit maledictionem ſic veſtimentū:z intrauit ſic aq̄ i interioꝛa eius:z ſic oleū i oſſib⁹ ei⁹. Fiat ei ſic veſtimētū q̄ operit:z ſic ẓona q̄ ſp pcingit. Hoc op⁹ eoꝝ qui detrahunt mihi apꝺ dñm:z q loquūt mala aduerſus aiam meā. Et tu dñe dñe fac meū ꝓpter nomen tuū:qz ſuauis ē mia tua. Libera me qz egen⁹ z paup ego ſū:z coꝛ meū ꝺturbatū eſt intra me. Sic vmbra cū declinat ablat⁹ ſū:z excuſſus ſū ſic locuſte. Ge nua mea ifirmata ſūt a ieiūio:z caro mea imuta ta ē ꝓpē oleū. Et ego fact⁹ ſū oppꝛobriū illis: viꝺ rūt me z mouerūt capita ſua. Adiuua me dñe de us me⁹:ſaluū me fac ꝓpē mia tua. Et ſciant qz man⁹ tua hec:z tu dñe feciſti eā. Maledicent illi z tu bñdices:q iſurgūt i me cōfūdant:ſu⁹ aūt tuus letabit. Induāt q detrahūt mihi pudoꝛe:z opiā tur ſic diploide cōfuſiōe ſua. Confiteboꝛ dño ni mis i oꝛe meo:z i medio multoꝝ laudabo eum. Quia aſtitit a ꝺxtris paupis:vt ſaluā faceꝛ a pſeqn tib⁹ aiam meā. Ps dō. CIX

Dixit dñs dño meo:ſede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos: ſcabellū pedū tuoꝝ. Virgā ꝺtutis tue emittet dñs ex ſyō: dñare i me dio ⁊imicoꝝ tuoꝝ. Tecū ꝓncipiuꝫ i ꝺie ꝺtut⁊ tue i ſplēꝺoꝛib⁹ ſcōꝝ:ex vꝛo añ lucife rū genui te. Iurauit dñs z nō pēitebit eū:tu es ſa cerdos i ⁊ernū ſ̄m oꝛdinē melchiſedech. Dñs a ꝺxtris tuis:ꝺfregit i ꝺie ire ſue reges. Iudicabit in natiōib⁹ iplebit ruinas:cōq̄ſſabit capita in terra multoꝝ. De toꝛrente i via bibet:ꝓpterea exalta uit caput. Alleluia. CX

Confiteboꝛ tibi dñe i toto coꝛde meo: in cōſilio iuſtoꝝ z ꝰgregatōe. Magna opa dñi:exq̄ſita i oēs volūtates ei⁹. Cōfeſſio z magnificētia op⁹ ei⁹:z iuſticia ei⁹ manet i ſecu lū ſeculi. Memoriā fecit mirabiliū ſuoꝝ miſicoꝛ z miſeratoꝛ dñs:eſcā ꝺedit timētib⁹ ſe. Memoꝛ erit i ſeculū teſtamēti ſui:virtutē operū ſuoꝝ añū ciabit ꝓp⁹ ſuo. Ut ꝺet illis hēditatē gētiū: opera manuū ei⁹ veritas z iudiciū. Fidelia oīa mādata ei⁹:cōfirmata i ſeculū ſeculi:facta in ꝺitate z eqta te. Redēptiōem miſit dñs ꝓp⁹ ſuo:mādauit i eū nū teſtamētū ſuū. Sanctū z ⁊ribile nomē ei⁹ ĩitiū ſapie timoꝛ dñi. Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ faciētib⁹ eum: laudatio ei⁹ mānet i ſeculū ſcli. Alleluia. Re uerſionis aggei z ẓacharie. CXI

Beat⁹ vir q timet dñm:i mādatis ei⁹ vo let nimis. Potēs i tra erit ſemen ei⁹:gnā tio rectoꝝ benediceť. Gloria z diuitie in ꝺomo ei⁹:z iuſticia ei⁹ manet i ſeculū ſeculi. Exoꝛtū eſt i tenebꝛis lumen rectis:miſericoꝛs z mi ſeratoꝛ z iuſtus. Iocūꝺus hō q miſereť z como ꝺat:diſponit ſm̄ōes ſuōs i iudicio:qz i ⁊ernuꝫ ñ cōmouebit. In memoria eterna erit iuſt⁹:ab au ꝺitione mala ñ timebit. Paratū coꝛ ei⁹ ſperare in dño:cōfirmatū eſt coꝛ ei⁹:nō ꝰmouebit ꝺōec de ſpiciat ĩimicos ſuos. Diſpſit ꝺdit pauperib⁹:iuſti cia ei⁹ manet i ſeculū ſeculi:coꝛnu ei⁹ exaltabit in gloria. Peccatoꝛ videbit z iraſcet:ꝺētib⁹ ſuis fre met z tabeſcet:deſideriū pctoꝝ ꝑibit. Alleluia. CXII

Laudate pueri dñm: laudate nomē dñi. Sit nomē dñi bñdictuꝫ:ex hac nūc z vſq; i ſeculū. A ſolis oꝛtu vſq; ad occaſū:lau ꝺabile nomē dñi. Excelſus ſup oēs gētes dñs:z ſup celos gloria ei⁹. Quis ſic dñs ꝺe⁹ nr̄ q in altis hītat:z humilia reſpicit in celo z i tra. Suſcitās a terra inopē:z de ſtercoꝛe erigēs pauperē. Ut col locet eū cū ꝓncipib⁹:cū ꝓncipib⁹ pp̄li ſui. Qui hi tare facit ſterilē:i ꝺomo mr̄em filioꝝ letātē. Al leluia Alleluia. CXIII

In exitu iſr̄l de egypto: domus iacob ꝺ pp̄lo barbaro. Facta eſt iudea ſanctifica tō ei⁹:iſr̄l ptās eius. Mare vidit z fugit: iozdanis cōuerſus eſt retroꝛſū. Mōtes exultaue rūt vt arietes:z colles ſic agni ouiū. Quid ē tibi mare q fugiſti:z tu iozdānis qz ꝺuerſus es retroꝛ ſū. Mōtes exultaſtis vt arietes:z colles ſic agni ouiū. A facie dñi mota eſt tra:a facie dei iacob. Qui ꝺuertit petrā i ſtagna aq̄ꝝ:z rupē i fōtes aq̄ rū. Nō nob dñe nō nob:ſed nōi tuo da gloziam. Sup mia tua z ꝺitate tua:ne q̄n dicāt gētes vbi eſt de⁹ eoꝝ. Deus aūt nr̄ i celo:oīa q̄cūq; voluit feciť Simulacra gētiū argētū z aurū:opa manuū ho minū. Os hūt z ñ loq̄ť:oculos hūt z ñ videbūt. Aures hūt z nō audiēt:nares hūt z ñ odoꝛabūt. Manus habent z non palpabunt:pedes habent z non ambulabunt: non clamabunt in gutture ſuo. Similes illis fiant q faciūt ea: z oīes q confi dūt i eis. Dom⁹ iſr̄l ſperauit i dño:adiutoꝛ eoꝝ z ptector eoꝝ eſt. Dom⁹ aaron ſperauit i dño:adiu toꝛ eoꝝ z ptector eoꝝ eſt. Qui timēt dñm ſpera uerūt i dño:adiutoꝛ eoꝝ z ptector eoꝝ eſt. Dñs memoꝛ fuit nr̄i: z bñdixit nob. Bñdixit domui iſr̄l:bñdixit domui aaron. Bñdixit oīb⁹ q timēt dñm puſillis cū maioꝛib⁹. Adiſciat dñs ſup vos: ſup vos z ſr̄ filios vr̄os. Bñdicti vos a dño:q fe cit celū z terrā. Celū celi dño: terrā aūt ꝺedit filijs hoīum. Nō moꝛtui laudabūt te dñe:neq; oēs q deſcendūt i infernū. Sꝫ nos q vuim⁹ bñdicimus dño:ex hac nūc z vſq; i ſeculū. Alleluia. CXIIII

Dilexi qm̄ exaudiet dñs voce oratonis mee. Quia iclinauit aurē ſuā mihi:z i ꝺieb⁹ meis inuocabo. Circūꝺederunt me ꝺoloꝛes moꝛt⁊ :z pericula iferni i uenerūt me. Tribulationē z ꝺoloꝛē iuēi: z nomē dñi inuocaui. O dñe libera aiam meā:miſericoꝛs dñs z iuſtus:z ꝺe⁹ nr̄ miſereť. Custodiens paru los dñs:humiliatus ſū z liberauit me. Conuertē aia mea i regem tuam:qz dñs bñ fecit tibi. Quia

ōñet mei oīs iūsticia: Redime me a calūnijs ho
minū: vt custodiā mandata tua. Faciē tuā illumīa
super seruū tuū: z doce me iustificatiōes tuas. Exi
tus aq̄z deduxerūt oculi mei: q2 nō custodierunt
legem tuā. Gade: iusticie. CXXXV

Iustus es dñe: z rectū iudiciū tuū. Man
dasti iusticiā testimonia tua: z veritatem
tuā nimis. Tabescere me fecit ẽlus me⁹:
q2 obliti sūt verba tua īimici mei. Ignitū eloquz
tuū vehemēt̄: z seru⁹ tu⁹ dilexit illō. Adolescētu
lus sū ego z cotēpt⁹: iustificatiōes tuas nō sū obli
tus. Iusticia tua iusticia in eternum: z lex tua veri
tas. Tribulatio z angustia inuenerūt me: manda
ta tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua
in eternū: intellectū da mihi z viuam. Coph vo
catio. CXXXVI

Clamaui ī toto coꝛde exaudi me dñe: iu
stificatiōes tuas requirā. Clamaui ad te
z saluū me fac: vt custodiā mandata tua.
Preueni in maturitate z clamaui: q2 ī verba tua
supersperaui. Preuenerūt oculi mei ad te diluculo
lo: vt meditarer eloquia tua. Vocē meaz audi fm
mīam tuā dñe: z fm iudiciū tuū viuifica me. Ap
propinquauerūt psequētes me inigtati: a lege āt
tua longe facti sunt. Prope es tu dñe: z oīes vie
tue veritas. Initio cognoui de testimōijs tuis: q2
in eternū fūdasti ea. Res: capitis. CXXXVII

Vide hūilitatē meā z eripe me: q2 legem
tuā nō sū oblit⁹. Iudica iudiciū meuz z
redime me: ppt̄ eloquiū tuū viuifica me.
Longe a pctōrib⁹ salus: q2 iustificatiōes tuas ñ ex
sierūt. Mie tue multe dñe: fm iudiciū tuū viui
fica me. Multi q persequūt̄ me z tribulant me: a
testimonijs tuis ñ declinaui. Vidi p̄uaricātes z ta
bescebā: q2 eloquia tua nō custodierūt. Vide quō
mandata tua dilexi dñe: in mīa tua viuifica me.
Principiū verboꝛ tuoꝛ veritas: in eternū oīa iu
dicia iusticie tue. Sin: dentiuz. CXXXVIII

Principes psecuti sūt me gratis: z a ver
bis tuis foꝛmidauit coꝛ meuz. Letaboꝛ
ego super eloqa tua: sicut q̄ inuenit spolia
multa. Iniquitatē odio hūi z abhominat⁹ sū: legē
aūt tuā dilexi. Septies in die laudē dixi tibi: super
iudicia iusticie tue. Pax mlta diligentib⁹ legē tuā:
z nō ẽ illis scādalū. Expectabā salutare tuū dñe:
z mādata tua dilexi. Custodiuit aīa mea testimo
nia tua: z dilexit ea vehemēter. Seruaui mādata
tua z testimonia tua: q2 oēs vie mee in conspectu
tuo. Thau: signa. CXXXIX

Appropinq̄t deprecatio mea in conspec
tu tuo dñe: iuxta eloquiū tuū da mihi in
tellectū. Intret postulatio mea ī conspec
tu tuo: fm eloquiū tuū eripe me. Eructabūt labia
mea hymnū: cū docueris me iustificationes tuas.
Pronūciabit lingua mea eloquiū tuū: q2 oīa mā
data tua equitas. Fiat man⁹ tua vt saluet me: qm
mādata tua elegi. Concupiui salutaꝛ tuū dñe: z lex
tua meditatio mea ē. Viuet aīa z laudabit te. z iu
dicia tua adiuuabūt me. Errauī sicut ouis q̄ perī
it: quere seruū tuū quia mādata tua nō sū oblit⁹.
Alleluia. Canticum graduū. CXL

Ad dñz cū tribularer clamaui: z exaudiuit
me. Dñe libera aīam meā a labijs iniqs:
z a lingua dolosa. Quid det̄ tibi: aut qd
apponat̄ tibi ad linguam dolosā? Sagitte potētis
acute cū carbonib⁹ desolatoꝛijs. Heu mihi q2 ico
lat⁹ me⁹ plongat⁹ est: habitaui cū habitantib⁹ cedar: mul
tū incola fuit aīa mea. Cū his q oderūt pacē eram
pacific⁹: cū loquebar illis: impugnabant me grat̄.
Canticū graduū. CXLI

Leuaui oculos meos in mōtes: vñ veniet
auxiliū mihi. Auxiliū meū a dño q̄ fecit
celū z terrā. Nō det in cōmotionē pedē
tuū: neq̄z dormiet q̄ custodit te. Ecce nō dormita
bit neq̄z dormiet q̄ custodit isr̄l. Dñs custodit te:
dñs ptectio tua super manū dexterā tuā. Per diē
sol ñ vret te: neq̄z luna p noctē. Dñs custodit te ab
oī malo: custodiat aīam tuā dñs. Dñs custodiat in
troitū tuū z exitū tuū: ex hoc nūc z vsq̄z in seculū.
Canticū graduū. CXLII

Letat⁹ sū in bis q̄ dicta sūt mihi: ī do
mū dñi ibim⁹. Stātes erant pedes
nr̄i: ī atrijs tuis ier̄z. Ier̄m q̄ edificat
vt ciuitas: cui⁹ participatio ei⁹ ī id
ipm. Illuc n. ascenderūt trib⁹ tribus
dñi: testimoniū isr̄l ad cōfitēdū nōi dñi. Quia illic se
derūt sedes ī iudicio: sedes sup domū dauid. Ro
gate q̄ ad pacē sūt ier̄m: z abūdantia diligentib⁹ te:
Fiat pax ī virtute tua: z abūdātia ī turribus tuis.
Propter fres meos z pxīos meos: loq̄bar pacem
de te. Propter domū dñi dei nr̄i: q̄siui bona tibi.
Canticū graduū. CXLIII

Ad te leuaui oc̄los meos: q̄ habitas in celis.
Ecce sic̄ oc̄li seruoꝛ: in manib⁹ dñoꝛ suo
rū. Sicut oc̄li ancille in manib⁹ dñe sue:
ita oc̄li nr̄i ad dñm deū nr̄m donec miserear nr̄i.
Miserere nr̄i dñe miserere nr̄i: q2 mlt̄ū repleti su
m⁹ despectiōe. Q2 mlt̄ū repleta est aīa nr̄a: oppro
briū abūdantib⁹ z despectio superbis. Canticū
graduū. CXLIIII

Nisi q2 dñs erat in nobis: dicat nūc isr̄l: ni
si q2 dñs erat ī nob. Cū exurgerēt hoies
in nos: forte vivos deglutissēt nos. Cū ira
sceret furoꝛ eoꝛ ī nos: forsitā aq̄ absoꝛbuissz nos.
Torrētē ptrāsiuit aīa nr̄a: forsitan ptransisset aīa
nr̄a aquā intolerabilē. Benedict⁹ dñs: q̄ non dedit
nos in captionē dentib⁹ coꝛ. Mia nr̄a sicut passer
erepta est: de laqo venātiū. Laqus contrit⁹ ē: z nos
liberati sum⁹. Adiutoriū nr̄m ī nōie dñi: q̄ fecit ce
lū z terrā. Canticū graduū. CXLV

Qui cōfidunt ī dño sic̄ mōs syon: ñ cōmo
uebit in eternū q̄ habitat in ier̄m. Mon
tes in circuitu ei⁹: z dñs ī circuitu ppli sui ex
hinc nūc z vsq̄z in seculū. Quia nō relinq̄t dñs virgaz
pctoꝛis sup sortē iustoꝛ: vt ñ extēdāt iusti ad iiqtatez
manib⁹ suas. Benefac dñe: bonis z rectis coꝛde. Decli

ficationibus tuis. Zai:bec vl'oliua. CXXXIII

Memor esto verbi tui ſuo tuo:in q̄ mihi ſpē dediſti. Hec me cōſolata eſt in hūilitate mea:q2 eloquiū tuū viuificauit me. Sup bi iniq̄ agebāt vſq̄quaq3: a lege āt tua nō declina/ui. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a ſeculo dñe:z cōſo lat'ſuz. Defectio tenuit me:p pctōz b' derelinquen tib' legē tuā. Cantabiles mihi erāt iuſtificationes tue:in loco peregrinationis mee. Memor fui nocte nōiſ tui dñe:z cuſtodiui legē tuā. Hec ſctā ē mihi: q2 iuſtificatiōes tuas exq̄ſiui. Het:vita. CXXXV

Portio mea dñe:dixi cuſtodire legē tuaz. Deprecat'ſū faciē tnā i toto cozde meo:mi ſerere mei ſm eloquiū tuū. Cogitaui vi/as meas:z conuerti pedes meos i teſtimōia tua. Pa ratus ſū z non ſū turbat':vt cuſtodiā mādata tua. Funes pctōꝝ circūplexi ſunt me:z legē tuā nō ſtuz oblitus. Media nocte ſurgebā ad cōfitendū tibi: ſup iudicia iuſtificatiōis tue. Particeps ego ſū oīuz timētiū te:z cuſtodiētiū mādata tua. Mia tua dñe plena ē terra:iuſtificationes tuas doce me.

Teth:bonū. CXXXVI

Bonitatē feciſti cū ſuo tuo dñe: ſz verbuz tuū. Bonitatē z diſciplinā z ſcientiā doce me:q2 i mādat' tuis credidi. Priuſq̄ hu miliarer ego delig:ppterea elogū tuū cuſtodiui. Bon'es tu:z in bonitate tua doce me iuſtificatio nes tuas. Multiplicata ē ſr me iniquitas ſuperbo rū:ego aūt in toto cozde meo ſcrutaboꝝ mandata tua. Coagulatū ē ſicut lac cozeoꝝ:ego vero legez tuā meditat'ſū. Bonū mihi q2 hūiliaſti me:vt diſ cā iuſtificatiōes tuas. Bonū mihi lex oꝛis tui:ſup milia auri z argēti. Joth:ꝑncipiū. CXXXVII

Manus tue fecerūt me z plaſmauerūt me: da mihi intellectū vt diſcā mandata tua. Qui timēt te videbūt me z letabūt':q2 in verba tua ſuſperaui. Cognoui dñe q2 eqtas iudi cia tua:z in veritate tua hūiliaſti me. Fiat miſeri/cozdia tua vt cōſoleť me:ſz eloquiū tuū ſuo tuo. Veniant mihi miſeratiōes tue z viuā: q2 lex tua meditatio mea ē. Cōfundanť ſuperbi q2 iniuſte iniq̄tatē fecerūt in me:ego aūt exerceboꝝ in manda tis tuis. Conuertā̄t mihi timētes te:z qui nouerunt teſtimōia tua. Fiat coꝛ meū imaculatū i iuſtifica/tiōib' tuis vt nō ꝑfūdar. Caph:man'. CXXXVIII

Defecit i ſalutare tuū aīa mea:z i verbū tu uz ſuſperaui. Defecerūt oc̄li mei i elogū tuū:dicētes qñ cōſolaber' me. Quia fact' ſū ſicut vter i ꝓruina:iuſtificatiōes tuas nō ſū obli tus. Quot ſūt dies ſui tui:qñ facies de ꝑſeqūtib' me iudiciū. Narrauerūt mihi iniq fabulatiōes: ſz nō vt lex tua. Oīa mādata tua veritas: iniq ꝑſecuti ſūt me adiuua me. Paulomin' cōſumauerūt me i terra:ego aūt nō dereliq mādata tua. Secōz miaz tuaz viuifica me:z cuſtodiam teſtimonia oꝛis tui.

Lamech:diſciplina. CXXXIX

In eternū dñe:verbū tuū ꝑmanet in celo. In gnātiōe z generatiōez veritas tua: fundaſti terram z permanet. Ordinatione tua perſeuerat dies:qñ oīa ſeruūt tibi. Niſi q̄ lex tua meditatio mea eſt:tūc forte periſſē i hūilitate mea. In eternuz non obliuiſcar iuſtificatiōes tuas:q2 in ipſis viuifi caſti me. Tu'ſū ego ſaluū me fac:qñ iuſtificatiōes tuas exq̄ſiui. Me expectauerť pctōꝛes vt pderēt me:teſtimōia tua itellexi. Oīs cōſumatiōis vidi finē: latū mādatū tuū nimis. Mem:ex ipa. CXXX

Quomō dilexi legē tuā dñe: tota die me/ditatio mea ē. Super inimicos meos p2u dētē me feciſti mādato tuo:q2 i eternū mi hi eſt. Super oēs docētes me itellexi:q2 teſtimōia tua meditatio mea ē. Super ſenes itellexi: q2 mā data tua q̄ſiui. Ab oī via mala ꝓhibui pedes me os:vt cuſtodiā verba tua. A iudicijs tuis nō decli naui:q2 tu legē poſuiſti mihi. Oꝛ dulcia fauci bus meis eloq̄a tua:ſuper mel oꝛi meo. A mādat' tuis itellexi:ppterea odiui oēz viā inigtatis. Nun: ſempiternū. CXXXI

Lucerna pedib' meis verbū tuū: z lumen ſemit' meis. Juraui z ſtatui cuſtodire iu dicia iuſticie tue. Hūiliat'ſū vſq̄q̄q3 dñe viuifica me ſz verbū tuū. Volūtaria oꝛis mei bñ placita fac dñe:z iudicia tua doce me. Aīa mea in manibus meis ſp:z legē tuā nō ſū oblit'. Poſuerūt pctōꝛes laq̄ū mihi:z ō mādatis tuis nō erraui. Pe reditate acq̄ſiui teſtimonia tua i eternū:q2 exulta tio cozdis mei ſunt. Inclinaui coꝛ meū ad facien das iuſtificationes tuas in eternū:ꝓpter retributō nē. Samech:aduitoꝛiū. CXXXII

Iniquos odio habui:z legē tuā dilexi. Ad iutoꝛ z ſuſceptoꝛ meus es tu:z i verbū tuū ſuperſperaui. Declinate a me maligni:z ſcru/taboꝛ mādata dei mei. Suſcipe me ſm eloquiuz tuū z viuā:z nō cōfundas me ab expectatōe mea. Adiuua me z ſaluus ero:z meditaboꝛ in iuſtifica/tionib' tuis ſemp. Spreuiſti oēs diſcedentes a iu dicijs tuis:q2 iniuſta cogitatio eoꝝ. Preuaricātes reputaui oēs pctōꝛes terre:iō dilexi teſtimōia tua. Confige timoꝛe tuo carnes meas:a iudicijs n. tuis timui. Ayon:fons ſiue oculus. CXXXIII

Feci iudiciū z iuſticiam: nō tradas me ca lūniātib' me. Suſcipe ſeruum tuū in bo nū:nō calūniēť me ſuperbi. Oculi mei de fecerūt in ſalutare tuū:z in eloquium iuſticie tue. Fac cū ſeruo tuo ſm miam tuam:z iuſtificationes tuas doce me. Seruus tuus ſū ego: da mihi intel lectuz vt ſciaz teſtimonia tua. Temp'faciēdi dñe: diſſipauerūt legē tuam. Adeo dilexi mādata tua: ſup aurū z topaçion. Propterea ad oīa mandata tua dirigebar:oēm viā iniquā odio habui. Phe: os ab oꝛe. CXXXIIII

Mirabilia teſtimonia tua:iō ſcrutata eſt ea aīa mea. Declaratio ſermonū tuoꝝ illumi nat:z intellectū dat ꝑuulis. Os meū ape/rui z attraxi ſpīm:q2 mādata tua deſiderabā. Aſpi ce i me z miſerere mei:ſm iudiciū diligētium no men tuū. Greſſus meos dirige ſm eloq̄ tuū:z nō

ſpūs ī oze ipoꝝ. Similes illis fiant q faciunt ea: ⁊ oēs q cōfidūt ī eis. Dom⁹ isrl̄ bñdicite dño: dom⁹ aaron bñdicite dño. Dom⁹ leui bñdicite dño: q timetis dñm bñdicite dño. Bñdict⁹ dñs ex syon: q bitat in irl̄m. Alla Alla. CLVI

Confitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ ī seculum mia ei⁹. Cōfitemini deo deoꝝ qm̄. Cōfitemini dño dñoꝝ: qm̄. Qui facit mirabilia magna sol⁹: qm̄. Qui fec celos ī itellectu: qm̄. Qui firmauit terrā sup aquas: qm̄. Qui fecit luminaria magna: qm̄. Sole in ptāte diei: qm̄. Lunā ⁊ stellas ī ptāte noctis: qm̄. Qui pcussit egyptū cū primogenitis eoꝝ: qm̄. Qui eduxit isrl̄ de medio: eoꝝ: qm̄. In manu potēti ⁊ brachio excelso: qm̄. Qui diuisit mare rubꝝ in diuisiones: qm̄. Et eduxit isrl̄ p mediū ei⁹: qm̄. Et excussit pharaonē ⁊ virtutē eius ī mari rubro: qm̄. Qui trāsduxit pplm suū p desertum: qm̄. Qui pcussit reges magnos: qm̄. Et occidit rges fortes: qm̄. Seon regē amorreoꝝ: qm̄. Et og rgē basan. qm̄. Et dedit terrā eoꝝ hereditatē: qm̄. Hereditatē isrl̄ seruo suo: qm̄. Qz in būilitate nr̄a memor fuit nr̄i: qm̄. Et redemit nos ab inimicis nr̄is: qm̄. Qui dat escā oī carni: qm̄. Cōfitemini deo celi: qm̄. Confitemini dño dñoꝝ: qm̄ ī eternū mia eius. Alla ps dauid. CLVII

Super flumia babylonis illic sedim⁹ ⁊ fleuim⁹: dū recordaremur tui syon. In salicib⁹ in medio ei⁹: suspendim⁹ organa nr̄a. Qz illic ī terrogauerūt nos qui captiuos duxerunt nos: ꝟba cantionū. Et q abduxerūt nos: hymnuz cantate nobis de canticis syon. Quō cantabim⁹ cāticū dñi: ī terra aliena? Si oblit⁹ fuero tui irl̄z: oblioni det dextera mea. Adhereat lingua mea faucib⁹ meis: si ñ memiero tui. Si ñ ꝓposuero tui irl̄z: ī ꝓncipio leticie mee. Mēor esto dñe filioꝝ edom in die irl̄m. Qui dicunt exīanite exīanite: vsq ad fundamētū in ea. Filia babylonis misera: beatus q retribuet tibi retributionē tuā quam retribuisti nobis. Btūs q tenebit: ⁊ allidet parvulos suos ad petrā. ps ipsi dauid. CLVIII

Confitebor tibi dñe ī toto cozō meo: qm̄ exaudisti oīa ꝟba oris mei. In cōspectu angeloꝝ psallā tibi: adorabo ad tēplū sanctū tuū: ⁊ confitebor nois tuo. Super mia tua ⁊ veritate tua: qm̄ magnificasti sup oē nomen sanctum tuū. In q̄cūq; die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in aīa mea virtutē. Confiteant tibi dñe oēs reges terre: qz audierūt oīa verba oris tui. Et cantēt ī vijs dñi: qm̄ magna ē gloria dñi. Qm̄ excelsus dñs ⁊ būilia respicit: ⁊ alta a lōge cognoscit. Si ambulauero ī medio tribulatiōis vivificabis me: ⁊ sup irā inimicoꝝ tuoꝝ extēdisti manum tuā: ⁊ saluū me fecit dextera tua. Dñs retribuet ꝓ me: dñe mia tua in seculū opa manuū tuarū ne despicias. In finē ps dauid. CLIX

Domīe pbasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionem meā ⁊ resurrectionē meam. Intellexisti cogitatiōes meas de longe: semitā meā ⁊ funiculū meū inuestigasti. Et oēs vias meas ꝓuidisti: qz non ē sermo in lingua mea Ecce dñe tu cognouisti oīa nouissima ⁊ antiq̄: tu formasti me ⁊ posuisti sup me manū tnā. Mirabilis facta ē scia tua ex me: confortata ē ⁊ nō potero ad eā. Quo ibo a spū tuo: ⁊ quo a facie tua fugiaz? Si ascēdero ī celū tu illic es: si descendero ī infernū ades. Si sumpsero pēnas meas diluculo: ⁊ habitauero ī extremis mar. Etenī illuc man⁹ tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera mea. Et dixi forsitan tenebre cōculcabūt me: ⁊ nox illuminatio mea in delitijs meis. Qz tenebre nō obscurabunt a te: ⁊ nox sicut dies illuminabit: sic tenebre ei⁹ ita ⁊ lumen ei⁹. Qz tu possedisti rnes meos: suscepisti me de vtero mris mee. Cōfitebor tibi: qz terribiliter magnificat⁹ es mirabilia opa tua: ⁊ aīa mea cognoscet nimis. Nō ē occultatū os meū a te qō fecisti ī occulto: ⁊ substātia mea in inferioribꝫ terre. Imperfectū meū viderūt oculi tui: ⁊ in libro tuo oēs scribent: dies formabūt ⁊ nemo in eis. Mihi aut̄ nimis honorificati sūt amici tui de⁹: nimis cōforta⁹ ē ꝓncipat⁹ eoꝝ. Dinumerabo eos ⁊ sup arenam multiplicabunt: exurrexi ⁊ adhuc sū tecū. Si occideris de⁹ peccatores: viri sanguinū declinate a me. Qz dicitis in cogitatiōe: accipiant ī vanitate ciuitates suas. Nōne q oderūt te dñe oderā: ⁊ super inimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderā illos: inimici facti sūt mihi. Proba me deus ⁊ scito cor meuz: interroga me ⁊ cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ⁊ deduc me in via eterna. In finē ps dauid. CLX

Eripe me dñe ab hoīe malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerūt iniquitates ī corde: tota die cōstituebant prelia. Acuerūt linguas suas sicut serpētes: venenū aspidū sub labijs eoꝝ. Custodi me dñe de mānu pctoris: ⁊ ab hoīb⁹ iniqs eripe me. Qui cogitauerūt supplātare gressus meos: abscōderūt supbi laqueū mihi. Et funes extēderūt ī laqueū: iuxta iter scandalū posuerūt mihi. Dixi dño de⁹ me⁹ es tu: exaudi dñe vocē deprecatiōis mee. Dñe dñe virt⁹ salutis mee: obumbrasti sup caput meum ī die belli. Nō tradas me dñe a dēsiderio meo pctōri cogitauerūt ꝓ me: ne derelinquas me ne forte exaltent. Caput circuit⁹ eorū: labor labioꝝ ipoꝝ operiet eos. Cadent sup eos carbones: ī ignē deijcies eos in miserijs nō subsistēt. Vir liguosus nō dirigēt ī terra: virū iustū mala capiēt in interitu. Cognoui qz faciet dñs iudiciū inopis: ⁊ vindictā pauperū. Verūtn̄ iusti cōfitebūt nois tuo: ⁊ habitabūt recti cū vultu tuo. Psalmus dauid. CLXI

Domine clamaui ad te exaudi me: intende voci mee cū clamauero ad te. Dirigatur oro mea sicut incensū in ꝓspectu tuo: elevatio manuū meaꝝ sacrificiū vespertinū. Pone dñe custodiā ori meo: ⁊ ostiū circūstantie labijs meis. Nō declines cor meū ī verba malitie: ad excusandas excusatiōes ī pctis. Cū hōib⁹ opātib⁹ iniquitatē:

nãtes ãt in obligatiões adducet dñs cũ operãtib⁹ ĩigtatẽ:pax sup ĩsr̃. Cãticũ graduũ. CXLVI

In conuertẽdo dñs captiuitatẽ syon:facti su
i m⁹ sicut cõsolati. Tũc repletũ est gaudio os
nr̃m:z lĩgua nostra ĩ exultatõe. Tũc dicent
ĩter gentes:magnificauit dñs facere cũ eis. Ma/
gnificauit dñs facere nobiscũ:fctĩ sumus letantes.
Auerte dñe captiuitatem nr̃am:sicut torrẽs ĩ au
stro: Qui semĩant ĩ lachrymis:ĩ exultatõe metẽt.
Euntes ibãt z flebãt metẽtes semĩa sua. Uenien/
tes ãt venient cũ exultatõe:portantes manipulos
suos. Cãticũ graduũ salomonis. CXLVII

Nisi dñs edificauerit domũ:ĩ vanũ labo
n rauerũt q edificãt eã. Nisi dñs custodie
rit ciuitatẽ:frustra vigilat q custodit eam.
Uanũ ẽ vobis añ lucẽ surgẽ:surgite postq̃ sederi
tis q mãducatis panẽ dolorẽs. Cũ dederit dilect⁹
suis somnũ ecce hereditas dñi:filij merces fruct⁹
vẽtr⁹. Sicut sagitte ĩ manu potẽtis:ita filij excus/
sor⁹. Btus vir q impleuit desideriũ suũ ex ipsis:ñ
cõfundet cum loquet inimicis suis ĩ porta. Cã
ticũ graduũ. CXLVIII

Beati oẽs q timẽt dñm:q ambulãt in vijs
b ei⁹. Labores manuũ tuar⁹ q3 manduca/
bis:btus es z bñ tibi erit. Uxor tua sicut
vitis abundãs:ĩ laterib⁹ dom⁹ tue. Filij tui sicut no
uelle oliuar⁹:in circuitu mẽse tue. Ecce sic bñdice
tur hõ q timet dñm. Bñdicat tibi dñs ex syon:z
videas bõa ir̃m ĩomnib⁹ dieb⁹ vite tue. Et vide/
as filios filior⁹ tuor⁹:pacẽ sup ĩsr̃. Canticum gra
duum. CXLIX

Sepe expugnauerũt me a iuuentute mea:
i dicat nũc ĩsr̃. Sepe expugnauerũt me a
iuuẽtute mea:etenĩ ñ potuerũt mihi. Su
pra dorsũ meũ fabricauerunt peccatores:plonga
uerũt iniqtatẽ suã. Dñs iust⁹ cõcidet ceruices pec
cator⁹:cõfundant z reuertãt retrorsũ oẽs q ode/
rũt syon. Fiãt sicut senũ tector⁹:qđ p̃usq̃ euellatur
exaruit. De q̃ nõ iplebit manũ suã q metet:z finuz
suũ q manipulos colliget. Et nõ dixerũt q preteri
bãt bñdictio dñi sup vos:bñdixim⁹ vobis ĩ noĩe
dñi. Cãticũ graduũ. CL

De profundis clamaui ad te dñe:dñe exau
d di vocẽ meã. Fiant aures tue intẽdentes:
ĩ vocẽ deprcationis mee. Si ĩiqtates ob/
seruaueris dñe:dñe qs sustinebit? Quia apũd te ppi
tiatio est:z ppter legẽ tuã sustinui te dñe. Susti/
nuit aĩa mea ĩ v̄bo eius:speravit aĩa mea ĩ dño. A
custodia matutina vsq̃ ad noctẽ:speret ĩsr̃l ĩ dño.
Quia apud dñm mĩa:z copiosa apũd eũ redemptio.
Et ipse redimet ĩsr̃l:ex oĩbus iniquitatibus eius.
Canticũ graduũ. CLI

Domine nõ ẽ exaltatũ cor meũ: neq̃ elati
d sũt oculi mei. Neq̃ ambulaui ĩ magnis:
neq̃ ĩ mirabilib⁹ sup me. Si nõ hũiliter
sentiebãz exaltaui aĩam meã: Sicut ablactat⁹ est
super mr̃em suã:ita retributio in aĩa mea. Spe/
ret ĩsr̃l in dño:ex hoc nũc z vsq̃ in seculũ. Can/
ticum graduum. CLII

Memẽto dñe dauid:z oĩs mansuetudinis
n ei⁹. Sicut iurauit dño:votum vouit deo
iacob. Si ĩtroiero ĩ tabernaculũ domus
mee:si ascẽdero ĩ lectũ strati mei. Si dedero som/
nũ oculis meis:z palpebris meis dormitationẽ. Et
requiẽ temporibus meis:donec inueniam locum
dño:tabernaculũ deo iacob. Ecce audiuim⁹ eam
ĩ effrata:iuenimus eã ĩ campis silue. Introibim⁹
ĩ tabernaculũ ei⁹:adorabim⁹ in loco vbi steterunt
pedes ei⁹. Surge dñe in requiẽ tuã:tu z archa san
ctificatiõis tue. Sacerdotes tui induant iusticiaz:
z sancti tui exultẽt. Propter dauid servũ tuũ non
auertas faciẽ christi tui. Jurauit dñs dauid verita
tem z nõ frustrabit eũ:de fructu ventris tui ponã
super sedẽ tuã. Si custodierint filij tui testamentũ
meũ:z testimonia mea hec que docebo eos. Et fi/
lij eor⁹ vsq̃ ĩ seculũ:sedebũt sup sedẽ tuã. Quĩ ele/
git dñs syon:elegit eã in habitationez sibi. Hec re
quies mea in seculũ seculi:hic habitabo qĩ elegi
eam. Viduã ei⁹ bñdicens bñdicam:pauperes eius
saturabo panib⁹. Sacerdotes ei⁹ induã salutari:z
sancti ei⁹ exultatione exultabũt. Illuc p̃ducã cor/
nu dauid:paraui lucernã xp̃o meo. Inimicos eius
induã cõfusiõe:super ipm ãt efflorebit sanctifica/
tio mea. Canticũ graduũ. CLIII

Ecce q̃ bonũ z q̃ iocũdũ:habitare fratres
e in vnum. Sicut vnguentũ in capite: qđ
descendit in barbam barbam aaron. Qđ
descendit in oram vestimenti eius:sicut ros her/
mon:qui descendit in montem syon. Quĩ illic mã
dauit dñs bñdictionem:z vitam vsq̃ ĩ secutum.
Canticũ graduũ. CLIIII

Ecce nũc bñdicite dño:oẽs servi dñi. Qui
s statis in domo dñi:ĩ atrijs dom⁹ dei nr̃i.
In noctib⁹ extollite man⁹ vestras in sanc/
ta:z bñdicite dñm. Bñdicat te dñs ex syon:q fecit
celũ z terram. Alleluia. CLV

Laudate nomẽ dñi:laudate puri dñz. Qui
l statis ĩ domo dñi:in atrijs dom⁹ dei nr̃i.
Laudate dñm q3 bonus dñs:psallite noĩ
eius qĩ suave. Quĩ iacob elegit sibi dñs:ĩsr̃l ĩ pos
sessionẽ sibi. Qz ego cognoui q magn⁹ ẽ dñs:z de
us nr̃ pre oĩb⁹ dijs. Oĩa q̃cũq̃ voluit dñs fecit in
celo z in terra:ĩ mari z ĩ oĩb⁹ abyssis. Educens nu
bes ab extremo terre:fulgura in pluuiã fecit. Qui
p̃ducit ventos de thesaur⁹ suis:qui percussit p̃mo
genita egypti ab hoĩe vsq̃ ad pec⁹. Et misit signa
z p̃digia in medio tui egypte:in pharaonẽ z ĩ oẽs
seruos ei⁹. Qui percussit gẽtes multas:z occidit re
ges fortes. Seon regẽ ãmorreor⁹ z og regem ba
san:z oĩa regna chanaan. Et dedit terrã eor⁹ here
ditatẽ:hereditatẽ ĩsr̃l pplo suo. Dñe nomẽ tuum ĩ
eternũ:dñe memoriale tuũ ĩ generatione z gene/
rationẽ. Qz iudicabit dñs pplm suũ:z ĩ seruis suis
deprecabit. Simulacra gentiũ argentũ z auruz:opa
manuũ hoĩum. Os hñt z non loquẽt:oculos hñt
z nõ videbũt. Aures hñt z nõ audient: neq̃ eniz ẽ

Lauda aīa mea dñm: laudabo dñz ī vita mea: psallam deo meo q̄diu fuero. Nolite cōfidere ī p̄ncipibus: ī filijs hoīum in quibus nō est salus. Exibit spūs eius ⁊ reuertetur in terram suā: ī illa die pibūt oēs cogitatōes eoz̄. Beat⁹ cui⁹ de⁹ iacob adiutoz eius: spes eius ī dño deo ipsius: qui fecit celū ⁊ terram mare: ⁊ oīa que in eis sunt. Qui custodit veritatem ī seculū: facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientib⁹. Dñs soluit compeditos: dñs illumiat cecos. Dñs erigit elisos: dñs diligit iustos. Dñs custodit aduenas: pupillū ⁊ viduam suscipiet: ⁊ vias pctōz̄ disp det. Regnabit dñs ī secula: deus tuus syon: ī generatione ⁊ generationem. CLXVII

Laudate dñm q̄ bonus est psalmus: deo nr̄o sit iocūda decoraq̄ laudatio. Edificans ir̄l'm dñs: dispersiones israhelis cōgregabit. Qui sanat contritos corde: ⁊ alligat contritiones eoz̄. Qui numerat multitudinē stellarū: ⁊ oīb⁹ eis noīa vocat. Magnus dñs noster ⁊ magna virtus eius: ⁊ sapientie eius nō est numerus. Suscipiēs mansuetos dñs: humiliās aūt pctōres vsq̄ ad terrā. Precinite dño ī cōfessione: psallite deo nr̄o ī cithara. Qui operit celū nubib⁹: ⁊ parat terre pluuiā. Qui pducit in montibus fenū ⁊ herbam: seruituti hoīuz. Qui dat iumentis escā ipoz̄ū: ⁊ pullis coruoz̄ inuocantibus eum. Nō ī fortitudine equi voluntatem habebit: nec ī tibijs viri beneplacitum erit ei. Beneplacitum est dño super timentes euz: ⁊ ī eis q̄ sperant sup misericordia ei⁹. Alleluia aggei ⁊ çacharie. CLXVIII

Lauda ir̄l'm dñm: lauda deuz tuum syon. Qui cōfortauit seras portaz̄ tuaz̄: benedixit filijs tuis ī te. Qui posuit fines tuos pacem: ⁊ adipe frumenti satiat te. Qui emittit eloquiū suum terre: velociter currit sermo eius. Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerē spargit. Mittit cristallū suā sicut buccellas: ante faciē frigoris eius quis sustinebit? Emittet verbū suuz ⁊ liquefaciet ea: flabit spūs eius ⁊ fluēt aque. Qui annūciat verbū suum iacob: iusticias ⁊ iudicia sua israhel. Non fecit taliter omni nationi: ⁊ iudicia sua non manifestauit eis. Alleluia. CLXIX

Laudate dñm de celis: laudate eū ī excelsis. Laudate eū oēs āgeli eius: laudate eū oēs virtutes ei⁹. Laudate eū sol ⁊ luna: laudate eum oēs stelle ⁊ lumen. Laudate eū celi celoz̄: ⁊ aque oēs que sup celos sunt laudēt nomen dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊ creata sūt. Statuit ea ī seculū ⁊ ī seculū seculi: preceptum posuit ⁊ non preteribit. Laudate dñz de terra: dracōes ⁊ oēs abyssi. Ignis grādo nix glacies: spūs procellaz̄: que faciunt verbū ei⁹. Mōtes ⁊ oēs colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. Bestie ⁊ vniuersa pecora: serpētes ⁊ volucres pennate. Reges terre ⁊ oēs ppl'i: p̄ncipes ⁊ oēs iudices terre. Iuuenes ⁊ virgines senes cū iunioribus laudent nomen dñi: quia exaltatū est nomen eius solius. Confessio eius sup celū ⁊ terrā: ⁊ exaltauit cornu ppl'i sui. Hymnus oībus sctis eius: filijs isr̄l' pp̄lo appropinquāti sibi. Alleluia. CLXX

Cantate dño cāticum nouum: laus eius in ecclia scōz̄. Letetur isr̄l' ī eo qui fecit eū: ⁊ filie syon exultēt ī rege suo. Laudēt nomen eius ī choro: ī tympano ⁊ psalterio psallāt ei. Quia beneplacitum est dño ī pp̄lo suo: ⁊ exaltauit mansuetos ī salutem. Exultabūt scti ī glia: letabūtur ī cubilibus suis. Exultationes dei ī gutture eorum: ⁊ gladij ancipites ī manibus eoz̄. Ad faciendam vindictam ī nationibus: increpatiōes ī pp̄lis. Ad alligandos reges eoz̄ ī compedibus: ⁊ nobiles eoz̄ ī manicis ferreis. Ut faciant ī eis iudiciuz conscriptuz: glozia hec est omnibus sanctis eius. Alleluia. CLXXI

Laudate dñm ī sctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius. Laudate eum ī virtutibus eius: laudate eū sm multitudinez magnitudinis eius. Laudate eū ī sono tube: laudate eū in psalterio ⁊ cithara. Laudate eum in tympano ⁊ choro: laudate eū ī chordis ⁊ orgāno. Laudate eū in cymbalis bene sonātibus: laudate eum in cymbalis iubilationis: omnis spūs laudet dominum. Alleluia

Explicit Psalterium.

Epla sci Heronymi presbyteri ad Chromatiuz ⁊ Heliodoz epos: de libris Salomonis.

Vngat epla quos iungit sacerdotiū: imo charta nō diuidat: qs christi nectit amoz. Cōmētarios in osee amos ⁊ çachariam malachiam q̄z poscitis. Scripsissem si licuisset pre valitudine. Vtitis solatia sumptuū. Notarios nr̄os ⁊ librarios sustētatis: vt vobis potissimū nr̄m desudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diuersa poscentiū: quasi aut equū sit me vobis esurientibus ⁊ alijs laborare: aut ī rōe dati ⁊ accepti: cuiq̄ pter vos obnoxius sim. Itaq̄ elonga egrotatione fractus: ne penitus ꝑ anno reticerē: ⁊ apud vos mutus essem: tridui opus nomini vr̄o dicauī: ī ceptati onē videlicet triū salomonis voluminū masloth qō hebrei pabolas: vulgata āt editō puerbia vocat: coeleth: quē grece ecclesiasten: latine ꝓtionatorem possum⁹ dicere syrasarim: qō ī lingua nr̄a vertitur canticū canticoz̄. Ferē ⁊ panaretos ihesu filij syrach liber: ⁊ alius pseudographus: q̄ sapia salomonis iscribit. Quoz̄ pozem hebraicū reperi: nō ecclesiasticuz: vt apud latinos: sz pabolas ꝓnotatū. Qui iuncti erant ecclesiastes ⁊ canticū canticoz̄: vt similitudinem salomonis nō solū numero librorum: sz etiā materiaz̄ genere coequaret. Secūd⁹ apud hebreos nusq̄ est: qz ipse stilus grecā eloquentiā redolet: ⁊ nōnulli scriptoz̄ veteꝝ: hūc eē

z nō cōicabo cū electis eoꝝ. Corripiet me iustus in
mia z increpabit me:oleū aūt pctōris nō ipinguet
caput meū. Quīn adhuc z oro mea i bōplacitis eo-
rū:absorti sūt iūcti petre iudices eoꝝ. Audiēt ver-
ba mea qm potuerūt:sic crassitudo terre erupta ē
sup terrā. Dissipata sūt ossa nra sec⁹ infernū: qz ad
te dne dne oculi mei:i te speraui nō auferas aiam
meam. Custodi me a laqo quē statuerūt mihi: z a
scādalis operātiū iniqtatē. Cadēt in retiaculo ei⁹
pctōres:singulariter sū ego donec transeā. In-
tellect⁹ dauid cū eēt i spelūca. Oro. CLXII

Voce mea ad dnm clamaui: voce mea ad
dnm deprecat⁹ sum. Effūdo in cōspectu
ei⁹ orōnē meā:z tribulationē meā ai ipz
pnūcio. In deficiendo ex me spīn meum:z tu cog
nisti semitas meas. In via hac q ambulabam:ab-
scōderūt laqueū mihi. Considerabā ad dexteraz
z videbam:z nō erat qui cognosceret me. Periit
fuga a me:z nō est q regrat aiam meam. Clamaui
ad te dne:dixi tu es spes mea:portio mea in terra
viuētiū. Intende ad deprecationē meā: qz būiliat⁹
sū nimis. Libera me a psequentibus me:qz cōfor
tati sūt super me. Educ de custodia aiam meā ad
cōfitendum noī tuo:me expectant iusti dōec retri-
buas mihi. Ips dauid qm persequebat eū filius su
us absalon. CLXIII

Domine exaudi orōnē meam auribus pci-
pe obsecrationē meam:in veritate tua ex
audi me i tua iustitia. Et non intres in iu
dicium cū seruo tuo:qz non iustificabit i cōspectu
tuo oīs viuens. Qz persecut⁹ est inimic⁹ aiam meaz:
būiliauit in terra vitā meā. Collocauit me i obscu
ris sicut mortuos seculi:z anxiat⁹ ē sup me spirit⁹
meus:in me turbatū est cor meū. Memor fui die
rū antiquoꝝ:meditat⁹ sum i omnib⁹ operib⁹ tuis:
in factis manuū tuaꝝ meditabar. Expandi manus
meas ad te:aia mea sicut terra sine aqua tibi. Ve-
lociter exaudi me dne:dēficit spūs me⁹. Nō auer
tas faciem tuā a me:z similis ero descendētib⁹ in
lacum. Auditam fac mihi mane miam tuam: qz i
te speraui. Notā fac mihi viā i qua ambulē:qz ad
te leuaui aiam meam. Eripe me de inimicis meis
dne ad te cōfugi:doce me facere voluntatē tuaz qz
deus meus es tu. Spūs tuus bon⁹ deducet me in
terrā rectā:ppter nomē tuū dne vivificabis me in
equitate tua. Educes de tribulatiōe aiam meaz:
z in mia tua disperdes inimicos meos. Et pdes oēs
qui tribulāt aiam meam:qm ego seruus tuus sum.
Ps dauid aduersus goliā. CLXIIII

Benedictus dns deus meus q docet
b manus meas ad pliū:z digitos meos
ad bellū. Via mea z refugiū me-
um:susceptor meus z liberator me
us. Protector me⁹ z i ipo speraui:
qui subdit pplm meū sub me. Dne qd est hō qz in
notuisti ei:aut filius hōis qz reputas eū? Hō vanita
ti similis factus est:dies ei⁹ sicut vmbra ptereūt. Dne
inclina celos tuos z descende:tange montes z fumi
gabūt. Fulgura coruscationem z dissipabis eos:
emitte sagittas tuas z cōturbabis eos. Emitte ma
nū tuā de alto:eripe me z libera me de aqs multis:
z de manu filioꝝ alienoꝝ. Quoꝝ os locutum ē va
nitatē:z dextera eorum dextera iniquitatis. Deus
canticum nouum cātabo tibi:i psalterio decachor-
do psallam tibi. Qui das salutem regib⁹:qui rede
misti dauid seruū tuum: de gladio maligno eripe
me. Et erue me de manu filiorum alienorum qrū
os locutū ē vanitatē: z dextera eoꝝ dextera inigq-
tatis. Quorum filij sicut nouelle plantatiōes:i iuuen
tute sua. Filie eorum compositē:circūornate vt si
militudo templi. Promptuaria eorum plena:eru
ctantia ex hoc in illud. Oues eorum fetose abun-
dantes i gressibus suis:boues eorum crasse. Nō
est ruina macerie:neq tranſit⁹ neq clamor i plate-
is eorum. Beatum dixerūt populum cui hec sūt:
beat⁹ ppl's cui⁹ domin⁹ de⁹ ei⁹ Laudatio ipsi da-
uid. Aleph. CLXV

Exaltabo te deus meus rex:z benedicam
e nomini tuo in seculum z in seculum secu
li. Beth. Per singulos dies benedicam ti
bi:z laudabo nomen tuum in seculum:z in seculū
seculi. Gymel. Magnus dominus z laudabilis
nimis:z magnitudinis eius non est finis. Deleth.
Gnātio z gnātio laudabit opera tua:z potētiā tuā
pronūciabunt. He. Magnificentiā glorie sanctita
tis tue loquentur:z mirabilia tua narrabūt. Vau.
Et virtutem terribilium tuorum dicent:z magni
tudinem tuam narrabunt. Zai. Memoriam abū
dantie suauitatis tue eructabunt:z iusticia tua ex-
ultabunt. Heth. Miserator z misericors domin⁹:
patiens z multum misericors. Teth. Suauis do-
minus vniuersis:z miserationes eius super oīa
opera eius. Joth. Confiteantur tibi domine oīa
opera tua:z sancti tui benedicant tibi. Caph. Glo-
riaz regni tui dicent:z potentiam tuam loquētur.
Lamech. Ut notam faciāt filijs hominum poten
tiam tuā:z gloriā magnificentie regni tui. Mem.
Regnum tuum regnum omniuz seculorum:z do
minatio tua in omni generatione z generatione.
Nun. Fidelis deus in omnibus verbis suis:z sāc
tus in omnibus operibus suis. Samech. Allevat
dominus omnes qui corruūt:z erigit omnes eli-
sos. Ain. Oculi omnium in te sperant domine:z
tu das escam illorum in tempore opportuno. Phe.
Aperis tu manum tuam:z imples omne animal
benedictione. Zadi. Justus dominus in omnibus
vijs suis:z sanctus in oibus operibus suis. Caph.
Prope est dominus omnibus inuocantibus
eum:omnibus inuocantibus eum in veritate. Res.
Voluntatem timentium se faciet:z deprecationē
eorum exaudiet:z saluos faciet eos. Sin. Custodit
dominus omnes diligentes se:z omnes peccato-
res disperdet. Thau. Laudationez domini loque
tur os meum:z benedicat omnis caro nomini san
cto eius in seculum z in seculum seculi.
Alleluia. CXLVI

fraudes ꝺ aĩos suos. Sic semite hoĩs auari: aĩas possidẽtiũ rapiũt. Sapĩa foris ꝓdicat: ĩ plateis dat vocẽ suã. In capite turbaꝝ clamitat: ĩ foꝛib⁹ pꝛeꝛa rum vrbiũ ꝓfert ẏba sua: dicẽs. Usqꝫq̃ puuli diligi tis ifantiã: ꝛ stulti ea ꝙ̃ sibi sũt noxia cupiẽt: ꝛ ĩpu dẽtes odiũt sciam. Conuertimini ad coꝛꝛeptõem meã. En pferã vobis spm̃ meũ: ꝛ oñdã vobis ver ba mea. Quia vocaui ꝛ renuistis. Extẽdi manum meã ꝛ nõ fuit ꝙ aspiceret. Despexistis oẽ ꝓsiliũ me um: ꝛ ĩcrepatões meas neglexistis. Ego q̃z ĩ iteri tu vr̃o ridebo: ꝛ subsãnabo cũ vobis id qõ time batis aduenerit. Cũ eruerit repẽtina calamitas: ꝛ iterit⁹ q̃i tẽpestas ĩgruerit: qñ venerit sup vos tri bulatio ꝛ ãgustia: tũc ĩuocabũt me ꝛ ñ exaudiam: mane ꝓsurgẽt ꝛ ñ ĩueniẽt me: eo ꝙ exosam habu erint disciplinã: ꝛ timoꝛẽ dñi ñ suscepint nec acqe uerit ꝓsilio meo: ꝛ detraxerini vniuerse coꝛꝛeptõi mee. Comedẽt igit fruct⁹ vie sue: suiscꝫ ꝓsilijs satu rabũt. Auersio puuloꝝ interficiet eos: ꝛ ꝓsperitas stultoꝝ pdet eos. Qui aũt me audierit absq̃ troꝛe ꝝgescet: ꝛ abũdãtia pfruet timoꝛe maloꝝ sublato.

Fili mi ñ suscepis ẏmones meos: ꝛ mã data mea absconderis penes te: vt audiat sapĩam auris tua ĩclina coꝛ tuũ ad cogno scẽdã pudentiã. Si enĩ sapĩam ĩuocaueris: ꝛ incli naueris coꝛ tuũ pudẽtie: si q̃sieris eã q̃i pecuniã: ꝛ sicut thesauros effoderis illã: tũc ĩtelliges timo rem dñi: ꝛ sciam dei ĩuenies: qꝛ dñs dat sapĩam: ꝛ ex oꝛe eius pudẽtia ꝛ scĩa. Custodiet rectoꝝ salu tem: ꝛ pteget gradiẽtes simpliciter seruãs semitas iusticie: ꝛ vias sctoꝝ custodiẽs. Tũc ĩtelliges iusti ciã ꝛ iudiciũ ꝛ eqtatem ꝛ oẽm semitam bonã. Si ĩtrauerit sapĩa coꝛ tuũ: ꝛ scĩa aĩe tue placuerit: ꝓsili um custodiet te: ꝛ pudẽtia ꝛuabit te: vt eruaris a via mala: ꝛ ab hoĩe q̃ uersa logt. Qui relinquũt iter rectũ: ꝛ ambulant ꝑ vias tenebꝛosas. Qui le tantur cũ male fecerĩt: ꝛ exultãt ĩ rebus pessimis. Quoꝝ vie querse sunt: ꝛ ifames gressus eoꝝ. Ut eruaris a muliere aliena: ꝛ ab extnea q̃ mollit ẏmo nes suos: ꝛ relinquit ducez pubertatis sue: ꝛ pacti dei sui oblita ẽ. Inclinata est enĩ ad moꝛtẽ dom⁹ eius: ꝛ ad ĩferos semite ipsius. Oẽs q̃ ingrediũtur ad eaz nõ reuertent: nec apꝛehendẽt semitas vite. Ut ambules ĩ via bona: ꝛ calles iustoꝝ custodias. Qui enĩ recti sunt habitabũt ĩ terra: ꝛ simplices ꝑ manebũt ĩ ea. Impij vero de terra pdentur: ꝛ q̃ ĩ que agunt auferentur ex ea.

III

Fili mi ne obliuiscaris legis mee: ꝛ ꝑcep ta mea coꝛ tuũ custodiat. Longitudinem enĩ dieꝝ ꝛ ãnos vite ꝛ pacẽ apponẽt tibi. Misericoꝛdia ꝛ veritas te non deserant. Circũda eos gutturi tuo: ꝛ describe ĩ tabulis coꝛdis tui: ꝛ ĩ uenies gr̃am ꝛ disciplinã bonã coꝛã deo ꝛ hoĩb⁹. Habe fiduciã ĩ dño ex toto coꝛ̃ tuo: ꝛ ne initaris pudentie tue. In oĩbus vijs tuis cogita illũ: ꝛ ip se diriget gressus tuos. Ne sis sapiens apũ temet ipsum. Time deũ: ꝛ recede a malo: Sanitas gppe erit vmbilico tuo: ꝛ irrigatio ossium tuoꝝ. Hono ra dñm de tua substãtis ꝛ de ꝓmitijs oĩuꝫ frugum tuaꝝ da pauperib⁹: ꝛ ĩplebũtur hoꝛrea tua saturi tate: ꝛ vino toꝛcularia redũdabũt. Disciplinã dñi fili mi ne abijcias: nec deficias cũ ab eo coꝛripis. Quẽ enĩ diligit dñs coꝛripit: ꝛ q̃i pr̃ ĩ filio ꝓplacet sibi. Beatus hõ ꝙ inuenit sapĩaz: ꝛ ꝙ affluit pudẽ tia. Melioꝛ est acqsitio eius negociatione auri ꝛ argenti ꝓmi ꝛ puriss̃imi fruct⁹ eius. Pꝛeciosioꝝ est cũctis opib⁹ sapĩa: ꝛ oĩa que desideranẽ: huic non valẽt cõpari. Longitudo dieꝝ ĩ dextera eius ꝛ in sinistra illius diuitie ꝛ glia. Uie eius vie pulchꝛe ꝛ oẽs semite eius pacifice. Lignũ vite ẽ his ꝙ apꝓ henderit eã: ꝛ ꝙ tenuerint cã beati. Dñs sapĩa fun dauit terrã: stabiliuit celos pudentia. Sapĩa illi⁹ eruperũt abyssi: ꝛ nubes roze ꝓcrescũt. Fili mi ne effluãt hec ab oculis tuis. Custodi legez meã atq̃ ꝓsiliũ meũ: ꝛ erit vita aĩe tue: ꝛ gr̃a faucib⁹ tuis. Tũc ambulabis fiducialr̃ ĩ vita tua: ꝛ pes tu⁹ nõ ĩpiget. Si dormieris nõ timebis: gesces: ꝛ suauis erit sõ nus tu⁹. Ne paueas repẽtino terroꝛe: ꝛ irruẽtes ti bi potẽtias ĩpioꝝ: Dñs enĩ erit in latꝛ tuo: ꝛ custo diet pedẽ tuũ ne capiaris. Noli ꝓhibere bñfacere eũ ꝙ põt: si vales ꝛ ipe bñfac. Ne dicas amico tuo vade ꝛ reuertere ꝛ cras dabo tibi: cuz statĩ possis dare. Ne moliaris amico tuo malã: cũ ille ĩ te ha beat fiduciã. Nõ cõtendas aduersus hoĩem fru stra cũ ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emuler⁹ ho minem ĩiustũ: nec imiteris vias eius: qꝛ abbomi natio est dñi oĩs illusoꝛ: ꝛ cũ simplicib⁹ ẏmocinatõ eius. Egestas a dño in domũ ipĩ: habitacula autẽ iustoꝝ bñdicent. Ipse deludet illusoꝛes: ꝛ mãsue tis dabit gr̃am. Etiam sapiẽtes possidebũt: stultoꝝ rum exultatio ignominia.

IIII

Audite filij disciplinaz pr̃is: ꝛ attendite vt sciatis pudẽtiam. Donũ bonũ tribuã vo bis: legẽ meã ne dereliq̃tis. Nã ꝛ ego fili tus fui pr̃is mei: tenellus ꝛ vnigenit⁹ coꝛã mr̃e mea: ꝛ docebat me atq̃ dicebat. Suscipiat verba mea coꝛ tuũ: custodi ꝑcepta mea ꝛ vines. Posside sapi entiã: posside pudẽtiã. Ne obliuiscaris: neq̃ de clines a verbis oꝛis mei. Ne dimittas eã ꝛ custo diet te: dilige eã ꝛ seruabit te. Pꝛincipiũ sapie pos side sapĩam: ꝛ ĩ oĩ possessione tua acgre pudẽtiã. Arripe illã: ꝛ exaltabit te: glificaberis ab ea cuz eã sueris amplexatus. Dabit capiti tuo augmẽta gra tiarum: ꝛ coꝛona inclyta ꝓtegeꝫ te. Audi fili mi ꝛ suscipe verba mea: vt multiplicentur tibi anni vite. Uiam sapientie monstrabo tibi: ꝛ ducam te ꝙ semitas equitatis: quas cum ingressus fueris non artabũtur gressus tui: ꝛ currẽs nõ habebis offen diculum. Tene disciplinam: ne dimittas eam. Cu stodi illam: quia illa est vita tua. Ne delecteris in semitis ipioꝝ: nec tibi placeat malozum via. Fuge ab ea nec trãseas ꝑ illã: declina ꝛ desere eã. Nõ. n. doꝛmiunt nisi cũ malefecerit: ꝛ nõ capitur somn⁹ ab eis nisi supplantauerit. Comedũt panez ipietа tis: ꝛ vinũ iniqtatis bibũt. Iustoꝝ aũt semita q̃si lux splendens ꝓcedit: ꝛ crescit vsq̃ ad perfectam

tudei philonis affirmāt. Sicut ḡ iudith ⁊ tobie et machabeoꝝ libꝛos legit ḡdem eos ecclīa: ſz inter canonicas ſcripturas non recipit: ſic ⁊ hec duo vo lumina legat ad edificatiōez plebis nō ad auctoꝛi tatem ecclīaſticoꝝ dogmatum ꝯfirmandam. Si cui ſane ſeptuaginta īterꝓetum magis editio pla cet: habet eā a nobis olim emēdatam. Neq; eniꝫ noua ſic cudimus: vt vetera deſtruam⁹. Et tamē cum diligentiſſime legerit: ſciat magis nr̄a ſcripta ītelligi: que nō ī tertium vas tranſiuſa coacuerint ſz ſtatim de ꝓelo puriſſime cōmendata teſte: ſuū ſapoꝛem ſeruauerint.

Explicit epiſtola ſancti Hieronymi. Incipit ꝓ logus in libꝛos eoſdem.

Multis nominib⁹ vocatuꝫ fuiſſe ſalomonem: ſcripture manifeſtiſ ſime docent. Pacificū. i. ſalomo nem: ⁊ idida: ꝟ eſt dilectuꝫ dñi: ⁊ qō nūc dicitur coeleth. i. eccle ſiaſten. Eccl̄iaſtes ā̄t greco ꝓmo ne eſt appellatus: qꝛ cetum. i. ec cleſiam ꝯgreget: quē nos nūcupare poſſumus cō tionatoꝛem: eo q; loquat ad pp̄lm: ⁊ ꝓmo eius nō ſpecialiter ad vnū: ſz ad vniuerſos dirigat gene raliter. Porro pacificus ⁊ dilectus dñi: ab eo q; re gno⁹ eius pax fuerit: ⁊ eum dñs dilexerit appellat⁹ eſt. Nā ⁊ ꝓs 44⁹: ⁊ 71⁹. dilecti ⁊ pacifici titulo ꝓ notant. Qui tñ ⁊ ſi ad ꝓphetiā chriſti eccl̄ieq; pti nentes felicitatē ⁊ vires ſalomonis excedūt: tamē ꝓm hiſtoꝛiam ſup ſalomonē ſcripti ſunt. Itaq; iuxt numeꝝ vocabuloꝝū: tria volumina edidit: ꝓuer bia: eccl̄iaſtē: canticū canticoꝝ: ī ꝓuerbijs puulum docens: ⁊ q̄ſi de officijs ꝓ ſnās erudiens. Unde ⁊ ad filiū ꝓmo crebꝛo repetitur. In eccl̄iaſten vero mature virū etatis ī ſtituens: ne q̄q; ī mundi reb⁹ putet eſſe perpetuū: ſz caduca ⁊ bꝛeuia vniuerſa q̄ cernimus. Ad extremū iā ꝯſumatum virum ⁊ cal cato ſeculo ꝓparatum: ī cāticis canticoꝝ ſpōſe iun git amplexibus. Niſi enī ꝓus reliquerimus vitia ⁊ pompis ſeculi renūciantes expeditos noſ ad ad uentum ꝓparauerim⁹ñ poſſum⁹ cantare cāticū cā ticoꝝ. Qz ⁊ ꝟ diligētius attēdēdū: tres libꝛos auc toꝛe diuerſo eſſe ītitulatos. In ꝓuerbijs enī notā tur ꝓuerbia ſalomonis filij dauid r̄gis iſr̄l. In ec cleſiaſten vero verba eccl̄iaſtes filij dauid regis ir̄lm. Supfluū ḡppe eſt iſr̄l ꝟ qō male in grecis ⁊ latinis codicib⁹ inuenitur: In cātico aūt canticoꝝ nec filius dauid nec rex iſr̄l: ſiue ir̄lm ꝓſcribit: ſed tñ canticū canticoꝝ ſalomonis. Sicut enīz ꝓuer bia ⁊ rudis inſtitutio ad duodeci tribus ⁊ ad totū pertinet iſr̄l: ⁊ quō ꝯtēptus mūdi nō niſi metropo litis ꝯuenit: ꝟ ē habitatoꝛib⁹ ir̄lm. Ita cāticū cāti coꝝ ad eos ꝓpꝛie ꝓtinet q tñ ſupna deſiderāt. Ad ī cipiētes ⁊ ꝓficiētes: ⁊ paterna dignitas: ⁊ regni ꝓ ꝓij merito vendicat auctoꝛitas. Ad ꝓfectos vō vbi nō timoꝛe erꝺitur: ſz amoꝛe ꝓpꝛiuꝫ nomen ſufficit: ⁊ eq̄lis mgr̄ ē: ⁊ neſcit eē ſe regē. Que oīa referuntur ad chriſtum.

Incipit alius ꝓlogus.

Ores libꝛos ſalomonis. ī. ꝓuer bia eccl̄iaſten: ⁊ cāticū cāticoꝝ: veteri ſeptuaginta interꝓetum auctꝛitate addidi: vel añpoſitis lineiſ ſupflua queq; deſignās vt ſtell titulo ꝓnotatis: ea que min⁹ ha bebant interſerēs: vt pleni⁹ pau la ⁊ euſtochiū cognoſcatis q̄d in libꝛis nr̄is min⁹ ſit: q̄d ve redūdet. Necnō etiā illa q ī ꝑiti trāſlato res male ī linguā nr̄am de greco ꝓmone verterāt oblitterās ⁊ antiquans curioſiſſima veritate coꝛ rexi. Et vbi ꝓpoſtero ordine atq; ꝓuerſo ſnām fuerat lumē ereptū: ſuis locis reſtituēs feci ītelligi q̄ latebat. Porro ī eo libꝛo q a pleriſq; ſapīa ſa lomonis ſcribit⁹: ⁊ ī eccl̄iaſtico quem ē ihesu filij ſyrach nullus ignoꝛat calamū tēperaui: tñmō ca nonicas ſcripturas vobis emēdare deſiderans: ⁊ ſtudiū meū certis magis q̄ dubijs ꝯmēdare. Nō greco ⁊ hebꝛeo ꝓfaciūcla vtraq; ī libꝛo ꝓmiſſa ē: qꝛ nōnulla ꝺ greco ꝟ ad illuminatiōez ſenſus ⁊ le gētis edificatōez: vel ſerta hebꝛaice trāſlatōi: vel extrinſec⁹ iūcta ſunt. Et idcirco qui legis ſemꝑ pe regrina memēto.

Incipit liber ꝓuerbioꝝ. Cap̄lm I

Parabole ſalomonis filii

Pi p dauid regis iſr̄l ad ſciēdā ſapīaz ⁊ diſciplinā: ad ītel ligenda verba ꝓudētie et ſuſcipiēdā eruditōez doc trine iuſticiā ⁊ iudiciuꝫ ⁊ e gtatez. Ut deť puulis aſtu cia: ⁊ adoleſcēti ſcīa ⁊ ītellect⁹. Audiēs ſapiēs ſapi entioꝛ erit: ⁊ intelligens gubernacula poſſidebit. Animaduertet parabolā: ⁊ īterꝓtatōez ꝟba ſapiētū: ⁊ enigmata eoꝝ. Timoꝛ dñi ꝓncipiū ſapīe. Sapīaz atq; doctrinā ſtulti deſpiciūt. Audi fili mi diſcipli nā ꝑris tui: ⁊ ne dimittas legē mr̄is tue: vt addat gr̄a capiti tuo: ⁊ toꝛques collo tuo. Fili mi ſi te lac tauerint pctōꝛes: ne acqieſcas eis. Si dixerīt veni nobiſcū: inſidiemur ſāguini: abſcōdam⁹ tēdiculas ꝺ iſontē. fruſtra deglutiam⁹ eū ſicut iſern⁹ viuētez: ⁊ itegꝝ q̄i deſcēdentem ī lacū: oēm ꝓcioſaz ſubſtā tiā ꝛperiem⁹. Implebim⁹ domos nr̄as ſpoliis: ſoꝛ tem mitte nobiſcū: marſupiū ſit vnū oīuꝫ nr̄m: fili mi ne ābules cū eis. Prohibe pedē tuū a ſemitis eoꝝ. Pedes enī illoꝝ ad malū currūt: ⁊ feſtināt vt effūdant ſanguinē. Fruſtra aūt iacīt rete añ ocꝛos pēnatoꝝ. Ipi q̄z ꝺ ſanguinē ſuū inſidiant: ⁊ moliūt

inebriemur uberibus: & fruamur cupiti amplexi/
bꝰ donec illucescat dies. Nō ē.n. vir in domo sua:
abijt via lōgissima. Sacculū pecunie secū tulit: in
die plene lune fuersur⁹ ē i domū suā. Irretiuit eū
multi sermōibꝰ: & blanditijs labioꝝ ꝓtraxit illū.
Statī eā sequit qsi bos ductꝰ ad victimā: & quasi
agnus lasciuiens & ignorans: & nescit q ad vincu/
la stulti⁹ trahat donec trāsfigat sagitta iecur eiꝰ: ve
lut si auis festinet ad laqueū: & nescit q de pericu/
lo aīe illius agit. Nunc ergo fili mi audi me: & attē/
de verbis oris mei. Ne abstrahat in vijs illiꝰ mēs
tua: neq; decipiar⁹ semitis eiꝰ. Multos.n. vulnera
tos deiecit: & fortissimi quiq; interfecti sunt ab ea.
Uie inferi domus eius: penetrantes interiora mor
tis

VIII

Nunqd nō sapia clamitat: & prudentia dat
vocē suā? In sūmis excelsisq; verticibꝰ:
supra viā in medijs semitis stās: iuxt portas
ciuitat⁹: i ipis foribꝰ loqt dicens. O viri ad vos
clamito: & vox mea ad filios hoium. Intelligite p
uuli astutiā: & insipiētes animaduertite. Audite qñ ō
reb⁹ magnis locutura sū: & aperient labia mea vt
recta ꝓdicēt. Ueritatē meditabit guttur meū: & la
bia mea detestabūt ipiū. Iusti sūt oēs sermones
mei: nō ē in eis prauū qd neq; pversum. Recti sūt
itelligētibꝰ: & equi inuenientibꝰ sciaz. Accipite disci
plinā meā: & nō pecuniā: doctrinā magis q̄ auruz
eligite. Melior est.n. sapia cūctis opibus ꝑciosis/
simis: & omne desiderabile ei nō pōt ꝙparari. Ego
sapia habito in consilio: & eruditis intersū cogita/
tionibꝰ. Timor dñi odit malū: arrogātiā: & superbi
am: & viā prauā: & os bilingue detestor. Meum
est cōsiliū & equitas. Mea est prudētia: mea ē for
titudo. Per me reges regnāt: & legū cōditores iu/
sta decernūt. Per me ꝓncipes imperāt: & potētes
decernūt iusticiā. Ego diligētes me diligo: & q ma
ne vigilauerit ad me inuenient me. Mecū sūt diui/
tie & gloria: opes superne & iusticia. Melior ē fruc
tꝰ meus auro & lapide ꝑcioso & geniminis mea
argēto electo. In vijs iusticie ambulo: i medio se/
mitarū iudicij: vt ditē diligentes me & thesauros
eoꝝ replea. Dns possedit me in initio viarū sua/
rum: anteq; quicq; fecerat a ꝑncipio: ab eterno or
dinata sunt & ex antiquis: anteq; terra fieret. Non
dū erāt abyssi: & ego iā cōcepta erā. Nec dū fōtes
aquarū eruperāt: nec dū mōtes graui mole ꝙstite
rāt. Ante oēs colles ego ꝓturiebar: adhuc trā nō fe
cerat: & flumia & cardines orbis terre. Qñ ꝓpara/
bat celos aderam: qñ certa lege & gyro vallabat
abyssos. Qñ ethera firmabat sursū & librabat fōn/
tes aquarū. Qñ circūdabat mari t̄minū suū: & le/
gē ponebat aquis ne trāsirēt fines suos. Qñ appē
debat fūdamēta terre: cū eo erā cūcta ꝙponēs. Et
delectabar p singulos dies ludēs coram eo oī tēpe:
& ludēs in orbe terrarū: & delitie mee eē cum filijs
hoium. Nunc ḡ filij audite me. Beati q custodiunt
vias meas. Audite disciplinā & estote sapientes: &
nolite abijcere eā. Beat⁹ hō q audit me: & qui vigi
lat ad fores meas qtidie: & obseruat ad postes ostij
mei. Qui me inuenerit: inuenet vitā & hauriet salu
tē a dño. Qui aūt i me peccauerit: ledet aīam suaz.
Oēs q me oderūt: diligūt mortē.

IX

Sapia edificauit sibi domū: excidit colū/
nas septē. Immolauit victimas suas: mi
scuit vinū: & ꝓposuit mensam suā. Misit
ancillas suas vt vocarēt ad arcē: & ad menia ciui/
tatis. Si qs ē puulus veniat ad me. Et insipientib⁹
locuta ē. Uēite comedite panē meū: & bibite vinū
qd miscui vobis. Relingte infantiā & viuite & am
bulate p vias prudētie. Qui erudit dērisorē: ipe in
iuriaz sibi facit: & q arguit ipiū sibi maculam gene
rat. Noli arguē derisorē ne oderit te. Argue sapi/
entē: & diliget te. Da sapiēti occasionē: & addet ei sa
piētia. Doce iustū: & festinabit accipere. Principiū
sapiētie timor dñi: & scientia sanctoꝝ prudentia.
Per me.n. multiplicabūt dies tui: & addent tibi ānī
vite. Si sapiēs fuer⁹ tibimetipi er⁹: si aūt illusor: sol⁹
portab malū. Mulier stulta & clamosa: plenaq; il
lecebris & nihil oīo sciēs: sedet in foribꝰ domꝰ sue
super sellam: in excelso vrbis loco: vt vocaret trā
euntes per viā & pergentes in itinere suo. Quis ē
puulus: declinet ad me. Et vecordi locuta est. Aq
furtiue dulciores sūt: & panis abscondit⁹ suauior.
Et ignorauit q ibi sint gigantes: & in ꝓfundis in
ferni conuiue eius. Qui enim applicabitur illi de
scendet ad inferos: nam q absceſſerit ab ea salua/
bitur.

X

Filius sapiens letificat patrem: filius ve/
ro stultus mestitia est matris sue. Nil ꝓ/
derunt thesauri impietatis: iusticia vero
liberabit a morte. Non affliget dominꝰ fame ani
mam iusti: & insidias impiorum subuertet. Egesta
tem operata est manus remissa: manus autem for
tium diuitias parat. Qui nititur mendacijs hic pa
scit ventos: idem autem ipe sequitur aues volan/
tes. Qui congregat in messe filius sapiens est: qui
autem stertit estate: filius confusionis. Benedic/
tio dñi super caput iusti: os aūt impiorum opit ini
quitatem. Memoria iusti cum laudibus: & nomē i/
piorum putrescet. Sapiens corde ꝓcepta suscipiet: stultus ceditur labijs. Qui ambulat simplici/
ter ambulat confidenter: qui autem depꝛauat vi/
as suas manifestus erit. Qui annuit oculo dabit
dolorem: & stultus labijs verberabitur. Uena vi/
te os iusti: & os impiorum operit iniquitatem. Odi
um suscitat rixas: & vniuersa delicta operit chari/
tas. In labijs sapientis inuenitur sapientia: & vir/
ga in dorso eius qui indiget corde. Sapientes ab
scondunt scientiam: os autem stulti confusioni p/
ximum est. Substantia diuitis vrbs fortitudinis
eius: pauor paupertum egestas eorum. Opus iu/
sti ad vitam: fructus autem impij ad peccatum.
Uia vite custodienti disciplinam: qui autem in/
crepationes relinquit errat. Abscondunt odium
labia mendacia: qui ꝓfert contumeliam insipi/
ens est. In multiloquio non deerit peccatum:

P. 1

diez. Via ipiox tenebrosa:nesciunt vbi corruant.
Fili mi ausculta ꝓmones meos: z ad eloquia mea
inclina aurē tuā. Ne recedāt ab oculis tuis:custo
di ea in medio cordis tui. Vita enī sunt inuenientib⁹
ea z vniuerse carni sanitas. Oī custodia serua cor
tuū:qz ex ipo vita procedit. Remoue a te os prauū:
z detrabētia labia sint procul a te. Oculi tui recta vi
deant:z palpebre tue pcedāt gressus tuos. Dirige
semitas pedib⁹ tuis:z oēs vie tue stabilientur. Ne
declines ad dexterā neqz ad sinistrā. Auerte pedē
tuū a malo. Vias enī que a dextris sunt nouit do
minus:querse vero sunt que sunt a sinistris. Ipse
enim rectos faciet gressus tuos: itenera aūt tua in
pace producet. V

2 Fili mi attende sapiam meaz z prudentie
mee inclina aurem tuā:vt custodias cogi
tationes:z disciplinam labia tua oseruēt.
Ne itenderis fallacie mulieris. Fauus eniz distil
lans labia meretricis:z nitidius oleo guttur eius.
Nouissima aūt illius amara quasi absinthium:et
lingua eius acuta quasi gladi⁹ biceps. Pedes ei⁹
oscendūt i mortē:z ad iferos gressus ei⁹ penetrāt.
Per semitā vite nō ambulant: vagi sunt gressus
eius z inuestigabiles. Nūc ḡ fili audi me:z ne re
cedas a verbis oris mei. Longe fac ab ea viā tuā
z ne appropinques foribus domus eius. Ne des
alienis honorē tuū:z annos tuos crudeli. Ne for
te ipleantur extranei virib⁹ tuis:z labores tui sint
in domo aliena:z gemas i nouissimis qñ cōsump
seris carnes tuas z corpus tuū z dicas. Cur detes
tatus sum disciplinā:z increpatōibus nō acquieuit
cor meū? Nec audiui vocē docētium me:z magi
stris ñ inclinaui aurē meā. Pene fui i oī malo:i me
dio ecclie z synagoge. Bibe aquā de cisterna tua
z fluenta putei tui. Deriuentur fontes tui foras:z i
plateis aquas tuas diuide. Habeto eas solus:nec
sint alieni pticipes tui. Sit vena tua benedicta:z
letare cū muliere adolescentie tue. Cerua carissi
ma:z gratissimus hinnulus. Vbera eius iebrient
te oī tempore:z i in amore eius delectare iugiter.
Quare seduceris fili mi ab aliena:z foueris i sinu
alterius? Respicit dñs viā hoīs:z oēs gressus ei⁹
considerat. Iniqtates sue capiūt ipium:z funib⁹
pctōr suox constringitur. Ipse morietur qz nō ha
buit disciplinam:z i multitudine stulticie sue de
cipietur. VI

3 Fili mi si spoponderis ꝓ amico tuo:defixi
sti apud extraneū manū tuā. Illaqueatus
es verbis oris tui:z captus ꝓpriis ꝓmōib⁹.
Fac ḡ qō dico fili mi z temetipsum libera:qz icidi
sti i manū ꝓximi tui. Discurre festina:suscita amicū
tuū. Ne dederis somnū oculis tuis: nec dormitēt
palpebre tue. Eruere quasi damula de manu:z q̄si
auis de insidijs aucupis. Vade ad formicā o piger
z considera vias eius:z disce sapiam. Que cū nō
habeat ducē nec preceptorem nec ꝓncipez: parat
in estate cibū sibi:z congregat i messe qō come
dat. Vsqq̄ piger dormies? Qñ consurges e somno

tuo? Paululū dormies:paululū dormitabis:pau
lulū conseres manꝰ tuas vt dormies:z veniet tibi
quasi viator egestas:z pauperes quasi vir armat⁹.
Si vero ipiger fueris:veniet vt fons messis tua:
z egestas longe fugiet a te. Homo apostata vir i
utilis graditur ore peruerso:annuit oculis:terit pe
de:digito loquitur:prauo corde machinatur ma
lū:z oī tempore iurgia seminat. Huic extēplo ve
niet perditō sua:z subito conteret:nec hēbit vltra
medicinam. Sex sunt q odit dñs:z septimū detes
tatur aīa eius. Oculos sublimes linguaz mēdacē:
manus effundentes inoxiū sanguinē: cor machi
nans:cogitatōes pessimas:pedes veloces ad cur
rendū i malū:pferentē mēdacia:testem fallacē: et
eū qui semīat iter frēs discordias. Cōserua fili mi
precepta pris tui:z ne dimittas legē mris tue:liga
eā i corde tuo iugiter:z circūda gutturi tuo. Cum
ambulaueris gradiantur tecū:cū dormieris custo
diant te:z euigilās loquere cū eis. Quia mādatus
lucerna est:z lex lux:z via vite increpatio disciplie:
vt custodiant te a muliere mala:z a blanda līgua
exnee. Non ꝯcupiscat pulchritudinē eius cor tuū
ne capiaris nutib⁹ illius. Preciū enī scorti vix est
vnius panis:mulier aūt viri pciosam aīam capit.
Numqd pōt hō abscōdere ignē in sinu suo vt vesti
menta illius nō ardeāt:aut ambulare sup prunas
vt nō plante ꝯburantur eius? Sic q ingredit ad mu
lierem ꝓximi sui nō erit mūdus cū tetigerit eam.
Nō grandis est culpa cū qs furatus fuerit. Furat
enī vt esurientem ipleat aīam. Deprehensus qs red
det septulū z oēm substantiā domꝰ sue tradet z li
berabit se. Qui aūt adulter est ꝓpter cordis inopiā
ꝑdet aīaz suā. Turpitudinē z ignominiā ꝯgreget si
bi:z obprobriū illius nō delebit. Quia zelus z fu
ror viri ñ parcet i die vindicte:nec acquiescet cuiuscq̄
pcib⁹:nec suscipiet p redēptōe dona plima. VII

6 Fili mi custodi ꝓmones meos: z precepta
mea recōde tibi. Fili honora dñm z vale
bis:pter eū vero ne timueris alienū. Ser
ua mādata mea z viues:z legē meā q̄si pupillam
oculi tui. Liga eā i digitis tuis: scribe illā i tabulis
cordis tui. Dic sapie soror mea es:z prudētiaz vo
ca amicā tuaz. Vt custodiat te a muliere exnea: z
ab aliena:q̄ verba sua dulcia facit. De fenestra enī
domꝰ mee p cācellos prspexi iuuenē: et video par
vulos. Cōsidero vecordē iuuenē q trāsit p plateas
iuxt angulū:z prope viā domꝰ illius gradit i obscuro
adueperascēte die:i noctis tenebris z caligine. Et
ecce occurrit illi mulier i ornatu meretricio: ppa
rata ad decipiēdas aīas. Garrula z vaga getis im
patiens: nec valens in domo consistere pedibus
suis. Nunc foris:nunc in plateis:nunc iuxta angu
los insidias. Apprehensumq̄ deosculatur iuuenez
z procaci vultu blādit dicēs. Victimas p salute de
uoui:hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa su
i occursū tōsideras te vidē z reppi. Intexui funib⁹
lectulū meū:strauī tapetib⁹ pictis ex egypto: asperst
cubile meum myrrha z aloe z cinnamomo. Veni

manu:mltiplicabit:Spes q̃ differt affligit animã: lignũ vite desiderium veniens. Qui detrahit alicui rei:ipe se in futuꝝ obligat:q ãt timet ꝓceptũ i pace versabit. Die dolose errãt in pctis:iusti ãt miseri cordes sũt ⁊ misereãt. Lex sapietis fõs vite:vt declinet a ruina mortis. Doctrina bõa dabit grã:i itinere ꝺceptoꝝ vorago. Astut⁹ oia agit cũ ꝺsilio:qui ãt fatu⁹ est aperit stulticiã. Nucius impij cadet in malũ. Negat⁹ fidei sanitas. Egestas ⁊ ignominia ei q deserit doctrinã: q ãt acquiescit arguẽti glorificabit. Desideriũ si ꝺpleat:delectat aiam:detestãtur stulti eos q fugiũt mala. Qui cũ sapiẽtib⁹ graditur sapiens erit:amic⁹ stultoꝝ similis efficiet. Pec catores persequit malũ:⁊ iustis retribuet bõa. Bonus relinqt heredes filios ⁊ nepotes:⁊ custoditur iusto substãtia peccatoris. Olti cibi in novalibus patrũ:⁊ alijs congregant absq; iudicio. Qui parcit virge odit filiũ suũ: q ãt diligit illũ:instãter erudit. Iust⁹ comedit ⁊ replet aiam suã:venter ãt impioꝝ insaturabilis. XIIII

Sapiẽs mulier edificat domũ suã:insipiẽs extructã q̃z manib⁹ destruet. Ambulans recto itinere ⁊ timẽs deũ: despicit ab eo q infami gradit via. In ore stulti virga superbie:labia sapiẽtũ custodiũt eos. Ubi ñ sũt boues: ꝑsepe vacuũ ẽ:vbi ãt apparẽt plurime segetes ibi manifesta ẽ fortitudo bouis. Testis fidel nõ mẽtiet: ꝓfert ãt mendaciũ doloꝛosus testis. Querit derisor sapiam ⁊ nõ iuenit:doctrina prudẽtiũ facil. Vade ꝺ viꝝ stultũ:⁊ nescit labia prudẽtie. Sapia calli di ẽ intelligere viã suã:⁊ prudẽtia stultoꝝ errans. Stult⁹ illudet pctis:⁊ iẽ iustos morabit grã. Coꝛ qõ nouit amaritudinẽ aie sue:in gaudio ei nõ miscebit extrane⁹. Dom⁹ impioꝝ delebit:tabernacula iustoꝝ germinabunt. Est via q̃ videt hoi iusta: nouissima ãt ei ꝺducũt ad mortẽ. Risus doloꝛe miscebit:⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat. Ulijs suis replebit stult⁹:⁊ super eũ erit vir bon⁹. Innocens credit oi verbo:astut⁹ cõsiderat gressus suos. Filio doloso nihil erit boni:seruo ãt sapienti ꝓsperi erũt act⁹:⁊ dirigẽt via ei⁹. Sapiẽs timet ⁊ declinat a malo:stult⁹ trãsilit ⁊ ꝺfidit. Impatiẽs operabit stulticiã:⁊ vir versut⁹ odiosus est. Possidebũt parvuli iustitiã:⁊ expectabunt astuti sciam. Jacebunt mali añ bonos:⁊ impij añ portas iustoꝝ. Etiã proximo suo paup odiosus est: amici ꝺ diuituꝝ multi. Qui despicit ꝓximũ suum peccat:q ãt miseretur pauperi beatus erit. Qui credit i dño miam diligit:errant q operãtur malũ. Dia ⁊ veritas ꝓparãt bõa. In oi opere bono erit abũdãtia:vbi ãt ꝝba sũt plurima:ibi frequẽter egestas. Corona sapiẽtũ diuitie eoꝝ:fatuitas stultoꝝ ineptudẽtia. Liberat aias testis fidelis:⁊ ꝓfert mẽdacia versipellis. In timore dñi fiducia fortitudis:⁊ filijs eius erit spes. Timor dñi fons vite:vt declinet a ruina mortis. In multitudie ꝑpli dignitas regis:⁊ i paupertate plebis ignominia ꝓncipis. Qui patiens est multa gubernat sapientia:qui autẽ ipatiens est:exaltat stultitiam suam. Uita carniuꝝ sanitas cordis: putredo ossium inuidia. Qui calũniatur egentẽ exprobrat factori ei⁹:honorat ãt eũ q miseret pauperis. In malitia sua repellet ipi⁹:sperat ãt iust⁹ i morte sua. In corde prudẽtis requiescit sapia:⁊ indoctos quouscq; erudiet. Justicia eleuat gentẽ: miseros ãt facit populos pctũ. Accept⁹ est regi mister intelligẽs:iracũdiam ei⁹ inutilis sustinebit. XV

Responsio mollis frangit irã:sermo durus suscitat furorẽ. Lingua sapiẽtũ ornat sciẽtiã:os fatuoꝝ ebullit stulticiã. In oi loco oculi dñi:ꝓtemplant bonos ⁊ malos. Lingua placabilis lignũ vite:q ãũt immoderata est cõteret spũ. Stultus irridet disciplinã pris sui:q ãt custodit increpationes astutior fiet. In abundãti iustitia virtus maxima est:cogitationes ãũt impioꝝ eradicabunt. Domus iusti plurima fortitudo:⁊ in fructibus impij conturbatio. Labia sapientum disseminabunt scientiam:cor stultoꝝ dissimile erit. Uictime impioꝝ abhominabiles domino: vota iustoꝝ placabilia. Abhominatio est domĩo via impij:qui segt iusticiam diligit ab eo. Doctrina mala deserentium viam vite:q increpationes odit morietur. Infern⁹ ⁊ perditio coram dño:quanto magis corda filioꝝ hominũ? Non amat pestilens eũ qui se corripit:nec ad sapientes graditur. Cor gaudens exhilarat faciem:in merore animi deiscitur spiritus. Cor sapientis queret doctrinam:⁊ os stultorum pascitur imperitia. Omnes dies pauperis mali:secura mens quasi iuge conuiuiũ. Melius ẽ parũ cũ timore domini:q̃z thesauri magni ⁊ insatiabiles. Melius est vocari ad olera cum charitate:q̃z ad vitulum saginatum cum odio. Uir iracũdus prouocat rixas:qui patiens est:mitigat suscitatas Iter pigrorum quasi sepes spinarum: via iustorum absq; offendiculo. Filius sapiens letificat patrem:⁊ stultus homo despicit matrem suaz. Stulticia gaudiũ stulto:⁊ vir prudẽs dirigit gressus suos. Dissipantur cogitationes, vbi non est cõsilium:vbi vero sunt plures consiliarij:confirmãtur. Letatur homo in sentẽtia oris sui: ⁊ sermo opportun⁹ est optimus. Semita vite super eruditus: vt declinet de inferno nouissimo. Domum superborum demolietur dominus:⁊ firmos faciet terminos vidue. Abhominatiõ domini cogitatiões male:⁊ pur⁹ sermo pulcherrim⁹ firmabitur ab eo. Cõturbat domũ suam:q sectat auaritiã: qui autẽ odit munera viuet. Per misericordiam ⁊ fidẽ purgant pctã:per timorem autẽ domini: declinat oĩs a malo. Mẽs iusti meditabit obedictiã:os impiorum redũdat malis. Longe est dominus ab impiis:⁊ oꝝones iustoꝝ exaudiet. Lux oculoꝝ letificat aiam:fama bona impinguat ossa. Auris q̃ audit increpationes vite:in medio sapientũ cõmorabit. Qui abijcit disciplinam despicit aiam suaz: qui autem acquiescit increpationibus:possessor ẽ cordis. Timor domini disciplina sapientie:⁊ gloriam ꝓcedit humilitas. XVI

qui autez moderatur labia sua prudentissim⁹ est. Argentū electū: lingua iusti: coz aūt impioz p nihilo. Labia iusti eruditū plurimos: q āt indocti sūt: i cozdis egestate mozient. Benedictio dñi diuites facit: nec sociabitur ei afflictio. Quasi prisū stultus operat scelus: sapia āt ē viro prudētia. Nō timet impi⁹ veniet super eū: desiderium suum iustis dabit. Quasi tēpestas transies nō erit ipi⁹: iust⁹ aūt q̄si fūdamētū sempiternū. Sic acetū dētib⁹: z fum⁹ ocūlis: sic piger bis q miserūt eū in via. Timoz dñi apponet dies: z anni impioz breuiabūt. Expectatio iustoz letitia: spes aūt ipioz peribit. Fortitudo simplicis via dñi: z pauoz bis q operant malū. Justus i eternū nō cōmouebit: ipij aūt nō habitabūt sup terrā. Os iusti parturiet sapiam: lingua prauoz peribit. Labia iusti cōsiderāt placita: z os ipioz peruersa.

XI

Statera dolosa abhominatio ē apō deuz: z pōdus equū volūtas ei⁹. Ubi fuerit superbia ibi erit z contumelia: vbi āt est humilitas ibi z sapia. Simplicitas iustoz diriget eos: z supplātatio puersoz vastabit illos. Nō pderūt diuitie in die vltionis: iusticia āt liberabit a morte. Justicia simplicis diriget viaz ei⁹: z impietate sua corruet ipe. Justicia rectoz liberabit eos: z in insidijs suis capient inig. Moztuo hoie ipio nulla erit vltra spes: z expectatō sollicitoz peribit. Justus de angustia liberat⁹ est: z tradet impius p eo. Simulatoz ore decipit amicū suū: iusti āt liberabūt scientia. In bonis iustoz exaltabit ciuitas: z i pditiōe ipioz erit laudatio. Benedictiōe iustoz exaltabit ciuitas: z ore impioz subuertet. Qui dispicit amicū suū indigens corde est: vir āt prudēs tacebit. Qui ambulat fraudulēter reuelat archana: qui āt fidelis est celat amici cōmissū. Ubi nō ē gubernatoz ppls corruet: salus āt vbi multa cōsilia. Affliget malo q fidē facit p extrāeo: q āt cauet laq̄os: secur⁹ erit. Mulier gratiosa inueniet gloziā: z robusti habebūt diuitias. Benefacit aīe sue vir misericoz: q āt crudelis est: et ppinq̄s abijcit. Impius facit op⁹ instabile: seminanti āt iusticiā: merces fidel. Clemētia pparauit vitā: z sectatō maloz moztem. Abhomnabile dño coz prauū: z volūtas ei⁹ in bis q simpl⁹ ambulāt. Man⁹ in manu nō erit innocens mal⁹: semen āt iustoz saluabit. Circul⁹ aure⁹ in naribus suis: mulier pulchra z fatua. Desideriū iustoz omne bonū est: pstolatō impioz furoz. Alij diuidūt ppria: z ditiozes fiunt: alij rapiūt nō sua: z semp in egestate sunt. Alia que bñdicit impinguabit: z qui iebriat ipe q̄s inebriabit. Qui abscōdit frumenta: maledicetur i pplis: bñdictio āt sup caput vendentiū. Bñ cōsurgit diluculo q q̄rit bona: q āt inuestigatoz maloz ē oppzimetur ab eis. Qui cōfidit i diuitijs suis corruet: iusti autē q̄si virens soliū germinabūt. Qui cōturbat domū suaz possidebit ventos: z q stult⁹ est seruiet sapiēti. Fruct⁹ iusti lignū vite: z q suscipit aīas sapiens est. Si iust⁹ in terra recipit: quanto magis impius z peccator

Qui diligit disciplinā diligit scientiā: q aūt odit increpatiōes insipiēs ē. Qui bon⁹ est hauriet sibi gram a dño: q āt cōfidit i cogitationib⁹ suis impie agit. Non robozabit hō ex impietate: z radix iustoz nō cōmouebit. Mulier diligēs: cozona ē viro suo: z putredo in ossib⁹ eius q̄ cōfusione res dignas gerit. Cogitatiōes iustozū iudicia z cōsilia impioz fraudulenta. Verba ipio rū insidiāt sanguini: os iustoz liberabit eos. Verte ipios z nō erūt: dom⁹ āt iustoz pmānebit. Doctria sua cognoscitur vir: q āt vanus z excors ē patebit cōtemptui. Melioz ē pauper z sufficiēs sibi: q̄m glozios⁹ z indigēs pane. Nouit iust⁹ iumētoz⁹ suoz aīas: viscera āt impioz crudelia. Qui operat terrā suā saciabit panib⁹: q āt sectat ociū stultissim⁹ est. Qui suauis est viuit in moderatiōib⁹: z suis monitionib⁹ relingt cōtumeliā. Desiderū ipij mo nimētū est pessimoz: radix āt iustoz pficiet. Propter peccata labioz ruina, pximat malo: effugiet āt iust⁹ de angustia. De fructu oris sui vnusq̄sq̄ replebit bonis: z iuxta opera manuū suaz retribuetur ei. Via stulti recta in oculis ei⁹: qui āt sapiēs est audit cōsilia. Fatuus statī indicat irā suā: q āt dissimulat iniuriā callid⁹ ē. Qui qō nouit loq̄t iudex iusticie ē: q aūt mētit testis est fraudulent⁹. Est q pmittit z q̄si gladio pūgit cōscientie: lingua āt sapientiū sanitas. Labiū veritatis firmū erit i perpetuū: q āt testis est repētin⁹ cōcīnat linguā mendacij. Dolus in corde cogitantiū mala: q āt pacis inuent consilia: sequit eos gaudiū. Nō cōtristabit iustū quicqd ei acciderit: impij āt replebūt malo. Abhomtnatio est dño labia mendacia: qui āt fideliter aūt placēt ei. Ipo verssutus celat scientiam: z coz insipientiū puocat stulticiā. Man⁹ fortiū dñabit: q āt remissa est tribut⁹ seruiet. Merox in corde viri iusti hūiliabit illū: z fmōe bono letificabitur. Qui negligit dānū, ppter amicū iust⁹ est: iter āt ipioz decipiet eos. Nō inueniet fraudulēt⁹ lucrū: z substātia hois erit auri pciuz. In semita iusticie vita: iter āt deuiū ducit ad moztē.

XIII

Filius sapiens doctrina patris: qui autem illusor est non audit cū arguitur. De fructu oris sui homo saciabitur bonis: aīa āt impioz iniqua. Qui custodit os suum custodit animam suam: qui autem inconsideratus est ad loquendum sentiet mala. Vult z non vult piger: anima autem operantium impinguabitur. Verbum mendax iustus detestabitur: impius autem cōfundit z confundetur. Justicia custodit inocētē viam: impietas āt pctōrez supplantat. Est quasi diues cum nihil habeat: z est quasi pauper cū i multis diuitijs sit. Redemptio anime viri diuitie sue: qui autem pauper est increpationem non sustinet. Lux iustoz letificat: lucerna autem impioz extinguet. Inter superbos semp iurgia sūt: qui āt agūt omnia cū consilio: regūt sapientia. Substātia festinata minuet: que autem paulatim colligitur

logē paup: ⁊ diues effabit rigide. Vir amicabit ad
societatē: magis amic⁹ erit q̄ frater. XIX

6 Melior est paup q ābulat ī simplicitate sua:
m q̄ diues torquēs labia sua ⁊ insipies. Ubi
nō ē scientia aīe nō ē bonū: ⁊ q festin⁹ ē pe
dibus offendet. Sulticia hōis supplantat gressus
ei⁹: ⁊ ō deū feruet aīo suo. Diuitie addūt amicos
plurimos: a paupere āt ⁊ hi q̄s būit sepanť. Testis
falsus nō erit ipunit⁹: ⁊ qui mēdacia logť nō effu
4 giet. Multi colūt pſonā potētis: ⁊ amici sūt dona
tribuentis. Fres hōis pauperis oderūt eū: insup
⁊ amici ei⁹ recesserūt ab eo. Qui tīn verba secta
tur nihil hēbit: q aūt possessor ē mētis diligit ani
mā suā: ⁊ custos prudentie inueniet bona. Falsus
testis nō erit ipunitus: ⁊ q logť mendacia peribit.
7 Nō decēt stultū delitie: nec seruū dñari ꝓncipib⁹.
Doctrina viri p patientiā noscit: ⁊ gl̄ia eius est ini
qua ꝓtergredi. Sicut fremit⁹ leonis: ita ⁊ reg⁹ ira:
⁊ sicut ros super herbā ita ⁊ hilaritas eius. Dolor
pr̄is filius stult⁹: ⁊ tecta iugiter p stillantia litigiosa
mulier. Dom⁹ ⁊ diuitie dant⁹ a parētib⁹: a dño aūt
ꝓpr̄ie uxor prudēs. Pigredo īmittit sopor ē: ⁊ aīa
dissoluta esuriet: q custodit mādatū custodit aīaz
suā: q āt negligit uiā suaz mortificabit. Feneratur
dño q miserēt pauperis: ⁊ vicissitudinē suā reddz
ei. Erudi filiū tuū ne ⁊ despes: ad interfectionē āt
ei⁹ ne pōas aiam tuā. Qui n. īpatiens ē sustiebit dā
nū: ⁊ cū rapuerit aliud appōet. Audi cōsiliū ⁊ suscī
pe disciplinā: vt sis sapiēs in nouissimis tuis. Multe
cogitatiōes ī corde viri: volūtas aūt dñi in eter
nū ꝑmanebit. Nō indigēs misericors ē: ⁊ melior ē
pauper iust⁹ q̄ vir mēdax. Timor dñi ad vitā: ⁊ in
plenitudīe commorabit⁹ absq̄ visitatiōe pessimi.
Absc̄odit piger manū suā sub ascella: nec ad os su
um applicat eā. Pestilētie flagellato stult⁹ sapien
tior erit: si aūt corripueris sapiētē intelliget sapiē
tiam. Qui⁹ affligit p̄rem ⁊ fugit mr̄em ignominio
sus erit ⁊ infelix. Nō cesses fili audire doctrinaz:
nec ignores sermones scientie. Testis iniqu⁹ deridz
iudiciū ⁊ os ipior⁹ deuorat iniquitatē. Parata sunt
derisoribus iudicia: ⁊ malleī percutiētes stultorum
corpor⁹. XX

Luxuriosa res vinū: ⁊ tumultuosa ebrietas.
Quicūq̄ his delectat: nō erit sapiēs ſic rugit
leōis: ita ⁊ tror regis: q ꝓuocat eū peccat ī
aīam suā. Honor ē hōi qui sepat se a cōtentionib⁹
oēs aūt stulti miscent cōtumelijs. Propter frigus
piger arare noluit: mendicabit ergo estate: ⁊ non
dabit illi. Sicut aqua ꝓfunda sic cōsiliū ī corde vi
ri: sed hō sapiens exhauriet illud. Multi hōies mi
sericordes vocāt: virū aūt fidelē q̄s inueniet? Ju
stus q ambulat ī simplicitate sua: beatos post se fi
lios relinq̄t. Rex q sedet in solio iudicij: dissipat
oē malū intuitu suo. Quis pōt dicē mūdus est cor
meū: purus sū a pcō? Pondus ⁊ pōd⁹: mensura ⁊
mensura: vtrūq̄ abhominabile ē apō deū. Ex stu
dijs suis intelligit puer: si mūda ⁊ recta sint ope
ra ei⁹. Aurem audiētē ⁊ oculū videntē dñs fecit
vtrūq̄. Noli diligē somnū ne te egestas oppmat.
Aperi oculos tuos ⁊ saturare panib⁹. Malū ē ma
lū est dicit oīs emptor: ⁊ cū recesserit tūc gloriabi
tur. Est aurū ⁊ multitudo gēmar: vas aūt pciosuz
labia scientie. Tolle vestimentum ei⁹ qui fideiuſ
sor extitit alieni: ⁊ p extrāeis aufer pignus ab eo.
2 Suauis est hoī panis mendacij: ⁊ postea implebi
tur os eius calculo. Cogitatiōes cōsilij roborant
⁊ gubernaculis tractanda sunt bella. Qui q revelat
mysteria: ⁊ ābulat fraudulēter: ⁊ dilatat labia sua
ne cōmiscear⁹. Qui maledicit pr̄i suo ⁊ mr̄i: extin
guet lumen ei⁹ in medijs tenebr̄is. Hereditas ad
quā festinat⁹ in ꝓncipio ī nouissimo bñdictiona
carebit. Ne dicas reddā malum ꝑ malo: expecte
dñm ⁊ liberabit te. Abhominatio est apō deū pō
3 dus ⁊ pondus: statera dolosa nō est bona. A dño
dirigunť gressus viri: eqs āt hoīum intelligere pōt
viam suā? Ruina ē dñi devotare sanctos: ⁊ p vo
ta retractare. Dissipat ipios rex sapiens: ⁊ incurvat
super eos fornicē. Lucerna domini spiraculū ho
minis: que inuestigat omnia secreta ventris. Mi
sericordia ⁊ veritas custodiunt regē: ⁊ roboratur
clementia thronus eius. Exultatio iuuenū fortitu
do eorum: ⁊ dignitas senū canicies. Liuor vulne
ris absterget mala: ⁊ plage in obsecrationibus vē
tris. XXI

Sicut diuisiones aq̄rū: ita cor regis in ma
nu dñi: quocūq̄ voluerit iclinabit illud.
5 Omis via viri recta sibi videť: appēdit aūt
corda dñs facere mīaz ⁊ iudiciū: magis placet do
mino q̄ victime. Exaltatio oc̄lor⁹ ē dilatatio cor
dis: lucerna impior⁹ peccatū. Cogitatiōes robusti
semp in abūdantia: oīs āt piger ī egestate est. Qui
congregat thesauros lingua mendacij van⁹ ⁊ ex
cors est: ⁊ impīguet ad laqueos mortis. Rapine
impior⁹ detrabēt eos: q noluerūt facere iudicia.
Peruersa via viri aliena est a deo: q autem mūd⁹
est rectū op⁹ eius. Melius est sedere ī angulo do
matis: q̄ cū mulere litigiosa: ⁊ in domo cōmuni.
Anima impij desiderat malum: nō miserebit⁹ pro
ximo suo. Multato pestilente sapientior erit par
vulus: ⁊ si sectetur sapientem sumet scientiam.
Ꝑ cogitat iustus de domo impij: vt detrahat impios
a malo. Qui obturat aurem suam ad clamorē pau
peris: ⁊ ipse clamabit ⁊ non exaudietur. Munus
absconditum extinguit iras: ⁊ donum in sinu in
dignationem maximam. Gaudium iusto est face
re iudicium: ⁊ pauor operantibus iniquitatē. Vir
q errauerit in via doctrine: in cetu gigantium cō
morabitur. Qui diligit epulas in egestate erit: qui
amat vinum ⁊ pinguia non ditabitur. Pro iusto
dabitur impius ⁊ pro recto iniquus. Melius est
habitare in terra deserta: q̄ cum muliere rixo
sa ⁊ iracunda. Thesaurus desiderabilis ⁊ ole
um in habitaculo iusti: ⁊ imprudens homo dissi
pabit illud. Qui sequitur iusticiam ⁊ misericordiā
inueniet vitam iusticiaz ⁊ gloriam. Ciuitatē fortiū
ascendit sapiens: destruxitq̄ robur fiducie eius

Hominis ē animū ꝑparare:z dñi guberna
re linguā. Dēs vie hoīuꝫ patēt oculis eiꝰ:
spirituū pōderatoꝛ ē dñs. Reuela domi
no opa tua:z dirigent cogitatiōes tue. Uniuersa ꝓ
pter semetipm operatꝰ ē dñs:impiū q̄z ad diē ma
lū. Abhominatio dñi ē oīs arrogās: ēt si manꝰ ad
manū fuerit nō est innocēs. Initiū vie bone facē
iusticiā:accepta ē apud deū magis q̄z imolare bo
stias. Mia z veritate redimit iniqtas:z in timoꝛe
dñi declinat a malo. Cū placuerint dño vie hoīs:
inimicos quoq; eiꝰ ꝓuertet ad pacē. Meliꝰ ē paruꝫ
cū iusticia: q̄z multi fructꝰ cū iniquitate. Coꝛ hoīs
disponit viā suā:sed dñi ē dirigere gressus eiꝰ. Di
uinatio in labijs regis:in iudicio nō errabit os eiꝰ.
Pōdus z statera iudicia dñi sūt:z opa eiꝰ oēs la
pides seculi. Abhominabiles regi q agūt ipie:q̄n
iusticia firmat soliū. Uolūtas regū labia iusta:qui
recta loquit dirigent. Indignatio regis nūcij moꝛ
tis:z vir sapiens placabit eū. In hilaritate vultus
regis vita:z clemētia eiꝰ q̄si imber serotinꝰ. Possi
de sapientiā:q̄z auro melioꝛ ē:z acquire pruden
tiā q̄z pciosioꝛ ē argēto. Semita iustoꝝ declinat
mala:custos aīe sue seruat vitaz suā. Cōtritionem
p̄cedit superbia:z añ ruinā exaltabit spūs. Melꝰ
ē humiliari cū mitibꝰ:q̄z dividere spolia cū super
bis. Eruditus in verbo reperiet bona: z q sperat i
dño beatꝰ ē. Qui sapiens est coꝛde:appellabit pru
dens:z q dulcis eloquo maioza reperiet. Fōs vi
te eruditio possidētis:doctrina stultoꝝ fatuitas.
Coꝛ sapientis erudiet os eiꝰ:z labijs eiꝰ addet gra
tiā. Fauus mellis composita verba:dulcedo aīe
sanitas ossiū. Est via que videt hōi recta: z nouis
sima eiꝰ ducūt ad moꝛtē. Uia laboꝛātis laboꝛat si
bi:q; cōpulit eū os suū. Uir infipiēs fodit malū: z
in labijs eius ignis ardescit. Hō puersus suscitat li
tes:z verbosus sepat principes. Uir iniquꝰ lactat
amicū suū:z ducit eū p viā nō bonā. Qui attonitis
ocīs cogitat praua:moꝛdēs labia sua pficiet ma
lū. Coꝛona dignitatis senectꝰ q̄ in vijs iusticie re
pietur. Melioꝛ ē patiēs viro foꝛti:z q dñat aīo suo
expugnatoꝛe vrbiū. Sortes mittūt in sinū:sed a
dño temperant. XVII

Elioꝛ ē buccella ficca cū gaudio q̄z dom
plena victimis cū iurgio. Seruꝰ sapiens
dñabit stultis filijs: z inter fres beredita
tem diuidet. Sicut igne pbat argentū: z auruꝫ ca
mino:ita coꝛda pbat dñs. Malus obedit lingue
inique: z fallax obtemperat labijs mendacibus.
Qui despicit pauperem exprobat factoꝛi eius:z q
in ruina letat alterius:non erit impūnit. Coꝛona se
nū filij filioꝝ:z gloria filioꝝ patres eoꝝ. Nō decēt
stultū verba cōposita:nec principem labiū menti
ens. Dēma gratissima expectatio pstolātis: q̄cūq;
se vertit prudenter intelligit. Qui celat delictū q̄
rit amicitas:q altero sermone repetit sepat federa
tos. Plus pficit coꝛrectio apō prudentē:q̄z centū
plage apō stultū. Hemp iurgia q̄rit malus:angelꝰ
aūt crudelis mittet contra eū. Expedit magis vr
se occurrē raptꝰ ketibꝰ:q̄z fatuo ꝓfidēti sibi i stulti
tia sua. Qui reddit mala ꝓ bonis nō recedet malū
de domo eius. Qui dimittit aquā caput ē iurgio
rū:z añq; patiat cōtumeliā iudiciū deserit. Et qui
iustificat ipiū z q ꝺdēnat iustū :abhoīabilis est
vterq; apō deū. Quid pdest stulto hre diuitias:cū
sapiam emere nō possit? Qui altā facit domū suaz
q̄rit ruinā:z q euitat discē icidet i malū. Oī tpe di
ligit q amicꝰ est:z fr i angustijs ꝓbat. Stultꝰ hō
plaudet manibꝰ suis:cū spoponderit p amico suo.
Qui meditat discoꝛdias diligit rixas: z q exaltat
os suū q̄rit ruinā. Qui peruersi coꝛdis ē nō inueniet
bonū:z q vtit linguā icidet i malū. Natꝰ ē stultꝰ in
ignominiā suā:sz nec pr in fatuo letabit. Alius gau
dēs etatē floꝛidam facit:spūs tristis exsiccat ossa.
Manera de sinu ipiꝰ accipit:vt peruertat semitas
iudicij. In facie pruditis lucet sapia: ocli stultoꝝ
in finibꝰ terre. Ira pris filius stultiꝰ:z dolor mris q̄
genuit eū. Nō ē bonū dānū iserre iusto:nec pcute
re pncipē:q recta iudicat. Qui moderat sermōes
suos doctus z prudēs ē:z pciosi spūs vir eruditꝰ.
Stultꝰ q̄z si tacuerit sapiēs reputabit: z si ꝓsserit
labia sua intelligens. XVIII

Ocasiōes q̄rit q vult recedere ab amico:
oī tpe erit,exprobrabilis. Nō recipit stul
tus vba prudētie:nisi ea dixeris q̄ vsanē i
coꝛde eiꝰ. Impiꝰ cū in pfūdū venerit pctoꝝ contē
nit:sz segt eū ignominia z opprobriū. Aqua pfunda
vba ex oze viri: z torrēs redūdās fōs sapie. Nec
pere psonā ipij i iudicio nō ē bonū: vt declices a ve
ritate iudicij. Labia stulti miscent se rixis:z os eius
iurgia puocat. Os stulti cōtritio eiꝰ : z labia ipsius
ruina aīe eius. Uerba bilinguis q̄si simplicia:z ipa
pueniūt vsq; ad interioza vētris. Pigrū deijcit ti
moꝛ:aīe aut effeminatoꝝ esurient. Qui mollis z
dissolutus est in opere suo:frater ē sua opa dissipā
tis. Turris foꝛtissima nomē dñi:ad ipaz currit iu
stus z exaltabit. Substantia diuitis vrbis robo
ris eius:z quasi murus validus circūdās eū. Ante
q̄z conteraꝰ exaltat coꝛ hoīs:z anteq̄z glorificet
humiliat. Qui prius rñdet q̄z audiat:stultum se el
se demonstrat:z confusione dignum. Spiritꝰ viri
sustentat imbecillitatē suā:spiritum vero adflictū
dum facilem:quis poterit sustinere? Coꝛ prudentis
possidebit scientiam:z auris sapientiū querit do
ctrinā. Donū hominis dilatat via eius:z añ pnci
pes spaciū ei facit. Justꝰ prioꝛ est accusatoꝛ sui: ve
nit amicus eius:z inuestigabit eum. Contradictō
nes compzimit soꝛtes:z inter potentes quoq; diiu
dicat. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas
firma:z iudicia quasi vectes vrbium. De fructu
oꝛis viri replebitur venter eius : z geniminia la
bioꝝ ipsius saturabunt eum. Moꝛs z vita i ma
nibus lingue:qui diligunt eam comedent fructus
eius. Qui inuenit mulierem bonā:inuenit bonum
z hauriet iocunditatem a dño. Qui expellit mu
lierem bonam expellit bonum : qui autem tenet
adulteram stultus ē z infipiēs. Cū obsecratiōibus

sallit:reddetq; homini iux opa sua. Comede fili mi mel qz bonū ē:z fauū dulcissimū gutturi tuo. Sic z doctrina sapientie aie tue:quā cū inueneris habebis i nouissimis spem: z spes tua non pibit. Ne insidieris z queras ipietatē i domo iusti:neq; vastes regem eius. Septies enī in die cadet iust' z resurget:ipij aūt corruent in malū. Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas:z in ruina eius ne exultet cor tuū:ne forte videat dns z displiceat ei:z auferet ab eo iram suam. Ne cōtendas cū pessimis: nec emuleris ipios: qm̄ n̄ bnt futurorz spez mali: z lucerna ipiorz extinguet. Time dnm fili mi z regem:z cū detractoribꝰ nō ꝺmiscearis. Qm̄ repēte consurget perditio eorz:z ruinā vtriusq; quis nouit? Hec q̄z sapientibus. Cognoscere personam in iudicio nō est bonū. Qui dicunt ipio iustus es:maledicēt eis ppli:z detestabūtur eos tribus. Qui arguūt eū laudabūt:z sup eos veniet bñdictio. Labia deosculabitur:z q recta verba rndet. Prepara foris opus tuū z diligenter exerce agr̄ tuū:z postea edifices domū tuā. Ne sis testis frustra ꝺ proximꝰ tuus:nec lactes quēq; labijs tuis. Ne dicas:quō fecit mihi sic faciā ei:z reddā vnicuiq; scōz opꝰ suū. Per agrū bois pigri trāsiui:z p vineā viri stulti. Et ecce totum repleuerāt vrtice z operuerāt superficiē eius spine:z maceria lapidū destructa erat. Quō cū vidissem posui in corde meo:z exēplo didici disciplinam. Usq; q̄ piger dormies:vsq; q̄ de somno consurges? Parum inquā dormies:modicum dormitabis:pauxillū manꝰ ꝺseres vt gescas: z veniet tibi q̄si cursor egestas tua:z mendicitas q̄si vir armatus. XXV

Hec q̄s parabole salomonis: quas trāstulerūt viri eçechie regis iuda. Gl'ia dei ē celare verbū:z gl'ia regum inuestigare sermonem. Celū sursum z terra deorsum:z cor regū inscrutabile. Auser rubiginē ꝺ argento:z egredietur vas puriss'imū. Auser ipietatem de vultu regis:z firmabitur iustitia thronus eiꝰ. Ne gl'iosus appareas corā rege:z in loco magnorz ne steteris. Melius est enī vt dicatur tibi ascēde huc:q̄ vt humilieris corā pncipe. Que viderūt oculi tui ne pferas in iurgio cito:ne postea emendare non possis cum deboneſtaueris amicū tuū. Cām tuā tracta cū amico tuo:z secretū exēneo ne reueles: ne forte insultet tibi cū audierit.z exprobrare n̄ cessz. Gra z amicitia liberāt:q̄s tibi sua: ne exprobrabil' fias: Mala aurea in lectis argenteis:qui loqtur verbū in tpe suo. Inauris aurea z margarita fulgens: q arguit sapientem z aurē obedientem. Sicut frigus nivis in die messis:ita legatus fidelis ei q miserit eū:aiam ipsius regelcere facit: Nubes z vētus:et pluuie nō sequētes:vir gl'iosus z pmissa nō ꝺplēs. Patientia lenier pnceps:z lingua mollis ꝺfrīget duritiam. Mel inuenisti:comede qd̄ sufficit tibi: ne forte satiatus euomas illud. Subtrahe pedez tuū de domo primi tui:ne q̄n satiatus oderit te. Jaculum z gladius z sagitta acuta: hō q loquitur ꝺ primum suū falsum testimoniū. Dens putridus: z pes lassus:qui sperat sup infideli in die angustie: z amittit pallium i die frigoris. Acetū i nitro:qui cantat carmina cordi pessimo. Sicut tinea vestimento z vermis ligno:ita tristicia viri nocet cordi. Si esurierit inimicus tuus:ciba illū:si sitit da ei aquā bibere. Prunas enī ꝺgregabis sup caput eiꝰ: z dns reddet tibi. Uentꝰ aglo dissipat pluuias: et facies tristis linguā detrahentem. Melius est sedere in angulo domatis:q̄z cū muliere litigiosa:z in domo cōi. Aqua frigida aie sitēti: z nūcius bonus de terra longinqua. Fons turbatꝰ pede z vena corrupta:iustus cadēs corā impio. Sicut qui mel multū comedit nō est ei bonū:sic q scrutator est maiestatis oppzimetur a gl'ia. Sicut vrbs patens z absq; murorz ābitu:ita vir qui nō pōt in loquēdo cohibere spiritum suum. XXVI

Q Uomō nix in estate:z pluuie i messe: sic i decens est stulto gl'ia. Sicut auis ad alta trāsuolans:z passer q̄libet vadens:sic maledictum frustra ꝺlatum i quēpiam superueniet. Flagellum equo:z chamus asino:z virga i dorso imprudentiū. Ne respondeas stulto iux stulticiā suā:ne efficiaris ei similis. Rnde stulto iux stulticiam suam:ne sibi sapiens esse videatur. Claudus pedibus z iniquitatē bibēs: q mittit verba p nuncium stultū. Quō pulchras frustra habet claudus tibias:sic indecēs est in ore stultorz parabola. Sic̄ q mittit lapidem in aceruū mercurij: ita q tribuit insipienti honorem. Quō si spina nascatur i manu temulēti:sic parabola in ore stultorz. Judiciū determinat causas:z q imponit stulto silētiū iras mitigat. Sicut canis q reuertitur ad vomitū suū: sic imprudens q iterat stulticiam suā. Vidisti hoīem sapientem sibi videri:magis illo spem habebit insipiens. Dicit piger:leo est i via:z leena in itinerib'. Sicut ostium vertitur i cardine suo:ita piger i lectulo suo. Absc̄odit piger manus sub ascella sua:et laborat si ad os suū eas ꝺuerterit. Sapientior sibi stultus videtur:septem viris loquētibus sniās'. Sicut q apprehēdit auribus canem: sic q transit z impatiens ꝺmiscetur rixe alterius. Sicut noxiꝰ est qui mittit sagitas z lanceas i mortē:ita vir qui fraudulenter nocet amico suo: z cum fuerit deprehensus dicet:ludēs feci. Cū defecerint ligna extinguetur ignis:z susurrone subtracto iurgia ꝺgescūt. Sicut carbones ad prunas:z ligna ad ignē:sic hō iracūdus suscitat rixas. Verba susurronis q̄si simplicia:z ipsa pueniunt ad intima cordis. Quō si argento sordido ornare velis vas fictile:sic labia tumentia cū pessimo corde sociata. Labijs suis ītel ligitur inimicꝰ:cū in corde tractauerit dolos. Qñ submiserit vocem suā ne credideris ei: qm̄ septez negtie sūt in corde illius. Qui opit odiū fraudulēter:reuelabitur malitia eius i ꝺcilio. Qui fodit foueam icidet i eā:z q voluit lapidez reuertetur ad eum. Lingua fallax non amat veritatem:z os lubricum operatur ruinas XXVII

Qui custodit os suū ⁊ linguā suā:custodit ab ag̃tib⁹ aīam suā. Supb⁹ ⁊ arrogās vocab̃ indoctus: q̄ īra opat̃ superbiam. Desideria occidūt pigrū:noluerūt enī quicquā manib⁹ eī⁹ operari. Tota die cōcupiscit ⁊ desiderat:q aūt iust⁹ ē tribuet ⁊ nō cessabit. Hostie īpioꝝ abhominabiles:q̄ offerūt̃ ex scelere. Lestis mēdax pibit:vir obediēs loq̄t victoriam. Vir īpius ꝓcaciē obfirmat vultū suū:q aūt rectus ē corrigit viā suā. Non est sapia nō ē prudētia:nō ē cōsiliū cōtra dñm. Equ⁹ parat̃ ad diē belli:dñs autem salutem tribuit. XXII

Melius ē nomē bonū q̄ diuitie multe:super argētū eniz ⁊ aurū gr̄a bona. Diues ⁊ pauper obuiauerūt sibi:vtriusq; opator ē dñs. Callidus videt malū:⁊ abscōdit se:īnocēs ptrāsijt ⁊ afflict⁹ ē dāno. Finis modestie timor dñi: diuitie ⁊ glozia ⁊ vita. Vrma ⁊ gladij in via supbi: custos aūt aīe sue longe recedit ab eis. Prouerbiuz ē:adolescens iuxta viā suā ēt:cū senuerit nō recedet ab ea. Diues paupib⁹ īperat:⁊ q accipit mutuū fu⁹ ē fenerātis. Qui seminat iūgtatē metet mala:⁊ virga ire sue cōsumabit. Qui ꝓnus ē ad misericordiam bñdicet̃:de panib⁹ enī suis dedit paupi. Victoriā ⁊ honorē acgret q dat munera:aīaz aūt auferet accipiētū. Ejice derisorē ⁊ exibit cū eo iurgiū:cessabūtq; cause ⁊ cōtumelie. Qui diligit cordis mūditiā:ꝓpter gr̄am labioꝝ suoꝝ habebit amicum regē. Oculi dñi custodiūt sciaz:⁊ supplantāt̃ ẏba iniqui. Dicit piger:leo ē fozis:in medio platearum occidēdus sū. Fouea ꝓfunda os aliene:cui iratus ē dñs incidet in eā. Stulticia colligata ē ī corde pueri:⁊ virga disciplīe fugabit eā. Qui calūniat̃ paupere⁊ vt augeat diuitias suas:dabit ipso ditiori ⁊ egebit. Filij mi īclina aurē tuā:⁊ audi ẏba sapientiū. Appone aūt cor ad doctrinā meā:q̄ pulchra erit tibi cū fuaueris eā in ventre tuo. Et redūdabit in labijs tuis:vt sit ī dño fiducia tua. Vñ ⁊ oñdam eā tibi hodie. Ecce descripsi eā tibi tripliciter ī cogitatōib⁹ ⁊ scīa:vt ostēderē tibi firmitatē ⁊ eloquia veritat̃ respōdē ex eis ūllis:q miserūt te. Nō facias violētiā paupi qa paup ē:⁊ neq; ꝓteras egenū ī porta:qz iudicabit dñs causā eī⁹:⁊ cōfiget eos q cōfixerūt aīam eī⁹. Noli esse amicus hoī iracūdo:neq; ābules cū viro furioso:ne forte discas semitas eī⁹ ⁊ sumas scandalū aīe tue. Noli eē cū his q defigunt manus suas:⁊ q vades se offerūt ꝓ debitis. Si enī nō habet vñ restituat. Quid cause ē vt tollat̃ opimētū de cubili suo? Ne trāsgrediaris t̄mios antiquos:q̄s posuerūt pres tui. Vidisti virū velocē in ope suo:coram regibus stabit:nec erit ante ignobiles. XXIII

Quādo sederis vt comedas cū pncipe: diligēter attēde q̄ sūt apposita añ faciē tuā: ⁊ statue cultrū ī gutture tuo:si tñ habes ī pōtate aīaz tuā. Ne desideres ō cibis eī⁹: i q̄ dē pānis mēdacij. Noli laborare vt diteris:ſz prudētie tue pone modū. Ne erigas oculos tuos ad opes q̄s nō potes bre:qz facient sibi pēnas q̄si agle: ⁊ volabūt in celū. Ne comedas cū hoīe īuido:⁊ ne desideres cibos eius:q̄ñ in similitudīe arioli ⁊ coniectoris estimat quod ignorat:comede ⁊ bibe dicet tibi:⁊ mens eius non ē tecū. Cibos quos comederas euomes:⁊ perdes pulchros sermōes tuos. In auribus insipientiuz ne loquaris:qz despiciēt doctrinaz eloquij tui. Ne attingas parvulorꝝ terminos:⁊ agruz pupillorꝝ ne introeas. Propinquus eniz illorꝝ fortis ē:⁊ ipe iudicabit cōtrs te cāz illorꝝ. Ingrediat ad doctrinaz cor tuū:⁊ aures tue ad verba scientie. Noli subtrahere a puero disciplinā:si eniz pcusseris eū virga:nō morietˢ. Tu virga percuties eū:⁊ aīaz eius de inferno liberabis. Fili mi si sapiens fuerit aīus tuus:gaudebit tecum cor meū:⁊ exultabunt renes mei cū locuta fuerīt recta labia tua. Nō emuletur cor tuū pctōres:ſz ī timore dñi esto tota die: qz habebis spez in nouissimo:⁊ prestolatio tua non auferet̃. Audi fili mi ⁊ esto sapiens:⁊ dirige in via aīuz tuū. Noli eē in cōtuījs potatoꝝ:nec in cōessatiōib⁹ eoꝝ q carnes ad vescēdū cōferūt:qz vacantes potib⁹ ⁊ dantes symbola ꝛsumentur:⁊ vestietur pānis dormitatio. Audi patrez tuuz qui genuit te:⁊ ne contēnas cuz senuerit mater tua. Veritatez eme:⁊ noli vendere sapientiā ⁊ doctrinaz ⁊ intelligentiaz. Exultat gaudio pater iusti:qui sapientē genuit letabit ī eo. Gaudeat pr̄ tu⁹ ⁊ mr̄ tua:⁊ exultet q genuit te. Prebe fili mi cor tuū mihi:⁊ oculi tui vias meas custodiāt. Fouea .n. ꝓfūda ē meretrix:⁊ puteus angust⁹ aliena. Insidiatur in via q̄si latro:⁊ q̄s incautos inuenerit interficiet. Cui ve:cui⁹ pr̄i ve. cui rixe:cui fouee:cui sine cā vulnera:cui suffossio oculoꝝ? Nōne his qui cōmorant in vino:⁊ studēt calicibus epotandis? Ne intuear⁊ vinū q̄n flauescit cuz splenduerit in vitro colorꝝ eius. Ingredit̃ blande ⁊ in nouissimo mordebit vt coluber:⁊ sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbūt extraneas:⁊ cor tuū loquet̃ perversa. Et eris sicut dormiens in medio mari:⁊ quasi sopit⁹ gubernator amisso clauo:⁊ dices. Verberauerūt me ⁊ nō dolui:traxerūt me ⁊ ego nō sensi. Q̄n euigilabo:⁊ rursus vina reperiam. XXIIII

Nō emuleris viros malos nec desideres esse cū eis:qz rapinas meditatur mēs eorum:⁊ fraudes labia eoꝝ loquūtur. Sapientia edificabitur domus:⁊ prudentia roborabit̃. In doctrina replebunt̃ cellaria:vniuersa substantia pretiosa ⁊ pulcherrima. Vir sapiens fortis est:⁊ vir doct⁹ robustus:⁊ validus quia cū dispositio ne init̃ bellū:⁊ erit salus vbi multa cōsilia sūt. Ex celsa stulto sapientia:in portā nō aperiet os suum. Qui cogitat mala facere:stultus vocabit̃. Cogitatio stulti peccatū est:⁊ abhominatio hominū detractor. Si desperaueris lapsus in die angustie: imminuet̃ fortitudo tua. Erue eos qui ducūt ad mortē:⁊ qui trahūt̃ ad interitum liberare ne cesses. Si dixer⁊ vires non suppetunt: qui inspector est cordis ipe itelligit:⁊ seruatorē anime tue nibil

nutrit fuum fuum: postea sentiet eū otumacē. Vir iracūdus puocat rixas: z g ad indignandū facilis est: erit ad peccādū pclinor. Superbū sequitur humilitas: z humilem spū suscipiet gīa. Qui cum fure paticipat odit aīam suā: adiurantem audit: z non iudicat. Qui timet hoīem cito corruet: g sperat in dño subleuabitur. Multi requrunt facie pncipis: z iudiciū a dño egreditur singulor. Abominantur iusti viz ipiū: z abominantur impij eos q in recta sunt via. Verbum custodiens filius extra perditionem erit. XXX

Verba cōgregantis: filij vomentis. Visio quā locutus ē vir cū quo est deus: z qui deo secū morante ꝓfortatus ait. Stultissimus sum viroz: z sapīa hoīum non est mecum. Non didici sapiam: z noui scīaz sctoz. Quis ascēdit in celū atq; descendit? Quis otinuit spūm i manibus suis? Quis colligauit aquas quasi i vestimēto? Quis suscitauit oēs terminos terre? Qd nomē est eius: z qd nomē filij eius si nosti? Oīs fmo dei ignitus: clypeus est oībus sperantibus i se. Ne ad das qcq; verbis illius z arguaris: inueniarisq; mēdax. Duo rogaui te: ne deneges mihi anteq; mozi ar. Vanitatem z verba mendacia longe fac a me. Mendicitatem z diuitias ne dederis mihi. Tribue tm victui meo necessaria: ne forte satiat⁹ illiciar ad negandum: z dicam qs est dñs? aut egestate compulsus furer: z piurez nomen dei mei. Ne accuses puum ad dominū suū: ne forte maledicat tibi z corruas. Generatio que pri suo maledicit: z que mri sue nō bñdicit. Generatio que sibi munda videtur: z tm non est lota a sordibus suis. Generatio cuius excelsi sunt oculi: z palpebre eius i alta subrecte. Generatio que pro dentib⁹ gladios hz z cōmandit molarib⁹ suis: vt comedat inopes ō terra: z pauperes ex hoīb⁹. Sanguisuge due sūt filie: dicentes affer affer. Tria sunt insaturabilia: et quartū qd nūq; dicit sufficī. Infernus z os vulue: z terra que non satiatur aqua: ignis vero nūq; dicit sufficit. Oculum q subsānat prem: z q despicit partum matris sue: suffodiant eū corui de torrentibus: z comedant eum filie aquile. Tria sunt difficilia mihi: z quartū penit⁹ ignoro. Viam aquile i celo: viam colubri sup petram: viam nauis i medio mari: z viam viri i adolescentia. Talis ē z via mulieris adultere que comedit: z tergens os suuz dicit. Non sum operata malum. Per tria mouet terra: z quartum qd non potest sustinere. Per seruum cum regnauerit: per stultum cū saturat⁹ fuerit cibo: z p odiosam mulierem cū i mrimonio fuerit assumpta: z p ancillaz cū fuerit heres dñe sue. Quatuor sunt minima terre: z ipsa sūt sapientioza sapientibus. Formice ppls infirmus q̄ pparant in messe cibū suum. Lepusculus plebs ualida: qui collocat in petra cubile suum. Regem locusta nō habet: z egreditur vniuersa per turmas suas. Stellio manibus nititur: z morat̄ i edib⁹ regis. Tria sunt que bene gradiūtur: z quartū qd incedit feliciter. Leo fortissimus bestiaz: ad nulli⁹ pauebit occursuz. Gallus succinctus lūbos suos z aries: nec ē rex qui resistat ei: z qui stult⁹ apparuerit: postq; eleuatus est in sublime. Si enim intellexisset ozi suo imposuisset manum. Qui aūt fortiter ꝑmit vbera ad eliciendum lac: exprimit butyrū: z q vehementer emūgit: elicit sanguinem: z qui puocat iras producit discordias. XXXI

Verba lamuelis regis. Visio qua erudiuit eum mater sua? Quid dilecte mi? quid dilecte vteri mei? qd dilecte votoz meoz? Ne dederis mulieribus substantiam tuaz: z diuitias tuas ad delendos reges. Noli regibus o Lamuel noli regibus dare vinū: qz nullū secretuz ē vbi regnat ebrietas. Ne forte bibāt z obliuiscāt iudicioz: z mutent cām filioz paupis. Date siceram merentibus: z vinum bis qui amaro sūt animo. Bibāt z obliuiscantur egestatis sue: z doloris sui non recordentur amplius. Aperi os tuū muto: et causis oīum filioz q pertranseūt. Aperi os tuum: decerne qd iustum est: z vindica inopez z pauperes. Aleph. Mulierem fortem quis ueniet: procul et de vltimis finibus preciū eius. Beth. Cōfidit i ea cor viri sui: z spolijs nō indigebit. Gimel. Reddet ei bonum z non malū: omnibus diebus vite sue. Heleth. Quesiuit lanam z linuz: z operata est consilio manuū suaz. He. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suū. Vau. De nocte surrexit: deditq; predam domesticis suis: z cibaria ancillis suis. Zay. Consideravit agruz z emit eum: de fructu manuū suaz plātauit vineā. Heth. Accinxit fortitudine lūbos suos: z roborauit brachium suū. Theth. Gustauit z vidit: qz bona ē negociatio eius: nō extinguetur i nocte lucerna eius. Joth. Manū suam misit ad fortia: z digiti ei⁹ apprehenderūt fusum. Caph. Manum suam aperuit inopi: z palmas suas extendit ad pauperem. Lamech. Nō timebit domui sue a frigoribus nivis: omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicib⁹. Mem. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus et purpura indumentum eius. Nun. Nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus tre. Samech. Syndonem fecit z vendidit: z cingulū tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo z decor indumentum eius: z ridebit i die nouissimo. Phe. Os suum aperuit sapientie: z lex clementie in lingua eius. Sade. Consideravit semitas domus sue: z panem ociosa non comedit. Coph. Surrexerunt filij eius: z beatissimam predicauerunt: vir eius z laudauit eam. Res. Multe filie congregauerunt diuitias: tu supergressa es vniuersas. Syn. Fallax gratia z vana est pulchritudo: mulier timens dominum ipsa laudabitur. Thau. Date ei de fructu manuum suarum: z laudent eam in portis opera eius.

Explicit proverbia salomonis. Incipit plog⁹ sancti Hieronymi in librum Ecclesiasten.

Ne gloriere ī crastinū: ignorās qd supuē/
nt tura pariat dies. Laudet te alienus z non
os tuū: exne⁹ z ñ labia tua. Grauе ē saxū
z onerosa arena: sed ira stulti ptroq; grauior. Ira
non hz misericordiā: nec erūpēs furor: z impetus
ꝓcitati spūs ferre qs poterit? Melior ē manifesta
correctio: q̄ amor abscōditus. Melioza sūt vul/
nera diligentis: q̄ fraudulēta oscula odiētis. Alia
saturata calcabit fauū: z aīa esuriēs etiam amarū
pro dulci sumet. Sicut auis trāsmigrans de nido
suo: sic vir q derelinquit locū suū. Unguento z va
riis odoribus delectatur cor: z bonis amici cōsi/
lijs aīa dulcoratur. Amicū tnū z amicū patris tui
ne dimiseris: z domū frīs tui ne īgrediaris ī die af
flictōis tue. Melior ē vicinus iuxt: q̄ frat procul.
Stude sapie fili mi z letifica cor meum vt possis
exprobrāti rndere ꝑmonem. Astutus vidēs malū
abscōditus est: puuli trāseūtes sustinuerūt dispen
dia. Tolle vestimētuz eius q spopōdit pro exneo:
z pro alienis auser ei pignus. Qui bñdicit ꝓximo
suo voce grandi de nocte ꝓsurgens: maledicenti
filis erit. Tecta pstillantia ī die frigoris: z litigiosa
mulier ꝓpantur. Qui retinet eā q̄si qui ventum te
neat: z oleum dextre sue euacuat. Ferrū ferro exa
cuitur: z hō exacuit faciez amici sui. Qui fuat ficū
comedet fructus eius: z qui custos est dñi sui glo/
rificabitur. Quō ī ags resplendet vultus ꝑspicien
tium: sic corda hoīum manifesta sunt prudētibus.
Infernus z pditio nūq̄ replētur: filr z oculi ho/
minum insatiabiles. Quō ꝓbatur ī ꝓflatorio ar/
gētum z ī fornace aur: sic ꝓbatur homo ore lau/
dantis. Cor inig ingrit mala: cor aūt rectū ingrit
sciam. Si ꝓtuderis stultum i pila q̄si tip sanas fe/
riente desup pilo: nō auferet ab eo stulticia eius.
Diligenter agnosce vultum pecoris tui: tuosq; gre
ges ꝓsidera. Nō.n. hēbis iugiter ptātē: sz corona
tribuet tibi ī generatiōe z generatiōez. Apta sunt
prata z apparuerūt herbe virētes: z collecta sunt
fena de mōtibus. Agni sunt ad vestimētū tuuz: z
hedi ad agri pretiū. Sufficiat tibi lac caprarum ī
cibos tuos: z ī necessaria domus tue: z ad victū
ancillis tuis.

XXVIII

Fugit ipius nemine psequēte: iustus aut
q̄si leo ꝓfidēs abq; terrore erit. Propter
peccata terre mlti pncipes eius: z pp ho
minis sapiam: z hoz sciam q̄ dicūtur: vita ducis
longior erit. Vir paup calūnians paupes: filis est
imbri vehemēti ī quo parat fames. Qui derelin/
quūt legē: laudāt impiū: q custodiūt succēdūt cō/
tra eū. Viri mali ñ cogitāt iudiciū: q aūt īqrūt do
minū animaduertūt oia. Melior ē paup ambulās ī
simplicitate sua: q̄ dives ī prauis itinerib⁹. Qui cu
stodit legē filius sapiēs ē: q aūt ꝓmessatores pascit
ꝓfundit pfem suū. Qui coacervat diuitias vsuris
z fenore liberali ī paupes ꝓgregat eas. Qui decli/
nat aures suas ne audiat legē: oro eius erit execra
bil. Qui decipit iustos ī via mala: ī iteritu suo cor
ruet: z simplices possidebūt bona eius. Sapiens
sibi videtur vir diues: paup aūt prudēs scrutabitur
eū. In exultatōe iustoz multa glia ē: regnantibus
impijs ruine hoīum. Qui abscōdit scelera sua nō di
rigetur: q aūt ꝓfessus fuerit z relīqrit ea miscor/
diā ꝓsequetur. Beatus hō q semp est pauidus: q
vo mētis est dure: corruet ī malū. Leo rugiens z
vrsus esuriens: pnceps impius sup pplm pauperez.
Dux idigens prudētia: multos opprimet p calū/
niam: q aūt odit auaritiā longi fiēt dies ei⁹. Hoīez
qui calūniat aīe sanguinē: si vsq; ad lacuz fugerit
nemo sustinet. Qui ābulat simplr salus erit: q p/
uersis graditur vijs ocidet semel. Qui opat terrā
suā satiabitur panib⁹: q aūt sectatur ociū replebit
egestate. Vir fidelis multū laudabitur: q aūt festi
nat ditari: nō erit innocēs. Qui cognoscit ī iudicio
faciē nō bñ facit: iste z p buccella panis deserit ve
ritatem. Vir q festinat ditari: z alijs inuidet: igno/
rat q egestas superueniet ei. Qui corripit hoīem:
grām postea īueniet apud eū: magis q̄ ille q p lin
gue blandimenta decipit. Qui subtrahit aliquid
a patre suo vel a matre z dicit hoc nō esse pcīm:
particeps homicide est. Qui se iactat z dilatat: iur
gia ꝓcitat: qui vo sperat ī dño saluabitur. Qui cō/
fidit ī corde suo: stult⁹ ē: q aūt graditur sapienē ipe
laudabitur. Qui dat paupi non indigebit: q despi
cit deprecantem sustinebit penuriam. Cū surrexe
rint impij abscōdentur hoīes: cū illi perierint: multi
plicabūtur iusti.

XXIX

Uir q corripientē: dura cervice ptēnit: re
pētinus ei supueniet iteritus: z eū sanitas
nō sequet. In multiplicatōe iustoz leta
bitur vulgus: cuz ipij sumpserint pncipatū: gemet
pplus. Vir q amat sapiam letificat pfem suū: q aūt
nutrit scortum pdet substātiam. Rex iust⁹ erigit
terram: vir avarus destruet eam. Hō qui blandis
fictisq; sermonib⁹ loquitur amico suo: rete expan
dit gressibus ei⁹. In peccante vir̄ tiquū tuoluet laq̄/
us: z iust⁹ laudabitur atq; gaudebit. Nouit iustus
cām paupez: impi⁹ ignorat sciam. Hoīes pestilen
tes dissipant ciuitatem: sapientes vo auertunt fu/
rorē. Vir sapiens si cū stulto ꝓtenderit: siue irasca
tur siue rideat: ñ inueniet requiem. Viri sanguinū
oderunt simplicem: iusti aūt querūt aīam ei⁹. To/
tum spīm suū pfert stult⁹: sapiēs differt z reseruat i
posterū. Princeps q libēter audit verba mēdacij:
omnes ministros hz impios. Paup z creditor ob/
uianerunt sibi vtriusq; illuminator ē dñs. Rex q
iudicat ī veritate pauperes: thronus eius ī etnuz
firmabitur. Virga atq; correctio tribuit sapiam:
puer aūt qui dimittitur voluntati sue confūdit mrez
suam. In multiplicatione impioz multiplicabūt
scelera: z iusti ruinas eoz videbūt. Erudi filiū tuū
z refrigerabit te: z dabit delitias aīe tue. Ui pro/
phetia defecerit dissipabitur pplus: q vo custodit
legez beatus ē. Seruus verbis nō potest erudiri:
qz qō dicis itelligit: z rndere ptēnit. Vidisti hoīez
velocem ad loquendū: stulticia magis speranda
est q̄ illius correctio. Qui delicate a pueritia sua

P. 1

et leticiam: peccatori aũt dedit afflictiõem et curas
superfluas: vt addat et congreget et tradat ei q placuit
deo. Hec et hꝫ vanitas ẽ: et cassa sollicitudo mẽtis. IIII

T. 7

Omnia tps bñt: et suis spatijs trãseũt vni-
uersa sub celo. Tempus nascẽdi: et tẽpus
moriendi. Tempus plantandi et tempus
euellendi qõ plãtatũ ẽ. Tps occidendi: et tps sanã
di. Tps destruẽdi: et tps edificandi. Tps flendi: et
tps ridendi. Tps plagendi: et tps saltãdi. Tps spar
gendi lapides: et tps colligẽdi. Tps ãplexandi: et
tps longe fieri ab ãplexib⁹. Tps acquirendi: et tps pẽ
dendi. Tps custodiẽdi: et tps abijciendi. Tps scin
dendi: et tps cõsuendi. Tps tacendi: et tps loquẽdi.
Tps dilectiõis: et tps odij. Tps belli: et tps pacis.

2 8

Quid hꝫ ãpliꝰ hõ de laboꝛe suo: Vidi afflictiones
quas dedit deꝰ filijs hoiũ vt distendant in ea. Cũcta
fecit bona in tpe suo: et mũdũ tradidit disputa-
tiõi eoꝝ: vt nõ inueniat hõ opꝰ qõ operatus ẽ deꝰ ab
initio vsq; ad finẽ. Et cognoui q nõ ẽct melius nisi
letari: facere bñ in vita sua. Oĩs enĩ hõ q comedit
et bibit: et videt bonũ de laboꝛe suo: hꝫ donũ dei ẽ.

P. 1

Didici q oĩa opera q̃ fecit deus pseuerent in ppetu
um. Nõ possumus eis qcq̃ addere nec auferre:
que fecit deus vt timeat. Nõ scin est: aps pmanet.
Que futura sũt iã fuerũt: et deus instaurat qõ abijt.

3 5

Vidi sub sole loco iudicij impietatẽ: et loco iusti
cie iniquitatem: et dixi in coꝛde meo. Justũ et impiũ
iudicabit deus: et tps oĩs rei tũc erit. Dixi in coꝛde
meo de filijs hoiũ: vt pbaret eos deus: et ostẽ de-
ret sibi esse bestijs. Idcirco vnus interitus ẽ hois
et iumentoꝝ: et eq̃ vtriusq; conditio. Sicut moritur
hõ: sic et illa moriũtur. Similr spirãt oĩa: et nihil hꝫ
hõ iumẽto ãplius. Cũcta subiacẽt vanitati: et oĩa
pgunt ad vnũ locũ: de terra facta sunt: et in terram
pariter reuertũtur. Quis nouit si spũs filioꝝ adam
ascẽdat sursuꝫ: et si spũs iumẽtoꝝ descendat deoꝝ
sum? Et deprehendi nihil esse melius q̃ letari ho
minẽ in ope suo: et hanc esse ptem illius. Quis enim
eũ adducet vt post se futura cognoscat? IIII

4 2

Verti me ad alia: et vidi calumnias que
sub sole geruntur: et lachrymas innocenti
um et neminem cõsolatoꝛẽ: nec posse resi-
stere coꝛ violẽtie: cunctoꝝ auxilio destitutos. Et
laudaui magis mortuos q̃s viuentes: et felicioꝛes
utroq; iudicaui: q necdũ natus est: nec vidit ma-
la que sub sole fiunt. Rursum cõtemplatus sũ oẽs
laboꝛes hoiũ: et industrias animaduerti patere inuidie
proximi. Et hoc hꝫ q̃ vanitas: et cura superflua est.

5 4

Stultus complicat manus suas: et comedit carnes suas: di
cens. Melioꝛ est pugillus cũ requie q̃m plena vtra-
q; manus cũ laboꝛe et afflictiõe animi. Consideraꝫ
repperi et aliam vanitatem sub sole. Unꝰ est et secũs
non hꝫ: nõ filiũ: nõ frem: et tñ laboꝛare nõ cessat: nec sa
tiantur oculi eiꝰ diuitijs: nec recogitat dicẽs. Cui
laboꝛo: et fraudo aiam meam bonis? Et in hoc q̃ va-
nitas est: et afflictio pessima. Melius est q̃ duos eẽ
simul q̃m vnũ. Hũt enĩ emolumentũ societatis sue.

6

Si vnus ceciderit: ab altero fulciet. Ue soli: quia
cum ceciderit non hꝫ subleuantem se. Et si dormi
erint duo: fouebũtur mutuo. Unus quõ calefiet?
Et si quispiam pualuerit cõ vnõ: duo resistunt ei.
Funiculus triplex difficile rumpit. Melioꝛ ẽ puer
paup et sapiens: rege sene et stulto: q nescit puidere
in posteꝝ. Quia et de carcere catheniq; interdũ quis
egrediatur ad regnũ: et alius natus in regno iopia
cõsumatur. Vidi cũctos viuẽtes: q ãbulãt sub sole
cum adolescente secũdo: qui cõsurget pro eo. Infini
tus numerꝰ ẽ ppli oĩum q fuerũt añ eum: et q post
ea futuri sunt nõ letabũtur in eo. Sed et hꝫ vanitas
et afflictio spũs. Custodi pedes tuos ingrediẽs domũ
dei: et appropinq̃ vt audias. Melius enĩ est
obedientia q̃m stultoꝝ victime: q nesciũt quid faci
unt mali. V

7

Ne temere qd loquaris: neq; coꝛ tuum sit
velox ad proferẽdum sermonem coꝛã deo.
Deus enim in celo et tu sup terrã: idcirco
sint pauci sermones tui. Multas curas sequuntur
somnia: et in multis sermonib⁹ inuenietur stultitia.

P. 1

Si quid voueris deo: ne moreris reddere. Displi
cet enim ei infidelis et stulta promissio. Sed qcq̃d
q̃ voueris redde. Multoq; melius est nõ vouere:
q̃m post votũ promissa nõ reddere. Ne ẽ deris os tuũ
vt peccare facias carnem tuã: neq; dicas coꝛã an
gelo nõ est puidentia: ne forte iratus dñs cõ sermo-
nes tuos dissipet cũcta opa manuũ tuaꝝ. Ubi mul
ta sunt somnia: plurime sunt vanitates et sermones
innumeri. Tu aũt deũ time. Si videris calũnias
egenoꝝ: et violenta iudicia: et subuerti iusticiaꝫ in
prouincia: non mireris super hꝫ negocio: qꝛ excelso
excelsioꝛ est alius: et super hos q̃s eminentioꝛes sũt
alij: et insuper vniuerse terre rex imperat seruienti.

8

Auarus non implebitur pecunia: et qui amat diui
tias: fructũ non capiet ex eis. Et hꝫ q̃ vanitas. Ubi
multe sunt opes: multi et qui comedũt eas. Et qd
prodest possessoꝛi: nisi q̃ cernit diuitias oculis su
is. Dulcis est somnus operanti siue paꝛ siue multuꝫ
comedat: saturitas aũt diuitis nõ sinit eũ dormire.

9

Est et alia infirmitas pessima quã vidi sub sole. Di
uitie conseruate in malũ dñi sui. Pereũt enim in afflic
tione pessima. Generauit filiũ: q in summa egestate
erit. Sicut egressus est nudus de vtero mris sue:
sic reuertet: et nihil auferet secũ ỏ laboꝛe suo. Mi
serabilis prorsus infirmitas. Quõ venit: sic reuertet.

10

Quid q̃ prodest ei qõ laborauit in ventum? Cũctis
diebus vite sue comedit in tenebꝛis et in curis mul
tis: et in erũna atq; tristicia. Hoc itaq; visum ẽ mihi
bonum: vt comedat qs et bibat et fruat leticia ex
laboꝛe suo: quo laborauit ipe sub sole numero di
erum vite sue quos dedit ei deus: et hec est pars
illius. Et oĩ hoi cui dedit deus diuitias atq; sub-
stantiam: potestatẽq; ei tribuit vt comedat ex eis.

11

et fruatur pte sua et letetur de laboꝛe suo: hꝫ ẽ donũ
dei. Non enim satis recoꝛdabit diei vite sue: eo
q deꝰ occupet delitijs coꝛ eiꝰ VI

12

Est et aliud malũ qõ vidi sub sole: et qdẽ
frequens apud hoies. Uir cui dedit deꝰ

Emini me ante hoc ferme quin quēniū: cū adhuc rome essem ꝛ ecclīasten sancte blesille legerē: vt eam ad cōtemptū mūdi hui⁹ prouocarem: ꝛ oē qđ in mundo cerneret putaret eē ꝑ nihilo: rogatum ab ea: vt in mozem cōmentarioli obscura queq; dissererem: vt absq; me possit intelligere q̄ legebat. Itaq; qm̄ in procinctu nostri opis subita mozte subtracta est: ꝛ vbi non meruimus o paula ꝛ eustochiū talem vite nr̄e habere ꝓsortem: tāto vulnere tūc pcussus obmutui: nūc ī bethleem positus: angustioze videlicet ciuitate: ꝛ illius memorie: ꝛ vobis reddo qđ ōbeo. Hoc breuiter ammonens ꝙ nullius auctozitatem secutus sum: sed de hebzeo transferens maxime septuaginta itꝑpetuꝫ ꝓsuetudini me coaptaui: in bis dūtaxat que ñ: mlt̄: tum ab hebzaicis discrepabāt. Interdū aquile q̄s ꝛ symmachi ꝛ theodotiōis recozdatus sū: vt nec nouitate nimia: lectozis studiū deterrerē: nec rursum ꝓsciam meam fonte veritatis omisso: opinionum riuulos consectarer.

Explicit prologus sancti Hieronymi. Incipit liber Ecclesiastes. Capl̄m I.

Verba eccle sia/

stes: filij dauid regis irl̄m. Uanitas vanitatuꝫ dixit eccl̄iastes: vanitas vanitatum ꝛ oia vanitas. Quid habet amplius homo de vniuerso labore suo quo laborat sub sole. Generatio ꝑterit: ꝛ generatio aduenit: terra aūt ī ēnū stat. Oritur sol ꝛ occidit: ꝛ ad locū suū reuertitur. ibiq; renascēs gyrat per meridiem: ꝛ flectitur ad aquilonē. Lustrans vniuersa in circuitu pgit spūs: ꝛ in circulos suos reuertitur. Oia flumina intrant in mare: ꝛ mare non redūdat. Ad locū vnde exeūt flumina reuertuntur: vt itez fluant. Cuncte res difficiles: nō potest eas homo explicare sermone. Nō saturatur oculus visu: nec auris auditu impletur. Quid est qđ fuit? Ipsum qđ futuꝝ est. Quid est qđ fcīm est? Ipsum qđ faciendū est. Nihil sub sole nouum: nec valet q̄sqū dicere: ecce hoc recens ē. Iaz enim pcessit in seculis que fuerūt añ nos. Nō est ꝑor memoria: sed nec eoꝝ qdem q̄ postea futura sunt erit recozdatio apud eos q futuri sunt ī nouissimo. Ego eccl̄iastes fui rex isrl̄ in irl̄m: ꝛ ꝓposui ī aīo meo querere ꝛ inuestigare sapienter de oīb⁹ que fiūt sub sole. Hac occupatōem pessimā ōdit deus filijs hoīuꝫ: vt occuparentur in ea. Uidi que fiunt cūcta sub sole: ꝛ ecce vniuersa vanitas ꝛ afflictio spūs. Peruersi difficile cozriguntur: ꝛ stultoꝝ infinitus est numerus. Locut⁹ sum ī cozde meo dicēs. Ecce magn⁹ effectus sum: ꝛ ꝑcessi oēs sapia q fuerūt añ me in irl̄m: ꝛ mens mea ꝓtēplata ē multa sapienter ꝛ didici: dediq; coz meū vt scirē prudentiam atq; doctrinā: erroꝛesq; ꝛ stulticiam. Et cognoui ꝙ in his q̄s esset labor: ꝛ afflictio spūs: eo ꝙ in mlta sapia mlta sit indignatio: ꝛ q̄ addit sciam: addit ꝛ laborem.

II

Dixi ḡ ī cozde meo. Uadā ꝛ affluā ōliciis: ꝛ fruar bonis. Et vidi ꝙ hoc q̄s esset vanitas. Risum reputaui erroꝛi: ꝛ gaudio dixi. Quid frustra decipis? Cogitaui in cozde meo: abstrahere a vino carnem meā: vt aīm meū trāsferrē ad sapiaz: deuitarēq; stulticiā: donec viderē qđ esset vtile filijs hoīuꝫ: q̄ facto op⁹ ē sub sole numero dieꝝ vite sue. Magnificaui opa mea. Edificaui mihi domos ꝛ plātaui vineas: feci hoztos et pomeria ꝛ ꝓseui ea cūcti generis arboꝛib⁹: ꝛ extruxi mihi piscinas aquaꝝ vt irrigarem siluā lignoꝝ germinātiū. Possedi seruos ꝛ ācillas multāq; familiam habui: armenta q̄s ꝛ magnos ouiū greges: vltra oēs q fuerunt añ me in irl̄m. Congeraui mihi argentū ꝛ auꝝ ꝛ substātias regū ꝛ puinciaꝝ. Feci mihi cātozes ꝛ cātatrices ꝛ ōlicias filioꝝ hoīum: cyphos ꝛ vrceolos ī ministerio ad vina fūdēda: ꝛ supgressus sum opib⁹ oēs q añ me fuerūt in irl̄m. Sapia q̄s pseuerauit mecū: ꝛ oia que desideraue runt oculi mei nō negaui eis: nec phibui coz meū qn oī voluptate frueret: ꝛ oblectaret se ī his q̄ ꝑparauerā: ꝛ hāc ratus sum ptez meā: si vterer labore meo. Cūq; me ꝓuertissem ad vniuersa opa q̄ fecerant man⁹ mee: ꝛ ad labozes ī q̄bus frustra sudauerā: vidi ī oīb⁹ vanitatē ꝛ afflictōem animi: et nihil ꝑmanere sub sole. Trāsiui ad ꝓtēplandā sapientiā: erroꝛesq; ꝛ stulticiā. Quid ē inquā hō vt seq possit regem factozē suū? Et vidi ꝙ tm̄ ꝑcedere sapia stulticiā q̄ntuꝫ differt lux a tenebzis. Sapientis oculi in capite eius: stulti⁹ in tenebzis ābulat. Et didici ꝙ vn⁹ utriusq; eēt interitus: ꝛ dixi in cozde meo. Si vn⁹ ꝛ stulti ꝛ me⁹ occasus erit: quid mihi ꝑdest ꝙ maiozē sapie dedi opaz? Locutusq; cū mēte mea: aīaduerti q̄ hoc q̄s esset vanitas. Nō enī erit memoria sapiētis sil̄r vt stulti ī ꝑpetuum: ꝛ futura tpa obliuione cūcta pariter opient. Mozitur doctus sil̄r vt indoctus: ꝛ idcirco teduit me vite mee: videntē mala vniuersa eē sub sole: ꝛ cūcta vanitatē ꝛ afflictōem spūs. Rursus detestatus sum oēm idustriam meā q̄ sub sole studiosissime laborauī: habitur⁹ hērē post me quē ignozo vtꝝ sapiēs an stultus futur⁹ sit: ꝛ dñabitur ī laboribus meis q̄bus desudaui ꝛ sollicitus fui. Et est qcq; tam vanū? Unde cessaui: renūciauitq; coz meū vltra laborare sub sole. Nā cū alius laboret ī sapia ꝛ doctrīa ꝛ sollicitudīe: hoī ocioso q̄sita dimittit. Et hoc q̄s vanitas: ꝛ magnū malū. Quid eni ꝑdcrit hoī de vniuerso labore suo ꝛ afflictōe spūs q̄ sub sole cruciatus ē? Cūcti dies eius doloꝛib⁹ ꝛ erūnis pleni sūt: nec p noctē mēte regescit. Et hoc nōe vanitas ē? Nōne melius est comedere ꝛ bibere: ꝛ oñdere aīe sue bona de laboꝛib⁹ suis? Et hoc de manu dei ē. Quis ita deuoꝛabit ꝛ delitijs ita affluet vt ego? Hoī bono ī ꝓspectu suo ōdit deꝰ sapiaz ꝛ sciaz

tractatui ī corde meo: vt curiose intelligerē. IX

Sunt iusti atq; sapientes: z opa eoꝝ in manu dei. Et tñ nescit hō vtꝝ amore an odio dignus sit: sz oīa fuantur ī futuꝝ incerta: eo q; vniuersa eque eueniāt iusto z impio: bono z malo: mūdo z imūdo: immolāti victimas z sacrificia ꝓtēnenti. Sicut bonus: sic z peccator: vt periur⁹: ita ille q; vereꝝ deierat. Hoc ē pessimū iter oīa que sub sole fiūt: q; eadem cūctis eueniūt. Unde z corda filiorū hoīum īplentur malitia: et ꝓtēptu in vita sua: z post hec ad īferos deducētur. Nemo est qui semp viuat: z q; huius rei habeat fiduciaz. Melior ē canis viu⁹ leone mortuo. Uiuentes. n. sciunt se esse morituros: mortui vero nihil nouerunt āplius: nec habēt vltra mercedē: q; obliuiōi tradita ē memoria eoꝝ. Amor q̄z z odiū z īuidie simul pierunt: nec hñt ptē in ꝟ seculo: z in ope qō sub sole geritur. Uade ḡ z comede ī leticia panez tuum: z bibe cū gaudio vinum tuum: q; deo placent opa tua. Oi tpe sint vestimēta tua candida: z oleū de capite tuo ñ deficiat. Perfruere vita cuz vxore quā diligis: cūctis diebus vite īstabilitatis tue: qui dati sunt tibi sub sole omni tpe vanitatis tue. Hec est. n. pars in vita: z in labore tuo q̄ laboras sub sole. Quōcūq; pōt facere manus tua instāter opare: q; nec opus: nec rō: nec sapia: nec scia erūt apud inferos: q̄ tu pperas. Uerti me ad aliud: z vidi sub sole: nec velocium eē cursum: nec fortium bellum: nec sapientiuz panē: nec doctoꝝ diuitias: nec artificū grām: sz tps casūq; in oīb⁹. Ille scit hō finem suū: sz sicut pisces capiūtur hamo: z aues laqueo ꝓprehenduntur: sic capiuntur hoīes ī tempore malo: cū eis ex templo supuenerit. Banc q̄z sub sole vidi sapiam z pbaui maximam. Ciuitas parua z pauci in ea viri. Uenit ꝺ eā rex magnus z vallauit eā: exrruxitq; munitiones p gyrū: z perfecta ē obsidio. Inuētusq; ē ī ea vir pauper z sapiens: z liberauit vrbem p sapiam suā: z nullus deī ceps recordatus ē hoīs illius paupis. Et dicebaz ego meliorē eē sapiam fortitudine. Quō ḡ sapientia paupis ꝓtēpta ē: z verba eiꝰ ñ sunt audita? Uerba sapiētiū audiuntur in silētio plus q̄z clamor ꝓncipis inter stultos. Melior est sapia q̄z arma belli ca: z q; ī vno peccauerit mlta bona pdet. X

Muscе morientes pduut suauitatē vnguenti. Pretiosior ē sapia paruaq; glia: ad tēpus stulticia. Cor sapiētis ī dextera eius: z cor stulti ī sinistra illius. Ez z ī via stult⁹ ābulās: cū ipse insipiēs sit oēs stultos estimat. Si spūs potestatem hñtis ascenderit sup te: locū tuū ne dimiseris: q; curatio faciet cessare peccata maxia. Est malū qō vidi sub sole: quasi p errorez egrediens a facie ꝓncipis. Positum stultū in dignitate sublimi z diuites sedere deorsuz. Uidi seruos ī equs z ꝓncipes ambulantes sup terram q̄si seruos. Qui fodit foueam incidet in eaz: z q; dissipat sepē mordebit eū coluber. Qui trāsfert lapides affligēt ī eis: z q; scidit ligna vulnerabitur ab eis. Si retusū fuerit ferrū: z hoc nō vt ꝓsus: sed hebetatū fuerit: multo labore exacuetur: z post īdustriā sequet sapia. Si mordeat serpēs in silētio: nihil eo minus habet q; occulte detrahit. Uerba oris sapiētis grā: z labia insipientis p̄cipitabūt eū. Initiū verboꝝ eiꝰ stultitia: z nouissimū oris illius error pessimꝰ. Stultus verba multiplicat. Ignorat hō qd añ se fuerit: et qō post se futuꝝ est: q; ei poterit iudicare. Labor stultoꝝ affliget eos q; nesciūt ī vrbem pergere. Ue tibi terra cuius rex ē puer: z cuius ꝓncipes mane comedūt. Beata terra cuius rex nobilis ē: z cuiꝰ ꝓncipes vescūtur in tpe suo: ad reficiendū z nō ad luxuriā. In pigritijs humiliabit ꝺtignatio: z ī īfirmitate manuū pstillabit dom⁹. In risu faciūt panem z vinuz: vt epulētur bibētes. Et pecunie obediūt oīa. In cogitatōe tua regi ñ detrahas: z in secreto cubiculi tui ñ maledixeris diuiti: q; z aues celi portabūt vocē tuā: z qui hñt pennas ānuncia bunt sententiam XI

Mitte panē tuū sup trāseuntes aq̄s: q; post tpa multa inuenies illū. Da partes septez necnō z octo: q; ignoras qd futuꝝ sit mali sup terram. Si replete fuerint nubes: imbrem sup ēram effundēt. Si ceciderit lignū ad austruz: aut ad aglonē: ī q̄cūq; loco ceciderit ibi erit. Qui obseruat ventū ñ seminat: z q; ꝺsiderat nubes nūq; metet. Quō ignoras q̄ sit via spūs: z qua rōne ꝺpiguātur ossa ī ventre pgnantis: sic nescis opa dei q; fabricator est oīuz. Mane semina semē tuū: z ne spere ne cesset manus tua: q; nescis qd magis oriatur hoc: aut illud: z si vtrūq; sit melius erit. Dulce lumē z delectabile est oculꝰ videre solez. Si ānis multis vixerit hō z in his oībus letus fuerit: meminisse debet tenebrosi tpis z dieꝝ multoꝝ: q; cū venerint vanitatis arguētur ꝓterita. Letare ḡ iuuenis ī adolescētia tua: z in bono sit cor tuū ī diebus iuuētutis tue: z ābula ī vijs cordis tui: z ī itu tu oculoꝝ tuoꝝ: z scito q; ꝓ oībus his adducet te deus in iudicium. XII

Aufer iram a corde tuo: z amoue malitiā a carne tua. Adolescētia. n. z voluptas vana sunt. Memeto creatoris tui ī diebus iuuentutis tue: añq; veniat tps afflictōis tue: z appropinquēt āni de q̄bus dicas: nō mihi placent. Anteq; tenebrescant sol z lumē z stelle z luna: z reuertantur nubes post pluuiā. Qñ cōmouebuntur custodes domus: z nutabūt viri fortissimi: z otiose erūt molentes ī minuto numero: z tenebrescēt videntes p foramina: z claudent ostia ī platea in humilitate vocis molētis: z ꝺsurgent ad vocē volucris: z obsurdescēt oēs filie carminis. Excelsa q̄z timebūt: z formidabūt ī via: florebit amigdalus: impinguabit locusta: z dissipabitur capparis. Quīn ibit hō in domum eternitatis sue: z circuibūt ī platea plāgentes. Anteq; rūpatur funiculus argēteꝰ: z recurrat vitta aurea: z ꝺteratur hydria sup fōtē: z confringatur rota sup cisternam: z reuertat puluis in terram suam vnde erat: z spūs redeat ad

diuitias ⁊ substantiam ⁊ honorez ⁊ nihil deest aie sue ex oibus que desiderat: nec tribuit ei ptatem deus vt comedat ex eo: sed hō extraneus vorabit illud. Hoc vanitas ⁊ magna miseria est. Si genuerit qspiam centuz liberos ⁊ vixerit multos ānos: ⁊ plures dies etatis habuerit: ⁊ aīa illius non vtat bonis substantie sue: sepulturaq; careat: de hac ego pronūcio q; melior illo sit abortiuus. Frustra enī venit ⁊ pgit ad tenebras: ⁊ oblitione delebit nomen eius. Non vidit solem neq; cognouit distantiam boni ⁊ mali: etiam si duob⁹ milibus ānis vixerit: ⁊ non fuerit pfruitus bonis. Nōne ad vnuz locum properant oīa? Opus laboz hois in ore eius: sed aīas eius nō implebitur bonis. Quid hz āplus sapiens a stulto: ⁊ quid pauper nisi vt pergat illuc vbi est vita? Melius est videre qō cupias q; desiderare qō nescias. Sz ⁊ hec vanitas est: ⁊ p̄sumptio spūs. Qui futurus est: iam vocatum est nomē eius: ⁊ scitur qō hō sit: ⁊ non possit ꝯ fortiorez se in iudicio ꝓtendere. Verba sunt plurima: multamq; ī disputando hūtia vanitatem. VII

Quid necesse est hoī maiora se quereꝝ: cū ignorat quid conducat sibi ī vita sua numero dieꝝ peregrinationis sue: ⁊ tpe qō velut vmbra pterit? Aut quis ei poterit īdicare: qd post eum futuꝝ sub sole sit? Melius est nomē bonum q; vnguenta pretiosa: ⁊ dies mortis die natiuitatis. Melius est ire ad domum luctus: q; ad domum potus. In illa enim finis cūctoꝝ ām̄onetur hoīuz: ⁊ viuens cogitat qd futuꝝ sit. Melior est ira risu: quia p tristiciā vultus corrigitur animꝰ delinquentis. Cor sapientiū vbi tristicia est: ⁊ cor stultoꝝ vbi leticia. Melius est a sapiente corripi: q; stultoꝝ adulatione decipi: qa sicut sonitus spinarum ardentium sub olla: sic risus stulti. Sed et hec vanitas. Calūnia conturbat sapientem ⁊ perdet robur cordis eius. Melior est finis orationis: q; principium. Melior est patiens arrogante. Ne festines velox ad irascendū: quia ira ī sinu stulti requiescit. Ne dicas: qd putas causse est q; prora tpa meliora fuere q; nunc sunt. Stulta est enim huiusce modi interrogatio. Utilior est sapia cum diuitijs: ⁊ magis prodest videntib⁹ solem. Sicut enī ꝓtegit sapientia: sic ꝓtegit pecunia. Hoc aūt plus hz eruditio ⁊ sapia: q; vitam tribuūt possessori suo. Cōsidera opa dei: q; nemo possit corrigere quem ille despexerit. In die bona fruere bonis: ⁊ malaz diē ꝓcaue. Sicut enim hāc sic ⁊ illam fecit deus: vt nō inueniet homo ꝯ eum iustas q̄rimonias. Hec q; vidi in diebus vanitatis mee. Justus perit ī iustitia sua: ⁊ impius multo viuit tpe in malicia sua. Noli esse iustus multum: neq; plus sapias q; necesse est: ne obstupescas. Ne impie agas multuz: ⁊ noli esse stultus: ne moriaris in tpe nō tuo. Bonum est te sustentare iustū: sz ⁊ ab illo ne subtrahas manum tuā: quia q timet deum nihil negligit. Sapia ꝓfortauit sapientem: sup decem prīncipes ciuitatis. Non est enim hō iustus in terra: q; faciat bonum ⁊ non peccet. Sz ⁊ cūctis ſmonibus q; dicūt: ne accōmodes cor tuū: ne forte audias seruum tuū maledicentē tibi. Scit. n. ꝓscia tua: quia ⁊ tu crebro maledixisti alijs. Cuncta tentaui in sapientia. Dixi sapiens efficiar: ⁊ ipa longius recessit a me multo magis q; erat. Et alta pfunditas: quis inueniet eam? Lustraui vniuersa aīo meo: vt sciē ⁊ ꝓsiderarem ⁊ q̄rerem sapiam ⁊ rōnem: ⁊ vt cognoscerem impietatem stulti ⁊ errorē ipruditiū. Et inueni amariorem morte mulierem: q; laqueꝰ venatoꝝ est ⁊ sagena cor eius. Vincula sunt manꝰ illius. Qui placet deo effugiet illam: q; aūt peccator est capietur ab illa. Ecce hec inueni dixit ecclesiastes. vnū ⁊ alterū: vt inuenirem rōnez quā adhuc querit aīa mea: ⁊ nō īueni. Vir de mille vnū reperi: mulierem ex oībus non inueni. Solūmodo hoc inueni: q; fecerit deus hoīem rectum. Et ipse se infinitis miscuerit questionib⁹. Quis talis vt sapiens est. Et qs cognouit solutōem vbi. VIII

Sapientia hoīs lucet in vultu huius ⁊ potentissimus faciem illius ꝓmutabit. Ego os regis obserua: ⁊ ꝓcepta iuramēti dei. Ne festines recedere a facie eius: neq; pmaneas in ope malo: qz oīne qō voluerit faciet: ⁊ ſmo illiꝰ ptāte plenus est. Nec dicere ei qs q; pōt: quare ita facis? Qui custodit preceptum: nō experietur qcq; mali. Tempus ⁊ rōnes cor sapientis intelligit. Oīni negocio tps est ⁊ oportunitas: ⁊ multa hominis afflictio qz ignorat preterita: ⁊ futura nullo scire potest nuncio. Non est in hoīs ditiōe ꝓhibē spūm: nec hz potestatez in die mortis: nec finit gescere ingruente bello: neq; saluabit impietas ipiū. Oīa hec ꝓsiderauī: ⁊ dedi cor meū in cūctis opib⁹ que fiunt sub sole. Interdū dñatur homo homini in malum suū. Vidi impios sepultos: q; etiam cuz adhuc viuerent: ī loco sancto erant: ⁊ laudabant in ciuitate quasi iustoꝝ opeꝝ. Sed ⁊ hoc vanitas est. Etenim quia non proferetur cito ꝯ malos sniа: absq; timore vllo filij hominū ppetrāt mala. Et tamen peccatoz ex eo q; centies facit maluz ⁊ per patientiaz sustentatur: ego cognoui q; erit bonū timentibus deū: q; verentur facie eius. Non sit bonum impio: nec ꝓlongentur dies eius: sz q̄si vmbra transeāt: qui nō timent faciē dñi. Et est alia vanitas que fit sup terram. Sūt iusti q; bus mala proueniunt q̄si opa egerint impioꝝ: ⁊ sunt impij q; ita securi sunt: q̄si iustoꝝ facta habeāt. Sed ⁊ hoc vanissimum iudico. Laudaui igitur leticiam: q; non esset homini bonum sub sole: nisi q; comederet ⁊ biberet atq; gauderet: ⁊ hoc solū secū afferret de laboze suo oīnibus diebus vite sue quos dedit ei deus sub sole. Et apposui cor meū vt sciē sapiaz: ⁊ intelligerem distensionē que versat in terra. Est hō q; diebus ⁊ noctibus somnū non capit oculis. Et intellexi q; oīum opum dei nullam possit hō inuenire rōnem eoꝝ q̄ fiunt sub sole: ⁊ quāto plus laborauerit ad querendū tāto minꝰ inueniat. Etiā si dixerit sapiens se nosse: nō poterit repire. Oīa hec

myrrhe:z ad collē thur. Tota pulchra es amica mea:z macula nō est in te. Veni de libano sponsa mea:veni de libano veni. Coronaberis de capite amana:de vertice sanir z hermon:de cubilib' leonū:de mōtib' pardor. Vulnerasti cor meū: soror mea sponsa:vulnerasti cor meū in vno oculorum tuor:z in vno crine colli tui. Quā pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa. Pulchriora sunt vbera tua vino:z odor vnguentor tuor sup oīa aromata. Fauus distillans labia tua spōsa: mel z lac sub lingua tua:z odor vestimētor tuor sicut odor thuris. Hortus conclusus soror mea sponsa:hortus cōclusus fons signatus. Emissiones tue paradisus malor punicor:cum pomor fructib'. Cypri cū nardo nardus z crocus:fistula z cinamomū cuz vniuersis lignis libani:myrrha z aloe cū omnib' primis vnguent'. Fons hortor puteus aquar viuentiū:q fluunt impetu de libano. Surge aquila z veni auster:perfla hortū meū:z fluent aromata illi'

V

Veniat dilect' meus in hortū suū:vt comedat fructū pomor suor. Veni in hortum meū soror mea sponsa:messui myrrhā meam cū aromatibus meis. Comedi fauū cum melle meo:z bibi vinū meū cū lacte meo. Comedite amici z bibite:z inebriamini carissimi. Ego dormio:z cor meū vigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea:amica mea:colūba mea: immaculata mea:q caput meū plenū est rore:z cincinni mei guttis noctiū. Expoliaui me tunica mea quomō induar illa: Laui pedes meos:quomō inquinabo illos? Dilectus meus misit manū suā per foramen:z venter meus intremuit ad tactum eius. Surrexi vt aperirem dilecto meo. Manus mee stillauerunt myrrhā:z digiti mei, pleni myrrha probatissima. Pessulū ostij mei aperui dilecto meo: at ille declinauerat atq trāsierat. Anima mea liq facta est:vt dilectus locutus est. Quesiui z nō inueni illum:vocaui z nō respondit mihi. Inuenerunt me custodes q circuerunt ciuitatē. Percusserunt me z vulnerauerūt me:tulerunt palliū meū custodes muror. Adiuro vos filie hierusalē si inueneritis dilectuz meū vt nūncietis ei q amore lāgueo. Qualis est dilect' tuus ex dilecto:o pulcherrima mulierū. Qualis est dilectus tuus ex dilecto:quia sic adiurasti nos? Dilect' meus candidus z rubicundus:electus ex milib'. Caput eius aurū optimū:come ei' sicut elate palmar:nigre q si corvus. Oculi eius sicut colūbe sup riuulos aquar q lacte sūt lote:z resident iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut areole aromatū:cōsite a pigmētarijs. Labia eius lilia distillantia myrrhā primā. Manus illi' torn atiles:auree:plene hyacinthis. Uēter ei' eburneus distinct' sapphyris. Crura illi' colūne marmoree:que fūdate sunt super bases aureas. Spēs eius vt libani:elect' vt cedri. Guttur illius suauissimū:z totus desiderabilis. Talis est dilect' meus z ipse est amicus me' filie hierusalē. Quo abiit dilectus tu' o pulcherrima mulierū:quo declinauit dilectus tuus. Et qremus eū tecum.

VI

Dilect' meus descendit in hortū suum ad areolā aromatū:vt ibi pascatur in hortis:z lilia colligat. Ego dilecto meo:z dilect' meus mihi:qui pascit inter lilia. Pulchra es amica mea:suauis z decora sicut ierusalē:terribilis vt castrorum acies ordinata. Auerte oculos tuos a me q ipsi me auolare fecerūt. Capilli tui sicut grex caprar q apparuerunt de galaad. Dentes tui sic greges ouiū:que ascēderunt de lauacro. Oēs gemellis fetibus:z sterilis nō est in eis. Sicut cortex mali punici sic gene tue:absq occultis tuis. Sexaginta sunt regine:z octoginta cōcubine z adolescētularū nō est numerus. Una est colūba mea:perfecta mea:vna est matri sue:electa genetrici sue. Viderunt eā filie syon z beatissimā prdicauerunt:regine z cōcubine z laudauerunt eā. Que ē ista q pgredit̄ q si aurora cōsurgēs:pulchra vt luna: electa vt sol:terribilis vt castror acies ordinata? Descendi in hortū nucū vt viderē poma convallium:z inspicerē si floruisset vinea:z germinassent mala punica. Nesciui. Ania mea perturbauit me: ppter quadrigas aminadab. Reuertere reuertere sunamitis:reuertere reuertere vt intueamur te.

VI

Quid videbis i sunamite: nisi choros castror? Quā pulchri sūt gressus tui in calcia mētis filia principis. Juncture feminū tuorum sicut monilia q fabricata sunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornatilis:nūq indigens poculis. Uenter tuus sicut acervus tritici vallat' lilijs. Duo vbera tua sicut duo hinnuli gemelli capree. Collum tuū sicut turris eburnea:oculi tui sicut piscine in esebon: q sūt in porta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris libani que respicit̄ damascū. Caput tuū vt carmelus:z come capitis tui sicut purpura regis iūcta canalib'. Quā pulchra es z q decora carissima i delicijs. Statura tua assimilata est palme:z vbera tua botris. Dixi. Ascendam in palmam z apprehendam fructus eius. Et erunt vbera tua sicut botri vinee:z odor oris tui sicut odor malor:guttur tuū sicut vinū optimuz. Dignum dilecto meo ad potādū:labijsq z dentibus illius ad ruminandū. Ego dilecto meo:z ad me cōversio eius. Veni dilecte mi egrediamur in agr:commoremur in villis. Mane surgam' ad vineas:videamus si floruit vinea:si flores fruct' parturiunt:si floruerunt mala punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mādragore dederūt odorē i portis nostris. Oīa poma noua z vetera dilecte mi servai tui tibi.

VIII

Quis mihi det te fratrem meū suggentem vbera matris mee:vt inveniam te solū foris:z deosculer:z iam me nemo despiciat? Apprehendam te z ducam i domū matris mee: z in cubiculum genitricis mee. Ibi me docebis z dabo tibi poculum ex vino condito:z mustū malor granator meor. Leva eius sub capite meo:z dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie

deum qui dedit illum. Vanitas vanitatuz dixit ec
clesiastes z oia vanitas. Cūcq esset sapientissim⁹
ecclesiastes: docuit pplm z enarrauit que fecerat: z
inuestigās cōposuit pabolas multas. Quesiuit ꝟba
vtilia: z ꝟscripsit ſmones rectissimos: ac veritate
plenos. Verba sapiētiū sicut stimuli: z quasi claui
in altum defixi: qne ꝑ magistroꝝ ꝟsilium data sūt
a pastore vno. Vis āplius fili mi ne requiras. Fa
ciendi plures libros nullus est finis: frequēsq me
ditatio carnis afflictio est. Finez loquēdi pariter
omnes audiam⁹. Deum time. z mandata eius ob
serua. Hoc est omnis homo. Cūcta que fiunt ad
ducet de⁹ in iudicium ꝑ oī errato sive bonum sive
malum sit.

Explicit liber ecclesiastes. Incipiūt cantica cā
ticoꝝm. Capl'm I

OSculetur me
osculo ozis sui. Quia melio
ra sunt ꝟbera tua vino fragrā
tia vnguentis optimis. Oleū
effusum nomen tuum: ideo a
dolescētule dilexerūt te. Tra
he me post te. Curremus in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Introduxit me rex in cellaria sua. Exulta
bimus z letabimur in te: memores ꝟberꝝ tuoꝝm
sup vinum. Recti diligūt te. Nigra sum sz formo
sa filie hierusalē: sicut tabernacla cedar: sic pelles
salomonis. Nolite me ꝟsiderare q fusca sim: ga
decolorauit me sol. Filij matris mee pugnauerūt
in me: posuerunt me custodem vineis. Vineā meā
non custodiui. Indica mihi quem diligit aīa mea
vbi pascas vbi cubes in meridie: ne vagari incipiā
post greges sodalium tuoꝝ. Si ignoras te o pul
cherrima inter mulieres: egredere z abi post ve
stigia gregum tuoꝝ: z pasce hedos tuos iuxta taber
nacula pastoꝝ. Equitatui meo in currib⁹ pharaonis
assimilaui te amica mea. Pulchre sūt gene tue si
cut turturis: collum tuum sicut monilia. Murenu
las aureas faciem⁹ tibi: ve
miculatas argento. Dū
esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorē
suū. Fasciculus myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi: īter ꝟbera
mea ꝟmorabitur. Botrus cypri dilect⁹ me⁹ mihi:
in vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea:
ecce tu pulchra: oculi tui colūbaꝝ. Ecce tu pulcher
es dilecte mi: z decor⁹. Lectulus noster floridus:
tigna domoꝝ nraꝝ cedrina: laquearia nostra cu
pressyna. II

EGo flos campi: z lilium conuallium. Sicut
lilium inter spinas: sic amica mea inter filias.
Sicut malus inter ligna siluarū: sic dilect⁹
meus inter filios. Sub vmbra illius quē desidera
ui sedi: z fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. Introdu
xit me rex in cellam vinariam: ordinauit in me cari
tatem. Fulcite me floribus stipate me malis: quia
amore langueo. Leua ei⁹ sub capite meo: z dextra
illius amplexabit me. Adiuro vos filie ir'lm: per
capreas ceruosq campoꝝ: ne suscitetis: neq eu
gilare faciatis dilectaz: quoadusq ipsa velit. Vox
dilecti mei. Ecce iste venit saliens in mōtib⁹: trā
siliēs colles. Similis ē dilect⁹ meus capree hinnuloq
ceruoꝝ. Ecce ipe stat p⁹ pariete nr̄m: respiciēs p fene
stras: ꝟspiciēs p cācellos. Ecce dilect⁹ me⁹ loq̄t mihi.
Surge ꝓpera amica mea: columba mea: formosa
mea: z veni. Iam. n. hyems tranſijt: imber abijt z
recessit. Flores apparuerūt i tra nr̄a: tps putatōis
aduenit. Vox turturis audita est i tra nr̄a: ficꝰ pro
lit grossos suos: vinee florentes dederūt odorez
suum. Surge ꝓpera amica mea: speciosa mea z
veni: colūba mea i foraminib⁹ petre i caverna ma
cerie. Ostende mihi faciem tuā: sonet vox tua in au
ribus meis. Vox. n. tua dulcis: z facies tua deco
ra. Capite nobis vulpes parvulas: que demoliūt
vineas. Naz vinea nr̄a florzuit. Dilect⁹ meus mihi
z ego illi: qui pascit inter lilia: donec aspiret dies:
z inclinentur vmbre. Reuertere: similis esto dilecte
mi capree hinnuloq ceruoꝝ sr̄ mōtes bether. III

IN lectulo meo ꝑ noctes q̄siui quem dili
git aīa mea. Quesiui illum z non inueni.
Surgam z circuibo ciuitatem ꝑ vicos z
plateas: queram quē diligit aīa mea. Quesiui illū:
z non inueni. Inuenerūt me vigiles q custodiūt
ciuitatez. Nū quem diligit aīa mea vidistis? Pau
lulū cū ptransissez eos: inueni quē diligit aīa mea.
Tenui eū: nec dimittam: donec introducā illum i
domū mr̄is mee: z in cubiculū genitricis mee. Ad
iuro vos filie ir'lm ꝑ capreas ceruosq cāpoꝝ: ne
suscitetis neq euigilare faciatis dilectam: donec
ipsa velit. Que ē ista q̄ ascēdit per desertum sic vir
gula fumi ex aromatib⁹ myrrhe z thuris: z vniuer
si pulueris pigmentarij? Ecce lectulū salomonis se
xaginta fortes ambiūt ex fortissimis isr'l: omnes
tenentes gladios: z ad bella doctissimi. Uniuscu
iusq ensis sup femur suū: ꝓpter timores noctur
nos. Ferculū fecit sibi rex salomon de lignis liba
ni. Colūnas eius fecit argenteas: reclinatoziū au
reum: ascensum purpureū: media caritate ꝟstrauit
ꝓpter filias ir'lm. Egredimini filie syon z videte
regem salomonem in diademate: q̄ coronauit il
luz mater sua: in die desponsatōis illius: z i die le
titie cordis eius. IIII

QUam pulchra es amica mea: q̄ pulchra
es. Oculi tui colūbaꝝ absq eo qō intrin
secus latet. Capilli tui sicut greges capra
rum: que ascenderunt de mōte galaad. Dētes tui
sicut greges tonsaꝝ: q̄ ascenderūt de lauacro. Oēs
gemellis fetibus: z sterilis nō est inter eas. Sicut
vitta coccinea labia tua: z eloquiū tuū dulce. Sic
fragmen mali punici: ita gene tue: absq eo qō itri
secus latet. Sicut turris david collū tuū: que edi
ficata est cū ꝓpugnaculis. Mille clypei pendent
ex ea: oīs armatura fortiū. Duo ꝟbera tua sic duo
hinnuli capree gemelli: q pascūtur in liliis: donec
aspiret dies, z inclinentur vmbre. Vadā ad mōtē

tiam illius. Morte turpissima ꝺemnemus euꝫ. Erit enim ei respectus ex ꝓmonibꝰ illius. Nec cogitauerunt ꝛ errauerunt: execauit enim illos malitia eoꝝ. Et nescierunt sacramenta dei: neq; mercedem sperauerunt iusticie: nec iudicauerunt honorem aiarum sanctaꝝ. Quñ deus creauit hominem inexterminabilem: ꝛ ad imaginem similitudinis sue fecit illū. Inuidia aũt diaboli: mors introiuit in orbem terrarum: imitantur autem illum q̄ sũt ex parte illius.

II

8 Justoꝝ aũt aie in manu dei sunt: ꝛ ñ tãget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori: ꝛ estimata est afflictio exitus illoꝝ. Et ab itinere iusto abierunt in exterminium: ꝛ ꝙ a nobis est iter exterminij: illi aũt sunt ī pace. Et si coram hoibꝰ tormenta passi sunt: spes illoꝝ īmortalitate plena est. In paucis vexati in multis bene disponẽtur: quñ deus temptauit eos: ꝛ inuenit illos dignos se. Tãq; aurũ in fornace probauit illos: ꝛ quasi holocausti hostiam accepit illos: ꝛ in tempore erit respectus illoꝝ. Fulgebunt iusti: ꝛ tãq; scintille in arundineto discurrent. Judicabunt nationes ꝛ dñabuntur ꝑplis: ꝛ regnabit dñs illoꝝ in perpetuum. Qui ꝓfidunt in illo intelligent veritatem: ꝛ fideles in dilectione acquiescent illi: quñ donum et pax ẽ electis eius. Impij autẽ secunduꝫ que cogitauerũt correptionẽ habebũt: q̄ neglexerunt iustum: ꝛ a dño recesserunt. Sapiẽtiam enim ꝛ disciplinam q̄ abijcit infelix est: ꝛ vacua est spes illoꝝ: ꝛ labores sine fructu: et inutilia opera eoꝝ. Mulieres eoꝝ insensate sunt: ꝛ nequissimi filij illoꝝ. Maledicta creatura eoꝝ: quñ felix ẽ sterilis ꝛ incoinquinata: que nesciuit thoꝝ in delicto. Habebit fructum in respectione animaꝝ sanctaruꝫ. Et spado qui non opatus est per manꝰ suas iniqtatem: nec cogitauit aduersus deũ nequissima. Dabitur enim illi fidei donum electum: ꝛ sors ī tẽplo dei acceptissima. Bonoꝝ enim laboꝝ gloriosus est fructus: ꝛ que non concidat radix sapiẽtia.

2 Filij autem adulteroꝝ in ꝓsumatione erunt: ꝛ ab iniquo thoro semen exterminabitur. Et si qdem longe vite erunt: in nihilum cõputabuntur: ꝛ sine honore erit nouissima senectus illoꝝ. Et si celeriꝰ defuncti fuerint: non habebunt spẽ: nec ī die agnitionis allocutionez. Nationes enim inique dire sẽ consumationis

IIII

O Pulchra est casta generatio cum claritate. Immortalis est enī memoria illiꝰ: quñ ꝛ apud deum nota est ꝛ apud homines. Cum ꝑns est imitãtur illam: ꝛ desiderant eam cuꝫ se eduxerit: ꝛ in perpetuum coronata triumphat: incoinquinatoꝝ certaminuꝫ ꝓmiũ vincens. Multigena autem impioꝝ multitudo non erit vtilis: ꝛ spuria vitulamina non dabunt radices altas: nec stabile firmamentum collocabũt. Et si in ramis ī tempore germinauerint infirmiter posita a vẽto ꝓmouebuntur: ꝛ a nimietate ventoꝝ eradicabuntur. Confringentur enīz rami incõsumati: ꝛ fructꝰ illoꝝ inutiles: ꝛ acerbi ad manducanduꝫ: ꝛ ad nihilum apti. Ex iniqs enim oĩs filij qui nascunt̃ testes sunt nequitie aduersus parẽtes in interrogatione sua. Justus autẽ si morte preoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enīz venerabilis est: nõ diuturna: neq; annoꝝ numero computata. Cani autem sunt sensus hoĩs: ꝛ etas senectutis: vita imaculata. Placens deo factus dilectus: ꝛ viuens inter peccatores translatus est. Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius: aut ne fictio deciperet aiam illius. Fascinatio enīz nugacitatꝫ obscura bona: ꝛ inconstantia concupiscentie trãsuertit sensum sine malitia. Consumatus in breui expleuit tempora multa. Placita enī erat deo aia illius: ꝓpter hꝰ ꝓperauit educere illum de medio iniquitatum. Ꝑpli autem videntes ꝛ nõ itelligentes: nec ponentes in precordijs talia: quñ gratia ẽi ꝛ misericordia est in sanctos eius: ꝛ respectus sup electos illius. Condenat autem iustus mortuus vivos impios: ꝛ iuuentus celerius ꝓsumata lõgã vitam iniusti. Videbunt enim finem sapientis: et nõ intelligent quid cogitauerit de illo deus: ꝛ q̄re munierit illum dñs. Videbũt enim ꝛ ꝓtẽnent eũ: illos autem deus irridebit. Et erunt post hꝰ decidentes sine honore: ꝛ in ꝓtumelia inter mortuos in ꝑpetuum. Quñ disrumpet illos inflatos sine voce: ꝛ ꝓmouebit illos a fundamentis: ꝛ vsq; ad sup̃mum desolabuntur. Et erunt gementes: ꝛ memoria illoꝝ periet. Venient in cogitatione peccatorũ suoꝝ timidi: ꝛ traducent illos ex aduerso iniquitates ipiorum.

V

5 Tunc stabunt iusti in magna cõstantia aduersus eos q̄ se angustiauerunt: ꝛ q̄ abstulerũt labores eoꝝ. Videtes turbabũt timore horribili: ꝛ mirabũtur in subitatõe ĩsperate salutis gemẽtes ꝑ angustia spũs: dicẽtes intra se: pniam agentes ꝛ ꝑ angustia spũs gemẽtes. Di sũt quos habuimus aliq̄n in derisum: ꝛ in ſilitudinez ĩproperij: nos ĩsensati vitã illoꝝ estimabamus isaniam: ꝛ finem illoꝝ sine honore. Ecce quõ ꝓputati sunt iter filios dei: ꝛ iter sctõs sors illoꝝ est. Ergo errauimus a via veritatis: ꝛ iusticie lumen nõ luxit nobis: ꝛ sol ītelligentie ñ est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis ꝛ ꝑditionis: ꝛ ãbulauimus vias difficiles: viam aũt dñi ignorauimꝰ.

6 Quid nobis ꝓfuit supbia? aut diuitiaꝝ iactãtia qd ꝓtulit nobis? Trãsierũt oĩa illa tãq; vmbra: ꝛ tãq; nũcius ꝑcurrens. Et tãq; nauis q̄ ptrãsit fluctuantez aquã cuius cũ ꝑterierit ñ est vestigiũ ĩuenire: neq; semitã carine illius ī fluctibꝰ. aut auis q̄ trãsuolat ī aere: cuius nullũ ĩuenit argumẽtũ itineris illiꝰ: sꝫ tñ sonitꝰ alaꝝ verberans leuẽ ventũ: ꝛ scindẽs ꝑ vim itineris aerẽ: ꝓmotis alis trãsuolauit: ꝛ post hꝰ nullũ signũ inuenit itineris illius: aut tãq; sagitta emissa ī locũ destinatũ: diuisus aer ꝓtinuo ī se reclusus ẽ: vt ignoret transitꝰ illiꝰ: sic ꝛ nos nati ꝓtinuo desiuimꝰ ee: ꝛ virtutis qdẽ nullũ signũ valuimꝰ ondere: ī malignitate aũt nr̃a ꝛsũpti sumus.

irl'm:ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectaz: donec ipsa velit. Que est ista que ascendit de deserto:delitijs affluens:innixa sup dilectum suū: Sub arboze malo suscitaui te. Ibi cozrupta est mater tua:ibi volata est genitrix tua. Pone me vt signaculum sup coz tuū:vt signaculuz sup brachiū tuū: qz foztis ē vt moz dilectō:dura sicut iferus emulatio. Lampades eius vt lampades ignis atq; flāmarum. Aque multe non potuerunt extinguere charitatem:nec flumina obruent illam. Si dederit homo oēm substantiaz domus sue p dilectōe: quasi nihil despiciet eaz. Sozoz nra parua:z vbera non hz. Quid faciemus sozori nostre: in die qñ alloquēda est? Si murus est:edificemus sup eum propugnacula argentea. Si hostium est:ꝓpingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus: et vbera mea sicut turris:exquo facta sum coram eo quasi pacem reperiens. Vinea fuit pacifico:in ea que hēt pplos. Tradidit eam custodibus:vir affert p fructu eius mille argenteos. Vinea mea coram me ē. Mille tui pacifici:z ducenti his q custodiunt fructus eius. Que habitas in hortis:amici auscultāt: fac me audire vocem tuam. Fuge dilecte mi:z assimilare capree hinnuloq; ceruoruz super mōtes aromatum.

Expliciunt cantica canticorum. Incipit plog' in librum Sapientie.

Liber sapie apud hebreos nusq; ē. Uñ z ipse stilus grecā magis eloquentiaz redolet. Huc iudei Philonis cē affirmant Qui pinde sapie notatur:qz i eo christi aduentus q est sapia patris:z passio ei' euidenter exprimitur.

Incipit liber Sapientie. Capl'm I

Diligite iustici
am qui iudicat' terrā. Sētite de dño in bonitate: z in simplicitate cordis qrite illū:qñ inuenit ab his q ñ tēptant illū:apparet aūt eis q fidez hñt in illum. Peruerse.n.cogitationes separant a deo:pbata aūt virtus corripit insipientes. Qñ in maliuolā aiam ñ introibit sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus.n.sanctus discipline effugiet fictū:z auferet se a cogitatōibus q̄ sunt sine intellectu:z corripietur a supueniēte iniqtate. Benignus est.n.spūs sapie:z nō liberabit maledictum a labijs suis:qm renū illius testis est deus:z cordis illius scrutator est verus:z lingue eius auditor. Qñ spūs dñi repleuit orbem terraz:z hoc qō ꝓtinet oīa sciaz habz vocis. Propter hoc q loquitur iniqua nō pōt latere: nec preteriet illum corripiens iudicium. In cogitationibus.n.impij interrogatio erit: sermonuz aūt illius auditio ad deum veniet:ad correptionē iniquitatum illius. Qñ auris celi audit oīa:z tumultus murmurationum ñ absconditur. Custodite ergo vos a murmuratione q̄ nihil pdest: z a detractōe parcite lingue. Qñ sermo obscurus i vacuū ñ ibit: os aūt qō mentitur occidit aiam. Nolite çelare mortem in errore vite vestre: neq; acgratis pditionem in opibus manuuz vestraz. Qñ deus mortem ñ fecit:nec letatur in pditione viuoz. Creauit eniz vt essent oīa:z sanabiles fecit nationes orbis terraz:z ñ est in illis medicamentum exterminij: nec inferoz regnū in terra. Justicia.n perpetua est z imortal': iustitia aūt mortis acquisitio. Impij aūt manibus z verbis accersierunt illam:z estimates illam amicam:defluxerūt:z sponsiones posuerūt ad illam:qñ morte digni sūt q sic exprte illi'. II

Dixerunt eniz impij cogitantes apud se nō recte. Exiguum z cum tedio est tps vite nostre:z ñ est refrigerium in fine hois: et non est q agnitus sit reuersus ab iferis. Quia ex nihilo nati sumus:z post hoc erimus tāq; ñ fuerimus. Qñ fumus afflatus est in naribus nostris: z sermo scintille ad ꝓmouendum cor nostrū. Quia extincto cinis erit corpus nostruz: z spūs diffundetur tāq; mollis aer. Et transibit vita nra tanq; vestigiū nubis:z sic nebula dissoluetur:q̄ effugata ē a radijs solis:z a caloze illius aggrauata. Et nomē nostrū oblitionē accipiet p tps:z nemo memoziā hēbit opum nroz. Umbre.n.transitus est tps nostr':z ñ est reuersio finis nostri:qm cōsignata est: z nemo reuertitur. Uenite g̃ z fruamur bonis q̄ sunt:z vtamur creatura tāq; in iuuentute celeriter. Uino pciosо z vnguentis nos impleamus: z non ptereat nos flos tpis. Coronemus nos rosis anteq; marcescant:nullum pratum sit q̄ ñ pertranseat luxuria nostra. Nemo vestrum exors sit luxurie nre. Ubiq; relinquamus signa leticie:qm hec ē pars nostra:z hec est sors nra. Opprimamus pauperez iustum:z ñ parcamus vidue nec veterano:nec reuereamur canos multi tpis. Sit aūt̄ fortitudo nra: lex iusticie. Nō.n.infirmuz est:inutile inuenitur. Circūueniamus g̃ iustum:qm inutilis est nobis: z ꝓrius est opibus nostris:z imporperat nobis peccata legis:z diffamat i nos peccata discipline nre. Promittit se sciam dei habere:z filium dei se nominat. Factus est nobis in traductionem cogitationum nraz. Grauis est nobis etiam ad videndū: qm dissimilis est est alijs vita illius: z immutate sūt vie eius. Tanq; nugaces estimati sumus ab illo:z abstinet se a vijs nostris tāq; ab immundicijs:z prefert nouissima iustoz:z gloziatur patrem se habē deum. Uideamus g̃ si sermones illius vere sint: et temptemus que ventura sunt illi:z sciemus q̄ erūt nouissima illius. Si enim est verus filius dei suscipiet illum:z liberabit illum de manibus ꝓtrariorum. Contumelia z tormento interrogemus eum: vt sciamus reuerentiam eius:z probemus patien

Et cū sit vna oīa pōt: z in se pmanēs: oīa innouat: z p natões i aīas sanctas se transfert. Amicos dei z pphetas ꝓstituit. Neminem.n. diligit deus: nisi eū q cū sapientia inhabitat. Est enim hec speciosior sole: z sup oēm disposit̄oem stellar̄: luci ꝓparata inuenit̄ ꝑior. Illi.n. succedit nox: sapiam aut̄ non vincit malitia. VIII

8 Attingit g a fine vsq; ad finem fortiter: et disponit oīa suauiter. Hanc amaui z exq̄siui a iuuentute mea: z q̄siui sponsam mihi eam assumere: z amator fact̄ sū forme illi⁹. Generositatem illi⁹ glificat ꝯuberniū habens dei: sed z oīum dñs dilexit illam. Doctrix enī est discipline dei: z electrix opum illi⁹. Et si diuitie appetunt̄ in vita: qd sapia locupleti⁹ q̄ opat̄ oīnia? Si autez sensus opat̄: gs hor q̄ sūt magis q̄s illa est artifex. Et si iusticiam gs diligit labores hui⁹ magnas habent virtutes. Sobrietatē.n. z sapia docet: z iusticiam z virtutem: gbus vtilius nihil est i vita hoī bus. Et si multitudinem scientie desiderat quis: scit preterita z de futuris estimat: scit versutias sermonū z dissolutões argumēt̄or: signa z monstra scit anteq̄s fiant: z euētus tempor z ſeculor. Pro posui g hanc adducere mihi ad conuiuandū: sciens q̄m mecū cōicabit de bonis: z erit allocutio cogitationis z tedij mei. Habebo ꝑpter hanc claritatem ad turbas: z honorem apud seniores. Iuuenis z acutus inueniar i iudicio: z in ꝯspectu potentium admirabilis ero: z facies p̄ncipum mirabūt̄ me. Tacentem me sustinebūt: loquentem me respicient: z ꝑmocinante me plura: manus ori suo ꝑponent. Preterea habebo per hāc immortalitatez: z memoriam eternam his qui post me futuri sūt relinquam. Disponam pp̄los: z nationes mihi erūt subdite. Timebūt me audientes reges horrendi: z i mltitudie videbor bonus: z in bello fortis. In trās in domū meā ꝯquiescā cum illa. Nō enim bz amaritudinem ꝯuersatio illius: nec tediū cōuictus illius: sz leticiam z gaudiū. Hec cogitans apud me: z ꝯmemorans in corde meo: q̄m īmortalis est in cogitatione sapie: z in amicitia illius delectatō bona: z in opibus manuū illius honestas sine defectione: z in certamine loq̄le illius sapie: z ꝑclaritas in cōicatione ꝑmonum ipsius: circuibam querens vt mihi illam assumerē. Puer aut̄ eram ingeniosus: z sortitus sum aīam bonam. Et cū essem magis bonus: veni ad corpus ī coinquinatum. Et vt sciui q̄m aliter non possem esse ꝯtinens nisi deus det: z hoc ipm erat sūma sapia: scire cuius eēt hoc donum: adij dñm: z deprecatus sum illum: z dixi ex totis precordijs meis. IX

D Eus patrum meor z dñe misericordie: q̄ feciſti oīa verbo tuo: z sapia tua ꝓstituisti hoīez: vt dñaretur creature que a te facta est: vt disponat orbem terr̄ in equitate z iusticia: z in directione cordis iudicium iudicet: da mihi sedium tuar̄ assistricez sapiam: z noli me reprobare a pueris tuis: q̄m seruus tu⁹ sum ego: z fili⁹ ancille tue: hō infirm⁹ z exigui tpis: z minor ad intellectū iudicij z legū. Et si qs erit ꝑfumat⁹ iter filios hominū: si abfuerit: ab illo sapia tua: ī nihilū ꝑputabitur. Tu aut̄ elegisti me regē pp̄lo tuo: z iudicez filior tuor z filiar̄. Et dixisti me edificare tēplum in monte sancto tuo: z ī ciuitate habitatōis tue altare: fimilitudinem tabernaculi sancti tui: qđ ꝑparasti ab initio: z tecū sapia tua: que nouit opa tua: q̄ z affuit: tūc cū orbem terr̄ faceres: z sciebat qd esset placitū oculis tuis: z q̄ dirrectum in p̄ceptis tuis. Mitte illaz de celis sanctis tuis: z a sede magnitudinis tue: vt mecum sit z mecuz laboret: vt sciam qd acceptū sit apud te. Scit enī illa oīa z intelligit: z deducet me in opibus meis sobrie: et custodiet me in sua potentia. Et erunt accepta opera mea: z disponā pp̄lz tuū iuste: z ero dignus sedib⁹ patris mei. Quis.n. hoīum poterit scire ꝯsiliū dei? Aut qs poterit cogitare quid velit deus? Cogitationes.n. mortaliū timide: z incerte ꝓuidentie nre. Corpus.n. qđ corrūpit aggrauat aīaz: z terrena īhabitatio deꝑmit sensum multa cogitantem. Et difficile estimam⁹ q̄ in ẽra sunt: z q̄ in prospectu sunt ī uenimus cū labore. Que in celis sunt aūt: qs inuestigabit? Sensuz aūt tuū qs sciet nisi tu ꝺderis sapientiā: z miseris spiritū sctū tuū de altissimis: z si correcte sint semite cor qui sunt ī terris: z que tibi placēt didicerint hoīes? Hā p sapiam sanati sūt quicūq; placuerūt tibi dñe a ꝓncipio. X

Hec illū q ꝓmus formatꝰ est a deo pat̄ orbis tr̄r: cū solus eēt creat⁹ custodiuit: et eduxit illū a delicto suo. Et eduxit illum de limo terre: z dedit illi virtutē ꝯtinendi omnia. Ab hac vt recessit iust⁹ in ira sua: p ira hominicidij fraternitas deperijt. Propt̄ qđ cū aqua ꝺleret terrā: sanauit iter sapia: p ꝯtemptibile lignū iustū gubernās. Nec z i consensu superbie cum se natōes extulissent sciuit iustū: z ꝑseruauit sine q̄rela deo: z in filijs misericordiam fortem custodiuit. Hec iustū a pereūtibus impijs liberauit fugientem: descendente igne ī pentapolim: gbus ī testimonium nequitie fumigabunda ꝯstat deserta terre: z ī certo tpe fructus habentes arbores: z īcredibilis anime memoria stans figmentū salis. Sapientiaz.n. pretereuntes ñ tm̄ in hoc lapsi sunt vt ignorarent bona: sed z insipientie sue reliquerunt hoib⁹ memoriā: vt in his que peccauerūt: nec latere potuissent. Sapia aūtem hos qui se obseruant a doloribus liberabit. Hec aūt ꝑ iustū ire fratris iustū deduxit per vias rectas: z ostendit illi regnum dei: z dedit illi sciam sctor. Honestauit illū in laborib⁹: z ꝯplenit labores illius. In fraude circūuenientiū illum affuit illi: z honestum fecit illuz. Custodiuit illum ab inimicis: z a seductorib⁹ tutauit illuz. Et certamē forte ꝺdit illi vt viceret z sciret: q̄m oīuz potentior est sapientia. Hec venditum iustum nō dereliquit: sed a peccatoribus liberauit euz: descēditq; cum illo ī foueam: z ī vinculis non dereliqt illum: donec afferret illi sceptr̄ regni: z potētiam

Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerũt: quoniaz spes impij tanq̃ lanugo est q̃ a vento tollit: z tãq̃ spuma gracilis que a procella dispgitur: z tãq̃ fumus q̃ a vento diffusus est: z tãq̃ memoria hospitis vnius diei pterẽuntis. Iusti aũt in perpetuum viuent: z apud dñm est merces eoz: z cogitatio illoz apd altissimũ. Ideo accipiẽt regnũ decoris: z diadema speciei de manu dñi di sui: qm dextra sua teget eos: z in brachio sancto suo defẽdet illos. Et accipiet armaturam zelus illius: z armabit creaturam ad vltionẽ inimicoz. Induet p torace iusticiam: z accipiet p galea iudiciũ certũ. Sumet scutum inexpugnabile eqtatem: acuet aũt diram irã in lanceam: z pugnabit cũ illo orbis terre cõtra insensatos. Ibũt directe emissiones fulgur: z tãq̃ a bene curuato arcu nubiũ exterminabũtur: z ad certuz locũ insilient. Et a petrosa ira plene mittẽt grãdines: z scandescet i illos aq̃ maris: z flumina durẽt duriter. Cõtra illos stabit spus virtut: et tanq̃ turbo venti diuidet illos: z ad berenium producet oẽm terram iniquitat illoz: z malignitas euertet sedes potentium.

VI

Audite ergo reges z intelligite: discite iudices finiũ terre. Prebete aures vos q̃ continetis multitudines: z placetis vobis in turbis nationuz: qm data est a domino potestas vobis: z virtus ab altissimo: q̃ interrogabit opa vestra: z cogitationes scrutabitur: qm cũ essetis ministri regni illius: nõ recte iudicastis: nec custodistis legez iusticie: neq̃ secũdũ voluntatẽ dei ãbulast. Horrende z cito apparebit vobis: qm iudicium durissimũ in his q̃ presunt: fiet. Exiguo.n. conceditur misericordia: potentes aũt potenter tormẽta patient. Non enim subtrahet psonaz cuiusq̃ deus qui est omniũ dñator: nec verebit magnitudinẽ cuiusq̃: qm pusillum z magnum ipse fecit: z eq̃liter est illi cura de oibus. Fortioribus aũt fortior instat cruciatio. Ad vos ergo reges sunt hi mei: vt discatis sapiam: z ne excidatis. Qui enim custodierit iusticiam: iuste iudicabuntur: z q̃ didicerint iusta: inuenient qd rñdeãt. Concupiscite ergo mones meos z diligite illos z habebitis disciplinam. Clara est z que nũq̃ marcescit sapia: z facile videt ab his q̃ diligunt eaz: z inuenitur ab his q̃ querũt illã. Prece occupat q̃ se concupiscũt: vt illis se proor ondat. Qui o luce vigilauerit ad illam n laborabit: assidẽtem enim illã foribus suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus est consummatus: z q̃ vigilauerit propter illaz cito erit securus. Qm dignos se circuit ipa querẽs: z in vijs suis ondet se illis hilariter: z i oi prudẽtia occurret illis. Initium.n. illius veriss̃ima ẽ disciplíne cõcupiscẽtia. Cura aũt disciplíne dilectio est: z dilectio custodia legum illius est. Custoditio aũt legum consumatio incorruptionis est: incorruptio aũt facit esse primum deo. Concupiscentia itaq̃ sapie deducet ad regnũ perpetuũ. Si ergo delectamini sedibus z sceptris o reges pli: diligite sapiam vt i perpetuũ regnetis. Diligite lumen sapie: oes q̃ pestis populis. Quid ẽ aũt sapia z quẽadmodũ facta sit referam: z non abscõdam a vobis sacramẽta dei: sed ab initio nativitatis inuestigabo: z ponam in lucem sciam illius: z nõ preteribo veritatem: neq̃ cũ invidia tabescente iter habebo: qm talis hõ nõ erit priceps sapie. Multitudo aũt sapientium: sanitas est orbis terraz: ẽ rex sapiens pli stabilimentuz est. Ergo accipite disciplinam p mones meos: et proderit vobis.

VII

Vanus quidem z ẽ mortalis hõ similis oib: et ex genere terreno illius q̃ por factus ẽ: z in ventre matris figuratus suz caro: decem mẽsium tpe coagulatus suz in sanguine: ex semine hois: z delectamẽto somni ouenicte. Et ego natus accepi cõem aerem: z in similr factã decidi terram: z pmam vocẽ similem oibus emisi plorãs. In involumentis nutritus sum: z magnis curis. Neo enim ex regibus aliud habuit nativitatis initium. Unus ergo introitus est oibus ad vitaz: z simil exit. Propter hoc optaui z datus est mihi sensus: z invocaui: z venit in me spus sapie. Et pposui illam regnis z sedibus: z divitias nihil esse dixi in oratõe illius. Nec oparaui illi lapidem pciosum: qm oẽ aur in oparatione illius arena est exigua: z tanq̃ lutum estimabit argentuz in ospectu illius. Sup salutem z speciem dilexi illam: z pposui pro luce habere eam: qm i extinguibile est lumẽ illius. Venerunt aũt mihi oia bona pariter cũ illa: z innumerabilis honestas per manus illius: z letatus suz in oibus: qm antecedebat me ista sapia: z ignorabaz qm mater oium bonoz ẽ. Quã sine fictiõe didici: z sine invidia cõico: z honestatẽ illius n abscõdo. Infinitus enim thesaurus est hoibus: q̃ q̃ vsi sũt pticipes facti sunt amicitie dei: propter disciplíne dona commendati. Mihi aũt dedit deus dicere ex snia: z psumere digna bonoz q̃ mihi dant: qm ipse sapiẽtie dux est: z sapientiũ emendator. In manu enim illius z nos z mones nostri: z oes sapientia: z operis disciplina. Ipse enim dedit mihi horz que sunt scientiã verã: vt sciam dispositiõem orbis terraz: z virtutes elemẽtoz: initiũ z consumatiõem z medietatem tẽpoz: vicissitudinũ permutatiões: z consummationes temporz: z morz mutatiões: divisiones tẽpoz: anni cursus: z stellaz dispositiões: nãs animalium: z iras bestiaz: vim ventoz: z cogitatiões hoiz: differẽtias virgultoz: z virtutes radicũ: z q̃cũq̃ sẽt abscõsa: et inprouisa didici. Omniz.n. artifex docuit me sapientia. Est.n. in illa spus intelligẽtie scus: vnicus: multiplex: subtil: disert: mobil: incoinquinat: certus: suauis: amãs bonũ: acut: nihil vetat benefacere humanus: benign: stabil: certus: securus: omnẽ hns virtutẽ: omnia prospiciens: et q̃ capiat oes spus intelligibiles: mũdus: subtilis. Omnib. n. mobilib mobiliora ẽ sapia. Attingit aũt vbiq̃ pp suã mũdiciã. Vapor ẽ.n. virtutis dei: et emanatio q̃dam ẽ claritatis omipotẽtis dei sincera: et ideo nihil inquinatũ in eã incurrit. Candor ẽ.n. lucis eternẽ: et speculũ sine macla dei maiestat: et imago bonitatis illius.

Propter hoc tãq̃ pueris insensatis iudiciũ ĩ deri sum dedisti. Qui aũt ludibrijs & ĩcrepatoĩbus nõ sunt cozrecti: dignum dei iudiciũ experti sunt. In his enĩ que patiebantur moleste ferebant: ĩ qbus patientes indignabant. Per hꝫ qs putabant deos in ipsis cũ exterminarentur: videntes illuz quem olim negabant se nosse: veruz deum agnouerunt. Propter qõ & finis cõdemnationis eozuz veniet super illos.

XIII

Vani sunt aũt oẽs hoĩes ĩ qb⁹ non subest scia dei: & de his q̃ videntur bona nõ po tuerunt itelligere eum q est: neq; opibus attendẽtes agnouerũt qs esset artifex: ſz aut ignẽ: aut spiritum. aut citatum aerem: aut gyz stellarũ: aut nimiam aquã: aut solẽ & lunam rectozes orbis terraz deos putauerũt. Quoz & si specie delectati deos putauerunt: sciant quãto his dñator eozuz speciosioz est. Spẽi enim generator hec oĩa ꝓsti tuit. Aut si virtutem & opa eozum mirati sunt: itel ligant ab illis: qm̃ q hec fecit fortioz est illi. A ma gnitudine enim speciei & creature: cognoscibiliter poterit creator hoz videri. Sed tñ adhuc in his minoz est querela. Et hi enĩz fortasse errant deũ querentes & volentes inuenire. Et teniz cũ ĩ opib⁹ illius ꝓuersentur: ĩquirũt & psuasum hñt: qm̃ bõa sunt q̃ videñ. Et nez aũt nec his debet ignosci. Si enim tñ potuissent scire vt possent estimare secu lum: quõ huius dñm nõ facilius inuenerũt? Infeli ces aũt sunt: & inter mortuos spes illoz est: qz ap pellauerũt deos opa manũ hoĩum: auz & argẽtũ artis inuentõem & similitudines ąlium: aut lapi dem inutilẽ op⁹ manus antique. Aut ĩ qs artifex faber de silua lignũ rectuz secuerit: & huius docte eradat oĩez cozticem: & arte sua vsus diligenter fabzicet vas inutile in ꝓuersatõem vite: reliquijs aũt ei⁹ opis ad ꝓparatõez esce abutatur: & reliquũ hoz qõ ad nullos vsus facit: lignum curuũ & ver ticibus plenum sculpat diligenter per vacuitatem suam: & p scĩam sue artis figuret illud: & assimilet illud imagini hoĩs: aut alicui ex aĩalib⁹ illud com paret: pliniens rubzica: & rubicũdũ facies fuco co lozem illi⁹: & oẽm maculam q̃ ĩ illo ẽpliniens: & fa cit ei dignã habitatõem: & in pariete ponẽs illud: & ꝓfirmãs ferro ne forte cadat ꝓspiciens illi: sci ens qm̃ nõ potest adiuuare se. Imago enim est: & opus est illi aditoziuz. Et de substantia sua: & de filijs suis: & de nuptijs: votũ facies ingrit. Nõ erũ bescit log cũ illo g fine aĩa est: & p sanitate qdem infirmũ deprecatur: & p vita rogat mortuũ: & ĩ ad iutoziũ iutilem inuocat: & p itinere petit ab eo q ambulare ñ põt: & de acquirendo & de opando & õ oĩuz rez euẽtu petit ab eo q ĩ oĩb⁹ ẽ iutil.

XIIII

Terum alius nauigare cogitans: & per feros fluct⁹ iter facere incipiens: ligno poz tante se: fragilius lignũ ĩuocat. Illud enĩ cupiditas acgrendi excogitauit: & artifex sapĩa fa bzicauit sua. Tua aũt pater ꝓuidentia ab ĩtõ cũc ta gubernat: qm̃ dedisti in mari viam: & ĩ fluctus semitã firmissimã: oñdens qm̃ potẽs es ex oĩbus sanare: etiam si sine rate aliqs adeat mare. Ez vt ñ eẽnt vacua sapĩe tue opa: pp hoc etiaz & exiguo ligno credũt hoĩes aĩas suas: & transeũtes mare p ratẽ liberati sũt. Ez & ab initio cũ perirẽt superbi gigãtes: spes orbis tray ad ratem ꝓfugiẽs remisit seculo semen natiuitatis: q̃ manu tua erat guber nata. Bndictum est. n. lignũ p qõ fit iusticia. Per man⁹ aũt qõ fit idolũ male dictũ est & ipm & q fec illud: qz ille qdem opatus est: illud aũt cũ esset fra gile deus cognominatus est. Silr aũt odio sũt deo: impius & ipietas ei⁹. Et teniz qõ fcm̃ ẽ: cũ illo q fec: tormẽta patientur. Propt hꝫ & ĩ idolis nationum ñ erit respectus: qm̃ creature dei ĩ odiũ facte sunt: & in temptatõem aĩe hoĩuz: & ĩ muscipulam pedib⁹ insipientiuz. Initiũ enĩ foznicatõis ẽ exgsitio ido lozũ: & adinuentio illoz corruptio vite est. Neq; enĩ erat ab initio: neq; erũt ĩpetuiz. Supuacui tas enĩ hoĩum hec adinuenit in orbẽ tray: & ideo breuis illoz finis est ĩtentus. Acerbo enĩ luctu do lens pater rapti cito sibi filij fecit imaginem: & illũ q tunc q̃si hõ mortuus fuerat: nunc tãq̃ deũ colẽ cepit: & ostituit ĩter suos sacra & sacrificia. De inde interueniente tpe: ꝓualescẽte antiq̃ ꝓsuetudi ne: hic erroz tãq̃ lex custoditus est: & tyrãnozum impio colebañ figmẽta. Et hos qs in palã hoĩes honozare nõ poterãt ꝓpt hꝫ q̃ longe eẽnt a lõgin quo figura eoz allata enidentez imaginem regis quẽ honozare volebãt fecerũt: vt illũ q aberat tã tq̃ ꝑsentem colerent sua sollicitudine. Prouexit aũt ad hoz culturam & hos q ignozabãt: artificis eximia diligẽtia. Ille enĩ volẽs plus placere illi q se assumpsit: elaborauit arte sua vt silitudinez in meli⁹ figuraret. Multitudo aũt hoĩum abducta p speciem opis: eũ q̃ante tps tãq̃ homo honozatus fuerat: nunc deũ estimauerũt. Et hec fuit vite hu mane deceptio: qm̃ aut affectui aut regibus deser uientes hoĩes: ĩcõicabile nomen lapidib⁹ & lignis imposuerũt. Et ñ sufficerat errasse eos circa dei scĩam: sed & in magno viuentes insciẽ bello: tot et tam magna mala pacem appellant. Aut enĩ filios suos sacrificantes: aut obscura sacrificia faciẽtes: aut insanie plenas vigilias hñtes: neq; vitaz neq; nuptias mundas iã custodiũt: ſz & alius aliũ per i uidiã occidit: aut adulterãs ꝓtristat: & oĩa ꝓmixta sunt: sanguis: homicidiũ: furtum & fictio: corrup tio & infidelitas: turbatio & periurium: tumultus: bonoz dei ĩmemozatio: aĩarum inquinatio: nati uitatis ĩmutatio: nuptiaz incõstantia: inordinatio mechie & ĩpudicitie. Insandoz enĩ idoloz cultu ra oĩs mali causa est: & initiũ & finis. Aut enĩ dum letantur insaniũt: aut certe vaticinañ falsa: aut vi uunt iniuste: aut periurant cito. Cũ enĩ ꝓfidũt ĩ ido lis que sunt sine aĩa: male iurãtes noceri se ñ spe rãt. Utraq; g̃ illi eueniẽt digne: qm̃ male senserunt de eo attẽdentes idolie: & iurauerũt iuste ĩ idolo otẽnentes insticiã. Nõ. n. iurantiũ ẽ virt⁹: ſz peccã tiũ pena pãbulat semp instoz ꝓuriactõez.

aduersus eos q eum deprimebāt: z mendaces oñ
dit q maculauerunt illū: z ōdit illi claritatē eīnā.
Hec ppl'm iustum z semen sine querela liberauit
a nationibus que illum deprimebāt. Intrauit in
aīam sui dei: z stetit ⁊ reges horrendos in portē
tis z signis. Et reddidit iustis mercedem laborū
suoꝝ: z deduxit illos in via mirabili: z fuit illis in
velamento dei: z in luce stellarū per noctem. Et
transtulit illos per mare rubꝝ: z transuexit illos p
aquam nimiam. Inimicos autem illoꝝ demersit
in mare: z ab altitudine inferorum eduxit illos.
Ideo iusti tulerunt spolia impioꝝ z decātauerūt:
dñe nomen sctm̄ tuum: z victricem manum tuaꝝ
laudauerūt pariter. Qm̄ sapīa aperuit os mutoꝝ:
z linguas infantium fecit disertas: XI

P. 1 Direxit opa eoꝝ in manibus prophete sci.
Iter fecerunt p deserta que ñ habitabā
tur: z in locis desertis fecerūt casas. Sta
terunt ⁊ hostes: z de inimicis se vindicauerunt.
Sitierunt z inuocauerunt te: z data est illis aqua
de petra altissima: z requies sitis de lapide duro.
Per que enim penas passi sunt inimici illorum a
defectione potus sui: in eis cū abundarent filij isr'
letati sunt. Per hec cum illis deessent bene cum
illis actum est. Nam pro fonte quidem sempiter
ni fluminis humanum sanguinem dedisti iniustis.
Qui cum minuerentur in traductione infantium
occisoꝝ: dedisti illos abūdantem aquam inspate:
oñdens per sitim que tūc fuit. quēadmoduz tuos
exaltares: z aduersarios illorum necares. Luz. n.
temptati sunt: z qdem cum misericordia disciplī
nam accipientes: scierunt quēadmodum cum ira
iudicati impij tormenta paterent. Hos qdez tāq̄
pater monens, pbasti: illos aūt tāq̄ durus rex inē
rogans ꝺdēnasti. Absentes enim z pñtes siī tor
bantur. Duplex enim illos acceperat tedium: z ge
mitus cum memoria preteritoꝝ. Cum enim au
dirent p sua tormenta bñ secū agi: ꝺmemorati sē
dñm: admirantes in finem exitus. Quem enim in
expositione praua proiectum deriserunt: i finem
euentus mirati sunt. Non siī iustis faciens: p co
gitationibus aūt insensatis inigrates illoꝝ. Quod
quidaz errantes colebant multos serpentes z be
stias supuacuas: imisisti in illis multitudinē mu
toꝝ aīalium in vindictam: vt scirent qz p q̄ peccat
quis p hec z torquetur. Non enī ipossibilis erat
oīpotens manus tua: que creauit orbem rerraruz
ex materia iuisa: imittere illis multitudinem vrso
rum: aut audaces leones: aut noui generis ira ple
nas z ignotas bestias: aut vaporem igneum spirā
tes: aut fumi odorem pferentes: aut horrēdas ab
oculis scintillas emittentes: quaꝝ non solū lesura
poterat illos exterminare: sed z aspectus p timo
rem occidere. Nam z sine his vno spū poterant
occidi psecutionem passi ab ipsis factis suis: z disp
si per spiritum virtutis tue: sed oīa in mēsura z nu
mero z pōdere disposuisti. Multū enī valere tibi
soli superat semp: z virtuti brachij tui qs resistet?

Qm̄ tāq̄ momentū statere: sic ē añ te orbis trax:
z tāq̄ gutta roris antelucani q descēdit i terram.
Et misereris oīuz: qz oīa potes: z dissimulas pec
cata hoīum ppter penitentiā. Diligis. n. oīa q̄ sūt:
z nihil eoꝝ odisti q̄ fecisti: nec enī odiēs aligd cō
stituisti: aut fecisti. Quō aūt posset aligd pmanere
nisi tu voluisses? aut qō a te vocatū ñ eēt ꝺfuaret?
Parc̄ ät oīb': qm̄ tua sē dñe: q amas aīas. XII

S. 2 O bonus z suauis ē dñe spūs tu' i oīb'.
o Ideoq̄ hos q exerrāt partib' corripis: z
ō qbus peccāt admones z alloqueris: vt
relicta malitia credāt i te dñe. Illos. n. ātiq̄s iha
bitatores ēre sancte tue q̄s exhorruisti: qm̄ odibi
lia opa tibi faciebāt p medicamīa z sacrificia initu
sta: z filioꝝ suoꝝ necatores sine misericordia: z co
mestores viscer hoīum: z deuoratores sanguis:
z auctores parētes aīaꝝ inauxiliataꝝ pdere volui
sti a medio sacramēto tuo: p man' parentū nroꝝ:
vt dignam pciperent peregrinationē pueroꝝ dei:
que tibi oīum carioꝝ ē ira. Hz z his tāq̄ hoibus
pepercisti: z misisti añcessores exercit' tui vespas:
vt illos paulatim exterminarēt. Nō qz ipotēs eras
i bello subiscere ipios iustis: aut bestijs seuis: aut
verbo duro simul exterminare: sz ptib' iudicās da
bas locū penitētie: ñ ignorās qm̄ nequā ē natio eo
rum: z nālis malitia ipoꝝ: z qm̄ ñ potat mutari co
gitatio illoꝝ i ppetuū. Semē. n. erat maledictū ab
initio. Nec timēs aliquem: veniā dabas peccatis
illoꝝ. Quis. n. dicet tibi: qd fecisti? Aut qs stabit cō
tra iudiciū tuū? Aut qs i ꝺspectu tuo veniet vide
niāq̄ hoīum? Aut qs tibi iputabit si perierit natio
nes q̄s tu fecisti? Nō ē. n. alius de' q̄ tu: cui cura ē
de oībus: vt oñdas qm̄ ñ iuste iudicas iudiciuz.
Neq̄ rex neq̄ tyrānus i ꝺspectu tuo igrent ō his
q̄s pdidisti. Cū g̃ sis iustus iuste oīa disponis: ipm
q̄z q ñ debet puniri ꝺdēnas: z extē estimas a tua
virtute. Virt'. n. tua iusticie iitiū ē: z ob hō q̄ oīum
dñs es: oīb'te parcere facis. Virtutē. n. oñdis tu:
q ñ crederis eē i virtute ꝺsumatus: z hos q te ne
sciūt i audacia traducis. Aut aūt dnator virtutis
cū trāqllitate iudicas: z cū magna reuerētia dis
ponis nos. Subest. n. tibi cū volueris posse. Do
cuisti. n. ppl'm tuū p talia opa: qm̄ oz iustū eē z hu
manum: z bone spei fecisti filios tuos: qm̄ iudicā
das locum in peccatis penitentie. Si enī iimicos
seruoꝝ tuoꝝz: z debitos morti cum tanta cru
ciasti attentione: z liberasti dans tps z locū: p que
possent mutari a malitia: cū quāta diligentia iudi
casti filios tuos: quoꝝ parētibus iuramenta: z cō
uentiones dedisti bonarum promissionum. Luz
ergo das nobis disciplinaz: inimicos nostros mi
tipliciter flagellas: vt bonitatem tuam cogitemus
iudicantes: z cum de nobis iudicatur sperem' mi
sericordiam tuam. Unde z illis qui in uita sua in
sensate z iniuste vixerunt: per hec que coluerunt:
dedisti summa tormenta. Etenim in errorīs via
diutius errauerunt deos estimātes hec: q̄ i aīab'
sunt supuacua: infantiuz isensatoꝝ more viuētes.

inclusi sub tectis fugitiui: ppetue prouidētie iacue
rūt: & dū putāt se latere ī obscuris pctis: tenebrosо
oblionis velamēto dispsi sunt: pauentes horrē
de: & cū admiratiōe nimia pturbati. Neq; n. q cō
tinebat illos spelūca sine timore custodiebat: qñ
sonitus descēdens pturbabat illos: & psone triste
illis apparētes: panorē illis ꝑstabāt. Et ignis qdē
nulla vis poterat illis lumen ꝓbere: nec siderum
limpide flāme illuminare poterāt illā noctē horri
bilem. Apparebat aūt illis subitaneus ignis: ti
more plen⁹: & timore pcussi illius q̄ non videbāt
faciei estimabāt deteriora ee q̄ videbātur: & ma
gice artis appositi erāt ōrisus: & sapie glia correp
tio cum ꝓtumelia. Illi enim q̄ pmittebāt timores
& pturbationes expellere se ab aīa languēte: hi cū
derisu pleni timore languebant. Nā & si nihil eos
ex monstris pturbabat: trāsitu aīalium: & serpētiū
sibilatōe commoti: tremebūdi pibāt: & aures quē
nulla rōne qs effugere posset: negantes se videre.
Frequēter enim ꝓoccupāt pessima: redarguēte cō
scientia. Cum sit enim timida nequitia: data est in
oīum ꝓdēnationem. Semper enim psumit seua:
perturbata. cōscientia. Nihil enim est timor nisi
psumptionis adiutoriū: pditio cogitatōis auxi
lioꝝ. Et dum ab intro minor est expectatio: maio
rem putat potentiam eius cause de qua horrētū
prestat. Illi aūt qui in potentem venere noctes: &
ab insimis & ab altissimis superuenientem: eūdes
somnus horribiles dormientes aliqñ monstroꝝ exagitabā
tur timore: aliqñ aīe deficiebant traductōe. Subi
taneus enim illis & īsperatus timor superuenerat.
Deinde si qsq; ex illis decidisset: custodiebatur ī
carcere sine ferro reclusus. Si enim rusticus quis
erat: aut pastor: aut agri laboꝝ operarius ꝓoccupa
tus esset ieffugibilem sustinebat necessitatē. Una
enī catbena tenebraꝝ oīes erant colligati. Siue
spūs sibilās: aut inter spissos arboꝝ ramos auiuꝫ
sonus suauis: aut vis aque decurrentis nimiū: aut
son⁹ validus precipitataꝝ petraꝝ: aut ludentium
aīalium cursus inuisus: aut mugientiuꝫ valida be
stiaruꝫ voꝝ: aut resonans de altissimis montibus
echo: deficientes faciebat illos pre timore. Omnis
enim orbis terraꝝ limpido illuminabatur lumīe: &
non impeditis operibus cōtinebat. Solis āt illis
superposita erat grauis nox: imago tenebraruꝫ q̄
superuentura illis erat. Ipsi ergo sibi erant, graui
ores tenebre.

XVIII

Sanctis aūt tuis maxima erat lux: & horuꝫ
quidem vocem inimici audiebant: sed fi
guram non videbant. Et qa non ipsi ea
dem passi erant: magnificabant te: & qui añ lesi e
rant: quia non ledebantur: gratias agebant tibi: et
vt esset differētia: te deum petebant. Propter qō
ignis ardentes colūnam ducez habuerunt igno
te vie: & solem sine lesura boni hospitij ꝑstitisti. Di
gni quidem illi carere luce & pati carcerē tenebra
rum qui īclusos custodiebāt filios tuos: p̄ quos ī
cipiebat incorruptum legis lumē seculo dari. Cū
cogitarent iustoꝝ occidere infantes: & vno exposi
to filio: & liberato in traductionem illoꝝ multitu
dinem filioꝝ abstulisti: & pariter illos pdidisti ī aq̄
valida. Illa enim nox ante cognita est a ꝑib⁹ no
stris: vt vere scientes quibus iuramentis credide
runt: laē quiores essēt. Suscepta ē aūt a pl̄o tuo
sanitas quidem iustoꝝ: iustoꝝ aūt exterminatio:
Sicut enim lesisti aduersarios nr̄os: sic & nos pro
uocans magnificasti. Absc̄ose enī sacrificabāt iusti
pueri bonoꝝ: & iusticie legē in ꝯcordiam disposue
runt: sibi bona & mala pcepturos iustos ꝑri oīum
decantantes laudes. Resonabat aūt īconueniens
inimicoꝝ vox: & flebilis audiebat planctus ploza
torū ifantiū. Simili āt pena hu⁹cū dño afflict⁹ē: &
ppⁿaris hō regi sitia passus. Sibi q̄ oēs vno noie
mortis: mortuos hēbant innumerabiles. Nec eni
ad sepeliēdū viui sufficiebāt: qñ vno momēto q̄
erat ꝑclarior natio illoꝝ extermiata ē. Deoib⁹. n.
ñ credētes pp bñficia: tūc cū ꝓmū sunt exterminū
ꝓmogenitoꝝ spoponderūt ppⁿm dei se esse. Cū. n.
quetum silētiū ꝓtineret oīa: & nox ī suo cursu medi
um iter hꝛet: oīpotēs ꝛmo tu⁹ dñe exiliēs de celo
a regalib⁹ sedib⁹: dur⁹ debella oꝛ ī mediaꝫ exter
minij terrā p̄siliit: gladius acut⁹ insimulatū ipiuꝫ tu
um portās: & stās replenit oīa mor̄te: & vsq; ad ce
lū attingebat stās ī ra. Tūc ꝓtinuo visus somnio
rū maloꝝ ē bauerūt illos: & timores supuenerūt ī
spati. Et alⁱ alibi piect⁹ semiuiu⁹: pp quā mōiebat
cām demōstrabat mor̄. Ulisiones. n. q̄ illos turba
uerūt ꝟ ꝓmonebāt: ne insci q̄re mala patiebant:
pirēt. Letigit āt tūc & iustos tēptatio mortis: & cō
motio ī heremo facta ē mltitudinis: & n diu pmā
sit ira tua. Properans. n. hō sine q̄rela defēcarij p
pl̄is, pferēs fruitutis sue scutū ofnez: & p̄censum
defēcatōem allegās: restitit ire: & sinē ipposuit neces
sitati: oñdens qñ tuus ē famulus. Vicit āt turbas
ñ ī virtute corporis: nec armatura potētie: sz vbo
illū q̄ se vexabat subiecē: iuramēta parētū & testñ
ꝓmemorans. Cū enim iam aceruatim cecidissent
sup alterutrum mortui: interstitit: & āputauit ipe
tum: & diuisit illam q̄ ad viuos ducebat viam. In
veste enim poderis quā hēbat: totus erat orbis
terraꝝ: & parētū magnalia ī q̄tuor ordinib⁹ lapidū
erāt sculpta: & magnificētia tua ī diademate capitⁱ
illi⁹ scripta erat: bis aūt cessit q̄ exterminabat: et ꝟ
extimuit. Erat. n. sola tēptatō ire sufficies.

XIX

Impijs autem vsq; in nouissimū sine mi
sericordia ira supuenit. Prescieba enim
& futura illoꝝ: qñ cū ipsi ꝓmisissent vt se
educerēt & cū magna sollicitudie ꝓmisissent illos:
ose quebātur illos penitētia act⁹. Adhuc eni inter
manus hñtes luctum: & deplorātes ad monume
ta mortuoꝝ: aliam sibi assumpserunt cogitatōem
insscientie: & quos rogantes proiecerant: hos tan
q̄ fugitiuos persequebantur. Lucebat enim illos
ad hunc finem digna necessitas: & horum que ac
ciderant commemorationem amittebant: vt que
deerant tormentis: repleret punitio: et populus

P. 1

Tu aũt deus noster: suauis & verus es patiens & in misericordia dispones oĩa. Et enim si peccauerimus tui sumus: scientes magnitudinẽ tuã: & si non peccauerimus: scimus qm̃ apud te sumus cõputati. Nosse enĩ te ꝺsumata iusticia est: & scire iusticiam & virtutes tuã: radix est ĩmortalitatis. Nõ enim in errorẽ induxit nos hoĩum male artis excogitatõ nec vmbra picture: labor sine fructu: effigies sculpta p varios colores: cuius aspectus dat insensato ꝺcupiscentiam: & diligit mortue imaginis effigiem sine aĩa. Malorũ amatores digni sunt morte: qui spem hñt ĩ talib⁹ & qui faciũt illos: & qui diligunt: & qui colunt. 2 Sed & figulus mollem terram premens laboriose fingit ad vsus nr̃os vnũquodq; vas: & de eodẽ luto fingit q̃ munda sunt in vsum vasa: & silr̃ que his sunt contraria. Quor aũt vasor̃ gs sit vsus: iudex est figulus. Et cũ labore vano deus fingit de eodẽ luto: ille qui paulo ante de terra factus fuerat: & p⁹ pusillum reducit se vnde acceptus est: repetit⁹ aĩe debitum quã habebat. Sed cura est illi non quia laboraturus est: nec qm̃ breuis illi vita est: sz̃ cõcertatur aurificibus & argentarijs: sz̃ & erarios imitatur & gl̃az p̃fert: qm̃ res supuacuas fingit. Cinis est enim cor eius: & terra supuacua spes illius: & luto vilior vita eius: qm̃ ignorauit q se finxit: et qui inspirauit illi aĩam que operatur: & q̃ insufflauit ei spiritum vitalem. 3 Sed & estimauerũt lusum eẽ vitam nostram: & cõuersationem vite ꝺpositam ad lucr̃ & oportere vndecũq; etiam ex malo acquirere. Nouit enim scit se sup oẽs delinquere: q ex re materia fragilia vasa & sculptilia fingit. 5 Oẽs enim ĩsipientes & ĩfelices supra modum aĩe sue superbi sunt ĩimici ppl̃i tui: & imperantes illi: qm̃ oĩa idola nationum deos estimauerunt q̃bus neq; oculor̃ visus est ad videndum: neq; nares ad p̃cipiẽdum spiritum: neq; aures ad audiendũ: neq; digiti manuum ad tractandũ: sz̃ & pedes eor̃ pigri ad ambulandum. 4 Ho enĩ fecit illos & qui spiritum mutuatus est: is finxit illos. Nemo enim sibi similes hõ poterit deum fingere. Cum enim sit mortalis mortuũ fingit manibus iniquis. Melior enim est ipse bis quos colit: qr ipse quidem vixit cũ esset mortalis: illi aũt nũq̃. Sed & aĩalia miserrimi colunt. Insensata enim cõparata bis: illr̃ sunt deteriora. Nec aspectu aliquis ex bis aĩalib⁹ bona poterit ꝺspicere. Effugerunt autem dei laudem & bñ dictionem eius.

XVI

5 Propter hec & bis filĩa passi sũt digne tormenta: et per multitudinem bestiarum exterminati sunt. Pro quibus tormẽtis bene disposuisti ppl̃m tuũ: q̃bus dedisti ꝺcupiscentiam delectamẽti sui: nouũ saporem escam parãs eis ortigometram: vt illi q̃dem ꝺcupiscentes escã propter ea q̃ illis oĩsa & missa sunt: etiam a necessaria ꝺcupiscẽtia auerterentur. Vbi aũt in breui inopes facti: nouam gustauerũt escã. Oportebat. n. illr̃ sine excusatione q̃dẽ supuenire interitũ exercentib⁹ tyrãnidem: bis aũt tm̃ oĩdere quẽadmodum inimici eor̃ exterminabantur. Et enĩ cũ illis supuenit seua bestiar̃ ira: morsib⁹ peruersor̃ colubror̃ exterminabant. 6 Sz̃ non imppetuũ tua ira ꝑmansit: sed ad correptiõem in breui turbati sũt: signum hñtes salutis. ad ꝺmemoratiõem mãdati legis tue. Qui enĩ ꝺuersus est: non p hc̃ q̃ hõ videbat sanabatur: sz̃ p te oĩum saluatorem. In bc̃ aũt ostẽdisti inimicis tuis: q̃a tu es q liberas ab oĩi malo. Illos enĩ locustar̃ & muscar̃ occiderũt morsus: & non est inuenta sanitas aĩe illor̃: qr digni erant ab huiusmodi exterminari. Filios aũt tuos nec dra conũ nec venenator̃ vicerũt dentes. Misericordia enim tua aduenies sanabat illos. In memoria enim ꝼmonum tuor̃ exterminabãtur: & velocite sanabãtur: ne in altam incidentes oblitiones non possent tuo vti adiutorio. Et enim neq; herba neq; malagma sanauit eos: sz̃ tuus dñe sermo q̃ sanat oĩa. 7 Tu es dñe q̃ vite & mortis habes potestatem: & deducis vsq; ad portas mortis & reducis. Homo aũt occidit q̃dem p malitiam aĩam suã: & cũ exierit spũs ñ reuertetur: nec reuocabit aĩam que recepta est: sz̃ tuã manũ effugere ĩpossibile é. Negantes enĩ nosse te impij p fortitudinem bracbij tui flagellati sunt: nouis ages & grandinibus & pluuijs ꝓsecutõem passi: & p ignẽ ꝺsumati. Quod enĩ mirabile erat: in aq̃ que oĩa extĩguit: pl⁹ ignis valebat. Vindex est enĩ orbis iustor̃. Quodã enĩ tpe mansuetabatur ignis: ne ꝺburerentur que ad impios missa erãt aĩalia: sz̃ vt ipsi videntes scirẽt qm̃ dei iudicio patiũtur ꝓsecutõem. Et quoda tẽpore in aq̃ supra virtutẽ ignis exardebat vndiq; vt iniquã terre natõem exterminaret. 8 Pro q̃bus: angelor̃ esca nutristi ppl̃m tuũ: & paratum panẽ de celo p̃stitisti illis sine labore: oĩne delectamẽtus & se hñtem: & oĩs saporis suauitatẽ. Substantiã enĩs tuã & dulcedinem tuã quã in filios hẽs oĩndebas: & deserviens vnuscuiusq; volũtati. Ad qđ qui sqz volebat ꝺuertebatur. Nix ãt & glacies sustinebãt vim ignis: & nõ tabescebãt: vt scirent qm̃ fructus ĩimicor̃ exĩmiabat ignis ardẽs: ĩ grãdine & pluuia coruscans. Hoc aũt itẽr vt nutrirentur iusti: ignis ẽt sue virtutis oblit⁹ é. Creatura enĩ tibi factori deseruiẽs exardescit ĩ torm̃tũ aduersus iniustos: & lenior fit ad bñficiẽdum p bis q̃ te ꝺfidũt. P Propt̃ hc̃ & tũc oĩa trãsfigurata oĩum nutrici gr̃e tue deseruiebãt ad volũtatẽ eor̃ q a te desiderati sũt: vt scirent filij tui q̃s dilexisti dñe: qm̃ ñ natiuitatis fructus pascũt hoĩes: sz̃ ꝼmo tu⁹ hos q in te crediderit: ꝺfuat. Hõ enĩ ab igne ñ potat exterminari: statim ab exiguo radio solis calefcĩ tabescebat: vt notũ oĩb⁹ eẽt: qm̃ oz p̃uenir̃ solẽ ad bñdictões tuã: & ortũ lucis te adorar̃. Ingrati. n. spes tãq; hyẽmal glacies tabescet: & dispiet tãq; aq̃ supuacua.

XVII

2 Magna sũ enĩ iudicia tua dñe: & ĩenarrabilia ꝟba tua: pp hc̃ ĩdisciplinate aĩe errauerũt: Nũ. n. pstiterũt hñt ĩg posse dñari natiõi sancte vĩcul tenebrar̃ & lõge noctis ꝺpediti

& gl̃iam tenẽtiuꝫ se exaltat. Radix sapie est timẽ deũ: & rami illi⁹ lõgeui. In thesauris sapie itellect⁹ & scie religiositas: execratio aũt pctõrib⁹ sapientia. Timor dñi expellit pctm. Nã q sine timore est ñ poterit iustificari: ira cũdia enĩ aũositatis illius sub uerso illius est. Usqꝫ in tempus sustinebit patiẽs: & postea redditio iocũditatis. Donus sensus usqꝫ in tempus abscõdet verba illius: & labia multorum enarrabũt sensum illius. In thesauris sapie signi/ficatio discipline: execratio autẽ peccatori cultura dei. Fili ꝺcupisces sapiam ꝺserua iusticiã: & deus ꝓbebit illã tibi. Sapia enĩ & disciplina timor dñi: & qõ bñplacitum ẽ illi: fides & mãsuetudo & adim plebit thesauros illius. Nõtumaꝫ ñ sis: & icredulus timori dei: & ne accesseris ad illum duplici corde. Ne fueris hypocrita i ꝺspectu hoũm: & ñ scãdali çeris in labijs tuis. Attẽde in illis ne forte cadas: & adducas aĩe tue inhonoratõez: & reuelet ds abs/conſa tua: & i medio synagoge elidat te: qñ acces sisti maligne ad dñm: & cor tuum plenum est do/lo & fallacia. II

Fili accedẽs ad seruitutez dei sta i iusticia & in timore: & ꝓpara aĩam tuam ad temp tationem. Depme cor tuũ & sustine: & icli/na aurem tuã & suscipe verba itellectus: & ne festi/nes in tempus obductõis. Sustine sustentationes dei: ꝑiungere deo & sustine: vt crescat i nouissimo vita tua. Dẽ qõ tibi applicitũ fuerit accipe & i do/lore sustine: & i humilitate tua patientiã habe: qñ in igne ꝓbatur aur & argentũ: hoies vero recepti biles i camino humiliatõis. Credo deo & recupa bit te: & dirige viam tuam & spera in illũ. Serua ti morem illius: & in illo veterasce. Qui timẽtes dñm sustinete misericordiã eius: & ñ deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis dominũ credite illi: & nõ euacuabitur merces vestra. Qui timetis dñm spe rate i illũ: & i oblectatõez veniet vobis misericor dia. Qui timetis dñm diligite illuz: & illuminabũt corda vestra. Respicite filij natões hominum: et scitote q nullus speranit i dño & ꝓfusus est. Quis enĩ ꝑmansit i mandatis eius & derelictus est? Aut quis inuocauit eum: & despexit illũ? Qm̃ pius & mi sericors est deus: & remittit i die tribulatõis pecca ta: & ꝓtector est oĩbus exquirentib⁹ se in veritate. Ue duplici corde: & labijs scelestis: & manib⁹ ma/lefacietib⁹: & peccatori terrã igredienti duab⁹ viis: Ue dissolutis corde: q nõ credũt deo: & ideo non ꝓtegentur ab eo. Ue bis qui pdiderũt sustinen/tiam: & q dereliquerũt vias rectas: & diuerterunt i vias prauas. Et qd faciẽt cum ispicere cepit dñs? Qui timẽt dñm nõ erunt incredibiles verbo illi⁹: & q diligũt illũ ꝺseruabũt verbũ illius. Qui timẽt dñm iquirẽt q bñplacita sunt ei: & q diligũt eum replebũtur lege ipsius. Qui timẽt dñm ꝓparabũt corda sua: & i ꝺspectu illius sanctificabũt aĩa suas. Qui timent dñm: custodiũt mandata eius: & pati entiam hẽbunt vsqꝫ ad ispectõem illius: dicentes. Si pniam ñ egerimus: icidem⁹ i manus dñi: & nõ in manus hoũm. Scõm enĩ magnitudinẽ illius: sic & misericordia illius cũ ipso est. III

Filij sapie eccl'ia iustoꝝ: & natio illorũ obe dientia & dilectõ. Iudiciũ pris audite filij: & sic facite vt salui fitis. Deꝰ. n. honorauit pres i filijs: & iudiciũ mris exgrens firmauit i filios. Qui dili/git deum exorabit ꝑ peccatis: & ꝺtinebit se ab ill: & i ore one diez exaudiet: & sicut q thesauriçat: ita & q honorificat mrem suã. Qui honorat prem suũ iocũdabitur in filijs: & i die oronis sue exaudiet. Qui honorat prem suũ vita viuet longioze: & qui obedit pri refrigerabit mrem. Qui timet dñm ho norat parentes: & q̃si dñis fuiet his q se genuerũt: in ope & i mone & oĩ patientia. Honora pres tuũ vt sugueniat tibi bñdictio a deo: & bñdictio illius i nouissimo manet. Bñdictio pris firmat domos filioꝝ: maledictio aũt matris eradicat fũdamẽta. Ne gloriẽris i ꝺtumelia pris tui: nõ enĩ est tibi gl̃ia sz ꝺfusio. Gl̃ia enĩ hois ex honore pris sui: & dede cus filij: pater sine honore. Fili suscipe senectã pris tui: & nõ ꝺtristes eũ i vita illius: & si ẽsecerit sensu: veniam da: & ne spernas eũ i tua virtute. Elemo/syna enĩ pris nõ erit i obliuione. Tã ꝑ pctõ mris restituetur tibi bonu: & i iusticia edificabit tibi: & i die tribulationis ꝓmemorabit tui: & sicut i sere/no glacies: soluentur peccata tua. Qui male fame ẽ q derelinquit prem: & est maledictus a deo q ex/asperat matrẽ. Fili i mãsuetudine opa tua pfice: & sup hoũm gl̃iam diligeris. Quãto magnus es humilia te i oĩbus: & coram deo ĩuenies gr̃am: qm̃ magna potentia dei solius: & ab humilibus hono ratur. Altioza te ne quesieris: & fortioza te ne scru tatus fueris: sz q̃ ꝑcepit tibi deus illa cogita semp: & in pluribus opibus eius ne fueris curiosus. Nõ est enĩ tibi necessariũ ea q̃ abscõdita sũt videre oc/lis tuis. In supuacuis reb⁹ noli scrutari mltiplr: & in pluribus eius opibus nõ eris curiosus. Plima enĩ sup sensum hoĩz ostensa sũt tibi. Multos enĩ supplantauit suspitio illoꝝ: & in vanitate detinuit sensus illoꝝ. Cor durũ hẽbit male i nouissimo: et qui amat piculũ in illo peribit. Cor igrediẽs du/as vias nõ hẽbit successus: & prauũ cor i illis scã/daliçabitur. Cor nequã grauabit i dolorib⁹: & pec catoꝝ adisciet ad peccãdũ. Synagoge superboꝝ nõ erit sanitas: frutex enĩ peccati eradicabit i illis & non intelligetur. Cor sapientis itelliget i sapia: & auris bona audiet cũ oĩ ꝺcupiscẽtia sapiam. Sa/piẽs cor & itelligibile abstinebit se a peccatis: & in opibus iusticie successus hẽbit. Ignẽ ardẽtem ex tinguit aq̃: & elemosyna resistit peccatis: & deus ꝑ spector est eius q reddit gr̃az. Cogemini i posteꝝ: & in tpe casus sui iuuenet firmamẽtũ. IIII

Fili elemosynam paupis ne defraudes: & oculos tuos ne transuertas a paupe. Ani mam esurientem ne despexeris: & nõ ex/asperes pauperez i lopia sua. Cor lopis ne affligas ris: & ñ ꝓtrabas datũ ãgustiati. Rogatõez ꝺtribu lati ne abiscias: & ñ auertas faciem tuã ab egeno.

gdem tuus mirabil'r transiret: illi aũt nouaz mo2 tem inuenirẽt. Omis enim creatura ad suũ genus ab initio reſigurabatur deseruiẽs tuis p̃ceptis: vt pueri tui custodirentur illesi. Nã nubes castra eo2 obũbrabat: z ex aqua que ante erat: terra ari da apparuit: z in mar2 rubr2o via sine impedimen to: z campus germinãs de ꝓfũdo nimio per quẽ oñis natio transiuit que tegebatur tua manu vi/ dentes tua mirabilia z monstra. Tanq̃.n.eq de/ pauerũt escam: z tãq̃ agni exultauerũt magnificã tes te dñe q liberasti illos. Memores enim erant adhuc eo2 que i ſcolatu illo2 facta fuerãt: quẽad modum p natõe aialium eduxit terra muscas: et p2o piscibus ructauit fluuius multitudinẽ rana/ rum. Nouissime autem viderunt nouam creatu/ ram auium: cum abducti concupia postulauerunt escas epulatõis. In allocutõe enim desiderij ascẽ dit illis de mari o2ti gometra: z vexatões pctõri/ bus supuenerũt non sine illis que ante facta erãt argumentis per vim fluminũ. Juste enĩ patiebãt fm suas negtias. Et tenĩ detestabiliozem ihospita litatem istituerũt. Alij qdem ignotos nõ recipie/ bant aduenas: alij aũt bonos hospites i ſtitutem redigebãt. Et non solũ h:sz z alius qdem respect illo2 erat: qñ iuiti recipiebãt exneos. Qui aũt cũ leticia receperũt hos qui eisdem vsi erant istitut': seuissimis afflixerũt doloribus. Percussi sũt aũt cecitate: sicut illi i fozibus iusti cũ subitaneis coop ti essent tenebr2is. Unusq̃sq̃ trãsitum ostij sui que/ rebat. In se enim elementa dum conuertũ t: sicut in o2gano qualitatis sonus imutatur: z oñia suuz sonũ custodiũt. Unde estimari ex ipso visu certo potest. Agrestia enim i aquatico conuertebañ: z quecũq̃ erant natantia: in terra transibant. Ignis in aq̃ valebat sup2a suam virtutem: z aq̃ extinguẽ tis nature obliuiscebatur. Flãme econtrario co2/ ruptibilium aialium non vexauerũt carnes coã/ bulantiũ: nec dissoluebant illam q̃ facile dissolue batur sicut glacies bonam escam. In oñib' enim magnificasti ppl'm tuũ dñe z bonozasti: z non de spexisti: i oñi tpe z i omni loco assistens eis.

Explicit liber Sapientie.

Incipit p2ologus libz Jhesu filij syrach' qui Ecclesiasticus appellatur.

Multo2 nobis z magno2 p leges z ꝓphas alios q secuti sũt illos: sapia demonstrata est: in qb' o2 laudare isr'l doctrine z sapie cã. q2 non solũ ipsos loquentes ne cesse est esse peritos: sz etiam exneos posse: z discetes z scribẽtes doctissimos fie/ ri. Auus meus ihesus postq̃ se amplius dedit ad diligentiã lectionis legis z ꝓphaꝝ z alio2 libro/ rum q nobis a parẽtibus nr̃is traditi sunt: voluit z ipse scribẽ aliqd boz q̃ ad doctrinã z sapiaz pti/ nent: vt desiderãtes discere: z illo2 pti fieri magi magisq̃ attendãt aõ: z cõfirmẽtur ad legitime m vitam. Nozto2 itaq̃ venire vos cũ benivolẽtia: et attentioze studio lectiõem facere: z veniã habere i illis i qbus videmur sequẽtes imaginẽ sapie: z õ ficere i verbo2 cõpositõe. Nã deficiẽt verba he bz2aica qñ fuerint trãslata ad aliẽrã linguã. Non ãt solũ hec: sz z ipsa lex z ꝓphete ceteraq̃ alio2 li/ bro2 ñ parua bñt differentiã qñ inter se dicũtur. Nã i octauo z tricesimo ãno tpibus Ptolemei e/ uergetis regis postq̃ pueni i egyptũ: z cũ mltum tpis ibi fuissem: lueni ibi libros relictos ñ parue neq̃ ꝓtẽnende doctrine. Itaq̃ bonũ z necessariũ putaui: z ipse aliquã addere diligentiã z labozẽ/ terpretãdi libz istũ: z multa vigilia attuli doctri/ nã i spatio tpis ad illa q̃ ad finẽ ducũt libz istum dare: z illis q volũt aũm ĩtendere z discere quẽ/ admodũ opozteat istituere mozes q fm legẽ dñi ꝓposuerint vitam agere.

Explicit ꝓlog'. Incipit lib Ecclĩastic'. Capz I

Omnis sapien tia a dño deo ẽ: z cũ illo fuit semp: z est ante euũ. Arenam maris z pluuie guttas z dies seculi: qs dinumerauit? Alti/ tudinẽ celi z latitudinẽ terr̃ z ꝓfũdũ abyssi: qs dimẽsus est? Sapiam dei ꝓcedentem oĩa: qs inuestigauit? Prioz oĩũ creata ẽ sapia: z itellect' ꝓrudẽtie ab e uo. Fõs sapie vbũ dei i excelsis: z ingressus illi' mã data eẽna. Radix sapie cui reuelata ẽ: z astutias il li' qs agnouit? Disciplina sapie cui reuelata ẽ z ma nifestata: z mltiplicatẽ ex ingressus illi' qs itellexit? Unus ẽ altissim': creato2 oĩum: oipotẽs: z rex po/ tens: z metuẽdus nimis: sedẽs sup thzonũ illius: z dominãs de'. Ipse creauit illã i spũ sct̃ũ: z vidit z dinumerauit z mẽsus ẽ. Et effudit illã sup oĩa o pa sua: z sup oẽm carnẽ fm datũ suũ: z ꝓbet illam diligentib' se. Timo2 dñi gl'ia z gl'iatio: z leticia z coz2ona exultationis. Timo2 dñi delectabit coz: z dabit leticiã z gaudiũ in longitudinẽ diez. Timẽ ti dñm bñ erit i extremis: z in die defũctionis sue bñdicet'. Dilectio dei honozabil' sapia: qbus autẽ apparuerit i visu: diligũt eã: i visione z i agnitiõe magnaliũ suo2. Jnitiũ sapie timo2 dñi: z cũ fide lib' i vulua ꝓcreat' ẽ: z cũ electis feminis gradit: et cũ iustis z fidelib' agnoscit. Timo2 dñi scie reli/ giosũtas. Religiositas custodiet z iustificabit coz: iocũditatẽ atq̃ gaudiũ dabit. Timenti deũ bene erit: z dieb' ꝓsolatõis illi' bñdicet'. Plenitudo sa pie: timere deũ: z plenitudo a fructib' illi'. Oñem domũ illius iplebit a generatõib': z receptacla a thesaur' illi'. Corona sapie timo2 dñi: rplẽs pacẽ z salut' fructũ: z vidit z dinũerauit eã. Utraq̃ ãt sẽ dõa dei. Sciaz z itellectũ ꝓrudẽtie: sapia ꝓpartict

manifesta. Quib⁹ aũt cognita est ꝑmanet vsq; ad ꝓspectum dei. Fili mi ꝛ accipe ꝓsilium itellect⁹: ꝛ ne abijcias ꝓsilium meũ. Inijce pedem tuum in ꝓpedes illius: ꝛ in torques illius colluꝫ tuũ. Subijce humerum tuum ꝛ porta illam: ꝛ ne accidieris vinculis eius. In oñi aĩo tuo accede ad illam: et in oĩ virtute tua ꝓserua vias eius. Inuestiga illaꝫ ꝛ manifestabitur tibi: ꝛ ꝓtinens factus ne derelin quas eam. In nouissimis.n. inuenies requem ĩ ea: ꝛ uertetur tibi in oblectationeꝫ. Et erunt tibi cõ pedes eius in ꝓtectioneꝫ fortitudinis ꝛ bases vir tutis: ꝛ torques illius in stolam gl'ie. Decor.n. vite est in illa: et vincula illius alligatura salutis. Sto la gl'ie indues eam: ꝛ coronam gratulationis ipo nes tibi. Fili si attenderis mihi discres eam: ꝛ si accõ modaueris aĩum tuum sapiens eris. Si iclinaue ris aurem tuam excipies doctrinam: et si dilexeris audire: sapiẽs eris. In mltitudine p̃sbyteroꝝ pru dentium sta: ꝛ sapie illoꝝ ex corde ꝓiũgere: vt oẽs narrationem dei possis audire: ꝛ ꝓuerbia laudis non effugiant a te. Et si videris sensatum euigila ad eum: ꝛ gradus ostioꝝ illius exterat pes tu⁹. Co gitatum tuum habe in ꝓceptis dei: ꝛ in mandatis illius maxime assiduus esto: ꝛ ipse dabit tibi cor: ꝛ ꝓcupiscentia sapie dabitur tibi. VII

Noli facere mala: ꝛ non te apprehendent: discede ab iniquo ꝛ deficiẽt mala abs te. Fili non semines mala in sulcis iustitie: ꝛ non metes ea in septupluꝫ. Noli querere ab do mine ducatum: neq; a rege cathedram honoris. Non te iustifices añ deum: qñ agnitor cordis ip se est: ꝛ penes regem noli velle videri sapiẽs. No li querere fieri iudex nisi valeas virtute irrũpere iniquitates: ne forte extimescas faciem potentis: ꝛ ponas scandalum in agilitate tua. Non pecces ĩ multitudine ciuitatis: nec te ĩmittas in pp'lm: neq; alliges duplicia peccata. Nec enim ĩ vno eris im munis. Noli esse pusillanimis in aĩo tuo. Exora re ꝛ facere elemosynam ne despicias. Ne dicas ĩ multitudine munerꝫ meoꝝ respiciet de⁹: ꝛ offerẽ te me deo altissimo munera mea suscipiet. Nõ ir rideas hoĩem in amaritudine aĩe: est enim q̃ hũi liat ꝛ exaltat circũspector deus. Noli amare men dacium aduersus fratrem tuũ: neq; ĩ amicum fal sa facias. Noli velle mentiri oẽ mendacium: assidui tas enĩ illius non est bona. Noli verbosus esse in multitudine p̃sbyteroꝝ: ꝛ nõ iteres verbũ ĩ oratione tua. Non oderis laboriosa opa ꝛ rusticationem creatam ab altissimo. Non te reputes in multitu dine indisciplinatoꝝ. Memento ire qñ ñ tarda bit. Humilia valde spĩ tuũ: qñ vindicta carnis impij: ignis ꝛ vermis. Noli ꝓuaricari in amicum pecuniam differentem: neq; fratrem carissimum auro spreueris. Noli discedere a muliere sensata ꝛ bona quã fortitus es in timore dñi: gr̃a enĩ ve recũdie illius sup auꝝ. Nõ ledas fidem tuum in veritate opantem: neq; mercẽnariũ dantem aĩaꝫ suã. Ser uus sensatus sit tibi dilectus q̃si aĩa tua: ñ defrau des illum libertate: neq; ĩopem derelinq̃s illum. Pecora tibi sunt attende illis: ꝛ si sunt vtilia: pas cuerent apud te. Filij tibi sunt erude illos: ꝛ curua illos a pueritia eoꝝ. Filie tibi sunt: fua corpus illa rum: ꝛ non ondas hilarem faciem tuam ad illas. Trade filiam ꝛ grande opus feceris: ꝛ hoĩ sensato da illam. Si mulier si est tibi scõm aĩam tuã: ñ ꝓjici es illam: ꝛ odibili non credas te ĩ toto corde tuo. Honora patrem tuũ: ꝛ gemitus matris tue ne ob liuiscaris. Memẽto qñ nisi p illos natus ñ fuis ses: ꝛ retribue illis quõ ꝛ illi tibi. In tota aĩa tua time dñm: ꝛ sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute dilige eum q̃ te fecit: ꝛ ministros eius ne derelinquas. Honora deũ ex tota aĩa tua: ꝛ hono rifica sacerdotes: ꝛ ꝓpurga te cũ brachijs. Da illis partem sicut mandatum est tibi p̃mitiaꝝ ꝛ purga tionis: ꝛ de negligentia tua purga te cũ paucis. Da tum brachioꝝ tuoꝝ: ꝛ sacrificium sanctificationis offeres dño: ꝛ initia sanctoꝝ: ꝛ paupi porrige ma num tuã vt ꝓficiatur ꝓpitiatio ꝛ bñdictio tua: gr̃a datur in ꝓspectu oĩs viuentis: ꝛ mortuo ñ ꝓhibe as gr̃am. Nõ desis plorantibus in ꝓsolatõe: ꝛ cũ lugẽtibus ambula. Non te pigeat visitare infirmũ: ex his enĩ in dilectione firmaberis. In oĩb⁹ opib⁹ tuis memorare nouissima tua: ꝛ in eternum non peccabis. VIII

Non litiges cũ hoĩe potente ne forte ĩcidas in manus illius. Nõ ꝓtendas cũ viro lo cuplete: ne forte ꝺ te cõstituat litem tibi. Multos.n. ꝓdidit aurꝫ ꝛ argentũ: ꝛ vsq; ad cor re gum extendit ꝛ peruertit. Nõ litiges cũ hoĩe liguа to: ꝛ non strues in ignem illius ligna. Non cõicef hoĩ indoctõ: ne male de ꝓgenie tua loquat. Ne despicias hoĩem auertentem se a peccato: neq; ĩ ꝓperes ei. Memento qñ oẽs in corruptiõe su mus. Ne spernas hoĩem in sua senectute: etenim ex nobis senescunt. Noli de mortuo inimico tuo gaudere: sciens: qñ oẽs morimur: et in gaudium volumus venire. Ne despicias narratõem p̃sby teroꝝ sapientiũ: ꝛ in ꝓuerbijs eoꝝ ꝺuersare. Ab ipsis enim discres sapiam ꝛ doctrinam intellectus: ꝛ fruire magnatis sine querela. Ne te ꝓtereat nar ratio senioꝝ: ipsi enim didicerunt: a patribus suis. Qñ ab ipsis discres intellectum: ꝛ in tpe necessita tis dabis rñsum. Non incẽdas carbones pctoꝝ arguens eos: ꝛ ne incẽdaris flãma ignis pctoꝝ illoꝝ. Ne ꝺ faciem stes ꝓtumelioſi: ne sedeat q̃si insidiator ori tuo. Noli fenerari hoĩ fortiori te: q; si feneraueris q̃si pditũ habe. Nõ spondeas super virtutẽ tuã: q; si spoponderis q̃si restituẽs cogita. Nõ iudices ꝺ iudicez: qñ fm q; iustũ est iudicat. Cũ audace ñ eas ĩ via: ne forte grauet mala sua in te. Ipse.n. scõm voluntatem suã vadit: ꝛ simul cũ stulticia ipsius peries. Cũ iracũdo ñ facias rixaꝫ: ꝛ cũ audace ñ eas ĩ desertũ: qñ q̃si nihil est añ il lum sanguis: ꝛ vbi ñ est adiutoriũ elidet te. Cum fatuis ꝓsiliũ ñ habeas: nõ enim poterunt dili gere nisi q̃ eis placẽt. Coraꝫ exneo ne facias ꝓsiliũ

Ab inope ne auertas oculos tuos ppt̃ irã: ⁊ nõ re
linquas querẽtib⁹ tibi retro maledicere. Maledi
cẽtis enĩ tibi in amaritudĩe anime exaudiet̃ dep/
catio illi⁹: exaudiet aũt eũ q̃ fecit illũ. Congregatiõi
pauper affabilẽ te facito: ⁊ p̃byto hũilia aĩaz tuã
⁊ magnato hũilia caput tuũ. Declia paupi sine tri/
sticia aurẽ tuã: ⁊ redde õbitũ tuũ: ⁊ respõde illi pa
cifice ĩ mãsuetudine. Libera eũ q̃ iuriã patit̃ õ ma
nu supbi: ⁊ nõ acide feras in aĩa tua. Iudicado
esto pupillis misericors vt pat̃: ⁊ p viro matri il/
lor: ⁊ eris tu velut fili⁹ altissimi obediẽs: ⁊ misere
bitur tui magis q̃ mat̃. Sapia filijs suis vitã inspi
rat: ⁊ suscipit iquirentes se: ⁊ preibit ĩ via iusticie.
Et q̃ illam diligit: diligit vitã: ⁊ q̃ vigilauerint ad
illã: cõplectet̃ placorẽ ei⁹. Qui tenuerint illã vitaz
hereditabũt: ⁊ quo itroibit bñdicet deus. Qui ser
uiunt ei obsequẽtes erũt sctõ: ⁊ eos q̃ diligũt illã:
diligit deus. Qui audit illam iudicabit gentes: et
q̃ intuetur illã pmanebit ꝑfidẽs. Si crediderit ei:
hereditabit illam: ⁊ erũt in ꝑfirmatione creature
illor: qĩm in temptatiõe ambulat cũ eo: ⁊ in p̃mis
elegit eum. Timorem ⁊ metũ: ⁊ pbationez iducet
sup illũ: ⁊ cruciabit illũ ĩ tribulatiõe⁹ doctrine sue:
donec temptet eũ ĩ cogitationibus suis: ⁊ credat
aĩe illius. Et firmabit illũ: ⁊ iter adducet directuz
ad illuz: ⁊ letificabit illũ: ⁊ denudabit abscõsa sua
illi: ⁊ thesauriçabit sup illum sciam ⁊ intellectũ iu
sticie. Si autem oberrauerit derelinquet eũ: ⁊ tra
det eum in manus inimici sui. Fili ꝑserua tempus:
⁊ deuita a' malo. Pro aĩa tua ne ꝑfundaris dicere
vez. Est enĩ ꝑfusio adducẽs pctũ: ⁊ est ꝑfusio ad
ducẽs gl̃iam ⁊ gr̃am. Ne accipias faciem aduer/
sus faciez tuam: nec aduersus aĩam tuã mẽdaciũ.
Ne reuerearis ꝓximũ tuũ ĩ casu suo: nec retineas
verbũ in tempore salutis. Nõ abscõdas sapiaz tu
am ĩ decore suo. In lingua enĩ sapia dignoscitur:
⁊ sensus ⁊ scia ⁊ doctrina ĩ verbo sensati: ⁊ firma/
mentuz in opibus iusticie. Non õdicas verbo ve
ritatis vllo mõ: ⁊ de mendacio ieruditõis tue cõ/
fundere. Non ꝑfundaris ꝑfiteri pctã tua: ⁊ ne sub
iicias te oi hõi p pctõ. Noli resistere õ faciez potẽ
tis: nec coneris õ ictum fulminis. Pro iusticia a/
goniçare ꝓ aĩa tua: ⁊ vsq; ad mortem certa ꝓ iusti
cia: ⁊ deus expugnabit ꝓ te ĩimicos tuos. Noli ci
tatus esse ĩ lingua tua: ⁊ inutilis ⁊ remissus in opi
bus tuis. Noli esse sicut leo in domo tua euertẽs
domesticos tuos: ⁊ opprimẽs subiectos tibi. Nõ
sit porrecta manus tua ad accipiendu: ⁊ ad dan/
dum collecta.

V

Noli attendere ad possessiones iniqas: et
ne dixeris: est mihi sufficiens vita. Nihil
enim ꝓderit in tpe vindicte ⁊ obductõis:
Ne seq̃ris in fortitudine tua ꝑcupiscẽtiam cordis
tui: ⁊ ne dixeris. Quõ potui aut q̃s me subiiciet pp
facta mea? Deus enim vindicans vindicabit. Ne
dixeris. Peccaui: ⁊ qd mihi accidit triste? Altissi/
mus enim est patiens redditor. De ꝓpitiato pctõ
noli esse sine metu: neq; adijcias pctũ sup pctũ: ⁊
ne dicas. Miseratio dñi magna est: multitudinis
pctoꝝ meoꝝ miserebit̃. Misericordia enĩ ⁊ ira ab
illo cito primãt: ⁊ in pctores respicit ira illius. Nõ
tardes ꝑuerti ad dñm: ⁊ ne differas de die ĩ diez.
Subito enim veniet ira illius: ⁊ ĩ tpe vindicte dis
pdet te. Noli anxius eẽ in diuitijs iniustis: nõ enĩ
proderunt tibi in die obductõis ⁊ vindicte. Non
ventiles te in omnem vẽtum: ⁊ non eas in omnẽ
viam. Sic enĩ oĩs peccator ꝓbatur in duplici lin/
gua. Esto firm⁹ in via dñi: ⁊ in veritate sensus tui:
⁊ scia: ⁊ psequatur te verbuz pacis ⁊ iusticie. Esto
mansuetus ad audiendum verbũ dei: vt̃ intelligas:
⁊ cũ sapia ꝑferes rñsum vez. Si est̃ tibi intellectus
respond̃e proximo: sin aũt sit manus tua sup os tuũ:
ne capiaris in verbo indisciplinato ⁊ cõfundaris.
Honor ⁊ gl̃ia in sermone sensati: lingua vero im/
prudentis subuersio est ipsius. Non appelleris su
surro in vita tua: ⁊ lingua tua ne capiaris ⁊ ꝑfũda
ris. Sup furem enĩ est confusio ⁊ penitentia: ⁊ de/
notatio pessima sup bilinguem: fusurratori autem
odium ⁊ inimicitie ⁊ cõtumelia. Justifica pusillus
⁊ magnum similiter.

VI

Noli fieri ꝓ amico inimicus ꝓximo. Im/
properium enĩ ⁊ ꝓtumeliam malus here
ditabit: ⁊ oĩs peccator iuidus ⁊ bilinguis.
Non te extollas in cogitatõe aĩe tue velut taur⁹:
ne forte elidatur virtus tua ꝓ stulticiaz ⁊ folia tua
comedet ⁊ fructus tuos pdat: ⁊ relinquaris velut
lignum aridum in heremo. Aĩa enĩ nequã disper
det q̃ se hz: ⁊ in gaudium inimicis dat illum: ⁊ de
ducet in sortem impioꝝ. Verbum dulce multipli
cat amicos: ⁊ mitigat inimicos: ⁊ lingua eucharis
in bono hoĩe abũdabit. Multi pacifici sint tibi: ⁊
ꝑsiliarius sit tibi vnus de mille. Si possides ami/
cum in temptatõe posside eũ: ⁊ ne facile credas ei
teipsum. Est enĩ amicus ꝑm tempus suũ: ⁊ non p/
manebit in die tribulationis. Et est amicus q̃ con
uertitur ad inimicitias: ⁊ est amicus q̃ odiũ ⁊ rixã
⁊ conuitia denudabit. Est aũt amicus socius men
se: ⁊ non pmanebit in die necessitatis. Amicus si p
manserit fir⁹: erit tibi q̃si coeq̃lis: ⁊ in domestici
tuis fiducialiter aget. Si humiliauerit se ꝏ te: ⁊ a
facie tua abscõderit se: vnanimẽ habebis amici
am bonã. Ab ĩimicis tuis separare: ⁊ ab amicis tuis
attende. Amicus fidelis: protectio fortis: q̃ autez
inuenit illũ: inuenit thesauꝝ. Amico fideli nulla ẽ
ꝑparatio: a ñ est digna ponderatio auri ⁊ argẽti ꝏ
bonitatẽ fidei illius. Amic⁹ fidelis medicamẽtum
vite ⁊ ĩmortalitatis: ⁊ q̃ metuũt dñm: ĩuenient illũ.
Qui timet deũ eq̃ hẽbit amicitiã bonã: quĩ fz illũ
erit amicus illius. Fili a iuuẽtute tua excipe doctri
nã: ⁊ vsq; ad canos ĩuenies sapiaz. Quasi is q̃ arat
⁊ q̃ semiat accede ad eã: ⁊ sustine bonos fructus illi⁹.
In ope. n. ipsi⁹ exiguũ laborabis: ⁊ cito edes ꝺ ge
neratiõib⁹ illius. Qz aspa est nimiũ sapia ĩ docto ho
minib⁹: ⁊ ñ pmanebit ĩ illa excors. Quasi lapidis
virt⁹ pbatio erit ĩ illis: ⁊ ñ demorabũtur ꝓicere il
lã. Sapia enĩ doctrine fz nomẽ ẽ ei⁹: ⁊ ñ est mlt̃is

respexit illū in bono: & erexit eū ab humilitate ip
sius: & exaltauit caput eius: & mirati sunt ī illo mlti. & honorauerūt deū. Bona & mala: vita & mors:
pauptas & honestas a deo sūt. Sapia disciplina: & i
cientia legis apud dñm: dilectio & vie bonor apud
ipm. Error et tenebre peccatorib⁹ ꝯcreata sunt: q
aūt exultant in malis: ꝯsenescūt ī malo. Datio dei
pmanet iustis: & pfectus illius successus hēbit ī eū
num. Est q locupletat parce agēdo: & hec est pars
mercedis illius ī eo q dicit iueni regem mihi: et
nūc māducabo de bonis meis solus: & nescit q tē
pus ptereat illū: & mors appropinquet: & relinquat
oia alijs: & moriatur. Sta ī testo tuo & ī illo collo
quere: & ī ope mādator tuor veterasce. Ne man
seris ī opibus pcōr. Confide aūt in deo: & mane in
loco tuo. Facile est. n. ī oculis dei subito honestare
pauperē. Benedictio dei ī mercedē iusti festinat: & ī
bonore velociꝰ pcessus illius fructificat. Ne dicas
qd est mihi opus: & q erūt mihi ex b̄ bona? Ne di
cas. Sufficiēs sum: & qd ex b̄ pessimabor? In die
bonor ne īmemor sis malor: & in die malor ne ī
memor sis bonor: qm facile ē cora deo ī die obi
tus retribuere vnicuiq; scōm vias suas. Malitia
bore obliuionē facit luxurie magne: & in fine hois
denudatio operū illius. Añ mortem ne laudes ho
minē quēq; qm in filijs suis agnoscit vir. Nō oēz
hoīem inducas in domū tuā: multe enī sunt īsidie
dolosi. Sicut enī eructuant pcordia fetentiū: & sic
pdit inducitur in caueā: & vt capzea in laqueū: sic
& cor superbor: & sicut pspector videns casuz pximi
sui. Bona enī in mala ꝯuertēs insidiatur: & in elec
tis īponet maculaz. Ascintila enī vna augeꝫ ignis
& ab vno doloso augeꝫ sanguis: hō vero peccator
sanguini insidiat. Attende q tibi a pestifero: fabri
cat enī mala: ne forte inducat sup te subsānationez
in ppetuū. Admitte ad te alienigenā: & subuertet te
in turbine: & abalienabit te a vijs ppzijs. XII

Si bñfeceris scito cui fecris: & erit gra in
bonis tuis mta. Bñfac iusto: & inuenies
retributionem magnā: & si ñ ab ipso: certe
a dño. Non est enī ei bñ q assiduus est in malis: &
elemosynas ñ danti: qm & altissimus odio hz pec
catores: & misertus ē penitētibus. Da misericordi:
& ne suscipias peccatorē: & ipijs & peccatorib⁹ red
det vindictam custodiēs eos in diē vindicte. Da
bono & ñ receperis pctōrem. Bñfac humili: & non
dederis īpio. Prohibe panes illi dare: ne in ipsis
potentior te sit. Nā duplicia mala īuenies ī oīb⁹
bonis q̄cūq; feceris illi: qm & altissimus odio hēt
pctōres: & ipijs reddet vindictam. Nō agnoscet ī
bonis amicus: & ñ absc̄dēt in malis īimicus. In
bonis viri inimici illius: ī tristicia & in malitia illi⁹
amicus agnitus est. Nō credas inimico tuo ī eter
num. Sicut. n. eramētum eruginat negtia illi⁹. Et
si humiliat⁹ vadat curu⁹: abijce aīum tuū: & custo
di te ab illo. Non statuas illū penes te: nec sedeat
ad dexterā tuā: ne ꝯuersus stet ī loco tuo: ne forte
ꝯuertas in locū tuū ingratū cathedrā tuā: & ī nouis
simo cognoscas ꝟba mea: & in ꝼmonibus meis sti
muleris. Quis medebitur incātatori a ꝼpente p
cusso: & oībus q appropiant bestijs? Sic & q comi
tatur cum viro iniq̄: & obuolutus ē in peccatis ei⁹.
Una hora tecum pmanebit. Si aūt declinaueris
nō supportabit. In labijs suis indulcat inimicus:
& in corde suo insidiatur: vt subuertat te in foueā.
In oculis suis lachrymatur inimicus: & si inuene
rit tps: non saciabitur sanguine: & si īcurrerint tibi
mala inuenies eū illic ꝓzem: & q̄si adiuuans suf
fodiet plātas tuas. Caput suū mouebit: & plaude
bit manu: & multa susurrans commutabit vultus
suum. XIII

Qui tetigerit picem: ingnabitur ab ea: & q
cōicauerit superbo: induet superbiam. Pon
dus sup se tollit qui honestiori se cōicat.
Et ditiori te ne locius fueris. Quid cōicabit caca
bus ad ollā? Añ. n. se colliserit ꝟfringet. Dives iiu
ste egit & fremebit: paup aūt lesus tacebit. Si largi
tus fueris assumet te: & si ñ habueris derelinquet
te. Si habes ꝟiuet tecū & euacuabit te: & ipse nō
dolebit sup te. Si necessarius illi fueris: supplāta
bit te: & subridēs spez dabit narrās tibi oīa bona:
& dicet: qd opus est tibi: & ꝟfundet te in cibis suis:
donec te exinaniat bis & ter: & in nouissimo deri
debit te. Postea vidēs derelinquet te: & caput suū
mouebit ad te. Humiliare deo & expecta manus
eius. Attende ne seductus in stulticia humilieris.
Noli eē humilis in sapia tua: ne humiliatus ī stul
ticiam seducaris. Aduocatus a potentioze disce
de: ex b̄ enīz magis te aduocabit. Ne ipzobus fis:
ne īpignaris: & ne longe fis ab eo: ne eas in obliui
onez. Ne retineas ex eq̄ log cum illo: nec credas
multis ꝟbis illius. Ex multa enim loquela tēpta
bit te: & subridens interrogabit te de absconditis
tuis: īmitis aīus illius: ꝟfuabit ꝟba tua: & ñ parcet
de malitia & de vinculis. Caue tibi & attende dili
genter auditui tuo: qm cū subuersione tua ambu
las. Audiens ego verba illa q̄si in somnis vide: et
vigilabis. Dī vita tua dilige deū: & inuoca illum ī
salute tua. Oē aial diligit simile sibi: sic & oīs hō p
ximum sibi. Quis caro ad similē sibi ꝟiungetur: et
oīs hō simili sui sociabit. Sic cō. cabit lup⁹ agno
aliq̄: sic pctōr iusto. Que cōicatio sctō hoī ad ca
nem: aut q̄ ps bona diuiti ad paupem? Venatio le
onis onager in beremo: sic & pascua sunt diuitum
pauperes. Et sicut adhoīatio ē superbo būilitas:
sic & execratio diuitis paup. Dives ꝟmotus confir
matur ab amicis suis: humilis aūt cū ceciderit ex
pelletur & a notis. Diuiti decepto multi recupato
res. Locutus ē superba: & iustificauerūt illū. Humil⁹
deceptus est: ilsup & arguitur. Locutus est sensate:
& nō est datus ei locus. Dives locutus est: & oīes
tacuerūt: & ꝟbum illius vsq; ad nubes perducent.
Paup locutus est: & dicūt. Quis est hic: Et si offen
derit: subuertent illū. Bona est substātia cui ñ est
peccatū in ꝟscia: & negssima pauptas ī ore impij.
Cor hois īmutat faciē illius siue in bona siue in

nescis enim qd pariet. Nō oi boi cor tuū manifestes: ne forte inferat tibi grām falsaz z conuitietur tibi.

IX

Non çeles mulierez finus tui: ne oñdat sup te malitiam doctrine nequā. Nō des mulieri ptātem aie tue: ne ingrediat i virtute tua: z ꝯfundaris. Ne respicias mulierem multiuolam: ne forte incidas in laqueos illius. Cum saltatrice ne assiduus sis: nec audias illam: ne forte pereas in efficacia illius. Virginem ne ꝯspicias: ne forte scandaliçeris in decore illius. Ne des forticarijs aiam tuam in vllo: ne pdas te z hereditatem tuam. Noli circūspicere in vicis ciuitatis: ne oberraueris in plateis illius. Auerte faciē tuam a mliere ꝯpta: z ne circūspicias speciē alienā. Propter spēm mulieris multi pierūt: z ex hac ꝯcupiscētia q̄si ignis exardescit. Dis mlier q̄ est fornicaria q̄si stercus in via ab oibus ptereūtibus ꝯculcabitur. Speciez mulieris aliene multi admirati: reprobi facti sunt: collogum enī illius q̄si ignis exardescit. Cum aliena muliere ne sedeas oio: nec accūbas cū ea sup cubitum: z ñ alterceris cum illa in vino: ne forte declinet cor tuum in illam: z sanguine tuo labaris in pditōem. Ne derelinq̄s amicū antiquū: nouus enim ñ erit silis illi. Vinū nouū amicus nouus. Veteraſcat z cū suauitate bibes illud. Nō çelez gl̄iam z opes peccatozis: ñ enī scis que futura sit illius subuersio. Nō placeat tibi iniuria iustorū sciens qm̄ vsq̄ ad inferos ñ placebit impius. Longe abesto ab hoīe ptātem hñte occidendi: et non suspicaberis timorē mortis. Et si accesseris ad illum noli aliquid ꝯmittere: ne forte auferat vitam tuam. Cogitonem mortis scito: qm̄ in medio laqꝯrum ingredieris: z sup dolentiū arma ambulabis. Scōm virtutem tuā caue te a primo tuo: z cū sapientibus z prudētibus tracta. Viri iusti sint tibi ꝯuite: z in timore dei sit tibi gl̄iatio: z in sensu sit tibi cogitatus dei: z ois enarratio tua i pceptis altissimi. In manu artificū opa laudabuntur: z pncipes ppl̄i in sapia sermonis sui: in sensu vero seniorū verbū. Terribilis est in ciuitate sua hō linguosus: z temerarius in verbo suo odibilis erit.

X

Iudex sapiens iudicabit ppl̄m suū: z pncipatus sensati stabilis erit. Scōm iudicez ppl̄i: sic z ministri eius: z q̄lis rector ē ciuitatis: tales z inhabitantes in ea. Rex insipiēs perdet ppl̄m suū: z ciuitates inhabitabūtur p sensuz prudentiū. In manu dei ptās terre: z execrabilis ois inigtas gentium: z vtilem rectorem suscitabit in tempus sup illam. In manu dei ptās hoīs: z sup faciem scribe imponet honorez suū. Dis iurie proximi ne memineris: z nihil agas in opib⁹ iurie. Odibilis coram deo est z hoib⁹ supbia: z execrabilis ois inigtas gentium. Regnum a gente i gentem transfertur ꝓpter iniusticias z iniurias et ꝯumelias ac diuersos dolos. Quaro aūt nihil est sceleſtius. Quid supbis terra z cinis? Nihil est iniqus q̄ amare pecuniam, hic.n. z aiam suaz venalem hz: qm̄ in vita sua piecit ītima sua. Dis potentatus breuis vita: lāgnor plixior grauat medicū. Breuem languorem pcidit medicus: sicut et rex hodie est z cras morietur. Cū.n. morietur homo: hereditabit ꝓpentes bestias z vermes. Initiu sup bie hoīs apostatare a deo: qm̄ ab eo q fecit illum recessit cor eius: qm̄ initiuz oīs peccati est supbia. Qui tenuerit illā adimplebitur maledictis: z subuertet eū in finem. Propterea exhonorauit dñs ꝯuentus malorz: z ōstruxit eos vsq̄ i finē. Sedes ducuz supborz destruxit deus: z sedere fecit mites pro eis. Radices gentiū superbaz arefecit deus: et plantauit humiles ex ipsis gentibus. Terras gentium euertit dñs: z pdidit eas vsq̄ ad fūdamētū. Arefecit de ex ipsis z dispdidit eos: z cessare fecit memoriā eorz a terra. Memoria supborz pdidit deus: z religt memoriam humilium sensu. Nō ē creata hoībus supbia: neq̄ iracūdia nationi mulierum. Semē hoiuz honorabitur h̄ qō timet deū: semē aūt h̄ exhonorabitur qō ꝓterit mādata dñi. In medio fratz rector illorz in honore: z q timēt dñm erunt in oculis illius. Gloria diuituz honoratorz: z paupum timor dei ē. Non despicere hominem iustū pauperem: z ñ magnificare virz pctōrem diuitem. Magnus est iudex z potēs ē i honore: z ñ est maior illo q timet deū. Seruo sensato liberi fnient: z vir prudens z disciplinatus non murmurabit correptus: z inscius ñ honorabitur. Noli extollere te i faciendo ope tuo: z noli cūctari in tpe angustie. Melior est q opatur z abūdat i oībus q̄ q gl̄iatur z eget pane. Fili in māsuetudine fua aiam tuā: z da illi honorem scōm meritū suū: Peccantem in aiam suam gs iustificabit. Et quis honorificabit exhonorātem aiam suā. Paup gl̄iatur p disciplinā z timorem suū: z ē hō q honorificatur ꝓpter substātiā suā. Qui aūt gl̄iatur i paupta-te: q̄tomagis in substātia? Et q gl̄iatur i substātia: paupertatem vereatur.

XI

Sapientia humiliati exaltabit caput illi⁹: z in medio magnatorz ꝯsedere illū faciet. Nō laudes vir in specie sua: neq̄ spernas hoiez in visu suo. Breuis i volatilib⁹ ē apis: z initiuz dulcoris hz fruct⁹ illius. In vestitu ne gl̄ie eis vnq̄: nec in die honoris tui extollaris. Qm̄ mirabilia opa altissimi solius: z gl̄iosa z absconsa: et inuisa opa illius. Multi tyrāni sederūt i throno: z insuspicabilis portauit diadema. Multi potentes oppressi sunt valide: z gl̄iosi traditi sūt i man⁹ alterorz. Priusq̄ interroges ne vitupes quēq̄: et cū interrogaueris corripe iuste. Priusq̄ audias ne rñdeas vbū: z in medio seniorz ne adijcias log. De ea re q̄ te ñ molestat ne certeris: z i iudicio peccantiū ne ꝯsistas. Fili ne i mltis sint act⁹ tui: z si diues fueris ñ eris imunis a delicto. Si.n. secut⁹ fueris ñ apprehēdes: z ñ effugies si p̄curreris. Est hō laborās z festinās z dolēs ipius: z tanto magis nō abūdabit. Est hō marcidus egēs recupatōe: plus deficiēs vtute: z abūdans pauptate: z oculus dei

scrutabor enarrare sapiam: & in verbis meis attende in corde tuo: & dico in egtate spūs: virtutes qs posuit deus in opa sua ab initio: & i veritate enuncio sciam eius. In iudicio dei opa ipsius ab initō: & ab institutiōe bolum ipor distinxit partes illorum: & initia eor ingentibus suis. Ornauit in eternum opera illor: nec esurierūt nec laborauerunt: & non destiterunt ab operibus suis. Unusquisqp proximū sibi nō angustiabit vsqp in eternū. Nō sis incredibilis verbo illius. Post hec deus i terrā respexit: & ipleuit illā bonis suis. Ala aūt oīs vitalis denūciauit ante faciem ipsius: & in ipsa iterum reuersio illorum.

XVII

Deus creauit de terra hoīem: & scōm imaginem suam fecit illū. Et iteruz puertit illum in ipsam: & scōm se vestiuit illū virtute. Numeruz dierp & tps dedit illi: et dedit illi ptātem eor que sūt sup terram. Posuit timorē illius sr ōem carnē: & dñatus est bestiarp & volatiliū. Ereauit ex ipso adiutoriū sibe sibi: ꝓfiliū & linguam et oculos & aures & cor dedit illis excogitādi: & disciplina intellectus repleuit illos. Creauit illis sciam spūs: sensu ipleuit cor illorz: & mala & bona oñdit illis. Posuit oculuz ipsor sup corda illor oñdere illis magnalia opum suor: vt nomen sctificatiōis collaudent: & gl̄iari i mirabilibus illius: vt magnalia enarrent opep eius. Addidit illis disciplinam: & legem vite hereditauit illos. Testm eternum cō stituit cum illis: & iusticiam & iudicia sua oñdit illi. Et magnalia bonoris eip vidit oculus illor: & bonorē vocis audierunt aures illor: & dixit illis. Attendite ab omni iniq. Et mādauit illis: vnicuiqp ꝓximo' suo. Vie illor cozam illo sunt semp: non sunt absconse ab oculis ipsius. In vnaquāqp gēte ꝓposuit rectorem: & pars dei isrl facta est manifesta. Et oīa opa illor velut sol in ꝓspectu dei: & oculi eius sine intermissione inspicientes in vijs eor. Non sunt absconsa testamēta ꝓpter iniqtatem illor: & oēs iniquitates eor in ꝓspectu dei. Elemosyna viri quasi sacculus cuz ipo: & gr̄am hoīs qsi pupillam ꝓuabit: & postea resurget & retribuet illis retributōem vnicuiqp in caput ipsor: & conuertet in inferiores ptes terre. Penitentibus aūt dedit viam iusticie: & ꝓfirmauit deficientes sustinere: & destinauit illis sortem veritatis. Conuertere ad dñm & relique peccata tua: ꝑcare añ faciem dñi: & minue offendicula. Reuertere ad dñm: & auertē ab iniusticia tua: & nimis odito execrationez: & cognosce iusticias & iudicia dei: & sta in sorte ppositionis & oblationis altissimi dei. In ptes vade seculi sancti: cū vitis & dātibus confessionem deo. Non demoreris in erroze impior: añ mortem ꝓfitere: A mortuo quasi nihil perit ꝓfessio. Cōfiteberis viuens: vitus & anus ꝓfiteberis & laudabis deum: & gl̄iaberis i miserationibus eius. Ex magna misericordia dñi: & propitiatio illius cōuertētib' ad se. Nec enim oīa pñt esse in hoibus: qm̄ n ē imortalis filius hoīs: & in vanitate malitie placuerunt.

Quid lucidius sole? & h deficiet. Aut quid negus qp qō excogitauit caro & sanguis: & hoc arguetur. Uirtutem altitudinis celi ipse conspicit: & omnes homines terra & cinis.

XVIII

Qui viuit in eternū: creauit oīa simul. Deus solus iustificabitur: & manet inuict' rex in eternuz. Quis sufficiet enarrare opa illius? Quis enim inuestigabit magnalia ei'? Virtutem aūt magnitudinis eius qs enūciabit? Et quis adijciet enarrare misericordiaz eius? Non est minuere neqp adijcere: nec est inuenire magnalia dei. Cum ꝓsumauerit hō: tunc incipiet: & cum quieuerit operabitur. Quid est homo: & que gratia illius: et quid est bonum: aut qd nequā illius? Numer' dierum hominum vt multum: centum āni: quasi gutte aque maris deputati sunt. Et sicut calculus arene: sic exigui anni in die eui. Propter h patiens ē deus in illis: & effūdit sup eos mīsericordiam suaz'. Uidit p̄sumptionez cordis eor: qm̄ mala est & cognouit subuersionem illorz: qm̄ nequā est. Ideo adimpleuit ppitiationem suaz in illis: & oñdit eis viam egtatis. Miseratio hoīs circa ꝓximū suuz: misericordia aūt dei sup oēm carnez. Qui misericordiam hz: docet & erudit: quasi pastor gregem suū. Misereatur excipiens doctrinam misereationis: & q festinat in iudiciis eius. Fili in bonis non des querelā: & i oī dato n des tristiciā verbi mali. Nō ne ardorez refrigerabit ros? Sic & verbū melius qp datum. Nōne ecce verbū super datū bonum? Hz vtraqp cū hoīe iustificato. Stult' acriter improperabit: & datus idisciplinati tabescere faciet oculos. Ante iudiciū para iusticiaz tibi: & añqp loqris: disce. In languorē adhibe medicinam: & añ iudicium interroga teipsuz: & in ꝓspectu dei inuenies ppitiatōem. Añ languorē humilia te: & in tpe infirmitatis oñde ꝓuersatōem tuā. Non impediaris orare semp: & ne vereris vsqp ad mortem iustificari: qm̄ merces dei manet in eternū. Añ ofonem prepara aiaz tuā: & noli esse qsi hō q temptat deū. Memento ire in die ꝓsumationis: & tps retributōis i ꝓuersatione facies. Memēto pauptatis in tpe abūdantie: & necessitatē pauptatis i die diuitiaz. A mane vsqp ad vesperā imutabitur tps: & hec oīa citata in oculis dei. Nō sapiēs in oīb' metuit: & in diēb' delictor attēdet ab inertia. Vis astutus agnscit sapiētiā: & inuenienti eā dabit ꝓfessionē. Sensati i ꝟbis: & ipsi sapiēter egerūt: & itellexerūt veritatē & iusticiā: & iplorauerūt puerbia & iudicia. Post ꝓcupiscētias tuas n eas: & a volūtate tua auertere. Si p stes aīe tue ꝓcupiscētias ei': faciet te i gaudiū inimicis tuis. Ne oblecteris i turpis: nec i modicis. Ai fidua.n.est ꝓmissio illor. Ne fueris mediocris in ꝓtētione ex senoze: & n ē tibi nihil i secto. Eris enī inuidus anime tue.

XIX

Operari' ebriosus n locupletabit: & q spnit modica: paulati decidit. Uinū & mlieres apostatare faciūt sapiētes: & arguūt sensatos: & q se iungit foznicarijs: erit necp. Putredo &

ymes hereditabūt illū ⁊ extollet in exēplū mai⁹
⁊ tollet de nūero aīa ei⁹. Qui credit cito leuis coꝛ
de est ⁊ minoꝛabitur: ⁊ q delinquit in aīam suam:
insuper habebīt. Qui gaudet iniqtate: denotabīt:
⁊ q odit coꝛruptōem: minuet vita: ⁊ q odit loqua/
citatem extinguit malitia. Qui peccat in aīaꝫ suā:
penitebit: ⁊ q iocūdatur in malitia: denotabīt. Ne
iteres verbū nequā ⁊ duꝛ: ⁊ ñ minoꝛaberis: Ami
co ⁊ inimico noli narrare sensuꝫ tuū: ⁊ si est tibi de
lictum noli denudare. Audiet.n.te ⁊ cust odiet te:
⁊ q̄si defendēs pctīm odiet te: ⁊ sic aderit tibi sem/
per. Audisti verbū aduersus ꝓximū tuū: ꝓmoꝛia
tur ite: fidēs qm̄ nō te dirūpet. Facie verbi par/
turit fatuus: tāq̄ gemitus partus ifantis. Sagitta
infixa femoꝛi canis: sicut verbum in coꝛde stulti.
Coꝛripe amicū: ne forte nō intellexerit: ⁊ dicat: nō
feci: aut si fecerit: ne iteꝛ addat facere. Coꝛripe pꝛo
ximū: ne forte ñ dixerit: ⁊ si dixerit: ne forte iteret
Coꝛripe amicū: sepe enī fit ꝓmissio: ⁊ nō oī verbo
credas. Est q labitur lingua sua: sz ñ ex aīo. Quis
est enim q non deliq̄rit in lingua sua? Coꝛripe pꝛo
ximū añq̄ ꝓmineris: ⁊ da locuꝫ timoꝛi altissimi:
qꝛ ois sapīa timoꝛ dei: Et i illa timere deuꝫ: ⁊ i oī
sapīa dispositio legis. Et nō est sapīa negtie disci/
plina: ⁊ non est cogitatus bonus pctōꝛ ꝓdētia.
Est ꝓdētie negtia: ⁊ in ipsa exccratio: ⁊ est insi/
piens q minuit sapīa. Melioꝛ est homo q minuit
sapīa: ⁊ deficiēs sensu i timoꝛe dei q̄ q abūdat sen
su: ⁊ transgredit legem altissimi. Est solertia certa
⁊ ipsa iniq̄: ⁊ est q emittit certum ꝟbum enarrans
veritatē. Est qui negter humiliat se: ⁊ interioꝛa ei⁹
plena sūt dolo: ⁊ est iust⁹ q se nimiū submittit a mul
ta humilitate: ⁊ est iustus q inclinat faciē suā: ⁊ fin
git nō videre se qō ignoꝛatum est. Et si ab imbe/
cillitate viriū vetet peccare: si inuenerit tps male
faciendi male faciet. Ex visu cognoscitur vir: ⁊ ab
occursu faciei cognoscit sensatus. Amicus coꝛpo
ris: ⁊ risus dentium: ⁊ ingressus hoīs enūciant de
illo. Est coꝛreptio mendax in ira ꝓtumelioſi: ⁊ est
iudiciū qō nō ꝓbatur eē bonū: ⁊ est tacēs: ⁊ ipse ē
ꝓdens. XX

Quam bonū ē arguere q̄ iraſci: ⁊ ꝓfitētes
in oꝛone ñ ꝓhibere. Cōcupiscētia spado
nis deuirginauit iuuēculaꝫ: sic q facit per
vim iudiciū iniquum. Oꝛ bonū coꝛrepto est mani
festare pniam. Sic enī effugies voluntariuꝫ pctīm.
Est tacens q inuenit sapiēs: ⁊ est odibilis q ꝓcax
est ad loquēdum. Est aūt tacens ⁊ nō bñs sensuꝫ
loquele: ⁊ est tacēs sciens tps apti tpis. Nō sapiēs
tacebit vsq̄ ad tps: lasciuus aūt ⁊ imꝓdens non
ꝟuabit tps. Qui multis vtit verbis: ledet aīaꝫ suā:
⁊ q ptātem sibi sumit iniuste odiet. Est ꝓcessio in
malis viro indisciplinato: ⁊ est inuentio in detrimē
tum. Est datum qō ñ est vtile: ⁊ est datū cuius re/
tributio duplex. Est ꝓpter gr̄iam minoꝛatio: ⁊ est
qui ab humilitate leuabit caput. Est q multa redi
mat modico ꝓcio: ⁊ restituēs ea in septuplū. Sapi
ens in verbis se ipm amabilem facit: gr̄e aūt fatu
oꝛum effundent. Datus insipiētis ñ erit vtilis tibi
oculi.n. illius septemplices sūt. Exigua dabit ⁊ mꝛ
ta imꝓpoꝛabit: ⁊ apertio oꝛis illius inflāmatio est.
Hodie feneraꝫ qs: ⁊ cras expetit: ⁊ odibilis ē hō
huiusmōi. Fatuo ñ erit amicus: ⁊ ñ erit gr̄a in bo
nis illius. Qui.n. edūt panem illius false lingue sūt.
Quotiēs ⁊ quāti irridebūt eum? Neq̄.n. qō babē
dum erat: directo sensu distribuit: sīr: ⁊ qō ñ erat
hñdū. Lapsus false lingue q̄si q i pauimēto cadēs:
sic casus maloꝛ festināter venient. Pō acharis q̄
si fabula vana: ⁊ in oꝛe indisciplinatoꝛuꝫ assidua
erit. Ex oꝛe fatui repꝛobabīt parabola: nō enīꝫ di
cit illā in tpe suo. Est q vetat peccare p inopia: ⁊ i
rege sua stimulabit. Est q pdet aīam suā p ꝓfusio
ne: ⁊ ab ipꝛudenti psona pdet eā: psone aūt accep
tione pdet sē. Est q pre ꝓfusione ꝓmittit amico: et
lucratus est eū inimicū gratis. Oppꝛobriū neq̄ i
hoīe mēdacium: ⁊ i oꝛe disciplinatoꝛ assidue erit.
Potioꝛ fur: q̄ assiduitas viri mēdacis: pditionēꝫ
aūt ambo hereditabūt. Mꝛores hoīuꝫ mēdaciuꝫ
sine honoꝛe: ⁊ ꝓfusio illoꝛ cū ipis sine intmissiōe.
Sapiens in ꝟbis ꝓducet seipsuꝫ: ⁊ hō ꝓdēs pla
cebit magnatis. Qui opatur terrā suā: exaltabit acer
uum frugū: ⁊ q opat iusticiū ipse exaltabīt: q vero
placet magnatis effugiet iniqtatēꝫ. Xenia ⁊ dona
excecāt oculos iudicū: ⁊ q̄si mutus in oꝛe auertit
coꝛrectiones eoꝛ. Sapīa absc̄osa: ⁊ thesaurus hui/
sus: q̄ vtilitas in vtrisq̄? Melioꝛ est q celat ipsipien/
tiā suā: q̄ hō qui absc̄odit sapīam suā. XXI

Fili peccasti: nō adijcias iteꝛ: sz ⁊ de ꝓsti
nis depcare vt tibi dimittant. Quasi a fa
cie colubꝛi fuge pctā: ⁊ si accesseris ad il/
la: suscipiēt re. Dentes leonis dentes eius: interfi/
cientes aīas hoīuꝫ. Quasi rumphea bis acuta ho
minis iniqtas plage illius ñ est sanitas. Oburga/
tio ⁊ iurie ānullabunt substātiam: ⁊ domus que
nimis locuplex est ānullabitur supbia: sic substan
tia supbi eradicabīt. Depcatio pauperis ex oꝛe vs
q̄ ad aures ꝓueniet: ⁊ iudiciū festinato adueniet il
li. Qui odit coꝛreptōem vestigium est neccatoꝛis:
⁊ q timet deū ꝓuertet ad coꝛ suū. Notꝰ a lōge po/
tens lingua audaci: ⁊ sensatus scit labi se ab ipso.
Qui edificat domū suā ꝑ dijs alienis: q̄si col/
ligit lapides suos in hyeme. Stuppa collecta sy/
nagoga peccātium: ⁊ ꝓsumatio illoꝛ flāma ignis.
Via peccātiū ꝓplantata lapidibus: ⁊ in fine illoꝛū
inferi ⁊ renebꝛe ⁊ pene. Qui custodierit iusticiaꝫ:
ꝓtinebit sensum eius ꝓsumatio timoꝛis dei: sapīa
⁊ sensus. Nō erudiet q ñ est sapiens in bono. Est
aūt insipiētia que abūdat in malo: ⁊ nō est sensus:
vbi est amaritudo. Scīa sapientis tāq̄ inundatio
abūdabit: ⁊ ꝓsiliū illius sicut fons vite permanet.
Noꝛ fatui q̄si vas ꝓfractum: ⁊ oēm sapīam nō tene
bit. Verbū sapiens qōcūq̄ audierit scius lauda/
bit: ⁊ ad se adijciet: audiuit luxuriosus: ⁊ displice/
bit illi: ⁊ pijciet illud post doꝛsum suū. Narratio
fatui q̄si sarcina in via. Vā in labijs sensati inuenie
tur gr̄a. Os ꝓdētis q̄ritur in eccl̄ia: ⁊ verba illi⁹

cogitabũt in cordibus suis. Tãq̃ dom⁹ extermi-
nata: sic fatuo sapiẽtia: z scĩa insensati inenarrabi-
lia verba. Compedes ĩ pedibus: doctrina stulto:
z quasi vincula manũ sup manũ dexterã. Fatuus
in risu exaltat vocem suã: vir aũt sapiẽs vix taci-
te ridebit. Ornamẽtum aureũ prudenti doctrĩa: z
quasi brachiale in brachio dextero. Pes fatui fa
cilis in domũ primi: z hõ peritus ꝓfundet a pſõa
potentis. Stultus a fenestra respiciet in domum:
vir aũt eruditus foris stabit. Stulticia hoĩs ascul
tare p ostium: z prudens grauabit cõtumelia. Va
bia imprudentiũ stulta narrabunt: verba aũt pru
dentium statera ponderabũtur. In ore fatuorũ:
cor illor: z in corde sapientũ: os illor. Cum male
dicit impius diabolũ: maledicit ipse aĩam suam.
Susurro coingnabit aĩam suam: z in oĩb⁹ odiet: z
qui permãserit odiosus erit: tacitus z sensatus ho
norabitur. XXII

Lapide luteo lapidat⁹ ẽ piger: et oẽs lo
quẽtur sup aspernatõez illi⁹. Fe stercore
boũ lapidatus est piger: z oĩs q tetigerit
eũ: excutiet manus. Cõfusio pris est de filio indis
ciplinato: filia aũt fatua in deminoratione fiet. Fi
lia prudens: hereditas viro suo: nã que ꝓfundit: in
contumeliã fit genitoris. Prem z vix ꝓfundit au
dax: z ab ipijs nõ minorabitur: ab vtriq̃ aũt ĩho
norabit. Musica ĩ luctu ipportuna narratio: flagel
la: z doctrina in oi tpe sapia. Qui docet fatuũ: q̃si
q cõglutinat testã. Qui narrat vbum nõ audienti:
q̃si qui excitat dormiẽtem de graui somno. Cum
dormiente logt q enarrat stulto sapiam: z in fine
narratõis dicit. Quis est hic? Supra mortuũ plo
ra: defecit enĩ lux eius: z supra fatuũ ploza: defecit
enim sensu. Modicum ploza supra mortuum: qm̃
requiet. Negssimi enĩ negssima vita: sup mortez
fatui. Luct⁹ mortui septem dies: fatui aũtẽ z impij
oẽs dies vite illorum. Cum stulto ne multum lo
quaris: z cũ insensato ne abieris. Serua te ab illo
vt nõ molestiam habeas: z ñ coingnaberis ĩ pec
cato illius. Deflecte ab illo: z inuenies regem: z non
accidiaberis ĩ stulticia illius. Super plũbũ gd gra
uabit? Aut qd illi aliud nomẽ q̃ fatuus? Arenam et
salem: z massam ferri facilius est ferre: q̃ hoiem ĩ
prudentẽ z fatuũ z ipium. Sicut lozamẽtũ ligneũ
colligatũ fũdamẽto edificij nõ dissoluet: sic z cor
confirmatũ ĩ cogitatõe ꝓfũd. Cogitat⁹ sensati: i oĩ
tpe uel metu nõ deprauabitur. Sicut ornatus are
nosus ĩ pariete lympido: z sicut palee ĩ excelsis: et
cemẽta sine ipensa posita ꝺ facie venti nõ pmane
bunt: sic z cor timidũ ĩ cogitatõe stulti ꝺ ipetum ti
moris ñ resistet: sic z cor trepidũ ĩ cogitatõe fatui:
oĩ tpe ñ metuet: sz z q ĩ pcepti dei pmanet semper.
Pũgens oculũ deducẽ lachrymas: z q pungit cor
profert sensum. Mittẽs lapidẽ ĩ volatilia deijciet
illa: sic z q conuitiat amico: dissoluit amicitiã. Ad
amicum z si pduxeris gladium: non desperes: est
enĩ regressus ad amicũ. Si apparuerit os triste: ñ
timeas. Est. n. concordatõ excepto conuitio z im
properio z superbia z mysterij reuelatõe ꝑplaga
dolosa. In his oĩbus effugiet amicus. Fide poſſi
de cũ amico ĩ pauptate illi⁹: vt z ĩ bonis illi⁹ leter.
In tpe tribulatõis illi⁹ pmane illi fidel: vt z ĩ here
ditate illi⁹ coheres sis. Ante ignem camini vapor
z fum⁹ ignis ĩ altatur: sic z ante sanguinẽ maledic
ta z contumelie z mine. Amicum salutare non cõ
fundar. A facie illi⁹ non me abscondam: z si mala
mihi euenerit p illum sustinebo. Oĩs q audiet: ca
uebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiã: z su
per labia mea signaculũ certũ: vt nõ cadã ĩ ipis: z
lingua mea pdat me. XXIII

Domine pater z dñator vite mee: ne dere
liq̃s me ĩ cogitatu z ꝓsilio eor: nec sinas
me cadere ĩ illa exprobratõe. Quis sup
ponit ĩ cogitatu meo flagella: z ĩ corde meo doc
trinam sapie: vt ignorantõibus eor nõ parcat mihi: z
nõ appareãt delicta eor: z ne adcrescant ignorãtie
mee: z multiplicentur delicta mea: z peccata mea
abũdent: z icidam ĩ ꝓspectu aduersariorũ meor:
z gaudeat ĩimicus meus. Dñe pater z de⁹ vite mee
ne derelinq̃s me ĩ cogitatu illor. Extollẽtias ocu
lor meor ne dederis mihi: z oẽ desideriũ auerte
a me. Auser a me ventris ꝓcupiscẽtias: z cõcubit⁹
ꝓcupiscẽtie ne apprehẽdant me: z aie irreuerenti
z ifrunite ne tradas me. Doctrinã oris audite filij
z q custodierit illã nõ periet labijs suis: nec scãda
liçabit in opibus negssimis. In vanitate sua app
hendet pctor: z supbus z maledictus scãdaliçabi
tur ĩ illis. Juratõi ñ assuescat os tuũ: mlti. n. casus
ĩ illa. Noiatio ꝟo dei ñ sit assidua ĩ ore tuo: z noĩ
bus sctor ñ admiscearis: qm̃ ñ eris ĩmunis ab eis.
Sicut enĩ ku⁹ interrogatus assidue: a liuore nõ mi
nuet: sic oĩs iurans z noians: ĩ toto a pctõ ñ purga
bit. Vir multũ iurãs iplebit inigtate: z ñ discedet
a domo illius plaga. Et si frustrauerit ffem: delic
tũ illi⁹ sup ipm erit: z si dissimulauerit: deligt du
plr: z si iuracũ iurauerit ñ iustificabit. Replebit
. n. retributiõe pessima dom⁹ illi⁹. Est z alia loq̃la
ꝺria mortis: ñ ineniat ĩ hereditate iacob. Etenim a
mificorũ oĩa hẽ auferent: z ĩ delictis ñ volupta
bũt. Indisciplinose loq̃le ñ assuescat os tuũ: ẽ. n. ĩ
illa ꝟbũ peccati. Memẽto pris z mris tue: in me
dio. n. magnator ꝓsistis: ne forte obliuiscat te de⁹
ĩ ꝓspectu illor: z assiduitate tua ĩfatuat⁹ iproperiũ
patiaris: z maluisses nõ nasci: z diẽ natiuitatis tue
maledicas. Hõ assuetus ĩ verbis ipropery: ĩ oĩb⁹
dieb⁹ suis ñ erudiet. Duo genera abũdãt ĩ pctis: z
tertiũ adducit irã z pditõem. Aia callida q̃si ignis
ardẽs ñ extinguet donec aligd glutiat: z hõ neq̃
ĩ ore carnis sue nõ desinet donec incendat ignem.
Nõi fornicario oĩs panis dulcis: ñ fatigabit trans
gredies vsq̃ ad finẽ. Vis hõ g trãsgreditur lectũ
suũ ꝺtẽnens ĩ aĩam suã: z dices gs me videt: tene
bre circũdãt me: z pietes cooperiunt me: z nemo
circũspicit me quẽ vereor: delictor meor nõ me
morabit altissimus: z nõ intellexit qm̃ oĩa videt
oculus illi⁹: qm̃ expellit a se timorẽ dei huiusmõi

hoīs timoꝛ: et oculi hoīum timentes illum: ⁊ non
cognouit: qm̃ oculi dn̄i multo plus lucidiores sūt
sup solem: circūspicientes oēs vias hominū: ⁊ pro
fundum abyssi: ⁊ hoīuꝫ cozda: intuentes in absco/
ditas partes. Dn̄o enī deo an̄tiq̄ crearent oīa sunt
agnita: sic ⁊ post pfectuꝫ respicit oīa. Sic ī plateis
ciuitatis vindicabitur: ⁊ q̄si pullus egnus fugabi
tur: ⁊ vbi nō spauit apprehendet. Et erit dedic⁹
oībus: eo q̄ non intellexerut timoꝛem dn̄i. Sic et
mulier oīs relinquēs viꝝ suū: ⁊ statuēs hereditā/
tem ex alieno matrimonio. Primo enim in lege
altissimi incredibilis fuit: ⁊ scōo virum suū dereli
qt: tertio in adulterio fornicata est: et ex alio viro
filios statuit sibi. Hoc in ecclīaz adducet: ⁊ ī filios
eius respicietur. Non tradent filij eius radices: et
rami eius nō dabūt fructum. Derelinquēt in male
dictum memoriā eius: ⁊ dedecus illius ñ delebit.
Et agnoscēt q derelicti sunt: qm̃ nihil melius est
q̄z timoꝛ dei: ⁊ nihil dulcius q̄z respicere in man/
datis dn̄i. Glīa magna est leg dn̄m: longitudo. n.
dierum assumetur ab eo. XXIIII

Sapientia laudabit aīam suā: ⁊ in deo ho
nozabitur: ⁊ in medio ppli sui gl'iabitur: ⁊
in ecclīs altissimi apiet os suū: ⁊ ī ꝓspec
tu virtutis illius gl'iabitur: ⁊ ī medio ppli sui exal
tabitur: ⁊ in plenitudine sancta admirabit: ⁊ ī ml'
titudine electoꝛū hēbit laudem: ⁊ inter bn̄dictos
bn̄dicetur dicens. Ego ex oze altissimi pdiui: p/
mogenita añ oēm creaturam. Ego feci in celis vt
oziretur lum̄ indeficiēe: ⁊ sicut nebula texi oēm
terrā. Ego ī altissimis habitaui: ⁊ thronus meus ī
colūna nubis. Gyꝝ celi circuiui sola: ⁊ pfundum
abyssi penetraui: ⁊ ī fluctib⁹ maris ambulaui: et ī
oī tra steti. Et in oī ppl'o ⁊ in oī gente pmatum ha
bui: ⁊ oīum excellentiū ⁊ humiliū colla vtute cal/
caui. Et ī his oīb⁹ regem q̄siui: ⁊ in hereditate dn̄i
morabor. Tūc pcepit ⁊ dixit mihi creatoꝛ oīum:
⁊ q creauit me requit in tabernaculo meo: ⁊ dixit
mihi. In iacob habita: ⁊ ī isrl' hereditare: ⁊ ī elec/
tis meis mitte radices. Ab initō ⁊ añ secla creata
sum: ⁊ vsq̄z ad futuꝝ seculū ñ desinā: ⁊ in habitati
one sctā cozā ipo ministraui. Et sic ī syon firmata
sum: ⁊ in ciuitate sanctificata silr requi: ⁊ in irl'm
potestas mea. Et radicaui in ppl'o honozificato: ⁊
in partes dei mei hereditas illius: ⁊ in plenitudine
sanctoꝝ detentio mea. Quasi cedrus exaltata fuz
in libano: ⁊ q̄si cupressus in mōte syon. Quasi pal/
ma exaltata sum in cades: ⁊ quasi plantatio roseꝫ ī
hiericho. Quasi oliua speciosa ī cāpis: ⁊ q̄si plāta/
nus exaltata sum iuxt aquā ī plateis. Sicut cynna
momum ⁊ balsamū aromatiçans: odozem dedi.
Quasi myrrha electa dedi suauitatem odozis: et
q̄si storax ⁊ galbanus ⁊ vngula ⁊ gutta. Quasi li/
ban⁹ nō incisus vapozaui habitationem meam: ⁊ q̄si
balsamū nō mixtuz odoꝛ me. Ego q̄si terebinth⁹
extendi ramos meos: ⁊ rami mei honozis ⁊ gr̃e.
Ego q̄si vitis fructificaui suauitatez odozis: ⁊ flo/
res mei fruct⁹ honozis ⁊ honestatis. Ego mat pul
chre dilectōis: ⁊ timoꝛis: ⁊ agnitōis: ⁊ sancte spei.
In me oīs gr̃a vie ⁊ veritat̃: ī me oīs spes vite et
virtut̃. Trāsite ad me oēs q̄ cupiscit̃ me: ⁊ a ge/
neratiōib⁹ meis īplemini. Spūs. n. me⁹ super mel
dulcis: ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū. Memo/
ria mea ī generatōe seculoꝝ. Qui edūt me adhuc
esurient: ⁊ q bibūt me adhuc sitiēt. Qui audit me
non confundetur: ⁊ q opantur in me non peccabūt.
Qui elucidāt me vitā eternā hēbunt. Hec oīa li/
ber vite: ⁊ testm̃ altissimi ⁊ agnitio veritatis. Legez
madauit moyses in pceptis iustitiaꝝ: ⁊ heredita/
tez domui iacob: ⁊ isrl' promissiones. Posuit dauid
puero suo excitare regē ex ipo fortissimū: ⁊ ī thro
no honoꝛis sedentē in sempiternū. Qui iplet qua
si physon sapiam: ⁊ sicut tigris in diebus nouoꝛū.
Qui adimplet quasi eufrates sensum. Qui multi/
plicat q̄si iordanis in tpe messis. Qui mittit disci/
plinaz sicut lucem: ⁊ assistens q̄si gyon in die vin/
demie. Qui pscit pmus scire illā: ⁊ infirmioꝛ non
uestigabit eam. A mari. n. abūdabit cogitatō eiꝰ:
⁊ cōsiliū illius in abysso magna. Ego sapia effudi
flumia: ego q̄si trames aque īmēse ō fluuio. Ego
q̄si fluuius doziz: ⁊ sicut aqueductꝰ exiui de para
diso. Dixi. Rigabo hoꝛtū meū plātatiōuz: ⁊ iebri
abo partus mei fructū. Et factus est mihi trames
abūdans: ⁊ fluuius meꝰ appropinquauit ad mare.
Qm̃ doctrinam q̄si antelucanum illumino oibꝰ:
⁊ enarrabo illam vsq̄z in longinquuz. Penetrabo
inferiores ptes terre: ⁊ inspiciam oēs dormientes:
⁊ illuminabo oēs sperantes in dn̄o. Adhuc doctri
nā q̄si pphetiam effundam: ⁊ relinquā illā querē
tibus sapiam: ⁊ nō desinā in progenies illoꝝ vsq̄z
in eū sctm̃. Videte qm̃ nō soli mihi laborauī: sed
oībus exquirentibus veritatem XXV

In tribus placitū est spiritui meo: q̄ sunt
probata cozā deo ⁊ hoībus. Concoꝛdia
fratruz: ⁊ amoꝛ proximoꝝ: ⁊ vir ⁊ mulier' si
bi bene cōsentientes. Tres species odiuit aīa mea:
⁊ aggrauoꝛ valde aīe illoꝝ. Pauperem superbū:
⁊ diuitem mendacem: ⁊ senez fatuū ⁊ insensatum.
Que in iuuentute tua nō congregasti: quō in senectu
te tua iuenies? Oꝛ speciosum caniciei iudicium: et
pbyteris cognoscere consilū. Oꝛ speciosa vetanis
sapia ⁊ gl'iosis intellectus ⁊ consilium. Corona senū
mlta peritia: ⁊ gl'ia illoꝝ timoꝛ dei. Nouē insuspi
cabilia cozdis magnificaui: ⁊ decimū dicā ī lingua
hoībus. Hō qui locūdatur in filijs viuēs: ⁊ vidēs
subuersionez inimicoꝝ suoꝝ. Beatus qui habitat
cum muliere sensata: ⁊ qui lingua sua ñ est lapsus:
⁊ qui non fuinit indignis se. Beat⁹ q̄ inuenit amicū
vez: ⁊ q enarrat iustitiā auri audienti. Oꝛ magnus
q inuenit sapiam ⁊ sciam: sz ñ est sup timētez dn̄z.
Timoꝛ dei sup oīa se supposuit. Beat⁹ hō cui do/
natū est hr̃e timoꝛē dei. Qui tenet illū cui assimi/
labit? Timoꝛ dei initiū dilectōis eiꝰ: fidei aūt ini/
tiū agglutinādū ē ei. Oīs plaga tribulacia cozdis ē: ⁊
oīs malitia negtia mlier'. Et oēm plagā ⁊ ñ plagā
videbit cozdis: ⁊ oēm negtiam ⁊ ñ negtiā mulie

ris:z oēm obductum z nō obductū odientium:z
oēm vindictā z nō vindictā inimicoꝝ. Nō est ca
put nequs sup caput colubri:z nō est ira sup iram
mulieris. Commorari leoni z draconi placebit q̄z
habitare cū muliere nequā. Negtia mulieris: im
mutat faciē eius:z obcecat vultū suū tanq̄z vrsus:
z q̄si saccū oñdet in medio proximoꝝ. Ingemuit
vir eius:z audiēs suspirauit modicuz. Breuis oīs
malitia sup malitiā mulieris:sors pctoꝝ cadat su/
per illā. Ascensus arenosus in pedib⁹ veterani: sic
mulier linguata hōi geto. Ne respicias i mulieris
spēm:z nō ocupiscas mulierem i specie. Mulieris
ira z irreuerētia:z ꝯfusio magna. Mulier si ꝑma/
tum habeat:ꝯtria ē viro suo. Coz humile z facies
tristis:z plaga mortis:mulier nequā. Manus de/
biles z genua dissoluta:mulier q̄ ñ beatificat virū
suū. A muliere initiū sctū est peccati: z p illaz oēs
morimur. Nō des aque tue exitū:nec modicum:
nec mulieri nequā venā pdeundi. Si nō ambula
uerit ad manū tuam: ꝯfundet te in ꝯspectu inimi
coꝝ. A carnibus tuis abscide illam:ne semper te
abutatur.

XXVI

Beatus vir: numerus enim
ānoꝝ illoꝝ duplex. Mulier fortis oblec
tat virū suū:z ānos vite illius in pace īple
bit. Pars bona mulier bona:in pte bona timētiū
deum dabit viro pro factis bonis. Diuitis autē et
pauperis cor bonū:in omni tpe vultus illoꝝ bila/
ris. A trib⁹ timuit cor meū:z in quarto facies mea
metuit. Delaturam ciuitatis:z collectōem ppli: et
calūniā mēdacem:sup mortem oīa grauia. Dolor
cordis z luctus:mulier çelotipa. In muliere çelo
tipa flagellū lingue:oībus cōicans. Sicut bonus
iugū qō mouet: ita z mulier neq̄z. Qui tenet illā:
q̄si q apprehēdit scorpionez. Mulier ebriosa ira
magna:z ꝯtumelia z turpitudo illius ñ tegēt. For
nicatio mulieris in extollētia oculoꝝ: z in palpe/
bris illius agnoscēt. In filia non aduertente se:fir
ma custodiam:ne iuenta occasione abutat se. Ab
oi irreuerētia oculoꝝ ei⁹ caue:z ne mireris si te ne
glexerit. Sicut viator sitiens ad fontē os apiet:et
ab oi aqua prima bibet:z ꝺ oēm palum sedebit:z
ꝺ oēm sagittā apiet pharetrā:donec deficiat. Cōa
mulieris sedule delectabit virū suū:z ossa illius im
pinguabit. Disciplina illius datuz dei est. Mulier
sensata z tacita: nō est imutatio erudite aīe. Gratia
sup grām:mulier sancta z pudorata. Quis aūt pon
deratio nō est digna ꝯtinētis aīe. Sicut sol oriēs
mūdo i altissimis dei: sic mulieris bone species i
ornamentū domus eius. Lucerna splendens sup
candelabꝝ sanctū:z spēs faciei sup etatem stabilē.
Columne auree sup bases argenteas: z pedes firmi
sup plātas stabilis mlieris. Fūdamēta eīna supra
petraz solidaz:sic mādata dei i corde mulieris sctē.
In duobus ꝯristatū est cor meū:z in tertio iracū
dia mihi aduenit. Vir bellatoꝝ deficiēs p ꝯpiam:
z vir sensatus:z q trāsgredit a iusticia ad pctm:de⁹
dauit eū ad rumpbeā. Due spēs difficiles z piculo
se mihi apparuerūt. Difficile exuit negociās:a ne/
gligentia:z ñ iustificabit caupo a peccatis labio
rum.

XXVII

Propter inopiā multi deliquerūt:z q que
rit locupletari auertit oculū suū. Sicut i
medio ꝺpaginis lapidū palus figit: sic et
inter mediū venditōis z emptōis angustiabit pec
catis. Cōteretur cū delinquēte delictum. Si non
i timore dñi tenueris te instanter: cito subuertet
domus tua. Sic in pcussura cribri remanebit pul
uis:sic apozia hois i cogitatu illius. Vasa figuli p
bat fornax:z hoīes iustos tēptatio tribulatōis. Si
cut rusticatio de ligno oñdit fructum illius:sic ver
bum ex cogitatu cordis hois. Ante ꝺmonē ñ laudes
viz:hec enim temptatio est hoīuz. Si sequaris iu
sticiam:apprehēdes illam: z indues q̄si poderem
honoris:z inhabitabis cū ea:z pteget te i sempi
ternum:z in die agnitionis inuenies firmamentum.
Volatilia ad sibi similia conueniunt:z veritas ad
eos q operātur illā reuertetur. Leo venatōi insidi
atur semp:sic pctā operantibus iniqtatez. Domo
sanctus in sapia manet sicut sol:nam stultus sicut
luna mutatur. In medio insensatoꝝ fua verbum
epi:in medio aūt cogitantiū assiduus esto. Narra
tio peccantiū odiosa:z risus illoꝝ in delictis pctī.
Logia multū iurās horripilationē capiti statuet:
z irreuerentia ipsius obturatio aurīū. Effusio san/
guinis in rixa supboꝝ:z maledictio illoꝝ auditus
gravis. Qui denudat archana amici: fidem pdit:
z nō inueniet amicū ad aīum suuz. Dilige ꝓximū:
z ꝓiungere fide cū illo. Ax si denudaueris absco
sa illius:ñ psequeris post eum. Sicut enī hō q per
dit amicum suū:sic z qui pdit amicitiā ꝓximi suī.
Et sic q dimittit auem de manu sua: sic q religsti
proximū tuum:z nō euz capies. Nō illū sequaris:
q̄ñ longe abest. Effugit enim q̄si capzea de laqo:
q̄ñ vulnerata est aīa eius. Ultra eū nō poteris col
ligare:z maledicti est ꝺcordatio. Denudare autez
amici mysteria:desperatio ē aīe infelicis. Annues
oculo fabricat iniqua:z nemo eū abijciet. In con
spectu oculoꝝ tuoꝝ cōculcabit os suū:z sup ꝓmo/
nes tuos admirabitur. Nouissime aūt puertet os
suū:z in vbis tuis dabit scādaluz. Multa audiui.
z ñ coequaui ei:z dñs odiet illū. Qui i altū mittit
lapidē:sup caput eius cadet:z plaga dolosa dolosi
diuidet vulnera. Et q foueā fodit:incidet in eam:
z q statuit lapidē ꝓximo suo offendet in eo:z q la/
queum alij ponit: peribit in illo. Facienti negssi/
tum ꝺsilium:sup ipm deuoluet:z ñ agnoscet vñ
aduenient illi. Illusio z imꝓperium supboꝝ z vi
dicta:sicut leo insidiabitur illi. Laqueo pibunt q
oblectant casu iustoꝝ:dolor aūt ꝺsumet illos añ/
q̄z moziantur. Ira z furor vtrasq̄z execrabilia sunt
z vir peccatoꝝ cōtinens erit illoꝝ.

XXVIII

Qui vindicari vult:a domino inuenict
vindictam:z peccata illius seruans ser/
uabit. Relinque ꝓximo tuo noceñ/
ti te: et tunc deprecanti tibi peccata soluentur.

Nō boī refuat irā:z a ōo q̄rit medelā: ✠n boīez fi
milem sibi ñ hz miserico2diam:z de peccatīe suis
dep̄catur: ✠ se dū caro sit refuat irā:z ppiatōez
petit a deo. Quis exorabit p delictis illius? Me-
mento nouiss̄imoꝝ:z desine inimicari. Labitudo
enim z mors ī minent ī mādatis eius. Memora-
re timorē dei:z non irascaris ꝓximo. Memorare
testū altissimi:z despice ig̃rantiā ꝓximi. Abstine
te a lite:z minues pctā. Nō.n. iracūdus: icēdit litē
z vir peccatoz turbabit amicos:z in medio pacez
hīītium īmittit īimiciciā. Sicōm enim ligna silue:
sic ignis exardescit:z scōm virtutem. boīs: sic ira
cūdia illius erit:z scōm substātiam suā exaltabit
iram suā. Certamē festinatū ī cendit ignē:z lis fe
stinās effūdit sanguinem:z lingua testificās addu
cet mortem. Si sufflaueris q̄si ignis exardebit: et
si expueris sup illā extinguetur. Utraq; ex ore p
ficiscūtur. Susurro z biliguis maledictus: multos
enī turbauit pacez hñtes. Lingua tertia multos cō
mouit z dispsit illos de gente ī gentem. Ciuitates
muratas diuitum destruxit:z domos magnatoz̄
effodit. Uirtutes ppłoz cōcidit:z gētes fortes dis
soluit. Lingua tertia mulieres viratas eiecit:z pri
uauit illas laboribus suis. Qui respicit illam: non
hēbit regem: nec habebit amicū ī q̄ regescat. Fla
gelli plaga liuorem facit: plaga aūt lingue ꝓminu
et ossa. Multi ceciderūt ī ore gladij: sz ñ sic q̄si q̄
ī terierunt p linguā suam. Beatus q̄ tectus ē a lin
gua nequā: q̄ in iracūdia illius ñ trāsiuit: z q̄ nō at
traxit iugū illius: z ī vinculis eius non est ligatus.
Iugū.n. illi⁹ iugū ferreū ē: z vinc̄ illi⁹ vinc̄ creū
est. Mors illius mors negssima: z vtilis potius ī
ferus q̄s illa. Perseuerantia illi⁹ ñ pmanebit: sz ob
tinebit vias iustoꝝ. In flāma sua nō conburet iu
stos. Qui derelinquūt dñz: incidēt ī illā: z exarde
bit ī illis z ñ extigueť: z īmittet ī illos q̄si leo: z q̄si
pardus ledet illos. Sepi aures tuas spinis: z lin
guaz nequā noli audire: z ozi tuo facito ostia: z se
ras auribus tuis. Aur̄ tuū z argentū tuū confla: et
verbis tuis facito staterā: z frenos ozi tuo rectos:
z attende ne forte labaris in lingua: z cadas ī con
spectu īimicoꝝ insidiantium tibi: z sit casus tuus ī
sanabilis in mortem. XXIX

Qui facit miam fenerat̄ ꝓximo suo: z qui p
ualet manu: mādata fuat. Fenerare ꝓxi
mo tuo ī tpe necessitatis illius: z iteruz
redde ꝓximo ī tpe suo. Cōfirma ῥbum z fideliter
age cū illo: z ī oī tpe inuenies qō tibi necessariuz
est. Multi q̄si īuentōem estimauerunt fenus: z pre
stiterunt molestiam his qui se adiuuerunt. Donec
accipiāt: osculātur manus dantis: z ī ꝓmissionib⁹
humiliant vocē suā. Et in tpe redditōis postula
bit temp⁹: z loq̄tur verba tedij z murmurationū: z
tps causabitur. Si aūt potuerit reddere aduersa
bitur. Solidi vix reddet dimidiū: z ꝓputabit il
lud q̄si īuētionem. Sin aūt: fraudabit illuz pecūia
sua: z possidebit illū inimicū gratis: z conuitia et
maledicta reddet illi: z ꝓ bonore z bñficio red
det illi cōtumeliā. Multi nō cā negtie nō fenerati
sunt: sz fraudari gratis timuerūt. Uerūtn sup humi
lez aīo: fortior esto: z ꝓ elemosyna ñ trabas illū.
Propter mādatum assume pauperem: z ꝓpter i
opiaz eius ne dimittas eū vacuū. Perde pecuniā
ꝓpter fratrem z amicū: z nō abscōdas illam sub
lapide ī pditōez. Pone thesauꝝ tuū ī pcepť altissi
mi: z pderit tibi magis q̄ aurū. Conclude elemosy
nam ī corde pauperis: z hīc p te exorabit ab oī ma
lo. Elemosyna viri q̄si sacculus cū ipso: z gratiam
hoīs q̄si pupillā ꝛcuabit: z postea resurget z retri
buet illis retributōem vnicuiq; in caput illoꝝ.
Sup scutuz potentis z sup lanceā: aduersus īimi
cum tuū pugnabit. Uir bonus fidē facit ꝓxio suo:
z q̄ pdiderit ꝛcusionem derelinquet sibi. Oram fi
deiussoris ne obliuiscaris: dedit.n. p te aīam suaz.
Reꝓmissorem fugit pctōr z īmūdus. Bona re
ꝓmissoris sibi ascribit peccator: z ingratus sensu
derelinquit liberantē se. Uir reꝓmittit de ꝓxio
suo: z cū pdiderit reuerētiā derelīquet ab eo. Re
ꝓmissio negssima multos pdidit diligentes: et
cōmouit illos q̄si fluctus maris. Uiros potentes
gyrans migrare fecit: z vagati sunt ī gentibus ali
enis. Peccatoz trāsgrediēs mādatum dñi incidet
in ꝓmissionem nequā: z qui conat̄ multa agere in
cidet ī iudicium. Recupera ꝓximum scōm ῥtutē
tuam: z attēde tibi ne incidas. Initium vite hoīs
aqua z panis z vestimentū: z domus ꝓtegēs turpi
tudinem. Melioz est victus paupis sub tegmīe al
serum: q̄ epule splēdide ī peregre sine domicilio.
Minimū ꝓ magno placeat tibi: z ipoperiū pere
grinationis nō audies. Uita nequā hospitandi de
domo in domū: z vbi hospitabiť: non fiducialiter
aget: nec aperiet os. Hospitabitur: et pascet z po
tabit īgratos. z adhuc amara audiet. Aranſi ho
spes: z ozna mensam: z q̄ in manu habes ciba ce
teros. Exi a facie bonoꝝ amicoꝝ meoꝝ: necessi
tudine domus mee: hospitio mihi fact⁹ es frater.
Grauia hec̄ homini habenti sensuz cozreptio do
mus z imꝓperium feneratoris. XXX

Qui diligit filium suum assiduat illi flagel
la: vt letetur in nouissimo suo: z non pal
pet ꝓximoꝝ ostia. Qui docet filium su
um: laudabitur in illo: z in medio domesticozum
in illo gloriabitur. Qui docet filium suum in ẽmi
mittit inimicum: z in medio amicozum gloriabit̄
in illo. Mortuus est pater eius: z quasi nō ē mor
tuus. Similem enī reliquit sibi post se in vita sua.
Uidit z letatus est in illo. In obitu suo non est cō
tristatus: nec confusus est cozam inimicis. Reli
quit enim defensorem domus contra inimicos: z
amicis reddentem gratiam. Pro animabus filio
rum colligabit vulnera sua: z super omnem vocez
turbabuntur viscera eius. Equus indomitus cua
det durus: z filius remissus euadet preceps. Lac
ta filium: et pauentem te faciet: lude cum eo: et
contristabit te. Non cozrideas illi ne condo
leas: et in nouissimo obstupescent dentes tui.

Non des illi ptātem in iuuentute: z ne despicias cogitatus illius. Curua ceruicē eius ī iuuētute: et tunde latera eius dū infans est: ne forte induret z nō credat tibi: z erit tibi dolor aie. Doce filiū tuus z opare in illo: ne in turpitudinem illius offendas. Melior est pauꝑ sanus z fortis viribus: q̄ diues imbecillis: z flagellatus malitia. Salus aie in sanctitate iusticie: z melior est oī auro z argento: z corpus validū q̄ census imēsus. Nō est cēsus super censum salutis corporis: z nō est oblectamentū sup cordis gaudiū. Melior est mors q̄ vita amara: z reges eterna q̄ languor pseuerās. Bona abscondita ī ore clauso: q̄si appositōes epulaꝝ circūposite sepulchro. Quid ꝓderit libatō idolo. Nec.n. mā ducabit nec odorabit. Sic qui effugatur a dño: z portans mercedes inigtatis. Videns oculis z īgemiscēs: sicut spado ꝑplectēs virginem z suspirās. Tristiciā nō des aie tue: z nō affligas temetipsuꝫ ī ꝯsilio tuo. Iocūditas cordis hec est vita hoīs: et thesaurus sine defectione sanctitatis: z exultatio viri est longeuitas. Miserere aie tue placēs deo: z ꝓtine: z ꝓgrega cor tuū in sanctitate eius: z tristiciam longe expelle a te. Multos.n. occidit tristicia: z nō est vtilitas in illa. Zelus z iracūdia minuent dies: z añ tps senectā adducet cogitat'. Splendidum cor: bonū ī epulis est: epule enī illius diligenter siunt. XXXI

Vigilia honestatis tabefaciet carnes: z cogitatus illius auferet somnū. Cogitatus pscientie auertit sensum: z infirmitas grauis sobriam facit aiam. Laborauit diues in ꝓgregatiōe substātie: z in rege sua replebit bonis suis. Laborauit pauꝑ in diminutiōe victus: z in fine īops fit. Qui auꝝ diligit ñ iustificabitur: z q̄ insegt ꝯsumptōem replebitur ex ea. Multi dati sunt in auri casus: z facta est in specie ipsius pditio illorū. Signū offensionis est auꝝ sacrificātiū: ve illis qui sectant illud: z oīs imprudēs deperiet in illo. Beatus diues q̄ inuētus est sine macula. z q̄ post auꝝ nō abijt: nec sperauit in pecunia z thesauris. Quis est hic z laudabimus eū? Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui pbatus est in illo: z pfectus inuentus est: z erit illi glōria eterna. Qui potuit trāgredi z nō est transgressus: z facere mala z ñ fecit. Ideo stabilita sunt bona illius ī dño: z elemosynas illius enarrabit oīs eccl̄ia sctōꝝ. Supra metaꝫ magnaꝫ sedisti: nō apias sup illā faucem tuā ꝓpꝛ. Non dicas si multa sunt: q̄ sup illā sunt. Demēto q̄m malus est oculus nequā. Negus oculo gd creatuꝫ ē? Ideo ab oī facie sua lachrymabit: cū viderit. Ne extēdas manū tuā ꝓpꝛ: z intidia ꝓaminatus erubescas. Ne ꝓximaris ī conuio vino. Intellige q̄ sunt ꝓximi tui ex teipso. Utere q̄si bō frugi bis q̄ tibi apponunt: vt non cū manducas multū: odio habearis. Cessa ꝓpꝛ causa disciplie: z noli nimius esse ne forte offendas: z si in medio multoꝝ sedisti: ꝓpꝛ illis ne extēdas manū tuā: nec ꝓpꝛ poscas bibere. Ex sufficiens est boī erudito vinū exiguū: z in dormiēdo non laborabis ab illo: z ñ senties dolorem. Vigilia z cholera: z tortura viro infruncto: somnus sanitatis in boīe parco. Dormiet vsq̄ mane: z aīa illius cum ipso delectabitur. Et si coactus fueris in edendo multum: surge e medio et vome: z refrigerabit te: et non adduces corpori tuo infirmitatem. Audi me fili z non spernas me: z in nouissimo inuenies ꝟba mea. In oībus opibus tuis esto velox: z oīs infirmitas ñ occurrit tibi. Splendidum in panibus benedicēt labia multorum: z testimoniuꝫ veritatis illius fidele. In nequissimo pane murmurabit ciuitas: z testimoniū negtie illius verum est. Diligentes in vino: noli ꝓuocare: multos enim exterminauit vinum. Ignis ꝓbat ferrum durum: sic vinum corda superborū arguet in ebrietate potatū. Aqua vita hominibus vinum in sobrietate: si bibas illud moderate: eris sobrius. Que ē vita que minuitur vino? Quid defraudat vitam? Dolor. Vinum ī iocūditatem creatum est: z non in ebrietatem ab initio. Exultatio anime z cordis vinum moderate potatum. Sanitas est anime z corpori: sobrius potus. Vinum multum potatum: irritatōem z iram z ruinas multas facit. Amaritudo aie: vinū multū potatū. Ebrietatis animositas: imprudentis offēsio: minorās virtutem z faciens vulnera. In cōuiuio vini non arguas ꝓximum z non despicias eum in iocūditate illius. Verba imꝓperij nō dicas illi: z ñ premas illum in repetendo. XXXII

Rectorem te posuerūt noli extolli: esto ī illis quasi vnus ex ipsis. Cura illorum habe: z sic cōsidera: z oīb̄ cura tua explicita recūbe: vt leteris ꝓpter illos: z ornamētum gratie accipias coronam: z dignationem conseq̄ris correctionis. Loquere maior natu: decet enī te. ꝓximum ꝟbum diligenti sciētiam: z nō impedias musicam. Ubi auditus non est: nō effundas sermonē: z importune noli extolli ī sapientia tua'. Cēmula carbūculi in ornamento auri: z compatio musicorum in cōuiuio vini. Sicut in fabricatione auri signum ēst smaragdi: sic numerus musicorum in iocundo et moderato vino. Audi tacēs: z ꝓ reuerentia accidet tibi bona gratia. Adolescēs loquere in tua causa vix cū necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris: bēat caput rñsum tuū. In multis esto quasi inscius: z audi tacens simul z q̄rēs. In medio magnatoꝝ loqui nō ꝑsumas: z vbi sunt senes nō multū loquaris. Añ grandinē ꝑibit corruscatio: z ante verecūdiā ꝑibit grā: z ꝓ reuerētia accedet tibi bona grā. Et bora surgēdi non te tristes. Przecurre aūt ꝓpꝛ ī domū tuā: z illic aduocare z illic lude: z age ꝓceptiones tuas: z non in delictis z ꝟbo superbo. Sup his oīb' benedicito dñm q̄ fēc te: z iebriātē te ab oīb' bōis suis. Qui timet deum excipiet doctrinam eius: z qui vigilauerint ad illum inuenient bñdictionē. Qui q̄rit legem replebitur ab ea: z qui insidiose agit scandaliçabit ab ea. Qui timent deum inuenient iudiciū iustum:

ꝛ iusticias quasi lumē accendēt. Peccatoꝛ homo
vitabit coꝛreptōem: ꝛ scōm volūtatez suā ueniet
ɔparationem. Vir cōsilij non disperdet intelligen
tiam: alienus ꝛ superbus non pertimescet timoꝛē.
Et iam postq̄ fecit cū eo sine cōsilio: ꝛ suis insecta
tiōibus arguet. Fili sine ɔsilio nihil facias: ꝛ post
factū ñ penitebis. Ne via ruine ñ eas: ꝛ ñ offēdes
in lapides: nec credas te vie laboꝛiose: ne ponas
aīe tue scādalū. Et a filijs tuis caue: ꝛ a domestic⁹
tuis attēde. In oi ope tuo crede ex fide aīe tue:
hec ē.n. ɔseruatō mādatoꝛ. Qui credit ōi attēdit
mādatū: ꝛ q ɔfidit i illo ñ mioꝛat⁹ erit. XXXIII

Timeti deū non occurrent mala: sz i tēpta
tione deus illuz cōseruabit: ꝛ liberabit a
malis. Sapiēs non odit mandata: ꝛ iusti
cias: ꝛ nō illidetur q̄si in pcella nauis. Homo sen
satus credit legi dei: ꝛ lex illi fidelis. Qui interro
gationem manifestat parabit verbū: ꝛ sle deꝑcat⁹
exaudiet: ꝛ conseruabit disciplinā: ꝛ tūc rñdebit:
Precoꝛdia fatui q̄si rota carri: ꝛ q̄si axis ɔsatilis
cogitatus illius. Equus emissari⁹: sic ꝛ amic⁹ sub
sannatoꝛ sub oi supꝛasedente binnit. Quare dies
diem supat: ꝛ itez lux lucē: ꝛ ānus ānum a sole⁹ A
dñi scla sepati sunt. Facto sole ꝛ ꝑceptum custodi
ente p dei sapiam diuiduntur. Et imutauit tpa: et
dies festos ipoꝛ: ꝛ i illis dies festos celebꝛauerūt
ad hoꝛam. Ex ipsis exaltauit ꝛ magnificauit de⁹:
ꝛ ex ipsis posuit in numez dieruz: ꝛ oēs holes de
solo ꝛ ex terra vnde creatus est adam. In multi
tudine discipline dñe sepauit eos: ꝛ imutauit vias
eoꝛ. Et ex ipsis bñdixit: ꝛ exaltauit: ex his sancti
cauit: ꝛ ad se applicauit: ꝛ ex ipsis maledixit: ꝛ hu
miliauit: ꝛ cōuertit illos a separatōe ipsoꝛ. Quasi
lutū figuli in manu ipsius plasmare illud ꝛ dispo
nere. Oēs vie eius ſm dispositōem eius: sic hō in
manu illius q se fecit: ꝛ reddet illi ſm iudiciū suū.
Cōtra malū bonum est: ꝛ ɔ vitam moꝛs: sic ꝛ ɔ vi
rum iustū peccatoꝛ. Et sic intuere in oia opa altis
mi. Duo ɔ duo: ꝛ vnū ɔ vnum. Et ego nouissim⁹
euigilaui: ꝛ q̄si q colligit racemos post vindemia
toꝛes. In bñdictōe dei ꝛ ipse spauit: ꝛ q̄si q vinde
miat repleui torcular. Respicite q̄ñ nō mihi soli
laboꝛaui: sz ꝛ oibus exgrentibus disciplinam. Au
dite me magnati ꝛ oēs ppli: ꝛ rectoꝛes eccl̄ie auri
bus pcipite. Filio ꝛ mulieri fratri ꝛ amico nō des
ptātem sup te in vita tua: ꝛ nō dederis alij posses
sionē tuā: ne forte peniteat te: ꝛ deprecꝛis p illis.
Dū adhuc supes ꝛ aspiras: ñ imutabit te oīs caro.
Melio⁹ est.n. vt filij tui te rogēt q̄ te respicere in
manus filioꝛ tuoꝛ. In oibus opibus tuis ꝑcellēs
esto. Ne dederis maculā in gl̄iam tuā In die cō
sumationis diez vite tue: ꝛ in tpe exitus tui distri
bue hereditatem tuā. Libaria ꝛ virga ꝛ on⁹ asino
panis ꝛ disciplina ꝛ opus fuo. Operā in disciplia
ꝛ querit regescere: laxa manus illi ꝛ querit liber
tatē. Jugū ꝛ loꝛ curuāt collū duꝛ: ꝛ fuuz īcsinant
operationes assidue. Seruo malinolo tortura et
compedes: mitte illū i operationē ne vacet. Mul
tam.n. malitiam docuit ociositas In opa ɔstitue
enm: sic enim cōdecet illum. Et si nō obaudierit
curua illū compedibus: ꝛ nō amplifices sup oñez
carnem. Nez sine iudicio nihil facias graue. Si e
tibi fuus fidelis: sit tibi q̄si aīa tua. Quasi fratrem
sic eū tracta: qm̄ in sanguīne aīe ɔparasti illuz. Si
leseris eū iniuste in fugam ɔuerteꝛ: ꝛ si extollens
discesserit: quem queras: ꝛ in qua via queras illū:
nescis. XXXIIII

Uana spes ꝛ mendacium viro insensato: ꝛ
somnia extollunt imprudētes. Quasi q
apprehendit vmbrā ꝛ pseqtur ventum:
sic ꝛ q attēdit ad visa mēdacia. Scōz h̄ visio som
nioꝛ. Ante faciez hois similitudo alterius hominis.
Ab imūdo qd mūdabit? Et a mēdace qd verum
dicetur? Diuinatio erroꝛis: ꝛ auguria: mēdacia: et
somnia malefacientiū vanitas est. Et sic ꝑturbētis
coꝛ tuū fātasias patiꝛ: nisi ab altissimo fuerit emis
sa visitatio. Ne dederis in illis coꝛ tuū. Multos
enim errare fecerūt somnia: ꝛ exciderūt sperātes
in illis. Sine mēdacio ɔsumabitur verbū legis: et
sapia in oze fidelis cōplanabit. Qui non est tēpta
tus qd scit? Vir in multis exptus: cogitabit multa:
ꝛ qui multa didicit enarrabit intellectū. Qui non
est expertus: pauca recognoscit: q aūt in multis fac
tus est: multiplicabit malitiam. Qui tēptatus non
est: q̄lia scit? Qui iplantatus est: abūdabit negtia.
Multa vidi enarrando: ꝛ plurimas ꝛboꝛ ɔsuetu
dines. Aliquotiens vsq ad moꝛtem piclitatus sū
boꝛ cā: ꝛ liberatus sum gra dei. Spūs timentium
deum querit: ꝛ in ɔspectu illius bñdicet. Spes.n.
illoꝛū in saluātez illos: ꝛ oculi dei in diligentes se.
Qui timet dñz nihil trepidabit: ꝛ nō pauebit. q̄ñ
ipse est spes eius. Timentis dñm beata est aīa ei⁹:
ad quem respicit: ꝛ q est foꝛtitudo eius. Oculi do
mini sup timentes eū ꝓtectoꝛ potentie: firmamen
tum virtutis: tegimē ardoꝛis: ꝛ vmbraculū meri
diani: deꝑcatio offēsionis: ꝛ adiutoꝛiū casus: exal
tans aīam: ꝛ illuminans oculos: dans sanitatez et
vitam ꝛ bñdictionem. Immolātis ex iniquo ob
latio est maculata: ꝛ non sunt bñplacite subsanna
tiones iniustoꝛ. Dñs solus sustinentibus se in via
veritatis ꝛ iusticie. Dona iniquoꝛ non pꝛobat al
tissimus: nec respicit in oblationes iniquoꝛ: nec in
multitudine sacrificioꝛ: eoꝛum ꝓpitiabit peccā
tis. Qui offert sacrificium ex substantia pauerū:
quasi qui victimat filium in conspectu patris sui:
Panis egentium vita pauperis est: qui defraudat
illum: homo sanguinis est. Qui aufert i fudoze pa
nem: quasi qui occidit proximum suū. Qui effū
dit sanguinem: ꝛ qui fraudez facit mercēnario fra
tres sunt. Unus edificās ꝛ vnus destruens: quid p
dest illis nisi laboꝛ? Unus ozans ꝛ vn⁹ maledicēs:
cuius vocem exaudiet deus? Qui baptiçāt a moꝛ
tuo: ꝛ iterū tangit moꝛtuum: quid proficit lauatio
illius? Sic homo qui ieiunat in peccatis suis: ꝛ ite
rum eadem faciens: quid proficit humiliando se?
Orationem illius quis exaudiet? XXXV

Qui ꝓfuat ꝙbū mltiplicat ofones. Sacrificiū salutare ē attēdere mādatis ⁊ discedere ab oi ūgtate:⁊ ppitiatōez litare sacrificijs sr̄ ūusticias:⁊ depcatio ꝓ pctis recedē ab ūusticia. Retribuet gr̄az q offert simlagiez: ⁊ q sacē mūaz offert sacrificiū. Bñplacitū ē dño recedē ab ūgtate:⁊ ōpcatio ꝓ pctis recedē ab ūusticia. Nō appebis añ ꝛspectū dñi vacu⁹. Dec.n.oia pp mandata ōt fiūt. Oblatō iusti ꝑpiguat altar̄: ⁊ odoz suauitat̄ ē ī ꝛspectu altissimi. Sacrificiū iusti acceptū est: ⁊ memoriā ei⁹ñ obliuiscet dñs. Bono aīo gl̄iam redde deo:⁊ ñ minuas ꝓmissas manuū tuarū. In oi dato hilarē fac vultū tuū:⁊ in exultatiōe sanctifica decimas tuas. Da altissimo ꝛm donatū eius: ⁊ in bono oculo adinuētionē facito manuū tuaz:qm̄ dñs retribuens est:⁊ septies tm̄ reddet tibi. Noli offerre munera ꝓtua:ñ enī suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificiū iniustū: qm̄ dñs videx est:⁊ nō est apud illū gl̄ia psone Nō accipiet dñs pson̄ in pauperem:⁊ depcatōem lesi exaudiet. Nō despiciet pces pupilli:nec viduā:si effūdat loq̄laz gemitus. Nōne lachꝛyme vidue ad maxillaz descendūt:⁊ exclamatio eius sup deducētam eas: A maxilla.n.ascēdūt vsq̄ ad celū:⁊ dñs exauditoz ñ delectabit̄ ī illis. Qui adozat deū in oblectatiōe suscipiet̄:⁊ depcatio illius vsq̄ ad nubes ꝓpinq̄bit. Oro humiliātis se nubes penetrabit: ⁊ donec ꝓpinquet:ñ ꝛsolabit̄ ⁊ ñ discedet: donec altissimus aspiciat. Et dñs ñ elongabit: sz iudicabit iustos ⁊ faciet iudiciū:⁊ foꝛtissimus ñ bēbit ī ill̄ patientiā:vt ꝓtribulet dozsuz ipsoz:⁊ gētib⁹ reddet vindictā:donec tollat plenitudinē supboz: ⁊ sceptra iniq̄ ꝓtribulet:donec reddat hoibus secūduz actus suos:⁊ scōz opa ade:⁊ scōz ꝑsumptōez illi⁹: donec iudicet iudiciū plebis sue: ⁊ oblectabit iustos misericoꝛdia sua. Speciosa misericoꝛdia dei ī tpe tribulationis:quasi nubes pluuie in tempoze siccitatis.

XXXVI

Miserere nostri deus oīum ⁊ respice nos: ⁊ oñde nobis lucē miseratōuz tuaz:⁊ immitte timoꝛē tuū sup gentes q̄ nō exḡsierunt te:vt cognoscant:qz ñ est deus nisi tu:vt enarrent magnalia tua. Allena manū tuam sup gentes alienas:vt videant potētiam tuā. Sic.n.in ꝛspectu eoz sanctificatus es ī nobis:sic in cōspectu nr̄o magnificaberis in eis:vt cognoscāt te: sicut ⁊ nos cognouimus:qz ñ est deus ꝑter te dñe. Innoua signa:⁊ imuta mirabilia. Glꝛifica manū:⁊ bꝛachiuz dexterū. Excita furoꝛē ⁊ effūde iraz. Extolle aduersariū:⁊ afflige inimicū. Festina tps ⁊ memento finis:vt enarrēt mirabilia tua. In ira flāme deuoꝛet̄ q saluat̄:⁊ q pessimāt plebē tuā:ueniāt pditionē. Cōtere caput ꝓncipū ⁊ inimicoꝝ dicētiū:ñ est alius ꝑter nos. Cōgrega oēs trib⁹ iacob: ⁊ cog̃ scāt:qz ñ est deus nisi tu:vt enarrēt magnalia tua: ⁊ hereditabis eos sicut ab initio. Miserere plebi tue sup quā inuocatū est nomē tuū: ⁊ isrl̄ quē coeḡsti ꝓmogēito tuo. Miserere ciuitati sanctificatōis tue irl̄m:ciuitati regei tue. Reple syon lenarrabilibus ꝙtutibus tuis:⁊ gl̄ia tua ppl̄m tuū. Da testimoniū qz ab initio creature tue fūt: ⁊ suscita pcationes q̄s locuti sūt ī noīe tuo ꝙphete pziozes. Da mercedē sustinentibus te vt ꝙphete tui fideles inueniant̄:⁊ exaudi oꝛonem seruoꝝ tuoꝝ:Scōm bñdictōem aaron da ppl̄o tuo:⁊ dirige nos ī viā ūusticie:vt sciāt oēs q habitāt ꝛram:qz tu es de⁹ conspectoꝛ seculoꝝ. Oēm escā manducabit venter: et est cibus cibo melioꝛ. Fauces ꝛtingūt cibū:⁊ coꝛ insensatū verba mēdacia. Coꝛ pꝛauū dabit tristiciam:⁊ hō pitus resistet illi. Oēm masculū excipiet mulier:⁊ est filia melioꝛ filie. Spes mulieris exhilarat faciē viri sui:⁊ sup oēm ꝛcupiscentiam hois supducet desideriū. Si est lingua curatōis ⁊ mitigatōis ⁊ misericoꝛdie:nō est vir illius ſm filios hominū. Qui possidet mulierē bonā inchoat possessionem:adiutoziū ſm illū est:⁊ colūna vt requies. Ubi ñ est sepes diripiet̄ possessio:⁊ vbi ñ est mulier ingemiscit egens. Cui credit q ñ hz nidū? Et deflectēs vbicūq̄ obscurauerit:quasi succict⁹ latro exiliēs de ciuitate in ciuitatem.

XXXVII

Omnis amicus dicet:⁊ ego amicitiā copulaui:sz est amicus solo noīe amicus. Nōne tristicia inest vsq̄ ad moꝛtē. Sodalis aūt ⁊ amicus:ad inimicitiā ꝙuertent. O ꝑsumptō negssima vnde creata es copire aridam malitia ⁊ dolositate illius. Sodalis amico cōiocūdabit̄ ī oblectationib⁹:⁊ ī tpe tribulatōis aduersari⁹ erit. Sodalis amico ꝛdolet cā ventris:⁊ ꝙ hostē accipiet scutū. Nō obliuiscaris amici tui in aīo tuo:et nō īmemoꝛ sis illius ī opibus tuis. Noli ꝛsiliari cū socero tuo:⁊ a ꝛelātibus te abscōde ꝛsiliū. Dis ꝛsiliarius pdit ꝛsiliū:sz est cōsiliarius ī semetipso. A cōsiliario tua aiam tuā. Prius scito q̄ fit ill̄i⁹ ne cessitas:⁊ quid ipse in aīo suo cogitabit. Ne fozte mittat sudē in ꝛram:⁊ dicat tibi:bona est via tua: ⁊ stet cōꝛrio videre gd tibi cueniat. Cū viro irreligioso tracta de sanctitate:⁊ cū iniusto de iusticia: et cū muliere de his q̄ emulat̄. Cū timido de bello: cū negociatoꝛe de traiectōe. Cū emptoꝛe de venditione:cū viro liuido de gratijs agendis. Cū impio de pietate:cū inboneſto de honestate. Cum opario agrario de oī ope:cū opario ānuali de cōsumatione āni:cū seruo pigro de multa opatione. Nō attendas his ī oīm ꝛsilio. Sz cū viro sancto assiduus esto:quēcūq̄ cognoueris obseruantem timoꝛem dei:cuius aīa est scōm aīam tuā. Quicūq̄ titubauerit in tenebꝛis :non ꝛdolebit tibi. Et coꝛ boni consilij statue tecū. Non est enim tibi aliud plus illo. Ata viri sancti enūciat aliq̄n vera:q̄s septem circūspectoꝛes sedentes in excelso ad speculandum. Et in his oībus depcare altissimū:vt dirigat in veritate viā tuā. Añ oīa opa verbū veraꝛ pcedat te:⁊ añ oēm actū ꝛsiliū stabilie. Uerbū nequā imutabit coꝛ:eꝛ q̄ ptes q̄tuoꝛ oziūtur:bonuz ⁊ malū:vita ⁊ moꝛs:⁊ dñatrix illoꝝ ē assidua lingua. Uir pitus multos eruditit:⁊ aīe sue suauis ē.

Qui sophistice loqtur:odibilis ē:ī oī re defrauda
bitur. Nō est.n.illi data a dño grā:oī.n.sapia de/
fraudatus est. Est sapiēs aīe sue sapiēs:z fructꝰ sen
sus illius laudabilis. Vir sapiēs plebē suā erudit:
z fructus sensus illius fideles sunt. Vir sapiens im
plebitur bñdictionibus:z videntes illū laudabūt.
Vita viri in numero dieꝝ:dies aūt isrl inumerabi
les sunt. Sapiēs in ppło bereditabit honorē:z no
men illius erit viuens in eternum. Fili in vita tua
tēpta aīam tuā:z si fuerit nequā:nō des illi ptātez.
Nō.n.oīa oībus expediunt:z non oī aīe oē genus
placet. Noli auidus ee in omni epulatione:z non
te effundas sup oēs escam. In multis.n.escis erit
infirmitas:z auiditas appropinquabit vsq; ad co
leram. Propter crapulam multi obierūt: qui aūt
abstinens est adiciet vitam. XXXVIII

Honora medicū ppter necessitatez: etenī
illū creauit altissimus. A deo est enī oīs
medela:z a rege accipiet donatōez. Disci
plina medici exaltabit caput illius:z in conspectu
magnatoꝝ collaudabitur. Altissimus creauit de
terra medicinam:z vir prudēs ñ abhorrebit illā.
Nōne a ligno indulcata est aq; amara? Ad agniti
onem hoīum:virtus illoꝝ. Et dedit hoībus sciaz
altissimus:honorari ī mirabilibus suis. In his cu
rans mitigabit dolorem:z vnguentari faciet pig/
menta suauitatis:z vnctōes cōficiet sanitatis:z nō
cōsumabūtur opa eius. Pax enim dei sup faciem
terre. Fili ī tua infirmitate ñ ōspicias teipm:sz ora
dñm: et ipse curabit te. Auerte a delicto z dirige
manus:z ab oī delicto mūda coꝝ tuū. Da suauita
tem z memoriaz similaginis:z ipingua oblatōez:
z da locū medico. Et enim illum dñs creauit:z ñ
discedat a te:qz opa eius sūt necessaria. Est enī tē
pus qñ in manibus illoꝝ incurras: ipsi vero dñm
deprecabuntur:vt dirigat regem eoꝝ:z sanitatē pp
quersationem illoꝝ. Qui delingt ī ospectu eius q
fecit eū:incidet in manus medici. Fili in mortuū
produc lachrymas:z q̄si dira passus incipe plora
re:z scōm iudiciū prege corpus illius: z ñ despici
as sepulturam illius. Propter delaturā aūt amare
ser luctū illi? vno die:z osolare ppt̄ tristiciā: z fac
luctū scōz meritū ei? vno die vt duob? ppt̄ detrac
tionem. A tristicia.n. festinat mors z coopit virtutē
z tristicia cordis flectit ceruicem. In abductione
pmanet tristicia:z substātia inopis scōm coꝝ eius.
Ne dederis ī tristicia coꝝ tuū: sz repelle eā a te:et
memēto nouissimoꝝ. Noli obliuisci: neq; enim ē
quersio:z huic nihil prderis:z teipsum pessimabis.
Memor esto iudicij mei:sic.n.erit z tuum. Mihi
heri z tibi hodie. In rege mortui requiescere fac
memoriam eius:z osolare illū ī exitu spūs sui. Sa
pientiam scribe ī tpe vacuitatis: et q̄ minorat actu
sapiam prcipiet:qz sapia replebitur. Qui tenet ara
trū:z q̄ gliatur ī iaculo stimulo boues agitat: z cō
uersatur in opibus eoꝝ: z narratio eius ī filijs tau
roꝝ. Cor suū dabit ad versandos sulcos:z vigilia
eius in sagina vaccaꝝ. Sic oīs faber z architectꝰ:
q noctez tāq; die trāsigit:q sculpit signacula sculp
tilia:z assiduitas eius variat picturam. Cor suum
dabit ī similitudinē picture: z vigilia sua prficiet opꝰ.
Sic faber ferrarius sedens iuxꝝ incudē: z conside
rans opus ferri. Vapor ignis vret carnes eius:z ī
caloze fornacis prtertur. Vox mallei innouat au
rem eius:z ō similitudinem vasis oculus eius. Cor
suū dabit ī pfumationem opus:z vigilia sua orna
bit imperfectionem. Sic figulus sedes ad opꝰ suū:
quertens pedibus suis rotaz:q in sollicitudine po
situs ē semp ppter opus suū:z inumera ē oīs opa
tio eiꝰ. In brachio suo formabit lutū:z añ pedes
suos curuabit virtutem suā. Cor suū dabit vt cōsu/
met linitōem:z vigilia sua mūdabit fornacē. Oēs
hi in manibus suis sperauerunt: z vnusq;q; ī arte
sua sapiēs est. Sine his oībus ñ edificatur ciuitas.
Et nō inhabitabūt nec ambulabūt: z in ecclīam
nō trāsilient. Sup sellā iudicis ñ sedebūt: z testm
iudicij ñ itelliget:neq; palā facient iudiciū z disci
plinā:z ī parabolis ñ inuenient: sz creatura eui prfirma
būt:z deprcatio illoꝝ ī opatōe artis accōmodātes
aīas suas:z querentes ī lege altissimi. XXXIX

Sapientiā oīum antiq̄ exqret sapiēs:z in
pphetis vacabit. Narratōem virorꝝ no
minatoꝝ prtuabit:z in versutias parabo/
larum simul introibit. Occulta puerboꝝ exqret:
z ī absconditis parabolaꝝ quersabitur. In medio
magnatoꝝ ministrabit:z ī ospectu pncipis appebit
In terrā alienigenaꝝ gētiū ptransiet. Bona enim z
mala: ī oībus tptabit. Cor suū tradet ad vigilan
dum diluculo ad dñm q̄ fecit illum:z in prspectu al
tissimi deprcabitur. Aperiet os suū in orone:z pro
delictis suis deprcabitur. Si.n.dñs magnus volu
erit:spū intelligentie replebit illū:z ipe tāq; ibres
mittet eloqa sapietie sue z in oratione confitebit dño.
Et ipse diriget consilium eius z disciplinam: z in ab
sconditis suis quersabitur. Ipse palā faciet disciplī
nam doctrine sue:z ī lege testi dñi gliabit. Collau
dabūt multi sapietiam eius:z vsq; in seculum non
delebitur. Nō recedet memoria eius z nomē eiꝰ
regret a generatōe in generatiōez. Sapiam eius
enarrabūt gētes: z laudē eiꝰ enūciabit ecclīa. Si
pmāserit nomē eiꝰ derelinqt plus q̄ mille: z si req
euerit:prderit illi. Adhuc osiliaboꝝ vt enarrez:vt
furoze enī repletus sum. Et in voce dicit. Audi
te me diuini fructus: z q̄si rosa plantata sup riuos
aquaꝝ fructificate. Quasi libanꝰ odorez suauitatē
habete. Florete florez q̄si liliū:z date odorem: z
frondete in grām:z collaudate canticū:z bñdicite
dñm ī opibꝰ suis. Date noī eiꝰ magnificētiā: z confite
mini illi ī voce labioꝝ vroꝝ:z in cāticis labioꝝ z
citharis:z sic dicetis ī confessiōe. Opa dñi vniuersa
bona valde. In vbo.n.eius stetit aq̄ sic congeries:z
ī fmōe oris illiꝰ sic exceptoria aquaꝝ:qñ ī pcepto
ipsius placoꝝ fit: z non est minoratio in salute ip/
sius. Opera omnis carnis coram illo: et non est
quicq; absconditū ab oculis eiꝰ. A seculo vsq; ī se
culz respicit:z nihil est mirabile in conspectu eius.

Nō est dicere qd est hec: aut qd est illud: cōia. n. i tpe suo q̄rentur. Benedictio illius q̄si fluui⁹ inundabit: 8 et quō cataclysmus aridā ierriauit: sic ira ipsi⁹ gentes q̄ nō exḡsierunt eū: hereditabit. Quō conuertit aq̄s in siccitatem et siccata est terra: et vie illi⁹ vijs illoꝝ directe sunt: sic pctōribus offensiones in ira eius. Bona bonis creata sunt ab initio: sic negssimis bona et mala. Principiū necessarie rei vite hominum: aqua: ignis: et ferrū: sal: lac: et panis similagineus: et mel: et botrus: vue: et oleū: et vestimentum. Hec cōia sanctis in bona: sic et impijs et peccatoribus in mala conuertentur. Sūt spūs q̄ ad vindictaz creati sunt: et in furoꝛe suo cōfirmauerūt tormenta sua. Et in tpe cōsumatōis effundent virtutem: et furorem eius q̄ fecit illos cōfūdēt. Ignis: grādo: fames: et moꝛs: cōia hec ad vindictā creata sunt. Bestiarum dentes: et scoꝛpij: et serpentes: et rūphea vindicans in exterminiū impios. Hec mādatis eius epulabūt: et sup terram in necessitate p̄parabuntur: et i tpib⁹ suis nō p̄terient verbum. Propterea ab initio cōfirmatus sum: et cōsiliatus sum: et cogitaui: et scripta dimisi. Omnia opa dñi bona: et oē opus hoꝛa sua subministrabit. Nō ē dicere: hoc illo negus ē. Omnia. n. i tpe suo cōprobabūtur. Et nūc i oi coꝛde et oꝛe collaudate et benedicite nomē dñi. XL

4 Occupatō magna creata est oībus hoīb⁹: et iugū graue sup filios adam: a die exitꝰ de ventre matris eoꝝ vsq̄ i diē sepulture in matrem oīum. Cogitatōes eoꝝ et timoꝛes coꝛdis: adinuentio expectationis: et dies finitōis: a p̄sidente sup sedem gl̄iosam: vsq̄ ad humiliatū i cīrā: et cinerem ab eo q̄ vtitur hyacintho et poꝛtat coronam: vsq̄ ad eū q̄ opitur lino crudo. Furoꝛ: çel⁹ tumultus: fluctuatio: et timoꝛ mortis: iracūdia pseuerās: et extentio: et in tpe refectionis i cubili somnus noctis imutat sciam eius. Quodicū aūt tāq̄ nihil in rege: et ab eo in somnis q̄si in die respect⁹. Cōturbatus est i visu coꝛdis sui: tāq̄ q̄ euaserit in die belli. In tpe salutis sue exurrexit: et admirans ad nullū timoꝛem cū oī carne ab hoīe vsq̄ ad pecus: et sup peccatoꝛes septuplum. Ad hec moꝛs: sanguis: extentio: et rūphea: oppssiōes: fames: et tritō: et flagella. Sup iniq̄s creata sūt hec oīa: et pp illos factꝰ est cataclysmus. Omnia. n. q̄ de terra sūt i terrā cōuertent: et aq̄ oēs in mare conuertent. Oē mun⁹ et iniq̄tas delebit: et fides i seculū stabit. Substātie iniq̄ stoꝝ sic̄ fluuius siccabūt: et sicut tonitruū magnus i pluuia psonabūt. In apiendo man⁹ suas letabit: sic p̄uaricatoꝛes in cōsumatōe tabescēt. Plepotes impioꝝ nō multiplicabūt ramos: et radices immūde sup cacumē petre sonāt. Sup oēm aquā viriditas: et ad oꝛā fluminis ante oē fenū euellet. Hec sic̄ paradisus in bñdictōibus: et misericoꝛdia i seculo p manet. Vita sibi sufficiētis oparii cōdulcabit: et in ea inuenies thesauꝝ. Fili edificatō ciuitatis cōfirmabit nomē: et sup hāc mulier imaculata cōputabit. Vinum et musica letificant coꝛ: et sup vtraq̄ dilectio sapie. Tibie et psalteriuꝫ suauē faciunt melodiam: et sup vtraq̄ lingua suauis. Gram et spēm desiderabit oculus tuus: et sup hec virides satōes. Amicus et sodalis in tpe occurrentes: et sup vtroq̄ mulier cū viro. Fres i adiutoꝛiū i tpe tribulatōis: et super eos misericoꝛdia liberabit. Aurū et argētuz et cōstitutio pedū: sup vtrūq̄ cōsiliū bñplacitū. Facultates et virtutes exaltāt coꝛ: et sup hec timoꝛ domini. Nō est i timoꝛe dñi minoꝛatio: et nō est in eo ingrere adiutoꝛiū. Timoꝛ dñi sicut paradisus bñdictionis: et sup oēm gl̄iam operūt illū. Fili i tpe vite tue ne indigeas. Melius est. n. moꝛi q̄ indigē. Vir respiciens i mensam alienā: nō est vita eius in cogitatōe victus. Alit. n. aīam suam cibis alienis. Vir āt disciplinatus et erudit⁹ custodiet se. In oꝛe imprudentis: oculcabitur iopia: et in ventre ei⁹ ignis ardebit. XLI

O Moꝛs q̄ amara est memoꝛia tua hoī pacem bñti in substātijs suis: viro qeto: et cui⁹ vie directe sūt i oīb⁹: et adhuc valēti accipere cibū. O moꝛs bonū est iudiciū tuū hoī i digenti: et q̄ minoꝛatur viribus: ōfecto etate: et cui de oībus cura est et incredibili: q̄ pdit sapiaz. Nolī metuere iudiciū mortis. Memēto que añ te fuerunt: et que supuentura sunt tibi: hec iudiciū a dño oī carni: et q̄ supuenient tibi i bñplacito altissimi: siue decē siue centum siue mille ānī. Nō est. n. in inferno accusatio vite. Filij abhoīationū sūt filij pctōꝝ: et q̄ ouersantur secus domos impioꝝ. Filiorum pctōꝝ periet hereditas: et cū semine illoꝝ assiduitas opprobrij. De patre impio queruntur filij: quīa ꝓpter illum sunt i opprobrio. Ue vobis viri ipij: q̄ dereliq̄stis legez dñi altissimi. Et si nati fuerit⁹: i maledictōe nascemini: et si moꝛtui fueritis: i maledictōe erit pars vra. Omnia q̄ de terra sūt in terram conuertentur: sic impij a maledictio i pditionem. Luctus hoīum in coꝛpoꝛe ipsoꝝ: nomen aūt impioꝝ delebitur. Cura habe de bono noīe: hec enim magis pmanebit tibi: q̄ mille thesauri pciosi et magni. Bone vite numerus dieꝝ: bonū aūt nomen permanebit in euū. Disciplinā in pace cōseruate filij. Sapia. n. abscondita et thesaurus inuisus que vtilitas in vtrisq̄? Melior est hō q̄ abscondit stulticiā suā: q̄ hō q̄ absc̄ōdit sapiam suā. Verūtñ reuertimini in bis q̄ pcedunt de oꝛe meo. Nō est enim bonum hoīem irreuerentiam obseruare: et nō oīa oībus bñ placent in fide. Erubescite a patre et a matre de foznicatione: et a p̄sidente: et a potente de mēdacio: a p̄ncipe et a iudice de delicto: a synagoga et plebe de iniqtate: a socio et amico de iniusticia: et de loco in q̄ habitas de furto: de veritate dei et testamēto: de discubitu in panibus: et ab obsecratōe dati et accepti: a salutantibus de silentio: a respectu mulieris foznicarie: et ab auersione vult⁹ cognati. Ne auertas faciem a proximo tuo: et ab auferendo partem: et nō restituendo. Ne respicias mulierem alieni viri: et ne scruteris ancillam eius: neq̄ steteris ad lectū ei⁹. Caue ab amicis, de fmonib⁹ ipꝛopij: et cū dederis ne ipꝛoperes. XLII

Non duplices ꝼmonem auditus de reuelatione. ꝼmonis absconditi: ⁊ eris vere sine confusione: ⁊ inuenies gr̃am in cõspectu oĩum hoĩum. Ne ꝓ his oĩbus ꝓfundaris: ⁊ ne accipias psonã vt delinquas. De lege altissimi ⁊ testamento: ⁊ de iudicio iustificare impium: ⁊ de ẏbo socioꝝ ⁊ viatoꝝ: ⁊ de datiõe hereditatis amicoꝝ: de equalitate statere ⁊ ponderum: de acgsitione multoꝝ ⁊ paucoꝝ: de cozruptione emptionis et negociatoꝝ: ⁊ de multa disciplina filioꝝ: ⁊ suo pessimo latus sanguinare. Sup mulierem nequã: bonum est signum. Ubi manus multe sunt: claude: ⁊ quodcũq; trades numera ⁊ appende: datus vero ⁊ acceptum'oẽ describe. De disciplina insensati et fatui: ⁊ de seniozibus q̃ indicantur ab adolescẽtibus: ⁊ eris eruditus in oĩbus: ⁊ ꝓbabilis ĩ ꝓspectu oĩum viroꝝ. Filia patris abscondita est: vigilia et sollicitudo eius aufert somnum: ne forte in adolescentia sua adultera efficiatur: ⁊ cum viro ꝓmozata odibilis fiat: ne q̃ polluatur in virginitate sua: ⁊ in paternis suis grauida inueniat̃: ne forte cum viro ꝓmozata trãsgrediat̃: aut certe sterilis efficiatur. Sup filiam luxuriosam ꝑfirma custodiam: ne q̃ faciet te in oppꝛobriũ venire inimicis: a detractione in ciuitate ⁊ abiectione plebis: ⁊ ꝓfundat te ĩ multitudine ppli. Oĩ hoĩ noli intendere in specie: ⁊ in medio mulieꝝ noli ꝓmozari. De vestimẽt̃.n. procedit tinea: ⁊ a muliere iniqtas viri. Melioꝛ ẽ enim iniqtas viri q̃ benefaciens mulier: ⁊ mulier ꝓfundens in oppꝛobriũ. Memoꝛ ero igit̃ opum dñi: ⁊ q̃ vidi ãnunciabo: in ꝼmonibus dñi opa ei⁹. Sol illuminans ꝓ oĩa respexit: ⁊ gl̃ia dñi plenum est opus eius. Nõne dñs fecit sctõs enarrare oĩa mirabilia sua: que ꝑfirmauit dñs oĩpotens stabilit̃ in gl̃ia sua? Abyssum ⁊ coꝛ hoĩum inuestigauit: et in astutia eoꝝ excogitauit. Cognouit enĩ dñs oẽq; sciam: ⁊ inspexit in signum eui: annũcians q̃ ꝑterierunt: ⁊ que supuentura sunt reuelans vestigia occultoꝝ. Non ꝑterit illũ oĩs cogitatus: ⁊ ñ absc̃dit se ab eo vllus ꝼmo. Magnalia sapie sue decorauit: que est añ seculũ ⁊ vsq; in seculũ: neq; adiectũ ẽ neq; minuet̃: ⁊ ñ eget alicuius ꝯsilio. Ex desiderabilia sũ oĩa opa ei⁹: ⁊ tanq; scintillia que ẽ ꝓsiderare. Oĩa ẖ viuũt ⁊ manent in seculũ: ⁊ in oĩ necessitate oĩa obaudiũt ei. Oĩa duplicia vnum cõtra vnum: ⁊ ñ fecit geq; deesse. Uniuscuiusq; ꝓfuabit bona. Et quis satiabit̃ videꝫ gl̃iaz ei⁹?

XLIII

Altitudinis firmamentũ: pulcẖritudo ei⁹ species celi in visione gl̃ie. Sol ĩ aspectu annuncias in exitu: vas admirabile: op⁹ excelsi. In meridiano exurit ẽram: ⁊ in ꝓspectu ardoꝛis eius gs poterit sustinere? Fornacem custodiens in operibus ardoꝛis. Tripliciter sol exurens mõtes radios igneos exufflans: ⁊ refulgẽs radiis suis obcecat oculos. Magnus dñs qui fecit illũ: ⁊ in ꝼmonibus eius festinauit iter. Et luna ĩ oĩbus in tpe suo: oñsio tpis: ⁊ signum eui. A luna signuz dici festi: luminare qꝺ minuit̃ in ꝓsumatiõe. Mẽsis ꝼm nomẽ eius est: crescẽs mirabil'r ĩ ꝓsumationem. Vas castroꝝ in excelsis: in firmamento celi resplendens gl̃iose. Spẽs celi gl̃ia stellaꝝ: mũdus illuminans in excelsis dñs. In verbis sancti stabunt ad iudicium: ⁊ ñ deficient ĩ vigilijs'suis. Uiꝺ arcũ ⁊ bndic q̃ fecit illum. Valde speciosus est in splendoꝛe suo. Gyrauit celum in circuitu gl̃ie sue: manus excelsi aperuerũt illũ. Imperio suo accelerauit niuem: et accelerat cozuscationes emittere iudicij sui. Propterea apti sunt thesauri: ⁊ euolauerunt nebule sicut auces. In magnitudine sua potuit nubes: ⁊ ꝓfracti sunt lapides grãdinis. In conspectu eius ꝓmouebũtur montes: ⁊ in voluntate eius aspiratuit notbus. Uox tonitrui eius verberauit ẽram: tẽpestas aglonis ⁊ cõgregatio spũs: ⁊ sic̃ auis deponẽs ad sedẽduz: aspgit niuem: ⁊ sicut locusta demergens descensus eius. Pulcẖritudinez colozis ei⁹ admirabitur oculus: ⁊ sup imbzem ei⁹ expanescit coꝛ. Gelu sicut salez effundet sup ẽraz: ⁊ dũ flauerit fiet tãq; cacumina tribuli. Frigidus ventus aquilo flauit: ⁊ gelauit crystallus ab aqua. Sup oẽm ꝓgregationem aquaꝝ requiescet: ⁊ sicut lozica induit se aquis. Et deuozabit mõtes ⁊ exuret desertum: ⁊ extinguet viride sicut igne. Medicina oĩum in festinatione nebule: ⁊ ros obuians ab ardoꝛe venienti: humilem efficiet eum. In ꝼmõe eius siluit ventus: ⁊ cogitatõe sua placauit abyssũ ⁊ plantauit illũ dñs ibus. Qui nauigat mare: enarrat picula eius: ⁊ audientes auribus nr̃is admirabimur. Illic p̃clara opa ⁊ mirabilia: varia bestiaꝝ genera ⁊ oĩum pecoꝝ: ⁊ creatura beluaꝝ. Propt ipsum ꝓfirmatus est itineris finis: ⁊ in ꝼmone eius ꝓposita sunt oĩa. Multa dicimus: ⁊ deficim⁹ verbis: ꝓsumatio aũt ꝼmonum: ipe est. In oĩbus gloriantes: ad qd valebimus. Ipse.n. oĩpotens sup oĩa opa sua. Terribilis dñs ⁊ magnus vehemẽt̃: ⁊ mirabilis potentia ipsius. Glificantes dñz q̃tũ cũq; potueritis supualebit adhuc: ⁊ admirabilis magnificentia eius. Exaltantes dñm exaltate illum q̃tum potestis: maioꝛ est enĩ oĩ laude. Exaltantes eũ replemini ẏtute. Ne laboꝛetis: ñ enim ꝓprehendetis. Quis videbit euz ⁊ enarrabit: ⁊ gs magnificabit euz sicut est ab initio? Multa absc̃dita sunt maioꝛa his. Pauca enĩ vidimus operũ eius. Oĩa autem dominus fecit: ⁊ pie agentibus dedit sapientiam.

XLIIII

Laudemus viros gl̃iosos ⁊ parentes nostros in generatione sua. Multam gl̃iam fecit dñs magnificentia sua a seculo. Dominantes in ptãtibus suis: boles magni ẏtute et prudentia sua ꝑditi: nũciantes in ꝓphetis dignitatem ꝓphaꝝ: ⁊ imperãtes in pñti ppło: ⁊ ẏtute prudentie ppłis sanctissima ẏba. In pueritia sua regentes modos muscos: ⁊ narrãtes carmina scripturaꝝ. Boles diuites in ẏtute: pulcẖritudinis studiũ bñtes: pacificantes ĩ domibus suis. Oes isti i generationib⁹ gentis sue gl̃iam adepti sũt: ⁊ ĩ diebꝰ suis bñtur ĩ laudib⁹. Qui de illis nati sũt: reliq̃unt

nomē narrādi laudes eoꝝ. Et sūt q̄ꝝ ñ est memoria. Perierūt q̄si q nō fuerint: z nati sūr q̄si ñ nati: z filij ipsoꝝ cū ipsis. Sed illi viri misericordie sūt q̄ꝝ pietates ñ defuerūt. Cū semine eoꝝ pseuerauit bona hereditas sancta nepotes eorū. Et in testis stetit semē eoꝝ: z filij eoꝝ ꝓpter illos vsq; i eternū manent. Semē eoꝝ z gla eoꝝ ñ derelinq̄tur. Cor pora ipsoꝝ in pace sepulta sūt: z nomē eoꝝ viuet i generationē z generationē. Sapiaz ipsoꝝ narrēt ppli: z laudem eoꝝ nunciet eccla. Enoch placuit deo: z trāslatus est in paradisum: vt det gentibus sapiam. Noe inuentus est pfectus iustus: z in tpe iracūdie factus est recōciliatio. Ꝑ deo dimissuꝝ est reliquū terre: cū fctm est diluuiū. Aeterna seculi posita sunt apud illum: ne deleri possit diluuio oīs caro. Abraha magnus pater multitudinis gētiuꝝ: z non est inuentus silis illi i gla. Qui ꝯseruauit legē excelsi: z fuit in testō cū illo. In carne eius stare fecit testm: z in tēptatōe inuentus ē fidelis. Ꝑ deo iureiurando dedit illi gliam in gente sua: crescere illū q̄si terre cumulū: z vt stellas exaltare semē eius: z hereditare illos a mari vsq; ad mare: z a flumine vsq; ad terminos terre. Et isaac eodem mō fecit: ꝓpter abraham pr̄em eius. Bñdictionem oīuꝝ gentiū dedit illi dñs: z testm suū ꝯfirmauit sup caput iacob. Agnouit eū in bñdictionibus suis: z dedit illi hereditatem: z diuisit illi ptem in tribub⁹ duodecim. Et cōseruauit illi boies misericordie: inuenientes gram in oculis oīs carnis. LXV

Dilectus deo z hoibus moyses: cuius memoria i bñdictione est. Similem illū fecit in gla sctōꝝ: z magnificauit eū i timore inimicoꝝ: z in verbis suis mōstra placauit. Glorificauit illum in ꝯspectu regū: z iussit illi coram populo suo: z ondit illi gliam suam. In fide z lenitate ipsius sctm fecit illū: z elegit eū ex oīi carne. Audiuit enim eū z vocē ipsius: z induxit illū i nubem. Et dedit illi coram pcepta: z legē vite z disciplie: docere iacob testm suū: z iudicia sua isrl. Excelsū fecit aaron frez suū: z similem sibi de tribu leui. Statuit ei testm eternum: z dedit illi sacerdotiū gētis: z beatificauit illuꝝ in gla. Et circūcinxit eū çona iusticie: z induit eū stola gle: z coronauit eum i vasis virtutis. Circūpedes z femoralia z humerale posuit ei: z cinxit illuꝝ tintinnabulis aureis plurimis in gyro dare sonitū in cessu suo: auditum facere sonitum i tēplo i memoriam filijs gētis sue. Stolam sanctā auro z hyacintho z purpura: opꝰ textile viri sapiētis iudicio z veritate pditi. Coram cocco opus artificis: gēmis pciosis figuratis in ligatura auri: z ope lapidarii sculptis i memoriā: sm numerum tribuū isrl. Corona aurea sup mitram eius expressa signo sanctitatis: gla honoris z opꝰ virtutis: desiderio oculoruꝝ ornata. Sic pulchra ante ipm nō fuerūt talia vsq; ad originē. Non ē indutus illa alienigena aliquis: sz tm filij ipsius soli z nepotes eius p oē tps. Sacrificia ipsius cōsumata sunt igni q̄tidie. Aopleuit moyses manꝰ eiꝰ: z vnxit illū oleo sancto. Factm est illi i testm etnū: z semini eius sicut dies celi: fungi sacerdotio: z habere laudem: z glificari ppm suum in noīe suo. Ipsum elegit ab oī viuēte: offerre sacrificiuꝝ deo: incensum z bonū odorem in memoriam placare pro ppło suo. Et dedit illi in ꝓceptis suis ptātem: i testis iudicioꝝ: docere iacob testimonia: z i lege sua lucez dare isrl. Quia ꝺ illū steterūt alieni: z ꝓpter iuidiā circūdederūt illū boies in deserto qui erāt cū dathan z abiron: z ꝯgregatio chore i iracūdia. Vidit dñs deus z ñ placuit illi: z cōsumpti sunt i ipetu iracūdie. Fecit illis mōstra: z ꝯsumpsit illos in flāma ignis. Et addidit aaron gliam: z dedit illi hereditatem: z ꝓmitias frugū terre dimisit illi. Panem ipsius i ꝓmis parauit in satietatē: nam z sacrificia dñi edent q̄ dedit illi z semini eiꝰ. Altera rum inter gentes ñ hereditabit: z ps non ē illi i gēte. Ipse est enim ps eiꝰ z hereditas. Phinees filius eleaçari tertius in gla imitādo eū i timore dñi: z stare in reuerētia gentis: i bonitate z alacritate aīe sue placuit deo isrl. Ꝑ deo statuit illi testm pacis z ꝓncipez sctōꝝ z gentis sue: vt sit illi z semini eiꝰ sacerdotij dignitas in eternū. Et testm dauid regi filio ieſſe de tribu iuda: hereditas ipsi z semini eiꝰ vt daret sapiaz i coz nostrum: iudicare gentē suā in iusticia: ne abolerentur bona ipsoꝝ: z gliam ipsoꝝ in gentē eoꝝ eternā fecit. LXVI

Ortis i bello ibus natie successor moysi in ꝓphetis; q fuit magnus scōm nomen suum: maximus in salutē electoꝝ dei: expugnare insurgentes hostes vt ꝯsequeret̄ hereditatem isrl. Quā gliam adeptus est i tollendo manus suas: z iactādo ꝺ ciuitates rumpheas? Quis añ illū sic restitit? Nā hostes ipe dñs pcussit. Aut nō in iracūdia eius ipeditus est sol: z vna dies fctā ē q̄si duo? Ꝑinuocauit altissimū potētez i oppugnādo inimicos vndiq; z audiuit illū magnꝰ z sanctꝰ deus: i saxis grādinis virtutis valde fortis. Impetum fecit ꝺ gētem hostilē: z in defensu pdidit ꝺ rios: vt cognoscāt gētes potentiā eius: q ꝺ deum pugnare ñ est facile: z secutus est a tergo potētes. Et in diebus moysi miam fecit ipse: z caleph filiꝰ iephone: stare ꝺ hostē: z phibere gentē a peccatis: z pfringere murmur malitie. Et ipi duo ꝓstituti: a piculo liberati sunt: a numero sexcētoꝝ miliū pedituꝝ iducere illos i hereditatez: in terrā q̄ manat lac z mel. Et dedit dñs ipsi caleph fortitudinem: z vsq; i senectutem pmānsit illi virtus: vt ascēderet i excelsum terre locū: z semē ipsius obtinuit hereditatem. Et viderūt oēs filij isrl: q bonū est obsequi sancto deo. Et iudices singuli suo noīe: quoꝝ non est corruptū cor: q nō auersi sunt a dño: vt sit memoria illoꝝ i bñdictione. Et ossa eoꝝ pullulāt de loco suo: z nomē eoꝝ pmanet in eternum: pmanente ad filios illoꝝ sanctoꝝ viroꝝ gla. Dilectus a dño deo suo samuel ꝓpha dñi: renouauit ꝑpiuꝝ: z vnxit ꝓncipes in gente sua. In lege dñi ꝯgregationē iudicauit: z vidit deū iacob: z i fide sua ꝓbat⁹

v

est ꝓpha. Et cognitus est in ꝟbis suis fidelis: quia vidit deū locis. Et inuocauit dñm oīpotentem i oppugnando hostes circūstantes vndiqz: in oblatōe viri iuniolati. Et intonuit de celo dñs: z i sonitu magno auditam fecit vocē suaz: z ꝺtriuit ꝓncipes tyrioꝝ: z oēs duces philistijm. Et ante tps finis vite sue: z seculi testimoniū ꝓbuit in ꝺspectu domini et chzisti. Pectinias z vsqz ad calciamēta ab oī carne nō accepit: z nō accusauit illum hō. Et post hec dormiuit: z notū fecit regi: z oñdit illi finē vite sue: z exaltauit vocem eius de terra in ꝓphetia delere impietatem gentis. XLVII

7

Post hec surrexit nathan ꝓpheta i diebus dauid. Et q̄si adeps separatus ē a carne: sic dauid a filiis isrl. Cū leonibus lusit q̄si cum agnis: z in vrsis filr fecit sicut in agnis ouiuz. In iuuentute sua nūqd nō occidit gigantem z abstulit opprobriū de gente? In tollēdo manū i saxo funde deiecit exaltationē golie: vbi inuocauit deuz oīpotentem. Et dedit in dextera eius tollere hominem fortē in bello z exaltare coznu gentis sue.

8

Sic in decē milibus glificauit euz: z laudauit eū i bñdictionibus dñi: in offerendo illi cozonā glie. Cōtriuit enim inimicos vndiqz: z extirpauit philistiim ōrios vsqz in hodiernuz diē. Cōtriuit coznu ipoꝝ vsqz in eternum. In oī opere dedit ꝓfessiōez sancto: z excelso in ꝟbo glie. De oī cozde suo laudauit dñm: z dilexit deum q fecit illū: z dedit illi ꝺ inimicos potentiā. Et stare fecit cātozes ꝺ altare: z in sono eoꝝ dulces fecit modos. Et dedit i celebrationibus decus: z ornauit tpa vsqz ad ꝺsumationem vite: vt laudarēt nomē sctū dñi: z ꝑplificarent mane dei sanctitatem. Abstulit purgauit peccata ipsius: z exaltauit in eternū coznu eius. Et dedit illi testiū regni: z sedem glie i isrl. Post ipsum surrexit filius sensatus: z ꝓpter illū deiecit oēz potentiam inimicoꝝ. Salomon iperauit in diebus pacis: cui subiecit deus oēs hostes vt cōderet domum i noīe suo: z pararet sanctitatem in sempiternum quēadmodū eruditus es i iuuentute sua. Et impletus es q̄si flumen sapīa: z terram retexit aīa sua. Et repletsi i ꝑationibus enigmata: ad insulas longe diuulgatū est nomē tuū: z dilectus es i pace tua. In cantilenis z ꝓuerbijs z ꝺparationibus z interꝑtatōibus: mirate sunt trē: z in noīe dñi dei: cui est cognomē deus isrl. Collegisti q̄si auricalcuz aurz: z vt plumbū ꝺplesti argentū: z inclinasti femoza tua mulierib⁹. Dtātem habuisti in cozpore tuo. Dedisti maculā i glia tua: z ꝓphanasti semē tuum inducere iracūdiā ad liberos tuos: z i ceteris stulticiam tuā: vt faceres ꝺperium bipartitū: z ex effrem ꝺperare ꝺperium duz. Deus aūt nō derelinquet misericordiam suam z nō corrūpet nec delebit opa sua: neqz ꝓdet a stirpe nepotes electi sui: et semē eius q diligit dñm nō corrūpet. Dedit autez reliquū iacob z dauid de ipsa stirpe. Et finem habuit salomon cū patribus suis. Et dereliqt post se de semine suo gentis stultitiaz: z ꝺminutū a ꝓrudē-

2

3

tia roboā q auertit gentē ꝺsilio suo: et hieroboam filiū nabath q peccare fecit isrl: z dedit viā peccādi effraim: z plurima rudūdauerūt peccata ipoꝝ. Valde enī auerterūt illos a terra sua. Et q̄siuit oēs iniqtates vsqz dum ꝓueniret ad illos defensio: et ab oībus peccatis liberauit eos. XLVIII

S. 4

Et surrexit helias ꝓpha q̄si ignis: z ꝟbuz ipsius q̄si facula ardebat. Qui iduxit in illos famē: z imitātes illuz inuidia sua pauci facti sr. Nō enī poterāt sustinere ꝓcepta dñi. Uerba dñi ꝺtinuit celū: z deiecit a se ignē trē. Sic amplificat⁹ est helias in mirabilib⁹ suis. Et qs pōt similr gliari tibi? Qui sustulisti mortuū ab iferis de sorte mortiū i ꝟbo dñi dei: q deiecisti reges ad pnitiem: z ꝺfregisti facile potētiaz ipsoꝝ: z glioso de lecto suo. Qui audis in syna iudiciū: z i oreb iudicia detensionis. Qui vngis reges ad pniaz: z ꝓphetas facis successores post te. Qui receptus es i turbine ignis i curru eqꝝ igneoꝝ: q inscriptus es i iudiciis tempoꝝ: lenire iracūdiam dñi: ꝓciliare coꝝ patris ad filium: z restituere tribꝰ iacob. Beati sunt q te viderunt z i amicitia tua decorati sunt. Nam nos vita viuim⁹ tm̄: post mortem aūt nō erit tale nomē nostrū. Helias q i turbine tectus est: z i heliseo cōpletus est spūs eius. In diebꝰ suis ñ ptimuit ꝓncipem: z potētia nemo vicit illum. Nec supauit illū ꝟbuz aliqd: z mortuū ꝓphetauit corpus eius. In vita sua fecit monstra: z i morte mirabilia operatꝰ est. In oībus istis nō penituit populus: z nō recesserunt a peccatis suis vsqz dum abiecti sunt de terra sua: z dispsi sunt in oēm trām: z relicta est gens ꝑ pauca: z ꝓnceps i domo dauid. Quidam ipsoꝝ fecerunt qō placeret deo: alij aūt multa ꝺmiserūt peccata. Ezechias munivit ciuitatem suā z iduxit in medium eius aquā: z fodit ferro rupem: z edificauit ad aquā puteū. In diebus ipsius ascēdit sennacherib: z misit rapsacen: z sustulit manū suā ꝺ illos: z extulit manū suā i syon: z supbꝰ factus ē potētia sua. Tūc mota sunt corda z manꝰ ipoꝝ: z doluerūt q̄si parturientes mulieres. Et inuocauerūt dñm misericordē: z expādentes manꝰ suas extulerūt ad celū: z sanctꝰ dñs deꝰ audiuit cito vocē ipsorum. Nō est ꝺmemoratus petōꝝ ipoꝝ: neqz ōdit illos inimicis suis: sed purgauit illos in manu isaie sancti ꝓphete. Deiecit castra assyrioꝝ: z ꝺtriuit illos angelus dñi. Nā fecit eęchias qō placuit deo z fortiter iuit in via dauid patris sui: quā mādauit illi isaias ꝓpha magnus z fidelis i conspectu dei. In diebus ipsius retro redijt sol: z addidit regi vitam. Spū magno vidit vltima: z ꝑsolatus ē lugētes in syon: vsqz in sempiternū. Ꝺdit futura z abscondita anteqz euenirent. XLIX

P. 1

5

6

7

8

Memozia iosie i ꝓpositione odoris facta: opus pigmētarij. In oī oze q̄si mel indulcabitur eius memoria: z vt musica in cōuiuio vini. Ipse est directus diuinitus i penitētia gentis: z tulit abhoīationes ipietatis. Et guberna-

uit ad dñm coꝝ ipsi⁹: z i dieb⁹ pctōꝝ corroborauit

pietatē. Preter dauid ꝛ eçechiā ꝛ iosiaz oēs reges
pctm̄ ꝺmiserunt:nā reliquerunt legem altissimi re
ges iuda:ꝛ ꝺtēpserunt timorem dei. Dederūt eniz
regnum suum alijs:ꝛ gl̄iam suam alienige genti.
Incenderūt electam sc̄tātis ciuitatem:ꝛ deser
tas fecerunt vias ipsius in manu hieremie. Nam
male tractauerunt illū:q a ventre matris ꝺsecrat⁹
est ꝓpha:euertere ꝛ eruere ꝛ pdere:ꝛ itez edifica
re ꝛ renouare. Eçechiel qui vidit conspectū gl̄ie:
quā oñdit illi in curru cherubin. Nam ꝺmemora
tus est ūimicoz in imbze:bñfacere illis qui oñde
runt rectas vias. Et duodecim ꝓphaz ossa pullu
lant de loco suo. Nā cozroborauerūt iacob:ꝛ re
demerunt se ī fide virtutis sue. Quō amplificem⁹
çorobabel? Nā ꝛ ipse quasi signū in dextera ma
nu isr̄l. Et iēm filiuz iosedech. Qui in diebus suis
edificauerunt domum:ꝛ exaltauerūt templū sc̄tm̄
dñō:paratū ī gl̄iaz sempiternā. Et neemias in me
moria multi tpis:q erexit nobis muros euersos:
ꝛ stare fecit portas ꝛ seras:q erexit domos nostras
Nemo natus est in terra qualis enoch:nā ꝛ ipe re
ceptus est a terra. Et ioseph qui natus est hō: ꝓn
ceps fratz:firmamētum gentis:rectoz fratz: stabi
limētum ppl̄i:ꝛ ossa ipsius visitata sūt:ꝛ post moz
tem ꝓphetauerunt Seth ꝛ sem apud hoies gl̄iaz
adepti sunt:ꝛ sup oēm aiam in originē adam.

Simon onie filius sacerdos magnus qui ī
vita sua suffulsit domū :ꝛ in diebus suis
cozroborauit templū. Templi etiā altitu
do ab ipso fundata est:duplex edificatio:ꝛ excelsi
parietes templi. In diebus ipsius emanauerūt pu
tei aquaz:ꝛ quasi mare adimpleti sunt supza mo
dum. Qui curauit gentē suam:ꝛ liberauit eam a p
ditione. Qui ꝓualuit amplificare ciuitatez:q adep
tus est gl̄iam in ꝺuersatione gentis:ꝛ ingressū do
mus:ꝛ atrij amplificauit. Quasi stella matutina in
medio nebule. Et quasi luna plena in diebus suis
lucet. Et quasi sol refulgēs:sic ille effulsit in tēplo
dei. Quasi archus refulgēs inter nebulas gl̄ie:ꝛ q̄
si flos rosaz in diebus vernis:ꝛ q̄si lilia que sunt
in trāsitu aque:ꝛ q̄si thus redolēs in dieb⁹ estatis.
Quasi ignis effulgēs:ꝛ thus ardēs in igne. Quasi
vas auri solidū: oznatum oī lapide p̄cioso. Quasi
oliua pullulans ꝛ cupzessus in altitudine se extol
lens. In accipiendo ipm stolam gl̄ie:ꝛ vestiri euz
cōsumatione virtutis:in ascensu altaris sancti glo
riam dedit sanctitatis amictū. In accipiēdo autē
partes de manu sacerdotū ꝛ ipse stans iuꝛ aram.
Circa illum cozona fratz:ꝛ quasi plantatio cedri
in monte libano:sic circa illuz steterūt quasi rami
palme:ꝛ oēs filij aaron in gl̄ia sua. Oblatio autez
dñi in manibus ipsoz:cozam oī synagoga isr̄l: et
ꝺsumatione fungēs in aram:amplificare oblatōez
excelsi regis:pozrexit manū suā in libatiōe:ꝛ liba
uit de sanguine vue. Effudit in fūdamento altaris
odoze diuinū excelso ꝓncipi. Tūc exclamauerūt
filij aaron: in tubis ductilibus sonuerūt: ꝛ auditā
fecerunt vocem magnā in memoriam cozā dño:

Tunc oīs ppl̄s simul ꝓperauerunt: ꝛ ceciderunt ī
faciem sup terram adozare dñm deum suū:ꝛ da
re p̄ces oīpotenti deo excelso. Et amplificauerūt
psallentes in vocibus suis:ꝛ in magna domo sact⁹
est sonus suauitatis plenus. Et rogauit ppl̄s dñm
excel'sum in p̄ce vsq; dum pfectus est bonoz dñi:
ꝛ munus suū pfecerunt. Tunc descendens manus
suas extulit in oēm ꝓgregationem filioz isr̄l: dare
gl̄iam deo a labijs suis:ꝛ in noīe ipsius gl̄iari. Et
iterauit oꝛonem suam volēs oñdere virtutē dei.
Et plus ozauit deum oīuz. Qui magna fecit in oī
terra:qui auxit dies nr̄os a ventre matris nostre:
ꝛ fecit nobiscū sc̄m suā misericozdiaz: det nobis
iocūditatem cozdis:ꝛ fieri pacis ī diebus nostris ī
isr̄l ꝓ dies sempiternos:credere isr̄l nobiscum eē
dei misericozdiam:vt liberet nos in diebus suis:
Duas gentes odit aia mea:tertia autem nō ē gens
quā oderim. Qui sedent in mōte seyr:ꝛ philistijz:
ꝛ stultus ppl̄s qui habitat in sychimis. Doctrinam
sapie ꝛ discipline scripsit in codice isto ih̄us filius
syrach:hierosolymita:q renouauit sapiam de coz
de suo. Beatus qui in istis versatur bonis. Qui po
nit illa in cozde suo:sapiens erit semper. Si enim
hec fecerit:ad oīa valebit:quia lux dei vestigium
eius est.

Oratio Ihesu filij syrach. LI

Confiteboz tibi dñe rex:ꝛ collaudabo te
deum saluatozem meum. Cōfiteboz no
mini tuo qm̄ adiutoz ꝛ ꝓtectoz factus es
mihi:ꝛ liberasti cozpus meū a pditione: a laqueo
lingue inique:ꝛ a labijs operantiū mēdaciuz:ꝛ in
ꝺspectu astantium factus es mihi adiutoz. Et libe
rasti me sc̄oz multitudinē misericozdie nominis
tui a rugientibus p̄paratis ad escā:de manibus q̄
rentium aiam meā:ꝛ de poztis tribulationū q̄ cri
cūdederūt me:a p̄sura flāme que circūdedit me:
ꝛ in medio ignis n̄ sum estuatus. De altitudine vē
tris inferi:ꝛ a lingua coinquinata:ꝛ a verbo men
dacij:a rege iniquo:ꝛ a lingua iusta. Laudabit vs
q̄s ad mozte aia mea dñm:ꝛ vita mea appzopin
quās erat in inferno deozsum. Circūdederūt me
vndiq;:ꝛ nō erat qui adiuuaret. Respiciēs erā ad
adiutoziū boīum:ꝛ non erat. Memoratus sū mi
sericozdie tue dñe:ꝛ coopationis tue q̄ a seculo sī:
qm̄ eruis sustinētes te dñe:ꝛ liberas eos de mani
bus gentiū. Et exaltasti sup terrā hītationē meā:
ꝛ ꝓ moꝛte defluenti dēpcatus sum. Inuocaui dñz
p̄rem dñi mei:vt no deꝛelinquat me in die tribu
latiōis mee:ꝛ in tpe supboz sine adiutozio. Lau
dabo nomen tuū assidue.ꝛ collaudabo illud ī cō
fessione:ꝛ exaudita est oꝛo mea. Et liberasti me ō
ditione:ꝛ eripuisti me de tpe iniquo. Propterea
cōfiteboz ꝛ laudem dicā tibi:ꝛ bñdicam noī dñi.
Cū adhuc iuniоz sum: priusq; oberrarez quesiui
sapiam palam in oꝛone mea. Ante tps postulabā
pro illa:vsq; ī nouissimis iquiram eam:ꝛ florebit

tãcp̃ precor vua. Letatu est cor meu in ea: ambula
uit pes meus iter rectum: i iuuentute mea inuesti
gabã eam. Inclinaui modice aurẽ meã z excepi il
lam. Multã inueni in meipso sapiam: z multu pfe
ci in ea. Danti mihi sapiam dabo gliam. Nofiliat
sum enim vt facerem illã: celatus sum bonu z nõ
cofundar. Colluctata est aia mea in illa: z i faciẽdo
eam firmatus sum. Manus meas extendi i al
tum: z in sapia eius luxit aia mea: z ignorãtias me
as illuminauit. Viam meã direxi ad illaz: z i agni
tione inueni eam. Possedi cum ipsis cor ab ũtio:
propter hs non derelinquar. Uenter meus turba
tus est querẽdo illã: propterea bonã possidebo pos
sessionem. Dedit enĩ mihi dns linguam mercedez
meam: z in ipsa laudabo eum. Appropiate ad me
indocti: z congregate vos in domu disciplinæ. Quid
ad hec retardatis? z qd dicitis i bis? Die vestre si
tiunt vehemẽter. Aperui os meu: z locutus sum.
Cõpate vobis sine argento sapiam: z collu vrm
subijcite iugo eius. z suscipiat aia vra disciplinaz.
In promptu est enĩz inuenire eã. Uidete oculis vris.
qz modicu laborauj: z inueni mihi mltam regez.
Assumite disciplinam i multo numero argenti: z
copiosum auz possidete in ea. Letet aia vra i mi
sericordia eius: z nõ confundemini i laude ei. Ope
mini opus vestr ante tempus: z dabit vobis mer
cedem vestram in tempore suo.

Incipit oratio Salomonis.

Et inclinauit salomon genua sua i conspec
tu totius ecclie isrl: z aputt manu suas ad
celuz z dixit. Domine deus isrl non est si
milis deus in celo sursum: neq i terra deorsum: q
custodis testm tuu: z misericordiã pueris tuis eũ
tibus in conspectu tuo i toto corde: ruãs puero tuo
dauid q locutus es illi: z locutus es in ore tuo: z in
manu tua iplesti: qsi dies iste. Et nũc dne deus isrl
custodi puero tuo dauid patri meo que locut es
illi: dicẽs. Nõ deerit tibi vir a facie mea sedens in
throno isrl: verũtñ si custodierint filij tui legẽ me
am: z in pceptis meis ambulent: sicut ãbulauerũt
in conspectu meo fideles. Et nunc dne deus isrl: cre
ditum ẽ verbum qõ locutus es puero tuo dauid:
qm si vere habitauit deus cũ hoibus in terra. Si
celum z celi celoz nõ sufficiant tibi: q̃tomagis do
mus hec quã edificaui? Sed respicias ad oones
rui tui: z depcationẽ eius: vt exaudias dne placa
tionem onis: quã puer tuus orat coram te ho
die: vt sint oculi tui sup domũ hãc die ac nocte: in
locũ quẽ dixisti: invocari nomẽ tuum: z exaudias
onem quã puer tu orat i hs loco: z exaudias pa
catões pueri tui: z ppli tui isrl: si orauerint in loco
isto: z exaudias i loco hitationis de celo: z exaudi
as z ppitius sis: si peccauerit vir in te.

Explicit liber ecclesiasticus. Incipit prologus
in Ysaiam prophetam:

In mo cũ pphetas versibus vide
rit esse ordinatos: metro eos esti
met apd hebreos ligari: z aligd
simile habere d psalmis vel opi
bus salomonis. Sed qd in De
mosthene z Tullio solet fieri: vt
cola scribãtur z comata: q vti
q̃ psa z nõ versibus cõscripserũt. Nos qz vtilita
te legentiu quidẽtes: interpatione nouam nouo
scribẽdi genere distinximus. Ac primum de Ysaia
sciendu q in hmone suo disertus fit: appe vt vir
nobilis: z vrbane elegãtie: nec hs gcp̃ i eloquio
rusticitatis admixtũ. Unde accidit: vt pceteris flo
rem hmonis eius: trãslatio nõ potuerit conseruare.
Deinde etiam hs adjiciẽdum q non tã pphã dice
dus sit: q euãgelista. Ita enim vniuersa christi ec
clesieq mysteria ad ligdum psecutus est: vt ñ pu
tes eum de futuro vaticinari: sz de pteritis hystori
am texere. Unñ conjicio noluisse tũc tpis septuagi
ta interpretes fidei sue sacramẽta pspicue ethnicis
prodere: ne scm canibus: z margaritas porcis da
rent: que cũ hãc edictionẽ legeritis ab illis aiaduer
tet absc̃dita. Nec ignoro q̃ti laboris sit pphas
intelligere: nec facile quepiã posse iudicare de int
pretatione: nisi itellexerit ante q̃ legerit. Nos q̃q
patere morsibus plurimoru: q stimulante inuidia
qõ conseq non valẽt: despiciũt. Scies g z prudens i
flãmam mitto manuz: z nihilomin hs a fastidiosis
lectoribs pcor: vt quõ greci post septuaginta trãs
latores aglam z symmachũ z theodotiões legunt:
vel ob studiu doctrine sue: vel vt septuaginta ma
gis ex collatione eoz itelligant: sic z isti saltẽ vnũ
post ponos hre dignent interptez. Legãt pus z p
ea despiciant: ne videant ñ ex iudicio: sz ex odij p
sumptõe ignorata dãnare. Prophetauit ãt isaias
i irlm: z in iudea necdũ decẽ tribubus i captiuita
tem ductis: ac de vtroq regno nũc pmixtim: nũc
sapatim texit oraculũ. Et cũ interdũ ad pñtem re
spiciat hystoriã: z post babylonie captiuitatez re
ditum ppli significet in iudeã: tñ ois eius cura de
vocatione gentiu: z de aduentu christi est. Quem
q̃to plus amatis o paula z eustochiu: tãto magis
ab eo petite: vt p obtrectatõe pñti q̃ me idefinent
emuli laniãt: ipe mihi mercedez restituat i futuro
qui scit me ob hs in peregrine lingue eruditiõe su
dasse: ne iudei de falsitate scripturaz ecclijs eius
diutius insultarent.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Isaias in irlm nobili genere ortus est
ibiq pphetauit. Sub Manasse rege
sectus iduas partes occubuit. Sepul
tusq est sub quercu rogel: iuxta transi
tum aquarũ: quas olim. Ezechias rex
iacto obstruxerat puluere.

Explic argumẽtu. Incipit Ysaias pphã. Capz I

Visio Ysaie filii amos: quã vidit sup iudã ⁊ irl̃z: in diebus oẽ ioathan: achaz: ⁊ eẽechie reguz iuda. Audite celi ⁊ auribus percipe terra: qñ dñs locutus est. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipi aũt spẽuerũt me. Cognouit bos possessorem suum: ⁊ asinus ꝓsepe dñi sui. Isrl̃ aũt me ñ cognouit: ⁊ ppl̃s meus nõ intellexit. Ve genti peccatrici: pplo graui iniqtate: semini nequã: filijs sceleratis. Dereliqrũt dñm: blasphemauerũt sanctuz isrl̃: abalienati sunt retrorsum. Sup quo percutiã vos vltra: addẽtes ꝑuaricationem? Oẽ caput languiduz: ⁊ oẽ cor merens. A planta pedis vsqz ad verticem: non est in eo sanitas. Vulnus ⁊ liuor: et plaga tumẽs: non est circũligata nec curata medicamine: neqz fota oleo. Terra vra deserta: ciuitates vre succẽse igni. Regionem vram coram vobis alieni deuorant ⁊ desolabitur: sicut ī vastitate hostili. Et derelinquet filia syon vt vmbraculum in vinea: ⁊ sicut tuguriuz ī cucumeratio: sicut ciuitas que vastat̃. Nisi dñs exercituũ reliquisset nobis semen qsi sodoma fuissemus: ⁊ qsi gomorra similes essemus. Audite verbũ dñi ꝓncipes sodomorum ꝑcipite auribus legẽ dei vri ppl̃s gomorre. Quo mihi multitudinem victimaꝝ vraꝝ dic̃ dñs. Plenus sum. Holocausta arietum ⁊ adipem pinguiũ: ⁊ sanguinẽ vitulorꝝ ⁊ agnorꝝ ⁊ hircorꝝ nolui. Cũ veniretis añ ꝓspectũ meum: qs q̃siuit hec de manibus vris: vt ãbularetis ī atrijs meis? Ne offeratis vltra sacrificium frustra. Incẽsum abhoīa tio est mihi. Neomenia: ⁊ sabbatũ ⁊ festiuitates alias non ferã. Iniq sunt cetus vri: calendas vras ⁊ solẽnitates vras odiuit aīa mea. Facta sũt mihi molesta. Laboraui sustinẽs. Et cũ extenderit̃ manus vras: auertam oculos meos a vobis: ⁊ cũ multiplicaueritis oꝛonem ñ audiam. Manus eniz vre sanguine plene sunt. Lauamĩ: mũdi estote: auferte malũ cogitationũ vraꝝ ab oculis meis. Quiescite agere puerse: discite bñfacẽ. Querite iudiciũ: subuenite oppsso: iudicate pupillo: dẽdite viduã: ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dñs. Si fuerit pcta vestra vt coccinũ: qsi nix dealbabũtur: ⁊ si fuerit rubra qsi vermiculus: velut lana alba erunt. Si voluer itis ⁊ audieritis me: bona re comedetis. Si nolueritis: ⁊ me ad iracũdiam puocaueritis: gladius deuorabit vos: qz os dñi locutũ est. Quõ facta est meretrix ciuitas fidelis: plena iudicij? Iusticia hitauit in ea: nũc aũt homicide. Argentũ tuũ versum est in scoriã: vinũ tuũ mixtũ est aqua. Principes tui infideles: socij furũ. Oẽs diligũt munera sequũtur retributões. Pupillo nõ iudicãt: ⁊ cã vidue nõ ingreditur ad illos. Propt̃ hoc ait dñs deus exercituũ fortis isrl̃. Heu ego ꝓsolabor super hostibus meis: ⁊ vindicabor de ĩimicis meis. Et cõuertã manũ meã ad te: ⁊ excoquã ad puru scoriã tuã: ⁊ auferã oẽ stãnũ tuũ: ⁊ restituã iudices tuos: vt fuerũt prus: ⁊ ꝓsiliarios tuos sicut antiquitus. Et hec vocaberis ciuitas iusti: vrbs fidelis. Syon ī iudicio redimet̃: ⁊ reducẽt eã in iusticia. Et conteret scelestos ⁊ peccatores simul: ⁊ q dereliquerũt dominũ ꝓsumẽtur. Cõfundentur enī ab idolis qbus sacrificauerũt. Et erubescetis sup hortis qs elegeratis: cũ fueritis velut quercus defluctibus folijs: ⁊ velut hortus absq aqua. Et erit fortitudo vra vt fauilla stuppe: ⁊ opus vrm q̃si scintilla: ⁊ succẽdet vtrũq simul: ⁊ ñ erit q extinguat. II

Verbũ qd̃ vidit ysaias filius amos sup iudeã ⁊ irl̃m. Et erit ī nouissimis diebus paratus mõs domus dñi ī vertice mõtium: ⁊ eleuabit̃ sup colles. Et fluent ad eũ oẽs gentes: ⁊ ibũt ppli multi ⁊ dicent. Venite ascẽdamus ad mõtem dñi: ⁊ ad domum dei iacob: ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ ambulabimus ī semitis eius: qz de syon exibit lex: ⁊ vbum dñi de irl̃m. Et iudicabit gentes ⁊ arguet pplos multos. Et ꝓflabũt gladios suos in vomeres: ⁊ lanceas suas ī falces. Nõ leuabit gens õ gentem gladiũ: nec exercebũtur vltra ad plinm. Domus iacob: venite ⁊ ambulemus in lumine dei nostri. Proiecisti enim ppl̃m tuũ domum iacob: qz repleti sunt vt olim: ⁊ augures habuerũt vt philistiim: ⁊ pueris alienis adheserũt. Repleta est terra argento ⁊ auro: ⁊ nõ est finis thesaurorꝝ eius. Et repleta est terra eius eqs: ⁊ inumerabiles quadrige eius. Et repleta est terra eius idolis. Opus manuũ suarꝝ adorauerũt: qd̃ fecerũt digiti eorꝝ. Et incuruauit se hõ: ⁊ humiliatus est vir. Ne q̃ dimittas eis. Ingredere in petrã: ⁊ abscondere ī fossa humo a facie timoris dñi: ⁊ a gl̃ia maiestatis eius. Oculi sublimis hoīs humiliati sũt: ⁊ incuruabit̃ altitudo virorꝝ. Exaltabitur aũt dñs solus in die illa: qz dies dñi exercituum sup oẽm superbũ ⁊ excelsum: ⁊ sup oẽm arrogantem: ⁊ humiliabit̃: ⁊ sup oẽs cedros libani sublimes ⁊ erectas: ⁊ sup oẽs quercus basan: ⁊ sup oẽs mõtes excelsos: ⁊ super oẽs colles eleuatos: ⁊ sup oẽm turrẽ excelsam: ⁊ sup oẽm murũ munitum: ⁊ sup oẽs naues tharsis: ⁊ sup oẽ qd̃ visu pulchr̃ est. Et incuruabitur oīs sublimitas hoīz: ⁊ humiliabitur altitudo virorꝝ. Et eleuabitur dñs solus ī die illa: ⁊ idola penitus conterentur. Et introibunt ī spelũcbas petrarꝝ ⁊ in voragines re a facie formidis dñi: ⁊ a gl̃ia maiestatis eius: cum surrexerit pcutere terram. In die illa proiciet hõ idola argenti sui: ⁊ simulachra auri sui q̃ fecerat sibi: vt adoraret talpes ⁊ vesptiliões. Et ingredier̃ scissuras petrarum: ⁊ in cauernas saxorꝝ a facie formidinis domini: ⁊ a gl̃ia maiestat̃ eius: cum surrexerit pcutere terram. Quiescite q̃ ab homine: cuius spũs in naribus eius est: qz excelsus reputatus est ipe. III

Ecce enim dñator dñs exercituum auferet ab irl̃m ⁊ ab iuda: validum ⁊ fortem oẽ robur panis: ⁊ omne robur aq̃: ⁊ fortes: ⁊ virũ bellatorem: ⁊ iudicẽ ⁊ pphãm: ⁊ ariolũ ⁊ senẽ: ꝓncipem sup qnquaginta: ⁊ honorabilem vultu: ⁊

consiliariũ: ⁊ sapientem de architectis: ⁊ prudẽtes eloquij mystici. Et dabo pueros principes eorum: ⁊ effeminati dñabũtur eis. Et coruet ppl's vir ad virũ: ⁊ vnusquisq; ad proximũ suũ. Tumultuabitur puer ꝯ senem: ⁊ ignobilis ꝯ nobile. Apprehendet enim vir fratrem suũ domesticũ patris sui: ⁊ dicet Vestimentũ tibi est: princeps esto nr̃: ruina aũt hec sub manu tua. Rñdebitq; i die illa dicẽs. Nõ sum medicus: ⁊ in domo mea non est panis neq; vestimentum. Nolite cõstituere me principem populi: Ruit enim ierl'm: ⁊ iudas cõcidit: q; lingua eor̃ et adinuentões eor̃ ꝯ dñm: vt puocarent oculos maiestatis eius. Agnitio vultꝰ eor̃ rñdebit eis: ⁊ peccatus suũ q̃si sodoma p̃dicauerũt: nec abscõderũt. Ve aie eor̃: q̃m reddita sũt eis mala. Dicite iusto q̃m bñ q̃m fructus adinuẽtionem suar̃ comedet: Ve impio i malũ. Retributio enim manuus eius fiet ei. Popl'm meũ exactores sui spoliauerunt: et mulieres dominate sunt eis. Populе meus qui te beatum dicũt: ipsi te decipiũt: ⁊ viam gressuũ tuorum dissipant. Stat ad iudicandum dñs: ⁊ stat ad iudicandos pp̃los. Dñs ad iudiciũ veniet: cũ senibus popl'i sui ⁊ principibus eius. Vos enim depastι estis vineam meam: ⁊ rapina paupis i domo vra. Quare atteritis popl'm meum: ⁊ facies pauꝝ ꝯmolitis dicit dñs exercituũ. Et dixit dñs deus. Pro eo q̃ eleuate sunt filie syon: ⁊ ambulauerunt extẽto collo: ⁊ nutibus oculor̃ ibãt: ⁊ plaudebãt: ⁊ ambulabãt: ⁊ pedibus suis cõposito gradu ĩcedebãt: decaluabit dñs vertice filiar̃ syon: ⁊ dñs crinem earũ nudabit. In die illa auferet dñs ornamẽtum calciamentor̃ ⁊ lunulas: ⁊ torques ⁊ monilia ⁊ armillas ⁊ mitras ⁊ discriminalia ⁊ picbelides ⁊ murenulas ⁊ olfactoriola ⁊ ĩaures ⁊ ãnulos: ⁊ gẽmas in fronte pendẽtes ⁊ mutatoria ⁊ palliola ⁊ linthemina ⁊ acus ⁊ specula ⁊ sindones ⁊ vittas ⁊ theristra. Et erit ꝓ suaui odore fetor: ⁊ ꝓ cõna funiculꝰ ⁊ ꝓ crispanti crine calui cĩ: ⁊ ꝓ fascia pectorali cilicium. Pulcherrimi q̃z viri tui gladio cadẽt: ⁊ fortes tui in pl̃io. Et merebunt atq; lugebunt porte eius: ⁊ desolata in terra sedebit. IIII

Et apprehẽdent septem mulieres virum vnum i die illa dicentes. Panẽ nr̃m comedemus: ⁊ vestimẽtis nr̃is operiemur: tm̃ modo inuocet nomẽ tuũ sup nos aufer opprobrium nr̃z. In die illa erit germẽ dñi i magnificẽtia: ⁊ glia fructus ter̃e sublimis: ⁊ exultatio bis qui saluati fuerint de isr̃l. Et erit oĩs q̃ relictus fuerit i syon: ⁊ residuꝰ in ierl'm: sanctus vocabit oĩs q̃ scriptus est in vita in ierl'm. Si abluerit dñs sordem filiarum syon: ⁊ sanguinez ierl'm lauerit de medio eiꝰ: in spiritu iudicij: ⁊ spũ ardoris. Et creabit dñs super oẽm locũ mõtis syon: ⁊ vbi inuocatus est: nubẽ ꝑ diem: ⁊ fumus ⁊ splendorem ignis flãmantis in nocte. Sup oẽm.n. gliam ptectio: ⁊ tabernaculũ erit in vmbraculum diei ab estu: ⁊ in securitatem ⁊ absconsionem a turbine ⁊ a pluuia. V

Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei: vinee sue. Vinea facta est dilecto meo: i cornu filio olei. Et sepiuit eam: ⁊ lapides elegit ex ea: et plãtauit vineam electã. Et edificauit turrim i medio eius: ⁊ torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vuas: ⁊ fecit labruscas. Nũc ḡ habitatores ierl'm ⁊ viri iudaiudicate inter me ⁊ vineam meã: Quid est qđ debui vltra facere vinee mee: ⁊ non feci ei? An q̃ expectaui vt faceret vuas: ⁊ fecit labruscas. Et nũc oñdam vobis qd ego faciã vinee mee. Auferam sepem eiꝰ: ⁊ erit i direptionẽ. Dirua maceriã eius: ⁊ erit i cõculcatiõem: ⁊ ponã eã desertã. Nõ putabit ⁊ nõ fodietur: ⁊ ascendẽt sup eam vepres ⁊ spine: ⁊ nubibus mãdabo ne pluãt super eam imbrez. Vinea aũt dñi exercituũ domꝰ isr̃l ẽ: ⁊ viri iuda germen eius delectabile. Et expectaui vt faceret iudiciũ: ⁊ ecce iniqtas: ⁊ iusticiã: ⁊ ecce clamor. Ve q̃ cõiungitis domũ ad domũ: ⁊ agrũ agro copulatis vsq; ad terminũ loci. Nũqd habitabitis vos soli i medio terre? In aurib⁹ meis sunt hec dicit dñs exercituũ. Nisi domus mlte deserte fuerint grãdes ⁊ pulchre: ⁊ absq; habitatore. Decem enim iugera vineaꝝ facient lagũculam vnã ⁊ triginta modij semẽtis facient modios tres. Ve qui cõsurgitis mane ad ebrietatem sectandã: ⁊ potandũ vsq; ad vesperã: vt vino estuet. Cithara ⁊ lira ⁊ tympanũ ⁊ tubia ⁊ vinũ in cõuiuijs vr̃is: ⁊ opus dñi non respicitis: nec opera manuũ eius cõsideratis. Propterea captiuus ductus est ppl's meus: q; non habuit sciam: ⁊ nobiles eius iterierũt fame: ⁊ mltitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit ifernus aiam suã: ⁊ aperuit os suum absq; vllo termino. Et descendent fortes eius: ⁊ popl's eius et sublimes gloriosiq; eius ad eũ. Et ĩcuruabit hõ ⁊ humiliabitur vir: ⁊ oculi sublimiuꝫ deprimẽt. Et exaltabitur dñs exercituũ i iudicio: ⁊ deus sanctus sanctificabit ĩ iustitia. Et pascent agni iuxt ordinẽ suũ: ⁊ deserta in vbertatem versa aduene comedẽt. Ve q̃ trahitis iniqtatem in funiculis vanitatis: ⁊ q̃si vinculum palustri petũ. Qui dicitis festinet: ⁊ cito veniat opus eius: vt videamus: ⁊ appropiet ⁊ veniat consiliũ sancti isr̃l: ⁊ sciemus illud. Ve qui dicitis malũ bonũ: ⁊ bonum malũ: ponentes tenebras lucẽ: ⁊ lucem tenebras: ponẽtes amarũ i dulce: ⁊ dulce in amarum. Ve q̃ sapientes estis i oculis vr̃is: ⁊ coram vobismetipsis prudẽtes. Ve qui potẽtes estis ad bibendum vinum: ⁊ viri fortes ad miscendã ebrietatem. Qui iustificatis impiuꝫ ꝓ muneribus: ⁊ iusticiã iusti auferetis ab eo. Propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis: ⁊ calor flãme exurit: sic radix eorũ q̃si fauilla erit: ⁊ germẽ eorũ vt pulvis ascẽdet. Abiecerũt enim legem dñi exercituũ: ⁊ eloquiũ sancti isr̃l blasphemauerũt. Ideo ira tus est furor dñi in popl'm suũ: ⁊ extendit manum suã sup eũ ⁊ percussit eũ. Et conturbati sunt mõtes: et facta sunt mortacina eor̃ q̃si stercus i medio platearum. In his oĩbus nõ est auersus furor eius: sed adhuc manus eius extenta. Et eleuabit signum in nationibus ꝓcul: ⁊ sibilabit ad eũ de finibus ter̃e: ⁊

ecce festinus velociter veniet. Nō est deficiens nz
laborans in eo. Nō dormitabit negz dormiet: nz
soluetur cingulum renū eius: nec rūpetur corriga
calciamenti eius. Sagitte eius acute: z ocēs arc⁹ ei⁹
extenti. Ungule equoꝝ eius vt silex: z rote ei⁹ q̄si
impetus tempestatis. Rugitus eius vt leonis ru/
giet vt catuli leonū. Et frēdet z tenebit p̄daz z am
plexabitur: z non erit q eruat: z sonabit super eum
in die illa: sicut sonitus maris. Aspiciemus ī ṫram:
z ecce tenebre tribulationis z lux obtenebrata ē
in caligine eius. VI

P. 1 In anno q̄ mortuus est rex ozias vidi dñz
sedentem sup solū excelsum z elevatuz:
z plena erat domus a maiestate eius: z ea
que sub ipso erant replebant templuz. Seraphin
stabāt sup illud: sex ale vni: z sex ale alteri. Duab⁹
velabāt faciem eius: z duabus velabāt pedes ei⁹:
z duabus volabāt. Et clamabāt alter ad alterum:
z dicebant. Sanctus sanctus sanctus dñs de⁹ exer
cituum: plena est oīs terra gl̄ia eius. Et ꝑmota sūt
supliminaria cardinum a voce clamātis: z dom⁹
repleta est fumo. Et dixi. Ue mihi q̄z tacui: q̄z vir
pollutus labijs ego sum: z in medio ppl̄i polluti
labia hītis ego habito: z regem dñm exercituz
vidi oculis meis. Et volauit ad me vnus de sera
phin: z in manu eius calculus quē forzipe tulerat
de altari: z tetigit os meū: z dixit. Ecce tetigi hoc
labia tua: z auferetur iniqtas tua: z pctū tuū mun
dabitur. Et audiui vocē dñi dicentis. Quē mittaz:
z qs ibit nobis? Et i dixi. Ecce ego: mitte me. Et di
xit. Uade: z dices pplo huic. Audite audientes et
nolite ītelligere: z videte visionem z nolite cog/
scere. Excreca coꝝ ppl̄i huius: z aures ei⁹ aggraua:
z oculos eius claude: ne forte videat oculis suis z
auribus suis audiat: z corde suo ītelligat z ꝓuerta
tur: z sanā eū. Et dixi. Usqueq̄ dñe? Et dixit. Do/
nec desolentur ciuitates absq̄ hītatore: z dom⁹ sine
hoīe. Et terra relinquet deserta: z longe faciet dñs
hoīes: z mltiplicabitur q̄ derelicta fuerat ī medio
terre: z adhuc in ea decimatio. Et ꝓuertet z erit ī
oñsionem sicut terebintus: z sicut quercus q̄ ex
pandit ramos suos. Semen sanctuz erit id qō ste
terit in ea. VII

3 Et factū est in diebus achaz filij ioatham
filij ozie regis iuda ascēdit rasin rex syrie:
z facee filius romelie rex isrl̄ ī irl̄m ad p̄
liandū ꝺ eā: z nō potuerūt debellare eā. Et nūcia
uerūt domui dauid dicentes. Requiescit syria super
effraim: z ꝓmotū est coꝝ eius z coꝝ ppl̄i eius sicut
mouent lignа silueꝝ a facie venti. Et dixit dñs
ad isaiam. Egredere ī occursum achaz tu z q de/
relictus est iasub filius tuus: ad extremū aqueduc
tus piscine supioris ī via agri fullonis: z dices ad
eum. Uide vt sileas. Noli timere: z coꝝ tuū ne for
midet a duabus caudis titionū fumigantiū istoꝝ
in ira furoris rasin regis syrie z filij romelie eo q
ꝺsilium inierit ꝺ te syria in malū: z effraim z filius
romelie dicentes. Ascendamus ad iudam z suscī/
temus eū: z auellamus eum ad nos: z ponam⁹ rē/
gem ī medio eius filiū tabeel. Hec dīc dñs deus.
Non stabit z nō erit istud: iz caput syrie damasc⁹:
z caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta z qnq
anni: z desinet effraim esse ppl's: z caput effraim sa
maria: z caput samarie filius romelie. Si nō credi/
deritis: nō ꝑmanebit⁹. Et adiecit dñs log ad achaz
dicens. Pete tibi signū a dño deo tuo ī pfundum
inferni: sue in excelsuz supra. Et dixit achaz. Nō
petam: z non tēptabo dñm. Et dixit. Audite ergo
domus dauid. Numqd paꝝ vobis ē molestos eē
hoibus: qz molesti estis z deo meo⁹? Propter hoc
dabit dñs ipse vobis signū: Ecce virgo cōcipiet z
pariet filiū: z vocabitur nomē eius emanuel. Bu
tyrum z mel comedet: vt sciat reprobare malum
z eligere bonū. Quia anteq̄ sciat puer reprobare
malum z eligere bonuz: derelinquet terra quā tu
detestaris a facie duoꝝ reguz suoꝝ. Adducet dñs
sup te z sup ppl̄m tuū: z sup domū patris tui: dies
qui non venerūt a diebus sepationis effraim a iu
da cuz rege assyrioꝝ. Et erit ī die illa: sibilabit do
minus muscę que est in extremo fluminū egypti:
z api que est in terra assur: et venient z requiescent
oēs ī torrentibus vallīū: z in cauernis petraꝝ: z in
oībus frutetis: z ī vniuersis foramīb⁹. In die illa:
radet dñs ī nouacula ꝺducta in his q trās flumē
sunt in rege assyrioꝝ caput: z pilos pedū: z barbā
vniuersam. Et erit ī die illa: nutriet hō vaccā boū
z duas oues: z pre vbertate lactis comedet buty/
rum. Butyꝝ enī z mel māducabit oīs hō q relict⁹
fuerit ī medio terre. Et erit in die illa: oīs loc⁹ vbi
fuerint mille vites mille argenteis: z in spinas z in
vepres erūt. Cū sagittis z archu īgredientur illuc.
Uepres enim z spine erunt in vniuersa terra. Et
oēs montes qui in sarculo sartiētur: nō veniet illuc
terroꝝ spinaꝝ z vepriū: z erit in pascuā bouis: z ī
conculcationem pecoꝝis. VIII

J. 6. Et dixit dñs ad me. Sume tibi libꝝ grā/
dem: z scribe in eo stilo hoīs: velociꝫ spo
lia detrahe: cito p̄dare. Et adhibui mihi
testes fideles: uriā sacerdotem et çachariā filium
barachie. Et accessi ad pphetissam: z ꝯcepit z pe/
perit filiū. Et dixit dñs ad me. Uoca nomē ei⁹ ac/
celera: spolia detrahe: festina p̄dari: qz anteq̄ sciat
puer vocare p̄rem suū z mr̄em suā auferet⁹ fortitu
do damasci: z spolia samarie coraꝝ rege assyrioꝝ.
Et adiecit dñs log ad me adhuc dicēs. Pro eo q
abiecit ppl's iste aquas syloe q̄ vadūt cū silentio:
z assumpsit magis rasin z filiū romelie: ppē hoc
ecce dñs adducet sup eos aquas fluminis fortes
z multas: regem assyrioꝝ z oēm gl̄iam eius. Et
ascendet sup oēs riuos eius: z fluet sup vniuersas
ripas eius: z ibit p iudam īundans: z trāsiens vsq̄
ad collum veniet. Et erit extensio alaꝝ eius iplēs
latitudinem terre tue o emanuel. Cōgregami po
puli z vincemini: z audite vniuersi ꝓcul terre. Et cō
fortamini z vincemini: accingite vos z vincemini
inite ꝯsilium z dissipabit⁹: loquimini vbum z nō fiet:

quia nobiscū deus. Hec enim ait dñs ad me. Sic in manu fortī erudiuit me:ne irem i via ppli hui⁹ dicens Nō dicatis:coniuratio. Omia enim que loq̄t ppls iste:coniuratio est. Et timorē eius ne timeatis: neq; paueatis. Dñm exercituū ipsum sanctificate: ipe pauor vester: z ipe terror vester: z erit vobis i sanctificatiōem: in lapidē aūt offensionis z petrā scandali duabus domibus isrl: z i laqueū z in ruinā habitātibus irlm. Et offendent ex eis plurimi: z cadent z p̄terent̄:z irretient̄ z capientur. Liga testimoniū signa legem in discipulis meis: expectabo dñm q̄ abscōdit faciem suā a domo iacob: z p̄stolabor eum. Ecce ego,z pueri mei q̄s dedit mihi dñs in signū z in portentum isrl a dño exercituū q̄ habitat in mōte syon:z cū dixerint ad vos:querite a phitonib⁹: z a diuinis qui stridٰt i incantationibus suis:nūqd non ppls a deo suo regret visionem pro vitis ac mortuis? Ad legem magis et ad testimoniū. Qr si n̄ dixerint iux̄ verbum h̄:n̄ erit eis matutina lux. Et trāsibit p eā z corruet z esuriet:z cum esurierit irascet̄: z maledicet regi suo z deo suo. Et suspiciet sursum z ad terram ituebit̄: z ecce tribulatio z tenebre z dissolutio z angustia z caligo persequens:z non poterit anolare de angustia sua. IX

Primo tpe alleuiata est terra ẓabulon et p terra neptalim: z nouissimo aggrauata ē via maris trans iordanem galilee gētiū. Ppls q ambulabat in tenebris vidit lucē magnā: habitantib⁹ in regione vmbre mortis:lux orta est eis. Multiplicasti gentem: non magnificasti leticiam. Letabūtur corā te:sicut q letantur in messe: sicut exultant victores capta preda qñ diuidunt spolia. Jugum enim oneris eius:z virgam humeri eius:z sceptrum exactoris eius superasti:sic i die madian. Quia omnis violenta predatio cuz tumlt̄u z vestimentum mixtum sanguine erit in cōbustionem:z cibus ignis. Parvulus enim natus est nobis:z filius datus ē nobis. Et factus est p̄ncipatus super humerum eius:z vocabitur nomē eius admirabil⁹:consiliarius:deus fortis:pat futuri secli:princeps pacis. Multiplicabitur eius imperiū z pacis non erit finis:super solium dauid z super regnum eius:vt p̄firmet illud z corroboret in iudicio z in iustitia:amodo z vsq; in sempiternū. Zelus dñi exercituū faciet h̄. Verbū misit dñs in iacob:z cecidit in isrl. Et sciet omnis ppls effraim z habitantes samariam i superbia z magnitudine cordis dicentes. Lateres ceciderunt: sed quadris lapidib⁹ edificabimus:sycomoros succiderūt:sed cedros imutabimus. Et eleuabit dñs hostes rasin sup eū: z inimicos eius in tumultuz vertet syriam ab ori ente:z philistijm ab occidente:z deuorabūt isrl to to ore. In omnibus his non est auersus furor ei⁹: sed adhuc manus eius extenta. Et ppls non ē reuersus ad percutientem se: z dñm exercituum nō inquisierunt. Et disperdet dñs ab isrl caput z caudam:incuruantem z deprauantem die vna. Lōgeuus z honorabilis ipe est caput: z ppha docens mendacium ipe est cauda. Et erunt qui beatificāt ppl'm istuz seducentes:z q beatificantur p̄cipitati. Propter h̄ super adolescentulis eius non letabit̄ dñs:z pupillor eius z viduar nō miserebit̄. Quia omnis hypocrita est z nequā: z vniuersum os locutum est stulticiam. In omnibus his non ē auersus furor eius:sed adhuc manus ei⁹ extenta. Succensa est enim quasi ignis impietas:veprem z spinam vorabit. Et succendetur in densitate saltus: z p̄uoluetur i superbia fumi. In ira dñi exercituū conturbata est terra:z erit ppls q̄si esca ignis. Vir fratri suo non parcet: et declinabit ad dextram et esuriet:z comedet ad sinistram: z nō saturabitur. Unusquisq; carnez brachij sui vorabit:manasses effraim:z effraim manassem:z simlt ipi p̄tra iudā. In omnibus his non est auersus furor eius: sz adhuc manus eius extenta. X

Vā qui codunt leges iniquas:z scribentes iniusticiam scripserunt vt opprimerent i iudicio paupes:et vim facerent cause humilium ppli mei: vt essent vidue p̄da eor z pupillos diriperent. Quid facietis in die visitationis et calamitat̄ de longe venientis? Ad cuius confugietis auxilium:z vbi derelinquetis gl'iam vr̄az:ne incurvemini sub vinculo:z cū interfectis cadatis? Sup omnibus his nō est auersus furor eius:sed adhuc manus eius extenta. Ue assur. Virga furoris mei z baculus ipse est. In manu eius indignatio mea. Ad gentē fallacē mittaz eū:z p̄ pplm furoris mei mandabo illi:vt auferat spolia z diripiat p̄dam:et ponat illum in conculcatōem q̄si lutū plateaz. Ipse aūt non sic arbitrabit̄:z cor eius nō ita estimabit: sed ad p̄terendū erit cor eius: z ad internitionem gentiū nō paucar. Dicet enim. Nūqd nō p̄ncipes mei simul reges sunt? Nūqd nō vt carchamis: sic calanno:z vt arphat:sic emath? Nūqd non vt damascus sic samaria? Quō inuenit man⁹ mea regna idoli sic z simulacra eorum de irlm z de samaria. Nūqd non sicut feci samarie z idolis eius:sic faciam irlm z simulacris eius? Et erit cū impleuerit dñs cūcta opa sua in monte syon: z in irlm: visitabo sup fructum magnifici cordis regis assur:z super gl'iam altitudinis oculor eius. Dixit enim. In fortitudine manus mee feci:z in sapia mea intellexi. Et abstuli terminos pplor:z p̄ncipes eor depredatus sum:z detraxi quasi potens in sublimi residentes. Et inuenit quasi nidum manus mea fortitudinem pplor:z sicut colliguntur ova que derelicta sunt:sic vniuersam terram ego congregaui:z non fuit q moueret penam z aperiret os z gāniret. Nūqd gl'iabitur securis sine eū q secat in ea:aut exaltabitur serra sine eū a q̄ trahitur? Quō si eleuet virga eleuantem se:z exaltetur baculus q vtiq; lignum est. Propter h̄ mittet dñator dñs exercituū i pinguibus eius tenuitatem:z subtus gl'iam eius succensa ardebit q̄si combustio ignis:z erit lumen isrl in igne:z sanct⁹ eius i flāma z succēdet z deuorabit

spina eius & vepres in die vna: & gloria saltus eius: &
carmeli eius ab anima vsq; ad carnem consumet. Et
erit terror fugus: & reliqe ligni saltus eius p pau
citate numerabūtur: & puer scribet eos. Et erit in
die illa: nō adijciet residuū israh: & bi q fugerint de
domo iacob initi sup eo q pcussit eos: sz initet sup
dñm sctm israh. In veritate reliqe convertent: reliqe
inquā iacob ad deum fortem. Si enim fuerit pplus
tuus israh q̄si harena maris: reliqe convertent ex eo
Cōsumatio abbreuiata inundabit iusticiam. Con.
sumationem enim & abbreuiatōez dñs deus exer
cituū faciet in medio oīs terre. Propter hō hec di
cit dñs deus exercituuz. Noli timere pplus meus
habitator syon ab assur. In virga enim percutiet te:
& baculum suum leuabit sup te in via egypti. Ad
huc enim paululum modicūqz: & consumabit indi
gnatio mea: & furor meus sup scelus eor. Et suscи
tabit sup eum dñs exercituū flagellū iux plagā ma
dian in petra oreb: & virgam suam sup mare: & le
uabit eā in via egypti. Et erit in die illa auferetur
onus eius de humero tuo: & iugū eius de collo tuo:
& putrescet iugū a facie olei. Veniet in aioth: trāsi
bit in magron: apud magmas commēdabit vasa sua.
Transierunt cursim gabee sedes nra. Obstupuit
rama: gabaa saulis fugit. Vinni voce tua filia gal
lim: attende laisa paupcula anathot. Migrauit me
demena habitatores gebin confortamini. Adhuc
dies est: vt in nob stetur. Agitabit manū suā super
montem filie syon: collem irlm. Ecce dñator dñs
exercituum confringet lagūculam in rore: & excelsi
statura succidentur: & sublimes humiliabūtur. Et
subuertentur condensa saltus eius ferro: & liban⁹ cuz
excelsis cadet. XI

Et egredietur virga de radice ieſſe: & flos
de radice eius ascendet: & requiescet super
eum spūs dñi. spūs sapie & intellectus: spi
ritus consilij & fortitudinis: spūs scie & pietatis: & re
plebit eū spūs timoris dñi. Nō scom visionē ocu
lor⁹ iudicabit: neq; scom auditum auriuz arguet.
Sed iudicabit in iusticia pauperes: & arguet in equi
tate p mansuetis terre. Et percutiet terraz virga oris
sui: & spū labior⁹ suor⁹ interficiet impiū. Et erit iusti
cia cingulū lūbor⁹ eius: & fides cinctoriū renū ei⁹.
Habitabit lupus cū agno: & pardus cū hedo accu
babit. Vitulus & leo & ouis simul morabūt: & puer
parvulus minabit eos. Vitulus & vrsus pascētur:
simul requiescent catuli eor & leo quasi bos come
det paleas. Et delectabit infans ad vbere sup fo
ramina aspidis: & in caverna reguli q ablactat⁹ fue
rit: manum suam mittet. Non nocebunt & non oc
cident in vniuerso mōte sancto meo: qz repleta e
terra scia dñi sicut aque maris opientis. In die il
la: radix ieſſe qui stat in signū populor⁹: ipm gentes
deprecabuntur: & erit sepulchr⁹ eius gloriosuz. Et erit
in die illa: adijciet dñs secūdo manum suā ad pos
sidendum residuū pplī sui: qd reliquetur ab assy
rijs & ab egypto & a phetros & ab ethiopia & ab elā
& a sennaar & ab emath & ab insulis maris. Et leua
bit dñs signū i nationes: & congregabit profugos israh.
Et dispersos iuda colliget a quatuor plagis tre: &
auferetur zelus effraim: & hostes iuda pibunt. Ef
fraim non emulabitur iudam: & iudas non pugna
bit cōtra effraim: & volabūt i humeros philistijm per
mare: simul prdabūtur filios orientis. Idumia et
moab preceptum manus eor: & filij amon obedien
tes erunt. Et interficiabit dñs linguā maris egypti:
& leuabit manum suam sup flumen in fortitudine
spūs sui: & percutiet eū in septē riuis: ita vt trāseāt
per eum calciati. Et erit via residuo populo meo qui
relinquetur ab assyrijs: sicut fuit israheli i die illa
qua ascendit de terra egypti. XII

Et dices i die illa. Confitebor tibi dñe qm̄
iratus es mihi: conversus est furor tuus: et
consolatus es me. Ecce deus saluator me⁹:
fiducialiter agam & non timebo. Quia fortitudo
mea & laus mea dñs: & factus ē mihi i salutē. Hau
rietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: et
dicetis in illa die confitemini dño: & invocate nomē
eius. Notas facite in pplis adinuentiones ei⁹: me
mentote qm̄ excelsum est nomen ei⁹. Cantate dño
qm̄ magnifice fecit: anunciate hoc in vniuersa terra.
Et exulta & lauda habitatio syon: qz magn⁹ i me
dio tui sanctus israh. XIII

Onus babylōis: qd̄ vidit isaias filius amos
Sup mōtem caliginosum leuate signuz:
exaltate vocem: leuate manuz: & ingredia
tur portas duces. Ego mandaui sanctificatis meis:
& vocaui fortes meos in ira mea: exultantes i gloria
mea. Vox multitudinis in mōtibus q̄si populor⁹ fre
quētiū: vox sonitus regū gentiū congregatax. Dñs ex
cituū precepit militie belli: venientib⁹ de terra procul.
A sūmitate celi dñs et vasa furoris ei⁹: vt dispdat
oem terram. Ululate qz prope est dies dñi: qz vasti
tas a dño veniet. Propt hō omnes manus dissoluēt:
& oe cor hois tabescet & pterretur. Torsiones & do
lores tenebūt: quasi parturiens dolebūt. Unusqsq;
ad proximū suū stupebit: facies vultus eor.
Ecce dies dñi veniet crudelis & indignationis ple
nus et ire furoriscq; ad ponendā terrā i solitudinē:
& peccatores ei⁹ interendos de ea: qm̄ stelle celi et
splendor eax n̄ expandent lumē suū. Obtenebra
tus est sol in ortu suo: & luna n̄ splendebit i lumine
suo. Et visitabo sup orbē mala: & contra impios iniquitatez
eor. Et requiescere faciā superbiam infidelium: & arrogā
tiam fortium humiliabo. Preciosior erit vir auro:
& homo mundo obrizo. Super hō celū turbabo: & move
bitur terra de loco suo. Propter indignatōez dñi
exercituū: & propter diem ire furoris eius. Et erit, qi
damula fugiens: & q̄si ovis: & nō erit q congreget.
Unusqsq; ad pplm suū convertetur: & singuli ad terraz
suā fugiēt. Omnis q inuentus fuerit occidet: & omnis qui
supervenerit cadet in gladio. Infantes eor allidēt
i oculis eor: diripient domus eor: & uxores eor
violabūtur. Ecce ego suscitabo sup eos medos: q
argentū n̄ querāt nec aur velint: sz sagittis puulos
interficiēt: & lactantibus uteris n̄ miserebūtur & sup

filios non parcat oculus eoꝝ. Et erit babylon illa
ciuitas gl̃iosa in regnis:unclyta in ſuꝑbia chaldeo
rum: ſicut ſubuertit dñs ſodomã ⁊ gomorrã. Nõ
habitabit vſq; in finẽ:⁊ nõ fundabit vſq; ad gene
ratiõem ⁊ generationem. Nec ponat ibi tentoria
arabs:nec paſtores regeſcent ibi:ſz regeſcent ibi
beſtie:⁊ replebũtur domus eoꝝ draconibus. Et
hitabũt ibi ſtrutiones: et pilofi ſaltabũt ibi ⁊ rñde
bunt ibi vlule in edibus eius: ⁊ ſirene in delubris
voluptatis. XIIII

7 Pkope ẽ vt veniat tẽpus eius: ⁊ dies eius
nõ elongabuntur. Miſerebit enim dñs
iacob ⁊ eliget adhuc de iſrl̃: ⁊ requieſcere
eos faciet ſup humũ ſuã. Adiũget ad̃uena ad eos
⁊ adherebit domui iacob. Et tenebũt eos ppli: et
adducẽt eos in locũ ſuũ. Et poſſidebit eos dom⁹
iſrl̃ ſup terrã dñi in ſuos ⁊ ancillas:⁊ erũt capiẽtes
eos q̃ ſe ceperant:⁊ ſubijcient exactores ſuos. Et
erit in die illa cũ requm dederit tibi deus a labore
tuo:⁊ a ꝯcuſſione tua:⁊ a ſeruitute dura q̃ ãñ ſuiſti:
ſumes parabolam iſtam ꝺ regem babylonis ⁊ di
ces. Quõ ceſſauit exactor:quiit tributũ? Cõtriuit
dñs baculum impioꝝ:virgam dñantium cedẽtez
ppl̃os indignatione plaga inſanabili: ſubijcientez
in furore gentes:pſequentem crudeliꝫ. Cõquiit,⁊
ſiluit ois terra:gauiſa eſt ⁊ exultauit:abietes q̃z le
tate ſẽ ſup te:⁊ cedri libani. Ex q̃ dormiſti nõ aſcẽ
dit q̃ ſuccidat nos. Infern⁹ ſubter te ꝯturbatus eſt
i occurſuz aduẽtus tui:ſuſcitauit tibi gigãtes. Pcẽs
p̃ncipes terre ſurrexerũt ꝺ ſolijs ſuis:oẽs p̃ncipes
nationũ. Vniuerſi rñdebũt ⁊ dicẽt tibi. Et tu vul
neratus es ſicut ⁊ nos nr̃i ſimilis effect⁹ es. Detrac
ta eſt ad inferos ſuꝑbia tua:ꝯcidit cadauer tuum.
Subt̃ te ſterneẽt tinea:⁊ opimẽtũ tuũ erũt vermes
Quõ cecidiſti de celo lucifer q̃ mane oriebaris?
Corruiſti in terram q̃ vulnerabas gentes: ⁊ dice
bas in corde tuo. In celuz aſcẽdam:ſup aſtra dei
exaltabo ſolium meũ:ſedebo in mõte teſtñi:i lateri
bus aglonis:aſcẽdam ſup altitudinẽ nubiuz:ſimil
ero altiſſimo. Verũtñ ad infernũ detraheris i p/
fũdum laci. Qui te viderint ad te ĩclinabũtur:teq;
proſpicient. Nũqd iſte eſt vir q̃ ꝯturbauit terraz.
q̃ ꝯcuſſit regna:q̃ poſuit orbem deſtũ:⁊ vrbes ei⁹
deſtruxit:vinctis eius non apuit carceꝛ? Oñes
reges gentiũ vniuerſi dormierũt in gl̃ia vir i do/
mo ſua:tu autẽ ꝓiectus es de ſepulchro tuo quaſi
ſtirps iutilis pollutus ⁊ obuolutus:cũ his q̃ iſſec/
ti ſũt gladio:⁊ deſcẽderũt ad fũdamẽta laci. Qua
ſi cadauer putridũ nõ habebis ꝺſortiũ: neq; cum
eis in ſepultura. Tu enim terrã tuaz diſꝑdidiſti:tu
ꝑpl̃m tuũ occidiſti:ñ vocabit̃ i eternũ ſemẽ peſſi/
moꝝ. Preparate filios ei⁹ occiſioni in iũgtate patꝝ
eoꝝ. Nõ ꝺſurgent:nec hereditabũt tram:neq; im
plebũt faciẽ orbis ciuitatũ. Et ꝺſurgaz ſup eos dic̃
dñs exercituũ:⁊ ꝑdaz babylonis nomẽ:⁊ reliqas
⁊ germen ⁊ ꝓgeniem dic̃ dñs. Et ponã eaz i poſſeſ
ſionem ericij:⁊ i paludes aquaꝝ:⁊ ſcopabo eam i
ſcopa terens dic̃ dñs exercituũ. Juravit dñs exer
cituũ dicẽs. Si nõ vt putaui ita erit:⁊ quõ mente
tractaui ſic eueniet:vt ꝺterã aſſyriũ i terra mea: ⁊
in montibus meis ꝺculcem eũ:⁊ auferet ab eis
iuguz eius:⁊ onus illius ab humero eoꝝ tolletur.
Hoc ꝺſilium qd̃ cogitaui ſup oẽm terram: et hec
eſt manus extenta ſup vniuerſas gentes. Dñs ex/
ercituũ decreuit:⁊ qs poterit infirmare? Et man⁹
eius extẽta:⁊ qs auertet eã. In ãno q̃ mortu⁹ ẽ rex
achaz ſctñ ẽ onus iſtd̃. Ne leteris philiſtea oñis
tu:qñ ꝺminuta eſt virga pcuſſoris tui. De radice
enĩ colubri egredieẽ regulus: ⁊ ſemẽ ei⁹ abſorbẽs
volucrem. Et paſcentur ꝓmogeniti paupũ ⁊ pau/
peres fiducialiꝫ requiẽt:⁊ interire faciã in fame ra
dicem tuã:⁊ reliqas tuas iterficiã. Ulula porta:cla
ma ciuitas: pſtrata eſt philiſtea ois. Ab aglone.n.
fumus veniet:⁊ ñ eſt q̃ fugiet agmen eius. Et qd
rñdebitur nũcijs gentis? Quia dñs fũdauit ſyon:⁊
in ipo ſperabũt pauperes ppli eius. XV

Onus moab. Quia nocte vaſtata eſt ar/
moab ꝺticuit:qz nocte vaſtatus ẽ mur⁹
moab ꝺticuit. Aſcẽdit domus ⁊ dybon:
ad excelſa in plãctum:ſuper nabo ⁊ ſuper medaba
moab vlulabit. In cũctis capitibus ei⁹ caluitium:⁊
ois barba radet̃. In triuijs ei⁹ accincti ſunt ſacco:
ſup tecta eius:⁊ in plateis eius ois vlulatus deſcẽ/
det in fletum. Clamauit eſebon:⁊ eleale: vſq; iaſa
audita eſt vox eoꝝ. Sup lũ expediti moab vlula
bũt:aĩa eius vlulabit ſibi. Cor meũ ad moab cla
mabit:vectes eius vſq; ad ſegor vitulam ꝺſternã
tem:q̃ aſcenſuz enĩ luith flens aſcẽdet:⁊ i via oro/
naim clamorẽ ꝺtritiõis leuabunt. Aq̃.n.nemrim
deſerte erũt: qz aruit herba:defecit germẽ. viroz
ois interijt. Scõm magnitudinez opis:⁊ viſitatio
eoꝝ. Ad torrẽtem ſalicũ ducent eos:qñ circuibit
clamor t̃minum moab. Vſq; ad gallim vlulatus
ei⁹:⁊ vſq; ad puteũ belim clamor ei⁹:qz aq̃ dybõ
replete ſunt ſanguine. Ponã.n.ſup dybon addita
mẽta his q̃ fugerit ꝺ moab leonẽ:⁊ reliqijs t̃re.

Mitte agnũ dñe:dñatorẽ t̃re:de petra deſti ad montem filie ſyon. Et erit
ſicut auis fugiens:⁊ pulli de nido auolan
tes:ſic erũt filij moab in trãſcẽſu arnon. Ini ꝺſiliũ
coge ꝺſiliũ:pone q̃ſi noctẽ vmbrã tuã i meridie.
Abſcõde fugiẽtes:⁊ vagos ne ꝓdas. Habitabũt apũ
te ꝑfugi mei. Moab eſto latibulũ eoꝝ a facie va
ſtatoris. Finitus eſt enĩ pulvis:ꝺſumatus ẽ miſer
defecit q̃ cõculcabit t̃raz. Et p̃parabit̃ in miſericoꝛ/
dia ſoliũ:⁊ ſedebit ſup eũ i veritate i tabernaculo
dauid:iudicãs ⁊ querẽs iudiciũ:⁊ velociꝫ reddẽs
qd̃ iuſtũ eſt. Audiuim⁹ ſuꝑbiã moab:ſuꝑbus ẽ val
de. Superbia ei⁹ ⁊ arrogãtia ei⁹ ⁊ indignatio ei⁹:
pluſq; fortitudo eius:idcirco vlulabit moab:at
moab vniuerſus vlulabit. Vbi q̃ letantur ſup mu
ros cocti lateris lugmini plagas ſuas: qñ ſubur/
bana eſebon defta ſũt. Et vineã ſabama: domini
gentium exciderunt. Flagella eius vſq; ad iaẽr
puenerunt:errauerunt in deſerto: ꝓpagines eius
relicte:ſũt tranſierũt mare. Sup hĩ plorabo i fletu

iacer:z vineam sabama. Inebriabo te lachryma mea esebon z eleale:qm̃ sup vindemiam tuã z sup per messem tuã vox calcantiũ irruit. Et auferetur leticia z exultatio de carmelo:z i vineis ñ exultabit neq; inhilabit. Vinũ in torculari non calcabit calcare ꝯsueuerat:vocẽ calcantium abstuli. Super hoc venter meꝰ ad moab q̃si cithara sonabit: z viscera mea ad murũ cocti lateris. Et erit cũ apparuerit qõ laborauit moab sup excelsis suis:ingredietꝫ ad sancta sua vt obsecret:et non valebit: Hoc verbũ qõ locutꝰ est dñs ad moab extunc et tunc locutꝰ est dicens. In triꝰ annis q̃si anni mercenarij auferet gl̃ia moab super omni pplo mlto: et relinquet i eo sic̃ racemꝰ partuꝰ z modicꝰ: nequaq; multus.

XVII

Onus damasci. Ecce damascus desinet eẽ cititas:z erit sicut aceruus lapidũ in ruina. Derelicte ciuitates aroer gregibꝰ erũt z regescent ibi:z nõ erit qui exterreat. Et cessabit adiutoriũ ab ephraim:z regnum a damasco:z reliquie syrie sicut gl̃ia filioꝝ isrl̃ erunt:dicit dñs exercituũ. Et erit in die illa attenuabitur gl̃ia iacob: z pinguedo carnis eiꝰ emarcescet:z erit sicut ꝯgregans in messe qõ reliquerit:z brachium eiꝰ spicas leget. Et erit sicut querẽs spicas in valle raphaim: z relinquetur in eo sicut racemus:z sicut excussio olee:duaꝝ vel triuꝝ oliuaꝝ i sũmitate rami: sive q̃ tuoꝝ aut gnq;. In cacuminibus eius fructus eius: dicit dñs deus isrl̃. In die illa iclinabit hõ ad factorem suũ:z oculi eius ad sanctum isrl̃ respicient: z non inclinabit ad altaria que fecerũt manꝰ eius z que operati sunt digiti eius:non respiciẽt lucos z delubra. In die illa erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte sicut aratra z segetes que derelicte sũt a facie filioꝝ isrl̃. Et eris desta:quia oblita es dei saluatoris tui:z fortis adiutoris tui non es recordata. Propterea plãtabis plantatõem fidelez: z germen alienum seminabis. In die plantatiõis tue labrusca:z mane semen tuum florebit. Ablata est messis in die hereditatis:z dolebit grauiter. Ue multitudini populorum multorum vt multitudo maris sonantis:z tumultus turbarum sicut sonitus aquarum multarum. Sonabunt populi sicut sonitus aquarum inũdantiuꝫ z increpabit eũ z fugiet procul. Et rapietur sicut puluis montium a facie venti:z sicut turbo corazꝫ tempestate. In tẽpore vespere:z ecce turbatio in matutino: et non subsistet. Hec est pars eoꝝ qui vastauerunt nos:z sors diripientium nos.

XVIII

Et terre cymbalo alarum:que est trãs flumen ethiopie:qui mittit in mare legatos z in vasis papyri super aquas. Ite angeli veloces ad gentem conuulsam z dilaceratam: ad populum terribilem:post quem non est alius ad gentem expectantem z conculcataꝫ cuius diripuerunt flumina terram eius. Ad montem nominis domini exercituum montẽ syon. Oẽs habitatores orbis qui moramini in terra:cum eleuatũ fuerit signum in mõtibus videbitis: z clangorẽ tube audietis:qz hec dicit dñs ad me. Ego quiescaz et cõsiderabo in loco meo. sicut meridiana lux clara est z sicut nubes roris in die messis. In medio messe eniz totus effloruit:z imatura pfectio germinauit: z pcidentur ramusculi eius falcibꝰ:z que ꝛelicta fuerint abscindentur. Excutientur:z relinquentur simul auibus montium z bestijs terre:z estate perpetua erũt sup eum volucres:z oẽs bestie terre sup illũ hyemabũt. In tempore illo deferet munꝰ dño exercituum a pplo diuulso z dilacerato:a pplo terribili post quẽ nõ fuit alius:a gente expectãte:z cõculcata:cuiꝰ diripuerũt flumina terraz eius: ad locũ nois dñi exercituum mõtem syon.

XIX

Onus egypti. Ecce dñs ascendet sup nubem leuem:z ingredietꝫ egyptum:z mouebũtur simulacra egypti a facie eius:z cor egypti tabescet in medio eius. Et ꝯcurrere faciaz egyptios aduersus egyptios:z pugnabit vir ꝯ fratrem suũ:z vir ꝯ amicũ suũ:ciuitas aduersus ciuitatem:regnũ aduersus regnũ:z dirũpetur spiritus egypti in viscerib eius:z ꝯsilium eius ꝑcipitabo:z interrogabũt simulacra sua:z dños suos:z phitones:z ariolos:z tradam egyptum i manu dñoꝝ crudelium:z rex fortis dñabitur eoꝝ: ait dñs exercituũ. Et arescet aq̃ de mari:z fluuius desolabitur atq; siccabit:z deficiẽt flumina. Attenuabunt z siccabũtur rini aggerꝫ. Calamus z iũcus marcescet:nudabit alueus riui a fonte suo. Et oĩs semẽs irrigua siccabit arescet z ñ erit. Et merebũt piscatores:z lugebũt oẽs mittentes in flumẽ hamuz:z expãdentes rete sup faciem aquaꝝ emarcescent. Cõfundent gl̃ opabantur linũ:plectẽtes z texẽtes subtilia. Et erũt irrugua eius flaccentia:oẽs q facie bãt lacunas ad capiẽdos pisces. Stulti pncipes thaneos:sapiẽtes ꝯsiliarij pharaõis dederũt ꝯsilium insipiẽs. Quo dicetis pharaoni:filiꝰ sapientiũ ego:filius regũ antiquoꝝ. Ubi nũc sunt sapientes tui? Annũcient tibi z indicent qd cogitauerit dñs exercituũ sup egyptum. Stulti facti sunt pncipes thaneos emarcuerũt pncipes mẽpheos: deceperunt egyptũ agulum pploꝝ eius. Dñs miscuit in medio eius spiñ vertiginis:z errare fecerũt egyptuz i omni ope suo:sicut errat ebrius z vomẽs. Et nõ erit egypto opus qõ faciat:caput z caudam icuruantem z refrenantem. In die illa erit egyptꝰ quasi mulieres:z stupebunt z timebunt a facie cõmotionis manus domini exercituuz quã ipe mouebit super eam:z erit terra iuda egypto in pauorem. Oĩs qui illius fuerit recordatus:pauebit a facie consilij dñi exercituum:qõ ipe cogitauit super eam. In die illa erũt quiq; ciuitates in terra egypti loquentes lingua chananea:z iurãtes p dñm exercituũ. Ciuitas solis vocabit vna. In die illa erit altare dñi i medio tre egypti:z titulus dñi iuxt̃ ĉminũ ei:z erit i signũ z i testimoniũ dño exercituuz i tra egypti. Clamabũt.n. ad dñz a facie tribulãtiꝫ: z mittet eis saluatorẽ z ppugnatorez q liber eos.

Et cognoscetur dñs ab egypto: & cognoscēt egyptij dñm in die illa: & colēt eū in hostijs & in muneribus: & vota vouebūt dño & soluent. Et percutiet dñs egyptū plaga & sanabit eā: & reuertēt egyptij ad dñm: & placabitur eis: & sanabit eos. In die illa erit via de egypto in assyrios: & intrabit assyrius egyptum: & egyptius in assyrios: et seruient egyptij assur. In die illa erit isrl tertius egyptio & assyrio: bñdictio in medio terre: cui bñdixit dñs exercituum dicens. Bñdictus ppl's meus egypti: & opus manuū meaꝝ assyri: hereditas aūt mea isrl. XX

8 In anno quo ingressus ē thartan in açotū cū misisset eum sargon rex assyrioꝝ & pugnasset ꝺ açotum & cepisset eaz: in tpe illo locut⁹ est dñs in manu isaie filij amos dicēs. Vade & solue saccum de lumbis tuis: & calciamenta tua tolle de pedibus tuis. Et fecit sic vadēs nudus et discalciat⁹. Et dixit dñs. Sicut ambulauit seru⁹ meus isaias nud⁹ & discalciatus: triū annoꝝ signū & portentum erit sup egyptum & sup ethiopiā: sic minabit rex assyrioꝝ captiuitatem egypti: & transmigrationem ethiopie: iuuenem & senē: nudam et discalciatam discooptis natibus ad ignominiam egypti. Et timebūt & confundent ab ethiopia spe sua: & ab egypto glia sua. Et dicet: habitatoz insule huius in die illa. Peccine erat spes nra: ad qs confugimus in auxilium: vt liberarent nos a facie regis assyrioꝝ. Et quō effugere poterim⁹ nos? XXI

P. i. Onus deserti maris. Sicut turbines ab africo veniunt: de deserto venit de terra horribili. Visio dura nūciata ē mihi. Qui incredulus est: infideliter agit: & qui depopulatez est vastat. Ascende elam obside mede: oēz gemitum eius cessare feci. Propterea repleti sunt lūbi mei doloze: & angustia possedit me: sicut angustia parturientis. Contui cū audirem: ꝺturbatus sū cū viderem. Emarcuit coz meum: tenebze stupefecerunt me. Babylon dilecta mea: posita est mihi in miraculum. Pone mensam: contemplare in speculo. Comedētes & bibētes: surgite pncipes: arripite clypeū. Hec enim dixit mihi dñs. Vade & pone speculatorem: & qōcūqz viderit annunciet. Et vidit currum duoꝝ equitum: ascensorem asini & ascensorem cameli: & ꝺtemplatus est diligenter multo i tuitu. Et clamauit vt leo. Sup speculam dñi ego sum stans iugiter p diem: & p sup custodiam mea ego sum stās totis noctibus. Ecce iste veniet ascēsoz vir bige equitum. Et rndit & dixit. Cecidit cecidit babylon: & oīa sculptilia deoꝝ eius ꝺtrita st in terram. Tritura mea & filia aree mee: que audiui a dño exercituū deo isrl annūciaui vobis. Onꝰ duma. Ad me clamat ex seir. Custos quid de nocte: custos quid de nocte. Dixit custos. Venit mane & nox. Si queritis querite conuertimini & venite. Onus in arabia. In saltu ad vesperam dormietis: in semitis dodanim. Occurrētes sitiēti ferte aquā: qui habitatis i terraz austri: cum panib⁹ occurrite fugienti. A facie enim gladioꝝ fugierūt: a facie gladij iminentis: a facie arcus extenti: a facie grauis prelij: qm̄ hec dicit dñs ad me. Adhuc in vno āno quasi in annō mercenarij: & auferet oīs glia cedar & reliquie numeri sagittarioꝝ fortiū ō filijs cedar iminuent. Dñs enim deus isrl locutus est. XXII

4 Onus vallis visionis. Quidnam tibi qz ē o qz ascendisti & tu oīs in tecta clamozis plena: vrbs frequēs: ciuitas exultans? Interfecti tui nō interfecti gladio: nec mortui tui mortui in bello. Cūcti principes tui fugerūt simul: funreqz ligati sunt. Oēs qui inuenti sunt vincti sūt pariter, pcul fugerūt. Propterea dixi recedite a me amare flebo. Nolite īcūbere vt ꝺsolemini me super vastitate filie ppli mei. Dies enim interfectōis & ꝺculcationis & fletuum dño deo exercituū i valle visionis. Scrutans murꝝ: & magnificus sup mōtem. Et elam sumpsit pharetram: & currum hoīs equitis: & parietem nudauit clypeus. Et erūt electe valles tue plene quadrigaꝝ: & equites ponēt sedes suas in porta: & reuelabitur opimentum iude. Et videbitis in die illa armamentarium domus saltus: & scissuras ciuitatis dauid videbitis: quia multiplicate sunt. Et ꝺgregastis aquas piscine inferioris: & domus isrl'm numerastis & destruxistis domos ad muniendum murꝝ. Et lacum fecistis ī duos muros: & aqua piscine veteris & non suspexistis ad eū qui fecerat eam: & opatorē ei⁹ de lōge ñ vidistis. Et vocabit dñs deus exercituum i die illa ad fletum: & ad planctum ad caluitium: & ad cingulum sacci: & ecce gaudium & leticia: occidere vitulos: & iugulare arietes: comedere carnes & bibē vinum. Comedamus & bibamus: cras enim mozi emur. Et revelata est i auribus meis vox dñi exercituum. Si dimittetur iniquitas hec vobis donec moziamini: dicit dñs deus exercituum. Hec dicit dñs deus exercituū. Vade ingredere ad eū q habitat in tabernaculo: ad sobnam ꝓpositz templi: & dices ad eū. Quid tu hic: aut q̄si qs hic? Quia excidisti tibi ḥ sepulchrū: excidisti in excelso memoriale: diligenter in petra tabernaculū tibi. Ecce dñs aspoztari te faciet: sicut aspoztat gallus gallinaceus: & q̄si amictū sic subleuabit te. Cozonans cozonabit te tribulatione: q̄si pilā mittet te i terrā lataz & spatiosam ꝺbi mozieris: & ibi erit currus glie tue & iğminia dom⁹ dñi tui. Et expellaz te de statione tua: & de ministerio tuo deponam te. Et erit: in die illa vocabo fuū meū eliachim filiū helchie: & induā illū tunica tua: & cingulo tuo ꝺfortabo eum: & ptātez tuā dabo i manu ei⁹: & erit q̄si pat̄ hītātib⁹ isrl'm & domui iuda. Et dabo clauē dom⁹ dauid sup humerū ei⁹ & apiet: & nō erit q claudet: & nō erit q apiat. Et fīgā illū paxillū i loco fideli: & erit i solū glie domui pris sui: & suspēdaz sup eū oēm glīam dom⁹ pris ei⁹. Vasoꝝ diuersa genera: oē vas parvulū: a vasis craterarū: vsqz ad oē vas muscozuz. In die illa dicit dñs exercituū: auferet paxillus q fixus fuerat i loco fideli: & frāget & cadet: & pibit qō pepēderat i eo: qz dñs locut⁹ est. XXIII

Onus tyri. Ululate naues maris: quia vastata est domus vñ venire ꝯsueuerat: de terra cethim reuelatum est eis. Tacete q̄ habitatis in insula: negociatio sidonis. Transfretā tantes mare repleuerūt te in aḡs multis: semē nili messis fluminis fruges eius: et facta est negociatio gentiū. Erubesce sidon ait mare: fortitudo maris dicēs. Nō parturiui ꝛ non peperi: ꝛ non enutrui iuuenes: nec ad incremētum perduxi virgines. Cum auditum fuerit in egypto: dolebūt cū audierint de tyro. Transite maria: vlulate q̄ habitatis ī insula. Nūḡd non hec vra est: que gl̄iabatur a diebus p̄stinis in antiqtate sua? Ducent eaz pedes sui longe ad peregrinandū. Quis cogitauit h̄ sup tyz quondā cozonataz? Cuius negociatozes. p̄cipes institozes eius inclyti terr̄e. Dns exercituū cogitauit h̄: vt detraheret supbiam oīs gl̄ie: ꝛ ad ignominiam deduceret vniuersos inclytos t̄re. Trāsi terram tuā q̄si fluuiū filia maris: non est cingl̄uz vltra tibi. Manū suā extendit sup mare: ꝯturbauit regna. Dns mādauit aduersus chanaam: vt cōtereret fortes eius. Et dixit. Nō adijcies vltra vt gl̄ieris: calūniam sustinens virgo filia sidonis. Ingredere cethim ꝯsurgēs trāsfreta: ibi q̄z non erit reges tibi. Ecce terra chaldeoz talis ppl̄s non fuit: assur fundauit eam. In captiuitatem traduxerunt robustos eius: suffoderūt domus eius: posuerunt eam ī ruinaz. Ululate naues maris: q̄z deuastata ē fortitudo vra. Et erit in die illa: ī obliuione eris o tyre septuaginta annis: sicut dies regis vnius. Post septuaginta annos: erit tyro q̄si canticū meretricis. Sume tibi citharam: circue ciuitatē meretrix obliuioni tradita. Bñ cane: frequenta canticū: vt memozia tui sit. Et erit post septuaginta ānos: visitabit dns tyz ꝛ reducet eam ad merces suas: ꝛ rursū fornicabit̄ cū vniuersis regnis t̄re sup faciē t̄re: ꝛ erūt negociatiōis eiꝰ: ꝛ merces eius sanctificate dño. Non ꝯdentur neq̄ reponēt̄: q̄z his q̄ habitauerint cozam dño erit negociatō eius: vt manducēt ī saturitatez: ꝛ vestiant̄ vsq̄ ad vetustatē. XXIIII

Ecce dns dissipabit terram ꝛ nudabit eā: ꝛ affliget faciem eius ꝛ dispergет habitatozes eius. Et erit sicut ppl̄s sic sacerdos ꝛ sicut ꝺus sic dns eius: ꝛ sicut ancilla sic dna eiꝰ: sicut emens sic ille qui vēdit: sicut feneratoz sic is qui mutuuz accipit: sicut q̄ repetit: sic q̄ debet: dissipatiōe dissipabit̄ terra: ꝛ direptiōe p̄dabitur. Dns enim locutus est v̄buz h̄. Luxit ꝛ defluxit terra ꝛ infirmata est. defluxit oz̄bis ꝛ infirmata est altitudo ppl̄i terre: ꝛ terra interfecta est ab habitatoribus suis: quia transgressi sunt leges: mutauerunt ius: dissipauerunt fedus sempiternum. Propter h̄ maledictio vozabit terram: ꝛ peccabūt habitatozes eius: ideoq̄ insanient cultozes eius: ꝛ relinquētur boues pauci. Luxit vindemia: infirmata est vitis: ingemuerūt oēs q̄ letabantur cozde. Cessauit gaudium tympanoz: quieuit sonitus letantiū: cōticuit dulcedo citbare. Cū cāticо nō bibēt vinum amara erit potio bibentibus illam. Attrita ē ciuitas vanitatis: clausa est oīs domus nullo introeūte. Clamoz erit sup vino ī plateis: defecta est oīs letitia: translatū est gaudiū terre. Relicta ē ī vrbe solitudo: ꝛ calamitas oppzimet poztas. Quia h̄ erūt in medio terre: ī medio ppl̄oz̄? Quō si pauce olue que remāserunt excutiantur ex olea: ꝛ racemi cum fuerit finita vindemia. Hi leuabūt vocē suaz atq̄ laudabūt: cū gl̄ificatus fuerit dns hinnient ō mari. Propter h̄ in doctrinis gl̄ificate dñm: ī īsulis maris nomē dñi dei isr̄l. A finib⁹ terre laudes: audiuimus gl̄iam iusti. Et dixi. Secretum meum mihi: secretū meū mihi. Ue mihi. Preuaricates preuaricati sunt: ꝛ p̄uaricatōe transgressoz p̄uaricati sunt. Formido ꝛ fouea ꝛ laqueus sup te: qui habitatoz es terre. Et erit qui fugerit a facie formidis: cadet in foueam: ꝛ qui se explicauerit de fouea: tenebitur laqueo: q̄z cataracte de excelsis apte sūt: ꝛ concutientur fūdamenta terre. Cōfractione confringetur terra: ꝯtritione ꝯteretur terra. Cōmotōe ꝯmouebitur terra: agitatione agitabit̄ terra sicut ebrius: ꝛ auferetur q̄si tabernaculum vnius noctis. Et grauabit eam iniquitas sua: ꝛ cozzuet: ꝛ nō adijciet vt resurgat. Et erit in die illa: visitabit dns super militiam celi in excelso: ꝛ sup reges terre q̄ sūt super terraz. Et ꝯgregabunt in ꝯgregatione vnā⁹ fascis ī lacū: ꝛ claudent̄ ibi ī carcere: ꝛ p⁹m⁹tos dies visitabūt̄. Et erubescet luna: ꝛ ꝯfūdet̄ sol: cū regnauerit dns exercituū ī mōte syon: ꝛ ī ur̄lm. ꝛ in conspectu senum suoruz fuerit gl̄ificat⁹ XXV

Domine deus meus es tu: ꝛ exaltabo te: et cōfiteboz noī tuo: q̄n fecisti mirabilia: cogitationes ātiquas fideles amē. Quia posuisti ciuitatem in tumultū: vrbē fortem ī ruinaz: domum alienoz: vt non sit ciuitas: ꝛ in sempiternum non edificet̄. Sup h̄ laudabit te ppl̄s fortis ciuitas gentium robustaz timebit te. Quia factus es fortitudo pauperi: fortitudo egeno in tribulatione sua: spes a turbine: vmbraculū ab estu. Cpūs enim robustoz q̄si turbo impellēs parietem. Sic̄ estus in siti tumultū alienoz humiliabis: ꝛ q̄si caloze sub nube tozzente ꝓpaginem fortium marcescere faciet. Et faciet dns exercituū oībus ppl̄is in monte h̄: ꝯuiuiū pinguiū: ꝯuiuiū vindemie: pinguiū medulatoz: vindemie defecate. Et ꝑcipitabit ī mōte isto faciē velī colligati sup oēs ppl̄os: ꝛ telā quā ozdit⁹ ē sup oēs natōes. Precipitabit moꝛtē ī sempiternū. Et auferet dns de⁹ lachrymā ab oī facie: ꝛ opprobriū ppl̄i sui auferet ō vniuersa t̄ra: q̄z dns locut⁹ ē. Et dicēt ī die illa. Ecce de⁹ nr̄ iste: expectabim⁹ eū ꝛ saluabit nos. Iste dns sustinuim⁹ eū: ꝛ exultabim⁹ ꝛ letabimur in salutari eiꝰ: q̄z requiescet man⁹ dñi ī mōte isto. Et triturabit̄ moab sub eo: sicuti terit̄ palee ī plaustro. Et extēdet manꝰ suas sub eo: sic̄ extēdit natās ad natādū: ꝛ humiliabit gloriam eius cum allisione manuuz eiꝰ. Et munimenta sublimium murozum tuozum cōcident: ꝛ humiliabuntur: ꝛ detrahentur in terram

vsq̄ ad puluerem. XXVI

IN die illa cantabitur canticū istud in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre: salvator ponetur ī ea murus ⁊ añmurale. Aperite portas ⁊ ingredietur gens iusta: custodiēs veritatem. Uetus error abijt: fuabis pacem: pacem: q̄z in te spauimus. Sperastis in dño in seculis eternis: in dño deo forti ī ppetuū. Quia īcuruabit habitantes in excelso: ciuitate sublimē būiliabit: būiliabit eā vsq̄ ad terrā: detrahet eā vsq̄ ad puluerem. Conculcabit eam pes pauperis gressus egenoruz. Semita iusti recta est rectus callis iusti ad ambulandum. Et in semita iudicioruz tuoꝝ dñe sustinuim⁹ te: nomē tuuz ⁊ memoriale tuū in desiderio aīe. Aia mea desiderauit te in nocte: sz ⁊ spiritu meo in p̄cordijs meis: de mane vigilabo ad te. Cū feceris iudicia tua in terra: iusticiam discēt habitatores orbis. Miserearmur impio: ⁊ nō discet iusticiam. In terra sanctoꝝ iniqua gessit: ⁊ non videbit gl̄iam dñi. Dñe exaltetur manus tua vt nō videāt: videant ⁊ confundant̄ çelantes pp̄li: ⁊ ignis hostes tuos deuozet. Domīe dabis pacem nobis: omīa eniz opa nostra operatus es nobis. Dñe de⁹ noster possederunt nos dñi absq̄ te: tm̄ ī te recordemur nominis tui. Mortuorum nō viuant: gigātes non resurgant. Propterea visitasti ⁊ cōtriuisti eos: ⁊ p̄didisti oēm memoriam eoꝝ. Indulsisti gēti dñe indulsisti genti. Nunqd gl̄ificatus es? Elōgasti oēs terminos terre. Dñe ī angustia regsierūt te: in tribulatione murmuris doctrina tua eis. Sicut que p̄cepit cum appropinquauerit ad partum dolens clamat in doloribus suis: sic facti sumus. A facie tua dñe concepimus ⁊ quasi parturiuim⁹ ⁊ peperimus spīm. Salutes non fecimus in terra: ideo non ceciderunt habitatores t̄re. Uiuēt mortui tui: interfecti mei resurgent. Expergiscimini et laudate qui habitatis in puluere: q̄z ros lucis ros tuus: ⁊ terram gigantiuz detrabes in ruinā. Uade pp̄le meus: intra ī cubicula tua: claude ostia tua super te: absconde modicum ad momentū: donec ptrāseat indignatio mea. Ecce eniz dñs egredietur de loco suo: vt visitet iniqtatem habitatoris t̄re contra eum: ⁊ reuelabit terra sanguinem suum: et nō opiet vltra interfectos suos. XXVII

IN die illa visitabit dñs in gladio suo duro ⁊ grandi ⁊ forti sup leuiathā: fpentem vectem: ⁊ sup leuiathan serpentez tortuosum: ⁊ occidet cetum q̄ in mari est. In die illa vinea meri cantabit ei. Ego dñs qui seruo eam: repente ppinabo ei: ne forte visitet eam. Nocte ⁊ die seruo eam: indignatio nō est mihi. Quis dabit me spinam ⁊ vepzem? In p̄lio gradiar sup eaz: succendam eaz piter. An potius tenebo fortitudinem meam. Faciet pacem mihi pacē faciet mihi. Qui egredient impetu iacob: florebit ⁊ germinabit isr̄l: ⁊ implebūt faciem orbis semine. Nūquid iuxt plagam p̄cutientis se p̄cussit eaz? Aut sicut occidit interfectos eius sic occisus est? In mēsura cō mensuram cum adiecta fuerit iudicabit eam meditatus est in spū suo duro p diem estus. Idcirco sup hāc dimittet iniqtas domui iacob: ⁊ iste oīs fructus: vt auferatur pctīm eius. Cuz posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris allisos: nō stabūt luci ⁊ delubra. Ciuitas. n. munita desolata erit spatiosa relinquetur: ⁊ dimittetur q̄si desertū. Ibi parcetur vitulus: ⁊ ibi accubabit ⁊ consumet sūmitates eius. In siccitate messis illius conterent̄ muli eres venientes ⁊ docentes eam. Nō est eniz pp̄s sapiens: propterea non miserebit eius q̄ fecit eum: ⁊ qui formauit eum: non parcet ei. Et erit in die illa: p̄cutiet dñs ab alueo fluminis vsq̄ ad torrentē egypti: ⁊ vos congregabimini vnus ⁊ vnus filij isr̄l. Et erit in die illa clangēt in tuba magna: ⁊ venient qui p̄diti fuerāt de loco assyrioꝝ: ⁊ qui eiecti erāt de terra egypti: ⁊ adorabunt dñm in monte sancto in irl̄m: XXVIII

VE corone superbie: ebrijs effraim: ⁊ flori decidenti: gl̄ie exultatiōis eius q̄ erāt in vertice vallis pinguissime errātes a vino. Ecce validus ⁊ fortis dñs: sicut impetus grandinis turbo cōsurgens: sicut impetus aquaꝝ multarum inundantiū: ⁊ emissarum super terram spatiosam. Pedibus conculcabit corona superbie ebriorum effraim. Et erit flos decidens gl̄ie exultationis eius: qui est sup verticem vallis pinguium: quasi temperanetum ante maturitatem autumni: Quod cū asperexerit videns: statim vt manu tenuerit: deuorabit illud. In die illa erit dñs exercituum corona gl̄ie: ⁊ sertum exultationis residuo populi sui: ⁊ spūs iudicij sedenti super iudicium: ⁊ fortitudo reuertentibus de bello ad portam. Uerum hi quoq̄ p̄ vino nescierūt: ⁊ p̄ ebrietate errauerunt. Sacerdos et prophēta nescierunt p̄ ebrietate: absorti sunt a vino: errauerunt in ebrietate: nescierunt videtem: ignorauerunt iudicium. Omēs enim mēse replete sunt vomitu sordiū q̄: ita vt nō esset locus vltra. Quem docebit sciam: ⁊ quem intelligere faciet auditum? Ablactatos a lacte: auulsos ab vberibus: q̄z manda remanda: manda remāda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicū ibi: modicū ibi: cum ibi. In loquela enim labij ⁊ lingua altera loquetur ad populum istum: cui dixit. Hec est requies mea: reficite lassum: ⁊ hec est refrigeriū meū: ⁊ noluerūt audire. Et erit eis vbum dñi: māda remāda: māda remāda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicū ibi: modicū ibi: vt vadāt ⁊ cadāt retrorsū: ⁊ confringant̄: ⁊ illaqent̄ ⁊ capiāt. Propt̄ hoc audite vbum dñi veri illusores: q̄ dñamini sup pp̄lm meū q̄ est in irl̄m. Dixistis enim Percussimus fedus cū morte: ⁊ cū inferno fecim⁹ pactū. Flagellū inundās cū trānsierit: nō veniet sup nos: q̄z posuim⁹ mēdaciū spem nr̄am: ⁊ mendacio protecti sum⁹. Idcirco hec dicit dñs de⁹. Ecce ego mitto ī fūdamētis syon lapidē: lapidē p̄batū: āgularē p̄cioſū: ī fūdamēto fūdamētū. Qui crediderit: nō festinet. Et ponā ī pōdere iudiciū: ⁊ iusticiā ī mēsura

Et subuertet grādo spem mēdacij: & protectionem: aque inundabūt: & delebitur fedus vr̄m cū morte: & pactum vr̄m cū inferno nō stabit. Flagellum iundans cū transierit: eritis ei in cōculcatiōē. Cū cūq; ptrāsierit: tollet vos: q̄n mane diluculo ptrāsibit in die & in nocte: & tm̄m̄ fola vexatio intellectum dabit auditui. Coangustatū est enim stratus: ita vt alter decidat: & pallium breue: vtrūq; opire non pōt. Sicut n. in mōte diuisionum stabit dn̄s: sic in valle q̄ est in gabaon irascet: vt faciat opus suum. Alienum opus eius: vt operet opus suū. Peregrinū est opus eius ab eo. Et nūc nolite illudē: ne forte ꝯstringant vincula vr̄a. Cōsumatiōem. n. & abbreuiatiōem audiui a dn̄o deo exercituū sup vniuersam terrā. Auribus ꝓcipite & audite vocē meam: attendite & audite eloqm meū. Nūqd tota die arabit arans vt serat: ꝓscidet: & sarriet humū suam? Nōne cuz adeq̄uerit faciem eius: feret gith: & cyminū sparget. & ponet triticū p ordinem et hordeū & miliū & viciā in finibus suis? Et erudiet illū i iudicio: deꝰ suꝰ docebit illū. Non. n. i fris triturabit gith: nec rota plaustri sup cyminū circuibit: sed in virga excutietur gith: & cyminū i baculo: panis aūt ꝯminuet. Ulex n i ꝑpetuū triturās triturabit illū: nz vexabit eū rota plaustri: nec vngulis suis ꝯminuet cū. Et h̄ a dn̄o deo exercituū exiuit vt mirabile faceret ꝯsiliuz: & magnificaret iustitiā.

Vae ariel. Ariel ciuitas quā expugnauit dauid. Addit ē ānus ad annū solē nitates euolute sūt. Et circūuallabo ariel & erit tristis & merēs: & erit mihi q̄si ariel. Et circū dabo q̄si spērā in circuitu tuo: & iaciā ꝯ te aggerē: & munimēta ponam i obsidionem tuā. Humiliaberis: de ra loq̄ris: & de humo audiet eloquz tuum. Et erit q̄si phītōis ō terra vox tua: & ō humo eloqm tuū musitabit. Et erit sicut puluis tenuis multitudo ventilātium te: & sicut fauilla ptransiēs multitudo eoꝝ q ꝯ te ꝑualuerunt. Et ritq; repente ꝯfestim a dn̄o exercituū: visitabit i tonitruo: & cōmotione terre: & voce magna turbinis & tēpestatis: & flāma ignis deuorantis. Et erit sicut somniū visionis nocturne mltitudo oīuz gentiū q̄ dimicauerūt ꝯ ariel: & oēs q militauerūt & obsederūt & ꝑtuluerūt aduersus eā. Et sicut somniat esuriens & comedit: cū aūt fuerit expgefactus vacua est aīa eiꝰ. Et sicut somniat sitiens & bibit: & postq̄ fuerit expgefactus lassus adhuc fitit: & aīa eius vacua est: sic erit multitudo oīum gentium q̄ dimicauerunt ꝯ mōtem syon. Obstupescite & admiramini: fluctuate & vacillate: inebriami & nō a vino: mouemi & nō i ebrietate: q̄n miscuit vobis dn̄s sp̄m soporis. Claudet oculos vr̄os: ꝓphas & ꝓncipes vr̄os: qui vident visiones operiet. Et erit vobis visio oīum sicut verba libri signati: quē cū dederint sciēti literas: dicent lege istū: & rndebit: n possum: signatꝰ est enim. Et dabit liber nescienti lras: dicetiq; ei lege: & rndebit: nescio lras. Et dixit dn̄s. Eo q; appropinquat ppls iste ore suo: & labijs suis glificat me: cor aūt eius lōge est a me: & timuerūt me mādato hoīuz & doctrinis: iō ecce ego addā: vt admirationem faciam ppl'o huic miraculo grandi & stupendo. Peribit. n. sapia a sapientibus eius: & intellectus prudentiuz eius abscōdet. Ue q ꝓfūdi est cōrde: vt a dn̄o abscondatis ꝯsiliū: q̄ sunt i tenebris opa & dicūt. Quis videt nos: & qs nouit nos? Peruersa est hec vr̄a cogitatio: q̄si si lutū ꝯ figulum cogitet: & dicat opus factori suo: n fecisti me & figmētū dicat fictori suo: n intelligis. Nōne adhuc in modico & i breui ꝯuertet libanus i chermel: & chermel i saltū reputabit? Et audiet in die illa surdi ꝓba libri: & de tenebris & ō caligine oculi cecorū videbunt. Et adḋet mites in domino leticiaz: & paupes hoīes in sctō isr̄l exultabūt: q̄m defecit q̄ualebat ꝯsumatus est illusor: & succisi sunt oēs q vigilabāt sup iniqtatem: q peccare faciebāt homines i verbo: & arguentem in porta supplātabāt & declinauerūt frustra a iusto. Propter h̄ hec dicit dn̄s ad domuz iacob: q redemit abrahā. Nō mō ꝓfundetur iacob: nec mō vultus eius erubescet: sz cū viderit filios suos opa manuū meaz: in medio sui sanctificantes nomē meū: & sanctificabūt sctū iacob: & deū isr̄l ꝑdicabūt: & scient errantes spū intellectum & musitatores dicent legem.

Vae filij defectores dicit dn̄s vt faceretis cōsiliū: & nō ex me: & ordiremini telā & non p spm̄ meum: vt adderetis pctm̄ sup peccatum: q ambulatis vt descēdatis i egyptuz: & os meum nō iterrogastis: sperātes auxilium i fortitudine pharaonis: & hītes fiduciam in vmbra egypti: erit vobis fortitudo pharaonis in ꝯfusionez: & fiducia vmbre egypti in ignominiā. Fuerant enim in taphnis ꝓncipes tui & nūcij tui vsq; ad anes peruenerunt. Oēs ꝓfusi sunt sup ppl'o q eis ꝑdesse n potuit. Nō fuerūt in auxiliū: & in aliquā vtilitatez: sed in confusionem & in opprobrium. Onus iumētorum austri. In terra tribulatiōis & angustie: leena & leo: ex eis vipera & regulus volans: portantes super humeros iumentorum diuitias suas: et super gibbum camelorum thesauros suos: ad populum qui eis ꝓdesse non poterit. Egyptus. n. frustra & vane auxiliabitur. Ideo clamaui super h̄ superbia tantū est: quiesce. Nunc ḡ ingressus scribe et super buxum: & in libro diligenter exara illō & erit in die nouissimo in testimonium vsq; in ētnum. Populus enim ad iracundiam prouocans est: & filij mendaces: filij nolentes audire legē dei. Qui dicunt videntibus nolite videre: & aspicientibus nolite aspicere nobis ea que recta sunt. Loquimini nobis placentia: videte nobis errores: auferte a me viam: declinate a me semitam: cesset a facie vestra sanctus isr̄l. Propterea hec dicit sanctꝰ isr̄l. Pro eo q reprobastis verbum hoc & sperastis i calūnia & in tumultu: & innixi estis super eo: propterea erit vobis iniquitas hec: sicut interruptio cadens: & requisita in muro excelso. Quoniam subito dum non speratur veniet contritio eius: et

7 comminuetur sicut ꝺterit lagena figuli ꝺtritione
qualida: z nō inueniet de fragmētis eius testa in q̄
poꝛtet igniculus de incēdio: aut hauriatur parum
aque de fouea: quia hec dicit dñs deus isrl. Si re
uertamini z quiescatis: salui eritis. In silētio z i spe
erit foꝛtitudo vr̄a. Et noluistis z dixistis. Ne q̄q̄
sz ad equos fugiemus. Ideo fugietis. Et sup velo
ces ascendemus. Ideo velociores erūt q̄ psequē
tur vos. Mille hoīes a facie terroꝛis vnius: z a fa
cie terroꝛis q̄nq̄ fugietis: donec relinquamini q̄i
malus nauis in vertice mōtis: z q̄si signū sup col
lem. Propterea expectat dñs vt miserear̄ vestri:
z ideo exaltabitur parcens vobis: q̄z deus iudicij
dñs. Beati oēs q̄ expectant eum. Pplꝰ enim syon
hītabit in irl'm. Plorans nequaq̄ plorabis: mise
rans miserebitur tui. Ad vocem clamoꝛis tui statī
8 vt audierit rūdebit tibi. Et ꝺabit tibi dñs panem
artum z aquā breuem: z nō faciet auolare a te vl
tra doctoꝛē tuū: z erunt oculi tui vidētes p̄cepto
rem tuū: z aures tue audiēt verbū post tergū mo
nentis. Hec est via: ambulate in ea: z nō declinetis
neq̄ ad dexteram neq̄ ad sinistram. Et ꝺtamina
bitis laminas sculptiliū argēti tui: z vestimētū cō
flatilis auri tui: z dispges ea sicut īmundiciā men
struate. Egredere dices ei. Et ꝺabitur pluuia semī
tuo vbicūq̄ seminaueris i terra: z panis frugum
terre erit vberrimus z pinguis. Pascet̄ in possessi
one tua in die illo: agnus spatiose: z tauri tui z pul
li asinoꝝ q̄ opant̄ terrā: ꝺmixtuq̄ migma comedēt
sicut in area ventilatū est. Et erūt sup oēm mōtē
excelsum: z sup oēm collē elenatū riui currentium
aquaꝝ: i die interfectōis multoꝝ: cū ceciderint tur
res. Et erit lux lune sicut lux solis: z lux solis erit
septempliciter sicut lux septē diez in die q̄ alliga
uerit dñs vulnus pplꝰ sui: z pcussurā plage eiꝰ sa
nauerit. Ecce nome dñi venit de longinq̄: ardens
furoꝝ eius: z grauis ad poꝛtādum. Labia eiꝰ reple
ta sunt indignatione: z lingua eius q̄si ignis deuo
rans. Spūs eius velut torrēs īundās vsq̄ ad me
diū colli: ad pdendas gētes in nihilū: z frenū erro
ris q̄ erat in maxillis pplꝰ. Lāticū erit vobis si
cut vox sanctificate solēnitatis: z leticia cordis sic
q̄ pgit cū tibia vt īret i mōtem dñi ad foꝛtez isrl.
Et auditam faciet dñs gl'iam vocis sue: z terroꝛē
bz achij sui oñdet i ꝺminatōe furoꝝ: z flāma ignis
deuorātis. Allidet i turbine: z in lapide grādinis.
A voce enī dñi pauebit assur v̄ga p̄cussus: z erit
trāsitus virge fūdatus quā regescere faciet dñs su
p eū: i tympanis z citharis in bellis p̄ciptis expu
gnabit eos. Prepata est enī ab heritophet: a rege
pparata: pfunda z dilatata. Nutrimēta eiꝰ ignis: z
ligna multa: flatus dñi sicut torrens sulphuris suc
cendens eam. XXXI

2 Vę q̄ descēdunt in egyptum ad auxiliuz i
equs sperātes: z hītes fiduciā sup quadri
gis q̄z multe sunt: z sup egitibus: q̄z pualti
di nimis: z non sunt ꝺfisi super sctū isrl: z dñm nō
regsierunt. Ipse aūt sapiēs adduxit maluz: z v̄ba
sua nō abstulit. Et ꝺsurget ꝺ domū pessimoꝝ: z ꝺ
auxiliū opantiū iniqtatem. Egyptus homo z non
deus: z eq̄ eoꝝ caro: z non spūs. Et dñs inclinabit
manū suā corruet auxiliator: z cadet cui pstaꝰ au
xilium: simulq̄ oēs cōsument̄: q̄z hec dicit dñs ad
me. Quō si rugiat leo z catulus leonis sup p̄dazꝫ
suaz: cū occurrerit ei multitudo pastoꝝ: a voce eo
rum non formidabit: z a multitudine eoꝝ nō pa
uebit: sic descēdet dñs exercituum vt plietur sup
montē syon z sup collē eius. Sicut aues volantes
sic ꝓteget dñs exercituū irl'm: ꝓtegēs z liberās
transiens z saluans. Conuertimini: sicut i ꝓfunduꝫ
recesseratis filij isrl'. In die.n illa abijciet vir ido
la argenti sui: z idola auri sui q̄ fecerūt vobis ma
nus v̄re in pctm̄: z cadet assur in gladio nō viri: et
gladius non hoīs vorabit eū: z fugiet non a facie
gladij: z iuuenes eiꝰ vectigales erūt: z foꝛtitudo eiꝰ
a terroꝛe trāsibit: z pauebūt fugiētes p̄ncipes eiꝰ.
Dixit dñs: cuius ignis est in syon: z caminus eius
in hierusalem. XXXII

Ecce in iusticia regnabit rex: z p̄ncipes in
iudicio p̄erūt. Et erit vir sicut q̄ abscōdi
tur a vēto: z celat se a tēpestate: sicut riui
aquaꝝ in siti: z vmbra petre ꝑminētis i terra dez
ta. Nō caligabūt oculi videriū: z aures audiētiū
diligenter ascultabūt: z cor stultoꝝ itelliget scias:
z lingua balboꝝ velociter loquetur z plane. Nō
vocabitur vltra is: qui insipiens est p̄nceps: neq̄
fraudulēter appellabitur maior. Stultus enim sa
tua loquet̄: z cor eius faciet iniquitatem: vt pficiat
simulationem: z loquatur ad dñm fraudulenter:
z vacuam faciat aīam esurientis: z potum sitienti
auferat: fraudulenti vasa pessima sunt. Ipse enim
cogitationes cōcinnabit ad pdendos mites in ser
mone mēdacij: cum loquereť: paup iudiciū. Pr̄in
ceps vero ea que digna sunt p̄ncipi cogitabit: z ip
se sup duces stabit. Mulieres opulente surgite: z
audite vocem meam: filie cōfidentes ꝓcipite auri
bus eloquium meum. Post dies z annos: z vos
cōturbemini cōfidentes. Cōsumata est enim vin
demia: collectio vltra ñ veniet. Obstupescite opu
lente: cōturbamini confidentes: exuite vos z con
fundemini: accingite lūbos vestros. Sup vbera
plāgite: sup regione desiderabili: sup vinea fertili.
Sup humū pplī mei spine z vepres ascēdēt: q̄z to
magis sup oēs domos gaudij ciuitat̄ exultantis?
dom̄. n. dimissa ē: mltitudo vrbis relicta ē: tene
bre: z palpatio facte sūt sup spelūcas vsq̄ i ētnum.
Gaudiū onagroꝝ pascua gregū: donec effūdatur
sup nos spūs de excelso. Et erit desertū i chermel: z
chermel i saltū reputabit̄: z hītabit i solitudine iu
diciū: z iusticia i chermel sedebit. Et erit opꝰ iusti
cie pax: z cultꝰ iusticie silētiū: z securitas vsq̄ i sē
piternū. Et sedebit pplꝰ meus i pulchritudine pa
cis: z i tabernaculis fiducie: z i rege opulēta. Gran
do aūt i descēsiōe saltꝰ: z būilitate būiliabit̄ ciuitas.
Beati q̄ seminat̄ sup oēs aq̄s: z imittētes pedē bouis
z asini. XXXIII

Ue qui ꝓdaris. Nõne t ipe ꝓdaberis? Et q̃ spernis: nõne t ipse spneris? Cũ consumaueris depdationẽ: depdaberis: cũ fatigar⁹ desieris contẽnere: cõtẽneris. Dñe miserere nr̃i: te.n. expectauim⁹ esto brachiũ nr̃m ĩ mane: t salus nr̃a in tpe tribulationis. A voce angeli fugerunt ppli: t ab exaltatiõe tua dispersi sũt gentes. Et ogregabũtur spolia vr̃a sicut colligit bruc⁹: velut cũ fosse plene fuerint de eo. Magnificat⁹ e dñs qñ hĩtauit in excelso: ĩplebit syon iudicio t iustitia: t erit fides in tpibus suis. Diuitie salutis sapĩa t scĩa: timor dñi: ipe ẽ thesaurus ei⁹. Ecce videntes clamabũt foris: angeli pacis amare flebunt. Dissipate sũt vie: cessauit transiens p semitã: irritũ factum est pactũ: piecit ciuitates: nõ reputauit homines. Luxit: t elanguit tra: cõfusus est liban⁹ t obstupuit. Et fact⁹ ẽ saron sic̃ ỏsertũ: t ocussa ẽ basan t carmeli⁹. Nũc ogsurgã dic̃ dñs: nũc exaltabor t nũc sublimabor. Cõcipietis ardorẽ t parietis stipulã: spũs vr̃ vt ignis vorabit vos: t erũt ppli quasi de incendio cinis: spine cõgregate igni cõburent̃. Audite q̃ longe estis q̃ fecerim t cognoscite vicini fortitudinẽ meã. Conterriti sũt ĩ syon pctores: possedit timor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cũ igne deuorante? Quis hĩtabit ex vobis cũ ardoribꝰ sẽpiternis? Qui ambulat in iustitijs: t loq̃t veritatẽ: q̃ pjcit auaritiã ex calũnia: t excutit manus suas ab oi munere. Qui obturat aures suas ne audiat sãguinẽ: t claudit oculos suos ne videat malũ. Iste in excelsis hĩtabit munimẽta saxor̃ sublimitas eius. Panis ei datus est: aque ei⁹ fideles sũt. Regẽ in decore videbunt: oculi eius cernẽt tram de longe. Cor tuum meditabitur timorẽ. Vbi est litteratus? vbi legis ꝯba ponderãs? vbi est doctor puulor̃? Populum impudentem non videbis: ppm alti fmõis: ita vt ñ possis intelligere disertitudinẽ lingue eius: ĩ quo nulla est sapĩa. Respice syon ciuitatẽ solẽnitatis nr̃e. Oculi tui videbũt ierm hĩtationẽ opulẽtam tabernaculũ q̃ neq̃q̃ transferri poterit: nec auferent̃ calui ei⁹ in sẽpiternũ: t oẽs funiculi eius ñ rũpentur: q̃ solũmodo ibi magnificus est dñs nr̃. Locus fluuior̃ riui latissimi t patentes: ñ trãsibit sup eũ natis remigũ: neq̃ trier⁹ magna trãsgredietur eũ. Dñs enĩ iudex nr̃: dñs legifer nr̃: dñs rex nr̃. Ipe saluabit nos. Laxati sunt funiculi tui sed ñ prevalebunt. Sic erit malus tu⁹: vt dilatare signũ nõ queas. Tunc dividẽtur spolia predarum multar̃ claudi diripient rapinã: nec dicet vicinus elangui. Populus qui habitat in ea: auferetur ab eo iniquitas. XXXIIII

Accedite gentes t audite: t ppli attendite audiat terra t plenitudo eius orbis t oẽ germẽ eius: q̃ indignatio dñi super oẽs gentes: t furor sup vniuersam militiã eor̃. Interfecit eos t dedit eos in occisionẽ: Interfecti eor̃ proicientur t de cadaueribꝰ eor̃ ascendet fetor. Tabescent montes a sãguine eor̃: t tabescet oĩs militia cel̃or̃ t cõplicabunt̃ sicut liber celi: t oĩs militia eor̃ defluet sic̃ defluit foliũ de vinea et de ficu: qñ inebriatus est in celo gladius me⁹. Ecce sup idumeam descẽdet: t sup ppm interfectionis mee ad iudiciũ. Gladius dñi repletus est sanguine: icrassatus est adipe de sanguine agnor̃: t hircor̃: t de sanguine medulator̃ arietũ. Victima.n. dñi in bosra: t interfectio magna i terra edom. Et t descẽdent vnicornes cũ eis: t tauri cũ potentibꝰ Inebriabit̃ terra eor̃ sanguine: t humus eor̃ adipe pinguius: q̃ dies vltiõis dñi: ãnus retributiõis iudicij syon. Et ouertetur torrẽtes eius ĩ picem: t humus eius in sulphur. Et erit tra ei⁹ ĩ picẽ ardẽtem nocte t die: ñ extinguet̃ in sempiternũ. Ascẽdet fumus eius a generatõe in generatõem desolabit̃ in secula seculor̃. Nõ erit trãsiẽs p eã: t possidebũt eũ onocrotalus t ericius: t ibis t corvus hĩtabunt in ea. Et extendet̃ sup eã mẽsura vt redigat̃ ad nihilũ: t ppendiculũ in desolatõez. Nobiles eius ñ erũt ibi: regez potius ĩuocabũt: t oẽs ꝓncipes eius erũt ĩ nihilũ. Et orient̃ in domibꝰ ei⁹ spine t vrtice t paluir⁹ ĩ munitionibus eius: t erit cubile draconũ: t pascua strutionũ: t occurrẽt demonia onocentauris: t pilosus clamabit alter ad alterũ. Ibi cubauit lamia t ĩuenit sibi regem. Ibi habuit foueã ericius t enutriuit catulos: t circũfodit t fouit in vmbra eius. Illic ogregati sũt milui: alter ad alterũ. Requirite diligenter in libro dñi et legite: vnũ ex eis non defuit: alter alterũ nõ q̃siuit: q̃ qõ ex ore meo procedit ille mãdauit: t spirit⁹ eius ipse congregauit ea: t ipe misit eis sortem: et manus eius diuisit eam illis in mẽsuram. Vsq̃ in eternum possidebũt eam: in generatione t generationem habitabunt in ea. XXXV

Letabitur deserta t invia: t exultabit solitudo: t florebit quasi lilium. Germinans germinabit: t exultabit letabunda t laudans. Gloria libani data est ei: decor carmeli t saron. Ipsi videbunt gloriam domini: t decorẽ dei nostri. Confortate manus dissolutas: t genua debilia roborate. Dicite pusillanimes confortamini t nolite timere. Ecce deus noster vltionem adducet retributionis: deus ipse veniet t saluabit vos. Tunc aperientur oculi cecorum: t aures surdorũ patebunt. Tunc saliet sicut ceruus: claudus: t aperta erit lingua mutorum: quia scisse sunt in deserto aque: t torrentes in solitudine: t que erat arida in stagnum: t sitiens in fontes aquarum. In cubilibus in quibus prius dracones habitabant orietur viror calami t iunci: t erit ibi semita: t via sancta vocabitur. Non trasibit per eam polutus: t hec erit vobis directa via: ita vt stulti non errẽt per eã. Non erit ibi leo: et mala bestia non ascendet per eam: nec inuenietur ibi. Et ambulabunt qui liberati fuerint t redempti a domino: conuertentur: t venient in syon cum laude: t leticia sempiterna su per caput eorum. Gaudium t leticiam obtinebũt t fugiet dolor t gemitus. XXXVI

Factū est i qrtodecimo anno regis eçe/
chie:ascēdit senacherib rex assyriozum
sup oēs ciuitates iuda mūitas:z cepit eas
Et misit rex assyrioz rapsacen delachis i irlm: ad
regē eçechiā i manu graui:z stetit i aq̄ductu piscīe
supioris:in via agri fullonis. Et egressus est ad eū
eliachim filius helchie q erat sup domuz: z sobna
scriba:z ioahel filius asaph acōmētarijs. Et dixit
ad eos rapsaces. Dicite eçechie. Dec dicit rex ma
gnus rex assyrioz. Que ē ista fiducia q̄ ꝯfidis:aut
quo ꝯsilio vt foztitudie rebellare disponis. Sup
quē habes fiduciā:q2 recessisti a me? Ecce ꝯfidis
sup baculū barūdineū ꝯfractū istū sup egyptum:
cui si inixus fuerit hō: itrabit in manū ei⁹ z pfora
bit eā:sic pharao rex egypti oib⁹ q ꝯfidūt i eo. Et
si rñderis mihi i dño deo nro ꝯfidim⁹:nōne ipse ē
cui⁹ abstulit eçechias excelsa z altaria:z dixit iude
z irlm cozā altari isto adozabitis? Et nūc trade te
dño meo regi assyrioz:z dabo tibi duo milia eq̄
rum:nec poteris ex te pbere ascensozes eozuz. Et
quō sustinebis faciē iudicis vnius loci ex fuis dñi
mei minozibus? Et si ꝯsidis in egypto:i q̄driga et
in egtibus:z nūc nunqd sine dño ascēdi ad terrā
istā vt desperderem eā? Dñs dixit ad me. Ascēde su
per terrā istam:z disperde eā. Et dixit eliachim et
sobna: z ioahe ad rapsacen. Loq̄re ad fuos tuos
syra lingua:itelligim⁹ enim: ne loq̄ris ad nos iu
daice i auribus ppli q ē sup murz. Et dixit ad eos
rapsaces. Nūqd ad dñz tuū:z ad te misit me dñs
meus:vt loquerer oia ꝟba ista z nō potius ad vi
ros q sedēt in muro vt comedāt stercora sua: z bi
bāt vrinā pedū suoz vobiscū? Et stetit repsaces:z
clamauit voce magna iudaice:z dixit. Audite ver
ba regis magni:regis assyrioz. Dec dic rex. Nō
vos seducat eçechias:qz nō poterit eruere vos:z
nō vobis tribuat fiduciā eçechias sup dño:dicēs:
Eruēs liberabit nos dñs:nō dabit ciuitas istas in
manu regis assyrioz. Nolite audire eçechiā. Dec
enim dicit rex assyrioz. Facite mecū bñdictiōem
z egredimini ad me:z comedite vnusq̄sq̄ vineaz
suā:z vnusq̄sq̄ ficū suā z bibite vnusq̄sq̄ aquam
cisterne sue:donec veniā z tollā vos ad terram:q̄
est vt terra vra:terrā frumēti z vini:terrā panū et
vineaz. Nec ꝯturbet vos eçechias:dicēs. Dñs li
berabit nos. Nunqd liberauerūt dij gentiū vnus
q̄sq̄ terrā suā de manu regis assyrioz? Ubi ē de⁹
emath z arfad? Ubi est de⁹ sepharnaim? Nunqd
liberauerūt samariā de manu mea? Quis est ex oī
bus dijs terraz istaz q eruerit terram suā de ma
nu mea:vt eruat dñs irlm de manu mea? Et silue
rūt:z nō rñderunt ei verbū. Dāc̄dauerat enī rex
dicēs:ne rñdeatis ei. Et ingressus est eliachim fili⁹
helchie qui erat sup domū:z sobna scriba:z ioahe
fili⁹ asaph acōmētarijs:ad heçechiā sciss̄is vestib⁹
z nūciauerūt ei verba rapsacis. XXXVII

Factū est cū audisset rex eçechias scidit
vestimēta sua:z obuolutus est sacco.z in
trauit i domū dñi. Et misit eliachim qui
erat sup domū:sobnaz scribā:z seniozes de sacer
dotib⁹ optos saccis:ad isaiam filiū amos pphām:
a olxerūt ad eū. Dec dicit eçechias. Dies tribula
tionis:z coꝛreptōis:z blasfemie dies hec: q2 vene
runt filij vsq̄ ad partū:z virtus nō est pariēdi. Si
quō audiat dñs deus tuus verba rapsacis quem
misit rex assyriozum dominus su⁹:ad blasfeman
dum dñm deū viuētem:z exprobrādum ſmoni/
bus q̄s audiuit dñs de⁹ tuus. Leua ḡ oꝛones pro
reliquijs q̄ repte sū. Et venerūt ſui regis eçechie
ad isaiam:et dixit ad eos isaias. Dec dicetis dño
vro. Dec dicit dñs. Ne timeas a facie verboꝛuz
q̄ audisti:gb⁹ blasfemauerūt pueri regis assyrioz
me. Ecce ego dabo ei spm̄ z audiet nūciū:z reuer
tetur ad tram suā:z cozzuere eū faciam gladio i
terra sua. Reuersus est aūt rapsaces: z iuenit regē
assyrioz pliantem aduersus lobna. Audierat enī
q2 pfectus eēt de lachis:z audiuit de taracha re/
ge ethiope dicētes:egressus est vt pugnet ꝯra te:
Qō cum audisset misit nūcios,ad eçechiaz dicēs.
Dec dicetis eçechie regi iude loquētes. Nō te de
cipiat deus tuus in quo tu ꝯsidis dicēs:non dabit
irlm i manu regis assyrioz. Ecce tu audisti oīa
que feceunt reges assyrioz oib⁹ terris quas sub/
uerterunt:z tu poteris liberari. Nunquid eruerūt
eos dij gentium quos subuerterunt patres mei:
goçan z aran:z reseph z filios eden qui erāt i tha/
lassar. Ubi est rex emath z rex arfad et rex vrbis
sepharnaim ana z ana? Et tulit eçechias libꝛos ō
manu nuncioꝛ z legit eos:z ascendit in domū do
mini:z expandit eos cozaz domino. Et oꝛauit ad
dominum dicēs. Domine exercituum deus isrl q
sedes super cherubin:tu es deus solus omniuz re
gnozum terre:tu fecisti celum z terram. Inclina
domine aurem tuam z audi:aperi oculos tuos z
vide:z audi omnia verba sennacherib que misit
ad blasfemandum deum viuentem. Vere enī do
mine desertas fecerunt reges assyriozum terras:
z regiones earum:z dederunt deos eaꝝ igni: non
enim erant dij:sz opera manuum hominū: lignū
z lapis:z cōminuerunt eos. Et nūc domine deus
noster salua nos de manu eius: et cognoscant oia
regna terre:qz tu es dñs solus. Et misit isaias fili⁹
amos ad eçechiam dicēs. Dec dic dñs deus isrl.
Pro quibus rogasti me de sennacherib rege assy
rioz:hō ē verbū qō locutus est dñs super eū. Des/
spexit te z subsannauit te virgo filia syon: post te
caput mouit filia irlm. Qui exprobrasti:z quē blas
femasti:z sup quē exaltasti vocem tuā:z leuasti al
titudinem oculoꝛ tuoꝛum. Ad sctm isrl. In manu
seruoꝛum tuoꝛum exprobrasti dño:z dixisti. In
multitudine quadrigaꝝ meaꝝ ego ascendi altitu/
dinem mōtium:iuga libani:z succidaz excelsa ce/
droꝛ eius:z electas abietes illi⁹:z ītroibo altitu/
dinē sūmitatis eius :saltū carmeli eius ego fodi z
bibi aquā: et siccaui vestigio pedis mei oēs riuos
aggeꝛ. Nūqd ñ audisti q̄ olī fecerim ei? Ex dieb⁹
antiqs ego plasmaui illō:z nūc adduxi:z factū ē in

eradicatões colliũ ꝓpugnãtiũ: ⁊ ciuitatũ munitaꝝ: habitatores eaꝝ breuiata manu ⁊remuerũt: ⁊ cõfusi sunt: facti sunt sicut fenũ agri: ⁊ gramẽ pascue: et herba tectoꝝ q̃ exaruit anteq̃ maturesceret. Habitationem tuam ⁊ egressum tuũ: ⁊ introitũ tuũ ego cognoui ⁊ insaniam tuã ꝰ me. Cũ fureres aduersũ me supbia tua ascẽdit in aures meas. Ponã g̃ circulũ in naribus tuis: ⁊ frenũ in labijs tuis: ⁊ reducaꝝ te in via p quã uenisti. Tibi aũt ℞ erit signũ. Comede ℞ ãno q̃ spõte nascẽtur: ⁊ in ãno secũdo pomis uescere. In ãno aũt tertio seminate ⁊ metite: ⁊ plãtate uineas: ⁊ comedite fructum earũ. Et mittet id qõ saluatum fuerit de domo iuda: ⁊ qõ reliquũ est radicem deorsum: ⁊ faciet fructũ sursum: qꝛ de irl'm exibũt reliqe: ⁊ saluatio de mõte syon. Zelus dñi exercituũ faciet istud. Propterea ℞ dic dñs de rege assyrioꝝ. Nõ intrabit ciuitatem hãc: ⁊ ñ iaciet ibi sagittã: ⁊ ñ occupabit eã clypeus: ⁊ ñ mittet in circuitu eius aggerẽ. In uia q̃ uenit: per eam reuertet: ⁊ ciuitatem hanc ñ ingredietur dicit dñs. Et ꝓtegam ciuitatem istam vt saluẽ eam: ꝓpẽ me ⁊ ꝓpter dauid ꝙuũ meũ. Egressus est aũt angelus dñi: ⁊ percussit in castris assyrioꝝ cẽtũ octoginta q̃q̃ milia. Et surrexerũt mane: ⁊ ecce oẽs cadauera mortuoꝝ. Et egressus est ⁊ abijt. Et reuersus ẽ sennacherib rex assyrioꝝ: ⁊ habitauit i niniue. Et factũ est cũ adoraret i templo nesrach deus suum: adramelech ⁊ sarasar filij eius percusserũt eũ gladio fugerũtq̃ i terram araratb: ⁊ regnauit asaraddon filius eius ꝓ eo.

XXXVIII

In dieb' illis egrotauit eçechias usq̃ ad mortez: ⁊ introiuit ad eũ isaias filꝰ amos ꝓphete ⁊ dixit ei. Hec dic dñs. Dispõe domũi tue qꝛ morieris tu ⁊ nõ uiues. Et conuertit eçechias faciẽ suã ad parietem: ⁊ orauit ad dñm: ⁊ dixit. Obsecro dñe. memẽto q̃so quõ ãbulauerĩ coram te i ueritate ⁊ i corde pfecto: ⁊ qõ bonũ est i oculis tuis fecerim. Et fleuit eçechias fletu magñ. Et factũ est ℞ uerbuz dñi ad isaiam dicẽs. Uade ⁊ dic eçechie. Hec dicit dñs deus dauid patris tui. Audiui oꝛonem tuam: ⁊ uidi lacꝛymas tuas. Ecce ego adijciaz sup dies tuos quindecim ãnos: ⁊ de manu regis assyrioꝝ eruã te: ⁊ ciuitatem istã: ⁊ ꝓtegam eam. Hoc aũt tibi erit signũ a dño: qꝛ faciet dñs uerbuz ℞ qõ locutus est. Ecce ego reuerti faciam umbꝛam linearũ p q̃s descenderat in horologio achaz: in sole retrorsum: decem lineis: et reuersus est sol decem lineis p gradus q̃s descenderat. Scriptura eçechie regis iuda cũ egrotasset: ⁊ conualuisset de infirmitate sua. Ego dixi i dimidio dierum meoꝝ uadã ad poꝛtas inferi q̃situi residuum ãnoꝝ meoꝝ. Dixi non uidebo dñm deum in terra uiuentiũ: ñ aspiciã hoẽm ultra: ⁊ habitatoꝛẽ quietis. Generatio mea ablata est ⁊ uoluta ẽ a me, q̃si tabernaculũ pastoꝝ. Precisa est uelut a texẽte uita mea: dũ adhuc oꝛdirer succidit me. De mane usq̃ ad uesperã finies me: sperabã usq̃ ad mane. Quasi leo sic contriuit oĩa ossa mea. De mane usq̃ ad uesperam finies me. Sicut pullus hirundinis sic clamabo: meditaboꝛ vt colũba. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsum. Dñe ui patiꝛ rñde ꝓ me. Quid dicã: aut quid rñdebit mihi cũ ipse fecerit? Recogitabo tibi oẽs ãnos meos i amaritudine aĩe mee. Dñe si sic uiuit': ⁊ i talib' uita spũs mei. Coꝛripies me ⁊ uiuificabis me: ecce i pace amaritudo mea amarissima. Tu aute eruisti aiam meam vt non piret: piecisti post tergũ tuuz oĩa pcta mea. Quia ñ ifernꝰ cõfitebit tibi: neq̃ mors laudabit te: ñ expectabũt q descẽdũt in lacũ ueritatem tuã. Uiuẽs uiuẽs ipse cõfitebit tibi sicut ⁊ ego hodie. Pater filijs notã faciet ueritatẽ tuã. Dñe saluũ me fac: ⁊ psalmos nr̃os cãtabimus cũctis diebꝰ uite nostre in domo dñi. Et iussit isaias vt tolleꝛent massam de ficis: ⁊ cataplasmarent sup uulnꝰ ⁊ sanaret. Et dixit eçechias. Nõ erit signũ qꝛ ascẽdam in domum domini.

XXXIX

In tpe illo misit merodach baladã filius baladã rex babylonis libꝛos ⁊ munera ad eçechiam. Audierat enĩ q' egrotasset ⁊ conualuisset. Letatus est aũt sup eis eçechias: ⁊ ondit eis cellã aromatũ ⁊ argenti ⁊ auri: ⁊ odoramẽtoꝝ ⁊ unguẽti optimi: ⁊ oĩs apothecas supellectilꝫ sue: ⁊ uniuersa q̃ inuẽta sunt in thesauris eius. Nõ fuit ꝛbũ qõ nõ onderet eis eçechias i domo sua: ⁊ in oĩ ptate sua. Introiuit aũt isaias ꝓpha ad eçechiã regem: ⁊ dixit ei. Quid dixerũt uiri isti: ⁊ unde uenerũt ad te? Et dixit eçechias. De terra longinq̃ uenerũt ad me de babylone. Et dixit. Quid uiderunt i domo tua? Et dixit eçechias. Oĩa q̃ i domo mea sunt uiderunt. Nõ fuit rex quã nõ onderim eis in thesauris meis. Et dixit isaias ad eçechiã. Audi uerbũ domini exercituum. Ecce dies uenient: ⁊ auferentur omnia que in domo tua sunt: et que thesauriçauerunt patres tui usq̃ ad diẽ hanc: in babylonem. Non relinquetur quicquam: dic dominus. Et de filijs tuis qui exibunt de te quos genueris tollent: ⁊ erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Et dixit eçechias ad isaiam. Bonum ꝛbum domini q̃ locutus est. Et dixit. Fiat tantum pax ⁊ ueritas in diebus meis.

XL

Consolamini consolamini populꝰ meus dicit deus uester. Loquimini ad coꝛ hierusalem ⁊ aduocate eam: quoniam completa i ẽ malitia eius: dimissa est iniquitas illius. Suscepit de manu domini duplicia ꝓ omnib' peccatis suis. Uox clamantis in deserto. Parate uiam domini: rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Omnis uallis exaltabitur: ⁊ ois mons ⁊ collis humiliabitur: ⁊ erunt praua: in directa: et aspera in uias planas. Et reuelabitur gloria domini: ⁊ uidebit omnis caro pariter q̃ os domini locutum est. Uox dicentis. Clama. Et dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenum: ⁊ omnis gloria eius quasi flos agri. Exsiccatum ẽ fenũ: ⁊ cecidit flos: qꝛ spũs dñi sufflauit in eo. Uere fenũ ẽ ppls. Exsiccatum est fenum ⁊ cecidit flos: uerbum aute dñi

manet ineꝛnũ. Sup montẽ excelsum ascẽde tu q
euãgeliças syon:exalta in foꝛtitudine voceꝫ tuã q
euãgeliças ierlm. Exalta noli timere. Dic ciuitati-
bus iude. Ecce deus vester. Ecce dñs deus in foꝛ
titudine veniet:z brachiũ eius dñabit. Ecce mer
ces eius cũ eo:z opus illius coꝛam illo. Sicut pa
stoꝛ gregẽ suum pascet:in brachio suo ꝯgregabit
agnos:z ĩ sinu suo leuabit:fetas ipe poꝛtabit. Quis
mensus ẽ pugillo aq̃s:z celos palmo ponderauit?
Quis appendit tribꝰ digitis molẽ tre:z libauit in
pondere montes:z colles in statera? Quis audiuit
spiñ dñi:aut q̃s ꝯsiliarius eius fuit z oñdit illi? Cuꝫ
q̃ iniit ꝯsiliũ z instruxit eũ:z docuit eũ semitã iusti
cie:z erudiuit eũ scia:z viã prudẽtie oñdit illi. Ec
ce gentes q̃si stilla situle:z q̃si momẽtũ statere re-
putate sunt. Ecce insule q̃si puluis exiguus:z liba
nus nõ sufficiet ad succẽdendũ:z aialia eius ñ suf-
ficient ad holocaustũ. Oẽs gentes q̃si non sint:sic
sunt coꝛã eo:z q̃si nihilũ z inane reputate sunt ei.
Cui q̃ similem fecistis deũ? aut quã imaginẽ ponetis
ei? Nũqd sculptile ꝯflabit faber:aut aurifex auro
figurabit illud:z lamis argenteis argentari? Foꝛ
te lignũ z iputribile elegit artifex sapiẽs: q̃rit quõ
statuat simulacrũ q̃ ñ moueat. Nũqd nõ scietis?
Nũqd nõ audistis? Nũqd nõ ãnunciatũ ẽ vobis
ab initio? Nũqd non itellexistis fũdamẽta terre.
Qui sedet sup gyꝝ terre:z hĩtatoꝛes eius sunt q̃si
locuste. Qui extẽdit velut nihili celos:z expandit
eos sicut tabernaculũ ad ĩhabitandũ. Qui dat se
cretoꝛ scruta:oꝛes q̃si nõ sint:iudices tre velut in
anes fecit. Et qdẽ neq; plantato neq; sato neq; ra
dicato i tra trũco eoꝝ. Repẽte flauit ĩ eos:z arue
runt: et turbo q̃si stipla̅m auferet eos. Et cui assi-
milastis me:z adeq̃stis dicit sanctus? Leuate ĩ ex-
celsum oculos vꝛos:z videte quis creauit hꝫ. Qui
educit ĩ numero militiã eoꝝ:z oẽs ex noie vocat.
Pre multitudie foꝛtitudinis:z roboꝛis virtutisq;
eius:neq; vnuꝫ reliquũ fuit. Quare dicis iacob et
loqueris ierl:absc̃dita est via mea a dño:z a deo
meo iudiciũ meũ trãsibit. Nũqd nescis:aut ñ au-
disti? Deus sempiternus dñs q̃ creauit t̃minos tre:
z ñ deficiet neq; laboꝛabit. nec ẽ iuestigatio sapie
eius. Qui dat lasso ꝛtutem:z bis q̃ nõ sunt foꝛtitu
dinẽ:z robur multiplicat. Deficiẽt pueri z laboꝛa-
bunt:z iuuenes ĩ infirmitate cadent. Qui autẽ spe
rant ĩ dño mutabũt foꝛtitudinẽ: assumẽt pẽnas si
cut agle:current z non laborabunt: ambulabunt
z non deficient?

XLI

Taceãt ad me ĩsule:z gentes mutent foꝛti
tudinẽ. Accedãt z tũc loquãtur:simꝰ ad
iudicium ꝓpinquemus. Quis suscitauit
ab oꝛiẽte iustũ:vocauit eũ vt seq̃retur se? Dabit in
cõspectu eiꝰ gentes:z reges obtinebit. Dabit quasi
pulverem gladio eiꝰ:sicut stipulã vẽto raptã arcui
eiꝰ. Perseqũtur eos:trãsibit ĩ pace:semita ĩ pedibus
eiꝰ nõ appebit. Quis hoꝑatꝰ est z fecit:vocãs gene
ratões ab exoꝛdio. Ego dñs pmꝰ z nouissimꝰ ego
sum. Viderũt ĩsule z timuerũt:extrema tre obstu
puerũt:appꝛopinq̃uerũt z accesserũt. Unusq;sq;
xio suo auxiliabit̃:z frī suo dicet:ꝯfoꝛtare. Cõfoꝛ
tauit faber erariꝰ pcutiẽs malleo eũ q cudebat: tẽ
pis dicẽs glutino bonũ est: z ꝯfoꝛtauit eũ clauis
vt ñ moueret. Tu aũt ierl fue meꝰ iacob quẽ elegi:
semẽ abzabã amici mei. ĩ q̃ apphẽdi te:ab extremis
tre z a longinqs ei⁹ vocaui te:z dixi tibi. Seruus
meꝰ es tu:elegi te z ñ abieci te. Ne timeas qꝛ ego
tecũ sũ: ne declines qꝛ ego deꝰ tuꝰ. Cõfoꝛtaui te z
auxiliatꝰ sum tibi:z suscepit te dextꝛa iusti mei. Ec-
ce ꝯfũdent̃ z erubescẽt oẽs q̃ pugnãt aduersus te.
Erũt q̃si ñ sint:z pibũt viri q ꝯdicũt tibi. Queres
eos z ñ iuenies viros rebelles tuos: z erũt q̃si nõ
sint:z veluti ꝯsumptio boꝛs bellãtꝫ aduersus te: qꝛ
ego dñs deꝰ tuꝰ appꝛhẽdens manũ tuã dicẽsq; tibi.
Ne timeas:ego adiuui te. Noli timẽ ỹmis iacob
q moꝛtui est̃ ex ierl. Ego auxiliatꝰ sum tui dicit do
minꝰ:z redẽptoꝛ tuꝰ sanctꝰ ierl. Ego posui te quasi
plaustrũ triturãs nouũ:bñs roꝛstra serrãtia. Tritu
rabis mõtes z cõminues:z colles q̃si pulverẽ po-
nes. Ventilabis eos z ventꝰ tollet:z turbo dispget
eos:z tu exultabis ĩ dño:in sctõ ierabel letaberis.
Egeni z paupes querũt aq̃s z ñ sũt:lingua eoꝝ
siti aruit. Ego dñs exaudiã eos:deꝰ ierl nõ derelĩ
quã eos. Apiam ĩ supinis collibꝰ flumia:z ĩ medio
cãpoꝝ fontes. Ponã deꝛtum ĩ stagna aq̃ꝝ:z iras
suiam ĩ riuas aquaꝝ. Dabo in solitudinẽ cedrum:
z spinã z myrrhũ z lignũ olive. Ponã in deꝛto ab
ietẽ vlmũ z buxũ simul vt videãt z sciãt z recogi
tent z itelligãt pariter:qꝛ manꝰ dñi fecit hꝫ: z sctus
ierl creauit illud. Prope facite iudiciũ vꝛm dicit
dñs:afferte si quid foꝛte habetis dixit rex iacob.
Accedãt z nũcient vobis q̃cũq; ventura sũt. Pri
oꝛa q̃ fuerunt nũciate:z ponemus coꝛ nꝛm z scie
mus:nouissima eoꝝ:z q̃ ventura sũt ĩdicate nob.
Annũciate q̃ ventura sunt ĩ futuꝝ: z sciemꝰ qꝛ dij
estis vos. Bñ q̃s aut male si potestis facite z loq̃
mur z videamus simul. Ecce vos estis ex nihilo:
z opꝰ vꝛm ex eo qõ ñ est. Abhoꝛratio est qui elegit
vos. Suscitaui ab aquilone:z veniet ab oꝛtu solis.
Uocauit nomẽ meũ:z adducet mgr̃atus quasi lu
tum:z velut plastes ꝯculcans humũ. Quis ãnũci
auit ab exoꝛdio vt sciamꝰ:z a pncipio vt dicamꝰ:
iustus es? Nõ est ãnuncians neq; pdicẽs: neq; au
diens ꝓmones vꝛos. Primꝰ ad syon dicet ecce ad
sum:z ierlm euãgelistam dabo. Et vidi z non erat
ex istis q̃sq; qui ĩret ꝯsiliũ: z interrogatꝰ respõde
ret verbũ. Ecce oẽs iuste:z vana opa eoꝝ: vẽtus
z inane simulacra eoꝝ.

XLII

Ece puus meus:suscipiaz eũ: electus me
us:ꝯplacuit sibi in illo aia mea. Dedi spi-
ritum meũ sup eũ:iudicium gentibus pꝛ
feret. Nõ clamabit: neq; accipiet psonam: nec au
dietur vox eiꝰ foꝛis. Calamum quassatuꝫ ñ cõte-
ret:z linum fumigans non extinguet. In veritate
educet iudicium:nõ erit tristis: neq; turbulentus
donec ponat ĩ terra iudicium:z legẽ eiꝰ ĩsule expec
tabũt. Hec dicit dñs deus creans celos z extẽdẽs

eos:firmãs terrã: & que germinãt ex ea:dans flatũ ppło q est sup terram:& spũ calcantib⁹ eam. Ego dñs vocaui te in iusticia:& appẽdi manũ tuã: et seruaui te. Et dedi te in fedus pplo:i lucẽ gentiũ:vt aperires oculos cecoꝝ:& educeres de ꝯclusiõe vinctum:de domo carceris sedentes in tenebris. Ego dñs:hic est nomẽ meũ. Gliam meã alteri nõ dabo:& laudẽ meã sculptilibus. Que ꝓma fuerunt ecce venerũt:noua ãq ego ãnuncio: anteq̃ oriant̃ audita vobis faciã. Cantate dño canticũ nouũ:laus eius ab extremis terre. Qui descẽditis i mare & plenitudo eius:insule & hĩtatores eaꝝ. Leuet desertus & ciuitates eius:i domibus hĩtabit cedar. Laudate hĩtatores petre:de vertice mõtiũ clamabũt. Ponent dño gliam:& laudem eius i insulis nũciabũt. Dñs sicut fortis egrediet̃:sicut vir ꝓliator suscitabit zelũ. Vociferabit̃ & clamabit:sup inimicos suos ꝯfortabit̃. Tacui:semp silui:patiens fui: sicut ptus loquar. Dissipabo & absorbebo simul:deserta faciã mõtes & colles:& oẽ germẽ eoꝝ exsiccabo. Ponã flumina in insulas:& stagna arefaciã. Et educam cecos i viam quã nesciũt:& in semitis qs ignorauerũt ambulare eos faciã. Ponã tenebras coram eis in lucem:& prava in recta. Hec ẏba feci eis:& non dereliq eos. Conuersi sunt retrorsus. Cõfundantur ꝯfusione q ꝯfidũt in sculptili:q dicũt cõflatili vos dij nri. Surdi audite & ceci intuemini ad videndũ. Quis cecus nisi seruus me⁹:& surdus nisi ad quẽ nũcios meos misi? Quis cecus nisi q venũdatus est:& qs cecus nisi seruus dñi? Qui vides mlta nõne custodies? Qui aptas hẽs aures:nõne audies? Et dñs voluit vt sanctificaret eũ: & magnificaret legem & extolleret: ipse aũt pplus direptus et vastatus. Laqueus iuuenũ oẽs:& in domibus carcer abscõditi sunt. Facti sunt in rapinã nec est q eruat in direptionem:nec est q dicat redde. Quis est in vobis q audiat hĩ:attẽdat & ausculet futura? Quis dedit in direptõez iacob:& isrl vastantibus? Nõne dñs ipse cui peccauim⁹? Et noluerũt i viis eius ambulare:& nõ audierũt legem eius. Et effudit sup eũ indignatiõem furoris sui & forte belluz. Et ꝯbussit eũ in circuitu & nõ cognouit:& succẽdit eũ & non intellexit. XLIII

Et nũc hec dicit dñs creãs te iacob:& formãs te isrl. Noli timere qz redemi te:et vocaui te nomine tuo. Deus es tu. Cũ trãseris p aquas tecũ ero:& flumina nõ opient te. Cum ãbulaueris i igne nõ ꝯbureris:et flãma nõ ardebit i te:qz ego dñs deus tuus sanct⁹ isrl saluator tuus. Dedi ppitiationem tuã egyptũ: ethiopiam & saba pro te. Ex q honorabilis factus es i oculis meis & gliosus:ego dilexi te. Et dabo homines p te:& populos pro aĩa tua. Noli timere qz ego tecũ sũz. Ab oriẽte adducã semẽ tuũ:& ab occidente ꝯgregabo te. Dicã agloni da & austro:noli phibere. Affer filios meos de longinq̃:& filias meas ab extremis terre. Et oẽm q inuocat nomẽ meũ:in gliam meã creaui eũ:formaui eũ & feci eũ. Educ foras pplm cecũ & oculos hñtem:surdũ & aures ei sunt. Oẽs gẽtes ꝯgregate sunt simul:& collecte sunt tribus. Quis i vobis annũciet istud:& q ꝓma sunt audire vos faciet? Det̃ testes eoꝝ & iustificent:& audiant & dicãt. Vere vos testes mei dicit dñs:& puus meus quẽ elegi:vt sciatis & credatis mihi & itelligatis qz ego ipse sum. Añ me non est formatus deus:& post me non erit. Ego sum ego sũ dñs:& nõ est absq̃ me saluator. Ego annũciaui & saluaui:auditum feci & nõ fuit in vobis alienus. Vos testes mei dicit dñs: et ego deus. Et ab initio ego ipse:& non est q de mãu mea eruat. Operabor & qs auertet illud? Hec dicit dñs redẽptor vester sanct⁹ isrl. Propt̃ vos emisi babylonẽ:& detraxi vectes vniuersos & chaldeos in nauibus suis gliantes. Ego dñs sanctus vester creans isrl rex vester. Hec dicit dñs q dedit i mari viam:& in aquis torrentibus semitaz. Qui eduxit quadrigã & equũ:agmẽ & robustũ. Simul obdormierunt nec resurgent:extriti sunt q̃si linũ extincti sunt. Ne memineritis ꝑor:& antiq̃ ne intueamĩ. Ecce ego facio noua & nũc orientur: vtiq̃ cognoscetis ea. Ponã in deserto viam:& i inuio flumia. Et glificabit me bestia agri:draconesstrutiões: qz dedi in deserto aquas:& flumina i inuio vt darez potũ pplo meo electo meo. Pplm istum formaui mihi:laudez meã narrabit. Nõ me inuocasti iacob nec laborasti in me isrl. Nõ obtulisti mihi arietẽ holocausti tui:& victimis tuis nõ glificasti me. Nõ te fatigare feci in oblatõe:nec laborem tibi prebui in thure. Nõ emisti mihi argento calamum:& adipe victimaꝝ tuaꝝ nõ inebriasti me. Verũtñ fatigare me fecisti in pctis tuis: ꝓbrasti mihi laborem i iniq̃tatibus tuis. Ego sum:ego sum ipe:q deleo iniq̃tates tuas ꝓpter me:& pctoꝝ tuoꝝ non recordabor. Reduc me in memoriam & iudicemur simul:narra si qd habes vt iustificeris. Pr tuus ꝓmus peccauit:& interpres tui ꝓuaricati sunt i me. Et ꝓfanaui ꝓncipes sanctos: dedi ad interitionem iacob:& isrl in blasphemiam. LXIIII

Et nunc audi iacob serue meus:& isrl quẽ elegi. Hec dicit dñs faciens & formãs te: ab vtero auxiliator tu⁹. Noli timere fue meus iacob:& rectissime quẽ elegi. Affundam enĩ aquas sup sitientem:& fluenta sup aridaz. Effũdã spũ meũ sup semẽ tuũ:& bñdictionem meã super stirpez tuã:et germinabũt inter herbas q̃si salices iuxt̃ prefluẽtes aquas. Iste dicet dñi ego sum :et ille vocabit i nomine iacob. Et hic scribet manu sua domino:& i nomine isrl assimilabit̃. Hec dic dñs rex isrl & redẽptor eius dñs exercituũ. Ego primus et ego nouissimus:& absq̃ me nõ est deus. Quis silis mei? Vocet & annunciet:& ordinem exponat mihi. Ex q ꝯstitui mihi pplm antiquũ. Ventura & q̃ futura sunt annunciet eis. Nolite timere neq̃ ꝯturbemini. Ex tunc audire te feci:& annunciaui. Vos estis testes mei. Nũqd est deus absq̃ me:& formator quẽ ego non nouerim? Plaste idoli oẽs nihil sunt:& amantissima eoꝝ non pderunt eis. Ipsi sũt

testes eoꝝ:qꝝ non vident neq; intelligunt vt ꝯfundantur. Quis fozmauit deuꝫ z sculptile ꝯflauit ad nihil vtile? Ecce oēs pticipes eius ꝯfudent. Fabri enim sunt ex boibus. Cōuenient oēs:stabūt z pauebūt z ꝯfundentur simul. Faber ferrarius lima opatus est:ī pzunis z in malleis fozmauit illud:et opatus est in brachio foztitudinis sue. Esurict z ō ficiet:non bibet aquā z lassescet. Artifex lignarius extendit nozmā:fozmauit illud in runcina. Fecit illud in angularibus:z in circino toznauit illud:z fecit imaginem viri q̄si speciosum hoiem hītantem in domo. Succidit cedros tulit ilicem z quercuꝫ que steterat inter ligna saltus. Plantauit pinum quā pluuia nutriuit:z facta ē boibus in focū. Cūp sit ex eis z calefactus est:z succēdit z coxit panes: de reliquo autē opatus est deum z adozauit: fecit sculptile:z curuatus est añ illud. Dedit⁹ eius cōbussit igni:z ō medio eius carnes comedit. Coxit pulmētum z saturatus est:z calefactus est z dixit. Uah calefactus sum:vidi focū. Reliquū autē eī deum fecit z sculptile sibi. Curuaꝫ ante illō:z adorat illud z obsecrat dicens. Libera me qz de⁹ me⁹ es tu. Nescierunt neq; intellexerūt. Obliti.n.sunt ne videant oculi eoꝝ:z ne intelligant cozde suo. Non recogitāt in mente sua:neq; cognoscūt neq; sentiunt vt dicant. Dedietatem eius ꝯbussi igni z coxi sup carbones eius panes: coxi carnes z comedi:z de reliq̄ eius idolum faciam. Añ truncum ligni pcidam. Pars eius cinis ē. Coz insipiēs adorabit illud:z non liberabit aīam suam neq; dicet: fozte mēdacium est in dextera mea. Memēto horum iacob z isrl:qm̄ puus me⁹ es tu. Fozmaui te: puus meus es tu isrl:non obliuiscaris mei. Deleui vt nubem iniquitates tuas: z q̄si nebulā pctā tua: Reuertē ad me qm̄ redemi te. Laudate celi qm̄ misericozdiaꝫ fecit dñs:iubilate extrema tre. Resonate mōtes laudationem:saltus z oē lignuꝫ eī⁹. Qm̄ redemit dñs iacob:z isrl gliabitur. Hec dicit dñs redemptoz tu⁹ z fozmatoz tu⁹ ex vtero. Ego sum dñs faciens oīa:extendens celos solus: stabiliens terram z nullus mecum. Irrita faciēs signa diuinoꝝ:z ariolos in furozem vertens. Cōuertēs sapientes retrozsum:z scīam eoꝝ stultam faciens. Suscitans verbū pui sui:z ꝯsilium nuncioꝝ suoꝝ ꝯplens. Qui dico irl'm hītaberis:et ciuitatib⁹ iude edificabimini:z deserta eius suscitabo. Qui dico pzofundo desolare:z flumina tua arefaciam. Qui dico cyro pastoz meus es:z oēm voluntatē meaꝫ cōplebis. Qui dico irl'm edificaberis:z templo fūdaberis.

XLV

Hec dicit dñs christo meo cyro:cuius appbendi dexteram vt subijciam añ faciem eius gentes:z dozsa regum vtam. Et aperiam cozam eo ianuas:z pozte ñ claudentur. Ego añ te ibo:z gliosos terre būiliabo. Portas ereas ꝯteram:z vectes ferreos cōfringam. Et dabo tibi thesauros abscōditos:z archana secretoꝝ:vt sciaſ qz ego dñs:qui voco nomē tuum deus isrl ꝓpter

fertum meum iacob z isrl electum meū. Et vocaui te noīe tuo:assimilaui te z nō cognouisti me. Ego dñs z ñ est amplius. Extra me nō est deus. Accinxi te z ñ cognouisti me: vt sciant hi qui ab oztu sol: z qui ab occidente:qm̄ absq; me nō est de⁹. Ego dñs z nō est alter:fozmās lucē z creans tenebzas: faciens pacem z creans malum. Ego dñs faciens oīa hec. Rozate celi desup:z nubes pluant iustū: apiatur terra z germinet saluatozem:z iusticia ozi atur simul. Ego dñs creaui eū. Ue qui ꝯdicit factozi suo:testa de samijs terre. Nūquid dicet lutuꝫ figulo suo:quid facis:z opus tuū absq; manib⁹ ē? Ue q dicit pri quid generas:z mulieri quid pturis? Hec dicit dñs sanctus isrl:plastes ei⁹. Uēturā interrogate me sup filios meos:z sup op⁹ manuū meaꝝ mādate mihi. Ego feci terram:z hoiem sup eam creaui ego. Manus mee tetenderūt celos:z oīi militie eoꝝ mādaui. Ego suscitaui eū ad iusticiam:z oēs vias eius dirigam. Ipse edificabit ciuitatem meam:z captiuitatem meam dimittet:nō ī pcio neq; in muneribus dicit dñs de⁹ exercituū. Hec dicit dñs. Labor egypti z negociatio ethiopie z sabaim viri sublimes ad te transibunt:z tui erūt. Post te ambulabūt:vincti manicis pgent:et te adozabūt teq; depcabūtur. Quia ñ in te est deus: z nō est deus absq; te. Uere tu es deus abscōdit⁹: deus isrl saluator. Cōfusi sunt z erubuerunt oīes simul:abierunt in ꝯfusione fabzicatozes errozuꝫ. Isrl saluatus est in dño salute eterna. Nō ꝯfundemini z nō erubescetis vsq; in seculū seculi:qz hec dicit dñs creans celos. Ipse deus fozmās terraꝫ z faciens eam:ipse plastes eius. Nō ī vanū creauit eam: sz vt hītaretur fozmauit eā. Ego dñs z ñ est alius. Nō in abscōdito locutus sum:in loco terre tenebzoso. Nō dixi semini iacob frustra: querite me. Ego dñs loquēs iusticiam:annūciās recta. Cōgregamini z venite:z accedite simul q saluati estis ex gentibus. Nescierūt qui leuāt signū sculpture sue:z rogant dñm non saluātem. Annūciate z venite:z ꝯsiliamini simul. Quis auditum fecit hoc ab initio? Ex tunc pdixi illud. Nūquid ñ ego dñs: et non est vltra deus absq; me? Deus iustus z saluās nō ē pter me. Cōuertimini ad me z salui eritis oēs fines terre:qz ego deus z nō est alius. In memet ipso iurauī:egredietur de oze meo iusticie vbum: z non reuertetur:qz mihi curuabitur omne genu: z iurabit oīs lingua. Ergo in dño dicēt. Dee sūt iusticie z imperiū. Ad eū veniēt:z ꝯfundent oēs q repugnāt ei. In dño iustificabitur z laudabitur oē semē isrl.

XLVI

Confractus est bel:ꝯtritus est nabo: facta sunt simulacra eoꝝ bestijs z iumentis. Onera vra grauī pondere vsq; ad lassitudinem ꝯtabuerunt:z contrita sunt simul. Nō potuerunt saluare poztantem: z aīa eoꝝ ī captiuitatē ibi. Audite me domus iacob: z oē residuū dom⁹ isrl. Qui poztamini a meo vtero:qui gestamini a mea vulua. Usq; ad senectam ego ipse:z vsq; ad

canos ego portabo. Ego feci & ego feram: ego portabo & saluabo. Cui assimilastis me & adequastis: & comparastis me & fecistis similem? Qui offertis aurum de sacculo: & argentū statera ponderatis. Aurifices conducētes vt faciat deū: & procidūt & adorāt. Portant illū in humeris gestātes: & ponētes in loco suo. Et stabit: ac de loco suo nō mouebit. Quia & cū clamauerint ad eū nō audiet: de tribulatōe nō saluabit eos. Memētote istud & fundamini: redite preuaricatores ad cor. Recordamini priorū seculi quia ego sum deus: & nō est vltra deus: nec est similis mei ānūcians ab exordio nouissimū: & ab initio q necdū facta sunt: dicens. Cōsilium meum stabit: et oīs voluntas mea fiet. Vocās ab oriente auē: & de terra longinqua virū voluntatis mee. Et locutus sum & adducam illud: creaui & faciam illud. Audite me duri corde: q longe estis a iusticia. Prope feci iusticiā meā: et nō elongabitur: & salus mea nō morabitur. Dabo in syon salutē: & in israēl gliam meam.

XLVII

Descende sede in puluere virgo filia babylon: sede in terra. Nō ē solium filie chaldeorū: quia vltra nō vocaberis mollis & tenera. Tolle molā & mole farinam: denuda turpitudinē tuā. Discooperi humerū reuela crura transi flumina. Reuelabitur ignominia tua: & videbitur opprobriū tuum. Ultionem capiā: & nō resistet mihi hō. Redemptor nr dōs exercituū: nomen illius sanctus israēl. Sede tace & intra in tenebras filia chaldeorū: quia nō vocaberis vltra dōna regnorū. Iratus sum super populū meū: polluaui hereditatē meā: & dedi eos in manu tua. Nō posuisti eis misericordias. Super senē aggrauasti iugum tuū valde: & dixisti. In sempiternum ero dōna. Nō posuisti hec super cor tuū: neq recordata es nouissimi tui. Et nūc audi hec delicata: & habitans confidenter: q dicis in corde tuo ego sum: & nō est preter me amplius. Nō sedebo vidua: & ignorabo sterilitatem. Venient tibi duo hec subito in die vna: sterilitas & viduitas. Uniuersa venerunt super te propter multitudinē maleficiorū tuorum: propter duritiam incantatorū tuorum vehemētes. Et fiduciā habuisti in malitia tua: et dixisti. Nō est q videat me. Sapia tua & scia tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo ego sum: & preter me nō est altera. Veniet super te malū & nescies ortum eius: & irruet super te calamitas quā nō potis expiare. Veniet super te repēte miseria quā nescies. Sta cū incantatoribus tuis: & cū multitudine maleficiorū tuorum in quibus laborasti ab adolescentia tua si forte qd pfit tibi: aut si possis fieri fortior. Defecisti in multitudine consiliorū tuorum. Stent & saluent te augures celi: q contemplabātur sidera & supputabāt mēses: vt ex eis ānunciarent vētura tibi. Ecce facti sunt q̄si stipula: ignis combussit eos. Non liberabūt aiam suam de manu flāme: non sūt prune quibus calefiant: nec focus vt sedeant ad eum. Sic facta sunt tibi in quibuscunq laborasteras. Negociatores tui ab adolescētia tua: vnusquisq in via sua errauerūt. Nō ē q saluet te.

XLVIII

Audite hec domus iacob q vocamini nomine israēl: & de aquis iuda existis: q iuratis in nōie dōni: & deū israēl recordamini nō in veritate neq in iusticia. De ciuitate enim sancta vocati sūt: & super deum israēl confugiunt. Dōs exercituū nomen eius. Priora extunc ānunciaui & ex ore meo exierunt: & audita feci ea: repente opatus sum & venerunt. Sciui enim q durus es tu: & nervus ferreus cervix tua & frons tua erea. Predixi tibi extūc antequ venirēt indicaui tibi: ne forte diceres. Idola mea fecerūt hec & sculptilia mea: & conflatilia mādauerūt ista. Que audisti: vide oīa. Vos aūt nō ānūciastis. Audita tibi feci noua extunc: & conseruata sunt q̄ nescis. Nūc creata sunt & nō extūc: & ante diem & nō audisti ea: ne forte dicas ecce ego cognoui ea. Nec audisti neq cognouisti: neq extūc apta ē auris tua. Scio enim q̄ puaricans puaricaberis: & trāsgressorem ex vtero vocaui te. Propter nomē meum longe faciam furorem meū: & laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoxi te sed nō q̄si argentum: elegi te in camino paupertatis. Propter me propter me faciam vt nō blasphemer: & gliam meam alteri nō dabo. Audi me iacob & israēl quē ego voco. Ego ipe: ego primus & ego nouissimus. Quanus q̄s mea fundauit terram: & dextera mea mensa est celos. Ego vocabo eos: & stabunt simul. Congregamini oēs vos & audite. Quis de eis annunciauit hec: Dōs dilexit eum: faciet voluntatem suā in babylōe: & brachiū suū in chaldeis. Ego ego locutus sum et vocaui eū: adduxi eū: & directa ē via eius. Accedite ad me & audite hec. Nō a principio in abscondito locutus sum. Ex tpe anteq fierent ibi eram: & nūc dōs deus misit me & spūs eius. Hec dicit dōs deus redemptor tuus sanctus israēl. Ego dōs deus tuus: docens te utilia: gubernās te in via q ābulas. Utinā attendisses mādata mea. Facta fuisset sicut flumen pax tua: & iusticia tua sicut gurgites maris. Et fuisset q̄si harena semē tuū: & stirps uteri tui vt lapilli eius. Nō interisset & nō fuisset attrit ū nomē eius a facie mea. Egredimini de babylone: fugite a chaldeis. In voce exultationis ānunciate: auditū facite hoc: & efferte illud usq ad extrema terre. Dicite. Redemit dōm suum suū iacob. Nō sitierūt in deserto cū educeret eos. Aquam de petra produxit eis: & scidit petram: & fluxerūt aque. Nō ē pax impijs dicit dōs.

XLIX

Audite insule & attendite populi de longe. Dōs ab utero vocauit me: de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meum q̄si gladium acutum: in vmbra manus sue protexit me: & posuit me sicut sagittā electam. In pharetra sua abscondit me: & dixit mihi. Seruus meus es tu israēl qr in te glorificabor. Et ego dixi. In vacuū laborauī: sine cā & vane fortitudinē meam consumpsi. Ergo iudiciū meum cū dōno: & opus meum cum deo meo. Nunc dicit dōs formās me ex utero seruum sibi: vt reducā iacob ad eum: & israēl nō congregabitur. Et glificatus sum in oculis dōni: & deus meus factus est fortitudo mea. Et dixit. Parum

est vt sis mihi seruꝰ ad suscitandas tribus iacob: ⁊ feces isrl̃ conuertendas. Dedi te in lucē gentiuꝫ vt sis salus mea vsq; ad extremū terre. Hec dicit dominus redēptor isrl̃ sanctus eius ad ꝯemptibilē aiam: ad abhoīatam gentem: ad seruū dñoꝝ. Reges videbūt ⁊ ꝯsurgent ꝓncipes: ⁊ adorabūt ppt dñm qꝛ fidelis est: ⁊ sctū isrl̃ q elegit te. Hec dicit dñs. In tpe placito exaudiui te: ⁊ in die salutis auxiliatus sum tui. Et seruaui te: ⁊ dedi te in fedus ppli: vt suscitares terrā: ⁊ possideres hereditates dissipatas: vt diceres his q vincti sunt. Exite: ⁊ his q in tenebꝛis reuelamini. Super vias pascent̃: ⁊ in oibus planis pascua eoꝝ. Nō esurient neq; sitient: ⁊ non percutiet eos estus ⁊ sol: qꝛ miseratoꝛ eoꝝ reget eos: ⁊ ad fontes aquaꝝ potabit eos. Et ponā oēs montes meos in viam: ⁊ semite mee exaltabunt. Ecce isti de longe venient: ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari: ⁊ isti de tra australi. Laudate celi ⁊ exulta terra: iubilate mōtes laudem: qꝛ cōsolatus ē dñs ppl̃m suū: ⁊ pauperuꝫ suoꝝ miserebit̃. Et dixit syon dereliqt me dñs: ⁊ dñs oblitus est mei. Nūquid obliuiscī pōt mulier infantem suū: vt nō misereat filio vteri sui? Et si illa oblita fuerit ego tñ nō obliuiscar tui. Ecce i manibus meis descripsi te: muri tui coram oculis meis semp. Uenerūt structores tui destruentes te ⁊ dissipantes: a te exibunt. Leua i circuitu oculos tuos ⁊ vide: oēs isti cōgregati sunt venerūt tibi. Uiuo ego dicit dñs: qꝛ omnibus his velut ornamēto vestieris: ⁊ circūdabis tibi eos q̄si sponsa. Quia deserta tua ⁊ solitudines tue: ⁊ terra ruine tue nūc angusta erunt p̄ habitatoꝛibus: ⁊ longe fugabūtur q absoꝛbebant te. Adhuc dicēt in auribus tuis filij sterilitatis tue. Angust̃ est mihi locus: fac spaciū mihi vt habitem. Et dices in coꝛde tuo. Quis genuit mihi istos? Ego sterilis ⁊ nō pariēs trāsmigrata ⁊ captiua: ⁊ istos q enutriuit? Ego destituta ⁊ sola ⁊ isti vbi hec erāt? Hec dicit dñs de. Ecce leuabo ad gentes manū meam: ⁊ ad ppl̃os exaltabo signū meū. Et afferēt filios suos in vlnis: ⁊ filias suas sup humeꝛos poꝛtabūt. Et erūt reges nutricij tui: ⁊ regine nutrices tue. Vultu in terra demisso adoꝛabūt te: ⁊ pulueꝛem pedū tuoꝝ lingent. Et scies qꝛ ego dñs: super quo nō ꝯfundent̃ q expectant eum. Nūqd tollet a foꝛti p̄da: aut qō captum fuerit a robusto saluū esse poterit? Quia hec dicit dñs. Etdem ⁊ captiuitas a foꝛti tollet̃: ⁊ qō ablatū fuerit a robusto saluabitur. Eos vero q iudicauerūt te ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnibus suis: ⁊ q̄si musto sanguine suo inebꝛiabūtur. Et sciet oīs caro qꝛ ego dñs saluans te: ⁊ redemptoꝛ tuus foꝛtis iacob. L

Hec dicit dñs. Quis ē hic liber repudij matris vre: q̄ dimisi eaꝫ? Aut qs est creditoꝛ meus: cui vendidi vos? Ecce. n. in iniquitatibus vris venditi estis: ⁊ i sceleribus vris dimissi matrem vram: qꝛ veni ⁊ non erat vir: vocaui ⁊ nō erat q audiret. Nūqd abbꝛeuiata ⁊ parvula facta est manus mea vt nō possim redimere: aut nō est in me virtus ad liberandū. Ecce in increpatione mea desertū faciam mare: ponā flumina i siccum. Cōputrescent pisces sine aqua: ⁊ moꝛient̃ i siti. Induam celos tenebꝛis: ⁊ saccū ponam opimentuꝫ eoꝝ. Dñs dedit mihi linguā eruditam: vt scīa sustentarem eū q lassus est verbo. Erigit mane: mane erigit mihi aurem: vt audiam q̄si magistꝝ. Dominus deus aperuit mihi aurē: ego aūt nō ꝯdico: retroꝛsum nō abij. Coꝛpus meū dedi percutientibus: ⁊ genas meas vellentibus. Faciē meā non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. Dñs deus auxiliatoꝛ meus: ⁊ ideo nō sū ꝯfusus. Ideo posui faciem meam vt petram duriss̄imam: ⁊ scio q̄m nō ꝯfundar. Iuxta est q iustificat me. Quis ꝯdicet mihi? Stemus simul. Quis ē aduersari⁹ me⁹? Accedat ad me. Ecce dñs deus auxiliatoꝛ meus. Quis est q ꝯdēnet me? Ecce oēs q̄si vestimētuꝫ cōterent̃: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens dñm: audiens vocē fui sui? Quis ambulauit in tenebꝛis ⁊ nō est lumen ei? Speret in noīe dñi: ⁊ innitatur sup deum suū. Ecce vos oēs accendentes ignem accincti flāmis. Ambulate in lumine ignis vri: ⁊ in flāmis q̄s succendistis. De manu mea factū est ꝟ vobis in doloꝛibus doꝛmietis. LI

Audite me q seqmini qō iustū est: ⁊ q̄ritis dñm. Attendite ad petram vnde excisi estis: ⁊ ad cauernaꝫ laci de qua p̄cisi estis: Attendite ad abꝛaham p̄rem vr̄m: et ad saram q̄ pepit vos. Quia vnū vocaui eū ⁊ bñdixi ei: ⁊ multiplicaui eum. Cōsolabit̃ g dñs syon: ⁊ ꝯsolabitur oēs ruinas eius. Et ponet desertuꝫ eius q̄si delitias: ⁊ solitudinem eius q̄si hoꝛtum dñi. Gaudiū ⁊ leticia inueniet̃ in ea: gr̄aꝝ actio ⁊ vox laudis. Attēdite ad me ppl̃us meus: ⁊ tribus mea me audite. Quia lex a me exiet: ⁊ iudiciū meuꝫ i lucem ppl̃orum requiescet. Prope est iustus meus: egressus est saluatoꝛ meus: ⁊ brachia mea ppl̃os iudicabunt. Me insule expectabūt: ⁊ brachium meū sustinebunt. Leuate in celū oculos vr̄os ⁊ videte sub tra deoꝛsum: qꝛ celi sicut fumus liquescent: ⁊ terra sicut vestimentum atteret̃: ⁊ habitatoꝛes eius sicut ꝟ interibunt. Salus aūt mea in sempiternū erit: ⁊ iusticia mea non deficiet. Audite me qui scitis iustuꝫ ppl̃s meus lex mea in coꝛde eoꝝ. Nolite timere oppꝛobꝛium hoīuꝫ: ⁊ blasphemias eoꝝ ne metuatis. Sicut enim vestimētum sic comedet eos vermis: ⁊ sicut lanam sic denoꝛauit eos tinea. Salus autem mea in sempiternū erit: ⁊ iusticia mea in generationes generationū. Cōsurge ꝯsurge induere foꝛtitudinē brachiū dñi. Cōsurge sicut in diebꝰ antiquis in generationibus seculoꝝ. Nūquid nō tu percussisti superbum: vulnerasti doꝛaconē? Nūqd nō tu siccasti mare: aquā abyssi vehemētis? Qui posuisti profundum maris viam: vt trāsirent liberati. Et nūc qui redēpti sunt a dño reuertentur: ⁊ venient in syon laudantes: ⁊ leticia sempiterna super capita eoꝝ. Gaudium ⁊ leticiaꝫ tenebūt: fugiet

doloꝛ ꝛ gemitus. Ego egoipse consolaboꝛ vos. Quis tu vt timeas ab hoīe moꝛtali ꝛ a filio hoīs: qui q̄si fenū ita aresset: ꝛ oblit⁹ es dñi factoꝛis tui: qui tetendit celos ꝛ fūdauit terram: et formidasti iugiter tota die a facie furoꝛis eius qui te tribulabat ꝛ parauerat ad pdenduz? Vbi nūc est furoꝛ tribulantis? Cito veniet gradiēs ad apiendū: ꝛ nō interficiet vsq; ad internitionem: nec deficiet panis eius. Ego autem sum dñs deus tu⁹ q̄ turbo maꝛe: ꝛ intumescunt fluctus eius: dñs exercituū nomen meum. Posui verba mea in oꝛe tuo: ꝛ i vmbꝛa manus mee ꝓtexi te: vt plantes celos ꝛ fundes terram: ꝛ dicas ad syon pp̄s meus es tu. Leuare eleuare: ꝓsurge iꝛl'm: que bibisti ō manu dñi calicem ire eius. Usq; ad fundum calicis soporis bibisti: ꝛ potasti vsq; ad feces. Non est qui sustentet eam ex oīb⁹ filijs quos genuit: ꝛ non ē qui appꝛehendat manum eius ex oīb⁹ filijs q̄s enutriuit. Duo sunt que occurrerūt tibi. Quis ꝛtristabitur sup te? Vastitas ꝛ ꝛtritō ꝛ fames ꝛ gladi⁹. Quis consolabit̄ te? Filij tui ꝓiecti sunt: dormierunt in capite oīum viaꝛ sicut ozix illaqueat⁹: pleni indignatione dñi: increpatione dei tui. Idcirco audi hec paupcula: ꝛ ebꝛia nō a vino. Hec dic̄ dominatoꝛ tuus dñs: ꝛ deus tuus qui pugnauit pro pp̄lo suo. Ecce tuli de manu tua calicem soporis: fundum calicis indignationis mee. Nō adijcies vt bibas illum vltra. Et ponā illum in manu eoꝝ qui te humiliauerunt ꝛ dixerunt aīe tue ī curuare vt transeamus: ꝛ posuisti vt terram coꝛpus tuum: ꝛ quasi viam transeuntibus. LII

c Onsurge cōsurge induere foꝛtitudie tua syon. Induere vestimentis gl'ie tue ir'l'm ciuitas sancti: qz nō adijciet vltra vt pertranseat per te incircūcisus ꝛ īmundus. Excutere de puluere: consurge: sede ir'l'm. Solue vinc'la colli tui captiua filia syon: qz hec dicit dñs. Gratis venundati estis: ꝛ sine aꝛgento redimemini. Quia h̄ dicit dñs deus. In egyptum descēdit pp̄s me⁹ in p̄ncipio: vt colonus esset ibi: ꝛ assur absq; vlla cā calūniatus est eum. Et nūc qd mihi est dic̄ dominus? Quō ablatus est pp̄s meus gratis. Dñato res eius inique agunt dicit dñs: ꝛ iugiter tota die nomē meum blasphemat̄. Propter hoc sciet populus meus nomē meum in die illa: qz egoipse q loquebar ecce adsum. Qz pulchꝛi sup montes pedes āunciantis ꝛ p̄dicantis pacem: annunciantis bonum p̄dicantis salutem dicentis. Syon regnabit deus tuus. Uox speculatoꝛ tuoꝛ. Leuauerunt vocem: simul laudabūt: qz oculo ad oculum vidēbunt. Cum cōuerterit dñs syon gaudete ꝛ laudate simul deꝛta ir'l'm: qz cōsolatus est dñs pp̄lm suum: redemit ir'l'm. Parauit dñs bꝛachium sanctū suum in oculis oīum gentium: ꝛ videbunt omnes fines terre salutare dei nr̄i. Recedite recedite: exite inde: pollutum nolite tangere. Exite de medio eius: mundamini qui fertis vasa dñi. Nō non in tumultu exibitis: nec in fūga pperabitis. Precedat enim vos dñs ꝛ cōgregabit vos deus isr'l. Ecce intelliget puus meus: exaltabitur ꝛ eleuabit̄: ꝛ sublimis erit valde. Sicut obstupuerunt sup te m'lti: sic ingloꝛius erit inter viros aspectus eius: ꝛ forme eius inter filios hoīz. Iste asperget gētes m'tas: sup ipsum continebūt reges os suum. Quia q bus non est narratum de eo viderunt: ꝛ q non audierunt contemplati sunt. LIII

Quis credidit auditui nr̄o: ꝛ bꝛachium dominī cui reuelatus est? Et ascendet sicut ꝛgultum coꝛam eo: ꝛ sicut radix de terra sitienti. Nō est spēs ei neq; decoꝛ. Et vidim⁹ eum ꝛ non erat aspectus: ꝛ desideꝛauimus eū despectū ꝛ nouissimum viroꝝ: viꝝ doloꝝ ꝛ scientē infirmitatem. Et quasi abscōditus vultus eius ꝛ despectus vnde nec reputauimus eū. Uere languoꝛes nr̄os ipse tulit: ꝛ dolores nr̄os ipse poꝛtauit. Et nos reputauimus eū quasi lepꝛosum: ꝛ pcussum a deo et humiliatum. Ipse aūt vulneratus est ꝓpter iniquitates nr̄as: attritus est ꝓpter scelera nr̄a. Disciplina pacis nr̄e sup eum: ꝛ liuoꝛe eius sanati sum⁹. Oes nos quasi oues errauimus: vnusq;sq; ī viam suam declinauit: ꝛ posuit dñs in eo iniquitatē omnium nostꝝ. Oblatus est qz ipse voluit: ꝛ non aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionem ducetur: ꝛ q̄si agnus coꝛam tondente se obmutescet: ꝛ non apiet os suum. De angustia ꝛ de iudicio sublatus est. Generatōem eius quis enarrabit? Quia abscisus est de terra viuentium. Propter scelus populi mei pcussi eum: ꝛ dabit impios p sepultura: ꝛ diuites p moꝛte sua eo q iniquitatem non fecerit: neq; dolus fuerit in oꝛe eius: ꝛ dñs voluit ꝛterere eum in infirmitate. Si posuerit p pcō aīam suam videbit semen longeuum: ꝛ voluntas dñi in manu eius dirigetur. Pro eo q laboꝛauit aīa ei⁹: videbit ꝛ saturabitur. In scia sua iustificabit ipse iustus puus meos m'tos: ꝛ iniquitates coꝝ ipse poꝛtabit. Ideo disptiam ei plurimos: ꝛ foꝛtium diuidet spolia: p eo q tradidit in moꝛtem aīam suam: ꝛ cum sceleratis reputatus est. Et ipse peccata m'toꝝ tulit: ꝛ p transgꝛessoꝛibus rogauit. LIIII

Luda sterilis que nō paris: decāta laudē ꝛ hinni que non pariebas: qm̄ m'lti filij ō serta magis q̄z eius q̄ habebat virū dicit dñs. Dilata locum tentoꝛij tui: ꝛ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ꝛ clauos tuos ꝓsolida. Ad dexteram enī ꝛ leuam penetrabis: ꝛ semē tuum gentes hereditabit: ꝛ ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere qz non ꝓfunderis neq; erubesces. Nō enim te pudebit qz ꝓfusionis adolescentie tue obliuiscꝛis: ꝛ opꝓbꝛij viduitatis tue non recoꝛdaberis amplius. Quia dñabitur tui q fecit te: dñs exercituū nomē eius: ꝛ redemptoꝛ tuus sanctus isr'l: deꝰ oīs terre vocabitur. Quia vt mulierem derelictam et merentem spū vocauit te dñs: ꝛ vxoꝛem ab adolescentia abiectam. Dixit deus tuus. Ad punctum ī modico dereliqui te: ꝛ in miserationibus magnis

congregabo te. In momẽto indignationis absc̃o di faciem meam parũp a te: ⁊ in miſicordia ſempiterna miſertus ſum tui. Dixit redemptor tu⁹ dominus. Sicut in diebus noe iſtud mihi eſt: cui iuraui ne inducerem aquas diluuij vltra ſuper tr̃am: ſic iuraui vt non iraſcar tibi ⁊ non increpem te. Mõtes enim ꝯmouebũtur ⁊ colles ꝓtremiſcẽt: miſericordia aũt mea nõ recedet a te: ⁊ fedus pacis mee non mouebitur. Dixit miſerator tuus dñs. Pauper cula tempeſtate ꝯcuſſa abſq; vlla ꝯſolatõe. Ecce ego ſternam p ordines lapides tuos: ⁊ fundabo te in ſapphiris. Et ponam iaſpidem ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides ſculptos: ⁊ oẽs terminos tuos i lapides deſiderabiles. Uniuerſos filios tuos doctos a dño: et multitudinem pacis filijs tuis: ⁊ in iuſticia fũdaberis. Recede ꝑcul a calũnia: qz ñ timebis: et a pauore qz nõ appropiquabit tibi. Ecce accola veniet qui ñ erat mecũ: aduena quõdam tuus adiungetur tibi. Ecce ego creaui fabrũ ſufflantem in igne prunas: ⁊ ꝓferentem vas in op⁹ ſuum: ⁊ ego creaui interfectorem ad diſperdẽdũ. Oñe vas qõ fictũ eſt ꝺ te non dirigetur: ⁊ oñem linguam reſiſtẽtem tibi in iudicio iudicabis. Hec eſt hereditas ſeruor dñi: ⁊ iuſticia eor apud me dicit dominus. LV

Omnes ſitientes venite ad aquas: et q nõ habetis argentum: ꝓperate emite et comedite. Venite emite abſq; argẽto: ⁊ abſq; vllo cõmutatione vinũ ⁊ lac. Quare appẽditis argentum non in panibus: ⁊ laborem vr̃m non i ſaturitate? Audite audientes me: et comedite bonũ: ⁊ delectabit i craſſitudine aia vr̃a. Inclinate aurem vr̃am ⁊ venite ad me: audite ⁊ viuet aia vr̃a: ⁊ feriam vobiſcũ pactũ ſempiternũ: miſericordias dauid fideles. Ecce teſtem pplis dedi eũ: ducem ac ꝓceptorem gentib⁹. Ecce gentes quas neſcie bas vocabis: ⁊ gentes q̃ non cognouerũt te: ad te current ꝓpter dñm dei tui et ſcti iſrl: qz glorificauit te. Querite dñm dũ inueniri pot: inuocate eum dũ prope ẽ. Dereliquat impius viam ſuã: et vir iniquus cogitationes ſuas: ⁊ reuertat ad dñm: et miſerebit ei: ⁊ ad deũ nr̃m: quĩ mlt⁹ eſt ad ignoſcendũ. Non enim cogitationes mee cogitationes veſtre: neq; vie veſe vie mee dicit dñs. Quia ſicut exaltant celi a terra: ſic exaltate ſunt vie mee a viis vr̃is: ⁊ cogitationes mee a cogitationib⁹ vr̃is. Et quõ deſcendit imber ⁊ nix de celo ⁊ illuc vltra nõ reuertit: ſz inebriat terram: ⁊ infũdit eam: ⁊ germinare eam facit: ⁊ dat ſemen ſerenti et panem comedẽti: ſic erit verbũ meum qõ egredietur de ore meo. Nõ reuertet ad me vacuũ: ſz faciet q̃cunq; volui: ⁊ proſperabit in his ad que miſi illud. Quia i leticia egredieminj: ⁊ in pace deducemini. Montes ⁊ colles cantabũt coram vobis laudem: ⁊ omnia ligna regionis plaudẽt manu. Pro ſaliunca aſcendet abies: et p vrtica creſcet mirt⁹. Et erit dñs nomat⁹ i ſignũ eternũ: qõ ñ auferet. LVI

Hec dicit dñs. Cuſtodite iudiciũ ⁊ facite iuſticiam: qz iuxta eſt ſalus mea vt veniat: ⁊ iuſticia mea vt reuelet. Beatus vir q facit hoc: ⁊ filius hominis q apprehendet iſtud. Cuſtodiẽs ſabbatum ne polluat illud: cuſtodiens manus ſuas ne faciat oñe malum. Et non dicat filius aduene qui adheret dño dicẽs. Seperatõe diuidet me dñs a pplo ſuo. Et non dicat eunuch⁹ ecce ego lignum aridus. Quia hec dicit dñs eunuchis. Qui cuſtodierint ſabbata mea: ⁊ elegerit que ego volui: ⁊ tenuerint fedus meum: dabo eis in domo mea: ⁊ in muris meis locũ: ⁊ nomẽ melius a filijs ⁊ filiab⁹. Nomen ſempiternum dabo eis: qõ nõ pibit. Et filios aduene qui adherent dño vt colant eũ: ⁊ diligant nomen eius vt ſint ei in ſuos: oẽm cuſtodientem ſabbatum ne polluat illud: ⁊ tenentem fedus meum addu cam eos in montem ſcm meum: ⁊ letificabo eos in domo oronis mee. Holocauſta eor ⁊ victie eor placebũt mihi ſup altari meo: qz dom⁹ mea dom⁹ oronis vocabit cũctis pplis: ait dñs de⁹ q cõgregat diſpſos iſrl. Adhuc congregabo ad eũ congregatos ei⁹. Oes beſtie agri venite ad deuorãdũ: vniuerſe beſtie ſalt⁹. Speculatores ei⁹ ceci oẽs: neſcierunt vniuerſi: canes muti ñ valentes latrare: videntes vana: dormientes ⁊ amantes somnia: ⁊ canes impudentiſſimi neſcierunt ſaturitatẽ. Ipſi paſtores ignorauerũt intelligentiam. Oẽs in viam ſuã declinauerũt: vnuſq; ad auaritiam ſuã a ſummo vſq; ad nouiſſimũ. Venite ſumamus vinũ ⁊ impleamur ebrietate: ⁊ erit ſicut hodie ſic ⁊ cras: ⁊ multo amplius. LVII

Iuſtus perit ⁊ non eſt qui recogitet i corde ſuo: ⁊ viri miſericordie colliguntur: qz nõ eſt qui intelligat. A facie enim malitie collectus eſt iuſtus, Veniet pax: requieſcet in cubili ſuo: qui ambulauit in directione ſua. Vos aũt accedite huc filij auguratricis: ſemẽ adulteri ⁊ fornicarie. Sup quẽ luſiſtis? Sup quẽ dilataſtis os: ⁊ eieciſtis linguam? Nũgd non vos filij ſceleſti: ſemen mendax? Qui ꝓſolamini in dijs ſubter omne lignum frondoſum: ĩmolantes puulos in torrẽtibus: ſubter eminentes petras. In ptibus torrẽtis pars tua: hec eſt ſors tua. Et ipſis effudiſti libamẽ obtuliſti ſacrificium. Nũqnid ſup his nõ indignabor? Sup mõtem excelſum ⁊ ſublimẽ poſuiſti cubile tuũ: ⁊ illuc aſcendiſti vt ĩmolares hoſtias. Et poſtiũ ⁊ retro poſtẽ poſuiſti memoriale tuum: qz iuxta me diſcooperuiſti ⁊ ſuſcepiſti adulterũ. Dilataſti cubile tuũ: ⁊ pepigiſti cum eis fedus. Dilexiſti ſtratum eor manu apta: ⁊ ornaſti te regio vnguẽto: ⁊ multiplicaſti pigmenta tua. Miſiſti legatos tuos ꝑcul: ⁊ humiliata es vſq; ad inferos. In multitudine vie tue laboraſti: nec dixiſti: quieſcã. Vitam manus tue inueniſti, ꝓpterea nõ rogaſti. Pro quo ſollicita timuiſti: qz mẽtita es ⁊ mei nõ es recordata: neq; cogitaſti in corde tuo: qz ego tacẽs ⁊ quaſi non videns: ⁊ mei oblita es. Ego ãnuncio iuſticiam tuã: ⁊ opa tua ñ pderunt tibi. Cũ clamauer liberẽt te congregati tui. Et oẽs eos auferet

ventus:tollet aura. Qui aũt fiduciã hꝫ mei bere/ditabit terram:z possidebit mõtem scm̃ meum:z dicã. Viam facite:pbete iter: declinate de semita: auferte offẽdicula da via ppli mei. Quia hec dic dñs excelsus z sublimis habitans eternitatez:z sanctũ nomẽ eius in excelso:z in sancto habitans: z cum contrito z humili spũ: vt viuificet spm̃ humiliuz: z viuificet cor ꝓtritoꝝ. Nõ enim in sempiternum litigabo neq; vsq; ad finem irascar:q; spũs a facie mea egrediet:z flatꝰ ego faciã. Ꝓpter iniquitatẽ auaritie eius iratus sum: z percussi eum. Abscõdi a te faciẽ meã z indignatus sum. Et abijt vagus i via cordis sui. Vias eiꝰ vidi z sanaui eum:z reduxi eũ: z reddidi consolationes ipsi z lugentibus eius. Creaui fructum labioꝝ pacẽ:pacem ei qui longe est:z qui ppe dixit dñs:z sanaui eum. Impij aũt quasi mare feruens qõ quiescere nõ põt:z redũdãt fluctus eius in conculcationem z lutum. Non est pax impijs dicit dominus deus. LVIII

Clama:ne cesses:quasi tuba exalta vocez tuam:z ãnuncia ppl̃o meo scelera eoꝝ: et domui iacob pctã eorũ. Me etenim de die in diem querunt:z scire vias meas volũt: q̃si gens que iusticiam fecerit:z que iudicium dei sui nõ dereliquerit. Rogant me iudicia iustitie: z approximare deo volũt. Quare ieiunauimus z nõ aspexisti:humiliauimus aiãs nr̃as z nescisti? Ecce ne die ieiunij vr̃i inuenit volũtas vr̃a:z oẽs debitores vr̃os repetitis. Ecce ad lites z ꝺtentiões ieiunatis:z percutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsq; ad hanc diem:vt audiatur in excelso clamor vester. Numquid tale est ieiunium qd̃ elegi: p diez affligere hoiem aiam suam? Numquid cõtorquere quasi circulũ caput suum:z saccuz z cinerem sternere? Numquid istud vocabis ieiuniũ: z diez acceptabilem dño? Nõne hꝫ est magis ieiuniũ qd̃ elegi? Dissolue colligatiões impietatis:solue fasciculos deprimẽtes. Dimitte eos qui ꝺfracti sunt liberos: z oẽ onus dirupe. Frange esurienti panẽ tuum:et egenos vagosq; induc in domũ tuã. Cuz videris nudũ operi eũ:z carnem tuã ne despexeris. Tunc erũpet quasi mane lumẽ tuum: z sanitas tua citius orietur. Et ãteibit faciẽ tuã iusticia tua:z gl̃a dñi colliget te. Tũc inuocabis et dñs exaudiet te:clamabis z dicet ecce adsũm:qz mificoꝝ sũ dñs deꝰ tuus. Si abstuleris ꝺ medio tui cathenã:z desieris extẽdẽ digitũ:z loqui qd̃ nõ ꝓdest. Cũ effuderis esurienti aiaz tuam:z aiam afflictam repleueris:orietur i tenebris lux tua:z tenebre tue erunt sicut meridies. Et reddet tibi dabit dñs deus tuus semp:z ĩplebit splendoribus aiam tuã:z ossa tua liberabit. Et eris q̃si hortus irriguus:z sicut fons aquaꝝ cuius non deficient aque. Et edificabunt in te deserta seculoꝝ:fundamẽta generationis z generatiõis suscitabis. Et vocaberis edificator sepium: auertens semitas in quietem. Si auerteris a sabbato pedem tuũ: facere voluntatem tuam in die sancto meo:z vocaueris sabbatum delicatum z scm̃ dñi gl̃iosum:z glificaueris eum dum non facis vias tuas z nõ inuenitur voluntas tua vt loquaris ꝟmonem: tunc delectaberis sup dño:z sustollaz te sup altitudines terre: z cibabo te hereditate iacob pris tui. Os enĩ dñi locutum est. LIX

Ece nõ é abbreuiata manꝰ dñi vt saluare nequeat:neq; aggrauata est auris eius vt nõ exaudiat: sz iniquitates vre diuiserũt inter vos z deũ vr̃m:z pctã vra abscõderũt faciẽ eius a vobis ne exaudiret. Manus.n. vre pollute sunt sanguine:z digiti vr̃i iniquitate. Labia vra locuta sunt mẽdacium:z lingua vra iniqtatez fatur. Non est qui inuocet iusticiaz:neq; est qui iudicet vere:sz ꝺfidunt i nihilo:z loquũtur vanitates. Cõceperunt laborem:z peperunt iniqtatẽ. Ova aspidum ruperũt:z telas aranee texuerũt. Qui comederit de ouis eoꝝ morietꝰ: z qd̃ confotum é erum pet in regulum. Tele eoꝝ non erũt in vestimẽtuz: neq; opient operibus suis. Opa eoꝝ opa iutilia:z opus iniquitatis i manibus eoꝝ. Pedes eoruz ad malum currũt:z festinãt vt effundant sanguinem innocentem. Cogitatões eoꝝ cogitatões inutiles. Vastitas z ꝓtritio in vijs eoꝝ. Viam pacis nescierunt. z nõ est iudiciũ igressibus eoꝝ. Semite eoꝝ incuruate sunt eis:oĩs qui calcat in eis ignorat pacem. Ꝓpter hꝫ elongatum est iudicium a nobis: z nõ apprehendet nos iusticia. Expectauimꝰ lucẽ z ecce tenebre splendorem:z in tenebris ãbulauimus. Palpauimus sicut ceci parietez:et q̃si absq; oculis attrectauimus. Impegimus meridie q̃si i tenebris:i caligosis quasi mortui. Rugiemus q̃si vrsi oẽs:z q̃si columbe meditantes gemem. Expectauimus iudicium z non est:salutem et elongata est a nobis. Multiplicate sunt.n.iniqtates nr̃e coram te:z pctã nr̃a rñderunt nobis. Quia scelera nr̃a nobiscum:z iniquitates nr̃as cognouimꝰ peccare:z mentiri ꝺ dñz:z auersi sumus ne iremꝰ post tergum dei nr̃i:vt loqueremur calũniam:z transgressionem. Concepimus z locuti sumus de corde verba mẽdacii:z ꝺuersum est retrorsum iudiciũ:z iusticia longe stetit. Quia corruit in platea vitas: z eqtas non potuit ingredi. Et facta est veritas in obliuione:z qui recessit a malo ꝑde patuit. Et vidit dñs z malum appuit in oculis eius: qz non est iudicium. Et vidit deus qz non est vir:z admiratꝰ est:qz nõ est qui occurrat. Et saluauit sibi brachiuz suum:z iusticia eius ipsa ꝺfirmauit eũ. Indutus ẽ iusticia vt lorica:z galea salutis in capite eiꝰ. Indutus est vestimentis vltionis:z opertus est q̃si pallio celi sicut ad vindictam q̃si ad reiributionem idignatiõis hostibus suis: z viciſſitudinem inimicis suis. Insulis vicem reddet. Et timebũt q ab occidente nomen dñi:z q ab ortu solꝭ gl̃iam eiꝰ. Cum venerit q̃si fluuius violentus quẽ spũs dñi cogit: et venerit syon redemptoꝝ: z eis q redeũt ab iniqtate i iacob dic dñs. Hoc fedus meuz cũ eis dicit dñs. Spũs meꝰ q ẽ i te: z verba mea q̃ posui i ore tuo nõ recedent de ore tuo:z de ore semis tui dic

dñs:amodo ⁊ vsq; in sempiternū. LX

1 Surge illuminare irl'm qz venit lumē tuū: ⁊ gl'ia dñi sup te ozta est. Quia ecce tenebre opient terrā: ⁊ caligo pp'los: sup te āt ozietur dñs: ⁊ gl'ia eius in te videbitur. Et ābulabunt gentes in lumine tuo: ⁊ reges in splēdoze oztus tui. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: oēs isti ꝯgregati sunt: venerūt tibi. Filij tui de lōge venient: ⁊ filie tue de latere surgent. Tūc videbis et afflues: ⁊ mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ coz tuū: qñ cōuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentiū venerit tibi. Inundatio camelorū opiet te: dromedarij madian ⁊ effa. Oēs de saba venient aurum ⁊ thus deferentes: ⁊ laudē dño ānunciantes. Omne pecus cedar ꝯgregabit̄ tibi: arietes nabaioth ministrabūt tibi. Offerētur sup placabili altari meo: ⁊ domus maiestatis mee gl'ificabo. Qui sunt isti q̄ vt nubes volant: ⁊ q̄si columbe ad fenestras suas? Me enī insule expectāt ⁊ naues maris ī ꝓncipio. vt adducā filios tuos de longe. Argentum eoz et aurū cū eis: nomini dñi dei tui ⁊ sancto isrl': qz glorificauit te. Et edificabūt filij pegrinoz muros tuos: ⁊ reges eoz ministrabūt tibi. In indignatione enim mea pcussi te: ⁊ ī recōciliatione mea miser'ī tui. Et aperient̄ porte tue iugiter: die ac nocte nō claudent̄: vt afferat̄ ad te fortitudo gētiū: ⁊ reges eaz adducantur. Gens enī ⁊ regnū q̄ non fuerit tibi pibit: ⁊ gentes solitudine vastabūtur. Gloria libani ad te veniet: abies ⁊ buxus ⁊ pinus simul ad ornandū locū sanctificatōis mee: ⁊ locū pedū meorum gl'ificabo. Et veniēt ad te curui filij eoz̄ q̄ humiliauerunt te: ⁊ adorabūt vestigia pedū tuoz oēs q̄ ōtrahebāt tibi: ⁊ vocabūt te ciuitatem dñi syon sancti isrl'. Pro eo q̄ fuisti ōrelicta ⁊ odio habita: ⁊ non erat qui p te trāsiret: ponam te in superbiam seculoz: gaudium in generatiōem ⁊ generationem. Et lactaberis. Et scies qz ego dñs saluās te: ⁊ redēptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam aur̄: ⁊ pro ferro afferam argentū: ⁊ p lignis eos: ⁊ p lapidibus ferr̄. Et ponam visitatōem tuā pacem: ⁊ ꝓpositos tuos iusticiam. Nō audiet̄ vltra iigtas in tra tua: vastitas ⁊ ꝓtritio in terminis tuis: et occupabit salus muros tuos: ⁊ portas tuas laudatio. Nō erit tibi amplius sol ad lucendū per diem: nec splēdor lūe illumīabit te: sz erit tibi dñs in lucē sēpiterna: ⁊ deus tuus in gl'iam tuam. Nō occidet vltra sol tuus ⁊ luna tua nō minuet̄: qz dñs erit tibi ī lucē sempiternam: ⁊ ꝓplebūtur dies luctus tui. Pp'lus aūt tuus oēs iusti in ꝑpetuum bereditabūt terrā: germen plantatōis mee: opus manus mee ad gl'ificandum. Minimus erit in mille: ⁊ pusillus in gētem fortissimā. Ego dominus: in tpe eius subito faciam istud. LXI

1 Spiritus dñi sup me eo q̄ vnxerit me. Ad annūciandū mansuetis misit me vt mederer ꝓtritis corde: et ꝑdicarem captiuis indulgentiam: ⁊ clausis apitionez: vt ꝑdicarē ānū placabilem dño: ⁊ diem vltionis deo nr̄o: vt ꝓsolarer oēs lugentes: vt ponerem cōsolationē lugentibus syon: ⁊ darem eis cozonā p cinere oleū gaudij p luctu: palliū laudis p spiritu merozis. Et vocabūtur in ea fortes iusticie plantatio dñi ad gl'ificandum. Et edificabūt deserta q̄ seculo: ⁊ ruinas antiquas erigent: ⁊ instaurabunt ciuitates desertas: et dissipatas in generationem ⁊ generationē. Et stabunt alieni ⁊ pascēt pecora vr̄a: ⁊ filij pegrinozum agricole ⁊ vinitores vr̄i erunt. Vos aūt sacerdotes dñi vocabimini: ministri dei nr̄i dicēt vobis: Fortitudinem gentiū comedetis: ⁊ in gl'ia eoz supbietis. Pro ꝓfusione vr̄a duplici ⁊ ruboze: laudabūt ptem eoz. Propter hoc in terra sua duplicia possidebunt: leticia sempiterna erit eis. Quia ego dñs diligens iudiciū: ⁊ odio hns rapinam ī holocaustum. Et dabo opus eoz in veritate: ⁊ fedus p petuum feriam eis. Et sciet̄ in gentibus semē eoz: ⁊ germē eoz ī medio pp'oz. Oēs q̄ viderint eos cognoscēt illos: qz isti sunt semē cui bñdixit dñs. Gaudens gaudebo in dño: ⁊ exultabit aīa mea ī deo meo. Quia induit me vestimētis salutis: ⁊ indumēto iusticie circūdedit me: q̄si sponsum decoratum corona: ⁊ q̄si sponsam ornatam monilibus suis. Sicut n. terra ꝓfert germē suum: ⁊ sicut hortus semē suum germinat: sic dñs deus germinabit iusticiam ⁊ laudem coram vniuersis gētib'. LXII

p Propter syon non tacebo: ⁊ ꝓpter irl'm nō quiescam: donec egrediat̄ vt splendor iustus eius: ⁊ saluator eius vt lampas accēdatur. Et videbūt gentes iustū tuū: ⁊ cūcti reges inclytum tuū. Et vocabitur tibi nomen nouū: qđ os dñi nōmauit. Et eris corona gl'ie in manu dñi: ⁊ diadema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta: ⁊ terra tua nō vocabitur amplius desolata. Sz vocaberis voluntas mea in ea: ⁊ tra tua inhabitata. Quia ꝓplacuit dño in te: ⁊ terra tua inhabitabit̄. Habitabit n. iuuenis cum virgine: ⁊ habitabūt in te filij tui. Et gaudebit sponsus sup sponsam: et gaudebit sup te deus tuus. Super muros tuos irl'm ꝓstitui custodes: tota die ⁊ tota nocte ī ppetuū nō tacebunt. Qui reminiscimini dñi ne taceatis: ⁊ ne detis silentium ei: donec stabiliat et donec ponat irl'm laudem in terra. Iurauit dñs in dextera sua: ⁊ in brachio fortitudinis sue. Si dedero triticum tuum vltra cibū inimicis tuis: ⁊ si biberint filij alieni vinum tuū ī quo laborasti. Quia q̄ ꝓgregabūt illud comedēt: ⁊ laudabūt dñm: ⁊ q̄ ꝓportāt illō bibent in atrijs sanctis meis. Transite transite p portas: pparate viam pp'o. Planū facite iter ⁊ eligite lapides: ⁊ eleuate lignū ad pp'os. Ecce dñs auditum fecit in extremis terre. Dicite filie syon. Ecce saluator tuus venit: ecce merces eius cuz eo: et opus eius coram illo. Et vocabūt eos pp's sanctus: redempti a dño. Tu aūt vocaberis quesita ci tas ⁊ non derelicta. LXIII

q Quis est iste qui venit ō edom tinctis vestib' de bosra? Iste formosus ī stola sua:

grandiens ī multitudine fortitudinis sue. Ego q̄ loquor iusticiam: z ppugnator sum ad saluandum.
Quare ḡ rubr̄ est indumētum tuū: et vestimenta tua sicut calcantiū in torcular? Torcular calcaui solus: z de gentibus ñ est vir mecū. Calcaui eos ī furore meo: z ꝯculcaui eos in ira mea. Et aspsus ē sanguis eor̄ sup vestimenta mea: z oīa indumenta mea ingnaui. Dies enim vltōis in corde meo: ānō retributōis mee venit. Circūspexi z nō erat auxiliator: quesiui z nō fuit qui adiuuaret. Et saluauit mihi brachiū meum: et indignato mea ipsa auxiliata ē mihi. Et ꝯculcaui pp̄los ī furore meo: z iebriani eos indignatōe mea: z detraxi ī terrā virtutes eor̄. Miserationū dñi recordabor: laudē dñi sup oībus que reddidit nobis dñs: z sup multitudinē bonor̄ domui isr̄l que largitus est eis scōm īdulgentiam suam: z scm multitudinē miricordiar̄ suarum. Et dixit. Uerū tñ pp̄s meus est: filij ñ negātes. Et factus est ei saluator in oī tribulatione eorum. Nō est tribulatus: z angelus faciei eius saluauit eos. In dilectione sua z indulgentia sua ipe redemit eos: z portauit eos z eleuauit eos cunctis diebus seculi. Ipsi aūt ad iracūdiam puocauer̄t: z afflixerūt spm̄ sancti eius. Et uersus est eis ī inimicum: z ipse debellauit eos. Et recordatus ē dierum seculi: moysi z pp̄li sui. Ubi ē qui eduxit eos de mari: cū pastoribus gregis sui? Ubi est qui posuit in medio eius spiritū sancti sui? Qui eduxit ad dexteram moysen brachio maiestatis sue: q̄ scidit aquas añ eos: vt facerent sibi nomē sempiternum. Qui eduxit eos p abyssos quasi equū in decto nō ipingentem: q̄si aial in campo. Descendēs spūs domini ductor eius fuit. Sic adduxisti pp̄lm tuū vt faceres tibi nomē gl̄ie. Attende de celo et vide de habitaculo sancto tuo z gl̄ie tue. Ubi ē ꝯelus tu⁹ z fortitudo tua: multitudo viscer̄ tuor̄ z miserationum tuar̄. Sup me cōtinuerunt se. Tu.n. pr̄ nr̄: et abrahām nesciuit nos: et isr̄l ignauit nos. Tu dñe pr̄ nr̄ redemptor nr̄ a seculo nomē tuū. Quare errare nos fecisti dñe de vijs tuis: induraſti cor nostrum ne timeremus te? Cōuertere ppter famulos tuos: tribus hereditatis tue. Quasi nihilū possederunt pp̄lm sanctum tuū hostes nr̄i: ꝯculcauerunt sanctificatōem tuam. Facti sumus q̄si in p̄ncipio cū non dñareris nr̄i: neq̄ inuocaret nomē tuum sup nos.

LXIIII

Utinam dirūperes celos z descēderes. A facie tua mōtes defluerent: sicut exustio ignis tabescerēt: aque arderēt igni: vt notum fieret nomē tuū inimicis tuis: a facie tua gentes turbarent. Cū feceris mirabilia ñ sustinebim⁹. Descēdisti: z a facie tua mōtes defluxerūt. A seculo nō audierunt neq̄ auribus pceperunt. Oculus non vidit deus absq̄ te: q̄ pparasti expectantibus te. Occurristi letanti z facienti iusticiaz: ī vijs tuis recordabūtur tui. Ecce tu iratus es z peccauim⁹: in ipsis fuimus semp z saluabimur. Et facti sum⁹ vt īmūdi oēs nos: z q̄si pann⁹ mēstruate vniuerse iusticie nre. Et cecidimus q̄si folij vniuersi: z iniq̄tates nr̄e q̄si ventus abstulerūt nos. Nō ē q̄ inuocet nomē tuū: q̄ surgat z teneat te. Abscōdisti faciez tuā a nobis: z allisisti nos ī manu iniq̄tatis nostre. Et nunc dñe pr̄ nr̄ es tu: nos vero lutū: z fictor nr̄ tu: z opa manuū tuar̄ oēs nos. Ne irascar̄ dñe satis: z ne vltra memineris iniq̄tatis nr̄e. Ecce respice pp̄s tuus oēs nos. Ciuitas sancti tui facta est deserta: syon deserta facta est: ir̄lm desolata: domus sanctificatōis nre z gl̄ie nre vbi laudauerūt te pres nr̄i: facta est in exustionem ignis: z oīa desiderabilia nra versa sunt in ruinas? Nūqd super his ꝯtinebis te dñe: tacebis z affliges nos vehementer.

LXV

Quesierūt me q̄ añ nō interrogabāt: inuenerūt q̄ ñ q̄sierūt me. Dixi. Ecce ego: ecce ego ad gētē q̄ nesciebat me q̄ ñ īuocabat nomē meū. Expādi man⁹ meas tota die ad pp̄lm ī credulum: q̄ graditur ī via ñ bona p⁹ cogitatiōes suas. Pp̄s qui ad iracūdiā puocat me añ faciem meam semp: q̄ īmolāt in hortis z sacrificant super lateres: q̄ bītant in sepulchris: z in delubris idolorum dormiūt: q̄ comedunt carnem suillam: z ius prophanū ī vasis eor̄: q̄ dicūt recede a me nō ad propinques mihi: qr̄ īmūdus es. Isti fum⁹ erunt ī furore meo: ignis ardens tota die. Ecce scriptum est coram me. Nō tacebo: sed reddam z retribuam in sinu eor̄ iniq̄tates vr̄as: z iniq̄tates patrum vr̄or̄ simul dicit dñs: q̄ sacrificauerūt sup mōtes: z sup colles exprobrauerūt mihi: et remetiar op⁹ eor̄ p̄mum in sinu eor̄. Hec dicit dñs: quō si inueniatur granum in botro: z dicat ne dissipes illud: qm̄ bñdictō ē: sic faciā ppter famulos meos vt ñ dispdam totum. Et educam de iacob semē: z de iuda possidentes mōtes meos. Et hereditabūt eā electi mei: z fui mei hītabūt ibi. Et erunt cāpestria in caulas gregum: z vallis achor in cubile armētor̄ pp̄lo meo: q̄ requierunt me. Et vos qui dereliquistis dñm: q̄ obliti estis mōtem sctm̄ meū: q̄ ponitis fortune mēsam: z libatis sup eā: numerabo vos ī gladio: z oēs ī cede corruetis: p eo q̄ vocaui et ñ rndistis locutus sum z non audistis: et faciebatis malum in oculis meis: z que nolui elegistis. Propter hec dicit dñs deus. Ecce fui mei comedent: z vos esurietis. Ecce fui mei bibēt: z vos sitietis. Ecce fui mei letabūtur: z vos ꝯfundemini. Ecce fui mei laudabūt p exultatione cordis: z vos clamabitis p dolore cordis: z p ꝯtritione spūs vlulabitis: z dimittetis nomē vr̄m in iuramētum electis meis. Et interficiet te dñs deus: z seruos suos vocabit nomine alio. In q̄ q̄ bñdict⁹ est sup terram bñdicet ī deo meo. amē. Et q̄ iurat in tra iurabit in deo. amen. Quia oblitioni tradite sunt āgustie priores: z qr̄ abscōdite sunt ab oculis nr̄is. Ecce enī ego creo celos nouos z tram nouā: z ñ erūt ī memoria priora: z ñ ascēdet sup cor: sz gaudebitis z exultabitis vsq̄ ī sempiternum ī his q̄ ego creo. Qr̄ ecce ego creo ir̄lm exultatōem z pp̄lm eius gau-

diū ⁊ exultabo i irl̄z ⁊ gaudebo in ppl̄o meo: et ñ audiet̄ i ea vltra vox fletus et vox clamoris. Nō erit ibi amplius infans diez: ⁊ senex q ñ ꝛpleat dies suos: qñ puer cētū ānoꝝ morietur: et peccator centum ānoꝝ maledictus erit. Et edificabūt domos ⁊ habitabūt: ⁊ plantabunt vineas: ⁊ comedent fructus eoꝝ. Nō edificabūt ⁊ alius habitabit: ñ plātabūt: ⁊ alius comedet. Secūm.n. dies ligni erunt dies ꝑpli mei: ⁊ opa manuū eoꝝ ĩueterabūt electi mei. Nō laborabūt frustra neq; generabūt ĩ ꝯturbatōe: q; semē bñdictoꝝ dñi est: ⁊ nepotes eorū cū eis. Eritq; añq; clament ego exaudiam: adhuc illis loquentib⁹ ego audiā. Lup⁹ ⁊ agn⁹ pascēt̄ simul: ⁊ leo ⁊ bos comedent paleas: ⁊ ꝓpenti puluis panis eius. Nō nocebūt neq; occident in oi mōte sancto meo dicit dominus. LXVI

Hec dic̄ dñs. Celū sedes mea: tra aūt scabellū peduz meoꝝ. Que ē ista dom⁹ quā edificabit̄ mihi: et q̄s iste locus requiet̄ois meę? Omia hec manus mea fecit: ⁊ facta sūt vniuersa ista dicit dñs. Ad quē aūt respiciā nisi ad pauperculum ⁊ ꝯtritū spū ⁊ tremētē ꝛmones meos. Qui īmolat bouē q̄si q interficiat vir. Qui mactat pecus q̄si q excerebret canē. Qui offert oblationez q̄si q sanguinē suillū offerat. Qui recordat̄ thuris q̄si q bñdicat idolo. Hec oīa elegerūt ĩ vijs suis: ⁊ in abhoīationibus suis aīa eoꝝ delectata ē. Uñ ⁊ ego eligā illusiones eoꝝ: ⁊ q timebant adducam eis: q; vocaui et ñ erat q rñderet: locutus sum et ñ audierūt. Fecerūtq; malū in oculis meis: ⁊ que nolui elegerūt. Audite verbum dñi q tremitis ad verbū eius. Dixerūt fratres vestri odiētes vos et abijcientes ꝓpter nomē meū. Glificet̄ dñs ⁊ videbimus in leticia vr̄a: ipsi aūt ꝯfūdent̄. Uox ꝑpli de ciuitate: vox de tēplo: vox dñi reddētis retributiones inimicis suis. Ańq; pturiet pepit: ańq; veniret partus eius peperit masculū. Quis audiuit vnq; tale: ⁊ q̄s vidit huic silē. Nūquid pturiet terra in die vna: aut parietur gens simul: q; pturiuit ⁊ peperit ſyon filios suos? Nūqd ego q alios parere facio ipse ñ pariā dicit dñs? Si ego q generatōez ceteris tribuo sterilis ero: ait dñs de⁹ tu⁹. Letamī cū irl̄m: ⁊ exultate in ea oēs q diligitis eam. Gaudete cū ea gaudio vniuersi q lugetis sup eā: vt sugatis ⁊ repleami ab vberib⁹ ꝯsolatōis ei⁹: vt mulgeatis: ⁊ delitijs affluatis ab oīmoda glia ei⁹. Q̄z hec dicit dñs. Ecce ego declinabo sup eaz quasi fluuiū pacis: ⁊ quasi torrentem inundantē gl̄iam gentium quā suggetis. Ad vbera portabimini: et sup genua blādient̄ vobis. Quō si cui māter blādiatur ita ego ꝯsolabor vos: ⁊ in irl̄m ꝯsolabimi. Uidebitis ⁊ gaudebit cor vr̄m: ⁊ ossa vr̄a q̄si herba germinabūt. Et cognoscet̄ manus dñi seruis ei⁹: ⁊ indignabitur inimicis suis: Quia ecce dñs ĩ igne veniet: ⁊ q̄si turbo quadriga ei⁹: reddere ĩ indignatione furorem suū: et increpatiōem suam in flāma ignis. Quia ĩ igne dñs diiudicabit: ⁊ ĩ gladio suo ad oēm carnem: ⁊ multiplicabūtur interfecti a dño. Qui sanctificabant̄ ⁊ mūdos se putabāt ĩ hortis p⁹ianuam intrinsecus: q comedebāt carnem suillā: ⁊ abhoīationem ⁊ murē simul ꝓsumētur dicit dñs. Ego aūt opa eoꝝ: ⁊ cogitatōes eoꝝ venio: vt ꝓgregē cū oībus gentibus ⁊ linguis: ⁊ venient ⁊ videbunt gloriam meam. Et ponā ĩ eis sīgnum: ⁊ mittam ex eis q saluati fuerint ad gētes ĩ mare: ĩ africā: ĩ lydiā tenētes sagittā: ĩ italiā ⁊ greciam ad īsulas longe: ad eos q ñ audierūt de me: ⁊ ñ viderūt gl̄iam meā. Et ānunciabūt gl̄iaz meā gētibus: et adducēt oēs fratres vr̄os de cūctis gētibus donum dño in egs ⁊ in q̄drigis ⁊ ĩ lecticis ⁊ ĩ mulis ⁊ ĩ carrucis: ad mōtem sc̄m meum irl̄m dicit dñs: quō si iferant filij isr̄l munus ĩ vase mūdo ĩ domuz dñi. Et assumā ex eis ĩ sacerdotes et leuitas dicit dñs: q; sicut celi noui ⁊ tra nova que ego facio stare coraz me dicit dñs deus: sic stabit semen vr̄m ⁊ nomē vr̄m. Et erit mēsis ex mēse: et sabbatum ex sabbato. Ueniet oīs caro: vt adoret coraz facie mea dicit dñs. Et egredient̄ ⁊ videbūt cadauera viroꝝ q ꝓuaricati sūt ĩ me. Uermis eoꝝ non morietur: ⁊ ignis eoꝝ nō extinguet̄: ⁊ erūt vsq; ad satietatem visionis omni carni.

Explic̄ Isaias. Incipit ꝓfatō ĩ Hieremiā ppham

Hec interꝑtatio Hieronymi est. Si qd ĩ ea nouerit ꝛm hebreos codices exploret̄. Alia ē septuaginta interꝑtum eccl̄ijs vsitata. Que q̄uis nonnulla aliter b̄eat q̄z in hebreis codicibus ĩueniāt: tñ vtraq; idest sc̄m septuaginta ⁊ sc̄m hebreaz aplica auctoritate firmata est: nō errore neq; reprehensione supiori: sed certa ꝓfilio septuaginta nōnulli aliter dixisse vel ꝓtexuisse intelligūtur. Nō ideo p̄monemus: ne q̄squ alteram ex altera velit emēdare. Qz singlor ĩ suo genē vitaſ obſuāda ē.

Incipit ꝓlogus in eundem.

Hieremias ppha cui hic plogus scribit̄: ꝛmone quidem apud hebreos isaie ⁊ osee ⁊ gbusdā alijs ꝓphis videt̄ esse rusticior: sed sensibus par est: qppe q eodem spū ppharierit. Porro simplicitas elogi de loco ei ĩ q̄ nat⁹ est accidit. Fuit.n. anathotites qui ē vsq; hodie viculus trib⁹ ab hierosolymis distās milib⁹: sacerdos ex sacerdotib⁹: et ĩ mris vro sanctificat⁹: ꝛginitate sua euāgelicum viz. christi eccl̄ie ꝛdicās. Dic vaticinare ex ozsue ē puer: ⁊ captiuitatē verbis atq; iudee ñ solū spū: ſz ⁊ oculis carnis ituit⁹ ē. Ja decē trib⁹ isr̄l assyrij in medos trāſtulerant: iam tras eaz coloni gentium possidebāt. Uñ ĩ iuda tñ ⁊ in beniamī ꝓphauit: ⁊ ciuitatis sue ruinas quadruplici plāxit alphabeto qō nos mēsure metri vsibusq; reddidim⁹. Prez/

ea ordinē visionū q apō grecos z latinos oīo cō/fusus ē:ad pstinā fidē correxim⁹. Libz aūt baruch notarij ei⁹:q apud hebreos nec legit nec bētur pē misim⁹:p his oībus maledicta ab emulis pstolā/tes:qbus me necesse ē p singla opuscula rndere. Et ꝫ patior:qz vos cogit⁹. Cetez ad pendiū ma li rectius fuerat modum furori eoz silentio meo ponere:qꝫ quotidie noui aliquid scriptitantē inui doz insaniā ꝓuocare.

Item alius prologus in eundem.

Vachim filius iosie:cuius ktiodecimo āno ppharе ozsus est hieremias: quo z Olda mlier ppharit:ipse ē q alio no mie appellat eliachin: et regnauit sup tribū iuda z irl̄z ānis vndecim: cui successit in re gnū filⁱ ioachin cognomēto ieconias:q ktio men se regni ei⁹ die decima capt⁹a ducib⁹ nabuchodo/noſoz duct⁹ē i babylonē:z i loco ei⁹ pstitut⁹ē sede chias filⁱ iosie patruus eius:cui āno vndecio irl̄z capta atqꝫ subuersa ē. Ideo igit putet eundē i da nielis pncipio ioachin:q i eçechielis exordio ioa/chin scribit. Iste extremā syllabam chim hz:ille chin:z ob hāc cām i euāgelio ſm matheū vna vi det deesse generatio:qz secunda tesseredecas in ioachin desinit filiū iosie:z ktia icipit a ioachin fi/lio ioachim. Nō ignorās porphirⁱ calūniā istruit ecclie suā oīdēs iperitiā:dū euāgelistā matheum arguē nitit falsitatis. Nōqꝫ traditū scribit ioachi mōstrat non aduersariorū fortitudinis fuisse vic toriam:sꝫ dñi voluntatis.

Incipit argumentum in eundem.

Ieremias anathotites:q est vicul⁹ tri bus a hierosolymis distās milib⁹ apō taphnas i egypto a pplo lapidib⁹ ob/rutus occubuit. Iacet ibi i eo loco se/pult⁹:q dudū pharao rex hītauerat. Et qm postu latōe sua de fugatis ab eod̄ loco serpētib⁹ egyp tios a tactu aspidū facit eē securos:magna eoz ibi religione egyptij venerantur.

Explicit argumētum. Incipit Hieremias pro pheta. Caplm I

Verba hieremie

prophete filij helchie de sacerdo tib⁹ q fuerūt i anathot i tra benia min. Nō fctm ē vbū dñi ad eum in diebⁿ iosie filij amon regis iu/da i ktiodecimo āno regni eius: z fctm ē i diebⁿ ioachim filij iosie regis iuda:vsqꝫ ad plumatōem vndecimi āni se/dechie filij iosie regis iuda:vsqꝫ ad trāsmigratōez irl̄m i mēse gnto. Et fctm est verbū dñi ad me di/cens. Priusqꝫ te formarē i vtero noui te:z anqꝫ ex/ires de vulua sanctificaui te:z pphām i gentibus dedi te. Et dixi. A.a.a. dñe de⁹. Ecce nescio log:qz puer ego sum. Et dixit dñs ad me. Noli dicere: qz puer sum:qm ad oīa q̄ mittā te ibis:z vniuersa q̄cūqꝫ mādauero tibi loq̄ris. Ne timeas a facie eo rum:qz tecū ego sū vt eruā te dicit dñs. Et misit dñs manū suā:z tetigit os meū:z dixit ad me. Ec ce dedi vba mea i ore tuo:et ecce pstitui te hodie sup gētes z sup regna:vt euellas z destruas z dis/pdas z dissipes z edifices z plātes. Et fctm ē vbum dñi ad me dicēs. Quid tu vides hieremia? Et di/xi. Virgā vigilantem ego video. Et dixit dñs ad me. Bñ vidisti:qz vigilabo ego sup vbo meo vt faciam illō. Et fctm ē vbū dñi secundo ad me di/cēs. Quid tu vides? Et dixi. Ollā succēsam ego vi deo:z facie ei⁹ a facie aglōis. Et dixit dñs ad me Ab aglone pādet malū sup oēs hītatores tre. Qz ecce ego vocabo oēs cognatiōes regnoz aglo/nis ait dñs:z venient z ponēt vnusqsqꝫ solū suū in introitu portaz irl̄m:z sup oēs muros ei⁹ i circui/tu:z sup vniuersas vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cū eis sup oēm malicīā eoz q dereliquerunt me:z libauerūt diis alienis:z adorauerūt op⁹ ma nuū suaz. Tu ergo accinge lūbos tuos z surge:z loq̄ re ad eos oīa q̄ ego pcipio tibi. Ne formides a fa cie eoz:nec.n.timere te faciā vultū eoz. Ego qp/pe dedi te hodie in ciuitatē munitā:z i colūnā fer reā:z i murū ereū sup oēm terraz:regib⁹ iuda:pnci pibus ei⁹ z sacerdotib⁹ z oī pplo tre:z bellabūt ad uersum te z ñ pualebūt:qz ego tecū sum ait dñs vt liberem te. II

Et fctm ē vbū dñi ad me dicēs. Vade et clama i auribus irl̄m dicēs. Hec dic do minus. Recordat⁹ sū tui miserans adole scētiā tuā z caritatē desponsatōis tue qñ secura es me i deſto i terra q̄ ñ seminat⁹. Sanctus isrl̄ dño:p mitie frugū ei⁹. Oēs q deuorāt eū delinquūt:ma la veniēt sup eos dicit dñs. Audite vbum dñi do/mus iacob:z omnes cognationes domus israhel. Hec dicit dñs. Quid inuenerunt pres vri in me ini quitatis:qz elōgauerūt a me z ābulauerūt p vanita tem:z vani facti sūt. Et ñ dixerūt:vbi ē dñs q ascē dere nos fecit de terra egypti:q traduxit nos per deſtum q terram inhītabilez z inuiam ptransitis z imaginem mortis:p terrā in qua nō ambulauit vir:neqꝫ habitauit hō. Et induxi vos in terrā car meli:vt comederetis fructū eius z bona illius. Et ingressi cōtaminastis terrā meam:z hereditatem meam posuistis in abhominationē. Sacerdotes non dixerunt vbi est dñs:z tenentes legem nescie rūt me:z pastores preuaricati sunt in me. Et pphete prophetauerunt in baal:z idola secuti sunt. Pro/pterea adhuc iudicio contendam vobiscuꝫ ait do minus: et cum filijs vestris disceptabo. Transite ad insulas cethim et videte: et in cedar mittite et considerate vehementer: et videte si factum est huiuscemodi; si mutauit gens deos suos.

Et certe ipsi ñ sunt dij. Ppl's vero meus mutauit
gl'iam suam i idolū. Obstupescite celi sup hc: z poz
te eius desolamini vehemēter dicit dñs. Duo enī
mala fecit ppl's meus. Me dereliquerūt fontem
aque viue: z foderūt sibi cisternas dissipatas que
ꝓtinere ñ valēt aquas. Nūqd seruus est isr'l aut ver
naculus? Quare ḡ factus est in p̄dam? Super eū ru
gierūt leones z dederūt vocē suā: posuerūt terrā
eius i solitudinē. Ciuitates eī exuste sūt: z non ē q
habitet in eis. Filij q̄z memphbeos z taphnes ꝓstu
prauerūt te vsq̄z ad verticem. Nūqd non istō fac
tum est tibi: q̄z dereliqsti dñm deū tuum eo tpe q̄
ducebat te p viam? Et nūc qd tibi vis in via egyp
ti: vt bibas aquā turbidam? Et qd tibi cū via assy
rioꝝ vt bibas aquā flumis? Arguet te malitia tua
z auersio tua increpabit te. Scito z vide q̄z malū
z amarū est reliqsse te dñm deū tuum: z nō esse ti
morem eius apud te dicit dñs deus exercituū. A se
culo ꝓfregisti iugū meū: rupisti vincula mea z di
xisti. Nō seruiam. In oñi.n.colle sublimi et sub oī
ligno frōdoso tu pternaberis meretrix. Ego autē
plantaui te vineam electam: oē semē verū. Quō ḡ
ꝓuersa es mihi in prauum vinea aliena? Si laue
ris te nitro: z mltiplicaueris tibi herbam borith:
maculata es in iniqtate tua coram me dicit dñs
deꝰ. Quō dicis: non sū polluta. Post baalim non
ambulaui? Vide vias tuas in ꝓualle: scito qd fece
ris. Cursor leuis explicās vias suas: onager assue
tus in solitudine: in desiderio aīe sue attraxit vē
tum amoris sui. Nullus auertet eam. Oēs q̄ que
runt eam non deficient: in mēstruis eius inuenient
eam. Prohibe pedē tuū a nuditate: z guttur tuum
a siti. Et dixisti. Desperau nequaq̄ faciā. Adama
ui qppe alienos: z post eos ambulabo. Quō ꝓfun
ditur fur qñ deꝑhenditur: sic ꝓfusi sunt domꝰ isr'l:
ipsi z reges eoꝝ principes z sacerdotes z ppbete
eoꝝ: dicentes ligno: pr̄ meus es tui z lapidi: tu me
genuisti. Verterūt ad me tergum z nō faciem: z in
tpe afflictionis sue dicent: surge z libera nos. Vbi
sunt dij tui quos fecisti tibi? Surgant z liberēt te
in tpe afflictionis tue. Scōm numeꝝ quippe ciui
tatum tuaꝝ erant dij tui iuda. Quid vultis mecuꝫ
iudicio ꝓtendere? Oēs dereliquistis me dicit dñs:
Frustra pcussi filios vr̄os: disciplinā ñ receperunt.
Deuorauit gladius vester ppbas vr̄os: quasi leo va
stator generatio vr̄a. Videte verbum dñi. Nun
quid solitudo factus sum isr'l: aut terra serotina?
Quare ḡ dixit ppl's meus recessimus: non venie
mus vltra ad te? Nūquid obliuiscetur virgo or
namenti sui: aut sponsa fascie pectoralis sue? Po
pulus vero meus oblitus est mei diebus innumer.
Quid niteris bonam oñdere viam tuam: ad que
rendam dilectionem q̄ insup: z malitias tuas do
cuisti vias tuas: z in alis tuis inuentus est sanguis
aīaꝝ paupeꝝ z innocentum? Non in fossis inueni
eos: sed in oībus que supra memorau. Et dixisti.
Absq̄z peccato z innocens ego sum: z ppterea auer
tatur furor tuus a me. Ecce ego iudicio ꝓtendaꝫ
tecum: eo q̄ dixeris: non peccaui. Cur vilis facta
es nimis: iterans vias tuas. Et ab egypto ꝓfunde
ris: sicut ꝓfusa es ab assur. Nam z ab ista egredie
ris: z manus tue erunt sup caput tuum: qm̄ obtri
uit dñs ꝓfidentiā tuā: z nihil hēbis pſperū II

8 Vulgo dicitur. Si dimiserit vir vxorez su
am: z recedens ab eo duxerit vir̄ alteꝝ:
nunqd reuertetur ad eam vltra? Nunqd
non polluta erit z ꝓtaminata mulier illa? Tu autē
foznicata es cū amatoribus mltis: tm̄ reuertere ad
me dicit dñs: z ego suscipiam te. Leua oculos tu
os in directum: z vide vbi nūc pstrata sis. In vijs
sedebas expectans eos: q̄si latro insidiās in solitu
dine: z polluisti terram in foznicatōibus tuis z in
malitijs tuis. Quobrem ꝓbibite sunt stille pluuia
rum: z serotinus imber ñ fuit. Frons mulieris me
retricis facta est tibi: noluisti erubescere. Ergo sal
tem amodo voca me: pr̄ meus: dux virginitatis
mee tu es. Nūquid irascetur in ppetuum: aut pse
uerabit in finem? Ecce locuta es z fecisti mala: et
potuisti. Et dixit dñs ad me in diebus iosie regis.
Nunquid vidisti que fecerit auersatrix isr'l? Abijt
sibimet sup oēm montem excelsum z sub oñi li
gno frondoso: z foznicata est ibi. Et dixi cū feciss
hec oīa: ad me reuertere: z non est reuersa. Et vi
dit p̄uaricatrix soror eius iuda: q̄z p eo q̄ mecha
ta esset auersatrix isr'l dimisissem eam: z dedissez
ei libellum repudij: z nō timuit p̄uaricatrix iuda
soror eius: sz abijt z foznicata ē etiā ipsa: z facillita
te foznicatōis sue ꝓtaminauit trā: z mechata ē cū
lapide z lig. Et in oibꝰ his ñ ē reuersa ad me p̄ua
ricatrix soror eiꝰ iuda i toto corde suo: sz i mēda
cio ait dñs. Et dixit dñs ad me iustificauit aīaz su
am auersatrix isr'l ꝓ patiōe p̄uaricatricis iuda. Va
de z clama vbōes istos ꝏ aglonē: z dices. Reuer
tere auersatrix isr'l ait dñs: z ñ auertā faciē meā a
vobis: q̄z sanctꝰ ego sū dicit dñs: z ñ irascar i ppetu
um. Verūtm̄ scito iniqtatē tuā: q̄z i dñz deū tuū p
uaricata es. Et dispsisti vias tuas alienis: sub oī li
gno frōdoso: z vocē meā ñ audisti ait dñs. Cōuer
timini filij reuertētes dicit dñs: q̄z ego vir vr̄. Et
assumā vos: vnū de ciuitate z duos ꝏ cognatōe: z
introducā vos i syon. Et dabo vobis pastores itu
xta cor meū: z pascent vos scia z doctrina. Cūq̄z ml
tiplicati fueritis z creueritis i tra i dieb' illꝰ ait dñs
ñ dicēt vltra archa testi dñi: neq̄z ascēdet sup cor:
neq̄z recordabūt illi: nec visitabit nec fiet vltra.
In tpe illo vocabūt irl'm solium dñi: z cōgregabūt
ad eā oēs gētes i noīe dñi i irl'm: et ñ ābulabūt p
prauitatē cordis sui pessimi. In dieb' illis ibit do
mus iuda ad domū isr'l: z venient sil' de tra aglōis
ad terrā quā dedi pribus vr̄is. Ego autem dixi.
Quō ponā te in filios: z tribuam tibi terram desi
derabilem hereditatem p̄claram exercituū gētiū:
Et dixi. Pr̄em vocabis me: z post me ingredi nō
cessabis. Sz quō si ꝓtēnat mulier amatorem suū:
sic ꝓtēpsit me domus isr'l dicit dominus. Vox in
vijs audita est: ploratus z vlulatus filioꝝ isr'l: qm̄

iniquã fecerũt viã suã:obliti sũt dñi dei sui. Cõuer
timini filij reuertentes:z sanabo auersiões vras.
Ecce nos venimus ad te. Tu enĩ es dñs de⁹ nr̃.
Vere mendaces erãt colles:z multitudo montiuz
vere in dño deo nr̃o salus israbel. Cõfusio come/
dit laborẽ patrũ nostroz ab adolescentia nr̃a:gre
ges eoz z armẽta eoz:filios eoz z filias eoz. Dor
miemus in ꝓfusione nr̃a:z operiet nos ignominia
nr̃a:qm̃ dño deo nr̃o peccauim⁹ nos z patres nr̃i
ab adolescentia nr̃a vsq; ad diẽ banc:z non audi/
uimus vocẽ dñi dei nostri. IIII

Si reuerteris ad me isrl̃ ait dñs:ad me cõ
uertere. Si abstuleris offendicula tua a fa
cie mea:nõ cõmoueberis. Et iurabis vi
uit⁹ dñs in veritate z in iudicio z in iusticia:z bñdi
cent eũ gentes ipsũq; laudabũt. Dec.n. dicit dñs
viro iuda:z habitatori irl̃m. Nouate vobis nouale:
z nolite serere super spinas. Circuncidimini dño z
auferte ꝑputia cordiũ vestroz viri iuda z habita/
res irl̃m ne forte egrediat vt ignis idignatio mea
z succendat:z nõ sit q̃ extinguat ꝓpter maliciã co
gitationũ vestraz. Annũciate in iuda z in irl̃m: au
ditũ facite:logmini z canite tuba in terra:clamate
fortiter z dicite. Cõgregamini z igrediamur ciui/
tates munitas:leuate signũ in syon. Confortamini
nolite stare:qz malũ ego adduco ab aglone z ꝯtri
tionẽ magnã. Ascẽdit leo de cubili suo:z ꝓdo gen
tiũ se leuauit. Egressus ẽ de loco suo vt ponat ter
ram tuã in solitudinẽ. Ciuitates tue vastabunt re/
manentes absq; habitatore. Sup hoc accingite vos
cilitijs:plãgite z vlulate:qz nõ est auersa ira furor
dñi a vobis. Et erit:in die illa dicit dñs pibit cor
regis z cor ꝓncipũ:z obstupescẽt sacerdotes:z pro
phete ꝓsternabunt. Et dixi. Deu:deu:deu: dñe de
us. Ergo ne decepisti ppl̃m istũ z irl̃m dicens:pax
erit vobis. Et ecce puenit gladi⁹ vsq; ad animaz.
In tpe illo dicẽt ppl̃o huic z irl̃m vent⁹ vrens in
vijs que sũt i deserto:vie filie populi mei non ad
ventilãdum z ad purgandũ. Spũs plenus ex his
veniet mihi:z nũc ego:sz loquar iudicia mea cuz
eis. Ecce quasi nubes ascẽdet:z q̃si tẽpestas curr⁹
eius. Celociores aglis eq illi⁹. Ue nobis:qm̃ va/
stati sumus. Laua a malitia cor tuũ irl̃m: vt salua
fias. Vsqueq̃ morabũtur in te cogitatiões noxie.
Vox enĩ ãnunciãtis a dan:z notũ facientis idolũ
de mõte effraim. Dicite gentibus. Ecce auditu ẽ
in irl̃m:custodes venire de terra longinq̃:z dare
sup ciuitates iuda vocẽ suã. Quasi custodes agro
rum facti sunt sup eam i gyro:qz me ad iracũdiã
prouocauit dicit dñs. Vie tue z cogitatões tue fe/
cerunt hec tibi. Ista malitia tua qz amara:qz teti
git cor tuũ. Ventrẽ meũ vẽtrẽ meũ doleo: sensus
cordis mei turbati sũt in me. Nõ tacebo: qm̃ vo
cem buccine audiuit aĩa mea:clamorem plij. Cõ/
tritio sup ꝯtritiõez vocata est:z vastata est oĩs tra.
Repente vastata sũt tabernacula mea:subito pel
les mee. Vsqueq̃ videbo fugientem: audiã voceꝫ
buccine. Quia stultus ppl̃s meus me nõ cognouit.
Filij insipientes sunt z vecordes. Sapiẽtes sũt vt
faciant mala:bñ aũt facere nescierũt. Aspexi tra
z ecce vacua erat z nihil:z celos z nõ erat lux i eis.
Vidi mõtes z ecce mouebãtur: z oẽs colles ꝯtur
bati sũt. Intuit⁹ sũ z ecce nõ erat hõ:et oẽ volatile
celi recessit. Aspexi z ecce carmelus desertus:z oẽs
vrbes ei⁹ destructe sunt a facie dñi:z a facie ire fu
roris eius. Dec.n. dicit dñs. Deserta erit oĩs terra:sz
tñ ꝯsumatõem nõ faciaz. Lugebit terra z merebũt
celi desup eo q̃ locutus sum. Cogitaui z nõ penituit
me:nec auersus sum ab eo. A voce equitis z mit/
tentis sagittam fugit oĩs ciuitas. Ingressi sunt ar/
dua:z ascẽderũt rupes. Vniuerse vrbes derelicte
sunt:z nõ habitat in eis hõ. Tu aũt vastata qd facies?
Dũ vestieris te coccino:cuz ornata fueris monili/
bus aureo:z pinxeris stibio oculos tuos:frustra cõpo/
neris. Cõtẽpserũt te amatores tui:aĩam tuã q̃rẽt.
Vocẽ enim q̃si ꝑturientis audini:angustias vt pu
erpere. Vox filie syon inter morientes expanden
tesq; manus suas. Ue mihi:qz defecit aĩa mea ꝓp
ter interfectos. V

Circuite vias irl̃m z aspicite:z ꝓsiderate z
querite in plateis eius:an inueniatis vi⁹
facientẽ iudicium z querẽtem fidẽ:z ꝓpi
tius ero ei. Qz si etiam viuit dñs dixerit: z ĩ falso
iurabunt. Dñe oculi tui respiciũt fidem. Percussi/
sti eos z non doluerunt:attriuisti eos z renuerũt
accipere disciplinam. Indurauerũt facies suas su/
pra petram:z noluerũt reuerti. Ego aũt dixi. For
sitan paupes sunt z stulti:ignorantes viam dñi et
iudicium dei sui. Ibo ad optimates z loquar eis.
Ipsi enĩ cognouerũt viã dñi z iudiciũ dei sui. Et ec
ce magis hi simul ꝓfregerũt iugũ:ruperũt vincla.
Idcirco percussit eos leo de silua:lupus ad vespaz
vastauit eos:pardus vigilãs sup ciuitates eorum.
Omis q egressus fuerit ex eis capiet: qz multe sunt
puaricatões eoz:ꝓfortate sunt auersiones eoruz.
Super q̃ ꝓpitius tibi esse potero? Filij tui dereliqu
erũt me:z iurant in his qui nõ sũt dij. Saturaui eos
z mechati sunt:z in domo meretricis luxuriabãt.
Equi amatores i feminas: et emissarij facti sunt.
Unusq;q; ad vxorẽ ꝓximi sui hinniebat. Numq̃d
sup his non visitabo dicit dñs: z in gente tali nõ
vlciscetur aĩa mea? Ascendite murus eius z dissi/
pate:ꝓsumationẽ aũt nolite facere. Auferte ꝓpa
gines eius:qz non sunt dñi. Preuaricatõe.n. pua/
ricata est in me domus isrl̃ z domus iuda ait dñs.
Negauerũt dñm z dixerũt. Nõ est ipse:neq; ve
niet sup nos malũ:gladium z famẽ nõ videbim⁹.
Prophete fuerũt in ventum locuti:z rñsum nõ fuit
in eis. Hec q̃ euenient illis. Hec dicit dñs deus ex
ercituum. Quia locuti estis verbũ istud. Ecce ego
do verba mea in ore tuo in ignẽ:z ppl̃m istũ in li/
gna z vorabit eos. Ecce ego adducã sup vos gen
tem de longinq̃:domus isrl̃ ait dñs:gentem robu
stam gentem antiquam: gentez cuius ignorabis
linguam: nec intelliges quid loquatur. Pharetra
eius quasi sepulchrum patens: vniuersi fortes.

Et comedet segetes tuas. Et panē tuū ꝺuozabit: filios tuos ⁊ filias tuas comedet: gregē tuum ⁊ armēta tua: ⁊ comedet vineā tuam ⁊ ficū tuam: ⁊ cōteret vrbes munitas tuas in ꝙbus tu bēs fiduciaꝫ gladio. Uerūtn̄ i ꝺieb⁹ illis ait ꝺn̄s n̄ faciam vos i cōsumatiōem. Et si ꝺixeritis ꝙre fecit ꝺn̄s deus nr̄ nobis hec oīa? ꝺices ad eos. Sicut dereliquistis me ⁊ fuistis deo alieno in tra vr̄a: sic fuietis dijs alienis i terra n̄ vr̄a. Annūciate hec domui iacob ⁊ auditū facite i iuda dicentes. Audi ppl̄e stulte q̄ non bēs coꝛ: q̄ hñtes oculos n̄ videtis: ⁊ aures et nō auditis. Ute q̄ non timebitis ait ꝺn̄s: ⁊ a facie mea nō dolebitis. Qui posui arenaꝫ t̄minū mari: p̄ceptum sempiternū qō nō p̄teribit. Et cōmouebuntur ⁊ nō poterūt: ⁊ intumescēt fluctus ei⁹ ⁊ nō trāsibūt illud. Pp̄lo aūt huic fctn̄ est coꝛ icredulum ⁊ exaspans. Recesserūt ⁊ abierūt: et nō ꝺixerūt in coꝛde suo. Uetuamus ꝺn̄m deuꝫ nr̄m: qui ꝺat nobis pluuiam tempoꝛaneā ⁊ serotinā in tempoꝛe suo: plenitudinē ānue messis custodiētes nobis. Iniqtates nr̄e ꝺclinauerūt hec: ⁊ pcta nostra p̄hibuerūt bonū a nobis: q̄ inuenti sunt i pp̄lo meo impij insidiantes q̄si aucupes: laqueos ponentes ⁊ pedicas ad capiendos viros. Sicut deci pula plena auibus: sic domus eoꝛ plene ꝺolo. Ꝺō magnificati sunt ⁊ ꝺitati: icrassati sūt ⁊ ipinguati: ⁊ pterierūt ꝓmones meos pessime. Cām vidue n̄ iudicauerūt: cām pupilli n̄ ꝺirexerunt: ⁊ iudicium paupum n̄ iudicauerūt. Nūqd sup his n̄ visitabo ꝺicit ꝺn̄s: aut sup gentem huiuscemodi n̄ vlciscetur aīa mea? Stupoꝛ ⁊ mirabilia facta sunt i terra. Pꝛophe pphabāt mēdaciū: ⁊ sacerdotes applaudebant manibus suis: ⁊ pp̄lus meus ꝺilexit talia. Quid igit̄ fiet in nouissimo eius.

VI

Confoꝛtamini filij beniamin i medio ir̄l̄ꝫ ⁊ in thecua clāgite buccina: ⁊ sup bethacaren leuate vexillū: q̄ malū visum ē ab aq̄lone: ⁊ ꝺritio magna. Speciose ⁊ ꝺelicate assimilaui filiam syon: ad eam venīēt pastoꝛes ⁊ greges eoꝛ. Fixerūt in ea tentoꝛia in circuitu: pascet vnusq̄sq̄ eos qui sub manu sua sunt. Sanctificate sup eam bellū ꝺsurgite ⁊ ascēdamus in meredie. Ue nobis q̄ ꝺeclinauit ꝺies: q̄ longioꝛes facte sunt vmbꝛe vespi. Surgite ⁊ ascēdamus i nocte: ⁊ dissipem⁹ dom⁹ ei⁹: q̄ hec ꝺicit ꝺn̄s exercituꝫ. Cedite lignū ei⁹ ⁊ fūdite circa ir̄l̄m aggerē. Hec ē ciuitas visitationis: oīs calūnia in medio ei⁹. Sicut frigidam facit cisterna aquā suā: sic frigidam fecit maliciam suā. Iniquitas ⁊ vastitas audietur i ea coꝛam me semp: infirmitas ⁊ plaga. Erudire ir̄l̄m ne foꝛte recedat aīa mea a te: ne foꝛte ponā te ꝺesertam: terrā inhabitabilē. Hec ꝺicit ꝺn̄s exercituū. Usq̄ ad racemū colligent q̄si i vinea reliqas isr̄l̄. Conuerte manū tuaꝫ q̄si vindemiatoꝛ ad cartallū. Cui loq̄r: ⁊ quē testaboꝛ vt audiat? Ecce incircūcise aures eoꝛ: ⁊ audire n̄ pñt. Ecce vbū ꝺn̄i factū est eis in oppꝛobriū: ⁊ non suscipiēt illō. Idcirco furoꝛe ꝺn̄i plen⁹ suꝫ laboꝛaui sustinēs. Effūde sup puulū foꝛis: ⁊ sup ꝙliū iuuenū simul. Uir enim cū mulīere capiet̄: senex cū pleno ꝺiebꝰ. Et transibunt dom⁹ eoꝛ ad alteros: agri ⁊ vxoꝛes pariter: q̄ extendam manū meam super hītantes terram ꝺicē ꝺn̄s. A minoꝛe quippe vsq̄ ad maioꝛē oēs auaritie studet: ⁊ a pphā vsq̄ ad sacerdotem cūcti faciunt dolū. Et curabāt ꝙtritōem filie pp̄li mei cū ignominia ꝺicētes pax pax: ⁊ non erat pax. Cōfusi sunt q̄ abhoīationem fecerūt: gn potius ꝙfusiōe nō sunt ꝙfusi: ⁊ erubescere nescierūt. Ꝓpꝛobrem cadent inter ruentes: in tpe visitatōis sue coꝛꝛuēt ꝺicit ꝺn̄s. Hec ꝺicit ꝺn̄s. State sup vias ⁊ videte: ⁊ interrogate de semitis antiquis q̄ sit via bona: et ambulate i ea: ⁊ inuenietis refrigeriuꝫ aīab⁹ vr̄is. Et ꝺixerunt. Nō ambulabimus. Et ꝙstitui super vos speculatoꝛes. Et ꝺixi. Audite vocem tube. Et ꝺixerunt. Non audiemus. Ideo audite gentes et cognoscite ꝙgregatio: quāta ego faciam eis. Audi terra. Ecce ego adducaꝫ mala sup pp̄lm istū: fructum cogitationū eius: q̄ verba mea n̄ audierunt. ⁊ legem meam piecerunt. Ut quid mihi thus de saba affertis: ⁊ calamū suaue olentem de tra longinq̄? Holocaustomata vr̄a nō sunt accepta: ⁊ victime vr̄e nō placuerūt mihi. Pꝛopt̄ea hec ꝺicit ꝺominus. Ecce ego ꝺabo in pp̄lm istū ruinas: ⁊ ruent in eis pres ⁊ filij simul: vicinus ⁊ pxim⁹ pibūt. Hec ꝺicit ꝺn̄s. Ecce pp̄s venit de tra aquilonis: ⁊ gens magna ꝙsurget a finibus terre. Sagittaꝫ ⁊ scutum arripiet: crudelis est ⁊ nō miserebit. Uox eius q̄si mare sonabit. ⁊ sup equos ascēdent: pparati q̄si vir ad pl̄ium aduersum te filia syon. Audiuimus famam eius ⁊ dissolute sunt manus n̄re Tribulatio appḧendit nos: ꝺolores vt pturiētē. Nolite exire ad agros: ⁊ in vincam ne ābuletis: q̄n̄ gladius inimici pauoꝛ i circuitu. Filia populi mei accingere cilitio: ⁊ conspergere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi planctum amaꝫ: q̄ repente veniet vastatoꝛ sup vos. Pꝛobatoꝛem ꝺedi te in populo meo robustū: ⁊ scies ⁊ pbabis vias eoꝛum. Oēs isti p̄ncipes ꝺeclinantes ābulantes fraudulēter. Es ⁊ ferrū vniuersi coꝛꝛupti sunt. Exefecit sufflatoꝛium in igne: ꝙsumptū ē plūbum. Fruſtra ꝙflauit ꝙflatoꝛ: malitie enī eoꝛ nō sunt ꝙsumpte. Argentū reꝓbū vocate eos: q̄ ꝺn̄s piecit illos.

Uerbū q̄ fctn̄ ē ad hieremiā a ꝺn̄o VII ꝺicens. Sta in poꝛta dom⁹ ꝺn̄i: ⁊ predica ibi verbū istud et ꝺic. Audite vbum ꝺn̄i oīs iuda: qui ingrediminī p poꝛtas has: vt aꝺoretis ꝺn̄m. Hec ꝺicit ꝺn̄s exercituū ꝺeꝰ irsl̄. Bonas facite vias vr̄as ⁊ studia vr̄a: ⁊ hītabo vobiscū in loco isto. Nolite ꝙfidere in verbis mendacij: ꝺicētes tēplū ꝺn̄i: tēplū ꝺn̄i tēplū ꝺn̄i ē. Quñ si bñꝺixeritis vias vr̄as ⁊ studia vr̄a: si feceritis iudiciū inter vir ⁊ pximū ei⁹: aduene ⁊ pupillo ⁊ vidue n̄ feceritis calūniam: nec sanguinē innocentē effuderitis i loco hc: ⁊ post ꝺeos alienos n̄ ābulaueritis i malū vobismetipsis: hītabo vobiscū i loco isto i tra quā ꝺedi pribus vr̄is a seculo ⁊ vsq̄ in seculū

Ecce vos cõfiditis vobis in ꝟmonibus mendacij qui nõ ꝓderunt vobis furari occidere adulterari iurare mendaciter:libare baalim: ꝛ ire post deos alienos quos ignoratis. Et venistis ꝛ stetistis coram me in domo hac in qua inuocatũ est nomen meum:et dixistis:liberati sumus eo ꝙ fecerimus oẽs abhoiationes istas. Nũqd ꝯ spelũca latronũ facta est domus ista:in qua inuocatum est nomen meũ in oculis vr̃is? Ego ego sum:ego vidi dic̃ dominus. Ite ad locũ meũ in ſylo:vbi hĩtauit nomẽ meũ a ꝓncipio:ꝛ videte q̃ fecerim ei ꝓp̃ malicias ppli mei isrl̃. Et nunc qz fecistis oĩa opa hec dicit dñs:ꝛ locutus sum ad vos:mane consurgens ꝛ locuẽs:ꝛ nõ audistis:ꝛ vocaui vos ꝛ nõ rñdistis: faciam domui huic in qua inuocatũ ẽ nomẽ meum: ꝛ in qua vos habetis fiduciaz: ꝛ loco quẽ dedi vobis ꝛ ꝓribus vr̃is:sicut feci ſylo:et ꝓiciam vos a facie mea sicut ꝓieci oẽs fr̃es vestros vniuersum semen effraim. Tu ꝯ noli orare,p ppl̃o hoc:nec assumas ꝓ eis laudẽ ꝛ or̃onez:ꝛ non obſistas mihi: qz non exaudiam te. Nonne vides qd isti faciunt in ciuitatibus iuda:ꝛ in plateis irl̃m? Filij colligũt ligna:ꝛ pr̃es succendũt ignem:ꝛ mulieres cõſpergunt adipem vt faciant placentas regine celi:et libent dijs alienis:ꝛ me ad iracũdiaz ꝓuocent. Nũquid me ad iracũdiam ꝓuocant dicit dñs? Nõne semetipſos in ꝯfusionez vultus suꝰ? Ideo hoc dic̃ dñs deus. Ecce furor meus ꝛ indignatio mea cõflatur sup locũ istum sup viros ꝛ sup iumẽta ꝛ sup lignum regionis ꝛ sup fruges terre:ꝛ succendetur ꝛ non extinguetur. Hec dicit dñs exercituũ deus isrl̃. Holocaustomata vr̃a addite victimis vr̃is ꝛ comedite carnes:qz n̄ sũ locutus cum pr̃ib⁹ vr̃is: ꝛ non p̃cepi eis in die qua eduxi eos de r̃a egypti de verbo holocaustomatum ꝛ victimaꝝ: ſz hoc verbum p̃cepi eis dicẽs. Audite vocẽ meaz ꝛ ero vobis deus:ꝛ vos eritis mihi ppl̃s:ꝛ ambulate in oĩi via quã mandaui vobis:vt bñ sit vobis. Et non audierunt nec inclinauerũt aurem suam: sed abierunt in voluptatib⁹ ꝛ ꝓuitate cordis sui mali. factiq; sunt retrorsum ꝛ non in ante: a die q̃ egreſſi sunt pr̃es eor̃ de terra egypti vſq; ad diez hãc. Et misi ad vos oẽs ſuos meos ꝓphetas per diez: consurgens diluculo ꝛ mittens: ꝛ nõ audierũt me nec inclinauerunt aurem suaz:ſz indurauerũt cervicem suam:ꝛ peius opati sunt q̃ pr̃es eor̃. Et loqueris ad eos oĩa verba hec:ꝛ nõ audiẽt te: ꝛ vocabis eos:ꝛ n̄ rñdebunt tibi. Et dices ad eos. Hec ẽ gens q̃ nõ audiuit vocem dñi dei sui:nec recepit disciplinam. Perĩt fides:ꝛ ablata est de ore eor̃. Tonde capillum tuũ ꝛ ꝓice:ꝛ sume i directũ plãctum:qz ꝓiecit dñs ꝛ reliquit generatiõem furoris sui:qz fecerũt filij iuda malum i oculis meis dicit dñs. Posuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatum est nomẽ meum vt pollnerent eam:et edificauerunt excelſa tophet que est in valle filij ennõ:vt incenderent filios suos ꝛ filias suas igni: que n̄ p̃cepi nec cogitaui i corde meo. Ideo ecce dies veniẽt dic̃ dñs:ꝛ n̄ dicet̃ ãplius tophet ꝛ vallis filij ennõ:ſz vallis interfectiõis: ꝛ sepelĩẽt i tophet eo ꝙ n̄ sit locus. Et erit morticinũ ppli huius in cibos volucrib⁹ celi ꝛ bestijs r̃e:ꝛ n̄ erit qui abigat. Et gescere faciã de vrbib⁹ iuda: ꝛ de plateis irl̃m vocẽ gaudij ꝛ vocẽ leticie: vocem sponsi ꝛ vocez sponse. In desolatõe enĩ crit r̃a. VIII

In tpe illo ait dñs. Eijcient ossa regũ iuda ꝛ ossa ꝓncipũ ei⁹:ꝛ ossa sacerdotuz et ossa ꝓphaꝝ:ꝛ ossa eor̃ q hĩtauerũt irl̃m de sepulchris suis:ꝛ expandẽt ea ad solẽ ꝛ lunã et oẽm militiã celi q̃ dilexerũt ꝛ qb⁹ seruierũt:ꝛ post q̃ ãbulauerũt ꝛ q̃ q̃sierũt ꝛ adorauerũt. Nõ colligẽtur ꝛ n̄ sepelient̃: in sterqliniũ sup faciẽ terre erũt. Et eligẽt magis mortẽ q̃z vitẽ oẽs q residui fuerĩt de cognatõe hac pessima:i vniuersis locis q̃ derelicta sunt ad q̃ eieci eos dic̃ dñs exercituum. Et dices ad eos. Hec dicit dñs: Nũqd q cadit n̄ resurget:ꝛ q auersus ẽ nõ reuertet̃? Quare ꝯ auersus est ppl̃s iste i irl̃m auersione ꝑtinaciã? Appẽderunt mẽdaciũ:ꝛ noluerũt reuerti. Attẽdi ꝛ auscultaui: nẽo qõ bonũ ẽ loq̃t. Nullus ẽ q agat pnĩaz super pctõ suo dicẽs. Quid feci? Oẽs ꝑuersi sũt ad cursũ suũ:q̃si equus ꝑcutiens vadit i plãũ. Milui in celo cognouit tp̃s suũ:turtur ꝛ hirũdo ꝛ ciconia custodierũt tp̃s aduent⁹ sui:ppl̃s aũt me⁹ n̄ cognouit iudiciũ dñi. Quõ dicitis sapientes nos sum⁹ ꝛ lex dñi nobiscũ ẽ? Vere mẽdaciũ opat⁹ ẽ stil⁹ mẽdax scribax. Confusi sũt sapientes:pterriti ꝛ capti sũt. Verbuz enĩ dñi piecerũt:ꝛ sapĩa nulla est i eis. Propterea dabo mlieres eor̃ exteris agros eor̃ hẽdib⁹. Qz a minimo vsq; ad maximũ oẽs auaratiã sequũt̃: a pphа vsq; ad sacerdotẽ cũcti faciũt mẽdacium. Et sanabãt ꝑtritiões filie ppli mei ad ignominiaz dicẽtes pax pax:cũ n̄ eẽt pax. Confusi sũt q abhoiationẽ fecerũt:gnimo ꝯfusione n̄ sũt ꝯfusi:ꝛ erubescẽ nescierũt. Idcirco cadẽt inf corruẽtes:i tpe visitatiõis sue corruẽt dic̃ dñs. Cõgregãs congregabo eos ait dñs. Nõ ẽ vua i vtib⁹:ꝛ n̄ sũt ficus i ficulnea:foliũ defluxit:ꝛ dedi eis q̃ ꝑtergressa sũt. Quare sedem⁹? Cõuenite ꝛ ingrediamur ciuitatẽ munitã:ꝛ sileam⁹ ibi:qz dñs de⁹ nr̃ silere nos fecit. Et potũ dedit nobis aquã fellis. Peccauim⁹ n. dño. Expectauimus pacẽ ꝛ n̄ erat bonũ,tp̃s medele: ꝛ ecce formido. Adan audit⁹ ẽ fremit⁹ equor̃ ei⁹: a voce hinitꝰ tuũ pugnator̃ ei⁹ cõmota ẽ oĩs r̃a. Et venerũt et deuorauerũt r̃az ꝛ plenitudinẽ ei⁹:ꝛ vrbem ꝛ habitatores ei⁹. Qz ecce ego mittã vobis ſpẽtes pessimos qb⁹ n̄ ẽ icãtatio:ꝛ mordebunt vos ait dñs. Dolor me⁹ sup dolorẽ i me cor meũ merẽs: Ecce vox clamoris filie ppli mei de r̃a lõginq̃. Nũqd dñs n̄ ẽ i ſyõ:aut rex ei⁹ n̄ ẽ i ea? Quare ergo me ad iracũdiã ꝯcitauerũt i sculptilib⁹ suis:ꝛ i vanitatib⁹ alienis? Trãsijt messis:finita ẽ estas: ꝛ nos saluati n̄ sum⁹. Sup ꝑtitõe filie ppli mei ꝑtitus sum et ꝑtristatus:stupor obtinuit me. Nũqd resina n̄ est in galaad:aut medicus n̄ est ibi? Quare igit nõ est obducta cicatrix filie ppli mei? IX

Quis dabit capiti meo aquã: z oculis meis fontem lachrymaruz. Et plorabo die ac nocte interfectos filie ppli mei. Quis dabit me in solitudine diuersoziũ viatoꝝ? Et dereliquam ppm meũ z recedam ab eis: qz oẽs adulteri sunt: z cet' ꝓuaricatoziũ. Et extenderũt linguã suã quasi arcum mẽdacij z non veritatis. Confortati sunt in terra: qz de malo ad malum egressi sunt: z me non cognouerũt dicit dñs. Unusqsq se a ꝓximo suo custodiat: z in omni fratre suo nõ habeat fiduciã qz oĩs frater supplantans supplantabit: z oĩs amicus fraudulenter incedet: z vir fratrem suũ deridebit: z veritatem nõ loquent. Docuerũt enĩ linguam suam loq mendacium: vt inique agerent laborauerunt. Habitatio tua in medio dolo: in dolo renuerunt scire me dicit dñs. Propterea hec dicit dñs exercituũ. Ecce ego conflabo z ꝑbabo eos. Quid. n. aliud faciaz a facie filie ppli mei? Sagitta vulnerans lingua eoꝝ: dolum locuta est. In ore suo pacem cũ amico suo loqtur: z occulte ponit ei insidias. Nũquid sup his non visitabo dicit dñs: aut in gente huiuscemodi nõ vlciscet aĩa mea? Super montes assumã fletum ac lamẽtum: z sup speciosa deserti planctum: qñ incensa sunt eo q̃ non sit vir ptransiens: z nõ audierunt vocẽ possidẽtis. A volucre celi vsqz ad pecora trãsmigrauerunt et recesserunt. Et dabo iterũ in aceruos arene z cubilia draconum: et ciuitates iuda dabo in desolationem eo q̃ non sit habitator. Quis est vir sapiẽs qui intelligat hoc: et ad quẽ verbum oris dñi fiet vt annũciet istud: quare perierit terra z exusta sit q̃si desertum eo q̃ non sit q̃ pertrãseat? Et dixit dominus. Quia dereliquerũt legem meaz quã dedi eis: z non audierũt vocẽ meam: z nõ ãbulauerunt in ea: z abierũt post prauitatem cordis sui: z post baalim qõ didicerunt a pribus suis: idcirco hec dicit dñs exercituum deus isrl. Ecce ego cibabo ppm istum absinthio z potũ dabo eis aquã fellis: z dispergam eos in gentibus quas non nouerũt ipsi z pres eoꝝ: z mittam post eos gladiũ donec ꝯsumãtur. Hec dicit dñs exercituũ. Cõtemplamini z vocate lamentatrices vt veniant: z ad eas que sapientes sunt mittite: z properẽt: festinent z assumãt super nos lamẽtuz. Deducant oculi nri lachrymas: z palpebre nre defluant aquis qz vox lamentationes audita est de syon. Quõ vastati sum⁹ z confusi vehemẽter. Quia dereliquimus terrã: qñ deiecta sunt tabernacula nra. Audite ergo mlieres verbum dñi: z assumãt aures vre emonez oris eius: z docete filias vras lamẽtum: z vnaquaeq; proximã suam planctũ: qz ascẽdit mors p fenestras nras: ingressa est domos nras: dispdere ꝑuulos deforis: iuuenes de platcis. Loquere. Hec dicit dñs. Et cadet morticinum hois quasi stercus super faciẽ regionis: z quasi fenũ post tergum metentis: et nõ ẽ qui colligat. Hec dicit dñs. Nõ glietur sapiens in sapia sua: z non glietur fortis i fortitudine sua: et non glietur diues i diuitijs suis: sz in hoc glietur q̃ gliatur: scire z nosse me qz ego sum dñs qui facio misericordiam z iudiciuz z iusticiam i terra. Hec enim placent mihi ait dñs. Ecce dies veniunt dicit dñs: z visitabo sup oẽm qui incircũcisum hz ꝓputium sup egyptum: z sup iudam: z sup edom: et sup filios ãmon: z sup moab: z sup oẽs qui attonsi sunt in comã habitantes in deserto: qz oẽs gentes hñt ꝓputiũ: oẽs aũt domus isrl incircũcisi lũt corde.

Audite verbum qõ locutus est dñs sup vos domus isrl. Hec dicit dñs. Iuxta vias gẽtium nolite discere: z a signis celi nolite metuere que timẽt gentes: qz leges pploꝝ vane sunt. Quia lignum de saltu pcidit opus manus artificis in ascia. Argento z auro decorauit illud: clauis z malleis ꝯpegit vt non dissoluat. In similitudinem palme fabricate sunt: z non loquẽtur: portata tollent: qz incedere non valent. Nolite ergo timere ea: qz nec male pñt facere nec bene. Non est similis tui dñe: magnus es tu: z magnuz nomẽ tuum in fortitudine. Quis non timebit te o rex gentium? Tuum est enim decus. Inter cũctos sapientes gentium: z in vniuersis regnis eoꝝ: nullus est similis tui. Pariter insipientes z fatui ꝓbabũtur. Doctrina vanitatis eoꝝ lignum est. Argentum in nolutum de tharsis affertur: z auꝝ de ophaz opus artificis z manus erarij: hyacinthus z purpura indumentum eoꝝ. Opus artificuz vniuersa hec: dominus aũt deus verus est. Ipse deus viuẽs: z rex sempiternus. Ab indignatione eius ꝯmouebitur terra: z non sustinebũt gentes ꝯminationem eius. Sic ergo dicetis eis. Dii qui celos z terrã nõ fecerunt pereant de terra: z de his que sub celo sunt. Qui facit terram in fortitudine sua: ꝓparat orbẽ in sapientia sua: z prudentia sua extendit celos: ad vocem suam dat multitudinem aquaꝝ i celo: z eleuat nebulas ab extremitatibus terre. Fulgura in pluuiã facit: z educit ventum de thesauris suis. Stultus factus est oĩs homo a scia sua: ꝯfusus est artifex oĩs in sculptili: qñ falsum est qõ ꝯflauit: z non est spũs in eis. Vana sunt z opus risu dignum. In tpe visitationis sue peribunt. Nõ est his similis pars iacob Qui enim formauit oĩa: ipse est: z isrl virga hereditatis eius: dominus exercituum nomẽ illi. Congrega de terra ꝯfusionem tuã que habitas i obsidione: qz hec dicit dñs. Ecce ego longe ꝑiciam habitatores terre in hac vice: z tribulabo eos ita vt non inueniantur. Ue mihi super ꝓtritione mea: pessima plaga mea. Ego autem dixi. Plane hec infirmitas mea est: z portabo illam. Tabernaculuz meum vastatum est: oĩes funiculi mei dirupti sũt: Filij mei exierunt a me: z non subsistunt. Non est qui extendat vltra tentoziũ meum z erigat pelles meas: quia stulte egerunt pastores: z dñm nõ quesierunt: propterea non intellexerunt et oĩs grex eoꝝ dispsus est. Vox auditiõis ecce venit: z ꝯmotio magna de terra aglõis: vt ponat ciuitates iuda solitudinẽ z habitacla draconũ. Scio dñe qz nõ ẽ hois via eius: nec viri ẽ vt ãbulet z dirigat gressus suos

Corripe me dñe: verūtñ in iudicio z nō in furore tuo: ne forte ad nihilū redigas me. Effunde indignatōem tuam sup gentes que ñ cognouerunt te z sup puincias q̄ nomē tuū ñ inuocauerūt: qz comederūt iacob z deuorauerūt eū: z consumpserūt illuz z decus eius dissipauerūt. XI

Verbum qđ factū est a dño ad hieremiam dicens Audite verba pacti huius: z loquimini ad viros iuda: z ad hītatores hierl̄m: z dices ad eos. Hec dicit dñs deus isrl̄. Maledictus vir qui nō audierit verba pacti huius: qđ p̄cepi p̄ribus v̄ris in die q̄ eduxi eos de t̄ra egypti de fornace ferrea dicēs. Audite vocē meam z facite oīa q̄ p̄cepi vobis: z eritis mihi in pp̄lm: z ego ero vobis in deū: vt suscitem iuramētū qđ iurauī p̄ribus v̄ris datuz me eis terrā fluentē lacte z melle sicut est dies hec. Et rñdi z dixi Amen dñe. Et dixit dñs ad me. Vociferare oīa verba hec i ciuitatibus iuda z foris hierl̄m dicens. Audite verba pacti huius z facite illa: qz ꝓtestans ꝓtestatus sum p̄res v̄ros in die q̄ eduxi eos de t̄ra egypti vsq̄ ad diē hanc. Mane ꝓsurgens ꝓtestatus suz z dixi audite vocem meam: z nō audierūt nec inclinauerūt aurem suam: sz abierūt vnusquisq̄ in p̄uitate cordis sui mali. Et induxi sup eos oīa verba pacti hui⁹: qđ p̄cepi vt facerent z non fecerunt. Et dixit dñs ad me. Inuēta est ꝓiuratio i viris iuda z in hītatoribus hierl̄m. Reuersi sunt ad iniq̄tates patz suorū p̄orum: q̄ noluerūt audire verba mea. Et hi ḡ abierunt post deos alienos vt ſuirent eis. Irritū fecerunt domus isrl̄ z domus iuda pactū meū: qđ pepigi cū p̄ribus eoz. Propterea hec dicit dñs. Ecce ego inducā sup eos mala de q̄bus exire ñ poterūt: z clamabūt ad me: z ñ exaudiam eos. Et ibūt ciuitates iuda z hītatores hierl̄m z clamabūt ad eos q̄bus libant: z nō saluabūt eos i tpe afflictōis eoz. Scōm numez. n. ciuitatū tuaz erant dij tui iuda: z scōm numez viaz tuaz hierl̄m posuisti aras cōfusionis: aras ad libādum baalim. Tu ḡ noli orare p̄ po p̄lo h̄: z ne assumas p eis laudez z oronez: qz nō exaudiam i tpe clamoris eoz ad me: in tpe afflictionis eoz. Quid est qđ dilectus meus i domo mea fecit scelera multa? Numqđ carnes sancte auferent a te malicias tuas in q̄b⁹ gl̄iata es? Oliuā vberem: pulchram: fructiferam: speciosam: vocauit dñs nomē tuuz. Ad vocē loq̄le grādis exarsit ignis in ea: z ꝓusta sunt fruteta eius. Et dñs exercituuz q̄ plantauit te locutus est sup te malū: propter malis domus isrl̄ z domus iuda q̄ fecerūt sibi ad irritandū me: libantes baalim. Tu aūt dñe demōstrasti mihi z cognoui: tu oñdisti mihi studia eoz: z ego q̄si agnus māsuetus q portat ad victimaz: Et nō cognoui qz cogitauerūt sup me cōsilia dicētes: mittamus lignū i panē eius: z eradamus eum de terra viuētiū: z nomē eius nō memoret ampli⁹. Tu aūt dñe sabaoth q iudicas iuste z p̄bas renes z corda: videam vltionē tuam ex eis. Tibi enī reuelaui cām meam. Propterea hec dicit dñs ad viros anathot q querūt aiam tuaz: z dicūt. Nō prophetabis in noīe dñi: z nō morieris in manib⁹ nostris. Propterea hec dicit dñs exercituum. Ecce ego visitabo sup eos. Juuenes morient i gladio: filij eoz z filie eoz morient in fame: z relige non erunt ex eis. Inducaz. n. malū sup viros anathot: annum visitationis eoz. XII

Justus qdem tu es dñe si disputē tecū: verūtñ iusta loquar ad te. Quare via ipioz p̄sperat: bñ est oībus qui p̄uaricant z inique agunt? Plantasti eos z radicem miserūt: p̄ficiūt z faciūt fructum. Prope es tu ori eoz: z longe a renibus eoz. Et tu dñe nosti me: vidisti me: z probasti cor meum tecū. Cōgrega eos q̄si gregē ad victimā: z sanctifica eos in die occisionis. Usq̄q̄ lugebit terra z herba oīs regionis siccabit? ꝓp malitiam hītantium i ea? Consumptum est aīal et volucre: qm̄ dixerūt: non videbit nouissima nr̄a. Si cū peditibus currēs laborasti: quō ꝓtendē poteris cū eqs. Cū aūt i terra pacis secura fueris: qđ facies i supbia iordanis? Nam z fratres tui z dom⁹ patris tui: etiam ipi pugnauerunt aduersum te: et clamauerūt post te plena voce. Ne credas eis cuz locuti fuerīt tibi bona. Reliqui domū meā: dimisi hereditatem meā. Dedi dilectam aīaz meā i manum inimicoz eius: facta est mihi hereditas mea q̄si leo i silua. Dedit ō me vocē: ideo odiui eā. Nū quid auis discoloz hereditas mea mihi? Numqđ auis tincta p totū? Venite ꝓgregamini oēs bestie terre: pperate ad deuorādum. Pastores multi demoliti sunt vineam meā: conculcauerūt partez meam. Dederūt portionē meā desiderabilem in desertum solitudinis: posuerūt eā in dissipatōem: luxitq̄ sup me. Desolatione desolata est oīs terra: qz nullus est qui recogitet corde. Sup oēs vias deserti venerunt oēs vastatores terre: qz gladius dñi devorauit ab extremo terre vsq̄ ad extremuz eius. Nō est pax vniuerse carni. Seminauerūt triticuz z spinas messuerūt: hereditatem acceperunt z ñ eis proderit. Confundemini a fructibus v̄ris: p̄p̄ iraz furoris dñi. Hec dicit dñs aduersuz oēs vicinos meos pessimos qui tangūt hereditatez quā distribui p̄p̄lo meo isrl̄. Ecce ego euellā eos ō t̄ra sua: z domū iuda euellaz de medio eoz. Et cū euulsero eos ꝓuertar z miserebor eoz: z reducā eos viruz ad hereditatem suā: z vir in terrā suam. Et erit: si eruditi didicerint vias p̄p̄li mei vt iurent in noīe meo: vivit dñs, sicut docuerunt p̄p̄lm meū iurare in baal: edificabūtur in medio p̄p̄li mei. Quō si nō audierint: euellā gentem illam euulsione z p̄ditione ait dominus. XIII

Hec dicit dñs ad me. Vade z posside tibi lūbare lineū: z pones illō sup lūbos tuos: z i aquā vt ñ inferes illō. Et possedi lūbare iux verbū dñi: z posui circa lūbos meos. Et factus ē sermo dñi ad me scōo dicēs. Tolle lūbare qđ possedisti qđ est circa lūbos tuos: z surgens vade ad eufraten: z abscōde ibi illud i foramine petre.

Et abij z abscõdi illud in eufraten: sicut pzecepat mihi dñs. Et fctũ ẽ: post dies plurimos dixit dñs ad me. Surge z vade ad eufraten: z tolle inde lũbare qõ pcepi tibi vt abscõderes illõ ibi. Et abij ad eufraten: z fodi: z tuli lũbare ỏ loco vbi abscõderam illud. Et ecce ꝓputruerat lũbare: ita vt nulli vsui aptus essz. Et fctũ ẽ ỽbũ dñi ad me dicẽs: Hec dicit dñs. Sic putrescere faciã superbiam iuda z superbiam irl'm multã: ppl'm istum pessimuz: qui nolunt audire verba mea: z ambulant ī pzauitate cozdis sui: abierũtq; post deos alienos vt fuirent eis z adozarent eos. Et erunt sicut lũbare istõ qõ nulli vsui aptũ est. Sicut enim adheret lũbare ad lũbos viri: sic agglutinaui mihi oẽm domũ isrl' z oẽm domũ iuda dicit dñs: vt eẽnt mihi in ppl'm z in nomẽ z in laudem z in gl'iam: z nõ audierunt. Dices ḡ ad eos ſmonẽ istũ. Hec dicit dñs de⁹ isrl'. Oĩs laguncula implebitur vino. Et dicent ad te. Nũgd ignozamus qa oĩs laguncula implebitur vino? Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Ecce ego ī, plebo oẽs hĩtatozes terre huius: z reges q sedent de stirpe dauid sup thzonum eius: z sacerdotes et pzophas z oẽs habitatozes irl'm ebzietate: z dispgam eos vir a fratre suo: z pres z filios pariter ait dñs. Nõ parcam z non ꝓcedam: neq; misereboz vt ñ dispgam eos. Audite et aurib⁹ pcipite: nolite elevari: qz dñs locut⁹ est. Date dño deo vro gl'iaz añq; otenebzescat: z añq; offendant pedes vestri ad mõtes caligosos. Expectabitz lucez z ponet eã in vmbzam moztis z in caliginem. Oz si hoc non audieritis: in abscondito plozabit aĩa mea a facie supbie. Plozãs plozabit z deducet oculus meus lacbzymã: qz captus est grex dñi. Pic regi z domi natrici. Humiliamini: sedete in terra qñ descendet de capite vro cozona gl'ie vre. Ciuitates austri clause sunt: z nõ est q apiat. Trãslata est oĩs iuda trãsmigratõe pfecta. Leuate oculos vestros z videre: q venitis ab aglone. Ubi est grex q dat⁹ est tibi: pecus inclytũ tuũ? Quid dices cũ visitauerit te? Tu.n. docuisti eos aduersum te: z erudisti in caput tuũ. Nũgd non dolozes appbendent te q̃si mulierem parturientem? Oz si dixeris ī cozde tuo quare venerũt mihi hec. Pzopt̃ mltitudinem iniquitatis tue revelata sũt verecũdioza tua: pollute sunt plante tue. Si mutare potest ethiops pellem suam: aut pardus varietates suas: z vos poteritis bñfacere cũ didiceritz malũ. Et disseminābo eos q̃si stipalam'q̃ vento raptã ī dekto. Hec sozs tua, parsq; mẽsure tue a me dic̃ dñs: qz oblita es mei z ꝓfisa es ī mẽdacio. Unde z ego nudaui femoza tua sup faciẽ tuã: z apparuit ignominia tua: adulcia tua: z hinnitus tuus scelus foznicatõis tue. Sup colles ī agro vidi abbois̃atões tuas. Ue tibi irl'm. Non mũdaberis post me. Usqq̃ ad huc?

XIIII

Quod fctũ est ỽbum dñi ad hieremiam ỏ ſmonibus siccitatis. Luxit iudea z poz te eius cozzuerũt z obscurate sunt ī terra: z clamoz irl'z ascẽdit. Maiozes miserũt minozes suos ad aquã: venerũt ad hauriendũ. Nõ inuenerũt aquã repoztauerũt vasa sua vacua. Cõfusi sũt z afflicti: z operuerũt capita sua ꝓpter vastitatem terre: qz nõ venit pluuia in terra. Cõfusi sunt agricole: z operuerũt capita sua. Na z cerua ī agro peperit z reliqt: qz non erat herba. Et onagri stetерunt in rupibus: traxerũt ventũ q̃si dzacones: defecerunt oculi eoz: qz nõ erat herba. Si iniqtates nre rñderint nobis: dñe fac ꝓpter nomen tuũ: qñ multe sunt auersiones nre. Tibi peccauimus expectatio isrl': saluatoz nri ī tpe tribulatõis. Quare quasi colonus futurus es in terra: z q̃si viatoz declinans ad manẽdum? Quare futur⁹ es velut vir vagus z fortis: q non põt saluare? Tu aũt ī nobis es dñe: z nomẽ tuũ inuocatũ est sup nos: ne derelinquas nos. Hec dicit dñs ppl'o huic q dilexit mouere pedes suos z nõ quiuit: z dño ñ placuit. Nũc recozdabit iniqtatum eoz: z visitabit peccata eorum. Et dixit dñs ad me. Noli ozare p ppl'o isto in bonũ. Cũ ieiunauerint nõ exaudiã pces eoz: et si obtulerint holocaustomata z victimas: ñ suscipiaz ea: qñ gladio z fame z peste ego ꝓsumã eos. Et dixi. A.a.a dñe deus. Pzopbe dicũt eis. Nõ videbitis gladiũ z fames ñ erit in vobis: sz pacez verã dabit vobis in loco isto. Et dixit dñs ad me. Falso ppbe vaticinant̃ in nole meo. Nõ misi eos: z nõ pcepi eis: neq; locutus sum ad eos. Uisiones mendacem z diuinatõem fraudulentam z seductionem cozdis sui ppbetant vobis. Idcirco hec dicit dñs de ppbetis q ppbetant ī nole meo quos ego non misi: dicẽtes: gladius z fames nõ erit in terra hac. In gladio z fame ꝓsumẽtur ppbe illi et ppl'i quibus ppbetant erunt pjecti ī vijs irl'm p fame z gladio: z non erit q sepeliat eos: ipsi z vxozes eoz filij z filie eoz: z effundã super eos malũ suum. Et dices ad eos verbũ istud. Deducant oculi mei lacbzymã per noctẽ z diem z non taceãt: qñ ꝓtritione magna ꝓtrita ẽ virgo filia ppl'i mei: plaga pessima vehemẽ. Si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio: z si introiero in ciuitatẽ ecce attenuati fame. Pzopheta q̃z z sacerdos abierũt in trazquã ignozabant. Nũquid pzoijciẽs abiecisti iudam: aut syon abhominata est anima tua? Quare ḡ percussisti nos ita vt nulla sit sanitas? Expectauimus pacem z nõn est bonum: z tempus curationis: z ecce turbatio. Cognouimus domine impietates nostras iniquitates patrum nostroz: quia peccauimus tibi. Ne des nos in oppzobzium ꝓpter nomen tuũ: neq; facias nobis ꝓtumeliaz. Soli gl'ie tue recozdare: ne irritũ facias fedus tuũ nobiscum. Nunquid sunt in sculptilibus gentiuz qui pluant: aut celi possunt dare imbzes nisi tu vo lueris? Nõne tu es dñs de⁹ nr̃ quẽ expectauimus? Tu enim fecisti omnia hec.

XV

Et dixit dñs ad me. Si steterit moyses z samuel cozã me: nõ ẽ aĩa mea ad pplz istũ. Ejice illos a facie mea z egrediãt. Oz si dixerit ad te q̃ egrediemur dices ad eos. Hec dicit dñs.

Qui ad mortem ad mortez: ⁊ q ad gladiũ ad gladium: ⁊ qui ad famẽ ad famẽ: ⁊ qui ad captiuitatẽ ad captiuitatem. Et visitabo super eos q̃tuor spẽs dicit dñs. Gladiũ ad occisionẽ: ⁊ canes ad lacerãdum: ⁊ volatilia celi ⁊ bestias terre ad deuorãdũ ⁊ dissipandum: ⁊ dabo eos in feruorem vniuersis regnis terre ꝓpter manassen filium eçechie regis iuda sup oĩbus que fecit in ierl̃m. Quis.n. miserebitur tui ierl̃m? Aut quis ꝓtristabitur ꝓ te? Aut quis ibit ad rogandũ p pace tua? Tu reliquisti me dicit dñs: retrorsum abisti. Et extendã manũ meã sup te: et interficiam te. Laboraui rogans. Et dispgaz eos ventilabro ĩ portis terre. Interfeci ⁊ perdidi ppl̃m meũ: ⁊ tñ a vijs suis ñ sunt reuersi. Multiplicate sũt mihi vidue ei⁹ sup harenã maris. Induxi eis sup matrẽ adolescẽtis vastatorẽ meridie: misi sup ciuitates repente terrorẽ. Infirmata ẽ q̃ pepit septem: defecit aĩa eius. Occidit ei sol cuz adhuc eẽt dies. Confusa ẽ ⁊ erubuit. Et reliquos eius in gladium dabo in ꝓspectu inimicoꝝ eoꝝ: ait dñs. Ue mihi mater mea. Quare genuisti me vir rixe: vir discordie in vniuersa terra? Nõ fenerauj: nec fenerauit mihi q̃squã. Oẽs maledicũt mihi dicit dñs. Si nõ reliquie tue in bonũ: si ñ occurri tibi in tẽpore afflictõis: ⁊ in tpe tribulatõis aduersum inimicuz. Nũquid federabit ferꝝ ferro ab aquilone et eã? Diuitias tuas ⁊ thesauros tuos in direptõez dabo gratis, in oĩbus pctis tuis: ⁊ in oĩbus ẽminis tuis. Et adducã inimicos tuos de terra quã nescis: qz ignis succensus est in furore meo: ⁊ sup vos ardebit. Tu scis dñe: recordare mei ⁊ visita me: ⁊ tuẽ me ab bis q̃ psequũtur me. Noli in patientia tua suscipe me. Scito q̃m sustinui ꝓ te opprobriũ. Inuenti sũt ꝓmones tui ⁊ comedi eos. Et fctm̃ ẽ mihi ꝟbum tuũ in gaudiũ ⁊ ĩ leticiam cordis mei: q̃m ĩuocatum est nomẽ tuum sup me: dñs deus exercituum. Nõ sedi ĩ ꝯcilio ludentium: ⁊ gl̃iatus sum a facie manꝰ tue. Solus sedebã: q̃m amaritudie replesti me. Quare factus est dolor meus ppetuꝰ: ⁊ plaga mea desperabit renuit curari. Facta ẽ mihi q̃si mẽdaciũ aquaꝝ infideliũ. Propt̃ hec dicit dñs. Si ꝯuerteris ꝯuertam te: ⁊ añ faciem meam stabis: ⁊ si separaueris pciosum a vili: q̃si os meum eris. Cõuertent̃ ipsi ad te: ⁊ tu ñ ꝯuerteris ad eos. Et dabo te ppl̃o huic ĩ murũ ereũ fortem: ⁊ bellabũt aduersum te: ⁊ ñ pualebũt: qz ego tecũ sũ: vt saluẽ te ⁊ eruã te dicit dñs. Et liberabo te de mãu pessimoꝝ: ⁊ redimã te de mãu fortiũ. XVI

Et fctm̃ ẽ ꝟbum dñi ad me dicẽs. Nõ accipies vxorẽ: ⁊ ñ erũt tibi filij ⁊ filie ĩ loco isto. Quia hec dicit dñs sup filios ⁊ filias q̃ generant̃ in loco isto: ⁊ sup matres eoꝝ q̃ genuerunt eos: ⁊ sup patres eoꝝ de q̃ꝝ stirpe sunt nati ĩ terra hac. Mortibus egrotationũ morient̃. Nõ plangent̃ ⁊ ñ sepelient̃: in sterquiliniũ sup faciẽ ẽre erunt. Et gladio ⁊ fame ꝯsumẽt̃: ⁊ erit cadauer eorum in escã volatilibꝰ celi ⁊ bestiis ẽre. Hec.n. dicit dñs. Ne ĩgrediaris domũ ꝯuiuij neq; vadas ad plangendũ: neq; ꝯsoleris eos: qz abstuli pacẽ meã a ppl̃o isto dicit dñs: misericordiã ⁊ miserationes. Et morient̃ grandes: ⁊ parui in terra ista ñ sepelient̃ tur neq; plãgentur: ⁊ nõ se incident: neq; caluitiũ fiet ꝓ eis. Et ñ frangent inter eos lugenti panez ad ꝯsolandum sup mortuo: ⁊ nõ dabũt eis potũ calicis ad ꝯsolandũ sup patre suo ⁊ matre. Et domũ ꝯuiuij ñ ingrediaris vt sedeas cum eis ⁊ comedas ⁊ bibas: qz hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrl̃. Ecce ego auferam de loco isto ĩ oculis vr̃is: et in diebꝰ vr̃is vocem gaudij ⁊ vocem leticie: vocẽ sponsi et vocem sponse. Et cum ãũciaueris ppl̃o huic oĩa vba hec ⁊ dixerint tibi: quare locutus est dñs sup nos oĩe malũ grande istud? Que nr̃a iniquitas: aut q̃ pctm̃ nr̃m q̃ peccauimus dño deo nr̃o: dices ad eos. Quia dereliquerũt me patres vestri ait dñs: ⁊ abierunt post deos alienos ⁊ seruierunt eis: ⁊ adorauerũt eos: ⁊ me dereliquerũt: ⁊ legem meam nõ custodierũt. Vos ⁊ vos peius opati estis q̃ꝫ patres vr̃i. Ecce.n. ãbulat vnusquisq; post prauitatem cordis sui mali: vt me nõ audiat. Et ejciã vos de terra hac ĩ terrã quã ignoratis vos ⁊ pres vr̃i: ⁊ seruietis ibi dijs alienis die ac nocte q nõ dabunt vobis regem. Propterea ecce dies venient dicit dñs: ⁊ non dicetur vltra: viuit dñs q eduxit filios isrl̃ de terra egypti: sz viuit dñs qui eduxit filios isrl̃ de terra aglonis: ⁊ de vniuersis tris ad quas ejeci eos: et reducam eos in terrã suam quã dedi pribus eoꝝ. Ecce ego mittam piscatores mlt̃os dicit dñs: ⁊ piscabũtur eos. Et post hec mittã eis multos venatores ⁊ venabũtur eos de oi mõte ⁊ de oi colle: ⁊ de cauernis petraꝝ: qz oculi mei sup oẽs vias eoꝝ. Nõ sunt abscõdite a facie mea: ⁊ nõ fuit occulta iniquitas eoꝝ ab oculis meis. Et reddam ꝓmum duplices iniquitates ⁊ pctã eoꝝ: qz ꝓfanauerunt terram meã in morticinis idoloꝝ suoꝝ: ⁊ abhoiationibus suis impleuerũt hereditatẽ meã. Dñe fortitudo mea ⁊ robur meũ: ⁊ refugium meũ in die tribulatiõis. Ad te gẽtes venient ab extremis terre: ⁊ dicent. Vere mendacium possederunt pres nostri: vanitatez que eis ñ pfuit. Nũquid faciet sibi hõ deos. Et ipsi non sunt dij. Idcirco ecce ego oñdã eis q̃ vicẽ hãc: oñdaz eis manũ meã ⁊ ꝟtutẽ meã: ⁊ sciẽt qz nomẽ mihi dñs.

Peccatũ iuda scriptũ ẽ stilo ferreo XVII
in vngue adamãtino: exaratũ sup latitudinẽ cordis eoꝝ: ⁊ in cornibus araꝝ eoꝝ. Cu recordati fuerit filij eoꝝ araꝝ suaꝝ: ⁊ lucoruz suoꝝ: lignorũq; frõdentiũ in mõtibꝰ excelsis: sacrificãtes ĩ agro: fortitudinẽ tuã ⁊ oẽs thesauros tuos ĩ direptõem dabo: excelsa tua ꝓpter pctã ĩ vniuersis finibus tuis. Et relinqueris sola ab hereditate tua quã dedi tibi: ⁊ faciã te seruire inimicis tuis ĩ tra quã ignoras. Quñ ignẽ succẽdisti ĩ furore meo vsq; ĩ eternũ ardebit. Hec dicit dominus. Maledictus homo qui confidit in homine: ⁊ ponit carnem brachium suũ: ⁊ a dño recedit cor eius. Erit enim q̃si mirice ĩ deserto: ⁊ nõ videbit cũ venerit

bonum:ſz hītabit ī ſiccitate in deſerto ī terra ſal/
ſuginis ⁊ inhabitabili. ✠ Benedictus vir q̄ cōfidit in
dño:⁊ erit dñs fiducia eius. Et erit q̄ſi lignū qō
trāſplantatū ſup aquas:qō ad humorē mittit radi
ces ſuas:⁊ non timebit cū venerit eſtus. Et erit fo
liū eius viride:⁊ in tpe ſiccitatis non erit ſollicitū:
nec aliq̄n deſinet facere fructum. Prauū ē cor ho
minis ⁊ inſcrutabile. Quis cognoſcet illū? Ego do
minus ſcrutans cor ⁊ pbans renes: q̄ do vnicuiq̄
iuxt̄ viam ſuam:⁊ iuxt̄ fructū adinuentionū ſuarū.
Perdix fouit q̄ non pepit. Fecit diuitias ⁊ non in
iudicio. In dimidio dierū ſuoꝝ derelinquet eas:⁊
in nouiſſimo ſuo erit inſipiens. Soliū glīe altitu/
dinis a p̄ncipio:locus ſanctificationis nr̄e expecta
tio iſrl. dñe oēs q̄ te derelinquūt ꝯfundentur: re/
cedentes a te in terra ſcribent:q̄n dereliquerunt
venā aquaꝝ viuentiū:dñm. Sana me dñe ⁊ ſana
bor:ſaluū me fac ⁊ ſaluus ero:q̄n laus mea tu es.
Ecce ipſi dicūt ad me. Vbi eſt ✠bum dñi? Veniat
Et ego non ſum turbatus te paſtorem ſequens:⁊
diem hoīs non deſiderauī:tu ſcis. Qō egreſſum ē
de labijs meis:rectum in ꝯſpectu tuo fuit. Nō ſis
mihi tu formidini:ſpes mea tu ī die afflictōis. Cō
fundāt̄ q̄ me pſequunt̄:⁊ nō ꝯfundar ego:paueant
illi ⁊ non paueam ego. Induc ſup eos diē afflictio
nis:⁊ duplici ꝯtritiōe ꝯtere eos. Hec dicit dñs ad
me. Vade ⁊ ſta in porta filioꝝ pplī mei p quā īgre
diunt̄ reges iuda ⁊ egrediūtur: ⁊ in cūctis portis
irl̄m:⁊ dices ad eos. Audite ✠bum dñi reges iuda:
⁊ oīs iuda:cūctiq̄ hītatores irl̄m: q̄ ingredimini
p portas iſtas. Hec dicit dñs. Custodite aīas ve/
ſtras:⁊ nolite portare pondera in die ſabbati:nec
inferatis p portas irl̄m:⁊ nolite eiſcere onera ō do
mibus vr̄is in die ſabbati:⁊ oīe opus nō facietis.
Sanctificate diem ſabbati ſicut p̄cepi p̄rib⁹ vr̄is.
Et non audierūt nec inclinauerūt aurē ſuā:ſz īdu
rauerūt ceruicem ſuā ne audirent me: ⁊ ne accipe
rent diſciplinā. Et erit ſi audieritis me dicit dñs:
vt nō inferatis onera per portas ciuitatis huius in
die ſabbati:⁊ ſi ſanctificaueritis diem ſabbati ne
faciatis in eo oē opus ingredient̄ p portas ciuita/
tis huius reges:⁊ p̄ncipes ſedētes ſup ſoliū dauid
⁊ aſcendētes in curribus ⁊ eqs ipſi ⁊ p̄ncipes eoꝝ
viri iuda ⁊ hītatores irl̄m:⁊ habitabit̄ ciuitas hec
ī ſēpiternū. Et venient de ciuitatib⁹ iuda in circui
tu irl̄m:⁊ de terra beniamin ⁊ de cāpeſtribus ⁊ ō
mōtoſis ⁊ ab auſtro portantes holocauſtū ⁊ vic/
timam ⁊ ſacrificiū ⁊ thus:⁊ inferēt oblatōem ī do
mum dñi. Si aūt nō audieritis me vt ſanctificet̄
diem ſabbati:⁊ ne portetis onus: ⁊ ne inferatis p
portas irl̄m in die ſabbati:ſuccendā ignē in portis
eī⁹:⁊ deuorabit domos irl̄z:⁊ nō extinguet̄. XVIII

Verbū qō fct̄m ē ad hieremiam a dño di/
cens. Surge ⁊ deſcēde ī domū figuli: et
ibi audies verba mea. Et deſcendi ī do/
mum figuli:⁊ ecce ipe faciebat opus ſup rotam:et
diſſipatus ē vas qō ipſe faciebat e luto manibus
ſuis. Cōuerſusq̄ fecit illud vas alterū:ſicut placue
rat ī oculis eius vt faceret. Et fct̄m eſt ✠bum dñi
ad me dicēs. Nūq̄d ſicut figulus iſte:nō potero vo
bis facere domus iſrl̄ ait dñs? Ecce ſicut lutum in
manu figuli:ſic vos domus iſrl̄ in manu mea. Re
pente loquar aduerſus gentem ⁊ aduerſus regnū
vt eradicem ⁊ deſtruā ⁊ diſpdam illud. Si pnīam
egerit gens illa a malo ſuo qō locutus ſum aduer
ſus eam:agam ⁊ ego pnīam ſup malo qō cogitaui
vt facerem ei:⁊ ſubito loquar de gente ⁊ regno vt
edificem ⁊ plantem illud. Si fecerit malū ī oculis
meis vt nō audiat vocem meā:pnīam agā ſup bo
no qō locutus ſum vt facerem ei. Nunc ḡ dic viro
iuda ⁊ hītatori irl̄m dicens. Hec dicit dñs. Ecce
ego fingo ō vos malum:⁊ cogito ō vos cogitatio
nem. Reuertat̄ vnuſq̄ſq̄ a via ſua mala:⁊ dirigi/
te vias vr̄as ⁊ ſtudia vr̄a. Qui dixerūt. Deſpera/
uimus. Post cogitatōes.n.nr̄as ibimus:⁊ vnuſq̄ſq̄
p̄ſauitatez cordis ſui mali faciemus. Ideo hec
dicit dñs. Interrogate gentes. Quis audiuit talia
horribilia que fecit nimis virgo iſrl̄? Nūq̄d defi/
ciet de petra agri nix libani: aut euelli p̄nt aq̄ erū/
pentes frigide ⁊ defluentes? Quia oblitus eſt mei
pop̄s meus:fruſtra libātes ⁊ īpingētes ī vijs ſuis:
⁊ in ſemitis ſeculi:vt ambularent p eas ī itinere nō
trito:vt fieret t̄ra eoꝝ in deſolationem ⁊ in ſibilum
ſempiternū. Omis q̄ p̄terit p eā:obſtupeſcet:⁊ mo/
uebit caput ſuū. Sicut ventus vrens diſpergā eos
coram inimico:dorſum ⁊ nō faciem oīdam eis ī die
p̄ditionis eoꝝ. Et dixerūt. Venite ⁊ cogitemus ō
hieremiam cogitationes. Nō.n.pibit lex a ſacer/
dote:neq̄ ꝯſilium a ſapiente: nec ✠mo a p̄ropha.
Venite ⁊ p̄cutiamus eū lingua: ⁊ nō attendam⁹ ad
vniuerſos ✠mones eius. Attende dñe ad me:⁊ au
di vocē aduerſariorū meoꝝ. Nūq̄d reddet̄ p bo
no malum:q̄ foderūt foueā aīe mee? Recordare
q̄ ſteterim in ꝯſpectu tuo vt loquerer p eis bonuz
⁊ auerterem indignatōem tuā ab eis. Propterea
da filios eoꝝ ī famē:⁊ deduc eos in man⁹ gladij.
Fiant̄ vxores eoꝝ abſq̄ liberis ⁊ vidue: ⁊ viri eo
rum interficiant̄ morte. Iuuenes eoꝝ ꝯfodiantur
gladio in plīo:audiat̄ clamor de domibus eoruz.
Adduces.n.ſup eos latronē repente: q̄ foderūt
foueam vt caperēt me:⁊ laqueos abſcōderunt pe/
dibus meis. Tu aūt dñe ſcis oē ꝯſiliū eoꝝ aduer/
ſum me in mortem. Ne ꝓpitieris iniqtati eoꝝ: et
pct̄m eoꝝ a facie tua nō deleat̄. Fiant corruentes
ī ꝯſpectu tuo:ī tpe furoris tui abutē eis. XIX

Hec dicit dñs. Vade ⁊ accipe lagūculam fi
guli teſteam a ſenioribus pplī ⁊ a ſenioz
bus ſacerdotum:⁊ egredere ad vallē filij
ennon q̄ eſt iuxt̄ itroitū porte fictilis:⁊ p̄dicabis
ibi ✠ba q̄ ego loquor ad te:⁊ dices. Audite ✠bum
dñi reges iuda ⁊ hītatores irl̄m. Hec dicit dñs ex
ercituū deus iſrl̄. Ecce ego inducā afflictōem ſup
locū iſtū:ita vt oīs q̄ audierit illā:tinniāt aures ei⁹
eo q̄ dereliq̄rint me:⁊ alienū fecerīt locū iſtū: ⁊ li/
bauerīt ī eo dijs alienis q̄s neſcierūt ipſi et patres
eoꝝ ⁊ reges iuda:⁊ repleuerūt locū iſtū ſanguine

innocentum: ⁊ edificauerũt excelsa baalim ad cõburendos filios suos igni in holocaustũ baalim: q̃ nõ p̃cepi nec locutus sum: nec ascenderũt in cor meũ. ℣ propterea ecce dies venient dicit dñs: ⁊ nõ vocabitur amplius locus iste tophet et vallis filij
2 ennon: sz vallis occisionis. ℣t dissipabo cõsilium iuda ⁊ irr̃m in loco isto: ⁊ subuertam eos gladio ĩ ꝓspectu inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ in manu querentiũ aĩas eoꝝ: ⁊ dabo cadauera eoꝝ escã volatilibus celi et bestijs terre: ⁊ ponã ciuitatem hãc in stupoꝛẽ ⁊ in sibilum. ℣ omis q̃ pterierit p eam obstupescet: et sibilabit sup vniuersa plaga eius. ℣t cibabo eos carnibus filioꝝ suoꝝ: ⁊ carnibus filiaꝝ suaꝝ: et vnusq̃sq̃ carnes amici sui comedet in obsidione: et in angustia ĩ qua ꝓcludent eos inimici eoꝝ: et q̃ querunt aĩas eoꝝ. ℣t teres lagũculam ĩ oculis virorum qui ibũt tecũ: ⁊ dices ad eos. ℣ec dicit dñs exercituum. ℣ic ꝓterã ppl'm istũ ⁊ ciuitatẽ istam sicut ꝓteritur vas figuli q̃ nõ p̃t vltra instaurari. ℣t ĩ tophet sepelient̃: eo q̃ nõ sit alius locus ad sepeliendũ. ℣ic faciam loco huic ait dñs: ⁊ habitatoribus eius: vt ponam ciuitatem istã sicut tophet. ℣t erunt dom̃ irr̃m ⁊ domus regũ iuda sicut locus tophet ĩmunde: oẽs dom̃ ĩ quaꝝ domatib̃ sacrificauerũt oi militie celi: ⁊ libauerũt libamina dijs
3 alienis. ℣enit aũt hieremias de tophet quo miserat eum dñs ad ꝓphetandũ: ⁊ stetit ĩ atrio dom̃ dñi: ⁊ dixit ad oem ppl'm. ℣ec dicit dñs exercituum deus isr̃l. ℣cce ego ĩducam sup ciuitatem hãc ⁊ sup oẽs vrbes eius vniuersa mala q̃ locut̃ sum aduersum eam: quĩ indurauerũt ceruicẽ suã vt nõ audirent sermones meos. xx

5 ℣t audiuit phassur filius eminer sacerdos q̃ ꝓstitutus erat p̃nceps in domo dñi hieremiam ꝓphetantem hmones istos. ℣t p cussit phassur hieremiã ꝓphãm: ⁊ misit eũs in nerium qõ erat in porta beniamin sup̃ior in domo dñi. ℣ũq̃ illuxisset ĩ crastinum: eduxit phassur hieremiã õ neruo: ⁊ dixit ad eũ hieremias. ℣õ phassur vocauit dñs nomẽ tuũ: sz pauorẽ vndiq̃: quia hec dicit dñs. ℣cce ego dabo te in pauoreꝫ ⁊ oẽs amicos tuos: ⁊ corruent gladio inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ oculi tui videbũt. ℣t oem iudã dabo ĩ manu regis
4 babylonis: ⁊ trãsducet eos in babylonẽ: ⁊ percutiet eos gladio. ℣t dabo vniuersam substantiam ciuitatis huius: ⁊ oẽm laborem eius: oẽq̃ pciũ ⁊ cũctos thesauros regũ iuda dabo ĩ manu ĩmicorũ eoꝝ: ⁊ diripient eos ⁊ tollẽt: ⁊ ducent ĩ babylonẽ. ℣u aũt phassur ⁊ oẽs habitatores domus tue ibitis in captiuitatem: ⁊ in babylonẽ venies ⁊ ibi morieris: ibiq̃ sepelieris tu ⁊ oẽs amici tui q̃bus ꝓphetasti mẽdaciũ. ℣eduxisti me dñe ⁊ seductus sũ: fortior me fuisti ⁊ ualuisti. ℣factus sum in derisũ tota die. Oẽs subsannant me q̃ iam olim loquor vociferans: iniq̃tatem ⁊ vastitatẽ clamito. ℣t factus est mihi sermo dñi ĩ oppꝛobrium et ĩ derisuꝫ
5 tota die. ℣t dixi. ℣õ recordabor eius: neq̃ loq̃r vltra in noĩe illius. ℣t factus est in corde meo q̃si ignis exestuãs: claususq̃ in ossibus meis: ⁊ defeci ferre nõ sustinens. ℣audiui.n. ꝓtumeliã multoꝝ: et terrorem in circuitu: ꝓsegmini ⁊ ꝓsequamur eum: ab oĩbus viris q̃ erant pacifici mei: et custodiẽtes latus meũ: si q̃ modo decipiatur: ⁊ ꝓualeamus aduersus eum: ⁊ ꝓsequamur vltionẽ ex eo. ℣ñs aũt mecum est tanq̃ bellator fortis: idcirco q̃ psequũtur me cadent: ⁊ infirmi erũt ⁊ ꝓfũdentur vehemẽter: qz ñ intellexerũt opprobriuꝫ sempit̃num q̃ nũq̃ delebitur. ℣t tu dñe exercituũ pbator iusti qui vides renes ⁊ corꝛ: videam q̃so vltionẽ tuã ex eis. ℣ibi enĩ reuelaui cãz meam. ℣antate dño laudate dñm qz liberauit aĩam paupis de manu malorꝝ. ℣aledicta dies in qua natus sum: dies in q̃
6 peperit me mater mea nõ sit bñdicta. ℣aledict̃ vir' qui ãnunciauit pr̃i meo dicẽs: nat̃ est tibi puer mascul̃: ⁊ q̃si gaudio letificauit eũ. Sit hõ ille vt sunt ciuitates q̃s subuertit dñs ⁊ nõ penituit eum. Audiat clamorem mane: ⁊ vlulatũ ĩ tpe meridiano: qz nõ me interfecit a vulua vt fieret mihi mat̃ mea sepulchꝝ: ⁊ vulua eius ꝓcept̃ eterñ. ℣quare de vulua egressus sum vt viderem laborez ⁊ dolorem: ⁊ ꝓsumarẽtur ĩ ꝓfusione dies mei. xxi

T ℣rbuz qõ factũ est ad hieremiam a dño: e q̃n misit ad eum rex sedechias phassur filium melchie ⁊ sophoniã filiuz maasie sacerdotem dicẽs. Interroga p nobis dñm: quia nabuchodonosoꝛ rex babylonis ꝑliatur aduersũ nos: si forte faciat dñs nobiscũ ꝛm oĩa mirabilia sua: ⁊ recedat a nobis. ℣t dixit hieremias ad eos.
7 Sic dicetis sedechie. ℣ec dicit dñs deus isr̃l. ℣ce ego ꝓuertam vasa belli q̃ in manibus vr̃is sũt: ⁊ quibus vos pugnatis aduersum regẽ babylõis ⁊ chaldeos q obsident vos in circuitu murorꝝ: et ꝓgregabo ea in medio ciuitatis huius: ⁊ debellabo ego vos in manu extenta ⁊ in brachio forti et in furore ⁊ indignatione ⁊ in ira grandi: ⁊ percutiaz habitatores ciuitatis huius. ℣oĩes ⁊ bestie pestilentia magna morianẽ. ℣t post hec ait dñs dabo sedechiam regem iuda ⁊ seruos eius ⁊ ppl'm eius ⁊ q̃
derelicti sunt in ciuitate hãc a peste ⁊ gladio ⁊ fame ĩ manu nabuchodonosoꝛ regis babylonis ⁊ ĩ manu inimicoꝝ eoꝝ: ⁊ in manu querentium aĩam eoꝝ: ⁊ percutiet eos ĩ ore gladij: ⁊ nõ flectetur: neq̃ parcet nec miserebit̃. ℣t ad ppl'm hunc dices. ℣ec
8 dicit dñs deus. ℣cce ego do coram vobis viã vite ⁊ viam mortis. Qui habitauerit in vrbe hac morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste: q̃ aũt egressus fuerit ⁊ trãsfugerit ad chaldeos q obsidẽt vos: viuet: et erit ei aĩa sua q̃si spolium. ℣posui enim faciẽ meã sup ciuitatem hãc ĩ malum ⁊ nõ in bonuz ait dñs. In manu regis babylonis dabitur: ⁊ exuret eam igni. ℣t domui regis iuda. Audite ꝟbum dñi domus dauid. ℣ec dicit dñs. Judicate mane iudicium: ⁊ eruite vi oppꝛessum de manu calũniantis: ne forte egrediatur vt ignis ĩdignatio mea: ⁊ succendat̃: ⁊ nõ sit q̃ extinguat ꝓpter malitiam studiorum vr̃oꝝ. ℣cce ego ad te habitatricẽ vallis solide

atq; cāpestris ait dñs: q dicitis: qs pcutiet nos: et qs ingredietˢ domus nr̄as? Et visitabo super vos iuxta fructum studioz̄uz vr̄oz̄ dicit dñs: z succēdā ignē i saltu eius: et deuozabit oīa i circuitu eiꝰ.

Hec dicit dñs. Descēde i domū regis iuda: z loqueris ibi ꝟbum ℔: z dices. Audi ꝟbuz dñi rex iuda q sedes sup solium dauid: tu z serui tui z ppli tuus q ingredimini per portas istas. Hec dicit dñs. Facite iudiciū et iusticiā: z liberate vi oppressuz de mānu calūniatoris: z aduenā z pupillum z viduā nolite ꝯristare: neq; opprimatis inique: z sanguinem īnocētez ne effūdatis in loco isto. Si.n. facientes fecceritis verbuz istud: ingredientˢ per portas domus huius reges sedentes de genere dauid supra thronū eiꝰ: z ascēdētes currus z eqs ipsi z serui z ppli eoz̄. Qz̄ si nō audieritis verba hec: i memetipso iurauit dicit dominus: qz̄ in solitudinez erit domꝰ hec. Quia hec dicit dñs super domū regis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si n̄ posuero te solitudinē: vrbes inhabitabiles. Et sanctificabo sup te interficientez virū z arma eius: z succident electas cedros tuas z ꝓcipitabūt i ignē: z ptrāsibūt gentes mlte per ciuitatem hāc: z dicet vnusq; ꝓximo suo. Quare fecit dñs sic ciuitati huic grādi? Et rnd̄ebunt? Eo q; dereliquerīt pactum dñi dei sui: z adozauerint deos alienos: et seruierint eis. Nolite flere moztuum: neq; lugeat sup eū fletu. Plangite eū qui egredit: qz̄ n̄ reuertet vltra: nec videbit terrā natiuitatis sue. Quia hec dicit dñs ad sellum filium iosie regez iuda q regnauit ꝓ iosia pr̄e suo q egressus ē de loco isto, Nō reuertet huc āplius: sz̄ i loco ad quē trāstuli eū ibi mozietˢ: z trāz istā n̄ videbit āplius. Ue qui edificat domū suaz i ininsticia: z cenacula sua n̄ in iudicio. Amicū suū opprimet frustra: z mercedē n̄ reddet ei. Qui dicit edificabo mihi domū lataz z cenacula spatiosa: qui apit sibi fenestras: z facit laquearia cedrina: pingitq; sinopide. Nūquid regnabis: qm̄ ꝓfers te cedro? Pat tuus nūqd n̄ comedit z bibit z fecit iudiciū z iusticiam: tūc cū bñ erat eiꝰ? Iudicauit cām pauperis z egeni in bonū suū. Nūqd n̄ ideo qz̄ cognouit me dicit dñs? Qui vero oculi z coz ad auaritiaz z ad sanguinem īnocētem fundendū z ad calūniam: z ad cursuz mali opis. Propterea hec dicit dñs ad ioachim filiū iosie regez iuda. Nō plāgent eū ve frat z ve sozoꝛ: nō ꝓcrepabūt ei ve dñe z ve iclyte. Sepultura asini sepelietˢ: putrefactꝰ et ꝓiectus ex portas ir̄m. Ascēde libanū z clama: z in basan da vocē tuā z clama ad trāseūtes: qz̄ ꝯriti sūt oēs amatozes tui. Locutꝰ sum ad te i abundantia tua: dixisti: n̄ audiam. Hec est via tua ab adolescentia tua: qz̄ n̄ audisti vocē meā. Qēs pastozes tuos pascet ventus: z amatozes tui i captiuitatez ibūt. Et tunc ꝯfunderis z erubesces ab oī malitia tua: que sedes i libano z nidificas in cedris. Quō ꝓgemuisti cū venissent tibi dolozes q̄si dolozes ꝑturientis? Uiuo ego dicit dñs: qz̄ si fuerit iechonias filꝰ ioachim regis iuda annulus i manu dextera mea inde euellam eū. Et dabo te in manu q̄rentiū animā tuā: z in manu q̄z tu fozmidas facie: z i manu nabuchodonosoꝛ regis babylonis: z in manu chaldeoꝛ. Et mittā te z mr̄em tuā q̄ genuit te i terram alienā i q̄ nati non estis: ibiq; moziemī. Et in terram ad quā ipsi leuant aīam suā vt reuertāt illuc n̄ reuertent. Nūqd vas fictile atq; ꝯritum vir iste iechonias? Nūqd vas absq; oī voluptate? Quare abiecti sunt ipsi z semē eius z ꝓiecti i trāz quā ignozauerūt? Terra tra tra audi sermonē dñi. Hec dicit dñs. Scribe vir istū sterilē: vir q i diebus suis n̄ ꝓsperabitur. Nec.n. erit ō semine eius vir q sedeat sup soliū dauid: z ptātem bēat vltra i iuda.

XXIII

Ue pastoribus q dispgunt z dilacerāt gregē pascue mee dicit dñs. Ideo hec dicit dñs deus isrl̄ ad pastozes q pascūt pplm meū. Uos dispsistis gregē meū z eiecistis eos: z n̄ visitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos malitiaz studioꝛ vr̄oꝛ ait dñs. Et ego ꝓgregabo reliquias gregis mei de oibus trīs ad q̄s eiecero eos illuc: z ꝓuertam eos ad rura sua z crescēt z multiplicabūtur: z suscitabo sup eos pastozes z pascent eos. Nō fozmidabūt vltra: z n̄ pauebūt: z nullus queretur ex numero dicit dñs. Ecce dies veniunt dicit dñs: z suscitabo dauid germē iustū: z regnabit rex z sapiens erit: z faciet iudiciū z iusticiā i terra. In diebus illis saluabit iuda: z isrl̄ habitabit ꝓfidēter. Et est ℔ nomē q̄ vocabūt eū: dñs iustus nr̄. Propter ℔ ecce dies veniūt dicit dñs: z n̄ dicēt vltra: viuit dñs q eduxit filios isrl̄ de terra egypti: sz̄ viuit dñs qui eduxit z adduxit semen domus isrl̄ de terra aglonis z de cūctis trīs ad q̄s eieceram eos illuc: z habitabūt i terra sua. Ad ppbas. Cōtritū ē coꝛ meū i medio mei: ꝯtremuerūt oīa ossa mea. Factꝰ sum q̄si vir ebrius: z q̄si hō madidus a vino: a facie dñi: z a facie verboꝛ sanctoꝛ eius: qa adulteriis repleta ē tra: qa a facie maledictiōis luxit terra: arefecta sūt arua deserti. Factꝰ ē cursus eoꝛ malus: z foztitudo eoꝛ dissimil̄. Prophta nāq; z sacerdos polluti sūt: z in domo mea īueni malū eoꝛū ait dominꝰ. Ideirco via eoꝛ erit q̄si lubricuz i tenebris: ꝓpellentˢ.n. z cozruēt ni ea. Afferā.n. sup eos mala: annū visitatiōis eoꝛ ait dñs. Et in ꝓphetis samarie vidi fatuitatē: z pphetabant i baal: z decipiebāt pplm meuz isrl̄. Et i ꝓphetis ir̄m vidi silitudinē adulterantiū z iter mēdacii. Et ꝯfortauerunt manꝰ pessimoꝛ: vt n̄ ꝯtereret vnusq; a malitia sua. Facti sūt mihi oēs sodoma: z habitatores eius q̄si gomozza. Propterea hec dicit dñs exercituū ad ꝓphetas. Ecce ego cibabo eos absinthio z potabo eos felle. A ꝓphetis.n. irr̄ egressa est pollutio sup oēm tram. Hec dicit dominꝰ exercituū. Nolite audire verba ꝓphetaꝝ qui ꝓphetant vob z decipiūt vos. Uisionē coꝛdis sui loquunt: nō de oze dñi. Dicunt his qui blasphemāt me locutꝰ est dñs: pax erit vobis: z oīb; q ambulāt i prauitate

cordis sui dixerit: ñ veniet sup vos malũ. Quis. n. affuit in ꝯsilio dñi ⁊ vidit ⁊ audiuit sermonẽ eius? Quis cõsiderauit verbũ illius ⁊ audiuit? Ecce turbo dñice idignatõis egredietᷣ: ⁊ tẽpestas erumpẽs sup caput impioꝝ veniet. Nõ reuertetᷣ furor dñi vsq; dum faciat: ⁊ vsq; duꝫ ꝯpleat cogitationẽ cordis sui. In nouissimis diebꝰ intelligetis cõsiliũ eiꝰ. Non mittebã prophas: ⁊ ipi currebãt: nõ loq̃bar ad eos: ⁊ ipsi pphabãt. Si stetissent in ꝯsilio meo ⁊ nota fecissent verba mea pplo meo: auertissem vtiq; eos a via sua mala: ⁊ cogitatõibꝰ suis pessimis. Putas ne deus e vicino ego sum dicit dñs: ⁊ non deus delongẽ? Si occultabitur vir i absconditis: ⁊ ego ñ videbo eũ dicit dñs. Nũqd ñ celuꝫ ⁊ terram ego iplebo: dicit dñs. Audiui q dixerunt prophe pphantes i noie meo mẽdaciũ. atq; dicentes. Somniaui: somniaui. Usqueq̃ istud ẽ i corde prophaꝝ vaticinantium mẽdaciũ: ⁊ pphantiũ seductiones cordis sui? Qui volũt facere vt obliuiscat pplꝰ meus nois mei: ppt̃ somnia eoꝝ: q̃ narrat vnusq;sq; ad primũ suuꝫ: sicut obliti sunt pres eoꝝ nois mei ppter baal. Prophẽa q hꝫ somniuꝫ narret somniũ: ⁊ q hꝫ ꝛmonẽ meũ: loquat ꝛmonẽ meũ vere. Quid paleis ad triticũ di cõs? Nũqd ñ ẏba mea sẽ quasi ignis ardẽs dicit dñs: ⁊ q̃si malleus ꝯterẽs petrã? Propterea ecce ego ad pphas ait dñs: q furant ẏba mea vnusq;sq; a primo suo. Ecce ego ad phas ait dñs q assumũt linguas suas: ⁊ aiũt dicit dñs. Ecce ego ad pphas somniantes mẽdaciũ dicit dñs: q narrauerũt ea ⁊ seduxerunt pplꝫ meũ in mẽdacio suo: ⁊ in miraculis suis cũ ego ñ misissem eos: nec mãdassem eis: q nibil profuerũt pplo huic dicit dñs. Si igit̃ interrogauerit te pplꝰ iste vel ppha aut sacerdotes dicẽs: qõ est onus dñi: dices ad eos. Vos estis onus. Proiciam qppe vos dicit dñs. Et ppha ⁊ sacerdos et pplꝰ q dicit onus dñi: visitabo sup virꝫ illũ ⁊ sup domũ eius. Hec dicetis vnusq;sq; ad primũ ⁊ ad fratrẽ suũ. Quid rñdit dñs: ⁊ qd locutus ẽ dñs? Et onus dñi vltra ñ memorabit: q̃ onus erit vnicuiq; ꝛmo suꝰ. Et peruertistis ẏba dei viuẽtis: dñi exercituũ dei nr̃i. Hec dices ad ppham. Quid rñdit tibi dñs ⁊ qd locutus ẽ dñs? Si aũt onus dñi dixeritis ppt̃ hec dicit dñs. Quia dixistis ꝛmonẽ istũ onus dñi: ⁊ misi ad vos dicẽs: nolite dicere onus dñi, pterea ecce ego tollã vos portãs: ⁊ dereliquã vos ⁊ ciuitatẽ quã dedi vobis ⁊ pribus vris a facie mea: ⁊ dabo vos in opprobriũ sempiternũ: et ignominiã eñã q̃ nũq; oblitiõe delebit. XXIIII

Ostẽdit mihi dñs: ⁊ ecce duo calathi pleni ficis positi añ tẽplũ dñi postq; trãstulit nabuchodonosor rex babylonis iechoniã filiũ ioachim regẽ iuda ⁊ pncipes ei⁹ ⁊ fabros ⁊ iclusoꝝ de irl̃m: ⁊ adduxit eos i babylonẽ. Calathus vnus ficus bonas bẽbat nimis: vt solẽt ficꝰ esse pmi tpis. Et calathus vnus ficus bẽbat malas nimis: q̃ comedi ñ poterant eo q esset male. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia? Et dixi. Ficus bonas: bonas valde: et malas malas valde: q̃ comedi ñ pñt: eo q sint male. Et factũ est ẏbum dñi ad me dicẽs. Hec dicit dñs deus irl̃. Sicut ficus he bone: sic cognoscã trãsmigratiõez iuda quã emisi de loco isto i terrã chaldeoꝝ i bonum: ⁊ ponã oculos meos sup eos ad placanduꝫ: ⁊ reducam eos i terram hãc. Et edificabo eos ⁊ ñ destruam: ⁊ plãtabo eos: ⁊ ñ euellã ⁊ dabo eis cor vt sciant me q; ego sum dñs. Et erũt mihi i ppl̃z: ⁊ ego ero eis in deum: q; reuertẽtur ad me i toto corde suo. Et sicut ficus pessime q̃ comedi ñ pñt eo q sint male: hec dicit dñs: sic dabo sedechiam regem iuda ⁊ pncipes eius ⁊ reliq̃s de irl̃m qui remãserũt in vrbe hac: ⁊ q habitant i terra egypti. Et dabo eos i vexatõem afflictõemq; oĩbus regnis terre: i opprobriũ ⁊ i parabolã ⁊ i ꝓuerbiũ ⁊ i maledictione in vniuersis locis ad q̃ eiecti eos: ⁊ mittam i eis gladiũ ⁊ famẽ ⁊ pestem donec ꝯsumant̃ de terra quã dedi eis ⁊ pribus eoꝝ. XXV

Verbũ q̃ factũ est ad hieremiã de oi populo iude i anno q̃rto ioachim filij iosie regis iuda: ipse est ãnus pmus nabuchodonosoꝝ regis babylonis. Et locutꝰ ẽ hieremias prophẽa ad oẽm pplm iuda ⁊ ad vniuersos hãtatores irl̃m dicens. A tertiodecimo anno iosie filij ãmon regis iuda vsq; ad diẽ hanc: ipse ẽ tertius et vicesimus ãnus: factũ est verbũ dñi ad me: ⁊ locutus sum ad vos de nocte ꝯsurgens ⁊ loquẽs: ⁊ nõ audistis. Et misit dñs ad vos oẽs fuos suos prophetas ꝯsurgens diluculo mittẽsq; ⁊ nõ audistis: neq; inclinastis aures vras vt audiretis cũ diceret. Reuertimĩ vnusq;sq; a via sua mala: ⁊ a pessimis cogitatõibus vris: ⁊ habitabitis i terra quã dedit dñs vobis ⁊ pribus vris a seculo ⁊ vsq; i seculuꝫ. Et nolite ire post deos alienos vt fuiatis eis adoretisq; eos neq; me ad iracũdiam ꝓuocetis i operibus manuũ vrarꝫ: ⁊ nõ affligam vos. Et ñ audistis me dicit dñs vt me ad iracũdiam ꝓuocaretis in operibus manuũ vrarꝫ in malũ vrm. Propterea hec dicit dñs exercituũ. Pro eo q ñ audistis verba mea: ecce ego mittã ⁊ assumã vniuersas cognatões aglonis ait dñs ⁊ nabuchodonosoꝝ regẽ babylonis fuũ meũ: et adducã eos sup terram istã ⁊ sup hãtatores eius ⁊ sup oẽs natões q̃ in circuitu illius sunt: ⁊ interficiã eos ⁊ ponam eos in stupoꝝ ⁊ i sibiluꝫ ⁊ in solitudines sempiternas. Perdãq; ex eis vocẽ gaudii ⁊ vocẽ leticie vocem sponsi et vocem sponse: ⁊ vocem mole ⁊ lumẽ lucerne. Et erit vniuersa ̃ra eiꝰ solitudinẽ ⁊ i stupoꝛẽ: et seruient oẽs gentes iste regi babylonis septuaginta annis. Cumq; impleti fuerint septuaginta anni: visitabo super regem babylonis ⁊ super gentem illam dicit dñs iniq̃tatem eoꝝ: ⁊ sup terram chaldeoꝝ: ⁊ ponam illaꝫ in solitudines sempiternas. Et adducã sup terrã illam oĩa ẏba mea q̃ locutꝰ sum ꝫ eam: oẽ q̃ scriptuꝫ ẽ i libro isto q̃cũq; pphauit hieremias aduersum oẽs gentes: q; fuerunt eis cũ essent gentes multe ⁊ reges magni. Et reddã

eis ꝓm opa eoꝝ:ꝛ secũdum facta manuũ suaꝝ. Aꝛ sic dic̃ dñs exercituũ deꝰ isrł. Sume calicem vini furoꝛis huiusmodi de manu mea et ꝓpinabis de illo cũctis gentibus ad quas ego mittã te ꝛ bibẽt: ꝛ turbabũtur ꝛ insanient a facie gladij quẽ ego mittam inter eos. Et accepi calicẽ de manu dñi: ꝛ ꝓpinaui cũctis gentibus ad quas misit me dñs: irł̃m ꝛ ciuitatibus iuda ꝛ regibus eius ꝛ ꝑncipibꝰ eiꝰ vt darem eos i solitudinẽ ꝛ i stupoꝛem ꝛ i sibilũ ꝛ in maledictõem sic̃ e dies ista. Pharaoni regi egypti ꝛ ꝟuis eius ꝛ ꝑncipibus eius ꝛ oñi ppło eius: et vniuersis generał cũctis regibus terre ausitidis: ꝛ cũctis regibꝰ terre philistijm ꝛ ascalonis, ꝛ gaçe et accaron açoti ꝛ reliqs idumee ꝛ moab et filijs ãmon ꝛ cũctis regibꝰ tyri ꝛ vniuersis regibꝰ sidonis: ꝛ regibꝰ ẽre insulaꝝ q̃ sunt trãs mare: ꝛ dedan ꝛ themã ꝛ buç ꝛ vniuersis q attonsi sł i comã ꝛ cũctis regibꝰ arabie: ꝛ cũctis regibꝰ occidẽt̃ q habitant i deꝛto: ꝛ cũctis regibꝰ çãbri ꝛ cũct̃ regibꝰ clam ꝛ cũctis regibus medoꝝ: cũctis q̃ꝫ regibus aqlõis de ꝓpe ꝛ de longe: vnicuiq̃ ꝺ fratrẽ suũ: ꝛ oibꝰ regnis terre q̃ super faciem eius sũt. Et rex sesach bibet post eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrł. Bibite ꝛ ebꝛiamini ꝛ vomite et cadite: neq̃ surgatis a facie gladij quẽ ego mittaꝝ inter vos. Cũq̃ noluerit accipere calicẽ de manu tua vt bibãt: dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ. Bibẽtes bibetis. Quia ecce i ciuitate i q̃ ĩuocatum ẽ nomẽ meũ ego icipio affligere: ꝛ vos q̃si innocẽtes ꝛ imunes eritis? Nõ eritis imunes. Gla diuꝫ.n. ego voco sup oẽs hitatoꝛes terre: dic̃ dominus exercituũ. Et tu ꝓphabis ad eos oĩa ẏba hec: ꝛ dices ad illos. Dñs de excelso rugiet: et de hitaculo sancto suo dabit vocẽ suã. Rugiens rugiet sup decoꝛez suũ. Celeuma q̃si calcantiũ ꝺrinet aduersus oẽs habitatoꝛes terre. Peruenit sonitus vsq̃ ad extrema ẽre: qꝛ iudiciũ dño cũ gẽtibus. Iudicaꝛ ipse cũ oi carne. Impios traditi gladio dic̃ dñs. Hec dicit dñs exercituũ. Ecce afflictio egredieꝛ de gẽte in gentẽ: ꝛ turbo magn̄ egredieꝛ a sũmitatibꝰ ẽre: ꝛ erũt interfecti dñi i die illa a sũmo ẽre vsq̃ ad sũmũ ei. Nõ plãgẽt ꝛ ñ colligẽtur neq̃ sepelieꝛ i sterglniũ sup faciẽ ẽre iacebũt. Vlulate pastoꝛes ꝛ clamate: et aspgite vos cinere optimates gregis: qꝛ ꝺpleti sunt dies vr̄i vt iterfi ciamini: ꝛ dissipatões vr̄e: ꝛ cadetis q̃si vasa ꝑciosa. Et pibit fuga a pastoꝛibꝰ ꝛ saluatio ab optimatibꝰ gregis. Vox clamoꝛis pastoꝝ: ꝛ vlulat̃ optimatũ gregis: qꝛ vastauit dñs pascua eoꝝ: ꝛ ꝺticuerũt arua pacis a facie ire furoꝛis dñi. Dereliquit q̃si leo tabernaculũ suũ: qꝛ facta ẽ ẽra eoꝝ ĩ ꝺ solatõem: a facie ire colũbe: ꝛ a facie ire furoꝛis dñi.

In ꝓncipio regni ioachim filij XXVI ioſie regis iuda fctm̃ est verbũ istũ a dño dicẽs. Hec dicit dñs. Sta i atrio domus dñi: ꝛ loqueris ad oẽs ciuitates iuda: de qꝰ veniunt vt adoꝛent i domo dñi: vniuersos ꝓmones q̃s ego mãdaui tibi vt loquaris ad eos. Noli subtra here ẏbum: fł̃ forte audiant et ꝺuertant vnusq̃sq̃ a via sua mala ꝛ peniteat me mali qꝺ cogitaui facere eis ꝓpter malitiam studioꝝ eoꝝ. Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Si ñ audieritis me vt ambuletis in lege mea quã dedi vobis: vt audiatis sermones ꝟuoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ: q̃s ego misi ad vos ꝺ nocte ꝺsurgens ꝛ dirigẽs: ꝛ nõ audistis: dabo domũ istã sicut silo: ꝛ vrbẽ hãc dabo i maledictõez cũctis gentibꝰ terre. Et audierũt sacerdotes ꝛ pro phete ꝛ oĩs ppłs hieremiã loquẽtem ẏba hec in domo dñi. Cũq̃ ꝺpleſſet hieremias loquẽs oĩa q̃ ꝑceperat ei dñs vt loquereꝛ ad vniuersũ ppł̃: apꝛehẽderũt eũ sacerdotes ꝛ pphete ꝛ oĩs ppłus: dicens. Morte moriaꝛ. Quare ꝓphauit i nomĩe dñi dicẽs: sicut silo erit dom̄ hec: ꝛ vrbs ista desolabiꝛ eo qꝺ ñ sit habitatoꝛ? Et ꝺgregatus ẽ oĩs ppłs aduersus hieremiã in domo dñi. Et audierũt ꝑncipes iuda verba hec: ꝛ ascẽderũt de domo regis in domũ dñi: ꝛ sederũt i introitu porte dom̄ dñi nove. Et locuti sũt sacerdotes ꝛ pphe ad ꝑncipes ad oẽm ppł̃m dicẽtes. Iudiciũ mortis ẽ viro huic: qꝛ ꝓphauit aduersus ciuitatẽ istã sicut audistis auribꝰ vr̄is. At ait hieremias ad oẽs ꝑncipes: ꝛ ad vniuersũ ppł̃m dicẽs. Dñs misit me vt ꝓphetarem ad domũ istã ꝛ ad ciuitatem hãc oĩa ẏba que audistis. Nũc ǧ bonas facite vias vr̄as ꝛ studia vr̄a: ꝛ audite vocem dñi dei vr̄i: ꝛ penitebit dñm mali qꝺ locutus est aduersum vos. Ego aũt ecce in manibꝰ vr̄is sum: facite mihi qꝺ bonũ ꝛ rectum ẽ in oculis vr̄is. Verũtñ scitote ꝛ cognoscite: qꝛ si occideritis me: sanguinẽ ĩnocentẽ tradetis ꝺ vosmetipsos: ꝛ ꝺ ciuitatẽ istã ꝛ hitatoꝛes ei. In veritate.n. misit me dñs ad vos: vt loquerer i auribus vr̄is oĩa ẏba hec. Et dixerũt ꝑncipes et oĩs ppłs ad sacerdotes ꝛ ad ꝓphas. Non est viro huic iudiciũ mortis: qꝛ i noĩe dñi dei nr̄i locutus est ad nos. Surrexerũt ǧ viri de senioribus ẽre: ꝛ dixerũt ad oẽm cetũ ppł̃m loquẽtes. Michcas de moraſthi fuit ꝓpha i diebus eçechie regis iuda: ꝛ ait ad oẽm ppł̃m iude dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ. Syon q̃si ager arabiꝫ: ꝛ irł̃m i acerũ lapidũ erit: ꝛ mons dom̄ i excelsa silue. Nunqd morte ꝺdẽnauit eũ eçechias rex iuda ꝛ oĩs iuda. Nũqd non timuerũt dñm ꝛ deꝑcati sunt faciẽ dñi: et penituit dñm mali qꝺ locutus fuerat aduersus eos? Itaq̃ nos facim̄ malũ grãde ꝺ aĩas nr̄as. Fuit aũt vir ꝓphans i noĩe dñi vrias filius semei de cariathiarim: ꝛ ꝓphauit aduersus ciuitatẽ istã: ꝛ aduersus terrã hãc iuxt̃ oĩa verba hieremie. Et audiuit rex ioachim ꝛ oẽs potẽtes ꝛ ꝑncipes eiꝰ ẏba hec: ꝛ quesiuit rex iterficere eũ. Et audiuit vrias ꝛ timuit fugitq̃ ꝛ ingressus ẽ egyptũ. Et misit rex ioachim viros i egyptũ belchanam filiũ achoboꝛ et viros cũ eo i egyptũ. Et eduxerũt vriã ꝺ egypto: ꝛ adduxerũt eũ ad regẽ ioachim: ꝛ pcussit eũ gladio: ꝛ iecit cadauer eius i sepulchꝛis vulgi ignobilis. Igitur manus aichã filij saphã fuit cũ hieremia: vt ñ tradereꝫ i manus ppł̃i ꝛ itficerẽt eum.

In ꝓncipio regni ioachim filij XXVII
ioſie regis iuda fctm̃ eſt verbū iſtud ad
hieremiaz a dño dicēs. Hec dicit dñs ad
me. Fac tibi vincula z catbenas z pões eas ī collo
tuo: z mittes eas ad regem edom z ad regem mo
ab z ad regē filioꝝ ām̃on z ad regem tyri z ad re
gem ſidonis in manu nūcioꝝ q̃ venerunt irl̃m ad
ſedechiam regem iuda: z ꝑcipies eis vt ad dños
ſuos loquãtur. Hec dicit dñs exercituū deus iſrl̃.
Hec dicetis ad dños vr̃os. Ego feci terrã z boies
z iumẽta q̃ ſunt ſup faciem terre ī fortitudine mea
magna: z in brachio meo extento: z dedi eaz ei q̃
placuit in oculis meis. Et nunc itaq̃ ego dedi oēs
terras iſtas in manu nabuchodonoſoz regis ba
bylonis ſui mei. Inſup et beſtias agri dedi ei: vt
ſuiant illi. Et ſuient ei oēs gentes: z filio eius z fi
lio filij eius: donec veniat tꝑs terre eius et ipſius:
Et ſeruient ei gentes multe z reges magni. Dens
aũt z regnū q̃ nõ ſuierit nabuchodonoſoz regi ba
bylonis: z q̃cūq̃ nõ curuauerit collū ſuū ſub iugo
regis babylonis: in gladio z in fame z in peſte vi
ſitabo ſup gentem illã ait dñs: donec ꝯſumã eos
in manu eius. Vos ḡ nolite audire ꝓphas vr̃os z
diuinos z ſomniatores z augures: z maleficos q̃
dicũt vobis: nõ ſeruietis regi babylonis. qz mẽda
ciuꝫ ꝓphant vobis vt longe faciant vos de terra
vr̃a: z eijciant vos z pereatis. Porro gens q̃ ſub
iecerit ceruicem ſuã ſub iugo regis babylonis et
ſeruierit ei: dimittã eam in terra ſua dicit dñs: z co
let eam z habitabit in ea. Et ad ſedechiã regez iuda
locutus ſum ſcõm oia ẏba hec dicens. Subijcite
colla veſtra ſub iugo regis babylonis: z ſuite ei z
pplo eius: z viuetis. Quare moziemini tu et ppls
tuus gladio z fame z peſte: ſicut locutus ē dñs ad
gentem q̃ ſuire noluerit regi babylonis? Nolite
audire verba ꝓphaꝝ dicentium vobis: nõ ſuietis
regi babylonis: qz mẽdaciũ ipſi loquũtur vobis:
Quia nõ miſi eos ait dñs: z ipſi ꝓphant in nomine
meo mẽdaciter: vt eijciam vos z peatis tã vos q̃
ꝓphete q̃ vaticinantur vobis. Et ad ſacerdotes
z ad ppl̃m iſtũ locutus ſum dicēs. Hec dicit dñs.
Nolite audire verba ꝓphetaꝝ vr̃oꝝ q̃ ꝓphetant
vobis dicentes: ecce vaſa dñi reuertent de baby
lone nũc cito. Mẽdaciũ.n. ꝓphetant vobis. Noli
te ḡ audire eos. ſz ſuite regi babylonis vt viuatꝫ:
Quare daꝫ hec ciuitas ī ſolitudinẽ? Et ſi ꝓphete
ſunt: z eſt ẏbũ dñi in eis: occurrant dño exercituū
vt nõ veniãt vaſa q̃ derelicta fuerant in domo do
mini: z in domo regis iuda z in irl̃m ī babylonez.
Quia hec dic̃ dñs exercituū ad colũnas: z ad ma
re z ad baſes z ad reliqua vaſoꝝ q̃ remãſerũt in ci
uitate hac: que nõ tulit nabuchodonoſoz rex baby
lonis cũ transferret iechoniam filiũ ioachim regẽ
iuda de irl̃m in babylonẽ z oēs optimates iuda
z irl̃m. Quia hec dicit dñs exercituū deus iſrl̃: ad
vaſa q̃ derelicta ſunt ī domo dñi z ī domo regis
iuda z irl̃m. In babylonem tranſferent: z ibi erũt
vſq̃ ad diē viſitatõis ſue dicit dñs. Et afferri faciã
ea: z reſtitui in loco iſto: XXVIII

Et factũ eſt in ãno illo: ī ꝓncipio regni ſe
dechie regis iuda: ī ãno quarto: ī mẽſe gui
to: dixit ad me ananias filius azur ꝓpha
de gabaon in domo dñi coraz ſacerdotib̃ z oi po
pulo dicens. Hec dicit dñs exercituū deꝰ iſrl̃. Con
trui iugũ regis babylonis. Adhuc duo ãni diez:
z ego referri faciam ad locũ iſtũ oĩa vaſa dñi que
tulit nabuchodonoſoz rex babylõis de loco iſto:
z tranſtulit ea in babylonem. Et iechoniam filiuꝫ
ioachim regem iuda z oẽm trãſmigratiõem iude
qui ingreſſi ſunt in babylonẽ ego ꝙuertam ad lo
cũ iſtuꝫ ait dñs. Lõteram.n. iugũ regis babylõis.
Et dixit hieremias ꝓpha ad ananiam ꝓphaꝫ in
oculis ſacerdotũ z ī oculis oĩs ppli q̃ ſtabãt in do
mo dñi: z ait hieremias ꝓpha. Amen. Sic faciat
dñs. Confirmet dñs verba tua q̃ ꝓphaſti: vt referã
tur vaſa in domũ dñi: z oĩs trãſmigratõ de baby
lone ad locũ iſtum. Verũtñ audi verbũ iſ̃ qõ ego
loquoꝫ in auribus tuis: z ī auriꝫ vniuerſi populi.
Prophe q̃ fuerũt añ me z añ te ab initio: z ꝓpha
uerunt ſup terras mltas z ſup regna magna ō prę
lio z de afflictõe z de fame: ꝓpha q̃ vaticinat eſt
pacem: cũ venerit ẏbũ eius: tũc ſcietur ꝓpha quẽ
miſit dñs in veritate. Et tulit ananias ꝓpha cathe
nam de collo hieremie ꝓphe: z ꝯfregit eam. Et ait
ananias ī ſpectu oĩs ppli dicens. Hec dicit dñs.
Sic ꝯfrigam iugũ nabuchodonoſoz regis baby
lonis poſt duos ãnos diez de collo oĩuꝫ gentiũ.
Et abijt hieremias ꝓpha in viam ſuaz. Et factũ eſt
ẏbũ dñi ad hieremiam poſtq̃ ꝯfregit ananias ꝓ
pheta cathenã de collo hieremie ꝓphete dicẽs.
Vade z dices ananie. Hec dicit dñs. Cathenas li
gneas ꝓtriuiſti: z facies ꝓ eis cathenas ferreas: qz
hec dicit dñs exercituū deus iſrl̃. Jugũ ferreũ po
ſui ſup collũ cũctaꝝ gentium iſtaꝝ vt ſuiant nabu
chodonoſoz regi babylonis: z ſuient ei: inſuper z
beſtias terre dedi ei. Et dixit hieremias ꝓpha ad
ananiam ꝓphaꝫ. Audi anania. Nõ miſit te dñs:
z tu ꝯfidere feciſti ppl̃m iſtum ī mendacio. Jdcir
co hec dicit dñs. Ecce ego mittam te a facie tre.
Hoc ãno morieris. Aduerſum.n. dñm locut' es:
Et mortuus eſt ananias ꝓphaꝫ ī ãno illo: mẽſe ſep
timo. XXIX

Et hec ſũt verba libri q̃ miſit hieremias
ꝓpha de irl̃m ad reliquas ſenioꝝ tranſmi
gratõiſ z ad ſacerdotes z ꝓphas z ad oẽz
ppl̃m quẽ trãſduxerat nabuchodonoſoz de irl̃m
in babylonẽ: poſtq̃ egreſſus eſt iechonias rex
dña z eunuchi z ꝓncipes iuda z irl̃m: z faber z in
cluſoz de irl̃m: in manu elaſa filij ſaphan z gama
lie filij helchie q̃s miſit ſedechias rex iuda ad na
buchodonoſoz regẽ babylonis ī babylonẽ dicẽs.
Hec dicit dñs exercituū deus iſrl̃: oi tranſmigra
tioni quã trãſtuli de irl̃m in babylonem. Edifica
te domos z habitate: z plãtate hortos z comedite
fructum eoꝝ. Accipite vxores z generate filios z
filias: z date filijs vr̃is vxores: z filias vr̃as date

viris:z pariant filios z filias:z mltiplicabimi ibi: z nolite esse pauci numero:z qrite pacem ciuitat' ad quā trāsmigrare vos feci:z orate p ea ad dñm: qz in pace illius erit pax vobis. Hec dicit dñs exercituū deus isrl. Nō vos seducāt pphe vri qui sunt in medio vrm z diuini vri:z ne attendat' ad somnia vra que vos somniatis:qz falso ipsi pphetant vobis in noie meo:z nō misi eos dicit dominus. Quia hec dicit dñs. Qū cepint ipleri i babylone septuaginta anni:visitabo vos:z suscitabo sup vos vbuz meū bonū:vt reducā vos ad locū istū. Ego.n.scio cogitatōes qs cogito sup vos dic dominus:cogitatōes pacis z nō afflictōis:vt dem vobis finē z patientiā:z inuocabitis me z vltetis:et orabitis me z ego exaudiam vos: qritis me z inuenietis. Qū qsieritis me i toto corde vro inueniar a vobis ait dñs. Et reducā captiuitatē vram:z congregabo vos de vniuersis gentibus z de cūctis locis ad que expuli vos dicit dñs. Et reuerti vos faciam de loco ad quē trāsmigrare vos feci:qz dixistis. Suscitabit nobis dñs pphetas in babylone. Quia hec dicit dñs ad regem q sedit sup solium dauid:z ad oēm pplm habitatorē orbis huius: ad fratres vros q nō sunt egressi vobiscū i transmigratōem. Hec dicit dñs exercituū. Ecce mittā in eos gladiū z famē z pestē:z ponaz eos qsi ficus malas q comedi nō pñt:eo q pessime sint:z psequar eos i gladio z in fame z i pestilētia. Et dabo eos i vexationem vniuersis regnis terre:i maledictōez z in stuporem z in sibilū z i opprobriū cūctis gentib' ad quas ego eieci eos:eo q nō audierit verba mea dic dñs:q misi ad eos p fuos meos pphetas de nocte psurgēs z mittēs z non audistis dic dominus. Vos g audite verbū dñi oīs trāsmigratō quā emisi de irlm in babylonem. Hec dicit dñs exercituū deus isrl ad achab filiū chulie z ad sedechiam filiū maasie q pphetāt vobis i nomine meo mēdaciter. Ecce ego tradaz eos in manu nabuchodonosor regis babylōis:z pcutiet eos i oculis vris. Et assumet ex eis maledictio oī transmigratōi inde q est i babylone dicētiū. Ponat te dominus sicut sedechiam z sicut achab qs frixit rex babylonis i igne:p eo q fecerit stulticiam i isrl:et mechati sunt in vxores amicox suox:z locuti sūt vbum in noie meo mēdaciter:qđ nō mandaui eis. Ego sum iudex z testis dicit dñs. Et ad semeiam neelamiten dices. Hec dicit dñs exercituz deus isrl. Pro eo q misisti i noie meo libros ad oēz pplm q est i irlz z ad sophoniā filiū maasie sacerdotem:z ad vniuersos sacerdotes dicens:dñs dedit te sacerdotez p ioiade sacerdote vt sis dux in domo dñi sup oēm virū arepticiū z pphetātez vt mittas eū i neruū z in carcerē. Et nūc quare nō increpasti hieremiā anathotiten q pphetat vobis? Qz sup hoc misit in babylonem ad nos dicens. Longū est:edificate domos z habitate:z plātate hortos z comedite fructus eox. Legit g sophonias sacerdos libr istū:i auribus hieremie pphete. Et factum est verbum dñi ad hieremiā dicens. Mittite ad oēm transmigratōem dicens. Hec dicit dñs ad semeiam neelamiten. Pro eo q pphetauit vobis semeias:z ego nō misi eum: et fecit vos confidere in mendacio:idcirco hec dicit dñs. Ecce ego visitabo sup semeiam neelamiten z sup semen eius. Nō erit ei vir sedens in medio pplī huius:z nō videbit bonum qđ ego faciam pplo meo ait dñs: qz prevaricatōem locut' est aduersus dñm.

XXX

Hoc verbū qđ factū est ad hieremiā a domino dicēs. Hec dicit dñs deus isrl dicēs. Scribe tibi oīa verba que locutus sū ad te in libro. Ecce.n.dies veniūt dicit dñs z cōuertam conuersionem pplī mei isrl z iuda ait dñs:z cōuertam eos ad terram quā dedi pribus eox z possidebūt eam. Et hec verba que locutus est dñs ad isrl z ad iudam. Qm hec dicit dñs. Vocez trroris audiuim:formido:z non est pax. Interrogate et videte si generat masculus. Quare g vidi oīs viri manum sup lūbum suū qsi parturientis: z conuerse sūt vniuerse facies in auruginem. Ue qz magna dies illa:nec ē sicut ei:z pse tribulatōis ē iacob:z ex ipso saluabitur. Et erit i die illa ait dñs exercituū conteram iugū eius de collo tuo:z vincula eius dirūpam. Et non dñabuntur ei amplius alieni:sz fruient domino deo suo:z dauid regi suo quē suscitabo eis. Tu g ne timeas fuus me iacob ait dñs:nec pauebas isrl:qz ecce ego saluabo te de terra longinqua: z semē tuū de terra captiuitatis eox. Et reuertetur iacob z gescet:z cūctis affluet bonis z nō erit qui formidet:qm tecū ego sum ait dñs vt saluē te. Faciam.n.cōsumatōem in cūctis gentibus i quibus dispsi te:te aūt nō faciā in consumatōem:sz castigabo te in iudicio:vt nō tibi videaris innoxius:qz hec dicit dñs. Insanabilis fractura tua:pessima plaga tua. Nō est qui iudicet iudiciū tuū:ad alligandā curationem tuā:vtilitas nō est tibi. Oēs amatores tui obliti sunt tui:teq nō querēt. Plaga.n.inimici percussi te:castigatōe crudeli. Propter mltitudinem iniqtatis tue dura facta sunt peccata tua. Quid clamas sup contritōe tua? Insanabilis est dolor tuus. Propter mltitudinem iniqtatis tue:z ppter dura peccata tua feci hec tibi. Propterea oēs q comedunt te deuorabūt:z vniuersi hostes tui in captiuitatem ducētur. Et oēs q te vastant vastabūtur: cūctosq prdatores tuos dabo in prdam. Obducā enī cicatricez tibi:z a vulneribus tuis sanabo te dicit dñs. Quia eiectam vocauerūt te syon:hec ē que nō bēbat regrentem. Hec dicit dñs. Ecce ego cōuertaz conuersionē tabernaculox iacob:et tectis eius miserebor. Et edificabit ciuitas in excelso suo: et tēplū iuxta ordinē suū fundabit. Et egrediet de eis laus voxq ludentiū:z mltiplicabo eos et non minuent:z glificabo eos z nō attenuabūt:z erūt filii eius sicut a principio:z cetus eius coram me permanebit. Et visitabo aduersum oēs q tribulāt eū:z erit dux eius ex eo:z princeps de medio ei prodibit. Et applicabo eū:z accedet ad me. Quis.n.est iste:qui

applicet cor suum vt appropinquet mihi ait dñs. Et eritis mihi in pplm: et ego ero vobis in deus. Ecce turbo dñi furor egrediens: procella ruens i capite impioꝝ requiescet. Nō auertet irā indignationis dñs: donec faciat et ꝓplcat cogitatōem cordis sui. In nouissimo dieꝝ itelligetis ea.

XXXI

In tpe illo dicit dñs: ero deus vniuersis cognatōibus isrl: et ipsi erunt mihi i pplz. Hec dicit dñs. Inuenit gratiā i deserto populus q remanserat gladio. Vadet ad requm suaz isrl. Longe dñs apparuit mihi. Et in caritate ppetua dilexi te: ideo attraxi te miserans. Rursumq̄ edificabo te: et edificaberis virgo isrl. Adhuc ornaberis tympanis tuis: et egredieris in choro ludentium. Adhuc plantabis vineas in montib⁹ samarie. Plantabūt plantantes: et donec tps veniat nō vindemiabūt: qz erit dies in qua clamabūt custodes in mōte effraim. Surgite et ascendamus i syon ad dñm deum nr̄m: qz hec dicit dñs. Exultate in leticia iacob: et hinnite ꝑ caput gentiuz personate et canite et dicite. Salua dñe pplm tuū reliquias isrl. Ecce ego adducam eos de terra aquilōis: et ꝓgregabo eos ab extremis terre: iter qs erūt cecus et claudus et ꝑgnans et pariēs sil: cetus magn⁹ reuertentium huc. In fletu venient et i miserico dia reducam eos. Et adducam eos per torrentes aquarum in via recta: et ñ impingent in ea: qz factus sum israbeli pr: et effraim ꝑmogenitus meus est. Audite verbū dñi gentes: et ānunciate in insulis que pcul sunt et dicite. Qui dispsit isrl cōgregabit eum: et custodiet eum sicut pastor gregē suū. Redimet. n. dñs iacob: et liberabit eū de manu potētioris. Et venient et laudabūt i monte syon: et cōfluent ad bona dñi sup frumēto vino et oleo et fetu pecoꝝ et armētoꝝ: eritq̄ aīa eoꝝ quasi hortus irriguꝰ: et vltra ñ esuriēt. Tūc letabit̄ virgo i choro iuuenes et senes sil. Et conuertam luctum eoꝝ i gaudiuz: et ꝓsolabor eos: et letificabo a dolore suo. Et inebriabo aīam sacerdotum pinguedine: et pplꝰ meus bonis adimplibit̄ ait dñs. Hec dicit dominus. Vox in excelso audita est: lamētatōis luctus et fletus: rachel plorantis filios suos: et nolētis cōsolari sup eis: qz nō sunt. Hec dicit dñs. Quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a lachrymis: quia ē merces opi tuo ait dñs. Et reuertētur de tra ĩimici: et est spes nouissimis tuis ait dñs: et reuertentur filij tui ad terminos suos. Audiēs audiui effraim transmigrantem. Castigasti me dñe: et eruditꝰ sum quasi iuuenculus indomitus. Cōuerte me. et conuertar: qz tu dñs deus meus. Postq̄ n. cōuertisti me egi penitentiam: et postq̄ ostendisti mihi: percussi femur meū. Cōfusus sum et erubui: qm̄ sustinui opprobriū adolescentie mee. Si filius honorabilis mihi effraim: si puer delicatus: qz ex q̄ locutꝰ sum de eo: adhuc recordabor eiꝰ. Idcirco ꝓturbata sūt viscera mea sup eum: miserans miserabor eiꝰ ait dñs. Statue tibi speculam: pone tibi amaritudines. Dirige cor tuū in viam rectam, i qua ambulasti. Reuertere virgo isrl: reuertere ad ciuitates tuas istas. Usquequo delitijs dissolueris filia vaga: Quia creauit dñs nouum sup terrā femina circundabit virū. Hec dicit dñs exercituū deus isrl. Adhuc dicent verbū istud in terra iuda et in vrbibus eius cū conuertero captiuitatem eoꝝ. Benedicat tibi dñs pulchritudo iusticie: mōs sanctus. Et habitabūt i eo iudas et oēs ciuitates eius simul agricole et minantes greges: qz inebriaui aīam lassam: et oēm aīaz esurientem saturaui. Ideo quasi de somno suscitatus sum et vidi: et somnus meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt dicit dñs: et seminabo domuz isrl et domum iuda semine hoium et semine iumētoꝝ. Et sicut vigilaui sup eos vt euellerem et demolirer et dissiparem et disperderem et affligerem: sic vigilabo sup eos vt edificem et plātem ait dñs. In diebus illis nō dicēt vltra: pres comederūt vuā acerbam: et dentes filioꝝ obstupuerunt: sz vnusq̄sq̄ in iniqtate sua morietur. Omis homo q comederit vuā acerbam obstupescent dentes eius. Ecce dies veniunt dicit dñs et feriam domui isrl et domui iuda fedus nouū. Non scom pactum qđ pepigi cū pribus vris in die qua apprehēdi manū eoꝝ vt educerem eos de terra egypti: pactum qđ irritum fecerūt: et ego dñatus sum eoꝝ dicit dñs: sz hoc erit pactum qđ feriam cuz domo isrl. Post dies illos dicit dñs: dabo legem meam i visceribus eoꝝ: et i corde eoꝝ scribā eā: et ero eis in deū: et ipsi erunt mihi i pplm. Et ñ docebit vltra vir proximū suum: et vir fratrem suū dicens: cognosce dñm. Oēs enī cognoscēt me a minimo eoꝝ vsq̄ ad maximū ait dñs: qz ppitiabor iniqtati eoꝝ et pcti eoꝝ ñ memorabor amplius. Hec dicit dñs q dat solē i lumine diei: ordinem lune et stellaꝝ in lumine noctis: qui turbat mare et sonant fluctus eius: dñs exercituū nomē illi. Si defecerint leges iste coram me dicit dominus: tūc et semē isrl deficiet vt nō sit gens coram me cūctis diebus. Hec dicit dñs. Si mēsurari poterūt celi sursum: et inuestigari fūdamēta tre deorsum: et ego abijciā vniuersum semē isrl propter oīa que fecerūt dicit dñs. Ecce dies veniēt dicit dñs. et edificabit̄ ciuitas dño a turre ananehel vsq̄ ad portam anguli. Et exibit vltra norma mensure in ꝓspectu eius sup collē gareb: et circuibit goatha et oēm vallē cadauerū et cineres et vniuersam regiones mortis vsq̄ ad torrentē cedron: et vsq̄ ad angulum porte equoꝝ orientalis. Sanctū dñi ñ euellet: et ñ destruet vltra i ppetuū.

XXXII

Verbū qđ factū est ad hieremiā a dño in anno decimo sedechie regis iuda ipse est annus octauusdecimus nabuchodonosoꝝ. Tunc exercitus regis babylonis obsidebat irlz: et hieremias pphā erat clausus i atrio carceris qui erat i domo regis iuda. Clauserat. n. euz sedechias rex iuda: dicēs. Quare vaticinaris dicēs hec dicit dñs: ecce ego dabo ciuitatē istā i manus regis babylonis et capiet eā: et sedechias rex iuda ñ effugiet de manu chaldeoꝝ: sz tradet̄ i manu regis

babylonis: ⁊ loquet os eius cū ore illius: et oculi
eius oculos illius videbunt: ⁊ in babylonē ducet
sedechiam: ⁊ ibi erit donec visitem eum ait dñs: si
aūt dimicaueritis aduersum chaldeos: nihil pspe
rum hēbitis. Et dixit hieremias. Factū est vbum
dñi ad me dicēs. Ecce ananehel filius sellum pa
truelis tuus veniet ad te dicens. Eme tibi agrum
meū qui est in anathot. Tibi.n. ꝯpetit ex ꝓpinqui
tate vt emas. Et venit ad me ananehel filius pa
trui mei ſm vbum dñi ad vestibulū carceris: ⁊ ait
ad me. Possside agꝝ meū q est in anathot i terra
beniamin: qz tibi ꝯpetit hereditas ⁊ tu ꝓpinquus
es vt possideas. Intellexi aūt q vbū dñi eet. Et
emi agꝝ ab ananehel filio patrui mei qui ē i ana
thot. Et appendi ei argētum septem stateres ⁊ de
cem argenteos: ⁊ scripsi in libro ⁊ signaui ⁊ adhi
bui testes. Et appendi argentū in statera: ⁊ accepi
libꝝ possessionis signatū ⁊ stipulatões ⁊ rata ⁊ si
gna forinsecus. Et dedi libꝝ possessionis baruch
filio neri filij maasie in oculis ananehel patruelis
mei: ⁊ in oculis testiū qui scripti erāt in libro ēpti
onis: ⁊ in oculis oīuz iudeoꝝ q sedebāt i atrio car
ceris. Et ꝑcepi baruch coꝛā eis dicēs. Hec dic do
minus exercituū deus isrl. Sume libros istos: li
brum emptōis hūc signatum: ⁊ libꝝ hūc q apt ē:
⁊ pones illos i vase fictili vt pmanere possint die
bus multis. Hec.n. dicit dñs exercituū deus isrl.
Adhuc possidebūtur domus ⁊ agri ⁊ vinee i tra
ista. Et ozaui ad dñm postq̄ tradidi libꝝ possessi
onis baruch filio neri dicens. Heu heu heu dñe
deus. Ecce tu fecisti celū ⁊ terrā i fortitudine tua
magna: ⁊ in brachio tuo extento. Nō erit tibi dif
ficile oē vbū: q facis misericordiaz i milibus: ⁊ red
dis iniqtatez patꝝ in sinū filioꝝ eoꝝ post eos. Fo
tissime magne ⁊ potens: dñs exercituū nomē tibi
magnus ꝯsilio: ⁊ icōprehensibilis cogitatu: cuius
oculi aperti sūt sup oēs vias filioꝝ adā vt reddas
vnicuiq̄ ſm vias suas: et ſm fructum adinuentio
num eius. Qui posuisti signa ⁊ portēta i tra egyp
ti vsq̄ ad diem hāc: ⁊ i isrl ⁊ in oībus: ⁊ tibi feciſti
nomē sicut est dies hec. Et eduxisti pplm tuū isrl
de terra egypti i signis ⁊ portentis ⁊ in manu ro
busta ⁊ in brachio extento ⁊ in terrore magno: et
dedisti eis tram fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ ingressi sūt
⁊ possiderūt eam. Et ñ obedierūt voci tue: ⁊ in le
ge tua ñ ābulauerūt: oīa q̄ mādasti eis vt facerēt:
ñ fecerāt ⁊ euenerāt eis oīa mala hec. Ecce munitões
extructe sūt aduersum ciuitatez vt capiat: ⁊ vrbs
data est in manus chaldeoꝝ ⁊ in manus regis ba
bylonis qui ꝓliant aduersus eam a facie gladij et
famis ⁊ pestilētie: ⁊ quecūq̄ locut es acciderūt vt
tuipse cernis. Et tu dic mihi dñe deus eme agꝝ ar
gēto ⁊ adhibe testes: cū vrbs data sit i manꝰ chal
deoꝝ. Et factū ē vbū dñi ad hieremiā dicēs. Ec
ce ego dñs deus vniuerse carnis. Nūqd mihi diffi
cile erit oē verbū? Propterea hec dicit dñs. Ec
ce ego tradam ciuitatez istā in manus chaldeoꝝ
⁊ i manus regis babylonis ⁊ capient eā: ⁊ venient
chaldei ꝓliantes aduersum vrbē hanc ⁊ succēdēt
eam igni ⁊ cōburent eaz: ⁊ domos in q̄x domati
bus sacrificabant baal ⁊ libabāt diis alienis liba
mina ad irritandū me. Erāt.n. filij isrl et filij iuda
iugiter facientes malū in oculis meis ab adolescē
tia sua: filij isrl q vsq̄ nunc exacerbant me i ope
manuū suarū dicit dñs: qz in furore ⁊ indignatōe
mea facta ē mihi ciuitas hec a die q̄ edificauerūt
eam vsq̄ ad diem istaz q̄ auferet de ꝯspectu meo
propter maliciam filioꝝ isrl ⁊ filioꝝ iuda quā fe
cerunt ad irracundiam me ꝓuocātes: ipsi ⁊ reges
eoꝝ ⁊ ꝓncipes eoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ ꝓphe eoꝝ viri
iuda ⁊ habitatores irl'm. Et verterūt ad me terga et
non facies: cū docerez eos ⁊ erudirem diluculo:
⁊ nollent audire vt acciperent disciplinam. Et po
suerūt idola sua in domo i q̄ inuocatus est nomē
meū vt polluerent eā: ⁊ edificauerūt excelsa baal
que sunt i valle filij ennon vt initiarēt filios suos
⁊ filias suas moloch qō nō mādaui eis: nec ascen
dit in cor meū vt facerent abhoīationem hāc: ⁊ in
peccm deducerent iudam. Et nūc ꝓpter ista hec dicit
dñs deus isrl ad ciuitatez hāc: de qua vos dicitis
q̄ tradat in manꝰ regis babylonis i gladio et i fa
me ⁊ in peste. Ecce ego ꝯgregabo eos de vniuer
sis terris ad q̄s eieci eos i furore meo ⁊ in ira mea
⁊ in indignatōe grandi: ⁊ reducam eos ad locum
istum: ⁊ habitare eos faciā ꝯfidenter: ⁊ erūt mihi
in pplm: ⁊ ego ero eis in deum. Et dabo eis cor
vnum ⁊ viam vnam vt timeāt me vniuersis die
bus: ⁊ bñ sit eis ⁊ filijs eoꝝ post eos. Et feriam eis
pactum sempiternum: ⁊ ñ definam eis bñfacere: ⁊
timorez meū dabo in corde eoꝝ vt nō recedāt
a me: ⁊ letabor sup eis cū bñ eis fecero. Et planta
bo eos in terra ista in veritate in toto corde meo
⁊ in tota aīa mea: qz hec dicit dñs. Sicut adduxi
sup pplm istum oē malū hec grande: sic adducā su
per eos oē bonū qō ego loquor ad eos. Et possi
debūtur agri in terra ista de q̄ vos dicitis q̄ des
ta sit: eo q̄ nō remāserit hō et iumētū: ⁊ data sit i
manus chaldeoꝝ. Agri ement pecunia: ⁊ scribent
in libro: ⁊ imprimet signū: ⁊ testis adhibebit: i tra
beniamin ⁊ in circuitu irl'm in ciuitatibus iuda et
in ciuitatibus mōtanis ⁊ in ciuitatibus campestri
bus ⁊ in ciuitatibus que ad austr sunt: qz ꝯuertā
captiuitatem eoꝝ ait dñs. XXXIII

Et factū est verbū dñi ad hieremiam secū
do: cū adhuc clausus essz i atrio carceris
dicēs. Hec dicit dñs qui facturus ē ⁊ for
maturus illō ⁊ paraturus: dñs nomē eius. Clama
ad me ⁊ exaudiam te: ⁊ ānunciabo tibi grandia et
firma que nescis. Quia hec dicit dñs deus isrl ad
domos vrbis huius ⁊ ad domos regis iuda que
destructe sunt ⁊ ad munitões ⁊ ad gladium veni
entium vt dimicent cū chaldeis ⁊ impleāt eas ca
daueribus hoīum q̄s percussi i furore meo ⁊ in in
gnatōe mea: absconderā faciē meā a ciuitate hac ꝓp
oēm malitiā eoꝝ. Ecce ego obducā eis cicatricez

& sanitatem & curabo eos: & revelabo eis dēpcatiōnem pacis & veritatis: & cōvertam ꝯversionē iuda & ꝯversionem irl'm: & edificabo eos sicut a p̄ncipio: & emūdabo illos ab oī iīquitate sua i q̄ peccaverunt mihi: & ppitius ero cūctis iniquitatibus eoꝝ in quib⁹ deliquerūt mihi & sp̄zeverunt me. Et erit mihi in nomē & in gaudium & in laudem & in exultationem cūctis gentibus terre que audierint oīa bona que ego facturus sum eis: & pavebunt & turbabūtur in vniversis locis: & in oī pace quam ego faciā eis. Hec dicit dñs. Adhuc audiet i loco isto quē vos dicitis esse deſtum: eo q̄ non sit hō nec iumētum in civitatibus iuda et foris irl'm q̄ desolate sunt absq; hoīe & absq; bitatore et absq; pecore vox gaudij: & vox leticie: vox sp̄si et vox sponse: vox dicentiuz: ꝯfitemini dño exercituum qm̄ bonus dñs: qm̄ in eternū miſicordia eius: et portantium vota in domo dñi. Reducā.n. ꝯversionē terre sicut a p̄ncipio dicit dñs. Hec dicit dominus exercituz. Adhuc erit in loco isto deserto absq; hoīe & absq; iumēto: & in cūctis civitatibus eius: habitaculum pastoꝝ & accubātium greguz i civitatibus montosis & in civitatibus campestribus: & in civitatibus que ad austꝝ sunt & in tra beniamin: & in circuitu irl'm & in civitatibus iuda: ad huc transibūt greges ad manuz numerātis ait dominus. Ecce dies venient dicit dñs: & suscitabo v̄bum bonū q̄ locutus sum ad domū isr̄l & ad domum iuda. In diebus illis & in tp̄e illo germinare faciā david germē iusticie: & faciet iudiciuz & iustitiam in terra. In diebus illis salvabit iuda: & isr̄l habitabit ꝯfidenter. Et h̄ est nomē q̄ vocabunt eum: dñs iustus nr̄. Quia hec dicit dñs. Nō interibit de david vir qui sedeat sup̄ thronuz domus isr̄l: & ō sacerdotibus & de leuitis n̄ interibit vir a facie mea qui offerat holocaustomata & incendat sacrificiū & cedat victimas oībus diebus. Et fcm̄ est v̄bū dñi ad hieremiā dicens. Hec dicit dominus. Si irritū pōt fieri pactum meū cū die: & pactum meū cū nocte: vt n̄ sit dies & nox in tp̄e suo: & pactū meū irritū esse poterit cu; david fuo meo: vt non sit ex eo filius q̄ regnet in throno eius: & leuite & sacerdotes ministri mei. Sic enumerari nō p̄nt stelle celi & metiri harene maris: sic mltiplicabo semē david fui mei: & leuitas ministros meos. Et factū est v̄bū dñi ad hieremiā dicēs. Nunqd non vidisti qd ppl's hic locutus sit dicens: due cognatōes quas elegerat dñs abiecte sunt: & pp̄lm meū despexerunt: eo q̄ n̄ sit vltra gens coraz eis? Hec dicit dñs. Si pactum meū int̄ diem & noctē & leges celo & terre n̄ posui egdez & semē iacob et david fui mei, pisciam vt non assumā de semine ei⁹ p̄ncipes seminis abrahām isaac et iacob. Reducaz.n. ꝯversionē eoꝝ & miſebor eis. XXXIIII

Verbū q̄ fctm̄ est ad hieremiā a dño: q̄n nabuchodonosor rex babylonis & oīs exercitus eius vniversaq; regna terre q̄ erāt sub ptāte manus eius: & oēs ppli bellabāt ō irl'm & ō oēs vrbes eius dicens. Hec dicit dñs de⁹ isr̄l. Vade & loquē ad sedechiaz regē iuda: & dices ad eū. Hec dicit dñs? Ecce ego tradā civitatem hanc in man⁹ regis babylonis: & succēdet eā igni. Et tu nō effugies de manu ei⁹: sz ꝯprehensione capieris & in manu eius traderis: & oculi tui oculos regis babylonis videbūt: & os eius cū ore tuo loquetur: & babylonē introibis. Attn audi v̄bū dñi sedechia rex iuda. Hec dicit dñs ad te. Non morieris i gladio sz in pace morieris: & fm ꝯbustiones patꝝ tuoꝝ regū p̄oꝝ q̄ fuerūt ante te sic ꝯburent te: et ve dñe plangent te: q̄z v̄bū h̄ ego locutus sum dicit dñs. Et locutus est hieremias ppha ad sedechiaz regem iuda vniversa v̄ba hec i irl'm: & exercit⁹ regis babylonis pugnabat ō irl'm: & ō oēs civitates iuda q̄ relique erāt ō lachis & ō azecha. Hec.n. sup erant de civitatibus iuda vrbes munite. Verbuz q̄ fctm̄ est ad hieremiā a dño post q̄ pcussit rex sedechias fedus cū oī pp̄lo in irl'm: p̄dicās vt dimitteret vnusq;q̄ fuum suum & vnusq;q̄ ācillam suam: hebreum & hebream liberos: & nequaq; dominarentur eis ideſt in iudeo & fratre suo. Audierunt g̃ oēs p̄ncipes & vniversus pp̄lus q̄ ingrerant pactum vt dimitteret vnusq;q̄ fuum suū & ancillam suam liberos & vltra n̄ dñarentur eis. Audierunt igit̄: & dimiserūt. Et ꝯversi sunt deinceps & retraxerunt fuos suos & ancillas suas q̄s dimiserūt liberos: & subiugauerūt i famulos & i famulas. Et fctm̄ est v̄bū ad hieremiam a dño dicēs. Hec dicit dñs deus isr̄l. Ego pcussi fedus cū p̄ribus vr̄is: in die q̄ eduxi eos de terra egypti de domo fuitutis dicēs. Cū ꝯpleti fuerint septē anni dimittat vnusquisq; fratrē suū hebreū q̄ venditus est ei: & fuiet tibi ser annis: & dimittes eū a te libez. Et nō audierunt p̄res vr̄i me: nec inclinauerūt aurem suam. Et ꝯversi estis vos hodie & fecistis q̄ rectuz est i oculis meis vt predicaretis libertatem vnusq;q̄ ad amicū suū & inistis pactum i ꝯspectu meo i domo i q̄ invocatū est nomē meū sup eam. Et reuersi estis & ꝯmaculastis nomen meum: & reduxistis vnusq;q̄ fuū suū & vnusq;q̄ ancilla suā q̄s dimiseratis vt eēnt liberi & sue ptātis: & subiugastis eos vt sint vobis fui & ācille. Propterea hec dicit dñs. Vos n̄ audistis me vt p̄dicaretis libertatem vnusquisq; fratri suo & vnusq;q̄ amico suo. Ecce ego p̄dico libertatem ait dñs ad gladium: ad pestem: & ad famē: & dabo vos i ꝯmotiōem cūctis regnis terre. Et dabo viros q̄ p̄varicantur fedus meuz: & non obſuauerūt v̄ba federis q̄bus assensi sunt in ꝯspectu meo: vitulū quē ꝯciderūt in duas partes: & transierūt inter divisiones ei⁹: p̄ncipes iuda & p̄ncipes irl'm: eunuchi & sacerdotes & oīs pp̄lus terre q̄ transierunt inter divisiones vituli: & dabo eos i manus inimicoꝝ suoꝝ: & in manus querentiū aīas eoꝝ: & erit morticinum eoꝝ in escam volatilibus celi & bestijs terre. Et sedechiam regē iuda & p̄ncipes eius dabo in manus inimicoꝝ suoꝝ & in manus querentium aīas eoꝝ: & in man⁹ exercituū

regis babylonis q recesserunt a vobis. Ecce ego
ꝑcipio dic̃ dñs: z reducã eos in ciuitatem hanc et
ꝓliabũtur aduersum eã: z capiẽt eã z icendẽt igni.
Et ciuitates iuda dabo i solitudinez: eo q̃ non sit
habitator. XXXV

7 Verbum qõ fct̃m est ad hieremiã a dño in
diebus ioachim filij iosie regis iuda di/
cens. Uade ad domũ rechabitaꝝ z loqre
eis: z introduces eos i domũ dñi in vnã excedrã
thesaurorũ: z dabis eis bibere vinũ. Et assũpsi ie
çoniam filiũ hieremie filij absame z fratres eiꝰ et
oẽs filios eius z vniuersam domũ rechabitaꝝ: et
itroduxi eos i domũ dñi ad gaçophylatiũ filioꝝ
anan filij ieçedelie hois dei qõ erat iuxt̃ gaçophy
latiũ ꝓncipũ sup thesauꝝ maasie filij sellum: q erat
custos vestibuli. Et posui cozã filijs domꝰ rechabi
taꝝ cyphos plenos vino z calices. et dixi ad eos.
Bibite vinũ. Qui rñderũt. Nõ bibemus vinum:
qz ionadab filius rechab paꝰ nr̃ ꝑcepit nobis di/
cens. Nõ bibetis vinũ vos z filij vr̃i vsq; i sempi
ternũ. Et domũ ñ edificabitis z semẽtem ñ seretis:
z vineas nõ plãtabitis nec habebitis: sed in taber
naculis hitabitis cũctis diebus vr̃is: vt viuat
diebus multis sup faciẽ terre in q̃ vos pegrinamini.
Obediuimus ergo voci ionadab filij rechab pr̃is
nr̃i in oĩbus q̃ ꝑcepit nobis ita vt nõ biberemꝰ vi
num cũctis diebꝰ nr̃is nos z mulieres nr̃e filij z fi
lie nr̃e: z nõ edificaremꝰ domos ad habitanduz: et
vineã z agꝝ z semẽtem ñ habuimꝰ: sz habitauimꝰ
in tabernaculis z obedientes fuimꝰ iuxt̃ oĩa q̃ ꝑcepit
8 nobis ionadab pr̃ nr̃. Cũ aũt ascẽdisset nabucho
donosor rex babylonis ad trã nr̃am: diximꝰ. Ue
nite: z ingrediamur irl̃m a facie exercitꝰ chaldeoꝝ
z a facie exercitꝰ syrie: z mãsimus i irl̃m. Et factũ
est ꝟbũ dñi ad hieremiã dicẽs. Hec dicit dñs ex
ercituũ deus isrl̃. Uade z dic viris iuda z habita
toribꝰ irl̃m. Nũqd ñ recipietis disciplinã vt obe
diatis verbis meis dic̃ dñs. Prevaluerũt ſmões
ionadab filij rechab q̃s ꝑcepit filijs suis vt ñ biben
rent vinum: z ñ biberũt vsq; ad diẽ banc: qz obe
dierũt ꝑcepto pr̃is sui. Ego aũt locutꝰ sum ad vos
de mane ꝛsurgens z loquẽs: z nõ obedistis mihi.
Misitq; ad vos oẽs seruos meos pphas ꝛsurgens
diluculo mittẽsq; z dicens. Cõuertimini vnusquis
q; a via sua pessima: z bona facite studia vestra: z
nolite seq deos alienos neq; colatis eos: z hitabi
tis in terra quã dedi vobis z pribus vr̃is. Et non
inclinastis aurẽ vr̃am: neq; audistis me. Firmaue
runt igit̃ filij ionadab filij rechab ꝑceptũ pr̃is suũ
qõ ꝑcepit eis: pplꝰ aũt iste ñ obediuit mihi. Ad
circo hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrl̃. Ecce ego ad
ducam sup iudã z sup oẽs hitatores irl̃m vniuer
sam afflictiõem quã locutus sum aduersum illos:
eo q̃ locutꝰ suz ad illos z ñ audierũt: vocaui illos
P. 1 z non rñderũt mihi. Domui aũt rechabitaꝝ dixit
hieremias. Hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrl̃. Pro
eo q̃ obedistis ꝑcepto ionadab pr̃is vr̃i: z custo
distis oĩa eius mãdata z fecistis vniuersa q̃ ꝑcepit
vobis: ꝓpterea hec dicit dñs exercituũ deus isrl̃.
Nõ ofĩciet vir de stirpe ionadab filij rechab stãs
in ꝓspectu meo cũctis diebus. XXXVI

Et factum est in ãno quarto ioachim filij
v iosie regis iuda: fctm̃ est verbũ ꝟb ad hiere
miam a dño dicẽs. Tolle volumẽ libri z
scribes in eo oĩa ꝟba q̃ locutus sum tibi aduersus
isrl̃ z iudam et aduersum oẽs gẽtes a die q̃ locutꝰ
sũ ad te ex diebus iosie vsq; ad diẽ hãc: si forte au
diente domo iuda vniuersa mala q̃ ego cogito fa/
cere eis: reuertaẽ vnusq;q; a via sua pessima: z ꝓpi
tius ero inigtati z peccato eoꝝ. Uocauit g̃ hieremi
as baruch filiũ nerie: z scripsit baruch ex ore hie/
remie oẽs ſmones dñi q̃s locutus est ad eũ i vo
lumine libri. Et ꝑcepit hieremias baruch dicẽs.
2 Ego clausus sum: nec valeo ingredi domuz dñi.
Ingredere g̃ tu z lege de volumine in q̃ scripsisti
ex ore meo ꝟba dñi audiẽte pplo in domo dñi in
die ieiunij: insup z audiẽte vniuerso iuda q̃ veniũt
de ciuitatibꝰ suis. Leges eis: si forte cadat oratio
eoꝝ in cõspectu dñi: z reuertaẽ vnusq;q; a via sua
pessima: qm̃ magnus furor z indignatio ẽ quã lo/
cutus est dñs aduersus pplm̃ hũc. Et fecit baruch
filius nerie iuxt̃ oĩa q̃ ꝑceperat ei hieremias ꝓpha:
legens ex volumine ſmones dñi i domo domini.
Factm̃ est autẽ i ãno qnto ioachim filij iosie regis
iuda: in mẽse nono: ꝑdicauerũt ieiunium i ꝓspectu
dñi oi pplo in irl̃m z vniuerse multitudini q̃ ꝑflu
xerat de ciuitatibꝰ iuda i irl̃m. Legitq; baruch ex
volumine ſmones hieremie i domo dñi in gaço
philatio gamarie filij saphan scribe i vestibulo su
periori i introitu porte noue domus dñi: audiẽte oĩ
3 pplo. Cũq; audisset micheas filiꝰ gamarie filij sa/
phan oẽs ſmones dñi ex libro: descẽdit in domũ
regis ad gaçophilatiũ scribe. Et ecce ibi oẽs ꝓnci
pes sedebãt: elisama scriba et dalaias filiꝰ semeie
z helnathan filius achoboz z gamarias filiꝰ saphã
z sedechias filius ananie z vniuersi ꝓncipes. Et nũ
ciauit eis micheas oĩa ꝟba q̃ audiuit legentez ba
ruch ex volumine i auribus pplı̃. Misertq; itaq;
oẽs ꝓncipes ad baruch iudi filiũ nathanie filij sele
mie filij chusi dicẽtes. Volumẽ ex q̃ legisti audiẽte
pplo sume in manu tua: z veni. Tulit g̃ baruch fi/
lius nerie volumen in manu sua: et venit ad eos.
Et dixerũt ad eũ. Sede: z lege hec in auribꝰ nr̃is.
Et legit baruch i auribꝰ eoꝝ. Igr̃ cũ audiffent oĩa
ꝟba: obstupuerũt vnusq;q; ad ꝓximũ suũ: z dixe
runt ad baruch. Nũciare debemꝰ regi oẽs ſmões
istos? Et iterrogauerũt eũ dicẽtes. Indica nobis:
quõ scripsisti oẽs sermones istos ex ore eiꝰ. Dixit
aũt eis baruch. Ex ore suo loquebaꝰ q̃si legens ad
me oẽs ſmones istos: z ego scribebã in volumine
atramẽto. Et dixerũt ꝓncipes ad baruch. Uade z
abscondere tu z hieremias: z nemo sciat vbi sitis.
S 4 Et ingressi sut ad regẽ i atriũ. Porro volumẽ cõ/
mẽdauerũt i gaçophilatio elisame scribe: z nũcia
uerũt audiẽte rege oẽs ſmones. Misitq; rex iudi
vt sumeret volumẽ: q tollẽs illud de gaçophilatõ

elisame scribe: legit audiēte rege: z vniuersis p̄ncipibus q̄ stabāt circa regē. Rex āt sedebat ī domo hyemali in nono mēse: z posita erat arula cozā eo plena p̄runis. Cūq; legisset iudi tres pagellas vel quattuoz: scidit illud scalpello scribe z p̄iecit ī ignē q̄ erat sup arulā donec ꝯsumeret oē volumē igni q̄ erat ī arula. Et nō timuerūt: neq; sciderunt vestimēta sua rex z oēs pui eius: q̄ audierūt vniuersos sermōnes istos. Nerūtn̄ helnathan z dalaias z gamarias cōtradixerūt regi ne ꝯbureret libz: z nō audiuit eos. Et p̄cepit rex hieremihel filio amalech: z saraie filio eçriel z selemie filio abdehel vt ꝯprehenderent baruch scribā z hieremiā pphām. Abscōdit aūt eos dn̄s. Et factū est vbū dn̄i ad hieremiā pphām: postq; ꝯbusserat rex volumen z sermōes q̄s scripserat baruch ex oze hieremie dicēs. Rursum tolle volumē aliud: z scribe ī eo oēs sermones p̄ores q̄ erāt ī p̄mo volumine q̄ ꝯbussit ioachim rex iuda. Et ad ioachim regē iude dices. Hec dicit dn̄s. Tu ꝯbussisti volumen istud dicēs. Quare scripsisti in eo ānuncians: festinē veniet rex babylonis: z vastabit t̄rā hāc: z cessare faciat ex illa hoiem z iumentū? Propt̄ea hec dicit dn̄s deus ꝺ ioachim regē iuda. Non erit ex eo q̄ sedeat sup soliū dauid: z cadauer eius pijcietur ad estū p diem z ad gelu p noctē. Et visitabo ꝺ eū z ꝺ semē eius et ꝺ seruos eius iniqtates suas: z adducaz sup eos z sup habitatozes ir'lm z sup viros iuda oē malū q̄ locut⁹ sum ad eos: z nō audierūt. Hieremias autez tulit volumē aliud: z dedit illō baruch filio nerie scribe q̄ scripsit ī eo ex oze hieremie oēs ꝟmones libri quē ꝯbusserat ioachim rex iuda igni: z insup additi sūt ꝟmones multo plures q̄s antea fuerant.

I.6 Et regnauit rex sedechias filius XXXVII
e iosie p̄ iechonia filio ioachim quē ꝯstituit regē nabuchodonosoz rex babylonis ī t̄ra iuda: z nō obediuit ipse z pui eius et pplus t̄re vbis dn̄i que locutus est ī manu hieremie pphe. Et misit rex sedechias iuchal filiū selemie z sophoniam filiū maasie sacerdotē ad hieremiā pphām dicēs. Oza p nobis dn̄m deū nr̄m. Hieremias aūt libere ābulabat ī medio ppli. Nō.n. miserāt eū in custodiaz carceris. Egit exercitus pharaonis egressus ē de egypto: z audientes chaldei qui obsidebant ir'lm huiusmōi nunciū recesserūt ab ir'lm. Et factū est verbū dn̄i ad hieremiā pphām dicēs. Hec dicit dn̄s deus isrl. Sic dicetis regi iuda q̄ misit vos ad me inrogandū. Ecce exercitus pharaōis q̄ egressus ē vobis ī auxiliū reuertet ī t̄rā suā ī egyptū: z redient chaldei z bellabūt ꝺ ciuitatem hāc: z capient eā z succēdent igni. Hec dicit dn̄s. Nolite decipe aīas vras dicētes: eūtes abibūt z recedent a nobis chaldei: qz nō abibūt. Etz si percusseritis oēz exercitū chaldeoz q̄ pliantur aduersum vos z de relicti fuerint ex eis aliq̄ vulnerati: singuli de tentorio suo ꝯsurgent: z incendent ciuitatē hanc igni. 7 Ergo cū recessisset exercitus chaldeoz ab ir'z ppt̄ exercitum pharaonis egressus ē hieremias ō ir'z vt iret in t̄ram beniamin: z diuideret ibi possessiōnem in ꝯspectu ciuiū. Cūq; pueniisset ad portā beniamin erat ibi custos porte p vices noīe hierias filius selemie filij ananie: z apphendit hieremiaz pphām dicens. Ad chaldeos p̄fugis! Et rndit hieremias. Falsum est: nō fugio ad chaldeos. Et nō audiuit eū: sz ꝯprehendit hierias hieremiā z adduxit eū ad p̄ncipes. Qbz̄ē irati p̄ncipes contra hieremiā: cesum eū miserūt ī carcerez qui erat in domo ionathan scribe. Ipse enim p̄repositus erat super carcerez. Itaq; ingressus est hieremias ī domum laci z in ergastulum: z sedit ibi hieremias diebus multis. Mittēs aūt sedechias rex tulit eū: z interrogauit eum in domo sua abscōdite: z dixit. Pntasne est sermo a domino? Et dixit hieremias. Est. Et ait. In manus regis babylonis traderis. 8 Et dixit hieremias ad regem sedechiā. Quid peccaui tibi z seruis tuis z pplo tuo: qz misisti me in domum carceris? Ubi sunt pphe vestri qui pphetabant vobis z dicebāt: nō veniet rex babylonis sup vos z super terram hanc? Nunc ergo audi obsecro domine mi rex. Ualeat deprecatio mea ī cōspectu tuo: et ne me remittas in domum ionathe scribe ne moziar ibi. Precepit ergo rex sedechias vt traderetur hieremias ī vestibulū carceris: z daretur ei torta quotidie panis: excepto pulmento: donec consumarentur omnes panes de ciuitate. Et mansit hieremias in vestibulo carceris.

Audiuit autem saphacias fi- XXXVIII
lius madian z hiedelias filius phassur et iucha filius sedemie z phassur filius melchie sermōes quos hieremias loquebatur ad omnem populum dicens. Hec dicit dominus. Quicūq; manserit ī ciuitate hac moziet gladio z fame z peste: qui autem profugerit ad chaldeos viuet: z erit anima eius sospes z viuens. Hec dicit dominus. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus regis babylonis: z capiet eam. Et dixerunt p̄rincipes regi. Rogamus vt occidatur homo iste. De industria enim dissoluit manus virozum belantium qui remanserunt in ciuitate hac: z manus vniuersi populi: loquēs ad eos vniuersa verba hec. Siquidem homo iste non querit pacem populo huic: sed malum. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse ī manibus vestris est. Nec enim fas est vobis quicquā negare. Tulerunt ergo hieremiam z proiecerūt eum in lacuz melchie filij amalech: qui erat in vestibulo carceris: z sūmiserunt hieremiam in funibus in lacum in quo non erat aqua sed lutum. Descendit itaq; hieremias in cenum. Audiuit aūt abdemelech ethiops vir eunuchus qui erat ī domo regis: q̄ misissent hieremiam in lacū. Pozro rex sedebat in porta beniamin. Et egressus ē abdemelech de domo regis: z locutus est ad regem dicens. Dn̄e mi rex male fecerūt viri isti oīa q̄cūq; ppetrauerūt ꝺ hieremiā pphāz: mittētes eū ī lacū vt moziat ibi fame. Nō st.n. panes vltra ī ciuitate. 2 Precepit itaq; rex abdemelech ethiopi dicēs

Tolle tecū hinc triginta viros: ⁊ leua hieremiam
prophetam de lacu añ̄ moriatur. Assumptis ḡ
abdemelech secuz viris ingressus ē domū regis
que erat sub cellario ⁊ tulit inde veteres pānos ⁊
ātiq̄ vestimēta q̄ ꝓputruerāt: ⁊ sūmisit ea ad hiere
miā i lacū p funiculos. Dixitq̄ abdemelech ethiops
ad hieremiam pphām. Pone veteres pānos ⁊ ⁱⁿ
scissa ⁊ putrida sub cubito manuū tuaz: ⁊ super fu
nes. Fecit ḡ hieremias sic. Et extraxerūt hieremi
am funibus: ⁊ eduxerunt eum de lacu. Mansit āt
hieremias i vestibulo carceris. Et misit rex sede
chias: ⁊ tulit ad se hieremiam pphām ad ostium
tertium qđ erat in domo dñi. Et dixit rex ad hie
remiam. Interrogo ego te ſmonem ne abscōdas
a me aliquid. Dixit aūt hieremias ad sedechiaz.
Si annūciauero tibi: nūquid ñ interficies me? Et
si cōsilium dedero tibi: non me audies. Iuranit ḡ
rex sedechias hieremie clam dicēs. Viuit dñs q
fecit nobis aīam hāc: si occidero te ⁊ si tradidero
te in manus viroz istoz q querūt aīam tuam. Et
3 dixit hieremias ad sedechiam. Hec dicit dñs ex
ercituū deus isrł. Si ꝓfect⁹ exieris ad ꝓncipes re
gis babylonis: viuit aīa tua: ⁊ ciuitas hec ñ succen
det igni: ⁊ saluus eris tu ⁊ dom⁹ tua. Si āt ñ exie
ris ad ꝓncipes regis babylōis: tradet ciuitas hec
in manus chaldeoz ⁊ succēdēt eam igni: ⁊ tu non
effugies de manu eoz. Et dixit rex sedechias ad
hieremiam. Sollicit⁹ sum ppter iudeos q transfu
gerunt ad chaldeos: ne forte tradat in man⁹ eoz:
⁊ illudant mihi. Rñdit aūt hieremias: et dixit ei.
Non te tradent. Audi q̄so vocē dñi quā ego loq̄r
ad te: ⁊ bñ tibi erit: ⁊ viuet aīa tua. Q̄ si nolueris
egredi iste est ſmo quē oñdit mihi dñs. Ecce oēs
mulieres que remāserūt in domo regis iuda: edu
centur ad ꝓncipes regis babylonis: ⁊ ipse dicent.
Seduxerūt te ⁊ ꝓualuerūt aduersum te viri paci
fici tui: demerserūt te in ceno et in lubzico pedes
tuos: ⁊ recesserūt a te. Et oēs vxores tue ⁊ filij tui
educent ad chaldeos: ⁊ ñ effugies manus eoz: sz
S 4 in manu regis babylonis capieris: ⁊ ciuitatez hāc
cōburet igni. Dixit ḡ sedechias ad hieremiā. Nul
lus sciat vba hec: ⁊ nō morieris. Si aūt audierint
ꝓncipes q̄ locutus sum tecū: ⁊ venerīt ad te ⁊ di
xerint tibi: indica nobis qd locutus sis cū rege ne
fceles: ⁊ nō te interficiem⁹: ⁊ qd locut⁹ ē tecū rex: di
ces ad eos. Prostrati ego ꝓces meas coz̄ rege: ⁊
ne me reduci iuberet in domū ionathan ⁊ ibi mo
rerer. Venerūt ḡ oēs ꝓncipes ad hieremiā: ⁊ inter
rogauerūt eum. Et locutus est eis iux̄ oīa verba
que ꝓceperat ei rex. Et cessauerūt ab eo. Nihil. n.
fuerat auditum. Mansit vero hieremias in vesti
bulo carceris vsq̄ ad diem q̄ capta ē irł̄m. Et fac
tum est vt caperetur irł̄m. XXXIX

In anno nono sedechie regis iuda mēse de
cimo: venit nabuchodonoſoz rex baby
lonis ⁊ oīs exercitus eius ad irł̄m ⁊ obsi
debāt eam. Undecimo aūt anno sedechie mense
quarto gnta mensis: apta est ciuitas: ⁊ ingressi sūt
oēs ꝓncipes regis babylonis ⁊ sederunt in porta
media: neregel sereser semagar nabusar sachim
rapsaces neregel sereser rebmag ⁊ oēs relīq ꝓnci
5 pes regis babylonis. Lūq̄ vidisset eos sedechias
rex iuda ⁊ oēs viri bellatozes: fugerūt: ⁊ egressi sūt
nocte de ciuitate p viam hozti regis ⁊ p portaz q̄
erat inter duos muros: ⁊ egressi sunt ad viā deſ
ti. Persecut⁹ est aūt eos exercitus chaldeoz et cō
prehenderūt sedechiam in cāpo solitudinis hieri
chontine: ⁊ captum adduxerūt ad nabuchodono
ſoz regez babylonis in reblatha q̄ est ī tra emath
⁊ locutus est ad eū iudicia. Et occidit rex babylo
nis filios sedechie in reblatha i oculis eius: et oēs
nobiles iuda occidit rex babylonis. Oculos q̄q̄
sedechie eruit: ⁊ vinxit eū cōpedibus vt duceret i
babylonem: domū q̄q̄ regis ⁊ domū vulgi succē
derunt chaldei igni: ⁊ muz irł̄m subuerterūt. Et
reliqas ppli que remāserant in ciuitate: ⁊ pfugos
qui trāsfugerāt ad eū ⁊ supfluos vulgi q remanse
rāt transtulit nabuçardan mgr̄ militum in baby
lonem: ⁊ de plebe paupum qui nihil penit⁹ hēbāt:
dimisit nabuçardan mgr̄ militie in terra iuda: et
6 dedit eis vineas ⁊ cisternas i die illa. Pręceperat
āt nabuchodonoſoz rex babylonis de hieremia:
nabuçardan mgr̄o militum dicens. Tolle illum:
⁊ pone sup eum oculos tuos nihilq̄ ei mali faci
as: sz vt voluerit sic faciet ei. Misit ḡ nabuçardan
ꝓnceps militie ⁊ nabu et selban ⁊ rapsaces ⁊ nere
gel ⁊ sereser ⁊ rebmag ⁊ oīes optimates regis ba
bylonis miserunt ⁊ tulerunt hieremiam de vesti
bulo carceris: ⁊ tradiderūt eum godolie filio ai
cham filij saphan: vt intraret i domū et habitaret
T in ꝓpło. Ad hieremiam aūt factus fuerat ſmo do
mini cū clausus esset in vestibulo carceris dicēs:
Vade ⁊ dic abdemelech ethiopi dicēs. Hec dicit
dñs exercituum deus isrł̄. Ecce ego inducam ser
mones meos sup ciuitatem banc in malum ⁊ non
in bonum: ⁊ erūt in cōspectu tuo in die illa: ⁊ libe
rabo te in die illa ait dñs. Et non traderis in ma
nus viroz q̄s tu formidas: sz eruēs liberabo te et
gladio non cadēs: sz erit tibi aīa tua in salutem ga
in me habuisti fiduciam ait dñs. XL

Sermo qui factus est ad hieremiaz a dño
postq̄ dimissus est a nabuçardan mgr̄o
militie de rama qñ tulit eum vinctuz ca
thenis in medio: omniuz qui migrabant de irł̄m
7 ⁊ iuda: ⁊ ducebāt̄ur in babylonez. Tollens ḡ ꝓn
ceps militie hieremiā dixit ad eū. Dñs deus tu⁹ lo
cutus est malū sup locū istū: ⁊ adduxit ⁊ fecit dñs
sicut locutus est: q̄z peccastis dño ⁊ nō audistis vo
cem ei⁹: ⁊ fact⁹ est vobis ſmo h. Nūc ergo ecce sol
tui te hodie ō cathenis q̄ sūt ī mānib⁹ tuis. Si placet
tibi vt venias mecū i babylonē veni ⁊ ponā oculos
meos sup te. Si āt displicet tibi venire mecū i ba
bylonē: reside. Ecce oīs tra ī ꝓspectu tuo est. Nō
eleger⁹ ⁊ q̄ placuerit tibi vt vadas: illuc pge: ⁊ me
cū noli venire: sz habita apud godoliā filiū aicha
filij saphā quē ꝓposuit rex babylōis ciuitatib⁹ iuꝺ

habita ꝙ cū eo ī medio ppli: vel q̄cunq; placuerit tibi vt vadas:vade. Dedit q̄z ei magister militie cibaria ⁊ munuscula:⁊ dimisit eū. Venit aūt hieremias ad godoliam filiū aicham ī maspbath:⁊ habitauit cū eo in medio ppli ꝙ relictus fuerat ī terra. 8 Cumq; audissent oēs p̄ncipes exercitus q̄ dispersi fuerant per regiones:ipsi ⁊ socij eoꝝ q̄ p̄fecisset rex babylonis godoliam filiū aicham terre:⁊ q̄ ōmēdasset ei viros ⁊ mulieres ⁊ puulos ⁊ de paupib⁹ terre q̄ non fuerant translati in babylonē:venerūt ad godoliam in maspbath ⁊ in ismahel filius nathanie ⁊ iohanan filius caree ⁊ ionathan ⁊ sareas filius thenoemeth ⁊ filij offi q̄ erāt de nethophati ⁊ iechonias filius maachati ipse ⁊ viri eoꝝ. Et iurauit eis godolias filius aicham filij saphan ⁊ commitibus eoꝝ dicēs. Nolite timere seruire chaldeis habitate in terra ⁊ seruite regi babylonis: et bene erit vobis. Ecce ego hīto in maspbath:vt rñdeaz p̄cepto chaldeoꝝ q̄ mittūtur ad nos. Vos autez colligite vindemiam ⁊ messez ⁊ oleū ⁊ ōdite ī vasis vr̄is:⁊ manete in vrbib⁹ vr̄is q̄s tenetis. Sed ⁊ oēs iudei q̄ erāt in moab ⁊ in finib⁹ āmon ⁊ in idumea ⁊ in vniersis regionib⁹:audito q̄ dedisset rex babylonis reliqas in iudea ⁊ q̄ p̄posuisset sup eos godoliam filiū aicham filij saphan:reuersi sunt inquā oēs iudei de vniersis locis ad quę p̄fugerāt:⁊ venerunt in terrā iuda ad godoliaz in maspbath ⁊ collegerūt vinū ⁊ messem mltam nimis. Pi Iohanan āt filius caree ⁊ oēs p̄ncipes exercitus q̄ dispsi fuerāt in regionibus: venerūt ad godoliam ī maspbath: ⁊ dixerūt ei. Scito q̄ baalis rex filioꝝ āmon misit ismahel filiū nathāie p̄cutere aīam tuā. Et nō credidit eis godolias fili⁹ aicham. Iohanan āt filius caree dixit ad godoliaz seorsuz ī maspbath loquēs. Vbo ⁊ p̄cutiā ismahel filium nathanie nullo sciente:ne īterficiat aīaz tuā ⁊ dissipent oēs iudei qui ōgregati sunt ad te:⁊ pibunt reliquie iuda. Et ait godolias filius aicham ad iohanan filium caree. Noli facere verbuz hoc Falsum.n.tu loqueris de ismahel. XLI

Et factū est in mense septio:venit ismahel filius nathanie filij elisama de semine regali:⁊ optimates regis:⁊ decē viri cū eo ad godoliam filiū aicham in maspbath:⁊ comederunt ibi panes sīl in maspbath: surrexerūt aūt ismahel filius nathanie ⁊ decē viri ꝙ cū eo erant ⁊ p̄cusserunt godoliam filium aicham filij saphan gladio:⁊ interfecerunt eū quem p̄fecerat rex babylonis terre. Omnes q̄z iudeos qui erant cuz godolia in maspbath ⁊ chaldeos qui repti sunt ibi: 2 ⁊ viros bellatoꝛes p̄cussit ismahel. Secūdo aūte die postq̄ occiderat godoliam nullo adhuc sciente:venerunt viri de sychem ⁊ de silo ⁊ de samaria octoginta viri rasi barba ⁊ sciss̄is vestibus et squalentes ⁊ munera ⁊ thus habebāt in manu vt offerrēt in domo dñi. Egressus ꝙ ismahel filius nathanie in occursum eoꝝ de maspbath:incedēs ⁊ plozans ibat. Cuz aūt occurrisset eis:dixit ad eos. Venite ad godoliam filium aicham. Qui cuz venissent ad mediū ciuitatis īterfecit eos ismahel filius nathanie circa medium laci ipse et viri qui erant cum eo. Decem aūt viri repti sunt inē eos: qui dixerunt ad ismahel. Noli occidere nos: qz habemus thesauros ī agro frumēti ⁊ ozdei ⁊ olei ⁊ mellis. Et cessauit ⁊ non interfecit eos cū fribus suis. Lacus aūt in quem piecerat ismahel oīa cadauera viroꝝ q̄s pcussit ppter godoliam: ipse est quem fecit rex asa ppter baasa regem isr̄l. Ipsum repleuit ismahel filius nathanie occisis. Et captiuas duxit ismahel oēs reliquias ppli qui erant in maspbath filias regis ⁊ vniersum ppl̄m qui remanserant in maspbath:quos ōmendauerat nabuçardan p̄nceps militie godolie filio aichaz. Et cepit eos ismahel filius nathanie:⁊ abijt vt trāsiret ad filios āmon. 3 Audiuit aūt iohanan filius caree ⁊ oēs p̄ncipes bellatoꝝ qui erāt cū eo oē malum q̄ fecerat ismahel filius nathanie:⁊ assumptis vniersis viris pfecti sunt vt bellarent aduersum ismahelem filium nathanie:⁊ inuenerunt eū ad aquas multas que sunt in gabaon. Cūq; vidisset oīs ppl̄s qui erat cū ismahel:iohanan filiuz caree ⁊ vniersos p̄ncipes bellatoꝝ qui erant cū eo letati sunt. Et reuersus est oīs ppl̄us quē cepat ismahel in maspbath:reuersusq; abijt ad iohanan filium caree. Ismahel aūt filius nathanie fugit cū octo viris a facie iohanan:⁊ abijt ad filios āmon. S Sulit ergo iohanan filius caree ⁊ oēs p̄ncipes bellatoꝝ qui erant cū eo:vniersas reliqas vulgi q̄s reduxerāt ab ismahel filio nathanie ō maspbath: postq̄ pcussit godoliā filiū aichaz fortes viros ad pliū:⁊ mlieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos q̄s rduxerat ō gabaon ⁊ abierūt ⁊ sederūt pegrinātes ī chanaan q̄ ē iuxt̄ bethleem vt pgerent ⁊ ītroirēt egyptū a facie chaldeoꝝ. Timebāt.n.eos qa pcusserat ismahel filiuſ nathanie godoliā filiū aichā quē p̄posuerat rex babylonis in terra iuda. XLII

4 Et accesserūt oēs p̄ncipes bellatoꝝ ⁊ iohanan fili⁹ caree ⁊ ieçonias fili⁹ osie ⁊ reliquū vulg⁹ a pūo vsq; ad magnū:dixerūt q̄z ad hieremiam ppha;. Cadat oro nra ī ospectu tuo:⁊ oza p nobis ad dñm deū tuū p vniersis religis istis:qz derelicti sum⁹ pauci ō plt̄ib⁹ sic oculi tui nos ītuēt:⁊ ānūciet nob dñs de⁹ tu⁹ viā p quā pgam⁹:⁊ ỽbū q̄ faciam⁹. Dixit aūt ad eos hieremias pha. Audiui. Ecce ego oro ad dñm deū vestrū ꝛm ỽba vr̄a:oē ỽbū q̄cūq; rñderit mihi īdibo vobis:nec celabo vos gcē. Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit dñs inē nos testis vitaris et fidei:si nō iuxt̄ oē ỽbū in q̄ miserit te dñs de⁹ tu⁹ ad nos:sic faciem⁹ sive bonū est sive malū. Voci dñi dei nr̄i ad quē mittim⁹ te obediem⁹:vt bñ sit nobis cum audierim⁹ vocē dñi dei nr̄i. 5 Cū āt opleti eēnt decē dies:factū ē ỽbū dñi ad hieremiā. Vocauitq; iohanā filiū caree ⁊ oēs p̄ncipes bellatoꝝ q̄ erāt cū eo ⁊ vniersū ppl̄z a mīmo vsq; ad magnū:⁊ dixit ad eos. Hec dicit dñs de⁹ isr̄l ad quē misistis me:

vt pſternerem ꝑces vras in ꝺſpectu eius. Si geſ/
centes manſeritis in terra hac: ed ficabo vos ⁊ ñ
deſtruam: plantabo ⁊ non euellã. Jam enim pla/
catus ſum ſup malo: qꝺ feci vobis. Nolite timẽ a
facie regis babylonis quẽ vos pauidi fozmidat'.
Nolite metuere eum dicit dñs: qz vobiſcum ſuꝫ
ego vt ſaluos vos faciam ⁊ eruam de manu eius
⁊ dabo vobis miſericozdias et miſereboz vr̃i: et
habitare vos faciam in terra vr̃a. Si aũt dixeri/
tis vos: nõ hãbitabimus in terra iſta nec audiemus
vocem dñi dei nr̃i dicentes nequaq̃: ſꝫ ad terraꝫ
egypti pgemus vbi non videbimus bellũ ⁊ clan/
gozem tube non audiemus: ⁊ famen nõ ſuſtine/
bimus: ⁊ ibi habitabimus: ꝓpt̃ hoc nunc audite ver
bum dñi relige iuda. Hec dicit dñs deus exerci/
tuum deus iſrl'. Si poſueritis faciem vr̃am vt in
grediamini egyptum ⁊ ĩtraueritis vt ibi habitet': 6
gladius quẽ vos fozmidatis: ibi ꝓzehẽdet vos
in terra egypti: ⁊ fames pzo qua eſtis ſolliciti ad/
herebit vobis in egypto et ibi moziemini. Oẽs
viri qui poſuerint faciem ſuaꝫ vt ingrediãt egyp
tum vt hãbitent ibi: mozient̃ gladio ⁊ fame ⁊ peſte.
Nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie ma
li quõ ego afferam ſup eos: qz hec dicit dñs exer/
cituuꝫ deus iſrl'. Sicut ꝺflatus eſt furoz me⁹ ⁊ ĩdi
gnatio mea ſup hãbitatozes ir̃l'm: ſic ꝺflabitur indi
gnatio mea ſup vos cũ ingreſſi fueritis egyptuꝫ:
⁊ eritis in iuſiurãdnm ⁊ in ſtupoze ⁊ ĩ maledictũ
⁊ in oppzobzium: ⁊ nequaq̃ vltra videbitis locũ
iſtũ. Verbũ dñi ſup vos relige iuda. Nolite ĩtra
re egyptum. Scientes ſcietis qz obteſtatus ſũ vo
bis hodie qz decepiſtis aĩas vr̃as. Vos.n. miſiſt⁹
me ad dñm deũ nr̃m dicẽtes. Oza ꝓ nobis ad do
minum deum nr̃m: ⁊ iux̃ oĩa quecũq̃ dixerit ti/
bi dñs deus nr̃: ſic ãnũcia nobis ⁊ faciem⁹. Et an
nunciaui vobis hodie: ⁊ nõ audiſtis vocẽ dñi dei
vr̃i ſup vniuerſis ꝓ quib⁹ miſit me ad vos. Nũc
g̃ ſcientes ſcietis: qz gladio ⁊ fame ⁊ peſte mozie/
mini ĩ loco ad quẽ voluiſtis ĩtrare vt hãbitet' ibi.

7 Factum eſt aũt cum ꝛpleſſet hie/ XLIII
remias loquẽs ad pp̃m vniuerſos ſmo
nes dñi dei eoz ꝓ quib⁹ miſerat euz dñs
deus eoz ad illos oĩa ẏba hec: dixit azarias filiuſ
oçie ⁊ iohanan filius caree ⁊ oẽs viri ſupbi dicen
tes ad hieremiam. Mendaciũ tu loqueris. Non
miſit te dñs deus nr̃ dicens ne ĩgrediamini egyp
tum vt hãbitetis illic: ſꝫ baruch filius nerie incitat te
aduerſum nos vt tradat nos in manus chaldeo/
rum ⁊ interficiat nos ⁊ traduci faciat ĩ babylonẽ.
Et nõ audiuit iohanan filius carie: ⁊ oẽs ꝓncipes
bellatoz et vniuerſus pp̃s vocem dñi vt mane/
rent in terra iuda: ſꝫ tollens iohanan filius caree
⁊ vniuerſi ꝓncipes bellatoz: vniuerſos reliquaſ
iuda qui reuerſi fuerant de cũctis gentibus ad q̃s
fuerant ante diſpſi vt hãrent ĩ terra iuda: viros
⁊ mlieres ⁊ parvulos ⁊ filias regis ⁊ oñez aĩam
quã reliquerat nabuçardan ꝓncipes militie cum
godolia filio aicham filij ſaphan: ⁊ hieremiã ꝓphe

8 tam ⁊ baruch filium nerie: ⁊ ingreſſi ſunt in terraꝫ
egypti: qz non obedierunt voci dñi: ⁊ venerũt vſ
q̃ ad taphnis. Et factus eſt ſm̃o dñi ad hieremiã
in taphnis dicens. Sume tibi lapides grãdes in
manu tua ⁊ abſcondes eos ĩ cripta que ẽ ſub mu/
ro latericio ĩ poꝛta domus pharaonis in taphnis
cernentibus viris iudeis ⁊ dices ad eos. Hec dicit
dñs exercituum: deus iſrl'. Ecce ego mittã ⁊ aſſu
mã nabuchodonoſoz regẽ babylonis ſeruũ meuꝫ:
⁊ ponã thzonũ eius ſup lapides iſtos quos abſcõ
di: ⁊ ſtatuet ſoliuꝫ ſuuꝫ ſup eos. Uenienſq̃ pcuti/
et terrã egypti: quos in moꝛte ĩ moꝛtem: et q̃s in
captiuitate in captiuitatem: ⁊ q̃s ĩ gladio ĩ gladiũ.
Et ſuccẽdet ignem in delubꝛis deoꝝ egypti ⁊ cõ/
buret ea ⁊ captiuos ducet illos. Et amicietur terra
egypti ſicut amicitur paſtoz pallio ſuo: ⁊ egredietur
inde in pace. Et ꝓteret ſtatuas domus ſolis q̃ ſũt
in terra egypti: ⁊ delubꝛa deoꝝ egypti comburet
ignı. XLIIII

Pj Verbũ qõ factum ẽ ad hieremiaz: ⁊ ad oẽs
iudeos qui habitabãt in terra egypti ha
bitantes ĩ magdalo ⁊ in taphnis ⁊ ĩ mem
phis ⁊ ĩ terra phatures dicens. Hec dicit dñs ex/
ercituum deus iſrl'. Uos vidiſtis oẽ malum iſtud
qõ adduxi ſup ir̃l'm ⁊ ſup oẽs vrbes iuda: et ecce
deſerte ſunt hodie: ⁊ nõ eſt in eis habitatoꝛ ꝓpter
malitiam quã fecerũt vt me ad iracũdiam ꝓuoca
rẽt: ⁊ irent ⁊ ſacrificarẽt ⁊ colerẽt deos alienos q̃s
neſciebãt et illi et vos ⁊ pr̃es vr̃i. Et miſi ad vos
oẽs ſeruos meos pp̃has de nocte ꝓſurgens: mittẽs
q̃ ⁊ dicens. Nolite facere ẏbũ abboĩationis hu/
iuſcemõi. Et ñ audierũt: nec inclinauerũt aurem
ſuam vt ꝓuerterẽtur a malis ſuis ⁊ ñ ſacrificarẽt
dijs alienis. Et ꝺflata ẽ ĩdignatio mea ⁊ furoz me⁹
⁊ ſuccenſa ẽ ĩ ciuitatib⁹ iuda ⁊ ĩ plateis ir̃l'm: ⁊ ver
ſe ſunt in ſolitudinem ⁊ vaſtitatẽ ſm̃ dicẽ hanc. Et
nũc hec dicit dñs exercituũ deus iſrl'. Quare vos 2
facitis malũ grãde ẏ ꝑ aĩas vr̃as vt ĩtereat ex vo
bis vir ⁊ mulier parvulus ⁊ lactens de medio iu/
de: nec reliquat̃ vobis qcq̃ reſiduũ ꝓuocãtes me
in operibus manuum vr̃aꝝ ſacrificando dijs alie
nis in terra egypti in quã egreſſi eſtis vt habitet'
ibi: ⁊ diſpereatis: ⁊ ſitis in maledictionẽ ⁊ ĩ oppzo
bꝛiuꝫ cũctis gentibus terre? Nũquid obliti eſtis
mala patrum veſtrozum ⁊ mala regum iuda ⁊ ma
la vxoꝝ eoꝝ ⁊ mala vr̃a ⁊ mala vxoꝝ vr̃aꝝ que
fecerunt in terra iuda ⁊ in regionibus ir̃l'm? Non
ſunt mundati vſq̃ ad diem hunc: ⁊ nõ timuerunt
⁊ nõ ambulauerũt in lege dñi ⁊ in ꝑceptis meis: q̃
dedi cozam vobis ⁊ cozam pr̃ibus veſtris. Ideo
hec dicit dñs exercituum deus iſrl'. Ecce ego po
nam faciẽ meã in vobis in malum: ⁊ diſpdam oẽs
iudam. Et aſſumã reliqas iude q̃ poſuerũt facies
ſuas vt ingrederentur terram egypti ⁊ habitarẽt
ibi: ⁊ conſumentur oẽs in terra egypti: ⁊ cadent in
gladio ⁊ in fame. Conſumentur a minimo vſq̃ ad
maximũ: in fame ⁊ gladio moziẽt̃: ⁊ erunt ĩ iuſiu
rãdũ ⁊ ĩ miraculũ ⁊ ĩ maledictionẽ ⁊ ĩ oppzobꝛiũ

3 Et visitabo sup habitatores tre egypti: sic visita-
ui sup irl'm: i gladio z fame z pestē: et ñ erit q effu
giat z sit residuus de reliqs iudeox q vadunt vt
pegrinētur i tra egypti et reuertant i trā iuda: ad
quā ipsi eleuant aias suas vt reuertātur z habitēt
ibi. Nō reuertent nisi q fugerint. 5 Rñderūt autez
hieremie oēs viri sciētes q sacrificarēt vxores eo
rux diis alienis z vniuersē mulieres quax stabat
mltitudo grādis: z ois pplus bitantiū i terra egyp
ti in phatures dicētes. 6 Sermonez quē locutus es
ad nos i noīe dñi ñ audiem⁹ ex te: sz faciētes facie-
mus oē vbū qō egredient de ore nro: vt sacrifice-
mus regine celi z libemus ei libamia sicut fecim⁹
nos z pres: z reges nri z pncipes nri in vrbib⁹ iu-
da z i plateis irl'm: z saturati sumus panib⁹ z bene
nobis erat: malūq ñ vidimus. 7 Ex eo aūt tpe quo
cessauim⁹ sacrificare regine celi z libare ei libami
na: indiguim⁹ oīb⁹: z gladio z fame ꝯsumpti sum⁹.
8 Qx si ñ sacrificam⁹ regine celi: z libam⁹ ei libamia:
nūqd sine viris nris faciem⁹ ei placentas ad colē-
dū eā z libamina ad libandū? 9 Et dixit hieremias
ad oēm pplm aduersum viros z aduersū mlieres
z aduersum vniuersam plebē q rñderant ei vbuz
dicēs. 10 Nūqd ñ sacrificiū qō sacrificastis i ciuitati
bus iuda z i plateis irl'm vos z pres vri: reges vri
z pncipes vri z pplus terre: hox recordat⁹ est dñs
z ascēdit sup cor ei⁹? 11 Et ñ poterat dñs vltra porta
re ppter malitiaz studioxm vroxm: z ppter abhoiati
ones quas fecistis: z facta est terra vra in desola-
tionem z in stuporē z in maledictū eo q ñ sit ha-
bitator sic ē dies hec. 12 Propea q sacrificaueritis
idolis z peccaueritis dño z ñ audieritis vocē dñi
z in lege z in pceptis z in testimonijs ei⁹ ñ ābula-
ueritis: idcirco euenerūt vobis mala hec sicut est
dies hec. 13 Dixit aūt hieremias ad oēm pplm: z ad
vniuersas mulieres. Audite vbū dñi oīs iuda qui
estis i terra egypti. 14 Hec ingt dñs exercituū deus
isrl' dicens. Vos z vxores vre locuti estis ore vro
z manib⁹ vris iplestis dicētes. Faciam⁹ vota nra
que vouim⁹ vt sacrificem⁹ regine celi et libem⁹ ei
libamina. Implestis vota vra: z ope ppetrastis ea.
5 Ideo audite vbū dñi oīs iuda q bitatis i tra egyp
ti. Ecce ego iurani i noīe meo magno: ait dñs: ga
nequaq vocabit vltra nomē meū ex ore oīs viri
iudei dicētis: viuit dñs deus i oi tra egypti. 16 Ecce
ego vigilabo sup eos i malū z nō in bonū: z ꝯsu-
ment oēs viri iuda q sunt i terra egypti gladio et
fame: donec penitus ꝯsumant. 17 Et q fugerint gla-
diū: reuertent ō terra egypti i terrā iuda viri pau
ci: z scient oēs reliqe iuda ingredientiū terrā egyp
ti vt bitent ibi: cuius vmo ꝯpleat: me⁹: an illoruz.
18 Et hoc vobis signū ait dñs q visitem ego sup vos
in loco isto: vt sciatis q vere ꝯplebuntur vba mei
ora vos i malū. 19 Hec dicit dñs. Ecce ego tra
dam pharaonē ephree regez egypti i manu inimi
coꝝ ei⁹: z in manu querentiū aiam illius sicut tra-
didi sedechiā regē iuda i mānu nabuchodonosoꝛ
regis babylonis īmici sui z qrētis aiaz ei⁹. XLV

6 Verbuz qō locut⁹ est hieremias ppha ad
baruch filiū nerie cū scripsisset verba hec
in libro ex ore hieremie: āno quarto ioa
chim filij iosie regis iuda dicēs. 2 Hec dicit dñs de⁹
isrl' ad te baruch. 3 Dixisti. Ve misero mihi: qm ad-
didit dñs dolorē dolori meo. Laboraui in gemi
tu meo: z regem ñ inueni. 4 Hec dicit dñs. Sic dices
ad eū. Ecce qs edificaui ego destruo: z qs plā taui
ego euello: z vniuersam terrā hāc. 5 Et tu qris tibi
grandia? Noli querere: qz ecce ego adducā malū
sup oēm carnē ait dñs: z dabo tibi aiam tuā in sa
lutem i oīb⁹ locis ad qcūq pxeris. XLVI

7 Quod fctū est vbū dñi ad hieremiā pphe
tam ꝯ gentes. 2 Ad egyptū: aduersum ex-
ercitus pharaonis nechao regis egypti: q
erat iux fluuiū eufraten i charchamis quē pcussit
nabuchodonosoꝛ rex babylonis i qrto anno ioa-
chim filij iosie regis iuda. 3 Preparate scutuz z cly-
peū et procedite ad bellū. Jungite eqs z ascēdite
egtes: state i galeis: polite lanceas: induite vos lo-
ricis. 4 Quid igitur? Vidi ipsos pauidos z terga ver
tentes: fortes eox cesos. Fugerunt conciti: nec re-
spexerūt. Terroz vndiq ait dñs. 5 Non fugiet ve-
lox: nec saluari se putet fortis. Ad aglonem iuxta
flumē eufraten victi sunt z ruerunt. 6 Quis est iste q
quasi flumen ascendit: z veluti fluuioꝝ itumescūt
gurgites eius? Egypt⁹ fluminis instar ascendit: et
velut flumina mouebuntur fluctus eius: z dicet:
Ascendens operiam terram. perdam ciuitatem z
habitatores eius. 7 Ascēdite equos z exultate i cur
ribus: z pcedant fortes ethiopie z lybie tenentes
scutum: z lydij arripientes z iacientes sagittas. 8 Di
es aūt ille dñi dei exercituū dies vltōis: vt sumat
vindictam de inimicis suis. Deuorabit gladius et
saturabitur: z inebriabit sanguine coꝝ. Victima
enī dñi exercituū in terra aglonis iuxta flumen eu-
fraten. 9 Ascende in galaad: et tolle resinā vgo filia
egypti. Frustra multiplicas medicamina: sanitas ñ
erit tibi. 10 Audierūt gentes ignominiam tuaz: z vlu
latus tuus replenit terram. Quia fortis impegit i
fortem: z ambo pariter ꝯciderunt. 11 Verbuz qō lo
cutus est dñs ad hieremiam, pphām sup eo q vē
turus esset nabuchodonosoꝛ rex babylonis: et p
cussurus terrā egypti. 12 Annūciate egypto: z auditū
facite i magdalo z resonet i memphis: z i taphnis
dicite. Sta z prepara te: qz devorabit gladius ea
que p circuitum tuū sunt. 13 Quare computruit fortis
tuus? Non stetit: qm dñs subuertit eū. Multipli
cauit ruentes: ceciditq vir ad primum suū. Et di
cent. Surge z reuertamur ad pplm nrm z ad trā
natiuitatis nre a facie gladij colūbe. 14 Vocate no-
men pharaonis regis egypti: tumultū adduxit tē
pus. 15 Viuo ego ingt rex: dñs exercituū nomē ei⁹:
qm sicut thabor in montibus: z sicut carmelus in
mari veniet. 16 Vasa transmigrationis fac tibi bita-
trix filia egypti: qz memphis in solitudine erit: et
deseretur z inhabitabilis erit. 17 Vitula elegans at-
q formosa egypt⁹: stimulatoꝝ ab aglōe veniet ei.

Mercenarij q̄z eius q̄ versabātur in medio ei⁹ q̄si
vituli saginati versi sunt z fugerūt sil̄: nec stare po
tuerunt: qz dies interfectōis eoz venit sup eos: tē
pus visitatōis eoz. Vox eius q̄si eris sonabit: qm̄
cū exercitu pperabūt: z cū securib⁹ venīēt ei. Quā
si cedentes ligna succiderūt saltū eius ait dn̄s: qui
supputari non pōt. Multiplicati sunt sup locustas:
z non est eis numerus. Cōfusa ē filia egypti: z tra
dita in manus ppli aglonis dicit dn̄s exercituum
deus isrl̄. Ecce ego visitabo sup tumultū alexan
drie z sup egyptū: z sup deos eius z sup reges ei⁹
z sup pharaonem z sup oēs qui ꝺfidūt in eo: z da
bo eos in manus querētiū aīam eoz: z in manus
nabuchodonosoz regis babylonis z in man⁹ ser
uoz eius. Et post hec habitabit sicut dieb⁹ pristi
nis ait dn̄s. Et tu ne timeas fue meus iacob z ne
paueas isrl̄. Quia ecce ego saluū te faciā de lōgin
quo: z semē tuū de terra: captiuitat⁹ tue. Et reuer
tetur iacob z requescet z psperabit: z nō erit q̄ ex
terreat eū. Et tu noli timere fue me⁹ iacob ait do
minus: qz tecū ego sum: qz ego ꝺsumā cūctas gē
tes ad quas eieci te. Te vo non ꝺsumā: sz castiga
bo te ī iudicio: nec q̄si inocēti parcā tibi. XLVII

Quod scm̄ est vbū dn̄i ad hieremiā pp̄ha z
ꝺ palestinos: añq̄ pcuteret pharao gaçā.
Hec dicit dn̄s. Ecce aque ascendent ab
aglone: z erūt quasi torrens īundans z opiēt trā
z plenitudinem eius vrbē z habitatores ei⁹. Clama
būt boies z vlulabūt oēs habitatores trea strepitu
pompe armoz z bellatoz ei⁹ a ꝺmotione q̄
drigaz eius: z multitudine rotaz illius. Nō respe
xerunt pres filios manibus dissolutis: p aduentu
diei in quo vastabūtur oēs philistijm: z dissipabi
tur tyrus z sydon cū oībus reliqs auxilijs suis. Ve
populatus est.n. dn̄s palestinos: reliqas insule ca
padocie. Venit calui⁹ sup gaçā: ꝺticuit ascalon:
z relige vallis eaz. Usquequo ꝺcidēris? O mucro do
mini: vsquequo nō gescet? Ingredere in vaginā tu
am: refrigerare z sile. Quō gescet cū dn̄s ꝑceperit
ei: aduersus ascalonem z aduersus maritimas ei⁹
regiones ibiq̄ condixerit illi. XLVIII

Ad moab. Hec dic dn̄s exercituū de⁹ isrl̄:
Ve sup nabo: qm̄ vastata ē z ꝺfusa. Cap
ta est cariathiarim: cōfusa est fortis z tre
muit. Nō est vltra exultatio ī moab ꝺ esebon co
gitauerūt malū. Venite z dispdamus eā ꝺ gente.
Ergo silens cōticesces sequet̄q̄ te gladius. Vox
clamoris de oronaim vastitas z cōtritio magna.
Cōtrita est moab: ānunciate clamorem parulis
ei⁹. Per ascensum enī luith plorās ascēdet ī fletu:
qm̄ in descensu oronaim hostes vlulatū ꝺtritiōis
audierūt. Fugite: saluate aīas vras: z eritis quasi
mirice in deserto. Quia eo enī q̄ habuisti fiduciā
in munitōibus tuis z in thesauris tuis: tu q̄z capie
ris. Et ibit chamos in trāsmigratōem: sacerdotes
eius z p̄ncipes eius sil̄. Et veniet pdo ad omnem
vrbem: z vrbs nulla saluabit. Et pibūt valles: et
dissipabūtur campestria: qm̄ dixit dn̄s. Date flo
rem moab: qz florēs egredient: z ciuitates eius de
serte erunt z inhabitabiles. Maledictus q̄ facit op⁹
dn̄i fraudulenter: z maledictus q̄ phibet gladiu
suum a sanguine. Fertilis fuit moab ab adolesce
tia sua z requeuit in fecibus suis. Nec trāsfusus est
de vase in vas: z in trāsmigratōem non abijt. Id
circo permānsit gustus ei⁹ in eo: z odor eius non est
imutatus. Propterea ecce dies veniūt dicit dn̄s:
z mittam ei ordinatores z stratores lagunculārū
z sternent eū: z vasa eius exhauriēt z lagunculas
eoz collident. Et ꝺfundet moab achamos: sic cō
fusa est domus isrl̄ a bethel in qua habebat fidu
ciam. Quō dicitis fortes sumus: z viri robusti ad
ꝓliandum? Vastata est moab z ciuitates illi⁹ suc
cenderunt: z electi iuuenes eius descēderūt in oc
cisionem ait rex: dn̄s exercituum nomē ei⁹. Pro
pe est iteritus moab vt veniat: z malū eius velociť
accurret nimis. Cōfolamī eū oēs q̄ estis in circui
tu eius: z vniuersi q̄ scitis nomē eius: dicite. Quō
confracta est virga fortis: baculus gl̄iosus? Descē
de de gl̄ia: z sede in siti habitatio filie dibon: qm̄
vastator moab ascendet ad te: dissipabit muniti
ones tuas. In via sta: z ꝓspice habitatio aroer. In
terroga fugientē z ei q̄ euasit dic: qd accidit? Con
fusus est moab: qm̄ victus est. Ululate z clamate:
ānunciate in arnon: qm̄ vastata est moab: z iudici
um venit ad terrā campestrē sup elon z sup iasa z
super mephat z super dibon z super nabo z super
domuz de blathaim z sup cariathaim z sup beth
gamul z sup bethmaon z sup carioth z sup bosra
z sup oēs ciuitates terre moab: que longe z prope
sunt. Abscisum est cornu moab: z brachium eius
ꝺtritū ē ait dn̄s. Inebriate eū calice ire dn̄i: qm̄ ꝺ
dn̄s erect⁹ ē. Et allidet manū moab ī vomitu suo:
z erit in derisum etiam ipse. Fuit.n. in derisuz tibi
isrl̄: q̄si inter fures repisses eū. Propter vba q̄ tua
que aduersum illuz locutus es: captiuus duceris.
Relinquite ciuitates z habitate in petra hītato
res moab: z estote q̄si columba nidificans ī sūmo
ore foraminis. Audiuimus superbiā moab. Super
bus ē valde. Sublimitatē ei⁹ z arrogantiā z superbi
am z altitudinē cordis ei⁹ ego scio ait dn̄s. Jactā
tiā ei⁹ eo q̄ nō sit iux̄ eā virt⁹ eius: nec iux̄ qđ potat
conata fit facē. Jō sup moab eiulabo: z ad moab
vniuersam clamabo: ad viros muri fictilis lamen
tantes. De planctu iaçer plorabo tibi vinea saba
ma. Propagines tue trāsierūt mare: vsq̄ ad mare
iaçer peruenerūt. Super messem tuā z vindemi
am tuā predo irruit. Ablata est leticia z exultatio
de carmelo z de trā moab: z vinuz de torcularib⁹
sustuli. Neq̄q̄ calcator vue solitū celeuma canta
bit. De clamore esebon vsq̄ eleale z iasa dederūt
vocē suā a segor vsq̄ ad oronaim vitulā ꝺternan
tem: aque vo nemrim pessime erūt. Et auferaz de
moab ait dn̄s offerētem in excelsis: z sacrificātez
diis ei⁹. Propterea cor meū ad moab q̄si tibia eris
resonabit: z cor meū ad viros muri fictil̄ dabit so
nitū tibiaz: qz plus fecit q̄ potuit: idcirco pierūt:

Dñe.n.caput caluitium ⁊ oīs barba rasa erit. In
cūctis manib⁹ colligatio:⁊ sup oē dorsum cilitiū:
Et sup oīa tecta moab ⁊ in plateis eius oīs planct⁹:
qm̄ ꝓtriui moab sicut vas iutile ait dñs. Quō vic
7 ta ē ⁊ vlulauerūt? Quō deiecit cernicē moab:⁊ cō
fusus ē? Erit q̄ moab in derisum:⁊ i exēplū oībus
in circuitu suo. Hec dicit dñs. Ecce q̄si agla vola
bit:⁊ extendet alas suas ad moab. Capta est ca
rioth:⁊ munitōes ꝓprehēse sunt. Et erit cor fortiū
tum moab in die illa sicut cor mulieris pturiētis.
Et cessabit moab esse ppls: qm̄ ꝺ dñm gl̄iatus ē.
Pauor et fouea ⁊ laqueus sup te o hītator moab
ait dñs. Qui fugierit a facie pauoris:cadet i foueā
⁊ q ꝓscēderit de fouea:capiet laqueo. Adducam
eni sup moab annū visitatōis eor ait dñs. In vm
bra esebon steterūt de laqueo fugientes: qr ignis
egressus ē de esebon:⁊ flāma de medio seon ⁊ de
uorabit ptem moab ⁊ vticem filior tumult⁹. Ue
tibi moab. Periisti ppl̄e chamos: qr ꝓhensi sunt
filij tui ⁊ filie tue i captiuitatē. Et puertam captiui
tatem moab i nouissimis dieb⁹ ait dñs. Hucusq̄
iudicia moab. XLIX

8 Ad filios ām̄on. Hec dicit dñs. Nūqd nō
filij sūt isr̄l:aut heres nō est ei? Cur igitur
hereditate possedit melchon gad:⁊ ppls
eius i vrbibus eius habitauit? Ideo ecce dies ve
niūt in te:dicit dñs:⁊ auditū faciā sup rabbath fi
lior ām̄on fremitū pl̄ij. Et erit i tumultū dissipa
ta filieq̄ eius igni succendentur:et possidebit isr̄l
possessores suos ait dñs. Ulula esebon: qm̄ va
stata ē hai. Clamate filie rabba: accingite vos cili
tijs. Plāgite⁊ circuite p sepes:qm̄ melithon i trās
migratōem ducet:sacerdotes eius et ꝓncipes ei⁹
simul. Quid gl̄iaris in vallibus? defluxit vallis tua fi
lia delicata:que ꝓfidebas i thesauris tuis:et dice
bas. Quis veniet ad me? Ecce ego inducaz sup te
terrorē ait dñs deus exercituū ab oībus q̄ sunt in
circuitu tuo:⁊ dispergimini singuli a ꝓspectu vr̄o:
nec erit q ꝓgreget fugientes:⁊ post hec reuerti fa
ciam fugiētes ⁊ captiuos filior ām̄on ait dñs. Ad
idumea. Hec dicit dñs exercituū. Nūqd ñ vltra
est sapia in theman? Periit ꝓsiliū a filijs. Inutilis
facta est sapia eor. Fugite ⁊ terga vtite:descēdite
in vorāginē hītatores dedan:qm̄ pditiōem esau
adduxi sup eū tps visitatōis eius. Si vindemiato
res eius venissent sup te:ñ reliqssent racemum: si
fures i nocte:rapuissent q̄ sufficeret sibi. Ego vo
discooperui esau:reuelaui absc̄dita eius ⁊ celari
ñ poterit. Uastatū est semē ei⁹ ⁊ fratres ei⁹ ⁊ vicini
eius:⁊ ñ erit. Relinq̄ pupillos tuos:⁊ ego faciam
eos viuere:⁊ vidue tue i me sperabūt: qr hec dic̄
dñs. Ecce qb⁹ ñ erat iudiciū vt biberent calicē: bi
bentes bibēt:⁊ tu q̄si inocēs relinq̄ris? Nō eris in
nocēs:sz bibēs bibes. Quia p memetipsuz iurauī:
dicit dñs:q ī solitudinē ⁊ in opprobriū:⁊ i dextū
⁊ i maledictōem erit bosra:⁊ oēs ciuitates ei⁹ erūt
2 i solitudines sempit̄nas. Auditū audiui a dño: et
legat⁹ ad gentes missus sū. Cōgregamini ⁊ venite
ꝺ eam:⁊ ꝺsurgamus i pliū. Ecce.n.parulus dedi
te i gentib⁹:ꝺtēptibilē inter boīes. Arrogātia tua
decepit te et supbia cordis tui: q hītas i cauernis
petre:⁊ apphendere niteris altitudinē collis. Cuz
exaltaueris q̄si agla nidū tuū:inde detrahā te dic̄
dñs. Et erit idumea deserta. Oīs q trāsibit p eam
stupebit:⁊ sibilabit sup oēs plagas ei⁹:sic̄ subuer
sa est sodoma ⁊ gomorra ⁊ vicine ei⁹ ait dñs. Nō
habitabit ibi vir:⁊ ñ icolet eā filius boīs. Ecce q̄si
leo ascendet de supbia iordanis ad pulchritudi
nem robustā:qz subito currere faciā eū ad illam.
Et qs erit elect⁹ quē ꝓponaz ei? Quis.n.silis mei?
Et qs sustinebit me? Et qs ē iste pastor q resistat
vultui meo? Propt̄ea audite ꝓsiliuz dñi qd̄ iniit
de edon:⁊ cogitatōes ei⁹ q̄s cogitauit de hītatori
bus theman. Si ñ deiecerint eos puuli greg⁹:nisi
dissipauerit cū eis hītaculum eorū. A voce ruine
eor ꝓmota est tra:clamor in mari rubro auditus
ē vocis eius. Ecce q̄si agla ascēdet:⁊ euolabit: et
expandet alas suas sup bosraz:⁊ erit cor fortium
idumee i die illa: q̄si cor mulieris pturientis. Ad
damascū. Cōfusa est emath ⁊ arphath:qz auditū
3 pessimū audierūt. Turbati sūt i mari :pre solicitu
dine qescere non potuit. Dissoluta est damascus:
vsa est in fugam:tremor apphendit eaz. Angustia
⁊ dolores tenuerūt eam q̄si pturientem. Quō de
reliquerūt ciuitatē laudabilē:vrbez leticie? Ideo
cadēt iuuenes ei⁹ i plateis eius:⁊ oēs viri pliī ꝺti
cescēt i die illa ait dñs exercituū. Et succēdā ignē
i muro damasci ⁊ ꝺuorabit menia benadab. Ad
cedar ⁊ ad regna asor:q̄ percussit nabuchodonosor
rex babylonis. Hec dicit dñs. Surgite ⁊ ascēdi
te ad cedar:⁊ vastate filios orientis. Tabernacla
eor ⁊ greges eor capiēt:pelles eor ⁊ oīa vasa eo
rū ⁊ camelos eor tollēt sibi:⁊ vocabūt sr̄ eos for
midinem in circuitu eius. Fugite:abite vehemen
ter:i vorāginibus sedete q habitatis asor ait dñs.
Iniit.n.ꝺ vos nabuchodonosor rex babylonis
consilium:⁊ cogitauit aduersus vos cogitatiōes.
Consurgite ⁊ ascendite ad gentē quietam:⁊ habi
tantem confidenter ait dñs. Nō ostia nec vectes
eis:soli habitant. Et erūt cameli eor i direptionē
⁊ multitudo iumentorum in predam. Et dispgā
eos in oēm ventum qui sunt attonsi in comam:et
ex oīni ꝓsinio eor adducam interitum super eos
ait dñs. Et erit asor in habitaculum draconū des
ta vsq̄ in eternuz. Nō manebit ibi vir:nec icolet
4 eam filius boīs. Qd̄ factum est vbum dñi ad hie
remiā pphetam aduersus elam in ꝓncipio regni
sedechie regis iuda dicens. Hec dicit dñs exerci
tuū. Ecce ego ꝓfrīgam arcū elam ⁊ sumā fortitu
dinem eorum:⁊ inducam sup elaz quatuor ven
tos a quatuor plagis celi:⁊ ventilabo eos i oēs
ventos istos:⁊ non eris gens ad quā non pueniāt
profugi elam. Et pauere faciam elam coram ini
micis suis:⁊ in conspectu q̄rentiū aīam eor. Et adducaz
sup eos malū:irā furoris mei dicit dñs. Et mittaz
post eos gladium donec ꝓsumam eos: et ponam

solium meum in elam: & pdã inde reges & pncipes ait dñs. In nouissimis aũt dieb⁹ reuerti faciã captiuos elam dicit dñs. L

Verbũ qđ locut⁹ est dñs de babylone & ō terra chaldeoꝝ in manu hieremie ppĥe. Annũciate i gentib⁹ et auditũ facite. Leuate signũ: pdicate: & nolite celare. Dicite. Capta ē babylon: confusus ē bel: victⁿ est marodach. Cõfusa sũt oĩa sculptilia eoꝝ lupata sunt idola eorum. Quĩ ascendet ō eũ gens ab aglone: que ponet tr̃a eius i solitudinẽ: & nõ erit q̃ habitet i ea ab hoĩe vsq; ad pecus. Et moti sũt: & abierũt. In dieb⁹ illis & in tpe illo ait dñs: venient filij isrl̃ ipsi & filij iuda simul. Ambulãtes & flẽtes pperabũt: & dñm deum suũ quer̃t. In syon int̃rogabũt viã: huc facies eoꝝ veniẽt & apponẽtur ad dñm federe sempit̃no: qđ nulla obliuione delebit̃. Grex pditus fact⁹ ē pp̃l⁹ meus: pastores eoꝝ seduxerũt eos: fecerũtq; vagari in mõtibus. De mõte i collẽ transierũt: obliti sunt cubilis sui. Oẽs q̃ inuenerũt comederũt eos: & hostes eoꝝ dixerũt. Nõ peccauim⁹ p eo q̃ pec cauerũt dño decori iusticie & expectatõi patꝝ eorũ dño. Recedite de medio babylonis de terra chaldeoꝝ egredimini: & estote q̃si edi añ greges. Quĩ ecce ego suscitabo & adducã i babylonẽ congregatõem gentiũ magnaꝝ de terra aglonis: & pparabũt̃ aduersus eã: & inde capiet̃. Sagitta eius q̃si viri fortis int̃fectoris: nõ reuert̃ur vacua. Et erit chaldea i pdam: oẽs vastãtes eã replebuntur ait dñs. Quĩ exultatis: & magna logmini diripientes hereditatẽ meã: quĩ effusi estis sicut vituli super herbã: & mugistis sicut tauri. Cõfusa ē mr̃ vr̃a nimis: & adequata pulueri que genuit vos. Ecce nouissima erit i gẽtib⁹: & desta i via & arens. Ab ira dñi nõ hĩtabit: isq; rediget̃ tota i solitudinẽ. Oĩs qui trãsibit p babylonẽ stupebit: & sibilabit sr̃ vniuersis plagis ei⁹. Preparamini ō babylonẽ p circuitũ Oẽs q̃ tenditis arcũ debellate eã: nẽ parcatis iaculis: qz dño peccauit. Clamate aduersus eã. Ubiq; dedit manũ. Ceciderũt fũdamẽta ei⁹: destructi sũt muri ei⁹: quĩ vltio dñi ē. Ultionẽ accipite ō ea. Sicut fecit: facite ei. Dispdite satorẽ de babylone: et tenentẽ falcez in tpe messis a facie gladij colũbe. Unusq;sq; ad pp̃lm suũ q̃uert̃t: & singuli ad tr̃az suam fugiẽt. Grex dispsus isrl̃: leones eiecerũt eũ. Prim⁹ comedit eũ rex assur: iste nouissim⁹ exossauit eũ nabuchodonosoꝝ rex babylonis. Propt̃ea hec dicit dñs exercituũ deus isrl̃. Ecce ego visitabo regẽ babylonis & tr̃ã eius sicut visitaui regem assur: & reducã isrl̃ ad habitaculũ suũ. Et pascet̃ carmelus & basan & i mõte effraim et galaad saturabit̃ aĩa ei⁹. In diebus illis & i tpe illo ait dominus q̃r̃t iniqtas isrl̃: & nõ erit: & pcm̃ iuda & nõ inueniet̃: quĩ ppitius ero eis q̃s reliquero. Sup tr̃ã dñantium ascende: & sup hĩtatores ei⁹ visita. Dissipa & interfice q̃ post eos sũt ait dñs: & fac iux̃ oĩa que pcepi tibi. Uox belli i terra: & ptritio magna. Quõ pfract⁹ ē & ptrit⁹ malleus vniuerse tr̃e! Quõ versa ē in deftum babylon i gentibus! Illaqueaui te & capta es babylon & nesciebas: inuenta es & apprehẽsa: quĩ dñm puocasti. Aperuit dñs thesaurum suũ & ptulit vasa ire sue: quĩ op⁹ ē dño deo exercituũ i tra chaldeoꝝ. Uenite ad eã ab extremis finib⁹: aperite vt exeant q̃ conculcẽt eã. Tollite ō via lapides & redigite i aceruos: & interficite eas: nec sit qcq̃ reliquũ. Dissipate vniuersos foztes ei⁹: desce dant in occisionẽ. Ue eis qz venit dies eoꝝ tempus visitationis eorũ vox fugientiũ & eorũ q̃ euaserũt de tra babylonis: vt ãnũciat in syon vltõem dñi dei nr̃i: vltionẽ templi eius. Annũciate in babylonem plurimis oĩbus q̃ tendũt arcũ. Cõsistite aduersus eã p gyr̃: & nullus euadat. Reddite ei secundũ opus suũ: iux̃ oĩa q̃ fecit facite illi: qz cõ dominũ erecta ē: aduersum sctm̃ isrl̃. Idcirco cadẽt iuuenes eius i plateis ei⁹: & oẽs viri bellatores ei⁹ ticescẽt i die illa ait dñs. Ecce ego te ad supbe dicit dñs de⁹ exercituũ: qz veniet dies tuus tps visitatõis tue. Et cadat supbus & cozzuct: & nõ erit qui suscitet eũ. Et succẽdam ignem in vrbib⁹ eius: et deuozabit oĩa in circuitu eius. Hec dicit dñs exercituũ. Calũniã sustinẽt filij isrl̃ & filij iuda simul. Oẽs q̃ cepunt eos tenẽt: nolũt dimittere eos. Redẽptoz eoꝝ fortis: dñs exercituũ nomẽ ei⁹. Iudicio defendet cãm eoꝝ: vt exterreat tr̃am & cõmoueat hĩtatores babylonis. Gladi⁹ ad chaldeos ait dñs: & ad hĩtatores babylonis & ad pncipes & ad sapiẽtes ei⁹. Gladius ad diuinos ei⁹: q̃ stulti erũt. Gladius ad fortes illius: q̃ timebũt. Gladi⁹ ad eq̃s eius & ad currus ei⁹: & ad oĩe vulgus qđ est i medio eius: & erũt q̃si mulieres. Gladius ad thesauros eius: q̃ diripient̃. Siccitas sup aquas ei⁹ erit & arescẽt: qz terra sculptiliuz ẽ: & in portentis gliatur. Propterea hĩtabũt dracões cũ fatuis ficarijs & habitabũt in ea struthões. Et nõ hĩtabitur vltra vsq; in sempiternũ: nec extruetur vsq; ad generationem & generatõem. Sicut subuertit dñs sodomã & gomorrã & vicinas eius: ait dñs. Nõ habitabit ibi vir: & nõ incolet eã filius hoĩs. Ecce ppl⁹ veniet ab aglone & gens magna: & reges multi cõsurgent a finibus terre. Arcum & scutum apprehẽdent: crudeles sunt & imisericozdes. Uox eorum quasi mare sonabit: & super equos ascendent sicut vir paratus ad pr̃elium cõtra te filia babylon. Audiuit rex babylonis famam eoꝝ: & dissolute sunt manus eius. Angustia apprehendit eum doloz q̃si pturientez. Ecce quasi leo ascendet de superbia iozdanis ad pulchritudinem robustam: qz subito currere faciam eum ad illam. Et quis erit electus quem pr̃eponam ei? Quis eniz similis mei: & quis sustinebit me? Et quis ē iste pastoz qui resistat vultui meo? Propterea audite cõsiliuz dominj qđ mẽte concepit aduersum babylonem: & cogitationes eius quas cogitauit super terram chaldeozum. Nisi detraxerit eos puuli gregũ: nisi dissipatũ fuerit cũ ipis hĩtaculũ eoꝝ. A voce captiuitat⁹ babylonis cõmota ē tra: & clamoz iter gẽtes audit⁹ ē. LI

Hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo sup babylonē z sup hītatores ei⁹ q cor suum leuauerūt ꝺ me q̄si vētum pestilētē: z mittā i babylonē ventilatores z vētilabūt eā. Et demolientur ꝥram ei⁹: q̄m venerūt sup eam vndiq; i die afflictōis eius. Nō tendat q tendit arcū suū: z nō ascēdet lorica⁹. Nolite parcere iuuenib⁹ ei⁹ iterfi cite oēm malitiā ei⁹. Et cadēt interfecti in ꝥra chaldeor: z vulnerati i regionib⁹ ei⁹. Q̄m n̄ fuit vidua tus isr̄l z inda a dño deo suo: dño exercituū. Terra aūt eor repleta est delicto a sancto isr̄l. Fugite de medio babylonis vt saluet vnusq; aiaz suā. Nolite tacere sup iniqtatem eius: q̄m tps vltōis eius est dño: vicissitudinē ipse retribuet ei. Calix aureus babylon i manu dñi inebriās oēm ꝥrā. De vio ei⁹ biberūt: z gētes iō ꝛmote sūt. Subito cecidit babylon z ꝛtrita ē. Vlulate sup eā: tollite resinaz ad dolorē ei⁹ si forte saneť. Curauim⁹ babylone: z n̄ est sanata. Derelinquam⁹ eā: z eam⁹ vnusq; i terrā suā. Q̄m puenit vsq; ad celos iudiciū eius: z eleuatū est vsq; ad nubes. Protulit dñs iusticias nr̄as: venite z narrem⁹ i syon opus dñi dei nr̄i. Acuite sagittas z iplete pharetras. Suscitauit dominus spm regū medor: z ꝺ babylonē mēs eius est vt pdat eaz. Q̄m vltio dñi ē: vltio tēpli sui. Su p muros babylonis leuate signū: augete custodiam. Leuate custodes: pparate insidias: qr cogitauit dñs z fecit q̄cūq; locutus est ꝺ habitatores babylonis. Que habitas sup aq̄s multas locuplex i thesauris: venit finis tuus pedalis pcisionis tue. Jurauit dñs exercituū per aiam suā: q̄m replebo te hominibus q̄si bruco: z sup te celeuma cātabit. Qui fecit terrā i fortitudine sua: z pparauit orbē in sapientia sua: z prudentia sua extendit celos. Dante eo vocē m'tiplicant aque i celo. Qui leuat nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiā fecit: z pduxit ventos de thesauris suis. Stultus fact⁹ ē oīs hō a scientia: ꝺfusus ē oīs ꝺflator i sculptili: qr mēdax ē ꝺflatio ei⁹: nec est spūs i eis. Vana sūt opa z risu digna: i tpe visitatiōis sue pibunt. Nō sicut hec ps iacob: qr q fecit oīa ipse ē: z isr̄l sceptrū hēditatis ei⁹: dñs exercituū nomē ei⁹. Collidis tu mihi vasa belli: z ego collidā in te gētes: z disꝑdaz i te regna z collidā in te equū z equitē ei⁹: z collidā in te currū z ascēsorē ei⁹: z collidā i te virū z mulierem. Et collidā i te senem z puerū: z collidā i te iuuenem z virginē. Et collidā in te pastorē z gregē ei⁹: z collidā in te agricolā z iugales ei⁹. Et collidā in te duces z magistrat⁹: z reddā babyloni z cūctis habitatorib⁹ chaldee oē malū suū: q̄ fecerūt in syon i oculis vr̄is: ait dñs. Ecce ego ad te mons pestifer ait dñs: q corrūpis vniuersā terrā. Et extendā manū meā sup te: z euoluā te de petris: z dabo te i mōtē ꝺbustionis. Et nō tollēt de te lapidē in angulū z lapidē in fūdamento: sꝫ pdit⁹ in eternum eris: ait dñs. Leuate signū in ꝥra: clāgite buccina i mōtib⁹. Sanctificate sup eā gētes: anunciate ꝺ illā regibus ararath mēni z ascenez: numerate ꝺ eā tapsar. Adducite equū q̄si brucū aculeatū: Scificate ꝺ eam gētes: reges medie: duces ei⁹: z vniersos mgrat⁹ eius: cūctāq; terrā ptātis ei⁹. Et ꝛmouebit terra z ꝛturbabit: qr euigilabit ꝺ babylonē cogitatō domini vt ponat terrā babylonis deſtā z inhabilē. Cessauerūt fortes babylonis a plio hītauerunt in psidijs. Denoratū est robur eor: z facti sunt quasi mulieres. Incensa sunt tabernacula ei⁹: cōtriti sūt vectes ei⁹. Curr⁹ obuiā curreti veniēt: z nūcti⁹ obui⁹ nūciāti vt ānūciet regi babylōis: qr capta ē ciuitas ei⁹ a sūmo vsq; ad sūmū: z vada poccupata sē: z paludes icense sūt igni: z viri bellatores ꝺturbati sūt. Quia hec dicit dñs exercituū deus isr̄l: Filia babylonis q̄si area: tps triture eius. Adhuc modicū z veniet tps messionis ei⁹. Comedit me deuorauit me nabuchodonosor rex babylonis. Reddidit me q̄si vias vane. Absorbuit me q̄si draco: repleuit ventrē suū teneritudie mea: z eiecit me. Iniqtas aduersum me: z caro mea sup babylonē dic hītatio syon: z sanguis me⁹ sup hītatores chaldee dicit ir'm. Propterea hec dic dñs. Ecce ego iudicabo cām tuā z vlciscar vltōem tuā. Et desertuz faciā mare eius: z siccabo venā ei⁹. Et erit babylō i tumulos: hītatio draconū stupor z sibilus: eo q̄ n̄ sit hītator. Sil vt leones rugiēt excutiēt comas veluti catuli leonū. In calore eor ponā pot⁹ eor: z inebriabo eos vt sopiant et dormiant somnum sempiternū: z n̄ ꝺsurgant: dicit dñs. Deducā eos q̄si agnos ad victimā: z q̄i arietes cū hedis. Quō capta ē sesach: z ꝺprehensa est iclyta vniuerse ꝥre? Quō facta est i stupore babylon iter gentes? Ascēdit sup babylonē mare: multitudine fluctuū eius opata ē. Facte sūt ciuitates ei⁹ i stupore: ꝥra inhabitabilis z deserta: terra i q̄ nullus habitet: nec trāsiet p eā filius hoīs. Et visitabo sup bel i babylone: z eiciam q̄ absorbuerat de ore ei⁹: z n̄ ꝺfluet ad eā vltra gētes. Gigdē z mur⁹ babylōis corruet. Egredimini de medio ei⁹ pp'l me⁹ vt saluet vnusq; aiam suam ab ira furoris dñi. Et ne forte molle scat cor vr̄m: z timeatis auditum qui audietur in terra. Et veniet in anno auditio: z post hunc annū auditio z iniqtas in terra: z dñator super dominatorem. Propterea ecce dies veniunt: et visitabo super sculptilia babylonis: z oīs terra eius confūdetur: z vniersi interfecti eius cadent i medio ei⁹. Et laudabūt sup babylonem celi z terra z oīa q̄ i eis sunt: qr ab aquilone venient ei pdones: ait dominus. Et quō fecit babylon vt caderent occisi i isr̄l: sic de babylone cadent occisi in vniuersa terra. Qui fugistis gladium venite: nolite stare. Re cordamini procul dñi: z ir'm ascendat super cor vr̄m. Confusi sumus: q̄m audiuimus oppr obriū. Operuit ignominia facies nr̄as: qr venerunt alieni super sanctificationē domus dñi. Propterea ecce dies veniūt ait domin⁹: z visitabo super sculptilia babylonis: z in oīi terra eius mugiet vulnerat⁹. Si ascenderit babylon in celū z firmauerit in excelso robur suū: ad me venient vastatores ei⁹ ait

dñs. Vox clamoris de babylone ⁊ contritio magna de terra chaldeoꝝ: quñ vastauit dñs babylonem ⁊ perdidit ex ea vocem magnã: ⁊ sonabũt fluctꝰ eorum q̃si aq̃ multe. Dedit sonitũ vox eoꝝ: q⁊ venit sup eã idest sup babylonẽ pdo. Et apprehensi sũt fortes eiꝰ: ⁊ emarcuit arcus eorũ: q⁊ fortis vltor dñs reddens retribuet. Et iebriabo pncipes eiꝰ ⁊ sapientes eiꝰ duces eiꝰ: ⁊ magistratꝰ eiꝰ ⁊ fortes eiꝰ. Et dormient somnũ sempiternũ: et nõ expgiscentẽ ait rex dñs exercituum nomẽ eius. Hec dicit dñs exercituum. Murus babylonis ille latissimꝰ suffossiõe suffodiet: ⁊ porte eius excelse igne cõburẽtur: ⁊ labores pplorꝝ ad nihilum ⁊ gentium ĩ ignẽ erũt: ⁊ defecerũt. Verbũ q̃ pcepit hieremias prophete saraie filio nerie filij maasie cũ ggeret cuꝝ se dechia rege in babylonẽ: ĩ anno q̃rto regni eius. Saraias aũt erat pncepꝰ requietis. Et scripsit hieremias oẽ malũ q̃ ventuꝝ erat sup babylonem in librꝰ vnꝰ: oĩa vba hec q̃ scripta sunt cõ babylonem. Et dixit hieremias ad saraiã. Cũ veneris in babylonẽ ⁊ videris ⁊ legeris oĩa vba hec: dices. Dñe tu locutus es cõ locũ istum vt disperderes eum: ne sit q ĩ eo habitet ab hoĩe vsq̃ ad pecus: ⁊ vt sit perpetua solitudo. Cũq̃ cõpleueris legere librꝰ istuꝝ: ligabis ad eũ lapidem ⁊ pijcies illũ ĩ medium eufraten: ⁊ dices. Sic submergẽt babylon et nõ cõsurget a facie afflictõis quã ego adduco sup eã: et defecerũt. Usque verba hieremie. LII

Filius viginti ⁊ vnius ãni erat sedechias cũ regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit ĩ hierl̃m: ⁊ nomẽ matris eiꝰ amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malum ĩ oculis domini iuxt oĩa que fecerat ioachim: q̃m furor dñi erat in hierl̃m: ⁊ iuda vsq̃q̃ pijceret eos a facie sua. Et recessit sedechias a rege babylonis. Factũ ẽ aũt in anno nono regni eius: ĩ mẽse decimo: decia die mẽsis: venit nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ oĩs exercitus eius aduersum hierl̃m: ⁊ obsederunt eã: ⁊ edificauerũt cõ eam munitiões ĩ circuitu: ⁊ fuit ciuitas obsessa vsq̃ ad vndecimũ ãnum regni sedechie. Die aũtem q̃rto noua die mensis obtinuit fames ciuitatem: ⁊ nõ erãt alimenta popl̃o terre. Et dirupta ẽ ciuitas: ⁊ oẽs viri bellatores eius fugerũt: exierũtq̃ de ciuitate nocte p viã porte q̃ est inter duos muros ⁊ ducit ad hortuꝝ regis chaldeis obsidẽtibus vrbẽ ĩ gyro: ⁊ abierũt p viam q̃ ducit ĩ heremũ. Persecutus ẽ aũt chaldeoꝝ exercitus regem: ⁊ apprehenderũt sedechiã ĩ deserto qui ẽ iuxt hiericho: ⁊ oĩs comitatꝰ eius diffugit ab eo. Cũq̃ oprehendissent regem: adduxerũt euꝝ ad regem babylonis ĩ reblata q̃ est ĩ tra emath: ⁊ locutus est ad eũ iudicia. Et iugulauit rex babylõis filios sedechie ĩ oculis eiꝰ: sz ⁊ oẽs pncipes iuda occidit in reblata. Et oculos sedechie eruit: ⁊ vinxit eũ opedibus. Et adduxit eũ rex babylonis in babylonem: ⁊ posuit eũ in domo carceris vsq̃ ad diem mortis sue. In mense aũt qnto: decima mensis: ipse est ãnus nonusdecimꝰ nabuchodonosor regis babylonis: venit nabuzardan pncepꝰ militie q̃ stabat cotã rege babylonis in hierl̃m: ⁊ incendit domũ dñi ⁊ domũ regis: ⁊ oẽs domꝰ hierl̃m: ⁊ oẽm domum magnã igni cõbussit: ⁊ totũ murꝰ hierl̃ per circuitum destruxit cũctus exercitus chaldeoꝝ q̃ erat cũ magistro militie. De pauperibus aũt popl̃i ⁊ de reliq̃ vulgo q̃ remãserat in ciuitate ⁊ de profugis q trãsfugerãt ad regẽ babylonis: ⁊ ceteros ○ multitudine transtulit nabuzardan pnceps militie: de pauperibus vero terre reliqt nabuzardan pnceps militie vinitores ⁊ agricolas. Columnas q̃z ereas q̃ erant in domo dñi ⁊ bases ⁊ mare eneũ q̃ erat in domo dñi contrefregerũt chaldei: ⁊ tulerũt oẽ es eoꝝ in babylonem. Et lebetes ⁊ creagras ⁊ psalteria ⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ oĩa vasa erea q̃ in ministerio fuerãt: tulerunt ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria et urceos ⁊ pelues ⁊ candelabra ⁊ mortaria et cyathos. Quotquot aurea aurea: ⁊ quotquot argentea argentea. Tulit mgr̃ militie colũnas duas et mare vnuꝝ ⁊ vitulos duodecim ereos q erãt sub basibꝰ: q̃s fecerat rex salomon ĩ domo dñi. Non erat pondus eris oĩum horꝝ vasorꝝ. De columnis autem decem ⁊ octo cubiti altitudinis erãt in colũna vna: ⁊ funiculus duodeci cubitorꝝ circumibat eam. Porro grossitudo eius quatuor digitorꝝ: et intrinsecus cana erat: ⁊ capitella sup vtraq̃ erea: Altitudo capitelli vnius gnq̃ cubitorꝝ. ⁊ retiacula ⁊ malogranata sup cozonam ĩ circuitu: oĩa enea: Et fuerũt malogranata nonaginta sex dependentia: ⁊ oĩa malogranata cẽtum retiaculis circũdabãtur. Et tulit magister militie saraiam sacerdotem primum ⁊ sophoniam sacerdotem secundum: ⁊ tres custodes vestibuli. Et de ciuitate tulit eunuchũ vnũ q̃ erat ppositus sup viros bellatores ⁊ septẽ viros ○ his q̃ videbãt faciẽ regis q̃ inuenti sũt ĩ ciuitate: ⁊ scribã pncipẽ militũ q̃ probabat tyrones: ⁊ sexaginta viros ○ popl̃o terre q̃ inuenti sũt ĩ medio ciuitatis. Tulit aũt eos nabuzardan magister militie: ⁊ duxit eos ad regẽ babylonis in reblata. Et percussit eos rex babylõis: ⁊ interfecit eos ĩ reblata ĩ terra emath. Et trãslatus ẽ iuda ○ tra sua. Iste est popl̃us quẽ trãstulit nabuchodonosor. In anno septimo: iudeos tria milia ⁊ vigintitres. In ãno octauodecimo nabuchodonosor trãstulit ○ hierl̃m aias octingẽtas triginta duas. In ãno vicesimotertio nabuchodonosor trãstulit nabuzardan mgr̃ militie aias iudeoꝝ septingẽtas q̃draginta quinq̃. Omes q̃ aie q̃tuor milia sexcẽte. Et factũ ẽi tricesimo septimo ãno trãsmigrationis ioachim regis iuda duodecimo mẽsis vicesima quinta mẽsis: eleuauit euilmerodach rex babylõis ipso ãno regni sui caput ioachim regis iude: ⁊ eduxit eũ ○ domo carceris: ⁊ locutꝰ ẽ cũ eo bona. Et posuit thronũ eiꝰ sup thronos regũ q̃ erãt pse ĩ babylone: ⁊ mutauit vestimẽta carceris eiꝰ: ⁊ comedebat panẽ cotã coram eo semp cũctis diebꝰ vite sue. Et cibaria eiꝰ cibaria ppetua dabãt ei a rege babylõis statuta p singlos dies: vsq̃ ad diem mortis sue cũctis diebꝰ vite eius.

Incipiunt Threni idest lamentationes Hieremie que cynoth hebraice inscribuntur.

Et factum est postq̃ in captiuitatẽ redactus est israel: & ir'lm deserta ẽ: sedit Hieremias ppheta flens: & planxit lamentatione hac in ir'lm: & amaro animo suspirãs & eiulans dixit. Aleph. Capitulum. I

Quomodo sedet sola ciuitas plena populo. Facta est q̃si vidua dña gentium: pnceps p uinciarũ facta est sub tributo. Beth. Plorans plorauit in nocte: & lachryme eius in maxillis eius. Nõ est qui consoletur eam: ex omnibus caris eius. Omnes amici eius spreuerunt eam: & facti sunt ei inimici. Gimel. Migrauit iudas propter afflictionem & multitudinem seruitutis. Habitauit inter gentes nec inuenit requiem. Omnes persecutores ei' apprehenderũt eã iter angustias. Deleth. Uie syon lugent: eo q̃ non sint que veniant ad solẽnitatẽ. Omnes porte eius destructe: sacerdotes eius gementes. Virgines eius squalide: & ipa oppressa amaritudine. He. Facti sunt hostes eius in capite: inimici eius locupletati sunt: qa dñs locutus ẽ super eam propter multitudinez iniquitatũ eius. Paruuli eius ducti sunt in captiuitatem: ante faciem tribulantis. Uau. Et egressus est a filia syon omnis decor eius. Facti sũt pncipes eius velut arietes non inuenientes pascua: & abierũt absq̃ fortitudine ante faciem subsequentis. Zai. Recordata est ir'lm dierum afflictionis sue: & preuaricationis omniũ desiderabiliũ suorum que habuerat a diebus antiquis: cum caderet pplus ei' in manu hostili: & non eẽt auxiliator. Uiderũt eã hostes: & deriserunt sabbata eius. Heth. peccatũ peccauit ir'lm: propterea instabilis facta est. Omnes qui glorificabant eam spreuerunt illam: qa viderunt ignominiam eius. Ipa autẽ gemens & conuersa est retrorsum. Teth. Sordes eius in pedibus eius: nec recordata est finis sui. Deposita est vehementer: non habens consolatorem. Uide domine afflictionem meam: quoniam erectus est inimicus. Joth. Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius: quia vidit gẽtes ingressas sanctuarium suum: de quibus precepras ne intrarent in ecclesiaz tuam. Caph. Omnis pplus eius gemens: & quer̃s panez. Dederũt pretiosa queq̃ p cibo: ad refocillandam animam. Uide domine & cõsidera q̃m facta sum vilis. Lamech. O vos omnes qui transitis per viam attẽdite & videte: si est dolor sicut dolor meus. Quoniaz vindemiauit me vt locutus est dominus in die furoris sui. Nem. De excelso misit ignem in ossibus meis: & erudiuit me. Expandit rete pedibus meis: conuertit me retrorsuz. Posuit me desolatam tota die merore cõfectam. Sam. Uigilauit iugũ iniqtatũ meaz in manu eius: cõuolute sunt & impositę collo meo. Infirmata est virtus mea: dedit me dñs in manu de qua non potero surgere. Samech. Abstulit omnes magnificos meos dñs de medio mei: vocauit aduersum me tempus vt cõtereret electos meos. Torcular calcauit domin' virgini filie iuda. Ain. Iccirco ego plorans & oculus meus deducens aquas: qr longe factus est a me consolator: cõuertens aiam meam. Facti sunt filij mei perditi: quoniam inualuit inimicus. Phe. Expãdit syon manus suas: nõ est qui consoletur eam. Mandauit dñs aduersũ iacob in circuitu eius hostes eius. Facta est ir'lm quasi polluta menstruis inter eos. Sade. Justus est domin': qr os eius ad iracundiam puocaui. Audite obsecro vniuersi populi: & videte dolorẽ meum. Uirgines mee & iuuenes mei abierunt in captiuitatem. Coph. Uocaui amicos meos: & ipi deceperunt me. Sacerdotes mei & senes mei in vrbe consumpti sunt: qr quesierunt cibuz sibi vt refocillarent animas suas. Res. Uide dñe quoniam tribulor cõturbatus est vẽter meus. Subuersum est cor meum in memetipsa: quoniã amaritudine plena sum. Foris interficit gladius: & domi mors similis est. Sin. Audierũt qr ingemisco ego: & non est qui consoletur me. Omnes inimici mei audierunt malum meum: letati sunt quoniã tu feciſti. Adduxisti diem cõsolationis: & fient similes mei. Thau. Ingrediatur omne malum eorum coram te: & de vindemia eos sicut vindemiasti me propter iniquitates meas. Multi enim gemitus mei: & cor meum merens. Aleph. II

Quomodo obtexit caligine in furore suo dominus filiaz syon: piecit de celo ĩ terram inclytã israel: & nõ est recordatus scabelli pedum suor in die furoris sui. Beth. Precipitauit dominus: nec pepcit omnia speciosa iacob: destruxit in furore suo munitiones virginis iuda: & deiecit in terram: polluit regnũ & pncipes eius. Gimel. Confregit in ira furoris sui omne cornu israel: auertit retrorsuz dexterã suã a facie inimici: & succẽdit in iacob quasi ignez flãme deuorantis in gyro. Deleth. Tetẽdit arcum suum quasi inimicus firmauit dexteram suã quasi hostis: & occidit oẽ qd̃ pulchrum erat visu in tabernaculo filie syon: effudit quasi ignem indignationem suã. He. Factꝰ est dñs velut inimicus: precipitauit israel. Precipitauit omnia menia eius: dissipauit munitiones eius: & repleuit in filia iuda humiliatũ & humiliatam. Uau. Et dissipauit quasi hortũ tentoriũ suum: demolitus est tabernaculum suũ. Oblitioni tradidit dñs in syon festiuitatem & sabbatum: & in opprobrium & indignationẽ furoris sui regẽ & sacerdotẽ. Zai. Repulit dominus altare suũ: maledixit scificationi sue: tradidit in manu inimici muros turriũ eius. Uocem dederunt in domo dñi: sicut in die solẽni. Heth. Cogitauit dñs dissipare murũ filie syon: tetẽdit

funiculū suum: z non auertit manū suam a pditi/
one. Luxitq; ante murale: z mur⁹ pariē dissipat⁹
ē. Teth. Defixe sūt in ŕa porte ei⁹: pdidit z cōtri
uit vectes ei⁹: regē eius z pncipes ei⁹ in gēt̄. ·
Non est lex: z prophē ei⁹ non uenerunt visio/
nē a dño. Joth. Sederūt in ŕa: cōticuerūt senes
filie syon: conspserūt cinē capita sua: accincti sunt
cilitijs. Abiecerūt i terra capita sua virgines ir'm
Caph. Defecerunt pre lachrymis oculi mei: con/
turbata sūt viscera mea. Effusus est i terra iecur
meū sup ctritionē filie ppli mei cū deficeret par/
uul⁹ z lactens in plateis oppidi. Lamech. Matri
b⁹ suis dixerūt: vbi ē triticū z vinū: cū deficerēt
q̄si vulnerati in plateis ciuitatis: cū exalarēt aīas
suas i sinu matrū suaꝝ. Dem. Cui ꝓparabo te:
vl cui assimilabo te filia ir'm? Cui exeq̄bo te z cō
solabor te virgo filia syon? Magna ē.n. velut ma
re contritio tua. Quis medebit tui? Nun. Pro/
phē tui viderūt tibi falsa z stulta: nec aperiebant
iniq̄tatē tuā: vt te ad pniam ꝓuocarent. Viderūt
aūt tibi assūptiones falsas z eiectiones. Samec/
ch. Plauserūt sup te manib⁹ oēs transeuntes per
viam: sibilauerūt z mouerūt capita sua sup filiaꝝ
ir'm: heccine ē vrbs dicētes pfecti decoris: gau/
diū vniuerse ŕe. Phe. Aperuerūt sup te os suum
oēs ūmici tui: sibilauerūt z fremuerūt dentibus
suis: z dixerūt: deuorabim⁹. En ista ē dies quam
expectabam⁹: inuenim⁹: vidim⁹. Ain. Fecit dñs
q̄ cogitauit: cōpleuit sermonē suū quem pceperat a
dieb⁹ antiq̄s. Destruxit z non pepcit: z letificauit
sup te inimicū: z exaltauit cornu hostiū tuorum.
Sade. Clamauit cor eor ad dñm: sup muros fi
lie syon. Deduc q̄si torrētē lachrymas p die z noc
tez non des requm tibi: neq; taceat pupilla oculi
tui. Coph. Consurge: lauda i nocte in pncipio vi/
giliaꝝ: effūde sicut aquam cor tuū ante cōspectū
dñi. Leua ad eū man⁹ tuas pro aīa paruulorum
tuoꝝ: q̄ fame pēūt in capite omniū cōpeditorum
Res. Vide dñe z cōsidera: quē videmiaueris ita.
Ergo ne comedent mulieres fructus suum: par
uulos ad mensuraꝝ palme? Si occidit in sanctua
rio dñi: sacerdos z propheta? Sin. Jacuerunt in
terra foris puer z senex: virgines mee: z iuuenes
mei ceciderūt in gladio. Interfecisti i die furoris
tui: pcussisti nec miserē es. Thau. Vocasti q̄si ad
diem solennē: qui terrerent me de circuitu: z non
fuit in die furoris domini q̄ effugeret z relinque
ret. Quos educaui z enutriui: inimic⁹ me⁹ con/
sumpsit eos. Aleph. III

Ego vir videns paupertatē meā: i vga in/
dignationis eius. Aleph. Me minauit z
adduxit i tenebras: z non i lucē. Aleph.
Tm̄ in me vertit: z cōuertit manus suā tota die.
Beth. Vetustā fecit pellē meaꝝ z carnem meā: cō
triuit ossa mea. Beth. Edificauit in gyro meo: z
circundedit me felle z laboꝝ. Beth. In tene/
brosis collocauit me q̄si mortuos sempiternos.
Gimel. Circumedificauit aduersū me vt nō egre
diar aggrauauit cōpedē meū. Gimel. Sed z cuꝝ
clamauero z cū rogauero: excluſit orationē meā
Gimel. Concluſit vias meas lapidib⁹ q̄dris: se/
mitas meas subuertit. Deleth. Ursus insidians fa
ctus est mihi: leo i abscondito. Deleth. Semitas
meas sūbuertit z confregit me: posuit me desolatā.
Deleth. Tetendit arcū suū: z posuit me q̄si signū
ad sagittaꝝ. He. Misit in renib⁹ meis filias pha/
retre sue. He. Factus sum in derisū oī ppło meo:
cāticū eoꝝ tota die. He. Repleuit me amaritudi
nibus: inebriauit me absinthio. Vau. Confregit
ad numeꝝ dētes meos cibauit me cinere. Vau.
Et repulsa est aīa mea: oblitus suꝝ bonorū. Vau.
Et dixi perijt finis me⁹: z spes mea a dño. Zai.
Recodare paupertatis z trāgressiōis mee: absin
thij z fellis. Zai. Memoria memor ero: z tabes/
cet i me aīa mea. Zai. Hec recolēs i corde meo
in deo spabo. Heth. Misericordie dñi qz nō sum⁹
cōsūpti: qz non defecerūt miserationes eius.
Heth. Noui diluculo: multa est fides tua. Heth.
Pars mea dominus: dixit anima mea: ꝓpterea
expectabo eū. Teth. Bon⁹ ē dom⁹ spantib⁹ in
eū: aīe querēti illū. Teth. Bonū ē pstolari cū si/
lētio salutare dñi. Teth. Bonus ē viro cū portа/
uerit iugū ab adolescētia sua. Joth. Sedebit so
litari⁹ z tacebit: qz leuauit se super se. Joth. Po/
net in puluē os suū: si forte sit spes. Joth. Dabit p
cutiēti se maxillam: saturabit opprobrijs. Caph.
Quia n̄ expellet i sēpiternū dñs. Caph. Quia se abie
cit z miserebit ex mltitudine miarū suaꝝ. Caph.
Nō.n. hūiliauit ex cōde suo: z abiecit filios hoīs
Lamech. Ut terēt sb pedibus suis oēs vinctos
ŕe. Lamech. Ut declīaret iudiciū viri: in cōspec/
tu vult⁹ altissimi. Lamech. Ut peruertēt hoīē i iudi
cio suo: dñs ignauit. Dem. Quis ē iste q̄ dixit vt
fiēt: dño n̄ iubēte? De. Ex ore altissimi n̄ egre/
diēt: nec mala nec bona? Dem. Quid murmura
uit homo viuens: vir p peccatis suis? Nun. Scru
temur vias nostras: z queram⁹ z reuertamur ad
dñm. Nun. Leuem⁹ corda nostra cū manib⁹: ad
dominū i celos. Nun. Nos inique egimus z ad
iracundiam prouocauim⁹: iccirco tu ierorabilis
es. Samech. Operuisti in furore z pcussisti: occi/
disti: nec pepercisti. Samech. Opposuisti nubez ti
bi: ne transeat oratio. Samech. Eradicationem
z abiectionem posuisti me: in medio populorum
Phe. Aperuerunt sup nos os suū oēs inimici.
Phe. Formido z laqueus facta est nobis vatici
natio z contritio. Phe. Diuisiones aquarū dedu
xit oculus me⁹ in contritione filie populi mei. Ain.
Oculus meus afflictus est nec tacuit: eo q̄ nō es
set reges. Ain. Donec respiceret z videret deus
de celis. Ain. Oculus meus depdat⁹ ē aīam meā
i cūctis filiab⁹ vrbis mee. Sade. Venatiōe cepūt
me q̄si auē ūmici mei gratis. Sade. Lapsa ē i la/
cū vita mea: z posuerūt lapidē sr me. Sade. In/
undauerūt aq̄ sup caput meū: dixi pij. Coph. In/
uocaui nomē tuū dñe: de lacu nouissimo. Coph.

Uocē meā audisti: ne auertas aurē tuā a singultu meo & clamoribꝰ. Aleph. Appropiquasti i die qñ vocaui te: dixisti ne timeas. Res. Iudicasti dñe cāz aīe mee: rēptor vite mee. Res. Uidisti dñe inigtatē illoꝝ aduersū me iudica iudiciū meum. Res. Uidisti oēm furorē: vniuersas cogitatiōes eoꝝ aduersū me. Sin. Audisti opprobriū eoruz dñe: oēs cogitatiōes aduersū me. Sin. Labia īsurgentiū mihi & meditatōes eoꝝ aduersuz me tota die. Sin. Sessionē eorū & resurrectionem eorū vide: ego suz psalmus eoruz. Thau. Reddes eis vicē dñe: iuxta opa manuū suarū. Thau. Dabis eis scutum cordis: laborē tuuz. Thau. Persequēr] ī furore & pteres eos sub cel dñe. Aleph. IIII

Quomō obscuratū ē aurū. mutatꝰ ē color optimus. dispsi sūt lapides scūarij in capite oīuz platearū. Beth. Filij syon inclyti & amicti auro pmo: quō reputati sūt in vasa testea: opꝰ manuū figuli. Gimel. Gz & lamie nudauerūt māmā lactauerūt catulos suos. Filia populi mei crudelis: qsi struthio ī ōserto. Deleth. Adhesit lingua lactētis ad palatū eiꝰ ī siti: puuli petierūt panē: & nō erat q frangeret eis. He. Qui vescebātur voluptuose iterierūt ī vijs: q nutriebant croceis āplexati sūt stercora. Uau. Et maior effecta ē iniqtas filie ppli mei peccato sodomoꝝ: q subuersa ē i momēto & nō cepunt ī ea manus. Zai. Candidiores nazarei eius niue: nitidiores lacte: rubicūdiores eboze āti quo: saphyro pulchriores. Heth. Denigrata est sup carbōes facies eoꝝ: & non sūt cogniti in plateis. Adhesit cutis eoꝝ ossibus: aruit & facta ē qsi lignuz. Teth. Melius fuit occisis gladio qz interfectis fame: qñ isti extabuerī cōsūpti a sterilitate tre. Joth. Manus mulierꝝ misericordiū coxerūt filios suos: facti sunt cibus earū in contritione filie ppli mei. Caph. Cō pleuit dñs furorē suuz: effudit irā indignationis sue. Et succēdit ignē ī syō: & deuorauit fūdamenta eiꝰ. Lamech. Nō crediderunt reges tre & vniuersi habitatores orbis: qñ ingrederet hostis & inimicꝰ p portas irlm. Uem. Propt pctā ppha ruz eiꝰ & iniqtates sacerdotū eius: q effuderunt in medio eiꝰ sanguinē iustoꝝ. Nun. Errauerunt ceci ī plateis: polluti sūt sanguine. Cūqz nō possent: tenuerūt lacinias suas. Samech. Recedite polluti clamauerūt eis: recedite: abdite: nolite tāgere. Iurgati quippe sunt: & commoti dixerunt inter gentes: nō addet vltra vt habitet in eis. Phe. Faties dñi diuisit eos: nō addet vt respiciat eos. Facies sacerdotū non erubuerunt neqz senū miserti sūt. Ain. Cum adhuc subsisterem⁹ defecerūt oculi nri ad auxiliū nrz vanū: cū respiceremus attenti ad gentē q saluare nos nō potat. Sade. Subzi cauerūt vestigia nra in itinere platearū nostrarū appropinquit finis nr: ppleti sūt dies nri: qz venit finis nr. Caph. Uelociores fuerūt psecutores nri aq̄lis celi: sup montes psecuti sūt nos: ī deserto insidiati sunt nobis. Res. Spūs oris nri xps dñs captus est in pctis nris: cui diximꝰ in vmbra tua viuemus ī gentib⁹. Sin. Gaude & letare filia edom q habitas ī ra hus. Ad te q̄z puenet calix ebziaberis atqz nudaberis. Thau. Cōpleta ē iq tas tua filia syon: nō addet, vltra vt transmigret. Uisitauit iniqtatē tuā filia edom: dīscooput pctā tua.

Oratio. Hieremie. V

Recordare dñe qd acciderit nobis: intuere & respice opprobrium nostruz. Hereditas nostra versa est ad alienos domus nostre ad extraneos. Pupilli facti sumus absqz patre: matres nostre q̄si vidue. Aquam nostram pecuia bibimꝰ: ligna nostra precio cōparauimus. Cervicibus nostris minabamur: lassis nō dabat reges. Egypto dedimus manū & assyrijs: vt saturemur pane. Patres nostri peccauerūt & non sūt: & nos iniquitates eorū portauimus. Serui dñati sūt nri: nō fuit q redimeret de mānu eoꝝ. In aīabꝰ nris afferebamꝰ panē nobis: a facie gladij ī deserto. Pellis nra q̄si cliban exusta ē: a facie tēpestatum famis. Mulieres ī syon hūiliauerūt: & virgines ī ciuitatibꝰ iuda. Principes manu suspēsi sūt: facies senū nō erubuerūt. Adolescētibꝰ ipudice abusi sūt: & pueri ī ligno corruerūt. Senes ōfecerunt de portis: iuuenes de coro pallentiū. Defecit gaudiū cordis nri: versus ē ī luctū chorꝰ nr. Cecidit corona capitis nri: ve nobis qz peccauimꝰ. Propterea mestū factū est ī doloze cor nrm: nō cōtenebrati sūt oculi nri. Propter montē syon quia disipijt: vulpes ābulauerūt in eo. Tu aūt dñe ī eternum pmanebis: soliū tuū ī generationē & generationē. Quare ī ppetuū obliuiscer] nri: derelīqs nos in longitudinē dieꝝ? Cōuerte nos dñe ad te: & cōuertemur: īnoua dies nros sicut a pncipio. Sed pijciens repulisti nos: irat⁹ es ō nos vehemēter.

Incipit prefatio in librum Baruch pphete.

Liber iste q baruch notē pnotat in hebraico canone nō hētur: sed tm̄ ī vulgata editiōe sit & epla hieremie. Propter noticiā aūt legentiū hic scripta sūt qz multa de xpo nouissimisqz tpibus indicant.

Incipit Baruch pphetia: capl'm. I

Hec verba libri q scripsit baruch filiꝰ nerie filij maasie filij sedechie filij sedei filij helchie ī babylonia ī āno qnto & ī septima die mēsis: in tpe q cepūt chaldei irlm: & succēderūt eā igni. Et legit baruch vba libri huiꝰ ad aures iechonie filij ioachim regis iuda: & ad aures vniuersi ppli venientl ad librū: & ad aures potētiū filioꝝ regū: & ad aures pbyteroz: & ad aures ppli a mīmo vsqz ad maxīū. eoꝝ oīuz hitātiū ī babylonia ad flumen

sodi. Qui audiētes plorabāt ⁊ ieiuābāt: ⁊ orabāt
ī ꝯspectu dñi. Et collegerūt pecuniā ꝑ q̄ potuit
vniuscuiusq; man⁹. Et miserūt ī ir'm ad ioachiz
filiū helchie filij salon sacerdotē: ⁊ ad reliq̄s sacē
dotes ⁊ ad oēz pp'm q̄ inuēti sūt cū eo ī ir'm cum
acciperēt vasa tēpli dñi q̄ ablata fuerāt de tēplo
reuocare ī terrā iuda: decīa die mēsis syban: va
sa argētea q̄ fecē sedechias filⁱ iosie rex iuda post
eaq̄ cepisset nabuchodonosoz rex babylonis ie
choniā ⁊ ꝓncipes ⁊ cūctos potētes ⁊ pp'm ⁊re ab
ir'm: ⁊ duxit eos victos ī babylonē. Et dixerūt.
Ecce misim⁹ ad vos pecūias: de qb⁹ emite ho
locaustomata ⁊ thus ⁊ facite māna: ⁊ offerte ꝓ
pctō ad aram dñi dei nr̄i. Et orate ꝓ vita nabu
chodonosoz regis babylonis: ⁊ ꝓ vita balthasar
filij ei⁹ vt sint dies eoz sic dies celi sup terrā: ⁊ vt
det de⁹ ⁊ virtutē nobis: ⁊ illūiet oc'los nr̄os: vt viua
mus sub vmbra nabuchodonosoz regis babylo
nōis: ⁊ sub vmbra balthasar filij ei⁹: ⁊ fuiam⁹ eis
m'ltis dieb⁹: ⁊ inueniamus grāz ī ꝯspectu eoz. Et
ꝓ nobis ipsis orate ad dñm deū nr̄m: qz peccaui
m⁹ dño deo nr̄o: ⁊ ñ ē auersus furor ei⁹ a nobis
vsq; ī hūc diē. Et legite libz istū quē misimus
ad vos r̄citari: ī tēplo dñi ī die solēni: ⁊ ī die opor
tuno. Et dicetis. Dño deo nr̄o iusticia: nobis aūt
ꝯfusio faciei nr̄e sicut ē dies hec: oī iuda ⁊ hītan
tib⁹ ī ir'm regib⁹ nr̄is ⁊ ꝓncipib⁹ nr̄is ⁊ sacerdo
tib⁹ nr̄is ⁊ ꝓphetis nr̄is ⁊ pr̄ibus nr̄is. Peccaui
mus añ dñm deū nr̄m: ⁊ ñ credidim⁹ diffidētes
ī eū: ⁊ nō fuimus subiectibiles illi: ⁊ ñ audiuim⁹
vocē dñi dei nr̄i vt ābularemus in mādatis ei⁹ q̄
ōdit nobis. A die q̄ eduxit pr̄es nr̄os de ⁊ra egy
pti vsq; ad diē hāc eram⁹ īcredibiles ad dñz de
um nr̄m: ⁊ dissipati recessim⁹ ne audirem⁹ vocez
ipsi⁹. Et adheserūt nobis m'lta mala ⁊ maledic
tiōes q̄ ꝯstituit dñs moysi ꝛuo suo: q eduxit pr̄es
nr̄os de ⁊ra egypti dare nobis ⁊rā fluentez lac ⁊
mel: sicut hodierna die. Et ñ audiuim⁹ vocē dñi
dei nr̄i ꝛm oīa ꝛba ꝓphaꝝ q̄s misit ad nos ⁊ ad
iudices nr̄os: ⁊ abiuimus vnusq;sq; ī sensū cordis
nr̄i maligni: opari diis alienis faciētes mala ātē
oculos dñi dei nr̄i. II

Propē qō statuit dñs deus nr̄ ꝛbū suuz
qō locut⁹ ē ad nos: ⁊ ad iudices nr̄os q
iudicauerūt ī ir'm: ⁊ ad r̄ges nr̄os ⁊ ad
ꝓncipes nr̄os ⁊ ad oēm isr̄'l ⁊ iuda: vt adduceret
dñs sup nos mala magna q̄ ñ sunt facta sub celo
quēad modū facta sūt ī ir'm ꝛm q̄ scripta sūt ī le
ge moysi vt māducaret hō carnes filij sui ⁊ car
nes filie sue. Et dedit eos sub manu regū oīuz q
sūt ī circuitu nr̄o ī ipꝛoperiū ⁊ desolationē: ⁊ ī oī
bus pp'lis ī q̄b⁹ nos dispsit dñs. Et facti sum⁹ sb'
⁊ nō supza: qz peccauim⁹ dño deo nr̄o: nō obau
diēdo voci ipsi⁹. Dño deo nr̄o iusticia: nobis aūt
⁊ pr̄ib⁹ nr̄is cōfusio faciei: sicut est dies hec. Quia
locut⁹ ē dñs sup nos oīa mala hec q̄ venerūt sup
nos: ⁊ nō sumus depcati faciē dñi dei nr̄i vt r̄uer
teremur vnusq;sq; nr̄z a vijs nr̄is pessimis. Et vi
gilauit dñs in malis: ⁊ adduxit ea sup nos: qz iu
stus ē dñs in oīb⁹ opib⁹ suis q̄ mandauit nobis: ⁊
nō audiuim⁹ vocē ipsi⁹ vt irem⁹ ī pcept⁹ dñi q̄ de
dit añ faciē nr̄az. Et nūc dñe deus isr'l q eduxisti
pp'm tuū de terra egypti ī manu valida ⁊ ī signis
⁊ ī pdigijs ⁊ ī virtute tua magna ⁊ ī brachio ex
celso: ⁊ fecisti tibi nomē sicē dies iste: peccauim⁹
ipie egim⁹: iniq̄ gessim⁹ dñe deus nr̄ in oībus iu
sticijs tuis. Auertaꝫ ira tua a nobis: qz derelicti su
mus pauci ī ter gētes vbi dispsisti nos. Exaudi do
mine ꝓces nr̄as ⁊ oꝛones nr̄as: ⁊ educ nos ꝓpter
te: ⁊ da nobis inuenire grām añ faciē eoz q̄ nos
abduxerūt: vt sciat oīs terra qz tu es dñs de⁹ nr̄:
⁊ qz nomē tuū ī uocatuz ē sup isr'l ⁊ sup gen⁹ ipsi⁹.
Respice dñe ō domo sācta tua ī nos: ⁊ īclina au
rem tuā ⁊ exaudi nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide
qz nō mortui q̄ nō sūt ī iferno quoz spus accept⁹
ē a viscerib⁹ suis: dabunt honorē ⁊ iustificationez
dño: sed aīa q̄ tristis ē sup magnitudinē mali: ⁊ ī
cedit curua ⁊ infirma: ⁊ oculi deficientes ⁊ aīa exu
riēs dat tibi gl'iam ⁊ iusticiā dño: qz nō ꝛm iusti
cias patrū nr̄oz nos fūdim⁹ ꝓces ⁊ petim⁹ mīam
añ cōspectū tuū dñe de⁹ nr̄: sed qz misisti irā tuaz
⁊ furorē tuū sup nos: sicut locut⁹ es ī manu puero
rū tuoz ꝓphetaꝝ dicens. Sic dicit dñs. Inclina
te humeꝝ vr̄m ⁊ ceruicē vr̄am: ⁊ opa facite regi
babylonis: ⁊ sedebitis ī ⁊ra quā dedi pr̄ib⁹ vr̄is.
Ex si nō feceritis nec audieritis vocē dñi dei vr̄i
opari regi babylonie: defectionē vr̄az faciā de ci
uitatib⁹ iuda ⁊ a foris ir'm: ⁊ auferā a vobis vo
cem iocūditatis: ⁊ vocē gaudij ⁊ vocē spōsi ⁊ vo
cem spōse: ⁊ erit oīs ⁊ra sine vestigio ab ihabitā
tib⁹ eā. Et nō audierūt vocē tuā vt oparētur regi
babylōis ⁊ statuisti verba tua q̄ locut⁹ es ī manu
pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetaꝝ vt trāsferēt ossa r̄gū nr̄oꝝ
⁊ ossa patꝝ nr̄oꝝ ō loco suo. Et ecce sūt iecta ī ca
lore sol ⁊ ī gelu noctⁱ ⁊ mōrui sūt ī dolōib⁹ pessimis
ī fame ⁊ ī gladio ⁊ ī emissiōe. Et posuisti tēplum
ī quo īuocatū ē nomē tuū in ipo sicē hec dies pp
iniqtatē dom⁹ isr'l ⁊ dom⁹ iuda. Et fecisti ī nobis
dñe de⁹ nr̄ ꝛm oēm bonitatē tuā: ⁊ ꝛm oēm mīaz
tuā illā magnā sicē locut⁹ es ī mānu pueri tui moysi
ī die qua ꝓcepisti ei scribē legē tuā coz filijs isr'l
dicens. Si nō audieritis vocē meā: m'ltitudo hec
magna cōuertere ī minimā gentē: qm̄ eos disp
gam: qz scio q̄ me nō audiet pp'lis. Populⁿ ē enim
dura ceruice. Et cōuerte ad coz suū ī terra capti
uitatis sue: ⁊ scient qz ego sū dñs de⁹ eoz. Et da
bo eis coz ⁊ intelligent: ⁊ aures ⁊ audient. Et lau
dabūt me ī ⁊ra captiuitatis sue: ⁊ mēores erūt no
minis mei. Et auertēt se a dorso suo duro: ⁊ a ma
lignitatib⁹ suis: qz reminiscent viā patrū suoꝝ q̄
peccauerūt ī me. Et reuocabo illos ī ⁊rā quā iura
ui pr̄ib⁹ eoz abrahā Isaac ⁊ iacob: ⁊ dñabūtur
ei⁹. Et m'ltiplicabo eos ⁊ ñ minozabūt. Et statu
am illis testm̄ alterū sempiternū vt sim illis ī de
um: ⁊ ipsi erunt mihi in pp'm. Et ñ mouebo am
pli⁹ pp'm meū filios isr'l a ⁊ra quā dedi eis. III

Baruch

Et nūc dñe oīpotens de⁹ isrł aīa in angustijs ⁊ ſps anxi⁹ clamat ad te. Audi dñe ⁊ miſere qz de⁹ es misericos: ⁊ miſere nr̄i qz peccauim⁹ añ te? Quia tu sedes ī sempiternū ⁊ nos pibim⁹ ī euū. Dñe oīpotēs de⁹ isrł audi nunc or̄onem mortuoz isrł ⁊ filioz ipsoz q peccauerūt añ te: ⁊ nō audierūt vocē dei sui: ⁊ agglutinata sūt nobis mala. Noli meminisse iniqtates patrū nr̄oz sed memento manꝰ tue ⁊ nois tui in tpe isto: qz tu es dñs deus nr̄: ⁊ laudabim⁹ te dñe: qz ꝓpter hoc dediſti timorē tuū ī cordib⁹ nr̄is: ⁊ vt inuocem⁹ nomē tuū ⁊ laudem⁹ te ī captiuitate nr̄a: qz ꝓuertimur ab iniqtate patrū nr̄oz q peccauerunt añ te: Et ecce nos ī captiuitate nr̄a sum⁹ hodie quo nos diſpſiſti in īpropium ⁊ in maledictū ⁊ in pctm̄ ſm oēs iniqtates patrū nr̄oz q diſceſſerūt a te dñe de⁹ nr̄. Audite isrł mādata vite: auribus pcipe vt scias pzudentiam. Quid est isrł q⁹ in terra inimicoz es. Inueteraſti in terra aliena: coinqnatuſes cuz mortuis. Deputat⁹ es cum descendētib⁹ ī infernuz: dereliqſti fōtē sapīe. Nā si ī via dei ābulasſes: habitasſes vtiq; ī pace sup terrā. Disce vbi sit pzudentia: vbi sit virt⁹: vbi sit ītellect⁹: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite ⁊ victus vbi sit lumē oculoz ⁊ pax. Quis īuenit locum ei⁹? Et qs īrauit ī thesauros ei⁹. Vbi sunt ꝓncipes gentiū: ⁊ q dñantur sup bestias q sr̄ sup terrā? Qui ī auib⁹ celi ludunt: q argentū thesauri çant ⁊ auz ī q cōfidunt boes: ⁊ nō finis acqſitiōis eoz. Qui argētum fabricāt ⁊ ſolliciti sr̄: nec ē inuētio opum illoz. Exterminati sr̄ ⁊ ad inferos descēderunt: ⁊ alij loco eoz exurrexerunt. Iuuenes viderunt lumē ⁊ hītauerunt sup terrā. Viā āt di-
scipline ignoz auerunt: neq; ītellexerunt semitas ei⁹: neq; filij eoz suſcepunt eam. A facie ipsoz longe facta est. Nō est audita ī ra chanaan neq; viſa ē in theman. Filij quoq; agar qui exquiſierunt pzudentiaz que de terra ē negociatoz es terre ⁊ themā: ⁊ fabulatoz es ⁊ exquiſitoz es pzudentie ⁊ intellgentie: viaz aūt sapientie neſcierunt neq; commemoz ati sunt semitas eius. O israbel q̄ magna est domus dei: ⁊ ingens locus poſſeſſionis eius. Magnus est ⁊ nō habet finez: excelſus ⁊ īmēſus. Ibi fuerunt gigantes nominati: illi qui ab initio fuerūt statura magna scientes bellum. Nō hos elegit dñs: neq; viā diſcipline īuenerūt: ꝓpea perierūt. Et qm̄ nō habuerūt sapientiaz interierunt ꝓpter suā inſipientiā. Quis aſcēdit in celū ⁊ accepit eam: ⁊ eduxit eam de nubib⁹? Quis trāſfretauit mare ⁊ īuenit illā: ⁊ attulit illā sup auruz electū? Non est q possit scire vias ei⁹: neq; q exquirat semitas eius. Sed qui scit vniuerſa nouit eā: ⁊ adīuenit eaz pzudentia sua. Qui pzeparauit terraz in eēno tpe: ⁊ repleuit eam bipedib⁹ ⁊ q̄drupedib⁹. Qui emittit lumē ⁊ vadit: ⁊ vocauit illud ⁊ obedit illi in tremore. Stelle aūt dederunt lumen ī custodijs suis: ⁊ letate sūt. Vocate sunt: ⁊ dixerūt. Adſumus. Et luxerūt ei cū iocūditate: q fecit illas. Hic est de⁹ nr̄: ⁊ nō estimabit alius ad-
uersus eū. Hic adinuenit oēm viā diſciplīe: ⁊ tradidit illaz iacob puero suo: ⁊ israbel dilecto suo. Post hec ī terris visus ē: ⁊ cū hominib⁹ conuerſatus est.

IIII

Hic liber mandatoz dei: ⁊ lex q̄ est in eternū. Oēs q tenēt eā: peruenient ad vitā: q aūt dereliquerunt eā in mortē. Auertē iacob ⁊ appēde eā: ābula p viam ad splendorez ei⁹ ꝯ lumē eius. Ne tradas alteri gloriā tuā ⁊ dignitatē tuaz gēti aliene. Beati sum⁹ isrł: qz q̄ deo placēt mānifeſta sūt nobis. Animeq; oz esto ꝓpt⁹ dei memoz abit isrł: Uenūdati estis gentib⁹ non ī pditionē: sz ꝓpter qō in ira dei ad iracūdiā pro uocaſti dominū: traditiq; estis aduerſarijs. Exacerbaſtis.n. eū q fecit vos deū eēnū: īmolātes demōijs ⁊ nō deo. Obliti.n. estis eū q nutriuit vos: ⁊ ꝓtriſtaſtis nutricē vr̄am irł. Uidit.n. iracūdiaz a deo venientē vobis: ⁊ dixit. Audite cōfines syon. Adduxit.n. mihi deus luctū magnū. Uidi.n. captiuitatē ppli mei filiozū meoz ⁊ filiaz quaz superduxit illis etern⁹. Nutriui.n. illos cū iocūditate: dimiſi aūt illos cū fletu ⁊ luctu. Nemo gaudeat sup me viduam ⁊ doſolatā: a multis derelicta sū ꝓpter peccata filiozū meozum: quia declinauerunt a lege dei. Justicias aūt ipsi⁹ neſcierunt nec ambulauerūt per vias mandatoz ū dei: neq; per semitas veritatis eius cū iuſticia īgreſſi sunt. Veniant cōfines syon: ⁊ memoz ētur captiuitatē filiozum ⁊ filiarū mearū: quam superduxit illis eternus. Adduxit enim super illos gentem de lōginq̄ gentē impzobaz ⁊ alterius lingue: qui nō sunt reueriti senē: neq; puerozum miſerti sunt. Et abduxerunt dilectos vidue: ⁊ a filijs vnicā doſolauerunt. Ego autem qd possum adiuuare vos? Qui enim adduxit super vos mala: ipse eos eripiet de manib⁹ inimicoz ū vestroz uz. Ambulate filij ābulate: ego.n. derelicta sū sola. Exui me ſtola pacis: īdui aūt me ſacco obſecratiōis: ⁊ clamabo ad altiſſimū ī dieb⁹ meis. Animequiores estote filij: clamate ad dñm ⁊ eripiet vos de manu ꝓncipū inimicoz ū. Ego.n. ſpaui ī eēnū salutē vr̄am: ⁊ venit mihi gaudiū a ſcō sup mīa: q̄ veniet vobis ab eēno salutari nr̄o. Emiſi.n. vos cū luctu ⁊ plozatu reducet aūt vos mihi dñs cū gladio ⁊ iocūditate ī sēpiternū. Sicut.n. viderūt vicine syon captiuitatē vr̄am a deo: sic videbūt ⁊ ī celeritate salutē vr̄am ī deo: q̄ supueniet vobis cum honoze magno ⁊ splendoze eterno. Filij patienter ſuſtinete irā q̄ supuenit vobis. ꝓperſecut⁹ ē.n. te inimic⁹ tu⁹ ſed citovidebis pditionē ipsi⁹: ⁊ sup ceruices ipsi⁹ aſcēdes. Delicati mei ābulauerūt vias aſpas: ducti sūt.n. vt grex dirept⁹ ab inimicis. Aiegozes estote filij: ⁊ pclamate ad dñm. Erat.n. memoria vr̄a ab eo qui duxit vos. Sicut.n. fuit ſēſus vr̄ vt erraretis a deo: decies tm̄ itez ꝓuertētes regretes eum. Qui enim induxit vobis mala ipse rursum adducet vobis sempiternā ioeunditatē cū salute

vra. Aiegoz esto irl'm. Exhoztatur eniz te qui te nominauit. Nocētes pibunt g te vexauerūt: z g gratulati sūt i tua ruina puniētur. Ciuitates gb' fuierūt filij tui:puniēt:z q accepit filios tuos. Sicut.n. gauisa est i tua ruina z letata ē in casu tuo: sic cōtristabit i sua desolatiōe. Et aputabit exultatio multitudinis ei':z gaudimoniū ei' erit i luctū. Ignis.n.supueniet ei ab eterno i lōgiturnis diebus:z habitabit a demonijs i multitudīe tpis. Circūspice irl'm ad orientē:z vide iocūditatē a deo tibi venientē. Ecce.n.veniūt filij tui:quos dimisisti dispsos veniūt collecti ab oriēte vsqz ad occidentē:i verbo sācti gaudētes in honorē dei. V

Eue te irl'm stola luctus z vexationis tue:z idue te decore z honore q a deo tibi est sēpiterna glia. Circūdabit te deus dyploide iusticie:z ponet mitrā capiti tuo honoris eterni. Deus.n.oñdet splēdorē suū in te:g sub celo est. Nominabit.n. tibi nomē tuū a deo i sēpiternū:pax iusticie z honor pietatis. Exurge irl'm z sta' i excelso:z circūspice ad orientē:z vide collectos filios tuos ab oriēte sole vsqz ad occidētē: i verbo sancti gaudētes dei memoria. Exierunt .n.abs te pedib' ducti ab inimicis:adducet āt illos dñs ad te portatos i honorē sic filios regni. Cōstituit.n.deus būiliare oēm mōtē excelsū z rupes phēnes:z cōualles replere in equalitatē tre: vt abulet isrl' diligenē i honorē dei. Obūbrauerūt āt silue:z oē lignū suauitatis isrl' mādato dei. Adducet.n.deus isrl' cū iucūditate i lumīe maiestatis sue:cū mia z iusticia q ē ex ipso. ¶ Incipit exēplū epistole eiusdē quā misit biēmias ad abductos captiuos i babyloniā a rege babyloniox vt ānūciaret illis fm qō pceptū ē illi a deo. VI

Propt pctā q peccastis añ deū abducemini i babyloniā captiui a nabuchodonosoz rege babyloniox. Ingressi itaqz in babylonē eritis ibi ānis plurimis z tpibus lōgis vsqz ad generatiōes septē:post hoc āt educā vos inde cū pace. Nūc āt videbitis in baylonia deos aureos z argenteos z lapideos z ligneos in humeris portari ostentētes metū gētib'. Videte ergo ne z vos siles efficiamini facti alienis z metuatis:z metus vos capiat in ipsis. Visa itaqz turba de retro z ab añ:adorātes dicite i cordib' vestris. Te oz adorari dñe. Angel' āt me' vobiscuz est. Ipe āt exgrā alas vras. Nā ligna ipsox polita a fabro:ipa ēt inaurata:z inargentata falsa sūt: z nō pnt log. Et sicut virgini amāti ornamenta: ita accepta auro fabricata sūt. Coronas certe aureas hnt sup capita sua dij illox: vñ subtrahunt sacerdotes ab eis aurū z argentū:z erogāt illud i semetipsis. Dant āt z ex ipso pstitutis z meretrices ornāt:z itex cū ceperīt illud a meretricib' ornant deos suos. Si āt nō liberāt ab erugine z tinea. Optis āt illis veste purpurea extergēt faciez ipox ppter pulueē domi' q ē plīm' it eos. Sceptrum āt hz vt hō sicut iudex regionis: q in se peccantē nō iterficit. Hēt ēt in manu gladiū z' securim:se āt de bello z a latronib' nō liberat. Unde vobis notū sit qz nō sūt dij. Nō ergo reuerimini eos. Sicut.n.vas hōis cōfractū inutile efficit:tales sunt z dij illox. Constitutis illis in domo oculi eox pleni sunt puluere a pedib' introeuntiū. Et sicut alicui q regē offendit circūsepte sunt ianue: aut sicut ad sepulchrū adductū mortuū:ita tutāt sacerdotes ostia clausuris' z seris ne a latronib' us expoliētur. Lucernas accēdūt illis:z quidē multas:ex gb' nullā videre pnt. Sunt āt sicut trabes in domo. Corda vero eox dicūt elingere serpentes g de terra sūt:dū comedūt eos z vestimenta ipox:z nō sentiūt. Nigre sunt facies eox a fumo: g in domo fit. Supza corpus eox z supza caput eox volant noctue z birūdīes:z aues ēt silr z cate. Uñ sciatis qz nō sunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurū ēt qō hnt ad specimen:nisi aligs exīerit erugīnē:nō fulgebūt. Neqz.n.dū cōflarēt sentiebant. Ex oi pcio empta sunt:i gb' spūs nō ē in ipsis. Sine pedib' i humeris portant:ostentātes ignobilitatē suā hōib'. Cōfundātur ēt qui colūt ea. Propea si ceciderint i terram:a semetipsis nō cōsurgūt:neqz si quis eū statuerit rectū p semetipsum stabit:sed sicut mortuo humeri illis apponēt. Hostias illox vēdunt sacerdotes ipsox z abutūt: silr z mulieres eox ōcerpētes neqz infirmo neqz mēdicanti aliquid iptiunt:de sacrificijs eox fete z mēstruate cōtingunt. Scientes itaqz ex his ga nō sunt dij:ne timeatis eos. Uñ.n.vocāt dij? Qz mulieres apponūt dijs argenteis z aureis z ligneis:z in domib' eox sacerdotes cedent hnītes tunicas scissas z capita z barbā rasā quox capita nuda sunt. Rugiunt āt clamātes cōtra deos suos sicut ī cena mortui. Uestimēta eox auferūt sacerdotes:z vestiunt vxores suas z filios suos. Neqz si qd mali patiūtur ab aliq:neqz si qd boni potest retribuere neqz regē cōstituere pnt neqz auferre. Silr neqz dare diuitias pnt neqz mala strībuē. Si qs illis votū vouēit z ñ reddiderit neqz hoc requirūt. Hoiem a morte nō liberāt neqz infirmū a potentiore eripiunt. Hoiem cecū ad visum nō restituūt:de necessitate hoiem nō liberabūt. Uidue ñ miserābūt:neqz orphanis' bñfaciēt. Lapidib' de monte siles sunt dij illox lignei z lapidei z aurei z argentei. Qui āt colunt ea cōfundēt. Qūo ergo extimandū ē aut dicendū illos eē deos? Adhuc.n.ipis chaldeis nō honorantib' ea: qui cū audierint mutū nō posse loqui:offerūt illud ad bel:postulātes ab eo loqui:quasi possint sentire g nō hnt motū:z ipsi cū intellexerint:relinquent ea. Sensū.n.non hnt ipsi dij illox. Mulieres āt circūdate funib' in vijs sedent: succedētes ossa oliuax. Uū āt aliqua ex ipis abstracta ab aliquo transeunte dormierit cū eo:pxīe sue exprobrat q ea nō sit digna habita sicut ipa neqz funes' dirupt' sit. Dia āt q illis fiūt falsa sūt. Quo estimanō aut dicēdū ē illos eē deos? A fabris autē

ꝛ ab aurificib⁹ facta sūt. Nihil aliō erūt nisi id qō volūt sacerdotes. Aurifices ēt q ea faciunt nō sūt multi tpis. Nūqd ḡ pñt ea q̄ fabricata sē ab ipsis eē dij? Reliq̄rūt āt falsa ꝛ opprobriū postea futu ris. Nā cū supuenerit illis plīū ꝛ mala: cogitāt sa cerdotes vbi se abscōdāt cū illis. Nūo ergo sēti re debeāt qm̄ dij sē q nec ō bello se liberāt: neq; de malis se eripiūt? Nā cū sint lignea: ꝛ inaurata ꝛ īargētata scient postea qz falsa sē ab vniuersis gē tib⁹ ꝛ regib⁹ q̄ manifesta sūt: qz ñ sūt dij sz opa ma nuū hoīuz: ꝛ nullā op⁹ dei cū illis. Unñ ergo notū ē qz ñ sē dij: sz opa manuū hoīuz: ꝛ nullū dei op⁹ īpis ē. Regē regiōi nō suscitāt: neq; pluuiā hōi bus dabūt. Judiciū quoq; nō discernēt: neq; re giones liberabūt ab iniuria: qz nihil pñt sīc cozni cule iter mediū celi ꝛ terre. Ardentī cū īciderit ignis ī domū deoz ligneoz ꝛ argēteoz ꝛ aureoz: sacer dotes quidē ipoz fugiēt ꝛ liberābūt: ipi vero sīc trabes ī medio cōburēt. Regi āt ꝛ bello nō resi stent. Nūo ergo extimādū aut r̄cipiēnō qz dij sē? Nō a furib⁹ neq; a latromb⁹ se liberabunt dij li gnei ꝛ lapidei ꝛ īaurati ꝛ īargētati: quib⁹ iniq fo rtiores sē. Aurū ꝛ argētū ꝛ vestimētū q̄ opati sunt auferēt illis: ꝛ abibūt: nec sibi auxiliū ferēt. Itaq; meli⁹ ē eē regē ostentātē virtutē suā: aut vas ī do mo vtile ī q̄ glīaī qui⁹ possidet illō: vel ostiū ī do mo qō custodit q̄ ī pace sē: q̄ falsi dij. Sol quidē ꝛ luna ꝛ sidera cū sint splēdida ꝛ emissa ad vtili tatē obaudiūt: sīr ꝛ fulgur cū appuerit pspicuū ē. Ipsū āt ꝛ spūs ī oī regiōe spirat: ꝛ nubes quib⁹ cū īpatū fuerit a deo pābulare ī vniuersū orbez: pficiūt qō īpatū ē eis. Ignis ēt missus desup vt cōsumat mōtes ꝛ siluas qō pceptū ē ei. Hec autē neq; specieb⁹ neq; virtutib⁹ vni eoz similia sūt. Unñ neq; extimanō ē neq; dicenō illos eē deos: qñ nō pñt neq; iudiciū iudicare neq; facere hōi bus. Scītes itaq; qz nō sūt dij. Neq; ergo timue ritis eos. Neq; n. r̄gib⁹ maledicēt neq; bñdicēt. Signa n. in celo gentib⁹ nō ondūt: neq; vt sol lu cebunt: neq; illuminabūt vt luna. Bestie melio res sūt illis: q̄ pñt fugere sub tectū ac pdesse sibi. Nullo itaq; mō nob⁹ ē manifestū qz sē dij. ppē qō ne timeatis eos. Nā sicut ī cucumerario: formido inhil custodit: ita sē dij illoz lignei ꝛ argētei ꝛ in aurati. Eodē mō ꝛ ī horto spina alba: supra quā oīs auis sedet. Sīr ꝛ mortuo prjecto ī tenebris sīles sūt dij illoz lignei ꝛ inaurati ꝛ īargentati. Et purpura quoq; ꝛ marmore q̄ supra illos teneāt: scietis itaq; qz nō sūt dij. Ipsi ēt postremo come dūt: ꝛ erit opprobriū ī regione. Melior ē hō iu st⁹ q ñ hz simulacra: nā erit longe ab opprobrijs.

Explicit liber Baruch. Incipit plogus ī Eze chielē pphetam.

Ezechiel prophetā cuz ioachim rege iuda captiū⁹ duct⁹ ē ī baby lonē: ibiq; bis q cū eo captiui fue rant pphauit pēitētib⁹ q̄ ad hie remie vaticiniū se vltro aduersarijs tradidissēt: ꝛ viderent adhuc vrbē hierosolymā stare quam ille casurā eē pdixerat. Tricesimo āt etat⁹ sue an no ꝛ captiuitatis gnto: exorsus ē ad concaptiuos log. Et eodē tpe lz posterioz hic ī chaldea: hiere mias ī iudea pphetauerūt. Sermo ei⁹ nec sat⁹ di sert⁹ nec ad modū rustic⁹ ē: sz ex vtroq; medie tē pat⁹. Sacerdos ꝛ ipse fuit sicut hieremias p̄nci pia volumīs ī finē magnis hīs obscuritatib⁹ īuo luta. Sed ꝛ vulgata ei⁹ editio nō mīltū distat ab hebraico. Unñ sat⁹ miroz qd cāe extitēit: vt si eos dē ī vniuersis libris hēmus īterptes: ī alijs eadē: ī alijs diuersa trāstulerint. Legite igr ꝛ hūc iuxt trāslationē nr̄am: qm̄ p cola script⁹ ꝛ comata ma nifestiorē legentib⁹ sēsū tribuit. Si āt amici mei: ꝛ hūc subsānauerint: dicite eis q̄ nemo eos cōpel lat, vt scribāt. Sed vereoz ne illō eis eueniat qō grece significantius dr̄ vt vocentur sagolidozi: qō est manducantes senecias.

Explicit plog⁹. Incipit Ezechiel ppha. Ca. I

Et factum est in tricesimo āno. i. quarto in qnta mēsis: cū eēm ī medio captiuoruz iuxta fluuiū cho bar: apti sūt celi ꝛ vidi visiōes dei. In qnta mēsis: ipe ē ān⁹ qnt⁹ trālmigrationis regis ioachim: factū ē vbuz dñi ad eçechielē filiū buzi sacerdotē ī terra chal deoz sec⁹ flumē: chobar. Et facta ē sup eū ibi ma nus dñi. Et vidi: ꝛ ecce vētus turbis vēiebat ab aglone: ꝛ nubes magna ꝛ ignis inuoluēs. Et splen doz ī circuitu ei⁹: ꝛ de medio ei⁹ q̄si species elec ti. i. ō medio ignis. Et ī medio ei⁹ silitudo quatu oz aīaliū: ꝛ hic aspect⁹ eoz. Silitudo hōis in eis. Et q̄tuoz facies vni: ꝛ q̄tuoz pēne vni. Et pedes eoz pedes r̄cti: ꝛ plāta pedis eoz q̄si plāta pedis vituli: ꝛ scintille q̄si aspect⁹ eris cādentis. Et man⁹ hōis sub pēnis eoz ī quatuoz ptib⁹ q̄ facies ꝛ pē nas p quatuoz ptes habebant: iūcteq; erant pen ne eoz alteri⁹ ad alterū. Nō reuertebātur cū ince derēt: sed vnūqōq; añ faciem suā gradiebaī. Si militudo āt vult⁹ eoz: facies hōis: ꝛ facies leonis a dexteris ipoz q̄tuoz: facies āt bouis a finistris ipsoz quatuoz: ꝛ facies aquile desup ipoz quatu oz. Facies eoz ꝛ pēne eoz extente desuper. Due pēne singuloz iungebantur: ꝛ due tegebant: coz pora eoz. Et vnūqōq; eoz coram facie sua am bulabat. Ubi erat ipetus spūs: illuc gradiebātur: nec reuertebantur cum ambularent. Et similitu do aīalium ꝛ aspectus eoz quasi carbonū ignis ardentium: ꝛ quasi aspectus lampadarum. Hec erat visio discurrens in medio aīalium: splendoz ignis ꝛ de igne fulgur egrediens. Et aīalia ibant ꝛ reuertebantur: in silitudinē fulguris cozusc⁹at⁹. Uūq; aspicerem aīalia: apparuit rota vna sup trā

iuxta aialia:habens quatuor facies. Et aspectus rotaꝝ ꝛ opus eaꝝ quasi visio maris:ꝛ vna similitudo ipaꝝ quatuor:ꝛ aspect⁹ eaꝝ ꝛ opera: quasi sit rota in medio rote. Per quatuor ptes eaꝝ euntes ibant:ꝛ nō reuertebātur cū ābularent. Statura quoq; erat rotis ꝛ altitudo:ꝛ horribilis aspectus:ꝛ totū corpus oculis plenū ī circuitu ipsarum quatuor. Cūq; ābularent aialia:ābulabāt pariter ꝛ rote iuxta ea:ꝛ cū eleuarent aialia de terra:eleuabāt simul ꝛ rote. Quocūq; ibat spūs:illuc euntе spū:ꝛ rote pariter eleuabāt sequētes eū. Spiritus enī vite erat ī rotis. Cū euntib⁹ ibāt:ꝛ cū stantib⁹ stabāt ꝛ cū eleuatis a terra pariter eleuabāt ꝛ rote sequētes ea:qz spūs vite erat in rotis. Et si militudo sup caput aialiuꝫ firmamēti quasi aspectur crystalli horribilis:ꝛ extēti sup capita eoruꝫ desup. Sub firmamēto āt pēne eoꝝ recte alteri⁹ ad alterū. Unūq̄q; duab⁹ alis velabat corp⁹ suum:ꝛ alterū sibi velabat. Et audiebā sonū alarū quasi sonū aquaꝝ multaꝝ quasi sonum sublimis dei. Cū ambularēt:quasi son⁹ erat multitudinis: vt son⁹ castroꝝ. Cūq; starent demittebant penne eoꝝ. Nam cū fieret vox sup firmamētū qđ erat sup caput eoꝝ:stabāt ꝛ submittebāt alas suas. Et sup firmamentū qđ erat īminēs capiti eoꝝ:quasi aspect⁹ lapidis saphyri:similitudo thrōi:ꝛ sup similitudinē throni similitudo quasi aspect⁹ hōis desup. Et vidi q̄si speciē electri:velut aspectū ignis intrinsec⁹ p circuitū eius:a lumbis ei⁹ ꝛ desup:ꝛ a lūbis ei⁹ vsq; deorsū vidi q̄si speciē ignis splendentis ī circuitu velut aspectū arcus cū fuerit in nube ī die pluuie. Hic erat aspect⁹ splēdoris p gyrū. III

Hec visio similitudinis glie dñi. Et vidi ꝛ cecidi ī faciē meā:ꝛ audiui vocē loquentis. Et dixit ad me. Fili hōis sta sup pedes tuos:ꝛ loquar tecū. Et īgressus ē in me spūs postq̄ locut⁹ ē mihi:ꝛ statuit me supra pedes meos. Et audiui loquētē ad me ꝛ dicentē. Fili hōis: mitto ego te ad filios isrl:ad gētes apostatrices q̄ recesserūt a me. Ipſes eoꝝ puaricati sūt pactū meum vsq; ad diē banc:ꝛ filij dura facie ꝛ īdomabili corde sūt ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹:si forte vel ipi audiant ꝛ si forte gescant:qm̄ dom⁹ exasperās ē:ꝛ sciēt qz pphēta fuerit ī medio eoꝝ. Tu ergo fili hōis ne tīeas eos neq; sermones eoꝝ metuas: qm̄ increduli ꝛ subuersores sūt tecū:ꝛ cū scorpionib⁹ hītas. Uerba eoꝝ ne timeas:ꝛ vult⁹ eoꝝ ne formides:qz dom⁹ exasperās ē. Loqris ergo verba mea ad eos si forte audiāt ꝛ gescant:qm̄ irritatores sunt. Tu āt fili hōis audi q̄cūq; loquar ad te:ꝛ noli eē exaspans sicut dom⁹ exaspatrix est. Aperi os tuum ꝛ comede q̄cūq; ego do tibi. Et vidi ꝛ ecce man⁹ missa ad me:ī qua erat īuolutus liber: ꝛ expādit illū coram me q erat scriptus intus ꝛ foris ꝛ scripte erant in eo lamentationes:ꝛ carmen ꝛ ve. III

Et dixit ad me. Fili hōis qcūq; īuenеris comede. Comede volumen istud:ꝛ vadens loquere ad filios isrl. Et aperui os meū ꝛ cibauit me volumine illo. Et dixit ad me. Fili hōis:venter tu⁹ comedet:ꝛ viscera tua cōplebuntur volumine isto qđ ego do tibi. Et comedi illđ ꝛ factū est in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me. Fili hōis vade ad domū isrl:ꝛ loqris verba mea ad eos. Nō. n. ad pplm pfundi sermonis ꝛ ignote lingue tu mitteris ad domuꝫ isrl:neq; ad pplos multos pfūdi sermōis ꝛ ignote lingue:qꝝ non possis audire sermōes. Et si ad illos mittereris:ipsi audirent te. Dom⁹ āt isrl nolunt audire te:qz volūt audire me. Dis qppe dom⁹ isrl attrita fronte est ꝛ duro corde. Ecce dedi faciē tuā valentiorē facieb⁹ eoꝝ:ꝛ frontē tuam duriorē frontib⁹ eoꝝ vt adamantē ꝛ vt silicē dedi faciē tuam. Ne timeas eos neq; metuas a facie eoꝝ:qz dom⁹ exasperās ē. Et dixit ad me. Fili hōis:oēs sermōes meos quos ego loquor ad te assume ī corde tuo ꝛ auribus tuis audi:ꝛ vade īgredere ad transmigrationē ad filios ppli mei:ꝛ loquer] ad eos ꝛ dices eis. Hec dicit dñs deus:si forte audiāt ꝛ gescāt. Et assūpsit me spūs:ꝛ audiui post me vocē cōmotiōis magne:benedicta glia dñi ō loco suo:ꝛ vocem alaꝝ aialium pcutientiū alterā ad alteraz:ꝛ vocē rotaꝝ sequentiū aialia:ꝛ vocē cōmotionis magne. Spūs quoq; leuauit me:ꝛ assūpsit me:ꝛ abij amar⁹ ī indignatione spūs mei. Dan⁹. n. dñi erat cōfortans me. Et veni ad trāsmigrationē ad aceruū nouaꝝ frugū:ad eos qui habitabāt iuxta flumē chobar:ꝛ sedi vbi illi sedebant:ꝛ māsi ibi septē dieb⁹ merens in medio eoꝝ. Cū āt ptransissent septē dies factū est verbū dñi ad me dicens. Fili hōis:speculatorē dedi te domui isrl:ꝛ audies de ore meo verbū:ꝛ ānūciabis eis ex me. Si dicēte me ad impiū morte morier] ñ ānūciaueris ei:neq; locut⁹ fuer] vt auertat a via sua īpia ꝛ viuat:ipse īpius ī ītate sua morietur: sāguinem aūt eius de manu tua regrā. Si āt tu ānūciaueris impio:ꝛ ille nō fuerit conuersus ab īpietate sua ꝛ a via sua impia:ipe quidē ī īpietate sua morietur:tu autē aiam tuā liberasti. Ez ꝛ si conuersus iustus a iustitia sua fuerit:ꝛ fecerit inigtatē:ponā offendiculū coram eo. Ipse morietur:qz nō ānūciasti ei: In pctō suo morietur:ꝛ nō erūt ī memoria iusticie ei⁹ qs fecit:sanguinē vero ei⁹ de manu tua regrā. Si aūt tu ānūciaueris iusto vt ñ peccet iust⁹ ꝛ ille ñ peccauerit viuēs viuet qz ānūciasti ei ꝛ tu aiam tuā liberasti. Et fca ē sup me man⁹ dñi:ꝛ dixit ad me. Surgēs egredē ī cāpū:ꝛ ibi loquar tecū. Et surgēs egressus sū ī cāpū:ꝛ ecce ibi glia dñi stabat q̄si gloria quā vidi iuxta fluuium chobar:ꝛ cecidi ī faciē meā. Et īgressus ē ī me spūs:ꝛ statuit me sup pedes meos:ꝛ locut⁹ ē mihi:ꝛ dixit ad me. Ingredere ꝛ includē ī medio domus tue. Et tu fili hōis:ecce data sūt sup te vincula:ꝛ ligabūt te ī eis ꝛ nō egredieris in medio eoꝝ:ꝛ linguam tuam adherere faciā palato tuo:ꝛ eris mut⁹:nec quasi vir obiurgans:quia dom⁹ exasperās ē. Cū autez

locut⁹ fuero tibi apiam os tuum: ⁊ dices ad eos. Hec dic̄ dn̄s de⁹. Qui audit audiat: ⁊ q̄ desc̄it q̄ escat: q̄z dom⁹ exasperans ē. IIII

2 ET tu fili hois. sume tibi laterē ⁊ pones eū coz̄ā te: ⁊ describes i eo ciuitatē hierusalē: ⁊ ordinabis aduersus eā obsidionē: ⁊ edificabis munitiōes: ⁊ cōportabis aggerē: ⁊ dabis ad eam castra: ⁊ pones arietes i gyro. ET tu sume tibi sartaginē ferreā: ⁊ pones eā i murū ferreum inf̄ te ⁊ inf̄ ciuitatē: ⁊ obfirmabis faciē tuā ad eā: ⁊ erit i obsidionē ⁊ circūdabis eā. Signum ē domui isr̄l. ET tu dormies sup lat⁹ tuū sinistrū: ⁊ pones iniq̄tates dom⁹ isr̄l sup eo numero dier̄ q̄s dormies sup illud: ⁊ assumes iniq̄tates eorum. Ego aūt dedi tibi annos iniq̄tatis eoz̄ numero dier̄ trecentos ⁊ nonaginta dies: ⁊ portabis iniq̄tatē dom⁹ isr̄l. ET cum cōpleueris hec dormies sup lat⁹ tuū dexterū secūdo: ⁊ assumes iniq̄tatē dom⁹ iuda q̄draginta dieb⁹. Diē p anno: dic̄ inquā p āno dedi tibi. ET ad obsidionē ierl̄m p̄uertes faciē tuā: ⁊ brachiū tuū erit extētū: ⁊ pphabis aduers⁹ eā. Ecce circūdedi te vinculis: ⁊ nō te cōuertes a latē tuo i lat⁹ aliud dōec̄ impleas dies obsidiōis tue. ET tu sume tibi frumētū ⁊ ordeū ⁊ fabā ⁊ lentē ⁊ miliū ⁊ vicia: ⁊ mittes ea i vas vnū: ⁊ facies tibi panes numero dierū q̄bus dormies suplatus tuū. Trecentis ⁊ nonaginta diebus comedes illud. Cibus aūt tuus quo vescēris erit in pōdere viginti stateres in die. A tēpore vsq̄ ad tēpus comedes illud. ET aquā in mēsura bibes sextam partem hin. A tēpore vsq̄ ad tempus bibes illud. ET quasi subcineritium ordeaceum comedes illud: ⁊ stercore q̄ egreditur de boue opies illud in oculis eoz̄. Hec dicit dn̄s. Sic comedent filij isr̄l panē suū pollutū inf̄ gētes: ad quas eiciā eos. ET dixi. A. a. a. dn̄e de⁹. Ecce aīa mea nō ē polluta: ⁊ morticinium ⁊ laceratū a bestijs nō comedi ab infantia mea vsq̄ nunc: ⁊ non est ingressa os meum oīs caro īmunda. ET dixit ad me. Ecce dedi tibi fimū boum p stercoribus humanis: ⁊ facies panem tuū in eo. ET dixit ad me. Fili hominis. Ecce ego conterā baculū panis in ierl̄m: ⁊ comedent panem suū in pondere ⁊ in sollicitudine: ⁊ aquam in mensura ⁊ in angustia bibent: vt deficientib⁹ pane ⁊ aqua corr̄uat vnusquisq̄ ad fratrem suū: ⁊ contabescat in iniquitatib⁹ suis. V

5 ET tu fili hominis sume tibi gladiū acutum radētē pilos: ⁊ assumes eū ⁊ duces p caput tuū ⁊ per barbā tuā: ⁊ assumes tibi staterā ponderis ⁊ dīuides eos. Tertiā ptē igni cōbures i medio ciuitatis iuxta cōpletiones dier̄ obsidiōis: ⁊ assumes tertiā ptē: ⁊ concides gladio i circuitu ei⁹: ⁊ tiam vo aliā dispges i vētū: ⁊ gladiū nudabis p⁹ eos. ET sumes inde puū numer̄: ⁊ ligabis eos i sūmitate pallij tui. ET ex eis rursū tolles ⁊ pijcies eos i medio ignis: ⁊ vbures eos igni: ⁊ ex eo egredief̄ ignis i oēm domū isr̄l. Hec dicit dn̄s deus. Ista ē ierl̄m. In medio gētiū posui eā: ⁊ in circuitu ei⁹ terras. ET cōtēpsit iudicia mea vt plus cēt ipia q̄z gentes: ⁊ pcepta mea vltra q̄z terre q̄ i circuitu ei⁹ sī. Iudicia. n. mea piecerūt: ⁊ i pcepti meis nō ābulauerūt. Idcirco hec dicit dn̄s de⁹. Quia supastis gentes q̄ i circuitu vro sūt: ⁊ i pceptis meis nō ābulastis: ⁊ iudicia mea nō fecistis: ⁊ iuxta iudicia gentiū q̄ i circuitu vro sūt nō estis opati: iō dicit dn̄s deus. Ecce ego ad te: ⁊ ipe ego faciā i medio tui iudicia i oculis gētium: ⁊ faciā i te q̄ nō feci: ⁊ q̄ b⁹ similia vltra nō faciā ppter oēs abhoīationes tuas. Ideo pres comedēt filios suos in medio tui: ⁊ filij comedēt pres suos. ET faciam in te iudicia: ⁊ ventilabo vniuersas reliq̄as tuas i oēm ventū. Idcirco viuo ego dic̄ dn̄s de⁹: nisi p eo q̄ sanctū meum violasti in oīb⁹ offensionib⁹ tuis ⁊ i cunctis abhoīationibus tuis ego q̄z ofringā: ⁊ nō pcet octs me⁹: ⁊ nō misere bor. Tertia ps tui peste morief̄: ⁊ fame ofumetur in medio tui: ⁊ tertia ps tui i gladio cadet in circuitu tuo. Tertiā vo ptē tuā i oēm vētū dispgam ⁊ gladiū euaginabo post eos. ET oplebo furorem meū: ⁊ regescere faciā idignationē meā in eis: ⁊ solaboz. ET sciēt q̄z ego dn̄s locutus sum in zelo meo cū impleuero oēm indignationē meā in eis. ET dabo te i desertū ⁊ i opprobriū gentib⁹ q̄ i circuitu tuo sūt: in ospectu oīs pterēūt. ET eris opprobriū ⁊ blasphemia exēplū ⁊ stupoz i gentib⁹ q̄ in circuitu tuo sunt cum fecero in te iudicia i furoze ⁊ in indignatione: ⁊ i icrepationib⁹ ire q̄ ego dn̄s locut⁹ sū q̄n misero sagittas famis pessimas q̄ erūt mortifere: ⁊ q̄s mittā vt dispdaz vos. ET famē ogrego sup vos: ⁊ otra i vobis baculū panis. ET īmittā i vos famē ⁊ bestias pessimas vsq̄ ad ītemitionē. ET pestilētia ⁊ sāguis transibunt p te: ⁊ gladiuz inducā sup te. Ego dn̄s locut⁹ sū. VI

6 ET factus ē sermo dn̄i ad me dicēs. Fili hominis: pone faciem tuam ad montes isr̄l: ⁊ prophabis ad eos ⁊ dices. Montes isr̄l audite verbuz domini dei. Hec dicit dn̄s deus montibus ⁊ collibus: rupibus ⁊ vallibus. Ecce ego iducam super vos gladium ⁊ dispergam excelsa vra: ⁊ demoliar aras vras: ⁊ ofringētur simulacra vra: ⁊ deijciā iterfectos vros ante idola vra. ET dabo cadauera filioz̄ isr̄l añ faciez simulacroz̄ vroz̄: ⁊ dispgam ossa vra circū aras vras in oīb⁹ habitatiōib⁹ vris. Urbes deserte erūt: ⁊ excelsa demoliētur ⁊ dissipabūtur: ⁊ iteribunt are vre: ⁊ cōfringentur: ⁊ cessabūt idola vra: ⁊ conterētur delubra vra: ⁊ delebūt opa vra: ⁊ cadet interfect⁹ i medio vri: ⁊ scietis q̄z ego sū dn̄s. ET relinquā in vobis eos qui fugerint gladiū in gentibus: cū dispsero vos i terris: ⁊ recordabūt mei liberati vri in gentibus ad quas captiui ducti sūt q̄z contriui coz̄ eoz̄ fornicans ⁊ recedēs a me: ⁊ oculos eoz̄ fornicātes p⁹ idola sua: ⁊ displicebūt sibimet super malis que fecerant i vniuersis abhominatiōib⁹ illis: ⁊ sciēt q̄z ego dn̄s ñ frustra locut⁹ sum vt facerē eis malū hoc. Hec dicit dn̄s de⁹.

Percute manū tuā ⁊ allide pedē tuū: ⁊ dic heu
ad oēs abhominationes malozum domus isr̃l:
q⁊ gladio fame ⁊ peste ruituri sunt. Qui longe ē
peste moziet̃ur: q autem ꝓpe gladio cozzuet: ⁊
qui relict⁹ fuerit ⁊ obsessus fame moziet̃. Et cō/
plebo indignationem meā in eis: ⁊ scietis q⁊ ego
dñs cum fuerint interfecti vestri in medio idolo
rum vr̃oz̃um: in circuitu ararum vestraz: ī omni
colle excelso: ⁊ in cunctis summitatibus montiū:
⁊ subtus oē lignum nemozosū: ⁊ subtus vniuersā
querū frōdosaz: locū vbi accēderūt thura redo/
lentia vniuersis idol̃ suis. Et extēdā manū meā
sr̃ eos: ⁊ faciā t̃rā eoz̃ desolatā ⁊ ōstitutā a dekto
ō blatha ī oīb⁹ hītatiōib⁹ eoz̃ ⁊ sciēt q⁊ ego dñs.

Et fact⁹ ē sermo dñi ad me di VII
cēs. Et tu fili hōis: hec dicit dñs de⁹ t̃re
isr̃l. Finis venit: vēit finis sr̃ quatuoz pla
gas t̃re. Nūc finis sr̃ te: ⁊ īmittā furozē meū ī te: ⁊
iudicabo te iux̃ vias tuas: ⁊ ponaz contra te om
nes abhominatiōes tuas: ⁊ nō pcet oculus me⁹
sup te: ⁊ nō misereboz: sed vias tuas ponā sup te:
⁊ abhoīationes tue ī medio tui erunt: ⁊ scietis q⁊
ego dñs. Hec dicit dñs deus. Afflictio vna: afflic
tio ecce venit. Finis venit: venit finis. Euigila/
uit aduersū te: ecce venit. Uenit cōtritio super te
g hītas ī t̃ra. Uenit tp̃s: ppe est dies occisionis: ⁊
nō gr̃ie montiū. Nūc de ꝓpinquo effundā iram
meā sup te: ⁊ cōplebo furozē meū in te. Et iudi/
cabo te sm̃ vias tuas: ⁊ īponā tibi oīa scelera tua.
Et nō pcet oculus me⁹ nec misereboz: sed vias tu
as īponā tibi: ⁊ abhoīatiōes tue ī medio tui erūt:
⁊ scietis q⁊ ego sū dñs ꝑcutiens. Ecce dies: ecce
venit. Egressa est cōtritio. Flozuit virga: germi
nauit supbia: iniqtas surrexit ī virga īpietatis. Nō
ex eis: ⁊ nō ex ꝓpto neq; ex sonitu eoz̃: ⁊ nō erit
reges in eis. Uenit tp̃s: appꝛopinq̃uit dies. Qui
emit nō leteť: ⁊ q vendit nō lugeat: q⁊ ira sup oēz
ꝑtm̃ ei⁹: q⁊ q vendit: ad id qō vēdidit nō reuer
teť: ⁊ adhuc ī viuētibus vita eoz̃. Uisio. n. ad oēz
multitudinē ei⁹ nō regzedietur: ⁊ vir ī iqtate vite
sue nō ꝓfoztabit̃. Canite tuba: ꝓpenť oēs: ⁊ nō ē
q vadat ad p̃lium. Ira. n. mea sup vniuersū ꝑtm̃
ei⁹. Gladius foris: pestis ⁊ famis ītrinsec⁹. Qui in
agro ē gladio moziet̃: ⁊ qui ī ciuitate pestilētia ⁊
fame deuorabit̃: ⁊ saluabūť qui fugerint ex eis.
Et erūt ī montib⁹ quasi colūbe cōualliū: oēs tre/
pidi: vnusquisq; ī iqitate sua. Oēs man⁹ dissol
uent̃: ⁊ oīa genua⁹ fluēt aquis. Et accingēt se cili/
tijs: ⁊ opiet eos fozmido ⁊ ī oī facie cōfusio: ⁊ in
vniuersis capitib⁹ eoz̃ caluitiū. Argētū eoz̃ foris
pijcieť ⁊ aur̃ eoz̃ in sterquilinū erit. Argentū eo
rum ⁊ aur̃ eoz̃ nō valebit liberare eos: in die fu/
rozis dñi. Anim̃ suā nō saturabūť: ⁊ ventres eoz̃
nō īplebūť: q⁊ scādalū iniquitatis eoz̃ factus est:
et oznamentū moniliū suoz̃ in supbiā posuerūť: ⁊
imagines abhoīationum suaz̃ ⁊ simulacroz̃ fece
rūť ex eo. Propt̃ hoc dedi eis illud in īmūdiciā: ⁊
dabo illō ī man⁹ alienoz̃ ad diripiēdū: ⁊ īpijs t̃re
in ꝑdam: ⁊ contaminabūť illud. Et auertā faciez
meam ab eis: ⁊ violabunt archanū meū. Et ītroi
bunt ī illud emissarij: ⁊ cōtaminabūť illud. Fac
cōclusionē qm̃ terra plena ē iudicio sanguinum:
⁊ ciuitas plena iniquitate. Et adducā pessimos
de gentib⁹ ⁊ possidebūť domos eoz̃. Et quiesce/
re faciā supbiam potētiū: ⁊ possidebūť scũaria eo
rum. Angustia supueniente regrent pacē: ⁊ nō erit.
Cōturbatio super cōturbationē veniet: ⁊ audit⁹
sup auditū. Et qr̃ēt visionē de ꝓpheta: ⁊ lex peri
bit a sacerdote: ⁊ consiliuz a seniozib⁹. Rex luge
bit: ⁊ ꝓncipes induent̃ meroze: ⁊ man⁹ ꝑpli t̃re cō
turbabunť. Scom̃ viā eoz̃ faciā eis: ⁊ sm̃ iudiciū
eoz̃ iudicabo eos: ⁊ scient q⁊ ego dñs. VIII

Et fcm̃ ē in āno sexto ī sexto mēse ī quīta
mēsis: ego sedebā in domo mea: ⁊ senes
iuda sedebāt cozā me. Et cecidit ibi sup
me manus dñi dei. Et vidi: ⁊ ecce similitudo quasi
aspectus ignis. Ab aspectu lūboz ei⁹: ⁊ deoz̃sum
ignis: ⁊ a lūbis ei⁹ ⁊ surs̃ū quasi aspect⁹ splēdoris
⁊ visio electri. Et emissa similitudo man⁹ apꝑhēdit
me in cicīno capitis mei: ⁊ eleuauit me spūs inť
celū ⁊ t̃ram: ⁊ adduxit me ī ir̃m in visiōe dei iux̃
ostiū interi⁹ qđ respiciebat ad aquilonē: vbi erat
statutū idolum çeli ad puocandū emulationes.
Et ecce ibi gr̃ia dei isr̃l sm̃ visionē quā videram
in cāpo: ⁊ dixit ad me. Fili hōis leua oculos tuos
ad viam aquilonis: ⁊ leuaui oculos meos ad vi/
am aquilonis: ⁊ ecce ab aquilone porte altaris
idolū çeli ī ipso ītroitu. Et dixit ad me. Fili hōis
putas ne: vides tu qd isti faciūt: abhoīatiōes ma
gnas q̃s dom⁹ isr̃l facit h̄: vt pcul recedā a scũa/
rio meo? Et adhuc conuersus videbis abhomi/
nationes maiozes. Et introduxit me ad ostium
atrij. Et vidi: ⁊ ecce fozamē vnum in pariete. Et
dixit ad me fili hominis: fode parietem. Et cum
fodissē parietem: apparuit ostium vnum. Et di/
xit ad me. Ingredere ⁊ vide abhominatiōes pes
simas quas isti faciunt hic. Et ingressus vidi: ⁊
ecce omnis similitudo reptilium ⁊ animaliuz ab
hominatio: ⁊ vniuersa idola domus isr̃l depicta
erant in pariete in circuitu per totum. Et septua/
ginta viri de seniozibus domus isr̃l: ⁊ iechonias
filius saphan stabat in medio eoz̃um stantiuz an
te picturas: ⁊ vnusquisq; habebat thuribulum
in manu sua: ⁊ vapoz nebule de thure consurge/
bat. Et dixit ad me. Aerte vides fili hominis q̃
seniozes domus isr̃l faciunt in tenebzis vnusq;
q⁊ in abscondito cubilis sui. Dicunt enim. Nō vi
det dom⁹ nos. Dereliquit dñs t̃rā. Et dixit
ad me. Adhuc conuersus videbis abhominatio
nes maiozes quas isti faciunt. Et introduxit me
p ostiū porte dom⁹ dñi q̃ respiciebat ad aglonē.
Et ecce ibi mulieres sedebāt plāgētes adonidē.
Et dixit ad me. Aerte vidisti fili hōis. Adhuc cō
uersus videbis abhoīationes maiozes his. Et in
troduxit me ī atriū dom⁹ dñi iterius. Et ecce in
ostio tēpli dñi ī ter vestibulū ⁊ altare quasi vigin

tignq; vri dorsa hñtes ostra tẽpli dñi: z facies ad orientẽ: z adorabãt ad ortũ solis. Et dixit ad me: Certe vidisti fili hõis. Nũqd leue ẽ boc domui iuda: vt facerẽt abhoiationes istas quas fecerunt hic: qz replẽtes terã iniqtate cõuersi sũt ad irritandũ me? Et ecce applicãt ramũ ad nares suas. Ergo z ego faciã in furore: ñ pcet oculus me⁹: nec miserebor: z cum clamauerint ad aures meas voce magna non exaudiam eos. IX.

Et clamauit in auribus meis voce magna dicẽs. Appropiquerũt visitatiões vrbis: z vnusquisq; vas interfectiõis hȝ in manu sua. Et ecce sex viri veniebãt de via portæ superioris q̃ respicit ad aquilonem: z vnusquisq; vas iteri⁹ in manu ei⁹. Vir quoq; vnus in medio eor vestitus erat lineis: z attramẽtariũ scriptoris ad renes ei⁹. Et ingressi sũt: z steterũt iuxta altare ereũ. Et gl'ia dñi isr'l assũpta ẽ de cherub: q̃ ẽat sup eũ ad limẽ dom⁹. Et vocauit vir q̃ idut⁹ erat lineis: z attramentariũ scriptoris hẽbat in lũbis suis. Et dixit dñs ad eũ. Transi p mediã ciuitatẽ in medio irl'z: z signa thau sup frõtes virorũ gemẽtiũ z dolẽtiũ sup cũctis abhoiationib⁹ q̃ fiũt in medio ei⁹. Et illis dixit audiente me. Transite p ciuitatẽ sequentes eũ: z pcutite. Nõ pcat oculus vr: neq; misereamini. Senẽ adolescẽtulũ z virginẽ puulũ z mulieres interficite vsq; ad internitionẽ. Pẽz ãt sr quẽ videritis thau ne occidãtis: z a scũario meo incipite. Ceperũt ergo a viris seniorib⁹ q̃ erant añ faciẽ dom⁹. Et dixit ad eos. Polluminate domũ z iplete atria interfectis. Egredimini. Et egressi sũt: z percutiebãt eos q̃ erant in ciuitate. Et cede cõpleta remansi ego: ruiq; sup faciẽ meã: z clamans aio. Heu heu heu dñe de⁹. Ergo ne disipdes oẽs reliquias isr'l effundẽs furorẽ tuũ sup irl'm? Et dixit ad me. Iniqtas dom⁹ isr'l z iuda magna ẽ nimis valde: z repleta ẽ terra sanguinib⁹ z ciuitas repleta ẽ auersione. Dixerunt.n. Dereliqt dñs terrã: z dñs nõ videt. Igit z meus nõ pcet oculus neq; misereboz. Viã eor sup caput eor reddã. Et ecce vir q̃ erat idut⁹ lineis q̃ hẽbat atramẽtariũ in dorso suo rñdit vbũ dicẽs. Feci sicẽ pcepisti mihi. X

Et vidi: z ecce in firmamẽto q̃ erat sup caput cherubin quasi lapis saphyr⁹ z q̃si spẽs similitudinis solij apparuit sup eũ. Et dixit ad vir q̃ idut⁹ erat lineis: z ait. Ingredere in medio rotar q̃ sunt subdit⁹ cherubin: z iple manũ tuã plenis ignis q̃ sũt iter cherubin: z effũde sup ciuitatẽ. Ingressus q̃ ẽ in cõspectu meo. Cherubin ãt stabãt a dexteris dom⁹ cũ ingrederet vir: z nubes ipleuit atriũ interi⁹. Et eleuata est gl'ia dñi desup cherub ad limẽ dom⁹: z repleta ẽ domus nube. Et atriũ repletũ ẽ splẽdore gl'ie dñi: z sonitus alarum cherubin audiebatur vsq; ad atrium exterius: quasi vox dei omnipotentis loquẽtis. Cũq; pcepisset viro qui idutus erat lineis dicens: sume ignem de medio rotar q̃ sunt inter cherubin: ingressus ille stetit iuxta rotaz. Et extendit cherub manũ de medio cherubin ad ignẽ q̃ erat inter cherubin: z sumpsit z dedit in manus ei⁹ q̃ idutus erat lineis: qui accipiens egress⁹ ẽ. Et apparuit in cherubin similitudo manus hõis subt⁹ pẽnas eor. Et vidi z ecce quatuor rote iuxta cherubin. Rota vna iuxta cherub vnum: z rota alia iuxta cherub vnũ. Species ãt rotar erãt quasi visio lapidis chrysolithi: z aspect⁹ earũ similitudo vna quatuor: quasi si sit rota in medio rote. Cũq; ambularẽt in quatuor partes gradiebantur: z non reuertebãtur ambulantes: sed ad locum ad quẽ ire declinabat q̃ prima erat sequebãtur z cetere: nec conuertebantur. Et omne corpus earũ z colla z manus z penne z circuli plena erant oculis in circuitu quatuor rotarũ: z rotas istas vocauit volubiles audiente me. Quatuor autem facies habebãt vnum. Facies vna facies cherub: z facies secunda facies hominis: z in tertio facies leonis: z in quarto facies aquile. Et eleuata sũt cherubin: ipm est animal qõ videraz iuxta flumẽ chobar. Cunq; ambularent cherubim ibant pariter z rote iuxta ea: z cum eleuarent cherubin alas suas vt exaltarentur de terra: non residebant rote: sed z ipse iuxta erãt. Stãtib⁹ illis stabãt: z cũ eleuatis eleuabãt. Spũs.n. vite erat in eis. Et egressa ẽ gloria dñi a limie tẽpli: z stetit sup cherubin. Et eleuãtia cherubin alas suas exaltata sũt a tra cor̃ me: z illis egredientib⁹ rote quoq; subsecute sũt. Et stetit in introitu portæ dom⁹ dñi orientalis: z gl'ia dei isr'l erat sup eos: Ipm est aial qõ vidi subter deũ isr'l iuxta fluuiũ chobar. Et intellexi: qz cherubin ẽent. Quatuor p quatuor vultus vni: z quatuor ale vni: z similitudo manus hõis sub alis eor. Et similitudo vultuũ eor: ipi vult⁹ quos videra iuxta fluuiuz chobar z ituit⁹ eor z impetus singulor: añ faciẽ suam ingredi. XI.

Et leuauit me spũs: z introduxit me ad portã dom⁹ dñi orientalẽ q̃ respicit ad sol ortũ. Et ecce in introitu portæ viginti quinq; viri: z vidi in medio eor iechoniã filiũ azur: z phelatiam filiũ banaie pncipes ppli. Dixitq; ad me. Fili hõis: hi sũt viri qui cogitãt iniquitatẽ: z tractãt cõsiliũ pessimũ in vrbe ista dicẽtes. Nõne dudũ edificate sunt domus? Hic est lebes: nos autem carnes. Idcirco vaticinare de eis: vaticinare fili hominis. Et irruit in me spũs dñi: z dixit ad me. Loquere. Hec dicit dñs. Sic locuti estis domus isr'l: z cogitationes cordis vestri ego noui. Plurimos occidistis in vrbe hac: z iplestis vias eius interfectis. Propterea hec dicit dñs. Interfecti vri quos posuistis in medio ei⁹ hi sunt carnes: z hec est lebes: z educam vos de medio ei⁹. Gladium metuistis: z gladium inducã sup vos dicit dñs deus. Et eijciaz vos de medio eius. Daboq; vos in manum hostium: z faciam in vobis iudicia. Gladio cadetis. In finibus isr'l iudicabo vos z scietis qz ego dominus. Hec non erit vobis in lebetem: z vos non eritis in medio eius i carnes.

In finib⁹ isr̃l iudicabo vos: t scietis qz ego dñs.
Qz i ꝓceptis meis ñ ābulastis: z iudicia mea ñ fe
cistis: sed iuxta iudicia gētiū q̄ i circuitu vr̄o sunt
estis opati. Et factū ē cū ꝓphetarē: pheltias fili⁹
banaie moztu⁹ ē. Et cecidi i faciē meā: clamans
voce magna. Et dixi. Heu heu heu dñe de⁹: ꝑfu
mationē tu facis r̃ligaz isr̃l? Et factū est vbū dñi
ad me dicēs. Fili hōis. Fres tui viri ꝓpinqui tui z
oīs dom⁹ isr̃l: vniuersi gb⁹ dixerūt hitatozes ir̃z
longe recedite a dño nobis data ē terra i possef
sionē: ꝓpterea hec dicit dñs de⁹. Quia longe feci
eos i gentib⁹: z qz dispsi eos i terris: ero eis in san
ctificationē modicā i terris: ad q̄s venerūt. Pro
pterea loqre. Hec dicit dñs de⁹. Cōgregabo vos
de ꝑplis: z adunabo de terris i gb⁹ dispersi estis:
daboq; vobis humū isr̃l. Et ingrediēt illuc: z au
ferent oēs offēsiones: cūctasq; abhoīationes ei⁹
de illa. Et dabo eis coz vnū: z spūm nouū tribuā i
viscerib⁹ eoz. Et auferā coz lapideū de carne eo
rū: z dabo eis coz carneū: vt in ꝓceptis meis ābu
lent: z iudicia mea custodiāt: faciātq; ea: z sint mi
hi i ꝑplm: z ego sim eis i deū. Quoz āt coz p⁹ of
fendicula z abhoīationes suas ābulat: hoz viaz
i capite suo ponā dicit dñs deus. Et eleuauerunt
cherubi alas suas: z rote cū eis: z gl̃ia dei isr̃l erat
sup eos. Et ascēdit gl̃ia dñi de medio ciuitat⁹: ste
titq; sup mōtē q̄ ē ad oziētē vr̄b. Et spūs leuauit
me: adduxitq; in chaldeā ad transmigrationē in
visionē i spū dei. Et sublata ē a me visio quā vi
derā. Et locutus sū ad trāsmigrationē oīa verba
dñi q̄ ondederat mihi. XII

Et fact⁹ ē ꝑmo dñi ad me dicēs. Fili hōis
i medio dom⁹ exaspantis tu hitas: q̄ ocu
los hñt ad videnō z nō vident: z aures
ad audienō z ñ audiūt: qz dom⁹ exaspans ē. Tu
ergo fili hōis fac tibi vasa trāsmigratiōis: z trans
migrabis p diem coz ā eis. Trāsmigrabis āt de
loco tuo ad locū alterz i ꝓspectu eoz: si forte aspi
ciant: qz dom⁹ exaspās est. Et efferes foras vasa
tua quasi vasa transmigrātis p diē i ꝓspectu eoz.
Tu āt egredieris vespe coz ā eis sicut egredit mi
grās añ oculos eoz. Perfode tibi pietē: z egre
dieris p eū in cōspectu eoz. In hūeris portabe
ris: i caligine effereris. Faciē tuā velabis z nō vi
debis terram: qz portētū dedi te domui israhel.
Feci ḡ sicut ꝑceperat mihi dñs. Vasa mea ptuli
q̄si vasa transmigrant⁹ p diē: z vespe pfodi mihi
parietem manu: z in caligine egressus sū: z in hu
meris portat⁹ i cōspectu eoz. Et fact⁹ ē sermo dñi
mane ad me dicēs. Fili hōis: nūqd nō dixerunt
ad te dom⁹ isr̃l: dom⁹ exaspans ē: qd tu facies? Dic
ad eos. Hec dicit dñs deus. Sup ducē onus ist⁹
q̄ ē i ir̃lm: z sup oēm domū isr̃l q̄ ē i medio eoz.
Dic. Ego portētū vr̄m. Sicut feci: sic fiet illis. In
transmigrationē z in captiuitatē ibūt: z dux q̄ est
in medio eoz i humeris portabit: i caligine egre
diet. Parietē pfodiet: vt educāt eū: facies ei⁹ opie
tur: vt nō videat oculo terrā. Et extēdā rete me
um sup eū: z capiet i sagena mea. Et adducā eum
i babylonē i terrā chaldeoz: z ipam nō videbit
ibiq; moriet z oēs q̄ circa eū sunt. Pzeſidiū eius
z agmina ei⁹ dispgam i oēm ventū: z gladiū exa
ginabo p⁹ eos. Et scient qz ego dñs: qñ dispsero
illos i gentib⁹: z disseminauero eos i terris. Et re
liquā ex eis viros paucos. a gladio z fame z pe
stilentia: vt narrent oīa scelera eoz i gētib⁹ ad q̄s
ingredient̃: z scient qz ego dñs. Et fact⁹ ē sermo
dñi ad me dicēs. Fili hōis panem tuū i cōturba
tiōe comede: sed z aquā tuā i festinatiōe z mero
re bibe: z dices ad pp̃lm terre. Hec dicit dñs de⁹
ad eos q̄ hītant in ir̃lm i terra isr̃l. Panē suū i so
litudine comedent: z aquā suam in desolatiōe bi
bent: vt desoleť terra a multitudine sua ꝓpt iniq
tates oīum q̄ hītāt i ea: z ciuitates q̄ nūc hītāt̃ur
ōsolate erūt: z raq; deserta: z scietis qz ego dñs. Et fa
ct⁹ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hōis: qō ē pro
uerbiū istō in terra isr̃l dicētiū: i longū different̃
dies: z pibit oīs visio? Ideo dic ad eos. Hec dicit
dñs de⁹. Quiescere faciā ꝓuerbiū istud: neq; vul
go diceť vltra i isr̃l. Et loquere ad eos: qō appro
q̄nquerit dies z ꝑmo oīs visiōis. Nō. n. erit vl
tra oīs visio cassa: neq; diuinatō ābigua i medio
filioz isr̃l: qz ego dñs loquar: z qōcūq; locut⁹ fue
ro vbū fiet. Nō plongabit̃ āpli⁹: sed i diebus vr̄is
dom⁹ exaspans loquar vbū: z faciā illud dicit dñs
deus. Et fact⁹ ē ꝑmo dñi ad me dicēs. Fili hōis:
ecce dom⁹ isr̃l dicentiū. Visio quā hic videt i di
es mltos z i tpa longa iste ꝓphetat. Propt̃ea dic
ad eos. Hec dicit dñs deus. Nō plongabit̃ vltra
oīs sermo meus. Verbum qō locut⁹ fuero cōple
bitur dicit dñs deus. XIII

Et fact⁹ ē ꝑmo dñi ad me dicēs. Fili hōis
vaticinare ad ꝓphetas isr̃l: q̄ ꝓphetant:
z dices ꝓphetantib⁹ de coꝛde suo. Audi
te verbū dñi. Hec dicit dñs de⁹. Ue ꝓphetis isi
pientib⁹ q̄ sequūt spūm suū z nihil videt. Quasi vul
pes in deserto: ꝓphete tui isr̃l erant. Nō ascēdi
stis ex aduerso: neq; opposuistis murū p domo
isr̃l: vt staretis i ꝓlio i die dñi. Uidēt vana z divi
nāt mēdaciū dicentes: ait dñs: cū dñs nō miserit
eos: z pleuerauerūt cōfirmare ꝑmonē. Nūquid
nō visionē cassā vidistis: z diuinationē mēdaces
locuti estis? Et dicitis ait dñs: cū ego nō sim locu
tus. Propt̃ea hec dicit dñs de⁹. Quia locuti estis
vana: z vidistis mēdaciū: iō ecce ego ad vos ait
dñs de⁹: z erit man⁹ mea sup ꝓphetas q̄ vidēt va
na z diuināt mēdaciū. In cōsilio ꝑplī mei ñ erūt
z in scriptura dom⁹ isr̃l nō scribēt̃ur: nec i tra isr̃l
ingredient̃: z scietis qz ego dñs de⁹. Eo q̄ dece
perint ꝑplm meuz dicētes pax pax: z nō est pax:
z ipe edificabat pietem: illi āt liniebant eum luto
absq; paleis. Dic ad eos qui liniunt absq; tempa
tura: q̄ casurus sit. Erit enim imber inundans:
z dabo lapides pergrandes z desuper irruētes: z
ventū procelle dissipātē. Si gdē ecce cecidit pies.
Nūqd nō diceť vobis: vbi ē litura quā linistis?

Propterea hec dicit dñs deus. Et erũpe faciam
spũ tẽpestatuz; in indignatiõe mea:z imber in-
undans i furore meo erit:z lapides grandes in
ira i ꝯsumptionẽ. Et destruã pietem quẽ liniſtis
absqꝫ tẽpamẽto z adeqbo eũ tre:z reuelabit fun
damẽtũ ei⁹ z cadet z ꝯsumet in medio eius: z sci
etis qa ego sũ dñs. Et ꝯplebo indignationẽ me
am i piete:z in his q liniunt eũ absqꝫ tẽpamẽto:
dicãqꝫ vobis. Nõ ẽ paries:z ñ sũt qui liniũt eum.
Prophe isrł q ꝓphant ad iłm:z vidẽt ei visio-
nẽ pacis:z ñ ẽ pax ait dñs de⁹. Et tu fili hois po
ne faciẽ tuã ꝺ filias populi tui q̃ ꝓphant de coꝛ
de suo:z vaticiare sup eas:z dic. Hec dicit dñs de
us. Ue q ꝺsumũt pulullos:sub oĩ cubito manus
z faciunt ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad
capiẽdas aias. Et cũ capent aias populi mei:vi-
uificabant aias eoꝛ:z violabãt me ad ppłm me
um ꝓ pugillus ozdei z fragmẽ panis: vt inter-
ficeret aias q̃ non moziunt:z vinificarent aias q̃
ñ viuũt mentiẽtes populo meo credẽti mẽdacijs.
Propt hoc hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad pulul
los vr̃os qbus vos capitis animas volãtes:z di
rũpam eos de brachijs vestris:z dimittam aias
quas vos capitis aias ad volãdũ. Et dirũpã cer
uicalia vr̃a:z liberabo populũ meũ de manu ves
tra:neqꝫ erũt vltra i manibus vestris ad ꝑdandũ
z scietis qz ego dñs. Pro eo q merẽ fecistis coꝛ
iusti mendaciter:quem ego non contristaui:z cõ
foꝛtastis manꝰ ipij vt ñ reuertereť a via sua mala
z viueret: ꝓpterea vana nõ videbitis:z diuinati-
ones ñ diuinabitis amplius:z eruã populũ meũ
de manu vr̃a:z scietis qa ego domin⁹. XIIII

Et venerũt ad me viri seniꝛ israhel z se
derũt coꝛã me. Et factus ẽ sermo dñi ad
me dicẽs. Fili hoĩs viri isti posuerũt im
mũditias suas i coꝛdibus suis:z scandalũ inigta
tis sue statuerũt ꝺ faciẽ suam. Nunqd inꝛogatus
rñdebo eis? Propt hoc loqꝛe eis:z dices ad eos
Hec dicit dñs de⁹: Domo hõ de domo isrł q po
suerit i mũdicias suas i coꝛde suo:z scandalũ inig
tatis sue statuerit ꝺ faciẽ suã:z venerit ad ꝓphaz
ĩterrogãs p eũ me ego dñs rñdebo ei i multitu-
dine imũditiaꝝ suaꝝ:vt capiat̃ domꝰ isrł in coꝛde
suo q̃ recesserũt a me i cunctis idolis suis. Propt
terea dic ad domuz isrł. Hec dicit domin⁹ deus.
Cõuertimini z recedite ab idolis vr̃is:z ab vni-
uersis ꝺtaminationibus vr̃is auertite facias ves
tras. Quia homo hõ ꝺ domo istabel z de ꝓsilit
qcũqꝫ aduena fuerit i isrł si alienatꝰ fuerit a me:z
posuerit idola sua i coꝛde suo:z scandalũ inigtat
sue statuerit ꝺ faciẽ suã:z venerit ad ꝓphetã vt
ĩterroget p eũ me:ego dñs rñdebo ei p me:z po-
nã faciẽ meã sup hoĩem illũ:z faciã eũ i exemplũ
z i ꝓuerbiũ:z diſpdã eũ de medio ppłi mei:z scie
tis qz ego dñs. Et ꝓpheta cũ errauẽit z locutꝰ fue
rit ꝯbuz:ego dominus decepi ꝓphetam illum:z
extendam manum meam super illũ z delebo eũ
de medio ppłi mei isrł:z poꝛtabũt iniqtatẽ suaz.
Juxta inigtatẽ ĩterrogãtis:sic inigtas ꝓphete erit
vt ñ erret vltra domꝰ isrł a me:neqꝫ polluat̃ i vni
uersis ꝓuaricationibꝰ suis:sz sit mihi i ꝓplm:z ego
sim eis i deũ:ait dñs exercituũ. Et factꝰ ẽ ſmo dñi
ad me dicẽs. Fili hõis:tra cũ peccauerit mihi vt
ꝓuaricet ꝓuaricãs:extẽdã manũ meã sup eã:z cõ
terã ꝯgã panis ei⁹:z ĩmittã i eã famẽ:z ĩficiã de
ea hoĩem z iumẽtũ. Et si fuerĩt tres viri isti i me
dio ei⁹ noe daniel z iob:ipsi iusticia sua liberabũt
aias suas ait dñs exercituũ. Qꝛ z si bestias pessĩas
ĩduxero sup tr̃ã vt vastẽt eã: z fuerit ĩuia eo q̃
ñ sit ptrãsiens ꝓpt bestias:tres viri isti si fuerĩt in
ea:viuo ego dicit dñs de⁹:qz nec filios nec filias
liberabunt:sed ipi soli liberabũt:terra ãt desola-
bit. Uel si gladiũ ĩduxero sup tr̃ã illaz:z dixero
gladio trãsi p terrã:z ĩfecero de ea hoĩez z iumẽ
tum:z tres viri isti fuerĩt i medio ei⁹:viuo ego di
cit dñs de⁹:nõ liberabũt filios neqꝫ filias:sed ipsi
soli liberabũtur. Si ãt z pestilentiã ĩmisero super
tr̃ã illã:z effudero ĩdignationẽ meã sup eã i san-
guine vt auferã ex ea hoĩem z iumẽtũ:z noe da-
niel z iob fuerĩt i medio ei⁹:viuo ego dicẽ dñs de
us:qz filiũ z filiã ñ liberabũt:sed ipsi iusticia sua
liberabũt aias suas. Qm̃ hec dicit dñs: q z si q̃-
tuoꝛ iudicia mea pessima gladiũ z famẽ ac besti
as malas z pestilẽtiã ĩmisero i iłm vt ĩficiã de
ea hoĩem z pecus:tm̃ relinq̃t i ea saluatio educen
tiũ filios z filias. Ecce ipsi egrediẽt ad vos: z vi-
debitis viã eoꝛ z adiuẽtiões eoꝛ:z cõsolabimi-
ni sup malo qõ ĩduxi i iłm i oĩb⁹ q̃ ipoꝛtaui sup
eã:z cõsolabũtur vos cũ videritis viã eoꝛ z adi
uentiones eoꝛ:z cognoscetis q nõ frustra fecerĩ
oĩa q̃ feci in ea ait dñs deus. XV

Feria v.

Et factꝰ ẽ ſmo dñi ad me dicẽs. Fili hõis
qd fiet de ligno vitis ex oĩbus lignis ne-
moꝛũ q̃ sũt ĩter ligna siluaꝝ? Nunqd tol
let de ea lignũ vt fiat opꝰ:aut fabricabit̃ ꝺ ea pa-
xillus vt dependeat i eo qõcũqꝫ vas? Ecce igni
datũ est i escã:vtrãqꝫ ptẽ eius ꝺsũpsit ignis:z me
dietas ei⁹ redacta ẽ i fauillã. Nũqd vtile erit ad
opus? Etiã cũ eẽt ĩtegrũ nõ erat aptũ ad opꝰ. quã
to magis cũ illꝺ ignis deuorauerit z cõbusserit
nihil ex eo fiet opis? Propter hec dicit dñs de⁹.
Quõ lignũ vitis ĩter ligna siluaꝝ qꝺ dedi igni ad
deuoꝛandꝺ:sic tradã hĩtatoꝛes irł:m:z ponã faciẽ
meã i eos. De igne egrediẽt:z ignis cõsumet eos.
Et scietis qz ego dñs cõposuero faciẽ meã i eos:
z dedero terrã ĩuiã z desolatam:eo q̃ ꝓuaricato
res extiterint dicit dñs deus. XVI

Et factus est ſmo dñi ad me dicens. Fi-
li hominis:notas fac irł:m abhominatio
nes suas:z dices. Hec dicit dominus de
us irł:m. Radix tua z generatio tua de terra cha
naan pater tuꝰ amoꝛreus:z mater tua cethea. Et
qñ nata es in die oꝛtꝰ tui:nõ est ꝑcisus vmbilicꝰ
tuꝰ:z aqua non es lota in salutem:nec sale salita:
nec inuoluta pannis. Non pepercit super te ocu
lus vt faceret tibi vnuz de his misertus tui: sed

piecta es sup faciem terre ī abiectiõe anime tue: in die qua nata es. Trãsiens aũt p te vidi te conculcatum in sanguine tuo. Et dixi tibi cũ esses in sanguine tuo. Viue. Dixi inquaz tibi in sanguine tuo. Viue. Multiplicatam quasi germẽ agri dedi te: z multiplicata es: z grãdis effecta: z ingressa es z puenisti ad mundum mliebrem. Ubera tua intumuerunt: z pilus tuus germinauit: z eras nuda z confusione plena. Et transiui per te z vidi te z ecce tempus tuum tempus amantium. Et expandi amictũ meũ sup te: z operui ignominiã tuam. Et iurauī tibi: z ingressus sũ pactũ tecũ ait dñs deus. Et facta es mihi: z lauī te aq̃: z emundaui sanguinẽ tuũ ex te. Et vnxi te oleo: z vestiui te discoloribꝫ: z calciaui te byacintho. Et cinxi te byſſo: z ĩdui te subtilibꝫ: z ornaui te ornamento. Et dedi armillas ī mãibꝫ tuis: z torquẽ circa collũ tuũ: z õdi ī aurẽ sup os tuũ: z circulos ī auribꝫ tuis: z coronã decoris ī capite tuo. Et ornata es auro z argẽto: z vestita es byſſo z polymito z mltĩ coloribꝫ. Similã z mel z oleũ cõedisti: z decora facta es vehemẽt nimis. Et pfecisti ī regnũ: z egressũ ẽ nomẽ tuũ ī gẽtes ppt speciẽ tuã: qz pfecta eras ī decore meo: quẽ posueraz sup te dic dñs deꝰ. Et habẽs fiduciã ī pulchritudĩe tua fornicata es ī nomine tuo: z exposuisti fornicatõnẽ tuã oi trãseũti vt eiꝰ fieres. Et sumes de vestimẽtis meis fecisti tibi excelsa bicide ꝓsuta: z fornicata es sup eis: sic nõ ẽ factũ neq̃ futuruz ẽ. Et tulisti vasa decoris tui ō auro meo z argẽto meo q̃ dedi tibi: z fecisti tibi imagies masculias: z fornicata es ī eis. Et sũpsisti vestimẽta tua multicoloria: z operuisti illas. Et oleũ meũ z thymiama meũ posuisti coram eis: z panẽ meũ quẽ dedi tibi similã z oleũ z mel gꝰ enutriui te: posuisti ī ꝓspectu eoꝝ ī odorẽ suauitat]. Et factũ ẽ ait dñs deꝰ: z tulisti filios tuos z filias tuas q̃s generasti mihi: z ĩmolasti eis ad deuorãdũ. Nũgd pua ẽ fornicatio tua? Immolasti filios meos: z dedisti illos ꝓsecrãs eis. Et pꝰ oẽs abhoiatões tuas z fornicatiões ñ es rcordata dieꝝ adolescẽtie tue qñ eras nuda z ꝓfusiõe plena: ꝓculcata ī sãguiẽ tuo. Et accidit pꝰ oẽm maliciã tuã: ve ve tibi: ait dñs deus. Et edificasti tibi lupanar: z fecisti tibi pstibulũz ī cunctis plateis. Ad oẽ caput vie edificasti signũ pstitutiõis tue: z abhoiabilẽ fecisti decorẽ tuuz. Et diuisisti pedes tuos oi trãseunti: z multiplicasti oẽs fornicatiões tuas. Et fornicata es cũ filijs egypti vicinis tuis magnaꝝ carniũ: z multiplicasti fornicationẽ tuã ad irritandũ me. Ecce ego extẽdã manũ meã sup te: z auferã iustificationẽ tuã. Et dabo te ī aias odictium te filiaꝝ palestinaꝝ: q̃ erubescũt ī via tua scelerata. Et fornicata es ī filijs assyrioꝝ: eo qꝺ necdũ fueris expleta. Et postq̃ fornicata es nec sic es satiata: z multiplicasti fornicationẽ tuã ī terra chanaan cum chaldeis: z nec sic satiata es. In quo mũdabo corꝺ tuum ait dñs deꝰ: cũ facias oĩa hec opa mulieris meretricis z pcacis. Quia fabricasti lupanar tuũ ī capite oĩs vie z excelsũ tuũ fecisti in oi platea. Nec facta es quasi meretrix fastidio augens pciũ: sz quasi mulier adultera q̃ sup viꝝ suũ ĩducit alienos. Oi bꝰ meretricibꝫ dat mercedes: tu ãt dedisti merces cũctis amatoribꝫ tuis: z dona dõabas eis: vt ĩtrarẽt ad te vndiq̃z ad fornicandũ tecũ. Factũq̃ ẽ ī te ꝺ ꝺsuetudinẽ mulieꝝ in fornicatiõibꝫ tuis: z pꝰ te ñ erit fornicatio. In eo.n. qꝺ dedisti merces: z mercedes ñ accepisti: factũ ẽ ī te ꝺuersũ. Propterea meretrix audi verbũ dñi. Hec dicit dñs deꝰ. Quia effusũ ẽ es tuũ z revelata ẽ ignominia tua ī fornicationibꝫ tuis sup amatoꝛes tuos: z sup idola abhoiationum tuaꝝ ī sanguine filioꝝ tuoꝝ quos dedisti eis: ecce ego cõgregabo oẽs amatores tuos gbꝫ cõmixta es: z oẽs quos dilexisti cum vniersis quos oderas. Et cõgregabo eos sup te vndiq̃z: z nudabo ignominiã tuã coram eis. Et videbũt oẽm turpitudinẽ tuã: z iudicabo te iudicijs adulteraꝝ z effũdentiũ sãguinẽ. Et dabo te ī sanguinẽ furoris z çeli: z dabo te ī manꝰ eoꝝ. Et destruẽt lupanar tuũ: z demolĩtur pstibulũ tuũ. Et denudabũt te vestimẽtis tuis: z auferãt vasa decoris tui. Et derelinquẽt te nudam plenãq̃ ignominia: z adducẽt sup te mltitudinẽ. Et lapidabũt te lapidibꝫ: z trucidabũt te gladijs suis. Et cõburent domos tuas igni: z faciẽt in te iudicia in oculis mulieꝝ plurimaꝝ. Et desines fornicari: z mercedes vltra ñ dabis. Et rqescet indignatio mea ī te: z auferetur çelus meꝰ a te. Et quiescã nec iracscar ãpliꝰ eo qꝺ nõ fueris recordata dieꝝ adolescentie tue: z puocasti me in oĩbus his. Quapropter z ego vias tuas ī capite tuo ōdi ait dñs deꝰ: z ñ feci iniq̃ scelera tua ī oĩbus abhominationibus tuis. Ecce oĩs q̃ dic vulgo puerbium: ī te assumet illud dicẽs. Sicut mr: ita z filia eiꝰ. Filia mris tue es tu: q̃ piecit virum suũ z filios suos: z sororꝛ sororũ tuaꝝ: q̃ proiecerũt viros suos z filios suos. Nor vra cetbea z pr vr amorrheus. Et soror tua maior samaria ipsa z filie eius: q̃ bitat ad sinistrã tuam. Soror aũt tua minor te: q̃ bitat a dextris tuis sodoma z filie eiꝰ. Sed nec ī vijs eaꝝ ãbulasti: neq̃ scõm scelera earum fecisti. Pauxillũ minus pene sceleratioꝛa fecisti illis: ī omnibus vijs tuis. Viuo ego dicit dominus deus: qz non fecit sodoma soror tua ipsa z filie eius sicut fecisti tu z filie tue. Ecce hec fuit iniquitas sodome sororis tue superbia: saturitas panis: z abundantia: z otium ipsius z filiarum eius: z manum egeno z pauperi non porrigebant: z elevate sunt: z fecerunt abhominationes coram me: z abstuli eas sicut vidisti. Et samaria dimidium peccatorum tuorum non peccauit: sed vicisti eas sceleribus tuis: z iustificasti sorores tuas in omnibus abhominationibus tuis quas operata es. Ergo z tu porta cõfusionem tuaz: que vicisti sorores tuas peccat] tuis sceleratiꝰ agẽs ab eis. Justificate sẽ.n.a te. Ergo z tu cõfũdere: z porta ignominiã tuã: que

iustificasti sorores tuas. Et conuertã restituẽs eas cõuersione sodomorũ cũ filiab⁹ suis: z cõuersione samarie z filiarũ ei⁹. Et cõuertã reuersionẽ tuã in medio earũ: vt portes ignominiã tuã: z cõfundaris ĩ oĩbus q̃ fecisti cõsolans eas. Et soror tua sodoma z filie eius reuertẽt ad ãtiqtatẽ suã: z samaria z filie eius reuertẽt ad ãtiqtatem suã: z tu z filie tue reuertimini ad ãtiquitatẽ vr̃am. Nõ fuit ãt sodoma soror tua audita in ore tuo ĩ die superbie tue: añq̃ reuelaret malicia tua sicut hoc tpe ĩ opprobriũ filiarũ syrie: z cũctarũ ĩ circuitu tuo filiarũ palestinarũ q̃ ambiũt te p gyrũ. Scelus tuum z ignominiã tuã tu portasti: ait dñs deus. Quia hec dicit dñs deus. Et faciã tibi sicut despexisti iuramẽtũ vt irritũ facẽs pactũ: z r̃cordabor ego pacti mei tecũ ĩ diebus adolescẽtie tue: z suscitabo tibi pactũ sẽpiternũ. Et r̃cordaberis viarũ tuarum: z cõfunderis cũ recepis sorores tuas te maiores cũ minoribus tuis. Et dabo eas tibi ĩ filias: sed non ex pacto tuo: z suscitabo ego pactũ meũ tecum. Et scies q̃ ego dñs: vt recorderis: z cõfundar: z non sit tibi vltra apire os p cõfusiõe tua: cũ placatus tibi fuero ĩ oĩb⁹ q̃ fecisti ait dñs deus. XVII

Et factũ ẽ vbũ dñi ad me dicẽs. Fili hominis: ppõe enigma: z narra parabolã ad domũ isrl: z dices. Hec dicit dñs deus. Aquila grãdis magnarũ alarũ longo membrorũ ductu: plena plumis z varietate venit ad libanũ: z tulit medullã cedri. Cũmitatẽ frondiũ ei⁹ auulsit: z transportauit cã ĩ terrã chanaan: in vrbe negociatorũ posuit illã. Et tulit de semine tre: z posuit illud ĩ tra p semẽ: vt firmaret radicẽ sup aquas multas. In superficie posuit illũ. Cumq̃ germinasset creuit ĩ vineã latiorẽ humili statura: respicientib⁹ ramis ei⁹ ad eã z radices ei⁹ sub illa erãt. Facta ẽ ergo vinea: z fructificauit ĩ palmites: z emisit propagines. Et facta ẽ agla altera grandis: magnis alis multisq̃ plumis. Et ecce vinea ista q̃si mittens radices suas ad eã: palmites suos extẽdit ad illã vt irrigaret eã de areolis germinis sui: q̃ in terra bona sup aquas multas plãtata ẽ vt faciat frondes z portet fructũ: vt sit ĩ vineã grãdẽ. Dic. Hec dicit dñs deus. Ergo ne prosperabit? Nõne radices eius euellet: z fructũ ei⁹ distringet: z siccabit oẽs palmites germinis ei⁹ z arescet: z non ĩ brachio grãdi neq̃ ĩ pplo multo: vt euelleret eas radicit⁹? Ecce plantata ẽ. Ergo ne prosperabit? Nõne cũ tetigerit eã vent⁹ vrẽs siccabit: z ĩ areis germinis sui arescet? Et factus ẽ vbũ dñi ad me dicẽs. Dic ad domum exasperantẽ. Nescitis qd ista significent? Dic. Ecce veniet rex babylõis in irl̃m: z assumet regẽ z pncipes ei⁹: z adducet eos ad semetipsũ ĩ babylonẽ Et tollet de semine regni: feretq̃ cũ eo fed⁹: z ab eo accipiet iusiurãdũ. Sed z fortes terre tollet: vt sit regnũ humile z nõ eleuet: sed custodiat pactũ ei⁹ z seruet illũ. Qui recedẽs ab eo misit nuncios ad egyptũ: vt daret sibi equos z pplum multum. Numquid prosperabitur vel cõseq̃t salutẽ q̃ fecit hec? Et q̃ dissoluit pactũ: nũqd effugiet? Viuo ego dicit dñs de⁹: qm̃ in loco regis q̃ constituit eũ regem: cui⁹ fecit irritũ iuramẽtũ: z soluit pactũ qũ hẽbat cũ eo: ĩ medio babylonis morietur. Et nõ in exercitu grandi neq̃ ĩ pplo multo faciet cõtra eũ pharao pliũ in iactu aggeris z ĩ extructiõe vallorũ: vt interficiat aĩas multas. Cõtemnerat enim iuramentũ vt solueret fed⁹: z ecce dedit manũ suã: z cũ oĩa hec fecerit nõ effugiet. Propterea hec dicit dñs deus. Viuo ego: qm̃ iuramentũ qũ sprnit z fedus qũ p uaricatus ẽ ponã in caput ei⁹. Et expandã sup eũ rete meũ: z cõprehendet in sagena mea: z adducam eũ in babylonẽ: z iudicabo eũ ibi in preuaricatiõe qua despexit me: z oẽs profugi ei⁹ cũ vniuerso agmine suo gladio cadent. Reliquos ãt in oẽm vẽtũ dispgent: z scietis q̃ ego dñs locut⁹ sũ. Hec dicit dñs de⁹. Et sumã ego de medulla cedri sublimis z ponã de vertice ramorũ ei⁹ tenerũ: dispgam z plãtabo sup montẽ excelsũ z eminẽtẽ. In mõte sublimi israẽl plãtabo illũ: z erũpet ĩ germẽ z faciet fructũ: z erit in cedrũ magnã. Et habitabũt sub ea oẽs volucres: z vniuersũ volatile sub vmbra frondiũ ei⁹ nidificabit. Et scient oĩa ligna regionis: q̃ ego dñs humiliaui lignũ sublime: z exaltaui lignũ humile: z siccaui lignũ viride: z frondere feci lignũ aridũ. Ego dñs locutus sum z feci. XVIII

Et factus ẽ sermo dñi ad me dicẽs. Quid ẽ q̃ inter vos parabolã vertitis ĩ prouerbium istud ĩ tra israẽl dicẽtes. Patres comederũt vuam acerbã: z dentes filiorũ obstupescunt? Viuo ego dicit dñs deus: si erit vltra vobis parabola hec ĩ prouerbiũ in israẽl. Ecce oẽs aĩe mee sunt. Ut aĩa patris ita z aĩa filij mea ẽ. Aĩa q̃ peccauerit: ipsa morietur. Et vir si fuerit iustus z fecerit iudiciũ z iusticiam: ĩ montib⁹ nõ comederit: z oculos suos non leuauerit ad idola domus israẽl: z vxorem proximi sui nõ violauerit: z ad mulierem mẽstruatam nõ accesserit: z homiem nõ contristauerit: pignus debitori reddiderit: p vim nihil rapuerit: panẽ suũ esurienti dederit: z nudum operuerit vestimento: ad vsuram non comodauerit z amplius non acceperit: ab iniquitate auerterit manũ suam: z iudicium verum fecerit inter virum z virum: z in preceptis meis ambulauerit: z iudicia mea custodierit vt faciat veritatem: hic iustus est. Viuit viuet ait dominus deus. Qd si genuerit filium latronem effundentem sanguinem: z fecerit vnum de istis: z hec quidem omnia non facientem: sed in montibus comedentẽ: z vxorẽ proximi sui polluentem: egenum z pauperem contristantem: rapientem rapinas: pignus nõ reddentẽ: z ad idola leuantem oculos suos: abhominationem facientem: ad vsuras dantẽ: et amplius accipientẽ: nunquid viuet? Non viuet. Cum vniuersa hec detestanda fecerit morte morietur. Sanguis eius in ipso erit. Qd si genuerit filium qui videns oĩa peccata patris sui que fecit: timuerit z non fecerit simile eis: super montes non cõederit: z oculos t

suos ñ leuauerit ad idola dom⁹ isrł:z vxozē pxi
mi sui nō violauerit:z virū ñ cōtristauerit: pign⁹
non retinuerit:z rapinaz nō rapuerit: panē suum
esurienti dederit:z nudum operuerit vestimento:a
pauperl iniuria auerterit manū suā:vsuraz z supa
būdantiā ñ accepit:z iudicia mea fecerit:z ī pze/
ceptis meis ābulauerit:hic nō morieť in inigtate
pris sui:sz vita viuet. Pat eī qz calūniatus est:z
vim fecit fratri:z malū opatus ē ī medio ppli sui:
ecce moztu⁹ ē ī inigtate sua. Et dicitis. Quare nō
poztabit filj⁹ inigtatē pris? Videlicet qz filius iu
diciū z iusticiā opat⁹ est:oīa pcepta mea custodi
uit z fecit illa:vita viuet. Aia que peccauerit ipsa
morieť. Filj⁹ nō poztabit inigtatē pris:z pr̄ non
poztabit inigtatē filij. Justicia iusti sup eū erit:z ī
pietas ipij erit sup eū. Si aūt impi⁹ egerit penitē
tiā ab oīb⁹ pctis suis q̄ opat⁹ ē:z custodierit oīa
pcepta mea:z fecerit iudiciū z iusticiā:vita viuet
et nō morieť. Oīum inigtatū eī⁹ q̄s opat⁹ ē nō re
cozdabor. In iusticia sua quā opat⁹ ē viuet. Nūq
volūtatis mee ē moz⁹ ipij dicit dn̄s de⁹:z nō
vt ꝓuertat a vijs suis z viuat? Si aūt auerterit se
iust⁹ a iusticia sua:z fecerit inigtatē ꝑz oēs abhoīa
tiones quas opari solet ipi⁹:nūqd viuet? Oēs iu
sticie eī⁹ q̄s fecerat ñ recozdabūt. In ꝓuaricatiōe
q̄ ꝓuaricat⁹ ē:z ī pctō suo q̄ō peccauit:ī ipsis mo
rieť. Et dixistis. Nō ē equa via dn̄i. Audite er/
go dom⁹ isrł. Nūqd via mea ñ ē equa:z ñ magis
vie vr̄e pzaue sūt. Cū.n.auerterit se iust⁹ a iusticia
sua z fecerit inigtatez z moztuť ī eis. In ī iusticia
quā opat⁹ ē moztuť. Et cū auerterit se ipi⁹ ab ipie
tate sua quā opat⁹ ē:z fecerit iudiciū z iusticiā:ipe
se aīam suā viuificabit. Cōsiderās.n. z auertēs se
ab oīb⁹ inigtatib⁹ suis quas opat⁹ ē:vita viuet z ñ
morieť. Et dicūt filij isrł. Nō ē equa via dn̄i. Nū
qd vie mee ñ sūt eq̄ dom⁹ isrł:z ñ magis vie vr̄e
pzaue. Idcirco vnūquēq; iuxt̄ vias suas iudicabo
dom⁹ isrł:ait dn̄s de⁹. Conuertimini z agite pnīaz
ab oīb⁹ inigtatib⁹ vr̄is z nō erit vobis ī ruinā ini
gtas. Proijcite a vobis oēs inigtates vr̄as ī q̄b⁹
ꝓuaricati estis:z facite vobis coz nouū z spīn no
uū. Et q̄re moriemini dom⁹ isrł. Qz nolo moztē
moztj dic⁹ dn̄s de⁹. Reuertīmi z vivite. XIX

Et tu assume plāctuz sup pncipes isrł et
dices. Quare mr̄ tua leena īt leones cu/
bauit? In medio leūculoz enutriuit ca
tulos suos. Et eduxit vnū de leūculis suis: leo fa
ct⁹ ē:z didicit capere p̄dā hoīemq; comedē. Et au/
dierūt de eo gētes:z nō absq; vulnerib⁹ suis cepe
rūt eū:z adduxerūt eū ī catbenis ī terrā egypti.
Que cū vidisset qm̄ īfirmata ē:z pijt expectatio
eī⁹:tulit vnū de leūculis suis:leonē cōstituit eum.
Qui īcedebat iter leones:z fact⁹ ē leo:z didicit p̄
dā capere z hoīes devozare: didicit viduas facē:
z ciuitates eaz ī desertū adducere:z desolata est
terra z plenitudo eī⁹ a voce rugit⁹ illi⁹. Et conue/
nerūt aduersus eū gentes vndiq; de puīcijs:z ex
pāderūt sup eū rete suū. In vulnerib⁹ eaz captus
est:z miserūt eū ī caueā. In catbenis adduxerūt
eū ad regē babylonis:miser ūtq; eū ī carcerē:ne
audireť vox eī⁹ vltra sup montes isrł. Mater tua
quasi vinea ī sanguine tuo:sup aquā plātata est.
Fruct⁹ eī⁹ z frondes eī⁹ creverūt ex ags multis:z
facte sūt ei virge solide ī sceptra dn̄antū:z exalta
ta ē statura eī⁹ ī ter frondes. Et vidit altitudinē su
am ī multitudine palmitū suoz:z ennlsa ē in ira
ī terrāq; piecta:z vent⁹ vrens siccauit fructū eī⁹:
marcuerūt z arefacte sūt virge roboris eī⁹. Ignis
comedit eā:z nūc transplātata ē ī desertū ī terra
inuia z sitienti:z egressus ē ignis de virga ramo
rum eius qui fructum eī⁹ comedit:z ñ fuit ī ea vir
ga foztis sceptrum dn̄antium. Iplantus ē:z erit in
planctum. XX

Et factū ē ī āno septimo ī qnto:ī decima
mēsis venerūt viri de seniozib⁹ isrł vt in
terrogarēt dn̄m:z sederūt coz̄ me. Et
fact⁹ ē sm̄o dn̄i ad me dicens. Fili hōis:loqre se/
niozib⁹ isrł:z dices ad eos. Hec dicit dn̄s deus.
Nūqd ad introgādū me vos venistis? Viuo ego
qz nō rñdebo vobis ait dn̄s de⁹. Si iudicas eos
si iudicas fili hōis. Abhoīationes patrū eoz oī
de eis:z dices ad eos. Hec dicit dn̄s de⁹. In die
qua elegi isrł:z leuaui manū meā p stirpe dom⁹
iacob:z apparui eis ī terra egypti:z leuaui manū
meā p eis dicens:ego dn̄s de⁹ ur̄:ī die illa leua/
ui manū meā p eis vt educerē eos de terra egyp
ti ī terrā quā ꝓuiderā eis fluēte lacte z melle:q̄ ē
egregia ī ter oēs terras. Et dixi ad eos. Unusq;q;
offensiones oculoz suoz abijciat:z ī idolis egypti
nolite pollui. Ego dn̄s de⁹ vr̄. Et irritaverūt me
noluerūtq; me audire. Unusq;q; abhoīationes
oculoz suoz nō ꝓiecit:nec idola egypti reliq̄rūt.
Et dixi vt effunderē indignationē meā sup eos:
Et īplerē irā meā in eis ī medio terre egypti. Et
feci ꝓpter nomē meū:vt nō violareť coz̄ gēt⁹
ī quaz medio erāt:z inter q̄s apparui eis vt edu/
cerē eos de terra egypti. Educi ergo eos ō terra
egypti:z eduxi eos ī desertū:z dedi eis ꝓcepta
mea z iudicia mea oñdi eis:que faciens hō viuet
ī eis. Insup z sabbata mea dedi eis vt eēt signuz
ī ter me z eos:z scirent qz ego dn̄s sanctificās eos.
Et irritaverūt me dom⁹ isrł in deserto:in p̄ceptis
meis ñ ābulaverunt:z iudicia mea ꝓiecerūt:q̄ fa
ciēs hō viuet ī eis:z sabbata mea violaverūt ve
hemēter. Dixi ergo vt effunderē furozem meum
super eos in deserto:z cōsumerē eos. Et feci ꝓpt̄
nomen meum:ne violaretur coz̄ gentibus:de q̄
b⁹ educi eos ī cōspectu eaz. Ego igr̄ levaui manū
meam super eos in deserto:ne inducerē eos ī ter
ram quam dedi eis fluētem lacte z melle: p̄cipu
am terrarum oīum:qz iudicia mea ꝓiecerunt:z ī
p̄ceptis meis nō ambulaverunt:z sabbata mea
violaverunt. Post idola enim coz eorum gradie
batur. Et pepercit oculus meus super eos vt nō
īterficerē eos:nec consūpsi eos in deserto. Dixi
aūt ad filios eoz ī solitudīe. In ꝓcept⁹ patz vr̄o/

rum nolite ꝛcedere: nec iudicia eoꝝ custodiatis: nec ī idolis eoꝝ polluamini. Ego dñs deꝰ vꝛ. In ꝓceptis meis ābulate: ⁊ iudicia mea custodite: ⁊ facite ea: ⁊ sabbata mea sāctificate: vt sit signū iē me ⁊ vos: ⁊ sciatis qꝛ ego dñs deus vꝛ. Et exacerbauerunt me filij: ⁊ in ꝓceptis meis ñ ābulauerunt: ⁊ iudicia mea nō custodierūt: vt facerēt ea q̄ cū fecerit hō viuet in eis: ⁊ sabbata mea violauerunt. Et cōminatꝰ sū vt effunderē furoꝛē meū sup eos: ⁊ īplerē irā meā ī eis ī deserto. Auerti āt manum meā: ⁊ feci ꝓpter nomē meū vt nō violarēt coꝛā gentibꝰ: de qbꝰ eieci eos in oculis eaꝝ. Ⓣterū leuaui manū meaꝝ in eos in solitudine vt dispgerē illos in nationes: ⁊ ventilarē ī terras: eo q̄ iudicia mea ñ fecissent: ⁊ ꝓcepta mea ꝛprobassent: ⁊ sabbata mea violassēt: et post idola patrū suoꝝ fuissent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis ꝓcepta nō bona ⁊ iudicia in qbꝰ nō viuēt: ⁊ pollui eos ī munerib⁹ suis: cū offerēt oē q̄ aperit vulvaꝝ ꝓpter delicta sua: ⁊ sciēt qꝛ ego dñs. Ideo ꝛge loqre ad domū isrł fili hōis: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Adhuc ⁊ ī hoc blasphemauerūt me ꝓres vꝛi: cū sp̄uissēt me cōtēnētes ⁊ induxissē eos ī ꝛꝛaz: sup quā leuaui manū meā vt darē eis. Uiderūt oēz collē excelsū: ⁊ oē lignū nemoꝛosū. ⁊ īmolauerūt ibi victimas suas. ⁊ dederūt ibi irritationē oblatiōis sue: ⁊ posuerunt ibi odoꝛē suauitatis sue: ⁊ libauerūt libatiōes suas. Et dixi ad eos. Quid ē excelsū ad qō vos ingredimini? Et vocatū ē nomē eiꝰ excelsū vsq̄ ad hāc diē. ꝓpterea dic ad domū isrł. Hec dicit dñs deꝰ. Certe in via patrū vꝛoꝝ vos polluimini: ⁊ pꝰ offendicula eoꝝ vos fornicamini: ⁊ in oblatiōe donoꝝ vꝛoꝝ cū traducitis filios vꝛos ꝑ ignē: vos pollui mini in oīb⁹ idolis vestris vsq̄ hodie: ⁊ ego rñdebo vobis domꝰ isrł. Uiuo ego dicit dñs deꝰ: qꝛ nō rñdebo vobis neq̄ cogitatio mētis vꝛe fiet dicētiuz. Erimꝰ sicut gētes ⁊ sicut cognationes ꝛre: vt colamꝰ ligna ⁊ lapides. Uiuo ego dicit dñs deꝰ: qñ ī manu foꝛti ⁊ in brachio extēto ⁊ ī furore effuso regnabo sup vos. Et educā vos ō ꝑplis ⁊ cōgregabo vos de terris in qbꝰ dispsi estis. In manu valida ⁊ in brachio extēso ⁊ in furoꝛe effuso regnabo sup vos: ⁊ adducā vos in desertū populoꝝ: ⁊ iudicaboꝛ vobiscū ibi facie ad faciē. Sicut iudicio cōtēdi aduersū pres vꝛos in deserto ꝛre egypti sic iudicabo vos dicit dñs. Et subjciā vos sceptro meo: ⁊ inducā vos in vinculꝫ federꝫ. Et eligā de vobis trāsgressoꝛes ⁊ ipios: ⁊ de ꝛra icolatꝰ eoꝝ educā eos: ⁊ ꝛrā isrł nō īgredient: ⁊ scietis qꝛ ego dñs. Et vos domꝰ isrł. Hec dicit dñs deus. Uiguli pꝰ idola vꝛa ābulate: ⁊ fuite eis. Qꝛ si ⁊ ī hoc nō audierit me: ⁊ nomē meū sctm pollueritis vltra ī munerib⁹ vꝛis ⁊ ī idolis vꝛis ī mōte sancto meo: ī mōte excelso isrł ait dñs deꝰ: ibi fuiet mihi oīs domꝰ isrł: oēs īquā ī ꝛra ī q̄ placebūt mihi. Et ibi q̄rā p̄mitias vꝛas: ⁊ ītiū ōciaꝝ vꝛaꝝ in oīb⁹ sctificatiōib⁹ vꝛis. In odoꝛē suauitat] suscipiā vos: cū eduxēo vos de pplis ⁊ congregauero vos de tris ī q̄s dispsi est]: ⁊ sctificaboꝛ ī vob̄ ī oculꝫ nationū. Et sciet] qꝛ ego dñs cū eduxero vos ad ꝛrā isrł: ī ꝛra ꝑ q̄ leuaui manū meā: vt darē eā pribus vꝛis. Et ꝛcordabimī mihi viaꝝ vꝛaꝝ ⁊ oīū sceleꝝ vꝛoꝝ qbꝰ polluti estī ī eis: ⁊ displicebitis vob̄ ī ꝛspectu vꝛo ī oīb⁹ malitijs vꝛis q̄s feciſt]: ⁊ scietis qꝛ ego dñs cū bñfecero vob̄ ꝓpē nomē meū: ⁊ ñ ꝛm vias vꝛas malas: neq̄ ꝛz scelera vꝛa pessima domꝰ isrł ait dñs deꝰ. Et factus ē ꝛmo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: pōe faciē tuā ꝛ viā austri: et stilla ad africū. Et ꝓpha ad saltū agri meridiāi: ⁊ dices saltui meridiano. Audi ꝛbū dñi. Hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego succēdā ī te ignē: ⁊ ꝛburā ī te oē lignū viride ⁊ oē lignū aridū. Nō extīgueꝫ flamma succēsiōis. Et ꝛburet ī ea oīs facies ab austro vsq̄ ad aglonē: ⁊ videbit vniuersa caro: qꝛ ego dñs succēdi eā: nec extīgueꝫ. Et dixi. A a a dñe deꝰ. Ipi dicūt de me. Nunqd ñ ꝓ parabolas loquitur iste.

XXI.

Et factus ē ꝛmo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: pone faciē tuā ad irł m: ⁊ stilla ad sanctuaria: ⁊ ꝓpheta ꝛra humū isrł. Et dices ꝛre isrł. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te: ⁊ eiscīā gladiū meū de uagina sua: ⁊ occidā in te iustū ⁊ ipiū. Ꝓro eo aūt q̄ occidi ī te iustuz et ipiū: id circo egredieꝫ gladiꝰ meus de uagina sua ad oēm carnē ab austro usq̄ ad aglonē: vt sciat oīs caro qꝛ ego dñs eduxi gladiū meum de uagina sua irreuocabilē. Et tu fili hoīs: īgemisce in cōtritiōe lūboꝛ: ⁊ ī amaritudinib⁹ īgemisce coꝛā eis. Cūq̄ dixerint ad te: q̄r tu gemis: dices. Ꝓro auditu qꝛ uenit: ⁊ tabescet oē coꝛ: ⁊ dissoluentur vniuerse manꝰ: ⁊ infirmabit oīs spūs: ⁊ p cūcta genua fluēt aq̄. Ecce venit: ⁊ fiet ait dñs deꝰ. Et factus ē ꝛmo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: ꝓpheta ⁊ dices. Hec dicit dñs deꝰ. Loquere. Gladiꝰ gladiꝰ exacutꝰ ē: ⁊ limatꝰ. Ut cedat victimas exacutus ē: vt splēdeat limatus ē. Qui moues sceptrū filij mei succidisti oē lignū. Et dedi eū ad leuigādū: vt teneaꝫ manu. Iste exacutꝰ est gladius: ⁊ iste limatus est in manu interficientis. Clama ⁊ vlula fili hominis: qꝛ hic factus est in ꝓplo meo: hic in cunctis ducibus isrł qui fugerant. Gladio traditi sunt cum populo meo. Idcirco plaude super femur: quia ꝓbatus est: ⁊ hoc cum sceptrum subuerterit: ⁊ nō erit dicit dominus deus. Tu ergo fili hominis ꝓpheta ⁊ percute manu ad manum: ⁊ duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectoꝛuz. Hic est gladius occisionis magne: qui obstupescere eos facit: ⁊ coꝛde tabescere: ⁊ multiplicat ruinas. In omnibus poꝛtis eoꝛum dedi cōturbationem gladij acuti ⁊ limati ad fulgēdū amicti ad cedem. Exacuere vade ad dexteram siue ad sinistram: quocunq̄ faciei tue est appetitus. Quin ⁊ ego plaudā manu ad manuz: ⁊ implebo indignationem meaz. Ego dominus locutus sum. Et factus est sermo dñi ad me dicens.

Et tu fili hois:pone tibi duas vias:vt veniat gladius regis babylonis.De terra vna egredient̄ ambo.Et manu capiet cōiecturā:i capite vie ciuitatis cōijciet.Viam pones vt veniat gladi⁹ ad rabbath filioꝝ amon:z ad iudā i irl'm munitissimā.
Stetit.n.rex babylonis i bitio i capite duaꝝ viarū diuinationē q̄rēs:cōmiscēs sagittas.Intrōgauit idola:exta consuluit.Ad dextera ei⁹ facta ē diuinatio sup irl'm:vt ponat arietes:vt aperiat os i cede:vt eleuet vocē i vlulatu:vt ponat arietes ꝯ portas:vt ꝓportet aggerē:vt edificet munitiones.
Eritq; q̄si cōsulens frustra ozacl'm i oculis eoꝝ z sabbatoꝝ otiū imitās.Ipse āt recordabit̄ iniquitatis ad capiendō.Iccirco hec dicit dns de⁹.Pro eo q; recordati estis iniquitatis vr̄e z reuelastis p̄uaricationes vr̄as:z appuerūt pcta vr̄a i oib⁹ cogitatiōibus vr̄is.Pro eo iquā q; recordati estis mānu capiemini.Tu āt pphāe ipie dux isrl' cui⁹ venit dies i tpe iniquitat̄ p̄finita:hec dic dns de⁹.Auser cydarī:tolle cozonā.Nōne hec ē q̄ hūiliēsble uauit:z sublimē hūiliauit?Iniquitatē iniquitatē iniquitatē ponā eā.Et hoc n̄ factū ē dōec veniret cui⁹ ē iudiciū:z tradā ei.Et tu fili hois pphēta z dic.Hec dicit dns de⁹ ad filios āmon:z ad opprobrium eoꝝ.Et dices.Mucro:mucro:euagina te ad occidēdō:lima te:vt iterficias z fulgeas:cū tibi viderēt vana z dīnarēt mēdacia:vt dareris super colla vulneratoꝝ ipioꝝ quoꝝ veniet dies in tpe iniquitatis p̄finita.Reuerte ad vaginaz tuā i locū i q̄ creat⁹ es.In tra natiuitat̄ tue iudicabo te:z effūdā fr̄ te idignationē meā.In igne furoris mei sufflabo i te:daboq; te i man⁹ hoīum ipientiū z fabricantiū interitū.Igni eris cib⁹.Sanguis tu⁹ erit i medio terre:obliuioni traderis:qz ego dns locutus sum. XXII.
Et factū ē ihū dn̄i ad me dicēs.Et tu fili hois nōne iudicas ciuitatē sanguinuz:z oñdis ei cōs abhoīationes suas?Et dices.Hec dicit dns de⁹.Ciuitas effūdens sanguinē i medio sui:vt veniat tps ei⁹:z q̄ fecit idola ꝯ semetipam vt polluerēt.In sanguine tuo q; a te effusus ē deligisti:z in idolis tuis q̄ fecisti polluta es.Et appropiquare fecisti dies tuos:z adduxisti tēpus anoꝝ tuoꝝ.Propter̄ dedi te opprobriū gentibus:z irrisionē vniuersis trīs q̄ iuxta sūt z q̄ procul a te.Triūphabūt de te sozdida nobilis grandis iteritu.Ecce pncipes isrl' singuli i brachio suo fuerūt i te ad effūdendū sanguinē:prem z mr̄ez cōtumelijs affecerūt i te.Aduenā calūniati sūt i medio tui:pupillū z viduā ꝺtristauerūt apō te:scūaria mea spreuistis:z sabbata mea polluistis.Viri detractozes fuerūt i te ad effundēdū sanguinē:z sup mōtes comederūt i te:scelus opati sūt i medio tui.Verecūdioza p̄is discoopuerūt in te:immūdiciā mēstruate hūiliauerūt i te.Et vnusq;q; in vxoꝛē pximi sui opat⁹ ē abhoīationem:z socerum suā polluit nepharie:fr̄ sozoꝛē suā filiā p̄ris sui oppssit in te.Munera acceperūt apō te ad effūdēdū sanguinē:vsurā z supabundātiā accepisti:z auare proios tuos calūniabaris:meiq; oblita es dicit dns deus.Ecce cōplosi manꝰ meas sup auriciā tuā quā fecisti:z sup sanguinē q; effusus ē in medio tui.Nūquid sustinebit coz tuū:aut ꝓualebunt manꝰ tue in dieb⁹ quos ego faciā tibi?Ego dns locutus sū z faciā.Et dispergā te in natiōes z vētilabo te in terras.Et deficere faciā īmūdiciam tuā a te:z possidebo te in conspectu gentiū:z scias qz ego dns.Et factū ē ihū dn̄i ad me dicēs.Fili hois:versa ē mihi dom⁹ isrl' i scoriā.Oēs isti es z stānū z ferrū z plūbū in medio fornacis:scoria argenti facti sē.Propter̄ hec dicit dns deus.Eo q; versi est oēs i scoriā:ppterea ecce ego cōgregabo vos in medio irl'm cōgregatiōe argenti z eris z stāni z ferri z plūbi in medio fornacis:vt succendā in eo ignē ad cōflandū.Sic ꝯgregabo in furoꝛe meo z in ira mea:z regescā.Et cōflabo vos z cōgregabo vos:z succendā vos in igne furoꝛis mei:z cōflabimini in medio ei⁹:vt cōflatur argentū in medio fornacis:sic eritis i medio ei⁹:Et scietis qz ego dns cū effuderim īdignationē meā sup vos.Et factū ē verbū dn̄i ad me dicēs.Fili hois dic ei.Tu es terra īmunda z nō cōpluta in die furoꝛis.Cōiuratio ppheta i medio ei⁹.Sicut leo rugiēs rapiēsq; p̄dā aīas ꝺuoꝛauerūt:opes z p̄ciū acceperūt:viduas ei⁹ mltiplicauerūt in medio illius.Sacerdotes ei⁹ cōtēpserūt legez meā:z polluerūt scūaria mea.Inē scīn z pphanū nō būerunt distātiā:iter pollutū z mūdū nō itellexerunt:z a sabbatis meis auerterūt oculos suos:z coinquinabar in medio eoꝝ.Pncipes ei⁹ in medio illi⁹ q̄si lupi rapientes p̄dā:ad effūdendū sāguinē z ad pdendas aīas:z auarā sectāda lucra.Prophete āt ei⁹ liniebāt eos absq; tēpamēto videntes phana:z diuinātes ei mēdaciū:dicentes hec dicit dns de⁹:cū dns n̄ sit locut⁹.Pplī terre calūniabāt calūniā:z rapiebāt violēter:egenuz z paupem affligebāt:z aduenā oppzimebāt calumnia absq; iudicio.Et q̄siui de eis vir q; interponeret sepē:z staret oppositus ꝯ me p terra ne dissiparē eā:z nō iueni.Et effudi sup eos idignationem meā:z i igne:ire mee ꝓsūpsi eos.Viā eoꝝ i caput eoꝝ reddidi ait dns deus. XXIII
Et fact⁹ ē ihmo dn̄i ad me dicēs.Fili hois due mulieres filie matris vni⁹ fuerunt:z fornicate sunt i egypto.In adolescentia sua fornicate sunt.Ibi subacta sunt vbera earum z facte sunt mamme pubertatis earum.Nomia autem earum oolla maioz z ooliba sozoz ei⁹ minoz.Et habui eas z pepererunt filios z filias.Quozo earuz nomina samaria oolla z hierusalē ooliba.Fornicata est igitur super me oolla:z insaniuit in amatozes suos in assyrios propinquantes vestitos hyacintho:pzincipes z magistratus:iuuenes cupidinis:vniuersos equites z ascensozes equozum z dedit fornicationes suas super eos electos filios assyriozum vniuersos:

ꝛ ī oīb⁹ in quos īsaniuit ī īmūditijs eoꝝ polluta
ē. Jnsup ꝛ foꝛnicatiões suas q̄s habuerat ī egyp
to ñ reliquit. Nā ꝛ illi dozmierī cū ea ī adoleſcē
tia ſua: ꝛ illi cōfregerūt ꝓ pubertatis eī⁹: ꝛ ef
fuderūt foꝛnicationē ſuā ſup eā. Propt̄ea tradi
di eā ī manꝰ amatoꝝ ſuoꝝ: ī manus filioꝝ aſſur
ſup quoꝝ īnſaniuit libidine. Jpſi diſcooperue
rūt ignominiā eius: filios ꝛ filias eiꝰ tulerūt ꝛ ipſā
occiderūt gladio. Et facte ſunt famoſe mulieres
ꝛ iudicia ꝓpetrauerūt ī ea. Qd cū vidiſſet ſoꝛoꝛ
eius ooliba: plus q̄ illa inſaniuit libidine: ꝛ foꝛ
nicationē ſuaꝛ ſuper foꝛnicationē ſoꝛoꝛis ſue ad
filios aſſyrioꝝ p̄buit ipudēter: ducibꝰ ꝛ magiſtra
tibꝰ ad ſe veniētibus īdutis veſte varia: eqtibꝰ q̄
vectabāt eḡs: ꝛ adoleſcētibꝰ fōma cūct⁹ egregia
Et vidi q̄ polluta eēt via vna ābaꝝ: ꝛ auxit foꝛ
nicationes ſuas. Cūq; vidiſſet viros depictos in
pariete imagines chaldeoꝝ exp̄ſſas coloꝛibus:
ꝛ accinctos baltheis reneſ: ꝛ tyaras tinctas ī capi
tibus eoꝝ foꝛmā ducū oīum: ſimilitudinē filioꝝ
babylonis terreq; chaldeoꝝ ī qua oꝛti ſūt īſani
uit ſup eos cōcupiſcentia oculoꝝ ſuoꝝ: ꝛ miſit nū
cios ad eos ī chaldeā. Cūq; veniſſent ad eā filij
babylōis ad cubile māmaꝝ polluerūt eā ſtupꝛis
ſuis: ꝛ polluta ē ab eis: ꝛ ſaturata ē aīa eiꝰ ab illis.
Denudauit quoq; foꝛnicatiões ſuas: ꝛ diſcooꝑuit
ignominiā ſuā: Et receſſit aīa mea ab ea ſicut re
ceſſerat aīa mea a ſoꝛoꝛe eius. Multiplicauit.n.
foꝛnicationes ſuas recoꝛdans dies adoleſcentie
ſue q̄bus foꝛnicata eſt in terra egypti: ꝛ inſaniuit
libidine ſup concubitū eoꝝ quoꝝ carnes ſunt vt
carnes aſinoꝝ: ꝛ ſicut fluxus equoꝝ fluxꝰ eoꝝ.
Et viſitaſti ſcelus adoleſcētie tue: q̄ ſubacta ſūt
ī egypto vbera tua: ꝛ confracte ſūt māme puber
tatis tue. Propterea ooliba hec dicit dñs deꝰ. Ec
ce ego ſuſcitabo oēs amatoꝛes tuos cōtra te de q̄
bus ſatiata eſt aīa tua: ꝛ cōgregabo eos aduerſū
te ī circuitu: filios babylōis: ꝛ vniuerſos chalde
os: nobiles tyrānoſq; ꝛ p̄ncipes: oēs filios aſſy
rioꝝ: iuuenes foꝛma egregia: duces ꝛ magiſtꝝ vni
uerſos p̄ncipes p̄ncipū: ꝛ noīatos aſcēſoꝛes eoꝝ.
Et veniēt ſup te īſtructi curru ꝛ rota: multitudo
ppl̄oꝝ. Loꝛica ꝛ clypeo ꝛ galea armabūt̄ ꝓtra te
vndiq;. Et dabo cōā eis iudiciū: ꝛ iudicabūt te
iudicijs ſuis. Et ponā zelum meū in te: quem ex
ercent tecum in furoꝛe. Naſum tuū ꝛ aures tuas
p̄cident: ꝛ qui remanſerint gladio cōcident. Jpſi
filios tuos ꝛ filias tuas capient: ꝛ nouiſſimū tu
um deuoꝛabit̄ igni. Et denudabunt te veſtimen
tis tuis: ꝛ tollent vaſa gl̄ie tue. Et q̄ieſcere faci
am ſcelus tuū de te: ꝛ foꝛnicationē tuam de terra
egypti. Nec leuabis oculos tuos ad eos: ꝛ egypti
ñ recoꝛdaberis āpliꝰ: q̄ hec dic̄ dñs deus. Ecce
ego tradā te ī manus eoꝝ q̄s odiſti: ī manꝰ ō gbꝰ
ſatiata ē aīa tua: ꝛ agēt tecū ī odio. Et tollent oēs
laboꝛes tuos: ꝛ dimittēt te nudam ꝛ ignominia
plenaz: ꝛ reuelabī ignominia foꝛnicationū tuaꝝ.
Scelus tuū ꝛ foꝛnicatiões tue fecerunt hec tibi:
q̄ foꝛnicata es pꝰ gētes iter q̄s polluta es ī idol̄
eaꝝ. Jn via ſoꝛoꝛis tue ābulaſti: ꝛ dabo calicem
eiꝰ ī mānu tua. Hec dic̄ dñs deus. Calicez ſoꝛoꝛis
tue bibes ꝑfūdū ꝛ latū. Eris ī derīſū ꝛ ī ſubſānā
tiōez q̄ es capaciſſima ebꝛietate ꝛ doloꝛe reple
ber]: calice meroꝛis ꝛ triſticie: calice ſoꝛoꝛis tue
ſamarie: Et bibes illū ꝛ epotabis vſq; ad feces: ꝛ
fragmēta eius deuoꝛabis: ꝛ vbera tua lacerabis
q̄ ego locutꝰ ſū ait deus. Propterea hec dic̄ dñs
deus. Quia oblita es mei ꝛ piecisti me pꝰ coꝛpꝰ
tuū: tu q̄s poꝛta ſcelus tuū ꝛ foꝛnicatiões tuas. Et
ait dñs ad me dicēs Fili hōis. nūq̄d iudicas ool
lā ꝛ oolibā ꝛ ānūcias eis ſcelera eaꝝ: q̄ adultera
te ſūt: ꝛ ſanguis ī māibus eaꝝ ꝛ cū idol̄ ſuis foꝛni
cate ſūt. Jnſup ꝛ filios ſuos q̄s genuerūt mihi ob
tulerūt eis ad deuoꝛandū. Ez ꝛ hoc fecerūt mi
hi. Polluerūt ſctūariū meū in die illa: ꝛ ſabbata
mea ꝓphanauerunt. Cūq; īmolarent filios ſuos
idol̄ ſuis: ꝛ īgꝛederēt ſcūariū meū ī die illa vt pol
luerēt illō: ēt hec fecerūt ī medio domꝰ mee. Qui
ſerūt ad viros venientes de longe: ad q̄s nūcios
miſerāt. Jtaq; ecce venerūt quibus te lauiſti ꝛ
circūliniſti ſtibio oculos tuos: ꝛ oꝛnata es mūdo
muliebꝛi. Sediſti ī lecto pulcherrīo mēſa oꝛna
ta eſt añ te: Thymiama meū ꝛ vnguētū meū po
ſuiſti ſup eā: ꝛ voꝛ ml̄titudis exultāt] erat ī ea. Et
ī viris q̄ de multitudīe hoīuꝫ adducebāt ꝛ vēie
bāt de deſerto poſuerūt armillas ī māibꝰ eoꝝ: ꝛ
coꝛonas ſpecioſas ī capitibus eoꝝ. Et dixi ei q̄ at
trita ē ī adulterijs. Nūc foꝛnicabīt ī foꝛnicatiõe
ſua: ēt hec. Et īgreſſi ſūt ad eam q̄ſi ad mulierez
meretricē: ſic īgrediebāt ad oollā ꝛ ad oolibam
mlieres nepharias. Viri g̃ iuſti ſē. Ipi iudicabūt
eas iudicio adulteraꝝ ꝛ iudicio effūdētiū ſāgui
nē: q̄ adulterate ſūt: ꝛ ſāguis ī māibꝰ eaꝝ. Et cuꝫ
idol̄ ſuis foꝛnicate ſūt. Hec.n. dic̄ dñs deus. Ad
huc ad eas mlitudiez: ꝛ trade eas ī tumultū ꝛ in
rapinā: ꝛ lapidēt lapidibꝰ ppl̄oꝝ: ꝛ ꝓfodiāt gla
dijs eoꝝ. Filios ꝛ filias eaꝝ iterficiēt: ꝛ domos ea
rū igne ſuccēdēt. Et auferā ſcelus de terra: ꝛ di
ſcēt oēs mulieres ne faciāt ſm ſcelus eaꝝ. Et da
būt ſcelus vr̄m ſup vos: ꝛ pctā idoloꝝ vr̄oꝝ poꝛ
tabitis: ꝛ ſcietis q̄ ego dñs deus. XXIIII

Et factū ē v̄bū dñi ad me ī anno nono in
menſe decīo decima die mēſis dicens Fi
li hōis: ſcribe tibi nomē diei hui⁹ ī q̄ ꝓfir
matus ē rex babylōis aduerſū ir̄m hodie: ꝛ di
ces p̄ puerbiū ad domū irritatricē pabolā: ꝛ loq̄
ris ad eos. Hec dicit dñs deus. Pone ollā: pone
inquam: ꝛ mitte in eaꝝ aquā. Congere fruſta eius
in eā omnez partez bonaz: ꝛ femur ꝛ armum: ele
cta ꝛ oſſibus plena. Pinguiſſimum pecus aſſu
me: compone quoq; ſtrues oſſium ſub ea. Effer
buit coctio eius: ꝛ diſcocta ſunt oſſa illius in me
dio eius. Propterea hec dicit dominus deus.
Ue ciuitati ſanguinum oolle cuius rubigo in ea
eſt: ꝛ rubigo eius non exiuit de ea. Per par
tes ꝛ per partes ſuas eijce eam. Non cecidit ſu-

per eam fore. Sanguis n. eius in medio eius est: super lympidissimā petrā effudit illū. Nō effudit illū sup terram vt possit operiri puluere: vt supinducere indignationē meā: et vindicta vlciscerer. Dedi sāguinē eius sup petrā lympidissimā: ne operiret. Propterea hec dicit dñs deus. Ve ciuitati sanguinum: cuius ego grādē faciā pirā. Congere ossa q̄ igne succēdā. Consumentur carnes: et coquetur vniuersa cōpositio: et ossa tabescēt. Pone quoq; eā sup prunas vacuā vt incalescat et liquefiat es eius et cōflet in medio eius inquinamētum eius: et cōsumat rubigo eius. Multo labore sudatū est: et nō exiuit de ea nimia rubigo eius: neq; per ignē. Immūdicia tua execrabilis: q̄ mūdare te volui: et non es mūdata a sordib⁹ tuis. Sed nec mūdaberis pius donec gescere faciaz indignationē meā in te. Ego dñs locut⁹ sū. Veni et faciā: nō trāseā nec parcam nec placabor. Iuxta vias tuas et iuxta adiuentiones tuas iudicabo te dicit dñs. Et factū est vbuz dñi ad me dicēs. Fili hōis: ecce ego tollo a te desiderabile oculoz tuoz in plaga: et nō plāges neq; plorabis neq; fluet lachrime tue. Ingemisce tacens: mortuoz luctū nō facies. Corona tua circūligata sit tibi: et calciamēta tua erūt in pedib⁹ tuis: nec amictu ora velabis: nec cibos lugētiū comedes. Locut⁹ sum ergo ad pplm mane: et mortua est uxor mea vespe. Feciq; mane sicut pcepat mihi. Et dixit ad me ppls. Quare nō indicas nobis qd ista significent q̄ tu facis? Et dixi ad eos. Sermo dñi fact⁹ est ad me dicēs. Loquere domui israel. Hec dicit dñs deus. Ecce ego polluā scāriū meum: superbiā impij vri: et desiderabile oculoz vro ruz: et sup quo pauet aia vra: et filij vri et filie vre quas reliqstis gladio cadēt: et facietis sicut feci. Ora amictu nō velabitis: et cibos lugentiū nō comedetis. Coronas hēbitis i capitibus vris: et calciamenta i pedibus. Non plāgetis neq; flebitis: sed tabescetis in iniquitatib⁹ vris: et vnusq; gemet ad fratrē suū. Eritq; ezechiel vobis i portentum. Iuxta oia que fecit facietis cū venerit istud: et scietis q̄ ego dñs deus. Et tu fili hōis: ecce in die qua tollā ab eis fortitudinē eoz et gaudiū dignitatis et desiderium oculoz eoz: sup quo regescunt aie eoz: et filios et filias eoz: in die illa cum venerit fugiens ad te vt ānūciet tibi: in die illa aperietur os tuū cū eo qui fugit: et loqueris: et non silebis vltra: eriscq; eis in portentuz et scietis q̄ ego dñs.

XXV

Et factus est ꝑmo dñi ad me dicens. Fili hōis: pone faciē tuā cōtra filios āmon et prophetabis de eis: et dices de filijs ammon. Audite verbum dñi dei. Hec dicit dominꝰ deus. Pro eo q̄ dixisti euge euge super sāctuarium meum q̄ pollutum est: et sup terram israel q̄ desolata est: et super domū iuda: q̄ ducti sūt in captiuitatē: iccirco ecce ego tradā te filijs orientalibus i hereditatē: et collocabunt caulas suas i te et ponēt in te tentoria sua. Ipi comedent fruges tuas: et ipsi bibent lac tuuz. Daboq; rabath in habitaculum camelor: et filios ammon i cubile pecorum: et scietis q̄ ego dñs. Quia hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ plausisti manu et pcussisti pede et gavisa es ex toto affectu sup trā israel. Iccirco ecce ego extēdā manū meā sup te et trada te i direptiones gentiū: et iterficiā te de pplis et pdā de terris et cōterā: et scietis q̄ ego dñs. Hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ dixerit moab et seyr: ecce sic oēs gētes dom⁹ iuda: iccirco ecce ego apiā hūez moab ō ciuitatibus: de ciuitatib⁹ iquā ei⁹: et de finib⁹ ei⁹ inclytas terre bethiesimoth et beelmeon et cariathaim filijs orientis cū filijs āmon. Et dabo eā in hereditatē: vt nō sit vltra mēoria filioz āmon i gētib⁹. Et i moab faciā iudicia: et scietis q̄ ego dñs. Hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ fecit idumea vltionē vt se vindicaret de filijs iuda: peccauitq; deliquis et vindictā expetiuit de eis: iccirco hec dicit dñs deus. Extēdā manū meā sup idumeā: et auferas de ea hoiem et iumētū: et faciā eā desertā ab austro et q̄ sūt i dedan gladio cadent. Et dabo vltionez meā sup idumeā p manū ppli mei israel: et faciant i edom iuxta irā meā et furorē meū: et scietis vindictā meā dicit dñs deus. Hec dicit dñs deus. Pro eo q̄ fecerūt palestini vindictā: et vlti se sūt toto aio: interficientes et iplētes inimicitias veteres: propterea hec dicit dñs deus. Ecce ego extēdā manū meam sup palestinos: et interficiā interfectores. Et pdā reliquias maritime regiōis: faciāq; in eis vltiones magnas arguēs i furore: et sciēt q̄ ego dñs: cum dedero vindictā meā super eos.

XXVI

Et factū est in vndecīo anno ꝑma mensis fact⁹ est sermo dñi ad me dicēs. Fili hominis: p eo q̄ dixit tyrus de ierlm: euge cōfracte sūt porte pplorz: conuersa est ad me: implebor: deserta est: propterea hec dicit dñs deus. Ecce ego sup te tyre: et ascendere faciā ad te gentes multas: sicut ascendit mare fluctuās. Et dissipabūt muros tyri: et destruent turres ei⁹. Et radam puluerē ei⁹ de ea: et dabo eā i lympidissimā petrā. Siccatio sagenaꝝ erit in medio maris: q̄ ego locut⁹ sum, ait dñs deus: et erit in direptionē gentib⁹. Filie quoq; ei⁹ q̄ sūt in agro gladio interficientur et scient q̄ ego dñs. Quia hec dicit dñs deus. Ecce ego adducā ad tyrū nabuchodonosor regem babylonis ab aquilone: regē regum: cū equis et curribus et eqtibus et cetu pploq; magno. Filias tuas q̄ sūt in agro gladio interficiet: et circūdabit te munitionibus: et cōportabit aggerē in gyro. Et eleuabit cōtra te clypeum: et vineas et arietes tēpabit in muros tuos: et turres tuas destruet in armatura sua. Inūdatione equoz ei⁹ operiet te puluis eorum: a sonitu equitū et rotarū et currū. mouebūtur muri tui: cū ingressus fuerit portas tuas q̄si p introitū vrbis dissipate: vngulis equoz suoz conculcabit oēs plateas tuas: ppls tuus gladio cadet: et statue tue nobiles i terrā corruent: et diuitias tuas: et diripient negociationes tuas: et

destruēt muros tuos: & domos tuas pelaras sō/
uertent: & lapides tuos & ligna tua & puluerē tuū
ī medio aquaꝝ ponēt. Et gescere faciā multitudi
nē cāticoꝝ tuoꝝ: & sonit⁹ citharaꝝ tuaꝝ nō audie
tur āpli⁹. Et dabo te ī lympidissimā petrā: ficca/
tio sagenaruꝫ eris: nec edificaberis vltra: qz ego
dñs locut⁹ sū ait dñs de⁹. Hec dicit dñs deus de
tyro. Nūqd nō a sonitu ruine tue: & gemitu iterfe
ctoꝝ tuoꝝ: cū occisi fuerint ī medio tui cōmoue/
būtur īsule: & descēdent de sedib⁹ suis oēs pnci
pes maris: & auferēt exuuias suas: & vestimenta
sua varia abijciēt: & īduēt stupore: Ī terra sede
būt: & attoniti sup repētino casu tuo admirabūt:
& assumētes sup te lamētū dicēt tibi. Quō pisti q̄
bitas ī mari vrbs inclyta: q̄ fuisti fortis ī mari
cū bitatorib⁹ tuis: q̄s formidabāt vniuersi: Nūc
stupebūt naues ī die pauoris tui: & turbabūt īsu
le ī mari: eo q̄ nullus egrediat ex te. Quia hec di
cit dñs de⁹. Cū dedero te vrbē desolatā sicut ci/
uitates q̄ nō bitant: & adduxero sup te abyssum &
operuerint te aq̄ multe: & detraxero te cuz illis q̄
descēdūt ī lacū ad pplm sempitnū: & collocauero
ī terra nouissima sicut solitudines veteres cū bis
q̄ deducūt ī lacū vt nō bīteris. Decoꝝ cū dede/
ro gl̄iam ī terra viuētium: ī nihilū redigā te: & nō
eris: & req̄sita nō īuenieris vltra in sempiternuz
dicit dñs deus. XXVII

Et factū ē verbū dñi ad me dicēs. Tu q̄
fili hōis: assume sup tyrū lamētū: & dices
tyro q̄ bitant ī introitu maris negocia/
tori pploꝝ ad īsulas multas. Hec dicit dñs de
us. O tyre tu dixisti. Perfecti decoris ego sū: & in
corde maris sita. Finitimi tui q̄ te edificauerunt
īpleuerūt decorē tuū: abietib⁹ ō sanir extruxerūt
te cū oīb⁹ tabulatis maris: cedrū de libano tule/
rūt vt facerent tibi malū: quercus de basan dola
uerūt ī remos tuos: & transtra tua fecerūt tibi ex
eboze indico: & ptoziola de īsulis italie. Byssus
varia de egypto texta est tibi ī velū vt poneret
in malo: hyacinth⁹ & purpura de īsulis elisa facta
sūt opimentū tuū. Bitatores sidōis & aradij fue/
rūt remiges tui: sapiētes tui tyre facti sunt guber
natoresī tui: senes biblij & prudentes ei⁹ habuerūt
nautas ad mīsteriuz varie supellectilis tue. Oēs
naues maris & naute eaꝝ fuerūt in pplo negocia
tionis tue: pse & lydi & lybies erāt ī exercitu tuo
viri bellatores tui: clypeū & galeā suspenderūt in
te p ornatu tuo. Filij aradij cū exercitu suo sup
muros tuos ī circuitu: sed & pigmei q̄ erāt ī turri
bus tuis pharetras suas suspenderūt ī muris tu/
is q̄ gyrū. Ipsi cōpleuerūt pulchritudinē tuam.
Carthaginēses negociatores tui. A multitudine
cūctaꝝ diuiciaꝝ argēto ferro stāno plūdoq̄ rple
uerūt nundīas tuas. Grecia & thubal & mosoch:
ipi īstitores tui. Dācipia & vasa erea adduxerūt
pplo tuo de domo thogorma: eq̄s & egtes & mu/
los adduxerūt ad forū tuū. Filij dedan negocia
tores tui. Insule multe negociatio man⁹ tue. Dē/
tes eburneos & hebeninos p̄mutauerūt ī precio
tuo. Syrus negociator tu⁹. Propē multitudinē
operū tuoꝝ guttā & purpurā & scutulata & byssū &
sericū & chodchod ppposuerūt ī mercato tuo. Iu
da & terra isr̄l ipsi īstitores tui ī frumēto p̄mo: bal
samū & mel & oleū & resinā ppposuerūt in nūdinis
tuis. Damascen⁹ negociator tu⁹ ī mltitudie operū
tuoꝝ ī multitudie diuersaꝝ opū: in vino pīguī: in
lanis coloris optimi. Dan & grecia & mosel ī nū/
dīs tuis ppposuerūt ferrū fabrefactū: stacten & ca/
lamus ī negociatiōe tua. Dedan īstitores tui in ta
petib⁹ ad sedendū. Arabia & vniuersi pncipes ce
dar: ipsi negociatores man⁹ tue: cū agnis & arieti/
bus & hedis venerūt ad te negociatores tui. Hē
ditores saba & rema ipsi negociatores tui: cū vni
uersis p̄mis aromatib⁹ & lapide pcioso & auro qō
ppposuerūt ī mercato tuo. Aram & chenne & edē
negociatores tui. Saba assur & chelmach vendi
tores tui: ipsi negociatores tui: multipharīā ī vo
lucris hyacinthi & polymitoꝝ gasarūq̄ pciosaꝝ
q̄ obtolute & astricte erāt fūnib⁹: cedros q̄q̄ hē/
bant ī negociationib⁹ tuis. Naues maris pncipes
tui ī negociatione tua: & repleta es glorificata ni/
mis ī corde maris. Īn aquis multis adduxerūt
te remiges tui. Uent⁹ auster cōtriuit te. Īn cor/
de maris diuitie tue: & thesauri tui: & multiplex īsr̄z
tuū. Naute tui & gubernatores tui q̄ tenebāt su/
pellectilē tuā & pplo tuo p̄erāt: viri quoq̄ bellato
res tui q̄ erant in te cū vniuersa multitudie tua q̄
est ī medio tui cadēt ī corde maris in die ruine
tue. A sonitu clamoris gubernatoꝝ tuoꝝ cōtur/
babūt classes: & descēdent de naub⁹ suis oēs qui
tenebāt remū. Naute & vniuersi gubernatores
maris ī tra stabūt: & eiulabunt sr̄ te voce magna:
& clamabūt amare. Et supiaciēt puluerē capitib⁹
su s: & cinere cōspgent: & radēt sup te calujtiū: & ac
cingēt cilitijs. Et plorabūt te ī amaritudine aīe
plorātu amarissimo: & assumēt sup te carmen lu
gubre: & plāgēt te. Que est vt tyr⁹ q̄ obmutuit in
medio maris? Que ī exitu negotionū tuaꝝ de
mari īplesti pplos multos ī multitudie diuitiaꝝ
tuaꝝ & pplorꝝ tuoꝝ ditasti reges terre. Nūc con
trita es a mari: ī pfūdis aquarum opes tue: & oīs
multitudo tua q̄ erat ī medio tui ceciderūt. Uni/
uersi bitatores īsulaꝝ obstupuerūt sup te: & re/
ges eaꝝ oēs tēpestate pcussi mutauerunt vult⁹.
Negociatores pplorꝝ sibilauerūt sr̄ te. Ad nihi/
lū deducta es: & nō eris vsq̄ ī ppetuū. XXVIII

Et fact⁹ ē ꝑmo dñi ad me dicēs. Fili hōis
dic pncipi tyri. Hec dicit dñs deus. Eo
q̄ eleuatum est cor tuum: & dicit de⁹ ego
sum: & in cathedra dei sedi in corde maris: cum
sis hō & nō deus: & dedisti cor tuum q̄si cor dei.
Ecce sapiencior es tu daniele: oē secretū nō est ab
scōditū a te. Īn sapientia & prudentia tua feciſti ti
bi fortitudinē: & acq̄sisti aurū & argentū ī thesau/
ris tuis: ī multitudine sapientie tue: & in negocia/
tione tua multiplicasti tibi fortitudinē: & eleuatū

&

est cor tuū in roboze tuo. Propter hec dic dñs deus. Eo q eleuatū est cor tuū quasi cor dei: id circo ecce ego adducā sup te alienos: robustissimos gentiū. Et nudabunt gladios suos sup pulchritudinē sapiētie tue: et polluēt decorē tuū. Interficiēt et detrahent te: et morieris i interitu occisoz i corde maris. Nūquid dicēs loqueris: deo ego sū cor ā interficientib⁹ te: cū sis hō et nō deus. In manu occidentiū te morte incircūcisoz morieris: in manu alienoz q ego locut⁹ sū ait dñs de⁹. Et fact⁹ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hois: leua planctum sup regē tyri: et dices ei. Hec dicit dñs deus. Tu signaculum similitudis: plen⁹ sapiētia et pfect⁹ decore: i delitijs dei fuisti. Omis lapis pciosꝰ opimētū tuū sardi⁹ topazi⁹ et iaspis chrysolith⁹ et onix et berillus: saphir⁹ et carbūculus et smaragdus. Aurū opꝰ decoris tui: et foramina tua i die q cōdit⁹ es pparata sūt. Tu cherub extēt⁹ et protegēs posui te in mōte scō dei. In medio lapidū ignitoz ābulasti: perfect⁹ i vijs tuis a die cōditionis tue: donec inuenta ē iniqtas i te. In multitudine negociatiōis tue repleta sūt interioza tua iniqtate: et peccasti: et eieci te de mōte scō dei: et pdidi te o cherub protegens de medio lapidū ignitoz. Et eleuatū ē cor tuū in decore tuo. Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo: in terram proieci te: ante faciē regū dedi te vt cernerent te. In multitudie iniqtatuz tuaz et iniqtate negociationis tue polluisti scificationē tnā. Producā ergo ignē de medio tui qui comedat te: et dabo te in cinerē sup terram i cōspectu oīum videntiū te. Omes q viderit te in gētib⁹ obstupescēt sup te. Nichili fact⁹ es et nō eris i ppetuū. Et fact⁹ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hois: pone faciē tuā cōtra sidonē: et pphetā de ea et dices. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad te sidon: et glificabor i medio tui. Et scient q ego dñs cū fecero in eo iudicia: et scificatus fuero in ea. Et immittā ei pestilentiā et sanguinē i plateis ei⁹: et corruēt interfecti i medio ei⁹ gladio p circuitū: et scient q ego dñs. Et nō erit vltra domui isrl offendiculū amaritudinis: et spina dolorē inferens vndiqz p circuitum eoz q aduersāt eis: et sciēt q ego dñs deus. Hec dicit dñs de⁹. Cū congregauero domū isrl de pplis i gib⁹ dispersi sūt scificabor in eis corā gentib⁹: et hitabunt i tra sua quā dedi puo meo iacob: et habitabunt i ea securi. Et edificabūt domos et plātabūt vineas: et hitabūt confidēt cū fecero iudicia i oīb⁹ q aduersāt eis p circuitū: et sciēt q ego dominus deus eoz.

XXIX

In āno decio et duodecio mēse vna die mensis fcm ē verbū dñi ad me dicens. Fili hois: pone faciē tuā contra pharaonē regē egypti: et pphetabis de eo et de egypto vniuersa loqre et dices. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne q cubas i medio fluminū tuoz: et dices me ē fluui⁹: et ego feci me metipm. Et ponā frenū i maxillis tuis: et agglutinabo pisces fluminū tuoz squamis tuis. Et extrahā te de medio fluminū tuoz: et vniuersi pisces tui squamis tuis adhēbūt. Et projiciaz te in desertū: et oēs pisces flumis tui. Sup faciez terre cades. Nō colliger] nec congregaberis. Bestijs tre et volatilib⁹ celi dedi te ad deuozandū: et sciēt oēs hitatoz egypti q ego dñs. Pro eo q fuisti bacul⁹ arūdineus domui isrl: qñ apphende rūt te manu: et cōfract⁹ es: et laceraſti oēm humeroz: et initētib⁹ eis sup te cominu⁹ es: et dissoluisti oēs renes coz. Propterea hec dicit dñs de⁹. Ecce ego adducā sup te gladiū meū: et interficiaz de te hoiem et iumētū. Et erit tra egypti in desertū et in solitudinē: et sciēt q ego dñs. Pro eo q dixeris: fluui⁹ meus ē et ego feci eū: idcirco ecce ego ad te et ad fluuia tua. Daboq terrā egypti i solitudinē gladio dissipatā: a turre syenes vsq ad terminos ethiopie. Nō ptrāsibit eā pes hōis: neq pes iumēti gradiet in ea: et nō hitabit quadraginta ānis. Daboq terrā egypti desertā in medio trar deserta: et ciuitates ei⁹ i medio vrbiū subuersaz: erūt desolate quadraginta ānis. Et dispdā egyptios i nationes: et ventilabo eos i terras. Quia hec dicit dñs deus: post finē quadraginta ānoz cōgregabo egyptū de pplis in gib⁹ dispsi fuerāt: et reducā captiuitatē egypti: et collocabo eos i tra pathures i terrā natiuitatis sue: in terra de qua sūpti sūt. Et erūt ibi i regnū humile: et iter cetera rgna erit humillima. Et nō eleuabit vltra sup natiōes et iminuā eos ne ipent gētib⁹: neq erūt vltra domui isrl cōfidentia docentes iniqtatē vt fugiāt et sequātur eos: et sciēt q ego dñs deus. Et factū ē in vicesimo et septio āno in pmo in vna mēsis: factū ē verbū dñi ad me dicēs. Fili hois: nabucho donosoz rex babylōis seruire fecit exercitū suū seruitute magna aduersus tyrū. Oē caput decaluatū et oīs humer⁹ depilat⁹ ē. Et merces nō ē fd dita ei neq exercitui ei⁹ de tyro p seruitute q seruiuit mihi aduersus eaz. Propterea hec dicit dñs de⁹. Ecce ego dabo nabuchodonosoz regē babylonis i tra egypti: et accipiet multitudinē ei⁹: et oppdabit mūbias ei⁹: et diripiet spolia ei⁹: et erit merces exercitui illi⁹ et operi q seruiuit aduers⁹ eā. Pro di ei tra egypti: p eo q laborauerit mihi sit dñs de⁹. In die illa pullulabit cornu domui isrl: et tibi dabo aptū os i medio coz: et sciēt q ego dñs.

XXX

Et fcm ē verbū dñi ad me dicēs. Fili hois pphā et dic. Hec dicit dñs de⁹. Ululate ve ve diei: q iuxta ē dies: et appropiquauit dies dñi: dies nubis tepus gentiū erit. Et veniet gladi⁹ i egyptū: et erit pauor i ethiopia cū ceciderit vulnerati i egypto: et ablata fuerit multitudo illi⁹: et destructa fūdamenta ei⁹. Ethiopia et lybia et lydi et oē reliquū vulgus: et chub et filij tre federis cum eis gladio cadēt. Hec dicit dñs deus. Et corruēt fulciētes egyptū: et destruet superbia ipij ei⁹. A turre syenes gladio cadēt i ea: ait dñs exercituū. Et dissipabūt i medio trar desolataz: et vrbes ei⁹ in medio ciuitatū desertaz erūt

2 ꝛ ſcient qꝛ ego dñs deus: cū dedero ignē ī egypto ꝛ attriti fuerīt oēs auxiliatores eī. 5 In die illa egredient nūcij a facie mea ī trieribꝫ ad cōterēdaz ethiopie ꝯfidētiā: ꝛ erit pauor in eis ī die egypti: qꝛ absqꝫ dubio vēiet. Hec dicit dñs deꝰ. Et ceſſare faciā multitudinē egypti ī manu nabuchodonoſoꝛ regis babylonis. Ipe ꝛ ppl's eiꝰ cū eo foꝛtiſſimi gentiū adducētur ad diſpdendā ꝛraz. Et euaginabūt gladios ſuos ſup egyptū: ꝛ iplebunt terrā ītерfectis: ꝛ faciā alueos fluminū aridos: ꝛ tradā terrā ī manꝰ peſſimoꝝ: ꝛ diſſipabo ꝛram ꝛ plenitudinē eiꝰ in manꝰ alienoꝝ. Ego dñs locutꝰ ſū. Hec dicit dñs deꝰ. Et diſpdā ſil'acra ꝛ ceſſare faciā idola ō mēphis: ꝛ dux ō ꝛra egypti ñ erit āpli us. Et dabo terroꝛē ī ꝛram egypti: ꝛ diſpdā terrā phatures: ꝛ dabo ignē in taphnis: ꝛ faciā iudicia mea ī alexandꝛia. Et effundā īdignationē meaz ſup peluſiū robur egypti: ꝛ ītriciā mꝫtitudinē alexandrie: ꝛ dabo ignē in egypto. Quaſi pturiens dolebit peluſiū: ꝛ alexandria erit diſſipata: ꝛ in mēphis anguſtie quotidiane. Iuuenes eliopoleos ꝛ bubaſti gladio cadēt: ꝛ ipſe captiue ducent. Et in taphnis nigreſcet dies cū ꝯtriuero ibi ſceptra egypti: ꝛ ōfecerit ī ea ſuꝑbia potētie eiꝰ. Ipaz nubes opiet: filie ār eiꝰ ī captiuitatē ducēt. Et iudicia faciā in egypto: ꝛ ſcient qꝛ ego dñs. Et factuz ē in vndecimo anno ī ꝑmo: in ſeptīa menſis: factū ē verbū dñi ad me dicens. Fili hōis. Brachium pharaonis regis egypti cōfregi: ꝛ ecce nō eſt obuolutū vt reſtitueret ei ſanitas vt ligaret pannis ꝛ faſciret lintheolis: ꝛ recepto roboze poſſet tenere gladiū. Ꝓpꝛea hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego ad pharaonē regē egypti: ꝛ cōminuā eiꝰ brachiū foꝛte ſed ꝯfractū: ꝛ deijciā gladiū de manu eiꝰ. Et diſpgā egyptū ī gētibꝫ: ꝛ ventilabo eos in terris. Et conforꝛtabo brachia ſ̄gis babylōis: da boqꝫ gladiū meū in manu eiꝰ. Et cōfringā brachiū pharaonis: ꝛ gemēt gemitibꝫ ītерfecti coꝛā facie eiꝰ. Et cōforꝛtabo brachia regis babylonis: ꝛ brachia pharaonis cōcidēt. Et ſciēt qꝛ ego dñs: cū dedero gladiū meū in manū regis babylōis ꝛ extēderit eū ſ̄ ꝛrā egypti. Et diſpgā egyptuz ī natiōes: ꝛ vētilabo eos ī ꝛras: ꝛ ſciēt qꝛ ego dñs.

4 Et factū ē in āno vndecimo: XXXI tertio: vna menſis: factū ē verbū dñi ad me dicēs. Fili hōis: dic pharaōi ſ̄gi egypti ꝛ ppl'o eius. Cui ſimilis factꝰ es ī magnitudine tua? Ecce aſſur q̄ſi cedrus in libano pulcheramis ꝛ frōdibꝫ nemoꝛoſus excelſꝫ q̄z altitudine ꝛ īter cōdenſas frondes eleuatū ē cacumē eius. Aque nutrierūt illū: abyſſus exaltauit illū. Fluminа eiꝰ manabāt ī circuitu radicū eiꝰ: ꝛ riuos ſuos emiſit ad vniuerſa ligna regiōis. Ꝓpꝛea eleuata ē altitutudo eiꝰ ſup oīa ligna regiōis: et multiplicata ſunt arbuſta eiꝰ et eleuati ſūt rami eiꝰ pꝛe aquis multis. Cūqꝫ extendiſſet vmbꝛā ſuā: in ramis eiꝰ fecerūt nidos oīa volatilia celi: et ſub frōdibus eiꝰ genuerūt oēs beſtie ſaltuuz: et ſub vmbꝛaculo illiꝰ habitabat cetꝰ gentiuz plurimaꝝ. Erat qꝫ pulcherrimꝰ in magnitudīe ſua: et in dilatatione arbuſtoꝝ ſuoꝝ. Erat eniz radix illiꝰ iuxta aqꝰ multas. Cedri nō fuerunt altioꝛes illo ī paradiſo dei. Abietes ñ adeq̄uerunt ſūmitatem eiꝰ: et platani nō fuerūt eque frondibꝫ illiꝰ. Oē lignū paradiſi dei nō ē aſſimilatū illi ꝛ pulchꝛitudī eiꝰ: qm̄ ſpecioſū feci eū: ꝛ multis cōdēſiſqꝫ frōdibꝰ. Et emulata ſt eū oīa ligna voluptat' q̄ erāt ī paradiſo dei. Ꝓpterea hec dicit dñs deꝰ. Ꝓpter eo qꝫ ſublimatꝰ ē ī altitudine: ꝛ dedit ſūmitatē ſuaz virētē atqꝫ ꝯdēſam: ꝛ eleuatū ē coꝛ eiꝰ ī altitudine ſua: tradidi eū in manꝰ foꝛtiſſimi gentiū. Faciens faciet ei. Juxtꝫ ipietatē eius eieci eū: ꝛ ſuccident eū alieni ꝛ crudeliſſimi nationū. Et pijcient eū ſup mōtes: ꝛ ī cūctis cōuallibꝰ cozzuent rami eiꝰ. Et cōfringēt arbuſta eius ī vniuerſis rupibꝰ terre: ꝛ recedēt de vmbꝛaculo eiꝰ oēs ppl'i terre: ꝛ relīq̄nt eum. In ruina eius habitauerunt oīa volatilia celi: ꝛ in ramis eius fuerūt vniuerſe beſtie regionis. Quāobrē nō eleuabūt in altitudine ſua oīa ligna aquaꝝ: nec ponent ſublimitatē ſuā īter nemoꝛoſa atqꝫ frōdoſa: nec ſtabunt ī ſublimitate ſua oīa q̄ irrigant aquiſ: qꝛ oēs traditi ſūt in moꝛtē ad terrā vltimā ī medio filioꝝ hoīuz ad eos q̄ deſcēdūt ī lacū. Hec dicit dñs deꝰ. In die q̄ deſcendit ad īferos indixi luctū: operui eū abyſſo: ꝛ phibui flumina eiꝰ: ꝛ coercui aquas multas. Cōtriſtatꝰ eſt ſup eū libanus ꝛ oīa ligna agri cōcuſſa ſūt. A ſonitu ruīe eiꝰ cōmoui gentes: cū deducerē eū ad infernū cū his q̄ deſcēdebāt in lacū. Et cōſolata ſūt in terra īfima oīa ligna voluptatis egregia atqꝫ p̄clara ī libano: vniuerſa q̄ irrigabant aqꝰ. Etiā ꝛ ipſi cū eo deſcēdēt ad infernū ad ītfectos gladio: ꝛ brachiū vniuſcuiuſqꝫ ſedebit ſub vmbꝛaculo eius ī medio nationū eiꝰ. Cui aſſimilatꝰ es o inclyte atqꝫ ſublimis īt ligna voluptatis? Ecce deductꝰ es cū lignis voluptatiſ ad terrā vltimaz. In medio incircūciſoꝝ dozmies: cū eis q̄ ītfecti ſūt gladio. Ipe ē pharao ꝛ oīs multitudo eiꝰ dicit dñs deꝰ. XXXII

8 Et factū eſt duodecio āno in mēſe duodecio: ī vna mēſis: factū eſt vbū dñi ad me dicēs. Fili hōis aſſūe lamētū ſ̄ pharaonē regē egypti: ꝛ dices ad eū. Leōi gentiū aſſimilatus es. Et draconi q̄ ē in mari: ꝛ ventilabas coznu ī flumibꝰ tuis ꝛ ꝯturbabaſ aqꝰ pedibꝰ tuis ꝛ cōculcabas flūina eaꝝ. Ꝓpꝛea hec dicit dñs deꝰ. Expādā ſup te rete meū in mꝫtitudīe ppl'oꝝ multoꝝ: ꝛ extrabā te in ſagena mea: ꝛ pijciā te in ꝛrā. Sup faciē agri abijciā te: ꝛ habitare faciam ſup te oīa volatilia celi: ꝛ ſaturabo de te beſtias vniuerſe terre: ꝛ dabo carnes tuas ſup mōtes: ꝛ iplebo colles tuos ſanie tua. Et irrigabo ꝛrā fetoze ſanguinis tui uſq̄ ad montes ꝛ valles iplebunt ex te: ꝛ opiaz cū extinctꝰ fueris celos: ꝛ nigreſcere faciam ſtellas eiꝰ. Solē nube tegā: ꝛ luna nō dabit lumē ſuū. Oīa luminaria celi merē faciā ſup te: ꝛ dabo tenebꝛas ſup ꝛrā tuā dicit dñs deꝰ. Et irritabo coꝛ

pplox multox:cū induxero cōtritionē tuā ī gen
tib⁹ sup terras quas nescis:z stupescere facia sup
te pplos multos:z reges eox horrore nimio for
nidabunt sup te:cū volare ceperit gladi⁹ me⁹ sup
facies eox:z obstupescēt ī pente singuli p aīa sua
ī die ruine sue. Quia hec dicit dns deus. Gladi⁹
regis babylonis veniet tibi:ī gladijs fortiū deij/
cia multitudinē tuā. Inexpugnabiles oēs gētes
he. Et vastabūt superbia egypti:z dissipabit multi
tudo ei⁹. Et pdā oīa iumēta ei⁹ q erāt sup aqs:plu
rimas:z ñ turbabit eas pes hoīs vltra neq; un
gula iumētox turbabit eas. Tūc purissimas red
dam aqs eox:z flumina eox q̄si oleum adducā
ait dns deus:cū dedero trā egypti desolatā. De
sereť aūt terra plenitudine sua: qñ percussero oēs
hītatores ei⁹ z sciēt qz ego dns. Dlāct⁹ est z plā
gent eū filie gentiū sup egyptū:z sup mltitudinē
ei⁹ plāgent eū:ait dns deus. Et factū est ī duode
cimo āno ī gntadecima mēsis factū est verbū dñi
ad me dicēs. Fili hoīs:cane carmē lugubre sup
mltitudines egypti. Et detrahe eā ipsam z filias
gentiū robustas ad terram ultimā cū his q descē
dūt in lacū. Quo pulchrior es descēde:z dormi
cū incircūcisis. In medio interfectox gladio cadēt.
Gladius datus est. Et attraxerūt eā z oēs pplos
eius. Loquēť ei potentissimi robustox de medio
inferni:q cū auxiliatorib⁹ eius descēderūt:z dor
mierūt incircūcisi ī terfectiq; gladio. Ibi assur et
oīs mltitudo eius:ī circuitu illius sepulchra eox
oēs interfecti z q; ceciderūt gladio: q̄z data sūt se
pulchra ī nouissimis laci. Et facta ē mltitudo ei⁹
p gyrū sepulchri ei⁹ uniuersi interfecti cadētes q̄z gla
dio:q dederāt quondā formidinē suā ī tra viuen
tiū. Ibi ela:z oīs mltitudo eius p gyrū sepulchri
sui. Oēs hi interfecti ruentes q̄z gladio:q descen
derunt incircūcisi ad terrā ultimā: Qui posuerūt
terrorē suū in terra viuentiū:z portauerūt ignomi
niā suam cū his q descēderūt ī lacū. In medio
interfectox posuerūt cubile ei⁹. ī vniuersis pplis
ei⁹:in circuitu ei⁹ sepulchrū illi⁹. Oēs hi icircūcisi
interfectiq; gladio. Dederūt.n. trorē suū in tra vi
uentiū:z portauerūt ignominiā suā cū his q de
scēderūt in lacuz. In medio interfectox positi sunt.
Ibi mosoch z tubal z oīs multitudo ei⁹:ī circui
tu ei⁹ sepulcra illius. Oēs hi circūcisi interfectiq;
z cadētes gladio:qz dederunt formidinē suā ī tra
viuētiū:z ñ dormient cū fortib⁹ cadentib⁹ q̄z z ī
circūcisis q descēderunt ad infernū cuz armis sui
is. Et posuerunt gladios suos sub capitib⁹ suis:z
fuerūt inigtates eox ī ossib⁹ eox:qz terror fortiuz
facti sūt ī terra viuētiū. Et tu q̄ī medio icircūciso
rū contereris:z dormies cū interfectis gladio. Ibi
idumea z reges eius z oēs duces ei⁹:q dati sūt cū
exercitu suo cū interfectis gladio:z q cuz incircū
cisis dormierūt:z cū his q descēderūt ī lacū. Ibi
principes aglonis oēs:z vniuersi venatores qui
deducti sūt cū interfectis pauentes z ī sua fortitudine
confusi:qz dormierūt icircūcisi cū interfectis gladio
z portauerūt cōfusiōes suā cū his q descēdūt ī lacū
Vidit eos pharao z consolat⁹ ē sup vniuersa mul/
titudine sua q̄ interfecta est gladio:pharao z oīs
exercit⁹ eius ait dns deus:qz dedit trorē suū ī tra
viuentiū: z dormiunt ī medio incircunciso/rū cū ī
terfectis gladio:pharao z oīs multitudo ei⁹ ait
dns deus.

XXXIII

Et factū ē vbū dñi ad me dicēs. Fili hoīs
loquē ad filios populi tui:z dices ad eos
Terra cū induxero sup eā gladiū z tulerit
ppls trē virū vnū de nouissimis suis z cōstituerit
eū sup se speculatorē:z ille viderit gladiū venientē
sup terrā:z cecinerit buccina z ānūciauerit ppło:au
diēs aūt qlqs ille ē:sōitū buccine:z ñ obseruauerit
venerit⁹ gladi⁹ z tulerit eū:sanguis ipsi⁹ sr caput
ei⁹ erit: Sonū buccine audiuit z non se obseruauit
sanguis ei⁹ in ipo erit. Si āt se custodierit aīaz su
am saluabit. Qz si speculator viderit gladiū veni
entē z ñ īsonuerit buccina z ppls se nō custodie/
rit:veneritq; gladi⁹ z tulerit de eis aīam:ille qdē
ī inigtate sua:capt⁹ ē sanguinē aūt ei⁹ de manu spe/
culatoris requirā. Et tu fili hoīs:speculatorē dedi
te domui isrl. Audiēs ergo ex ore meo mmonem:
ānūciabis eis ex me. Si me dicēte ad ipiū:impie
morte morieris:nō fueris locut⁹ vt se custodiat
ipi⁹ a via sua ipe:ipi⁹ ī inigtate sua morieť:sangui/
nē aūt eius de manu tua requirā. Si āt ānūciante te
ad ipiū vt a vijs suis cōuertat:nō fuerit cōuersus
a via sua:ipe ī inigtate sua morieť:porro tu aīaz
tuā liberasti. Tu ergo fili hoīs dic ad domū isrl.
Sic locuti estis dicentes. Inigtates nre z pcta
nra sup nos sūt:z in ipis nos tabescim⁹. Quo er/
go viuere poterim⁹? Dic ad eos. Viuo ego dicit
dns de⁹. Nolo morte ipij:sed vt cōuertat ipi⁹ a
via sua z viuat. Cōuertim⁹ a vijs vris pessimis.
Et quare moriemini dom⁹ isrl. Tu itaq; fili hoīs
dic ad filios ppli tui. Justicia iusti ñ liberabit eū
in q̄cūq; die peccauerit:z ipietas ipij nō nocebit
ei ī quacūq; die cōuersus fuerit ab impietate sua.
Et iust⁹ ñ poterit viuere ī iusticia sua:ī q̄cūq; die
peccauerit. Etiā si dixero iusto q vita viuat:z cō
fisus ī iusticia sua fecerit inigtate: oēs iusticie ei⁹
oblitioni tradēť. z ī inigtate sua quā operat⁹ est
in ipa morieť. Si āt dixero ipio morte morieris
z egerit pniam a peccato suo:feceritq; iudiciū z
iusticiā:z pignus restituerit ille ipi⁹ rapināq; red/
diderit:ī mādatis vite ābulauerit:nec fecerit q̄q;
iniustū:vita viuet z nō morieť. Oīa pcta ei⁹ que
peccauit:non imputabūtur ei. Judiciū z iusticiā
fecit:vita viuet. Et dixerunt fili ppli tui. Non est
eq ponderis via dñi. Et ipox via iniusta ē. Cum
enī recesserit iust⁹ a iusticia sua feceritq; īigtates
morieť in eis. Et cū recesserit ipi⁹ ab impietate
sua:feceritq; iudiciū z iusticiā:viuet in eis. Et dici
tis. Non ē recta via dñi. Unūquēq; iuxta vias
suas iudicabo de vobis dom⁹ isrl. Et factuz ē in
duodecimo āno in decimo mense:in gnta mēsis
transmigratiōis nre:venit ad me qui fugerat de

irl'z dicens. Vastata ē ciuitas. Pan' ăt dñi fcă fuerat ad me vespe añcz veniret q fugerat: apuitcz os meū donec veniret ad me mane: z apto ore meo nō silui ăpli'. Et factū ē verbū dñi ad me dicens. Fili hōis: q habitāt ī ruīosis his: sup humū isrl' loquētes: aiūt. Un' erat abrahā: z hērditate possedit terrā. Nos aūt multi sum': nobis data est tra ī possessionē. Idcirco dices ad eos. Hec dic dñs de'. Qui ī sanguīe comeditis: z oculos vros leuatis ad imūdicias vras z sāguinē fūditis: nūqd terrā hereditate possidebitis? Stetistis in gladijs vris fecistis abhoīatiōes: z vnus q̄sq; vxorē pximi sui polluit: z terrā hereditate possidebit? Hec dices ad eos. Hic dicit dñs de': viuo ego: q̄z q in ruinosis hītāt gladio cadēt: z q ī agro est bestijs tradet ad deuorādū: q āt in p̄sidijs z in spelūcis sūt peste morietur. Et dabo tra ī solitudinē z in desertū: z deficiet supba fortitudo ei': z desolabūt mōtes isrl: eo q̄ null' sit q p eos trāseat. Et sciēt q̄z ego dñs: cū ōdero tras eoz ōsolatā z deftā pp vniuersas abhoīatiōes suas q̄s opati sūt z tu fili hōis: filij ppli tui q loquūt ō te iux mu ros z ī ostijs domoz: z dicūt vn' ad alterū vir ad pximū suū loquētes: venite z audiam' quis sit sermo egrediēs a domino. Et veniūt ad te quasi si ī grediatur popul': z sedent coza te popul' me'. Et audiūt sermones tuos: z nō faciūt eos: quia ī canticuz oris sui vertunt illos. Et auariciā suaz segt coz eoz: z es eis q̄si carmē musicum quod suaui dulcicz sono canitur. Et audiunt verba tua: z nō faciūt ea: z cū venerit qō p̄dictū ē ecce.n. vēit: tūc sciēt q̄z pphetes fuerit inē eos. XXXIIII

Et scīm ē vbū dñi ad me dicēs. Fili hōis pphēta ō pastoribus isrl': ppha z dices pastoribus. Hec dic dñs de'. Ue pastorib' isrl': q pascebant semetipos. Nōne greges a pastoribus pascūt? Lac comedebat' z lanis operiebamini: z quod crassū erat occidebatis: gregē aūt meū ñ pascebatis. Qō firmū fuit ñ ꝯsolidastis: z qō egrotū nō sanastis. Qō cōfractū ē nō alligast': z qō abiectum est nō reduxistis: z qō pierat ñ q̄sistis: sed cū austeritate ipabatis eis z cū potētia: z dispse sūt oues mee eo q nō eēt pastor: z facte sūt i deuorationē oīum bestiaz agri z dispse sūt. Errauerūt greges mei in cūctis montib' z ī vniuerso colle excelso: z sup oēm faciē terre dispsi sūt greges mei: z nō erat q regreret. Nō erat inquā q regrēt. Propter ea pastores audite verbū dñi. Uiuo ego dicit dñs de': q̄z p eo q̄ facti sunt greges mei in rapinā z oues mee ī deuorationē oīuz bestiaz agri eo q nō eēt pastor: neq; enī q̄sierūt pastores gregē meū: sed pascebāt pastores semetipsos z greges meos nō pascebāt: propter ea pastores audite verbū dñi. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ipe sup pastores: regrā gregē meū de manu eoz: z cessare faciā vt vltra nō pascāt gregē meū: nec pascāt ăpli' pastores semetipos. Et liberabo gregē meū de ore eoz: z nō erit vltra eis in escaz q

4 hec dicit dñs deus. Ecce egoipe regrā oues meas: z visitabo eas. Sicut vīsitat pastor gregē suum: ī die q̄n fuerit ī medio ouiū suaz dissipataz: sic visitabo oues meas: z liberabo eas de oīb' locis ī qb' dispse fuerant ī die nubis z caliginis. Et educā eas de pplis: z cōgregabo eas de terris: z īducā eas in tram suā: z pascā eas in mōtib' isrl' ī riuis z ī cūct' sedib' tre. In pascuis vberrimis pascuā eas z ī montib' excelsis isrl' erūt pascue eaz. Ibi regescēt ī herbis viretib': z in pascuis pīguib' pascēt sup montes isrl. Ego pascā oues meas z ego eas accubare faciā dicit dñs deus. Qō pierat regrā: z qō abiectū erat reducā: z qō ꝯfractū fuerat alligabo: z qō' infirmū fuerat cōsolidabo: z qō pinguī z forte: custodiā z pascā illas ī iudicio.

5 Uos āt greges mei: hec dic dñs de'. Ecce ego iudico īt pec': z pec' arietū z hircoz. Nōne sat' erat vobis pascua bona depascī: insuper z rīligas pascuaz vraz cōculcastis pedib' vris: z cū purissimā aquā biberitis: reliquā pedib' vris turbastis. Et oues mee bis q̄ cōculcata pedib' vris fuerāt pascebāt: z q̄ pedes vri turbauerāt hec bibebāt. Propterea hec dicit dñs de' ad vos. Ecce ego ipe iudico inter pec' pingue z macilētū. Pro eo q̄ laterib' z humeris ipingebatis: z cornib' vris ventilebatis oīa īfirma pecora donec dispgerent foras: saluabo gregē meū: z nō erit vltra ī rapinā z iudicabo inē pecus z pec' z suscitabo sup ea pastorē vnū q̄ pascet ea: seruū meū dauid ipe pascet ea: z ipe erit eis in pastorē. Ego āt dñs ero eis in deū: z seru' meus dauid p̄nceps in medio eoruz. Ego dñs locut' sū. Et faciā cū eis pactuz pacis: z cessare faciā bestias pessimas de terra: z q hītant i deserto: securi dormiēt in saltib' z ponā eos ī circuitu collis mei bñdictionē: z ōducā imbrē ī tpe suo: z pluue bñdictiōis erūt. Et dabit lignū agri fructū suū: z terra dabit germē suū z erūt ī terra sua absq; timore. Et sciēt q̄z ego dñs cū cōtriuero chatenas iugi eoz z eruero eos de manu īpāt tiū sibi. Et nō erūt vltra in rapinā ī gētib' neq; bestie terre deuorabūt eos: sed hītabūt cōfidenter absq; vllo terrore. Et suscitabo eis germē noīatū z nō erūt vltra īmuniti fame ī terra neq; portabūt vltra opprobriū gētiū. Et sciēt q̄z ego dñs deus eoz cū eis: z ipi ppl's me' dom' isrl': ait dñs de'. Uos āt greges mei gregef pascue mee hoīes estis: z ego dñs de' vr' dicit dñs de'. XXXV

Et fact' est sermo dñi ad me dicens. Fili hōis: pone faciē tuā aduersū montē seyr z pphetabis de eo: z dices illi. Hec dic dñs deus. Ecce ego ad te mons seyr: z extendaz manū meā sup te: z dabo te desolatū atq; desertū. Urbes tuas demoliar z tu desert' eris: z scies q̄z ego dñs: eo q̄ fueris inimic' sēpitern': z cōcluseri filios isrl' in manus gladij in tpe afflictionis eoz: in tpe iniqtatis extreme. Propter ea viuo ego dic dñs deus: qm̄ sanguini tradā te: z sanguis te pseq̄et. Et cū sanguinē oderis: sanguis pseq̄t te. Et

dabo mõtē seyr desolatum: atq; dektū:ꝛ auferā de eo euntē ꝛ redeuntē ꝛ iplebo mõtes eiꝰ occisoꝝ suoꝝ. In collibꝰ tuis ꝛ in vallibꝰ tuis atq; i tozrētibꝰ interfecti gladio cadēt. In solitudines sēpiternas tradā te:ꝛ ciuitates tue no hītabūtur. Et scietis qꝛ ego dñs deꝰ:eo q; dixerꝝ:due gētes ꝛ due terre mee erūt ꝛ hereditate possidebo eas:cum dñs eēt ibi. Propterea viuo ego dicit dñs deus: qꝛ faciā iuxꝝ irā tuā ꝛ ɨz çelū tuū quē fecisti odio hñs eos:ꝛ notus efficiar ꝑ eos cū te iudicauero: ꝛ scies qꝛ ego dñs. Audiui vniuersa opprobꝛia tua q̄ locutꝰ es de montibꝰ isrl dicēs. Deserti nobis ad deuozandō dati sūt. Et insurrexistis sup me oze vro:ꝛ derogastis aduersum me. Uerba vra ego audiui. Hec dicit dñs deus. Letāte vniuersa ra:in solitudinē te redigā:sicuti gauisꝰ es sup hereditatē domꝰ isrl:eo q; fuerit dissipata:sic faciaꝛ tibi. Dissipatꝰ eris mons seyr ꝛ idumea oīs:ꝛ scient qꝛ ego dñs.

XXXVI

Tu ãt fili hõis ,ppheta sup montes isrl:ꝛ dices. Montes isrl audite verbuꝛ dñi. Hec dicit dñs deus. Eo q; dixerit inimicus de vobis:euge altitudines sēpiterne in hereditatē date sūt nobis ,pterea vaticiare ꝛ dic:hec dicit dñs deus. Pro eo q; desolati estis ꝛ cōculcati ꝑ circuitū:ꝛ facti in hereditatē reliqs gētibus ꝛ ascēdistis sup labiū līgue ꝛ opprobriū ppli ,pterea mõtes isrl audite verbū dñi dei. Hec dicit dñs deus mõtibꝰ ꝛ collibꝰ ꝛ torrentibꝰ vallibusq; ꝛ desertis:parietinis ꝛ vrbibꝰ derelictis q̄ depopulate sūt ꝛ subsānate a reliqs gētibus per circuitū. Propterea hec dicit dñs deus. Quīn in igne çeli mei locutꝰ sum de reliqs gētibꝰ ꝛ de idu mea vniuersa q̄ dederūt terrā meā sibi in hereditatē cū gaudio ꝛ toto cozde ꝛ ex aīo:ꝛ eiecerunt eā vt vastarēt: idcirco vaticinare sup humū isrl: ꝛ dices mõtibꝰ ꝛ collibꝰ iugis ꝛ vallibꝰ. Hec dicit dñs deus. Ecce ego in çelo meo ꝛ i furoze meo locutꝰ sū eo q; cõfusionē gentiū sustinueritis. Idcirco hec dicit dñs deꝰ. Ego leuaui manū meam vt gentes q̄ in circuitu vro sūt:ipe cõfusionē suaꝛ portēt:vos ãt montes isrl ramos vros germinetꝝ ꝛ fructū vrm afferatis populo meo isrl. Prope.n.ē vt veniat. Qꝛ ecce ego ad vos:ꝛ conuertar ad vos ꝛ arabimini ꝛ accipietis semitē: ꝛ multiplicabo i vobis hoīes oēmq; domū isrl. Et hītabūt ciuitates ꝛ ruinosa instaurabūt:ꝛ replebo vos hõibꝰ ꝛ iumētꝝ ꝛ multiplicabūt ꝛ crescēt. Et hītaꝝ vos faciā sicꝫ a ꝓncipio:bonisq; dõabo maioribꝰ q̄ hũ stis ab initio:ꝛ scietis qꝛ ego dñs. Et adducā sup vos hoīes populum meū isrl:ꝛ hereditate possidebunt te. Et eris eis i hēditatē:ꝛ non addes vltra vt absq; eis sis. Hec dicit dñs deꝰ. Pro eo q; dicunt de vobis deuozatrix hoīum es ꝛ suffocans gētē tuā:ꝓpea hoīes ñ comedes ãpliꝰ:ꝛ gētē tuam nõ negabis vltra ait dñs deꝰ. Nec auditā faciā i te ãplius cõfusionē gētiū ꝛ opprobriū ppli rum nequaq; portabisꝰ:ꝛ gentē tuā ñ amittes amplius ait dñs deus. Et factū ē verbū dñi ad me dicens. Fili hõis:domꝰ isrl hitauerūt i humo sua:ꝛ polluerunt eā in vijs suis ꝛ i studijs suis. Juxta imūdiciā mēstruate facta ē via eoꝝ coꝝā me:ꝛ effudi idignationē meā sup eos ꝑ sanguine quē fuderunt sup terrā. Et i idolis suis polluerunt eā:ꝛ dispsi eos i gētes:ꝛ vētilati sūt i terras. Juxꝝ vias eoꝝ ꝛ adiuētiones eoꝝ iudicaui eos. Et ingressi sūt ad gentes adquas itroierūt:ꝛ polluerūt nomen scm meū:cū dicerēt ho eis:ppli dñi iste ē:ꝛ de tra eiꝰ egressi sūt. Et pepci nōi scō meo qō polluerat domus isrl in gētibꝰ ad quas ingressi sūt. Idcirco dices domui isrl. Hec dicit dñs deꝰ. Nō ppē vos ego faciā domꝰ isrl:sed ,ppter nomē scm meū qō polluistis in gentibꝰ ad quas itrastis. Et scificabo nomē meū magnū qō pollutū ē iter gētes:qō polluistis in medio eaꝝ. vt sciant gētes qꝛ ego dñs: ait dñs exercituū: cū scificatꝰ fuero i vobis coꝝā eis. Tollā qppe vos de gentibꝰ ꝛ congregabo vos de vniuersis terris:ꝛ adducā vos i terrā vram. Et effundā sup vos aquā mūdā:ꝛ mūdabimi ab oīb ignamētis vris:ꝛ ab vniuersis idolis vris mūdabo vos. Et dabo vob coꝝ nouū ꝛ spm nouum ponā i medio vri. Et auferā coꝝ lapideū de carne vra:ꝛ dabo vobis coꝝ carneū:ꝛ spm meum ponā i medio vri. Et faciā vt i ꝓceptis meis ābuletis:ꝛ iudicia mea custodiatis ꝛ opemini. Et habitabitis in terra quā dedi pribus vris:ꝛ eritis mihi in ppm:ꝛ ego ero vbis i deū. Et saluabo vos ex vniuersis ignamētis vris:ꝛ vocabo frumētū ꝛ multiplicabo illud:ꝛ nō ponā vobis famē. Et multiplicabo fructū ligni ꝛ genimina agri vt nō portetis vltra opprobriū famis i gētibꝰ. Et recordabimi viaꝝ vraꝝ pessimaꝝ studiozūq; non bonoꝝ:ꝛ displicebūt vobis iniqtates vre:ꝛ scelera vra. Nō ,ppter vos ego faciā:ait dñs deus notū sit vobis. Cōfundimi ꝛ erubescite sup vijs vris domꝰ isrl. Hec dicit dñs deus. In die q̄ mūdauero vos ex oīb iniqtatibꝰ vris ꝛ inhītari fecero vrbes ꝛ instauratuero ruinosa ꝛ terrā deserta fuerit exculta:q̄ quōdā erat desolata i oculis oīs viatoris:dicēt. Terra illa iculta:facta ē vt hortꝰ voluptatis: ꝛ ciuitates deserte ꝛ destitute atq; suffosse munite sederūt. Et scient gētes q̄cūq; derelicte fuerint i circuitu vro:qꝛ ego dñs edificaui dissipata plātauiq; iculta:ego dñs locutꝰ sum ꝛ feceri. Hec dicit dñs deus. Adhuc i hoc iueniēt me domus isrl vt faciā eis. Multiplicabo eos sicut gregez hoīum vt gregē scm vt gregē irm i solēnitatibꝰ ei. Sic erūt ciuitates defte plene gregibꝰ hoīuz ꝛ scient qꝛ ego dñs.

XXXVII

Facta ē sup me manus dñi:ꝛ eduxit me i spū dñi:ꝛ dimisit me in medio campi q̄ erat plenꝰ ossibꝰ:ꝛ circūduxit me ꝑ ea in gyro. Erāt ãt multa valde sup faciē cāpi:siccaq; vehemēter. Et dixit ad me. Fili hõis putasne vivent ossa ista? Et dixi. Dñe deus tu nosti. Et dixit ad me. Vaticinare ō ossibꝰ istis. Et dices eis.

Ossa arida: audite vbū dñi. Hec dic̄ dñs de⁹ ossib⁹ his. Ecce ego intromittā i vos spūm & viuetis & dabo sup vos neruos: & succrescē faciā sup vos carnes & superextēdā i vobis cutez: & dabo vobis spūm & viuetis: & scietis qz ego dñs. Et ꝓphaui sicut ꝓceperat mihi. Factꝰ ē aut sonꝰ ꝓphetante me & ecce cōmotio. Et accesserūt ossa ad ossa vnū qq̄ ad iūcturā suaz. Et vidi: & ecce sup ea nerui & carnes ascēderūt: & extēta ē i eis cutis ꝺsup: & spūs nō hēbāt. Et dixit ad me. Vaticinare ad spiritū vaticinare fili hois: & dices ad spūm. Hec dicit dñs de⁹. A q̄tuor vētis veni spūs: & īsuffla sup interfectos istos & reuiuiscāt. Et ꝓphaui sic ꝓceperat mihi. Et ingressꝰ ē i ea spūs: & reuixerunt: steteruntq̄ super pedes suos exercitus grandis nimis valde. Et dixit ad me. Fili hois: ossa hec vniuersa domus isrl ē. Ipsi dicūt. Aruerūt ossa nra: & pijt spes nra & abscisi sumꝰ. Dꝛopterea vaticinare: & dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego aperiā tumulos vros: & educaz vos de sepulchris vestris popule⁹ me⁹: & inducā vos in terraz isrl. Et scietis qz ego dñs cū aperuero sepulchra vra: & eduxero vos ꝺ tumulis vestris popule me⁹: & dedero spūm meū i vobis & vixeritis. Et requiescere vos faciā sup humū vestrā: & scietis quia ego dñs locutꝰ sū & feci: ait dñs de⁹. Et factꝰ ē sermo dñi ad me dicēs. Et tu fili hois sume tibi lignū vnū: & scribe sup illud iude & filioꝝ isrl socijs ei⁹. Et tolle lignū alterū: & scribe sup illō: ioseph lignū effraim: & cūcte dom⁹ isrl socioꝝq̄ ei⁹. Et adiunge illa vnū ad alterū tibi i lignū vnū: & erūt i vnionē i manu tua. Cū aūt dixerit ad te filij ppli tui loquentes: nōne idicas nobis quid i his tibi velis? Loq̄ris ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego assumā lignū ioseph: qđ ē i mānu effraim: & trib⁹ israhel que sūt ei adiūcte & dabo eas pariē cū ligno iuda & faciaz eas in lignū vnū: & erūt vnū i manu ei⁹. Erūt aūt ligna super que scripseris i manu tua in oculis eoꝝ: & dices ad eos: hec dic̄ dñs de⁹. Ecce ego assumā filios isrl ꝺ medio nationū ad q̄s abierūt & cōgregabo eos vndiq̄ & adducā eos ad humū suā. Et faciaz eos gētē vnā i terra i mōtib⁹ israhel: & rex vn⁹ erit oīb⁹ ip̄erās. Et nō erūt vltra due gētes: nec diuidēt āplius i duo regna. Neq̄ polluent vltra i idolis suis & abhoīatiōb⁹ suis: & cūctis iniq̄tatib⁹ suis: & saluos eos faciā de vniuersis sedib⁹ suis in q̄bus peccauerūt: & emūdabo eos. Et erūt mihi populus: & ego ero eis deus & seru⁹ me⁹ dauid rex super eos: & pastoꝝ vnus erit oīuz eoꝝ. In iudicijs meis ambulabūt: & mādata mea custodiēt: & faciēt ea. Et habitabūt sup trā quā dedi seruo meo iacob i q̄ habitauerūt pres vri: & habitabūt sup eaz ipsi & filij eoꝝ & filij filioꝝ eoꝝ vsq̄ i sempitnū: & dauid ꝑuus me⁹ ꝓnceps eoꝝ i ꝑpetuū. Et pcutiā illis fedus pacis pactū sempiternū erit eis. Et fūdabo eos & mltiplicabo: & dabo scificationē meā in medio eoꝝ i ꝑpetuū. Et erit tabernaculū meū i eis: & ero eis de⁹ & ipi erūt mihi ppli. Et sciēt gentes qz ego dñs scificatoꝝ isrl: cum fuerit scificatio mea in medio eoꝝ i perpetuū.

XXXVIII

Et factꝰ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hois pone faciē tuā ꝺ gog & trā magog pncipez capitis mosoch & thubal: & vaticinare de eo & dices ad eū. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te gog pncipem capitis mosoch & thubal. Et circūagā te & ponā frenū i maxillis tuis: & educā te & oēz exercitū tuū: equos & equites vestitos loricis vniuersos: multitudinē magnam hastā & clypeū arripiētiuz & gladiū. Perse ethiopes & libyes cuz eis: oēs scutati & galeati. Gomer & vniuersa agmina ei⁹: dom⁹ thogozma latera aq̄lonis & totū robur ei⁹: pplq̄ mltū tecū ꝓpara & ultrue te & oēm multitudinē tuā que coacernata ē ad te & esto eis in ꝓceptū. Post dies multos visitaberis. In nouissimo ānoꝝ venies ad trāz que reuersa ē a gladio & cōgregata ē de pplis multis ad mōtes isrl q̄ fuerūt deserti iugiē. Hec de populis educta ē: & habitabūt i ea cōfidenter vniuersi. Ascendens aūt q̄si tēpestas venies & q̄si nubes vt operias trā tu & oīa agmina tua: & populi multi tecū. Hec dic̄ dñs deus. In die illa ascēdēt ꝛmōes sup coꝛ tuuz & cogitabis cogitationē pessimā. & dices. Ascēdā ad terrā absq̄ muro: veniā ad quiescētes habitantesq̄ secure. Ipi oēs habitāt sine muro: vectes & porte nō sūt eis. Ut diripias spolia & tuadas prede: vt inferas manū tuā sup eos q̄ deserti fuerāt & postea restituti: & sup pplm q̄ est ꝺgregat⁹ ex gētibus q̄ possidere cepit & esse habitatoꝛ vmbilici trē. Saba & dedan & negociatores tharsis & oēs leones ei⁹ dicēt tibi. Nunqd ad sumēda spolia tu venis? Ecce ad diripiēdam prdā ꝺgregasti multitudinē tuā vt tollas argētuz & aurū: auferas supellectilē atq̄ substātiā: & diripias māubias infinitas. Dꝛopterea vaticiare fili hois: & dices ad gog. Hec dic̄ dñs de⁹. Nūqd nō i die illo cū habitauerit pplus me⁹ isrl ꝺfidēt: scies & vēies de loco tuo a latib⁹ aquilonis tu & populi multi tecum: ascensoꝛes equoꝝm vniuersi: cetus magnus: & exercitus vehemens: & ascendes super populum meum isrl quasi nubes vt operias terraz. In nouissimis diebus eris: & adducam te super terram meaz: vt sciant gentes me cū scificatus fuero in te in oculis eoꝝz o gog. Hec dicit dominus deus. Tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis in manu seruoꝝm meoꝝm pꝛophaꝝm israhel q̄ pphetauerūt i diebus illoꝝ tēpoꝝ vt adducerez te sup eos. Et erit i die illa i die aduētus gog super trā isrl: ait dñs de⁹ ascēdet idignatio mea i furoꝛe meo & i zelo meo. In igne ire mee locutus sū: qz in die illa erit cōmotio magna sup trā isrl: & cōmouebūt a facie mea pisces maris & volucres celi & bestie agri: & oē rptile q̄ mouet sup humū: cūcti q̄ hoīes q̄ sūt sup faciē trē. Et subuertēt montes & cadēt sepes & oīs murꝰ corruet i trāz. Et cōuocabo aduersꝰ eū i cūctis mōtib⁹ meis gladiū ait dominꝰ de⁹. Gladi⁹ vnūscuiusq̄ i fratrē suū dirigēt

& 4

Et iudicabo eum peste ⁊ sanguine ⁊ imbre vehe/
mēti ⁊ lapidib⁹ imēsis. Ignē ⁊ sulphur pluā sup
eū ⁊ sup exercitū ei⁹: ⁊ sup pplos multos q sūt cū
eo. Et magnificabo⁹ ⁊ scificabo⁹: ⁊ not⁹ ero i ocu
lis multaꝝ gētiū: ⁊ sciēt qz ego dns. XXXIX

Tu aut fili hois vaticinare aduersū gog:
⁊ dices. Hec dicit dns de⁹. Ecce ego sup
te gog pncipē capitis mosoch ⁊ thubal:
⁊ circūagā te ⁊ educā te: ⁊ ascēdere te faciā ō late
rib⁹ aquilōis: ⁊ adducā te sup montes isrl. Et pcu
tiam arcū tuū i manu sinistra tua: ⁊ sagittas tuas
de manu dextera tua deijciā. Sup mōtes isrl ca
des tu ⁊ oīa agmīa tua ⁊ ppli q sūt tecū. Ferę aui
bus: oīq volatile celi: ⁊ bestijs tre dedi te ad de/
uozandū. Sup faciē agri cades: qz ego locut⁹ sū:
ait dns deus. Et īmittā ignē i magog ⁊ i his q bī
tant i insulis cōfident: ⁊ sciēt qz ego dns. Et no/
men scm meū notū faciā in medio ppli mei isrl:
⁊ nō polluā nomē scm meū āplius: ⁊ sciāt gentes
qz ego dns scūs isrl. Ecce venit: ⁊ fcm est ait dns
deus. Hec est dies de q locut⁹ sū. Et egrediēt hi
tatozes de ciuitatib⁹ isrl: ⁊ succedēt ⁊ cōburēt ar/
ma clypeū ⁊ hastas arcū ⁊ sagittas ⁊ baculos ma
nuū ⁊ cōtos: ⁊ succedēt ea igni septē ānis. Et non
portabūt ligna de regionib⁹ neq succidēt ō salti
bus qm arma succēdēt igni: ⁊ depdabūt eos qb⁹
pde fuerāt: ⁊ diripiēt vastatozes suos: ait dns de⁹.
Et erit i die illa dabo gog locū noīatū sepulchꝝ
i isrl: vallē viatoꝝ ad orientē maris: q obstupescē
faciet ptereūtes. Et sepeliēt ibi gog ⁊ oēz mlt̄itu
dinē ei⁹: ⁊ vocabit vallis multitudis gog: ⁊ sepe
liēt eos dom⁹ isrl: vt mūdēt terrā septē mensib⁹.
Speliet āt eū oīs ppls tre: ⁊ erit eis noīata dies
i qua i q glificat⁹ sū: ait dns deus. Et viros iugiter
cōstituēt lustrātes terrā: q sepeliāt ⁊ regrāt eos q
rmāserāt supza faciē tre vt emūdēt eā. p̄ mēses
āt septē qrē icipiēt ⁊ circuibūt pagrātes trā. Cuq
viderit os hōis statuēt iuxta illud titulū: donec se
peliāt illō pollictozes in valle multitudis gog.
Nomē āt ciuitatis amona: ⁊ mūdabūt trā. Tu q
fili hōis hec dic dns de⁹. Dic oi volucri ⁊ vniuer
sis auib⁹ cūctisq bestijs agri. Cōuenite ppate: cō
currite vndiq ad victimā meā quam ego īmolo
vobis: victimā grādē sup montes isrl: vt come/
datis carnes ⁊ bibatis sanguinē. Carnes fortiuz
comedetis: ⁊ sanguinē pncipū tre bibetis: arietū
⁊ agnoꝝ ⁊ bircoꝝ taurozūq ⁊ altiliuz ⁊ pīguiū
oīum. Et comedetis adipē i saturitatē: ⁊ bibetis
sanguinē i ebrietatē ō victima quā ego īmolaui
vobis ⁊ saturabimī sup mensā meā de eā ⁊ ō eq
te fozti: ⁊ de vniuersis viris bellatozib⁹: ait dns
de⁹. Et ponā gl̄iam meā i gentib⁹: ⁊ videbūt oēs
gētes iudiciū meū qō fecerī: ⁊ manū meā quam
posuerī sup eos ⁊ sciēt dom⁹ isrl qz ego dns de⁹
eoꝝ a die illa ⁊ ōīceps. Et sciēt gētes qm i iugtate
sua capta sit dom⁹ isrl: ⁊ qō oreliqrit me ⁊ ab scō
derī faciē meā ab eis: ⁊ tradideri eos i man⁹ ostiū
⁊ ceciderīt i gladio vniuersi. Iuxta imūdicia eoꝝ ⁊
scel⁹ feci eis: ⁊ abscōdi faciē meā ab illis. ppea h
dic dns de⁹. Nūc reducā captiuitatē iacob: ⁊ mi
ſebor oīs dom⁹ isrl. Et assumā celū p nomie scō
meo: ⁊ portabūt cōfusioē suā ⁊ oēm puaricatio
nē quā puaricati sē in me: cū hītauerint in tra sua
cōfidēter neminē formidātes: ⁊ reduxero eos de
pplis: ⁊ cōgregauero de terris īmicoꝝ suoꝝ: ⁊ sci
ficat⁹ fuero in eis in oculis gētiū plurimaꝝ. Et sci
ent qz ego dns deus eoꝝ eo q trāstulerī eos in
nationes: ⁊ cōgregauerī eos sup terrā suā: ⁊ ñ de/
reliqrim quēq ex eis ibi. Et nō abscōdam vltra
faciē meā ab eis: eo q effuderim spm meū super
oēm domū isrl: ait dns deus. XL

In vigesimognto āno transmigrationis
nre in exordio āni decīa mēsis quarto/
decīo āno postq pcussa ē ciuitas in ipsa
hac die facta ē sup me manus dñi: ⁊ adduxit me
illuc in visionib⁹ dei. Adduxit me i terrā isrl: ⁊ di
misit me sup mōtē excelsū nimis sup quē erat q̄si
edificiū ciuitatis ꝟgentis ad austrū. Et introdu/
xit me illuc. Et ecce vir cui⁹ erat spēs quasi spēs
eris: ⁊ fūicul⁹ lineꝰ i mānu ei⁹: ⁊ calam⁹ mēsure i ma
nu eius. Stabat āt in porta: ⁊ locut⁹ ē ad me ides
vir. Fili hōis: vide oculis tuis ⁊ auribus tuis audi:
⁊ pōe coꝛ tuū in oīa q ego ondam tibi: qz vt ostē
dantur tibi adducte⁹ es huc. Annūcia oīa q tu vi
des domui isrl. Et ecce murus forinsec⁹ i circui
tu dom⁹ vndiq: ⁊ in manu viri calam⁹ mensure
sex cubitoꝝ ⁊ palmo. Et mēsus ē latitudinē edifi
cij calāo vno: altitudinē quoq calamo vno. Et
venit ad portā q respiciebat viā orientalē: ⁊ ascē
dit p gradus eius. Et mēsus ē limē porte calamo
vno: latitudinē. i. limē vnū calamo vno in latitu/
dine: ⁊ thalamū vno calamo in longū: ⁊ vno cala
mo in latū: ⁊ iter thalamos gnq cubitos: ⁊ limē
porte iuxta vestibulū porte itrīsec⁹ calamo vno.
Et mēsus est vestibulū porte octo cubitoꝝ: ⁊ frōtē ei⁹ duob⁹ cubitis. Vestibulū āt porte erat itrin
secus. Pozro thalami porte ad viā orientalē tres
hinc ⁊ tres inde mēsura vna triū ⁊ mensura vna
frontiū ex vtraq pte. Et mēsus ē latitudinē limi
n s porte decē cubitoꝝ: ⁊ longitudinē porte tre/
decī cubitoꝝ: ⁊ marginē añ thalamos cubiti vni
us: ⁊ cubit⁹ vnus finis vtriq. Thalami āt sex cu
bitoꝝ erāt hinc ⁊ inde. Et mēsus ē portā a tecto
thalami vsq ad tectū ei⁹: latitudinē viginti q̄nq
cubitoꝝ: ostiū cōtra ostiū. Et fecit frōtes p sexa/
ginta cubitos: ⁊ ad frōtem atriū porte vndiq p
circuitū: ⁊ añ faciē porte q ptingebat vsq ad fa/
ciem vestibuli porte interioris q̄quaginta cubi
tos: ⁊ fenestras obliquas i thalamis ⁊ in frontib⁹
eoꝝ: q erant itra portā vndiq p circuitū. Similr āt
erant ⁊ i vestibulis fenestre p gyrū itrinsec⁹: ⁊ añ
frontes pictura palmaꝝ celata. Et eduxit me ad
atriū exteri⁹: ⁊ ecce gaçophylatia ⁊ pauimētum
stratū lapide i atrio p circuitū. Triginta gaçophy
latia in circuitu pauimēti: ⁊ pauimētū i frōte poꝛ
taꝝ secundū longitudinem poꝛtarum erat īferi⁹.

5 Et mēsus ē latitudinē a facie porte iferioris vsq; ad frontē atri iterioris extrinsecus:cētū cubitos ad orientē ⁊ aglonem. Porta vero q̄ respiciebat viā aquilōis atrij exterioris mēsus ē:tā in longitudine q̄z in latitudine:⁊ thalamos ei⁹ tres hinc ⁊ tres inde ⁊ frontē eius:⁊ vestibulū ei⁹ fm mēsurā porte porris qnquaginta cubitoꝝ longitudinē ei⁹ ⁊ latitudinē vigintiqnq; cubitoꝝ. Fenestre ät ei⁹ ⁊ vestibulū ⁊ sculpture fz mēsurā porte q̄ rīspiciebat ad orientē:⁊ septē graduū erat ascēsus ei⁹. Et vestibulū añ eā:⁊ porta atrij iterioris contra portā aglonis ⁊ orientalē. Et mēsus ē a porta vsq; ad portā:cētū cubitos. Et eduxit me ad viam australē:⁊ ecce porta q̄ respiciebat ad austrum. Et mēsus ē frontē eius ⁊ vestibulū ei⁹ iuxta mēsuras supiores:⁊ fenestras ei⁹ ⁊ vestibula ī circuitu sic fenestras ceteras:qnquaginta cubitoꝝ lōgitudine ⁊ latitudine vigintiquīq; cubitoꝝ:⁊ in gradibus septē ascēdebatur ad eā. Et vestibulū añ fores eius:⁊ celate palme erāt vna hinc:⁊ altera inde in fronte ei⁹:⁊ porta atrij iterioris ī via australi. Et mēs⁹ ē a porta vsq; ad portā ī via australi centū cubitos. Et itroduxit me ī atriū iteri⁹ ad portā australē:⁊ mēsus ē portā iux mēsuras supiores:thalamū ei⁹ ⁊ frōtē ei⁹ ⁊ vestibulū ei⁹ hisdē mēsur⁹:⁊ fenestras ei⁹ ⁊ vestibulū ei⁹ ī circuitu qnquaginta cubitos lōgitudīs:⁊ latitudinis viginti qnq; cubitos:⁊ vestibulū p gyrū lōgitudine vigītiqnq; cubitoꝝ:⁊ latitudīe quīq; cubitoꝝ. Et vestibulū ei⁹ ad atriū exteri⁹:⁊ palmas ei⁹ ī fronte:⁊ octo grad⁹ erāt qbus ascendebat p eā. Et introduxit me ī atriū iteri⁹ p viā orientalē:⁊ mēs⁹ ē portas scōm mēsuras supiores:thalamū ei⁹ ⁊ frontē ei⁹ ⁊ vestibulū ei⁹ sic supra:⁊ fenestras eius ⁊ vestibula ī circuitu lōgitudīe qnq̄ginta cubitoꝝ:⁊ latitudine vigītiquīq; cubitorū: ⁊ vestibulū ei⁹ .i. atrij exterior⁹ ⁊ palme celate ī frōte eius hīc ⁊ inde:⁊ ī octo gradib⁹ ascēs⁹ ei⁹. Et itroduxit me ad portā q̄ respiciebat ad aglonē. Et mensus ē scōm mēsuras supiores thalamū eius ⁊ frontē ei⁹ ⁊ vestibulū ei⁹ ⁊ fenestras ei⁹ p circuitū lōgitudine qnquaginta cubitoꝝ ⁊ latitudine vigintiqnq; cubitoꝝ:⁊ vestibulū ei⁹ respiciebat ad atriū exteri⁹ ⁊ celatura palmaꝝ in fronte ei⁹ hīc ⁊ inde:⁊ ī octo gradib⁹ ascēs⁹ ei⁹:⁊ p singula gaçophylatia ostiū ī frontib⁹ portaꝝ ibi lauabāt holocaustū. Et ī vestibulo porte due mēse hinc ⁊ due mēse īde:vt īmoleꝝ sup eos holocaustū ⁊ p pctō ⁊ p delicto. Et ad latus exteri⁹ qō ascēdit ad ostiū porte que pgit ad aquilonē due mense:⁊ ad lat⁹ alterū ante vestibulū porte due mēse. Quattuor mēse hinc:⁊ quattuor mense īde:per latera porte octo mense erāt:sup quas īmolabāt. Quattuor ät mēse ad holocaustū de lapidib⁹ quadris extructe:longitudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij:⁊ latitudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij:⁊ altitudine cubiti vnius:sup quas ponāt vasa ī qb⁹ īmolaꝝ holocaustū ⁊ victima. Et labia earū palmi vni⁹:⁊ reflexa ītrinsec⁹ p circuitū sup mensas aūt carnes oblatiōis. Et extra portam inferioꝝ gaçophylatia cātoꝝ ī atrio interiori qō erat ī latere porte respiciētis ad aquilonē ⁊ facies eoꝝ ꝺ viā australē vna ex latere porte orientalis:q̄ respiciebat ad viā aquilonis. Et dixit ad me. Hoc gaçophylatiū qō respicit viā meridianam:sacerdotū q excubāt ī custodijs tēpli: porro gaçophylatiū qō rīspicit ad viā aquilōis:sacerdotū erit q excubāt ad mīsteriū altaris. Isti sūt filij sadoch qui accedūt de filijs leui ad dñm: vt mīstrent ei. Et mēsus ē atriū longitudine centuꝝ cubitoꝝ ⁊ latitudine centū cubitoꝝ p quadrū:⁊ altare añ faciē tēpli. Et ītroduxit me ī vestibulū tēpli:⁊ mēsus est vestibulū qnq; cubitis hīc:⁊ qnq; cubitis inde:⁊ latitudinē porte triū cubitorū hīc ⁊ triū cubitoꝝ īde:lōgitudinē ät vestibuli viginti cubitoꝝ ⁊ latitudinē vndecī cubitoꝝ. Et octo gradib⁹ ascendebatur ad eā:⁊ colūne erant in frontibus:vna hinc ⁊ alēa inde.

XLI

Et itroduxit me in tēplū:⁊ mēsus ē frontes sex cubitos latitudinis hinc ⁊ sex cubitos latitudīs inde:latitudinē tabernaculi. Et latitudo porte decē cubitoꝝ erat:⁊ latera porte qnq; cubitis hinc:⁊ qnq; inde. Et mēsus ē longitudinē eius quadraginta cubitoꝝ:⁊ latitudinē viginti cubitoꝝ. Et ītrogressus ītrinsec⁹ mēsus est ī fronte porte duos cubitos:⁊ portam sex cubitoꝝ:⁊ latitudinē porte septē cubitoꝝ. Et mēsus ē longitudinē ei⁹ viginti cubitoꝝ ⁊ latitudinē eius viginti cubitoꝝ añ faciē templi. Et dixit ad me. Hoc est scīn sanctoꝝ. Et mensus ē parietē domus sex cubitoꝝ:⁊ latitudinē lateris quattuor cubitoꝝ:vndiq; p circuitū dom⁹. Latera ät lat⁹ ad latus:bis trigīta triū. Et erant eminētia q̄ ingrederēt p parietē domus ī laterib⁹ p circuitū vt cōtinerent:⁊ nō attingerēt parietē templi. Et platea erat in rotūdū ascendēs sursū p cochleā:⁊ ī cenaculū tēpli deferebat p gyrū. Idcirco lati⁹ erat tēplū ī supioꝝib⁹:⁊ sic de inferioꝝib⁹ ascendebat ad supiora:⁊ in mediū. Et vidi in domo altitudines p circuitū fundata latera ad mēsurā calāi sex cubitoꝝ spacio:⁊ latitudinē p pietē lateris fozinsecus gnq; cubitoꝝ. Et erat interior dom⁹ in lateribus dom⁹. Et ītergaçophylatia latitudinē viginti cubitoꝝ ī circuitu domus vndiq;. Et ostiū lateris ad oīonem:ostiū vnū ad viā aquilonis:⁊ ostium vnū ad viā australē ⁊ latitudinē loci ad oīonem gnq; cubitoꝝ in circuitu. Et edificiū quod erat sepatū vexsūq; ad viā respicientē ad mare latitudinis septuaginta cubitoꝝ:paries ät edificij gnq; cubitoꝝ latitudīs p circuitū:⁊ lōgitudo ei⁹ nonaginta cubitoꝝ. Et mēsus ē dom⁹ longitudinē centū cubitoꝝ:⁊ qō sepatus erat edificiū ⁊ pietes eius longitudinis cētum cubitoꝝ. Latitudo ät añ faciē dom⁹:⁊ eius qō erat separatū ꝺ orientē cētū cubi. Et mensus ē longitudinē edificij ꝺtra faciē eius:qō erat sepatū ad dorsū hecthecas ex vtraq; pte centū cubitoꝝ:⁊ tēplum iteri⁹ ⁊ vesti-

bula atrij:limina ꝛ feneſtras obliquas:hectechas
ī circuitu ꝓ tres ptes ꝺ vniuſcuiuſq; limē ſtratūq;
ligno ꝓ gyrū in circuitu. Terra āt vſq; ad fene-
ſtras:ꝛ feneſtre clauſe ſup oſtia:ꝛ vſq; ad domus
īteriozē ꝛ fozinſecus ꝛ oēm pietem ī circuitu ītrin
ſecus:ꝛ fozinſec⁹ ad mēſurā:ꝛ fabꝛefacta cherubī
ꝛ palme. Et palma īter cherub:ꝛ cherub. Duaſq;
facies hēbat cherub:faciē hōis iuxta palmam ex
hac pte:ꝛ faciē leonis iuxta palmā ex alia pte ex-
ꝑſſam. Per oēm domū in circuitu de terra vſq;
ad ſupiozē ptem:cherubī ꝛ palme celate erant in
pariete tēpli. Limē,quadrāgulū:ꝛ facies ſcūarij
aſpect⁹ ꝺ aſpectū. Altaris lignei triū cubitoꝝ alti-
tudo:ꝛ longitudo eius duoꝝ cubitoꝝ:ꝛ āguli ei⁹
ꝛ longitudo ei⁹:ꝛ parietes ei⁹ lignei. Et locutus ē
ad me. Hec eſt menſa cozam dño. Et dno oſtia
erant in tēplo ꝛ ī ſcūario:ꝛ ī duob⁹ oſtijs ex vtra-
q; pte bina erant oſtiola q̄ in ſe īuicem plicabāt.
Bina.n.oſtia erāt ex vtraq; pte oſtioꝝ Et celata
erant in ipſis oſtijs tēpli cherubī ꝛ ſculptura pal-
maꝝ:ſicut ī parietib⁹ quoq; exꝑſſa erāt. Lꝛobꝛē
ꝛ groſſioꝛa erant ligna ī veſtibuli fronte fozſec⁹
ſup q̄ feneſtre oblique ꝛ ſiſtudo palmaꝝ hīc atq;
inde ī hūerulis veſtibuli ſm latera dom⁹ latitudi
nemq; parietū. XLII

Et eduxit me in atrium exteri⁹ ꝓ viā ou
centē ad aquilonē. Et induxit me in ga-
çophylatiū qꝺ erat cōtra ſeparatū edifi
ciū:ꝛ cōtra edē ꝯgentē ad aglonē:in facie longi-
tudinis cētū cubitos oſtij aglonis:ꝛ latitudīs qn
quaginta cubitos cōtra viginti cubitos atrij īte-
rioꝛis:ꝛ cōtra pauimentū ſtratū lapide atrij exte
rioꝛis:vbi erat poꝛtic⁹ iūcta poꝛticui triplici. Et
añ gaçophylatia deābulatio decē cubitoꝝ lati-
tudīs :ad interioꝛa reſpiciēs vie cubiti vnius. Et
oſtia eaꝝ ad aquilonē vbi erāt gaçophylatia in
ſupioꝛib⁹ humilioꝛa:qꝛ ſuppoꝛtabāt poꝛtic⁹ que
ex illis eminebāt de inferioꝛib⁹ ꝛ de medijs edifi
cij. Triſtega.n.erant:ꝛ non habebant colūnas ſic
erant colūne atrioꝝ. Propꝛa eminebāt de infe-
rioꝛib⁹ ꝛ de medijs a terra cubitis gnquagīta. Et
pibolus exterioꝛ ſm gaçophilatia q̄ erant in via
atrij exterioꝛis añ gaçophilatia. Longitudo eius
gnquaginta cubitoꝝ:qꝛ lōgitudo erat gaçophy-
latioꝝ atrij exterioꝛis gnquagīta,cubitoꝝ ꝛ lon-
gitudo añ faciē tēpli centū cubitoꝝ. Et erat ſubē
gaçophylatia hec:itroit⁹ ab oziente īgrediētiū in
ea de atrio exterioꝛi ī latitudīe piboli atrij quod
erat cōtra viā oꝛientalē ī faciē edificij ſepati. Et
erant ante edificiū gaçophylatia:ꝛ via añ faciem
eoꝝ iuxta ſiſtitudinē gaçophylatioꝝ q̄ erāt in via
aquilonis. Tcōm longitudinē eoꝝ ſic ꝛ latitudo
eoꝝ:ꝛ oīs introit⁹ eoꝝ ꝛ ſiſtitudines ꝛ oſtia eoꝝ
ſecundū oſtia gaçophylatioꝝ q̄ erāt ī via reſpiciē
te ad nothū. Oſtiū in capite vie:q̄ via erat añ ve-
ſtibulū ſepatū ꝓ viam oꝛiētalē ingredientib⁹. Et
dixit ad me. Gaçophylatia aglonis:ꝛ gaçophy
latia auſtri q̄ ſūt añ edificiū ſepatum:hec ſūt gaço

phylatia ſcā in quib⁹ veſcūt ſacerdotes,q appꝛo-
pinquāt ad dñm in ſcā ſcōꝝum. Ibi ponet ſancta
ſcōꝝ:ꝛ oblationē pꝛo peccato ꝛ ꝓ delicto. Loc⁹
enī ſcūs ē. Cū āt ingreſſi fuerint ſacerdotes:non
egrediēt de ſactis in atriū exterius. At ibi repo-
nent veſtimenta ſua in gb⁹ miſtrant:qꝛ ſcā ſūt ve
ſtiēturq; veſtimentis alijs ꝛ ſic ꝓcedēt ad pplm.
Cūq; cōpleſſet mēſuras domus īteriozis eduxit
me per viā poꝛte que reſpiciebat ad viā oꝛienta
lem:ꝛ mēſus ē eā vndiq;ꝓ circuitū. Mēſus eſt āt
cōtra ventū oꝛientalē calamo mēſure:gngentos
calamos:ī calamo mēſure ꝓ circuitu. Et mēſus
eſt cōtra ventū aglonis gngentos calamos:ī ca-
lamo mēſure ꝓ gyrū. Et ad vētū auſtralē mēſus
ſus eſt gngentos calamos:in calamo mēſure per
circuitū. At ad ventū occidētalem mēſus eſt gn-
gentos calamos:in calamo menſure. Ꝑer quatu
oꝛ ventos mēſus ē murum ei⁹:vndiq; per circui
tum longitudiem gngentoꝝ cubitoꝝ:ꝛ latitudi-
nem gngētoꝝ cubitoꝝ:dimidētem inter ſcūariū ꝛ
vulgi locum. XLIII

Et duxit me ad poꝛtam que reſpiciebat
ad viam oꝛientalem. Et ecce gloꝛia dei
iſrl ingrediebatur per viam oꝛientalem
ꝛ vox erat ei quaſi vox aquaꝝ multarum ꝛ ter
ra ſplendebat a maieſtate eius. Et vidi viſiones
ſecundum ſpeciem quam videram quando ve-
nit vt diſperderet ciuitatem:ꝛ ſpēs ſecundum aſ-
pectum quem videram iuxta fluuium chobar.
Et cecidi ſuper faciem meam. Et maieſtas domi
ni ingreſſa eſt templum:per viam poꝛte q̄ reſpi-
ciebat ad oꝛientem. Et eleuauit me ſpūs:ꝛ intro
duxit me in atrium interius. Et ecce repleta erat
gloꝛia domini domus. Et audiui loquentem ad
me de domo. Et vir q̄ ſtabat iuxta me :dixit ad
me. Fili hōis:locus ſolij mei:ꝛ locus veſtigioꝝ
pedū meoꝝ: vbi habitto in medio filioꝝ iſrl in
eternū. Et nō polluet vltra domus iſrl nomē ſcīm
meū:ipſi ꝛ reges eoꝝ in foznicationib⁹ ſuis ꝛ ī rui
nis regū ſuoꝝ ꝛ in excelſis:q̄ fabꝛicati ſūt limen
ſuū iuxta limē meum ꝛ poſtes ſuos iuxta poſtes
meos:ꝛ murus erat in ter me ꝛ eos. Et polluerūt
nomē ſcīm meum in abhominationibus quas fe
cerunt:ꝓpter qꝺ cōſūpſi eos in ira mea. Nunc q̄
repellant ꝓcul foznicationem ſuā ꝛ ruinas regū
ſuoꝝ a me:ꝛ habitabo in medio eoꝝ ſp. Tu āt fili
hōis:oſtende domui iſrl tēplū ꝛ confūdāt ab iniq-
tatibus ſuis: ꝛ metiātur fabꝛicā:ꝛ erubeſcant ex
oīb⁹ q̄ fecerunt. Figuram dom⁹ ꝛ fabꝛice eius:
exitus ꝛ introit⁹ ꝛ oēm deſcriptionē eius:ꝛ vnuer
ſa ꝑcepta eius:cunctūq; ozdinem eius: ꝛ oēs le-
ges eius oſtende eis:ꝛ ſcribe in oculis eoꝝ:vt cuſto
diant oēs deſcriptiones eius ꝛ ꝓcepta illius:ꝛ
faciant ea. Iſta eſt lex domus in ſūmitate mōt.
Omnes fines eius in circuitu:ſanctū ſcōꝝum eſt.
Hec eſt ergo lex domus. Iſte autē menſure alta
ris in cubito veriſſimo:q̄ hēbat cubitū ꝛ palmū.
In ſinu eius erat cubit⁹:ꝛ cubit⁹ ī latitudine:ꝛ de

finitio eius vsq; ad labiū eius: & i circuitu palm⁹ vn⁹. Hec q; erat fossa altaris. Et de sinu ꝛe vsq; ad crepidinē nouissimā duo cubiti: & latitudo cubiti vni⁹: & a crepidine minore vsq; ad crepidinē maiorē q̄tuor cubiti & latitudo cubiti vni⁹. Hpe aūt ariel q̄ttuor cubitor: & ab ariel vsq; ad surſū cornua quattuor. Et ariel duodecim cubitor in longitudie p duodecim cubitos latitudinis: quadrāgulatū ego⁹ latib⁹. Et crepido quatuordecim cubitor lōgitudinis p quatuordecim cubitos latitudinis i quattuor angul⁹ ei⁹: & corona i circuitu ei⁹ dimidij cubiti: & sin⁹ ei⁹ vni⁹ cubiti p circuitus. Gradus aūt ei⁹ vsi ad orientē. Et dixit ad me. Fili hois: hec dic dñs de⁹. Hi sc̄rit⁹ altaris i quacūq; die fuerit fabricatū: vt offerat sup illud holocaustum: & effūdat sanguis. Et dabis sacerdotib⁹ & leuitis q sūt de semine sadoch q accedunt ad me: ait dñs de⁹: vt offerāt mihi vitulū de armēto p peccato. Et assumēs de sanguine ei⁹ pones super quattuor cornua ei⁹: & sup quattuor angulos crepidis & sup coronā i circuitu. & mūdabis illud & expiabis. Et tolles vitulū q oblat⁹ fuerit p pccō & cōbures eū i sepato loco dom⁹ ex scūariū. Et i die secūda offeres hyrcū capraz imaculatū p pccō: & expiabūt altare sic expiauerūt in vitulo. Hūcq; cōpleueris expiās illud: offeres vitulū de armēto imaculatū: & arietē ō grege imaculatū & offeres eos i cōspectu dñi. Et mittēt sacerdotes sup eos sal: & offerent eos in holocaustū dño. Septē diebus facies hircū p peccato quotidie & vitulū de armēto & arietē de pecoribus immaculatos offerent. Septem diebus expiabunt altare & mūdabunt illud: & implebunt manus eius. Expletis aūt septē dieb⁹: i die octaua & vltra faciēt sacerdotes sup altare holocausta vestra & q̄ pro pace offerūt & placat⁹ ero vobis ait dñs deus. XLIIII

Et cōuertit me ad viā porte scūarij exterioris q̄ respiciebat ad orientē & erat clausa. Et dixit dñs ad me. Porta hec clausa erit: & nō aperietur: & vir nō transiet p eā: qm̄ dñs deus isr̄l ingressus ē per eā eritq; clausa p̄ncipi. Princeps ipe sedebit in ea vt comedat panē coram dño. Per viā porte vestibuli ingredietur: & p viā ei⁹ egredietur. Et adduxit me per viā porte aq̄lois i cōspectu dom⁹: & vidi & ecce implenit gl'ia dñi domū dñi. Et cecidi i facie meam & dixit ad me dñs. Fili hōis pone cor tuū & vide oculis tuis: & auribus tuis audi oīa q̄ ego loquor ad te: de vniuersis cerimonijs dom⁹ dñi & de cūctis legib⁹ ei⁹. Et pōes cor tuū i vijs tēpli p oēs exit⁹ scūarij & dices ad exasperātē me domū isr̄l. Hec dic dñs deus. Sufficiāt vobis oīa scelera vra dom⁹ isr̄l: eo q̄ inducitis filios alienos incircūcisos corde & incircūcisos carne vt sint i scūario meo & polluāt domū meā: & offertis panes meos adipē & sanguinē & dissoluistis pactū meū in oībus scelerib⁹ vris: & nō seruastis p̄cepta scūarij mei: & posuistis custodes obſuationū meaz i scūario meo vobisme/ipis. Hec dicit dñs deus. Oīs alienigena incircūcisus corde & incircūcisus carne nō ingredietur: scūarium meū oīs filius alien⁹ qui ē i medio filioz isr̄l: ſz & leuite q lōge recesserūt a me i erore filioz isr̄l & errauerunt post me idola sua: & portauerūt iniqtatē suā: erunt in scūario meo editui & ianitores portaz dom⁹: & ministri domus. Hpi mactabunt holocausta & victimas pplo: & ipi stabūt i cōspectu eoz vt ministrent eis. Pro eo q̄ mīstrauerunt illis in cōspectu idoloz suoz: & facti sunt domui isr̄l in offendiculū iniquitatis: idcirco leuaui manū meā sup eos ait dñs deus: & portauerunt iniquitatē suā. Et nō appropinquabunt ad me vt sacerdotio fungātur mihi: neq; accedēt ad oē scūarium meū iuxta scā scoz⁹: sed portabūt cōfusionē suā & scelera sua que fecerūt. Et dabo eos ianitores dom⁹ in oī mīsterio ei⁹: & vniuersis q̄ fient i ea. Sacerdotes aūt & leuite filij sadoch qui custodierunt cerimonias scūarij mei cum errarent filij isr̄l a me: ipi accedent ad me vt ministrent mihi: & stabunt in cōspectu meo vt offerāt mihi adipē & sanguinē ait dñs de⁹. Hpi ingredietur scūariū meū: & ipi accedent ad mensā meā vt mīstrēt mihi & custodiāt cerimōias meas. Cūq; ingredient portas atrij interioris vestib⁹ lineis induent nec ascēdet sup eos q̄ laneū q̄ mīstrāt in portis atrij interioris & intrīsecus. Vite linee erūt in capitib⁹ eoz: & feminalia linea erunt in lūbis eoz: & nō accingent in sudore. Cūq; egredie tur atriū exteri⁹ ad pp̄lm: exuēt se vestimētis suis in q̄b⁹ mīstrauerāt: & reponēt ea in gaçophylatio scūarij: & vestiēt se vestimentis alijs: & nō scīficabunt pp̄lm in vestib⁹ suis. Caput aūt suū nō radēt neq; comā nutriēt: sed tōdētes attondent capita sua. Et vinū nō bibet oīs sacerdos q̄n ingressur⁹ ē atriū itēr⁹. Et viduā & repudiatā n̄ accipiēt vxores: ſz virgines ō scīe dom⁹ isr̄l. Hz & viduā q̄ fuerit vidua a sacerdote accipiēt: & pp̄lm meū docebūt qd sit iē scīn & pollutū: & iē mūdū & imūdum oñdēt eis. Et cū fuerit controuersia stabūt i iudicijs meis & iudicabūt. Leges meas & pcepta mea in oīb⁹ solēnitatib⁹ meis custodient: & sabbata mea scīficabūt. Et ad mortuū hoīem n̄ ingredient ne polluāt: nisi ad pr̄es & mr̄es & filiū & filiā & fr̄es et sorozē q̄ alterū viz n̄ habuerit i q̄b⁹ contamiabūt. Et postq; fuerit emūdat⁹ septē dies numerabūt. ei: & i die itroit⁹ sui i scūariū ad atriū iēr⁹ ut ministret mihi i scūario offeret p pccō suo: ait dñs de⁹. Nō erit aūt eis hereditas: ego hereditas eorū. Et possessionē n̄ dabit eis i isr̄l ego n. possessio eoz. Victimā & p pctō & p delicto ipi comedēt: & oē votū i isr̄l ipoz erit. Et p̄mitia oīum p̄mogeni toz & oīa libamēta ex oīb⁹ q̄ offerūt: sacerdotis erūt. Et p̄mitia ciboz vroz dabit sacerdoti: vt rpōat bñdictiōez domui sue. Oē morticinū & captū a bestijs de auib⁹ & de pecorib⁹ non comedēt sacerdotes. XLV

Cunq; cepit trā dīdē sorti: separate p̄mitias

dño sanctificatū de terra: longitudīe vigītignqz milia: z latitudine decē milia. Sāctificatū erit in oī tmino eī p circuitū. Et erit ex omni pte scifica tū qngentos per qngētos quadrisariaz p circui tum: z qnquaginta cubitis in suburbana eius per gyrū. Et a mēsura ista mensurabis longitudinez vigītignqz miliū: z latitudinē decē miliū. Et ī ip so erit tēplū scīnqz scōz: scificatū de tra erit sacer dotib⁹ ministris scūarj: q accedūt ad ministeriuz dñi. Et erit eis loc⁹ ī domos z ī scūarium scītatis. Vigītignqz aūt milia lōgitudinis z decē milia la titudinis. Cauite qui ministrāt domui ipsi possi debūt viginti gaçophylatia. Et possessionē ciui tatis dabitis qnqz milia latitudinis: z lōgitudinis vigītignticz milia ꝟz sepationē scūarij oī domui isrl. Principi qz hinc z inde in sepationē sanctuarij z ī possessionē ciuitatis: z ō faciē sepatiōis scūarij z ō faciē possessiōis vrbis a latere mar] vsqz ad mare: z a latere oziētis vsqz ad oziētē. Longitudi nē aūt iuxt vnāquāqz ptem a termīo occidētali vsqz ad ēminuz oziētalē de terra erit ei possessio in isrl. Et nō depopulabunt vltra prīcipes popu luz meū: ſz trā dabūt dōui isrl ꝟm trib⁹ eoz. Hec dicit dñs de⁹. Sufficiāt vobis pncipes isrl: iniq tatē z rapinas int̄mittite: z iudiciū z iusticiā faci te. Separate confinia vra a populo meo: ait dñs de⁹. Statera iusta z ephi iustū z batus iustus erit vobis. Ephi z batus equalia z vni⁹ mēsure erunt: vt capiat decimā ptē chozi bat⁹ z decimā partē chozi ephi. Iuxt mēsuram chozi erit eq̄ libratio eoz. Siclus aūt vigīti obolos ꝟz. Porro vigīti sicli z vigintignqz sicli z quindecī sicli minā faci unt. Et he sūt pmitie q̄s tollet: sextā ptez ephi de chozo frumēti z sextā ptem ephi de chozo ordei. Mensura q̄z olei. Batus olei: decima ps chozi ē: q̄z decē bati iplent chozū. Et arietē vnū de grege ducētozū de bis que nutriuit isrl in sacrificiū z ī holocaustū z ī pacifica: ad expiādū p eis: ait do mi⁹ de⁹. Dis popul⁹ terre tenebit pmitis bis pnci pi ī isrl. Et sup pncipē erunt holocausta z sacri ficiū z libamina ī solēnitatibus z ī calēdis z ī sab batis: ī vniuersis solēnitatib⁹ dom⁹ isrl. Ipse faci et p peccato sacrificiū z holocaustum z pacifica: ad expiandū p domo isrl. Hec dicit dñs de⁹. In primo mēse vna mēsis sumes vituluz de armēto īmaculatū: z expiabis sāctuariū. Et tollet sacer dos de sāguīe qō erit p pctō: z ponet ī postib⁹ do m⁹: z ī q̄tuoz āgulis crepidinis altaris: z ī postib⁹ porte atrij interiozis. Et sic facies ī septima mēsis p vnoq̄z q ignozauit z erroze decept⁹ ē: z expia bis p domo. In pmo mēse q̄rtadecīa die mēsis erit vobis pasce solēnitas. Septez dieb⁹ açima comedēt. Et faciet pnceps ī die illa p se z p vni uerso pplo terre vituluz p pctō. Et ī septē dierū solēnitate faciet holocaustū dño septē vitulos: z septez arietes īmaculatos quotidie septē dieb⁹: z p pctō hircū capraruū: z sacrificiū ephi p vitulum z ephi p arietē faciet: z olei hyn per singula ephi.

Septimo mēse qntadecima die mēsis ī solēnita te faciet sīc supzadicta sūt per septē dies tā p pctō q̄z p holocausto z ī sacrificio z ī oleo.

XLVI

Hec dicit dñs de⁹. Porta atrij interiozis q̄ respicit ad oziētē erit clausa sex dieb⁹ in quib⁹ op⁹ fit. Die aūt sabbati apiet. Sed in die calēdarū aperiet: z ītrabit pnceps p viam vestibuli porte de for] z stabit ī limine porte. Et faciēt sacerdotes holocaustum ei⁹ z pacifica ei⁹: z adozabit sup limē porte: z egrediet. Porta aūt nō claudet vsqz ad vesperam. Et adozabit ppl's trē ad ostiū porte illi⁹ ī sabbat] z ī calēdis coz dño. Ho locaustū aūt hoc offeret pnceps dño in die sab bati: sex agnos īmaculatos z arietē īmaculatū: z sacrificiū ephi p arietē. In agnis aūt sacrificium q̄ō dederit man⁹ ei⁹ z olei hyn p singula ephi. In die aūt calēdaz vitulū ō armēto īmaculatū: z sex agni z arietes īmaculati erūt: z ephi p vitulū ephi q̄z p arietē faciet sacrificiū. De agnis aūt sīc īuene rit man⁹ ei⁹: z olei hyn p singula ephi. Cumq̄z ingres surus ē pncep⁹: p viā vestibuli porte ingrediat: z p eandē viā exeat. Et cū ītrabit pp̄s terre ī ꝟspec tu dñi ī solēnitatib⁹ q ingredit p portā aquilonis vt adozet: egrediat p viā porte meridiane. Por ro q ingredit p viā porte meridiane: egrediat per viā porte aquilōis. Nō reuertet p viā porte per quā ingressus ē: sed e regiōe illius egrediet. Prin ceps aūt in medio eoz cū ingredientib⁹ ingredi et: z cū egredientibus egredi et. Et ī nūdinis z solēnita tibus erit sacrificiū ephi p vitulū: z ephi per arie tem. In agnis aūt erit sacrificiū sicut īuenerit ma nus eius: z olei hyn p singula ephi. Cum aūt fece rit pnceps spontaneū holocaustū: aut pacifica vo luntaria dño aperiet ei porta q̄ respicit ad oziētē z faciet holocaustū suum z pacifica sua sicut fieri solet ī die sabbati: z egredi et. claudetur q̄z porta post q̄z exierit. Et agnū eius dē āni īmaculatū faciet holocaustū q̄tidie dño. Sēp mane faciet illud. Et faciet sacrificiū super eo cathamāe mane: sex tam ptē ephi: z de oleo tertiā ptē hyn: vt misceat simile sacrificiū dño legitimū: iuge atqz perpetu uz. Faciet agnū ī sacrificiū z oleū cathamāe ma ne holocaustū sēpiternū. Hec dicit dñs de⁹. Si dederit pnceps domū alicui de filijs suis: heredi tas ei⁹ filioz suoz erit: possidebūt ea hereditarie. Si aūt dederit legatū de hereditate sua vni fuoz suoz: erit illi⁹ vsqz ad ānum remissiōis z reuertet ad pncipē. Hereditas aūt eius filijs ei⁹ erit. Et non accipiet pnceps de hereditate pp̄li per violētiaz z de possessione eoz: sz de possessione sua here ditatē dabit filijs suis: vt nō dispgat pp̄s meus vnus q̄sqz a possessione. Et introduxit me p ingres suz q erat ex latere porte ī gaçophylatia scūarij ad sacerdotes: que respiciebant ad aquilonez: et erat ibi locus ꝟgens ad occidentem: z dixit ad me. Iste est locus vbi coquent sacerdotes pz peccato z pz delicto: vbi coquent sacrificiuz: vt nō efferant in atriū exteri⁹: z sanctificet pp̄s. Et

eduxit me ī atriū exteri⁹ ⁊ circūduxit me p q̄tuor
ā̄gulos atrij. Et ecce atriolū erat ī ā̄gulo atrij atri
ola singula p ā̄gulos atrij. In q̄tuor ā̄gulis atrij
atriola dispositā: q̄dragīta cubitorū p longū: ⁊ tri
gīta p latū. Eiusdē vni⁹ q̄tuor erāt. Et pies p ciri
cuitū ābiēs q̄tuor atriola: ⁊ culīe frabricate erāt
subtē portic⁹ p gyrū. Et dixit ad me. Hec ē dom⁹
culinarū ī q̄ coquēt mīstri dom⁹ dñi victias ppli.

Et duxit me ad portā dom⁹ XLVII
⁊ ecce aq̄ egrediebāt subtē limē domus
ad orientē. Faciem.n. dom⁹ ſſpiciebat ad
orientē. Aq̄ aūt descēdebāt ī latꝰ tēpli dexterū ad
meridiē altaris. Et eduxit me p viā portē aglōis:
⁊ cōuertit me ad viaz forās portam exteriorem
viam que respiciebat cd orientem. Et ecce aque
redundantes a latere dextro cum egrederetur
vir ad orientē q̄ hēbat funiculū ī manu sua ⁊ mē
sus ē mille cubitos: ⁊ traduxit me p aquaz vsq̄
ad talos. Rursūq̄z mēsus ē mille: ⁊ traduxit me
p aquā vsq̄z ad genua. Et mēsus ē mille: ⁊ tradu
xit me p aquā vsq̄z ad renes. Et mensus ē mille
torrentē quē nō potui ptransire: qm̄ itumuerāt aq̄
pfūdi torrētis q ñ potest trāsuadari. Et dixit ad
me. Certe vidisti fili hōis. Et eduxit me: ⁊ cōuer
tit ad ripā torrentis. Cūq̄z me cōuertissē: ecce in
ripa torrentis ligna multa nimis ex vtraq̄z pte.
Et ait ad me. Aque iste q̄ egrediūt ad tumulos
sabuli orientalis ⁊ descēdūt ad plana deserti: itra
bunt mare: ⁊ exibūt ⁊ sanabūt aq̄. Et oīs aīa vi
uens q̄ serpit q̄cūq̄z venerit torrēs viuet: ⁊ erunt
pisces multi satis postq̄z venerit illuc aq̄ iste. Et
sanabūt ⁊ viuēt oīa ad q̄ venerit torrēs: ⁊ stabūt
sup illa piscatores: ab engaddi vsq̄z ad engallu⁹
siccatio sagenarū erit. Plurime species erūt pisci
um ei⁹: sicut pisces mar̄ magni mltitudīs nimīe.
In littorib⁹ aūt ei⁹ ⁊ in palustrib⁹ nō sanabūt q̄z in
salinas dabūt. Et sup torrentē oriet ī ripis ei⁹ ex
vtraq̄z pte oē lignū pomiferū. Nō defluet foliū
ex eo: ⁊ nō deficiet fructꝰ ei⁹. Per singulos men
ses afferet pmitīa: q̄z aq̄ ei⁹ de scūario egredient.
Et erūt fructꝰ ei⁹ in cibū: ⁊ folia ei⁹ ad medicinaz.
Hec dicit dñs deus. Hic ē termin⁹ ī quo possi de
bitis trā ī duodecī tribꝰ isrl: q̄z ioseph duplices
funiculū hz. Possidebitis aūt eā singuli eq̄ vt fr̄ su⁹
sup quā leuaui manū meā vt darē pr̄ib⁹ vr̄is. Et
cadet terra hec vobis ī possionē. Hic ē aūt ter
mi nus terre ad plagā septētrionalē a mari magno:
via ethalon venientib⁹ sedada emath berotha sa
barī q̄ ē iter ēminū damasci ⁊ cōfiniū emath do
mus thicon q̄ ē iuxta terminū auran: ⁊ erit termi
nus a mari vsq̄z ad atriū enon ēminus damasci: ⁊
ab aglone ad aglonē termin⁹ emath: plaga septē
trionalis. Porro plaga orientalis de medio au
ran: ⁊ de medio damasci ⁊ de medio galaad ⁊ ō
medio terre isrl: iordanis disterminās: ad mare
orietale metiemī plagā orietalē. Plaga aūt austra
lis merediana a thamar vsq̄z ad aquas ꝺdictio
nis cades: ⁊ torrens vsq̄z ad mare magnū: ⁊ hec ē
plaga ad meridiē australis. Et plaga maris: ma
re magnū a cōfinio p directū dōec vēias emath
hec ē plaga maris. Et diuidetis ēraz istā vobis p
tribꝰ isrl: ⁊ mittetis eā ī hereditatē vobis ⁊ adue
nis q̄ accesserit ad vos q̄ genuerit filios ī medio
vestr̄: ⁊ erūt vobis sicut idigene ī filiol isrl. Et
biscū diuidēt possessionē ī medio tribuū isrl. In
tribu aūt qua cūq̄z fuerit aduena: ibi dabitis posses
sionem illi: ait dñs deus. XLVIII

Et hec noīa tribuū a finibꝰ aglonis iuxta
viā ethalon pgentibꝰ emath atriū enon
terminꝰ damasci: ab aglone iuxta viam
emath: ⁊ erit ei plaga orietalis maꝛ: dan vna: Et
a ēmino dan: a plaga orientali vsq̄z ad plagā ma
ris: aser vna. Et sup terminū aser: a plaga orietā
li vsq̄z ad plagā maris: neptalī vna. Et sup termi
nū neptalī a plaga orientali vsq̄z ad plagā maris
manasse vna. Et sup terminum manasse: a plaga
orietali vsq̄z ad plagā maris: effraim vna. Et sup
ēminū effraim: a plaga orietali vsq̄z ad plagā ma
ris: ruben vna. Et sup ēminū ruben: a plaga orie
tali vsq̄z ad plagā maris: iuda vna. Et sup ēminū
iuda: a plaga orietali vsq̄z ad plagā maris: erunt
p̄mitie quas sepabitis vigītignq̄z milibꝰ calamis
latitudinis ⁊ longitudīs: sicuti singule ptes a pla
ga orientali vsq̄z ad plagā maris. Et erit scūariū
in medio eius. Primitie quas sepabitis dño: lō
gitudo vigītignq̄z milibꝰ: ⁊ latitudo decē milibꝰ.
De aūt erūt p̄mitie scūarij sacerdotū: ad aglonez
longitudīs vigītignq̄z milia: ⁊ ad mare latitudīs
decē milia. Oz ⁊ ad orietē latitudīs decē milia:
⁊ ad meridiē vigintignq̄z milia. Et erit scūariuz
dñi in medio eius. Sacerdotibus scūarium erit
de filijs sadoch: qui custodierūt cerimonias me
as ⁊ non errauerūt cū errarent filij isrl: sicut erra
uerunt ⁊ leuite. Et erunt p̄mitie de p̄mitiuis terre
scīi sāctorum: iuxta terminum leuitarū. Sed ⁊
leuitis sit̄ iuxta fines sacerdotum vigintiquinq̄z
milia longitudinis: ⁊ latitudinis decē milia. Oīs
longitudo viginti ⁊ quīq̄z miliū: ⁊ latitudo decē
miliū. Et nō venūdabunt ex eo nz mutabunt: nz
transferētur p̄mitie terre: q̄z scīficate sūt dño. Qui
q̄z milia āt que supersunt in latitudine p viginti
quinq̄z milia: pphana erunt vrbis in habitaculū
⁊ in suburbana. Et erit ciuitas in medio ei⁹: ⁊ he
mēsure ei⁹. Ad plagā sepetētriōalē qngēta ⁊ q̄tu
or milia ⁊ ad plagam meridianā quīgēta ⁊ qua
tuor milia: ⁊ ad plagā orientalē quīgēta ⁊ q̄tuor
milia: ⁊ ad plagaz occidentalem quingenta ⁊ q̄
tuor milia. Erunt āt suburbana ciuitatis ad aqui
lonem ducēta ⁊ quinquaginta: ⁊ ad meridiē du
centa quinquaginta: ⁊ ad orientem ducenta quī
quaginta: ⁊ ad mare ducenta quinquaginta. Nō
autem reliquum fuerit in longitudine ſm p̄miti
as sanctuarij decem milia in orientē: ⁊ decē mi
lia in occidentē erūt sicut p̄mitie scūarij: ⁊ erunt
fruges eius in panes bis q̄ seruiūt ciuitati. Ser
uientes āt ciuitati opabūtur ex oīb⁹ tribꝰ isrl

7

Oēs ꝑmitie vigītiqnqꝫ miliū q vigintiqnqꝫ milia ī quadrū: sepabūt ī ꝓmitias sanctuarij ⁊ ī possessionē ciuitat. Qō aūt reliquū fuerit: ꝑncipis erit ex oi pte ꝑmitiaꝝ scūarij: ⁊ possessiōis ciuitatis e regione: vigintiqnqꝫ miliū ꝑmitiaꝝ vsqꝫ ad terminū oziētalē: sed ⁊ a mari e regione vigītiqnqꝫ miliū vsqꝫ ad ēminū maris: sitit ī ptib⁹ ꝑncipis erit. Et erūt ꝑmitie scūarij ⁊ scūariū tēpli ciuitat ī medio ei⁹. De possessiōe aūt leuitarū: ⁊ ō possessione ciuitatis ī medio ptiuꝫ ꝑncipis: erit ī terminū iuda ⁊ ī terminū beniamin: ⁊ ad ꝑncipē ptinebit. Et reliqꝫ tribub⁹ erunt tales portiōes. A plaga oziētali vsqꝫ ad plagā occidētalē: beniamī vna. Et ō terminū bēiamī, a plaga oziētali vsqꝫ ad plagā occidētalē: symeon vna. Et sup ēminū symeonis a plaga oziētali vsqꝫ ad plagā occidētalē: isachar vna. Et sup ēminum isachar a plaga orientali vsqꝫ ad plagā occidētalē: çabulon vna. Et sup terminū çabulon a plaga oziētali vsqꝫ ad plagā maris: gad vna. Et sup terminū gad ad plagā austri in meridiē: ⁊ erit finis de thamar vsqꝫ ad aquas cōtradictiōis cades: hereditas cōtra mare magnū. Hec est terra quā mittetis ī sortez tribub⁹ isrl: ⁊ he ptitiones eaꝝ: ait dñs de⁹. Et hi egressus ciuitatis. A plaga septētrionali qngētos ⁊ quattuor milia mēsurabis: ⁊ porte ciuitatis ī oī bus tribub⁹ isrl. Porte tres a septētrione. Porta ruben vna: porta iuda vna: porta leui vna. Et ad plagā oziētalē qngentos ⁊ q̄tuor milia. Et porte tres. Porta ioseph vna: porta bēiamī vna: porta dan vna. Et ad plagā meridianā quīgentos ⁊ quattuor milia: metieris. Et porte tres. Porta symeōis vna: porta isachar vna: pōta çabulon vna Et ad plagā occidētalē qngētos ⁊ q̄tuor milia. Et porte tres. Porta gad vna: porta aser vna: porta neptalī vna. Per circuitū decē ⁊ octo milia. Et nomē ciuitatis ex illa die: dñs ibidē. Amē.

8

Explicit eçechiel ꝓpheta. Incipit ꝓlogus sancti Hieronymi in Danielē ꝓphetam.

Danielē ꝓphetā iuxta septuagīta interꝑtes dñi saluatoris ecclesie nō legūt vtentes theodotiōis editione: ⁊ hoc cur acciderit nescio. Siue. n. qz sermo chaldaic⁹ ē: ⁊ gbusdam ꝓpetatibus a nr̄o elogo discrepat: noluerūt septuaginta iterꝑtes easdē ligue lineas ī translatione ꝟuare: siue sub noīe eoꝝ ab alio nescio quo nō satis chaldeā linguā sciēte editus est liber: siue aliud qd cāe extiterit ignorans: hoc vnū affirmare possū: qō multū a veritate discordet: ⁊ recto iudicio repudiat⁹ sit. Sciēd qppe danielē maxie ⁊ esdrā hebraicis qdē lr̄is sz chaldeo ꝑmone cōscriptos: ⁊ vnā hieremie picopen: iob: quoꝝ cū arabica lingua plurimā bēre societatē. Deniqꝫ ⁊ ego adolescētulus p⁹ qntiliani ⁊ tullij lectiōem ac flozes r̄thozicos cū me ī līgue hui⁹ ꝑstinū reclusisse: ⁊ mlto sudoze multoqꝫ tpe vix cepisse anhelantia stridētiaqꝫ ꝟba resonare: ⁊ q̄si p scriptā ābulans: rarū desup lumē aspicerē: īpegi nouissime ī danielē: ⁊ tanto tedio affect⁹ su: vt despatione subita oēm laboze veterē volueri cōtenere. Dex adhoztante me q̄dā hebreo ⁊ illud mihi crebr⁹ sua līgua īgerente: laboz īprob⁹ oīa vicit: q mihi videbar sciol⁹ it̄ eos cepi rursus discipulus eē chaldaic⁹. Et vt vex̄ fatear vsqꝫ ad pn̄tem diē magis possū sermonē chaldaicū legē ⁊ ītelligere q̄ꝫ sonare. Hec idcirco refero vt difficultatē vobis danielis oñderē: q apud hebreos nec susāne hz histozia: nec hymnū triū puerozuꝫ: nec belis draconisqꝫ fabulas: quas nos: qz ī toto orbe dipse sūt: veru añ posito easqꝫ iugulāte subiecim⁹: ne videremur apud ī pitos magnā ptez volumīs detrūcasse. Audiui ego q̄dam de pceptoribus iudeoz: cū susāne derideret histozā: ⁊ a greco nescio quo eā diceret eē cōfictā: illud opponē qō origeni q̄ꝫ aphzican⁹ opposuit: ethīologias has apo thoy chynoy chise: ⁊ apo thoy pzynoy pzyse: de greco ꝑmone descēdere. Cui⁹ rei nos intelligentiā nr̄is hanc possum⁹ dare: vt verbigr̄a: dicamus cōtinuo de arboze ilice dixisse eū ilico peas ⁊ a lētisco in lentē te cōminuat angel⁹: vel nō lēte peas: aut lētus. i. flexibilis ducaris ad mozte: siū aliud qd ad arboris nomē cōueniēs. Deīde tm̄ fuisse ociꝫ trib⁹ pueris catillabat: vt ī camīo estuantis incēdij metro luderēt: ⁊ p ozdinē ad laudē dei omnia elementa prouocarent: aut quod miraculū dīneqꝫ aspiratiōis iudiciū vel dzaconē īterfectū offa picis vel sacerdotū belis machinas deꝑhensas: q̄ magl prudētia solertis viri q̄ꝫ ꝓphetali eēnt spiritu ꝓpetrata. Cū vero abachuc veniret ⁊ ō iudea ī chaldeā raptū discoforū lectitaret q̄rebat exēplū vbi legissem⁹ ī toto veī testō que q̄ꝫ scōz graui volasse cozpoze ⁊ ī pūcto vni⁹ hoze terraꝝ spacia transisse. Cui cū qdam e nr̄is satis ad loquēdū ꝓmptul⁹ eçechielē adduxisset ī mediū: ⁊ diceret eū de chaldea ī iudeā fuisse trālatū derisit hoīez: ⁊ ex ipo volumīe demōstrauit eçechielē ī spū se vidisse trāspositū. Deniqꝫ ⁊ apostolū nr̄m vz vt eruditū virū ⁊ q legē ab hebreis didicisset nō fuisse ausū affirmare se raptū ī cozpe sz dixisse: siue ī cozpoze siue ex̄ cozp⁹: nescio: descit. Dis ⁊ talib⁹ argumētis apocryphas ī libzo ecclie fabulas arguebat. Sup qua re lectozis arbitrio iudiciū ōrelīquēs illō amōeo ñ bēri dāielē apō hebreos it̄ ꝓphas: sz it̄ eos q agiographa ꝟscripserūt. In tres siqdē ptes oīs ab eis scripta diuidit: ī legē: ī ꝓphās: ⁊ ī agiographa. i. ī qnqꝫ ⁊ octo ⁊ ī vndecī libꝛos ō q̄ ñ ē hui⁹ tpis dissererem. q̄ ā t ex ꝟ ꝓphā: imo ꝟ hūc libz obiiciat pozphyri⁹ testes sē methodi⁹ eusebi⁹ ⁊ apolliaris q mīl ꝟsuū milib⁹ ei⁹ vesāie rñdētes nescio an curioso lectozi satisfecerit. Illī obsecro vos paula ⁊ eustochiū fū dat] ad dñm p̄ces: vt q̄diu ī h⁹ corpusculo sū scri bā, aliqd: gratū vobis: vtile ecclie: dignū poster].

ꝓsentiū ꝙppe iudicijs oblatrātiū ñ satis mo/
ueoꝛ:q in vtrāqꝫ ptē aut amoꝛe labūt:aut odio.

Explicit ꝓlogꝰ. Incipit Daniel ꝓpha.C. I

Anno tertio re/
gni ioachī rḡis iuda vēit Nabu
chodonosoꝛ rex babylōis ir̄m
z obsedit eā:z tradidit dñs ī ma
nu eiꝰ ioachī regē iude z ꝑtez va
soꝛ domꝰ dei:z aspoꝛtauit ea in trām sēnaar ī do
mū dei sui:z vasa itulit in domū thesauri dei sui.
Et ait rex affanec ꝑposito eunuchoꝛ vt introdu
ceret de filijs isrl̄ z de semine regio:z tyrānoꝛuꝫ
pueros in qbꝰ nulla eēt macula:decoꝛos forma z
eruditos oī sapiētia cautos scīa z doctos disципli
na:z q posset stare in palatio rḡis:vt doceret eos
lr̄as z linguā chaldeoꝛ. Et cōstituit eis rex anno
nā ꝑ singulos dies de cibis suis z vino vñ bibe
bat ipe vt enutriti triꝰ ānis postea starēt ī cōspec
tu regis. Fuerūt ergo ī ter eos de filijs iude:dani
el ananias misael z açarias. Et ipposuit eis ꝑposi/
tus eunuchoꝛ noīa:danieli balthasar: ananie si/
drac:misabeli misac:z açarie abdenago. Dꝛopo
suit āt daniel ī coꝛde suo ne polluereꝫ de mensa
regis neqꝫ de vino potꝰ eius:z rogauit eunuchoꝛ
ꝑpositū ne cōtāineret:dedit āt deꝰ danieli gr̄az z
miam ī cōspectu ꝑncipis eunuchoꝛ. Et ait ꝑnc/
ceps eunuchoꝛ ad danielē. Timeo ego dñm meū
regē q ꝓstituit vobis cibū z potū:q si viderit vul
tus vr̄os macillētioꝛes ꝑ ceteros adolescētibꝰ coe
tis vr̄is:cōdēnabitis caput meū rḡi. Et dixit da
niel ad malassar quē ꝓstituerat ꝑnceps eunucho
ruꝫ sup danielē ananiā misabelē z açariā. Temp
ta nos obsecro seruos tuos diebꝰ decē:z dent no
bis legumina ad vescēdū z aqua ad bibēd:z cō
tēplare vultꝰ nr̄os z vultꝰ pueroꝝ q vescūt cibo
rḡio:z sic videris:faciesꝫ cū seruis tuis. Qui audito
ꝑmōe huiuscemōi:tēptauit eos diebꝰ decē. Pꝰdi
es āt dē appuerūt vultꝰ eoꝝ meliꝰoꝛes z coꝛpule
tioꝛes ꝑ oībꝰ pueris q vescebāt cibo rḡio. Dꝛoꝛo
malassar tollebat cibaria z vinū potꝰ eoꝝ:dabat
qꝫ eis legumīa. Pueris āt bis dedit deꝰ scīaz z di
sciplinā ī oī libꝛo z sapīa:danieli āt ītelligentiaz
oīum visionū z sōnioꝝ. Cōpletis itaqꝫ diebꝰ post
quos dixerat rex vt ītroduceret:introduxit eos
ꝑpositꝰ eunuchoꝝ ī cōspectu nabuchodonosoꝛ.
Cūqꝫ eis locutꝰ fuisset rex:nō sūt ītenti tales de
vniuersis vt daniel ananias misabel z açarias.
Et steterūt ī cōspectu regis:z oē verbū sapīe z ī/
tellectꝰ qō sciscitatꝰ ē ab eis rex:inuenit ī eis decu
plū sup cūctos ariolos z magos q erāt ī vniuer
so regno eiꝰ. Fuit āt daniel vsqꝫ ad ānum ꝑmum
cyri regis II

In āno scōo regni nabuchodonosoꝛ vi/
dit nabuchodonosoꝛ sōniū:z cōterritꝰ
ē spūs eiꝰ:z sōniū eius fugit ab eo. Dꝛece
pit āt rex vt conuocarēt arioli z magi z malefici
z chaldei:vt īdicarent regi sōnia sua. Qui cū ve
nissēt steterūt coꝝ rege z dixit ad eos rex. Vidi
sōniū z mēte consulꝰ ignoꝛo qd viderim. Rn̄de
runtqꝫ chaldei rḡi syriace. Rex ī sēpiternū viue.
Dic sōniū seruis tuis:z inꝓtationē eiꝰ īdicabimꝰ.
Et rn̄dēs rex ait chaldeis. Sermo recessit a me.
Nisi idicaueritis mihi sōniū z cōiectrā eiꝰ pibi/
tis vos:z domus vestre publicabūt. Si aūt sōni
um z iectrā eiꝰ narraueritis:ꝑmia z dona z ho
noꝛē multū accipietis a me. Sōniū igit̄ z inꝓta
tionē eius iudicate mihi. Rn̄derūt secūdo atqꝫ
dixerūt. Rex sōniū dicat suis suis z ꝓtationem
eiꝰ indicabimꝰ: Rn̄dit rex z ait. Certe noui q tē
pꝰ redimitis: sciētes q recesserit a me sermo. Si
ergo sōniū nō idicaueritis mihi:vna est ō vobis
snīa q iterꝓtationē quoqꝫ fallacē z deceptiōe ple
nā cōposuerītis vt loquamī mihi donec tps per
transeat. Sōniū itaqꝫ dicite mihi:vt sciā q inter
ꝓtationē quoqꝫ eiꝰ verā loquamī. Rn̄dentes ḡ
chaldei coꝝ rege dixerūt. Non est hō sup trām q
ꝑmonē tuū rex possit ꝛplere:sed neqꝫ regū gl̄qꝫ
magnꝰ z potēs verbū huiuscemōi scisciatꝰ ab oī
ariolo z mago z chaldeo. Sermo.n .quez tu q̄r}
rex:grauis est nec repietꝰ gl̄qꝫ q indicet illū in cō
spectu regis:exceptis dijs quoꝝ nō est cū hoībꝰ/
uersatio. Quo audito:rex ī furoꝛe z ī ira magna
ꝑcepit vt pirēt oēs sapiētes babylōis. Et egressa
snīa sapiētes interficiebāt :q̄rebāt qꝫ daniel z socij
eiꝰ vt pirēt. Tūc daniel reg̃suit de lege atqꝫ snīa
ab arioch ꝑncipe militie regis:q egressus fuerat
ad interficiēdos sapientes babylōis. Et ītrogauit
eū q a rege ptātem accepat:quā ob cām tā crude
lis snīa a facie regis eēt egressa. Tūc ergo rē īdica/
casset arioch danieli:daniel īgressus rogauit re/
gē vt tps daret sibi ad solutionē indicandā regi.
Et īgressꝰ ē domū suā:ananiecꝫ z misabeli z aça/
rie socijs suis īdicauit negociū vt q̄rerēt miam a
facie dei celi sup sacro isto: z nō pirent daniel z
socij eiꝰ cū ceteris sapiētibꝰ babylōis. Tunc danieli
mysteriū ꝑ visionē nocte reuelatū ē. Et bn̄dixit
daniel deū celi:z locutꝰ ait: Sit nomē dñi bn̄dic
tū a seculo z vsqꝫ ī seculū:qz sapīa z foꝛtitudo eiꝰ
sūt:z ipe mutat tpa z etates. Trāsfert rḡna atqꝫ cō
stituit:dat sapīam sapiētibꝰ z scīam intelligentibꝰ
disciplinā. Ipe fuelat,pfūda z absc̄dita:z nouit
in tenebr̄is cōstituta:z lux cū eo ē. Tibi deꝰ patꝝ
nr̄oꝝ cōfiteoꝛ teqꝫ laudo:qz sapīaz z foꝛtitudinē
dedisti mihi z nunc oñdisti mihi q̄ rogauimꝰ te:
qz ꝑmonē regis apuisti nobis. Post hec daniel ī/
gressus ad arioch quē cōstituerat rex vt ꝑderet
sapiētes babylōis sic ei locutꝰ ē. Sapiētes baby/
lonis ne pdas. Introduc me ī ꝓspectū regis z so
lutionē regi narrabo. Tūc arioch festinꝰ introdu/
xit danielē ad regē z dixit ei. Inueni hoīem de
filijs trāsmigratiōis iude q solutionē rḡi ānūciet.
Rn̄dit rex z dixit danieli cuiꝰ nomē erat baltha
sar. Putasne ꝙe potes mihi idicar̄ sōniū qō vidi

ꝛ inꝓtationē eius? Et rñdēs daniel coꝝ rege ait. Mysteriū qđ rex iterrogat sapiētes magi ꝛ arioli ꝛ aruspices nequeunt indicare regi: sz ē deꝰ i celo reuelans mysteria q̄ idicauit tibi rex nabuchodonosoꝛ que vēture sūt nouissimis tpibus. Sōniū tuū ꝛ visiōes capitis tui in cubili tuo huiusce modi sūt. Tu rex cogitāe cepisti i stratu tuo qd eēt futuꝝ pꝰ hec: ꝛ q̄ reuelat mysteria oñdit tibi que vēture sūt. Mihi q̄z nō i sapia q̄ ē in me plus q̄z i cūctis viuētibꝰ: sacramētū hoc reuelatū ē: sed vt inꝓtatio regi māifesta fieret ꝛ cogitatiōes mētis tue scires. Tu rex videbas: ꝛ ecce quasi statua vna grandis. Statua illa magna ꝛ statua sublimis stabat ꝝ te: ꝛ intuitus ei erat terribilis. Huius statue caput ex auro optimo erat: pectus aūt ꝛ bꝛachia de argēto: ꝓzzo vēter ꝛ femora ex ere: tibie aūt ferree: pedus q̄dā ps erat ferrea: quedam aūt fictilis. Videbas ita donec abcisꝰ ē lapis de mōte sine manibꝰ ꝛ pcussit statuā i pedibꝰ eiꝰ ferreis ꝛ fictilibus: ꝛ cōminuit eos. Tunc cōtrita sūt pīt: ferrū testa es argētū ꝛ aurū: ꝛ redacta q̄i in sauillā estiue aree que rapta sūt vēto nullusq̄ locus inuēt ē eis. Lapis aūt q pcusserat statuā factꝰ ē monꝫ magnus ꝛ ipleuit vniuersā terrā. Hoc ē sōniū: inē pꝛetationē q̄z ei dicemꝰ coꝝ te rex. Tu rex regū es: ꝛ deꝰ celi regnū ꝛ fortitudinem ꝛ ipiū ꝛ glīaz dedit tibi: ꝛ oīa in qbꝰ habitāt filij hoīuz ꝛ bestie agri: volucres q̄z celi dedit in manu tua ꝛ sub ditione tua vniuersa cōstituit. Tu es q̄ caput aureū. Et pꝰ te consurget regnū aliud minus te argēteū ꝛ regnum tertiū aliud ereū quod imperabit vniuerse tre: ꝛ regnū q̄rtū erit velut ferreū. Quo ferrū ꝓmīuit ꝛ domat oīa: sic cōmīuet ꝛ ꝓtet oīa hec. Pozzo qz vidisti pedū ꝛ digitoꝝ ptē testeā figuli: ꝛ ptē ferreā: regnū diuisū erit qđ tñ de plātazio ferri oriet. Scōm q̄ vidisti ferrū mixtum teste ex luto ꝛ digitos pedū ex pte ferreos: ꝛ ex pte fictiles: ex parte regnū erit solidū: ꝛ ex parte cōtritū. Oz aūt vidisti ferrū mixtū teste ex luto cōmiscebunt gdē hūano semini sz nō adherebūt sibi: sicuti ferrū misceri non pōt teste. In dieb ꝰ aūt regnoꝝ illoꝝ suscitabit deꝰ celi regnū qđ ineternū n̄ dissipabit: ꝛ regnū eius alteri ppło n̄ tradetur. Cōminuet aūt ꝛ ꝓsumet vniuersa regna hec: ꝛ ipm stabit i eternū. Scoz qđ vidisti q̄ de mōte absciſus ē lapis sine manibꝰ ꝛ cōminuit testā et ferꝝ ꝛ es ꝛ argentū ꝛ auꝝ deꝰ magnꝰ oñdit regi q̄ vēture sūt postea ꝛ uex ē sōniū ꝛ fidelis ītꝓtatio eiꝰ. Tunc rex nabuchodonosoꝛ cecidit i faciez suā ꝛ danielē adozauit: ꝛ ostias ꝛ īcēsum pcepit vt sacrificarēt ei. Loquēs q̄ rex ait danieli. Vere deꝰ vr deꝰ deoꝝ ē ꝛ dñs regū reuelās mysteria: qñ tu potuisti apire hoc sacramētū. Tunc rex daniele i sublime extulit: ꝛ munera mlta ꝛ magna dedit ei. Et ꝓstituit eū ꝓncipē sup oēs ꝓuincias babylonis: ꝛ ꝓfectū ꝛ magistꝝ sup cūctos sapientes babylonis. Daniel aūt postulauit a rege: ꝛ cōstituit sup opa ꝓuincie babylonie sidrac misac ꝛ abdenago. Ipse aūt daniel erat i foꝛtib ꝰ regis.

III

In Nabuchodonosoꝛ rex fecit statuā aureā altitudine cubitoꝝ sexaginta: latitudine cubitoꝝ sex: ꝛ statuit eā i cāpo ouran ꝓuīcie babylonis. Misitq̄z nabuchodonosor rex milit ad ꝛgregandos satrapas magistratꝰ ꝛ iudices: duces ꝛ tyrānos ꝛ ꝓfectos oēsq̄ ꝓncipes regionū vt ꝛueniret ad dedicatiōnē statue quā erexerat nabuchodonosoꝛ rex. Tūc ꝛgregati sūt satrape magistratus ꝛ iudices duces ꝛ tyrāni ꝛ optimates q erāt i ptātibꝰ ꝛstituti: ꝛ vniuersi ꝓncipes regionū vt ꝛueniret ad ōdicatōz statue quā erexerat nabuchodonosoꝛ rex. Stabāt aūt i ꝛspectu statue quā posuēat nabuchodonosoꝛ rex: ꝛ ꝓco clamabat valēt. Vobis dr̄ ppłis tribubꝰ ꝛ linguis i hoza q̄ audieritis sonitū tube ꝛ fistule ꝛ citharе sambuce ꝛ psalterij ꝛ symphonie ꝛ vniuersi generis musicoꝝ: cadētes adozate statuā aureā quā ꝛstituit nabuchodonosoꝛ rex. Si qs aūt nō ꝓstratꝰ adozauerit: eadem hoza mittet i foznacē ignis ardētis. Post hec igr̄ statī vt audierūt oēs ppłi sonitū tube fistule ꝛ citharе sambuce ꝛ psalterij symphonie ꝛ oīs generis musicoꝝ: cadētes oēs ppłi tribꝰ ꝛ lingue adorauerūt statuā aureā quā ꝛstituerat nabuchodonosoꝛ rex. Statīq̄z i ipso tpe accedētes viri chaldei accusauerūt iudeos: dixerūtq̄z nabuchodonosoꝛ regi. Rex i eēnū vive. Tu rex posuisti decretū vt oīs hō q audierit sonitū tube fistule ꝛ citharе sambuce ꝛ psalterij ꝛ symphonie ꝛ vniuersi generis musicoꝝ: ꝓsternat se ꝛ adozet statuam aureā: si qs aūt n̄ ꝓcidēs adozauerit: mittatur i foznacē ignis ardētis. Sūt q̄ viri iudei q̄s ꝛstituisti sup opera regionis babylonie sidrac misac ꝛ abdenago: viri isti ꝛtēpserūt rex decretū tuum. Deos tuos n̄ colūt: ꝛ statuā aureā quā erexisti n̄ adozāt. Tūc nabuchodonosoꝛ i ira ꝛ furoze ꝓcepit vt adducerēt sidrac misac ꝛ abdenago. Qui cōfestī adducti sūt i ꝛspectu regis: ꝓnūciāsq̄z nabuchodonosoꝛ rex ait eis. Vere ne sidrac misac ꝛ abdenago deos meos n̄ colitis: ꝛ statuā aureā quā ꝛstitui n̄ adozat]? Nunc q̄ si est] parati q̄cūq̄z hoza audierit] sōitū tube fistule citharе sābuce ꝛ psalterij ꝛ symphonie oīsq̄z gener] musicoꝝ ꝓsternite vos ꝛ adozate statuā quā feci: qđ si n̄ adozauerit]: eadē hoza mittemī i foznacē ignis ardēti]. Et qs ē deꝰ q eripiet vos ō manu mea? Rñdētel sidrac misac ꝛ abdenago: dixerūt regi nabuchodonosoꝛ. Nō oz nos ō hac re rñdere tibi. Ecce enī deꝰ nr̄ quē colimꝰ pōt eripe nos ō camīo ignis ardēt] ꝛ ō manibꝰ tuis o rex liberare. Qđ si nolu erit: notū sit tibi rex qz deos tuos n̄ colimꝰ: ꝛ statuā aureā quā erexisti n̄ adozamꝰ. Tunc nabuchodonosoꝛ repletꝰ ē furoze: ꝛ aspectꝰ faciei illius ĩmutatꝰ ē sr̄ sidrac misac ꝛ abdenago: ꝛ ꝓcepit vt succēderet foznax septuplū q̄z succēdi ꝛsueuerat ꝛ viris foꝛtissimis de exercitu suo iussit vt ligatis pedibus sidrac misac et abdenago mitte-

rent eos ī fornacē ignis ardētis. Et cōfestī viri il
li vincti cū brachijs suis: t thiaris t calciamentis
t vestibus: missi sūt in mediū fornacis ignis ardē
tis. Nā iussio regis vrgebat. Fornax āt succēsa
erat nimis. Pozzo viros illos q miserant sidrac
misac t abdenago īterfecit flāma ignis. Viri aūt
hi tres. i. sidrac misac t abdenago ceciderūt ī me
dio camīo ignis ardētis colligati. Que sequūt ī
hebreis volūinibus ñ repperi. Et ābulabāt ī me
dio flāme laudātes deū t bñdicētes dño. Stās
āt azarias orauit sic. Et piensq os suum ī medio
ignis ait. Bñdict⁹es dñe deus patrū nr̄oz t lau
dabile t glorioſū nomē tuū ī secula: qz iustus es
ī oīb⁹ q̄ fecisti nobis: t vniuersa opa tua vera: t vie
tue recte: t oīa iudicia tua vera. Judicia. n. vera feci
sti iuxta oīa q̄ induxisti sup nos t sup ciuitatē sāc
tā patrū nr̄oz ir̄l̄m: qz ī veritate t ī iudicio īduxisti
oīa hec ppter pctā nr̄a. Peccauim⁹. n. t iniq̄ egi
mus recedētes a te t deligm⁹ī oīb⁹: t p̄cepta tua
ñ audiuim⁹: nec obſeruauim⁹ nec fecim⁹ sic p̄cepas
nob vt bñ nob eēt. Oīa q̄ q̄ induxisti sr̄ nos t vni
uersa q̄ fecisti nob ī vo iudicio fecisti t tradidisti
nos in manib⁹ īimicoz iniquoz t pessimoz p̄va
ricatorūqz: t regi īiusto t pessimo vltra oēm ēr̄ā.
Et nc̄ ñ possum⁹ apīr̄ os. Cōfusio t opprobriū fa
cti sum⁹ seruis tuis: t bis q colebāt te. Ne q̄sum⁹ tra
das nos ī ppetuū pp nomē tuū: t ne dissipes testm̄
tuū nz auferas miaz tuā a nobis pp abrahā dilec
tū tuū: t isaac seruū tuū: t isr̄l scīn tuū: qb⁹ locut⁹ es
pollicēs q̄ mltiplicares semē eoz sicut stellas ce
li: t sicut arenā q̄ ē ī littore maris: qz dñe īminuti
sum⁹ plusq̄ oēs gētes: sumusq̄ hūiles ī vniuersa
terra hodie ppt̄ pcta nr̄a. Et ñ ē ī tpe hoc p̄ncepſ
t dux t ppheta neq̄ holocaustū neq̄ sacrificiuz
neq̄ oblatiō neq̄ īcensū neq̄ loc⁹ p̄mitiaz cozā
te: vt possim⁹ īuenire miam tuā: sed ī aīa cōtrita t
spū hūilitatis suscipiamur. Sic̄ ī holocausto arie
tū t tauroz t sicut ī milib⁹ agnoz pīguiū: sic fiat
sacrificiū nr̄m ī cōspectu tuo hodie vt placeat ti
bi: q̄m ñ est cōfusio cōfidētib⁹ī te. Et nūc segmur
te ī toto cozde t timem⁹ te: t q̄rim⁹ faciē tuā. Ne
cōfūdas nos: sz fac nobiscū iux̄ mānsuetudinē tuā
t sz mltitudinē mie tue: t erue nos ī mirabilib⁹
tuis: t da glām nōi tuo dñe: t cōfūdāt oēs q̄ oñ
dunt seruis tuis mala. Cōfundāt ī oi potētia t ro
bur eoz cōterat̄: t sciāt qz tu es dñs de⁹ sol⁹ t glo
riosus sr̄ orbē tr̄ar. Et nō cessabāt q miserāt eos
mīstri regis succēdere fornacē napta t stuppa t
pice t malleolis: t effūdebat flāma sup fornacez
cubitis q̄ dragintanouē: t erupit t icendit q̄s rep
perit iuxta fornacē de chaldeis. Angel⁹ āt dñi de
scēdit cū azaria t socijs ei⁹ī fornacē: t excussit flā
mā ignis de fornace: t fecit mediū fornacis q̄si
vētū rozis flātē: t ñ tetigit eos oīo ignis neq̄ cō
tristauit nec q̄q̄ molestie tulit. Tūc hi tres q̄si
ex vno oze laudabāt t glīficabant t bñdicebant
deū ī fornace dicētes. Bñdict⁹es dñe deus patr̄
nr̄oz: t laudabilis t glīos⁹ t supexaltat⁹ ī secula.
Et bñdictū nomē glīe tue scīm: t laudabile t sup
exaltatū ī oīb⁹ seculis. Bñdict⁹es in tēplo scō glo
rie tue: t suplaudabilis t suppglīosus ī scīa. Bene
dict⁹es ī throno regni tui: t suplaudabilis t sup
exaltat⁹ in scīa. Bñdict⁹es q̄ ītueris abyssos t se
des sup cherubīm: t laudabilis t supexaltat⁹ ī scīa.
Bñdict⁹es in firmamēto celi: t laudabilis t glīo
sus in scīa. Bñdicite oīa opa dñi dño: laudate t
supexaltate eū in scīa. Bñdicite angeli dñi dño:
lau. tē. Bñdicite celi dño: lau. Bñdicite aq̄ oēs q̄
sup celos sunt dño: lau. Bñdicite oēs vtutes dñi
domino: lau. Benedicite sol t luna domino: lau.
Benedicite stelle celi dño: lau. Bñdicite imber t
ros dño: lau. Bñdicite oīs spūs dei dño lau. Bñ
dicite ignis t est⁹ dño: lau. Bñdicite frig⁹ t estas
dño lau. Bñdicite rozes t pruina dño: lau. Bñ
dicite gelu t frigus dño: lau. Bñdicite glacies⁹ t
nives dño: lau. Bñdicite noctes t dies dño: lau.
Benedtcite lux t tenebre domino lau. Benedi
cite fulgura t nubes domino: lau. Bñdicat ter
ra dñm laudet t supexaltet eū in scīa. Bñdicite
montes t colles dño: lau. Bñdicite vniuersa ger
minātia in terra dño: lau. Bñdicite fontes⁹ dño:
lau. Bñdicite maria t flumīa dño: lau. Bñdicite
cete t oīa q̄ mouēt in aqs dño: lau. Bñdicite oēs
volucres celi dño: lau. Bñdicite oēs bestie t pe
cora dño: lau. Bñdicite filij hoīum dño: lau. Bñ
dicat isr̄l dñm: laudet t supexaltet eū in scīa. Bñ
dicite sacerdotes dñi dño: lau. Bñdicite serui dñi
dño: lau. Bñdicite spūs t aīe iustoz dño: lau. Bñ
dicite scī t hūiles corde dño: lau. Bñdicite ana
nia azaria misael dño: laudate t supexaltate eū ī
scīa: qz eruit nos de iferno t saluos fecit ō manu
mortis: t liberauit nos de medio ardētis flāme:
t de medio ignis eruit nos. Confitemī dño q̄m
bon⁹: q̄m in scīm mia ei⁹. Bñdicite oēs religiosi
dño deo deoz: laudate t cōfitemī ei: qz ī oīa scīa
mia ei⁹. Jucusq̄ in hebreo ñ bētur: t q̄ posuim⁹
de theodotiōis editiōe: trāllata sī. Tūc nabucho
donosoz rex obstipuit t surrexit ppe: t ait optīa
tib⁹ suis. Nōne tres viros misim⁹ ī medio ignis
cōpeditos. Qui rñdētes regi dixerunt. Vere rex
Rñdit rex t ait. Ecce ego video viros quattuoz
solutos t ābulantes ī medio ignis: t nihil corrup
tionis ī eis ē: t spēs quarti filijs filio dei. Tūc ac
cessit nabuchodonosoz ad ostiū fornac] ignis ar
dētis t ait. Sidrac misac t abdenago serui dei
excelsi egredimī t venite. Statīq̄ egressi sunt si
drac misac t abdenago de medio ignis. Et ꝯgre
gati satrape magistrat⁹ t iudices t potētes regis
ꝯtēplabāt viros illos q̄m nihil ptāt] hūiusz ignis
ī corpib⁹ eoz: t capill⁹ capitis eoz nō eēt adust⁹ t
saraballa eoz ñ fuissēt imutata: t odor ignis nō
transisset p eos t erūpēs nabuchodonosoz ait.
Bñdict⁹ deus eoz sidrac: vz misac t abdenago:
qui misit āgelum suū t eruit seruos suos qui cre
diderūt in eū: t verbū regis īmutauerūt: t tradi
derūt corpa sua ne seruirēt t ne adorarēt oēm deū

excepto deo suo. A me g̃ positū ē hoc decretū: vt
oīs ppls trib⁹ ⁊ līgua quecūq; locuta fuerit blas/
femia ō deus sidrac misac ⁊ abdenago dispeat: ⁊
dom⁹ eī⁹ vastet. Neq; n. ē alī⁹ deus q possit ita sal
uare. Tūc rex ꝓmouit sidrac misac ⁊ abdenago
i puīcia babylonis. Nabuchodonosoz rex oīb⁹
ppls gētib⁹ ⁊ līguis q habitāt ī vniuersa tra pax
vobis multiplicet. Signa ⁊ mirabilia fecit apud
me de⁹ excelsus. Placuit g̃ mihi p̄dicare eius sī/
gna: q; magna sūt: ⁊ mirabilia eī⁹: q; foztia: ⁊ r̄gnū
eius q; regnum sēpiternū: ptās eius in generatio
ne ⁊ generationē. IIII

Ego nabuchodonosoz getus erā ī domo
mea: ⁊ flozēs ī palatio meo. Sōniū vidi
qō pāruit me: ⁊ cogitatiōes ī stratu meo
⁊ visiones capitis mei ꝯturbauerūt me. Et ꝓ me ꝓ
positū ē decretū: vt introducerēt ī conspectu meo
cūcti sapiētes babylōis: ⁊ vt solutionē sōnij indi/
carēt mihi. Tūc ingrediebāt arioli magi chaldei
⁊ aruspices: ⁊ sōniū narraui ī cōspectu eoz: ⁊ solu
tionez eī⁹ nō īdicauerūt mihi: dōec collega ingres
sus ē ī cōspectu meo daniel: cui nomē balthasar
ſm nomē dei mei q; hz spīm deoz scōz ī semetipo
⁊ sōniū cozā ipso locut⁹ sū. Balthasar ꝑncepsī ario
loz: qm̄ ego scio q; spīm deoz scōz hēas ī te: ⁊ oē
sacr̄m nō ē ipossibile tibi: visiones sōnioz meoz
q̄s vidi: ⁊ solutionē eaz narra. Visio capitis mei
in cubili meo. Videbā: ⁊ ecce arboz ī medio tre:
⁊ altitudo eī⁹ nimia. Magna arboz ⁊ foztis: pce/
ritas eī⁹ cōtīgēs celū. Aspect⁹ illī⁹ erat vsq; ad ter
mīos vniuerse terre. Folia eī⁹ pulcherrima: ⁊ fru
ct⁹ eius nimī⁹ ⁊ esca vniuersoz in ea. Subt̄ eā hī
tabant aīalia ⁊ bestie: ⁊ ī ramis eī⁹ ꝑsabāt volu
cres celi: ⁊ ex ea vescebat oīs caro. Videbā in
visiōe capitis mei sup stratū meū: ⁊ ecce vigil ⁊
scūs de celo descēdit: clamauit foztiter ⁊ sic ait.
Succidite arborē ⁊ p̄cidite ramos eī⁹ excutite fo
lia eī⁹ ⁊ dispgite fruct⁹ eius: fugiāt bestie q̄ subter
eā sūt: ⁊ volucres de ramis eī⁹. Verūtn̄ germē ra
dicū eī⁹ ī tra sinite: ⁊ alliget vinculo ferreo ⁊ ereo
ī herbis q̄ foris sē: ⁊ roze celi tingat̄: ⁊ cū feris ps
eī⁹ ī herba terre. Aloz eī⁹ ab hūano cōmutet̄: ⁊ coz
fere det̄ ei: ⁊ septē tpa mutent̄ sup eū. In sn̄ia vi/
gilū decretū ē: ⁊ sermo scōz ⁊ petitio: dōec cogno
scāt viuētes qm̄ dñat excelsus ī regno hoīuz: ⁊
cuicūq; voluerit dabit illō: ⁊ hūillimū hoīez ꝓsti
tuet sup eos. Hoc sōniū vidi ego nabuchodono
sor rex. Tu g̃ balthasar inꝑpretatiōem narra festi
n⁹: q; oēs sapiētes regni mei nō queūt solutionez
edicere mihi. Tu aūt potes q; spus deoz scōz in
te ē. Tūc daniel cui⁹ nomē balthasar cepit intra
semetipm tacit⁹ cogitare quasi vna hoza: ⁊ cogi
tationes eī⁹ cōturbabāt eū. Rndens aūt rex ait.
Balthasar sōnium ⁊ interꝑtatio eī⁹ nō cōturbēt
te. Rndit balthasar ⁊ dixit. Dñe mi sōniuz his q
te oderūt: ⁊ interꝑtatio eius hostib⁹ tuis sit. Arbo/
rē quā vidisti sublimē atq; robustā cui⁹ altitudo
ptīgit ad celū: ⁊ aspect⁹ illī⁹ ī oēm terrā: ⁊ rami eī⁹
pulcherri ⁊ fruct⁹ eī⁹ nimī⁹: ⁊ esca oīuz ī ea subt̄ eā
hītātes bestie agri: ⁊ ī ramis eī⁹ esca ꝓmozantes
aues celi: tu es rex q magnificat⁹ es ⁊ ūualuisti: ⁊
magnitudo tua creuit ⁊ puenit vsq; ad celum: ⁊
ptās tua ī t̄minos vniuersē tre. Quod aūt vidit
rex vigilē ⁊ scūs ōscēdē ō celo ⁊ dicē: succidite ar
borē ⁊ dissipate illā: attn̄ germē radicus eī⁹ ī tra
dimittite: ⁊ vīciat̄ ferro ⁊ ere ī herbis foris: ⁊ rore
celi ꝯspgat̄ ⁊ cū feris sit pabulū eius: donec septē
tpa mutent̄ sr̄ eū: hec ē inꝑtatō snie altissimi que
supuenit sup dūm meū regē. Eijcient te ab hoīb⁹
⁊ cū bestijs feris q; erit habitatō tua ⁊ fenū vt bos
comedes: ⁊ roze celi īfunderis. Septē quoq; tpa
mutabūt sup te: donec scias q; dñet excelsus sup
regnū hoīuz: ⁊ cuicūq; voluerit det illud. Nō āt
ꝑcepit vt relinq̄ret germē radicū eī⁹. i. arboris: re
gnū tuū tibi manebit postq̄ cognoueris ptātē ee
celestē. Quobrem rex cōsiliū meū placeat tibi: ⁊
pctā tua elemosynis redīe: ⁊ iniq̄tates tuas mīsi/
cordijs paupeꝝ: forsitan ignoscet de⁹ ōlictis tuis.
Oia hec venerūt sup nabuchodonosoz regem.
Post finē mēsiū duodecī ī aula babylōis deābu
labat. Rndit q; rex ⁊ ait. Nōne hec ē babylō ci/
uitas magna quā ego edificaui in domū regni in
roboze foztitudīs mee: ⁊ in gl̄ia decoris mei? Tū
q; s̄mo adhuc eēt in oze regis: vox de celo ruit.
Tibi dr̄ nabuchodonosoz rex. Regnum tuum
trāsibit a te: ⁊ ab hoīb⁹ cijcīet te: ⁊ cū bestijs ⁊ fer
erit hītatio tua: fenū quasi bos comedes: ⁊ septē
tpa mutabūt sup te: donec scias q; dñet excelsus
in regno hoīum: ⁊ cuicūq; voluerit det illud. La/
dē hora sermo cōplet⁹ ē sup nabuchodonosoz: ⁊
ex hōibus abiect⁹ ē: ⁊ fenū vt bos comedit: ⁊ ro/
re celi coꝝp⁹ eius īfectū ē: donec capilli eī⁹ in sīlitu
dinē aquilaz crescerēt: ⁊ vngues eī⁹ quasi vngu/
es auiū. In gr̄ p⁹ finē dieꝝ ego nabuchodonosoz
oculos meos ad celū leuaui: ⁊ sēsus me⁹ reddit⁹ ē
mihi: ⁊ altissimo bn̄dixi: ⁊ viuētē ī sēpiternū lau
daui ⁊ gl̄ificaui: q; ptās eī⁹ ptās sēpiterna: ⁊ regnū
eī⁹ ī generatiōe ⁊ genēationē: ⁊ oēs hītatozes ter
re apō eū in nihilū reputati sī. Juxt̄ volūtatē. n. su
am facit tā ī virtutib⁹ celi q̄s ī hītatozib⁹ terre: ⁊ n̄
ē q; resistat manui eī⁹: ⁊ dicat ei: q̄re fecisti? In ipo
tpe sēsus me⁹ reuersus ē ad me: ⁊ ad honorē r̄gni
mei decorēq; pueni: ⁊ figura mea r̄uersa ē ad me
⁊ optimates mei ⁊ magistrat⁹ mei r̄gsierūt me: ⁊
ī regno meo restitut⁹ sū: ⁊ magnificētia āplior ad
dita ē mihi. Nūc igr̄ ego nabuchodonosoz: lau/
do ⁊ magnifico ⁊ gl̄ifico regē celi: q; oīa opa eī⁹
vera: ⁊ oēs vie eius iudicia: ⁊ gradiētes in super/
bia pōt humiliare. V

Balthasar rex fecit grāde ꝓuiniū optīati/
b⁹ suis mille: ⁊ vnusq;sq; ſm suā bibebat
etatē. Ꝑcepit ergo iā temulēt⁹ vt affer
rētur vasa aurea ⁊ argētea: q̄ asportauerat nabu
chodonosoz pr̄ eī⁹ de tēplo q̄ fuit in ir̄l̄m: vt bi
berēt ī eis rex ⁊ optiates eī⁹ vxōesq; eī⁹ ⁊ ꝯcubīe.
Tūc allata sūt vasa aurea q̄ asportauerat ō tēplo

qđ fuerat in irl'm:ꝛ biberũt ĩ eis rex ꝛ optimates
eius vxores ꝛ cõcubĩe illi⁹. Bibebãt vinũ:ꝛ lau-
dabãt deos suos aureos ꝛargẽteos ꝛ ereos ferre-
os ligneosq; ꝛ lapideos. In eadẽ hora apparue-
rũt digiti q̃si manus hoĩs scribẽtis ꝰ cãdelabꝝ
ĩ superficie parietis aule regie. Et rex aspiciebat ar
ticulos man⁹ scribẽtis. Tũc facies regis mutata
ẽ:ꝛ cogitationes eius cõturbabant eũ ꝛ cõpages
renũ eius soluebãt:ꝛ genua eius ad se iuicẽ colli-
debãtur. Exclamauit itaq; rex fortiť:vt ĩtrodu-
cerẽt magos chaldeos ꝛ aruspices:ꝛ ꝓloquens
rex ait sapiẽtib⁹ babylonis. Quicũq; legerit scrip
turã hãc ꝛ interp̃tationẽ ei⁹ manifestaꝝ mihi fece
rit purpura vestietur:ꝛ torquẽ aureã hẽbit ĩ collo
ꝛ tertius ĩ regno meo erit. Tũc ĩgressi oẽs sapiẽ-
tes regis nõ potuerũt nec scripturã legẽ:nec ĩp̃-
tatiõez ei⁹ ĩdicare r̃gi. Tũ rex balthasar sat) ꝓtur
batus est:ꝛ vultus illi⁹ ĩmutatus ẽ. Ꝛz ꝛ optima-
tes ei⁹ turbabãt. Regina aũt ꝓ re q̃ acciderat re-
gi ꝛ optimatib⁹ ei⁹:domũ cõuiuij ĩgressa ẽ:ꝛ ꝓlo-
quẽs ait. Rex ĩ eternũ viue:nõ te cõturbẽt cogi-
tatiões tue:neq; facies tua ĩmutet. Est vir ĩ r̃gno
tuo q̃ spũ deoꝝ scõꝝ hz ĩ se:ꝛ ĩ dieb⁹ p̃ris tui scia
ꝛ sapĩa ĩuẽte sunt in eo. Nã ꝛ rex nabuchodono
soꝛ p̃ꝛ tuus p̃ncipẽ magoꝝ ĩcãtatoꝝ chaldeozũ
ꝛ aruspicũ constituit eu⁹. Hac inquam tuus o rex
qz spũs ãplioꝛ ꝛ prudẽtia ĩtelligentiaq; ꝛ ĩp̃reta
tio sõnioꝝ ꝛ ostẽsio secretoꝝ ac solutio ligatozũ
ĩuente sũt ĩ eo:hoc ẽ in daniele:cui rex posuit no-
mẽ balthasar. Nũc itaq; daniel vocet:ꝛ ĩterp̃ta
tionẽ narrabit. Igr̃ ĩtroduct⁹ ẽ daniel cozã rege.
Ad quẽ p̃fat⁹ rex ait. Tu es daniel de filijs capti-
uitatis iude:quẽ adduxerat p̃r meus rex de iu-
dea: Audiui de te q̃n spĩn deoꝝ hẽas:ꝛ scia ĩtel-
ligẽtiaq; ac sapĩa ãplioꝛes ĩuente sũt ĩ te. Et nũc
introgressi sũt in cõspectu meo sapiẽtes magi vt
scripturã hãc legerent:ꝛ ĩterp̃tationẽ ei⁹ indica-
rent mihi:ꝛ nequerunt sensũ hui⁹ sermonis edi-
cere. Porro ego audiui de te q̃ possis obscura
ĩterp̃tari:ꝛ ligata dissoluere. Si ergo vales scrip
turã legere ꝛ ĩterp̃tationẽ ei⁹ indicare mihi:pur-
pura vestieris:ꝛ torquẽ aureã circa collũ tuũ hẽ
bis:ꝛ tert⁹ in regno meo ꝓnceps eris. Ad que re
spondẽs daniel ait cozã rege. Munera tua sint ti
bi:ꝛ dona dom⁹ tue alteri da:scripturã ãt legam
tibi rex:ꝛ ĩterp̃tationẽ ei⁹ oñdã tibi. O rex:de⁹ al
tissim⁹ regnũ ꝛ magnificẽtiã gl̃iam ꝛ honoꝛẽ de
dit nabuchodonosoꝛ p̃ri tuo:ꝛ ꝓp̃ magnificẽtiã
quã dederat ei:vniuersi ppli trib⁹ ꝛ lingue treme
bãt ꝛ metuebãt eũ. Quos volebat ĩficiebat:qs
volebat pcutiebat:quos volebat exaltabat:ꝛ qs
volebat humiliabat. Cũ ãt elevatũ est cor eius ꝛ
spũs illi⁹ obfirmat⁹ ẽ ad superbiã:depositus ẽ de solio
regni sui:ꝛ gl̃ia ei⁹ ablata ẽ:ꝛ a filijs hoium eiect⁹
est. Ꝛz ꝛ cor ei⁹ cũ bestijs positũ ẽ:ꝛ cũ onagris
erat hĩtatio ei⁹. Fenũ quoq; vt bos comedebat
ꝛ roꝛe celi corp⁹ ei⁹ infectũ ẽ:donec cognosceret
q̃ ptãtem hẽret altissim⁹ in regno hoiuz:ꝛ quẽcũ
q; voluerit suscitabit sup illud. Tu quoq; fili⁹ ei⁹
balthasar nõ hũiliasti cor tuũ cũ scires hec oĩa:ꝛ
aduersũ dñatorẽ celi elevat⁹ es. Et vasa dom⁹ ei⁹
allata sũt corazꝛ te:ꝛ tu ꝛ optimates tui ꝛ vxores
tue ꝛ cõcubine tue vinũ bibistĩ ĩ eis. Deos quoq;
argẽteos ꝛ aureos ꝛ ereos ferreos ligneosq; ꝛ la
pideos:q nõ vidẽt neq; audiũt neq; sentiũt:lau-
dasti. Porro deũ q̃ hz flatũ tuũ ĩ manu sua ꝛ oẽs
vias tuas nõ gl̃ificasti. Idcirco ab eo missus est
articul⁹ man⁹ q̃ scripsit hoc qđ exaratũ ẽ. Hec ẽ ãt
scriptura q̃ digesta ẽ. Mãe thetel phares. Et hec
ĩterp̃tatio p̃monis. Mane:numerauit de⁹ regnũ
tuũ ꝛ opleuit illũ. Thetel appẽs⁹ es ĩ statera ꝛ ĩuẽ
t⁹ es min⁹ hñs. Phares:diuisũ ẽ regnũ tuũ:ꝛ da
tũ ẽ medis ꝛ pñs. Tũc iubẽte rege indut⁹ ẽ dani-
el purpura:ꝛ circũdata ẽ torq̃s aurea collo ei⁹:ꝛ p̃
dicatũ ẽ ꝺ eo q̃ hẽret ptãtẽ ẽti ĩ regno. Eadẽ noc
te ĩfect⁹ ẽ balthasar rex chalde⁹ ꝛ darius med⁹ suc
cessit ĩ regnũ:ãnos nat⁹ sexagintaduos. VI

Placuit dario:ꝛ cõstituit sup regnũ satra
pas cẽtũ viginti vt eẽnt ĩ toto r̃gno suo:
ꝛ sr̃ eos p̃ncipes tres ex qb⁹ daniel vn⁹
erat vt satrape illis redderẽt rõnem ꝛ rex ñ sustĩ-
neret molestiã. Igit̃ daniel supabat oẽs p̃ncipes
ꝛ satrapas:qz spũs dei ãplioꝛ erat ĩ illo. Porro
rex cogitabat eũ cõstituere sup oẽ regnũ. Tũ p̃n
cipes ꝛ satrape q̃rebãt occasionẽ vt ĩuenirẽt da-
nieli ex latere regis:nullãq; cãm ꝛ suspitionẽ re
pire potuerũt eo q̃ fidelis eẽt:ꝛ oĩs culpa ꝛ suspi
tio ñ ĩueniret in eo. Dixerũt ergo viri illi. Nõ in-
ueniem⁹ danieli huic aliquã occasionẽ:nisi forte
ĩ lege dei sui. Tũc p̃ncipes ꝛ satrape surripuerunt
regi:ꝛ sic locuti sũt ei. Dari rex:ĩ eternum viue. Cõsi
liũ inierunt oẽs p̃ncipes regni tui: magistratus ꝛ
satrape senatoꝛes ꝛ iudices: vt decretũ ĩpatoꝛiũ
exeat ꝛ edictũ:vt oĩs q̃ petierit aliquã petitionẽ
a quocũq; deo ꝛ hoĩe vsq; ad triginta dies nisi a
te rex:mittat ĩ lacũ leonũ. Nũc itaq; rex cõfirma
sniam:ꝛ scribe decretũ vt nõ ĩmutet̃ qđ statutuz
ẽ a medis ꝛ pñs:nec p̃uaricari cuiq; liceat. Poꝛ-
ro rex dari⁹ ꝓposuit edictũ ꝛ statuit. Qđ cũ dani-
el cõpisset.i.cõstitutã legẽ ĩgress⁹ ẽ domũ suã:ꝛ fe
nestris aptis ĩ cenaculo suo ꝰ irl'z:trib⁹ tpib⁹ ĩ die
flectebat genua sua ꝛ adoꝛabat:cõfitebat̃q; cozã
deo suo sicẽ ꝛ añ facere cõsueuerat. Viri g̃ illi cu-
riosi⁹ ĩgrẽtes ĩuenerũt danielẽ oꝛãtẽ ꝛ obsecrãtẽ
deũ suũ:ꝛ accedẽtes locuti sũ r̃gi sup edicto. Rex
nũqd ñ cõstituisti vt oĩs hõ q̃ rogaret quẽq; de
diis ꝛ hõib⁹ vsq; ad dies triginta nisi te rex:mitte
ret ĩ lacũ leonũ. Ad qs rñdens rex ait. Uer⁹ ꝓmo
iuxta decretũ medoꝝ atq; psaꝝ:qđ p̃uaricari nõ
lz. Tũc rñdentes dixerũt cozã rege. Daniel de fi
lijs captiuitatis iude ñ curauit ꝺ lege tua ꝛ ꝺ edi
cto qđ cõstituisti:sed trib⁹ tpib⁹ p die oꝛat obse-
ratiõe sua. Qđ ꝙbũ cũ audisset rex sat) ꝓtristat⁹
ẽ:ꝛ p daniele posuit cor vt liberaret eũ:ꝛ vsq; ad
occasũ sol' labõabat vt eruẽt illũ. Viri ãt illi itelli
gẽtes r̃gẽ dixerũt. Scito rex qz lex medoꝝ atq;

psax est: vt oē decretū qō cōstituerit rex nō licet immutari. Tūc rex p̄cepit & adduxerūt danielē: & miserūt eū i lacū leonū. Dixitq; rex danieli. Deus tu⁹ quē colis sp: ipe liberabit te. Allatusq; ē lapis vnus & posit⁹ est sup os laci quem obsignauit rex ānulo suo: & anulo optimatū suoꝝ: ne qd fieret ꝺ danielē. Et abijt rex in domū suā & dormiuit icenat⁹: cibiq; nō sūt allati cozā eo: sup & somnus recessit ab eo. Tūc rex p̄mo diluculo cōsurgens festin⁹ ad lacū leonū prexit: appzopīquās lacui danielē voce lachzymabili iclamauit: & affatus ē eū. Daniel serue dei vtuētis: de⁹ tu⁹ cui tu seruis sp: putasne valuit te liberare a leonib⁹? Et daniel regi rn̄dens ait. Rex i eternū viue. Deus me⁹ misit angelū suū: & cōclusit oza leonū: & n̄ nocuerunt mihi: qz cozā eo iusticia inuenta ē in me. Sed & cozā te rex delictū nō feci. Tūc vehemēt rex gauisus ē sup eo: & danielē p̄cepit educi de lacu. Eductusq; ē daniel de lacu: & nulla lesio inuēta ē in eo: qz credidit deo suo. Jubēte āt rege adducti sūt viri illi q accusauerūt danielē: & i lacū leonum missi sūt ipi & filij & vxozes eoꝝ: & nō puenerunt vsq; ad pauimentū laci donec arripent eos leones: & oia ossa eoꝝ cōminuerūt. Tūc dari⁹ rex scripsit vniuersis pp̄lis tribub⁹ & linguis hītātib⁹ i vniuersa t̄ra. Pax vobis multiplicet. A me cōstitutū ē decretū vt in vniuerso ipio & f̄gno meo tremiscāt & paueāt deū daniel. ipe ē. n. deus viuēs & etern⁹ in secula: & regnū ei⁹ nō dissipabit & ptās ei⁹ vsq; in eternū. Ipe liberato: atq; saluato: faciens signa & mirabilia i celo & i t̄ra q liberauit danielē de lacu leonū. Porro daniel p̄seuerauit vsq; ad regnū darij regnūq; cyri perse. VII

Anno p̄mo balthasar regis babylonis daniel sōnium vidit. Visio āt capitis ei⁹ in cubili suo. Et sōnū scribēs breui ꝑmone cōpendit: sūmatiq; pstringēs ait. Videbā in visione mea nocte & ecce quatuoꝝ vēti celi pugnabant i mari magno: & quatuoꝝ bestie grādes ascēdebant de mari diuerse iter se. Prima quasi leena: & alas habebat agle. Aspiciebā dōec euulse sunt ale ei⁹ & sublata ē de terra: & sup pedes q̄si hō steti: & cor ei⁹ datū ē ei. Et ecce bestia alia silis vrso in pte stetit: & tres ordines erāt in ore ei⁹ & i dentibus ei⁹: & sic dicebāt ei. Surge comede carnes plurimas. Post hec aspiciebā: & ecce alia q̄si pardus: & alas hēbat q̄si auis quatuoꝝ sup se. Et q̄tuoꝝ capita erāt i bestia: & ptās data est ei. Post hec aspiciebā in visione noctis: & ecce bestia q̄rta terribilis atq; mirabilis & fortis nimis. Dētes ferreos hēbat magnos: comedens atq; cōminuens: & reliqua pedib⁹ suis cōculcās. Dissimilis āt erat ceteris bestijs quas viderā añ eam: & hēbat cornua decē. Cōsiderabā cornua: & ecce cornu aliud puulū oztū ē de medio eoꝝ: & tria de cornibus p̄mis euulsa sūt a facie ei⁹. Et ecce oculi quasi oculi hōis erāt i cornu isto & os loquēs ingentia. Aspiciebā donec throni positi sūt: & antiqu⁹ dieꝝ sedit. Vestimentū ei⁹ candidū quasi nix: & capilli capitis ei⁹ q̄si lana mūda. Thron⁹ ei⁹ flāme ignis: rote ei⁹ ignis accensus: fluuius igneus rapiduſq; egrediebat a facie ei⁹. Milia miliū mīstrabāt ei & decies centena milia assistebant ei. Judiciū sedit & libzi apti sūt. Aspiciebā ꝓpter vocē ſmonis grandiū quos cornu illud loquebat. Et vidi q̄m interfecta eēt bestia: & pisset corp⁹ ei⁹ & traditū eēt ad cōburendū igni: aliaꝝ quoq; bestiaꝝ ablata eēt ptās: & tpa vite cōstituta eēnt eis vsq; ad tps & tps. Aspiciebā ergo in visione noctis: & ecce cū nubibus celi q̄si filj⁹ hōis veniebat: & vsq; ad antiquū dieꝝ puenit: & in cōspectu ei⁹ obtulerūt eū. Et dedit ei ptātem & honozē & regnū: & oēs ppli trib⁹ & lingue ipi seruiēt. Ptās ei⁹ ptās eterna que nō auferetur: & regnū ei⁹ qō nō cozzūpetur. Dozruit spūs meus. Ego daniel territ⁹ sum ī his: & visiones capitis mei cōturbauerūt me. Accessi ad vnū de assistentib⁹: & veritatē q̄rebā ab eo de oībus his: q dixit mihi iterp̄tationē sermonū: & docuit me. De quatuoꝝ bestie magne: quatuoꝝ sunt regna q̄ cōsurgent de terra. Suscipiet autē regnū scī dei altissimi: & obtinebūt regnū vsq; in seculū & seculū seculoꝝ. Post hoc volui diligenter discere de bestia quarta: q̄ erat dissilis valde ab oīb⁹ & terribilis nimis. Dentes & vngues ei⁹ ferrei: comedebat & cōminuebat: & reliqua pedib⁹ suis cōculcabat. Et de cornib⁹ decē q̄ hēbat in capite: & de alio qō oztū fuerat: ante qō ceciderāt tria cornua: & de cornu illo qō hēbat oculos: & os loquēs grandia & maior erat ceteris. Aspiciebā: & ecce cornu illud faciebat bellū aduersus scōs & p̄ualebat eis donec venit ātiqu⁹ dieꝝ & iudiciū dedit scis excelsi: & tps aduenit & regnū obtinuerunt sci. Et sic ait. Bestia quarta: regnū quartū erit in terra qō maior erit oīb⁹ regnis: & deuozabit vniuersā terram & cōculcabit & cōminuet eā. Porro cornua decē ipsi⁹ regni decē reges erūt: & ali⁹ cōsurget p̄ eos: & ipe potētior erit porib⁹ & tres reges humiliabit. Et sermones ꝺ excelsū loq̄t: & scōs altissimi cōteret. Et putabit qō possit mutare tpa & leges: & tradent i manu ei⁹ vsq; ad tps & tpa & dimidiū tpis. Et iudiciū sedebit vt auferat potētia & cōteratur & dispeat vsq; i finē: regnū āt & ptās & magnitudo regni q̄ ē subē oē celū det pp̄lo scōꝝ altissimi: cui⁹ regnū: regnū sempiternū ē: & oēs ꝛges seruiēt ei & obediēt. Hucusq; finis verbi. Ego daniel mltū cogitatiōib⁹ meis cōturbabar: & facies mea mutata ē i me: verbū āt i corde meo cōseruaui. VIII

Anno ctio regni balthasar regi visio apparuit mihi. Ego daniel p⁹id qō viderā in p̄ncipio vidi i visiōe mea cum eēm i susis castro qō ē i belā regione: vidi āt in visiōe eē me sup portā vlai: & leuaui oculos meos & vidi. Et ecce aries vn⁹ stabat añ paludē hīs cornua excelsa: & vnū excelsi⁹ alto atq; succrescēs. Postea vidi arietē cornib⁹ vētilātem ꝺ occidētē & ꝺ aglonē & ꝺ merediē: & oēs bestie n̄ poterāt resistē

ei:neq liberari de manu ei⁹:fecitq ſm volūtatē ſuā ⁊ magnificat⁹ ē. Et ego itelligebā. Ecce autez hirc⁹ capraꝝ veniebat ab occidēte ſup faciē tot⁹ terre:⁊ nō tāgebat ſram. Porro hirc⁹ hēbat cor nu inſigne iter oculos ſuos:⁊ venit vſq ad arietem illuz cornutū quē viderā ſtantē añ portam: ⁊ cucurrit ad eū in īpetu fortitudinis. Cumq ap propinquaſſet ppe arietē efferat⁹ ē in eū ⁊ pcuſſit arietē ⁊ cōminuit duo cornua ei⁹:⁊ non poterat aries reſiſtere ei. Cūq eū miſiſſet ī ſram cōculca uit:⁊ nemo erat liberare arietē ō manu ei⁹. Hir cus āt capraꝝ magn⁹ fact⁹ eſt nimis. Cūq creuiſ ſet fractū eſt cornu magnū ⁊ orta ſūt quatuor cor nua ſubē illud p quatuor ventos celi. De vno āt ex eis egreſſū ē cornu vnū modicū:⁊ factū ē grā de cōtra meridiē ⁊ cōtra orientē:⁊ cōtra fortitu dinē. Et magnificatū ē vſq ad fortitudinē celi.⁊ deiecit de fortitudine ⁊ de ſtellis ⁊ conculcauit eas Et vſq ad pricipē fortitudinis magnificauit ē:⁊ ab eo tulit iuge ſacrificiū:⁊ deiecit locū ſanctificati onis ei⁹. Robur aūt datū eſt ō iuge ſacrificiū pp ter pcā:⁊ pſterneť veritas ī ſra:⁊ pſperabit ⁊ faci et. Et audiui vnū de ſcīs loquēte:⁊ dixit vn⁹ ſcūs alti neſcio cui loquēti. Uſqueq viſio ⁊ iuge ſacri ficiū ⁊ pctm deſolatōis q̄ fctā ē:⁊ ſanctuariū ⁊ fortitudo cōculcabit? Et dixit ei. Uſq ad veſpam ⁊ mane duo milia trecētī:⁊ mūdabit ſcūariū. Fac tum ē aūt cū viderē ego daniel viſionē:⁊ q̄rerez ī telligētiā ecce ſtetit ī ꝯſpectu meo q̄ ſpēs viri. Et audiui vocē viri inē vlai:⁊ clamauit ⁊ ait. Gabri el fac itelligere iſtū viſionē. Et venit ⁊ ſtetit iuxa vbi ego ſtabā. Cūq veniſſz:pauēs corrui ī faciē meā. Et ait ad me. Intellige fili hoīs:qm ī tpe fi nis cōplebit viſio. Cūq loq̄ret ad me:collapſus ſū pn⁹ ī terrā. Et tetigit me ⁊ ſtatuit me in gradu meo:dixitq mihi. Ego oñdā tibi q̄ futura ſūt in nouiſſimo maledictiōis:qm hz tēp⁹ finē ſuū. Arie es quē vidiſti habē cornua rex medoꝝ ē atq p ſarū. Porro hirc⁹ capraꝝ rex grecoꝝ ē:⁊ cornu grāde qđ erat iter oculos ei⁹:ipe ē rex pmus. Cē. aūt fracto illo ſurrexerūt q̄tuor p eo:q̄tuor rges de gente ei⁹ cōſurgēt:ſz nō ī fortitudīe ei⁹. Et poſt regnū eoꝝ cū creuerīt inigtates:ꝯſurget rex ipu dēs facie ⁊ itelligēs ppoſitiōes:⁊ roborabit forti tudo ei⁹:ſz nō ī virib⁹ ſuis:⁊ ſupra q̄ credi poteſt vniuerſa vaſtabit:⁊ pſperabit ⁊ faciet. Et īficiet robuſtos ⁊ pplm ſcōꝝ ſm volūtatē ſuā:⁊ dirigē dol⁹ ī manu ei⁹:⁊ cor ſuū magnificabit:⁊ in copia rerū oīuz occidet plurimos. Et cōtra pncipē pn cipuz cōſurget:⁊ ſine manu cōteret. Et viſio veſ pere ⁊ mane q̄ dicta ē vera ē. Tu ergo viſionē ſi gna:qa p⁹ multos dies erit. Et ego daniel langui ⁊ egrotaui p dies plimos. Cūq ſurrexiſſē faciebā opera regis ⁊ ſtupebam ad viſionem:⁊ non erat qui interpretaretur.

IX

In anno pmo darij filij aſſueri ō ſemine medoꝝ q̄ ipauit ſup regnū chaldeoꝝ:an no vno regni ei⁹:ego daniel itellexi in li br⁹:numerū ānoꝝ de q̄ fact⁹ ē ſermo dñi ad hiere miā pphām:vt ꝯpleret deſolatiōis ir⁹m ſeptua ginta āni. Et poſui faciē meā ad dñm deū meuz rogare ⁊ deprecari ī ieiuniis ſacco ⁊ cinere:⁊ oraui dñm deū:⁊ cōfeſſus ſū ⁊ dixi. Obſecro dñe dñs magne:⁊ terribilis cuſtodiēs pactū ⁊ miſericor diam diligentib⁹ te:⁊ cuſtodiētib⁹ mandata tua: peccauimus:inigtatem fecimus:īpie egim⁹:⁊ re ceſſim⁹:⁊ declinauim⁹ a mādatl tuis ac iudicijs. Nō obediuim⁹ ſeruis tuis pphis: q̄ locuti ſunt ī noīe tuo regib⁹ nr̄is pncipib⁹ nr̄is pr̄ib⁹ nr̄is oīq pplo terre. Tibi dñe iuſticia:nobis aūt confuſio faciei ſicut eſt hodie viro iuda:⁊ hītatorib⁹ ir⁹m ⁊ oñi iſr̄l:his q̄ ppe ſūt ⁊ his q̄ pcul ī vniuerſis terris ad q̄s eiecīſti eos ppter iigtates eoꝝ ī q̄b⁹ peccauerūt ī te dñe. Nobis ꝯfuſio faciei:regibus nr̄is:pncipib⁹ nr̄is:⁊ pr̄ib⁹ nr̄is q̄ peccauerūt. Ti bi aūt dño deo nr̄o miſericordia ⁊ ppitiatio qa receſſimus a te:⁊ nō audiuim⁹ vocē dñi dei nr̄i vt ābularemus ī lege eius quā poſuit nobis per ſuos pphas:⁊ oīs iſr̄l p̄uaricati ſūt legē tuā ⁊ de clinauerūt ne audirēt vocē tuā:⁊ ſtillauit ſup nos maledictio ⁊ deteſtatio q̄ ſcripta ē ī libro moyſi ſui dei: qz peccauim⁹ ei. Et ſtatuit ſmones ſuos quos locut⁹ ē ſup nos ⁊ ſup pncipes nr̄os q̄ iudi cauerūt nos:vt ſupinduceret ī nos magnū malū q̄le nūq fuit ſub oñi celo:ſcōm q̄ fcm ē in ir⁹m: ſicut ſcriptū eſt ī lege moyſi. Dñe mālū h venit ſup nos. Et non rogauim⁹ faciē tuā dñe deus nr̄ vt reuerteremur ab iigtatib⁹ nr̄is:⁊ cogitaremus veritatē tuaz. Et vigilauit dñs ſup malitiā:⁊ ad duxit eā ſup nos. Juſtus dñs de⁹ nr̄ ī oīb⁹ opibus ſuis q̄ fecit. Nō enī audiuim⁹ vocē ei⁹. Et nūc do mine de⁹ nr̄ q̄ eduxiſti pplm tuū de terra egypti ī manu forti:⁊ feciſti tibi nomē ſm diē hāc: pec cauim⁹ iigtatem fecim⁹ dñe ī oēm iuſticiā tuam. Auertat obſecro ira tua ⁊ furor tu⁹ a ciuitate tua ir⁹m ⁊ a mōte ſancto tuo. Propr pctā enī noſtra ⁊ iigtates patz nr̄oꝝ ir⁹m ⁊ pplus tu⁹ ī opprobriū ſunt oīb⁹ q̄ circuitū nr̄m. Nūc g exaudi deus nr̄ oꝛonem ſui tui ⁊ pces eius:⁊ oñde faciē tuaz ſup ſanctuariū tuū qđ deſertū ē. Propr temetipſum īclina deu⁹ me⁹ aurē tuaz:⁊ audi:api oculos tuos ⁊ vide deſolatiōem nr̄am ⁊ ciuitatē ſup quā iuo catū eſt nomē tuū. neq enī ī iuſtificatōib⁹ nr̄is p ſternim⁹ pces añ faciē tuā:ſz ī miſeratiōibus tuis multis. Exaudi dñe:placare dñe: attende ⁊ fac. Ne moreris ppr temetipm de⁹ me⁹:qz nomē tu um īuocatū ē ſup ciuitatē ⁊ ſup pplm tuū. Cūq adhuc loq̄rer ⁊ orarez ⁊ ꝯfiterer pctā mea ⁊ pec cata pplī mei iſr̄l:vt pſternerē pces meas ī ꝯſpec tu dei mei p mōte ſancto dei mei: adhuc me lo quēte ī oꝛone mea ecce vir gabriel quē viderā ī viſiōe a pncipio cito volās tetigit me ī tpe ſacri ficij veſptini ⁊ docuit me ⁊ locut⁹ ē mihi:dixitq. Daniel nūc egreſſus ſum vt docerē te ⁊ itellige res. Ab exordio pcez tuaꝝ egreſſus ē ſmo. Ego aūt veni vt idicarē tibi:qz vir ōſideriōꝝ es. Tu

aūt aīaduerte ꝓmonē:ꝛ ītellige visionē. Septua
ginta ebdomades abbꝛeuiate sūt sup ppl'm tuū ꝛ
sup vrbē scām tuā vt ꝯsumet̄ ꝓuaricatio: ꝛ finez
accipiat pctīn: ꝛ deleat̄ ūgtas: ꝛ adducat̄ iustīcia
sempīna:ꝛ īpleat̄ visio ꝛ ꝓpꝫia: ꝛ vngatur scūs
scōꝝ. Scito ḡ ꝛ aīaduerte ab exitu ꝓmōis vt ite
rū edificet̄ ir'm vsq; ad chꝛistū ducem:ebdoma
des septem:ꝛ ebdomades sexagintadue erūt: et
rursū edificabīt platea ꝛ muri ī āgustia tēpoꝛuꝫ.
Et post ebdomades sexagīta duas occidet̄ xp̄s:
ꝛ ñ erit ei' ppl's q eū negatur' ē. Et ciuitatē ꝛ scūa
riū dissipabit ppl's cū duce vēturo: ꝛ finis ei' va
stitas:ꝛ p' finē belli statuta desolatō. Cōfirmabit
aūt pactū m'tis ebdomada vna: ꝛ ī dimidio eb
domadis deficiet hostia ꝛ sacrificiū. Et erit ī tē
plo abhomīatio desolatōis:ꝛ vsq; ad ꝯsumatio
nem:ꝛ finē pseuerabit desolatio. X

Anno ttio cyri regis pſaꝝ v̄bū reuelatū
ē danieli:cogm̄eto balthasar:ꝛ verbum
vez ꝛ fortitudo magna:ītellexitq; ꝓmo
nem. Intelligētia.n.ē op' ī visione. In dieb' illis
ego daniel lugebā triū ebdomadaꝝ dieb':panē
desiderabilē ñ comedi ꝛ caro ꝛ vinū ñ ītroierūt
ī os meū. Ung neq; vnguēto vnct' fū:donec ꝯple
rēt triū ebdomadaꝝ dies. Die aūt vicesima ꝛ qr
ta mēsis ꝓmi erā iux̄ fluuiū magnū q est tigris:ꝛ
leuaui oculos meos ꝛ vidi. Et ecce vir vn' vesti
tus lineis:ꝛ renes ei' accincti auro obꝛiço:ꝛ coꝛ
pus ei' q̄si chꝛyçolit' :ꝛ facies eius velut species
fulguris:ꝛ oculi ei' vt lāpas ardēs:ꝛ bꝛachia eius
ꝛ q̄ deoꝛsū sū vsq; ad pedes q̄si spēs eris cādētis:
ꝛ vox ꝓmonū ei' vt vox multitudinis. Uidi aut̄
ego daniel solus visionē:poꝛro viri q erāt mecū
nō viderūt:sz tꝛoꝛ nimis' irruit sup eos:ꝛ fugerūt ī
absc̄ditū. Ego aūt relict' solus vidi visionē grā
dē hāc ꝛ ñ remāsit ī me foꝛtitudo: sz ꝛ spēs mea
īmutata ē ī me:ꝛ emarcui nec habui gcq; viriuz.
Et audiui vocē ꝓmonū ei':ꝛ audiēs iacebā ꝑster
nat' sup faciē meā:ꝛ vult' me' berebat tꝛe. Et ec
ce man' tetigit me:ꝛ erexit me sup genua mea:et
sup articulos manuū meaꝝ. Et dixit ad me. Da
niel vir desideriōꝝ ītellige verba q̄ ego loq̄r ad
te:ꝛ sta ī gradu tuo. Nūc.n.sū missus ad te. Cūq;
dixisset mihi ꝓmonē istū steti tremēs:ꝛ ait ad me
Noli metuere daniel:qz ex die pꝛimo q̄ posuisti
coꝛ tuū ad ītelligēdū vt te affligēs ī ꝯspectu dei
tui: exaudita sūt verba tua:ꝛ ego veni ꝓpt̄ ꝓmo
nes tuos. Pꝛīceps aūt regni pſaꝝ restitit mihi vi
ginti ꝛ vno dieb':ꝛ ecce michael vn' ō p̄ncipib'
p̄mis:venit ī adiutoziū meū:ꝛ ego remāsi ibi iux̄
regē pſaꝝ. Ueni aūt vt docerē te q̄ vētura sū pp̄'o
tuo ī nouissimis diebus: qm̄ adhuc visio ī dies.
Cūq; loq̄reт mihi huiuscemodi v̄bis:deieci vul
tum meū ad tꝛā:ꝛ tacui. Et ecce q̄si silitudo filij
hoīs tetigit labia mea:ꝛ apiēs os meū locut' fuz:
ꝛ dixi ad eū q stabat ō me. Dñe mi ī visione tua
dissolute sūt ꝯpages mee:ꝛ nibil ī me remāsit vi
riū. Et quō potīt fu' dñi me log cū dño meo: Ni
hil enī ī me remāsit viriū:sz ꝛ halit' me' itercludi
tur. Rursū ḡ tetigit me q̄i visio hoīs:ꝛ ꝯfoꝛtauit
me ꝛ dixit. Noli timere vir desideriōꝝ: paꝝ tibi
ꝯfoꝛtare ꝛ esto robust'. Cūq; loq̄reт mecū: qua
lui ꝛ dixi. Loq̄re dñe mi qz confoꝛtasti me. Et ait.
Nūqd scis q̄re venerim ad te: Et nunc reuertar
vt p̄lier aduersū p̄ncipē pſaꝝ. Cuz enī egrederer
apparuit p̄nceps grecoꝝ veniēs. Uerūtn ānūcia
bo tibi' qō exp̄ssum ē ī scriptura v̄itatis: ꝛ nemo
ē adiutoꝛ me' ī omnib' bis: nisi michael p̄nceps
vester. XI

Ego aūt a p̄mo anno darij medi stabā vt
ꝯfoꝛtaret̄ ꝛ roboꝛaret̄. Et nūc veritatez
ānunciabo tibi. Ecce adhuc tres reges
stabūt ī pſide:ꝛ q̄rt' ditabīt opib' nimijs sup oēs
ꝛ cū ītaluerit diuitijs suis ꝯcitabit oēs aduersuz
r̄gnū grecie. Surget v̄o rex foꝛt[ꝛ dñabīt ptāte
multa:ꝛ faciet qō placuerit ei. Et cū steterit ꝯte
retur regnū ei':ꝛ diuidet̄ ī q̄tuoz vētos celi: sz ñ
ī posteros ei' neq; ꝓm potētiā illi' q̄ dñat' ē. Lace
rabīt.n.regnū ei' et ī externos excepti his. Et cō
foꝛtabīt rex austri:ꝛ de p̄ncipib' ei' p̄ualebit sup
eū. Et dñabīt ditōe. Multa.n.dñatio ei'. Et p'
finē ānoꝝ federabūt. Filiaq; regis austri veniet
ad regē aglōis facere amicitiā:ꝛ ñ obtinebit foꝛ
titudinē bꝛachij:nec stabit semē ei'. Et ītradetur
ipa:ꝛ q adduxerūt eā adolescētes ei':ꝛ q ꝯfoꝛta
bāt eā ī tpib'. Et stabit de germīe radicū ei' plan
tario. Et veniet cū exercitu ꝛ īgredīet puīciā re
gis aglonis:ꝛ abutet̄ eis ꝛ obtinebit. Insup ꝛ de
os eoꝝ ꝛ sculptilia vasa q̄z p̄ciosa auri ēt argēti
captiua ducet ī egyptū. Ipse p̄ualebit aduersus
regē aglōis. Et ītrabit ī regnū rex austri: ꝛ reuer
tet̄ ad tꝛā suā. Filij aūt ei' ꝓuocabūt: ꝛ ꝯgrega
būt m'titudinē exercituū plimoꝝ. Et vēiet ꝓpe
rās ꝛ iundās:ꝛ reuertet̄ ꝛ ꝯcitabīt ꝛ ꝯgredīet cū
robore ei'. Et ꝓuocab' rex austri egredīet ꝛ pu
gnabit aduersus regē aglonis:ꝛ ꝓparabit m'titu
dinē nimiā:ꝛ dabīt m'titudo ī man' ei':ꝛ capiet
m'titudinē ꝛ exaltabīt coꝛ ei':ꝛ deijciet m'ta mi
lia:sz ñ p̄ualebit. Conuertet̄.n.rex aglōis ꝛ ꝓpara
bit m'titudinē m'to maioꝛē q̄z p'. Et ī fine tēpoꝝ
ānoꝝūq; veniet ꝓpans cū exercitu magno ꝛ opi
bus nimijs. In tpib' illis m'ti ꝯsurgēt aduersus
regē austri. Filij q̄z p̄uaricatoꝝ ppl'i tui extollent
vt īpleat visionē:ꝛ coꝛruet. Et veniet rex aglōis:
ꝛ ꝯpoꝛtabit aggerē:ꝛ capiet vrbes munitissimas
ꝛ bꝛachia austri ñ sustiebūt. Et ꝯsurgēt electi ei'
ad resistēdū:ꝛ ñ erit foꝛtitudo. Et faciet veniens
sup eū iux̄ placitū suū:ꝛ ñ erit q stet ō faciē ei'. Et
stabit ī tꝛa īclyta:ꝛ ꝯsumet̄ ī manu ei':ꝛ ponet fa
ciē suā vt veniat ad tenēdū vniuersū regnū ei':ꝛ
recta faciet cū eo. Et filiā feīaꝝ dabit ei vt euer
tat illū:ꝛ ñ stabit:nec illi' erit. ꝛ ꝯuertet faciē suaz
ad īsulas:ꝛ capiet m'tas ꝛ cessare faciet p̄ncipez
opꝓbꝛij sui. Et opꝓbꝛiū ei' ꝯuertet̄ ī eū. Et
ꝯuertet faciē suā ad ipiū tꝛe sue:ꝛ ipinget ꝛ coꝛ
ruet:ꝛ ñ ineniet. Et stabit ī loco ei' vilissimus ꝛ

idign⁹ deco⁹e regio:⁊ ī paucis dieb⁹ ꝺterē ñ ī fu⁹ore nec ī ꝑlio. Et stabit ī loco ei⁹ despect⁹:⁊ ñ tri bueť ei honor regi⁹. Et veniet clā⁊ obtinebit re gnū ī fraudulētia. Et brachia pugnātiſ expugna būť a facie ei⁹:⁊ ꝺterēť. Insup⁊ dux fed eris. Et p⁹ amicitias cū eo faciet dolū:⁊ ascēdet⁊ supabit ī modico pp̄lo:⁊ abūdātes⁊ vberes vrbes ingre dieť. Et faciet q̄ ñ fecerūt p̄res ei⁹:⁊ p̄res patruꝫ ei⁹. Rapinas⁊ p̄dā⁊ diuitias eoꝝ diſſipabit:⁊ ꝺ firmiſſimas cogitatões inibit:⁊ boc vſqꝫ ad tp̄s. Et ꝺcitabiť fortitudo ei⁹:⁊ co⁹ ei⁹ aduersū regez austri ī exercitu magno. Et rex austri ꝓuocabiť ad bellū mꝫtis auxilijs⁊ fortib⁹ nimis:⁊ nō sta būť qꝫ inibūť aduersus eū ꝺsilia. Et comedētes ꝑnē cū eo ꝺterent illū :exercituſqꝫ ei⁹ oppm̄eť:⁊ cadēt ītfecti plurimi. Duoꝝ q̄ꝫ regum co⁹ erit vt male faciāt:⁊ ad mēsaꝫ vnā mēdaciū loquēť⁊ ñ p⁹ficiēt:qꝫ adhuc finis ī aliō tp̄s. Et reuerteť ī ṫram suā cū opib⁹ mꝫtis:⁊ co⁹ ei⁹ aduersus testñ sctñ:⁊ faciet⁊ reuerteť ī ṫrā suā. Statuto tpe re uerteť:⁊ veniet ad austꝫ:⁊ ñ erit ꝺ⁹ priori sīle nouiſſi mū. Et veniēt sup eū trieres⁊ romani:⁊ pcutieť⁊ reuerteť. Et īdignabiť ꝺ testñ scūarij:⁊ faciet: reuerteťqꝫ:⁊ cogitabit aduersū eos q dereliq̄rūt testñ scūarij. Et brachia ex eo stabūt:⁊ polluent scūariū fortitudis⁊ auferēt iuge sacrificiū:⁊ da būť abbomīationē ī desolatōez. Et īpij ī testñ si mulabūť fraudulēter. Pp̄s aūt sciēs deū suū ob tinebit⁊ faciet. Et docti ī pp̄lo docebūť plīmos⁊ ruēt ī gladio⁊ ī flām̄a⁊ in captiuitate⁊ rapina dieꝝ. Cūq̄ coꝛruerīt subleuabūť auxilio puulo: ⁊ applicabūť eis plurimi fraudulēť. Et de erudi tis ruēt:vt ꝺflētur⁊ eligāť⁊ dealbēť vſqꝫ ad tp̄s p̄finitū:qꝫ adhuc aliud tp̄s erit. Et faciet iuxť vo lūtatē suā rex. Et eleuabiť⁊ magnificabiť aduer sus oēm deū. Et aduersus deū deoꝝ loq̄ť magni fica⁊ dirigeť:donec ꝺpleat iracūdia. Perpetra ta gp̄pe est definitio. Et deū patꝝ suoꝝ ñ reputa bit:⁊ erit ī ꝺcupiſcētijs feꝛaꝝ:nec quēq̄ deoꝝ cu rabit:qꝫ aduersū vniuersa ꝺsurget. Deū aūt mao ẓim ī loco suo venerabiť:⁊ deū quē ig̃nauerūt pa tres ei⁹:colet auro⁊ argento⁊ lapide pꝛecioſo:re buſqꝫ p̄cioſis. Et faciet vt muniat maoẓim cum deo alieno quē coḡuit:⁊ mꝫtiplicabit gl̄iaz:⁊ da bit eis ptātē ī mꝫtis:⁊ ṫrā diuidet gratuito. Et in tpe p̄finito ꝑliabiť aduersus eū rex austri:⁊ q̄ſi tē pestas veniet ꝺ illū rex aglonis ī currib⁹⁊ ī egti bus⁊ ī classe magna:⁊ ingrediet ṫras:⁊ ꝺteret⁊ p trāſiet. Et itroibit ī ṫrā gl̄iosā:⁊ mꝫti coꝛuēt. De aūt sole saluabuntur de manu ei⁹ edom⁊ moab ⁊ p̄ncipes filioꝝ amon. Et mittet manū suā ī ṫras ⁊ ṫra egypti ñ effugiet. Et dñabiť thesauroꝝ au ri⁊ argēti⁊ ī oīb⁹ p̄cioſis egypti. Per libyā q̄ꝫ⁊ ethiopiā trāſibit:⁊ fama turbabit eū ab oꝛiēte⁊ ab aglone:⁊ veniet ī mꝫtitudine magna:vt ꝺte rat⁊ ītficiat plīmos. Et figeť tabernaculū suum a pedno īť duo maria sup mōtē iclytū⁊ sc̄ñ:⁊ vēi et vſqꝫ ad sūmitatē ei⁹⁊ nēo auxiliabiť ei. XII

In tpe aūt illo ꝺsurget michael p̄nceps magn⁹:q stat p filijs ppli tui⁊ veniet tē pus quale ñ fuit ab eo ex q̄ gētes eē ce perūt vſqꝫ ad tp̄s illud. Et ī tpe illo saluabiť po pulus tu⁹:oīs q inuēt⁹ fuerit script⁹ ī libꝛo. Et mꝫti de his q doꝛmiūt ī ṫre puluere:euigilabūť:alij in vitā eternā alij ī oppꝛobꝛiū vt videāt semp. Qui aūt docti fuerīt fulgebūť q̄ſi splēdoꝛ firmamēti: ⁊ q ad iusticiā erudiūt mꝫtos:q̄ſi stelle ī ꝑpetuas eternitates. Tu aūt daniel claude ꝓmones:⁊ signa libꝛū vſqꝫ ad tp̄s statutū. Plīmi ptrāſibūť:⁊ mul tiplex erit sciētia. Et vidi ego daniel:⁊ ecce quaſi duo alij stabāt:vn⁹ hīc sup ripā flumis:⁊ ali⁹ inde ex altera ripa flumis. Et dixi viro q erat īdutus lineis:q stabat sup aq̄s flumis. Vsqꝫq̄ finis hoꝛū mirabiliū? Et audiui vir̄ q īdut⁹ erat lineis q sta bat sup aq̄s flumis:cū eleuaſſ⁊ dexterā⁊ sinistrā suā ī celū⁊ iurasset p viuētē ī eternū:qꝫ ī tp̄s⁊ tē poꝛa⁊ dimidiū tpis. Et cum ꝺpleta fuerit diſpſio man⁹ ppli sctī:ꝺplebūť vniuersa hec. Et ego audi ui:⁊ ñ ītellexi. Et dixi. Dñe mi q̄d erit p⁹ h̄? Et ait Vade daniel:qꝫ clausi sūt signatiq̄ ꝓmonel vſqꝫ ad p̄finitū tp̄s. Eligent⁊ dealbabunť:⁊ q̄ſi ignis pꝛobabuntur mꝫti. Et īpie agent īpij:neq̄ ītelli gēt oēs īpij. Doꝛo docti ītelligēt:⁊ a tpe cū abla tū fuerit iuge sacrificiū.⁊ posita fuerit abhoīatio ī desolatōem:dies mille ducēti nonaginta. Bea tus q expectat:⁊ puenit vſqꝫ ad dies mille trecē tos triginta q̄ꝫq̄. Tu aūt daniel:vade ad p̄finitū ⁊ reqesces:⁊ stabis ī soꝛte tua ī fine dieꝝ. Huc vſqꝫ danielē ī hebꝛaico volumīe legimus:ceta q̄ sequūť vſqꝫ ad finē libꝛi:ō theodotiōis editione translata sunt. XIII

Erat vir habitās ī babylone:⁊ nomē ei⁹ ioachim:⁊ accepit vxoꝛē noīe susan nam filiā helchie:pulchꝛā nimis⁊ timē tem deū. Parētes.n. illi⁹ cū eēnt iusti erudierunt filiā suā scōz legē moysi. Erat aūt ioachim diues valde:⁊ erat ei pomariū vicinū domui sue:⁊ ad ip̄m ꝺfluebāt iudei:eo q eēt honoꝛabilioꝛ oīuz Et ꝺstituti sūt duo senes iudices ī illo ānō ō gb⁹ locut⁹ est dñs:qꝫ egressa ē iꝗtas de babylone a senioꝛib⁹ iudicib⁹ q videbanť regere pp̄m. Isti frequētabāt domū ioachim:⁊ veniebant ad eos oēs q hēbāt iudicia. Cū aūt pp̄s reuertisset per meridiē: ingrediebať susanna⁊ deābulabat in po mario viri sui. Et videbāt eā senes q̄tidie ingredi entē⁊ deābulātē:⁊ exarſerūt ī ꝺcupiſcētiā ei⁹. Et euerterūt sensū suū:⁊ declinauerūt oculos suos: vt ñ viderēt celū:neq̄ recoꝛdarēť iudicioꝝ iusto ruꝫ. Erāt q̄ ābo vulnerati amoꝛe ei⁹:nec īdicaue rūt sibi vicissimi doloꝛē suū. Erubeſcebāt.n. in dicare sibi ꝺcupiſcētiā suā volētes ꝺcubere cum ea. Et obſeruabāt q̄tidie solliciti⁹ videꝝ eā. Dixitq̄ alť ad alteꝝ eam⁹ domū:qꝫ hoza p̄ādij ē. Et e greſſi receſſerūt a se. Cūq̄ reuertiſſet:venerūt in vnū:⁊ sciſcitātes ab iuicē cām ꝺfeſſi sť ꝺcupiſcē tiā suā. Et tūc ī cōe statuerūt tp̄s:qñ eaꝫ possent

ūenire solā. Factū ē aūt cū obseruarēt diē aptū :ī
gressa ē aliqñ sicut heri ⁊ nudiusterti⁹ cū duab⁹ so
lis puellis: voluitq; lauari in pomario. Erat⁹ qppe
erat: ⁊ nō erat ibi qsq; pter duo senes absc̄ditos
⁊ cōtēplātes eā. Dixit ḡ puellis. Afferte mihi oleū
⁊ smigmata: ⁊ ostia pomarij claudite vt lauer. Et
fecerūt sicut p̄cepat: clauseruntq; ostia pomarij: ⁊
egresse sūt p posticū vt afferrēt q̄ iusserat. Nesci
ebatq; senes int⁹ eē abc̄ditos. Cū āt esset egresse
puelle surrexerūt duo senes: ⁊ accurrerūt ad eā ⁊
dixerūt. Ecce ostia pomarij clausa sunt: ⁊ nemo
nos videt ⁊ ī cupiscētia tui sum⁹. Q̄ obzē assēti
re nob: ⁊ cōmiscere nobiscū. Q̄ō si nolueris: duce
m⁹ cō te testimoniū q fuerit tecū iuuēis ⁊ ob hāc
cām emiseris puellas a te. Ingemuit susāna ⁊ ait.
Angustie sūt mihi vndiq;. Si. n. h̄ egero :mozs
mihi ē: si aūt nō egero: nō effugiā man⁹ vras. Sed
melius ē mihi absq; ope icidē ī man⁹ hoīū q̄ pec
care ī cōspectu dñi. Et exclamauit voce magna su
sāna: exclamauerūt aūt ⁊ senes aduers⁹ eā. Et cu
currit vn⁹ ad ostia pomarij ⁊ aperuit. Cū ergo au
dissent clamozē famuli dom⁹ ī pomario: irruerūt
per posticū vt viderēt qd nā eēt. Postq; aūt se
nes locuti sūt erubuerūt ꝓui vehemēt ga nunq;
dict⁹ fuerat ꝓmo hi⁹ de susāna. Et facta ē dies cras
tina. Cūq; venisset pp̄s ad ioachī virū ei⁹: vene
runt ⁊ duo p̄sbyteri pleni iniq; cogitatiōe aduer
sus susānā vt int̄ficerēt eā. Et dixerūt cozā pp̄o.
Mittite ad susānā filiā helchie vxozē ioachī. Et
statiz miserūt. Et venit cū parētib⁹ ⁊ filijs ⁊ vni
uersis cognatis suis. Pozro susāna erat delicata
nimis ⁊ pulchra specie. Et iniq illi iusserūt vt dis
coopiret: erat enī coopata: vt vl̄ sic satiarent de
cozе ei⁹. Flebāt igit̄ sui: ⁊ oēs q nouerant eā. Cō
surgētes aūt duo p̄sbyteri ī medio pp̄li posuerūt
man⁹ suas sr̄ caput ei⁹. Que flēs suspexit ad celū.
Erat enī cor ei⁹ fiducia habēs in dño. Et dixerūt
p̄esbyteri. Cū deābularem⁹ in pomario soli: in
gressa est hec cū duab⁹ puellis ⁊ clausit ostia po
marij ⁊ dimisit a se puellas. Venitq; ad eā adole
scens q erat absc̄dit⁹: ⁊ ꝺcubuit cum ea. Pozro
nos cū essem⁹ ī āgulo pomarij vidētes iniqtatez
cucurrim⁹ ad eos ⁊ vidim⁹ eos pariē cōmiscerī.
Et illū qdē nō quim⁹ cōprehēdē: qz fortioz nob
erat: ⁊ apto ostio exiluit. Hāc aūt cū apprehēdis
sem⁹ interrogauim⁹ q̄nā esset adolescēs: ⁊ noluit ī
dicare nobis. Huius rei testes sum⁹. Credidit eis
multitudo quasi senib⁹ ⁊ iudicib⁹ pp̄li: ⁊ cōdēna
uerūt eā ad mortē. Exclamanit aūt voce magna
susāna: ⁊ dixit. De⁹ eterne q absconditoz̄ es co
gnitoz q nosti oīa anteq; fiāt: tu scis qñ falsū testi
moniū tulerūt ꝺ me: ⁊ ecce mozioz cū nihil boz̄ fe
cerī q̄ isti malitiose cōposuerūt aduersū me. Exau
diuit aūt dñs vocem ei⁹. Cūq; duceret ad mortē:
suscitauit dñs spm̄ pueri iuniozis cui⁹ nom̄ ē dani
el: ⁊ exclamauit voce magna. Mūd⁹ ego sū a san
guine h⁹. Et' cōuers⁹ oīs pp̄s ad eū dixit. Quis
est iste ꝓmo quez tu locut⁹ es? Qui cū staret ī me
dio eoz̄ ait. Sic fatui filij isr̄ nō iudicātes: neq;
q̄ verū ē cognoscētes: cōdēnastis filiā isr̄. Reuer
timini ad iudiciū: qz falsū testimoniū locuti sunt
aduers⁹ eā: reuers⁹ est ḡ pp̄s cū festinatiōe. Et di
xerūt ei senes. Veni ⁊ sede ī medio nr̄ōrū: ⁊ indi
ca nobis: qz tibi de⁹ dedit honozē senectutis. Et
dixit ad eos daniel. Separate illos ab iuicē, pcul
⁊ diiudicabo eos. Cū ḡ diuisi eēnt alter ab altero
vocauit vnū de eis: ⁊ dixit ad eū. Inueterate dierū
malozū nūc venerūt pctā tua q̄ operabaris, ꝑus
iudicans iudicia iniusta: innocētes oppr̄mēs: ⁊ di
mittēs noxios dicēte dño innocētē ⁊ iustū, nō inter
fices. Nūc ḡ si vidisti eā dic q̄ sub arboze viderīs
eos colloquētes sibi q ait. Sub cyno. Dixit aūt ē
daniel. Recte mētit⁹ es ī caput tuū. Ecce. n. āgel⁹
dei accepta sn̄ia ab eo scīdet te mediū. Et amoto
eo iussit vēire aliū: ⁊ dixit ei. Semē chanaan ⁊ nō
iuda spēs decepite: ⁊ cōcupīa subuertit coz tuū.
Sic faciebatis filiab⁹ isr̄: ⁊ ille timētes loq̄bant
vobis: sed nō filia iuda sustinuit iniqtatē vr̄am:
Nunc ḡ dic mihi sub q̄ arboze cōphēderis, eos
loquētes sibi. Qui ait sub pyno. Dixit aūt ei āniel
Recte mētit⁹ es ⁊ tu ī caput tuū. Manet. n. ange
lus dei gladiū habēs vt secet te mediū: ⁊ interficiat
vos. Exclamauit itaq; oīs cet⁹ voce magna: ⁊ bñ
dixerunt deū q̄ saluat sp̄ātes ī se. Et cōsurrexerūt
aduers⁹ duos p̄sbyteros. Conuicerat. n. eos daniel
ex ozе suo falsū dixisse testimoniū. Fecerūtq; eis
sicut male egerāt aduers⁹ p̄ximā: vt facerent ꝺm
legē moysi: ⁊ interfecerūt eos. Et saluat⁹ ē sanguis
innoxi⁹ ī die illa. Helchias aūt ⁊ vxoz ei⁹ lauda
uerūt deū ꝓ filia sua susāna cū ioachī marito ei⁹
⁊ cognatis oīb⁹: qz nō ē inuēta in ea res tnrpis. Da
niel āt fact⁹ ē magnus ī cōspectu pp̄li a die illa ⁊
deinceps. Et rex astyages appositus est ad p̄res
suos ⁊ suscepit cyrus perses regnū eius. XIIII

Erat āt daniel ꝺuiua regis ⁊ honoratus
sup oēs amicos ei⁹. Erat quoq; idolū apō
babylōios noīe bel: ⁊ ꝑpendebāt in eo p
dies singulos sile artabe duodecī: ⁊ oues q̄dragī
ta vinicp̄ aphoze sex. Rex q̄q; colebat eū ⁊ ibat p
singl'os dies adozare eū: pozro daniel adozabat
deū suū. Dixitq; ei rex. Quar̄ ñ adozas bel? Qui
rñdens ait ei. Qz nō colo idola manufacta: sz vi
uentē deū: q creauit celū ⁊ trām: ⁊ hz ptātē oīs car
nis. Et dixit rex ad eū. Nō vr̄ tibi eē bel viuens
deus? An ñ vides q̄ta cōedat ⁊ bibat q̄tidie? Et
ait daniel arridēs. Ne erres rex. Iste est. n. ītrīse
cus lute⁹: forīsec⁹ ereus: neq; cōedit aliqñ. Et ira
tus rex vocauit sacerdotes eī⁹: ⁊ ait eis. Nisi di
xeritis mihi qs ē q cōedat ꝑpēsas has: morieminī
Si āt oñderitis qñ bel comedat hec: morietur
daniel: qz blassemauit ī bel. Et dixit daniel regi.
Fiat iux verbū tuū. Erāt āt sacerdotes bel sep
tuagīta: exceptis vxozib⁹ ⁊ puulus ⁊ filijs. Et ve
nit rex cū daniele ī tēplū belis. Et dixerūt sacer
dotes belis. Ecce nos egrediemur foras: ⁊ tu rex
pone escas ⁊ vinū misce: ⁊ claude ostium: ⁊ signa

anulo tuo. Et cū ingressus fueris mane nisi iuene
ris oīa comesta a bel morte moriemur: vt daniel
q mētitus ē aduersū nos. Cōfidebant aūt: qz fece
rāt sub mensa abscōditū itroitū: z p illū ingredie
bātur sp z deuozabāt ea. Factū ē igr postq egres
si sūt illi: z rex posuit cibos añ bel: pcepit daniel
pueris suis z attulerūt cinerē z cribrauit per totū
tēplū cozā rege: z egressi clauserūt ostiū z signā
tes anulo regis abierūt. Sacerdotes aūt ingressi
sūt nocte iux cōsuetudinē suā z vxores z filij eoz
z comederūt oīa z biberūt. Surrexit aūt rex pri
mo diluculo: z daniel cū eo. Et ait rex. Salua ne
sūt signacula daniel. Qui rñdit. Salua rex. Sta
timq cū apuisset ostiū: ituit⁹ rex mēsā exclama
uit voce magna. Magn⁹ es bel: z nō est apud te
dol⁹ gsq̄. Et risit daniel: z tenuit regē ne īgrede
retur itro: z dixit. Ecce pauimētū: aīadeuerte cui⁹
vestigia sūt hec. Et dixit rex. Video vestigia viroz
z mlierū z infātiū. Et irat⁹ ē rex. Tūc apphēdit rex
sacerdotes z vxōes z filios eoz z oñdert ei absc̄o
dita ostiola p q̄ igr diebāt z psuebāt. q̄ erāt sr mē
sā. Occidit g illos rex: z tradidit bel in potestatē
daniel: q subuertit eū: z tēplum ei⁹. Et erat draco
magn⁹ in loco illo: z colebāt eū babylōij. Et dixit
rex danieli. Ecce nūc nō potes dicere: qz iste non
sit de⁹ viuēs. Adoza ergo eū. Dixitq daniel regi.
Dñm deū meū adozo qz ipse ē de⁹ viuēs. Iste aūt
non ē de⁹ viuēs. Tu aūt rex da mihi potestatem
z interficiā draconē absq gladio z fuste. Et ait rex
Do tibi. Tulit g daniel picē z adipez z pilos z co
xit pariter: fecitq massas z dedit in os draconis: z
dirupt⁹ ē draco. Et dixit daniel Ecce quē coleba
tis. Qō cū audissēt babylonij: indignati sūt vehe
mēter: z cōgregati aduersū regē dixerūt. Iudeus
fact⁹ ē rex. Bel destruxit: draconē interfecit: z sacer
dotes occidit. Et dixerūt cū venissent ad regez.
Trade nobis danielē: aliogn iterficiem⁹ te z do
mū tuā. Vidit ergo rex q̄ irruerēt i eū vehemēt
z necessitate cōpulsus tradidit eis danielē. Qui
miserūt eum i lacum leonū: z erat ibi dieb⁹ sex.
Porro i lacu erāt leones septē: z dabant eis duo
corpa quotidie z due oues: z tūc n data sūt eis vt
deuozarent danielē. Erat aūt abacbuc ppha in iu
dea z ipse coxerat pulmentū: z intriuerat panes i
alueolo: z ibat i cāpū vt ferret messoribꝰ. Dixitq
angelus dñi ad abacbuc. Fer prādiū qd hēs i ba
bylonē dāieli: q ē i lacu leonū. Et dixit abacbuc
Dñe babylonē nō vidi: z lacū nescio. Et apprehē
dit eū angel⁹ dñi i vertice ei⁹ z portauit eū capillo
capitis sui: posuitq eū i babylonē sup lacū in īpe
tu spūs sui. Et clamauit abacbuc, dicens. Daniel
serue dei: tolle prandiū qd misit tibi de⁹. Et ait
daniel. Recozdat⁹ es mei de⁹: z nō dereliqsti di
ligentes te. Surgens daniel comedit. Porro an
gelus dñi restituit abacbuc cōfestim i loco suo.
Venit ergo rex die septimo vt lugeret danielez:
z venit ad lacū z itrospexit: z ecce daniel sedens
in medio leonū. Et exclamauit voce magna rex
dicens. Magn⁹ es dñe deus danielis. Et extraxit
eū de lacu leonū. Porro illos q perditionis eius
cā fuerant: itromisit i lacū: z deuozati sūt i momē
to cozam eo.

Explicit daniel pphēta. Incipit prō
logus in libz duodecim pphetarum

Non idē ozdo est duodecī pphetā
rū apd hebreos q ē apd nos. Unā
fm id qd ibi legit: hic quoq dis
positi sunt. Osee comatic⁹ ē: z qsi
p sñias loquēs. Iohel plan⁹ i pn
cipijs: in fine obscurioz: z vsq ad
malachiā hñt singuli ppzietates suas: quē esdras
scribā legisq doctozē hebzei autumāt. Et qz lon
gū est nunc de oīb⁹ dicere: hoc tñ vos o paula z
eustochiū āmonitas scire volo vnū libz eē duo
decim pphetaz: z osee synchronon Isaie: mala
chiā vero aggei z çacharie fuisse tpibus. In qb⁹
āt tps nō pfert in titulo: sub illis eos regib⁹ pphe
tasse sub qb⁹ z hi q añ eos hñt titlos pphauerūt.

Item alius prologus.

Regule sūt he sub qbus significa
tionibus noīa ad quas trib⁹ per
pphetas sermo dñi dirigat: Quo
tiēscūq ad decē trib⁹ tendit pro
phetia: sub his noīb⁹ designātur. i.
effrai. samāia: israhel: ioseph: iezrahel
bethel: bethauē z īdū iacob. Cū āt ad duas logt
trib⁹ sub his noīb⁹ fmo pfert. i. iuda: israhēm: benia
min: dom⁹ dauid: z īdum iacob. Aliquotiēs israhel
ad totas duodecī trib⁹ refert. Duplex ē apd he
bzeos snīa de his quatuoz versib⁹: q in capite sūt
pnotati. Plerisq. n. dicunt q ab esdra scriba in
oīb⁹ pphetis sic fuerit titulatū: vt pscripto vnius
cuiusq noīe pphetia cui⁹ sit sequēs noscat. Ipse est
āt esdras q vltim⁹ pphetaz malachie noīe scribi
tur. Alij duo dicūt q ab ipis pphetis p spūm scīm
vt ceta sūt cōscripta.

Incipit plogus in libz Osee pphete.

Tempoz: ib⁹ ozie z ioathā achaz z
ezechie regū iuda z hieroboam
filij iohe rḡ israhel. Osee fili⁹ beēi ad
pphetiā dicendā: spū scō replet⁹ ē
de memozato itaq numero rḡū
achaz rex iuda: z hieroboam rex
israhel dñm derelinquētes: vt hist̄orie regū z para
lypomenon idicāt: et israhel idolatrie crimē ipio ac
ptāte sua admittē coegert. Propt qd de⁹ ad osee
hec locut⁹ ē dicens. Accipe tibi vxorē fornicariā
siue fornicationū: z fac filios fornicatiōis. Forni
cariā itaq n electione cozpozis meretricē: sed gē
tilē deū ignozātē appellat: q̄ oī creator sui amo
re ptempto: simulacroz se subiecit desiderijs. Cz cū
dei pcepto ppha in hac quisset cōceptū ex ea fi
liū iezrahel pcepit noīare deo pollicēte p⁹ brzeue
tps sāguinē iezrahel i domo iheu vindicare. Cui⁹
pmissiōis hec cā ē: iheu p heliseū i regē inuncto

ad defendendō sanguinē naboth cui⁹ ieẽrabel q̄cq̄
tūctpis metropolis erat: quē ieẽabel achab regi
isrl vxor ītemerat: sicut regū hīstoria exponit. Is
cū grauīt iuxta diuinū p̄ceptū vindicādi sāguis cā
in oēm memorati domū defeuisset: hoc pacto do
minū dereliqsse īueniē: cui⁹ ꝓnepote hieroboā
q lectione cōphensus ē: oriqinis sue facta mutāte
ac ꝺ dei p̄cepta z religionē cū ppło isrl agente: sā
guis naboth q in loco certe ieẽrabel fuerat ꝑfu-
sus ī domo iohe patris memorati: hieroboe p̄o
pctō redūdatur⁹ significat. Dic factū est vt ira dei
vel ppłi isrl p denūciationē ꝓphete ꝓcessura de
beret: domui āt inde mīma lectiōe cōphēsa ob ꝺ
ꝑmissa est: qz eẽchias rex iuda filius achaz sub
latis idolis q̄ tā pr̄ ei⁹ q̄q̄ ceteri reges ꝺecrauerūt
tēplū dei purgasse z purificasse monstratur.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumētū in eundē.

Osee crebro noīat ephraī: samariā: io
seph: ieẽrabel: z vxorē fornicariam: z
fornicatiōis filios: z adulterā cubicu-
lo clausā mariti multo tpe sedere vi-
duā: z ꝺb veste lugubri viri ad se reditū p̄stolari.

Explicit argumētū. Incipit li. Osee ꝓphe. C. I

Verbū dñi

Pi.

qd factū est ad osee filium beeri
in dieb⁹ ozie ioathan z achaz eẽ
chie regum iuda z in dieb⁹ biero
boā filij ioas regi isrl. Principiū
lóquēdi dño in osee. Et dixit dñs ad osee. Vade
sume tibi vxorē fornicationū: z fac tibi filios forni
cationū: qz fornicās fornicabit̄ tra a dño. Et abijt
z accepit gomer filiā ꝺbeleāi: z ꝺcepit z pepit ei fi
liū. Et dixit dñs ad eū. Voca nomē ei⁹ ieẽrabel.
Qm̄ adhuc modicū: z visitabo sāguinē ieẽrabel
sup domū iheu: z qescere faciā regnū dom⁹ isrl.
Et ī illa die ꝺterā arcū isrl: ī valle ieẽrabel. Et cō
cepit adhuc z pepit filiā. Et dix̄ ei Voca nomē ei⁹
absq̄ mia. Quia ñ addā vltra misereri domui isrl
sed oblīiōe oblīiscar eoz. Et domui iuda mise
reboꝛ: z saluabo eos ī dño deo suo: z nō saluabo
eos ī arcu z gladio z ī bello z ī eqs z ī eqtib⁹. Et
ablactauit eā q̄ erat absq̄ mia. Et cōcepit z pepit
filiū. Et dixit ei. Voca nomē ei⁹ nō ppłs me⁹. Qz
vos nō ppłs meus: z ego nō ero de⁹ vr̄. Et erit nu
merus filioꝛ isrl q̄si arena maris q̄ sine mēsura ē
z nō numerabit̄. Et erit in loco vbi dicet̄ eis non
ppłs me⁹ vos: dicet̄ eis filij dei viuētis. Et cōgre
gabūt̄ filij iuda z filij isrl pariter z ponēt sibimet ca
put vnū: z ascēdēt de tra qz magn⁹ dies ieẽrabel.

Dicite frib⁹ vr̄is ppłs meus: z sozori II
vr̄e: mīaz ꝺsecuta. Iudicate mr̄em vr̄az
iudicate: qm̄ ipa ñ vxor mea: z ego ñ vir
ei⁹. Auferat fornicationes suas a facie sua: z adul
teria sua de medio vbex suoꝛ: ne forte expoliez

eā nudā z statuā eā ꝺm diem natiuitatis sue: z po
nā eā quasi solitudinē: z statuā eā velut terrā inī
am z interficiā eā siti: z filioꝛ illi⁹ ñ miserebor: qm̄
filij fornicationū sūt: qz fornicata ē mr̄ eoꝛ. Ꝺfu- 3
sa est q̄ ꝺcepit eos: qz dixit. Vadā post amatoꝛes
meos q dāt panes mihi: z aquas meas: z lanā me
am: z linū meū: oleum meū: z potū meū. Propt̄
hoc ecce ego sepiā viā tuā spinis: z sepiā eā mace
ria. Et semitas suas nō īueniet: z seq̄t amatoꝛes
suos z nō apphendet eos: z q̄ret eos z nō īueniet.
Et dicet. Vadā z reuertar ad vir̄ meū ꝓmꝛ: qz
bñ mihi erat tē magis q̄ nūc. Et ꝺ nesciuit qz ego 5
dedi ei frumētū: z vinū z oleū: z argentū multipli
caui ei z aur̄: q̄ fecerūt baal. Idcirco ꝺuertar z su
mā frumētū meū ī tpe suo: z vinū meū in tpe suo
z liberabo lanā meā: z linū meū q̄ opiebant igno
miniā ei⁹. Et nc̄ fuelabo stulticiā ei⁹ ī ocul⁹ amatoꝛ 4
ei⁹: z vir. ñ eruet eā de mānu mea. Et cessare faciā
oē gaudiū ei⁹: solēnitatē ei⁹: neōeniā ei⁹: sabbatū
ei⁹ z oīa festa tpa ei⁹. Et cōsūpā vineā ei⁹ z ficū ei⁹
de q̄b⁹ dixi. Mercedes hę mee sūt: q̄s dederunt
mihi amatoꝛes mei. Et ponā eā ī saltū: z cōedet
eā bestia agri. Et visitabo sup eā dies baaliz q̄b⁹
accendebat īcēsū: z ornabat̄ inaure sua z monili
suo: z ibat p⁹ amatoꝛes suos: z mei oblīiscebat̄
dicit dñs. Propt̄ hoc ecce ego lactabo eā z ducā
eā in solitudinē. Et loquar ad coꝛ ei⁹: z dabo ei
vinitoꝛes ei⁹ ex eodē loco: z vallē achoꝛ ad api
endā spē. Et canet ibi iuxta dies iuuētutis sue: z
iuxta dies ascēsiōis sue ꝺ tra egypti. Et erit ī die
illo ait dñs: vocabit me vir me⁹: z nō vocabit me 5
vltra baalī. Et auferā noīa baalī de oze ei⁹: z ñ re
cordabit̄ vltra noīs eoꝛ. Et ꝓcutiā cū eis fedus ī
die illa: cū bestia agri z cū volucre celi: z cū rep
tili terre. Et arcū z gladiū z bellū ꝺterā de terra:
z dormire eos faciā fiducialit̄. Et sponsabo te mi
hi ī sēpiternū: z sponsabo te mihi ī iusticia z iudi
cio z in mia z miserationib⁹. Et sponsabo te mihi
ī fide: z scias qz ego dñs. Et erit: ī die illa exaudiā
dicit dñs: exaudiā celos: z illi exaudiēt terram:
z tra exaudiet triticū z vinū z oliū: z hec exaudi
ent ieẽrabel. Et seminabo eā mihi ī terrā: z mise
reboꝛ ei⁹ q̄ fuit absq̄ mia. Et dicā non ppło meo
ppłs meus es tu: z ipe dicet de⁹ meus es tu. III

Et dixit dñs ad me. Adhuc vade z dili
ge mulierē dilectā amico z adulterā: sic
diligit dñs filios isrl: z ipi respectant ad
deos alienos z diligunt vinacia vuaꝝ. Et fodi eā 6
mihi qndecim argenteis: z chozo ozdei z dimi
dio chozo ozdei: z dixi ad eā. Dies multos expe
ctabis me. Nō foznicaberis: z nō eris viro: sed z
ego expectabo te. Quia dies mltos sedebūt filij
isrl sine rege z sine ꝓncipe z sine sacrificio z sīn al
tari z sine ephot z sine therapbin. Et post hec re
uertent̄ filij isrl: z q̄rent dñm deū suū z dauid re
gem suū: z pauebūt ad dñm z ad bonum eius in
nouissimo ꝺcerum. IIII

Audite vbū dñi filij isrl: qz iudiciū dño
cū habitatoꝛib⁹ terre. Nō est. n. veritas

7

8

F.i

2

3

5

4

5

ꝛ nō est mīa: ꝛ nō ē scīa dei ī terra. Maledictū ꝛ
mēdaciū ꝛ homicidiū ꝛ furtū ꝛ adulteriū inun-
dauerūt: ꝛ sanguis sanguinē tetigit. Propē hoc lu-
gebit terra ꝛ infirmabīt oīs qui hītat ī ea. In be-
stia agri ꝛ ī volucre celi: sed ꝛ pisces maris ꝯgre-
gabūt. Uerūtamē vnus q̄sq; nō iudicet: ꝛ nō argu-
atur vir. Populus n. tuꝰ sicut hi: qui ꝯdicūt sacer-
doti. Et corrues hodie: ꝛ corruet ēt ꝓpha tecuꝫ.
Nocte tacere feci mr̄em tuā. Coticuit ꝑplis meꝰ
eo q̄ nō habuerit sciam. Qz tu sciam repulisti: re-
pulā te ne sacerdotio fūgaris mihi. Et oblita es
legis dei tui: obliuiscar filiorꝫ tuorꝫ ꝛ ego. Pcōm
multitudinē eorꝫ sic peccauerūt mihi: ꝛ gloriam
eorꝫ ī ignomiā cōmutabo. Pcā ꝑplī mei come-
dent ꝛ ad inīgtatē eorꝫ subleuabūt aīas eorꝫ. Et
erit: sicut ꝑplis sic sacerdos. Et visitabo sup eum
vias eiꝰ ꝛ cogitationes eiꝰ reddā ei. Et comedent
ꝛ nō saturabūt. Fornicati sūt ꝛ ñ cessauerūt: q̄m
dñm dereliq̄runt ī nō custodiēdo. Fornicatio ꝛ
vinū ꝛ ebrietas auferūt cor. Populꝰ meꝰ ī ligno
suo ītērogauit: ꝛ baculus eiꝰ ānūciauit ei. Spūs
n. fornicationū decepit eos: ꝛ fornicati sūt a deo
suo. Sup capita montiū sacrificabāt: ꝛ sup colles
accendebāt thymiama subtꝰ q̄rcū ꝛ ꝑplm ꝛ the-
rebinthū: q̄z bona erat vmbra eiꝰ. Ideo fornica-
būtur filie vr̄e: ꝛ sponse vr̄e adultere erūt. Non
visitabo sup filias vr̄as cū fuerīt fornicate: ꝛ sup
spōsas vr̄as cū adulterauerīt: q̄m ipi cū meretri-
cibꝰ ꝯuersabāt: ꝛ cū effemīat] sacrificabāt. Et po-
pulus ñ ītelligēs vapulabit. Si fornicar] tu isrl̄
nō delinquat saltē iuda. Et nolite īgredi ī galga-
la: ꝛ ne ascenderitis ī bethauen: neq; iurauerītis
viuit dñs. Q̄m sicē vacca lasciuiēs ōclinauit isrl̄.
Nūc pascet eos dñs: quasi agnū ī latitudīe. Par-
ticeps idolorꝫ effraim: dimitte eū. Separū est cō-
uiuiū eorꝫ fornicatione: fornicati sūt: dilexerūt af-
ferre ignōīniā ptectores eiꝰ. Ligauit eū spūs ī alis
suis: ꝛ cōfundēt a sacrificijs suis. V

Audite hoc sacerdotes: ꝛ attēdite domꝰ
isrl̄: ꝛ domꝰ r̄gis auscultate: q̄z vobis iu-
diciū ē. Q̄m laqueꝰ facti estis peculatio-
ni: ꝛ sicut rete expānū sup thabor: ꝛ victimas de-
clinastis ī ꝓfūdū. Et ego eruditor oīuꝫ eorꝫ. Ego
scio effraī ꝛ isrl̄ nō ē absc̄ōditꝰ a me. Quia nūc for-
nicatꝰ ē effraim: cōtaminatꝰ ē isrl̄. Nō dabūt cogi-
tationes suas vt reuertāt ad deū suū: q̄z spūs for-
nicationū in medio eorꝫ: ꝛ dñm nō cognouerūt.
Et rūdebit arrogātia isrl̄ ī facie eiꝰ: ꝛ isrl̄ ꝛ effraiz
ruēt ī inīqtate sua. Ruet ēt iudas cū eis. In gregi-
bus suis ꝛ ī armētis suis vadent ad q̄rendū dñm:
ꝛ nō ĩueniēt. Ablatꝰ est ab eis. In dño ꝑuaricati
sūt: q̄z filios alienos genuerūt. Nūc deuorabit eos
mēsis cū ꝑtibus suis. Clangite buccina ī gabaa:
tuba in rama. Ululate ī bethauen ꝓtergū tuū be-
niamī. Effraim ī desolatione erit. In die correp-
tiōis in tribubꝰ isrl̄ oñdi fidē. Facti sunt ꝓncipes
iuda q̄si assumētes terminū: sup eos effundā q̄si
aquā irā meā. Calūniā patientes est effraiz fractꝰ
iudicio: q̄m cepit abire post sordē. Et ego quasi
tinea effraī ꝛ quasi putredo domui iuda: ꝛ vidit
effraim lāguorē suū: ꝛ iudas vīculū suū. Et abijt
effraim ad assur: ꝛ misit ad regē vltorē. Et ipe ñ
poterit sanare vos: nec soluē poterit a vobis vin-
culū. Q̄m ego quasi lecna effraim: ꝛ q̄si catulus
leonis domui iuda. Et ego capiā ꝛ vadā: tollam
ꝛ nō est q̄ eruat. Uadens reuertar ad locū meū:
donec deficiatis: ꝛ q̄ratis faciē meam. VI

In tribulatiōe sua mane ꝯsurgēt ad me.
Uenite ꝛ reuertamur ad dñm: q̄z ipse
cepit ꝛ sanabit nos: ꝑcutiet ꝛ curabit nos.
Uiuificabit nos pꝰ duos dies: ī die ētia suscitabit
nos: ꝛ viuemꝰ ī cōspectu eiꝰ: sciemus seq̄murq; vt
cognoscamꝰ dñm. Quasi diluculū ꝑparatꝰ ē egres-
sus eiꝰ: ꝛ veniet q̄si imber nobis tpaneus ꝛ serotī-
nus terre. Quid faciā tibi effraiz: qd faciā tibi iu-
da? Dīa vr̄a quasi nubes matutina: ꝛ quasi ros
mane ptrāsīēs. Propē hoc dolaui ī ꝓphetis: ꝛ oc-
cidi eos in verbis oris mei: ꝛ iudicia tua q̄si lux
egrediēt. Quia mīaz volui ꝛ nō sacrificiū: ꝛ scīaz
dei plusq̄ holocaustū. Ipsi aūt sicut adā trāsgres-
si sūt pactū: ibi ꝑuaricati sē in me. Galaad ciuitas
opantiū idolū supplātata sāguīe: ꝛ q̄si fauces vi-
rorꝫ latronū. Particeps sacerdotū ī via iīciēt iū
pergētes de sichē: ga scelꝰ opati sūt. In domo isrl̄
vidi horrēdū. Ibi fornicatiōes effraī: ꝯtaminatꝰ
ē isrl̄. Qz ꝛ iuda pone messē tibi: cū ꝯuertero cap-
tiuitatem ꝑplī mei. VII

Quām sanare vellē isrl̄: reuelata ē inīqtas
effraī ꝛ malicia samarie: qa opati sūt mē-
daciū. Et fur ingressꝰ ē spoliās: latrōcul-
fozis. Et ne forte dicāt in cordibꝰ suis: oēm mali
tiā eorū me recordatū. Nunc circūdederūt eos
adinuētiōes sue; corā facie mea facte sūt. In mali
tia sua letificauerūt regē: ꝛ in mēdacijs suis ꝓnci
pes. Oēs adulterātes q̄si cliban succēsꝰ a coquē
te. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtione fermēti
donec fermētaret totū. Dies regis nr̄i. Ceperunt
prīcipes furē a vino. Extēdit manū suā cū illuso-
ribus: qa applicuerūt q̄si clibanū cor suū cū insi-
diaretur eis. Tota nocte dormiuit coquens eos:
mane ipse succensꝰ q̄si ignis flāme. Oēs calefacti
sūt q̄si clibanꝰ: ꝛ deuorauerūt iudices suos. Oēs
reges eorū ceciderūt: ñ ē qui clamat ī eis ad me.
Effraim ī popul ipe ꝯmiscebat. Effraī factꝰ ē sub
cineritiꝰ panis: q̄ nō reuersat. Cōederūt alieni ro-
bur eiꝰ: ꝛ ipe nescīuit: Qz ꝛ cani effusi sūt ī eo: ꝛ ip
se ignorauit. Et humiliabit superbia isrl̄ in facie eiꝰ
Nec reuersi sūt ad dñm deū suū: ꝛ nō quesierūt
eum ī oībꝰ his. Et factꝰ ē effraī q̄si colūba seducta
ñ habēs cor. Egyptū īuocabant: ad assyrios abie-
rūt. Et cū ꝓfecti fuerīt: expādā sr̄ eos rete meū
ꝛ quasi volucrē celi detrahā eos. Castigabo eos ex
auditione cetꝰ eorꝫ. Ue eis: q̄m recesserunt a me.
Uastabūtur q̄z ꝑuaricati sūt in me. Ego redemi
eos ꝛ ipi locuti sūt cōtra me mēdacia. Et nō cla-
mauerūt ad me in corde suo: sed vlulabāt in cu-
bilibꝰ suis. Sup triticū ꝛ vinū ruminabāt: ꝛ reces-
serūt a me. Et ego erudiui eos: ꝛ ꝓfōtaui brachia

eoꝝ:ꝛ in me cogitauerũt malicias. Retersi sunt
vt essent absq; iugo:facti sunt quasi arcus dolo/
sus. Cadent in gladio pncipes eozum :a furoze
ligue sue. Ista sꝫsanatio eoꝝ ī ṫra egypti. VIII

In gutture tuo sit tuba quasi agla sup
domũ dñi:p eo q; transgressi sũt fedus
meũ:ꝛ legẽ meã ꝓuaricati sũt. De inuo
cabũt de⁹ meus:ꝛ cognouim⁹ te isrl. Proiecit isrl
bonũ:inimic⁹ psequet eũ. Ipi regnauerũt ꝛ nõ ex
me:pncipes extiterũt:ꝛ nõ cognoui. Aurꝝ suũ ꝛ ar
gentũ suũ fecerũt sibi idola vt interirẽt. Proiect⁹
est vitul⁹ tu⁹ samaria. Irat⁹ est furoz meus in
eis. Usq; q̃ nõ poterũt emundari? Quia ex isrl ꝛ
ipe est. Artifex fecit illũ:ꝛ ñ ē de⁹. Quñ in aranea
rũ telas erit vitul⁹ samarie:qz ventũ seminabunt
ꝛ turbinẽ metẽt. Culm⁹ stans:nõ ē ī eo germẽ:nõ
faciet farinã. Nõ ꝛ si fecerit alieni comedent eã.
Deuozat⁹ ē isrl. Nũc fact⁹ ē in nationib⁹ q̃si vas ī
mundũ:qz ipi ascenderũt ad assur. Onager soli/
tarius sibi effraim. Munera dederũt amatozib⁹
sed ꝛ cũ mercede cõduxerũt nationes. Nũc con
gregabo eos:ꝛ qescent paulisp ab onere regis ꝛ
pncipũ. Qz multiplicauit effraī altaria ad peccã
dũ:facte sũt ei are ī ōlictũ. Scribã ei multiplices
leges meas:q̃ velut aliene cõputate sũt. Hostias
offerẽt:īmolabũt carnes ꝛ comedẽt: ꝛ dñs nõ sit
scipiet eas. Nũc recozdabit iniqtatis eoꝝ:ꝛ visi
tabit pctã eoꝝ. Ipi ī egyptũ cõuertent. Et oblit⁹
est isrl factozis sui: ꝛ edificauit delubza:ꝛ iudas
multiplicauit vrbes munitas. Et mittã ignẽ ī ci
uitates eius::ꝛ deuozabit edes illius. IX

Noli letari isrl:noli exultare sic̃ ppl̃: qa
foznicat⁹ es a deo tuo. Dilexisti mercedẽ
sup oẽs areas tritici. Area ꝛ tozcular nõ
pascet eos:ꝛ vinũ mẽtiet eis. Nõ hitabũt in ter
ra dñi. Reuersus ē effraim ī egyptũ:ꝛ in assyrijs
pollutũ comedit. Nõ libabũt dño vinũ:ꝛ ñ pla
cebũt ei. Sacrificia eoꝝ quasi panis lugentium.
Oẽs q̃ comedẽt eũ cõtaminabũt :qz panis eoꝝ
aie ipoꝝ nõ intrabit ī domũ dñi. Quid facietis ī
die solẽni ī die festiuitatis dñi? Ecce.n. pfecti sũt
a vastitate. Egypt⁹ cõgregabit eos:mẽphis sepe
liet eos. Desiderabile argẽtũ eoꝝ vrtica beredi
tabit:lappa ī tabernaculis eoꝝ. Uenerũt dies vi
sitatiõis:venerũt dies retributiõis. Scitote isrl
stultus: ꝓphẽta insanus: vir spiritalis. Propt̃ mul
titudinẽ iniqtatis tue:ꝛ mltitudinẽ amẽtie. Spe
culator effraī cũ deo meo ꝓphẽta:laque⁹ ruie fact⁹
est sup oẽs vias ei⁹. Insania ī domo dei ei⁹. Pro
funde peccauerũt:sicut ī dieb⁹ gabaa. Recozda
bit iniqtatis eoꝝ:ꝛ visitabit pctã eoꝝ. Quasi vuas
ī deserto īueni isrl:quasi ꝑma poma ficulnee ī ca
cumine ei⁹ vidi pres eoꝝ. Ipi ãt intrauerũt ad be
elpbegoz:ꝛ abalienati sunt ī cõfusione:ꝛ facti sũt
abhoiabiles sicut ea q̃ dilexerũt. Effraim quasi
auis auolauit. Gl̃ia eoꝝ a ptu:ꝛ ab vtero ꝛ a con
ceptu. Qz ꝛ si enutrierint filios suos:absq; liber
eos faciã ī hõibus. Sed ꝛ ve eis:cũ recessero ab
eis. Effraim vt vidi tyrus erat.fũdata in pulchzi
tudine. Et effraim educet ad interfectozẽ filios
suos. Da eis dñe. Quid dabis eis: Da eis vuluaz
sine liberis:ꝛ vbera arentia. Oẽs nequitie eozũ
ī galgal:qz ibi exosos habui eos. Propt̃ malitiã
adiuẽtionũ eoꝝ:de domo mea eijciã eos. Non
addã vt diligã eos. Oẽs pncipes eoꝝ recedẽtes.
Percussus ē effraim:radix eoꝝ exsiccata ē fruc
tuz neq; faciẽt. Qz ꝛ si genuerit :īterficiã aman
tissima vteri eoꝝ. Abijciet eos dñs de⁹ me⁹ :qa
nõ audierunt eũ:ꝛ erunt vagi in nationib⁹. X

Uitis frondosa isrl:fructus adequatus ē
ei. Secũdum multitudinem fructus sui
multiplicauit altaria:iuxta vbertatez ter
re sue exuberauit simulacris. Diuisum est coz eo
rum:nunc interibunt. Ipe confringet simulacra
eozum :depopulabitur aras eoꝝ. Quia nunc di/
cent nõ est rex nobis. Non enī timemus dñm.
Et rex qd faciet nobis? Logmini verba visiõis
inutilis ꝛ ferietis fedus cũ mendacio ꝛ germina
bit quasi amaritudo iudiciũ super sulcos agri.
Uaccas bethauen colluerũt bitatozes samarie.
Quia luxit sup eum ppl⁹ eius:ꝛ editui ei⁹ sup eũ
exultauerunt in gl̃ia eius:qz migrauit ab eo. Si
quidẽ ꝛ ipe in assur delatus ē munus regi vltozi.
Confusio effraim capiet:ꝛ ꝓfũdetur isrl in vo
lũtate sua. Transire fecit samaria regem suũ quasi
spumã super faciem aque. Et disperdentur excel
sa idoli peccatum isrl. Lappa :ꝛ tribulus ascen
det super aras eozum. Et dicent mõtibus opite
nos :ꝛ collibus cadite super nos. Ex dieb⁹ gabaa
peccauit isrl. Ibi steterunt. Non comꝑhẽdet eos
in gabaa prelium:sup filijs iniquitatis. Juxta de
siderium meum cozripiam eos. Congregabunt
super eos populi:cum cozripientur ꝓpter duas
iniqtates suas. Effraim vitula docta diligere tri
turã:ꝛ ego transiui sup pulchzitudinẽ colli eius:
Ascẽdã sup effraī. Arabit iudas cõfringet sibi sul
cos iacob. Seminate vobis ī iusticia:ꝛ metite in
oze mie:inouate vobis nouale. Ips autẽ regren
di dñm:qui venerit cũ docebit vos iusticiã. Ara
stis ipietatẽ:iniqtatẽ messuistis:comedistis frugẽ
mendacij. Quia cõfisus es ī vijs tuis:ꝛ ī mltitudi
ne foztiũ tuoꝝ cõsurget tumult⁹ in ppl̃o tuo:ꝛ oẽs
munitiones tue vastabũtur sicut vastatus est sal
mana:a domo ei⁹ qui vindicauit baal:in die plij
mr̃e super filios allisa. Sic fecit vobis bethel:a
facie milicie nequiciarum vr̃arum. XI

Scut mane transit :pertransit rex isrl:qz
puer isrl ꝛ dilexi eum:ꝛ ex egypto voca
ui filium meũ. Uocauerunt eos:sic abie
runt a facie eoꝝ. Baalim īmolabãt:ꝛ simulacris
sacrificabant. Et ego quasi nutrit⁹ effraim: porta
bam eos in brachzijs meis :ꝛ nescierunt q; cura
rem eos. In funiculis adam trahã eos in vin
culis charitatis. Et ero eis quasi exaltans iugũ
super maxillas eozum:ꝛ declinaui ad eum vt ve
sceretur. Non reuertetur in terram egypti:ꝛ as/
sur ipse rex eius quoniam noluerunt conuerti:
Cepit gladius in ciuitatibus eius ; ꝛ consumet

electos ei⁹:⁊ comedet capita eoꝝ. Et ppls me⁹ pe
debit ad reditū meū. Jugū aūt ponet eis simul:
qō nō auferet. Quomō dabo te ephraiz: ptegam
te isrl. Quomō dabo te? Sicut adama ponaz te:
vt seboī. Cōuersū ē i me cor meū: pariē ꝓturbata
est plenitudo mea. Nō faciā furorē ire mee. Nō
conuertar vt dispdā ephraī qm de⁹ ego ⁊ nō hō
In medio tui sanct⁹:⁊ nō igrediar ciuitatē. Post
dñm ābulabūt. Quasi leo rugiet: qz ipse rugiet:⁊
formidabūt filij maris. Et auolabūt q̄si auis ex
egypto:⁊ q̄i colūba de tra assyrioꝝ:⁊ collocabo
eos i domib⁹ suis dic dñs. Circūdedit me ephraī
i negociatiōe:⁊ i dolo dom⁹ isrl. Judas āt testis
descēdit cū deo:⁊ cū scis fidelibus. XII

Ephraiz pascit vētū:⁊ segtur estū. Tota
die mendaciū ⁊ vastitatē multiplicat. Et
fedus cū assyrijs iniit:⁊ oleū i egyptū fe
rebat. Judiciū ḡ dñi cū iuda ⁊ visitatio super ia
cob. Juxta vias ei⁹ ⁊ iuxt adiuētiōes ei⁹ reddet ei
In vtero supplantauit frēm suū:⁊ in fortitudine
sua direct⁹ ē cū āgelo. Et inualuit ad āgelū:⁊ con
fortat⁹ ē. Flenit:⁊ rogauit eū. In bethel iuenit eū
⁊ ibi locut⁹ ē nobiscū. Et dñs de⁹ exercituuꝝ: dñs
memoriale ei⁹. Et tu ad dñm deū tuū cōuerter}.
Misericordiā ⁊ iudiciū custodi:⁊ spa i deo tuo sp
Chanaan i manu ei⁹ statera dolosa: calūniā dile
xit. Et dixit ephraim. Verū tñ diues effect⁹ sū: iue
ni idolū mihi. Oēs labores mei nō inuenient mihi
iniqtatē quā peccaui. Et ego dñs de⁹ tu⁹ ex terra
egypti. Ad huc sedē te faciā i tabernacul: sic i die
bus festiuitat}. Et locut⁹ sū sr̄ ꝓphas:⁊ ego visiōes
multiplicaui:⁊ i manu ꝓpharū assimilatus sū. Si
galaad idolū: ḡ frustra erāt i galgal bob⁹ imolan
tes. Nā ⁊ altaria eoꝝ q̄si acerui sup sulcos agri.
Fugit iacob in regionē syrie ⁊ seruiuit isrl i vxorē:
⁊ in vxorē seruauit. In ꝓpha aūt eduxit dñs isrl ō
egypto:⁊ i prophetа seruatus est. Ad iracūdiaz
puocauit ephraiz i amaritudinibus suis:⁊ sanguis
eius super eū veniet:⁊ opprobriū eius restituet
ei dñs deus suus. XIII

Loquēte ephraī horroꝝ inuasit isrl ⁊ deli
quit i baal ⁊ mortu⁹ ē. Et nūc addide
runt ad peccādū: fecerūtq; sibi cōflatile
de argēto suo q̄si similitudinē idoloꝝ. Factura ar
tificuꝝ totū ē. Vis ipsi dicāt. Immolate hoīes vi
tulos adorātes. Idcirco erūt q̄i nubes matutina
⁊ sic ros matutin⁹ ꝓteriēs. Sicut puluis turbine
rapt⁹ ex area:⁊ sic fum⁹ de fumario. Ego aūt dñs
deus tu⁹ ex egypti:⁊ deū absq; me nescies:⁊ sal
uator nō ē ꝓter me. Ego cognoui te i deserto: in ter
ra solitudinis. Juxta pascua sua adipleti sunt:⁊ sa
turati sūt. Et eleuauerūt cor suū:⁊ oblit⁹ sūt mei.
Et ego ero eis q̄si leena: sic pard⁹ i via assyrioꝝ
Occurraz eis q̄si vrsa raptis catul⁹ ⁊ dirūpā iterio
ra iecoris eoꝝ. Et cōsumā eos ibi q̄si leo: bestia
agri scidet eos. Perditio tua isrl tñmō in me au
xiliuz tuū. Vbi est rex tu⁹. Vaxie nūc saluet te in
oībus vrbib⁹ tuis. Et iudices tui de qb⁹ dixisti:
da mihi regē ⁊ ꝓncipes. Dabo tibi regē in furore
meo:⁊ auferā in idignatiōe mea: colligata ē iniq
tas ephraiz: absc̄ditū pctm̄ ei⁹. Dolores pturient
veniēt ei. Ipe filius nō sapiēs. Nūc. n. nō stabit i cō
tritione filioꝝ. De manu mortis liberabo eos: de
morte r̄dimā eos. Ero mors tua o mors: morsus
tu⁹ ero iferne. Cōsolatio abscondita ē ab oculis me
is: qz ipe it̄ frēs diuidet. Adducz vrētē vētū dñs
de deserto ascēdētē:⁊ siccabit venas ei⁹:⁊ desola
bit fontē ei⁹:⁊ ipe diripiet thesaurum oīs vasis
desiderabilis. XIIII

Pereat samaria: quoniā ad amaritudinē
cōcitauit deū suū. In gladio peant. Par
uuli eoꝝ elidant̄:⁊ fete ei⁹ scindāt̄. Con
uertere isrl ad dñm deū tuū: qm̄ corruisti i iniq
tate tua. Tollite vobiscū verba ⁊ cōuertimī ad
dñm:⁊ dicite ei. Oēm auser iniqtatē:⁊ accipe bo
num:⁊ reddem⁹ vitulos labioꝝ nr̄oꝝ. Assur nō
saluabit nos. Sup equū nō ascendem⁹:nec dice
mus vltra dij nr̄i opa manuū nr̄aꝝ: qz ei⁹ q̄ in te
ē misereberis pupilli. Sanabo cōtritiones eoꝝ: di
ligam eos spōtanee: qz auersus est furor me⁹ ab
eis. Ero quasi ros. Et isrl germinabit sicut liliū:
⁊ erūpet radix ei⁹ vt libani. Ibūt rami ei⁹ ⁊ erit
quasi oliua gl̄ia eius:⁊ odor ei⁹ vt libani. Cōuer
tētur sedentes i vmbra ei⁹: viuēt tritico. Et ger
minabūt quasi vinea: memoriale ei⁹ sicut vinuz
libani. Ephraiz qd mihi vltra idola? Ego exau
diā ⁊ dirigā eū: ego vt abietē virentē ex me fructꝰ
tuus inuentus est. Quis sapiens ⁊ intelliget ista: in
telligens ⁊ sciet hec? Quia recte vie domini ⁊ iu
sti ambulabunt in eis: preuaricatores vero cor
ruent in eis.

Explicit osee ꝓpha. Incipit ꝓlog⁹ i iohel ꝓphaz.

Sanct⁹ iohel apō hebreos p⁹ osee po
nit. Et sicut ibi sub noīe ephraiz ad
decē trib⁹ cōferr̄ vaticiniū: que vel
samaria vel isrl sepe memorant̄: sic
i hūc ꝓphām oē qō dr̄ ad tribū iu
da ⁊ ad isrl̄m ptinere credēdū ē:⁊ nullā oīo isrl̄is
.i. decē tribuū i hoc fieri mentionē. Tpa q̄q; qui
bus ꝓphauit eadē debem⁹ accipe q̄ in osee legi
mus: i dieb⁹ ocie: ioathan:⁊ achaz:⁊ eçechie r̄ gū
iuda:⁊ i dieb⁹ hieroboā filij ioas regis isrl. Pos
tro factū eē sermonē dñi ad meritū ei⁹ referr̄ cui
fit: nō ad ꝺditionē ei⁹ q fieri dr̄: vt alibi legimus.
Dñs fact⁹ ē mihi i salutē. Audit⁹. n. i scripturis fac
tis nō ē iste q ad aures sonat: sed q in corde pcipi
tur: iuxta illō qō dñs logtur. Qui hz aures audi
endi audiat. Nō aūt dr̄ hebraice hyeçimi grece
enech çiasti: latine sonat aurib⁹ pcipite: ꝓpe ñ au
re sed corde percipit. Qui senes sūt ⁊ celestes au
diūt spiritualiter: qui autē habitāt i terra appel
lantūrq; terreni: auribus pcipiūt. Ubicūq; āt hec
duo verba iuncta ponūtur: ñ ad simplicē tñ ver
boꝝ sonum: sed ad reconditam quoq; dictoꝝ in
telligentiā ptinere itelligēdū ē. In genesi lamech
logt̄ ad vxores suas ada ⁊ sella. Audite verba

mea vxoresLamech:aurib⁹ pcipite ẽmões meos. Quia virũ occidi in vuln⁹ meũ:ꝛ iuuenẽ i liuoꝛẽ meu. Et isaias. Audite celi ꝛ aurib⁹ pcipe ẽra.

Itẽ alius ꝓlogus i eundem.

IN ꝟ ꝓpha idcirco nec reges nec tpa sũt ꝓnotata:qz eisdem tpib⁹ac regibus qbus osee ꝓphauerat ꝛ ipse ꝓphauit. Ex trib⁹ igit generib⁹ rhetoꝛ ꝟ sumunt ꝓncipia ꝛ tres sũt argumẽtoꝛũ ptes:ex qb⁹ icipe solet ois oꝛator. Aut.n. docibiles:aut bẽuolos:aut attẽtos auditoꝛes debet efficẽ. Pic ḡ ꝓpheta a magnitu tudie cladis sumẽs ꝓncipiũ:eosqꝫ q audituri erãt volens ad pniaz ꝓuocare: reddit attẽtos admirãs futuꝛ malũ vt cõsiderãtes vẽture cladis aspitatẽ oci⁹ arripent pniaz. Iobel iꝓzetat icipiẽs:aut dñi discẽs. Fatuel ꝟo aut latitudo:aut ostiũ dei. Aꝛopologice hoc ẽ qꝛ q ostiũ dei ꝛ sciam bũerit aptam:recte icipit ꝓphetare.

Incipit argumẽtum in eundem.

IIobel fili⁹ fatuel describit terrã duodeci tribuũ:eruca:bꝛuco:locusta: rubigie vastante cõsũptã:ꝛ post reuersionẽ pꝛioꝛis ppli effusũ iri spiñ sciñ sup seruos dei ꝛ ãcillas. i. sup centũ viginti credentes hoies:q fuere i cenaculo syon:q centũ viginti ab vno vsqꝫ ad qndeci paulati ꝛ p incremẽta surgẽtes: qndeci graduuz numeꝛ efficiũt:q i psalterio mystice cõtinentur.

Explicit argumẽtũ. Incipit Iobel ꝓphꝫta. Ca. I

VErbũ domini qõ factũ est ad iobel filiũ fatuel. Audite hec senes:ꝛ aurib⁹ pcipite oẽs hitatoꝛes terre:si factũ ẽ istud in dieb⁹ vris:aut i dieb⁹ patꝛ vꝛoꝛ. Sup hoc filijs vris narrate:ꝛ filij vri filijs suis: ꝛ filij eoꝛ generatiõi alte. Residuũ eruce mee comedit locusta:ꝛ residuũ locuste comedit bꝛuc⁹: ꝛ residuũ bꝛuci cõedit rubigo. Expgiscimĩ ebrij: flete ꝛ vlulate oẽs q bibitis vinũ i dulcedie: qm̃ perijt ab oze vro. Gens.n. ascẽdit sup terrã meã: foꝛtis ꝛ innumerabilis. Dẽtes ei⁹ vt dentes leõis ꝛ molares ei⁹ vt catuli leonis. Posuit vineã meã i desertũ:ꝛ ficũ meã decoꝛticauit. Nudãs spoliauit eã ꝛ piecit:albi facti sũt rami ei⁹. Plãge q̃si vir go accicta sacco:sup viꝛ pubertatis sue. Perijt sacrificiũ ꝛ libatio de domo dñi:luxerũt sacerdotes mĩstri dñi. Depopulata est regio:luxit bum⁹ qm̃ deuastatũ ẽ triticũ. Cõfusũ ẽ vinũ ꝛ elanguit oleũ. Cõfusi sũ agricole:vlulauerũt vinitoꝛes sup frumẽto vino ꝛ oꝛdeo:qz perijt messis agri. Vinea cõfusa ẽ ꝛ fic⁹ elanguit. Malogranatũ ꝛ palma ꝛ malũ ꝛ oĩa ligna agri aruerũt:qz cõfusũ est gaudiũ a filijs hoũm. Accingite vos ꝛ plãgite sacerdotes:vlulate mĩstri altaris. Ingredimĩ:cubate i sacco mĩstri dei mei:qm̃ interijt ð domo dei vꝛi sacrificiũ ꝛ libatio. Scũficate ieiuniũ:vocate cetũ:cõgregate senes oẽs hitatoꝛes ꝛre i domuz dei vri:ꝛ clamate ad dñm. A.a.a. dici:qz ppe ẽ dies dñi ꝛ q̃si vastitas a potẽte veniet. Nũqd non coꝛã oculis vris alimẽta pierũt:de domo dei vestri letitia ꝛ exultatio? Cõputrauerũt iumẽta i stercoꝛe suo. Demolita sũt hoꝛꝛea:dissipata sũt apothece:qm̃ cõfusũ ẽ triticũ. Quid ingemuit aial:mugierũt greges armẽti? Quia nõ ẽ pascua eis. Ꝟs ꝛ greges pecoꝛ dispierũt. Ad te dñe clamabo:qz ignis comedit speciosa deserti:ꝛ flãma succendit oĩa ligna regionis. Sed ꝛ bestie agri q̃si area siti ens imbꝛẽ:suspexerũt ad te:qm̃ exsiccati sunt fõtes aquaꝛ:ꝛ ignis deuoꝛauit speciosa deserti. 3

CAnite tuba in syon: vlulate in mõte sco meo. Cõturbẽt oẽs habitatoꝛes ꝛre:qz venit dies dñi:qz ꝓpe ẽ dies tenebꝛaꝛ ꝛ caliginis:dies nubis ꝛ turbinis. Quasi mãe expansũ sup montes ppl⁹ multus ꝛ foꝛtis. Silis ñ fuit ei a ꝓncipio ꝛ post eũ nõ erit vsqꝫ i ãnos generationis ꝛ generatiõis. Añ faciẽ ei⁹ ignis voꝛãs ꝛ p⁹eũ exurẽs flãma. Quasi hoꝛt⁹ voluptatis ꝛra coã eo:ꝛ post eũ solitudo deserti:neqꝫ ẽ q effugiat eũ. Quasi aspect⁹ equoꝛ aspect⁹ eoꝛ:ꝛ quasi eqtes sic currẽt. Sicut sonit⁹ q̃drigaꝛ sup capita montiũ exiliẽt:sicut sonit⁹ flãme ignis deuoꝛantis stipulã:velut ppl⁹ foꝛtis ꝓparat⁹ ad ꝓliũ. A facie ei⁹ cruciabũt ppli:oẽs vult⁹ redigent in ollaz. Sicut foꝛtes current:quasi viri bellatoꝛes ascẽdẽt muꝛ. Viri i vijs suis gradiẽt:ꝛ nõ ẽclinabũt a semitis suis. Vnusqsqꝫ frem suũ nõ coartabit: singuli in calle suo ãbulabunt. Ꝟs ꝛ p fenestras cadent:ꝛ nõ demolient. Urbẽ ingredient:in muro currẽt. Domos conscẽdent:p fenestras intrabũt quasi fur. A facie ei⁹ contremuit terra: moti sũt celi. Sol ꝛ luna obtenebꝛati sũt:ꝛ stelle retraxerũt splẽdoꝛem suũ. Et dñs dedit vocẽ suã ãte faciẽ exercit⁹ sui:qz multa fẽ nimis castra ei⁹: qa foꝛtia ꝛ faciẽtia ꝟbum ei⁹. Magn⁹. n. dies dñi ꝛ ẽribilis valde. Et qs sustinebit eũ? Nũc ḡ dicit dom̃in⁹. Cõuertimĩ ad me in toto coꝛde vꝛo:in ieiunio ꝛ fletu ꝛ in plãctu ꝛ scidite coꝛda vra ꝛ ñ vestimẽta vra. Et cõuertimĩ ad dñm deũ vrm: qa benign⁹ ꝛ misericoꝛs ẽ:patiẽs ꝛ multe mie ꝛ ꝓpitiabilis sup malitia. Quis scit si cõuertatur ꝛ ignoscat:ꝛ relinquat post se bñdictionẽ? Sacrificium ꝛ libamẽ dño deo nꝛo. Tanite tuba in syon: scifi cate ieiuniũ:vocate cetũ:cõgregate ppl⁹m:scifica te eccl⁹iam:coadunate senes:ꝛgregate puulos et suggentes vbera. Egrediat spõsus de cubili suo ꝛ sponsa de thalamo suo. Inꝛ vestibulũ ꝛ altare ploꝛabũt sacerdotes mĩstri dñi ꝛ dicẽt. Parce dñe pce ppl'o tuo:ꝛ ne des hereditatẽ tuam i opꝛobꝛiũ vt dñentur eis nationes. Quare dicunt in ppl⁹is vbi est deus eoꝛ. Zelatus est dñs terraz suã:ꝛ pepercit ppl'o suo. Et resp̃ondit dominus ꝛ dixit ppl'o suo. Ecce ego mittam vobis frumẽtum ꝛ vinũ ꝛ oleum:ꝛ replebimini in eis:ꝛ non dabo vos vltra oppꝛobꝛiũ i gentib⁹. Et eũ q ab

aglõe ẽ: pcul faciã a vobis: ꝛ expellã eũ ĩ trã iui
am ꝛ desertã. Faciẽ ei⁹ ɔ mare ozientale: ꝛ extre
mũ eius vsq; ad mare nouissimũ. Et ascendet se
toz ei⁹: ꝛ ascẽdet putredo ei⁹: qz supbe egit. Noli
tiere trа: exulta ꝛ letare: qm magnificauit dns vt
faceret. Nolite timẽ aialia regiõis: qz germinaue
runt speciosa deserti: qz lignũ attulit fructũ suũ fi
cus ꝛ vinea dederũt virtutẽ suã. Et filie syõ exul
tate ꝛ letamini in dño deo vr̃o: qz dedit vob doc
tozẽ iusticie: ꝛ descẽdere faciet ad vos imbrem
matutinũ ꝛ serotinũ sic in pncipio. Et iplebuntur
aree frumento: ꝛ redũdabunt tozcularia vino ꝛ
oleo. Et reddã vobis ãnos qs cõedit locusta bru
cus ꝛ rubigo ꝛ eruca: foztitudo mea magna quaz
misi in vos. Et cõedetis vescẽtes ꝛ saturabimi: ꝛ
laudabitis nomẽ dñi dei vr̃i qui fecit mirabilia
vobiscũ. Et nõ cõfudẽt ppl̃s me⁹ in sẽpiternũ: ꝛ sciet
qz ĩ medio isr̃l ego sũ. Et ego dns de⁹ vester: ꝛ nõ
est ãpli⁹: ꝛ cõfudẽt ppl̃s me⁹ in eternũ. Et erit: post
hec effũdã spiritũ meũ sup oẽm carnẽ: ꝛ ppheta
bunt filij vr̃i ꝛ filie vestre. Senes vr̃i sõnia sõnia
bunt: ꝛ iuuenes vr̃i visiões videbũt. Etiã ꝛ sr̃os meos ꝛ ãcillas ĩ dieb⁹ illis effũdã spiritũ meũ: ꝛ
dabo pdigia ĩ celo: ꝛ ĩ trа sanguinẽ ꝛ ignẽ ꝛ vapo
rẽ fumi. Sol cõuertet ĩ tenebras: ꝛ luna ĩ sanguinẽ
ãteq; veniat dies dñi magn⁹ ꝛ horribil. Et erit:
oĩs q̃ inuocauerit nomẽ dñi salu⁹ erit: qz in mõte
syon ꝛ ĩ irl̃z erit saluatio sic dixit dns: ꝛ ĩ residuis
quos dominus vocauerit. III

Q Uia ecce ĩ dieb⁹ illis ꝛ ĩ tpe illo cũ conuerte
ro captiuitatẽ iuda ꝛ irl̃z cõgregabo oẽs
gentes: ꝛ deducã eas in vallẽ iosaphat: ꝛ
disceptabo cũ eis ibi sup ppl̃o meo ꝛ hereditate
mea isr̃l q̃s dispserũt in natiõb⁹: ꝛ trã meã diuise
runt: ꝛ sup ppl̃m meũ miserũt sorte. Et posuerũt
puerũ in pstibulo: ꝛ puellã vendiderũt p vino vt
biberẽt. Uerũ qd mihi ꝛ vobis tyr⁹ ꝛ sidon ꝛ oĩs
termin⁹ palestinoꝛũ? Nunqd vltionẽ vos redde
tis mihi? Et si vlciscimini vos ɔ me: cito velociq;
reddã vicissitudinẽ vobis sup caput vestrũ. Ar
gentũ enĩ meũ ꝛ aurum tulistis ꝛ desiderabilia
mea pulcherrima ĩtulistis ĩ delubra vestra. Et
filios iuda ꝛ filios irl̃m vendidistis filijs grecoꝛ
vt longe faceretis eos de finib⁹ suis. Ecce ego sus
citabo eos de loco in q̃ vẽdidistis eos: ꝛ cõuertã
retributionẽ vr̃az ĩ caput vestrũ. Et vendã filios
vr̃os ꝛ filias vr̃as ĩ manibus filioꝛum iuda: ꝛ ve
nundabũt eos sabeis gẽti lõgique: qz dns locut⁹
est clamate hec ĩ gẽtib⁹ scĩficate bellũ: suscitate ro
bustos. Ascẽdãt accedãt: oẽs viri bellatoꝛes. Cõ
cidite aratra vr̃a ĩ gladios: ꝛ ligones vestros ĩ lã
ceas. Infirm⁹ dicat: qz ego foꝛtis sũ. Erũpite ꝛ ve
nite oẽs gẽtes de circuitu: ꝛ cõgregamini. Ibi oc
cũbere faciet dns robustos tuos. Cõsurgãt ꝛ ascẽ
dant gẽtes ĩ vallẽ iosaphat: qz ibi sedebo vt iudi
cez oẽs gẽtes ĩ circuitu. Mittite falces qm matu
rauit messis. Uenite ꝛ õscẽdite: qz plenũ ẽ toꝛcu
lar. Exuberãt toꝛcularia: qz multiplicata ẽ mali
tia eoꝛ. Populi ppl̃i ĩ valle cõcisionis: qz iuxta ẽ
dies dñi ĩ valle cõcisiõis. Sol ꝛ luna obtenebra
ti sũt: ꝛ stelle retraxerũt splẽdoꝛẽ suũ. Et dns de
syon rugiet: ꝛ de irl̃z dabit vocẽ suã. Et mouebũ
tur celi ꝛ trа: ꝛ dns spes ppl̃i sui: ꝛ foztitudo filio
rum isr̃l. Et scietis qz ego dns de⁹ vr̃: habitans ĩ sy
on ĩ mõte scõ meo. Et erit irl̃m scã: ꝛ alieni non
trãsibũt p eã ãpli⁹. Et erit: ĩ die illa stillabũt mõ
tes dulcedinẽ ꝛ colles fluẽt lacte. Et p oẽs riuos
iuda ibũt aq̃: ꝛ fons de domo dñi egrediet: ꝛ irri
gabit toꝛrentẽ spinaꝛ. Egypt⁹ in desolatiõe erit ꝛ
idumea ĩ desertũ pditionis: p eo q̃ iniq̃ egerint
in filios iuda: ꝛ effuderũt sanguinẽ inocẽtẽ ĩ terra
sua. Et iudea ĩ eternũ hãbitabit: ꝛ irl̃z ĩ generatiõeꝫ
ꝛ generationẽ. Et mũdabo sanguinẽ eoꝛ quez nõ
mũdquerã ꝛ dns cõmoꝛabitur in syon.

Explicit Iobel ppha. Incipit plog⁹ ĩ Amos
pphetam.

O Zias rex cũ religionẽ solicite emula
retur: nimio religiõis amoꝛe puocat⁹
circa pceptũ legis moysi arrepto thu
ribulo: vt in hystoꝛia libꝛi scõi paly
pomenon oñditur sacerdotale officiũ psumere
conat⁹ ẽ. Ob eã rem ẽremotũ ĩ tẽplo dei exoꝛtuz
cõstat: cui⁹ et zacharias ppheta meminit. Ad hũc
itaq; terremotũ amos ppheta tpib⁹ pdicti regis
ꝛ temporibus hieroboam filij ioas regis isr̃l in
eas gentes q̃ electiõe comphense sũt: iram dei ob
eas cãs qs mẽoꝛauit affuturã ẽnũciat. Et qz idẽ
ppheta ĩ sequẽtib⁹ ait. Sup trib⁹ ipietatib⁹ ꝛ sup
quatuoꝛ nõ conuertã eũ: tertio pctõꝛ indulgẽtiã
deũ daꝛ posse significat: quẽ q̃rto eadez pctã ad
mittẽtib⁹: nec pniam nec idulgentiã datuꝛ ãnun
ciat. Nã p ignis filitudinẽ: quẽ ĩ pdictas gẽtes ĩ
mittendũ pdixit: grauẽ atq; irreuocabilẽ dei irã
ad euersionẽ earũdẽ ciuitatũ, pcessurã voluit de
monstrare.

Item alius plogus.

A Mos ppheta pastoꝛ ꝛ rustic⁹ ꝛ rubo
rum moꝛa distrigẽs: paucis vbis ex
plicari nõ põt. Quis. n. digne exp̃mat
tria ꝛ quatuoꝛ scelera damasci: gaçe
tyri: idumee: filioꝛ ãmon: ꝛ moab: ꝛ septimo oc
tauoq; gradu iude ꝛ isr̃l? Dic logtur ad vaccas
pingues q̃ sunt ĩ monte samarie: ꝛ ruiturã domũ
maioꝛẽ minoꝛẽq; testatur. Ipe cernit fictoꝛẽ lo
custe: ꝛ stantẽ dn̄m sup murũ litũ: vel adamanti
num: ꝛ vncinũ pomoꝛ attrahẽtẽ supplicia pctõꝛi
bus: ꝛ famẽ in terra: non famẽ panis: neq; sitim
aque: sed audiendi verbũ dñi: nõ dixit verbũ sed
verba. Amos vero iterp̃tatur onust⁹. Dic amos
spũali gr̃a plenus: pphetauit iter ceteros ppheꝛ
tas. Nõ enĩ ipe solus erat pphetes: sed et alij. Et
qppe nõ poterat pphetes ee: nisi pastoꝛ añ fuisset.
Qui et tuba' sua clãgit p singulos dies erugiẽs ꝛ
docẽs ĩ eccl̃ia. In veritate. n. vox oĩuz ppheta
tãq; tuba spũalis ẽ pdicans in eccl̃ia x̃m qõ scrip
tum est. Ascende in mõtẽ excelsũ tu q euangeli
zas syon: exalta vocem tuã q pdicas hierusalẽ.

Item alius prologus.

Hec amos ppheta z pastor: ñ fuit pr̃ Isaie ppbete: quãꝯ z ille propheta extiterit. Nã alijs lr̃is ille: alijs iste apd hebreos scribit: que dr̃a lr̃ax apud latinos nõ hẽtur: z ille sortis vel robust̃: hic vo auul sus ĩcp̃tatur: qz logr̃. Ideo decẽ trib⁹ q̃ p idolatriaz a cultu dei z a regno dauid erant auulse. Fuit ãt cognatio ei⁹ ex oppido thecue qõ sex miliarib⁹ distat a bethleẽ: curã gerẽs pecoꝝ ĩ latitudine cãpoꝝ q sr̃ prximi oppido thecue: ĩ qb⁹ humi arido atqz arenoso nihil oio frugũ gignit̃: sz vberrimis pascuis abũdãt: z iõ cũcta sr̃ plena pastorib⁹: z sterilitas trẽ ꝑcatur pecoꝝ multitudine. Ex hoc numero pastoꝝ fuit amos ĩpius p̃mone: sed plen⁹ scia. Prophauit ãt eisdẽ tpib⁹ qbus iobel: nauũ: ionas: osee: Isaias. Ꝝ aliquãtulũ exord⁹ ẽ, ꝑphetare añꝯ Isaias. Maxime ãt ꝺ decẽ trib⁹ locut⁹ est: pauca de duab⁹ ĩtserẽs. Huc ablatũ de numero pastoꝝ misit dñs: vt i samaria ꝑphetaret: quez amasias sacerdos frequẽt plagis afflixit: tandez fili⁹ ei⁹ oçias vecte p tĩpa trãsfixit. Post hec sciuit⁹ in terrã suam euectus post aliquot dies dolore vulneris expirauit: sepultusqz ẽ cũ p̃rib⁹ suis.

Explicit plog⁹. Incipit Amos ꝑpha. Ca. I.

Verba. Amos q fuit in pastoribus thecue: q̃ vidit sr̃ israr̃ in dieb⁹ oçie regis iuda: z ĩ diebus hieroboã filij ioas regis israr̃ ante duos ãnos tremot⁹. Et dixit. Dominꝰ de syon rugiet z de irr̃m dabit vocẽ suã. Et luxerũt speciosa pastoꝝ: z exsiccat⁹ ẽ vertex carmeli. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ damasci z sr̃ quatuor ñ ꝺuertã cũ: eo q triturauerũt ĩ plaustris ferreis galaad. Et mittam ignẽ ĩ domũ açahel: z deuorabit domos benadab. Et cõterã vectem damasci: z dispdam hĩtatorẽ de cãpo idoli: z tenẽtem sceptr̃ de domo voluptat̃ z trãsferet ꝓpls syrie cyrenẽ dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ gaçe z sup quatuor nõ cõuertã eũ: eo q trãstulerit captiuitatẽ pfectã vt ꝺcluderet eã in idumea. Et mittã ignẽ ĩ murum gaçe: z deuorabit edes ei⁹. z dispdã hĩtatorẽ de açoto z tenentẽ sceptrũ de ascalone: z cõuertã manũ meaz sup accharon: z pibunt relig philistinoꝝ dicit dñs Hec dicit dñs sup trib⁹ scelerib⁹ tyri z sup quatuor nõ ꝺuertã eũ: eo q cõcluserint captiuitatẽ pfectã in idumea: z nõ sint recordati federis frm̃. Et mittã ignẽ ĩ murũ tyri: z deuorabit edes eius. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ edom z sup quatuor non cõuertã eũ: eo q pfecut⁹ sit ĩ gladio frem̃ suũ z violauerit miaz ei⁹: z tenuerit vltra furoꝛẽ suũ z indignationẽ suã seruauerit vsqz ĩ finẽ. Mittam ignẽ ĩ theman: z deuorabit edes bosre. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ filioꝝ amõ: z sup quatuor nõ cõuertã eũ: eo q dissecuerit p̃gnãtes galaad ad dilatãd tm̃inũ suũ. Et succẽdã ignẽ ĩ muro rabba z deuorabit edes ei⁹ ĩ vlulatu in die belli: z ĩ turbie ĩ die cõmotiõis. Et ibit mel chon ĩ captiuitatẽ: ipe z p̃ncipes ei⁹ simul: dicit dñs. III

Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ moab z sup quatuor nõ cõuertã eũ: eo q icẽderit ossa regis idumee vsqz ad cinerez. Et mittã ignẽ in moab: z deuorabit edes carioth: z morietr̃ ĩ sonitu moab ĩ clãgore tube: z dispdam iudicẽ de medio ei⁹ z oẽs p̃ncipes eius ĩterficiã cum eo dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ iuda z sup quatuor ñ cõuertã eũ: eo q abiecerit legẽ dñi: z mãdata ei⁹ ñ custodierit. Deceperũt. n. eos idola sua: p⁹ q̃ abierant pr̃es eor̃: Et mittã ignẽ ĩ iuda z deuorabit edes irr̃z. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ israr̃ z sup quatuor ñ cõuertã cũ: pro eo q vendiderit p argento iustum z paupem p calciamẽtis. Qui conterũt sup puluere trr̃e capita paupeꝝ: z viã humiliũ declinãt. Et filius ac pr̃ eius ierũt ad puellã vt violarẽt nomẽ sci ñ meũ: z sup vestimẽtis pignoratis accubuerũt iuxta oẽ altare z vinũ dãnatoꝝ bibebãt ĩ domo dei sui. Ego aũt exterminaui amorreũ a facie eoꝝ: cui⁹ altitudo cedroꝝ altitudo ei⁹: z fortis ipe q̃si querc⁹. Et cõtrui fructũ ei⁹ desup: z radices ei⁹ subt̃. Ego sum q ascendere vos feci de trr̃a egypti: z eduxi vos ĩ desertũ quadraginta ãnis: vt possideretis trr̃ã amoꝛrei: z suscitaui de filijs vr̃is ĩ ꝓphas: z de iuuenib⁹ vr̃is naçarios. Nũqd nõ ita ẽ filij israr̃ dicit dñs. Et ꝓpinabatis naçareis vinũ z ꝓphetis mãdabatis dicẽtes: ne ꝓphetetis. Ecce ego stridebo subt̃ vos: sicẽ stridet plaustrũ onustũ feno. Et pibit fuga a veloce: z fortis ñ obtinebit virtutẽ suã: z robust⁹ ñ saluabit aiam suã. Et tenẽs arcũ ñ stabit: z velox pedibus suis nõ seruabit̃: z ascẽsor equi ñ saluabit aiam suã: z robustus corde inẽ fortes nudus fugiet in illa die dicit dñs. III

Audite verbũ qõ locut⁹ ẽ dñs sup vos filij israr̃: sup oẽm cognationẽ quã eduxi ꝺ trr̃a egypti dicens. Tm̃mõ vos cognoui ex oĩb⁹ cognationib⁹ trr̃e. Idcirco visitabo sr̃ vos oẽs ĩgtates vr̃as. Nũqd ãbulabũt duo pt̃ nisi cõuenerit eis? Nũqd rugiet leo ĩ saltu: nisi hũerit pdã. Nũqd dabit catul⁹ leõis vocẽ de cubili suo: nisi aliqd apphẽderit? Nũqd cadet auis ĩ laqũ trr̃ absq̃ aucupe? Nũqd auferet̃ laqus de trr̃a: añꝯ qd cepit? Si clãget tuba in ciuitate: z ppls ñ expauescet? Si erit malũ ĩ ciuitate qõ dñs ñ fecerit? Qz ñ faciet dñs de⁹ vbũ: nisi reuelauerit secretũ suũ ad suos seruos ꝓphetas. Leo rugiet: qs ñ timebit? Dñs de⁹ locutus ẽ: qs nõ ꝓphetabit? Auditũ facite ĩ edib⁹ açoti: z ĩ edibus trr̃e egypti: z dicite. Congregamĩ sup mõtes samarie: z videte ĩsanias multas ĩ medio ei⁹: z calũnias patientes ĩ penetralib⁹ ei⁹. Et nescierũt facere rectũ dicit dñs: thesauri çates ĩgtatẽ z rapinas ĩ edib⁹ suis. Propĉea hec dicit dñs de⁹. Tribulabit̃ z circuiet̃ trr̃a: z detrahetur

ex te fortitudo tua: & diripiēt edes tue. ¶Hec dicit dñs. Quo si eruat pastor de ore leōis duo crura: aut extremū auricule: sic eruēt̄ filij isrl̄ q̄ habitant in samaria in plaga lectuli & in damasci grabato. ¶Audite & cōtestamini in domo iacob dicit dñs deus exercituū: quia in die cū visitare cepo p̄uaricationes isrl̄: super eū visitabo & super altaria bethel: & amputabunt cornua altaris & cadēt in terrā. ¶Et percutiā domū hyemalē cū domo estiua: & peribūt domus eburnee: & dissipabunt edes multe: dicit dñs. IIII

¶Audite verbū hoc vacce pingues q̄ estis in mōte samarie: q̄ calūniā facitis egenis: & cōfringetis paupes. Que dicitis dñis vris afferte & bibem⁹. ¶Iurauit dñs de⁹ in scō suo: quia ecce dies veniēt sup vos & leuabūt vos in cōtis: & reliquas vras in ollis feruentibus. ¶Et per aperturas exhibitis altera ō alterā: & pjciemini in armon dicit dñs. ¶Venite ad bethel & impie agite: ad galgalā & multiplicate p̄uaricatiōē. ¶Et offerte mane victimas vras: tribus diebus decimas vras. ¶Et sacrificate ō fermētato laudē & vocate voluntarias oblatiōes & annūciate. Sic enim voluistis filij isrl̄: dicit dñs deus. ¶Un & ego dedi vobis stuporē dentiū in cūctis vrbib⁹ vris: & indigentiā panū in oib⁹ locis vris: & nō estis reuersi ad me dicit dñs. ¶Ego quoq; prohibui a vob imbrē cū adhuc tres menses superessent vsq; ad messē: & pluui super vnā ciuitatē: & super alterā ciuitatē nō pluit. ¶Pars vna cōpleta est: & pes super quā nō pluit aruit. ¶Et venerunt due & tres ciuitates ad vnā ciuitatē vt biberent aquā: & nō sunt saciate: & nō redistis ad me dicit dñs. ¶Percussi vos in vento vredine: & in aurugine multitudinē hortor vrox & vineas vras & oliueta vra & ficeta vra comedit eruca: & nō redistis ad me dicit dñs. ¶Misi in vos mortē in via egypti: percussi in gladio iuuenes vros vsq; ad captiuitatē equor vror: & ascendere feci putredinē castror vror in nares vras: & non redistis ad me dicit dñs. ¶Subuerti vos sicut subuertit dñs sodomā & gomorrā: & facti estis quasi torris raptus ab incendio: & non redistis ad me dicit dñs. ¶Quapropter hec faciā tibi isrl̄. ¶Postq; ā hec fecero tibi: ppare re in occursū dei tui isrl̄. ¶Quia ecce formās montes & creās ventū & annunciās hōi eloquiū suū: faciens matutinā nebulā & gradiens super excelsa terre: dñs deus exercituū nomē eius. V

¶Audite verbū istud: qđ ego leuo sup vos plāctū. ¶Dom⁹ isrl̄ cecidit: & nō adijciet vt resurgat. ¶Virgo isrl̄ proiecta est in terrā suā nō est q̄ suscitet eā. ¶Quia hec dicit dñs deus. Urbs de qua egrediebant mille reliquent in ea centū: & de qua egrediebant centū: relinquent in ea decē in domo isrl̄: quia hec dicit dñs deus domui isrl̄. ¶Querite me & viuetis: & nolite querere bethel. ¶In galgalā nolite intrare: & in barsabee nō transibitis: quia galgala captiua ducet & bethel erit inutilis. ¶Querite dñm & viuite ne forte cōburat vt ignis domum ioseph: & deuorabit & nō erit q̄ extinguat bethel. ¶Qui cōuertitis in absinthiū iudiciū: & iusticiā in terra relinquitis faciētē arctur & orionē & cōuertentes in mane tenebras: & die in nocte mutantē. ¶Qui vocat aquas maris: & effūdit eas super faciē terre: dñs nomē est ei⁹. ¶Qui subridet vastitatē super robustum: & depopulationē super potētē afferat. ¶Odio habuerūt corripientē in porta: & loquentē pfecte abhominati sūt. ¶Idcirco p eo q̄ diripiebatis pauperē & p̄dam electā tollebatis ab eo: domos q̄dro lapide edificabitis: & nō habitabitis in eis. ¶Vineas plātabitis amātissimas: & non bibetis vinū earū: quia cognoui multa scelera vra: & fortia pcta vra. ¶Hostes iusti accipientes munus & pauperes deprimentes in porta. ¶Ideo prudēs in tpe illo tacebit: quia tps malum est. ¶Querite bonū & nō malū vt viuatis: & erit dñs deus exercituū vobiscū: sicut dixistis. ¶Odite malū & diligite bonū: & constituite in porta iudiciū: si forte miserea tur dñs deus exercituū reliquijs ioseph. ¶Propterea hec dicit dñs deus exercituū dñator. ¶In oībus plateis plāctus: & cūctis q̄ foris sūt dicet ve ve. Et vocabūt agricolā ad luctū: & ad plāctū eos q̄ sciunt plangere. ¶Et in oib⁹ vijs plāctus: quia pertransibo in medio tui dicit dñs. ¶Ue desiderantib⁹ die dñi. Ad qđ eā vobis. Dies dñi ista tenebre & nō lux. ¶Quo si fugiat vir a facie leonis & occurret ei vrsus: & ingrediat domū & initat manu sua super pietē: & mordeat eū coluber. ¶Numqđ nō tenebre dies dñi: & nō lux & caligo & nō splēdor in ea? ¶Odi & proieci festiuitates vras & nō capiā odorē cetuū vror. ¶Et si obtuleritis mihi holocaustomata & munera vra nō suscipiā: & vota pinguiū vror nō respiciā. ¶Aufer a me tumultū carminū tuor: & cātica lire tue nō audiā. ¶Et reuelabit q̄si aquā iudiciū & iusticia q̄si torrēs fortis. ¶Numquid hostias & sacrificiū obtulisti mihi in deserto q̄draginta ānis dom⁹ isrl̄? ¶Et portastis tabernaculū moloch deo vro: & imaginē idolor vror: sidus dei vri rēpha: figuras q̄s fecistis vobis adorare eas. ¶Et migrare vos faciā trās damascū dixit dñs de⁹: exercituū nomē ei⁹.

¶Ue vobis q̄ opulēti estis in syon & confiditis in mōte samarie: optimates capita pplor: ingredientes pōpatice domū isrl̄. VI

¶Trāsite in calane & videte: & ite inde in amath magnā & descendite in geth palestinorum: & ad optima quoq; regna horum: si latior terminus eorum termino vro est. ¶Qui sepatis estis in die malū: & appropinquatis solio iniquitatis. ¶Qui dormitis in lect] eburneis: & lasciuitis in strat] vris. Qui cōedit] agnū ō gregē: & vitulos de medio armēti: q̄ canitis ad vocē psalterij. ¶Sic dauid putauerūt se bēne vasa cātici: bibentes vinū in phialis: & optimo vnguēto delibuti: & nihil patiebāt sup tritiōe ioseph. ¶Quapropter nūc migrabūt in capite trāsmigratiū & auferet factio lasciuientiū. ¶Iurauit dñs de⁹ in aīa sua: dicit dñs de⁹ exercituum. ¶Detestor ego superbiaz iacob: & domos eius odi: & tradam ciuitatē cū habitatoribus suis. ¶Et si relicti fuerint decem viri in domo vna: & ipsi morientur. ¶Et tollet eū propinquus suus & conburet eū vt efferat ossa ō domo: & dicet ei q̄ in penetralib⁹ dom⁹ ē

Nūqd adhuc ē penes te? Et nō dēbit. finis est. Et dicet ei. Tace z ñ recorderis nois dñi. Quia ecce dñs mādauit: z percutiet domū maiorem ruinis: z domū mīorē scissionib⁹. Nūqd curr̄ ēquīt ī petris eq: aut arari pōt ī bubalis? Cūm ꝑuertistis in amaritudinē iudiciū: z fructū iusticie ī absinthiū q letamī ī nihilī: g dicit]. Nūqd nō ī fortitudie nostra assūpsim⁹ nobis cornua? Ecce enīz suscitabo sup vos dom⁹ isr̄l: dicit dñs de⁹ exercituū gētes: z ꝑteret vos ab ītroitu emath vsq; ad torrentē deserti. VII

Hec oñdit mihi dñs deus. Et ecce fictor locuste ī ꝓncipio germinātium serotini imbris: z ecce serotin⁹ p⁹ tonsionē regis Et fetm ē cū ꝓsumasset comedere herbā tre: dixi. Dñe de⁹ ꝓpitius esto obsecro. Quis suscitabit iacob q; paruulus ē? Misert⁹ ē dñs sup hoc. Non erit dixit dñs. Hec oñdit mihi dñs de⁹. Et ecce vocabit iudiciū ad ignem dñs de⁹: z deuorabit abyssum multā z comedet simīl ptē. Et dixi. Domine de⁹ cesce obsecro. Quis suscitabit iacob: q; paruulus ē? Misert⁹ ē dñs sup hoc. Sed z istud nō erit dixit dñs de⁹. Hec oñdit mihi dñs deus. Et ecce dñs stans sup murū litū: z ī manu eius trulla cementarij. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides amos? Et dixi. Trullaz cemētarij. Et dixit dñs. Ecce ego ponā trullā ī medio ppli mei isr̄l. Nō adijciā vltra sup̄ducere eū: z demolient excelsa idoli. z scificatōes isr̄l desolabūtur: z cōsurgā super domū hieroboā in gladio. Et misit amasias sacerdos bethel ad hieroboā r̄gē isr̄l: dicēs. Rebellauit ꝺ te amos ī medio dom⁹ isr̄l. Nō potēit tra substinere vniuersos ꝛmones ei⁹. Hec.n. dicit amos. In gladio morient hieroboā: z isr̄l captiu⁹ migrabit de tra sua. Et dixit amasias ad amos. Qui vides: grader̄: fuge ī trā iuda: z comede ibi panē z pphabis ibi: z ī bethel nō adijcies vltra vt pphetes: q; scificatō regis ē z dom⁹ regni ē. Rñdit q; amos: z dixit ad amasiā. Nō sū pphā z ñ sū fili⁹ pphe: sz armētari⁹ ego sū vellicās sycomoros Et tulit me dñs de⁹ cū seqrer meū gregē: z dixit dñs ad me. Vade pphā ad ppl'm meum isr̄l. Et nūc audi vbū dñi. Tu dicis ñ pphabis sup isr̄l. z ñ stillabis sup domū idoli. Propt̄ hoc hec dicit dominꝰ. Uxor tua ī ciuitate fornicabit̄: z filij tui et filie tue ī gladio cadēt: z humꝰ tua funiculo metietur. Et tu ī terra polluta morieris: z isr̄l captiu⁹ migrabit de terra sua. VIII

Hec oñdit mihi dñs de⁹. Et ecce vncin⁹ pomor. Et dixit. Quid tu vides amos? Et dixi. Uncinus pomor. Et dixit dñs ad me. Uenit finis sup ppl'm meū isr̄l. Nō adijciam vltra vt ptrāseā eū. Et stridebūt cardines tēpli ī die illa dicit dñs de⁹. Multi morient ī oī loco pij cient silētiū. Audite hoc q; peritis pauperē z dēficer facit] egenos tre dicētes. Quā trāsibit messis z venūdabim⁹ merces: z sabbatū z aperiem⁹ frumentū: vt īminuam⁹ mēsurā z augeam⁹ siclū: z suppo nam⁹ stateras dolosas vt possideam⁹ ī argēto egenos: z paupes ꝓ calciamētis: z qsglias frumēti vēdam⁹. Iurauit dñs ī supbiā iacob: si oblitus fuero vsq; ad finē oīa opa eor. Nūqd sup isto nō ꝓmouebit̄ terra: z lugebit oīs habitator ei⁹? Et ascendet q̄si fluu⁹ vniuersus: z eijcient z defluet q̄si riu⁹ egypti. Et erit ī die illa dic̄ dñs: occidet sol meridie: z tenebrescere faciā terrā ī die lumīnis. Et ꝑuertā festiuitates vras ī luctū: z oīa cantica vra ī plāctū: z īducā sup oē dorsū vrm saccū z sup oē caput caluitiū. Et ponā eā q̄si luctū vnigeniti: z nouissima ei⁹ q̄si die amar. Ecce dies veniūt dic̄ dñs z emittā famē ī trā: nō famē panis neq; sitim aq̄: sz audiēdi vbū dñi. Et ꝓmouebūt a mari vsq; ad mar: z ab aglōe vsq; ad orientē circuibūt q̄rentes vbū dñi: z nō inuenient. In die illa deficient virgines pulchre z adolescētes ī siti: g iurāt ī ōlicto samarie z dicūt. Viuit deꝰ tuꝰ dan: et viuit via bersabee. Et cadēt z nō resurgēt vltra. IX

Vidi dñm stātē sup altare. Et dixit. Percute cardinē: z ꝓmoueāt sup liminaria. Quaritia.n. ī capite oīm z nouissimū eorum ī gladio īficiā. Nō erit fuga eis: z q fugerit ex eis: nō saluabit̄. Si ōscēderīt vsq; ad īfernū: ide man⁹ mea educet eos: z si ascēderīt vsq; in celū ide detrahā eos. Et si abscōditi fuerīt ī vertice carmeli: ide scrutās auferā eos: z si celauerīt se ab oculis meis ī pfūdū mar]: ibi mandabo serpēti et mordebit eos. Et si abierīt ī captiuitatē corā inimicis suis: ibi mādabo gladio z occidet eos. Et ponā oculos meos sup eos ī malū z nō ī bonū. Et dñs de⁹ exercituū q tāgit trā z tabescit: z lugebūt oēs hītātes ī ea. Et ascēdet sīc riu⁹ oīs: z ōfluet sicut fluu⁹ egypti. Qui edificat ī celo ascēsionē suā z fasciculū suum sup trā fūdauit. Qui vocat aq̄s mar]: z effūdit eas sup faciē tre. Dñs nomē eius. Nūqd nō vt filij ethiopū vos estis mihi filij isr̄l ait dñs? Nūqd nō isr̄l ascēdere feci de tra egypti z palestinos de cappadocia: z syrios de cyrene? Ecce octi dñi dei sr̄ r̄gnū peccās: z ꝺterā illō a facie tre. Verūtn ꝺterēs nō ꝺterā domū iacob dic̄ dñs. Ecce.n. mādabo ego: z ꝺcutiā ī oīb⁹ gētibus domū isr̄l: sic̄ ꝺcutit̄ triticū ī cribro: z nō cadet lapill⁹ sr̄ trā. In gladio morient̄ oēs pctōres ppli mei: q dicūt: nō appropiq̄bit z nō vēiet sr̄ nos malū. In die illa suscitabo tabernaculū dauid: qō cecidit: z reedificabo aperta⁹ muror ei⁹: z ea q̄ corruerāt īstaurabo. Et reedificabo eū sic ī diebꝰ ātiqs: vt possideāt reliqas idumee z oēs natōes: eo q; īuocatū sit nomē meū sup eos dic̄ dñs faciēs hec. Ecce dies veniēt dic̄ dñs: z ꝓphendet arator messorē: z calcator vue mittētē semen. Et stillabūt mōtes dulcedinē: z oēs colles culti erūt. Et ꝑuertā captiuitatē ppli mei isr̄l: z edificabūt ciuitates deserta⁹: z ibitabūt: z plātabūt vineas: z bibēt vinū eaꝝ: z faciēt hortos z comedēt fructus eor. Et plātabo eos sr̄ humū suā: z nō euellā eos vltra de tra sua quā dedi eis: dic̄ dñs de⁹ tuus.

Explicit Amos ꝓpheta. Incipit ꝓlogus in Abdiam ꝓphetam.

IAcob patriarcha habuit ſrez eſau: q ob robozem cozꝓozis ſui edom bebrea lingua appellat ẽ qđ latine ſanguineus dicit. Ꝟs memozatum ſrem ſuũ q iſrl nomen accepat: graui odio cõmot⁹ iterimẽ cõat⁹ ẽ. Qua de cã oĩes q ꝓpl̃m iſrl. i. filios patriarche iacob ꝑdicti eſau odium imitati ꝓſecuti ſũt: eſau z edom appellati ſũ. Et qz ꝓpl̃us iſrl de captiuitate chaldeoꝝ ꝑ cyrũ regem ꝓſaꝝ nutu dei reuocat⁹ i irl̃m ab alio regno graiter afflict⁹ atq; oꝓꝑſſus ẽ: iõ ꝟ regnũ qđ moze eſau ꝑdictũ ꝓpl̃m ꝓſecutũ ẽ: ꝑ denũciatõez abdie ꝓphete ĩcrepat: qđ ñ dei ĩdignatiõe: ſz ſua ꝟtute ꝓpl̃m ſupatũ gliabat. De q̃ regno oli ꝑ dauid in ꝑs cẽteſimo trigeſimoſexto dctm ẽ. Memozare dñe filioꝝ edom i die irl̃m. Nã reliq̃ lectiõe cõꝓhenſa: futuꝝ i gẽtes iudiciũ: ob cãs lectõe ꝓphẽ ſas: regnũq; dei i ꝓpło iſrl ſignificat. Hebrei hũc dicũt eẽ: q ſub rege ſamarie achab: z impijſſima ieçabel: pauit cẽtũ ꝓphas i ſpecub⁹: q nõ curuauerũt genu añ baal: z ỏ ſeptẽ milib⁹ erãt q̃s helias arguit ignozaſſe. Sepulchzũ q̃z ei⁹ vſq; hodie cũ mauſoleo heliſei ꝓphẽ: z baptiſte iohãnis i ſebaſte veneratõi hẽt: q̃ oli ſamaria dicebatur. Hãc herodes rex ãtipatris fili⁹ i honoze auguſti ceſaris greco noĩe vocauit auguſtã. Hic igit qui cẽtũ ꝓphas pauerat: accepit gram ꝓphalẽ: z deduce exercit⁹ fuit dux ecclie. Hũc i ſamaria puũ gregẽ pauerat nũc i toto ozbe chriſti paſcit eccleſias. Et ſicut ſtephan⁹ cozonã meruit paſſiõis ſic hic de fuitut] dei cũ paulo apło noĩe gliat: qz abdias fu⁹ dñi i nr̃o ſonat elogo.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

ABdias q interꝓtat ſeru⁹ dñi ꝓtonat ꝓtra edom: ſanguineũ ꝛrenumq; frem fris q̃z iacob ſemꝑ emulũ haſta ꝑcutit ſpiritali.

Explicit argumẽtũ. Incipit Abdias ꝓphe/ta. Capl̃m I

Vſio Abdie.

Hec dicit dñs de ad edom Auditũ audiuim⁹ a dño: et legatũ ad gẽtes miſit. Surgite: z cõſurgam⁹ aduerſus eũ i ꝓliũ. Ecce paruulũ ỏdi te i gẽtib⁹. Hõtẽptibil tu es valđ. Superbia cozdis tui extulit te hĩtantẽ i ſciſſuris petraꝝ: exaltantẽ ſoliũ tuũ. Qui dicis i cozde tuo. Quis detrahet me i trã? Si exaltat⁹ fueris ut aqla: z iẽ ſidera poſueris nidũ tuũ: ĩde detrahã te dic dñs. Si fures ĩtroiſſẽt ad te ſi latrones ꝑ noctẽ: quõ ỏticuiſſes? Nõne furati eẽnt ſufficiẽtia ſibi? Si vindẽiatozes ĩtroiſſẽt ad te: nũqđ ſaltẽ racemũ relinq̃ſſent tibi? Quõ ſcrutati ſũ eſau? Inueſtigauerunt abſcõdita ei⁹. Vſq; ad fminuz emiſerũt te: oẽs viri federis tui illuſerũt tibi. Inualuerũt aduerſũ te viri pacis tue. Qui comedũt tecũ ponẽt ĩſidias ſubt̃ te. Nõ ẽ ꝓdẽtia i eo. Nũqđ ñ i die illa dicit dñs ꝑdaz ſapiẽtes de idumea z ꝓdẽtiã de mõte eſau? Et timebũt foztes tui a meridie: vt ĩeat vir ỏ mõte eſau. Propt̃ ĩiectõez z ꝓpt̃ ĩiguitatẽ i frem tuum iacob: opiet te ꝓfuſio: z ꝑibis i eẽnũ. In die cum ſtares aduerſus eũ q̃n capiebãt alieni exercituz ei⁹ z extranei ĩgrediebãt poztas ei⁹: z ſup irl̃m mittebãt ſoꝛtẽ: tu q̃z eras q̃i vn⁹ ex eis. Et ñ ỏſpicies i die frꝛis tui i die peregrinatõis ei⁹. Et ñ letaberl] ſup filios iuda i die ꝑditõis eoꝝ: z ñ magnificabis os tuũ i die ãguſtie. Neq; ĩgredierl] poztam ꝓpli mei i die ruine eoꝝ: neq; deſpicies z tu i mal⁹ ei⁹ i die vaſtitatis illi⁹. Et ñ emitteris aduerl⁹ exercitũ ei⁹ i die vaſtitatis illi⁹: neq; ſtabis i exitib⁹ vt ĩficias eos q fugerint. Et ñ ꝓcludes reliq̃s ei⁹ i die tribulatõis: qm̃ iuxt̃ ẽ dies dñi ſup oẽs gẽtes Sicut feciſti: fiet tibi: retributiõez tuã ꝟuertã in caput tuũ. Quõ. n. bibiſti ſup mõtẽ ſcm̃ meũ: bibẽt oẽs gẽtes iugit: z bibẽt z abſoꝛbebũt: z erũt q̃ſi ñ ſint. Et i mõte ſyon erit ſaluatio: z erit ſcũs Et poſſiõbit dom⁹ iacob eoſ q ſe poſſederãt. Et erit dom⁹ iacob ignis: z dom⁹ ioſeph flãma: z domus eſau ſtipula. Et ſuccẽdẽt i eis z deuorabũt eos: z ñ erũt relique dom⁹ eſau: qz dñs locut⁹ ẽ. Et hereditabũt hi q ad auſtrũ ſt mõtẽ eſau: z q i cãpeſtrib⁹ philiſtijm: z poſſidebũt frgionẽ ephraim z frgionẽ ſamarie. Et beniamin poſſidebit galaad: z trãſmigratio exercit⁹ hui⁹ filioꝝ iſrl oĩa loca chananeoꝝ vſq; ad ſareptã: z trãſmigratõ irl̃m q̃ i boſſoꝛo ẽ poſſidebit ciuitates auſtri. Et aſcẽdẽt ſaluatozes i mõtẽ ſyon iudicare mõtẽ eſau: z erit dño regnũ.

Explicit Abdias ꝓpha. Incipit ꝓlog⁹ i Jonã ꝓphã.

IOnã ſcm̃ hebrei affirmãt filiũ fuiſſe mlieris vidue ſareptane: quẽ helias ꝓpha moztuũ ſuſcitauit matre poſtea dicẽte ad eũ: nũc cognoui: qz vir dei es tu: z ỹbũ dei i oze tuo vitas ẽ. Ob hãc ẽt cãm ipm ꝓpheꝝ ſic vocauit amathi. Amathi. n. i nr̃a lĩgua veritatẽ ſonat. Et ex eo q̃ vez helias locut⁹ ẽ: ille q ſuſcitat⁹ ẽ filius eſſe dicit veritatis. Iõ ỏ veritate colũba naſcit: quia ionas colũbam ſonat. In cõdemnationem aũt iſrl ionas ad gentem mittitur: q̃ niniue agẽte penitẽtiam: illi i malitia perſeuerant. Temporibus quippe ieroboã regis iſrl qui deo derelicto: cuz populo ſuo in ſamaria idolis ſacrificabat: ionam ꝓphãm fuiſſe quartus liber regum indicat. Ꝟs cum ꝓphia illumĩãte peccatozes ciuitatis niniue dei miſericozdiaz ꝓſecuturos videret: ne falſa ꝑdicare videret: ad denunciandum inimicum eiuſdẽ ciuitatis ire nolebat. Nam ſicut de

ad abrahã de ipietate sodomorũ ꝛ gomorreorũ locut⁹ est:clamor sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ peruenit ad me. Ita ꝛ de ninive dr:eo q ascenderit clamor malitie eius ad deũ. Et qz sñia dei de sodomis facta:mĩme reuocata ẽ:ita ꝛ ionas aduersũ niniuen ꝓplataz sñiam reuocari nolebat:diuĩe di spensationis ignar⁹ qui salutẽ hoĩum ad se cõuertentiũ magis vult q̃ iteritũ. Hoc illi acciderat qõ ꝛ scõ eliseo:q filiũ sunamitidis mulieris mortuũ ignorauit. Fugit deo a ꝓspectu dei fugere se ionas putabat:humanũ aliqd passus:dicente dauid. Quo ibo a spiritu tuo:ꝛ a facie tua quo fugiam.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

IOnas colũba pulcherrĩa:naufragio suo passionẽ dñi ꝓfiguras:mũdum ad pnias reuocat:ꝛ sub noĩe ninive salutẽ gentib⁹ denunciat.

Explicit argumentum. Incipit Jonas ꝓpheta. C.I.

ET factũ est uerbum dñi ad ionam filiũ amathi dicẽs. Surge ꝛ vade i niniuẽ ciuitatem grandẽ:ꝛ ꝓdica in ea:quia ascendit malitia ei⁹ coraz me. Et surrexit ionas:vt fugeret i tharsis a facie dñi. Et descẽdit ioppen:ꝛ inuenit nauẽ euntẽ i tharsis. Et dedit naulũ ei⁹ ꝛ descendit i eam vt iret cũ eis in tharsis a facie dñi. Dñs aũt misit ventũ magnũ in mare:ꝛ facta ẽ tẽpestas magna in mari:ꝛ nauis periclitabaꝫ cõteri. Et timuerũt naute:ꝛ clamauerũt viri ad deũ suũ:ꝛ miserũt vasa q̃ erant in naui in mari:vt alleuiarẽt ab eis. Et ionas descendit ad interioza nauis:ꝛ dormiebat sopore graui. Et accessit ad eũ gubernator:ꝛ dixit ei. Quid tu sopore depmeris? Surge inuoca deũ tuũ:si forte recogitet deus de nobis ꝛ nõ peam⁹. Et dixit vir ad collegã suũ. Venite ꝛ mittam⁹ sortes:ꝛ sciam⁹ q̃re hoc malũ sit nobis. Et miserunt sortes:ꝛ cecidit sors sup ionam. Et dixerunt ad eũ. Indica nobis cuius cã malũ istud sit nobis:qõ est opus tuũ:q̃ terra tua:ꝛ quo vadis:vel ex quo ppło es tu? Et dixit ad eos. Hebr⁹ ego sũ:ꝛ dñm deuz celi ego timeo:qui fecit mare ꝛ aridã. Et timuerũt viri timore magno:ꝛ dixerũt ad eũ. Quid hec fecisti? Cognouerũt enim viri q̃ a facie dñi fugeret:quia indicauerat eis. Et dixerũt ad eũ. Quid faciem⁹ tibi:ꝛ cessabit mare a nobis. Quia mare ibat ꝛ intumescebat. Et dixit ad eos. Tollite me ꝛ mittite i maꝛ ꝛ cessabit mare a vobis. Scio enĩ ego q̃m ppt̃ me tẽpestas hec grandis venit sup vos. Et remigabant viri vt reuerterent ad aridã ꝛ nõ valebant:qz mare ibat ꝛ intumescebat sup eos. Et clamauerũt ad dñm:ꝛ dixerũt. Quesum⁹ dñe ne peamus in aĩa viri istius:ꝛ ne des sup nos sanguinẽ innocentẽ:qz tu dñe sicut voluisti fecisti. Et tulerũt ionã ꝛ miserũt i marꝛ:ꝛ stetit mare a feruore suo. Et timuerũt viri timore magno dñm:ꝛ immolauerunt hostias dño:ꝛ vouerunt vota. II

ET ꝓparauit dñs piscẽ grandẽ:vt deglutiret ionã:Et erat ionas in ventre piscis tribus diebus ꝛ tribus noctibus. Et orauit ionas ad dñm deũ suũ de uentre piscis. Et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dñm ꝛ exaudiuit me. De vẽtre inferi clamaui:ꝛ exaudisti voces meam. Et pieci me i ꝓfundũ in corde maris:et flumen circũdedit me. Omnes gurgites tui ꝛ fluctus tui sup me trãsierũt. Et ego dixi. Abiect⁹ sum a cõspectu oculoꝝ tuoꝝ. Verũtamẽ rursus videbo templũ sanctũ tuum. Circũdederũt me aque vsq; ad aĩam:abyssus vallauit me:pelag⁹ opuit caput meũ. Ad extrema mõtium descẽdi:terre vectes ꝛcluserũt me i eternũ:ꝛ subleuabis de corruptione vitã meam dñe deus meus. Cũ angustiaretur in me aĩa mea dñi recordatus sum vt veniat ad te oro mea ad templũ scm̃ tuum. Qui custodiunt vanitates:frustra misericordiã suaz derelinquunt. Ego aũt in voce laudis immolabo tibi:quecũq; vouj reddã ꝓ salute mea dño. Et dixit dñs pisci. Et euomuit ionã in aridam. III

ET factũ est verbũ dñi ad ionã secũdo dicens. Surge ꝛ vade i niniuen ciuitatem magnã:ꝛ ꝓdica i ea ꝓdicationẽ quã ego loquor ad te. Et surrexit ionas ꝛ abijt in niniuen iuxta verbum dñi. Et ninive erat ciuitas magna itinere trium dierꝝ. Et cepit ionas introire ciuitatem itinere diei vnj:ꝛ clamauit ꝛ dixit. Adhuc q̃ draginta dies:ꝛ ninive subuertet. Et crediderũt viri niniuite i dño:ꝛ ꝓdicauerũt ieiuniũ:ꝛ vestiti sunt saccis a maiore vsq; ad minorẽ. Et puenit verbũ ad regem ninive. Et surrexit de solio suo:ꝛ abiecit vestimẽtũ suũ a se:ꝛ indut⁹ ẽ sacco:ꝛ sedit i cinere ꝛ clamauit ꝛ dixit i ninive ex ore regis ꝛ ꝓncipũ ei⁹ dicẽs. Boues ꝛ iumẽta ꝛ boues ꝛ pecora nõ gustẽt qcq̃ nec pascant:ꝛ aquã nõ bibãt:et opiant saccis boues:ꝛ iumẽta clamẽt ad dñm in fortitudine:ꝛ conuertat vir a via sua mala ꝛ ab iniquitate q̃ ẽ in manib⁹ eoꝝ. Quis scit si cõuertatur ꝛ ignoscat de⁹:ꝛ reuertat a furore ire sue:ꝛ nõ pibimus. Et vidit de⁹ opa eoꝝ:qz conuersi sunt de via sua mala:ꝛ misertus ẽ sup malitia quã locut⁹ fuerat vt faceret eis:ꝛ non fecit. IIII

ET afflictus ẽ ionas afflictione magna:ꝛ iratus ẽ ꝛ orauit ad dñm:ꝛ dixit. Obsecro dñe:nũqd nõ hoc ẽ verbum meũ cuz adhuc essem i terra mea? ꝓpr̃ hoc ꝓoccupaui vt fugerem i tharsis. Scio enĩ qz tu de⁹ clemẽs ꝛ misericors es:patiẽs ꝛ multe miseratõis ꝛ ignoscẽs sup malitia. Et nũc dñe tolle quesso animaz meam a me:quia melior est mihi mors q̃ vita. Et dixit dñs. Putasne bñ irascris tu? Et egressus ẽ ionas de ciuitate:ꝛ sedit ꝏ orientẽ ciuitatis. Et fecit sibimet umbraculum ibi:ꝛ sedebat subter illo i umbra:

donec videret qd accideret ciuitati. Et ꝓparauit dñs deꝰ ederā z ascēdit sup caput ione: vt eēt vmbra sup caput eiꝰ: z ꝓtegeret eū. Laborauerat .n. Et letatꝰ ē ionas sup edera leticia magna. Et parauit deꝰ vermē ascēsu diluculi ī crastinū. Et ꝑcussit ederā z exaruit. Et cū ortus fuisset sol ꝑcepit dominꝰ vento calido z vrēti: z ꝑcussit sol sup caput ione: z estuabat. Et petiuit aīe sue vt moreret. Et dixit. Melius ē mihi mori q̄ꝫ viuere. Et dixit dominꝰ ad ionā. Putas ne bñ irascēris tu sup ederam? Et dixit. Bñ irascor ego vsq̄ ad mortem. Et dixit dñs. Tu doles sup ederā ī qua nō laborasti neq̄ fecisti vt crescēret: q̄ sub vna nocte nata ē z sub vna nocte perijt: z ego nō ꝑcam niniue ciuitati magne ī q̄ sūt plus q̄ꝫ cētuz viginti milia hoīum q nesciunt qd sit īter dextrā z sinistrā suā: z iumēta multa.

Explicit Jonas ꝓpheta. Incipit ꝓlogus ī Micheā ꝓphām.

Tempoꝛib⁹ ioathe z achaz z ezechie regū iuda: micheā ꝓpham ad hāc ꝓphiam spū scō rpletū fuisse lectio ipa ōmonstrat. Sed ō suprādicto nūero regū ioathan z ezechiā deo ob religionē placu isse hīstoꝛia libꝛi quarti regū: z secūdi paralypomenon indicat. Achaz vo rlicto deo: idola samarie qb⁹ ēt filios suos ī sacrificiū igni cōcremādos obtulerat: coluisse cōstat. Quoꝛē deus samariā q reges isrl z iuda memoꝛatoꝛ simulacroꝛ superstitione sefellerat ī crepās idignationē suā in eam ꝓcessurā cōminatꝰ ē. Populo ēt isrl ꝓuaricatoꝛi: z ꝓncipib⁹ eiꝰ q eundē ppm fallaci suasione ad colenda idola impulerāt: verbis in sequētib⁹ captiuitatem z interitum affuturꝰ denunciauit.

Explicit ꝓlogꝰ. Incipit argumētum.

Micheas de morasthi coheres xpi vastationem ānunciat filie latrōis: z obsidionē pōit ō eā: q̄ maxillā ꝑcusserit iudicis isrl.

Explicit argumentum. Incipit Micheas ꝓpheta. Capm. I

Verbuz domini qō factū est ad micheā morasthitem ī diebꝰ ioathan achaz z ezechie regū iuda: qō vidit sup samariā z irl'z. Audite ppli oēs z attēdat tra z plenitudo eiꝰ: z sit dñs deꝰ vobis ī testē: dñs ō tēplo scō suo. Quia ecce dñs egredietur de loco suo: z descēdet z calcabit sup excelsa terre. Et cōsumēt mōtes subtus eū: z valles scindent sicut cera a facie ignis: sicut aque q̄ decurrunt ī ꝑceps. In scelere iacob oē istud: z ī peccatis domꝰ isrl. Quō scelus iacob? Nōne samaria? Et q̄ excelsa iude? Nōne irl'm? Et ponā samariā quasi acerū lapidū in agro cū plantat vineā: z detrabā in vallē lapides eiꝰ. Et fundamēta eius revelabo: z oīa sculptilia eiꝰ cōcident: z oēs mercedes eiꝰ cōburent igni: z oīa idola eiꝰ ponā ī p/ditionē: q̄z de mercedib⁹ meretricis cōgregata sūt: z vsq̄ ad mercedē meretricis reuertent. Sup hāc plāgā z vlulabo: vadā spoliatꝰ z nudus. Faciam plāctū velut draconū z luctū quasi struthionū: quia desperata ē plaga eiꝰ: q̄z venit vsq̄ ad iudā: tetigit portā ppli mei vsq̄ ad irl'm. In geth nolite ānūciare: lachrymis ne plozetis. In domo pulueris puluere vos conspgite: z transite: vobis hītatio pulchra: cōfusa ignominia. Nō ē egressa q̄ hītat ī exitu. Plāctū domꝰ vicina accipiet ex vobis q̄ stetit sibimet: q̄z ifirmata ē ī bonū q̄ hītat in amaritudinib⁹. Quia descēdit malū a dño in portā irl'z tumult⁹ q̄ drige stupozis hītanti lachis. Principium pcti est filie syon: q̄z in te iuēta sūt scelera isrl. Propꝛea dabit emissarios sup hereditatē geth: domos mēdacij in deceptionē rgib⁹ isrl. Adhuc heredez adducā tibi, q̄ hītas ī maresa: vsq̄ odollam veniet glia isrl. Decaluare z tondere sup filios delitiaꝝ tuaꝝ: dilata calutiā tuū sicut aquila qm̄ captiui ducti sunt ex te. II

Ve qui cogitatis ītile: z opamini malum ī cubilib⁹ vrīs. In luce matutina faciunt illō: qm̄ ō dñm est manꝰ eoꝝ. Et ꝓcupierūt agros z violēt tulerūt z rapuerunt domos: z calūniabātur virꝝ z domū eiꝰ: virꝝ z hereditatez eiꝰ. Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego cogito sup familiā istā malum vñ nō auferetis colla vra: z nō ābulabitis supbi: qm̄ tps pessimū est. In die illa sumet sup vos pabola: z cantabit cāticū cū suauitate dicētiū. Depopulatiōe vastati sum⁹. Pars ppli mei cōmutata est. Quō recedis a me: cū reuertat⁹ q regiones nr̄as diuidat? Propt̄ hoc nō erit tibi mittēs funiculū sozte in cetu dñi o isrl. Ne loquamini loquētes. Nō stillabit sup istos: nō cōprehendet cōfusio dicit domꝰ iacob. Nūgd abbreuiatꝰ est spūs dñi: aut tales sūt cogitationes eiꝰ? Nōne verba mea bona sūt cū eo q recte graditur] Et ecōtrario ppls me⁹ in aduersariū cōsurrexit. Desup tunicā palliū sustulistis: z eos q trāsiebāt simplicit̄ cōuertistis ī bellū. Mulieres populi mei eiecistis de domo deliciaꝝ suaꝝ: a pueris eaꝝ tulistis laudē meā ī ppetuū. Surgite z ite q nō hētis hic regem. Propt̄ imundiciā eiꝰ corrūpet̄ putredine pessima. Vtinā nō eēm vir hīs spiritū: z mēdaciū potiꝰ loquerer. Stillabo tibi in vinū z in ebrietatē: z erit sup quē stillat̄ ppls iste. Congregatione cōgregabo iacob totū te: in vnuz cōducā reliquias isrl. Pariē ponā illū quasi gregem in ouili: quasi pecꝰ in medio caulaꝝ. Tumultuabūtur a mltitudine hoīum. Ascēdet .n. pādēs iter añ eos. Diuidet z trāsibūt portā: z egredient̄ p eā. Et trāsibit rex eoꝝ coram eis: z dñs in capite eoꝝ. III

Et dixi. Audite ꝓncipes iacob: z duces domꝰ isrl. Nūgd nō vrm est scire iudiciū

qui odio habetis bonū ⁊ diligitis malū? q violēt
tollitis pelles eoꝝ ꝺ ſup eis: ⁊ carnes eoꝝ ꝺ ſu
per oſſibus eoꝝ? Qui cōederūt carnē ꝑpli mei:
⁊ pellem eoꝝ ꝺ ſup excoriauerūt: ⁊ oſſa eoꝝ cō
fregerūt: ⁊ cōciderūt ſicut i lebete: ⁊ q̄ſi carnem in
medio olle. Tūc clamabūt ad dñm ⁊ nō exaudi
et eos: ⁊ abſcōdet faciē ſuā ab eis in tēpore illo ſi
cut nequiē egerūt in adiuentiōib⁹ ſuis. Hec dicit
domin⁹ ſup ꝓphetas q ſeducūt ꝑpl̄z meū: q mor
dent dentib⁹ ſuis ⁊ ꝓdicāt pacē. Et ſi qs nō ꝺede
rit in ore eoꝝ qppiā: ſcificant ſup eū ꝑliū. Propt̄
ea nox vobis ꝓ viſione erit: ⁊ tenebre vobis pro
dīnatione. Et occūbet ſol ſup ꝓphetas: ⁊ obte
nebrabitur ſup eos dies. Et cōfundēt q̄ vidēt vi
ſiōes: ⁊ cōfundent dīni. Et opiēt oēs vultus ſuos
q̄ nō eſt reſponſū dei. Verūtn̄ ego repletus ſum
fortitudine ſpirit⁹ dñi iudicio ⁊ virtute: vt ānun
ciez iacob ſcel⁹ ſuū: ⁊ iſrl̄ peccatū ſuū. Audite hoc
principes dom⁹ iacob: ⁊ iudices dom⁹ iſrl̄: q̄ ab
hoīamī iudiciū: ⁊ oīa recta peruertitis. Qui edifi
catis ſyon i ſanguinib⁹: ⁊ irl̄m in iniqtate. Princi
pes ei⁹ in mūerib⁹ iudicabāt: ⁊ ſacerdotes ei⁹ in
mercede docebāt. Et ꝓphe eius i pecunia diui
nabant: ⁊ ſup dñm regeſcebāt dicentes. Nunqd
non dñs i medio nr̄m? Nō venient ſup nos ma
la. Propter h̄: cā vr̄i ſyō q̄ſi ager arabit: ⁊ irl̄m q̄
ſi aceru⁹ lapidū erit: ⁊ mons tēpli i excelſa ſiluaꝝ

Erit in nouiſſimo dieꝝ: erit IIII
mons dom⁹ dñi ꝑparatus i vtice mōti
um: ⁊ ſublimis ſuper colles. Et fluent ad
eum ꝑpli: ⁊ ꝓperabūt gētes mlte ⁊ dicēt. Venite
aſcēdam⁹ ad mōtē dñi: ⁊ ad domū dei iacob. Et
docebit nos de vijs ſuis: ⁊ ibim⁹ in ſemitis eius.
Quia de ſyon egrediet lex: ⁊ verbū dñi de irl̄m
Et iudicabit int̄ ꝑpl̄os multos: ⁊ cōzipiet gētes
fortes vſq̄ i longiquū. Et cōcidēt gladios ſuos i
vomeres: ⁊ haſtas ſuas in ligōes. Nō ſumet gēs
aduerſum gētez gladiū: ⁊ n̄ diſcēt vltra belligera
re. Et ſedebit vir ſubtus vineā ſuā: ⁊ ſubt⁹ ficū ſuā
⁊ nō erit qui deṫreat: q̄z os dñi exercituū locutū
eſt. Quia oēs ꝑpli ābulabūt: vnuſq̄ſq̄ i noīe dei
ſui: nos aut̄ ābulabim⁹ in noīe dei nr̄i in eternū
⁊ vltra. In die illa dicit dominus: congregabo
claudicantem: ⁊ eam quam eieceram coligam:
⁊ quaz afflixeram cōſolabor. Et ponaz claudicā
tem i reliqas: ⁊ eā q̄ laborauerat i gentē robuſtā.
Et regnabit dñs ſuper eos i monte ſyon: ex hoc
nūc ⁊ vſq̄ i eternū. Et tu turris gregis nebuloſa
filia ſyon: vſq̄ ad te veniet: ⁊ veniet ptās ꝓma re
gnum filie irl̄m. Nūc quare meroꝝ cōtraberiſ?
Nūqd rex nō eſt tibi: aut ꝯſiliari⁹ tu⁹ periit: q̄z cō
ꝓhendit te dolor ſicut ꝑturiētē? Dole ⁊ ſatagie fi
lia ſyon quaſi ꝑturiēs: q̄z nūc egredieris de ciui
tate: ⁊ hītabis in regiōe: ⁊ venies vſq̄ ad babylo
nem. Ibi liberaberis: ibi redimet te dñs de ma
nu inimicoꝝ tuoꝝ. Et nūc cōgregate ſ̄t ſup te gē
tes multe: q̄ dicunt lapidet̄: ⁊ aſpiciat in ſyon ocu
lus nr̄. Ipſi āt non cognouerūt cogitatiōes dñi: ⁊
nō ītellexerūt cōſilium ei⁹: q̄z cōgregauit eos q̄ſi
fenū aree. Surge ⁊ tritura filia ſyon: q̄z cornu tu
um ponā ferreū: ⁊ vngulas tuas ponā ereas. Et
cōminues ꝑpl̄os multos: ⁊ interficies dño rapi
as eoꝝ: ⁊ fortitudinē eoꝝ dño vniuerſe terre. V.

Nunc vaſtaberis filia latronis. Obſidio
nem poſuerūt ſup nos: in virga ꝑcutient
maxillā iudicis iſrl̄. Et tu bethlee effra
ta paulus es i milib⁹ iuda. Ex te mihi egredie
ſit dñator i iſrl̄: ⁊ egreſſ⁹ ei⁹ ab initio a diebus eter
nitatis. Propt̄ h̄ dabit eos vſq̄ ad tp̄s i quo ptu
riens piet. Et relige fratrū ei⁹ cōuertent̄ ad filios
iſrl̄. Et ſtabit ⁊ paſcet in fortitudine dñi: i ſublimi
tate nōis dñi dei ſui. Et cōuertētur: q̄z nūc magni
ficabit̄ vſq̄ ad terminos t̄re. Et erit iſte pax aſſy
rijs cū venerit i trā nr̄am: ⁊ q̄n calcauerit i domi
bus nr̄is. Et ſuſcitabim⁹ ſup eū ſeptē paſtores: ⁊
octo ꝓmates hoīes. Et paſcēt t̄ram aſſur i gladio
⁊ t̄ram nēroth i lanceis ei⁹. Et liberabit ab aſſur
cū venerit i trā nr̄az: ⁊ cū calcauerit i finib⁹ nr̄is.
Et erūt relige iacob in medio ꝑpl̄oꝝ multoꝝ: q̄ſi
ros a dño: ⁊ quaſi ſtille ſup herbā q̄ n̄ expectat vi
rum: ⁊ nō ꝓſtolat̄ filios hoīum. Et erūt relige ia
cob in gētib⁹ i medio ꝑpl̄oꝝ multoꝝ q̄ leo in iu
mentis ſiluaꝝ: ⁊ quaſi catulus leonis i gregib⁹ pe
coꝝ. Qui cū tranſierit ⁊ cōculcauerit ⁊ ceperit: nō
eſt q̄ eruat. Et exaltabit man⁹ tua ſup hoſtes tu
os: ⁊ oēs inimici tui iteribūt. Et erit i die illa dic̄
dñs: auferā equos tuos de medio tui: ⁊ diſpdam
quadrigas tuas. Et pdā ciuitates t̄re tue: ⁊ ōſtru
am oēs munitiōes tuas. Et auferā maleficia de
manu tua: ⁊ diuinatiōes n̄ erūt in te. Et perire fa
ciā ſculptilia tua: ⁊ ſtatuas tuas ō medio tui. Et n̄
adorabis vltra opera manuū tuaꝝ: ⁊ euellam lu
cos tuos de medio tui. Et cōterā ciuitates tuas:
⁊ faciam in furore ⁊ indignatione vltionē in om
nibus gentib⁹ q̄ non audierūt. VI

Audite q̄ dñs logtur. Surge cōtende in
dicio aduerſū montes: ⁊ audiant colles
vocē tuā. Audiāt montes iudiciū dñi ⁊
fortia fundamēta t̄re: q̄z iudiciū dñi cū ꝑpl̄o ſuo
⁊ cū iſrl̄ diiudicabit̄. Popule meus quid feci ti
bi: aut qd moleſt⁹ fui tibi? Rñde mihi. Quia edu
xi te de terra egypti: ⁊ de domo ſeruitutis libera
ui te: ⁊ miſi añ faciē tuam moyſen ⁊ aaron ⁊ ma
riam. Popule meus memēto q̄ſo qd cogitauerit
cōtra te balach rex moab: ⁊ quid rñderit ei bala
am filius beoꝝ de ſethim vſq̄ ad galgalā: vt co
gnoſceres iuſticias dñi. Quid dignū offerā dño?
Curuabo genu deo excelſo? Nūquid offeram ei
holocauſtomata ⁊ vitulos anniculos? Nūquid
placari poteſt dñs in milib⁹ arietū: an in multis
milib⁹ hircoꝝ pinguiū? Nūquid dabo ꝓmogeni
tum meū ꝓ ſcelere meo: fructū ventris mei pro
peccato aīe mee? Indicabo tibi o hō qd ſit bonū
⁊ qd dñs regrat̄ a te. Utiq̄ facere iudiciū ⁊ dili
gere miaz: ⁊ ſolicitū ābulaṙ cū deo tuo. Vox dñi
ad ciuitatē clamat: ⁊ ſaluſ erit oīb⁹ timētib⁹ nomē

ei⁹. Audite trib⁹. Et gs apprɔbabit illō? Adhuc ignis ī domo ipij: thesauri inigtatis: ⁊ mēsura minoꝛ: ire plena. Nūquid iustificabo stateꝛā ipiaꝫ: ⁊ sacelli pondera dolosa? In qb⁹ diuites ei⁹ rpleti sūt inigtate: ⁊ hītantes in ea loqbātur mēdaciū ⁊ lingua eoꝝ fraudulēta in oze eoꝝ. Et ego ergo cepi pcutere te pditione: sup peccatis tuis. Tu comedes ⁊, ñ saturaber]: ⁊ humiliatio tua ī medio tui. Et apphendes ⁊ nō saluabis: ⁊ quos saluaueris in gladiū dabo. Tu seminabis ⁊ nō metes: tu calcabis oliuā ⁊ nō vngeris oleo: ⁊ mustū ⁊ non bibes vinū. Et custodisti pcepta amri ⁊ oē op⁹ dom⁹ achab: ⁊ ābulasti ī voluptatib⁹ eoꝝ: vt darē te in pditionē: ⁊ hītantes in ea in sibiluz: ⁊ opprobriū ppli mei poztabis. VII

Ua mihi qz factus sū sicut q colligit in autūno racemos vindemie. Nō ē botrus ad comedēdū: pcoquas ficus desiderauit aīa mea. Perijt sctūs de terra ⁊ rect⁹ in hōib⁹ nō est. Oēs in sanguine īsidiātūr: vir frem suum ad mozte venaī. Malū manū suaꝝ dicunt bonum. Pzinceps postulat: ⁊ iudex in reddēdo ē. Et magnus locut⁹ ē desideriuz aīe sue: ⁊ cōturbauerunt eā. Qui optim⁹ ī eis est quasi paliur⁹: ⁊ q rect⁹ q̄si spina de sepe. Dies speculationis tue: visitatio tua venit: Nūc erit vastitas eoꝝ. Nolite credere amico: ⁊ nolite cōfidere in duce. Ab ea q̄ dormit in sinu tuo custodi claustra ozis tui: gaudiū cōtumeliā facit patri: ⁊ filia cōsurget aduersus matrem suā: nur⁹ aduersꝰ socrū suā: ⁊ inimici hominis domestici ei⁹. Ego autē ad dñm aspiciam: expectabo deū saluatoꝛē meum. Audiet me deus me⁹. Ne leteris inimica mea sup me: quia cecidi. Cōsurgā. Cū sedero ī tenebꝛis: dñs lux mea est. Iraz dñi poztabo qñ peccaui ei: donec cām meam iudicet: ⁊ faciat iudiciū meū. Educet me ī lucē: videbo iusticiā ei⁹. Et aspiciet inimica mea: ⁊ operiet cōfusiōe: q̄ dicit ad me. Ubi ē dñs de⁹ tuus? Oculi mei videbunt ī eā. Nūc erit in cōculcatione vt lutū platearuz. Dies: vt edificēt maceꝛie tue. In die illa longe fiet lex. In die illa ⁊ vsq; ad te veniet assur: ⁊ vsq; ad ciuitates munitas: ⁊ a ciuitatibus munitis vsq; ad flumē: ⁊ ad mare de mari: ⁊ ad mōtem de mōte. Et ra erit ī desolationem ꝓpter habitatoꝛes suos: ⁊ ꝓpter fructum cogitationū eoꝝ: Pasce ppl⁹m tuuz in virga tua gregē hereditat] tue: habitātes solos ī saltu. In medio carmeli pascētur basan ⁊ galaad iuxta dies antiquos: ſm dies egressiōis tue de ra egypti. Ondam ei mirabilia. Uidebūt gētes: ⁊ cōfundent sup oī foꝛtitudine sua. Ponet manū sup os: aures eoꝝ surde erūt. Lingēt puluerē sicut serpētes: velut reptilia re pturbabunt de edib⁹ suis. Dñm deū nr̄z ñ desiderabūt: ⁊ timebūt te. Quis de⁹ simil tui q̄ aufers iigtatē: ⁊ transfers petiū reliquaꝝ hereditatis tue? Nō imittet vltra furoꝛem suū: qñ volēs miam ē. Reuertet ⁊ miserebitur nr̄i. Deponet inigtates nr̄as: ⁊ pijciet ī pfundum maris oīa pcta nr̄a. Dabis veritatē iacob: miam abꝛahā: q̄ iurasti pr̄ibus nr̄is a dieb⁹ antiquis.

Explicit Micheas ꝓpheta. Incipit ꝓlogus in Naum ꝓphām.

Naum ꝓphām añ aduentū regis assyrioꝝ q ppl'm isrl' captiuū in suā regionez trāstulerat fuisse hebꝛeoꝝ traditio cōfirmat. Si qdem in fine hui⁹ lectionis: pdicti regis aduentū: idē ꝓphā ānunciare mōstrat. Sed cū hītatoꝛes niniue: iona ītertū ciuitatis pdicante: ne diuina ira denūciatū interitū sustinerēt: pctōꝝ ⁊ ipietatis pniam egissēt: accepta dei mia: grauioꝛib⁹ se crīnib⁹ iplicuerūt. Qua ō cā mēoꝛat⁹ ꝓphā spū scō plenus: iudiciū ānūciās ita locut⁹ est. Deꝰ çelās ⁊ vlciscēs dñs est ⁊c. Jam enim decē trib⁹ ab assyrijs ducte fuerāt ī captiuitatem sub eçechia rege iuda: sub quo etiā nūc in consolatiōe ppli transmigrati: aduersū niniuē vsio cernit. Nec erat pua cōsolatio: tā his qui iam assyrijs seruiebāt: q̄z reliquis q sub eçechia de tribu iuda ⁊ beniamī ab eisdem hostib⁹ obsidebāt vt audirent assyrios quoq; a chaldeis eē capiendos: sicut in sequentib⁹ libꝛi hui⁹ demonstrabit. Sciendū q̄ niniue in nr̄a lingua, de hebꝛeo speciosa sonat. Speciosus āt hic mūdus dr̄. Unde ⁊ apud grecos: cosmos ab oznatu nomē accepit. Et qcquid nūc aduersū niniuen dr̄: de mundo figuraliť ꝓdicari sentiam⁹. Quā ob cām ⁊ assumptio quā septuaginta ītrꝑtes dicunt apud hebꝛeos massa ponit. i. graue on⁹: eo q̄ cū aduersus quā ꝓphetatur ꝓmat: nec sinat eleuare ceruicem. Simulq; hoc attendēdū: qō hec ipa vel assūptio: vel onus vel pondus ꝓphe visio sit. Non .n. loquit ꝓphā in extasi: vt montan⁹ ⁊ pscilla: maximillaq; delirant: sed qō ꝓphetat liber ē visionis intelligentis vniuersa q loquit: ⁊ pondus hostium facientis suo pplo visionē. De cōsumatiōe itaq; mundi ſm anagogen cōsolationē scōꝝ pphetia texit: vt quecūq; in mūdo videt quasi pterentia ⁊ caduca cōtēnant: ⁊ ꝓparēt se ad iudiçij diē. Ubi vltoꝛ aduersū vires assyrioꝝ affuturus est dñs.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Naum cōsolatoꝛ oꝛbis ītrꝑtat. Increpat ciuitatē sanguinū: ⁊ post euersiōez illi⁹ logtur. Ecce super mōtes pedes euangeliçantis ⁊ ānunciantis pacē.

Explicit argumētū. Incipit Naum ꝓpha: C. I

Onus niniue Liber visionis nau belchesei. De⁹ emlatoꝛ ⁊ vlciscēs dñs: vlciscēs dñs ⁊ hīs furoꝛē: vlciscens dominus in hostes suos: ⁊ irascēs

ipe inimicis suis. Dñs patiēs z magn⁹ fortitudie: z mūdans nō faciet innocētem. Dñs i tēpestate z turbidine vie ei⁹: z nebule pulueris pedū eius. Increpans mare z exsiccās illud: z oīa flumia ad desertum deducēs. Infirmat⁹ ē basan z carmelus z flos libani elāguit. Montes cōmoti sūt ab eo: z colles desolati sunt. Et contremuit terra a facie eius: z orbis: z oēs habitātes in eo. Ante faciē indignationis ei⁹ qs stabit: z qs resistet i ira furoris eius: Indignatio ei⁹ effusa ē vt ignis z petre dissolute sunt ab eo. Bon⁹ dñs z cōfortās i die tribulationis: z sciēs sperātes i se. Et i diluuio pretēte cōsumationē faciet loci eius: z inimicos ei⁹ persequēt tenebre. Quid cogitatis contra dñm. Consumationē ipse faciet. Non cōsurget duplex tribulatio: qz sicut spine se inuicē cōplectunt: sic cōuiuium eorū pariē potātiū. Cōsument q̄si stipula aridita plena. Ex te. n. exibit cogitans cōtra dominū malitiā: mente ptractās insuaricationē. Hec dicit dñs. Si perfecti fuerit z ita plures: sic q̄s attōdet z ptrāsibit. Afflixit te z nō affligā te vltra. Et nūc otera vgā ei⁹ de dorso tuo: z vincula tua dirūpam: z pcipiet sup te dñs. Nō seiabit ex noie tuo amplī⁹. De domo dei tui intīciā: Sculptile z conflatile ponam sepulcrū tuū: ga ihonorat⁹ es. Ecce sup mōtes pedes euāgeliçantis z ānūciātis pacē. Celebra iuda festiuitates tuas z redde vota tua: qz non adijciet vltra vt pertāseat i te belial: vniuersus interijt.

II

Ascendit q dispgat corax te: q custodiat obsidionē. Contēplare viā: cōforta lumbos robora virtutez valde. Quia sicut reddidit dñs supbiam iacob: sic supbiā isr̄l. Quia vastatores dissipauerūt eos: z ppagines eorum corruperunt. Clype⁹ fortiū ei⁹ ignitus: viri exercitus i coccineis. Ignee habene curr⁹ i die preparationis eius: z agitatores cōsopiti sūt. In itineribus cōturbati sunt: q̄drige collise sūt i plateis. Aspectus eor q̄si lāpades: q̄si fulgura discurrētia. Recordabit fortuz suoz̄: ruent i itinerib⁹ suis. Velocit ascendēt muros ei⁹: z pparabit umbraculū. Porte fluuiorū aperte sūt: z tēplū ad solū dirutū Et miles captiuus adduct⁹ est: z ācille ei⁹ minabant gemētes vt colūbe: murmurātes i cordib⁹ suis. Aut niniue q̄si piscina aquarū aque ei⁹: ipsi vo fugerunt. State state: z non est q reuertat. Diripite argentū: diripite aurū: z nō est finis diuitiarū ex oīb⁹ vasis desiderabilib⁹. Dissipata ē z scissa z dilacerata: z cor tabescēs: z dissolutio geniculorum z defectio in cūctis renib⁹: z facies oīum sicē nigredo olle. Ubi est hitaculū leonū: z pascua catulor leonum? Ad quā iuit leo vt ingrederet illuc: catul⁹ leonis: z nō ē q extreat. Leo cepit sufficiēt catulis suis: z necauit leenis suis. Et impleuit preda speluncas suas: z cubile suuz rapina. Ecce ego ad te dicit dñs exercituū: z succēdā vsq ad fūmū q̄drigas tuas: z leūculos tuos cōedet gladi⁹. Et exterminabo de tra pdaz tuam: z ñ audiet vltra vox nunciorum tuorum.

III

Vt ciuitas sanguinū: vniuersa mēdacij: dilaceratiōe plena. Nō recedet a te rapina. Vox flagelli z vox impet⁹ rote: z eq frementis: z q̄drige feruētis: z equis ascēdentis: z micātis gladij: z fulgurantis haste: z multitudinis interfecte z gravis ruine: nec ē finis cadaueꝝ. Et corruent in corpibus suis ppt multitudinē fornicationū meretricis speciose z grate z bñtis maleficia: q̄ vendidit gētes i fornicatiōib⁹ suis: z familias i maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit dñs deexercituū z ruelabo pudēda tua i facie tua: z ostēdam in gētib⁹ nuditatē tuā: z regnis ignominiaz tuā. Et pjciā sup te abhoīationes: z cōtumelijs te afficiā: z ponā te in exēpluz. Et erit: oīs q viderit te resiliet a te z dicet. Vastata ē niniue. Quis cōmouebit sup te caput? Unde q̄ram cōsolatorē tibi? Nūquid melior es alexādria ppīor: q̄ bitat i fluminib⁹? Aque in circuitu ei⁹: cui⁹ diuitie mare: aque muri ei⁹. Ethiopia fortitudo ei⁹ z egyptus: z nō ē finis. Aphrica z libyes fuerūt i auxilio tuo: sed z ipa in trāsmigratiōe ducta ē in captiuitatē. Paruuli ei⁹ eliſi sūt in capite oīuz viaꝝ: z sup īclytos ei⁹ miserūt sortē: z oēs optimates ei⁹ cōligati sūt in cōpedib⁹. Et tu ergo iebriaberis z eris desperata: z q̄res tu auxiliū ab inimico. Oēs munitiones tue sicut ficus cū grossis suis: si cōcusse fuerit cadent in os comedētis. Ecce pp̄s tu⁹: mulieres in medio tui Inimicis tuis ad aptionē pandēt porte tre tue: deuorabit ignis vectes tuos. Aquā pp obsidionē hauri tibi: extrue munitiōes tuas. Intra in lucū z calca: subigens tene laterē. Ibi cōedet te ignis: pibis gladio: deuorabit te vt bruc⁹. Cōgregare ergo vt bruc⁹: multiplicare vt locusta. Plures fecisti negociatiōes tuas q̄s stelle sint celi. Bruc⁹ expansus ē: z auolauit. Custodes tui q̄i locuste: z puuli tui q̄i locuste locuſtaꝝ: q̄ considunt in sepib⁹ in die frigoris. Sol ortus ē z auolauerūt: z nō ē cognit⁹ loc⁹ earū vbi fuerint. Dormitauerunt pastores tui rex assur: sepelietur pn̄cipes tui. Latitauit pp̄s tuus i montib⁹ z nō ē q congreget. Nō est obscura ptritio tua: pessima ē plaga tua. Oēs q audierūt auditionē tuā ꝑcussērūt man⁹ sup te. Quz sup quē n̄ trāsijt malicia tua sp̄?

Explicit Naum pp̄ha. Incipit plog⁹ in Abacbuc pp̄ham.

Quatuor pp̄he in duodecim pp̄harum volumīe ptinētur: e quib⁹ tres in pn̄cipio lemna. i. pōdus titulū bñt: nauz abacbuc: z malachias. Porro çacharias in medio z circa finē duos huiuscemōi pōit titulos: e gbus vnus est: onus verbi dñi in terra adrach z damasci requiei ei⁹: alter in fine. Conus verbi dñi sup isr̄l. De naum oñonibus tuis iaz liber vnus edit⁹ est. De çacharia z malachia: si vita comes fuerit disseretur. Habac abacbuc hēmus i manib⁹ qui vel ex eo q̄ amabilis deo ē: vocat⁹

amplexatio:vł q̄ i certamē ⁊ luctā: ⁊ vt ita dicā: amplexū cū deo cōgredit. āplexantis.i. luctantis sortit⁹ est nomē. Null⁹.n.tā audaci voce ausus ē deum ad disceptationē iusticie ꝓuocare:⁊ dicē ei. Cur in reb⁹ humanis mūdi isti⁹ pōpa tāta rerū versetur ī igtas? Clociferabor ad te vī patiēs:⁊ ñ saluabis? Quare oñdisti mihi iniquitatē ⁊ laborē videre? Lacerata est lex:⁊ nō ꝓuenit vsq̄ ad finē iudiciuz:q⁹ īpius ꝓualet aduersū iustū:iō egreditur iudiciū peruersū. Clides q̄z temeraria vox sit:⁊ q̄ lām odo blasphemātis creatorē suū ad iudicium ꝓuocare:⁊ vas fragile aduers⁹ figulū:cur tale vł tale factū, sit disputare? Necnō ⁊ hoc aīad uertēdum q̄ assūptio vel pōd⁹ q̄ grauia iā eē diximus ꝓphe visio est:⁊ aduersū mōtani dogma peruersū intelligit qō videt:nec vt amēs loquit: nec more insaniētiū feiaz dat sine mente sonum. Clñ ⁊ apl's iubet vt si ꝓphetātib⁹ alijs alij fuerit reuelatū:taceant q ꝓus loquebāt. Et statī: nō est inquit dissētionis de⁹:sz pacis. Ex q̄ itelligit cum quis ex volūtate reticet:⁊ alijs locū dat ad loqn/duz:possit loq ⁊ tacere cū velit. Qui āt ī extasi.i. inuit⁹ loqtur:nec tacē nec loq ī sua ptāte habet. Illud q̄z dicse:q⁹ semel a me violent exigl:vt q̄si q̄sdā gradus ⁊ scalas ad altiozia ītēti:histoziā tibi interpter:pphetiā eē circa babylonē ⁊ nabucho donosoz regē chaldeozū:vt quō prioz prophetanaum quē abachuc segt:vaticiniū habuit ꝯ ninivuen ⁊ assyrios qui vastauerūt decē trib⁹ q̄ vocāt isrł:ita abachuc ꝓphetiam hēat aduers⁹ babylonē ⁊ nabuchodonosoz:a gb⁹ iudas ⁊ irz templū q̄z subuersa sunt. Et vt scias eo tēpore fuisse abachuc:q̄ iā due trib⁹ q̄ vocabāt iuda: ducte erāt in captiuitatē:daniel docē te poterit:ad quē ī lacuz leonū abachuc cū prādio mittit:q̄z apō bebze os hec ipsa non legat hīstoria. Igit siue qs recipiat scripturam illā siue nō recipiat:vtrūq̄z ꝓ nobis est. Aut enī iā recipit: ⁊ post factā rem liber abachuc texit:aut si non recipit:q̄si ꝓphā scribit que ventura cogscit. Interī ſm litterā causat aduersū deum ꝓphā:cur nabuchodonosoz tēplū dei vastet ⁊ iudā:cur irłm quondā vrbs dñi destruat:q̄re clamet ppł's ⁊ nō audiat:vociferet ad dñz oppressus a chaldeis:⁊ saluet:q̄re etiā ipse ꝓphā vł ppł's ex cui⁹ psona loqtur:ad hoc virerit:⁊ hucusq̄z perducat sit:vt inigtatē hostiū ⁊ suū laborem viderit:cū iniusticia ꝓualeat aduersū se. Et hec dicit pre mētis angustia:nesciēs aurū ī igne cōflari ⁊ tres pueros de camīo ignis puriozes exisse q̄z ī trauerāt. Sed ⁊ ł guāliter accipe possum⁹:q⁹ ex persona hūane īpatientie loqtur:vt ī q̄rulam vocem ⁊ plenā dolozis erūpat dicēs. Quare respicis contēptozes:⁊ taces conculcante īpio iustiorē se? Hec autez loqtur:nesciēs iudicia dei īuestigabilia:⁊ pfūdum diuitiarū sapie ⁊ scietie ei⁹:q⁹ nō ita videat de⁹ vt videt homo. Nō tātū pūtia respic: deus futura ⁊ etna cogscit. Et quō si egrotās ⁊ estuās febzib⁹ aquā frigidā postulet ⁊ dicat ad medicum:viz patioz cruciorz:vroz exanimoz:vsq̄z q̄ medice clamabo ⁊ exaudies:⁊ rñdeat ei sapiētissimus ac clemētissim⁹ medic⁹:scio q̄ tpe dare debeā'qō postulas::nō misereoz modo:qa mīa ista crudelitas est:⁊ volūtas tua contra te pet:it. Ita ⁊ deus nr scies clemētie sue pōdera atq̄z mēsuras:ī terdum nō exaudit clamantē:vt cū ꝓbet:⁊ magł prouocet eū ad rogādū:⁊ q̄si igne excoctū iustiorem ⁊ puriozē faciat. Quod ītelliges apł's ſm id q⁹ mīam cōsecut⁹ ē a dño:ait. Gz nō deficim⁹. Et bñdicit dñm ī oī tēpore. Et scit q⁹ q ꝓseuerauerit vsq̄z in finē hic salu⁹ erit:⁊ gliat ī labore ⁊ dolore Et cum hieremia dic. Tribulationē ⁊ miseriā invocabo vt quō ali⁹ ꝰuocat deū:sic scūs vir ⁊ bellator inuict⁹ ad exercēduz se ⁊ ꝓbandū tribulationem ⁊ miseriā inuenire desiderat.

Explicit plogus:sequit argumentū.

Abachuc luctator fortis ⁊ rigidus stat super custodiā suā:⁊ figit gradū super munitionē:vt chzistū in cruce cōtēpletur:⁊ dicat. Operuit celos gloria eius ⁊ laudis ei⁹ plēa ē tra. Splēdor eius vt lux erit corna ī manib⁹ ei⁹ ibi abscōdita est fortitudo eius.

Explicit argumētū. Incipit. abachuc ꝓphā. C. I

ONus quod vidit abachuc ꝓphā. Usq̄q̄ domine clamabo:⁊ non exaudies? Clociferabor ad te vī patiēs ⁊ ñ saluabis? Quare oñdisti mihi iniquitatem ⁊ laborē:videre p̄das ⁊ iniusticiā cōtra me? Quare respicis contēptores:⁊ taces cōculcante īpio iustiorē se? Et facies hōis q̄si pisces maris ⁊ quasi reptilia nō hītia ducē. Et factū ē iudicium:⁊ cōtradictio potētior. Propt ł lacerata ē lex:⁊ nō puenit vsq̄ ad finē iudiciū. Quia īpius ꝓtualet aduersus iustū:ꝓpterea egredit iudiciū peruersū. Aspicite ī gentib⁹ ⁊ videte ⁊ admiramī ⁊ obstupescite:q⁹ opus factū ē ī dieb⁹ vr̄is:quod nemo credet cuz narrabit. Quia ecce ego suscitabo chaldeos gentē amarā ⁊ velocē ābulātē sup latitudinez tre:vt possideat tabernacula nō sua. Horribil ⁊ tribilis ē:ex seipsa iudiciū:⁊ on⁹ eius egrediet. Leuiozes pardis equi ei⁹:⁊ velociozes lupis vesptinis:⁊ diffūdent egtes ei⁹. Egtes nāq̄z ei⁹ de longe veniēt:volabūt quasi agla festinās ad comedendō. Oēs ad p̄dam veniēt:facies eoz vētus vrēs. Et cōgregabit q̄si arenā captiuitatez ⁊ ipe de regibus triūphabit:⁊ tyrāni rediculi ei⁹ erunt. Ipe sup oēm munitionē ridebit ⁊ cōpozabit aggerē:⁊ capiet eā. Tūc mutabit spūs:⁊ pertransibit ⁊ corruet. Hec est fortitudo ei⁹ dei sui. Nūqd nō tu a ꝓncipio dñe deus meus scē me⁹: ⁊ nō moziemur? Dñe in iudiciū posuisti eū:⁊ fortem vt corripes fūdasti eum. Mūdi sūt oculi tui

ne videas malū: & respicere ad iniqtatez ñ potis.
Quare ñ respicis sr̄ iniq̄ agētes: & taces deuorā/
te ipio iustiorē se? Et facies hoīs q̄i pisces mar]: &
q̄i reptile ñ hñs p̄ncipē. Totū i hamo subleuauit
traxit illud i sagena sua: & cōgregauit i rete suum.
Super hō letabit̄ & exultabit: ppterea imolabit sa/
gene sue: & sacrificabit reti suo. Quia i ipsis crass/
sata est pars eius: & cibus eius electus. Propter
hoc ergo expandit sagenam suā: & semp interfice
re gentes non cessat. II

Up custodiā meā stabo: & figā gradū sr̄
mūitionē. Et ptēplabor vt videā qd di/
cat̄ mihi: & qd rñdeā ad arguētē me. Et
rñdit mihi dñs: & dix̄. Scribe visū & explana eū sr̄
tabulas vt pcurrat q legerit eū. Qz adhuc visus
p̄ocul: & apparebit in finē & nō mētiet̄. Si morā
fecerit expecta illū: qz veniens veniet & nō tarda
bit. Ecce q incredul⁹ ē: nō erit recta aīa ei⁹ i semet
ipso. Justus aūt i fide sua viuet. Et quō vinū pō
tantē decipit: sic erit vir supb⁹ & nō decorabit̄.
Qui dilatauit q̄i infern⁹ aīam suā: & ipse q̄si mors
& non adipleb̄. Et cōgregauit ad se oīes gentes
& coacernauit ad se oēs pp̄los. Nunqd nō oēs
isti sup eū parabolā sumēt: & loquelā enigmatum
eius? Et dicet̄. Ue ei: q multiplicat nō sua. Usq; q̄
& aggrauat cōtra se densū lutū? Nūqd nō repēte
consurgēt q mordeāt te? Et suscitabūt̄ lacerātes
te: & eris i rapinam eis? Quia tu spoliasti gentes
multas: spoliabūt te oīes q reliq fuerint de po/
pulis: ppt̄ sanguinē hoīs & iniqtatē r̄e ciuitatis: &
oīum hītātiū i ea. Ue q congregat auariciā malā
domui sue: vt sit i excelso nid⁹ ei⁹: & liberari se, pu/
tat de mānu mali. Cogitasti cōfusionē domui tue:
concidisti pp̄los multos: & peccauit aīa tua. Quia
lapis de pariete clamabit: & lignū qō int̄ iūcturas
edificiorū est rñdebit. Ue q edificat ciuitatem i
sanguinib⁹: & p̄parat vrbē i iniqtate. Nunqd nō
hec sunt a dño exercituū? Laborabūt. n. populi i
multo igni: & gētes in vacuū & deficiēt. Quia re/
plebit̄ terra vt cognōscāt gloriā dñi: q̄si aque opien
tes mare. Ue q potuz dat amico suo: mittens fel
suum: & inebrias vt aspiciat nuditatē ei⁹. Repleta⁹
est ignominia p gl̄ia. Bibe tu q̄q; & cōsopire. Circū
dabit te calix dextere domini: & vomit⁹ ignominie
super gloriā tuā. Quia iniqtas libani operiet te: &
vastitas aīaliū deterrebit eos de sanguinib⁹ hoīs
& iniquitate r̄e ciuitatis: & oīuz hītantium in ea.
Quid pdest sculptile qz sculpsit illud fictor su⁹ cō
flatile & imaginē falsam: qz sperauit in figmento
fictor ei⁹ vt faceret simulacra muta? Ue q dicit
ligno: expgiscere. surge lapidi tacēti. Nūquid ipe
docere poterit? Ecce iste coopt⁹ est auro & argēto
& oīs spūs nō est in visceribus ei⁹. Dñs aūt i t̄eplo
scō suo: sileat a facie ei⁹ oīs terra.

Oratio abacbuc pp̄he p ignorantijs. III

Omine audiui auditionē tuā & timui.
Dñe opus tuū: in medio annoz viuifica
illud. In medio ānoz notus facies: cum
iratus fueris: mīe recordaberis. Deus ab austro
veniet: & scōs ō monte pharan. Operuit celos gl̄ia
eius: & laudis ei⁹ plena ē terra. Splēdor ei⁹ vt lux
erit: cornua in manib⁹ eius. Ibi abscōdita est for
titudo ei⁹: ante faciē eius ibit mors. Egredietur
diabol⁹ ante pedes eius: & stetit & mensus est terrā.
Aspexit & dissoluit gentes: & cōtriti sunt montes
seculi. Incuruati sūt colles mundi: ab itineribus
eternitatis ei⁹. Pro iniquitate vidi tēdoria ethio
pe: turbabūtur pelles terre madiaz. Nunquid in
fluminibus iratus es domine: aut i fluminibus furor
tuus vl̄ in mari indignatio tua? Qui ascendes su
per equos tuos: & quadrige tue saluatio. Suscitā
suscitabis arcum tuum: iuramēta tribubus que
locutus es. Fluuios scindes r̄e: viderunt te & do
luerunt montes: gurges aquar̄ trāsijt. Dedit abys
sus vocez suā: altitudo manus suas leuauit. Sol
& luna steterunt i habitaculo suo: i luce sagittaruz tu
arum ibunt: i splendore fulgurantis hastē tue. In
fremitu conculcabis terrā: & in furore obstupefa/
cies gentes. Egressus es i salutem populi tui: i sa/
lutem cum x̄po tuo. Percussisti caput de domo
impij: denudasti fundamētum ei⁹ vsq; ad collū.
Maledixisti sceptris eius: capiti bellatorū eius:
venientibus vt turbo ad dispergendū me. Exul
tatio eorū: sicut eius qui devorat pauper i abscō
dito. Viaz fecisti i mari equis tuis: in luto aquar̄
multarum. Audiui & conturbat⁹ est venter meus:
a voce contremuerūt labia mea. Ingrediatur pu
tredo in ossib⁹ meis: & subter me scateat. Vt reg/
escam in die tribulationis: vt ascendam ad popu
lum accinctū nr̄m. Fic⁹. n. non florebit: & nō erit
germē i vineis. Mētietur opus olive: & arua nō
afferent cibū. Abscidetur de ouili pec⁹: & nō erit
armentū i p̄sepib⁹. Ego aūt in dño gaudebo
& exultabo in deo ih̄u meo. Deus dñs fortitudo
mea: & ponet pedes meos quasi cervorū. Et sup
excelsa mea ōducet me victor: i psalmis canētē.

Explicit Abacbuc p̄opheta. Incipit plog⁹ in
Sophoniā pphetā.

Tradūt hebrei cuiuscūq; pphe pater
& auus ponatur in titulo: ipsos q̄s
p̄ophetas fuisse. Unde & amos vnus
de duodecim pphetis: q dixit: non fuz
p̄ophā nec fili⁹ pphe: sz pastor capraruū vellicās
sycomoros: pr̄is nomen i titulo ñ hr̄e. Hoc si ve
ruz ē: sophōias pphā: q noīe: vt ita dicā: pphetico
& gl̄iosa maiorum suorū stirpe gnat⁹ ē. Habuit enī
p̄rem chusi: auū godoliā: pauū amasiā: attauum
ezechiaz: & talē q̄drigā ipse velut extrem⁹ auriga
compleuit. Nomē sophōie alij speculā: alij archa
num dñi trāstulerunt. Sive igit̄ specula: sive ab/
scōditū dñi iterpretet̄: vtrūq; pphe convenit. Dr̄
n. ad ezechielem. Fili hōis: speculatorez te posui
domui isr̄l. Iste ḡ pphā q erat i specula & in sub
limibus cōstitut⁹: & noverat mysteria dñi: fili⁹ erat
chusi qui int̄pretatur humilitas. Debat q̄s autz

godoliã qui dr magnitudo dñi :z pauũ amasiaz qui z ipse vertit i sermonẽ dñi:attauũ eçechiam g sõat fortitudo dñi. De fortitudie itaq; dñi nat⁹ est sermo dñi:z de ꝓmõe dñi nata est magnitudo domini :z de magnitudie dñi nata ẽ bũilitas:vt cum puenerit aligs ad pfectũ dicat:qz ñ sũ dign⁹ vocari apls. Et illud i psalmis. Mñe non ẽ exaltatum coz meũ:neq; elati sũt oculi mei. Josiam regẽ iude cuius tpibus sophonias ꝓphetasse ueniꝛ tur: deo pze oibus regib⁹ iude placuisse hist oria quarti libꝛi regu3:z secũdi paralypomenon demonstrat. Josias simulacra q̃ pr̃ su⁹ amõ vel au⁹ manasses i templo dei collocauerat deiecta con minuisse mõstratur. In gb⁹etiã serpentẽ ereum a moyse factũ cui errozi inductus ppls supstitione idoloꝛ detentus admiserat. Idez custodisse pasca:z itermissis tẽpozibus multꝛ solus celebꝛasse monstratur. Ideo deus p ꝓphetã tẽpozibus memozati regis:q̃ ꝓuentura erant oñdens gentibus quidem lectione comprehensis affuturum iudicium. Populo vero isrl salutem:z ciuitati irlm restaurationem tunc temporis tribuẽdam textu lectionis denunciauit.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumẽtũ.

Sophonias speculatoꝛ z archanozuz dei cognitoꝛ:audiuit clamozẽ a pozta piscũ:z eiulatũ a secũda: z cõtritionẽ a collib⁹. Indicit q̃z vlulatũ habitatoribus pile:qz conticuit oĩs ppls chanaã : dispierunt vniuersi q̃ ꝥuoluti erant argento.

Explicit argumẽtũ. Incipit. Sophõias ꝓpha. C. I

Verbuz domini quod factũ ẽ ad sophoniaz filiũ chusi filij godolie filij amasie filij içechie:i dieb⁹ iosie filij ãmõ regis iuda. Congregãs cõgregabo oĩa a facie ẽre dicit dñs:cõgregãs boiem z pecus:cõgregans volatilia celi z pisces maris. Et ruine ꝥioꝛ erũt:z disperdã boies a facie terre dicit dñs. Et extẽdaz manũ meam sup iudã z sup oẽs hitantes irlm:z dispdã de loco hoc reliqas baal: z noĩa edituoꝛuz cũ sacerdotibus:z eos q adoꝛãt super tecta militiã celi:z adoꝛãt z iurãt in dño z iurant i melchon:z q auertunt de p⁹ tergũ dñi:z qui nõ q̃sierũt dñm:nec inuestigauerũt eũ. Sile/te a facie dñi dei:qz iux̃ est dies dñi. Quia ꝓparauit dñs hostiã:sc̃ificauit vocatos suos. Et erit: in die hostie dñi visitabo super ꝓncipes z sup filios regis z sup oẽs qui induti sũt veste peregrina. Et visitabo sup oẽm q arrogãter ingredit sup limez i die illa :q cõplẽt domũ dñi dei sui iniqtate z dolo. Et erit in die illa dicit dñs,vox clamoꝛ a pozta piscũ z vlulat⁹ a secunda :z cõtritio magna a collibus. Ululate hitatoꝛes pile. Cõticuit oĩs populus chanaã dispierũt oẽs ꝥuoluti argẽto. Et erit in tpe illo scrutaboꝛ irlm i lucernis:z visitabo super viros defixos i fecib⁹ suis:q dicũt in coꝛdib⁹ suis: Non faciet bñ dñs:z nõ faciet male. Et erit fortitudo eoꝝ in direptionẽ:z dom⁹ eoꝝ i õsertũ. Et edificabunt domos z non habitabunt :z plantabũt vineas:z nõ bibẽt vinũ eaꝝ. Juxt̃ ẽ dies domini magn⁹:iux̃ est z velox nimis. Vox diei dñi amara:tribulabit ibi fortꝛ. Dies ire dies illa:dies tribulatiõis z ãgustie:dies calamitatis z miserie: dies tenebꝛaꝝ z caliginis :dies nebule z turbinis: dies tube z clangoꝛis super ciuitates munitas z super ãgulos excelsos. Et tribulabo hoies:z ambulabunt vt ceci:qz dño peccauerũt. Et effũdet sanguis eoꝝ sic̃ humus:z coꝛpoza eoꝝ sicut stercoza. Sed z argentũ eoꝝ z auꝝ eoꝝ nõ potit liberare eos:in die ire dñi. In igne çeli ei⁹ deuorabitur omnis ẽra: q cõsumationẽ cũ festinatiõe faciet cunctis habitãtibus terram. II

Conuenite cõgregamĩ gẽs non amabilis priusq̃ pariat visio q̃si puluerẽ trãseũtẽ die anteq̃ veniat sup vos ira furoꝛis dñi añq̃ veniat sup vos ira idignationis dñi. Queri te dñm oẽs mansueti ẽre:qz iudiciũ ei⁹ estis opati. Querite iustũ:q̃rite mãsuetũ:si quo mõ abscõdami i die furoꝛis dñi. Quia gaça destructa erit: z ascalon i desertũ. Azotũ i meridie eijcient:z accharon eradicabit. Ue q hitatis funiculũ maris: gens pditoꝛ. Uerbũ dñi sup vos chanaã ẽra philistinoꝝ:z dispdaz te ita vt nõ sit ihitatoꝛ. Et erit funiculus maris reges pastoꝝ:z caule pecoꝝ. Et erit funiculus ei⁹ q remãserit de domo iu⁹da. Ibi pasc̃t i domib⁹ ascalõis:ad vespam regscent:qz visitabit eos dñs de⁹ eoꝝ:z auertet captiuitatem eoꝝ. Audiui oppꝛobꝛiũ moab z blasphẽias filioruz ãmon q̃ exꝓobꝛauerũt ppl̃o meo:z magnificati sũt sup terminos eoꝝ. Propt̃ea vivo ego dic dñs exercituũ:deus isrl. Quia moab vt sodoma erit:z filij ãmon quasi gomoꝛza:siccitas spinaꝝ z z acerui salis:z õsertũ vsq; i eternũ. Reliquie populi mei diripient eos:residui gẽtis mee possidebunt illos. Hoc eis eueniet p superbia sua:q̃ blasphemauerũt z magnificati sũt sup ppl̃m dñi exercituũ. Horꝛibilis dñs sup eos: z attenuabit oẽs deos ẽre. Et adoꝛabũt eum viri de loco suo:oẽs ĩsule gẽtiũ. Sed z vos ethiopes:iterfecti gladio meo eritis. Et extendet manũ suã sup aglonẽ z p det assur. Et ponet speciosã i solitudinẽ z i inuiũ z quasi desertũ. Et accubabũt i medio ei⁹ greges oẽs bestie gentiũ:z onocrotalus z beriti⁹ in liminib⁹ ei⁹ mozabũt. Uox cãtantis i fenestra: coꝛu⁹ i supliminari:qñ attenuabo robur ei⁹. Hec ẽ ciuitas gl̃iosa hitans in cõfidentia:q̃ dicebat i coꝛde suo. Ego sũ:z ex̃ me ñ est alia ãplius. Quõ facta ẽ in desertum:cubile bestie? Oĩs qui transit p eam sibillabit z mouebit manũ suam. III

Et ꝓuocatrix z redẽpta ciuitas :columba nõ audiuit vocẽ:z nõ suscepit disciplinã In dño ñ est ꝓfisa ad deũ suũ nõ appꝛo

6

pinquit. Principes ei⁹ i medio eius: q̃si leones rugientes. Judices ei⁹ lupi vespe: nõ relinq̃bãt i mane. Prophete eius vesani: viri infideles. Sacerdotes ei⁹ polluerũt scm̃: iniuste egerũt ō legẽ. Dñs iustus i medio ei⁹ ñ faciet iniqtatẽ. Mane mane iudiciũ suũ dabit i luce: z nõ abscõdet: Nesciuit ãt iniqu⁹ cõfusionẽ. Dispdidi gentes z dissipati sũt ãguli eaꝝ. Desertas feci vias eoꝝ: dũ nõ est q trãseat. Desolate sũt ciuitates eoꝝ: nõ rmanẽte viro nec vllo hitatore. Dixi: attamẽ timebis me: suscipies disciplinã: Et nõ cibit hitaculũ ei⁹: ppt oĩa in qb⁹ visitaui eã. Uerũtamẽ diluculo surgentes cozzuperũt oẽs cogitatiões suas. Qua ppt expecta me dicit dñs i die resurrectiõis mee i futurũ: qz iudiciũ meũ vt congregem gẽtes: z colligã regna Et effudã sup eos idignationẽ meã: oẽm irã furoꝛis mei. In igne.n. çeli mei deuoꝛabit oĩs tra. Quia tũc reddã pplis labiũ electuꝫ: vt iuocẽt oẽs nomẽ dñi: z seruiãt ei humero vno. Ultra flumina ethiopie: inde supplices mei: filij dispersoꝝ meoꝝ deferẽt munꝰ mihi. In die illa ñ ꝯfũderis sr̃ cũctis adinuẽtiõib⁹ tuis qbus ꝑuaricata es i me. Qz tũc auferã de medio tui magniloqs supbie tue: z non adijcies exaltari ãpli⁹ i mõte scõ meo. Et derelinquã i medio tui pplm paupez z egenũ: z spabunt i noĩe dñi. Reliqe isrl ñ faciãt iniquitatẽ nec loqn tur mendaciũ: z nõ inuenẽt i oze eoꝝ lĩgua dolosa. Qm̃ ipi pascẽt z accubabunt z ñ erit q exterreat. Lauda filia syon: iubila isrl. Letare z exlta in oĩ coꝛde filia irl̃m. Abstulit dñs iudiciũ tuũ: auertit inimicos tuos. Rex isrl dñs in medio tui: non timebis malũ vltra. In die illa dicetur irl̃m. Noli timere syon nõ dissoluant⁹ man⁹ tue. Dñs de⁹ tu⁹ in medio tui fortis: ipse saluabit. Gaudebit super te in leticia: silebit in dilectiõe tua: z exultabit sup te in laude. Mugas q a lege recesserãt cõgregabo qz ex te erãt: vt nõ vltra habeas super eis oppꝛobriũ. Ecce ego interficiam oẽs q afflixerũt te i tẽpore illo z saluabo claudicantẽ: z eaz q̃ eiecta fuerat congregabo. Et ponã eos i laudẽ z i nomẽ in oĩ terra ꝯfusiões eoꝝ: i tpe illo q̃ adducã vos: z in tẽpoꝛe quo cõgregabo vos. Dabo.n. vos i nomẽ z i laudẽ omniꝫ pplis ẽre: cũ ꝙuertero captiuitatem vrã̃ coram occulis vrĩs dicit dominus.

Explicit. Sophonias ppha. Incipit plogus in. Aggeum prophetam.

Ieremias ppha ob cãm piurij sedechie regis: vt hiſtoria libri secũdi palypomenon idicat: q fidẽ pmiſſã nabuchodonoſoꝝ regi chaldeoꝝ nõ seruauerat: pplm isrl refert cũ memozato rege irl̃m: expugnata irl̃m captiuũ in babylonẽ fuiſſe pductum. Sed cũ memoraꝰ pplis multis tpib⁹ idolis seruiẽdo: et effusione sanguinis inocẽtũ se grauiter ipiasset: nolens deus generationẽ vniuersã eiusdem ppli ob cãs memozatas penitꝰ depire: septuaginta ãnoꝝ captiuitatẽ eundẽ pplm in regno chaldeoꝝ statuit sustinere: hac rõe vt cõpleto numero ãnoꝝ: nouus ppls a memoratis peccatis ĩmunis ad renouationẽ irl̃m pueniret. Exagesimo itaq secũdo ãno: regno chaldeoꝝ sub uerso q adhuc octo ãni restabãt ad regnandum: qõ et sexta visio danielis oñdit: cũ ppt cãs sacrilegij: qõ in eadẽ visione cõtinet fuiſſe extinctũ: darꝰ q medis ipabat vt septia visio, daniel oñdit: memoratꝰ i regno successit. Cui⁹ primo ãno regni: vt decima visio danielis mãifestat: daniel supputat⁊ annis videꝫ appꝛopiquare tps reuersionis q̃ q hieremiã fuerat pmiſſa: ozãs tã p se q̃ p pplo: eãdẽ pmissionẽ a deo postulabat iplere: cui p gabrielẽ archangelũ i eadẽ visiõe iuꝝ pces eiusdẽ: vniuersa cõpleta eẽ: deꝰ dixit. Nã moziẽte supradicto dario rege medoꝝ: z succedẽte i reg̃ cyro rege p saruꝫ: pmissiõe dei cõpleta: p eũdẽ regẽ pplm q isrl i irl̃m reductum: hiſtoria secũdi libri palypomenõ: z initiũ esdre phete ꝯfirmãt. Cũq a pplo isrl z sciozib⁹ tẽplũ dei edificari cepiſſet: moꝛtuo cyro rege ac regnãte dario rege psarũ: q memorato cyro succeſſerat: vicine gentes ciuitatis irl̃: vt idẽ esdras refert: r̃stauratiõnẽ tẽpli z ciuitat⁊ resistẽdo ipedire ceperũt. Qua rõe deitꝰ pplis isrl: repatiõez supradicti tẽpli dñi necdũ iuꝝ pmissionẽ cõcessaꝫ eẽ credebat. Propt qõ i scõdo ãno regni memorati darij regis psaꝝ: aggeꝰ ppha a deo missus: çozobabel qui de tribu erat iuda: q ptãtez regni susceptur⁹ erat: z iesum filiũ iosedech sumuꝫ sacerdotẽ ãmonet: vt credãt cõpleto numero annoꝝ tps restaurationis irl̃m: aduenisse: hoc et addito: ne incredulitatẽ ppli vellẽt imitari: de quo deꝰ p eũ dixit. Popul⁹ hic dicit. Nõdũ venit tẽpus: vt edificet dom⁹ dei. Oĩa ãt que textu huiꝰ ppbie cõtinẽtur reuersionẽ ppli: edificationẽ tẽpli: renouationẽ ciuitatis: obseruãtiã sacerdotalẽ z iteritiũ regnoꝝ gentiũ exteraꝝ significãt.

Explicit plogus. Incipit argumentũ.

Aggeus festiu⁹ z letꝰ: qui seminauit in lachrymis vt i gaudio meteret: ostructum tẽplũ reedificat: deuicq pr̃em inducit loquẽtẽ. Adhuc vnũ modicũ ẽ z ego ꝯmouebo celũ z tram: mare z aridã: z mouebo oẽs gẽtes: z veniet ꝺsideratꝰ cũctis gẽtibus.

Explicit argumẽtũ. Incipit Aggeꝰ ppha. C. I

In ãno secundo darij regis i mense sexto i die vna mẽsis factũ est verbũ dñi i manu aggei ppbe ad çozobabel filiũ salatiel ducẽ iuda: z ad iesum filiũ iosedech sacerdotẽ magnũ: dicẽs. Hec ait dñs exercituũ dicens. Popul⁹ iste dicit. Nõdũ venit tps dom⁹ dñi edificãde. Et factũ est verbum dñi in

manu aggei ꝓphe dicens. Hūgd tps vobis est: vt hitetis ī domib⁹ lagatis:⁊ dom⁹ ista ōserta? Et nūc hec dicit dñs exercituū. Ponite coꝛda vra sup vias vras. Seminastis multū:⁊ intulistis parum. Comedistis ⁊ nō estis saciati. Bibistis ⁊ nō estis inebriati. Quistis vos:⁊ nō estis calefacti. Et qui mercedes cōgregauit:misit eas in sacculū ptusū. Hec dicit dñs exercituū. Pōite coꝛda vra sup vias vras. Ascēdite ī mōtem:poꝛtate ligna:⁊ edificate domum:⁊ acceptabilis mihi erit:⁊ glisicabor dicit dominus. Respexistis ad āplius ⁊ ecce factū est minus. Et intulistis in domū ⁊ exsufflaui illud. Quā ob cām dicit dñs exercituū? Qꝛ domus mea deserta est:⁊ vos festinastis vnusqsq; in domū suā. Propē hoc sup vos ꝓhibiti sūt celi ne daret roꝛē:⁊ tra ꝓhibita est ne daret germē suum. Et vocaui siccitatē sup tram ⁊ sup mōtes ⁊ sup triticū ⁊ sup vinum ⁊ sup oleū:⁊ q̄cūq; pfert humꝰ:⁊ sup boues ⁊ sup iumēta ⁊ super oēs labores manuū. Et audiuit ꝯozobabel filiꝰ salathiel: ⁊ ihs filiꝰ iosedech sacerdos magnꝰ:⁊ oēs reliqui ppli vocē dei sui:⁊ verba aggei ꝓphe sicut misit eū dñs deꝰ eoꝛ ad eos:⁊ timuit ois ppls a facie dñi. Et dixit aggeꝰ nūciꝰ dñi: de nūcijs dñi :ppl̄o dicens. Ego vobiscū sum dicit dñs. Et suscitauit deꝰ spm̄ ꝯozobabel filij salathiel duc] iuda ⁊ spm̄ ihu filij iosedech sacerdotis magni ⁊ spm̄ reliq̄ de oi ppl̄o:⁊ ingressi sūt ⁊ faciebant opus in domo dñi exercituum dei sui. II

In die vicesima ⁊ quarta mēsis ī sexto mēse ī āno scō darij regis in septio mē se vicesima ⁊ ꝑma mēsis:factū est vbuꝰ dñi in manu aggei ꝓphe dicēs. Loq̄re ad ꝯozobabel filiū salathiel ducē iuda:⁊ ad ihm filiū iosedech sacerdotē magnū:⁊ ad reliquos ppli dicens. Quis ī vobis ē derelict⁹ q vidit domū istā in gloria sua ꝑma? Et qd vos videtis hanc nunc? Nūgd nō ita ē q̄si ñ sit ī ocul⁹ vris. Et nūc ꝯfortare ihu fili iosedech sacerdos magne:⁊ cōfortare ois ppls terre dicit dñs exercituū:⁊ facite qm̄ ego vobiscū sum dicit dñs exercituū. Uerbū qd̄ pepigi vobiscum cū egrederemī de terra egypti:⁊ spūs meꝰ erit in medio vrm. Nolite timere:qꝛ hec dicit dñs exercituū. Adhuc vnū modicū est ⁊ ego cōmouebo celū ⁊ tram:⁊ mare ⁊ aridā. Et mouebo oēs gentes:⁊ veniet desideratꝰ cūctis gentib⁹. Et implebo domū istā glia:dicit dñs exercituū. Meū est argentū ⁊ meū est auꝛ:dicit dñs exercituum. Magna erit glia domꝰ isti⁹ nouissime plusq; ꝑme:dicit dñs exercituū. Et i loco isto dabo pacē: dicit dñs exercituū. In vicesima et quarta noni mēsis ī āno scō darij regis:factū ē verbū dñi ad aggeū ꝓphām dicens. Hec dicit dñs exercituum. Interroga sacerdotes legē:dicens. Si tulerit hō carnē scificatam ī oꝛa vestimēti sui:⁊ tetigerit de sūmitate eiꝰ panē aut pulmētū aut vinum aut oleum aut oēm cibū:nūgd scificabit? Respōdētes ātē sacerdotes dixerūt nō. Et dixit aggeꝰ. Si tetigerit pollutꝰ ī aīa ex oībꝰ his:nūgd ꝯtaminabit? Et rnderūt sacerdotes:⁊ dixerūt. Cōtaminabit. Et rndit aggeus ⁊ dixit. Sic popul⁹ iste ⁊ sic ges ista añ facie meam dicit dñs:⁊ sic oē opus manuum eoꝛ:⁊ oīa q̄ obtulerunt ibi:cōtaminata erūt. Et nūc ponite coꝛda vra a die hac ⁊ supꝛa:añq; ponerēt lapis sup lapidē ī tēplo dñi:cū accederetis ad aceruū vigīti modioꝛ ⁊ fierēt decē:⁊ ītraretis ad toꝛcular vt exꝑmeretis qnquagīta lagenas ⁊ ficbāt viginti. Percussi vos vēto vrente:⁊ aurugine ⁊ grādie oīa opa manuū vraꝛ:⁊ nō fuit ī vobis qui reuerterēt ad me dicit dñs. Ponite coꝛda vra ex die ista:⁊ ī futuꝛa a die vicesima ⁊ quarta noni mēsis:a die qua fundamēta iactata sūt tēpli dñi ponite sup coꝛ vrm. Nūgd iam semē ī germine ē? Et adhuc vinea ⁊ ficꝰ ⁊ malogranatum ⁊ lignū olīue nō flouit? Ex die ista bndicaꝛ. Et factū est verbū dñi scō ad aggeū ī vicesima ⁊ quarta mēsis dicēs. Loq̄re ad ꝯozobabel ducē iuda:dicens. Ego mouebo celū pariē ⁊ trā:⁊ subuertā solīū regnoꝛ:⁊ ꝑterā fortitudinē regni gentiū. Et subuertā q̄drigā ⁊ ascēsoꝛē eiꝰ:⁊ descēdēt equi ⁊ ascēsoꝛes eoꝛ:vir ī gladio frīs sui. In die illo dicit dñs exercituū assumā te ꝯozobabel fili salathiel fue meus dicit dñs:⁊ ponā te q̄si signaculum qꝛ te elegi dicit dñs exercituum.

Explicit Aggeus ꝓpha. Incipit ꝓlogus ī Zachariam ꝓphām.

Secūdo āno darij regis medoꝛum aggeū ⁊ ꝯachariā ꝓphasse:lectiones eoꝛūdē declarāt. Sed hac de cā aggeꝰ ꝯachazie in oꝛdie ꝓphetarū ꝓlatꝰ eē videt:q; eū duobꝰ mēsibus:vt ꝓdictoꝛū lectiōes ostēdūt:ī ꝓphia ꝑfectisse iueniē:⁊ repatiōez tēpli ꝑcepto dei populum animasse:vt esdras refert dicēs. In secūdo anno darij regis ꝓsaꝛ ꝓphetauerūt aggeꝰ ⁊ ꝯacharias filiꝰ addo ꝓphete:sup iudeos q erāt ī iuda ⁊ irl̄z sup israhel ī noīe dei sup eos. Tūc surrexerūt ꝯorobabel filius salathiel ⁊ ihs filius iosedech ⁊ pncipes eius:inchoauerūtq; edificare domū dei q̄ est ī hierusalē. Quibꝰ cū adessent ꝓphete exhoꝛtatōe sua adiuuerūt eos. Ita ⁊ populū israhel ab imitatiōe pīnoꝛum dilictoꝛū:ꝑ suā ammonitiōnez idē ꝓpheta cupiēs reuocare:ꝓbis lectiōe ꝓpōsis vsus est. Uidi nocte:⁊ ecce vir ascēderat sup equū rubeū ⁊c. Uidit ꝓpheta virū eq̄ rubeo sedētē:⁊ stātez ī medio myrtheti ꝑmbroſi:cuius visionis ih̄ solutio ē. Uir ascēdēs equū rubeū: lz angelꝰ itelligat:tñ qꝛ ꝓdicti coloꝛis equū cōscēdere visus ē:vidictaz sāguinis ī eā gētē ſignificat afferendā q̄ ppl̄m isral̄ ī captiuitatē ꝛdegerat. Ita ⁊ Ysaias ꝓpha ꝑ ruboꝛē vestimētoꝛ iter gentes vindictā cū sāguine a deo ꝑferendā demōstrās his ꝓbis vsus ē dicēs. Quis ē iste q venit ō edom tinctis vestibꝰ de bosra ⁊c. Stātem vo in medio

myrtheti vmbrāt:q dixit leticiā ppl̄o affuturā: p myrtheti significationē voluit designari. Lius ligni moyses in leuitico cū faceret mentionē: ait accipietis die ꝑma fructꝰ ligni speciosi: vt leticiam ppli per bene olētis ligni z speciosi vmbracūlum demōstraret. Oz hāc visionē q̄ liberationez ppli z vidictā de aduersariis affuturā demōstrat ob hoc:noctu ppha se vidisse memorauit:qz populū isrl'in ꝑma liberatiōe de terra egypti:noctu discessisse cōstabat: cuius exēpli:qz pñs ppls aliquā ptē in se retinere videbat:liberatio eiusdem ac reditꝰ captiuitatis de tra chaldeoꝝ p noctem pphe ē reuelata.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū.

Zacharias memor dñi sui:mltiplex ī pphtia :ihm cū vestibꝰ sordidis :z lapidē oculoꝝ septē:cādelabrūq; aureū cū totidem lucernis quot oculis:duas q̄z oliuas a sinistris lāpadis cernit:z a dextris:z pequos rufos varios:albos:z dissipatas quadrigas ex ephraī: z equū de irl'm:paupem regē vaticinat':z ꝑdicit regē sedentē sup pullum filiū asine subiugalis.

Explicit argumētū. Incipit Zacharias ppha. c. I

In mēse octauo

ī ānō scōo darij regis:factū est verbum dñi ad çachariā filium barachie filij addo ppham. Irat'ē dñs sup pres vros iracundia. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Cōuertimī ad me ait dñs exercituū. Et conuertar ad vos dicit dñs exercituū. Ne sitis sicut pres vri ad qs clamabant pphe pozes dicentes:hec dicit dñs exercituū:cōuertimī de vijs vris malis:z cogitatōnibus vris pessimis: z nō audierūt neq; attēderunt ad me dicit dñs. Patres vri vbi sūt z pphe? Nūquid in sēpiternū viuēt? Verūtamē vba mea z legitima mea q̄ mādaui seruis meis pphis:nūquid nō cōprehenderunt pres vros. Et cōuersi sūt z dixerūt. Sicut cogitauit dñs exercituū facē nobis ſm vias nras z ſm adinuētiōes nras:fecit nobis. In die vicesima z q̄rta vndecimi mēsis sabbath ī ānō scōo darij:factū est vbum dñi ad çachariā filiū barachie filij addo ppham dicens. Vidi p noctē:z ecce vir ascēdens sup equū rufū: z ipe stabat iter myrtheta q̄ erant ī pfundo: z pē eū equi rufi varij z albi. Et dixi. Qui sūt isti dñe mi:z dixit ad me ăgelus dñi q̄ loq̄batur in me. Ego ondam tibi qd sint hec. Et rndit vir q̄ stabat iter myrtheta:z dixit. Isti sūt,quos misit dominꝰ:vt perābulēt tram. Et rnderūt angelo dñi q̄ stabat iter myrtheta z dixerūt. Perābulauimꝰ tram:z ecce ois tra hitatur z quiescit. Et rndit āgelus dñi z dixit. Dñe exercituū vsq; quo tu nō miserebēris irl'm:z vrbiū iuda q̄bꝰ iratꝰ es. Iste septuagesimꝰ ānus est. Et rndit dñs ăgelo q̄ loq̄batꝰ in me verba bona:vba cōsolatoria. Et dixit ad me angelus q̄ loq̄batur ī me. Clama dicēs. Hec dicit dñs exercituuz :çelatꝰ sum irl'm z syon çelo magno. Et ira magna ego irascor super gentes opulētas:quia ego iratus sū parū:ipsi vo adiuuerūt ī malū. Propterea hec dicit dñs. Reuertar ad irl'm ī misericordijs:z domus mea edificabit in ea ait dñs exercituū:z perpēdiculū extēdet super irl'm. Adhuc clama dicēs. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc affluēt ciuitates mee bonis:z ꝓsolabit adhuc dominꝰ syon:z eliget adhuc irl'm. Et leuaui oculos meos z vidi:z ecce quatuor cornua. Et dixi ad ăgelū q̄ loquebat ī me. Quid sūt hec? Et dixit ad me. Hec sūt cornua que vētilauerūt iudaz z israhel z irl'm. Et oñdit mihi dominꝰ q̄tuor fabros. Et dixi. Quid isti veniunt facere? Qui ait dicēs. Hec sūt cornua q̄ vētilauerūt iudā p singlos viros:z nemo eorū leuauit caput suū. Et venerūt isti defrē ea:vt deiiciant cornua gētiū q̄ leuauerūt cornua sr̄ trā iuda vt dispgerēt eā. II

Et leuaui oculos meos z vidi:z ecce vir z ī manu eiꝰ funiculus mēsorū. Et dixi:q̄ tu vadis? Et dixit ad me vt metiar irl'm z videā q̄nta sit lōgitudo eiꝰ z q̄nta latitudo eius. Et ecce angelꝰ q̄ loq̄batur ī me egrediebat':z aliꝰ angelus egrediebat ī occursū eiꝰ:z dixit ad eum. Curre loquere ad puerū istū dicēs. Absq; muro habitabit isrl'm p multitudie hoiuz z iumētorum in medio eiꝰ. Et ego ero ei ait dñs murꝰ ignis ī circuitu:z ī glia ero in medio eiꝰ. O o o fugite de tra aglōis dic dñs q̄m ī q̄tuō vētos celi dispsi vos dic dñs. O syō fuge q̄ hitas apō filiā babylōis:qz hec dic dñs exercituū. Pꝰ glīa misit me ad gētes:q̄ spoliauerūt vos. Qui.n.tetigēit vos:tāgit pupillā oculi mei. Qz ecce ego leuo manū meā sr eos:z erūt ꝓde his q̄ fuiebāt sibi:z cognoscetis:qz dñs exercituum misit me. Lauda z letare filia syon:qz ecce ego venio z hitabo ī medio tui:ait dñs. Et applicabūt gentes multe ad dñm ī die illa:z erūt mihi ī pplm. Et hitabo ī medio tui:z scies qz dñs exercituū misit me ad te. Et possidebit dñs iudam ptē suā ī tra scificata:z eliget adhuc irl'm. Sileat oīs caro a facie dñi:qz consurrexit de habitaculo sancto suo. III

Et oñdit mihi dñs ihm sacerdotem magnū stantē cozā ăgelo dñi:z sathan stabat a dextrꝭ eiꝰ:vt aduersaret ei. Et dixit dñs ad sathan. Increpet dñs ī te sathā:z increpet dñs ī te q̄ elegit irl'm. Nūquid nō iste torris ē eruus de igne. Et ihs erat idutus vestibꝰ sordidis:z stabat añ faciē ăgeli. Qui rndit z ait ad eos q̄ stabāt cozā se dicēs. Auferte vestimēta sordida ab eo. Et dixit ad eū. Ecce ablsuli a te inigratē tuaz z idui te mutatoriis. Et dixit. Pōite cydarī mūdam sup caput eiꝰ. Et posuerūt cydarim sup caput eiꝰ mūdā:z induerūt eū vestibꝰ. Et ăgelus domini stabat:z cōtestabat' ăgelus dñi ihm dicens.

Hec dicit dñs exercituũ. Si in vijs meis ãbulaueris ⁊ custodiã meã custodieris: tu quoq; iudicabis domũ meã ⁊ custodies atria mea: ⁊ dabo tibi ãbulantes de his q nũc hic assistũt. Audi iḧs sacerdos magne: tu ⁊ amici tui q habitant coꝛã te: qz viri portẽdentes sũt. Ecce.n. ego adducã fuũ meũ orientẽ: qz ecce lapis quẽ dedit coꝛã iḧu: sup lapidẽ vnum septẽ oculi sũt. Et ecce ego celabo sculpturã ei⁹: ait dñs exercituũ: ⁊ auferã iniqtatẽ ⁊re illi⁹ in die vna. In die illa dicit dñs exercituũ: vocabit vir amicũ suũ sb̃ vineã ⁊ subt̃ ficũ

Et reuersus ẽ ãgelus q loq̃bat in me ⁊ suscitauit me quasi vir q suscitatur de sõno suo. IIII Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. vidi. ⁊ ecce cãdelabꝝ aureum totuz: ⁊ lãpas ei⁹ sup caput ipius: ⁊ septẽ lucerne ei⁹ sup illud: ⁊ septẽ infusoria lucernis q̃ erãt sup caput ei⁹: ⁊ due oliue sup illud: vna a dextris lãpadis: ⁊ vna a sinistris eius. Et rñdi: ⁊ aio ad ãgelũ q loq̃batur i me dicens. Quid sũt hec dñe mi? Et rñdit angelus q loq̃bat in me. Et dixit ad me. Nũ quid nescis qd sũt hec? ⁊ dixi. Nõ dñe mi. Et rñdit ⁊ ait ad me dicens. Hoc ẽ verbũ dñi ad ẓero babel dicens. Nõ in exercitu nec i roboze: sed i spũ meo dicit dñs exercituũ. Quis tu mons magne coꝛã ẓorobabel in planũ? Et educet lapidez ꝑmariũ: ⁊ exequabit gr̃am gr̃e ei⁹. Et factũ ẽ verbum dñi ad me dicens. Manꝰ ẓorobabel fundauerũt domũ istã: ⁊ manus ei⁹ pficient eã: ⁊ scietis qz dñs exercituz misit me ad vos. Quis.n. despexit dies puos? Et letabũt: ⁊ videbũt lapidẽ stãneum i manu ẓorobabel. Septẽ sũt isti oculi dñi q discurrũt i vniersã terrã. Et rñdi: ⁊ dixi ad eũ Quid sũt due oliue iste ad dexterã cãdelabri ⁊ ad sinistram ei⁹? Et rñdi secundo: ⁊ dixi ad eũ. Quid sũt due spice olivaꝝ q̃ sũt iuxta duo rostra aurea: i qbus sũt suffusoria ex auro? Et ait ad me dicẽs. Nũquid nescis qd sũt hec? Et dixi. Nõ dñe mi. Et dixit. Isti sunt duo filij olei: qui assistunt dñatoꝛi vniuerse terre. V

Et reuersus sũ: ⁊ leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce volumẽ volãs. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumẽ volãs: lõgitudo ei⁹ viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudo eius decez cubitoꝝ. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egredietur sup faciẽ oĩs terre: qz oĩs fur sicut ibi scriptũ est iudicabit: ⁊ oĩs iurãs ex hoc silẽter iudicabit. Educã illud dicit dñs exercituũ: ⁊ veniet ad domuz furis ⁊ ad domuz iurãtis i noie meo mẽdaciter: ⁊ cõmorabit i medio domus eius: ⁊ cõsumet eaz ⁊ ligna eius lapides eius. Et egress⁹ ẽ ãgelus qui loquebat i me: ⁊ dixit ad me. Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid est ꝟ qd egredit? Et dixi. Quid nã est. Et ait. Hec est amphoza egrediẽs. Et dixit. Hec ẽ oculus coꝛuz in vniersa ẽra. Et ecce talẽtũ plũbi portabatur. ⁊ ecce mulier vna sedẽs in medio amphoze. Et dixit. Hec est ipietas. Et ꝓiecit eã in medio ãphore: ⁊ misit massã plũbeã i os ei⁹. Et leuaui oculos meos: ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egredientes: ⁊ spũs i alis eaꝝ. Et habebãt alas q̃ alas milui: ⁊ leuauerũt ãphoꝛam iter terrã ⁊ celũ. Et dixi ad angelũ q loq̃bat i me. Quo iste deferũt ãphoꝛaz? Et dixit ad me. Ut edificet ei dom⁹ i ẽra sennaar: ⁊ stabiliat ⁊ ponat ibi super basem suã. VI

Et cõuersus suz: ⁊ leuaui oculos meos: ⁊ vidi: ⁊ ecce q̃tuoꝝ q̃drige egrediẽtes de medio duoꝝ mõtiũ: ⁊ mõtes mõtes erei. In q̃driga prima equi rufi: in q̃driga secũda equi nigri: in quadriga tertia eq albi: ⁊ i q̃driga quarta equi varij: ⁊ fortes. Et rñdi: ⁊ dixi ad ãgelũ qui loquebat i me. Quid sũt hec dñe mi? Et rñdit angelus ⁊ ait ad me. Isti sũt q̃tuoꝝ vẽti celi: q egrediũt vt stẽt coꝛã dñatoꝛe oĩs ẽre. In q̃ erãt eq nigri egrediebant i ẽrã aglonis: ⁊ albi egressi sũt p eos: ⁊ varij egressi sũt ad ẽraz austri. Qui aũt erãt robustissimi exierũt ⁊ q̃rebãt ire ⁊ discurrẽ p oẽz ẽrã. Et dixit. Ite ⁊ perãbulate ẽrã. Et pãbulauerũt terrã. Et vocauit me: ⁊ locut⁹ ẽ ad me dicẽs. Ecce q egrediunt i ẽrã aglonis: requieuerẽ fecerũt spũm meum i ẽrã aglõis. Et factũ ẽ verbũ dñi ad me dicẽs. Sũe a trãsmigratõe ab oldai ⁊ a thobia ⁊ ab idaia ⁊ venies tu i die illa ⁊ itrabis domũ iosie filij sophõie q venerũt de babylõe: ⁊ sumes auruz ⁊ argẽtũ ⁊ facies cozonas ⁊ pones i capite iḧu filij iosedech sacerdotis magni: ⁊ loq̃ris ad eũ dicẽs. Hec ait dñs exercituũ dicẽs. Ecce vir: oziẽs nomen ei⁹. Et subt̃ eũ oziet: ⁊ edificabit tẽpluz dño: ⁊ ipse extruet tẽplũ dño. Et ipe portabit gl̃ã: ⁊ sedebit ⁊ dominabit sup solio suo. Et erit sacerdos super solio suo: ⁊ cõsiliũ pacis erit iter illos duos. Et cozone erũt helem ⁊ thobie ⁊ idaie ⁊ hen filio sophonie: memoziale i tẽplo dñi. Et qui ꝓcul sũt veniẽt ⁊ edificabũt i tẽplo dñi: ⁊ scietz qz dñs exercituum misit me ad vos. Erit autez hoc: si auditu audieritis vocem domini dei vestri. VII

Et factum ẽ in ãno quarto darij regis: factum est verbũ domini ad ẓachariaz in quarta mẽsis noni qui est casleu. Et miserunt ad domuz dei sarasar ⁊ rogomelech ⁊ viri qui erant cum eis ad ꝑcandam faciẽ domini: vt dicerent sacerdotibus dom⁹ domini exercituum ⁊ prophetis loquentes. Nũquid flẽdum est mihi in quinto mẽse: vel sanctificare me debeo sicut feci iam multis ãnis? Et factum ẽ verbum domini exercituz ad me dicens. Loquere ad omnẽ populum terre: ⁊ ad sacerdotes dicẽs. Cũ ieiunaretis ⁊ plangeretis in quinto ⁊ septimo per hos septuaginta ãnos: nunquid ieiunium ieiunastis mihi? Et cum cõmedistis ⁊ bibistis: nũquid non vobis comedistis ⁊ vobis metipsis bibistis? Nunquid non sunt verba que locut⁹ est dom⁹ in manu ꝓphetarum ꝓozum cũ adhuc iheruſalẽ habitaretur ⁊ esset opulenta: ⁊ ipsa ⁊ vrbes i circuitu eius: ⁊ ad austrum: ⁊ in campestrib⁹ habitaretur. Et factũ ẽ verbũ dñi ad ẓachariã dicẽs.

Hec ait dñs exercituū dicēs. Judicium verū iudicate: miam ⁊ miserationes facite vnusquisq; cū frē suo. Et viduā ⁊ pupillū ⁊ aduenā ⁊ paupem nolite calūniari: ⁊ malū vir frī suo nō cogitet ī coꝛ de suo. Et noluerūt attēdē ⁊ auerterūt scapulā ꝛce dētes: ⁊ aures suas aggrauauerūt ne audirēt: ⁊ coꝛ suū posuerūt vt adamātē ne audirēt legē ⁊ vba q̄ misit dñs exercituū ī spū suo scō p manū ꝓphārum ꝓꝛ. Et fcā ē idignatio magna a dño exercituuꝫ. Et fcm̄ ē: sicut locut⁹ sū ⁊ nō audierūt: sic clamabūt ⁊ nō exaudiā dic̄ dñs exercituū. Et dispsi eos p oīa regna q̄ nescierunt: ⁊ ṫra desolata ē ab eis eo q̄ nō eēt trāsiēs ⁊ reuertēs: ⁊ posuerūt terrā desiderabilem in desertum. VIII

Et factū est verbū dñi exercituū dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Zelat⁹ sū syon çelo magno ⁊ idignatiōe magna çelat⁹ sū eā. Hec dic̄ dñs exercituū. Reuersus sū ad syon ⁊ hītabo in medio irl̄m. Et vocabit̄ irl̄m ciuitas vitatis: ⁊ mōs dñi exercituū mons scificat⁹. Hec dicit dñs exercituū. Adhuc hītabūt senes ⁊ anus ī plateis irl̄m: ⁊ viri baculus ī manu ei⁹ pre multitudine dieꝝ. Et platee ciuitatis cōplebūtur īfantib⁹: ⁊ puellis ludētib⁹ ī plateis ei⁹. Hec dicit dñs exercituū. Si videbit̄ difficile ī ocul⁹ reliquum ppli hui⁹ ī dieb⁹ illis: nūqd ī oculis meis difficile erit dicit dñs exercituū? Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego saluabo ppl̄m meū de terra oriētis ⁊ de ṫra occasus solis: ⁊ adducā eos: ⁊ hītabūt ī medio irl̄m: ⁊ erūt mihi ī ppl̄m: ⁊ ego ero eis in deū in veritate ⁊ ī iustitia. Hec dicit dñs exercituū. Cōfortēt manus vr̄e: q̄ auditis in his diebꝰ hmones istos p os ꝓphaꝝ: in die qua fundata ē dom⁹ dñi exercituū vt templū edificaret̄. Si qui dē añ dies illos merces hoīum nō errat nec merces iumētoꝝ erat: neq; itroeūti neq; exeunti erat pax p̄ tribulatiōe: ⁊ dimisi oēs hoīes vnūquēq; ꝛ ꝓximū suū. Nūc āt nō iuxta dies ꝓꝛes ego faciā reliquijs ppli hui⁹ dicit dñs exercituū: sed semē pacis erit. Vinea dabit fructū suū ⁊ ṫra dabit germē suū. Et celi dabūt roꝛē suū: ⁊ possidere faciā reliquas ppli hui⁹ vniuersa hec. Et erit: sic eratis maledictio ī gentib⁹ dom⁹ iuda ⁊ dom⁹ isrl̄: sic saluabo vos ⁊ eritis bñdictio. Nolite timere. Cōfortēt man⁹ vr̄e: qꝛ hec dicit dñs exercituū. Sic cogitaui vt affligerē vos cū ad iracūdiam ꝓuocaſſēt ꝓres vr̄i me dicit dñs: ⁊ nō sū misertus: sic cōuersus cogitaui ī dieb⁹ istis vt bñfaciā domui iuda ⁊ irl̄m. Nolite timere. Hec sūt ergo vba q̄ facietis. Loqmini veritatē vnusqsq; cū ꝓximo suo. Veritatē ⁊ iudicium pacis iudicate in ꝓrtis vr̄is: ⁊ vnusqsq; malū ꝺ amicū suū ne cogitetis ī coꝛdibus vr̄is: ⁊ iuramentū mēdax ne diligat⁹. Hīa. n. hec sūt q̄ odi dicit dñs. Et factū est vbū dñi exercituū ad me dicēs. Hec dicit dñs exercituū: ieiunium quarti ⁊ ieiunium qnti ⁊ ieiunium septimi: ⁊ ieiunium decimi: erit domui iude ī gaudiū ⁊ letitiā: ⁊ ī solēnitates ꝑclares. Veritatē tm̄ ⁊ pacē diligite. Hec dicit dñs exercituū. Usq; q̄ veniāt ppli ⁊ habitent in ciuitatib⁹ multis: ⁊ vadant hītatoꝛes vn⁹ ad alterū dicētes. Eam⁹ ⁊ deꝓcemur facie dñi: ⁊ q̄ram⁹ dñm exercituū: vadā et ego. Et venient populi multi ⁊ gentes robusti ad q̄rendū dñm exercituū in hierusalē: ⁊ deꝓcandā facie dñi. Hec dic̄ dñs exercituū. In dieb⁹ illis ī qb⁹ apphendēt decem hoīes ex oībus linguis gentiū: ⁊ apphendēt fimbriā viri iudei dicentes: ibim⁹ vobiscū. Audiuimus enim q̄m deus vobiscum est. IX

Onus verbi dñi ī ṫra adrach: ⁊ damasci regei ei⁹: qꝛ dñs est oculus hōis ⁊ oīum tribuū isrl̄. Emath quoq; ī terminis ei⁹ ⁊ tyrus ⁊ sydon. Assūpserūt qppe sibi sapiaz valde. Et edificauit tyr⁹ munitionē suā: ⁊ coaceruauit argētum q̄si humū: ⁊ aurū vt lutū platearum. Ecce dñs possidebit eā: ⁊ pcutiet ī mari foꝛtitudinē eius: ⁊ hec igni deuoꝛabit̄. Videbit ascalon ⁊ timebit: ⁊ gaça ⁊ dolebit nimis: ⁊ accaron q̄m cōfusa ē spes eius. Et pibit rex de gaça: ⁊ ascalon nō hītabit̄. Et sedebit sepatoꝛ ī açoto: ⁊ dispdam superbiā philistinoꝝ: ⁊ auferā sanguinem ei⁹ de oꝛe ei⁹: ⁊ abhōinatiōes ei⁹ de medio dētiū ei⁹. Et relinquet̄ et ipse deo nr̄o: ⁊ erit q̄si dux in iuda: ⁊ accaron quasi iebuseus. Et circūdabo domū meā ex his q̄ militāt mihi euntes ⁊ reuertētes: ⁊ nō transibit sup eos vltra exactoꝛ qꝛ nūc vidi in oculis meis. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalem. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iustus ⁊ saluatoꝛ: ipe paup: ⁊ ascendens sup asinā: ⁊ sup pullū filiū asine. Et dispdā quadrigā ex ephraī: ⁊ equū de hierusalē ⁊ dissipabit̄ arc⁹ belli. Et loq̄tur pacē gentibus: ⁊ ptās ei⁹ a mari vsq; ad mare: ⁊ a flumibus vsq; ad fines ṫre. Tu q̄q; in sanguine testi tui: emisisti victos tuos de lacu in quo nō ē aqua. Cōuertimī ad munitionē vincti spei. Hodie quoq; āntiās duplicia reddā tibi: qm̄ extēdi mihi iudā q̄si arcū: ꝛpleui ephraim. Et suscitabo filios tuos syon sup filios tuos grecia: ⁊ ponā te q̄si gladiū fortium. Et dñs de⁹ sup eos videbit̄: ⁊ exibit vt fulgur iaculū ei⁹: ⁊ dñs de⁹ in tuba canet: ⁊ vadet in turbīe austri. Dñs exercituū ꝓtget eos: ⁊ deuoꝛabūt ⁊ subijcient lapidib⁹ fūde. Et bibētes iebzia būt q̄si a vino: ⁊ ꝛplebūtur vt phiale: ⁊ q̄si cornua altaris. Et saluabit eos dñs de⁹ eoꝝ in die illa vt gregē ppli sui: qꝛ lapides sci eleuabunt sup ṫram ei⁹. Quid. n. bonū ei⁹ est: ⁊ qd pulcꝛū ei⁹: nisi frumētum electoꝝ: ⁊ vinū germinās virgines. X

Petite a dño pluuiā ī tpe serotino: ⁊ dñs faciet nubes ⁊ pluuiā imbꝛis ⁊ dabit eis singul⁹ herbā ī agro. Qꝛ simulacra locuta sūt iutile: ⁊ dini viderūt mendaciū: ⁊ sōniatoꝛes locuti sūt frustra ⁊ vane ꝺsolabāt. Ideirco adducti sūt q̄si grex: afflig̃t: qꝛ nō ē eis pastoꝛ. Sup pastores irat⁹ ē furoꝛ meus: ⁊ sr̄ hyrcos visitabo. Qꝛ visitauit dñs exercituū gregē suū domū iuda: ⁊ posuit eos q̄si equū glie sue ī bello. Ex ipo āgul⁹ ⁊ ex ipo paxill⁹: ex ipo arc⁹ ꝓlij: ⁊ ex ipso egrediet omis

exactoꝝ simul. Et erũt q̃i fortes: conculcãtes lutum viarũ in prelio. Et bellabũt qz dñs cũ eis: z cõfudent ascẽsores equoꝝ. Et cõfortabo domuz iuda: z domũ ioseph saluabo. Et cõuertã eos qz miserebor eoꝝ: z erũt sic fuerũt q̃s nõ ꝓiecerã eos. Ego enĩ dñs deꝰ eoꝝ: z exaudiaz eos. Et erũt q̃i fortes effraim: z letabit cor eoꝝ q̃i a vino. Et filij eoꝝ videbũt z letabũt: z exultabit cor eoꝝ in dño Sibilabo eis: z cõgregabo illos: qz redemi eos. Et multiplicabo eos: sicut añ fuerãt multiplicati: z seminabo eos in ppl̃is. Et delonge recordabũtur mei: z viuẽt cũ filijs suis z reuertent: z r̃ducã eos de terra egypti: z ð assyrijs cõgregabo eos. Et ad r̃ram galaad z libani adducã eos: z nõ iuenient eis locꝰ. Et trãsibũt i maris freto: z percutiet i mari fluctꝰ: z cõfudent oĩa ꝓfunda fluminis. Et hũiliabit superbia assur: z sceptꝝ egypti r̃cedz. Cõfortabo eos i dño: z i noie eiꝰ ãbulabũt dic̃ dñs.

Aperi libane portas tuas: z comedat ignis cedros tuos. Ululа abies: qz cecidit cedrus: qm̃ magnifici vastati sũt. Ululate querceꝰ basan: qm̃ succisus est saltꝰ munitus. Vox vlulatꝰ pastoꝝ: qz vastata ẽ magnificentia eoꝝ. Vox rugitꝰ leonũ qm̃ vastata ẽ sr̃bia iordanis. Hec dicit dñs deꝰ meus. Pasce pecora occisionis: q̃ q possederant occidebãt z nõ dolebãt z vendebãt ea dicẽtes. Benedictꝰ dñs: diuites facti sumꝰ. Et pastores eoꝝ nõ ꝑcebant eis: z ego nõ ꝑcaz vltra suphitãtes trã dicit dñs. Ecce ego tradam homines: vnũquẽq; i manu ꝓximi sui: z i manu regis sui: z cõcidẽt trã z nõ eruã de manu eoruz: z pasca pecora occisionis ꝓpt̃ hoc o pauper gregis. Et assũpsi mihi duas virgas: vnã vocaui decorẽ: z alterã vocaui funiculũ z paui gregẽ. Et succidi tres pastores i mense vno: z contracta ẽ aĩa mea in eis. Sigdem z aĩa eoꝝ variauit i me. Et dixi. Nõ pascã vos. Quõ morit̃ moriat̃: z qõ succidit̃ succidat̃: z relicta deuorẽt vnusqsq; carnem ꝓximi sui. Et tuli virgã meã q̃ vocabat̃ decus z abscidi eã: vt irritũ facerẽ fedꝰ meũ qõ pcussi cũ oĩb̃ populis: z i irritũ deductũ ẽ in die illa. Et cognouerũt sic pauperes gregis q custodiũt mihi qz v̊bum dñi ẽ. Et dixi ad eos. Si bonũ ẽ i oculis vr̃is afferte mercedẽ meã: z si non gescite. Et appẽderunt mercedẽ meã triginta argẽteos. Et dixit dñs ad me: proijce illõ ad statuariũ. Decoꝝ pciũ: q̃ appreciatꝰ sũ ab eis. Et tuli triginta argẽteos z ꝓieci illos i domo dñi ad statuariũ. Et precidi v̊gã meam secũdã que appellabat̃ funiculus: vt dissoluerem germãitatẽ inter iudã z isr̃l. Et dixit dñs ad me. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti. Quia ecce ego suscitabo pastorez i r̃ra q derelicta non visitabit: dispsũ nõ queret: z cõtritũ nõ sanabit: z id qõ stat nõ enutriet: z carnes pinguiũ comedet: z vngulas eorũ dissoluet. O pastor z idolum derelinquẽs gregẽ. Gladium sup brachiũ eiꝰ z super oculũ dextrũ eiꝰ. Brachiũ eiꝰ ariditate siccabit̃ z oculꝰ dexter eiꝰ tenebraze scens obscurabit̃.

Onus v̊bi dñi sup isr̃l. dixit dñs extẽdẽs celũ z fũdãs trã: z fingẽs spũz hõis i eo. Ecce ego ponã hierusalẽ suplimiar̃ cra pule oĩb̃ ppl̃is i circuitu: sz z iuda erit i obsidiõe cõtra ir̃l'm. Et erit: i die illa ponã ir̃l'm lapidẽ oneris cũctis ppl̃is. Oẽs qui leuabũt eũ: cõcisione lacerabũt: z colligent̃ aduersus eã oĩa regna terre. In die illa dicit dñs pcutiã oẽm equũ in stupore z ascẽsore eiꝰ i amẽtiã. Et sup domũ iuda apiam oculos meos: z oẽm equũ ppl̃oꝝ pcutiã cecitate. Et dicẽt duces iuda i corde suo cõfortẽt mihi hĩtatores ir̃l'm: i dño exercituũ deo eoꝝ. In die illa ponã duces iuda sic caminũ ignis i lignis: z sicut facẽ ignis i seno: z deuorabũt ad dextrã z ad sinistrã oẽs ppl̃os i circuitu. Et hĩtabit ir̃l'm rursus in loco suo in ir̃l'm: z saluabit dñs tabernacula iuda sicut i ꝓncipio vt nõ magnifice gl̃iet̃ domꝰ david: z gl̃ia hĩtatiũ ir̃l'm ð iudam. In die illo ꝓteget dñs hĩtatores ir̃l'm. Et erit: q offẽderit ex eis in die illa q̃i dauid: z domus dauid q̃i dei: sicut ãgelus dñi in cõspectu eiꝰ. Et erit in die illa q̃raz cõterere oẽs gẽtes q̃ veniũt ð ir̃l'm: z effũdã sup domũ dauid z sup hĩtatores ir̃z spũ gr̃e z ꝑcũ. Et aspicient ad me quẽ confixerũt: z plãgent eum planctu quasi sup vnigenitũ: z dolebũt sup eum vt doleri solet i morte ꝑmogeniti. In die illa magnus erit plãctus in ir̃l'm sicut plãctus ad rẽmon in campo magedon. Et plangẽt r̃e: familie z familie seorsum. Familie domꝰ dauid seorsum: z mulieres eoꝝ seorsũ. Familie domꝰ nathan seorsũ: z mulieres eoꝝ seorsũ. Familie domꝰ leui seorsũ: z mulieres eoꝝ seorsũ. Familie semei seorsũ: z mulieres eoꝝ seorsũ. Oẽs familie reliq̃: familie z familie seorsũ: z mulieres eoꝝ seorsũ.

In die illa erit fons patẽs domui dauid z hĩtantib̃ ir̃l'm: i ablutionẽ peccatoris z mẽstruate. Et erit in die illa dicit dñs exercituũ: disꝑdam noĩa idoloꝝ de trã: z nõ memorabũt̃ vltra. Et pseudo ꝓphas z spũ ĩmundum auferã de trã. Et erit: cũ ꝓphauerit gspiam vltra dicẽt ei pater eius z mater eiꝰ qui genuerũt eum. Non viues qz mendaciũ locutꝰ es in noie dñi. Et cõfigent eũ pr̃ eius z mr̃ eiꝰ genitores eiꝰ cũ ꝓphauerit. Et erit: in die illa cõfundent̃ ꝓphe vnusqsq; ex visione sua cũ ꝓphauerit: nec opient̃ pallio saccino vt mẽtiant̃. Sed dicet nõ sum propheta. Homo agricola ego sũ: qm̃ adam exẽpluz meũ ab adolescẽtia mea. Et dicetur ei. Quid sũt plage iste in medio manuuz tuarũ? Et dicet. Vis plagaꝰ sum in domo eoꝝ qui diligebãt me. Framea suscitare sup pastorem meuz: z super virum coherẽtem mihi dicit dñs exercituũ. Percute pastorem: z dispgentur oues. Et conuertaz manum meã ad paruulos. Et erũt in omni terra dicit dñs ptes due: in ea dispergent̃ z deficient z tertia ps relinq̃tur i ea. Et ducam tertiam partez per ignem: z vram eos sicut vritur argentum: z ꝓbabo eos sicut ꝓbatur aurum. Ipe vocabit

nomẽ meũ: z ego exaudiã eũ. Et dicam ppls me⁹ es: z ipse dicet: dñs deus meus. XIIII

5 Ece dies dñi veniũt: dicit dñs: z diuidẽ tur spolia tua ī medio tui. Et ogregabo oẽs gentes ad irl'm in plium z capiet ciuitas: z vastabunt dom⁹: z mulieres violabũtur. Et egredietur media ps ciuitatis in captiuitatẽ: z reliquũ ppli nõ auferet ex vrbe. Et egredietur dñs z pliabit ꝺ gentes illas: sicut pliatus est ī die certaminis. Et stabũt pedes ei⁹ in die illa sup montem oliuaz: q est ꝺ irl'm ad orientẽ. Et scindetur mõs oliuaz ex media pte sui ad oriẽtẽ z ad occidentẽ prupto grandi valde. Et sepabit medium mõtis ad aglonem: z mediũ ei⁹ ad meridiẽ. Et fugietis ad vallem montiũ eoz: qm coniũget vall' montiũ vsq; ad primũ. Et fugietis sicut fugistis a facie remot⁹ ī diebꝰ ozie regis iuda. Et veniet dñs deus me⁹: oẽsq; sci cũ eo. Et erit: in die illa ñ erit lux sed frigus z gelu. Et erit dies vna q̃ nota ẽ dño: nõ dies neq; nox: z in tpe vespi erit lux. Et erit: in die illa exibũt aque viue de irl'm. Mediũ eaz ad mare orientale: z mediũ eaz ad mare nouissimũ. In estate z ī hyeme erũt: z erit dñs rex sup oẽm terrã. In die illa erit dñs vn⁹: z erit nomen ei⁹ vnũ. Et reuertet ois terra vsq; ad deserti: de colle rẽmon ad austrũ irl'm. Et exaltabit z hitabitur ī loco suo a porta beniamī vsq; ad locum porte ꝑmis z vsq; ad portã ãguloz: z a turre ananehel vsq; ad torcularia regis. Et hitabũt in ea: z anathema nõ erit ãpli⁹. Sed sedebit hierusalẽ secura: z hec erit plaga q̃ percutiet dñs oẽs gentes q̃ pugnauerũt aduersus irl'z. Tabescet caro vnius cuiusq; stantis sup pedes suos: z oculi ei⁹ cõtabescent ī foramib⁹ suis: z lingua eoz cõtabescet in ore suo. In die illa erit tumult⁹ dñi magn⁹ ī eis: z apphendit vir manũ primi sui: z cõseret man⁹ eius sup manũ primi sui. Sed z iudas pugnabit aduersus irl'm. Et ogregabũt diuitie oium gentiũ ī circuitu: aur z argẽtũ z vestes multe satis. Et sic erit ruina eq z muli z cameli z asini z oĩum iumentoz q̃ fuerit ī castris illis: sicut ruina hec. Et oẽs q reliqui fuerint de vniuersis gẽtib⁹ q̃ venerũt ꝺ irl'm: ascendẽt ab ãno ī ãnũ: vt adorent regẽ dñm exercituũ: z celebrẽt festiuitatẽ tabernaculoz. Et erit: q nõ ascenderit de familijs terre ad irl'm: vt adoret regẽ dñm exercituũ: non erit sup eos imber. Oz z si familia egypti ñ ascenderit z nõ venerit: nec sup eos erit. Sed erit ruina qua percutiet dñs oẽs gentes q̃ nõ ascẽderit ad celebrãdam festiuitatẽ tabernaculoz. Hoc erit peccatũ egypti: z hoc peccatũ oĩum gentiũ: q nõ ascẽderint ad celebrandã festiuitatẽ tabernaculorum. In die illa erit qõ sup frenũ equi ẽ scũ dño z erũt lebetes ī domo dñi quasi phiale cozã altari. Et erit oĩs lebes in hierusalẽ z ī iuda scificat⁹ dño exercituũ. Et venient oẽs imolãtes z sumẽt ex eis: z coquẽt ī eis. Et nõ erit mercator vltra ī dom o dñi exercituũ ī die illo.

Explicit Zacharias ppha. Incipit plogus in Malachiam pphetam.

Deus p moysẽ ppl'o isrl' pcepat sacerdotes tabernaculi sui oĩ cozporali vitio liberos: hostias oĩ vitio vacuas sibi offerre. Quib⁹ legem suã ad regẽdum ppl'um ob hoc dederat: vt p sacrificioz oblationẽ internũcij dei z bouum facti: ppl'm pceptis celestib⁹ facerent obedire. Vñ sacerdotes angelos dei eẽ: hoc ī loco scriptura testat. Sed qz tanti muneris grãm cõtẽnentes: supradict⁹ ppls ac sacerdotes sacrificia vitio ꝺturpata ipis crimib⁹ atq; ipietatib⁹ maculati deo offerre cepunt. Ideo p malachiã pphã de⁹ ppl'm suũ isrl' icrepãs ait Dilexi vos dicit dñs. Et dixistis in quo dilexisti nos? Nõne frater erat esau iacob dicit dñs z dilexi iacob: esau ãt odio habui. Esau ãt frez iacob nõ iniqua aut spõtanea voluntate odio hitz a deo: vel sine meriti gra iacob dilectũ manifestũ est: cũ fm pscietiã suã esau qdẽ effusionẽ frni sanguinis ocupiscere: iacob ãt in sui cognitiõe obseruandã legẽ desiderare cognosceret. Cui⁹ rei grã: supradicto vsus ẽ exemplo dicens. Dilexi iacob esau ãt odio habui. Quis ex ob⁹ memoratoz quoz liber geneseos meminit: ī q̃ vnusq; eorũ futurus erat: pposito mãifeste cõstaret vt scriptũ est. Creuerũt pueri: z erat esau hõ agrestis sciens venari: iacob ãt hõ simplex manẽs ī tabernaculo. Nã reliqua q̃ lectiõe ꝺphensa sũt ꝑuaricationem ppl'i irl' in obseruandis sacrificijs dei: increpationẽq; ī eundẽ q deos alienos coluerunt: significant.

Explicit plogus. Incipit argumentum.

Malachias apte z ī fine oĩum pphar̃ dicit de abiectiõe isrl' z vocatiõe gẽtiuz. Nõ ẽ mihi ait volũtas ī vobis dicit dñs exercituũ: z munꝰ nõ suscipiã ꝺ manu vra. Ab ortu.n.solis vsq; ad occasũ magnũ ẽ nomen meũ in gentib⁹: z in oĩ loco sacrificatur: z offert nõi meo oblatio munda.

Explicit argumẽtũ. Incipit malachias ppha.c.I

Onus uerbi domini ad isrl' ī manu Malachie pphe. Dilexi vos dicit dñs. Et dixistis ī q̃ dilexisti nos? Nõne frater erat esau iacob dicit dñs. Et dilexi iacob: esau ãt odio hũi. Et posui seyr montes ei⁹ ī solitudinẽ z hẽditatẽ ei⁹ ī draconeas deserti. Oz si dixerit idumea destructi sum⁹: sed reuertẽtes edificabim⁹ q̃ destructa sũt: hec dicit dñs exercituũ. isti edificabũt: z ego destruã. Et vocabũt eos finis ipietat[is]: z pplus cui irat⁹ ẽ dñs vsq; ī eternũ. Et oculi vri videbũt: z vos dicet magnificet dñs sup finiũ isrl'. Filius honorat patrem z seruus dñm suũ.

Si g̃ pr̃ ego sū: vbi ē honor me⁹: z si dñs ego sum vbi ē timor me⁹ dicit dñs exercituū ad vos: o sacerdotes q̃ dispicit nomē meū: z dixistis: in q̃ despeximus nomē tuū? Offertis sup altare meū panes pollutū z dicit. In q̃ polluim⁹ te? In eo q̃ dicit mēsa dñi despecta ē. Si offeratis cecū ad immolādū: nōne malū ē? Et si offeratis claudū z lāguidū nōne malus est? Offer illō duci tuo si placuerit ei aut si susceperit faciē tuā dicit dñs exercituū. Et nunc deprecamini vultū dei vt misereat nr̄i: de manu enim vr̄a fcm̄ ē hoc: si q̃mō suscipiat facies vestras dicit dñs exercituū. Quis ē in vobis q̃ claudat ostia: z incēdat altare meū gratuito? Nō est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituū: z munus non suscipiam de mānu vr̄a. Ab ortu enī solis vsq; ad occasum magnū ē nomē meū in gētib⁹: z in oī loco sacrificatur z offert nomini meo oblatio mūda: q̃ magnus est nomē meū in gētib⁹ dicit dñs exercituū. Et vos polluistis illud in eo q̃ dicitis mēsa dñi cōtaminata est: z q̃ suppōit cōtēptibile ē cū igne q̃ illud deuorat. Et dixistis. Ecce de labore. Et exsufflastis illud dicit dñs exercituū: z intulistis de rapinis claudū z languidū: z intulistis munus. Num quid suscipiā illō de mānu vr̄a dicit dñs exercituū? Maledictus dolosus q̃ hz in grege suo masculū: z votū faciēs immolat debile dño: q̃ rex magnus ego dicit dominus exercituum: z nomen meum horribile in gentibus. II

Et nūc ad vos mādatum hoc o sacerdotes Si nolueritis audire z si nolueritis ponē super cor vt detis glōriā nomini meo ait dñs exercituum: mittā in vos egestatē: z maledicā benedictionib⁹ vr̄is: z maledicā illis: q̃m nō posuistis sup cor. Ecce ego pcidā vobis brachiū: z dispergam sup vultū vr̄m sterc⁹ solēnitatū vr̄arū: z assumet vos secū. Et scietis q̃ misi ad vos mādatum istud vt esset pactū meū cū leui dicit dñs exercituum. Pactū meū fuit cū eo vite z pacis: z dedi ei timorē z timuit me: z a facie nōis mei paue bat. Lex veritatis fuit in ore eius: z iniqtas nō est inuēta in labijs eius. In pace z in equitate ābulauit mecū: z multos auertit ab iniquitate. Labia enī sacerdotis custodiūt sciam: z legē requirēt ex ore eius q̃ angel⁹ dñi exercituū ē. Vos autē recessistis de via: z sic scādalizastis plurīos in lege. Irritū fecistis pactū leui dicit dñs exercituū. Propter q̃d z ego dedi vos contēptibiles z hūiles oib⁹ pplis sicut nō seruastis vias meas: z accepistis faciē in lege. Nunqd nō pr̃ vnus oīm nostrū? Nūqd non deus vn⁹ creauit nos? Quare q̃ despicit vnusquisq; fr̃m suum violās patrū patrū nr̄orū? Trāsgressus ē iuda z abhominatio facta ē in isr̃l z in ir̃l: q̃ contaminauit iudas scificationē dñi quā dilexit: z habuit filiā dei alieni. Disperdet dñs virū q̃ fecēit hoc: magistrū z discipulū ō tabernaculo iacob: z offerentē munus dño exercituū. Et hoc rursum fecistis. Operiebat lachrymis altare dñi fletu z mugitu: ita vt non respiciā vltra ad sacrificiū nec accipiam placabile q̃d de manu vr̄a. Et dixistis. Quā ob cām? Quia dñs testificatus ē inter te z vxorē pubertatis tue quam tu despexisti. Et hec particeps tua z vxor federis tui. Nōne vnus fecit: z residuū spūs ei⁹ ē? Et q̃d vn⁹ querit nisi semen dei? Custodite q̃ spūm vr̄m z vxorē adolescētie noli despicere. Cum odio habueris dimitte: dicit dñs de⁹ israbel. Operiet ār iniqtas vestimentum ei⁹: dicit dñs exercituū. Custodite spūm vestrū z nolite despicere. Laborare fecistis dñs in sermonibus vestris. Et dixistis. In q̃ eū fecim⁹ laborare? In eo q̃ dicitis. Pis q̃ fac̃ malū bonus ē in cōspectu domini: z tales ei placent. Aut certe: vbi ē deus iudicij. III

Ecce ego mitā āgelū meū z prepabit viā ante faciē meā. Et statī veniet ad tēplum suū dñator quē vos q̃ritis: z āgelus testamenti quē vos vultis. Ecce venit dicit dñs exercituū? Et quis poterit cogitare die aductus ei⁹. Et qs stabit ad videndū eū? Ipse. n. quasi ignis conflās z quasi herba fullonū. Et sedebit conflans z emundans argētū: z purgabit filios leui. Et colabit eos q̃i aurū z quasi argētū: z erunt dño offerentes sacrificia in iusticia. Et placebit dño sacrificiū iuda z ir̃m sicut dies seculi: z sicut anni antiq. Et accedam ad vos in iudicio: z ero testis velox maleficis z adulteris z periuris: z q̃ calūniant̃ mercedem mercēnarij: z humiliant viduas z pupillos: z opprimunt pegrinū: nec timuerūt me: dicit dñs exercituū. Ego. n. dñs z nō mutor: z vos filij iacob nō estis cōsūpti. A diebus. n. patr̃ vr̄or recessistis a legitimis meis: z nō custodistis. Reuertimī ad me z reuertar ad vos: dicit dñs exercituū. Et dixistis: in quo r̃uertemur? Si affiget hō deū: quia vos configitis me. Et dixist⁹. In quo configim⁹ te. In decimis z in primitijs. Et in penuria vos maledicti estis: z me vos configitis gens tota. Inferte omē decimā in horreū meū: z sit cib⁹ in domo mea: z probate me sup hoc dicit dñs. Si nō aperuero vobis cataractas celi: z effudero vobis bñdictionem vsq; ad abūdantiā. Et increpabo p vobis deuorāte: z nō corrūpet fructū tere vr̃e: nec erit sterilis vinea in agro dicit dñs exercituū. Et beatos vos dicent oēs gētes. Eritis. n. vos tra desiderabilis dicit dñs exercituū. Inualuerūt sup me verba vra dicit dñs. Et dixist⁹: q̃d locuti sumus ad te? Dixistis. Van⁹ ē q̃ seruit deo. Et q̃d emolumētū q̃ custodiuim⁹ pcepta ei⁹: z q̃ ābulauim⁹ tristes coram dño exercituū? Ergo nūc beatos dicim⁹ arrogantes. Si q̃dem edificati sūt faciētes impietates z tēptauerūt deū z salui facti sūt: tūc locuti sūt timētes deū vnusquisq; cū pximo suo. Et attēdit dñs z audiuit: z script⁹ ē liber monumēti coram eo timētib⁹ dñm z cogitantib⁹ nomē ei⁹. Et erūt mihi ait dñs exercituū in die qua ego facio in peculium: z parcā eis sicut parcit vir filio suo seruienti sibi. Et cōuertimī: z videbitis quid sit inter iustū z impium: z iter seruientem deo z non seruiētem ei. IIII

Ecce enī dies vēiet succēsa quasi camin⁹: ⁊ erunt oēs superbi ⁊ oēs facientes ipietatem stipula. Et inflāmabit eos dies veniens: dic̄ dñs exercituū: q̄ nō derelinquet eis radicē ⁊ germē. Et orietˢ vobis timētibus nomen meū sol iustice: ⁊ sanitas in pēnis ei⁹. Et egredimini ⁊ salietis sicut vitulus de armēto: ⁊ calcabitis ipios cū fuerint cinis sub plāta pedū vr̄oꝝ in die qua ego facio dicit dñs exercituū. Memēto te legis moysi serui mei: quā mandaui ei in horeb ad oēm isrl̄: pcepta ⁊ iudicia. Ecce ego mittā vobis heliā pphām, añq̄ veniat dies dñi magnus ⁊ horribilis. Et cōuertet coꝝ pr̄m ad filios: ⁊ coꝝ filioꝝ ad pr̄es eoꝝ: ne forte veniā ⁊ pcutiā terrā anathemate:

Explicit Malachias pphā. Incipit plogus beati hieronymi pr̄sbyteri in libꝝos machabeoꝝ.

Machabeoꝝ libꝝi duo p̄notāt plia iter hebꝛeoꝝ duces gentēq̄ psaꝝ: pugnā quoq̄ sabbatoꝝ: ⁊ nobiles machabei ducˢ triūphos: ex cui⁹ noīe ⁊ libꝝi idē sunt nūcupati. Hec quoq̄ hīstoꝛia cōtinet ēt īclyta illa gesta machabeoꝝ frm: qui sub antiocho rege p̄ sacris legib⁹ dira tormenta ppessi sunt. Quos mr̄ pia dñi diuersis supplicijs vrgerēt̄: nō solum nō fleuit: sed ⁊ gaudēs hortabat̄ ad gl̄iam passionis.

Item alius plogus.

Machabeoꝝ libꝝi lꝫ nō hēant̄ i cano ne hebꝛeoꝝ: tñ ab eccl̄ia iter diuinoꝝ volūinū ānotāt̄ hīstoꝛias. Prenotāt āt plia inter hebꝛeoꝝ duces: gentesq̄ psarum: pugnaꝫ quoq̄ sabbatoꝝ: ⁊ nobiles machabei triūphos fedus quoq̄ amicitiaꝝ cum romanoꝝ ducib⁹ atq̄ legationū. Machabei septem fr̄es ab vna matre machabea noīe geniti: custodientes legem: p̄r̄is traditionē: nō māducātes carnē porcinā: ob hoc ab ātiocho rege seuissimo i antiochia martyrij gl̄ia coronati sunt cū matre sua atq̄ sepulti cū magna veneratiōe ibi gescūt.

Explicit plogus. Incipit liber p̄mus Machabeoꝝ. Cap̄lm. I

Factū est postq̄ pcussit alexāder philippi macedo qui p̄mus r̄gnauit i grecia egressus de terra cethim: dariū regē p̄sarum ⁊ medoꝝ: ⁊ constituit p̄relia multa: ⁊ obtinuit oīum mūitiōes: ⁊ interfecit reges terre. Et pertrāsijt vsq̄ ad fines terre: ⁊ accepit spolia multitudinis gētiū: ⁊ siluit terra in cōspectu ei⁹. Et congregauit virtutē ⁊ exercitum fortē nimis ⁊ exaltat⁹ est ⁊ leuatū cor ei⁹: ⁊ obtinuit regiones gentiū ⁊ tyrānos: ⁊ facti sunt illi in tributū. Et post hec ocidit i lectū: ⁊ cognouit qꝝ mozereť. Et vocauit pueros suos nobiles q̄ secū erant nutriti a iuuentute sua: ⁊ diuisit illis regnū suū: cū adhuc viueret. Et regnauit alexander annis duodeci: ⁊ mortu⁹ est. Et obtinuerūt pueri ei⁹ regnū vnusquisq̄ in loco suo: ⁊ īposuerūt oēs sibi diademata p⁹ mortē eius: ⁊ filij eoꝝ post eos annis multis: ⁊ mltiplicata sūt mala i terra. Et exiit ex eis radix peccati antiochus illustris filius antiochi regis q̄ fuerat rome obses: ⁊ regnauit i anno centesimo tricesimo septimo r̄gni grecoꝝ. In diēb⁹ illis exierūt ex isrl̄ fili iniqui: ⁊ suaserūt multis dicentes. Eam⁹ ⁊ disponamus testm̄ cum gentibus que circa nos sūt: qz ex quo recessim⁹ ab eis: inuenerunt nos multa mala. Et bonus visus est sermo in oculis eoꝝ. Et destinauerūt aliq̄ de pplo: ⁊ abierunt ad regē: ⁊ dedit illis ptātem vt facerent iusticiā gentiū. Et edificauerunt gymnasiū in hierosolymis p̄z leges nationū: ⁊ fecerūt sibi p̄putia. ⁊ recesserunt a testō scō: ⁊ iuncti sunt nationib⁹: ⁊ venundati sūt vt facerēt malū. Et patum est regnū i cōspectu antiochi: ⁊ cepit regnare in terra egypti: vt regnaret sup duo regna: ⁊ intrauit in egyptū in multitudine graui: in curribus ⁊ elephantis ⁊ equitib⁹: ⁊ copiosa nauiū multitudine. Et constituit bellū aduersus ptolemeū regē egypti: ⁊ veritus ē ptolemeus a facie ei⁹ ⁊ fugit: ⁊ ceciderūt vulnerati multi. Et cōprehēdit ciuitates munitas in terra egypti: ⁊ accepit spolia terre egypti. Et cōuertit antioch⁹ postq̄ pcussit egyptum in centesimo ⁊ quadragesimo ⁊ tertio anno ⁊ ascendit ad isrl̄: ⁊ ascendit hierosolymā in multitudine graui. Et intrauit in scificationē cum superbia: ⁊ accepit altare aureū: ⁊ cādelabꝝ luminis ⁊ vniuersa eius ⁊ mensā p̄positionis ⁊ libatoria ⁊ phialas ⁊ mortariola aurea ⁊ velum ⁊ coronas ⁊ ornamētum aureū qō in facie tēpli erat: ⁊ cōminuit oīa. Et accepit argentū ⁊ aurum ⁊ vasa cōcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros occultos q̄s inuenit: ⁊ sublatis oībus abijt in r̄ram suā. Et fecit cedem hoīum: ⁊ locut⁹ ē in superbia magna. Et factus est plāct⁹ magnus in isrl̄: ⁊ in oī loco eoꝝ. Et ingemuerūt p̄ncipes ⁊ seniores ⁊ iuuenes ⁊ virgines infirmati sunt: ⁊ speciositas mulierum imutata est. Dis maritus sūpsit lamentū: ⁊ que sedebāt in thoro maritali lugebant. Et cōmota est terra sup habitantes in ea: ⁊ vniuersa dom⁹ iacob īduit confusionē. Et post duos ānos dierū misit rex p̄ncipē tributoꝝ in ciuitates iuda: ⁊ venit ir̄m cū turba magna. Et locut⁹ ē ad eos verba pacifica in dolo. ⁊ crediderūt ei. Et irruit sup ciuitatē repēte: ⁊ percussit eam plaga magna ⁊ perdidit pplm multuꝫ ex isrl̄. Et accepit spolia ciuitatis: ⁊ succēdit eam igni. Et destruxit domos eius ⁊ muros eius in circuitu: ⁊ captiuas duxerunt mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora possederūt. Et edificauerūt ciuitatē dauid muro magno ⁊ firmo ⁊ turribus firmis: ⁊ facta ē illis i arcē. Et posuerūt illic gētē pecatricē viros iniq̄s: ⁊ cōualuerūt i ea. Et posuerūt

arma ⁊ escas:⁊ congregauerūt spolia hierusalē ⁊ reposuerūt illic:⁊ facti sūt in laqueū magnū. Et factum ē hoc ad insidias scificatiōi ⁊ in diabolū malum isrl. Et effuderūt sanguinē inocentē p circuitum scificatiōis:⁊ cōtaminauerūt scificationē. Et fugerūt habitatores irlm ppē eos:⁊ facta est habitatio exteroz:⁊ facta ē extera semi suo:⁊ nati eiꝰ relinquerunt eā. Scificatio eiꝰ desolata ē sic solitudo: dies festi eiꝰ conuersi sūt in luctū:sabbata eiꝰ in opprobriū:honores eiꝰ in nihilū. Scom gliam eiꝰ multiplicata ē ignominia eiꝰ:⁊ sublimitas eiꝰ cōuersa ē in luctū. Et scripsit rex antiochus oī regno suo: vt eēt oīs ppls vnus. Et reliqrunt vnusqsq; legē suā:⁊ cōsenserūt oēs gētes ſm verbū regis antiochi. Et multi ex isrl consenserūt ei:⁊ sacrificauerūt idolis:⁊ coingnauerūt sabbatū. Et misit rex antiochus libros p manꝰ nūcioz ī irlm:⁊ ī oēs ciuitates iude vt sequerēt leges gentiū ⁊re:⁊ phiberent holocausta ⁊ sacrificia ⁊ placationes fieri ī templo dei:⁊ phiberēt celebrari sabbatuz ⁊ dies solēnes. Et iussit coingnari sctā:⁊ scīm ppl'm isrl. Et iussit edificari aras ⁊ tēpla ⁊ idola: ⁊ īmolari carnes suillas ⁊ pecora cōia:⁊ relinquē filios suos incircūcisos:⁊ coīquinari aīas eozū ī oībus īmundicijs ⁊ abhominationibꝰ:ita vt obliuiscerētur legem:⁊ īmutarēt oēs iustificationes dei. Et quicūqz ñ fecissēt scōz verbū regis antiochi:morerent. Scōz oīa verba hꝰ scripsit oī regno suo:⁊ ꝓposuit ꝓncipes ppl'o q hec fieri cogerēt. Et iusserunt ciuitatibꝰ iude sacrificiare. Et ꝯgregati sūt multi de ppl'o ad eos qui dereliqrāt legē dñi:⁊ fecerūt mala sup trā:⁊ effugauerūt ppl'z isrl'ī abditz ⁊ ī absc̄oditis fugitiuoz locis. Die qntadecīa mēsis casleu: quīto ⁊ q̄dragesimo ⁊ centesimo anno edificauit rex āthiochus abhoīnandū idolū desolatiōis sup altare dei:⁊ p vniuersas ciuitates iude ī circuitu edificauerunt aras:⁊ añ ianuas domoz ⁊ in plateis īcēdebāt thura ⁊ sacrificabant. Et libros legis dei ꝯbusserūt igni scindētes eos: ⁊ apō quēcūqz. īueniebant libri testi dñi:⁊ qcunqz obseruabat legē dñi:ſm edictū regis trucidabant eū. An virtute sua faciebāt hec ppl'o isrl: qui īueniebāt in oī mēse ī ciuitatibꝰ. Et quīta ⁊ vicesima die mēsis sacrificabāt sup aram q̄ erat cōtra altare:⁊ mulieres q̄ circūcidebāt filios suos trucidabātur ſm iussū regis antiochi. Et suspendebāt pueros a cernicibꝰ p vniuersas domos eoz:⁊ eos q circūciderāt illos:trucidabant. Et multi de populo isrl' diffinierūt apud se vt nō māducarēt immūda:⁊ elegerūt magis mori q̄z cibis coingnari īmūdis:⁊ noluerunt īfrigere legē dei sctām:⁊ trucidati sūt. Et fcā ē ira magna sr ppl'm isrl' valde.

In dieb illis surrexit matathias filius iohānis filij symeonis sacerdos ex filijs ioarim ab irlm:⁊ cōsedit ī mōte modin. Et hēbat filios gnqz:iohānan q̄ cognominabat gaddis:⁊ symeonē q cognomiabat thassi:⁊ iudā q vocabat machabeꝰ:⁊ eleaçar q cognominabatur abaron:⁊ ionathan qui cognominabatur apphus. Vi viderunt mala q̄ fiebant in ppl'o iuda ⁊ in hierusalē. Et dixit matathias. Ue mihi ut quid natꝰ sū videre cōtritionē ppl'i mei ⁊ cōtricionē ciuitatis scē:⁊ sedere illic cū dat ī manibus inimicoz. Scā ī manu extraneoz fcā sunt: templū eiꝰ sicut hō ignobilis. Vasa glozie eiꝰ captiua abducta sūt: trucidati sūt senes eiꝰ ī plateis: ⁊ iuuenes eiꝰ ceciderūt in gladio inimicoz. Que gens non hereditauit regnū eiꝰ:⁊ nō obtinuit spolia eius? Vis cōpositio eiꝰ ablata est. Que erat libera facta ē ācilla. Et ecce scā nra ⁊ pulchritudo nra ⁊ claritas nra desolata ē:⁊ coingnauerūt eas gentes. Quo ergo nobis adhuc viuere? Et scidit vestimēta sua matathias ⁊ filij eius ⁊ opuerūt se ciliciis:⁊ planxerūt valde. Et venerūt illuc q missi erant a rege antiocho vt cogerēt eos qui confugerāt in ciuitatē modin:īmolare ⁊ accēdē thura: ⁊ a lege dei discedere. Et multi ō ppl'o isrl cōsentientes accesserūt ad eos:sed matathias ⁊ filij eius cōstanter steterūt. Et rñdentes q missi erāt ab antiocho dixerūt matathie. Princeps ⁊ clarissimus ⁊ magnꝰ es in hac ciuitate:⁊ oznatꝰ filijs ⁊ frībus. Ergo accede pzior ⁊ fac iussū regis sicut fecerūt oēs gentes ⁊ viri iuda ⁊ qui remāserunt ī irlm:⁊ eris tu ⁊ filij tui inter amicos regis:⁊ āplificatus auro ⁊ argento ⁊ munerib⁹ multis. Et rndit matathias:⁊ dixit magna voce. Et si omnes gentes regi antiochio obediūt vt discedāt vnusquisq; a seruitute legis patrū suoz:⁊ consentiant mandatis eius:ego ⁊ filij mei ⁊ frēs mei obediemus legi patrū nrozum. Propitiꝰ sit nobis deus nō est nobis vtile relinquere legē ⁊ iusticias dei. Nō audiemꝰ verba regis antiochi:nec sacrificabimus transgrediētes legis nre mandata:vt eamus altera via. Et vt cessauit log verba hec:accessit gdam iudeus in oīuz oculis sacrificare idolis sup aram in ciuitate modin ſz iussuz regis. Et vidit matathias ⁊ doluit:⁊ ꝓtremuerūt rēs eiꝰ. Et accēsus ē furoz eiꝰ ſz iudiciū legis :⁊ īsiliēs trucidauit eū sup arā. Sed ⁊ viz quē rex āthiochus miserat q cogebat īmolari:occidit ī ipo tpe:⁊ arā destruxit:⁊ çelatus ē legē sicut fecit phinees çambzi filio salomi. Et exclamauit matathias voce magna ī ciuitate dicēs. Vis q çelū hz legis statuens testm exeat pꝰme. Et fugit ipe ⁊ filij eiꝰ ī montes:⁊ reliqrunt q̄cūqz hēbant ī ciuitate. Tūc descenderūt multi q̄rentes iudiciū ⁊ iusticiā in desertū:⁊ sederunt ibi ipi ⁊ filij eius ⁊ mulieres eorum ⁊ pecora eoz :qñ inundauerūt sup eos mala. Et renunciatū est viris fgis ⁊ exercitui q erat in irlm ciuitate dauid:qñ discessissent viri gdā qui dissipauerunt mādatum regis in loca occulta in deserto:⁊ abijssent post illos multi. Et statiz prexerunt ad eos:⁊ constituerunt aduersus eos pzeliū in die sabbatozum. Et dixeruut ad eos: Resistitis ⁊ nunc adhuc? Exite ⁊ facite ſm verbū regis antiochi:⁊ viuetis. Et dixerunt. Non

exibimus:neq; faciem⁹ verbū regis vt polluam⁹ diem sabbatoꝝ. Et ꝯcitauerūt ad verſ⁹ eos plīū. Et non rñderūt eis:nec lapidē miſerūt in eos:nec oppilauerunt loca occulta dicentes. Moriamur omnes ī ſimplicitate nr̄a:z teſtes erūt ſup nos celum z ṫra q⁹ iniuſte perditis nos. Et itulerunt illis bellum ſabbatis:z mortui ſūt ipſi z vxores eorū z filij eoꝝ z pecora eorū vſq; ad mille animas hominū. Et cognouit matathias z amici eius: z luctū hūerūt ſup eos valde. Et dixit vir primo ſuo. Si oēs fecerim⁹ ſic̄ fratreſ nr̄i fecerūt:z ñ pugnauerim⁹ aduerſus gētes p aīab⁹ nr̄is z iuſtificatiōib⁹ nr̄is:citi⁹ oīs p̄det nos a ṫra. Et cogitauerūt ī die illa dicētes. Omis hō q cunq; venerit ad nos in bello die ſabbatoꝝ:pugnem⁹ aduerſ⁹ eū:z ñ mōiemur oēs ſicut mortui ſūt fr̄es nr̄i ī occultis. Hūc cōgregata eſt ad eos ſynagoga iudeoꝝ fortis viribus ex iſrl:oīs voluntari⁹ in lege:z oēs q fugiebant a malis additi ſūt ad eos:z facti ſūt illis ad firmamentū. Et collegerūt exercituz:z percuſſerunt peccatores in ira ſua:z viros iniquos ī indignatione ſua:z ceteri fugerūt ad natiōes vt euaderent. Et circuiuit matathias z amici ei⁹ z deſtruxerūt aras. Et circūciderunt pueros ī circūciſos q̄cq̄ ī uenerunt in finib⁹ iſrl ī fortitudine. Et pſecuti ſūt filios ſupbie:z pſperatū eſt opus in manibus eoꝝ. Et obtinuerūt legē de manib⁹ gentiuz z de manibus regū:z nō dederunt cornu peccatori. Et appropinquerūt dies matathie moriēdi: z dixit filijs ſuis. Nūc cōfortata eſt ſupbia z caſtigatio:z tps euerſiōis z ira īdignatiōiſ. Nūc ḡ o filij emulatores eſtote legis:z date aīas vr̄as pro teſtō p̄r̄m:z memētote opum p̄r̄m q̄ fecerunt ī generationib⁹ ſuis:z accipietis gl̄iam magnā z nomen eternū. Abrahā nōne in tēptatione ī uent⁹ ē fidelis:z reputatū eſt ei ad iuſticiā? Joſeph in tpe āguſtie ſue cuſtodiuit mādatū:z fc̄us ē dñs egypti. Phinees pr̄ nr̄ ꝯlādo ꝯlū dei accepit teſtīm ſacerdotij eterni. Jeſus dū īpleret verbū: factus eſt dux in iſrl. Caleph dū teſtificat in eccl̄ia accepit hereditatē. Dauid in ſua mia cōſecut⁹ ē ſedem regni in ſecula. Helias dū ꝯlat ꝯlū legis recept⁹ ē in ꝯlū. Ananias azarias z miſabel credētes liberati ſunt de flāma. Daniel in ſua ſimplicitate liberat⁹ ē de ore leonum. Et ita cogitate p generationē z generationē:q; oēs q ſperant ī eū nō ifirmabunt. Et a verbis viri peccatoris ne timueritis: q; gl̄ia eius ſtercus z vermis eſt. Hodie extollit̄ z cras nō ī uenief⁹:q; cōuerſus ē in ṫraz ſuā:z cogitatio ei⁹ periit. Vos ergo filij cōfortamī:z viriliē agite in lege:q; cū feceritis q̄ vobis p̄cepta ſūt in lege a dño deo vr̄o :in ipa gl̄iosi eritis. Et ecce ſimon fr̄ vr̄ ſcio q⁹ vir conſilij eſt. Ipm audite ſp: z ipe erit vobis p̄r̄. Et iudas machabe⁹ fortis virib⁹ a iuuentute ſua ſit vobis p̄ncepſ militie:z ipe aget bellū ppli. Et adducetis ad vos oēs factores legis:z vindicate vindictā ppli vr̄i. Retribuite retributionē gentib⁹:z intēdite in p̄ceptum legis. Et bñdixit eos z apposit⁹ ē ad pr̄es ſuos. Et defunct⁹ ē āno centeſimo quadrageſimoſexto:z ſepult⁹ eſt a filijs ſuis in ſepulchris p̄r̄m ſuorum ī modin:z plāxerūt eū oīs iſrl plāctu magno. IIII

Et ſurr exit iudas qui vocabatur machabeus filius ei⁹ p eo:z adiuuabāt eū omnes fr̄es eius z vniuerſi qui ſe cōiunxerant patri ei⁹:z pliabātur prelijs iſrl cū leticia. Et dilatauit gl̄iam pplo ſuo:z induit ſe lorica sicut gigas:z ſuccinxit ſe arma bellica ſua in plijs :z protegebat caſtra gladio ſuo. Similis fact⁹ ē leoni ī opib⁹ ſuis:z ſicut catulus leōis rugiens ī venatione. Et perſecut⁹ ē iniquos pſcrutās eos: z qui conturbabant ppl̄m ſuū:eos ſuccēdit flāmis:z repulſi ſūt inimici ei⁹ p timore eius. Et oēs operarij iniq̄tatis cōturbati ſunt:z directa ē ſalus ī manu eius. Et exacerbabat reges multos z letificabat iacob in operib⁹ ſuis:z in ſeculuz memoria ei⁹ in benedictiōe. Et pambulabat ciuitates iuda z p̄didit ipios ex eis:z auertit iram ab iſrl. Et noīatus eſt vſq; ad nouiſſimū terre:z cōgregauit peū tes. Et cōgregauit appolloni⁹ gentes:z a ſamaria virtutē multā z magnā ad bellandū cōtra iſrl. Et cognouit iudas z exijt obuiaz illi:z pcuſſit z occidit illū. Et ceciderūt vulnerati multi z relig fugerūt:z accepit ſpolia eoꝝ. Et gladiū appollonij abſtulit iudas:z erat pugnans in eo oībus diebus. Et audiuit ſeron p̄nceps exercit⁹ ſyrie q; cōgregauit iudas cōgregationē fidelium z eccl̄iam ſecum. Et ait. Faciā mihi nomē z gl̄ificabor ī regno:z debellabo iudā z eos qui cū ipo ſūt:q; ſpernebant verbū regis. Et pparauit ſe:z aſcēderūt cū eo caſtra impioꝝ fortes auxiliarij vt facerent vindictā in filios iſrl. Et appropiquauerūt vſq; bethoron. Et exiuit iudas obuiā illis cū paucis. Ut autē viderūt exercitū venientē ſibi obuiam: dixerunt iude. Quō poterim⁹ pauci pugnare contra multitudinē hāc tātam z tam fortē? Et nos fatigati ſum⁹ ieiunio hodie. Et ait iudas. Facile eſt concludi multos in manu paucoꝝ:z nō eſt differentia in conſpectu dei celi liberare in multis z in paucis:quoniā nō in multitudine exercit⁹ victoria belli:ſed de celo fortitudo eſt. Ipi veniunt ad nos ī multitudine cōtumaci z ſuperba vt diſperdāt nos z vxores noſtras z filios nr̄os :z vt ſpolient nos. Nos vero pugnabim⁹ pro aīabus nr̄is z legib⁹ noſtris:z ipe dñs conteret eos ante faciem nr̄am. Vos autē ne timueritis eos. Ut ceſſauit autē loqui:inſiluit ī eos ſubito: z cōtritus ē ſeron z exercitus eius in cōſpectu ipſius :z perſecutus ē eus in deſcenſu bethoron vſq; in campū. Et ceciderunt ex eis octingenti viri :reliqui autē fugerūt in terram philiſtijm. Et cecidit timor iude ac fratrum ei⁹ z formido ſup omnes gētes in circuitu eoꝝ:z peruenit ad regem nomē eius:z de prelijs iude narrabāt omnes gētes. Et audiuit autem rex antiochus ſermones iſtos iratus ē animo:z miſit z congregauit exercitum vniuerſi

regni sui castra fortia valde. Et aperuit erarium suū: & dedit stipendia exercitui ī ānum: & mandauit illis vt eēnt parati ad oīa. Et vidit q̄ defecit pecunia de thesauris suis: & tributa regionis modica ꝓpter dissensionē & plagam quā fecit in ēra vt tolleret legitima q̄ erant a p̄mis diebus. Et timuit ne nō hēret & semel & bis ī sūptus & donaria que dederat āte larga manu: & abundauerat sup reges q̄ ante eum fuerant. Et cōsternat⁹ erat animo valde: & cogitauit ire in p̄sidem: & accipere tributa regionū & congregare argentum multū. Et reliquit lysiam hoīem nobilem de genere regali sup negocia r̄gia a flumine eufraten vsq̄ ad flumē egypti: & vt nutriret antiochū filium suuz donec rediret. Et tradidit ei mediū exercitum & elephātos: & mandauit ei de oībus que volebat & de ī hitantib⁹ iudeā & ir̄m: & vt mitteret ad eos exercitū ad cōterendam & extirpādā virtutē isr̄l & reliqas ir̄m: & auferēdā memoziam eoꝝ de loco: & vt constitueret hitatores filios alienigenas in oībus finib⁹ eoꝝ: & sorte distribueret ēra eoꝝ. Et rex assūpsit partē exercit⁹ residui: & exiuit ab ātiochia ciuitate regni sui ānō centesimo & q̄dragesimo septimo: & transfretauit eufraten flumē: & pambulabat supiores regiones. Et elegit lysias ptolemeū filiū dozimini & nicanoꝛē & gozgiā viros potentes ex amicis regis: & misit cū eis quadraginta milia virozū & septē milia eqtū: vt venirent in terrā iuda & disperderēt eam s̄m verbuz regis. Et ꝓcesserunt vt irent cū vniuersa virtute sua & venerūt & applicuerūt āmaum in ēra cāpestri. Et audierūt mercatores regionū nomē eorum: & acceperūt argentū & aurum multū valde & pueros: & venerunt in castra vt accipent filios ir̄m in seruos: & additi sunt ad eos exercit⁹ syrie & terre alienigenaꝝ. Et vidit iudas & frēs ei⁹: q̄ multiplicata sūt mala & exercit⁹ applicabat ad fines eoꝝ: & cognouerūt verba regis que mādauit ꝑpo facere ī interitum & cōsumationem. Et dixerunt vnusq̄sq̄ ad ꝓximū suū. Erigam⁹ deiectionem ꝑpli nostri: & pugnem⁹ p̄ro ꝑpo nostro & sanctis nr̄is. Et congregat⁹ ē conuētus vt eēnt parati in ꝓliū: & vt ozarent & peterēt mīaz & miseratiões. Et hierusalē nō habitabaī: sed erat sicut desertū. Nō erat qui īgrederet & egrederet de natis ei⁹ & sctm̄ cōculcabaī. Et filij alienigenaꝝ erāt in arce: ibi erat habitatio gentiū. Et ablata est voluptas a iacob: & defecit ibi tibia & citbara. Et cōgregati sūt & venerūt ī maspbat cōtra ir̄m: qz locus ozationis erat ī maspbat añ ī isr̄l. Et ieiunauerūt illa die: & induerūt se cilitijs & cinerē ī posuerūt capiti suo: & dissuerūt vestimēta sua. Et expadert libzos legis de quib⁹ scrutabāī gētes similitudinem simulacroꝝ suoꝝ: & attulerunt oznamēta sacerdotalia & p̄micias & decimas: & suscitauerunt naçareos q̄ ꝑpleuerant dies. Et clamauerūt voce magna in celū dicentes. Quid faciem⁹ istis: & quo eos ducem⁹? Et sctā tua ꝓculcata sūt & cōtaminata sūt: & sacerdoti tui facti sūt ī luctū & in humiliatem. Et ecce nationes cōuenerūt aduersū nos: vt nos disperdāt. Tu scis que cogitant in nos. Quō poterim⁹ subsistere añ faciē eoꝝ nisi tu deus adiues nos? Et tubis exclamauerūt voce magna. Et post hec cōstituit iudas duces ꝑpli tribunos & centuriones & pentacōtarchos & decuriōes. Et dixit his q̄ edificabāt domos & sponsabāt vxozes & plātabant vineas & formidolosis: vt redirēt vnusq̄sq̄ ī domū suā s̄m legē. Et mouerūt castra & collocauerunt ad austrū āmauz. Et ait iudas. Accingimini & estote filij potentes: & estote parati ī mane vt pugnetis aduersus natiões has q̄ conuenerūt dispdere nos & sctā nr̄a: q̄m melius ē nos mori ī bello: q̄z videre mala gētis nr̄e & sctoꝝ. Sicut āt fuerit voluntas in celo: sic fiat. IIII

Et assūpsit gozgias q̄nq̄ milia virozū & mille eqtes electos. Et mouerūt castra nocte vt applicarēt ad castra iudeozum & pcuterent eos subito. Et filij qui erant ex arce erant illis duces. Et audiuit iudas & surrexit ipe & potētes pcutere virtutez exercituū regis q̄ erāt in āmaum. Adhuc.n. dispersus erat exercitus a castris. Et venit gozgias in castra iude noctu: & neminē inuenit. Et querebat eos in mōtibus: q̄m dixit fugiunt hi a nobis. Et cū dies factus eēt apparuit iudas in cāpo cum trib⁹ milibus virozū tantum: q̄ tegumēta & gladios nō habebant. Et viderunt castra gentiū valida: & lozicatos & equitatus in circuitu eoꝝ: & hi docti ad ꝓlium. Et ait iudas viris qui secū erant. Ne timueritis multitudinē eoꝝ: & impetū eoꝝ ne fozmidetis. Memēto te qualiter salui facti sūt pres nr̄i in mari rubro: cū seq̄retur eos pharao cū exercitu m̄lto. Et nūc clamemus in celum & miserebit nr̄i dominus: & memoz erit testamēti patꝝ nr̄oꝝ: & conteret exercitum istū ante faciem nr̄am hodie: & scient oēs gentes q̄z est deus qui redimat & liberet isr̄l. Et leuauerūt alienigene oculos suos: & viderūt eos venientes ex aduerso. Et exierūt de castris ī ꝓlium: & tuba cecinerūt hi qui erant cū iuda. Et cōgressi sunt: & cōtrite sūt gentes & fugerunt ī cāpuz. Nouissimi āt ceciderūt in gladio: & persecuti sūt eos vsq̄ geçeron & vsq̄ in cāpos idumee & açoti & iamnie: & ceciderūt ex illis vsq̄ ad tria milia virozū. Et reuersus est iudas & exercitus eius sequens eū. Dixitq̄ ad p̄plm: nō concupiscatis spolia: q̄z bellū ꝺ nos est: & gozgias & exercit⁹ ei⁹ ꝑpe nos in mōtib⁹: sed state nūc ꝺ inimicos nr̄os & expugnate eos: & sumet] postea spolia securi. Et adhuc loquēte iuda hec: ecce apparuit pars quedā ꝓspiciens de mōte. Et vidit gozgias q̄ in fugaz cōuersi sunt sui: & succēsa sunt castra. Fumus enim qui videbaī declarabat q̄ factū est. Quib⁹ alli conspectis timuerūt valde & spicientes simul & iudam: & exercitū ī cāpo paratuz ad ꝓlium. Et fugerunt oēs in campo alienigenaꝝ: & iudas reuersus est ad spolia castrozum. Et acceperunt aurum

multū ⁊ argentū ⁊ hyacithū ⁊ purpurā marinaz ⁊ opes magnas:⁊ cōuersi hymnuz canebāt:⁊ bene dicebant deū ī celū qm̄ bonus ē:qm̄ in seculū misericordia eius. Et facta ē sal⁹ magna ī israhel in die illa. Quicūq; aūt alienigenaz euaserūt:venerunt ⁊ nūciauerūt lysie vniuersa q̄ acciderāt. Quibus ille auditis:cōsternatus āimo deficiebat:q; ñ qualia voluit:talia cōtigerūt ī isr̄l:⁊ qualia māduit rex. Et sequēti āno cōgregauit lysias virozuz electozū ⁊ragīta milia:⁊ egtū gnq; milia:vt debellaret eos. Et venerūt ī iudeā:⁊ castra posuerūt ī bethozon:⁊ occurrit illis iudas cū decē milib⁹ viris. Et viderunt exercitū fortē ⁊ozauit ⁊ dixit: Benedictus es saluator isr̄l q cōtriuisti ipetū potentis ī manu ſui tui dauid:⁊ tradidisti castra alienigenaz ī manu ionathe filij saul ⁊ armigeri eius. Conclude exercitū istū ī manu ppli tui isr̄l:⁊ confundat̄ ī exercitu suo ⁊ eqtib⁹. Da illis fozmidinē ⁊ tabefac audaciā virtutis eoz:⁊ cōmoueātur cōtritione sua. Deijce illos gladio diligētiū te:⁊ collaudēt te oēs qui nouerūt nomē tuū:ī hymnis. Et cōmiserunt plium:⁊ ceciderunt de exercitu lysie gnq; milia virozū. Videns aūt lysias fuozū fugaz ⁊ iudeozū audaciā:⁊ q; parati sūt aut viuē aut mori fortiter:abijt anthiochiā ⁊ elegit militeſ:vt multiplicati rursus venirēt ī iudeā. Dixit autē iudas ⁊ fratres eius. Ecce cōtriti sūt inimici nr̄i:ascēdam⁹ nūc mūdare sācta ⁊ renouare. Et cōgregat⁹ ē oīs exercit⁹:⁊ ascēderūt ī montē syō. Et viderūt scificationē desertā.⁊ altare ꝓphanatū:⁊ portas exustas:⁊ in atrijs virgulta nata sic̄ī saltu vt ī mōtibus.⁊ pastophozia diruta. Et sciderūt vestimēta sua:⁊ planxerūt plāctu magno:⁊ iposuerūt cineres sup caput suū:⁊ ceciderūt ī faciē super ēram: ⁊ exclamauerūt tubis signoz:⁊ clamauerūt ī celum. Tūc ordinauit iudas viros vt pugnarēt aduersus eos q; erāt in arce:donec emūdarēt sancta. Et elegit sacerdotes sine macula volūtatē habētes in lege dei:⁊ mundauerūt sācta:⁊ tulerūt lapides contamīatiōis ī locū imūdū. Et cogitauit de altari holocaustozū quod ꝓphanatū erat gd de eo faceret. Et icidit illi consiliū bonū vt destrueret illud:ne forte illis esset ī opprobriū:q; contaminauerūt illud gētes:⁊ demoliti sūt illō. Et reposuerunt lapides in monte domus in loco apto: quoadusq; vēiret ꝓpha ⁊ rñderet de eis. Et acceperunt lapides integros scōz legē:⁊ edificauerūt altare nouū scōz illud qō fuit ꝑus ⁊ edificauerūt sancta ⁊ que ītra domū erāt ītrinsec⁹ ⁊ edē ⁊ atria scificauerunt. Et fecerūt vasa sancta noua:⁊ itulerunt candelabrū ⁊ altare īcensozū ⁊ mēsā ī tēplū. Et incēsuz posuerūt sup altare:⁊ accenderūt lucernas que sup cādelabrū erāt:⁊ lucebāt in tēplo. Et posuerūt sup mēsaz panes:⁊ appēderunt velamīa:⁊ consumauerunt oīa opa que fecerāt. Et āte matutinū surrexerūt gnta ⁊ vicesima die mensis noni:hic est mēsis casleu cēteſimi q̄dragesimi octaui anni:⁊ obtulerūt sacrificiū scōm legē sup altare holocaustozū nouū qō fecerūt. Scōz tēpus ⁊ scōm diē il̄qua⁹ contamīauerūt illud gētes:ī ipla renouatū ē in cāticis ⁊ citharis ⁊ cynaris ⁊ cymbalis. Et cecidit oīs populus ī faciē:⁊ adozauerunt ⁊ bñdixerūt ī celū eū qui ꝓspauit eis. Et fecerunt dedicationē altaris dieb⁹ octo:⁊ obtulerūt holocausta cū leticia:⁊ salutaria laudis. Et oznauerunt faciē tēpli cozonis aureis ⁊ scutulis:⁊ ōdi cauerūt portas ⁊ pastophozia:⁊ iposuerūt eis ianuas. Et facta est leticia in pp̄lo magna valde:⁊ auersū ē opprobriū gētiū. Et statuit iudas ⁊ fres ei⁹:⁊ vniuersa eccl̄ia isr̄l:vt agāt dies dedicationis altaris in tpibus suis ab āno ī ānuz p dies octo a gnta ⁊ vicesima die mēsis casleu cū leticia ⁊ gaudio. Et edificauerūt in tpe illo mōtē syon:⁊ p circuitum muros altos ⁊ turres firmas:neq; venirent gentes ⁊ cōculcarent eū sicut ātea fecerūt. Et collocauit illic exercitū vt seruarent eū :⁊ munīuit eū ad custodiēdā bethsuram:vt hēret pp̄s munitionē ō faciem idumee.

V

Factū est vt audierūt gētes ī circuitu qz edificatū ē altare ⁊ scūariū sicut pus: irate sē valde:⁊ cogitabant tollere genus iacob:q; erant iter eos:⁊ ceperūt occidere ō pp̄lo ⁊ pseq. Et debellabat iudas filios esau ī idumea: ⁊ eos q erāt ī arabathāe qz circūsedebāt israheli tas:⁊ pcussit eos plaga magna. Et recordat⁹ est malicīā filioz bean:qui erāt pp̄lo in laqueū ⁊ in scandalū insidiātes ei in via. Et cōclusi sūt ab eo in turrib⁹:⁊ applicuit ad eos:⁊ anathematiçauit eos:⁊ incēdit turres eoz igni cū oīb⁹ q ī eis erāt. Et transiuit ad filios āmon:⁊ iuenit manū ꝓtē ⁊ pp̄lm copiosū:⁊ timotheū ducē ipoz. Et cōmisit cū eis plia multa:⁊ cōtriti sūt ī cōspectu eozuz ⁊ pcussit eos:⁊ cepit iacer ciuitatē ⁊ filias ei⁹:⁊ reuersus est ī iudeā. Et cōgregate sūt gentes q̄ sunt in galaad aduersus isr̄litas q erant in finib⁹ eoz vt tollerēt eos:⁊ fugerūt ī datheman munitione: ⁊ miserunt l̄ras ad iudā ⁊ fres eius:dicētes. Congregate sūt aduersū nos gentes p circuitū vt nos auferant:⁊ parant venire ⁊ occupare munitiones ī quā cōfugimus:⁊ timotheus est dux exercitus eoz. Nūc ergo veni ⁊ eripe nos de manib⁹ eoz: quia cecidit multitudo de nobis. Et oēs fres nr̄i qui erant ī locis tubin ītrfecti sūt:⁊ captiuas duxerunt vxozes eoz ⁊ natos ⁊ spolia ⁊ peremerūt illic fere mille viros. Et adhuc epistole legebantur. Et ecce alij nuncij venerūt de galilea cōcissis tunicis nūciātes sm̄ verba hec :dicentes conueniſſe aduersū se:a ptolemaide:⁊ tyro ⁊ sidone: ⁊ repleta est oīs galilea alienigenis vt nos cōsumāt. Et audiut autē iudas ⁊ populus sermones, istos :conuenit eccl̄ia magna cogitare quid facerent fratrib⁹ suis qui in tribulatione erāt ⁊ expugnabātur ab eis. Dixitq; iudas simoni fri suo. Elige tibi viros vade ⁊ libera fratres tuos ī galilea:ego autē ⁊ frater meus ionathas ibim⁹ in galaaditbim. Et reliquit iosephuz filium çacharie

ꝛ açariam duces ppli cū residuo exercitu i iudea
ad custodiā:ꝛ pcepit illis dicēs. Præestote ppl̃o
huic:ꝛ nolite bellū cōmittere aduersū gentes do
nec reuertamur. Et dati sūt simoni viri tria milia
vt iret i galileā:iude āt octo milia i galaaditbim.
Et abijt simon i galileā :cōmisit p̄lia multa cum
gentibus. Et cōtrite sūt gentes a facie ei⁹:ꝛ perse
cutus ē eos vsq; ad portā ptolemaidis. Et ceci
derunt de gentib⁹ fere tria milia viroꝝ:ꝛ accepit
spolia eoꝝ. Et assūpsit eos qui erant i galilea ꝛ in
arbatis cū vxoribus ꝛ natis:ꝛ oībus q̄ erant illis:
ꝛ adduxit in iudeā cū leticia magna. Et iudas ma
chabe⁹ ꝛ ionathas fr̄ eius:trāsierūt iordanem:ꝛ
abierūt viā triū dieꝝ i desertū. Et occurrerūt eis
nabuthei ꝛ susceperūt eos pacifice:ꝛ narrauerunt
eis oīa q̄ acciderāt fr̄ibus eoꝝ i galaaditide :ꝛ qꝛ
multi ex eis cōphensi sūt in barasa ꝛ bosor ꝛ in
alimis ꝛ in casphor ꝛ mageth ꝛ carnaim. Hæc oēs
ciuitates munite ꝛ magne. Sed ꝛ i ceteris ciuita
tibus galaaditidis tenētur cōphensi. Et in crasti
num cōstituerūt admonere exercitum ciuitatib⁹
his:ꝛ cōphendere ꝛ tollere eos in vna die. Et cō
uertit iudas ꝛ exercitus ei⁹ viaꝝ in desertū bosor
repente:ꝛ occupauit ciuitatē ꝛ occidit oēm masculum i ore gladij:ꝛ accepit oīa spolia eoꝝ ꝛ succen
dit eā igni. Et surrexerūt inde nocte :ꝛ ibāt vsq;
ad munitionē. Et factus ē diluculo cū eleuassent
oculos suos:ꝛ ecce pp̃l̃s multus cui⁹ nō erat nu
merus: portātes scalas ꝛ machinas vt cōphen
derent munitionē ꝛ expugnarēt eos. Et vidit iu
das qꝛ cepit bellū:ꝛ clamor belli ascendit ad ce
lum sicut tuba:ꝛ clamor magn⁹ de ciuitate. Et di
xit exercitui suo. Pugnate hodie p fr̄ibus vr̄is.
Et venit trib⁹ ordinib⁹ post eos:ꝛ exclamauerūt
tubis ꝛ clamauerūt in oratione ꝛ cognouerūt castra
timothei qꝛ machabe⁹ ē:ꝛ refugerūt a facie eius.
Et percusserunt eos plaga magna:ꝛ ceciderunt ex
eis in die illa fere octo milia viroꝝ. Et diuertit iu
das in maspha ꝛ expugnauit ꝛ cepit eam:ꝛ occi
dit oēm masculū eius ꝛ sūpsit spolia ei⁹:ꝛ succen
dit eaꝝ igni. Inde prexit ꝛ cepit casbon:ꝛ maged
ꝛ bosor:ꝛ reliquas ciuitates galaditidis. Post hec
āt verba cōgregauit timotheus exercitū alium:
ꝛ castra posuit ꝑ raphon trās torrētē. Et misit iu
das speculari exercitū:ꝛ renunciauerūt ei dicen
tes:qꝛ cōuenerūt ad eū oēs gentes q̄ in circuitu
nr̄o sūt ꝛ exercitus multus nimis. Et arabas con
duxerūt in auxiliū sibi ꝛ castra posuerūt trās tor
lentē:parati ad te venire in p̄liu. Et abijt iudas
obuiā illis. Et tait timothe⁹ p̄ncipib⁹ exercit⁹ sui.
Cū approp̃quauerit iudas ꝛ exercitus ei⁹ ad tor
rentē aque:si transierit ad nos p̄or:nō poterim⁹
sustinere eū:qꝛ potēs poterit aduersū nos. Si vo
timuerit transire ꝛ posuerit castra extra flumen:
trāsiretem⁹ ad eos:ꝛ poterim⁹ aduersꝰ illū. Et āt
approp̃inquauit iudas ad torrentez aque statuit
scribas ppli sectis torrentē:ꝛ mādauit eis dicēs
Neminē boīuz reliq̄ritis:sed veniāt oēs i p̄liuz

Et transfretauit ad illos p̄or:ꝛ oīs ppl̃s post eum.
Et cōtrite sūt oēs gentes a facie eoꝝ:ꝛ ceciderunt
arma sua:ꝛ fugerūt ad phanū q̄ erat in carnaiz.
Et occupauit ipsam ciuitatē:ꝛ phanuz succendit
igni cū oīb⁹ q̄ erāt i ipso. Et oppressa est carnaiz
ꝛ non potuit sustinere ꝑ faciē iude. Et cōgregauit
iudas vniuersos israhelitas q̄ erāt i galaaditide
a minimo vsq; ad maximū:ꝛ vxores eoruz:ꝛ na
tos ꝛ exercituz magnū valde: vt venirēt i terraz
iude. Et venerūt vsq; ephron:ꝛ hec ciuitas ma
gna in ingressu posita munita valde. Et non erat
declinare ab ea dextra vl̃ sinistra:sed p mediam
iter erat. Et inclusērūt se q̄ erāt i ciuitate:ꝛ obstru
xerūt portas lapidib⁹. Et misit ad eos iudas ver
bis pacificis dicēs. Trāseamus p̄ terraz vr̄az vt ea
mus in terrā nostrā:ꝛ nēo vobis nocebit:tm̃ pe
dib⁹ trāsibim⁹. At nolebant eis aperire. Et pcepit
iudas p̄dicari i castris vt applicarēt vnusq;sq;
i q̄ erat loco. Et applicuerūt se viri virtutis:ꝛ op
pugnauit ciuitatez illā tota die ꝛ tota nocte:ꝛ tra
dita ē ciuitas in manu ei⁹. Et peremerūt oēz mas
culū in ore gladij:ꝛ eradicauit eā:ꝛ accepit spolia
eius:ꝛ trāsiuit per totā ciuitatē sup interfectos:ꝛ
trāsgressi sūt iordanē i cāpo magno ꝑ faciē beth
san. Et erat iudas congregans extremos:ꝛ exhor
tabat̃ pp̃lm p totaz viā donec venirēt i trā iuda.
Et ascēderūt i montē syon cū leticia ꝛ gaudio:ꝛ
obtulerunt holocausta:q; nemo ex eis cecidisset
donec reuerterēt i pace. Et i dieb⁹ quib⁹ erat iu
das ꝛ ionathas i trā galaad: ꝛ simon frat̃ eius in
galilea:ꝑ faciē ptolemaidis:audiuit ioseph⁹ za
charie filius:ꝛ açarias p̄ceps virtutis res bene
gestas:ꝛ p̄elia que facta sūt:ꝛ dixit faciam⁹ ꝛ ipsi
nobis nomē ꝛ eam⁹ pugnare aduersus gentes que
in circuitu nr̄o sūt. Et pcepit his q̄ erāt i exercitu
suo ꝛ abierūt iamniam:ꝛ exiuit gorgias de ciuita
te ꝛ viri eius obuiā illis in pugnā. Et fugati sunt
ioseph⁹ ꝛ açarias vsq; in fines iudee :ꝛ ceciderūt
illa die de pp̃lo israhel ad duo milia viri. Et fac
ta est plaga magna in pp̃lo: quia non audierunt
iudam ꝛ fratres ei⁹:existimātes fortiē se facturos.
Ipsi aūt non erant de semine viroꝝ illoruz: per
quos salus facta est in isr̃l. Et viri iuda magnifi
cati sūt valde in conspectu oīs israhel ꝛ gentium
oīum: vbi audiebatur nomen eoruz. Et conue
nerūt ad eos fausta acclamantes. Et exiuit iudas
ꝛ fratres eius ꝛ expugnabant filios esau in terra
que ad austrū est:ꝛ percussit chebron ꝛ filias eius
ꝛ muros ei⁹:ꝛ turres eius succēdit igne in circui
tu. Et mouit castra vt iret in terrā alienigenaruz:
ꝛ perābulabat samariā. In illa die ceciderūt sa
cerdotes in bello dum volūt fortiter facere :duz
sine consilio exeūt in p̄liū. Et declinauit iudas in
açotū i trām alienigenaꝝ:ꝛ dirruit aras eoꝝ:ꝛ spo
lia deoꝝ suoꝝ succendit igni:ꝛ cepit spolia ciuita
tum ꝛ reuersus est in terrā iuda. VI

Et rex antiochus pambulauit supiores
regiōes. Et audiuit eē ciuitatē elimaidē

in perside nobilissimā ⁊ copiosoā i argēto ⁊ auro
ꝛ plūq; i ea locuplex valde. Et illic velamia au-
rea ⁊ lozice ⁊ scuta: que reliqt alexander philippi
rex macedo qui regnauit ꝑmus i grecia. Et venit
⁊ querebat cape ciuitatē ⁊ deprædari eā: ⁊ nō po-
tuit qñ knotuit ꝓmo his q erant i ciuitate. Et in-
surrexerūt i ꝑlium ⁊ fugit ide: ⁊ abiit cuꝫ tristicia
magna: ⁊ reuersus ē babyloniā. Et vidit q nūcia
ret ei i perside: qꝛ fugata sūt castra q̄ erāt i ꝛra iu
da: ⁊ qꝛ abijt lysias cū ꝯtute fozti i ꝑmis ⁊ fugat⁹
ē a facie iudeoꝝ: ⁊ inualuerūt armis ⁊ virib⁹ ⁊ spolijs
multis q̄ ceperūt de castris q̄ exciderūt: ⁊ qꝛ di-
ruerūt abbominationē quā edificauerāt sup alta
re qō erat i irl'm: ⁊ scificationē sicut ꝑus circūde
derūt muris excelsis: ꝫ ⁊ bethsurā ciuitatē suam:
Et faciū ē: vt audiuit rex ꝓmones istos expauit ⁊
cōmotus ē valde: ⁊ decidit i lectū ⁊ icidit i lāguo
rez pꝛe tristicia: qꝛ nō ē factū sic cogitabat. Et erat
illic p dies multos: qꝛ renouata ē i eo tristicia ma
gna ⁊ arbitrat⁹ se mozi. Et vocauit oēs amicos suos
⁊ dixit illis. Recessit sōn⁹ ab oculis meis: ⁊ cōcidit
⁊ cozrui cozde p sollicitudine. Et dixi in cozde
meo. In quantā tribulationē deueni: ⁊ in qs fluc
tus tristicie in qua nūc sū: qui iocūdus erā ⁊ dilec
tus in ꝓtāte mea. Nūc vo reminiscoꝝ maloꝝ q̄ fe
ci in irl'm: vñ ⁊ abstuli oīa spolia aurea ⁊ argētea
q̄ erāt in ea: ⁊ misi auferre hītantes iudeā sine cā.
Cognoui ergo qꝛ ꝓpterea ꝟuenerūt me mala ista
⁊ ecce pereo tristicia magna i ꝛra aliena. Et voca
uit philippū vnū de amicis suis: ⁊ pꝛeposuit euꝫ
sup vniuersū ꝛgnū suū. Et ꝺdit ei diadema: ⁊ sto
lam suā ⁊ ānulū: vt adduceret antiochū filiū suū
⁊ nutriret eū ⁊ regnaret. Et moꝛtu⁹ est illic antio
chus rex āno centesimoquadragesimonono. Et
cognouit lysias qñ moꝛtu⁹ ē rex: ⁊ cōstituit ꝛgna
re antiochū filiū ei⁹ quē nutriuit adolescentem: ⁊
vocauit nomē eius eupatoꝛē. Et hi q erant i ar-
ce cōclusērāt isrl' in circuitu scōꝝ: ⁊ q̄rebāt eis ma
la sp ad firmamētū gētiū. Et cogitauit iudas dis
pdere eos: ⁊ cōuocauit vniuersū ppl'm vt obside
rent eos. Et cōuenerūt sil': ⁊ obsederūt eos āno cē
tesimo qnquagesimo: ⁊ fecerunt balistras ⁊ ma-
chinas. Et exierūt qdam ex eis q obsidebant: ⁊
adiūxerūt se illis aliqui ipiī ex isrl': ⁊ abierunt ad
regē ⁊ dixerūt. Quousq; nō facis iudiciū: ⁊ vidi
cas frēs nr̄os? Nos ꝺcreuim⁹ seruire pr̄i tuo ⁊ ābu
lare i ꝑceptis ei⁹ ⁊ obseq edicti ei⁹: ⁊ filij ppli nr̄i
ꝓpē hec alienabāt se a nobis. Et q̄cūq; ꝟueniebāt
ex nob⁹ itficiebāt ⁊ hēditatē nr̄e diripiebāt. Et nō
ad nos tm̄ extēderūt manū: ꝫ ⁊ i oēs fines nr̄os.
Et ecce applicuerūt hodie ad arcē i irl'z occupare
eā: ⁊ mūitionē i bethsurā mūierūt. Et nisi ꝓuener⁹
eos veloci⁹ maioza q̄z ℞ faciēt: ⁊ nō poter⁹ obtinere
eos. Et irat⁹ ē rex vt hec audiuit: ⁊ cōuocauit oēs
amicos suos ⁊ ꝓncipes exercitus sui: ⁊ eos q sup
equites erāt: Sed ⁊ de regnis alijs ⁊ de insulis ma
ritimis venerūt ad eū exercit⁹ cōductici⁹. Et erat
numer⁹ exercitus ei⁹ centū milia peditū: ⁊ vigīti
milia equitum: ⁊ elephanti trigintaduo docti ad p
liū. Et venerūt p idumeā ⁊ applicuerūt ad beth-
suram: ⁊ pugnauerūt dies multos: ⁊ fecerūt ma-
chinas. Et exierūt ⁊ succēderūt eas igni: ⁊ pugna
uerūt viriliter: ⁊ recessit iudas ab arce: ⁊ mouit ca-
stra ad bethçacharan ꝺ castra regis. Et surrexit
rex añ lucē: ⁊ cōcitauit exercitus in ipetū ꝺ viam
bethçacharan. Et cōpauerūt se exercit⁹ in ꝑliū: ⁊
tubis cecinerūt. Et elephātis oñderunt sanguinē
vue ⁊ mozi ad acuendos eos i ꝑliū. Et diuiserūt
bestias p legiones: ⁊ astiterūt singulis elephantis
mille viri i lozic⁹ ꝺcatheāt⁹: ⁊ galee ereę i capitib⁹
eoꝝ: ⁊ quingenti eqtes ozdinati vnicuiq; bestie ele
cti erant. Di añ tps vbicūq; erat bestia ibi erant:
⁊ quocūq; ibat ibāt: ⁊ nō discedebāt ab ea. Sed ⁊
turres lignee sup eos firme ꝓtegentes: sup singu-
las bestias: ⁊ sup eas machine. Et sup singulas vi
ri virtutis trigintaduo qui pugnabāt desup: ⁊ in-
tus magister bestie. Et residuū equitatū hinc ⁊ i-
de statuit in duas ptes: tubis exercitū cōmouere:
⁊ perurgere cōstipatos i legionib⁹ ei⁹. Et vt reful
sit sol in clypeos aureos: ⁊ ereos rſplenduerūt mō
tes ab eis: ⁊ resplenduerūt sicut lāpades ignis. Et
distincta est ps exercitus regis p mōtes excelsos
⁊ alij per loca humilia ⁊ ibāt caute ⁊ ozdiate. Et
cōmouebātur oēs habitātes terrā a voce multi
tudinis eoꝝ: ⁊ icessu turbe ⁊ collisione armoꝝ.
Erat.n. exercit⁹ magn⁹ valde ⁊ fortis. Et appro-
piauit iudas ⁊ exercit⁹ eius in ꝑliū: ⁊ ceciderūt de
exercitu regis sexcenti viri. Et vidit eleaçar filius
saura vnā de bestijs lozicatā lozicis regis: ⁊ erat
eminens sup ceteras bestias. Et visū est ei q ī ea
eēt rex ⁊ dedit se vt liberaret ppl'm suū ⁊ acqrer
sibi nomē eternum. Et cucurrit ad eā audacter i
medio legionis ꝟterficiens a dextris ⁊ a sinistris:
⁊ cadebāt ab eo huc atq; illuc. Et ꝟiuit sub pedes
elephantis ⁊ suppositi se ei: ⁊ occidit eū ⁊ cecidit
i ꝛram sup ipm: ⁊ moꝛtuus est illic. Et vidētes vir
tutem regis ⁊ ipetuz exercit⁹ ei⁹: diuerterūt se ab
eis. Castra aūt regis ascenderūt contra eos: i irl'm:
⁊ applicuerūt castra regis ad iudeam ⁊ montē sy
on. Et fecit pacem cū his qui erant in bethsura: ⁊
exierunt de ciuitate qꝛ nō erant eis ibi alimenta
conclusis: qꝛ sabbata erāt terre. Et comphendit
rex bethsuram: ⁊ constituit ibi custodias seruare
eam: ⁊ cōuertit castra ad locum sāctificationis di
es multos. Et statuit illic balistas ⁊ machinas ⁊
ignis iacula ⁊ tozmenta ad lapides iactandos ⁊
spicula ⁊ scozpios: ad mittendas sagittas ⁊ fundi
bula. Fecerūt autez ⁊ ipi machinas aduersus ma
chinas eoꝝ: ⁊ pugnauerūt dies multos. Esse aūt
non erant in ciuitate eo q̄ septimus ānus esset: ⁊
qui remanserāt in iudea de gentib⁹ cōsumpserāt
reliquias eozum que reposite fuerāt. Et reman-
serunt in sāctis viri pauci: quoniā obtinuerat eos
fames: ⁊ dispersi sunt vnusq;sq; in locum suum. Et
audiuit lysias q̄ philippus quē cōstituerat rex an
tiochus cum adhuc viueret vt nutriret antiochū

filium suū ꝛ regnaret:reuersus est a pside ꝛ media:ꝛ exercitus qui abierat cum ipo:ꝛ qꝫ querit suscipere regni negocia. Et festinauit ire ꝛ dicere ad regē ꝛ ad duces exercitus. Deficim⁹ quotidie ꝛ esca nobis modica est:ꝛ locus quem obsidem⁹ est munitus:ꝛ incūbit nobis ordinare de regno. Nūc itaqꝫ demus dextras bōib⁹ istis ꝛ faciam⁹ cū illis pacem ꝛ cū omni gente eoꝝ:ꝛ cōstituam⁹ illis vt ambulēt ī legitimis suis sicut ꝓus. Propter legitima enī ipoꝝ q̄ desperim⁹ irati sunt:ꝛ fecerunt oīa hec. Et placuit sermo in conspectu regis ꝛ ꝓncipū:ꝛ misit ad eos pacem facere ꝛ cepe/runt illā:ꝛ iurauit illis rex ꝛ ꝓncipes ꝛ exierūt de munitione. Et intrauit rex montes syon:ꝛ vidit munitionē loci:ꝛ rupit citius iuramētum qō iura/uit:ꝛ mandauit destruere murum in gyro. Et di/scessit festināter ꝛ reuersus est antiochiā:ꝛ inuenit philippum dñantem ciuitati:ꝛ pugnauit aduer/sus eum ꝛ occupauit ciuitatem.

VII

Anno cētesimo qnq̄gesimo ꝛ ꝓmo: exiit demetrius seleuci filius ab vrbe roma:ꝛ ascendit cū paucis viris in ciuitatē ma/ritimā:ꝛ regnauit illic. Et factum ē vt ingressus ē domū regni patrū suoꝝ:comꝑhendit exercit⁹ an/tiochum ꝛ lysiā vt adducerent eos ad eū:ꝛ res ei ĩnotuit ꝛ ait. Nolite mihi ostendere faciem eoꝝ. Et occidit eos exercitus. Et sedit demetri⁹ super sedē regni sui:ꝛ venerūt ad eum viri iniqui ꝛ im/pij ex isrl̄:ꝛ alchimus dux eoꝝ:qui volebat fieri sacerdos. Et accusauerunt ꝑplm apud regē dicē/tes. Perdidit iudas ꝛ frēs ei⁹ amicos tuos:ꝛ nos disperdidit de ĥra nr̄a. Nūc ergo mitte virū cui credis vt eat ꝛ videat exterminiū oē qō fecit no/bis in regionib⁹ regis:ꝛ punict oēs amicos eius ꝛ adiutores eoꝝ. Et elegit rex ex amicis suis bachi/dem q dñabatur trans flumē magnū in regno ꝛ fidelē regi:ꝛ misit eū vt videret exterminiuꝫ qō fecit iudas. Sed ꝛ alchimū impiū constituit ī sa/cerdotiuꝫ ꝛ mandauit ei facere vltionē in filios isrl̄. Et surrexerunt ꝛ venerunt cum exercitu ma/gno in ĥram iuda:ꝛ miserūt nūcios ꝛ locuti sū ad iudaꝫ ꝛ ad frēs eius verbis pacificis in, dolo:ꝛ ñ intēderūt sermonib⁹ eoꝝ. Viderunt enim qꝫ ve/nerūt cum exercitu magno ꝛ conuenerūt ad alchi/mum ꝛ bachidē congregatio scribaꝝ requirere q̄ iusta sunt. Et ꝓmi assidei qui erant ī filijs isrl̄ ꝛ exgrebant ab eis pacem. Dicebant enī. Domo sa/cerdos de semine aaron venit:non decipiet nos. Et locutus ē cū eis ẏba pacifica:ꝛ iurauit illis di/cens. Nō inferem⁹ vobis malum:neqꝫ amicis ve/stris. Et crediderūt ei:ꝛ cōꝑhendit ex eis sexagin/ta viros:ꝛ occidit eos in vna die ꝛm verbum qō scriptum est. Carnes scōꝝ tuoꝝ ꝛ sanguinē ipoꝝ effuderunt in circuitu irl̄m:ꝛ non erat qui sepeli/ret. Et incubuit timoꝝ ꝛ tremoꝝ in oēm ꝑplm:qꝫ dixerunt. Non est veritas ꝛ iudiciū in eis. Trās/gressi sunt enim cōstitutū ꝛ iusiurādū qō iurave/runt. Et mouit bachides castra ab irl̄m ꝛ applicuit in bethçecha:ꝛ misit ꝛ cōꝑhendit multos ex eis qui a se refugerant:ꝛ quosdam de ꝑplo mactauit ꝛ in puteū magnum ꝓiecit. Et cōmisit regionem alchimo. Et reliquit cū eo auxilium in adiutori/um ipi. Et abijt bachides ad regem. Et satis age/bat alchim⁹ ꝓ ꝓncipatu sacerdotij sui. Et conue/nerunt ad eū oēs qui perturbabant ꝑplm suū :ꝛ obtinuerūt ĥram iuda:ꝛ fecerunt plagā magnam in isrl̄. Et vidit iudas oīa mala que fecit alchim⁹:ꝛ q cuꝫ eo erāt filijs israhel multo pl⁹ q̄ gentes:ꝛ exijt ī oēs fines iudee in circuitu ꝛ fecit vindictaꝫ in viros desertores:ꝛ cessauerūt vltra exire in re/gionez. Vidit aūt alchim⁹ q ꝓualuit iudas ꝛ q cū eo erāt:ꝛ cognouit qꝫ non pōt sustinere eos:ꝛ regressus est ad regē:ꝛ accusauit eos multis cri/minibus. Et misit rex nicanorē vnū ex ꝓcipib⁹ suis nobilioribus q erat inimicitias exercēs ꝺ isrl̄ ꝛ mandauit ei euertere ꝑplm. Et venit nicanor in hierusalē cū exercitu magno:ꝛ misit ad iudaꝫ ꝛ ad fratres ei⁹ verbis pacificis cū dolo dicēs. Nō sit pugna ĩter me ꝛ vos. Veniaꝫ cuꝫ viris paucis vt videā facies vr̄as cū pace. Et venit ad iudaꝫ ꝛ salutauerūt se inuicē pacifice:ꝛ hostes pati erant rapere iudam. Et innotuit ꝛmo iude qm̄ cū dolo venerat ad eū:ꝛ conterritus ē ab eo:ꝛ āplius no/luit videre faciez eius. Et cognouit nicanor qm̄ denudatū ē cōsiliū ei⁹:ꝛ exiuit obuiam iude ĩ pu/gna iuxt̄ capharsalama. Et ceciderūt ō nicanoris exercitu sere gnqꝫ milia viri:ꝛ fugerūt in ciuitatē dauid. Et p⁹ hec ẏba ascēdit nicanor ī mōtē syō ꝛ exierūt de sacerdotib⁹ ꝑplī salutare cuꝫ in pace:ꝛ demōstrare ei holocaustomata q̄ offerebant ꝓ re/ge. Et irridēs spreuit eos ꝛ polluit:ꝛ locut⁹ est su/perbe ꝛ iurauit cū ira dicēs. Nisi tradit⁹ fuerit iu/das ꝛ exercit⁹ ei⁹ ī man⁹ meas:cōtinuo cū regres/sus fuēo ī pace succēdā domū istā. Et exijt cū ira magna. Et iurauerūt sacerdotes ꝛ steterunt āte fa/ciem altaris tēpli:ꝛ flētes dixerūt. Tu dñe eligisti domū istā ad ĩuocandū nomē tuum ī ea:vt eēt domus oronis ꝛ obsecrationis ꝑplo tuo. Fac vin/dictā in hoīe isto:ꝛ exercitu eius:ꝛ cadāt ī gladio. Memento blasphemias eoruꝫ:ꝛ ne dederis eis vt permaneāt. Et exijt nicanor ab hierusalē ꝛ cas/tra applicuit ad bethoron:ꝛ occurrit illi exercitus syre. Et iudas applicuit ī adarsa cum trib⁹ milib⁹ viris. Et orauit iudas ꝛ dixit. Qui missi erant a rege sēnacherib:dñe quia blasphemauerūt te :exijt angelus ꝛ percussit ex eis centum octaginta quinq̄ milia:sic contere exercitū istū ī conspectu nostro hodie:ꝛ sciāt ceteri qꝫ male locutus est sup sācta tua:ꝛ iudica illum secūdū maliciā illi⁹. Et cōmise/runt exercit⁹ ꝓlium terciadecima die mēsis adar:ꝛ cōtrita sūt castra nicanoris:ꝛ cecidit ipse ꝓmus in ꝓlio. Vt aūt vidit exercit⁹ ei⁹ qꝫ cecidisset ni/canor ꝓiecerūt arma sua ꝛ fugerūt ꝛ ꝑsecuti sūt eos viā vnius dieī ab adaçer vsqꝫ q̄ veniat in ga/çara. Et tubis cecinerūt p⁹ eos cū significationib⁹. Et exierūt de omnib⁹ castellis iudee in circuitu:ꝛ

vẽtilabãt eos cornib⁹:z pquertebant̃ itez ad eos. Et ceciderũt omnes gladio:z nõ ẽ relict⁹ ex eis nec vnus. Et acceperunt spolia eoz in predã: z caput nicanoris amputauerunt z dexteram eius quam extenderat superbe:z attulerunt z suspenderunt cõtra irlm. Et letatus ẽ ppls valde:z egerunt diem illam in leticia magna. Et cõstituit agi oĩbus ãnis diem istam tertiadecima die mensis adar:z siluit tra' iuda dies paucos. VIII

Et audiuit iudas nomẽ romanoz qz sũt potentes viribus z acquiescunt ad oĩa q̃ postulant̃ ab eis:z gcũcz accesserunt ad eos statuerunt cum eis amicitias:z qz sunt potẽtes viribus. Et audierũt plia eoz z virtutes bonas quas fecerunt in gallatia:qz obtinuerũt eos z duxerunt sub tributũ. Et quãta fecerunt in regione hispanie:z q̃ in ptãtem redegerunt metalla argenti z auri q̃ illic sunt: z possederũt oẽm locum consilio suo z patientia:locacz q̃ longe erãt valde ab eis:z reges qui supuenerant eis ab extremis terre contriuerunt:z percusserũt eos plaga magna. Et ceteri autẽ dant eis tributum oĩbus ãnis. Et philippum pseu cetheoz regem z ceteros qui aduersus eos arma tulerant contriuerũt in bello:z obtinuerunt eos. Et antiochũ magnũ regem asie q eis pugnam intulerat habẽs centuz viginti elephantes z equitatum z currus z exercitum magnũ valde contritum ab eis:z qz ceperunt eum viuũ z statuerunt ei vt daret ipe z q regnarent post ipm tributũ magnum:z daret obsides:z cõstitutum. Et regionem indoz:z medos z lydos de optimis r̃gionib⁹ eoz:z acceptas eas ab eis dederũt eumeni regi. Et qz qui erant' apõ belladam voluerunt ire z tollere eos:z innotuit sermo bis z miserũt ad eos ducem vnũ:z pugnauerunt cõtra illos:z ceciderũt ex eis multi:z captiuas duxerũt vxores eoz z filios :z diripuerũt eos z ẽram eoz possederũt z destruxerunt muros eoz:z in seruitutem illos redegerunt vsqz in hunc diem. Et residua regna z insulas que aliqñ restiterãt illis exterminauerũt z in ptãtem redegerunt. Cum amicis autẽ suis z qui in ipis regez habebãt:cõseruauerunt amicitiã:z obtinuerunt regna q̃ erant pxima z que erant longe :qz quicunqz audiebãt nomen eoz timebant eos. Quibus vo vellẽt auxilio eẽ vt regnarent regnabãt. Quos autẽ vellent regno deturbabant z exaltati sũt valde. Et in oĩbus istis nemo portabat diadema:nec induebatur purpura: vt magnificaret ẽ in ea. Et qz curiã fecerunt sibi:z quotidie consulebant trecentos viginti cõsilium agentes semp de multitudine:vt q̃ digna sunt gerant. Et pmittunt vni homini magistratũ suũ per singulos annos dñari vniuerse terre sue:z oĉs obediunt vni: z nõ est inuidia neqz zelus inter eos. Et elegit iudas eupoleniu filiũ iobãnis filij iacob:z Jasonẽ filium eleaçari:z misit eos romã constituere cuz illis amicitiã z societatez:z vt auferret ab eis iugum grecoz:qz viderunt q̃ in seruitutẽ pmerent regnum isrl. Et abierunt romã viam multam valde:z introierũt curiam z dixerũt. Judas machabeus z fratres eius z ppls iudeoz miserunt nos ad vos statuere vobiscũ societatez z pacem:z cõscribere nos socios z amicos vros. Et placuit sermo in cõspectu eoz. Et hoc rescriptuz qõ rescripserunt in tabulis ereis:z miserũt i irlm vt eẽt apõ eos ibi memoriale pacis z societatis. Bene fit romanis z gẽti iudeozum in mari z in terra i eternũ:gladiusqz z hostis procul fit ab eis. Cz si insteterit bellum romanis prius aut oĩbus sociis eozum in omni dñatione eozũ:auxiliuz ferret gens iudeozũ prout tempus dictauerit cozde pleno. Et preliantibus nõ dabũt neqz submũstrabũt triticum arma pecuniam naues sicut placuit romanis:z custodiunt mandata eozũ nihil ab eis accipiẽtes. Siliter ãt z si genti iudeozũ prius acciderit bellum:adiuuabũt romani ex animo put eis tempus permiserit:z adiuuantib⁹ non dabitur triticuz arma pecunia naues sicut placuit romãis: z custodient mandata eozum absqz dolo. Scõm hec verba constituerunt romani populo iudeorum. Cz si post hec verba bi aut illi addere aut demere ad hec aliquid voluerint:facient ex proposito suo: z quecunqz addiderint vel dempserint rata erunt. Sed z de malis que demetri⁹ rex fecit in eos:scripsimus eis dicentes. Quare gratasti iugum tuum super amicos nostros z socios iudeos. Si q̃ iterum adierĩt nos aduersũ te:faciem⁹ illis iudiciũ:z pugnabim⁹ tecuz mari ẽraqz IX

Interea vt audiuit demetrius:quia ceciderit nicanoz z exercitus eius in prelio:apposuit bachidem z alchimum rursũ mittere in iudeam z dextrum cornu cum illis. Et abierunt viam que ducit in galgala:z castra posuerunt in masoloth que est in arbellis z occupauerunt eam:z peremerunt animas hoĩum multas. In mense primo anni centesimi z quiquagesimi z secundi applicuerunt exercitum ad irlm:z surrexerunt z abierunt in berea viginti milia viroz z duo milia equitum. Et iudas posuerat castra in laisa:z tria milia viri electi cum eo. Et viderunt multitudinez exercitus: qz multi sunt z timuerũt valde:z multi subtraxerunt se de castris:z non remanserunt ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas q̃ defluxit exercitus suus z bellum perurgebat eum:z confractus est cozde:qz non habebat tempus congregandi eos:z dissolutus est. Et dixit his qui residui erant. Surgamus z eamus ad aduersarios nostros:si poterim⁹ pugnare aduersus eos. Et auertebant eum dicentes. Non poterimus sed liberemus animas nostras modo :z reuertamur ad fratres nostros:z tunc pugnabimus aduersus eos. Nos autem pauci sumus. Et ait iudas. Absit istam rem facere vt fugiamus ab eis. Et si appropiauit tempus nostruz:moriamur in virtute ppter frẽs nostros:z non inferamus

crimē gñe nr̄e. Et monuit exercit⁹ de castris: z ste
terūt illis obuiā. Et dimissi sunt eqtes ī duas ptes
z fūdibularij z sagittarij p̄ibāt exercitū: z ōmi cer
taminis oēs potentes. Bachides āt erat ī dextro
cornu: z p̄mauit legio ex duab⁹ ptib⁹ z clama
bunt tubis. Exclamauerūt āt z hi q erant ex pte
inde ēt ip̄i: z cōmota est terra a voce exercituū: z
cōmissū ē plium a mane vsq; ad vepam. Et vidit
iudas q; firmior est ps exercitus bachidis in de
xtris: z cōuenerunt cū ipo oēs ꝓstātes corde: z cō
trita ē est dextra ps ab eis: z psecut⁹ ē eos vsq; ad
montē açoti. Et q in sinistro cornu erāt viderunt
q; cōtritū ē dextrum cornu: z secuti sūt p̄ iudam
z eos q cum ipo erant a tergo. Et ingrauatū ē p̄
liuz: z ceciderūt vulnerati multi ex his z ex illis.
Et iudas cecidit: z ceteri fugerunt. Et ionathas z
simon tulerunt iudā fr̄em suū: z sepelierunt eum
in sepulchro patrū suox ī ciuitate modin. Et fle
uerunt eū oēs ppl̄s isr̄l̄ plāctu magno: z lugebāt
dies multos: z dixerunt. Quō cecidit potēs q sal
uum faciebat ppl̄m isr̄l̄? Et cetera v̄ba belloꝝ in
de z virtutū quas fecit z magnitudis eius nō sūt
descripta. Nimulta enī erāt valde. Et factum ē p̄
obitum iude emerserunt iniqui in oībus finibus
isr̄l̄: z exorti sūt oēs q opabantur iniquitatē. In
diebus illis facta ē fames magna valde: z tradi
dit se bachidi oīs regio eox cū ipis. Et elegit ba
chides viros impios: z cōstituit eos dn̄os regio
nis: z exquirebāt z pscrutabāt amicos inde: z ad
ducebāt eos ad bachidē: z vindicabat in illos z
illudebat. Et facta est tribulatio magna ī isr̄l̄: q̄lis
nō fuit ex die qua nō est visus ꝓpha in isr̄l̄. Et cō
gregati sūt oēs amici iude: z dixerūt ionathe. Ex
quo fr̄ tuus iudas defūctus est: vir similis ei nō ē
qui exeat cōtra inimicos nr̄os bachiden: z eos q
inimici sūt gentis nr̄e. Nunc itaq; te bodie eligi
mus ē ꝓ eo nobis in ꝓncipē z ducem ad bellan
dum bellū nr̄m. Et suscepit ionathas tpe illo ꝓn
cipatus z surrexit loco iude fr̄is sui. Et cognouit
bachides: z q̄rebat eum occidere. Et cognouit io
nathas z simon fr̄, ei⁹ z oēs qui cū eo erant: z fuge
runt ī desertum thecue: z cōsederunt ad aquā la
cus asphar. Et cognouit bachides: z die sabbato
rum venit ip̄e z oīs exercitus ei⁹ trās iordanem.
Et ionathas misit fr̄em suū ducē ppl̄i: z rogauit
nabutheos amicos suos vt cōmodarent illis ap
paratum suū qui erat copiosus. Et exierūt filij iā
bri ex madaba z cōp̄henderunt iobānez z oīa q̄
bēbat: z abierunt hūtes ea. Post hec v̄ba renū
ciatum ē ionathe z simoni fr̄i eius: q; filij iambri
faciunt nuptias magnas z ducūt sponsaz ex ma
daba filiam vnius de magnis ꝓncipib⁹ chanaan
cū ambitione magna. Et recordati sūt sanguinis
iobānis fr̄is sui: z ascenderūt z absc̄oderūt se sub
tegumēto mōtis. Et eleuauerūt oculos suos z vi
derūt: z ecce tumultus z apparatus mlt̄us: z spō
sus ꝓcessit z amici eius: z fr̄es ei⁹ obuiam illis cū
tympanis z musicis z armis multis. Et surrexe
runt ad eos ex insidijs: z occiderūt eos: z cecide
runt vulnerati multi: z residui fugierunt ī mon
tes. Et acceperunt oīa spolia eox: z conuerse sunt
nuptie in luctum: z vox musicox ipox in lamētū
Et vindicauerunt vindictā sāguinis fr̄is sui: z re
uersi sūt ad ripā iordanis. Et audiuit bachides:
z venit die sabbatox vsq; ad oraz iordanis ī vir
tute magna. Et dixit ad suos ionathas. Surga
mus z pugnem⁹ ꝑ inimicos nr̄os. Nō ē. n. bodie
sicut heri z nudiustertius. Ecce. n. bellū ex aduer
so: aqua vo iordanis hinc z inde z ripe z paludes
z saltus: z nō est locus diuertēdi. Nunc ergo cla
mate in celū: vt liberemini de manu inimicoruz
vroz. Et cōmissum ē bellū. Et extēdit ionathas
manū suam pcutere bachidē: z diuertit ab eo re
tro. Et dissilijt ionathas z qui cū eo erāt ī iorda
nem: z trasnatauerūt ad eos iordanez. Et cecide
runt de pte bachidis die illa mille viri z reuersi
sunt ī ir̄l̄m. Et edificauerūt ciuitates munitas ī iu
dea: munitionē q̄ erat in hiericho z in āmaū z be
thoron z bethel z thānatha z phara z thopo⁹ m u
ris excelsis z portis z seris. Et posuit custodiam
ī eis: vt inimicitias exercerēt in isr̄l̄. Et muniuit ci
uitatē bethsuram z gaçaram z arcē: z posuit ī eis
auxilia z apparatū escaz: z accepit filios ꝓncipuz
regionis obsides: z posuit eos in arce ī ir̄l̄m ī cu
stodiam. Et āno centesimo qnquagesimo tertio
mense scōo p̄cepit alchimus destrui muros do
mus sancte interioris: z destrui opa ꝓphetarum.
Et cepit destruere. In tpe illo pcussus est alchi
mus: z impedita sūt opa illius: z obclusum est os
eius z dissolut⁹ ē paralysi: nec vltra potuit loqui
v̄bum z mādare de domo sua. Et mortu⁹ est al
chimus in tpe illo cū tormento magno. Et vidit
bachides q̄m mortu⁹ est alchimus z reuersus est
ad regē: z siluit terra ānis duobus. Et cogitauerūt
oēs iniqui dicētes. Ecce ionathas z qui cū eo sūt
in silētio habitant cōfidenter. Nūc ergo adduca
mus bachidē: z comp̄hendet eos oēs vna nocte.
Et abierūt: z consiliū ei dederūt. Et surrexit vt
veniret cum exercitu multo. Et misit occulte epi
stolas socijs suis q erant in iudea vt cōp̄hende
rent ionathan: z eos qui cū eo erant: sed non po
tuerunt: q; inotuit eis consiliū eox. Et appzehen
dit de viris regionis q ꝓncipes erant militie gn
quagita viros z occidit eos. Et secessit ionathas
z simon: z qui cū eo erant ī bethbessē q̄ est in de
serto: z extruxit diruta eius z firmauerūt eaz. Et
cognouit bachides: z cōgregauit vniuersā multi
tudinē suam: z bis qui de iudea erant ōnūciauit.
Et venit z castra posuit desup bethbesse: z oppu
gnauit eā dies multos z fecit machinas. Et relict
ionathas simonē fr̄em suū in ciuitate: z exiuit ī re
gionē: z venit cū numero z pcussit odaren z fr̄es
eius z filios phaseron in tabernaculis ipox: z ce
pit cedere z crescere ī virtutib⁹. Simon vo z q
cū ipo erant exierūt de ciuitate z succēderūt ma
chinas z pugnauerūt ꝑ bachidē: z ꝓtrit⁹ ē ab eis.

Et afflixerunt eū valde: qm̄ cōsiliū eius & cōgre
ſus ei⁹ erat inanis: & irat⁹ ꝓtra viros iniquos q ei
cōsiliū dederant vt veniret in regionē ip⁹: mul
tos ex eis occidit. Ipe āt cogitauit cū religs abi
re in regionē suā. Et cognouit ionathas: & misit
ad eū legatos cōponere pacē cū ip⁹: & reddere ei
captiuitatē. Et libēter accepit: fecit ꝑm verba ei⁹
& iurauit se nihil factur⁹ ei mali oībus dieb⁹ vite
ei⁹. Et reddidit ei captiuitatē quā ꝑus erat ꝑdat⁹
de ⁊ra iuda. Et ꝓuersus abijt i ⁊ram suā: & nō ap
posuit āplius venire i fines ei⁹. Et cessauit gladi⁹
exisrl̄. Et hītauit ionathas i machinas: & cepit io
nathas ibi iudicā ppl̄z: & exm̄inauit ipios ex isrl̄.

Et āno cētesīo sexagesīo ascēdit ale
xander antiochi filius g cognominat⁹
ē nobilis: & occupauit ptolemaidā: & ꝛce
perunt eū: & regnauit illic. Et audiuit demetrius
rex & cōgregauit exercitum copiosū valde: & exi
uit obuiam illi in ꝓlium. Et misit demetrius epi
stolam ad ionatban ⁊bis pacificis: vt magnifica
ret eū. Dixit n. Anticipemus facere pacē cū eo: ꝑ
ius q̄ faciat cū alexandro aduersū nos. Recordā
bitur enī oīum malor⁹ que fecimus in'eū & i frēz
eius & in gentē eius. Et dedit ei ptātem cōgregā
di exercitus: & fabricare arma: & ee ipm̄ socium ei⁹:
& obsides q erant in arce iussit tradi ei. Et venit io
nathas in irl̄m: & legit epistolas in auditu oīs ppli
& eorū q in arce erāt. Et timuerūt timore magno
qm̄ audierunt q dedit ei rex ptātē congregandē
exercitū. Et traditi sunt ionathe obsides: & reddi
dit eos parētib⁹ suis. Et hītauit ionathas i irl̄m: &
cepit edificare & ĩnouare ciuitatē. Et dixit facienti
b⁹ opera vt extruerēt muros et mōtē syon: ĩ cir
cuitu lapidib⁹ q̄dratis ad munitionē: et ita fecerūt.
Et fugerūt alienigene q erāt in munitiōib⁹ q̄s ba
chides edificauerat: & religt vnusq̄sq̄ locū: & abijt
in ⁊rā suā: tm̄ in bethsura remāserūt alig ex bis q
reliquerant legē: et ꝓcepta dei. Erat. n. hec eis ad
refugiū. Et audiuit alexāder rex ꝓmissa q̄ ꝓmi
sit demetrius ionathe: et narrauerūt ei ꝓlia et vir
tutes quas ipe fecit et frēs ei⁹ et labores q̄s labo
rauerūt. Et ait. Nūqd ĩueniem⁹ aliquē virū talē?
Et nūc faciem⁹ eū amicū et sociū nr̄m. Et scripsit
epistolā: et misit ei ꝑm hec ⁊ba dicēs. Rex alexā
der fratri ionathe salutē. Audiuimus de te q̄ vir
potēs fis virib⁹: et aptus es vt sis amicus nr̄. Et
nūc constituim⁹ te hodie sūmū sacerdotē gētis tue
et vt amic⁹ voceris r̄gis. Et misit ei purpurā & co
ronā aureā: vt q̄ nr̄a sūt sentias nobiscū: & conser
ues amicitias ad nos. Et induit se ionathas stolā
sanctā septimo mēse āno centesimo sexagesimo
in die solēni senophegie. Et cōgregauit exercitū
& fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius ⁊ba
ista: & cōtristatus ē nimis: & ait. Quid hoc fecim⁹
q̄ ꝓoccupauit nos alexander apphendere amici
tiam iudeor⁹ ad munimen sui? Scribā ego illis
⁊ba deꝓcatoria & dignitates & dona: vt sint me
cū in adiutoriū. Et scripsit eis in hec ⁊ba. Rex
demetrius genti iudeor⁹ salutē. Quoniā serua
stis ad nos pactū: & mansistis ĩ amicitia nr̄a: & nō
accessistis ad inimicos nr̄os: audiuim⁹ & gauisi
sumus. Et nūc ꝑseuerate adhuc ꝓseruare ad nos
fidem: & retribuemus vobis bona ꝑ bis q̄ fecist⁹
nobiscū: & remittem⁹ vobis ꝑstationes multas: &
dabimus vobis donatiōes. Et nūc absoluo vos
& omnes iudeos a tributis: & ꝑcia salis ĩdulgeo: &
coronas remitto: & tertias sēinis: & dimidiā partē
fructus ligni q̄ō est portiōis mee relīquo vobis
ex hodierno die: & deinceps ne accipiat a ⁊ra iu
da: & a tribus ciuitatib⁹ que addite sūt illi ex sama
ria & galilea: ex hodierna die & in totum tps. Et
irl̄m sit sancta & libera cū finibus suis: & decime & 7
tributa ipi⁹ sint. Remitto et potestatē arc⁹ que ē i
irl̄m: & do eā sūmo sacerdoti: vt constituat in ea
viros quoscūq̄ ipse elegerit q custodiāt eā: & cēz
aīam inde orū q̄ captiua est a ⁊ra iuda ĩ oī regno
meo relinquo liberā gratis vt oēs a tributis sol
uant̄ etiā pecorum suorū. Et oēs dies solēnes &
sabbata & neomēie & dies decreti: & tres dies āte
diē solēnē: & tres dies post diez solēnē: sint oēs i
munitat⁹ & remissionis oīb⁹ iudeis q sūt ĩ regno
meo. Et nemo habebit ptātē agere aliqd: & mo
uere negocia aduersus aliquez illorū in oī causa:
Et vt ascribant̄ ex iudeis ĩ exercitu regis ad tri
ginta milia viror⁹. Et dabunt̄ illis copie vt opor
tet oīb⁹ exercitibus regis: & ex eis ordinabunt̄ q
sint ĩ munitionib⁹ regis magni. Et ex bis cōstitu
ent̄ sup negocia regni que agūt̄ ex fide: & ꝓncipes
sint ex eis: & ambulēt ĩ legib⁹ suis sicut ꝓcepit rex 8
ĩ ⁊ra iuda. Et tres ciuitates que addite sūt iudee
ex regiōe samarie: cū iudea reputētur vt sint sub
vno: & nō obediāt aliene ptāti nisi sūmo sacerdo
ti: ptolemaida & cōfines eius: quas dedi donum
scis qui sūt in irl̄m ad necessarios sūptus scōr.
Et ego dabo singulis ānis quindecim milia sicloz
argenti de rōnibus regis que me cōtingunt: & oē
q̄ō reliquū fuerit q̄ō nō reddiderant q sup negō
cia erāt ānis ꝓrib⁹ ex hoc dabunt in opa dom⁹.
Et sup hec quinq̄ milia sicloz argenti que accipie
bant de scōr rōe ꝑ singulos ānos: & hec ad sacer
dotes ptineant qui mīsterio funguntur. Et qcūq̄
cōfugerint ĩ tēplum q̄ō est hierosolymis & in oī
bus fimb⁹ eius: obnoxii regi in oī negocio dimit
ant̄ & vniuersa que sūt eis in regno meo: libera
habeant. Et ad edificanda vel restaurāda opera
scōr: sūptus dabūtur de rōne regis: & ad extruē
dos muros in'irl̄m: & cōmuniendos in circuitu:
sūptus dabūtur de rōne regis: & ad construēdos
muros in iudea. Ut audiuit āt ionathas & ppl̄s
sermones istos: nō crediderunt eis: nec receperunt
eos: q̄r recordati sūt malicie magne quā fecerat
in isrl̄: & tribulauerat eos valde. Et cōplacuit eis
in alexandrū q̄r ipe fuerat eis ꝓnceps sermonum
pacis & ipi auxiliū ferebāt oībus dieb⁹. Et cōgre
gauit rex alexander exercitū magnū & admouit
castra ꝺ demetriū. Et cōmiserūt ꝓlium duo r̄ges

7 fugit exercitus demetrij:7 insecutus ē eū alexā
der:7 incubuit sup eos. Et inualuit plū nimis do
nec occidit sol:et cecidit demetrius i die illa. Et
misit alexander ad ptolemeū regē egypti legatus
ſm hec verba dicēs. Quīm regressus sū i regnū me
um et sedi i sede patruz meoz:et obtinui pncipa
tum et cōtriui demetriū:et possedi regionē nraz
et cōmisi pugnā cū eo:et cōtrit9 ē ipse et castra ei9
a nobis:et sedem9 in sede regni ei9 et nunc statua
mus ad iuicē amicitiā:et da mihi filiā tuā vxorē
7 ero gener tu9:et dabo tibi dona:7 ipsi dignitatē.
Et rndit rex ptolemeus dicēs. Felix dies i qua re
uersus es ad terrā patrū tuoz:7 sedisti in sede re
gni eoz. Et nunc faciā tibi qđ scripsisti: ſz occur
re mihi ptolemaidā:vt videam9 iuicē nos:et ſpō
deam tibi ſic dixisti. Et exiuit ptolemeus de egyp
to:ipse et cleopatra filia eius:et vēit ptolemaidā
anno cētesimo sexagesimosecūdo. Et occurrit ei
alexander rex. Et dedit ei cleopatrā filiā suaz:et
fecit nuptias ei9 ptolemaide. sicut reges i magna
gloria. Et scripsit alexander rex ionathe:vt vēi
ret obuiā sibi. Et abiit cū gloria ptolemaidaz et
occurrit ibi duob9 regib9:et dedit illis argentum
multum et aurū et dona:7 inuenit gratiā in cōspec
tu eoz. Et cōuenerūt aduersus eū viri pestilētes
ex isrl viri iniqui interpellantes aduersus eum et
non intendit ad eos rex. Et iussit spoliari iona
than vestib9 suis:7 indui eū purpura. Et ita fece
runt. Et collocauit eū rex sedere secū:dixitq; pn
cipib9 suis. Exite cū eo in mediuz ciuitatis:7 pdi
dicate vt nemo aduersus eū iterpellet de vllo ne
gocio:nec gsq; ei molestus sit de vlla rōne. Et fa
ctum ē vt viderūt q interpellabāt glriaz eius que
pdicabatur:7 optum eū purpura:fugerūt oēs. Et
magnificauit eū rex:7 scripsit eū inter pmos ami
cos:7 posuit eū ducē 7 pticipem pncipat9. Et re
uersus est ionathas in irl'm cuz pace 7 leticia. In
anno centesimo sexagesimognto:venit demetri9
fili9 demetrij a creta in trā patrū suoz. Et audiuit
alexander rex 7 contristat9 ē valde:7 reuersus est
antiochiā. Et cōstituit demetri9 rex apollonium
ducē q erat celesyrie:7 cōgregauit exercitū ma
gnū 7 accessit ad iāniam 7 misit ad ionathan sū
mū sacerdotē dicens. Tu sol9 resistis nobis. Ego
aūt fact9 sum in derisū 7 in opprobriū: pptereā qz
tu ptātem aduersū nos exerces in montib9. Nūc
ergo si cōfidis in virtutibus tuis descēde ad nos
in cāpuz:et cōpemur illic inuicē:qz mecū est vir
tus bellozū. Interroga et disce quis sū ego et ce
teri qui auxilio sūt mihi:q 7 dicūt qz nō pōt stare
pes vr añ faciem nram:qz bis in fugam cōuersi
sūt pres tui in trām suā. Et nūc quō poteris susti
nere eqtatū 7 exercitum tū in cāpo vbi nō est la
pis neq; saxū neq; locus fugiendi. Et audiuit aūt
ionathas sermones appollonij:motus est aīo. Et
elegit decē milia virozū:7 exiit ab irl'z:7 occurrit
ei simon frr ei9 in adintoziū. Et applicuerūt castra
i ioppen. Et exclusit eū a ciuitate:qz custodia ap
pollōij ioppe erat:7 oppugnauit eā. Et exterriti
qui erant in ciuitate aperuerunt ei:7 obtinuit iona
thas ioppen. Et audiuit appollonius:7 admouit
tria milia egtum 7 exercitū multū. Et abiit aço
tum tāq; iter faciens:7 statim exiit in cāpū:eo q
hēret multitudinē equitū 7 cōfideret in eis. Et i
secutus ē eū ionathas in açotū:7 cōmiserūt plū.
Et reliquit appolloni9 in castris mille egtes p9
eos occulte. Et cognouit ionathas qñ isdie sūt
p9se:7 circuierūt castra eius 7 iecerūt iacula i po
pulum a mane vsq; ad vespam. Populus aūt sta
bat sicut pceperat ionathas 7 laborauerunt equi
eoz. Et eiecit simon exercitū suū:7 cōmisit cōtra
legionē. Equites enī fatigati erāt. Et contriti sunt
ab eo 7 fugerunt. Et q dispsi sunt p campū fuge
runt in açotū:7 intrauerūt in bethagon idolū su
um:vt ibi se liberarent. Et succēdit ionathas aço
tum:7 ciuitates q erāt in circuitu ei9:7 accepit spo
lia eoz:7 templū dagon 7 oēs q fugerūt in illud
succēdit igni. Et fuerunt q ceciderūt gladio cum
his q succēsi sūt:fere octo milia virozū. Et mouit
inde ionatas castra:7 applicuit ea ascalonā:7 ex
ierunt de ciuitate obuiā illi in magna glria. Et re
uersus ē ionathas in irl'm cū suis habētib9 spolia
multa. Et factū ē vt audiuit alexāder rex ſmōes
istos addidit adhuc glorificare ionathan. Et mi
sit ei fibulā aureā sic9 suetudo ē dāi cognat9 rgū
Et dedit ei accharō 7 oēs fines ei9 i possessionē.

Et rex egypti cōgregauit exercitū sicut
arenā que est circa ozam maris:7 naues multas:7 qrebat obtinere regnuz
alexandri dolo:7 addere illō regno suo: Et exiit
in syriam vbis pacificis:7 apiebant ei ciuitates:7
occurrebāt ei qz mandauerat alexander rex exi
re ei obuiā:eo q socer su9 eēt. Cū aūt introiret ciui
tatē ptolemeus ponebat custodias militū in sin
gulis ciuitatib9. Et vt appropiauit açoto oñde
runt ei tēplum dagon succensū igni:7 açotū 7 ce
tera ei9 demolita 7 corpora piecta:7 eoz qui cesi
erant in bello tumulos quos fecerant sec9 viā. Et
narrauerūt regi qz hec fecerat ionathas:vt iuidi
am facerēt ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas
rgi in ioppen cū glria:7 iuicē se salutauerūt:7 doz
mierunt illic. Et abiit ionathas cū rge vsq; ad flu
uium q vocabatur eleutherus:7 reuersus est in
irl'm. Rex aūt ptolemeus obtinuit dñiuz ciuitatū
vsq; seleuciā maritimā:7 cogitabat in alexandrū
cōsilia mala. Et misit legatos ad ōmetriū dicēs.
Veni cōponam9 inter nos pactū:7 dabo tibi filiā
meā quam hz alexander:7 regnabis in regno pa
tris tui. Penitet enī me q dederim illi filiā meā.
Quesiuit enī me occidere. Et vituperauit eū:pp
tereā q cōcupierat regnū eius: Et abstulit filiam
suam 7 dedit eā demetrio 7 alienauit se ab alexā
dro:7 manifestate sunt inimicitie ei9. Et intrauit
ptolemeus aūtiochiā 7 iposuit duo diademata ca
piti suo:egypti:7 asie. Alexander autē rex erat in
cilicia illis tpib9:qz rebellabant qui erāt i locis

illis. Et audiuit alexander: et venit ad eū in bellū. Et pduxit ptolemeꝰ rex exercitū: et occurrit ei in manu valida: et fugauit eū. Et fugit alexander in arabiam: vt ibi ptegeret. Rex aūt ptolemeꝰ exaltatus ē: et abstulit çabdiel arabs caput alexandri et misit ptolemeo. Et rex ptolemeus mortuꝰ ē in die tertia: et q erāt in munitionibꝰ pierūt ab his q erāt ītra castra. Et regnauit ōmetrius āno centesimo septuagesimo septimo. In diebꝰ illis cōgregauit ionathas eos qui erāt in iudea: vt expugnarent arcem q ē ī irl'm et fecerūt ō eam machinas multas. Et abierūt quidā q oderāt gentē suā viri iniqui ad regē demetriū: et renunciauerūt ei q ionathas obsideret arcē. Et vt audiuit iratus est: et statī venit ptolemaidā et scripsit ionathe ne obsideret arcē: sed occurrēt sibi ad colloquz festīato. Vt audiuit aūt ionathas iussit obsidere. Et elegit de seniorib⁹ isrl' et de sacerdotib⁹: et dedit se periculo. Et accepit aurū et argētū et vestē et alia exenia multa: et abiit ad regem ptolemaidā: et inuenit grāz ī ꝺspectu eiꝰ. Et iterpellabāt aduersꝰ eū gdā iniqui ex gēte sua. Et fecit ei rex sicē fecerūt ei q aūt eū fuerāt. Et exaltauit eū ī cūspectu oīuz amicoꝝ suoꝝz: et statuit ei ꝓncipatū sacerdotij: et quecūqz alia hāīt prius ꝑciosa: et fecit euz ꝓncipē amicoꝝ. Et postulauit ionathas a rege vt immunem faceret iudeam et tres toparchias. i. samariā et cōfines eius: et ꝓmisit ei talēta trecenta. Et cōsensit rex: et scripsit ionathe epistolas de his oīb⁹ hūc modū continētes. Rex demetriꝰ fratri ionathe salutem et genti iudeoꝝ. Exemplū epistole quā scripsimꝰ lasthenī parēti nr̄o de vobis misimus ad vos: vt sciretis. Rex demetrius: lasthenī parēti: salutem. Genti iudeoꝝ amicis nr̄is et cōseruātib⁹ q̄ iusta sunt apud nos decreuimꝰ bñfacere: ꝓpter benignitatē ipsoꝝz quā erga nos hñt. Statuimꝰ q̄ illis oēs fines iudee et tres ciuitates lydaz et ramathe q̄ addite sūt iudee ex samaria: et oēs confines earū sequestratri oīb⁹ sacrificātib⁹ ī hierosolymis ꝓ his q̄ ab eis ꝓtius accipiebat rex p singulos annos: et ꝓ fructib⁹ ꝛre et pomoꝝ. Et alia q̄ ad nos pertinebāt decimarū: et tributoꝝ: ex hīs tpe remittimus eis: et areas salinaꝝ et corōaſ q̄ nob deferebāt oīa ipis cōcedimus: et nihil hoꝝ irritū erit ex hīs: et ī oē tps. Hūc q̄ curate facere hoꝝ exēplū: et dēt ionathe: et ponāt ī mōte sācto et ī loco celebri. Et videns demetriꝰ rex: q̄ siluit ītra ī cōspectu suo: et nihil ei resistit dimisit totū exercitū suuz vnūquēqz ī locū suū: excepto pegrino exercitu quē traxit ab īsulis gētiū: et inimici erāt ei oēs exercitꝰ patruz eius. Tryphō aūt erat gdā partiū alexādri ꝓus: et vidit qm̄ oīs exercitꝰ murmurauit ō demetriū: et iuit ad emalchuel arabē q nutriebat ātiochū filiū alexandri: et affidebat ei vt traderet euz ipsi vt regnaret in loco patris sui. Et nunciauit ei quanta fecit demetriꝰ: et inimicitias exercituū eiꝰ aduersus illū. Et mansit ibi dieb⁹ multis. Et misit ionathas ad demetriū regem vt eijceret eos q ī arce erāt in irl'm: et q in ꝓsidijs erāt: qz ꝑpugnabāt isrl'. Et misit demetriꝰ ad ionathā dicēs. Non hoc tm̄ faciam tibi et genti tue: sed gl'ia illustrabo te et gentē tuā cum fuerit oppoztunū. Hunc ergo recte feceris si miseris in auxilium mihi viros: qz discessit oīs exercitꝰ meus. Et misit ei ionathas tria milia viroꝝ fortiū antiochiam. Et venerūt ad regem: et delectatꝰ est rex in aduentu eoꝝ. Et conuenerunt qui erant de ciuitate: cētū viginti milia viroꝝ: et volebant interficere regē. Et fugit rex ī aulam: et occupauerunt qui erāt de ciuitate itinera ciuitatis: et ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos in auxiliū: et cōuenerunt oēs simul ad eum. Et dispersi sē oēs p ciuitatē: et occiderunt in illa die centū milia hoīuz. Et succēderūt ciuitatē: et ceperunt spolia multa in illa die: et liberauerūt regez. Et viderunt q erant de ciuitate q̄ obtinuissēt iudei ciuitatē sicut volebant: et infirmati sūt mēte sua: et clamauerūt ad regem cū ꝑcibus dicentes. Da nobis dextras: et cessēt iudei oppugnare nos et ciuitatē. Et piecerūt arma sua et fecerūt pacez. Et gl'ificati sūt iudei in cōspectu regis: et in cōspectu oīum q erant in regno eiꝰ: et noīati sunt in regno. Et regressi sunt ī irl'm: hītes spolia multa. Et sedit demetriꝰ rex in sede regni sui: et siluit tra in cōspectu eius. Et mētitus ē oīa quecūqz dixit et abalienauit se a ionatha: et nō retribuit ei fz beneficia q̄ sibi tribuerat: et vexabat eum valde. Post hec āt reuersus ē tryphon et antiochꝰ cū eo puer adolescens: et regnauit et ꝓposuit sibi diadema. Et congregati sē ad euz oēs exercitus quos dispersērat demetrius: et pugnauerūt contra eum: et fugit et terga vtit. Et accepit tryphon bestias: et obtinuit antiochiam. Et scripsit antiochus adolescens ionathe dicēs. Constituo tibi sacerdotiū et constituo te super q̄tuoꝝ ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea in ministeriuz: et dedit ei potestatē bibēdi in auro et cē in purpura: et habere fibulam aureā. Et simonē fratrē eiꝰ constituit ducē a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et exiit ionathas et pābulabat trans flumen ciuitates: et congregatus est ad eum oīs exercitus syrie in auxilium. Et venit aschalonē: et occurrerunt ei honorifice de ciuitate. Et abiit inde gaçā: et concluserunt se qui erant gaçe: et obsedit eam: et succendit q̄ erant in circuitu ciuitatis: et ꝑdatus est eam. Et rogauerunt gaçēses ionathā: et dedit illis dextram et accepit filios eoꝝ in obsides: et misit illos in irl'm: et pambulauit regiones vsq̄ damascum. Et audiuit ionathas quia ꝑuaricati sunt ꝓncipes demetrij in cades que est in galilea cum exercitu multo volentes eum remouere a negocio regni: et occurrit illis: fratrem autez suum simonē reliqt intra ꝓuintiam. Et applicuit simon ad bethsuram: et expugnabat eā diebꝰ multis: et cōclusit eos. Et postulauerunt ab ea dextras accipere: et dedit illis. Et eiecit eos inde et cepit ciuitatem: et posuit ī ea ꝓsidiuz. Et ionathas et

castra eius applicuerũt ad aquaz genesar:z ãte lucem vigiliauerũt in campo asor. Et ecce castra alienigenarum occurrebãt ĩ cãpo:z tẽdebãt ei ĩsidias ĩ mõtib⁹:ipse aũt occurrit ex aduerso. Insidie vero exurrexerũt de locis suis:z cõmiserũt pliuz. Et fugerunt q erãt ex pte ionathe oẽs:z nemo relictus ẽ ex eis nisi matathias filⁱ absolomi:z iudas filⁱ calphi:pnceps militie exercitus. Et scidit ionathas vestimẽta sua:z posuit trã ĩ capite suo:z ozauit. Et reuersus ẽ ionathas ad eos in pliũ z cõuertit eos ĩ fugã:z pugnauerũt. Et viderũt qui fugiebãt ptes illⁱ:z reuersi sũt ad eũ:z insequebãtur cũ eo oẽs vsqz cades ad castra sua:z pueneꝛt vsqz illuc. Et ceciderũt de alienigenis in die illa tria milia virozꝫ:z ꝛuersus ẽ ionathas ĩ irlz.

XII

Et vidit ionathas qz tps eũ iuuat:z elegit viros z misit eos romã statuere z renouare cũ eis amicitiã. Et ad spartiatas z ad alia loca misit epl̃as ꝛz eãdẽ fozmã. Et abierunt romã:z itrauerũt curiã:z dixerũt. Jonathas sũmus sacerdos z gens iudeozꝫ miserunt nos:vt renouem⁹ amicitiã z societatẽ ꝛm pstinũ. Et dederũt illⁱ epl̃as ad ipos p loca:vt ỏducerẽt eos ĩ trã iuda cũ pace. Et hoc ẽ exẽplum epl̃aꝫ quas scripsit ionathas spẽtiatis. Jonathas sũmus sacerdos z seniozes gentis:z sacerdotes z reliqⁱ ppls iudeozꝫ:spartiatis ffribus salutẽ. Jã pdẽ misse erãt epl̃e ad oniã sũmũ sacerdotẽ a dario q regnabat apud vos:qñ estis ffres nr̃i: sicut scriptũ cõtinet qỏ subiectũ ẽ. Et suscepit onias virũ q missus fuerat cũ honoze:z accepit epistolas ĩ qb⁹ significabaꝫ de societate z de amicitia. Nos.n.cuz nullo boꝫ indigerem⁹: bñtes solatio sactos libzos q sũt in mãib⁹ nr̃is:maluim⁹ mittẽ ad vos renouare fraternitatẽ z amicitiã:ne forte aliẽi efficiamur a vobis. Multa enĩ tpa trãsierũt ex q̃ misistis ad nos. Nos g ĩ oi tpe sine intermissiõe ĩ dieb⁹ solẽnib⁹:z ceteris qb⁹ oportet:memozes sum⁹ vr̃i ĩ sacrificijs q̃ offerim⁹:z ĩ obseruationib⁹:sic̃ phas ẽ z decet meminisse fratrũ. Letamur itaqꝫ ỏ gla vr̃a. Nos aũt circũdederũt multe tribulatiões z multa pl̃ia z impugnauerũt nos reges q sũt in circuitu nr̃o. Voluim⁹ q vobis molesti ee neqꝫ ceteris socijs z amicis nr̃is ĩ bis pl̃ijs. Dabuim⁹.n. de celo auxiliũ z liberati sum⁹ nos:z humiliati sũt inimici nr̃i. Elegim⁹ itaqꝫ neumeniũ antiochi filiũ z antipatrẽ iasonis filium:z misim⁹ ad romanos renouare cũ eis amicitiã z societatẽ pstinã. Mandauim⁹ itaqꝫ eis vt ueniãt ẽt ad vos:z salutẽt vos:z reddant vobis epl̃as nr̃as de inouatione ffr̃nitatis nr̃e. Et nunc bñ facietis rñdentes nobis ad hec. Et hoc rescriptũ epl̃aꝫ qỏ misit onias. Rex spartiataꝫ onias ionathe sacerdoti magno salutem. Inuentus est in scriptura de spẽtiatis z iudeis:qm̃ sũt ffres:z qz sũt de genere abzahã. Et nũc ex q̃ hec cognouim⁹ bñ facitis scribẽtes nobis de pace vestra. Ez z nos rescripsim⁹ vobis. Pecora nr̃a z possessiones nr̃e: vr̃e sũt:z vr̃e nostre.

Mandauim⁹ itaqꝫ hec nũciari vobis. Et audiuit ionathas quoniã regressi sunt pncipes demetrij cuz exercitu multo supza cẽ.pus pugnare aduersus eum:z exijt ab irlm:z occurrit eis in amathite regione. Non enĩ dederat eis spacium vt ĩgrederentur regionẽ eius. Et misit speculatozes in castra eozum:z reuersi renunciauerũt q̃ constituũt superuenire illic nocte. Cum occidisset autẽ sol:pcepit ionathas suis vigilare:z esse in armis paratos ad pugnã tota nocte. Et posuit custodes p circuitum castrozũ. Et audierunt aduersarij q̃ paratus est ionathas cum suis in bello:z timuerunt z fozmidauerunt in coꝛde suo:z accẽderũt focos in castris suis. Jonathas autem z qui cum eo erant nõ cognouerunt vsqz mane. Videbant autẽ luminaria ardentia:z secutus est eos ionathas:z nõ comprehendit eos. Transierunt enim flumẽ eleutherũ. Et diuertit ionathas ad arabas qui vocabantur çabadei:z percussit eos z accepit spolia eozum. Et iunxit:z venit damascum:z pambulabat oẽm regionez illã. Simon aũt exijt:z venit vsqz ascalonem:z ad pxia presidia:z declinauit in ioppen:z occupauit eam. Audiuit enĩ q̃ vellent presidium tradere partib⁹ demetrij:z posuit ibi custodes:vt custodirent eaz. Et reuersus est ionathas z conuocauit seniozes populi:z cogitauit cum eis edificare pl̃idia in iudea:z edificare muros in irlm:z exaltare altitudĩe magna inter medium arcis z ciuitatis: vt separet eam a ciuitate:vt essz ipa singulariter:z neqꝫ emãt neqꝫ vendant. Et conuenerunt vt edificarent ciuitatẽ:z cecidit murus qui erat super tozzentem ab oztu solis:z reparauit eum qui vocatur caphethetha. Et simon edificauit adiada in sephela: z munuit eam:z imposuit poztas z seras. Et cum cogitasset triphon regnare asie: z assumere diadema z extendere manum in antiochum regem:timens ne forte non permitteret eum ionathas ꝛz pugnaret aduersus eum:querebat comprehendere eum z occidere. Et exurgens abijt in bethsan:z exijt ionathas obuiam cũ quadraginta milibus virozum electozum in prelĩ:z venit bethsan. Et vidit triphon quia venit ionathas cũ exercitu multo:vt extenderet in eum manus z timuit. Et excepit eum cum honoze:z commẽdauit eũ omnibus amicis suis:z dedit ei munera. Et precepit exercitibus suis vt obedirẽt ei sicut sibi. Et dixit ionathe. Ut quid vexasti vniuersũ populum:cum bellum nobis non sit? Et nunc remitte eos in domos suas. Elige autez tibi viros paucos qui tecum sint:z veni mecum ptolemaidan: z tradam eam tibi:z reliqua pl̃idia:z exercitũ:z vniuersos prepositos negocij:z conuersus abibo. Propterea enĩ veni. Et credidit ei z fecit sicut dixit z dimisit exercitũ:z abierũt ĩ trã iuda. Retinuit aũt secum tria milia virozꝫ:ex qbus ꝛmisit in galileam duo milia:mille aũt venerunt cum eo. Ut aũt intrauit ptolemaidã ionathas:clauserũt

portas ciuitatis ptolemēses:et cōphenderunt eū: et oēs qui cū eo intrauerūt:gladio interfecerūt.

Et misit triphon exercitū et egtes in galileā et in campū magnū:vt pderēt oēs socios ionathe. Et illi cū cognouissent:q̄ cōphensus ē ionathas et periit:et oēs qui cū eo erant:hortati sūt semetipos:et exierunt pati in plium. Et videntes bi q̄ insecuti fuerant:q̄ p aīa res ē illis:reuersi sūt:illi āt venerunt oēs cū pace in trām iuda. Et plāxerūt ionathā et eos q̄ cū ipo erāt valde. Et luxit isrl luctu magno. Et quesierūt oēs gētes que erāt i circuitu eor̄ obterē eos. Dixerūt.n. Nō hūt pncipē et auxiliantem:nūc ergo expugnem⁹ illos:et tollamus de oibus memoriam eor̄.

XIII

Audiuit simon q̄ cōgregauit triphon exercitū copiosū:vt veniret in trā iuda et attereret eā:vidēs:q̄ i tremore ppls ē et in timore :ascendit irl'm et congregauit ppl'm et adhortans dixit. Vos scitis quāta ego et fres mei et dom⁹ pris mei fecim⁹ p legibus et p scis plia:et angustias quales vidimus. Hor̄ grā pierūt fres mei oēs ppt isrl:et relictus sū ego solus. Et nunc nō mihi cōtingat pcere aīe mee:in oī tpe tribulationis. Nō.n.melior sum fribus meis. Vindicabo itaq̄ gentē meā et sanctā:natos quoq̄ nros et vxores:q̄ cōgregate sūt vniuerse gentes cōterē nos inimicitie grā. Et accessus ē spūs pplī simul vt audiuit hmones istos:et rnderūt voce magna dicentes. Tu es dux nr̄ loco iude et ionathe fris tui. Pugna pliū nr̄m:et oīa q̄cūq̄ dixeris nobis faciemus. Et cōgregans oēs viros bellatores accelerauit cōsumare vniuersos muros irl'm:et munuit eā in'gyro. Et misit ionathan filiū absolomi et cū eo exercitū nouū in ioppen:et eiectis bis qui erant i arce remāsit illic ipe. Et mouit triphon a ptolemaida cū exercitu multo vt veniret i trām iuda:et ionathas cū eo in custodia. Simon autē applicuit in addus cōtra faciē cāpi. Et vt cognouit triphō q̄ surrexit simō loco fris sui ionathe: et q̄ cōmissurus ect cū eo plium: misit ad eū legatos dicēs. Pro argento q̄ debebat fr̄ tuus ionathas in rōne regis ppter negocia q̄ būit:detinuim⁹ eū. Et nūc mitte argenti talenta centū et duos filios ei⁹ obsides vt nō dimissus fugiat a nob: et remittem⁹ eum. Et cognouit simon q̄ cū dolo loq̄retur secū. Iussit tn̄ dari argētū et pueros: ne inimicitiā magnā sumeret ad ppl'z isrl dicētē: q̄ nō misit ei argentū et pueros:ppterea periit. Et misit pueros et centū talēta. Et mētitus est:et nō dimisit ionathā. Et post hec venit triphon i tra regionē vt ptereret eā:et gyrauerūt p viā que ducit ador. Et simon et castra ei⁹ ābulabāt in oēz locū q̄cūq̄ ibant. Qui aūt i arce erāt:miserūt ad triphonē legatos vt festinaret venire p desertū:et mitteret illis alimonias. Et parauit triphō oēm equitatū:vt veniret illa nocte. Erat.n.nix multa valde:et nō venit i galaditbim. Et cū appropinquasset baschaman:occidit ionathan et filios ei⁹ illic.

Et cōuertit triphon et abijt i terram suā. Et misit simō et accepit ossa ionathe frīs sui et sepelinit ea in modin ciuitate patrū eius. Et plāxerūt eū oīs isrl plāctu magno:et luxerūt eū dies mltos. Et edificauit simon sup sepulchrū pris sui et frm suor̄: edificiū altū visu lapide polito retro et añ:et statuit septē pyramidas vnā cōtra vnam :pri et mri:et quatuor fribus. Et his circūposuit colūnas magnas:et sup colūnas arma:ad memoriā eternam: et iuxta arma naues sculptas:q̄ viderēt ab hoīb⁹ nauigantib⁹ mare. Hoc ē sepulchrum qō fecit in modin vsq̄ in hūc diē. Triphon autē cū iter faceret cū antiocho rege adolescēte dolo occidit eū: et regnauit i loco ei⁹. Et iposuit sibi diadema asie et fecit plagā magnā in terra. Et edificauit simon plidia iudee:muniens ea turribus excelsis:et muris magnis:et portis et seris: et posuit alimenta in munitionibus. Et elegit simon viros et misit ad demetriū regem vt faceret remissionē regiōi: q̄ actus oēs triphonis p direptionē fugerant gesti. Et demetrius rex ad hēc ista rndit ei:et scripsit ep̄lam talē. Rex demetri⁹ simoni sūmo sacerdoti et amico regū et seniorib⁹ et gēti iudeor̄ salutem. Coronā aureā:et baben quā misistis suscepimus:et pati sum⁹ facere vobiscū pacē magnam:et scribere ppositis regis remittere vobis q̄ indulsimus. Quecūq̄.n.cōstituim⁹ vobis cōstant. Munitiōes q̄s edificastis vobis sint. Remittim⁹ q̄q̄ ignorātias et pctā vsq̄ i hodiernū diez:et coronā quā debebatis. Et si qd aliud erat tributariū in irl'm:iam n̄ sit tributariū. Et si q̄ ex vobis apti sūt oscribi inter nros oscribat:et sit iter nos pax. Anno cētesimo septuagesimo ablatū ē iugū gentiū ab isrl. Et cepit ppls isrl scribere in tabulis et gestis publicis:ano pmo sub simōe sūmo sacerdote magno duce et pncipe iudeor̄. In dieb⁹ illis applicuit simon ad gazā:et circūdedit eā castris:et fecit machinas.et applicuit ad ciuitatē et pcussit turrē vnā et cōphendit eā. Et q̄ erupant erāt itra machinas et ciuitatē:et fact⁹ ē mot⁹ magn⁹ i ciuitate. Et ascenderūt q̄ erāt i ciuitate cū vxorib⁹ et filijs supra murum scissis tunicis suis:et clamauerūt voce magna postulantes a simōe dextras sibi dari et dixerūt. Nō nobis reddas ex malicias nr̄as:sed ex mias tuas:et fuiemus tibi. Et flexus simon:nō debellauit eos:eiecit tn̄ eos de ciuitate:et emēdauit edes i q̄b⁹ fuerant simulacra:et tūc itrauit i eas cū hymnis bñdicens dñm. Et eiecta ab ea oī imūdicia collocauit in ea viros q̄ legē facerēt:et munuit eā et fecit sibi bitationē. Qui āt erāt i arce irl'm phibebāt egredi et igredi regionē:et emere ac vēdē et esurierūt valde:et multi ex eis fame pierunt. Et clamauerūt ad simonē vt dextras accipent:et dedit illis. Et eiecit eos ide et mūdauit arcē a ptaminatiōib⁹. Et itrauerūt in eā:ctia et vicesima die scdi mensis:ano cētesimo septuagesimo primo cum laude et ramis palmarum et cynaris et cymbalis et nablis et hymnis et canticis: quia contritus est

inimicus magn⁹ ex isr̃l. Et cōstituit vt oīb⁹ ānis agerent̃ dies hi cū leticia. Et muniuit mōte tēpli: qui erat see⁹ arcez:z habitauit ibi ipse z qui cū eo erāt. Et vidit simon iohannē filium suum q̄ fortis pželij vir esset: z posuit eum ducē virtutū vniuersaz:z habitauit i gaçaris. XIIII

Anno cētesimo septuagesimosecundo cō gregauit rex demetrius exercitū suū:z abijt mediam ad ꝺbenda sibi auxilia:vt expugnaret triphonez. Et audiuit arsaces rex pſi/dis z medie: qz intrauit demetri⁹ cōfines suos:z misit vnū de p̄cipibus suis vt ꝺpbēderet eū vi uum:z adduceret eū ad se. Et abijt z pcussit castra demetrij z cōprehēdit eū:z duxit eū ad arsacē:z posuit eū in custodia. Et siluit oīs t̄ra iuda oībus diebus simōis:z q̄siuit bona gēti sue:z placuit il/lis ptās ei⁹:z gl̃ia ei⁹ oīb⁹ diebus. Et cū oī gl̃ia sua accepit ioppē i portū:z fecit itroitū i insul̃ maris. Et dilatauit fines gētis sue z obtinuit regionē. Et congregauit captiuitatē multā:z dn̄atus ē gaçare z bethsure z arci:z abstulit īmūditias ex ea: z nō erat q̄ resistēt ei. Et vnusq̄sq̄ colebat t̄rā suaz cuz pece:z t̄ra iuda dabat fruct⁹ suos:z ligna cāpoꝝ fructū suū. Seniores in plateis sedebāt oēs:z de bonis t̄re tractabāt: z iuuenes īduebant se gl̃iam z stolas belli. Et ciuitatib⁹ tribuebat alimonias: z cōstituebat eas vt essēt vasa munitiōis:q̄adusq̄ noīatū est nomē gl̃ie eius vsq̄ ad extremū t̄re. Fecit pacē sup terrā:z letat⁹ est isr̃l leticia magna. Et sedit vnusq̄sq̄ sub vite sua:z sub ficulnea sua: z non erat q̄ eos t̄reret. Defecit īpugnās eos sup t̄rā:reges cōtriti sunt i diebus illis. Et confirmauit oēs hūiles ppli sui:z legē exq̄siuit z abstulit oēm iniquū z malū. Sēca glozificauit:z mltiplicauit vasa scōrū. Et auditū est rome qa defunct⁹ esset ionathas et vsq̄ in spartiatas:z cōtristati sūt valde. Ut audierūt aūt q̄ simon frater ei⁹ factus eēt sūmus sacerdos loco eius:z ipe obtineret oēm regionē z ciuitates i ea:scripserūt ad eū tabulis ereis vt renouarēt amicitias z societatē:quā fecerāt cū iuda z cū ionatha frib⁹ ei⁹. Et lecte sūt i conspectu eccl̃ie in ir̃m. Et hoc exēplum epl̃ax q̄s spartiate miserunt. Spartianoꝝ p̄cipes z ciuitates: simoni sacerdoti magno z senioribus z sacerdotib⁹ z reliquo ppl̃o iudeoꝝ frib⁹:salutē. Legati qui missi sunt ad ppl̃m nr̃m nūciauerunt nobis de vr̃a gl̃ia z honore:z leticia:z gauisi sumus in itroitu eoꝝ. Et scripsimus q̄ ab eis erant dicta in cōcilijs ppli sic. Numenius ātiochi:z antipater iasōis filius legati iudeoꝝ venerūt ad nos renouantes nobiscū amicitiā p̄stinam. Et placuit ppl̃o excipere viros gl̃iose:et ponere exēplū sermonum eoꝝ:in segregati ppli libris:vt sit ad memoriā ppl̃o sptiataꝝ. Exemplū āt hoꝝ scripsim⁹ simoni magno sacerdoti. Post hoc āt misit simō numeniū romā habētem clypeū aureuz magnū pondo minaꝝ mille:ad statuendā cū eis societatem. Cū āt audisset ppl̃s romanus sermōes istos dixerunt. Quā gr̃arum actionē reddem⁹ simōi z filijs ei⁹? Restituit.n. ipe fr̃es suos:z expugnauit inimicos isr̃l ab eis. Et statuer̃t ei libertatē:z descripserūt i tabulis ereis:z posuerūt i titulis i mōte syon. Et hoc ē exēplum scripture. Octauadecima die mēsis ebul:āno centesimo septuagesimo scō:āno ct̄io sub simone sacerdote magno i asaramel in cōuentu magno sacerdotū z ppli z p̄n cipum z gēt̄ z seniorꝝ regionis:nota facta sūt hec. qm̄ frequēter facta sūt p̄lia in regiōe nr̃a. Simō āt matathie filius ex filijs iarib z fr̃es ei⁹ dederūt se piculo:z restituerūt aduersarijs gētis sue vt starent sct̄a ipoꝝ z lex:z gl̃ia magna gl̃ificauerunt gentē suā. Et cōgregauit ionathas gentē suam:z factus ē illis sacerdos magnus:z appositⁿ ē ad populū suū. Et voluerūt inimici eoꝝ calcare sct̄a:z atterere regionē ipoꝝ:z extendere manⁿ in sct̄a sctoꝝ. Tunc restitit simon:z pugnauit p̄ gēte sua: z erogauit pecunias multas:z armauit viros virtutis gentis sue:z dedit illis stipendia. Et muniuit ciuitates iudee z bethsuram q̄ erat i finib⁹ iudee:vbi erant arma hostiū antea:z posuit illic p̄sidium viros iudeos. Et ioppen muniuit q̄ erat ad mare::z gaçaram q̄ est in finibus açoti:in qua hostes antea hītabant:z collocauit illic iudeos:z q̄ cunq; apta erāt ad cozzeptionē eoꝝ posuit in eis. Et vidit ppl̃s actū simonis z gl̃iam quā cogitabat facere genti sue:z posuerunt eū ducē suum z p̄ncipē sacerdotū eo q̄ ipe fecerit hec oīa:z iusticiam z fidē quā ꝺseruauit genti sue:z exq̄siuit oī modo exaltare ppl̃m suū. Et in diebus eius p̄spatum ē in manib⁹ eius vt tollerent̃ gentes de r̃gione ipoꝝ:z q̄ in ciuitate dauid erant in ir̃l̃z in arce de qua p̄cedebant z cōtaminabāt oīa q̄ in circuitu sctoꝝ sūt:z inferebāt plagā magnam castitati. Et collocauit in ea viros iudeos ad tutamētum regiōis z ciuitatis:z exaltauit muros in ir̃m. Et rex demetri⁹ statuit illi sūmū sacerdotiū. Scōm hec fecē eū amicū suū:z gl̃ificauit eū gl̃ia magna. Audiuit.n. q̄ appellati sūt iudei a romanis amici z socij z fr̃es:z qz susceperūt legatos simōis gl̃iose:z qz iudei z sacerdotes eoꝝ cōsenserūt euz eē ducē suū z sūmū sacerdotē in eternū donec surgat p̄pha fidelis:z vt sit sr̃ eos dux:z vt cura eēt illi p̄ sanctis:z vt cōstitueret p̄positos sup opa eorum z sup regionē:z sup arma z sup p̄sidia:z cura sit illi de scīs:z vt audiat̃ ab oīb⁹:z scribāt̃ i noīe ei⁹ oēs ꝺscriptiōes i regione:z vt opiat̃ purpura z auro:z ne liceat ulli ex ppl̃o z ex sacerdotib⁹ irritū facere aliqd hoꝝ:z ꝺdicere his q̄ ab eo dicūtur:aut cōuocare cōuentū i regione sine ipo:z vestiri purpura z vti fibula aurea. Qui āt fecēit extra hec:aut irritū fecerit aliqd hoꝝ:reus erit. Et cōplacuit oī ppl̃o statuere simonē:z facere f̃z verba ista. Et suscepit simō et placuit ei vt sūmo sacerdotio fungeretur:et eēt dux et p̄rinceps gētis iudeoꝝ et sacerdotū:et p̄esset omnibus. Et scriptur̃ istā dixerūt ponē in tabulis ereis:z

ponē eas ī pybolo scōz in loco celebri. Exēplus āt eoz ponē ī erario: vt hēat simō z filij ei⁹ XV

Et misit rex antiochus filiꝰ demetrij epistolas ab insulis maris: simoni sacerdoti z principi gētis iudeozū z vniuerse gēti: z erant continentes hunc modū. Rex ātiochꝰ simoni sacerdoti magno z gēti iudeozū: salutem. Quīa gdē pestilētes obtinuerunt regnū patrū nostrozuz: volo āt vendicare regnū z restituē illō sic erat antea z lectā feci multitudinez exercitꝰ: z feci naues bellicas. Volo autez pcedē p regionē vt vlciscar in eos q cozzuperūt regionē nr̄am: z qui desolauerūt ciuitates mr̄tas ī regno meo. Nunc g̈ statuo tibi oēs oblatiōes q̄s remiserunt tibi aī me oēs reges: z q̄cūq; alia dona remiserūt tibi: z permitto tibi facē pcussurā ꝓpzij nūmismatis in regione tua. Hierusalē aūt sanctā eē z liberā: z oīa arma q̄ fabzicata sūt z p̄sidia q̄ construxisti q̄ tenes maneant tibi. Et oē debitū regis z que futura sūt regi ex hoc z in totū tps remittūt tibi. Cū aūt obtinuerim⁹ regnū nr̄m: glozificabim⁹ te z gentē tuaz: z tēplū g̈lia magna: ita vt manifestet g̈lia vr̄a in vniuersa tra. Anno ceteſimo septuagesimo q̄rto: exiuit antiochꝰ ī trā patrū suozū: z cōuenerūt ad eum oēs exercitꝰ: ita vt pauci relicti essent cuz triphone. Et insecutꝰ ē eū antiochus rex: z venit dozam fugiēs p maritinaz. Sciebat. n. q; congregata sunt mala ī eū: z reliquit eū exercitꝰ. Et applicuit antiochꝰ sup dozam cū cētū viginti milibus virozum belligeratozū z octo milibꝰ equituz. Et circuiuit ciuitatem: z naues a mari accesserunt: z vexabant ciuitatē a trā z mari: z neminē sinebāt ingredi vel egredi. Venit aūt numeniꝰ z q cū eo fuerant ab vrbe roma habētes epistolas regibus z regionibus scriptas: in qbꝰ cōtinebāt hec. Lucius cōsul romanozuz: ptolemeo regi salutez. Legati iudeozū venerūt ad nos amici nostri renouantes pristinā amicitiā z societatē: missi a simone pzincipe sacerdotū z ppl̄o iudeozū. Attulerūt autē z clypeū aureū minarū mille. Placuit itaq; nobis scribere regibꝰ z regionibꝰ vt nō inferant illis mala: neq; ꝑpugnent eos z ciuitates eoz z regiones eoz: z vt nō ferant auxiliū pugnantibꝰ aduersus eos. Visū āt est nobis accipere ab eis clypeum. Si q ergo pestilentes fugerint de regione ipoz ad vos: tradite eos simoni pncipi sacerdotum: vt vindicet in eos sm̄ legē suā. Hec eadem scripta sūt demetrio regi z attalo z arabe z arsaci: z in oēs regiones z sasame z spartanis z delo z mido z sitione z carie z samū z phāphyliam z lician z alicarnasū z rhodus z saselida z choo z siden z arado z goztynam z gnydū z cypzū z cyrenē. Exēplum āt eoz scripserūt simoni pncipi sacerdotū: z ppl̄o iudeoz. Antiochus āt rex applicuit castra in dozam secūdo admouēs eis sp man z machinas faciens: z conclusit triphonē ne ꝓcederet. Et misit ad eū simon duo milia virozꝫ electoz in auxiliū: z argentū z aurū z vasa copiosa: z noluit ea accipere: sed rupit oīa q̄ pactus est cuz eo antea: z alienauit se ab eo. Et misit ad eum athenobium vnū de amicis suis vt tractaret cum ipo dicēs. Vos tenetis ioppē z gazarā z arcem q̄ est in ir̄m ciuitates r̄gni mei: fines eaz desolastis z fecistis plagā magnā in trā: z dñati estis p loca multa in regno meo. Nūc ergo tradite ciuitates quas occupastis: z tributa locoz: in quibꝰ dñati estis extra fines iudee. Sin āt date ꝓ illis gngenta talenta argenti: z exterminij q̄ō exterminastis z tributoz ciuitatū: alia talenta gngenta. Sin' āt veniemꝰ z expugnabimꝰ vos. Et venit athenobius amicus regis in ir̄m: z vidit g̈liam simonis z claritatē in auro z argento z apparatū copiosum z obstupuit: z retulit ei ꝟba regis. Et rñdit ei simon: z dixit ei. Neq; alienā trām sūpsimus: neq; alienā detinem⁹: sed hereditatē patrū nr̄oz q̄ iniuste ab inimicis nr̄is aliquo tpe possessa est. Nos ꝟo tps hītes vēdicamus hereditatē patrū nr̄oz. Vaz de ioppe z gazara: que expostulas: ipi faciebant in ppl̄o plagam magnā: z in regione nr̄a: horum dam⁹ talēta centum. Et nō rñdit ei athenobius ꝟbum. Reuersus āt cum ira ad regē renunciauit ei ꝟba ista: z g̈liam simōis z vniuersa que vidit: z iratus ē rex ira magna. Triphon āt fugit naui in ozthosaida. Et constituit rex cēdebeum ducē maritimū: z exercitū peditū z equitū dedit illi. Et mādauit illi mouere castra ꝺ faciē iude: z mandauit ei edificare cedronez: z obstruere portas ciuitatis: z debellare ppl̄m. Rex āt psequebatur triphonē. Et puenit cēdebeꝰ iāniam: z cepit irritare plebē z cōculcare iudeā z captiuare ppl̄m z interficē: z edificare cedronē. Et collocauit illic eqtes z exercitum vt egressi pambularent viam iudee sicut constituit ei rex. XVI

Et ascēdit iohānes de gaçaris z nūciauit simoni pr̄i suo q̄ fecit cendebeus ī ppl̄o ipoz. Et vocauit simon duos filios suos seniozes iudam z iohānem: z ait illis. Ego z fres mei z domꝰ pr̄is mei expugnauimꝰ hostes isr̄l ab adolescentia vsq; in hūc diē: z ꝓsperatum ē ī manibus nr̄is liberare isr̄l aliquotiēs. Nūc āt senui: sed estote loco meo z fris mei: z egressi pugnate ꝓ gēte nr̄a. Auxiliū ꝟo de celo vobiscū sit. Et elegit de regione vigiti milia virozꝫ belligeratozꝫ z eqtes: z ꝓfecti sūt ad cēdebeū: z dormierūt ī modin. Et surrexerūt mane z abierūt ī cāpū. Et ecce exercitꝰ copiosus ī obuiā illis: peditū z eqtū: z fluuius torrēs erat ī⁹ mediū ipoz. Et admouit castra ꝺ faciē eoz ipe z ppl̄s eiꝰ: z vidit ppl̄m trepidantē ad trāsfretādū torrentē: z trānsfretauit pm⁹. Et viderūt eū viri: z trāsierūt pᵒ eū. Et diuisit ppl̄z z eqtes ī medio peditū. Erat āt eqtatus aduersarioz copiosus nimis. Et exclamauerūt sacris tubis: a ī fugā uersus ē cēdebeꝰ: z castra eiꝰ: z ceciderūt ex eis mīti vulnerati r̄sidui āt ī munitiōem fugerūt. Tē vulnēat⁹ ē iudas fr̄ iohānis. Iohānes āt insecutꝰ ē eos dōec vēit cedronē quā edificauit z fugerūt

vsq; ad turres que erant in agris acoti: & succendit eas igni. Et ceciderũt ex illꝭ duo milia virorũ: & reuersus est in iudeã in pace. Et ptolemeus filius abobi cõstitutus erat dux in campo hiericho & habebat argentum & auꝝ multũ. Erat enim gener summi sacerdotis. Et exaltatum est cor eiꝰ & volebat obtinere rẽgionem: & cogitabat dolum aduersus simonẽ & filios eius vt tolleret eos. Simon autẽ perambulãs ciuitates q̃ erant in rẽgiõe iudee & solicitudinem gerens eaꝝ descẽdit in hiericho ipe & matathias filius eiꝰ & iudas: ãno centesimo septuagesimo septimo: mẽse vndecimo. Pic ẽ mensis sabath. Et suscepit eos filius abobi in munitiunculã q̃ vocatur doch: cũ dolo quã edificauit: & fecit eis cõuiuiũ magnũ: & abscõdit illic viros. Et cũ iebriat⁹ eẽt simon & filii eiꝰ surrexit ptolemeꝰ cũ suis & sũpserunt arma sua: & intrauerunt in cõuiuium: & occiderũt eũ: & duos filios eius: & quosdam pueros eius. Et fecit deceptionẽ magnam in irl: & rddidit mala ꝓ bonis. Et scripsit hec ptolemeus: & misit regi vt mitteret ei exercitum i auxiliũ: & traderet ei rẽgionẽ & ciuitates eoꝝ & tributa. Et misit alios in gaçarã tollere iohãnem: & tribunis misit epłas vt venirẽt ad se: et daret eis argentum et auꝝ et dona. Et alios misit occupare irl'm et montẽ templi. Et ꝑcurrẽs gdaꝝ nũciauit iohãni in gaçara qꝝ pist⁹ pr̃ eius et fres eius: et gamisit te quoq; interfici. Ut audiuit autẽ vehemẽt expauit: et cõprehendit viros qui venerant ꝓdere eum: et occidit eos. Cognouit enĩ qꝝ rẽbant ꝓdere eum. Et ceꝭa ꝑmonum iohãnis et bellorũ eius: et bonaꝝ virtutũ gbus fortiẽ gessit: et edificij murorum quos extruxit et reꝝ gestaꝝ eius: ece hec scripta sũt in libro dieꝝ sacerdotij eiꝰ: ex q̃ factus ẽ ꝓnceps sacerdotũ post ꝑrem suum.

Explicit liber ꝓmus. Machabeorum.
Incipit secundus. Caplm I

Fratribus q sũt p egyptũ iudeis: salutẽ dicũt fratres q sunt in hierosolymis iudei: & qui i regione iudea: & pacem bonã. Dñs faciat vobis deus & meminerit testamenti sui qõ locut⁹ est ad abraham & ysaac & iacob seruorũ suorũ fidelium: & det vobis cor oĩb⁹ vt colatis eũ: & faciatis eius voluntatẽ corde magno & aõ volenti. Adapiat cor vestrum in lege sua et in ꝓceptis suis: et faciat pacẽ. Exaudiat orões vr̃as: & reconcilieꝭ vobis: nec vos deserat in tpe malo. Et nũc hic sum⁹ orãtes ꝓ vobis. Regnãte demetrio ãno cẽtesimo sexagesimonono: nos iudei scripsim⁹ vobis in tribulatione et impetu qui superuenit nobis in istis annis ex quo recessit iason a sancta terra & a regno. Portam succenderunt: et effuderũt sanguinem ĩnocentem. Et orauimus ad dñm: et exauditi sumus: et obtulimus sacrificiũ et similagi-

ginem: et accendimus lucẽrnas: et ꝓposuimus panes. Et nũc frequentate dies scenophegie mẽsis casleu. Anno cõtesimo octogesimooctauo: ppłus qui est hierosolymis et in iudea senatusq; et iudas: aristobolo magro ptolemei regis qui ẽ de genere chriſtorũ sacerdotũ: et his q i egypto sũt iudeis: salutẽ et sanitatẽ. Be magnis piculis a deo liberati magnifice gr̃as agimus ipsi: vtpote q aduersus talẽ regem dimicauimus. Ipse.n. ebulire fecit de persida eos q pugnauerũt ꝺ nos et scãm ciuitatẽ. Nam cũ in pside esset dux ipse & cũ ipso ĩmẽsus exercitus cecidit in tẽplo nanee cõsilio deceptus sacerdotũ nanee. Et enĩ cũ ea habitatur⁹ venit ad locũ ãtioch⁹ & amici eiꝰ: & vt acciperet pecunias multas dot⁹ noĩe. Aũq; ꝓposuissent eas sacerdotes nanee: & ipse cũ paucis ingressus essꝫ intra ãbitũ phani: clauserũt tẽplũ. Aũ aũt intrasset antioch⁹ aptoq; occulto aditu tẽpli: mittẽtes lapides pcusserũt ducẽ & eos qui cũ eo erant: & diuiserũt mẽbratim: & capitibus ãputatis foras ꝓiecerũt. Per oĩa bñdict⁹ deꝰ q tradidit impios ꝓfanos igit̃ quinta & vicesima die mẽsis casleu purificationẽ tẽpli: necessariũ duxim⁹ significare vobis: vt & vos q̃z agatis diẽ scenophegie: & diẽ ignis q dat⁹ est qũ neemias edificato tẽplo & altari obtulit sacrificia. Nã cũ in persidẽ ducerẽt ꝑres nr̃i sacerdotes q tũc cultores dei erant acceptũ ignẽ ꝺ altari occulte absc̃derũt i valle vbi erat puteus altus & sicc⁹: & in eo cõtutati sũt eũ: ita vt oĩb⁹ ignotus eẽt locꝰ. Aũ aũt ꝓterijsset ãni mlti: & placuit deo: vt mitteret neemias a rege psidis: nepotes sacerdotũ illoꝝ q absc̃derant misit ad requirendum ignẽ: & sicut narrauerũt nobis: nõ ĩuenerũt ignem sed aquã crassã. Et iussit eos haurire & afferre sibi: & sacrificia q̃ ipposita erãt iussit sacerdos neemias aspgi ipa aqua: & ligna que erant suppposita. Utq; hoc factũ ẽ: & tps affuit q̃ sol rfulsit qui ꝓus erat i nubilo: accẽsus ẽ ignis magn⁹ ita vt oẽs mirarẽtur. Oronem aũt faciebãt oẽs sacerdotes dũ cõsumaretur sacrificiũ ionatha ĩchoante: ceteris aũt rndẽtib⁹. Et neemic erat oro hũc hñs modum. Dñe deꝰ oĩum creator ẽribilis & fortis iust⁹ & misericors q solus es bon⁹ rex solus ꝑstãs: sol⁹ iust⁹ & oĩpotens & etern⁹: q liberas isr'l de oi malo q fecisti pres electos: & scificasti eos: accipe sacrificium ꝓ vniuerso ppło tuo isr'l: & custodi ptem tuam & scifica. Cõgrega dispsionẽ nr̃am: libera eos qui seruiũt gentib⁹: & cõtemptos & abhõinatos rspice: vt sciãt gẽtes qꝝ tu es deꝰ nr̃. Afflige oppmẽtes nos & cõtumeliã faciẽtes i superbia. Cõstitue ppłm tuũ i loco scõ tuo: sicẽ dixit moyses. Sacerdotes aũt psallebãt hymnos: vsq; q̃ ꝓsũptus eẽt sacrificius. Cũ aũt ꝓsũptũ eẽt sacrificiũ: ex rfidua aq̃ neemias iussit lapides maiores pfũdi. Nõ vt factũ ẽ: ex eis flãma accẽsa ẽ: sed ex lũine qõ rfulsit ab altari cõsũpta ẽ. Ut ꝺo mãifestata ẽ res: renũciatũ est regi psarꝫ qꝺ i loco i q̃ ignẽ absc̃derãt bi q trãslati fuerãt sacerdotes: aq̃ apparuit: de qua neemias & q

cū eo erāt purificauerūt sacrificia. Considerās aūt rex ꝛ rem diligēter examinās: fecē ei tēplū vt ꝓbaret qđ factū erat. Et cuz ꝓbassset: sacerdotibus donauit multa bona: ꝛ alia atq; alia mūera: ꝛ accipiēs manu sua tribuebat eis. Appellauit aūtē neemias būc locū neptbar: qđ ītꝛetaē purificatio. Vocatur aūtē apud plures nepbi. II

Inuenit autē ī descriptionibus bieremie ꝓphete ꝙ iussit eos ignē accipere q trās migrabant vt significatū ē: ꝛ vt mādauit trāsmigrat'. Et ōdit illē legē ne obliuiscerēt ꝓcepta dñi: ꝛ vt nō exerrarēt mētib' videtes simulacra aurea ꝛ argēta ꝛ oznamēta eoruz. Et alia hi' dicēs: hortabat ne legem amouerēt a corde suo. Erat autē in ipa scriptura: quō tabernaculū ꝛ archam iussit ꝓpheta diuio repōso ad se facto: cōitari secū vsq; quo exijt ī montē: ī q̄ moyses ascendit ꝛ vidit dei hereditatē. Et veniēs ibi bieremias inuenit locū spelūce: ꝛ tabernaculū ꝛ archaz ꝛ altare incēsi intulit illuc: ꝛ ostiū obstruxit. Et accesserunt qdam simul q seqbant vt notarēt sibi locū: ꝛ nō potuerūt īuenire. Ut aūt cognouit bieremias: culpans illos dixit ꝙ ignot' erit loc' donec cōgreget deus ꝛgregationē ppli: ꝛ ppiti' fiat. Et tūc dñs oñdit bec: ꝛ apparebit maiestas dñi: ꝛ nubes erit sicut ꝛ moysi manifestabat: ꝛ sicut cū salomon petijt vt locus scificaret magno deo manifestabat bec. Magnifice etenī sapiaz tractabat: ꝛ vt sapiam hñs: obtulit sacrificiū dedicationis ꝛ ꝛsumationis tēpli: sicut ꝛ moyses ozabat ad dñz ꝛ descendit ignis de celo' ꝛ cōsūpsit holocaustuz: sic ꝛ salomon ozauit: ꝛ descendit ignis de celo: ꝛ cōsūpsit holocaustū: ꝛ dixit moyses eo ꝙ non sit comestū qđ erat ꝑ peccato: ꝛ ꝛsūptum ē. Similiter ꝛ salomon octo dieb' celebrauit dedicationez. Inferebātur aūt ī descriptionib' ꝛ cōmētarijs neemie bec eadē: ꝛ q̄liter cōstruens bibliothecā ꝛgregauit de regionib' libros: ꝛ ꝓphaz ꝛ dauid ꝛ epistolas regū ꝛ de donarijs. Similiē aūt ꝛ iudas ea q̄ didicerat ꝑ bellū qđ nobis acciderat cōgregauit oīa: ꝛ sūt apud nos. Si ergo desideratz bec: mittite q̄ ꝑferant vobis. Acturi itaq; purificationē scripsim' vobis. Bñ ergo facietis: si egeritis hos dies festos aūt q liberauit ppl'm suum: ꝛ reddidit hereditatem oībus: ꝛ regnū ꝛ sacerdotium ꝛ scificationē sicut ꝓmisit in lege: ꝛpamus ꝙ cito nr̄i miserebit': ꝛ congregabit de sub celo in locum scīm. Eripuit enī nos de magnis piculis: ꝛ locum purgauit. De iuda ẏo machabeo ꝛ frib' ei': ꝛ de tēpli magni purificatiōe: ꝛ de are dedicatiōe sed ꝛ de plīis que pertinēt ad antiochum nobilē: ꝛ filium ei' eupatozem: ꝛ de illuminationib' que de celo facte sūt ad eos qui ꝑ iudeis foztiter fecerunt: ita vt vniuersā regionē cum pauci eēnt vindicarent: ꝛ barbarā multitudinē fugarent: ꝛ famosissimū in toto orbe templū recuparent: ꝛ ciuitatē liberarent: vt leges que abolēde erant restituerentur, dño cum oī trāquillitate ꝓpitio facto illis.

Ītēq; ab iasone cyreneo grēcis libris comꝓhensa tēptauimus: nos vno volumine breuiare. Considerantes enim multitudinē librorꝫ ꝛ difficultatē volentib' aggredi narrationes historiarꝫ: ꝓpter multitudinem rerꝫ curauim' volentib' qdem legere vt eēt aī oblectatio: studiosis ẏo vt facilius possint memorie cōmendare: oībus aūt legentib' vtilitas conferatur. Et nobis qdem ipis qui hoc opus breuiandi cā suscepimus: nō facilem laborem: īmo ẏo negocium plenū vigiliaꝫ ꝛ sudoris assūpsimus. Sicut hi q ꝓparant cōuiuiuz: ꝛ querunt aliozum voluntati parere ꝓpter multozuz grām libenter labozem sustinemus: veritatē qdem de singulis auctozibus concedētes: ipi aūt ꝑm datꝫ formā breuitati studentes. Sicut enīs noue dom' architecto de vniuersa structura curandū est: ei ẏo q pingere curat que apta sunt ad oznatum exqrenda sūt: ita extimandū est ꝛ in nobis. Et enim intellectū colligere ꝛ ozdinare ꝑmonem: ꝛ curiosius ptes singulas q̄sq; disgrere historie congruit auctozi: breuitatez ẏo dictionis sectari: ꝛ executiones rerꝫ vitare breuianti ꝛcedē dū est. Hinc ergo narrationē īcipiem' de ꝓfatione tm̄ dixisse sufficiat. Stultū etenī ē aī historiā effluere: in ipa aūt historia succingi. III

Itaq; cū scā ciuitas bītaret ī oī pace: leges aūt adhuc optime custodirent' ꝓpter onie pontificis dispositionē ꝛ pietatez ꝛ aios odio hñtes mala: fiebat: vt ꝛ ipi regesꝫ ꝓncipes locum sūmo honore dignū ducerent: ꝛ templū maximis munerib' illustrarent: ita vt seleuc' asie rex de redditib' suis ꝓstaret oēs sūptus ad ministeriuz sacrificioꝝ ptinentes. Simon aūt de tribu beniamī ꝓpositus tēpli constitut' : contēdebat obsistēte sibi ꝓncipe sacerdotū iniquū aliqd in ciuitate moliri. Sed cū vincere oīa nō posset venit ad apollonīū tharsee filium q illo tpe erat dux celessyrie ꝛ phenicis: ꝛ nūciauit ei pecunijs īnumerabilib' plenū eē erarium hierosolymis: ꝛ cōes copias īmensas eē: que non ptinēt ad rōem sacrificioꝝ: eē aūtē possibile sub ptāte regis cadere vniuersa. Qūcq; retulisset ad regem apollon' de pecunijs q̄ delate erant: ille accitū heliodorū: q erat sup negocia ei': misit cū mandatis vt ꝺdictam pcuniam transportaret. Statiq; heliodor' iter ē aggressus: specie qdez q̄i p celessyriā ꝛ phenicē ciuitates eēt pagraturꝰ: reuera aūt regis ꝓpositum pfectur'. Sed cū venisset hierosolymaz ꝛ benigne a sūmo sacerdote in ciuitate eēt exceptꝰ narrauit de dato indicio pecuniaꝝ: ꝛ cui' rei grā adesset apuit. Interrogabat aūt si vere hec ita essent. Tunc summus sacerdos oñdit depositā eē bec ad victualia viduaꝝ ꝛ pupillorꝫ: qdā vero esse hircani thobie viri valde eminentis: in his q̄ detulerat impius simon: vniuersa aūt argenti talēta eē q̄dringenta ꝛ auri ducenta: decipi ẏo eos q̄ credidissēt loco ꝛ tēplo qđ ꝑ vniuersū mūdū honorat': ꝑ sui veneratōe ꝛ scītate: oīo īpossibile eē.

Ut ille ꝑ bis q̄ bēbat i mandatis a rege dicebat
oī genere regi ea eē deferenda. Constituta āt die
intrabat de bis heliodorus ordinaturus. Non
modica ẏo p vniuersā ciuitatē erat trepidatio.
Sacerdotes āt añ altare cū stolis sacerdotalib⁹
iactauerūt se: ⁊ īuocabāt de celo eū q ō deposi-
tis legē posuit vt bis q depositā ea salua custo
diret. Jam ẏo q videret sūmi sacerdotis vultū:
mente vulnerabat. Facies.n. ⁊ colo⁹ īmutat⁹: de
clarabat internū aī dolorē. Circūfusa enī erat me
sticia q̄dā viro: ⁊ horror corporis: ꝑ quē manife-
stus aspicientib⁹ dolor cordis ei⁹ efficiebat. Alij
ēt congregati de domib⁹ cōfluebant publica sup
plicatione obsecrātes ꝑ eo q ī contēptū loc⁹ eēt
uentur⁹. Accinctęq; mulieres cilicijs pect⁹ ꝑ pla-
teas cōfluebāt: sed ⁊ virgines q̄ concluse erāt ꝑ-
currebāt ad oniā: alie āt ad muros: q̄dā ẏo ꝑ fe-
nestras aspiciebant: vniuerse āt protēdentes ma
nus i celū deꝑcabātur. Erat enī misera cōmixte
multitudinis: ⁊ magni sacerdotis i agone cōstitu
ti expectatio. Et hi qdem īuocabāt oīpotentē de
um: vt credita sibi bis q crediderāt cū oī integri
tate ꝓseruarent. Heliodorus āt qō ō creuerat pfi
ciebat: eodē loco ipe cū satellitib⁹ circa erariū ꝑ-
sens. Ex spūs oīpotētis dei magnā fecit sue ostē
sionis euidētiā: ita vt oēs q ausi fuerāt parere ei:
ruentes dei virtute: i dissolutionē ⁊ formidinem
cōuerterētur. Apparuit.n. illis q dam⁹ equ⁹ terribilē
hīs sessorē optimis opimētis adornat⁹: iscq; cum
ipetu heliodoro ꝑores calces elisit. Qui āt ei se-
debat videbat arma bēre aurea. Alij ēt apparue
runt duo iuuenes virtute decori: optimi glia: spe
ciosiq; amictu: q circūsteterūt eū ⁊ ex vtraq; pte
flagellabāt: sine itermissiōe multis plagis ẏberā
tes. Subito āt heliodorus concidit i terā: eūq;
multa caligine circūfusū rapuerūt: atq; in sella ge
statoria positū eiecerūt. Et is q cū multis curso-
ribus ⁊ satellitib⁹ ꝑdictū ingressus ē erariū: por-
tabat nullo sibi auxiliū ferente: manifesta dei co
gnita virtute. Ut ille qdē ꝑ diuinā ẏtutē iacebat
mut⁹ atq; oī spe ⁊ salute ꝑuat⁹. Ipi āt dñm bñdice
bāt: qr magnificabat locū suū: ⁊ tēplū qō paulo
añ timore ac tumultu erat plenū: apparēte oīpotēte
dño gaudio ⁊ liticia īpletū ē. Tunc ẏo ex amicis
heliodori qdam rogabāt cōfestī oniā vt inuoca-
ret altissimū: vt vitaz donaret ei: q in supmo spū
erat cōstitutus. Cōsiderās āt sūmus sacerdos ne
forte rex suspicaret⁹ maliciā aliquā ex iudeis circa
heliodor⁹ cōsumatam: obtulit ꝑ salute viri hosti
um salutarē. Cūq; sūm⁹ sacerdos exoraret: isdez
iuuenes eisdē vestib⁹ amicti astantes heliodo-
dixerunt. Onie sacerdoti grās age. Nā ꝓpter eū
dñs tibi vitā donauit. Tu āt a deo flagellat⁹: nun
cia oīb⁹ magnalia dei ⁊ p̄tē. Ut his dictis nō cō
paruerūt. Heliodorus āt hostia deo oblata: ⁊ vo
tis magnis pmissis ei qui viuē illi cōcessit: ⁊ onie
grās agens: recepto exercitu repedabat ad regē.
Testabat āt oīb⁹ ea q̄ sub oculis suis viderat opa
magna dei. Cum āt rex iterrogasset heliodorus
gs eēt apt⁹ adhuc sel hierosolymā mitti ait. Si
quē hēs hostem aut regni tui insidiatorem mitte
illuc: ⁊ flagellatum eū recipies: si tñ euaserit eo q
in loco sit vere dei q̄dam virtus. Naz ipe qui hz
in celis hītationem visitator ⁊ auditor ē loci illi
us: ⁊ veniētes ad malefaciendū pcutit ac pdit.
Hgit de heliodoro ⁊ erarij custodia ita res se hz.

Simon āt pdictus pecuniaz ⁊ pa- IIII
trie delator: male loquebat de onia: tāq;
ipe heliodorū instigasset ad hec: Et ip-
se fuisset incētor malorum prouisorēq; ciuitatis
ac defensorem gentis sue: ⁊ emulatorē legis dei
audebat insidiatorē regni dicere. Sed cū inimi-
citie in tñ ꝓcederent vt ēt per quosdaz simonis
necessarios homicidia fierent: considerās onias
periculum cōtentionis ⁊ apolonij insanire: vtpo
te ducē celesyrie ⁊ phenicis: ad augēdā maliciā
simonis: ad regez se contulit: nō vt ciuium accu-
satorē: sed cōmunē vtilitatem apud semetipsū vni
uerse multitudinis cōsiderans. Videbat enī sine
regali prouidentia ipossibile esse pacem reb⁹ da-
ri: nec simonē posse cessare a stulticia sua. Ex p⁹
teleuci vite excessum cū suscepisset regnuz antio
chus qui nobilis appellabatur: ambiebat iason
frater onie sūmum sacerdotium: adito rege: pro-
mittens ei argenti talēta trecenta sexaginta: ⁊ ex
redditibus alijs talenta octoginta. Sup hoc ꝑ-
mittebat ⁊ alia centuz quinquaginta: si potestati
eius concederetur gymnasiū ⁊ ephebiam sibi cō
stituere: ⁊ eos qui in hierosolymis erāt antioche
nos scribere. Qō cuz rex ānuisset ⁊ obtinuisset ꝑn
cipatum: statim ad gentilē ritum cōtribules suos
trāsferre cepit: ⁊ amotis his q̄ humanitatis cau
sa iudeis a regibus fuerant constituta: ꝑ iohānez
patrem eupolemij qui apud romanos de amici-
tia ⁊ societate functus est legatione legitima: ciui-
um iura destituere: prana instituta sanciebat. Et
enim ausus est sub ipa arce gymnasium cōstitue
re: ⁊ optimos quosq; ephebozū in lupanarib⁹ po
nere. Erat aūt hoc n initiuz sed īcrementū quod
dam ⁊ pfectus gentilis ⁊ alienigene cōuersatiōis
ꝓpter ipij ⁊ nō sacerdotis iasonis nepharij ⁊ in-
auditum scelus: ita vt sacerdotes iam nō circa al
taris officia dediti eēnt: sed contēpto templo ⁊ sa
crificijs neglectis festinarēt ꝑticipes fieri palestre
⁊ ꝑbitionis eius iniuste: ⁊ in exercitijs disci: ⁊ patri
os quidem honores nihil habentes grecas glo-
rias optimas arbitrabātur. Quarum gratia peri
culosa eos contentio habebat: ⁊ eorum instituta
emulabantur: ac per omnia bis consilles esse cu-
piebant quos hostes ⁊ peremptores habuerant.
In leges enim diuinas impie agere impune non
cedit: sed hoc temp⁹ sequens declarabit. Cum au
tem quinquēnalis agon tyro celebraretur: ⁊ rex
ꝓsens esset: misit Jason facinorosos ab hiero-
solymis viros peccatores portantes argenti di-
drachmas trecentas in sacrificiuz herculis: quas

postulauerũt hi g asportauerãt ne ĩ sacrificijs ero
garent qz nõ oporteret:sed ĩ alios supt eas deputari. Sed hec oblata sũt quidẽ ab eo g miserat ĩ
sacrificiũ hercul: ppt pñtes aũt date sũt in fabri-
cã nauiũ triremiũ. Disso aũt ĩ egyptũ apollonio
nesthei filio ꝓpter ꝓmates ptolemei philome-
tor reg:cũ coguisset antiochus alienũ se a nego-
cijs regni effectũ:ꝓprijs vtilitatib cõsulẽs:pro
fect inde vẽit ioppẽ z ide hierosolymaz. Et ma-
gnifice ab iasone z ciuitate suscept cũ sacularum
luminibus z laudib igressus ẽ:z inde ĩ phenicẽ
exercitũ ꝙuertit. Et post triennij tẽpus misit iason
menelaũ supradictũ simõis frẽm portãtẽ pecuni
as regi:z de negocijs necessarijs rñsa perlaturũ.
At ille commendatus regi cũ magnificasset faci
em ptãtis ei:ĩ semetipsũ retorsit sũmũ sacerdoti
um:supponẽs iasoni talẽta argẽti trecẽta. Accep
tisq a rege mãdat venit: nihil qdẽ hñs dignũ sa
cerdotio: aios vo crudel tyrãni:z fere belue ira
gerẽs. Et iason qdem qui proprijũ fratrẽ captiua
uerat:ipse decept prosugus in ãmanitẽ expulsus
ẽ regiõez. Menelaus autem pricipatũ qdẽ obti
nuit:de pecunijs vero regi ꝓmissis nihil agebat:
cuz exactionẽ faceret sostrat q arci erat ꝓpos.
Nã ad hunc exactio vectigaliuz ptinebat:quaz
ob cãm vtriq ad regẽ sũt euocati. Et menelaus
amotus ẽ a sacerdotio succedẽte lysimacho fra-
tre suo:sostrat aũt plat ẽ cyprijs. Et cũ hec age-
rentur cõtigit tharsenses z mallotas seditionem
mouẽ:eo q ãticobi regi ꝙcubie dono eẽnt dati.
Festinãter itaq rex venit sedare illos:relicto suf-
fecto vno ex cõitib suis andronico. Rat autem
menelaus accepisse se tẽp opportunũ :aurea qdã
vasa e templo furatus dõauit andrõico:z alia vẽ-
diderat tyro z per vicinas ciuitates. Quod cũ cer
tissime cognouisset onias:arguebat eũ:ipe in lo-
co tuto se continẽs antiochie sec daphnẽ. Unde
menelaus accedẽs ad andronicũ:rogabat vt oni
am interficeret. Qui cũ venisset ad oniam:z dat
dextris cũ iureiurãdo: qbus eẽt ei suspectus sua
sisset de asylo ꝓcedere:stati eũ peremit nõ verit
iusticiam. Ob quã cãm nõ solũ iudei: sed ẽt alie
quoq nationes idignabant: z moleste ferebant
de nece tanti viri iniusta. Sed regressũ regez de
cilicie locis audierunt iudei apud ãtiochiã sit z
greci:cõquerẽtes de iniqua nece onie. Cõtristat
itaq ẽ aio antiochus ꝓpt oniam:z flex ad miaz
lachrymas fudit:recordat defuncti sobrietatẽ z
modestiã. Accensusq animo andronicũ purpu
ra exutũ per totã ciuitatẽ iubet circũduci: z in eo
dem loco ĩ quo ĩ oniã impietatẽ cõmiserat:sacri-
legũ vita ꝑuari:dño illi condignã retribuente pe-
nam. Multis aũt sacrilegijs in tẽplo a lysimacho
cõmissis menelai cõsilio z diuulgata fama: con-
gregata ẽ multitudo aduersũ lysimachũ multo
ĩ auro exportato. Turbis aũt insurgentib z aĩs
ira repletis:lysimachus armatis fere trib milib
iniquis manib vti cepit:duce quodã tyrãno eta-
te parit z demẽtia ꝓuecto. Sed vt intellexerunt
conatũ lysimachi:alij lapides:alij fustes validos
arripuere:qdam vo cinerẽ ĩ lysimachũ iecere.
Et multi qdẽ vulnerati:qdam aũt vt pstrati: oẽs
vo ĩ fugã conuersi sũ. Ipm ẽt sacrilegũ secus era-
riũ interfecerũt. De bis ergo cepit iudiciũ :aduers
menelaũ agitari. Et cũ venisset rex tyrũ :ad ipm
negociũ detulerũt missi tres viri a seniorib. Et
cũ supare menelaus :promisit ptolemeo multas
pecunias dare ad suadendũ regi. Itaq ptoleme
us ĩ quodã atrio positũ quasi refrigerãdi gra re-
gem adijt z deduxit a sniа:z menelaũ qdem vni
uerse malicie reũ crimib absoluit:miseros aũt qui
ẽt si apud scythas cãm dixissent inocentes iudi-
carentur:hos morte dãnauit. Cito ergo iniustam
penã dederũt:q ꝓ ciuitate z ppło z sacris vasis
cãm ꝓsecuti sũ. Qobrẽ tyrij qz idignati:erga se
pulturã eoz liberalissimi extiterunt. Menelaus
aũt ppter eoz qui ĩ potentia erant auariciam pma
nebat ĩ ptãte:crescẽs ĩ malicia ad ĩsidias ciuiũ

Eodẽ tpe antioch secũdã pfectionẽ pa-
rauit ĩ egyptũ. Contigit aũt ꝙ vniuersam
hierosolymoz ciuitatẽ videri dieb quā
draginta ꝑ aera eqtes discurrẽtes auratas stolas
hñtes z hastas:qi cohortes armatas:z cursus eq-
rum ꝑ ordines digestos:z cõgressiões fieri comi
nus z scutoz mor z galeatoz multitudinez gla-
dijs districtis z teloz iactus:z aureoz armoz um
splẽdorẽ:oiscz generis lozicaz. Quaꝓpt oẽs ro
gabant ĩ bonũ monstra cõuerti. Sed cũ falsus ru
mor exisset:tanc vita excessisset antioch: assũp
tis iason nõ min mille viris aggressus ẽ ciuitatẽ
repente:z ciuib ad murz cõuolantib ad vltimũ
apphensa ciuitate menelaus fugit in arcẽ. Iason
vo nõ pcebat in cede ciuibus suis:nec cogitabat
ꝓsperitatẽ aduersũ cognatos malũ eẽ maximuz:
arbitrãs hostiũ z nõ ciuiũ se tropbea captuz. Et
ꝓncipatũ qdez nõ obtinuit:finẽ vero ifidiaz sua
rum cõfusionẽ accepit:z pfugus iterũ abijt ĩ ãma
niten. Ad vltimũ in exitiũ sui ꝙclusus ab aretha
arabũ tyrãno fugiens de ciuitate ĩ ciuitatẽ oib
odiosus:vt refuga legũ z execrabilis vt patrie z
ciuiũ hostis:in egyptũ extrusus est:z g mltos de
patria sua expulerat:pegre pijt lacedemonas ꝓ-
fectus:qi ꝓ cognatione ibi refugiũ bñturus:z qui
ĩsepultos multos abiecerat:ipe z illamentat z ĩ-
sepultus abijcit:sepultura neq pegrina vsus neq
patrio sepulchro ꝓticipans. Dis itaq gestis suspi
catus ẽ rex sociatẽ deserturos iudeos:z ob hoc
ꝓfect ex egypto efferatis aĩs ciuitatẽ gdẽ armis
cepit. Iussit aũt militib interficere:nec pcere occur
rantib:z p domos ascẽdentes trucidare. Fiebãt
ergo cedes inuenũ ac senioz mulierũ z nateoz ex
terminia:virginũq z puuloz neces. Erãt aũt toto
triduo:octoginta milia iterfecti:quadraginta mi
lia vincti:nõ minus aũt venũdati. Sed nec ista sufi
ciunt. Ausus ẽ ẽt itrare tẽplũ vniuersa terra sa-
cri menelao ductore:g legũ z patrie fuit ꝓditor.

Et scelestis mãibus sumẽs sancta vasa q̃ ab alijs regibus z ciuitatib⁹ erant posita ad oznatũ loci z gloziã: ptractabat idigne z ptaminabat. Ista alie natus mẽte ãtioch⁹ nõ cõsiderabat q̃ ppter pctã bitãtiuz ciuitatẽ modicã de⁹ fuerat irat⁹: ppt̃ qõ z accidit circa locũ despectio. Aliogn nisi cõtigis set eos multis pctis eẽ inuolutos: sic beliodoz⁹ q missus ẽ a seleuco rege ad expoliãdũ erariũ etiaz hic statĩ aduenies flagellat⁹ z repulsus vtiq̃ suis set ab audacia. Nerũ nõ ppt̃ locũ gẽtẽ: sed ppt̃ gentẽ locũ de⁹ elegit. Q deoq̃ z ipse loc⁹ particeps factus ẽ ppti malozũ: postea aũt fiet socijs bonoz z q derelict⁹ in ira dei omnipotẽtis ẽ iterum i ma gni dñi reconciliatione cum summa gl̃ia exalta bit. Igit antiochus mille z octingentis ablatis de tẽplo talẽtis velocit ãtiochiã regressus ẽ: exis timans se p̃ supbia t̃rã ad nauigãdũ: pelag⁹ vo ad iter agẽdũ deducturũ ppt̃ mẽtis elationẽ. Reliqt aũt ꝓpositos ad affligẽdã gẽtẽ hierosolymis qdẽ philippum genẽ phrygẽ: mozib⁹ crudeliozez eo ipso a q̃ cõstitut⁹ ẽ: ĩ gariçi aũt ãdronicũ z menela um q̃ grauiz q̃ ceteros iminebãt ciuib⁹. Quoq̃ apposi tus esset ꝺ iudeos: misit odiosũ ꝓncipẽ appollõiũ cũ exercitu viginti z duob⁹ milib⁹: ꝓcipiẽs ei oẽs pfecti etatis ineficẽ: mulieres ac iuuenes vẽdere. Qui cũ venisset hierosolymã pacẽ simulãs gerit vsq̃ ad diẽ scñ sabbati: z tũc feriatis iudeis arma capere: suis ꝓcepit. Oẽsq̃ sit q̃ ad spectaculuz pcesserant: trucidauit z ciuitatẽ cũ armatis discurrẽs ingẽtẽ multitudinẽ pemit. Judas aũt machabe⁹ qui decim⁹ fuerat secesserat in desertũ locũ: ibiq̃ it feras vitã i mõtib⁹ cũ suis agebat: z seni cibo ve scẽtes ꝺmorabãt ne participes eẽnt coingnatiõis

Sed nõ post multũ tpis misit rex se VI nẽ q̃ndã antiochenũ q̃ cõpelleret iudeos vt se trãsferrẽt a patrijs z ꝺi legib⁹: ꝓtami nare ẽt q̃ ĩ hierosolymis erat tẽplũ: z cognõinare iouis olympij: z ĩ gariçi put erãt hi q̃ locũ ĩhabita bant iouis hospitalis. Gessima autez z vniuersis grauis erat malozũ incursio. Nã tẽplũ luxuria: z cõmessationib⁹ erat plenũ: z scoztãtiũ cũ meretri cibus: sacratisq̃ edib⁹ mulieres se vltro ingerebãt introferẽtes ea q̃ nõ licebãt. Altare etiã plenum erat illicitis: q̃ legibus ꝓhibebant. Neq̃ aũt sab bata custodiebant: neq̃ dies solẽnes pri ꝺuaban tur: nec simpliciter se q̃q̃ iudeũ cõfitebãt. Ducebã tur aũt cũ amara nccitate in die natalis regis ad sacrificia: z cũ libzi sacra celebrarẽt: cogebãt ede ra cozonati libzo circuire. Decretũ aũt exijt in p ximas ciuitates gentiliũ suggerẽtib⁹ ptolemeis: vt pari modo z ipi aduersus iudeos agerẽt vt sacrifi carẽt: eos ãt q̃ nollent trãsire ad ĩstituta gentiliũ i terficerẽt. Erat q̃ videẽ miseriaz. Due. n. mulieres delate fũt natos suos circuncidisse: q̃s ad vbera infantib⁹ suspẽsis cũ publice p ciuitatẽ circũdu xissent: p muros ꝓciptauerũt. Alij vo ad primas coeuntes spelũcas z latenẽ sabbati diẽ celebrãtes cũ indicati essẽt philippo: flãmis succẽsi sũt: eo q

verebant ppt̃ religionẽ z obseruãtiã: manu sibi met auxiliũ ferre. Obsecro aũt eos qui hũc libzũ lecturi sunt: ne abbozrescant ppter aduersus ca sus: sed reputẽt ea q̃ acciderũt nõ ad iteritũ: sz ad cozzeptionẽ eẽ generis nr̃i. Etenĩ multo tpe nõ sinere pctõzib⁹ ex ĩnia agere: sed statĩ vltiões ad hibere: magni bñficij ẽ indiciũ. Nõ. n. sicut ĩ alijs nationib⁹ dñs patienẽ expectat vt eas cũ iudicij dies aduenerit ĩ plenitudine pctõz puniat: ita z ĩ nobis statuit vt pctis nr̃is ĩ finẽ deuolutis ita de mũ in nos vindicet: ppt̃ qõ nũq̃ gdem a nobis mĩam suã amouet: cozripiens vo in aduersis po pulũ suũ nõ derelingt. Sed hec nobis ad cõmo nitionẽ legentiũ dicta sint paucis. Jã ãt venienõ est ad narrationẽ. Igit eleaçarus vn⁹ de ꝑmozi b⁹ scribaz vir etate puect⁹: z vultu decoz⁹: apto oze hians cõpellebãt carnẽ pozcinã manducare: at ille gl̃iosissimã mozte magis q̃z odibilẽ vitam cõplectans: voluntarie ꝓibat ad suppliciũ. Jntu ens ãt quẽadmodũ opozteret accedere patiẽter sustinẽs destinauit nõ admittere illicita ppt̃ vite amozẽ. Di ãt q̃ astabant iniq̃ miseratiõe ꝺmoti ppt̃ ãtiquã viri amicitiã: tollẽtes eũ secreto roga bant afferri carnes q̃bus vesci ei licebat: vt simu lareẽ mãducasse sic rex ĩpauerat de sacrificij car nib⁹ vt ꝟ facto a mozte liberareẽ: z ppt̃ veterẽ vi ri amicitiã hãc in eo faciebãt hũanitatem. At ille cogitare cepit etatis ac senectutis sue eminctiam dignã: z ingenuã nobilitatis canitiẽ: atq̃ a puero optime cõuersatiõis act⁹: z ꝺm sctẽ z a deo cõdi te legis cõstituta: rñdit cito dicẽs ꝓmitti se velle ĩ infernũ. Nõ. n. etati nr̃e dignũ ẽ ingt fingere: vt multi adolescẽtes arbitrãtes eleaçaz nonaginta ãnoz transisse ad vitã alienigenaz: z ipi ppt̃ me am simulationẽ z ppt̃ modicũ cozzuptibilis vi te tps decipiãtur: z p hoc maculã atq̃ execratio nẽ mee senectuti cõquirã. Nã z si in pñti tpe sup plicijs hoĩum eripiar: sed manũ oĩpotẽtis nec vi us nec defunct⁹ effugiã. Quãobrẽ foztit⁹ vitã exce dẽdo: senectute qdem dign⁹ appebo: adolescen tib⁹ ãt exemplũ fozte relinquaz: si ꝓmpto aĩo ac foztiter ꝑ gratissimis ac scissimis legib⁹ honesta mozte pfungar. Dis dictis: cõfestim ad supplici tum trabebãt. Di ãt qui eũ ducebant z paulo añ fuerant mitiozes: in irã cõuersi sunt ppt̃ sermões ab eo dictos: quos illi p arrogantiã platos arbi trabant. Sed cũ plagis pimeret: ingemuit: z di xit. Dñe q̃ babes sctam scias: manifeste tu scis: qz cũ a mozte possim liberari: duros cozpozis susti nea dolozes: ꝺm aĩam vero ppter timorẽ tuũ li benter hec patioz. Et iste qdem hoc mõ vita de cessit: nõ solũ iuuenib⁹: sed z vniuerse gẽti mẽoziã mozt⁹ sue ad exẽplũ vtut⁹ z foztitudis ꝺreliq̃ns.

Contigit ãt septem frẽs vna cũ VII c mr̃e apꝓbensos cõpelli a rege edere cõ tra phas carnes pozcinas: flagris z tau reis cruciatos. Unus ãt ex illis q̃ erat ꝓmus sic ait. Quid q̃ris: z qd vis discere a nob⁹? Parati sumus

mozi magis q̄z patrias dei leges ꝓuaricari. Frat⁹ itaq; rex iussit sartagines te ollas eneas succēdi: quib⁹ statī succēsis iussit ei q̄ ꝑ oz fuerat locutus amputari līguā: z cute capitis abstracta: sūmas q̄z man⁹ z pedes ei ꝑcidi: ceteris ei⁹ frib⁹ z mr̄e ispicientib⁹. At cū iā p oīa iutilis fact⁹ esset iussit ignē admoueri: z adhuc spirātē tozreri in sartagie in q̄ cū diu cruciaret: ceteri vna cū mr̄e iuicē se hoztabātur mozi foztiē dicētes. Dñs de⁹ aspiciet ꝟitatē z cōsolabit̄ i nobis: quēadmodū i ꝓtestatiōe cāntici ōclarauit moyses. At i seruis suis ꝓsolabitur. Postuo itaq; illo ꝑmo ls mō: sequētē deducebant ad illudēdū: z cute capitis ei⁹ cū capillis abstracta: interrogabāt si māducaret ꝑus q̄z toto coz poze p mēbza singula puniret: At ille rndēs patria voce dixit. Nō faciā. Propt̄ qō z iste sequēti loco primi tozmēta suscepit: z i vltimo spū cōstitutus: sic ait. Tu qdē sceleste ime i pñti vita nos pdis: lz rex mūdi defūctos nos ꝑ suis legib⁹ eēne vite resurrectiōe suscitabit. Post hūc terti⁹ illudit̄ z linguā postulat⁹ cito ptulit: z man⁹ ostanē extendit: z cū fiducia: ait. E celo ista possideo: sed ꝓpt̄ dei leges nūc hec ipa ōspicio: qñ ab ipo me ea recepturū spero. Ita vt rex z q cū ipo erāt mīrarent adolescentis aīum oz tanq; nihil duceret cruciatus. At hoc ita defuncto: quartū vexabant siīr tozquetes. At cū iam eēt ad moztē: sic ait. Potius ē ab hōibus mozti datos spem expectare a deo: itez ab ipo r̄suscitādos. Tibi.n. r̄surrectio ad vitā nō erit. Et cū admouissent quītū vexabāt eū: at ille respiciens in eū dixit. Prātez inē hoīes hns cū sis cozzuptibilis facis qō vis. Noli āt putare genus nr̄m a deo eē derelictū. Tu āt patienē sustine: z videbis magnā ptātem ipius qualiē te z semē tuū tozquebit. Post hunc ducebant sextū: z is mozi icipiēs: sic ait. Noli frustra errare. Nos enī ꝓpter nosmetipos hec patimur peccātes i deum nr̄m: z digna admiratione facta sūt i nobis. Tu āt ne existimes tibi ipune futuz: qō cōtra deum pugnare tēptaueris. Supza modū āt mr̄ mirabilis z bonoz memozia digna: q̄ peūtes septez filios sub vnius diei tpe ꝓspiciēs: bono aīo ferebat ꝓpter spē quā i deū habebat: singulos illoz hortabat̄ voce patria foztiē repleta sapia: z femīnee cogitationi masculinū aīum inserēs dixit ad eos. Nescio q̄liter i vtero meo apparuist̄. Neq; .n. ego spiritū z aiaz donaui vobis z vitā: z singlozū mēbza non ego ipsa cōpegi. Sed enī mūdi creator qui formauit hoīs natiuitatez: gq; oīum inuenit oziginē: z spū vobis itez cū mīa reddet z vitā: sicut nūc vosmetipsos despicitis: ppt̄ leges ei⁹. Antiochus aūt cōtēni se arbitrat⁹: simt̄ z exprobrātis voce despecta: cū adhuc adolescētioz supesset: nō solū ꝟbis hortabat̄: lz z cū iuramēto affirmabat diuitē se z btūl factuz: z translatū apatrijs legib⁹ amicū habituruz: z res necessarias ei prebiturū. Lz ad hec cū adolescēs nequaq; icliaretur: vocauit rex matrē z suadebat ei vt adolescenti fieret i salutē. Cū aūt multis eam ꝟbis esset hortatus: pmisit suasurā se filio suo. Itaq; iclīata ad illū irridens crudelē tyrannū: ait patria voce. Fili mi miserere mei q̄ te i vtero nouē mēsibus portaui: z lac triēnio dedi z alui: z i etatē istam p duxi. Peto nate vt aspicias ad celū z terrā: z ad oīa q̄ in eis sūt: z itelligas qz ex nihilo fecit illa deus z hoīum gen⁹: ita fiet vt nō timeas carnificē istum: lz dign⁹ fratrib⁹ tuis effect⁹ particeps susci pe moztē: vt i illa miseratiōe cū frib⁹ tuis te recipiam. Cū hec illa adhuc diceret: ait adolescēs. Quē sustinetis? Nō obedio ꝑcepto regis: lz ꝑcepto legis q̄ data ē nobis ꝑ moysen. Tu ꝟo q̄ iuctoz oīs malitie factus es i hebreos: nō effugies manū dei. Nos.n. ꝑ pctīa nr̄is hec patimur. Et si nobis ꝓpter i crepationē z cozzeptionē dñs de⁹ nr̄ modicum irat⁹ ē: lz iterū recōciliabit̄ seruis suis. Tu āt o sceleste z oīum hoīum flagitiosissime noli frustra extolli vanis spebus: ā fuos ei⁹ illūmat⁹. Nō duz enī oīpotētis dei z oīa inspicictis iudiciū effugisti. Naz fratres mei modico nūc doloze sustentato sub testamēto eēne vite effecti sūt: tu vero iudicio dei iustas superbie tue penas exolues. Ego aūt sicut z fratres mei aīam z cozp⁹ meū trado ꝑ patrijs legib⁹ inuocās deū maturi⁹ gēti nr̄e ꝓpitiū fieri: teq; cū tozmētis z ꝟberibus cōfici q̄ ipse ē de⁹ sol⁹. In me ꝟo z i frib⁹ meis desinet oīpotēt ira: q̄ sup oē gen⁹ nr̄m iuste supducta ē. Tunc rex accensus ira: i hūc sup oēs crudeli⁹ deseuit: idigne ferēs se derisū. At ḇ itaq; mūd⁹ obijt: p oīa in dño confidēs. Motissime aūt post filios z mr̄ cōsūpta est. Finit de sacrificijs z de nimijs crudelitatibus satis dictum est.

VIII

Iudas ꝟo machabe⁹: z q cum illo erāt: i troibāt latenē i castella: z cōuocātes cognatos z amicos: z eos q ꝑmānerāt in iudaismo assumētes: eduxer̄t ad se sex milia viros. Et inuocabāt dñm: vt respiceret i ꝓpl̄m q ab oībus calcabat̄: z miserē tēplo qō cōtamīabat̄ ab ipijs. Miserere etiā extīminio ciuitatis q̄ eēt ilico cōplanāda: z vocē sāguis ad se clamāt⁹ audirz memorarē q̄z iniquissimas moztes parvulozuz innocētiū: z balphemias nōi sito illatas: z indignatur sup his. At machabe⁹ cōgregata multitudine intolerabilis gētib⁹ efficiebat̄. Ira.n. dñi i mi sericozdiā cōuersa est. Et supuēiēs castellis z ciuitatib⁹ ꝑuouis⁹ succēdebat eas: z oppoztūa loca occupans: nō paucas hostiū strages dabat. Maxime aūt noctib⁹ ad huiusmōi excursus ferebat̄ z fama virtutis eius vbiq; diffūdebat̄. Vbi dēs āt philipp⁹ paulatī virū ad ꝑfectū venire ac frequētius res ei cedē ꝓspere: ad ptolemeū ducē celesyrie z phenicis scripsit: vt auxiliū ferret regis negocijs. At ille velociē misit nicanozez patrocli de ꝑmozib⁹ amicū: datis ei ō ꝑmixtis gētib⁹ armatis non min⁹ vigitimilib⁹: vt vniuersuz iudeoz gen⁹ deleret: adiūcta ei z gozgia viro militari: z in bellicis reb⁹ expientissimo. Constituit aūt nicāoz regi

tributū qđ romāis erat dādū duo milia talētorū de captiuitate indeorū suppleret. Statimq; ad maritimas ciuitates misit cōuocās ad coemptionē iudaicorū mācipiorū: pmittēs se nonagīta mācipia talēto distractuꝝ: ñ respiciēs ad vīdictā q̄ eū ab oīpotēte eēt psecutura. Iudas aūt vbi cōperit: īdicauit his qui secū erāt iudeis nicānoris aduētuꝝ. Et qb⁹ qdā formidātes: z ñ credēres dei iusticie in fugā vtebant: alij vo si q de his superant: vēiebāt simulq; dñs ōpcabāt vt eriperet eos de īpio nicanore: qui eos pus q̄ in comin⁹ veniret vēdiderat. Et si nō ppter eos: ppt̄ testamētū qđ erat ad patres eorū: z ppt̄ inuocationē sācti z magnifici noīs ei⁹ sup ipsos. Conuocatis aūt machabeus septē milib⁹ q cū ipso erāt rogabat ne hostib⁹ reconciliarēt: neq; metuerēt inique vēientiū aduersū se hostiū multitudinē: sz fortiter cōtēderēt: añ oculos habētes cōtumeliā q̄ loco sc̄o ab his inlata: itēq; ludibrio hītē ciuitatis iniuriā adhuc ēt vetex institūta cōsulsa. Nā illi qdē armis confidūt: ait simul z audacia: nos aūt i oīpotēte dño qui pōt z venientes aduersū nos z vniuersum mūdū vno nutu delere cōfidim⁹. Admōuit aūt eos z de auxilijs dei que facta sūt erga parētes: z q sub sēnacherib centū octoginta q̄q milia perierūt: z ō plio qđ eis aduersus galathas fuit i babylonia: vt oēs vbi ad rē ventū ē macedōibus socijs hesitantib⁹: ipi sex milia soli pemerūt centū viginti milia ppter auxiliū illis datū ō celo: z bñficia p his plurima cōsecuti sunt. Tpis verbis cōstantes effecti sūt: z p legib⁹ z patria mori parati. Constituit itaq; frēs suos duces vtriq; ordini: simonem z ioseph̄ū z ionathan subiectis vnicuiq; millenis z q̄ngentenis: ad hoc ēt ab esdra lecto illis sc̄o libro z dato signo adiutorij dei: in p̄ma acie ipe dux cōmisit cuz nicanore. Et facto sibi adiutore oīpotente: interfecerūt sup nouem milia hoīum: maiorē āt ptem exercit⁹ nicanoris vulneribus debilē factū fugere cōpulerūt. Pecuniis vo eor qui ad ēptionē ipor venerant sublatis ipos vsq; q̄q psecuti sūt: sed reuersi sūt ora cōclusi. Nā erat añ sabbatū: quam ob cām ñ psequerauerunt isequentes. Arma āt ipor z spolia cōgregantes sabbatū agebant bñdicentes dñm: q liberauit eos in isto die: mīe initiū stillans i eos. Et sabbatū vo debilib⁹ z orphanis z viduis diuiserūt spolia: z residua ipi cum suis hūere. His itaq; gestis z cōiter ab oīb⁹ facta obsecratione misericordē dñz postulabāt: vt i finē suis suis reconciliaret. Et ex his q cū timotheo z bachide erant ō se cōtendentes sup viginti milia iterfecerunt: z munitiones excelsas obtinuerūt: z plures p̄das diuiserūt: equā portionē debilib⁹ pupillis z viduis: sed z seniorib⁹ facientes: z cū arma eor diligenē collegissent oīa cōposuerunt in locis opportunis. Residua vo spolia hierosolymā detulerunt: z philarchen q cū timotheo erat interfecerunt vir scelest̄ū: q in mītis iudeos afflixerat. Et

7 cū epinichia agerēt i hierosolymis eos q sacras ianuas icenderūt. i. calisthenē cū i qđam domicilū refugissent icenderūt: digna eis mercede p ipietatibus suis reddita. Facinorosissim⁹ āt nicanor q mille negociantes ad iudeor venditionē adduxerat: būiliat⁹ auxilio dñi ab his q̄s nullos existīauerat: deposita veste gñe p medi tranea fugiens solus venit anthiochiā: sūmaz ifelicitatē de iteritu sui exercit⁹ psecut⁹. Et q pmittat rōanis, se tributū fstituē ō captiuitate hierosolymor: pdicabat nūc ptectorē deū hēre iudeos z ob ipz iuulnerables ee: eo q seq̄rēt leges ab ipo stitutas.

8 Eodem tpe antiochus inhoneste reuertebat de pside. Intrauerat. n. i eaz q̄ dr persipolis z tēptauit expoliare templū: z ciuitatē oppzimere: sed multitudine ad arma cōcurrente in fugam versi sūt: z ita cōtigit, vt antiochus, post fugā turpiter rediret. Et cū veniss̄et circa egbathanan: recognouit q̄ erga nicanorem z timotheū gesta sūt: Elat⁹ āt in ira: arbitrabatur se iniuriā illor q se fugauerant posse in iudeos retorq̄re: iōq; iussit agitari currū suū sine itermissiōe agens iter: celesti eū iudicio purgēte eo q̄ ita supbe locut⁹ ē se ventur hierosolymaz: z cōgerie sepulchra iudeor eam factur. Sed q vniuersa cōspicit dñs deus isr̄l percussit eū insanabili z iuisibili plaga. Ut eni finiuit buncipm sermonē: apphendit eū dolor dirus viscer z amare internor tormenta. Et qdem satis iuste: qppe qui mītis z nouis cruciatib⁹ alior torserat viscera: sz ille nullo modo a sua malitia cessaret. Sup hoc autē supbia repletus ignē spirans aīo i iudeos z precipiens accelerari negociū: ptigit illum ipetu eum tem de curru cadere: z graui corporis collisione mēbra vexari. Isq; q sibi videbat ēt fluctib⁹ maris īpare: supra humanū modū supbia replet⁹: z montium altitudines in statera appendere: nunc humiliat⁹ ad terram in gestatorio portabat: manifestum dei virtutez in semetipo cōtestans ita vt de corpore ipij vermes scaturirēt: ac viuentes in doloribus carnes eius effluerent: odore ēt illius z fetore exercitus grauaret. Et qui paulo añ fidera celi contingere se arbitrabat: eū nemo portat ppter intolerantiā fetoris portare. Hinc igitur cepit ex graui supbia deductus ad agnitionē sui venire diuina admonit⁹ plaga: p mōēta singula doloribus suis augmēta capientibus. Et cum nec ipe iā fetorem suū ferre posset ita ait. Iustuz est subditū esse deo: z mortalē non paria deo sentire. Orabat āt hic sceleстus dñm a quo nō esset miam consecutur⁹: z ciuitatem ad quā festinans veniebat: vt eaz ad solū deduceret ac sepulchrū congestor faceret: nunc optat liberam reddere z iudeos quos nec sepultura quidē se dignos hītur: sed auib⁹ ac feris diripiēdos traditur: z cum puulis exterminatur dixerat: equales nūc athenienſib⁹ factur pollicetur: tēpluz ēt sāctū qđ pius expoliauerat: optimis donis ornaturus: z sctā vasa

multiplicatur:⁊ ptinentes ad sacrificia sūptus:de redditibus suis pstatur:sup hec ⁊ iudeū se futurum:⁊ oēm locū terre parambulatur:⁊ pdicaturum dei ptātem. Sed nō cessantib⁹ dolozib⁹ supaenerat enim i eum iustū dei iudiciū:desperans scripsit ad iudeos in hunc modū dep̄catiōis epistolā hec cōtinentē. Optimis ciuib⁹ iudeis :pluri mā salutē ⁊ bene valere:⁊ esse felices rex ⁊ princeps antiochus. Si bñ valetis ⁊ filij vri ⁊ ex sntia vobis cūcta sunt:maxias agim⁹ gras. Et ego in infirmitate cōstitutus:vri ām memoz benigne reuersus de persidis locis:⁊ ifirmitate grauis appzehensus necessariū duxi ꝓ cōi vtilitate curā bere:nō desperās memetipm:sed spez multā hns effugiendi infirmitatē. Respiciens āt q ⁊ pater meus tpibus in locis supiozibus ducebat exercitum:ondit qui post se susciperet pncipatum:vt si quid cōtrariū accideret aut difficile nūciaretur:scientes hi qui i regionib⁹ erant cui eēt rerum sūma derelicta nō turbarent:ad hec cōsideras de pzoximo potentes quosq; ⁊ vicinos tpibus insidiantes ⁊ euentū expectantes:designaui filiū meum antiochum regē:quē sepe recurrens in supiora regna multis vīm cōmendabā:⁊ scripsi ad eū q̄ subiecta sunt. Ozo itaq; vos ⁊ peto memozes bñficioz publice et ꝓuati:vt vnusq;sq; cōseruet fidē ad me ⁊ ad filium meū. Confido enim eū modeste ⁊ humane acturū ⁊ seq̄ntez pzopositū meū cōmunez vobis fozem. Igit̄ bōicida ⁊ blasphem⁹ pessime pcuss⁹:⁊ vt ipe al's tractauerat:pegre i mōtibus miserabili obitu vita functus est. Transferebat autem corpus philippus collactaneus eius qui metuens filium antiochi ad ptolemeum philometozem in egyptuz abiit. X

Machabeus aūt ⁊ q cū eo erāt dño se protegente templū quidē ⁊ ciuitatē recepit: aras autem q̄s alienigene per plateas extruxerāt :itēq; delubza:demolit⁹ est. Et purgato templo aliud altare fecerūt ⁊ de ignitis lapidib⁹ igne cōcepto sacrificia obtulerūt p⁹ bienniū:⁊ incensū ⁊ lucernas:⁊ panes ꝓpositionis posuerūt. Quibus gestis rogabāt dñm pzostrati in ram: ne amplius talib⁹ malis inciderent. Sed ⁊ si q̄ peccassent:vt ab ipso miti⁹ cozriperētur:⁊ nō barbaris ac blasphemis hoibus traderent. Qua die aūt templū ab alienigēis pollutū fuerat: contigit eadem die purificationē fieri. vicesima ⁊ quinta mensis q̄ fuit casleu. Et cū leticia dieb⁹ octo egerunt in modū tabernaculoz: recozdantes q̄ ñ modicū tempozis diē solēnez tabernaculoz in montib⁹ ⁊ in spelūcis moze bestiarum egerāt:ꝓpter quod tirsos ⁊ ramos virides ⁊ palmas pferebant ei:q pzosperauit mundare locū suū. Et decreuerunt cōi precepto ⁊ decreto vniuerse gēti iudeoz oīb⁹ annis agere dies istos. Et antiochi quidē q̄ appellat⁹ est nobilis:vite excessus ita se habuit. Hūc aūt de eupat oze ātiochi impij filio que gesta sūt narrabim⁹: breuiātes mala q̄ i bell⁹ gesta sūt. Dic.n. suscepto rḡno ꝓstituit sr negocia rḡni lysiā q̄ndaz phenicis ⁊ syrie militie pncipē. Nam ptolemē⁹ q dicebat macer:iusti tenax erga iudeos:esse cōstituit:⁊ preciput ꝓpt̄ inigtatē q̄ facta erat in eos:⁊ pacifice agere cū eis. Cū ob hoc accusatus ab amicis apud eupatoze:cuz frequēt proditoz audiret:eo q̄ cyprū creditā sibi a philometoze deseruisset:⁊ ad ātiochū nobilē trāslatus etiam ab eo recessisset:venēo vitā finiuit. Cozgias aūt cū eēt dux locoz:assūptis aduenis frequēter iudeos debellabat. Judei vo q tenebant opportunas mūitiōes:fugatos ab hierosolymis suscipiebant:⁊ bellare tēptabāt. Di vero q erāt cuz machabeo per oratiōes dñm rogātes vt eēt sibi aditoz:impetū fecerūt i munitiōes idumeoz̄ multaq; vi insistētes loca obtinuerūt:occurrētes interemerūt:⁊ oēs simul nō min⁹ vigītiq;nq; milibus trucidauerūt. Quidā aūt cū confugissent in duas turres valde munitas:oēm apparatū ad repugnandū hñtes:machabe⁹ ad eozū expugnationem relicto simōe ⁊ iosepho:itēq; zacheo:eisq; q cū ipsis erant satis multis:ipse ad eas q̄ ap̄li⁹ pergebant pugnas cōuersus ē. Di vo q cum simone erant cupiditate ducti a quibusdā q i turrib⁹ erāt suasi sūt pecunia:⁊ septuagīta milib⁹ didrachmis acceptis dimiserūt q̄sdam effugere. Cū aūt machabeo nūciatū esset qō factū est:pzincipib⁹ ppli congregatis:accusauit q̄ pecunia frateres vēdidisset aduersarijs eozū dimissus. Vos igit̄ pzoditozes factos infecit:⁊ cōfestī duas turres occupauit. Armis aūt ac manibus omnia pzospe agēdo in duab⁹ munitionib⁹ plusq; viginti milia permit. Et timothe⁹ qui pri⁹ a iudeis fuerat supatus conuocato exercitu peregrīe multitudinis:⁊ congregato egtatu asiano aduenit:q̄si armis iudeaz capturus. Machabē aūt ⁊ qui cū ipo erant appzopinquāte illo deprecabant dñz caput ⁊ra aspgentes:lumboscz cilitijs pcincti:ad altaris crepidinem ꝓuoluti:vt sibi propiti⁹ inimicis aūt eozū esset inimicus. ⁊ aduersarijs aduersaret sicut lex dicit. Et ita post oz̄onem sūptis armis lōgius de ciuitate ꝓcedētes:⁊ proximi hostibus effecti requierunt. Primo autē solis oztu vtriq; cōmiserūt: isti qdē victozie ⁊ psperitatis sponsozem cū virtute dominum hñtes:illi autē ducem belli aīum habebant. Cū cū vehemēs pugna esset: apparuerunt aduersarijs de celo viri quinq; in eqs:frenis auris decozi ducatū iudeis prestātes:ex q⁹ duo machabeum mediū hñtes armis suis circunseptum icolumem conseruabāt:in aduersarios autē tela ⁊ fulmina iaciebant ex quo ⁊ cecitate confusi ⁊ repleti pturbatione cadebāt. Interfecti sūt autē vigīti milia gngēti peditū:⁊ eqtes sexcēti. Timotheus veto confugit in gaçaram pfidiū munitū cui pzerat cereas:machabe⁹ autē ⁊ qui cū eo erāt letantes obsederunt pfidiū diebus q̄nq;. At hi qui int⁹ erant loci firmitate cōfisi supza moduz maledicebant:⁊ sermones nephādos iactabant.

Sed cū dies gnta illuſceret: vigiti iuuenes ex his qui cū machabeo erāt: accenſis āimis ꝓpter blaſphemiam virilit accelſerūt ad murū: z feroci animo incedētes aſcēdebāt: ſz z alij ſimiliter aſcēdētes turres portaſq; ſuccēdere aggreſſi ſūt atq; ipſos maledicos viuos concremare. Per cōtinuuz autem biduū: ꝑſidio vaſtato timotheū occultātē ſe in quodā reptū loco peremerūt: z fratrez illius cereā z apollophanez occiderūt. Quib⁹ geſtis: in hymnis z confeſſionib⁹ bñdicebāt dñz q magna fecit in iſrl: z victoziam dedit illis. XI

Sed parvo poſt tpe lyſias ꝓcurator regis z ꝓpinqu⁹ ac negociozū ꝓpoſitus grauiter ferēs ō bis q̄ acciderant: cōgregatis octoginta milib⁹ z eqtatu vniuerſo vēiebat aduerſum iudeos: exiſtimās ſe ciuitatē qdē captā gētib⁹ hītaculū facturū: tēplū vo ī pecuie q̄ſtū ſic cetera delubra gētium habiturū: z p ſingulos annos venale ſacerdotiū nuſq; recogitans dei ptātē: ſed mente effrenat⁹ in multidudie peditū z ī milib⁹ equitū z ī octogīta elephātis cōfidebat. Ingreſſ⁹ aūt iudeā z appzopiās bethſure q̄ erat in āguſto loco ab hieroſolyma inſtuallo gnq; ſtadiozū illō pzeſidiū expugnabat. Ut aut machabe⁹ z q cū eo erāt cognouerūt expugnari ꝑſidia: cum fletu z lachzymis rogabant dñm: z oīs turba ſimul: vt bonum angelū mitteret ad ſalutem iſrl. Et ipe ꝑm⁹ machabeus ſūptis armis ceteros adhoztatus eſt ſimul ſecū piculum ſubire z ferre auxiliū frib⁹ ſuis. Quq; pariter ꝓmpto aīo ꝓcederent hieroſolymis: apparuit ꝓcedens eos eques in veſte candida: armis aureis haſtam vibzans. Tūc oēs ſil bñdixerunt miſericozdē dñm: z cōualuerūt aīs nō ſolū hoīes ſed z beſtias ferociſſimas z muros ferreos parati penetrare. Ibant igit ꝓmpti de celo bñtes adiutozem z miſerantē ſup eos dñm. Leonū autem moze ipetu irruentes in hoſtes ꝑſtrauerunt ex eis vndecī milia peditū: z equitum mille ſexcentos: vniuerſos āt in fugam verterūt plures āt ex eis vulnerati nudi euaſerunt. Sed z ipe lyſias turpiter fugiens euaſit. Et q2 nō inſenſatus erat: ſecum ipe reputās factam erga ſe dimi nutionē: z intelligens iuictos eſſe hebzeos oīpotentis dei auxilio nitentes: miſit ad eos ꝓmiſitq; ſe conſēſuz oīb⁹ q̄ iuſta ſūt: z regē cōpulſuz ami cum fieri. Annuit aūt machabeus ꝓcib⁹ lyſie: in oīb⁹ vtilitati conſulens. Et q̄cunq; machabeus ſcripſit lyſie de iudeis: ea rex conceſſit. Erāt aūt ſcripte iudeis epl̄e a lyſia ſigdem būc moduz cōtinentes. Lyſias: ꝓpl̄o iudeoꝝ ſalutem. Joannes z abeſſalon qui miſſi ſunt a vobis tradentes ſcripta poſtulabant: vt ea q̄ per illos ſignificabāt̄ur: iplerem. Quecūq; igit regi potuerūt perferri: expoſui: z que res pmittebat conſenſi. Si igitur in negociis fidē conſeruaueritis: ēt deinceps bonorum vobis cā eē temptabo: de ceteris āt per ſingula verba mandaui z iſtis z bis q a me miſſi ſūt colloqui vobiſcum. Bñ valete. Anno centeſimo quadrageſimo octauo menſis dioſcozi die vicesima z quarta. Regis aūt epl̄a iſta continebat. Rex anthiochus: lyſie frī ſalutem. Patre nr̄o iter deos translato: nos volentes eos q ſūt in regno nr̄o ſine tumultu agere z reb⁹ ſuis adhibere diligentiā: audiuimus iudeos nō conſēſiſſe pr̄i meo: vt transferrētur ad ritū grecoꝝ: ſz tenē velle ſuū inſtitutum: ac ꝓpterea poſtulare a nobis concedi ſibi legitima ſua. Volentes igit hanc quoq; gentem qetem eē: ſtatuentes iudicauim⁹ templū reſtitui illis: vt agerent ſm ſuoꝝ maioꝝ conſuetudinē. Bñ igitur feceris ſi miſeris ad eos z dextram dederis: vt cognita nr̄a voluntate bono aīo ſint: z vtilitatib⁹ ꝓpzijs deſeruiant. Ad iudeos vo regis epl̄a talis erat. Rex antiochus: ſenatui iudeoꝝ: z ceteris iudeis: ſalutē. Si valetis ſic eſtis vt volumuſ: ſz z ipe bene valem⁹. Adijt nos menelaus dicēs velle vos deſcēdere ad vr̄os q ſūt apud nos. Vbis igit qui cōmeant vſq; ad diē tricesimū mēſis xādici damus dextras ſecuritatis: vt iudaici vtātur cibis z legib⁹ ſuis ſic z ꝑus: z nemo eoꝝ vllo mō moleſtiā patiat̄ de bis que p ignozātiam geſta ſūt. Miſim⁹ āt z menelaus q vos alloquat̄. Valete: Anno centeſimo quadrageſimo octauo xandici menſis gntadecima die. Miſerunt āt ēt romani epl̄am ita ſe bñtes. Quintus mēnius z ticius manilius legati romanoꝝ: ꝓpl̄o iudeoꝝ ſalutē. Ipe bis q̄ lyſias cognatus regis cōceſſit vobis: z nos cōceſſim⁹: de ꝗbus aūt ad regē iudicauit referendū: cōfeſtim aliquē mittite diligenti⁹ iter vos cōferentes: vt decernam⁹ ſicut cōgruit vobis. Nos.n. antiochiā accedim⁹. Vōq; feſtiate reſcribē: vt nos q̄z ſciam⁹ cui⁹ eſtis volūtat̄. Bñ valete. Anno cēteſimo q̄drageſio octauo gntadecīa die mēſis xādici. XII

Hiis factis pactionib⁹ lyſias pgebat ad regem: iudei āt agriculture opam dabant. Sed hi qui reſederant timotheus: z apollonius gemnei filī⁹: ſed z hieronym⁹ z demophon ſupbus z nicanoz cypziarches nō ſinebāt eos in ſilētio agere z gete. Joppite vero tale qōdam flagiciū ꝓpetrarunt. Rogauerūt iudeos cū ꝗbus hītabant: aſcendere ſcaphas quas pauerāt cum vxozib⁹ z filijs quaſi nullis inimicitijs inter eos ſubiacentib⁹. Scōm cōmune itaq; decretuz ciuitatis: z ipis acquieſcentib⁹ paciſcq; cā nihil ſuſpectū habētibus: cum in altum ꝓceſſiſſent ſubmerſerūt non minus ducentos. Quā crudelitatē iuda in ſue gentis hoīes factā vt cognouit: ꝓcepit viris q erant cum ipſo: z inocato iuſto iudice deo venit aduerſus iſfectozes fratrū z poztū qdē nocte ſuccēdit: ſcaphas exuſſit: eos aūt q ab igne refugerāt: gladio pemit. Et cuz hec ita egiſſet diſceſſit q̄ſi iterū reuerſur⁹: z vniuerſos ioppitas eradicatur⁹. Qz cū coguiſſet z eos q erāt iamnie vel le pari modo facē habitantib⁹ ſecū iudeis: iamnitis q̄z nocte ſupuenit: z poztū cū nauib⁹ ſuccendit ita vt lumē ignis apperz hieroſolymis ab ſtadijs

ducētis q̄draginta. Inde cū iam abissēt nouez
stadijs z iter facerēt ad timotheū:cōmiserūi cuz
eo arabes gnq̄ milia viri z eqtes gnḡti. Cumq̄
pugna valida fieret z auxilio dei p̄ospe cessisset
residiui arabes victi petebant a iuda dexteras fi
bi dari ꝓmittētes se pascua daturos:z in ceteris
p̄ofuturos. Iudas aūt arbitrab⁹ vere ī multis eos
vtiles ꝓmisit pacē:dexterisq̄ acceptis discessere
ad tabernacula sua. Aggressus ē aūt z ciuitatem
quādā firmā:pontib⁹ muriscq̄ circūceptā: q̄ a tur
bis bītabaī gētiū ꝓmiscuarū cui nomē casphin:
bi vo q int erāt cōfidētes in stabilitate murozū
z apparatu alimoniarū remissius agebāt:male
dictis lacessētes iudā z blasphemātes z loquētes
q̄ phas nō ē. Machabe⁹ aūt īuocato magno mū
di p̄ncipe q sine arietib⁹ z machinis tpīb⁹ iesu p̄
cipitauit iericho:irruit ferociter muris et capta
ciuitate p dñi volūtatē innumerabiles cedes fecē
ita vt adiacens stagnū stadioz duozū latitudinis
sanguīe infectozū fluere videret. Inde discesse
runt stadia septīgenta qnquaginta z venerunt in
tharacha ad eos qui dicūī tibiāei iudeos:z timo
theū qdē ī illis locis nō cōp̄hēderūt nullocq̄ ne
gocio p̄fecto regressus ē:relicto ī q̄dā loco firmis
simo p̄sidio. Posthe⁹ aūt z sosipater q erāt du
ces cū machabeo pemerūt a timotheo relictos ī
p̄sidio decē milia viros. At machabe⁹ ozdina
tis circum se sex milib⁹ z cōstitutis p cohoztes:ad
uersus timotheū ꝓcessit.habētē secum cētū vigītū
milia peditū eqtūq̄ duo milia qngētos. Cognito
autem iude aduētu timothe⁹ ꝓmisit mulieres :z
filios z reliquuz apparatū ī p̄sidiū q̄ carmon di
citur. Erat enī inexpugnabile z accessu difficile:
ꝓpter locoz angustias. Cumq̄ cohoz⁹ iude p̄ma
apparuisset:timoz ostib⁹ incussus ē ex p̄sētia dei
q vniuersa cōspicit:z ī fugam vsi sūt ali⁹ ab alio:
ita vt magis a suis deijcerētur:z gladioz suozuz
ictib⁹ debilitarent. Iudas aūt vehemēter insta
bat punīēs ꝓphanos z ꝓstrauit ex eis trigīta mī
lia virozū. Ipse vo timothe⁹ incidit in ptes dosi
thei z sosipatri:z multis p̄cibus postulabat vt vī
tus dimitteretur:eo q multozū ex iudeis paren
tes habēt ac frēs:quos morte eius decipi euenī
ret. Et cum fidē dedissēt restituturū se eos fm cō
stitutum illesū eū dimiserūt ꝓp̄ fratrū salutem.
Iudas aūt regressus ē a carmō infect⁹ viginti
quinq̄ milib⁹. Post hoc fugā z necē: mouit ex
cercitū ad effron ciuitatē munitā in q̄ multitudo
diuersarū gētiū hītabat:z robusti iuuenes p mu
ris cōsistentes fortiter repugnabāt. In hac autē
machine multe:z telozū erat apparatus. Sed cū
oīpotentē īuocassēt:q ptāte sua vires hostiū con
fringit:ceperunt ciuitatē:z ex eis q īt erāt vigīti
quinq̄ milia ꝓstrauerūt. Inde ad ciuitatē scytha
rum abierūt: q̄ ab hierosolymis sexcētis stadijs
aberat. Cōtestantib⁹ aūt bis q aput scythopolitas
erāt iudeis q benigne ab eis hērent: et tēpozib⁹
infelicitatis:q modeste secū egerīt:gratias agētes
eis:z exhortati ēt de cetero erga genus suū beni
gnos eē:venerūt hierosolymā die solēni septia
naz instāte. Et post pentbecostē abierūt contra
gorgiā ꝓpositū idumee. Exiuit aūt cum peditib⁹
tribus milib⁹ z equitib⁹ quadringētis. Quib⁹ cō
gressis cōtigit paucos ruere indeoz. Dositheus
vo quidā de bachenozis eques vir fortis gorgiā
tenebat:z cū vellet illū cape viuū:eques qdā de
thracibus irruit ī eū:humerūq̄ ei⁹ amputauit:at
q̄ ita gorgias effugit ī mareſa. At illis q cū esdrī
erant diuti⁹ pugnantib⁹ z fatigatis:īuocauit iudas
dñm adiutozē z ducē belli fieri:īcipiēs voce pa
tria z cū hymnis clamozē extollēs:fugaq̄ gorgie
militibus īcussit. Iudas aūt collecto exercitu ve
nit in ciuitatem odollā. Et cū septima dies super
uenirz fm consuetudinē purificati: in eodem lo
co sabbatū egerūt. Et sequenti die venit cū suis
iudas vt corpora ꝓstratoz tolleret :z cū pentib⁹
poneret ī sepulchris paternis. Inuenerūt aūt sub
tunicis īterfectoz de donarijs idoloz q̄ apud ia
niam fuerunt:a qbus lex ꝓhibet iudeos. Oibus
ergo manifestū factū est:ob hanc cām eos corru
isse. Oēs itaq̄ bñdixerūt iustū iudiciū dñi qui oc
culta fecerat manifesta. Atq̄ ita ad p̄ces conuersi
rogauerūt vt id qō factū erat delictuz oblīioni
traderēt. At vo fortissim⁹ iudas hortabaī pplm
cōseruare se sine peccato:sub oculis vidētes que
facta sūt ꝓ peccatis eoz q ꝓstrati sūt. Et facta col
latione duodecī milia drachmas argēti misit hie
rosolymā offerri ꝓ pctis mortuoz sacrificiū:bñ
z religiose de resurrectione cogitās. Nisi enī eos
q ceciderāt resurrecturos speraret:supfluū vide
rēt z vanū orare ꝓ mortuis. Et qz ꝓsiderabat q
bi q cū pietate dormitionē accepant:optimā hē
rent repositā grāz. Sctā g̃ z salubzis ē cogitatio
ꝓ defunctis exorare:vt a peccatis soluāt. XIII
Anno centesimo q̄dragesimonono co
gnouit iudas antiochū eupatorē venire
cū multitudine aduersus iudeā :z cū eo
lysiam ꝓcuratorē z ꝓpositū negocioz secū hītes
peditū centū decē milia z eqtū qnq̄ milia:z ele
phantes viginti duos:currus cū falcib⁹ trecētos.
Cōmiscuit aūt se illis z menela⁹:z cū multa falla
cia depcabatur antiochū nō ꝓ patrie salute: sed
sperās se constitui ī p̄ncipatū. Sed rex regū susci
tauit aīos antiochi ī pctōrem:z suggerente lysia
hūc eē cām'oīum maloz:iussit vt eis est ꝓsuetu
do applicensum ī eodē loco necari. Erat aūt in eo
dem loco turris gnquaginta cubitozum:aggestū
vndiq̄ hñs cineris. Declspectū hēbat ī precipi
Inde in cinerē deijci iussit sacrilegū:oibus eiz
ꝓpellantib⁹ ad interitū. Et tali lege p̄uaricatorē
legis cōtigit mori nec ītre dari menelaū. Et qdē
satis iuste. Nam qz multa erga aram dei delicta
cōmisit:cuius ignis z cinis erat scūs:ipe in cinere
morte dānatus est. Sed rex mēte effrenat⁹ venie
bat negotiem se p̄re suo iudeis oīsurus. Quibus
iudas cognitis p̄cepit pplo vt die ac nocte dñm

inuocarent: q̄ sicut sp̄ z tunc adiuuaret eos: q̄ppe qui lege z patria sc̄oz templo p̄uari vererentur: ac pp̄m qui nup paululum respirasset: ne sineret blasphemijs rursus nationib⁹ subdi. Quibus itaq̄ fit id facientib⁹ z petentib⁹ a dño mīam cuz fletu z ieiunijs: p triduū cōtinuū p̄stratis hortatus est eos iudas vt se ꝑpararent. Quibus ꝓpe vo cū senioribus cogitauit p̄us ē̄ rex admoueret exercitū ad iudeam z obtineret ciuitatem: exire: z dñi iudicio cōmittere exitum rei. Quibus itaq̄ ptātem oīum deo mūdi creatoꝛi: z hortatus suos vt fortiter dimicarent: z vsq̄ ad mortē ꝓ legibus: templo ciuitate: patria z ciuibus starent: circa modin exercituz cōstituit. Et dato signo suis dei victoꝛie: inuenibus fortissimis electis: nocte aggressus aulaz regiam in castris interfecit viros quatuoꝛdecī milia: z maximū elephantoꝛ cū his q̄ suppositi fuerant. Cumoq̄ meta ac pturbatiōe hostiū castra replētes: rebusq̄ ꝓspere gestis: abierūt. Hoc aūt factum ē die illucescente: adiuuante eū dñi ꝓtectione. Sed rex accepto gustu audacie iudeoꝛ: arte difficultates locoꝛ tēptabat: z bethsure q̄ erat iudeoꝛ p̄sidium munitū, castra admouebat: sed fugabat ipīgebat: minoꝛabat. Duis aūt q̄ ītus erāt iudas necessaria mittebat. Enūciauit aūt mysteria hostib⁹ rodochus q̄dā de iudaico exercitu: q̄ reatus cōpbensus ē z cōclusus. Iterū rex sermone habuit ad eos q̄ erant in bethsuris: dextrā dedit: accepit: abijt: cōmisit cū iuda: superatus ē. Ut aūt cognouit rebellasse philippū antiochie q̄ relict⁹ erat super negocia: mente cōsternat⁹: iudeos deꝑans subditusq̄ eis: iurat de oībus ꝙbus iustuz visū est: z recōciliatus obtulit sacrificiū: honoꝛauit tēplum z munera posuit: machabeū amplexatus est: z fecit eū a ptolemaide vsq̄ ad gerrenos ducem z p̄ncipem. Ut aūt venit ptolemaidam: grauiter ferebant ptolemēses amicitie cōuentionē indignātes: ne forte fedus irrūperent. Lūc ascēdit lysias tribunal: z exposuit rōnem z pp̄m sedauit: regressusq̄ ē antiochiam. Et hoc modo regis p̄fectio z redditus p̄cessit. XIIII

Ad post triennij tps cognouit iudas z q̄ cū eo erant: demetriū seleuci cū multitudine valida z nauib⁹ p portū tripol' ascēdisse ad loca oppoꝛtuna: z tenuisse regiones aduersus antiochū z eius ducē lysiā. Alchimus aūt q̄dam q̄ sūm⁹ sacerdos fuerat: sed volūtarie coīquinatus ē tp̄ibus cōmixtionis: ꝓ fideras nullo mō sibi eē saluē neq̄ accessū ad altare: venit ad r̄gē demetriū centesimo qnq̄gesimo ano offerens ei coꝛonā aureā z palmā: super hec z talos qui tēpli eē videbant. Et ipa quidē die siluit. Ꝑps aūt opꝑtunū demētie sue nactus: ꝓuocat' a demetrio ad ꝓsiliū: z interrogat⁹ quib⁹ reb⁹ z consilijs iudei niterētur rn̄dit. Hi qui dicūtur assidei iudeoꝛ quib⁹ p̄est iudas machabe⁹ bella nutriunt z seditiones mouēt: nec patiūtur regnū esse quietum. Nam z ego defraudat⁹ parentū gl'ia: dico autem sūmo sacerdotio huc veni: p̄mo quidē vtilitatibus regis fidem seruans: secūdo aūt etiam cunctis ꝓsulens. Nam illoꝛ ptumitate vniuersum genus nr̄m non minime vexatur. Sed oꝛo vos singulis o rex cognitis: z regioni z generi hm humanitatē tuā, pmulgatā oībus ꝓspice. Nā q̄diu supest iudas: ipossibile ē pacē eē negocijs. Qui aūt ab his dictis: z ceteri amici hostiliter se hītes: aduersus iudā: inflāmauerūt demetriū. Qui statim nicanoꝛem p̄positum elephantoꝛ ducē misit in iudeaz: datis mandatis vt ipm quidē iudam caperet: virū: eos vo qui cū illo erāt dispgeret: z cōstitueret alchimū maximi tēpli sūmū sacerdotem. Tunc gentes q̄ de iudea fugerant iudam: segregatim se nicanoꝛi miscebant: miserias z cladas iudeoꝛuz ꝓsperitates reꝛ suaꝛ existimantes. Audito itaq̄ iudei nicanoꝛis aduētu z ꝓcliu nationū: cōsperti fra rogabāt eū qui pp̄m suū cōstituit: in eternū custodiret: quiq̄ suā poꝛtionē signis euidētib⁹ ꝓtegit: impante aūt duce statī inde mouerūt: cōuenerūtq̄ ad castellū ō essau. Simon vo fr̄ iude ꝓmiserat cū nicanoꝛe: sed cōterrit⁹ ē repentino aduēta aduersarioꝛ nicanoꝛ tñ audiens virtutē comitum iude z aī magnitudinē quā ꝓ patrie certaminib⁹ hēbant: sanguine iudiciū facere metuebat. Ꝛoboꝛē p̄misit possidoniū z theodotiū z mathiam: z vt darent dextras: atq̄ accipent. Et cū diu de his ꝓsilium ageret: z ip̄e dux ad multitudinē retulisset: oīum vna fuit sn̄ia amicitijs annuere. Statq̄ die constituerunt qua secreta inter se agerent: z singulis selle plate sūt z posite. Precepit aūt iudas armatos esse locis oppoꝛtunis ne forte ab hostib⁹ repente mali aliquid oꝛiret. Et cōgruuz colloquiū fecerunt. Noꝛabat aūt nicanoꝛ hierosolymis: nihilq̄ iniq̄ agebat: gregesq̄ turbarū q̄ congregate fuerant: dimisit. Hebat aūt iudam sp̄ charū ex aīo: z erat viro ꝛclinat⁹. Rogauitq̄ cum ducere vxoꝛē filiosq̄ ꝓcreare. Nuptias fecit: gete egit: cōiterq̄ viuebāt. Alchimus aūt videns charitatem illoꝛ ad inuicem z cōuentiones: venit ad demetriū z dicebat nicanoꝛē rebus alienis assētire. Judāq̄ regni insidiatoꝛē successoꝛē sibi destinasse. Itaq̄ rex exaspatus z pessimis hui⁹ criminationib⁹ irritatus scripsit nicanoꝛi dicēs: graviter quidē se ferre de amicitie cōuentione: iubē tñ machabeū citius vinctū mittere antiochiam. Quib⁹ cognitis nicanoꝛ cōsternabat: z grauiter ferebat: si ea que cōuenerāt: irrita faceret: nihil lesus a viro: sed q̄ regi resistere nō poterat: oppoꝛtunitatē obseruabat qua p̄ceptū p̄ficeret. Et machabeus videns secū austeri⁹ agere nicanoꝛem: z cōsuetū occursum feroci⁹ exhibentē: intelligēs nō ex bono eē austeritatē istā: paucis suoꝛ ꝓgregat' occultauit se a nicanoꝛe. Ꝛ cū ille cognouit fortiter se a viro p̄uentū venit ad maximū z sanctissimū templū: z sacerdotib⁹ solitas hostias offerentib⁹: iussit sibi tradi viz. Quib⁹ cum iuramēto dicētib⁹ nescire se vbi eēt: qui q̄rebat: exten-

dēs manū ad tēplū iurauit dicēs. Si nō iudā mihi vinctū tradideritis: istud dei: phanū in planitiez deducā: z altare effodiam: z tēplū hoc libero pri ꝯsecrabo. Et his dictis abijt. Sacerdotes āt p̄o tendentes manꝰ in celū iuocabant eum q̄ sp̄ ppugnatoꝛ eēt gētis ipoꝛ: hec dicentes. Tu dñe vniuersoꝛ qui nullius indiges: voluisti templū habitationis tue fieri ī nobis. Et nūc sācte scōꝝ oīuꝫ dñe cōserua in etnū ipollutā domū istā que nup mundata ē. Raçias aūt qdā de senioꝛibꝰ ab hierosolymis delatus ē nicanoꝛi vir amatoꝛ ciuitatꝫ z bñ audiēs: q̄ p affectu pr̄ iudeoꝝ appellabatur. Dic multis tp̄ibus cōtinētie ꝓpositū tenuit ī iudaismo: coꝛpuſq̄ z aīam tradere cōtentꝰ p̄ pſeuerātia. Volēs aūt nicanoꝛ manifestare odiū q̄ habebat in iudeos misit milites q̄ngentos vt eū comp̄hēderēt. Putabat enī si illū decepiſſet: sese cladē iudeis maximā illaturū. Turbis aūt irruē in domū eiꝰ: z tanuā diſrūpe atq̄ ignē admonere cupientibꝰ: cū iā ꝓzebēderet gladio se petijt: z eligens nobiliē moꝛi potius q̄s subdit' fieri peccatoꝛibus: z ꝰ natales suos īdignis iniurijs agi. Ex cū p festinationē nō certo ictu plagam dediſſet: z turbe int' ostia irrūpent: recurrens audacē ad murum: p̄cipitauit semetipsū viriliē ī turbas: q̄bus velociē locū dantibꝰ casui eiꝰ: venit p mediā cernicem. Et cū adhuc spiraret accēsus aīo surrexit z cū sanguis eius magno fluxu defluꝛeret: z grauiſsimis vulneribꝰ eēt saucius: cursu turbaꝫ p̄trāsijt z stās super quādā petrā p̄ruptā z iā exanguis effectus: cōplexꝰ intestīa sua vtriſq̄ manib' ꝓiecit super turbas: īuocās dñatoꝛē vite ac spūs: vt hec illi iterū redderet: atq̄ ita vita defuct' est. XV

Nicanoꝛ aūt vt comperit iudā eē in locis samarie: cogitauit cū oī ipetu die sabbati cōmittere bellū. Judeis ꝝo q̄ illū p necessitatē sequebant dicētibꝰ: ne ita ferociē z barbare feceris: sed honoꝛē tribue diei scīficatiōis: z honoꝛa eū q̄ vniuersa conſpicit. Et ille ifelix iterrogauit si est potēs ī celo q̄ ipauit agi diē sabbatoꝝ: z respondētibꝰ illis: ē dñs viuꝰ ipse ī celo potēs q̄ iussit agi septimā diē. Et ille ait. Et ego potens sum sup̄ trā q̄ ipero sū i arma z negocia regis ipleri. Tamē nō obtinuit: vt cōsiliū pficeret. Et nicanoꝛ quidē cū sūma supbia erectꝰ cogitauerat cōmune tropheū statuere de iuda. Machabeus āt sēper cōfidebat cū oī spe auxiliū sibi a dño affuturum: z hoꝛtabat' suos ne foꝛmidarēt ad aduētū nationū: sed ī mēte bērent adiutoꝛia sibi facta de celo: z nūc sperarēt ab oīpotēte sibi affuturā victoꝛiam. Et allocutꝰ eos de lege z pphis: admonēs etiā certamina q̄ fecerāt p̄ius ꝓmptiozes cōstituit eos. Et ita animis eoꝝ erect' simul ostēdebat gētium fallaciā: z iuramētoꝝ p̄uaricationē. Singulos āt illoꝝ sī armauit ñ clypei z haste munitiōe: sz sermonibꝰ optimis z exhoꝛtatioibꝰ expōsito digno fide somnio: p q̄ō vniuersos letificauit. Erat autē huiusmodi visus. Oniaz q̄ fuerat sūmꝰ sacerdos virū bonū z benignū: verecūdū visu: modestuz moꝛibus: z elogo decoꝝ: z q̄ a puero in ꝓbitatibus exercitatus sit: manꝰ ꝓtendentē: oꝛare p oī ppl'o iudeoꝝ. Post hꝫ apparuisse z aliū virū etate z gl'ia mirabilē: z magni decoꝛis habitudinē circa illū. Ñdentē ꝝo oīa dixisse. Hic est fratrū amatoꝛ z ppl'i isrl': hic est q̄ multū oꝛat p̄ ppl'o z vniuersa scā ciuitate Hieremias ꝓpheta dei. Extēdisse aūt hieremiā dexterā: z dedisse iude gladium aureum dicētē. Accipe sāctū gladiū munꝰ a deo: ī q̄ deijcies aduersarios ppl'i mei isrl'. Exhoꝛtati itaq̄ iude sermōibꝰ bonis valde ꝺ q̄bus extolli posset impetꝰ: z aī iuuenū cōfoꝛtari: statuerūt dimicare z cōfligē foꝛtiter: vt ꝑtus de negocijs iudicaret: eo q̄ ciuitas scā z tēplū piclitarētur. Erat enī p̄ vxoꝛibus z filijs: itēq̄ p̄ frībus z cognatis minoꝛ sollicitudo: maximꝰ ꝝo z p̄mꝰ p̄ sanctitate timoꝛ erat tēpli: sz z eos q̄ ī ciuitate erāt nō minia sollicitudo habebat p̄ bis q̄ congressuri erāt. Et iam cū oēs sparēt iudiciū futuꝝ hosteſq̄ adesset atq̄ exercitus esset oꝛdinatus: bestie egteſq̄ oppoꝛtuno loco cōpositi: ꝓsiderans machabeus aduentū multitudinis z apparatū varium armoꝝ: ac ferocitatē bestiaꝝ extendēs manus ī celū: p̄digia facientē dñm īuocauit: qui nō ſm armoꝝ potentiā: sed ꝓut ipi placet dat dignis victoziā. Dixit āt īuocans hoc modo. Tu dñe qui misisti angelū tuū sub eçechia rege iuda: z interfecisti ꝺ castris sēnacherib centum octoginta quīq̄ milia: z nūc dñatoꝛ celoꝝ mitte angelū tuū bonū añ nos in timoꝛe z tremoꝛe magnitudinis brachij tui vt metuant q̄ cū blaſphemia veniūt aduersus scīm ppl'm tuū. Et hic quidē ita poꝛauit. Nicanoꝛ aūt z qui cū ipo erant cū tubis z cāticis admouebāt. Judas ꝝo z qui cū eo erant: īuocato deo p oꝛones ꝓgressi sunt manu' quidē pugnantes: sz z dñz coꝛdibꝰ oꝛantes ꝑstrauerūt nō minus triginta quīq̄ milia p̄sentia dei magnifice ꝺlectati. Cūq̄ cessassent z cū gaudio redirent cognouerūt nicanoꝛē ruisse cū armis suis. Facto itaq̄ clamoꝛe z ꝑturbatione suscitata patria voce oīpotentē dñz bñdicebant. Precepit āt iudas qui p oīa coꝛpore z aīo moꝛi p̄ ciuibus parat' erat: caput nicanoris z manū cū humero abscisam hierosolymam pferri. Quo cū pueniſſet ꝓuocatis ꝓtribulibꝰ z sacerdotib' ad altare: accersijt z eos qui ī arce erāt. Et ostēso capite nicanoꝛis z manu nepbaria quā extenderat ꝺ domū scām oīpotentis dei magnifice gl'iatus est. Linguā ēt impij nicanoꝛis p̄cisam iussit pticulatim auib' dari: manū āt dementis cōtra tēplum suspendi. Dēs igit' celi bñdixerūt dominū dicentes: bñdictus qui locū īcontaminatū seruauit. Suspendit āt nicanoꝛis caput in sūma arce vt euidens eēt z manifestū signū auxilij dei. Itaq̄ oēs cōi ꝓsilio decreuerūt nullo mō diem istū absq̄ celebꝛitate p̄terire: habere āt celebꝛitatem tertiadecimā die mensis adar: q̄ dr̄ voce, syriaca p̄die mardochei die. Igit' bis erga nicanoꝛē

gestis:z ex illis tpibus ab hebraeis ciuitate possessa:ego quoq; ī his faciā finē sermonis. Et si quis hūc vt historie cōpetit hoc z ipe velim: si ātmin⁹ digne:concedendū ē mihi. Sicut enī vinū sp bibere aut sp aquam cōtrariū ē:alternis āt vti delectabile:ita legentib⁹ si sp exactus sit sermo:nō erit gratus:hic ergo erit consumatus.

Explicit secūdus liber Machabeoꝝ. Incipit epla beati Hieronymi ad Damasū papā ī quatuor euangelistas.

Beatissimo pape damaso hieronymus. Nouū opus me facere cogis ex veteri:vt post exemplaria scripturaꝝ toto orbe dispsa: quasi quidā arbiter sedeā:z qr iter se variāt:que sint illa q̄ cuz greca cōsentiant veritate decernā. Pius laboz sed piculosa pfūptio iudicare de ceteris:ipm ab oib⁹ iudicandū:senis mutare linguam:z canescentem mundū ad initia retrahere puulos. Quis.n.doctus pariter vel indoctus:cū ī man⁹ volumē assūpserit:z a saliua quā semel ibibit viderit discrepare qđ lectitat:nō statim erūpat ī vocem me falsariū:me clamans eē sacrilegū:qui audeā aliquid ī veteribus libris addere mutare corrigere? Aduersus quā inuidiā duplex cā me cōsolatur:qđ z tu qui sūmus sacerdos es fieri iubes:z verū non eē qđ variat:et maledicoꝝ testimonio cōprobatur. Si.n.latinis exemplarib⁹ fides ē adhibēda:rīdeant quibus tot sūt exemplaria pene quot codices. Sin āt veritas ē querenda de plurib⁹:cur nō ad grecam originē reuertentes:ea q̄ vel a vitiosis interptibus male edita:vel a psūptoꝝib⁹ imperitis emendata puersius:vel a librariis dormitantib⁹ aut addita sūt aut mutata corrigim⁹? Neq; vero de veteri disputo testō:qđ a septuaginta seniorib⁹ ī greca linguaz versum :tertio gradu ad nos vsq; puenit. Nō q̄ro quid aquila quid symmachus sapiāt:q̄re theodotion iter nouos z veteres medi⁹icedat. Sit illa vera iterptatio quam apli pbauerūt. De nouo nūc loquoz testō qđ grecū eē nō dubiū est:excepto apl̄o matthēo: qui pm⁹ in iudea euāgeliū xpi hebraicis lris edidit. Poc certe cū in nro sermone discordat:z diuersos riuuloꝝ tramites ducit:vno de fonte q̄rendus est. Pretermitto eos codices:quos a luciano z hesitio nūcupatoꝝ paucoꝝ hoīz afferit puersa cōtentio:quib⁹ vtiq; nec ī veteri instro post septuaginta iterptes emēdare qd licuit:nec in nouo pfuit emēdasse:cū m̄taq; gētiū liguis scriptura añ transiata doceat falsa eē q̄ addita sūt. Agit hec pfens prefatiuncula pollicet q̄uoz tm̄ euangelia: quoꝝ ordo est iste:matthē⁹:marc⁹:lucas:iohannes: codicū grecoꝝ emendata collatione:sz veterum:q̄ ne multū a lectiōis latine consuetudie discreparent:ita calamo īperauim⁹:vt his tm̄ que sēsum videbāt mutare:correctis:reliq; manē patemur vt fuerāt. Canones quoq; qs eusebi⁹ cesariensis epūs alexādrinū secut⁹ āmoniū ī decē numeros ordinauit sīc ī greco habent exp̄ssimus. Ex si quis de curiosis voluerit nosse q̄ ī euāgelijs vel eadē vl̄ vicina vl̄ sola sint:eoz distinctione cognoscet. Magnus siqdē hic ī nr̄is codicib⁹ erroz inolenit:dū qđ in eadē re:ali⁹ euāgelista pl⁹ dixit: in alio:qz minus putauerīt addiderūt:vl̄ dū eūdem sēsū ali⁹ alit exp̄ssit:ille q vnū e q̄uoz p̄muz legerat:ad ei⁹ exemplū ceteros q̄s estimauerit emēdandos. Unde accidit:vt apud nos mixta sint oīa: z in marco plura luce atq; matthei. Rursuz ī matheo plura iohānis z marci:z ī ceteris reliquoruz que in alijs ppria sūt inueniāt. Cū itaq; canones legeris qui subiecti sūt cōsusiōis erroze sublato:z similia oīum scies:z singul⁹ sua quecq; restitues. In canone primo cōcordāt q̄uoz:matthe⁹:marc⁹:lucas:iohannes. In scō tres:matthēus:marc⁹:lucas. In tertio tres:matthēus:lucas:iohannes. In quarto tres:matthe⁹ marcus iohānes. In quīto duo matthēus lucas. In sexto duo:matthe⁹ marcus. In septimo duo:matthēus:iohannes. In octauo duo:lucas marc⁹. In nono duo:lucas iohānes. In decimo ppa vnusq;sq; q̄ nō hnt̄ur in alijs ediderunt. Singulis vo euangelijs ab vno īcipiens vsq; ad finē librorꝝ dispar numer⁹ accrescit. Hic nigro colore pscript⁹ sub se hz aliū ex minio discolorē numer:qui ad decē vsq; pcedens īdicat por numerus in quo sit canone requirēdus: Cū ergo apto codice:vbi gra illud siue illō capl̄z scire volueris cuius canōis sit:statim ex subiecto numero doceberis:z recurrens ad pncipia ī gb⁹ canonū est distincta cōgeries:eodēq; statiz canone ex titulo frontis iuento:illū quē q̄rebas numerum eiusdē euāgelij:q z ipe ex inscriptiōe signat̄ ūenies:atq; vicino ceteroꝝ tramitib⁹ ispectis:qs numeros e regione hēant adnotabis:z cū scieris recurres ad volumīa singuloꝝ:z sine moza repti numer⁹ qs añ signaueras repies z loca in quibus vel eadē:vl̄ vicīa dixerūt. Opto vt ī xpo valeas z memieris mei papa beatissime.

Incipit alius plogus.

Duo res fuisse qui euāgelia scripserūt. Lucas euangelista testat̄ dicens. Quoniaz qdē multi conati sunt ordinare narrationez rerū q̄ in nobis complete sunt: sicut tradiderūt nobis q ab initio ipi viderunt sermonē:z ministrauerūt ei:z pseuerantia vsq; ad pñs tēpus monimēta ōclarāt: que a diuersis auctoribus edita:diuersaz hereſū fuere pncipia:vt est illud iuxta egyptios:z thomaz:z mathiā:z bertholomeū duodeciz quoq; apl̄oꝝ:z basilidis atq; aplis ac reliquoꝝ quos enumerare longissimū est:cum hec tm̄ in pñtiaꝝ necesse sit dicere: extitisse quosdā qui sine spū⁹ z gratia⁹ dei conati sūt magis ordinare narratiōem

q̃ hist̃oie texere veritatẽ. Quib⁹ iure potest illõ pphet̃icum coaptari. Ue qui pferũt de corde suo qui ãbulant post spm̃ suũ: qui dicũt: hec dicit dominus: z dñs nõ misit eos. De quib⁹ z saluator in euangelio iohãnis loquit̃. Oẽs qui añ me venerunt: fures fuerũt z latrones. Qui venerũt: non q missi sunt. Ipe enim ait. Ueniebãt: z ego nõ mittebam eos. In venientib⁹ pſũptio temeritatis: ĩ missis obsequium seruitutis est. Eccl̃ia ãt q̃ dñi voce supra petrã fundata est: quã ĩtroduxit rex ĩ cubiculũ suũ: z ad quã per fenestrã discensionis occulte misit manũ suã siliis damule hĩnuloq; ceruoz quatuor volumina padisi instar eructuãs: quatuor z angulos z ãnulos hz p quos q̃si arcba testi z custos legis domni lignis mobilibus vehitur. Primus omnium matthеus est publicanus cognomento leui: qui euangeliũ in iudea hebraeo sermone edidit: ob eorum vel maxime causam qui in ihm crediderant ex iudeis: z nequaq; legis vmbra recedente euangelij veritatem seruabant. Secundus marcus ĩterpres apostoli petri z alexandrine ecclesie primus episcopus qui dominum quidem saluatorem ipse non vidit: sz ea que audierat magistrum predicantem: iuxta fidem magis gestorum narrauit q̃ ordinez. Tertius lucas medicus natione syrus antiochensis: cuius laus in euangelio: qui z ipe discipulus apostoli pauli in achaie bithinieq; partibus volumẽ condidit: quedam altius repetens: z vt ipse in prohemio profitetur audita magis q̃ visa describẽs. Ultimus iohannes apostolus euangelista quem ihs amauit plurimum: qui super pectus domini recumbens purissima doctrinarum fluenta potauit: z qui solus de cruce meruit audire. Ecce mater tua. Is cum esset in asia: z iam'tunc hereticorum semina pullularent cherinthi: hebionis z ceterorum qui negant chr̃istum in carne venisse: quos z ipse in epistola sua antichr̃istos vocat: z apostolus paulus frequenter percutit: coactus est ab omnibus pene tunc asie episcopis: z multarum ecclesiarum legationibus: de diuinitate saluatoris altius scribere: z ad ipsum: vt ita dicã: dei verbum non tam audaci q̃ felici temeritate prorumpere: vt ecclesiastica narrat historia: cuz a fratribus cogeretur vt scriberet: ita facturuz se respondisse: si in dicto ieiunio in commune oñes deum deprecarentur. Quo expleto: reuelatione saturatus in illud prohemiuz celo veniens eructauit. In principio erat verbum z verbum erat apud deum: z deus erat verbum: hoc erat ĩ pncipio apud deum. Hec igitur quatuor euangelia multo ante predicta ezechielis quoq; volumen probat: in quo prima visio ita contexitur. Et in medio similitudo quatuor animalium z vultus eorum. Facies hominis z facies leonis z facies vituli z facies agle. Prima hominis facies matthеum significat: qui quasi de homine exorsus est scribere. Liber generationis ihu chr̃isti filij dauid filij abraham. Secunda marcum in quo vox leonis in heremo rugientis auditur. Uox clamantis in deserto: parate viam domini rectas facite seminatas eius. Tertia vituli: que euangelistam lucaz a zacharia sacerdote sumpsisse initium prefigurat. Quarta iohannem euangelistam: qui assũptis pẽnis aquile: z ad altiora festinans: de verbo dei disputat. Cetera que sequũtur ĩ eũdem sensũ pficiunt. Crura eoz recta z pẽnati pedes: z quocũq; spũs ibat: ibant z nõ reuertebant: z dorsa eoz plena oculis: z scintille bas lãpades ĩ medio discurrentes: z rota in rotam: z in singulis quatuor facies. Unde z apocalypsis iohãnis: p⁹ expositionẽ viginti quatuor seniores qui tenentes citharas z phialas adorantes agnũ dei: introducit fulgura atq; tonitrua: z septem spũs discurrentes: z mare vitreũ: z quatuor aãlia plena oculis dicens. Aial p̃mum sile leoni: z scõm sile vitulo: z tertiuz sile hõi: z quartũ sile aquile volanti. Et post paululũ. Plena inquit erant oculis: z requiẽ non hẽbant die ac nocte: dicentia. Sanctus: sanctus: scũs dñs deus oipotens: qui erat: z q est: z q venturus est: Quib⁹ cũctis pspicue ostenditur: q̃ tuor debere tm̃ euãgelia suscipi: z oẽs apocryphorum nenias: mortuis magis hereticis q̃ ecclesiasticis vitiis canendas.

Sequitur plogus in Matthеum.

Matthеus cũ p̃mo p̃dicasset euãgelium iudea: volens transire ad gentes: p̃m⁹ euangeliũ scripsit hebraice: qõ frib⁹ a quib⁹ ibat ad memoriã reliquit. Sic enim necesse fuit ad cõfirmationem fidei euãgeliũ p̃dicare: sic z cõtra hereticos scribi. Cũ ãt plures euangeliũ scripserit: quatuor tm̃ hñt auctoritatis testimoniũ: qz p q̃tuor mũdi ptes fidem nũciant trinitatis: z sunt q̃i q̃tuor rote ĩ quadriga dñi q̃ vehit eũ p predicationem euãgelij: z gen⁹ humanũ quadrifida morte demptũ: eoz erat p̃dicatione vitificandũ: vñ z aliorũ euangelia deciderũt: nec recepta sũt: qz nolebãt pfinitum numez caſſari: ppter virtutẽ sacramenti. Designant etiam euangeliste quatuor figuris: q̃ nõ sunt õceptorie: sz iocũdi mysterij sibi Iscie. Matthеus ĩ hoie itelligitur: qz circa humanitatẽ xpi pncipaliter ĩmorat. Marcus ĩ leone: quia agit de resurrectione. Lucas ĩ vitulo: agens de sacerdotio. Iohãnes ĩ aquila: scribẽs sacraméta diuinitatis. Ipe vo quẽ describunt: hõ fuit de virgine natus. Uitulus in ĩmolatione. Leo in resurrectiõe. Aquila ĩ ascensione. Uel in homine humanitatis. In vitulo sacerdotium. In leone regnum. In aquila exprimitur diuinitatis sacramentum

Incipit argumẽtũ in euangeliũ fm Matthеũ

Matthe⁹ ex iudea sicut i ordine ꝑmus ponit:ita euangeliū i iudea ꝑm⁹ scripsit:cui⁹ vocatio ad dñm ex publicanis actib⁹ fuit: duoꝝ i generatiõe xꝑi ꝓncipia ꝑsumẽs:vni⁹:cui⁹ ꝑma circũcisio i carne:alterius:cuius ꝑm coꝛ electio fuit. Ex vtriscꝫ eni ꝑfib⁹ xꝑs. Sicꝫ quaterdenario numero trifoꝛmit̃ posito:ꝓncipiũ a credendi fide i electionis tꝑs pozzigens:ꝛ ex electiõe vscꝫ i trãsmigrationis diẽ dirigẽs: atꝫ a transmigratiõis die vscꝫ in xꝑm definiens :decursã aduẽtus dñi oñdit generationẽ:ꝛ nũero satisfaciẽs ꝛ tpi: vt ꝛ seq̃ eẽt oñderet:ꝛ dei i se opus mõstrans:ẽt i his quoꝝ gen⁹ posuit:xꝑi opantis a ꝓncipio testimoniũ nõ negaret. Quaꝝ oĩum reꝝ:tꝑs:ordo:numerus:dispositio vel ratio:q̃ fidei necessariũ ẽ:de⁹ xꝑs est q fact⁹ ex mr̃iere:fact⁹ sub lege:nat⁹ ex virgine:passus i carne:oĩa i cruce fixit:vt triũphans ea i semetipo resurgens in coꝛpoze:ꝛ pris nomẽ i ꝑfib⁹ filio:ꝛ filij nomẽ ꝑri restituens in filijs:sine ꝓncipio sine fine:oñdens vnũ se cũ ꝑre eẽ qꝫ vn⁹ est. In quo euangelio vtile ẽ desiderantib⁹ deũ: sic ꝑma vel media vl̃ pfecta cognoscere:vt ꝛ vocationẽ apl̃i ꝛ opus euangelij ꝛ dilectionẽ dei in carne nascẽtis ꝑ vniuersa legẽtes itelligant: atꝫ id i eo i q̃ ꝑbenſi sẽ:ꝛ apꝑhẽdere appetũt recognoscãt. Nobis.n.i ꝫ studio argumẽti fuit: ꝛ fidẽ facte rei tradere:ꝛ opantis dei intelligendã diligẽter eẽ dispositionẽ q̃rentibus nõ tacere.

Explicit argumentũ. Incipit euangelium ſm Mattheum. Capl̃m. I

Liber generationis ihu christi filij dauid: filij abzaham. Abzaham genuit Isaac: Isaac autem genuit iacob. Jacob autem genuit iudam ꝛ fratres eius. Judas autem genuit phares ꝛ çaram de thamar. Phares autez genuit esrom. Esrom autem genuit aram. Aram autez genuit aminadab. Aminadab autẽ genuit naason. Naason atem genuit salmon. Salmon autez genuit booç de raab. Booç autẽ genuit obeth ex ruth. Obeth ãt gẽuit ieſſe. Jeſſe ãt gẽuit dauid:regem. Dauid ãt rex gẽuit salomõez ex ea q̃ fuit vrie. Salomon ãt gẽuit roboã. Roboã ãt gẽuit abiã. Abias ãt genuit asa. Asa ãt gẽuit ioſaphat. Joſaphat ãt genuit iozã. Jozã ãt genuit oçiaz. Oçias aũt genuit ioathã. Joathan ãt genuit achaç. Achaç aũt genuit eçechiã. Eçechias autẽ genuit manasſen. Manaſſes aũt genuit amon. Amon autẽ genuit ioſiam. Josias aũt genuit iechoniã ꝛ fratres eius in trãsmigratione babylõis. Et post transmigrationem babylõis iechonias genuit salathiel. Salathiel autẽ genuit çozobabel. Zozobabel autez genuit abiud. Abiud ãt genuit eliachim. Eliachĩ autẽ genuit açoꝛ. Açoꝛ autẽ genuit sadoch. Sadoch autẽ genuit achim. Achim ãt genuit eliud. Eliud autẽ genuit eleaçar. Eleaçar ãt genuit mathan. Mathan autẽ gennit iacob. Jacob autẽ genuit ioſeph virũ Marie: de qua nat⁹ est ihs q vocat̃ xꝑs. Oẽs itaq̃ generationes ab abzahã vscꝫ ad dauid:generationes quatuoꝛdeciz: ꝛ a dauid vscꝫ ad transmigrationẽ babylonis:generatiões quatuoꝛdeci:ꝛ a transmigratiõe babylonis vscꝫ ad xꝑm:generatiões quatuoꝛdeci. Xꝑi autẽ generatio sic erat:cũ eẽt desponsata mr̃ ihu maria ioſeph:añq̃ cõuenirẽt iuenta ẽ in vtero hñs de spũ sancto. Joſeph ãt vir ei⁹ cuz eẽt iust⁹:ꝛ nollet eã traducere:voluit occulte dimittere eã. Hec ãt eo cogitante:ecce ãgelus dñi apparuit i sõnis ioſeph dicẽs. Joſeph fili dauid:noli timere accipe mariã coniugẽ tuã. Qõ.n.in ea natum est:de spũ sctõ est. Pariet ãt filiũ:ꝛ vocabis nomẽ ei⁹ ihm. Ipe eni saluũ faciet ppl̃z suũ a peccatis eoꝝ. Hoc autẽ totũ factuz est:vt adipleretur qõ dictũ est a dño ꝑ ꝓphãm dicentẽ. Ecce virgo in vtero habebit ꝛ pariet filiũ:ꝛ vocabit̃ nomẽ ei⁹ emanuel: qõ ẽ iterꝑtatũ:nobiscum de⁹. Exurgẽs ãt ioſeph a sõno secit sicut ꝓcepit ei angelus dñi:ꝛ accepit cõiugẽ suã. Et ñ coguoscebat eã donec ꝑpit filiũ suũ ꝓmogenitũ:ꝛ vocauit nomẽ ei⁹ ihm. II

Cum natus eẽt ihs in bethleez iude i diebus herodis regis:ecce magi ab oziẽte venerũt hieroſolymã dicentes. Ubi ẽ q natus est rex iudeoꝝ. Vidim⁹ enim stellã eius in oziente:ꝛ venim⁹ adozare euz. Audiens ãt herodes rex turbatus est:ꝛ oĩs hieroſolyma cuz illo. Et congregãs oẽs ꝓncipes sacerdotũ ꝛ scribas ꝑpli scisitabatur ab eis vbi xꝑs nasceret̃. At illi dixerũt ei. In bethleẽ iude. Sic.n. scriptũ est per ꝓphãm. Et tu bethleẽ tra iuda:neq̃q̃ minima es i ꝓncipib⁹ iuda. Ex te.n.exiet dux q̃ regat ꝑplm meũ isrl̃. Tũc herodes clã vocatis magis diligẽt didicit ab eis tꝑs stelle q̃ apparuit eis:ꝛ mittens illos i bethleẽ:dixit. Ite ꝛ iterrogate diligent⁹ de puero:ꝛ cũ inueneritis renũciate mihi:vt ꝛ ego veniens adozẽ eum. Qui cũ audissẽt regẽ abierũt. Et ecce stella quã viderãt in oziẽte:antecedebat eos:vscꝫ dũ veniens staret supza vbi erat puer. Videntes ãt stellã:gauisi sũt gaudio magno valde. Et intrãtes domũ inuenerũt puerũ cũ maria mr̃e ei⁹:ꝛ ꝓcidentes adozauerũt eũ:ꝛ aptis thesauris suis obtulerunt ei munera:aurum :thus:ꝛ myrrham. Et responso accepto in sõnis ne rediꝛent ad herodem :per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Qui cum recessissent:ecce angelus domini apparuit in somnis ioſeph dicens. Surge ꝛ accipe puerum ꝛ matrem eius: ꝛ fuge i egyptum:ꝛ esto ibi vscꝫ dum dicam tibi. Futurꝫ est eni:vt herodes querat puerum ad perdendũ eũ. Qui cõsurgẽs accepit puerũ ꝛ matrẽ ei⁹ nocte

ꝛ secessit ī egyptū. Et erat ibi vsq; ad obitū hero/
dis:vt adīpleret qđ dictū ē a dño p ꝓphetam di
cētē. Ex egypto vocaui filiū meū. Tunc herodes
vidēs qm illusus eēt a magis:irat⁹ ē valde:ꝛ mit
tēs occidit oēs pueros q erāt ī bethleē ꝛ in oībus
finib⁹ eius a bimatu ꝛ infra:ꝟm tps qđ exq̄sierat a
magis. Tūc adimpletū ē:qđ dictū ē p hieremiaz
ꝓphetā dicētē. Vox ī rama audita ē:ploratꝰ ꝛ vl
lulatus multus:rachel plorās filios suos ꝛ noluit
cōsolari:q; nō sūt. Defūcto aūt herode:ecce āge/
lus dñi apparuit ī sōnis ioseph in egypto dicens.
Surge ꝛ accipe puerū ꝛ matrē ei⁹:ꝛ vade ī ŕam
isrł. Defūcti sunt enī q q̄rebāt aīam pueri. Qui cō
surgēs accepit puerū ꝛ matrē eius:ꝛ vēit ī ŕrā isrł.
Audiēs aūt q archelaus regnaret ī iudea ꝓ he/
rode pr̄e suo timuit illo ire:ꝛ admonit⁹ ī sōnis se
cessit in ptes galilee. Et veniēs habitauit ī ciuita
te q̄ vocat̄ naçareth: vt adīpleret qđ dictū ē per
ꝓphetas:qm naçareus vocabit. III

In dieb⁹ aūt illis venit iohānes baptista
ꝓdicās ī deserto iudee ꝛ dicens. Pnīam
agite:appropinq̄bit .n.regnū celoꝝ. Hic
est.n.de q̄ dictū ē p isaiā ꝓphetā dicētē. Vox cla/
mantis ī deserto parate viā dñi:rectas facite se/
mitas eius. Ipse aūt iohānes habebat vestimētū
de pilis camelorū:ꝛ çonā pelliceā circa lūbos su/
os. Esca āt ei⁹ erat locuste ꝛ mel silueſtre. Tūc exi
bat ad eū hierosolyma ꝛ oīs iudea:ꝛ oīs r̄gio cir
ca iordanē:ꝛ baptiçabant ab eo in iordane confi
tētes peccata sua. Videns aūt multos phariseoꝝ
ꝛ saduceorū veniētes ad baptismū suū dixit⁹ eis.
Progenies viparū:qs demonstrabit vobis fugē
a ventura ira? Facite ergo fructū dignum peni/
tentie:Et ne velitis dicere ī ra vos :pr̄em habe/
mus abrahā. Dico enī vobis:qm potēs ē de⁹ de
lapidib⁹ istis suscitare filios abrahe. Jā.n.securis
ad radicē arboꝝ posita est. Omis ǧ arbor q̄ nō fa
cit fructū bonū excidet ꝛ ī ignē mittet. Ego qdez
baptiço vos in aq̄ ī pnīam:q aūt p⁹ me vēt⁹ est
fortior me ē:cui⁹ nō sū dign⁹ calciamēta portare.
Ipse vos baptiçabit ī spū sc̄o ꝛ igni. Cui⁹ vētila/
brum ī manu sua:ꝛ pmūdabit areā suā :ꝛ cōgre/
gabit triticū in horreū suū:paleas aūt comburet
igni iextīguibili. Tūc vēit ihs a galilea in iorda/
nem ad iohānē vt baptiçaret ab eo. Iohānes āt
ꝓhibebat eū dicēs. Ego a te debeo baptiçari: ꝛ
tu venis ad mē? Respōdēs aūt ihs dixit ei. Sine
mō. Sic enī decet nos implē oēm iusticiaz. Tūc
demisit eū. Baptiçat⁹ aūt ihs:ascēdit ꝺ aq̄
Et ecce apti sūt ei celi:ꝛ vidit spm̄ dei descēdēte
ficut colūbaz:ꝛ venientem super se. Et ecce vox
de celis dicens. Hic ē filius meus dilectus ī quo
mihi complacui. IIII

Tunc ihs ductꝰ ē ī deŕtū a spū:vt tēptaret
a diabolo:ꝛ cū ieiunasset q̄dragīta die
bus ꝛ q̄draginta noctib⁹:postea esurijt.
Et accedēs tēptator dixit ei. Si filius dei es :dic
vt lapides isti panes fiāt. Qui rñdēs dixit. Scrip
tum ē. Nō in solo pane vivit hō:sed ī oī v̄bo qđ
pcedit de ore dei. Tūc assūpsit eum diabolus ī
sāctā ciuitatē:ꝛ statuit eū sup pinnaculū tēpli:ꝛ di
xit ei. Si filius dei es:mitte te deorsū. Scriptū ē
enī:qr angelis suis mādauit de te:ꝛ in manib⁹ tol
lēt te:ne forte offēdas ad lapidē pedē tuū. Ait illi
ihs rursū. Scriptū ē. Nō tēptabis dñm deum tu
um. Iterꝝ assūpsit eū diabolus ī montē excelsuz
valde:ꝛ ondit ei oia regna mūdi ꝛ gl̄iam eorū:ꝛ
dixit ei. Hec oīa tibi dabo: si cadens adorauer⁹
me. Tūc dicit ei ihs. Vade sathana. Scriptū ē.n.
dñm deū tuū adorabis:ꝛ illi soli seruies. Tūc re
liquit eū diabolus:ꝛ ecce angeli accesserūt ꝛ mi/
nistrabāt ei. Cū āt audisset ihs ꝙ iohānes tradi/
tus eēt:secessit ī galileā:ꝛ ŕlicta ciuitate naçareth
venit ꝛ habitauit ī ciuitate capharnaū maritima:ī
finib⁹ çabulon ꝛ neptalī:vt adīpleret qđ dictū ē
p isaiā ꝓphām. Terra çabulon ꝛ ŕra neptalī:via
maris trās iordanē galilee gentiū:ppl⁹ qui ābu
labat in tenebris vidit lucē magnā:ꝛ sedentibus
ī regione vmbre mortis lux orta est eis. Exinde
cepit ihs ꝓdicare ꝛ dicere. Pnīam agite. Appro/
pinquabit.n.regnū celoꝝ. Ambulās āt ihs iuxta
mare galilee vidit duos ŕres simonē qui vocat̄
petrus:ꝛ andreā ŕrem ei⁹:mittentes rete ī mare.
Erāt.n.piscatores. Et ait illis:venite post me:ꝛ fa
ciam vos fieri piscatores hoīum. At illi cōtinuo
relictis retib⁹ secuti sūt eū. Et ꝓcedens ide vidit
alios duos ŕres:iacobū çebedei:ꝛ iohānem ŕres
ei⁹ ī naui cū çebedeo pr̄e eoꝝ:reficientes retia sua:
ꝛ vocauit eos. Illi āt stati relictis retib⁹ ꝛ patre:
secuti sūt eū. Et circuibat ihs totā galileā docēs ī
synagogis eoꝝ:ꝛ ꝓdicās euangeliū regni:ꝛ sanās
oēm languorē ꝛ oēm infirmitatē ī ꝓplo. Et abijt
opinio eius in totā syriā:ꝛ obtulerūt ei oēs male
hñtes varijs languorib⁹ ꝛ tormentis cōprehensos:
ꝛ qui demonia habebant ꝛ lunaticos ꝛ paraly i/
cos ꝛ curauit eos. Et secuti sunt eū turbe multe
de galilea ꝛ decapoli:ꝛ de hierosolymis ꝛ de iu/
dea ꝛ de trans iordanem. V

Videns aūt ihs turbas :ascendit in mon
tem:ꝛ cum sedisset:accesserunt ad eū di/
scipuli eius:ꝛ aperiens os suum docebat
eos dicens. Beati paupes spū:quoniā ipoꝝ
est regnū celoꝝ. Beati mites:quoniā ipi possi
debunt ŕram. Beati qui lugent:qm ipi consola/
bunt. Beati qui esuriunt ꝛ sitiūt iusticiā :quoniā
ipi saturabunt. Beati misericordes: quoniā ipsi
miam consequētur. Beati mundo corde:qm ipi
deum videbūt. Beati pacifici :qm filij dei voca/
bunt. Beati qui psecutionē patiūtur ꝓpter iusti
ciam:qm ipoꝝ est regnū celoꝝ. Beati estis cū
maledixerint vobis hoies ꝛ psecuti vos fuerint:
ꝛ dixerint oē malū aduersū vos mentientes ꝓp
me. Gaudete ꝛ exultate:qm merces vr̄a copiosa
est in celis. Sic.n.persecuti sunt ꝓphetas qui fue
runt ante vos. Vos estis sal terre. Nō si sal euā
nuerit:in quo salietur? Ad nihilū valet vltra:nisi vt

mittat fozas:z cōculcet ab hōib⁹. Vos estis lux
mūdi. Nō pōt ciuitas abscōdi supza montē posi
ta:neqz accēdāt lucernā z ponūt eā sub modio:sz
sup cādelabrū:vt luceat oīb⁹ q in domo sūt. Sic
luceat lux vra coza hōib⁹:vt videāt opa vra bo
na:z glificēt pfem vrm q in celis ē. Nolite putare
qm veni soluere legē aut pphas. Nō veni soluē
sed adiplere. Amē qppe dico vobis:donec transe
at celū z tra:iota vnū aut apex vnus nō pteribit
a lege:donec oīa fiant. Qui ergo soluerit vnū de
mādatis istis minimis:z docuerit sic hoīes:mini
mus vocabit i rgno celoz:qui āt fecerit z docue
rit:hic magn⁹ vocabit i regno celoz. Dico āt vob
qz nisi abundauerit iustīcia vra plus qz scribaz z
phariseoz:nō intrabitis i regnū celoz. Audistis qz
dictū ē antiquis:nō occides:q āt occiderit re⁹ erit
iudicio. Ego āt dico vobis: qz oīs qui irascit frī
suo:reus erit iudicio. Qui āt dixerit frī suo racha
reus erit cōcilio. Qui āt dixerit fatue:re⁹ erit gehē
ne ignis. Si ergo offers mun⁹ tuū ad altare z ibi
recozdatus fueris:qz frr tu⁹ hz aliqd aduersuz te:
rlinq ibi mun⁹ tuum añ altare:z vade pus recōci
liari frī tuo:z tūc veniens offeres mun⁹ tuū. Esto
cōsētiēs aduersario tuo cito dū es in via cū eo:ne
forte tradat te aduersari⁹ iudici:z iudex tradat te
ministro:z i carcerē mittaris. Amē dico tibi:nō exi
es inde donec reddas nouissimū quadrantē. Au
distis qz dictū ē antiqs:nō mechaberis. Ego aūt
dico vobis:qz oīs q viderit mulierē ad concupi
scendū eā:iā mechat⁹ ē eā i cozde suo. Oz si ocul⁹
tu⁹ dexr scandaliçat te:erue eū z pijce abs te. Ex
pedit.n.tibi vt peat vnū mēbroz tuoz qz totum
corp⁹ tuū mittat i gehēnā ignis. Et si dextra ma
nus tua scandaliçat te:abscide eā z pijce abs te.
Expedit.n. tibi vt pereat vnuz mēbroz tuoz:qz
totū corp⁹ tuū eat i gehēnā. Dictū ē āt quicūqz di
miserit vxorē suā det ei libellū repudij. Ego aūt
dico vobis:qz oīs q dimiserit vxorē suā:excepta
fornicatiōis cā:facit eā mechari:z q dimissam
duxerit:adultat. Iterz audistis qz dictū ē ātiqs:
nō piurabis:reddes āt dño iuramēta tua. Ego āt
dico vobis:nō iurare oīo:neqz p celū qz thronus
dei ē:neqz p tram:qz scabellū ē pedū ei⁹. Neqz p
hierosolymā:qz ciuitas ē magni regis. Neqz per
caput tuū iurauer⁹:qz nō potes vnū capillū albū
facere aut nigrū. Sit āt sermo vr:est ē:nō nō:qđ āt
bis abūdanti⁹ ē a malo est. Audistis qz dictum ē
oculū p oculo:dentē p dēte. Ego āt dico vobis nō
resistere malo:sed si qs te pcusserit i dexterā ma
xillā tuā:pbe illi z alterā:z ei q vult tecū i iudicio
cōtēdere z tunicā tuā tollere:dimitte ei z palliū:
z qcūqz te angariauerit mille pass⁹:vade cū illo
z alia duo. Qui aūt petit a te:da ei:z valēti mutua
re a te ne auertaris. Audistis qz dictū ē:diliges p
ximū tuū:z odio habebis inimicū tuū. Ego autē
dico vobis:diligite inimicos vros:bnfacite bis q
oderūt vos:z orate p psequētib⁹ z calūniātibus
vos:vt sitis filij pris vri q i celis ē:q solez suū ori
ri facit sup bonos z malos:z pluit sup iustos z i
iustos. Si enī diligitis eos q vos diligūt: quam
mercedē habebitis? Nōe z publicani hoc faciūt?
Et si salutaueritis fratres vros tm:qđ ampli⁹ faci
tis? Nōne z ethnici hoc faciunt? Estote ergo vos
pfecti:sicut z pater vr celestis perfectus est.

VI

Attendite ne iustīciā vraz faciat⁹ coza hoī
b⁹ vt videamī ab eis:alioquī mercedē
nō hēbit⁹ apud pfem vrum q i celis ē. Cū
ergo facis elemosynaz:noli tuba canere añ te:sic
hypocrite faciunt i synagogis z i vic⁹ vt honozi
ficēt ab hōib⁹. Amē dico vobis:recepunt mercē
dē suā. Te āt faciente elemosynā:nesciat sinistra
tua qđ faciat dextra tua:vt sit elemosyna tua i ab
scōdito:z pr tu⁹ q videt i abscōdito rddet tibi. Et
cū ozatis nō eritis sicut hypocrite q amant i sy
nagogis z i angulis plateaz stātes ozare:vt vide
anť ab hōib⁹:amē dico vobis recepunt mercedē
suā. Tu āt cū ozaueris:itra i cubiculū tuū:z clau
so ostio oza pfem tuū i abscōdito:z pr tu⁹ qui vi
det i abscōdito reddet tibi. Ozātes āt nolite mul
tū loqui:sicut ethnici faciūt. Putāt.n.q i multilo
quio suo exaudiant. Nolite g assimilari eis. Scit
enī pr vr quid op⁹ sit vobis:añqz petatis eū. Sic
ergo vos ozabitis. Pr nr q es i celis:scificet no
men tuū. Adueniat regnū tuū. Fiat volūtas tua:
sicut i celo z i tra. Panē nrm supsubstantialē da
nobis hodie. Et dimitte nobis debita nra:sicut z
nos dimittim⁹ debitozib⁹ nris. Et ne nos īducas
i tēptationē:sed libera nos a malo. Amē. Si.n. di
miserit hōib⁹ pctā eoz:dimittet z vobis pr vr ce
lestis delicta vra. Si āt nō dimiserit hōib⁹:nec pr
vr dimittet vobis pctā vra. Cū āt ieiunat⁹:nolite
fieri sicut hypocrite tristes. Exterminat.n. facies
suas:vt pareāt hōib⁹ ieiunātes. Amē dico vobis
qz recepunt mercedē suā. Tu āt cū ieiunas:vnge
caput tuū:z faciē tuā laua:ne videaris hōib⁹ ieiu
nans:sed pri tuo q ē i abscōso:z pr tu⁹ qui videt
i abscōso reddet tibi. Nolite thesauriçare vobis
thesauros i tra:vbi erugo z tinea demolit:z vbi
fures effodiūt z furāt. Thesauriçate āt vobis the
sauros i celo:vbi nec erugo nec tinea demolit:z
vbi fures nō effodiūt nec furātur. Vbi ē thesaurus
tu⁹:ibi ē z coz tuū. Lucerna cozpoz⁹ tui ē oculus
tu⁹. Si oculus tu⁹ fuerit simplex:totū cozp⁹ tuum
lucidū erit. Si āt ocul⁹ tu⁹ fuerit nequā:totū coz
pus tuū tenebrosū erit. Si ergo lumē qđ i te est:
tenebre sūt:ipe tenebre qnte erunt? Nemo pōt duo
bus dnīs seruire. Aut.n. vnū odio hēbit:z alterū
diliget:aut vnū sustinebit:z alterū cōtēnet. Non
potestis deo seruire z māmone. Jō dico vob ne
solliciti sitis aīe vre quid māducetis:neqz corpi
vro qđ iduami. Nōne aīa plꝰ ē qz esca:z corpus
p⁹ qz vestimētū. Respicite volatilia celi q nō serūt
neqz metūt:neqz congregant i horrea:z pr vr cele
stis pascit illa. Nōne vos mag⁹ plur⁹ estis illis? Quis
āt vrz cogitās pt adiicē ad staturā suā cubitum
vnū? Et ō vestimēti qđ solliciti estis? Cōsiderate

lilia agri quō creſcūt. Nō laborāt neq; nēt. Dico
autē vobis: qm̄ nec ſalomon in oī gl̄ia ſua cooprt⁹ ē
ſicut vnū ex iſt⁹. Si.n. fenū agri qō hodie ē & cras
in clibanū mittit⁹ deꝰ ſic veſtit: quāto magis vos
modice fidei. Nolite ḡ ſolliciti eſſe dicētes quid
manducabim⁹: aut qd bibem⁹: aut q̄ opiemur.
Hec.n. oīa gētes inquirūt. Scit.n. pr̄ vr̄ qz his oīb⁹
indigetis. Querite ḡ p̄mū regnū dei & iuſticiā ei⁹
& hec oīa adijcient vobis. Nolite ḡ ſolliciti eſſe in
craſtinū. Craſtin⁹.n. dies ſollicitus erit ſibi ipſi.
Sufficit diei malicia ſua. VII

Nolite iudicare & non iudicabimī: nolite
condēnare & nō ꝺdēnabimī. In q̄.n. iu-
dicio iudicaueritis iudicabimini: & ī qua
mēſura menſi fueritis remetiet⁹ vobis. Quid autē
vides feſtucā ī oc̄lo frīs tui: & trabē ī oculo tuo nō
vides? Aut q̄ mō dicis frī tuo: fr̄ ſine eijciā feſtu-
cā de oculo tuo: & ecce trabes ē ī oc̄lo tuo? Hypo
crita eijce p̄mū trabē de oculo tuo: & tūc videb⁹ eij
cere feſtucā de oculo frīs tui. Nolite ſcm̄ dare ca
nib⁹ neq; mittatis margaritas vr̄as añ porcos: ne
forte cōculcēt eas pedib⁹ ſuis: & cōuerſi di-
rūpāt vos. Petite & dabit⁹ vob: q̄rite & inuenietis:
pulſate & aperiet⁹ vob. Oīs enī q petit accipit: & q
q̄rit inuenit: & pulſāti aperiet⁹. Aut quis ē ex vobis hō
quē ſi petierit filius ſu⁹ panē: nūqd lapidē porrigz ei?
Aut ſi piſcē petierit nunquid serpētē porriget ei?
Si ergo vos cū ſitis mali: noſtis bona data dare
filijs vr̄is: q̄nto magis p̄r̄ vr̄ q in celis ē dabit bo
na petētib⁹ ſe? Oīa ergo q̄cūq; vultis vt faciāt vo
bis hoīes: & vos facite illis. Hec ē.n. lex & ꝓpha.
Intrate p angustā portā: qz lata porta & ſpacioſa
via ē q̄ ducit ad perditionē: & multi sūt q̄ intrant p
eam. Q̄ angusta porta & arta via ē q̄ ducit ad vi-
tam: & pauci sūt q̄ inueniūt eam. Attendite a falſis
ꝓphis q̄ veniunt ad vos ī veſtimentis ouiū: intrī-
ſecus āt sūt lupi rapaces. A fructib⁹ eor̄ cognoſce
tis eos. Nūqd colligunt de ſpinis vuas aut ō tri
bulis ficus? Sic oīs arbor bona fruct⁹ bonos fa-
cit: mala āt arbor malos fruct⁹ facit. Nō potest āt
arbor mala bonos fructus facere: neq; arbor bo
na malos fruct⁹ facere. Oīs arbor q̄ nō facit fruc-
tum bonū excidet⁹: & in ignē mittetur. Igit̄ ex fru
ctibus eor̄ cognoſcetis eos. Nō oīs q̄ dicit mihi
dñe dñe intrabit in regnū celor̄: ſed q facit volun
tatē p̄ris mei q ī celis ē: ipe intrabit ī regnū celor̄.
Multi dicēt mihi in illa die dñe dñe nōne in no
mine tuo ꝓphauim⁹: & in noīe tuo demonia eij-
cimus: & ī noīe tuo virtutes multas fecim⁹: & tūc
cōfitebor illis: qz nūq̄ noui vos. Discedite a me
oēs q̄ opamini iniquitatē. Oīs ergo qui audit ꝟba
mea hec & facit ea: assimilabit⁹ viro sapienti q edi
ficauit domū ſuā ſupra petrā: & deſcendit pluuia
& venerūt flumina: & flauerūt vēti: & irruerūt ī do
mū illā & nō cecidit. Fundata.n. erat sup petram.
Et oīs q audit ꝟba mea hec: & nō facit ea: ſimilis erit
viro ſtulto q edificauit domū ſuā sup harenam: &
deſcendit pluuia & venerūt flumina & flauerunt
vēti & irruerūt ī domū illā & cecidit: & fuit ruina ei⁹
magna. Et factū ē: cū cōſumaſſet ih̄s ꝟba hec: ad
mirabātur turbe sup doctrina ei⁹. Erat.n. docēs
eos ſic ptātes & nō ſicut ſcribe eor̄ & pharisei. VIII

Cum āt deſcēdiſſet ih̄s de mōte
ſecute sūt eū turbe multe: & ecce lepros⁹
veniēs adorabat eū dicēs. Dñe ſi vis po
tes me mūdare. Et extēdēs ih̄s manū: tetigit eū
dicēs. Volo. Mūdare. Et cōfestim mūdata ē lepra
ei⁹. Et ait illi ih̄s. Vide nemini dixeris: ſed vade
ostēde te ſacerdoti: & offer mun⁹ tuū qō p̄cepit moy
ſes ī teſtimoniū illis. Cū āt itroiſſet capharnaū:
accessit ad eū centurio: rogās eū & dicēs. Dñe puer
me⁹ iacet ī domo paralitic⁹: & male torq̄tur. Et ait
illi ih̄s. Ego veniā & curabo eū. Et rndens centu-
rio ait. Dñe nō sū dign⁹ vt intres sub tectū meū: ſz
tūc dic ꝟbo & ſanabit⁹ puer me⁹. Nam & ego hō sū
ſub ptāte ꝟſtitut⁹ hās sub me milites: & dico huic
vade & vadit: & alio veni & venit: & ſuo meo fac h̄
& facit. Audiēs āt ih̄s mirat⁹ ē: & ſequētib⁹ ſe dixit.
Amē dico vobis: nō inueni tantā fidē ī iſrl. Dico
āt vobis: q̄ multi ab oriēte & occidēte venient & re
cūbēt cū abrahā & iſaac & iacob ī rgno celor̄: filij
āt regni eijcientur ī tenebras exteriores. Ibi erit
fletus & stridor dentiū. Et dixit ih̄s centurioni. Va-
de & ſicut credidiſti fiat tibi. Et ſanat⁹ ē puer ex il-
la hora. Et cū veniſſet ih̄s ī domū petri vidit ſo
crū eius iacentē & febricitantē: & tetigit manū ei⁹
& dimiſit eā febris: & surrexit & miſtrabat eis. Ves
pere autē facto: obtulerunt⁹ ei multos demonia
habentes: & eijciebat spūs verbo: & omnes male
habētes curauit: vt adimpleret⁹ qō dictum est p
Ysaiā ꝓphetā dicentē. Ipe infirmitates noſtras
accepit & egrotationes nr̄as portauit. Videns au
tem ieſus turbas multas circū ſe: iuſſit diſcipulos
ire trans fretum. Et accedens vnus ſcriba ait illi.
Magiſter ſequar te quocunq; ieris. Et dicit illi
ih̄s. Vulpes foueas habēt: & volucres celi nidos.
Filius autē hominis nō habet vbi caput ſuum re-
clinet. Alius āt de diſcipulis eius ait illi. Domine
p̄mitte me p̄mum ire & ſepelire patrē meū. Ih̄s
autē ait illi. Sequere me: & dimitte mortuos ſe-
pelire mortuos ſuos. Et aſcendente eo in nauicu
lam ſecuti sūt eū diſcipuli eius: & ecce motus ma-
gnus factus ē in mari: ita vt nauicula operiretur
fluctibus. Ipe vero dormiebat. Et acceſſerunt
ad eum diſcipuli eius: & ſuſcitauerunt eū dicētes.
Domine ſalua nos: perimus. Et dicit eis ih̄s.
Quid timidi eſtis modice fidei? Tūc surgens im
pauit vētis & mari: & facta est tranquillitas magna.
Porro homines mirati sunt dicētes. Qualis ē h̄
qz venti & mare obediunt ei. Et cū veniſſet ih̄s
trās fretū ī regionē gerasenor̄ occurrerūt ei duo
hās demonia de monumentis exeūtes ſeui ni-
mis: ita vt nemo posset transire p viam illam. Et
ecce clamauerūt dicentes. Quid nobis & tibi ih̄u
fili dei? Veniſti huc añ tp̄s torquere nos. Erat āt
nō longe ab illis grex multor̄ porcorum paſcēs.

demones ãt rogabant eũ dicẽtes. Si eiicis nos hinc: mitte nos in gregẽ porcoꝝ. Et ait illis. Ite. At illi exeũtes abierũt i porcos. Et ecce magno ĩpetu abiit totus grex p̃ceps in mare: z mortui sũt i aquis. Pastores ãt fugerũt: z venientes i ciuitatẽ: nũciauerũt hec oĩa: z ọ̃ his q̃ ọ̃monia hũerant. Et ecce tota ciuitas exiit obuiã ihu: z viso eo rogabãt eũ vt trãsiret a finib⁹ eoꝝ. IX

Et ascẽdens ihs in nauiculã trãsfretauit: z venit i ciuitatẽ suam. Et ecce offerebãt ei palyticum iacẽtẽ in lecto. Videns aũt ihs fidẽ illoꝝ: dixit palytico. Cõfide fili. Remittũtur tibi pcta tua. Et ecce qdã de scribis dixerũt ĩtra se. Hic blasphemat. Et cũ vidisset ihs cogitationes eoꝝ dixit. Ut qd cogitatis mala i cordib⁹ vr̃is? Quid ẽ facili⁹ dicere: dimittũt tibi pcc̃a tua: an dicere surge z ãbula? Ut ãt sciatis q̃ filj⁹ hõis hz ptãtem i tra dimittendi pcta: tunc ait palytico. Surge tolle lectũ tuũ: z vade in domũ tuã. Et surrexit z abiit i domũ suã. Videntes ãt turbe timuerũt: z glorificauerũt deũ q̃ dedit ptãtem talẽ hõibus. Et cũ transiret ide ihs: vidit hominẽ sedẽtẽ in theloneo: matheũ noĩe. Et ait illi. Sequre me. Et surgens secut⁹ ẽ eũ. Et factũ est: discũbẽte eo in domo: ecce multi publicani z peccatores venientes discũbebãt cũ ihu: z discipul⁹ eius. Et vidẽtes pharisei dicebant discipl̃is eius. Quar̃ cũ publicãis z peccatorib⁹ mãducat magister vr̃? At ihs audiens ait. Nõ est opus valẽtib⁹ medicus: sed male hñtib⁹. Euntes ãt discite qd ẽ miam volo z nõ sacrificiũ. Nõ. n. veni vocare iustos sz peccatores. Tũc accesserũt ad eũ discipli iohãnes dicẽtes. Quare nos z pharisei ieiunam⁹ frequẽter: discipli ãt tui ñ ieiunãt. Et ait illis ihs: Nũquid pñt filij sponsi lugere q̃diu cũ illis ẽ spõsus? Veniẽt ãt dies cũ auferet ab eis spõsus: z tũc ieiunabũt. Nemo ãt immittit cõmissurã pãni rudis i vestimentũ vetus. Tollit. n. plenitudinẽ ei⁹ a vestimẽto: z peior scissura fit. Neq̃ mittũt vinum nouũ i vtres veteres. Alioquĩ rũpũt vtres z vinũ effũditur: z vtres peunt. Sed vinũ nouũ i vtres nouos mittũt: z ãbo cõseruãt. Hec illo loquente ad eos: ecce p̃nceps vn⁹ accessit z adorabat eũ dicens. Dñe: filia mea mõ defũcta ẽ: sz veni ĩpone manũ tuã sup eã: z viuet. Et surgẽs ihs sequbat eũ: z discipuli ei⁹. Et ecce mulier q̃ sãguis fluxũ patiebat duodecĩ ãnis: accessit retro: z tetigit fimbriã vestimẽti ei⁹. Dicebat. n. ĩtra se. Si tetigero tñ vestimentũ ei⁹: salua ero. At ihs cõuersus z vidẽs eã dixit. Cõfide filia. Fides tua te saluã fecit. Et salua facta ẽ mulier ex illa hora. Et cũ veniisset ihs i domũ p̃ncipis: z vidisset tibicines z turbã tumultuãtẽ dicebat. Recedite: nõ est. n. mortua puella: sz dormit. Et deridebãt eũ. Et eũ eiecta eẽt turba ĩtrauit: z tenuit manũ ei⁹ z dixit: Puella surge. Et surrexit puella: z exiit fama hĩ vniuersã terrã. Et trãseũte ide ihu: secuti sũt eũ duo ceci clamantes z dicẽtes. Miserẽ nr̃i fili da uid. Cũ autẽ veniisset domũ accesserũt ad eũ ceci: z dicit eis ihs. Creditis: q̃ ẽ possũ facẽ vobis? Dicũt ei. Utiq̃ dñe. Tũc tetigit oculos eorũ dicens. Scdm̃ fidẽ vr̃az fiat vobis. Et apti sũt oculi eoꝝ. Et comiat⁹ ẽ illis ihs dicẽs. Videte ne q̃s sciat. Illi aũt exeũtes diffamauerũt eum i tota terra illa. Egressus aũt illis: ecce obtulerũt ei hoĩem mutũ demoniũ habẽtẽ: z eiecto demõio locut⁹ ẽ mut⁹: z mirate sũt turbe dicẽtes. Nũq̃ apparuit sic in isrl̃. Pharisei aũt dicebãt i p̃ncipe demoniorũ eijcit demones: z circuibat ihs oẽs ciuitates z castella docẽs i synagogis eoꝝ z p̃dicans euãgeliũ regni z curãs oẽm languorẽ: z oẽm ĩfirmitatẽ. Videns aũt turbas miserũt ẽ eis q̃ erãt vexati z iacẽtes sic̃ oues nõ hñtes pastorẽ. Tũc dic̃ discipulis suis. Messis qdẽ multa oparij aũt pauci. Rogate ergo dñm messis: vt mittat opari⁹ i messẽ suam. X

Et conuocat⁹ duodecĩ discipulis suis dedit illis ptãtẽ spirituũ ĩmũdorũ vt eijcerẽt eos: z curarẽt oẽm lãguorẽ z oẽm infirmitatẽ. Duodecĩ aũt discipulorũ noĩa sũt hec. Pr̃im⁹ simon q̃ dr̃ petr⁹: z andreas fr̃ eius: philippus z bartholome⁹ iacob⁹ zebedei z iohãnes fr̃ eius: thomas z matthe⁹ publicanus: z iacob⁹ alphei z thade⁹: simõ chanane⁹: z iudas scarioth: q̃ z tradidit eũ. Hos duodecĩ misit ihs: p̃cipiẽs eis z dicens. In viã gentiũ ne abieritis: z i ciuitates samaritanorũ ne ĩtraueritis: sed potiꝰ ite ad oues q̃ pierunt domꝰ isrl̃. Euntes ãt p̃dicate dicentes: q̃ appropiq̃bit regnũ celorũ. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demones eijcite: gratis accepistis gratis date. Nolite possidere aurũ: neq̃ argentũ: neq̃ pecũiã i çonis vr̃is. Nõ perã i viã: neq̃ duas tunicas: neq̃ calciamẽta: neq̃ virgã. Dignꝰ. n. est operarius cibo suo. In quãcũq̃ ãt ciuitatẽ aut castellũ ĩtraueritis: iterrogate q̃s i ea dignus sit: z ibi manete donec exeatis. Intrãtes ãt i domũ salutate eã dicẽtes. Pax huic domui. Et si qdem fuerit domꝰ illa digna: veniat pax vr̃a sup eã: si ãt ñ fuerit digna: pax vestra reuertet ad vos. Et q̃cũq̃ nõ recepit vos neq̃ audierit sermones vr̃os: exeũtes foras de domo vel ciuitate excutite puluerẽ de pedib⁹ vr̃is: Amẽ dico vobis: tolerabilius erit trę sodomorũ z gomorreorũ i die iudicij q̃ illi ciuitati. Ecce ego mitto vos: sicut oues in medio luporũ. Estote ergo prudẽtes sicut serpentes: z simplices sicut colũbe. Cauete ãt ab hõibus. Tradent enim vos i cõcilijs: z in synagogis suis flagellabũt vos: z ad p̃sides z ad reges ducemini ꝓpter me: in testimonium illis z gentibus. Cum autẽ tradent vos: nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora qd loquamini. Nõ enim vos estis qui loquimini: sed spũs p̃ris vr̃i q̃ loqtur i vobis. Tradet ãt fr̃ fr̃em in mortem z pater filium: z insurgent filij in parentes: z morte eos afficiẽt: z eritis odio oĩb⁹ hoĩb⁹ ꝓpter nomẽ meũ. Qui aũt pseuerauerit vsq̃ i finẽ: hic saluꝰ erit.

tū aūt pſequēt vos in ciuitate iſta: fugite i aliaz.
Amē dico vobis: nō ꝯſumabitis ciuitates iſrl̄ do
nec veniat filius hoīs. Nō ē diſcipul⁹ ſup magiſ/
trū: nec ſeru⁹ ſup dñm ſuū. Sufficit diſcipulo vt
ſit ſic̄ magiſter eius: z ſuo ſic̄ dñs eius. Si pſem/
familias beelzebub vocauerūt: quāto magis do
meſticos ei⁹? Ne ḡ timueritis eos. Nihil.n. eſt op
tū qđ nō reuelet̄: z occultū qđ nō ſciat̄. Qđ dico
vobis i tenebꝛis: dicite i lumine: z qđ i aure au/
dit⁊ p̄dicate ſr̄ tecta. Et nolite timē eos q occidūt
coꝛp⁹: aīam aūt nō pñt occidere: ſed pot⁹ timete
eū q pōt coꝛp⁹ z aīam pdere i gehēnā. Nōne duo
paſſeres aſſe veneunt? Et vnus ex illis nō cadet
ſuper terram ſine pr̄e vr̄o: vr̄i autez z capilli ca/
pit⁊ oēs numerati ſūt. Nolite ḡ timē: multis paſ/
ſeribus meliozes eſtis vos. Omis ḡ q cōfitebit̄ me
coꝛā hoīb⁹: ꝯfiteboꝛ z ego eū coꝛā pr̄e meo q i cel̄
eſt. Qui autez negauerit me coꝛā hoīb⁹: negabo
z ego eu⁊ coꝛā pr̄e meo q i celis ē. Nolite arbitra
ri: quia venerim pacem mittere: in terram. Non
veni pacem mittere: ſed gladium. Veni.n ſepa
re hoīez aduerſus pr̄ez ſuū: z filiā aduerſus mr̄ez
ſuā: z nurū aduerſus ſocrum ſuaz: z inimici hoīs
domeſtici eius. Qui amat pr̄em aut mr̄em plus
q̄ me nō ē me dignus. Et qui amat filiū aut filiā
ſup me nō ē me dign⁹. Et q nō accipit crucē ſuaz
z ſequ⁊ me: nō ē me dign⁹. Qui iuenit aīam ſuaz
pdet illam: z q pdiderit aīam ſuā ꝓpter me iueni
et eā. Qui recipit vos me recipit: z q me r̄cipit: re
cipit eu⁊ q me miſit. Qui recipit ꝓphām in noīe
ꝓphe: mercedem ꝓphe accipiet. Et q recipit iu/
ſtū in noīe iuſti mercedē iuſti accipiet. Et q cunq⁊
potū dederit vni ex minimis iſtis calicē aque fri
gide tm̄ in noīe discipuli. Amē dico vobis nō per
det mercedem ſuam. XI

Et factū ē cū cōſumaſſet ih̄s p̄cipiēs duo
decī diſcipulis ſuis: tranſijt ide vt doce/
ret z p̄dicaret i ciuitatib⁹ eoꝝ. Johānes
aūt cū audiſſet i vinculis opa xp̄i: mittēs duos de
diſcipulis ſuis: ait illi. Tu es q venturꝰ es: an aliū
expectam⁹? Et r̄ndens ih̄s ait illis. Euntes r̄nūcia
te iohāni q audiſtis z vidiſtis. Ceci vident clau/
di ambulāt lepꝛoſi mūdant̄: ſurdi audiūt: moꝛ/
tui reſurgūt: paupes euāgeliçātur: z beat⁹ ē qui n̄
fuerit ſcādaliçat⁹ i me. Illis aūt abeūtib⁹: cepit ih̄s
dicere ad turbas de iohāne. Quid exiſtis i deſer
tum videre? Harūdinē vēto agitatā? Sed qđ ex/
iſt⁊ videre? Homem mollib⁹ veſtitū? Ecce qui mol
lib⁹ veſtiūtur: i domib⁹ regū ſūt. Sz qđ exiſt⁊ vi/
dere? Hꝛopha⁊? Etiā dico vobis: z pl⁹ q̄ ꝓphaz.
Hic ē enī de q̄ ſcriptū ē. Ecce ego mitto angelum
meū añ faciē tuā q p̄parabit viā tuam añ te. Amen
dico vob: nō ſurrexit iter natos mulieruꝫ maioꝛ
iohāne baptiſta. Qui aūt minoꝛ ē in regno celoꝝ:
maioꝛ ē illo. A dieb⁹ aūt iohānis baptiſte vſq nc̄
regnū celoꝝ vi patit̄: z violēti rapiūt illō. Om̄es.n.
ꝓphe z lex vſq ad iohānem ꝓphetauerunt: z ſi
vultis recipere: ipe eſt helias q venturꝰ eſt. Qui hz
aures audiēdi audiat. Cui aūt ſimilē eſtimabo gene
rationē iſtā? Similis ē pueris ſedentib⁹ i foꝛo: q cla
mātes coeq̄lib⁹ dicūt. Lccinim⁹ vobis z nō ſalta
ſtis lamētauim⁹ z n̄ plāxiſt⁊. Venit.n. iohānes neq⁊
māducās neq⁊ bibens: z dicunt: dēonū hz. Venit
filiꝰ hōis māducās z bibēs: z dicūt ecce hō voꝛax
z potatoꝛ vini: publicanoꝝ z peccatoꝝ amic⁹. Et
iuſtificata ē ſapia a filijſ ſuis. Tūc cepit exp̄obra
re ciuitatib⁹ in qb⁹ facte ſūt plurime virtutes ei⁹:
q⁊ non egiſſent pn̄iam. Ue tibi coꝛoçaim: ve tibi
bethſaida: q⁊ ſi in tyro z ſidone facte eēnt virtu/
tes q̄ facte ſūt i vobis: olī in cilitio z cinere pn̄iaz
egiſſent. Verūt̄n dico vob: tyro z ſidoni remiſſi⁹
erit in die iudicij q̄ vob. Et tu capharnaū: nūqd
vſq⁊ i celū exaltaber⁊? Vſq⁊ in ī fernū deſcendes.
Quia ſi i ſodomis facte fuiſſēt virtutes que facte
ſūt i te: forte mānſiſſēt vſq⁊ i hāc die. Verūtamen
dico vob: q⁊ r̄e ſodomoꝝ remiſſi⁹ erit in die iu/
dicij q̄ tibi. In illo tp̄e r̄ndens ih̄s dixit. Cōfite
boꝛ tibi p̄ dñe celi z r̄e: q⁊ abſcōdiſti hec a ſapi
entib⁹ z p̄udētib⁹: z reuelaſti ea p̄uul⁊. Ita p̄: q̄m
ſic fuit placitum añ te. Omia mihi tradita ſūt a p̄re
meo. Et nemo nouit filiū niſi p̄: neq⁊ p̄rem quis
nouit niſi filiꝰ: z cui voluerit filius reuelare. Ve/
nite ad me oēs qui laboꝛat⁊ z onerati eſt⁊: z ego
reficiā vos. Tollite iugū meū ſup vos: z diſcite
a me q⁊ mit⁊ ſū z humilis coꝛde: z īuenietis reḡ
aīab⁹ vr̄is. Iugū.n. meū ſuaue ē: z on⁹ meū leue. XII

In illo tp̄e abiit ih̄s p̄ ſata ſabba/
to: diſcipli aūt ei⁹ eſurientes ceperūt vellē ſpi
cas z manducare. Phariſei aūtē videntes
dixerūt ei. Ecce diſcipuli tui faciūt qđ non lz eis
facere ſabbatis. At ille dixit eis. Nō legiſtis qđ
fecerit dauid qñ eſurijt z q cū eo erant: quō ītra/
uit i domū dei: z panes ꝓpoſitionis comedit: q⁊
n̄ licebat ei edere neq⁊ bis q cū eo erāt: niſi ſol⁹ ſa
cerdotib⁹? Aut nō legiſtis i lege: q⁊ ſabbat⁊ ſacer
dotes i tēplo ſabbatū violant: z ſine crimīe ſūt?
Dico aūt vobis: q⁊ tēplo maioꝛ eſt h̄. Si aūt ſciret⁊
qđ eſt mīam volo z nō ſacrificiū: nūq⁊ condēnaſ
ſetis īnocentes. Dñs.n. eſt filiꝰ hōis: ēt ſabbati. Et
cū ide trāſiſſet: venit i ſynagogā eoꝝ. Et ecce hō
manū hn̄s aridā: z īterrogabāt eū dicentes. Si l⁊
ſabbatis curare vt accuſarēt eū. Ipe aūt dixit illi.
Quis erit ex vobis hō q hēat ouez vnā: z ſi ceci/
derit hec ſabbatis in foueaz: nōne tenebit z leua
bit eā? Quanto magis melioꝛ ē hō ove? Itaq⁊ licz
ſabbatis bn̄facē. Tūc ait hōi. Extēde manū tuā.
Et extēdit: z r̄ſtituta ē ſanitati ſic̄ alia. Exeūtes aūt
phariſei ꝯſiliū faciebāt aduerſus eū: quō pderēt
eū. Ihs aūt ſciens r̄ceſſit ide: z ſecuti ſūt eū⁊ multi: z
curauit eos oēs. Et p̄cepit eis: ne mānifeſtū eū face
rēt: vt adiplēt qđ dctm̄ ē p īſaiā ꝓphaz dicēt̄. Ec
ce puer me⁹ quē ego elegi: dilect⁹ me⁹ i q̄ bn̄ cōpla
cuit añe mee: ponā ſpm̄ meū ſr̄ eū: z iudiciū gēt̄b⁹
nūciabit. Nō ꝯtēdet nz clamabit: nz audiet aliq⁹
i plateis vocē ei⁹. Harūdinē q̄ſſatā n̄ ꝯfrīgz z linū
fūigāſ n̄ extīguet: dōec eijciat ad victoriā iudiciū

ꝛ in noīe eiꝰ gētes sperabūt. Tūc oblatꝰ ē ei demo
niū bñs ceꝯ ꝛ mutꝰ: ꝛ curauit eū ita vt loq̄reꝫ ꝛ vi
deret. Et stupebāt oēs turbe ꝛ dicebāt. Nūqd hꝫ
ē filiꝰ dauid. Pharisei aūt audiētes dixerūt. Hic
nō eijcit demōes: nisi ī beelçebub ꝓncipe demo
niorū. Ihs aūt sciēs cogitatiōes eorum dixit eis:
Oē r̄gnū diuisū ō se ōsolabiť ꝛ ois ciuitas vł do
mus diuisa ō se nō stabit. Et si sathanas sathanaz
eijcit: aduersus se diuisus ē: quō ḡ stabit regnum
eius? Et si ego ī beelçebub eijcio demōes: filij vr̄i
ī quo eijciūt? Jō ipi iudices vr̄i erūt. Si aūt ego ī
spū dei eijcio demōes: igiť puēit ī vos regnū dei.
Aut qnō pōt q̄sqū intrare ī domū fortꝭ: ꝛ vasa eiꝰ
deripe: nisi ꝓus alligauerit fortē? Et tūc domū il
lius diripiet. Qui nō ē mecū ō me ē: ꝛ q nō ogre
gat mecū spargit: Jō dico vobis: oē peccatū blas
phemie remittet hoibꝰ: spūs aūt blasphemie nō
remittetur. Et qcūq̄ dixerit vbum ō filiuz hois
remittet ei: q autē dixerit ō spm̄ sctm̄ nō remittet
ei: neq̄ ī hoc seculo: neq̄ ī futuro. Aut facite arborē
bonā: ꝛ fructū eius bonū: aut facite arborē malaz
ꝛ fructū eiꝰ malū. Si qdē ex fructu arbor agnosci
tur. Progenies vipar̄: quō potest? bōa log cū sitis
mali? Ex abūdātia n. cordis os logit. Bonꝰ hō de
bono thesauro ꝓfert bōa: ꝛ malꝰ hō de malo the
sauro ꝓfert mala. Dico aūt vobis: q̄m oē vbū oci
osū q̄ locuti fuerit hoies: reddēt rationē de eo ī
die iudicij. Ex verbis n. tuis iustificaberis: ꝛ ex vr̄
bis tuis ꝯdēnaberꝭ. Tūc r̄ndērūt ei qdā ō scribis
ꝛ phariseis dicētes. Magister volumꝰ a te signuz
videre. Qui r̄ndēs ait illis. Gnātio mala ꝛ adulte
ra signū q̄rit: ꝛ signū nō dabiť ei nisi signum ione
ꝓphe. Sicut n. fuit iōas ī vētre ceti tribꝰ dieb ꝰ ꝛ
tribus noctib ꝰ: sic erit filiꝰ hois ī corde ṫre tribus
dieb ꝰ ꝛ tribꝰ noctibus. Viri ninivite surgēt ī iudi
cio cū gnātiōe ista: ꝛ cōdenabūt eā: q̄z pniam ege
rūt ī ꝓdicatiōe ione. Et ecce plus q̄ ionas hic. Re
gīa austri surget ī iudicio cū gnātiōe ista ꝛ cōdē
nabit eā: q̄z venit a finib ꝰ ṫre audire sapiam salo
monis. Et ecce plus q̄ salamō hic. Cū aūt imūdus
spūs exierit ab hoīe: ābulat p loca arida q̄rens re
quiē ꝛ nō iuenit. Tūc dic. Reuertar ī domū me
am vnde exiui. Et veniēs iuenit eā vacantē: sco
pis mūdatā ꝛ oznatā. Tūc vadit ꝛ assumit septez
alios spūs secū negoz es se: ꝛ ītrantes hītant ibi: ꝛ
fiūt nouissima hōis illi ꝰ peiora ꝓrib us. Sic erit
gnātioni huic pessime. Adhuc eo loquēte ad tur
bas: ecce mr̄ eiꝰ ꝛ frēs stabāt foris: querentes log
ei. Dixit aūt ei qdaz. Ecce mr̄ tua ꝛ frēs tui foris
stāt q̄rentes te. At ipe r̄ndēs dicēti sibi ait. Que ē
mater mea: ꝛ q sūt frēs mei? Et extēdēs manū ī di
scipulos suos dixit. Ecce mr̄ mea ꝛ frēs mei. Qui
cūq̄ n. fecerit volūtatē pr̄is mei q in celis est ipe
meus frater sororꝭ ꝛ mater est. XIII

In illo die exiens ihs de domo sedebat
secus mare. Et ogregate sūt ad eū turbe
multe: ita vt ī nauiculā ascendēs sedēt ꝛ
ois turba stabat ī littore: ꝛ locutus ē eis multa in
perabolis dicēs. Ecce exijt qui semiat seminare.
Et dum semiat: quedā ceciderūt secus viā: ꝛ ve
nerūt volucres ꝛ comederūt ea. Alia aūt cecide
runt in petrosa vbi nō habebant terrā multā: ꝛ cō
tinuo exorta sūt: q nō habebāt altitudine terre.
Sole aūt orto extuauerunt: ꝛ q nō habebant ra
dicem aruerūt. Alia autē ceciderūt in spīas: ꝛ cre
uerūt spine ꝛ suffocauerūt ea. Alia autem cecide
runt: in terram bonā: ꝛ dabāt fructum aliud cē
tesimum: aliud sexagesimū: aliud tricesimum. Qui
habet aures audiendi audiat. Et accedentes di
scipuli dixer̄t ei q̄re ī pabolis loquer̄? eis? Qui r̄n
dens ait illis. Quia vobis datū est nosse mysteri
um regni celorū: illis aūt non ē datum. Qui n. hz
dabitur ei: ꝛ abūdabit: qui aūt nō habet: ꝛ qđ hz
auferetur ab eo. Jō in pabolis loquor eis: q̄z vi
dentes nō vidēt: ꝛ audiētes non audiūt neq̄ ītel
ligunt: ꝛ adimplet ī eis ꝓphetia isaie dicētis. Au
ditu audietis ꝛ intelligetis: ꝛ videtes videbitis ꝛ
non videbitis. Incrassatū ē n. coꝛ ppli huius ꝛ
auribus grauiter audierūt: ꝛ oculos suos clause
runt: ne q̄n videant oculis ꝛ auribus audiāt ꝛ coꝛ
de intelligant: ꝛ cōuertant: ꝛ sanē eos. Vestri aūt
beati oculi q̄z vidēt: ꝛ aures vestre q̄z audiūt.
Amē ogpe dico vob: q̄z mlti ꝓphe ꝛ iusti cupierť
videre q̄ videtis: ꝛ n̄ viderūt: ꝛ audire q̄ auditis: ꝛ
non audierūt. Vos ḡ audite pabolā seminantis.
Oīs qui audit vbum regni ꝛ non intelligit: venit
malus ꝛ rapit qō seminatū est in coꝛde eius: hic
est qui secus viam seminatus ē. Qui autem super
petrosa seminatꝰ est: hic est qui verbū audit: ꝛ eō
tinuo cū gaudio accipit illud. Non habet autez
in se radicem: sed ē tpalis. Facta autē tribulatio
ne ꝛ psecutiōe ꝓpter verbum cōtinuo scādaliça
tur. Qui autē seminatꝰ est in spinis hic ē qui ver
bum dei audit: ꝛ sollicitudo scli isti ꝰ ꝛ fallacia di
uiciarum suffocat verbū: ꝛ sine fructu efficitur.
Qui vero in terram bonā seminatus ē: hic ē qui
audit verbuz ꝛ intelligit ꝛ fructū affert: ꝛ facit ali
ud qdem centesimū: aliud autem sexagesimum:
aliud vero tricesimū. Aliam parabolā ꝓposuit
illis dicens. Siť factum ē regnum celorū homi
ni qui seminauit bonum semē in agro suo. Cum
autē dormirent homines: venit inimicꝰ eiꝰ ꝛ su
perseminauit çiçania in medio tritici: ꝛ abijt. Cū
autē creuisset herba ꝛ fructum fecisset: tunc appa
ruerūt ꝛ çiçania. Accedētes autē serui patrisfamī
lias: dixerunt ei. Domine nōne bonum semē se
minasti in agro tuo. Unde ergo habet çiçania?
Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui aut
tem dixerūt ei. Vis imus ꝛ colligimus ea? Et ait
Nō. Ne forte colligentes çiçania eradicetis siť
ꝛ triticū. Sinite vtraq̄ crescere vsq̄ ad messez:
ꝛ tpe messis dicaz messoribus. Colligite ꝓmū çi
çania: ꝛ alligate ea in fasciculos ad comburēdū:
triticum autē congregate in horreum meū. Ali
am parabolaz ꝓposuit eis dicēs. Siť est regnū
celorū grano synapis: qō accipiens hō seminauit

ī agro suo: qō minimū qdē ē oīb⁹ sēnib⁹. Cū āt creuerit: maior ē oīb⁹ olerib⁹: z fit arbor ita vt volucres celi veniant z habitāt ī ramis eius. Aliā pabolam locut⁹ ē eis. Simile ē regnū celoꝝ fermēto: qō acceptū mulier abscōdit ī farine satis trib⁹ donec fermētatū ē totū. Hec oīa locut⁹ ē ihs ī pabolis ad turbas: z sine pabolis nō loqbat eis: vt ipleretur qō dictū erat p ppham dicentē. Aperiam ī pabolis os meū: eructuabo abscōdita a cōstitutiōe mūdi. Tūc dimissis turbis venit ī domū: z accesserunt ad eū discipuli ei⁹ dicētes. Edissere nobis pabolaz çiçanioꝝ agri. Qui rndens ait. Qui seminat bonū semē ē filius hōis. Ager āt ē mund⁹. Bonus vo semē: hi sūt filij regni. Ziçania āt filij sūt nequā. Inimic⁹ āt q seminauit ea ē diabol⁹. Messis vo cōsūmatio seculi ē. Messores āt angeli sūt. Sicē ergo colligūt çiçania z igni cōburūt: sic erit ī cōsumatiōe seculi. Mittet filius hōis angelos suos z colligēt de regno ei⁹ oīa scādala: z eos q faciūt inigtatē z mittēt eos ī caminū ignis. Ibi erit fletus z stridor dētiū. Tūc iusti fulgebūt sicut sol in rgno pris eoꝝ. Qui hz aures audiēdi audiat. Simile ē rgnū celoꝝ thesauro abscōdito ī agro quē q ūuenit hō abscōdit: z p gaudio illi⁹ vadit z vendit vniuersa q̄ hz: z emit agrū illū. Iterū simile ē regnū celoꝝ hōi negociatori: qrēti bonas margaritas. Inuēta āt vna pciosa margarita abiit z vēdidit oīa q̄ hūit: z emit eā. Iterū simile ē regnū celoꝝ sagene misse ī mare: z ex oī genē pisciū cōgregāti. Quā cū ipleta eēt educētes: z sec⁹ litⁿ sedētes elegerūt bonos ī vasa: malos aūt foras miserūt. Sic erit ī cōsumatiōe seculi. Exibūt āgeli: z separabūt malos de medio iustoꝝ z mittēt eos ī cāinū ignis ibi erit fletⁿ z stridor dētiū. Intellexistis hec oīa? dicūt ei. Etiaz. Ait illis. Ideo oīs scriba doct⁹ in rgno celorū simis ē hoi pfamilias: q pfert de thesauro suo noua z vetera. Et factū ē cū consumassz ihs pabolas istas: trāsijt inde. Et veniēs ī patriā suā docebat eos in synagogis eoꝝ: ita vt mirarent z dicerent. Unde huic sapia hec z virtutes? Nōne hic ē fabri filius? Nōne mr eius dr maria: z frēs eius iacob z ioseph z simō z iudas: z sorores eius nōne oēs apud nos sūt? Unde q huic oīa ista? Et scādalizabāt in eo. Ihs autē dixit eis. Nō ē ppha sine honore nisi ī pria sua: z ī domo sua. Et fecit ibi virtutes multas ꝓpter incredulitatem illorum. XIIII

In illo tpe audiuit herodes tetrarcha fama ihu: z ait pueris suis hic ē iohānes baptista: ipe surrexit a mortuis z iō virtutes opāt ī eo. Herodes.n. tenuit iohānem z alligauit eū: z posuit ī carcere ꝓpter herodiadē vxorem frīs sui. Dicebat.n. illi iohānes. Nō licet tibi habē eā. Et volēs illū occidere timuit pplm: qz sicē pphaz eū hēbāt. Die āt natalis herodis: saltauit filia herodiadis ī medio: z placuit herodi. Unde cuz iura mēto pollicit⁹ ē ei dare: qcūqz postulassz ab eo. At illa pmonita a mre sua da mihi īgt hic in disco caput iohānis baptiste. Et cōtristat⁹ ē rex: ppter iuramētū āt z eos q piter recūbebant iussit dari. Misitqz z decollauit iohānē ī carcere. Et allatū ē caput ei⁹ ī disco: z datū ē puelle: z illa attulit mri sue. Et accedētes discipuli ei⁹ tulerūt corpus ei⁹ z sepelierūt illō: z venientes nūciauerūt ihu. Qō cū audisset ihs cessit inde ī nauiculā: ī locū ōrtū seorsū. Et cū audissēt turbe: secute sūt eū pedestres ō ciuitatib⁹. Et exiēs vidit turbā multā: z misert⁹ ē eis: z curauit languidos eoꝝ. Uespe āt fcō accesserūt ad eū discipuli ei⁹ dicētes. Deserta ē loc⁹ z hora iā ptijt: dimitte turbas: vt eūtes ī castella emāt sibi escas. Ihs āt dixit eis. Nō hūt necesse ire: date illis vos māducare. Rndērūt ei. Non hem⁹ hic nisi quinqz panes z duos pisces. Qui ait eis. Afferte mihi illos huc. Et cū iussisset turbā discūbē sup fenū: acceptis quinqz panibus z duob⁹ piscib⁹: aspiciens ī celū bndixit z fregit: z dedit discipulis panes discipuli āt turbis. Et manducauerūt oēs z saturati sūt. Et tulerūt fligas duodecī caphios fragmentoꝝ plenos. Manducātiū āt fuit numer⁹ quinqz milia viroꝝ: exceptis mulieribus z puuls. Et statī cōpulit discipulos ascēdere ī nauiculā: z pcedere eū trās fretū donec dimitterz turbas. Et dimissa turba ascēdit ī mōtē sol⁹ orare. Uespe āt fcō: sol⁹ erat ibi. Nauicula āt medio mari iactabat fluctib⁹. Erat.n. ventus vēt⁹. Quarta āt vigilia noctis venit ad eos ābulās supra mare. Et videtes eum supra mare ābulātē: turbati sūt dicētes: qz fantasma ē. Et p timoꝝ clamauerūt. Statimqz ihs locutus ē eis dicēs. Habēte fiduciā: ego sū: nolite timē. Rndēs āt petr⁹ dixit. Dne si tu es iube me venire sup aquas. At ipe ait. Ueni. Et descēdēs petr⁹ de nauicula ābulabat sup aquā vt veniret ad ihm. Uidēs vo vētū validū timuit. Et cū cepisset mergi clamauit dicēs. Dne saluū me fac. Et cōtinuo ihs extēdēs manū apphendit eū: z ait illi. Modice fidei ꝙre dubitasti? Et cū assēdissēt ī nauiculā cessauit vēt⁹. Qui āt in nauicula erāt: venerunt z adorauerūt eū dicētes. Uere filius dei es. Et cum trāsfretassēt venerūt ī trā genesar. Et cū cognouissent eū viri loci illi⁹: miserūt in vniuersā regionē illā: z obtulerūt ei oēs male hītes: z rogabāt eum vt vel fimbriā vestimēti eius tangerent. Et quicunqz tetigerunt salui facti sunt. XV

Tunc accesserūt ad eum ab hierosolymis scribe z pharisei dicētes. Quare discipuli tui trāsgrediūt traditiones seniorū? Nō.n. lauant manus suas cū panē māducāt. Ipe āt rndēs ait illis. Quare z vos trāsgredimini mādatuz dei ꝓpter traditiōem vram? Nam deus dixit. Honora patrem z mrem: z q maledixerit pri vel mri: morte moriat. Vos aūt dicitis. Qcūqz dixerit pri vel matri munus quodcūqz est ex me tibi proderit: z nō honorificabit patrem suum aut matrem suā: z irritū fecistis mandatum dei ꝓpter traditionē vram. Hypocrite: bñ prophetauit de vobis isaias dicēs. Populus hic labiis me honorat: cor autem eorū longe ē a me. Sine cā aūt colūt me docētes doc-

trinas: ⁊ mãdata hoĩum. Et cõuocat ad se turbis dixit eis. Audite ⁊ ĩtelligite. Non qõ ĩtrat ĩ os co ingnat hoĩem: sz qõ pcedit ex ore hoc coingnat hoĩez. Tũc accedẽtes discipli ei dixerũt ei. Scis qz pharisei audito ɔ vbo scãdaliçati sunt? At ille rñdẽs ait. Omis plãtatio quã nõ plãtauit pr̃ meus celestis: eradicabit. Dimite illos: ceci sũt: ⁊ duces cecoꝝ. Cec aũt si ceco ducatũ pstet: ãbo i fouea cadũt. Rñdẽs aũt petr: dixit ei. Edissere nobis parabolã istã. At ille dixit. Adhuc ⁊ vos sine ĩtellectu estis? Nõ ĩtelligit qz oẽ qõ in os ĩtrat ĩ vẽtrẽ vadit: ⁊ in secessũ emittit. Que aũt pcedũt ō ore: de corde exeũt, ⁊ ea coingnãt hoĩem. De corde.n. exiunt cogitatiões malẽ: homicidia: adultería fornicatiões: furta: falsa testimõia: blasphemie. Hec sũt q̃ coingnãt hoĩem. Nõ lotꝰ aũt manib mãducare nõ coingnat hoĩem. Et egressus inde ihs secessit in ptes tyri ⁊ sidonis. Et ecce mulier chananea a finib illis egressa clamauit dicens ei. Miserẽ mei dñe fili dauid filia mea male a demonio vexat. Qui nõ rñdit ei vbũ. Et accedẽtes discipuli ei rogabant eũ dicẽtes. Dimitte eã: qz clamat p nos. Ipse aũt rñdẽs ait. Nõ sũ missus nisi ad oues q̃ pierũt dom ist. At illa venit ⁊ adorauit eũ dicẽs. Dñe adiuua me. Qui rñdens ait. Nõ ẽ bonũ sumẽ panẽ filiozũ: ⁊ mittẽ canib. At illa dixit. Etiã dñe. Nam ⁊ catelli edũt de micis q̃ cadũt de mẽsa dñozũ suoꝝ. Tũc rñdẽs ihs: ait illi. O mulier magna ẽ fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata ẽ filia ei ex illa hora. Et cũ trãsisz ide ihs: venit sec mare galilee: ⁊ ascẽdẽs ĩ montẽ sedebat ibi. Et accesserũt ad eũ turbe multe: hñtes secũ mutos: cecos: claudos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ piecerũt eos ad pedes ei: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarẽt videtes mutos loquẽtes: claudos ãbulãtes: cecos videtes: ⁊ magnificabãt deũ ist. Ihs aũt cõuocat discipulis suis dixit. Misereor turbe: qz triduo iã pseuerãt mecũ: ⁊ non hñt qõ manducẽt. Et dimittere eos ieiunos nolo: ne deficiãt in via. Et dicũt ei discipuli. Unde g nobis ĩ deserto panes tãtos: vt saturem turbã tantam? Et ait illis ihs. Quot pães hẽtis? At illi dixerũt septẽ: ⁊ paucos pisciculos. Et pcepit turbe: vt discũberẽt sup terrã. Et accipiẽs septẽ pães: ⁊ pisces ⁊ gras agẽs fregit ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli dederũt pplo: ⁊ cõederũt ⁊ oẽs saturati sũt. Et qõ supfuit de fragmẽt tulerũt septẽ sportas plenas. Erãt autẽ q mãducauerũt q̃tuor milia hoĩuz: expuulos ⁊ mulieres. Et dimissa turba ascẽdit in naniculã: ⁊ venit in fines magedan. XVI

Et accesserũt ad eũ pharisei ⁊ saducei tẽptãtes: ⁊ rogauerũt eũ vt signũ de celo oñderet eis. At ille rñdens ait illis. Facto vespe dicit serenũ erit: rubicũdũ est.n. celũ. Et mane hodie tẽpestas: rutilat.n. triste celũ. Faciez g celi diiudicare nostis: signa aũt tẽpoꝝ ñ potest? Gnãtio mala ⁊ adultera signũ q̃rit: ⁊ signũ nõ dabitur ei nisi signũ ione pphete. Et relict illis abijt. Et cũ veniss̃ent discipuli ei trãs fretũ: oblitι sũt panes accipe. Qui dixit illis. Intuemi ⁊ cauete a fermẽto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At illi cogitabant inr se dicẽtes. Quia pães nõ accepim. Sciens aũt ihs dixit eis. Quid cogitat inr vos modicę fidei: qz panes nõ hẽt? Nõdũ ĩtelligit neq recordami gnq panũ ⁊ gnq miliũ hoĩum: ⁊ q̃t cophinos supfistis? Neq septẽ panũ ⁊ q̃tuor milia hoĩum: ⁊ q̃t sportas supfistis? Quare nõ ĩtelligitis: qz nõ de pane dixi vobis: cauete a fermẽto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Tũc ĩtellexerũt: qz ñ dixerit cauendũ a fermento panũ: sed a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Venit aũt ihs ĩ ptes cesarie philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicẽs. Quẽ dicũt hoĩes ẽ filiũ hõis? At illi dixerũt. Alij iohãnem baptistã: alij aũt heliã: alij vo hieremiaz: aut vnũ ex pphetis. Dicit illis ihs. Vos aũt quem me eẽ dicitis? Rñdẽs simon petrus dixit. Tu es xps filius dei viui. Rñdens aũt ihs dixit ei. Beat es simon bariona: qz caro ⁊ sanguis nõ revelauit tibi: sed pr̃ me q in celis est. Et ego dico tibi: gtu es petrus ⁊ sup hãc petrã edificabo eccliaz meam: ⁊ porte inferi nõ pualebũt aduersus eã. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Et qõcũq ligaueris sup trã erit ligatũ ⁊ in celis: ⁊ qõcũq solueris super trã erit solutũ ⁊ in celis. Tũc pcepit discipulis suis vt nemi dicerẽt: qz ipe esset ihs xps. Exinde cepit ihs oñdere discipulis suis: qz oporteret eũ ire hierosolymã: ⁊ multa pati a senioꝝ ⁊ scribis ⁊ pncipũ sacerdotũ ⁊ occidi ⁊ tertia die resurgẽ. Et assumẽs eũ petr: cepit ĩcrepare illũ dicẽs. Absit a te dñe: ñ erit tibi hoc. Qui cõuersus dixit petro. Vade p me sathanas scandalũ es mihi: qz ñ sapis ea q̃ dei sũt: sed ea q̃ hoĩuz. Tũc ihs dixit discipls suis. Si qs vult p me venire abneget semetipm: ⁊ tollat crucẽ suã: ⁊ sequat me. Qui eniz voluerit aiam suã saluã facere: pdet eã. Qui aũt pdiderit aiam suã ppter me: ĩueniet eã. Quid.n. pdest hõi si mundũ vniuersum lucret: aie vo sue detrimẽtũ patiatur. Aut quã dabit hõ cõmutationẽ p aia sua? Filius.n. hõis vẽturus ē ĩ gl̃ia patris sui cũ angelis suis: ⁊ tũc reddet vnicuiq ɨm opa ei. Amẽ dico vobis: sũt qdã de hstantibus q non gustabunt mortẽ: donec videant filiũ hominis venientem in regno suo. XVII

Et p dies sex assũpsit ihs petrũ ⁊ iacobũ ⁊ iohãnẽ frem ei: ⁊ duxit illos ĩ mõtez excelsũ seoꝝsũ: ⁊ trãsfigurat ẽ añ eos. Et resplẽduit facies ei sicẽ sol: vestimẽta aũt ei facta sũt alba sicẽ nix. Et ecce appuerũt illis moyses ⁊ helias cũ eo loquẽtes. Rñdẽs aũt petr: dixit ad ihm Dñe bonũ ẽ nos hic eẽ: si vis faciam hic tria taberna cula: tibi vnũ: moysi vnũ: ⁊ helie vnũ. Adhuc eo loqnte: ecce nubes lucida obumbrauit eos. Et ecce vox de nube dicẽs. Hic ẽ filius me dilectus ĩ q̃ mihi bñ cõplacui: ipm audite. Et audiẽtes discipuli ceciderũt ĩ faciẽ suã: ⁊ timuerũt valde: et accessit ihs ⁊ tetigit eos: dixitq eis. Surgite: ⁊ nolite timẽre: levãtes

ãt oculos suos neminẽ viderũt:nisi solũ ihm. Et
descendẽtib⁹ illis de mõte ꝓcepit ihs dicens: Ne
mini dixeritis visionẽ:donec filiꝰ hõis a mortuis
resurgat. Et interogauerũt eũ discipuli dicentes.
Quid g̃ scribe dicũt ꝙ heliam oportꝫ ꝑmo ve
nire? At ille rñdens ait eis. Helias qdem vẽtur⁹
ẽ:z restituet oĩa. Dico ãt vobis qz helias iã venit
z ñ cognouerũt eũ:sed fecerũt i eo qcũqꝫ volue
runt. Sic z filiꝰ hõis passur⁹ ẽ ab eis. Tunc itelle
xerũt discipuli qz ō iobãne baptista dixisset eis.
Et cum venisset ad turbam accessit ad eũ hõ ge
nibus ꝓsolutꝰ añ eũ dicẽs. Dñe miserẽ filio meo
qz lunaticꝰ ẽ:z male patit. Nã sepe cadit i ignez:
z crebro i aquã. Et obtuli eũ discipulis tuis: z ñ
potuerũt curare eũ. Rñdens ãt ihs ait. O gene
ratio incredula z puersa:quousqꝫ ero vobiscũ. Usqꝫ
quo patiar vos. Afferte huc illũ ad me. Et ĩcre
pauit illũ ihs:z exijt ab eo demoniũ:z curatꝰ est
puer ex illa hora. Tũc accesserũt discipli ad ihm
secreto z dixerũt. Quare nos nõ potuimꝰ eijcere
illũ? Dicit illis ihs: ꝓpter incredulitatẽ vraz. Amẽ
qppe dico vobis si hũeritis fidẽ sicut granũ sina
pis:dicetis mõti huic transi hĩc z trãsibit: z nihil
ĩpossibile erit vobis. Hoc ãt genꝰ ñ eijcit:nisi per
oronem z ieiuniũ. Conuersãtib⁹ ãt eis i galilea:di
xit illis ihs. Filius hõis tradẽdꝰ ẽ i manꝰ hoĩum
z occidẽt eũ:z tertia die resurget. Et cõtristati sunt
vehemẽter:z cũ venissẽt capharnaũ:accesserunt
q didrachmã accipiebãt ad petrũ:z dixerũt ei.
Magister vr̃ ñ soluit didrachmã. Ait. Etiaz. Et
cũ itrassz in domũ ꝓuenit eũ ihs dicẽs. Quid ti
bi vr̃ simon. Reges trẽ a qb⁹ accipiũt tributũ vl̃
censũ:a filijs suis:an ab alienis? Et ille dixit. Ab
alienis. Dixit illi ihs. Ergo liberi sunt filij. Ut aũt
nõ scandaliçemus eos vade ad mare z mitte ha
mũ:z eũ piscẽ qui ꝑmus ascẽderit tolle. Et apto
ore eiꝰ inuenies staterem:illũ sumẽs da eis ꝓ me z te

In illa hora accesserũt disci- XVIII
puli ad ihm dicẽtes. Quis putas maior
ẽ i regno celoꝝ? Et aduocãs ihs puuluz:
statuit eũ i medio eoꝝ:z dixit. Amẽ dico vobis:
nisi cõuersi fueritis z efficiamĩ sicut puuli ñ itra
bitis i regnũ celoꝝ. Quicũqꝫ g̃ humiliauerit se sicẽ
puulus iste:hic ẽ maior i regno celoꝝ. Et q suscẽ
perit vnũ puulũ talẽ i noĩe meo me suscipit. Qui
ãt scãdaliçauerit vnũ de pusillis istis q i me cre
dunt:expedit ei vt suspẽdat mola asinaria i col
lo eius:z dimergat i ꝓfundũ maris. Ue mũdo a
scãdalis. Necesse est.n. vt veniãt scãdala. Uerũ
tamẽ ve hõi ꝑ quẽ scãdalũ venit. Si autẽ manꝰ
tua vel pes tuꝰ scandaliçat te:abscide eaz z ꝓjce
abs te. Bonũ tibi est ad vitã ĩgredi debilem vel
claudũ q̃ duas manꝰ vel duos pedes hñtem mit
ti i ignẽ ẽternum. Et si oculꝰ tuꝰ scãdaliçat te: erue
eũ z ꝓjce abs te. Bonũ ẽ tibi vnũ oculũ hñtem
i vitã itrare:q̃ duos oculos hñtem mitti i gehẽ
nã ignis. Uidete ne cõtẽnatis vnũ ex his pusill⁹.
Dico.n. vobis:qz angeli eoꝝ i celis ꝙ videt faciẽ
ꝑris mei q i celis ẽ. Uenit.n. filiꝰ hõis saluare qõ
ꝓierat. Quid vob vr̃? Si fuerit alicui cẽtũ oues
z errauerit vna ex eis:nõne relingt nonagintano
uem i mõtib⁹ z vadit q̃rere eã q̃ errauit? Et si cõti
gerit vt iueniat eã: amẽ dico vob: qz gaudet sup
eã magis q̃ sup nonagintanouẽ q̃ nõ errauerunt.
Sic ñ ẽ voluntas añ ꝑrem vr̃m q i celis ẽ:vt pe
at vnꝰ de pusillis istis. Si ãt peccauerit i te frꝰ tuꝰ
vade z corripe eũ inẽ te z ipm solũ. Si te audie
rit:lucratus eris frem tuũ. Si ãt non te audierit:
adhibe tecũ adhuc vnũ vel duos: vt in ore duoꝝ
vl̃ triũ testiũ stet oẽ ẏbũ. Qz si ñ audiẽit eos :dic
ecclie. Si ãt ecclĩam nõ audierit sit tibi sicut eth
nicꝰ z publicanꝰ. Amẽ dico vobis:q̃cũqꝫ alligaue
ritis sup trã erunt ligata z in celo:z q̃cũqꝫ solue
ritis sup tram:erunt soluta z i celo. Itez dico vo
bis:qz si duo ex vobis cõsenserit sup tram de oĩ
re q̃cũqꝫ petierit:fiet illis a ꝑre meo q i celis est.
Ubi.n. sũt duo vel tres cõgregati i noĩe meo :ibi
sũ i medio eoꝝ. Tũc accedẽs petrus ad eũ dixit.
Dñe quotiẽs peccabit i me frꝰ meus:z dimittaz
ei? Usqꝫ septies? Dicit illi ihs. Nõ dico tibi vsqꝫ sep
ties:sz vsqꝫ septuagies septies. Ideo assimilatũ ẽ re
gnum celoꝝ hõi regi:q voluit rõnem ponere cũ
suis suis. Et cũ cepisset rõnem ponere oblatꝰ ẽ ei
vnꝰ qui debebat ei decẽ milia talenta. Cũ ãt ñ hẽ
ret vñ redderet:iussit eũ dñs eiꝰ venũdari z vxo
rem eiꝰ z filios:z oĩa q̃ hẽbat:z reddi. Procedẽs
ãt seruus ille orabat eũ dicens. Patientiã habe in
me:z oĩa reddã tibi. Misertꝰ ãt dñs serui illius di
misit eũ:z debitũ dimisit ei. Egressus ãt seruus
ille:iuenit vnũ de cõseruis suis:q debebat ei cen
tuz denarios:z tenẽs:suffocabat eũ dicẽs. Red
de qõ debes. Et ꝓcidens cõseruꝰ eiꝰ:rogabat eũ
dicẽs. Patiẽtiam habe i me:z oĩa reddã tibi. Ille
ãt noluit:sed abiit z misit eũ in carcerẽ:donec
redderet debitũ. Uidentes ãt cõserui eiꝰ q̃ fiebãt
cõtristati sũt valde:z venerũt z narrauerũt dño
suo oĩa q̃ fctã fuerãt. Tũc vocauit illũ dñs suus:
z ait illi. Serue nequã:oẽ debitũ dimisi tibi: qm̃
rogasti me. Nõne ergo oportuit z te misereri cõ
serui tui:sicut z ego tui misertꝰ sũ? Et iratꝰ dñs eiꝰ
tradidit eũ tortoribꝰ quoadusqꝫ redderet vniuer
sum debitũ. Sic z ꝑr meꝰ celestis faciet vobis:si
ñ remiseritis vnusqsqꝫ frĩ suo de cordibꝰ vr̃is.

Et factũ ẽ cũ cõsummasset ihs sermo- XIX
nes istos migrauit a galilea:z venit in fi
nes iudee trans iordanẽ:z secute sũt eũ
turbe multe:z curauit eos ibi. Et accesserunt ad
eũ pharisei tẽptãtes eũ z dicẽtes. Si licet hõi dimit
tere vxorẽ suã q̃cũqꝫ ex cã? Qui rñdens ait eis.
Nõ legistis qz q fecit hoĩem ab initio:masculuz
z feminã fecit eos? Et dixit. Propt̃ hc̃ dimittet hõ
ꝑrem z mrem:z adherebit vxori sue:z erũt duo
in carne vna. Itaqꝫ iã nõ sunt duo sed vna caro.
Qõ ergo deus cõiunxit hõ nõ separet. Dicũt illi:
Quid ergo moyses mãdauit dari libellũ repudij
z dimittere? Ait illis. Qm̃ moyses ad duriciam

cordis vri permisit vobis dimittē vxores vras ab initio aūt nō fuit sic. Dico aūt vobis: qz qcūqz dimiserit vxorem suā nisi ob fornicationē: z aliaz duxerit: mechat. Et q dimissā duxerit: mechat. Dicūt ei discipuli ei. Si ita ē cā hois cū vxore: ñ expedit nubē. Qui dixit illis. Nō oēs capiūt vbū istud sz qb⁹ datū ē. Sūt. n. eunuchi q ō mris vtero sic nati sūt: z sūt eunuchi q facti sūt ab hoib⁹: z sūt eunuchi q seipos castrauerūt pp regnū celoz. Qui pōt capere capiat. Tūc oblati sūt ei puuli: vt manus eis iponeret z oraret. Discipuli aūt increpabāt eos. Ihs vo ait eis. Sinite puulos z nolite eos prohibere ad me venire: taliū ē. n. regnū celoz. Et cū iposuisset eis manus: abijt inde. Et ecce vn⁹ accedēs ait illi. Magister bone: qd boni faciā vt habeā vitā eternam? Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono? Vn⁹ ē bon⁹ de⁹. Si aūt vis ad vitā ingredi: serua mādata. Dicit illi. Que? Ihs aūt dixit. Nō homicidiū facies: nō adulterabis: non facies furtū: nō falsū testimoniū dices: honora prez tuū z mrez: diliges pximū tuū sicut teipz. Dicit illi adolescēs. Oia hec custodiui a iuuētute mea: qd adhuc mihi deest? Ait illi ihs. Si vis perfect⁹ esse vade z vende oia q hes z da pauprib⁹: z hebis thesaurū in celo: z veni sequere me. Cū audisset aūt adolescēs verbū: abijt tristis. Erat enī hns multas possessiones. Ihs āt dixit discipulis suis. Amē dico vobis: qz diues difficile intrabit in regnū celoz. Et iterū dico vobis. Facilius est camelū p foramē acus trāsire: q̄ diuitē intrare in regnū celoz. Audientes āt hec discipuli mirabātur valde dicētes. Quis ergo poterit saluus esse? Aspiciens āt ihs dixit illis. Apud hoies hoc impossibile ē: apud deū autē oia possibilia sūt. Tūc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliqmus oia: z secuti sum⁹ te. Quid ergo erit nobis? Ihs āt dixit illis. Amē dico vobis: q̄ vos q secuti estis me in regeneratione cū sederit filius hois in sede maiestatis sue: sedebitis z vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus isrl. Et oīs qui reliqrit domū vel fres aut sorores aut patrem aut mrem aut vxorem aut filios aut agros propter nomē meū: centuplum accipiet: z vitā eternā possidebit. Multi aūt erūt primi nouissimi: z nouissimi primi. XX

Simile ē regnū celoz hoī patrifamilias q exijt primo mane cōducere oparios in vineā suā. Conuentione āt facta cū oparijs ex denario diurno: misit eos in vineā suā. Et egressus circa horā tertiam vidit alios stantes i foro ocioso: z dixit illis. Ite z vos in vineā meā: z quod iustum fuerit dabo vobis. Illi āt abierūt. Iterū āt exijt circa sextā z nonā horā: z fecit simr. Circa vndecimā vo exijt: z inuenit alios stantes: z dicit illis. Quid hic statis tota die ociosi? Dicūt ei. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite z vos i vineā meam. Cū sero āt factū esset: dicit dns vinee procuratori suo. Voca oparios z redde illis mercedē: incipiens a nouissimis vsqz ad primos. Cū venissent q circa vndecimā horā venerāt: acceperūt singulos denarios. Venientes āt z primi arbitrati sūt: q̄ plus essent accepturi: acceperūt āt z ipi singulos denarios. Et accipientes murmurabāt aduersus patremfamilias dicentes. Hi nouissimi vna hora fecerūt: z pares illos nobis fecisti qui portauim⁹ pondus diei z estus? At ille rñdens vni eoz dixit. Amice nō facio tibi iniuriā. Nōne ex denario conuenisti mecū? Tolle qd tuū ē z vade. Volo āt z huic nouissimo dare: sicut z tibi. Aut nō licet mihi qd volo facere? An oculus tuus nequa est: qz ego bonus sum. Sic erūt nouissimi primi z primi nouissimi. Multi enī sunt vocati pauci vero electi. Et ascendens ihs hierosolymā: assumpsit duodecim discipulos secreto: z ait illis. Ecce ascendim⁹ hierosolymā: z filius hois tradet principib⁹ sacerdotū z scribis: z condēnabūt eū morte: z tradet eū gentib⁹ ad illudendū: z flagellādū: z crucifigēdū: z tertia die resurget. Tūc accessit ad eū mr filioz zebedei cū filijs suis adorās z petens aliqd ab eo. Qui dixit ei. Quid vis? Ait illi. Dic vt sedeant hi duo filij mei: vn⁹ ad dextram tuā: z vn⁹ ad sinistrā i regno tuo. Respondens āt ihs dixit. Nescitis qd petatis. Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum? Dicūt ei possumus. Ait illis. Calicē quidem meū bibetis: sedere āt ad dextrā meā vel sinistrā nō est meū dare vobis: sz qb⁹ paratū ē a pre meo. Et audientes decē: indignati sūt de duob⁹ frib⁹. Ihs āt vocauit eos ad se: z ait. Scitis qz principes gentiū dnant eoz z q maiores sūt potestatē exercēt in eos. Nō ita erit in vos. Sed qcūqz voluerit in vos maior fieri: sit vr minister. Et q voluerit inter vos primus esse: erit vr seruus. Sicut filius hois non venit ministrari sed ministrare: z dare aiam suā redemptionē p multis. Et egredientib⁹ illis ab hiericho secuta ē eū turba multa. Et ecce duo ceci sedētes secus viā: audierūt q ihs transiret: z clamauerūt dicētes. Pone miserere nri fili dauid. Turba āt increpabat eos vt tacerēt. At illi magis clamabant dicētes. Pone miserere nri fili dauid. Et stetit ihs: z vocauit eos z ait. Quid vultis vt faciā vobis? Dicūt illi. Pone vt apiant oculi nri. Misert⁹ āt eoz ihs: tetigit oculos eoz. Et cōfestim viderunt: z secuti sunt eum. XXI

Et cū appropinquassent hierosolymis z venissent bethphage ad montē oliueti tunc ihs misit duos discipulos dicēs eis. Ite in castellū qd̄ vos est: z statim inuenietis asinā alligatā z pullū cū ea: soluite z adducite mihi. Et si qs vobis aliqd dixerit dicite: qz dns his opus hz: z cōfestim dimittet eos. Hoc āt factū ē: vt adimplet qd dictū est p prophetam dicētē. Dicite filij syon: ecce rex tuus venit tibi māsuet⁹ sedens sup asinā: z pullū filiū subiugalis. Euntes āt discipuli fecerunt sicut precepit illis ihs. Et adduxerūt asinā z pullū: z iposuerūt sup eos vestimēta sua: z eū desup sedē fecerūt. Plurima āt turba strauerūt vestimenta sua i via. Alij āt cedebāt ramos de arboribus: z sternebāt i via. Turbe āt q precedebāt z q sequebantur: clamabāt dicētes. Osanna filio dauid: benedict⁹

qui venit in nomine dñi:osanna in altissimis. Et cū intrasset hierosolymā:cōmota est vniuersa ciuitas dicens. Quis ē hic? Populi aūt dicebāt. Hic ē ihs propha: a nazareth galilee. Et intrauit ihs in templum dei:z eijciebat oēs vendētes z emētes in templo:z mensas nūmulariorū z cathedras vendētiū colūbas euertit:z dicit eis. Scriptū ē:domus mea domus orōnis vocabit: vos aūt fecistis illā spelūcam latronū. Et accesserūt ad eū ceci z claudi in templo:z sanauit eos. Videntes aūt pncipes sacerdotū z scribe mirabilia q̄ fecit:z pueros clamantes in templo z dicētes:osanna filio dauid:indignati sūt z dixerūt ei. Audis qd isti dicūt? Ihs aūt dixit eis. Utiq. Nūq̄ legistis:q̄z ex ore infātiū z lactētiū perfecisti laudē? Et relictis illis abijt foras extra ciuitatē in bethaniā:ibiq̄ mānsit. Mane aūt reuertens in ciuitatem: esurijt. Et videns fici arborē vnā secus viā venit ad eā:z nihil inuenit in ea nisi folia tm:z ait illi. Nūq̄ ex te fructus nascat in sempiternū. Et arefacta ē cōtinuo ficulnea. Et videntes discipuli mirati sūt dicētes. Quō protinuo aruit? Rndens aūt ihs:ait eis. Amē dico vobis si habueritis fidē z nō hesitaueritis:nō solū de ficulnea facietis:sz z si mōti huic dixeritis tolle z iacta te in mare:fiet. Et oīa quecūq̄ petieritis in orōne credētes:accipietis. Et cū venisset in templū:accesserūt ad eū docētē pncipes sacerdotū z seniores ppli dicētes. In q̄ ptāte hec facies? Et qs tibi dedit hanc potestatē? Rndens ihs:dixit eis. Interrogabo vos z ego vnū sermonez quē si dixeritis mihi:z ego vobis dicā in q̄ ptāte hec facio. Baptismus iohānis vnde erat:e celo: an ex hoib⁹? At illi cogitabāt intra se dicentes. Si dixerim⁹ e celo:dicet nobis. Quare ḡ nō credidistis illi? Si aūt dixerim⁹ ex hoibus timem⁹ turbam. Oēs enī habebant iohānē sicut pphetā. Et rndētes ihu:dixerūt. Nescimus. Ait illis z ipse. Nec ego dico vob in qua ptāte hec facio. Quid aūt vobis vr? Hō qdam hēbat duos filios z accedens ad primum dixit. Fili:vade hodie opari in vineā meā. Ille aūt rndens ait. Nolo. Postea aūt pnīa mot⁹ abijt. Accedens aūt ad alterū dixit silr. At ille rndens ait. Ito dñe. Et non iuit. Quis ex duob⁹ fecit voluntatē pris? Dicūt ei. Primus. Dicit illis ihs. Amē dico vobis:q̄z publicani z meretrices precedūt vos in regno dei. Venit.n.ad vos iohānes in via iusticie:z nō credidistis ei. Publicani aūt z meretrices crediderūt ei: vos aūt videtes nec pnīam habuistis postea:vt crederetis ei. Aliam parabolā audite. Hō erat pfamilias q̄ plantauit vineā:z sepē circūdedit ei z fodit in ea torcular:z edificauit turrī:z locauit eā agricol⁹ z peregre profect⁹ ē. Cum aūt tps fructuū approp̄inq̄sset:misit seruos suos ad agricolas vt accipent fructus ei⁹. Et agricole apprehensis seruis ei⁹:alium ceciderūt:alium occiderūt:alium vero lapidauerūt. Iterū misit alios seruos plures prioribus:z fecerūt illis silr. Nouissime aūt misit ad eos filium suū dicēs: verebunt forte filiū meū. Agricole aūt videntes filiū: dixerunt inter se. Hic ē heres:venite occidam⁹ eum:z hēbimus hereditatē ei⁹. Et apprehensū eum eiecerūt extra vineā:z occiderūt. Cum ergo venerit dñs vinee:quid faciet agricolis illis? Aiūt illi. Malos male perdet z vineā suā locabit alijs agricolis:qui reddant ei fructū tpib⁹ suis. Dicit illis ihs. Nūq̄ legistis in scripturis. Lapidē quē reprobauerunt edificātes hic ē factus in caput anguli. A dño factū ē istud:z est mirabile in oculis nr̄is. Hō dico vobis q̄z auferet a vobis regnū dei:z dabit genti faciēti fructus eius. Et q̄ ceciderit sup lapidē istū cōfriget:sup quē vero ceciderit:cōteret eū. Et cū audissent pncipes sacerdotū z pharisei parabolas ei⁹:cognouerūt q̄ de ipis diceret. Et q̄rentes eū tenere timuerūt turbas:quōm sicut pphetā eū hēbant. Et rndēs ihs dixit iterū in parabolis eis dicens. CXII

Simile scm̄ est regnū celorū hoī regi:qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias:z nolebāt venire. Iterū misit alios seruos dicēs. Dicite inuitatis. Ecce prandiū meū paraui:tauri mei z altilia occisa sūt:z oīa pata vēite ad nuptias. Illi aūt neglexerūt:z abierūt:alius in villā suā:alius vero ad negociationē suā. Reliqui vero tenuerūt seruos ei⁹:z cōtumelijs affectos occiderūt. Rex aūt cū audisset iratus ē:z missis exercitib⁹ suis pdidit hōicidas illos:z ciuitatē illorū succēdit. Tūc ait seruis suis. Nuptie qdē parate sūt:sed q̄ inuitati erāt nō fuerūt digni. Ite ergo ad exitus viarū:z quoscūq̄ inueneritis vocate ad nuptias. Et egressi serui ei⁹ in vias cōgregauerūt oēs qs inuenerūt malos z bonos:z iplete sūt nuptie discūbentiū. Intrauit aūt rex vt videret discūbētes:z vidit ibi hoīem nō vestitum veste nuptiali. Et ait illi. Amice qūo huc intrasti nō hns vestē nuptialē? At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ z pedib⁹ eius:mittite eū in tenebras exteriores:ibi erit fletus z stridor dentiū. Multi aūt sūt vocati pauci vero electi. Tūc abeuntes pharisei cōsiliū inierūt vt capent eū in sermone. Et mittūt ei discipulos suos cū herodianis dicētes. Magr̄ scim⁹ q̄z verax es z viā dei in veritate doces:z nō est tibi cura de aliquo. Nō.n.respicis psonaz hoīum. Dic ergo nobis qd tibi vr̄ Licet censū dari cesari:an nō? Cognita aūt ihs nequitia eorum ait. Quid me tēptatis hypocrite. Ostendite mihi nūmisma census. At illi obtulerūt ei denariū. Et ait illi⁹ ihs. Cuius ē imago hec z suprascriptio? dicunt ei. Cesaris. Tūc ait illis. Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari:z q̄ sūt dei deo. Et audientes mirati sūt:z relicto eo abierūt. In illo die accesserūt ad eū saducei q̄ dicunt nō ē resurrectionē:z interrogauerūt eū dicentes. Magister:moyses dixit: si qs mortuus fuerit nō hns filiū:vt ducat frater eius vxorē illius z suscitet semē fri suo. Erant aūt apud nos septē fres:z primus vxore ducta defunct⁹ ē:z nō hns semē reliqt vxorē suā fri suo. Silr secūs z tertius vsq̄ ad septimū. Nouissime aūt oīum:z mulier defuncta ē. In resurrectione ergo cui⁹ erit de septē

vxor. Dēs.n. habuerūt eā. Rndens aūt ihs: ait illis. Errati nescientes scripturas neq; virtutem dei. In resurrectiōe.n. neq; nubēt neq; nubētur: sed erūt sicut angeli dei in celo. De resurrectione aūt mortuor nō legistis qō dictū est a deo dicēte vobis: ego sū de⁹ abrahā: z de⁹ isaac: z de⁹ iacob: Nō est deus mortuor: sed viuentiū. Et audientes turbe mirabāt i doctrina ei⁹. Pharisei aūt audientes q; silētiū iposuisset saduceis conuenerūt in vnū: z itrogauit eū vn⁹ ex eis leg' doctor tēptās eū. Magister qō ē mādatū magnū i lege? Ait illi ihs. Diliges dnm deū tuū ex toto corde tuo: z in tota aīa tua: z in tota mente tua. Hoc ē maximū z pmū mādatū. Secūz aūt sile est huic. Diliges pximū tuū sicut teipm. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet z pphe. Cōgregatis aūt pharisеis iterrogauit eos ihs dicēs. Quid vob vr de xpo: cui⁹ fili⁹ ē. Dicūt ei. Dauid. Ait illi. Quō ergo dauid in spū vocat eū dnm dicēs: dixit dns dno meo: sede a dxtris meis: dōec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuor? Si g dauid vocat eū dnm: quō fili⁹ ei⁹ est? Et nemo poterat ei rndē vbū: neq; ausus fuit g; ex illa die eū apli⁹ iterrogare.

XXIII

Tunc ihs locut⁹ ē ad turbas z ad discipulos suos dicēs. Sup cathedrā moysi sederūt scribe z pharisei. Oia g; q; cūq; dixerint vobis seruate z facite: scōm opa vo eor nolite facere. Dicūt.n. z nō faciunt. Alligant aūt onera grauia z iportabilia: z iponūt i humeros hoīum: digito aūt suo nolunt ea mouere. Oia vo opa sua faciunt vt videātur ab hoīb⁹. Dilatāt enī philacteria sua: z magnificant fimbrias. Amant aūt pmos recubit⁹ i cenis: z pmas cathedras in synagogis: z salutatiōes i foro: z vocari ab hoīb⁹ rabbi. Vos aūt nolite vocari rabbi. Un⁹ ē.n. mgr vr: oēs aūt vos frēs estis. Et pr̄z nolite vocare vobis sup terram. Un⁹ ē.n. pr̄ vr q; i celis est. Nec vocemi magistri: qr mgr vr vn⁹ ē xps. Qui maior ē vrm: erit mīster vr. Qui aūt se exaltauerit humiliabit̄: z qui se hūiliauerit exaltabit̄. Ve aūt vob scribe z pharisei hypocrite: q claudit⁹ regnū celor añ hoies. Vos.n. nō itratis nec itroeūtes sinitis itrare. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite q comedit⁹ domos viduar orones longas orātes: ppt̄ hoc amplius accipietis. iudiciū. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite: q circuitis mare z aridā: vt faciatis vnū pselitū: z cū fuerit fact⁹: facitis eū filiū gehenne duplo q; vos. Ve vobis duces ceci: q dicitis q cūq; iurauerit p templū nihil ē: q aūt iurauerit in auro tēpli debitor est. Stulti z ceci qd.n. maius ē aur: an tēplū qō scificat aur? Et q cūq; iurauerit in altari nihil ē: q cūq; aūt iurauerit in dono qō est sup illud dr. Ceci quid.n. maius ē: donum: an altare qō scificat donū? Qui ergo iurat in altari: iurat in eo z in oībus q; sup illud sūt. Et q cūq; iurauerit in tēplo: iurat in illo z in eo q; hītat in ipo. Et q iurat in celo iurat in throno dei z in eo q; sedet sup eū. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite: q decimatis mētha z anethū z cyminū: z reliquistis q; grauiora sūt legis: iudiciū z miam: z fidē. Hec oportuit facere z illa nō omittere. Duces ceci excolātes culicē: camelū aūt glutientes. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite: qui mūdatis qō de foris est calicis z papsidis: intus aūt pleni est⁹ rapīa z īmūdicia. Pharisee cece: mūda pus qō intus ē calicis z papsidis vt fiat z id qō de foris ē mundū. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite: quia similes estis sepulchris dealbatis: q; a foris parāt hōibus speciosa: intus vo plena sūt ossib⁹ mortuor z oī spurcitia. Sic z vos a foris qdē paretis hōib⁹ iusti: intus aūt pleni estis hypocrisi z iniqtate. Ve vobis scribe z pharisei hypocrite: q edificatis sepulchra pphar z ornatis monumēta iustor: z dicitis. Si fuissem⁹ i diebus patrū nror: nō essem⁹ socij eor in sanguine pphar. Itaq; testimonio estis vobismetipis: quia filij estis eor q; pphas occiderūt. Et vos iplete mēsurā patrum vror. Serpētes genimina vipa rum: quō fugietis a iudicio gehēne? Ideo dico vobis. Ecce ego mitto ad vos pphas z sapientes z scribas: z ex illis occidetis z crucifigetis: z ex eis flagellabitis i synagogis vris: z psequemini de ciuitate in ciuitatē vt veniat sup vos oīs sāguis iust⁹ q; effusus ē sup terram: a sanguīe abel iusti vsq; ad sanguinē zacharie filij barachie: quē occidistis inter tēplū z altare. Amē dico vobis veniēt hec oīa sr generationē istā. Hierusalē hierusalē: que occidis pphas z lapidas eos q; ad te missi sūt: quoties volui cōgregare filios tuos quēadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alas: z noluisti. Ecce relinq̄tur vobis dom⁹ vra deserta. Dico enī vob nō me videbitis āmodo donec dicatis. Benedictus q; venit in noīe dnī.

XXIIII

Et egressus ihs de templo ibat. Et accesserunt discipuli ei⁹: vt ondērent ei edificationes tēpli. Ipe aūt rndens: dixit illis. Videtis hec oīa? Amē dico vobis: nō relinq̄t hic lapis sup lapidē: q; nō destruat̄. Sedēte aūt eo sup montē olineti: accesserūt ad eū discipuli secreto dicētes. Dic nobis qn hec erūt: z qō signū aduēt⁹ tui: z cōsumationis seculi. Et rndēs ihs dixit eis. Videte ne qs vos seducat. Multi enī veniēt in noīe meo: dicētes: ego sū xps: z multos seducent. Audituri.n. estis plia z opiniōes plor: videte ne turbemī. Oportet enī hec fieri: sed nōdū est finis. Cōsurget enī gens i gentē: z regnū i regnū: z erūt pestilentie z fames: z remotus p loca. Hec autem omnia initia sunt dolorum. Tūc tradēt vos i tribulationem z occident vos: z eritis odio oībus gentib⁹ ppt̄ nomē meū. Et tūc scandalizabunt multi: z inuicē tradent: z odio hēbunt inuicez. Et multi pseudo pphe surgēt: z seducēt multos: z qn abūdabit iniqtas: refrigescet charitas multor. Qui aūt pseneranerit vsq; i finē: hic salu⁹ erit. Et p̄dicabit̄ hoc euāgelium regni in vniuerso or be in testimoniū oīb⁹ gentib⁹: z tūc veniet cōsūmatio. Cum ergo videritis abboīationē desola-

tionis:que dicta est a daniele ꝓphęta stantem in loco scō:q legit intelligat. Tūc qui in iudea sūt fugiant ad mōtes:z qui i tecto:nō descēdāt tollere aliqd de domo sua:z q i agro nō reuertat tollē tunicam suā. Ue aūt ꝓgnātib⁹ z nutrientib⁹ i illis diebꝫ. Orate autem vt nō fiat fuga vr̄a hyeme vl̄ sabbato. Erit enim tūc tribulatio magna qlis nō fuit ab initio mūdi vsq; mō:neq; fiet. Et nisi breuiati fuissent dies illi:nō fieret salua oīs caro: sed ꝓpter electos breuiabuntur dies illi. Tunc si qs vobis dixerit:ecce hic ē xp̄s aut illic:nolite credere. Surgēt enim pseudo xp̄i z pseudo ꝓphete: z dabunt signa magna z ꝓdigia:ita vt i errorē idu cāt si fieri pōt etiā electi. Ecce prędixi vobis. Si ergo dixerit vobis ecce i ōserto est:nolite exire: ecce i penetralib⁹ nolite credē. Sic̄.n.fulgur exit ab oriēte z appet vsq; i occidēte:ita erit z aduēt⁹ filij hoīs. Ubicūq; fuerit corpus:illuc cōgregabūtur z aglę. Statī aūt p⁹ tribulationē dierū illoꝝ sol obscurabitur:z luna nō dabit lumē suū:z stelle cadent de celo:z virtutes celoꝝ cōmouebunt: z tūc parebit signū filij hoīs in celo. Et tūc plāgēt oēs trib⁹ ter̄e z videbūt filiuꝫ hoīs venientem in nubib⁹ celi cū v̄tute multa z maiestate. Et mittet angelos suos cuꝫ tuba z voce magna :z congregabūt electos ei⁹ a qtuor vētis:a sūmis celorū vsq; ad terminos eorū. Ab arbore aūt ficī discite parabolā:cum iā ram⁹ ei⁹ tener fuerit z folia nata scitis:qr ꝓpe ē estas. Ita z vos cū videritis hec oīa:scitote:qr ꝓpe ē in ianuis. Amē dico vob:qr nō ꝓteribit gnātio hec donec oīa fiāt. Celū z tra transibūt v̄ba aūt mea nō ꝓteribūt. De die aūt illa z hora nemo scit:neq; angeli celoꝝ nisi p̄ solus. Sicut aūt i dieb⁹ noe:ita erit z aduēt⁹ filij hoīs. Sicut enī erāt in dieb⁹ añ diluuiū comedētes z bibētes:nubētes z nuptui tradētes vsq; ad eū diē quo itrauit noe i archā:z nō cognouerūt donec venit diluuiū z tulit oēs:ita erit z aduēt⁹ filij hoīs. Tunc duo erūt i agro:vn⁹ assumet̄ z vn⁹ relinq̄t. Due molētes i mola:vna assumet̄ z vna relinq̄t. Duo in lecto:vnus:assumetur z vnus relinquet. Uigilate g:qr nescitis q̄ hora dn̄s vr̄ ventur⁹ sit. Illō aūt scitote qm̄ si sciret pr̄familias q̄ hora fur venturus eēt:vigilaret vtiq; z nō sineret pfodi domum suā. Ideo z vos estote pati:qa nescit⁹ q̄ hora filius hoīs vētur⁹ ē. Quis putas est fidelis su⁹ z prudens:quē cōstituit dn̄s supra familiā suā:vt det illis cibum i tēpore? Beat⁹ ille su⁹ quē vt venerit dn̄s ei⁹ inuenerit sic faciētē. Amē dico vobis qm̄ sup oīa bona sua cōstituet eū. Si aūt dixerit malus ser⁹ ille i corde suo:morā facit dn̄s meus venire: z cepit percutē cōseruos suos.manducet aūt z bibat cum ebriosis:veniet dn̄s sui illius i die qua non spat:z hora q̄ ignorat:z diuidet euꝫ: partēq; cius ponet cum hypocritis::illic erit fletꝰ z stridor dentium. XXV

Tunc simile erit regnū celoꝝ decem virginibus: q̄ accipiētes lāpades suas exierunt:obuiam sponso z sponse. Quinq; autem ex eis erant fatue:z quinq; prudentes. Sed quinq; fatue acceptis lāpadib⁹ non sūpserūt oleū secuꝫ. Prudētes vo acceperūt oleū i vasis suis cū lāpadibus. Morꝫ autē faciente sponso dormitauerūt oēs z dormierūt. Media āt nocte clamor fact⁹ est:ecce sponsus venit:exite obuiā ei. Tunc surrexerūt oēs virgines ille:z ornauerūt lāpades suas. Fatue āt sapientibus dixerūt. Date nobis ō oleo vr̄o qr lāpades nr̄e extinguūtur. Rndērūt prudentes dicentes. Ne forte nō sufficiat nob z vob: ite potius ad vēdentes z emite vobis. Dū āt iret emere:venit sponsus z q̄ parate erant intrauerūt cū eo ad nuptias:z clausa est ianua. Nouissime vo veniūt z reliquę vgines dicētes. Dn̄e dn̄e: aperi nobis. At ille rndens ait. Amē dico vobis nescio vos. Uigilate itaq;:qr nescitis diē neq; horā. Sicut enī hō pegre ꝓficiscēs vocauit seruos suos:z tradidit illis bona sua. Et vni dedit gnq; talenta alij āt duo:alij vo vnum:vnicuiq; ꝙm ꝓpriā virtutem:z ꝓfectus est statim. Abijt āt qui gnq; talenta accepat:z opatus ē in eis:z lucratus est alia gnq;. Siliꝫ qui duo accepat:lucratus ē alia duo. Qui aūt vnū acceperat abiens fodit in ter̄am:z abscondit pecuniā dn̄i sui. Post multum vo tpis venit dn̄s seruoꝝ illoꝝ:z posuit rōnem cum eis. Et accedens qui gnq; talēta accepat:obtulit alia gnq; talēta dicens. Dn̄e gnq; tatentatradidisti mihi:ecce alia gnq; suplucratus sum. Ait illi dn̄s eius. Euge serue bōe z fidelis:quia sup pauca fuisti fidelis sup multa te constituā:intra i gaudiū dn̄i tui. Accessit āt z qui duo talēta accepat z ait. Dn̄e duo talenta tradidisti mihi:ecce duo alia.lucratus sū. Ait illi dn̄s eius. Euge serue bone z fidelis:qr super pauca fuisti fidelis:sup multa te constituā intra in gaudiū dn̄i tui. Accedens autē z qui vnum talentū acceperat ait. Domine scio qr homo durus es:metis vbi nō seminasti: z congregas vbi nō sparsisti:z timēs abij z abscōdi talētum tuū in terra. Ecce habes qd̄ tuuꝫ est. Rndens autez dn̄s eius:dixit ei. Serue male z piger:sciebas qr meto vbi nō semno:z congrego vbi nō sparsi. Oportuit ergo te cōmittere pecuniam meā numularijs:z veniens ego recepissem vtiq; qd̄ meū est cum vsura. Tollite itaq; ab eo talentū:z date ei qui habet decē talēta. Omni.n. habenti dabitur z abundabit:ei āt qui nō habet z qd̄ videt habere auferetur ab eo. Et iutilē seruum eijcite i tenebras exteriores:illic erit fletus z stridor dētiū. Cum āt venerit filius hōis i maiestate sua z oēs angeli cum eo: tunc sedebit sup sedem maiestatis sue:z congregabūtur ante eum oēs gentes:z sepabit eos ab iuicem:sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet oues quidez a dextris:hedos aūt a sinistris. Tūc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Uenite bn̄dicti patris mei:possidete paratū vobis regnū a constitutione mundi. Esuriui enī z dedistis mihi māducare

Sitiui ⁊ dedistis mihi bibere. Hospes eram ⁊ collegistis me. Nudus ⁊ operuistis me. Infirm⁹ ⁊ visitastis me. In carcere erã: ⁊ venistis ad me. Tũc respondebũt ei iusti: dicentes. Dñe qñ te vidimus esurientem ⁊ pauim⁹ sitientẽ: ⁊ dedim⁹ tibi potum? Quando ãt te vidimus hospitẽ ⁊ collegimus te aut nudũ ⁊ cooperuimus te? Aut qñ te vidimus infirmũ aut in carcerẽ: ⁊ venimus ad te? Et rñdens rex dicet illis. Amẽ dico vobis q̃diu fecistis vni de his fr̃ibus meis minimis: mihi fecistis. Tunc dicet ⁊ his qui a sinistris erunt. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ: q paratus ẽ diabolo ⁊ angelis eius. Esuriui. n. ⁊ nõ dedistis mihi mãducare. Sitiui: ⁊ nõ dedistis mihi potũ. Hospes erã: ⁊ nõ collegistis me. Nud⁹ ⁊ nõ operuist⁹ me. Infirmus ⁊ in carcere: ⁊ nõ visitastis me. Tũc rñdebunt ei ⁊ ipi dicentes. Dñe qñ te vidimus esurientẽ: aut sitientẽ: aut hospitem: aut nudum: aut infirmũ aut in carcere: ⁊ nõ mĩstrauim⁹ tibi? Tũc rñdebit illis dicens. Amẽ dico vobis: q̃diu nõ fecist⁹ vni õ mĩozib⁹ his: nec mihi fecist⁹. Et ibũt hi in supplicĩũ eternũ: iusti ãt ĩ vitã etnã.

Et factũ ẽ cum cõsumasset ihs sermões hos oẽs: dixit discipl̃is suis. Scitis q̃ post biduũ pasca fiet: ⁊ filius hõis tradet vt crucifigatur. Tũc congregati sunt pnci pes sacerdotũ: ⁊ seniozes populi in atriũ pncipis sacerdotũ: qui dicebatur cayphas: ⁊ cõsilium fecerũt vt ihm dolo tenerẽt ⁊ occiderent. Dicebant ãt. Nõ in die festo: ne forte tumult⁹ fieret ĩ pp̃lo. Cũ ãt eẽt ihs in bethania in domo simonis lepzo si: accessit ad eũ mulier hñs alabastrũ vnguẽti pcios: ⁊ effudit super caput ipius recũbentis. Videntes ãt discipl̃i: indignati sũ dicẽtes. Ut qd pditio hec? potuit. n. istũ venũdari m̃lto: ⁊ dari paupe rib⁹. Sciẽs ãt ihs ait illis. Quid molesti est⁹ huic mulieri? Opus enim bonũ opata ẽ in me. Naz sp pauperes hẽtis vobiscũ: me ãt nõ sp hẽbitis. Mittens enĩ hec vnguẽtum hoc ĩ corpus meũ: ad sepeliendũ me fecit. Amẽ dico vobis: vbicũq̃ predicatũ fuerit hoc euangeliũ ĩ toto mũdo dicet̃: ⁊ qõ hec fecit in memozia ei⁹. Tunc abijt vnus de duodecĩ qui dicebat iudas scarioth: ad pncipes sacerdotum: ⁊ ait illis. Quid vultis mihi dare: ⁊ ego vobis eũ tradã. At illi cõstituerunt ei trigita argẽteos. Et exinde q̃rebat opportunitatẽ vt eũ tradẽt. Prima ãt die azimoz accesserũt discipl̃i ad ihm dicẽtes. Ubi vis pem⁹ tibi comedẽ pasca? At ihs dixit. Ite ĩ ciuitatẽ ad quẽdaz: ⁊ dicite ei. Magr̃ dicit tps meũ ppe est: apud te facio pasca cũ discipulis meis. Et fecerũt discipuli sicut cõstituit illis ihs: ⁊ parauerunt pasca. Uespere autem facto: discũbebat cum duodecĩ discipulis suis. Et edentib⁹ illis dixit. Amẽ dico vobis: q̃ vnus vestrum me traditurus ẽ. Et contristati valde: cepe runt singuli dicere. Nunqd ego sum dñe? At ipe rñdens ait. Qui intingit mecum manũ in papside: hic me tradet. Filius quidez hõis vadit sicut scriptũ est de illo: ve autem hõi illi: per quẽ filius hõis tradet̃. Bonum erat ei: si natus non fuisset hõi ille. Rñdens ãt iudas qui tradidit eũ dixit. Nũquid ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenãtibus ãt eis: accepit ihs panem ⁊ bñdixit: ac fregit: dixitq̃ discipulis suis ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite: hoc est corpus meũ. Et accipiens calicẽ gratias egit: ⁊ dedit illis dicens. Bibite ex hoc oẽs. Hic est enim sanguis meus noui testĩ: qui p multis effundet̃ in remissionem pctoz. Dico ãt vob: non bibam ãmodo de hoc genimine vitis⁹ vsq̃ in diem illum: cũ illud bibam vobiscũ nouũ in regno patris mei. Et hymno dicto: exierunt ĩ montem olineti. Tunc dicit illis ihs. Oẽs vos scandalum patiemini ĩ me in ista nocte. Scriptũ est enĩ. Percutiam pastorẽ: ⁊ dispergent̃ oues gregis. Postq̃ ãt resurrexero: pcedam vos in galileam. Rñdens ãt petrus: ait illi. Et si oẽs scandaliçati fuerint in te: ego nũq̃ scandaliçabor. Ait illi ihs. Amẽ dico tibi: q̃ in hac nocte anteq̃ gallus cantet: ter me negabis. Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mozi tecum: nõ te negabo. Similiter ⁊ oẽs discipuli dixerunt. Tunc venit ihs cum illis in villam que dr̃ gethsemani. Et dixit discipulis suis. Sedete hic: donec vadam illuc ⁊ orem. Et assũpto petro ⁊ duobus filijs zebedei: cepit contristari: ⁊ mestus eẽ. Tũc ait illis. Tristis est aĩa mea vsq̃ ad mortẽ. Sustinete hic: ⁊ vigilate me cum. Et pgressus pusillum: pcidit in faciẽ suam orans ⁊ dicens. Pater mi: si possibile est transeat a me calix iste. Uerũtamen non sicut ego volo sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos ⁊ ĩuenit eos dormientes: ⁊ dicit petro. Sic nõ potuistis vna hora vigilare mecũ? Uigilate ⁊ orate: vt nõ intretis in tẽptationem. Spũs quidem pmptus est caro autẽ infirma. Iterq̃ scõo abijt: ⁊ orauit dicẽs. Pater mi: si nõ potest hic calix transire nisi bibã illum: fiat voluntas tua. Et venit iterq̃: ⁊ ĩuenit eos dormientes. Erant enĩ oculi eoz grauati. Et relict⁹ illis iterq̃ abijt ⁊ orauit tertio. eũdẽ sermonẽ dicens. Tũc venit ad discipulos suos: ⁊ dicit illis. Dormite iam ⁊ requiescite. Ecce appropinq̃bit hora: ⁊ filius hõis tradet̃ in manus pctoz. Surgite eamus. Ecce appropinquabit q me tradet.

Adhuc eo loquẽte: ecce iudas vnus de duodecĩ venit: ⁊ cum eo turba multa cũ gladijs ⁊ fustib⁹: missi a pncipib⁹ sacerdotũ ⁊ seniozib⁹ pp̃li. Qui ãt tradidit eũ: dedit illis signum dicẽs. Quẽcũq̃ osculatus fuero ipe est: tenete eum. Et confestim accedẽs ad ihm dixit. Aue rabbi. Et osculatus ẽ eum. Dixitq̃ illi ihs. Amice ad quid venisti? Tũc accesserunt ⁊ manus iniecerũt in ihm: ⁊ tenuerũt eum. Et ecce vnus ex his qui erant cũ ihu: extendens manum exemit gladiũ suũ: ⁊ percutiens seruum pncipis sacerdotũ amputauit auriculã eius: Tunc ait illi ihs. Conuerte gladiũ tuũ in locũ suum. Oẽs enim q acceperint gladiũ: gladio peribunt. An putas q̃ non possũ rogare pr̃em meũ:

rerbibebit mihi modo plus q̄ duodecī legiōes angelor. Quō ergo implebunt scripture: Quia sic oportet fieri. In illa hora dixit ihs turbis. Tanq̄ ad latronē existis cū gladijs & fustibus cōprehendere me. Quotidie apud vos sedebam docēs in templo: & nō me tenuistis. Hoc aūt totum factū ē: vt adimplerentur scripture ꝓphārum. Tunc discipuli oēs relicto eo fugerūt. At illi tenētes ihm duxerunt ad cayphā pncipez sacerdotū: vbi scribe & seniores cōuenerant. Petrus aūt sequebatur eū a longe: vsq; in atrium pncipis sacerdotū. Et ingressus ītro sedebat cū ministris: vt videret finē. Principes aūt sacerdotum: & oē cōsiliū q̄rebāt falsum testimoniū ꝛ ihm: vt eū morti traderent: & nō inuenerunt: cū multi falsi testes accessissēt. Nouissime aūt venerūt duo falsi testes: & dixerūt. Hic dixit. Possū destruere tēplum dei: & p̄ triduū reedificare illud. Et surgens pnceps sacerdotū ait illi. Nihil rndes ad ea q̄ isti aduersū te testificant? Ihs aūt tacebat. Et pnceps sacerdotum ait illi. Adiuro te p deuz viuū: vt dicas nob si tu es xps filiꝰ dei. Dicit illi ihs. Tu dixisti. Verūtamē dico vob: āmodo videbitis filiū hois sedētē a dextris vtutꝫ dei. Et venientē in nubibꝰ celi. Tūc pnceps sacerdotū scidit vestimenta sua dicēs. Blasphemauit. Quid adhuc egemꝰ testibus? Ecce nūc audistis blasphemiā. Quid vobis vr? At illi rndentes dixerunt. Reus ē mortis. Tūc expuerūt i faciem eius: & colaphis eū cederūt. Alij aūt palmas ī faciem eiꝰ dederūt dicentes: ꝓphiça nobis xpe. Quis ē q te pcussit? Petrus vero sedebat foris in atrio: & accessit ad eū vna ancilla dicēs. Et tu cū ihu galileo eras. At ille negauit cora oibus dicēs: nescio qd dicis. Exeūte aūt illo ianuam: vidit eū alia ancilla: & ait his q erant ibi. Et hic erat cum ihu naçareno. Et iterꝫ negauit cū iuramento: quia nō noui hoiem. Et pⁿ pusillus accesserūt q stabāt & dixerunt petro. Vere tu ex illis es. Nam & loq̄la tua manifestū te facit. Tūc cepit detestari & iurare: q̄ nō nouisset hoiem. Et cōtinuo gallꝰ cantauit. Et recordat⁹ ē petrus verbi ihu q̄ dixerat ꝑus q̄ gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare. XXVII

Mane aūt facto: cōsiliū inierūt oēs pncipes sacerdotū & seniores ppli aduersus ihm vt eū morti traderēt. Et victū adduxerunt eū: & tradiderūt pontio pilato psidi. Tūc videns iudas qui eū tradidit q̄ dānatꝰ ē: pnīa ductus retulit triginta argenteos pncipibꝰ sacerdotum & senioribꝰ dicens. Peccaui: tradens sanguinem iustū. At illi dixerunt. Quid ad nos. Tu videris. Et ꝓiectis argenteis in tēplo rcessit: & abiens laqueo se suspendit. Principes aūt sacerdotes acceptis argenteis dixerunt. Nō lz eos mittere ī corbonā: q̄ pciū sanguis ē. Cōsilio aūt inito: emerunt ex illis agrū figuli ī sepulturā pegrinor: ꝓpt hoc vocat⁹ ē ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: vsq; in hodiernū diem. Tūc impletus est qd dictum ē p hieremiam ꝓphetam dicentē: Et acceperunt triginta argenteos pciuz appciati quē appreciauerunt a filijs isrl: & dederunt eos in agrum figuli: sicut cōstituit mihi dns. Ihs autez stetit añ psidem: & interrogauit eū pses dicens Tu es rex iudeor? Dicit illi ihs. Tu dicis. Et cuz accusaret a pncipibus sacerdotū & senioribus: nihil rndit. Tūc dicit illi pilatus. Nō audis quāta aduersū te dicunt testimonia? Et non rndit ei ad vllū verbū: ita vt miraret pses vehemēter. Per diem aūt solēnem cōsueuerat pses pplo dimittere vnū victū quē voluisset. Hēbat aūt tunc vnū vinctum insignē q dicebatur barrabas. Cōgregatis ḡ illis dixit pilat⁹. Quē vultis dimittā vobis: barrabam: an ihm qui dr xps? Sciebat enī q p inuidiam tradidissent eū. Sedente aūt illo p tribunali misit ad eū vxor eius dicens. Nihil tibi & iusto illi. Multa. n. passa sū hodie p visum ꝓpter eum. Principes aūt sacerdotū & seniores psuaserūt populis vt peterēt barrabā: ihm vo pderent. Rndens aūt pses ait illis: Quē vultis vobis ō duob⁹ dimitti? At illi dixerūt. Barrabam. Dicit illis pilatus. Quid igit faciā de ihu q dicit xps? Dicunt oēs. Crucifigatur. At illis pses. Quid. n. mali fec? At illi magis clamabant dicentes. Crucifigatur. Videns aūt pilatus q nihil ꝓficeret sed magꝭ tumultus fieret: accepta aqua lauit manꝰ coram pplo dicens. Innocens ego sū a sanguine huius iusti: vos videritis. Et rndens vniuersus pplus dixit. Sanguis eius sup nos: & sup filios nros. Tunc dimisit illis barrabā: ihm autē flagellatuz tradidit eis vt crucifigeret. Tunc milites psidis suscipientes ihm ī pretorio: cōgregauerūt ad eum vniuersum cohortē: & exuentes eū: clamydem coccineā circūdederunt ei. Et plectentes coronam de spinis posuerūt super caput eius: & harundinē in dextra eius: & genu flexo añ eum: illudebant ei dicētes. Aue rex iudeor? Et expuētes ī eū: acceperūt harundinē & ꝑcutiebant caput eius. Et postq̄ illuserunt et exuerunt eum clamydē & induerunt eum vestimentis eius: & duxerūt eū vt crucifigerent. Exeuntes aūt inuenerunt hoiem cyreneū nomine simonē: hunc angariauerūt vt tolleret crucem eius. Et venerunt in locū qui dr golgotha: q̄ est calvarie locus. Et dederūt ei vinū bibere cum felle mixtū. Et cum gustasset noluit bibere. Postq̄ aūt crucifixerūt eum diuiserunt vestimenta eius sortē mittentes: vt implerēt q̄ dictum ē per ꝓphetam dicentē. Diuiserunt sibi vestimēta mea: & super vestē meam miserūt sortē. Et sedentes seruabant eum. Et imposuerunt sup caput eius cām ipius scriptā: hic est ihs rex iudeor. Tūc crucifixi sunt cū eo duo latrones vnus a dextris: & vnus a sinistris. Pretereuntes aūt blasphemabāt eum: mouentes capita sua: & dicentes. Vah qui destruis templū dei: & in triduo illud reedificas. Salua temetipm: si filius dei es descende de cruce. Similr & pncipes sacerdotū illudentes cum scribis

z seniorib⁹ dicebant. Alios saluos fecit: seipm nō potest saluum facere. Si rex isrl est: descēdat nūc de cruce z credimus ei. Cōfidit i deo: liberet nūc eum si vult. Dixit enī qz filius dei sū. Idipm aūt z latrones qui crucifixi erāt cū eo improperabāt ei. A sexta āt hora tenebre facte sūt sr vniuersā terrā: vsqz ad horā nonā. Et circa horā nonā clamauit ihs voce magna dicēs. Heli: heli: lamaçabatani. Hoc ē: deꝰ meꝰ: deꝰ meꝰ: vt qd dereliquisti me? Quidā āt illic stātes: z audientes dicebāt. Heliā vocat iste. Et cōtinuo currens vn⁹ ex eis acceptā spōgiaz ipleuit aceto: z imposuit harūdini: z dabat ei bibere. Ceteri vo dicebāt. Sine: videam⁹ an veniat helias liberās eum. Ihs autem iteruz clamans voce magna: emisit spīm. Et ecce velum tēpli scissū est in duas ptes: a sūmo vsqz deorsū. Et ra mota est: z petre scisse sūt: z monumenta apta sunt: z multa corpora sctōz qui dormierāt surrexerunt. Et exeuntes de monumētis pⁿ resurrectionem eiꝰ venerūt in sāctā ciuitatē: z apparuerunt multis. Cēturio aūt z q cū eo erant custodientes ihm: viso terre motu z his q fiebant timuerunt valde dicentes. Vere filiꝰ dei erat iste. Erāt autem ibi mulieres mlte a lōge: q secute erāt ihuz a galilea ministrātes ei: inter qs erat maria magdalene: z maria iacobi: z ioseph mater: z mater filiorū zebedei. Cum aūt sero factū esset venit quidam hō dines ab arimathia: noīe ioseph: q z ipe discipulus erat ihesu. Hic accessit ad pilatuz z petiit corpus ihesu. Tunc pilat⁹ iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph inuoluit illud i syndone mūda: z posuit illō i mōumēto suo nouo: qō exciderat i petra. Et aduoluit saxū magnū ad ostiū monumenti z abijt. Erant aūt ibi maria magdalene z alīa maria sedētes cōtra sepulchz. Altera aūt die q ē pⁿ pascha: cōuenerūt pncipes sacerdotum z pharisei ad pilatū dicētes. Dñe recordati sum⁹: qz seductor ille dixit adhuc viuēs: post tres dies resurgam. Iube g custodiri sepulchz vsqz in diē tertiū: ne forte veniāt discipuli eius: et furent eū: z dicāt plebi: surrexit a mortuis z erit nouissimus error peior priore. Ait illis pilatus. Habetis custodiam: ite custodite sicut scitis. Illi aūt abeuntes: munierunt sepulchrū signantes lapidem cū custodibus.

XXVIII

Vespere āt sabbati que lucescit i pria sabbati: venit maria magdalene z alīa maria videre sepulchrū. Et ecce tremotus factus ē magn⁹. Angelus.n. dñi descendit ō celo: z accedens reuoluit lapidē: z sedebat sup eum. Erat āt aspectus eiꝰ sicut fulgur: z vestimentū eiꝰ sicut nix. Pre timore aūt eiꝰ exterriti sūt custodes: z facti sūt velut mortui. Rndens āt angel⁹ dixit mulieribꝰ. Nolite timere vos. Scio.n. q ihm qui crucifixus ē queritis. Nō ē hic surrexit enī: sicut dixit. Venite z videte locū: vbi positus erat dñs. Et cito euntes dicite discipulis eiꝰ: quia surrexit: z ecce pcedet vos in galileā. Ibi eum videbitis: ecce pdixi vobis. Et exierunt cito ō mō numento cū timore z gaudio magno: currentes nūciare discipulis eius. Et ecce ihs occurrit illis dicens. Auete. Ille āt accesserunt z tenuerūt pedes eius: z adorauerūt eum. Tunc ait illis ihs. Nolite timere: ite nūciate frībus meis vt eant in galileam: ibi me videbunt. Que cū abissent: ecce qdam de custodibus venerūt i ciuitatē z nuncia uerunt pncipibꝰ sacerdotum oīa q facta fuerant. Et congregati cū seniorib⁹ cōsilio accepto pecuniam copiosā dederunt militibꝰ dicentes. Dicite qz discipuli eiꝰ nocte venerūt: z furati sūt eū nobis dormientibꝰ. Et si hoc auditū fuerit a pside: nos suadebim⁹ ei: z securos vos faciemus. At illi accepta pecunia: fecerunt sicut erāt edocti. Et diuulgatum ē vbum istō apud iudeos: vsqz in hodiernū diem. Undecī āt discipuli abierūt in galileam i montē vbi constituerat illis ihs. Et videntes eū adorauerunt: qdam āt dubitauerūt. Et accedens ihs: locut⁹ ē eis dicēs. Data ē mihi oīs potestas i celo z in tra. Euntes ergo docete oēs gētes: baptiçātes eos i noīe pris z filij z spūs scī: docentes eos seruare oīa q cūqz mandaui vobis. Et ecce ego vobiscū sū oibꝰ diebꝰ: vsqz ad psumationem seculi.

Explicit euangelium fm Matthеum. Incipit plogus in euangelium fm Marcum.

Marcus euangelista dei electus: z petri in baptismate filiꝰ: atqz i diuino sermone discipulus: sacerdotiū in isrl agens: fm carnē leuita: ad fidē xpi quersus: euangelium i italia scripsit: oīdens i eo: quid z generi suo deberet: z xpo. Nam initiū pncipij in voce pphetice exclamatiōis instituēs: ordinē leuitice electionis oīdit: vt pdicans pdestinatū iohānem filiū çacharie in voce angeli annūciantis emissū: nō solum vbū carnē factū: sed z corpus dñi in oīa p verbū diuine vocis aīatuz: in initio euangelice pdicationis oīderet: vt qui hec legēs sciret cui initiuz carnis i dño: z ihu aduenientis habitaculū caro deberet agnoscere: atqz i se verbū vocis qō in psonātib⁹ pdiderat iueniret. Deniqz cū pfecti euangelij opus intrassz: a baptismo dñi pdicare deū inchoans: nō laborauit natiuitatē carnis quā in pozibus viderat dicere: sed totius exprimēs expositionē deserti nūerum ieiunij: tēptationē diaboli: congregationem bestiaz: z misteriū ptulit angeloz: vt istituēs nos ad intelligendū: singula in breui cōpingēs: nec autoritatem facte rei demeret: z pficiendi opis plenitudinē non negaret. Denicz amputasse sibi pfidem pollicem dicitur: vt sacerdotio reprobus haberetur: sed tñ consentiens fidei pdestīata potuit electio: vt nec sic in opere verbi pderet: quod pus meruerat in genere. Nam alexandrie epūs fuit. Cuius per singula opus fuit scire z euangelij in

se dicta disponere: et disciplinā legis in se agnoscere: et diuinam in carne dñi intelligere naturā. Que in nos ꝑmū requiri oportet: debinc inquisita volum⁹ agnosci habētes mercedē exhortatiōis: qm̄ q plantat et q rigat vnū sunt: qui autē incremētum ꝑstat: deus est.

Explicit ꝓlogus. Incipit euangelium scōm Marcum. Capm̄ I

Initiuz euangelii

ihesu xp̄i filij dei: sicut scriptum est in Ysaia ꝓpheta. Ecce mitto angelū meū āte faciē tuā: q ꝑparabit viā tuā añ te. Vox clamātis in deserto: parate viā dñi: rectas facite semitas ei⁹. Fuit in deserto iohānes baptiçans et p̄dicans baptismū pnie: in remissionē peccatoꝝ. Et egrediebat ad eū oīs iudee regio: et hierosolymite vniuersi: et baptiçabant ab illo in iordanis flumine: confitētes peccata sua. Et erat iohānes vestit⁹ pilis camelorum et çōa pellicea circa lūbos eius: et locustas et mel silueſtre edebat: et p̄dicabat dicens. Veniet fortior me post me: cui⁹ nō sū dignus procumbēs soluere corrigiā calciamētorū eius. Ego baptiço vos aqua: ille vo baptiçabit vos spū sācto. Et factū ē in diebus illis: vēit ihūs a naçareth galilee: et baptiçatus ē a iohāne in iordane. Et statī ascendens de aq̄: vidit celos aptos et spiritū sāctū tāq̄ columbā descēdētē et manētē in ipso. Et vox facta ē ō celis. Tu es filius me⁹ dilect⁹ in te cōplacui. Et statī spirit⁹ expulit eū in deſtū. Et erat in deſto q̄dragīta dieb⁹ et q̄draginta noctib⁹ et tēptabat a sathana. Eratq̄ cū bestijs: et āgeli ministrabant illi. Postq̄ autē tradit⁹ est iohānes venit ihs in galileam p̄dicās euangelium regni dei: dicens. Qm̄ impletū est tps: et appropīquabit regnuz dei. Penitemini et credite euangelio. Et p̄teriens secus mare galilee: vidit simonē et andream frem eius mittentes retia in mare. Erāt enim piscatores. Et dixit eis ihs. Uenite post me et faciā vos fieri piscatores hoīum. Et ꝓtinus relictis retibus secuti sunt eū. Et ꝓgressus inde pusillus vidit iacobum çebedei et iohānem frez eius: et ipos cōponentes retia in naui: et statim vocauit illos. Et relicto pre suo çebedeo in naui cū mercēnarijs secuti sunt eū. Et ingrediūtur capharnaū: et statiz sabbatis ingressus in synagogā docebat eos. Et stupebant sup doctrina ei⁹. Erat. n. docēs eos q̄ ptātem hās: et nō sicut scribe. Et erat in synagoga eoz homo in spū imundo: et exclamauit dicens. Quid nob et tibi iesu naçarene? Veniſti añ pdere nos. Scio q̄ sis sanct⁹ dei. Et cōminatus ē ei ihs dicēs: Obmutesce: et exi de hoīe. Et discerpēs eū spūs imundus: et exclamās voce magna: exijt ab eo. Et mirati sunt oēs: ita vt cōgrerent inter se dicentes. Quid nā est hoc? Que nam doctrina hec noua? Quia in ptāte spiritib⁹ imūdis ꝑat: et obediunt ei. Et ꝓcessit rumor eius statim in oēm regionē galilee. Et ꝓtinus egredientes de synagoga venerūt in domū simonis et andree cū iacobo et iohāne. Decūbebat āt socrus simonis febricitās et statim dicūt ei de illa. Et accedens eleuauit eā apphensa manu eius: et cōtinuo dimisit eā febris: et mīstrabat eis. Uespere āt facto cū occidisset sol: afferebāt ad eū oēs malebabētes et demonia habentes: et erat oīs ciuitas congregata ad ianuam. Et curauit mltos q vexabāt varijs languorib⁹. Et demonia multa eijciebat: et nō sinebat ea loq: qm̄ sciebant eū. Et diluculo valde surgens egressus abijt in desertum locū ibiq̄ orabat. Et ꝓsecutus est eū simon: et q cū illo erant. Et cuz inuenissent eum dixerunt ei: qz oēs q̄runt te. Et ait illis. Eamus in ꝓximos vicos et ciuitates: vt ibi p̄dicē. Ad hoc. n. veni. Et erat p̄dicans in synagogis eoz et in oī galilea: et demonia eijciens. Et venit ad eū lepros⁹ deꝓcans eū: et genu flexo dixit. Si vis potes me mūdare. Ihs āt mīsit⁹ ei⁹ extendit manum suam: et tāgens eū ait illi. Volo mūdare. Et cū dixisset: statim discessit ab eo lepra: et mundatus ē. Et cōminat⁹ ē ei: statiq̄ eiecit illū: et dicit ei. Vide nemini dixeris: sed vade oñde te ꝓncipi sacerdotū: et offer ꝓ emūdatione tua: q̄ ꝓcepit moyses in testioniū illis. At ille egressus cepit p̄dicare: et diffamare sermonē: ita vt iam nō posset manifeste introire in ciuit. tez: sed foris in desertis locis erat: et cōueniebant ad eum vndiq̄.

II

Et iterū intrauit capharnaū post dies octo: et auditū est q ꝓ in domo erat: et cōuenerunt multi: ita vt nō caperet neq̄ ad ianuam: et loquebat eis verbū. Et venerunt ad eū ferentes palyticum: q a quattuor portabat. Et cum nō posset offerre eū illi ꝓ turba: nudauerūt tectū vbi erat: et patefacientes submiserūt grabatū in q̄ palyticus iacebat. Cū aut̄ vidisset ihs fidē illoꝝ ait palytico. Fili dimittūt tibi pcta tua. Erant āt illic q dam de scribis sedentes: et cogitantes in cordib⁹ suis. Quid hic sic loq̄t? Blasphemat. Quis pōt dimittere pcta nisi solus deus. Quo statī cognito ihs spū suo: q̄ sic cogitarent intra se: dicit illi. Quid ista cogitatis in cordib⁹ vris? Quid est facilius: dicere palytico: dimittuntur tibi pcta tua: an dicere: surge tolle grabatuz tuū et ambula. Ut āt sciatis: qz filius hōis hz ptātem in terra dimittēdi pcta: ait palytico. Tibi dico surge: tolle grabatuz tuū: et vade in domū tuam. Et statiz surrexit ille: et sublato grabato abijt inde coram oībus: ita vt mirarentur oēs: et honorificarēt deū dicētes: qz nunq̄ sic vidimus. Et egressus est rursus ad mare: et oīs turba veniebat ad eū: et docebat eos. Et cū ꝓteriret vidit leui alphei sedentem ad teloneū et ait illi. Sequre me. Et surgēs secutus ē eū. Et factum ē cū accūberet in domo illi⁹: multi publicāi et peccatores simul discūbebāt cū ihesu et discipulis ei⁹. Erant. n. multi q̄ sequebāt eū et scribe et pharisei videntes: qz māducaret cū publicanis et pec-

catoribus:dixerũt discipulis ei⁹. Quare cũ publicanis ⁊ peccatoribus manducat ⁊ bibit magister vr̃? Hoc audito ihesus ait illis. Nõ necesse habẽt sani medico:sz qui male habẽt. Nõ.n.veni vocare iustos:sz peccatores. Et erãt discipli iohãnis ⁊ pharisei ieiunãtes:⁊ veniũt ⁊ dicũt illi. Quare discipuli iohãnis ⁊ phariseoꝝ ieiunant:tui autẽ discipuli nõ ieiunãt? Et ait illis ihesus. Nũqd possũt filij nuptiarꝝ q̃diu spõsus cũ illis ẽ ieiunare. Quãto tempore habẽt secũ spõsũ nõ possũt ieiũare. Venient ãt dies cũ auferẽt ab eis sponsus:⁊ tũc ieiunabũt in illꝺ die⁹. Nẽo assumẽtũ pãni rudis assuit vestimẽto veti. Aliogn aufert suppleñtũ nouũ a veteri:⁊ maior scissura fit. Et nẽo mittit vinũ nouũ in vtres veteres aliogn dirũpz vinũ vtres ⁊ vinũ effũdet ⁊ vtres pibũt. Sed vinũ nouũ in vtres nouos mitti dz. Et factũ est iterꝝ cũ dñs sabbatis ãbularet p sata:⁊ discipli ei⁹ ceperũt pgredi ⁊ vellere spicas. Pharisei ãt dicebant ei. Ecce qd faciunt discipli tui sabbatis:qõ ñ lz. Et ait illis. Nũqz legistis qd fecerit dauid qñ necessitatẽ habuit:⁊ esuriit ipe:⁊ q cuz eo erãt:qõ introiuit in domũ dei sub abiathar pncipe sacerdotũ:⁊ panes ppositiõis manducauit qs ñ licebat mãducare nisi sol sacerdotib⁹:⁊ ꝺdit eis ⁊ q cũ eo erant. Et dicebat eis. Sabbatũ ppter hoiez factũ ẽ:⁊ ñ hõ ppt sabbatũ. Itaqz dñs est filꝰ hõis etiã sabbati. III

Et introiuit iterũ in synagogaz:⁊ erat ibi hõ hñs manũ aridam. Et observabant eũ si sabbatis curaret:vt accusarent illũ. Et ait hõi hñti manũ aridam. Surge in mediũ. Et dicit eis. Licet sabbatis bñfacere an male:aiaz saluam facere an pdere? At illi tacebãt. Et circũspiciens eos cum ira:cõtristatos sup cecitate coꝝ dis eoꝝ dicit hõi. Extẽde manũ tuaz. Et extẽdit:⁊ restituta est manus illi. Exeũtes ãt pharisei:statim cũ herodianis cõsiliũ faciebant aduersus eũ:qõ eũ pderent. Ihs ãt cũ discipulis suis secessit ad mare:⁊ mlta turba a galilea ⁊ iudea secuta ẽ eum:⁊ ab hierosolymis ⁊ ab idumea ⁊ trans ioꝛdanẽ:⁊ qui circa tyrũ ⁊ sidonẽ:mltitudo magna audientes q̃ faciebat venerũt ad eũ. Et dixit ihs discipulis suis:vt in nauicula sibi deseruiret ppt turbam ne cõpmerent eum. Multos.n.sanabat:ita vt irruerent i eum vt illũ tangerẽt quotq̃t habebant plagas. Et spiritus immundi cum illum videbant ꝓcidebant ei:⁊ clamabant dicentes. Tu es filius dei. Et vehemẽter cõminabatur eis ne manifestarent illum. Et ascẽdens in montẽ vocauit ad se quos volnit ipse:⁊ venerũt ad euz. Et fecit vt eẽnt duodeciz cũ illo:⁊ vt mitteret eos pdicare. Et dedit illis ptãtem curandi infirmitates:⁊ eijciendi demonia. Et iposuit simoni nomẽ petrus. Et iacobum zebedei:⁊ iohãnem frem iacobi:⁊ imposuit eis noia boanerges:qõ ẽ filij tonitrui. Et andream ⁊ philippũ ⁊ bertholomeum ⁊ mattheũ ⁊ thomã ⁊ iacobum alphei ⁊ thadeũ ⁊ simonẽ chananeum:⁊ iudam schariothꝫ ⁊ tradidit illum. Et veniũt ad domũ. Et cõuenit iterꝝ turba:ita vt non posset neqz panem manducare. Et cum audissent sui:exierunt tenere eũ. Dicebãt enim :quoniam in furoꝛẽ versus est. Et scribe q ab hierosolymis descẽderant dicebant: quoniaz beelzebub hẽt:⁊ quia in pncipe demoniorꝝ eijcit demonia. Et conuocatis eis in pabolis dicebat illꝺ. Quõ potest sathanas sathanã eijcere? Et si regnũ i se diuidat:ñ põt rgnũ illud stare. Et si domus super semetipsaz dispertiatur non potest domus illa stare. Et si sathanas consurrexerit in semetipm:diisptitus est:⁊ non poterit stare:sed finẽ habet. Nemo potest vasa fortis ingressus in domũ diripe nisi pus fortem alliget:⁊ tunc domum eius diripiet. Amẽ dico vobis:qñ oĩa dimittent filijs hoiũz pcta ⁊ blasphemie qb⁹ blasphemauerũt. Qui autẽ blasphemauerit in spiritũ sanctuz non hẽbit remissionẽ in eternũ:sed reus erit eterni delicti:qñ dicebãt spm̃ imunduz habet. Et veniunt mater eius ⁊ fres:⁊ foris stantes miserũt ad eum:vocantes eum. Et sedebat circa eum turba ⁊ dicũt ei. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris querunt te. Et rñdẽs eis ait. Que ẽ mater mea ⁊ fres mei? Et circũspiciẽs eos q in circuitu ei⁹ sedebãt ait. Ecce mr̃ mea ⁊ fres mei. Qui. n. fecerit volũtatẽ dei:hic fr̃ meus:⁊ soꝛ mea ⁊ mr̃ ẽ. IIII

Et iterꝝ cepit docere ad mare:⁊ cõgregata est ad eum turba multa:ita vt i nauiz ascẽdens sederet in mari:⁊ oĩs turba circa mare sup ẽram erat:⁊ docebat eos i pabolis multa:⁊ dicebat illis in doctrina sua. Audite. Ecce exijt seminãs ad seminandũ. Et dum semĩat aliud cecidit circa viam :⁊ venerũt volucres celi ⁊ comederunt illud. Aliud ꝺo cecidit sup petrosa vbi nõ habuit ẽram multã:⁊ statiz exortũ est:qñ non habebat altitudinẽ ẽre:⁊ qñ exortꝰ ẽ sol exestuauit:⁊ eo q nõ habebat radicẽ exaruit. Et aliud cecidit in spinas:⁊ ascenderũt spine ⁊ suffocauerunt illud:⁊ fructum nõ dedit. Et aliud cecidit in ẽram bonã:⁊ dabat fructũ ascendentẽ ⁊ crescentez:⁊ afferebat vnũ tricesimũ:⁊ vnũ sexagesimũ:⁊ vnũ centesimũ. Et dicebat. Qui hz aures audiẽdi audiat. Et cũ esset singularis:interrogauerũt eũ hi q cum eo erãt duodecim pabolã. Et dicebat eis. Vobis datũ ẽ nosse mysteriũ regni dei:illis autẽ q foris fũt i pabolis oĩa fiunt: vt videntes videãt ⁊ nõ videãt:⁊ audientes audiãt ⁊ ñ itelligãt:ne qñ cõuertant ⁊ dimittãt eis petã. Et ait illis. Nescitis pabolã hãc? Et qõ oẽs pabolas cognoscetis? Qui seminat vbũ semĩat. Hi ãt sũt q circa viã vbi seminatur verbum:⁊ cum audierint:cõfestim venit sathanas ⁊ aufert verbum quod seminatum est in coꝛdibus eoꝝ. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur:qui cum audierint verbum: statim cum gaudio accipiunt illud ⁊ non habent radicem in se:sed tempoꝛales sunt: deinde oꝛta tribulatione ⁊ persecutione pꝛopter verbũ confestim scandaliçant. Et alij sũt q in spinis semĩant.

di sē q ꝟbū audiūt ⁊ erūne seculi ⁊ deceptio diui
tiaꝝ ⁊ circa cēt̄ia ītroeūtes sulfocāt ꝟbū
⁊ sine fructu efficit. Et hi sūt qui sup terrā bonā
semiati sūt: qui audiūt verbū ⁊ suscipiūt: ⁊ fructi
ficāt: vnū tricesimū: ⁊ vnū sexagesimū: ⁊ vnū cēte
simū. Et dicebat illi. Nūqd venit lucerna vt sub
modio ponat aut sub lecto? Nonne vt sup cāde/
labrū ponat? Nō ē.n. aliqd absc̄dituz qō nō ma
nifestet: nec factū ē occultuz qō nō vēiat ī palaz.
Si qs hz aures audiēdi audiat. Et dicebat illis.
Videte qd audiatis. In qua mēsura mēsi fueritis
remetiet vobis: ⁊ adijcietur vobis. Qui.n. hz da/
bit illi: ⁊ q nō hz: etiā qō hz auferet ab eo. Et dice
bat. Sic ē regnū dei: quēadmodū si hō iaceat se/
mēt̄ ī terrā ⁊ dormiat ⁊ exurgat nocte ⁊ die: ⁊ se
mē germiet: ⁊ īcrescat: duz nescit ille. Ultro.n. terra
fructificat ꝑmū herbā: deīde spicā: deinde plenū
frumētū in spica. Et cū ex se ꝓduxerit fructus statī
mittit falcē: qm̄ adest messis. Et dicebat. Cui assi
milabim⁹ regnū dei: aut cui parabole cōparabi/
m⁹ illud. Sic̄ granū synapis qō cū seminatuz fue
rit ī t̄ra min⁹ ē oībus semibus q̄ sūt ī t̄ra: ⁊ cū natū
fuerit ascēdit in arboz̄: ⁊ fit maⁱ oībus olerib⁹: ⁊
facit ramos magnos: ita vt possit sub vmbra ei⁹
aues celi habitare. Et talib⁹ multis pabolis loq̄bat
eis ꝟbū ꝑput poterāt audire: sine pabola aūt non
loq̄bat eis. Seorsū aūt discipulis suis disserebat
oīa. Et ait illi: ī illa die cū sero eēt factū. Trāseam⁹
cōtra. Et dimittētes turbā assumūt eū ita vt erat
ī naui: ⁊ alie naues erāt cū illo. Et facta est ꝓcella
magna vēti: ⁊ fluct⁹ mittebat ī nauī: ita vt īpleret
nauis. Et erat ipse ī puppi sup cervical dormiēs: ⁊
excitāt eū: ⁊ dicūt illi. Mr̄ gr̄: nō ad te ptinet q⁹
perim⁹? Et exurgēs cōminat⁹ ē vēto: ⁊ dixit mari.
Tace obmutesce. Et cessauit ventus. Et facta est
trāquillitas magna. Et ait illis. Quid timidi estis?
Nec dū habetis fidē. Et timuerūt timore magno:
⁊ dicebant ad alterutrum. Quis putas est iste: q⁹
mare ⁊ ventus obediunt ei?

V

Et venerūt trās fretū maris ī regionē ge/
rasenoz̄. Et exeunti ei de naui statī oc/
curit de monumētis hō ī spū īmūdo: qui
domiciliū habebat ī monumētis. Et neq̄ catenis
iā q̄sq̄ potat eū ligare: qm̄ sepe cōpedib⁹ ⁊ cathe/
nis vinctus dirupisset cathenas ⁊ cōpedes ꝺmū
isset: ⁊ nemo poterat eū domare. Et sp die ac noc
te ī monumētis ⁊ ī mōtib⁹ erat clamās: ⁊ cōcidēs
se lapidibus. Videns aūt ihm a longe cucurrit ⁊
adozauit euz: ⁊ clamās voce magna dixit. Quid
mihi ⁊ tibi ihu fili dei altissimi? Adiuro te ꝑ deuz
ne me tozq̄as. Dicebat.n. illi. Exi spūs īmunde ab
hoīe isto. Et interrogabat eū. Qō tibi nomē est? Et
dicit ei. Legio mihi nomē ē: q⁹ multi sum⁹. Et de
ꝓcabatur eū multū ne se expelleret ex regionem.
Erat aūt ibi circa montē grex porcoz̄ magnus
pascēs in agris. Et deꝓcabant eū spūs: dicentes.
Mitte nos in porcos: vt ī eos ītroeam⁹. Et cōces
sit eis statim ihs. Et exeūtes spūs īmūdi ītroierūt
ī porcos: ⁊ magno īpetu grex precipitat⁹ ē ī mari
ad duo milia: ⁊ suffocati sūt in mari. Qui autem
pascebant eos fugerūt: ⁊ nunciauerūt ī ciuitatē ⁊
in agros. Et egressi sunt vidē qd cēt factū: ⁊ vene
runt ad ihm: ⁊ vident illum: q⁹ a demōio vexabat
sedētē vestitū ⁊ sane mētis: ⁊ timuerūt. Et narra
uerunt illis q⁹ viderāt q̄liter factū cēt ei q⁹ demo
nium habuerat: ⁊ de porcis. Et rogare ceperunt
eum: vt discedēt de finibus eoz̄. Cū q̄sq̄ ascēderet
nauī: cepit illū deꝓcari q⁹ a demonio vexat⁹ fuerat
vt eēt cū illo: ⁊ nō admisit eū: sz ait illi. Vade ī do
mum tuā ad tuos: ⁊ ānūcia illis quāta tibi dn̄s fe
cerit: ⁊ miser⁹ sit tui. Et abijt ⁊ cepit p̄dicare ī de
capoli quāta sibi fecisset ihs: ⁊ oēs mirabant. Et
cū ascēdisset ihs ī nauiz rursus trāſ fretū: cōuenit
turba multa ad eū: ⁊ erat circa mare. Et vēit qdā
ō archisynagogis noīe iayr⁹: ⁊ vidēs eū procidit
ad pedes eius: ⁊ deꝓcabat eū multū dicēs: qm̄ fi/
lia mea ī extremis ē. Veni īpone manū tuā super
eā: vt salua sit ⁊ viuat. Et abijt cū illo: ⁊ seq̄batur
eum turba multa: ⁊ cōprimebāt eū. Et mulier q̄
erat in ꝓfluuio sanguinis ānis duodecim: ⁊ fuerat
multa perpessa a cōplurib⁹ medicis: ⁊ erogaue/
rat oīa sua: nec qc̄q̄ ꝓfecerat: sed magis deterius
hēbat: cū audisset de ihu venit in turba retro: ⁊
tetigit vestimentū eius. Dicebat enim: q⁹ si vel ve
stimentum ei⁹ tetigero salua ero. Et confestim sic
cat⁹ ē fons sanguinis eius: ⁊ sensit corpore qa sana
ta essz a plaga. Et statim ihs in semetipo cogno/
scens virtutē q̄ exierat de illo: cōuersus ad turbā
aiebat. Quis tetigit vestimenta mea? Et dicebant
ei discipuli sui. Vides turbam comꝑmentez te: ⁊
dicis quis me tetigit? Et circūspiciebat videre eā
que hoc fecerat. Mulier vero timēs ⁊ tremens
sciens qō factū eēt in se: venit ⁊ ꝓcidit ante eum
⁊ dixit ei oēm veritatem. Ille āt dixit ei. Filia fi/
des tua te saluuz fecit: vade in pace: ⁊ esto sana a
plaga tua. Adhuc eo loquente veniūt nuncij ad
archisynagogum dicentes: q⁹ filia tua mortua ē.
Quid vltra vexas magistruz? Ihs autez audito
verbo qō dicebatur: ait archisynagogo. Noli ti
mere: tm̄modo crede. Et nō admisit quēq̄ se se
sequi: nisi petrum ⁊ iacobū ⁊ iohānem frem iaco
bi. Et veniūt in domū archisynagogi. Et vidit
tumultum ⁊ flentes ⁊ eiulantes multū: ⁊ ingressus
ait illis. Quid turbamini ⁊ plozatis? Puella nō ē
mortua sed dormit. Et irridebant eū. Ipe vero
eiectis omnib⁹ assumit patrem ⁊ mr̄em puelle: ⁊
q⁹ secū erant: ⁊ ingrediunt ꝟbi puella erat iacens:
⁊ tenens manū puelle ait illi. Thabitha cumi: qō
ē ī ꝓpetatū: puella tibi dico surge. Et ꝓtinus surre
xit puella: ⁊ ābulabat. Erat āt ānoz̄ duodeci. Et
obstupuerūt stupore magno. Et ꝓcepit illi vehemē
ter: vt nēo id sciz ⁊ iussit dare illi māducare.

VI

Et egressus inde abijt ī patriā suā ⁊ seq̄bāt
eū discipli sui. Et facto sabbato cepit ī sy
nagoga docē: ⁊ multi audiētes admirabāt
ī doctrīa ei⁹ dicētes. Unde huic hec oīa. Et q⁹ ē sapia q⁹

data ē illi ⁊ virtutes tales q̄ p manꝰ eiꝰ efficiūtur?
Nōne hic ē faber filiꝰ marie: frāt iacobi ⁊ ioseph
⁊ iude ⁊ simōis? Nōne ⁊ sorores eiꝰ hic nobiscuz
sūt? Et scādaliçabātur in illo. Et dicebat illis ihs
qz nō ē ꝓphēta sine honore nisi ī pria sua: ⁊ in do
mo sua ⁊ in cognatōe sua. Et nō poterat ibi virtu
tē vllā facere nisi paucos infirmos impositis māi/
bꝰ curauit: ⁊ mirabat ꝓpt incredulitatē eoꝝ: ⁊ cir
cuibat castella in circuitu docēs. Et vocauit duo/
decim: ⁊ cepit eos mittē binos: ⁊ dabat illis po/
testatē spirituū īmūdoꝝ. Et ꝓcepit eis ne qd tolle
rēt ī via nisi virgā tm̄ nō perā: nō panem neq; in
çona es: sed calciatos sādalijs: ⁊ ne īduerēt̄ duas
bꝰ tunicis. Et dicebat eis. Quocūq; introieritis ī
domū illic mānete donec exeatis inde: ⁊ qcūq; nō
recepint vos nec audierīt: exeūtes inde excutite
puluerē de pedibus vr̄is ī testimoniū illis. Et ex
euntes ꝑdicabāt vt penitētiā agerēt: ⁊ demonia
mlta eijciebant: ⁊ vngebāt oleo mltos egros ⁊ sa
nabāt. Et audiuit rex herodes: māifestū.n. factū
ē nomē eiꝰ ⁊ dicebat. Quia iohānes baptista resur
rexit a mortuis: ⁊ ꝓpea virtutes opantur ī illo.
Alij āt dicebāt: qz helias ē: alij vero dicebant: qz
ꝓpha est quasi vnus ex ꝓphis. Quo audito he/
rodes ait. Quē ego decollaui iohānez hic a mor
tuis resurrexit? Ipe.n. herodes misit ac tenuit io
hānem ⁊ vinxit eū ī carcerē ꝓpt herodiadē vxo
rem philippi fr̄is sui: qz duxerat eā. Dicebat.n. io/
hānes herodi. Nō lz tibi hēre vxorē fr̄is tui. He
rodias āt īsidiabat illi: ⁊ volebat occidere eū nec
poterat. Herodes āt metuebat iohānē sciens eū
virū iustū ⁊ scīn ⁊ custodiebat eū: ⁊ audito eo mul
ta faciebat: ⁊ libenter eū audiebat. Et cū dies op
portun⁹ accedisset: herodes natalis sui cenā fecē
ꝓncipibꝰ ⁊ tribunis ⁊ ꝓmis galilee. Cūq; itroisset
filia ipius herodiadis ⁊ saltassz ⁊ placuisset hero
di sitq; recūbentibꝰ: rex ait puelle. Pete a me qō
vis: ⁊ dabo tibi. Et iurauit illi: qz quicqd petieris
dabo tibi lz dimidiū regni mei. Que cū exisz dī
xit mr̄i sue. Quid petā? At illa dixit. Caput iohan
nis baptiste. Cūq; itroisset statī cū festinatiōe ad
regē petiuit dicens. Volo vt ꝓtinus des mihi in
disco caput iohānis baptiste. Et cōtristaꝰ ē rex.
Propt̄ iusiurandō ⁊ ꝓpter sil discūbētes noluit eā
cōtristare: sed misso spiculatore ꝑcepit afferri ca/
put eiꝰ in disco ⁊ decollauit eū in carcere. Et attu
lit caput eius ī disco: ⁊ dedit illud puelle: ⁊ puella
dedit mr̄i sue. Quo audito discipuli eiꝰ venerūt ⁊
tulerūt coꝛpꝰ eiꝰ: ⁊ posuerūt illō ī monumēto. Et
cōueniētes apostoli ad ihm: renūciauerūt ei oīa
q̄ egerāt ⁊ docuerāt. Et ait illis. Venite seorsū in
desertū locū: ⁊ requescite pusillū. Erant.n. qui ve/
niebāt ⁊ redibant multi: ⁊ nec spaciū manducādi
hēbant. Et ascendētes ī nauī abierūt in desertuz
locū seorsū. Et viderūt eos abeūtes: ⁊ cognouerūt
multi: ⁊ pedestres de oibꝰ ciuitatibꝰ cucurrerunt
illuc ⁊ ꝓuenerūt eos. Et exiēs vidit turbā multā
ihs ⁊ miserꝰ ē sup eos: qz erant sicut oues nō hn̄/
tes pastorē: ⁊ cepit illos docere multa. Et cū iam
hora multa fieret: accesserūt discipuli eiꝰ dicētes.
Desert⁹ ē locus hic ⁊ iā hora ꝓterijt. Dimitte illos
vt eūtes ī proximas villas ⁊ vicos emāt sibi cibos
quos manducēt. At rndens ait illis. Date illis mā
ducare. Et dixerūt ei. Eūtes emam⁹ ducētis de/
narijs panes: ⁊ dabim⁹ illis māducare. Et dic̄ eis.
Quot panes hētis? Ite ⁊ videte. Et cū cognouis
sēt dicūt. Quinq; ⁊ duos pisces. Et ꝓcepit illis vt
accūbere facerēt oēs ꝑm cōtubernia sup viride
fenū. Et discubuerūt ī ptes: p centenos ⁊ qnqua
genos. Et acceptis qnq; panib⁹: ⁊ duob⁹ piscibus
intuens ī celū bñdixit ⁊ fregit panes: ⁊ dedit disci/
pulis suis vt ponerēt añ eos: ⁊ duos pisces diui/
sit oīb⁹. Et manducauerūt oēs: ⁊ saturati sūt. Et
sustulerūt reliquas fragmētoꝝ duodecī cophinos
plenos: ⁊ ō piscib⁹. Erāt āt qui māducauerūt qn/
q̄ milia viroꝝ. Et statī coegit discipl̄os suos ascē
dere nauim vt ꝓcederēt eū trās fretū ad bethsai
dam: dū ipe dimitteret pplm. Et cū dimisisz eos
abijt in mōtē orare. Et cū sero eēt erat nauis in
medio mari: ⁊ ipe solus ī tra. Et videns eos labo
rātes ī remigando: erat.n. vētus cōtrari⁹ eis: ⁊ cir
ca q̄tz vigiliā noctis venit ad eos ābulās supra
mare: ⁊ volebat ꝓterire eos. At illi vt viderūt eū
ābulantē supra mare putauerūt fātasma eē ⁊ ex/
clamauerūt. Oēs.n. viderūt eū: ⁊ cōturbati sunt.
Et statī locut⁹ est cū eis: ⁊ dixit eis. Cōfidite. Ego
sū. Nolite timere. Et ascendit ad illos in nauiz: ⁊
cessauit vent⁹. Et plus magis ītra se stupebant.
Nō.n. intellexerūt de panib⁹. Erat enī coꝛ eoꝝ
obcecatū. Et cū trāsfretassent venerūt ī tram ge
nesareth: ⁊ applicuerūt. Cūq; egressi eēnt ō nauī
cōtinuo cognouerūt eū: ⁊ ꝑcurrentes vniersam
regionē illā ceperāt ī grabatis eos q se male hē/
bāt circūferr̄ vbi audiebāt eū eē. Et q̄cūq; itroie
bat ī vicos vel ī villas aut ciuitates: ī plateis po/
nebāt infirmos: ⁊ deprecabāt eū vt vel fimbriā ve/
stimēti eiꝰ tāgerēt: ⁊ q̄tq̄t tāgebāt eū: salui fiebant.

Et cōuenerūt ad eū pharisei ⁊ qdā de VII
ō scribis: venientes ab hierosolymis. Et
cū vidissēt q̄sdā ex discipl̄is eiꝰ cōib⁹ ma
nib⁹. i. ñ lotis māducare panes vituperuerūt. Pha
risei enī ⁊ oēs iudei nisi crebro lauauerīt manus
nō māducant: tenētes traditionē seniorū: ⁊ a foro
nisi baptiçent̄: nō comedūt: ⁊ alia multa sūt q̄ tra
dita sūt illis seruare: baptismata calicū ⁊ vrceoꝝ ⁊
eramētoꝝ ⁊ electoꝝ. Et iterrogabāt eū pharisei ⁊
scribe. Quare discipli tui ñ ābulāt iuxta traditio
nem seniorū: sed cōibus manib⁹ māducāt panē?
Ait ille rndens dixit eis. Bñ ꝓphetauit Isaias
de vobis hypocritis: sicut scriptū est. Populus b
labijs me honorat: coꝛ āt eoꝝ longe ē a me. Sn
vanum āt me colunt docentes doctrinas ⁊ ꝑcep
ta hoīum. Relinquentes enī mandatū dei tenet̄
traditiōes hoīz: baptismata vrceoꝝ ⁊ calicū ⁊ si
milia his facitis multa. Et dicebat illis. Bene ir/
ritū feciſt̄ ꝑceptū dei: vt traditionē vr̄am seruetis

Moyses.n.dixit. Honora pꝛem tuū ⁊ mꝛem tuā: ⁊ q maledixerit pꝛi vel mꝛi morte moriat. Vos aūt dicitis. Si dixerit hō pꝛi aut mꝛi corban: qđ ē donū qđcūq; ex me tibi pfuerit: ⁊ vltra non dimittitis eū qcq̄ facere pꝛi suo aut mꝛi: rescidētes vbum dei per traditionē vꝛam quā tradidistis. Et similia hꝰ multa facitis. Et aduocans iterum turbas dicebat illis. Audite me oēs ⁊ intelligite. Nihil est extra hoīem itroiēs in eū qđ possit eū coinquinare: sꝛ q de hoīe pcedūt illa sūt q̄ coingnāt hoīem. Si qs habet aures audiēdi audiat. Et cū itroisset in domū a turba: interrogabāt eū discipli eꝰ parabolā. Et ait illis. Sic ⁊ vos imprudentes estis. Non intelligitis: ga oē extrinsecus itroiēs in hoīem nō pōt eū coinquinare: qꝛ nō itrat in cor eꝰ: sꝛ in ventrē vadit ⁊ in secessū exit purgās oēs escas? Dicebat aūt: qm illa q̄ de hoīe exeūt illa coingnant hoīem. Abiit.n. de corde hoīum male cogitatiōes pcedunt: adulteria: fornicationes: homicidia: furta: auaritie: negcie: dolus: impudicitie oculꝰ malꝰ: blasphemia: superbia stultitia. Oia hec mala ab itꝰ pcedunt ⁊ coingnāt hoīem. Et inde surgēs abiit in fines tyri ⁊ sidonis: ⁊ ingressus domū neminē voluit scire ⁊ nō potuit latere. Mulier enī statī vt audiuit de eo cuius filia habebat spiritū imūdū intrauit ⁊ pcedit ad pedes eiꝰ. Erat.n. mulier gentilis syrophenissa genere. Et rogabat eū: vt demoniū eijceret de filia eiꝰ. Qui dixit illi. Sine pꝛus saturari filios. Nō ē.n. bonū sumē panē filiorū: ⁊ mittere canibus. At illa rndit: ⁊ dixit illi. Vtiq; dne. Nam ⁊ catelli comedūt sub mensa de micis puerorum. Et ait illi. Propt hūc ꝛmonez vade exijt demoniū a filia tua. Et cū abisset domū: inuenit puellam iacētē supra lectū: ⁊ demoniū exijsse. Et iterū exiēs de finibꝰ tyri venit p sidonē ad mare galilee inꝛ medios fines decapoleos. Et adducūt ei surdum ⁊ mutum. Et deprecabantur eum vt imponat illi manum. Et apprehendens eum de turba seorsū misit digitos suos in auriculas eiꝰ: ⁊ exptēs tetigit linguā eiꝰ: ⁊ suspiciēs in celū ingemuit ⁊ ait illi. Ephpheta qđ ē adapire. Et statim apte sūt aures eius: ⁊ solutū ē vinculū ligue eiꝰ ⁊ loquebatur recte. Et pcepit illis ne cui dicerēt. Quāto aūt eis pcipiebat tāto magꝭ plꝰ pdicabāt ⁊ eo aplius admirabantur: dicentes. Bñ oia fecit ⁊ surdos fecit audire ⁊ mutos loqui.

VIII

In diebus illis iterꝰ cū turba mlta eēt cū ihū nec hērēt qđ māducarēt: cōuocatis discipulis ait illis. Misereor sup turbaꝫ qꝛ ecce iā triduo sustinent me nec hñt qđ māducent: ⁊ si dimisero eos ieiunos in domū suā deficient in via. Quidaꝫ enī ex eis de longe venerūt. Et responderūt ei discipuli sui. Unde illos qs poterit hꝰ saturare pānibꝰ i solitudine? Et interrogauit eos. Quot panes hētis? Qui dixerūt. Septē. Et pcepit turbe discūbere sup tꝛaꝫ. Et accipiēs septē panes gras egēs fregit: ⁊ dabat discipulis suis vt appōerēt ⁊ apposuerūt turbe. Et hēbāt piscīculos paucos ⁊ ipos bñdixit: ⁊ iussit apponi. Et manducauerūt ⁊ saturati sunt ⁊ sustulerūt qđ supauerat de fragmentis septē sportas. Erāt aūt q māducauerant qsi qtuor milia ⁊ dimisit eos. Et statī ascēdēs nauī cū discipulis suis: venit in pties dalmanutha. Et exierūt pharisei ⁊ ceperūt cōgrere cū eo: q̄rentes ab illo signū ꝺ celo tptātes eū. Et igemiscēs spū ait. Quid generatio ista signū quirit? Amē dico vobis si dabit generationi isti signū. Et dimittet eos ascēdit iterū nauī: ⁊ abijt trāsiretū. Et obliti sūt panē sumere: ⁊ nisi vnū panē nō habebāt secū in nauī. Et pcipiebat eis dicēs. Videte ⁊ cauete a fermēto pharisеoꝝ: ⁊ fermēto herodis. Et cogitabant ad alterutrū dicētes: qꝛ panes nō habem. Quo cognito: ait illis ihūs. Quid cogitatis: qꝛ panes nō habetis? Nōdū cognoscitis nec intelligitis? Adhuc cecatū habetis cor vestrū. Oculos hītes nō videtis: ⁊ aures hītes nō auditis. Nec recordamini qñ qnq̄ panes fregi in qnq̄ milia ⁊ quot cophinos fragmentoꝝ plēos sustulistis? Dicūt ei. Duodecī. Qñ ⁊ septē panes in qtuor milia: quot sportas fragmētoꝝ tulistis? Et dicunt ei. Septē. Et dicebat eis. Quō nōdū intelligitis? Et veniunt bethsaida ⁊ adducūt ei cecū: ⁊ rogabāt eū vt illū tāgeret. Et apphensa manu ceci eduxit eū extra vicū: ⁊ expuēs in ocꝭ eiꝰ ipositꝰ māib suis: interrogauit eus si qd videꝛ. Et aspiciēs ait. Video hoīes velut arbores ambulātes. Deīde iterꝰ iposuit manus sup oculos eiꝰ ⁊ cepit vidē: ⁊ restitutꝰ est: ita vt clare videret oia. Et misit illū i domum suā dicēs. Vade i domū tuā: ⁊ si i vicū introieris nemini dixeris. Et ꝛgressus ē ihs ⁊ discipuli eius castella cesaree philippi: ⁊ i via ꝛrogabat discipulos suos dicēs eis. Quē me dicūt esse hoīes? Qui responderūt illi dicentes. Alij iohānem paptistā alij heliā: alij vero quasi vnū de prophetis. Tunc dicit illis. Vos vero quem me esse dicitis? Rndēs petrꝰ ait ei. Tu es xps. Et cōminatus ē eis: ne cui dicerent de illo. Et cepit docē eos qm oportet filiū hois pati mlta ⁊ reprobari a semoribꝰ ⁊ a sūmis sacerdotibus ⁊ scribis occidi: ⁊ post tres dies rsurgē. Et palā: vbū loqbat ⁊ apphendēs eū petrus: cepit ꝛcrepare eū. Qui qđsus ⁊ videns discipulos suos: ꝯminat ē petro dicēs. Vade retro me satbana qm nō sapis q̄ dei sūt: sꝛ q̄ sūt hoīs. Et conuocata turba cū discipulis suis: dixit eis. Si qs vult me sequi: deneget semetipsū: ⁊ tollat crucem suā ⁊ sequat me. Qui.n. voluerit aiaꝫ suā saluam facere perdet eā: qui autem pdiderit aiaꝫ suaꝫ propter me ⁊ euāgeliū: saluā faciet eā. Quid n. proderit hōi si lucret mundū totū ⁊ detrimētū aie sue faciat? Aut quid hō ꝯmutatiōis dabit pro aīa sua? Qui enī me pfessus fuerit ⁊ verba mea in gnātiōe ista adultera ⁊ peccatrice: ⁊ filius hois cōfitebit eū cū venerit in gla pris sui cū angelis scis. Et dicebat illis. Amē dico vob: qꝛ sūt qdaꝫ de hic stantib q non gustabūt mortem donec videāt regnum dei veniens in virtute.

Et post dies sex assūpsit ihs petrū z iacobū z iohānē: z ducit illos in montē excelsū solos: z transfiguratꝰ ē coꝝ ipis. Et vestimēta eius fcā sūt splēdentia z cādida nimis velut nix: qlia fullo nō pōt sup terrā cādida facē. Et apparuit illis helias cū moyse: z erant loquētes cū ihu. Et rndens petrus ait ihu. Rabbi bonum ē nos hic eē: z faciamꝰ tria tabernacula: tibi vnū: z moysi vnū: z helie vnū. Nō.n. sciebat qd diceret. Erāt.n. timore exterriti. Et facta ē nubes obūbrās eos z venit vox de nube dicēs. Hic est filiꝰ meus carissimꝰ: audite illū. Et statī circūspicientes neminē āplius viderūt nisi ihm tm̄ secū. Et descendētibꝰ illis ō mōte pcepit illis ne cuiq̄ qō vidissent narrarēt: nisi cū filiꝰ hōis a mortuis resurrexerit. Et vbū cōtinuerūt apud se: cōquirētes qd eēt cū a mortuis resurrexerit. Et interrogabāt eū dicentes. Quid ergo dicūt pharisei z scribe: qz heliā oporteatꝰ vēire pmū? Qui rndēs ait illis. Helias cū venerit pmo restituet oīa: z qūo scriptū ē in filiū hōis: vt multa patiat z cōtēnat. Sz dico vob̄: qz z helias venit: z fecerūt illi q̄cūq̄ voluerūt sicut scriptū ē de eo. Et veniens ad discipulos suos vidit turbā magnam circa eos: z scribas cōgrentes cū illis. Et cōfestī oīs ppls videns ihm stupefactꝰ ē z expauerūt: z accurrētes salutabāt eū. Et interrogauit eos. Quid inter vos cōgritis? Et rndens vnꝰ de turba dixit. Magr attuli filiū meū ad te hītem spīm mutū: q vbicūq̄ eū apphēderit: allidit illū: z spumat z stridet dētibꝰ z arescit. Et dixi discipulis tuis vt eijcerēt illum: z nō potuerūt. Qui rndēs eis dixit. O generatio incredula: q̄diu apō vos ero? Q̄diu vos patiar? Afferte illū ad me. Et attulerūt eū. Et cū vidisset eū statī spūs cōturbauit illū: z elisus in trā volutabat spumās. Et interrogauit pr̄em eiꝰ. Quantus tpis ē ex quo ei h̄ accidit? At ille ait. Ab infātia. Et frequēter eū in ignē z in aquā misit: vt eū pderet. Sed si qd potes adiuua nos: misertꝰ nr̄i. Ihs āt ait illi. Si potes credere: oīa possibilia sūt credenti. Et cōtinuo exclamās pr̄ pueri cū lachrymis aiebat. Credo dñe: adiuua incredulitatem meā. Et cū vidisset ihs cōcurrentē turbā cōminatꝰ est spūi immūdo dicens. illi. Surde z mute spūs: ego pcipio tibi exi ab eo: z āpliꝰ ne itroeas in eū. Et exclamās z multū discerpēs eūꝰ exijt ab eo z factꝰ ē sicut mortuꝰ: ita vt multi dicerēt qz mortuꝰ est. Ihs āt tenēs manū eiꝰ eleuauit eū: z surrexit. Et cū itroisset in domū: discipuli eiꝰ secreto interrogabāt eū. Quare nos non potuimꝰ eijcere? Et dixit illis. Hoc genꝰ in nullo pōt exire nisi in oratione z ieiunio. Et inde pfecti ptergrediebāt galileaz: nec volebat quēq̄ scire. Docebat āt discipulos suos: z dicebat illis: qm̄ filiꝰ hōis tradet in manꝰ oīuz z occident eū: z occisus ē tia die resurget. At illi ignorabāt vbū: z timebāt interrogare eū. Et venerūt capharnaū. Qui cū domi eēnt interrogabat eos. Quid in via tractabatis. At illi tacebāt. Si gdez in via inter se disputauerāt: qs eoꝝ maior eēt. Et residens. vocauit duodecim: z ait illis. Si qs vult pmꝰ eē: erit oīum nouissimꝰ: z oīum minister. Et accipiēs puerꝝ statuit eū in medio eoꝝ: quē cū complexꝰ eēt ait illis. Quisq̄s vnū ex hiꝰ pueris recepit in nomine meo: me recipit: z qcūq̄ me suscepit: nō me suscipit: sz eū q misit me. Rndit illi iohānes dicēs. Magister vidimꝰ quēdam in noīe tuo eijcientez demonia q nō segtur nos: z phibuimꝰ eū. Ihs āt ait. Nolite phibere eū. Nemo ē.n. q facit virtutē in noīe meo: z possit cito male loqui ō me. Qui.n. nō ē aduersū vos: p vobis ē. Quisq̄s.n. potū dederit vobis calicē aq̄ frigide in noīe meo: qz xpi estis: amē dico vobis nō pdet mercedē suam. Et quisq̄s scandalizauerit vnū ex his pusillis credētibꝰ in me: bonū est ei magis si circūdaret mola asinaria collo eiꝰ z in mare mitteret. Et si scandalizauerit te manꝰ tua: abscide illā. Bonū est tibi debilē introire in vitā: q̄ duas manꝰ hītem ire in gehēnā z in ignē inextīguibilē: vbi vermis eoꝝ nō moritꝰ: z ignis nō extinguit. Et si pes tuꝰ te scādalizat: āputa illū. Bonū ē tibi claudū itroire in vitā eternā: q̄ duos pedes hītem mitti in gehēnam ignis in extinguibilis vbi vmis eoꝝ non moritꝰ: z ignis nō extinguit. Et si oculus tuꝰ scādalizat te eijce eū. Bonū est tibi luscū itroire in rgnū dei: q̄ duos oculos hītem mitti in gehēnam ignis: vbi vmis eoꝝ nō moritꝰ: z ignis nō extinguit. Omis.n. igne salietꝰ: z oīs victima sale salietꝰ. Bonū est sal Si sal insulsū fuerit: in quo illud ordietis. Hēte in vobis sal: z pacem hēte inter vos. X

Et inde exurgēs venit in fines iudee vltra iordanē z cōueniūt itez turbe ad eū: z sicē consueuerat iterum docebat illos. Et accedentes pharisei interrogabant euz si licet viro vxorem dimittere temptātes euz. At ille rndens dixit eis. Quid vobis pcepit moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit libellū repudij scribere z dimittere. Quibus respondens hus ait. Ad duritiaz cordis vr̄is scripsit vobis pceptuz istud. Ab initio autem creature masculum z femineaz fecit eos deus. Propter hoc relinquet hō pr̄em suuz z matrem: z adherebit ad vxorem suam: z erunt duo in carne vna. Itaq̄ iam non sunt duo: sz vna caro. Quō g deus coniunxit: homo nō separet. Et in domo iteruz discipuli eius de eodē interogauerūt eū. Et ait illꝰ. Qui cūq̄ dimiserit vxorē suā z aliā duxerit: adulterium cōmittit sup eam. Et si vxor dimiserit virū suū z alij nupserit mechatur. Et offerebāt illi paruulos vt tāgeret illos: discipuli āt cōminabant offerētibꝰ. Quos cū vidēt ihs: indigne tulit. Et ait illꝰ. Sinite puulos vēir ad me: z ne phibueritis eos. Taliū.n. ē regnū dei. Amē dico vobis: qs̄ qs n̄ recepit regnū dei velut puulꝰ n̄ itrabit in illō. Et complexās eos z ponēs manꝰ sr̄ illos: bñdicebat eos. Et cū egressus eēt in via pcurrēs quidaz genuflexo añ eū: rogabat eum dicens. Magr bōe qd faciā vt vitā eternā pcipiā. Ihs āt dixit ei

Quid me dicis bonū. Nemo bon⁹ nisi vnus de⁹. Precepta nosti: ne adulteres: ne occidas ne fures: ne falsū testimoniū dixeris: ne fraudem feceris. honora patrem tuū & mrem. At ille rndēs ait illi. Magister hec oīa obseruaui a iuuentute mea. Ihs aūt ituitus eū dilexit eū: & dixit ei. Unū tibi deest. Uade q̄cūq; bes vende & da pauperibus: & hebis thesaurū in celo: & vei sequē me. Qui cōtristatus in vbo: abijt merēs. Erat.n. hns mltas possessiones. Et circūspiciēs ihus: ait discipulis suis. Quā difficile qui pecunias hnt ī rgnū dei itroibūt. Discipuli aut obstupescebāt ī vbis ei⁹. At ihus rursus rndens ait illis. Filioli: q̄ difficile ē cōfidētes ī pecunijs in regnū dei itroire. Facili⁹ ē camelū per foramē acus trāsire: q̄ diuitē itrare ī regnū dei. Qui magis admirabāt dicētes ad semetipos. Et qs potest salu⁹ fieri. Et ītuēs illos ihesus ait. Apud hoīes impossibile ē: sed non apud deum. Oīa enī possibilia sūt apud deū. Et cepit ei petr⁹ dicere. Ecce nos dimisimus oīa: & secuti sum⁹ te. Respondēs ihs ait. Amē dico vob; nēo ē q reliq̄rit domū aut frēs aut sorores aut pr̄em aut mrem aut filios aut agros propt̄ me & ppt̄ euāgeliū: q nō accipiet cēties tantū: nūc in tpe hoc domos & frēs & sorores & mres & filios & agros cū pscutōib⁹ & in seculo futuro vitā eternā. Multi aūt erūt primi nouissimi: & nouissimi pmi. Erāt autē ī via ascēdētes hierosolymā: & precedebat illos ihs. Et stupebāt: & sequētes timebant. Et assumēs iterū duodecī cepit illis dicere q̄ eēnt ei vētura. Quia ecce ascēdim⁹ hierosolymā & fili⁹ hois tradet pncipib⁹ sacerdotū & scrib & seniorib⁹ & dānabūt eū mōte. Et tradēt eū gētib⁹: & illudēt ei & ospuēt eū & flagellabūt eū: & iterficiēt eū: & ītia die r̄surget. Et accedūt ad eū iacob⁹ & iohannes filij zebedei dicētes. Magister volum⁹ vt qōcūq; petierim⁹ facias nobis. At ille dixit eis. Quid vultis vt faciam vobis? Et dixerūt da nob: vt vn⁹ ad dextrā tuā: & alius ad sinistrā tuā sedeam⁹ ī gl̄ia tua. Ihs āt ait eis. Nescitis qd petat⁹. Potestis bibere calicē quē ego bibo: aut baptismo quo ego baptizor baptizari? At illi dixer̄t ei. Possum⁹. Ihs āt ait eis. Calicē quidem quē ego bibo bibetis: & baptismo quo ego baptizor baptizabimī: sedere aūt ad dextrā meā vl̄ ad sinistrā nō est meū dare vobis: sed qb⁹ patū est. Et audientes decē īdignati sūt de iacobo & iohāne. Ihs āt vocās eos: ait illi. Scitis q̄ hi q̄ vident pncipari gentib⁹ dñantur eis: & pncipes eor ptātem hnt ipor? Nō ita ē āt ī vobis: sed qcūq; voluerit fieri maior erit vr̄ minister: & qcūq; voluerit ī vobis pm⁹ eē: erit oīus ser⁹. Nam & filius hois nō venit vt mīstrarē ei: sed vt mīstraret: & daret aiam suā redēptionē p multis. Et veniūt hierico. Et pficiscēte eo de hierico & discipulis ei⁹ & plurīa multitudine: filius thimei bartimeus cec⁹ sedebat iuxta viā mēdicans. Qui cū audisset q̄ ihs naçaren⁹ ē: cepit clamare & dicere. Ihu fili dauid miserere mei. Et cōminabant illi multi vt taceret. At ille mlto magis clamabat fili dauid miserere mei. Et stans ihs pcepit illum vocari. Et vocāt cecū: dicētes ei. Aiequior esto surge vocat te. Qui p̄iecto vestimēto suo: exiliēs venit ad eū. Et rndēs ihs dixit illi. Quid tibi vis faciam. Cecus autē dixit ei. Rabboni vt videaz. Ihs autē ait illi. Uade. Fides tua te saluū fecit. Et confestim vidit: & sequebatur eū in via.

XI

Et cum appropinquarēt hierosolyme & bethanie ad montē olinar mittit duos ex discipulis suis: & ait illis. Ite in castellum q̄ ō vos est: & statiz introeūtes illuc inuenietis pullū ligatum: sup quē nemo adhuc hoīum sedit. Soluite illū: & adducite. Et si quis vobis dixerit: quid facitis? dicite q̄ dño necessarius est: & cōtinuo illū dimittet huc. Et abeuntes inuenerūt pullū ligatū añ ianuā foris in biuio & soluūt eū. Et q̄dam de illic stantib⁹ dicebant illis. Quid facitis soluētes pullum? Qui dixerunt eis: sicut p̄cepat illis ihs: & dimiserūt eis. Et duxerūt pullū ad ihm & iponūt illi vestimēta sua & sedit sup eū. Multi autē vestimenta sua strauerūt in via. Alij āt frondes cedebāt de arboribus: & sternebāt ī via. Et q̄ p̄ibant & q̄ seq̄bant clamabāt dicētes. Osāna bndict⁹ q̄ venit ī noīe dñi: bndictū q̄ vēit regnū p̄ris nr̄i dauid: osāna ī excelsis. Et introiuit hierosolymā ī templū: & circūspectis oib⁹ cū iā vespera cēt hora: exijt in bethaniā cū duodecī. Et alia die cū exirēt a bethania esurijt. Cūq; vidisset a longe ficū hntem folia: venit si q̄d forte ī veniret in ea. Et cū venisset ad eā: nihil inuenit pter folia. Nō.n. erat tps ficor. Et r̄ndens dixit ei. Jam nō ap̄li⁹ ī eternū ex te q̄squā fructū mānducet. Et audiebāt discipuli ei⁹: & veniūt iter hierosolymas. Et cū itroisset in templū cepit eijcē vēdētes & emētes ī templo: & mēsas nūmulariorū & cathedras vēdentiū colūbas euertit. Et nō sinebat vt q̄squā trāsferret vas p templū: & docebat dicēs eis. Nōne scriptum ē: q̄r dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̄ oib⁹ gentib⁹? Vos āt fecistis eā spelūcā latronū. Quo audito pncipes sacerdotū & scribe q̄rebāt quo eū pderent. Timebāt.n. eū qm̄ vniuersa turba admirabat sup doctrina ei⁹. Et cū vespa facta esset egrediebat de ciuitate. Et cū mane trāsirent: viderūt ficū aridā factā a radicib⁹. Et recordat⁹ petrus dixit ei. Rabbi: ecce fic⁹ cui maledixisti aruit. Et rndens ihs ait illis. Habete fidē dei. Amen dico vobis: q̄r q̄cūq; dixerit huic mōti tollere: & mittere ī mare & nō hesitauerit ī corde suo: sz crediderit q̄r q̄cūq; dixerit fiat: fiet ei. Propterea dico vobis: oīa q̄cūq; orātes petitis credite quia accipietis: & euenient vobis. Et cum stabitis ad orandu: dimittite si quid habetis aduersus aliquem: vt & pater vester qui in celis ē dimittat vobis peccata vestra. Qd si vos non dimiseritis: nec pater vester qui in celis est dimittet vobis pcā vra. Et veniunt rursus hierosolymam. Et cum ambularet in templo: accedunt ad eum summi

sacerdotes ꝛ scribe ꝛ seniores:ꝛ dicunt ei. In qua ptāte hec facis:ꝛ qs dedit tibi hanc ptātez vt ista facias. Ihs aūt rndēs ait illis. Int̄rogabo vos ꝛ ego vnū verbū:ꝛ rndete mihi:ꝛ dicā vobis ī qua ptāte hec faciā. Baptismuz iohānis de celo erat: an ex hoibus? Rndete mihi. At illi cogitabāt sē cum dicētes. Si dixerimus de celo:dicet nobis. Quare ḡ ñ credistis ei. Si dixerim⁹ ex hoib⁹ :time mus ppl̄z. Oēs.n. habebāt iohānē:qz vere ppha esset. Et rndentes dicunt ihu. Nescim⁹. Et rndēs ihs ait illis. Neqz ego dico vob ī q̄ ptāte hec faciz

Et cepit illis ī pabolis loq. Vineā. XII
plantauit hō:ꝛ circūdedit sepē ꝛ fodit la cum:ꝛ edificauit turrī ꝛ locauit eā agri colis:ꝛ pegre ꝓfectus ē. Et misit ad agricolas in tpe suū:vt ab agricolis accipēt de fructu vinee. Qui ap̄hensū eū ceciderūt:ꝛ dimiserūt vacuuz. Et iterꝫ misit ad illos aliū seruū:ꝛ illū ī capite vl̄ne rauerūt:ꝛ ꝟtumelijs affecerūt. Et rursū aliū misit ꝛ illū occiderūt:ꝛ plures alios q̄sdā cedētes: alios vo occidētes. Adhuc ḡ vnū hñs filiū charissimū ꝛ illū misit ad eos nouissimuz dicens:qz reuere būt filiū meū. Coloni aūt dixerūt ad inuicē:hic ē heres. Uenite occidam⁹ eum ꝛ nr̄a erit hereditas. Et ap̄hendentes eū occiderūt:ꝛ eiecerūt ex vi neā. Quid ergo faciet dñs vinee? Uēiet ꝛ pdet co lones:ꝛ et dabit vineā alijs. Nec scripturā hanc legistis:lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic fact⁹ ē ī caput anguli:a dño factū ē istud:ꝛ ē mira bile ī oculis nr̄is. Et q̄rebāt eū tenere:ꝛ timuerūt turbā. Cognouerūt.n. qm̄ ad eos parabolaz hāc dixēit. Et r̄licto eo abierūt. Et mittūt ad eū q̄sdā ex phariseis ꝛ herodianis vt eū caperēt ī verbo. Qui veniētes dicūt ei. Magister scim⁹:qz verax es ꝛ nō curas quēq̄z. Nec.n. vides in faciē hoim sz ī veritate viā dei doces. Licet dari tributū cesa ri:an nō dabim⁹? Qui sciēs ypocrisim illoz:ait illis. Quid me tēpeatis? Afferte mihi denariū vt vide am. At illi tulerunt ei. Et ait illis. Cuius ē imago hec ꝛ inscriptio? Dicūt ei. Cesaris. Respōdēs aūt ihesus dixit illis. Reddite igit̄ que sūt cesaris ce sari:ꝛ q̄ sunt dei deo. Et mirabāt sup eo. Et ve nerūt ad eū saducei q dicunt resurrectionē ñ esse ꝛ ītrogabāt eū dicētes. Magister moyses no bis scripsit:vt si cui⁹ frat̄ moztuus fuerit ꝛ dimise rit vxorē:ꝛ filios nō reliquerit:accipiat frat̄ eius vxorē ipius ꝛ resuscitet semē frī suo. Septez ḡ fra tres erāt:ꝛ ꝓmus accepit vxorē:ꝛ moztu⁹ ē ñ relic to semīe. Et secund⁹ accepit eā ꝛ moztu⁹ ē:ꝛ nec is te reliquit semē. Et tert⁹ silr. Et acceperūt eā silr septē:ꝛ nō reliquerūt semē. Nouissime oīum de fūcta ē ꝛ mulier. In resurrectiōe ḡ cū resurrexe rint:cui⁹ de bis erit vxor. Septē.n. habuerūt eaz vxorē. Et rndēs ihs ait illis. Nōne iō erratis:nō scientes scripturas neqz virtutē dei. Cū.n. a moztu is resurrexerit:neqz nubēt neqz nubēt:sz erūt sic angeli dei ī celis. De moztuis aūt q̄ resurgāt non legistis in libro moysi sup rubū:quō dixerit illi de⁹:ingens:ego sū de⁹ abrahā ꝛ de⁹ isaac ꝛ deus iacob. Nō ē deus moztuoꝝ:sz viuoꝝm. Vos ḡ multū erratis. Et accessit vn⁹ de scribis:q audie rat illos ꝟquerētes:ꝛ videns :qm̄ bñ illis rnde rit:iterrogauit eū qō eēt ꝓmū oīum mandatum. Ihs āt rndit ei:qz ꝓmum oīum mādatū ē. Audi isr̄l dñs de⁹ tu⁹ de⁹ vn⁹ ē:ꝛ diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo:ꝛ ex tota aīa tua:ꝛ ex tota mē te tua:ꝛ ex tota virtute tua. Hoc ē ꝓmuz mādatū. Scōm āt sile est illi. Diliges ꝓximū tuū tāq̄z te ipm. Maiꝰ hoz aliud mādatū nō ē. Et ait illi scri ba. Bñ mgr̄ in veritate dixisti:qz vn⁹ est de⁹ ꝛ ñ est aliꝰ ꝓter eū. Et vt diligat ex toto corde:ꝛ ex to to itellectu:ꝛ ex tota aīa:ꝛ ex tota fortitudīe: ꝛ di ligere ꝓximū tāq̄z seipm:maius ē oīb⁹ holocau stomatib⁹:ꝛ sacrificijs. Ihs āt videns q̄ sapiēter rndisset dixit illi. Nō es longe a r̄gno dei. Et ne mo iā audebat eū ītrogare. Et rndens ihs di cebat docens in tēplo. Quō dicūt scribe xp̄m filiū eē dauid. Ipe enī dauid dicit in spū scō. Di xit dñs dño meo:sede a dextris meis:donec po naz inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Ipe ergo dauid dicit ip̄m dñm:ꝛ vñ est filius ei⁹. Et multa turba eū libēter audiebat. Et dicebat eis ī doctri na sua. Cauete a scribis:q volunt ī stolis ambula re:ꝛ salutari in foro:ꝛ ī ꝓmis cathedris sedere in synagogis:ꝛ ꝓmos discubitus ī cenis. Qui deuo rant domos viduaꝝ sub obtētu plixe oronis :hi accipient ꝓlixi⁹ iudiciū. Et sedēs ihs ꝺ gaçophy latium aspiciebat qō turba iactaret es in gaço phylatiū:ꝛ multi diuites iactabāt multa. Cū veniss̄et aūt vna vidua paup:misit duo minuta: qd̄ ē q drans. Et cōuocās discipulos suos ait illis. Amē dico vobis qm̄ vidua hec paup plus oīb⁹ misit q miserūt ī gaçophylatiū. Oēs.n. ex eo qd̄ abū dabat illis miserunt:hec vero de penuria sua oīa que habuit misit totum ī victum suū. XIII

Et cū egrederet̄ de tēplo:ait illi vn⁹ ex di scipulis suis. Magr̄ aspice q̄les lapides: ꝛ quales structure. Et rndēs ihs ait illi. Uides has oēs magnas edificatiōes. Nō relinq tur lapis sup lapidē q ñ destruat̄. Et cū sederet ī mōte oliuaꝝ ꝺ tēplū ītrogabāt eū sepatī petr⁹ ꝛ iacob⁹ ꝛ iohānes ꝛ andreas. Dic nob qn̄ ista fiēt:ꝛ qd̄ signū erit qn̄ hec oīa icipiēt ꝟsūari. Et rndēs ihs cepit dicē illis. Uidete ne quis vos seducat. Multi.n. veniēt ī noīe meo:dicētes qz ego sū :ꝛ multos seducēt. Cū audieritis aūt bella:ꝛ opiniōes belloꝝ:ne tūeritis. Oportz.n. hec fieri:sz nōdū fi nis. Surgz.n. gēs ꝺ gētē:ꝛ regnū sr̄ regnū:ꝛ erūt ēremot⁹ p loca:ꝛ fames. Initiuz doloꝝ hec. Uidete aūt vosmetipos:tradēt.n. vos ī ꝟcilijs:ꝛ ī synago gis vapulabitis:ꝛ añ ꝓsides ꝛ r̄ges stabitis: ppt me ī testioniū illis. Et ī oēs gētes ꝓmū oz ꝑdicari enāgeliū. Et cū duxerint vos tradētes :nolite p cogitare quid loq̄mini:sed qd̄ datū fuerit vobis ī illa hora id loq̄mini. Nō enī vos estis loquen tes:sed spūs scūs. Tradet aūt frr̄ frem in moztez:ꝛ

pr̄ filiū: ⁊ cōsurgent filii ī parentes: ⁊ mozte affi/
cient eos. Et eritis odio oīb⁹: ppter nomē meū.
Qui āt sustinuerit in finē: hic salu⁹ erit. Cū autem
videritis abhoīationem desolatiōis stantē vbi ñ
debz: qui legit intelligat. Tunc q ī iudea sūt fugi/
ant ī montes: ⁊ qui sup tectū: ne descendāt in do
mum: nec introeat vt tollat quid de domo sua: ⁊
qui in agro erit nō reuertat retro: tollere vestimē
tum suū. Ue āt pregnantib⁹ ⁊ nutrientibus ī illis
diebus. Oꝛate vo: vt hyeme nō fiant. Erunt enī
dies illi tribulatiōis tales quales ñ fuerūt ab ini/
tio creature: quā condidit de⁹ vsq; nūc: neq; fiēt.
Et nisi breuiasset dñs dies: nō fuisset salua oīs ca
ro. Sed ꝓpt̄ electos quos elegit breuiauit dies.
Et tūc si quis vobis dixerit. Ecce hic est xp̄s: ec
ce illic: ne crediderit̄. Exurgent. n. pseudo xp̄i ⁊
pseudo ꝓphete: ⁊ dabūt signa ⁊ poꝛtēta ad sedu/
cendos si fieri pōt ēt electos. Vos ergo videte.
Ecce p̄dixi vobis oīa. Sed in illis dieb⁹ post tri/
bulationē illam sol ꝓtenebzabit̄: ⁊ luna nō dabit
splendoꝛē suū. Et stelle celi erunt decidētes: ⁊ vir
tutes q̄ in celis sūt mouebunt̄. Et tūc videbūt fi/
lium hōis venientē in nubibus cū virtute mlta
⁊ glia. Et tūc mittet angelos suos: ⁊ congregabit
electos suos a quatuoꝛ vent⁹ a sūmo ꝛe vsq; ad
sūmū celi. A ficu āt discite parabolā. Cum iā ra/
mus eius tener fuerit ⁊ nata fuerit folia: cognosci
tis q; in ꝓximo sit estas. Sic ⁊ vos cū videritis
hec fieri: scitote q⁹ in ꝓximo sit in ostijs. Amē di/
co vobis: q̄n ñ trāsibit generatio hec donec oīa
ista fiant. Celū ⁊ ꝛa transibūt: ꝟba āt mea ñ tran
sibunt. De die āt illo vel hoza nemo scit: neq; an
geli in celo neq; filius: nisi p̄r. Videte: vigilate: ⁊
oꝛate. Nescitis. n. q̄n tps sit. Sicut hō q pegre ꝓ
fectus reliquit domū suā: ⁊ dedit fuis suis ptātē
cuiusq; opis: ⁊ ianitoꝛi p̄cepit vt vigilet. Vigilate
ergo. Nescitis. n. q̄n dñs domus veniat: sero: an
media nocte: an gallicātu: an mane: ne cū venerit
repente ĩueniat vos dozmiētes. Quō āt vobis di
co: oībus dico. vigilate. XIIII

Erat āt pasca ⁊ āçima p⁹ biduū: ⁊ quere/
bant sūmi sacerdotes ⁊ scribe q̄o eum
dolo tenerēt ⁊ occiderēt: Dicebāt enim.
Nō ī die festo: ne foꝛte tumult⁹ fieret in ppl̄o. Et
cū eēt bethanie ī domo simonis lepꝛosi ⁊ recūbe
ret: venit mulier hñs alabastrū vnguenti nardis/
picati p̄cios: ⁊ fracto alabastro effudit sup caput
eius. Erāt āt qdā ĩdigne ferētes ītra semetipos:
⁊ dicētes. Ut qd ꝓditio ista vnguēti facta ē? Po/
terat enī vnguētū istud venūdari plusq; trecētis
denarijs: ⁊ dari paupib⁹. Et fremebāt ī eā. Ihs āt
dix̄. Dimitte eā. Quid illi molesti est̄. Bonū op⁹
opata ē ī me. Sp̄. n. paupes habet̄ vobcū: ⁊ cū vo
lueritis potestis illis benefacere: me aut̄ ñ semp
habebitis. Quō habuit hec fecit: ꝓuenit vngē coꝛ
pus meū ī sepultura. Amē dio vobis: vbicūq; p̄/
dicatū fuerit euāgeliū istud ī vniuerso mundo: ⁊
q̄ fecit hec: narrabit̄ in memoziā eius. Et iudas
scariothes vn⁹ de diodecī abijt ad sūmos sacer/
dotes: vt ꝓderet eū illis. Qui audientes gauisi sūt
⁊ pmiserūt ei pecuniā se daturos. Et q̄rebat quō
illum oppꝛtune traderet. Et ꝓmo die āçimoꝛ q̄n
pasca īmolabant dicūt ei discipuli. Quo vis ea/
mus ⁊ parem⁹ tibi vt manduces pasca? Et mittit
duos ex discipulis suis: ⁊ dicit eis. Ite in ciuitatē:
⁊ occurret vobis hō lagenā aque baiulans. Seq
mini eū: ⁊ quocūq; ītroierit dicite dño dom⁹: q⁹
magister dicit. Ubi ē refectio mea: vbi pasca cuꝫ
discipulis meis māducē? Et ipe vobis demōstra
bit cenaculum grande stratū: ⁊ illic parate nob.
Et abierūt discipuli ei⁹: ⁊ venerūt in ciuitatē: ⁊ i/
uenerūt sicut dixerat illis: ⁊ parauerūt pasca. Ue
spere āt facto: venit cū duodecim. Et discūbenti/
bus eis ⁊ māducantibus ait ihs. Amē dico vob:
q; vnus ex vobis tradet me q māducat mecuꝫ.
Ut illi ceperūt cōtristari ⁊ dicere ei singulatī. Nū
quid ego? Qui ait illis. Unus ex duodecī qui in/
tingit mecū manū in catino. Et filius qdem hōis
vadit: sicut scriptū est de eo. Ue āt hōi illi: p quē
filius hōis tradet̄. Bonū erat ei si nō eēt natus
hō ille. Et māducātibus illis: accepit ihs panem:
⁊ bñdicens fregit: ⁊ dedit eis: ⁊ ait. Sumite: hoc
est coꝛpus meū. Et accepto calice gr̄as agens de/
dit eis. Et biberūt ex illo oēs. Et ait illis. Hic est
sanguis meus noui testī: qui ꝓ multis effundet̄.
Amē dico vobis q⁹ iaz nō bibā de genimine vi
tis: vsq; in diē illū cum illud bibā nouū ī regno
dei. Et hymno dicto: exierūt in montē oliuaꝝ. Et
ait eis ihs. Oēs scādaliçabimini ī nocte ista: quia
scriptū est: pcutiā pastoꝛem ⁊ dispergētur oues.
Sed postea q̄ resurrexero p̄cedaꝫ vos in galile
am. Petrus āt ait illi. Et si oēs scādaliçati fuerit:
sed nō ego. Et ait illi ihs. Amē dico tibi: q⁹ tu ho
die in nocte hac ꝑusq; gallus vocez bis dederit:
ter me es negatur⁹. At ille ãplius loq̄batur. Et si
opoꝛtuerit me simul cōmoꝛi tibi: nō te negabo.
Similr āt ⁊ oēs dicebāt. Et veniūt in p̄diu⁹ cui no
men gethsemani: ⁊ ait discipulis suis. Sedete hic
donec oꝛem. Et assumit petrū ⁊ iacobū ⁊ iohan
nē secū: ⁊ cepit pauere ⁊ tedere. Et ait illi. Tristis
est aīa mea vsq; ad mozte. Sustinete hic ⁊ vigi/
late. Et cū ꝓcessisset paululū: ꝓcidit sup tezraꝫ: ⁊
oꝛabat vt si fieri posset trnasiret ab eo hoza: ⁊ di/
xit. Abba pat̄: oīa tibi possibilia sunt: trāsfer cali/
cē hūc a me. Sz nō q̄ ego volo: sz q̄ tu. Et ve/
nit ⁊ ĩuenit eos dozmientes. Et ait petro. Simō
dozmis? Non potuisti vna hoza vigilare? Uigi/
late ⁊ oꝛate: vt nō intretis in tēptationē. Sp̄us q
dem ꝓmpt⁹ ē: caro vo infirma. Et iteruꝫ abiens
oꝛauit: eūdē ſmonē dicēs. Et reuersus denuo: ĩue
nit eos dozmiētes. Erant. n. oculi eoꝝ grauati:
⁊ ignorabāt q̄d rñderent ei. Et venit tertio: ⁊ ait illis.
Dozmite iam: ⁊ regescite. Sufficit. Uēit hoza: ec/
ce filius hoīs tradet̄ ī man⁹ peccatoꝝ. Surgite ea/
mus. Ecce q me tradet ꝓpe ē. Et adhuc eo loq̄n
te, venit iudas scharioth vn⁹ de duodecim: ⁊ cuꝫ

Marcus

eo turba multa:cū gladijs ⁊ lignis a sūmis sacer/
dotib⁹ ⁊ scribis ⁊ senioribus. Dederat aūt traditor
eis signū dicens. Quēcūq; osculatus fuero ipe est
tenete eū:⁊ ducite caute. Et cū veniss̄et statim ac
cedens ad eū ait. Rabbi. Et osculat⁹ ē eū. At illi
manus iniecerūt in ih̄m:⁊ tenuerunt eū. Unus aūt
quidā de circūstantib⁹ educēs gladium percussit
seruū sūmi sacerdotis:⁊ āputauit illi auriculaz. Et
rīdens ih̄s ait illis. Tāq; ad latronē existis cum
gladijs ⁊ lignis cōphendere me. Quotidie eram
apd̄ vos in tēplo docens:⁊ nō me tenuistis. Sz vt
impleant scripture. Tūc discipuli ei⁹ relinquētes eū
oēs fugerūt. Adolescens aūt qdaz seq̄bat eū ami
ct⁹ syndone sup nudo:⁊ tenuerūt eū. At ille rīecta
syndone nudus pfugit ab eis. Et adduxerūt ih̄z
ad sūmū sacerdotē:⁊ cōuenerūt oēs sacerdotes
⁊ scribe ⁊ seniores. Petr⁹ aūt a lōge secut⁹ ē eū vsq;
intro i atriū sūmi sacerdotis:⁊ sedebat cuz mīstris
ad ignē ⁊ calefaciebat se. Sūmi vo sacerdotes ⁊
oē ciliū q̄rebant aduersus ih̄z testimoniū:vt eū
morti traderent:nec inueniebant. Multi aūt testi
monium falsū dicebant aduersus eū:⁊ cōueniētia te
stimonia nō erāt. Et qdam surgentes:falsū testi
monium ferebāt aduersus eū dicētes. Quīm nos audi
uim⁹ eū dicentē. Ego dissoluā tēplū hoc manu fa
ctū:⁊ p triduū aliō nō manu factū edificabo. Et
nō erat cōueniēs testimoniū illor. Exurgens aūt
sūmus sacerdos i mediū interrogauit ih̄m dicēs.
Nō rīdes q̄q̄ ad ea que tibi objciūt ab his.
Ille aūt tacebat:⁊ nihil rīdit. Rursū sūm⁹ sacer
dos interrogabat eū:⁊ dixit ei. Tu es xp̄s filius dei
bīdicti. Ihesus aūt dixit illi. Ego sū. Et videbit
filiū hois sedētē a dext⁹ virtutis dei:⁊ venientē cū
nubib⁹ celi. Sūm⁹ aūt sacerdos scindēs vestimē
ta sua ait. Quid adhuc desideram⁹ testes? Audis/
tis blasphemiaz. Quid vobis videt? Qui oēs cō
dēnauerūt euz eē reū mortis. Et ceperūt qdā cō
spuē eū ⁊ velare faciez ei⁹:⁊ colaphis eū cedere ⁊
dicē ei pphetiza. Et mīstri alapis eū cedebāt. Et
cū eēt petr⁹ i atrio deorsū venit vna ex ācillis sū/
mi sacerdot⁹:⁊ cū vidiss̄z petrū calefaciētē se:aspi
ciens illū ait. Et tu cum ih̄u naçarēo eras? At ille
negauit dicens. Neq; scio neq; noui qd dicas. Et
exiit foras añ atriū:⁊ gall⁹ cantauit. Rursus autē
cū vidiss̄z illuz ācilla cepit dicē circūstātib⁹:qz h̄
ex illis ē. At ille iterū negauit. Et p paululū rursus q
astabant dicebāt petro. Vere ex illis es:nā ⁊ galile
us es. Ille autē cepit anathematizare ⁊ iurare:qz
nescio hoiem istū quē dicitis. Et statī gall⁹ iteruz
cantauit. Et recordatus est petrus verbi quod
dixerat ei ihesus:priusq; gallus cātet bis:ter me
negabis. Et cepit flere.

XV

Et confestī mane cilium facientes sūmi sa
cerdotes cū senioribus ⁊ scribis ⁊ vniuer
so cōcilio:vincientes ih̄m duxerūt ⁊ tra/
diderūt pilato. Et interrogauit eū pilat⁹. Tu es rex
iudeor? At ille rīdens:ait illi. Tu dicis. Et accu
sabant eū sūmi sacerdotes in multis. Pilatus aūt
rursum interrogauit eū dicens. Nō rīdes q̄q̄?
Vide in q̄tis te accusant. Ihs aūt aplius nihil rīn/
dit:ita vt mirarē pilat⁹. Per diez aūt festū solebat
dimittere illis vnū ex vinctis quēcūq; petissent.
Erat aūt q dicebat barrabas:q cū sediciosis erat
vinctus:q i seditione fecerat homicidiū. Et cum
ascēdisset turba:cepit rogare sicut sp faciebat illis.
Pilatus aūt rīdit eis ⁊ dixit. Vultis dimittā vob
regē iudeor. Sciebat.n.q; p inuidiam tradidiss̄et
eū sūmi sacerdotes. Pontifices aūt cōcitauerunt
turbā:vt magis barrabā dimitteret eis. Pilatus
aūt iterū rīdens:ait illis. Quid ergo vultis faciaz
regi iudeor? At illi iterū clamauerūt. Crucifige eū.
Pilat⁹ vo dicebat illis. Quid.n.malefecit? At illi
magis clamabāt crucifige eum. Pilat⁹ aūt volens
pplo satisfacere dimisit illis barrabam:⁊ tradidit
ih̄m flagellis cesū vt crucifigeret. Milites aūt du
xerunt eū in atriū ptorij:⁊ cōuocant totā cohor/
tez:⁊ induūt eū purpura:⁊ imponūt ei plectētes spi/
neaz coronā:⁊ cepunt salutare eū. Aue rex iudeo
rum. Et percutiebāt caput eius arundine:⁊ despuebāt
in eū:⁊ ponētes genua adorabāt eū. Et postq̄ il/
luserūt ei exuerunt illū purpura:⁊ induerunt eum
vestimētis suis:⁊ educūt illū vt crucifigerēt euz.
Et angariauerūt pretereuntē quēpiā simonē cyre
neum venientē de villa:prem alexandri ⁊ rufi:vt
tolleret crucē ei⁹. Et pducūt illū i golgotha locū
qd̄ est interpretatū caluarie locus. Et dabāt ei bibē
myrrhatū vinū:⁊ nō accepit. Et crucifigentes eū
diuiserūt vestimēta ei⁹:mittētes sortē sup eis qs
qd tolleret. Erat aūt hora tia:⁊ crucifixerunt eū.
Et erat titulus cē ei⁹ iscript⁹:rex iudeor. Et cum
eo crucifigunt duos latrones:vnū a dextris ⁊ aliū
a sinistris ei⁹. Et impleta est scriptura q̄ dicit. Et cuz
iniqs reputatus est. At pretereūtes blasphemabant
eū:mouētes capita sua ⁊ dicētes. Vah q destruis
templū dei:⁊ i trib⁹ die⁹ reedificas. Saluuz fac
temetipm descēdens de cruce. Similr ⁊ sūmi sacer
dotes illudentes ad alterutrū cū scribis dicebāt.
Alios saluos fecit:seipm nō pōt saluū facē. Xps
rex isrl:descendat nūc de cruce:vt videam⁹ ⁊ cre
damus. Et q cū eo crucifixi erant cōuitiabāt ei.
Et facta hora sexta:tenebre facte sūt p totā tram
vsq; in horā nonā. Et hora nona exclamauit ih̄s
voce magna dicens. Heloy. Heloy lamaçabata
ni. Quō ē interptatū. Deus me⁹:deus me⁹:vt qd de/
reliquisti me? Et qdam de circūstantib⁹ audientes
dicebant. Ecce heliam⁹ vocat. Currēs aūt vnus ⁊
implens spongeā aceto:circūponēsq; calamo potū
dabat ei dicens. Sinite:videam⁹ si veniat helias
ad deponēdū eū. Ihs aūt emissa voce magna ex/
pirauit. Et velū tēpli scissū ē in duo:a sūmo vsq;
deorsum. Videns aūt centurio q ex aduerso stabat
qz sic clamans expirasset:ait. Vere hic hō filius
dei erat. Erant aūt ⁊ mulieres de longe aspicientes:
inter q̄s erat maria magdalene ⁊ maria iacobi mi/
noris ⁊ ioseph mr:⁊ salome:⁊ cū eēt in galilea se
q̄bantur eū:⁊ ministrabant ei:⁊ alie multe q̄ simul

cū eo ascēderāt hierosolymā. Et cū iā sero eēt factum: qz erat parasceue qđ est ante sabbatū: venit ioseph ab arimathia nobilis decurio: qui et ipse erat expectās regnum dei. Et audacter introiuit ad pilatuz: z petijt corp⁹ ihesu. Pilat⁹ autē mirabat si iā obisset. Et accersito centuriōe interrogauit euz si iā mortu⁹ eēt. Et cū cognouisset a centurione donauit corp⁹ ioseph. Joseph aūt mercat⁹ syndonē: z ꝺponēs eū inuoluit syndōe: z posuit eū in monumēto qđ erat excisū de petra: z aduoluit lapidē ad ostiū monumēti. Maţie āt magdalene z maria ioseph aspiciebāt vbi ponerēt.

XVI

Et cuz trāsisset sabbatū: maria magdalene z maria iacobi z salome emerunt aromata: vt venientes vngerēt ihesū. Et valde mane vna sabbatoꝝ veniūt ad mōumētū: orto iā sole. Et dicebant ad inuicez. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio mōumēti? Et respicientes viderunt reuolutū lapidē. Erat qppe magn⁹ valde. Et intrantes in monumētū viderūt iuuenem sedentē in dextris cooptum stola cādida z obstupuerūt. Qui dicit illis. Nolite expauescere. Jhm qritis naçarenū crucifixū: surrexit nō est hic. Ecce loc⁹ vbi posuerūt eū. Sz ite dicite discipulis eius z petro: qz precedet vos in galilcā. Jbi eū videbitis: sicē dixit vobis. Et ille exeuntes fugerunt ꝺ monumēto. Inuaserat.n. eas tremoz z pauoz: z nemī qcq̄ dixerūt. Timebāt.n. Surgens aūt ihs mane prima sabbati apparuit pmo marie magdalene de qua ieciecerat septē demōia. Jlla vadēs nunciauit his: qui cū eo fuerāt lugētib⁹ z flentib⁹: z illi audietes: qz viueret z visus eēt ab ea: nō crediderunt. Post hec autē duob⁹ ex his ābulātib⁹ ostēsus ē in alia effigie euntib⁹ i villā: z illi euntes nunciauerunt ceteris: nec illis crediderūt. Nouissime autē recūbētib⁹ illis vndecī apparuit: z exprobrauit incredulitatē eoruz: z duritiā cordis: qz his qui viderāt euz resurrexisse nō crediderunt: Et dixit eis. Euntes i munduz vniuersū: pdicate euāgelium oī creature. Qui crediderit z baptiçatus fuerit: salu⁹ erit: q vero nō credidetit condemnabit. Signa autē eos q crediderīt hec sequent. In noie meo demonia eijcient: linguis loquētur nouis: serpētes tollēt. Et si mortiferū qđ biberīt: nō eis nocebit. Sup egros man⁹ ponēt: z bñ hē/bunt. Et dns qdē ihs postq̄ locut⁹ ē eis: assūpt⁹ ē i celū: z sedet a dextris dei. Jlli āt pfecti pdicauerunt vbiq̄: dño coopante: z sm̄onē confirmāte: sequentibus signis

Explicit euāgelium sm marcum. Incipit pfatio beati hieronymi pbyteri i euāgeliū sz Lucā.

Lucas syrus natiōe antiocēsis: arte medic⁹: discipl⁹ apostolorum: postea paulū secutus vsq̄ ad martyriū ei⁹ seruiēs dño sine crimine. Nā neq̄ vxorē vnq̄ habēs neq̄ filios: septuaginta z quatuoz ānoz obijt in bythinia: plenus spū sctō: Qui cū iā scripta eēnt euāgelia p matthēū qdē i iudea: p marcū āt i italia: sctō inspirante spū i achaie ptib⁹ hoc scripsit euāgeliū: significās et ipe in principio añ suū: alia eē descripta. Qui extra ea q ordo euangelice dispositionis exposcit: ea maxime necessitas laboris fuit: vt pmū grecis fidelib⁹ oī pbationē venturi i carnē dei xpi mānifestata humanitate: ne iudaicis fabulis attēti: i solo legis desiderio tenerēt: vel ne hereticis fabulis z stultis sollicitationib⁹ seducti excideremt a veritate: elaborāret. Denīc vt i principio euangelij: iohānis natiuitate pfūpta: cui euāgeliū scribēt: z i q̄ electe scriberet: indicarz: protestans i se pleta eē: q essent ab alijs inchoata. Cui iō post baptismū filij dei a pfectione generatiōis i xpo iplete: repetēde a principio natiuitatis humane ptās pmissa est: vt parentib⁹ demōstraret in quo apphendēs erat patriarchan filiū dauid itroitu recurrētis in deū generationis admisso: ideſperabilis dei pdicās i hōibus xpm suū: pfecti opus hōis redire in se p filiū faceret: qui per dauid pfem venientib⁹ iter pparabat in xpo. Qui luce nō imerito etiā scribendoꝝ actuū apl'oꝝ ptās i misterio datur: vt deo in deū pleno: z filio pditionis extincto: oratione ab apostolis facta: sorte dñi electionis numer⁹ pleret. Vicq̄ paul⁹ psumatiōem apl'os actib⁹ daret: quē diu ꝺ stimulū recalcitrantē dns elegisset. Nō z legētib⁹ ac regrētibus deū: z si p singula expediri a nobis vtile fuerat: sciens tñ q opantē agricolam oporteat pmū de fructib⁹ suis edere: vitauit⁹ publicā curiositatē: ne nō tam volētib⁹ deū demonstrare videremur: cū fastidientibus pdidisse:

Explicit pfatio hieronymi. Incipit prohemium beati Luce i euangelium suū.

Quoniā qdez mlti conati sūt ordinare narrationes q̄ i nobis cōplete sūt rez: sicē tradiderunt nobis q ab initio ipi viderunt: z ministri fuerūt sm̄ōis: visū ē z mihi assecuto oīa a principio diligenter ex ordine tibi scribē optime theophile: vt cognoscas eoꝝ verboꝝ de qb⁹ eruditus es veritatem.

Incipit euangelium sm Lucam: Capm I

Fuit in diebus herodis regis iudee: sacerdos qdam noie çacharias de vicedabia: z vxor illi⁹ ꝺ filiab⁹ aaron: z nomē ei⁹ helisabeth. Erāt aūt iusti ambo añ deū: incedētes i oībus mādatis z iustificationib⁹ dñi sine q̄rela. Et nō erat illis filius: eo q̄ esset helisabeth sterilis: z ambo pcessissent in diebus suis. Factum est āt cū sacerdotio fūgeretur çacharias i ordine vicis sue añ deuz scōm

ſuetudinē ſacerdotij ſorte exijt vt ſ̄censū ponē/
neret:īgreſſus in tēplū dñi. Et oīs mlt̄itudo ppli
erat orans foris hora incēſi. Apparuit autē illi āge
lus dñi ſtās a dextris altaris incēſi. Et çacharias
turbat⁹ eſt videns:z timor irruit ſup eū. Dixit au
tem ad illū āgel⁹. Ne timeas çacharia:q̄m exau
dita ē deprecatio tua. Et vxor tua beliſabeth pi/
et tibi filiū:z vocabis nomē eius iohannē:z erit
gaudium:z tibi exultatio:z mlt̄i in eius natiuitate
gaudebunt. Erit enī magn⁹ coram dño:z vinū z ſi/
ceram nō bibet. Et ſpiritu ſācto replebitur adhuc
ex vtero matris ſue:z multos filioꝝ iſrl̄ cōuertet
ad dñm deū ipoꝝ. Et ipe p̄cedet ante illū in ſpi
ritu z virtute helie:vt cōuertat corda patrū in filios
z incredulos ad p̄udentiā iuſtoꝝ:parare domio
plebē perfectā. Et dixit çacharias ad āgelū. Un
de hoc ſciā? Ego.n.ſum ſenex:z vxor mea p̄o/
ceſſit in diebus ſuis. Et reſpōdēs angelus dixit ei.
Ego ſum grabriel q aſto āte deū:z miſſus ſū log
ad te:z hec tibi euangeliçare. Et ecce eris tacens
z nō poteris loqui vſq; in diē q̄ hec fiāt:p eo q non
credidiſti vbis meis q̄ implebuntur in tpe ſuo. Et
erat plebs expectās çachariaz:z mirabant q tar
daret ipſe in tēplo. Egreſſus autē nō poterat loqui
ad illos. Et cognouerunt q visionē vidiſſet in tē/
plo:z ipe erat innuens illis:z permānſit mut⁹. Et fac
tum ē vt ipleti ſūt dies officij ei⁹ abijt in domum
ſuā. Post hos autē dies cōcepit beliſabeth vxor ei⁹
z occultabat ſe menſib⁹ q̄nq; dicēs. Quia ſic fecit
mihi dñs in dieb⁹ q̄b⁹ reſpexit auferre oppꝛobriū
meum inter hoīes. In mēſe āt ſexto:miſſus ē āgel⁹
gabriel a deo in ciuitatē galilee cui nomē naça/
reth:ad virginē deſponſatā viro:cui nomez erat
ioſeph de domo dauid:z nomez virginis maria.
Et ingreſſ⁹ āgel⁹ ad eā dix. Aue grā plēa dñs tecū
benedicta tu in mulieribus. Que cū audiſſet turba
ta ē in ſmōe ei⁹:z cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio.
Et ait āgal⁹ ei. Ne tīeas maria:īuēiſti.n.grām apd
deum. Ecce cōcipies in vtero z paries filiū:z voca
bis numen ei⁹ ihs. Hic erit magn⁹:z filius altiſſimi
vocabitur. Et dabit illi dñs deus ſedē dauid patris
ei⁹:z regnabit in domo iacob in eternū:z regni ei⁹ non
erit finis. Dixit āt maria ad āgelū. Quō fiet iſtud
q̄m virū nō cognoſco? Et rndēs angelus dixit ei.
Spiritus ſanct⁹ ſupueniet in te:z virtus altiſſimi obū/
brabit tibi. Ideoq; z qd naſcet ex te ſanctū :vo/
cabit filius dei. Et ecce beliſabeth cognata tua:z
ipa cōcepit filiū in ſenectute ſua. Et hic mēſis eſt
ſextus illi:que vocat ſterilis:q̄ nō erit impoſſibile
apd deum oē vbū. Dixit aūt maria. Ecce ancilla
dñi fiat mihi ſm verbū tuū. Et diſceſſit ab illa an
gel⁹. Exurgens aūt maria in dieb⁹ illis abijt in mō/
tana cū feſtinatiōe in ciuitatē iuda:z intrauit in do/
mū çacharie:z ſalutauit beliſabeth. Et factū ē:vt
audiuit ſalutatōez marie beliſabeth :exultauit in/
fans in vtero ei⁹. Et repleta ē ſpū ſctō beliſabeth:
z exclamauit voce magna z dixit. Benedicta tu in
mulieres:z bñdict⁹ fructus vētris tui. Et vnde hoc
mihi:vt veniat mr̄ dñi mei ad me? Ecce enim vt
facta eſt vox ſalutatiōis tue in auribus meis:exulta
uit in gaudio infans in vtero meo. Et beata q̄ cre
didiſti:quōm p̄ficient ea q̄ dicta ſūt tibi a dño. Et ait
maria. Magnificat aīa mea dñz:z exultauit ſps
me⁹ in deo ſalutari meo. Quia reſpexit humilitatez
ancille ſue: ecce.n.exhoc beatā me dicēt oēs gene
rationes. Quia fecit mihi magna q potēs eſt z ſanct
nomē ei⁹. Et mia ei⁹ in p̄genie z p̄genies:timētib⁹
eū. Fecit potētiam in brachio ſuo:diſperſit ſuperbos
mente cordis ſui. Deposuit potētes de ſede:z exal/
tauit humiles. Esurientes impleuit bonis z diuites
dimiſit inanes. Suſcepit iſrl̄ puerū ſuū memora/
ri miſe ſue. Sicut locut⁹ ē ad p̄res nr̄os abrahā:z
ſemī ei⁹ in ſecla. Manſit āt maria cū illa q̄ si mīſib⁹
trib⁹ z reuerſa ē in domū ſuā. Helisabeth āt impletū
eſt tps pariendi:z peperit filiū. Et audierūt vicini
z cognati ei⁹:q̄ magnificauit dñs miſericordiaz
ſuam cū illa:z cōgratulabant ei. Et factū ē:in die oc
tauo venerūt circūcidere puer⁹ z vocabāt eū no/
mine p̄ris ſui çachariā. Et rndēs mr̄ ei⁹ dixit. Ne
quaq̄:ſed vocabit iohānes. Et dixerūt ad illaz.
Quia nemo eſt in cognatiōe tua :q̄ voceť hoc nomē.
Innuebāt āt p̄ri ei⁹:quē vellet vocari eū. Et po/
ſtulans pugillarē ſcripſit dicēs:iohānes eſt nomē
ei⁹. Et mirati ſūt vniuerſi. Aptum ē āt illico os ei⁹:
z lingua ei⁹:z loquebat benedicens deū. Et factus eſt
timor ſup oēs vicinos eoꝝ:z ſup oīa mōtana iu/
dee diuulgabant oīa vba hec:z poſuerunt oēs q̄
audierāt in corde ſuo dicētes. Quis putas puer
iſte erit? Etenī man⁹ dñi erat cū illo. Et çacharias
p̄r eius replet⁹ ē ſpū ſctō:z p̄phauit dicens. Bene/
dictus dñs deus iſrl̄:q̄ viſitauit z fecit redēptio
plebis ſue. Et erexit cornu ſalutis nobis in domo
dauid pueri ſui. Sicut locut⁹ ē per os ſctōꝝ q̄ a ſe
culo ſūt p̄phaꝝ ei⁹. Salutē ex inimicis nr̄is:z de ma
nu oīum q̄ oderūt nos. Ad faciendā miam cū pa
trib⁹ nr̄is:z memorari teſtī ſui ſcti. Juſiurandū q̄d
iurauit ad abrahā p̄rem nr̄m datuꝝ ſe nobis. Ut
ſine timore de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ liberati:ſer
uiam⁹ illi. In ſcitate z iuſticia coram ipo:oīb⁹ die/
bus nr̄is. Et tu puer p̄pha altiſſimi vocaberis:pi
bis.n.ante faciē dñi pare vias ei⁹. Ad dandā ſciaz ſa
lutis plebi eius:in remiſſionē pctoꝝ eoꝝ. Per viſ/
cera mie dei nr̄i:in quibus viſitauit nos oriēs ex al
to. Illuminare his q̄ in tenebris z vmbra mortis
ſedēt:ad dirigendos pedes nr̄os in viā pacis. Pue
r āt creſcebat z cōfortabat⁹ ſpū:z erat in deſer
tis vſq; in diē oſtensionis ſue ad iſrl̄.

II

Factū ē āt in diebus illis:exijt edictū a ce/
ſare auguſto:vt deſcriberet⁹ vniuerſus or
bis. Hec deſcriptio prima facta ē a p̄ſide ſy
rie cyrino. Et ibāt oēs vt p̄fiterent⁹:ſinguli in ſuaz
ciuitatē. Aſcendit āt z ioſeph a galilea de ciuitate
nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocat⁹ bethleē:
eo q̄ eēt de domo z familia dauid:vt p̄fiteret⁹ cū
maria deſponſata ſibi vxore pgnāte. Factū ē aūt
cū eēnt ibi:ipleti ſūt dies vt parceret. Et pepit filiū

suū ꝑmogenitū:⁊ pānis eū ꝓuoluit:⁊ ꝛclinauit eū in ꝑsepio:qz nō erat ei locus ī diuersorio. Et pastores erāt ī regiōe eadē vigilātes:⁊ custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. Et ecce angel⁹ dñi stetit iuxta illos:⁊ claritas dei circūfulsit illos:⁊ timuerūt timore magno. Et dixit illis angel⁹. Nolite timere. Ecce.n. euangelizo vobis gaudiū magnū qđ erit oi pplo:qz natus ē vobis hodie saluator q ē xp̄s dñs:ī ciuitate dauid. Et hoc vobis signū. Inuenietis infantē pānis ꝓuolutū:⁊ positū ī ꝑsepio. Et subito facta ē cū āgelo multitudo militie celestis:laudāti deū ⁊ dicentiū. Gl̄ia ī altissimis deo:⁊ ī ra pax hōib⁹ bone volūtatis. Et factū ē vt discesserūt ab eis āgeli ī celū:pastores loq̄bāt ad ꝓuicē. Transeam⁹ vsq; bethleē:⁊ videam⁹ hoc ꝟbū qđ factū est:qđ fecit dūs ⁊ oñdit nobis. Et venerūt festinātes:⁊ ꝓuenerūt mariaz ⁊ ioseph:⁊ infantē positū ī ꝑsepio. Videtes āt cognouerūt de verbo:qđ dictū erat illis de puero hoc. Et oēs q audierūt mirati sū:⁊ de his q̄ dicta erāt a pastoribus ad ip̄os. Maria āt ꝯseruabat oīa verba hec:cōferens in corde suo. Et reuersi sū pastores glificātes ⁊ laudantes deū ī oibus q̄ audierāt ⁊ viderāt:sicut dictū ē ad illos. Et postq; ꝯsūmati sūt dies octo:vt circūcideret puer:vocatū est nomē ei⁹ ihs. Qđ vocatū ē ab āgelo ꝑus q̄; ī vtero conciperet. Et postq; ꝓpleti sūt dies purgatiōis ei⁹ ꝟz legē moysi:tulerūt illū ī ierl̄m:vt sisterēt eū dño: sicut scriptū ē in lege dñi. Quia oē masculinū ad aperiēs vuluā scīs dño vocabit. Et vt darēt hostiā ꝟm q dictū ē ī lege dñi:par turturū aut duos pullos colūbaz. Et ecce hō erat in ierl̄m cui nomē symeon. Et hō iste iustus ⁊ timorat⁹ expectās cōsolationē isrl̄:⁊ spūs sctūs erat in eo. Et rēsum accepat a spū sctō:ñ visurū se mortē:nisi ꝑus videt xp̄m dñi. Et venit in spū in tēplū. Et cū īducerēt puerū ihm parētes ei⁹: vt facerēt ꝟm ꝯsuetudinē legis p eo:⁊ ip̄e accepit eū in vlnas suas:⁊ bñdixit deū ⁊ dixit. Nūc dimittis ſuū tuū dñe ꝟz verbū tuū in pace. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Qđ parasti añ faciē oīum pplorū. Lumen ad reuelationē gentiū:⁊ gl̄iaz plebis tue isrl̄. Et erat p̄r ei⁹ ⁊ mr̄ ei⁹ mirātes sup his q̄ dicebāt de illo. Et bñdixit illis symeon:⁊ dixit ad mariā mr̄em ei⁹. Ecce posit⁹ ē hic ī ruinā:⁊ ī resurrectionē multoz in isrl̄:⁊ in signū cui ꝯdicet. Et tuā ip̄ius aīaz ptransibit gladi⁹:vt reuelent ex multis cordibus cogitationes. Et erat āna ꝓphetissa filia phanuel ō tribu asar:hec ꝓcesserat in dieb⁹ multis:⁊ vixerat cū viro suo ānis septē a virginitate sua. Et ipa vidua vsq; ad ānos octogintaq̄tuoz q̄ ñ discedebat de tēplo:ieiunijs:⁊ obsecratiōib⁹ seruiens nocte ac die. Et hec ipa hora supueniēs confitebat dño:⁊ loq̄bat de illo oīb⁹ q expectabāt redēptionem isrl̄. Et vt pfecerūt oīa ꝟm legē dñi: reuersi sūt in galileā in ciuitatē suā naçareth. Puer aut̄ crescebat:⁊ cōfortabat plen⁹ sapia ⁊ gr̄a dei erat in illo. Et ibant parētes ei⁹ p oēs ānos in ierl̄z ī die solēni pasce. Et cū fact⁹ eēt ānoz duodecim:ascendentib⁹ illis in hierosolymā ꝟz ꝯsuetudinē diei festi:ꝯsumatisq; diebus cū fdirent:remāsit puer ihs in ierl̄m:⁊ ñ cognouerūt parētes ei⁹. Existimātes āt illū eē ī comitatu:venerūt iter diei:⁊ regrebāt eū iter cognatos ⁊ notos. Et ñ ꝓuenientes regressi sūt in ierl̄m:regrētes eū. Et fm̄ ē:post triduū ꝓuenerūt illū ī tēplo sedentē ī medio doctoꝝ audictem illos:⁊ ꝛrogantē eos. Stupebāt autem oēs q eū audiebāt:sup ꝓudentia ⁊ rēsis ei⁹. Et videntes āmirati sūt. Et dixit mr̄ ei⁹ ad illū. Fili qđ fecisti nobis sic? Ecce p̄r tuus ⁊ ego dolentes q̄rebam⁹ te. Et ait ad illos. Quid est q̄ me q̄rebatis? Nesciebatis qz in his q̄ p̄ris mei sūt oz me eē. Et ipi ñ ꝛtellexerūt ꝟbum qđ locut⁹ ē ad eos. Et descēdit cū eis:⁊ venit naçareth:⁊ erat subditus illis. Et mr̄ ei⁹ ꝯseruabat oīa ꝟba hꝫ ī corde suo. Et ihs ꝓficiebat sapia ⁊ etate ⁊ gr̄a apd deū ⁊ hoies.

Anno āt gndecio ipij tyberij cesar: III pcurāte pōtio pilato iudeā:tetrarcha āt galilee herode:philippo āt fr̄e ei⁹ tetrarcha ituree ⁊ tracōitidis regionis:⁊ lysania abilene tetrarcha:sub p̄ncipib⁹ sacerdotū āna ⁊ caypha: factū est ꝟbum dñi sup iohānē çacharie filiū ī deserto. Et venit ī oēm regionē iordanis p̄dicans baptismū pnīe in remissionē pctoꝝ:sicut scriptum est in libro ymonū isaie ꝓphe. Vox clamātis in deserto:parate viā dñi:rectas facite semitas eius. Oīs vallis ꝛplebit̄:⁊ oīs mons ⁊ collis humiliabitur. Et erunt prava ī directa ⁊ aspa ī vias planas ⁊ videbit oīs caro salutare dei. Dicebat ergo ad turbas q̄ exiebant vt baptiçarēt ab ip̄o. Genimina vipaz:qs ostendet vobis fugere a vētura ira? Facite ergo fructus dignos pnīe:⁊ ne cepitis dicere p̄rem hēmus abrahā. Dico.n. vobis:qz potens ē deus de lapidib⁹ istis suscitare filios abrahe. Jā enī securis ad radicē arboris posita ē. Oīs ergo arbor ñ faciens fructū bonū excidet̄:⁊ in ignem mittet̄. Et ꝛrogabāt eū turbe dicētes. Quid ḡ faciem⁹? Rñdēs āt dicebat illis. Qui hz duas tunicas det nō hñti:⁊ q hz escas sil̄r faciat. Venerūt āt ⁊ publicani vt baptiçarēt̄ur:⁊ dixerūt ad illū. Magr̄:quid faciemus? Et ille dixit ad eos. Nihil āplius q̄; qđ cōstitutū est vobis faciatis. Jnterrogabāt āt eū ⁊ milites dicentes. Quid faciemus ⁊ nos? Et ait illis. Neminē cōcutatis neq; calūniā faciatis:⁊ contēti estote stipendijs vr̄is. Existimāte āt pplo ⁊ cogitātibus oīb⁹ ī cordib⁹ suis de iohāne:ne forte ip̄e eēt xp̄s:rñdit iohānes dicēs oībus. Ego qdē aq̄ baptiço vos:veniet āt fortior: cuius ñ sum dign⁹ ſsoluere corrigiā calciamētoꝝ ei⁹:ip̄e vos baptiçabit in spū sctō ⁊ igni. Cui⁹ ventilabr̄ū ī manu ei⁹:⁊ purgabit areā suā:⁊ ꝯgregabit triticū in horreū suū:paleas āt cōburet igni inextinguibili. Multa qdē ⁊ alia exhortās euangeliçabat pplo. Herodes āt tetrarcha cū corripet ab illo de herodiade vxore fr̄is sui:⁊ de oībus mal̄ q̄ fecit herodes:adiecit ⁊ hoc sup oīa:⁊ iclusit

iohānem ī carcerē. Factū ē āt cū baptiçarēt oēs
ppls:z ihū baptiçato z ozāte aptū est celū:z ōscē
dit spūs sctūs corporali specie sicut colūba in ipz
z vox de celo facta est. Tu es filius me⁹ dilectus
in te cōplacuit mihi. Et ipe ihs erat īcipiens qsi
ānoz triginta vt putabāt filⁱ ioseph:q fuit heli:q
fuit mathat:qui fuit leui:q fuit melchi:qui fuit ia
ne:q fuit ioseph:q fuit mathathie:q fuit amos: q
fuit naum:qui fuit hesli:qui fuit nage:qui fuit ma
ath :q fuit mathathie:q fuit semei:q fuit ioseph:
qui fuit iuda:q fuit iobāna:qui fuit resa:q fuit ço
robabel:qui fuit salathiel:qui fuit neri:q fuit mel
chi:q fuit addi:q fuit thosan:qui fuit helmadā:q
fuit her:q fuit ihū:q fuit helieçer:q fuit ioziz:q fu
it mathat:q fuit leui:q fuit symeon :q fuit iuda: q
fuit ioseph:q fuit iona:q fuit heliachī:q fuit mel
cha:qui fuit mēna:qui fuit mathatha:qui fuit na
than :qui fuit dauid:qui fuit iesse:q fuit obeth:q
fuit hooç:q fuit salmō:q fuit naason:q fuit amina
dab:q fuit arā:q fuit esrom:q fuit phares:q fuit iu
de:q fuit iacob:qui fuit isaac:qui fuit abzabe :qui
fuit thare:qui fuit nachoz:qui fuit saruch:qui fuit
ragau:qui fuit phalech:qui fuit heber:qui fuit sa
le:qui fuit chaynan:qui fuit arphaxat:q fuit sem
qui fuit noe:qui fuit lamech:qui fuit mathusale:q
fuit enoch: qui fuit iareth:q fuit malalehel:q fuit
chaynā:qui fuit enos:qui fuit seth:qui fuit adam:
qui fuit dei. IIII

Iesus autē plen⁹ spū sctō regressus est a
ioꝛdane:z agebaꝫ ī spū ī deserto diebus
quadragīta:z tēptabaꝫ a diabolo. Et ni
hil māducauit ī dieb⁹ illⁱ:z ꝯsumatis illis esurijt.
Dixit āt illi diabolus. Si filius dei es:dic lapidi
huic vt panis fiat. Et rñdit ad illū ihs. Scriptū
est:qz nō in pane solo viuit hō:sed ī oī vo dei. Et
duxit illū diabol⁹:z oñdit illi oīa regna ozbis ter
re ī momēto tpis:z ait illi. Tibi dabo ptātez hāc
vniuersā z glām illoꝛ:qz mihi tradita sunt:z cui
volo do illa. Tu ergo ꝓcidens si adoꝛaueꝛis coꝛā
me:erunt tua oīa. Et rñdens ihs dixit illi. Scrip
tum ē. Dñm deū tuū adoꝛabis:z illi soli seruies.
Et duxit illū in ierl'm:z statuit eū sup pīnā templi:
z dixit illi. Si filius dei es:mitte te hinc deoꝛsuz.
Scriptū est.n.q angelis suis mādauit ō te:vt cō
seruēt te:z qz ī manib⁹ tollēt te:ne foꝛte offendas
ad lapidē pedē tuū. Et rñdens ihs ait illi. Dictū ē
Nō tēptabis dñm deū tuū. Et cōsumata oī tēp
tatiōe:diabol⁹ recessit ab illo vsq ad tps. Et regres
sus est ihs ī virtute spūs in galileā:z fama exijt p
vniuersā regionē de illo. Et ipe docebat in syna
gogis eoꝛ:z magnificabaꝫ ab oīb⁹. Et venit na
çareth vbi erat nutritus:z ītrauit sm ꝓsuetudi
nem suā die sabbati in synagogā:z surrexit legē.
Et traditus est illi liber isaie ppe:z vt reuoluit
libꝛū inuenit locus vbi scriptū erat. Spūs dñi sup
me:ppē qō vnxit me:euangelicare paupib⁹ mi
sit me:sanare cōtritos coꝛde:p̄dicare captiuis re
missionē:z cecis visum: dimittere ꝓfractos in re
missionē:p̄dicare āum dñi acceptū:z die retri
butionis. Et cū plicuisset libꝛū reddidit ministro
z sedit. Et oīum in synagoga oculi erant intendē
tes ī eū. Cepit āt dicere ad illos: qz hodie īpleta
est hec scriptura in auribꝫ vr̄is. Et oēs testimoni
um illi dabāt:z mirabanꝫ ī verbis gr̄ie:q ꝓcede
bant de oze ipus z dicebant. Nōne hic ē filius io
seph? Et ait illis. Utiqz dicetis mihi hāc sil'itudi
nem. Medice cura teipm. Quanta audiuim⁹ fac
ta in capharnaū:fac z hic ī pria tua. Ait āt. Amē
dico vobis:qz nemo ꝓpha accept⁹ ē in pria sua.
In veritate dico vobis multe vidue erāt ī dieb⁹
helie in isr'l qñ clausū est celum ānis tribus z mē
sibus sex:cū facta eēt fames magna in oī terra:z
ad nullaz illaꝝ missus ē helias:nisi ī sarepta sido
nie ad mulierē viduā. Et multi leprosi erāt ī isr'l
sub heliseo ppha:z nemo eoꝝ mūdat⁹ ē nisi naa
man syr⁹. Et repleti sūt oēs in synagoga ira hec
audientes. Et surrexerūt z eiecerūt illū ex ciuita
tem:z duxerunt illū vsq ad supcilium montis:sup
quē ciuitas illoꝝ erat edificata:vt p̄cipitarēt eum.
Ipe āt transiens p mediū illoꝝ ibat. Et descēdit
in capharnaū ciuitatē galilee:ibiqz docebat illos
sabbatis. Et stupebāt in doctrina ei⁹:qz in ptāte
erat ꝛmo ipius. Et in synagoga erat hō hñs de
moniū īmūdū:z exclamauit voce magna dicēs.
Sine:qd nobis:z tibi ihu naçarene? Venisti pde
re nos. Scio te qui sis sctūs dei. Et increpauit il
lum ihs dicens. Obmutesce:z exi ab eo. Et cum
piecisset illū demoniū ī mediū exit ab illo:nihil
qz illū nocuit. Et factⁿ ē pauoꝛ in oībus:z colloq
bantⁿ ad iuicē dicentes. Qō ē hoc vbū:qz ī ptāte
z virtute impat īmundis spiritib⁹ z exeūt. Et di
uulgabatur fama de illo in oēm locū r̄giōis. Sur
gens āt ihs de synagoga ītroiuit in domū simo
nis. Socrus āt simonis tenebaꝫ magnis febrib⁹:
z rogauerūt illū p ea. Et stans sup illā ipauit fe
bri z dimisit illā:z cōtinuo surgens mīstrabat illⁱ.
Cū āt sol occidisset oēs q hēbāt infirmos varijs lā
guoꝛibus:ducebant illos ad eum:at ille singulis
manus iponēs curabat eos. Exiebant āt demōia
a multis clamantia z dicēcia:qz tu es filius dei.
Et īcrepās n̄ sinebat ea loqui:qz sciebant ipz eē
xp̄m. Facta āt die egressus ibat in desertū locuz.
z turbe regrebant eū:z venerunt vsq ad ipm:z
detinebāt illū ne discederet ab eis. Quib⁹ ille ait.
Qz z alijs ciuitatib⁹ oz me euāgelicare regnū dei
qz iō missus sū. Et erat p̄dicās ī synagogis galilee

Factū ē āt: cū turbe irruerēt ī eū vt V
audirēt verbū dei:z ipe stabat secus sta
gnum geneçareth. Et vidit duas naues
stantes secus stagnū:piscatoꝛes autē descenderāt
z lauabant retia. Ascendens autez in vnā naviu
q erat simonis:rogauit eum a tra reducere pusil
lum. Et sedens docebat de naucula turbas. Ut
cessauit autē loqui:dixit ad simonē. Duc ī altū:
z laxate retia vestra in capturā. Et rñdēs simon
dixit illi. Preceptoꝛ p totam noctez laboꝛantes

nihil cepim⁹:in verbo aũt tuo laxabo rete. Et cum
hoc fecissent:cõcluserunt piscium multitudinez
copiosã. Rũpebatur aũt rete eoꝝ. Et ãnuerunt so-
cijs q erãt i alia naui:vt venirẽt z adiuuarẽt eos.
Et venerũt z ipleuerũt ãbas nauiculas:ita vt pe
ne mergerẽtur. Qõ cũ videret simon petrus ꝓci
dit ad genua ihu dicẽs. Exi a me dñe:q2 homo
peccatoꝝ sũ. Stupoꝝ.n.circũdederat eũ:z oẽs q
cũ illo erãt i captura pisciũ quã ceperãt. Silr aũt
iacobũ z iohãnẽ filios zebedei:qui erant socij si-
monis. Et ait ad simonẽ ihs. Noli timere ex hoc
iã hoĩes eris capiens. Et subductis ad terrã naui
bus:relictis oĩbus secuti sũt eũ. Et factũ est:cum
eẽt in vna ciuitatũ:z ecce vir plenus lepza vidẽs
ihm:z ꝓcidens i faciẽ suã:rogauit eum dicens.
dñe si vis potes me mũdare. Et extẽdens manũ
tetigit eũ dicens. Volo. Mũdare. Et cõfestim le
pza discessit ab illo. Et ipe ꝓcepit illi vt nemi di-
ceret:sed vade oñde te sacerdoti:z offer ꝓ emũ-
datione tua sicut ꝓcepit moyses in testimonium
illis. Perãbulabat aũt magis ꝫmo de illo:z cõue-
niebãt turbe multe vt audirẽt:z curarẽtur ab ifir
mitatib⁹ suis. Ipe aũt secedebat in desertũ z oza-
bat. Et factũ ẽ in vna diez:z ipe sedebat docens.
Et erãt pharisei sedẽtes z legi doctões q venerãt
ex oi castello galilee z iudee z ierl̃z:z vt dñi erat
ad sanãdũ eos. Et ecce viri portãtes i lecto ho-
miez q erat paliticꝰ. Et qrebãt eũ iferre z põere
añ eũ. Et ñ inuenientes q̃ pte illuz iferrent:ꝓ turba
ascenderũt supza tectũ:z p tegulas sũmiserunt eũ
cũ lecto in mediũ añ ihm. Quoꝝ fidẽ vt vidit di-
xit. Hõ remittũt tibi peccata tua. Et ceperũt co-
gitare scribe z pharisei:dicẽtes. Quis est hic q lo
qtur blasphemias? Quis põt dimittere pctã: nisi
solus deus. Ut cognouit aũt ihs cogitatiões eozũ:
rñdens dixit ad illos. Quid cogitatis in cozdib⁹
vris? Quid ẽ facilius:dicere dimittũtur tibi pec
cata:an dicere surge z ãbula? Ut aũt sciatis q filꝰ
hois bz ptãtem in terra dimittẽdi peccata:ait pa
lytico. Tibi dico surge:tolle lectũ tuũ:z vade in
domũ tuam. Et cõfestim cõsurgẽs cozã illis tulit le
ctum i quo iacebat:z abijt in domũ suaz magnifi
cans deũ. Et stupoꝝ appbendit oẽs z magnifica-
bant deum. Et repleti sũt timoze dicẽtes:q2 vidi-
mꝰ mirabilia hodie. Et pꝰ hec exijt:z vidit publi-
canũ noĩe leui sedentẽ ad teloniũ:z ait illi. Seqre
me. Et relictis oĩb⁹:surgens secutꝰ ẽ eum. Et fecit
ei cõuiuiũ magnũ leui in domo sua:z erat turba
multa publicanoꝝ z alioꝝ:qui cũ illis erant discũ
bentes. Et murmurabãt pharisei:z scribe eozũ:
dicentes ad discipulos eiꝰ. Quare cũ publicanis
z peccatoribꝰ mãducatꝭ z bibitis? Et rñdens ihs
dixit ad illos. Nõ egent q sani sũt medico:sed q
male hñt. Non veni vocare iustos sz pctõres ad
pniaz. At illi dixerũt ad eũ. Quare discipuli iohã
nis ieiunãt frequẽter:z obsecratiões faciũt: silr z
pharisei:tui aũt edũt z bibũt. Quibꝰ ipe ait. Nũ
quid potestis filios sponsi:dũ cũ illis est spõsus
facere ieiunare? Venient aũt dies:z cuz ablatus fue
rit ab illis sponsus:tũc ieiunabũt in illis diebus.
Dicebat aũt z similitudinẽ ad illos. Qz nemo cõ-
missurã a nouo vestimẽto mittit in vestimentuz
vetus:alioquĩ z nouũ rũpit:z veteri non conuẽit
cõmissura a nouo. Et nemo mittit vinũ nouum
i vtres veteres:alioquĩ rũpit vinũ nouum vtres:
z vinum effũdet z vtres peribũt. Sed vinum no
uum i vtres nouos mittendũ est:z vtraqz cõser-
uantur. Et nemo bibens vetus statim vult nouũ:
dicit enim:vetus melius est.

VI

Factum ẽ aũt in sabbato secundo ꝓimo
cuz trãsiret p sata vellebant discipuli eiꝰ
spicas:z manducabãt confricãtes mani-
bus. Quidam aũt phariseoꝝ dicebãt illis. Quid
facitis qõ nõ licet i sabbatis? Et respondens ihs
ad eos dixit. Nec hoc legistis qõ fecit dauid:cũ
esuriisset ipse z qui cũ illo erãt:quõ intrauit in do-
mum dei:z panes ꝓpositionis sũpsit z manduca-
uit:z dedit his qui cũ ipo erãt:quos nõ licet man
ducare nisi tãtum sacerdotibꝰ? Et dicebat illis:q2
dñs ẽ filius hois etiã sabbati. Factũ est autem:z
n alio sabbato:vt intraret i synagogã z doceret.
Et erat ibi hõ z manus eiꝰ dextra erat arida. Ob
seruabant aũt scribe:z pharisei si i sabbato cura-
ret vt inuenirent:vñ accusarent eũ. Ipse vo scie-
bat cogitationes eoꝝ:z ait hõi qui hẽbat manuz
aridam. Surge z sta i medium. Et surgens stetit.
Dixit autem ad illos ihs. Interrogo vos si licet sab
batis bñfacere:an male:aiam saluã facere an per-
dere? Et circũspectis oĩbus dixit hõi. Extẽde ma
num tuã. Et extẽdit:z restituta ẽ manus eiꝰ. Ipsi
autem repleti sũt insipiẽtia:z colloqbãtur ad inui
cem quid nã facerẽt de ihu. Factũ ẽ aũt in illis di-
ebus exijt i mõtẽ ozare:z erat pnoctãs in ozatiõe
dei. Et cum dies factꝰ eẽt vocauit discipulos suos
z elegit duodecim ex ipsis q̃s z apostolos noiauit:
simonem quẽ cognominauit petrũ:z ãdream frẽz
eius:iacobũ z iohannem:philippũ z bartholome
um:matheum z thomã:iacobũ alphei:z simonez
qui vocatur zelotes:z iudã iacobi:z iudã scarioth
qui fuit proditoꝝ. Et descẽdẽs cũ illis stetit i loco
campestri:z turba discipulorũ eius: z multitudo
copiosa plebis ab oĩ iudea:z hierusalem:z ma
ritima:z tyri:z sidonis:q venerant vt audirẽt eũ:
z sanarentur a languoribꝰ suis. Et qui vexabant
a spiritibus imũdis curabantur. Et oĩs turba q̃re
bant eum tãgere:q2 virtꝰ de illo exibat:z sanabat
omnes. Et ipse eleuatis oculis i discipulos suos
dicebat. Beati pauperes:q2 vestrũ est regnum dei.
Beati qui nunc esuritis:q2 saturabimini. Beati
qui nunc fletis:q2 ridebitis. Beati estis cuz vos
oderit hoes:z cum separẽint vos z exprobraue
rint:z eiecerint nomen vrm tanq̃ malum ꝓpter
filium hois. Gaudete in illa die:z exultate:ecce
enim merces vra multa est in celo. Secom hec.n.
faciebant prophetis pres eoꝝ:verumtñ ve vobis
diuitibus qui habetis consolationem vram. Ve

vobis qui saturari estis: q2 esurietis. Ue vobis q ridetis nūc: q2 lugebitis 7 flebitis. Ue cū benedixerīt vobis oēs homines. Scōm hec.n. faciebāt ꝓphis pfetis eoz. Uz vobis dico q audit. Diligite inimicos vros: benefacite his q vos oderunt. Bñdicite maledicētib9 vobis: 7 ozate ꝓ calūniantib9 vos. Et q te pcutit in maxillā: prebe: 7 alteram: 7 ab eo qui aufert tibi vestimētū: etiā tunicā noli prohibere. Oni āt petenti te retribue: 7 q aufert que tua sūt ne rpetas. Et prout vultis vt faciāt vobis hoīes: 7 vos facite illis silr. Et si diligitis eos q vos diligūt: q vobis ē gra. Nā 7 peccatores diligētes se diligūt. Et si bñfecerit his q vob bñ faciūt: q vobis ē gra? Etiādē 7 peccatores hoc faciūt. Et si mutuū dederitis his a qb9 speratis recipere: q gra ē vobis? Nā 7 peccatores peccatoribus venerant vt recipiāt equalia. Uerūtñ diligite inimicos vros: bñfacite: 7 mutuū date: nihil inde sperātes: 7 erit merces vra multa: 7 eritis filij altissimi: quia ipe benign9 ē sup ingratos 7 malos. Estote ḡ misericordes: sic 7 pr vr misericors ē. Nolite iudicare 7 ñ iudicabimi. Nolite cōdēnare: 7 ñ condēnabimi. Dimittite: 7 dimittemi. Date: 7 dabitur vobis. Mēsurā bonā 7 cōfertā 7 coagitatā 7 supefluētem dabūt in sinū vrm. Eadē ēnim mēsura q mēsi fueritis: remetiet vobis. Dicebat aūt illis 7 similitudinē. Nunqd pōt cec9 cecū ducere. Nōne ābo i foueā cadunt? Nō ē discipul9 supra mgrm: perfect9 aūt oīs erit: si sit sicut mgr ei9. Quid autez vides festucā i oculo frīs tui: trabez aūt q i oculo tuo est ñ cōsideras? Aut quō potes dicere frī tuo frater sine eijciā festucā de oculo tuo: ipse i oculo tuo trabem non vides? Ypocrita eijce primum trabem de oculo tuo: 7 tunc perspicies vt educas festucā de oculo frīs tui. Nō est.n. arbor bona q facit fructus malos: neq; arbor mala faciēs fructum bonū. Unaquaq; enī arbor de fructu suo cognoscit. Neq; n. de spinis colligūt fic9: neq; de rubo vindemiāt vuā. Bon9 hō ō bono thesauro cordis sui profert bonū: 7 mal9 hō de malo thesauro pfert malū. Ex abūdātia enī cordis os loquitur. Quid autē vocatis me dñe dñe: 7 ñ facitis q dico. Omnis q vēit ad me: 7 audit sm̄ones meos: 7 facit eos: ostendam vobis cui similis sit. Similis est hōi edificāti domū q fodit in altū: 7 posuit fūdamētū supra petrā. Inūdatiōe aūt facta illisus ē flumē domui illi: 7 nō potuit eā mouere. Fūdata.n. erat supra petrā. Qui aūt audit 7 nō facit similis ē hōi edificanti domuz suā supra trā sine fundamento: in quaz illisus est fluuius: 7 cōtinuo cecidit: 7 facta est ruina domus illius magna.

VII

Quam āt ipleſſet omnia verba sua i aures plebis: intrauit capharnaū. Centuriōis aūt cuiusdam fu9 male habēs erat morit turus: qui illi erat pciosus. Et cū audisset de ihū: misit ad eū seniores iudeoz: rogās eū vt veniret 7 saluaret seruū ei9. At illi cū venissēt ad ihm rogabāt eū sollicite dicentes ei: q2 dign9 est vt hoc illi prestes. Diligit.n. gentē nram: 7 synagogā ipe edificauit nobis. Ihs aūt ibat cū illis. Et cū iā ñ lōge esset a domo: misit ad eū centurio amicos dicēs. Dñe noli vexari. Nō.n. sum dign9 vt sub tectum meum ītres: ppt qō 7 me ipm nō sū dignū arbitrat9 vt vēirē ad te: sz dic vbo 7 sanabit puer me9. Nam 7 ego hō sū sub ptāte ōstitut9 habēs sub me milites: 7 dico huic vade 7 vadit: 7 alio veni 7 venit: 7 seruo meo fac hoc 7 facit. Quo audito ihs miratus ē 7 uersus sequētib9 se turbis dixit. Amen dico vobis: nec in isrl tantā fidē inuēi. Et reuersi q missi fuerant domū iuenerūt seruuz q lāguerat sanū. Et factū est: deinceps ibat ihs i ciuitatē que vocat naym: 7 ibant cū eo discipuli eius: 7 turba copiosa. Cū aūt appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebat filius vnicus mris sue. Et hec vidua erat: 7 turba ciuitatis mlta cū illa. Quā cū vidisset dns: misericordia motus sup eā dixit illi. Noli flere. Et accessit: 7 tetigit locultū. Hi aūt qui portabāt steterunt. Et ait. Adolescēs: tibi dico surge. Et resedit qui erat mortu9: 7 cepit loqui 7 dedit illū matri sue. Accepit autez oēs timor: 7 magnificabāt deū dicentes. Quia ꝓpheta magn9 surrexit in nobis: 7 qa de9 visit aut plebē suā. Et exijt hic sermo in vniuersā iudeā de eo: 7 omnez circa regionē. Et nunciauerūt iohanni discipli ei9 de oibus his. Et vocauit duos ō discipulis suis iohānes. Et misit ad ihm dicēs. Tu es q vēitur9 es: an aliū expectam9? Cū aūt venissent ad eū viri dixerūt. Iohannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es q vēitur9 es: an aliū expectam9? In ipsa āt hora multos curauit a languoribus suis 7 plagis: 7 spiritib9 malis: 7 cecis mltis donauit visū. Et rñdēs dixit illis. Euntes renūciate iohāni q audistis 7 vidistis. Quia ceci vidēt: claudi ambulāt: leprosi mūdātur: surdi audiūt: mortui resurgunt: pauperes euāgeliçātur: 7 beat9 ē qcūq; ñ fuerit scādalizat9 i me. Et cū discessissēt nūcij iohānis: cepit ō iohāne dicē ad turbas. Quid existis i desertum videre? Arundinē vēto agitatā? Uz qd existis vidē? Hoiez mollib9 vestimentis indutū? Ecce q i veste pciosa sūt 7 delitijs: in domib9 regū sūt. Sed qd existis videre? Prophetā. Utiq; dico vob: 7 plusq; ꝓphetā. Hic est de quo scriptū ē. Ecce mitto angelū meū āte faciē tuā: q pparabit viā tuaz añ te. Dico.n. vobis maioz inter natos mulierū ꝓphēta iohanne baptista nemo ē. Qui āt minoz ē i regno dei maioz ē illo. Et oīs popul9 audiēs: 7 publicani iustificauerūt deū: baptiçati baptismo iohannis. Pharisei aūt 7 legisperiti consiliū dei spreuerūt i semetipos: ñ baptiçati ab eo. Ait āt dns. Cui q̄ similes dicaz hoīes gnātiōis hui9? 7 cui similes sūt? Similes sūt pueris sedētib9 i foro 7 loquētib9 ad iuicē 7 dicētib9. Cātauim9 vob tibiis 7 ñ saltastis: lamēta uimus 7 nō plorastis. Uenit aūt iohānes baptista: neq; māducās panem: neq; bibes vinū: 7 dicitis demonium habet. Uēit filius hois māducās: 7 bibens: 7 dicitis. Ecce hō deuorator: 7 bibēs vinū

amic⁹ publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ. Et iustificata est sapia:ab oīb⁹ filijs suis. Rogabat aūt illū qdā de phariseis vt māducaret cū illo. Et ingressus domū phariſei discubuit. Et ecce mlier que erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ ihūs accubuit in domo phariſei:attulit alabastrū vnguenti :⁊ stās retro sec⁹ pedes ei⁹:lachrymis cepit rigare pedes ei⁹:⁊ capill' capitis sui tergebat:⁊ osculabat pedes ei⁹:⁊ vnguēto vngebat. Videns āt phariſe⁹ q vocauerat eum ait itra se dicēs. Hic si eēt prophēta sciret vtiq; que ⁊ qlis ē mlier q̄ tāgit eū:qz peccatrix est. Et rndēs ihūs dixit ad illū. Simō habeo tibi aliqd dicere. At ille ait. Magr dic. Duo debitores erāt cuidā feneratori:vnus debebat denarios qngentos:⁊ alⁱ quinq̄gīta. Nō habētibus illis vñ redderēt:donauit vtriq;. Quis ḡ eū plus diligit? Rndēs simon dixit. Estimo:qa is cui plꝰ donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mlierem:dixit simōi. Vides hāc mlierem. Intraui i domū tuā: aquā pedib⁹ meis nō dediſti. Hec āt lachrymis rigauit pedes meos :⁊ capillis suis terſit. Osculū mihi non dediſti:hec autem exq̄ intraui nō cessauit oscl'ari pedes meos. Oleo caput meū nō vnxisti:hec aūt vnguēto vnxit pedes meos. Propt̄ qō dico tibi. Remittūt ei peccata mlta:qm̄ dilexit multū. Cui āt min⁹ dimittit minus diligit. Dixit āt ad illā. Remittunt tibi peccata. Et ceperūt q simul accūbebāt dicē intra se. Quis ē hic q etiā peccata dimittit? Dixit āt ad mlierē. Fides tua te saluā fecit. Vade in pace.

Et factū ē deīceps ⁊ ipe iter faciebat. III p ciuitates ⁊ castella pdicās ⁊ euāgeliçās regnū dei:⁊ duodeci cuz illo:⁊ mulieres alique q̄ erāt curate a spiritib⁹ malignis ⁊ infirmitatibus:maria q̄ vocat magdalene de qua septē demonia exierāt:⁊ iohanna vxor chuze procuratoris herodis:⁊ susanna ⁊ alie multe:q̄ ministrabāt ei de facultatib⁹ suis. Cū aūt turba plurima cōueniret ⁊ de ciuitatib⁹ properēt ad eū:dixit p similitudinē. Exijt q seminat:semiare semē suū. Et dū seminat:aliud cecidit sec⁹ viā:⁊ cōculcatū ē:⁊ volucres celi comederāt illud. Et aliō cecidit supra petrā:⁊ natū aruit:qz nō hēbat humorē. Et aliud cecidit iter spinas:⁊ simul exorte spie suffocauerūt illud. Et aliud cecidit i trā bonā:⁊ ortū sec⁹ fructū centuplū. Hec dicēs clamabat. Qui hz aures audiendi audiat. Interrogabāt āt eū discipuli ei⁹:q̄ eēt hec pabola. Quibus ipe dixit. Vobis datum est nosse mysteriū regni dei:ceteris āt i pabolis: vt videntes nō videant:⁊ audientes ñ intelligāt. Est āt hec pabola. Semē est ꝟbum dei. Qui autē secus viā:hi sūt q̄ audiunt: deinde venit diabol⁹ ⁊ tollit ꝟbum de corde eor:ne credētes salui fiant. Nam qui supra petrā: qui cū audierint cum gaudio suscipiunt verbū. Et hi radices non hñt: qz ad tps credunt:⁊ in tpe tēptationis recedunt. Qui āt in spinas cecidit:hi sūt q̄ audierunt:⁊ a sollicitudinib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib⁹ vite euntes suffocātur:et ñ referunt fructū. Qui āt i bonā trā: hi sunt qui in corde bono ⁊ optimo audiētes verbum retinēt:⁊ fructū afferūt in patictia. Nemo āt lucernā accēdēs opit eā vase:aut subt⁹ lectuz ponit:sed supra candelabrū ponit:vt intrātes videant lumē. Nō ē.n. occultū qō nō manifestet: nec abscōditum qō nō cognoscat: ⁊ in palā veniat. Videte ergo qd audiatis. Qui.n. hz dabit illi:⁊ qcunq; nō hz:et qō putat se hēre auferet ab illo. Venerūt āt ad illum mr ⁊ frēs ei⁹:⁊ nō poterant adire eū p turba. Et nūciatū est illi. Mater tua ⁊ frēs tui stant foris:volētes te videre. Qui rndēs dixit ad eos. Mater mea ⁊ frēs mei hi sūt q̄ verbum dei audiunt ⁊ faciūt. Factū est āt in vna dierum:⁊ ipe ascendit in nauiculā:⁊ discipli ei⁹:⁊ ait ad illos. Transfretem⁹ trās stagnū. Et ascēderūt et nauigātib⁹ illⁱ obdormiuit. Et descēdit procella vēti i stagnū:⁊ opplebāt⁹ periclitabāt. Accedētes āt suscitauerūt eū dicentes. Preceptor pimus. At ille surgens increpauit ventū ⁊ tempestatem aq̄ ⁊ cessauit:⁊ facta ē tranqllitas. Dixit āt illis. Vbi ē fides vra. Qui timentes mirati sūt ad inuicē dicētes. Quis putas hic est. Quia ⁊ vētis ⁊ mari imperat:⁊ obediunt ei? Et nauigauerūt ad regiones geraseno:q̄ est ꝫ galileā. Et cū ō naui egressus eēt ad trā:occurrit illi vir qdam q hēbat demonium iā tpibus multis:⁊ vestimento non idue bat: neq; i domo manebat:sed in monumētis. Is vt vidit ihm procidit añ illū:⁊ exclamās voce magna dixit. Quid mihi ⁊ tibi est ihu fili dei altissimi? Obsecro te ne me torq̄as. Precipiebat enim spui īmundo:vt exiret ab hoīe. Multis.n. tpibus arripiebat illū:⁊ vinciebat cathenis ⁊ cōpedib⁹ custoditus:⁊ rruptis vinculis agebat a demonio in deserta. Interrogauit āt illum ihs dicēs. Qō tibi nomē est? At ille dixit. Legio. Quia itrauerāt demonia multa in eū. Et rogauerūt illum:ne iparet illis vt in abyssū irent. Erat āt ibi grex porcoꝝ multoꝝ pascentiū in monte:⁊ rogabāt eū vt permitterz eis in illos ingredi. Et pmisit illis. Exierunt ergo demonia ab hoīe:⁊ itrauerūt i porcos ⁊ impetu abiit grex ꝓceps in stagnū:⁊ suffocat⁹ est. Qō vt viderunt factum q̄ pascebāt fugerūt:⁊ nūciauerunt in ciuitatē ⁊ in villas. Exierūt āt videre qō factū est:⁊ venerunt ad ihm:⁊ inuenerūt hominē sedentē a quo demonia exierant: vestitum ac sana mente ad pedes ei⁹:⁊ timuerunt. Nūciauerunt autem illis ⁊ qui viderant:qūo sanus factus eēt a legione. Et rogauerūt illum oīs multitudo geraseno:vt discederet ab ipis:qz magno timore tenebātur. Ipe āt ascendēs naui reuersus est. Et rogauit illum vir a quo demonia exierāt: vt cū eo eēt. Dimisit āt eū ihs dicens. Redi in domum tuā:⁊ narra quanta tibi fecit deus. Et abijt p vniuersā ciuitatē pdicās:quāta illi fecisset ihs. Factum ē āt cum rediſſet ihs excepit illū turba. Erant āt oēs expectātes eū. Et ecce venit vir cui nomē iair⁹:⁊ ipe ꝓnceps synagoge erat:⁊ cecidit

ad pedes ihu rogans eū vt intraret in domū ei⁹:
qz vnica filia erat ei fere ānoz duodecī:z hec mo
riebat̄. Et cōtigit dū iret:a turbis cōprimebatur.
Et mulier q̄dam erat in fluxu sāguis ab ānis duo/
decī:q̄ in medicos erogauerat oēm substātiā suaz
nec ab vllo potuit curari. Accessit retro z tetigit
fimbriā vestimēti ei⁹:z confestī stetit fluxus san/
guinis ei⁹. Et ait ihesus. Quis est q me tetigit? Ne
gantib⁹ autem oīb⁹:dixit petr⁹ z q cū illo erant.
Preceptoz:turbe te oppriműt z affligűt:z dicis qs
me tetigit? Et dix ihs. Tetigit me aliqs? Nā z ego
noui virtutem de me exisse. Videns aūt mulier:qz
non latuit:tremēs venit z pcidit añ pedes eius:z
ob quaz cām tetigerit eū idicauit cozā oīm pplo:
z quēadmodū cōfestim sanata sit. At ipse dixit
ei. Filia fides tua saluam te fecit. Vade ī pace.
Adhuc illo loquēte:venit qdam ad pncipē synā
goge dicēs ei:qz moztua;ē filia tua:noli vexare il
lum. Jhus aut̄z audito hoc ꝝbo:rñdit patri pu
elle. Noli timere. Crede tm̄ z salua erit. Et cū ve
nisset domū ñ pmisit ītrare secū quēq̄ nisi petrū
z iacobū z iohānē:z pr̄em z mr̄ez puelle. Flebāt
autem oēs z plangebāt illā. At ille dixit. Nolite
flere. Non est moztua puella:sz dozmit. Et deri/
debant eū:scientes:qa moztua eēt. Ipse aūt tenēs
manum ei⁹:clamauit dicēs. Puella surge. Et re/
uersus est spūs ei⁹ z surrexit cōtinuo. Et iussit il/
li dare manducare. Et stupuer̄t parentes ei⁹ q̄b⁹ p/
cepit ne alicui dicerēt quod factū erat. IX

Conuocatis aūt ihs duodecī apl̄is:dedit
illis virtutez z ptātē super oīa demōia:z
vt languozes curarēt. Et misit illos p̄di
care regnum dei: z sanare infirmos. Et ait adillos.
Nihil tuleritis in via:neq̄ virgaz neq̄ perā neq̄
panē neq̄ pecuniā:neq̄ duas tunicas habeatis.
Et ī quācūq̄ domū intraueritis ibi manete:z ide
ne exeatis. Et qcūq̄ nō receperint vos exeuntes
de ciuitate illa:etiā pulueꝛem pedū vr̄oꝝ excuti/
te ī testimonium supza illos. Egressi aūt circui/
bant p castella:euāgeliçātes z curātes vbiq̄. Au
diuit aūt herodes tetrarcha oīa q̄ fiebāt ab eo:z
hesitabat eo q̄ dicer̄ a quibusdam:qa iohānes
surrexit a moztuis:a quibusdam vo:qz helias ap
paruit:ab alijs autem:qa pphēta vn⁹ de antiquis
surrexit. Et ait herodes. Iohannē ego decollaui.
Quis ē aūt iste de q̄ ego talia audio. Et q̄rebat vi/
dere eū. Et reuersi apostoli narrauer̄t illi q̄cūq̄
fecerunt:z assūptis illis secessit seoꝛsum ī locū de
sertum q ē bethsaide. Qđ cum cognouisset turbe
secute sunt illū:z excepit eos z loquebat̄ illis de
regno dei:z eos qui cura indigebant:sanabat. Di
es autem cepit declinare. Et accedentes duode/
cim dixerunt illi. Dimitte turbas:vt eūtes in ca/
stella villasq̄ q̄ circa sūt diuertāt:z ueniāt escas:
qz hic in loco deserto sum⁹. Ait aūt ad illos. Vos
date illis manducare. At illi dixerunt. Nō sūt no
bis plus q̄ q̄nq̄ panes z duo pisces nisi forte nos
eam⁹ z emam⁹ in oēm hanc turbam escas. Erāt
ār fere viri q̄nq̄ milia. Dixit aūt ad discipl̄os suos.
Facite illos discūbere per cōuiuia q̄nquagenos:
z ita fecer̄t. Et discubuerunt oēs. Acceptis aūt
q̄nq̄ panibus z duob⁹ piscib⁹:respexit in celuz z
bñdixit illis:z fregit z distribuit discipl̄is suis vt
ponerēt añ turbas. Et manducauer̄t oēs:z satu
rati sunt. Et sublatū est qđ supfuit illis fragmēto
rum cophini duodecim. Et factū est cū solus eēt
ozans:erant cum illo z discipuli:z ītrogauit il/
los dicens. Quē me dicunt eē turbe? At illi rñde
runt z dixerunt. Johānem baptistā:alij aut̄ heli
am:alij vero qz vnus ppha de pozibus surrexit.
Dixit aut̄ illis. Vos aūt quē me eē dicitis? Rñdēs
simon petrus dixit. Xp̄m dei. At ille increpans
illos p̄cepit ne cui dicerent hoc:dicens:qz oz filiū
hōis multa pati z repzobari a seniozib⁹ z p̄n
cipib⁹ sacerdotū z scribis z occidi:z tertia die re
surgere. Dicebat aut̄ ad oēs. Si quis vult p⁹ me
venire:abneget semetipm:z tollat crucē suā q̄ti/
die:z sequatur me. Qui.n. voluerit aīaz suā salua
facere pdet illam. Nam q pdiderit aīam suā ppt̄
me:saluam faciet illā. Quid.n. pficit hō si lucret
vniuersū mundū:se aūt ipm perdat z detrimētum
sui faciat. Nā qui me erubuerit:z meos ꝝmones
hunc filius hōis erubescet cū venerit ī maiestate
sua z p̄ris z sctoꝝ angelozum. Vico autez vobis:
vere sūt aliq ḣ stantes:q nō gustabūt moztē do/
nec videant regnū dei. Factū est aūt post hec ꝝba
fere dies octo:z assūpsit petruz z iacobū z iohan
nem:z ascēdit in montē vt ozaret. Et facta ē dum
ozaret species vultus ei⁹ altera:z vestit⁹ eius al/
bus:z refulgens. Et ecce duo viri loq̄bāt cum
illo. Erant aūt moyses z helias visi in maiestate z
dicebant excessū eius:quē cōpleturus erat ī irl̄z.
Petr⁹ vo z q cū illo erant:grauati erant sōno. Et
euigilantes viderūt maiestatē ei⁹:z duos viros q
stabant cum illo. Et factū est cum discederēt: ab
illo:ait petrus ad ihm. Preceptoz bonum ē nos
hic eē:z faciam⁹ tria tabernacula:vnū tibi:z vnū
moysi:z vnū helie. Nesciēs quid diceret. Hec aūt
illo loquēte facta ē nubes z obūbrauit eos:z timu
runt ītrantib⁹ illis in nubē. Et vox fca ē ō nube di
cēs. Hic ē filius me⁹ dilect⁹:ipz audite. Et dū fieret
vox inuent⁹ ē ihs solus:z ipi tacuerunt:z nemini di
xerunt in illis diebus q̄cq̄ ex his que viderant.
Factum est autē:in sequenti die descēdentibus
illis ō monte:occurrit illis turba multa. Et ecce
vir de turba exclamauit dicens. Magister obse
cro te: respice in filium meū:qz vnicus est mihi.
Et ecce spūs apprēdit eū:z subito clamat:z elidit
z dissipat eū cum spuma:z vix discedit dilaniās
eum. Et rogaui discipulos tuos vt ejicerent illū:
z non potuerunt. Rñdens autem ihs dixit. O ge
neratio infidelis z puersa: vsq̄quo ero apō vos
z patiar vos? Adduc huc filiuz tuū. Et cū accede
ret:elisit illum demoniū z dissipauit. Et increpa
uit ihs spm̄ imundū z sanauit puerum:z reddidit
illū p̄ri ei⁹. Stupebāt aūt oēs in magnitudine dei.

Omnibusq; mirantib⁹ in oibus q̄ faciebat: dixit ad discipulos suos. Ponite vos in cordib⁹ vr̄is sermones istos. Fili⁹ enim hōis futurum ē vt tradatur in man⁹ hoīum. At illi ignorabant verbuz istud: et erat velatum añ eos vt nō sentirent illō: et timebāt eum ī terrogare de hoc ꝓbo. Intrauit āt cogitatio in eos: quis eor maior eēt. At ihs̄ videns cogitationes cordis illor apphēdit puerū: et statuit illū secus se: et ait illis. Quicūq; suscepit puerum istū in noīe meo me recipit. Et qcūq; me receperit: recipit eum q me misit. Nam q minor est iter oēs vos: hic maior est. Rndens āt iohannes dixit. Preceptor: vidim⁹ quēdā in noīe tuo eijcientē demonia et phibuim⁹ eum: qr nō sequitur nobiscū. Et ait ad illos ihs̄. Nolite phibere. Qui enī nō est aduersuz vos: p vobis est. Factū est āt dum complerent dies assūptionis ei⁹ et ipe faciem suam firmauit vt iret ī irl̄m. Et misit nūcios añ cōspectum suū: et euntes ītrauerunt ī ciuitatem samaritanor vt pararent illi. Et nō receperunt eū qr facies eius erat eūtis irl̄m. Cum vidissent āt discipuli eius iacobus et iohānes dixerūt. Dñe vis dicimus vt ignis descendat de celo et cōsumat illos? Et conuersus ī crepauit illos dicens. Nescit⁹ cuius spūs est⁹. Filius hōis n̄ venit aīas pdere sed saluare. Et abierunt ī aliud castellum. Factū est āt: ambulāt⁹ illis ī via dixit qdaz ad illum. Sequar te quocūq; ieris. Dixit illi ihs̄. Vulpes voueas hñt: et volueres celi nidos: filius āt hōis nō bz vbi caput suū reclinet. Ait āt ad alterum. Sequere me. Ille āt dixit. Dñe permitte mihi p̄mum ire: et sepelire p̄rem meum. Dixitq; ei ihs̄. Sine vt mortui sepeliant mortuos suos: tu āt vade et ānuncia regnū dei. Et ait alter. Sequar te dñe: sed permitte mihi p̄mum renūciare bis q domi sunt. Ait ad illum ihs̄. Nemo mittēs manū suū ad aratrum et aspiciens retro: aptus est regno dei. X

Post hec autē designauit dñs et alios septuagintaduos: et misit illos binos añ faciem suā ī oēm ciuitatē et locuz quo erat ipe ventur⁹. Et dicebat illr. Messis qdem mlta: operarij autē pauci. Rogate ergo dn̄m messis vt mittat operarios ī messem suā. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos ī ter lupos. Nolite portar saccum neq; perā neq; calciamēta: et neminē per viā salutaueritis. In quācūq; domū ītrauerit⁹: p̄mum dicite pax huic domui: et si ibi fuerit fili⁹ pacis: requiescet sup illum pax vr̄a: sin āt ad vos reuertetur. In eadem āt domo manete: edentes et bibentes que apud illos sunt. Dign⁹ n. ē operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domū. Et ī quācūq; ciuitatē ītraueritis et suscepint vos: mā ducate: q apponūtur vobis: et curate infirmos qui in illa sunt: et dicite illis: appropinquabit ī vos regnū dei. In quācūq; āt ciuitatē intraueritis et nō susceperint vos: exuntes in plateas ei⁹ dicite. Etiā puluerē q adhesit nobis de ciuitate vr̄a extergimus in vos. Tñ hoc scitote qr appropinquabit regnum dei. Dico vobis: qr sodomis ī die illa remissius erit q̄ illi ciuitati. Ue tibi corozaim: ve tibi bethsaida qr si in tyro et sydone facte fuissēt virtutes q̄ facte sūt ī vobis: olim ī cilitio et cinere sedentes peniterēt. Uerūtī tyro et sydoni remissius erit ī iudicio q̄ vobis. Et tu capharnauz vsq; ad celū exaltata: vsq; ad infernū demerger⁹. Qui vos audit me audit: et q vos spernit me spernit. Qui āt me spernit spnit eum q misit me. Reuersi sunt āt septuagintaduo cū gaudio dicētes. Dñe et demonia subijciunt nobis in noīe tuo. Et ait illis. Videbam sathanā sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis ptātem calcādi supra serpētes et scorpiones et sup oēm virtutem inimici: et nihil vobis nocebit. Uerūtī in hoc nolite gaudere qr spūs vobis subijciunt. Gaudete āt: q noīa vestra scripta sūt ī celis. In ipa hora exultauit ī spū scto et dixit. Confiteor tibi dñe p̄r celi et r̄e: q abscōdisti hec a sapientib⁹ et prudentib⁹ et reuelasti ea pmulis. Etiam p̄r qm̄ sic placuit añ te. Oia mihi tradita sunt a p̄re meo. Et nemo scit qs sit filius nisi p̄r: et quis sit p̄r nisi fili⁹: et cui voluerit fili⁹ reuelare. Et cōuersus ad discipulos suos dixit. Bti oculi q vident q̄ vos videtis. Dico enim vobis: q multi pphe et reges voluerūt videre q̄ vos videtis et nō viderunt: et audire q̄ auditis: et nō audierūt. Et ecce qdam legisper⁹ surrexit tēptans illū et dicens. Magr qd faciendo vitā eternā possidebo? At ille dix̄ ad eū. In lege qd scriptū ē? Quō legis? Ille rndēs dixit. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex oīb⁹ viribus tuis: et ex oī mēte tua: et pximū tuū sicut teipsum. Dixitq; illi. Recte rndisti. Hoc fac et vives. Ille āt volēs iustificare seip̄m dixit ad ihm. Et qs est meus pximus? Suspicies āt ihs̄ dixit. Hō qdam descendebat ab irl̄m in hiericho et incidit ī latrones: q etiā despoliauerunt eū: et plagis ipositis abierūt semiuiuo relicto. Accidit āt vt sacerdos qdam descenderet eadē via: et viso illo pretriuit. Similr et leuita: cum eēt secus locū et videret eū pertransijt. Samaritan⁹ āt qdam iter faciens venit sec⁹ eū et videns eū: mia motus est. Et approprians alligauit vulnera ei⁹: infundens oleū et vinum: et ponens illum ī iumentū suū duxit in stabulum: et curā ei⁹ egit. Et altera die ptulit duos denarios: et dedit stabulario: et ait. Cura illi⁹ habe: et qcūq; superogaueris: ego cum rediero reddam tibi. Quis horum triū vr̄ tibi pxim⁹ fuisse illi q incidit in latrones? At ille dixit. Qui fec̄ miam in illum. Et ait illi ihs̄. Vade et tu fac simr. Factum est āt dū irent: et ipe intrauit in quoddam castellum: et mulier qdaz martha nomine excepit illum in domū suā: et huic erat sororꝛ noīe maria. Que etiā sedens secus pedes dñi audiebat vbum illi⁹: martha aūt satagebat circa frequēs ministeriū: Que stetit et ait. Dñe: nō ē tibi cure q̄ soror mea reliqt me solam ministrare: dic ḡ illi vt me adiu

uet. Et rñdēs dixit illi dom̄in⁹. Martha martha
sollicita es: z turbar⁹ erga plurima. Porro vnū ē
necessarium. Maria optimam partē elegit: que
non auferetur ab ea. XI

Et factū ē: cū eēt in quodā loco orans vt
cessauit: dixit vnus ex discipulis ei⁹ ad eū.
Dñe doce nos orare: sicut docuit iohan-
nes discipulos suos. Et ait illis. Cū oratis dicite.
Pater sanctificet nomen tuum adueniat regnū
tuū: panē nostrū quotidianū da nobis hodie: z
dimitte nobis peccata nra siqdē z nos dimittim⁹
debēti nobis: z ne nos inducas ī temptationē. Et
ait ad illos. Quis vr̄m hēbit amicū z ibit ad illū
media nocte z dicet illi: amice cōmoda mihi tres
panes: qñ amic⁹ meus venit de via ad me: z nō
habeo qđ ponā ātē illum: z ille deint⁹ respondēs
dicat noli mihi molest⁹ esse: iam ostiū clausum ē:
z pueri mei mecum sunt in cubili nō possū surgē
z dare tibi? Et ille si psueuerauerit pulsās: dico vo-
bis: z si non dabit illi surgens: eo q̄ amic⁹ ei⁹ sit:
ppter improbitatē tñ ei⁹ surget: z dabit illi quot
quot habet necessarios. Et dico ego vobis. Pe-
tite z dabit vobis querite z inuenietis: pulsate z
apietur vobis. Oīs. n. qui petit accipit: z qui q̄rit. ī
uenit: z pulsanti apietur. Quis aūt ex vobis patrē
petit panē: nūquid lapidē dabit illi? Aut piscē: nū-
quid p pisce serpentē dabit illi. Aut si petierit ouū
nūquid porriget illi scorpionē? Si ḡ vos cū sitis
mali nosti bona data dare filijs vr̄is: quāto ma-
gis pr̄ vester celestis de celo dabit spm̄ bonū pe-
tētibus se. Et erat eijciēs demonium z illud erat
mutū: z cum eiecisset demonū locut⁹ ē mutus: z
admirate sunt turbe. Quidā āt ex eis dixerunt.
In beelçebub pncipe demoniorū eijcit demōia.
Et alij tēptantes: signum de celo q̄rebant ab eo.
Ipse aūt vidēs cogitatiōes eor̄ dixit eis. Oīne re
gnum ī seipsū diuisū: desolabit̄: z dom⁹ supra do-
mum cadet. Si aūt z sathanas ī seipsū diuisus est
quō stabit regnū eius: q̄ dicitis in beelçebub me
eijcere dēmonia. Si autem ego in beelçebub eij-
cio demonia: filij vr̄i in quo eijciunt? Ideo ipsi
iudices vestri erūt. Porro si ī digito dei eijcio de
monia: pfecto puenit in vos regnū dei. Cum for-
tis armatus custodit atriū suum ī pace sūt ea que
possidet. Si aūt fortior eo superuēiens vicerit
eū vniuersa arma ei⁹ auferet ī quib⁹ cōfidebat: z
spolia eius distribuet. Qui nō ē mecū: contra me ē:
z qui nō colligit mecū dispgit. Cū immūd⁹ spūs exi
erit de hoīe ambulat p loca āquosa: querēs requ
z non inueniens dic. Reuertar ī domum meā: vñ
exiui. Et cū venerit inuenit eam scopis mundatā.
Tunc vadit z assumit septem alios spūs secum
nequiores se: z ingressi habitant ibi z fiūt nouissima
hoīs illi⁹ peiora priorib⁹. Factum ē aūt cū hec
diceret: extollēs vocem q̄dam mulier de turba di-
xit illi. Beatus ventr̄ q te portauit: z vbera q̄ su-
xisti. At ille dixit. Quīmmo: btī q audiūt verbū
dei: z custodiunt illud. Turbis aūt cōcurrētibus
cepit dicere. Hnātio hec generatio nequā ē: signū
q̄rit: z signū nō dabit ei nisi signū ione pphē. Nā
sicut fuit ionas signū niniuitis: ita erit z filius hōis
generationi isti. Regina austri surget in iudicio
cum viris generationis hui⁹ z cōdēnabit illos: qz
venit a finib⁹ terre audire sapientiam salomonis.
Et ecce plus q̄ salomon hic. Viri niniuite surgēt
in iudicio cū generatione hac z cōdēnabūt illā: qz
pniam egerunt in pdicatione ione. Et ecce plus
q̄ iona hic. Nemo lucernā accēdit z ī abscondi-
to ponit neq; sub modio sed supra cādelabrum:
vt qui ingrediuntur lumē videant. Lucerna corpo
ris tui est oculus tu⁹. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit simplex:
totum corpus tuū lucidū erit: si āt nequā fuerit:
et corpus tuū tenebrosum erit. Vide ergo ne lu-
men qđ in te est tenebre sint. Si ergo corp⁹ tuum
totū lucidum fuerit nō hns aliquā ptem tenebra-
rum: erit lucidū totum. Et sicut lucerna fulgoris
illuminabit te. Et cū loq̄retur: rogauit illū qdam
pharisēus vt prandēret apd se. Ings āt ingressus
recubuit. Pharisē⁹ āt cepit ītra se reputās dicere:
q̄re nō baptiçat⁹ eēt añ prandiū. Et ait dñs ad
illum. Nūc vos pharisei qđ de foris est calicis z
catini mūdatis: qđ āt intus est vestrū: plenū ē ra
pina z iniquitate. Stulti: nōne qui fecit qđ de fori
est: et id qđ de intus est fecit? Verūtamē qđ sup-
est date elemosynā: z ecce oīa munda sūt vobis.
Sed ve vobis pharisēis q decimatis mentam
z rutam z omne olus: z pteritis iudicium z chari
tatem dei. Hec autem oportuit facere z illa non
omittere. Ve vobis pharisēis: qui diligitis pri-
mas cathedras in synagogis: z salutationis in fo
ro. Ve vobis qz estis vt monumēta q̄ non parēt:
z hoīes ambulantes supra nesciunt. Rñdens āt
qdam ex legispitis ait illi. Magr̄: hec dicens etiaz
cōtumeliam nobis facis. At ille ait. Et vobis le-
gispitis ve: qz oneratis homines onerib⁹: q̄ por-
tare non pñt: z ipi vno digito vestro non tangit⁹
sarcinas. Ve vobis q̄ edificatis monumēta pphā
rum: patres autem vestri occiderunt illos. Porro
fecto testificamini q̄ consentitis opib⁹ patrū ve-
strorū: qñ qdem ipi eos occiderūt: vos autē edi
ficatis eorum sepulchra. Propterea z sapia dei
dixit. Mittam ad illos pphas z apostolos: z ex
illis occident z psequentur: vt ingratur sanguis
oīum pphārum qui effusus ē a cōstitutione mūdi
a generatiōe ista: a sanguine abel vsq; ad sāguinē
çacharie: qui perijt inter altare z edem. Ita dico
vobis requiretur ab hac generatiōe. Ve vobis
legispitis q̄ tulistis clauem sciē: ipi nō introistis: z
eos q̄ ītroibant phibuistis. Cum āt hec ad illos
diceret: ceperunt pharisei z legispiti graviter insi-
stere: z os ei⁹ oppr̄iere de multis īsidiātes ei z q̄-
rentes aliqd capere de ore eius vt accusarēt eū.

Multis āt turbis cōcurrētib⁹ ita vt se inuicem cōculcarent: cepit dicere ad discipulos suos. Attendite a fermento phari XII
seorum qđ est hypocrisis. Nihil enim opertum

est qō nō reuelet: neq; abscōditum qō nō sciat. Quē q̄ in tenebris dixistis: in lumīe dicēt: z qō i aure locuti estis i cubiculis p̄dicabit i tect. Dico āt vobis amicis meis ne t̄reamini ab his q occidunt corpus: z p̄ hoc n̄ hn̄t āplius qd faciāt. Ostendam āt vobis quē timeatis. Timete eū q postq̄ occiderit: hz ptātem mittere in gehēnā. Ita dico vobis hūc timete. Nōne qnq; passeres veneunt dipondio: z vn⁹ ex illis nō ē i oblitiōe cozā deo? Sed z capilli capitis vr̄i oēs numerati sūt. Nolite g timere: multis passerib⁹ pluris estis vos. Dico āt vobis: oīs qcunq; confessus fuerit me cozā hōibus: z filiꝰ hōis cōfitebit illū cozā angelis dei. Qui āt negauerit me cozā hōib⁹: negabit cozā angelis dei. Et oīs q dicit v̄bū in filium hōis remittet illi: ei āt q in spīm scm̄ blasphemauerit nō remittet. Cū āt inducēt vos i synagogas: z ad magistratꝰ z ptātes nolite solliciti ee: q̄liter aut quid rn̄deatis aut qd dicatis. Spūs. n. sctūs docebit vos i ipa hora: qd opozteat vos dicere. Ait aūt ei q̄dam de turba. Magr̄ dic fr̄i meo: vt diuidat mecū hereditatē. At ille dixit ei. Hō: qs me cōstituit iudicē aut diuisozē sup̄a vos? Dixitq; ad illos. Videte z cauete ab oi auaritia: qz nō in abūdantia cuiusq̄ vita ei⁹ ē ex his q̄ possidet. Dixit āt similitudinē ad illos dicēs. Hōis cuiusdā diuitis vbēs fructꝰ ager attulit: z cogitabat i t̄ra se dicēs. Quid faciā q̄ n̄ habeo quo congregē frnctꝰ meos? Et dixit. Hoc faciā. Destruā horrea mea: z maiora faciā: z illuc cōgregabo oīa q̄ nata sunt mihi z bona mea: z dicā aīe mee. Aīa habes multa bōa posita in ānos plurimos: regesce: comede: bibe: epulare. Dixit āt illi deꝰ. Stulte hac nocte aīaz tuam repetunt a te. Que āt parasti cuiꝰ erūt? Sic est q sibi thesauriçat: z nō ē in deum ditꝰ. Dixitq; ad discipulos suos. Ideō dico vobis. Nolite solliciti ee aīe vr̄e qd manducetis: neq; corpori qd īduamini. Aīa plus ē, q̄ esca: z corp⁹ plus q̄ vestimētum. Cōsiderate coruos: qz nō semināt neq; metunt qb⁹ nō est cellariū neq; horreū: z deꝰ pascit illos. Quanto magis vos plures estis illis. Quis aut vr̄m cogitando pōt adiicere ad staturā suaz cubitū vnū? Si ergo neq; qō minimū est potestis qd ō cet̄is solliciti estis. Cōsiderate lilia qūo crescūt. Nō laborāt neq; nent. Dico āt vobis: nec salomon in oī gl̄ia sua vestiebat sicut vnū ex istis. Si āt fenū qō hodie ē i agro z cras in clibanum mittit deꝰ sic vestit: q̄nto magis vos pusille fidei? Et vos nolite q̄rere qd māducetis: aut qd bibatis: z nolite in sublime tolli. Hec āt oīa gētes mūdi q̄rūt. Pr̄ āt vr̄ scit qm̄ his indigetis. Verūtamē q̄rite p̄mū regnū dei z iusticiā eiꝰ: z hec oīa adijcient vobis. Nolite timere pusillus grex: qz cōplacuit pr̄i vr̄o dare vobis regnū. Vendite q̄ possidetis: z date elemosynā: facite vobis sacculos q nō veterascūt: thesauz̄ n̄ deficientē i celis. Quo fur n̄ approp̄iat: neq; tinea corrūpit. Ubi. n. thesaurꝰ vr̄ ē: ibi z cor vr̄z erit. Sint lūbi vr̄i p̄cincti z lucerne ardētes i manib⁹ vr̄is: z vos siles hōib⁹ expectātib⁹ dn̄m suū qn̄ reuertat a nuptijs: vt cū venerit z pulsauerit cōfestim apient ei. Beati illi serui: quos cū venerit dn̄s inuenerit vigilātes. Amē dico vob⁹ q̄ p̄ciget se z faciet illos discūbē: z trāsiēs ministrabit illis. Et si venerit i scōa vigilia: z si i ctia vigilia venerit: z ita inuenerit: bti sūt serui illi. Hoc āt scitote: qm̄ si sciret pr̄familias qua hora fur veniret: vigilaret vtiq; z n̄ sineret p̄fodi domū suā. Et vos estote pati: qz q̄ hora n̄ putatis filiꝰ hōis veniet. Ait āt ei petrꝰ. Dn̄e ad nos dicis hāc pabolā: an z ad oēs? Dixit āt dn̄s. Quis putas ē fidelis dispensator z p̄udēs: quē cōstituit dn̄s sup̄a familiā suam vt det illis in tpe tritici mēsurā? Beatꝰ ille seruꝰ quē cū venerit dn̄s inuenerit ita facientē. Vere dico vobis: qm̄ sup̄a oīa q̄ possidet cōstituet illum. Qz si dixerit seruꝰ ille i corde suo: morā facit dn̄s me⁹ venire z cepit p̄cutere seruos z ancillas: z edē z bibere: z ebriari: z veniet dn̄s serui illiꝰ i die q̄ n̄ sperat z hora q̄ nescit: z diuidet eū: partēq; ei⁹ cū infidelibus ponet. Ille āt seruꝰ q cognouit volūtatem dn̄i sui: z nō se p̄parauit: z n̄ fecit s̄m voluntatem eius plagis vapulabit multis: q āt nō cognouit z fecit digna plagis vapulabit paucis. Omni āt cui multum datū est: multū q̄ret ab eo: z cui cōmendauerūt multū: plus petent ab eo. Ignem venī mittere in t̄ram: z quid volo nisi vt accēdat. Baptismo autē habeo baptiçari: z quō coartoz vsq; dū p̄ficiatur. Putatis q̄z pacē veni mittere i terram? Nō dico vobis: sed sepationē. Erunt enī ex hoc quinq; in domo vna diuisi: tres in duos: z duo in tres diuidētur: p̄r in filiū: z filius in patrē: socrus in nurum suā: z nurus in socrum suā. Dicebat autē ad turbas. Cū videritis nubē oriētē ab occasu statim dicitis nymbꝰ venit: z ita fit: z cū austrū flantē: dicitis q̄z estus erit z fit. Hypocrite faciē celi z t̄re nostis p̄bare: hoc āt tps quō nō p̄batis? Quid āt z a vobis ipis n̄ iudicatis qō iustū est. Cū āt vadis cū aduersario tuo ad p̄ncipem: i via da opaz liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicez: z iudex tradat te exactori: z exactor mittat te in carcerem. Dico tibi: non exies inde donec etiam nouissimum minutum reddas. XIII

Aderant autem q̄daz ipo in tēpore nūciantes illi de galileis: quorum sanguinē pilatus miscuit cum sacrificijs eoz. Et rn̄dens dixit illis. Putatis q̄ hi galilei p̄ce omnib⁹ galileis peccatores fuerint: qz talia passi sūt? Nō dico vobis: sed nisi pnīam habueritis omnes similiter peribitis sicut illi decem z octo sup̄a q̄s cecidit turris in syloe z occidit eos. Putatis quia z ipi debitores fuerīt: p̄ter omnes homines habitantes in hierusalem. Non dico vobis: sed si n̄ penitentiaz habueritis omnes similiter peribitis. Dicebat autē z hanc similitudinem. Arborem fici habebat quidam plantataz in vinea sua: z venit querens fructum in illa: z non inuenit. Dixit

aũt ad cultorẽ vineę. Ecce ãni tres sũt exq̃ venio q̃rens fructũ i ficulnea hac:z ñ inuenio. Succide ḡ illam. Ut qd ẽt ṫram occupat? At ille ñdens dixit illi. Dñe dimitte illã z mittã stercora. Et si qdẽ fecerit fructus sin aũt in futurꝫ succides eam. Erat aũt docẽs i synagoga eoꝝ sabbatis. Et ecce mulier q̃ habebat spũ infirmitatis ãnis decẽ z octo:z erat inclinata: nec oĩo poterat sursũ respicere. Quaꝫ cũ videret ihs:vocauit eã ad se:z ait illi.z Mulier.dimissa es ab infirmitate tua. Et iposuit illi manꝰ:z cõfestiꝫ erecta ẽ:z glꝛificabat deũ. Ñdens ãt archisynagogus idignãs:qz sabbatis curasset ihs:dicebat turbe. Sex dies sunt i qbꝰ optet opari. In his ḡ venite z curamini:z nõ i die sabbati. Ñdẽs aũt ad illũ dñs dixit. Hypocrite vnusqsq; vrm sabbato nõ soluit bouẽ suũ aut asinuꝫ a pscepio z ducit adaquare? Hanc aũt filiã abrahe quã alligauit sathanas ecce decẽ z octo ãnis:non oportuit solui vinculo isto die sabbati? Et cum hec diceret erubescebãt oẽs aduersarij eiꝰ:z ois ppls gaudebat in vniuersis q̃ gl̃iose fiebant ab eo. Dicebãt ḡ cui sile ẽ regnũ dei:z cui sile estimabo illõ? Sile est grano sinapis:qõ acceptũ hõ misit in hortum suũ z creuit:z factũ est i arborẽ magnam z volucres celi requieuerunt i ramis eiꝰ. Et itez dixit. Cui sile estimabo regnũ dei? Sile est fermẽto qõ acceptũ mulier abscõdit i farina sata tria:donec fermẽtaret totũ. Et ibat p ciuitates z castella docẽs z iter faciẽs in irl̃m. Ait ãt illi qdã. Dñe:si pauci sũt q̃ saluãt. Ipe ãt dixit ad illos. Cõtendite itrare p angustã portã:qz multi dico vobis q̃rent itrare z nõ poterunt. Cũ ãt itrauerit pfamilias:z clauserit ostiũ i cipietis fozis stare:z pulsare ad ostiuꝫ dicẽtes:dñe api nobis:z ñdẽs dicet vobis. Me scio vos vñ sitis. Tũc incipietis dicere:mãducauimus coram te z bibimꝰ:z in plateis nris docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos vñ sitis. Discedite a me oẽs oparij iiqtatis. Ibi erit fletus z stridor dentiũ:cũ videritis abrahã z isaac z iacobi z oẽs pphas i regno dei:vos ãt expelli fozas. Et venient ab oriẽte z occidẽte z aglone z austro z accũbent i regno dei. Et ecce sũt nouissimi q̃ erant ꝑmi:z sũt ꝑmi q̃ erant nouissimi. In ipa die accesserũt qdã pharisеoꝝ dicentes illi. Exi z vade hinc qz herodes vult te occidẽ. Et ait illis. Ite z dicite vulpi illi. Ecce eiicio demonia z sanitates pficio hodie z cras:z ẽtia die cõsumoꝝ. Verũtñ oꝝ me hodie z cras z sequẽti die ambulare:qz ñ capit ppham pire exr̃ irl̃m. Hierusalẽ irl̃m qui occidis pphas z lapidas eos q̃ mittũt ad te. Quotiens volui cõgregare filios tuos:quẽadmodũ auis nidũ suuꝫ sub pẽnis:z noluisti. Ecce relinq̃t vobis domꝰ vestra deserta. Dico ãt vobis:qz ñ videbitis me donec veniat cũ dicetis:bñdictꝰ q̃ venit i noĩe dñi.

Et factũ est cũ introisset ihs in domũ cuiusdã pncipis pharisеoꝝ sabbato manducare panẽ:z ipi obseruabãt eũ. Et ecce hõ qdã hydropicus erat añ illum. Et rñdens ihs dixit ad legisꝑitos z pharisеos dicens. Si lz sabbato curare? At illi tacuerũt. Ipe vo apꝓhensum sanauit eũ ac dimisit. Et rñdens ad illos dixit. Cuiꝰ vrm asinꝰ aut bos in puteũ cadet: z ñ cõtinuo extrabet illũ die sabbati. Et nõ potẽrant ad hec rñdere illi. Dicebat ãt z ad inuitatos pabolã:itendẽs quõ ꝓmos accubitꝰ eligerẽt: dicens ad illos. Cũ inuitatus fueris ad nuptias non discũbas i ꝓmo loco:ne forte honoratior te sit inuitatꝰ ab illo:z veniẽs is q̃ te z illũ vocauit: dicat tibi da huic locũ:z tũc incipias cũ ruborе nouissimum locũ tenẽ. Sz cũ vocatꝰ fueris:vade recũbe in nouissimo loco:vt cũ venẽrit q̃ te inuitauit dicat tibi. Amice ascẽde supi. Tũc erit tibi gloria coram simł discũbẽtibꝰ:qa oĩs q̃ se exaltat humiliabit̃:z q̃ se humiliat exaltabitur. Dicebat aũt z ei q̃ se inuitauerat. Cum facis prãdiũ aut cenaꝫ noli vocare amicos tuos neq; fratres tuos:neq; cognatos neq; vicinos neq; diuites:ne forte z ipsi te reinuitẽt z fiat tibi retributio. Sz cũ facis cõuiuium:voca paupes debiles claudos z cecos:z beatus eris:qz nõ hñt retribuere tibi. Retribuet̃ n. tibi i rsurrectõe iustoꝝ. Hec cũ audisset quidã de silis discũbẽtibꝰ dixit illi. Beatꝰ q̃ mãducabit panẽ i rgno dei. At ipe dixit ei. Hõ qdã fecit cenã magnã:z vocauit multos. Et misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis vt venirẽt:qz iã pata sũt oĩa. Et cepũt simul oẽs excusare. Primꝰ dixit ei. Villam emi:z necesse hẽo exire z videre illã. Rogo te habe me excusatũ. Et alter dixit. Iuga boum emi qnq; z eo ꝓbare illa. Rogo te habe me excusatũ. Et aliꝰ dixit. Uxorẽ duxi:z iõ nõ possũ venire. Et reuersus seruus nũciauit hec dño suo. Tũc iratus pfamilias dixit seruo suo. Exi cito i plateas z vicos ciuitatis:z pauperes ac õbiles z cecos z claudos introduc huc. Et ait seruus. Dñe factum est vt imperasti:z adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi in vias z sepes z cõpelle intrare: vt ipleatur domus mea. Dico ãt vobis:qõ nemo virorũ illoꝝ qui vocati sũt gustabit cenam meã. Ibant autem turbe multe cũ eo:z conuersus dixit ad illos. Si quis venit ad me z non odit patrem suuꝫ z matrem z vxorẽ z filios z fratres z sorores:adhuc autẽ z aiam suam:non potest meus eẽ discipulus. Et qui nõ baiulat crucem suã:z venit post me:non põt meus eẽ discipulus. Quis.n.ex vob volens turrim edificare:nõne prius sedens computa sumptus qui necessarij sunt si habeat ad pficiendum:ne postq̃ posuerit fundamentum:z nõ potuerit perficere:omnes qui vident incipiant illudere ei dicentes:quia hic homo cepit edificare z non potuit consumare? Aut quis rex iturꝰ committere bellum aduersus alium regem:nõ sedẽs prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei: qui cum viginti milibus venit ad se. Alioquin adhuc illo longe a gente: legationem mittens rogat ea que pacis sũt. Sic ergo oĩs ex

XIIII

vos g ñ renũciat oĩb⁹ q̃ possidet: ñ potest me⁹ eē discipul⁹. Bonum ē sal. Et aũt sal euanuerit: in q̃ diet? Neq; i terrā neq; i sterqliniũ utile ē: sz foras mittet. Qui habet aures audiēdi audiat. XV

Erant aũt appropinq̃ntes ei publicani t peccatores vt audirēt illũ. Et murmurabãt pharisei t scribe dicētes: q2 hic peccatores recipit t mãducat cũ illis. Et ait ad illos parabolã istã dicēs. Quis ex vobis homo q habet cētũ oues: t ñ pdiderit vnã ex illis: nõne dimittit nonagintanouē i deserto: t vadit ad illam q̃ perierat donec inueniat eã? Et cũ inuenerit eã: iponit in humeros suos gaudens: t veniēs domũ. Quocat amicos t vicinos dicēs illis. Cõgratulamĩ mihi: q2 ĩueni ouez meã q̃ perierat. Dico vobis q; ita gaudiũ erit in celo sup vno peccatore pēitētiã agente: q̃z supra nonagintanouē iust⁹ q nõ ĩdigēt pnia. Aut q̃ mlier hñs drachmas decē: si pdiderit drachmaz vnã: nõne accēdit lucernã t euertit domuz t q̃rit diligenter dõec inueniat eã? Et cũ inuenerit: vocat amicas t vicinas dicēs. Cõgratulamĩ mihi: q2 ĩueni drachmã quã pdiderã. Ita dico vobis: gaudiuz erit cozã ãgelis dei sup vno peccatore pñiaz agēte. Ait aũt. Hõ quidaz habuit duos filios: t dixit adolescẽtioz ex illꝝ pri. Pater: da mihi portionem substãtie q̃ me cõtigit. Et diuisit illꝝ substãtiã. Et nõ post multos dies: cõgregatis oĩb⁹ adolescẽtioz filius pegre pfectus ē i regionẽ lõginquã t ibi dissipauit substãtiam suã viuẽdo luxuriose. Et p⁹ q̃z oĩa consumasset: fcã ē fames valida i regione illa: t ipe cepit egẽ. Et abijt t adhesit vni ciuiũ regiõis illi⁹: t misit illũ i villã suã vt pascẽt porcos. Et cupiebat iplere ventrẽ suũ de siliqs quas porci manducabãt: t nemo illi dabat. In se aũt reuersus dixit. Quãti mercẽnarij i domo pris mei abũdant panib⁹: ego aũt hic fame pereo. Surgã t ibo ad prem meũ t dicã ei. Pr peccaui i celum t coram te: nã ñ sũ dign⁹ vocari filius tu⁹: fac me sicut vnũ de mercẽnarijs tuis. Et surgens venit ad patrẽ suũ. Cũ aũt adhuc longe eēt: vidit illũ pr ipi⁹: t mĩa motus est: t accurrẽs cecidit sup collũ eius: t osculatus ē eũ. Dixitq; ei filꝰ. Pr peccaui i celuz t cozã te: iam ñ sũ dign⁹ vocari filius tu⁹. Dixit aũt pr ad seruos suos. Cito pferte stolã pmã: t ĩduite illũ: t date ãnulum i manu ei⁹: t calciamenta in pedes ei⁹: t adducite vitulũ saginatũ t occidite: t mãducem⁹ t epulemur: q2 hic filꝰ me⁹ mortuus erat: t reuixit: perierat: t ĩuent⁹ ē. Et cepunt epulari. Erat aũt filꝰ ei⁹ senioz in agro. Et cũ veniret t approp̃quaret domui audiuit symphoniã t choz: t vocauit vnũ de puis: t ĩterrogauit qd hec eēnt. Isq; dixit illi. Fr tu⁹ venit: t occidit pr tu⁹ vitulũ saginatũ: q2 saluũ illum recepit. Indignat⁹ ē aũt t nolebat ĩtroire. Pr ergo illi⁹ egressus cepit rogare illũ. At ille rñdens dixit pri suo. Ece tot annis ſuio tibi: t nũq̃z mandatũ tuũ pteriui: t nũq̃z dedisti mihi hedũ vt cũ amicis meis epularer. Sz postq̃z filꝰ tu⁹ hic q deuozauit substãtiã suã cũ meretricib⁹ venit: occidisti illi vitulũ saginatũ. At ipe dixit illi. Fili tu sp mecũ es: t oĩa mea tua sũt. Epulari aũt t gaudere oportebat: q2 fr tuus hic mortu⁹ erat t reuixit: perierat t ĩuẽt⁹ ē. XVI

Dicebat aũt t ad discipulos suos. Hõ qdã erat diues q hẽbat villicũ: t hic diffamatus ē apud illũ: quasi dissipasset bona illi⁹. Et vocauit illũ: t ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rõez villicatiõis tue. Jã. n. ñ poteris villicare. Ait aũt villic⁹ intra se. Quid faciã: q2 dñs meus aufert a me villicationẽ? Fodere ñ valeo: mendicare erubesco. Scio qd faciã: vt cũ amot⁹ fuero a villicatione: recipiãt me i domos suas. Cõuocatis itaq; singulis debitozib⁹ dñi sui: dicebat pmo. Quantũ debes dño meo? At ille dixit. Centuz cados olei. Dixitq; illi. Accipe cautionẽ tuã: t sede cito scribe gnquaginta. Deinde alio dixit. Tu vo quantũ debes? Qui ait centũ chozos tritici. Ait illi. Accipe lras tuas: t scribe octoginta. Et laudauit dns villicũ inigtatis: q2 prudẽter fecisset: q2 filij hui⁹ seculi prudẽtioz filijs lucis i generatiõe sua sũt. Et ego vobis dico. Facite vob amicos de mãmona inigtatis: vt cũ defeceritis: recipiant vos i eẽna tabernacula. Qui fidelis ē in minimo: t i maiozi fidelis ē: t q in modico iniqu⁹ ē t in maiozi iniqu⁹ est. Si ergo i iniquo mãmona fidelis ñ fuistis: qõ vez est qs credet vobis? Et si in alieno fideles ñ fuistis: qõ vr̃m est qs dabit vobis. Nemo seru⁹ põt duob⁹ dñis seruire. Aut enim vnũ odiet: t alterũ diliget: aut: vni adherebit: t alterũ ptẽnet. Nõ potestis deo seruire t mãmone. Audiebãt aũt oĩa hec pharisei q erãt auari: t deridebant illũ. Et ait illis. Vos estis q iustificatis vos cozam hõib⁹: deus autez nouit cozda vra. Quz qõ hõib⁹ altũ est: abhoiatio ē apud deũ. Lex t pphe vsq; ad iohãnem: ex eo rẽgnũ dei euãgelizatur: t oĩs in illũ vim facit. Facilꝰ est autẽ celuz t tram pterire: q̃z de lege vnũ apicem cadere. Omis qui dimittit vxozẽ suam t alterã ducit: mechatur: t qui dimissã a viro ducit mechat. Homo qdam erat diues q induebatur purpura t bysso: t epulabat quotidie splendide. Et erat qdam mẽdicus noie laçarus q iacebat ad ianuam ei⁹ vlceri b⁹ plenus cupiẽs saturari de micis q̃ cadebãt de mẽsa diuitis: t nemo illi dabat. Sz t canes veniebant: t lingebant vlcera eius. Factum est autem vt moreretur mendic⁹: t portaretur ab angelis in sinum abrahe. Mortu⁹ est autem t diues: t sepult⁹ ē in inferno. Eleuans autez oculos suos cũ esset i tormentis: vidit abraham a longe t laçarum in sinu eius: t ipe clamans dixit. Pater abraham miserere mei: t mitte laçarum vt intinguat extremuz digiti sui in aquam: vt refrigeret linguam meaz: quia crucioz in hac flãma. Et dixit illi abraham. Fili recozdare quia recepisti bona in vita tua: t laçarus similiter mala. Nunc autem hic consolat⁹: tu vero cruciaris. Et in bis omnibus inter nos t vos chaos magnum firmatum ē: vt hi qui volũt

hinc trāsire ad vos nō possit: neq; inde huc transmeare. Et ait. Rogo ergo te pr vt mittas eum in domū pris mei. Habeo .n. quinq; frēs: vt testetur illis: ne z ipsi veniāt in hūc locū tormētor. Et ait illi abrahā. Habent moysē z pphetas audiant illos. At ille dixit. Nō pater abrahaz: sed si qs ex mortuis ierit ad eos: pniam agēt. Ait aūt illi. Si moysen: z pphetas nō audiunt: neq; si qs ex mortuis resurrexerit credent. XVII

Et ait ad discipulos suos. Impossibile ē vt nō veniāt scādala. Ue aūt illi p quez veniūt. Utilē ē illi si lapis molaris ipōat circa collum eius: z pjciat mare: q̄ vt scādalizet vnū de pusillis istis. Attendite vob. Si peccauerit in te frēm tuū: increpa illū: z si pnīaz egerit dimitte illi. Et si septies in die peccauerit in te: z septies in die conuersus fuerit ad te dicēs: pēnitet me: dimitte illi. Et dixerūt apli dño adauge nobis fidē. Dixit aut dñs. Si habueritis fidē sicut granū sinapis dicetis huic arbori morō: eradicare: z trāsplātare in mare: z obediet vobis. Quis aūt vrm hīs seruum arātē aut pascētē boues q regresso de agro dicat illi statī trāsi: z recūbe: z nō dicit: para q̄ cenem: z pcinge te: z ministra mihi dōec māducē: z bibā: z p hec tu māducabis: z bibes? Nūqd grāz habet seruo illi: q2 fecit q̄ ei ipaurat? Non puto. Sic z vos cū feceritis oīa q̄ pcepta sūt vobis dicite seruī inutiles sum. Nō debuim facere fecimus. Et factū ē: dū iret in hīm trāsibat p mediam samariam: z galileā. Et cū ingrederet q̄dā castellū occurrerūt ei decē viri leprosi. Qui steterūt a lōge z leuauerūt vocē dicētes. Jhu preceptor: miserē nri. Quos vt vidit: dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factū ē: dū irēt: mūdati sūt. Unus aūt ex illis vt vidit: q2 mūdat est: regressus ē cū magna voce magnificās deū. Et cecidit in faciē ante pedes ei: grās agēs. Et hic erat samaritan. Rn dēs aūt ihs dixit. Nōne decē mundati sūt? Et nouem vbi sūt? Nō ē inuent qui rediret: z daret glām deo nisi h alienigena. Et ait illi. Surge vade: qa fides tua te saluū fecit. Interrogat aūt a phariseis q̄n venit regnū dei: rndens eis dixit. Nō veniet regnū dei cū obseruatione: neq; dicēt ecce hic aut ecce illic. Ecce .n. regnū dei intra vos est. Et ait ad discipulos suos. Uenient dies q̄n desideretis videre vnū diē filii hōis z nō videbitis. Et dicēt vob. Ecce hic: z ecce illic. Nolite ire: neq; sectemini. Nā sicut fulgur coruscans de sub celo: in ea que sub celo st fulget: ita erit filius hōis in die sua. Primum aūt oz illū multa pati: z reprobari a generatione hac. Et sicut factū ē in diebus noe: ita erit z in diebus filij hōis. Edebant z bibebāt: vxores ducebāt: z dabāt ad nuptias: vsq; in diez q̄ intrauit noe in archā: z venit diluuiū z pdidit oēs. Silr sicut factū ē in diebus loth. Edebāt z bibebāt: emebāt z vendebāt: plātabāt z edificabant: qua die aūt exijt loth a sodomis: pluit ignem z sulphur de celo: z oēs perdidit. Scōm hec erit qua die filius hōis revelabit. In illa hora qui fuerit in tecto z vasa ei in domo: ne descendat tollere illa: z q in agro silr nō redeat retro. Memores estote vxoris loth. Quicūq; q̄sierit aiam suā saluā facere perdet illa. Et qcūq; perdiderit illā: viuificabit eā. Dico vobis in illa nocte erūt duo in lecto vno: vnus assumet z alt relinq̄t. Due erūt molētes in vnū: vna assumet z altera relinq̄t. Duo in agro: vn assumet z alt relinq̄t. Rndētes dicūt illi. Ubi dne? Qui dixit illis. Ubicūq; fuerit corp illuc congregabūt z aquile. XVIII

Dicebat aūt z parabolaz ad illos quōz oz sp orare z nō deficere: dicēs. Judex quidam erat in q̄dam ciuitate: q deū nō timebat: z hoiem nō reuerebat. Uidua aūt q̄dā erat in ciuitate illa: z veniebat ad eū dicēs. Uindica me de aduersario meo. Et nolebat p multū tps. Post hec aūt dixit intra se. Et si deū nō timeo nec hoiem reueror: tn q2 molesta ē mihi hec vidua vindicabo illā: ne in nouissimo veniēs suggillet me. Ait aūt dns. Audite qd iudex iniquitat dicit. Deus aūt nō faciet vindictā elector suor clamātium ad se die ac nocte: z patientiā hēbit in illis? Dico aūt vobis: q2 cito faciet vindictā illor. Uerūtamē filius hōis veniens: putas inueniet fidem in tra? Dixit aūt z ad quosdā q in se cōfidebāt tāq; iusti z aspernabātur ceteros: parabolā istā dicens. Duo hoies ascēdebāt in tēplū vt orarēt: vn phariseus z alter publican. Pharisetus stās hec apō se orabat. Deus gras ago tibi: q2 n sū sic ceteri homines: raptores: iusti: adulteri: velut et h publican. Jeiuno bis in sabbato: decimas do oīum q̄ possideo. Et publican a longe stās nolebat nec oculos ad celū leuare: sed pcutiebat pectus suū dicēs. Deus ppitius esto mihi peccatori. Dico vobis descēdit h iustificat in domū suā ab illo: q2 oīs q se exaltat humiliabit: z q se humiliat exaltabit. Afferebāt aūt ad eū z infātes: vt eos tangeret. Nō cū viderēt discipuli increpabāt illos. Jhs aūt vocās illos dixit. Sinite pueros venire ad me: z nolite vetare eos. Talium est enī regnū dei. Amē dico vobis: q cunq; nō acceperit regnū dei sicut puer: nō intrabit in illud. Et interrogauit eū q̄daz princeps dicēs. Magr bone quid faciēs vitā eternā possidebo? Dixit aūt ei ihs. Quid me dicis bonū? Nemo bonus nisi sol deus. Mandata nosti. Non occides nō mechaberis: nō furtū facies: nō falsū testimonium dices: honora patrem tuū z matrem tuā. Qui ait. Hec oīa custodiui a iuuētute mea. Quo audito ihs: ait ei. Adhuc vnū tibi deest. Oīa q̄cūq; hēs vende z da paupib: z hēbis thesaurū in celo: z veni sequre me. Quis ille auditis contristatus est: q2 diues erat valde. Uidens aūt ihs illū tristez factū dixit. Quā difficile qui pecunias habent in regnū dei introbūt. Facilius ē enī camelū per foramē acus trāsire: q̄ diuitē intrare in regnum dei. Et dixerūt q audiebant. Et quis potest saluus fieri? Ait illis. Que impossibilia sunt apud hoies: possibilia sunt apud deū. Ait aūt petrus. Ecce nos dimisim oīa

ꝛ secuti sum⁹ te. Qui dixit eis. Amē dico vob: nemo ē q reliqt domū aut pentes: aut frēs aut vxorem aut filios ꝓpt̄ regnū dei: ꝛ ñ recipiat multo plura ī hoc tpe: ꝛ in seculo futuro vitā eternā. Assumpsit āt ihs duodecī: ꝛ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: ꝛ ꝯsumabūt oia q̄ scripta sūt p̄ ꝓphetas de filio hōis. Tradet̄. n. gentibus: ꝛ illudet̄: ꝛ flagellabit̄ ꝛ ꝯspuet̄: ꝛ postq̄ flagellauerīt occidēt eū: ꝛ die ter̄tia rsurget. Et ipi nihil hoꝝ intellexerūt. Et erat v̄bū istud abscōditū ab eis: ꝛ nō intelligebant q̄ dicebāt. Factū est āt cū appꝛopinq̄ret hiericho: cecus q̄dam sedebat sec⁹ viā mēdicās. Et cū audiret turbā ptereūtē: iterrogabat qd hēret. Dixerūt āt ei: q̄ ihs naçaren⁹ transiret. Et clamauit dicēs. Ihu fili dauid miserere mei. Et q ꝓibāt increpabant eū vt taceret. Ipe v̄o multo magis clamabat fili dauid miserē mei. Stans aūt ihus iussit illū adduci ad se. Et cū appꝛopinquasset: interrogauit illū dicēs. Quid tibi vis faciā? At ille dixit. Dñe vt videā. Et ihesus dixit ei. Respice. Fides tua te saluū fecit. Et confestī vidit: ꝛ seq̄batur illum magnificans deū. Et omnis plebs vt vidit: dedit laudem deo.

XIX

Et ingressus pābulabat hiericho. Et ecce vir noīe çache⁹: ꝛ hic ꝓnceps erat publicanoꝝ: ꝛ ipe diues. Et querebat videre ihm quis eēt ꝛ non poterat ꝓ turba: ga statura pusill⁹ erat. Et ꝓcurrēs ascendit ī arboꝛē sycomoꝝ vt videret eū: q̄ ide erat trāsitur⁹. Et cuz vēisset ad locū: suspiciens ihus vidit illū: ꝛ dixit ad euz. Zachee festinās descende: q̄ hodie ī domo tua opoꝛtet me manere. Et festinās descēdit: ꝛ excepit illū gaudēs. Et cum viderent oēs murmurabāt dicentes q̄ ad hoīem peccatoꝛē diuertisset. Stās aūt çache⁹ dixit ad ihum. Ecce dimidium bonoꝝ meoꝝ dñe do paupib⁹: ꝛ si q̄d alicuī defraudaui reddo q̄druplū. Ait ihes⁹ ad eū. Quia hodie salus domui huic facta est: eo q ꝛ ipe filius sit abꝛahe. Venit. n. filius hois q̄rē ꝛ saluum facē q̄ pierat. Hec illi audiētib⁹ adijciens dixit pabolā: eo q esset ꝓpe ir'm: ꝛ q̄ existimarent q cōfestī regnū dei māifestaret. Dixit g̃. Hō q̄dā nobilis abijt ī regionē lōgiquā accipe sibi regnū: ꝛ reuerti. Vocatis aūt decē seruis suis: dedit eis decez mnas: ꝛ ait ad illos. Negociami dū venio. Ciues aūt ei⁹ oderant eū: ꝛ miserūt legationē post illū dicētes. Nolum⁹ hūc regnare sup nos. Et factū est vt rediret accepto regno: ꝛ iussit vocari ſuos q̄bus dedit pecūiā: vt sciret quātū q̄sq̄ negociat⁹ eēt. Venit aūt ꝑm⁹ dicēs. Dñe mna tua decē mnas acq̄siuit. Et ait illi. Euge bōe ſue: q̄ in modico fuisti fidelis: eris potestatē hñs supꝛa decem ciuitates. Et alt̄ vēit dicēs. Dñe mna tua fecē quimq̄ mnas. Et huic ait. Et tu esto sup q̄nq̄ ciuitates. Et alt̄ venit dicēs. Dñe ecce mna tua quā habui repositā in sudario. Timui. n. te: q̄ hō auster⁹ es: tollis q̄ nō posuisti: ꝛ metis q̄ non seminasti. Dixit ei. De oꝛe tuo te iudico serue neq̄.

Sciebas q ego hō austerꝛ sum: tollēs q̄ nō posui: ꝛ metēs q̄ ñ seminaui. Et q̄re ñ dedisti pecuniam meā ad mēsā: ꝛ ego veniēs cū vsuris vtiq̄ exegissē illud. Et astantib⁹ dixit. Auferte ab illo mnā ꝛ date illi q decē mnas hz. Et dixerūt ei. Dñe: hz decē mnas. Dico āt vobis: q'oi hñti dabitur ꝛ abūdabit: ab eo āt qui ñ hz: ꝛ q̄ hz auferetur ab eo. Uerūtn̄ inimicos meos illos qui noluerunt me regnare sup se adducite huc: ꝛ interficite añ me. Et his dictis ꝓcedebat ascēdens hierosolymā. Et factū est cū appꝛopiquasset ad betphage ꝛ bethaniā ad montē qui vocat⁹ oliueti: misit duos discipulos suos dicēs. Ite in castellū q̄ vos est. In q̄ introeūtes: inuenietis pullū asine alligatū: cui nemo vnq̄ hoīum sedit. Soluite illū ꝛ adducite. Et si quis vos interrogauerit quare soluitis: sic dicetis ei. Quia dñs opam eius desiderat. Abierūt āt qui missi erāt: ꝛ inuenerunt sicut dixit illis stantē pullū. Soluentib⁹ āt illis pullū dixerunt dñi ei⁹ ad illos. Quid soluitis pullū? At illi dixerūt. Quia dñs eū necessariū hz. Et duxerūt illū ad ihm. Et iactantes vestimēta sua supꝛa pullum: iposuerūt ihm. Eunte āt illo substernebant vestimēta sua in via. Et cū appꝛopiquaret iā ad descensū montis olieti: ceperūt oēs turbe descēdentiū gaudētes laudare deū voce magna super oīb⁹ quas viderāt virtutibus dicētes. Benedict⁹ q vēit rex ī noīe dñi: pax ī celo: ꝛ glia ī excelsis. Et quidā phariseoꝝ ꝺ turbis dixerūt ad illū. Magr̄ increpa discipulos tuos. Quib⁹ ipe ait. Dico vobis q ꝛ si hi tacuerint: lapides clamabūt. Et vt appꝛopinquauit: videns ciuitatē: fleuit sup illā. dicens. Quia si cognouisses ꝛ tu. Et quidē ī hac die tua q̄ ad pacē tibi: nūc āt absc̄dita sūt ab oculis tuis. Quia veniēt dies ī te: ꝛ circūdabūt te inimici tui vallo: ꝛ circūdabūt te: ꝛ coangustabūt te vndiq̄: ꝛ ad t̄ram ꝓsternēt te: ꝛ filios tuos qui in te sūt: ꝛ ñ relinquēt ī te lapidē sup lapidē: eo q nō cognoueris tp̄s visitatiōis tue. Et ingressus ī tēplum cepit eijcere vēdētes ꝛ emētes: dicēs illis. Scriptum ē: q̄ dom⁹ mea dom⁹ oꝝonis ē. Vos āt fecist⁹ illā spelūcam latronū. Et erat docēs quotidie in tēplo. Principes āt sacerdotū ꝛ scribe ꝛ ꝓncipes plebis q̄rebāt illū pdere: ꝛ ñ inueniebāt qd facerēt illi. Omis. n. ppl's suspensus erat audiens illū.

XX

Et factū est: ī vna dieꝝ docēte illo ppl'm ī templo ꝛ euangeliçante cōuenerūt ꝓncipes sacerdotū ꝛ scribe cuz senioꝛib⁹: ꝛ aiūt dicētes ad illū. Dic nobis ī qua ptāte hec facis. Aut q̄s ē qui dedit tibi hāc ptātē? Rñdens āt ihs dixit ad illos. Interrogabo vos ꝛ ego vnū verbum. Rñdete mihi. Baptismū iohānis de celo erat: an ex hoīb⁹? At illi cogitabāt ītra se dicētes. Q̄z si dixerim⁹ de celo dicet. Quare g̃ nō credidistis illi? Si āt dixerim⁹ ex hōib⁹: plebs vniuersa lapidabit nos. Certi. n. sē iohānem ꝓphām eē. Et rñderūt se nescire vñ eēt. Et ihs ait illi. Neq̄ ego dico vobis ī q̄ ptāte hec facio. Cepit āt dicere ad

plebē pabolā hāc. Hō qdā plantauit vineā: z lo
cauit eā colonis: z ipe pegre fuit mult; tpib⁹. Et ī
tpe illo misit ad cultores serui: vt de fructu vine
darent illi. Qui cesū dimiserūt eū ianē. Et addi-
dit alterū serui mittere. Illi aūt hūc q; cedētes:
z afficietes cōtumelia: dimiserūt ianē. Et addidit
tertiū mittē: q z illuz vulnerantes eiecerūt. Dixit
āt dñs vinee. Quid faciā? Mittā filiū meū dilec
tum: forsitā cuz hūc viderit verebūt. Quē cū vi-
dissent colōi: cogitauerūt ītra se dicētes. Hic est
heres. Occidam⁹ illum: vt nra fiat hereditas. Et
eiectū illū extra vineā occiderūt. Quid ḡ faciat il
lis dñs vinee? Uiet z pdet colonos istos z dabit
vineaz alijs. Quo audito dixerūt illi. Absit. Ille
aūt aspiciēs eos ait. Quid ē ḡ h̄ qd scriptū ē? lapi
dē quē reprobauerūt edificantes h̄ fact⁹ ē ī caput
anguli. Omis qui ceciderit supza illū lapidē ꝯquas
sabit: supza quē aūt ceciderit ꝯminuet illū. Et q̄-
rebant pncipes sacerdotū: z scribe mittē ī illum
man⁹ illa hora: z timuerūt pplm. Cognouerūt n.
q ad ipos dixerit sititudinē hāc. Et obseruantes
miserūt isidiatores q se iustos simularent vt ca-
perēt eum ī pmōe: z traderēt illū pncipatui: z po
testati pſidis. Et iterrogauerūt eū dicētes. Magr̄
scimus: qz recte dicis z doces: z nō accipis psonā
sz viā dei ī veritate doces. Licet nob tributū dare
cesari: an nō? Cōsideras aūt dolū illoz dixit ad
eos. Quid me temptat⁹? Ostēdite mihi denariū.
Cui⁹ bēt imaginē: z iscriptionē? Rndētes dixerūt
Cesar⁹. Et ait illis. Reddite ḡ q̄ sūt cesar⁹ cesari: z
q̄ sē dei deo. Et n̄ potuerūt verbū ei⁹ reprhēdē coz̄
plebe: z mirati ī rnſo ei⁹ tacuerūt. Accesserūt āt q
dā saduceoz q negant eē resurrectionē: z iterro-
gauerūt eū dicētes. Magr̄ moyses scripsit nobis:
si frater alicui⁹ moztu⁹ fuerit hns vxorē: z h̄ sine
liberis fuerit: vt accipiat eam frat⁹ ei⁹ vxorē: z sus
citet semē frī suo. Septē ḡ frēs erāt: z pm⁹ accepit
vxorē: z moztu⁹ ē sine filijs. Et sequēs accepit il
lā: z ipe moztu⁹ ē sine filio. Et ēti⁹ accepit illā: sili
ter z oēs septē: z nō fliq̄runt semē: z moztui sunt.
Nouissime oīum moztua ē: z mulier. In resur-
rectione ḡ cui⁹ eoz erit vxor? Sigdē septē habue
rūt eā vxorē. Et ait illis ihs. Filij hui⁹ seculi nu
būt: z tradūt ad nuptias: illi vo q digni hēbunt
seculo illo: z resurrectōe ex moztuis: neq; nubent
neq; ducēt vxores: neq; vltra mori poterūt. Eq̄-
les. n. angelis sūt z filij sūt dei: cū sint filij resurrec
tōis. Qz vo resurgāt moztui: z moyses oñdit se-
cus rubū: sic dicit dñm deū abzahā z deū isaac z
deū iacob. Deus āt nō ē moztuoz sz viuoz. Oēs enī
viuūt ei. Rndētes āt gdam scriba⁹ dixerunt ei.
Magr̄ bñ dixisti. Et ampli⁹ nō audiebāt eū qcq̄ in
terrogare. Dixit āt ad illos. Quō dicūt christū fi
liū ee dauid: z ipe dauid die ī libzo psalmoz: dix
dñs dño meo sede a dextris meis: donec ponaz
inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Dauid ḡ dñm
illū vocat: z quō fili⁹ ei⁹ ē? Audiēte āt oi pplo dixit
discipulis suis. Attēdite a scribis q volūt ābula
re ī stolis: z amāt salutatōes ī foro: z pmas cathe
dras ī synagogis: z pmos discubit⁹ in conuiuijs.
Qui deuozāt domos viduaz: simulātes longaz
oronem. Hi accipiēt dānatōez maioē. XXI

Respiciēs aūt vidit eos q mittebāt mune
ra sua ī gazophylatiū diuites. Uidit āt
z quādā viduā paupculā mittētem era
miuta duo. Et dixit. Uere dico vobis: qz vidua
h̄ paup plus q̄ oēs misit. Nā oēs hi ex abūdanti
sibi miserūt ī munera dei: hec aūt ex eo qō deest
illi oēm victū suū quē habuit misit. Et gbusdam
dicentib⁹ de tēplo q bonis lapidib⁹: z donis oz-
natū eēt dixit. Hec q̄ videtis: veniēt dies ī q̄b⁹ nō
relinq̄t lapis supza lapidē q nō destruat. Interro-
gauerūt āt illū dicētes. Preceptor qn̄ hec erūt: z
qō signū cū fieri incipiēt? Qui dixit. Uidete ne se-
ducamī. Multi. n. veniēt ī noie meo dicentes ga
ego sū: z tps appzopinq̄uit. Nolite ire p eos. Cū
āt audieritis plia z seditōes. Nolite trēri. Oport
tet pmū hec fieri: sz nōdū statī finis. Tūc dicebat
illr. Surget gēs ō gētē: z regnū aduersus regnū: z
tremot⁹ magni erūt p loca: z pestilētie z fames ter
rozesq; de celo: z signa magna erūt. Sz añ h̄ oīa
initiēt vobis man⁹ suas: z psequnt: tradētes ī syna
gogas z custodias: trahētes ad reges z pſides pp
nomē meū. Abōtiget āt vob ī testimoniū. Ponite
ḡ ī cozdib⁹ vris n̄ pmeditari quēadmodū rndea
tis. Ego. n. dabo vob os z sapiaz: cui n̄ poterūt rsi
stere z ōdicere oēs aduersarij vri. Trademī aūt
a parētib⁹ z frib⁹ z cognatis z amicis: z mozte af-
ficiēt ex vob. Et eritis odio oīb⁹ hoib⁹ pp nomen
meū. Et capill⁹ ō capite vro n̄ pibit. In patiētia
vra possidebitis aīa vras. Cū āt videritis circūda
ri ab exercitu irlm: tunc scitote qz appzopinq̄uit
desolatio ei⁹. Tūc q ī iudea sūt fugiāt ad mōtes: et
q ī medio ei⁹ discedāt: z q ī regiōib⁹ n̄ ītrēt ī eā qz
dies vltōis hi sūt: vt impleāt oīa q̄ scripta sūt. Ue aūt
pgnātib⁹ z nutriētib⁹ ī illis dieb⁹. Erit. n. pssura ma
gna sup trā: z ira pplo huic. Et cadēt ī oze gladij:
z captiui ducēt ī oēs gētes. Et irlm calcabit a gē
tib⁹ donec impleāt tpa nationū. Et erūt signa ī sole
z luna z stellis: z ī tris pssura gētiū p confusiōe soni
tus maris z fluctuū: arescētib⁹ hoib⁹ p timoze z ex
pectatōe q̄ supueniēt vniuerso orbi. Nā virtutes
celoz mouebūt. Et tūc videbūt filiū hois veniē
tē ī nube cū ptāte magna z maiestate. His āt fieri
incipiētib⁹ respicite z leuate capita vra: qn̄ appzo
pinq̄t redēptio vra. Et dixit illr sititudinē. Uidete
ficulneā z oēs arbores: cū pducūt iā ex se fructū:
scitis qn̄ ppe ē estas. Ita vos cū videritis hec fie
ri: scitote qz ppe ē regnū dei. Amē dico vob: qn̄
n̄ pbibit generatio hec donec oīa fiāt. Celū z tra
trāsibūt: verba aūt mea n̄ trāsibūt. Attēdite āt vob
ne forte grauēt corda vra in crapula z ebrietate
z curis huius vite: z supueniat in vos repentina
dies illa. Laq̄s laqueus enim superueniet in oēs
qui sedent super faciē oīnis terre. Uigilate itaq;
omni tempore orātes: vt digni habeamī fugere

ista oĩa q̃ futura sĕt: z stare añ filiũ hõis. Erat autẽ diebus docens ī templo: noctibus vo exiens morabat in monte q vocat oliueti. Et oĩs ppls manicabat ad eũ in tẽplo audire eum. XXII

Approp̃inq̃bat ãt dies festꝰ açimoz q dr pasca. Et q̃rebãt p̃ncipes sacerdotũ z scribe quõ ihm interficerẽt: timebãt vo plebẽ. Intrauit ãt sathanas ī iudã q cognõinabat scharioth: vnũ de duodecim: z abijt: z locutꝰ est cũ p̃ncipibꝰ sacerdotũ z mgr̃atibus quẽadmodũ illũ traderet eis. Et gauisi sũt: z pacti sũ pecuniã illi dare. Et spopõdit. Et q̃rebat opoztunitatẽ: vt traderet illũ sine turbis. Uenit ãt dies açimoz: ī q̃ necesse erat occidi pasca. Et misit petrũ z iohãnez dicẽs. Euntes pate nobis pasca: vt mãducem. At illi dixerũt. Ubi vis pem? Et dixit ad eos. Ecce ītroeuntibꝰ vobis ī ciuitatẽ occurret vobis hõ qdam amphoz̃ aq̃ poztãs: sequimĩ eũ in domũ ī quam ītrat: z dicetis p̃fisamilias domꝰ. Dicit tibi mgr̃. Ubi est diuersoziũ vbi pasca cũ discipulis meis manducẽ. Et ipe oñdet vobis cenaculũ magnũ stratũ: z ibi pate. Euntes ãt ũenerũt: sicut dixit illꝭ z parauerũt pasca. Et cũ facta eẽt hoza discubuit z duodecim apli cuz eo. Et ait illis. Desiderio dsiderauī hoc pasca mãducaꝛ vobiscũ añq̃ patiar. Dico.n. vobis: q2 ex hinc nõ mãducabo illud: dõec impleatur ī regno dei. Et accepto calice gr̃as egit: z dixit. Accipite z diuidite ĩter vos. Dico.n. vobis q nõ bibã de gnãtiõe vitis: donec regnũ dei vẽiat. Et accepto pane gr̃as egit: z fregit: z dedit eis dicẽs: Hoc ẽ coꝛpꝰ meũ: qõ p vobis daẽ. Hoc facite ī meã cõmemozationẽ. Similit z calicẽ postq̃ cenauit dicẽs. Hic ẽ calix nouũ testm̃ ī sanguine meo: q p vobis fũdeẽ. Uerũtm̃ ecce manꝰ tradẽtis me mecũ ẽ ī mensa. Et gdẽ filiꝰ hois sm̃ qõ definitũ ẽ vadit. Uerũtm̃ ve hõi illi p quez tradeẽ. Et ipi ceperũt querere inẽ se: qs eẽt ex eis q hoc facturꝰ eẽt. Facta ẽ aũt: z cõtẽtio inter eos: qs eoꝝ videreẽ esse maioz. Dixit ãt eis. Reges gẽtiũ dñant eoꝝ z q ptãtem habẽt sup eos: bñfici vocãt. Uos aũt nõ sic. Sz q maioz ẽ in vobis fiat sicut minoz: z qui pcessoz ẽ sic mĩstratoz. Nã qs maioz ẽ: q recũbit: an q mĩstrat? Nonne q recũbit? Ego aũt in medio vrm sũ sicut q ministrat. Uos aũt estis q pmãsistis mecũ ī tẽptatiõibꝰ meis. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pr̃ meus regnũ: vt edatis z bibatis sup mensã meã ī regno meo: z sedeatis sup thzonos iudicantes duodecim tribꝰ isrl. Ait aũt dñs simõi. Simõ ecce sathanas expetiuit vos vt cribzaret sicut triticũ. Ego autẽ rogaui p te vt nõ deficiat fides tua. Et tu aliq̃n puersus: confirma frẽs tuos. Qui dixit ei. Dñe tecũ paratꝰ sũ: z in carcerẽ: z in moztẽ ire. Et ille dixit. Dico tibi petre: nõ cãtabit hodie gallꝰ: dõec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Quãdo misi vos sine sacculo z pera z calciamẽtis: nũquid aliqd õfuit vobis? At illi dixerunt. Nihil. Dixit ergo eis. Sed nũc q hz sacculũ tollat: silr̃ z peram. Et q nõ hz vẽdat tunicã suaz z emat gladiũ. Dico.n. vobis qm̃ adhuc hoc qõ scriptũ est oz ipleri in me. Et cũ iniqs deputatꝰ ẽ. Etenī ea q̃ sũt de me finẽ hñt. At illi dixerũt. Dñe: ecce duo gladij hic. At ille dixit eis. Satis est. Et egressus ibat hz psuetudinẽ in mõtẽ oliuaz. Secuti sũt ãt illũ z discipuli. Et cũ pueniss̃et ad locũ dixit illis. Orate: ne intretis in tẽptationẽ. Et ipe auulsus ẽ ab eis quãtũ iactꝰ ẽ lapidis: z positis genibꝰ orabat dicẽs. Pr̃: si vis transfer calicẽ istũ a me. Uerũtñ nõ mea volũtas: sed tua fiat. Appuit ãt illi angelꝰ de celo cõfoztãs eũ. Et factꝰ ī agonia plixꝰ orabat. Et factꝰ ẽ sudoz ei sicut gutte sãguinis decurrẽtis ī tram. Et cũ surrexiss̃et ab oratione z veniss̃et ad discipulos suos: ĩuenit eos dormiẽtes p tristicia. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite orate: ne ītretis in tẽptationem. Adhuc eo loquẽte: ecce turba: z q vocabaꝛ iudas vnꝰ de duodecim ãcedebat eos: z approp̃quauit ihu: vt oscularet eũ. Ihs ãt dixit illi. Iuda osculo filiũ hõis tradis? Uidẽtes ãt hi q circa ipm erant q̃ futuꝝ erat: dixerũt ei. Dñe: si pcutim ī gladio? Et pcussit vnꝰ ex illis ptũ p̃ncipis sacerdotũ: z ãputauit auriculã eiꝰ dextrã. Rñdens ãt ihs ait. Sinite vsq̃ huc. Et cũ tetigiss̃et auriculã eiꝰ sanauit eũ. Dixit ãt ihs ad eos q venerãt ad se p̃ncipes sacẽdotũ z mgr̃atus tẽpli z seniozes. Quasi ad latronẽ existis cũ gladijs z fustibꝰ. Cũ quotidie vobiscũ fuerī ī tẽplo: nõ extendistis manꝰ in me. Sed hec ẽ hoza vr̃a z ptãs tenebraz. Coõphendẽtes ãt eũ: duxerũt ad domũ p̃ncipis sacerdotũ: petrꝰ vo seq̃baẽ eũ a lõge. Accenso ãt igne ī medio atrij: z circũsedẽtibꝰ illis: erat petrꝰ ī medio eoꝝ. Quẽ cũ vidiss̃et ãcilla q̃dam sedẽtẽ ad lumẽ: z eũ fuiss̃et ītuita: dixit. Et hic cũ illo erat. At ille negauit eũ dicẽs. Mulier ñ noui illũ. Et pusillũ aliꝰ videns eũ dixit. Et tu de illis es. Petrꝰ vo ait. O hõ ñ sũ. Et ĩtuallo facto q̃i oze vniꝰ: aliꝰ q̃dã affirmabat dicẽs. Uere z hic cũ illo erat: nã z galileus ẽ. Et ait petrꝰ. O hõ nescio qd dicis. Et ptinuo adhuc illo loquẽte cãtauit gallꝰ. Et cõuersus dñs respexit petrũ. Et r̃cordatꝰ ẽ petrꝰ vbi dñs dixẽat: q2 pusq̃ gallꝰ cãtet: ter me negabis. Et egressus foras petrꝰ fleuit amar̃. Et viri q tenebãt illũ: illudebãt ei cedẽtes. Et velauerũt eũ: z pcutiebãt faciẽ eiꝰ. Et ĩrogauerũt eũ dicentes. Prophiça. Quis ẽ q te pcussit? Et alia multa blasphemãtes dicebãt ī euz. Et vt factꝰ ẽ dies: congregatꝰ sunt seniozes plebis z p̃ncipes sacerdotũ z scribe: z duxerũt illũ in cilium suum dicẽtes. Si tu es xps: dic nobis? Et ait illis. Si vobis dixero ñ credetis mihi: si ãt z ĩrogauero ñ rñdebitis mihi: neq̃ dimittetis. Ex hinc autez erit filius hõis sedẽs a dextris virtutis dei. Dixerũt ãt oẽs. Tu q̃ es filiꝰ deiꝰ? Qui ait. Uos dicitis: q2 ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium. Ipi enim audiuimus de ore eius XXIII

Et surgens oĩs multitudo eoꝝ duxerũt illũ ad pilatũ. Ceperunt ãt illũ accusare dicẽtes. Hũc ĩuenimus subuertentẽ gẽtes

nr̄am:z ꝓhibentē tributa dari cesari:z dicentē se xp̄m regez ee. Pilat⁹ āt iterrogauit eū dicēs. Tu es rex iudeoꝝ? At ille rn̄dens ait. Tu dicis. Ait āt pilatus ad ꝓncipes sacerdotū z turbas. Nihil inuenio cē in hoc hoīe. At illi īualescebāt dicētes. Cōmouit ppl̄m docens p̄ vniuersā iudeā īcipiēs a galilea vsq; huc. Pilat⁹ āt audiens galileā iterrogauit si hō galileus eēt. Et vt cognouit q; de herodis ptāte eēt: remisit eū ad herodē: q; z ipe hierosolymis erat illis dieb⁹. Herodes aūt viso ihu ganisus ē valde. Erat n. cupiēs ex ml̄to tpe videē eū eo q; audiret ml̄ta de eo: z spabat signū aliqō videri ab eo fieri. Inꝛrogabat āt eū multis ſmonib⁹. At ipe nihil illi rn̄debat. Stabāt āt ꝓncipes sacerdotū z scribe cōstanter accusātes eū. Spreuit āt illū herodes cū exercitu suo: z illusit indutum veste alba: ꝛmisit ad pilatum. Et facti sūt amici herodes z pilat⁹ i ipa die: nā antea inimici erāt ad īuicē. Pilatus āt cōuocatis ꝓncipib⁹ sacerdotum z mgr̄atib⁹ et plebe: dixit ad illos. Obtulistis mihi hūc hoīem: q̄i auertēt̄ē ppl̄m: z ecce ego coꝛā vobis ītrogās nullā cām̄ inuenio i hoīe isto: ex his i q̄b⁹ eū accusat⁹. Sed neq; herodes. Nam remisi vos ad illū: z ecce nihil dignū moꝛte actū est ei. Emēdatū ergo illū dimittā. Necesse āt hē bat dimittere eis p̄ die festū vnū. Exclamauit āt sil̄ vniuersa turba dicēs. Tolle hūc: z dimitte nobis barrabā. Qui erat ppt̄ seditionē quandā facta m̄ in ciuitate z homicidiū missus i carcerē. Iterū āt pilat⁹ locut⁹ ē ad eos: volens dimittere ihs. At illi succlamabāt dicētes. Crucifige: crucifige eū. Ille āt ītio dixit ad illos. Quid. n. mali fecit iste? Nullā cām̄ moꝛtis inuenio i eo. Coꝛripiā g̾ illum z dimittā. At illi īstabant vocib⁹ magnis postulātes vt crucifigeret̄: z īualescebāt voces eoꝝ. Et pilatus adiudicauit fieri petitionē eoꝝ. Dimisit aūt illis eū q; ppt̄ homicidiū z seditionē missus fuerat i carcerē quē petebāt. Ihm vo tradidit voluntati eoꝝ. Et cū ducerēt eū: apphēderunt simonē quēdā cyrenēsem venientē de villa: z ipposuerūt illi crucē poꝛtare post ihm. Seq̄bat āt illū ml̄ta turba ppl̄i z mulieꝛ: q; plāgebāt z lamētabāt eū. Conuersus āt ad illas ihs dixit. Filie irl̄m: nolite flere sup me: sz sup vosipas flete: z sup filios vr̄os. Quia ecce veniēt dies i q̄b⁹ dicent. Beati steriles: z vēt̄res q; nō genuerunt: z vbera q; nō lactauerūt. Tunc īcipiēt dicere mōtib⁹: cadite sup nos z collib⁹ opite nos. Quia si i viridi ligno hec faciunt i arido q̄d fiat. Ducebāt aūt z alij duo nequā cū eo: vt īficerēt. Et postq̄ venerūt i locū q; vocat⁹ caluarie: ibi crucifixerūt eū: z latrōes: vnū a dextris alterū a sinistris. Ihs aūt dicebat. Pr̄ dimitte illis. Nō. n. sciūt q̄d faciūt. Diuidētes vo vestimēta ei⁹ miserūt soꝛtes. Et stabat ppl̄s expectās: z deridebāt eū z ꝓncipes cū eis dicētes. Alios saluos fecit: se saluū faciat: si hic ē xp̄s dei electⁿ. Illudebāt aūt ei: z milites accedētes: z acetū offerētes ei dicentes. Si tu es rex iudeoꝝ: saluū te fac. Erat āt z suꝑscriptio scripta sup eum lr̄is grecis: z latinis: z hebraicis: hic ē rex iudeoꝝ. Unus āt de his q; pendebāt latronib⁹ blasphemabat eū dicēs. Si tu es xp̄s: saluū fac teipm̄ z nos. Rn̄dens āt alt̄ increpabat eū dicēs. Neq; tu times deū: q; in eadē dānatōe es. Et nos q̄dē iuste: nā digna factis ꝛcipim⁹. Hic vo nihil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Dñe: memēto mei cū veneris in regnū tuū. Et dixit illi ihs. Amē dico tibi hodie mecū eris i paradiso. Erat āt fere hoza sexta z tenebꝛe facte sūt in vniuersā tꝛaz vsq; in hozā nonā. Et obscurat⁹ ē sol: z velū tēpli scissū est mediū. Et clamās voce magna ihs ait. Pr̄: in manꝰ tuas cōmendo spīm meū. Et hec dicēs expirauit. Uidēs āt centurio q̄ factū fuerat: glificauit deū dicens. Uere hic hō iustus erat. Et oīs turba eoꝝ q; sil̄ aderant ad spectaculū istud: z videbant q̄ fiebāt: pcutientes pectoza sua reuertebant̄. Stabant āt oēs noti ei⁹ a longe: z mulieres q̄ secute eū erant a galilea hec videntes. Et ecce vir noīe ioseph qui erat decurio vir bonꝰ z iustus: hic n̄ ꝓsenserat ꝓsilio z actib⁹ eoꝝ: ab arimathia ciuitate iudee: qui expectabat z ipe regnum dei. Hic accessit ad pilatum z petiit coꝛpus ihu z depositū īuoluit i syndone: z posuit eū in monumento excisō i q̄ nōdum q̄sqū posit⁹ fuerat. Et dies erat pascheues: z sabbatū illucescebat. Subsecute āt mulieres q̄ cum eo venerāt de galilea viderūt monumētum: z quēadmodū positus erat coꝛpⁿ ei⁹: z reuertētes pauerūt aromata z vnguēta: z sabbato q̄dē silluerūt scōz mādatū. XXIIII

Una āt sabbati valde dilucl̄o venerūt ad monumētū poꝛtātes q̄ pauerāt aromata: z īuenerūt lapidē reuolutū a monumēto: z īgresse n̄ īuenerūt coꝛpⁿ dn̄i ihu. Et fcm̄ ē dū mēte ꝓsternate eēnt ō isto: ecce duo viri steterūt sec⁹ illas i veste fulgēti. Cū timerēt āt z decliarēt vultū i trā dixerūt ad illas. Quid q̄ritis: viuētez cū moꝛtuis? Nō ē hic: sed surrexit. Recoꝛdamī q̄liter locut⁹ ē vobis: cū adhuc i galilea eēt dicēs. Quz oz filiū hōis tradi i manꝰ hoīum pctoꝝ z crucifigi: z die ītia resurgē. Et recoꝛdate sūt verboꝝ ei⁹: z regresse a monumēto nūciauerūt hec oīa illi vndecim: z ceteis oīb⁹. Erat āt maria magdalene z iohāna: z maria iacobi: z cete q̄ cū eis erāt q̄ dicebāt ad apostolos hec. Et visa sūt añ illos sicut deliramētū vba ista: z nō crediderunt illis. Petr⁹ āt surgēs cucurrit ad monumentū: z pcūbēs vidit lītheamīa sola posita: z abijt secū mirans q̄ fcm̄ fuerat. Et ecce duo ex illis ibāt ipa die in castellū q̄ erat i spacio stadioꝝ sexaginta ab hierusalem noīe emaus: z ipi loq̄bātur ad īuicem de his oīb⁹ q̄ acciderāt. Et factū est dum fabularēt̄: z secum q̄rerēt: z ipe ihs appꝛopiquās ibat cū illis. Oculi āt illoꝝ tenebātur: ne eū agnoscerēt. Et ait ad illos. Qui sunt hi ſmones quos cōfertis ad īuicez ambulantes: z estis tristes? Et respondēs vn⁹ cui nomen cleopbas: dixit ei. Tu solus peregrinus es in irl̄m: z nō cognouisti que facta sūt i illa his

dieb⁹. Quib⁹ ille dixit. Que. Et dixerũt de ihesu
naçareno q̃ fuit vir ꝓpheta: potens in ope ⁊ ꝓmo
ne: coꝝ deo ⁊ oĩ populo. Et quõ eũ tradiderunt
sũmi sacerdotes ⁊ ꝓncipes nr̃i ĩ dãnationẽ mor
tis: ⁊ crucifixerũt eũ. Nos aũt sperabam⁹: q̃ ⁊ ipe
ẽt redẽptur⁹ isr̃l. Et nũc sup hec oĩa tertia dies ẽ
hodie: q̃ hec facta sunt. Sed ⁊ mulieres quedã ex
nr̃is terruerũt nos: que ante lucẽ fuerũt ad mõu
mẽtuz: ⁊ nõ inuẽto coꝝpore eius: venerũt dicẽtes
se etiam visionẽ angeloꝝ vidisse: q̃ dicũt eũ vi
uere. Et abierũt quidam ex nr̃is ad mõumẽtum
⁊ ita inuenerũt sicut mulieres dixerũt: ipsũ vero
nõ inuenerũt. Et ipe dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi
coꝛde ad credẽdũ in oĩb⁹ que locuti sũt ꝓphete.
Nõne hec opoꝛtuit pati xp̃m ⁊ ita intrare in glo
riam suã? Et incipiẽs a moyse ⁊ oĩb⁹ ꝓphetis: in
terpꝛetabat̃ illis ĩ oĩbus scripturis q̃ de ipo erãt.
Et appꝛopinquauerũt castello q̃ ibãt: ⁊ ipse se fin
xit lõgius ire. Et coegerũt illũ dicentes. Mane
nobiscũ: qm̃ aduespascit: ⁊ inclinata ẽ iaz dies. Et
intrauit cũ illis. Et factũ est dũ recũberet cuz eis:
accepit panem ⁊ bñdixit ac fregit: ⁊ poꝛrigebat il
lis. Et aperti sũt oculi coꝝ ⁊ cognouerũt eum. Et
ipse euanuit ex oculis eoꝝ. Et dixerũt ad inuicẽ.
Nõne coꝝ nr̃m ardens erat in nobis dũ loq̃reꝛ
in via: ⁊ apiret nobis scipturas? Et surgẽtes eadẽ
hoꝛa regressi sunt in ir̃m: ⁊ inuenerũt ꝯgregatos
vndecim: ⁊ eos q̃ cũ illis erant dicentes q̃ surrexit
dñs vere: ⁊ apparuit simoni. Et ipi narrabãt que
gesta erãt ĩ via: ⁊ quõ cognouerunt eũ ĩ fractiõe
panis. Dũ autẽ hec loquũt̃: stetit ihesus ĩ medio
eoꝝ ⁊ dixit. Pax vobis. Ego sũ: nolite timẽ. Cõ
turbati vero ⁊ ꝺterriti estimabant se spiritũ vidẽ.
Et dixit eis. Quid turbati estis: ⁊ cogitationes as
cẽdunt ĩ coꝛda vestra? Videte man⁹ meas ⁊ pe
des: quia ego ipse sum. Palpate ⁊ videte: q̃ spi
ritus carnem: ⁊ ossa nõ hẽt sicut me videtis habẽ.
Et cũ hec dixisset: oñdit eis manus ⁊ pedes. Ad
huc aũt illis nõ credentib⁹ ⁊ mirantib⁹ p̃ gaudio:
dixit. Habetis hic aliq̃d: q̃ mãducet̃? At illi ob
tulerũt ei partem piscis assi: ⁊ fauũ mellis. Et cuz
manducasset coꝝ eis: sumẽs reliquias dedit eis.
Et dixit ad eos. Hec sũt verba q̃ locut⁹ sũ ad vos
cũ adhuc essem vobiscũ: q̃m necesse est ipleri oĩa
q̃ scripta sunt in lege moysi ⁊ ꝓphet̃ ⁊ psalmis de
me. Tũc aperuit illis sensum: vt intelligerẽt scrip
turas: ⁊ dixit eis. Quĩ sic scriptũ ẽ ⁊ sic opoꝛtebat
xp̃m pati ⁊ resurgẽ a moꝛtuis tertia die: ⁊ pdica
re ĩ noĩe ei⁹ pñiam ⁊ remissionẽ peccatoꝝ in oẽs
gentes: ĩcipiẽtib⁹ ab hieroſolyma. Vos aũt testes
estis hoꝝ. Et ego mittã ꝓmissuz p̃ris mei in vos:
vos aũt sedete ĩ ciuitate quoadusq̃ iduamĩ vtute
ex alto. Eduxit aũt eos foꝛas ĩ bethaniaz: ⁊ eleua
tis manib⁹ suis bñdixit cis. Et factũ est: dũ bñdi
ceret illis recessit ab eis: ⁊ ferebat̃ in celũ. Et ipsi
adoꝛantes regressi sũt ĩ hieruſalẽ cũ gaudio ma
gno: ⁊ erant semper in templo laudantes ⁊ bene
dicentes deum. Amen.

Explicit euãgelium scõm. Lucã. Incipit plo
gus in euangelium secũdum. Johannem.

Hic est iohãnes euangelista vn⁹
ex discipulis domini: q̃ virgo a
deo elect⁹ est: quẽ de nuptijs vo
lẽtẽ nubere vocauit deus. Cui
virginitatis in hoc duplex testi
moniũ dat̃ in euangelio: q̃ ꝑ
ceteris dilectus a deo dicit̃: ⁊ huic mr̃em suã pẽ
dens ĩ cruce cõmendauit dñs: vt ẏginẽ virgo ser
uaret. Deniq̃ manifestãs ĩ euangelio q̃ erat ipse
icoꝛꝛuptibilis verbi opus ĩchoans: solus ẏbũ car
nem factũ ẽ: nec lumẽ a tenebꝛis comꝑhensũ fu
isse testat̃: ꝑmum signũ ponẽs q̃ in nuptijs fecẽ
dñs oñdens q̃ ipe erat: vt legentib⁹ demõstraꝛ
q̃ vbi dñs iuitatus sit deficere nuptiaꝝ vinum
debeat: ⁊ veterib⁹ imutatis noua oĩa q̃ a xp̃o isti
tuũtur appareãt. Hoc aũt euãgelium scripsit ĩ asia
posteaq̃ ĩ pathmos ĩsula apocalypsim scripserat:
vt cui in ꝓncipio canonis incoꝛꝛuptibile ꝓncipi
um ꝓnotat̃ in genesi: ei ẽt incoꝛꝛuptibilis finis ꝑ
virginẽ ĩ apocalypsi redderet̃: dicente xp̃o: ego sũ
alpha ⁊ o. Et hic ẽ iohãnes: q̃ sciens sup̃uenisse
diez recessus sui: cõuocatis discipulis suis ĩ ephe
so ꝑ multa signoꝝ expimẽta ꝓmens xp̃m: descen
dẽs ĩ defossuz sepl̃ture sue locũ facta oꝛatiõe: po
sit⁹ ẽ ad p̃res suos: tã exne⁹ a doloꝛe moꝛtis q̃ a
coꝛꝛuptiõe carnis inuẽit alien⁹. Tñ p⁹ oẽs euan
geliũ scripsit ⁊ hoc virgini debebat̃. Quoꝝ tamẽ
vel scriptoꝝ tꝑis dispositio: vel libꝛoꝝ oꝛdinatio
ideo a nobis ꝑ singula nõ exponit̃: vt sciendi desi
derio collato: ⁊ q̃rentib⁹ fruct⁹ laboꝛis ⁊ deo ma
gisterij doctrina fuetur.

Incipit euangelium ꝼm Johãnem. Capl'm I

In ꝓncipio erat ẏ
bum: ⁊ ẏbum erat apud deum: ⁊ deꝰ erat
ẏbũ. Hoc erat in ꝓncipio apũ de
um. Oĩa ꝑ ipm facta sunt: ⁊ sine ip
so factum ẽ nihil. Qõ fcm in ĩ ipo:
vita erat ⁊ vita ẽat lux hoĩuz: ⁊ lux
ĩ tenebꝛis lucet: ⁊ tenebꝛe eã nõ cõ
pꝛhenderunt. Fuit hõ missus a deo cui nomẽ erat
iohãnes. Hic venit in testimoniũ vt testimoniuz
phiberet de lumine: vt oẽs crederẽt ꝑ illum. Nõ
erat ille lux: sed vt testimoniũ phiberet ỏ lumie.
Erat lux vera: q̃ illuminat oẽm hoĩem venientẽ
ĩ hunc mundũ. In mundo erat: ⁊ mund⁹ ꝑ ipm fa
ctus ẽ: ⁊ mund⁹ eũ nõ cognouit. In ꝓpa venit: ⁊
sui eũ nõ recepunt. Quotq̃ aũt recepunt eũ: dedit
eis ptãtez filios dei fieri his q̃ credũt in noĩe ei⁹.
Qui nõ ex sanguinibus: neq̃ ex voluntate carnis:
neq̃ ex voluntate viri: sed ex deo nati sũt. Et ver
bum caro factũ est: ⁊ hbitauit in nobis. Et vidim⁹
gl̃iam eius gl̃iam quasi ỹgeniti a p̃re: plenum

gre ⁊ veritatis. Johānes testimoniū perhibet de ipo: ⁊ clamat dicens. Hic erat quē dixi qui p me ventur⁹ ē: añ me fact⁹ est: qz ꝓ me erat. Et ō plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: ⁊ grām ꝓ grā: qz lex p moysen data est: grā ⁊ veritas p ihm xpm facta est. Deū nemo vidit vnq̄. Unigenit⁹ fili⁹ q est in sinu pris: ipe enarrauit. Et hoc est testimonium iohānis: qñ miserunt iudei ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas ad eū vt iterrogarēt eū. Tu qs es? Et ꝓfessus est: ⁊ nō negauit. Et ꝓfessus ē: qz ñ sum ego xps. Et iterrogauerūt eū. Quid ergo? Helias es tu? Et dixit. Non sū. Ꝓpha es tu? Et rndit. Nō. Dixerunt ergo ei. Quis es vt rnsū dem⁹ his qui miserunt nos? Quid dicis ō teipo? Ait. Ego vox clamātis ī deserto: dirrigite viā dni: sicut dixit isaias ppha. Et q missi fuerant erant ex phariseis. Et iterrogauer̄t eū: ⁊ dixerūt ei. Quid ergo baptiças si tu ñ es xps neq̄ helias: neq̄ ppha? Rndit eis iohānes dicens. Ego baptiço ī aqua: medius āt vr̄z stetit quē vos nescitis. Ipe est qui p me ventur⁹ ē q añ me fact⁹ est: cui⁹ ego ñ sum dignus vt soluā ei⁹ corrigiam calciamenti. Hec in bethania facta sūt trans iordanē vbi erat iohānes baptiçans. Altera die vidit iohannes ihm venientē ad se: ⁊ ait. Ecce agnus dei: ecce q tollit pctā mūdi. Hic est de quo dixi. Post me venit vir qui añ me fact⁹ est: qz ꝓ me erat: ⁊ ego nesciebam eū. Sed vt mānifestet in isrl: ppt ea veni ego in aq̄ baptiçans. Et testimoniū phibuit iohānes dicens. Quia vidi spūm descendētē q̄si colūbam de celo: ⁊ mansit sup eū: ⁊ ego nesciebā eū: sz q misit me baptiçare ī aqua: ille mihi dixit. Sup quē videris spiritū descendentē ⁊ manētē sup eū: hic ē q baptiçat ī spū sctō. Et ego vidi ⁊ testimoniū phibui: qz hic est fili⁹ dei. Altera die iterum stabat iohānes: ⁊ ex discipul⁹ ei⁹ duo. Et respiciens ihm ambulantē dixit. Ecce agn⁹ dei. Et audierunt eū duo discipuli loquentē: ⁊ secuti sūt ihz. Conuersus āt ihs ⁊ videns eos sequētes se: dic eis. Quid q̄ritis. Qui dixerūt ei. Rabbi: qō dr̄ iterp̄tatum mgr̄: vbi habitas. Dicit eis. Uenite ⁊ videte. Uenerunt ⁊ viderūt vbi maneret: ⁊ apō eū mānserunt die illo. Hora āt erat q̄si decima. Erat aūt andreas fr̄ simonis petri: vn⁹ ex duob⁹ q audierat a iohāne: ⁊ secuti fuerant eū. Inuenit hic p̄mū fr̄z suū simonē: ⁊ dicit ei. Inuenim⁹ messiā: qō ē iterp̄tatū xps. Et adduxit eū ad ihm. Intuitus āt eū ihs dixit. Tu es simon filius iohāna: tu vocaberis cephas: qō iterp̄tat⁹ petr⁹. In crastinū voluit exire ī galileā: ⁊ inuenit philippū. Et dicit ei ihs. Sequere me. Erat āt philippus a bethsaida ciuitate andree ⁊ petri. Inuenit philipp⁹ nathanahel ⁊ dicit ei. Quē scripsit moyses ī lege ⁊ ppha: inuenim⁹ ihz filiū ioseph a naçareth. Et dixit ei nathanahel a naçareth p̄t aliqd bōi ee. Dic ei philipp⁹. Veni ⁊ vide. Uidit ihs nathanahel venientē ad se: ⁊ dicit de eo. Ecce vere israhelita: ī quo dolus ñ ē. Dicit ei nathanahel. Unde me nosti? Rndit ihs: ⁊ dixit ei. Priusq̄ te philipp⁹ vocaret cū eēs sub ficu vidi te. Rndit ei nathanahel ⁊ ait. Rabbi tu es fili⁹ dei: tu es rex isrl̄. Rndit ihs ⁊ dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ficu credis: maiꝰ his videbis. Et dicit ei. Amē amen dico vobis: videbitis celū apertum: ⁊ angelos dei ascendētes ⁊ descendentes supra filium hōis.

II

Et die tertia nuptie facte sūt in chana galilee: ⁊ erat mater ihu ibi. Uocat⁹ ē aut⁊ ihs ⁊ discipuli ei⁹ ad nuptias. Et deficiēte vino: dicit mater ihu ad eū. Uinum nō hnt. Et dicit ei ihs. Quid mihi ⁊ tibi est mulier? Nūdu⁹ venit hora mea. Dicit mater ei⁹ ministris. Quēcūq̄ dixerit vobis facite. Erāt āt ibi lapidee hydree sex posite ꝟm purificationē iudeoꝝ: capiētes singule metretas binas vel ternas. Dicit eis ihesus. Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas vsq̄ ad sūmu⁊. Et dicit eis ihesus. Haurite nunc: ⁊ ferte architriclino. Et tulerunt. Ut āt gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū: ⁊ nō sciebat vnde ēet: mīstri āt sciebant q hauserūt aquā vocat sponsū architriclinus: ⁊ dicit ei. Omis hō ꝑmū bonum vinū ponit: ⁊ cū iebriati fuerint: tūc id qō deteri⁹ est. Tu āt fuasti bonū vinū vsq̄ adhuc. Hoc fecit initiu⁊ signoꝝ ihs in chana galilee: ⁊ manifestauit gl̄iam suā: ⁊ crediderūt in eū discipuli ei⁹. Post hec descendit capharnaū ipe ⁊ mr̄ ei⁹ ⁊ frēs eius ⁊ discipuli ei⁹: ⁊ ibi manserūt ñ multis dieb⁹. Et ꝓpe erat pasca iudeoꝝ: ⁊ ascendit ihs hierosolymā⁊: ⁊ īuenit in tēplo vendētes oues ⁊ boues ⁊ colūbas ⁊ nūmularios sedentes. Et cum feciss̄et q̄i flagellum de funiculis: oēs eiecit de tēplo: oues quoq̄ ⁊ boues: ⁊ nūmularioꝝ effudit es: ⁊ mēsas subuertit. Et his qui colūbas vendebant dixit. Auferte ista hinc: ⁊ nolite facere domū pris mei domum negociationis. Recordati sūt vō discipuli ei⁹: qz scriptu⁊ ē: çelus dom⁹ tue comedit me. Rnderūt ergo iudei: ⁊ dixerunt ei. Qō signū oñdis nobis qz hec facis? Rndit ihs ⁊ dixit eis. Soluite tēplū hoc: ⁊ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illud. Dixerūt ergo iudei. Quadraginta ⁊ sex ānis edificatum ē tēplū hoc: ⁊ tu in trib⁹ diebus excitabis illud? Ille aūt dicebat de tēplo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis: recordati sūt discipuli ei⁹ qz hoc dicebat: ⁊ crediderunt scripture ⁊ sermoni quem dixit ihesus. Cum āt eēt hierosolymis in pasca in die festo: multi crediderunt ī noīe ei⁹ videntes signa ei⁹ q̄ faciebat. Ipe āt ihesus nō credebat semetipm eis eo q ipe nosset oēs: ⁊ qz opus ei nō erat vt quis testimonium phiberet de homine. Ipe enim sciebat quid eēt ī hoīe.

III

Erat āt hō ex phariseis nicodem⁹ noīe: ꝑnceps iudeoꝝ. Hic venit ad ihz nocte: ⁊ dixit ei. Rabbi scimus: qz a deo veni sti magister. Nemo enī potest hec signa facere q̄ tu facis: nisi fuerit deus cū eo. Rndit ihesus ⁊ dixit ei. Amē amen dico tibi: nisi qs renatus fuerit denuo non pōt videre regnum dei. Dicit ad eum

nicodem⁹. Quō pōt bō nasci cū sit senex? Nunqd
pōt i ventrē mris sue iterato introire ⁊ renasci?
Rñdit ihesus. Amē amē dico tibi: nisi qs renat⁹
fuerint ex aqua ⁊ spū scō non pōt introire in reg-
nū dei. Nō natū ē ex carne: caro ē: ⁊ qō natū ē ex
spū: spūs ē. Nō mireris: qz dixit tibi: oportet vos
nasci denuo. Spūs vbi vult spirat: ⁊ vocē eius
audis: sed nescis vñ veniat: aut q̄ vadat. Sic ē oīs
q̄ nat⁹ est ex spū. Rñdit nicodem⁹ ⁊ dixit ei. Quō
pōt hō fieri? Rñdit ihesus: ⁊ dixit ei. Tu es mgr in
isrl ⁊ hec ignras? Amē amē dico tibi: qz qō scim⁹
loqmur: ⁊ qō vidim⁹ testamur: ⁊ testimoniū nr̄m
nō accipit. Si terrena dixi vob⁹ ⁊ non creditis: quō
si dixero vobis celestia credetis? Et nemo ascēdit
i celū nisi q̄ descēdit ō celo: filius hois q̄ ē i celo. Et
sic moyses exaltauit serpētē i ōserto: ita exaltari
oportet filiū hōis: vt oīs q̄ credit in ipso nō peat:
sz habeat vitā eternā. Sic.n. de⁹ dilexit mundū vt
filiū suū vnigenitū daret: vt oīs q̄ credit i eū ñ pe
at: sz habeat vitā eternā. Nō enī misit de⁹ filiū suū
i mūdū vt iudicet mūdū: sed vt saluet mūd⁹ p ips.
Qui credit i eū nō iudicat. Qui autē nō credit iā
iudicat⁹ est: q̄ nō credit i noīe vnigeniti filij dei.
Hoc est aūt iudiciū: qz lux venit i mūdū: ⁊ dile-
xerūt hoīes magis tenebras q̄z lucem. Erāt enīz
eor̄ mala opa. Oīs.n. q̄ male agit odit lucē: ⁊ nō
venit ad lucē vt nō arguant̄ opera ei⁹. Qui aūt fa
cit vitatē venit ad lucē vt manifestent̄ opa ei⁹: qz
i deo sūt facta. Post hec vēit ihesus et discipli ei⁹
in trā iudeā: ⁊ illic morabat̄ cū eis ⁊ baptiçabat.
Erat autē ⁊ iohānes baptiçans i ennō iux̄ sal: qz
aq̄ multe erāt illic: ⁊ venieb̄at ⁊ baptiçab̄at. Nō-
dū enim missus fuerat iohānes i carcerē. Facta ē
āt q̄stio ex discipulis iohānes cū iudeis de purifi-
catione. Et venerūt ad iohānē ⁊ dixerūt ei. Rab
bi: qui erat tecū trās iordanem cui tu testimōiuz
phibuisti. ecce ħ baptiçat ⁊ oēs vēiunt ad cū. Rñ
dit iohannes ⁊ dixit. Nō pōt hō accipere quicq̄z
nisi fuerit ei datū de celo. Ipsi vos mihi testimo
niuz phibetis q̄ dixerim: nō sū ego x̄pus: sz qz mis-
sus sum añ illū. Qui habet spōsā spōsus ē: amicus
autē spōsi q̄ stat ⁊ audit eū: gaudio gaudet propt̄
vocē sponsi. Hoc ḡ gaudiū meū ipletū est. Illum
oportet crescere me aūt mīui. Qui desursū venit
sup oēs ē. Qui de trā ē de trā ē: ⁊ de trā logt̄r:
q̄ de celo venit sup oēs ē. Et qō vidit ⁊ audiuit ħ
testatur: ⁊ testimoniū ei⁹ nemo accipit. Qui autē
accepit ei⁹ testimoniū signauit: qz de⁹ verax est.
Quē.n. misit de⁹ verba dei logt̄r. Nō.n. ad mensu
ram dat de⁹ spūm. Pr̄ diligit filiū: ⁊ oīa dedit i ma
nu ei⁹. Qui credit i filiū hz vitā eternā: q̄ aūt incre
dul⁹ ē filio nō videbit vitā: sz ira dei mānet sup eū

Ut ḡ cognouit ihesus: qz audierūt. IIII
pharisei q̄ ihesus plures discipl⁹os facit
⁊ baptiçat q̄z iohannes quanq̄z ihesus ñ
baptiçaret: sed discipuli ei⁹: reliqt iudeam ⁊ abiit
iterum i galileā. Oportebat aūt eum transire per
mediā samariā. Venit ḡ i ciuitatē samarie que dr̄
sychar: iux̄ pdiū qō dedit iacob ioseph filio suo.
Erat aūt ibi fons iacob. Ihs āt fatigat⁹ ex itinere
sedebat sic supra fōtē. Hora āt erat q̄si sexta. Ve-
nit mulier de samaria haurire aquā. Dicit ei ihs.
Da mihi bibere. Discipuli.n. ei⁹ abierāt in ciuita-
tem vt cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa sa
maritana. Quō tu iude⁹ cū sis bibere a me poscis
q̄ sum mulier samaritana? Nō.n. coutūt iudei sa-
maritanis? Rñdit ihs: ⁊ dixit ei. Si scires donū
dei: ⁊ qs est qui dicit tibi: da mihi bibere: tu forsi
tan petisses ab eo: ⁊ dedisset tibi aquā viuā. Dicit
ei mulier. Dñe neq̄ i quo haurias habes: ⁊ puteus
alt⁹ ē. Unde ḡ habes aquā viuā? Nūqd tu maior
es pr̄e nr̄o iacob q̄ dedit nobis puteū ⁊ ipe ex eo
bibit: ⁊ filij ei⁹: ⁊ pecora ei⁹? Rñdit ihs ⁊ dixit ei.
Oīs q̄ bibit ex aqua hac sitiet iterū. Qui āt bibe
rit ex aqua quā ego dabo ei: ñ sitiet i eternū: sed
aqua quā ego dabo ei: fiet in eo fons aq̄ salientis
i vitā eternā. Dicit ad eū mlier. Dñe da mihi hāc
aquā: vt nō sitiā neq̄ veniā huc haurire. Dicit ei
ihs. Uade voca virū tuū: ⁊ veni huc. Rñdit muli-
er ⁊ dixit. Nō hēo virū. Dicit ei ihs. Bñ dixisti:
qz ñ hēo virum. Quinq̄.n. viros habuisti: ⁊ nunc
quē habes ñ est tu⁹ vir. Hoc vere dixisti. Dicit ei
mulier. Dñe: video qz pphā es tu. Patres nr̄i i mō
te hoc adorauerūt: ⁊ vos dicitis qz hierosolymis
est loc⁹ vbi adorare oz. Dicit ei ihs. Mulier cre-
de mihi: qz venit hora qñ neq̄ in mōte hoc: neq̄
in hierosolymis adorabitis pr̄em. Uos adoratis
qō nescitis: nos adoram⁹ qō scim⁹: qz salus ex iu
deis est. Sed venit hora ⁊ nūc est: qñ veri adora
tores adorabunt pr̄em in spū ⁊ veritate. Nam ⁊
pr̄ tales q̄rit q̄ adorent eū. Spūs est de⁹: ⁊ eos q̄
adorant eū: in spū ⁊ veritate oz adorare. Dicit ei
mulier. Scio qz messias venit q̄ dr̄ x̄ps. Cum ḡ
venerit: ille nob⁹ nūciabit oīa. Dicit ei ihesus: ego
sum q̄ loquor tecū. Et cōtinuo venerūt discipuli
ei⁹: ⁊ mirabāt qz cū muliere loq̄batur. Nemo tn̄
dixit qd q̄ris aut quid loq̄ris cū ea. Reliqt ergo
hydriā suā mulier: ⁊ abiit i ciuitatē: ⁊ dicit illis hō
bus. Uenite ⁊ videte hoīem q̄ dixit mihi oīa q̄cūq̄z
feci. Nūqd ipe ē x̄ps? Exierūt ergo de ciui-
tate ⁊ veniebāt ad eū. Interea rogabāt eum disci
puli dicētes. Rabbi manduca. Ille aūt dixit eis.
Ego cibū habeo māducare quem vos nescitis. Di
cebant ḡ discipuli ad inuicē. Nūqd aliḡs attulit
ei manducare? Dicit eis ihs. Me⁹ cib⁹ est vt faci
am voluntatē ei⁹ q̄ misit me vt pficiā op⁹ ei⁹. Nō
ne vos dicitis q̄ adhuc quatuor menses sūt ⁊ mes
sis venit? Ecce dico vobis: leuate oculos vr̄os ⁊
videte regiones: qz albe sūt iā ad messem. Et qui
metit mercedē accipit: ⁊ cōgregat fructū i vitam
eternam: vt ⁊ q̄ seminat simul gaudeat: ⁊ q̄ metit.
In ħ
.n. ē vbū verū: qz alius ē qui seminat: ⁊ alius ē q̄ metit.
Ego misi vos metere q̄ vos nō laborastis. Alij labo
rauerūt: ⁊ vos i laborem eor̄ introistis. Ex ciuitate
aūt illa multi crediderūt i eū samaritanor̄ ppt̄
verbū mulier⁹ testimoniū phibētis: qz dixit mihi

oia q̄cūq̄ fecī. Cū vēissēt g̈ ad illū samaritani rogauerūt eū vt ibi maneret. Et mānsit ibi duos dies. Et multo plures crediderūt ꝓpt̄ sermonē eius. Et mulieri dicebāt: qz nō ꝓpt̄ tuā loq̄lā credim⁹. Ipsi. n. audiuim⁹ z scimus: qz hic ē vere saluator mūdi. Post duos aūt dies exijt ide: z abijt ī galileaz. Ipe. n. ihesus testimoniū phibuit: qz ꝓpheta in sua patria honorē nō hz. Cū g̈ veniſſet ī galileam exceperūt eū galilei: cū oia vidiſſent q̄ fecerat hierosolymis ī die festo. Et ipſi. n. venerāt ad diē festū. Venit g̈ iterū ī chana galilee: vbi fecit aquā vinū. Et erat quidā regul⁹ cui⁹ filī⁹ ifirmabatur capharnaum. Hic cū audiſſet: qa ihesus aduenīret a iudea ī galileam: abijt ad eū: z rogabat eū vt deſcenderet z sanaret filiū ei⁹. Incipiebat enī mori. Dixit ergo ihesus ad eū. Niſi signa z ꝓdigia videritis nō creditis. Dicit ad eum regulus. Domine deſcende ꝓius q̄ moziatur filius me⁹. Dicit ei ihesus. Vade filī⁹ tu⁹ viuit. Credidit homo ſmōi quem dixit ei ihs z ibat. Jā aūt eo deſcēdente ſui occurrerūt ei: z nūciauerūt dicētes: qz filī⁹ eius viueret. Jnterrogabat g̈ hozā ab eis ī q̄ melī⁹ haburerit. Et dixerunt ei: qz heri hora ſeptīa reliqt eaz febris. Cognouit g̈ pr̄ qz illa hora erat in q̄ dixit ei ihesus filius tuus viuit: z credidit ipse z domus ei⁹ tota. Hoc iterū secūdū signū fecit ihs cū veniſſet a iudea in galileam.

V

Post hec erat dies festus iudeozū: z ascēdit ihs hierosolymā. Est aut̄ hierosolymis ꝓbatica piscina q̄ cognoīat hebraice bethſaida quinq; porticꝰ hns. Jn his iacebat multitudo magna lāguētiū cecozū claudozū aridozū: expectantiū aq̄ motū. Angel⁹ aut̄ dñi deſcēdebat secūdū temp⁹ ī piscinā: z mouebat aquā. Et q̄ ꝓz deſcēdiſſet ī piscinā p⁹ motionē aq̄: sanꝰ fiebat a q̄cūq; detinebat infirmitate. Erat aūt q̄daz hō ibi trigīta z octo ānos hns ī ifirmitate sua. Hūc cū vidiſſet ihs iacētē: z coguiſſet: quia iaz multū tēpus haberet: dicit ei. Vis sanꝰ fieri? Rñdit ei languid⁹. Dñe hoiem nō habeo: vt cū turbata fuerit aq̄ mittat me in piscinaz. Dū vēio. n. ego: aliꝰ añ me deſcendit. Dicit ei ihs. Surge: tolle grabatū tuū z ambula. Et statī sanꝰ factꝰ ē hō ille: z ſustulit grabatū ſuū z ambulabat. Erat aūt ſabbatū i die illo. Dicebāt g̈ iudei illi q̄ ſanat⁹ fuerat. Sabbatū ē: nō licet tibi tollē grabatuz tuū. Rñdit eis. Qui me ſanū fecit ille mihi dixit: tolle grabatū tuū z ābula. Jnterrogauerūt g̈ eū. Quis est ille hō q̄ dixit tibi: tolle grabatū tuū z ambula? Js aūt q̄ ſanꝰ fuerat effectꝰ neſciebat qs eſſet. Jhs. n. declīauit a turba ꝓstituta ī loco. Postea iuenit eum ihs in tēplo: z dixit illi. Ecce sanꝰ factꝰ es: iam noli peccare: ne deterius tibi aliqd ꝓtīgat. Abijt ille hō z nnciauit iudeis: qz ihesus fec̄t q̄ fecit eū ſanū. Propt̄ea ꝓsequebant iudei ihm: qz hec faciebat ī ſabbato. Ihs aūt rñdit eis. Pater me⁹ vsq; modo opat̄: z ego operoz. Propt̄ea g̈ magis querebant eū iudei īterficere: qz nō ſolū ſoluebat ſabbatū: ſz z pr̄ez ſuū dicebat deū: eq̄lē ſe faciēs deo. Respondit itaq; ihs z dixit eis. Amē amem dico vobis: nō poteſt filius a ſe facē q̄cq̄: niſi q̄d viderit patrem faciētē. Quecūq; n. ille fecerit: hec z filius ſimiliter facit. Pater enī diligit filiū: z oia demonſtrat ei que ipe facit: z maiora his demōſtrabit ei opera vt vos miremī. Sicut enī pr̄ ſuſcitat mortuos z viuificat: sic z filius quos vult viuificat. Neq; n. pr̄ iudicat quēq̄: ſed oē iudiciū dedit filio: vt oēs honorificēt filiū ſicut honorificāt patrez. Qui nō honorificat filiū: nō honorificat pr̄ez qui miſit illū. Amē amen dico vobis: qz q̄ verbum meū audit z credit ei q̄ miſit me: hz vitam eternam. Et ī iudiciū nō venit: ſed transiet a morte ī vitam. Amē amē dico vobis: qz venit hora et nūc est qñ mortui audient vocē filij dei: z qui audierint viuent. Sicut. n. pr̄ hz vitā in ſemetipo: sic dedit z filio hēre vitā in ſemetipo. Et ptātez dedit ei iudiciū facere: qz filius hōis ē. Nolite mirari hoc: qz venit hora ī qua oēs q̄ ī monumentis ſūt audiēt vocem filij dei: z pcedēt qui bona fecerunt: ī reſurrectionē vite: q̄ vo mala egerūt: ī reſurrectionē iudicij. Nō possū ego a meipo facere q̄cq̄. Sicut audio iudico: z iudiciū meū iuſtū ē: qz nō quero voluntatē meā: ſed volūtatē ei⁹ q̄ miſit me. Si ego teſtimoniū phibeo de meipo: teſtimoniū meū nō est vex. Alī⁹ est q̄ teſtimoniū phibz de me: z scio qz vex est teſtimoniū ei⁹ qđ phibet de me. Vos miſiſtis ad iohānem: z teſtimoniuz phibuit veritati. Ego āt nō ab hoīe teſtimoniū accipio: ſed hec dico vt vos ſalui ſitis. Jlle erat lucerna ardens z lucens. Vos āt voluiſtis ad horā exultare ī luce ei⁹. Ego āt hēo teſtimoniū maius iohāne. Opera. n. que dedit mihi pr̄ vt perficiaz ea: ipa opera q̄ ego facio teſtimoniū phibēt ō me qz pr̄ miſit me. Et q̄ miſit me pr̄ ipe teſtimoniuz phibuit de me. Neq; vocē ei⁹ vnq̄ audiſtis: neq; ſpēm eius vidiſtis. Et v̄bum ei⁹ nō hētis ī vob̄ manens: qz quē miſit ille: huic vos nō creditis. Scrutamī scripturas: qz vos putatis ī ipis vitam eternam hēre. Et ille ſūt que teſtimoniū phibent de me: z nō vultis venire ad me vt vitā hēatis. Claritatem ab hoībus nō accipio: ſed cognoui vos: qa dilectōem dei nō hētis ī vobis. Ego veni ī noīe patris mei: z nō accepiſtis me. Si alī⁹ venerit in noīe ſuo: illum accipietis. Quō vos poteſtis credere: q̄ gl̄iam ab iuicem accipitis: z gl̄iam que a ſolo deo est nō queritis? Nolite putare qz ego accuſaturus ſum vos apd pr̄em. Est qui accuſat vos moyses in quo vos ſpatis. Si. n. crederetis moyſi: crederet⁹ forſitan z mihi. De me. n. ille ſcripſit. Si aūt illī⁹ lr̄is nō creditis: quō v̄bis meis credetis?

VI

Post hec abijt ihs trans mare galilee: qđ ē tyberiadis. Et ſequebat eū multitudo magna: qz videbāt ſigna q̄ faciebat ſuper his qui infirmabant. Subijt ergo ī montem ihs: z ibi ſedebat cum diſcipulis ſuis. Erat autez pxim̄ paſca dies festus iudeoꝝ. Cuz ſubleuaſſz

ergo oculos ihs: z vidisset qz multitudo maxia venit ad eū dic̄ ad philippū. Unde emem⁹ panes vt mād̄uc̄et hi? Hoc aūt dicebat tēptātes eum. Ipse.n. sciebat qd eēt factur⁹. Rñdit ei philipp⁹. Ducētoz denarioz panes nō suficiūt eis: vt vnus/qsq modicū qd accipiat. Dic̄ ei vn⁹ ex discipl̄is ei⁹ ādreas fr̄ simōis petri. Est puer vn⁹ hic q hz quīq panes ozdeaceos z duos pisces. Sz hec qd sunt: inē tantos? Dicit ḡ ihs. Facite hoīs discūbē. Erat aūt fenū multū ī loco. Discubuerūt ergo viri nu/mero q̄i qnq milia. Accepit ergo ihs panes: z cū gr̄as egisset: distribuit discūbentib⁹. Similr z ex pi scib⁹ quātuz volebāt. Ut āt ipleti sūt: dix̄ discipul⁹ suis. Colligite que supauerūt fragmēta ne peāt. Collegerūt ergo: z impleuerūt duodecī cophinos fragmētoz̄uz ex quīq panib⁹ ozdeaceis z duob⁹ piscib⁹: que supfluerūt his q mād̄ucauerāt. Illi ḡ hoīes cū vidissēt qō ihs fecerat signū: dicebant. Quia hic ē vere pr̄opheta q ventur⁹ ē ī mūdum. Ihesus ergo cū cognouisset: qz vēturi eēnt vt ra perent eū z facerēt eū regē: fuit iterū ī montē ipse sol⁹. Ut aūt sero factū ē: descēderūt discipuli ei⁹ ad mare. Et cū ascēdissent nauī venerūt trās ma re ī capharnaū. Et tenebre iam facte erāt. Et non venerat ad eos ihs. Mare aūt vento magno flā/te exurgebat. Cū remigassēt ergo q̄i stadia vigin tiqnq aut trigīta: vident ihm ābulantem sup ma re: z p̄imū nauī fieri z timuerūt. Ille autez dicit eis. Ego sū: nolite timere. Voluerūt ergo accipe eū ī nauī: z statī nauis fuit ad terrā quā ibāt. Alia die turba que stabat trās mare vidit: qz nauicula alia ñ erat ibi nisi vna: z qz ñ itroisset cū discipul⁹ suis ihs ī nauī: sz soli discipuli ei⁹ abissent. Alie vero supuenerūt naues a tyberiade iux̄ locū vbi mand̄ucauerāt panē gr̄as agētes deo. Cum ergo vidisset turba: qa ihs non esset ibi neq discipuli ei⁹ ascēderunt ī nauiculas: z venerunt capharnaū querentes ihm. Et cū iueniss̄ent eū trās mare: di xerunt ei. Rabbi qñ huc venisti? Rñdit eis ihs: z dixit. Amē amen dico vobis: queritis me non qz vidistis signa: sed qz mandūcastis ex panib⁹: z sa turati estis. Operamī nō cibū q perit: sed q pma/net in vitam eternā quē filius hōis dabit vobis. Hūc.n. p̄r signauit deus. Dixerunt ergo ad eum. Quid faciem⁹ vt opemur opa dei? Rñdit ihs: z dixit eis. Hoc est opus dei vt credatis in eū quē misit ille. Dixerūt ergo ei. Qō ergo tu facis signū vt videam⁹ z credamus tibi? Quid operaris? Pa tres nostri mandūcauerūt māna in deserto: sicut scriptum ē. Panē de celo dedit eis mand̄ucare. Dixit ergo eis ihs. Amē amē dico vob: nō moy ses dedit vobis panem de celo: sed p̄r meus dat vobis panē de celo verū. Panis.n. verus est qui de celo descendit: z dat vitam mūdo. Dixerūt ḡ ad eum. Dñe sp da nobis panē hunc. Dixit āt eis ihs. Ego sū panis vite. Qui venit ad me: ñ esuriet z q credit in me ñ sitiet in eternū. Sed dixi vo/bis: qz z vidistis me z nō credidistis. Oē qō dat mihi p̄r ad me veniet: z eū qui venit ad me non eijciam foras: qz descēdi de celo ñ vt faciam vo luntatē meā: sed voluntatē eius q misit me. Hec est.n. voluntas ei⁹ q misit me p̄r is: vt oē qō dedit mihi ñ perdā ex eo: sed resuscitē illud in nouissi/mo die. Hec est āt voluntas p̄r is mei q misit me: vt oīs q videt filiū z credit in eū hēat vitaz eñā: z ego resuscitabo eū in nouissimo die. Murmu/rabant ergo iudei die illo: qz dixisset: ego sum pa/nis viu⁹ qui de celo descendi. Et dicebāt. Nōne hic est fili⁹ ioseph cui⁹ nos nouim⁹ p̄rem z mr̄em: Quō ergo dicit hic: qz de celo descendi? Rñdit ergo ihs z dixit eis. Nolite murmurare in iuicē. Nemo pōt venire ad me nisi p̄r q misit me tra/xerit eū: z ego resuscitabo eū in nouissimo die. Est scriptū ī pr̄his. Erunt oēs docibiles dei. Omis qui audiuit a p̄re z didicit venit ad me. Non qz p̄rem vidit q̄squ: nisi is qui est a deo: hic vidit pa trem. Amē amen dico vobis: qui credit ī me hz vitam eternū. Ego sū panis vite. Pres vr̄i man/ducauerūt māna in deserto: z mortui sūt. Hic est panis de celo descendens: vt si q̄s ex ipo mādu cauerit nō moriat. Ego sum panis viu⁹ qui de ce celo descendi. Si quis mād̄ucauerit ex hoc pa/ne viuit in eternū. Et panis quem ego dabo caro mea est: p mundi vita. Litigabant ergo iudei ad iuicē dicētes. Quō pōt hic nobis carnē suā dare ad manducandū? Dixit ergo eis ihs. Amē amē di co vobis: nisi mand̄ucaueritis carnez filij hōis z biberitis ei⁹ sanguinē: nō hēbitis vitā in vobis. Qui manducat meā carnē z bibit meū sanguinē hz vitā eñam: z ego resuscitabo eū in nouissimo die. Caro.n. mea vere est cib⁹: z sanguis meus vē est potus. Qui manducat meā carnē z bibit me um sanguinē in me manet z ego in illo. Sicut mi sit me viuēs p̄r: z ego viuo ꝓpter p̄rem: z q man ducat me: z ipe viuet ꝓpter me. Hic est panis qui de celo dr̄scēdit. Nō sicut mandūcauerunt pres vr̄i māna: z mortui sūt. Qui manducat hūc panē viuet ī eternū. Hec dixit in synagoga docēs in ca pharnaū. Multi ergo audientes ex discipulis ei⁹ dixerūt. Dur⁹ ē hic sermo. Et quis pōt eū audire? Sciens āt ihs apud semetip̄m: qz murmurarent de hoc discipuli ei⁹: dixit eis. Hoc vos scādaliȝat? Si ergo videritis filiū hōis ascendentē vbi erat ꝓius? Spūs ē q viuificat caro ñ ꝓdest q̄q̄. Uer/ba que ego locut⁹ sū vobis: spūs z vita sunt. Sed sūt qdā ex vobis q nō credūt. Sciebat.n. ab ini/tio ihs qui eēnt credentes: z quis traditur⁹ cēt eū. Et dicebat. Propt̄ea dixi vobis: qz nemo potest venīr̄ ad me nisi fuerit ei datū a p̄re meo. Ex hoc multi discipulo⁹ ei⁹ abierūt retro: z iā nō cuz illo ābulabant. Dixit ergo ihs ad duodecī. Nūquid z vos vultis abire? Rñdit ergo ei simon petrus. Dñe ad quē ibim⁹? Uerba vite eterne hēs. Et nos credim⁹ z cognouim⁹ qz tu es xp̄s filius dei. Rñ dit eis ihs. Nōne ego vos duodecim elegi: z ex vobis vn⁹ diabolus ē. Dicebat āt de iuda simōis

scariothis. Hic.n.erat traditur⁹ eū cum eēt vnus ex duodecim. VII

POst hec āt ābulabat ihesus in galileam. Nō.n.volebat ī iudeā ābulare:qz q̄rebant eū tudei itersicere. Erat āt in ꝓxio dies festus iudeoꝝ cenopbegia. Dixerūt āt ad eū frēs eius. Transi hinc z vade ī iudeā:vt z discipuli tui videant opa tua q̄ facis. Nemo qppe ī occulto qd facit:z q̄rit ipe ī palā eē. Si hec facis: manifesta teipm mundo. Neqz.n.frēs ei⁹ credebāt ī eū. Dicit ergo eis ihes⁹. Ops meū nondū aduenit tps āt vr̄m sp est paratus. Nō pōt mūdus odisse vos. Me āt odit:qz ego testimoniū phibeo ō illo:qz opa ei⁹ mala sūt. Vos ascēdite ad diē festuz hūc. Ego.n.ñ ascēdā ad diē festū istū:qz meū tps nondū ipletū est. Hec cū dixisset:ipe mansit ī galilea. Ut āt ascēderūt frēs eius:tunc z ipe ascēdit ad diē festū nō manifeste:sz quasi ī occulto. Judei ergo q̄rebant eū ī die festo:z dicebāt. Ubi est ille? Et murmur multus erat ī turba ō eo. Quidā.n.dicebant qz bon⁹ ē:alij āt dicebāt nō:sz seducit turbas. Nemo tñ palā loq̄bat de illo ꝓpt metuz iudeoꝝ. Jā āt die festo mediante ascendit ihesus ī tēplum:z docebat. Et mirabātur iudei dicētes. Quō hic lras scit cū nō didicerit? Rñdit eis ihs: z dixit. Mea doctrina ñ ē mea:sz ei⁹ qui misit me. Si qs voluerit voluntatē ei⁹ facere:cognoscet de doctrina vtrū ex deo sit:an ego a meipo loquar. Qui a semetipo loq̄t gl̄iam ꝓpam q̄rit. Qui aūt q̄rit gl̄iam ei⁹ qui misit eū:hic verax ē:z iusticia ī illo ñ est. Nōne moyses dedit vobis legē? Et nemo ex vobis facit legē. Quid me q̄ritis itersicē? Rñdit turba z dixit. Demoniū hēs. Quis te q̄rit itersicere? Rñdit ihesus z dixit eis. Unū op⁹ feci z oēs miramī. Propterea moyses dedit vobis circūcisionē:nō qz ex moyse est:sz ex pr̄ib⁹. Et in sabbato circūciditis hoiem. Si circūcisionē accipit hō in sabbato vt nō soluat lex moysi:mihi īdignamī qz totū hoiem sanū feci in sabbato? Nolite iudicare fm faciē:sed iustū iudiciū iudicate. Dicebant ergo qdā ex hierosolymis. Nonne hic ē quē q̄runt itersicere? Ecce palā loq̄t:z nihil ei dicūt. Nūquid ve cognouerūt pncipes qz hic ē xps? Sz hūc scim⁹ vñ sit:xps āt cū venerit nēo scit vñ sit. Clamabat ergo ihesus ī tēplo docēs z dicens. Et me scitis:z vñ sim scitis:z a meipo ñ veni:sz est ver⁹ q misit me quē vos nescitis. Ego scio eū. Et si dixero qz nescio eū:ero silis vobis mēdax. Sed scio eū:qz ab ipo sum:z ipe me misit. Querebāt ergo eū apphendere:z nemo misit ī illum man⁹:qz nōdum venerat hora ei⁹. De turba āt multi crediderūt in eū. Et dicebāt. Xps cū venerit:nunqd plura signa faciet:q̄s q̄ hic facit? Audierunt pharisei turbaz murmurantē de illo hec:z miserunt pncipes z pharisei ministros:vt apphenderent ihesū. Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicū tpis vobiscū sū:z vado ad eū q me misit. Queritis me z ñ inuenietis:z vbi ego sum vos ñ potestis venire. Dixerūt q̄ iudei ad semetipos. Quo hic itur⁹ ē:qz ñ inueniem⁹ eū? Nunqd ī dispsione gentiū itur⁹ ē z docturus gētes. Quis est hic fmo quē dixit:q̄retis me z nō inuenietis:z vbi sum ego vos nō potestis venire? In nouissimo āt die magno festiuitatis stabat ihesus z clamabat dicens. Si qs sitit:veniat ad me z bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura:flumina de ventre ei⁹ fluent aque viue. Hoc āt dixit de spū quē accepturi erāt credentes ī eū. Nōdū.n.erat spūs datus:qz ihesus nōdum erat glificat⁹. Ex illa ergo turba cū audissent hos fmones ei⁹ dicebāt. Hic ē vere ppheta. Alij dicebāt. Hic est xps. Quidā āt dicebant. Nunqd a galilea venit xps? Nōne scriptura dicit qz ex semine dauid z de bethleē castello vbi erat dauid venit xps? Dissentio itaqz facta est in turba ꝓpt eum. Quidā āt ex ipis volebāt apphendē eū:sed nemo misit sup eū man⁹. Venerūt ergo mīstri ad pontifices z phariseos:z dixerunt eis illi. Quare ñ adduxistis illū? Rñderunt ministri. Nūqz sic locutus ē hō:sicut hic loq̄t. Rñderūt ergo eis pharisei. Nunqd z vos seducti estis? Nunqd ex pncipib⁹ aliqs credidit ī eum: aut ex phariseis? Sed turba hec q̄ ñ nouit legē:maledicti sūt. Dixit nicodem⁹ ad eos:ille q venit ad eū nocte:q vn⁹ erat ex ipis. Nunqd lex nr̄a iudicat hoiem:nisi ꝑus audierit ab ipo z cognouerit qd faciat? Rñderunt z dixerūt ei. Nūqd z tu galileus es? Scrutare scripturas z vide:qz a galilea ppha ñ surgit. Et reuersi sūt vnusqsq; ī domū suā. VIII

IEsus āt prexit in montē olineti:z diluculo itez vēnit ī tēplū:z oīs ppl's venit ad eū:z sedēs docebat eos. Adducūt āt scribe z pharisei mulierē ī adulterio deprehensā:z statuerūt eā ī medio:z dixerūt ei. Magr̄:hec mulier mō deprēhēsa ē ī adulterio. In lege āt moyses mā dauit nobis hi⁹ lapidare. Tu ergo qd dicis? Hoc āt dicebant tēptantes eū:vt possent accusare eum. Ihesus āt iclinās se deorsū:z digito scribebat in terā. Cum ergo pseuerarēt iterrogātes erexit se:z dixit eis. Qui sine peccato ē vr̄m ꝓmus ī illam lapidē mittat. Et itez se iclinans scribebat in terra. Audiētes āt hec vnus p⁹ vnū exibant incipientes a seniorib⁹:z remansit sol⁹ ihesus:z mulier ī medio stans. Erigens āt se ihesus dixit ei. Mulier vbi sūt q te accusabāt? Nemo te ꝺdēnauit? Que dixit. Nemo dñe. Dixit āt ihesus. Nec ego te cō dēnabo. Vade z iaz amplius noli peccare. Iterz ergo locut⁹ ē eis ihesus dicēs. Ego sum lux mundi. Qui segr̄ me nō ambulat in tenebris:sz hēbit lumē vite. Dixerūt ergo ei pharisei. Tu de teipso testimoniū phibes:testimoniū tuū nō est verum. Rñdit ihesus z dixit eis. Et si ego testimonium phibeo de meipso:verz est testimoniū meū:quia scio vnde veni:z quo vado. Vos āt nescitis vnde veniō:aut q̄ vado. Vos fm carnē iudicatis: ego nō iudico quēq̄. Et si iudico ego:iudiciū meum verū est:qz solus nō sum:sed ego z qui misit me

pr̃. Et in lege vr̃a scriptū est: qz duoꝝ hoiū testimoniū verū est. Ego sum qui testimoniū phibeo de meipo: z testimoniū phibet de me q̃ misit me pr̃. Dicebāt ergo ei. Ubi ē pater tu⁹? Rñdit ihs. Nec qz me scitis neq; pr̃em meū. Si me sciretis fortasse z pr̃em meum sciretis. Hec verba locut⁹ ē ihs in gazophylatio: docēs in templo. Et nemo apphendit eū: qz nec dū venerat hora ei⁹. Dixit ergo iterum eis ihs. Ego vado z queretis me: z in pctō vr̃o moriemini. Quo ego vado vos non potestis venire. Dicebāt ergo iudei. Nunqd interficiet semetipm: qz dic quo ego vado vos non potestis v̄enire? Et dicebat eis. Vos deorsum estis: ego desupi⁹ sum. Vos de mūdo hoc estis: ego nō sū de hoc mūdo. Dixi ergo vob qz moriemini in peccatis vr̃is. Si.n. non crediderit is: qz ego sū: moriemini in peccato vr̃o. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dicit eis ihesus. Principium q z loquor vob. Multa habeo de vobis loq z iudicare: sed q me misit verax est: z ego que audiui ab eo hec loq̃r in mūdo. Et non cognouerūt: qz pr̃em eius dicebat deū. Dixit ergo eis ihs. Cū exaltaueritis filiū hoīs: tūc cognoscetis: qz ego sū: z a meipo facio nihil: sed sic docuit me pr̃ hec loq̃r. Et q me misit: mecū ē: z nō reliqt me solū: qz ego q̃ placita sūt ei facio sēper. Hec illo loquēte multi crediderūt in eū. Dicebat ergo ihs ad eos q crediderūt ei iudeos. Si vos mānseritis in ꝓmone meo: vere discipuli mei eritis: z cognoscetis veritatem: z veritas liberabit vos. Rñderunt ei. Semē abrahe sum⁹: z nemi⁹ seruiuimus vnq̃. Quō tu dicis: liberi eritis? Rñdit eis ihs. Amē amen dico vobis: qz oīs q facit peccatū seru⁹ ē peccati. Seru⁹ aūt nō manet in domo in ēternum. Filius autē manet in ēternū. Si ergo vos filius liberauerit vos liberi eritis. Scio qz filij abrahe estis sed q̃ritis me interficere: qz ꝓmo me⁹ non capit in vobis. Ego qd vidi apud patrē: loq̃r: z vos que vidistis apud pr̃em vr̃m: facitis. Rñderunt z dixerūt ei. Pr̃ nr̃ abraham est. Dicit eis ihs. Si filij abrahe estis opa abrahe facite. Nūc aūt q̃ritis me interficere: hoīem q veritatē vobis locut⁹ sum quaz audiui a deo. Hoc abrahā non fecit. Vos facitis opa pr̃is vr̃i. Dixerūt itaq; ei. Nos ex fornicatione non sum⁹ nati. Unum patrē habem⁹ deū. Dixit ergo eis ihesus. Si de⁹ pater vester eēt diligeretis vtiq; me. Ego enim ex deo prōcessi z veni. Neq; n.a meipo veni: sed ille me misit. Quare loq̃lam meā nō cognoscitis? Quia nō potestis audir ꝓmonē meū. Vos ex pr̃e diabolo estis: z desideria pr̃is vr̃i vultis facere. Ille hōicida erat ab initio: z in veritate nō stetit: qz nō ē veritas in eo. Cum loq̃t mendaciū: ex ppr̃ijs loqtur: qz mēdax est: z pr̃ ei⁹. Ego aūtez si veritatē dico non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatē dico: q̃re non creditis mihi? Qui ex deo ē: verba dei audit. Propꝫea vos non auditis: qz ex deo non estis. Rñderunt q̃ iudei: z dixerūt ei. Nōne bñ dicim⁹ nos: qz samaritanus es tu: z demoniū habes? Rñdit ihs. Ego demoniū nō habeo: sz honorifica pr̃em meū z vos inhonorastis me. Ego aūt nō q̃ro gloriā meam. Est q q̃rat: z iudicet. Amen amē dico vob: si quis ꝓmonē meū ꝓuauerit: mortē nō videbit in eternū. Dixerūt q̃ iudei. Nunc cognouim⁹: qz demoniū habes. Abrahā mortu⁹ ē z pphe: z tu dicis: si q̃ sermonē meū ꝓuauerit: nō gustabit mortē in ēternū. Nunqd tu maior es pr̃e nostro abrahā q mortu⁹ ē? Et pphete mortui sūt. Quem teipm facis? Rñdit ihs. Si ego glorifico meipm: gloria mea nihil ē. Est pr̃ me⁹ q glorificat me: quē vos dicitis: qz de⁹ nr̃ ē: z nō cognouistis eum. Ego aūt noui eū. Et si dixero: qz nō scio eum: ero silis vobis mendax. Sed scio eū: z ꝓmonē ei⁹ ꝓuo. Abrahā pater vester exultauit vt videt diē meū: vidit z gauisus est. Dixerūt q̃ iudei ad eū. Quinq̃ginta ānos nundum habes z abrahā vidisti? Dixit eis ihs. Amē amē dico vob. āteq; abrahā fieret: ego sū. Tulerūt q̃ lapides vt iacerent in eum. Ihesus autem abscondit se z exiuit de templo. IX

Et ptериens ihesus vidit hoīem cecum a natiuitate: z interrogauerūt eum discipuli ei⁹. Rabbi qs peccauit: h aut parētes eius vt cec⁹ nasceret? Rñdit ihs: neq; hic peccauit: neq; pentes ei⁹: sed vt manifestent opa dei in illo. Me os opari opa ei⁹ q misit me donec dies est. Venit nox q̃ nemo pōt opari. Qdiu sum in mundo: lux sū mūdi. Hoc cū dixisset expuit in ram z fecit lutū ex sputo: z liniuit lutū sup oculos ei⁹: z dixit ei. Vade lauа i natatoria syloe: qō iterꝑtat missus. Abijt ergo z lauit: z venit videns. Itaq; vicini z q viderāt eū pus qz mendic⁹ erat: dicebāt. Nōne hic ē qui sedebat z mēdicabat? Alij dicebant qz hic ē: alij āt neq̃q̃: sed silis ē ei⁹. Ille vo dicebat qz ego sū. Dicebāt ergo ei. Quō apti sūt tibi oculi? Rñdit. Ille hō qui dr̃ ihs lutū fecit: z vnxit oculos meos z dixit mihi. Vade ad natatoriā syloe: z laua. Et abij z lauі: z video. Et dixerūt ei. Ubi est ille? Ait: nescio. Adducūt eum ad pharisеos q cec⁹ fuerat. Erat āt sabbatū qñ lutum fecit ihs: z apuit oculos ei⁹. Iterq ergo interrogabāt eū pharisei quō vidisset. Ille āt dixit eis. Lutū mihi posuit sup oculos: z lauі: z video. Dicebant ergo ex phariseis qdam. Non est hic hō a deo q sabbatū nō custodit. Alij āt dicebāt. Quō pōt hō peccator hec signa facere? Et scisma erat iter eos. Dicūt ergo ceco iterq. Tu qd dicis ō illo q apuit oc̃los tuos? Ille āt dixit: qz pphа ē. Nō crediderunt ergo iudei ō illo qz cec⁹ fuisset donec vocauerit pētes ei⁹ q viderat: z interrogauerunt eos dicentes. Dic ē filius vr̃ quem vos dicitis: qz cec⁹ nat⁹ est? Quō ergo nc̃ videt? Rñderūt eis pentes ei⁹: z dixerūt. Scim⁹ qz hic ē filius nr̃: z qz cec⁹ nat⁹ est. Quō autem nūc videat nescim⁹: aut quis ei⁹ apuit oculos nos nescim⁹. Ipm interrogate. Etatem hz: ipe de se loquet. Hec dixerūt pentes ei⁹: qm timebant iudeos. Jam.n. cōspirauerāt iudei vt si q eū confiteret ēe xpm: extra synagogam fieret. Propꝫea pentes ei⁹ dixerūt: qz

etatem hz:ꝑm iterrogate. Uocauerũt ergo rursũ hoiem q fuerat cec⁹:z dixerunt ei. Da gl̃am ꝺo. Nos scim⁹:qz hic hõ peccator est. Dixit ergo eis ille. Si peccator est nescio:vnũ scio qz cec⁹ cum essem mõ video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit ti bi? Quõ aperuit tibi oculos? Rñdit eis. Dixi vobis iam z audistis. Quid iterꝫ vultis audire? Nũquid z vos vultis discipuli ei⁹ fieri? Maledixerũt ergo ei:z dixerũt. Tu discipulus illi⁹ sis:nos ãt moysi discipuli sum⁹. Nos scim⁹:qz moysi locut⁹ ē de⁹: hũc ãt nescim⁹ vñ sit. Rñdit ille hõ:z dixit eis. In hoc.n.mirabile ē qz vos nescitis vñ sit:z aperuit meos oculos. Scim⁹ ãt qz peccatores de⁹ nõ audit:sed si qs dei cultor est:z voluntatem ei⁹ facit hũc exaudit. A seculo nõ ē auditum:qz qs aperuit oculos ceci nati. Nisi eẽt hic a deo:nõ poterat facere gcq̃. Rñderunt:z dixerũt ei. In peccatis natus es tot⁹:z tu doces nos? Et eiecerũt eũ foras. Audiuit ihs:qz eiecerunt eũ foras:z cũ inuenisset eum dixit ei. Tu credis in filiũ dei? Rñdit ille z dixit. Quis ē dñe vt credã in eum. Et dixit ei ihs. Et vidisti eũ:z q logꝫ tecũ ipe ē. At ille ait. Credo dñe. Et procidens adorauit eũ. Et dixit ei ihs. In iudiciũ ego in hunc mundũ veni:vt q nõ vident videant:z qui vident ceci fiãt. Et audierũt qdaz ex phariseis q cũ ipo erãt:z dixerũt ei. Nũquid z nos ceci sum⁹? Dixit eis ihs. Si ceci essetis nõ haberetis pctũ. Nunc vero dicitis qz videmus peccatum vr̃m manet. X

AMen amẽ dico vobis:q nõ intrat p ostiũ in ouile ouiũ:sed ascẽdit aliũde ille fur ẽ z latro. Qui ãt intrat p ostiũ pastor ẽ ouiũ. Huic ostiari⁹ aperit:et oues voce ei⁹ audiũt. Et pprias oues vocat nominatim:z educit eas. Et cũ pprias oues emiserit añ eas vadit:z oues illũ sequũt:qz sciunt voce ei⁹. Alienũ ãt nõ sequũt:sz effugiũt ab eo qz nõ nouerũt voce alienoꝝ. Hoc prouerbiũ dixit eis ihs. Illi aũt nõ cognouerũt qd loqrẽt eis. Dixit ḡ eis iterũ ihs. Amẽ amẽ dico vobis: quia ego sum ostiũ ouiũ. Oẽs quotq̃t venerũt fures sũt z latrones:sz nõ audierũt eos oues. Ego sũ ostium. Per me si quis introierit saluabit:z ingredietur z egredietur:z pascua inueniet. Fur nõ venit nisi vt furetur z mactet z pdat. Ego veni vt vitaz habeãt:z abũdãti⁹ habeãt. Ego sũ pastor bon⁹. Bon⁹ pastor aiam suã dat pro ouib⁹ suis. Mercenari⁹ aũt z q non ē pastor cui⁹ñ sunt oues pprie: videt lupũ venientẽz z dimittit oues z fugit:z lup⁹ rapit z dispgit oues. Mercenari⁹ autez fugit: qz mercenari⁹ est:z nõ pertinet ad eũ de ouib⁹. Ego sũ pastor bon⁹ z cognosco oues meas:z cognoscũt me mee. Sicut nouit me pater:z ego agnosco pr̃em z aiam meaz pono pro ouib⁹ meis. Et alias oues habeo q̃ non sũt ex hoc ouili:z illas oportet me adducẽ:z voce meã audiẽt:z fiet vnũ ouile z vn⁹ pastor. Propterea me pr̃ diligit:quia ego pono animam meã:vt iterũ sumã eã. Nemo tollit eã a me:sz ego pono eã a meipo. Potestatẽ habeo ponẽdi eã:z ptatẽ habeo iterũ sumẽdi eã. Hoc mãdatum accepi a pr̃e meo. Dissentio iterũ fcã est inter iudeos ppter sermones hos. Dicebãt aũt multi ex ipis. Demoniũ hz z insanit. Quid eũ auditis? Alij dicebant. Hec vba nõ sũt demoniũ hñtis. Nũqd demoniũ põt cecoꝝ oculos aperire? Facta sunt ãt encenia in hierosolymis:z hyems erat. Et ãbulabat ihs in tẽplo i porticu salomonis. Circũ dederũt ergo eũ iudei:z dicebãt ei. Quousq̃ aiaz nr̃am tollis? Si tu es xp̃s dic nobis palã? Rñdit eis ihs. Loquor vobis z nõ creditis. Opa q̃ ego facio i noie pr̃is mei:hec testimoniũ phibent de me. Sed vos nõ creditis:qz nõ estis ex ouib⁹ meis. Oues mee voce meã audiunt:z ego cognosco eas:z sequũtur me. Et ego vitam eternam do eis: z nõ pibũt i eternum:z nõ rapiet eas q̃squã ḋ manu mea. Pr̃ meus qđ dedit mihi maius oib⁹ est:z nemo põt rapere de manu pr̃is mei. Ego z pr̃ vnum sumus. Sustulerunt ergo lapides iudei vt lapidarent eũ. Rñdit eis ihs. Multa bona opa ostendi vobis ex pr̃e meo. Propt̃ qđ eoꝝ opus me lapidatis? Rñderũt ergo iudei. De bono ope nõ lapidamus te:sed de blasphemia:z qz tu hõ cum sis: facis teipm deum. Rñdit eis ihs. Nõne scriptum est in lege vra:qz ego dixi dij estis? Si illos dixit deos ad quos ꝓmo dei facti sũt:z nõ põt solui scriptura:quẽ pr̃ sanctificauit:z misit in mũdũ vos dicitis qz blasphemas:qz dixi filius dei sũ? Si nõ facio opa pr̃is mei nolite credere mihi. Si ãt facio:z si mihi nõ vultis credere:opib⁹ credite:vt cognoscatis z credatis qz pr̃ in me ē:z ego in pre. Querebãt ḡ eũ apphendere:z exiuit de manib⁹ eoꝝ. Et abiit iterum trans iordanẽ in eum locum vbi erat iohãnes baptizans primum:z mãsit illic. Et multi venerũt ad eũ:z dicebant:qz iohãnes qdẽ signũ fecit nullum. Omia ãt q̃cũq̃ dixit iohãnes de hoc:vera erãt: z multi crediderunt in eum. XI

ERat ãt qdam lãgues laçar⁹ a bethania: de castello marie z marthe sororis eius. Maria ãt erat que vnxit dñm vnguẽto z extersit pedes eius capillis suis cui⁹ frr̃ laçar⁹ infirmabat. Miserũt ergo sorores ei⁹ ad eum dicentes. Dñe ecce quẽ amas infirmat. Audiens autez ihs dixit eis. Infirmitas hec nõ est ad mortem: sed p gl̃ia dei vt glorificet filius dei p eaz. Diligebat ãt ihs martham z sororẽ eius mariam z laçarum. Ut ergo audiuit qz infirmabat tũc qdem mãsit i eodẽ loco duob⁹ diebus. Deinde p⁹ hec dicit discipulis suis eam⁹ in iudeã iterꝫ. Dicũt ei discipuli. Rabbi nũc q̃rebant te iudei lapidare:z iterꝫ vadis illuc? Rñdit ihs. Nõne duodecim sũt horꝫ diei? Si qs ãbulauerit in die nõ offendit:qz lucẽ hui⁹ mũdi videt. Si ãt ãbulauerit i nocte:offendit:qz lux nõ est in eo. Hec ait:z post hec dicit eis. Laçarus amic⁹ nr̃ dormit:sz vado vt a sõno excitẽ eũ. Dixerũt ḡ discipuli ei⁹. Dñe si dormit:saluus erit. Dixerat ãt ihesus de morte ei⁹:illi ãt putauerunt qz de dormitione sõni diceret. Tũc ergo ihesus

dixit eis manifeste. Lazarus mortuꝰ ē: & gaudeo ꝓpt̄ vos vt credatis quīa nō erā ibi. Sed eamus ad eū. Dixit ḡ thomas q dr̄ didymꝰ ad cōdiscipulos. Eam⁹ & nos & moriamur cum eo. Venit itaq; ihs: & inuenit eū quatuor dies iā in monumēto habentē. Erat āt bethania iux̄ hierosolymā q̄si stadijs gndecī. Multi āt ex iudeis venerāt ad martham & mariā vt ꝓsolarēt eas de fr̄e suo. Martha ergo vt audiuit: q2 ihs venit occurrit illi: maria āt domi sedebat. Dixit ergo martha ad ihm: dñe si fuisses hic: fr̄ me⁹ nō fuisset mortuꝰ. Sz̄ & nūc scio q2 q̄cūq; poposceris a deo dabit tibi deꝰ. Dicit illi ihs. Resurget fr̄ tu⁹. Dicit ei martha. Scio q2 resurget in r̄surrectiōe in nouissimo die. Dixit ei ihs. Ego sum resurrectio & uita. Qui credit in me ēt si mortuꝰ fuerit viuet: & oīs qui viuit & credit ī me non morietⁱ in ēternum. Credis hoc? Ait illi. Utiq; dñe. Ego credidi: q2 tu es xp̄s filiꝰ dei q ī hūc mūdū venisti. Et cū hec dixisset: abijt & vocauit mariā sororē suam silētio dicens. Magr̄ adest: & vocat te. Illa vt audiuit surrexit cito: & venit ad eū: nōdum.n. venerat ihs ī castellū: sed erat adhuc ī illo loco vbi occurrerat ei martha. Judei ergo q erant cū ea ī domo & ꝓsolabāt eā: cū vidissent mariam q2 cito surrexit & exijt: secuti sūt eā dicentes. Quia vadit ad monumētū vt ploret ibi. Maria ḡ cū venisset vbi erat ihs videns eū: cecidit ad pedes eiꝰ: & dixit ei. Dñe si fuisses h̄ nō ēet mortuꝰ fr̄ me⁹. Ihs ergo vt vidit eā plorātem: & iudeos q venerāt cū ea plorātes: infremuit spū & turbauit semetipm & dixit. Ubi posuistis eum? Dicūt ei. Dñe veni & vide. Et lachrymatꝰ est ihs. Dixerūt ergo iudei. Ecce quō amabat eū. Quidā āt ex ipis dixerūt. Nō poterat hic q aperuit oculos ceci nati facere vt hic nō moreret̄. Ihs ergo rursus fremēs ī semetipo: venit ad monumētū. Erat āt spelūca: & lapis suppositⁿ erat ei. Ait ihs. Tollite lapidē. Dicit ei martha sororⁱ eiꝰ q mortuꝰ fuerat. Dñe iam fetet: quatriduanꝰ est.n. Dicit ei ihs. Nōne dixi tibi: qm̄ si crediderīs videbis gl̄iam dei? Tulerunt ergo lapidē. Ihs āt eleuatis sursū oculis dix̄. Pr̄ gr̄as ago tibi qm̄ audisti me. Ego āt sciebā q2 sp me audis: sed ꝓpt̄ pplm̄ qui circūstat dixi: vt credant q2 tu me misisti. Hec cuz dixisset voce magna clamauit. Lazare veni foras. Et statim ꝓdijt q fuerat mortuꝰ ligatus manus & pedes institis: & facies illius sudario erat ligata. Dixit eis ihs. Soluite eū: & sinite abire. Multi ḡ ex iudeis qui venerāt ad mariā & martham & viderant q̄ fecit ihs: crediderūt in eū. Quidaz āt ex ipis abierūt ad phariseos: & dixerūt eis q̄ fecit ihs. Collegerunt ergo pontifices & pharisei concilium: & dicebāt. Quid facim⁹? Quia hic hō mlta signa facit. Si dimittim⁹ eum sic: oēs credent in eū. Et venient romani & tollent nr̄m locū & gentē. Unꝰ āt ex ipis caypbas noīe: cum ēet pontifex āni illiꝰ dixit eis. Vos nescitis qcq̄ nec cogitatis: q2 expedit vobis vt vnus moriat̄ hō ꝓ pplo: & non tota gens peat. Hoc āt a semetipo nō dixit: sed cū ēet pontifex āni illiꝰ ꝓphetauit: q2 ihs moriturꝰ erat ꝓ gente. Et non tm̄ ꝓ gente: sed vt filios dei qui erant dispersi congregaret in vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt interficerēt eū. Ihs ergo iaz nō in palam ābulabat apud iudeos: sed abijt in r̄giōez iuxta desertū in ciuitatē que dr̄ effrem: & ibi morabatur cū discipulis suis. Proximū autē erat pasca iudeoꝝ: & ascenderunt multi iherosolymā de regione aū pasca: vt sctīficarent seipos. Querebāt ergo ihm: & colloquebātur ad inuicē in tēplo stātes. Quid putatis: q2 non venit ad diē festū istū? Dederant autem pontifices & pharisei mandatū: vt si quis cognouerit, vbi sit indicet: vt apprehendant eum. XII

Ihesus ergo ante sex dies pasce venit bethaniā vbi lazarus fuerat mortuꝰ: quem suscitauit ihs. Fecerūt āt ei cenam ibi: & martha ministrabat: lazarus vo vnꝰ erat ex discūbentib⁹ cū eo. Maria ergo accepit librā vnguēti nardi pistici ꝑciosi: & vnxit pedes ihu: & extersit pedes eiꝰ capillis suis: & domus ꝛpleta est ex odore vnguenti. Dixit ergo vnus ex discipulis eiꝰ iudas scariothis q erat eū traditurus. Quare h̄ vnguentū non venijt trecētis denarijs & datū ē egenis? Dixit āt hoc: non q2 de egenis pertinebat ad eū: sed q2 fur erat: & loculos h̄s ea q̄ mittebant portabat. Dixit ergo ihs. Sinite illā: vt in diez sepulture mee fuet illud. Pauperes enim sp̄ hēbitis vobiscū: me āt non sp̄ habebitis. Cognouit ergo turba multa ex iudeis q2 illic est: & venerūt non ꝓpt̄ ihm tm̄: sed vt laçarū viderēt quē suscitauit a mortuis. Cogitauerūt autē pncipes sacerdotū: vt & laçaz interficerent: q2 multi ꝓpt̄ illū abibant ex iudeis: & credebant ī ihm. In crastinū āt turba multa q̄ venerat ad diem festū: cū audissēt q2 venit ihs hierosolymā: acceperūt ramos palmarum: & ꝓcesserunt obuiā ei: & clamabant. Osāna: benedictus qui venit in nomine dñi rex isrl̄. Et inuenit ihs asellum & sedit sup eum: sicut scriptum est. Noli timere filia syon: ecce rex tuus venit sedens sup pullum asine. Hec nō cognouerunt discipuli eius p̄mum: sed qñ glīficatus est ihs: tunc recordati sunt q2 hec erant scripta de eo: & hec fecerunt ei. Testimoniū ergo ꝓhibebat turba que erat cū eo quando lazarū vocauit de monumento: & suscitauit eū a mortuis. Propterea & obuiaz venit ei turba: q2 audierūt eum fecisse hoc signū. Pharisei ergo dixerunt ad semetipos. Videtis: q2 nihil ꝓficimus? Ecce mundus totⁿ post eum abijt. Erant autē quidam gentiles ex his q ascenderant vt adorarent ī die festo. Hi ergo accesserūt ad philippū qui erat a bethsaida galilee & rogabant eū dicētes. Dñe volum⁹ ihm videre. Venit philippus & dicit andree. Andreas rursum & philippus dixerunt ihesu. Ihesus autem respōdit eis dicens. Venit hora vt clarificetur filius hois. Amē amē dico vobis: nisi granū frumenti

cadẽs i ẽrã mortuũ fuerit ipſũ ſolũ manet. Si aũt mortuũ fuerit multũ fructũ affert. Qui amat aiã ſuã pdet eã. Et q odit aiã ſuã i hoc mũdo: i vitã eẽnã cuſtodit eam. Si qs mihi miſtrat me ſequatur. Et vbi ſũ ego: illic et miniſter meꝰ erit. Si qs mihi miniſtrauerit: honorificabit eũ pater meꝰ. Nũc aia mea turbata ẽ. Et qd dicã: Pr̃ ſaluifica me ex hac hora. Sz ppẽa vẽi i horam hãc. Pr̃ clarifica nomẽ tuũ. Venit ergo vox ō celo dicens Et clarificaui: et iterꝫ clarificabo. Turba ergo que ſtabat et audierat: dicebat tonitruũ eẽ factũ. Alij aũt dicebãt. Angelus ei locutꝰ ẽ. Rñdit ihs: et dixit. Nõ ppẽ me hec vox venit: ſz ppẽ vos. Nũc iudiciũ ẽ mũdi. Nũc pnceps huiꝰ mũdi eijcietr̃ foras. Et ego ſi exaltatꝰ fuero a ẽra: oĩa trahã ad meipſum. Hoc aũt dicebat ſignificãs q̃ morte eẽt moriturꝰ. Reſpondit ei turba. Nos audiuimꝰ ex lege: qz xps manet i eternũ. Et quõ tu dicis oportet exaltari filiũ hoĩs? Et qs ẽ iſte filiꝰ hoĩs? Dicit ergo eis ihs. Adhuc modicũ lumẽ i vobis eſt. Ambulate dũ lucẽz habetis: vt ñ vos tenebre cõphẽdãt. Et q ambulat i tenebris neſcit q̃ vadat. Dũ lucẽ habetis credite i lucẽ: vt filij lucis ſitis. Hec locutus eſt ihs: et abijt et abſcõdit ſe ab eis. Cũ aũt tanta ſigna feciſſet coram eis: non credebãt i eũ: vt ſermo iſaie impleretr̃ quẽ dixit. Dñe qs credidit auditui nr̃o: et brachiũ dñi cui reuelatũ ẽ? Propterea nõ poterãt credere: qz iterũ dixit iſaias. Excecauit oculos eoꝝ et ĩdurauit coꝝ eoꝝ vi nõ videant oculi: et nõ ĩtelligant corde: et cõuertãt et ſanẽ eos. Hec dixit iſaias qñ vidit gloriã eiꝰ: et locutꝰ ẽ de eo. Verũtñ et ex pncipib⁹ multi crediderũt i eũ: ſz ppẽ phariſeos nõ cõfitebãt: vt de ſynagoga non eijcerẽtr̃. Dilexerũt.n. gloriã hoĩũ magꝭ q̃ gloriã dei. Ihs aũt clamauit et dixit. Qui credit ĩ me: nõ credit ĩ me: ſz ĩ eum q miſit me. Et q videt me: videt eum q miſit me. Ego lux i mũdũ vẽi: ut oĩs q credit ĩ me i tenebris nõ maneat. Et ſi qs audierit verba mea et nõ cuſtodierit: ego nõ iudico eum. Nõ.n. veni ut iudicẽ mũdũ: ſz ut ſaluificẽ mũdũ. Qui ſpnit me: et nõ accipit verba mea: habz q iudicet eũ. Sermo quẽ locutꝰ ſũ: ille iudicabit eum in nouiſſimo die. Quia ego ex meipo non ſũ locutus ſz q miſit me pr̃: ipe mihi mãdatũ dedit qd dicã: et qd loq̃r. Et ſcio qz mãdatum eius vita eterna ẽ. Que ergo ego loquor: ſicut dixit mihi pater ſic loquor.

XIII

Ante diẽ feſtum paſce ſciens ihesus quia venit hora eius ut trãſeat ex hoc mũdo ad patrẽ: cũ dilexiſſz ſuos q erãt i mũdo i finẽ dilexit eos. Et cena facta cũ diabolꝰ iã miſiſſet ĩ cor ut traderet eũ iudas ſimonis ſcariothis: ſciẽs: qz oĩa dedit ei pater ĩ manꝰ: et qz a dõ exiuit et ad deũ vadit ſurgit a cena: et põit veſtimẽta ſua: et cũ accepiſſet lintheũ pcinxit ſe. Deĩde miſit aquã in peluim: et cepit lauare pedes diſcipl̃or: et extergere lintheo q̃ erat pcinct⁹. Venit g̃ ad ſimonẽ petrũ. Et dicit ei petrꝰ. Domine tu mihi lauas pedes? Rñdit ihs et dixit ei. Nõ ego facio tu neſcis modo: ſcies aũt poſtea. Dicit ei petrꝰ. Nõ lauabis mihi pedes in eternum. Rñdit ei ihesus. Si nõ lauero te: non habebis ptẽ mecum. Dicit ei ſimon petrus. Domine non tm̃ pedes meos: ſed et manꝰ et caput. Dicit ei ihesus. Qui lotus eſt: non indiget niſi vt pedes lauet: ſed eſt mundus totus. Et vos mundi eſtis ſed non oẽs. Sciebat enim qs nam eẽt q traderet eum. Propterea dixit: nõ eſtis mũdi omnes. Poſtq̃ ergo lauit pedes eorũ: accepit veſtimenta ſua: et cum recubuiſſet iterũ dixit eis. Scitis quid feceri vobis? Vos vocatis me magiſter et dñe: et bene dicitis. Sum eteniz. Si ergo ego laui pedes veſtros dñs et magiſter: et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplũ enim dedi vobis: vt quẽadmodũ ego feci vobis: ita et vos faciatis. Amen amẽ dico vobis: nõ eſt ſeruꝰ maior domino ſuo: neq̃ apoſtolus maior eſt eo qui miſit illum. Si hec ſcitis: beati eritis ſi feceritis ea. Non de oĩbus vobis dico. Ego ſcio quos elegerim. Sed vt adimpleatur ſcriptura. Qui manducat mecum panẽ: leuabit contra me calcaneum ſuũ. Ammodo dico vobis pũſq̃ fiat vt cũ factum fuerit credatis: qz ego ſum. Amen amen dico vobis: qui accipit ſi quẽ miſero: me accipit. Qui autem me accipit: accipit eum qui me miſit. Cum hec dixiſſet ihs turbatus eſt ſpũ et pteſtatus eſt: et dixit. Amẽ amẽ dico vobis: qz vnus ex vobis tradet me. Aſpiciebãt ergo ad inuicem diſcipuli: heſitantes de quo diceret. Erat ergo recũbens vnus ex diſcipl̃ eius in ſinu ihesu: quez diligebat ihesus. Innuit ergo huic ſimon petrus: et dixit ei. Quis eſt de quo dicit? Et tacq̃ cuz recubuiſſet ille ſupra pectꝰ ihu: dicit ei. Domine qs eſt? Reſpondit ihesus? Ille eſt cui ego ĩtinctuz panẽ porrexero: et cum intinxiſſet panem: dedit iude ſimonis ſcariothis. Et poſt buccellaz introiuit in eum ſathanas. Et dicit ei ihesus. Quod facis fac citius. Hoc autem nemo ſciuit diſcumbẽtium ad quid dixẽit ei. Quidam enim putabant quia loculos habebat iudas: q̃ dixiſſet ei ihesus: eme ea que opus ſunt nobis ad diem feſtum: aut egenis vt aliquid daret. Cuz ergo accepiſſet ille buccellam: exiuit continuo. Erat autez nox. Cum ergo exiſſet: dixit ihesus. Nũc clarificatus eſt filiꝰ hominis: et deus clarificatus eſt in eo. Si deus clarificatus eſt in eo: et deus clarificabit eũ in ſemetipo: et continuo clarificabit eum. Filioli adhuc modicuz vobiſcũ ſum. Queretis me: et ſicut dixi iudeis: quo ego vado vos non poteſtis venire. Et vobis dico modo. Mandatum nouum do vobis: vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos: ut et vos diligatis inuicem. In hoc cognoſcent omnes: quia diſcipuli mei eſtis: ſi dilectionez habueritis ad inuicem. Dicit ei ſimon petrus. Domine quo vadis? Reſpondit ihesus. Quo ego vado nõ potes me modo ſequi: ſequeris autem poſtea. Dicit ei petrus. Quare nõ poſſum te ſeq modo?

Aiam meã ꝓ te ponã. Rñdit ei ihesus. Animam tuã ꝓ me pones? Amẽ amẽ dico tibi: nõ cantabit gallus donec ter me neges. XIIII

Et dixit discipul' suis. Nõ turbet̃ cor vr̃m. Creditis in deũ: et in me credite. In domo patris mei mansiões multe sũt. Si q̃ minꝰ dixissem vobis: qz vado parare vobis locũ. Et si abiero et ꝓparauero vob locum: iterum venio' et accipiam vos ad meipm: vt vbi sum ego et vos sitis. Et quo ego vado scitis et viam scitis. Dicit ei thomas. Domine nescimus quo vadis. Et qõ possumꝰ viã scire? Dicit ei ihesꝰ. Ego sũ via et veritas et vita. Nemo venit ad patrem nisi ꝑ me. Si cognouissetis me: et patrem meum vtiq̃ cognouissetis. Et ãmodo cognoscetis eum: et vidistis eum. Dicit ei philippꝰ. Domine oñde nob patrem: et sufficit nob. Dicit ei ihs. Tãto tpe vobiscũ suz: et non cognouistis me? Philippe: qui videt me: videt et patrẽ. Quõ tu dicis oñde nob patrez? Non credis: qz ego in ꝑre et ꝑ in me est? Verba que ego loq̃r vob: a me ipo nõ loquor. Pat̃ ãt in me manẽs ipe facit opera. Nõ creditis: qz ego in patre et pat̃ in me ẽ? Alioquin ꝓpt̃ opa ipa credite. Amen amẽ dico vobis: qui credit in me: opa que ego facio et ipe faciet: et maiora horũ faciet: qz ego ad patrẽ vado. Et qõcũ q̃ petieritis patrẽ in noie meo hoc faciã: vt glificet̃ ꝑ in filio. Si qd petieritis in noie meo hoc faciam. Si diligitis me mandata mea seruate et ego rogabo ꝑrem: et aliũ paclitũ dabit vobis vt mãeat vobiscũ in eternũ: spm̃ vitat̃: quẽ mundꝰ nõ pot accipere: qz nõ videt eũ: nec scit eũ. Vos autẽ cognoscetis eũ: qz apud vos manebit: et in vobis erit. Nõ reliquam vos orphanos: veniã ad vos. Adhuc modicũ: et mundꝰ me iam nõ videt. Vos autẽ videtis me: qz ego viuo: et vos viuetis. In illo die vos cognoscetis: qa ego sũ in ꝑre meo: et vos in me et ego in vob. Qui hz mãdata mea et seruat ea ille ẽ q̃ diligit me. Qui ãt diligit me diliget̃ a ꝑre meo. Et ego diligã eũ: et mãifestabo ei me ipsũ. Dic̃ ei iudas: nõ ille scariothis. Quid factũ est: qz manifestaturꝰ es nobis teipsũ et nõ mũdo? Rñdit ihesus: et dixit ei. Si qs diligit me sermonez meũ seruabit: et ꝑ meꝰ diliget eũ: et ad eũ veniemꝰ: et mãsionẽ apd eũ faciemꝰ. Qui nõ diligit me sermones meos nõ seruat. Et sermonẽ quẽ auditis nõ ẽ meꝰ: sed eiꝰ q̃ misit me ꝑris. Hec locutꝰ sum vobis apd vos manẽs. Paraclitꝰ autem spũs sctꝰ quez mittet ꝑ in noie meo: ille vos docebit oĩa: et suggeret vobis oĩa q̃cũq̃ dixero vobis. Pacẽ reliquo vobis: pacem meam do vobis. Nõ quõ mũdꝰ dat ego do vob. Non turbetur cor vestrũ neq̃ formidet. Audistis: quia ego dixi vobis vado et vẽio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiq̃: qz vado ad ꝑrez qa pater maior me ẽ. Et nũc dixi vobis ꝑusq̃ fiat: vt cum factũ fuerit credatis. Jam nõ multa loquar vobiscũ. Venit. n. ꝓnceps mũdi huiꝰ: et in me non habet quicq̃. Sed vt cognoscat mundꝰ qa diligo patrẽ: et sicut mãdatũ dedit mihi pater: sic facio. Surgite eamꝰ hinc. XV

Ego sum vitis vera: et ꝑ meꝰ agricola est. Omnem palmitẽ in me nõ ferentẽ fructũ tollet eũ: et omnẽ q̃ fert fructuz purgabit eum vt fructum plꝰ afferat. Jã vos mũdi estis ꝓpter sermonẽ quem locutꝰ sũ vobis. Manete in me et ego in vobis. Sicut palmes non pot ferre fructũ a semetipo nisi mãserit in vite: sic nec vos nisi in me mãseritis. Ego sũ vitis: vos palmites. Qui manet in me et ego in eo. hic fert fructum multũ: qz sine me nihil potestis facere. Si qs in me nõ mãserit: mittetur foras sicut palmes et aresset: et colligent eũ et in ignez mittet et ardet. Si mãseritis in me et ꝛba mea in vobis manserit: qcũq̃ voluerit petetis: et fiet vobis. In hoc clarificatꝰ ẽ ꝑ meꝰ vt fructum plurimum afferatis: et efficiamini mei discipli. Sicut dilexit me pater: et ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si ꝑcepta mea seruaueritis: manebitis in dilectõe mea: sicut et ego ꝑris mei ꝑcepta seruaui et maneo in eiꝰ dilectiõe. Hec locutꝰ sũ vob: vt gaudiũ meuz in vobis sit: et gaudium vr̃m impleat̃. Hoc est ꝓceptũ meũ vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos. Maiorẽ hac dilectionẽ nẽo hz q̃ vt aiaz suã põat qs ꝓ amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que ego ꝓcipio vobis. Jam nõ dicã vos seruos: qz seruus nescit qd faciat dominꝰ eius. Vos aũt dixi amicos: qz oĩa quecũq̃ audiui a ꝑre meo nota feci vobis. Non vos me elegistis: sz ego elegi vos: et posui vos vt eatis et fructum afferatis: et fructus vester maneat: vt qcũq̃ petieritis patrẽ in nomine meo det vobis. Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Si mundꝰ vos odit scitote: qz me priorẽ vobis odio habuit. Si de mũdo fuissetis: mũdus quod suũ erat diligerz. Qz vero de mũdo nõ estis: sed ego elegi vos de mũdo: ꝓpt̃ea odit vos mũdus. Memẽtote sm̃onis mei quẽ ego dixi vobis. Nõ ẽ seruus maior dño suo. Si me psecuti sunt: et vos psequẽt. Si sermonẽ meũ seruauerũt: et vr̃z seruabũt. Sed hec oĩa facient vobis ꝓpt̃ nomen meũ: qz nesciũt eũ q̃ misit me. Si nõ venissem et locutus fuissem eis: pctm̃ nõ hẽrent. Nũc ãt excusationẽ nõ hnt de peccato suo. Qui me odit: et ꝑrem meũ odit. Si opa nõ fecissem in eis q̃ nemo aliꝰ fecit pctm̃ nõ hẽrent. Nũc ãt et viderũt et oderũt et me et ꝑrem meũ. Sz vt adimpleat̃ sermo q̃ in lege eorũ scriptꝰ est: qz odio habuerũt me gratis. Cuz ãt venerit paclitus quẽ ego mittã vobis a ꝑre: spm̃ veritatis q̃ a ꝑre ꝓcedit: ille testimoniũ phibebit de me. Et vos testimonium phibebitis: qz ab initio mecum estis. XVI

Hec locutꝰ sũ vobis vt nõ scãdaliçemi. Absq̃ synagogis facient vos. Sz venit hora vt oĩs q̃ interfecit vos arbitret obsequiũ se pstare do. Et hec facient vobis qz nõ nouerũt ꝑrem neq̃ me. Sz hec locutꝰ sũ vobis: vt cũ venerit hora eoz reminiscami: qz ego dixi vobis. Hec aũt vobis ab initio nõ dixi: qz vobiscũ erã. Et nũc vado ad eũ q̃ misit me: et nẽo ex vob interrogat me q̃ vadis

Sz qz hec locutus sũ vobis: trísticia ípleuit coz vr̃z. Sz ego veritatẽ dico vobis: expedit vob vt ego vadã. Si.n. non abiero paclitus ñ veniet ad vos. Si ãt abiero: mittã eũ ad vos. Et cũ venẽit ille arguet mundũ de peccato: z de iustícia: z ỏ iudicio. De peccato qdẽ: qz nõ crediderũt in me. De iustícia ỷo qz ad pr̃em vado: z iã nõ videbit̃ me. De iudicio ãt: qz p̃nceps hui⁹ mũdi iã iudicatus est. Adhuc multa hẽo vobis dicere: sz nõ potestis portare mõ. Cũ ãt venerit ille spũs ỷitatis docebit vos oẽm veritatẽ. Nõ.n. loquet̃ a semet ipo: sz q̃cũq; audiet loq̃t̃: z q̃ futura sũt ãnũciabit vobis. Ille me clarificabit: qz de meo accipiet: z ãnũciabit vob. Oĩa q̃cunq; hz pr̃: mea sũt. Propterea dixi: qa de meo accipiet z annũciabit vob. Modicum z iã nõ videbit̃ me: z iterũ modicũ z videbit̃ me: qz vado ad patrem. Dixerũt ḡ ex discipulis eius ad iuicem. Quid ẽ hoc q̃ dicit nobis modicũ z non videbit̃ me: z iterũ modicũ z videbitis me: z qz vado ad patrẽ? Dicebant ḡ. Quid ẽ hoc q̃ dicit modicũ. Nescim⁹ qd logtur. Cognouit autem ihs: qz volebant eũ interrogare: z dixit eis. De hoc queritis inter vos: qa dixi modicũ: z nõ videbit̃ me: z iterũ modicũ z videbitis me. Amẽ amẽ dico vob: qz plorabitis z flebit̃ vos: mũd⁹ aũt gaudebit. Vos ãt ỏtristabimĩ: sz tristícia vr̃a vertet̃ in gaudiũ. Mulier cũ parit tristíciaz hz: qz venit hora ei⁹. Cũ aũt peperit puerũ: iam nõ meminit pressure ꝓpter gaudiũ: qz nat⁹ est homo in mũdũ. Et vos igitur nũc qdez tristíciã bẽt. Iterũ ãt videbo vos z gaudebit coz vr̃z: z gaudiũ vr̃z nemo tollet a vob. Et in illo die me non interrogabit̃ qcq̃. Amẽ amẽ dico vobis: si qd petierit̃ pr̃em in noie meo dabit vob. Usq; modo nõ petist̃ qcq̃ in noie meo. Petite z accipietis: vt gaudiũ vr̃z sit plenum. Hec in ꝓuerbis locut⁹ sum vob. Venit hora cũ iã nõ in ꝓuerbijs loq̃r vobis: sed palã de patre meo ãnunciabo vobis. In illo die in noie meo petetis. Et nõ dico vobis: qz ego rogabo pr̃em ỏ vob. Ipe.n. pr̃ amat vos: qa vos me amastis: z credidist̃: qz a deo exiui. Exiui a pr̃e z veni in mundum iterũ reliquo mũdũ: z vado ad patrẽ. Dicũt ei discipuli ei⁹. Ecce nũc palã loquer̃: z ꝓuerbiũ nullũ dicis. Nunc scim⁹: qz scis oĩa: z nõ op⁹ ẽ tibi vt q̃s te interroget. In hoc credimus: qz a deo existi. Rñdit eis ihs. Modo creditis. Ecce venit hora z iã venit vt dispgamĩ vnusq;sq; in ꝓpa: z me solũ reliquat̃: z nõ sũ sol⁹: qz pr̃ mecũ ẽ. Hec locut⁹ sum vobis: vt in me pacẽ habeat̃. In mundo pressuram hẽbit̃: sed ỏfidite: ego vici mundum.

XVII

Hec locut⁹ ẽ ihs: z subleuatis oculis in celum dixit. Pr̃ venit hora clarifica filiũ tuum vt fili⁹ tu⁹ clarificet te. Sicut dedisti ei ptãtẽ oĩs carnis: vt oẽ q̃ ỏdisti ei det eis vitam eẽnã. Hec ẽ ãt vita eẽna vt cognoscãt te solũ deũ vez: z quẽ misisti ihz xp̃z. Ego te clarificaui sup tram op⁹ ỏsumaui: q̃ dedisti mihi vt faciaz. Et nũc clãifica me tu pr̃ apũd temeipz clãitate quã habui pus q̃z mund⁹ fieret apud te. Manifestaui nomẽ tuũ hoib⁹ q̃s dedisti mihi de mundo. Tui erãt: z mihi eos dedisti: z ꝛmonẽ tuũ seruauerunt. Nũc cognouerũt: qz oĩa q̃ dedisti mihi abs te sunt. Quia ỷba q̃ dedisti mihi: dedi eis: z ipi acceperũt z cognouerũt vere: qz a te exiui: z crediderũt: qz tu me misisti. Ego pro eis rogo. Nõ ꝓ mundo: sz pro his q̃s dedisti mihi: qz tui sũt. Et mea oĩa tua sunt: z tua mea sũt: z clarificat⁹ sũ in eis. Et iã non sũ in mundo: z hi in mũdo sũt: z ego ad te vẽio. Pr̃ sce serua eos in noie tuo q̃s dedisti mihi: vt sint vnuz: sic z nos. Cum eẽm cũ eis: ego seruabã eos in noie tuo. Quos dedisti mihi: ego custodiui: z nemo ex eis perijt nisi filius perditionis: vt scriptura ipleat̃. Nunc autem ad te venio: z hec loq̃r in mundo: vt vt habeãt gaudiũ meum ipletũ in semetipsis. Ego dedi eis ꝛmonẽ tuum z mũd⁹ eos odio habuit: qz non sũt de mũdo sicut z ego nõ sũ de mũdo. Nõ rogo vt tollas eos de mũdo: sz vt serues eos a malo. De mundo nõ sũt: sicut z ego nõ sum de mũdo. Scifica eos in ỷitate. Sermo tu⁹ ỷitas ẽ. Sicut tu me misisti in mundum: ita z ego misi eos in mũdũ. Et pro eis ego scifica meipum: vt sint z ipi scifícati in ỷitate. Non ꝓ eis aũt rogo tantũ: sz z ꝓ eis q̃ credituri sũt ꝓ verbũ eoz̃ in me: vt oẽs vnũ sint: sic tu pr̃ in me z ego in te: vt z ipi in nob vnũ sint: vt credat mund⁹: qz tu me misisti. Et ego claritatẽ quã dedisti mihi: dedi eis vt sint vnũ sicut z nos vnũ sum⁹. Ego in eis z tu in me vt sint ỏsumati in vnum: z cognoscat mũd⁹: qz tu me misisti z dilexisti eos sic z me dilexisti. Pr̃ q̃s dedisti mihi volo vt vbi sum ego: z illi sint mecũ: vt videant claritatẽ meã quã dedisti mihi: qz dilexisti me añ constitutionẽ mũdi. Pater iuste mund⁹ te nõ cognouit. Ego ãt te cognoui: z hi cognouerũt qz tu me misisti. Et notum feci eis nomẽ tuũ z notum faciaz: vt dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: z ego in ipsis.

XVIII

Hec cum dixisset ihesus: egressus ẽ cũ discipulis suis trans tozrẽtem cedron vbi erat hortus in quem introiuit ipe z discipuli eius. Sciebat autez z iudas qui tradebat eũ locum: qz frequẽter ihesus ꝓuenerat illuc cũ discipulis suis. Judas ergo cum accepisset cohortẽ: z a pontificib⁹ z phariseis ministros: venit illuc cũ laternis et facibus et armis. Ihesus itaq; sciens omnia que ventura erãt super eũ ꝓcessit: z dixit eis. Quem q̃ritis? Responderũt ei. Ihm naçarenum. Dicit eis ihesus. Ego sum. Stabat autẽ z iudas qui tradebat euz cuz ipsis. Ut ergo dixit eis ego sum: abierũt retrosũ: z ceciderũt in terrã. Iterum ergo interrogauit eos. Quẽ q̃ritis? Illi aũt dixer̃t. Ihesum naçarenũ. Respõdit ihs. Dixi vobis: qz ego sum. Si ḡ me queritis sinite hos abire. Ut impleretur ꝛmo quem dixit: qz q̃s dedisti mihi ñ perdidi ex eis quẽq;. Simon ḡ petrus habens gladium eduxit euz: z percussit pontificis seruũ: z abscidit auriculam eius dextram. Erat autez nomen seruo malchus. Dicit ergo ihs petro. Mitte

gladiū tuū ī vaginā. Calicē quē dedit mihi pater nō vis vt bibā illū? Coors aūt ⁊ tribun⁹ ⁊ ministri iudeoꝝ ꝓphēderūt ihm: ⁊ ligauerūt eū ⁊ adduxerūt eū ad annā ꝓmuz. Erat enī socer cayphe qui erat pontifex anni illius. Erat autez cayphas qui cōsiliū dederat iudeis: qa expedit vnum hominez mori pro populo. Sequebaē autē ihm simon petrus ⁊ ali⁹ discipul⁹. Discipul⁹ autē ille erat not⁹ pontifici: ⁊ introiuit cū ihu ī atrium pontificis. Petr⁹ autem stabat ad ostiū foris. Exiuit g discipul⁹ q erat notus pōtifici: ⁊ dixit ostiarie: ⁊ introduxit petrum. Dixit g petro ancilla ostiaria. Nūqd ⁊ tu ex discipul⁹ es hois isti? Dicit ille. Nō sū. Stabant autē serui ⁊ ministri ad prunas: qz frig⁹ erat: ⁊ calefaciebāt se. Erat aūt cū eis ⁊ petr⁹ stās ⁊ calefaciēs se. Pōtifex g interrogauit ihm de discipulis suis ⁊ de doctrīa eius. Rñdit ei ihesus. Ego palā locut⁹ sū mundo. Ego sp docui ī synagoga ⁊ ī tēplo quo oēs iudei ꝓueniūt: ⁊ ī occulto locut⁹ sum nihil. Quid me interogas? Interroga eos q audierunt qd locut⁹ sim ipis: ecce hi sciūt que dixerim ego. Hec aūt cū dixisset: vn⁹ assistēs ministoruz dedit alapā ihesu dicēs. Sic rñdes pōtifici? Rñdit ei ihesus. Si male locut⁹ sū: testimoniū phibe de malo: si aūt bñ: qd me cedis? Et misit eū ānas ligatū ad cayphā pōtificē. Erat aūt simon petrus stās ⁊ calefaciēs se. Dixerūt g ei. Nūqd ⁊ tu ex discipl⁹ eius es. Negauit ille ⁊ dixit. Nō sū. Dicit ei vnus ex seruis pontificis cognat⁹ eius cui⁹ abscidit petr⁹ auriculam. Nonne ego te vidi ī horto cum illo? Iterum g negauit petr⁹: ⁊ statī gall⁹ cantauit. Adducūt ergo ihm a caypha ī pretoriū. Erat ān mane. Et ipsi nō introierūt ī ptoriū vt nō ꝓtamīarent: sed vt māducarēt pasca. Exiuit ergo pilat⁹ ad eos foras: ⁊ dixit. Quā accusationez affertis ad uersus hoiez hūc? Rñderūt ⁊ dixerūt ei. Si non eēt hic male factor: nō tibi tradidissem⁹ eum. Dicit g eis pilat⁹. Accipite eum vos: ⁊ sm legez vrām iudicate eū. Dixerūt ergo ei iudei. Nob ñ lz interficere quēq3. Ut smo ihesu ipleret quē dixit: significans qua morte esset moriturꝰ. Introiuit ergo iterū ī ptoriū pilat⁹: ⁊ vocauit ihesū: dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ? Rñdit ihesus. A temetipo hoc dicis an alij dixerūt tibi de me? Rñdit pilat⁹. Nunqd ego iudeus sum? Gēs tua ⁊ pōtifices tradiderūt te mihi. Quid feciſti? Rñdit ihesus. Regnū meū nō ē de hoc mūdo. Si ex hoc mundo eēt regnū meum: ministri mei vtiq3 decertarēt vt ñ traderer iudeis. Nūc aūt regnū meū non est hīc. Dixit itaq3 ei pilat⁹. Ergo rex es tu? Rñdit ihesus. Tu dicis: qz rex sum ego. Ego ī hoc nat⁹ sū: ⁊ ad hoc veni ī mūdū: vt testimonium phibeā vitati. Omis q ē ex vitate audit vocē meā. Dicit ei pilat⁹. Quid est vitas? Et cū hoc dixisset iterū exiuit ad iudeos: ⁊ dicē eis. Ego nullā iuenio ī eo cām. Est aūt ꝓsuetudo vobis vt vnuz dimittam vob ī pasca. Vultis ergo dimittam vob regē iudeoꝝ? Clamauerūt rursū oēs dicētes. Nō hūc sed barrabā. Erat aūt barrabas latro. xix

Tunc ergo apphēdit pilat⁹ ihesū: ⁊ flagellauit. Et milites plectētes cozonā ō spinis iposuerunt ī capite ei⁹: ⁊ veste purpurea circūdederūt eū. Et vēiebāt ad eū ⁊ dicebāt. Aue rex iudeoꝝ. Et dabāt ei alapas. Exiuit iterꝝ pilat⁹ foras: ⁊ dicit eis. Ecce adduco vobis eū foras vt cognoscatis qz nullā iuenio in eo cāz. Exiuit ergo ihesus poztās spineaz cozonā: ⁊ purpureum vestimentū: ⁊ dicit eis. Ecce hō. Cum g vidissent eū pontifices ⁊ mīstri clamabāt dicētes. Crucifige crucifige eū. Dicit eis pilatus. Accipite euz vos ⁊ crucifigite. Ego.n.nō iuenio in eo cāz. Rñderunt ei iudei. Nos legem hem⁹: ⁊ sm legez debet mori: qz filiū dei se fecit. Cū ergo audisset pilat⁹ hūc sm̄onē magis timuit. Et ingressus ē ptoziuz iterꝝ: ⁊ dicit ad ihesū. Unde es tu? Ihesus aūt rñsuz ñ dedit ei. Dicit g ei pilatus. Mihi nō loqris? Nescis qz ptātem hēo crucifigere te: ⁊ ptātem hēo dimittere te? Rñdit ihesus. Nō hēres ptātez adversū me vllā: nisi tibi datū eēt desup. Propter ea q me tradidit tibi: maius pctm̄ hz. Et exinde q̄rebat pilatus dimittere eū. Judei aūt clamabant dicentes. Si hūc dimittis ñ es amic⁹ cesar⁹. Omis .n. q se regē facit ꝺdicit cesari. Pilat⁹ aūt cuz audisset hos sm̄ones: adduxit foras ihesū: ⁊ sedit p tribunali ī loco q dr lichostratos: hebraice aūt gabatha. Erat aūt parasceue pasce hora q̄si sexta: ⁊ dicit iudeis. Ecce rex vr̄. Illi aūt clamabant. Tolle tolle crucifige eū. Dicit eis pilat⁹. Regē vr̄m crucifigam? Rñderūt pontifices. Non hem⁹ regem nisi cesarē. Tūc ergo tradidit eis illū vt crucifigeret. Susceperūt aūt ihesū: ⁊ eduxerūt. Et baiulās sibi crucē exiuit in eū q dr calvarie locū: hebraice aūt golgotha. Ubi crucifixerūt eū: ⁊ cū eo alios duos hīc ⁊ hīc: medium aūt ihm. Scripsit aūt ⁊ titulū pilatus: ⁊ posuit sup crucē. Erat aūt scriptū. Ihesus naçarenus rex iudeoꝝ. Hūc ergo titulū mlti iudeoꝝ legerūt: qz ꝓpe ciuitatē erat loc⁹ vbi crucifixus ē ihs. Et erat scriptū hebraice: greece ⁊ latine. Dicebāt ergo pilato pōtifices iudeoꝝ. Noli scribere rex iudeoꝝ: sz qz ipe dixit rex sū iudeoꝝ. Rñdit pilat⁹. Quod scripsi scripsi. Milites g cum crucifixissēt eū: accepunt vestimēta ei⁹: ⁊ fecerūt quattuoz ptes vnicuiq3 militi ptem: ⁊ tunicā. Erat aūt tunica icōsutilis: desup cōtexta p totum. Dixerūt g ad iuicē. Nō scindam⁹ eā: sed sortiamur de illa cui⁹ sit. Ut scriptura ipleret dicēs. Partiti sūt vestimēta mea sibi: ⁊ in vestē meā miserūt sortē. Et milites qdē hec fecerūt. Stabāt aūt iuxta crucem ihu mr̄ ei⁹: ⁊ sozoz mr̄is ei⁹ maria cleophe: ⁊ maria magdalene. Cū vidisset ergo ihs mr̄em ⁊ discipulū stantē quē diligebat: dicit mr̄i sue. Mulier: ecce filius tu⁹. Deīde dicit discipulo. Ecce mr̄ tua. Et ex illa hora accepit eā discipul⁹ ī suā. Postea sciens ihs qz oīa ꝓsumata sūt: vt cōsumeret scriptura: dicit. Sitio. Vas aūt erat positum aceto plenū. Illi g spongiā plenā aceto: hysopo circūponētes obtulerūt ori ei⁹. Cum g accepisset ihs

actum.dixit.Cōsumatū ē.Et inclinato capite tra didit spm̄.Judei ergo qm̄ parasceue erat:vt ñ rema nerent i cruce corpora sabbato.Erat.n. magnus dies ille sabbati:rogauer̄t pilatū vt frāgerēt eor crura:z tollerēt.Venerūt ergo milites:z p̄mi q/ dem fregerūt crura:z alterius q crucifix̄ ē cū eo. Ad ihm āt cū veniss̄ent vt viderūt eū iam mor tuū ñ fregerūt eius crura:sed vn⁹ militū lancea la t⁹ ei⁹ aperuit:z cōtinuo exiuit sanguis et aqua. Et q vidit testimoniū phibuit:z verū ē testimoniū ei⁹. Et ille scit qz vera dicit vt z vos credat⁊. Facta sūt enī hec vt scriptura īpleret.Os nō cōminuetis ex eo.Et iterū alia scriptura dicit.Videbūt in quem transfixerunt.Post hec āt roganit pilatū ioseph ab arimathia eo q̄ erat discipulus ihu:occult⁹ āt p̄pter metū iudeor:vt tolleret corpus ihu.Et p/ misit.pilat⁹.Venit ergo z tulit corpus ihu.Venit aūt z nicodem⁹ qui venerat ad ihm nocte p̄mum ferens mixturā myrrhe z aloes q̄si libras cētum. Accepunt ergo corpus ihu:z ligauerūt eū linteis cū aromatib⁹:sicut mos est iudeis sepelire.

Erat āt in loco vbi crucifixus ē:hort⁹:z i horto monumētū nouū in quo nōdū q̄sqū positus erat. Ibi ergo p̄pter parasceuen iudeor qz iuxta erat monumentum:posuerunt ihm. XX

Una āt sabbati maria magdalene venit mane cū adhuc tenebre essent ad monu mentū:z vidit lapidē sublatum a monu mento.Cucurrit ergo z venit ad simonē petrum z ad aliū discipulū quē amabat ihs:z dicit illis. Tulerūt dn̄z ō mōumēto:z nescim⁹ vbi posuerūt eū.Exijt ergo petrus z ille ali⁹ discipulus:z vene runt ad monumentū.Currebāt aūt duo simul:z ille ali⁹ discipulus p̄cucurrit citi⁹ petro:z venit p̄m⁹ ad monumentū.Et cū se inclinasset vidit posita lin theamina:ñ tn̄ introiuit.Venit ergo simon petr⁹ sequēs eum:z introiuit in monumentū.Et vidit li/ theamia posita z sudariū qđ fuerat sup caput ei⁹ ñ cum lintheaminib⁹ positū:sed separatim inuolutū in vnū locū.Tunc ergo introiuit z ille discipulus q venerat p̄mus ad monumentū:z vidit z credi dit.Nūdū.n.sciebant scripturā:qz oportuit eū a mortuis resurgere. Abierūt ergo iterū discipuli ad semetipos.Maria āt stabat ad monumentū foris plorās.Dū ergo fleret inclinauit se z p̄spexit in monumētū.Et vidit duos angelos in albis se/ dentes vnū ad caput:z vnū ad pedes:vbi positū erat corpus ihu.Dicūt ei illi.Mulier qd plorasꝫ Dicit eis.Quia tulerūt dn̄z meū:z nescio vbi po suerunt eū.Hec cū dixisset cōuersa est retrorsuꝫ: z vidit ihm stātē:z ñ sciebat qz ihs ē.Dicit ei ihs. Mulier:qd plorasꝫ Quē q̄risꝫ Illa existimās qz hortulanus ēet:dicit ei.Dne si tu sustulisti eū dici to mihi vbi posuisti eū:z ego eū tollā.Dicit ei ihs. Maria.Cōuersa illa dicit ei.Rabboi:qđ dr̄ mgr̄. Dicit ei ihs.Noli me tāgere,Nūdū.n. ascēdi ad p̄rem meū.Vade āt ad frēs meos z dic eis.Ascē do ad p̄rem meū z p̄rem vr̄m:deū meū z deum vr̄m.Venit maria magdalene ānūcians discipul⁹ qz vidi dn̄z:z hec dixit mihi.Cum g̃ sero ēet die illo vna sabbator̄ z fores eēnt clause vbi erāt di scipuli cōgregati p̄pter metū iudeor:venit ihs z stetit in medio:z dixit eis.Pax vobis.Et cum hec dixisset ondit eis man⁹ z latus.Gauisi sūt ergo discipuli viso dn̄o.Dixit ergo eis iterū.Pax vob. Sicut misit me pr̄:z ego mitto vos.Hec cū dixis set:insufflauit:z dixit eis.Accipite spm̄ scm̄.Quo rum remiseritis pcta remittūtur eis:z quor⁊ reti nueritis retēta sūt.Thomas āt vn⁹ ex duodeciz q dr̄ didym⁹ nō erat cū eis q̄n venit ihs.Dixerūt ergo ei alij discipli.Vidim⁹ dn̄z.Ille āt dixit eis. Nisi videro i manib⁹ eius fixurā clauor:z mittā digitum meū i locū clauor:z mittā manū meaz in latus ei⁹:ñ credā.Et post dies octo iterū erant discipuli ei⁹ intus z thomas cū eis.Venit ihs ianu is clausis:z stetit i medio:z dixit eis.Pax vobis. Deinde dicit thome.Infer digitū tuū huc:z vide man⁹ meas:z affer manū tuā z mitte in lat⁹ meū: z noli ee incredulus sed fidelis.Rndit thomas z dixit.Dns meus z de⁹ me⁹.Dicit ei ihs.Quia vidi sti me thoma credidisti:bti q ñ viderūt z credi derunt.Multa qdē z alia signa fecit ihs i cōspec tu discipulor suor q̄ ñ sūt scripta in libro h̄.Hec āt scripta sūt vt credatis qz ihs est filius dei:z vt credentes vitam hēatis in nomine eius. XXI

Postea manifestauit se iterū ihs ad mare tyberiadis.Manifestauit āt sic.Erāt sim̄ simon petr⁹ z thomas q dr̄ didym⁹ z na thanahel q erat a chana galilee:z filij zebedei:z alij ex discipl̄is ei⁹ duo.Dicit eis simō petr⁹.Vado piscari.Dicūt ei.Venim⁹ z nos tecū.Et exierūt z ascēderūt i nauī:z illa nocte nihil prēdiderūt.Mane āt fctō stetit ihs i littore:ñ tn̄ cognouerūt discipu li qz ihs ē.Dicit ergo eis ihs.Pueri:nūqd pulmē tariū hētis?Rndērunt ei.Nō.Dicit eis.Mittite i dextrā nauigij rete:z inuenietis.Miserūt g̃ z iā nō valebāt illō trahere p̄ multitudīe pisciū.Dicit g̃ discipulus ille quē diligebat ihs petro.Dns ē.Si mon petr⁹ cū audisset qz dns est:tunica succīxit se.Erat.n.nud⁹:z misit se i mare.Alij āt discipuli nauigio venerūt.Nō.n.longe erāt a tra:sz q̄si cu bitis ducentis trahētis rete piscium.Ut ergo descē derūt i trā:viderūt prunas positas:z piscē suppo tū z panē.Dicit eis ihs.Afferte de piscib⁹ qs prēdi distis nūc.Ascēdit simon petr⁹ z traxit rete i tra plenū magnis piscib⁹ cētū quinquagintatrib⁹.Et cū tāti eēnt:ñ ē scissū rete.Dicit eis ihs.Venite prandete.Et nemo audebat discūbētiū interrogare eum tu qs es?sciētes qz dns ē.Et venit ihs z accepit panē z dabat eis:z piscē silr.Hoc iā tertio manife stat⁹ ē ihs discipl̄is suis cū rsurrexiss⁊ a mortuis. Cū g̃ prandissēt dixit simōi petro ihs.Simon io hānis diligis me plꝰ his:Dicit ei.Etiā dne:tu scis qz a mo te.Dicit ei.Pasce agnos meos.Dicit ei iterū.Si mō iohānis diligis me?Ait illi.Etiā dne tu scis qz a mo te.Dicit ei iterū.Pasce agnos meos.Dicit ei tertio

Simon iohānis amas me? Cōtristat⁹ est petrus: qz dixit ei ītio amas me: z dixit ei. Dñe tu oīa nosti: tu scis qz amo te. Dicit ei. Pasce oues meas. Amē amen dico tibi cū ēes iunior cingebas te z ābulabas vbi volebas. Cū āt senueris: extendes manꝰ tuas: z alius te cinget: z ducet quo tu nō vis. Hoc āt dixit significans qō morte clarificaturꝰ eēt eū. Et cū hoc dixisset: dicit ei. Sequere me. Conuersus petrus vidit illū discipulū quē diligebat ihs sequentē qui z recubuit ī cena sup pectꝰ eius: z dixit: dñe qs ē qui tradet te? Hūc ergo cū vidisset petrꝰ: dicit ihu. Dñe: hic āt quid. Dicit ei ihs. Sic eū volo manere donec veniā. Quid ad te. Tu me seqre. Exijt ergo fmo iste iter frēs: qz discipulus ille nō morit̄. Et nō dixit ei ihs: nō morit̄ sed sic eū volo mānere donec veniā: qd ad te. Hic ē discipul⁹ ille qui testimoniū phibet ō his. z scripsit hec. Et scimꝰ qz verū ē testimoniū eius. Sūt āt z alia multa q̄ fecit ihs: q̄ si scribant̄ p singula nec ipm arbitroꝛ mūdū cape posse eos qui scribendi sūt libꝛos.

Explicit euangeliū fm iohānem. Incipit pfacio scti Hieronymi ī oēs epl̄as scti Pauli.

PRimū q̄ritur: q̄re pꝰ euangelia q̄ supplemētū legꝫ sūt: z ī gbus nobis exēpla z pcepta viuēdi pleniſſime digesta sūt: voluerit apl̄us has epl̄as ad singulas ecclesias ōstinare? Hac aūt causa factū videt̄: vt. s. initia nascētis ecclie nouis cauſis exñtibꝰ pueniret: z vt pñtia atq̄ oziētia r̄secaret vitia: z pꝰ futuras excluderet qōnes: exēplo ppharum q̄ post editā legē moysi ī qua oīa dei mādata legebant̄: nihilominꝰ tñ doctrina sua rediuiua sp ppl̄i ꝓfessere peccata: z ppt̄ exēplū viuendi libꝛos ad nr̄am etiā memoziā trāsmiserunt. Dein de q̄rit̄. Aut nō āpli⁹ q̄ decē epl̄as ad ecclias scripserit. Decē sūt. n. cū ea q̄ dicit̄ ad hebꝛeos. Alaz reliq̄ q̄tuoꝛ ad discipl̄os spāliť sūt pozrecte. Ut oñ deret nouū ñ discrepare a veteri testō: z se ꝫ legez nō facere moysi: ad numeꝝ pmoꝝ decalogi mādatoꝛuꝫ suas epl̄as destinauit: z q̄t ille pceptꝫ a pharaōe ī stituit liberatos: totidē hic epl̄is a diaboli z idolatrie fuitute docet acq̄sitos. Nā z duas tabulas lapideas duoꝝ testōꝝ figuram būisse viri eruditiſſimi tradiderūt. Apl̄am sane q̄ ad hebꝛeos scribit̄ qdā pauli ñ eē ꝓtēdūt: eo q̄ ñ sit eiꝰ nomine titulata: z pzopt̄ fmonis stiliq̄ distantiā ſz aut barnabe iuxta tertulianū: aut luce iuxta q̄ſdam: vel certe clementꝫ discipuli apostoloꝝ z epi romane ecclesie pꝰ apl̄os ozdinati. Quibꝰ rñdendū ē si ppt̄ea pauli ñ erit: qz eiꝰ ñ hꝫ nomē: q̄ nec alicuiꝰ erit qz nulliꝰ noīe titulat̄. Nō si icōueniēs absurdūq̄ ē: ipsiꝰ magꝫ eē credēda ē q̄ tanto doctrine sue fulget elogio. Hꝫ qñ apud hebꝛeoꝝ ecclesias q̄si destructoꝛ legꝫ falsa suspitiōe habebatur: voluit tacito noīe de figurꝫ legꝫ z veritate xp̄i r̄ddere rōnē: ne odiū nois ī fr̄ōte p̄titulati vtilitatē excludēt lectiōis. Nō ē sane mir̄ si eloquētioꝛ videat̄ ī pp̄o. i. hebꝛeo q̄m ī pegrino. i. ī greco quo ceꝛe epl̄e sūt scripte fmōe. Douet etia q̄sdā q̄re romanoꝝ epl̄a ī pmo sit posita: cū eā non pzimo scriptā rō manifestet. Nā hāc se pficiscentē biero solymā scripſisse testatur: cū cozinthios z alios iā añ vt misteriū qō secū poztaturus erat colligerent: l̄r̄is adhoztatus sit. Ubi z intelligi qdam volunt ita oēs epl̄as ozdinatas: vt pma poneretur: cuius posterioꝛ fuerit destinata: vt p singulas epistolas gradib⁹ ad pfectioza veniret. Romanoꝝ nāq̄ plericq̄ tā rudes erāt: vt nō ītelligerēt dei le gra z ñ suis meritis eē saluatos: z ob hoc duo iter se ppl̄i cōflictarent. Idcirco illos īdigere asserit cozrigi: vicia gentilitatis pozra cōmemoraās. Corinthijs āt iā dicit scie gram eē cōcessā: z ñ tā oēs ī crepat: q̄s cur peccantes ñ ī crepauerūt: reprehēdit sicut ait. Audit̄ iter vos foznicatio. Et itez. Congregatis vobis cū meo spū: tradere hi⁹ satbane. In scōa vo laudāt̄: z vt magis ac magis pficiant ꝓmonent̄ Galathe vo iam nulliꝰ crimis arguunt̄: nisi hoc tm̄ q̄ callidiſſimis pseudo apl̄is crediderūt. Ephesij sane nulla reprehensiōe: sed mīta laude sūt digni: qz fidē apl̄icam fuauerūt. Philippenses ēt multo magis collaudāt̄: q̄ nec audire q̄dem falsos apl̄os voluerūt. Thessalōicēses nihilominus ī duabꝰ epl̄is oī laude ꝓsequt̄: eo q̄ nō solū fidē īcōcussā fuauerint vitatis: sed ēt ī psecutiōe ciuiū fuerint ꝓstantes iuenti. Colossenses āt tales erant: vt cū ab apl̄o visi coꝛpaliter ñ fuissent hac laude digni bērent̄. Et si coꝛpoze īquit absēs sū: sed spū vobiscū sum: gaudēs z videns ozdinem vr̄m. De hebꝛeis vo qd dicendū ē? quoꝝ thessalōicenses q̄ primum laudati sūt imitatoꝛes facti eē dicunt̄. Hic ipe ait. Et vos frēs imitatoꝛes sctī estis ecclīaꝝ dei q̄ sūt in iudea. Eadē. n. passi estis z vos a ꝓtribulibus vr̄is q̄ z illi a iudeis. Apō ipos q̄q̄ hebꝛeos eadē ꝓmemoꝛat dicens. Nā z vinctis ꝓpassi estis: z rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cū gaudio suscepistis: cognoscētes vos hēre meliozē z manentem substantiā.

Incipit ꝓlogus spāl̄is ī epl̄az ad Romanos:

ROmani sūt q ex iudeis z gentib⁹ credidērūt. Di supba ꝓtētione volebāt se alterutrum supponere. Hꝫ iudei dicebant. Nos sumus ppl̄us dei q̄s ab initio dilexit z fouit: nos circunciſi ex gnē abzaham scā descēdim⁹ ex stripue: z notus retro apud iudeā tm̄ deꝰ. Nos de egypto signis dei z vtutibus liberati: mari ficco ptrāsuim⁹ pede: cum inimicos nr̄os gratiſſimi fluct⁹ īuoluerēt. Nobis pluit māna dñs ī deserto z q̄si filijs suis celeste pabulū mīstrauit. Nos die noctuq̄ in colūna nub igniſq̄ pceſſit vt nobis ī tuio iter oñdēt. Atq̄ vt cetera eiꝰ circa nos īmēsa beneficia taceam⁹: nos soli digni fuim⁹ di legē accipere: z vocē dei loquētis audire: eiusq̄ cogſcē volūtatē. In q̄ lege nob

pmissus ē xp̃o: ad quos ēt ipe se venisse testatus est dicēs: ñ veni nisi ad oues q̄ pierant dom⁹ isrl̄: cū vos canes poti⁹ q̄z hoies appellauerit. Quuz ne ergo ē vt idola hodie deserentes gb⁹ ab initio deseruist̄ nob cōparemi: ꝛ nō poti⁹ ī pselitoꝝ locum ex legis auctoꝛitate ꝛ cōsuetudie deputemi: Et hoc ipm nō merebamī nisi qꝛ larga sp̄ ōi clementia voluit vos ad nr̄am imitationē admittē. Gentes ēt ecōtrario rñdebant. Quanto.n. maioꝛa erga vos dei bñficia narrauerit̄ tanto maioꝛ vos crimis reos eē mōstrabitis. Sp̄.n. his oib⁹ extitistis ingrati. Maꝛ ipis pedib⁹ qb⁹ aridū mare transistis: ludebatis añ idola q̄ fecistis: ꝛ ipo oze quo paulo añ ob necē aduersarioꝝ dño cātauerat̄is: simlacra vobis fieri poposcitis: illi oculis gb⁹ venerādo deū ī nube vel igne ꝛspicere solebat̄: simulacra ituebamī. Dāna quoq; vob fastidio fuit: ꝛ sp̄ ī deserto ꝛ dñm murmurastis ad egyptum: vñ vos manu valida eiecerat redire cupientes. Quid plura? Ita pr̄es vr̄i crebꝛa ꝓuocatiōe dñm irritauerūt vt oēs ī heremo moꝛerent̄: nec plus ex seniꝛib⁹ eoꝝ q̄z duo hoies t̄ram repꝛomissiōis ītrarēt. Sed qd antiqua replicam⁹: cum ēt si illa mīme fecissetis de hoc solo nemo vos dignos venia iudicaret: q; dñm xp̃m ꝓpb̄aꝝ sp̄ vobis vocib⁹ repꝛomissū ñ solū suscipe noluistis: sz ēt moꝛte pessima pemistis? Quē vt nos cognouim⁹ stati credidim⁹: cū nobis de eo antea ñ fuerit p̄dicatū. Añ ꝓbatur: q; idolis seruiim⁹: ñ obstinationi mēris: sed ignoꝛātie deputand⁹. Qui.n. cognitū ilico segmur: olim vtiq; seq̄remur si antea cognouissem⁹. Sic āt vos de generis nobilitate iactatis q̄i nō moꝝ imitatio magis q̄z carnalis natiuitas filios vos faciat eē sctoꝝ. Deniq; esau ꝛ ismabel cū de stirpe sint abꝛahe minīe tñ ī filijs reputanē. Dis taliē altercātib⁹: apl̄s se mediū ītерponens ita ptium dirimet q̄nes: vt neutrū eoꝝ sua iustitia salutē meruisse cōfirmet: ābos vo ppl̄os ꝛ scienē ꝛ grauiē deligsse. Judeos qdem q; p p̄uaricationē legis deū ihonoꝛauerint: gentes vo q; cū cognitū de creatura creatoꝛē vt deū debuerint venerari: gl̄iam ei⁹ in manu facta mutauerint simulacra: vtroſq; ēt sil̄r veniā cōsecutos: eq̄les eē veriss̄ima rōne demonstrat: p̄sertī cū in eadez lege p̄dictū sit ꝛ iudeos ꝛ gētes ad xp̃i fidē vocādos eē. Quāobrē vicissīm eos būilias ad pacē ꝛ cōcoꝛdiā cohoꝛtatur.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

ROmani sunt ptes italie. Di p̄uenti sunt a falsis apl̄is: ꝛ sub noīe dñi nr̄i ihu xp̃i ī legem ꝛ ꝓpb̄as erant indocti. Vos reuocat apostolus ad veram ꝛ euangelicam fidē scribens eis a coꝛintho.

Explicit argumentum. Incipit epl̄a beati pauli apostoli ad Romanos. Capl̄m I

PAulus seruꝰ ihu xp̃i vocatꝰ apl̄s segregatꝰ ī euāgeliū dei qđ añ ꝓmiserat p ꝓpb̄as suos ī scripturꝭ scīs ō filio suo q factꝰ ē ei ex semīe dauid sm carnē: q; p̄destinatꝰ ē filꝰ dei ī ꝑtute ꝟz spīn̄ scīficatiōis ex resurrectiōe moꝛtuoꝝ ihu xp̃i dñi nr̄i p quē accepim⁹ gr̄am ꝛ apl̄atū ad obediendū fidei ī oib⁹ gentib⁹ p noīe ei⁹ in gb⁹ estꝭ ꝛ vos vocati ihu xp̃i: oībus qui sūt rome dilectis dei vocatis scīs. Gr̄a vobis ꝛ pax a deo p̄re ꝛ domino nr̄o ihu xp̃o. Primū qdem gr̄as ago deo meo p ihm xp̃m ꝓ oībus vobis: qꝛ fides vestra ānūciatur ī vniuerso mūdo. Testis.n. mihi ē deꝰ cui ſuio ī spū meo ī euangelio filij ei⁹: q; sine intermissione memoziā vr̄i facio sp̄ in or̄onib⁹ meis: obsecrās: si q̄ mō tandē aliq̄ ꝓspeꝝ iter hēam in voluntatē dei veniēdi ad vos. Desidero.n. videre vos vt aliqd iptiar vobis gr̄e spūal̄ ad cōfirmādū vos. i. sil̄ ꝓsolari ī vob ꝓ eā q̄ inuicē ē fidē vr̄az atq; meā. Nolo āt vos ignaꝝ fr̄es: qꝛ sepe ꝓposui venire ad vos: ꝛ phibit⁹ sū vsq; adhuc: vt aliquē fructū hēam ī vobis sic ꝛ ceteꝛis gentib⁹. Grecis ac barbaris: sapiētib⁹ ꝛ isipiētib⁹ debitoꝛ sū: itaq; qđ ī me ꝓmptuz ē: ꝛ vobis q rome estis euāgelizare. Nō.n. erubesco euāgeliū. Virt⁹.n. dei ē i salutē oī credenti: iudeo p̄mū ꝛ greco. Justicia enī dei ī eo reuelaē ex fide ī fidem: sic̄ scriptū ē. Justꝰ āt ex fide viuit. Reuelaē.n. ira dei de celo sr̄ oēz ipietatē ꝛ iustitiā hoīum eoꝝ: qui vitatē dei ī iustitia detinēt: qꝛ qđ notū ē dei: manifestū ē ī illis. Deꝰ.n. illis manifestauit. Inuisibilia.n. ipi⁹ a creatura mūdi p ea q̄ fctā sūt intellecta ꝓspiciūt: sēpiterna quoq; ei⁹ virt⁹ ꝛ dīnitas: ita vt sint ī excusabiles. Qꝛ cū cognouissent deū ñ sicē deū glificauerūt aut gr̄as egerūt: sz euanuer̄t ī cogitatōib⁹ suis ꝛ obscuratū ē isipiēs coꝛ eoꝝ. Dicentes.n. se eē sapientes stulti fci sūt. Et mutauerūt gl̄iaz icoꝛruptibil⁹ dei ī silitudinē imagis coꝛruptibilis hōis: ꝛ volucrū ꝛ q̄drupedū ꝛ ꝛpētū. Propt̄ qđ tradidit illos deꝰ ī desideria coꝛdis eoꝝ ī īmūdiciā: vt ꝛtumelijs afficiāt coꝛpa sua ī semetipīs. Qui ꝓmutauerūt vitatē dei ī mēdaciū: ꝛ coluerūt ꝛ seruierūt creature potiꝰ q̄z creatoꝛi: q; ē bñdictꝰ ī scla amē. Propt̄ ea tradidit illos deꝰ ī passiōes ignōmie: nā semīe eoꝝ īmutauer̄t nāle vsū ī eū vsū q; ē ꝰ nām. Sil̄r āt ꝛ masculi rlicto nāli vsu femīe: exarserūt ī desideriis suis ī inuicē: masculi ī masculos ꝛpitudinē opātes: ꝛ mercedē quā oportuit errorꝭ sui ī semetipīs rcipientes. Et sic̄ ñ ꝓbauer̄t deū hēre ī noticia: tradidit illos deꝰ ī repꝛobū sēsū vt faciāt ea q̄ ñ ꝓueniunt: repletos oī iqtate malitia: foꝛnicatiōe: auaritia: neqtia plenos: īuidia: hōicidijs: ꝛtētiōe: dolo: malignitate: susurrōes: ꝛtractoꝛes: ōo odibiles: cōtūelioſos: supbos: elatos: inuētoꝛes malox: pētib⁹ ñ obediētes: isipiētes: icōpositos sīn affectiōe: absq; fedē: sīn mīa. Qui cū iusticiā ōi cognouiss̄t: ñ itel lexerūt: qñ q talia agūt: digni sē moꝛte: ñ solū q ea faciūt: sz ēt q ꝓsentiūt faciētib⁹. II

Propt̃ qđ ieexcusabilis es o hō oīs q iudicas. In q̃.n. alterū iudicas teipz condēnas. Eadē.n.agis: q̃ iudicas. Scimus.n. qm̃ iudiciū dei ē fm ṽitatē ī eos q talia agūt. Existimas aūt hō o hō q iudicas eos q talia agūt ⁊ facis ea: qz tu effugies iudiciū dei? An diuicias bōitatis ei⁹ ⁊ patie ⁊ lōganimitatis ꝓtenis. Ignoras qm̃ benignitas dei ad pnīam te adducit? Scōm aūt duritiā tuā ⁊ ipenitens coz thesauriças tibi irā in die ire ⁊ reuelationis iusti iudicij dei: q reddet vnicui q̃ fm opa ei⁹. His qdem q fm patiētiā bōi operis gloriā ⁊ honorē ⁊ īcorruptōez q̃rētib⁹ vitā etnā. His aūt q sunt ex cōtentōe ⁊ q nō acquiescūt ṽitati credūt autē iīgtati: ira ⁊ īdignatio tribulatio ⁊ angustia ī omnē aīam hois opantis malū: iudei pmū ⁊ greci. Gloria āt ⁊ honor: ⁊ pax oi operāti bonū: iudeo pmū ⁊ greco. Non.n. est acceptio psonarum apud deū. Quicūq.n. sine lege peccauerunt sine lege pibūt. Et qcumq ī lege peccauerūt per legem iudicabūt. Nō.n. auditores legis iusti sūt apud deum: sed factores legis iustificabuntur.

Cū.n. gentes q̃ legē n̄ hn̄t: naturaliē ea q̃ legis sūt faciūt: eiusmōi legē n̄ hn̄tes ipi sibi sunt lex: q oīdunt op⁹ legis scriptū ī cordib⁹ suis: testimoniū reddēte illis cōscia ipoz: ⁊ iter se iuicem cogitationū accusantiū aut ēt defēdētiū: ī die cū iudicabit de⁹ occulta hoīum fm euangeliū meū p ihesū xp̃m. Si āt tu iude⁹ cognominaris ⁊ r̄gescis ī lege ⁊ gl̃iaris ī deo: ⁊ nosti volūtatē ei⁹: ⁊ pbas vtilioza īstruct⁹ p legē: confidis teipm ē ducē ceco rum: lumē eoz q ī tenebris sūt: eruditorē insipientiū: mgr̃m infantiū: hn̄tem formā scie ⁊ veritatis ī lege. Tu ergo aliū doces teipm n̄ doces. Tu p̄dicas n̄ furandū furaris. Tu dicis n̄ mechandū mecharis. Tu abhoīaris idola: sacrilegiū facis. Tu ī lege gl̃iaris: p p̃uaricationē legis deū inhonoras. Nomē.n. dei p vos blasphemat̃ ītergentes: sicut scriptū est. Circūcisio qdez pdest si legē obserues: si āt p̃uaricator legis sis: circūcisio tua p̃putiū facta est. Si igr̃ p̃putius iustitias legis custodiat: nōne p̃putiū illi⁹ ī circūcisionē reputabitur? Et iudicabit id qđ ex natura ē p̃putiū legē cōsummās te: q p lr̃as ⁊ circūcisionē p̃uaricatorē legis es. Nō.n. q ī māifesto iude⁹ ē neq̃ q̃ ī māifesto ī carne ē circūcisio: sz q ī abscōdito iude⁹ ē: ⁊ circūcisio cōdis ī spū n̄ lr̃a: cui⁹ laus n̄ ex hoīb⁹: sz ex dō est.

Quid g̃ āplius iudeo: aut q̃ vtilitas circūcisionis? Multū per oēm modum: Primū qdem: qz credita sūt illis eloga dei. Quid.n. si qdam illoz n̄ crediderūt? Numquid īcredulitas illoz fidē dei euacuauit? Absit. Est āt de⁹ verax: oīs āt hō mendax sicut scriptū est: vt iustificeris ī sermonib⁹ tuis: ⁊ vincas cū iudicaris. Si āt iiqtas nr̃a iusticiā dei cōmēdat: qđ dicem⁹? Numqd iniqu⁹ ē de⁹ q īfert iram? Scōm hominē dico. Absit. Alioqn quō iudicabit de⁹ hunc mūdum? Si.n. veritas dei ī meo mendacio abūdauit ī gl̃iam ipius: qđ adhuc ⁊ ego tanq̃ peccator iudicor: ⁊ n̄ sicut blasphemamur: ⁊ sicut aiūt qdā nos dicere: faciam⁹ mala vt eueniāt bona? Quoz dānatio iusta est. Quid ergo? p̄cellim⁹ eos? Nequaquā. Causati.n. sumus iudeos ⁊ grecos oēs sub peccato eē: sicut scriptū ē. Qz n̄ est iust⁹ q̃sq̃ n̄ est ītelligens: n̄ est requirens deū. Oēs declinauerunt simul: inutiles facti sūt: non est qui faciat bonū: non est vsq̃ ad vnū. Sepulchrū patens est guttur eoz: linguis suis dolose agebant: venenū aspidū sub labijs eoz. Quoz os maledictione ⁊ amaritudine plenū est: veloces pedes eoz ad effundendū sanguinē. Cōtritio ⁊ infelicitas ī vijs eoz: ⁊ viā pacis nō cognouerūt: n̄ est timor dei añ oculos eorum. Scim⁹ āt qm̃ q̃cūq lex loquitur: his q̃ in lege sūt loquitur. Ut oē os obstruatur ⁊ subdit⁹ fiat oīs mūdus deo: qz ex operib⁹ legis n̄ iustificabit oīs caro coram illo. Per legē.n. cognitio peccati. Nūc āt sine lege iusticia dei manifestata ē: testificata a lege ⁊ pphetis. Iusticia āt dei p̄ fidez ihesu xp̃i: īoēs ⁊ sup oēs q credūt ī eum. Non.n. ē distinctio. Oēs.n. peccauerūt: ⁊ egēt gl̃ia dei. Iustificati gratis p gr̃am ipius p redēptionez q̃ est ī xp̃o ihesu: quē ppposuit de⁹ ppitiatorē p fidē ī sanguine ipius ad oñsionem iusticie sue ppr̃ remissionē pcedētium delictorū: ī sustentatione dei ad oñsionez iusticie ei⁹ ī hoc tpe: vt sit ipe iust⁹ ⁊ iustificans eum q ex fide ē ihesu ixp̃i. Ubi ē g̃ gl̃iatio tua? Exclusa est. Per quā legē? factorū? Nō. Sed p legem fidei. Arbitramur.n. iustificari hoīem p fidē sine opib⁹ legis. An iudeorū de⁹ tm̃? Nōne ⁊ gentium? Immo ⁊ gentiū. Quā qdē vn⁹ ē de⁹ qui iustificat circūcisionē ex fide: ⁊ p̃putiū p fidem. Legē ergo destruim⁹ p fidē? Absit. Sed legē statuim⁹.

IIII

Quid ergo dicem⁹ inuenisse abrahā p̃rem nr̃m fm carnē? Si.n. abrahā ex opibus legis iustificat⁹ ē: habz gl̃iam: sed n̄ apd deum. Quid.n. dicit scriptura? Credidit abraham deo: ⁊ reputatū ē illi ad iusticiam. Ei āt q operatur merces n̄ imputat̃ fm gr̃am: sed fm debitū. Ei vo q n̄ operatur: credenti āt ī eum qui iustificat ipium reputatur fides ei⁹ ad iusticiā fm ꝓpositū gr̃e dei: sicut ⁊ dauid dicit beatitudinē hōis cui de⁹ accepto fert iusticiā sine opib⁹. Beati quoz remisse sunt iniqtates: ⁊ quoz tecta sūt pcta. Beatus vir cui n̄ imputabit dns pctm̃. Beatitudo ergo hec ī circūcisiōe tm̃ manet: an ēt ī p̃putio? Dicim⁹.n. qz reputata ē fides abrahe ad iusticiā. Quō ergo reputata est: In circūcisione: an ī p̃putio? Nō ī circūcisiōe: sed ī p̃putio. Et signū accepit circūcisionis signaculū iusticie fidei q̃ est ī p̃putio: vt sit p̄r oīum credentium: p p̃putium vt reputetur ⁊ illis ad iusticiā. Et sic p̄r circūcisionis: non his tm̃ q sūt ex circūcisione: sed ⁊ his q sectant̃ vestigia fidei que est ī p̃putio p̄ris nr̃i abrahe. Nō.n. per legem pmissio abrahe aut semini eius vt heres eēt mundi: sed per iusticiā fidei. Si.n. q ex lege heredes sūt: exinanita est fides: abolita est pmissio. Lex enim iram opatur. Ubi enī non est lex nec p̃uaricatio.

deo ex fide:ut fm gr̃am firma sit ꝓmissio oi semini. Nõ ei qui ex lege est solũ: sed ⁊ ei q ex fide est abrahe q pr̃ est oĩum nr̃m sicut scriptum est. Quia patr̃e multar̃ gentiũ posui te añ deum cui credidisti:q viuificat mortuos: ⁊ uocat ea q̃ non sunt:tanq̃ ea que sunt. Qui ꝺ spem :ĩ spem credidit:ut fieret pr̃ multar̃ gentiũ: fm qꝺ dictũ ẽ ei. Sic erit semẽ tuũ:sicut stella celi:⁊ arena maris. Et nõ infirmat⁹ ẽ infide:nec ꝯsiderauit corpus suũ emortuũ:cum iã fere centũ eẽt ãnoꝝ:⁊ emortuã vuluã sare. In repromissiõe ẽt dei non hesitauit diffidentia:sed ꝯfortat⁹ est fide:dans gl̃iam deo: plenissime sciẽs:qz q̃cuq̃ ꝓmisit de⁹ potẽs est ⁊ facere. Ideo ⁊ reputatũ est illi ad iusticiã. Nõ est ãt scriptũ tm̃ ppr̃ ipm:qz reputatũ est illi ad iusticiã: sed ⁊ ꝓpter nos qb⁹ reputabit credentib⁹ in euz: qui suscitauit ihm̃ xp̃m dn̄m nr̃m a mortuis:qui traditꝰ ẽ ꝓpter delicta nr̃a:⁊ resurrexit ꝓpter iustificationem nostram. V

Iustificati ergo ex fide pacẽ hẽamus ad deũ p dn̄m nr̃m ihm̃ xp̃m p quez hẽm⁹ accessũ p fidem ĩ gr̃am ista:ĩ qua stam⁹ ⁊ gl̃iamur ĩ spe gl̃ie filioꝝ ꝺi. Nõ solũ ãt:sz ⁊ gl̃iamur ĩ tribulationib⁹:scientes q tribulatio patientiã opatur:patiẽtia ãt:ꝓbationẽ:ꝓbatio ꝛo spem: spes ãt nõ cõfundit:qz charitas dei diffusa ẽ ĩ cordibus nr̃is:p spm̃ scm̃ q datus ẽ nobis. Ut gd.n: xp̃s cũ adhuc infirmi essem⁹ fz tps p ipijs mortuꝰ est: Vix.n. p iusto q3 moriẽt. Nã ꝓ bono forsitan quis audeat mori. Cõmendat ãt charitatẽ suam de⁹ ĩ nobis:qm̃ si cũ adhuc pctõres essem⁹ scõm tps xp̃s p nobis mortuꝰ est:multo igit̃ magꝝ nũc iustificati in sanguine ipi⁹ salui erimus ab ira per ipz. Si.n.cũ inimici essem⁹:reconciliati sum⁹.ꝺo p mortẽ filij ei⁹: mlto magis r̃conciliati salui erim⁹ ĩ vita ipius. Nõ solũ ãt:sed ⁊ gl̃iamur ĩ deo p dn̄z nr̃m ihm̃ xp̃z:p quẽ nũc reconciliationẽ accepim⁹. Propterea sicut p vnũ hoiem pctm̃ in hũc mundz ĩtrauit:⁊ p pctm̃ mors:ita ⁊ ĩ oẽs hoies mors ptransijt in q oẽs peccauerũt. Vsq̃ ad legem enim pctm̃ erat ĩ mũdo. Peccatũ ãt non ꝑputabat̃ cum lex ñ eẽt:sed regnauit mors ab adã vsq̃ ad moysen:ẽt in eos q nõ peccauerũt ĩ sĩlitudinẽ ꝓuaricationis ade:qui ẽ forma futuri. Sed ñ sic ꝺelictũ: ita ⁊ donũ. Si.n. vnius delicto multi mortui sũt: multo magꝝ gr̃a dei ⁊ donũ in gr̃a vni⁹ hõis ihu xp̃i:ĩ plures abũdauit. Et ñ sicut p vnũ pctm̃:ita ⁊ donũ. Nam iudiciũ qdez ex ẽno ĩ cõdẽnationẽ: gr̃a ãt ex multis delictis ĩ iustificationẽ. Si enim vni⁹ delicto mors regnauit p vnũ:multo magis abũdantiã gr̃e ⁊ donationis ⁊ iusticie accipiẽtes ĩ vita regnabũt p vnum ihm̃ xp̃m. Igit̃ sicut per vni⁹ ꝺelictũ in oẽs hoies in cõdẽnationẽ:sic ⁊ per vnius iusticiã in oẽs hoies ĩ iustificationẽ vite. Sicut.n.p inobedientiã vnius hõis pctõres cõstituti sũt multi:ita ⁊ p vnius obeditionẽ iusti cõstituẽtur multi. Lex ãt subintrauit:vt abũdaret delictum. Vbi ãt abundauit delictũ: supabundauit ⁊ gr̃a: vt sic̃ regnauit pctm̃ ĩ mortẽ:ita ⁊ gr̃a regnet p iusticiã ĩ vitã eẽnã:p ihm̃ xp̃m dn̄m nr̃m. VI

Quid ergo dicem⁹? Permanebim⁹ in pctõ vt gr̃a abundet. Absit. Qui.n. mortui sumus pctõ:quõ adhuc viuem⁹ in illo? An ignoratis:qz qcũq̃ baptiçati sum⁹ in xp̃o ihu: in ĩ morte ipius baptiçati sum⁹? Cõsepulti.n. sumus cũ illo p baptismũ ĩ mortẽ: vt quõ xp̃s surrexit a mortuis p gl̃iaz pr̃is:ita ⁊ nos ĩ nouitate vite ambulemus. Si.n. cõplãtati facti sum⁹ sĩlitudini mortis ei⁹:simul ⁊ resurrectiõis erimus. Hoc scientes qz vet⁹ hõ nr̃ sĩl crucifixus ẽ vt destruat̃ corpus pctĩ:vt vltra nõ seruiam⁹ pctõ. Qui.n. mortuꝰ est: iustificatus ẽ a pctõ. Si ãt mortui sum⁹ cum xp̃o: credim⁹ qz sil̃ẽt viuemus cũ illo:scientes q xp̃s resurgens ex mortuis:iã ñ moriẽt:mors illi vltra nõ dñabitur. Qꝺ.n.mortu⁹ ẽ pctõ: mortu⁹ est sel̃. q ãt viuit:viuit deo. Ita ⁊ vos existimate vos mortuos qꝺẽ ee pctõ:viuentes ãt deo ĩ xp̃o ihu. Nõ ergo regnet pctm̃ ĩ vr̃o mortali corpe:vt obediatis cõcupiscẽtijs eius. Nz neq̃ exhibeatis mẽbra vr̃a arma iniqtat̃ pctõ:sed exhibete vos ꝺo tãq̃ ex mortuis viuentes:⁊ mẽbra vr̃a arma iusticie deo. Peccatũ.n. vobis nõ dñabit̃: nõ enim sub lege estis:sz sub gr̃a. Quid ergo! Peccauim⁹ qm̃ nõ sum⁹ sub lege:sed sub gr̃a. Absit. An nescitis:qm̃ cui exhibetis vos seruos ad obediendũ: huꝰ estis ei⁹ cui obedistis:siue pctĩ ad mortẽ: siue obeditionis ad iusticiã? Gr̃as ãt deo q fuistis serui peccati:obedistis ãt ex corde in eã formã doctrine in qua traditi estis. Liberati ãt a peccato hui facti estis iusticie. Humanũ dico:ppr̃ infirmitatẽ carnis vr̃e. Sicut.n. exhibuistis mẽbra vr̃a huire ĩmundicie ⁊ iniqtati ad iniqtatem: ita nũc exhibete mẽbra vr̃a huire iusticie in sanctificationez. Cũ.n. hui essetis pctĩ:liberi fuistis iusticie. Quez g̃ fructũ habuistis tũc in illis:ĩ qb⁹ nũc erubescitis? Nã finis illoꝝ mors est. Nũc ꝛo liberati a pctõ: hui ãt facti deo:hẽtis fructũ vr̃m in sctificationẽ: finẽ ꝛo vitã eẽnam. Stipẽdia.n.pctĩ mors:gr̃a ãt dei vita eẽna:in xp̃o ihu dn̄o nr̃o. VII

An ignoratis fr̃es:sciẽtib⁹.n. legẽ loq̃r:qz lex ĩ hoie dñatur q̃to tpe viuit? Nã q̃ sub viro ẽ mulier:viuente viro alligata ẽ legi. Si ãt mortuꝰ fuerit vir ei⁹:soluta est a lege viri. Igit̃ viuẽte viro vocabit̃ adultera:si fuerit cũ alio viro:si autẽ mortuus fuerit vir ei⁹:liberata ẽ a lege viri:vt non sit adultera: si fuerit cum alio viro. Itaq̃ fr̃es mei ⁊ vos mortificati est̃ legi per corp⁹ xp̃i vt sitis alteri⁹:q ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cũ.n. essem⁹ ĩ carne:passiones peccatoꝝ q̃ p legẽ erãt opabãt ĩ mẽbris nr̃is:vt fructificarẽt morti. Nũc autez soluti sum⁹ a lege mortis ĩ q̃ detinebamur: ita vt huiam⁹ ĩ nouitate spũs ⁊ nõ ĩ vetustate lr̃e. Quid ergo dicem⁹? Lex peccatũ ẽ. Absit. Sz peccatũ nõ cognoui nisi p legẽ. Nam ꝺcupiam nesciebã:nisi lex diceẽt. Nõ ꝺcupisces. Occasione aũt accepta peccatũ p mãdatũ

opatū ē ī me oēm ꝯcupiscētiā. Sine lege.n. pctū mortuū erat. Ego aūt viuebā sine lege aliq̄n. Ꝺz cū venisset mādatū:peccatū reuixit. Ego aūt mor tu⁹ sū:ꝛ iuentū ē mihi mandatū qđ erat ad vitam: hoc eē ad morte. Nā peccatū occasiōe accepta p mādatū seduxit me:ꝛ p illud occidit. Itaq; lex q/ dē scā:ꝛ mādatū scīm ꝛ iustū ꝛ bonū. Nō ḡ bonū ē mihi factū ē mors? Absit. Ꝺz pctū:vt appeat pctū p bonū opatū ē mihi morte:vt fiat supra modū peccās peccatū p mādatū. Scim⁹.n.qz lex spirital⁹ est. Ego aūt carnalis sum venūdat⁹ sub peccato. Quod.n.opor nō intelligo. Nō.n.qđ volo bonū hoc ago:ſz qđ odio malū:illud facio. Si aūt qđ nolo illđ facio ꝯsentio legi qm̄ bona ē. Nūc āt iā ñ ego operor illud:ſz qđ habitat ī me peccatū. Scio .n.qz nō habitat ī me h ē ī carne mea bonu. Nā velle adiacet mihi:p ficē āt bonū nō inuenio. Nō .n.qđ volo bonū h facio:sed qđ nolo malu hoc ago. Si āt qđ nolo illud facio:iā nō ego opor il/ lud:ſz qđ habitat ī me peccatū. Inuēio igit legē vo/ lēti mihi facere bonū:qm̄ mihi malū adiacet. Cō delector.n.legi dei sm interiorē hoiez. Video āt aliā legē ī mēbris meis repugnātem legi mentis mee:ꝛ captiuātem me ī lege peccati q̄ ē ī mēbris meis. Infelix ego hō:qs me liberabit de corpe mortis huius? Grā dei p ihm xpm dnm nr̄z. Igit ego ipse mēte seruio legi dei :carne āt legi peccati.

VIII

Nihil ergo nūc dānatiōis ē his q. sunt ī xpo ihu q nō sm carnē ambulant. Lex enim spūs vite in xpo ihu:liberauit me a lege peccati ꝛ mortis. Naz qđ impossibile erat legi ī q̄ infirmabat p carnem:de⁹ filiū suū mittēs in similitudinē carnis peccati ꝛ de peccato dānā/ uit peccatū ī carne:vt iustificatio legis impleret in nob:q ñ ſz carnē ābulam⁹:ſz sm spm̄. Qui.n.sz car nē sūt:q̄ carnis sūt sapiūt:q vo sz spūm:q̄ sūt spūs sū/ tiūt. Nā prudētia carnis mors ē:prudētia āt spūs vita ꝛ pax. Qm̄ sapiētia carnis inimica ē do. Legi .n.dī ñ ē subiecta:nec.n.pōt. Qui aūt ī carne sunt deo placere nō pnt. Vos aūt ī carne nō estis:ſz in spū:si tñ spūs dei habitat ī vobis. Si qs autem spm̄ xpi nō hz:hic nō ē ei⁹. Si aūt xps ī vobis ē:corp⁹ qdez mortuū ē ppt peccatū:spūs vo vivit ppter iustificationē. Qz si spūs eius qui suscitauit ihm a mortuis habitat in vobis:qui suscitauit ihm xpm a mortuis vivificabit ꝛ mortalia corpa vra:ppter habitantē spm̄ ei⁹ ī vobis. Ergo frēs debitores sum⁹ nō carni vt sm carnē vivam⁹. Si.n.sm car nem vixerit⁹:moriemi:si aūt spū facā carnis morti ficaueritis:vivet⁹. Quicūq;.n.spū dei agūt hi sūt filij dei. Nō.n.accepist⁹ spm̄ seruitut⁹ iterū ī timo re:ſz accepistis spm̄ adoptiōis filior:ī quo clama m⁹ abba pr̄. Ipe.n.spūs testimoniū reddit spiri tui nr̄o:q̄ sum⁹ filij dei. Si autez filij ꝛ heredes: hēdes qdē dei:coheredes aūt xpi:si tñ ꝯpatimur vt ꝛ cōglorificemur. Existimo enī:q̄ ñ sunt cōdi gne passiōes hui⁹ tpis ad futurā gloriā que reue/ labit ī nob. Nā expectatio creature reuelationez filioꝝ dei expectat. Vānitati.n.creatura subiecta ē nō volēs:ſz ppt eū q subiecit eā ī spe:qz ꝛ ipa crea/ tura liberabitur a fuitute corruptiōis ī libertatez glie filioꝝ dei. Scim⁹.n.q̄ omis creatura ingemi/ iscit ꝛ parturit vsq; adhuc. Nō solum aūt illa:ſz ꝛ nos ipi p̄mitias spūs hītes:ꝛ ipi intra nos gemi/ m⁹ adoptionem filioꝝ dei:expectātes redēptionē corpis nr̄i. Spe.n.salui facti sum⁹. Spes aūt q̄ vi det:nō ē spes. Nā qđ videt qs:qd sperat? Si aūt qđ nō videm⁹:spamus p patientiā expectam⁹. Si militer āt ꝛ spūs adiuuat infirmitatē nr̄am. Nam qd orem⁹ sicut oz:nescim⁹: sed ipe spūs postulat p nobis gemitib⁹ inenarrabilibus. Qui āt scrutat corda:scit qd desideret spūs:qz sm deū postulat p sctis. Scim⁹ āt qm̄ diligentib⁹ deū oia coopan tur in bonū:his q sm ꝓpositū vocati sūt sct̄i. Nā quos pscivit:ꝛ pdestinauit ꝯformes fieri imagis filij sui:vt sit ipe p̄mogenit⁹ in multis frib⁹. Quos āt pdestinauit:hos ꝛ vocauit:ꝛ quos vocauit:hos ꝛ iustificauit. Quos aūt iustificauit illos ꝛ magni ficauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec? Si deus p no bis qs ꝯ nos? Qui ēt ppō filio suo nō pepcit:ſz p nobis oibus tradidit illū. Quō ñ ēt cum illo oia nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei? Deus q iustificat. Quis ē q ꝯdēnet. Xps ihs q mortu⁹ est:imo qui ꝛ resurrexit:q est ad dextrā dei:qui ēt iterpellat p nobis. Quis ergo nos sepa bit a charitate xpi? Tribulatio:an angustia:an fa mes:an nuditas:an piculū:an persecutio:an gla/ dius? Sicut scriptū est. Qz ppt te mortificamur tota die estimati sum⁹ sicut ouis occisionis. Sed in his oibus supam⁹ ppt eum q dilexit nos. Certus sum.n.qz neq; mors:neq; vita:neq; angeli :neq; pncipat⁹:neq; virtutes:neq; instantia:neq; futura neq; fortitudo:neq; altitudo:neq; pfundum :neq; creatura alia poterit nos separe a charitate dei:q̄ est in xpo ihu dño nostro.

IX

Veritatē dico in xpo ihu:ñ mētior testimo/ niū mihi phibēte cōscia mea in spū sct̄o: qm̄ tristicia est mihi magna:ꝛ cōtinu⁹ do lor cordi meo. Optabā.n.ego ipe anathema esse a xpo p frib⁹ meis q sūt cognati mei sm carnem q sūt israhelite:quor adoptio ē filior:ꝛ glia:ꝛ te/ stamentū ꝛ legislatio ꝛ obsequm ꝛ pmissa:quor pres ex quibus ē xps sm carnē que ē sup oia deus bñdict⁹ in secula amē. Nō āt q exciderit verbū dei. Nō.n.oēs q ex isr̄l:hi sūt israhelite:neq; qui semē sūt abrahe oēs filij. Sed ī isaac vocabitur tibi semē.i.ñ q filij carnis hi filij dei:sed q filij sūt pmissionis:extiman̄t ī semine. Promissionis.n. vbum h est. Scom hoc tps veniā:ꝛ erit sare filio. Nō solū āt illa:sed ꝛ rbecca ex vno cōcubitu ha bens isaac pris nr̄i. Cū.n.nondū nati fuissent:aut aliqd boni egissent aut mali:vt sz electionē ppo/ sitū dei maneret:ñ ex opibus:ſz ex vocatōe dictū ē ei:qz maior seruiet minori:sicut scriptū ē. Jacob dilexi:esau āt odio habui. Quid ergo dicemus: Nūqd iniquitas apd deū? Absit. Moysi.n dicit

Miserebor cui misert' sū: & miam ꝑstabo cui miserebor. Igit nō volēt' neq; currēt': sz miserent' ē dei. Dicit n. scriptura pharaōi quia i ip̄m excitaui te vt ondā i te virtutē meā: & vt ānūciet' nomē meū i vniuersa tra. Ergo cui' vult miserē: & quez vult idurat. Dicis itaq; mihi. Quid adhuc q̄ritur. Voluntati n. ei' gs resistit? O hō: tu q̄ es q̄ respondeas deo? Nunqd dicit figmētū ei q̄ se finxit: qd me feciſti sic. An nō hz ptātē figul' luti ex eadē masa facē aliō qdē vas i honorē: aliō vo i ꝯtumeliā? Or si de' volēs ondere irā & notā facē potēttam suā sustinuit i mlta patiētia vasa ire apta i interitū vt onderet diuitias glie sue i vasa mie q̄ ꝑparauit in gloriā. Quos & vocauit nō solū ex iudeis: sz etiā ex gētib': sic in osee dicit. Vocabo nō plebez meā plebē meā & nō dilectā: dilectā: & nō miaz ꝓsecutam: miam cōsecutā. Et erit in loco vbi dictū est eis: non plebs mea: vos ibi vocabūt filij dei viui. Isaias aūt clamat p isr'. Si fuerit nūerus filioz isr' tanq̄ arena maris: relige salue fiēt. Verbuz n. cōsūmans & abbreuiās in eq̄tate: qz verbū breuiatū faciet dns sup terrā. Et sicut ꝑdixit isaias: nisi dns sabaoth reliquisset nobis semē: sic sodoma facti essem': & sicut gomorra similes fuissemus. Quid q̄ dicem? Or gentes q̄ nō sectabāt iusticiā appēderūt iusticiam: iusticiā āt q̄ ex fide est: isr' vo sectando legem iusticie in legem iusticie non peruenit? Quare. Quia nō ex fide: sz q̄i ex opib'. Offenderūt n. i lapidē offensionis: sicut scriptū ē. Ecce pono i syon lapidē offēsiōis & petrā scādali & oīs q̄ credit in eū non confundetur. X

Fratres volūtas qdē cordis mei & obsecratio ad deū fit p illū in salutē. Testimoniū n. phibeo illi q̄ emulationē quidez dei hūt: sz nō fm scīaz. Ignorātes enī iusticiā dei & suā q̄rētes statuere: iusticie di nō sūt subiecti. Finis n. legis xp̄us: ad iusticiā oi credēti. Moyses enī scripsit: q̄m iusticiā q̄ ex lege ē: qui fecerit hō: viuet in ea. Que āt ex fide ē iusticia sic dicit. Ne dixeris i corde tuo q̄s ascēdet i celū. i. xp̄z ōducē. aut q̄s descēdet i abyssū: hoc ē xp̄z a mortuis reuocare. Sz qd dicit scriptura? Prope ē vbū in ore tuo & in corde tuo. Hoc ē vbū fidei q̄d predicam': q̄z si cōfitearis in ore tuo dnm ihm: & in corde tuo credideris q̄ de' illū suscitauit a mortuis: salu' eris. Corde n. creditur ad iusticiā: ore āt ꝓfessio fit ad salutē. Dicit n. scriptura. Omis qui credit in illū: nō ꝓfundet'. Nō n. est distinctio iudei & greci. Nam idem dns oīum diues in oēs qui inuocāt illum. Omis n. quicūq; inuocauerit nomē dni salu' erit. Quō ergo inuocabūt: in quē nō crediderūt? Aut quō credēt ei: quē nō audierūt? Quō āt audiēt sine ꝑdicante? Quō vo ꝑdicabūt: nisi mittant' sic scriptum est. Or specios pedes euāgeliçātiū pacē: euāgeliçantiū bona. Sed nō oēs obediūt euangelio. Isaias n. dicit. Dne quis credidit auditui nro. Ergo fides ex auditu: auditus āt p vbum xp̄i. Sz dico. Nūquid nō audierūt? Et qdē in oēm tram exiuit son' eor: & i fines orbis tre vba eor. Sed dico. Nūqd isr' nō cognouit? Primus moyses dic. Ego ad emulationē vos adducā in oēm gentē: in gentē insipientē: in irā vos mittā. Isaias āt audit & dicit. Inuent' sū a nō q̄rentib' me: palā apparui bis qui me nō interrogabāt. Ad isr' autem dicit. Tota die expandi manus meas ad pplm non credentem: sed contradicentē mihi. XI

Dico ergo. Nūquid de' repulit pplm suū? Absit. Nā & ego israhelita sū ex semie abrahā ō tribu beniamī. Nō repulit de' plebē suā quā ꝓsciuit. An nescitis in helia qd dic scriptura: quēadmodū interpellat deuz aduersus isr'. Dne ppbas tuos occiderūt: altaria tua suffoderūt: & ego relict' sū sol': & q̄runt aiam meā. Sz quid dicit illi diuinū rn̄ūm? Reliqui mihi septem milia viroz: q̄ nō curuauerūt genua añ baal. Sic ergo & i hōc tpe reliquie fm electionē gre dei salue facte sūt. Si āt gra: iam nō ex opib'. Alioquin gra iā nō est gra. Quid ergo? Quō q̄rebat isr' hoc nō ē cōsecutus: electio āt ꝓsecuta ē: ceteri vo excecati sūt: sicut scriptū ē. Dedit illi de' spīm cōpunctiōis oculos vt nō videāt: & aures vt nō audiant: vsq; in hodiernū diē. Et dauid dicit. Fiat mēsa eor coram ipis i laqueū: & i captionē & in scādalū & i retributionē illis. Obscurēt oculi eor ne videant: & dorsum eor sp̄ incurua. Dico ergo. Nūquid sic offenderūt vt caderēt? Absit. Sed illor delicto sal' est gentib': vt illos emulēt. Or si dilectio illor diuitie sūt mūdi: & diminutio eor diuitie gentiū: quāto magis plenitudo eor? Vob. n. dico gētib'. Quidem qdez ego sū gentiū apl's: mīsteriū meū honorifi cabo: si quō ad emulandū ꝓuocē carnem meā: & saluos faciā aliquos ex illis. Si. n. amissio eor reconciliatio ē mūdi: q̄ assūptio nisi vita ex mortuis? Or si delibatio sancta ē: & massa. Et si radix sancta & rami. Or si aliqui ex ramis fracti sūt: tu āt cū olea ster ees: insertus es in illis: & socius radicis & pinguedis oliue fact' es: noli gl'iari aduersus ramos. Or si gl'iaris: nō tu radicē portas: sed radix te. Dices ergo fracti sūt rami vt ego inserar. Bñ ppter incredulitatē fracti sūt. Tu āt fides stas. Noli altū sapere: sed time. Si. n. de' nālib' ramis nō pepcit: ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatē & seueritatem dei. In eos quidē q̄ ceciderūt: seueritatē: in te āt bonitatē dei: si pmanseris i bōitate. Alioquī & tu excideris. Sz & illi si nō pmanserint i incredulitate: inserēt'. Potēs ē enī de' iterū iserē illos. Nā & si tu ex naturali excisus es oleastro & ꝓ naturam insert' es i bonam oliuā: quāto magis hi fm naturam inserent' sue oliue? Nolo enī vos ignorare frēs mysteriū hoc vt nō sitis vobisipis sapiētes: qz cecitas ex pte ꝓtigit i isr' donec plenitudo gentiū intraret: & sic oīs isr' salu' fieret: sic scriptū ē. Ueniet ex syō: q̄ eripiat & auertat impietatē ab iacob. Et hoc illi a me testamētū: cū abstulero pctā eoz. Sc̄m euāgeliū qdē inimici ppt vos: fm electionē autē carissimi ppt patres. Sine pnīa enī sūt dona & vo-

catio dei. Sicut enī aliqñ & vos ñ credidistī deo
nūc aūt miserīcordiā ꝯsecuti estis ꝑpē īcredulita
tem illoꝝ: ita & isti nūc nō crediderūt in vr̄am mi
sericordiā: vt & ipsi miam ꝯsequāt. Ōclusit.n. de⁹
oīa in īcredulitate: vt oīum misereat. O altitudo
diuitiaꝝ sapiētie & scīe dei: cq̄ incōprehēsibilia sūt
iudicia eius: & īuestigabiles vie eī⁹. Quis.n. cognouit
sensū dñi: aut qs cōsiliari⁹ eī⁹ fuit? Aut qs ꝑor de
dit illi: & retribuet eī? Quñ ex ipso & ꝑ ipm & ī ipo
sunt oīa: ipsi gloria in secula. Amen. XII

Obsecro itaq̄ vos frēs p miam dei: vt ex
hibeat⁊ corpa vr̄a hostiā viuentē: sāctaꝫ
deo placētez: rationabile obseqz vr̄m.
Et nolite ꝯformari huic seculo: sed reformamī in
nouitate sēsus vr̄i: vt probet⁊ q̄ sit volūtas dei bo
na & beneplacēs & perfecta. Dico enim p gratiam
que data ē mihi oīb⁹ q̄ sunt inē vos: nō plus sapē
q̄ oportet sapere: sz sape ad sobrietatē: & vnicui
q̄z sicut deus diuisit mensurā fidei. Sic enī i vno
corpe mlta mēbra hēm⁹: oīa āt mēbra nō eundē
actum habēt: ita multi vnū corp⁹ sum⁹ ī xpo: singu
li aūt alter alterius mēbra: habentes donatiōes
ſm gr̄az q̄ data ē nobis differētes. Siue ꝑphetiā
ſm rōem fidei. Siue mīsteriū in mīstrādo. Siue
q̄ docet in doctrina. Qui exhortat⁊ in exhortan
do. Qui tribuit in simplicitate. Qui ꝑest⁊ in solici
tudine. Qui miseret⁊ in hilaritate. Dilectio sīn̄ si
mulatiōe. Odientes malū: adherētes bono. Cha
ritatē frnitatis īuicē diligentes: honore īuicē pue
niētes. Solicitudie ñ pigri: spū feruētes dño ſuiē
tes. Spe gaudētes ī tribulatōe patiētes orōi īstā
tes. Necessitatib⁹ sctōr cōicantes: hospitalitatez
sectantes. Benedicite ꝑsequentib⁹ vos. Benedicite &
nolite maledicere. Gaudete cū gaudentib⁹: flete
cū flentib⁹. Idipm īuicem sentiētes. Nō alta sa
piētes: sz humilib⁹ ꝯsentiētes. Nolite eē ꝓudētes
apud vosmetipsos. Nulli malū ꝑ malo reddētes
ꝓuidentes bona: nō tm̄ coraz deo: sz ēt corā oīb⁹
hoīb⁹. Si fieri pōt qō ex vobis est: cū oīb⁹ hoīb⁹
pacē hītes. Nō vosmetipsos ōfendētes charissi
mi: sz date locum ire. Scriptū ē enī. Mihi vindic
tam: & ego retribuā: dicit dñs. Sz si esurierit ini
micus tu⁹ ciba illū: si sitit: potū da illi. Hoc.n. faci
ens carbones ignis ꝯgeres sup caput eī⁹. Noli vi
ci a malo: sz vince ī bono malz XIII

Omnis aīa ptātib⁹ sublimioꝝib⁹ subdita
sit. Non est.n. ptās nisi a deo. Que aūtē
sunt a deo: ordinata sunt. Itaq̄ q̄ resistit
ptāti: dei ordinationi resistit. Qui aūtē resistūt ipi
sibi dānationem acqrūt. Nā ꝓncipes nō sūt timori
boni opis: sz mali. Vis aūt ñ timere ptātē? Bonū
fac: & habebis laudē ex illa. Dei.n. minister ē: tibi in
bonū. Si aūt malū feceris: time. Non.n. sine cā
gladiū portat. Dei.n. minister est: vindex ī irā ei qui
malū agit. Idcoq̄z necessitate subditi estote: non
solū ꝓpt̄ irā: sz etiam ꝓpt̄ ꝯsciam. Hō.n. & tributa
prestatis. Ministri.n. dei sūt: ī hoc ipsū seruientes.
Reddite q̄ oīb⁹ debita. Cui tributū tributū: cui
vectigal vectigal: cui timorē timorē: cui honorē ho
norē. Nemī q̄q̄ ōbeat⁊ nisi vt īuicē diligat⁊. Qui
n. diligit ꝓximū legē ipleuit. Nā nō adulterabis ñ
occides ñ furaber⁊ ñ falsū testimoniū dices: ñ ꝯcu
piscez & si quod est aliud mandatū in hoc verbo
instauratur: diliges ꝓximum tuū sicut teipm. Dile
ctio ꝓximi malum non operatur. Plenitudo
ergo legis ē dilectio. Et hoc scientes tempus: qz
hora est iam nos de somno surgere. Nunc enī
propior ē nr̄a salus: q̄ cuz credidim⁹. Nox ꝓces
sit: dies āt appropīquit. Abijciam⁹ q̄ opa tenebra
rū & īduamur arma lucis: sic vt in die honeste am
bulem⁹. Nō ī cōmessatiōib⁹ & ebrietatib⁹: ñ ī cu
bilib⁹ & impudicitijs: ñ ī ꝯtēōe & emlatōe: sz īduimī
dñz ihz xpz & carnis curā ne feceritis ī desideriis.

Infirmū āt ī fide assumite: nō ī di XIIII
sceptationib⁹ cogitationū. Alī⁹ enī cre
dit māducare se oīa. Qui āt infirm⁹ ē olus
manducet. Is qui māducat: nō manducātem nō
spernat: & qui non manducat: mānducantem non
iudicet. Deus enī illū assumpsit. Tu quis es: qui
iudicas alienū seruū? Dño suo stat aut cadit. Sta
bit aūt. Potens est enim deus statuere illum. Nā
alius iudicat diē inter diē: alius antē iudicat oēm
diem. Unusquisq̄z in suo sensu abundet. Qui sa
pit diem dño sapit: & qui manducat: domino mā
ducat. Gratias enim agit deo. Et qui non man
ducat: domino nō mānducat: & gr̄as agit deo. Ne
mo.n nr̄m sibi viuit: et nemo sibi moritur. Siue.n.
viuim⁹ dño viuim⁹: siue mōimur: dño morimur:
Siue q̄ viuim⁹: siue morimur: dñi sum⁹. In hoc
.n. xp̄s mortu⁹ est & resurrexit vt & viuoꝝ & mor
tuoꝝ dominet. Tu aūt quid iudicas frem tuū:
aut tu quare spernis fratrē tuū? Omnes enī stabi
mus añ tribunal xpi. Scriptū est.n. Viuo ego di
cit dñs: qm̄ mihi flectet omne genu: & oīs lingua
confitebit deo. Itaq̄ vnusquisq̄z nostrū ꝑ se ra
tiōez reddet dō. Non q̄ amplius inuicē iudicem⁹.
Sed hoc iudicate magis: ne ponatis offēdiculū
fratri vel scandalum. Scio & confido in domino
ihesu: quia nihil cōmune p ipm: nisi ei q̄ existimat
quid cōmūe esse: illi cōmune ē. Si enī ꝓpter ci
bū frater tuus cōtristat⁊ iā nō scōm charitatē ābu
las. Noli cibo tuo illū pdere: pro quo xp̄s mortu
us ē. Nō q̄ blasphemet bonū nostrū. Nō est.n.
regnū dei esca & pot⁹ sed iusticia & pax & gaudiū
in spiritu sancto. Qui enī in hoc seruit christo: pla
cet deo: & probatus est hōibus. Itaq̄z que pacis
sunt: sectemur & que edificationis sunt ī inuicem
custodiam⁹. Noli ꝓpter escam destruere opus
dei. Oīa quidez sunt mūda sed malū est homini
qui per offendiculū mānducat. Bonū ē nō mādu
care carnem: & nō bibere vinū: neq̄z in quo frater
tu⁹ offenditur aut scādaliçatur: aut infirmat. Tu
fidē quā habes penes temetipm: habe corā deo.
Beatus qui nō iudicat semetipsū ī eo q̄ ꝓbat.
Qui aūt discernit: si mānducauerit dānat⁊ ē: qz nō
ex fide. Oē.āt quod nō est ex fide: peccatum est:

Debemus aũt nos firmiores ibe/ XV
cillitates infirmoꝝ sustinere ⁊ non nobis placere. Unusquisq; vestruꝝ proximo suo placeat in bonũ: ad edificationẽ. Etenim xps ñ sibi placuit: sz sicut scriptũ ẽ: ipproperia inproperãtiũ tibi ceciderũt super me. Quecũq; n. scripta sũt ad nr̃am doctrinã scripta sũt: vt p patiẽtiam ⁊ ꝓsolationes scripturarũ spẽ habeam⁹. Deꝰ aũt patiẽtie ⁊ solatij det vobis idipsũ sapẽ in alterutrũ ſm ihꝫ xp̃z: vt vnanimes vno ore bonorificetis deum ⁊ patrẽ dñi nr̃i ihu xp̃i. Propter qõ suscipite inicẽ sicut ⁊ xps suscepit vos i bonorẽ dei. Dico. n. xp̃z ihum ministrũ fuisse circũcisionis ꝓpt veritatẽ dei ad ꝓfirmãdas ꝓmissiones patrꝝ: gentes autẽ sup mia bonorare deũ sicut scriptũ ẽ. Propterea cõfitebor tibi i gẽtibus dñe: ⁊ nõi tuo cãtabo. Et iterũ dic. Letamini gẽtes cũ plebe eiꝰ. Et iterũ. Laudate oẽs gẽtes dñm: ⁊ magnificate eum oẽs ppli. Et rursus isaias ait. Erit radix iesse: ⁊ q exurget regẽ gẽtes: in eũ gẽtes spabũt. Deꝰ autẽ spei repleat vos oi gaudio ⁊ pace i credẽdo: vt abũdetis i spe ⁊ ỽtute spũs sci. Certus sũ autẽ frẽs mei ⁊ ego ipse de vobis: qm̃ ⁊ ipsi pleni estis dilectione repleti oi scia: ita vt possitis alterutrũ monẽ. Audaciꝰ aũt scripsi vobis frẽs ex pte: tãq; i memoriã vos reducens: ppt gram q̃ data est mihi a ỏo vt sim minister xp̃i ihu in gẽtibꝰ sanctificãs euãgelium dei: vt fiat oblatio gentiũ accepta ⁊ sanctificata in spiritu sancto. Habeo igitur gloriã in xp̃o ihesu ad deũ. Nõ enim audeo aliqd loqui eoꝝ que p me nõ efficit xps in obedictiaz gentiũ ỽbo ⁊ factis in ỽtute signoꝝ ⁊ ꝓdigiorũ in ỽtute spũs sci: ita vt ab ierm̃ p circuitũ vsq; ad illyricũ repleueriz euangeliũ xp̃i. Sic autẽ ꝓdicaui euangeliũ hoc nõ vbi noiaꝰ est xps: ne sup alienum fũdamẽtum edificarẽ: sed sicẽ scriptũ est. Quĩ quibꝰ nõ est ãnunciatũ de eo videbũt: ⁊ q non audierũt de eo intelligẽt. Propt quod ⁊ ipediebar plurimũ venire ad vos ⁊ ꝓhibitꝰ sum vsq; adhuc. Nunc vero alteriꝰ locum nõ hns i his regionibꝰ: cupiditatez autẽ hns veniendi ad vos ex multis iã pcedentibꝰ annis: cũ in hispaniã pficisci cepero: spero q pteriens videam vos: ⁊ a vobis deducar illuc: si vobis ꝓmum ex pte fruitꝰ fuero. Nũc igitur pficiscor in ierm̃ ministrare scis. Probauerũt. n. macedonia ⁊ achaia collatõez aliquã facere i pauperes scoꝝ q sunt i ierm̃. Placuit. n. eis: ⁊ debitores sũt eorum. Nã si spualium eoꝝ participes facti sũt gentiles: debent ⁊ i carnalibꝰ ministrare eis. Hoc igitur cuz consumauero ⁊ assignauero eis fructum hũc: per vos pficiscar in hispaniã. Scio autẽ: q̃m veniẽs ad vos in abũdantia bñdictionis xp̃i veniã. Obsecro ergo vos frẽs p dñm nostrũ ihm xp̃m: ⁊ per charitatẽ sci spũs vt adiuuetis me in orõnibꝰ vris pro me ad deũ: vt liberer ab infidelibꝰ q sũt in iudea: ⁊ obsequij mei oblatio accepta fiat i hierusalem sanctis: vt veniaz ad vos in gaudio p volũtatem dei vt refrigerer vobiscum. Deus autẽ pacis sit cum oĩbus vobis. amen. XVI

Commẽdo aũt vobis phebẽ sororẽ nr̃az que est i ministerio ecclie que ẽ cenchris vt eaz suscipiatis in dño digne scis: ⁊ assistatis ei i quocũq; negocio vr̃i. Idiguerit. Etenim ipsa quoq; astitit multis ⁊ mihi ipsi. Salutate pscam ⁊ aglam adiutores meos i xp̃o ihesu: q p aiam meam suas ceruices supposuerũt: quibꝰ ñ solũ ego gras ago: sz ⁊ cuncte ecclie gentiũ ⁊ domesticam ecclam eoꝝ. Salutate epbenetũ dilectũ mihi: q est ꝓmitiꝰ asie i xp̃o ihesu. Salutate mariã que multum laborauit i vobis. Salutate ãdronicũ ⁊ iuliam cognatos: ⁊ cõcaptiuos meos q sũt nobiles i aplis: qui ⁊ añ me fuerũt in xp̃o ihesu. Salutate ãpliatũ dilectissimum mihi i dño. Salutate vrbanuz adiutorẽ nostruz in xp̃o ihu: ⁊ stachi dilectũ meũ. Salutate appellen probuz i xp̃o. Salutate eos qui sunt ex aristoboli domo. Salutate herodionẽ cognatũ meũ. Salutate eos qui sunt ex narcisci domo qui sunt i dño. Salutate tryphenam ⁊ tryphosam: que laborant i dño. Salutate pfidem charissimã: q̃ multũ laborauit i dño. Salutate rufũ electũ i dño: ⁊ mrem eiꝰ ⁊ meã. Salutate asyncretũ phlegõtã hermẽ patrobã hermam: ⁊ qui cũ eis sũt frẽs. Salutate philologũ ⁊ iuliaz nereũ ⁊ sororẽ eiꝰ ⁊ olympiadẽ: ⁊ oẽs qui cuz eis sũt sãctos. Salutate inicẽ in osculo sancto. Salutant vos oẽs ecclie xp̃i. Rogo aũt vos frẽs vt observetis eos q dissensiones ⁊ offendicula pter doctrinam quã vos didicistis faciũt: ⁊ declinate ab illis. Huiuscemõi. n. xp̃o dño nr̃o nõ seruiunt: sz suo ventri: ⁊ p dulces ſmones ⁊ bñdictiões seducũt corda inocentiũ. Ufa. n. obedictia in oĩ loco diuulgata ẽ. Laudeo igit in vobis: sed volo vos sapientes eẽ in bono: ⁊ simplices in malo. Deus aũt pacis cõterat sathanam sub pedibꝰ vr̃is velociter. Gra dñi nr̃i ihu xp̃i vobiscũ. Salutat vos timotheus adiutor meꝰ ⁊ lucius ⁊ iason ⁊ sosipatẽ cognati mei. Saluto vos ego tertiꝰ q scripsi epl̃am i dño. Salutat vos caius hospes meꝰ: ⁊ vniuersa ecclie. Salutat vos erastus archarius ciuitatis: ⁊ q̃rtus fr. Gra dñi nr̃i ihu xp̃i cũ oibꝰ vobis amẽ. Ei aũt qui potes ẽ vos cõfirmare in meum euangelium meũ ⁊ ꝓdicationẽ ihu xp̃i: ſm reuelationẽ mysterij tpibꝰ eẽnis taciti q̃ nũc patefactũ ẽ p scripturas ꝓphaꝝ ſm ꝓceptũ eẽni dei ad obeditionem fidei in cũctis gentibꝰ cogniti soli sapiẽti deo per ihꝫ xp̃m: cui honoꝝ ⁊ gl̃ia in secla seculoꝝ amen.

Explicit epla pauli ad Romanos. Incipit ꝓlogus in ꝓmã epl̃am ad Corinthios.

Epistola ꝓma ad corinthios multas cãs diuersasq; cõplectitur. Quarus gtem relatione fratrũ cognouit apls. Partim iporuz Corinthioꝝ sunt lr̃is indicate. Nõnullas ỽo p officij sui cura

aut ordinat aut emendat: et varijs curationib⁹ medetur: diuersa infirmitate languentib⁹. Nã apō eos pmū curat dissēsiōis vitiū qō mlti pseudo apl̄or vnitatē itulerunt scindētes ecclesie: vt ppij nois facēt sectatores: qō bis exprobrat vbis aplus. Hoc aūt dico: qō vnusqsq; vr̄m dicit. Ego qdē sum pauli: ego eūt appollo: ego vo cephe ego aūt xp̄i. At oblique hor se dicit facē nominū mētōes vt multo magis erubescāt id se facere sub falsorū apostolor nōibus: qō etiā si sub pauli et petri fiet noīe displiēt. Secūda cā ei⁹ iducit: q paīne oblit⁹ reuerentie vxorē sibi nō erubuit facē ō nouerca. Nō facinus licz fornicationē appellauerit apostolus: tñ ita ordēnauit vt in vltionē facti autorē talis operis diabolo indicauerit deputandū: iposita iudiciorū et litiū tertia questiōe. Quarto loco mr̄imonior iura tractant bis. Quinto loco virginitatis consiliū velut e vicino cōiungit. Sexto loco ō escar licētia disputatur. Septimo atq; octauo loco de attondēdo vir̄ et mulierib⁹ velādo capite: ac sacramentor coīone pcipitur. Nono loco emulatio q̄ diuersitate donor spūaliū nascebat: sō exēplo mēbroum et corpor castigat. Decīo restat rectiōis spes mltis et argument et rōnib⁹ approbat. Ultīo de colligēdis ad nccitatē scōr noīe caritatis cura vel edificatio cultui iponit. Inserūt bis pauce q̄ aut vt gbusdaz videt pēdēt ex supioribus: aut bñt lz pprias tñ paruulas actiones.

Explicit plogus. Incipit argumentum.

Corinthij sūt achaici: et bi sūt ab apl̄o audierunt vbum veritatis: et subuersi sūt multifarie a falsis aplis. Quidā a philosophie verbosa eloquentia: alij secta legis iudaice iducti sūt. Hos reuocat apls ad veram fidē et euangelicā sapiam: scribēs eis ab epheso p timotheum discipulū suū.

Explicit argumentū. Incipit epistola ad Corinthios pma. Capm I

Paulus uocatus

p apls ihu xp̄i per voluntatē dei et sostenes fr ecclie dei q̄ est corinthi: sanctificatis in xp̄o ihu vocatis sanctis cū oīb⁹ q̄ inuocant nomē dñi nr̄i ihu xp̄i in oī loco ipor et nr̄o. Gra vobis et pax a deo pre nro: et dño ihu xp̄o. Gras ago deo meo sp p vobis in gra dei q̄ data est vobis in xp̄o ihu: qz in oīb⁹ diuites facti estis in illo: in oī vbo et in oī scia sicut testimoniū xp̄i confirmatum est in vobis: ita vt nihil vobis desit in vlla gra expectantib⁹ reuelationē dñi nr̄i ihu xp̄i q et confirmabit vos vsq; in finem sine crimine in die aduentus dñi nr̄i ihu xp̄i. Fidelis deus p quem vocati estis in societatē filij eius ihu xp̄i dñi nr̄i. Obsecro aūt vos frēs p nomē dñi nr̄i ihu xp̄i: vt idipz dicatis oēs: et n sint in vobis scismata. Sitis aūt perfecti in eodē sensu: et in eadē scia. Significatum est enim mihi de vobis frēs mei ab his q̄ sūt cloes: qz cotētiones sūt iter vos. Hoc aūt dico: quod vnusqsq; vr̄m dicit. Ego qdem sū pauli: ego aūt appollo: ego vo cephe: ego aūt xp̄i. Diuisus e xp̄s? Numqd paulus crucifix⁹ e p vobis: aut in noīe pauli baptizati estis. Gratias ago deo meo q̄ neminē vestrū baptizauī: nisi crispū et caium: ne qs dicat q̄ in noīe meo baptizati estis. Baptizani aūt et stephane domū: ceteq; nescio si quē aliū vestrū baptizauerim. Nō enim misit me xp̄s baptizare sz euāgelizare: n in sapia vbi: vt n euacuet crux xp̄i. Verbū enim crucis peunib⁹ qdem stultitia e: bis aūt q̄ salui fiūt. i. nobis dei virt est. Scriptū est enim. Perdā sapiam sapientiū: et prudentiā prudentiū reprobabo. Ubi sapiēs: vbi scriba: vbi ingfitor hui⁹ seculi? Nōne stultā fecit deus sapiam hui⁹ mūdi? Nā qz in dei sapia n cognouit mūd⁹ p sapiaz deū: placuit deo per stultitiā pdicatiōis saluos facere credentes. Quoñ et iudei signa petūt: et greci sapiam q̄runt. Nos aūt pdicam⁹ xp̄m crucifixū: iudeis qdē scandalū: gentib⁹ aūt stultitiā: ipis aūt vocatis iudeis atq; grecis xp̄m dei virtutē et dei sapiam. Quia qō stultū e dei: sapienti⁹ e hōibus: et qō ifirmū e dei forti⁹ est hōib⁹. Videte enim vocationē vestrā fratres: qz n multi sapientes sm carnem: n multi potētes n multi nobiles: sed q̄ stulta sūt mundi elegit deus vt confundat sapiētes: et ifirma mūdi elegit deus vt cōfūdat fortia: et ignobilia mūdi et cōtēptibilia elegit deus et ea q̄ nō sūt vt ea q̄ sūt destrueret: vt n glier oīs caro in conspectu ei⁹. Ex ipo aūt vos estis in xp̄o ihu: q̄ factus est nobis sapia et iustitia et sanctificatio et rdēptio: ut quēadmodū scriptum e: q̄ gliatur in dño glietur. II

Et ego cū venissē ad vos fratres: veni n in sublimitate sermōis aut sapie anūtiās vobis testimoniū xp̄i. Non enim iudicaui me scire aliquid inter uos nisi ihm xp̄m: et hunc crucifixū. Et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos et sermo meus et predicatio mea: n in psuasibilib⁹ humane sapie vbis: sed in ostensione spūs et vtutis: ut fides vestra nō sit in sapia hoīum: sed in vtute dei. Sapiam aūt loquimur inter perfectos. Sapiam vo non hui⁹ seculi neq; pncipuz hui⁹ seculi q̄ destruūtur: sed loquimur dei sapiam in mysterio q̄ abscōdita e: quam predestinauit deus ante secula in gliam nostrā: quaz nemo pncipum hui⁹ seculi cognouit. Si enim cognouissent nūq; dñm glie crucifixissent. Sicut scriptum est: q̄ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hōis ascendit: que preparauit deus his qui diligunt illū. Nobis autem reuelauit deus per spm suum. Spirit⁹ enim oīa scrutatur: etiā profunda dei. Quis eniz scit hoīm que sūt hōis: nisi spūs hōis qui in ipo est? Ita et que dei sūt nemo cognuit

nisi spūs dei. Nos aūt nō spīm huius mundi accepimus: sz spīm qui ex deo est: vt sciam⁹ q̄ a deo donata sūt nobis: que z loquimur nō in doctis humane sapiētie vbis: sz in doctrīa spūs: spūalib⁹ spiritualia cōparantes. Animalis aūt hō nō pcipit ea q̄ sūt spūs dei. Stultitia.n.ē illi: z nō pōt intelligē: qz spūaliē examinat. Spūalis āt iudicat oīa: z ipse a nemine iudicat: sicut scriptū ē. Quis.n. cognouit sēm dñi aut qs istruxit eū? Nos āt sensū xpi hēm⁹. III

Et ego fratres nō potui vobis log quasi spūalib⁹: sz q̄si carnalibus. Tanq̄ puul⁹ in xpo: lac vobis potū dedi nō escā. Nō dum.n. poteratis: sed nec nūc qdē potestis. Adhuc .n. carnales estis. Cū.n. sit inē vos zelus z cōtētio: nōne carnales estis: z ām hoīem ābulatis? Cū.n. qs dicat ego qdē sum pauli: alius āt: ego appollo nōne hoīes estis? Quid igit ē appollo? Quid vō paulus? Ministri ei⁹ cui credidistis. Et vnicuiq⁹ sic dñs dedit. Ego plantaui appollo rigauit: sed de⁹ nūc incremētū dedit. Itaq⁹ neq⁹ q plantat ē aliqd neq⁹ q rigat: sed q incremētū dat de⁹. Qui plātat āt z q rigat: vnū sūt. Unusq̄sq⁹ āt ppām mercedē accipiet ām suū laborem. Dei.n. sum⁹ adiutores. Dei agricultura estis: dei edificatio estis. Scōm grām dei q̄ data ē mihi: vt sapiēs architect⁹ fūdamentū posui: alius āt supedificat. Unusq̄sq⁹ autē videat quō supedificet. Fundamētū.n. aliū nemo pōt ponere pter id qđ positū ē: qđ ē xps ihs. Si qs āt supedificat sup z fundamētū hec aur⁹ argētū lapides pciosos ligna fenū stipulaz: vniuscuiusq⁹ opus manifestū erit. Dies.n. dñi declarabit: qz in igne revelabit: z vniuscuiusq⁹ opus qle sit: ignis pbabit. Si cuius opus mānserit: qđ supedificauit mercedē accipiet. Si cui⁹ opus arserit detrimentum patiet: ipe āt salu⁹ erit: sic tñ quasi p ignem. Nescitis qz tēplum dei estis: z spūs dei habitat in vobis. Si qs āt tēplū dei violauerit disp det illū de⁹. Tēplū.n. dei sctm est: qđ estis vos. Nemo se seducat. Si qs vr int vos sapiēs eē in hoc seculo stult⁹ fiat vt sit sapiens. Sapia.n. hui⁹ mundi stultitia ē apud deū. Scriptū est.n. Cōphendā sapiētes in astutia eor. Et iter. Dñs nouit cogitatiōes sapiētiū: qm vane sūt. Nemo itaq⁹ gliet in hōib⁹. Oia.n. vestra sūt: sive paul⁹ sive appollo sive cephas sive mūd⁹ sive vita sive mors sive pntia sive futura. Oia.n. vra sūt: vos āt xpi: xps āt dei. IIII

Sic nos existimet hō vt mīstros xpi: z dispensatores mīsteriorum dei. Hic iam q̄rit int dispensatores: vt fidelis qs inueniat. Mihi āt p mīmo est vt a vobis iudicer: aut ab humano die. Sed neq⁹ meipm iudico. Nihil.n. mihi ꝓscius sum: sed nō in hoc iustificat⁹ sum. Qui āt iudicat me dñs est. Itaq⁹ nolite añ tps iudicare: q̄adusq⁹ veniat dñs q z illuminabit abscōdita tenebraz: z manifestabit ꝓsilia cordiū: z tunc laus erit vnicuiq⁹ a deo. Hec āt trāsfiguraui in me z apollo ppt vos: vt in nobis discat: ne sup z q̄ scriptū est vnus aduersus alterū īfletur p alio. Quis.n. te discernit? Quid āt hēs qđ nō accepisti? Si āt accepisti: qd gliaris q̄si nō accepis? Iam saturati estis: iam diuites facti estis. Sine nobis regnatis. Et vtinam regnetis: vt z nos vobiscū regnem⁹. Puto.n. q⁹ de⁹ nos apl'os nouissimos ostendit tāq⁹ mortī dstinatos: qz spectaculū facti sum⁹ mundo z angelis z hōibus. Nos stulti ppt xpm: vos āt prudentes in xpo. Nos infirmi: vos āt fortes. Vos nobiles: nos āt ignobiles. Usq⁹ in hanc horā: z esurim⁹ z sitim⁹ z nudi sumus z colaphis cedimur: z instabiles sum⁹ z laboram⁹ operātes manib⁹ nris. Maledicimur: z bndicim⁹. Persecutionē patimur: z sustinem⁹. Blasphemamur z obsecram⁹. Tāq⁹ purgamenta hui⁹ mūdi facti sumus oīum peripsima vsq⁹ adhuc. Nō vt cōfundam vos hec scribo: sed vt filios meos charissimos moneo. Nā si decē milia pedagogoz hēatis in xpo: sed nō multos pres. Nā in xpo ihu p euāgliū ego vos genui. Rogo ergo vos: imitatores mei estote sicut z ego xpi. Hō misi ad vos timotheum q est fili⁹ me⁹ charissimus: z fidelis in dño: q vos cōmonefaciat vias meas q̄ sūt in xpo ihu: sicut vbiq⁹ in oi eccl'ia doceo. Tāq⁹ nō venturus sim ad vos: sic inflati sūt qdā. Veniā āt ad vos cito si dñs voluerit: z cognoscā nō rmonem eor⁹ q inflati sūt: sed vtutē. Nō.n. in rmone est regnum dei: sz in vtute. Quid vultis: in vga veniam ad vos: an in charitate z spū mansuetudinis? V

Omnino audit iter vos fornicatio: z talis fornicatio qlis nec iter gētes: ita vt vxorem pris sui aliquis hēat. Et vos inflati estis: z nō magis luctū habuistis: vt tollat de medio vrm q hoc opus fecit. Ego qdem absēs corpore pns āt spū iam iudicaui: vt pns eum qui sic opatus est in nōe dñi nri ihu xpi: congregatis vobis z meo spū cū vtute dñi ihu tradere hui⁹ hoiez sathane in interitum carnis: vt spūs salu⁹ sit in die dñi nostri ihu xpi. Nō ē bona gloriatio vra. Nescitis qz modicū fermentū totā massā corrumpit? Expurgate vet⁹ fermētum: vt sitis noua conspsio sicut estis azimi. Etenim pasca nrm imolat⁹ ē xps. Itaq⁹ epulemur: non in fermento veteri: neq⁹ in fermento malitie z negtie: sed in azimis sinceritatis z veritat⁹. Scripsi vob in epla: ne ꝓmisceamini fornicarijs. Nō vtiq⁹ fornicarijs hui⁹ mūdi: aut auaris aut rapacib⁹: aut idolis seruientibus aut maledicis: aut ebriosis: aut rapacib⁹: cū huiusmodi: nec cibū sumere. Quid.n. mihi ꝺ his q fozis sūt iudicare? Nōne de his q int sunt vos iudicatis? Nā eos q fozis sūt de⁹ iudicabit. Auferte malū ex vobisipsis. VI

Audet aliqs vestrum bñs negociū aduersus alterū: iudicari apud iniquos: z non apd scōs? An nescitis: qm scti de hoc mūdo iudicabunt? Et si in vobis iudicabitur mund⁹ indigni estis qui de minimis iudicetis? Nescitis

qm̃ angelos iudicabim⁹: quanto magꝫ secularia?
Secularia igit̃ iudicia si habuerit⁊: ptẽptibiles q
sũt i eccl̃sia illos cõstituite ad iudicandũ. Ad ve/
recundiã vr̃am dico. Sic nõ est iter vos sapiens
quisq̃ q possit iudicare iter fratr̃ suũ: sz fr̃ cũ fra/
tre iudicio contẽdit: z hoc apũ infideles. Jã qdez
oĩo delictũ est i vobis: q iudicia habet⁊ iter vos.
Quare non magis iniuriam accipitis: quare non
magis fraudem patimini? Sed vos iniuriaz fa/
citis: z fraudat⁊: z hoc fribus. An nescitis qz inig
regnũ dei ñ possidebũt? Nolite errare: neq̃ fozni
carij nz idol̃ fuictes: neq̃ adulẽi: neq̃ molles neq̃
masculoꝝ ꝓcubitozes: neq̃ fures: neq̃ auari: neq̃
ebzios⁹: neq̃ maledici: neq̃ rapaces regnũ ỗi possi
debũt. Et hĩ aliq̃ qdẽ fuist⁊: sz abluti est⁊: sz scifica
ti est⁊: sz iustificati est⁊ i noĩe dñi nr̃i ihu xp̃i: z i spũ
ỗi nr̃i. Oĩa mihi licẽt: sz ñ oĩa expediũt. Oĩa mihi
licent: sz ego sub nulli⁹ redigar potestate. Esca vẽ
tri: z vẽter escis: de⁹ aũt z bũc⁊ hãc destruet. Coz
pus aũt nõ fornicationi: sz dño: z dñs cozpozi. De⁹
vero z dñm suscitauit: z nos suscitabit p ỹtutem
suã? Nescit⁊: qm̃ cozpora vr̃a mẽbza sũt xp̃i? Tol
lens ĝ mẽbza xp̃i: faciã mẽbza meretricis? Absit.
An nescitis: qm̃ q adheret meretrici: vnũ cozpus
efficit⁊? Erũt. n. iquit duo i carne vna. Qui aũt ad/
heret dño vn⁹ spũs est. Fugite fornicationẽ. Oẽ
enĩ pctũ qcunq̃ fecerit hõ: extra cozp⁹ ẽ: q ãt forni
catur: i cozp⁹ suũ peccat. An nescitis: qm̃ membza
vr̃a templũ sũt spũs sci q in vobis ẽ quẽ habet⁊ a
deo: z non est⁊ vr̃i? Empti. n. est⁊ ꝓcio magno: glo
rificate z portate deum in cozpore vr̃o. VII

De quib⁹ aũt scripsistis mihi: bonũ ẽ hoĩ
mulierẽ nõ tãgere. Propt̃ fornicationez
autẽ vnusq̃sq̃ suã vxorẽ habeat: z vnaq̃
q̃ suũ virũ habeat. Uxori vir debitum reddat: si
militer aũt z vxor viro. Mulier ptãtẽ sui cozpor⁊
nõ hz: sz vir: sic aũt z vir sui cozpozis ptãtẽ non
hz: sed mulier. Nolite fraudare inicem nisi forte
ex cõsensu ad tps: vt vacet⁊ or̃oni: z iterꝫ reuerti/
mini i idipm: ne tẽptet vos sathanas ꝓpter icon/
tinentiã vr̃am. Hoc ãt dico fm idulgentiã: ñ fm
ĩpium. Volo ãt oes vos hoies ce sicut meipm.
Sed vnusq̃sq̃ ꝓpm' donũ hz ex deo: ali⁹ qdẽ
sic: alius vo sic. Dico ãt ñ nuptis z viduis: bonuz
est illis si sic pmãserit sicẽ z ego. Qz si ñ se cõtinent
nubant. Melius ẽ. n. nubere q̃ vri. Dis ãt q ma
trimonio iũcti sunt p̃cipio ñ ego sed dñs: vxorez
a viro ñ discedere. Qz si discesserit: manere inup
tam: aut viro suo r̃cõciliari. Et vir vxorẽ ñ dimit
tat. Jã ceteris dico ego ñ dñs. Si qs fr̃ vxorẽ hz
infidelẽ: z hec ꝯsentit habitare cũ illo: ñ dimittat
illam. Et si qua mulier hz virũ infidelẽ: z hic cõ/
sentit habitare cũ illa: ñ dimittat viz. Sanctifica
tus est. n. vir infidelis p mulierẽ fidelẽ: z sanctifi
cata est muller ifidelis per viz fidelẽ. Aliogn filij
vr̃i ĩmundi essent: nunc autẽ sancti sũt. Qz si infi
delis discedit discedat. Nõ. n. seruituti subiectus
est frater vel sozoz in eiusmodi. In pace ãt voca
uit vos deus. Unde. n. scis mulier si virũ saluum
facies? Aut vnde scis vir si mulierẽ saluaz facies?
Nisi vnicuiq̃ sicut dimisit dñs. Unumquẽq̃ sicẽ
vocauit deus ita ambulet: z sicut in oĩbus ecclĩs
doceo. Circũcisus aliq̃s vocat⁹ est: ñ adducat ꝓpu
tium. In ꝓputio aliquis vocat⁹ est nõ circũcidat.
Circũcisio nihil est z ꝓputiũ nihil est: sed obserua
tio mandatoꝝ dei. Unusq̃sq̃ in qua vocatiõe vo
catus est: i ea permaneat. Seru⁹ vocat⁹ es: nõ sit
tibi cure. Sed z si potes fieri liber: magis vtere.
Qui. n. in dño vocatus est ser⁹: liber⁹ est dñi.
Sitr̃ q liber vocat⁹ est: ser⁹ est xp̃i. Precio ẽpti
estis nolite fieri fui boĩum. Unusq̃sq̃ ergo i quo
vocat⁹ est frater i hoc permaneat apud deuz. De
virginibus ãt ꝓceptum dñi ñ habeo: consiliuz ãt
do tanq̃ miam consecut⁹ a deo: vt sim fidelis.
Existimo. n. hoc bonũ eẽ ꝓpt̃ instantez necessita
tem: qm̃ bonũ est hõi sic eẽ. Alligat⁹ es vxori: no
li q̃rere solutionẽ. Solutus es ab vxore: noli q̃re
re vxorem. Si aut̃ acceperis vxorẽ nõ peccasti:
z si nupserit virgo ñ peccauit. Tribulationem tñ
carnis hẽbunt hi⁹. Ego ãt vobis parco. Hoc itaq̃
dico frẽs. Tps breue est. Reliquũ est: vt z q hñt
vxores tanq̃ nõ hñtes sint: z qui flent tanq̃ non
flentes: z qui gaudent: tanq̃ nõ gaudentes: z qui
emunt tanq̃ ñ possidentes: z qui vtunt̃ hoc mun
do tanq̃ ñ vtant̃. Preterit. n. figura hui⁹ mundi.
Volo aut̃ vos sine solicitudine eẽ. Qui sine vxo
re est solicitus est q̃ dñi sunt: qũo placeat deo.
Qui aut̃ cũ vxore est: solicit⁹ est que sũt mundi:
qũo placeat vxori z diuisus ẽ. Et mulier innupta
z virgo cogitat q̃ dñi sũt: vt sit sancta corpore z
spũ. Que ãt nupta est cogitat q̃ sũt mũdi: qũo pla
ceat viro. Hoc ad vtilitatẽ vr̃am dico: nõ
vt laqueũ vobis iniiciã: sed ad id qõ honestũ est:
z qõ facultatẽ ꝑbeat sine ĩpedimento dñm obse/
crandi. Si quis autẽ turpẽ se videri existimat su
per virgine sua q̃ sit supadulta: z ita oz fieri: qõ
vult faciat. Non peccat si nubat. Quam q statuit i
corde suo firm⁹ nõ hñs necessitatẽ: ptãtem autez
hñs sue voluntatis: z hoc iudicauit in corde suo
seruare virginẽ suam bñ facit. Igit̃ z q matrimo/
nio iungit virginẽ suã bñ facit: z qui ñ iungit me/
lius facit. Mulier alligata est legi: quãto tpe vir
eius viuit. Qz si dormierit vir ei⁹: liberata est a le
ge. Cui aut̃ vult nubat: tm̃ in dño. Beatior autẽ
erit si sic permanserit fm meũ consiliũ. Puto ãt
q z ego spiritum dei hẽaz. VIII

De his autẽ que idolis sacrificãtur scim⁹
qz oes sciam habem⁹. Scia inflat cha/
ritas vo edificat. Si quis autem se existi
mat scire aliquid: nõdum cognouit quẽadmodũ
oporteat eum scire. Si quis ãt diligit deũ hic co
gnitus est ab eo. De escis ãt que idolis imolantur
scim⁹: qz nihil est idolum i mundo z q null⁹ de⁹
nisi vn⁹. Jã z si sunt q dicãtur dij: sive i celo: sive
in terra: si qdẽ sũt dij multi: z dñi multi nobis tamẽ
vnus deus pater ex quo oĩa: z nos in illo: z vnus

dñs ihs xp̃s per quem oĩa: ⁊ nos per ipm. Sed non ĩ oibus ē scia. Quidã ãt cũ conscia vsq; nunc idoli quasi idolothitũ manducãt: ⁊ conscia ipsoz cũ sit infirma polluit. Esca aũt nos nõ commẽdat deo. Neq; n. si mãducauerim⁹: abundabim⁹: neq; si nõ manducauerim⁹: deficiem⁹. Videte aũt: ne forte hec licẽtia vra offendiculũ fiat infirmis. Si n. qs viderit eum q habet sciam ĩ idolio recũbẽ tem: nõne conscientia ei⁹ cũ sit infirma edificabitur ad manducandũ idolothita? Et pibit infrm⁹ ĩ tua conscia frat: pter quẽ xp̃s mortu⁹ ē. Sic aut̃ pec cantes ĩ frẽs ⁊ pcutientes conscia eoz infirmã ĩ xp̃m peccat⁹. Quapropt̃ si esca scãdaliçat fratres meum non manducabo carnem in eternũ ne fra trem meũ scandaliçez. IX

Non sũ liber? Non sux ap̃lus? None xp̃m ihm dñz nr̃m vidi? Nõne op⁹ meũ vos estis ĩ dño? Et si alijs non sux ap̃lus: sz tñ vob sũ. Nã signaculũ ap̃latus mei vos est ĩ dño. Mea defensio apd̃ eos q me ĩterrogant: hec est. Nũqd nõ habem⁹ ptãtẽ manducãdi ⁊ bibendi? Nunqd non habem⁹ ptãtẽ sororẽ mulierẽ circũ ducendi: sic ⁊ ceteri ap̃li ⁊ fratres dñi ⁊ cephas? Aut solus ego ⁊ barnabas: nõ habem⁹ potestatẽ hoc operandi? Quis militat suis stipendijs vnq̃? Quis plantat vineam: ⁊ de fructu eius non edit? Quis pascit gregez: ⁊ de lacte greg⁹ nõ mãducat? Nunqd scm hoiez hec dico? An ⁊ lex hec nõ dicit? Scriptux ē. n. ĩ lege moysi. Nõ alligabis os boui trituranti. Nunqd de bob⁹ cura est deo? An ppt̃ nos vtiq; hec dicit? Nam ppter nos scripta sunt: qñ debz ĩ spe q arat arare ⁊ q̃ triturat ĩ spe fruct⁹ percipiẽdi. Si nos vobis spũalia seminauimus: magnũ ē si nos carnalia vra metam⁹. Si alij ptã tis vre pticipes sũt q̃re non poti⁹ nos. Sz nõ vsi sumus hac ptãte. Sed oĩa sustinem⁹: ne q̃d offen diculum dem⁹ euangelio xp̃i. Nescitis qñ qui ĩ sacrario opantur: q̃ de sacrario sũt edunt? Et q al tari õserviũt cum altari participãt. Ita ⁊ dñs or dinauit his qui euangeliũ ãnunciãt: de euangelio viuere. Ego ãt nullo hoz vsus sux. Nõ ãt scripsi hec: vt ita fiant in me. Bonum est. n. mihi magis mori: q̃ vt gl̃iam meã quis euacuet. Nã ⁊ si euã geliçauero non est mihi gl̃ia. Necessitas. n. mihi incũbit. Ve. n. mihi est: si ñ euãgeliçauero. Si. n. volens hec ago: mercedẽ habeo: si aũt iuitus: di spensatio mihi credita est. Que ẽ ḡ merces mea? Ut euangelium p̃dicans: sine sũptu ponã euange lium: vt nõ abutar ptãte mea ĩ euangelio. Nam cũ liber essẽ ex oibus: oĩuz me servũ feci: vt plres lucrifacerem. Et fact⁹ sũ iudeis tanq̃ iudeus vt iudeos lucrarer. Pijs qui sub lege sunt: quasi sub lege essem: cũ ipse nõ essez sub lege: vt eos q sub lege erant lucrifacerẽ. Pijs q sin̄ lege erant tanq̃ sine lege essem: cũ sine lege dei ñ essẽ: sed in lege essẽ xp̃i: vt lucrifacerẽ eos qui sine lege erãt. Fac tus sum infirmis infirm⁹: vt infirmos lucrifacerez. oibus oĩa fact⁹ sum vt oẽs facerẽ saluos. Oĩa aũt facio ppter euangeliũ: vt pticeps eius efficiar. Nescitis q̃ hi qui ĩ stadio currũt: oẽs quidẽ cur runt: sed vnus accipit brauiũ? Sic currite: vt cõ prehendatis. Oĩs ãt qui in agone cõtẽdit ab oĩ bus se abstinet: ⁊ illi qdem vt corruptibilẽ coro nam accipiant: nos ãt incorruptã. Ego igitur sic curro nõ q̃i in ĩcertũ: sic pugno ñ quasi aerẽ ver berans. Sed castigo corpus meũ: ⁊ in seruitutez redigo: ne forte cum alijs predicauerim: ipse re probus efficiar. X

Nolo. n. vos ignorare frẽs q̃ñ pres nostri oẽs sub nube fuerũt ⁊ oẽs mare transie runt: ⁊ oẽs in moyse baptiçati sũt in nube ⁊ in mari. Et oẽs eãdem escã spiritalez mãduca uerũt: ⁊ oẽs eũdem potũ spiritalẽ biberũt. Bibe bãt ãt de spiritali consequẽte eas petra: petra aũt erat xp̃s. Sed nõ in plurib⁹ eoz bñplacitũ ē do: Nam pstrati sũt in deserto. Hec ãt in figura fctã sunt nr̃i: vt nõ sim⁹ concupiscentes maloz: sicut ⁊ illi cõcupierunt. Neq; idolatre efficiam̃ sicut q dam ex ipis: quẽadmodũ scriptũ est: Sedit ppls mãducare ⁊ bibere: ⁊ surrexerunt ludere. Neq; fornicemur sicut quidã ex ipis fornicati sũt: ⁊ ce ciderũt vna die vigintitria milia. Neq; tẽptem⁹ xp̃m sicut q dam eoz tẽptauerunt: ⁊ a serpentib⁹ pierũt. Neq; murmuraueritis sicut quidã eorũ murmurauerũt: ⁊ perierũt ab extermiatore. Hec ãt oĩa in figura cõtingebãt illis: scripta sũt autez ad correptionẽ nr̃am: in quos fines seculoz de uenerũt. Itaq; q se existimat stare: videat ne ca dat. Tẽptatio vos ñ apprehẽdat: nisi humana. Fidelis ãt de⁹ ẽ: q nõ patiet̃ vos tẽptari supza id qd̃ potestis: sed faciet̃ ẽt cum tẽptatione ꝓuentũ vt possitis sustinere. Propt̃ qd̃ charissimi mihi fugite ab idoloz cultura. Ut prudentibus loq̃r: vos ipsi iudicate qd̃ dico. Calix bñdictionis cui bñdicim⁹: nõne cõicatio sanguinis xp̃i est. Et pa nis quem frangim⁹: nõne pticipatio corporis dñi est? Qñ vnus panis ⁊ vnũ corpus mlti sum⁹: oẽs qui de vno pane ⁊ de vno calice pticipam⁹. Vi dete isr̃l̃ scm carnem. Nõne qui edunt hostias pti cipes sunt altaris? Quid ergo? Dico q̃ idolis ĩmo latũ sit aliquid: aut q̃ idolum sit aliquid? Sed q̃ ĩmolãt gentes demonijs ĩmolant: ⁊ nõ deo. Nolo aũt vos socios fieri demonioz. Non potestis calicem dñi bibẽ: ⁊ calicẽ demonioz̃: nõ potest⁹ mense dñi pticipes esse: ⁊ mense demonioz. An emulamur dñm? Nunqd forciores illo sumus. Oĩa mihi licẽt: sz nõ oĩa expediũt. Oĩa mihi licẽt sed nõ oĩa edificãt. Nemo qd̃ suũ ẽ q̃rat: sz quod alterius. Omne qd̃ ĩ macello venit mãducate: ni hil ĩterrogantes ppter conscias. Dñi ẽ tra ⁊ pleni tudo eius. Si qs vocat vos ifideliũ ad cenam ⁊ vultis ire: oẽ qd̃ vobis appõitur mãducate: nihil ĩterrogantes ppt̃ conscias. Si quis ãt dixerit hũ ĩmolatum ẽ idolis: nolite mãducare: ppter illum qui indicauit: ⁊ ppter conscias. Cõscias ãt dico: nõ tuã: sed alteritus. Ut quid. n. libertas mea iudi

catur ab aliena conscia? Si ego cū gra participo: quid blasphemor p eo q̄ gras ago. Sive ḡ māducatis sive bibitis: vel aliud quid facitis: oia in glia dei facite. Sine offensione estote iudeis z gentib⁹ z ecclie dei: sicut z ego per oia oīb⁹ placeo non q̄rens qđ mihi vtile est: sed quod multis vt salui fiant. XI

Imitatores mei estote: sicut z ego xp̄i. Laudo āt vos frēs q̄ p oia mei memores estis: z sic tradidi vobis p̄cepta mea tenetis. Volo āt vos scire: q̄ oīs viri caput xp̄s ē: caput āt mulieris vir: caput vo xp̄i de⁹. Oīs vir orans aut ppbetans velato capite: deturpat caput suū. Oīs āt mulier orās aut ppbetās non velato capite deturpat caput suū. Unū est. n. ac si decalueē. Nā si non velat mulier tondeat. Si vero turpe est mulieri tonderi: aut decaluari: velet caput suū. Vir quidē ñ dz velare caput suū: qm̄ imago z glia dei est: mulier āt glia viri est. Non enī vir ex muliere est: sed mulier ex viro. Etenī non est creat⁹ vir ppt mulierē: sz mulier ppt virū. Ho debz mulier velamē hre sup caput suū: z ppt angelos. Verūtm̄ neq̄ vir sine muliere: neq̄ mulier sine viro i dño. Nā sicut mulier de viro: ita z vir p mulierē. Oia āt ex deo. Vos ipsi iudicate: decet mulierē nō velatā orare deū? Nec ipsa natura docet vos. Q̄z vir quidē si comā nutriat: ignominia est illi: mulier vero si comā nutriat gloria est illi: qm̄ capilli pro velamine ei dati sūt. Si qs āt vr̄ contētiosus eē: nos talē cōsuetudinē nō habemus neq̄ ecclesia dei. Hoc aūt p̄cipio nō laudās q̄ nō in melius: sz i deterius cōuenitis. Primū qdē cōuenientib⁹ vobis i ecclesiā: audio scissuras eē inter vos: z ex parte credo. Nā oportz z hēses eē: vt z q̄ ꝓbati sunt manifesti fiāt i vobis. Cōueniētibus ḡ vobis in vnū iā nō ē dominicā cenā manducare. Unusq̄sq̄ n. suam cenā p̄sumit ad māducādū. Et alius qdez esurit: ali⁹ aūt ebr⁹ ē. Numqđ domos nō habetis ad manducādū z bibēduz? Aut ecclesiā dei cōtēnitis: z cōfundit⁹ eos q̄ nō habēt? Quid dicam vobis? Laudo vos: in hoc nō laudo. Ego. n. accepi a dño qđ z tradidi vobis: qm̄ dñs ihs in qua nocte tradebatur: accepit panē: z gras agēs fregit z dixit. Accipite z manducate. Hoc ē corpus meū qđ p vobis tradet. Hoc facite in meam cōmemorationem. Simr z calicē postq̄ cenauit dicens. Hic calix nouū testm̄ est i meo sāguine. Hoc facite quotiēscūq̄ bibetis: i meam cōmemorationē. Quotienscunq̄. n. manducabitis panem hūc: z calicē bibetis mortē dñi ānunciabit⁹ donec veniat. Itaq̄ qcūq̄ māducauerit panez z biberit calicē dñi indigne: reus erit corporis z sāguinis dñi. Probet āt seipm̄ hō: z sic de pane illo edat z de calice bibat. Qui. n. manducat z bibit indigne: iudiciū sibi māducat z bibit: nō diiudicans corpus dñi. Ho inf vos multi infirmi z ibecilles: z dormiunt multi. Q̄z si nos metipos diiudicaremus: nō vtiq̄ iudicaremur. Dū iudicamur aūt a dño corripimur: vt ñ cū hoc mundo dānemur. Itaq̄ frēs mei cū cōuenitis ad manducandū: inuicem expectate. Si quis esurit domi manducet vt non in iudiciū conueniatis. Cetera āt cum venero disponam. XII

De spiritalib⁹ āt nolo vos ignorare fratres. Scitis āt qm̄ cū gentes essetis ad simulacra muta p̄ut ducebamī euntes. Ideo notū vobis facio: q̄ nemo i spū dei loquēs dicit anathema ihu. Et nemo pōt dicere dñs ihs nisi in spū sctō. Diuisiones vo grar sunt: idem āt spūs. Et diuisiones mīstrationū sunt: idē āt dñs. Et diuisiones opationū sum: idē vo deus q̄ opatur oia in oībus. Unicuiq̄ āt datur manifestatio spūs ad vtilitatē. Alij qdem p spm̄ datur sermo sapientie: alij āt sermo scie fm eundē spm̄. Alteri fides in eodē spū: alij gra sanitatū in vno spū. Alij opatio virtutum. Alij ppbia: alij discretio spūum: alij genera linguar: alij iterp̄tatio sermonum. Hec āt oia operatur vnus atq̄ idē spūs: diuidens singulis p̄ut vult. Sicut. n. corpus vnū est z mēbra hz mlta: oia āt mēbra corporis cū sint mlta: vnū tm̄ corpus sunt: ita z xp̄s. Etenī i vno spū oēs nos in vnū corpus baptiçati sumus: sive iudei: sive gētiles: sive serui: sive liberi: z oēs in vno spū potati sum⁹. Nā z corpus nō est vnū mēbrum: sed multa. Si dixerit pes: qm̄ non sū manus: non ſuz de corpore: nō ideo nō est de corpe? Et si dixerit auris: qm̄ non sū oculus: ñ sū de corpe: nō ideo ñ est de corpe? Si totū corpus oculus: vbi audit⁹? Si totum auditus: vbi odorat⁹? Nūc āt posuit deus mēbra: vnūquodq̄ eor in corpe sicut voluit. Q̄z si essent oia vnū mēbrum: vbi corpus? Nunc āt multa qdem mēbra: vnū, antē corpus. Nō pōt āt dicere oculus manui: opa tua ñ indigeo: aut iterum caput pedibus: nō estis mihi necessarij. Ex multo magis q̄ videnī mēbra corpis infirmiora eē: necessariora sūt. Et q̄ putam⁹ ignobiliora mēbra eē corpis: his honorē abundantiorē circundam⁹. Et q̄ honesta sūt nr̄a: abundantiorē honestatē hnt. Honesta āt nr̄a nullius egent. Sz deus temperauit corpus ei cui deerat: abūdantiorez tribuendo honorē: vt ñ sit scisma in corpe: sed i idipm̄ p inuicem solicita sint mēbra. Et si qđ patit vnū mēbrū: cōpatiunt oia mēbra: sive gliatur vnum mēbrū: congaudēt oia mēbra. Vos āt estis corpus xp̄i: z mēbra de mēbro. Et quosdā qdez posuit deus in ecclia: p̄mū apl̄os: scōo ppbas: ttio doctores: deinde virtutes: exinde gras curationum: opitulationes: gubernatiōes: genera linguarum: iterp̄tatiōes sermonū. Numqđ oēs apl̄i? Nū quid oēs ppbete. Numqđ oēs doctores. Numqđ oēs virtutes. Numqđ oēs gram habēt curationū. Numqđ oēs linguis loquūtur. Numquid oēs interp̄tant. Emulamī āt carismata meliora. Et adhuc excellentiorē viam vobis demonstro. XIII

Si linguis hoium loq̄r z angelor: charitatem āt ñ hēam: factus sum velut es so-

nans aut cymbalū tinniēs. Et si habuero ꝓphetiā
& nouerim mysteria oīa: & oēm sciam: & si habue
ro oēm fidem: ita vt montes transferaz: charitatē
āt non habuero: nihil sum. Et si distribuero in ci
bos pauperū oēs facultates meas: & si tradidero
corpus meū ita vt ardeā: charitatē āt non habue
ro: nihil mihi ꝓdest. Charitas patiēs est: benigna
est. Charitas non emulat: nō agit ꝑperam: nō inflat:
nō est ambitiosa: nō querit q̄ sua sūt. Nō irritatur
nō cogitat malū: nō gaudet sup iniqtate: cōgaudet
āt veritati. Oīa suffert: oīa credit: oīa sperat: oīa
sustinet. Charitas nūq̄z excidit. Sive ꝓphetie eua
cuabunt: sive lingue cessabunt: sive scia destruet.
Ex pte enim cognoscim⁹: & ex pte ꝓphetamus.
Cū āt venerit qđ perfectū est: euacuabitur qđ ex
parte est. Cū essez paruulus loq̄bar vt puulus: sa
piebam vt puulus: cogitabā vt puulus. Quando
āt factus sum vir: euacuaui q̄ erāt puuli. Videm⁹
nūc per speculū in enigmate: tunc āt facie ad faci
em. Nūc cognosco ex parte tunc autem cognos
cam: sicut & cognit⁹ sū. Nūc āt manet fides: spes:
charitas: tria hec. Maior āt hoz ē charitas. XIIII

Sectamī charitatez: emulamini spiritalia:
magis āt vt ꝓphetet. Qui.n. loquit̄ lingua
nō hoīb⁹ loquit̄: sz deo. Nemo. n. audit.
Spūs āt loqtur mysteria. Nā q ꝓphetat: hoīb⁹
loqtur ad edificatiōez & exhortatiōnē & ꝑsolatio
nem. Qui loqtur lingua semetipsū edificat: q aūt
ꝓphetat ecclesiā edificat. Volo aūt oēs vos log
inguis: magis autē ꝓphetare. Nā maior est qui
ꝓphetat: q̄s q loqn̄s linguis: nisi forte interꝑtetur
vt ecclesia edificationē accipiat. Nūc autem frēs
si venero ad vos liguis loquēs: quid vobis ꝓde
ro: nisi vobis loq̄r: aut in revelatione: aut in scia: aut
in ꝓphetia: aut in doctrina? Tamē q̄ sine aīa sūt vo
cem dātia sive tibia: sive cithara: nisi distictio-
nem sonituū dederint: quō sciet id qđ canitur
aut qđ citharizat. Et enī si incertā vocem det tuba
quis parabit se ad bellū. Ita & vos p linguaz nisi
manifestū sermonē dederitis: quō scietur id qđ
dicit. Eritis. n. in aera loquētes. Tā multa: vt puta
genera linguaz sūt in hoc mūdo: & nihil sine voce ē.
Si ergo nesciero virtutem vocis: ero ei cui loq̄r
barbar⁹: & q loqtur mihi barbar⁹. Sic & vos qm̄
emulatores estis spirituū ad edificationē eccl'ie:
q̄rite vt abūdetis. Et iō q loqtur lingua: oret vt
interꝑtet. Nā si oro lingua: spūs me⁹ orat: mens āt
mea sine fructu est. Quid ḡ est? Orabo spū: ora-
bo & mente. Psallā spū: psallā & mēte. Cetez si bñ
dixeris spū: qs supplet locum idiote? Quō dicet
amē sup tuā bñdictionē. Qm̄ quid dicas nescit.
Nam tu qdem bene gras agis: sed alter non edi
ficatur. Gratias ago deo meo q̄ omniū vestrum
lingua loquor. Sed in ecclesia volo quinq̄z ver
ba sensu meo loqui: vt & alios instruam: q̄s decē
milia verboꝝ in lingua. Fratres nolite pueri
effici sensibus: sed malitia parnuli estote: sensib⁹
autem perfecti estote. In lege enim scriptum est
Qm̄ in alijs linguis & in labijs alijs loquar ꝓplo
huic: & nec sic exaudient me dicit dñs. Itaq̄z lin-
gue in signū sūt nō fidelib⁹: sz infidelib⁹: ꝓphetie āt
nō infidelibus: sz fidelib⁹. Si ḡ cōueniat vniuersa
ecclesia in vnū: & oēs liguis loquātur: intret aūt idi
ote aut infideles: nōne dicent qđ insanitis? Si aūt
oēs ꝓphetēt intret aūt qs infidelis vl idiota: cōuin
citur ab oīb⁹: diiudicat ab oīb⁹. Occulta. n. cordis
ei⁹ manifesta fūt: & ita cadēs in faciē adorabit de
um: pnunciās q̄ vere de⁹ in vobis sit. Quid ḡ est
frēs? Cū conuenitis vnusq̄sq̄z vr̄m psalmū hz: doctri
nam hz: apocalypsim hz: linguā hz: interpretatiōez
habet: oīa ad edificationē fiāt. Sive ligua qs log
tur: fm duos: aut vt multū tres & p partes: & vn⁹
interpretet. Si āt nō fuerit interpres: taceat in eccl'ia
sibi aūt loqtur & deo. Prophete āt duo aut tres
dicāt & ceteri diiudicēt. Nō si alij revelatū fuerit se-
dēti: prior taceat. Potest⁹. n. oēs p singulos ꝓphe
tare vt oēs discant: & oēs exhortent. Et spūs pro-
phetaz⁹ ꝓphetis subiect⁹ est. Nō. n. dissensiōis ē
deus sed pacis: sicut & in oībus eccl'ijs sctōz do-
ceo. Mulieres in eccl'ijs taceant. Nō. n. pmittit̄
eis loqui: sed subditas eē: sicut & lex dicit. Si qđ
āt volunt discere: domi viros suos interrogent.
Turpe est. n. mulieri log in eccl'ia. An a vobis ver
bum dei ꝓcessit: aut in vos solos puenit? Si qs vr̄
ꝓpha eē: aut spūalis cognoscat q̄ scribo vobis: qz
dñi sūt mandata. Si quis āt ignorat ignorabit.
Itaq̄z frēs emulamī ꝓphare & log liguis nolite
phibē. Oīa āt hōeste & sz ordinē fiāt in vob. XV

Notū autem vobis facio frēs euangeliū
qđ ꝑdicaui vobis: qđ & accepistis: in quo
& statis: p qđ & saluamī: qua rone ꝑdica-
uerim vobis: si tenetis: nisi frustra credidist⁹. Tra
didi. n. vobis in ꝓmis qđ & accepi: qm̄ xps mor-
tuus ē p p eccatis nr̄is fm scripturas: & qz sepult⁹
est: & qz resurrexit tertia die fm scripturas: & quia
visus est cephe: & post hoc vndecī. Deinde visus
est plus q̄z qngentis fribus simul ex qb⁹ multi ma
nent vsq̄z adhuc: qdam āt dormierūt. Deinde vi-
sus ē iacobo: deinde aplis oībus. Nouissime āt
oīum tanq̄z aborti visus est & mihi. Ego. n. sum
minim⁹ aplor⁹: q non sum dignus vocari aplus:
qm̄ ꝑsecutus sum eccl'iam dei. Gra āt dei sum id
qđ sum: & gra eius in me vacua nō fuit: sed abūdā
tius illis oībus laborani. Non ego āt: sed gra dei
mecum. Sive. n. ego: sive illi sic ꝑdicauim⁹: & sic
credidistis. Si āt xps ꝑdicat q̄ resurrexit a mor-
tuis: quō qdam dicunt in vobis: qm̄ resurrectio
mortuoz non ē? Si āt resurrectio mortuoz non
est: neq̄z xps resurrexit. Si āt xps non resurrexit
inanis ē ꝑdicatio nr̄a: inanis ē & fides vr̄a. Invve-
nimur āt & falsi testes dei: qm̄ testimoniū dixim⁹
aduersus deū q̄ suscitauerit xp̄m quē non suscí-
tauit: si mortui nō resurgunt. Nā si mortui nō resur
gunt: neq̄z xps resurrexit. Qz si xps nō resurrexit:
vna est fides vestra. Adhuc. n. estis in pctis vr̄is.
Ergo & qui dormierūt in xp̄o pierunt. Si in hac

vita tñ i xpo spantes sum⁹:miserabiliores sum⁹ oib⁹ hoibus. Nūc ãt xps resurrexit a mortuis p̃mitie dormientiū:qñ qdem p hoiem mors:z p hoiez resurrectio mortuoz. Et sicut i adam oes moriunt:ita z i xpo oes viuificabunt. Unusqsq ãt i suo ordine p̃mitie xps. Deide hi q sunt xpi: q in aduentu ei⁹ crediderũt. Deinde finis cũ tradiderit regnũ deo z pri:cũ euacuauerit oem p̃ncipatum z pia̅tẽ z vtutẽ. Oportet aũt illũ regnare:donec ponat oes inimicos sub pedib⁹ ei⁹. Nouissime ãt inimica destruet mors. Oia enim subiecit sub pedib⁹ eius. Cũ aũt dicat oia subiecta sunt ei: sine dubio p̃ter eum q subiecit ei oia. Cũ aũt subiecta fuerint illi oia:tũc z ipse fili⁹ subiect⁹ erit illi q subiecit sibi oia:vt sit de⁹ oia in oibus. Alioquĩ quid faciũt qui baptiçãt p mortuis? Si oio mortui nõ resurgũt:vt quid z baptiçanť p illis? Ut qd z nos piclitamur oi hora? Quotidie morioz ppter vr̃am gloriã frẽs quã habeo in xpo ihu dño nr̃o. Si fm hoiez ad bestias pugnaui epheſi:quid mihi p̃dest si mortui nõ resurgunt. Manducem⁹ z bibamus:cras.n.moriemur. Nolite seduci. Mores bonos colloquia mala. Euigilate iusti:z nolite peccare. Ignoratiã.n.dei quidam hñt. Ad reuerentiã vobis loquor. Sz dicit aliqs. Quo resurgũt mortui? Quali ãt corpore venient. Insipiẽs tu:qđ semias nõ viuificať nisi p⁹ moriať. Et qd seminas? Nõ corp⁹ qđ futurũ est seminas: sz nudũ granũ:vt puta tritici:aut alicu⁹ ceteroz. Deus ãt dat illi corp⁹ sicut vult:z vnicuiq; seminum p̃prium corpus. Nõ ois caro eadẽ caro: sed alia hoium:alia pecorũ:alia volucrũ:alia ãt piscium. Et corpora celestia z corpora terrestria. Sz alia quidẽ celestiũ gl'ia:alia ãt terrestriũ. Alia claritas solis:alia claritas lune:z alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate:sic z resurrectio mortuoz. Seminať in corruptõe surget i incorruptiõe. Seminať in ignobilitate surget in gl'ia. Seminať in infirmitate:surget i vtute. Seminať corpus aiale:surget corpus spirituale Si est corpus animale: est z spũale sicut scriptũ est. Fact⁹ est p̃mus hõ adam in aiam viuentem: nouissim⁹ adã in spm̃ viuificantẽ. Sed nõ p̃us qđ spũale est:sed qđ aiale:deinde qđ spũale. Prim⁹ hõ de terra terren⁹:scõs homo de celo celestis. Qualis terren⁹:tales z terreni:z qualis celestis:tales z celestes. Sicut portauim⁹ imaginem terreni:portem⁹ z imaginẽ celestis. Hoc aut̃ dico frẽs:qz caro z sanguis regnũ dei possidere nõ p̃nt: neq; corruptio incorruptelam possidebit. Ecce mysteriũ vobis dico. Oes quidem resurgem⁹:sed nõ oes imutabimur. In momento:in ictu oculi: in nouissima tuba. Canet.n.tuba z mortui resurgent incorrupti:z nos imutabimur. Oportet. n. corruptibile hoc induere incorruptionẽ:z mortale hoc induere imortalitatẽ. Cuz ãt mortale hoc induerit imortalitatem:tũc fiet sermo q scriptus est. Absorta est mors in victoria. Ubi est mors victoria tua? Ubi est mors stimulus tu⁹? Stimulus ãt mortis pctm̃ est:virt⁹ vo pcti lex. Deo aut̃ gras qui dedit nobis victoriaz p dñm nr̃m ihm xp̃m. Itaq; fres mei dilecti:stabiles estote z imobiles:abundãtes i oi opere dñi:semp scientes q labor vester n̄ est inanis in dño. XVI

De collectis ãt q̃ fiunt in sctõs:sicut ordinaui i eccl'ijs galatie:ita z vos facite per vnã sabbati. Unusqsq; vr̃m apud se reponat recõdens qđ ei bñ placuerit:vt n̄ cum venero tũc collecte fiant. Cũ ãt pñs fuero:quos pbaueritis p epl'as hos mittã perferre gr̃am vr̃am i ir'm. Qz si dignũ fuerit vt ego eã mecũ ibunt. Veniam ãt ad vos:cũ macedoniam ptransiero. Nã macedoniã ptransibo. Apud vos ãt forsitã manebo:vel ẽt hyemabo:vt vos me deducatis quocũq; iero. Nolo.n.vos mõ in transitu vidẽ. Spero.n.me aliquãtulũ tpis manere apud vos: si dñs pmiserit. Permanebo ãt epheſi vsq; ad pẽtecosten. Ostium.n.mihi apertũ est magnũ z evidens:z aduersarij multi. Si ãt venerit timothe⁹: videte vt sine timore sit apud vos. Opus.n.dñi operatur sicut z ego. Ne qs ergo illũ spnat. Deducite ãt illũ in pace:vt veniat ad me. Expecto enim illũ cũ frib⁹: De appollo ãt fre vobis notum facio:qñ multũ rogaui cũ vt veniret ad vos cum frib⁹:z vtiq; n̄ fuit voluntas ei⁹ vt nũc veniret. Veniet ãt cũ ei vacuũ fuerit. Uigilate:state i fide viriliter agite z cõsortamĩ:oia.n.vr̃a in charitate fiant. Obsecro ãt vos fres:nostis domũ stephani:z fortunati z achaici:qñ sũt p̃mitie achaie z in misterũ sctõz ordinauerũt seipos:vt z vos subditi sitis eiusmõi:z oi cooperanti z laboranti. Gaudeo ãt in p̃ntia stephani z fortunati z achaici:qñ id qđ vobis deerat:ipi suppleuerũt. Refecerunt .n. z meũ spm̃ z vr̃m. Agnoscite ergo q̃ eiusmõi sũt. Salutãt vos oes eccl'ie asie. Salutãt vos i dño multũ agla z prisca cũ domestica sua eccl'ia: apud quos z hospitor. Salutãt vos oes frel. Salutate inuicez i osculo sctõ. Salutatio mea:manu pauli. Si quis nõ amat dñm nr̃m ihm xp̃m sit anathema maranatha. Gra dñi nr̃i ihu xp̃i vobiscum. Charitas mea cũ oibus vobis i xpo ihu Amen.

Explicit epl'a pauli ad Corinthios p̃ma. Incipit plogus i scõam epl'am ad Corinthios.

In secunda ad corinthios epl'a quasi i parte supioz post tribulationum suarz relationes reddit cãs quare ad eos secũdo n̄ ierit:qñ non leui mutatiõe cõsilij feciſſe se asserit: sed ne aduentu suo tristiciã incurreret:cũ in pctõ permanẽ discipulos reperisset. Deide post agnitos fructus penitentie reconciliat eum ecclie:quez in prima ppter fornicationez a consortio sanctorum insserat amoueri. Tertio contra pseudo apostolos

officij sui dignitatez tuetur: z noui testi mistros: tanto anteire gra oñdit: quanto euangelium est lege pstanti⁹. Immozatur ēt in cā illa plurimum quā breuiter in ꝑma cōtigerat: vt pꝛopto ac libē ti aio necessaria pñtis vite ñ hñtibus largiātur: z vtilitate spūalis cōmertij cōmutēt pñtia cū futuris: atq; abundantia sua sctoꝝ inopiā suppleāt: vt vicissim eoꝝ inopia sctoꝝ abūdantia suppleat. In fine repetit qō superi⁹ otra pseudo apl̄os egerat: z iactationē eoꝝ ꝑdicationesq; de se gl̄iosas: vel collata antiqtate generis: vel cathalogo iniuriaꝝ ac piculoꝝ suoꝝ euacuat: dicitq; eos operarios subdolos q ad imitationē sathane transfigurē tur in apl̄os xp̄i: sub ꝑdicatōis spe lucra pecunia ria queq; sectantes.

Incipit argumentum.

Post actam a corinthijs pñiam ꝟsola toriā scribit eis epl̄am apl̄s a troade partū: z collaudans eos: hortat ad meliora cōtristatos qdez eos: sz emēdatos oñdens.

Explicit argumentum. Incipit epl̄a pauli ad Corinthios secunda. Capm I

Paulus apl̄s xp̄i ihū ꝑ voluntatem dei: z timothe⁹ frater eccl̄ie dei que est corinthi cū oib⁹ sanctis q sūt i vniuersa achaia. Gra vobis z pax a deo pr̄e nr̄o z domino ihū xp̄o. Bñdict⁹ deus z pr̄ dñi nr̄i ihū xp̄i: pr̄ mia⁹ z de⁹ totius ꝟsolatōis q cōsolat nos i oi tribulatōe nr̄a: vt possim⁹ z ipi ꝟsolari eos: q in oi pssura sūt ꝑ exhortatōez q̄ exhortamur z ipi a deo: qm̄ sicut abundāt passiones xp̄i i nob: ita z ꝑ xp̄m abūdat ꝟsolatio nr̄a. Sive āt tribulamur ꝑ vr̄a exhortatōe z salute: sive ꝟsolamur ꝑ vr̄a ꝟsolatōe: sive exhortamur ꝑ vr̄a exhortatiōe z salute: q̄ opat tolerātiā earūdē passionū q̄s z nos patimur: ut spes nr̄a firma sit ꝑ vob: scientes qm̄ sicut socij passionum estis: sic eritis z ꝟsolationis. Nō. n. volum⁹ ignorare vos fr̄es de tribulatiōe nr̄a: q̄ facta ē in asia: qm̄ supra modū grauati sum⁹ supra virtutē: ita vt tederet nos ēt viuere. Sed ipi in nobisipis rm̄sum mortis hūimus: vt ñ simus fidentes i nobis: sed i deo q suscitat mortuos: q de tantis piculis nos eripuit z eruit: in quē spamus: qm̄ z adhuc eripiet: adiuuātib⁹ z vobis in or̄one ꝑ nobis: vt ex multaꝝ personis faciem eius q̄ in nobis ē donatiōis: per multos gr̄e agant ꝑ nobis. Nā gl̄ia nr̄a hec ē testimonium ꝟscie nr̄e: q ꝟ simplicitate cordis: z sinceritate dei: z nō in sapia carnali: sed in gr̄a dei ꝟuersati sum⁹ in hoc mundo: abundanti⁹ āt ad vos. Nō. n. alia scribim⁹ vobis q̄m q̄ legistis z cognouistis. Spero āt q ꝙ vsq; in finē cognoscetis: sicut z cognouistis nos ex ꝑte: qz gl̄ia vr̄a sum⁹: sicut z vos nr̄a: in die dñi nr̄i ihū xp̄i. Et hac ꝟfidentia volui ꝑ venire ad vos: vt scōam gr̄am hēretis: z per vos transirem i macedoniā: z iterꝝ a macedonia venirem ad uos: z a vobis deduci in iudeā. Cū ergo hoc uoluissē: nūquid leuitate vsus sum? Aut que cogito ꝟm carnē cogito: vt sit apud me: est z non. Fidelis āt de⁹: qz sermo nr̄ q fuit apud uos: nō ē i illo est z nō: sed ē i illo est. Dei. n. filius ihs xp̄s q i vobis ꝑ nos ꝑdicat⁹ ē ꝑ me: z siluanū z timotheum: ñ fuit in illo ē z ñ: sed est i illo fuit. Quotquot. n. ꝓmissiones dei sūt: i illo est. Jō z per ipm̄ amen deo ad gl̄iam vr̄az. Qui āt ꝟfirmat nos vobiscū in xp̄o: z q vnxit nos de⁹: z q signauit nos z ꝺdit pignus spūs i cordib⁹ nr̄is. Ego āt testē deū inuoco in aiam meā: q̄ parcens vobis nō veni vltra corinthū: nō qz dñamur fidei vestre: sed adiutores sumus gaudij vestri. Nam fide statis. II

Statui āt hoc ipm apud me ne iterꝝ in tristicia venirē ad vos. Si. n. ego contristo vos: z qs est q me letificet nisi q cōtristatur ex me? Et hoc ipm scripsi vobis vt ñ cū venero tristiciā sup tristiciā habeā de qbus oportuerat me gaudere: ꝟfidens i oib⁹ vobis: qz meum gaudiū oium vestrū ē. Nā ex multa tribulatiōe z angustia cordis scripsi vobis ꝑ multas lachrymas: ñ vt cōtristemini: sed vt sciat⁹ quā charitatem hēam abundāti⁹ in vobis. Si qs āt cōtristauit me: ñ me contristauit: sed ex ꝑte: vt ñ onerem oēs vos. Sufficit illi q eiusmodi ē obiurgatio hec q̄ fit a plurib⁹: ita vt ecōtrario mag⁹ donetis z cōsolemī: ne forte abūdātiori tristicia absorbeat q eiusmōi est. Propt̄ qō obsecro vos: vt ꝟfirmet⁹ in illū charitatē. Jō. n. z scripsi vobis vt cognoscā expimentū vr̄m: an in oib⁹ obedientes sitis. Cui āt aliqd donastis z ego. Nā z ego qō donaui si qd donaui ꝓpt̄ vos in ꝑsona xp̄i: vt ñ circūuenia mur a sathana. Nō. n. ignoram⁹ cogitatiōes ei⁹. Cū veniss̄e āt troadē ꝓpt̄ euangeliū xp̄i: z ostiū mihi aptum eēt in dño: ñ habui requez spūs mei: eo q non iueneri titū frēm meū: sz valefaciēs eis profect⁹ sū i macedoniā. Deo aūt gras q semper triūphat nos i xp̄o ihū z odorē noticie sue manifestat per nos i oi loco: qa xp̄i bon⁹ odor sumus deo i his q salui fiūt: z in his q pereūt. Alijs qdez odor mortis in mortē: alijs āt odor vite in vitā. Et ad hec qs tam idone⁹. Nō. n. sum⁹ sicut plurimi adulterantes vbū dei: sed ex sinceritate sicut ex deo coram deo in xp̄o loquimur. III

Incipim⁹ iterꝝ nosmetipos commēdare. Aut nūquid egem⁹ sicut qdam ꝟmēdaticijs epl̄is ad vos aut ex vob⁹? Epl̄a nr̄a vos est: scripta i cōdib⁹ nr̄is: q̄ scit z legit ab oib⁹ hōibus: manifestati: qm̄ epl̄a estis xp̄i mistrata a nobis z scripta: nō attramento: sed spū dei viui: ñ in tabul̄ lapideis: sed in tabulis cordis carnalib⁹. Fiduciam āt talem habemus per xp̄m ad deū: nō q sufficientes simus cogitare aliqd a nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est

Qui ⁊ idoneos nos fecit mīstros noui testi nō lit
tera:sed spū. Littera.n.occidit spūs aūt viuificat
Qz si ministratio mozt litteris defozmata ī lapi.
dib⁹:fuit ī gl̄ia ita vt nō posset intendere filij isr̄l in
faciē moysi ꝓpter gl̄iam vult⁹ ei⁹ q̄ euacuat quō
nō mag⁹ mīstratio spūs erit in gl̄ia. Nā si mīstra/
tio dānatiōis ī gl̄ia ē mlto mag⁹ abūdat mīsteriū
iusticie ī gl̄oria. Nā nec glorificatū ē qō claruit ī
hac pte ꝓpter excellentē gl̄iaz. Si.n.qō euacuat
p gl̄iam ē multo mag⁹ qō manet ī glia est. Hñtes
igit talem spē multa fiducia vtimur. Et non sicut
moyses ponebat velamē sup faciē suā vt nō itēde/
rent filij isr̄l ī faciem ei⁹:qō euacuat:sz obtusi sūt
sēsus eoz. Usqz ī hodiernū diē idipsū velamē in
lectione veteris testamēti manet nō reuelatū qō ī
xp̄o euacuat:sz vsqz ī hodiernū diē cū legit moy
ses velamē positū est sup coz eoz. Cū aūt cōuersus
fuerit ad deū:auferet velamē. Dns aūt spūs est.
Ubi autem spūs domini ibi libertas. Nos vero
oēs reuelata facie gloziam domini speculantes:in
eandem imaginē trāsformamur a claritate ī clari
tatez:tanq̄ a domini spū. IIII

Ideo hñtes hāc admīstrationē iux̄ quod
mīam cōsecuti sum⁹ nō deficim⁹:sz abdi
cam⁹ occulta dedecozis:nō ambulātes ī
astutia:neq; adulterātes verbū dei:sz ī manifesta
tione veritat; cōmendātes nosmetipsos ad oēm
conscīam hoīum cozā deo. Nō si etiā opertū est
euangeliū nr̄m:in bisq pereūt est opertū:ī q̄bus
de⁹ hu⁹ seculi excecauit mentes ifideliū: vt non
fulgeat illuminatio euāgelij glozie xp̄i q ē imago
dei. Nō eniz nosmetipsos p̄dicam⁹:sz ih̄m xp̄z
dñm nr̄m. Nos aūt seruos vr̄os p ih̄m:qm̄ de⁹
qui dixit de tenebris lucē splendescē:ipse illuxit
ī cozdib⁹ nostris ad illuminationē scie claritatis
dei ī facie xp̄i ih̄u. Habem⁹ aūt thesauz istū ī va/
sis fictilib⁹:vt sblimitas sit virtutis dei:⁊ non ex
nobis. In oīb⁹ tribulationē patimur:sz nō angus
tiamur. Apziamur:sz n̄ ōstituimur. Persecutio
ne patimur:sz nō derelingmur. Humiliamur:sz
nō cōfūdimur. Deiscimur:sed nō perim⁹. Semp
mortificationē ih̄u xp̄i ī cozpe nostro circūferē/
tes. vt ⁊ vita ih̄u manifestet ī copozib⁹ nostris. Sp
.n.nos q viuim⁹ ī mortē tradimur ꝓpter ih̄m:vt ⁊
vita ih̄u manifestet ī carne nostra mortali. Ergo
moz ī nobis operat:vita aūt in vobis. Hñtes āt
eundē spm̄ fidei sicut scriptū ē:credidi ꝓp̄ qō lo
cut⁹ sum:⁊ nos credim⁹:ꝓpter qō ⁊ logmur:scīē
tes:qm̄ q suscitauit ih̄m:⁊ nos cū ih̄u suscitabit:⁊
constituet:vobiscū. Ōia.n.ꝓpter vos:vt gr̄a abū
dans p multos gr̄arum actione abūdet ī gloziaz
dei ꝓp̄ qō non ōficim⁹. Sed lz is q forīs ē nr̄ hō
cozrūpat: tn̄ isq int⁹ renouat de die in diē. Id
.n.qō in p̄nti ē momētaneum ⁊ leue tribulatiōis
nr̄e supza modū in sublimita⁹ e eternū gl̄ie pond⁹
operat in nob: nō cōtemplātib⁹ nobis⁹que videt
sed que nō videt. Que.n. videtur tpalia sūt q aūt
non videntur eterna sūt. V

Scimus.n.qm̄ si terestris dom⁹ nr̄a hui⁹
bitationis dissoluat:q edificatiōem ex
deo hēmus domū n̄ manufactā:sz etnaz
in celis. Nā ⁊ in hoc igemiscim⁹ bitatiōem nr̄az
q̄ de celo est supīdui cupientes:si tn̄ vestiti ⁊ non
nudi iueniamur. Nā ⁊ q sum⁹ in h̄ tabernaculo:
igemiscim⁹ grauati:eo q nolumus expoliari: sed
sēpuestiri ut absozbeat qō moztale est a vita.
Qui aūt efficit nos ī hoc ipm de⁹:q dedit nobis pi
gnus spūs. Audientes igit sp ⁊ scientes:qm̄ duz
sum⁹ ī hoc cozpoze pegrinamur a dño. Per fidē
.n.ābulam⁹ ⁊ n̄ p speciē. Audem⁹ aūt ⁊ bonam vo
luntatē hēm⁹:magis pegrinari a cozpoze ⁊ pñtes
ee ad dñm ⁊ iō contēdim⁹ siue absentes:siue pze
sentes placē illi. Oēs.n.nos manifestari oz añ tri/
bunal xp̄i vt referat vnusq;sq; ꝓpa cozpozis,put
gessit:siue bonū siue malū. Scientes ergo timo
rē dñi hōibus suadem⁹:deo aūt manifesti sumus.
Spero aūt ⁊ in cōscientijs vr̄is mānifestos nos ee.
Nō itez cōmendamus nos vobis:sed occasionē
dam⁹ uobis gl̄iandi ꝓ nobis vt hēatis ad eos q
in facie gl̄iant ⁊ n̄ in cozde. Siue.n.mente excedi
mus deo:siue sobrij sum⁹ vobis. Charitas.n.xp̄i
vrget nos extimātes h̄:qm̄ si vn⁹ p oīb⁹ moztu⁹
ē:g oēs mortui sūt. Et p oīb⁹ moztu⁹ ē xp̄s:vt ⁊ q
viuūt iā n̄ sibi viuāt:sz ei q ꝓ ipis moztu⁹ ē ⁊ resur
rexit. Itaq; nos ex hoc neminē nouim⁹ sm̄ car/
nem. Et si cognouim⁹ sm̄ carnē xp̄m:sed nūc iaz
nō nouim⁹. Si qua ergo ī xp̄o noua creatura:ve
tera trasierūt:ecce facta sūt oīa noua. Oīa aūt ex
deo q nos recōciliauit sibi p xp̄m:⁊ dedit nobis
mīsteriū recōciliationis. Quōm qdē de⁹ erat in xp̄o
mūdū recōcilians sibi:n̄ reputās illis delicta ipoꝝ
⁊ posuit ī nob ṽbū recōciliationis. Pro xp̄o ergo
legatiōe fūgimur:tāq; deo exhoztāte ꝓ nos. Ob/
secram⁹ ꝓ xp̄o:recōciliamī deo. Eum q nō noue
rat pctm̄: ꝓ nobis pctm̄ fecit vt nos efficeremur
iusticia dei in ipo. VI

Uiuuantes āt exhoztamur ne ī vacuum
gr̄am dei recipiatis. Ait.n. Ipe accepto
exaudiui te:⁊ in die salutis adiuui te. Ec
ce nūc tps acceptabile:ecce nūc dies salutis. Ne/
mini dātes vllā offensionē ut n̄ vituper̄ mīsteriū
nr̄m:sed ī oīb⁹ exhibeam⁹ nosmetipos sicut dei
mīstros. In multa patientia:ī tribulationib⁹ ī ne
cessitatib⁹ ī angustijs: ī plag⁹:ī carcerib⁹:ī seditōi
bus ī laboz⁹:ī vigilijs:ī ieiunijs. In castitate:in
scia:ī longanimitate:ī suauitate:ī spū sctō:ī chari
tate n̄ ficta:in ṽbo veritatis:ī virtute dei. Per ar
ma iusticie a dextris ⁊ a sinistris. Per gl̄iam ⁊
ignbilitatē:p ifamiā ⁊ bonā famā. Ut seductozes
⁊ veraces:sicut g ignoti ⁊ cogniti. Quasi mozien
tes ⁊ ecce viuim⁹:vt castigati ⁊ n̄ mortificati.
Quasi tristes:sp āt gaudentes:sicut egentes:mul
tos āt locupletantes:tāq; nihil hñtes ⁊ oīa possi/
dentes. Os nr̄m patet ad vos o cozinthij:coz no
strum dilatatū est. Non angustiamini in nobis:
angustiamini āt in viscerib⁹ vestris. Eandem āt

habentes remunerationē:tanq̄ filijs dico:dilata
mini z vos. Nolite iugum ducere cū infidelib⁹.
Que.n.pticipatio iusticie cū iniquitate: aut q̄ so-
cietas luci ad tenebras? Que āt conuentio xpi ad
belial? Aut q̄ pars fideli cū infideli? Qui āt consen
sus tēplo dei cum idolis? Vos.n.estis templū dei
viui sicut dicit dē⁹: quoniā ihabitabo i illis z inā
bulabo iter eos: z ero illoz̄ dē⁹: z ipsi erunt mihi
pp̄s. Propter qō exite de medio eoz̄: z separa-
mini dicit dñs: z imūdum ne tetigeritis: z ego reci
piam vos: z ero vobis i patrē: z vos eritis mihi
in filios z filias dicit dñs omnipotēs. VII

Has g̃ hītes p̄missiones carissimi mūde
mur nos ab oī ingnamēto carnis z spūs: p
ficiētes sctificatioez i timoze dei. Capite
nos. Neminē lesim⁹: nemiem cozupim⁹: neminē
circūuenim⁹. Nō ad condēnationē vr̄am dico.
Prediximus.n.q̄ i cozdib⁹ nr̄is estis ad cōmoriē
dum z ad conuiuēdū. Multa mihi fiducia ē apō
vos: multa mihi gloziatio p vobis. Replet⁹ sum
consolatiōe: supabundo gaudio i oī tribulatione
vr̄a. Nā z cū venissem⁹ i macedoniā nullā req̄z
habuit caro nr̄a: sz oēm tribulationē passi sum⁹.
Foris pugne: intus timoz̄es. Sz q̄ cōsolatur hūiles
cōsolat⁹ē nos dē⁹ i aduētu titi. Nō solū āt i aduētu
ei⁹: sz etiam i cōsolatione q̄ cōsolat⁹ ē i vobis: refe
rens nobis vr̄m desideriū: vr̄m fletū: vr̄am emu
lationem p me: ita vt mag⁹ gauderē. Quā z si cō-
tristaui vos i epl̄a: nō me penitet. Et si penitēt vi
dens q̄ epl̄a illa: z si ad hozā vos cōtristauit: nūc
gaudeo: nō q̄z ctristati est⁹: sz q̄z cōtristati estis ad
pn̄iam. Cōtristati.n.est⁹ s̄m deū: vt in nullo detri-
mentū patiam⁹ i ex nobis. Que.n.s̄m deū tristicia
est: pn̄iam i salutē stabilē opatur: seculi āt tristicia
mortē opatur. Ecce enī hoc ipsū s̄m deum ctristari
vos: quantā i vobis opaī sollicitudinē: sz defensi
onem: sz idignationē: sz timorē: sz desiderium: sz
emulationē: sz vindictā. In oib⁹ exhibuistis vos
incōtaminatos eē negocio. Igit̄ z si scripsi vobis
nō ppter eū q̄ fecit iniuriā: nec ppt̄ eū q̄ passus ē:
sz ad manifestādā sollicitudinē nr̄az quā habem⁹
p vobis coz̄ deo. Pro cōsolati sumus. In cōsola
tione āt nr̄a abūdanti⁹ magis gauisi sum⁹ sup gau
dio titi: q̄z refect⁹ ē spūs ei⁹ ab oī⁹ vobis. Et si qd
apud illū de vobis gloriat⁹ sū nō sū cōfusus: sz sic
oīa vobis in vitate locuti sum⁹: ita z gloziatio nr̄a
q̄ fuit ad titū vitas facta ē. Et viscera ei⁹ abūdāti⁹
i vobis sūt: reminiscētes oīum vr̄m obedientiaz:
qūo cū timoze z tremoze excepistis illū. Gaudeo
q̄ in oībus confido i vobis. VIII

Notā autē facimus vobis frēs gr̄az dei q̄
data ē i ecclesijs macedonie: z q̄ i mlto
exprimento tribulatiōis abūbātia gaudij
ipsoz̄ fuit: z altissima pauptas eoz̄ abundauit in
diuitias simplicitatis eoz̄. Quia secundū virtutē
testimoniū illis reddo: z supza virtutē voluntarij
fuerunt: cū multa exhoztatiōe obsecrātes nos gra
tiā z cōicationē ministerij quod fit in sanctos. Et
nō sicut sperauim⁹: sed semetipsos dederūt p̄mo
dño: deide nobis p voluntatē dei ita vt rogarem⁹
titū: vt quēadmodū cepit ita pficiat i vobis etiā
gratiā istā. Sz sicut i oī⁹ abūdātis fide z ſmone
z scia z oi sollicitudie ilup z caritate vr̄a i nos: vt
z i hac gr̄a abūdetis. Nō q̄si iperās dico: sz p ali
liozū sollicitudinē etiā vr̄e caritat⁹ igeniū bonuz
cōprobās. Scitis.n.gr̄am dñi nr̄i ihu xpi: q̄m
ppter vos egen⁹ factus ē cū esset diues: vt illi⁹ i o-
pia vos diuites essetis. Et consiliū i hoc do. Hoc
.n. vobis vtile est: q̄ nō solū facē: sz z velle cepistis
ab anno p̄oze. Nunc vero z facto pficite: vt quē-
admodū p̄opt⁹ ē animi volūtat⁹: ita sit z pficiēdi
ex eo q̄ habetis. Si.n. voluntas p̄opta ē ſm id
q̄ hz: accepta ē: nō ſm id q̄ non habet. Nō.n. vt
alijs sit remissio: vobis aūt tribulatio: sed ex eq̄li
tate i p̄nti tpe vr̄a abundātia illoz̄ inopiam supple
at: vt z illoz̄ abundātia vestre inopie sit supplemē
tuz: vt fiat equalitas sicut scriptū est. Qui multū
non abūdauit: z q̄ modicū: nō minoz̄auit. Grās āt
ago deo qui dedit eandē sollicitudinē p vobis i
cozde titi: q̄m exhoztationē quidē suscepit: sz cuz
sollicitior esset sua volūtate p̄fect⁹ est ad vos.
Misim⁹ etiam cū illo frem nostrum cui⁹ laus ē i
euāgelio p oēs ecclesias. Nō solū autē: sz z ordi-
natus est ab ecclesijs comes pegrinationis nr̄e i
hāc gr̄am q̄ mīstratur a nobis ad dñi gl̄iaz: z de-
stinatā voluntatē nr̄am. Deuitantes hoc: ne quis
nos vituperet i hac plenitudine q̄ mīstrat⁹ a nobis
in dñi gl̄iam. Prouidem⁹.n. bona: nō solū coram
deo: sed ēt coram hōibus. Misim⁹ āt cū illis z frem
nr̄m quē pbauim⁹ in multis sepe solicitū ee: nunc
āt multo solicitiorē: cōfidētia multa i vobis: sive
p tito qui est socius meus z i vobis adiutoz: sive
frēs nr̄i apl̄i eccl̄iaꝝ gl̄ie xpi. Ostensionē ergo q̄
est charitatis vr̄e z nr̄e gl̄ie p vobis in illos ostē
dite in faciem eccl̄iarum. IX

Nam de misterio qō sit in sctōs: ex abun-
danti est mihi scribere vobis. Scio enī
z p̄opt̄u animum vr̄m p quo ō vobis gl̄ioz
apud macedones: qm̄ z achaia parata est ab āno
p̄terito: z vr̄a emulatio p̄uocauit plurimos. Mi
simus aut̄e frēs vt ne qō gl̄iamur de vobis eua
cuetur in hac pte: vt quēadmoduz dixi parati si-
tis: ne cum venerint macedones mecū: z inuene-
rint vos iparatos: erubescamus nos: vt nō dica-
mus vos in hac substantia. Necessarium ergo
existimaui rogare frēs vt p̄ueniant ad vos z p̄re
parent repzomissam benedictionē hanc paratazz
esse sic quasi benedictionem: nō quasi auariciaz.
Hoc aut̄e dico. Qui parce seminat parce z metet
z qui seminat in benedictiōibus de benedictio-
nib⁹ z metet. Unusquisq̄ p̄ut destinauit in cozde
suo: non ex tristicia: aut ex necessitate. Hilarē enī
datorem diligit deus. Potens est aut̄e deus om
nem gratiam abundare facere in vobis: vt in oī-
bus semper omnem sufficientiam habentes abū
detis in omne opus bonum: sicut scriptum est.

bisperſit dedit pauperibus: iuſticia eius manet in ſeculum ſeculi. Qui ãt ad miſtrat ſemẽ ſeminãti: z panẽ ad manducãdũ pſtabit. Et multiplicabit ſemẽ vr̃m: z augebit icremẽta frugũ. iuſticie vr̃e: vt in oĩbus locupletati abũdetis in oẽm ſimplicitatem: q̃ opatur p nos gr̃az actionẽ deo. Quñ miniſteriũ hui⁹ officij nõ ſolũ ſupplet ea q̃ deſũt ſanctis: ſed ẽt abundat p multas gr̃az actiones ĩ dño p pbationẽ miſterij hui⁹: glificantes deũ in obedictia cõfeſſionis vr̃e ĩ euangelio xp̃i: z ſimplicitate cõicationis vr̃e in illos z in oẽs: z in ipoz⁹ obſecratione p vobis: deſiderantiuz vos ꝓpter eminentez gr̃am dei in vobis. Gr̃as ago deo ſuper inenarrabili dono eius. X

Ipſe ãt ego paulus obſecro vos p manſuetudinẽ z modeſtiã xp̃i: qui ĩ facie q̃dez bũilis ſũ inter vos: abſens ãt ꝓfido in vobis. Rogo ãt vos ne pñs audeã p eã confidentiã qua exiſtimoz audere in quoſdaz q̃ arbitrant nos tanq̃z ſm carnẽ ãbulem⁹. In carne.n. ãbulantes: ñ ſm carnẽ militam⁹. Naz arma militie nr̃e ñ carnalia ſũt: ſed potẽtia dei ad deſtructionẽ munitionũ ꝓſilia deſtruẽtes: z oẽz altitudinem extollentẽ ſe aduerſus ſciam dei: z in captiuitatez redigentes oẽz intellectũ ĩ obſequiũ xp̃i: z ĩ pr̃õptu hñtes vlciſci oẽm ĩobedientiã: cuz ĩpleta fuerit vr̃a obediẽtia. Que ſcõm faciẽ ſunt videte. Si q̃s ꝓfidit xp̃i ſe eẽ: ſ̃ cogitet iterũ apud ſe: q̃z ſicut ipſe xp̃i ẽ: ita z nos. Nã z ſi ãpli⁹ aliq̃d glorior fuero de pt̃ate nr̃a quã dedit nobis dñs ĩ edificationẽ z ñ ĩ deſtructionẽ vr̃am: ñ erubeſcã. Ut aũt nõ exiſtimer tãq̃z t̃rere vos p epl̃as: q̃m gdẽ epl̃e inquiũt granes ſunt z fortes: pñtia ãt corporis ĩfirma: z ſm cõtemptibilis ſ̃ cogitet q̃ eiuſmõi eſt: q̃z q̃les ſumus ſ̃bo p epl̃as abſentes tales z pñtes in facto. Nõ enĩ audemus ĩſerere aut cõparare nos quibuſdam q̃ ſeipſos cõmendãt: ſz ipſi in nobis noſmetipſos metientes z cõparãtes noſmetipſos nobis. Nos aũt nõ in ĩmenſũ gloriabimur: ſed ſecundũ mẽſurã regule qua mẽſus ẽ nobis deus mẽſurã pertigendi vſq̃ ad vos. Nõ enĩ quaſi nõ pt̃ingentes ad vos ſupextẽdim⁹ nos. Vſq̃ ad vos.n. puenim⁹ in euãgelio xp̃i: nõ ĩ immenſũ gl̃iantes in alienis laboz⁹. Spem ãt habentes creſcentis fidei vr̃e: in vobis magnificari ſm regulaz nr̃am in abundantia ẽt in illa q̃ vltra vos ſunt euangeliçare: ñ in aliena regula in his q̃ ꝓparata ſunt gl̃iari. Qui ãt gl̃iatur in dño gl̃ietur. Non enĩ.n. qui ſeipm cõmendat ille ꝓbatus eſt: ſed quem deus cõmendat. XI

Vinã ſuſtineretis modicũ q̃d inſipictie mee: ſz z ſuppoztate me. Emuloz.n. vos dei emulatiõe: deſpõdi.n. vos vni viro vgĩnẽ caſtã exhibere xp̃o. Timeo ãt ne ſicut ſerpens ſeduxit euã aſtutia ſua: ita corrũpãtur ſẽſus vr̃i: z excidãt a ſimplicitate q̃ ẽ in xp̃o. Nã ſi is q̃ venit: aliũ xp̃m p̃dicat quẽ ñ p̃dicauim⁹: aut aliũ ſpm̃ accipitis quem nõ accepiſtis: aut aliud euãgeliũ q̃ ñ recepiſtis: recte pateremini. Exiſtimo enĩ nihil me min⁹ feciſſe a magnis apl̃is. Nã z ſi ĩpitus ſm mone: ſed ñ ſcia. In oĩb⁹ ãt manifeſt⁹ ſum vobis. Aut nũquid pcm̃ feci meipm̃ humilians: vt vos exaltemĩ. Quñ gratis euangeliũ dei euãgelizaui vobis: alias eccl̃ias expoliaui accipiẽs ſtipendia ad miſteriũ vr̃m: z cũ eſſẽ apũd vos z egerem: nulli onerouſus fui. Nã q̃ mihi deerat ſupplenerunt fr̃es q̃ venerũt a macedonia: z ĩ oĩbus ſine oneze me vobis ſeruaui: z ſuabo. Eſt veritas xp̃i ĩ me: quñ hec gl̃iatio ñ infringet ĩ me in regionibus achaie. Quare? Quia ñ diligo vos? Deꝰ ſcit. Q̃ ãt facio: z faciã vt ãputẽ occaſionẽ eoz⁹: q̃ volunt occaſionẽ vt ĩ q̃ gl̃iãt: tales ĩueniãt ſic̃ z nos. Nã eiuſmõi pſeudo apl̃i ſũt operarij ſubdoli: transfigurãtes ſe in apl̃os xp̃i. Et ñ mir⁹. Ipſe.n. ſatbanas trãſſigurat ſe in ãgelũ lucis. Nõ ẽ q̃ magnuz ſi miſtri ei⁹ tranſſigurent velut miſtri iuſticie q̃z finis erit ꝓz opa ipoz⁹. Iterũ dico: ne q̃s me putz ĩſipiẽtẽ. Alioq̃n velut ĩſipiẽtẽ accipite me: vt z ego modicũ q̃d gl̃ier. Q̃d loq̃r: nõ loq̃r ſm deũ: ſed quaſi in ĩſipientia in hac ſubſtãtia gl̃ie. Quñ multi gl̃iant ſm carnẽ: z ego gl̃iaboz. Libenẽ.n. ſuffertis ĩſipientes: cũ ſitis ipi ſapientes. Suſtinetis.n. ſi q̃s vos in ſeruitutẽ r̃digit: ſi quis deuozat: ſi q̃s accipit: ſi q̃s extollit̃: ſi q̃s in faciẽ vos cedit. Secũdũ ignobilitatẽ dico quaſi nos ĩfirmi fuerim⁹ in hac pte. In quo q̃s audet: ĩ inſipiẽtia dico: audeo z ego. Hebrei ſũt z ego. Iſrahelite ſ̃t: z ego. Semẽ abrahe ſ̃t z ego. Miniſtri xp̃i ſ̃t z ego. Ut min⁹ ſapiẽs dico: plus ego. In laboz⁹ plurimis ĩ carceribꝰ abundanti⁹: in plagis ſupra moduz: in moztib⁹ frequẽter. Ex iudeis q̃nquies q̃dragenas: vna min⁹ accepi. Ter virgis cęſus ſũ: ſemel lapidat⁹ ſũ: ter nauſragiũ feci. Nocte z die ĩ ꝓfunduz maris fui. In itineribꝰ ſepe piculis fluminũ: piculis latronũ: piculis ex genere: piculis ex gentib⁹: piculis ĩ ciuitate: piculis ĩ ſolitudine: piculis in mari: piculis in falſis fr̃ib⁹. In laboze z erũna: in vigilijs multis: in fame z ſiti: ĩ ieiunijs multis. In frigoze z nuditate: ꝓter illa q̃ extrinſec⁹ ſũt: inſtantia mea q̃tidiana: ſolicitudo oĩum eccl̃iaꝝ. Quis ĩfirmat̃: z ego ñ infirmoꝝ? Quis ſcãdaliçat̃: z ego ñ vroꝝ? Si gl̃iari oz⁹ q̃ infirmitatis mee ſũt gl̃iaboz. Deus z ꝓr̃ dñi nr̃i ihu xp̃i ſcit q̃ ẽ bñdictus ĩ ſecula q̃ ñ mẽtioz. Damaſci ꝓpoſit⁹ gẽtis aretbe regis cuſtodiebat ciuitatẽ damaſcenoꝝ: vt me cõpzehenderet z per feneſtram in ſpoꝛta dimiſſus ſum p murum: z ſic effugi manus eius. XII

Gl̃oziari opoztet: non expedit quidez. Veniam aũt ad viſiones z reuelationes domini. Scio hoĩem ĩ xp̃o añ ãnos q̃tuozdeciz: ſiue ĩ cozpoze ſiue extra cozp⁹ neſcio: deꝰ ſcit: raptum huiuſmodi vſq̃ ad tertiuz celum. Et ſcio huiuſmodi hoĩez ſiue ĩ cozpoze ſiue ex cozp⁹ neſcio deus ſcit: q̃m raptus eſt in paradiſum: z audiuit archana verba que non licet hoĩ log. Pro huiuſmodi gloziaboꝝ: pro me autem nihil niſi in

infirmitatibus meis. Nã z si voluero gliari: non ero insipiēs. Veritatē.n. dicã. Parco ãt: ne qs me existimet supza id qđ videt i me: aut audit aliqd ex me. Et ne magnitudo fuelationũ extollat me: datus ē mihi stimul⁹ carnis mee ãgelus sathane qui me colaphiçet. Propt̄ qđ ter dñm rogaui vt discederet a me: z dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Nã virt⁹ in infirmitate pficit̄. Libēt igit̄ glia bor in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet in me virt⁹ xpi. Propt̄ qđ placeo mihi in infirmitatib⁹ meis: in cõtumelijs: in necessitatib⁹: in pſecutionib⁹: in angustijs p xpo. Cũ.n. infirmor tunc potēs sum. Factus sũ insipiēs: vos me coegistis. Ego.n. a vobis debui cõmẽdari. Nihil.n. minus feci ab his qui sũt supza modũ apli. Tam z si nihil sũ: signa tñ apostolat⁹ mei facta sũt sup vos in oi patientia signis z pdigijs z virtutib⁹. Quid ē.n. qđ minus habuistis p ceteris ecclijs: nisi q̄ ego ipe ñ grauaui vos? Donate mihi hãc iniuriã. Ecce ttio hō para tus sũ venire ad vos: z ñ ero grauis vobis. Nõ .n. qro q̄ vra sunt sed vos. Nec.n. debẽt filij pen tibus thesauriçare: sed parẽtes filijs. Ego ãt libẽ tissime ipendã: z supipendar egoipse p aiab⁹ ve stris: si plus vos diligens: min⁹ diligar. Sit esto. Ego vos ñ grauaui: sed cũ essez astut⁹ dolo vos cepi. Numquid p aliquẽ eor quos misi ad vos cir cumeni vos? Rogaui titũ: z misi cũ illo frem. Nũ qd tit⁹ vos circũuẽit? Nõne eodẽ spũ ãbulauim⁹? Nonne eisdẽ vestigijs? Olim putat̄ q̄ excusem⁹ nos apud vos? Coram deo i xpo logmur. Oia ãt ca rissimi ppt̄ edificationẽ vram. Timeo.n. ne forte cũ venero: nõ qles volo iueniã vos: z ego iueni ar a vobis qlẽ nõ vultis: ne forte cõtẽtiões: emu latiões: aiositates: dissensiones: detractiones: su surrationes: iflationes: seditiones sint inẽ vos. Ne itez cũ venero hũiliet me deꝰ apud vos: z lugeaz multos ex his qui ãte peccauerunt z non egerũt penitẽtiã sup immundicia z fornicatione z impu dicia quam gesserunt. XIII

Ecce ttio hoc venio ad vos: vt i ore duo/
e rum vl triũ testiũ stabit oẽ verbũ. Pre/
dixi.n. z pdico: vt pñs vobis: z nũc absẽs his q̄ añ peccauer: z ceter⁹ oib⁹ qñ si venero itez nõ parcã. An experimẽtũ queritis ei⁹ q̄ i me loquit̄ xps? Qui i vobis ñ infirmat̄: sed potẽs est i vobis. Nam z si crucifix⁹ ē ex infirmitate: sed viuit ex vir tute dei. Nam z nos infirmi sum⁹ i illo: sed viuem⁹ cũ eo ex virtute dei in vobis. Vosmetipsos tẽptate: si estis in fide: ipsi vos pbate. An nõ cognoscitis vos/ metipos: q̄z xps ihs i vobis ē? Nisi forte reprobi estis. Spero ãt q̄ cognoscitis: q̄z nos ñ sum⁹ reprobi Oramus ãt deũ vt nihil mali faciatis: nõ vt nos pbati pream⁹: sed vt vos qđ bonũ ē faciat̄. Nos ãt vt reprobi sum⁹. Nõ possum⁹.n. aliqd adver sus veritatem: sed p veritate. Gaudem⁹.n. qñ nos infirmi sum⁹: vos ãt potentes estis. Hoc z oram⁹ vram consumationẽ. Ideo.n. hec absens scribo: vt nõ pñs durius agã sm ptãtem quã dñs dedit mihi i edificationẽ z nõ in destructionẽ. Decetero fres gaudete: perfecti estote: exhortamini: idẽ sapite. Pa cem hẽte: z deus pacis z dilectiõis erit vobiscũ. Salutate inicẽ i osculo sancto. Salutãt vos oes sancti. Gra dñi nri ihu xpi: z charitas dei. z cõica tio sancti spũs sit cum omnib⁹ vobis amen.

Explicit epla Pauli ad Chorinthios secũda
Incipit argumentũ i epistolam ad Galathas.

Galathe sũt greci. Di verbũ veri
g tatis primũ ab apło acceperũt:
sz post discessũ eius tẽptati sũt a falsis apostolis: vt in legem: z circũcisionẽ verterẽt̄. Dos apo stolus reuocat ad fidem verita tis scribens eis ab epheso.

Explicit argumentũ. Incipit epistola Pauli ad Galathas. Caplm I

Paulus aposto/
p stolus nõ ab hõib⁹ neq̄ p hoiez sz p ihm xpm z deũ pfez: q̄ suscitauit eũ a mortuis: z qui mecũ sũt oes fres ecclesijs: galathie. Gra vobis z pax a deo pre nro z dño ihu xpo: q̄ dedit semetipm p peccatis nris: vt eriperet nos de pñti seculo nequã: sm voluntatẽ dei z pris nri cui ē glia i secula seculor amẽ. Miror q̄ sic tam cito trãsferimini ab eo qui vos vocauit in gram xpi i aliud euangeliũ: qđ nõ ē aliud nisi sũt aliqui q̄ vos turbant: z volũt puertere enangeliũ xpi. Sed sz nos aut angel⁹ de celo euãgeliçet vobis pter q̄ qđ euangeliçauim⁹ vob anathema sit. Sicẽ pdixi: z nũc iterum dico: si qs vobis euangeliça uerit pter id qđ accepistis: anathema sit. Modo .n. hõib⁹ suadeo: an deo? An qro hõibus placere? Si adhuc hõibus placerẽ xpi ſu⁹ nõ essem. No tũ.n. vobis facio fres euãgeliũ qđ euãgeliçatũ ē a me: q̄z nõ ē sz hoiem. Neq̄.n. ego ab hoie ac cepi illđ neq̄ didici: sz p fuelationẽ ihu xpi. Auci stis.n. cõuersationẽ meã aliq̄n i iudaismo: q̄m su pza modũ pſequebar eccliã dei: z expugnabã illã: z pficiebã i iudaismo supza multos coetaneos me os i genere meo: abũdãtius emulator existẽs pa ternar meaz traditionũ. Cũ ãt placuit ei q̄ me se greganit ex vtero mris mee z vocauit p graz suã vt reuelaret filiũ suũ i me: vt euãgeliçarẽ illũ i g tib⁹: cõtinuo nõ acquieui carni z sanguini. Neq̄ ve ni hierosolymã ad añcessores meos apłos: sed abij i arabiã: z iterum reuersus sũ damascũ. Deinde post ãnos tres veni hierosolymã videre petrũ: z mãsi apud eũ dieb⁹ qndeci. Aliũ ãt apłor vidi ne minẽ nisi iacobũ frem dñi. Que ãt scribo vobis: ecce coram deo: q̄z ñ mentior. Deinde veni i ptes syrie z cilitie. Eram ãt igr facie ecclijs iudee q̄ erãt in xpo. Tm̄ ãt auditũ hẽbant q̄m q pſequebat nos

aliqñ:nunc euangeliçat fidē quam aliqñ expu
gnabat:z in me clarificabant deum. II

Deinde post ānos quatuordeciz iterū ascē
di hierosolymā cū barnaba:assūpto z ti
to. Ascendi āt fm reuelationē z contuli
cū illis euangeliū qđ predico in gētib⁹. Seorsuz
āt his qui videbāt aliquid eē:ne forte in vacuuz
currerē aut cucurrissē. Sed neq; titus qui mecū
erat:cū eēt gētilis ꝯpulsus ē circūcidi:sed ꝓpt̄ sūꝫ
troductos falsos frēs qui subintroierūt explorare
libertatē nr̄am quā hēm⁹ in xp̄o ihū:vt nos in ſui
tutē redirent. Quib⁹ neq; ad horā cessim⁹ subiec
tioni:vt veritas euangelij pmaneat apud vos.
Ab his aūt q videbāt eē aliquid q̄les aliqñ fue
rint nihil mea interest. Deꝰ.n. psonā hōis nō accipit.
Mihi.n. q videbāt eē aliquid nihil cōtulerūt:ſz
ecōrta. Cū vidissent q̄ creditū ē mihi euāgeliū
p̄putij:sicut z petro circūcisiōis:qui.n. operat⁹ ē petro
in apostolatū circūcisiōis:operat⁹ ē z mihi inē gen
tes:z cū cognouissent gr̄am q̄ data ē mihi:iacob⁹ z
cephas z iohānes videbāt colūne eē:dextras de
derū mihi z barnabe societatis:vt nos in gētes:ipi
autem in circūcisionē:vt tm̄ pauperuz memores
essemus. Nō etiā solicit⁹ fui hoc ipsū facē. Cū aut̄
venissz petr⁹ antiochiā in faciē ei restiti:qz reprehē
sibilis erat. Priusꝫ.n. q̄ venirēt quidaz a iacobo
cū gentib⁹ edebat. Cū autem venissent subtra
hebat z segregabat se:timēs eos qui ex circūcisiōe
erāt. Et simulationi ei⁹ consenserūt ceteri iudei:ita vt
z barnabas duceret ab eis in illā simulationem.
Sed cū vidissē q̄ nō recte ābularēt ad veritatē
euangelij:dixi cephe coz̄ā oībus. Si tu cū iude⁹
sis:gentiliť viuis z nō iudaice:quō gētes cogis iu
daiçare? Nos natura iudei:z nō ex gentib⁹ pecca
tores. Scientes āt q̄ nō iustificat hō ex opibus le
gis:nisi p fidē ihū xp̄i:z nos in xp̄o ihū credimus
vt iustificemur ex fide xp̄i z nō ex opibus legis.
Propt̄ qđ ex opib⁹ legis nō iustificabit oīs caro.
Qđ si q̄rentes iustificari i xp̄o inuenti sum⁹ z ipsi
pctōres:nūqd xp̄s pctī minister ē? Absit. Si.n. q̄ de
struxi iterū hec reedifico p̄uaricatorē me eē cōstituo.
Ego.n. p legē legi mortu⁹ sū:vt deo viuā. Xp̄o cōfi
xus sum cruci. Viuo āt iam nō ego:viuit vero in me
xp̄s. Quod āt nūc viuo i carne:in fide viuo filij dei:
q dilexit me z tradidit seipm̄ p me. Nō abiicio
gr̄az dei. Si.n. p legē iustitia:g̃ grat⁹ xp̄s mort⁹ ē.

O Insensati galathe qs vos fascinauit III
nō obedire veritati? Ante q̄z oculos xp̄s
ihs ꝓscript⁹ ē z in vobis crucifix⁹. Hoc
solū a vobis volo discere:ex opibus legis spūs ac
cepist⁹: an ex auditu fidei? Sic stulti estis:vt cum
spū ceperitis nūc carne consomamī. Tanta passi
estis sine cā:si tm̄ sine cā. Qui ergo tribuit vobis
spūm z opat̄ virtutes in vob:ex opibus leg⁹:an ex
auditu fidei? Sicut scriptū ē:abrahā credidit deo
z reputatū ē illi ad iustitiā. Cognoscite ergo:qz q
ex fide sūt:hi sūt filij abrahe. Prouidēs āt scrip
tura:qz ex fide iustificat gentes deꝰ:z p̄nunciauit
abrahe qz bñdicent̄ in te oēs gentes. Igit̄ qui ex
fide sūt:bñdicētur cū fideli abrahā. Quicunq;.n.
ex opib⁹ legis sūt sub maledicto sūt. Scriptū ē.n.
Maledict⁹ oīs qui nō pmānserit in oib⁹ q̄ scripta sūt
in libro legis:vt faciat ea. Quōm āt in lege nemo iu
stificat apud deū:manifestū est qz iustus ex fide
viuit. Lex āt nō est ex fide:sed qui fecerit ea: viuet
in illis. Xp̄s nos redemit ō maledicto legis: fact⁹
p nobis maledict⁹:qz scriptū est. Maledict⁹ oīs
qui pēdet in ligno:vt in gētibus bñdictio abrahe
fieret in xp̄o ihū:vt pollicitationē spūs accipiam⁹
p fidē. Frēs fm hoīem dico:tm̄ hōis cōfirmatum
testm̄ nemo spnit aut supordinat. Abrahe dicte
sūt promissiones:z semī ei⁹. Nō dicit z seminib⁹ q̄si
i multis:sed quasi in vno:z semī tuo qui ē xp̄s.
Hoc āt dico testm̄ confirmatū a deo que post q̄drin
gentos z triginta ānos facta ē lex:nō irritū facit ad
euacuandā promissionē. Nā si ex lege hereditas:
iā nō ex promissione. Abrahe āt p repromissionem
donauit deꝰ. Quid igit̄ lex? Propter transgressiones
posita ē donec veniret semē cui promiserat:ordīa
ta p āgelos in manu mediatoris. Mediator aūt
vni⁹ nō est:deus āt vn⁹ ē. Lex ergo aduersus pro
missa dei? Absit. Si.n. data eēt lex q̄ posset viui
ficare:vere ex lege eēt iusticia. Sed cōclusit scriptu
ra oīa sub pctō vt promissio ex fide ihu xp̄i daret
credentibus. Priusāt q̄ veniret fides sub lege
custodiebamur:conclusi in eā fidē q̄ reuelāda erat.
Itaq; lex pedagog⁹ nr̄ fuit in xp̄o:vt ex fide iusti
ficemur. At vbi venit fides:iā nō sum⁹ sub peda
dogo. Oēs.n. filij dei estis p fidē:q̄ ē in xp̄o ihesu.
Quicūq;.n. in xp̄o baptiçati estis:xp̄m induistis
Nō ē iude⁹ neq; grecus:z nō est seru⁹ neq; liber:
nō ē masculus neq; femina. Oēs.n. vos vnū estis
in xp̄o ihu. Si aūt vos vnum estis in xp̄o ihu:ergo
semē abrahe estis ex promissione heredes. IIII

Dico aūt. Quanto tpe heres paruulus est
nihil differt a seruo:cum sit dns oīum:
sed sub tutoribus z actoribus ē vsq; ad
prefinitū tp̄s a patre. Ita z nos cū essemus pauli
sub elemētis mundi eramus seruientes. At vbi ve
nit plenitudo temporis:misit deus filium suū fa
ctum ex muliere :factum sub lege:vt eos qui sub
lege erant redimeret:vt adoptionē filiorum reci
perem⁹. Quoniā autē estis filij dei:misit deꝰ spūm
filij sui in corda vestra clamātem:abba pater.
Itaq; iam nō est seru⁹ sed filius. Ex si filius z he
res per deum. Sed tūc quidē ignorātes deū:bis
qui natura nō sunt dij:seruiebatis. Nūc āt cū co
gnoueritis deū:imo cogniti sitis a deo:quō con
uertimini iterū ad infirma z egena elementa qb⁹
denuo seruire vultis. Dies obseruatis z mēses z
tempora z ānos. Timeo vos:ne forte sine causa
laborauerim in vobis. Estote sicut ego:qz z ego
sicut z vos. Fratres obsecro vos:nihil me lesistis.
Scitis autem qz per infirmitatē carnis euange
liçaui vobis iam pridem z temptationē vestram
in carne mea nō spreuistis neq; respuistis:ſz sicut

angelū dei excepistis me sicut xp̄m ih̄m. Ubi est ergo beatitudo vr̄a? Testimoniū.n.phibeo vob: qz si fieri posset oculos vr̄os eruissetis:z dedisse tis mihi. Ergo inimic⁹ vobis fact⁹ sum:vez dicēs vobis. Emulāt vos nō bñ:sed excludere vos vo lunt:vt illos emulemī. Bonū āt emulamī i bono sp:z nō tm̄ cū pñs sū apud vos. Filioli mei quos itez pturio:donec formet xp̄s in vobis. Uellem āt eē apud vos mō z mutare vocē meā:qm̄ cōfū dor in vobis. Dicite mihi:q sub lege vultis esse. Legē nō legistis? Scriptū est.n.qm̄ abzahā duos filios habuit:vnū de ancilla:z vnū de libera. Sz q de ancilla ꝑm carnē natus ē:q āt de libera:p re pzomissionē. Que sūt p allegoziā dicta. Hec eniz sūt duo testā. Unum qdē in mōte.syna in huitu tem generās:q ē agar. Syna.n.mons ē i arabia q cōtinet⁹ ē ei:q nūc ē irl̄m:z seruit cū filijs suis. Illa āt q̄ sursū est irl̄m:libera est:que est mr̄ nr̄a. Scriptū ē.n. Letare sterilis q̄ nō parisz:erupe z clama q̄ parturis: qz mlti filij deserte magis q̄z ei⁹ q̄ hz virū. Nos āt frēs kz ysaac ꝓmissionis filij sum⁹. Sz quō tūc is q ꝑm carnē nat⁹ fuerat psequebat eū qui ꝑm spm̄:ita z nunc. Sz qd dicit scriptura? Ejice ācillā z filiū eius. Nō.n.heres erit filij⁹ ācil le:cum filio libere. Itaq frēs nō sum⁹ ācille filij:sz libere:qua libertate xp̄us nos liberauit. V

State:z nolite itez iugo seruitut⁹ cōtineri. Ecce ego paulus dico vobis:qm̄ si circū cidamini:xp̄us vobis nihil ꝓderit. Te stificoz āt rursus oi hōi circūcidenti se:qm̄ debi toz ē vniuerse legis faciēde. Euacuati est⁹ a xp̄o. Qui in lege iustificamī a gratia excidistis. Nos .n.spū ex fide spem iusticie expectam⁹. Nā i xp̄o ih̄u nez circūcisio aliquid valet nez p̄putiū sz fi des:q p charitatē opat. Currebat⁹ bñ. Quis vos ipediuit vītati nō obedire? Nemini ꝓsenseritis. Persuasio hec nō ē ex eo q vocat vos. Modicū fermentū totā massā cozzūpit. Ego ꝓfido in vo bis in dño:q nihil aliud sapietis. Qui āt contur bat vos:poztabit iudiciū:qcūq ē ille. Ego āt frā tres si circūcisionē adhuc p̄dico:qd adhuc pse cutionē patioz? Ergo euacuatū est scādalū crucis? Utinā z abscidant⁹ q vos ꝓturbāt. Vos.n.i liber tatē vocati estis frēs:tm̄ ne libertatē in occasiōez detis carnis:sed p charitatē spūs seruite iuicem. Dis.n.lex in vno ꝑmōe ipleť: diliges pximū tuū sic teipz. Oz si iuicē mozdet⁹:z cōedit⁹ videte ne ab iuicē ꝓsumamī. Dico āt i xp̄o. Spū ābulate z desideria carnis nō pficietis. Caro.n. concupiscit aduersus spm̄:spūs āt aduersus carnē. Hec enim sibi iuicē aduersant⁹:vt nō q̄cūq vultis illa facia tis. Oz si spū ducimini nō estis sub lege. Manife sta sūt āt opa carnis:q sūt foznicatio:imūdicia:ipu dicitia:luxuria idoloz seruit⁹:veneficia inimici tie:ꝓtētiones:emulatiōes:ire:rixe:dissensiones: secte:iuidie:homicidia:ebzietates:cōmessatiōes z his silia:q̄ p̄dico vobis sicut p̄dixi:qm̄ qui ta lia agunt regnū dei nō ꝓsequētur. Fruct⁹ āt spūs est charitas:gaudiū:pax:patientia:benignitas:bo nitas:longanimitas:mānsuetudo:fides :modestia: cōtinentia:castitas. Aduersus hi⁹ nō est lex. Qui āt sunt xp̄i carnē suam crucifixerunt cum vitijs z concupiscentijs. VI

Si spū vivimus:spū z ābulem⁹. Non effi ciamur inanis glozie cupidi:iuicē puocā tes:iuicem iuidētes. Frēs:z si p̄occupat⁹ fuerit hō in aliq̄ delicto:vos q spiritales estis hi⁹ istruite in spū lenitatis :ꝓsiderans teip̄m:ne z tu tēpteris. Alter alterius onera poztate:z sic adim plebitis legē xp̄i. Nam si qs existimat se aliquid eē cū nihil sit:ipe se seducit. Opus āt suum ꝓbet vnusqsq:z sic in semetipo tm̄ gliam hēbit:z non i altero. Unusqsq.n.onus suū poztabit. Doicet āt is q catheticat⁹ vbo:ei q se catheticat i oib⁹ bonis Nolite errare:de⁹ nō irridet⁹. Que.n.seminauerit hō:hec z metet. Qm̄ qui seminat in carne sua:de carne z metet cozzuptionem:q āt seminat in spū: de spū metet vitā eternam. Bonū āt facientes nō deficiam⁹:tpe.n.suo metem⁹ nō deficientes. Ergo dū tps hēmus opemur bonū ad oēs: maxime āt ad domesticos fidei. Uidete qualib⁹ lr̄is. scripsi vobis mea manu. Quicūq.n.volūt placere i car ne:hi cogunt vos circūcidi:tm̄ vt crucis xp̄i per secutionē nō patiant⁹. Neq.n.qui circūcidūtur:le gem custodiūt:sed volūt vos circūcidi:vt in car ne vr̄a gl̄ientur. Mihi āt absit gl̄iari nisi in cruce dñi nr̄i ih̄u xp̄i:per quē mihi mūdus crucifix⁹ est z ego mūdo. In xp̄o.n.ih̄u neq circūcisio aliqd valet:neq p̄putium:sed noua creatura. Et quicū q̄z hanc regulaz secuti fuerint pax sup illos z mia z sup isr̄l dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego.n.stigmata dñi ih̄u in corpore meo porto. Gr̄a dñi nr̄i ih̄u xp̄i cū spū vr̄o frēs Amen.

Explicit ep̄la pauli ad Galathas. Incipit argumentū in ep̄lam ad Ephesios.

Ephesij sūt asiani. Bi accepto vbo ve ritatis:pstiterunt in fide. Hos collau dat apostolus :scribēs eis a roma de carcere per tychicum diaconem.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la Pauli ad Ephesios. Cap̄lm I

Paulus aposto/ lus xp̄i ih̄u p voluntatē dei: oi/ bus sanctis qui sē ephesi z fideli/ bus in xp̄o ih̄u. Gratia vobis z pax a deo patre nr̄o z dño ih̄u xp̄o. Benedictus deus z pa/ ter domini nostri ihesu xp̄i qui benedixit nos in oi bñdictione spiritali in celestibus in xp̄o:sicut elegit nos in ipso ante mundi cōstitutionem :vt essem⁹ sancti z imaculati in ꝓspectu ei⁹ i charitate

Qui ꝓdestinauit nos i adoptionē filioꝝ ꝑ ihꝫ xp̄m
i ipsū ꝟm ꝓpositū volūtatꝭ sue i laudē glozie gr̄e
sue i q̄ gratificauit nos i dilecto filio suo:i q̄ hab e/
mꝰ redēptionē ꝑ sanguinē eiꝰ remissionē peccato
ruꝫ ꝟm diuitias gr̄e eiꝰ q̄ supabūdauit i nobis i oī
sapia ⁊ ꝓudentia:vt notū facēt nobis sacramētū
volūtatis sue ꝟm bn̄placitū eiꝰ qđ ꝓposuit i eo i
dispēsatiōe plenitudinis tēpoꝝ instaurare oīa in
xp̄o q̄ i celis ⁊ q̄ i ēra sūt i ipso. In q̄ etiā nos sorte
vocati sumus:ꝓdestinati ꝟm ꝓpositū eius q opat̄
oīa ꝟm ꝯsiliū volūtatis sue:vt simꝰ i laudē glie eiꝰ
nos q aī spauimꝰ in xp̄o. In q̄ ⁊ vos cū audisse/
tis ⁊bū ⁊itatꝭ euāgeliū saluti vr̄e:i quo ⁊ creden
tes signati estis spū ꝓmissionis scō:qui ē pignus
hēditatis nr̄e i redēptionē acq̄sitiōis i laudē glie
ipsius. Ꝓpr̄ea ⁊ ego audiēs fidē v̄r̄az q̄ ē i xp̄o
ihū ⁊ dilectionē i oēs scōs:nō cesso gratias agens
ꝑ vobis:memoriaz v̄ri faciēs i ozōnibꝰ meis:vt
deus dn̄i nr̄i ihū xp̄i pr̄ glie det vobis spm̄ sapiē
tie:⁊ reuelatiōis i agnitionē eiꝰillumiatos oculos
coꝛdis v̄r̄i:vt sciatꝭ q̄ sit spes vocatōis eiꝰ:⁊ q̄ diui
tie glozie hēditatꝭ eiꝰ:i scis ⁊ q̄ sit supemines ma
gnitudo ⁊tutis eiꝰ in nos:q credimꝰ ꝟm opationē
potētie ⁊tutis eiꝰ quā opatꝰ ē i xp̄o:suscitans illū
a mōtuis:⁊ ꝯstituēs ad dextrā suā i celestibꝰ supza
oēm ꝓncipatū ⁊ ptātē ⁊ ⁊tutem ⁊ dn̄ationē:⁊ oē
nomē qđ noīat̄ n̄ solū in ꝟ seculo: sz ēt i futuro :⁊
oīa subiecit sub pedibꝰ eiꝰ. Et ipsū dedit caput su
pza oēm ecclesiā q̄ ē coꝛpꝰ ipsi⁹:⁊ plenitudo eiꝰ qui
oīa i omnibꝰ adimpletur. II

Et vos cū essetis moꝛtui delictꝭ ⁊ peccatꝭ
v̄ris i q̄bꝰ aliq̄n ambulastꝭ ꝟm seculū mū
di huiꝰ:ꝟm ꝓncipē ptātis aerꝭ huiꝰ: spūs
q nūc opat̄ i filios diffidētie i q̄bꝰ ⁊ nos oēs aliq̄n
ꝯuersati sumꝰ i desideriis carnis nr̄e:facientes vo/
lūtatē carnis ⁊ cogitationuꝫ:⁊ eramꝰ natura filij
ire sic̄ et ceteri. Deꝰ āt q ditis est i mia ꝓp̄ nimiā
caritatem suam q̄ dilexit nos:⁊ cum essemꝰ moꝛ
tui peccatis: ꝯuiuificauit nos i ch̄isto:cuiꝰ gratia
est̄ saluati ⁊ conresuscitauit ⁊ consedere fecit in
celestibꝰ i ch̄isto ihū:vt ostenderet i seculꝭ supue
nientibꝰ abūdātes diuitias gr̄e sue i bonitate sup
nos i xp̄o ihū. Gr̄a.n.estꝭ saluati ꝑ fidez ⁊ hoc nō
ex vobis. Dei.n.donum est nō ex opibꝰ:vt ne qs
glozietꝭ. Ipsi⁹.n.sumꝰ factura:creati i ch̄isto ihesu
i opibꝰ bonis:que ꝑparauit deꝰ vt in illꝭ ābulemꝰ.
Ꝓpr̄ qđ memoꝛes estote q̄ aliq̄n vos q gētes
eratꝭ i carne q dicebamī ꝓputiū ab ea q̄ dicit̄ cir
cūcisio i carne manufacta:q eratis illo i tempoꝛe
sine xp̄o alienati a cōuersatiōe isr̄ł:⁊ hospites tes/
tamētoꝝ ꝓmissionis spem nō hn̄tes:⁊ sine deo i
ꝟ mūdo. Nūc āt i xp̄o ihū vos q aliq̄n eratꝭ lōge
facti estis ꝓpe in sanguine xp̄i. Ipe.n.est pax nr̄a
q fec̄ vtraq; vnū:⁊ mediū paries macerie solues
ⁱmicitias i carne sua: legē mādatoꝝ ōcret̄ euacu
ans:vt duos ꝯdat i semetipo vnū nouū hoīez faci
ens pacē:vt recōciliet ābos i vno coꝛpe ꝺo ꝑ cru
cē iterficiēs ⁱmicitias i semetipso:⁊ veniēs euan
geliçauit pacē vobis q lōge fuistis:⁊ pacē his qui
ꝓpe:qm̄ ꝑ ipsū habem⁹ accessū ambo i vno spū
ad pr̄em. Ergo iā nō estis hospites ⁊ aduene :sed
estis ciues scoꝝ ⁊ domestici dei:supedificati super
fundamētū apl̄oꝝ ⁊ ꝓphaꝝ ipo sūmo angulari la
pide xp̄o ihū:in quo oīs edificatio cōstructa cre/
scit in tēplum sc̄m̄ in dn̄o. In quo ⁊ vos coedifi/
camini in hīaculum dei in spū sc̄tō. III

Huius rei gr̄a ego paulus v̄ct⁹ xp̄i ihū ꝑ
vobis gentibꝰ:si tn̄ audistis dispensatio
nem gr̄e dei q̄ data ē mihi in vobis :qm̄
ꝟm reuelationē notū mihi factū est sac̄m sicut su
pza scripsi in bzeui ꝑut potestis legētes intelligē
ꝓudentiā meā in misterio xp̄i:qđ alijs generatio
nibꝰ nō ē agnitū filijs hoīum:sicuti nūc reuelatuꝫ
ē sc̄tis apl̄is eius ⁊ ꝓphis i spū:ee gētes cohēdes
⁊ cōcoꝛpales ⁊ cōpticipes ꝓmissionis i xp̄o ihū
ꝑ euangeliū:cuius fact⁹ sum ego mist̄er ꝟm donū
gr̄e dei q̄ data ē mihi ꝟm opationē virtutis eius.
Mihi.n.oīum sc̄oꝝ minimo data est gr̄a hec:in
gentibꝰ euangeliçare ĩuestigabiles diuitias xp̄i:⁊
illuminare oēs q̄ sit dispensatio sac̄ri absc̄oditi a
seculis i deo q oīa creauit:vt inotescat ꝓncipibus
⁊ ptātibꝰ i celestibꝰ ꝑ eccl̄iam multifoꝛmis sapia
dei:ꝟm ꝑfinitionē seculoꝝ quā fecit i xp̄o ihū do
mino nr̄o:in q̄ hēmus fiduciā ⁊ accessū in cōfidē
tia ꝑ fidem eiꝰ. Ꝓpr̄ qđ peto ne deficiatis i tri
bulationibꝰ meis ꝓ vobis q̄ est glia vr̄a. Huius
rei gr̄a flecto genua mea ad pr̄ez dn̄i nr̄i ihū xp̄i
ex quo oīs pr̄nitas i celis ⁊ in ēra noīatur: vt det
vobis ꝟm diuitias glie sue ⁊tutem :coꝛꝛoboꝛari
ꝑ spm̄ eius i interiozi hoīe xp̄m habitare ꝑ fidez
i coꝛdibus v̄r̄is:in charitate radicati ⁊ fundati vt
possitis cōp̄hendere cū oībus sc̄tis q̄ sit latitudo
⁊ longitudo ⁊ sublimitas ⁊ ꝓfundū. Scire etiam
supeminentē scie charitatē xp̄i :vt ipleamī i oēm
plenitudinē dei. Ei āt q potens ē oīa facere supza
būdanter q̄ꝫ petim⁹ aut intelligim⁹ ꝟm ⁊tutem q̄
opatur in nobis ipi glia in eccl̄ia ⁊ in xp̄o ihū in
oēs generationes seculi seculoꝝ amē. IIII

Obsecro itaq; vos ego vinct⁹ i dn̄o:vt di/
gne ābuletis vocatiōe q̄ vocati estis: cū
oī humilitate ⁊ mānsuetudine: cū patiētia
suppoꝛtantes ĩuicē in charitate. Sollicti fuare
⁊nitatē spūs in vinculo pacis. Unū coꝛpus ⁊ vn⁹
spūs:sicut vocati estis i vna spe vocationis v̄r̄e:
Unus dn̄s:vna fides:vnum baptisma. Un⁹ deus
⁊ pr̄ oīuꝫ q sup oēs ⁊ ꝑ oīa:⁊ i oib⁹ nobis. Unicui
q; āt nr̄m data est gr̄a ꝟm mēsurā donatiōis xp̄i.
Ꝓpr̄ qđ dicit. Ascendens i altū captiuā duxit
captiuitatez: dedit dona hoībus. Qđ āt ascendit
quid est nisi qz ⁊ descendit ꝓmum i inferiozes p/
tes ter̄? Qui descendit:ipe est ⁊ qui ascendit super
oēs celos:vt adimpleret oīa. Et ipe dedit q̄sdam
quidem apl̄os:quosdā āt ꝓphas:alios vo euange
listas:alios āt pastoꝛes ⁊ doctoꝛes ad ꝯsumatio/
nem scoꝝ in opus misterij in edificat.onē coꝛpis
xp̄i:donec occurram⁹ omnes in vnitatem fidei ⁊

gnitionis filij dei in virū perfectū:in mensuram etatis plenitudis xpi:vt iā nō simꝰ paruuli fluctuātes:z circūferamur oi vento doctrīe i negtiā hoiuz in astutia ad circūuentionē errorꝭ.Veritatē aūt facientes i charitate crescamꝰ i illo p oīa q est caput xpus ex quo totū corpꝰ cōpactū z ꝯnexū per oēz iunctura sūministrationis ꝑm opationem i mēsuram vnīuscuiusq mēbri augmentuz corporis facit in edificationē sui in charitate.Hoc igit dico z testificoz in dño:vt iā nō ambuletis sicut z gentes ābulant in vanitate sensus sui:tenebrꝭ obscuratuz habentes intellectū:alienati a vita dei p ignorantiam q est i illis ꝓpter cecitatē corꝺis ipsoꝝ:q desperantes se metipsos tradiderūt impudicitie:i operationē immundicitie oīs:in auaritiam.Vos aūt non ita didicistis christū:si tñ illū audistis z in ipso edocti estis sicut est veritas in iesu.Deponite vos ꝑm pristinam ꝯuersationē veterē hoīem q corrūpit ꝑz desideria erroris.Renouamini aūt spū mentis vestre:z induite nouum hoīem q ꝑm deū creatus ē i iusticia z sanctitate veritatis.Propter qō deponentes mendaciū logmini veritatē vnusqsq ꝙcū ꝓximo suo:qm sumus inuicē mēbra.Irascimini z nolite peccare.Sol nō occidat sup iracundiā vestram.Nolite locū dare diabolo.Qui furabat:iā nō furetur:magis aūt laboret opando manib⁹ suis qō bonū est:vt habeat vnde tribuat necessitatē patienti.Omis sermo malus ex ore vro nō ꝓcedat:ꝫ si qs bonꝰ ad edificationē fidei:vt det gratiā audientib⁹.Et nolite ꝯtristare spūm sanctū dei:in quo signati estis in die redēptionis.Omis amaritudo z ira z indignatio z clamoz z blasphemia tollat a vobis:cuz oī malitia.Estote aūt inuicē benigni:misericordes donātes inuicē:sic z deꝰ in xpo donauit vobis.

Estote ḡ imitatoꝛes dei sicut filij charissimi:z ambulate in dilectione sicut z xpus dilexit nos:z tradidit semetipsū p nobis oblationē z hostiā deo in odorē suauitatis.Fornicatio aūt z oīs immunditia aut auaritia nec nolet in vobis:sicut decet sanctos:aut turpitudo aut stultiloquiū aut scurrilitas q ad rem non pertinet:sed magis gratiaꝝ actio.Hoc enī scitote intelligentes q oīs fornicatoꝛ aut immundus aut auarus qō est idoloꝝ seruitus:nō habet hereditatē in regno christi z dei.Nemo vos seducat inanibus ꝟbis:ꝓpt hec enī venit ira dei i filios diffidentie.Nolite ḡ effici participes eoꝝ.Erat enī aliqn tenebre:nūc aūt lux in dño.Ut filij lucis ambulate.Fructus enī lucis est in oi bonitate z iusticia z veritate.Probantes qd sit bñplacitū deo.Et nolite coicare opibus infructuosis tenebraꝝ:magis aūt redarguite.Que enī in occulto fiūt ab ipsis:turpe est z dicere.Omia aūt q arguunt:a lumine manifestāt.Oē enī quod manifestat:lumen est.Propt qō dicit.Surge qui dormis z exurge a mortuis:z illuminabit te xpus.Videte itaq frēs quō caute ābuletꝭ:nō qsi insipientes ꝫ vt sapientes redimētes tēpus:qm dies mali sunt.Propea nolite fieri imprudētes:ꝫ itelligētes q sit voluntas dei.Et nolite inebriari vino in quo ē luxuria:ꝫ implemini spū sācto:loquentes vobis met ipsis in psalmis hymnis z canticis spiritalib⁹ cantantes z psallētes in corꝺib⁹ vris dño:gratias agētes semp p oībus in nole dñi nri iesu christi deo z pri.Subiecti inuicē in timoꝛe christi.Mulieres viris suis subdite sint sicut dño:qm vir caput ē mulieris:sicut christꝰ caput ē ecclesie:ipse saluatoꝛ corporis eiꝰ.Sed sicut ecclesia subiecta ē xpo ita z mulieres viris suis in oībus.Viri diligite vxores vestras sicut z xpus dilexit ecclesiā:z seipsū tradidit p ea vt illā sanctificaret:mundās eā lauacro aque in verbo vite:vt exhiberet ipse sibi gloriosā ecclesiam nō hñtem maculā aut rugā aut aligd huiusmodi:sed vt sit sācta z imaculata.Ita z viri debēt diligere vxores suas:vt corpora sua.Qui suā vxorem diligit:seipsū diligit.Nemo enī vnqz carnem suā odio habuit:sed nutrit z fouet eā sicut z xpus ecclesiā:qz mēbra sumus corporis eius de carne eius z de ossib⁹ eius.Propter hō relinquet homo patrē z mrez suā:z adherebit vxori sue:z erūt duo in carne vna.Sacramētū hoc magnū ē.Ego aūt dico i xpo z i ecclia.Verūtn z vos singuli vnusqsq vxoꝛez suam sicut seipsum diligat:vxor autem timeat virum suum.

VI

Filij obedite parētib⁹ vris in dño.Hoc.n. iustū ē.Honoza ꝑem tuū z matrē tuā:qō est mandatū ꝓmū in ꝓmissiōe:vt bñ sit tibi:z sis longeꝰ sup trā.Et vos pres nolite ad iracundiā ꝓuocare filios vros:ꝫ educate illos in disciplina z correptiōe dñi.Serui obedite dñis carnalibus cū timoꝛe z tremoꝛe in simplicitate corꝺis vri sicut xpo:nō ad oculū seruientes qsi hoib⁹ placētes:ꝫ vt serui xpi facientes volūtatem dei ex aīo cū bona voluntate seruientes sicut dño z nō hoībus:sciētes qm vnusqsq qcunq fecerit bonum hoc recipiet a dño sive seruus sive liber.Et vos dñi eadē facite illis mittētes minas:sciētes qz z illoꝝ z vester dns est in celis:z personaꝝ acceptio nō est apud deū.De cetero frēs ꝙfortamini in dño:z i potentia virtutꝭ eius.Induite vos armaturaz dei vt possitis stare aduersus insidias diabuli:qm nō ē nobis colluctatio aduersus carnē z sāguinē:ꝫ aduersus ꝓncipes z potestates:aduersus mūdi rectoꝛes tenebraꝝ haꝝ:ꝓtra spiritalia nequitie in celestib⁹.Propterea accipite armaturā dei vt possitis resistere in die malo:z in oībus perfecti stare.State ergo succincti lūbos vestros i veritate:z induti loricā iusticie:z calciati pedes i ꝓparationē euāgelii pacis.In oībus sumentes scutū fidei in quo possitis oīa tela negissimi ignea extinguere:z galeā salutis assumite:z gladiū spūs qō est verbū dei:p oēz oratiōnē z obsecratiōnē oꝛantes oī tpe in spū:z in ipso vigilantes in oi instantia z obsecratiōe p oībus sācts z p me:vt detur mihi ꝑmo in aptione oris mei cū fiducia notū facere mysteriū euangelij:p quo legatiōe fungoꝛ in catheną ista:ita vt in ipso audeā ꝓut oporteat me loqui.Ut aūt z vos sciatis

q̄ circa me sūt: qd agā: oīa vob nota faciet tychic⁹ carissim⁹ frater z fidelis minister i dño: quez misi ad vos in hoc ipsū vt cognoscat q̄ circa nos sūt: z ꝓsoleāt corda vra. Pax frib⁹ z charitas cum fide a deo pre nro: z dño iesu xpo. Gratia cū oībus q diligūt dñm nrm iesū xpm in īcorruptiōe. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Ephesios. Incipit argumentum in epistolam ad Philippenses.

Philippēses sūt macedones. Hi accepto vbo vitaꝫ perstiterūt in fide: nec receperunt falsos apostolos. Hos collaudat apostolus: scribens eis a roma de carcere per epaphroditum.

Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Philippenses. Capitulum. I

Paulus et timotheus serui iesu iesu xpi: oīb⁹ sanctis in xpo ihu q sūt philippis cū epis z diaconib⁹. Gratia vobis z pax a deo patre nostro: z dño iesu xpo. Gratias ago deo meo i oī memoria vri semp in cunctis oīonibus meis p oībus vobis cū gaudio depcatiōne faciēs sup cōicatione vra in euāgelio xpi a pma die vsq; nunc: confidens hoc ipsū: q̄ q cepit in vobis opus bonū pficiet vsq; in diez xpi iesu. Sicut est mihi iustū hoc sentire pro oībus vobis: eo q habeā vos in corde z in vinculis meis z in defensione z confirmatione euangelij: socios gaudij mei oēs vos esse. Testis enī mihi ē deus quō cupiā oēs vos ee in viscerib⁹ iesu xpi. Et hoc oro vt charitas vra magis ac magis abūdet i oī sciētia z in oī sensu: vt probetis potiora vt sitis sinceres z sine offensa in die xpi: repleti fructu iusticie p iesū xpm i gloriā z laudē dei. Scire aūt volo vos frēs: q̄ que circa me sūt: magis ad pfectū venerūt euangelij: ita vt vincula mea manifesta fierēt in xpo in oī ptorio z in ceteris oībus: vt plures e fribus in dño confidētes in vinculis meis abūdantiꝰ auderēt sine timore verbū dei loqui: Quidā quidē z ꝓpter inuidiā z contentionē: quidam aūt z ꝓpter bonā voluntatē xpm p̄dicant. Quidā ex charitate: scientes quoniā i defensiōe euangelij positus sum. Quidā aūt ex contentione xpi annunciāt nō sincere existimātes pressurā se suscitare vinculis meis. Quid enī? dūmodo sive p occasionē sive p veritatē xpus annuncietur: z in hoc gaudeo: sed z gaudebo. Scio, n. q̄z hoc mihi proveniet ad salutē: p vram oronem z sūministrationez spūs iesu xpi: secm expectationē z spē meā q̄z i nullo confundar: sz in oī fiducia sicut semp z nūc magnificabit xps in corpore meo: sive p vitā sive p mortē. Mihi enī viuere xpus ē: z mori lucrū. Si aūt viuere in carne: hic mihi fructus operis est: z q̄d eligā ignoro: coarctor autē e duob⁹ desideriū hns dissolui: z ee cū xpo multo magis melius: permanere aūt i carne necessariū ꝓpter vos. Et hoc confidēs scio: q̄z manebo z permanebo oībus vobis ad pfectū vrm z gaudiū fidei: vt gratulatio vra abūdet in xpo iesu in me: p meū aductū iterū ad vos. Tm̄ digne euāgelio xpi conuersamini vt sive cū veniam: z videro vos: sive absēs audiā de vobis q̄z statis in vno spū vnanimes: collaborantes fidei euāgelij: z in nullo terreamini ab aduersarijs q̄ ē illis cā pditionis: vobis aūt salutis: z hoc a deo. Quia vobis donatū ē p xpo: nō solum vt in eū credatis: sed vt etiā p illo patiamini: idem certamen habētes quale z vidistis in me: z nūc audistis de me. II

Si qua ergo consolatio i xpo: si q̄ solatium charitatis: si qua societas spūs: si qua viscera miserationis: iplete gaudiū meū: vt idē sapiatis eandē charitatē hntes: vnanimes: idipsum sentientes. Nihil per contentionē: neq; p inanē gloriā: sed in humilitate superiores sibi inuicē arbitrantes: nō q̄ sua sūt singuli cōsiderātes: sz ea q̄ aliorum. Hoc enī sentite in vobis: q̄ z in xpo iesu. Qui cū in forma dei esset: nō rapinā arbitratus ē esse se eq̄lem deo: sed semetipsū exinaniuit formā serui accipiēs in similitudinē hoīum factus: z habitu inuentus vt hō humiliauit semetipsū factus obediēs vsq; ad mortē: mortē aūt crucis. Propter q̄ z deus exaltauit illum: z donauit illi nomē q̄ est sup omne nomē: vt in nōe ihu oe genu flectat celestium terrestriū z infernorū: z oīs lingua cōfiteat: q̄z dñs iesus xpus in gloria ē dei patris. Itaq; charissimi mei sicut semp obedistis nō in pntia mei tm̄: sed multo magis nūc in absētia mea cū metu z tremore vestrā salutē operamini. Deus est. n. q̄ operat in vobis z velle z pficere p bona volūtate. Oia aūt facite sine murmurationib⁹ z hesitationib⁹: vt sitis sine q̄rela z simplices filij dei sine reprehēsione in medio nationis prave z puerse: inter quos lucetis sicut luminaria i mūdo verbū vite ꝓtinentes ad gloriam meā in die xpi: q̄z nō in vacuū cucurri neq; in vacuū laborauī. Sed z si emuloz supra sacrificiū z obsequiū fidei vre: gaudeo z congratuloz oībus vobis. Idipsū aūt z vos gaudete: z congratulamini mihi. Spo aūt i dño iesu: timotheū me cito mittere ad vos: vt z ego bono aīo sim cognitis q̄ circa vos sūt. Neminē enī habeo tā vnanimē q̄ sincera affectiōe p vobis sollicitus sit. Oēs enī q̄ sua sūt quērūt: nō que iesu xpi. Experimētū aūt eius cognoscite q̄m sicut pri filio mecū fuuit i euāgelio. Hūc igit spero me mittere ad vos: mox vt videro q̄ circa me sūt. Confido aūt in dño: q̄m z ipse veniā ad vos cito. Necessariū aūt existimaui epaphroditū fratrem z cooperatorē z cōmilitonē meū: vrm aūt apostolum: z ministrū necessitatis mee: mittere ad vos: q̄m gdē oēs vos ꝓsiderabat: z mestus erat propterea q̄ audierat infirmatū. Nā z infirmatus ē vsq; ad mortē: sz deus miserit eū. Nō solū aūt eius: verūm z mei: ne tristiciā sup tristiciā haberē. Festinanter

ergo missi illũ: vt viso illo iterũ gaudeat': z ego sine tristicia sim. Excipite itaq illũ cũ oĩ gaudio ĩ dño z eiusmõi cũ honore habetote: qñ ꝓpter op⁹ xp̃i vsq ad mortẽ accessit: tradẽs aiam suã: vt ipleret id qõ ex vobis deerat erga meũ obsequiũ. CIII

De cetero frẽs mei gaudete in dño. Eadez vobis scribere mihi quidẽ nõ pigrũ: vobis aũt necessariũ. Videte canes videte malos oparios: videte ꝯcisionẽ. Nos.n.sum⁹ circũcisio q spũ ꝛuimus deo: z gloriamur in xp̃o iesu z nõ in carne fiduciã hñtes: quãq z ego habeã cõfidentiã in carne. Si quis alius videt ꝓsidere ĩ carne: ego magis circũcisus octaua die ex genere isrl de tribu beniamin: hebreus ex hebreis: ꝛm legem pharisеus: ꝛm emulationẽ psequens ecclesiã dei: ꝛm iusticiã q in lege est ꝯuersat⁹ sine querela. Sed que mihi fuerũt lucra: hec arbitratus sũ ꝓpter xp̃z detrimẽta. Verũtñ existimo oĩa detrimentũ esse ꝓpter eminentẽ sciẽtiã iesu xp̃i dñi mei: ꝓp quez oĩa detrimentũ feci z arbitroz vt stercora vt xp̃m lucrifaciã: vt z iueniar in illo nõ hñs meã iusticiaz que ex lege ẽ: sz illã q ex fide ẽ xp̃i iesu q ex deo est iusticiã in fide ad cognoscẽdũ illũ: z virtutẽ resurrectionis eius: z societatẽ passionis illi⁹ ꝯfiguratꝰ morti ei⁹: si quo mõ occurrã ad resurrectionẽ q ẽ ex mortuis: nõ q iã acceperĩ aut iam pfectus sim. Sequor aũt si quo mõ ꝯprehendã in quo z ꝯprehensus sũ a xp̃o iesu. Frẽs ego me nõ arbitroz cõprehendisse. Unũ aũt q quidẽ retro sũ obliuiscẽs: ad ea vo q sunt poza extendens meipsũ: ad destinatũ psequor: ad brauiũ supne vocatiõis dei in xp̃o iesu. Quicũq g pfecti sumus hoc sentiam⁹: z si quid aliter sapit': z hoc vobis deus reuelabit. Verũtñ ad qõ puenim⁹: vt idẽ sapiam⁹: z in eadẽ pmanea mus regula. Imitatores mei estote frẽs: z obseruate eos q ita ambulãt sicut habet' formã nr̃az. Multi.n. ãbulant quos sepe dicebã vobis: nũc autez z flens dico inimicos crucis xp̃i: quoꝝ finis iterit⁹: quoꝝ deus venter ẽ: z gloria ĩ cõfusiõe ipsoꝝ q terrena sapiũt. Nostra aũt ꝯuersatio in celis ẽ. Unde etiã saluatorẽ expectamus dñm nr̃m iesũ xp̃m: q reformabit corp⁹ humilitatis nr̃e ꝯfiguratũ corpori claritatis sue ꝛm operationẽ q etiã possit subijcere sibi omnia. CIIII

Itaq frẽs mei charissimi z desiderãtissimi: gaudiũ meũ z corona mea: sic state in dño charissimi. Euchodiã rogo z synticẽ depcor: id ipsũ sapere in dño. Etiã rogo z te germane cõpar: adiuua illas q mecũ laborauerunt in euãgelio cũ clemẽte z ceteris adiutoribꝰ meis: qꝝ nõa sũt in libro vite. Gaudete ĩ dño semp: iteruz dico gaudete. Modestia vr̃a nota sit oĩbus hoĩbus. Dñs.n. ꝓpe ẽ. Nihil solliciti sit': sz ĩ oĩ oratione z obsecratione cũ gratiaꝝ actione petitiões vr̃e innotescãt apud deũ. Et pax dei q exuperat oẽm sẽsum: custodiat corda vr̃a z itelligentias vr̃as ĩ xp̃o iesu. De cetero frẽs q̃cũq sũt vera: q̃cũq pudica: q̃cũq iusta: q̃cũq sãcta: q̃cũq amabilia: q̃cũq bõe fame si q̃ vir⁹: si q̃ laus disciplĩ cogitate: q z didicist' z accepist' z audist' z vidist' ĩ me. Hec agite z deus pacis erit vobiscũ. Gauisus sũ aũt in dño ve hemẽter: qñ tandẽ aliqñ refloruistis ꝓ me sentire sicut z sentiebat'. Occupati aũt erat'. Nõ q̃si ꝓpt̃ penuriã dico. Ego.n. didici in q̃bus sũ sufficies cẽ. Scio z humiliari: scio z abũdare. Ubiq z in oĩb⁹ institutus sũ: z satiari z esurire: z abũdare z penuriã pati. Oia possũ: ĩ eo q me ꝯfortat. Verũtñ bñ feci stis: coĩcantes tribulationi mei. Scitis aũt z vos philippenses q ĩ ꝓncipio euãgelij q̃ ꝓfectus sum a macedonia: nulla mihi ecclesia cõicauit in rõne dati z accepti: nisi vos soli: q z thessalonicã semel z bis in vsũ mihi misistis. Nõ q z q̃ro datũ: sed requiro fructũ abundantẽ in rõne vr̃a. Habeo autẽ oĩa: z abũdo. Repletꝰ sũ acceptis ab epaphrodito: q̃ mistis in odorẽ suauitat' hostiã acceptã placentem deo. Deus aũt meus impleat oẽ desideriũ vr̃m ꝛm diuitias suas in gloria in xp̃o iesu. Deo autez z pr̃i nr̃o gloria in secula seculoz amẽ. Salutate oẽm sanctũ in xp̃o iesu. Salutant vos q mecũ sũt frẽs. Salutant vos oẽs sancti: maxime aũt qui de cesaris domo sunt. Gratia dñi nr̃i iesu xp̃i cum spiritu vestro. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Philippenses. Incipit argumentũ in epl̃am ad Colossenses.

Colossenses: z hi sicut z laodicẽses sũt asiani: z ipi ꝑuẽti erãt a pseudo aplis. Nec ad hos accessit ipse apostolus: sz z hos pepl̃am corrigit. Audierãt enim verbũ ab archippo: q z ministeriũ in eos accepit. Ergo aplus iã ligatus scribit eis ab epheso per tychicũ diaconẽ z onesimũ acolythum.

Explicit argumentũ. Incipit epistola Pauli ad Colossenses. Capitulum. I

Paulus apostolus iesu xp̃i p voluntatẽ dei: z timothe⁹ frater: bis q sũt colossis sãctis z fidelib⁹ frib⁹ ĩ xp̃o iesu. Gratia vobis z pax a deo pr̃e nr̃o. Gr̃as agimus deo z pr̃i dñi nr̃i iesu xp̃i semp ꝓ vobis orantes: audiẽtes fidẽ vr̃am in xp̃o iesu z dilectionẽ quaz habetis in sãctos oẽs ꝓpter spẽ q̃ reposita ẽ vobis in celis: quã audistis in vbo veritat' euangelij qõ puenit ad vos sicut z ĩ vniuerso mũdo ẽ: z fructifi cat z crescit sicut in vobis ex ea die q audistis z cognouistis gratiã dei in veritate sicut didicistis ab epaphra charissimo cõseruo nr̃o: q ẽ fidelis ꝓ vobis minister xp̃i iesu. Qui ẽt mãifestauit nobis dilectionẽ vr̃am in spũ. Ideo z nos ex q die audiui m⁹: nõ cessam⁹ ꝓ vobis orãtes: z postulãtes vt impleamĩ agnitõe volũtat' ei⁹ ĩ oĩ sapĩa z intellectu

spiritali: vt ābuletis digne deo p oīa placētes in oī
ope bono fructificātes ⁊ crescētes i scia dei: in oī
virtute cōfortati ſm potentiā claritatis eius: i oī patiē
tia ⁊ lōganimitate: cū gaudio grās agentes deo ⁊
pri: q dignos nos fecit i partē sortis sanctoꝝ i lumi
ne. Qui eripuit nos de ptāte tenebraꝝ: ⁊ trāstulit i
regnū filij dilectiōis sue: in quo habem⁹ redēptio
nē ⁊ remissionē pctoꝝ. Qui ē imago dei inuisibilis
p̄mogenit⁹ oīs creature: qm̄ in ipso ꝓdita sūt uni
uersa i celis ⁊ i tra visibilia ⁊ inuisibilia. Siue thro
ni siue dñationes siue p̄ncipat⁹ siue ptātes: oīa per
ipsū ⁊ in ipso creata sūt. Et ipse ē añ oēs: ⁊ oīa i ipo
ꝓstant. Et ipse ē caput corporis ecclie: q ē p̄ncipiuꝫ
p̄mogenit⁹ ex mortuis: vt sit in oībus ipse p̄matū
tenens. Quia i ipso ꝓplacuit oēm plenitudinē iha
bitare: ⁊ p eū recōciliari oīa i ipsū: pacificās p san
guinē crucis eius: siue q̄ i terris siue q̄ i celis sunt.
Et vos cū essetis aliq̄n alienati ⁊ inimici sēsu i ope
ribus malis: nūc aūt recōciliauit in corpore carnis
ei⁹ p mortē exhibere vos sanctos ⁊ imaculatos ⁊ ir
rep̄hensibiles coram ipso: si tñ p̄manetis i fide fūdati
⁊ stabiles ⁊ imobiles a spe euāgelij q̄ audistis: q̄
p̄dicatū ē i vniuersa creatura q̄ sub celo ē: cuius fa
ctus sū ego paulus minister: g nūc gaudeo i passio
nibus p vobis ⁊ adipleo ea q̄ desūt passionū xp̄i i
carne mea p corpore eius q̄ ē ecclesia. Cuius factus
sū ego minister ꝟz dispēsationē dei q̄ data ē mihi i vo
bis vt ipleā vbū dei: mysteriū q̄ abscōditū fuit a
seculis ⁊ generationib⁹: nūc aūt māifestū ē scis eis
gbus voluit deus notas facē diuitias glorie sacra
menti hui⁹ i gētib⁹: q̄ ē xp̄us i vobis spes glorie:
quē nos ānunciam⁹ corripientes oēm hoīem ⁊ do
cētes in oī sapia vt exhibeam⁹ oēm hoīem pfectū
in xp̄o iesu in quo ⁊ laboro certādo ſm operationē
eius quā operat in me in virtute. II

Volo enī vos scire q̄lē solicitudinē habeā
p vob⁹ ⁊ p his q̄ sūt laodicie ⁊ q̄cumq; non
viderūt faciē meā in carne: vt ꝓsolent cor
da ipsoꝝ istructi i charitate: ⁊ i oēs diuitias pleni
tudinis intellect⁹ i agnitiōe mysterij dei p̄ris ⁊ xp̄i
iesu: in q̄ sūt oēs thesauri sapiētie ⁊ sciētie absc̄di
ti. Hoc aūt dico: vt nemo vos decipiat in sublimi
tate ſmonū. Nā ⁊ si corpore absens sū: sed spū vo
biscū sū gaudēs ⁊ videns ordinē vr̄m: ⁊ firmamē
tū eius q̄ i xp̄o ē fidei vre. Sicut ergo accepistis iesū
xp̄m dñm nr̄m: in ipso ābulate: radicati ⁊ superedifi
cati i ipso: ⁊ cōfirmati in fide sicut ⁊ didicistis: abū
dantes in illo in grāz actiōe. Videte ne qs vos de
cipiat p philosophiā ⁊ inanē fallaciā: ſm traditōez
hoīum: ſm elemēta mūdi: ⁊ nō ſm xp̄m. Quia in
ipso ihabitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliē ⁊
estis in illo repleti q̄ ē caput oīs p̄ncipat⁹ ⁊ ptātis.
In quo ⁊ circūcisi estis circūcisiōe nō manufacta
i expoliatiōe corporis carnis: sed i circūcisione xp̄i
ꝓsepulti ei i baptismo: i quo ⁊ resurrexistis p fidē
opatiōis dei q̄ suscitauit illū a mortuis. Et vos cū
mortui essetis i delictis ⁊ p̄putio carnis vre ꝓuiui
ficauit cū illo donās vobis oīa delicta: delens: q̄
aduersus nos erat cyrographū decreti q̄ erat cō
trariū nobis. Et ipsū tulit de medio affligēs illud
cruci: ⁊ expolias p̄ncipat⁹: ⁊ ptātes traduxit cōfidē
ter: palā triūphans illos in seipso. Nemo g̃ vos iu
dicet i cibo aut in potu aut in pte diei festi aut neo
menie aut sabbatoꝝ q̄ sūt vmbra futuroꝝ: corpus
aūt xp̄i. Nemo vos seducat volens in hūilitate ⁊
religiōe angeloꝝ q̄ nō vidit: ābulans frustra ifiat⁹
sensu carnis sue: ⁊ nō tenēs caput ex quo totū cor
pus p̄nexus ⁊ ꝓiunctiōes sūministratū ⁊ ꝓstructū
crescit in augmētū dei. Si g̃ mortui estis cuꝫ xp̄o
ab elemētis hui⁹ mūdi: qd adhuc tāq̄ viuētes mū
do decernit? Ne tetigeris neq; gustaueris: neq;
ꝓtractaueritis: q̄ sūt oīa in interitu ipso vsu ſm p̄ce
pta ⁊ doctrinas hoīum: q̄ sūt rōnem qdem habē
tia sapie i sup̄stitione ⁊ humilitate ⁊ nō ad parcen
dū corpori: non in honore aliquo ad saturitatem
carnis. III

Igitur si ꝓsurrexistis cū xp̄o: q̄ sursū sūt q̄
rite vbi xp̄us ē in dextera dei sedens: que
sursū sūt sapite: nō q̄ sup terrā. Mortui.n.
estis: ⁊ vita vr̄a abscōdita ē cū xp̄o in deo: cū aūt
xp̄s apparuerit vita vr̄a: tūc ⁊ vos apparebitis cuꝫ
ipso in glozia. Mortificate g̃ mēbra vestra q̄ sunt
sup terrā: foznicationē: immunditiā: libidinē: cōcupi
sentiā malā: ⁊ auaritiā q̄ ē simulacroꝝ seruitus: ppē
q̄ venit ira dei sup filios īcredulitatis: i gb⁹ ⁊ vos
ābulastis aliq̄n cū viueretis i illis. Nūc aūt ꝓponite
⁊ vos oīa: irā: indignationē: maliciā: blasfemiā: tur
pē sermonē de ore vestro. Nolite mentiri inuicem
expoliātes vos veterē hoīem cū actib⁹ suis ⁊ indu
ētes nouū eū q̄ renouat⁹ i agnitionē dei ſm imagi
nē eius q̄ creauit eū: vbi nō ē masculus ⁊ femina gētilis
⁊ iudeus circūcisio ⁊ p̄putiū: barbar⁹ ⁊ scytha: seruus
⁊ lib⁹ ſz oīa ⁊ i oīb⁹ xp̄s. Induite vos g̃ sicut electi
dei sancti ⁊ dilecti viscera misericordie: benignita
tem: humilitatē modestiā: patientiā: supportantes
inuicē ⁊ donātes vobismetipsis si qs aduersus ali
quē hēt q̄relā: sicut ⁊ dns dōauit vobis: ita ⁊ vos.
Super oīa aūt hec: charitatē habete: q̄ est vinculū
p̄fectiōis: ⁊ pax xp̄i exultet in cordib⁹ vr̄is: in q̄ vo
cati estis i vno corpore: ⁊ grati estote. Verbū xp̄i
habitet i vob⁹ habūdāt: i oī sapia ⁊ docētes ⁊ mōētes
vosmetipsos in psalmis hymnis ⁊ cāticis spiritali
bus in grā cātātes i cordib⁹ vr̄is deo. Et q̄cūq;
facitis in verbo aut in ope: oīa in noīe dñi nr̄i iesu
xp̄i: grās agentes deo ⁊ p̄ri per ipsū. Mulieres (ſ
dite estote viris: sicut oportet i dño. Viri diligite
vxores vr̄as: ⁊ nolite amari eē ad illas. Filij obe
dite parentib⁹ per oīa: hoc.n. placitū ē in dño. Pa
tres nolite ad indignationē p̄uocare filios vestros
vt non pusillo aīo fiāt. Serui obedite p oīa dñis
carnalib⁹: nō ad oculū seruientes q̄si hōibus place
tes: ſz in simplicitate cordis timētes dñz. Quōcūq;
facit⁹: ex aīo opamini: sicut dño ⁊ nō hōibus: scien
tes q⁹ a dño accipietis retributionē hereditatis. Do
mino xp̄o seruite. Qui.n. iniuriā facit: recipiet id q̄ inī
que gessit. Et nō ē p̄sonar⁹ acceptio apud deū. IIII

Domini:qō iustū ē ⁊ equū fuis pstate: sciēntes qm̄ ⁊ vos dn̄z hetis ī celo. Oratione istate vigilātes i ea ī gr̄az actōe:ozā/tes simul ⁊ p nobis:vt de⁹ apiat nobis ostiū ſmonis ad loquēdū mysteriū xp̄i:ꝓpter qō etiā vinc⁹ sum:vt manifestē illud ita vt opoztet me log. In sapia ābulate ad eos q foris sūt:tpus redimētes. Sermo v̄r semp in gr̄a sale sit cōditus: vt sciatis quō opozteat vos vnicuiq; rn̄dere. Que circa me sūt:oīa vobis nota faciet tychicus charissim⁹ fra⁹ ⁊ fidelis mīster ⁊ ꝯserv⁹ ī dn̄o:quē misi ad vos ad hipsū vt cognoscat q̄ circa vos sūt:⁊ ꝯsoleť cozda vr̄a cū onesimo charissimo ⁊ fideli fr̄e q ex vobis ē:q oīa q̄ hic agūt nota faciēt vobis. Salutat vos aristarch⁹ ꝯcaptiu⁹ me⁹:⁊ marc⁹ ꝯsobrin⁹ barnabe:de quo accepist mādata. Si venerit ad vos suscipite illū. Et ihesus q dr̄ iust⁹:q sūt ex circūcisiōe. Hi soli sūt adiutozes mei ī regno dei: q mihi fuerūt solatio. Salutat vos epaphras q ex vobis est ſnus xp̄i ihesu:semp sollicit⁹ p vobis in oronibus: vt stetis pfecti ⁊ pleni ī oī volūtate dei. Testimoniū.n.illi phibeo q hēt multū laborē p vobis ⁊ p his q sunt laodicie ⁊ q hierapoli. Salutat vos lucas medic⁹ charissim⁹:⁊ demas. Salutate frēs q sūt laodicie ⁊ nymphā:⁊ q̄ ī domo ei⁹ ē eccl̄iam. Et cū lecta fuerit apud vos epla hec:facite vt ⁊ī laodicensiū eccl̄ia legat:⁊ ea q̄ laodicensiū est vobis legat. Et dicite archippo. Vide misteriuz qō accepisti ī dn̄o:vt illud ipleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote vinculoz meoz. Gr̄a dn̄i nr̄i ihesu xp̄i vobiscum. Amen.

Explicit epla Pauli ad Colossēses. Incipit argumentū in eplam ad Thessalonicenses primam.

Thessalonicenses sūt macedones q accepto ſbo vitatis pstiterūt ī fide:etiā in psecutione ciuiū suoz. Preterea nec receperūt falsos aplos:nec ea q̄ a falsis aplis dicebāt. Dos collaudat apls scribēs eis ab athenis:p tychicū diaconē:⁊ onesimū acolytū.

Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Thessalonicenses prima. Capitulum. I

Paulus et silua/nus ⁊ timothe⁹:ecclie thessalonicensiū ī deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o ihesu xp̄o gr̄a vobis ⁊ pax. Gr̄as agimus deo semp p oibus vobis memorlā v̄ri faciētes ī orationib⁹ nr̄is sine itermissione:memores opis fidei vestre ⁊ laboris ⁊ charitatis ⁊ sustinētie spei dn̄i nostri ihesu xp̄i:añ deuz ⁊ patrē nostrū. Sciētes frēs dilecti a deo electionē vestrā:qz euangeliū nostrū nō fuit ad vos ī ſmōe tm̄:sz ⁊ in virtute ⁊ in spū sācto ⁊ ī plenitudie multa:sicut scitis q̄les fuerim⁹ ī vobis ꝓpter vos. Et vos imitatozes nostri facti estis ⁊ dn̄i:excipientes verbū in tribulatiōe multa cū gaudio spūs sancti: ita vt facti sitis fozma oibus credentib⁹ ī macedonia ⁊ in achaia. A vobis.n.diffamat⁹ ē ſmo dn̄i n̄ solū in macedonia ⁊ ī achaia:sz ⁊ in oī loco fides vestra q̄ ē ad deū pfecta ē:ita vt nō sit nobis necesse gcq̄ log. Ipsi.n.de vobis ānunciant q̄lem ī troitū habuerim⁹ ad vos:⁊ quō conuersi estis ad ō um a simulacris fuire deo viuo ⁊ vero:⁊ expectare filiū ei⁹ de celis quē suscitauit ex moztuis ihesuz qui eripuit nos ab ira ventura. II

Nam ⁊ ipsi scitis frēs introitū nostrū ad vos:qz nō inanis fuit:sz añ passi ⁊ contumelijs affecti sicut scitis in philippis:fiduciā habuim⁹ ī deo nostro log ad vos euangeliū dei in multa solicitudie. Exhoztatio.n. nostra nō de erroze neq; de īmundicia neq; ī dolo:sz sic̄ pbati sum⁹ a deo vt crederet nobis euangeliū ita logmur:nō q̄si hōibus placētes:sz deo q pbat cozda nostra. Neq;.n.aliq̄n fuim⁹ ī ſmone adulatōis sicut scitis:neq; in occasiōe auaritie:deus testis ē: nec q̄rentes ab hoīb⁹ gloziā neq; a vobis neq; ab alijs cū possemus vobis oneri ee vt xp̄i apli. Sz facti sumus paruuli ī medio vestrū tāq; si nutrix foueat filios suos:ita desiderātes vos cupide: volebam⁹ tradere vobis nō solū euangeliū dei:sz et aias nr̄as:q̄n charissimi nobis facti est⁹. Memores.n.estis frēs laboris nostri ⁊ fatigatiōis: nocte ⁊ die opantes:ne quē v̄rm grauarem⁹:p̄dicauim⁹ in vobis euangeliū dei. Vos testes estis ⁊ deus: q̄s sce ⁊ iuste ⁊ sine q̄rela vobis q credidistis affuimus sicut scitis q̄liter vnūquēq; vestrū sicut pat filios suos depcantes vos ⁊ ꝯsolātes:testificati sumus vt ābularetis digne deo q vocauit vos ī suū regnū ⁊ gloziā. Dō ⁊ nos gratias agim⁹ deo sine ī termissione:q̄n cū accepissetis a nobis verbū auditus dei:accepistis illud nō vt verbū hoīum:sz sicut ē vere verbū dei:q operat in vobis q credidistis. Vos.n.imitatozes facti estis frēs eccl̄iaz dei q̄ sūt in iudea in xp̄o ihesu:qz eadē passi estis ⁊ vos a ꝯtribulib⁹ vestris sicut ⁊ ipsi a iudeis:q ⁊ dn̄z occiderūt ihesū ⁊ ꝓphetas:⁊ nos psecuti sūt:⁊ deo nō placēt:⁊ oīb⁹ hōibus aduersant̄ phibētes nos gentib⁹ log vt salue fiāt:vt ipleat pcta sua semp:. Peruenit.n.ira dei sup illos vsq; in finē. Vos aūt frēs desolati a vobis ad tpus hoze:aspectu nō corde abūdanti⁹ festinauim⁹ facie vestrā videre cū multo desiderio:q̄n voluim⁹ venire ad vos:ego quidē paulus ⁊ semel ⁊ iterū:sz ipediuit nos satbanas. Que ē.n.nostra spes aut gaudiū aut cozona glozie Nōne vos ante dn̄z nr̄z ihesū xp̄m est⁹ in aduentu eius: Vos.n.estis gloria nostra ⁊ gaudiū. III

Propter qō nō sustinētes āplius placuit nobis remanere athenis solis: ⁊ misim⁹ timotheū frēm nostrū ⁊ mīstrū dei ī euāgelio xp̄i:ad cōfirmandos vos ⁊ exhoztandos p fide vestra:vt nemo moueat in tribulationib⁹ ist⁹. Ipsi.n.scitis q̄ in h̄ positi sumus. Naz ⁊ cū apud

vos essem⁹ ꝓdicebam⁹ vobis. Scitis vos ipsi quō oportet imitari nos: quia non inquieti fuimus inter vos: neq; gratis panem manducauimus ab aliquo: sed in labore & fatigatione nocte ac die operantes ne quem vestrum grauaremus: non quia non habuimus potestatem: sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Nam & cum essemus apud vos hoc denunciabamus vobis: quia si quis non vult operari nec manducet. Audiuimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete nihil operantes sed curiose agentes. Hiis autem qui eiusmodi sunt denunciamus & obsecramus in domino nostro ihesu christo ut cum silentio operantes suum panem manducent. Vos autem fratres nolite deficere bene agentes. Si quis autem non obedit verbo nostro per epistolam hunc notate: & nolite communicare cum illo ut confundatur: & nolite quasi inimicum existimare: sed corripite ut fratrem. Ipse autem dominus pacis det vobis pacem semper in omni loco. Dominus sit cum omnibus vobis. Salutatio mea manu pauli: quod est signum in omni epistola. Ita scribo. Gratia domini nostri ihesu christi cum omnibus vobis. Amen.

Explicit epistola ad thessalonicenses secunda. Incipit argumentum in epistolam tertiam.

Ad thessalonicenses tertiam scribit epistolam apostolus: & notum facit eis de temporibus nouissimis: & de aduersarii electione. Scribit hanc epistolam ab athenis per titum diaconum & onesimum acolythum.

Explicit argumentum. Incipit epistola pauli ad thessalonicenses tertia. Capitulum. I

Paulus & siluanus & timotheus: ecclesie thessalonicensium in deo patre nostro & domino ihesu christo: gratia vobis & pax a deo patre nostro & domino ihesu christo. Gratias agere debemus semper deo pro vobis fratres ita ut dignum est: quia supercrescit fides vestra & abundat charitas vnius cuiusq; vestrum in inuicem: ita ut & nos ipsi in vobis gloriemur in ecclesiis dei pro patientia vestra & fide & in omnibus persecutionibus vestris & tribulationibus quas sustinetis in exemplum iusti iudicii dei ut digni habeamini in regno dei pro quo & patimini: si tamen iustum est apud deum retribuere retributionem his qui vos tribulant: & vobis qui tribulamini requiem nobiscum in reuelatione domini ihesu de celo cum angelis virtutis eius in flamma

Nunc autem venientes timotheus ad nos a vobis & annunciantes nobis fidem & charitatem vestram: & quia memoriam nostri habetis bonam semper desiderantes nos videre: sicut & nos quoq; vos: ideo consolati sumus fratres in vobis: in omni necessitate & tribulatione nostra per fidem vestram: quoniam nunc viuimus si vos statis in domino. Quam enim gratiam actionem possumus deo retribuere pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante deum nostrum: nocte ac die abundantius orantes ut videamus faciem vestram: & adimpleamus ea quę desunt fidei vestre. Ipse autem deus & pater noster & dominus ihesus christus dirigat viam nostram ad vos. Vos autem dominus multiplicet: & abundare faciat charitatem vestram in inuicem & in omnes: quemadmodum & nos in vobis ad confirmandum corda vestra sine querela in sanctitate ante deum & patrem nostrum in aduentu domini nostri ihesu christi cum omnibus sanctis eius. Amen. IIII

De cetero igitur fratres rogamus vos & obsecramus in domino ihesu: vt quemadmodum accepistis a nobis quo oporteat vos ambulare & placere deo: sic & ambuletis: vt abundetis magis. Scitis enim quę precepta dederimus vobis per dominum ihesum. Hec est enim voluntas dei sanctificatio vestra: vt abstineatis vos a fornicatione vt sciat vnusquisq; vestrum vas suum possidere in sanctificatione & honore: non in passione desiderij sicut & gentes quę ignorant deum. Et ne quis supergrediatur neq; circumueniat in negocio fratrem suum: quoniam vindex est dominus de his omnibus sicut prędiximus vobis & testificati sumus. Non enim vocauit nos deus in immundiciam: sed in sanctificationem. Itaq; qui hec spernit: non hominem spernit: sed deum qui & dedit spiritum suum sanctum in nobis. De charitate autem fraternitatis non necesse habuimus scribere vobis. Ipsi enim vos a deo didicistis: vt diligatis inuicem. Et enim illud facitis in omnes fratres in vniuersa macedonia: Rogamus autem vos fratres vt abundetis magis: & operam detis vt quieti sitis: & vt vestrum negocium agatis: & operemini manibus vestris sicut precepimus vobis: & vt honeste ambuletis ad eos qui foris sunt & nullius aliqd desideretis: Nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus vt non contristemini sicut & ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quoniam ihesus mortuus est & resurrexit: ita & deus eos qui dormierunt per ihesum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: quia nos qui viuimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: & sic semper cum domino erimus. Itaq; consolamini inuicem in verbis istis. V

De temporibus autem & momentis fratres non indigetis vt scribamus vobis. Ipsi enim diligenter scitis: quia dies domini sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax & securitas: tunc repentinus eis supueniet interitus sicut dolor in vtero habentis: & non effugient. Vos autem fratres non estis in tenebris: vt vos diem illa tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filij lucis estis: & filij diei. Non sumus noctis neq; tenebrarum. Igitur non dormiamus: sicut & ceteri: sed vigilemus & sobrij simus. Qui enim dormiunt: nocte dormiunt: & qui ebrij sunt: nocte ebrij sunt. Nos autem qui diei sumus: sobrij simus: induti loricam fidei & charitatis & galeam spem salutis: quoniam non posuit nos deus in ira: sed in acquisitionem salutis per dominum nostrum ihesum christum qui mortuus est pro nobis: vt siue vigilemus siue dormiamus simul cum illo viuamus. Propter quod consolamini inuicem: & edificate alterutrum: sicut & facitis. Rogamus autem vos fratres vt noueritis eos qui laborant inter vos: & presunt vobis in domino: & monent vos: vt habeatis illos abundantius in charitate propter opus illorum: & pacem habete cum eis. Rogamus autem vos fratres: corripite inquietos: consolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini in inuicem & in omnes. Semper gaudete: sine intermissione orate: in omnibus gratias agite. Hec est enim voluntas dei in christo ihesu: in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere: prophetias nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonum est tenete: ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia: vt integer spiritus vester & anima & corpus sine querela in aduentu domini nostri ihesu christi seruetur. Fidelis est qui vocauit vos: qui etiam faciet. Fratres: orate pro nobis. Salutate fratres omnes in osculo sancto. Adiuro vos per dominum vt legatur epistola hec omnibus sanctis fratribus. Gratia domini nostri ihesu christi vobiscum. Amen.

ignis dãtis vindictã his q nõ nouerũt deũ ⁊ q nõ obediũt euãgelio dñi nr̃i iesu xp̃i. Qui penas dabũt in iteritu eternas a facie dñi ⁊ a gl̃ia virtut̃ ei⁹: cũ venerit gl̃ificari in scis suis: ⁊ admirabilis fieri in oibus q crediderũt qz creditũ ē testimoniũ nr̃m sup vos ī die illo. In q̃ etiã oram⁹ semp pro vobis: vt dignet̃ vos vocatõe sua de⁹ nr̃: ⁊ ipleat oẽm volũtatẽ bonitat̃ fue ⁊ op⁹ fidei ī virtute: vt clarificet̃ nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i ī vobis: ⁊ vos ī illo fm gr̃am dei nr̃i ⁊ dñi iesu xp̃i. II

Rogam⁹ aũt vos frẽs p aduentũ dñi nr̃i iesu xp̃i ⁊ nr̃e cõgregatõis ī ipsũ vt nõ cito moueamĩ a vro sensu neq; terreamini neq; p spũm neq; p fmonẽ neq; p epl̃am tanq̃ per nos missã: q̃si ist̃ dies dñi. Ne quis vos seducat vllo mõ. Quñ nisi venerit discessio pmũ: ⁊ reuelat⁹ fuerit hõ pcõ fili⁹ pditõis q ãduersat̃ ⁊ extollitur supra oẽ q̃ dicit̃ de⁹ aut q̃ colit̃: ita vt ī tẽplo dei sedeat: ostẽdens se tãq̃ sit de⁹. Nõ retinetis q̃ cũ adhuc essẽ apud vos: hec dicebã vobis? Et nunc qd detineat scit̃: vt reueleť ī suo tp̃e. Nã mysterium iã operat̃ iniqtatis: tm̃ vt q tenet: nũc teneat: donec de medio fiat. Et tũc reuelabit̃ ille iniqu⁹ quẽ dñs iesus interficiet spũ oris sui ⁊ destruet illustratione aduẽtus sui eũ cui⁹ ē aduẽtus fm operatiõnẽ sathane in oi vtute ⁊ signis ⁊ pdigijs mendacibus ⁊ ī oi seductõe iniqtatis his q pereunt: eo q charitatẽ veritatis nõ receperũt vt salui fierẽt. Ideo mittet illis de⁹ operationẽ erroris vt credãt mendacio: vt iudicent̃ oẽs q nõ crediderũt veritati: sz cõsenserũt iniqtati. Nos aũt debem⁹ gr̃as agere deo semper pro vobis frẽs dilecti a deo: q̃ elegit nos de⁹ pmitias in salutẽ in scificatõe spũs ⁊ ī fide veritatis: in q̃ ⁊ vocauit vos p euangeliũ nr̃z ī acq sitiõe gl̃ie dñi nr̃i iesu xp̃i. Itaq; frẽs state ⁊ tenete traditiões q̃s didicistis: siue p fmonẽ siue p epl̃az nr̃am. Ipse aũt dñs nr̃ iesus xp̃s ⁊ de⁹ ⁊ pr̃ nr̃ qui dilexit nos ⁊ dedit cõsolationẽ eternã ⁊ spẽ bonam in gratia: exhortet̃ corda vestra ⁊ confirmet in oi opere ⁊ sermone bono III

De cetero frẽs orate p nobis vt fmo dei currat ⁊ clarificet̃ sicut ⁊ apud vos: ⁊ vt liberemur ab iportunis ⁊ malis hõibus. Nõ.n. oĩum ē fides: Fidelis aũt de⁹ ē q confirmabit vos: ⁊ custodiet a malo. Cõfidim⁹ aũt de vobis frẽs in dño: quñ q̃cũq; pcipim⁹: ⁊ facit̃: ⁊ facietis. Dñs aũt dirigat corda vra ī charitate dei: ⁊ patiẽtia xp̃i. Denũciamus aũt vobis frẽs in noĩe dñi nr̃i iesu xp̃i: vt subtrahatis vos ab oi frẽ ãbulante inordinate ⁊ nõ fm traditionẽ quã acceperũt a nobis. Ipsi.n. scitis quẽadmodum oporteat imitari nos: quñ nõ inqeti fuim⁹ ītra vos neq; gratis panẽ mãducauim⁹ ab aliq̃: sz ī labore ⁊ fatigatõe nocte ⁊ die opantes: ne quẽ vr̃m grauarem⁹. Nõ q̃i nõ habuerim⁹ ptãtem: sz vt nosmetipsos formã dare m⁹ vobis ad imitandũ nos. Nã ⁊ cũ essem⁹ apud vos hoc denũciabam⁹ vobis: quñ si quis nõ vult opari: nec mãducet. Audiuim⁹.n. inter vos quosdã ãbulantes inqete: nihil opantes: sz curiose agentes. His aũt q eiusmõi sũt: denunciam⁹ ⁊ obsecramus in dño iesu xp̃o: vt cũ silẽcio opantes suũ panẽ mãducẽt. Vos aũt frẽs nolite deficere bñfacientes. Qz si qs nõ obedierit vbo nr̃o: p epl̃am hũc notate: ⁊ nõ cõmisceamĩ cũ illo vt cõfundat̃. Et nolite q̃si inimicũ existimare: sz corripite vt frẽm. Ipse aũt de⁹ pacis det vobis pacẽ sẽpiternã in oi loco. Dñs sit cũ oibus vobis. Salutatio mea manu pauli: qđ ē signũ in oi epistola. Ita scribo. Gratia dñi nr̃i iesu xp̃i cũ oibus vobis. Amen.

Explicit epl̃a Pauli ad thessalonicẽses secũda.
Incipit argumentũ in epl̃am ad Timotheũ pmã.

Timotheũ instruit ⁊ docet de ordinatione episcopat⁹ ⁊ diaconij: ⁊ ois eccl̃iastice discipline: scribens ei a laodicia per tychicum diaconem.

Incipit epistola Pauli ad Timotheum prima: Capitulum. I

Paulus aposto/lus iesu xp̃i fm ipatiũ dei saluatoris nr̃i ⁊ xp̃i iesu spei nr̃e: timotheo dilecto filio ī fide: gr̃a ⁊ misericordia ⁊ pax a deo pr̃e ⁊ xp̃o iesu dño nr̃o. Sicut rogaui te vt remaneres ephesi cũ ire in macedoniã: vt denũciares q̃busdam ne aliẽ docerẽt: neq; intenderẽt fabulis ⁊ genealogijs interminatis: q̃ q̃stiones pstant magis q̃ edificatiõnẽ dei q̃ est in fide. Finis aũt pcepti ē charitas: de corde puro: ⁊ cõscia bona: ⁊ fide nõ ficta. A q̃bus q̃dam aberrãtes cõuersi sũt in vaniloquiũ: volentes esse legis doctores nõ intelligentes: neq; que loquunt̃: neq; de q̃bus affirmãt. Scim⁹ aũt qz bona est lex si qs ea legitime vtat̃: sciẽtes hoc: qz lex iusto nõ est posita: sz iniustis ⁊ nõ subditis: impijs ⁊ peccatorib⁹: scelerat̃ ⁊ pfanat̃: patricidis ⁊ matricidis: homicidis: fornicarijs: masculorũ cõcubitoribus: plagiarijs: mẽdacib⁹ ⁊ periurijs: ⁊ si qđ aliud sane doctrine aduersat̃: q̃ ē fm euangeliũ gl̃ie beati dei qđ creditũ ē mihi. Gr̃as ago ei q me confortauit in xp̃o iesu dño nr̃o qz fidelẽ me existimauit ponẽs in mĩsterio. Qui p⁹ blasphem⁹ fui ⁊ persecutor ⁊ cõtumeliosus: sz miam dei cõsecut⁹ sũ: quia ignorãs feci in incredulitate. Supabundauit aut̃ gr̃a dñi nr̃i cũ fide ⁊ dilectiõe q̃ ē in xp̃o iesu. Fidelis fmo ⁊ oi acceptõe dign⁹: qz xp̃s iesus venit in hũc mundũ pctores saluos facere: quor̃ p⁹m⁹ ego sũ. Sz iõ miam cõsecut⁹ sũ: vt in me p⁹mo ostenderet xp̃s iesus oẽm patientiã ad informationẽ eor̃ q credituri sũt illi in vitã eternã. Regi aũt seculor̃ immortali inuisibili soli deo honor̃ ⁊ gl̃ia: in secula seculor̃ amẽ. Hoc pceptũ cõmẽdo tibi fili timothee fm pcedẽtes in te pphetias: vt milites ī illis bonã

militiã hñs fidẽ ꝛ bonã ꝓsciam. Quã quidã repel
lẽtes circa fidẽ naufragauerũt: ex qb⁹ est hymene⁹
ꝛ alexander quos tradidi satbane: vt discant nõ
blasphemare. II

Obsecro igit̃ ꝓmo oĩum fieri obsecratiões
ones: postulatões: grãꝝ actiões ꝓ oĩb⁹
hoĩb⁹: ꝓ regib⁹ ꝛ oĩb⁹ q̃ i sublimitate con
stituti sũt: vt getã ꝛ trangllã vitã agam⁹ i oĩ pieta
te ꝛ castitate. Hoc.n. bonũ ẽ ꝛ acceptũ cozã salua
tore nr̃o ðo q̃ oẽs hoies vult saluos fieri: ꝛ ad agni
tionẽ vitatis venire. Un⁹.n. de⁹ vn⁹ ꝛ mediator dei
ꝛ hoĩum hõ xps ihũs q̃ dedit redẽptionẽ semetip
sum ꝓ oĩb⁹. Cui⁹ testimoniũ tẽpozib⁹ suis ꝓfirma
tũ ẽt q̃ posit⁹ sũ ego ꝑdicator ꝛ apl's. Ueritatẽ di
co nõ mẽtior doctor gẽtiuꝫ i fide ꝛ vitate. Uolo g̃
viros ozare in oĩ loco: leuãtes puras man⁹ sine ira
ꝛ disceptatiõe. Simlit ꝛ mulieres i habitu oznatu:
cum verecũdia ꝛ sobrietate oznãtes: se nõ in torti
crinib⁹ aut auro aut margarit̃ vel veste ꝑciosa: sz
q̃ decet mulieres ꝓmittentes pietatẽ ꝓ opa bõa.
Mulier in silẽtio discat cũ oĩ subiectiõe. Docẽ aũt
mulieri nõ ꝓmitto neq̃ dñari i virũ: sz eẽ i silẽtio.
Adã.n. ꝑm⁹ format⁹ ẽ: deinde eua: ꝛ adã nõ est se
ductus mulier aũt seducta i ꝓuaricatiõe fuit. Sal
uabit̃ aũt ꝓ filioꝝ generatiõnẽ: si ꝑmãserit i side ꝛ di
lectiõe ꝛ scificatiõe cũ sobrietate. III

Hidelis ꝓmo. Si qs epatum desiderat: bo
nũ opus desiderat. Oportet.n. epm̃ irrep
hensibilẽ esse: vni⁹ vxozis virũ: sobriũ oz
natum: prudentẽ: pudicũ: hospitalẽ: doctorẽ: nõ vi
nolentũ: nõ pcussorẽ: sed modestũ: nõ litigiosũ: nõ
cupidũ: sue domui bñ ꝓpositũ: filios bñtem subdi
tos cũ oĩ castitate. Si qs aũt domui sue ꝑesse ne
scit: quõ ecclie dei diligentiã habebit? Nõ neophi
tũ ne in supbiã elatus in iudiciũ ĩcidat diaboli. Oz
autẽ ꝛ illum testimoniũ habere bonũ ab his q̃ fo
ris sũt: vt nõ in opprobriũ incidat ꝛ in laqueũ dia
boli. Diacones sit̃ pudicos: nõ bilingues: nõ mlto
vino deditos: nõ turpe lucrũ sectãtes: bñtes my
sterĩũ fidei in conscia pnra. Et hi aũt ꝓbent̃ ꝓmũ:
ꝛ sic ministrent nullũ crimẽ bñtes. Mulieres silit̃er
pudicas: nõ detrabentes: sobrias: fideles in oĩb⁹.
Diacones sint vni⁹ vxozis viri: q̃ filijs suis bñ ꝓe
sint: ꝛ suis domib⁹. Qui.n. bñ ministrauerit: graduꝫ
bonũ sibi acquirẽt: ꝛ multã fiduciã in fide q̃ est in
xp̃o iesu. Hec tibi scribo fili timothee: sperans me
venire ad te cito. Si autez tardauero vt scias quõ
oporteat te in domo dei cõuersari q̃ est eccl̃ia dei
viui: colũna ꝛ firmamentũ veritatis. Et manifeste
magnũ est pietatis sacramentũ qõ manifestatum
ẽ in carne: iustificatum est in spũ: apparuit angelis:
predicatum est gentibus: creditum est in mundo
assumptum est in gloria. IIII

Spiritus aũt manifeste dicit: qz in nouissi
mis tẽpozibus decedent quidam a fide:
attendẽtes spiritib⁹ errozis ꝛ doctrinis de
moniozꝝ i hypocrisi: loquentiũ mendaciũ ꝛ caute
riatã hñtium suã conscĩam: ꝓhibentiũ nubere: ab
stinere a cibis quos deus creauit ad ꝓcipiendũ cũ
gratiaꝝ actione fidelib⁹: ꝛ his q̃ cognouerũt veri
tatẽ. Quia oĩs creatura dei bona est ꝛ nihil reiicien
dum qõ cũ gratiaꝝ actione ꝓcipit̃. Sanctificat̃.n.
ꝑ verbũ dei ꝛ ozationẽ. Hec ꝓponens frib⁹: bo
nus eris minist̃ xp̃i iesu: enutrit⁹ verbis fidei ꝛ bo
ne doctrine quã assecut⁹ es. Ineptas aũt ꝛ ĩanes
fabulas deuita. Exerce aũt teipsũ ad pietatẽ. Nam
corpozalis exercitatio ad modicũ vtilis est. Pie
tas aũt ad oĩa vtilis ẽ: ꝓmissionẽ habẽs vite: que
nũc ẽ ꝛ future. Fidelis sermo ꝛ oĩ acceptione di
gnus. In hoc.n. laboramus ꝛ maledicimur: quia
speram⁹ in deũ viuũ: q̃ est saluator oĩum hoĩum:
maxime fideliũ. Precipe hec ꝛ doce. Nemo ado
lescentiã tuã contẽnat: sz exẽplũ esto fideliũ i ver
bo: in cõuersatione: in charitate: in fide: i castitate.
Dũ venio attende lectioni: exhortationi ꝛ doctrĩe.
Noli negligere gratiã q̃ in te est: q̃ data est tibi per
ꝓphetiã cũ ipositione manuũ ꝑsbyterij. Hec me
ditare: in his esto: vt ꝓfectus tuus manifest⁹ sit oĩ
bus. Attẽde.n. tibi ꝛ doctrine: insta in illis. Hoc.n.
faciẽs: ꝛ teipsũ saluũ facies: ꝛ eos q̃ te audiũt. V

Seniorẽ ne ĩcrepaueris: sz obsecra vt ꝑez.
Iuuenes vt frẽs: anus vt matres: iuuẽcu
las vt sozores in oĩ castitate. Uiduas ho
nora: q̃ vere vidue sũt. Si q̃ aũt vidua filios aut
nepotes hẽt: discat ꝓmũ domũ suã regere: ꝛ mutu
am vicẽ reddere parentib⁹. Hoc.n. acceptũ est co
rã deo. Que aũt vere vidua est ꝛ ꝺsolata: speret in
deũ ꝛ instet obsecrationib⁹ ꝛ ozationibus nocte ꝛ
die. Nã que in delitijs est: viuens mortua est. Et
hoc ꝑcipe: vt irrepbensibiles sint. Si qs aũt suoꝝ
ꝛ maxime domesticoꝝ curã nõ hẽt: fidem negauit
ꝛ est infideli deterior. Uidua eligat̃ nõ minus sexa
ginta annoꝝ: q̃ fuerit vni⁹ viri vxor: in opibus bo
nis testimoniũ habẽs: si filios educauit: si hospitio
recepit: si sanctoꝝ pedes lauit: si tribulationẽ patien
tibus sũministrauit: si oĩ opus bonũ subsecuta est.
Adolescẽtiozes aũt viduas deuita. Cũ.n. luxuria
te fuerint: in xp̃o nubere volunt: hñtes dãnationẽ:
qz ꝓmã fidem irritã fecerũt. Simul aũt ꝛ ociose di
scunt circuire domos: nõ solũ ociose: sed ꝛ verbo
se ꝛ curiose: loquentes que nõ oportet. Uolo aũt
iuniozes nubere: filios ꝓcreare: matresfamilias eẽ
nullã occasionẽ dare aduersario maledicti gratia.
Iã enĩ quedã cõuerse sunt retro post satbanã. Si
quis fidelis hẽt viduas sũministret illis vt nõ gra
uetur eccl̃ia: vt his q̃ vere vidue sũt sufficiat. Qui
bñ ꝑsunt ꝑsbyteri: duplici bonoze digni habeant̃:
maxime qui laborãt in verbo ꝛ doctrina. Dicit.n.
scriptura. Nõ alligabis os boui trituranti. Et di
gn⁹ ẽ operarius mercede sua. Aduersus ꝑsbyteꝝ ac
cusationẽ noli recipere: nisi sub duob⁹ aut tribus
testib⁹. Peccãtes cozã oĩbus argue: vt ꝛ ceteri ti
morẽ habeãt. Testoꝝ cozã deo ꝛ xp̃o iesu ꝛ electis
angelis: vt hec custodias sine ꝓiudicio: nihil faciẽs
in alterã partẽ declinãdo. Manus cito nemini i
posueris: neq̃ cõicaueris pctis alienis. Teipsũ ca,

stum custodi. Noli adhuc aquam bibere: sed modico vino vtere ꝓpter stomachū tuū ⁊ frequentes tuas infirmitates. Quorūdā hoīum pctā manifesta sūt ꝓcedētia ad iudiciū: quorundā aūt subsequūt. Similiter ⁊ facta bona manifesta sunt ⁊ que aliter se habēt abscondi nō possunt. VI

Quicūq; sunt sub iugo serui: dños suos oēs bonore dignos arbitrent: ne nomē dñi ⁊ doctrina blasphemet. Qui aūt fideles habet dños: nō contēnant qz frēs sunt: sed magis seruiant: qz fideles sunt ⁊ dilecti: qz būficij participes sunt. Hec doce ⁊ exhortare. Si qs aliter docet ⁊ nō acqescit sanis sermonib⁹ dñi nr̄i ihesu xp̄i: ⁊ ei q̄ scōm pietatē est doctrine superb⁹ nihil sciens: sed languens circa q̄stiones ⁊ pugnas verbor̄: ex quibus oriuntur inuidie: cōtentiones: blasphemie: suspitiones male: cōflictationes hoīum mente corruptor̄ ⁊ qui a veritate priuati sunt: existimātiū que lucrum esse pietatē. Est aūt q̄stus magnus: pietas cū sufficientia. Nihil enī intulim⁹ in hūc mundū: haud dubiū: qz nec auferre qd possum⁹. Habētes autē alimenta ⁊ quibus tegamur: his cōtenti sim⁹. Nā qui volunt diuites fieri: incidūt in tēptationē ⁊ in laqueū diaboli ⁊ desideria multa inutilia ⁊ nociua que mergunt hoīes in interitū ⁊ ꝑditionē. Radix enī oīum malor̄ est cupiditas: quā quidā appetentes errauerunt a fide: ⁊ inseruerūt se doloribus multis. Tu autē o hō dei hec fuge. Sectare vero iusticiā: pietatē fidem: charitatem: patientiā: māsuetudinē. Certa bonū certamē fidei: apphende vitam eternam: in qua vocatus es ⁊ confessus bonā cōfessionē coram multis testib⁹. Precipio tibi coram deo qui viuificat oīa ⁊ xp̄o ihesu qui testimoniū reddidit sub pontio pilato bonam confessionē: vt serues mandatū sine macula irrepbensibile vsq; ad aduētum dñi nostri ihesu xp̄i: quem suis tēporibus ostēdet beatus ⁊ solus potens rex regum ⁊ dñs dñantium: qui solus habet imortalitatē: ⁊ lucē habitat inaccessibilē: quē nullus hoīum vidit: sed nec videre pōt: cui honor ⁊ imperiū sempiternū amē. Diuitib⁹ huius seculi ꝑcipe nō sublime sapere: neq; sperare in incerto diuitiarum: sed in deo viuo qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum: bene agere diuites fieri in bonis operibus: facile tribuere cōmunicare: thesauriçare sibi fundamentum bonum in futurum: vt apprehendant veram vitam. O timothee depositum custodi: deuitans profanas vocum nouitates ⁊ oppositiones falsi nominis scientie: quam quidam promittentes circa fidem exciderunt. Gratia tecum. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Timotheum ꝑma. Incipit argumentum in epistolam secundam.

ITem timotheo scribit ō exhortatōe martyrij ⁊ omnis regule veritatis: ⁊ quid futurum sit tēporibus nouissimis: ⁊ de sua passione: scribens ei ab vrbe roma.

Explicit augumentū. Incipit epistola Pauli ad Timotheum secunda. Capitulum. I

PAulus apl's ihesu xp̄i ꝑ volūtatem dei ſm ꝓmissionē vite q̄ ē in xpo ihesu: timotheo charissimo filio: gratia ⁊ misericordia ⁊ pax a deo patre nr̄o ⁊ xp̄o ihesu dño nostro. Gratias ago deo meo: cui seruio a ꝓgenitorib⁹ meis in cōscia pura: q⁹ sine intermissione habeā tui memoriā in orōnib⁹ meis nocte ac die desiderās te videre. Memor lachrymar̄ tuar̄: vt gaudio implear. Recordationē accipiēs eius fidei q̄ est in te nō ficta: q̄ ⁊ habitauit ꝑmū in auia tua loide ⁊ mre tua eunice: certꝰ sū aūt qz ⁊ in te. Propter quā cām admoneo te: vt resuscites grāz dei q̄ est in te ꝑ ipositionē manuū mear̄. Nō.n. ōdit nobis deus spūm timoris: sz virtutis ⁊ dilectiōis ⁊ sobrietat̄. Noli itaq; erubescē testimoniū dñi nr̄i ihesu xp̄i neq; me vinctū eī⁹: sz collabora euāgelio sz virtutē dei: q⁹ nos liberauit ⁊ vocauit vocatōe sua sācta: nō ſm opa nr̄a: sz ſm ꝓpositum suum ⁊ gratiā q̄ data ē nobis in xp̄o ihesu añ tēpora secularia. Manifestata ē aūt nūc ꝑ illuminationē saluatoris nr̄i ihesu xp̄i: q⁹ destruxit qdem mortē: illuminauit aūt vitā ⁊ incorruptionē ꝑ euangeliū ī q̄ positus sum ego ꝓdicator: ⁊ aplus ⁊ magister gentiu. Ob quaz cām etiā hoc patior: sz nō ꝓfundor. Scio.n. cui credidi: ⁊ certꝰ sū qz potēs ē depositū meū seruare in illū diē. Formā habe sanor̄ verbor̄ q̄ a me audisti in fide ⁊ dilectiōe in xp̄o ihesu. Bonū depositū custodi ꝑ spūm sanctū q⁹ habitat ī nobis. Scis.n. hoc q⁹ auersi sūt a me oēs q⁹ in asia sūt: ex quibus ē phigelus ⁊ hermogenes. Det misericordiā dñs onesiforo domui: qz sepe me refrigerauit ⁊ catenā meam nō erubuit: sz cū roma venisset sollicite me q̄siuit ⁊ inuenit. Det illi dñs inuenire misericordiā a deo ī illa die. Et q̄nta ephesi mistrauit mihi: tu melius nosti. II

TU ergo fili mi cōfortare ī gra q̄ est in xp̄o ihesu: ⁊ q̄ audisti a me ꝑ multos testes hec cōmenda fidelib⁹ hoīibus: q⁹ idonei erunt ⁊ alios docere. Labora sic bonꝰ miles xp̄i ihesu. Nemo militās deo: implicat se negocijs secularib⁹: vt ei placeat cui se ꝑbauit. Nā ⁊ q certat in agone: non coronabit̄: nisi legitime certauerit. Laborantem agricolā oportet primū de fructib⁹ accipe. Intelli ge q̄ dico: dabit enī tibi dñs in oībus intellectum. Memor esto dñm ihesū xp̄m resurrexisse a mortuis ex semine dauid ſm euangeliū meū in q̄ laboro vsq; ad vincula q̄si male operās sed verbū dei nō est alligatū. Ppō oīa sustineo ꝓpter electos: vt ⁊ ipsi salutē cōsequant̄ q̄ ē in xp̄o ihesu cū glia celesti. Fidelis ſmo. Nā si cōmortui sum⁹: ⁊ cōuiuemus: si sustinebim⁹ ⁊ cōregnabim⁹: si negauerim⁹ ⁊ ille negabit nos: si nō credim⁹ ille fidelis ꝑmanet negare seipsū nō pōt. Hec admone testificās cora deo. Noli ptendere verbis: ad nihil.n. vtile ē nisi ad subuersionē audientiū. Sollicite autem cura teipsum

phabilē exhibere deō: operariū icōfusibilē: recte tractantē verbū veritat'. ¶ Prophana aūt t inanilo qa dcuita. Multū.n. pficiūt ad ipietatē: t ſmo eo rū: vt cācer ſerpit. Ex qbus ē hymeneus t philet⁹ q a vitate exciderūt dicētes reſurrectionē iā factā t ſubuerterūt q̄rundā fidē. Sz firmū fundamētuz dei ſtat dñs ſignaculū hoc. Cognouit dñs q ſūt ei⁹ t diſcedat ab iniqtate oīs q̄ iuocat nomē dñi. In magna aūt domo nō ſolū ſūt vaſa aurea t argentea: ſz t lignea t fictilia: t q̄dā qdē in honorē: q̄dā aūt in cōtumeliā. Si qs ḡ emundauerit ſe ab iſtis: erit vas in honorē ſcificatū: t vtile dño: ad oē op⁹ bonū paratū. Juuenilia aūt deſideria fuge: ſectare vo iuſticiā: fidez: charitatē: t pacē: cū bis q̄ iuocāt dñm de corde puro. Stultas aūt t ſine diſciplina q̄ſtiones deuita: ſciēs q̄z generāt lites. Seruū aūt dñi nō oportet litigare: ſz māſuetū eē ad oēs: docibilē: patientē: cū modeſtia corripientē eos q reſiſtūt vitati: ne q̄n de⁹ det illis pniam ad cognoſcēdam vitatē t reſipiſcāt a diaboli laqueis: a quo captiui tenent ad ipſius voluntatē. III

Hoc aūt ſcito q̄z in nouiſſimis dieb⁹ inſtabūt tēpora piculoſa: t erūt hoīes ſeipſos amātes: cupidi: elati: ſuperbi: blaſphemi: parentib⁹ nō obedientes: ingrati ſceleſti: ſine affectione ſine pace: criminatores: incontinentes: imites: ſine benignitate: proditores: protui: tumidi t voluptatū amatores magis q̄ dei: habētes ſpeciē quidē pietat⁹ virtutē aūt ei⁹ abnegātes. Et hos deuita. Ex his enī ſūt q̄ penetrāt domos: t captiuas ducūt mulierculas oneratas pctis q̄ ſeducūt varijs deſideriis ſemp diſcentes t nūq̄ ad ſcientiā vitatis puenientes. Quēadmodū aūt iānes t mābres reſtiterunt moyſi: ita t hi reſiſtūt veritati: hoīes corrupti mente: reprobi circa fidē: ſz vltra nō pficient. Inſipientia.n. eor manifeſta erit oīb⁹: ſicut t illor fuit. Tu aūt aſſecut⁹ es meā doctrinā inſtitutionē: propoſitū fidē longanimitatē: dilectionē patientiā: pſecutiones: paſſiones: q̄lia mihi facta ſūt antiochie: iconio: liſtris: q̄les pſecutiones ſuſtinui: t ex oībus eripuit me dñs. Et oēs q̄ pie volunt viuere in xp̄o ieſu: pſecutionē patiēt. Mali aūt hoīes t ſeductores proficiēt ī peius: errātes t in errorē mittentes. Tu vo permane in his q̄ didiciſti: t credita ſunt tibi: ſciēs a quo didiceris. Et q̄z ab infātia ſacras litteras noſti: que te poſſūt inſtruere ad ſalutem per fidē que eſt in xp̄o ieſu. Omis enī ſcriptura diuinitus inſpirata vtilis eſt ad docendū: ad arguendū: ad corripiendū: ad erudiendū in iuſticia: vt perfectus ſit hō dei ad oē opus bonū inſtructus. IIII

Teſtificor coram deo t ieſu xp̄o q̄ iudicaturus ē vinos t mortuos: t p aduentū ipſi⁹ t rḡnū ei⁹: p̄dica vbū: inſta oportune: inopportune: increpa: obſecra: increpa in oī patiētia t doctrina. Erit enī tēpus: cū ſanā doctrinā nō ſubſtinebūt: ſz ad ſua deſideria coaceruabūt ſibi magiſtros prurientes auribus t a veritate quidem auditū auertent: ad fabulas aūt conuertent. Tu vero vigila: in oībus labora: opus fac euāgeliſte: miniſterū tuū iple: ſobri⁹ eſto. Ego enī iā delibor: t tēpus reſolutiōis mee iſtat. Bonū certamē certaui: curſuz cōſumaui: fidē ſeruaui. In reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie: quā reddet mihi dñs in illa die iuſtus iudex. Non ſolū aūt mihi: ſed t bis qui diligunt aduentū eius. Festina ad me venire cito. Demas enī me reliquit diligens hoc ſeculum t abijt theſſalonicā: creſcens in galatiam: titus in dalmatiā: lucas eſt mecū ſolus. Marcū aſſume t adduc tecū: eſt enī mihi vtilis in miniſterio. Tychicū aūt miſi epheſum. Penulā quā reliqui troade apō carpum veniens affer tecum: t libros: maxime autez mēbranas. Alexander erarius multa mala mihi oſtendit: reddet illi dñs ſm opera eius: quez t tu deuita. Valde enī reſtitit verbis noſtris. In p̄ma mea defenſione nemo mihi aſſuit: ſed oēs me dereliquerunt: nō illis ipuier. Dñs aūt mihi aſtitit: t cōfortauit me vt p me p̄dicatio ipleat: t audiant oēs gentes: t liberatus ſum de ore leonis. Liberauit me dñs ab oī opere malo: t ſaluum faciet in regnū ſuū celeſte: cui gloria in ſecula ſeculoz amen. Saluta priſcam t aquilaz: t oneſiforī domū. Eraſtus remanſit corinthi: trophimū aūt reliqui infirmum mileti. Feſtina ante hyemē venire. Salutāt te eubolus t pudens: t linus t claudia: t fratres omnes. Dominus ieſus xp̄us cum ſpiritu tuo. Gratia vobiſcum. Amen.

Explicit epla Pauli ad Timotheū ſecunda. Incipit argumentum in epiſtolam ad Titum.

Titum cōmonefacit: t inſtruit de conſtitutione preſbyteri⁹ t de ſpūali converſatione t hereticis vitandis qui traditionibus itidaicis credunt: ſcribens ei a nicopoli.

Explicit argumentum: Incipit epiſtola Pauli ad Titum. Capitulum. I

Paulus ſeruus dei: apl⁹ aūt ieſu xp̄i: ſm fidem elector dei t agnitionē veritatis: que ſm pietatē eſt ī ſpem vite eterne: quā promiſit qui nō mentit deus aūt tēpora ſecularia: māifeſtauit aūt tēporibus ſuis verbum ſuum in predicatione: que credita ē mihi ſm preceptū ſaluatoris noſtri dei: tito dilecto filio ſecundum cōmunem fidem: gra t pax a deo patre t xp̄o ieſu ſaluatore nr̄o. Huius rei gratia reliqui te crete vt ea que deſūt corrigas t cōſtituas p ciuitates preſbyteros ſic t ego diſpoſui tibi ſi qs ſine crimine eſt vnius vxoris vir: filios habens fideles non in accuſatione luxurie aut nō ſubditos. Oportet enim epiſcopum ſine crimine eſſe ſicut dei diſpenſatorem non ſuperbum: non iracundum: non

vinolentum:non percussorē:nō turpis lucri cupidum:sed hospitalem:benignum:sobrium:iustum sanctum:cōtinentē:amplectentē eū q̄ fm doctrinā ē:fidelē fmonē:vt potēs sit exhortari i doctrina sana:z eos q̄ ꝺdicūt arguere. Sūt.n.multi z inobedientes vanilog z seductores:maxime q̄ de circūcisiōe sē q̄s oportet rēdargui:q̄ vniuersas domos subuertūt docētes q̄ nō oportet turpis lucri gr̄a. Dixit q̄dam ex illis ꝓprius ipsor ꝓpheta. Cretēses semp mendaces:male bestie:vētr̄ pigri. Testimoniū hō verē. Quā ob cām increpa illos dure vt sani sint i fide nō itēdētes iudaicis fabul̄ z mandat̄ hoīz aduersantiū se a veritate. Oia mūda mūdis:coinquinat̄ aūt z infidelib⁹ nihil ē mūdū:sz inquinate sūt eor z mēs z ꝓscia. Cōfitent̄ se nosse deū:fact̄ autē negant cū sint abhominati:z incredibiles z ad omne op⁹ bonum reprobi. II

Tu aūt loq̄re q̄ decēt sanā doctrinam. Senes vt sobrij sint:pudici:prudentes:sani i fide:i dilectiōe:in patiētia. Anus similiter in habitu sācō:nō criminatrices nō multo vino seruiētes:bñ docentes vt prudētiā doceant. Adolescētulas:vt viros suos ament:filios suos diligāt prudētes:castas:sobrias:dom⁹ curā hūtes:benignas:subditas viris suis:vt nō blasphemet verbū dei. Juuenes simr̄ hortare vt sobrij sint. In oibus teipsuz prebe exēplū bonor operū in doctria in integritate i grauitate. Verbū sanū irrēphensibile: vt is q̄ ex aduerso ē vereat:nihil habēs malū dicē de nobis. Seruos dñis suis subditos esse in oibus placentes nō ꝺdicentes:nō fraudātes:sz in oīb⁹ fidez bonā ondentes:vt doctrinā saluatoris nr̄i dei ornent in oīb⁹. Apparuit.n.gr̄a dei z saluator̄ nostri oibus hoīibus erudiēs nos:vt abnegātes impietatē z secularia desideria:sobrie z iuste z pie viuam⁹ in hoc seculo:expectātes beatā spem z aduentū glie magni dei:z saluatoris nr̄i iesu xp̄i qui ꝺdit semetipsū p nobis vt nos redimeret ab oī inigtate:z mūdaret sibi pp̄m acceptabilē sectatorē bonor operū. Decloquere z exhortare:z argue cū omni imperio. Nemo te contemnat. III

Admone illos p̄ncipib⁹ z pt̄atib⁹ subditos esse:dicto obedire:ad oē op⁹ bonū paratos esse:neminē blasphemare:nō litigiosos esse:sz modestos:oēm ondentes mansuetudinē ad oēs hoīes. Eram⁹ n.aliq̄n z nos insipientes i creduli:errātes:seruientes desiderijs z voluptatibus varijs:i malitia z inuidia agētes:odibiles:odiētes inuicē. Cū aūt bēignitas z hūanitas apparuerit saluatoris nr̄i dei:nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos:sz fm misericordiā suā saluos nos fecit p lauacrū regenerationis z renouatōis spūs sci quē effudit i nos abū de p iesū xp̄m saluatorē nr̄m:vt iustificati gr̄a ipsius heredes sim⁹ fm spez vite eterne. Fidelis fmo ē. Et de his volo te ꝺfirmare:vt curēt bonis opibus p̄esse q̄ credūt deo. Hec sūt bona z vtilia hoībus. Stultas aūt q̄stiones z genealogias z ꝺtētiones z pugnas legis deuita. Sunt.n.inutiles z vane. Hereticū hoīem post vnā z secūdā correptionem deuita:sciēs q̄z subuersus ē q̄ eiusmōi ē:z delinq̄t cū sit ꝓprio iudicio ꝺdēnatus. Cū miser ad te artemā aut tychicū:festina ad me venire nicopolim. Ibi.n.statui hyemare. Zenam legisperitū z apollo sollicite ꝓmitte:vt nihil illis desit. Discāt aūt z vri bonis opib⁹ ꝓesse ad vsus necessarios:vt nō sint infructuosi. Salutāt te qui mecū sūt omēs. Saluta eos q̄ nos amāt i fide. Gr̄a dei cū oīb⁹ vob. Amē.

Explicit epistola Pauli ad Titum. Incipit argumentum in epistolam ad Philemonem.

Philemoni familiares lras facit ꝓ onesimo seruo ei⁹:scribēs ei ab vrbe roma ō carcere per suprascriptū onesimum.

Explicit argumētū. Incipit epistola Pauli ad Philemonem. Capitulum. I

Paulus vinctus xp̄i iesu:z timothe⁹ frater philomeni dilecto adiutori nr̄o:z appie sorori charissime:z archippo cōmilitoni nr̄o:z ecclie q̄ i domo tua ē:gr̄a vob:s z pax a deo p̄re nr̄o z dño iesu xp̄o. Gratias ago deo meo semp memoriā tui faciēs i orationib⁹ meis audiens charitatē tuam z fidē quā habes in dño iesu z in oēs sanctos vt cōicatio fidei tue euidēs fiat in agnitiōe oīs opis bōi in xp̄o iesu. Gaudiū.n.magnū habui z ꝺsolationē in charitate tua:q̄z viscera sanctor̄ requieuerūt p te frater. Propē q̄ multā fiduciā hns in xp̄o iesu iperādi tibi quod ad rē ptinet:ppter charitatē magis obsecro cū sis talis vt paul⁹ senex:nūc aūt z vinctus iesu xp̄i obsecro te p meo filio quē genui in vinculis onesimo q̄ tibi aliq̄n inutilis fuit: nūc aūt z mihi z tibi vtilis:quē remisi tibi. Tu aūt illū vt mea viscera suscipe. Quē ego voluerā mecū detinere:vt p te mihi ministraret in vinculis euangelij. Sine ꝺsilio aūt tuo nihil volui facere:vti ne velut ex necessitate bonū tuū eēt:sed volūtariū. Forsitan.n.ideo discessit ad horā a te:vt in eternū illū recipes iā,nō vt seruū:sed ꝓ seruo charissimi frēm maxime mihi. Quanto magis tibi z in carne z in dño. Si ergo habes me sociū suscipe illū sic me. Si aūt aliquid nocuit tibi aut debet:hoc mihi imputa. Ego paulus scripsi mea manu. Ego reddaz: vt non dicam tibi q̄ z teipsum mihi debes. Ita frater ego te fruar in domino:refice viscera mea i xp̄o. Confidens in obedientia tua scripsi tibi:sciēs quoniam z super id quod dico facies. Simul z para mihi hospitium:nam spero per orationes vestras donari me vobis. Salutat te epaphras cōcaptiuus meus in christo iesu:marcus aristarchus demas z lucas adiutores mei. Gratia domini nr̄i iesu christi cum spiritu vestro. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Philemonem. Incipit argumentum in epistolam ad Hebreos.

In primis dicendū est cur apls paul⁹ i hac epla scribēda nō fuauerit mozē suuz: vt vel vocabulū nois sui vel ozdis describeret dignitatē. Nec cā ē: q⁹ ad eos scribēs q ex circūcisione crediderāt q̄si gētiū apl⁹ z nō hebreoꝝrū: sciēs q̄z eoz superbiā: suāq; humilitatē ipse ōmō strans: meritū officij sui noluit aīferre. Nā simili mō etiā iohānes apl⁹ ꝓpter hūilitatē in epla sua nomē suū eadē rōne nō ptulit. Hāc ḡ epl'am ferēs apl⁹ ad hebreos ꝓscriptā hebraica ligua misisse cuius sentū z ordinē retinēs lucas euāgelista post decessū apli pauli greco ſmone composuit.

Explicit argumentū. Incipit epistola Pauli ad Hebreos. Capitulum. I

Multifarie mul

tisq; modis olī de⁹ loquēs patrib⁹ i ꝓphet⁹: nouissime diebus istis locut⁹ ē nobis i filio quē ꝓstituit heredē vniuersorū: p quē fecit z secula. Qui cū sit splēdoz glorie: z figura substātie eius: portāsq; oīa verbo virtutis sue: purgationē pctoꝝ faciens: sedet ad dexterā maiestat⁹ in excelsis: tāto melioz āgelis effect⁹: quāto differētius p illis nomē hereditauit. Cui enī dixit aliq̄ angeloꝝ: filius me⁹ es tu: ego hodie genui te? Et rursū. Ego ero illi in patrē: z ipse erit mihi in filiū. Et cū iterū introducit pri mogenitū in orbē terre: dicit. Et adorēt eū oēs angeli dei. Et ad angelos quidē dicit. Qui facit angelos suos spūs: z mīstros suos flāmā ignis. Ad filium aūt. Thronus tu⁹ deus in seculū seculi: virga eqtatis virga regni tui. Dilexisti iusticiā z odisti iniqtatem: ꝓpterea vnxit te deus: deus tu⁹ oleo exultationis p ptícipibus tuis. Et tu i ꝓncipio dñe terrā fundasti: z opa manuū tuaꝝ sūt celi. Ipsi pibūt tu tu aūt pmanebis: z oēs vt vestimentū veterascent. Et velut amictū mutabis eos z mutabunt: tu aūt idē ipse es: z āni tui nō deficiēt. Ad quē autē āgeloꝝ dixit aliq̄: sede a dextris meis q̄dusq; ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Nōne oēs sunt ministratozij spūs in ministeriū missi ꝓpē eos q hereditatē capiunt salutis? II

Propterea abūdanti⁹ oportet obseruare nos ea q̄ audiuim⁹: ne forte pefluamus. Si.n.q̄ p angelos dict⁹ est ſmo fact⁹ ē firmus: z oīs ꝓuaricatio z iobediētia accepit iustam mercedis retributionē quō nos effugiem⁹ si tantā neglexerim⁹ salutē? Que cū initiū accepisset enarrari p dñm ab eis q audierūt in nos confirmata est testante deo signis z portētis z varijs virtutib⁹ z spūs scī distributiōibus ſm suā voluntatē. Non enī angelis subiecit de⁹ orbē terre futurū: de q̄ logmur. Testat⁹ ē aūt i quodā loco q̄s dicēs. Quid ē hō q⁹ memoz es ei⁹: aut filius hois quī visitas eū? Minuisti eū paulo min⁹ ab angelis: gloria z honoze cozonasti eū: z ꝓstituisti eū sup opa manuum tuaꝝ. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹. In eo.n.q⁹ oīa ei subiecit: nihil dimisit nō subiectū ei. Nūc autez necdū videm⁹ oīa subiecta ei. Eū aūt q modico q̄z angeli minorat⁹ ē videm⁹ ielū ꝓpter passionē mortis glīa z honoze cozonatū vt grā dei p oīb⁹ gustaret mortē. Decebat.n.eū ꝓpē quē omnia z p quē oīa: q multos filios in glīam adduxerat auctorē salutis eoꝝ p passionē consumari. Qui.n.scificat z q scificant: ex vno oēs. Propē quā cām nō confunditur frēs eos vocare: dicēs. Nūciabo nomē tuū frībus meis: i medio ecclie laudabo te. Et iterū. Ego ero fidēs i eū. Et iterū. Ecce ego z pueri mei: q̄s ꝺdit mihi de⁹. Quia ḡ pueri cōicauerūt carni z sanguini: z ipse silr pticipauit eisdē: vt p mortē ꝺstrueret eū q hēbat mortis īperiū. i. diabolum: z liberaret eos q timoze mortis p totā vitā obnoxij erāt seruitutī. Nusq̄.n. angelos apphēdit: sz semē abrahe apphēdit. Unde debuit p oīa fratrib⁹ similari: vt misericoꝝs fieret z fidelis pōtifex ad deū: vt repropitiaret delicta ppli. In eo.n.i q̄ passus ē ipse z tēptatus: potēs ē z eis q tēptant auxiliari. III

Unde frēs sci vocatōis celestis ptícipes: cōsiderate apl'm z pōtificē cōfessiōis nre Iesū: q fidelis ē ei q fecit illū: sicut z moyses i oi domo ei⁹. Amplior⁹.n. glie iste p moyse dign⁹ habit⁹ ē quāto āpliozē honozē hēt dom⁹: q fabricauit illā. Dis nāq; dom⁹ fabricat ab aliq̄. Qui aūt oīa creauit: de⁹ ē. Et moyses qdem fidelis erat in tota domo ei⁹ tāq̄ famul⁹ i testimoniū eoꝝ q̄ dicēda erāt: xp̄s vo tāq̄ filius in domo sua. Que domus sum⁹ nos: si fiduciā z gloziā spei vsq; ad finem firmā retineam⁹. Quapropē sicut dicit spūs sāctus. Hodie si vocē ei⁹ audieritis nolite obdurare cozda vra: sicut i exacerbatiōe ſm diē tēptatiōis i deserto. Ubi tēptauerūt me pres vri: ꝓbauerūt z viderūt opa mea q̄draginta ānis. Propē qō offensus sui generatōi huic: z dixi semp hi errāt cozde. Ipi aūt nō cognouerūt vias meas: q⁹ iurauī i ira mea si introibūt i requiē meā. Videte frēs: ne forte sit in aliq̄ vestrū coz malū incredulitatis discedēdi a deo viuo. Sz adhortami vosmetipsos p singulos dies donec hodie cognominat: vt nō obduretur q̄s ex vobis fallacia pcti. Participes.n. xpi effecti sum⁹ si tñ initiū substātie eius vsq; ad finē firmū retinea mus: dum dicit: hodie si vocē eius audieritis nolite obdurare cozda vestra: quēad modū in illa exacerbatione. Quidā enī audientes exacerbauerūt: sed non vniuersi qui profecti sunt ab egypto per moysen. Quibus autē īfensus est quadraginta annis? Nōne illis qui peccauerunt: quoꝝ cadauera prostrata sunt in deserto? Quibus autem iurauit non introire in requiem ipsius: nisi illis q incredduli fuerunt? Et videmus q̄z nō potuerunt introire propter incredulitatem. IIII

Timeamus g̃ ne forte relicta pollicitatiõe introeũdi in requiem ei⁹. Existimet aliquis ex nobis deesse. Etenī z nobis nunciatū est quēadmodū z illis: sed nō ꝓfuit illis ſmo auditus nō admixt⁹ fidei ex bis q̃ audierūt. Ingrediemur.n. ī requiem q credidimus: quēadmodū dixit. Sicut iurauī ī ira mea: si itroibūt ī regē meā Et qdem opibus ab institutione mundi pfectis: dixit.n. in quodā loco de die septima sic. Et requeuit de⁹ die septima ab oīb⁹ operib⁹ suis. Et ī isto rursum. Si itroibūt in regem meā. Qm̃ ergo supest itroire quosdā in illā: z bi quib⁹ prīb⁹ ānunciatū ē: nō introierūt ꝓpter īcredulitatē: iterū ℓminat diē quēdā bodie ī dauid dicēdo: post tantū tēporis: sicut supza dictū est: bodie si voce ei⁹ audieritis nolite obdurare cozda vra. Nā si eis ihs requiē prestitisset: nūq̃ ō alia loqueret post bac die. Itaq̃ relinquit sabbatissim⁹ ppl̃o dei. Qui.n. īgressus ē in requiē ei⁹: etiā ipe requieuit ab opib⁹ suis sicut z a suis de⁹. Festinem⁹ g̃ īgredi in illā regez vt ne ī id ipsū gs īcidat īcredulitatis exēplū. Uiu⁹ ē.n. ſmo dei z efficax z penetrabilior oī gladio ancipiti: z pīgēs vsq̃ ad diuisionē aīe ac spūs cōpagum q̃z ac medullaz z discretor cogitationū z intētionū cor dis. Et nō est vlla creatura īuisibilis ī cōspectu ei⁹ oīa aūt nuda z apta sūt oculis ei⁹: ad quē nobis sermo. Hītes g̃ pontificē magnū q penetrauit celos ihm filiū dei: teneam⁹ spei nre cōfessionē. Non.n. habem⁹ pontificē q nō possit cōpati infirmitatibus nris: tēptatū aūt p oīa ꝓ similitudie absq̃ pcō. Adeamus ergo cū fiducia ad thronū gre ei⁹: vt miaz cōseqũmur: z gratiā īueniam⁹ ī auxilio oportūo. VOmnis nāq̃ pontifex ex hoīb⁹ assūpt⁹ p hoībus cōstituit ī his q̃ sunt ad deū vt offerat dona z sacrificia ꝓ pctis. Qui cōdolere possit bis q ignorāt z errant: qm̃ z ipe circūdatus ē infirmitate: z propterea debet quēadmodū pro ppl̃o: ita et z p semetipso offerre ꝓ pctis. Nec q̃sqũ sumit sibi bonorē: sz q vocat⁹ a deo tāq̃ aarō. Sic z xps nō semetipsū clarificauit vt pontifex fieret: sz q locutus ē ad eū. Filius me⁹ es tu: ego bodie genui te. Quēadmodū z in alio loco dicit. Tu es sacerdos ī eternū: ſm ordinē melchisedech. Qui ī diebus carnis sue pces supplicatiōesq̃ ad eū qui possit illū saluū facere a morte cū clamore valido z lachrymis offerēs exauditus ē ꝓ sua reuerētia. Et qdem cū eēt filius dei didicit ex bis q̃ passus est obedientiā: z ꝓsummatus fact⁹ ē oībus obtēperātib⁹ sibi cā salutis eterne: appellat⁹ a deo pontifex iuxta ordinē melchisedech. De quo nobis grādis ſmo z interpretabilis ad dicēdū: quīn ebecilles facti estis ad audiendū. Etenī cū deberet⁹ magistri eē ppter tēpus: rursum ī digetis vt vos doceamini q̃ sint elemēta exordij ſmonū dei: z facti estis qb⁹ lacte op⁹ sit: nō solido cibo. Oīs.n. q lact⁹ ē particeps: exps ē ſmonis iusticie. Parvulus.n. ē. Perfector aūt ē solidus cibus: eor q ꝓ ꝓsuetudine exercitatos habēt sensus ad discretionē boni ac mali. VI

Quapropter itermittentes īchoatiōis xpi sermonē: ad ꝓfectionē feramur: nō rursum iacientes fundamentū pnīe ab opib⁹ mortuis: z fidei ad deū: baptismatū doctrine: ipositionis quoq̃ manuū: ac resurrectionis mortuor⁹ z iudicij eterni. Et boc faciemus: si qdē pmiserit de⁹. Impossibile enim est eos q semel sūt illuminati: gustauerūt etiā donū celeste: z participes facti sūt spūs sācti: gustauerūt nihilomin⁹ bonū dei verbū virtutesq̃ seculi venturi: z plapsi sūt: rursus renouari ad pnīam: rursū crucifigentes sibi metipsis filium dei z ostentui bītes. Terra enī sepe veniētez super se bibēs imbrem z germinās berbā oppor tunā illis a q̃bus colit accipit benedictionē a deo: ꝓferens aūt spinas ac tribulos reꝓroba est z maledicto ꝓxima: cuius cōsumatio in cōbustionem. Cōfidim⁹ aūt de vobis dilectissimi meliora z vicinioza salutis: tā z si ita logmur. Nō.n. iniustus de⁹ vt obliuiscat opis vr̃i z dilectōis quā ondistis in noīe ipsi⁹: q ministrast⁹ scis z ministrat⁹. Cupim⁹ aūt vnūquēq̃ vr̃z eādē ostare solicitudinē ad expletiōez spei vsq̃ ī finē: vt n̄ segnes efficiam̃: vez imitatores eor q̃ fide z patiētia hereditabūt pmissiones. Abrahe nāq̃ pmittens deus: qm̃ neminē habuit per quē iuraret maiorē: iurauit p semetipsum dicens: misi benedicens benedicam te: z multiplicans multiplicabo te: z sic longanimiter ferens adeptus est reꝓmissionem. Homines enim per maiorem sui iurant: z omnis controuersie eorum finis ad confirmationem est iuramentum. In quo abundantius volens deus ostendere pollicitationis heredibus immobilitatē consilij sui: interposuit iusiurandum vt per duas res imobiles quibus impossibile est mentiri deū fortissimū solatium habeamus: q confugimus ad tenendā ꝓpositā spē: quā sicut anchorā habemus aīe tutā ac firmā z incedentem vsq̃ ad interioza velaminis: vbi precursor pro nobis introiuit iesus ſm ordinem melchi sedech: pontifex factus in eternum. VII

Hic enī melchisedech rex salem sacerdos dei sūmi qui obuiauit abrahe regresso a cede regum: z benedixit ei: cui z decimas omnium diuisit abraham: primum quidem qui interpretatur rex iusticie: deinde autem z rex salem q̃ est rex pacis: sine patre: sine matre: sine genealogia: neq̃ initium diez neq̃ finem vite habēs: assimilatus autem filio dei manet sacerdos in ppetuum. Intuemini autem quātus sit bic: cui z decimas dedit de precipuis abraham patriarcha. Et quidem de filiis leui sacerdotium accipiētes mādatum bñt decimas sumere a ppl̃o secundum legem id est a fratribus suis: quāq̃ z ipsi exierint de lumbis abrahe. Cuius autem generatio non annumeratur in eis: decimas sumpsit ab abrahām: z būc qui habebat reꝓmissiones benedixit. Sine vlla aūt contradictōe quod minus est a meliore bñdicitur. Et bic quidem decimas morientes boies accipiunt; ibi autez contestatur quia viuit

Et vtita dictū sit: p abrahā z leui q decimas accepit: decimat⁹ ē. Adhuc enī in lūbis patris erat: qñ obuiauit ei melchisedech. Si g ꝟsumatio p sacerdotiū leuiticū erat: ppł's. n. sub ipo legē accepit: qd adhuc necessariū fuit scōm ordinē melchisedech aliū surgere sacerdotē z nō ſm ordinē aaron dici. Trāslato. n. sacerdotio: necesse ē vt z legis trāslatio fiat. In q̄. n. hec dicunt: de alia tribu ē: de q̄ nullus altarij ꝑsto fuit. Manifestū ē enī q ex iuda ortus sit dñs nr̄: in q̄ tribu nihil de sacerdotibus moyses locut⁹ ē. Et ąplius adhuc manifestū est: si ſm sītitudinē melchisedech exurgat alī⁹ sacerdos q nō ſm legē mandati carnalis fact⁹ ē: sz ſm virtutē vite ĩsolubilis. Cōtestat. n. qñ tu es sacerdos in eternū ſm ordinē melchisedech. Reꝛobatio quidem fit ꝑcedentis mandati ꝓpter infirmitatē eius z iutilitatē. Nihil. n. ad pfectū adduxit lex. Introductio vero meliozis spei p quā ꝓximam⁹ ad deum. Et quantū ē: nō sine iureiurādo. Alij quidem sine iureiurādo sacerdotes facti sūt. Dic aūt cū iureiurādo p eū q dixit ad illū. Iurauit dñs z nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternū. In tātū melioris testī ſpōsoꝛ fact⁹ ē iesus. Et alij qdē ꝑ'res facti sē sacerdotes ꝯz legē idcirco q̄ morte ꝓhiberē'r p manere: hic aūt eo q̄ maneat in eternū: sempiternū habet sacerdotiū. Unde z saluare ī ꝓpetuū pōt accedēs p semetipsū ad deū semꝑ viuēs ad interpellandū ꝓ nobis. Talis. n. decebat vt nobis esset pōtifex: sāctus: īnocens ipollutus: segregat⁹ a pctōribus z excelsioꝛ celis fact⁹. Qui nō ḥz necessitatē quotidie quēadmodū sacerdotes ꝑ̄us ꝓ suis delictis hostias offerre: deinde ꝓ ꝑ̄ri. Hoc. n. fecit semel se offerendo. Lex. n. ꝟstituit hoīes sacerdotes īfirmitatē ḥntes: sermo aūt iurisiurandi q̄ post legē est: filiū in eternū perfectum.

VIII

Capitulū aūt sup ea q̄ dicunt. Talē habemus pontificē: q̄ ꝟsedit in dextera sedis magnitudinis ī celis sanctoꝛ ministeꝛ: z tabernaculi veri: qō fixit deus z nō hō. Quis. n. pōtifex ad offerendū munera z hostias ꝟstituit. Unde necesse ē z hūc habere aliq̄d qō offerat. Si q̄ esset sup terrā: nec eēt sacerdos cū esset q̄ offerēt ſm legem munera q̄ exēplari z vmbre z deseruiūt celestiū: sicut respōsū ē moysi cū ꝟsumaret tabernaculū. Vide īquit oīa facito ſm exēplar: qō tibi ostensū ē in mōte. Nūc aūt melius soꝛtit⁹ ē ministeriū quāto z meliozis testamenti mediatoꝛ ē: qō in meliozibus repꝛomissionib⁹ sancitū ē. Nam si illud ꝑ̄us culpa vacasset nō vtiq̄ secūdi locus īquireret. Uituperans. n. eos dicit. Ecce dies venient dicit dñs: z ꝟsumabo sup domū isrł: z sup domuz iuda testm̄ nouū: nō ſm testm̄ qō feci pr̄ibus eoꝛ in die qua apprehendi manū eoꝛ vt educerē illos de tetra egypti: qm̄ ipsi nō ꝑmanserunt in testamēto meo: z ego neglexi eos dicit dñs. Quia hoc ē testamētū qō disponā domui isrł post dies illos dicit dñs: dando leges meas in mentē eoꝛ: z in coꝛda eoꝛ supscribā eas: z ero eis in deū: z ipsi erunt mihi in ꝓpłm. Et non docebit vnusq̄sq̄ ꝓximum suū z vnusquisq̄ fratrē suum dicens: cognosce dominū: qm̄ oēs scient me a minoꝛe vsq̄ ad maioꝛem eoꝛ ꝓpitius ero iniquitatibus eoꝛ z peccatoꝛ eoꝛ iam non memoꝛabo. Dicendo aūtē nouum vetera uit ꝓius. Quod autem antiquatur z senescit: ꝑ pe interitum est.

IX

Habuit quidē z ꝑ̄us iustificationes cultu re: z sanctū seculare. Tabernaculū. n. factū est ꝓmū: ī quo erāt cādelabra z mēsa z ꝓpositio panū q̄ dicit sancta: post velamentū aūt secundū tabernaculū qō dr̄ sancta sanctoꝛ aureū hn̄s tburibulū: z archā testī circūtectā ex oī p te auro: in qua vrna aurea habēs manna: z virga aaron q̄ fronduerat: z tabule testī: sup q̄ erāt cherubin glozie obūbrantia ꝓpitiatoꝛiū: de qbus non est modo dicendū p singula. His vero ita ꝓpositis: ī ꝑ̄ozi quidē tabernaculo semꝑ ītroibant sacerdotes sacrificioꝛ officia ꝟsumantes. In secūdo aūt semel ī anno solus pōtifex nō sine sanguine quē offerret ꝓ sua z ꝑ̄ł ignoꝛantia: hoc significante ſpū sācto nondū ꝓpalatā esse sanctoꝛ viā adhuc ꝑ̄ozē tabernaculo hn̄te statū. Que parabola ē tēpozis ī stantis: iuxta quā munera z hostie offerunt: q̄ non possūt iuxta ꝟscientiā pfectū facere seruiente: solū modo ī cibis z in potibus z ī varijs baptismatib⁹ z iustic̄ijs carnis: vsq̄ ad tēpus coꝛrectionis ipositis. Cp̄us aūt assistens pontifex futuroꝛ bonoꝛ ꝑ amplius z pfectus tabernaculū nō manufactū: id ē nō huius creationis: neq̄ per sanguinē bircoꝛ aut vituloꝛ sed ꝑ ꝓꝑ̄iū sanguinē ītroiuit semel in sancta: eterna redēptione inuenta. Si. n. sanguis bircoꝛ z tauroꝛ z cinis vitule aspsus īquinatos sāctificat ad emundationē carnis: quāto magis sāguis x̄pi q̄ per spūm sanctū semetipsū obtulit ītemaculatū deo emūdauit ꝟscientiā nr̄am ab opibus moꝛtis ad seruiendū deo viuēti? Et ideo noui testī mediatoꝛ est: vt morte ītercedente ī redēptionē earū ꝓuaricationū que erāt sub ꝑ̄ozi testamento repꝛomissionē accipiāt q̄ vocati sūt eterne hereditatis. Ubi. n. testū ē: moꝛs necesse est intercedat testatoris. Testamentū. n. ī moꝛtuis ꝟfirmatū est. Alioqn nōdū valet: dū viuit q̄ testat⁹ est. Unde nec pmū qdē sine sanguine dedicatū ē. Lecto. n. oī mādato legis a moyse vniuerso ppł'o: accipies sanguinē vituloꝛ z bircoꝛ cū aqua z lana, coccinia z hysopo: ipsū q̄z libꝝ z oēm ppł'm aspersit: dicēs. Hic sanguis testī: qō mādauit ad vos deus. Etiā tabernaculū z oīa vasa misterij sanguine siliter aspsit. Et oīa pene in sanguine ſm legē mundant̄: z sine sanguinis effusione nō fit remissio. Necesse ē ergo exēplaria quidē celestiū his mundari: ipsa aūt celestia meliozib⁹ hostijs q̄ ist̄. Nō. enim manufacta sācta ies⁹ ītroiuit exēplaria veroꝛ: sz ī ipsū celū: vt appareat nūc vultui dei ꝓ nobis. Neq̄ vt sepe offerat semetipsū: quēadmodū pontifex ītrat in sancta per singulos ānos ī sanguine alieno. Alioquin oꝑtebat eum frequenter pati ab oꝛigine mūdi.

Nunc aũt semel i cõsũmatione seculoꝝ ad destitutionẽ peccati p hostiã suã apparuit. Et quẽadmodũ statutũ ẽ hoibus semel mori: post hꝫ aũt iudiciũ sic & xp̃us semel oblat⁹ ẽ ad multoꝝ exhaurienda peccata: secũdo sine pctõ apparebit oĩbus expectãtibus se in salutem.

X

Umbram.n. hñs lex futuroꝝ bonoꝝ non ipsã imaginẽ rerꝝ: p singulos annos eisdẽ ipsis hostijs q̃s offerunt, idefinenẽ: nunq̃ pot accedẽtes pfectos facere. Aliogn cessassent offerri: ideo q̃ nullã haberent vltra ꝯsciam pctĩ cultores semel mũdati. Sꝫ in ipsis cõmemoratio peccatoꝝ p singulos ãnos fit. Impossibile.n. ẽ sanguine tauroꝝ & hircoꝝ auferri pctã. Ideo ingrediẽs mundũ dicit. Hostiã & oblationẽ noluisti: corpus autẽ aptasti mihi. Holocaustomata & pro peccato noluisti: nec placita sũt tibi que fm legẽ offeruntur: tunc dixi: ecce venio: in capite libri scriptũ ẽ de me: vt faciã deus voluntatẽ tuã: auferet p̃mũ: vt sequẽs statuat. In qua voluntate sanctificati sumus p oblationem corpis ihu xp̃i semel. Et ois quidẽ sacerdos presto ẽ quotidie mistrãs: & easdẽ sepe offerẽs hostias que non p̃nt auferre pctã. Hic aũt vnã p pctis offerens hostiã sempiternũ sedet i dextera dei de cetero expectãs donec ponãt inimici eius scabellũ pedũ eius. Una enĩ oblatiõe ꝯsũmauit i sempiternũ sãctificatos. Contestat aũt nos & spũs scũs. Postq̃m.n. dixit. Hoc aũt testũ q̃ testaboꝝ ad illos post dies illos dicit dñs: dabo leges meas in cordibꝰ eoꝝ: & i mẽtibꝰ coꝝ superscribã eas: & pctõꝝ & iugtatũ eoꝝ iam non recordaboꝝ ãpli⁹. Ubi aũt horꝝ remissio iam nõ ẽ oblatio p pctõ. Hñtes itaq̃ frẽs fiduciã: in introitu scõꝝ sanguine xp̃i quã iitiauit nobis viam nouã & viuẽtẽ p velamẽ: id ẽ carnẽ suã: & sacerdotẽ magnũ sup domũ dei: accedamus cũ vero corde i plenitudine fidei: asperssi corda a cõscia mala & abluti corpus aqua munda: teneam⁹ spei nr̃e cõfessionẽ ideclinabilẽ. Fidelis.n. ẽ q repromisit. Et cõsiderem⁹ inicẽ in puocationẽ caritatis & bonoꝝ operũ: nõ deserẽtes collectionẽ nr̃am sicut cõsuetudinis ẽ ghusdã: sꝫ cõsolãtes: & tãto magꝭ quanto videritis appropinquãtẽ diẽ. Voluntarie enĩ peccantibꝰ nobis post acceptã noticiã vitatis iã non relinqtur p pctis hostia: terribilis autẽ q̃dam expectatio iudicij & ignis emulatio: q̃ ꝯsũptura ẽ aduersarios. Irritã qs faciẽs legẽ moysi sine vlla miseratione duobꝰ vel tribꝰ testibꝰ morit: quãto magis putatis deteriora mereri supplicia q filiũ dei cõculcauerit: & sanguinẽ testi pollutũ duxerit: in quo sãctificat⁹ ẽ & spũ grẽ ꝯtumeliã fecerit? Scimus.n. q dixit: mihi vindicta & ego retribuã. Et iterũ q iudicabit dñs pplm suũ. Horrendũ ẽ incidere in manus dei viventis. Rememoramini aũt p̃stinos dies in ghus illuminati magnũ certamen sustinuistis passionũ: & in altero quidem opprobrijs & tribulationibꝰ spectaculũ facti: in altero aũt socij taliter ꝯuersantiũ effecti. Nã & vinctis cõpassi estis: & rapinã bonoꝝ vestroꝝ cũ gaudio suscepistis: cognoscẽtes vos hr̃e meliorẽ & manentẽ substãtiã. Nolite itaq̃ amittere ꝯfidentiã vr̃am q̃ magnã hꝫ remunerationẽ. Patiẽtia enĩ vobis necessaria ẽ: vt voluntatẽ dei faciẽtes reportetis pmissionẽs. Adhuc enĩ modcũ aliquãtulũq̃ q ventur⁹ ẽ veniet & nõ tardabit: iustus aũt me⁹ ex fide viuit. Qꝫ si subtraxerit se: nõ placebit aĩe mee. Nos aũt nõ sum⁹ subtractionis filij in perditionem: sed fidei in acquisitionem anime.

XI

Est aũt fides sperandaꝝ substãa rerꝝ argumentũ nõ apparentiũ. Hn hac.n. testimoniũ cõsecuti sũt seniores. Fide: intelligimus aptata ee secla verbo dei: vt ex inuisibilibꝰ visibilia fierent. Fide: plurimã hostiã abel q̃ cayn obtulit deo: p quã testimoniũ ꝯsecutus est esse iustus: testimoniũ phibente muneribꝰ eiꝰ deo: & p illã defunctus adhuc loq̃t. Fide: enoch trãslat⁹ ẽ ne vidẽt mortẽ & nõ inueniebat: qr trãstulit illũ dñs. Ante trãslati onẽ enim testimonium habuit placuisse deo. Sine fide aũt impossibile ẽ placere deo. Credere enĩ oportet accedentẽ ad deũ: q ẽ & inquirentibꝰ se remuneratoꝛ sit. Fide: noe respõso accepto de his q̃ adhuc nõ videbant metuẽs aptauit archã in salutẽ domꝰ sue: p quã dãnauit mundũ: & iusticie q̃ p fidẽ est heres ẽ istitut⁹. Fide: q vocat abrahã obediuit in locũ exire quẽ acceptur⁹ erat in hereditatẽ & exijt nesciẽs q̃ iret. Fide: demorat⁹ ẽ in tra repromissionis tãq̃ i aliena: i casulis habitãdo cũ ysaac & iacob coheredibꝰ repromissionis eiusdẽ. Expectabat enĩ fundamẽta hñtes ciuitatẽ: cui⁹ artifex & ꝯditoꝛ deꝰ. Fide: & ipsa sara sterilis virtutẽ i cõceptione semis accepit ẽt pter tps etat⁹: q̃m fidelem credidit ee eũ q repromiserat. Propt̃ q̃ & ab vno orti sũt: & hꝫ emortuo tãq̃ sidera celi i multitudinẽ & sicut arena q̃ ẽ ad ozã maris inumerabilis. Juxta fidẽ defuncti sũt oẽs isti: nõ acceptis repromissionibus: sꝫ a lõge eas aspiciẽtes & salutãtes & confitẽtes qr pegrini & hospites sũt sup terrã. Qui.n. hꝫ dicũt significãt se patriã inquirere. Et si qdẽ ipius meminissent de qua exierũt habebãt vtiq̃ tẽpus reuertẽdi. Nũc aũt meliorẽ appetũt. i. celestẽ. Ideo nõ ꝯfunditur deus vocari ds eoꝝ. Parauit enĩ illis ciuitatẽ. Fide: obtulit abrahã isaac cũ tẽptaretur & vnigenitum offerebat in quo suscepat repromissiones: ad quem dictum est: qr in isaac vocabitur tibi semẽ: arbitrãs qr & a mortuis suscitare potens est deus. Unde eum & in parabolam accepit. Fide: & de futuris benedixit isaac iacob & esau. Fide: iacob moriens singulos filiozum ioseph benedixit: & adorauit fastigium virge eius. Fide: ioseph moriens de profectione filiozum israhel memoratus est: & de ossibus suis mandauit. Fide: moyses natus occultatus est mensibus tribus a parentibus suis eo q̃ vidissent elegantem infantem: & nõ timuerunt regis edictum. Fide: moyses grandis

factus negauit se eē filiū filie pharaōis: magis eligens affligi cū popło dei: q̄ tēporalis pcti habere iocūditatē: maiores diuitias estimans thesauro egyptioꝝ īpreperiū xpi. Aspiciebat.n. ī remuneratiōnē. Fide: reliqt egyptū: nō veritus animositatē regis. Inuisibilē.n. tanq̄ videns sustinuit. Fide: celebrauit pascha ꝛ sāguinis effusionē: ne q̄ vastabat p̄mitiua tangeret eos. Fide: trāsierūt mare rubrū tāq̄ p aridā terrā: qō experti egyptij deuorati sūt. Fide: muri hiericho corruerunt circuitu dierū septē. Fide: raab meretrix nō perijt cū incredulis: excipiēs exploratores cū pace. Et qd adhuc dicam? Deficiet.n. me tēpus enarrāte. De gedeon: barach: sampson: iepte: dauid: samuel: ꝛ ppbetis: q̄ p fidē vicerūt regna operati sūt iusticiā adepti sūt repromissiones. Obturauerūt ora leonū: extinxerunt impetū ignis. Effugauerūt aciē gladij: conualuerūt de infirmitate: fortes facti sunt in bello. Castra verterūt exteroꝝ: acceperūt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alij aūt distenti sūt nō suscipientes redēptionē: vt meliorē inuenirent resurrectionem. Alij vero ludibria ꝛ verbera experti insup ꝛ vincula ꝛ carceres lapidati sūt: secti sūt: tēptati sūt: in occisione gladij mortui sūt. Circuierūt ī melotis: in pellib⁹ caprinis: egentes angustiati afflicti: q̄b⁹ dignus nō erat mūdus: ī solitudinibus errātes: ī mōtibus ꝛ spelūcis: ꝛ in cauernis ṫre. Et hi oēs testimonio fidei pbati: nō acceperūt repromissionez: deo pro nobis melius aliquid puidēte: vt nō sine nobis cōsummarēt̄ur. XII

Ideoq̄ ꝛ nos tantā hītes īpositā nubē testiū: deponētes oē pondus ꝛ circunstans nos pctiū p patientiā curram⁹ ad ppositū nobis certamē: aspicientes in autorē fidei: ꝛ cōsummatorē ieſū: q̄ pposito sibi gaudio sustinuit crucē confusione ꝓtempta atq̄ in dextera sedis dei sedet. Recogitate.n. eū qui talē sustinuit a pctōribus aduersus semetipsū cōdictionē: vt ne fatigemī animis vr̄is deficiētes. Nondū.n. vsq̄ ad sanguinē restitistis aduersus pctiū repugnātes ꝛ obliti estis: cōsolationis q̄ vobis tāq̄ filijs logr̄ dicens. Fili mi noli negligere disciplinā dñi: neq̄ fatigeris dū ab eo argueris. Quē.n. diligit dñs: castigat: flagellat aūt oēm filiū quē recipit. In disciplina pseuerate. Tanq̄ filijs vobis offert se deus. Quis.n. filius quē nō corripit pr̄? Or si extra disciplinā estis: cuius participes facti sūt oēs: q̄ adulteri ꝛ nō filij estis. Deinde pr̄es qdez carnis nr̄e eruditores habuimus ꝛ reuerebamur eos. Nō multo magis obtēperabimus pr̄i spiritū ꝛ viuemus? Et illi qdez in tēpore paucoꝝ dierū ſm voluntatē suā erudiebant nos: hic aūt ad id, qō vtile ē ī recipiēdo sāctificationē ei⁹. Omnis āt disciplina ī pnti qdē videt nō ee gaudij: sz merozis: postea aūt fructū pacatissimū exercitatis p eā reddet iusticie. Propter qō remissas manus ꝛ soluta genua erigite ꝛ gressus rectos facite pedibus vr̄is: vt nō claudicās qs erret: magis aūt sanet. Pacē sequmini cū oībus ꝛ sāctimoniā: sine q̄ nemo videbit deū. Contēplantes ne qs desit grē dei: ne qua radix amaritudinis sursū germinās impediat ꝛ p illā inquinent multi. Ne quis fornicator aut ppbanus: vt esau: q̄ ppter vnā escā vendidit p̄mitiua sua. Scitote.n. qm̄ ꝛ postea cupiēs bereditare bñdictionē reprobat⁹ est. Nō.n. inuenit penitētie locū: quāq̄ cū lachrymis ingfisset eam. Nō.n. accessistis ad tractabilē ꝛ accessibilē ignez ꝛ turbinē ꝛ caliginē ꝛ pcellā: ꝛ tube sonū ꝛ vocem verboꝝ: quā q̄ audierūt excusauerūt se ne eis fieret verbū. Nō enī portabāt qō dicebat: ꝛ si bestia tetigerit montē lapidabit. Et ita terribile erat qō videbat. Moyses dixit. Exterritus sum ꝛ tremebūdus. Sed accessistis ad syon montē ꝛ ciuitatē dei viuētis ir̄m celestē: ꝛ multoꝝ miliū angeloꝝ frequentiā: ꝛ ecclesiā p̄mitiuoꝝ q̄ ꝓscripti sūt ī celis: ꝛ iudicē oīum deū ꝛ spūm iustoꝝ pfectoꝝ: ꝛ testamēti noui mediatorē ieſū: ꝛ sanguinis aspsionē melius loquentem q̄ abel. Videte ne recusetis loquentē. Si enī illi nō effugerūt recusantes eū qui super terrā loquebat: multo magis nos q̄ de celis loquentē nobis auertimus cuius vox mouit terram tunc: nūc aūt repromittit dicēs. Adhuc semel ꝛ ego mouebo non solū terrā: sed ꝛ celū. Oz autē adhuc semel dicit: declarat mobiliū translationez tāq̄ factoꝝ: vt maneāt ea q̄ sūt īmobilia. Itaq; regnū īmobile suscipiētes habem⁹ gratiā: p quā seruiam⁹ placētes deo cū metu ꝛ reuerētia. Etenim deus noster ignis cōsumens est. XIII

Caritas fraternitatis maneat in vobis ꝛ hospitalitatem nolite obliuiſci. Per hanc enī placuerūt qdam angelis hospitio receptis. Mementote vinctoꝝ tanq̄ simul vincti: ꝛ laborantiū tanq̄ ꝛ ipſi in corpore morātes. Honorabile cōnubiū in oībus: ꝛ thorus imaculat⁹. Fornicatores enī ꝛ adulteros iudicabit de⁹. Sint mores sine auaritia: ꝓtenti pr̄tibus. Ipse enim dixit. Nō te deseram neq̄ derelinquā: ita vt ꝓfidenter dicamus. Dñs mihi adiutor est: non timebo quid faciat mihi homo. Mementote p̄positoꝝ vr̄oꝝ qui vobis locuti sūt verbū dei: quoꝝ ītuētes exitū ꝓuersationis: imitamini fidē. Jesus xp̄us heri ꝛ hodie: ipse ꝛ in secula. Doctrinis varijs ꝛ peregrinis nolite abduci. Optimū est enī gratia stabilire cor: nō escis q̄ nō pfuerūt ābulantibus in eis. Habem⁹ enī altare: de quo edere nō habēt potestatē q̄ tabernaculo deseruiūt. Quoꝝ enī aialium īferūt sanguis p pctō in sancta p pontificē: horū corpora cremant extra castra. Propter qō ꝛ ieſus vt sāctificaret p suū sanguinē pplm: extra portā passus ē. Exeam⁹ igit ad eū extra castra: īpreperiū ei⁹ portantes. Nō enī habemus hic manentē ciuitatem: sed futurā ingrimus. Per ipsū ergo offeramus hostiam laudis semp deo: id est fructū labioꝝ cōfitentium nomini ei⁹. Beneficiētie aūt ꝛ coīonis nolite obliuiſci. Talibus enī hostijs pmeret⁹ deus. Obedite p̄positis vr̄is: ꝛ subiacete eis. Ipsi enī puigilāt quasi rationē pro aiabus vr̄is reddituri: vt cum

gaudio hoc faciāt: z nō gemētes. Hoc.n.nō expedit vobis. Orate p nobis. Confidim⁹.n.qz bonaz cōscīam habem⁹: in oībus bñ volētes ꝺuersari. Amplius aūt deprecoꝛ vos hoc facere quo celeri⁹ restituar vobis. Deus aūt pacis q eduxit de moꝛtuis pastoꝛē magnū ouiū in sanguīe testi etni dñz nr̄m iesū xp̄m aptet vos in oī bono vt faciatis ei⁹ voluntatē: faciēs ī vobis qō placeat coꝛā se p iesū xp̄m: cui ē glia in secula seculoꝛ amē. Rogo aūtē vos frēs: vt sufferatis verbū solatij. Etenī ꝓpaucis scripsi vobis. Cognoscite frēm vr̄m timotheū dimissū: cū quo si celerius venerit videbo vos. Salutate oēs ꝓpositos vr̄os: z oēs scōs. Salutāt vos de italia frēs. Gra cū omnibus vobis. Amen.

Explicit epistola Pauli ad hebꝛeos. Incipit p facio beati Hieronymi pꝛeſbyteri in libꝛū. Actus apostoloꝛum.

Canit psalmista: ābulabūt de virtutib⁹ ī virtutes. Post apli pauli epl̄as ꝺudū vno vobis volumīe translatas dōmon et rogatiane charissimi: actus apl̄oꝛ cōpellit⁹ vt trāsīerā in latinū: quē libꝛum nulli dubiū est a luca antioceno arte medico: q postea inseruiēs paulo apl̄o xp̄i fact⁹ est discipulus. fuisse editū. Ceruices p̄mit iposita sepi⁹ oneris magnitudo: qz studia iuidoꝛ reꝓhensione digna putāt ea q̄ scribim⁹. Illoꝛ nūq̄ odio z detractiōe: iuuante xp̄o meū silebit eloquiū. Actus apl̄oꝛ nudā quidē videnē sonare histoꝛiā: z nascētis eccl̄ie infantiā texere: ſz si nouerim⁹ scriptoꝛē eoꝛ lucam eē medicū: cuius laus ē in euāgelio: aīaduertimus parīē oīa ꝟba illius: aīe lāguentis esse medicinam.

Item alius pꝛologus.

Lucas antiocēsis natiōe syrus: cui⁹ laus in euāgelio canīt: apud antiochiā medicine artis egregius: z apl̄oꝛ xp̄i discipulus fuit: postea vsq̄ ad cōfessionē paulū secutus apl̄m: sine crimīe in virginitate perm̄anens: deo maluit seruire. Qui septuagita z quatuoꝛ āños etatis agēs in bithynia obiit plenus spū scō: quo istigāte in achaie ptibus euāgeliū scribēs grecis fidelib⁹ īcarnationē dñi fideli narratiōe oīdit: eundēq̄ ex stirpe dauid descēdisse mōstrauit. Qui nō īmerito scribēdoꝛ actuū apl̄icoꝛ ptās ī ministerio dat: vt deo in deū pleno: z filio ꝑditionis extincto: oīone ab apl̄is facta: soꝛte dñice electōis numer⁹ ꝓpleret. Vicq̄ paulus cōsummationē apl̄ic⁹ actib⁹ daret: q̄ꝺiu ↄ stimulum calcitrantē dñs elegisset. Nō legētibus z regrentib⁹ deū bꝛeui poti⁹ volui oīndere ſmone: q̄ꝑ plixius aligd fastidienti bus ꝑdidisse: sciēs q opantē agricolā opoꝛteat p̄mum de suis fructibus edere. Quē ita diuina subsecuta ē gratia: vt nō solū coꝛpoꝛib⁹: sed etiam aīabus: eius proficeret medicina.

Incipit liber actuum apostoloꝛum beati. Luce euangeliste. Capitulum. I

Primum quidē ſmonē feci de oībus o theophile q̄ cepit iesus facere z docere: vsq̄ in diē q̄ ꝑcipiens apl̄is ꝑ spūz sanctū quos elegit assūptus ē. Quibus z ꝑbuit seipm̄ viuū post passione suā in multis argumētis: ꝑ ꝺies q̄ꝺraginta apparēs eis: z loq̄ns de regno ꝺi. Et cōuescens ꝑcepit eis ab hieroloymis ne discederēt: sz expectarēt ꝓmissionem p̄ris quā audistis īquit p os meū: qz iohānes quidem baptiçauit aqua: vos aūt baptiçabimini spū sācto nō post multos hos ꝺies. Igit̄ q cōuenerāt interrogabāt eū dicētes. Dñe: si in tp̄e hoc restitues regnū isr̄l? Dixit aūt eis. Nō est vr̄m nosse tempoꝛa vel momenta q̄ pater posuit in sua ptāte: sz accipietis virtutē supueniēntis spūs sci in vos: z eritis mihi testes in ir̄l̄m z in oī iudea z samaria: z vsq̄ ad vltimū terre. Et cū h̄ dixisset videntib⁹ illis eleuatus ē: z nubes suscepit eū ab oculis eoꝛ. Et ꝺūq̄ intuerēt in celū euntē illū: ecce ꝺuo viri astiterūt iux̄ illos in vestib⁹ albis: q z dixerūt. Viri galilei qd statis aspiciētes in celū. Hic iesus q assūptus ē a vobis ī celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū euntē in celū. Tūc reuersi sūt hieroſolymā a mōte q vocatur oliueti q ē iux̄ ir̄z: sabbati hñs iter. Et cū introisset in cenaculū ascēderūt vbi mānebat petr⁹ z iohannes z iacob⁹ philipp⁹ z thomas bartholomeus z mathe⁹: iacob⁹ alphei z symō çelotes z iudas iacobi. Hi oēs erāt pseuerātes vnanimiē in oꝛone cuz mulieribus: z maria mr̄e iesu z fribus ei⁹. In ꝺieb⁹ illis exurgēs petr⁹ ī medio fratrū ꝺixit. Erat autez turba hoīum sim̄l fere centū viginti. Viri frēs oz impleri scripturā quā p̄ꝺixit spūs scūs ꝑ os ꝺauid de iuda q fuit ꝺux eoꝛ q ꝓhēꝺerūt iesū q cōnumerat⁹ erat in nobis: z soꝛtit⁹ ē soꝛtē mīsterij hui⁹. Et hic qdē possidebit agrū de mercede iniquitatis: z suspensus crepuit medi⁹ z ꝺiffusa sūt oīa viscera ei⁹. Et notū factū ē oībus habitantib⁹ ir̄l̄m: ita vt appellarē ager ille lingua eoꝛ: acheldemach: hoc ē ager sanguinis. Scriptū ē.n.ī libꝛo psalmoꝛ. Fiat cōmemoratio eoꝛ deserta: z nō sit q̄ īhabitet in ea. Et ep̄atum ei⁹ accipiat alē. Oꝛ q̄ ex his viris q nobiscū sūt cōgregati in oī tp̄e q̄ intrauit z exiuit inter nos dñs iesus icipiēs a baptismate iohānis vsq̄ in diē q̄ assūpt⁹ ē a nobis: testē resurrectiōis ei⁹ nobiscū fieri vnū ex istis. Et statuerūt ꝺuos: ioseph q vocat⁹ barsabas: q cognominat⁹: ē iust⁹: z mathia. Et oꝛātes dixerūt. Tu dñe q coꝛda nosti oīum oī de quez elegeris ex his ꝺuob⁹ vnū accipe locū ministerij hui⁹ z apl̄atus: de quo ꝓuaricat⁹ ē iudas vt abiret in locū suū. Et dederūt soꝛtes eis. Et cecidit soꝛs super mathiam z annumeratus est cuz vn

Et cū ꝓplerēt dies pētecostes erāt oēs pa
riter īeodē loco. Et factꝰ ē repēte ō celo sonꝰ
tāq̄ aduenientis spūs vehemētis:z repleuit
tota domū vbi erāt sedētes. Et apparuerūt illis di
sptite lingue tāq̄ ignis:seditq̄ supza singulos eo
rū. Et repleti sūt oēs spū scō:z ceperūt loqui varijs
linguis:put spūs scūs dabat eloq illis. Erāt aūt in
irl̄m habitātes iudei viri religiosi ex oi natione q̄
sub celo ē. Facta aūt hac voce ꝓuenit mꝰtitudo:z
mēte confusa ē:qm audiebat vnusq̄sq̄ lingua sua
illos loquētes. Stupebāt aūt oēs z mirabāt dicē
tes. Nōne ecce oēs isti q loquūt galilei sūt? Et quō
nos audiuim⁹ vnusq̄sq̄ linguā nr̄am īqua nati su
mus? Parthi z medi z elamite:z q habitāt meso
potamiā:iudeā:z capadociā ponti:z asiā:phrygiā
z pāphyliā:egyptū:z ptes lybie:q̄ ē circa cyrenē:z
aduene romani iudei q̄z a ꝓseliti: cretes z arabes
audiuim⁹ eos loq̄ntes nr̄is linguis magnalia dei.
Stupebāt aūt oēs z mirabant ad īuicē dicentes.
Quid nā vult hoc esse? Alij aūt irridentes dicebāt
qz musto pleni sūt isti. Stās aūt petrꝰ cū vndeciz
eleuauit vocē suā:z locutꝰ ē eis. Viri iudei z q ha
bitatis irl̄m vniuersi:hoc vobis notū sit: z auribꝰ
ꝓcipite verba mea. Nō.n. sicꝫ vos estimatꝫ bi ebrij
sūt:cū sit hora diei tertia. Sꝫ hoc est qđ dictū est
ꝑ ꝓphetā iohel. Et erit in nouissimis diebus dicit
dñs effundā de spū meo sup oēm carnē. Et ꝓphe
tabūt filij vr̄i z filie vr̄e: iuuenes vr̄i visiones vi
debūt:z seniores vr̄i sōnia somniabūt. Et quidez
sup seruos meos z ācillas meas in diebꝰ illis effū
dā de spū meo z ꝓphetabūt:z dabo ꝓdigia īcelo
sursū z signa in terra deorsū:sanguinē z ignē z va
porē fumi. Sol cōuertet in tenebras z luna īsan
guinez:añq̄ veniat dies dñi magnus z manifestꝰ.
Et erit oīs qcūq̄ inuocauerit nomen dñi salu⁹ erit.
Viri israhelite:audite v̄ba hꝰ Jesū naçarenū virū
approbatū a deo in vobis virtutibꝰ z ꝓdigijs z si
gnis q̄ fecit deꝰ ꝑ illū in medio vr̄i sicut scitis:hūc
definito ꝓsilio z ꝑscientia dei traditū ꝑ manꝰ ini
quoꝝ:affigentes iterimistis. Quez deꝰ suscitauit sa
lutis dolorib⁹ iferni:iux̄ qđ ipossibile erat teneri
illū ab eo. Dauid.n. dicit in eū . Prouidebā dñm
coram me semp:qm a dextris ē mihi ne cōmouear.
Propt̄ hꝰ letatū est cor meū:z exultauit lingua mea
īsup z caro mea requiescet in spe. Qum nō derelinq̄s
aiam meā in iferno:nec dabis scm̄ tuū videre cor
ruptionem. Notas mihi fecisti vias vite:replebis
me iocūditate cū facie tua. Viri frēs:liceat audenē
dicere ad vos de patriarcha dauid: qm̄ ōfunctus
est z sepultꝰ est:z sepulchrū eius est apud nos vsq̄ in
hodiernū diem. Prophēta igit cū esset z sciret qz
iureiurādo iurasset illi deus de fructu lūbi eius se
dere sup sedem eius ꝓuidens locutꝰ est de resurre
ctione x̄pi:qz nec derelictꝰ est in iferno:nec caro
eius vidit corruptionem. Hūc iesū resuscitauit de
us:cuius omnes nos testes sumus. Dextera igitur
dei exaltatus:z ꝓmissione spūs scī accepta a patre
effudit hoc donū qđ vos videt⁹ z auditis. Nō.n.
dauid ascēdit īcelos. Dicit aūt ipse. Dixit dñs dño
meo sede a dextris meis:donec ponā inimicos tu
os scabellū pedū tuoꝝ. Certissime sciat ḡ oīs do
mus israhel:quia z dñm eum z x̄pm fecit deꝰ hūc ihꝫ quē
vos crucifixistis. Dis aūt auditis cōpūcti sūt corde
z dixerūt ad petrū z ad reliqs apl̄os. Quid facie
mus viri frēs? Petrus āt ad illos:pniam ingt agi
te z baptizet vnusq̄sq̄ vr̄z īnoīe ihu x̄pi īremissio
nem pctoꝝ vr̄oꝝ:z accipietis donū spūs sci. Vob.
n. ē repromissio z filijs vr̄is z oīb⁹ q lōge sūt q̄scū
q̄ aduocauerit dñs deꝰ nr̄. Alijs etiā v̄bis pluri
mis testificat⁹ ē:z exhortabat eos dicens. Salua
mini a generatiōe ista prava. Qui ḡ receperūt ēmo
nē eius baptiçati sūt:z appositē sūt īdie illa aie circi
ter tria milia. Erāt aūt pseuerātes īdoctrīa apl̄oꝝ
z cōicatiōe fractionis panis:z oratiōib⁹. Fiebat āt
oī aīe timor. Multa quoq̄ ꝓdigia z signa p apl̄os
īirl̄m fiebāt z met⁹ erat magn⁹ īvniuersis. Oēs ēt
q credebāt erāt piter:z habebāt oīa coīa. Possel
siones z substātias vendebāt:z diuidebant illa oī
b⁹ put cuiq̄ op⁹ erat. Quotidie quoq̄ ꝓdurantes
vnanimit̄ īteplo z frangētes circa domos panem
sumebant cibū cum exultatiōe z simplicitate cor
dis:collaudantes deum z hūtes grām ad omnem
plebem. Dns autez augebat qui salui fiebant quo
tidie in idipsum. III

Petrꝰ āt z iohannes ascendebāt in tēplum
ad horā oīs nonā. Et quidā vir q erat
claud⁹ ex vtero matr̄ sue baiulabat:quē
ponebāt quotidie ad portā tēpli q̄ dr̄ speciosa vt
peteēt elemosynā ab itroeūtib⁹ īteplū. Is cū vidis
set petrū z iohānē icipiētes introire in tēplū: roga
bat vt elemosynā acciperet. Intuēs āt in eū petr⁹
cū iohāne dixit. Respice in nos. At ille intēdebat
in eos:sperās se aliqd accepturū ab eis. Petrus āt
dixit. Argentū z aur̄ nō ē mihi:qđ aūt habeo hꝰ tibi
do. In noīe iesu x̄pi naçareni surge z ambula. Et
apprehēsa manu eius dextera alleuauit eū:z pti
nus ꝓsolidate sūt bases eius z plante. Et exiliens
stetit z ābulabat:z intrauit cū illis in templū: ābu
lans z exiliēs z laudās deū. Et vidit oīs ppl̄us eū
ābulantē z laudantē deū. Cognoscebāt aūt illū:q
ipse erat q ad elemosynā sedebat ad speciosā por
tām tēpli. Et īpleti sūt stupore z extasi:in eo qđ cō
tigerat illi. Cū tenerēt aūt petrū z iohānem:cucur
rit oīs ppl̄s ad eos ad porticū q̄ appellat salomo
nis stupentes. Videns aūt petrus:rndit ad ppl̄um.
Viri israhelite quid miramini in hoc:aut nos qd ī
tuemini:q̄si nr̄a virtute aut ptāte fecerimus hunc
ambulare? Deus abrahā z deus isaac z deus iacob
deus patrū nostroꝝ glorificauit filium suū iesum:
quē vos quidem tradidistis z negastis aīfaciem
pilati iudicāte illo dimitti. Vos aūt scm̄ z iustū ne
gastis:z petistis virū homicidā donari vobis:auc
torem vero vite iterfecistis. Quē deus suscitauit a
mortuis:cui⁹ nos testes sum⁹:z īfide noīs ei⁹ hūc
quē vos videt⁹ z nost⁹:ꝯfirmauit nomē ei⁹ z fides

q̄ p eū est dedit itegrā sanitatē istā in ꝺspectu oīuꝫ
vr̄m. Et nūc frēs scio: qz p ignorantiā fecist̄: sicut
z p̄ncipes vr̄i. Deus aūt q̄ p̄nunciauit p os oīuꝫ p
phetaꝝ pati xp̄m suū: sic impleuit. Penitemini igit̄
z ꝺuertimini vt deleāt̄ pcta vr̄a: vt cū venerit tp̄a
refrigerij a ꝺspectu dn̄i: z miserit eū q̄ p̄dicatus est
vobis iesū xp̄m: quē oportet: quidem celū suscipe
vsq; in tp̄a restitutōis oīum q̄ locutus est de⁹ p os
scōꝝ suoꝝ a seculo pphetaꝝ. Moyses qdez dixit.
Qm̄ pphetā suscitabit vobis dn̄s de⁹ vester ō frī
bus vr̄is: tāq; me: ipsū audietis iuxta oīa q̄cūq; lo
cutus fuerit vobis. Erit aūt oīs aīa q̄ nō audierit
pphām illū exterminabit̄ de plebe. Et oēs pphe
te a samuel z deiceps q locuti sūt ānunciauerūt
dies istos. Vos estis filij pphetaꝝ z testamenti: qō
disposuit deus ad p̄res vr̄os dicens ad abzaham.
Et in semine tuo bn̄dicent̄ oēs familie terre. Vo
bis p̄mū deus suscitās filiū suū misit eū bn̄dicen
tē vobis: vt ꝺuertat se vnusq;sq; a nequitia sua.

CAP. IIII

Loquentib⁹ aūt illis ad pp̄lm supuenerūt
sacerdotes z magistratꝰ tēpli z saducei:
dolētes q̄ docerēt pp̄lm z ānūciarent in
ih̄m resurrectionē ex mortuis: z iecerūt i eos ma
nus: z posuerūt eos i custodiā i crastinū. Erat aūt
iā vespera. Multi aūt eoꝝ q̄ audierāt ꝟbuꝫ credi
derūt: z factꝰ ē numerꝰ eoꝝ qnq; milia. Factum ē
aūt i crastinū vt cōgregarēt p̄ncipes eoꝝ z scioꝝes
z scribe i irl̄z: z ānas p̄ncepꝰ sacerdotū: z cayphas
z iohānes: z alexander z q̄tquot erāt de gnē sacer
dotali. Et statuētes eos i medio iterrogabāt. In q̄
ꝟtute aut i quo noīe fecistis hoc vos. Tūc petrus re
pletus spū scō dixit ad eos. Principes pp̄li z senio
res isr̄l audite: si nos hodie diiudicamur in bene
facto hoīs infirmi in q̄ iste salu⁹ factꝰ ē notū sit oīb⁹
vobis z oī plebi isr̄l: quia in noīe iesu xp̄i naçarēi
quē vos crucifixistis quē ds suscitauit a mortuis:
in hoc iste astat coz̄ vobis sanus. Hic ē lapis qui
reꝛobatus ē a vobis edificātibus qui factꝰ ē in ca
put anguli: z nō est in alio aliq̄ salus. Nec.n. aliud
nomē est sub celo datū hoībus: in q̄ oporteat nos
saluos fieri. Videntes āt petri cōstātiā z iohānis: cō
pto q̄ hoīes esset sine litteris z idiote admiraban
tur: z cognoscebāt eos: q̄m cū ih̄u fuerāt: hoīez q̄z
videntes stātez cū eis q̄ curat⁹ fuerat: nihil poterant
cōtradicere. Jusserūt āt eos foras ex ꝺcilio secedē
z cōferebāt ad inuicē dicentes. Quid faciem⁹ hōi
bus istis? Qm̄ qdē notū signū factū ē p eos oībus
habitantibus irl̄m. Manifestū ē z nō possum⁹ nega
re. Sed ne āplius diuulgēt in pp̄lum: cōminemur
eis ne vltra loquant̄ in noīe hoc vlli hoīuꝫ. Et vo
cantes eos: denūciauerūt ne oīo loq̄rent̄ neq; do
cerent in noīe iesu. Petrus ꝟo z iohānes rn̄dentes
dixerūt ad eos. Si iustū est in ꝺspectu dei vos po
tius audire q̄z deū iudicate. Nō.n. possumus q̄ vi
dimus z audiuimus nō loq. At illi cōminantes di
miserunt eos: nō inuenientes quō punirent eos p
pter pp̄lm: qz oēs clarificabant id quod factū fue
rat in eo qō accideraṫ. Annoꝝ en̄i erat plusq; qua
draginta homo: in quo factū fuerat signū istud sa
nitatis. Dimissi aūt venerūt ad suos z annunciaue
runt eis quanta ad eos p̄ncipes sacerdotū z senio
res dixissent. Qui cum audissent vnanimiter leua
runt vocē ad deum: z dixerunt. Dn̄e tu q̄ fecisti ce
lum z terrā mare z oīa q̄ in eis sunt: qui spū sācto
p os p̄ris nostri dauid pueri tui dixisti. Quare fre
muerunt gentes z pp̄li meditati sunt inania. Astiterunt reges terre z p̄ncipes cōuenerunt in vnū ad
uersus dn̄m z aduersus xp̄m eius. Cōuenerunt.n.
vere in ciuitate ista aduersus scm̄ puerū tuū iesuꝫ
quē vnxisti. Herodes z pōtius pilatus cū gentib⁹
z pp̄lis isr̄l: facere q̄ manus tua z consiliū tuum de
creuerunt fieri. Et nūc dn̄e r̄spice in minas eoꝝ: z
da seruis tuis cū omni fiducia loqui verbū tuum
in eo q̄ manū tuaꝫ extendas ad sanitates z signa
z p̄digia fieri p nomen scī filij tui iesu. Et cū oraꝛ
sent: motus est locus in quo erant cōgregati: z re
pleti sunt oēs spū sācto: z loquebant̄ verbū dei cū
fiducia. Multitudinis aūt credentiū erat coꝛ vnū
z aīa vna: nec quisq; eoꝝ que possidebat aliquid
suū esse dicebat: sed erant illis oīa cōmunia. Et vir
tute magna reddebāt apl̄i testimoniū resurrectio
nis iesu xp̄i dn̄i nostri: z gr̄a magna erat in oībus
illis. Neq; en̄. quisq; egens erat iter illos. Quotq̄t
enim possessoꝛes agroꝝ aut domoꝝ erant: vēden
tes afferebant p̄cia eoꝝ q̄ vendebant: z ponebant
ante pedes apostoloꝝ. Diuidebat̄ aūt singulis p̄ut
cuiq; opus erat. Joseph aūt qui cognominatus ē
barsabas ab apl̄is: quod est interpretatū filius cō
solationis: leuites cypr̄ius genere cum hēret agrū
vendidit eū z attulit p̄ciū z posuit ante pedes
apostoloꝝ.

CAP. V

Vir aūt quidā noīe ananias cum saphyra
vxore sua vendidit agrū: z fraudauit de
p̄cio agri ꝺscia vxore sua: z afferēs par
tem quandā ad pedes apl̄oꝝ posuit. Dixit aūt pe
trus ad ananiā. Anania cur tēptauit sathanas coꝛ
tuū mentiri te spū sancto: z fraudare ō p̄cio agri?
Nōne manens tibi manebat: z venundatū in tua
erat ptāte? Quare posuisti in coꝛde tuo hanc rem?
Non es mentitus hōibus sed deo. Audiens aut̄e
ananias hec verba: cecidit z expiravit. Et factus ē
timoꝛ magnus super oēs qui audierunt. Surgen
tes aūt iuuenes amouerūt eū: z afferentes sepelie
runt. Factū est aūt q̄si hoꝛarum trium spacium: z
vxoꝛ ipsius nesciēs q̄ factū fuerat introiuit. Dixit
aūt ei petr⁹. Dic mihi mlier: si tanti agrum vendi
distis? At illa dixit. Etiam tanti. Petr⁹ aūt ad eaz.
Quid vtiq; conuēit vobis temptare spū dn̄i? Ecce
pedes coꝛū qui sepelierūt viꝛ tuum ad hostiū z ef
ferent te. Confestim cecidit añ pedes ei⁹: z expira
uit. Intrantes aūt iuuenes inuenerūt illā moꝛtuaz
z extulerūt z sepelierūt ad viꝛ suū. Et factus est ti
moꝛ magnus i vniuersa eccl̄ia: z in omnes q̄ audie
runt hec. Per manus aūt apl̄oꝝ fiebāt signa
z p̄digia mlta ō plebe. Et erāt vnanimiter omnes
in poꝛticu salomonis. Cæteroꝝ aūt nemo audebat

se cõiungere illis: sz magnificabat eos ppl's. Magis aũt augebaꝫ credentiũ in dño multitudo viroꝝ ac mulierũ: ita vt in plateas eicerent infirmos: z ponerẽt in lectulis ac grabatis vt veniente petro saltẽ vmbra illius obumbraret quẽq illoꝝ: z liberarẽt oẽs ab infirmitatibꝫ suis. Cõcurrebat autẽ z multitudo vicinaꝝ ciuitatũ in'lm: afferentes egros z vexatos a spiritibus imundis: q curabant oẽs. Exurgẽs aũt p̃nceps sacerdotũ z omnes q cũ illo erãt: q est heresis saduceoꝝ repleti sũt ꝯelo z iniecerunt manus in apl̃os: z posuerũt eos in custodia publica. Angelus aũt dñi per noctẽ apiens ianuas carceris z educens eos dixit. Ite: z stantes loquimini in tẽplo plebi oĩa verba vite huius. Qui cũz audissẽt introierunt diluculo in templũ z docebãt. Adueniens aũt p̃nceps sacerdotũ z q cũ eo erant cõuocauerũt conciliũ: z oẽs seniores filioꝝ isr'l: z miserũt ad carcerẽ vt adducerẽt. Cũ aũt venissẽt mĩstri: z apto carcere nõ inuenissent illos: reuersi nũciauerunt dicẽtes. Carcerẽ quidẽ inuenimꝰ clausum cũ oĩ diligentia: z custodes stantes añ ianuas apientes aũt neminẽ intus inuenimus. Ut aũt audierunt hos sm̃ones magistratus tẽpli z p̃ncipes sacerdotũ: ambigebant de illis qd nam fieret. Adueniens autẽ quidã nunciauit eis: qz ecce viri quos posuistis in carcere sunt in tẽplo stantes z docẽtes ppl'm. Tunc abiit magistratus cũ mĩstris: z adduxit illos sine vi. Timebant. n. ppl'm ne lapidarẽt. Et cũ adduxissent illos statuerunt in cõcilio. Et interrogauit eos p̃nceps sacerdotũ dicens. Precipiendo pcepimus vobis ne doceretis in noĩe isto: z ecce replestis in'lm doctrina vr̃a: z vultis inducere sup nos sanguinẽ hois istius. Respondens aũt petrus z apl̃i dixerũt. Obedire oportet deo magꝭ q̃ hõibus. Deus patrũ nr̃oꝝ suscitauit ieſũ quem vos interemistis suspẽdentes in ligno. Hũc p̃ncipẽ z saluatorẽ deus exaltauit dextera sua ad dandã pn̄iam isr'l z remissionẽ pctõꝝ: z nos sumus testes hoꝝ verboꝝ: z spũs scũs quẽ dedit deus omnibus obedientibꝫ sibi. Hec cũ audissent dissecabantẽ z cogitabant interficere illos. Surgens aũt quidã in cõcilio phariseus noĩe gamalihel legis doctor honorabilis vniuerse plebi iussit foras ad breue homines fieri. Dixitq ad illos. Viri israhelite attendite vobis super hõibus istis: quid acturi sitis. Ante hos. n. dies extitit theodas dicẽs se esse aliquẽ: cui cõsensit numerus viroꝝ circiter q̃dringentoꝝ: qui occisus est: z oẽs q credebant ei dissipati sunt: z redacti ad nihilũ. Post hunc extitit iudas galileus in diebus pfessionis z auertit ppl'm post se. Et ipe periit z oẽs q̃quot cõsenserunt ei dispersi sunt. Et nũc itaq dico vobis: discedite ab hõibus istis: z sinite illos. Quõ si est ex hõibus consilium hoc aut opus: dissolueꝫ. Si vero ex deo est nõ poteritis dissoluere: ne forte z deo repugnare videamini. Consenserunt aũt illi: z cõuocantes apl̃os: cesis denunciauerunt ne oĩo loquerentur in noĩe ieſu: z dimiserunt eos. Et illi quidẽ ibant gaudentes a cõspectu concilij: quõ digni habiti sunt p noĩe ieſu cõtumeliam pati. Omni aũt die nõ cessabant in tẽplo z circa domos docẽtes: z euangeliçãtes xp̃m ieſũ. VI

In diebus aũt illis crescente numero discipuloꝝ factũ ẽ murmur grecoꝝ aduersus hebreos: eo q despicerent in mĩsterio quotidiano vidue eoꝝ. Conuocantes aũt duodecim multitudinẽ discipuloꝝ dixerũt. Nõ est equũ nos derelinquere verbũ dei: z ministrare mensis. Considerate ergo frẽs viros ex vobis boni testimonij septẽ: plenos spũ scõ z sapientia: qs cõstituamus sup hoc opus. Nos vero oratiõi z mĩsterio verbi instantes erimus. Et placuit sm̃o coram oĩ multitudine. Et elegerunt stephanũ virũ plenum fide z spũ scõ: z philippũ z prochoꝝ z nicanorẽ z timonẽ z parmenam z nicolaũ aduenã antiocenum. Hos statuerunt añ conspectũ apl̃oꝝ: z orantes imposuerunt eis manus. Et verbum dñi crescebat: z multiplicabaꝫ numerus discipuloꝝ in ir'lm valde Multa etiã turba sacerdotũ obediebat fidei. Stephanus aũt plenus gratia z fortitudine faciebat p digia z signa magna in ppl'o. Surrexerũt aũt quidam de synagoga q̃ appellatur libertinoꝝ z cyrenensiũ: z alexandrinoꝝ z eoꝝ qui erant a cilicia z asia disputantes cũ stephano: z nõ poterant resistere sapiẽtie z spiritui qui loquebat. Tũc sũmiserũt viros qui dicerẽt se audisse eũ dicentẽ verba blasphemie in moysen z deũ. Cõmouerũt itaq plebẽ z seniores z scribas: z cõcurrentes rapuerunt eũ z adduxerunt in cilium: z statuerũt falsos testes q dicerent. Homo iste nõ cessat loqui verba aduersus locũ sanctũ z legem. Audiuim' enĩ eum dĩtes qm̃ ieſus nazarenus hic destruet locũ istum: z mutabit traditiones q̃s tradidit nobis moyses. Et intuentes eum oẽs q sedebant in concilio: viderunt faciem eius tanq̃ faciem angeli. VII

Dixit aũt p̃nceps sacerdotum: si hec ita sehñt. Qui ait. Viri fratres z patres audite de' glorie apparuit pr̃i nr̃o abrahe cum esset in mesopotamia pr̃iusq̃ morareꝫ in charran: z dixit ad illũ. Exi de tra tua z de cognatione tua: z veni in terrã quã mõstrauero tibi. Tũc exiit de tra chaldeoꝝ z habitauit in charran. Et inde postq̃ mortu' ẽ pater ei' trãstulit illũ in terrã istam: in q̃ nũc vos habitatis. Et nõ dedit illi hẽditatẽ in ea: nec passũ pedis: sz repromisit dare illi eã in possessionẽ z semini ei' post ipsũ: cũ non haberet filiũ. Locut' est aũt ei de': quia erit semen ei' accola in terra aliena: z fluituri eos subijcient: z male tractabũt eos ãnis quadringẽtis: z gentẽ cui seruierint iudicabo ego dicit dñs. Et post hec exibũt z seruiẽt mihi in loco isto. Et dedit illi testamẽtũ circũcisiõis z sic gẽuit isaac: z circũcidit eũ die octaua: z isaac iacob: z iacob duodecim pr̃iarchas. Et pr̃iarche emulãtes ioseph vendiderũt in egyptũ: z erat de' cũ eo. Et eripuit eũ ex oĩb' tribulatiõibus ei': z dedit ei gr̃am z sapiaz in ꝺspectu pharaonis regis egyptioꝝ: z ꝺstituit eũ ꝓpositũ sup egyptũ z sup oẽm domũ

suã. Venit aũt fames ĩ vniuersã egyptũ ⁊ chanaan ⁊ tribulatio magna: ⁊ nõ ĩueniebãt cibos pres nri. Cũ audisset aũt iacob eẽ frumentũ ĩ egypto: misit pres nros pmum ⁊ ĩ secundo cognitus ẽ ioseph a fribus suis: ⁊ manifestatũ ẽ pharaoni gen⁹ ei⁹. Mit tẽs aũt ioseph accersiuit iacob prem suũ: ⁊ oẽz cognationẽ suã ĩ aiabus septuagintagnq. Et descendit iacob ĩ egyptũ: defũct⁹ ẽ ipse ⁊ pres nri: ⁊ trãslati sunt in sichem: ⁊ positi sũt ĩ sepulchro qõ emit abrahã pcio argẽti a filijs emor: filij sichez. Cũ ãt approprinquret tps pmissionis quã pfessus erat de⁹ abrahe: creuit pplus ⁊ multiplicat⁹ ẽ ĩ egypto: ⁊qad vsq surrexit alius rex ĩ egypto q ñ sciebat ioseph. Hic circũuenies gen⁹ nr̃m afflixit pres nros: vt exponerẽt infantes suos ne viuificarẽt. Eodẽ tpe natus ẽ moyses: ⁊ fuit grat⁹ deo: q nutrit⁹ ẽ trib⁹ mẽsibus ĩ domo pris sui. Exposito aũt illo sustulit eũ filia pharaonis: ⁊ nutriuit eũ sibi ĩ filiũ. Et erudit⁹ ẽ moyses oi sapiẽtia egyptioz: ⁊ erat potẽs in vbis ⁊ ĩ opibus suis. Cũ aũt iplerẽt ei q̃draginta ãnoz tps: ascẽdit in coz eius vt visitaret frẽs suos filios isrl. Et cũ vidisset quẽdã iniriã patientẽ vindicauit illũ: ⁊ fecit vltionẽ ei q iniuriã sustiebat pcusso egyptio. Existimabat aũt itelligere frẽs: qm̃ de⁹ p manũ ipi⁹ daret salutẽ illis. At illi nõ itellexerunt. Sequẽti vo die apparuit illis litigantib⁹: ⁊ recõciliabat eos in pace: dicẽs. Viri frẽs estis. Ut qd nocetis alterutr⁹? Qui ãt iniriã faciebat pximo: repulit eũ dicẽs. Quis te pstituit prĩcipẽ ⁊ iudicẽ sup nos? Nũqd iterficẽ me tu vis: quẽadmodũ iterfecisti heri egyptiũ. Fugit aũt moyses in vbo isto: ⁊ facta⁹ est aduena ĩ terra madian: vbi generauit filios duos. Et expletis ãnis q̃draginta. apparuit illi in deserto mõtis syna ãgelus ĩ igne flamme rubi. Moyses aũt videns admiratus est visum. Et accedẽte illo vt consideraret: facta est ad eum vox dñi: dicens. Ego sum deus patrũ tuoz: deus abrahã: de⁹ isaac ⁊ deus iacob. Tremefactus aũt moyses: nõ audebat psiderare. Dixit aũt illi deus. Solue calciamẽtum pedũ tuoz. Locus enĩ in quo stas terra sancta est. Videns vidi afflictionẽ pplĩ mei qui est in egypto: ⁊ gemitũ eoz audiui: ⁊ descendi liberare eos ⁊ nũc veni: ⁊ mittã te in egyptũ. Hũc moysen quẽ neganerũt dicentes: quis te pstituit pncipem ⁊ iudicem: hunc deus pncipẽ ⁊ redẽptorem misit cũ manu angeli qui apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos faciens pdigia ⁊ signa in terra egypti: ⁊ in rubro mari: ⁊ in deserto ãnis q̃draginta. Hic ẽ moyses qui dixit filijs isrl. Prophetam suscitabit vobis deus de fratribus vestris: tãquã meipsũ audietis. Hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cũ angelo qui loquebat ei in monte syna ⁊ cũ patribus vestris: q accepit verba vite dare vobis. Qui nolue runt obedire patres vri: sed repulerũt ⁊ auersi sũt cordibus suis in egyptũ: dicẽtes ad aaron. Fac nobis deos q pcedant nos. Moysi. n. huic qui eduxit nos de terra egypti: nescimus quid factũ sit ei. Et vitulũ fecerunt in dieb⁹ illis: ⁊ obtulerunt hostiam simulacro: ⁊ letabant̃ in operibus manuum suaz. Conuertit aũt deus: ⁊ tradidit eos seruire militie celi: sicut scriptũ est in libro pphetaz. Nunquid victimas aut hostias obtulistis mihi ãnis q̃draginta in deserto: domus isrl? Et suscepistis tabernaculũ moloch: ⁊ sidus dei vestri remphã: figuras quas feciſtis adorare eas: ⁊ trãsferã vos in babylonẽ. Tabernaculũ testimonij fuit cũ patrib⁹ vestris in deserto: sicut disposuit illis ds loquẽs ad moysen: vt faceret illud ẽm formam quã viderat. Quo ⁊ induxerunt suscipientes pres vestri cũ iesu ĩ possessionẽ gentiũ: quas expulit deus a facie patrũ vestroz vsq in diebus dauid. Qui ĩuenit graz ante deũ: ⁊ petijt vt inueniret tabernaculũ deo iacob. Salomon aũt edificauit illi domũ. Sed non excelsus in manufactis habitat: sicut p pphetã dicit. Celum mihi sedes est: terra aũt scabellũ pedũ meoz. Quã domũ edificabitis mihi dicit dñs: aut qs locus requietionis mee est? Nõne manus mea fecit hec oĩa? Dura cervice ⁊ incircũcisis cordibus ⁊ auribus: vos semp spiritui sãcto restitistis: sicut patres vestri: ita ⁊ vos. Quẽ pphetaz nõ sunt psecuti patres vestri? Et occiderũt eos q pnunciabãt de aduentu iusti: cuius vos nũc pditores ⁊ homicide fuistis: qui accepistis legẽ in dispositione angeloz ⁊ non custodistis. Audientes aũt hec dissecabantur cordibus suis: ⁊ stridebant dentib⁹ in eũ. Cũ aũt esset plenus spũ sancto: intendens in celũ vidit gloriã dei: ⁊ iesũ stantẽ a dextris dei. Et ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiũ hõis stantẽ a dextris virtutis dei. Exclamãtes aũt voce magna cõtinuerunt aures suas: ⁊ ipetum fecerunt vnanimiter in eũ. Et eiscientes eũ extra ciuitatẽ lapidabant ⁊ testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis: q vocabat̃ saulus. Et lapidabant stephanum inuocantẽ ⁊ dicentẽ. Dñe iesu suscipe spĩm meũ. Positis aũt genib⁹: clamauit voce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc pctũ. Et cũ hoc dixisset obdormiuit in dño.

VIII

Paulus aũt erat cõsentiens neci eius. Facta est aũt in illa die persecutio magna in ecclesia q̃ erat hierosolymis: ⁊ oẽs dispsi sunt per regiones iudee ⁊ samarie pter apl̃os. Sepelierunt aũt stephanũ viri timorati: ⁊ fecerũt plãctum magnũ super eum. Saulus vero deuastabat ecclesiã per domos intrans: ⁊ trahẽs viros ac mulieres: tradebat in custodiã. Igitur q dispsi erant p transibant euangelizantes verbũ dei. Philippus ãt descẽdẽs in ciuitatẽ samarie pdicabat illis xpm. Intendebant aũt turbe his q̃ a philippo dicebant̃ vnanimiter audientes: ⁊ videtes signa q̃ faciebat. Multi enĩ eoz q habebant spũs imundos: clamãtes voce magna exibant. Multi autẽ paralytici ⁊ claudi curati sunt. Factũ est ergo gaudiũ magnũ in illa ciuitate. Vir aũt quidã noĩe symon q ãt fuerat in ciuitate magus seducens gentem samarie dicens se esse aliquẽ magnũ: cui auscultabant oẽs a minimo vsq ad maximũ: dicentes: hic est virtus

dei qui vocatur magna. Attendebant aũt eum p
pter qđ multo tẽpore magicis suis dementasset
eos. Cũ vero credidissent philippo euangeliçanti
de regno dei: in noĩe ihesu xp̃i baptiçabant̃ viri ac
mulieres. Tunc simon z ipse credidit: z cũ bapti/
çatus esset adherebat philippo. Videṡ etiã signa
z virtutes maximas fieri: stupens admirabat̃. Cũ
aũt audissent apostoli qui erant in hierosolymis
qz recepisset samaria verbũ dei: miserunt ad eos
petrũ z iohãnem. Qui cum veniss̃et orauerunt p
ipsis: vt accipereut spũm sanctũ. Nondũ enĩ i quẽ
q̃z illoz venerat: sed baptiçati tm̃ erant in nomine
dn̄i iesu. Tunc iponebant manus sup illos z acci/
piebant spũm sanctũ. Cum vidisset aũt simon qz
per ipositionẽ manus apostoloz daret̃ spũs sãctus
obtulit eis pecuniã: dicens. Date z mihi banc po/
testatẽ: vt cuicũq ipsuero manus accipiat spũm
sanctũ. Petrus aũt dixit ad eũ. Pecunia tua te cũ
sit in pditionẽ: qm̃ donuz dei existimasti pecunia
possideri. Nõ est enĩ tibi pars neq̃ sors in sermo
ne isto. Cor enĩ tuũ nõ est rectũ coram deo. Penitẽ
tiã itaq̃ age ab hac nequitia tua: z roga deũ si for
te remittat̃ tibi hec cogitatio cordis tui. In felle. n
amaritudinis z obligatione iniqtatis video te eẽ.
Respondens aũt simon dixit. Precamini vos p
me ad dn̄m: vt nihil veniat sup me boz que dixi/
stis. Et illi quidẽ testificati z locuti verbũ dei: re/
dibant hierosolymã: z multis regionibus samari/
tanoz euangeliçabant. Angelus aũt dn̄i locutus
est ad philippũ: dicens. Surge z vade ꝺ meridia/
num ad viã que descendit ab ir'm in gaçam hec ẽ
deserta. Et surgens abiit. Et ecce vir ethiops eu/
nuchus potens cãdacis regine ethiopuz: q erat su
per oẽs gaças eius venerat adorare i ir'm z reuer
tebat̃ sedens supra currũ suũ: legensq̃ isaiam pro
phetã. Dixit aũt spũs philippo: accede z adiunge
te ad currũ istũ. Accurrens aũt philippus: audiuit
eũ legentẽ isaiam ꝓphetã: z dixit. Putas ne intelli
gis q̃ legis? Qui ait. Et quõ possũ: si nõ aliquis oñ
derit mihi? Rogauitq̃ philippũ vt ascenderet: z se
deret secũ. Locus aũt scripture quã legebat erat
hic: tãquã ouis ad occisionẽ ductus est: z sic agnus
coram tondente se sine voce: sic nõ aperuit os suum.
In humilitate iudiciũ eius sublatũ est. Generatio
nem eius quis enarrabit? Qm̃ tollet̃ de terra vita
eius. Rñdens aũt eunuchus philippo dixit. Obse
cro te: de quo ꝓpheta dicit hoc? De se an de alio ali
quo? Aperiens aũt philippus os suũ: z incipiens a
scriptura ista euangeliçauit illi iesum. Et dũ irent
per viã venerũt ad quandã aquã. Et ait eunuchus
Ecce aqua. Quis phibet me baptiçari? Dixit autẽ
philippus. Si credis ex toto corde: licet. Et respõ
dens ait. Credo filiũ dei eẽ iesũ xp̃z. Et iussit stare
currũ. Et descenderunt vterq̃ in aquã philippus z
eunuchus: z baptiçauit eũ. Cũ autẽ ascendisset de
aqua spũs dn̄i rapuit philippũ: z amplius non vi
dit eum eunuchus. Ibat enĩ per viã suã gaudens.
Philippus aũt inuẽtus est in açoto: z pertransiẽs
euangeliçabat ciuitatibus cunctis donec veniret
cesaream. IX

Paulus aũt adhuc spirans minaz z cedis
in discipulos dn̄i: accessit ad ꝓncipem sa/
cerdotũ: z petijt ab eo epistolas in damas
cũ ad synagogas: vt si quos inuenisset huius vie
viros ac mulieres: vinctos perduceret in ir'm. Et
cũ iter faceret: contigit vt appropinquaret damas/
co. Et subito circũfulsit eũ lux de celo: z cadens in
terrã audiuit vocem dicentẽ sibi. Saule saule qđ
me psequeris? Qui dixit. Quis es dn̄e? Et ille. Ego
sum iesus quẽ tu persequeris. Durũ est tibi contra sti
mulũ calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Dn̄e
qđ me vis facere? Et dn̄s ad eũ. Surge z ingrede
re ciuitatẽ: z ibi dicetur tibi qđ te oportet facere.
Viri aũt illi q comitabant̃ cũ eo stabant stupefa/
cti: audientes quidem vocem: neminẽ aũt viden/
tes. Surrexit aũt saulus de terra apertisq̃ oculis
nihil videbat. Ad manus aũt illũ trahentes intro
duxerunt damascũ. Et erat ibi trib' diebus nõ vi
dens: z nõ manducauit neq̃ bibit. Erat aũt qdam
discipulus damasci: noĩe ananias. Et dixit ad illũ
in visu dn̄s. Anania. At ille ait. Ecce ego dn̄e. Et
dn̄s ad eũ. Surge z vade in vicũ q vocat̃ rectus:
z quere in domo iude: saulũ noĩe tharsensem. Ec
ce enim orat. Et vidit virũ ananiã noĩe introeun
tem z ponentẽ sibi manus vt visum recipiat. Rñ
dit autez ananias. Domine audiui a multis de vi
ro hoc quãta mala fecerit sãctis tuis i ir'm. Et hic
habet ptãtem a ꝓncipibus sacerdotũ: alligãdi oẽs
qui inuocant nomen tuũ. Dixit aũt ad eũ dn̄s. Va
de: qm̃ vas electionis est mihi iste: vt portet nomẽ
meũ coram gentibus z regibus z filijs isr'l. Ego enĩz
oñdam illi: quanta oporteat eũ pro noĩe meo pati
Et abiit ananias z introiuit in domũ: z ponens ei
manus dixit. Saule frater: dn̄s misit me ihesus: qui
apparuit tibi in via q̃ veniebas: vt videas z iplea
ris spũ sãcto. Et cõfestim ceciderunt ab oculis ei
tãq̃ squame z visum recepit. Et surgens baptiça/
tus est: z cum accepisset cibũ confortatus est. Fuit
aũt cũ discipulis qui erant damasci per dies aliq̃.
Et continuo ingressus in synagogas predicabat
iesum: qm̃ hic est filius dei. Stupebant aũt oẽs q
eum audiebant: z dicebant. Nõne hic est qui expu
gnabat in hierusalẽ eos qui inuocabant nomen
istud? Et huc ad hoc venit: vt vinctos illos duce/
ret ad ꝓncipes sacerdotũ. Saulus aũt multo ma/
gis conualescebat z cõfundebat iudeos qui habi
tabant damasci: affirmans qm̃ hic est xp̃s. Cũ aũt
iplerentur dies multi: consilium fecerunt in vnuz
iudei vt eum interficerent. Note aũt facte sũt sau
lo insidie eoz. Custodiebant aũt z portas die ac
nocte: vt eum interficerent. Accipientes aũt eũ di
scipuli: nocte per murũ dimiserunt eum: submittẽ
tes in sporta. Cum aũt venisset in ir'm temptabat
se iungere discipulis z omnes timebant eum: non
credẽtes q̃ esset discipulus. Barnabas aũt appre
hensum illum duxit ad apostolos: z narrauit illis

quomō in via vidisset dñm: z qz locut⁹ est ei: z quo mō in damasco fiducialiter egerit in noīe ielu. Et erat cū illis intrans z exiens in ierl'm: fiducialiē agēs in nomine dñi. Loquebat quoq; gentibus z disputabat cū grecis: illi aūt querebāt occidere eū. Qō cū cognouissent frēs deduxerunt eū cesareaz z dimiserunt tharsum. Ecclesia quidē per totam iudeam z galileam z samariā habebat pacem z edificabat ambulans in timore dñi: z consolatione sancti spūs replebat. Factū est aūt vt petrus dū transiret vniuersos deueniret ad sanctos q habitabāt lydde. Inuenit aūt ibi hoīem quendā noīe eneaz: ab annis octo iacentē in grabato qui erat paralyti cus. Et ait illi petrus. Enea sanet te dñs ielus xps. Surge z sterne tibi. Et continuo surrexit. Et viderunt eū oēs qui habitabāt lydde z saron qui puerfi sunt ad dñm. In ioppe aūt fuit quedā discipula noīe tabita: que interpretata dicitur dorcas. Hec erat plena operibus bonis z elemosynis quas faciebat. Factū est aūt in dieb⁹ illis: vt infirmata moreret. Quā cum lauissēt: posuerunt eam in cenaculo. Cū aūt ppe esset lydda ab ioppe: discipuli audientes: qz petrus esset in ea: miserunt duos viros ad eū: rogantes: ne pigriteris venire vsq; ad nos. Exurgens aūt petrus: venit cū illis. Et cū aduenissent duxerunt illū in cenaculū: z circūsteterunt illū oēs vidue flentes z oñdentes ei tunicas z vestes quas faciebat illis dorcas. Eiectis aūt oīb⁹ foras petrus ponens genua orauit: z conuersus ad corp⁹ dixit. Tabita surge. At illa aperuit oculos z viso petro resedit. Dans aūt illi manū erexit eā: z cum vocasset sāctos z viduas assignauit eam viuam. Notum aūt factum est per vniuersam ioppen z crediderunt multi in domino. Factū est aūt vt dies multos moraretur in ioppe apud simonem quendaz coziarium. X

NB. Vir aūt quidā erat in cesarea noīe cornelⁱ⁹ centurio cohortis que dicitur italica: religiosus z timens deū cuz omni domo sua faciens elemosynas multas plebi z deprecans deum semper. Is vidit in visu manifeste quasi hora diei nona angelum dei introeuntem ad se z dicentem sibi. Cornelⁱ. At ille intuens eum timore correptus dixit. Quis es dñe? Dixit aūt illi. Orationes tue z elemosyne tue ascenderūt in memoriā in cōspectu dei. Et nunc mitte viros in ioppen: z accersi simonē quendā qui cognominat petrus. Hic hospitatur apud simonē quendā coziariū: cuius ē domus iuxta mare. Hic dicet tibi: quid te oporteat facere. Et cū discessisset angel⁹ q loquebat illi: vocauit duos domesticos suos: z militē metuentem dñm ex his q illi parebāt. Quibus cū narrassz oīa misit illos in ioppen. Postera aūt die iter illis facientibus z appropinquantibus ciuitati ascendit petrus in superiora vt oraret circa horā sextā. Et cuz esuriret voluit gustare. Parantibus aūt illis cecidit sup eū mentis excessus. Et vidit celū apertum z descendens vas quoddā velut linteū magnuz quatuor initijs sūmitti de celo in terram: in q erāt oīa quadrupedia z serpentia terre z volatilia celi. Et facta est vox ad eū. Surge petre: occide z manduca. Ait aūt petrus. Absit dñe: qz nunq; manducaui oē cōmune z imundū. Et vox iterū secūdo ad eum. Quō deus purificauit tu cōmune ne dixeris. Hoc factū est per ter. Et statim receptū est vas in celū. Et dum intra se hesitaret petrus quid nā eēt visio quā vidisset: ecce viri qui missi erant a cornelio inquirentes domū simonis: astiterūt ad ianuā. Et cum vocassent: interrogabant: si simon qui cognominatur petrus illic haberet hospitium. Petro aūt cogitante de visione: dixit spūs ei. Ecce viri tres querunt te. Surge itaq; z descende z vade cum eis nihil dubitans: qz ego misi illos. Descendens aūt petrus ad viros: dixit. Ecce ego sum quē queritis. Que cā est ppter quā venistis? Qui dixerunt. Cornelius centurio vir iustus z timens deuz z testimoniū habens ab vniuersa gente iudeoꝝ: responsum accepit ab angelo sancto accersiri te i domum suā: z audire verba abs te. Introducēs ergo eos recepit hospitio. Sequenti aūt die surgens: profectus est cum illis: z quidam ex fratribus ab ioppe comitati sunt eū. Altera autem die introiuit cesaream. Cornelius vero expectabat illos: conuocatis cognatis suis z necessarijs amicis. Et factum ē cum introisset petrus obuius venit ei cornelius: z procidens ad pedes eius adorauit eum. Petrus vero eleuauit eum: dicens. Surge: z ego ipse hō sum. Et loquens cum illo intrauit: z inuenit multos qui conuenerant dixitq; ad illos. Vos scitis quomō abhominatū sit viro iudeo coniungi aut accedere ad alienigenā. Sed mihi oñdit deus neminē cōmunem aut imundū dicere hoīem: ppter quod sine dubitatione veni accersitus. Interrogo ergo: quā ob cām accersistis me? Et cornelius ait. A nudius quarta die vsq; ad hanc horā orans eram hora nona in domo mea: z ecce vir stetit ante me in veste candida: z ait. Cornelⁱ exaudita ē oratio tua: z elemosyne tue commemorate sunt in conspectu dei. Mitte ergo in ioppen z accersi simonē qui cognominatur petrus: hic hospitat in domo simonis coriarij iuxta mare. Confestiz ergo misi ad te: z tu bñ fecisti veniendo. Nunc ergo omēs nos in conspectu tuo adsumus: audire oīa quecūq; tibi pcepta sunt a dño. Aperiens aūt petrus os suū dixit. In veritate cōperi qz nō est personaꝝ acceptor deus: sed i omni gente qui timet eū z operat iusticiā: acceptus est illi. Verbū misit deus filijs isrl'ānuncians pacē per ielū xpm: hic est oīum dñs. Vos scitis quod factum est verbū per vniuersā iudeā. Incipiens. a galilea post baptismū qō pdicauit iohānes ieſuz a naçareth quō vnxit eū deus spū scō z virtute q ptransijt bñfaciēdo z sanādo oēs oppressos a diabolo: qm̄ deus erat cū illo. Et nos testes sum⁹ oīuz que fecit in regione iudeoꝝ z ierl'm: quē occiderūt suspēdentes in ligno. Hūc de⁹ suscitauit tertia die z dedit eum manifestū fieri nō oī pplo: sed testib⁹

ꝓordinatis a deo:nobis q mãducauimus ⁊ bibimus cũ illo postq̃ resurrexit a mortuis. Et ꝓcepit nobis ꝓdicare ꝓpło ⁊ testificari:qz ipse ē q ꝟstitut⁹ est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Huic oēs ꝓphete testimoniũ phibent remissionē pcṫoꝝ accipere ꝑ nomen eius:oēs q credunt in eũ. Adhuc loquēte petro verba hec cecidit spūs seūs sup oēs q audiebant verbũ. Et obstupuerũt ex circucisione fideles q venerãt cũ petro:qz ⁊ in nationes gr̃a spiritus sci effusa est. Audiebant .n. illos loquentes linguis ⁊ magnificantes deũ. Tunc rñdit petrus. Numqd aquã qs phibere põt vt nõ baptiçent hi q spũm scm̃ acceperunt sicut ⁊ nos. Et iussit eos baptiçari in noīe ihesu xp̃i. Tunc rogauerũt eũ: vt maneret apud eos aliquot diebus. XI

Audierũt aũt apli ⁊ frēs q erant in iudea: quũ ⁊ gentes receperũt ṽbũ dei. Cũ autē ascēdisset petrus hierosolymã diiscepta⁹ bant aduersus illũ q erãt ex circũcisione dicẽtes. Quare introisti ad viros ꝓputiũ hñtes:⁊ mãducasti cũ illis? Incipiens aũt petrus exponebat illis ordinē:dicẽs. Ego erã in ciuitate ioppe orans:⁊ vidi in excessu mentis mee visionē:delcendens vas quoddã velut linteũ magnũ quatuoꝝ initijs sũmitti de celo:⁊ venit vsq̃ ad me. In qõ intuens cõsiderabã:⁊ vidi quadrupedia terre ⁊ bestias ⁊ reptilia ⁊ volatilia celi. Audiui aũt ⁊ vocẽ dicentem mihi. Surge petre:occide ⁊ manduca. Dixi autez. Nequaq̃ dñe:qz cõe aut ĩmundũ nunq̃ introiuit in os meũ. Rñdit aũt vox secũdo de celo. Quõ deus mũdauit:tu ne cõe dixeris. Hoc aũt factũ est p ter ⁊ recepta sunt oĩa rursũ in celũ. Et ecce viri tres ꝟfestim astiterunt in domo in qua erã: missi a cesarea ad me. Dixit aũt spūs mihi: vt irem cũ illis nihil hesitans. Uenerũt aũt mecũ ⁊ sex frēs iſti: ⁊ ingressi sumus ĩ domũ viri. Narrauit aũt nob quõ vidisset angelũ in domo sua stantẽ:⁊ dicentẽ sibi. Mitte in ioppen:⁊ accersi simonẽ q cognominat̃ petrus q loquet̃ tibi verba in qbus saluus eris tu ⁊ vniuersa domus tua. Cũ aũt cepisse log: cecidit spūs scūs sup eos:sicut ⁊ in nos in initio. Recordatus sũ aũt verbi dñi:sicut dicebat. Iohãnes quidem baptiçauit aqua:vos aũt baptiçabimini spũ scõ. Si ergo eandẽ gr̃am dedit illis deus sicut ⁊ nobis q credidim⁹ in dñm ihesũ xp̃m:ego qs eram qui possem ꝓhibere deũ? His auditis tacuerunt: ⁊ glorificauerũt deũ:dicentes. Ergo ⁊ gentib⁹ penitentiã dedit deus ad vitã. Et illi quidez q dispsi fuerant a tribulatione q̃ facta fuerat sub stephano: pambulauerunt vsq̃ phenicem ⁊ cipzũ ⁊ antiochiam:nemini loquẽtes verbũ nisi solis iudeis. Erãt aũt quidã ex eis viri cypzij ⁊ cyrenei:q cũ itroissẽt antiochiã loquebant̃ ad grecos:ãnunciantes dñz ihesum. Et erat manus dñi cũ eis:multusq̃ numerus credentiũ conuersus est ad dñm. Peruenit ãt sermo ad aures ecclesie q̃ erat hierosolymis superistis:⁊ miserunt barnabã vsq̃ ad antiochiaz. Qui cũ peruenissẽt ⁊ vidisset gr̃am dei:⁊ gauisus ē hortabatur oēs in ꝓposito cordis permanere in dño quia erat vir bonus ⁊ plenus spũ sancto ⁊ fide: ⁊ apposita est multa turba dño. Profectus ē aũt barnabas vt quereret saulum:quẽ cum inuenisset ꝓduxit antiochiã. Et annũ totum cõuersati sunt ibi in ecclesia:⁊ docuerunt turbã multã:ita vt cognominarent̃ ꝓmum antiochie discipuli xp̃iani. In his aũt diebus superuenerunt ab hierosolymis ꝓphete antiochiam:⁊ surgens vnus ex eis noīe agabus significabat per spũm:famem magnã futurã ĩ vniuerso orbe terraꝝ:que facta est sub claudio. Discipuli aũt ꝓut quisq̃ habebat:ꝓposuerunt in ministerium mittere habitantibus in iudea fratribus quod ⁊ fecerunt mittentes ad seniores per manus barnabe ⁊ sauli. XII

Eodem aũt tẽpore misit herodes rex manus: vt affligeret q̃sdaz de ecclia. Occidit aũt iacobũ fratrẽ iohãnis gladio:videns aũt qa placeret iudeis apposuit ap̃hendere ⁊ petrum. Erant aũt dies azimoꝝ. Quẽ cũ ap̃hendissz misit in carcerem:tradensq̃ q̃tuor quaternionib⁹ militũ ad custodiendũ:volens post pascha ꝓducere eũ ꝓpło. Et petr⁹ quidẽ seruabat̃ ĩ carcere: oro ãt fiebat sine itermissione ab ecclia ad deũ ꝑ eo. Cũ aũt ꝓducturꝰ eũ esset herodes:ĩ ipsa nocte erat petr⁹ dormiẽs inẽ duos milites vinct⁹ catbenis duab⁹ ⁊ custodes añ ostiũ custodiebãt carcerem. Et ecce angelus dñi astitit:⁊ lumẽ refulsit in habitaculo:p cussoq̃ latere petri excitauit eũ dicẽs. Surge velociter. Et ceciderũt cathene de manib⁹ ei⁹. Dixit aũt angel⁹ ad eũ. Precingere:⁊ calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Circũda tibi vestimentũ tuũ: ⁊ seq̃re me. Et exiẽs seq̃bat̃ eũ:⁊ nesciebat qz verũ ē qđ fiebat ꝑ ãgelũ. Existimabat ãt se visũ videre. Trãseũtes aũt ꝓmã ⁊ secũdã custodiaz venerũt ad portã ferreã que ducit ad ciuitatẽ q̃ vltro aperta est eis. Et exeũtes ꝓcesserũt vicũ vnũ ⁊ cõtinuo discessit angelus ab eo. Et petr⁹ ad se reuersus:dixit. Nũc scio vere qa misit dñs angelũ suũ:⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oī expectatione plebis iudeoꝝ. Cõsideraq̃sz venit ad domũ marie matris iohãnis q cognominat̃ ē marcus: vbi erant multi congregati ⁊ orãtes. Pulsante ãt eo ad ostiũ ianue:ꝓcessit puella ad videndũ noie rode. Et vt cognouit vocẽ petri ꝑ gaudio nõ apuit ianuã:iz intro currẽs nũciauit stare petrũ añ ianuã At illi dixerũt ad eã. Insãis. Illa ãt affirmabat sic se habẽ. Illi aũt dicebãt. Angel⁹ ei⁹ ē. Petr⁹ aũt pseuerabat pulsans. Cũ aũt aperuisset ostiũ: viderũt eum ⁊ obstupuerũt. Annuens aũt eis manu vt taicerent:narrauit quomodo dñs eduxisset eum de carcere. Dixitq̃. Nunciate iacobo ⁊ fratrib⁹ hec. Et egressus abijt in aliuz locũ. Facta aũt die erat nõ parua turbatio inter milites:quid nã factũ ẽt de petro. Herodes aũt cũ requisisset eũ ⁊ nõ inuenisset:inquisitione facta de custodib⁹ iussit eos duci:descendẽsq̃ a iudea in cesareã:ibi cõmorat⁹ est. Erat aũt iratus tyrijs ⁊ sidonijs. At illi vnanimes

venerũt ad eũ ꝛ ꝓsaso blasto q̃ erat sup cubiculũ regis postulabant pacez:eo q̃ alerentur regiones eoꝝ ab illo. Statuto aũt die herodes vestitus veste regia sedit ꝓ tribunali: ꝛ contionabat ad eos: Pplos aũt acclamabat dei voces ꝛ nõ hois. Uõse stim aũt percussit eũ angel⁹ dñi eo q̃ non dedisset honorẽ deo:ꝛ cõsumpt⁹ a vermib⁹ expirauit. Uerbũ aũt dñi crescebat ꝛ multiplicabat. Barnabas autem ꝛ saulus reuersi sunt ab hierosolymis expleto ministerio:assũpto iohãne qui cognominatus est marcus. XIII

Erant ãt in ecclesia q̃ erat antiochie ꝓphete ꝛ doctores:i q̃b⁹ barnabas ꝛ simon q̃ vocabat niger:ꝛ lucius cyrenensis ꝛ manaben qui erat herodis tetrarche collactane⁹:ꝛ saulus. Ministrantib⁹ aũt illis dño ꝛ ieiunantib⁹:dixit illis spiritus scũs. Segregate mihi saulũ ꝛ barnabã i op⁹ ad q̃ assũpsi eos. Tũc ieiunãtes ꝛ orãtes ꝛ ponentesq̃ eis man⁹:dimiserũt illos. Et ipsi qdẽ missi a spũ scõ abierũt seleuciã:ꝛ inde nauigauerunt cyprũ. Et cũ venissent salaminã: ꝓdicabãt ꝟbum dei in synagogis iudeoꝝ. Habebant autem ꝛ iohannem in ministerio. Et cũ pãbulassent vniuersã insulã vsq̃ paphũ:inuenerũt quendã virũ magum pseudo ꝓphetam iudeũ cui nomen erat bariesu:q̃ erat cũ ꝓconsule sergio paulo viro pruden te. Hic accersitis barnaba ꝛ paulo:desiderabat audire verbũ dei. Resistebat aũt illis elymas magꝰ sic enĩ interpretat nomen eius:q̃rens auertere pro consulẽ a fide. Saulus aũt q̃ ꝛ paul⁹ repletus spũ sãcto intuens in eũ:dixit. O plene oi dolo ꝛ oi fallacia fili diaboli:inimice oĩs iusticie:nõ desinis subuertere vias dñi rectas. Et nũc ecce manus dñi sup te:ꝛ eris cecus nõ videns solem vsq̃ ad tẽpus Et ꝯfestiz cecidit in eũ caligo ꝛ tenebre: ꝛ circuiẽs q̃rebat q̃ ei manũ daret. Tũc ꝓconsul cũ vidisset factũ credidit:admirãs sup doctrina dñi. Et cũ a papho nauigasset paulus ꝛ q̃ cũ eo erãt:venerunt pergen pamphylie. Johãnes aũt discedens ab eis reuersus est hierosolymã. Illi vero ptranseũtes pergam venerunt antiochiã pisidie:ꝛ ingressi synagogam die sabbatoꝝ sederũt. Post lectionẽ aũt legẽ ꝛ prophetaꝝ miserũt ꝑncipes synagoge ad eos:dicẽtes. Uiri frẽs:siquis ẽ in vobis ꝛmo exhortationis ad plebẽ dicite. Exurgens aũt paulus ꝛ manu silentiũ idicens:ait. Uiri israhelite ꝛ q̃ timetis deũ audite. Deus plebis isrl̃ elegit pres nros ꝛ plebem exaltauit cum ecnt incole in terra egypti:ꝛ in brachio excelso eduxit eos ex ea:ꝛ p q̃draginta ãnoꝝ tẽpus mores eoꝝ sustinuit in deserto. Et destruens gentes septez in terra chanaan sorte distribuit eis terrã eoꝝ q̃si post q̃dringentos ꝛ q̃nquagĩta ãnos ꝛ post hec dedit iudices vsq̃ ad samuel ꝓphetaz. Et exinde postulauerũt regẽ:ꝛ dedit illis saul filiũ cis virum de tribu beniamin ãnis q̃draginta. Et amoto illo suscitauit illis dauid regem:cui testimonium phibens dixit. Inueni dauid filiũ iesse virũ ꝛm cor meũ q̃ faciet oẽs voluntates meas. Huius deus ex semine ꝛm ꝓmissionẽ eduxit isrl̃ saluatorem iesũ:ꝓdicante iohãne ante faciẽ aduentus eiꝰ baptismũ pnie oi pplo isrl̃. Cũ ꝑpleret aũt cursũ suum:dicebat. Quem me arbitramini eẽ:nõ sũ ego: sed ecce venit post me:cuiꝰ nõ sum dignꝰ calciamẽta pedũ soluere. Uiri frẽs:filij generis abrahã ꝛ q̃ in vobis timẽt deum:vobis verbũ salutis huius missũ est. Qui enĩ habitabãt irl̃m ꝛ ꝑncipes eius: hunc ignorãtes:ꝛ voces ꝓphetaꝝ q̃ per oẽ sabbatum leguñ:iudicãtes ꝑpleuerunt. Et nullam cãm mortis ĩuenientes in eo:petierunt a pilato vt interficerent eũ. Cũq̃ consumassẽt oĩa que de eo scripta erãt:deponentes eũ de ligno posuerũt eũ in monumento. Deus aũt suscitauit eũ a mortuis tertia die q̃ visus est per dies multos bis q̃ simul ascenderãt cũ eo de galilea in irl̃m:q̃ vsq̃ nũc sũt testes eius ad plebem. Et nos vobis ãnunciamus eã que ad pres nros ꝓmissionẽ facta ẽ:qm̃ hãc deus adimpleuit filijs ꝟris resuscitãs ihesũ:sicut ꝛ in psalmo secũdo scriptũ ẽ. Filius meꝰ es tu: ego hodie genui te. Qꝛ aũt suscitauit eũ a mortuis amplius iã non reuersurũ in corruptionẽ:ita dixit. Quia dabo vobis sca dauid fidelia. Ideoq̃ ꝛ alias dicit. Nõ dabis scm̃ tuũ videre corruptionẽ. Dauid enĩ in sua generatione cũ administrasset voluntati dei:dormiuit ꝛ appositus est ad pres suos:ꝛ vidit corruptionẽ. Quẽ vero deus suscitauit a mortuis:nõ vidit corruptionẽ. Notũ igit̃ sit vobis viri frẽs:q̃ p hunc vobis remissio pcꝺoꝝ annũciat ab oibus:q̃bus nõ potuistis in lege moysi iustificari. In hoc omis qui credit:iustificat. Uidete ergo ne supueniat vobis qꝺ dictũ est in ꝓphetis. Uidete cõtemptores ꝛ admiramini ꝛ dissipamini:q̃ opus operoꝝ ego i diebus vris:opus qꝺ nõ creditis si quis enarrauerit vobis. Exeuntibus aũt illis:rogabant vt sequẽti sabbato loquerent sibi verba hec. Cũq̃ dimissa ecꝛ synagoga:secuti sunt multi iudeoꝝ ꝛ colentiuz deũ aduenaꝝ paulũ ꝛ barnabã:q̃ loquẽtes suadebant eis vt permanerent in gra dei. Sequenti vo sabbato pene vniuersa ciuitas cõuenit audire verbũ dei. Uidentes aũt turbas iudei:repleti sũt ẓelo ꝛ ꝺicebant bis q̃ a paulo dicebant blasphemantes. Tunc cõstanter paulus ꝛ barnabas dixerunt. Uobis oportebat ꝓmum loqui verbũ dei: sz qm̃ repellitis illud:ꝛ indignos vos iudicat eterne vite:ecce cõuertimur ad gentes. Sic enĩ nobis ꝑcepit dñs. Posui te in lucẽ gentiũ:vt sis i salutẽ vsq̃ ad extremũ terre. Audientes aũt gentes gauise sũt ꝛ glorificabant verbũ dñi: ꝛ crediderunt quotq̃ erant ꝓordinati ad vitã eternã. Disseminabat aũt verbũ dñi per vniuersã regionem. Iudei aũt concitauerũt mulieres religiosas ꝛ honestas: ꝛ ꝓmos ciuitatis:ꝛ excitauerunt persecutionem in paulum ꝛ barnabam:ꝛ eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedũ in eos venerũt iconiũ. Discipuli aũz replebãt gaudio ꝛ spũ scõ. XIIII

Factũ ẽ aut̃ in iconio vt simul ĩtroirẽt synagogam iudeoꝝ ꝛ loquerent: ita vt

crederet iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copiosa multitudo. Qui vero increduli fuerunt iudei: suscitauerũt ⁊ ad iracundiam concitauerunt animas gentium aduersus fratres. Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino: testimoniũ perhibente verbo gratie sue: dante signa ⁊ prodigia fieri per manus eoꝝ. Diuisa est autem multitudo ciuitatis: ⁊ quidam quidem erant cum iudeis: quidam vero cum apostolis. Cum aũt factus esset impetus gentilium ⁊ iudeoꝝ cũ pncipibus suis vt contumelijs afficerent ⁊ lapidarent eos: itelligentes cõfugerunt ad ciuitates lycaonie lystraz ⁊ derben ⁊ vniuersam in circuitu regionẽ: ⁊ ibi euangelizãtes erant. Et cõmota est omnis multitudo in doctrina eoꝝ: paulus aũt ⁊ barnabas morabãtur lystris. Et quidam vir lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex vtero matris sue: q nũq̃ ambulauerat. Hic audiuit paulum loquentem. Qui intuitus eum ⁊ videns q fidem haberet vt saluus fieret: dixit magna voce. Surge super pedes tuos rectus. Et exiliuit: ⁊ ambulabat. Turbe aũt cum vidissent quod fecerat paulus: leuauerunt vocem suam lycaonice dicentes. Dij similes facti hoibus descenderunt ad nos: ⁊ vocabant barnabam iouẽ paulum vero mercuriũ: quoniã ipse erat dux verbi. Sacerdos quoq; iouis qui erat ante ciuitatem, tauros ⁊ coronas ante ianuas afferens cũ populis: volebat sacrificare. Quod vbi audierũt apli barnabas ⁊ paulus concissis tunicis suis exilierunt in turbas: clamantes ⁊ dicentes. Viri: quid hec facitis? Et nos mortales sumus similes vobis hoies annunciãtes vobis ab his vanis cõuerti ad deum viuum: qui fecit celum ⁊ terram ⁊ mare ⁊ oĩa que in eis sunt: q in preteritis generatiõibus dimisit oẽs gentes ĩgredi vias suas. Et quidẽ nõ sine testimonio semetipsũ reliquit bñfaciens: de celo dans pluuias ⁊ tẽpora fructifera: ĩplens cibo ⁊ leticia coꝛda eoꝝ. Et hec dicentes vix sedauerunt turbas ne sibi ĩmolarent. Supervenerũt aũt quidã ab antiochia ⁊ iconio iudei: ⁊ persuasis turbis lapidantes paulum traxerũt extra ciuitatẽ estimãtes eũ mortuũ esse. Circũdantibus aũt eum discipulis: surgẽs intrauit ciuitatẽ: ⁊ postera die pfectus est cũ barnaba in derben. Cũq; euangelizassent ciuitati illi: ⁊ docuissent multos: reuersi sunt lystrã ⁊ iconium ⁊ antiochiam cõfirmantes aĩas discipuloꝝ: exhortantesq; vt permanerent in fide: ⁊ qm̃ per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Et cũ constituissent illis per singulas ecclesias pbyteros ⁊ orassent cũ ieiunatiõibus: cõmendauerunt eos dño in quẽ crediderunt. Transeunteszq; pisidiã venerunt in pampyliã: ⁊ loquẽtes verbũ dñi in pergen: descenderunt in nataliã ⁊ inde nauigauerunt antiochiã: vnde erant traditi gre dei in opus qd cõpleuerũt. Cũ aũt venissent ⁊ cõgregassent ecclesiã: retulerunt quãta fecisset ds cũ illis: ⁊ q aperuisset gentibus ostium fidei. Morati sũt aũt tẽpus nõ modicum cũ discipulis. XV

Et quidam descendentes de iudea docebant frẽs: q nisi circũcidamini ſm morẽ moysi non potestis saluari. Facta ergo seditione non minima paulo ⁊ barnabe aduersus illos: statuerunt vt ascenderent paulus ⁊ barnabas ⁊ quidam alij ex alijs ad apostolos ⁊ pbyteros in ihlm: super hac questione. Illi ergo deducti ab ecclesia pertransibant phenicem ⁊ samariam narrantes conuersionem gentium: ⁊ faciebant gaudiũ magnum omnibus fratribus. Cum aũt venissent hierosolymã susceptiſ sunt ab ecclesia ⁊ ab apostolis ⁊ seniorib⁹: ãnunciantes quanta deus fecisset cum illis. Surrexerũt aũt quidã de heresi phariseoꝝ q crediderunt dicentes: q oportet circũcidi eos: precipere quoq; seruare legẽ moysi. Cõuenerunt q; apli ⁊ seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio fieret: surgens petrus: dixit ad eos. Viri frẽs vos scitis qm̃ ab antiquis diebus deus in nobis elegit per os meũ audire gẽtes verbum euangelij ⁊ credere. Et qui nouit coꝛda deus: testimonium perhibuit dans illis spiritũ sanctum sicut ⁊ nobis: ⁊ nihil discreuit inter nos ⁊ illos fide purificans coꝛda eoꝝ. Nunc ergo qd tẽptatis deum: ponere iugum sup ceruices discipuloꝝ: quod neq; nos neq; patres nr̃os portare potuimus? Sed per gr̃am dñi iesu xpi credimus saluari quẽadmodum ⁊ illi. Tacuit aũt oĩs multitudo ⁊ audiebant barnabam ⁊ paulũ narrãtes quãta deus fecisset signa ⁊ prodigia in gentibus per eos. Et postq̃ tacuerunt: rñdit iacobus dicẽs. Viri frẽs audite me. Simon narrauit quẽadmodũ primum deus visitauit sumere ex gentibus pplm nomini suo: ⁊ huic concordant verba pphetaꝝ sicut scriptum est. Post hec reuertar ⁊ reedificabo tabernaculum dauid quod decidit: ⁊ diruta eius reedificabo: ⁊ erigam illud: vt requirant ceteri hominum dñm: ⁊ oẽs gentes super quas inuocatum est nomen meũ dicit dñs faciens hec. Notũ a seculo est dño opus suũ. Propter qd ego iudico non ĩquietari eos qui ex gentibus conuertunt̃ ad deum sed scribere ad eos vt abstineant se a pollutionibus simulacroꝝ: ⁊ fornicatione ⁊ suffocatis ⁊ sãguine. Moyses enĩ a temporibus antiquis habet in singulis ciuitatibus q eum predicent in synagogis vbi per omne sabbatũ legit̃. Tũc placuit apostolis ⁊ seniorib⁹ cũ omni ecclesia eligere viros ex eis ⁊ mittere antiochiam cũ paulo ⁊ barnaba: iudam qui cognominabat barsabas ⁊ sylã: viros primos in fratribus: scribentes per manus eoꝝ. Apli ⁊ seniores frẽs: bis qui sunt antiochie ⁊ syrie ⁊ cilicie fratribus ex gentibus: salutem. Qm̃ audiuimus q quidã ex nobis exeuntes turbauerunt vos verbis euertentes aĩas vr̃as: quibus nõ mandauimus: placuit nobis collectis in vnum eligere viros ⁊ mittere ad vos cũ charissimis nr̃is barnaba ⁊ paulo: hoĩbus qui tradiderunt aĩas suas pro noĩe dñi nr̃i iesu xpi. Misimus ergo iudã ⁊ sylam q ⁊ ipsi vobis verbis referent eadẽ. Visum est enĩ

ſpũi ſãcto ⁊ nobis nihil vltra ponere vobis one
ris q̃ hec neceſſaria: vt abſtineatis vos ab imola
tis ſimulacroꝝ: ⁊ ſanguine ⁊ ſuffocato: ⁊ fornicatio
ne: a q̃bus cuſtodientes vos bene agetis. Valete.
Illi ergo dimiſſi deſcenderunt antiochiã: ⁊ cõgre
gata multitudine tradiderũt epl̃am. Quã cũ legiſ
ſent: gauiſi ſunt ſuper conſolatione. Judas autẽ ⁊
ſylas ⁊ ipſi cũ eſſent ꝓphete verbo plurimo conſo
lati ſunt frẽs: ⁊ ꝓfirmauerunt. Facto aũt ibi aliquã
to tẽpore: dimiſſi ſunt cũ pace a frib⁹ ad eos qui
miſerant illos. Viſũ ẽ aũt ſyle ibi remanere: iudas
aũt ſolus abijt in ꝟm. Paulus aũt ⁊ barnabas õmo
rabãt antiochie docẽtes ⁊ euãgeliçantes cũ alijs
plurib⁹ verbũ dñi. Poſt aliquot aũt dies dixit ad
barnabã paulus. Reuertẽtes viſitem⁹ frẽs p vni
uerſas ciuitates in q̃b⁹ p̃dicauim⁹ verbũ dñi quõ
ſe habeant. Barnabas aũt volebat ſecũ aſſumere
⁊ iohãnem: q̃ cognominabãt marcus. Paul⁹ autẽ
rogabat eũ: vt qui diſceſſiſſet ab eis de pamphy/
lia ⁊ nõ iſſet cũ eis in opus nõ debere recipi. Fa/
cta eſt aũt diſſenſio ita vt diſcederent ab inuicem:
⁊ barnabas quidem aſſũpto marco nauigaret cy
prum. Paulus vero electo ſyla ꝓfect⁹ eſt: tradit⁹
gr̃e dei a fratribus. Perambulabat aũt ſyriã ⁊ cili
ciam confirmans eccleſias: ꝑcipiens cuſtodire ꝑce
pta apoſtoloꝝ ⁊ ſenioꝝ. XVI

Peruenit aũt in derben ⁊ lyſtram. Et ecce
diſcipulus q̃dam erat ibi nõe timotheus
filius mulieris vidue fidelis: patre gentili
huic teſtimoniũ bonũ reddebant q̃ in lyſtris erãt
⁊ iconio frẽs. Hunc voluit paulus ſecum ꝓficiſci ⁊
aſſumens circũcidit eum ꝓpter iudeos q̃ erant ĩ
illis locis. Sciebant enim oẽs q̃ pater eius erat gẽ
tilis. Cũ aũt pertranſirent ciuitates: tradebant eis
cuſtodire dogmata que erant decreta ab apoſto/
lis ⁊ ſenioribus q̃ erant hieroſolymis. Et eccleſie
quidem confirmabãt fide ⁊ abundabãt numero
quotidie. Tranſeuntes aũt phrygiam ⁊ gallatie re
gionẽ: vetati ſunt a ſpũ ſancto loqui verbũ in aſia.
Cum veniſſent aũt in miſyam temptabant ire ĩ bi
thyniam: ⁊ nõ permiſit eos ſpũs ieſu. Cum aũt per/
tranſiſſent myſiam deſcenderunt troadem: ⁊ viſio
p noctẽ paulo oſtenſa eſt. Vir macedo quidaꝫ erat
ſtans ⁊ deprecans eũ ⁊ dicens. Tranſiens in ma/
cedoniam adiuua nos. Ut aũt viſum vidit: ſtatim
quesiuimus ꝓficiſci in macedoniam: certi facti q̃
vocaſſet nos deus euangeliçare eis. Nauigantes
aũt a troade recto curſu venimus ſamothr̃aciam:
⁊ ſequenti die neapolim: ⁊ inde philippis: q̃ eſt pri
ma partis macedonie ciuitas colonia. Eram⁹ aũt
in hac vrbe diebus aliquot cõſiſtentes. Die autem
ſabbatoꝝ egreſſi ſumus foras porta iuxta flumen
vbi videbãt oꝛõ eſſe: ⁊ ſedẽtes loquebamur mu
lieribus q̃ cõuenerant: ⁊ quedã mulier nõe lydia
purpuraria ciuitatis thiathirenoꝝ colens deũ au
diuit: cuius dñs aperuit coꝛ intendere his q̃ dice/
bãt a paulo. Cũ aũt baptiçata eſſet ⁊ dom⁹ eius:
deprecata eſt dicẽs. Si iudicaſtis me fidelẽ dño
eſſe: itroite in domũ meã ⁊ manete. Et coegit nos.
Factũ ẽ aũt euntibus nobis ad oꝛonem puellam
quãdã hãtẽ ſpũm phitonẽ obuiare nobis: q̃ quẽſtuꝫ
magnũ ꝓſtabat dñis ſuis diuinando. Hec ſubſecu
ta paulũ ⁊ nos clamabat dicens. Hũi hoĩes ſerui
dei excelſi ſunt qui ãnunciant vobis viam ſalut⁹.
Hoc aũt faciebat multis diebus. Dolẽs aũt paul⁹:
⁊ conuerſus ſpũi dixit. Precipio tibi in nõe ieſu
xp̃i exire ab ea. Et exijt eadẽ hora. Videntes autẽ
dñi eius q̃ exiuit ſpes queſtus eoꝝ: apprehenden
tes paulũ ⁊ ſylam ꝓduxerunt in foꝛũ ad ꝓncipes: ⁊
offerentes eos magiſtratibus dixerũt. Hi homĩes
cõturbant ciuitatẽ nr̃am cũ ſint iudei: ⁊ annunciãt
moꝛẽ quẽ non licet nobis ſuſcipere neq̃ facere cũ
ſimus romani. Et cucurrit plebs aduerſus eos: ⁊
magiſtratus ſciſſis tunicis eoꝝ iuſſerunt eos virgꝫ
cedi. Et cũ multas plagas eis ĩpoſuiſſent miſerũt
eos in carcerẽ: ꝑcipientes cuſtodi vt diligenter cu
ſtodiret eos. Qui cũ tale ꝑceptum accepiſſet miſit
eos in interioꝛem carcerẽ: ⁊ pedes eoꝝ ſtrinxit li/
gno. Media aũt nocte paulus ⁊ ſylas adoꝛantes
laudabant deũ: ⁊ audiebãt eos qui ĩ cuſtodia erãt
Subito vero terremotus factus eſt magn⁹: ita vt
mouerentur fundamenta carceris. Et ſtatim aper
ta ſunt omnia oſtia: ⁊ vniuerſoꝝ vincula ſoluta
ſunt. Expergefactus autem cuſtos carcer⁹ ⁊ vidẽs
ianuas aperras carceris: euaginato gladio volebat
ſe interficere: extimans fugiſſe vinctos. Clamauit
autem paulus voce magna: dicens. Nihil tibi ma
li feceris. Uniuerſi enĩ hic ſumus. Petitoq̃ lumine
introgreſſus eſt ⁊ tremefactus procidit paulo ⁊ ſy
le ad pedes ⁊ producens eos foras: ait. Domini q̃d
me oportet facere vt ſaluus fiam? At illi dixerunt.
Crede in dominũ ieſum: ⁊ ſaluus eris tu ⁊ domuſ
tua. Et locuti ſunt ei verbum domini: cũ omnibus
q̃ erãt in domo eius. Et tollẽs eos ĩ illa hora noctꝫ
lauit plagas eoꝝ: ⁊ baptiçat⁹ ẽ ipſe ⁊ oĩs dom⁹ eius
ꝓtinuo. Cũq̃ ꝓduxiſſet eos in domũ ſuã apposuit
eis menſã: ⁊ letat⁹ eſt cũ oĩ domo ſua credẽs deo.
Et cũ dies fact⁹ eẽt miſerũt magiſtratus lictoꝛes
dicentes. Dimitte hoĩes illos. Nunciauit autez cu
ſtos carcer⁹ verba hec paulo: q̃ miſerũt magiſtra
tus vt dimittamini. Nũcigĩ exeũtes ite in pace.
Paul⁹ aũt dixit eis. Ceſos nos publice indẽnatos
hoĩes romanos miſerũt in carcerẽ: ⁊ nũc occulte
nos eiciũt? Nõ ita: ſz veniãt ⁊ ipſi nos eiſciãt. Nũ
ciauerũt ãt magiſtrat⁹ lictoꝛes vba hec. Timue
rũtq̃ audito q̃ romani eẽnt: ⁊ veniẽtes depcati ſũt
eos: ⁊ educẽtes rogabãt vt egrederẽt ō vrbe. Exe
untes aũt de carcere: itroierũt ad lydiã: ⁊ viſis fra
trib⁹ conſolati ſũt eos: ⁊ pfecti ſunt. XVII

Cum aũt perambulaſſẽt ãphipolim ⁊ apo
loniã venerũt theſſalonicã: vbi erat ſyna
goga iudeoꝝ. Secundũ conſuetudinẽ autẽ
paul⁹ itroiuit ad eos: ⁊ per ſabbata tria diſſerebat
eis de ſcripturis adapiens ⁊ ĩſinuãs: q̃ xp̃m opoꝛ
tuit pati ⁊ reſurgere a moꝛtuis: ⁊ quia hic eſt ieſus
xp̃us quem ego annuncio vobis. Et quidã ex eis

crediderãt: z adiuncti sũt paulo z syle: z ỏ colẽtib⁹ gentilibusq; mltitudo magna: z mulieres nobiles nõ pauce. Zelãtes aũt iudei assumẽtesq; de vulgo viros quosdã malos z turba facta cõcitauerũt ciuitatẽ: z assistentes domui iasonis q̃rebant eos p̃ducere in pplm. Et cũ nõ iueniſſet eos trahebant iasonẽ z quosdã frẽs ad p̃ncipes ciuitat' clamãtes q̃m hi q vrbẽ cõcitant z huc venerunt q̃s suscepit iason: z hi oẽs ỹ decreta cesaris faciũt regẽ alium dñm eẽ ieſũ. Lõcitauerũt aũt plebẽ z p̃ncipes ciuitat' audientes hec. Et accepta satisfactione a iasone z a ceteris dimiserũt eos. Frẽs vero ꝑ noctẽ dimiserũt paulũ z sylam in beroam. Qui cũ veniſſent in synagogã iudeoꝝ introierũt. Hi autẽ erãt nobiliores eoꝝ q sũt thessalonice q suscepunt verbũ cũ oĩ auiditate: quotidie scrutãtes scripturas si hec ita se haberẽt. Et multi quidẽ crediderunt ex eis: z mulierũ gentiliũ honestaꝝ: z viri nõ pauci. Cũ autẽ cognouiſſẽt in thessalonica iudei: q z beroe p̃dicatũ est a paulo verbũ dei: venerunt z illuc cõmouentes z turbãtes multitudines. Statiq; tunc paulum dimiserunt frẽs: vt iret vsq; ad mare. Sylas autẽ z timotheus remãserunt ibi. Qui autẽ deducebãt paulũ ꝑduxerũt eum vsq; ad athenas: z accepto mãdato ab eo ad sylam z timotheũ vt q̃ celeriter venirent ad illũ p̃fecti sunt. Paulus aũt cũ athenis eos expectaret: icitabatur spũs eius in ipo videns idolatrie deditã ciuitatẽ. Disputabat igit in synagoga cũ iudeis z colentib⁹ z in foro per oẽs dies ad eos q audierant. Quidã aũt epicurei z stoici philosophi differebãt eum eo z qdam dicebãt. Quid vult seminiuerbi⁹ hic dicere? Alij vo monioꝝ demonioꝝ videt ãnũciatoꝛ eẽ q ihm z resurrectionẽ ãnunciabat eis. Et appbensum eum ad ariopagum duxerunt dicẽtes. Possumus scire que ẽ hec noua q̃ a te dicit doctrina? Xoua.n. quedã infers auribus nr̃is. Volum⁹ g scire qd nã velit hec eẽ. Athenienses autẽ oẽs z aduene hospites ad nihil aliud vacabant: nisi aut dicẽ aut audire aliqd noui. Stãs autẽ paul⁹ in medio ariopagi ait. Viri atheniẽses: p oĩa q̃ si stitiosos vos video. Preteriẽs.n. z videns simulacra vr̃a: inueni z aram in qua scriptum erat. Ignoto deo. Quod ergo ignorãtes colitis: hũ ego ãnuncio vobis. Deus q fecit mundum z oĩa que in eo sũt: hic celi z terre cum sit dñs nõ in manufactis tẽplis habitat: nec manibus humanis colit idigens aliquo cũ ipse det oĩb⁹ vitam z ispirationẽ z oĩa: fecitq; ex vno oẽ gen⁹ hoĩum: ad habitare sup vniuersã faciẽ terre: definiens statuta tẽpora z termios habitatiõis eoꝝ: querere deũ: si forte attrectẽt eũ aut iueniãt q̃uis nõ longe sit ab vnoquoq; nr̃m. In ipso.n. viuim⁹ z mouemur z sum⁹: sicut z qdam vestroꝝ poetaꝝ dixerũt. Ipsius enim z gen⁹ sum⁹. Gen⁹ ergo cũ sim⁹ dei nõ debem⁹ extimare auro z argẽto aut lapidi: sculpture artis z cogitatiõis hoĩs diuinũ eẽ simile. Et tẽpora quidem hui⁹ ignorãtie despiciẽs deus: nunc ãnũciat hominib⁹ vt oẽs vbiq; penitentiã agant: eo q statuit diẽ in quo iudicatur⁹ ẽ orbẽ in egtate in viro in quo statuit fidẽ p̃bens oĩb⁹ suscitans eũ a mortuis. Cũ audiſſent autem resurrectionẽ mortuoꝝ: quidam quidẽ irridebãt: quidã vero dixerunt. Audiemus te de hoc iteruꝫ. Sic paul⁹ exiit de medio eoruꝫ. Quidã vero viri adherẽtes ei crediderũt: in quib⁹ z dionysi⁹ ariopagita z mulier noie damar' : z alij cum eis.

XVIII

Post hec egressus ab athenis venit corinthum: z inueniẽs quẽdam iudeũ noie aquilã põticũ genere q nuper venerat ab italia z pscillã vxorẽ ei⁹: eo q p̃cepiſſet claudi⁹ discedere oẽs iudeos a roma: accessit ad eos: z quia eiusdẽ erat artis manebat apud eos z opabatur. Erãt aũt scenofactorie artis. Et disputabat i synagoga p oẽ sabbatũ: iterponẽs nomen dñi ieſu: sua debatq; iudeis z grecis. Cũ veniſſent aũt de macedõia sylas z timotheus: istabat verbo paulus testificans iudeis eẽ xp̃m ieſuꝫ. Cõtradicẽtib⁹ autẽ eis z blasphemantib⁹: excutiẽs vestimẽta sua dixit ad eos. Sãguis vester sup caput vr̃m. Mundus⁹ ego ex hoc ad gẽtes vadam. Et migrãs inde itrauit in domũ cuiusdã noie titi iusti colẽtis deũ: cuius domus erat ꝺiuncta synagoge. Crispus aũt archisynagogus credidit dño cũ oi domo sua: z multi corinthioꝝ audientes credebãt z baptiçabant. Dixit aũt dñs nocte p visionẽ paulo. Noli timere: sz loquere z ne taceas. Propter quod ego sum tecuꝫ: z nemo apponet tibi vt noceat te: q̃m pplus est mihi multus in hac ciuitate. Sedit aũt ibi ãnũ z sex mẽses: docẽs apud eos verbũ dei. Gallione aũt pconsule achaie insurrexerũt vno aĩo iudei i paulum: z adduxerunt eum ad tribunal dicẽtes: quia cõtra legem hic psuadet hoĩbus colere deũ. Incipiente aũt paulo aperire os: dixit gallio ad iudeos. Si qdem eẽt iniquũ aliqd aut facinus pessimum o viri iudei: recte vos sustinerẽ: si vero questiones sunt de verbo z nõibus legis vr̃e: vosipsi videriꝭ. Iudex ego horum nolo eẽ. Et minauit eos a tribunali. Apprehendentes autem omnes sosthenem p̃ncipem synagoge ꝓcutiebant eũ ante tribunal z nihil eorum gallioni cure erat. Paulus vero cum adhuc sustinuiſſet dies multos: fratribus valefaciens nauigauit in syriã: z cũ eo pscilla z aquila: qui sibi totonderat in cenchris caput. Habebat enim votum. Peuenitque ephesum: z illos ibi reliquit. Ipse vero ingressus synagogam disputabat cum iudeis. Rogantibus autem eis vt ampliori tempore maneret non consensit: sed valefaciens z dicens: iterũ reuertar ad vos deo volente: profectus est ab epheso. Et descendens cesaream ascendit z salutauit ecclesiam: z descendit antiochiam. Et facto ibi aliquanto tẽpore ꝑfectus est perambulans ex ordine galatiã regionẽ z phrygiam: confirmãs omnes discipulos. Iudeus autem quidam apollo noie alexãdrinus genẽ: vir eloq̃ns ꝺuenit ephesũ potẽs i scripturis. Hic erat edoct⁹ vtã dñi: z fervẽs spũ loquebat: z docebat diligẽter ea que sunt

ieſu:ſciens tñ baptiſma iohānis. Hic ergo cepit fi
ducialiter agere in ſynagoga. Quē cū audiſſēt pri
ſcilla ⁊ agla aſſūpſerunt eū: ⁊ diligentiꝰ expoſue
rūt ei viā dñi. Cū aūt vellet ire achaiaz: exhortati
frēs ſcripſerunt diſcipulis vt ſuſciperēt eū. Qui cū
veniſſet cōtulit multū his q crediderūt. Vehemē
ter enī iudeos reuincebat:publice oñdens p ſcri
pturas eſſe xp̄m ieſum. XIX

FActū eſt aūt cū apollo eſſet corinthi: vt
i paulꝰ pagratis ſuperioribus ptibus veniret
epheſū:⁊ inueniret quoſdā diſcipulos. Di
xitq; ad eos. Si ſp̄m ſcm̄ accepiſtis credētes? At
illi dixerūt ad eū. Sz neq; ſi ſp̄ūs ſcūs ē audiuimꝰ
Ille vero ait. In quo q̄ baptiçati eſtis? Qui dixe
runt. In iohānis baptiſmate. Dixit aūt paulꝰ. Jo
hānes baptiçauit baptiſmo pnīe pplō dicēs: i eū
q venturus eēt poſt ipſū vt crederēt:hoc ē in ieſum.
His auditis baptiçati ſunt i noīe dñi ieſu. Et cuz
poſuiſſet illis manꝰ paulus: venit ſp̄ūs ſcūs ſuper
eos:⁊ loq̄bant linguis:⁊ ꝓphetabāt. Erāt aūt oēs
viri fere duodecī. Introgreſſus aūt ſynagogā cū
fiducia loq̄bat p tres menſes:diſputās ⁊ ſuadens
de regno dei. Cū aūt qdā idurarēt ⁊ nō crederēt
maledicētes viā dñi coꝝ multitudine diſcedens
ab eis ſegregauit diſcipulos:q̄tidie diſputās i ſcho
la tyrāni cuiuſdā. Hoc aūt factū ē p biennīū: ita vt
oēs q habitabāt i aſia audirēt v̄bū dñi iudei atq;
gētules. Virtuteſq; nō q̄ſlibet faciebat deus p ma
nus pauli: ita vt etiā ſup languidos deferrentur a
coꝝpore eiꝰ ſudaria ⁊ ſemicictia: ⁊ recedebant ab
eis lāguores:⁊ ſp̄ūs nequā egrediebant. Cēptaue
rūt aūt quidā ⁊ de circūeuntibus iudeis exoꝛciſtē
īuocare ſup eos q habebāt ſp̄ūs malos nomē dñi
ieſu dicētes. Adiuro vos p ieſū quē paulꝰ p̄dicat.
Erāt aūt cuiuſdā cene iudei p̄ncipis ſacerdotū ſe
ptē filij: q hoc faciebāt. Reſpondens aūt ſp̄ūs nequaz
dixit eis. Jeſū noui:⁊ paulū ſcio. Vos aūt q eſtis?
Et inſiliens hō in eos in q̄ erat demoniū peſſimū ⁊
dñatus amboꝝ: ualuit ꝓtra eos: ita vt nudi ⁊ vul
nerati effugerēt ō domo illa. Hoc aūt notū factū
eſt oībus iudeis atq; gentilibꝰ q habitabāt epheſi
⁊ cecidit timoꝝ ſup oēs illos:⁊ magnificabatur no
mē dñi ieſu. Multiq; credentiū veniebāt p̄fiten
tes ⁊ āunciātes actus ſuos. Multi aūt ex eis qui
fuerāt curioſa ſectati: tulerūt libꝝos ⁊ cōbuſſerūt
eos coꝝā oībus:⁊ cōputatis p̄cijs illoꝝ inuenerunt
pecuniā denarioꝝ q̄nquaginta miliū. Ita foꝛtiter
creſcebat verbū dei ⁊ cōfirmabat. His aūt exple
tis ꝓpoſuit paulꝰ in ſp̄ū trāſita macedonia ⁊ acha
ia ire hieroſolymā: dicens: q̄m poſtq; fuero ibi: oꝛ
me ⁊ romā videre. Mittens aūt in macedoniam
duos ex miniſtrātibus ſibi timotheū ⁊ eraſtū: ipe
remāſit ad tēpus in aſia. Facta eſt aūt illo tēpoꝛe
turbatio nō minima de via dñi. Demetrius enī q
dam noie argentariꝰ faciēs edes argenteas diane
p̄ſtabat artificib⁹ nō modicū queſtū: q̄s vocans
⁊ eos qui eiuſmōi erant opifices dixit. Viri ſcitis
quia de hoc artificio eſt nobis acquiſitio ⁊ videt;
⁊ auditis q nō ſolū epheſi ſz pene totius aſie pau
lus hic ſuadens auertit multā turbā dicēs: q̄m nō
ſunt dij q manib⁹ fiūt. Nō ſolū aūt hec p̄clitabit
nobis ps i redargutionē venire: ſz ⁊ magne diane
templū in nihilū reputabit:⁊ deſtrui īcipiet maie
ſtas eius quā tota aſia ⁊ oꝛbis colit. His auditis
repleti ſūt ira ⁊ exclamauerūt dicentes. Magna
diana epheſioꝝ. Et ipleta ē ciuitas tota cōfuſione:
⁊ ipetum fecerūt vno aīo in theatrū rapto gaio ⁊
ariſtarcho macedonibus comitibus pauli. Paulo
aūt volente itrare in pp̄lm: nō p̄miſerunt diſcipuli.
Quidaz aūt ⁊ de aſie p̄ncipibus qui erāt amici eiꝰ
miſerūt ad eū: rogātes ne ſe daret in theatrū. Alij
aūt aliud clamabant. Erat enī eccleſia p̄fuſa ⁊ plu
res neſciebāt qua ex cā conueniſſent. De turba autē
detraxerunt alexandrum: ꝓpellētibus eū iudeis.
Alexander aūt manu ſilentio poſtulato: volebat
rationē reddere popl̄o. Quem vt cognouerūt iu
deum eſſe: vox facta eſt vno oīum q̄ſi per hoꝛas
duas clamantiū. Magna diana epheſioꝝ. Et cuz
ſedaſſet ſcriba turbas: dixit. Viri epheſij: quis enī
eſt hoīum q neſciat epheſioꝝ ciuitatē cultricē eſſe
magne diane ioniſq; p̄tolis? Cū ergo his p̄tradici
nō poſſit: oꝛtet vos ſedatos eſſe: ⁊ nihil temere
agere. Adduxiſtis enim homīes iſtos: neq; ſacrile
gos neq; blaſphemātes dēā veſtrā. Qz ſi ōmetriꝰ
⁊ qui cum eo ſunt artifices habēt aduerſus aliquā
cām: conuentus foꝛenſes agunt: ⁊ ꝓcōſules ſūt: ac
cuſent inuicē. Si qd aūt alteriꝰ rei q̄ritis: in legiti
ma eccleſia poterit abſolui. Nā ⁊ periclitamur ar
gui ſeditionis hodierne: cū nullus obnoxius ſit ō
quo poſſimus reddere rōnem cōcurſus iſtius. Et
cū hec dixiſſet dimiſit eccleſiā. XX

Poſtq; autem ceſſauit tumultus: vocatis
p paulus diſcipulis ⁊ exhortatus eos va
ledixit: ⁊ p̄ſectus eſt vt iret in macedo
niam. Cum autez perambulaſſet partes illas ⁊ ex
hortatus eos fuiſſet multo ſermone: venit ad gre
ciam: vbi cū feciſſet menſes tres: facte ſūt illi inſi
die a iudeis nauigaturo in ſyriā: habuitq; ꝓſilium
vt reuerteret̄ per macedoniā. Comitatus eſt autez
eum ſoſi pater pyrrhi beroenſis: theſſalonicen
ſium vero ariſtarchus ⁊ ſecundus ⁊ gaius derbe⁹
⁊ timotheus: aſiani vero tychicus ⁊ trophimꝰ. Hi
cum p̄eceſſiſſent ſuſtinuerunt nos troade: nos ve
ro nauigauimus poſt dies açimoꝝum a philippis:
⁊ venimus ad eos troadem in diebus quinq;: vbi
demorati ſumus diebus ſeptem. Una autem ſab
bati cum conueniſſemus ad frangendum panem:
paulus diſputabat cum eis p̄fecturus in craſti
num: p̄otraxitq; ſermonem vſq; in mediā noctē.
Erant autem lampades copioſe in cenaculo vbi
eramus congregati. Sedens autem quidam ado
leſcens noie eutychus ſuper feneſtram: cū mergē
tur ſomno graui diſputante diu paulo ductus ſō
no cecidit de tertio cenaculo deoꝛſū ⁊ ſublatus ē
moꝛtuus. Ad quē cum deſcendiſſet paulus incu
buit ſuper eū: ⁊ complexus dixit. Nolite turbari.

Alia.n.ipi⁹ in ipo est. Ascendens autez frãgẽsq̃ panẽ z gustãs : satisq̃ allocut⁹ est vsq; i lucẽ: z sic p/fect⁹ est. Adduxerunt autem puerũ viuẽtẽ: z ꝯsolati sũt nõ minime. Nos aũt ascendentes nauẽ nauigauim⁹ in asson ide suscepturi paulũ. Sic.n. disposuerat ipse p terrã iter factur⁹. Cũ aũt cõuenisset⁹ i asson assũpto eo venim⁹ mytilenẽ. Et ide nauigãtes sequenti die venimus cõ chium: z alia die applicuim⁹ samũ: z sequenti die venim⁹ miletũ. Propo suerat.n.paul⁹ trãsnauigare ephesũ: ne q̃ mora illi fieret in asia. Festinabat.n. si possibile sibi eet: vt die pentbecosten facẽt hierosolymis. A mileto autez mittẽs ephesũ vocauit maiores natu ecclesie: q cũ veniss̃et ad eũ z simul essent: dixit eis. Vos scitis a pma die q̃ ingressus sũ i asiã q̃lẽ vobiscũ p oẽ tpꝰ fuerim seruiens dño cũ oi bũilitate z lachrymis z tẽptationib⁹ q̃ mihi acciderũt ex insidijs iudeorum quõ nihil subtraxeri vobis vtiliũ: quo min⁹ ãnunciarẽ vobis z docerẽ vos publice z p domos: testificans iudeis atq; gentilib⁹ in deũ pniam z fidez i dñm nr̃m iesũ xpm. Et nũc ecce ego alligatus spũ: vado in irl̃m q̃ in ea vẽtura sũt mihi ignoras nisi qꝰ spũs scũs p oes ciuitates mihi ptestat̃ dicens: qñ vincula z tribulatiões hierosolymis me manent. Sz nihil horũ vereor: nec facio aiaz meã pciosiorẽ q̃ me: dũmodo ꝯsumem curssũ meũ z ministeriũ verbi qõ accepi a dño iesu testificari euãgeliũ gr̃e dei. Et nũc ecce ego scio qz amplius nõ videbit⁹ faciẽ meã: vos oes p quos trãsiui ꝓdicãs regnuz dei. Quapropẽ ꝓtestor vos hodierna die qz mũdus sũ a sanguine oũm. Nõ enĩ subterfugi q̃ minus ãnunciarẽ oẽ ꝯsiliũ dei vobis. Attendite vobis z vniuerso gregi: in q̃ vos spũs sãctus posuit epos regere ecclãm dei: quã acquisiuit sanguine suo. Ego scio qñ intrabũt post discessionẽ meam lupi rapaces in vos: nõ parcentes gregi. Et ex vobis ipsis exurgẽt viri loq̃ntes puersa: vt abducãt discipulos post se. Propter qõ vigilate memoria retinẽtes qñ p trienniũ nocte z die nõ cessaui cum lachrymis monẽs vnũquẽq; vr̃m. Et nũc cõmẽdo vos deo z verbo gr̃e ipsius: q potens ẽ edificare z dare hereditatẽ in sctificatis oibus. Argentum et aurũ aut vestẽ nullius cõcupiui sicut ipsi scitis: qñ ad ea q̃ mihi opus erant z his q mecũ sunt: mistraverunt man⁹ iste. Omia ostẽdi vobis: qñ sic laborantes oportet suscipe infirmos: ac meminisse ẏbi dñi iesu. qñ ipse dixit. Beatius est magis dare q̃ accipere. Et cũ hec dixisset: positis genibus suis oratuit cũ oibus illis. Magn⁹ aũt fletꝰ factus est oũm z pcũbentes sup collũ pauli osculabant̃ eũ dolentes maxime i verbo qõ dixerat qñ amplius faciẽ ei⁹ nõ essẽt visuri. Et deducebãt eũ ad nauẽ. XXI

Cum aũt factũ eet vt nauigaremus abstracti ab eis: recto cursu venim⁹ choum: z sequenti die rhodũ: z inde patarã. Et cũ inueniss̃em⁹ nauẽ trãsfretãtem i phenicẽ: ascendẽtes nauigauim⁹. Cum apparuiss̃emus aũt cypro relinquentes eam ad sinistrã nauigauim⁹ i syriã: z venimus tyrũ: ibi.n. nauis expositura erat onus. Inuẽtis aũt discipulis mansim⁹ ibi diebꝰ septẽ. Qui paulo dicebãt p spm̃: ne ascẽderet hierosolymã. Et expletis diebꝰ pfecti ibam⁹: deducẽtib⁹ nos oĩb⁹ cum vxoribꝰ z filijs vsq; foras ciuitatẽ: z positis genib⁹ in littore orauim⁹. Et cũ valefeciss̃em⁹ inuicẽ ascẽdimus nauẽ: illi aũt redierũt in sua. Nos vero navigatione explicita a tyro descendimus ptolemaidam z salutatis fratrib⁹ mansimus die vna apud illos. Alia aũt die pfecti venim⁹ cesareã. Et intrãtes domũ philippi euangeliste q̃ erat vnus de septem: mansim⁹ apud eũ. Huic aũt erant quatuor filie virgines pphetantes. Et cum morarem̃ur per dies aliquot: supuenit quidam vir a iudea pphetanoie agabus. Is cũ veniss̃et ad nos tulit çonã pauli: z alligans sibi pedes z manꝰ dixit. Hec dicit spiritus sanctus. Virum cuius est çona hec sic alligabunt in irl̃m iudei: z tradent in manus gentiũ. Hõ cum audiss̃emus rogabamus nos: z qui loci illius erant: ne ascenderet hierosolymam. Tunc respondit paulus: z dixit. Quid facitis flentes z affligentes cor meum? Ego autem non solum alligari: sed z mori in hierusalem paratus sum pꝓpter nomẽ domini iesu. Et cum ei suadere non possemus: quiescimus dicentes. Domini voluntas fiat. Post dies autem istos preparati ascendebamus in hierusalẽ. Venerunt autem quidam ex discipulis a cesarea nobiscum: adducentes secum apud quem hospitarem̃ur iasonem quendam cyprium antiquum discipulum. Et cum veniss̃emus hierosolymam: libenter exceperunt nos frẽs. Sequenti autem die introibat paulus nobiscum ad iacobum: omnesq; collecti sunt seniores. Quos cum salutasset: narrabat per singula que deus fecisset in gentibus p ministerium illius. Et illi cũ audiss̃ent: magnificabãt deum dixeruntq; ei. Vides frater quot milia sũt i iudeis qui crediderunt: z oẽs emulatores sunt legis. Audierunt autem de te: qz discessionẽ doceas a moyse eoz q p gentes sunt iudeoz: dicens nõ õbere eos circũcidere filios suos neq; ꝑm consuetudinem ingredi. Quid ergo est? Utiq; oportet conuenire multitudinẽ. Audiẽt enĩ te supuenisse. Hoc ergo fac qõ tibi dicimus. Sunt nobis viri quatuor votũ habẽtes sup se. Hos assũptꝰ sctifica te cũ illꝰ z ipẽde i illꝰ vt radant capita: z sciẽt omnes: qz que de te audierunt falsa sũt: sed ambulas z ipse custodiens legem. De bis autem qui crediderunt ex gẽtibus nos scripsimus indicantes: vt abstineant se ab idolis immolato z sanguine z suffocato z fornicatione. Tunc paulus assumptis viris postera die purificatus cum illis intrauit in templum: annuncians expletionem dierũ purificationis donec offerretur pro vnoquoq; eoz oblatio. Dum aũt septem dies consumarẽtur: bi qui de asia erant iudei cum vidissent eũ in templo ꝯcitauerunt oẽm pplm̃: z iniecerunt ei manus clamantes. Viri israhelite adiuuate. Hic est homo qui aduersus populum z legem z locũ hunc oẽs vbiq; docens: insup z gẽtiles

induxit in templum. & violauit sanctum locū istū. Uiderāt. n. trophimū ephesiū i ciuitate cū ipso: quē extimauerūt: qm in tēplū itroduxisset paul⁹. Nom motaq; est ciuitas tota: & facta ē ocursio popli. Et apphendentes paulū trahebāt eū extra tēplū: & statim clause sūt ianue. Querentib⁹ aūt eū occidere: nunciatū est tribuno coboztis: qz tota cōfunditur irl'm. Qui statim assūptis militib⁹ & centurionib⁹ decucurrit ad illos. Qui cū vidissent tribunum & milites cessauerūt pcutere paulū. Tūc accedēs tribunus apphendit eū & iussit alligari cathenis duabus: & interrogabat qs eēt: & qd fecisset. Alij autē aliud clamabāt in turba. Et cū nō posset certus cognoscere p tumultu: iussit duci eū in castra. Et cū venisset ad gradus ptigit vt poztaret a militibus ppter vim ppli. Sequēbat. n. multitudo ppli clamās tolle eū. Et cū cepisset iduci in castra paul⁹ dic tribuno. Si lz mihi log aligd ad te: Qui dixit ei: grece nosti? Nōne tu es egypti⁹ q añ hos dies tumultū excitasti: & eduxisti in desertū q̄tuor milia virozū ficariozū? Et dixit ad eū paul⁹. Ego hō sū gdē iudeus a tharso cilitie: nō ignote ciuitatis municeps Logo aūt te: pmitte mihi log ad ppl'm. Et cū ille pmisisset paul⁹ stans in gradibus ānuit manū ad plebē: & magno silentio facto allocut⁹ ē lingua hebrea dicens.

XXII

Uiri frēs & pres audite quā ad vos nunc reddo rōnem. Cū audissent aūt quia hebrea lingua loqtur ad illos: magis pstiterūt silentiū. Et dixit. Ego sū vir iude⁹ nat⁹ tharso cilitie: nutrit⁹ aūt in ista ciuitate sec⁹ pedes gamalielis: erudit⁹ iuxta veritatē paterne legis: emulator legis sicut & vos oēs estis hodie: q hanc viā p secutus sū vsq; ad moztē alligās & tradēs in custodias viros ac mulieres: sicut pnceps sacerdotū mihi testimoniū reddit & oēs maiozes natu: a quibus & epistas accipiēs ad frēs damascū pgebā vt adducerē inde vinctos in irl'm vt punirent. Factū ē aūt eunte me & appzopiquāte damasco media die: subito de celo circūfulsit me lux copiosa: & decidens in terrā audiui vocē dicētē mihi. Saule saule: qd me pseqris? Ego aūt rndi. Quis es dñe? Dixitq; ad me. Ego sū iesus naçaren⁹ quē tu pseqris. Et q me cū erāt lumē qdē viderūt vocē aūt nō audierūt ei⁹ q loqbat mecū. Et dixi. Quid faciā dñe? Dns autē dixit ad me. Surgēs vade damascū & ibi tibi dicēt de oibus q̄ te opozteat facere. Et cū nō viderē p claritate luminis illi⁹: ad manū deductus a comitib⁹ veni damascū. Ananias aūt qdam vir fm legē testimoniū hns ab oibus cohabitantib⁹ iudeis: veniēs ad me & stās dixit mihi. Saule frāe respice. Et ego eadē hora respexi in eū. At ille dixit. De⁹ patrū nrōz p̄ordinauit te vt cognosceres voluntatē eius & videres iustū & audires vocē ex ore ei⁹: qz eris testis illi⁹ ad oēs hoīes eoz q̄ vidisti & audisti. Et nūc qd mozaris? Exurge & baptiçare & ablue pcā tua īuocato noīe ipsius. Factū ē aūt reuertenti mihi in irl'm & oranti in tēplo: fieri me in stupoze ment⁹: & videre illū dñtem mihi. Festina & exi velociter ex irl'm: qm̄ nō recipiēt testimoniū tuū de me. Et ego dixi. Dñe ipsi sciūt qz ego eraz ocludens in carcerē: & sedēs p synagogas eos qui credebāt in te. Et cū funderet sāguis stephani testis tui ego stabā & ossentiebā: & custodiebā vestimēta iterficientiū illū. Et dixit ad me. Uade qm̄ ego i natiōes lōge mittā te. Audiebāt aūt eū vsq; ad hoc verbū: & leuauerūt vocē suā dñtes. Tolle de terra huiusmōi. Nō. n. phas ē cū viuere. Uoci ferentib⁹ aūt eis & pjicientib⁹ vestimēta sua: & pulueē iactātib⁹ in aerem: iussit tribun⁹ iduci eū i castra & flagellis cedi & tozqri eū: vt sciret ppt quaz cām sic acclamarēt ei. Et cū astrixissent eū lozis dixit astāti sibi centurioni paul⁹. Ui hoīem romanū & idēnatū lz vobis flagellare? Quo audito cēturio accessit ad tribunū & nūciauit ei dicēs. Quid acturus es? Hic. n. hō ciuis roman⁹ ē. Accedēs aūt tribun⁹ dixit illi. Dic mihi si tu roman⁹ es? At ille dixit. Etiā. Et rndit tribun⁹. Ego mlta sūma ciuilitatem hanc consecutus sum. Et paulus ait. Ego aūt & natus sum. Protin⁹ ergo discesserunt ab illo qui eum tozturi erant. Tribunus quoq; timuit postq; resciuit qz ciuis romanus esset: & qz alligasset eū. Postera aūt die volēs scire diligentius qua ex cā accusaret a iudeis soluit eū: & iussit sacerdotes conuenire & omne conciliū: & producens paulum statuit inter illos.

XXIII

Intendens autē in ocilium paul⁹ ait. Uiri frēs: ego oī ossciā bona conuersat⁹ sū añ deum vsq; in hodiernū diem. PrinCeps aūt sacerdotū ananias precepit astantibus sibi, percutere os eius. Tunc paul⁹ dixit ad eum. Percuti et te deus paries dealbate. Et tu sedēs iudicas me secunndum legem: & contra legem iubes me percuti? Et qui astabant dixerunt. Sūmum sacerdotem dei maledicis? Dixit aūt paulus. Nesciebam frēs: qz pnceps est sacerdotū. Scriptū est enī. Principem ppli tui nō maledices. Sciens aūt paul⁹ qz vna pars esset saduceoz & altera phariseoz exclamauit in cōcilio. Uiri frēs: ego phariseus sum fili⁹ phariseoz. De spe & resurrectione mortuoz ego iudicoz. Et cum hec dixisset facta est dissensio inter phariseos & saduceos: & soluta est multitudo. Saducei autem dicunt non esse resurrectionem mortuozum: neq; angelum: neq; spiritum: pharisei autem vtraq; confitentur. Factus est autem clamor magnus: & exurgentes quidam phariseozum pugnabant dicentes. Nihil mali inuenimus in hoīe isto. Quid si spiritus locutus est ei aut angelus? Et cum magna discensio facta esset timens tribunus ne discerperetur paulus ab ipsis iussit milites descendere & rapere eum de medio eozum: ac deducere eum in castra. Sequenti autem nocte assistēs ei dominus ait. Cōstans esto. Sicut enī testificatus es de me in hierusalem: sic te oportet & rome testificari. Facta autem die collegerunt se quidam ex iudeis: & deuouerunt se dicentes: neque

manducaturos:neq; bibituros:donec occiderent paulū. Erant aūt plusq; quadraginta viri: q hanc ꝺiurationē fecerāt:q accesserūt ad ꝑncipem sacerdotū ⁊ seniores:⁊ dixerunt. Deuotione deuouim⁹ nos nihil gustaturos: donec occidamus paulum. Nunc ergo vos notum facite tribuno cū consilio vt ꝓducat illū ad vos tāq; aliqd certius cogniturі de eo. Nos vo ꝑuiq; appropiet parati sumus interficere illū. Qō cū audisset filius sororis pauli insidias:venit ⁊ intrauit ī castra:nūciauitq; paulo. Vocans aūt paulus ad se vnū ex centurionibus ait. Adolescentē hunc adduc ad tribunū. Habet enim aliqd īdicare illi. Et ille quidē assumens eū:duxit ad tribunū:⁊ ait. Vinct⁹ paulus rogauit me hunc adolescentē ꝓducere ad te:hñtem aliquid loqui tibi. Apphendens aūt tribun⁹ manū illi⁹ secessit cuz eo seorsū:⁊ interrogauit illū. Quid ē qō habes indicare mihi? Ille aūt dixit. Iudeis ꝓuenit rogare te vt crastina die ꝓducas paulū in cōciliū: q̄si aliqd certius ingsturi sint de illo:tu vo ne credideris illis. Insidiant⁹.n.ei ex eis viri āplius q̄ q̄dragīta: q se deuouerunt nō māducare neq; bibere donec interficiant eū:⁊ nūc parati sūt expectantes ꝓmissū tuū. Tribunus igit̄ dimisit adolescentē: ꝑcipies ei ne cui loq̄ret:q̄m hec nota sibi fecisset. Et vocatis duob⁹ centurionibus dixit illis. Parate milites ducentos vt eant vsq; cesareā:⁊ equites septuaginta ⁊ lancearios ducētos a tertia hora noctis: ⁊ iumēta ꝑparate:vt īponentes paulū saluū ꝓducerēt ad felicē ꝓsidem. Timuit.n.ne forte raperent eū iudei ⁊ occiderent:⁊ ipse postea calumniā sustineret:tāq; accepturus pecuniā:scribens ei epistolā continētē hec. Claudius lysias:optimo ꝓsidi felici salutē. Virum hunc cōprehensū a iudeis ⁊ īcipientē īterfici ab eis supueniens cū exercitu eripui:cognito quia romanus est:volensq; scire cām quā obijciebāt illi deduxi eū in cōciliū eor⁹. Quē inueni accusari de q̄stionibus legis ipsor⁹:nihil vo dignū morte aut vinculis hñtem crimē. Et cū mihi perlatū esset de insidijs q̄s parauerāt illi:misi eū ad te:denūcians ⁊ accusatorib⁹ vt dicāt apud te. Vale. Milites vo⁹ ꝟm ꝑceptū sibi assumentes paulū duxerunt p noctez in antipatridē ⁊ postera die dimissis eqtibus vt cū eo irent reuersi sūt ad castra. Qui cū venissent cesareā ⁊ tradidissent epl̄am ꝓsidi:statuerūt añ illuz ⁊ paulū. Cū legisset aūt ⁊ interrogasset de qua ꝓuincia esset ⁊ cognoscens q⁹ de cilitia:audiā te inquit cū accusatores tui venerīt. Jussitq; in ꝓtorio herodis custodiri eum.

XXIIII

Post gnq; aūt dies descendit ꝓnceps sacerdotū ananias cū senioribus gbusdā ⁊ tertullo q̄dam oratore:q adierunt ꝓsidē aduersus paulū:⁊ citato paulo cepit accusare tertull⁹ dicens. Cū in multa pace agam⁹ p te:⁊ multa corrigant⁹ tua ꝓuidentiā:semp ⁊ vbiq; suscipim⁹ optime,felix cū oi gratiaꝝ actione. Ne diutius autē te ꝓtrahamꝫ:oro breuiter audias nos ꝓ tua clemētia. Inuenim⁹ hunc hoīem pestiferū ⁊ concitantē seditionē oībus iudeis in vniuerso orbe ⁊ auctorem seditionis secte nazarenor⁹:qui etiam tēplū violare conatus est:quem ⁊ apprehensū volumus ſm legem nr̄am iudicare. Supueniens aūt tribunus lysias cū vi magna eripuit eū de manibus nostris iubēs accusatores eius ad te venire:a quo poteris ipse iudicans de oībus istis cognoscere:de q̄bus nos accusamus eū. Adiecerūt aūt ⁊ iudei dicentes hec ita se habere. Respondit aūt paul⁹:annuente sibi ꝓside dicere. Ex multis ānis te esse iudicem genti huic sciens:bono aīo pro me satisfaciam. Potes enī cognoscere q⁹ non plus sunt mihi dies q̄ duodecī ex quo ascendi adorare in ier̄m:⁊ neq; in templo īuenerunt me cū aliquo disputātē: aut concursū facientē turbe:neq; in synagogis :neq; in ciuitate:neq; ꝓbare possunt tibi de q̄bus nūc me accusant. Cōfiteor aūt hoc tibi q⁹ ſm secta quā dicūt heresim sic deseruio patri ⁊ deo meo:credēs oībus q̄ in lege ⁊ ꝓphetis scripta sunt:spē habens in deū quā ⁊ hi ipsi expectant resurrectionē futuraz iustor⁹ ⁊ iniquor⁹. In hoc ⁊ ipse studeo sine offendiculo conscīam habere ad deū:⁊ ad hoīes semper. Post ānos aūt plures elemosynas factur⁹ in gentē meam veni:⁊ oblationes ⁊ vota:in quibus īuenerunt me purificatū in tēplo:nō cū turba neq; cum tumultu. Et apprehenderunt me: clamantes ⁊ dicētes. Tolle inimicū nr̄m. Quidaz aūt ex asia iudei quos oportebat apud te ꝓsto esse ⁊ accusare si quid haberent aduersum me aut hi ipsi dicāt si qd īuenerūt in me iniqtatis cū stem in cōcilio:nisi de vna hac solūmō voce q̄ clamaui inē eos stās q̄m de resurrectiōe mortuor⁹ ego iudicor hodie a vobis. Distulit aūt illos felix:certissime sciens ō via hac:dicens. Cū tribun⁹ lysias descēderit audiam vos. Jussitq; cēturioni custodire eū ⁊ habere requiē:nec quēq; de suis ꝓhibere mīstrare ei. Post aliq̄t aūt dies veniēs felix cū drusilla vxore sua q̄ erat iudea vocauit paulū:⁊ audiuit ab eo fidem q̄ est in xp̄m ielū. Disputāte aūt illo de iustitia ⁊ castitate ⁊ de iudicio futuro: tremefactus felix rndit. Qō nunc attinet:vade:tp̄e aūt opportuno accersiam te:simul ⁊ sperans q⁹ pecunia ei daret a paulo: ꝓpter qō ⁊ freq̄nter accersiēs eū loquebat cū eo. Biēnio aūt expleto accepit successor felix portiū festum. Volens aūt gram ꝓstare iudeis felix: reliquit paulum vinctum:

XXV

Festus ergo cū venisset in ꝓuinciam:post triduū ascendit hierosolymaz a cesarea. Adierunt q̄ eum ꝓncipes sacerdotum:⁊ ꝓcimi iudeor⁹ aduersus paulum:⁊ rogabant eum postulantes gratiam aduersus eum:vt iuberet perduci eum in ier̄m:insidias tendentes vt interficerent eum in via. Festus autem respondit seruari qdem paulum in cesarea:se aūt maturius profectur⁹. Qui ergo in vobis ait potentes sūt descendētes simul:si qō est in viro crimen accusent eum. Demoratus aūt inter eos dies non amplius q̄ octo aut decem descendit cesaream:⁊ altera die sedit pro

tribunali: ꝛ iussit paulū adduci. Qui cū pduct⁹ eēt: circūsteterunt eū q ab hierosolyma descēderāt iudei: multas ꝛ graues cās obiscientes q̄s non poterant ꝓbare: paulo rōnem reddente: qm̄ neq; i legem iudeoꝝ: neq; in templū: neq; in cesarē quicq̄ peccaui. Festus aūt volens grām pstare iudeis: respondens paulo dixit. Vis hierosolymā ascēdere: ꝛ ibi de his iudicari apud me. Dixit aūt paulus. Ad tribunal cesaris sto: ibi me oportet iudicari. Iudeis nō nocui: sicut tu melius nosti. Si enim nocui aut dignū morte aliquid feci: nō recuso mori. Si vero nihil est eoꝝ que hi accusant me: nemo pōt me illis donare. Cesarē appello. Tunc festus cum consilio locutus respondit. Cesarem appellasti: ad cesarē ibis. Et cū dies aliquot transacti essēt: agrippa rex ꝛ bernice descenderūt cesareā ad salutādū festū. Et cū dies plures ibi morarēt: festus regi iudicauit de paulo: dicens. Vir quidā est derelictus a felice vinctus: de quo cū essē hierosolymis adierunt me ꝑncipes sacerdotū ꝛ seniores iudeoꝝ: postulātes aduersus illū dānationez. Ad quos rndi: qz nō est romanis cōsuetudo donare aliquē hoīez ꝑusq̄ is qui accusat ꝓsentes habeat accusatores: locūq; defendendi accipiat ad abluenda crimia q̄ ei obijciunt. Cū ergo huc cōuenissent sine vlla dilatione in sequenti die sedēs ꝓ tribunali iussi adduci virum. De q̄ cū stetissent accusatores nullā cām deferebant de qbus ego suspicabar malū: questiones vero quasdā de sua superstitione habebant aduersus eū: ꝛ de quodā iesu defuncto quē affirmabat paulus viuere. Desitans aūt ego de huiusmōi q̄stione dicebā: si vellet ire hierosolymā: ꝛ ibi iudicari de istis. Paulo aūt appellāte vt seruaret⁹ augusti cognitioni: iussi seruari eū donec mittā eum ad cesarē. Agrippa aūt dixit ad festū. Volebā et ipse hoīem audire. Cras inquit audies eū. Altera autez die cū venissēt agrippa ꝛ bernice cū multa ambitione: ꝛ itroissent in auditoriū cū tribunis ꝛ viris ꝑncipalibus ciuitatis iubēte festo adductus ē paulus. Et dixit festus. Agrippa rex ꝛ oēs q simul adestis nobiscū viri: videtis hunc hoīem de quo oīs multitudo iudeoꝝ ĩterpellauit me hierosolymis petentes ꝛ acclamātes: nō oportere eū viuere amplius. Ego vero cōperi nihil dignū morte eum admisisse. Ipso aūt hoc appellante: ad augustū iudicaui mittere. De quo gd certū scribā dño ñ habeo ꝓpter qō pduxi eum ad vos ꝛ maxime ad te rex agrippa: vt ĩterrogatōe facta habeā quid scribaz. Sine rōne enī mihi videt mittere vinctum: ꝛ cās eius non significare.

XXVI

Agrippa vero ad paulū ait. Permittit tibi loqui ꝓ temetipso. Tunc paulus extenta manu cepit rōnem reddere. De oībus q̄ bus accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatum apud te: cū sim defensurus me hodie: maxime te sciente oīa q̄ apud iudeos sunt ꝓsuetudines ꝛ q̄stiones: ꝓpter qō obsecro patiēter me audias. Et quidē vitā meā a iuuentute q̄ ab initio fuit in gente mea in hierosolymis nouerūt oēs iudei: ꝓscientes me ab initio si velint testimoniū ꝓbibere: qm̄ secundū certissimā sectam nostre religionis vixi phariseus. Et nunc in spe que ad patres nostros repromissionis facta est a deo: isto iudicio subiectus: in q̄ duodecī tribus nostre nocte ꝛ die deseruientes sperant deuenire. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid ĩcredibile iudicat⁹ apud vos si deus mortuos suscitat? Et ego quidē estimauerā me aduersus nomen iesu naçareni debere multa ꝺria agere: qō ꝛ feci hierosolymis. Et multos scōz ego in carceribus iclusi a ꝑncipibus sacerdotū ptāte acceptā: ꝛ cū occiderent: detuli sententiā: ꝛ p oēs synagogas frequenter puniens eos cōpellebā blasphemare: ꝛ āplius insaniens in eos: psequebar vsq; in exteras ciuitates. In quibus dū irem damascum cū ptāte ꝛ pmissu ꝑncipū sacerdotū: die media in via vidi rex de celo supza splēdorē solis circūfulsisse me lumen: ꝛ eos qui mecū simul erant: oēsq; nos cū decidissemus in terrā audiui vocē loquentem mihi hebraica lingua. Saule saule gd me persequeris? Durū est tibi contra stimulū calcitrare. Ego aūt dixi. Quis es dñe? Dñs aūt dixit. Ego sū iesus naçarenus: quē tu psequeris. Sed exurge: ꝛ sta supza pedes tuos. Ad hoc. n. apparui tibi vt ꝓstituā te ministrū ꝛ testē eoꝝ q̄ vidisti: ꝛ eoꝝ quibus apparebo tibi eripiens te de ppl'is ꝛ gentibus ĩ quas nunc ego mitto te apire oculos eoꝝ vt cōuertant⁹ a tenebris ad lucem: ꝛ de ptāte sathane ad deū vt accipiant remissionem peccatoꝝ ꝛ sortē inter sanctos per fidez q̄ est in me. Unde rex agrippa non fui incredulus celesti visioni: sed his qui sunt damasci ꝑmum ꝛ hierosolymis ꝛ in oēm regionē iudee ꝛ gentibus ānunciabā vt penitentiā agerent: ꝛ conuerterent⁹ ad deū digna penitentie opera facientes. Hac ex cā me iudei cū essē in tēplo ꝓprehēsum tēptabant volentes me iterficere. Auxilio ātem adiutus dei vsq; in hodiernū diē sto testificās minozi atq; maiozi: nihil extra dicens q̄ ea q̄ ꝓphete locuti sunt futura esse ꝛ moyses: si passibilis xp̄s si ꝑmus ex resurrectione mortuoꝝ lumen annunciaturus est pplo ꝛ gentibus. Hec loquente eo ꝛ rōnē reddente: festus magna voce dixit. Insanis paule. Multe te littere ad insaniā conuertunt. Et paulus non insanio inquit optime feste: sed veritatis ꝛ sobrietat⁹ ꝛba eloquor. Scit. n. de his rex ad quē ꝛ ostāter loq̄r. Latere. n. eū nihil horū arbitror. Neq; n. in angulo g̃ q̄ horū gestū est. Credis rex agrippa ꝓphetis. Scio qz credis. Agrippa aūt ad paulum. In modico suades me xp̄ianum fieri. Et paulus. Opto apud deum ꝛ in modico ꝛ i magno nō tm̄ te sz etiā oēs qui audiunt hodie fieri tales q̄lis ꝛ ego suz exceptis vinculis his. Et exurrexit rex ꝛ preses ꝛ bernice ꝛ qui assidebant eis. Et cum secessissent: loquebant ad inuicē dicētes: qz nihil morte aut vinculis dignū gd fecit hō iste. Agrippa aūt festo dixit. Dimitti poterat homo hic: si nō appellasset cesarem.

XXVII

Et aũt iudicatũ est nauigare eũ in italiã ⁊ tradi paulũ cũ reliqs custodijs centurioĩ noĩe iulio coh̃tis auguste: ascendentes nauẽ adrumetinã icipientẽ nauigare circa asie loca sustulim⁹: pseuerante nobiscũ aristarcho macedone thessalonicẽse. Sequenti aũt die venim⁹ sidonẽs. Phãne aũt tractãs iulius paulũ pmisit ad amicos ire: ⁊ curã sui agere. Et inde cũ sustulissemus subnauigauim⁹ cyprũ ꝓpterea q̃ essent venti ĩrij. Et pelag⁹ cilitie ⁊ pãphylie nauigãtes veni m⁹ lystrã q̃ est lytie: ⁊ ibi ĩueniens centurio nauẽ alexandrinã nauigãtẽ ĩ italiã trãsposuit nos ĩ eã. Et cũ multis diebꝫ tarde nauigarem⁹ ⁊ vix deuenissem⁹ ꝯ gnydũ: phibẽte nos vento adnauigauim⁹ crete iuxt̃ salmonẽ. Et vix iuxt̃ nauigãtes venimus in locũ quẽdã q̃ vocat̃ bonipoꝛtus: cui iuxta erat ciuitas thalassa. Multo aũt tp̃e pacto ⁊ cũ iã nõ essẽt tuta nauigatio eo q̃ ieiuniũ iã ꝓterisset: cõsolabat̃ eos paulus dicens eis. Viri video q̃m cũ iniuria ⁊ multo dãno: nõ solũ oneris ⁊ nauis: sẽ etiã aiaꝝ nr̃aꝝ icipit esse nauigatio. Centurio aũt gubernatori ⁊ nauclero magis credebat q̃ bis que a paulo dicebant̃. Et cũ apt⁹ poꝛt⁹ nõ esset ad hyemandũ: plurimi statuerũt ꝓsiliũ nauigare inde si q̃ mõ possent deuenientes phenices hyemare: poꝛtũ crete respicientẽ ad africum ⁊ ad chorũ. Aspirãte aũt austro extimãtes ꝓpositũ se tenere: cũ sustulissent de asson legebãt cretã. Nõ post multũ aũt misit se ꝯ ipsã ventus typhonic⁹: qui vocat̃ euro aquilo. Cũq̃ arrepta esset nauis ⁊ nõ posset conari in ventũ data naue flatib⁹ ferebamur. Insulã aũt quãdã decurrẽtes q̃ vocat̃ cauda: potuimus vix obtinere scaphã. Qua sublata adiutorijs vtebant̃ accingentes nauẽ: timentes ne in syrtũ icideremus: submisso vase sic ferebant̃. Valida aũt nobis tẽpestate iactatis: seq̃nti die iactũ fecerũt: ⁊ ẽtia die suis manib⁹ armamenta nauis ꝓiecerũt. Neq̃ ãt sole neq̃ siderib⁹ apparentib⁹ ꝑ plures dies: ⁊ tẽpestate nõ exigua iminente iã ablata erat spes oĩs salutis nr̃e. Et cũ multa ieiunatio fuisset tũc stãs paulus ĩ medio eoꝝ dixit. Oportebat quidẽ o viri audite me nõ tollere a creta: lucriq̃ facere iniuriã hãc ⁊ iacturã. Et nũc suadeo vobis bono aĩo eẽ. Amissio .n. nulli⁹ aĩe erit ex nobis: ꝑterq̃ nauis. Astitit enim mihi hac nocte angelus dei cuius sũ ego ⁊ cui deservio dicens. Ne timeas paule: cesari te oportet assistere. Et ecce donauit tibi deus oĩs q̃ nauigãt tecũ. Propt̃ qõ bono aĩo estote viri. Credo .n. deo: q̃ sic erit quẽadmodũ dictũ est mihi. In insulã aũt quãdã oportet nos deuenire: sẽ postea q̃s q̃rtadecima nox supuenit: nauigãtibus nobis ĩ adria circa mediã noctẽ suspicabãt naute apparere sibi aliquã regionẽ. Qui ⁊ sũmittentes bolidẽ inuenerũt passus viginti: ⁊ pusillũ inde separati inuenerũt passus quindecim. Timẽtes aũt ne ĩ aspa loca iciderem⁹ de puppi mittentes anchoras q̃tuoꝝ optabãt diez fieri. Nautis vo q̃rentib⁹ fugere de naui cũ misissent scaphã ĩ mare sub obtentu q̃si incipent a ꝓra anchoras extendere: dixit paul⁹ cẽturioni ⁊ militibus. Nisi hi ĩ naui mãserĩt: vos salui fieri nõ potestis. Tũc abscider̃ milites funes scaphe ⁊ passi sẽ eã excidere. Et cũ lux icipet fieri rogabat paulus oẽs sumere cibũ dicens. Quartadecia die hodie expectãtes ieiuni pmanetis nihil accipientes. Propt̃ qõ rogo vos accipe cibũ ꝓ salute vr̃a: q̃ nullius vr̃m capill⁹ de capite pibit. Et cũ hoc dixisset: sumens panẽ gr̃as egit deo ĩ ospectu oĩum: ⁊ cũ fregisset cepit mãducare. Alegores ãt facti oẽs: ⁊ ipi sũpserũt cibũ. Eram⁹ vo vniuerse aĩe in nani ducente septuagintasex. Et saciati cibo alleuiabãt naue: iactantes triticũ in mare. Cũ aũt dies fact⁹ essẽt terrã nõ agnoscebãt: sinũ vo quendã ꝯsiderabant hãtez littus ĩ quẽ cogitabãt si possent eijcere nauẽ. Et cũ anchoras sustulissẽt cõmittebãt se mari: sil laxãtes iũcturas gubernaculoꝝ: ⁊ leuato artemone fm aurẽ flatũ tendebãt ad littus. Et cũ icidissemus ĩ locũ bithalassũ ipegerũt nauẽ: ⁊ ꝓra quidẽ fixa manebat ĩmobilis: puppis vero soluebat a vi maris. Militũ aũt ꝓsiliũ fuit vt custodias occiderent: ne quꝫ cũ enatasset effugeret: cẽturio aũt volẽs seruare paulũ ꝓhibuit fieri. Jussitq̃ eos q̃ possent natare emittere se ꝓmos ⁊ euadere ⁊ ad terrã exire: ⁊ ceteros alios ĩ tabulis ferebãt: quosdã super ea q̃ de naui erant. Et sic factum est vt omnes aĩe euaderent ad terram. XXVIII

Et cũ euasissem⁹: tunc cognouim⁹ q̃ mitylene ĩsula vocabat̃. Barbari vero pstabant nõ modicã humanitatẽ nobis. Accẽsa .n. pyra reficiebant nos oẽs ꝓpter imbrẽ qui⁹minebat ⁊ frig⁹. Cũ ꝯgregasset aũtẽ paul⁹ sarmentoꝝ aliquãtã mltitudinẽ ⁊ iposuisset sup ignẽ: vipera a caloꝛe cũ ꝓcessisset inuasit manũ eius. Et vero viderunt barbari pendentẽ bestiã de manu ei⁹: ad inuicẽ dicebãt. Utiq̃ homicida ẽ hõ hic: q̃ cũ euasit de mari vltio nõ sinit eũ viuere. Et ille qdẽ excutiẽs bestiã, ĩ ignẽ: nihil mali passus ẽ. At illi existimabãt eũ ĩ tumoꝛẽ cõuertendũ ⁊ subito casurũ ⁊ mori. Diu aũt illis spantib⁹ ⁊ videntib⁹ nihil mali in eo fieri cõuertentes se: dicebãt eũ eẽ deũ. In locis aũt illis erãt ꝓdia ꝓncipis ĩsule noĩe publij: qui nos suscipiẽs: triduo benigne exhibuit. Cõtigit ãt pr̃em publij febꝛibus ⁊ dissenteria vexatũ iacere. Ad quẽ paulus ĩtrauit: ⁊ cũ oraſſet ⁊ ipositis⁹ ei man⁹ saluauit eũ. Quo facto oẽs q̃ ĩ ĩsula habebãt ĩfirmitates accedebãt ⁊ curabant̃. Qui etiaꝫ multis honoꝛibus nos honoꝛauerũt: ⁊ nauigantibus iposituerunt q̃ necessaria erãt. Post mẽses aũt tres nauigauimus in naui alexandrina q̃ in ĩsula hyemauerat: cui erat insigne castoꝝ. Et cũ venissemus syracusã mãsimus ibi triduo. Inde circũlegẽtes deuenimus regium: ⁊ post vnũ diẽ flante austro secũda die venimus puteolos vbi ĩuentis fratrib⁹ rogati sumus manere apud eos dies septẽ: ⁊ sic venimus romam. Et inde cũ audissent fratres occurrerũt nobis vsq̃ ad appij foꝝ ⁊ trib⁹ tabernis. Quos cum vidisset paulus: grattas agens deo accepit

fiduciã. Cũ aũt venissem⁹ romã pmissũ est paulo pmanere sibimet:cũ custodiẽte se milite. Post tertiũ aũt diẽ cõuocauit pmos iudeoꝝ. Cũqꝫ venissẽt dicebat eis. Ego viri frẽs nihil aduersus plebẽ faciens aut morẽ paternũ:vinctus ab hierosolymis tradit⁹ sũ in manus romanoꝝ q cũ interrogatiõez de me habuissẽt voluerũt me dimittere: eo qꝺ eẽt nulla cã mortis in me. Cõtradicẽtib⁹ aũt iudeis coactus sũ appellare cesarẽ:nõ q̃si gentẽ meã hñs aliqd accusare. Propter hãc igit cãm rogaui vos videre z alloqui. Propt spẽ.n.isrl catẽna hanc circũdatus sũ. Ait illi dixerũt ad eũ. Nos neqꝫ lras accepim⁹ de te a iudea:neqꝫ aduenies aliqs fratrũ nũciauit aut locut⁹ ẽ qd de te malũ. Rogam⁹ aũt a te audire q̃ sentis. Nã de secta hac notũ ẽ nobis qz vbiqꝫ ei ꝺdicit. Cũ cõstituissent aũt illi diẽ: venerũt ad eũ in hospitiũ plurimi:qbus exponebat testificans regnũ dei:suadensqꝫ eis de iesu ex lege moysi z pphetis:a mane vsqꝫ ad vesperã. Et qdã credebãt his q̃ dicebant:qdaz vero nõ credebãt. Cũqꝫ inuicẽ nõ essent consentientes:discedebant dicente paulo vnũ verbũ. Quia bñ spũs scũs locut⁹ ẽ p isaiã pphetam ad pres vros dicẽs. Vade ad pplm istũ z dic. Aure audietis z nõ itelliget⁹:z videntes videbitis z nõ pspiciet⁹. Incrassatũ ẽ.n. cor pplꝰ huius z auribꝰ grauiter audierunt:z oculos suos cõpresserũt:ne forte videãt oculis:z auribus audiant:z corde itelligãt:z cõuertant⁹ z sanez eos. Notũ ergo sit vobis: qm̃ gentib⁹ missũ est hꝰ salutare dei:z ipsi audiẽt. Et cũ hec dixisset: exierũt ab eo iudei multã hñtes iter se q̃stionẽ. Mansit aũt biẽnio toto i suo cõducto z suscipiebat oẽs q ingrediebãt ad eũ pdicãs regnũ dei:z docẽs q̃ sũt de dño iesu xpo cũ oi fiducia sine phibitione.

Explicit liber actuũ apostolorum. Incipit prologus in septem epistolas canonicas.

Non ita est ordo apud grecos q integre sapiũt fideqꝫ rectã sectant⁹ epl̃as septẽ q̃ canonice nũcupãt sicut in latinis codicib⁹ inuenit⁹ vt qz petrus est primus in ordine apostoloꝝ:pme sint etiã ei⁹ epl̃e in ordine ceteraꝝ. Sz sicut euãgelistas dudũ ad veritatis lineã correxim⁹:ita has pprio ordini ꝺo iuuante reddidimus. Est.n. pma earꝫ vna iacobi: due petri:tres iohãnis: z iude vna. Que si sicut ab eis digeste sũt:ita q̃s ab iterpũtibus fideliter in latinũ verterent eloquiũ:nec ãbiguitatẽ legentib⁹ facerent:nec sermonũ sese varietas ipugnaret:illo pcipuo loco vbi de vnitate trinitatis in pma iohannis epla positũ legimus:in qua etiã ab infidelibus trãslatoribus multũ erratũ eẽ a fidei veritate cõperim⁹:triũ tm̃ mõ vocabula:hꝰ ẽ aque sãguinis z spũs in ipsa sua editiõe ponẽtib⁹:z pris verbiqꝫ ac spũs testimoniũ omittentib⁹. In quo maxime z fides catholica roborat:z pris z filij z spũs scꝰ vna diuinitat; substãtia cõprobat. In ceteris vo epl̃is quãtũ a nra altioꝝ distet editio:lectoris prudẽtie derelinquo. Sz tu virgo xpi eustochiũ dũ a me i pensius scripture veritatẽ igris:meã quodãmõ senectutẽ iuidoꝝ dentib⁹ corrodẽdã exponis: q me falsariũ cõruptoreqꝫ scãz pnũciat scripturaz. Sz ego i tali ope nec emuloꝝ meoꝝ iuidẽtiã ptimesco:nec scẽ scripture vitatẽ poscentibus denegabo.

Explicit prologus in septem epistolas canonicas. Incipit argumentum in easdem.

Iacob⁹:petr⁹:iohãnes:z iudas:septẽ epl̃as ediderũt tã mysticas q̃ succinctas:z breues pariter ac lõgas:breues i vbis: lõgas in sẽtẽtijs: vt rarus sit q nõ earꝫ lectione cecutiat.

Explicit argumẽtũ i septẽ epl̃as canonicas. Incipit argumẽtũ i epl̃az cãonicã beati Jacobi apl̃i.

Iacobus apl̃s scñ istruit clerũ de cultura celestiũ pceptoꝝ z regula catholice obꝰuantie:z de iuicte patiẽtie maiestate: z de reuelatõe plurimoꝝ:z õ mendacio magistroꝝ.

Explicit argumentum. Incipit epistola canonica beati Jacobi apostoli. Capitulum. I

Iacobus dei et dñi nr̃i iesu xpi seruus duodeciz tribub⁹ q̃ sũt in dispsione:salutẽ. Omne gaudium existimate frẽs mei cũ in temptationes varias i ciderit:is:scientes q probatio fidei vestre patientiã operat. Patiẽtia aũt opus pfectuz habeat: vt sitis pfecti z itegri i nullo deficientes. Si gs autez vr̃m idiget sapia postulet a deo q dat oib⁹ affluẽter:z nõ iproperat:z dabit ei. Postulet aũt in fide nihil hesitans. Qui.n.hesitat similis ẽ fluctui maris:qui a vento mouetur z circũfertur. Non ergo extimet hõ ille q accipiat aliquid a domino. Vir duplex animo iconstans est in omnibus vijs suis. Gloriet aũt frater humilis in exaltatiõe sua: diues aũt in humilitate sua:qm̃ sicut flos feni transibit. Exortus est enim sol cũ ardore z arefecit fenum z flos eius decidit:z decor vultus eius deperijt. Ita z diues in itineribus suis marcescet. Beatus vir qui suffert temptationẽ:qm̃ cũ pbatus fuerit accipiet coronã vite:quã repromisit deus diligentib⁹ se. Nemo cũ temptat dicat.qm̃ a deo temptatur. Deus enim intemptator malorꝝ est. Ipse aũt neminẽ temptat. Unusquisqꝫ vero temptat a concupiscentia sua:abstractus z illectus. Deinde concupiscentia cũ conceperit parit pctm̃:pctm̃ vero cum cõsummatum fuerit generat mortem. Nolite itaqꝫ errare frẽs mei dilectissimi. Omne datum optimum: z omne donũ pfectum desursuz ẽ descendẽs a pre

luminū:apud quē nō est trāsmutatio:nec' vicissitu
dinis obūbratio Uolūtarie.n.genuit nos ꝟbo ve
ritatis:vt simus initiū aliqō creature eius. Scitis
frēs mei dilectissimi. Sit aūt oīs hō velox ad au
diendū:tardus aūt ad loquendū ⁊ tard⁹ ad iram.
Ira.n.viri iusticiā dei nō operat. Propter quod
abijciētes oēm īmundiciā ⁊ abundātiā malicie:ī
māsuetudinē suscipite īsitū verbū:qō pōt saluare
aīas vras. Estote aūt factores verbi:⁊ nō audito
res tm̄ fallētes vos metipsos:qz si qs auditor est
ꝟbi ⁊ nō factor ibi cōparabit̄ viro ꝯsiderāti vultū
natiuitatis sue in speculo. Cōsiderauit.n.se ⁊ abijt
⁊ statī oblit⁹ ē qlis fuerit. Qui aūt pspexerit ī lege
pfecte libertat⁹ ⁊ pmānserit ī ea nō auditor obliuio
sus fact⁹:sz factor operis: hic beat⁹ ī facto suo erit.
Si qs aūt putat se religiosū eē nō refrenās linguā
suā:sz seducēs cor suū:huius vana est religio. Re
ligio mūda ⁊ īmaculata apō deū ⁊ pr̄z hec ē:visi
tare pupillos ⁊ viduas in tribulatiōe eor: ⁊ īma
culatū se custodire ad hoc seculo. II

Fratres mei:nolite in psonar acceptione
habere fidē dn̄i nr̄i ihesu xp̄i glie. Etenim
si itroierit ī cōuentū vr̄m vir:aureū annu
lū bn̄s in veste cādida:itroierit aūt ⁊ paup in sor
dido habitu:⁊ ītendatis in eū q īdutus ē veste pre
clara:⁊ dixeritis ei:tu sede hic bn̄:paupi aūt dica
tis:tu sta illic:aut sede sub scabello pedū meor.nō
ne iudicatis apud vos metipsos:⁊ facti estis iudi
ces cogitationū iniquar? Audite frēs dilectissimi
Nōne de⁹ elegit paupes in ħ mūdo diuites ī fide
⁊ heredes regni:qō repromisit deus diligentibus
se. Vos aūt exhonorastis pauperē. Nōne diuites
p potentiā opprimūt vos ⁊ ipsi trabūt vos ad iu
dicia? Nōne ipsi blasphemāt bonū nomen qō īuo
catū est sup vos? Si tm̄ legē pficitis regalē secūdū
scripturas:diliges ꝓximū tuū sicut teipsū:bn̄ faci
tis:si aūt psonā accipitis pctm̄ opamini:redarguti
a lege q̄si trāsgressores. Quicūq; aūt totā legē ser
uauerit:offendat aūt in vno:fact⁹ ē oīuz reus. Qui
enī dixit nō mechaberis:dixit ⁊ nō occides. Qr si
nō mechaberis:occides aūt:factus es trāsgressor
legis. Sic loqmini ⁊ sic facite sicut p legē libertat⁹
īcipietes iudicari. Iudiciū enī sine misericordia illi
q nō facit misericordiā. Superexaltat aūt misericor
dia iudicio. Quid ꝓderit frēs mei si fidē qs dicat
se habere:opa aūt nō habeat? Nūqd poterit fides
saluare eū? Si aūt frater ⁊ sor nudi sint ⁊ īdige
ant victu quotidiāo: dicat aūt aliqs ex vobis illis:
ite in pace calefacimini ⁊ saturamini:nō dederitis
autē eis q̄ necessaria sunt corpori:qd ꝓderit? Sic
⁊ fides si nō habeat opa:mortua ē ī semetipsa. Sz
dicet qs. Tu fidē habes:⁊ ego opa habeo. Ostēde
mihi fidē tuā sine operib⁹:⁊ ego oñdā tibi ex ope
ribus fidē meā. Tu credis qm̄ vnus ē deus:bene
facis. Et demones credūt ⁊ cotremiscūt. Vis autē
scire o hō inanis:qm̄ fides sine opibus ociosa est?
Abrahā pr̄ nr̄ nōne ex opibus iustificatus ē:offe
rens isaac filiū suū sup altare? Vides qm̄ fides co
opabat opib⁹ illius ⁊ ex opib⁹ fides ꝯsumata ē. Et
suppleta est scriptura dicēs. Credidit abrahā ōo ⁊
reputatū ē illi ad iusticiā:⁊ amic⁹ dei appellat⁹ ē.
Uidet qm̄ ex opib⁹ iustificat hō:⁊ nō ex fide tm̄?
Similiter ⁊ raab meretrix:nōne ex opibus iustifica
ta ē suscipiēs nūcios ⁊ alia via eijciēs. Sic.n.corp⁹
sine spū mortuū ē ita fides sine opibus mortua ē.

Nolite plures mgr̄i fieri frēs mei scie III
tes qm̄ maior iudiciū sumitis. In mult⁹.n.
offendimus oēs. Si qs in ꝟbo nō offēdit
hic pfectus est vir. Pōt etiā freno circunducere to
tū corpus. Si aūt eqs frena in ora mittim⁹ ad con
sentiendū nobis oē corpus illor circūferimus. Et
ecce naues cū magne sint ⁊ a vētis validis minēt
circūferūt aūt a modico gubernaculo vbi ipetus
dirigentis voluerit. Ita ⁊ lingua modicū qdē mē
brū est:⁊ magna exaltat. Ecce q̄ntus ignis cq̄ ma
gnā silvā īcendit. Et lingua ignis ē vniuersitas ini
quitatis. Lingua cōstituit̄ in membris nr̄is q̄ maculat
totū corpus:⁊ īflāmat totā natiuitatis nr̄e īflāma
ta a gehēna. Omis.n.natura bestiar ⁊ volucrū ⁊ ser
pentū ⁊ ceteror domant̄ ⁊ domita sunt a natura
humana:linguā aūt nullus hoīuz domare pōt. In
quietū malū plena veneno mortifero. In ipsa bn̄
dicimus deū ⁊ pr̄z: ⁊ in ipsa maledicim⁹ hoīes q̄
ad imaginē ⁊ similitudinē dei facti sūt. Ex ipso ore
ꝓcedit bn̄dictio ⁊ maledictio. Nō oportet fratres
mei hec ita fieri. Nūqd fons de eodem foramine
emanat dulcē ⁊ amarā aquā. Nunqd pōt fratres
mei ficus vuas facere:aut vitis ficus? Sic neq; sal
sa dulcē pōt fecere aquā. Quis sapiēs ⁊ disciplina
tus inter vos? Oñdat ex bona ꝯuersatione opatio
nē suā in māsuetudine sapie. Qr si çelū amar⁹ ha
betis:⁊ cōtentiones sint in cordib⁹ vr̄is:nolite glo
riari ⁊ mēdaces eē aduersus ꝟitatē. Nō ē.n.ista sa
pietia desursū descēdens a pr̄e luminū:sed terrena
aīalis:diabolica. Ubi.n.çelus ⁊ cōtentio:ibi īcon
stantia ⁊ oē opus prauū. Que aūt desursū ē sapia:
ꝓmū qdem pudica est:deinde pacifica: modesta:
suadibilis:bonis ꝯsentiēs:plena mia ⁊ fructib⁹ bo
nis:iudicās sine simulatōe. Fruct⁹ aūt iusticie ī pa
ce seminat̄:facientib⁹ pacē. III

Unde bella ⁊ lites ī vobis? Nōne ex con
piscētijs vr̄is:q̄ militāt ī membris vr̄is? Cō
cupiscit⁹ ⁊ nō habetis:occiditis ⁊ çelatis:
⁊ nō potestis adipisci. Litigatis ⁊ belligerat⁹:⁊ nō
habetis ꝓpter qō nō postulatis. Petitis ⁊ nō acci
pitis eo q̄ male petatis:vt in concupiscentijs ve
stris īsumatis. Adulteri:nescitis quia amicitia hu
ius mundi inimica est dei? Quicūq; ergo voluerit
amicus esse seculi huius: inimicus dei constituit̄.
An putatis quia inaniter scriptura dicat:ad inuidi
am concupiscit spiritus qui habitat in vobis? Ma
iorem aūt dat gratiam. Propter qō dicit. Deus su
perbis resistit humilibus aūt dat gratiā. Subditi
ergo estote deo:resistite aūt diabolo:⁊ fugiet a vo
bis. Appropiate deo: ⁊ appropinquabit vobis.
Emundate manus peccatores:⁊ purificate corda

duplices aīo. Miseri estote ⁊ lugete ⁊ plorate: risus vester in luctum ꝙuertat̄: ⁊ gaudiū i merorez. Humiliami in ꝓspectu dñi: ⁊ exaltabit vos. Nolite detrahere alterutꝝ frēs mei. Qui detrahit fratri aut q iudicat frez suū: detrahit legi ⁊ iudicat legem. Si aūt iudicas legē: nō es factor legis: sz iudex. Unus est.n. legislator ⁊ iudex q pōt pdere et liberare. Tu aūt qs est q iudicas pximū tuū? Ecce nunc q dicitis: hodie aut crastino ibimus i illā ciuitatem: ⁊ faciem⁹ ibi gdē ānum ⁊ mercabimur ⁊ lucrū faciem⁹: q ignoratis qd erit i crastinū. Que est.n. vita vra? Vapor ē ad modicū parens: ⁊ deīceps exīmi nabit̄ ꝓ eo vt dicat⁹: si dñs voluerit ⁊ si vixerim⁹: faciemus ℔ aut illud. Nūc aūt exultatis i supbijs vris. Omis exultatio talis maligna ē. Sciēti igitur bonū facere ⁊ nō facienti: pctm̄ est illi. V

Abite nūc diuites: plorate vlulātes i miserijs vris q̄ aduenient vobis. Diuitie vre putrefacte sūt: ⁊ vestimēta vra a tineis comesta sūt. Aurꝝ ⁊ argentū vrm eruginauit: ⁊ erugo eorꝝ in testimoniū vobis erit: et māducabit carnes vras sicut ignis. Thesauriçastis vobis irā i nouissimis diebus. Ecce merces opariorꝝ q messuerūt regiones vras q̄ fraudata ē a vobis clamat: et clamor eorꝝ i aures dñi sabaoth itroiuit. Epulati est⁹ sup terram: ⁊ in luxurijs enutristis corda vra. In die occisionis adduxistis ⁊ occidistis iustū: ⁊ nō restitit vobis. Patientes igitur estote fratres vsque ad aduēt̄um dñi. Ecce agricola spectat ꝓciosū fructum ṫre: patienter ferens donec accipiat tpaneum ⁊ serotinū. Patiētes igit̄ estote ⁊ vos ⁊ cōfirmate corda vra: qm̄ aduentus dñi appꝛopinq̄bit. Nolite īgemiscere fratres i alterutꝝ: vt nō iudicemini. Ecce iudex añ ianuā assistit. Exemplum accipite frēs exitus mali ⁊ longanimitatis ⁊ laborꝝ ⁊ patientie ppḥas q locuti sunt in noīe dñi. Ecce beatificam⁹ eos q sustinuerūt. Sufferentiā iob audist⁹ et finē dñi vidistis: qm̄ misericors est dñs ⁊ miserator. Añ oia aūt frēs mei nolite iurare: neq; ꝓ celuz neq; ꝓ terrā neq; aliud qōcūq; iuramētū. Sit aūt ꝟmo vester: ē est: non nō: vt nō sub iudicio decidatis. Tristatur aūt aliqs vrm: oret eq̄ aīo ⁊ psallat. Infirmat̄ qs i vobis: inducat ꝓsbyteros ecclie et orent sup eū: vngentes eū oleo i noīe dñi. Et oro fidei saluabit infirmū: ⁊ alleuiabit eū dñs: ⁊ si i pctis sit ꝟmittēt̄ ei. Confitemi ḡ alterutꝝ pcta vra: ⁊ orate ꝓ inuicem vt saluemini. Multū.n. valet deꝑcatio iusti assidua. Helias hō erat simꝭis nob passibil⁹ ⁊ oratione orauit vt nō plūeret sup terrā ⁊ nō pluit annos tres ⁊ mēses sex. Et rursum orauit: ⁊ celū dedit pluuiā: ⁊ terra dedit fructū suū. Frēs mei: si qs ex vobis erraverit a veritate ⁊ ꝙuerterit qs eum: scire debet: qm̄ q ꝙuerti fecerit pctōrez ab errore vie sue saluabit aīam eius a morte: ⁊ opit multitudinem peccatorum.

Explicit epla btī Jacobi apli. Legitur argumētum in epl̄am beati Petri pximam.

Discipulos saluatoris inuicti toto orbe dispersos ⁊ pegrinos i hoc seculo mōstrat: ⁊ ꝓterite vite penitere suadet: ⁊ in nouam vitam ꝓficere tota cū sollicitudie exhortat̄. Simon petr⁹ filius iohānis p uincie galilee vico bethsaida frater andree apli.

Explicit argumentuz. Incipit epla beati Petri apli pxima. Capm I

Petrus apostolus iesu christi: electis aduenis dispsionis pōti galatie cappadocie asie ⁊ bithynie ſm pscientiā dei pris i sanctificationē spūs: in obedientiā ⁊ aspersionē sanguinis iesu christi: gra vobis ⁊ pax multiplicet̄. Benedictus deus ⁊ pr̄ dñi nr̄i iesu christi q ſm misericordiam suā magnā regenerauit nos i spez viuā p resurrectōem iesu christi ex mortuis i hereditatē icorruptibilē ⁊ icōtaminatam ⁊ imarcessibilē ꝓseruatam in celis i vobis q i virtute dei custodimini p fidez i salutem patā revelari i tpe nouissimo. In q̄ exultabitis modicuz nūc si oportet ꝓtristari i varijs tēptatōib⁹ vt ꝓbatio vre fidei multo pciosior sit auro qđ p ignē ꝓbat̄ i ueniatur i laudem ⁊ gloriam ⁊ honorē i revelatiōe iesu christi: quē cū nō videritis diligitis. In quē nūc q̄s nō videntes creditis: credētes aūt exultabitis letitia ienarrabili ⁊ glificata: reportantes finē fidei vre salutē aiarꝝ vrarꝝ. De q̄ salute exq̄sierūt atque scrutati sunt ppḥe: q de futura in vobis gra ꝓphauerūt: scrutātes in qđ vel q̄le tps significaret i eis spūs christi pnūcias eas q̄ in christo sunt passiones ⁊ posteriores glorias: q⁹ revelatū ē: qz nō sibimet ipsis: vobis aūt ministrabāt ea q̄ nūc nūciata sūt vob p eos q euāgeliçauerūt vobis spū sancto misso de celo i quē ōsiderāt āgeli pspicere. Propt̄ qđ succincti lūbos mētis vre sobrii pfecti spate i eā q̄ offert vobis graz i revelatiōez iesu christi: q̄i filij obedientie nō ꝓfigurati ꝓprib⁹ ignorātie vre ōsiderijs: sz ſm eū q vocauit vos sctm̄: vt ⁊ ipsi i oi ꝙuersatiōe scti sitis: qm̄ scriptū ē: sancti eritis qm̄ ego sanct⁹ sū. Et si prem inuocatis eū q sine acceptiōe psonarꝝ iudicat ſm vniuscuiusq; op⁹ i timore icolat⁹ vri tpe cōuersami. Scientes q⁹ nō corruptibilib⁹ auro vel argento redēpti estis de vana vra ꝙuersatōe paterne traditōis: sz pciosō sanguine quasi agni imaculati christi ⁊ icōtaminati: pcogniti q̄dē añ mundi ꝓstitutōem manifestati aūt nouissimis tpib⁹ ppt̄ vos q p ipsuz fideles estis i deo q suscitauit eū a mortuis: ⁊ dedit ei glōriaz: vt fides vra ⁊ spes eet i deo? Animas vras castificātes i obedientia charitat⁹: i fraternitatis amore: simplici ex corde: inuicem diligite attentius: renati nō ex semīe corruptibili: sz incorruptibili p vbū dei viui ⁊ permanētis i eternū: qz oīs caro vt fenū ⁊ oīs gla eius tāq̄ flos feni. Exaruit

senū ⁊ flos eius decidit: ꝓbū aūt dñi manet i eternū. Hoc ē aūt ꝓbū qđ euāgeliçatū ē i vos.

Deponētes igit oēz malitiā ⁊ oēz dolū ⁊ simulatões et iuidias ⁊ oēs detractões: sic mō gēiti ifātes rōnabiles et sine dolo lac concupiscite vt in eo crescatis i salutez: si tn gustatis qm dulcis est dns. Ad quē accedētes lapidē viuū ab hoibus qdē reprobatū: a deo aūt electū ⁊ honorificatū: ⁊ ipsi tāq lapides viui superedificamī domos spūales i sacerdotiū scm: offerētes spiritales hostias acceptabiles deo p ihm chīstū. Propter qđ ꝯtinet scriptura. Ecce pono i syon lapidem summū angularē pbatū electū pciosuz: ⁊ q crediderit in eū n confundet. Vobis igit bonor credentib⁹: n credentibus aūt lapis quē reprobauerūt edificantes: hic factus est i caput anguli ⁊ lapis offensionis ⁊ petra scandali: his q offendūt ꝓbo nec credūt in q̄ ⁊ positi sūt. Vos aūt genus electū: regale sacerdotiū: gens sancta: ppls acqsitiōis vt ꝓtutes ānūciet⁊ ei⁹q ō tenebris vos vocauit i admirabē le lumē suū. Qui aliqn n ppls dei: nc ām ppls dei: q n cōsecuti mām: nunc aūt mām cōsecuti. Carissimi obsecro vos tāq aduenas ⁊ pegrinos abstinere vos a carnalibus desideriis q̄ militāt aduersus aiam: ꝯuersatōem vām inr gentes hītes bonā: vt i eo qđ detractāt de vobis tāq de malefactoribus: ex bonis opib⁹ vos cōsiderātes: glificēt deum i die visitatiōis. Subiecti igit estote oi hūane creatē ppr deū. Sive regi q̄si pcellēti: sive ducib⁹ tanq ab eo missis: ad vindictā malefactor: laudē ꝓbo bonor. Quia sic ē volūtas dei: vt bn facientes obmutescere faciatis ignorantiā ꝓpudentiū hoīuz i̇gnantiā. Quasi liberi: ⁊ n q̄si velamē hītes malitie libertatem sz sicut ḳui dei. Oēs honorate fraternitatē dīligite. Deū timete: regē honorificate. Serui subdīti estote i oi timore dñis: n tn bonis ⁊ modestis: sz etiā discolis. Hec ē.n. gra si ppr deī cōsciaz sustinet qs tristicias patiēs iuste. Que.n. ē gra: si peccātes ⁊ colaphiçati suffertis? Sed si bn faciētes patienr sustinetis: hec ē gra apd deū. In h.n. vocati estis: qz ⁊ chīstus passus ē p nobis: vobis relinquens exēplū vt sequmini vestigia ei⁹. Qui pctm n fecit: nec inuent⁹ est dolus i ore ei⁹. Qui cū malediceret n maledicebat: cū pateret n ꝯminabat. Tradebat aūt iudicāti se iuste. Qui pctā nra ipse ptulit i cōpore suo sup lignū: vt pctis mortui iusticie viuamus: cui⁹ liuore sanati estis. Erratis.n. sicut oues errantes: sz ꝯuersi estis nūc ad pastorem ⁊ episcopū aiar vrar. III

Similiter ⁊ mulieres subdite sint viris suis: vt ⁊ si q n credūt ꝓbo p mulierū ꝯuersationē sine ꝓbo lucrifiant: cōsiderantes in timore sanctā ꝯuersatōem vām. Quar si non sit extrinsecus capillatura aut circūdatio auri aut indumēti vestimētor cult⁹: sz qr abscōdit⁹ ē cordis: hō i icorruptibilitate qeti ⁊ modesti spūs q ē i cōspectu dei locuplex. Sic.n. aliqn ⁊ sancte mlieres spantes in deo ornabāt se subiecte ppr̄ijs viris: sicut sara obediebat abrahe. dñm eū vocās: cui⁹ estis filie bnfacientes: ⁊ n timētes vllā pturbatōez. Viri silr cohabitātes fm sciam: q̄si infirmiori vasculo mlieb⁹i ipartiētes honorē tāq coheredib⁹ gre vite: vt n ipediant orones vre. In fide aūt oēs vnanimes ꝯpatiētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti: humiles: n reddētes malum p malo: nec maledictū p maledicto: sz ecōtrio bndicentes: qz i hoc vocati estis: vt bndictōem hereditate possideatis. Qui.n. vult vitā diligere: ⁊ dies videre bonos: coerceat linguam suam a malo: ⁊ labia ei⁹ ne loqntur dolū. Declinet āt a malo ⁊ faciat bonū: inqrat pacē ⁊ sequtur eā: qr oculi dñi sup iustos: ⁊ aures eius in pces eor: vultus aūt dñi sup facientes mala. Et qs est q vobis noceat: si boni emulatores fueritis? Sz ⁊ si qđ patimini ppr iusticiam: beati. Timorē aūt eor ne timueritis vt non ꝯturbemi. Dñz aūt chīstū sanctificate in cordib⁹ vris: parati semp ad satisfactionez oi poscēti vos rōnem de ea q̄ in vobis est spe: sz cū modestia ⁊ timore conscīam hītes bonam: vt in eo qđ detrahūt ō vobis cōfūdant q calūniant vram bonam i chīsto ꝯuersationē. Melius est.n. vt bnfacientes si volūtas dei velit pati q̄ malefaciētes: qr ⁊ chīstus semel p pctis nris mortuus ē iustus p iustis: vt nos offerret deo: mortificatos qdem carne: vivificatos aūt spū. In q̄ ⁊ bis q in carcere erāt spū veniens prdicauit q increduli fuerāt aliqn qn expectabāt dei patiētiam in diebus noe cū fabricaret archa: in q̄ pauci idest octo aīe salue facte sunt per aquā. Quā ⁊ vos nūc silis formе saluos facit baptisma: n carnis depositio sordiū: sz cōscie bone iterrogatio in deū: p resurrectōem iesu chīsti a mortuis q est in dextera dei: deglutiēs mortez vt vite eterne heredes efficeremur: pfectus i celū subiectis sibi angelis ⁊ prātib⁹ ⁊ virtutibus. IIII

Christo igit passo in carne: ⁊ vos eadē cogitatōe armamini: qr q passus est i carne desist a peccatis vt n iā desideriis hoīuz sz volūtate dei qđ reliquū est i carne viuat tēpore. Sufficit.n. preteritum tps ad volūtatem gentiū cōsumādam bis q ābulauerūt in luxurijs: desideriis: vinolētijs cōmessatōibus: potatōibus: ebrietatibus: ⁊ illicitis idolor cultibus. In q̄ admirant nō cōcurrentib⁹ vobis in eandē luxurie cōfusionē blasphemātes: q reddent rōnem ei q parat⁹ est iudicare vivos ⁊ mortuos. Propt h.n. ⁊ mortuis euāgeliçatum est: vt iudicent qdem fm hoīes in carne: viuant aūt fm deū in spū. Omnium aūt finis appropinqbit. Estote itaq prudentes ⁊ vigilate i orōnibus. Ante oia aūt mutuā in vobismetipsis charitatē cōtinuā hītes: qr charitas opit mltitudinē pcto. Hospitales inuicem: sine murmuratiōe. Unusq sicut accepit grām: i alterutr illā administrantes: sicut boni dispensatores multiformis gre dei. Si quis loquit q̄si fmones dei. Si qs ministrat tāq ex virtute quā administrat de⁹: vt in oībus honorificet de⁹ p ihm chīstū: cui ē gria ⁊ ipium in secla

seculoꝝ.amen:Carissimi:nolite peregrinari in feruore q̄ ad temptatōem vobis fit quasi noui aliqd vobis ꝓtingat:sz cōicantes christi passionib⁹ gaudete:vt z i reuelatōe gl̄ie ei⁹ gaudeatis exultātes. Si exprobramī in noīe christi beati eritis:qm̄ qō est bonozis gl̄ie:z ꝟtutis dei:z q̄ est eius spūs sup vos regescit. Nemo aūt vr̄z patiat̄ q̄si homicida aut fur aut maledicus aut alienozuz appetitoz. Si aūt vt christianus:nō erubescat:gl̄ificet aūt deuz in isto noīe:qm̄ tps est vt incipiat iudiciū a domo dei. Si aūt p̄mū a nobis:qs finis eoꝝ q n̄ credūt dei euāgelio? Et si iustus qdē vix saluabit̄:ipius z pctōz vbi parebūt? Itaq; z hi qui patiūtur fm vo lūtatē dei:fideli creatozi cōmēdent aīas suas i bn̄ factis. V

Seniozes ḡ qui vobis sūt:obsecro ꝯsenioz z testis christi passionū: q z eius q̄ in futuro reuelanda est:gl̄ie coīcatoz. Pascite qui i vobis ē gregē dei:puidentes n̄ coacte sz spōtanee fm deū:neq; turpis lucri gr̄a:sz volūtarie:neq; vt dn̄antes i cleris:sz forma facti gregis ex aīo: z cuz apparuerit p̄nceps pastoꝝ ꝙcipietis īmarcessibilez gl̄ie coronā. Siĩr adolescētes subditi estote senioribus. Oēs.n.inuicē humilitatez insinuate:qz dn̄s superbis resistit:humilib⁹ aūt dat gr̄am. Humiliamī igit̄ sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitatōis oēm sollicitudinē v̄ram p̄icientes i eum: qm̄ ipsi cura est de vobis. Sobrij estote z vigilate qz aduersarius vester diabolus tāq; leo rugiēs circuit:q̄rens quē deuozet. Cui resistite foztes in fide sciētes eandem passionem ei q̄ in mūdo est vestre fraternitati fieri. Deus aūt oīs gr̄e q vocauit nos i eternā suā gl̄iam i christo ihu modicū passos:ipse ꝑficiet ꝙfirmabit solidabitq;. Ipsi gl̄ia z ipiū:in secula seculoꝝ amē. Per siluanū fidelē frēm vobis vt arbitroz breuit̄ scripsi:obsecrās z ꝓtestans hāc esse veram gr̄az dei i q̄ statis. Salutat vos eccl̄ia que ē i babylone collecta:z marcus fili⁹ me⁹. Salutate inuicem in osculo sancto. Pax vobis oñib⁹ qui estis in.christo ihu.Amen.

Explicit ep̄la beati Petri apli p̄ma. Incipit argumentū in ep̄lam secundam.

Simon petrus per fidē huic mūdo sapientes mortuos eē declarat:eisdēq; pietatis q̄ta sit magnitudo: luce ipsa clarius manifestat.

Explicit argumentū. Incipit ep̄la secunda bti Petri apli. Capt̄m. I

Simon petrus seruus et ap̄lus ihu christi:bis qui coequalē nobiscū sortiti sūt fidē in iusticia dei nostri z saluatoris ihu christi: gr̄a vob z pax adimpleat̄ in cognitōe dei z christi ihu dn̄i n̄ri. Quō oīa nobis diuine ꝟtutis sue q̄ ad vitaz z pietatē donata sunt p cognitōem eius q vocauit nos ppria gloria z ꝟtute: p quē maxima z pciosa nobis ꝓmissa donauit: vt p hec efficiamini diuine ꝯsortes nature: fugientes eius q̄ in mūdo est ꝯcupiscētie corrupti onem. Vos aūt curā oēm subinferentes mīstrate in fide v̄ra ꝟtutem:in virtute aūt sciam: in scia āt abstinentiā:in abstinētia aūt patientiam: in patientia aūt pietatē:i pietate aūt amorem fraternitatis:i amore aūt fraternitatis charitatē. Hec.n.si vobiscū assint z supent:n̄ vacuos nec sine fructu vos cōstituent in dn̄i n̄ri ihu christi cognitōe. Cui.n. non ꝓsto sunt hec cecus est z manu tēptans:obliuionez accipiens purgatōis vetuꝝ suoꝝ delictoꝝ. Qua ꝓpter frēs magis satagite:vt p bona opa certa v̄ram vocatōem z electōem faciatis. Hec.n. facientes n̄ peccabitis aliqn̄. Sic.n.abūdanter mīstrabit̄ vob introitus in eternum regnuz dn̄i z saluatoris n̄ri ihu christi. Propter qō vos incipam semp cōmonere de his:z quidē scientes z ꝯfirmatos vos in p̄senti ꝟtate. Iustū aūt arbitroz q̄diu sum i h̄ tabnaculo suscitare vos i ꝯmonitōe:certus qō velox est depositio tabernaculi mei:fm qd z dn̄s n̄r ihs christus significauit mihi. Dabo autez opam z frequēter h̄re vos post obitum meū: vt hoꝝ oīuz memoriam faciatis. Nō.n.īdoctas fabulas secuti notam fecimus vobis dn̄i n̄ri ihu christi ꝟtutez et p̄scientiam:sz speculatozes facti illius magnitudis. Accipiens.n.a deo p̄re honozem z gl̄iaz voce delapsa ad eū huiuscemōi a magnifica gl̄ia: hic ē filius me⁹ dilectus i q̄ mihi ꝓplacui:ipsum audite. Et hāc vocem nos audiuim⁹ de celo allatā:cū essem⁹ cū ipso in mōte sctō. Et hēmus firmiozem ꝓphetiā cui p̄monem cui bn̄facitis attendentes q̄si lucerne lucenti i caliginoso loco donec dies eluceſcat z lucifer oriat̄ i cozdibus v̄ris:h̄ p̄muz itelligentes q oīs ꝓphia scripture ppria interptatōe n̄ fit. Nō.n. volūtate humana allata ē aliqn̄ ꝓphia:sz spū sctō inspirati locuti sunt sancti dei hoīes. II

Fuerūt vo z pseudo ꝓphe in pp̄lo sicut et in vobis erūt mgri mēdaces q itroducēt sectas pditōis:z eū q emit eos deū negāt: supducētes sibi celerem pditōem. Et multi sequētur eoꝝ luxurias:p q̄s via veritatis blasphemabit̄ur:z i auaritia fictis verbis de vobis negociabūtur. Quib⁹ iudiciū iā olim n̄ cessat:z pditio eoꝝ nō dormitat. Si.n.deus angelis peccantib⁹ n̄ pepcit: sz rudentib⁹ inferni detractos i tartaꝝ tradidit cruciandos i iudiciū reſuari:z originali mūdo n̄ pepcit:sz octauū noe iusticie ꝑconē custodiuit diluuiū mundo impioꝝ inducēs:z ciuitates sodomozum z gomozreoꝝ in cinerē redigēs euersiōe dānauit: exēplū eoꝝ q ipie acturi sūt ponēs:z iustū loth oppressum a nephādoꝝ iniuria ac luxuriosa ꝯuersatione eripuit. Aspectu.n.z auditu iustus erat:habitans apud eos q de die in diē aīam iustā iniqs operibus cruciabāt. Nouit deus pios ō tēptatione eripere: iniqs ꝙo in diē iudicij reſuare cruciādos. Magis

aūt eos qui post carnem in ꝯcupiscentia īmūditie ambulant:dñationemq; ꝯtemnunt: audaces sibi placētes sectas ñ metuūt introducere blasphemā tes.Ubi āgeli fortitudine ⁊ ỽtute cū sint maiores: ñ portant aduersum se execrabile iudiciuz.Hi ỽo velut irratōabilia pecora naturalr in captiōem ⁊ ī pnitiem bis q̄ ignorant blasphemātes in corrupti one sua pibūt:pcipientes mercedem īiusticie.Uo luptatem existimātes diei delitias coingnationes ⁊ macule delitijs affluentes:ī ꝯuiuijs suis luxuriā tes vobiscū:oculos hñtes plenos adulterij ⁊ icessabil' delicti:pellicientes aīas instabiles:cor exercitatū īauaritia hñtes:male dictōis filij derelinquentes rectam viam errauerūt secuti viaz balaā ex bosor.qui mercedem inigtatis amauit:correptionem ỽo habuit sue vesanie.Subiugale mutuz aīal in hois voce loquēs ꝓhibuit ꝓphe īsipientiā. Hi sunt fontes sine aqua:⁊ nebule turbinibus ex agitate quib⁹ caligo tenebraꝝ reseruat̄.Superbia enim vanitatis loquētes pelliciūt ī desideriis carnis luxurie eos q̄ paululū effugiūt q̄ in errore cōuersati libertatem illis ꝓmittētes: cuz ipsi ſui sint corruptōis.A quo.n.quis superatus est:huius ⁊ seruus est.Si enim refugientes coinquinatōes mundi in cognitōe dñi nr̄i ⁊ saluatoris ihū christi: bis rursus ĩplicati ſuper̄ facta sunt eis posteriora deteriora ꝓpribus.Melius enim erat illis ñ cognoscere viam iusticie:q̄ post agnitōem retrorsuz cōuerti ab eo q̄ illis traditum est sancto mandato. Contigit enim eis illud veri prouerbij.Canis reuersus ad suū vomitū ⁊ sus lota ī volutabro luti.

Hanc ecce vobis carissimi secūdaz III scribo epistolam in q̄bus vr̄am excito in cōmonitōem sinceram mētez: vt memores sitis eoꝝ que p̄dixi ỽboꝝ a sanctis ꝓphetis et apl'oꝝ vr̄oꝝ ꝓceptoꝝ dñi ⁊ saluatoris.Hoc ꝓmuz scientes q̄ venient in nouissimis dieb⁹ in decepti one illusores iuxt̄ ꝓprias cōcupiscentias ābulātes dicentes.Ubi est ꝓmissio aut aduētus eius? Ex q̄ enim pr̄es dormierunt:oīa sic pseuerāt ab initio creature.Latet.n.eos hoc volentes q̄ celi erāt p̄ us ⁊ terra de aq̄ ⁊ p aquam cōsistens dei ỽbo: per que ille tunc mūdus aq̄ inundatus pijt.Celi aūt q̄ nunc sunt ⁊ terra eodem ỽbo repositi sunt igni seruati in die iudicij: ⁊ pditionis impioꝝ hominum. Unum ỽo ꝟ non lateat vos carissimi:q̄ ỽn⁹ dies apd dñm sicut mille āni:⁊ mille āni sicut dies ỽn⁹. Nō tardat dñs ꝓmissionem suaz sicut q̄dā existimant:sz patienter agit ꝓpter vos nolēs aliq̄s pire sz oēs ad pniam reuerti.Aduenier aūt dies dñi vt fur:in quo celi magno impetu trāsient: elementa ỽo caloze solueñ:terra aūt ⁊ que in ipsa sunt opa: exurentur.Cū igitur hec oīa dissoluēda sint q̄les oportet vos esse in sanctis ꝟuersatiōibus ⁊ pietatibus expectantes:⁊ pperantes in aduentuz diei domini:p quē celi ardentes soluent̄:⁊ elemēta ignis ardore tabescent?Nouos ỽo celos ⁊ nouā terraz ⁊ ꝓmissa ipsius expectamus:in q̄b⁹ iusticia hitat.

Propter q̄ carissimi hec expectātes satagite im macl'ati ⁊ iuiolati ei iueniri ī pace ⁊ dñi nr̄i ihū christi longanimitatem salutem arbitramini: sicut ⁊ carissimus frater nr̄ paulus sm datā sibi sapientiam scripsit vobis:sicut ⁊ in oīb⁹ epl'is loquēs: in eis de bis in q̄bus sunt quedam difficilia intellectu:que indocti ⁊ instabiles deprauāt: sicut ⁊ ceteras scripturas ad suam ipsoꝝ pditōem.Uos igitur fratres p̄scientes custodite ne insipientiū errore transducti excidatis a ꝓpria firmitate.Crescite ỽo in gr̄a ⁊ in cognitōe dñi nr̄i ⁊ saluatoris ihū christi.Ipsi gl'ia ⁊ nūc ⁊ in diem eternitatis.Amen.

Explicit epl'a beati Petri apl'i secūda. Incipit argumētum ī epl'am bti Johānis apl'i ꝓmam.

Dationem ỽbi ⁊ q̄ deus ipse sit charitas manifestat ⁊ fusurrones fratrū: nec deuz scire:nec pios fieri posse: eo vsq̄ dissertat vt esse cōprobet homicidas: eo q̄ odium sit interfectōis occasio.

Incipit epl'a beati Johannis apostoli prima. Capl'm I

Quod fuit ab initio:q̄ audiuim⁹: q̄ vidimus oculis nr̄is:q̄ perspexim⁹: ⁊ manus nr̄e contrectauerunt de ỽbo vite: ⁊ vita manifestata ē:⁊ vidimus ⁊ testamur ⁊ ānūciamus vobis vitam eternaz que erat apud p̄rem:⁊ apparuit nobis.Q̄d vidim⁹ ⁊ audiuimus annūciam⁹ vobis vt ⁊ vos societatē habeatis nobiscū:⁊ societas nr̄a sit cū p̄re ⁊ cuz filio eius ihū christo.Et hec scribim⁹ vobis vt gaudeatis ⁊ gaudium vr̄m sit plenū.Et hec est ānūciatio quā audiuim⁹ ab eo ⁊ ānūciam⁹ vob: q̄m deus lux est:⁊ tenebre in eo ñ sunt vlle.Si dixerimus q̄m societatē hēmus cū eo:⁊ in tenebris ābulam⁹: mentimur:⁊ vitatem ñ facimus.Si aūt ī luce ambulam⁹ sicut ⁊ ipse est in luce societatem hēm⁹ ad ĩuicem:⁊ sanguis ihū christi filij eius emūdat nos ab oi pctō.Si dixerimus:q̄m pctm̄ ñ habemus: ipsi nos seducim⁹ ⁊ vitas in nobis ñ est.Si ꝟfitea mur peccata nr̄a:fidelis est ⁊ iustus vt remittat nobis pcta nr̄a:⁊ emūdet nos ab oi iniqtate.Si dixerimus q̄m ñ peccauim⁹:mendacem facim⁹ eum: ⁊ ỽbum eius non est in nobis. II

Filioli mei:hec scribo ỽobis vt nō peccet̄. Sz ⁊ si q̄s peccauerit:aduocatuz hēmus apud p̄rem ihm christū iustum.Et ipse ē propitiatio p peccatis nr̄is:ñ p nr̄is aūt tm̄:sz etiaz p̄ totius mūdi.Et in ꝟ scimus q̄m cognouimus eū:si mādata eius obſuem⁹.Qui dicit se nosse eū: ⁊ mādata eius nō custodit:mēdax est:⁊ in ꝟ vitas

nō ē. Qui āt ꝟuat ꝟbuz eius vere in ꝟ charitas dei pfecta ē. In ꝟ scimus qñ in ipso sum⁹. Qui dicꝫ se in christo manere: debet sicut ille ābulauit et ipse ābulare. Carissimi: nō mādatum nouū scribo vobis: sz mādatū vetus qō habuistis ab initio. Mādatum vetus ē ꝟbū qō audistis. Iterꝫ mādatū nouum scribo vobis: qō vexꝫ est ꝛ in ipso ꝛ ī vobis: qz tenebre trāsierūt: ꝛ vexꝫ lumē iaz lucet. Qui dicꝫ se in luce esse: ꝛ frēm suū odit: ī tenebris ē vsqꝫ adhuc. Qui diligit frēm suū: in lumine manet: ꝛ scandalū in eo nō est. Qui aūt odit frēm suum: in tenebris ē: ꝛ in tenebris ābulat: ꝛ nescit quo eat qz tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vobis filioli: qñ remittūtur vobis pctā ꝓpt nomē ei⁹. Scribo vobis pres: qñ cognouistis eum q ab initio est. Scribo vobis adolescētes: qñ vicistis malignū. Scribo vobis ifantes: qñ cognouistis pꝛem. Scribo vobis iuuenes: qñ fortes estis: ꝛ ꝟbum dei manet in vobis: ꝛ vicistis malignum. Nolite diligere mūdū: neqꝫ ea que in mūdo sunt. Si qs diligit mūdum: nō est charitas pris in eo. Qñ oē qō ē ī mūdo cōcupiscentia carnis est ꝛ cōcupiscentia ocꝭ ꝛ supbia vite que nō est ex pre: sz ex mundo ē. Et mundus trāsit ꝛ cōcupiscētia ei⁹. Qui aūt facit voluntatem dei: manet ī eternū. Filioli: nouissima hora est. Et sicut audistis: qz antichristus venit: nunc antichristi multi facti sunt. Unde scimus qz nouissima hora est. Ex nobis pdierūt: sz nō erāt ex nobis. Nam si fuissent ex nobis pmānissent vtiqꝫ nobiscū. Sed vt manifesti sint: qñ nō sunt oēs ex nobis. Sz vos vnctiōem habetis a sancto: et nostis oīa. Nō scripsi vobis qī ignorantibus ꝟitatem: sz qī scientibus eam: ꝛ qñ oē mēdaciū ex veritate non est. Quis est mēdax nisi is q negat: qñ ihs ñ est christus. Hic ē antichristus q negat prem ꝛ filium. Qis q negat filū: nec prem hz: q ꝓfitet filiuz ꝛ prem hz. Vos qō audistis ab initio: ī vobis permaneat: qz si in vobis pmanserit qō audistis ab initio: ꝛ vos in filio ꝛ pre manebitis. Et hec est repromissio quā ipse pollicitus est nobis vitam eternā. Hec scripsi vobis de his qui seducūt vos. Et vos vnctiōem quā accepistis ab eo maneat in vob. Et non necesse habetis vt aliquis doceat vos: sz sicut vnctio eius docet vos de oībus. Et vexꝫ est: ꝛ non est mendaciū. Et sicut docuit vos manete ī eo. Et nunc filioli manete in eo: vt cū apparuerit habeamus fiduciā: ꝛ non ꝛfundamur ab eo ī aduētu ei⁹. Si scitis qñ iustus est: scitote qñ ꝛ oīs q facit iusticiam: ex ipso natus est. III

Videte qualem charitatē dedit nobis pater: vt filij dei nominemur ꝛ sim⁹. Propt ꝟ ꝟ mūdus nō nouit nos: iqꝫ non nouit eum. Carissimi nūc filij dei sumus: ꝛ nondum apparuit qd erimus. Scimus qñ cū apparuerit simles ei erimus: qñ videbimus eū sicuti est. Et oīs q hz hāc spem in eo: sanctificat se sicut ꝛ ille sanctus ē. Qis qui facit pctm: ꝛ iniqtatem facit. Et pctm est iniqtas. Et scitis qz ille apparuit vt peccata tolleret: et pctm in eo non est. Qis q in eo manet non peccat. Et oīs qui peccat non vidit eū: nec cognouit eum. Filioli nemo vos seducat. Qui facit iusticiaz iust⁹ est: sicut ꝛ ille iustus est. Qui facit pctm ex diabolo est: qñ ab initio diabolus peccat. In ꝟ apparuit filius dei: vt dissoluat opa diaboli. Qis qui natus est ex deo pctm ñ facit: qñ semē ipsius in eo manet: ꝛ non pōt peccare: qñ ex deo natus est. In ꝟ manifesti sunt filij dei ꝛ filij diaboli. Qis q ñ ē iustus non est ex deo: ꝛ qui non diligit frēz suū. Qñ hec est annūciatio quā audistis ab initio vt diligatis alterutꝫ. Nō sicut cayn qui ex maligno erat: ꝛ occidit frēm suū. Et propter qd occidit eū? Quoniam opa eius maligna erant: fratris aūt ei⁹ iusta. Nolite mirari fratres si odit vos mundus. Nos scimus qñ translati sumus de morte ad vitā: qñ diligimus frēs. Qui non diligit: manet in morte. Qis qui odit frēm suum homicida est. Et scit⁹: qñ oīs homicida non hz vitam eternā in se manētez. In ꝟ cognouimus charitatem dei: qñ ille aiaz suam p nobis posuit: ꝛ nos debemus p fratrib⁹ aīas ponere. Qui habuerit substātiām huius mundi: ꝛ viderit frēm suum necesse hre: ꝛ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet ī eo? Filioli mei non diligamus ꝟbo neqꝫ lingua: sz ope ꝛ veritate. In ꝟ cognoscimus qñ ex ꝟitate sum⁹: ꝛ in ꝓspectu eius suadebim⁹ corda nra. Qñ si reprehenderit nos cor nrm: maior est de⁹ corde nro: ꝛ nouit oīa. Carissimi: si cor nrm non reprehenderit nos: fiduciam hēmus ad deum: ꝛ qcqd petierim⁹ accipiem⁹ ab eo: qñ mādata eius custodim⁹: ꝛ ea q̄ sunt placita coram eo facim⁹. Et ꝟ est mādatum ei⁹ vt credamus in nōe filij eius ihu christi: ꝛ diligam⁹ alē utꝫ sicut dedit mandatū nob. Et q ꝟuat mandata eius: in illo manet: ꝛ ipse in eo. Et in ꝟ scimus: qñ manet in nobis de spū quē dedit nobis. IIII

Carissimi: nolite oī spūi credere: sed ꝓbate spūs si ex deo sint: qñ multi pseudo ꝓphete exierūt in mūdum. In ꝟ cognoscitur spūs dei. Qis spūs qui ꝓfitet ihm christum in carne veniss̄e: ex deo est. Et oīs spūs q soluit ihm ex deo non est: ꝛ hic ē antichristus de quo audistiꝭ qñ venit: ꝛ nūc iam in mūdo est. Vos ex deo estiz filioli: ꝛ vicistis eū: qñ maior est q in vobis est: q̄ qui in mūdo. Ipsi de mūdo sūt: ideo de mūdo loquūtur: ꝛ mūdus eos audit. Nos ex deo sumus. Qui nouit deū audit nos: qui nō est ex deo nō audit nos. In ꝟ cognoscim⁹ spūm veritatis ꝛ spūm erroris. Carissimi: diligamus nos inuicē: qz caritas ex deo est. Et oīs q diligit ex deo natus est: ꝛ cognoscit deum. Qui non diligit: nō nouit deū: qñ deus charitas ē. In ꝟ apparuit charitas dei ī nobis: qñ filium suum vnigenitum misit deus ī mūdum vt viuamus p eum. In ꝟ est charitas: nō q̄ si nos dilexerimus deū: sz qñ ipse ꝓior dilexit nos: ꝛ misit filium suū ꝓpitiatōem p peccatis nostris. Carissimi si de⁹ dilexit nos: ꝛ nos debemus alterutꝫ diligere. Deū nemo vidit vnqꝫ. Si diligamus inuicem:

deus in nobis manet: ⁊ charitas eius in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus: quoniam in eo manemus: ⁊ ipse in nobis: quoniam de spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos vidimus ⁊ testificamur: quoniam pater misit filium suum saluatorem mundi. Quisquis confessus fuerit quoniam ihesus est filius dei: deus in eo manet: ⁊ ipse in deo. Et nos cognouimus: ⁊ credidimus charitati quam habet deus in nobis. Deus charitas est: ⁊ qui manet in charitate in deo manet: ⁊ deus in eo. In hoc perfecta est charitas dei nobiscum: vt fiduciam habeamus in die iudicij: quia sicut ille est: ⁊ nos sumus in hoc mundo. Timor non est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorem: quoniam timor penam habet. Qui autem timet non est perfectus in charitate. Nos ergo diligamus deum: quoniam deus prior dilexit nos. Si quis direxerit quoniam diligo deum ⁊ fratrem suum oderit mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem videt: deum quem non videt quomodo potest diligere. Et hoc mandatum habemus a deo: vt qui diligit deum: diligat ⁊ fratrem suum. V

Omnis qui credit quoniam ihesus est christus: ex deo natus est. Et omnis qui diligit eum qui genuit: diligit ⁊ eum qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus quoniam diligimus natos dei cum deum diligamus: ⁊ mandata eius faciamus. Hec est enim charitas dei vt mandata eius custodiamus: ⁊ mandata eius grauia non sunt. Quoniam omne quod natum est ex deo vincit mundum: ⁊ hec est victoria que vincit mundum: fides nostra. Quis est autem qui vincit mundum: nisi qui credit quoniam ihesus est filius dei? Hic est qui venit per aquam ⁊ sanguinem ihesus christus: Non in aqua solum: sed in aqua ⁊ sanguine. Et spiritus est qui testificatur: quoniam christus est veritas. Quoniam tres sunt qui testimonium dant in celo: pater verbum ⁊ spiritus sanctus: et hi tres vnum sunt. Et tres sunt qui dant testimonium in terra: spiritus aqua ⁊ sanguis: ⁊ hi tres vnum sunt. Si testimonium hominum accipimus: testimonium dei maius est. Quoniam hoc est testimonium dei quod maius est quoniam testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei: habet testimonium dei in se. Qui non credit filio mendacem facit eum: quia non credit in testimonio quod testificatus est deus de filio suo. Et hoc est testimonium: quoniam vitam eternam dedit nobis deus: ⁊ hec vita in filio eius est. Qui habet filium dei habet vitam: qui non habet filium dei: vitam non habet. Hec scribo vobis vt sciatis quoniam vitam habetis eternam: qui creditis in nomine filij dei. Et hec est fiducia quam habemus ad deum: quia quodcumque petierimus secundum voluntatem eius audit nos Et scimus: quia audit nos: quicquid petierimus. Scimus quoniam habemus petitiones quas postulamus ab eo. Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem: petat et dabitur ei vita peccanti non ad mortem. Est peccatum ad mortem: non pro illo dico vt roget quis. Omnis iniquitas peccatum est: ⁊ est peccatum ad mortem. Scimus: quia omnis qui natus est ex deo non peccat: sed generatio dei conseruat eum: ⁊ malignus non tanget eum. Scimus: quoniam ex deo sumus: ⁊ mundus totus in maligno positus est. Et scimus: quoniam filius dei venit ⁊ dedit nobis sensum. vt cognoscamus verum deum: ⁊ simus in verbo filio eius. Hic est verus deus ⁊ vita eterna. Filioli: custodite vos a simulacris.

Explicit epistola beati Johannis apostoli prima. Incipit argumentum in epistolam eiusdem. secundam.

Isque adeo ad sanctam feminam scribit: vt eandem dominam non dubitet literis appellare eiusdemque filijs testimonium quod ambulent in veritate perhibet.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati Johannis apostoli secunda. Capitulum I

Senior: electe domine et natis eius quos ego diligo in veritate: et non ego solus: sed ⁊ omnes qui cognouerunt veritatem: propter veritatem que permanet in vobis: ⁊ vobiscum erit in eternum. Sit vobiscum gratia misericordia pax a deo patre: ⁊ a christo ihesu filio patris in veritate ⁊ charitate. Gauisus sum valde: quoniam inueni de filijs tuis ambulantes in veritate: sicut mandatum accepimus a patre. Et nunc rogo te domina non tamquam mandatum nouum scribens tibi: sed quod habuimus ab initio vt diligamus alterutrum. Et hec est charitas vt ambulemus secundum mandata eius. Hoc enim est mandatum: vt quemadmodum audistis ab initio in eo ambuletis: quoniam multi seductores exierunt in mundum qui non confitentur ihesum christum venisse in carnem. Hic est seductor ⁊ antichristus. Videte vosmetipsos ne perdatis que operati estis: sed vt mercedem plenam accipiatis. Omnis qui precedit et non permanet in doctrina christi: deum non habet. Qui permanet in doctrina: hic patrem ⁊ filium habet. Si quis venit ad vos ⁊ hanc doctrinam non affert: nolite recipere eum in domum: nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue: coicat operibus eius malignis. Ecce predixi vobis vt in die domini non confundamini. Plura habens vobis scribere: nolui per chartam ⁊ atramentum. Spero enim me futurum apud vos: ⁊ os ad os loqui vt gaudium vestrum plenum sit. Salutant te filij sororis tue electe.

Explicit epistola beati Johannis apostoli secunda. Incipit argumentum in epistolam eiusdem tertiam.

Gaium pietatis causa extollit atque vt in ipsa pietate maneat exhortatur: diotrepem impietatis ⁊ superbie causa obiurgat: demetrio autem bonum testimonium perhibet cum fratribus vniuersis.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati Johannis apostoli tertia. Capitulum I

Senior: gaio carissimo: quem ego diligo in veritate. Carissime: de omnibus orationem facio prospere te ingredi ⁊ valere: sicut prospere agit

ala tua. Ganisus sum valde venientib⁹ fratribus
⁊ testimoniū phibentibus vitati tue: sicut tu in vi-
tate ambulas. Maiorem hoc nō habeo gra: ut
vt audiam filios meos in vitate ambulare. Carissi
me: fideliter facis quicquid operaris in frēs: ⁊ hoc in pere
grinos q testimoniū reddiderūt charitati tue in cō
spectu ecclie: quos bñfacies ducēs digne deo. Pro
nole enim ei⁹ p̄fecti sunt: nihil accipientes a gen-
tilibus. Nos q̄ debem⁹ suscipere huiusmodi: vt co-
operatores simus vitatis. Scripsissem forsitan ec-
clesie: sed is qui amat p̄matum gerere in eis diotre-
pes: nō recipit nos. Propter hoc si venero cōmo
neam eius opa q̄ facit: verbis malignis garriens in
nos. Et q̄si non ei ista sufficiant: neq; ipse suscipit
frēs: ⁊ eos q suscipiūt prohibet: ⁊ de ecclia eicit. Ca
rissimi: noli imitari malū: sed qđ bonū est. Qui bñ
facit ex deo est: q male facit nō videt deum. Demē-
trio testimoniū redditur ab oībus ab ipa vitate:
sed ⁊ nos testimoniū prohibem⁹: ⁊ nosti quia testimo
nium nr̄m verū est. Multa habui tibi scribere: sed
nolui p atramētum ⁊ calamū scribere tibi. Spero
aūt protin⁹ te videre: et os ad os loquemur. Pax
tibi. Salutāt te amici. Saluta tu amicos nōatim.

Explicit epla bti Johānis apli tertia. Incipit
argumentum in epl'am bti Jude apli.

Iudas apostolus: frēs ꝺ corruptorib⁹ vie
veritatis ita informat: vt illicitum eē dis-
sertet ꝺ sub iugo semel erutos fuitur̄ de-
nuo operam suam officijs nouare seruilibus.

Explicit argumentum. Incipit epla bti Jude
apostoli. Capm I

Iudas iesu chri

sti seruus: frater aūt iacobi: his q
sunt in deo p̄re dilectis ⁊ christo
ihu ꝓuatis ⁊ vocatis. Miseri-
cordia vobis et pax et charitas
adimpleat̄. Carissimi: oēm soli-
citudinem faciens scribendi vo
bis de cōi vra salute necesse habui scribere vobis
depcās supcertari semel tradite sanctis fidei. Sub
introierūt enim quidam homines q olim p̄scripti sunt in hoc
iudiciū impij: dñi nr̄i gram trāsferentes in luxuriā:
⁊ solū dñatorem: ⁊ dñm nr̄m ihm christū negan-
tes. Admonere aūt vos volo scientes semel oīa:
quia ihs pplm ꝺ terra egypti saluās: secūdo eos q nō
crediderūt pdidit. Angelos vo q nō seruauerūt suum
principatum: sed dereliquerūt suū domicilium: in iudi-
ciū magni dei vinculis eternis sub caligine reser-
uauit. Sicut sodoma ⁊ gomorra et finitime ciuitates
similiter mō exfornicate ⁊ abeūtes post carnem alterā:
facte sunt exēpluz: ignis eterni penā sustinētes. Si
militer ⁊ hi carnē quidem maculāt dñatōem autez
spernūt: maiestatem aūt blasphemāt. Cū michael
archangelus cū diabolo disputās altercaretur de
moysi corpore: non est ausus iudiciū inferre blas-
phemie: sed dixit. Imperet tibi deus. Hi aūt quecūq;
quidem ignorant blasphemāt: quecūq; aūt nāturā
quā muta animalia norūt: in his corrūpunt̄. Ve illis
qui in via cayn abierūt: ⁊ errore balaam mercede
effusi sunt: ⁊ in ꝺdictione chore abierūt. Hi sunt in
epulis suis macule cōuiuātes: sine timore: semetip-
sos pascentes nubes sine aqua: q̄ a ventis circūfe-
runtur: arbores autūnales infructuose: bis mortue
eradicate: fluctus fieri maris: despumātes suas cō
fusiones. sidera errantia: quibus procella tenebrarum
seruata est in eternum. Prophetauit aūt ⁊ de his sep
timus ab adam enoch: dicens. Ecce venit dñs in
sanctis milibus suis facere iudiciū ꝺ oēs: ⁊ argu-
ere oēs impios de oībus operibus impietatis eorū
quibus impie egerūt: ⁊ de oībus duris q̄ locuti sunt
ꝺ deū peccatores impij. Hi sunt murmuratores que
rulosi: secūdum desideria sua ābulantes: ⁊ os eorū
loquit̄ superbiam: mirantes psonas questus causa.
Vos aūt carissimi memores estote verborū q̄ pdic-
ta sunt ab aplis dñi nr̄i ihu christi: qui dicebāt vo
bis: quia in nouissimis temporibus venient illusores se-
cundū desideria sua ambulātes in impietatibus. Hi sūt qui
segregant semetipsos: animales: spūm non hītes. Vos
aūt carissimi superedificantes vosmetipsos sanctis-
sime nostre fidei: in spū sancto orantes vosmetip-
sos in dilectōe dei seruate: expectantes misericordi
am dñi nr̄i ihu christi in vitam eternā. Et hos q
dem arguite iudicatos: illos vo saluate de igne ra
pientes. Alijs aūt miseremini in timore: odientes
⁊ eam q̄ carnalis est maculatam tunicam. Ei aūt
qui potens est vos ꝓseruare sine pcō ⁊ statuere an̄
conspectū glie sue immaculatos in exultatōe: in aduen
tu dñi nr̄i ihu christi: soli deo saluatori nr̄o: p ihm
christū dñm nr̄m glia magnificentia imperiū ⁊ po
testas an̄ oia secla: ⁊ nūc ⁊ in oia secla seculorū. Amē.

Explicit epla bti Jude apli. Incipit prologus in
apocalypsim beati Johānis apli.

Omnes q pie volūt viuere in chri
sto sicut ait apostolus psecutōez
patient̄ iuxta illud. Filij accedēs
ad seruitutem dei sta in timore:
⁊ pāra aiam tuā ad tēptatōez.
Tentatio nāq; ē vita hois su-
per terram. Ne aūt fideles defici-
ant in his: ꝓsolatur eos dñs atq; ꝓfirmat dicens.
Vobiscū sum vsq; ad ꝓsumatōem seculi: ⁊ nolite
timere pusillus grex. Propterea videns deus p̄
tribulatōes quas passura erat ecclia ab aplis fun
data supra petram christū vt minus timeat: dispo
suit vna cū filio ⁊ spū sancto eas revelare. Revela
uit aūt tota trinitas christo sm humanitatez. Chri
stus vero iohāni p angelū. Johānes ecclie: ꝺ qua
revelatione hunc libr̄ ꝓposuit. Unde ⁊ liber iste
apocalypsis dicit̄. i. revelatio: q̄ hic ꝓtinent̄ que

deus reuelauit iohāni ꝛ iohānes ecclie q̄ta scz ecclesia passa sit in tpe p̄mitiuo:ꝛ nūc patiat̄:ꝛ nouissime tpibus antichristi passura sit qñ tanta erit tribulatio vt si fieri pōt etiā moueāt electi. Et que p̄ bis ꝛ nunc ꝛ ī futuro p̄mia sit susceptura:vt quos denūciata supplicia terrent p̄missa p̄mia letificēt. Ideo iste liber ī ter reliquas scripturas noui testi prophetie noīe censet̄:que aliis est excellētior prophetijs. Sic.n.nouū testū p̄stat veteri euāgelium legi:ita hec pphetia pphetijs veteris testi: qz de christo ꝛ eccl'ia magna ex pte iā adimpleta sacra denunciat. Uel etiā ī:qz cū alijs vnipharia isti tripharia data est pphetia sit.s.p̄terito ꝛ p̄nti ꝛ futuro. Ad cuius p̄firmādā autozitatē occurrit etiam autozitas mittentis deferentis ꝛ accipiētis. Mittentis.s.trinitatis:ꝛ deferētis.s.angeli:ꝛ accipiētis scz iohānis. Cū aūt iohāni hec in visione fuerunt reuelata:ꝛ sint tria genera visionū:sub q̄ geneē continet̄ videndū est. Visio.n.alia cozpoal': qñ videlicet cozpoalib⁹ oculis aliqd videm⁹. Alia spiritualis seu imaginaria cū videlicet dozmiētes vl vigilātes imagines rez cernim⁹ qb⁹ aliqd significat̄:sicut vidit pharao spicas:ꝛ moyses rubū ardere:alle dozmiēs:iste vigilās. Alia itellectual': qñ videlicet spū sancto reuelāte itellectui mētis vita tem mysteriozū:sicut ē captiū⁹:quō vidit iohānes q̄ ī ℔ libzo referūtur. Nō.n.figuras tñ spū vidit:sz ꝛ eaz significata mēte intellexit. Uidit āt iohānes ꝛ scripsit in pathmos īsula relegat⁹ a domitiano in exilio p̄ncipe ipiissimo. Nac.n.ad scribēdū cōpellēte cā:qz dū exul teneret̄ a domitiāo ī pathmos insula:ī eccl'ijs qb⁹ p̄erat mlta pullularūt atq; īolerauerūt vitia atq; diuerse hereses. Erāt.n.qdā heretici ibi dicētes christū ñ fuisse añ mariā: qz tpaliē ō ea nat⁹ erat:q̄s iohānes ī p̄n⁹ euāgelij sui redarguit dicens. In p̄ncipio erat ꝟbū. Ut ī ℔ libzo cū dicit:alpha ꝛ o.i.p̄ncipiū ꝛ finis. Dicebāt etiā qdā eccl'iam pondere tribulationū añ finē seculi desituram:ꝛ p laboze ñ p̄miū eternū susceptura. Poz q̄ errozes volēs destruere iohānes:oñdit christū p̄ncipiū eē ꝛ finē. Unde isaias. Añ me ñ ē fozmat⁹ deus:ꝛ post me ñ erit. Ut eccl'iam p exercitiuz tribulationū ñ desinere:sz p̄ficere:ꝛ p bis braniū eruz recipe. Scribit aūt iohānes leptē eccl'ijs asie ꝛ eaz septem epis de p̄dictis instruēs:ꝛ p eā totam generalē eccl'iam docēs. Est itaq; mā iohānis ī ℔ ope stat⁹ spāl'r asiane eccl'ie:necnō et totius videlicet q̄ in p̄nti patiat̄:ꝛ in futuro receptura sit. Intētio ꝟo eius est monere ad patientiā q̄ fuanda ē: tū qz breuis labor:tū qz p̄miū magnū. Modus tractandi talis. p̄mo p̄mittit plogū ꝛ salutatiōem vbi reddit auditozes benignos ꝛ attentos:q̄ premisso accedit ad narratōem. Añ narratōem vero oñdit christū eē ab eterno sine p̄ncipio ꝛ fine. Inducens ip̄m loquētem. Ego sum alpha ꝛ o.i.p̄ncipium ꝛ finis. Postea accedens ad narratōez distinguit septem visiones:qbus ēminatis iste liber ꝓsumatur. Premittit aūt plogum dicens. Apocalypsis ihu christi:subaudis hic est:sicut in alijs ꝟisio isaie ℔ est:ꝛ parabole salomonis.

Item alius plogus in Apocalypsin.

Iohānes ap'l's ꝛ euāgelista a christo electus atq; dilect⁹:in tanto amoze dilectōis vberioz habitus est:vt in cena supza pectus ei⁹ recūberet:ꝛ ad crucē astāti soli mr̄i p̄pas ꝑmēdasset:vt quē nubere volētem ad amplexus ꝟginitatis asciuerat:ipsi etiā custodiendā ꝟginem tradidisset. Dic itaq; cū p̄pter ꝟbū dei ꝛ testimoniū ihu christi ī pathmos īsulā soztiret̄ exiliū:illic ab eodē apocalypsis p̄scripsit̄:vt sic ī p̄ncipio canonis.i.libzi geneseos:īcozzuptibile p̄ncipiū p̄notat̄:ita etiā īcozzuptibil' finis p ꝟginez ī apocalypsi redderet̄ dicētis. Ego sum alpha ꝛ o. initiū ꝛ finis. Dic ē iohānes:q̄ sciens supuenisse finē diē egressionis de cozpoze:ꝙuocatis in ephesō discipulis descēdit in desossum sepulture sue locū:oꝛoneq; ꝙpleta reddidit sp̄ī:tā a doloze mortis fact⁹ extrane⁹:q̄ a cozzuptōe carnis noscit̄ alienus. Cui⁹ tñ scripture dispositio vel libzi ozdinatō ī⁹ a nobis p̄ singula ñ exponit̄:vt nesciētib⁹ inquirendi desideriū collocet̄:ꝛ q̄rentib⁹ laborīs fruct⁹ ꝛ deo magisterij doctrina fuetur.

Explicit plogus. Incipit argumētum.

Apocalypsis iohānis tot bz sacra quot ꝟba. Paz dixi:ꝛ p merito voluminis laus oīs īferioz est. In ꝟbis singulis mlt̄plices latent intelligentie.

Incipit liber Apocalypsis bt̄i Iohānis apostoli. Capl'm I

Apocalypsis

ihu christi quam dedit illi deus palā facere suis seruis q̄ oz fieri cito:ꝛ significauit mittēs p̄ angelū suū seruo suo iohāni q testimonium phibuit ꝟbo dī:ꝛ testimoniū ihu christi q̄cūq; vidit Beat⁹ q legit ꝛ q audit ꝟba pphetie hui⁹:ꝛ fuat ea q̄ ī ea scripta sūt. Tps.n.ppe ē. Iohānes septē ecclesijs q̄ sunt ī asia. Gra vobis ꝛ pax ab eo q ē et qui erat ꝛ q vēturus ē ꝛ a septē spiritibus q ī ꝓspectu throni ei⁹ sūt:ꝛ a ihu christo q ē testis fidelis p̄mogenitus mortuoꝝ ꝛ p̄nceps regū tre q dilexit nos ꝛ lauit nos a p̄cīs nr̄is ī sanguine suo:et fecit nos regnū ꝛ sacerdotes deo ꝛ p̄ri suo. Ipsi glia ꝛ īperiuz ī secula seculoꝝ amen. Ecce venit cū nubib⁹:ꝛ videbit eū oīs oculus:ꝛ q eū pupugerunt. Et plangēt se sup eū oēs trib⁹ terre:etiā amē. Ego sū alpha et o. p̄ncipiū ꝛ finis:dicit dñs de⁹ q ē ꝛ q erat ꝛ q ven

tur² ē oīpotēs. Ego iohānes frāt vester ⁊ pticeps ī tribulatōe ⁊ regno ⁊ patiētia ī chr̄isto ihu: fui ī īsula q̄ appellat pathmos ppt̄ vbū dei ⁊ testimoniū ihu. Fui ī spū ī dñica die. Et audiui post me vocē magnā tāq̄ tube dicētis. Q̄d vides scribe ī libro: ⁊ mitte septē ecclīs q̄ sūt in asia epheso ⁊ smyrne ⁊ pgamo ⁊ thiathyre ⁊ sardis ⁊ philadelphie ⁊ laodicie. Et conuersus sū vt viderē vocez q̄ loquebat mecū. Et conuersus vidi septem cādelabra aurea: ⁊ ī medio septem cādelabroꝝ aureoꝝ silez filio hominis vestitū podere: ⁊ p̄cīctū ad mamillas zona aurea. Caput āt eī⁹ ⁊ capilli erāt candidi tāq̄ lana alba ⁊ tāq̄ nix. Et oculi eius velut flāma ignis: et pedes eius sil̄es auricalcho sicut in camino ardēti. Et vox illi⁹ tāq̄ vox aquaꝝ mltaꝝ: ⁊ habebat ī dextera sua stellas septē. Et de ore ei⁹ gladi⁹ vtraq̄ pte acut⁹ exibat: ⁊ facies eius sicut sol lucet ī virtute sua. Et cū vidissem eum cecidi ad pedes eius tanq̄ mortuus. Et posuit dexteram suam sup me dicens. Noli timere. Ego sum p̄mus ⁊ nouissim⁹ ⁊ viuus: ⁊ fui mortuus: ⁊ ecce sum viuens in secula seculoꝝ. Et habeo claues mortis ⁊ īferni. Scribe q̄ vidisti: ⁊ que sūt ⁊ que oportet fieri post hec. Sacrām ētum septem stellaꝝ quas vidisti in dextera mea: ⁊ septem candelabra aurea. Septē stelle: angeli sunt septez ecclīaꝝ: ⁊ candelabra septem: septem ecclesie sunt. II

Et angelo epheſi ecclesie scribe. Hec dicit q̄ tenet septem stellas in dextera sua: qui ambulat in medio septem candelabroꝝ aureoꝝ. Scio opa tua ⁊ laborem ⁊ patientiā tuā: ⁊ q̄ nō potes sustinere malos. Et temptasti eos q̄ se dicunt ap̄los esse ⁊ non sunt: ⁊ inueniſti eos mendaces. Et patientiam hēs: et sustinuisti ppt̄ nomē meū: ⁊ n̄ defeciſti. Sed habeo aduersuz te pauca: q̄ charitatem tuaz p̄mam reliqsti. Memor esto itaq̄ vnde excideris: ⁊ age pnīam: ⁊ p̄ma opa fac. Sin aūt: venio tibi ⁊ mouebo candelabz tuuz de loco suo: nisi pnīam egeris. Sed hoc habes: quia odisti facta nicholaitaꝝ: que ⁊ ego odi. Q̄ui hz aurem audiat: quid spūs dicat ecclīs. Vincēti dabo edere de ligno vite: q̄ est ī paradiſo dei mei. Et angelo smyrne ecclie scribe. Hec dicit p̄mus ⁊ nouissimus: qui fuit mortu⁹ ⁊ viuit. Scio tribulationem tuā ⁊ pauptatez tuā: sz diues es ⁊ blasphemaris ab his qui se dicūt iudeos esse ⁊ non sunt: sed sunt synagoga sathane. Nihil horz timeas q̄ passurus es. Ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis in carcerem vt tēptamini: ⁊ habebitis tribulatiōem diebus decem. Esto fidelis vsq̄ ad mortez: ⁊ dabo tibi coronam vite. Q̄ui hz aurem audiat: q̄d spūs dicat ecclīs. Q̄ui vicerit nō ledet a morte secunda. Et angelo pgami ecclie scribe. Hec dicit qui hz rūpheam ex vtraq̄ pte acutā. Scio vbi habitas: vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomē meū ⁊ non negasti fidem meā. Et ī dieb⁹ illis antipbas testis meus fidelis q̄ occisus est apud vos: vbi sathanas habitat. Sz habeo aduersus te pauca: q̄ habes illic tenentes doctrinaz balaam q̄ docebat balac mittere scandaluz coram filijs isr̄l: edere et fornicari: ita hēs ⁊ tu tenentes doctrinā nicholaitaꝝ. Sil̄r pnīam age: si q̄ minus: veniam tibi cito ⁊ pugnabo cū illis in gladio oris mei. Q̄ui hz aurem audiat: q̄d spūs dicat ecclesijs. Vincenti dabo mānā absconditū: ⁊ dabo illi calculū cādidū: ⁊ in calculo nomē nouū scriptū q̄ nemo scit nisi qui accipit. Et āgelo thiathyre ecclesie scribe. Hec dicit filius dei qui hz oculos tanq̄ flāmam ignis: ⁊ pedes eius sil̄es auricalcho. Noui opa tua ⁊ fidem ⁊ charitatem ⁊ ministerium ⁊ patientiā tuaz ⁊ opera tua nouissima plura p̄oribus. Sz habeo aduersus te pauca: quia pmittis mulierē ieçabel que se dicit pphetam docere ⁊ seducere suos meos: fornicari ⁊ manducare de idolōtitis. Et dedi illi tempus vt pnīam ageret: et non vult penitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eam in lectum ⁊ qui mechantur cuz ea: in tribulatōe maxima erūt nisi pnīam ab opibus suis egerint: ⁊ filios eius interficiam in mortem: ⁊ sciēt oēs ecclesie q̄ ego sū scrutans renes ⁊ corda: ⁊ dabo vnicuiq̄ vestrum sm opa sua. Vobis aūt dico ⁊ ceteris qui thiathyre estis: q̄cūq̄ non hūt doctrinam hanc: ⁊ qui nō cognouerunt altitudinem sathane quēadmodūz dicunt: non mittam super vos aliud pondus. Tñ id q̄ habetis tenete donec veniā. Et q̄ vicerit et custodierit vsq̄ in finem opa mea: dabo illi potestatem super gentes ⁊ reget eas in virga ferrea: et tanq̄ vas figuli confringentur sicut ⁊ ego accepi a patre meo: ⁊ dabo illi stellam matutinaz. Q̄ui hz aurez audiat: q̄d spiritus dicat ecclesijs. III

Et angelo ecclesie sardis scribe. Hec dicit q̄ hz septez spūs dei: ⁊ septē stellas. Scio opa tua: q̄z nomē habes q̄ vivas: ⁊ mortuus es. Esto vigilās: ⁊ cōfirma cetera q̄ mōritura erant. Nō enim inuenio opa tua plena coram deo meo. In mēte q̄ habe qualiter accepis: ⁊ audiez: ⁊ serua ⁊ pnīam age. Si q̄ non vigilaueris veniā ad te tāquā fur: ⁊ nescies qua hora veniā ad te. Sed habes pauca noīa in sardis qui nō inquinauerunt vestimenta sua: ⁊ ambulabūt mecum in albis: quia digni sunt. Q̄ui vicerit sic vestietur vestimētis albis: ⁊ non delebo nomē eius de libro vite: ⁊ confitebor nomē eius coram patre meo ⁊ coram angelus eius. Q̄ui hz aurem audiat: q̄d spūs dicat ecclesijs. Et āgelo philadelphie ecclesie scribe. Hec dicit sanctus ⁊ verus q̄ hz clauem dauid: qui aperit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. Scio opera tua. Ecce dedi coram te ostium apertuz q̄ nemo potest claudere: q̄z modicam habes virtutē: ⁊ seruasti verbum meum: ⁊ non negasti nomen meuz. Ecce dabo de synagoga sathane qui dicunt se iudeos esse ⁊ non sunt: sz mentiuntur. Ecce faciā illos vt veniant ⁊ adorent ante pedes tuos: ⁊ sciēt q̄ ego dilexi te. Q̄m̄ seruasti verbū patientie mee: ⁊ ego seruabo te ab hora tēptatōis q̄ venīa ē in orbē vniuersū temptare hītātes ī tra. Ecce venio cito ⁊

Tene qđ habes vt nemo accipiat coronam tuaz. Qui vicerit faciam illū colūnam in tēplo dei mei: z foras non egredief amplius. Et scribā sup eum nomē dei mei: z nomē ciuitatis dei mei noue irlz que descēdit de celo a deo meo: z nomē meuz nouum. Qui hz aurem audiat: qd spūs dicat ecclijs. Et tāgelo laodicie ecclesie scribe. Hec dicit amen testis fidelis z verus qui est p̄ncipiū creature dei. Scio opera tua: qz neq; frigidus es neq; calidus. Vtinaz frigidus esses aut calidus. Sz qz tepidus es z nec frigidus nec calidus: incipiaz te euomere ex ore meo: qz dicis qz diues sum et locupletatus z nullius egeo: z nescis qz tu es miser z miserabil: z paup z cecus z nudus. Suadeo tibi emere a me aur ignitū pbatū vt locuplex fias: et vestimentis albis induaris: z non appareat confusio nuditat tue z collyrio inunge oculos tuos vt videas. Ego qs amo: arguo z castigo. Emulare ḡ z pnīam age. Ecce sto ad ostiū: z pulso. Si qs audierit voc meaz: z aperuerit mihi ianuam: intrabo ad illū: z cenabo cū illo: z ipe mecū. Qui vicerit: dabo ei sedere me cū in throno meo: sicut z ego vici z sedi cuz patre meo in throno eius. Qui hz aurem audiat: qd spiritus dicat ecclijs. IIII

Post hec vidi: z ecce ostiū aptum ī celo et vox p̄ma quā audiui tāq; tube loquēt mecū dicens. Ascēde huc: et ostendā tibi qđ oportet fieri cito. Post hec statim fui in spū. Et ecce sedes posita erat ī celo z supra sedē sedēs. Et q sedebat: similis erat aspectui lapidis iaspidis z sardinis. Et iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdine. Et in circuitu sedis sedilia vigintiq; tuor: et supra thronos vigintiq; tuor seniores sedētes circūamicti vestimētis albis: z ī capitib⁹ eoz coronas aureas. Et de throno p̄cedebāt fulgura z voces z tonitrua: z septē lampades ardentes añ thronū: que sunt spūs dei. Et in conspectu sedis tāq; mare vitreū simile crystallo z ī medio sedis z in circuitu sedis quatuor aīalia plene oculis añ z retro Et aīal p̄mum simile leoni: z secūdum simile vitulo: et tertiū aīal hns faciez q̄si hois: z quartuz aīal simile agle volanti. Et quatuor aīalia singla eoz hēbāt alas senas: z in circuitu z intus plena sunt oculis. Et requiem non hēbāt die ac nocte: dicentia: sanct⁹ sanctus: sctūs: dns deus oipotens: q erat z q est et q venturus est. Et cuz darent illa aīalia gliam z honorem z bndictōem sedenti sup thronū viuenti ī secula seculoz: pcidebāt viginti q tuor seniores añ sedentem ī throno: z adorabāt viuentem ī secula seculoz: z mittebāt coronas suas añ thronū: dicētes. Dignus es dne deus nr accipe gliaz z honorē z virtutem: qz tu creasti oīa: z ppter volūtatē tuaz erant: z creata sunt. V

Et vidi in dextera sedentis supra thronū libz scriptū intus z foris: signatuz sigillis septem. Et vidi angelū fortem p̄dicantez voce magna. Quis est dign⁹ apire libz z soluere signacula eius? Et nēo poterat neq; in celo neq; ī terra neq; subt⁹ terrā apire libz: neq; īspicere illū. Et ego flebā multuz: qm̄ nemo dign⁹ inuent⁹ est apire libz: nec videre eū. Et vn⁹ ō seniorib⁹ dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid apire libz: z soluere septem signacula ei⁹. Et vidi: z ecce in medio throni z q̄tuor aīaliū z in medio seniorū agnū stantem tāq; occisum hntem cornua septem z oculos septez q sunt septē spūs dei missi in oēm terrā. Et venit z accepit de dextera sedētis in throno libz: z cuz apuisset libz. quatuor aīalia z vigintiq; tuor seniores ceciderūt coram agno hntes singli citharas z phialas aureas plenas odoramē torū: que sunt orones sctōz: z cantabant canticum nouū dicētes. Dignus es dne accipe libz: et apire signacala ei⁹: qm̄ occisus es: z redemisti nos deo ī sanguine tuo: ex oī tribu z lingua z pplo z natiōe: z fecisti nos deo nro regnum z sacerdotes. Et regnabim⁹ sup terrā. Et vidi et audiui vocē āgelorū multoz ī circuitu throni z aīaliuz z seniorum: z erat numer⁹ eoz milia miliū dicētiū voce magna. Dign⁹ ē agn⁹ q occisus ē: accipe virtutē z diuinitatē sapiaz z fortitudiez z honorē z gliā z bndictiōez. Et oēm creaturā q̄ in celo est: z sup terrā z sub ra: et q̄ sunt in mari z q̄ ī eo: oēs audiui dicētes sedenti ī throno z agno. Bndictio z honor z glia z ptās in secula seculoz. Et quatuor aīalia dicebāt. Amen. Et vigintiq; tuor seniores ceciderūt ī facies suas: z adorauerūt viuentē in secula seculoz. VI

Et vidi q apuisset agnus vnū de septem sigillis: z audiui vnū de quatuor aīalib⁹ dicēs tāq; vocem tonitrui. Veni z vide. Et vidi: z ecce equ⁹ albus: q sedebat sup illū habebat arcū: z data est ei corona: z exiuit vincēs vt vinceret. Et cū apuisset sigillū secūdum: audiui secūdū aīal dicēs. Veni z vide. Et exiuit alius equ⁹ rufus: z q sedebat sup illū: datū ē ei vt sumeret pacē de terra: z vt inuicem se īterficiāt: z datus ē ei gladius magnus. Et cū apuisset sigillū tertiū: audiui tertiū aīal dicēs. Veni z vide. Et ecce equ⁹ niger: z q sedebat sup illū: hēbat staterā in manu sua. Et audiui tanq; vocem in medio q̄tuor aīaliuz dicētiū. Bilibris tritici denario vno: et tres bilibres ordei denario vno: z vinū z oleū ne leseris. Et cum apuisset sigillū q̄rtū: audiui vocem quarti aīalis dicentis. Veni z vide. Et ecce equ⁹ pallidus: z qui sedebat sup eū nomē illi mors: z infernus sequebatur eū. Et data ē illi ptās sup quatuor ptes re: īterficere gladio fame z morte z bestijs terre. Et cū apuisset sigillū quintum: vidi subtus altare aīas interfectoz ppter verbum dei: z ppter testimonium qđ hēbant z clamabant voce magna dicētes. Vsq; quo dne sanctus z verus nō iudicas: z non vindicas sanguinem nr̄m de his qui habitant in terra? Et date sunt illis singule stole albe: z dictum est illis vt requiescerēt tempus adhuc modicū: donec cōpleantur conserui eorum z fratres eorum qui interficiendi sunt sicut z illi. Et vidi cuz aperuisset sigillum sextum: z ecce terremotus magnus factus ē.

Et sol factus est niger tāq̄ saccus cilicinus: z luna tota facta est sicut sanguis: z stelle de celo ceciderunt sup terraz: sicut ficus emittit grossos suos cū a vento magno mouet. Et celum recessit sicut liꝫ involutus: z oīs mons z insule de locis suis mote sunt. Et reges terre z p̄ncipes z tribuni et diuites z fortes z oīs ꝺuus z liber abscōderunt se in spelūcis z in petris mōtium: z dicūt montibus z petris: cadite sup nos: z abscōdite nos a facie sedentis super thronum: z ab ira agni: qm̄ venit dies magn⁹ ire ipsoz. Et quis poterit stare? VII

Post hec vidi quatuoz angelos stantes super quatuoz angulos terre: tenentes quatuoz ventos terre ne flarent sup terram: neq̄ sup mare: neq̄ in vllam arboꝛē. Et vidi alteꝛ angelum ascēdentem ab oꝛtu solis hñtem signuz dei viui: z clamauit voce magna quatuoz angelis ꝺbus datum est nocere terre z mari: dicēs. Nolite nocere terre z mari neq̄ arboꝛibus: q̄adusq̄ signemus ꝺuos dei nr̄i in frontibꝰ coꝝ. Et audiui numeꝝ signatoꝝ: cētum quadragintaquatuoz milia signati ex oī tribu filioꝝ isr̄l. Ex tribu iuda: duodecim milia signati. Ex tribu ruben: duodeciz milia signati. Ex tribu gad duodecim milia signati. Ex tribu aser: duodecim milia signati. Ex tribu nephtalim duodicim milia signati. Ex tribu manasse duodecim milia signati. Ex tribu symeon: duodeciz milia signati. Ex tribu leui: duodecim milia signati. Ex tribu isacar: duodecim milia signati. Ex tribu ҫabulon: duodecim milia signati. Ex tribu ioseph: duodecim milia signati. Ex tribu beniamin: duodecim milia signati. Post hec vidi turbā magnam quā dinumerare nemo poterat ex oīb⁹ gentibus z tribub⁹ et ꝑplis z linguis: stātes añ thronū z ī ꝺspectu agni: amicti stolis albis: z palme i manib⁹ coꝝ. Et clamabāt voce magna: dicētes. Salus deo nr̄o: qui sedet sup thronū z agno. Et oēs angeli stabāt in circuitu throni z seniꝝ et q̄tuoꝝ aīaliū: z ceciderunt in ꝺspectu throni ī facies suas z adoꝛauerūt deum dicētes. Amen. Bñdictio et claritas z sapīa z gr̄aꝝ actio: honoꝛ z virt⁹ z foꝛtitudo deo nr̄o in secula seculoꝝ. amē. Et rñdit vn⁹ de senioꝛibus: z dixit mihi. Di qui amicti sī stolis albis: qui sūt z vnde venerūt? Et dixi illi. ꝺñe mi tu scis. Et dixit mihi. Di sūt q̄ venerūt de tribulatione magna: et lauerunt stolas suas: et dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt añ thronum dei: z ꝑuiunt ei die ac nocte in templo eī⁹. z q̄ sedet in throno hītabit sup illos. Nō esurīet neq̄ sitiēt āplius: neq̄ cadet sup illos sol neq̄ vllus est⁹: qm̄ agnus qui in medio throni est reget illos: et deducet eos ad vite fontes aquaꝝ: z absterget deꝰ oēm lacheꝛymam ab oculis coꝝ. VIII

Et cū apuisset sigillū septimū: factū est silentium in celo q̄si media hoꝛa. Et vidi septē angelos stātes in ꝺspectu dei: z date sunt illis septem tube. Et alius angelus venit z stetit añ altare hñs thuribulū aureuz: z data sunt illi incēsa mlta vt daret de oꝝonibus sctoꝝ oīum sup altare aureū q̄ ē añ thronū dei. Et ascēdit fum⁹ incensoꝝ de oꝝonibus sctoꝝ de manu angeli: coram deo. Et accepit angelus thuribulū: z ꝑpleuit illud de igne altar⁹: z misit in terrā: z facta sunt tonitrua z voces z fulgura z terremotus magnus et septē angeli q hēbant septem tubas ꝑparauerūt se vt tuba canerēt. Et p̄m⁹ angelus tuba cecinit. Et facta est grando z ignis: mixta in sanguine: z missū est in t̄ram. Et t̄tia ps terre cōbusta est: z tertia ps arboꝝ ꝓcremata est: z oē fenū viride ꝓbustum ē. Et secūdus angelus tuba cecinit: z tāq̄ mons magn⁹ igne ardēs missus ē ī mare. Et t̄facta ē tertia ps maris sanguis: z mortua ē t̄tia ps creature eoꝛum que hēbāt aīas in mari: z tertia ps nauiū interiit. Et t̄tius angelus tuba cecinit z cecidit de celo stella magna ardēs tāq̄ facula. Et cecidit in tertiam ptem fluminū z in fontes aq̄ꝝ: z nomē stelle dicitur absinthiū. Et facta est tertia ps aq̄ꝝ in absinthium: z mlti hoīum moꝛtui sunt de aq̄s: q̄ amare facte sunt. Et q̄rtus angelus tuba cecinit: z percussa est tertia ps solis z tertia ps lune et t̄tia pars stellaꝝ: ita vt obscuraret tertia ps eoꝝ: z diei ñ lucēret ps tertia: z noctis silr. Et vidi: z audiui vocē vnius agle volantis p mediū celi dicēt⁹ voce magna. Ue ve ve hītantib⁹ in terra: ō ceteris vocibus triū angeloꝝ q̄ erant tuba canituri. IX

Et quint⁹ angelus tuba cecinit: z vidi stellā de celo cecidisse ī terrā: z data est ei clauis putei abyssi: z aperuit puteū abyssi: z ascēdit fum⁹ putei sic fum⁹ fornac⁹ magne: z obscurat⁹ ē sol z aer ō fumo putei. Et ō fumo putei exierūt locuste ī t̄rā: z data ē illis ptās sic hñt ptātē scoꝛpiones terre. Et p̄ceptū est illis ne ledereꝰ fenū t̄re neq̄ oē viride neq̄ oēz arboꝛē: nisi tm̄ hoīes qui nō hñt signū dei ī frontib⁹ suis. Et datū est illis ne occiderent eos: sz vt cruciarēt mēsib⁹ q̄nq̄. Et cruciat⁹ eoꝝ vt cruciat⁹ scoꝛpij cū pcutit hoīem. Et in dieb⁹ illis querēt hoīes moꝛtē: z ñ ꝑueniēt eā: z desiderabūt moꝛi: z fugiet moꝛs ab eis. Et silitudines locustaꝝ silēs eq̄s paratis in plīū: z sup capita eaꝝ tanq̄ coꝛone silēs auro: z facies eaꝝ sicut facies hoīum. Et hēbant capillos sicut capillos mulieꝝ: z dētes eaꝝ sicut dētes leonū erant. Et hēbāt loꝛicas sic loꝛicas ferreas: z vox alaꝝ eaꝝ sic vox curruū eq̄ꝝ multoꝝ currētiū ī bellū. Et hēbāt caudas silēs scoꝛpionū: z aculei erant ī caudis eaꝝ: et ptās eaꝝ nocere hoībus mēsib⁹ q̄nq̄. Et hēbāt sup se regem angelū abyssi: cui nomē hebꝛaīce abaddon: grece aūt apolion: z latine hñs nomen exterminās. Ue vnū abijt: z ecce veniūt adhuc duo ve post hec. Et sext⁹ āgelus tuba cecinit: z audiui vocem vnā ex quatuoꝛ coꝛnibus altaris aurei q̄ō est ante oculos dei dicentem sexto angelo qui habebat tubam. Solue quatuoꝛ angelos qui alligati sī in flumine magno eufraten. Et soluti sūt quatuoꝛ angeli qui parati erant in hoꝛam z diem et mēseꝛ z annum vt occiderent tertiam ptem hominum:

Et numer⁹ eq̄stris exercitus: vicesies milies dena milia: ⁊ audiui numer⁹ eor⁹. Et ita vidi eq̄s ī visione: ⁊ q̄ sedebāt sup eos: hēbāt loricas igneas ⁊ hyacinthinas ⁊ sulphureas: ⁊ capita equor⁹ erāt tanq̄ capita leonū: ⁊ de ore eor⁹ pcedit ignis ⁊ fumus et sulphur. Et ab his tribus plag⁹ occisa est tertia ps hoīum: de igne ⁊ ō fumo ⁊ sulphure q̄ pcedebant ex ore ipsor⁹. ꝓtās. n. eq̄r in ore eor⁹ ē: ⁊ ī caudis eor⁹. Nā caude eor⁹ sĩles ꝟpentib⁹ hñtes capita: et in his nocēt. Et ceteri hoīes q nō sunt occisi ī his plagis neq̄ pnīaz egerūt de opibus manuū suar⁹ vt ñ adorarēt demonia ⁊ simulacra aurea ⁊ argētea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea q̄ neq̄ videre pñt neq̄ audire neq̄ ābulare: ⁊ ñ egerūt pnīaz ab homicidijs suis: neq̄ a veneficijs suis: neq̄ a foznicatōe sua: neq̄ a furtis suis. X

Et vidi aliū angelū fortē descēdentez de celo amictū nube: ⁊ iris in capite ei⁹. Et facies ei⁹ erat vt sol: ⁊ pedes ei⁹ tanq̄ colūna ignis. Et hēbat ī manu sua libellū aptū. ⁊ posuit pedē suū dextrū supra mare: sinistr⁹ aūt sup ērā: ⁊ clamauit voce magna quēadmodū cū leo rugit Et cū clamasset: locuta sunt septez tonitrua voces suas. Et cū locuta fuissent septē tonitrua voces suas: ⁊ ego scripturus eram. Et audiui vocē de celo dicentem mihi. Signa q̄ locuta sunt septem tonitrua: ⁊ noli ea scribere. Et angelus quē vidi stātez supra mare et supra ērā leuauit manū suā ad celū ⁊ iurauit p viuētem in secula seculor⁹: q creauit celum ⁊ ea q̄ in eo sunt: ⁊ terrā ⁊ ea q̄ in ea sunt: ⁊ mare ⁊ ea q̄ in eo sunt: q⁹ tps ñ erit ampli⁹: sz ī diebus vocis septimi angeli cū cepit tuba canere: ꝯsumabitur mysterium dei: sicut euangelizauit p seruos suos ꝓphas. Et audiui vocē de celo iterū loquētē mecū ⁊ dicētem. Uade ⁊ accipe libr⁹ aptū de mān angeli stantis supra mare ⁊ super ēram. Et abij ad āgelū dicēs ei: vt daret mihi libr⁹: ⁊ dixit mihi. Accipe libr⁹: ⁊ deuora illū: ⁊ faciet amaricari ventrē tuū: sz ī ore tuo erit dulce tāquā mel. Et accepi librū de manu angeli ⁊ deuorauī illū: ⁊ erat in ore meo tāquā mel dulce. Et cū deuorassem eū amaricat⁹ ē venter meus. Et dixit mihi. Oportet te iterū ꝓphare gentib⁹ ⁊ ꝓplis ⁊ lingnis ⁊ regib⁹ mltis:

Et datus est mihi calam⁹ silis virge ⁊ XI dictū est mihi. Surge ⁊ metire tēplū dei ⁊ altare ⁊ adorātes in eo. Atriū aūt qđ ē foris tēplū eīce foras: et ne metiaris illud: q̄m datum est gētib⁹. Et ciuitatem sanctā calcabūt mensibus q̄draginta duob⁹. Et dabo duobus testib⁹ meis: ⁊ ꝓphabūt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sĩt due olive ⁊ duo cādelabra licētia ī ꝯspectu dñi ĉre stātes. Et si qs voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eor⁹: ⁊ deuorabit inimicos eor⁹: ⁊ si qs voluerit eos ledere: sic oportet eū occidi. Hi hñt ptātem claudendi celū ne pluat diebus ꝓphetie illor⁹: ⁊ ptātem hñt sup aq̄s ꝟuertēdi eas in sanguinē: ⁊ pcuteret ērā oī plaga q̄tiēscūq̄ voluerīt. Et cū finierīt testimoniū suū bestia que

ascendit de abysso faciet aduersus eos bellū: ⁊ vincet illos: ⁊ occidet eos. Et corpora eor⁹ iacebūt in plateis ciuitatis magne q̄ vocat⁹ spiritaliter sodoma ⁊ egypt⁹: vbi ⁊ dñs eor⁹ crucifix⁹ ē. Et videbūt de tribub⁹ ⁊ ꝓplis ⁊ linguis ⁊ gētib⁹ ⁊ iacebūt corpora eor⁹ p tres dies ⁊ dimidiū: ⁊ corpora eor⁹ nō sinent poni in monumētis. Et inhītantes ērā gaudebūt sup illos ⁊ iocūdabūtur: ⁊ munera mittent inuicem: q̄m hi duo ꝓphe cruciauerūt eos q habitabāt sup terram. Et post dies tres ⁊ dimidiū spiritus vite a deo intrauit in eos. Et steterūt sup pedes suos: ⁊ timor magn⁹ cecidit sup eos q viderūt eos. Et audierūt vocē magnā de celo dicētez eis. Ascendite huc. Et ascēderūt in celum ī nube: ⁊ viderunt illos inimici eor⁹. Et in illa hora factus est terremotus magn⁹: ⁊ decima ps ciuitatis cecidit. Et occisa sunt in terremotu nomīa hoīum septem milia: ⁊ reliq in timorem sunt missi: ⁊ dederūt gloriam deo celi. Ue ꝑm abijt: ⁊ ecce ve tertiū veniet cito. Et septimus angelus tuba cecinit: ⁊ facte sūt voces magne in celo dicētes. Facta est regnū hui⁹ mūdi dñi nr̄i ⁊ chr̄isti eius: ⁊ regnabūt ī secula seculor⁹ amē. Et vigintiq̄tuor seniores q in ꝯspectu dei sedent ī sedibus suis: ceciderūt in facies suas: ⁊ adorauerūt deū dicētes. Gr̄as agimus tibi dñe deus nr̄ oīpotens q es ⁊ q eras ⁊ q vēturus es: q⁹ accepisti virtutem tuaz magnā ⁊ regnasti. Et irate sunt gentes: ⁊ aduenit ira tua: ⁊ tps mortuor⁹ iudicari: ⁊ reddē mercedē suis tuis ꝓphis ⁊ sanctis et timētib⁹ nomē tuū: pusillis ⁊ magnis: ⁊ exterminandi eos q corruperunt ērā. Et aptū ē templū dei ī celo: ⁊ visa ē archa testamēti ei⁹ ī tēplo ei⁹. Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ tremor⁹ ⁊ grādo magna.

Et signum magnum apparuit in XII celo. Mulier amicta sole: ⁊ luna sub pedibus eius: ⁊ in capite ei⁹ corona stellar⁹ duodecim. Et ī vtero hñs: ⁊ clamabat pturiens ⁊ cruciat⁹ vt pariat. Et visum ē aliud signum in celo. Et ecce draco magn⁹ rufus hñs capita septē ⁊ cornua decē: ⁊ in capitibus suis septē diademata: ⁊ cauda eius trahebat ētiam ptem stellar⁹ celi: ⁊ misit eas ī ērā. Et draco stetit añ mulierez q̄ erat paritura: vt cū pepisset filiū eius deuoraret. Et pepit filium masculū: q recturus erat oēs gētes in virga ferrea Et raptus est filius ei⁹ ad deū ⁊ ad thronū eius: et mlier fugit ī solitudinē vbi hēbat locū patū a deo: vt ibi pascat eā dieb⁹ mille ducēt⁹ sexaginta. Et factū ē pliū magnū ī celo. Michael ⁊ angeli ei⁹ pliabāt cū draconе ⁊ draco pugnabat ⁊ āgeli ei⁹: ⁊ nō valuer⁹ neq̄ locus inūt ē eor⁹ āpli⁹ ī celo. Et piect⁹ ē draco ille magn⁹: ꝟpēs ātiqu⁹ q vocat⁹ diabol⁹ ⁊ sathanas q seducit vniuersū orbē ⁊ piect⁹ ē ī ērā ⁊ āgeli ei⁹ cū illo missi sĩt. Et audiui vocez magnā ī celo dicētē. Nūc facta ē salus ⁊ vt⁹ ⁊ regnū dei nr̄i ⁊ ptās chr̄isti ei⁹: q⁹ piect⁹ ē accusator fratr⁹ nr̄or⁹ q accusabat illos añ ꝯspectū dī nr̄i die ac nocte: ⁊ ipi vicerūt eū ꝓp sanguinē agni ⁊ ꝓp verbū testimonij sui: ⁊ nō dilexerūt aīas suas vsq̄ ad mortē.

Propter ea letamini celi & qui habitatis in eis. Ve terre & mari: quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam: sciens quod modicum tempus habet. Et postquam vidit draco quod proiectus esset in terram persecutus est mulierem que peperit masculum. Et date sunt mulieri ale due aquile magne ut volaret in desertum in locum suum ubi alitur per tempus & tempora & dimidium temporis a facie serpentis. Et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tanquam flumen ut eam faceret trahi a flumine. Et adiuuit terra mulierem & aperuit terra os suum & absorbuit flumen quod misit draco de ore suo. Et iratus est draco in mulierem: & abiit facere prelium cum reliquis de semine eius qui custodiunt mandata dei: & habent testimonium ihesu christi. Et stetit super arenam maris. XIII

Et vidi de mari bestiam ascendentem habentem capita septem & cornua decem: et super cornua eius decem diademata: & super capita eius nomina blasphemie. Et bestia quam vidi: similis erat pardo: & pedes eius sicut pedes ursi: & os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem suam & potestatem magnam. Et vidi unum de capitibus suis quasi occisum in mortem & plaga mortis eius curata est. Et admirata est vniuersa terra post bestiam. Et adorauerunt draconem quod dedit potestatem bestie: & adorauerunt bestiam dicentes. Quis similis bestie: et quis potest pugnare cum ea? Et datum est ei os loquens magna et blasphemias: & data est ei potestas facere menses quadraginta duos. Et aperuit os suum in blasphemias ad deum blasphemare nomen eius & tabernaculum eius: et eos qui in celo habitant. Et est datum illi bellum facere cum sanctis: & vincere eos. Et data est illi potestas in omnem tribum & populum & linguam & gentem & adorauerunt eam omnes qui habitabant terram quorum non sunt scripta nomina in libro vite agni quod occisus est ab origine mundi. Si quis habet aurem audiat. Qui in captiuitatem duxerit: in captiuitatem vadet: qui in gladio occiderit oportet eum gladio occidi. Hic est patientia & fides sanctorum. Et vidi aliam bestiam ascendentem de terra: & habebat cornua duo: similia agni. Et loquebatur sicut draco. Et potestatem prioris bestie omnem faciebat in conspectu eius: & fecit terram & habitantes in ea adorare bestiam primam: cuius curata est plaga mortis. Et fecit signa magna: ut etiam ignem faceret de celo descendere in terram in conspectu hominum. Et seduxit habitantes in terra propter signa quod data sunt illi facere in conspectu bestie dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem bestie que habet plagam gladii et vixit. Et datum est illi ut daret spiritum imagini bestie: & ut loquatur imago bestie: & faciet ut quicumque non adorauerit imaginem bestie occidatur. Et faciet omnes pusillos & magnos & divites & pauperes & liberos & seruos habere characterem in dextera manu aut in frontibus suis: & ne quis posset emere aut vendere: nisi qui habet characterem aut nomen bestie: aut numerum nominis eius. Hic sapientia est. Qui habet intellectum computet numerum bestie. Numerus enim hominis est & numerus eius sexcenti sexaginta sex. XIIII

Et vidi: & ecce agnus stabat supra montem syon: & cum eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanquam vocem aquarum multarum & tanquam vocem tonitrui magni & vocem quam audiui sicut citharedorum citharizantium in citharis suis. Et cantabant quasi canticum nouum ante sedem & ante quatuor animalia & seniores: & nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quatuor milia qui empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocumque ierit. Hi empti sunt ex hominibus primitie deo & agno: & in ore eorum non est inuentum mendacium. Sine macula enim sunt ante thronum dei. Et vidi alterum angelum volantem per medium celum habentem euangelium eternum ut euangelizaret sedentibus super terram & super omnem gentem & tribum & linguam & populum dicens magna voce. Timete dominum: & date illi honorem: quia venit hora iudicii eius: & adorate eum qui fecit celum & terram: mare & omnia que in eis sunt & fontes aquarum. Et alius angelus secutus est: dicens. Cecidit: cecidit babylon illa magna: que a vino ire fornicationis sue potauit omnes gentes. Et tertius angelus secutus est illos: dicens voce magna. Si quis adorauerit bestiam & imaginem eius: & accepit characterem in frontem suam aut in manu sua: hic bibet de vino ire dei quod mixtum est merum in calice ire ipsius. Et cruciabitur igne & sulphure in conspectu angelorum sanctorum & in conspectu agni. Et fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum. Nec habent requiem die ac nocte qui adorauerunt bestiam & imaginem eius: & si quis accepit characterem nominis eius. Hic patientia sanctorum est qui custodiunt mandata dei & fidem ihesu. Et audiui vocem de celo dicentem mihi. Scribe beati mortui qui in domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus ut requescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos. Et vidi: & ecce nubes candida & super nubem sedentem similem filio hominis habentem in capite suo coronam auream: & in manu sua falcem acutam. Et alius angelus exiuit de templo clamans voce magna ad sedentem super nubem. Mitte falcem tuam & mete: quia venit hora ut metas: quoniam aruit messis terre. Et misit qui sedebat super nubem falcem suam in terram: & messuit terra: Et alius angelus exiuit de templo quod est in celo: habens & ipse falcem acutam. Et alius angelus exiuit de altari qui habebat potestatem super ignem: & clamauit voce magna ad eum qui habebat falcem acutam dicens. Mitte falcem tuam acutam: & vindemia botros vinee terre: quoniam mature sunt vue eius. Et misit angelus falcem suam acutam in terram: & vindemiauit vineam terre: & misit in lacum ire dei magnum. Et calcatus est lacus extra ciuitatem: & exiuit sanguis de lacu vsque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta. XV

Et vidi aliud signum in celo magnum & mirabile: angelos septem habentes plagas septem nouissimas: quoniam in illis consumata est ira dei. Et vidi tanquam mare vitreum mixtum igne: & eos qui vicerant bestiam & imaginem eius: et numerum nominis eius stantes supra mare vitreum: habentes citharas dei: & cantantes canticum moysi serui dei: & canticum agni dicentes. Magna & mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotens: iuste & vere sunt vie tue domine rex seculorum. Quis non timebit te domine: & magnificabit nomen tuum? Quoniam solus pius es: quoniam omnes gentes venient & adorabunt in conspectu tuo: quoniam iudicia tua manifesta sunt

Et post hec vidi: & ecce apertū ē tēpluz tabernacli testimonij in celo. Et exierūt septē āgeli hītes septem plagas de tēplo vestiti lapide mūdo et candido: & p̄cincti circa pectora çonis aureis. Et vnū ō q̄tuor aialib⁹ dedit septē angelis septez phialas aureas plenas iracūdie dei viuentis in secula seculorum. Et impletū ē tēplū dei fumo a maiestate dei: & dei v̄tute ei⁹ & nemo poīat introire i tēpluz donec cōsumarent̄ septē plage septem āgelo⁹. XVI

Et audiui vocē magnā de tēplo dicentez septē angelis. Ite & effūdite septē phialas ire dei i terrā. Et abiit p̄mus āgelus & effudit phialā suā in terraz & factū est vulnus seuū & pessimū i hoies qui hēbant caracterez bestie: & in eos qui adozauerūt bestiā & imaginē ei⁹. Et secūdus angelus effudit phialā suā i mare: & factus est sanguis tāq̄ mortui: & oīs aīa viuens mortua ē in mari. Et tertius effudit phialā suā super flumīa et super fōtes aq̄⁹: & factus est sanguis. Et audiui angelū aq̄⁹ dicentez. Justus es dñe qui es et q eras sanctus: q⁹ h̄ iudicasti: q⁹ sanguinē sct̄o⁹ & pphaꝝ effuderūt: & sanguinē eis dedisti i bibere. Digni en̄ sūt. Et audiui altez dicentē. Etiaz dñe de⁹ oīpotēs vera & iusta iudicia tua. Et q̄rtus angelus effudit phialā suā i solē & datū est illi estu affligere hoies & igni. Et estuauerūt hoies estu magno: & blasphemauerūt nomen dei hītis ptātem super has plagas: neq̄ egerūt pnīam vt darent illi gl̄iam. Et quintus angelus effudit phialā suā super sedē bestie: et factū est regnū eius tenebrosum: & cōmāducauerūt linguas suas p̄ dolore: & blasphemauerūt deū celi p̄ doloribꝫ & vulneribus suis: & n̄ egerūt pnīam ex operib⁹ suis. Et sext⁹ angelus effudit phialā suam in flumē illud magnū eufraten: & siccauit aquam ei⁹: vt p̄pareť via regibus ab ortu solis. Et vidi ō ore draconis & de ore bestie & de ore pseudo pphete exire spūs tres imūdos i modū ranaruz. Sūt enim spūs demoniorū facientes signa et p̄cedunt ad reges totius terre cōgregare illos i p̄liū ad diē magnū oīpotentis dei. Ecce venio sicut fur. Beatus q vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ābulet: & videant turpitudinem eius. Et cōgregauit illos i locū q vocaī hebraice hermagedon. Et septimus angelus effudit phialā suā in aerem & exiuit vox magna de tēplo a throno: dicēs. Factū ē. Et facta sunt fulgura & voces & tonitrua: & tremotus factus est magn⁹ q̄lis nūq̄ fuit ex q̄ hoies fuerūt super terrā talis terremotus sic magn⁹. Et fracta ē ciuitas magna in tres ptes: & ciuitates gentiuz ceciderūt. Et babylon magna venit in memoriaz añ deū: dare illi calicē vini indignatōis ire ei⁹. Et oīs insula fugit: & mōtes n̄ sunt inuēti. Et grando magna sicut talentum descēdit de celo in hoies: & blasphemauerūt hoies deū, ppter plagā grandis: q̄m magna facta est vehementer. XVII

Et venit vnus de septem angelis q hēbāt septem phialas: & locut⁹ ē mecū dicēs. Veni & ondam tibi dāngōez meretricis magne q̄ sedet sup aq̄s multas cū q̄ fornicati sunt reges terre: & inebriati sunt q inhabitant trā de vino p̄ stitutionis eius. Et abstulit me in spū i desertum. Et vidi mulierem sedentē sup bestiā coccineā plenaz noībus blasphemie: hītem capita septē & cornua decē. Et mulier erat circūdata purpura & coccino & inaurata auro & lapide p̄cioso et margaritis: hīs poculū aureū i manu sua plenū abhoīatiōe & īmūditia fornicatōis eius. Et in fronte ei⁹ nomē scriptum mysteriū babylon magna: mr̄ fornicationuz & abhoīationū terre. Et vidi mulierē ebriā ō sanguine sanctorū: & de sanguine martyꝝ iħu. Et miratus sum cū viderē illā admiratōe magna. Et dixit mihi angelus. Quare miraris? Ego dicā tibi sacramētū mulieris & bestie q̄ portat eā: q̄ hz capita septem & cornua decē. Bestia quā vidisti fuit: & n̄ est: & ascēsura est de abysso & i interitū ibit: & mirabūtur inhabitantes terrā q̄ꝝ non sunt scripta nomīa in libro vite a cōstitutōe mūdi videntes bestiam q̄ erat: & nō est. Et hic est sensus q hz sapiam. Septē capita septē mōtes sunt: sup q̄s mulier sedet: & reges septē sunt. Quinq̄ ceciderūt: vnus ē: & alius nōdū venit. Et cū venerit oportet illū breue tp̄s manere. Et bestia q̄ erat & n̄ nō ē & ipsa octaua ē & de septem est. Et in interitū vadet. Et decē cornua q̄ vidisti: decem reges sūt q regnū nōdū acceperunt: sz potestatem tāq̄ reges vna hora accipient p⁹ bestiaz. Hi vnū cōsiliū hīt: & v̄tutez & ptātem suā bestie tradēt. Hi cū agno pugnabūt: & agn⁹ vincet illos: q̄m dñs dñoꝝ est: & rex regū: & q cum illo sūt vocati et electi et fideles. Et dixit mihi. Aq̄s q̄s vidisti vbi meretrix sedet: pp̄li sūt & gētes & lingue: et decē cornua q̄ vidisti i bestia hi odiēt fornicariā: et desolatā facient illā & nudā: & carnes ei⁹ māducabunt: et ipsam igni cremabūt. Deꝰ. n. dedit in cordā eoꝝ vt faciāt q̄ placitū est illi vt dent regnū suū bestie donec cōsumentur v̄ba dei. Et mulier quā vidisti est ciuitas magna q̄ hz regnū sup reges trē. XVIII

Et post h̄ vidi aliū angelū descendentem de celo: hītem ptātem magnā: & terra illuminata est a gl̄ia eius. Et exclamauit in fortitudīe dicēs. Cecidit cecidit babylon magna: & facta est hītatio demoniorū & custodia oīs spūs i mūdi: & custodia oīs volucris imūde & odibil⁹: q⁹ de vino ire fornicatōis ei⁹ biberūt oēs gentes. Et reges terre cū illa fornicati sūt: & mercatores trē ō v̄tute dilitiaꝝ ei⁹ diuites facti sūt. Et audiui aliam vocē de celo dicentem. Exite de illa pp̄le mee: & ne p̄ticipes sitis delictoꝝ ei⁹: & de plagis eius n̄ accipiatis. Quōm puenerūt pctā eius vsq̄ ad celū et recordat⁹ ē dñs iniqtatū eius. Reddite illi sic & ipsa reddidit vob: & duplicate duplicia fm opa ei⁹. In poculo q̄ miscuit vobis miscete illi duplum. Quātum gl̄ificauit se & i delitijs fuit: tantū date illi torm̄entū & luctum: q⁹ in corde suo dicit. Sedeo regina: & vidua non sum & luctum nō videbo. Ideo in vna die venient plage eius: mors & luctus et fames: & igne cōburet̄: q⁹ fort⁹ ē de⁹ q iudicabit illaz.

Et flebūt ⁊ plāgent se sup illā reges terre q cū illa
fornicati sunt: ⁊ in delitijs vixerūt cū viderint fu-
mū incendij eius lōge stātes ꝓpter timorez tormē
toꝝ eius: dicentes. Ve ve ciuitas illa magna ba-
bylon: ciuitas illa fortis: qm̄ vna hora venit iudi-
ciū tuū. Et negociatores ⁊re flebūt ⁊ lugebūt sup
illam: qm̄ merces eoꝝ nemo emet āplius: merces
auri ⁊ argenti ⁊ lapidis ꝑcioſi ⁊ margarite ⁊ byſſi
⁊ purpure ⁊ ſerici ⁊ cocci: ⁊ oē lignū thinū: et oīa
vaſa eboris ⁊ oīa vaſa de lapide ꝑcioſo ⁊ eramen
to ⁊ ferro ⁊ marmore. Et cynnamomū ⁊ amomū
⁊ odoramentoꝝ ⁊ vnguēti ⁊ thuris ⁊ vini ⁊ olei ⁊
ſile ⁊ tritici ⁊ iumentoꝝ ⁊ ouiū ⁊ eq̄ꝝ ⁊ rhedarum ⁊
mancipioꝝ ⁊ aiaꝝ hoīum. Et poma deſiderij aīe
tue diſceſſerūt a te: ⁊ oīa pinguia ⁊ ꝑclara ꝑierunt
a te ⁊ āplius illa iā n̄ inuenient mercatores hoīuz.
Qui diuites facti sunt ab ea longe ſtabūt ꝓpter ti
morē tormentoꝝ eius: flentes ac lugentes et dicē
tes. Ve ve ciuitas illa magna q̄ amicta erat byſſo
⁊ purpura ⁊ cocco ⁊ deaurata ē auro ⁊ lapide ꝑcio
ſo ⁊ margaritis: qm̄ vna hora deſtitute sunt tante
diuitie. Et oīs gubernatoꝝ ⁊ oēs q̄ in lacū nauigant
⁊ naute ⁊ q in mari opant̄ longe ſteterūt ⁊ clama-
uerūt videntes locū incendij ei⁹ dicentes. Que ſi-
milis ciuitati huic magne. Et miſerūt pulueres ſu
per capita ſua: ⁊ clamauerūt flentes ⁊ lugentes di-
centes. Ve ve ciuitas illa magna in q̄ diuites facti
sunt oēs qui habebant naues in mari de ꝑciis ei⁹:
qm̄ vna hora deſolata eſt. Exulta sup eā celū ⁊ ſcī
apli ⁊ ꝓphe: qm̄ iudicauit deus iudiciū vr̄m de il
la. Et ſuſtulit vnus angelus fortis lapidem q̄si mo
larem magnū: ⁊ miſit in mare dicēs. Hoc impetū
mittetur babylon ciuitas illa magna: ⁊ vltra iā nō
inuenier̄ Et vox citharedoꝝ ⁊ muſicoꝝ ⁊ tibia ca
nentiū ⁊ tuba nō audier̄ in te āplius: ⁊ oīs artifex
oīſq̄ ars nō inuenier̄ in te amplius: ⁊ vox mole nō
audier̄ in te amplius. Et lux lucerne nō lucebit in
te amplius: ⁊ vox ſponſi ⁊ ſpōſe n̄ audietur adhuc
in te: qz mercatores tui erant p̄ncipes terre: quia
in veneficijs tuis errauerūt oīnes gentes. Et in ea
ſanguis ꝓphaꝝ ⁊ ſanctoꝝ inuentus ē ⁊ oīum q̄ in
ſecti sunt in terra. XIX

Post h̄ audiui q̄ſi vocem magnā turbaruz
multaꝝ in celo dicētium: alla. Laus ⁊ glia
⁊ virtus deo n̄ro ē: qz vera ⁊ iuſta iudicia
sunt eius q̄ iudicauit de meretrice magna: q̄ corru
pit terrā in ꝓſtitutōe ſua ⁊ vindicauit ſanguinē ſuo
rū ſuoꝝ de manibus eius. Et iterꝫ dixerūt alla. Et
fumus eius aſcendit in ſecula ſeculoꝝ. Et cecide-
runt ſeniores viginti quatuor ⁊ q̄tuor aialia: ⁊ ado
rauerunt deū ſedentem sup thronū: dicētes: amē:
alla. Et vox de throno exiuit dicēs. Laudē dici
te deo n̄ro oēs ſancti ei⁹: ⁊ qui timetis deum ꝑuſilli
⁊ magni. Et audiui q̄ſi vocē tube magne ⁊ ſic̄ vo-
cem aq̄ꝝ multaꝝ ⁊ ſicut vocez tonitruoꝝ magno
rum dicentiū alla: qm̄ regnauit dn̄s deus n̄r omni-
potens. Gaudeamus ⁊ exultem⁹ ⁊ dem⁹ glīam ei:
qz venerūt nuptie agni: ⁊ vxor ei⁹ ꝑparauit ſe. Et
datū ē illi vt coopiat ſe byſſino ſplendenti ⁊ cādi
do. Byſſinū. n. iuſtificatōes ſc̄ōꝝ. Et dixit mihi.
Scribe. Beati q̄ ad cenā nuptiaꝝ agni vocati ſ̄t. Et
dixit mihi. Hec verba dei vera ſ̄t. Et cecidi ad pedes
eius vt adorarez eū. Et dixit mihi. Vide ne fece
ris. Cōſeruus tu⁹ ſū: ⁊ fratꝝ tuoꝝ h̄ntium teſtimo-
niū ihu. Deū adora. Teſtimoniū. n. ihu ē ſpūs ꝓ-
phetie. Et vidi celū aptum: ⁊ ecce equ⁹ alb⁹: ⁊ q̄ ſe-
debat sup eū vocabat̄ fidelis ⁊ verax: ⁊ cū iuſticia
iudicat ⁊ pugnat. Oculi aūt ei⁹ ſicut flāma ignis: ⁊
in capite ei⁹ diademata multa: h̄ns nomē ſcriptuz
q̄ nēo nouit niſi ipſe. Et veſtit⁹ erat veſte aſpſa ſā
guine: ⁊ vocabat̄ nomē ei⁹ verbū dei. Et exercitus q̄
sunt in celo ſequebant̄ eū in equis albis: veſtiti byſſi
no albo ⁊ mūdo: ⁊ de ore eius ꝓcedit gladius ex
vtraq̄ ꝑte acut⁹: ut in ipſo ꝑcutiat gentes. Et ipe re
get eas in virga ferrea: ⁊ calcat torcular vini furo
ris ire dei oīpotēt⁹. Et h̄z in veſtimēto ⁊ in femo
re ſuo ſcriptū. Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium. Et vidi
vnū angelū ſtantē in ſole: ⁊ clamauit voce magna
dicens oībus auibus q̄ volabāt ꝑ mediū celi. Ve
nite ⁊ congregamini ad cenā magnaz vt mādūcetis
carnes regū ⁊ carnes tribunoꝝ ⁊ carnes fortiuz et
carnes eq̄ꝝ ⁊ ſedentiū in ipſis: ⁊ carnes oīum libe
roꝝ ⁊ ſeruoꝝ ⁊ puſilloꝝ ⁊ magnoꝝ. Et vidi beſtiaz
⁊ reges terre ⁊ exercitus eoꝝ cōgregatos ad faci-
endū ꝓliū cū illo qui ſedebat in eq̄: ⁊ cū exercitu ei⁹
Et apꝓhensa ē beſtia ⁊ cū ea ꝓpheta ꝓpha ⁊ q̄ fecit
ſigna coram ipſo q̄bus ſeduxit eos q̄ acceꝑūt carac
terem beſtie: ⁊ q̄ adorauerūt imaginē ei⁹. Viui miſ
ſi ſ̄t hi duo in ſtagnū ignis ardēt⁹ ⁊ ſulphuris: ⁊ ce
teri occiſi sunt in gladio ſedētis sup equū q̄ ꝓcedit
de ore ipſi⁹: ⁊ oēs aues ſaturate ſ̄t carnib⁹ eaꝝ XX

Et vidi āgelū deſcendentez de celo hn̄tez
clauē abyſſi ⁊ cathenā magnā in manu ſua:
Et apꝓhendit draconē: ꝑpentem ātiquuz
q̄ ē diabol⁹ ⁊ ſathanas: ⁊ ligauit eū p̄ annos mille: ⁊
miſit eū in abyſſū: ⁊ clauſit ⁊ ſignauit sup illū vt nō
ſeducat āpli⁹ gētes: donec cōſumēt̄ mille āni: et
poſt h̄ oportet illū ſolui modico tpe. Et vidi ſedes
⁊ ſederūt sup eas: ⁊ iudiciū datū ē illis. Et aīas de
collatoꝝ ꝓpt̄ teſtimoniū ihu ⁊ ꝓpt̄ verbū dei ⁊ q̄ nō
adorauerūt beſtiā neq̄ imaginē ei⁹: nec acceperūt
caracterē ei⁹ in frōtib⁹ aut in manib⁹ ſuis: ⁊ vixerūt et
regnauerūt cū chriſto mille annis. Ceteri mortuoꝝ
n̄ vixerūt: donec cōſumēt̄ mille anni. Hec eſt reſur-
rectio ꝓma. Beat⁹ ⁊ ſanct⁹ qui h̄z partē in reſurrecti
one ꝓma. In his ſecūda mors n̄ h̄z ptātē: ſz erunt
ſacerdotes dei ⁊ chriſti ⁊ regnabūt cū illo mille an
nis. Et cū cōſumati fuerit mille anni: ſoluet̄ ſathanas
de carcere ſuo ⁊ exibit: ⁊ ſeducet gentes q̄ ſ̄t super
q̄tuor āgulos terre gog ⁊ magog: ⁊ cōgregabit eos
in ꝓliū: q̄ⁿ numer⁹ ē ſic̄ arena maris. Et aſcēderunt
super latitudinē terre: ⁊ circuierūt caſtra ſcōꝝ ⁊ ci
uitatē dilectā. Et deſcēdit ignis a deo ō celo: ⁊ de
uorauit eos: ⁊ diabolus qui ſeducebat eos miſſus
ē in ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris vbi ⁊ beſtia ⁊ ꝓpheta
ꝓphe cruciabūtur die ac nocte in ſecula ſeculoꝝ.

Et vidi thronū magnū candidū ⁊ sedentē sup eū a cui⁹ ꝓspectu fugit ⁊ra ⁊ celū: ⁊ locus ñ ē iuent⁹ ab eis. Et vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stātes in ꝓspectu throni: ⁊ libri apti sē ⁊ alius liber aptus ē q ē vite. Et iudicati sē mortui ex his q̄ scripta erāt ī libris ſm opa ipsoꝝ. Et dedit mare mortuos qui ī eo erāt: ⁊ mors ⁊ infernus dederūt mortuos suos qui in ipſis erāt ⁊ iudicatū ē de singulis ſm opera ipsoꝝ. Et infern⁹ et mors missi sūt ī stagnum ignis. Hec est mors secūda. Et q ñ inuent⁹ ē in libro vite script⁹: missus est in stagnū ignis. XXI

Et vidi celū nouū ⁊ terrā nouā. Primū. n celū ⁊ ꝑma terra abijt: ⁊ mare iā ñ est. Et ego iohes vidi sanctā ciuitatē ir'l'm nouā descēdentē de celo: a deo paratā sicut spōsam ornatā viro suo. Et audiui vocē magnam de throno dicentē. Ecce tabernaculū dei cū hoib⁹: ⁊ habitabit cū eis. Et ipſi ppl's ei⁹ erūt: ⁊ ipse de⁹ cū eis erit eoꝝ deus. Et absterget de⁹ oēz lachrymā ab ocul' eoꝝ ⁊ mors vltra ñ erit neq̄ luct⁹ neq̄ clamor neq̄ dolor erit vltra: q̄ ꝑma abierūt. Et dixit q sedebat in throno. Ecce noua facio oīa. Et dixit mihi. Scribe: q⁹ hec verba fidelissima sūt ⁊ vera. Et dixit mihi. Factū ē. Ego sum alpha ⁊ o: principiū ⁊ finis. Ego sitiēti dabo de fonte aque vite gratis. Qui vicerit possidebit hec. Et ero illi de⁹: ⁊ ille erit mihi fili⁹. Timidis aūt ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊ fornicatoribꝫ ⁊ veneficis ⁊ idolatris ⁊ oīb⁹ mendacib⁹: ps illoꝝ erit ī stagno ardēti igne ⁊ sulphure q̄ ē mors scōa. Et venit vn⁹ de septē angel's habētib⁹ phialas plenas septez plagis nouissimis: et locut⁹ ē mecū dicēs. Veni ⁊ ondā tibi spōsaz vxorem agni. Et sustulit me ī spū ī mōtē magnū et altū ⁊ ondit mihi ciuitatē sctām ir'l'm descēdentē de celo: hñtem claritatē dei. Et lumē ei⁹ sīle lapidi ꝑcioso tāq̄ lapidi iaspidis: sicut crystallū. Et hēbat murꝝ magnū ⁊ altū hñtem portas duodecī: ⁊ ī portis angelos duodecī: ⁊ noīa īscripta q̄ sē noīa duodecim tribuū filioꝝ isr'l'. Ab oriēte porte tres: ⁊ ab aglōe porte tres: ⁊ ab austro porte tres: ⁊ ab occasu porte tres. Et mur⁹ ciuitatis hñs fūdamēta duodecim: ⁊ in ipſis duodecim noīa duodecī apl'oꝝ ⁊ agni. Et q loq̄bat. mecū hēbat mēsuram arundineaz aureā vt metiret ciuitatē ⁊ portas ei⁹ ⁊ murꝝ. Et ciuitas ī q̄dro posita est: ⁊ lōgitudo ei⁹ tāta est q̄nta ⁊ latitudo. Et mēsus est ciuitatem de arūdie aurea ꝑ stadia duodecim milia: et longitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius eq̄lia sūt. Et mēsus ē muros ei⁹ cētum q̄dragintaq̄tuoꝝ cubitoꝝ mēsura hois q̄ ē angeli. Et erat structura muri ei⁹ ex lapide iaspide: ipsa vo ciuitas aurꝝ mūdū: sīle vitro mūdo: et fūdamēta muri ciuitatis oī lapide ꝑcioso ornata. Et fūdamētū ꝑmū iaspis: ſm saphyr⁹: tertiū chalcedoni⁹: q̄rtū smaragdus: qntū sardonyx: sextū sardius: septimū chrysolithus: octauū beryllus: nonū thopasi⁹: ōcimū chrysopassus: vndecimū hyacinthus. duodecimū amethist⁹. Et duodecī porte: duodecī margarite sē ꝑ singulas. Et single porte erant ex singulis margaritis: et platea ciuitatis aurꝝ mūdū tāq̄ vitꝝ pluciduꝫ. Et templū ñ vidi ī ea. Dñs. n. deus oīpotēs templū illi⁹ ē et agn⁹. Et ciuitas ñ eget sole neq̄ luna: vt luceāt ī ea. Nam claritas dei illuminabit eā: ⁊ lucerna ei⁹ ē agn⁹. Et ambulabūt gentes in lumīe ei⁹: ⁊ reges trā afferent gl'iam suā ⁊ honorem ī illā. Et porte ei⁹ ñ claudent ꝑ diē. Nox. n. ñ erit illic. Et afferēt gl'iam ⁊ honorē gentiū ī illā. Nō intrabit ī ea aliqd coīgnatū aut abhominatōez faciens ⁊ mēdaciū: nisi q scripti sunt in libro vite agni. XXII

Et ondit mihi fluuiū aq̄ vite splendidus tāq̄ crystallinm ꝓcedētem de sede dei et agni. In medio platee ei⁹: ⁊ ex vtraq̄ pte fluminis lignū vite afferēs fructus duodecī p mēses singulos reddens fructū suum ⁊ folia ligni ad sanitatem gentiū. Et oē maledictū ñ erit āplius: sz sedes dei ⁊ agni ī illa erūt ⁊ fui ei⁹ fuient illi. Et videbūt faciē ei⁹. Et nomē ei⁹ ī frontib⁹ eoꝝ. Et nox vltra ñ erit: ⁊ ñ egebūt lumine lucerne neq̄ lumīe solis: q̄m dñs de⁹ illumīabit illos: ⁊ regnabūt in secula seculoꝝ. Et dixit mihi. Hec ẏba fidelissima sūt ⁊ ẏa. Et dñs deus spūm ꝓphaꝝ misit angelū suum: ondē fuis suis q̄ oportet fieri cito. Et ecce venio velociter. Beat⁹ q custodit ẏba ꝓphie libri hui⁹. Et ego iohānes q audiui ⁊ vidi hec. Et postq̄ audiſsem ⁊ vidissem: cecidi vt adorarē añ pedes āgeli q mihi hec ondebat. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Cōseruus. n. tu⁹ sum ⁊ fratrꝝ tuoꝝ ꝓpharū ⁊ eoruz q seruāt ẏba ꝓphie libri hui⁹. Deū adora. Et dixit mihi. Ne signaueris ẏba ꝓphie libri hui⁹. Tps enī ꝓpe ē. Qui nocet noceat adhuc: ⁊ q ī sordib⁹ ē: sordescat adhuc. Et q iust⁹ iustificet adhuc: ⁊ sanctus sanctificetur adhuc. Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecū est. reddere vnicuiq̄ ſm opa sua. Ego sum alpha ⁊ o: ꝑm⁹ ⁊ nouissim⁹: ꝓncipium et finis. Beati q lauāt stolas suas ī sanguine agni vt sit ptās eoꝝ in ligno vite: ⁊ ꝑ portas intrent ciuitatē. Foris canes ⁊ venefici ⁊ impudici ⁊ homicide ⁊ idolis seruientes: ⁊ oīs q amat ⁊ facit mēdaciū. Ego ihūs misi angelū meū testificari vobis hec in eccl'iis. Ego sum gen⁹ ⁊ radix dauid: stella splēdida ⁊ matutina. Et spūs ⁊ sponsa dicūt veni. Et q audit dicat veni: Et q sitit veniat: ⁊ q vult accipiat aquā vite gratis. Contestor. n. oī audienti verba ꝓphie libri huius. Si qs apposuerit ad hec apponet de⁹ sup illū plagas scriptas ī libro isto: ⁊ si qs diminuerit de ẏbis libri ꝓphie huius: auferet de⁹ ptem ei⁹ de libro vite: ⁊ de ciuitate sancta: ⁊ de his que scripta sunt ī libro isto. Dicit q testimonium phibet istoꝝ. Etiam Venio cito: amen. Veni dñe ihū. Gra dñi nr̄i ihū christi cum oibus vobis. Amen.

Explicit biblia impressa Venetijs per Leonardum wild de Ratisbona. Gastpurg

M.CCCC.LXXXI.

Hain 3082
GW 4247

Incipiunt interptationes hebraicoꝝ nominũ scõm ordinem alphabeti.

Aaç:apprehendens:vel apprehensio.
Aad:testificans: vel testimonium.
Aadbar:deprecatio.
Aalma:virgo absconditavel absconsio virginitatis.
Aara:montana:vel mons fortitudis.
Aaron:mons fortis:vel mons fortitudinis:siue montanus.
Aaronite:montes robusti:vel montiũ fortitudines:siue montani:aut montes eorum.
Aars: sol: vel lumen:siue illuminans: aut illuminatio.
Aatbat:ō patre tuo:vel tpe tuo:siue tu ante:aut temporalis tuus.
Aaç:apprehendens:vel fortitudo:seu fortis:aut apprehensio.
Aaçia:patruus:vel patruelis: seu apphendens dñm:aut fortitudo dñi.

Dic.b.post.a.

Abba:pater:vel patnitas. Syrũ est:non hebreum.
Abbachuc:luctator fort?:vel rigidus:siue cõplexãs eos: aut susceptio eorum.
Abbadia:seruus dñi:vel seruiẽs dño.
Abbaga:pr̃ solẽnis:vel pr̃is solẽnitas seu pater loquẽs:aut pr̃is locutio.
Abaia:pr̃ dñs:vel pr̃ abũdãs :siue pr̃ meus iste:aut pr̃is mei abundãtia.
Abaim:pr̃ eis:vel paternitat? eorꝝ
Abana:pr̃ grat? vel lapides colligẽs.
Abani:pr̃is requies: vel pr̃ cõmotus seu pr̃ grat? mihi:vl pr̃ gratificãs me.
Abania:pater gratus dño:vel pat̃ gratificans deum.
Abaria transiens dñs : vel in transitu domini:siue pater suscitãs dñm: aut pater vigilans dño.
Abarim:ptransiens:aut ptrãsitio: seu mõtes in trãsitu:vl mõtes trãseũtiũ.
Abaron:pr̃ suscitans dolorẽ:vel pr̃ vigilãs murmurationi:siue pr̃ suscitãs inigratẽ:aut pr̃ vigilãs inutilitati.
Abasbai:parcens:vel pepcit: seu parcens mihi:aut parsimonia mea.
Abda:seruiens:vel seruitium:siue seruus eius:aut seruiens ei.
Abdai:seruus meus: vel seruiens mihi:siue fuiens ei?:vel seruit? mea:vel seruitium eius mihi.
Abdebel:seruus dei : vel seruiẽs deo.
Abdemelech:seruus reg?:vel seruiens regno:siue seruus regius: aut seruus regnatoꝝ.
Abdenago:seruus tacens vel seruiẽs taceo:vel domini auxilium: aut dominus auxiliatoꝝ.
Abdi:fuus meus:vel seruiens mihi.
Abdias:fuus dñi:vel seruiens domino:siue dñi testis:aut dño electus.
Abdiel:seruus dei:vel seruiẽs deo.
Abdo:seruus eius:vel seruiens ei.
Abdon:seruiens eis: vel seruus eorũ.
Abdon:fuus merens:vel fuus iutilis.
Abdon:fu? musitans : vl fu? iniquus.
Abdon:ancilla dolẽs:vel seruiẽs murmurando.
Abed:seru? ppti:vel seruiens ppto.
Abedia:seruiens dño:vel fuitiu? dñi.
Abel cõmittens vel cõmissio.
Abel : luctus : vel vapoꝝ:seu vanitas: aut miserabilis.
Abela:cõmittens ei:vel cõmissio eius siue lugens eũ:aut miserabilis ei.
Abelga:vapoꝝ valliũ:vel luctus deuorans.
Abelmarim:vanitas habitaculi:vl luctus inhabitantium.
Abelmeola:vapoꝝ vallis falsi:vl luct? parturientium:seu vanitas domicilij vel miserabilitas inhabitationis.
Abelmeula:idem est.
Abelsatim:vapoꝝ spinosus : vel luct? germinãs:seu miserabilis positio aut vanitas resurrectionis.
Abemboen:lapis pollicis eorꝝ:vel lapis in medio eorum.
Abenneçer:lapis adiutorij : vel lapis auxiliatoꝝ.
Abẽner:lapis lucid?:vel pr̃ lucerne.
Aber:commisit:vel certamẽ inijt : seu particeps:aut participatio.
Aber:vulnus vel liuoꝝ : siue lucidus: aut vulneratus.
Abessalon:pax patris:vel pr̃ pac?:siue pr̃is luct?:aut pr̃is amaricatio.
Abessan:pr̃ abũdãs vel pr̃is egressio
Abethan:pr̃is repulsio: vel via explorationis.
Abetbsetim:luctus lictoꝝ:vel vanitas germinis.
Abgatha:pater tangens ridentem vel patris tactus ridentis.
Abia:pater dñs : vel patris dñm siue dñi paternitas:aut vbi pater fuit.
Abiail:pater meus exultans: vel patr? mei exultatio.
Abial:pater meus contemptus:vel patris mei despectio.
Abiasbozi pr̃ me? supintelligens:vel patris mei superintelligentia.
Abiam pr̃is mei pplus:vel pater meus eorum.
Abiasab pater meus colligens: vel patris mei collectio.
Abiasapb pater meus congregans: vl patris mei congregatio.
Abiatbar pater meus ros : vel pater meus superfluus:siue pater meus suscitans pctũ.aut pr̃ me? pctõ vigilans.
Abida : pater meus sciens :vel patris mei scientia.
Abidam pater meus sciens eos vl pater meus scientia eoꝝ.
Abidam pater meus iudex: vel patr? mei iudicium.
Abiel pr̃ me? de? vel pr̃is mei deitas.
Abiem patris mei mater vel pat̃ meus maternus.
Abieçer pater meus fortis vel patris mei auxiliũ siue pater me? separatus aut patris mei sanctificatio.
Abieçeri pr̃is mei auxilium vel pater meus auxiliatoꝝ meus.
Abigabaon pater collis merent? aut pr̃ vallis mestic̃ie:siue pr̃ me? vallis mesta:vel pr̃ me? collis merentiuꝝ.
Abigail:pater meus exultans:vel pr̃is mei exultatio.
Abigal pater rozis vl errozis:siue patris mei aceruus:aut patris mei intonitio.
Abibel pater meus de? vel patr? mei deitas.
Abilma lugens vel plozans siue luct? aut plozatio.
Abilmei lugentes vel plozãtes seu vani aut miserabiles.
Abilmes idem.
Abimabel pater me? a deo:vel pater meus exaudiens deum
Abimelech pater meus rex:vel patr? mei regnũ.
Abim pater mensure vel pr̃ mẽsurat? siue pater fuit aut pater erit.
Abinaam:patris mei dec?: vel patris mei cõmotio.
Abinadab:patris mei votum:vel pat̃ meus spontaneus
Abinoem:patris mei fidelitas vel patris mei requietio.
Abira:pr̃ meus magister:vl pr̃is mei magisterium.
Abiram:pater meus excelsus:vel pater meus exaltatus: siue pater meus sublimis:aut patris mei sublimitas.
Abiron:pater meus magister musitãs vel pr̃ me? magister murmurãs:siue

pater meꝰ magiſter iniquꝰ: aut pater meus magiſter inutilis.
Abiſa:pater ſalutis: vel pr̃is ſalutare.
Abiſa:pr̃ meus ſacrificãs vel pr̃is mei ſacrificiũ ſiue pr̃is mei incenſum aut patris mei holocauſtum.
Abiſai:pater ſalutis mee:vel patris ſalutare mihi.
Abiſai:pater meus incenſuꝫ mihi:vel pater meus ſacrificium meum.
Abiſai:pater meus ſuperfluus: vel pr̃is mei rugitus.
Abiſag:pr̃is mei incenſũ:vel pr̃is mei holocauſtum.
Abiſue:pr̃ meꝰ cãtans:vel patrꝭ mei cãtilena ſiue pr̃ meus loq̃ns:aut patris mei locutio.
Abiſur pr̃ meꝰ murꝰ:vl pr̃ meꝰ directꝰ
Abiſur:paſ meꝰ robuſtus:vel paſ meꝰ anguſtiatus ſiue pater meus ꝓtinens aut patris mei acerbitas:
Abitbal:pater meus ros:vel paſ meus irroratus ſiue patrẽ meũ apprehendens:aut patris mei apprehenſio.
Abiu:pater meus eſt:vl pater meꝰ ipſe.
Abiud:patrꝭ robur vel patris roboꝛ ſiue paſ eoꝝ:aut pater meus iſte.
Abiçer:paſ lucidus vel patris lucerna
Abobi:pater ſcantatoꝛ vel patris amplexatio.
Aboꝛ:paſ mõtiũ :vel patris foꝛamen: ſeu pr̃ luminis:aut pater iracũdus.
Abꝛa:patrꝭ magiſterium vel patris exaltatio.
Abꝛabam:paſ videſ pplm vel paſ videns multitudinẽ: ſeu paſ multitudinis:aut paſ multaꝝ ſubintelligiẽ gentium:non eſt enĩ in noie.
Abꝛam:pr̃ excelſus:vel pater exaltatꝰ ſeu pr̃ ſublimis aut pr̃is ſublimitas.
Abꝛech:pr̃ delicatꝰ:vel paſ tenerrimꝰ. Ipſe ẽ ioſeph q̃ plat⁹ egypto cũ eẽt tener ac delicatus etate iuuentutis factus ẽ paſ ſenũ merito ſapientie ⁊ pꝛelatus ſapientibus.
Abſalon:pax patrꝭ vel paſ pacis:vl patris luctus aut patris amaricatio.
Abſalon patrem meum pacificans: vl patris mei amaricatio.
Abſanias:paſ egreſſus dño:vel patris abundantia dñi.
Abur:patrꝭ lumen vel pater igneꝰ ſeu paſ incendẽs aut patrꝭ aptio.
Abur:liuoꝛ vel plaga ſeu liuidus aut vulneratus.

Vic.c.poſt.a.

Achab:frater patris vel fraternitas paternitatis.
Achaz:frater patris ſui vl fraternitas paternitatis ſue.
Acchabim:decenter vel ſcoꝛpiones.
Achaia:ſoꝛoꝛ laboꝛans vel ſoꝛoꝛ que ſiue ſoꝛoꝛ dñi:aut frater eius dñs.
Achaici:frẽs laboꝛãtes vel frẽs g:ſeu fratres dñi aut frater eoꝝ dñs.
Achaim:ꝓrupta vel ũbꝛaculũ: ſiue ſoꝛoꝛ laboꝛis aut fraternitas eoꝝ.
Achal:oſa vel in oibus ſeu frater cõceptus aut fratris cõmixtio.
Acham:laboꝛ vel neceſſitas ſeu colu/ber inſidians aut fraternitas eoꝝ.
Achammoni frater ſapientie vel fraꝰ ſapientiſſimus.
Achan:tribulatoꝛ vel neceſſarius.
Accan:neceſſitas vel tribulatio.
Acharan:retinens vel appꝛhendens ſiue retinẽs gr̃am aut appꝛhenſio gr̃e.
Achar:merces vel turbatoꝛ ſiue tumultus aut peruerſio.
Acharam:turbans pplm vel peruerſio populi ſiue quertens eos aut turbatio eoꝝ.
Acharan:merces gratie vl turbãs gratificatos.
Accarcha:infernus vel pauimentum.
Acharis:ſterilis vel ingratus ſeu ſterilitas aut ingratitudo.
Acharoth:mures vel demolitio.
Accaron:in paſcuis vel gregꝭ paſcua: ſeu ſterilitas:aut eruditio triſticie.
Accaronite in paſcuis vel paſcua gregum ſiue ſteriles aut erudimenta triſticiarum.
Achas:tenens aut appꝛehendens ſiue retentio aut appꝛehenſio.
Achaç:conuertens vel appꝛehendens ſiue conuerſus viſioni aut appꝛehendens foꝛtitudinem.
Achaçias appꝛehẽdens dñm:vel appꝛhenſio dñi:ſeu conuerſus foꝛtiꝭ dño: aut appꝛehẽdens viſionem dñicam.
Achaçib:frater lupi vel fraꝰ deuoꝛãs ſeu tenens lupum aut appꝛehẽdens rapacitatem.
Acſa:claudicans vel factura.
Acſaph: clauda collectio uel factura congregationis.
Aces:hamus vel retẽtio ſiue humilis aut humilitas.
Acces:idem.
Accereth:diſſipans vel diſperdens ſiue demoliens aut interficiens.
Accerethi:diſſipans me vl diſperdẽs me ſiue demolitio mea:aut iterfectio mea.
Achela:ſuſcipiens eũ vel ſuſceptio eiꝰ.
Achel demach:ager ſãguinis vl ager ſanguineꝰ. Syrũ ẽ:nõ hebꝛeum.
Accherubin:cognoſce vl itellige ſiue ſciẽs mltitudinẽ aut ſcie mltitudo.
Achi:fraꝰ meus vel fratnitas mea.
Achia:ũbꝛaculum vel ꝓruptio:ſeu frater dñi aut fraternitatis dñs.
Achiam:frater ppli vel fratris pplus ſiue ũbꝛaculũ eis:aut ꝓruptio eoꝝ.
Achias:merces vel retributio ſeu frater dñs aut fraternitas dñi.
Achie:ũbꝛaculũ vel in collibus.
Achila:ſuſcipiẽs eũ vel ſuſceptio eius.
Achilai:ſuſcipiens eum mihi vel ſuſceptio eius mea.
Achim:fletus vel plozans ſiue frater eius aut fraternitas eoꝝ.
Achimaas:fratris mei onus vel fratrꝭ mei aſſumptio.
Achimai:frater meus reductus:vl fratris mei reductio.
Achimau:frater meus quis vel frater meus quomodo.
Achimelech:frater meus rex vl fratrꝭ mei regnum.
Achimoth:frater meus moꝛtuus vel fratris mei deſertio.
Achimaan: fratrꝭ decoꝛ vel frater decoꝛus.
Achinoem:fratris decus vel fraternitati delectabilis.
Achioꝛ fratris mei lumẽ:vl frater meus montanus:ſeu fratris mei foꝛamẽ aut fratris mei iracundia.
Achis:frater meus vel quomodo eſt.
Achis:frater vir vel verũtamẽ vir:ſeu frater meus aut fraternitatis viri.
Achiſamech:fratrẽ meũ coꝛꝛoboꝛans vel fratris mei firmamentũ.
Achiſamech:fratrẽ adiuuans:aut fraternitatis adiutoꝛ ſeu fraternitatꝭ fultura aut fraternitatis erectio.
Achitob:frater meus bonus vel fratrꝭ mei bonitas.
Achitophel:frater meus ruens vel fratris mei ruina.
Achitophel:frater meus cadẽs vl frater meus irruens ſiue frater meus tractans aut frater meus cogitans.
Achiçib:ſtulticia vel mendacium ſeu frater meus deuoꝛans aut fratrꝭ mei boſtia.
Acchoꝛ:hamus vel vſq̃ huc;ſiue humilitas aut retentio.
Acchoꝛ:hamus vel vſq̃ huc: ſeu retinens eum:aut humilitas eius.
Acchoite:hami vel vſq̃ huc: ſiue humiles:aut retenti.

Acchos:hamus: vel vsq; huc. siue humilitas. aut retentio.
Acchoboz. mures vel deuastatio.
Achoz: turbatio. vel tumultus. seu peruertens. aut puersio.
Achoz. fratris lumen: vel fratris altitudo: seu fratris foramen: aut fratris iracundia.
Achozon. retentio. vel apprehensio. seu retinens. aut apprehendens.
Acchub. hami grauitas. vel humilitatis condemnatio.
Acchupba. hamus subitus. vel humilis eructatio.
Acchus. retinens consilium. vel humilis ꝓsiliator.
Acchur: retinens lumẽ vel humilitas ignea.
Achçib: retentio vl' derelicta. seu mendaciũ aut stulticia.
Achçiba: mentiens ei. uel stulticia ei⁹ seu retinẽs eum. aut derelicta ei.

Adic. d. post. a.
Ada. testificans. vel testimonium.
Adad: testis. vel patruus. siue precipuus. aut patruelis.
Adada. testis eius. vel vsq; ad testimoniũ. siue p̃cipu⁹ ei. aut patruelis eius.
Addabarim. deuteronomium grece. secunda legislatio latine.
Adadeçer. decoz auxilium vel p̃cipu⁹ separatoz.
Adadeçer. testimoniũ fortitudinis. vl' patruelis scificatio. siue fortitudine precipu⁹. aut testificatio scificatiõis.
Adaglam: congregans eos. vel cõgregatio eozum.
Adai: robustus: vel sufficiens. siue testis meus. aut fortitudo mea.
Adaia: seruiẽs dño. vel testioniũ dñi.
Adaia: seruus dñi: vel testificãs dñm.
Adalia: seruus laborãs. vel testimonium laboriosum.
Adalia. testis laborans: uel seruus laborioſus.
Adam: testificans eos. uel testimonius eozum.
Adam: homo aut terrenus. siue ĩdigena. uel terra rubra.
Adama: humus. aut terra. siue terrena uel desiderabilis.
Adame. cruozes. uel sanguines: plurali numero.
Adami. magnificans. vel que est' magnificẽtia. siue seruiens populo meo aut testificans ppl'm meum.
Adar: grex: vel populus.
Adar: palliũ vel sublimis siue testis vigilans: aut seruus suscitator.
Adar: palliũ vel magnificus.
Adarsa: testificans solẽ: vel seruus illuminator.
Adassa: noua vel nouitas seu testis facture: aut seruitus plasmationis.
Adassor: seruus fortis vel testis angustiatus: seu seruiens petre aut testificans sagittam luminis.
Adgam: pr̃ fordis: vel testis fordidus.
Admatha: seruus donator: vel testificans cõsumationem.
Adrach: stola vel decozus siue ĩdumẽtum aut induitio.
Adraim: mundans pessimos vel mũdatio pessimozum.
Adramelech: stola regis: vel decoz regni: seu rex indutus: aut regnator decozus.
Adenabeth: seruus prophetiçans vel testificator pphetie.
Ader: rex effusus: vel turris greg⁹ siue testis vigilans: aut seruus consurgẽs.
Adesa: testis facture vl' seruus plasmator: siue seruitus nouitatis aut testificatio sanctificationis.
Adema: seruus dñi vel testificãs dñm.
Adrebel: greges dei: vel oues diuine seu decozans deũ: aut ĩduitio dei.
Adremelech: stola regis: vel decoz regni siue rex ĩdutus: aut regnator decozus.
Adrẽmon: testis sublimis: vel seruus ecclesie.
Adreçer: stola fortis vel decoz separatus: seu decozũ auxiliũ: aut indumẽtũ sanctificationis.
Adi: seruus meus: vel testimoniũ meũ
Adiada: seruiens testibus: vel fortitudo testificantiũ.
Adibel: seruus dei: vl' testificãs deum deozum.
Adin: fluens cause: vel testis iudicij.
Adina: seruiens cause ei⁹ vel testis iudicij eius.
Adino: tenellus vel delicat⁹: seu fortis iudex: aut fortis causator.
Aditbaim: seruitus duplex vel testificatio.
Adrias: continẽs mala: vel locus malozum seu decoz facture: aut induitio plasmationis.
Adribel: populus dei: vel oues diuine seu decozans deũ: aut ĩduitio dei.
Ado: seruus seu testis vel seruiens domino aut fortitudo eius.
Adoaz: seruus vigilãs: vel seruus suscitator.
Adoch: seruũ tenens vl' testificationis apprehensio.
Adollam: congregans eos vel congregatio eoz: seu testimoniũ aque: aut testificatio in aqua.
Adollamin: idem qõ adollam.
Adollamites: ꝯgregans eos: vel ꝯgregatio: coz seu testis aque: aut testificatio in aqua.
Adom: seruiens eis: vel fortitudo eorum.
Adomim: rubra vel ascensus rufozũ.
Iste ē loc⁹ ille cruentus a sanguinarius q̃ deuenit hõ g ab irl'm descendit in hiericho t icidit in latrones.
Adon: fu⁹ merẽs vl' testis murmurãs siue fort; liqu⁹: aut fortitudo iutilis.
Adonai: dñs vel dñator.
Adonaia: dñs dñans vel dñi dñatio.
Adonias: dñator est dominus vel domini est dñatio.
Adonibeçech: dñs micans vel dominus fulgurãs: vel dñs dñator egestatis: aut dñs dñator vani ꝓtemptus.
Adonicham: dñs callidus: vel domiator calliditatis.
Adoniram: dñs exaltatus: vel dñator sublimis.
Adoniçedech: dñs pacis vel dñator iusticie.
Adopsithe: libertas vel gaudium.
Adoz: seruitus generãs vel testificatio generationis.
Adulam: testimonium prius: vel seruiens eternitati.
Aduram: decoz excelsi vel generatio excelsa seu decoz excelsus: aut fluuij exaltatio.
Adrumentina: visio sublimis: vel videns sublimiter.

Adic. e. postia.
Egla: vitula vel iuuencula: siue solẽnis aut festiuitas eius.
Egyptus: tenebre vel angustia: siue tribulatio coangustãs aut tribulationis coangustatio.
Egyptij: tenebre vel angustiãtes: seu tribulãtes coangustatos: aut tribulatores coangustator.
Eglon: iuuencula vel vacca eozum: seu vacca merens: aut iuuencula iutilis.
Elam: vestibulum: vel antefozes: seu postis: aut superliminare.
Elamite: vestibula vel antefozes. seu postes: aut superliminaria.
Elam: apposita: vl' obiecta seu despi

ciens aut cõparata.
Helamite:appositi:vel obiecti: seu despicientes:aut ꝓparati.
Helmoth:taberne vel officine: seu taberne mortuȝ:aut officine mortuoꝝ.
Hena:fons vel biuiũ seu fons eius aut oculus eius.
Hendoꝛ:fons generans:vel oculus generationis.
Heneas:pauper vel miser seu respondens:aut responsio.
Henganim:fõs boztoꝝ vel oculus elatorum.
Henom fons eoꝝ vel oculus eoꝝ.
Herim:acerbus lapiduȝ: vel aceruati lapides.
Hesdrelon :auxiliũ merorꝛis: vel miserricordia dolentium.
Hesmon:ra deserta:vel terra inculta seu terra merens:aut terra ſutilis.
Hethbam:valida vel antiqua siue ascẽdens aut fortitudo.
Hethi:obstupefaciens:vel perterrens: seu terroꝛ patris mei aut obstupefaciẽs pater meus.
Hethiopia:tenebꝛe vel caligo seu tenebꝛans aut caligans.
Hethiopes:tenebꝛosi vt caliginosi:seu tenebꝛantes:aut caligantes.
Hethonodosai:via inferioꝛ:vel viãtes inferius.

Hdic.ph.post.a.

Hphaim:humus eoꝝ: vt volatus eoꝝ:seu liberans eos: aut securitas eoꝛum.
Hpha:idem.
Hphain:bumꝰ:vel volatꝰ:seu liberans paupere:aut securitas gratie.
Hphan:bumꝰ mea:vel volatus meus: seu liberans paupes meos:aut securitas gratie mee.
Hphar:terra vel puluis : siue humus: aut fodiens.
Hphar:puluis suscitans:vel humus vigilie:seu liberans vigiles:aut securitas suscitatoꝛum.
Hphara:terra eiꝰ:vel puluis eius : siue bumꝰ eius:aut fodiens eum .
Hphara:puluis suscitãs eus: vel humꝰ vigilie eiꝰ:seu liberans vigilantes eiꝰ: aut securitas suscitatoꝝ eiꝰ.
Hphara:tauꝰ:vel vitulus:siue puluis eius:aut fodiens eum.
Hpharam:fodiẽs humum:vel puluis inutilis.
Hpharaim:puluis suscitans eos : vel humus vigilie eoꝝ:seu liberans vigilantes eis:aut securitas suscitatoꝛum eius.
Hpharim:fodiens mare:vel maris effossio.
Hpharain:pluis suscitãs eos:vt humꝰ vigilie eoꝝ:seu liberãs vigilãtes eis aut securitas suscitatoꝝ eius.
Hpharsa:terra digna:vel fodiẽs elevationẽ:seu liberalitas solis:aut liberãs illuminatos.
Hpharsacei:terreni digne:vel fodiẽtes eleuatos:seu liberi solis: aut liberantes illuminatos.
Hpharsual:tellus saluata:vel terra salutis:siue puluis suscitans salutẽ: aut humus vigilans saluationi.
Hphasothi:securitas : vel libertas seu liberum:germen:aut securitas: resurrectionis.
Hpharias:iudicãs dñs vel iudiciũ dei
Hphech:continuit:vel continentia:siue continens:aut furoꝛ nouus.
Hphech:cõtinebit:vel apphẽdet : siue continens:aut apphensio:
Hphech ȝtinebit eũ:vel apphẽdet eus siue cõtinentia eiꝰ:aut apphẽsio eius.
Hphee:furoꝛ alienꝰ: vel vita dissipata seu vitã dissipãs:aut vite discussio.
Hphelethi:mirabilis:vel admirãdus: seu viuificãs:aut excludens
Hpher:humus:vel fodiens:seu puluis aut vitulus.
Hphereçei:lepati:vel absq; muro: seu fodiẽtes oliuã: aut vituli fornicãtes.
Hphes:in finibus:vel in extremis.
Hphes:donũ in finibꝰ rubentiũ : vt in extremis ascensionis ruforꝝ.
Hphses:libere egrediẽs: vel securitas egressionis.
Hphia:liberalis dñs:vt liberalitas dñi
Hphzica:fertilis:vel augmẽtata.
Hphzicani:fertiles:vel augmẽtati.
Hphiba:colligens recte: vel cõgregãs cõuersionẽ:seu liber egressus:aut secura egressio.
Hphith:securus:vt liber:seu securitas aut liberalitas.
Hphon:volans inique:vel volatꝰ merorꝛis:seu libere murmurans : aut securitas ſutilis.
Hphonite:volantes inique: vel volando merẽtes:seu securi ſutiliter:aut libere murmurantes.
Hphus:volans consilio: vel volatꝰ cõsilii:seu libere consulens:aut securus festinatoꝛ. (natio.
Hphuth:eiꝰ idumentum:vel eiꝰ decli-
Hphuthei:eius idumenta: vel eius declinationes.

Hdic.g.post.a.

Hga:festiua:vel solẽnis.
Hga:loquẽs:vel meditãs:seu meditatio:aut loquela.
Hgaba festiuaꝰ pr̃:vel solẽnitas patris:
Hgabus:nũcius tribulans:vel tribulationis ãnunciatio.
Hgad:planctꝰ egypti:vel planctꝰ egyptioꝝ:seu seruitus festiua : aut solẽne testimonium.
Hgag:doma:vel tectũ:seu festiue solẽnis :aut festiua solẽnitas.
Hgagite:domata vt tecta. siue solennes festiue.aut festiui soleniter.
Hgai:questio.aut festiuitas.seu loq̃ns mihi.aut meditatio mea.
Hgla:vitula.vel iuuencula. seu solennis.aut festiuitas eius.
Hgar:aduena.vel cõuertens.seu festũ suscitãs.aut solẽnitas vigilie.
Hgareni: aduene vel ꝓuersi seu festa suscitantes.aut solẽnitates vigiliaꝝ.
Hgarai:aduena vultur.vel conuersio demoratoꝛis . siue festiuus magister meus.aut solẽnitas magistri mei.
Hge:questio.vt solẽnis.seu meditatio aut loquela .
Hgeba.solẽnis pr̃ . vel festiuitas pr̃is.
Hgedgad:accictꝰ:vel ãnunciãs p̃do.
Hgedgad:festiua seruitus p̃donis: vel solẽne testimoniũ accinctionis.
Hgelom:solẽnis candoꝛ:vel annuncia iniquitatem meam.
Hggeus:festiuus:vel solẽnis: seu querens ꝓsiliũ:aut letus festinatoꝛ.
Hgi:questio:vel solẽnis : seu sciẽs me: aut festiuitas mea.
Hgia:grens dñm:vel solẽnitas dñi.
Hgia:solennis dño : vel festiuitas domini .
Hgiremmon:fons sublimis:vel fõs ecclesie:seu fons congregans : aut fons maloꝝ granatoꝝ.
Hgrippa:cõgregans subito: vel cõgregatio subita.
Hgrith:aduene:vel incola: siue aduena meus:aut incola meus.
Hgith:festiua:vel solẽnis: seu meditatio:aut loquela.
Hgithe:festiui:vel solẽnes : siue loquẽtes:aut meditantes.

Hdic.b.post.a.

Hbab:frater patrꝭ :vel fraternitas paternitatis.
Hbaion: campi : vel anlones: seu valles grandes:aut valles eampestres.
Hbalath : mons diuidens : vel mons

leuis:idest limpidus:siue lubricus.
Abamon:sapia.vel sapientissimus.
Abara:fratris odor:vel frater odoris.
Abarel:post exercitū:vel sequēs exercitū dei:ipse ē obab cognatus moysi qui z ietro.
Abares:testa:vel sol: seu siccitas: aut aridꝰtas.
Abaç:patruus:vel patruelis:seu fortis aut apprehendens.
Abaçias:patruus dñs:vl patruelis domino:siue apprehendens dominus aut fortitudo dñi.
Abeberim:hebreor:vel transeūtium seu transitus:aut transitores eor.
Abei:vmbraculū:vel ifecūditas.
Aberi:declinans:vel declinatio.
Abesam:voluntas:vel consiliū seu voluntati:aut consilio eor.
Abi:fraternitas.vel vbi hec.seu vallis aut questio.
Abi:viuet:vel viuit seu vita valliū:aut questio vite.
Abia:frater ei⁹:vel vbi hec ei:seu vita eius:aut viuit.
Abia:querens eū: vel vallis eius: seu vita valliū ei⁹.aut questio vite eius.
Abialim:cerui:vel cernor lapides:siue vallis fermenti.aūt q̄stio malitie.
Abialon:admirās.vel admiratio seu vita merens.aut vallis iniquitatis.
Abias:vita plasmata:vel vita facture seu frat̄ sustollēs.aut fris plasmatio.
Abidad:viuens gloria:vel vita glorie seu frat̄ me⁹ gloriās:aut fris mei glia.
Abie:sterilitas:vel obūbratio:seu frat̄ obūbrās:aut fris obūbraculū.
Abiel:viuens deo:vel viuens dñi:seu vita valliū dei:aut q̄stio vite diuine.
Abiere:vallis amica:vl vita amici:seu frater meus amicus: vel fratris mei amicitia.
Abieçer:frat̄ me⁹ fortis:vel fratr̄ mei auxiliator:seu vita valliū sepatorus aut questio vite scīficationis.
Abilam:dolens vel parturiens:seu añ fores:vel ante vestibulū.
Abiloth:frater vinciens:vel frater ligat⁹:seu vallis declinans:aut vite vocatio.
Abiluth:vallis īclyta vel q̄stio nobil' seu frat̄ īclyt⁹ aut fraternitat̄ nobilitas.
Abiman:vita q̄lis vel q̄stio q̄ seu frat̄ gs aut fraternitas quomō.
Abimelech vita regis vel vallis regia seu frater meus rex aut fratris mei regnum.
Abim:fons vel oculus.
Abinadab:frater spōte vel frater spōtaneus:seu vita valliū spontanearus aut questio vite spontanee.
Abin:frater merēs:vel frat̄ iniqu⁹:seu vita valliū dolentiū:aut q̄stio vite inutilis.
Abiram:vallis excelsa:vel vita exaltata:seu frater me⁹ sublimis:aut fratris mei exaltatio.
Abiran:sculptor:aut sculpens.
Abiranite:sculptores: vel sculpentes.
Abiroth:sculptū:vel scalptū.
Abisamech:fratris mei:sculptura: vel fratr̄ mei erectio:seu frater me⁹ adiuuans:aut frēm meū roborans.
Abisar:frater meus ꝓnceps:vel fratr̄ mei leuamen:seu vita valliū ꝓncipis aut questio vite angustiantis.
Abitub:frater meus bon⁹: vel fratris mei bonitas seu vita vallium deserētiū:aut questio vite deserte.
Aboi:spina:vel cūpunctio.
Aboites:spinosi:vel cōpungentes.
Aboiaban spina sapiētie: vel ꝓpūctio intelligentie.
Aboiman: gturbatus: vel gturbator seu pungens quis: aut spina quomō.
Abim:inutile:vel iniquitas.

Vic.i.post.a.

Aj:vultur:vel denotator.
Aia:vulr̄ ei⁹: vel denotās eū.
Aiath:vultur:vel ꝺēnatio: seu vultur declinans:aut denotatio pcōr.
Aicham:frater meus surgens:vel fratris mei resurrectio:seu vulr̄ callidus aut denotator calliditatis.
Aiel:vulr̄ dei:vel denotator dei.
Ailath:dolens:vel parturiēs:seu vulr̄ vinctus:aut denotator declinans
Ailon:vallis admirans:siue vbi erant visi:aut vbi visi sunt.
Ailud:vultur vtinā vtilis:vel denotator vtinam declinatus.
Ailul:vbi erant vrsi:vel vbi vrsi sunt.
Aim inutilis:aut idolatra.
Aiman:idolū gratū: vel iutilis donatio:seu vulr̄ gs:aut denotator quō.
Ain:fons:vel oculus.
Ainaam:vultur decorus:vel denotatio pulchritudinis.
Ainagallim:oculus vituli:vel fōs iundans:siue oculus reuelatus:aut fons transmigrationis.
Aion:vultur merēs:vel vultur iniqu⁹: seu denotatus murmure :aut denotator inutilis.
Air:ciuitas:vel oppidum.
Airsames:ciuitas solis: vel oppidum: illuminatum.
Aismoth:desertio:vl adductio mort̄
Aith.condēnatus:vel cōdemnatio.
Aiud:vultur inclytus: vel denotans glorioſum.

Vic.l.post.a.

Ala:ꝓmixtio:vel ꝓscendēs:siue infirmus:aut infirmitas.
Alab:lactea:vel dulcedo.
Alach:lubricū:vel pars mea.
Alacarnasū: fermentū ꝓcidens duces vel cōmixtio diuidēs ꝓncipes.
Alal:laxitas: vel lassitas: siue leuitas: aut latitudo.
Alala:laxitas eius:vel lassitas eius:seu leuitas eius:aut latitudo eius.
Alam:ifirmans eos: vel cōmixtio eor
Alamath:despiciens vtrē:vel contemnens:indignationē.
Alamon:despectio:vel desuper multitudinē:siue ifirmans eos dolori: aut cōmiscens eos iniquitati.
Alas:cōmixtio vel fermentū.
Alasam:triplicē vel conternatam: seu cōmiscens ppl'm:aut fermētatio ppli
Albialbon:pris mei dolor: vel pater meus superintelligens.
Alchimus:fermentū vani consilij: vel cōmiscens callidam festinationē.
Ale:conscensio:vel cōmiscēs:siue infirmus:aut infirmitas.
Aleph:mille:vel doctrina tēptationū.
Alephsim:ignis:vel igneus:seu doctrina mandati:aut milia tēptationum.
Allel:laus:vel laudatio.
Alleluia:laudate dñm:vl laudatio domini.
Alexander:alleuans tenebras:vl auferens angustias tenebrar.
Alexandria:idem.
Alexandrim:tenebras alleuantes: vel tenebrar angustias auferentes.
Alphalthi:bithumē:vel aq̄ bituminis.
Alpheus:doctus:vel documentū:siue fugitiuus:aut millesimus.
Alian:ꝓtēnens donū:vl despectio gre
Alian:eiectus:vel eiectio.
Alimis:vestibulis: vel supliminarib⁹.
Alinath:vter:vel indignatio.
Alinathan:cōtemptor doni:vel despiciens donatorem.
Almon:contēptus:vel despiciens.
Almondeblathaim:ꝓtemptus palatarum:vel despiciens opprobria.
Almoth:vter vel indignatio.
Aloes: laus facture:vel laudatio plasmatoris.
Allon:laus doloris vel laus merorıs

ſine laudatoꝛ iniquꝰ:aut laudatoꝛ iu
tilis.
Aluꝛa:deſpiciens:vel contẽnẽs:ſiue cõ
tempt⁹:aut diſpectio.
Aluam:ꝓtẽnẽs eos: vel deſpiciẽs eos
ſeu ꝓtẽpt⁹ ei⁹:aut deſpectio eoꝝ.
Alus:fermentũ:vel ꝑmixtio:ſeu cõté
nẽs ꝑſiliũ:aut deſpect⁹ feſtinatoꝛ.

Dic.m.poſt.a.

AMO:genſ:vel popul⁹.
Ama:genſ mea:vel popl's me⁹.
Amaa:gẽſ ei⁹:vel popul⁹ ei⁹ ſeu
ppli teſt⁹:aut ppl'm teſtificans
Ammad:ppl'm teſtificans : vel populi
teſtificatio.
Amad:ppl's adhuc:vel ppl's ſeruiẽs:ſi
ue ppl's teſt⁹:aut ppl'are teſtimõiũ.
Amadathi:popul⁹ ſeruiens pcco : vel
popul⁹ teſtificãs tẽpoꝛe.
Amadoꝛ:popul⁹ teſt⁹ generãs: vel po
pul⁹ ſuiẽs generationi.
Amal:gens cõmixta: vel popul⁹ con
ſcendẽs:ſiue popul⁹ infirm⁹: aut po
puli deſpectio.
Amalaſar:dixit p̃nceps:vel dictũ p̃nci
pis:ſiue gens cõmixta carceri:vel po
pul⁹ deſpecte carcerat⁹.
Amalech:gẽs bꝛuta:vl' ppl's lambẽs:
Amalechite:gentes bꝛute:vel populi
lambentes.
Aman:iniquꝰ:vel coangunſanſ:ſeu cõ
primẽs me:aut coãguſtatio mea.
Amana:iniquꝰ ei vel coãguſtãs eum.
ſeu ꝓmẽl eũ aut coãguſtatatio ei⁹.
Amanite:iniq vl' coangunſtãtes:ſeu cõ
primẽtes eos:aut coãguſtatio eoꝝ.
Aman:ppl'o donat⁹:vel ppli gratifica
tio.
Amanite:populo donati:vel popli gra
tificationes.
Amman:cubitus vel mẽſura:ſeu popu
lus quis,aut gens quomodo.
Ammanite:cubitati:vel menſurati ſeu
gentes q̃ aut populi quomõ.
Amanſame:cubit⁹ fulciẽs:vel mẽſura
erectionis: ſiue populi dono adiut⁹:
aut ppl'us gratificatione firmatus.
Amaraphal:dicto cadens vel dixit vt
caderet:ſeu popl'us curatus deo aut
populus medicamentũ dei.
Amaran temulentus vel rubꝛicat⁹ ſoꝛ
didus ſiue populus laudatus tritico
aut populus acertuatus.
Amarias dicente dño vel verbum do
mini ſeu gens ſuſcitans dñm aut po
pulus vigilans dño.
Amarite dicẽtes dño : vel verba dñi:
ſeu ppli dñm ſuſcitãtes:aut ppli dño
vigilantes.
Amas:furoꝛ:vel indignatio ſeu ppl'm
tollẽs:aut populus plaſmationis.
Amaſa:furoꝛ eius:vel indignãs ei:ſeu
ſuſtollẽs gentẽ:aut ppl'aꝛ plaſmatio.
Amaſai:furoꝛ ei⁹ meus:vel ĩdignatio
eius mihi:ſeu gentem ſuſtollens mi
hi:aut populi plaſmatio mea.
Amaſi:furoꝛ meus:vel ĩdignatio mea
ſiue populum tollens mihi: aut plaſ
matio populi mea.
Amaſia:indignans dñs:vel furoꝛ dñi
ſeu gentẽ ſuſtollens dño : aut populi
plaſmatoꝛ dñs.
Ammath:vter: vel ĩdignatio : ſiue po
pulus donat⁹: aut ppl'us cõſumatus.
Amath:veritas:vel indignatio : ſiue
ppl'us peccatoꝛ: aut popl'us tẽpoꝛal'.
Amatha:veritas eius:vel ĩdignatio bi
lis eius:ſiue populus declinans eum
aut populus peccans ei.
Amatheus:populus peccans:vel indi
gnatoꝛ rigidus.
Amathi:veritas mea : vel indignatio
bilis mee: ſeu populus peccans mi
hi:aut ppl'us declinans. Iſte amathi
eſt iona ,ppheta ſareptane vidue fil⁹
quẽ reſuſcitauit helias: matre poſtea
dicente ad eũ. Nunc in iſto cognoui
qꝛ vir dei es tu: ⁊ verbũ dei verum
eſt in oꝛe tuo.
Amathia:veritas mea dño : vel fideli
tas mea domini : ſiue populus pec
cans domino:aut populus declinanſ
dominum.
Amathim:veritas vel ĩdignatio bilis
eoꝝ:ſiue populus peccans eis:aut po
pulus declinãs eos.
Amathitis:veritas viri: vel indigna
tio bilis aſſũpte:ſeu populus peccãs
viro: vel populus declinans aſſum
ptionem.
Amdan:ꝓcupiſcibilis:vel cõcupiſcẽs:
ſiue populus iudicans eos:aut popu
lus iudex eoꝝ.
Amaum:populuꝫ abijciens: uel popu
li abiectio.
Ama⁹:popul⁹ abiect⁹: uel populi abie
ctio.
Amen:vere:uel ueritas ſeu fiat: aut fi
deliter.
Ameſſa: populum tollens : uel populi
ablatio.
Ameſſia:populum leuanſ domini: uel
populi ſubleuatio.
Ameſeth:popul⁹ timenſ:uel popul⁹ ꝓ
longat⁹:ſeu populi germen:aut popu
li reſurrectio.
Ametha:luct⁹:vel ĩdignatio:ſiue ppli
donũ:aut ppli pfectio.
Amethben:popul⁹ aſcendenſ:vel popli
foꝛtitudo.
Amethbi:luct⁹ me⁹ vel ĩdignatio mea
ſiue popul⁹ mecũ aut popul⁹ obſtupe
fact⁹.
Amphibolis:popul⁹ coꝛꝛuens vel po
pul⁹ oꝛe coꝛꝛuens.
Amia populus dñi uel populi domi
natio.
Amiel populus meus dei uel populuſ
meus deo.
Amihel:populus meus dei: vel popli
mei deus.
Amim:gens mea:vel populus me⁹.
Aminadab:populus meus ſponte:vel
populus meus ſpontaneus:ſiue popu
li mei vota:aut populus meus vꝛba
nus.
Aminod:populus meus inclytus: vel
populus meus glozioſus.
Amiſaddai:populus meus ſufficiens
vel populi mei ſufficientia.
Amitbal:calefact⁹ roꝛ : vel calefactio
roꝛis:ſiue popul⁹ me⁹ irroꝛat⁹:aut po
puli mei irroꝛatio.
Amiuth: populus meus iclytus:vl' po
puli mei gloꝛiatio.
Amiçadab:populi mei fluẽs toꝛꝛis vl'
populo meo toꝛꝛis fluitio.
Amnes:robuſtus:vel foꝛtis:ſiue popu
lus fugitiuus aut populi temptatio.
Amob:parcens:vel ſuſtinens:ſiue po
pulus dilectus: aut populi amplexa
tio.
Amoch : populus tenens : vel populi
appꝛehenſio.
Amolum:flos farine : vel deflozata fa
rina.
Amon:onerans:vel onuſtus : ſiue nu
triens.aut fidelis.
Amon:donans vel nutritius: ſiue do
natio:aut matris fetus.
Amon:populus dolens: vel ppl's mur
murans:ſiue populus iniquus aut po
pulus inutilis.
Ammon:populus parcens:vel popu
lus meroꝛis:ſiue filius generis mei:
aut filius populi mei.
Ammona:compꝛimens : vel coangu
ſtatio eius.
Ammona populus parcens ei: vel po
pulus meroꝛis ei⁹:ſiue filius generis
eius:aut filius populi eius.
Ammoni:compꝛimens me:vel coan
guſtatio mea.
Ammoni:populus parcens mihi : vel

populus merozis mei : siue filius generis mei: aut filius populi mei.

Ammonite: compmentes me vel coãgustantes me.

Ammonite: populi parcentes mihi: vl populus dolozum meozum: seu filij generis mei: aut filij populozum meozum.

Amoza: loquens: vel amaricans : siue populi scitus: aut populi illuminatio.

Amozzei: amari. vel loquẽtes : seu populi sciti: aut populi illuminati.

Amos: fortis: vel potens: siue onerãs: aut vir robustus.

Amos: onerauit: vel fortitudo: seu populũ auellens: aut populi diuulsio :

Amesa: fortis ei: vel potẽs ei: siue onerans eũ: aut fortitudo eius.

Amosa: vir robust' ei: vl onerauit eũ. seu populũ auellẽs ei: aut diuulsio populi ei'.

Amoth: calefactio: vel calefaciens:

Amoth dor: calefactio generationis. vel calefaciens generationem.

Ampliat': populi malleũ: vel populus malleator: siue populus oze contundens.

Amraphel: dicto cadens : vel dixit vt caderet: siue popul' curatus deo: aut ppli medicamentũ deus.

Amram: populus excelsus. vel populi celsitudo: siue populus exaltatus aut populi exaltatio.

Amramite: populi excelsi : vel populi exaltati.

Amri: amaricans: vel lacescẽs: siue populus magister: aut populi magisterium

Amsi: popul' indigens: vl populi dormitatio.

Amithar: populus patens: vel popul' ambigens siue populus explorator odor': aut populus explorator ascẽsionis.

Amubel: populus calefactus deo: vel populus cum quo est deus.

Amul: populus dolens : vel populus parturiens.

Amula: populus dolens ei: vel popul' parturrientium.

Amulite: populi dolẽtes: vel popli parturientes.

Amuthal: calefact' ros : vel calefactio rozis siue populus irrozatus: aut populi irrozatio.

Apic. n. post. a.

Ana: donatus vel gratificatus seu donũ : aut gratificatio.

Anna: grãtia vl' respondens : siue donans aut donatio.

Anab: vua: vel humilitas : siue donus patris: aut grata paternitas.

Anaba: vua eius vel humilitas eius siue donum patris eius : aut grata paternitas eius.

Anacham: humilis vel exurgens seu donum calidum aut gratificata caliditas.

Anaceb: cognomentum: vel cognominatio.

Anachim: non est innocens: vl' humilitas renuens: siue monile collo sublimi: aut humilitat' renuitio.

Anae: nunquid cõmotus est: vel nunquid cõmotio.

Anaphilim: cadentes: vel violẽti siue gigantes: aut gratias declinantes.

Anabe: nunquid cõmotus est ipse vel nunquid est cõmotio ista: siue donatus vite: aut gratificatus susceptioni.

Anam: nubes: vel obũbratio: siue donũ populi: aut gratificatio eorus.

Anamelech: donum regni: vel responsio regis: siue donans regnator: aut gratificatio regia.

Anamin: respondentes aque : vel gratificationes aquarum.

Anan: donum gratie: vel donata gratificatio.

Ananebel: gratus deo : vel responsio dei: siue cui donauit deus: aut qui est donatus deo.

Ananeth: dono viuens: vel gratia pauidus.

Anani donatus mihi: vel gratificatio mea.

Anani: respondens mihi: vel gratificatio mea.

Ananias: donum gre dñi: vel donata gratificatio dño.

Ananias: respondens gre deo: vl' gratificans grate dñm.

Ananim: rñdentes aq̃: vel donatões aquarum.

Anas: donans: vel donatus: seu grãs tollens: aut respondens.

Anath: gratia: vel rñdens : seu gratie peccãs: aut rñsio tempozis.

Anatha: rñdens ei: vel gratificans eũ seu gre peccans eius : aut responsio tempozis eius.

Anathim: respondens eis: vel gratificans eos: seu gra peccãs eor: aut responsio tempozis eorum.

Anathin: humilitas vana: vel responsio vana: seu monile colli: aut humiles consurgẽtes.

Anathoth: responsio: vel obedientia aut respõdens signo: aut gratificatio designantis.

Anathothia: rñsio dñi: vel obediens dño: siue respondens signo dñi : aut gratificans designantẽ dñm.

Anathothite: respondentes : vel obedientes siue respondentes signo: aut gratificantes designatorem.

Andreas: respondens pabulo: vel decorus in statiõe: siue decus : aut fm grecã etymologiam: apotoy andros .i. a viro virilis.

Andronicus: respondens pabulo: aut decorus ad standum: siue cogitans pastionem : aut responsio pastionis.

Anebgaba: follicitauit: vel humiliauit siue sollicitans valles: aut humilitãs colles.

Anegeb: auster: vel meridies: siue australis: aut meridianus.

Anei: nunquid cõmotus est mihi. vel nunquid cõmotio mea.

Aneliab: donũ dei patris: vel gratificans deum patrem.

Aneni: circuli: vel corone: seu p̃cinẽs: aut preconator.

Aneni: donum meum: vel gratificatio mea.

Aner: lumen: vel illuminatio: seu dono vigilans: aut gratificatione consurgens.

Ange: donum preruptum: vel gratificatio pectoris.

Anad: gratia vel responsio: siue respõdens testibus: aut gratificatio seruientis.

Ani: pauper: vel egenus : siue donum meũ: aut gratificatio mea.

Ania: donum dei: vel gratificans dominum.

Anian: donũ populi: vel grã eorus.

Anibel: donatus deo: vel gratificans deum: siue gratificans eos: vel paupertas eorum.

Ano donans eis: vel gratificans eos siue dolor eorum: aut labor eor.

Anob: dono seruiens: vel gratificatio seruientis.

Anon: donator merens: vel grat' iniquus: seu gratie inutilis: aut gratificationi murmurans.

Antbiphas: dans transitũ. vel dantis transitio.

Antiochus: pauper silens: vel paupert' silentium.

Antiochia: paupertas: silens: vel pau-

pertatis silentium.
Antiochem:pauperū silentia: vel pau pertate silentes.
Antipater:dans laudez; vel dantis lau datio.
Antipatridem:donum laudatum:vel dantis laudationem.
Aniula:dolens:vel parturiens.
Anium:donum vnicum; vel gratifica tio sempiterni.

Dic.o.post.a.

Acen:nidus: vel cubiculum.
Aod:inclytus:vel glorioſus.
Aobi:ſpina:vel compunctio.
Aobite:ſpinoſi:vel compungentes.
Aobiaban:ſpina ſapientie:vel cōpun ctio intelligentis.
Aobiman:turbatus : vel turbatio: ſeu pungens quis:aut pungēs quō.
Aotb:nobilitas:vel glorioſatio.

Dic.p.post.a.

Paim.humus eorum:vel vo latus eor.
Apparam : liber onager: vel continens feritatem.
Appaima:libertas populi dñi:vel cō tinens populū dño.
Appelles.congregans eos:vel congre gatio eorum.
Appia libera:vel libertas : ſiue conti nens:aut continentia.
Appiforum:libera:vel fortis libertas.
Apollo:mirabilis:aut admirandus.
Apollophanes:mirandus facie:vl ad mirabilis contemplator.
Apollonia:diſciplina:vl ſynagoga eo rum.
Apolloni⁹:miraculū: vel admirabil.
Apollos:cōgregans eos : vel congre gatio eorum.
Apoſtolus:miſſus:vel legatio.
Apſes:libere egrediens: vel continen tia egreſſionis.
Apſiba:cōtinens rectitudinē: vl liber tas conuerſationis.

Dic.q.post.a.

Aquila:dolēs:vel parturiens; ſeu dolor.aut parturitio.

Dic.r.post.a.

Ar:ſuſcitatio:vel vigilie.
Ara:electus:vl electio: ſeu vi gilans ei:aut ſuſcitās eum.
Arab:inſidie:vel calliditas: ſeu vigi lans patri:aut ſuſcitans patrem.
Araba:inſidie eius:vel calliditas eius ſiue ſuſcitans patrem:ſiue vigilia pa tris eius.
Araba:multa : vel veſpera:ſiue occi dens:aut inhabitabilis.
Araba:plana:vel campeſtris: ſeu deſer ta:aut occidentalis.
Arabath:deſerta tempore: vel plani cies pctōr:ſiue ſuſcitans patrē pecca ti:aut vigilans pri declinanti.
Arabathite:deſerti tempore:vel plani cies peccator ſiue ſuſcitantes patres peccati: aut vigilātes patri declināti.
Arabes:humiles:vel occidentales:ſi ue callidi:aut inſidiatores.
Arabathane:humile robur:vel deſer ta fortitudo: ſiue ſuſcitans patres ro buſtum:aut vigilans patri fortitudi nis.
Arabia:callida:vel inſidiatrix: ſiue hu milis:aut occidentalis.
Arabotb:plana:vel humilia:ſiue cam peſtria:aut equalia.
Arach:longitudo : vel longanimitas: ſiue ſuſcitans fratrem:aut vigilia fra tris.
Arachem:longitudo conſulens:vl lō ganimitas:feſtinans:aut vigilās fra tri conſilij:aut ſuſcitans fratrem feſti nantem.
Arachi:longitudo meo: vel longani mitas mea:ſeu fratri meo vigilās:aut ſuſcitans fratrem meū.
Arachites:longus:vel longanimitas: ſeu vigilans fratri conuerſo:aut ſuſci tans fratrem captiuum.
Arad:deſcendit:vel deſcenſio: ſiue ſu ſcitauit deſcendens:aut ſuſcitauit de ſcenſionem.
Arad:deſcendens:vel deſcenſio:ſiue ſuſcitans ſeruum : aut vigilans teſti monio.
Arada:miraculuz:vel admiratio:ſiue obſtupuit:aut admiratus eſt.
Aradam:deſcendens ei : vel deſcēſio eius:ſeu vigilans ſeruituti : aut ſuſci tans teſtimonium.
Aradi:deponentes: vel depoſitiones: ſiue vigilans ſeruituti mee:aut ſuſci tans teſtimoniū meum.
Aradius.deponens conſiliuz: vel de ſcendens feſtinanter:ſeu vigilans ſer uituti feſtinanti: aut feſtinans teſtifi cationem conſilij.
Aradius:admirans:vel obſtupeſcens ſeu vindemiator meus ſufficiēs:aut vindemiatoris mei ſufficientia.
Arado:miraculum:vel depoſitio: ſeu ſuſcitans ſeruum:aut vigilia teſtifica tionis.
Arapha:ſuſcitans terram: vel vigilan ter fodiens.
Araphite:ſuſcitatores terre:vel vigilā ter fodientes.
Arabath:negociator: vel negociatio: ſeu vigilans vite:aut ſuſcitans pauo rem.
Araia:eligens dñm: vel electio domi ni:ſeu vigilans dño:aut ſuſcitatio do mini.
Aral:ſuſcitans infirmū: vel vigilanter conſcendens:ſiue ſuſcitans contem nentē:aut vigilia deſpectionis.
Aram:ſuſcitans excelſum:vel vigilās exaltationi.
Aram:res cū arcba:vel res cū capſa: ſiue iraſcens:aut indignatio.
Aram ſuſcitans gentes: vel vigilia po puli.
Aram:excelſus:vel iracundus: ſeu de cor aut eiectio eor.
Arama:ſuſcitans gentem ei: vel vigi lia populi eius.
Arama:excelſa:vel iraſcens:ſeu decō rans eum:aut deiectio eius.
Aramathi:deijciens:aut deiectio eius ſeu decore pauidus :aut excelſe con ſumans.
Aramelech:ſuſcitans gentem regi:vel vigilia populi regni.
Aramelech:excellū regnū:vel erectus rex:ſeu decor regni:aut iracundia re gis.
Aran:res cū arcba: vel res cum capſa ſiue ſuſcitans excelſum:aut vigilans exaltationi.
Aran:acerues tritici: vel laus frumen ti:ſeu ſuſcitans donum : aut vigilans gratie.
Aranon:laus frumenti: vl acerues tri ſticie:ſeu ſuſcitans donum iniquum: aut vigilans gratie inutili.
Araratb:mons vulſus: vel mons vel licatus:ſeu ſuſcitans ꝓſurrectionem deſcendentem : aut vigilans teſtimo nio deſcendenti.
Arari:mons:vel ſublimitas: ſeu vigi lans vigili meo:aut ſuſcitans ſuſcitā tem me.
Ararite:montani:vel ſublimes:ſeu vi gilantes vigili meo:aut ſuſcitatores ſuſcitatoris mei.
Aras:elatio:vel ſuperbia:ſiue ſuſcitās ſuſtollentem:aut vigilans plaſmatio ni.
Araſth:artifex:vel artificium.
Aratb:teſtimoniū deſcendens: vel cō ſurrectio deſcenſionis:ſiue ſuſcitans peccatum ; aut vigilans tempozali ter.

Arbath:bzucus:vel locusta:seu bzuc⁹ peccati:aut locusta temporalis.
Arbathite:locuste:vel bzuci: siue bzuci peccantes:aut locuste tēporales.
Arbathis:locusta viri:vel bzucus assūptus:siue hamus pauidus:aut humilitas superiorum.
Arbee:quarta:vel quatuor.
Arbella:suscitans vetustatem auri:vel vigilia sine assumptione.
Arbi:locusta:vel bzucus siue hamus meus:aut humilitas eius.
Arbo:hamus:vel vsq; huc:siue humilis:aut humilitas mea.
Arboth:humilis:vel campestris: siue hamus tenēs:aut hami retentio.
Arbona:locusta iniqua: vel bzucus inutilis: siue humilitas merens eum aut retentio doloris eius.
Archab:insidie:vel insidians.
Archad:insidiator seruus:vel insidiās testimonio.
Archelaus:agnoscens leo: vl agnitio leonis.
Archiatharoth:moza corone: vel longitudo circuli.
Archippus:insidie oris:vel longitudo operis: siue insidie dilatati: aut insidiarum dilatatio.
Ardon: suscitans iudices: vel vigilia iudicandorū.
Area:eligens eum:vel electio eius:seu suscitans descendēntem: aut vigilia descensionis.
Areba:plana:vl campestris:seu deserta vel inhabitabilis.
Arebia:humilis domino:vel retentio domini.
Arebla:insidiās:vel insidiatio.
Arebna:humilis pulcher:vel insidiās pulchritudo.
Arech:longitudo:vel lōganimitas.
Arechon:longanimitas merens: vel lōgitudo iniqua:siue admiratio possessionis:aut descensio negociationis.
Ared:descendens:vel descensio: siue ascensus montium:aut ascensus saltuum.
Areph:suscitator mensure: vel vigilia dissolutionis.
Areli:declinās me:vel delinatio mea siue suscitans deum meum:aut vigilia dei mei.
Arelite:declinati mihi:vel declinationes mee:siue suscitantes deum meū aut vigilantes deo meo.
Arem:acerui lapidū: vel lapides acerbati.
Aren:filius meus:vel filiatio mea:siue suscitans:fontem:aut vigilia oculi.
Ares:electus vel electio: seu suscitans facturam: vel vigilia plasmationis.
Areth:stupor:vel descensio:siue suscitans pauorem ei aut vigilia vite.
Areuna:archa vel repositio.
Arphasa:suscitans transitum vel vigilia transgressionis.
Arphasei: suscitatores transeuntium. vel vigilia transgressionū.
Arphat:sanans.vel saluans: siue sanitas:aut saluatio.
Arphaxat.saluans. vel sanans depopulationem.
Arga.mensura.vel mensurator.
Argob.maledicens excelsū.vel maledicta sublimitas.
Aridai:suscitans dilectum meum: vel vigilia amabilis mei.
Aridatha:leo donatus:vel leonis donū sufficiens.
Ariel:leo dei:vel leo dei.
Arieli.leo deus meus.vel leo dei mei.
Ariph:vigilia germinis florida. vel suscitatio visionis bucelle.
Arim:acerui lapidum: vel lapides acerbati.
Arimatheus:altitudo eius: vel ipse exaltans est.
Arimathia:suscitans donum domio: vel vigilia donationis dñi.
Arioth ebzictas:vel ad sollicitudines dirigens.
Ariopagus:primitiua solennitas: vel primitie solennitatis.
Ariopagita:primitiue solennis:vel primitiua solennitas.
Ariopagos:primitiua solennitas: vel primitie solennitatis:sed hoc violentum cum athenienſis curie nomē sit que a marte nomen accepit.
Arisai:leo temptans: vel leonis temptatio.
Aristarchus:suscitans coronam: vel mons facture supflue.
Aristobolus:suscitans dolorem:vl suscitatio germinis.
Arina:sublimis: vel consurgens siue sublimitas:aut consurrectio.
Arinageddon:mons est latrunculis: vel mons globosus: siue cōsurrectio tecti: aut consurrectio in ppria ara.
Arinathaim:sublimitas duor:vel altitudo eor:siue sublimes duo:aut consurgens bini.
Armenia:mōs vulsus:vel mons vellicatus:seu montis auulsio:aut montis vellicatio.
Armenij:mōtes vulsi:vel montes vellicati:seu montiū vulsiones: aut mōtium vellicationes.
Armon:anathema merozis: vel imago tristicie.
Armon:domus:vel cellarium: siue illuminans:aut anathema.
Armon:anathema:merozis mei: vel imago tristicie mee.
Armoni:domus mea: vel cellarium meum:siue illuminans me: aut anathema meum.
Arnaphet:vigilia conuertens:vl suscitatio conuersionis.
Arnan:vigilia doni: vel suscitatio gratie:seu archa merorū:aut maledictio eorum.
Arnon:archa merozis:vl maledictio siue lumen eorum:aut maledictio eorum.
Arod:maledictio sufficiens:aut maledicta sufficienter.
Arodi:maledictus sufficienter:vl maledictio sufficiens mihi.
Arodite:maledictus sufficienter: vel maledictionū sufficientia.
Aroedi:vindemiator sufficiens:vl vindemie sufficientia.
Aroer:suffossio vigilie: vel vacuefactio vigilis.
Aroer:mirice:vel exurgens: siue subleuans:aut suffossa.
Aroerite:vacuefactiones vigilum:vel suffossiones vigiliar.
Aroerite:mirice:vel subleuantes:siue suffossi:aut exurgentes.
Arom:nequā:vel verspellis.
Arūmath:nequā tempus:vel verspellis peccator.
Arozi:mons:vel sublimitas.
Arozites:sublimis:vel montanus.
Aroseth:nequā semē: vel iniqua positio:seu vigilans germen: aut suscitatio resurrectionis.
Arsa:sol eius:vel illuminatio.
Arsaces:solis duritia:vel illuminatio vomitus.
Arselem:silens circumcisio:vel silentium circumcisionis:seu suscitans nomen domini:aut vigilans auditioni diuine.
Arth:moza:vel immozans.
Arthaba:moza patris: vl mozans patrem.
Artaxerxes:lumen silentio temptans

vel lumine silentio temptatus.
Arthemam:anathematiçantem:vl' cõturbantem eos.
Arthemis.i.diana cõturbans: vl' anathematiçans:siue suscitãs egrotationes:aut egrotationũ suscitatio.
Aruces:circũrodens me: vel circũrosio mea.
Arun:aceruus tritici:vel laus frumẽti
Arunas: illuminans:vel illuminatio.
Arur:suscitans ignem : vel vigilia luminis.
Arus:incisa:vel laurea seu vigilãs cõsilio:aut suscitãs festinationẽ.

Dic.s.post.a.

Asa:tollens :vel factura: siue sustollens:aut plasmatio.
Asaba:eius captiuitas:vl' eĩ cõuersio:siue sustollens patrem:aut plasmatio patris.
Asabias:colligens dñm: vel cõgregatus dño:siue sustollens patrem dñm aut plasmatio patris dñi.
Asach:factura p̃zupta:vel plasmatõis vmbzaculũ : siue sustollens fratrem: aut tollens fraternitatem.
Asadias:factura seruiens dño: vel sustollens testimoniũ dñi.
Asael:sustollens deum:vel plasmatio dei.
Asaph:colligens vel congregans:siue collectio:aut congregatio.
Asaia:facit dñs:vel faciente domino: siue sustollẽs dñm;aut plasmatio domini.
Asaias:idem.
Asam:delictũ:vel fumus : siue sustollens ppl'm:aut plasmatio eoz.
Asama:delictum eius : vel fumigans eum:siue sustollens ppl'um eius:aut plasmatio eozum.
Asan : tollens donum : vel plasmatio gratie.
Asana:tollens donum ei: vel plasmatio gratie eius.
Asar:carcer:vel carceratus: seu factura suscitans:aut sustollens vigilantes.
Asaradam:vincens:vl' exacutus: siue sustollens vigiles iudices : aut plasmationem suscitans iudicio.
Asarel:carcer dei:vel cerceratus deo: seu factura suscitans deum:aut sustollens vigiles dei.
Asarela:factura suscitans maledictum vel plasmatio tollens vigiliam maledictionis.
Asaronthamar:beatitudo palme:vel beatitudo cõmutans:siue atriũ amaritudinis:aut vestibulum commutationis.
Asarsualim:diuites vulpes:vel atriuz vulpium : seu factura suscitans salutem:aut plasmatio vigilans saluationi.
Asarsusim:diuites obtinens:vel beate reuertens : seu factura suscitans equum:aut plasmatio vigilans reuersioni.
Asasonthamar:os amarũ:vel silentiũ cõmutatũ:seu factura faciens iniquitatẽ cõmutationis:aut plasmatio tollens dolozẽ amaritudinis.
Asaar:diluculũ:vl' mane diluculo:seu facturã extimans : aut plasmationis existimatio.
Asaradon:victoz:vel exacutus:seu factura suscitans seruos iniquos : aut plasmatio vigilans testimonio merẽtium.
Asarabel:beatus deus:vel beatitudo dei:seu factura vigilans deo:aut plasmatio suscitans deũ.
Asaramel:sustollẽs excelsũ deum:vel plasmatio excelsi dei.
Asbaal:plasmans virũ:vel tollens vetustatem.
Asbel:captiuus dei: vel atrium vetustatis.
Asbebel:captiu' dei: vel factura vetusta.
Ascalon:appensa:vl' ipensa:siue ignis infamis:aut ignis ignobilis.
Ascalonite:impensi : vel appensi: siue ignes infamee:aut ignes ignobiles.
Asceneç:tollẽs possessozẽ ꝓptibilit': vel sustollens contemptibilem possessozem.
Aschaneç:ignis aspersio: vel ignis sic aspersus:
Ascod:dissolutio:vel effusio siue ĩcendens:aut incendiũ.
Ase:tollens:vel factura: siue sustollẽs aut plasmatio.
Asebam:sustollens semper excelsum vel plasmatio semper excelsa.
Asebias sustollens dñm: vel plasmatio dñi.
Asebin:facture statio:vl' plasmatio stationis.
Asebonias:tollens pollicem dñi : vel factura in medio dñatozis.
Asech:factura p̃zupta: vel plasmationis vmbzaculũ: siue sustollens frẽm aut tollens fraternitatem.
Asedech:testa ; vel sol ; siue ariditas: aut siccitas ardozis.
Assedim:siccitas ardozis:vl' suburbana eozum.
Asedemoth:arua:vel suburbana:
Asedochphasgan:abscisio:vel os delicti:siue tollẽs abscisiõ:aut plasmationis donatio.
Asedoch:factura pabuli:vl' plasmatio viriditatis.
Asedothphasga:dolatio facture viridis:vel faciens pabulũ abscisionis.
Asepha:atrium:vel vestibulũ: seu colligens:aut congregatio.
Asem sustollens eos:vl' plasmatoz eorum.
Asemona:festinans:vel os eius ab os se non ab oze.
Asen:sustollens fontez: vel plasmatio oculi.
Asena:ignis aspersus:vel ignis aspsio siue sustollens fontem eius:aut plasmatio oculi eius.
Asenna:ruina eius:vel precipitatio.
Asennaa : ruina eius : vel precipitans eum.
Asennaphar:ruens onager:vel precipitans feritas.
Asenech:ruina:vel precipitatio:seu factura dedicans:aut plasmationẽ edificans.
Asennes : leuans me : vel subleuatio mea:
Aseneth:ruens:vel pcipitãs:siue ignis aspersus:aut ignis aspsio.
Aser:atriuz:vel diuitie:seu beatitudo aui beatus.
Aserite:atria:vel diuitie seu beatitudines:aut beati erunt.
Asera:atrium vulturis:vel diuitie dezozatozis.
Aserai:beatitudo mea:vl' beatus erit mihi:siue atrium meum : aut diuitie mee.
Aserdan:exacutus:vel vinculum cutz seu beatum iudicium:aut diuitie iudicande.
Aserim:atrium:vel vestibulum:seu diuitie:aut beatitudo,eoz.
Asermachimath:beatitudo doni: vel que est beata donatio.
Asermoth:atrium moztis: vel diuitie moztales.
Aseroth:atrium angustie : vel diuitie tempozales.
Aserotb:atria:vel vestibula:siue ville aut beatitudines.
Asersual:beata salus:aut diuitie salutz
Aserua:atrium gaudij: vel beatitudo

leticie.

Asem:nominatus:vel faciens nomen siue sustollens auditū:aut plasmatio famose auditionis

Asema:os ab osse non ab ore: vel sustollens nomen eius:aut facies famosam auditionem.

Asen:factura dentium: vel plasmatio super vulnus:seu tollens nomen:aut sustollens amphorā temptationis.

Aseremoth:suburbana:vel suburbiꝫ seu atrium indignationis rigide :aut beatitudo formidatiōis eoꝝ.

Asergadai:atrium accincti vulturis: vel dititie temptationis deuorātis.

Aspha:tollens subito: vel factura eructans.

Aspbanar:equoꝝ domitor:vel factura apprehendens.

Aspbanes:equoꝝ domitor:vel factura conuersionē apprehendens.

Aspbar:tollens onagrū:vl plasmatio ferocitatis.

Asia sustollens dominus:vel plasmatio dñi.

Asia:gradiens:vel eleuās:seu auferēs aut elatio.

Asiani:facture domini:vel sustollētes dominum.

Asiani:elati:vel auferentes:seu gradiētes:aut eleuati.

Asias:sustollens dñm : vel plasmatio domini.

Asidia miluus:vl herodius:seu factura dilecta:aut plasmatio amabilis.

Asiel:sustollens deum : vel plasmatio dei.

Asiel gradiens deo:vel eleuatio dei.

Asim:sustollens eos:vel plasmatio eorum.

Asima:sustollens eos ei:vel plasmatio eoꝝ eius.

Asinchritus:dirigens thuribulum:vl directio thuribuli.

Asiongaber:līgua viri:vel dolatio hominis:seu faciens merentes colles sublimes:aut sustollens dolores colliū sublimium.

Asir:vinculum:vel vinculatus:seu factura vigilās:aut sustollēs vigilātes.

Assidei:milui:vel herodij. seu facture dilecte: aut plasmationes amabiles.

Assyria:factura vigilans domino:aut sustollens vigilias dñi.

Assyria:diligens:vel dilecta : siue diriges:aut directio.

Assyrij:facture vigilantes dño:vl sustollentes vigilias dñi.

Assyrij:directi:vel dirigentes:seu dilecti:aut diligentes.

Assia:factura laborans:aut sustollens laborantes.

Asmo:nouissimus eius:vl factura parturiens.

Asmodeus:facture iudicium:vl plasmatio iudicantis.

Asmona:festinans : vl celeriter numerans.

Asnaa:tollens serpentem: vl plasmatio colubri.

Asoph:collectio:vel vestibulum : seu festinans:aut festinatio.

Asom:silēs:vl os ab ore non ab osse.

Asomethi:os vituꝝ: ab osse nō ab ore vel silentium vite : aut festinatio pauoris.

Ason:factura pupille : vel plasmatio coccinea.

Asor:atriuꝫ vl sagitta luminis:seu'tollens fozamen:aut plasmatio iracundie.

Asoradon:victor vl exactor:seu atriū serui iniqui:aut tollens fozamen testimonij inutilis.

Asozam:atrium excelsū:vel sagitta luminis exaltati:seu tollens fozamē excelsum.aut plasmatio iracundie exaltate.

Asoth:sustollens signum aut plasmatio temporales.

Asothite:tollentes signa : vel facture temporalis.

Asra:diminutio:vl diminutus: seu tollens magistrum:aut plasmatio magisterij.

Asrael:diminutus deo:vel sustollens magisterium dei.

Asrabi:beatum faciens: vel beata cōmotio:seu diminutus ipse:aut diminutioni patens.

Asrebel:beatus deo:vel beatitudo ōi siue tollens magistrum deū:aut plasmatio magisterij dei.

Asrebelite:beati deo:vel beatificātes deū:aut plasmati magisterio dei.

Astaol:ignis gementiū:vel ignis parturientium.

Astari:caula mea:vel p̄sepe meū.

Astari:ouile meū:vel cubiculū meuꝫ: siue atrium meū:aut factura explorationis mee.

Astaroth:ouile:vel factura explorato rum.

Astaroth:atrium:vel cubiculū:seu caule:aut p̄sepia.

Astarothites:ouile:vel factura.

Astarothites:caula:vel atriū:seu p̄sepe:aut cubiculū.

Astarten:factura superflua:vl plasmationis superfluitas.

Astrages:voluntas festina : vel consilium festinitatis.

Asub:factura incendij : vel plasmatio conuersionis.

Aspha:tollens subito:vel factura eructans.

Asuerus:beatitudo : vel atrium eius.

Asum:os eoruꝫ:vel fumigans eos.

Asur:factura coccinea:vel tollens pupillam eorum.

Asur:diues vel beatus: siue factura luminis:aut tollens incendiū.

Asuri:diues mihi : vel atrium meum: seu factura luminis mei:aut tollens incendium meum.

Asurim.diuitie eorum: vel beatitudo eoꝝ:siue factura illuminans eos : aut tollens incendium eorum.

Assur : tollens robustum : vel tollens acerbitatem.

Assur:sustollens murum : vel tollens angustiam:seu factura cōtinens : aut plasmatio directionis.

Assur:negociatoꝝ:vel negociatio: siue nen:us:aut ignis illuminatio.

Assur dirigens:vel diligens:siue beatus:aut gradiens.

Assurim sustollens murū eis : vel tollens acerbitatem.

Assurim:faciens robustos eos:vl plasmatio directa eis: siue tollens angustias eoꝝ:aut sustollens continentiā eorum.

Assurim:nemora:vel igniū illuminationes:seu negociatores : aut negociationes.

Assurim:dirigentes:vel diligētes:seu beati aut gradientes.

A dic.t.post.a.

Atha:tēpus vel peccatum:seu delinquens:aut tēporalis.

Athaç:peccatoꝝ humilis:vel peccati retentio:seu delinquens frater:aut tēporalis frater.

Athad:rbamnᵒ:vel testimoniū.

Athaia:peccās dño: vl tēporalis dñi.

Athalia:tempus dñi:vel tempus eius: seu peccans dño: aut declinatio domini.

Athania:cōcupiscentia:vel desideriū.

Athanael tempus meū dei vel peccatum meum deo.

Athanai tempus fluctuans vel peccatoꝝ cōmotus seu corona donati mei

aut explozatio gratificationis mee.
Athar: peccatoz lusçitans: vel tempo/
ralis vigilia.
Athara: peccatum lusçitans ei: vel pec
catozis vigilia eius.
Atharim: explozatoz: vel explozatio.
Atharoth: cozone: vel circuli.
Athath: peccatū tempozis: vl tempus
peccatozis.
Athene: dispse: vel dissipate.
Atheniēses: dissipati: vel dispgentes.
Athenobius: peccatoz latrans: vl tem
pozalis latratio.
Ather: ipse consurgens contrarius: vl
peccatoz effundens aduersa.
Athicon: tempus mediū: vel peccato
ris dimidiatio: siue tempus cōgrega
te iniquitatis: aut peccatum congre/
gationis inutilis.
Athipha: tempus subitū: vel peccatuz
eructans.
Athil: peccati germen: vel tempus in/
ueterans.
Athita: tempus querens: vel dilecti si
lentium.
Atholus: tempus consilij: vel peccati
commixtio.
Athomiel: respondens deo: vel tem/
pus eius dei.
Athupha: tempus subituz: vel peccati
infirmitas.
Athul: tempus consilij: vel peccatoz fe
stinans

Dic.v.post.a.

Aua: iniquus: vel iniquitas.
Auan: fons: vel motz: siue mo
uens eos: aut subuersio eozū.
Aui: ferox: vel ferocitas: siue iniquus
mihi: aut iniquitas mea.
Auil: insipiens: vel stulticia.
Auin: aceruus lapidum: vel iniquitas
eozum.
Auisa: voluntas mea: vel iniquitatis
mee saluatio.
Auith: iniqua: vel iniquitas.
Auoth: sedes: vel cōmozatio: seu vin
culum.
Auoth: vita: vel gloria: seu ville: aut ci
uitates.
Auothiair: vinculū vigilis: vel sedes
vigilie: seu commozans illuminatio:
aut incunabula illuminationis.
Auothiair: gloria luminis: vel vita il/
luminans: seu ville vigilantiū: aut op
pida illuminatozum.
Auphzathō: frugifera: vel pulueruleta
siue vbertas: aut de cinere veniens.
Auphzathonite: frugiferi: vel pulueru
lenti: seu vberes aut de cinere veniē
tes.
Augusti solēniter stantes: vel solenni
tas addita.
Aulon: vallis grandis: vel vallis cam
pestris.
Aunam: merox eoruz: vel labozes eo
rum.
Aunan: non est: vel inutile.
Auram: iracundia: vel iracundus.
Auran: irascens: vel iracundia.
Ausitidis: consiliū: vel consiliatrix.

Dic.x.post.a.

Aa: furoz: vel furibunda.
Axan: claudicans: vel irascēs
Axath: medicina: vel medica
mentum.

Dic.ç.post.a.

Aza: videns: vel combustus: seu
foztis domini: aut foztitudo
eius.
Açabias: videns patrem dominū vel
foztitudo patris dñi.
Açabel: videns deū: vel foztitudo dei.
Açam: videns eos: vel foztitudo eo/
rum.
Açanoe: foztitudo cōmotionis: vel vi
sio requietionis.
Açara: dozsū: vel crepido.
Açaria: auxiliū dñi: vel auxiliatoz est
dominus.
Açarias: idem.
Açaram: adiuuans populum: vel au/
xilium populi: siue dozsū eozum: aut
crepido eozum.
Açaç: otinens: vel apprehendens: seu
videns foztiter: aut visio foztis.
Açaçias: continens dñm: vel apprehē
sio dñi: seu videns foztiter dñm: aut
robusta visio domini.
Açbel: videns vetera: vl robustus ve
tustate.
Açbelite: videntes vetera: vel robusti
vetustatibus.
Açboth: videns vomentuz: vel vidēs
i vomitu seu foztis vetustas: aut foz
titudo lugentium.
Açbad: videns mare: vel foztitudo
maris.
Açbat: videns dolentem: vel videns
oponentez: seu foztis deus molaris:
aut foztitudo penitentie.
Açeb: pergens vl ambiens: seu vallis
deuozans: aut vallis rapacitatis.
Açecha: foztitudo: aut decipula: siue
robusta: aut clausa pessulo.
Açer: auxilium: vel sanctificatio: seu
foztis consurgens: aut videns vigili
as.
Açagad: foztis temptatio: vel videns
accinctū latrunculū.
Açi: foztis meus: vel visio mea.
Açiam: videns populuz: vel foztitudo
eozum.
Açias videns dñm: vl foztitudo dñi.
Açiel: pergens: vel ꝓficiscens: seu vi/
dens deū: aut foztitudo dei.
Açia: foztis visio: vel videns visionez
Açiel: pgens: vel abiens: seu vidēs de
um: aut foztitudo dei.
Açir: foztis vigilās seu vidēs vigilias
Açiça: foztis iste: vel visio ista.
Açimath: videns mozтem: vel foztis
mozтuus.
Açmaueth: idem.
Açmoth: foztis mozte: vel apprehen
dens mozтem.
Açmoth: foztis inclusio: vel apprehē
dens decozem.
Açoz adiutoz: vel auxiliatoz: seu vidēs
lumen: aut foztiter iracundus.
Açoçia: incendens domino: vel incen
dium dñi.
Açotus: incendiū: vel incendens siue
ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
Açotij: incendentes: vel incendia: si/
ne ignes patruelis: aut ignes patrui
mei.
Açotide. incendium: vel ignis patrue
lis.
Açrael: adiuuans deū: vel foztitudo
dei.
Açuba: relicta: vel deserta: siue relictio
aut desertio.
Açur: aditoz lucidus: vel auxilium
igneum: siue videns lumē: aut robu
stum incendium.

Sequuntur interpretationes
hebraicozum nominum inci
pientium per. B. litteram.

Baabana: venit respōdens vel
venit responsio.
Baal: vir: vel vetustas: siue bi/
ans: aut deuozatoz.
Baala: venit hec: vel habens eaz: seu
vir eius: aut deuozans eum.
Baalaanan: venit hoc donum: vel ha
bens eam gratiam: seu vir gratus ei
aut deuozatoz gratificationis.
Baalasoz: vetustas deuozans atrium
vel vir habens sagittam luminis: seu
vetustas tollēs fozamē: aut vir plas/
matoz iracundie.
Baalath vir ascendēs: vel habēs asce

ſionem:ſeu vetuſtas tempozis: aut ō
uozatio peccatozis.
Baalberith:vir habens pactū:vel ve
tuſtas deuozans fedus.
Baalpharaſim:viros deuozantes di
uidens:vel habentium vetuſtatez di
uiſio.
Baalpheoz: vir habens hiatum: vel
vetuſtas deuozans os pellis ſuperi
us.
Baalgad:vir foztunatus: vel habens
temptationem:ſiue vir accinctus la
trunculis: aut vir deuozatoz.
Baalia:vir habens dñm:vel vetuſtas
deuozans dominationem.
Baalim:aſcendentes: vel ſuperiozes.
Baalim:viri:vel habentes: ſiue in ſu
periozibus:aut deuozatozes.
Baalis:vetuſtas viri:vel habens aſſū
ptionem:ſeu deuozans viruz: aut ve
tuſtatis aſſumptio.
Baalmaon:deſcendens humilis: vel
ōſcēſio humilitatis:ſeu vir humilis
habēs domiciliū:aut vetuſtas deuo
rans habitaculū.
Baalmeon:deſcenſio humilis: vel de
ſcenſus humilitatis.
Baalmeſar:habens eam:vel vir ex ꝓn
cipe ſeu vetuſtas eius:aut deuozatio
ꝓncipis.
Baaloth:aſcendens: vel in aſcenſioni
bus:ſeu vir habens tempus:aut ve
tuſtas deuozans reſponſionem.
Baalſaliſa:habens vitulam ꝓternan
tem:vel habens vitulā conternataz
ſeu vetuſtas deuozans tertium: aut
vir habens vitulam triennalem.
Baalthamar:vir habens palmaz: vel
vir habens amaritudinem: ſeu vetu
ſtas deuozans ꝓmutatos:aut vetu
ſtas deuozans cōmutationem.
Baana:venit donatus:vel venit grati
ficatus.
Baanan:filius eius:vel ꝺeniēs ei: ſeu
venit rñdens:aut venit reſponſio.
Baani:venit donatus mihi: vel venit
gratificatio mea.
Baani:veniens mihi:vel filius meus
ſeu venit reſpondens mihi:aut reſpō
ſio mea.
Baara:venit reſpondens:vel venit re
ſponſio.
Baari:venit reſpondens mihi:vel ve
nit reſponſio mea.
Baari:fontes:vel putei:ſiue in ventre
aut in cōmutando.
Baarias:venit reſpondeñs dñs;vl ve
nit reſponſum dñi.
Baaſa:venit tollens: vel veniente fa
ctura.
Babatha:tranſlatus tempoze:vl con
fuſus peccatoz:ſeu traſlatio tēpoza
lis:aut confuſio peccatozis.
Babel:confundens:vel confuſio: ſeu
tranſferens:aut tranſlatio.
Babylon:idem.
Babylonij:confuſi:vel trāſlati: ſeu cō
fundentes:aut tranſferentes.
Bachar:inſaginate:vel ingreſſus eſt.
Bachacar:vetuſtas inſaginate:vel lu
gens ingreſſus eſt agnus.
Bachenoz:lucens lucerna:vel ingreſ
ſus eſt agnus lucerne.
Bacci:vetus:vel luctus: ſiue lugens:
aut in vomitu.
Bachides:luctus foztis: vel vetuſtas
in vomitu.
Badachar:venit ꝓpungi:vel venit tu
multus:ſiue venit merces:aut venit
turbatio.
Badad:maximus:vel excellentiſſim⁹
ſiue venit teſtis:aut venit ſufficiens.
Badadi:maxim⁹ mihi:vel excellentiſ
ſimus meus:ſeu robur meū:aut ſuf
ficientia mea.
Badaias:precipu⁹ dño:vel in iudicio
domini:ſeu venit dñs:aut venit do
minatoz.
Badal:p̄cipuus:vel ſublimis:ſeu vēit
conſcendens:aut venit infirmitas.
Badam:ſolus:aut in iudicio: ſeu vēit
pplus:aut aduentus eoz.
Badan:p̄cipuus:vel in iudicio: ſeu ve
nit donū:aut venit gratificatio.
Badaçer:maximū auxiliū:vel excel
lentiſſim⁹ ſanctificatoz:ſeu venit foz
tis:aut venit ſeparatio.
Badſeba:filie ſeptem:vel filia iuramē
ti:ſeu venit eloquens:aut venit con
uerſio.
Badſuba:filia deprecationis:vel filia
ſatietatis:ſeu venit cōuertens:aut ve
nit incendium. Iſta.n.badſuba: vel
badſeba ipſa eſt berſabee mater ſalo
monis.
Baem:locus vite mee: vel locus ſuſci
piens mihi.
Baen:iniquus oculꝰ:vel inigtas fontꝫ
ſeu venit fons:aut venit oculus.
Bagad:venit accinctus: vel venit in
foztuna:ſeu venit latrūculus:aut ve
nit temptatio.
Bagal:onus:vel iugū:ſeu venit acer
uus:aut venit inuolutio.
Bagaba:excelſus tempoze:vel ſubli
mitas peccatozis.
Bagathan:venit tactus videntis: vel
venit riſus tangentium.
Bagaçim:in excelſo contemptus:vel
venit foztitudo.
Bagoaim:ſublimitas deuozans eos:
vel iugū vulturis eoz.
Bahem: locus:vel in eis:ſeu venit lo
cus:aut locus eozum.
Bai:filius meus vel veniens mihi.
Bala:abſozta:vel inueterata: ſeu ab
ſozbens:vel inueterans.
Balaa:abſozbens eū:vel inueteratio
eius.
Balaach:deuozans vel p̄cipitās: ſiue
abſozbens fratrem: aut inueterans
eos.
Balaam:vanus pplus vel ſine poplo
ſiue in eis:aut p̄cipitās fraternitatez.
Balaam:turbans gentē:vel deuozās
pplm ſiue abſozbens eos aut abiq;
ſubſtantia eoz.
Balaan:turbans donū vel ōuozatoz
doni ſiue abſozbens gratos:aut inue
teratio gratie.
Balaanam:habens gratiā: vel inuete
rans reſponſionez: ſiue abſozbēs do
num:aut p̄cipitatio gr̄e.
Balach:lingens vel ludens ſiue ſuol
uens:aut eliſio.
Balada:abſozbens teſtes:vel inuete
rans fraternitatem: ſiue veniens eaz
iudicare aut p̄cipitatio teſtimonij.
Baladad:vetuſtas ſola: vel deuozās
teſtimoniū:ſiue abſozbens p̄cipuos
aut p̄cipitans patrueles.
Baladam:venit ſibimet iudicans vel
vanitas ꝑ ſemetipſo ſeu abſozbens
iudices:aut ſuueteratoz iudicij.
Balagad:abſozbens latrunculos:vel
p̄cipitans temptationem.
Balagad:vir accinctus: vel habuit ac
cinctum: ſeu vir foztunatus:aut vir
pirata.
Balam:turbatio:vel p̄cipitiū.
Balaman.turbatoz populi: vel pꝛeci
pitatoz eozum.
Balanan:turbans donū: vel p̄cipitās
gratiam.
Balaſoz:aſcendens domū:vel babēs
ſagittam luminis:ſiue abſozbēs foz
tes: aut inueteratoz anguſtie.
Balad:abſozbens peccatū:vel inuete
ratus tempoze.
Balad:lugens:vel inuoluens:ſeu lin
gens:aut eliſio.
Baldad:vetuſtas ſola:vl vetuſtatꝫ ſo
litudo.
Baldan: venit ſibimet iudicans:vel

vanitas ꝓ semetipso: seu absorbens iudices: aut inueterator iudicij.
Bale: ꝑcipitans vel deuoratoꝛ.
Baleite: deuoratoꝛes: vl ꝑcipitatoꝛes
Baleç: absorbens: vel ꝑcipitans.
Baliada: varietates cognouit: vl variatoꝛum cognitio: siue absorbẽs testimonium: aut inueteratoꝛ seruitutis.
Baloth: ascẽdens: vel inascensionib⁹: siue absorbens: aut inueterati resp̃sione.
Balsalisa: habens vitulã cõternantẽ vel habens vitulã cõternatã: seu vetustas deuorans tertium: aut vir habens vitulã triennalẽ.
Balthasar: capillus capitis: vel absorbens diuitias.
Balsius: habens luctum: vel habens premium.
Bama: in quo: vel quis: siue in gbus: aut semper excelsa.
Bamoth: ī mõte: vl excelsa: siue morꝭ aduenies: aut moꝛtis aduentus.
Bamothbal: excelsa ī moꝛte viri hñt̃ vl moꝛs aducẽt̃ vetustati ꝺuoꝛãti.
Bana: venit respõdens: vel venit responsio.
Banaa: venit respondens ei: vel vẽit responsio eius.
Banai: venit respondens mihi: vel venit responsio mea.
Bannai: idem.
Banantas: edificãs dño vel cementarius dñi: seu respondens dño: aut responsio dñi.
Banaça: filius videns: vel foꝛtitudinis filius.
Banea: venit respondẽs ei: vel venit responsio eius.
Baneas: venit responsũ tollens: vl venit responsio plasmationis.
Banebarach: filius fulminis: vel fili⁹ fulguris: seu filius fulgurantis: aut filius ꝑcutiẽtis.
Banebarath: venit respondens fulmini: vel venit respondens fulguri: siue venit respondens fulguranti: aut venit respondens ꝑcutienti.
Baneiacban: filius stridoꝛis: vel filius neceſſitudinis: seu vẽit firmitas: aut venit ꝓparatio.
Bani: filius meus: vel veniens mihi.
Banni: pollex meus: vl in medio mei.
Bannimi: filius meus ynicus: vel fili⁹ meus sempiternus.
Baon: in iniquitate: vel in iniquitatibus.
Baon: venit doloꝛ: vel venit inigtas seu venit murmurans: vel venit inutilis.
Baoꝛ: in pelle: vel in pellibus.
Baoꝛ: venit lumen: vel venit foꝛamẽ seu venit pellis: aut venit iracundia.
Bar: filius: vel filiatio. Syrum est nõ hebꝛeum.
Bara: lectus: vel creatura: siue filius eius: aut malitia.
Barrabas filius patris: vel filius magistri. Syrum est pariter ꝛ hebꝛeum
Barach: fulmen: vel fulgur: siue fulgurans: aut ꝑcutiens.
Barachel: fulgur dei: vel fulmen dei siue fulgurans deũ: aut ꝑcussio dei.
Barcheminī tribuli: vel creatura iudeoꝛum.
Barachias: benedictus dño: vel benedictus dñi.
Barachias: fulgur dñi: vel fulgurans dño: siue fulgurãs dño: aut ꝑcussio domini.
Barachiel: benedictus deo: vel benedictus dei.
Barachiel: fulgur dei mei: vel fulmen dei mei: siue fulgurans deo meo: aut percussio dei mei.
Barada: filius decoꝛis: vel filius ẽcorus: seu filij seruus: aut filius testimonij.
Barahel: benedixit deum: vel benedictio dei: siue lectus deo: aut creatura dei.
Baraſa: hauriẽtes: vel in egestate: seu veniens ad faciendum: aut filius sustollens plasmationem.
Baraçh: grando: vel tempestas: seu filius peccati: aut filius temporalis.
Baraca: filius videns: vel filius foꝛtitudinis.
Barach: grando: vel tempestas: seu filius viuax: aut filius pauidus.
Baremij: fugit eũ quispiam: vel quopiam fuga eius.
Baria: in malis: vel filius dñi: siue ī clamoꝛe eius: aut in cõmotione ipsius.
Barien: filius in malo: vel filius malefici: quem ꝛ ipsũ nõnulli barieſu coꝛrupte nominant.
Baribeh: filius ipse: vel filius parcẽs seu fili⁹ cõmot⁹: aut filius faciens.
Bariona: filius columbe: aut fili⁹ simplicitatis. Syruz est: pariter ꝛ hebꝛeum.
Bar: quippe sicut predictum est syriace filius ꝛ iona columba.
Baritha: pbitonissa: vel subitanea: siue os abyssi: aut os profundũ.
Barnabas: filiꝰ ꝓcludẽs: vel filiꝰ ꝓphete: seu filiꝰ veniẽtiꝭ: aut filius cõsolationis.
Barne: filius motionis: vel filius mutationis.
Barne: electa commotio: vel filiꝰ electe mutationis.
Barsabas: filius: reuertens: vel filius quietis: ex syro ꝛ hebꝛeo sermone cõpositũ: seu filius iuramenti: aut filius consolationis.
Barsemia: filius cecus: vel filiꝰ cecitatis: quem coꝛꝛupte quidam barthimeũ legunt.
Barthimeus: filius pinguedinis: vel filius ruminantis.
Bartholomeus filius suspẽdentꝭ me vel filius suspendentis aquas. Syrũ est non hebꝛeum.
Baruch: benedictus: vel benedictio.
Barçaith: filius oliue eius: vel filiꝰ foꝛnicationis eoꝝ.
Basan: bꝛucus: vel pinguedo: seu siccitas: aut confusio.
Basar infantia: vel in angustia: siue infans: aut angustiatus.
Basara infans: vel infãtia eius: siue angustians eũ: aut in angustia eius.
Baschama: cõfusio caloꝛis: vel angustia caliditatis eius.
Baschat: adeps vel defecatio.
Basechat: adipem: vel defecationem.
Basechath: adeps: vel defecatio: seu ẽfecans: aut defecatio.
Basemath: depositа: vel delinquens: seu veniens: aut delictio
Basemoth: veniens: aut delinquens: siue in oĩbus: aut in nominibus.
Bassas: adeps dñi: vel defecatꝰ dño.
Basmath: depositа vel delinquẽs: seu veniens aut delictio.
Bathanim: domus respondentiũ vel domus humilitatis eoꝝ.
Bathuel: virgo dei: vel castus deo.
Baurim: electi: vel electoꝝ: seu iuuenes: aut robusti.
Bauranites: foꝛtis: vel electus: seu iuuenis: aut robustus.
Baçatha. contemnens tempus: vl despectus peccatoꝛ.
Baçeotha: ꝓtẽnẽs eũ: vl despectio eiꝰ: Baçothia: contemnens dñm: vel despectio dñi.

Bic. e. post. b.

Bad: iniquus testis: vel edificatoꝛ precipuus.
Bean: iniquus gratie: vel ini-

quitas donationis:
Beban:os vulturis: vel confusio de/uozatozis.
Bechechias:inclytus deo:vel primogenitus dei.
Becher:inclytus:vel primogenitus.
Becherite:inclyti:vel primogeniti.
Becherias:inclytus dñs:vel primogenitus dñi.
Bechoz:p̄mogenitus:vel vnigenitus.
Bechozi:primogenitus meus:vel primogenitus mihi.
Bechozeti:p̄mogenitus fortis:vel primogenitus timidus.
Bechuch:inclytus gratis: vel primogeniti odēnatio.
Bet:filia:vel mensura.
Beded instauratio:vel īstauratus: seu mensura diuitiarum:aut filia voluptuosa.
Bedsabee:filia septima:vel filia iuramenti:seu mensura saturitatis: aut filia satietatis.
Bedsan filia dura:vel mēsura iniqua: seu filia iniquitatis: aut ipsa iniquitas.
Bedelliū: lapis:vel carbunculus.
Beel:vetustus deus: vel vir deuozatoz:siue dñs vetustatis:aut vir habēs vetustatem.
Beelphegoz:vir habens biatū: vel vetustus deus bians:siue dñs vetustatis biantis:aut vetustas deuozās os pellis superius. Ipse est priapus:vel simulachrum ignominie.
Beelsephon:vir habens arcana: vel dñs aquilonis:seu vetustus deus habens speculā:aut vetustas deuozans ascensionē speculi.
Beelçebub:vir muscax:vel princeps muscarū: siue vetustus deus habēs muscas:aut vetustas deuozans muscas.
Beemoth:animal:vl animalis:seu bestialis aut bestia.
Beera: fons eius:vel puteus eius: siue in lumine aut putei eius.
Beeri:fons vel puteus meus: siue in lumine aut putei mei.
Bega:sublimis:vel excelsa: siue sublimitas:aut celsitudo.
Begoai:iugū vulturis:vel sublimitas deuozatozis.
Beguai:excelsus meus:vl sublimitas mea:seu fabrica vulturis:aut fabrica deuozatrix.
Begui:excelsus meus: vel sublimitas mea.
Beguimim:fabrica cementarij:vel fabrica cementariozū.
Behelmon:vetusti de⁹ habitaculi::vl dominus habens domicilium vetustatis.
Bel:vetustas:vel absq̄.
Bela:habitus:vel indumētum:seu vetustas eius:vel absq̄ eo.
Belath:habēs:vel habitus:ab habendo nō ab habitu.
Belath:vetustas peccati: vel absq̄ tēpore.
Belathala:habens:vel habita:genere feminino ab habendo participium ē nō verbū imperatiuū.
Bethala:habitū apprehendens:vel indumentū irrozatū.
Belbecia:vetustas p̄mogeniti dñi:vel absq̄ nobilitate dñs.
Belga:absq̄ motu: vel vetusta cōmotio.
Belge:idem.
Belguai:absq̄ valle: vel absq̄ prerupto:seu vetustas vozaginis:aut vetustas deuozationis:
Belia:vetustus dominus vel absq̄ domino.
Belia pute⁹ eius:vel in clamoze ei⁹:siue in malis:aut cōmutatio ipsius.
Belial:absq̄ iugo:vel absq̄ dño.
Beliar:cecū lumen:aut ceca angustia: seu vetustas deficiens:vel absq̄ continentia.
Belmelech:deus meus rex:vel vetustas mea regnans:
Belma:habens:desiderium:vel absq̄ domicilio.
Belmeula:habēs domiciliū:vel absq̄ inhabitatione.
Belsan. vetustas dura:vel ipsius vetustatis iniquitas.
Belsar:absq̄ principe:vel absq̄ carbone:seu vetustum velamen:seu vetustatis angustia.
Belsathim:absq̄ germīe:vel absq̄ positione:seu vetustas spinaruz: aut vetustas resurrectionis eoz.
Ben:filius:vel filiatio.
Benabinadab:filius patris mei voti/uus vel filius patrī mei spōtaneus.
Benadab:filius votiuus: vl filius spōtaneus.
Benael:edificatus deo: vel edificatio dei:seu filius eius deo:aut filius eius dei.
Benail:filius dolozis: vel filius parturientis.
Bendagar:cecum lumen:vel filius p̄/uaricationis.
Benebarach:filius fulminis:vel filius fulguris:vel filius fulgurans:aut filiozum pcussio.
Benecham:filius callidus:vel filiꝰ surgens:siue filius necessarius:aut filius necessitatis.
Benēnan:filius in eis: vel filiꝰ in medio eozum.
Benennon: filij ecce sunt:vel filij ecce hic sunt.
Benereem:filij tonantis: vel filij tonitrui:quod cozzupte boanerges vsus obtinuit.
Beneseb:filius mittens.vel filius ostrmationis.
Bengaber:filius viri fortis': vel filius iuuenis virilis.
Benhur:filiꝰ lucis:vel filiꝰ igneus.
Beni:filius meus vel filiatio mea.
Benni:filius requiescens: vel filius requietionis.
Beniamin:filius dieruz: vel filius virtutum:siue filius amaritudinis:vel filius amarium.
Beniamin:filius dextre:vel filius virtutis:siue filius asininus:aut filius asinozum.
Beniar:cecum lumen: vel ceca angustia:seu filius deficiens:aut filius p̄uaricationis.
Bennoi:filius cōmotus: vel filius requietionis.
Bennon:filius merens:vel filius doloris:seu filius murmurans: aut filius inutilis.
Benoni:filius merens:vel filius inutilis mihi:siue filius dolozis mei: aut filius iniquitatis mee.
Benui:filius meus:aut filiatio mea.
Bēnui:filiꝰ regescēs:vl filiꝰ regetiōis
Bennun: filius ferus: vel filius piscis: siue filius vnicus:aut filius sempiternus.
Benir:filius incendens:vel filius luciduS:seu filius luminis:aut filiꝰ igneꝰ.
Bençoeth:filius huius pauidi:vel filiꝰ huius viuacis.
Beon:polex:vel in medio:siue iniquꝰ murmurans:aut iniquitate dolens.
Beoz:impellens:siue impulsio:vel iniquus luminis:aut iniquitas iracundie.
Ber:fons vel puteus.
Bera:fons eius.vel puteus eius:
Berameth:fons exaltatus vite: vl puteus alti pauoris.
Berchos:fonti calix: vel putei potus.

Berdan:puteus iudicans:vel fons iudicij.
Berea:puteus eius: vel filia ei⁹ bebzeum est:pariter atq; syrum.
Beri:puteus me⁹:vl putei pluraliter.
Beria:fons dñi:vel puteus dño.
Berith:fedus:vel pactū.
Bernice puteus īnocens:vel filia eleganter cōmota.
Beronice:idem est: vtrūq; hoc nomē ex hebzeo syroq; cōpositū est.
Beroea:puteus eius:vel filia eius.
Beroenses filij eius:vel putei eius.
Beroni:filia que:vel puteus quis. Et hec tria noīa ex hebzeo pariter syroq; composita sunt.
Beroth fontes:vel putei: seu fons respondens:aut puteus temporalis.
Berotha:fontes eius vel putei ei⁹: seu fons respondens ei:aut puteus temperans eum.
Berothai:fōtes mei:vel putei mei:seu fontes vulturum:aut putei deuozantes.
Berothi:fontes:vl putei mei: seu fons respōdēs mihi:aut puteus temperās me.
Berothite:fontales: seu puteales: seu fontes respondentes mihi: aut putei temperantes me.
Bersa:puteus federis: vel fons iuramenti.
Bersabee:fons septimus: vel fons iuramenti:siue puteus satians:aut puteus saturitatis.
Bzesith:in capite:vel in capitulo: id ē genesis:que in capite omnium libzorum posita est:
Berthan:fons altus vel puteus altissimus.
Berçellai:ferrum meū: vel fozтitudo mea.
Besai:pinguedo mea:vel ignominiosus mihi.
Beçaia:pinguis dominus:vel ignominiosus dño.
Besamath:derelinquēs:vel derelictio seu pingue donum: aut confusio donatozis.
Besamath:adeps:vel defecatio.
Besee:pinguis:vel ignominiosus.
Besellam:obumbzans eos:vl obumbzaculum eozum.
Beseleel:vmbza dei: vel vmbzaculū diuinum.
Besodia:angustia mensure dñi:vl tribulans mensuram dñicam.
Besloth:pinguis ligatus: vel ignominie declinatio.
Besoz:tribulatio:vel angustia: seu carnalis:aut pelliceus.
Beth:domus:vel habitaculum.
Betha:requies:vel requietio:siue domus eius:aut habitaculum ei.
Bethacharen:domus sterilis: vel domus eruditionis tristicie.
Bethaphaleth:domus salutis:vel domus viuificans: siue domus excludens:aut domus mirabilis.
Bethaphe: domus errozis: vel dom⁹ mali:nō a malitia:sed ab arboze.
Bethaphe:domus ozis: vel dom⁹ decipule:siue domus laquei: aut dom⁹ discipline.
Bethaphua:domus induens eos: vel domus declinans os eozum: seu requies labozum eius:aut reqetio iduitionis eozum.
Bethagan:domus hozti: vel domus elationis.
Bethagla:domus vitule: vel domus festiuitatis eius:vel domus defectionis:aut domus plangentiū.
Bethaglam:domus planctus:vel domus festiuitatis eoz.
Bethaim:domus idoli:vel dom⁹ idolatrie:siue domus deuozans eos:aut domus vulturis eozum.
Bethaismoth:domus deserta:vel domus adducens mozтem.
Bethaloth:domus campestris:vl domus in cāpestribus:seu requiei vacās aut requietionem declinans.
Bethamoth.domus mozтua: vel domus mozтaliū:seu requies mozтi:aut requiescens mozтuus.
Bethanara:domus pardozū:vel domus amaritudinis:seu requies amaricans:aut requietio pardi.
Bethanan:domus doni: vel domus gr̄e:seu requies donatozis:aut requietio gratificationis.
Bethanath:domus respondentis: vel humilitatis: siue domus vbi est respondens dominus:aut domus vbi ē gratia dei.
Bethania:domus obedientie: vel domus afflictionis eius: siue dom⁹ domini dñi:aut dom⁹ gratificata dño.
Bethanoth:domus gr̄e: vel domus rūsionis:seu dom⁹ p̄cinens: vel domus p̄decinentiū.
Bethara:domus aque vl dom⁹ putei
Bethara:domus electionis:vl dom⁹ electa.siue domus suscitans eum:aut domus vigiliaꝝ eius.
Betharaam:domus montiū:vel domus sublimitatis eoz:siue domus suscitans gentem: aut domus vigilans populo.
Betharaba:domus suscitans patres: vel domus vigilans patribus.
Betharaba.dom⁹ grandis: vel dom⁹ multa:siue dom⁹ humilis:aut dom⁹ vespertina.
Betharapha:dom⁹ sanans: vel dom⁹ medicine:seu requies medici:aut requietio sanitatis.
Betharam:domus ire:vel dom⁹ sublimium.
Betharam:domus decoza:vel dom⁹ electa:siue dom⁹ suscitans gentē: aut dom⁹ vigilans populo.
Betharan:dom⁹ vigilans dono:vl domus suscitans gratificationem.
Betharan:dom⁹ ire:vel dom⁹ arche siue domus montiū:aut dom⁹ ascensus humilium.
Bethasan:domus fumi: vel dom⁹ delicti:siue domus tollens donum: aut domus plasmata gratie.
Bethasan:domus deponens:vel domus deposita: siue dom⁹ deponens donū:aut domus deposita gr̄e.
Bethauen:domus idolatra:vl dom⁹ inutilis.
Bethara:dom⁹ fontis eius: vel dom⁹ putei eius.
Bethberai:domus putei mei:vel domus in lumine meo.
Bethbesse:domus cōfusa:vel domus pinguedinis.
Bethcacon:dom⁹ sculpta:vel domus sculpture.
Bethcar:domus agni:vel domus cognitionis.
Bethcur:domus frigida:vel lapis adiutozij.
Bethdagari:domus tritici: vel dom⁹ frumenti.
Bethdagon:domus piscis tristi:vl domus piscium tristicie.
Bethe:dom⁹ ei⁹:vel habitaculum.
Bethel:domus dei:vel habitaculum dei.
Bethemelech:dom⁹ vallis:vel dom⁹ profunditat̄:siue vter⁹ vult⁹ aut ventr̄ sustentaculum.
Bethen:venter:vel vter⁹: seu domus font̄:aut dom⁹ oculi.
Bethesimoth:dom⁹ ōserta:vel dom⁹ adducens mozтem.
Bethphage:dom⁹ or̄:vel dom⁹ bucce:siue dom⁹ or̄ vallium: aut dom⁹

maxille:vel labij. Syrū est ⁊ non hebreum.
Bethphalech:domus saluans: vel domus excludens:seu domus vinificās aut domus admirabilis.
Bethphases: domus trāscendens:vel domus transitionis.
Bethpheor:domus hians:vel domus hiatus:seu domus hians pellitij: aut domus oris pelliū.
Bethphese:domus transiens: vel domus transcendens:siue domus oris aut domus odoris florentis.
Bethgadar:domus muri: vel domus macerie.
Bethgamul:domus retribuēs:vl domus retributionis.
Bethiesemoth:domus desiderij dulcis:vel domus desiderate dulcedīs.
Bethim:domibus vel domus pluraliter.
Bethia:domus dñi:vl domus illuminationis.
Bethlabaoth:domus venientium: vl domus ingredientium.
Bethleem:domus panis vel domus refectionis. (refectionuz.
Bethleemite:domꝰ panū vel domus
Bethlenaboth:domus venientiū vel domus edificantium.
Bethmacha:domus mollis vel domꝰ confracta siue domus percutiēs:aut domus ingeniosa.
Bethmaon:domus habitaculi vel domus inhabitationis.
Bethmarchabeth: domus curruum: vel domus quadrigaz.
Bethmarchaloth:domus q̄drigaz vl domꝰ q̄drigātiū. (humilis fozi.
Bethmatha:domꝰ tributi vel domus
Bethmozeth:domus archani: vel domus consilij siue domus archanozū aut domus consiliozum.
Bethnemra:domus pardoz: aut domus amaricans.
Bethozabo:domus humilis vel domus vesptina:siue domꝰ heremi. aut domꝰ locoz q̄ sc̄ iuꝛ inhabitabilem.
Bethozo domus ire:vel domus magistri.
Bethozon:domus ire:vel domus arche:siue domus montiuz: aut domꝰ ascensus humilium.
Betholath:domus coccinea: vel domus vermiculata.
Bethzoob:domus plateaz: vel domꝰ latitudinis.
Bethsabee:domus septē: vel domus iuramenti: seu domus abundantie: aut domus saturitatis. (singuloz.
Bethsachar:domꝰ curuātiū vel domꝰ
Bethsaida domꝰ frugum vel domus pecudum siue domus peculialis aut domus venatoz.
Bethsamis :domus solis vel illuminationis. (domus illuminate.
Bethsamite:domus solis pluralit: vel
Bethsan:domus dormientis vel domus securitatis:siue domus abundātie:siue domus egressionis.
Bethsemes:domus solis:vel domus illuminans.
Bethsimon:domus obediens:vel domus obediētie siue domus audiens merozē aut domꝰ deponēs tristiciaz.
Bethsimuth domus loci vel domꝰ locoz siue domus mozificans aut domus mozificationis.
Bethsur:domus acerba vel domꝰ angustie:siue domus continens:aut domus fozitudinis.
Bethsur:domus fozis:vel domus directa:siue domus muralis:aut domꝰ continentie. (dirigēs eum.
Bethsura:domus muri eiꝰ:vel domꝰ.
Bethsura:domus acerba ei:vel domꝰ angustie eiꝰ:siue domus ꝯtinens euz aut domus fozitudinis eius.
Bethsuram:domus dirigens eos: vel domus muri eozum.
Bethsurā:domus robusti ppli: vl domus angustiās ppl̄m: siue domꝰ continens eos:aut domꝰ acerbitaꝫ eoz.
Bethula:virgo vel casta: siue domus dolēs ei:vel domꝰ parturiēs eum.
Bethula:virgo dñi vl casta dño: siue domus dolens dño:aut domus parturiens dominum.
Bethurlarina:domus ignis fublimis vel incendij consurgentis.
Bethçacharam:domus memozie:vl domus memozatoz.
Beçech:fulgur:vel egestas:seu micās aut cōtemptus vanus.
Beçecha:micās ei:vel egestas eius: siue fulgurans eum : aut cōtemnēs vanitatem eius.

(Dic.i.post.b.

Biblij:libzarij:vel litterati.
Bithalassū:filios ꝯmiscēs:vl filioz cōmixtio.
Bithia:filia dñi:vel filia dñans. Ipsa est filia pharaonis: q̄ adoptauit moysen.
Bithima:filia inutilis vel filia speciosa.
Brie:sobrius:vel moderatus.
Brierte:sobrij:vel moderati.

(Dic.o.post.b.

Banerges: filij tonantes': vel filij tonitrui.
Boaneries:idem.
Bocci:vetustas vel vetus.
Bocci:lugens:vel luctus:seu vomens vel in vomitu.
Bochian: luctꝰ dñi est: vel lugēs dñz est:seu vomēs dño est:aut in vomitu dñi est. (nitus mihi.
Bochoz:īgressus ē angelꝰ: vl p̄mogeBochozath:inclytꝰ petō:vl p̄mogenitus tempoze. (meus.
Bochzi:dilectꝰ mihi:vel p̄mogenitus
Bochur:p̄zimogenitus:vel dilectus
Boem:pollex eoz.vel ī medio eoz. .
Bon:pollex.vel in medio.
Boni:pollex meus:vel in medio mei
Bonni:digitus.vel in medio.
Booç:in q̄ robur:vel ī q̄ virtus.siue ī ipso fozitūdo.aut ipse in fozitudie.
Bozith:fedus.vel pactū.
Boses:abscisus vel abscisio : aut ipse florens.aut in ipso floruit .
Bosphoz:angustia succrescens.vl tribulatio feritatis. (ne².aut pellice².
Bosoz:tribulatio.vel āgustia: siue car
Bosoza:tribulans eū. vel in angustia eius:siue caro eius:aut ānūciās ei.
Bosozi:caro.vel annūciatio siue tribulans me.aut ī angustia mea.
Bosra:in angustia.vel ī tribulatione.

(Dic.v.post.b.

Bubastus:os exprimens. vel labium exprimentis.
Bugatꝰ:excelsus.vel sublimitas . vel germen.vel germinans.
Buna:venit rn̄dens.vel vēit rn̄sio.
Bunos:vēit rn̄dēs.vl collis ꝓputioz.
Busa:confusio:vel ignominia.
Buç:despiciens:vel contemnens.
Buçi:cōtēptus.vel despectus. seu despexit me.aut cōtēptibilis mihi.
Buçites:despectus.vel cōtēptibilis.

(Sequitur interpretatio nominuz, incipientiū a littera.C.

Calaba:voces.vel veloces.
Caleb:subaudiē venerūt. seu ecclia venit.aut ecclesie aduentus.
Caath:penitentia.vel patientia.
Caath:dolen.vel dolās.seu ꝓponēs.
Caathite:dolentes.vel patientes : aut dentes molares.
Caathite:dolentes.vel dolantes. siue

cõponentes:aut dentes molares.
Cabalaam:p̃ceps:vel p̃cipitiũ seu p̃cipitauit:aut p̃cipitabit.
Cabaroth:memoria vel sepulchrum.
Cabarothi: memoria mea: vel sepulchrũ meum:aut sepulchra vel memorie plurali numero.
Cabarothi athanai:memorie defide/rij:vel sepulchra cõcupiscentie.
Cabasan ꝯgregãs eos:vel ecclesia eoꝝ
Cabratha:q̃si graue: vel q̃si elicitum.
Cad:mare vel p̃incipiũ.
Cademoth:mare mortuũ: vel p̃incipium mortis.
Cades:translata:vel fons iudicij.
Cades:sancta:vl̃ mutata: seu mare tollens:aut p̃incipium plasmationis.
Cadesa:trãsferens eam: vel fons iudicij eius.
Cadesa:scortũ vel scĩtas eius: siue mutata ei.aut p̃incipiũ plasmatiõis eĩ.
Cadesbarne:sanctitas motionis:vel sanctitas electe mutationis.
Cadesim:cõmutati vel exterminati.
Cadumim:mare rubrũ:vel mare antiquoꝝ ꝓpter antiqua que facta sunt i eo miracula.
Cadrantes:caligo vel tenebre q̃ nos per lr̃am.q.r.v.q̃drantes dicimus.
Caph:ĩcuruans vel incuruatio.
Caph:vola vel palma:siue manus.
Caphar naũ:ager pinguedinis: vel villa consolationis.
Caphar samala:manus suscitans vestimẽtũ:vel opatio vigilãs retributõis
Caphereta:manus robusta:vel operatio perfectionis. (pata.
Caphira expiatio: vel manus diffi/
Cayphas:sagax vel inuestigator: siue vomens ozę:aut vomitus ozis.
Caym:possessio: vel lamentatio:siue acquisitus aut acquisitio.
Caynan: possidẽs ppl̃m:vl̃ lamẽtatio ppl̃i:siue acgrẽs eos:vl̃ acgsitio eoꝝ
Caynan:possidẽs donũ vel lamẽtatio gr̃e:siue acgrens gr̃am: aut acgsitio donationis.
Caleb:canis vel q̃si viride: siue quasi cor:aut quasi omne cor.
Caleph:idem.
Calitha:q̃si viridis:aut q̃si omne cor.
Calistenes:miseria humiliũ:vel consumatio responsionis.
Calubi:canis meꝰ:vel q̃si viridis meꝰ siue q̃si cor meũ:aut q̃si oẽ cor meũ.
Claudiꝰ:spes tranquilla:vel spes tranquillitatis.
Claudia:idem.
Clauthomon:locꝰ fletꝰ:vel locꝰ fletuũ
Camua:statio vel resurrectio.
Camuel:stãs deo vel resurrectio dei.
Camuelithe:stantes deo vel resurrectiones dei. (inutilis.
Camon:statio iniqua: vel resurrectio
Canna fũdũ:vel calamꝰ:seu p̃parans. vel p̃paratio. Notandũ itaq; ꝙ nostrũ latinum canna de lingua hebrea sumptum sit.
Canaan:cõmutatꝰ vel cõmutatio.
Cananeus:idem.
Canath:elatio vel çelotipia.
Candacis:cõmutans: vel cõmutatio.
Canden:clangor vel recursus seu retinens aut retentio.
Cappadocia:manꝰ tortoris vl̃ manus exploratoris:seu manꝰ dño redimẽs aut manus redempta dño.
Cappadoces:manus tortorũ:vl̃ manꝰ explorator:siue manu redẽpti dño: aut manu dño redimẽtes.
Capparis:manus redẽpta: vel manus redemptio:siue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capseb:ecclesia vel congregatio
Capseel:ꝯgregãs deo:vl̃ eccl̃ia dei.
Captor:cappador vel cappadocia: siue manus tortoris:aut manus exploratoris.
Capturim cappadoces:vel manu tor/quentes siue manus tortorũ:aut manus explorator
Carchamis:vrbs attrectãs:vel ciuitas congregatorum.
Carchan:ciuitas gratie: vel oppidum donatõis. (siue oppidũ vigilãs.
Carchar:ĩuestigator vel ĩuestigantes.
Caree:caluus vel caluitiens siue occurrens ignis:aut occursus igneus.
Careim:decaluãs eos:vel decaluatio eorum. (oppidũ:vel villa.
Cariath:vrbs murata vel ciuitas: seu
Cariathaim:pfecte vocata vel perfecta vocatio:seu villa eoꝝ:aut oppidũ eoꝝ. (pulosa.
Cariathma:villa ꝯeorũ:vel ciuitas po/
Cariathbarbe:villa q̃tuor:vel ciuitas q̃tuor:id est adam abraham isaac ꝛ iacob:qui ibi sepulti sunt.
Cariathbaal:vrbs virorũ :vel ciuitas bñs:seu villa deuorans:aut oppidum vetustum.
Cariathdemna:villa silens: vel villa silentij.
Cariathbari:villa deficiens:vel oppidũ defectionis.
Cariathiarim villa siluarũ: vel ciuitas
saltuũ:seu villa deficiens eis aut villa defectionis eoꝝ.
Cariathbim:ciuitas maris:vel oppidum marium.
Cariathsepher:villa pulchritudinis vl̃ ciuitas litterarum.
Cariachaa:ciuitas pñe:vel oppidum patiẽtie seu villa dolẽtiũ: aut ciuitas dolatorum:
Carie:caluus vel caluitiũ : siue occurrens ignis aut occursus igneus.
Cariath:occurrẽs igneũ:vel occursus igneus:siue caluus rñdens aut caluitium temporale.
Carith:occurrens ignis: vel occursus igneus.
Carmelus:mollis vel tenellus siue cognoscens circũcisionẽ: aut sciẽtia circũcisionis.
Carmelite:molles vel tenelli:seu scientes circũcisionẽ:aut cogniti circumcidentibus.
Carmi:vinea mea:vel cognitio mea siue aqua agnoscens: aut cognitio aq̃.
Carmite:vinee mee:vel cogniti mei:siue agnoscẽtes aquas:aut cognitiões aquarum.
Carnaim:cornua vel defensiones seu ꝯscidẽs fluctũ:aut diuisio cõmotõis.
Carmo:cornua vel defensio.
Carmon:cornu iniquũ:vel defensio inutilis:seu ꝯscidẽs merentes: aut diuisio murmurantium:
Caromel:mollicies vel teneritudo seu cognoscens circũcisionẽ: aut sciã circũcisionis.
Caromelite:molles vel teneri: siue scientes circũcisionẽ:aut cogniti circũcidentibus.
Carpũ:scientẽ clare vel cognoscentem perspicue.
Carthago:scrutatio vel ꝯsumatio seu vrbs meditãs:aut ciuitas solẽnis.
Carthaginenses:scrutantes: vel consumati:seu ciues solẽnes aut vrbãe meditantes.
Cartham:perfecta vocatio: vel vocationẽ perfecit:siue vrbs populi vel ciuitas eorum.
Carthus:perfecte vocatus: vel pfecta vocatio:qõ apud nos melius effert̃ per.q.lr̃am:vt dicatur quartus.
Casaia:sumus dñs:vel p̃ncipiũ dñi.
Caseon:dure fortes vel duri fortitudine:seu sũmitas inutilis:aut p̃incipiũ murmurationis.
Casphia:sũmitas liberans dñm:vl̃ p̃ncipium liberationis dñi.

Caſphor:ſūmitas liberās montes vel principium liberalis iracundie.
Caſia:ſūmus dñi vel principiū dñi.
Caſim:ſūmitas vel principiū: ſiue ſūmitas eor aut ꝓncipium eorum.
Caſis:meſſis vel mēſis ſeu ſumme vigilans:aut ꝓncipium vigilie.
Caſia ſūmitas viri vel ꝓncipiū aſſumptionis.
Cathat:morſus peccati vel ꝯgregans tempore.
Cathet:mordens vitā vel congregans pauide.
Cauda:clangor robuſtus vel patiētia fortis.
Cauere:clangor tube aut clangens: canore.
Caue:penitentia vel patientia ſeu buccina. Ex iſto hebreo videtur eſſe tractum noſtrum latinum.

Dic.e.poſt.c.

Cedar:meror vel tenebre ſeu merens aut tenebroſus.
Cedemoth:antecedens vel prius ſiue orientalis aut oriens:
Ceden:oriens vel orientalis.
Cedes:antecedens vel orientalis.
Cedma:antiquor vel antecedēs ſiue orientalis aut oriens.
Cedmonei antecedētes vel antiqua triſticia ſeu pores aut orientales.
Cedmihel:oriēs deo vel añceſſio dei.
Cedron triſtis meror vel inutilis dolor.
Celatha cōgregatio vel eccl̄ia venit.
Cephas:petrus vel firmitas. Syrus ē non hebreum.
Cephira:expiatio vel manꝰ diſſipata.
Cephiara expians vigilē eius vel manū diſſipatam ſuſcitans.
Ceila:ad fundā iaciens vel ſuſcitās eā ſiue tollens ſibimet aut ſuſtollens ſemetipſam.
Celaia:vox dñi vel extollens ſibimet dominum.
Celaſtithaim vallis gigantum vel humilitas fortium.
Celeab vindicans patrem vel vindicatio patris.
Celeia vallis dñi:vel congregatꝰ dño ſeu vindicās dñm aut vidicatio dñi.
Celeon:vindicans dolorem vel vindicatio iniquitatis.
Celeſyria : vindicans aram vel vindicatio ſublimitatis.
Celethi occidētes vel extermiatores.
Celeuma antecedens vel orientale.
Celita q̄ſi uiridis uel eccl̄ia ueniens.
Celmo uallis robuſta uel congregatio fortitudinis.
Clemens:eccl̄iaſtes uel contionator.
Cleophas:cōtionez tranſcendens uel congregatio tranſeuntis.
Cleopatra:congregans agnitos uel cōtionem diſſoluens.
Cenibel oriēs deo uel anteceſſio dei.
Cenna:ẓelotes uel ẓelotipus.
Cenereas:poſſidēs ſectatores uel poſſeſſio ſectatorum.
Cendebeus:ẓelotes ſufficiēs ad intellectum uel ẓelotipus abundanter ītel ligens.
Cenereth.ſignum citharę uel quaſi lucerna.
Cenoroth:quaſi lucerne uel citharaꝝ ſigna.
Ceneẓ:ẓelotipus uel ẓelothes ſiue poſſeſſor contēptus aut poſſeſſio cōtemptibilis.
Ceneẓi:ẓelotipi vel ẓelotes ſiue poſſeſſores contēpti aut poſſeſſiones cōtēptibiles.
Ceni:es meum:vel erarius meus ſiue nidus meus aut poſſeſſio mea.
Cepſam:eccl̄ia vel congregatio.
Cepſam.cōgregās eos vel venatores.
Cereas:occidens faccurā vel exterminator plaſmationis.
Cerethi.occidētes vel exterminatores.
Cerece:tenebroſus vel tenebreſcens.
Creta:vocata vel vocatio cōſumata inter ſyrū z hebreum mixtum eſt.
Cretes:vocati vel uocatione ꝓſumati.
Cretenſes idem.
Ceſar:poſſidēs p̄ncipes uel poſſeſſor p̄ncipatus.
Ceſarea:poſſeſſio p̄ncipis.vel poſſeſſio p̄ncipalis.
Ceſeleth.hor:poſſeſſa p̄ncipi lucis.uꝫ poſſeſſio luminis aduenientis.
Ceſion:durus fortitudine.vel duritia fortitudinis.
Cetheus.fixus.vel abſciſus.ſiue confractus.aut mentis exceſſio.
Cethim.fixi.vel abſciſi. vel confracti. aut mente excedentes.
Cethimoth.figens tempus.vel abſcidens rñſionē.ſeu ꝓfracta tempore. aut iſania reſponſionis.
Cethron.tenebre vel thymiama.
Cethron.tenebrās eos.vꝫ thymiama eorum.
Cethura.iuncta.vel copulata.ſiue thymiama offerens. aut mēte excedens lumini.

Dic.i.poſt.c.

Qlicia.cecus vꝫ luctus ſiue aſſūptio vel vomitus eius.
Cina:lugens vel luctus ſeu poſſidens aut poſſeſſio.
Cinam:lugens eos vel poſſidens eos ſiue luctus eor:aut poſſeſſio eorum.
Cineus:luctus vel poſſeſſio.
Cinei:lugentes vel poſſidentes.
Cinoth:lamentatio vel lamentatiōes: ſeu lugens tempore.
Cintus:luctus vel poſſeſſio: qō apud nos melius effertur per.q. lr̄as vt dicatur quintus.
Cyprus:meror vel triſticia.
Cyprus merens vel triſtis.
Cyprarches:merens p̄nceps vel triſticia p̄ncipis inter hebreū z grecū mixtum eſt.
Circus:hereditans:vel hereditator.
Cirinus heres vel hereditas qō apud nos melius effertur per.q. lr̄as vt dicatur quirinus.
Cirene:hereditas vel hereditatio.
Cirenei:heredes vel hereditares.
Cirenēſes:hereditās vel hereditātes.
Criſpus:ſciens vel cognitio.
Cis:vir vomens:vel durus.
Ciſon:durus iniquus vel vir vomēs dolorem.
Ciſon:letificans eos vel duritia eorū: ſiue impegerunt in eos aut vomitus murmurationis.
Ciſij:amentes vel ſtupentes ſeu mirātes aut admiratio.
Cithij:cōſciſi vel plage ꝓſumationis.

Dic.o.poſt.c.

Oph:vocatio vel concluſio.ſiue cauis.aut excuſſio.
Cohath.mordentes.vel cōgregati. ſiue morſus.aut cōgregatio.
Cohila.iueterans aut inueterratio.
Cohilaam:inueterans populum:aut iueteratio ꝑpli.
Coho.excuſſio.vel preſtolatio:ſiue ꝑſtolās.aut excutiens.
Colaia vox facta:ſiue vocis factio. ſeu vox dñi.aut vox dominica.
Colaça.vox videt.vel vox fortitudiſ
Colonia.vox eor.vel reuelatio eorū.
Coloniēſes.voces eorū. vel reuelationes eorū.
Coloſſis.uocis facte obediens.uel uocis facte obedientia.
Coloſſenſes.uocis facte obedientes. uel uocis facte obedientie.
Coloçai.uox fornicaria.uel fictio ductionis.
Coloes,oēs.uel cōcluſio.ſiue inueſti-

gantes:aut consumatio.
Condimeus:scyphus:vel phiala.
Corban:donum:vel oblatio.
Corbana:donuz eius: vel oblatio ei⁹
Corbanam:donū gr̃e:vel oblatio gratificationis.
Cornelius:intelligens circūcisionem: vel intelligentia circūcisionis.
Cosam:diuinās vel diuinatio:seu diuinans eis:aut diuinatio eorum.
Coẓbi:calix īmensus:vel īmola mihi.
Dic.v.post.c.
Qar:gelu:vel frigus.
Cus:durus:vel vomens vir.
Cutha:biuiū:vel duplicitas.
Cuthei:duplices:vel in biuio.
Cuba:canis:vel latratoz.
Cubai:canis meus:vel latrās mihi.
Ducusq; per simplicem.c.lr̃am:id ē sine aspiratione lecta sūt p̄ncipia noīuz ex hinc q̄ sequunt̄ aspiratione addita:id est per.ch.grecum legenda sūt. Sciendū tn̄ est q⁹ hebr̃e⁹ sermo non habet.ch.lr̃am:sed noīa q̄ apud nos p hanc leguntur:apud eos scribunt̄ per beth:q̄ duplici aspiratione p̄ferūt.
Chabol q̄si germē:vel q̄si germinans.
Chabon.quasi intelligens: vel quasi intelligentia.
Chabonim:liba:vel crustula:seu q̄si intelligēs eos:aut q̄si itelligentia eorum.
Chabonim:manus spinarum:vel acerū⁹ spinarum:siue p̄parātes: aut p̄gationes.
Chaboz:piungens:vel incantatoz:seu coniunctio:aut incantatio.
Chabul:displicitū:vel indignatio.
Chabzi:q̄si grauitas: vel quasi elatio.
Chachon:sculpens:vel sculptura.
Charsaar:foztis vir:vl̄ robusta viri scitatio.
Chalaal:contecta regio cōmixtionis: vel contectio regionis fermentate.
Chalachath:pascens:vel nutriens:seu pabulum aut nutrimentum.
Chalad:pascens martyrē: vel cōsumatio testimonij.
Chalamach:oēm foztitudinē habens vel oīs foztitudinis habitudo.
Chalamar:omne amarum:vel omnis amaritudo.
Calamath:mensus est:vel cōsumauit: siue consumatus:aut consumatio.
Chalime:oēs vel oīs: seu omnes nos: aut consumatio futura.
Chalchal: pascens:vel nutriens:seu pabulū:aut nutrimentum.
Chaldea:q̄si fera:vel q̄si feritas: seu q̄si demoniū:aut quasi mamilla.
Chaldei:quasi fere:vel quasi feroces: siue q̄si demones:aut q̄si mamille.
Chale:contecta regio:vel contectio regionis.
Chaleb:canis:vel quasi viride:siue q̄si coz:aut quasi omne coz.
Chalech:idē. ctecta regio eoz.
Chaleselum:contegens regio eos: vel
Chalphi:ptegens regiōez errozis:vel contectio regionis illaqueate.
Cham:calidus:vel callidus:siue caloz aut calliditas.
Cham.surgens:vel resurrectio:seu necessitas:aut necessarius.
Chamaal:fidelis cōmixtio:vel similitudo despectionis.
Chamam: fidelis:vel fidelitas: seu fidelis populo:aut fidelitas populi.
Chaman:similis vel fidelis dono: aut similitudo gratificationis.
Chamoam:fidelis populo: aut similitudo eorum.
Chamon:surgens doloz: vel callidus meroz:seu callida iniquitas: aut necessitas murmurationis.
Chamos:congregans:vel ꝯgregatus: siue q̄si attrectās: aut q̄si attrectatio.
Chamuel:calens deo:vel calidus dei: seu dei necessitas:aut dei resurrectio.
Chamuelite:calētes deo:vel calidi dei siue deo necessarij:aut deo resurgentes. ctio rozis.
Chamul: calefactus ros: vel calefa
Chamul:surgēs doloz: vel necessarie parturiens:seu calens doloze:aut caliditas parturientis.
Chana:çelus:vel emulatio:seu possedit eos:aut possessio eorum.
Chanaan:suspirans:vel motus eorum: siue humilis.aut negociatoz.
Chanaan:çel⁹ popl̄i:vel emulās pp̄lm siue possidēs populus:aut possessio populoꝝ.
Chanaan:possidens donū: vel emulatoz gratie.
Chanaan:erubescens:vel reuersus est: siue q̄si monentes:aut q̄si rñdentes.
Chanaan:paupculus:vel negociatoz: siue possidens donum:aut emulatoz gratie.
Chanana:humiliās eū:vel negocians ei:seu possidens donū ei⁹: aut emulatoz gratie eius.
Chananeus:possidens: vel possessio.
Chananeus:emulatoz:vel çelotes: siue p̄paratus:aut negociatoz.
Chananei possidētes:vel possessiōes.
Chananei çelotipi:vl̄ emulatozes:seu p̄parati:aut negociatozes.
Chanaz:humilitas vel ipse pauperculus:siue mutabilis.
Chanam:pauperculus meus:vel negocians mihi:siue possidens donū meū aut emulatoz gratie mee.
Chananei:humiles:vl̄ possidētes seu çelotipi aut emulatozes.
Chapsael:ꝯgregās deo:vel eccl̄ia dei.
Characha:ira furens vel foramen ira scibile.
Charada:exercit⁹:vel castra filioꝝ isrl̄
Charalla:ciuitas laudis vel oppidum laudationis.
Charan:lyra vel foramen:siue furibūdus aut irascibilis.
Charraz:fodiēs eos:vel effossio eoꝝ.
Charran:lyra vel ira siue furoz: aut foramina.
Charchath:inuestigans pctm̄:vel inuestigatio temporis.
Charith:diuisio vel concisio: siue cognitus vel cognitio.
Charmamos:agnus cōgregatus: vel agnitio quasi armentum.
Charnū:vinea grata:aut cognitio aq̄.
Charsena:furoz abundans: vel occursus angustie.
Charca:perfecta vocatio vel perfecit vocationem.
Charchan:perfecta vocatio doni: vel perfecit vocationē gratie.
Chasaloth:spes eoꝝ:vl̄ q̄si populātes.
Chasbi:calix in me:vel īmola mihi, siue calix meus:aut īmolatio mea.
Chasbon:calix merozis:vel īmolatio inigtatis:siue calix murmurans aut īmolatio multis.
Chased:quasi copulātes:vel q̄si populātes sūt vo ipsi chaldei mutato noīe
Chasaleu:spes eius:vl̄ sperās in eum.
Chaselon:foztis duritia vel foztitudine durus.
Chaseth messoz vel messio: seu dure foztis:aut durus foztitudine.
Chasphim:īmolās ozi:vel calici īnūēs
Chassen:spes eius:vel spans in eum.
Chasloim:consumatio vel oīs doloz siue incendens:aut incendium.
Chaslon: scelus vel tristicia siue prorectus aut protectio.
Chaçbi:mendaciū vel iniquitas.
Chaçib:fictio vel mendaciū.
Chebzū:coniugiū vel incātatio:seu videns sēpiterne aut visio sempiterna.
Chedel signū paupis vl̄ scia tabulaꝝ.
Chelbon lactei vel albentes.
Chelcia pars dn̄i vel partiens dn̄o.

Chelcian:pars dñi ẽ:vl partiẽs dñs ẽ.
Chelian:incẽdiũ dñi ẽ: vl ꝓsummatio dñi ẽ.
Cheliõ:incendiũ:vel ꝓsũmatio.
Chelimath:ps doni:vel donatio ptita
Chelon ab initio:vel ꝓsummatio:siue omnis doloꝛ:aut reuelatio eoꝝ.
Chelud:signum destinans: vl sciẽtia.
Chenne:q̃si citbara:vel quasi lucerne
Chenereth:signũ citbare: vel quasi lucerna.
Chennereth:idem.
Chenereth:quasi lucerne:vel signa citharaꝝ.
Chennereth:idem.
Chennoꝛ:cãticũ:vel citbara: seu agnitũ lumẽ:aut cognitio luminis.
Chereloth:visio signi vel vidisti signũ
Cherethim:disponentes:vel dispositiones eoꝝ.
Cherethoꝛo:cognite auferens: vel cognita ablatio.
Chermel:molle:vel tenerum: siue agnus teneri:aut cognitio circumcisionis.
Cheros:glaties vel solitudo.
Cherub:scientia multiplicata:vel sciẽtie plenitudo.
Cherubiz:imaculata pictura: vel scia multiplicata:seu scie plẽitudo:aut q̃si plures scie ⁊ intellectus.
Cherubin:idem.
Chesion:ptegẽs:vl protectio:seu scelus aut tristicia.
Chesliuz:cõsũmatio:vel oĩs doloꝛ: siue incendẽs eos:aut icendiũ eoꝛum.
Chet:percutiens:vel percussio,
Cheththealuth:signũ insanie:vel foꝛtitudo iniquitatis.
Cethlis:percussa generatio:vel percutiens generationẽ.
Chetim:signati:vel metũ:seu foꝛmidãtes:aut insanientes.
Chidon:scutũ:vel clypeꝰ.
Chipbara:expiãs:vl expiatio:seu catulus eius:aut manꝰ dissipata: qõ autẽ diximus catuluz leonẽ significat:quẽ greci dimeon vocant.
Chilaab: vindicans pr̃em: aut vindicatio patris.
Chisil:robustus:vel foꝛtitudo.
Chisloth:stulti signum:vel stulticie significatio.
Chiũ:vindicãs eos vel vidicatio eoꝝ.

Dic.o.post.ch.

Choa:ecclia:vel congregatio.
Choadad:maximum: vl pzcipuum.
Chobal:ꝺdẽnans:vel condẽnatio.
Chobar:gratitudo:vel iuxta electum
Chodchod:carthago:vel carthaginẽses.
Chodonaçer:capiens plasma viuum: vel captura viui plasmatis.
Chodoꝛlagomer:q̃si generatio manipuli:vel q̃si babẽs decoꝝ manipulũ.
Chodoꝛlaomoꝛ:idem. (latine.
Choelet:ecclĩastes grece: cõcionatoꝛ.
Chomarim:editui:vel ianitoꝛes.
Chomoꝛ:lacescens:vel ꝓuocans:siue lacessiones:aut ꝓuocationes.
Chonenias:percussus dño: vel percussio domini.
Chobar:decaluãs patrẽ:vel caluaria patris.
Choze:clamans:vel caluus: siue glacies:aut calutium.
Chozeb:ardoꝛ:vel siccitas:siue cozuꝰ aut solitudo.
Chozeb:mensa:vel massa: siue tẽptãs aut temptatio.
Chozzeus:iracundus:vel liber: siue farinatus:aut de foꝛamine.
Chozzei:liberi:vel iracundi:siue farinati:aut de foꝛaminibus.
Chozethbi:dispdens:vel dispsio:seu dissipans:aut dissipatio.
Chozi:caluus meus: vel clamãs mihi siue caluitiũ meũ:aut glacies mea.
Chozite glacioſi mei:vel clamãtes mihi:siue calui mei:aut caluities mea.
Chozei:farina: vel farinatus: seu post me:aut foꝛamina mea.
Chozinthus:vrbanus: vel oziturꝫ ipse seu cõuersatio eoꝛuz:aut administratio rei publice.
Chozinthij:ciues:vel conuersantes sibi:seu decuriones eoꝛuz: aut publici administratoꝛes.
Chozographia: regiones descripte vl regionũ descriptio.
Chozoçai:hoc secretũ mihi:vel ꝝ misterium meũ.
Chozoçaim:idem.
Chos:calix:vel potatio:
Chosi:calix meus:vel potatio mea.
Chosan:calix donatus:vel potus gratificationis.
Choum:congregans eos: vel congregatio eoꝝ.
Choçbi:iniquitas:vel mendacium.
Choçabeth:iniqua domus:vel mẽdacij habitaculum.

Dic.v.post.ch.

Chub:grauitas:vel ꝺdẽnatio.
Chun:percutiens:vel pcussio.
Chus:ethiops:vel tenebꝛosus.
Chusai:niger:vl tenebꝛosus vultur vl deuoꝛans.
Chusã: teuebꝛãs eos:vl nigredo eoꝝ.
Chusan:tenebꝛans donũ. vl nigredo gratificationis.
Chusamathaam: tenebꝛosa iniquitas vel nigredo impietatis.
Chusi:niger mihi:vel tenebꝛans me:
Chusi:secretũ:vel silentiuz: siue archanũ:aut ꝓfunditas.
Chusa:duritia ista:vel tenebꝛosus iste

Sequũt interpꝛetationes hebꝛaicorũ nominũ incipientiũ a.D.lr̃a.

Daba:cliuus:vel pꝛocliuium.
Dabai:cliuus meus:vel ꝓcliuium meũ.
Dabath:cliuus:vel pꝛocliniũ.
Dabꝛath:oꝛaculũ:vel loquela.
Dabereth:oꝛaculũ fontiũ: vel locutio puteoꝝ.
Dabꝛeiamin:paralypomeon grece verba dieꝝ latine.
Dabir:loquens:vel loquela:siue loq̃ns deo:aut oꝛaculũ dei.
Dabira:loquens ei:vel loquentia eius siue logt̃ ei deus:aut ciuitas lr̃aꝝ.
Dabꝛi:loquens:vel locutio:siue oꝛaculũ:aut eloquentia.
Dachar:compungens:vel compunctio siue cõpungentes:aut ꝓpũctiones.
Dadan:iudicans:vel iudiciũ:siue solitarius:aut fratruelis eoꝝ.
Daea foztis:malitia: vel iudicium maledictionis.
Daeei:foztes maligne: vel iudices maledicti.
Daphecea:adhesio: vel remissio: siue adherens:aut pulsatio.
Daphenen:pulsans oculus: vel adhesio fontis.
Daphnim:signũ opeꝝ: vl signi opatio
Dagan:triticũ:vel frumentũ:seu piscis donatus:aut piscis gratificatꝰ.
Dagon:piscis meroꝛis:vel piscis tristicie:seu pisc̃ ũiquꝰ:aut piscis ũtilis.
Daias:foztis dño:vel pauperculus dñi.
Dalaias:hauriẽs dño: vel pauperculus domini.
Dalaian:hauriens dño est: vel pauperculus dñi ẽ.
Dalani:egẽs paup:vel egẽa pauptas.
Damula:fitula:vel pauperula.
Dalmatia:grãdis egestas: vl magnitudo egestatis.
Dalmatica: grandis egestas: vel ma-

gnitudo pauptatis.
Dalmanuta:fistula quō: pauper vl' pau pertas requiescens superius.
Damaim:sanguis. vl' sanguines: seu sā guinum:aut sanguineus.
Damar':filēs caput:vel silentiū capit'.
Damascus:sanguis sacci:vel sanguine us saccus.
Damascus:sanguinē bibens vel sāgui nem ꝓpinans:siue sanguis potus aut sanguis osculū.
Damasceni:sanguinū sacci vel sangui num oscula.
Damasceni:sanguinē bibētes vel san guinē ꝓpinantes siue sanguinū pota tores aut sanguinee potationes.
Damna:causa.vel iudiciū:seu filēs aut silentium.
Dan:causa.vel iudicium.
Dana:causa eius.vel iudiciū eius.
Danite:iudices vel causatores.
Daniel.causa dei.vel iudicium dei. si ue iudicās deo.aut iudicauit me de⁹.
Daram.australis.vel aphricanus.
Dardabe:generatio cognita: vel gene ratio cognitionis.
Darius:fertilis.aut augmentatus.
Daron:aphrica.vel plaga australis.
Dasem:frenum:vel retinaculū.
Dathan:donū eoꝝ.vel donū sufficiēs.
Datheman:donū formidolosō.vel do ni sufficientiā accipiens.
Dauid:fortis manu. vel vultu deside rabilis.

Dic.e.post.d.

Debalam.delectans seculo vl' delectatio secularis.
Debabaseth.apes defecās vel eloquentia defecata.
Deblata:palata.vel opprobrium: gre co aūt sermone ōblata iouis ciuitas interpretaf.
Deblathaim:palate.vl' opprobria. seu palate eoꝝ:aut opprobria eoꝝ.
Debela:delectās seculo. vl' delectatio secularis.
Debelathaim:lateres. vel masse q̄s so lent compingere de recentibus ficis q̄s hebrei debelath nuncupant.
Debera:locutio:vel vrsū timens.
Debir:loquens vel loquela: siue vrsū timens:aut vrsi timor.
Debon:sufficiens ad intellectum. vel abundanter intelligens.
Debongad: sufficiens ad intellectum temptationis:vel abunder intelli gens accinctū latrunculū.
Delboza:apis vel loquax. seu eloquēs aut elōquentia.
Deda:adherens.vel pulsans:seu remit tens:aut remissio.
Deda:plantata:vel plasmata:siue sub tilitas:aut plasmatio.
Dedan:hoc iudiciū.vel tale iudicium.
Dedana:gnātio ei⁹.vl' generatio eoꝝ.
Dephea:pulsās.vel adherēs.siue pul satio.aut remissio.
Delaia.hauriēs dñz:vel paupcul⁹ dñi
Delean.egens.vel egestas.
Delethan.egens.vel egestas eoꝝ.
Deleth.tabule.vel tabulaꝝ.seu pauper aut ianua.
Delphon:pauper facie.vel egenus con templatoꝝ.
Delo.ianua vel pauptas. (egestas.
Delthi.paup egens.vel paupertatis.
Demas.silens.vel terrenus. siue silen tium.aut sanguineus.
Demetri⁹:mimū pſequēs.vel vehemē ter incēdens:seu fortis ad perseque dū.aut robustus virga deijcere.
Dēna.causa vel iudiciū.seu silens. aut silentium.
Demophon.silentium subiti merozis vel sanguineus eructans.
Demon:sanguineus meroz. vel suffici ens iniquitas.
Demonium.sanguineus meroz eis.vl' sufficiēs iniqtas eoꝝ. (afferēs.
Denaba.iudiciū ferens.vel iudicium.
Dennaba:idem.
Dēnababa.causa patris. vel silentium fraternitatis.
Derben.loquēs vel filius generatiōis.
Derbens.loquax.vel generatus.
Derthon:loquela pcutiens. vel gene ratio pcussionis. (elephantis.
Desan:fortis elephātus:vel fortitudo
Dessan:fortis dignitas: vel pinguedo eleuationis.
Deseth:murus vel micatio.seu pariēs aut calcatio.
Deson.fortis pupilla. vel calcauit eam syro sermone. hebraico autē pingue do interptaf:aut cinis.i. fauilla holo caustorum.
Denbel.agnoscāt deū.vl' agscit deus

Dic.i.post.d.

Diabolus:defluens.vel deoz suz:grece aūt dicit criminator: aut clausus in ergastulo.
Diaphanes:illuminās:vel dilucidum.
Diana:egritudines suscitās:vel egrota tionum suscitatio.
Diapsalma:pcātatio:vl' spūs sācti cessa tio.siue amen.aut fiat. greco aūt ser mone interpretaf vocū distinctio.
Dibon:sufficiens ad intellectū.vl' abū danter intelligens.
Dibongad:sufficiēs ad intellectuz tem ptationis:vel abundanter intelligēs accinctū latrunculū.
Dimaon:sufficit eis doloz: vel sufficit eis meroz:siue sufficientia murmura tiōis eoꝝ: aut sufficiētia inigtaf eoꝝ.
Dimona:sublimitas:vel saf numerās.
Dina:cā hec:vel iudiciū istud.
Dinei:iudices hi:vel caufidici isti.
Dionysius:diiudicat⁹: vel vehemēter fugiens.
Diospoze:pulchri ad tegendū:vel pul chre ꝓtegētes:sūt aūt gemi castoꝝes.
Diospozus:pulchre cōtegens: vel pul chre ad tegendū.
Diospolis:abnuēs:vel abrenunciatio.
Diotrepes:speciosus illusus:vel decoz insaniēs. (elephantis.
Disan:fortis elephātus: vel fortitudo.
Dison:cinis:aut pinguedo: seu fortis pu pilla:aut calcatio eius.
Disine: ad occidentē:vel occidentalis
Desir:quercus:vel ilix.

Dic.o.post.d.

Doch:cōmotus:siue sollicitus aut sollicitudo.
Dodan:patru⁹ dño est: vel pa rtuelis dñi est.
Dodanim:patru⁹:vel patruelis.
Dobec:motus:vel moztuus:siue solli citus:aut sollicitudo.
Domim:rubra:vel ascensus rusoꝝ.
Domna:silens:vel silentium.
Don:iudicium:vel iudicatoz.
Doz natiuitas:vel generatio.
Dozā:gnāns ppos:vel gnātio ppoꝝ.
Dozchas:capzea.vel damula.
Dozda:natiuitas fortis: vel generatio desiderabilis.
Dozmim:generatus excelse:vel gene ratio exaltata.
Dozmin:generatōes excelse:vl' genera tionū exaltatio. (dicamentū.
Dozix:genit⁹ furoz:vel generatōis me
Dozchaphetb:natiuitas aduēt⁹ humi lis:vel generatio puuli venientis.
Dosicheus:calcatio stupida:vl' unctio nem formidans.
Dothaim:pabulū:vel viride eoꝝ: siue sufficiens defectio:aut sufficiētia de fectionis.

Dic.u.post.d:

Udi solitarius:vel fraternelis.
Dui:decus:vel pulchritudo.
Dubel:decozās dñm: vel pul

chritudo dei.
Duina.tacens vel silentium. siue gaudium. & leticia.
Duracb.loquax. aut locutio. seu loqns frater. vel locutio fratris.
Duraz.pulchritudo vel loquela: seu loquens populo. aut pulchritudo eor.
Drusilla.generis pacifica. vel generationem pacificans.

Sequitur de littera. E.

Ebal: vallis vetus. vl vetus vorago. seu vallis deficiens. aut aceruus lapidum.
Ebrona.transiens. vel transitio. siue transcendens. aut transgressio.
Ebrona.incantatoz. vel incantatio. siue coniugium. aut visio sempiterna.
Ebroni.trãsiẽs mihi. vel trãsitio mea. siue trãscendẽs: aut trãsgressio mea.
Ebroni.trãsiẽs mihi. vl trãsitio mea siue ꝯiugiũ meũ. aut visio sẽpiterna.
Ebronite.trãseũtes mee. vel mihi. seu trãsitus mei. aut trangressiones mee.
Ebronites: incantatores mei. vel incãtationes mee. seu coniugati mihi. aut videntes semper me.
Edada.ornata. vel voluptuosa.
Edema.voluptas eius: vl delitiose ornata.
Edeniam.voluptates delitiose. vl ornata diuitiose.
Eden.voluptas. vel ornatus: seu diuitie. aut delitie.
Edenna: voluptas pulchra: vel delitie pulchre: siue ornatus pulchri: aut diuitie pulchritudinis.
Eder: voluptas vigilie: vl ornatus cõsurgens: seu diuitie effuse: aut delitie resurgentes. (plasmatio.
Edes: delitias tollens: vl voluptuosa
Edissa: delicata mulier: vel voluptuosa assumptio.
Edna: voluptuosa pulchra: vel ornamentum pulchritudinis.
Ednas.ornatum tollens: vel diuitiosa plasmatio. siue delicatus serpens. aut voluptuosus coluber.
Edom: rufus. vel fuluus. siue terrenus aut sanguineus.
Edomo.rufa. vel terrena. siue rubens aut sanguinea.
Edraz.inundatio pascit me. vel inundatio pastus mei.
Edraim.inundatio malorum. vel nauitas pessimor. siue descẽtio pastorum. aut inundatio pabulor eorum.
Ephraim.crescens vel auctus. siue augmẽtum. aut fertilitas.
Effraemite: augentes: vl aucti: siue fertiles: aut crescentes.
Effra: videns: vel frugifera seu fertilis aut puluerulẽta.
Effrata: idem.
Effratei: fertiles: vel frugiferi: siue videntes: aut puluerulenti.
Effrem: auctꝰ: vel crescens: seu fertilis aut secundus.
Effron: puluis merorꝫ: vel puluis ĩutilꝫ siue puluis eor: aut vltio iniquitatũ.
Effeta: adapire: vel apertus sis.
Effa: mẽsura: vel effundens: siue resolutus: aut resolutio.
Effai: mensura mea. vel defectio mea siue effundẽs me: aut dissolutꝰ mihi.
Effarath: dissolutio vmbraculi: vel effusio visionis ꝯsũmate.
Ephenerus: effundẽs decorẽ: vel dissoluens imagines.
Epher: mensura ꝯsurgens: vel effusus vigilijs: siue dissolutus pelliceus: aut resolutio.
Efferite: effusi vigilijs. vel mensure cõsurgentes: siue dissoluti pellicei. aut resoluentes cõsurrectionem.
Ephermestha: mẽsura effundẽs variũ vel cõsurrectio dissoluẽs varietatẽ.
Ephesũ: cõsiliũ meuz: vel anima mea: seu finis eor: aut volũtas mea in ea.
Ephesij: volũtas mea: vl aia mea ĩ eis seu fines eor: aut consiliatores mei.
Effree: fecũditas: vel augmentatio.
Ephi: mẽsura trium modior: vel tres modij mensurati.
Ephot: superidumẽtũ. vl supbũerale
Ephisiba: mẽsura rectitudinis. vl volũtas mea in ea.

Dic.g.post.e.

Ebathan: solẽne mãdatũ humile. vel leta domus rñsionis
Egbathanis: solẽne mãdatũ humilis viri. vel leta domus respõsionis assumpte.
Egeus. letus vel solẽnis.
Egyptꝰ: tenebre. vel angustia. siue tribulatio coangustans. aut coangustatio tribulationis.
Egyptiacꝰ. tenebrosus. vel angustiatꝰ siue tribulatione coangustatus. aut coangustatione tribulatus.
Egla. vitula. vl iuuẽcula. siue solẽnis aut festiuitas eiꝰ. ipsa ẽ michol vxor dauid q̃ genuit ei iethraz ĩ cuius partu occubuit.
Eglaim. vitule. vel iuuencule. siue solẽnes eis. aut festiuitates eor.
Eglon. vitulus merorꝫ. vel iuuenculus iniquitatis. siue solẽne murmur. aut festiuitas inutilis.

Dic.l.post.e.

Ela: maledicta: vel ipsi: seu terebinthus: aut arbuscula.
Elaath: ad solum: vel ad solitarium: siue ad vnuz: aut maledictio peccati.
Elada: dei seruus: vel dei testimoniuz: seu maledictio fortis: aut terebinthus desiderabilis.
Ellada: ad sciam: vel ad sensũ: seu laus seruitutis: aut dei scia. Syro autẽ sermone interpretat sup hanc.
Elade: ascensio: vel ad ascensum: siue dñi seruitꝰ: aut maledictio testimõij.
Elam: orbis: vel seculũ: aut postis: aut superliminare.
Elam: vestibulũ: vel cõparatio: seu despiciens: aut oppositio.
Elamite: orbes: vel secula: seu postes: aut superliminaria.
Elamite: vestibula: vel comparati: seu despicientes: aut oppositi. (tiones.
Elas: maledictꝰ ipse: vel faciens opera
Elasa: opatio: vel ad faciendũ: seu laudẽ faciẽs: aut laudabilis plasmatio.
Ellasa: opatio ad faciendũ: siue deum sustollens: aut dei plasmatio.
Ellasar: banc sepans: vel hec sepatio siue deũ declinãs: aut dei declinatio.
Ellasar: laudãs carcerẽ: vel laus sustollentiũ vigilãtes: aut laudãs plasmationẽ suscitantes.
Elath: vnũ: vel vnitas: siue solitarius: aut solitudo.
Elath: aulones: vel terebinthus: siue deo peccãs: aut maledictꝰ ipe pctor.
Ellaue applicãs: vel psecutio: siue applicabiꝫ: aut psequeꝫ. (ne.
Elbon: deo fortis: vl robuslꝰ fortitudi
Elchã: pars eor: vel testimoniũ eor. siue deo surgens: aut dei necessarius
Elchan: pars eor: vel testimoniũ eor seu dei portionũ: aut dei possessio.
Elchath: portio: vel portiuncula: seu portio tpis: aut portiuncula pctõis.
Elchese: aduocatio: vel aduocata.
Elchesẽus: aduocans: vel aduocatus.
Elchesi: aduocatus meus: vel aduocatio mea.
Eldea: ad sciam: vel de scientia.
Eleale: ascensio: vel ad ascensionem.
Eleaman: dei mei decus: vel dei mei pulchritudo.
Eleazar: deus meus adiutor: vel dei

mei adiutoziũ.
Eleaçarus:deus meus adiutor ꝺ filij. vel de⁹ me⁹ adiuuans festinanter.
Eleb:de⁹ pater:vel dei paternitas.
Elech:poztio:vel poztiuncula.
Elechbite: particule:vel poztiones.
Electe:ascendentes:vel ascensiones. siue ascendẽs:vel ascẽsio.
Ellel:laudans:vel laudatio.
Elem:postes:vel secula:siue vestibulũ:aut supliminare eoꝝ.
Elama:postis eius:vel seculũ eius: vl deũ accipiens:siue deũ colens.
Elemon:scia dei vel ascẽsio.
Ellenon:gzeci:vel greco⁹.
Eleon:diuinitas:vel ad labozãtes:ipe est mons olineti:de q̃ dns cozam discipulis ascendit in celũ.
Elesa:ad insulã:vel ad faciendu3: siue deũ sustollẽs:aut dei plasmatio.
Eleuth:berus:seculũ bonozãs:vel exercituũ cohabitatio.
Eliab:de⁹ me⁹ p̃:vel dei mei p̃nitas
Eliab:vana abscõsio:vel nequaq̃ absconditus:siue de⁹ meus p̃ eius:aut dei mei paternitas ei.
Eliachim:deus meus resuscitabit:vel deus meus frater eoꝝ:
Eliada:deus meus cognouit: vel de⁹ meus audiet seu dei mei:seruus: aut dei mei testimoniũ.
Eliade:idem.
Eliadan:deus meus:cognouit eos vel de⁹ me⁹ audiet eos:siue de⁹ me⁹ seruiet eis:aut de⁹ me⁹ testificato⁹ eoꝝ.
Eliaz:de⁹ me⁹ ppls:vel dei mei ppto: siue de⁹ me⁹ mirabilis eis:aut deus meus miraculũ eoꝝ.
Eliasub.deus meus facturã incendẽs aut de⁹ meus plasmationẽ ꝓuertens
Eliatba:deus meus tu: vel deus me⁹ veni siue deo meo peccans: aut deo meo tempus.
Eliathan:deo meo calens:vel dei mei calidus:vel deo meo surgens:aut ỏi mei necessarius.
Elicu:vestibula:vel maledicti:seu postes:aut supliminaria.
Elida:de⁹ me⁹ nouit:aut scia dei mei.
Elidad dei mei patruus:vel deus meus patruelis.
Elidae:de⁹ me⁹ scit ipsũ esse:vel deus meus scit ipsũ viuere: siue de⁹ meus nouit susceptos: aut de⁹ meus nouit susciendos.
Elidelach:acernus emissus germinis vel emissio germinis aceruati:siue deus me⁹ scit poztionẽ: aut de⁹ me⁹ nouit particulam.
Elieçer:deus meus foztis:vel de⁹ me⁹ adiutor:siue deo meo separatus: aut dei mei sanctificatio.
Eliphal:deus meus mirabilis:vel dei mei miraculum.
Eliphaleth:deus meus diuidẽs:vl ỏi mei diuisio:siue deus me⁹ mirabilit saluãs viuentes:aut deus me⁹ mirabiliter liberans pauidos
Eliam:dei mei ppls; vel dei mei congregatio.
Eliaman:de⁹ me⁹ donãs.vel de⁹ me⁹ dominans.siue deo meo donante.
Elimas:transgredi faciẽs;vel ad trãsgressionem ingrediens.
Elimelech ad regẽ:vel ad principem siue dei mei regnum:aut deus meus regnator.
Elion:excelsus:vel sublimitas:siue ỏi doloz:aut deo inutilis.
Elionat:sublimis vultur:vel excelsus deuozator. (tẽpestas.
Elioreb:dei mei byems: aut dei mei.
Elisa:ad insulã:aut dei mei saluatio.
Elisabeth:dei mei septima:vl de⁹ me⁹ cognouit:siue dei mei iuramentum: aut dei mei saturitas.
Elisaph:dei mei specula: vel de⁹ me⁹ speculato⁹:siue deus me⁹ abscõdens aut dei mei absconsio.
Elisaph:dei mei labium: vel dei mei vinculũ:seu dei mei speculũ: aut dei mei angustia.
Elisaphan:dei mei lep⁹:vl dei mei hericius:siue dei mei speculato⁹:aut ỏi mei vinculum.
Elisabe:dei mei salus:vel deus meus defendit me.
Elisama:deus meus audiuit: vel ỏus meus exaudiuit.
Elisar:dei mei pzinceps: vel dei mei velamen:siue pater meus foztis :aut pater meus coangustans.
Elise:dei mei sal⁹:vel dei mei ꝓtectio
Eliseth:dei mei sal⁹:vel de⁹ me⁹ ỏ est siue de⁹ me⁹ saluans vitam:aut deus meus saluans pauidos. (tectio.
Elisua:dei mei salus:vel dei mei pzo
Elisue:idem.
Elisuer:dei mei murus : vel deo meo ꝓtinẽs:siue pater meus foztis:aut pater meus coangustans me.
Eliud:de⁹ me⁹ dns:vel de⁹.me⁹ iste.
Elmadan:ỏi mẽsura:vl ỏi enũeratio
Elmelech:dei mei regnũ:vel deus regnator.
Elmodab:ỏi regnatio:vl ỏi natiuitas
Elmodab:dei mẽsura: vel ad matres eius pzecipuã.
Elmom:ꝓtẽnens:vel contemptus.
Elmon:locus:vel ille:siue hic:aut contemnens me.
Elmondablathaim:contemnens palatas:aut ꝓtemptus oppzobzioꝝ.
Elnathan:addens:vel adiectio: siue addantem:aut dei donatio.
Elnathan:dei dõatio: vl deo donat⁹
Elo:deo:vel deitas:siue exercit⁹ eius aut exercitus eoꝝ. (eoꝝ.
Elocupozia:turme militum:vel opes
Eloi deus meus: vel deitas mea.
Eloim:deus eis.veldeitas eoꝝ.
Elom:exercituũ foztitudinis: vl exercitus foztitudine.
Elon:querc⁹:vel robozeus: seu regio cãpestris:aut exercit⁹ foztitudinis.
Eloth:arietatio:vl arietis signũ: siue deo respondens:aut dei tempozalis
Eliathba:vana abscõsio:vel nequaq̃ absconditus.
Elthaci:vanus vomitus:vel nequaq̃ vomens.
Elthece:pferẽs:vel ꝓlatio eoꝝ.
Elthecem:ptulit:vel ꝓlatio.
Elthecen:pferẽs fõtẽ:vl ꝓlatio octi.
Eltholeth:natiuitas:vl ad natiuitatẽ
Eluan:exaltat⁹:vel exaltatio.
Elud:gloziabũdus vel accipiẽs gtiaꝫ
Elul:dei dolẽs:vel deũ parturiens.

(Dic.m.post.e.

Emac:vallis:vel pfunditas:
Emachim:valles: vel pzofunditates eoꝝ. (dei.
Emachuel:vallis diuĩa: vel pfũditas
Eman:calidus:vel accipiẽs:siue calor eoꝝ:aut formido eoꝝ.
Emath:formidans eos: vel acceptio eoꝝ:siue indignãs rigide:aut idignator rigidus.
Emathens:formido eoꝝ:vel accipiẽs eos:siue indignans rigide:aut idignatio rigida. (consilij.
Emaus:mat festinans: vel desideriuꝫ
Emmã:mater:vel desiderium
Emma:mat eoꝝ:vel desiderãs eos.
Emanuel:nobiscũ deus: vel nobiscuꝫ diuinitas. (consilij.
Emmaus:mat festinãs:vel desideriũ.
Emathasis:vallis ꝺcidens: vel vallis concisionis.
Emmer:verbum:vel sermo:siue fmocinans:aut sermocinatio.
Emim:gentes:vel ppli: siue horrendi aut terribiles.
Emmim.idem.

Emona:calor eius:vel accipiens eum
Emor.asinus vel asineus.siue loquax aut amaricans.
Emorim.asini.vel asinei.seu loquentes.aut amaricati.
Emorith.mar lux mea.vel desiderãs desiderium.

Dic.n.post.e.

Ena:fons:vel oculus.
Ena:ecce hec sr:vl ecce oculꝰ siue fons ei.aut oculus eius.
Enach.fortis vel potens.siue gigas aut terribilis.
Enachi:fortes:vel potentes:seu gigãtes:aut terribiles.
Enada:fons acutus.vel oculi exactio.siue fons sufficiens.aut oculus testimonij.
Enadda.idem. voluntarius.
Enadab.fons spontaneus.vel oculus
Enadan.oculus iudicans.vel oculus iudicij. vitulorũ.
Enagallim.fons tristicie.vel oculus.
Enai.fons meus.vel oculus meus.
Enaim.ecce hec sũt.vel ecce sunt oculi.siue fontes eor.aut oculi eor.
Enan:nubes:vel ecce hec sunt: siue fõtes eor:aut oculi eor.
Enarrath:ecce ceperit:vel ecce ceptio
Enathan:ad dantẽ:vel deo dãte: siue fons datus eis:aut oculus donatiõis eorum.
Enathon:dans grãm:vel dantis grã: siue fons datus iniquus:aut oculus datus responsioni.
Encenia:renouata dedicatio:vel renouamina dedicationis.
Endad:fons solitariꝰ.vel oculꝰ subtilꝫ
Endor:fons generationis:vel oculus naturalis.
Eneam:ecce ista:vel ecce hec sũt.
Eneas:paup vel miser:siue respõdẽs aut responsio.
Engaddi:fõs hedi:vl oculꝰ tẽptatõis
Engallim:fons mundans:vel oculus transmigrans:siue fons reuelatiõis: aut oculus transmigrationis.
Engãni:fons horti:vl oculꝰ electiõis
Engãnim:fons hortor:vel oculꝰ elationis eor.
Enibel:grã mea deo:vel grã mea dei
Enoch:dedicaut:vel dedicatio: siue edificans:aut cũ deo ambulans.
Enochite:dedicantes: vel dedicauerunt:siue edificãtes: aut cũ deo ambulantes.
Enom:ecce sunt:vel ecce hec sũt: seu fons robustꝰ:aut oculꝰ fortitudinis.
Enon:cursus merorũ:vel oculus merorũ.seu fons tristicie:aut fons murmurationis.
Ennon:cursus merorũ:vel oculus iquus:seu fons tristicie: aut fõs murmurationis.
Enos:homo desperatus: seu inuocans aut violentus.
Enremon:fons congregans: vel oculus sublimis.
Ensames:fons solis:vel oculus mandans humilia.

Dic.p.post.e.

Epafras:crescens:vel augmentum:siue frugifer:aut equidez videns.
Epafroditon:fertile:vel frugiferũ.seu fecunditas.
Epafroditus:frugifer: aut fecundus. seu fertilis.aut fecunditas.
Epicinia:supra luctũ.vel supra lugentia.
Epicurei:supra cutẽ. vl supra curãtes
Eponechon:supra.vel supidumẽtum.

Dic.r.post.e.

Erã:vacuefeẽ:vl vacuefactio
Erastus:frater meus videns vel fratris mei visio satis absurdũ vocabulũ figuratũ.
Ereth.vigil vita. vel effusus pauore.
Ergab.lapis.vel lapidetes.
Erioch:ebrietas.vel solitudinem.
Erma:anathema merorũ.vel anathema tristicie.
Erman auferẽs.vel ablatio ul anathema nostrũ.aut anathematiçatio grẽ
Ermen.anathema tristicie. vl anathematiçans merorẽ.
Erobon:dolor.vel dolor.siue in facie eor.aut in facie dolor.

Dic.s.post.e.

Esan:cõfirmans.vel innitẽs siue sustollẽs grãm.aut plasmatio donationis.
Esaban.ignis in eo.vl ignis i eis.
Esaham:confirmo.uel initor.seu innitens.aut cõfirmatus.
Esaim:nolũtas merorũ.uel uoluntas fortitudinis.
Esai.incensum.uel insule libatio.
Essai.idem.
Essaion.uoluntas merorũ.uel ofiliũ tristicie.
Esaon:idem.
Esammai.innitens mihi.uel cõfirmatio mea.
Esaongaber:voluntas. vel iuuenilis. seu fortis opatio.aut consiliuz fortitate tristicie.
Esau:faciens.vel factura.
Esau.vanus.vel frustra. siue rubeus aut aceruus lapidũ.
Esbaal:ignis maritus.uel ignea martatio.
Esban.ignis in eo.uel ignis in eis.
Esben: vetus:vel flatus:siue ignis vanus:aut ignis vetus.
Eschon:flatus merorũ: vel cingulum tristicie.
Escha:otẽnẽs:vel hitãs despectionez.
Eschani:cõtẽnentes vel habitantes: despectionem.
Eschabotb:ve glorie:vel cecidit glia: seu ve glorioso: aut gloriatio habet occasum.
Eschol:botrus:vel ignis ois: seu totꝰ ignis:aut totus igneus.
Esda:misericor:vel misericordia.
Esdod:effusio:vel incendium.
Esdom:incendia:vel incendẽtes:siue ignis patruelis:aut ignis patrui mei.
Esdras:adiutor:vel auxilium:siue misericordia domini:aut misericordia matutina.
Esdrelon:misericordia dei:vel misericordia mea deus meus.
Esdrin:adiuuans merentes: vel misericor iniquitatis.
Esebon:cingulũ tristicie:vel cogitatio merorũ.
Esel:vicinus:vel vicinitas.
Eseli:vicinꝰ meus: vel vicinitas mea.
Eselian:prope dñs est:vel dño propinquans est.
Esemel: gemma vel electrum.
Eser:plasma:vel electio.
Esphara:facturam aperiens:vel plasmatio regionis.
Esli.vicinus meus:vel vicinitas mea seu factura laborans: aut plasmatio laborioſa.
Esmona:festinans:vel festinatio.
Esna:ignis:vel fecundans: seu edisserens:aut edissertio.
Esrai:indigena:vel orientalis.
Esribel:auxilium dei:vel auxiliatus a deo.
Esrom:sagittam videẽs:vel sagitta visionis:siue irascens fortis iaculo gregum.
Esron:atrium eius:vel atrium eorum siue atrium tristicie:aut atrium iudicantis iudicia.
Esromite:sagittam videntes vel sagitte visionum:siue irascentes: aut fortes iaculis gregum.
Esronite:atria eius:vel atria eorũ:seu

atria tristicie: aut atria iudicantis iudicia.
Esthā:ignis:vel cogitatio.
Esthama:ignis manens:vl cogitatio doloris.
Esthamo:idem.
Esthamoha:ignis mancs:vel cogitatio doloꝛ eius
Esthabol:ignis gementiuꝫ: vel ignis parturientium.
Esthaboliteignee gemētes:vl ignee parturientes.
Esthabome:cogitans dolorem: vel cogitatio doloris.
Esthabul:ignis dolentium:vel ignis parturientium.
Esthomma:cogitans:vel cogitatio:siue concitans:aut cōtignatio.
Esthemo:ignis manens:vel cogitatio doloris.
Esthemon:idem.
Esthemoe:femīa:vel venter muliebꝛ
Esthon:ignis merozis: vel cogitatio iniquitatis.

Dic.th.post.e.

Thai:robustus meus: vel ꝓtectio mea.
Ethaia: fortis dominus: vel ꝓtectio domini.
Ethalon:incunabula merozis:vel repositio tristicie.
Etham:foꝛtis:vel robustus:siue foꝛtes eoꝝ:aut ꝓtectio eoꝝ.
Ethan:ascendens:vel ascensio seu foꝛtis dono:aut robustus gratie.
Ethani:robusti:vel robustoꝝ:seu foꝛtes dono:aut foꝛtes gratie.
Ethebel:robust⁹ deo:vel ꝓtectio dei.
Ethema:merens:vel lugens:siue merοz:aut luctus.
Ether:foꝛmido:vel incunabulum.
Etheus:stupens:vel foꝛmidans: siue stupidus:aut foꝛmido.
Ethi:metū:vel timuerūt: siue stupoꝛ: aut obstupuerunt.
Ethei metū:vel timuerūt:seu stupidi aut obstupuerunt.
Ethim:perfectio:vl foꝛtitudo:seu foꝛtis eis:aut ꝓfectio eoꝝ.
Ethiopia:caligo:vel tenebꝛe.
Ethiopes:tenebꝛosi: vel caliginosi.
Ethnici:pagani:vel gentiles.
Ethuel:robust⁹ deo:vel foꝛtitudo ōi.

Dic.u.post.e.

Ua:ve:vel vita: seu calamitas aut mater viuentium.
Eubolus:cohabitatoꝛ: vel cohabitatio.
Euchodia:apprehendēs dn̄m: vl apprehensio domini.
Eud:gloziabūdus: vel accipiēs gl̄iaz.
Eudoma:apprehendens dn̄m: vl apprehensio domini.
Euech:ē vel desiderat: seu desiderās aut desideraui.
Euergēs:toꝛcular pessimuꝫ: vel vera oppressio.
Eueus:ferus:vel pessimus:siue feroꝝ: aut lapides colligens.
Eufrata:frugifera: vel puluerulenta: seu eqdē vidēs:aut de cinere veniēs.
Eufratites:crescens:vel frugifer:siue humus:aut puluerulentus.
Eufrates:idem.
Eui:ve mihi:aut calamitas mea.
Euith.ferales:vel feroces:siue desiderant:aut desiderium meū.
Euil:stultus:vel insipiens.
Euila:dolens:vel parturiens:siue stolidus:aut in principio:
Euilath:idem.
Euilmerodath:stulte amarus:vel insipienter amaricans.
Euim.iniqui:vel iniquitas:seu ve eis: aut calamitas eoꝝ.
Eunienis:oꝛans viscera viri:vel cōmiscens ex ipsis assumptum.
Eunice:honozās: vel honozamentū.
Eupater:honozatos separans:vel cōmiscens sepatozes.
Eupolem⁹:honozās oze cōtusos.
Eulis:cōmiscens oza malleatoꝝ.
Eurichon:ducens inferius:vel cōmiscens deoꝛsum.
Euthices:amēs:vel insulsus: grece aūt dicitur foꝛtunatus.
Eutichus:idem.

Dic.x.post.e.

Ebathanis:solēne mandatū humile:vl leta domus respōsionis.
Extasis:mēte excedēs:vel mentis ex cessio.

Dic.ç.post.e.

Zaba:hysop⁹: vel humilitas.
Ezabi:hysop⁹ meus:vel humilitas mea.
Ezabo:videns:vel visio.
Ezaçon:vidēs surs̄um:vel videns insuperiozibus.
Ezead:videns seruitutē: vel foꝛtis sanctificatoꝛ
Ezecha:auxiliū:vel confoꝛtatio.
Ezechias:auxiliū dn̄i:vel confoꝛtauit me dominus.
Ezel:videns deū:vel foꝛtitudo dei.
Ezer:auxiliū:vel foꝛtitudo:siue separatus:aut sanctificatus.
Ezia:vidēs dn̄m:vel foꝛtitudo dn̄i.
Eziel:vidēs deū:vel foꝛtitudo dei.
Ezion:videns doloꝛē: vel videns iniquitatem.
Ezir:sanctificans vigilē:vel foꝛtitudo vigilie:
Ezrael:semen dei:vel atriū:siue auxilium deo:aut auxiliatus a deo.
Ezrai:seminās mihi:vel atrium meū
Ezraites:atriū meū:vl semiatoꝛ me⁹.
Ezras:auxiliū:vel seminatoꝛ.
Ezrel:semen dei:vel auxiliatoꝛ deus.
Ezri:semē meū: vel auxiliatoꝛ meus.
Ezricham:semē meum:vel auxiliatoꝛ meus necessarius.
Ezriel:semen meum deo: vel auxiliatoꝛ meus deus.
Ezro:semē ei⁹:vel atriū:ei⁹: siue auxilians eū:aut auxiliatus ab eo.

Fegī de incipientibus ab. F. lra.

Face:aperiēs:vl oꝛis assūptio
Facee:idem.
Faceia:aperiēs dño: vel assumens deum.
Facia:apiente dño:vel os assumēs ei.
Fachud:visitans:vl visitatio.
Fada:redēptus:vel redemptio.
Fadai:redēpt⁹ me⁹:vel redēptio mea.
Fadaia:redēpt⁹ dño:vel redēptio dn̄i
Fadassur:vallatus:vel redēptio foꝛtis seu redimens angustiatos:aut redemptio acerbitatis.
Fadassurite:vallati:vel redempti foꝛtiter:seu redimētes angustias:aut redemptiones acerbitatū.
Fadath:redimēs tempus: vel redemptio peccatoꝛis.
Fadias:redēpt⁹ dño:vel redēptio dn̄i
Fado:redimēs eū:vel redēptio eius
Fadon:redimēs merentes:vel redemptio iniquitatū: deus
Fagiel:occursio dei:vel occurrit mihi
Fagur:biat⁹:vel os pelliccum:siue occurrēs lumini:aut occurrēs īcēdio.
Fahad:euidēs testis:vel operari⁹ vite
Fahed:idem.
Falatbi:saluatoꝛ me⁹:vl saluatio mea
Falaia:cadēs dño:vel occasus dn̄i.
Falasar:cadens ꝓnceps:vl occas⁹ dn̄i.
Faldas:cadēs germen: vel ruina pauꝑtatis.
Faleā:cadēs pp̄s:vel occasus eoꝝ.
Falech:diuidēs:vel diuisus:seu diuisit me:aut diuisio mea.
Falel:cadēs dño:vel occasus dei.
Falesar:cadente pncipe:vel occasus carbonis.

Faleth:ſaluans:vel ſaluatio:ſiue occaſus vite:aut cadens pauore.
Falethi:ſaluans me: vel ſaluatio mea ſeu occaſus vite mee:aut cadens pauore mei.
Falnaſar:cadens p̄rinceps: vel occaſus inutilis.
Falon:cadēs meroꝛe:vel caſꝰ iniqtatꝭ
Falonites:cadens murmurans:vel caſus inutilis.
Falthi:euadens:vel liberatus:ſiue ſaluatoꝛi mei:aut ſaluationi mee.
Falthias:euadens a dño: vel liberatꝰ dñi:ſeu ſaluat me dñus: aut ſalꝰ mea domino.
Falthiel:euadens a deo: vel liberatuſ dei ſeu ſaluat me deus:aut ſalus mea deo.
Fallu:mirabilis:aut admiratio.
Falluite: mirabiles : aut admirantes.
Fanuel:cōtēplans deū: aut facies dei.
Fara:feroꝛ vl̄ ferus:ſiue onager:aut ferocitas.
Farai:gluto:vel inſatiabilis: ſiue onager meus:aut ferocitas mea.
Farao:nudauit viꝝ:vel diſſipauit eū. ſeu denegās viꝝ:aut diſcoopēs eum.
Faraonechao:denudās percuſſus: vl̄ diſſipās p̄paratos:ſeu denegans percuſſionē:aut diſcoopiēs p̄paratiōem
Faras:auctus:vel ſuccreſcēs: ſeu diuidens:aut diuiſio.
Farafim:ſuccreſcēs eis:vel augmentū eoꝝ:ſeu diuidēs eos:aut diuiſio eoꝝ.
Farati : biatus: vel biauit: ſeu biante me:aut biatio mea.
Farathon:biatus liquus: vel anolatꝰ triſticie.
Farenath:diſceſſio mea:vel vitulꝰ ſaginatus.
Fares:diuidens:vel diuiſus:ſeu diſſipans:aut violentus.
Fareſite:diuiſi:vel diuidentes:ſeu violenti:aut diſſipantes.
Farſar:talpa:vel fodiens: ſeu diſſipās aut diſſipatio.
Fariſei:diuiſi:vel diuidentes:ſeu violenti:aut diſſipantes.
Farnath:diſcedens a me : vel vitulus ſaginatus.
Faros:violentia:vel diſſipatio.
Farſandatha:onager abundās donis. vel feritas egreſſa ſufficiens.
Farſath:onager cerariꝰ: vel ferocitas p̄uaricationis.
Farſathei:onagri cōtrarij:vel feri p̄uaricatoꝛes.
Farſin:ſermocinans: vel ſmocinatio.
Faruda:ferocitas iudicis: vel conciſio iudicantis.
Farue:ferocitas:vel conciſio.
Farurin:feroces:vel conciſi.
Faſae:tranſcendens:vel tranſcenſio:ſiue tranſgrediens:aut tranſgreſſio.
Faſe:trāſcenſio:vel tranſitꝰ. Pro iſto faſe:noſtri paſca legunt.
Faſea:trānſiens eū:vel tranſcēſio eiꝰ.
Faſee:tranſgrediens eum:vel tranſgreſſio eius.
Faſeth:tranſgreſſoꝛ:vel tranſgreſſus: ſiue tranſgrediens augures:aut trāſgreſſio augurū.
Faſelida:tranſgreſſio vtilis: vel tranſgrediens edificatos.
Faſeron:tranſgrediens montes meroris:vel tranſgreſſio iracūdie inique.
Faſpha: aperiens ſubito: vel dolatio aſſumptionis.
Faſga:dolatus:vel exciſus: ſiue abſciſio.
Faſoꝛ:tranſiens montes:vel tranſitio iracundie.
Faſta:tranſitus veniens:vel tranſcenſcio venientis. (acerbitatē.
Faſſur : paſtoꝛ vndiq; : vel aperiens
Fath:clima:vel plaga:velut cum dicimus ſeptentrionalis plaga: vel meridiana regio.
Fathaia:clima dñi:vl̄ plaga dño:ſiue aperiens dñs:aut aptio dñi.
Fathmoab: aperiens ex p̄e genitos: aut aptio de p̄e genitoꝝ.
Fathiel:euadēs a deo:vel latitudo dei ſeu apiens deus aut apertio dei.
Fathuel:idem.
Fathures:decepti calcatus:vel calcati deceptio:ſiue bucellā cōfirmans.
Fau:nihil:vel ſubito:ſeu eructans:aut eructatio.

H hic:e.poſt.f.

He:diſciplina:vel os ab'oꝛe:ſiue erroꝛ:aut decipula.
Heben : oꝛe edificās:vel decipule filia.
Hedabel:redēptꝰ deo:vl̄ redēptio dei
Hegoꝛ:biauit : vel oꝛis pellis ſiue os pelliceū:aut oꝛis biatus.
Heldas:excludens frenū:vel excluſio retinaculi.
Helech:ſaluatꝰ dño:vl̄ viuificatio dñi.
Heleias:ruina:vel deiectio.
Heleth : excludens: vel mirabilis ſeu viuificans aut ſaluatio.
Helethe:excludens eū:vl̄ mirabilis ei
Helethi:ſaluans me: vel mirabilis mihi:ſeu excludētes:aut viuificātes.
Helethia : ſaluatꝰ dño vl̄ ſaluatio dñi ſeu excludēs dñm:aut mirabilis dñs.
Helethite:excludentes:vel ſaluati: ſeu mirabiles.aut viuificati.
Helix:excludēs:vel ſaluatꝰ:ſeu mlrabilis:aut viuificatus.
Helicem:ruinā facture:vl̄ timoꝛē eius. Non eſt latinū:ſed hebꝛeū.
Helmonial inon:ille:vel iſte locus:ſiue neſcio quis:aut neſcio qualis.
Hellon:cadēs merore:vl̄ caſus ūigtatꝭ.
Hellonites : cadens murmurans : vel caſus inutilis.
Hellonem:faciem dei: vel faciē meam.
Helthi:euadens:vel liberatꝰ:ſeu ſaluatoꝛi meo:aut ſaluationi mee.
Helthias:euadens a domino : vel liberatus dñi:ſeu ſaluat me dñs .aut ſalꝰ mea domino.
Helgon:diuidens : vel diuiſio :ſeu diſſecās:aut diſſectio
Henach:motus:vel minuens.
Hendagar:cōuerſa generatio:vel conuerſio generationis.
Henenna:cōuerſa:vel cōuerſio.
Henicis nutus:vel abnuerūt.
Henidū:diſciplina aſcendentium : vel diſciplina aſcenſionis eoꝝ.
Heoꝛ:os iracundū:vel diſciplina luminis:ſeu erroꝛis fouamen :aut diſciplina montium.
Hereçeus:ſepatio:vel diſſeminatio: ſiue ſeparatus:aut diſſeminatus:
Hereçci:ſepati:vel diſſeminati: ſiue ſeparantes:aut diſſeminatoꝛes.
Heros:diſſipans:vel violētus:ſiue diſſipatio:aut violentia.
Herſur:violentia anguſtie: vel diſſipatio acerbitatis.
Heſe:tranſiens:vel tranſcendens: ſiue os:aut odoꝛ floꝛens.
Heſſe:idem.
Heſga:dolatio:vel p̄reſcitio: ſiue oꝛis muti:aut oꝛis multi
Heſoꝛ:os nigrū:vel erroꝛ facture: ſiue laqueꝰ foꝛtꝭ:aut diſciplina anguſtie.
Heſtus:oꝛe multoꝝ:vel os multitudinis. Et hoc latinum nomen violēter hebꝛaice figuratū eſt.
Heſur:os aceruū:vel laqueus. ſiue errans robuſtus:aut diſciplina diſcretionis.
Heth:aperiens. vel aptio.
Hetha.aperi.vel apite.ſiue apiēs eum aut aptio eius.
Hethe'te.diuidens. vel diſcoopiens.ſiue os iclinās.aut libicus vitulus.
Hetheia.apiens dñm. vel aptio dñi.

Fathmoab:aperiens ex patre genitos vel aperno de patre genitoꝝ.
Fethoza:os turturis:vel oze explozãs seu buccella luis aut oꝝ explozatio.
Fethzos:dissoluens mensurã: vel dissolutio mẽsure.
Fethzosim:dissoluens mensuram eis vel dissolutio mensure eoꝝ.
Fethzusim:idem.
Fethuel:aperiens deo:vl latitudo ̃di.
Fethusim:apiens eis:vl latitudo eoꝝ
Feçiel:os meũ dei:vel os meũ deus: siue os germinans deo:aut os discipline dei.
Fecielite:oza mea dei:vl oza mea deꝰ siue oza germinantia deo:aut oza disciplinarum.

Dic.i.post.f.

Fabiroth:coꝝ nobilium: vel coꝝ nobilitatis.
Fichol:os oĩ:vel os omnium.
Fiẽnon:ozi ficto:vel ozi eoꝝ: siue coniunctio:aut os alligatum.
Figelus:contrarius:vel occurrens.
Figolus:os pncipis:vel os preciputi
Filadelphia:saluans berentẽ dño:vel saluans adhesionem dñi.
Filarches:declinans principem:vel ̃clinatio pncipis.
Filemonem:mire donatus: vel mira donatio:siue os panis eoꝝ: aut panis ozis eozum.
Filetus.declinans:vel declinatio:siue os meũ:aut caro mea.
Filippus:os lãpadis:vel os manuum
Filippis:os manuũ:vel os lampadaꝝ
Filippẽses:oza manuum. vel oza lampadarum.
Filistea:cecidit:vel cadẽs potione:seu ruina duplex:aut ruina poculi.
Filistijm:ceciderunt:vel cadentes potione:seu ruina duplex: aut ruina poculi.
Filogolus:oze preciputs:vel os meũ ei mozuum.
Filethoz:cadẽs virga: vel casus lectuli.
Finees:ozi parcens:siue os requieuit aut ozi pepercit.
Finees:os mutuum:vel os silens:siue os augurans:aut ozis augurium.
Finon:os meum inutile:vel os meus ineptum:ab oze non ab osse.
Fisidia:os sonãs:vel ozis sonitus:seu cognoscens dñm:aut cognitio dñi.
Fison: caterua: vel os pupille:siue os mutatum:aut ozis mutatio:
Fithon:subito:vel subitaneus:siue os abyssi:aut oze profundus:
Fithonia:subita:vel subitanea:siue os abyssi:aut ozis profunditas.
Fithonissa:idem.
Frygia:scindens pecoza: vl scissio pecozum.
Frigenses:scindẽtes pecoza:vl scissiones pecozum.

Dic.o.post.f.

Ocereth:euidenter occidens vel operarius exterminatoz.
Focereth:euidenter occidẽs me:vel oparius exterminatoz mei.
Fodasur:vallatio:vel fortis redẽptio.
Foeden:oze edificans: vel discipline filius.
Fogoz:bians:vel biatꝰ: siue os pelliũ aut os pellicum.
Foha:hic aduerbiũ loci:vel rubzum: siue sonitus aut apparebo.
Fohij:euidens:vel operarius.
Fozatha:ferus tempoze:vel ferocitas peccatozis.
Fozthomin:diuisio perfecte glozie populi:vel diuisio perfecta populi glozioſi.
Fozunatus:diuidẽs perfecte:vel diuisio perfectionis.
Fosech:dolatio vite:vel abscisio pauoris.
Fosga:dolatio:vl abscisio:siue os mutum:vel os multum.
Fothiel:hic declinans deum.
Fohel:hic declinatio dei. Hic aduerbium:non pronomen.

Dic.u.post.f.

Uba:labia eius:vel induite eũ siue induitio eius:aut declinatio ozis eozum.
Fubabite:labia coꝝ: vel induite eos: siue indumenta eoꝝ: aut declinãtes oza eozum.
Ful:addens:vel adiectio:siue cadens aut ruina.
Funi:os meuz:vel os mibi: ab oze nõ ab osse.
Funiel: os meum deo: vel os meum dei.
Fur:soze:vel vrna.
Fura:frugifer:vel laguncula:siue soze eius:aut vrne eius.
Furim:soztium:vel vrnarum:seu soze eoꝝ.aut vrna eozum.
Futh:labia:vel induite:siue indumentum:aut declinatio ozis.
Futhsar:ozis inclinatio: vel os inclinans ad desiccandum.

Sequitur de nominibus incipientibus a.G.littera.

Ga:vallis estus:vel vallis estuans.
Gaad:abijciens seruitutẽ vel reuelata testificatio.
Gaal:abiectio:vel reuelatio.
Gaala:abijciens eũ vel reuelatio eius.
Gaam abijciens populum: vel reuelatio populi:seu vallis estus eozuz: aut vallis estuans eis.
Gaas:commotus:vel commotio.
Gaasar:cõmota tempestas:vl cõmotio
Gaba:vallis:vel procliuium.
Gabaa:vallis eius:vel ꝓcliuiũ eius.
Gabaab:vallis patrui:vel collis patruelis:seu vallis testificans:aut procliuium seruiẽs.
Gabaath:vallis peccati:vel procliuiũ tempozale.
Gabai:vallis mea:vel procliuiũ meũ.
Gabao:vallis alta:vel procliuium sublime.
Gabaon:vallis mestitie:vel procliuiũ iniquitatis.
Gabaonite:valles mestitie:vel procliues iniquitatis.
Gabath:sepes:vel colonie; siue in sepibus:aut in colonijs
Gabatha:collis altus:vel procliuium sublime.
Gabathite: colles alti: vel procliuia sublimia.
Gabathon:collis mestitie.vl sublimitas eozum.
Gabee:collis sublimis:vel collis sublimium.
Gabelus:vallis deo festinans: vel collis diuini consilij.
Gaber:vir:vel iuuenis:vel fortis.
Gabis:altitudo confusionis: vel alta confusio.
Gabli:terra allophylozum:vel terra ĩ circũciſozum.
Gabriel:virtus mea deꝰ:vel fortitudo dei seu confortauit me deus:aut cõfortatio mea deus.
Gabuam:sublimitas.vel altitudo.
Gad succinctus latro: vel succictus latrunculus.
Gad temptatio: vel in euentu: seu feliciter:aut in fortuna.
Gadite:succincti latrones:vel accincti latrunculi.
Gadite:temptati:vel fortunati: seu felices:aut in euentibus.
Gadda:temptatio:vel accinctio.

Gaddã:tẽptatus:populus: vel accinctio populi.
Gaddel:hedus dei:vel tẽptat⁹ de⁹.
Gader:murus:vel sepes.
Gadera:murus ei:vel sepes eius.
Gaderite:muri:vel macerie.
Gaderoth:sepes respondens:vel maceria tempozalis.
Gadgad:concisio:vel accictio:siue nũcius:aut expeditus.
Gaddi:hedus meus:vel accictio mea siue accinctus meus: aut temptatio mea.
Gaddite:edi mei:vel accinctiões mee siue accincti mei.
aut temptationes mee.
Gaddiel:temptauit me deus:vl accinctio mea deo.
Gaddielite:tẽptati deo:aut accicti dei
Gaddis:accinctus vir:vel temptatio/nem assumens.
Gador:accinctio luminis:vel tẽptatio iracundie
Gaer:vozago cõsurgens:vel deuozatio resurrectionis.
Gai:vallis:vel pzeruptũ: seu deuozãs aut vozago.
Gail:exultans:vel exultatio.
Gail:vallis:vel collis:seu deuozatio.
Gailath:exultans tempoze:uel exultatio responsionis.
Gailoth:valles:vel colles:seu vozagines:ant deuozationes.
Gaius mobilis:vel cõmotus:seu vallensis:aut defensibilis.
Gal:aceruus:vel inuolutio.
Galaad:tumulus testis:vel acerus testimonij: siue transmigrantes testes aut transmigratio testium.
Galaadite:tumuli testium: vel acerui testimoniozũ:siue testes trãsmigrantes aut testium trãsmigrationes.
Galadad: vetus homo: vel vetustas sola.
Galadithim:vetuste aque:vl possessiones aquaz.
Galal:volutabzũ.vel volutatio.
Galali:volutabza:vel volutatiões:seu volutabzum meum: vel volutatio mea.
Galalai:volutabzũ vulturis:vel volutatio deuozatozis.
Galathamaim:aqua possessa: vel aq̃ possessio.
Galathia:magnifica:vel trãslata: siue transmigratio:aut transmeatio.
Galathe:magnifici: vel translati; seu trãsmeantes:aut transmigrati.
Galathenses:idem.
Galgal:rota:vel reuolutio.
Galgala:collis pzeputiozum:vel collis circũcisionis.
Galgala:rota eius: vel reuolutio eius siue volutabzũ:aut inuolutatio.
Galgalis:rota viri:vel reuolutio assũptionis.
Galgalis:volutabzis:vel reuolutionibus:seu rotis:aut inuolutationibus.
Galilea:rota:vel volubilis:siue transmeans:aut transmigratio facta.
Galilei:volubiles:vel rotati: siue trãsmeãtes:aut in transmigratione facti.
Galim:acerui lapidum: vel loca palustria.
Galiloth:reuolutiones: aut transmigrationes:sen reuolutio tẽpozis: aut transmigratio respondentis.
Gallia:transferens: vel translata: seu transferens transferentes:aut translatio transmeantium.
Gallim:inundatio:vel reuolutio: siue transferens eos: aut trãsmigratio eorum.
Gallion:transferens iniquitatem: vel translatio inutilis.
Gamalias:redditio dñi:vel retribuet mihi deus.
Gamaliel:redditio dei: vel retribuet mihi deus.
Gamarias:retributio dñi:vel retribuet mihi dñs.
Gamul:retribuens:vel retributio.
Gamuel:retribuens deo: vel retributio dei.
Gan:hozтus:vel elatio:
Ganges:hozтus complutus:vel elatio irrigata.
Gani:hozтus meus:vel elatio mea.
Ganim:hozti:vel elationes.
Gaom:vallis estus: vel vallis ꝺmota seu vallis estuãs:aut vallis commotio.
Gara.ruminans:vel peregrinus.
Garab:scabies:vel scabiosus:siue icolatus multus:aut incolatus multoz.
Gareb:idem.
Gareth:alienus descendẽs:vel aliena descensio.
Gariçim:diuisio:vel abscisio.
Gariç:accola:vel aduena eius:seu diuidens eos:aut pscisio eoz.
Garim:alienus directus:vel icolatus humilitatis.
Gaspha:vallis eructans:vel commotio subita.
Gatham:tangens risit: vel tangentis risus:siue tactus ridentis:aut risus tãgentium.
Gather:tozcular videẽs:vel accola explozationis.
Gatheron:tozcular videns dolozem vel accola explozans iniquos.
Gatheron:tozcular videns tempoze: vel accola explozans responsionem
Gatherothite:tozcular videntes tempoze:vel accole explozantes responsionem.
Gaulon:volutabzũ:vl volutatio:siue inuoluens eum:aut inuolutio eius.
Gaça:robusta domini: vel foztitudo eius. Sciendũ tamen ꝙ hoc nomen apud hebzeos.g.litteram in pzincipio nõ habet: sed icipit a vocali ain ⁊ dicitur aça ⁊ nõ gaça: subtracta.g. littera.
Gaçabar:robust⁹ filius: vel foztitudo filij. Dictum est ex hebzeo ⁊ syro.
Gaçan:nux vel amigdalum:seu robustus dono:aut foztitudo gratie.
Gaçara:diuidens eum: aut pzesciscio eius.
Gaçarias:diuidens virum:vel pzesciscio assumptionis.
Gaçce:arcba dei:vel foztitudo eius.
Gaçai:robusti domino:vel foztes ei⁹
Gaçenses:idem.
Gaçem:robozans eos: vel foztitudo eozum.
Gaçer robuste consurgens: vel foztis vigilans.
Gaçera:robuste consurgens ei:vel foztis vigilia eius.
Gaçer:pzesciscus:vl diuisus: siue pzesciscio:aut ozdinatio.
Gaçera:diuidẽs eũ:vel pzesciscio eius siue ozdinans eũ:aut ozdinatio eius
Gaçer:tonsoz:vl tonsio. Ipse ẽ nabal carmeli:cuius vxozẽ accepit dauid. Dic.c.post.g.
Geba:vallis:vel pzocliuium.
Gebal:pzeruptũ: vel deficiẽs siue vallis vetus:aut vozago exterminans.
Gebar:fodiẽs filios:vel effossio filioz
Gebeeth:vallis foztitudinis:vl collis testimonioz.
Gebethon:vallis mestície: vel collis merentium.
Gebin:fossa:vel effossio.
Gebim:fosse:vel effossiones.
Geboch:lucta:vel arena: siue puluis: aut inutilis.
Gedel:accinct⁹ deo:vel maceria dei.
Geddel:temptatus deo:vel accinctio

dei.
Hedelias:magnificus domini:vel magnificatus domino.
Hedeon:circuiens in vtero:vel experimentū iniquitat̄:siue temptatio humilitatis mee:aut temptatio iniquitatis eorum.
Hedera:sepes:vel maceria.
Heddi:temptatus:vel accinctio.
Hedimibel:accinctio dei: vel fortunatus deo.
Heddo:accinctio:vel temptatio.
Hedor:accedens: vel applicans: siue sepium:aut maceriarum.
Hedori:accessus meus:vel applicatio mea:siue sepes mee:aut maceriarum mearum.
Hedud:latrunculus:vel expeditus: siue accinctio:aut latronū cuneus.
Hedur:sepes ignea:vel maceria incendens.
Hebenna:vallis ennon:vel vallis gratuita:seu de valle sunt:aut vallis tristicie.
Helboe:volutatio: vel decursus: siue aceruus pluens:aut aceruus pluuiarum.
Helon:migrans: vel migratio.
Helonites:transmigrans: vel transmigratio.
Hemallus:vallis salsa: vel vallis salis seu mare:aut amaritudo.
Hemalli:idem.
Hemallite:valles salse:vl̄ valles salis seu maria:aut amaritudines.
Hemela:vallis salsa:vel vallis salis.
Hemuel:mare dei: vel amaricans domini.
Hennasar:ortus principium:vel nativitatis initium.
Henebath:ortus filius: vel principiū filiorum.
Henesar:ortus:vel principiuz: siue inta natiuitas:aut initium natiuitatis.
Henesareth:idem.
Henneus:ortus germinis:vel principium motionis.
Henthon:ortus responsionis:vel principium humilitatis.
Heon:pectus vel peruptum:
Hera:incola vel peregrinus: siue ruminans:aut incolatus.
Herra:incolatus:vel peregrinatio.
Herara:incolatus visio:vel ruminatione vidit.
Heraris.aduene propinquantes.
Heraseni:suburbani:vel coloni ibidē seu incole mei: aut peregrinationes mee.
Herreni:incole:vel peregrini.
Hergeseus:propinquans aduena: vel colonum ejiciēs:siue colonum applicans:aut colonie applicatio.
Herian:ruminās domino est:vel peregrinus domini est.
Heriel:ruminās deo: vel pegrin' dei.
Herimoth timens mortem: vel metuens altitudinem mortis.
Hermanus: ruminans quid consilij. vel peregrinus compiens numerum
Heron:accola inutilis: vel ruminans iniquitatem.
Hersan:aduena:vel alienus: siue profugus:aut eor eiectio.
Hersanite:aduene:vel alieni: siue profugi:aut eor eiecti.
Hersi:aduena dñi:vel alien' dño.
Herson:aduena ibi:vel eiectio eorum
Hersoni:aduena meus ibi: vel eiectio mea eorum.
Hersonni:idem.
Hersonite:aduene ibi:vel eiecti eorū.
Herusa:peregrinatio:vl̄ icolatus: siue ruminans:aut ruminatio.
Hrecia:incolatus:vel ruminatio.
Hreci:incole:vel ruminantes.
Hregorius:grece:latine vigilantius.
Helbaā:defluens: vl̄ sedens ī populo siue populus despiciens:aut populus sedens in tenebris.
Hessen:terra compluta: vl̄ imber uicinus:siue appropinquans plantationi: aut appropinquans plantationi eorum.
Hessemani:vallis pīguis:vel vallis pīguedinuz.
Hessori:applicans lumen mihi:vel applicans dirigentem me.
Hessur:applicans lumen:vel applicās dirigentem.
Hessuri:applicans lumen mihi: vel applicans dirigentem me.
Hessuri: iuxta lumen: vel vicina lumini.
Hessurim:iuxta lumen meum:vel applicantes e lumine meo.
Heth torcular:vel opprimens.
Hetheus:torcular:vl̄ opprimens:siue oppressus:aut oppressio.
Hethaan:defluens gens:vel despicies populus.
Hethaasar:humi:vel fossum:siue torcular eius:aut effossio eius.
Hethai:opprimens signum: vel torcularis consumatio.
Hethaim: torcular populi: vel opprimens populū: siue applicuerunt eos aut applicatio eorum.
Hethedelthi:torcular egenum:vel oppressio paupertatis.
Hethepher: torcular separans:vel oppressio dissemination̄is.
Hethei:opprimētes:vel torcularia.
Hethma:torcular frangēs:vel oppressio congregationis.
Hether:murale:vel sepes:siue murus aut circundatio.
Hethera:murus eius: vel circundans eum.
Hetheremon:torcular excelsum: vel oppressio sublimitatis.
Hethremon:opprimens:vel torcular mali punici.
Hethsemani:vallis pinguis:vel vallis pinguedinū:siue opprimēs nomē humile:aut torcular famose auditionis
Hethson:opprimens pupillā:vel torcular coccineum.
Heçabel:ē iter:vel ē fluxus sanguinis
Heçabel:fluxus vanus:vel fluens sanguine:siue cohabitatrix.
Heçem:vicinus palpationi:vel appropinquans plantationi.
Heçphe:robustus laqueus:vel fortitudo disciplinę.
Heçon:fluxus doloris: vel cohabitatio iniquitatis.
Heçonites:fluens moroze:vel cohabitator inutilis.

Dic.i.post.g.

Iderothsepes: vel maceria.
Iderothaim:sepes duor:vl̄ macerie bine.
Hieçi:vallis visio:vel pruptū videns
Higaal:redemptio:vel redemptus.
Hilon:migra:vel migrans.
Hilonites:transmigrans: vel transmigratus.
Himel:plenitudo:vel retributio.
Hineth:ortus vite:vel principium paruoris.
Hio:luctatio:vel luctare.
Hion:luctatio:vel harena.
Hir:diuisio:vel pscisio.
Hissai:sacrificans:vel sacrificium.
Huidum:inflatio:vel ascensio.

Dic.o.post.g.

Oatha:gens peccatrix: vl̄ populus peccator.
Hob:lacus:vel locusta.
Hodolias:magnificans dominum:vl̄ magnificus domini.
Hodoliati magnificentia peccati mei: vel magnificus in tempore meo.

Hog:doma:vel tectum.
Hobel:propinquus deo: vel redemptio dei.
Hoim:gens:vel populi.
Holam:transmigrans eos: vel voluntatio eorum.
Holgotha:locus calui:vel locus caluarie. Dirū est nō hebreū.
Holias:trāsmigrās:vel transmigratio seu reuelans eos:aut robust⁹ eorum.
Holiath:idem est.
Holim:acerui:vel loca palustria.
Hom:fouea:vel decipiens :siue laqueus.aut decipula.
Homer:assumptio:vel pfectio:siue cōsumatus:aut cōsumatio.
Homor:perfectio:siue consolatio:vel pficiēs:aut venundatio. Mensura ē antiquorum: que mēsura est decima pars ephi.
Homorra:cecitas: vel seditio: seu timens populū:aut timor popularis. Et sciendū q̄ hoc nomen in hebreo nō habet.g.ī ram:sed scribitur p vocalē ain ⁊ dicit̄ gomorra.
Honath:ortus peccati:vel arrogantia temporalis.
Honeabat:furtum filie: vel furans filiam.
Hom:orti mei:vel arrogantie mee.
Horgias:diuidens luctam:vel prescisio luctantium.
Hortinam:prescidens dona: vel diuidens castra eor.
Hosem:applicans eos: vel appropinquans plantationi eor.
Hosen:applicās: vl̄ applicatio:siue appropinquans palpationi:aut appropinquans plantationi.
Hosnam:applicata:vel iuxta eas: siue applicans:aut applicatio.
Hoson:approprinquans palpationi:vl̄ approprinquans plantationi.
Hothomel:torcular respondens deo: vel oppressio applicans signo.
Hothor:murus:vel circumdatio.
Hoçar:amigdalū:vel nux eor:siue tōsio:aut fortitudo eorum.

Dic.u.post.g.

Gubel:propinquans deo: vel redemptio dei.
Gubelite:redemptio dei:vel propinqui deo.
Gulias:propinquus dño:vl̄ redēptio domini.
Gun:hortus meus:vel arrogātia mea
Gunite.horti mei:vel arrogantie mee.
Gurbaal:diuidens viros:vl̄ prescisio vetustatis.

Sequitur de nominibus incipientibus ab.H.littera.

Haben:in filio.vel in principio
Haber:particeps:vel participatio:siue commisit:aut certamen iniit.
Haberite:participes:vel participationes:seu commiserunt: aut certamen inierunt.
Habi:pater meus:vel frater me⁹ iste
Habiel:pater meus de⁹: vel frater meus dominus.
Hachan:necessitas: vel necessarium.
Hacharan:turba:vel turbatio.
Hachin:retinens eos:vel retētio eor.
Hachor:excelsum:vel sublimitas.
Hadada:testis:vel vsq̄ ad testimonium.
Haditum:inundans pessimos: vel inundatio pessimorum.
Hadrebel:greges dei: vel aggregati deo.
Hadrin:testis mensure:vel inundans mensuratio.
Hafar:terra:vel puluis: siue humens aut fodiens.
Hafara:taurus:vl̄ vitulus:siue puluis eius:aut fodiens eum.
Hafarim:mare effodiens: vel maris effossio.
Haga:loquens:vel meditans:siue locutio:aut meditatio.
Hagegath:annūcia:vel annūciatio: siue accinctus:aut latrunculus.
Hagiel:aduena meus: vel incola dei:
Habilon:vita vallium quercum: vel questio vite roboree.
Habul:iste dolens:vel vitā parturiēs.
Hai:vita vallium:vel questio vite.
Haia:vita vallium eius:vl̄ questio vite eius.
Haiam:vita vallīū eor:vel questio vite eor.
Hailon:vbi erant vrsi:vel vbi vrsi sūt
Haiman:vita vallīū mirandarum:vl̄ questio vite mirabilis.
Hain:fons:vel oculus.
Haio:vita vallium eius:vl̄ questio vite eius.
Halaa:fermētū ei⁹:vel ꝓsternans eū.
Halac:portio:vel pars mea:siue lubrici:aut impeditio.
Halasa:triplex:vel cōsternata: siue cōsternans:aut consternatio.
Halda:deprecans dominum :vel deprecatio dñi.
Halus fermentum:vel consternatio.
Hamas:indignans:vel furens:siue furor:aut indignatio.
Hamiel populus meus deo: vel populus meus dei.
Hamoza populus scitus: vel populus illuminans.
Hamul:calefactus ros : vel calefactio rozis:siue populus dolēs :aut ppl̄us parturiens.
Hamulite:calefacti rozes : vel calefactiones irrozationū:seu ppl̄i dolētes aut populi parturientes.
Hanā:respōdens ppl̄o:vel rñsio ppl̄i.
Hanan:reddens donū: vel rñsio gr̄e.
Hanath:reddens:vel respondens:seu reddidit:aut respōdit.
Hanebgaba.sollicitans: vel humiliās siue sollicitauit:aut humiliauit.
Haniel:pauper dei:vel rñdens deo.
Hanon:respondens merori: vel reddens iniquitatē: seu reddens doloz̄ē aut responsio inutilis.
Haoi:spine:vel compunctiones.
Haoites:spina:vel compunctio.
Haphzon:puluis meror⁹:vel ira iutil.
Harada:miraculū:vel admiratio
Harē:filius me⁹:vel filiatio mea.
Hares:testatio mea:vel testamentus.
Harim:exaltatio:vel exaltatus.
Harmoth:atrium mortis: vel atriū angustie.
Haroth:atria:vl̄ vestibula:seu ville aut beatudines.
Hason:festinatio:vel festinantes.
Hatath:ramus:vel dissipatio: siue testimonium:aut dissipator.
Hatharoth:circuli:vel corone.
Hathoniel:rñdēs deo:vel rñdit ei de⁹
Hauna:ipsa iūctas:vel susceptio iniq̄
Hauan:fons:vel motio: siue subuertens eos:aut subuersio eorum.
Hauil stulticia:vel insipiētia: siue stultus aut insipiens.
Hauoth:sedens vel commoratio: seu vinculum:aut incunabula.
Haxan:claudus:vel irascens:siue claudicans:aut claudicatio.
Haxath:medicus: vel medicamentū.
Haxia:videns:vel prouisio.
Haçaç:cōtinētia:vel apprehēsio: siue continens:aut apprehendens.
Haçabi:mendacium:vel iniquitas.
Haçeb:pergens:vel abiens:siue profectio:aut proficiscens.
Haçuba:deserta:vel relicta:siue desertio:aut relictio.

Hic.e.post.h.
E:esse:vel viuere.
De:ipsa:vel ista:siue susceptiõ aut susceptio.
Deber:victor:vt transiens:siue transitus:aut transitio.
Debreus:vincens:vt trãsitor:siue trãsiens.aut transitorius.
Debion pauperculus:vel paup sensu.
Debionite:pauperculi:vt pauperes sensu.
Debrei:victor me⁹:vel transitio mea.
Debron:incantãs: vel incantatio:siue cõiugium:aut visio sempterna.
Debronite:cõiugati: vel incãtatores: siue icãtatiões:aut visiões sempitne.
Decethan.ipse mẽte excedẽs: vel iste susciens humilitatem.
Dedi:ornatus mihi: vel voluptuosus meus (vite.
Deddo:pauidus fuus: vel testificator
Defer:fouea:vel precipitium.
Deie:qui est:vel qui existit.
Dela:vallis querc⁹:vel maledictio.
Delai:vallis quercus mee: vt maledicta mihi.
Delam:abiectio:vel superlimiare.
Delam:oppositi:vel compositi.
Delan:deo grat⁹: vel deo donat⁹: seu vallis quercus:aut roboratus gra.
Delbid:dei filius vel dei excelsus.
Delchal:portio:vel particula.
Delcana:dei celus:vt dei possessio.
Delcheia:ps dño:vel vendicatus dño
Delchese:aduocata:vel aduocatio.
Delcheseus:aduocans:vel aduocatus
Delchi:ptit⁹ mihi:vel vẽdicatio mea.
Delchian:pars domini est:vel vẽdicatio domini est.
Delchias:ps dñi:vel vẽdicatus dño.
Deldaa:atriũ ei⁹:vt exacuens eum.
Deldad:atrium:vel exacuens.
Deldai:atriũ meũ:vel acutio mea.
Deleanã dei mei donũ:vt dei mei gra
Deled:acceptio glie:vel accipiẽs glia
Delem:postes:vel secula:seu vestibulum:aut superliminare.
Delesa:cõsternatio:vel consternatus.
Delles:exiens:vel exitio.
Dellesmoth:grece exodus: latine aũt exitus mortis.
Delleth:accipiens vita: vel susceptio panoris.
Delphaal:deo exclusus:vel dei nutatio panoris.
Deli:deus meus:vel deitas mea:
Delia:deus dñs.vel dei dñatio.
Deliab:de⁹ me⁹ pr̃:vel dei mei pr̃nitas
Delias:deus dñs:vel dei dñatio; siue ascẽdẽs dñs:aut robustus dñator.
Deliasaph: dei mei collectio :vel dei mei congregatio.
Deliasaphan: dei mei facies: vel dei mei conuersio.
Deliatha:deo meo peccãs: vt dei mei tempoalis.
Deliathi:deũ meũ videns:uel dei mei visio:siue dei mei auxiliũ:vt dei mei fortitudo. (ticula.
Deliçel deo meo ptit⁹:vel dei mei par
Delibel:de⁹ me⁹ de⁹.vt dei mei deitas
Deliphal:deus meus cadens: vel dei mei casus. (mei diuisio.
Deliphales:deus me⁹ diuidẽs:vel dei
Deliphalu:deus meus mirabilis: vel dei mei miraculum.
Deliphelec:dei mei ruina:vel dei mei deiectio.
Delibas:deus meus,mirabilis:vt dei mei miraculum.
Deliel:deus me⁹ dei.vel dei mei deus
Delim.deficiẽs:vel fortis eorum:siue arietes:aut robusti.
Delimaidis:dei mei contradictio:vt dei mensura sufficiẽs.
Deliodorus :deo meo generãs:vt ỏi mei generatio.
Delioenai dei mei fons meus: vel dei mei oculus meus.
Deliopolis:sol ciuiũ:vel solis ciuitas.
Deliozeb:dei mei corruus:vel dei mei solitudo:siue dei mei ardor: aut dei mei temptatio.
Delisa:ad insulã:vel deus saluator.
Delisabe:dei mei sal⁹: vel dei mei defensio:siue dei mei iuramẽtũ: aut dei mei abundantia. (salutare.
Delise⁹:de⁹ me⁹ saluator:vel dei mei.
Delisu:dei mei sal⁹ vt dei mei ꝓtectio
Deliu:de⁹ dñs:vel deus dñator: siue deus me⁹ iste:aut deus meus ipse.
Deliçer:dei mei auxiliuz: vel dei mei fortitudo.
Delmodan :deo nat⁹:vt dei natiuitas
Delnaen:deo fidelis:vel dei regetio.
Delnathan: deo dat⁹ vt dei donatio.
Deloe:deus:vel deitas.
Delom:cõmotus fortiter:vel exercitatus fortitudine.
Delon:exercitus fortitudo:vel exercitatus fortitudine.
Delonite:exercitiũ fortitudinis:vt exercitati fortitudinibus.
Delsaphan:deo victus:vel dei viculũ siue deũ speculãs:aut speculator dei
Deltheche:proferens:vel prolatio.
Deltthecben:idem.
Deltholath: atrium coccineum: vel acumen ruboris.
Deman:perturbans:vel perturbatio: siue susciens:aut formido eorum.
Demech:vallis:vel abyssus:siue profundus:aut profunditas.
Den:ecce fontem:vel ecce oculum.
Denach:gigas:vel fort⁹ siue humilis consurgens:aut humilis ꝓsurrectio.
Denachim:gigantes:vel robusti:siue potentes:aut humiles ꝓsurgentes.
Denan:cursus merorꝫ: vt fons tristicie
Dennon:vallis tristicie: vt vallis itersectionis.
Der:vigilans:vel pelliceus: siue consurgens:aut effusio.
Deran:vacuefactus:vel vacuefaciens aut vacuefecit:aut vacuefactio.
Deranite:vacuefacti:vel vacuefacien tes:siue vacuefecerr:aut vacuefactões
Derastus:vigilãs:vel effusus:siue frat me⁹ videns:aut fratris mei visio.
Derchusa:consurgens mendaciũ: vel vigilia fictionis.
Derchusei: consurgentes mendacio: vel vigilantes fictionibus.
Dered:vigil vita:vel ꝓsurgẽs panore
Deredite:vigilantes vite:vel ꝓsurgẽtes panoribus.
Derem : vigilans eis : vel resurrectio eorum.
Deri:vigilãs mihi.vt resurrectio mea
Derias:vigilãs dño:vt rsurrectio dñi
Derite:effusi:vel vigiles:siue pellicei. aut consurgentes.
Deritophet:vacuefaciens os ꝓtectuz vel vacuefactio oris ꝓtegentis.
Dermogedon:cõsurgens temptatio: vel vigilia inhabitationis.
Dermon:anathema morois eor: vt anathematiçatio tristicie eor.
Dermes anathema morois:vel anathema tristicie.
Dermogenes:mons scrutat⁹: vel vomens eos in valle.
Dermon:anathema morois:vel anathema tristicie. (glorioſus.
Derodes:pellibus glorias:vt pellice⁹
Derodiani:pellibus gloriãtes:vel pelicei glorioſi. (glorioſa.
Derodias:pellib⁹ glorias:vel pellicea
Derodion:formido:vel panor.
Desdrelon misericordia dei:vel auxilium meum deus meus.
Delli:vicinus me⁹:vel vicinitas mea.
Desron:atrium:vel amplitudo.
Dester:abscondita:vt abscõdens: seu eleuata in ppls:aut pparata in tpe.

Heth:vita.vel pauor.
Hethan:fons:vel ascensus: siue pauidus dono:aut viuens gratie.
Hethan:consumatio: vel cõsumatus: siue auis eor:aut suscipiens nauigationem.
Hethbeus:viuax:vel pauidus:seu formidans:aut stupidus.
Hethbnas:pauor colubri:vel vita serpentis.
Hethi:vita mea:vel pauor meus.

Dic.i.post.h.

Hia:sublimis:vel exaltatus.
Hiarite:sublimes:vl exaltati
Hichutinel:ipse est duplex deo:vel ipse sperans in deum.
Hielon:ipse est parcens: vel ipse ẽ faciens:siue ipse ẽ ꝯmouẽs fortit̃: aut ipse ẽ excicatus fortitudine.
Hiemla:parcens maledictio:vel commouens accipientem.
Hierchon:ipsa possessio: vel vigilãtia negociationis.
Hiesana:ipse faciens dona: vl ipe parcens gratificato.
Hieu:ipse:vel est.
Hieu:parcens:vel faciens siue cõmotus aut cõmotio.
Hieus:cõmotus:aut cõmotio: seu ipe est parcens:aut ipse est faciens.
Hieçer:ipse est fortis: vel iple est auxiliator:siue ipse est sepatus:aut ipse est sanctificatus.
Hieçerite:ipsi sũt fortes: vel ipsi sunt auxiliatores:siue ipsi sũt separati:aut ipsi sunt sanctificati.
Higal:acerbatio exaltata: vel exaltationis inuolutio.
Hiel:faciens deo:vel cõmotio dei.
Hila:exaltatus:vel exaltatio.
Hilai:exaltar mihi:vl exaltatio mea
Himeneus:ipse numerans festinãtes vel suscipiens ad impletionem consilij.
Hin:mensura:vel mensuratio loquentis materie:siue fuit aut erit.
Hir:vigilans:vel vigilatus ei.
Hira:fratris visio:vel vigilans.
Hiram:vigilãs populo:vel vigilie populi:seu viuit excelsus:aut viuens ẽ excelse.
Hiras:fratrem meus vidit: vel fratris mei visio:seu vigilantem sustollens: aut vigilans plasmationi.
Hircanus:cõsurgens possessio:vel vigilia emulationis.
Hisbaal:ipse vir vetustus: vel ipe vir deuorator.
Hisimiel:ipse nominatus dei:vel ipse postulatus a deo.
Hisimoth: ipse mortẽ adducens: vel ipse est mortis adductio.
Hispania:accinctio:vel expeditió.
Hispanienses:accincti:vel expediti.
Hithai:cõmouens bina: vel parcens duobus.
Hiçadab:ipse fluẽs torris:vel ipsa toris fluitio.
Hiçiel:ipse fortis deus:vel ipsa fortitudo dei.
Hismael:vir audit a deo:vel assumẽs auditionem dei.

Dic.o.post.h.

Hoba:incantator: vel incantatio:siue dilectus:aut amplexatio.
Holda:destruens:vel discernens mibi:siue diuerticulũ meum:seu discretio:aut diuerticulum.
Holdai:destruens me:vel discernens mibi:siue diuerticulum meum.
Holofernes: infirmitas discessionis: vel infirmans vitulũ saginatum.
Homar:populũ amaricans: vel populi amaricatio.
Homer:crispans:vel manipulus.
Hoon:labor:vel dolor siue laborans aut dolens.
Hozeb:mensa:vel massa:siue temptatio aut temptatus.
Hozeb:ardor:vl ficcitas siue cozuus aut solitudo.
Hozzei:liberi:vel iracũdi:siue de foraminibus:aut farinatij.
Hozem:dolor:vel ira:seu ve excelsa: aut ve irecundie.
Hozzi:farina:vel farinat:seu post me aut foramen meum.
Hozim:fortes:vel excelsi:siue gigantes aut robusti.
Hozodi:maledictio:sufficiens: vl maledicta sufficienter.
Hoztosiada:recte indigẽs testimonio vel lumen positum testificationi.
Hosa:spes:vel saluatio.

Dic.u.post.h.

Uchac:sculpẽs:vel sculpsit:siue sculptor:aut sculptura.
Huphim:penetralis:vel thalamus.
Huma:festinans sibi: vel manipulus.
Huri:longitudo mea:vel illuminator meus.
Hus:festinans:vel consiliator.
Husam:festinans populo:vel cõsiliator populi.
Husathi.festinante me: vel festinatio mea.
Husi: festinans mibi: vel consiliator meus.

Sequit de incipientibus ab.I.littera

Ia:dominus:vel dominator
Ialebel: incipiens laudare deus: vel expectatio laudis dei.
Iaalon:ilex:vel quercus.
Iaamena:extremus in coitu calor:vl extrema coeuntis delectatio.
Iaan:respondens:vel responsum:siue responsio.
Iaare:saltus:vel silua.
Iaas:fuit:vel dimidiũ: siue dimidiãs aut dimidiator.
Iaasel:dimidiauit deus: vel dimidiatio dei.
Iaath:expectans tempus:vel expectatio peccatoris.
Iaaçraber:auxilium:vel auxiliabitur
Iaaçiam:auxilius domini:vel auxiliabitur dominus.
Iaba:luctatio:vel intelligentia.
Iabes:dolor:vel dolens: seu siccitas: aut exsiccata.
Iabin:sapiens:vel sapientia: siue intelligens:aut intelligentia.
Iabina:sapiens domino: vel intelligẽtia domini.
Iabir:ciuitas doctrine:vel ciuitas literarum.
Iabab:puluis:vel lucta: siue luctans aut luctatio.
Iaboch:idem.
Iachabed:gloria domini: vel vbi est gloria:seu ẽ grauis:aut ẽ grauitudo.
Iachala: fortis eius: vel confortans eum.
Iachalia:fortis dominus:vel fortitudo domini.
Iacham:tribulatio:vel tribulatus.
Iachan:tribulator:vel tribulatio.
Iachanem:preparans firmitatem: vel preparatio firmitatis.
Iachim:preparans:vel preparator: siue preparatus aut preparatio.
Iachim:firmus:vel firmitas.
Iachin: idem.
Iachinite:firmi:vel firmitates.
Iacob:supplantator: vel supplãtatio.
Iacoba:supplantans eum:vel supplantatio eius.
Iacobus:supplantans festinantẽ: vel supplantatio consilij.

Jachon:preparans:vel preparatio.
Jachoma:populi vltio: vel populum vlciscetur:siue preparãs domio: aut preparatio domini.
Jadae:sciens:vel scientia:siue cognoscens:aut cognitio.
Jadai:sciens me:vel cognitio mea.
Jadaia:sciens dominum:vel cognitio domini.
Jadasan:sciens egressum: vel cognoscens abundantiam.
Jadaias:cognitus domino:vel sciẽtia domini.
Jadiel:sciens dominum:vel cognitus domini.
Jado:sciens testimonium:vel expectatio seruitutis.
Jadon:sciens dolorem: vel cognitio iniquitatis.
Japhe:expectans laqueum: vel expectatio discipline.
Japhe:eligens:vel electio: siue ostendens:aut illuminatio.
Japheth:latitudo:vel dilatatio.
Japhia: ostendens: vel ostensio:seu aperiens:aut apertio.
Japhie:ostendens:vel aperiẽs: seu expectans eos:aut superficies.
Jagaal:ꝓpinquitas:vel ꝓpinquus.
Jagur:aduena:vel colonus.
Jael:expectans deum: vel expectatio dei:aut incipiens seu carnale coniugium.
Jahel:ascendens:vel ascensio:seu ascẽdit deus:aut ascensio dei.
Jahelite:expectantes deum: vel expectationes dei:siue incipiẽtes: aut carnalia coniugia.
Jahelite:ascendentes: vel ascẽsiones siue ascendentes deo.aut ascensiões dei.
Jahelel:viuẽs deo:vel expectatio dei siue postulans deum: aut requiescẽs in deo.
Jair:vigilans:vel illuminans: seu illuminauit:aut illuminatio.
Jairus:illuminans:vel illuminatio: siue vigilie:aut vigilantes.
Jalam:expectãs humilia:vel expectator percussionis.
Jalelel:expectans deum:vel expectatio dei.
Jalech:expectans pauorem:vel expectatio vite.
Jalon:expectans dolorẽ:vel expecta iniquitatis.
Jam:mare:vel dies.
Jambri:mare lacescens:vel dies amaricans.
Jamim:dies plurali numero:vel amaria:seu amaritudines:aut amaricationes.
Jamin: virtus vel dextera: siue asini: aut asinei.
Jaminite:dextere:vel virtutes:seu asini:aut asinei.
Jamna:mare:vel dextera:siue marin⁹ aut vbi est signum.
Jamne:idem.
Jamnes:marinus:vel vbi est signum
Jamnia:dextra domini: vel vbi est signum.
Jamnite:virtutes domini: vel in quibus est signum.
Jamnor:amaricans lumen: vel dextera iracundie.
Jamram:mare eorum pelliceum:vel mare eorum in capite.
Jamres:mare pelliceum: vel mare in capite.
Jamsuph:mare rubrum: vel dies in capite.
Jamuel:dies eius deus: vel dies eius dei.
Jamuelite:dies eorum deus:vel dies eorum dei.
Janai:gubernator meus:vel gubernatio mea.
Jamni preparator meus: vel preparatio mea.
Janoa:gubernator:vel gubernatio.
Janoe:expectans cõmotionẽ: vel expectatio requietionis.
Janoe:gubernatio:vel gubernaculuz.
Janon:dormitans merore: vel gubernator doloris.
Janua:requies:vel requietio.
Janum:dormitans:vel dormitatio.
Jaod:cõfitens:vel glorificans:siue cuius est frater:aut cuius est fraternitas.
Jaoe:factura fratris:vel frater domini:siue vbi est frater:aut vbi est fraternitas.
Jara:deficiens:vel defectio.
Jaraia:timens dñm: vel timor domini:seu deficiẽs domino :aut deficiẽs dominus.
Jaramoth:timens mortem:vel defectio mortis.
Jare:luna:vel defectio.
Jarre idem.
Jareth:roborans:vel roboratus:siue descendens:aut continentia.
Jareden:descensio eorum:vl visio iudicis.
Jaree:silua:vel saltus.
Jarphael: dimisit deus: vel dimissio dei.
Jarphel:idem.
Jarib:vltio:vel diiudicans:siue vlciscens:aut diiudicatio.
Jaram:saltuũ:vel siluaꝝ: siue mõs saltuum:aut mons siluarum.
Jas:dominus:vel dominator.
Jasa:factura mandati:vel fact⁹ in mãdato:siue factum mandatũ:aut inhabitatio eius.
Jassa:dimidium: vel dimidiatio: seu factum mandatũ:aut factum in mandato.
Jasaph:habitator.vel habitatio: siue sedens:aut cõfidentia.
Jasahel:dimidium dei: vel dimidiauit deus.
Jasen.domitor:vel domatio.
Jasi:equalitas:vel desiderium.
Jasiel:equalis deo:vel desideriũ dei.
Jaso:factura mãdati:vel factus in mãdato.
Jason:desiderans:vel qui mandatum fecerit.
Jasu.conuertens:vel conuersio.
Jasub:reuertens:vel reuersio: siue reuocans:aut reuocatio.
Jasubite:reuertentes: vel reuersi:seu reuocantes aut reuocati.
Jathaha:peccantes in ea:vel peccatuz in eis.
Jathan:domini perfectus: vel domino cõsumans: siue dñi perfectio aut dñi consumatio.
Jathan.dominus humilis:vel dei responsio:seu expectans humilitatem aut expectatio responsionis.
Jathanael:expectans humilem deuz vel respondens humilitati dei.
Janadiath:colũba defluens tempore vel colũbaris deficiens peccato.
Janathi:colũba:vel est. Syrum ẽ nõ hebreum.
Jaur:expectans incendium:vel expectatio luminis.
Jaus:expectans consilium: vel expectatio festinantis.
Jaçer:adiutus:vel adiutoriũ. siue auxilians.aut auxiliator.
Jaçias:audiens dominum.vel auscultatio domini.
Jaçiel.audiens deum.vel auscultatio dei.

Hic.b.r.c.post.i.

Jaar:mons fortis:vel vir suscitator.

Ichaiman: ve requiescenti: vel transla
ta est requietio.
Ichabodh: cecidit gloria: vel translata
est gloriatio.
Ichainaan: ourũ habitaculũ: vel con/
solatio inhabitantis.
Ichoniũ: dura: vel vocata: siue vbi est
thalamus: aut preparatio ỹsolatõis.
Ichutbiel: spes dei: vel sperans i deũ.

I Dic.d.post.i.

Idaia: dilectus dñi: vel amabi
lis.
Idaias: dilectus domini: vel
amabilis domino.
Idida: dilectus domini propter dñm
vel amabilis dño propter dominuz
Ipe est salomon qui dilectus domi/
ni ꝓpter dñm: vel amabilis dño ꝓpt
dñm dicit: propter suam misericordi
am scilicet gratuitam qua eũ dilige/
re dignatus ẽ cũ vtiqz dilectio z mi/
sericordia idignꝰ existeret quẽ cõsta
bat mãçerez eẽ z quẽ reprehendit scri/
ptura diuina ꝓ peccato idolatrie: z i
modezato amoze mulierũ.
Ididia: dilectio domini: vel amabili/
tas eius.
Idithun: saliens: vel trãsiliens eos.
Idox: dilectus voluntarie: vel amabi
lis violentia.
Idumea: rusa: vel rubea: seu terrena:
aut sanguinea.
Idumei: rusi: vl rubei: siue terreni: aut
sanguinei.

I Dic.e.post.i.

Eabarim: lapides transeũtes
vel acerui lapidum transeun
tium.
Iebaar: mons fortis: vel electio susci/
tata.
Iebanias: sapiens dño: vel intelligẽtia
domini.
Iebee: presepium: vel exsiccatio.
Ieber: imitans fontem: vel expectatio
putei.
Iebethon: vallis mestitie: vel collis
merentium.
Iebgar: eligens: vel electio.
Ieblaam: absortus vl absortio: seu ab
sorbens populũ: aut populus desipi
scens.
Iebnael: edificans deo: vel edificatio
dei.
Ieboch: arena: vel luctatio.
Iebus: presepe: vel calcata: siue ỹcul/
cans: aut conculcatio.
Iebusei: presepe meũ: vel cõculcatio
mea.
Iebusei: presepia: vel conculcata.
Iecha: torcular: vel oppressio: siue op
primens: aut oppressa.
Iechaa: torcular eius: vel opprimens
eum.
Iechbaa: luctans ei: vel arena eius.
Ietha: magnificus: vel magnificentia:
Iechdalian: magnificus dño est: vl ma
gnificentia domini est.
Iechdon incubans populus: vel incu
batio populi.
Iechelia: torcular laboris: vel oppres
sio laboriosa.
Iechenias: preparans domino: vel p
paratio dñi.
Iechimam: possedit populũ: vel pos/
sessio populi.
Iechimam: vindicans populumꝰ: vel
vindicatio populi.
Iechiman: acquirens populum: vel ac
quisitio populi.
Iechinaam: possidens populum: vel
vindicatio populi.
Iechinã: possidens populum: vel pre
paratio populi.
Iechomam: idem.
Iechonias: sic factus: vel preparator:
seu ꝓparans dño: aut ꝓparatio dñi.
Iechan: extensio: vel inclinatio: seu
merces: aut mercimonium.
Iechel: cetus dei: vel auxiliãs deum.
Iechçe: torcular lupi; vel opprimens
lupum.
Iedala: manus maledicta: vel manus
maledictionis.
Iedebos: manus maledicta tribulans
vel manus maledictiõis angustiãtis
Iedeia: sciens dñm: vel cognitio dñi.
Iedi: sciens me: vel cognitio mea.
Iedibel: sciens deũ: vel magnificꝰ deo
Iedlaph: manũ tollens: vel manũ ad
os: seu manus subleuãs: aut manuũ
subleuatio.
Ieddoa: sciens eũ: vel cognitio eius.
Iedchan: puulus: vel minoratio.
Iedri: accedens: vel applicãs: siue ac/
cessus: aut applicatio.
Ieddu: accinctus: vel temptatio.
Ieddua: tẽptans eũ: aut accinctio eius
Iedula: manus maledicta: vel manus
maledictionis.
Iephdaia: innuens dño: vel aptio dñi
Iephbebel: aptio dei: vel apiet deus.
Iephlad: exclusio peccati: vel apertio
deiectionis.
Iephleti: excludens peccatũ meũ: vel
apertio deiectionis mee.
Iephan: dominus mirabilis: vl domi
minus viuificatoz.
Iephone: nutus: vel innuens.
Iephonne: ãnuens: vel ĩnuitio.
Iegal: ꝓpinquus: vel redimens: seu ꝓ
pinquitas: aut redemptio.
Iegali: propinquus mihi: vel redem/
ptio mea.
Ieglam: despiciẽs: vel despectus: siue
contemptus.
Iehel: viuens deo: vel postulatio dei
siue mutatꝰ deo: aut expectatio dei.
Iehieli: viuens deo meo: vl postulatio
dei mei: siue mutatus deo meo: aut
expectatio dei mei.
Iehi: vita: vel exordium: siue requies
aut postulatio.
Iehiel: vita dei: vl exordiũ dei: siue re
quiescens deo: aut postulatio dei.
Ielada: cognoscens dñm: vel cognitio
domini.
Ieleph: manũ tollens: vl manũ ad os
siue manus subleuans: aut manuum
subleuatio.
Iemda: plenitudo: vel circũcisio.
Iemei: deus meus: vel robur meum:
Iemias: numerus domini: vel nume/
rabilis domino.
Iemim: robur meũ: vel dextera mea.
Iemla: parcens maledicto: vel cõmo
uens accipientem.
Iemlech: numerus vite: vel amaritu/
do pauoris.
Iemua: mare: vel amara: siue numerꝰ
aut numerabilis.
Iemuaite: maria: vl amari: siue nume
rabiles: aut marini.
Iemubel: dies eius dei: vel dies eius
deus.
Iepsem: aptũ nomẽ: vel apta auditio.
Iepta: aperiens: vel aptio.
Ieptabel: apertens deo: vel aptio dei.
Iepte: apiens: vel apertus: siue aperuit
aut apertio.
Iepthon: aperiens dolorem.
Iera timẽs: vel timor: siue misericors
aut misericordia.
Ieraa: timẽs eũ: vel misericordia eius
Ieracho: aurugo: vel demolitio.
Ieramalech: timẽs deum: vel miseri/
cordia dei.
Ieramebel: idem.
Ieramel: idem.
Ierameli: timens deum meum: vl mi
sericordia dei mei.
Ieramiel: idem.
Ieramieli: idem.
Ieraon: timores: vel timebunt: seu ti/
mens iniquitatẽ: aut misericors me/

rentibus.
Ierapolis.iudiciū superius.vel sine timore misericors ciuitas.
Ierebaam.aurugo populi:vel demolliens populum.
Ierebebel.iudiciuz dei.vel diiudicās superiora.
Ieremian:excelsus dño est: vel sublimitas domini est.
Ieremias:excellus domino.vel sublimitas domini.
Ieremihel:excelsus dño deo: vel sublimitas domini dei.
Ierian:timens inutile:vl timor domini est.
Erias:timens dñm:vel timor dñi.
Ierib:odor:vel luna.
Ieribai:odor vulturis.vel defectio ꝺ uoratoris.
Iericho:luna vel odor eius.
Ierichontini:odorantes eum:vel defecientes ei.
Ierihel:timens deū:vel timor dei.
Ierimoth:timens mortem:vel metuens altitudinē mortis.
Ierimuth:idem.
Ieriotb:iurgium signi: vel iudicij designatio.
Iermai:dominus excelsus:vel domini excelsitudo.
Ieroā:timēs pplm:vel iudiciū populi
Ierobaal:iurgiū habens: vel iudiciuz habentis:aui iudiciuz superiozis.
Ierobaal:timor viri: vel timor vetustatis:siue timens habentem: aut timens deuorationem.
Ieroboā:cā populi:vel diuisio populi siue discernens populum: aut superius diiudicans.
Ieroboseth:iudicans ignominiaz: vel diiudicans confusionem.
Ieron:timor:vel pegrinatio:siue timidus:aut peregrinus.
Ieronym:visio pulchritudinis:vl diiudicans locutiones.
Ierosolyma:pacifica: vel visio pacis.
Ierosolymite:pacifici: vel pacem videntes.
Iersia:aduena dñi:vel alienus dño.
Iernel:collis domini:vel vallis benedictionis.
Ieruſa:ruminans:vel ruminatio: siue incolatus:aut peregrinatio.
Ierusalē:pacifica:vel pacis visio: siue timor pfectus:aut timebit perfecte.
Iesa:vetustas:vel planities:siue salutio:aut desiderium meum.
Iessa:incensū:vel sacrificiū: seu insule sacrificium:aut insule holocaustum.
Iessaar:incensum suscitans:vel holocausti vigilia.
Iessaarite:incensa suscitantes:vel holocaustorum vigilie.
Iessai:incensum meum:vel sacrificiuz meum:siue insule sacrificium:aut insule holocaustum.
Iesamari:vetustas amara: vel desiderij amaritudo.
Iesan:vetustas:vel veterans.
Iesana:vetustas eius: vel inueterans eum.
Iesar:figmentū:vel tribulatio: siue īsule sacrificiū:aut insule oblatio.
Iessar:meridies:vel vnctio mea: siue meridianus:aut metaphoric olei.
Iesba:collaudans:vel collaudatio.
Iesbaam:collaudans populū:vel collaudatio populi.
Iesbachasa:collaudās summum: vel collaudatio principij.
Iesbi:est in me:vel coequatus mihi.
Iesbinedob:est in me spontaneus:vel coequatus mihi spontanee:
Iesboch:est cinis:vel est tactus.
Iescha:tabernaculū:vel vnctio eius.
Iesse'incendens:vel incendiū:siue insule libamen.aut insule holocaustuz.
Iesema:salus desiderij:vel salutatio requiescentis.
Ieser:finxit.vel plasmauit: siue fictio: aut plasmatio.
Ieserite:fictores:vel plasmatores.
Ieseſi:equalis saluator:vel desideriuz salutionis.
Iesem:desiderium:vel desideraui.
Iesu:equalis me: vel equalitas mea.
Iespha:vnctio:vel tabernaculum.
Iesphan:idem.
Iesi:equalitas:vel tabernaculū.
Iessi:incensum mihi: vel sacrificium meum.
Iesias:eqlis dño:vel salutaris dñi:
Iesiel:incensus deo:vel sacrificiū dei.
Iesielite:incensi deo:vel sacrificia dei
Iesimuth desiderium dulce: vel desiderata dulcedo.
Iesmachias:vetustas percutiens dñm: vl figmentū percussionis dñi.
Iesmaras:salus desiderantis dñm:vl saluatio requietionis dñi.
Iesrel:sacrificās deo:vel liberatio dei
Iesua:planities:vel est desideriū meū salus.
Iesue:saluatio:vel desiderium.
Iesui equalis mihi.vel equalitas mea
Iessui:desiderani:vel desiderium.
Iessuite:desiderantes:vel desideria.
Iesur:doloz:vel est ī doloze: siue salꝰ luminis:aut equalitas ignea.
Iesuri:salus dolozis mei: vel saluatio in doloze meo:siue salus illuminans me aut equalitas mea.
Iesus:saluator: vel salutaris: siue salꝰ aut salutare.
Iethba:extensio:vel inclinatio: siue superfluens:aut supfluitio.
Iethbaam:supfluus populus:aut supfluitas populi:siue inclinans populū aut extensio eor.
Iethbaba:bonitas:vel declinatio.
Iethbabatha:bonitas:vl bonitates:seu declinauit vt veniat: aut declinatio quentionis.
Iethbam:merces:vel mercimoniū:seu inclinans eos:aut extensio eor.
Iethbeba:bonitas:vel declinatio: venientis.
Iethbebata:bonitas:vel bonitates:siue declinauit: vt veniat: aut declinatio quentionis.
Iethebeth:bona domus:vel declinatio venientis.
Iethela:inclinatio palme: vel extēsio iniquitatis. (residuitas.
Iether:modicum residuū:vl modica
Iethetb:donans:vel donatio.
Iethnaan:possidens populū: vel fluens populo.
Iethza.supfluens:vel honorabilis.
Iethzaan:honor populi: vel supfluēs populo:
Iethzael:honor dei:vel supfluēs deo
Iethzai:honor me:vl supfluēs mihi
Iethzā bonorās eos:vel supfluꝰ eor.
Iethzan:honor dei:vl supfluitas gre
Iethzi:supfluū:vel honorabiles.
Iethzites:supfluus: vel honorabilis.
Iethzo:supfluens:vel honorabilis.
Iethur:vsus:vel ordo:siue ordinatus aut ordinatio.
Iethus:extensio:vel sublimitas.
Ieu:parcens:vel cōmotio: seu maleficus:aut maleficium.
Ieus:idem. (tio eius.
Ieusa:ipse parcens ei: vel ipsa cōmo/
Ieuhel:ipse parcens deus: vel ipsa cō motio eius.
Ieçan:durus:vel durities.
Ieçabel:est iter:vel est fluxꝰ sāguinis.
Ieçabel:fluxꝰ vanꝰ:vel fluēs sāguine. siue cohabitatrix:aut sterquilinium.
Ieçanias:vires eius:vel aures eius: siue audiens dñm:aut auscultatio dñi
Ieçar:fortitudo:vel adiutorium.

Jeçarite:foztes:vel auxiliarij.
Jeçecel:foztis dei:vel appbēdēs deū.
Jeçechias:foztis dñi: vel appbēdens dñm:siue cōfoztauit eū dñs:aut dominus cōfoztatio eius.
Jeçechiel:foztis dei:vel appbendens deū:siue deus confoztauit eū: aut deus confoztatio eius.
Jeçer:foztitudo:vel adiutoziū.
Jeçerite:foztes:vel auxiliarij.
Jeçiel:audiēs deū:vl auscultatio dei.
Jeçilia:foztis labor: vel adiutoziuz laborantis.
Jeçonias:vires eius:vel aures eius:siue audiēs dñm:aut auscultatio dñi.
Jeçra:semen:vel seminator.
Jeçrabel:semen dei:vel semiauit de⁹
Jeçrabelite:seminantes deo:vel seminatozes dei.
Jeçraia:semen dñi: vel seminās dño.

I Dic.g.post.i.

Baal:vir abijciens: vel vir reuelationis.
Jgar:aceruus : vel inuolutio Syrū est non hebzeum.
Jgarsedutha:aceruus testimonij : vel inuolutio testimoniox. Hoc syrū est.
Jgbathanis:solēne mandatū humile: vel leta domus responsionis.
Illyricū:aduena:vel elementum:siue subuersus:aut secūda subuersio.
Jndi:nutus dilucidi : vel cōcessiones illuminationum.
Jndia:nutus dilucidus: vel concessio illuminans.
Jnfamie:nutus:vel innuit:siue innuēs aut concessio.

I Dic.o.post.i.

Oa:retinens:vel retentio.
Joaa:retinens eum:vel retentio eius.
Joaaç:retinens foztitudinem:vel vbi est retinere:siue dñm videns: aut domini foztitudo.
Joab:inimicus:vel inimicitie: siue est pater:aut est paternitas.
Joacbaç:foztis:vel robustus:seu dño foztis:aut dñi foztitudo.
Joachim:vbi est ꝓparatio:vel cuius ē ꝓparatio:siue dño pzeparat⁹:aut domini resurrectio.
Joabaç:retinens foztitudinē : vel vbi est retinere:siue dñm videns:aut domini foztitudo.
Joabe:ipse cognoscēs:vel dñi cognitio:siue cognoscēs sciam:aut cognoscens pzincipium.
Joanā:dñi dec⁹:vel dñi pulchzitudo.
Joarib:dñs suscitans montes:vel dominus vigilans foztitudine.
Joari:dño exaltat⁹:vel dñi exaltatio.
Joas:sperans:vel tpalis:siue dñm sustollens:aut dñi plalmatio.
Joathā:pfectus:aut pfectio: siue cōsummatus:aut consumatio.
Joathan:idem. (plasmatio
Joathas:pfecte sustollēs:vl ꝓsumata
Joaç:dñs videns:vl dñi foztitudo:siue vbi est retinere eus:aut vbi est repzehensio eius.
Job:dolox:vel ociositas. (vlulans.
Job mag⁹:vel magn⁹:siue dolens:aut
Jobab:distillans:vel mago patre:seu magn⁹ pater:aut doloxis:vel vlulationis distillatio.
Jobal:delatus:vel delatio:siue dimittēs aut dimissio. (gratie dei
Jobama:magus donat⁹ dñi:vl doloz
Jobel:magus dei:vel dolens deo.
Jochabed:dñi germē:vel dñi ꝓpatio siue dñi libamē:aut dñi intelligētia.
Jochel:germē diuinū:vel ꝓpatio dei.
Jocelā:ꝓpzimēs eos:vel oppssio eoꝝ
Jod:scia:vel ꝓncipiū:seu dñatio dei.
Jodae:ipse cognoscens:vel dñi cognitio:siue cognoscens sciam:aut cognoscens pzincipium.
Joed:dño ruens:vel dñm testificans
Joeçer:dñi foztis:vel dño separatus.
Jophe:dñi os:vel dñi disciplina : siue dñs elegit:aut dñs illuminauit.
Jogli:cōtemptus:vel delpiciens.
Joha:dño rndens:vel dñi rnsio : siue dñans ei:aut dñatio eius.
Johana:dñi donū. vel dñi gratia.
Johānā:dñs mirico2:siue dñi miseri cozdia:seu dño grat⁹:aut dñs gra ei⁹
Johannā:dñs gratus eis:vel dñs misericozdia eozum.
Johanan.erat donans:vel dñi donū.
Johānan:cuius est donū:vel dñi gra.
Johānen:dño donatus : vel dño gratificatus.
Johānes:dñi gra:vel in q̄ est gra:siue cui donatū ē:aut cui donatio a dño facta est. (ens:aut decipiens.
Jobel:dimittens:vl mutat⁹:seu deflu
Jobel:fuit dei:vel incipiente deo:siue est deus:aut est dñs deus.
Joachim:q est cōsurgens: vel dñi resurrectio:siue dñs suscitans:aut dño suscitante. (gnitio.
Joiada dñm cognoscens: aut dñi co/
Joiadae:dñi cognitio:vel ipso dño cognoscēte. (cognoscēs oculū.
Joiaden:dñs cogscēs fontem: vl dñs
Joiarib:dñi vltio:vel dñi iudiciū.
Joiarim:dñm exaltans:vel dñi exaltatio:siue dñs saltuū.
Jomna.matutina:vel dextera eius.
Jona:colūba:vel donās siue vbi ē donat⁹:aut vbi ē donatio. (tane⁹.
Jonadab:dño obediēs:vel dñi spon/
Jonadab:colūba precipua:vl dōatio patruelis. (natio:aut q dōat⁹ ē deo
Jonas:donās:vel dōat⁹ siue cui ē do/
Jonathā:colūba veniēs:vl colūbe donū:siue colūba dās:aut dñi donatio.
Joni:colūba,mea:vel donans mihi: siue donū meū:aut donatio mea.
Joppe:pulchza:vel pulchzitudo.
Joppite:pulchzi:vel decozi.
Jor:riuus:vel fluuius.
Jora:riu⁹ ei⁹:vel fluuius ei⁹: seu man⁹ sublimiū:aut dñi celsitudo. (limiū
Jozabeth:dom⁹ excelsa:vel dom⁹ sub
Jozarei:riuus spinax:vel fluuius compunctionis.
Jozā:q ē excelsus:vl vbi ē excelsus'siue dñs excelsus:aut dñi sublimitas.
Jozan:riuus doni : vel fluuius gratie.
Jozdanis:riuus iudicii:vel fluuius iudicantis:siue descensio eox: aut app̄bensio eozum.
Jozeriu⁹ excelsus:vel fluuij exaltatio
Jozim:riuus eox:vel fluu⁹ eox : siue excelsus riuus:aut fluuius exaltatus
Jozra:factura mādati:vel dñi saluatio
Josabeseth:vbi est saturitas germinis vel vbi ē saturitas resurrectionis:
Josabeth:dñi satitas:vl dñi iurañtū.
Josabia:vbi ē incensū domini : vel in quo est iuramentum.
Josaph:dñi speculū:vel dño vinculat⁹. siue dñi labiū:aut dño angustiatus.
Josaphat:ipse iudicās vel ipse iudicat siue dñi iudiciū:aut dñs iudicabit.
Josech:dñi iust⁹:vel dñi iustificatus.
Josedech:idem.
Joseph:augmentū:vel appositio.
Josephus:augēs cōsilio:vel apponēs festinationem. (dñi
Josphias:ipe liber dño:vl ipa libertas
Josias:vbi est incensū dñi:vel in quo est sacrificium.
Josophonias:dño abscōditus:vl dñi speculatoz.
Josoias vbi est salus dñi:vel in quo ē saluator dñs.
Josue:salus:vel saluatio:siue saluator aut saluaturus. (aut dñatio.
Joth:scia:vel pzincipiū : siue dñator.
Jotha:ē pfectus:vel ē pfectio : siue est dñi pfectus:aut est domini pfectio.

Iothā:dñi pfectio:vel dñi cōsumatiō: siue pfectio eoꝝ:aut ꝓsumatio eoꝝ
Iothan:scia dñi:vel principiū gratie:
Iouis inimicus hic:vel dñs ille.
Ioçabaad:dño dotatꝰ:vl dñi dotatio
Ioçbad:dñi fluēs tozzis:vel dño tozris fluitio.
Ioçabad:dñi dotatꝰ:vel q est dotatꝰ. (a domino
Ioçabeth dñi dos:vel que est dotata a domino.
Ioçachar:dñi vltio:vel dñi iudiciuꝫ.
Ioçaded:dñi soztis seruus:vel dñm soztem testificans.
Ioçarib:dñi vltio:vel dñi diindicatio
Ioçian:dñi ductio ē:vel dñi oliua est.

Dic.r.post.i.

IRad:ciuitas descendēs:vl ciuitatis descensio:siue vigilās seruꝰ:aut suscitās testimoniū.
Iras:frater meꝰ videṡ vel fris mei visio:seu vigilātē sustollēs:aut vigilās plasmationi.

Dic.s.post.i.

IS:vir:vel assumptus.
Issa:mulier:vel assumptio.
Isaac:risus:vel gaudium.
Isaar:vir vigilans:vel vir suscitatoz.
Isaarite:viri vigilantes:vel viri suscitatozes.
Isachar:q ē memoz:vl dñꝫ memozās seu vir mercedis:aut ē merces mea.
Isacharite:q sunt memozes:vel dñm memozantes:seu viri mercedū:aut sunt mercedes mee.
Isai:salꝰ mea:vel dñi salutare:seu vir deuozatoz:aut vir assumens.
Isaias:dñi salus:vel dñi salutare.
Isar:vir puulus:vel vir iminutus:seu vir vigilās:aut vir suscitatoz.
Isari:vir paruulus mihi:vel vir minoratiōis mee:seu vir suscitans me:aut vir vigiliarum mearum.
Isbaal:vir vetustus:vel vir ōuozatoz
Isboam:vir deuozās ppl'm:vel assūptus in foztitudine ppli. (fusio.
Isboseth:vir ꝓfusiōis:vel assūpta con
Iscarioth:vir memozie:vl est merces eius:seu memozia moztis eius:aut memoziale dñi. (tionem.
Ismuth:deserꝰ:vel assumēs dissipa
Ismabel:vir auditꝰ deo:vel assumēs exauditionem dei.
Ismabelite:viri auditi deo:vel assumentes exauditiones dei.
Israbel:mēs videṡ deū:vl ē videṡ deū
Israbel:vir videṡ deū:vel ꝓnceps cuꝫ deo:siue dei visio ē:aut fozt' directus
Israela:mens videṡ deū suū vl (dei.
ꝓnceps cū deo suo:siue ē videre deum eius:aut directio dei sui.
Israbelite:viri videntes deum:vel assumpti principes cū deo.
Issuar:vir paruulus:vel vir iminutus:siue vir salutis:aut assūptio salutarꝭ.
Issui:vir loquēs:vl assūptio salutꝭ mee
Istob:vir bonꝰ:vel assūptio bonitatis
Italia:mēs excedēs:vl mētis excessꝰ.
Italica:mēte excedens:vel mentis excessio.
Italici:mentium excessus:vel mēte excedentes.
Ithamar:insule palma:vel insule amaritudo:siue ybi est amarus:aut ybi ē cōmotio.
Iturea:montana:vel sublimis. Syrū est non hebꝛeum.
Iturei:montani:vel sublimes. (tatꝭ
Itbꝰ:mōs excelsus:vel mons sublimi

Dic.u.post.i.

IUbileus:annus remissus:vel annus remissionis.
Iuchal:potētia:vel foztitudo
Iuchadam:potestas oppzmens eos:vel foztis oppzessio eoꝝ.
Iudaia:cōfitēs dñm:vl glificatio dñi
Iudaismus:laus:vel cōfessio.
Iudaite:cōfitentes:vel glorificantes.
Iudas:confitens:vel glorificans.
Iudea:confessio:vel glorificatio.
Iudei:laudantes:vel confitentes.
Iudi:laudans:vel confitens.
Iudith:confitens:vel glorificans.
Iulius:incipiens:vel pzincipium.
Iulia:idem.
Iunius:incipiens:vel pzincipium.
Iunia:idem. (sepatoz.
Iupiter:inimicus separans:vel dñs
Iustus:elatus:vel elatio:siue parcens aut ipse alleuatus.
Iuth:ꝑncipium:vel dominatio.

Sequit de icipientibus ab.L.lra.

LAabaddon:apollion grece exterminans:vel exterminatoz latine.
Laabim:deusti:vel inflāmantes:seu deustio:aut inflāmatio. (cant;
Laada:flāma iudicij:vel deustio iudi
Laadon:perdens:vel interficiens:
Laamas:iniqitas:vel ad iniquitatē.
Labaddom:ꝑdens:vel iterficiens:siue solitarius:aut solitudo eoꝝ.
Laban:album:vel albedo:siue candidus:aut candidatio.
Labana:dealbās eū:vel cādidatio eiꝰ
Labaoth:venientes:vel egredientes.
Labeth:acceptans:vel acceptabilis.
Labem:candoꝝ:vel candidū:siue coꝝ eoꝝ:aut coꝝ filio meo.
Labum:deusti:vel inflāmantes:siue deustio:aut inflāmatio.
Labo:ingressus:vel ingressio:seu venientes:aut ingredientes.
Laboth:idem.
Lacedemonia:consurgens silentium:vel consurrectio sanguinea.
Lacedemones:consurgentes silentio vel consurgentes sanguinei.
Lachis:interest:vel sibimet vir.
Lachoꝝ:consurgens:vel cōsurrectio.
Lachū:ꝓsurrectio:vel ad ꝓsurgendū.
Labed:ipse sibimet vir:vel ipsemet vir suus.
Laphidoth:lampas quasi os cultri ab oze non ab osse.
Lahel:in deo:vel in deum.
Lais leo:vel filius leonis:siue ipse sibi met vir:aut ipsemet vir suus.
Laisa:leena:vel in salutē:seu filia leonis:aut filia leene.
Lamatbara:signū:vel cōditio:siue ad signum:aut condictū.
Lamaçabatani:vt quid dereliquisti me:vel vt quid derelictio mea.
Lamaçaphtbani:idem.
Lamech:qñ ē nomē lre:fultura:vl ad iutoziū:siue erectio:aut firmamentū.
Lamech:qñ ē nomē hois pcutiēs:vel pcussio:siue humilis:aut humiliatus
Lamuel:cū q ē deꝰ:vel i q ē bñdictio.
Laoditia:fuit in vomitu:vel natiuitas expectata:siue tribus amata a domino:aut tribus amabilis dñi.
Laodicēses:sūt i vomitibus:vel natiuitates expectate:seu tribus amate a dño:aut tribus amabiles dñi.
Laonimū:tribꝰ:vl mīes:seu philarchi multaꝝ tribuū:aut ꝓncipes multoꝝ populozum.
Lapidoth:fulgoꝝ:vel fulgur:siue fulgurans:aut fulguratio.
Larma:sublimitas:vel consurrectio.
Lasa:salus:vel saluatio:siue in salutez aut in salutationem.
Lasabi:spauit in me:vl in dño spes eiꝰ
Lastēis:salꝰ donata:vl saluatoz a dño
Lathusim:fabꝛi:vel mallearozes.
Laçarꝰ adiutꝰ dñi vl auxiliatꝰ a dño.

Dic.e.post.l.

LEbana:albedo:vel cādidatio
Leben:cādidū:vel cādidatio
Lebeus:cozculū:uel q̄si coz.
Lebna:later uel cementum.
Lebni:lateres:uel cementa.

Lebnitici:latericij:vel cementarij.
Lebona:albedo:vel cãdidatio.
Lecha:gena eius:vel maxilla eius.
Lechi:gena mea:vel maxilla mea.
Lechis:gena viri:vel maxilla assũpta.
Lechũ:cõsurgens:vel consurrectio.
Ledan:flãma iudicãs: vel exurgens.
Ledibel:flãma iudicans deo: vl exurgens iudicium dei.
Leedan:flãmam iudicãs: vel exurgẽs iudicium.
Leemas iniquitas:vel ad iniquitatẽ.
Leeth:flãma vite:vel exustio pauoꝝ.
Legbata ignis:vel incendium.
Leem:panis:vel refectio.
Lemaçabathani:vt quid dereliquisti me:vel vt quid derelictio mea.
Lem:additio:vel frequẽs bõa opatio
Lesa:salus:vel saluatio: siue in salutez aut in saluationem.
Lesem:ad nomen iudicij: vel ad auditionem.
Lesemdan: ad nomen iudicij : vel ad auditionem iudicantis.
Leuaboth:venientes:vel edificantes
Leui:additus:vel appositus:siue assũptus:aut applicatus.
Leuite:additi:vel appositi:siue assumpti:aut applicati.
Leuites:adiectio:vl appositio:siue applicatio:aut prosecutio.
Leuiathan:prosequens eos:vel additamentum eoꝝ.

Dic.a.post.l.

Ja:laborans : vel laboriosa.
Libanus:albꝰ vel cãdidus: siue candoꝛ:aut candidatio.
Libertini:factura palee : vel facientes paleas.
Libya:veniens:vel introiens.
Lichaonia:suscitans:vel suscitatio:siue ad suscitandũ:aut ad suscitationẽ.
Lichaonij:suscitantes: vel ad suscitandum.
Lici:surgẽs: vel lachrymas fũdens.
Licia:lachrymas fundẽs ei: vel cõsurrectio eius.
Licius:cõsurgens:vel ipse suscitans:siue lachrymas fundens : aut lachrymarum effusio.
Licij:cõsurgentes:vel ipsi suscitantes: siue lachrymas fundẽtes:aut lachrymarum effusiones.
Liconia:suscitans:vel suscitatio.
Liconienses suscitantes:vel suscitati.
Lidi:geniti:vel edificati.
Lidia:nati ei:vel edificatio eius.
Lidij:nati:vel edificantes.
Lidda:vtilis:vel edificata.
Liddij:nati:vel edificantes.
Linus:tibicen:vel candidatus.
Lisama:nata temptatio: vel natiuitas temptationis.
Lisias:generãs:vel generatus.
Lisimachus:generãs pcussionẽ:vl generationis pcussio.
Listra:genꝰ decoꝛ:vl generãs ꝺcoꝛẽ.
Listris:vtilitas angustie:vel vtilis tribulatio.
Licbostratos:sublimitas:vl pclituz: seu generans latitudinẽ: aut vtilitas seruitutis.

Dic.o.post.l.

Obna:alba:vel candida:siue alboꝛ:aut candidatio.
Lobeni:albus:vel cãdidatus:siue coꝛ mihi:aut coꝛ filij mei.
Lobni:albus:vl candidus:siue alboꝛ aut candidatio.
Lobnitici:albi:vel cãdidi:siue albedines:aut candidatoꝛes.
Loboni:albus:vel cãdidatus:siue coꝛ mihi:aut coꝛ filio meo.
Lod:vinculũ:vel declinatio.
Lodabar:ipsi ꝯbũ:vl ipi ꝯmocinatio
Lodadid:ipsi fuit:vel ipsi testificatio
Lodadin:ipsi causa:vel ipsi iudicium.
Loide:consecutio:vtilitatis:vel q̃ consecuta est vtilitatem.
Lomna:lateres candidati:vel lateruz candidatio.
Laominũ:philarchi multaꝝ tribuum vel ꝓnceps multoꝝ ppꝛoꝝ.
Loth:vacãs:vel declinãs:seu vinctus aut ipse concluſus.
Lotham:ipse cõcludens eos : vel ipse vinculum eoꝝ.
Lothan:vinculum:vel conclusio : seu declinans donũ:aut vacans gratie.
Lothe:vinculũ eius:vel ipsa cõclusio.

Dic.u.post.l.

Ucas:ipse eleuãs:vel ipse consurgens.
Lucius:idem.
Lud:vinctus:vel declinãs: siue vtinã natus:aut vtinam vtilis.
Ludim:vinculati:vel declinãtes : siue foꝛtiꝫ ꝓsũt:aut vtinã ꝓficiẽtes.
Luith:gene:vel maxille.
Luça:nuꝛ:vel amygdalum.

Sequitur de incipientib⁹ a lra.M.

Mabeel : congregauit deus: vel congregatio dei.
Maacha:mollities:vel confractio.
Maachati:fracta est mihi:vel confracti sunt mihi:seu vẽter cesus: aut ventris:percussio.
Maadi:mensura serui mei:vel ꝯ̃ sufficiens testimoniũ meũ.
Maahi:cõgregatꝰ mihi:vel congregatio mea.
Maala:choꝛus:vel infirmitas.
Maalaph:de mille:vel de doctrina.
Maalath:choꝛus peccatoꝝ:vel infirmitas tẽpoꝛalis.
Maalebel:laudans deũ:vel laudatio dei. rũt habitationẽ.
Maalmeon:de habitatiõe:vel habue
Maalon :de fenestra : vel a principio seu cõsũmatus:aut securitas.
Maallon:idem.
Maama:ꝯgregatꝰ ppꝛis ei:vl ꝯgregatio populi eiꝰ.
Maamite:congregati populi ei:vl cõgregationes ppꝛoꝝ eius.
Maamad:desideriũ:vel desiderabil
Maanath:regescẽs:vel requietio.
Maaria:amara:vel domus mea:siue ex visione.aut ex iussione.
Maaroth:fouee:vel spelunce.
Maasias:onus dño:vel assũptio dñi.
Maath:desideriũ:vel desiderabilis.
Mabar:munitum suscitans : vel mũimen vigilie.
Mabdibel:mũitꝰ deo vl mũitio dei.
Mabdibelite:muniti deo.: vel munitiones dei.
Mabsan:munitus:vel protegẽs: siue munimen:aut protectio.
Mabsar:muniens:vel munitio.
Macha:ingeniũ:vel percussio.
Machabeus:protegẽs:vel ꝓtectio siue percutiens:aut ingeniosus.
Machabei:protegẽtes: vel ꝓtectiões siue percutiẽtes:aut ingenioſi.
Machati:subactꝰ mihi:vel mollities mea.
Maceda:exustio:vel orientalis : siue prius:aut in antecessum.
Macedan : exurens : vel exustio:siue oriens:aut antecedens.
Macedonia:cõbusta : vel combustio siue antecedẽs:aut orientalis.
Macedones:cõburentes:vl combusti:siue antecedẽtes:aut orientales.
Maceloth:cetus: vel ecclesie : siue cõgregati:aut congregationes.
Macelloth idem.
Macema:exurens dominus: vel orientalis domini.
Maces:finis:vel definitio.

Pacces:idem.
Paceth:oriens vita:vel antecedens
Pachi:quid est:vel quia est: siue rex meus:aut regnum meus.
Pachiel:rex meus deus:vel regnum meum dei.
Pachimath:qd est donum:vel quid est donatio.
Pachir:venūdabit:vel restituet:siue videns:aut de infirmitate.
Pachirite:venundabunt: vel restituent:seu videtes:aut de ifirmitatibus
Pachinas:būilitas:vel attrectatio.
Pachinathath:būilis:vel attrectata siue tangens: aut vilitas tributorū.
Pachosis:concupiscentia:vel concupiscibilis.
Pada:mensura: vel ꝯ sufficienter.
Padabas:mensuram venientem sustollens:vel sufficientie venientis plasmatio.
Padabena:a saltu eius: vel a nemore eius:siue saltus eorum:aut nemus eorum.
Padai:mensura mea:vel ꝯ sufficienter mihi.
Padaliel:turris mea deus:vel defensio mea deus meus.
Padan:ꝺ dictio:vel habitaculum: seu mensura doni:aut sufficientia gre.
Padbares:beremus: vl solitudo.
Padia:mēsura dñi: vl sufficiēs dño.
Padiam:de causa: vel de iudicio siue in cām:aut in iudiciū.
Padian:respondens:vel diiudicans siue iniquitas:aut contradictio.
Padianei:respondentes:vel diiudicantes:seu iniqui:aut contradicētes.
Padianite:idem.
Padid:turris testium: vel mensura seruitutis.
Paddim:iudiciū:vel diiudicatio.
Padmena:mensura viscerum:vel ꝯ sufficienter ex ipsis.
Padon:ꝺ dictio:vel habitaculū:siue inhabitatio:aut inhabitantes.
Papha:speculator:vel speculatio:siue de speculo aut de speculatione.
Pagal colonia:vel transmigratio.
Pagala:transmigrans eum:vel colonia eius.
Pagalim:colonie: vel transmigrationes.
Pagbena:defendens filium sibi: vl defensio filij eius.
Pagdal:magnitudo:vel turris: seu ꝓmuniens:aut przemunitio.
Pagdael: turris dei: vel magnificauit me deus.
Pagdalū:magnitudo:vel turris: seu defendens eos:aut ꝓmunitio eor.
Pagdalene:magnifica: vel ꝓmunita siue turrēsis:aut defensibilis.
Pagdabel:turris dei:vel magnificās deum:siue multum accipit a deo:aut magnificauit me deus.
Pagdalgad:turris pirate:vel defendens accinctū latrunculū.
Pagdol:turris:vel magnitudo.
Pagdola:turris eius:vel magnificās eum.
Pagdola:quis grandis:vel que turris:siue que est magnitudo: aut q̄ est magnificentia.
Paggedda:ānūciās: vel ānunciatio.
Paggedan:fructus doni:vl ānunciatio gratie:siue poma eius.
Paggedo: temptatio:vel de temptatione:siue pomor eius: aut fructum cene eius.
Paggeddon:temptans: vel temptatio:siue cenaculū:aut inhabitatio.
Pageth:cena panoris:vel temptatio vite.
Pagmas:tangens:vel de tactu: siue vile tributū:aut vilitas tributor.
Pagog:doma vl tectū: siue de tecto aut de domate.
Pagro:guttur vel de fauce.
Pagron:guttur merorīs:vel de fauce iniquitatis.
Pabari: domus visionis:vel amaritudo mea.
Paelchiram:ex dei parte:vel ex vita excelsa.
Pabubibael:ex vita deus: vel quis est dominus deus.
Paida:ꝺ dictio:vel mensura sufficiēs
Paimam:ō sideratus eis:vel desiderium eor.
Palach:angelus:vel nūcius.
Palachi:angelus meus:vl annunciatio mea.
Palachias:angelus dñi:vel ānuncians dominum.
Palachim:liber regum.
Palachim:nunciās eis:vl āgel' eor.
Palachoth:liber regnorum.
Palachoth:angelus temporis:vel annuncians responsionem.
Palalai:laudator meus:vel laudatio dei.
Palalebel:laudans deū:vl laudatio dei.
Palalebeth:angeli:vl ānunciatores.
Palasar:laudator ꝓncipis:vel despector angustiarum.
Palathra:visio:vel de visione:siue ō spiciens:aut despectio.
Palcha:regnū vel ꝓncipatus.
Palchi:rex meus:vel ꝓncipās mihi.
Palchia:regnator dominus:vel ꝓncipatus domini.
Palchon:rex mestitie: vel princeps iniquitatis.
Palchus:rex consilij:vel princeps festinator.
Paleth:nuncius uel regnator.
Paleloth:angelus vinctus:vel annūcians declinationem.
Paloth:princeps:vel annunciator.
Palohoth:angeli:vel ānunciatores.
Pallothe:plenitudīes:vel adipleti.
Pambre:diuidēs:vl diuisio:siue claritudo:aut perspicuitas.
Pambres:mare in capite: vel mare pelliceum.
Pamoaçer:delonge:vel delongatus seu alienatus:aut alienatio.
Pāmon:lucrū pecunie: vl cupiditas diuitiarum.
Pammona:diuitie: vel cupiditates. Vtrūq; hoc nomen syrus est pariter z hebreū: vtrinq; mixtum.
Pamucha:elongans calorē: vel alienatio prestolationis.
Pamuchan:idem.
Pan:quid:vel quomodo.
Panna:quid est hoc: vel quomodo est istud.
Pana:donans:vel requiescens.
Panaa:munus:vel consolatio: seu sacrificium:aut holocaustum.
Panaath:numera:vel cōsolationes: seu numerans vitam:aut panoris cōpletio.
Panad:sepulchrū: vel monumentū.
Panaem:consolans: vel consolatio.
Panaez:castrū:vel tabernaculū:siue requies:aut consolatio.
Panath:requies:vel sepulchrum.
Panaiz: castra:vl tabernacula:seu requietiones:aut consolationes.
Panasses:necessitas:vl obstupescēs siue obliuiosus:aut qui oblitus est.
Pane:numerus:vel numeratum: siue compleuit:aut completio.
Paneeth: numerus vite: vel numerans vitam: seu complens panorem aut panoris completio.
Panhu.quid nam hoc est: vel quomodo est istud.
Pançameroth:tridētes vel fusciule seu complens panorem.

Manli⁹.quid laboras. vel quomodo laborioſus es.
Manne.requieſcēs: vel requieuit.
Maoth.curatus.vel curatio.
Maol.chorus.vel plenitudo.
Maon.habitaculuz.vel habitatio.
Mooçim:inhabitationē videns. vel habitaculū fortitudinis eorum.
Mapſa:munimen.vel ꝓtectio.
Mapſam.muniens eos.vel ꝓtectio eorum.
Mara.amaricans.vel amaritudo.
Maradath.amara ꝓtinentia.vel amara iactantia.ſeu amare continens.aut amarus arroganter.
Marai.amaricās me: vel amaritudo mea.
Maraioth:amara ſcientia: vel amaricans dominatio.
Marala.amara conceſſio:vel amaricauter concedens.
Maranatha.in dñi noſtri aduētu.vel qñ dominus noſter adueniet. Syrū eſt non hebraeum.
Marath:amarū tēpus: vel amaritudo peccati.
Marchaloth.q̄drige.vel q̄drigantes
Marchus.attritus.vel defricatus.
Marchus.amarus. vel declinatus.ſiue certus:aut ſublimis mandato.
Mardath.amara contritio. vel impudenter contritus.
Mardochai.amare cōterens vulterē vel amara contritio deuoratoris.
Mardocheus:amare conterēs impudentē.vel amara ꝓtritio impudentis
Mares.amare tollēs. vel amara plaſmatio.
Mareſa.a capite.vel a prīcipio.
Mareth.amara vita. vel amaritudo pauoris.
Maria . illuminata.vel illuminatrix.
Maria:ſmirma maris. vel ſtella maris.ſiue illuminās.aut mare amaruz. Syro aūt ꝑmone:dña īterpretat.
Mariboth.lites.vel iurgia:ſiue diſſēſiones:aut contradictiones.
Marimuth:litigans: vel contradicēs ſiue amara mors:aut amaritudo mōtis.
Mariſa : a capite : vel a principio:ſeu amare tollens:aut amara plaſmatio.
Marina:amarum onus:vel amara retentio.
Marodach:amara ꝓcacitas:vel amara contritio.
Maroioth:amara ſcientia: vel amaricans dominatio.
Marom:ſublimis.vel de excelſo:ſeu amare triſtis.aut amara triſticia.
Marſana.amare abundans. vel amara egreſſio.
Martha.prouocās.vel irritās. Syro aūt ꝑmone dominās.aut domiatrix.
Maſa.onus.vel aſſumptio.
Maſaa.onerās eā. vel aſſūptio eius.
Maſſa.pondus.vel alleuatio.
Maſſada.retinens.vel requirēs.ſiue aſſumens ſeruitutem.aut onerans teſtimonium.
Maſaphot.roſtra incendentia.vel de tribulatione roſtrorum.
Maſai:onus meū.vel aſſumptio mea
Maſaia.onus dño.vl aſſūptio dñi.
Maſal.parabola.vel prouerbium.
Maſan.iocūditates.vel iocūditatib⁹ ſiue onus doni. aut aſſūptio gratie.
Maſech.pincerna.vel propinatio.
Maſepha.ſpeculator.vel de ſpeculatione.
Maſephat.ſpeculatio . vel ꝓtēplatio.
Maſeia.onus dño.vel aſſumptio dñi
Maſena.pſpera.vel ſecunda.ſeu ſecūdans.aut ſecundatio.
Maſera.eruditio.vel diſciplina.
Maſerai.eruditi.vel diſciplinati.
Maſerecha. libans. vel attrahens.ſiue libatio.aut vectigal vanum.
Maſerephot.ſpeculās ſup īdumētuz vel contemplator ſuphumeralis.
Maſerath.ſpecula:vl refugia:ſiue munitiones:aut protectiones.
Maſpha:ſpeculatio: vel cōtemplatio ſiue de ſpeculatione : aut de contemplatione.
Maſphat: contemplans tempus : vel ſpeculator peccati.
Maſphe:ſpeculatio:vel cōtemplatio.
Maſia:onus dño.vel aſſumptio dñi.
Maſloth:prouerbia:vel parabole.
Maſma:exaudiens:vel exauditio.
Maſmana:auditor doni:vel exaudiens gratiam.
Maſob:onus ſerui : vel aſſūptio ſui tutis.
Maſobia:ſpeculans dñm:vel aſſumptio domini.
Maſrecha:vectigal vanū:vl attracta libatio.
Maſrephot.ſpeculans ſuper indumētum:vel ꝓtēplator ſuphumeralis.
Maſreſa:onus impiuz:vel aſſumptio iniquitatis.
Matha:donans:vel donatio:ſiue tributum:aut humile ſorū. eorū
Mathalam:ꝓſumans eos:vel pfectio
Mathama:manus:vel donatio.
Mathan:donās:vel donatus:ſeu donator doni:aut donatio gratie.
Mathana:donans ei:vel donatio ei⁹.
Mathanai:donē eius mihi:vel donatio eius mea.
Mathanie:donans dño: vel donatio domini.
Mathaniā:donatus dñs eis. vel donatio dñi eor.
Mathanite:dōatores:vel donati:ſeu donatores donorum:aut donatores gratiarum.
Matharis:ꝓpluta:vel complutio: ſeu cōplutus:aut complutio mea.
Mathat:donans peccatum:vel donatio temporis.
Mathatha:donās pctū ei:vel donatio temporis eius.
Mathathias:donat⁹ a dño:vel donū domini aliquando.
Matheba:dulcis ſaturitas: vel dulcedo ſaturitatis.
Mathetha:donās ei:vel donatio ei⁹
Mathens.donator cōſilij: vel donus feſtinationis.
Mathiama:donator gr̄e dñi:vel donans donationē domino.
Mathias:donatus dño : vel donatio dñi: ꝓiuda.ſ.in cuius loco poſitus ē.
Mathimū:donū dñi eſt : vel donatio domini eſt.
Mathlam:conſumans eos.
Mathrabith:perſecutio:vel virga deſcendens.
Mathreth:iconomus:vel diſpēſator
Mathras:dono indigens: vel donator dormitans.
Mathuſalam:mortem miſit:vel mortis emiſſio: ſiue mortuus interrogator: aut mortuus eſt : r interrogauit.
Mathuſale:idem.
Mauthel:vinens deo:vl viuēs deus ſeu ex vita dei : aut quis eſt ſicut dominus deus.
Mauman:quis ē delonge:vel ex vita alienatus.
Maça:ex hoc:vel ex iſtis.
Maçarathçodion : id eſt ſigna horoſcopi per duodecim horas.
Maçarothçodiacon . que mathematici duodecim ſigna appellant.
Maçia:ex ꝫ dñs:vel ex iſto dñatio.
Maçian:ex ꝫ dño eſt : vel ex iſto dominatio eſt.
Maçioth:ex ꝫ tpus:vel ex iſtis rñsio
Maçuroth:vincula:vl diſcipline: ſeu ſucceſſiones:aut excluſiones.

Hic.e.poſt.m.

Mechebedem:ab exordio:vl cõtra orientem.
Mechia:pcussus dño:vl pcussio dñi
Mechmas:humilitas:vel attrectatio
Mechme:basis gescens:vel venũdatus cõmotioni.
Mechomoth:falture:vl suppositões
Mechorat:venundatus mihi: vel venundatio mea.
Mecburath:venũdat⁹:vl venũdatio
Mecburathite:venũdati:vel venundatores.
Medab:fames antiqua:vel fames antiquaꝝ. (antiquaꝝ ei⁹,
Medaba: fames ãtiqua ei: vl fames
Medabena:onus:vel põdera:siue de onere:aut de ponderibus.
Medad:mensus est:vel acquieuit: siue mẽtiens:aut mensuratio.
Medala:aq̃ sublimes:vl mẽsura ĩ aq̃.
Medam:mẽtiens:vel respondens: siue mendacium:aut responsio.
Medana:aque eminẽtes:vel aquaꝝ eminentia.
Mede:mẽsura: vel aquè eminentes.
Medemena:mẽsura viscerus eius:vl aque eminẽtes ex ipsis.
Medena:aque sublimes:vel aquarũ sublimitas.
Medi:adequati:vel mẽsuratores.
Media:mensura:vel adequatio.
Medin:mẽsurans causam: vel adeq̃tio iudicij.
Medon:mensurans dolorem:vl adequans murmurationem.
Medro:mensura:vel mẽsuratio.
Meeber:de qua:vel vlterior.
Meethabel:benigna dei: vel benignitas domini.
Meeçabel:benigna dei:vl bõitas ði
Mephaat:ipetus aq̃:vel ipet⁹ aquaꝝ.
Mephat:speculũ:vel speculatio.
Mepheth:speculũ vite:vel speculatio pauoris.
Megia:despiciens: vel despectio.
Megbis:despiciens confusionez: vel despectio ignominie.
Meida:ðdictio:vel mẽsura sufficiens
Meiçabel:benigna dei : vel benignitas domini.
Mela:vallis salis:vel vallis salsa.
Melcha:regina.vel regnatrix.
Melchã:regẽs eos:vel rex eoꝝ
Melchi:rex meus : vel regnãs mihi.
Melchias:rex dñs: vel regnũ dñi.
Melchiel:rex me⁹ de⁹:vel regnũ meum dei. (mea dei.
Melchielite:reges mei deo:vel regna
Melchisedech:rex iustus:vel rex pacific⁹:siue rex pacis:aut rex iusticie.
Melchisua:rex saluator:vel regnuz salutis.
Melchisue:rex loq̃x: vel regnũ cãtilene:siue rex me⁹ tyrãnus:aut rex me⁹ perditio.
Melchon:rex eoꝝ: vel p̃ncipans eis.
Melchon:rex merozis ; vel p̃rinceps iniquitatis.
Melchonoth:fulcra:vel regna:siue reges induti:aut regũ cubicula.
Melia:vallis salis.vel vallis salsa.
Melech:chozus:vel a p̃rincipio.
Melech:regnum;vel regnator.
Melechi:chor⁹me⁹:vl a p̃ncipio meo
Melechias.chor⁹ dñi:vl a p̃nci⁹ dñi.
Melithme:ĩfirmitas : vel de ĩfirmitatibus:seu mandatũ humile:ant mandatũ humilitatis.
Mello:plen⁹:vel plenitudo: siue adĩpler⁹:aut adĩpletio. (tudines.
Meloth:pleni:aut adĩpleti: siue pleni
Melothi:plẽi mei:vl adipletões mee
Meloth:pleni:vel adĩpleti ; seu plenitudines:aut adĩpletiones.
Melothi:pleni mei;vel adimpletiões mee.
Melsa:rixa:vel in açimis.
Melluch:vallis salsa ignis mozdent⁹ vel vallis salis dolorem p̃stolantium.
Melluchar̃:vallis salsa mozdẽtiũ lapidef:vl vall'ignea lapidũ acẽuatoꝝ
Melluth:plẽitudines:vl adipletiões.
Mem:a quo:vel ex ipsis.
Mẽbzana:aperta : vel manifesta:seu aptio:vel manifestatio.
Memphis:os:vel ab ore:siue os ei⁹; aut os ex ipsis.
Memphiboseth:os ꝓfusũ: vel os ꝓfusionis:siue os ignominie: aut de ore ignominia. (gtatis
Memphon:os merozis:vl de ore ini
Memmi⁹:ex q̃ qs:vel ex ipsis iste.
Memim:aque mee:vl viscera mea ex ipsis. (motionis
Memrath:ex q̃ decus: vel viscera cõ
Men.viscera:vel ex ipsis. (meis.
Mẽna:viscera mea: vl ex ipsis ĩtimis
Menelaus:viscera maledicta : vel ex ipsis maledictis.
Mer:agtus:vel manifestus : siue illuminans:aut illuminatio.
Merab:multitudo: vel de multitudine:siue manifestans patrem: aut illuminatio patris.
Merari:amaricans:vel amaritudo:siue aperiens vigilias:aut illuminans suscitationem.
Merarite:amaricantes:vel amaricati:siue apientes vigilias: aut illũinantes suscitationem.
Mercurius : apiens ciuitatibus : vel illuminãs occursũ signi.
Mere:aptus:vel manifestus: siue illuminans eũ aut illuminatio eius.
Mered:rebellis:vel apertio:siue illuminans:aut manifestatio.
Merephet: fouens : vel cubans : siue cubabat:aut cõfouebat.
Meremuth:apiens mozrem: vel illuminans mozruos.
Meribaal:litigans cũ marito:vel litigans cũ altissimo: siue litigãs ĩ maritũ:aut litigans ꝑ altissimũ.
Merimuth:apiens mozrẽ:vel illuminans mozruos.
Merob: multitudo : vel multitudine
Meroda ch:amara ꝓcacitas:vel amaritudinẽ ĩmittens:seu amare cõtritus aut amara contritio.
Merom:aq̃:vel profunditates.
Meron:illuminans merentes:vl manifestans iniquos.
Meronath:illuminans merentes tpe vel manifestans iniquitatem peccati
Meronathites:illuminans merentes tpe:vl manifestãs iigratẽ (titudis.
Meroç:apiẽs visiões:vl imutatio foz
Meroç:ꝓsulẽs:vl ꝓsiliũ:siue archanũ aut aq̃ sacramẽtoꝝ. (aut mẽsuratio.
Mes:hospes:vl host⁹:siue mẽsurator
Mesa:euado:vel aqua rara.
Mesa:hospes eius:vel hostis ei⁹: siue mẽsurans eũ:aut mẽsuratio eius.
Messa:hospes saluans : vel mensura salutis.
Mesara:aqua rara:vel prepinatio : siue dans potũ:aut prepinator.
Mesach:ppinans:vel potũ dãs : siue hospes frĩs:aut hospes fraternitatis.
Messalem:hospes missus: vl reddẽs redditionem: seu mensurans pacem aut hospes iusticie.
Mesaloth:euadens viculũ : vel aque rare declinatio.
Mesameleth:potũ dans chozo:vel pinãs a p̃rincipio.
Mesech:amens:vel trahens : siue cõpressus:aut compressio.
Mesech:deficiens:vel prolongans. seu defectio:aut prolongatio.
Mesepha:speculator:vel contemplator:seu speculatio:aut cõtemplatio.
Mesellima:capiens eos:dño : vel palpatio eoꝝ deus.

Meseroth:vincula:vel disciplinę: seu successiones: aut exclusiones.
Mesęçabel:benignus deo:vel mensurator dñi.
Mesphar:speculatorē suscitās:vel cō tēplationis vigilia.
Mesphareth:hospes hians:vel hospitis hiatus.
Mesphe:hospitis laqueus:vel hospitis disciplinę.
Messias:chrisma:vl' vnctio:siue christus:aut vnctus.
Messolam:hospes seculi:vel mensura eternitatis.
Messolam:capiens eos :vel palpatio eorum.
Mesopotamia:eleuata voce quadam vel eleuatio cuiusdā vocationis.
Mesraim:hospitans eos:vel mensura eorum. Sciendū vero q̄ mesrā egyptus:appellatur.
Mesthi:varius:vel varietas.
Messulam:mensura dolorīs:vel hostis anterior.
Methebа:dulcis:vel dulcedo:
Methiba:virga:vel lectulus.
Methabaal:benignus:vir habēs: vl' cū bona deuocatio vetustatis.
Methabel:cū bonus deus:vel cū bona diuinitas.
Methabeel:idem.
Methzi:dulcedo videns : vel dulcis visio.
Meustm:saluans eos : vel attrectatio eorum.
Meça:ex hoc:vel ex isto.
Meçaab:eleuata:vel super eam : siue aqua fluens:aut aque fluitio.

Dic.i.post.m.

Jamin:quis matris fetus:vel cui donatus.
Mibaar:electus:vel electio: siue de electis:aut de electione.
Micha:quis hic aduerbium loci : vel quis est iste.
Michael:quis vt deus:vel quis est ficut iste dominator.
Michaia:qs vt deus:vl' qs vt deitas.
Micharob:quis hic dilatans:vl' que est hec latitudo.
Michas:quis ē hic : aduerbium loci: vel quis est iste.
Micheas:qs ē iste:vl' qs ē ī hoc loco.
Michol:aq̄ ois:vel aqua ex oibus.
Mido:metiens: vel mensuratio.
Miphaat:aq̄ ipet⁹:vel aquaꝝ ipulsio.
Miphibaal:os deuorans:vel os vetustatis.
Miphiboseth:os cōfusus : vl' os vere cūdū:siue os ꝓfusiōis:aut os igminie
Mibabel.dom⁹ dei:vl' dom⁹ exercit⁹
Milethene:generans castra: vel generatio donantium.
Miletum:generās:vel generatio:seu generare:aut onus eius est.
Milicho:regnator:vel regnum.
Minamin:quis matris fetus : vel cui donatus est.
Mirrha : amara : vel amaricans :seu amaritudo:aut amaricatio.
Miribaal: litigans cū marito: vel litigans cū altissimo: siue litigans ī maritum:aut litigans:ꝺ altissimum.
Misaal : tractans deo:vel quis īterrogauit deum.
Misaam trahens populū: vel interrogatio eoꝝ.
Misaach:quis vt risus: vel qs vt fraꝰ siue qs vt risus:aut quis de gaudio.
Misabel:populus dei: vel quis est vt saluans deus.
Misla:q̄ idigentia:vl' q̄ē dormitatio
Misor:humilitas: vel tribulatio : seu de humilitate:aut de tribulatione.
Misor:plana:vel directa : siue humilis:aut cāpestris.
Mitilene:transmigrans:vel declinās seu declinatio:aut transmigratio.
Mitridates:declinās:donū sufficiēs: vel transmigratio doni sufficientis.
Miçaab:quis vt aurum obriçum:vel quis est sicut aurum purissimum.

Dic.o.post.m.

Mab:de patre:vel ex patre:
Moabite:de patre geniti: vl' ex patre generati.
Moaida:mensura domini:vel sufficiens domino.
Moaçi:fortis:vel robust⁹: siue robur: aut fortitudo.
Moaçian:de aditorio domini : vel dominus auxiliator est.
Mobomia:edificium: vel edificator.
Mobomiar:edificans mihi: vel edificatio mea.
Mobumia:edificiū:vel edificator:
Mobumiar:edificans mihi: vel edificatio mea.
Mocheboz:vulnerans patrem luminis:vel paterne iracundie.
Mochona:suppositio:vel sustētaculū
Mochori:venundator meus : vel venundatio mea.
Mochoth:plage:vel vulnera.
Mochotha:plaga eius: vel vulnerās eum.
Modab:natiuitas:vel generatio.
Modaba:nascēs prī:vl' generatio ei⁹
Modin:iudiciū:vel iudicatio.
Modim:iudicās eos:vel iudiciū eoꝝ
Modollam:generationem testificās: vel natiuitatis testificatio.
Moelath:dolens vel parturiens:siue ab adolescente:aut a parturiente.
Moelathi:doloꝝ meus:vel parturiēs mihi.
Mosei:palpatio:vel attrectatio.
Moseia:palpās eū: vel attrectatio ei⁹
Moyses aq̄ticus:vel assūptus de aq̄
Moyses:vrgens:vel liniēs: siue attrectans:aut palpans.
Molada:princeps piscium:vel doloꝝ parturientis.
Molath:regnans:vel principans : seu dolens:aut parturiens.
Molathi:rex me⁹:vel princeps meus siue doloꝝ me⁹:aut parturitio mea.
Molathite:regnātes: vel p̄ncipantes siue dolentes:aut parturientes.
Molchō:regēs eos : vel p̄nceps eoꝝ.
Molid:infirmitas:vel a principio.
Moloch rex:vel p̄nceps: siue rex noster:aut princeps noster.
Mool : infirmitas:vel ad infirmitatē siue chorus:aut a principio.
Moola:chorus eius:vel ab initio ei⁹: siue infirmās eū:aut īfirmitas eius.
Mooli:īfirmitas mea:vel de infirmitate mea:siue chorus meus:aut a p̄ncipio meo.
Mooli:chorus laboris:vel a principio laborioso:siue infirmus laborās:aut de infirmitate laborioſa.
Moolite : chori mei :vel a principio meo:siue infirmitates mee: aut de infirmitatibus meis.
Moos:infirmitas:vel habitaculum.
Moosa:īfirmās eū:vl' habitaculū ei⁹.
Moosia:infirm⁹ dñs:vl' hītaculū dñi
Mozath:heres:vel hereditas.
Mozathi:heres me⁹:vl' hēditas mea.
Mozathite:heres meus iste: vel hereditas mea ista.
Mozasthim:heres eoꝝ iste:vel hereditas eoꝝ ista.
Mozasthite:heredes mei isti: vel iste sūt hereditates mee.
Mozia:visio vl' visiōis:siue illuminās aut dilucidās: ipse ē locꝰ in q̄ ab2abe dictū est:vade in terram visionis.
Mozithi:heres me⁹:vel hēditas mea
Mozome:sublimitas:vel celsitudo.
Mosa:salus:vel eruditio.
Mosee:saluator:vel saluificator: siue

a ſaluatore:aut a ſaluificatore.
Moſellamoth:capiens eos mortí:vl palpatio mortis eor.
Moſera:eruditio:vel diſciplina.
Moſeroth:vincula:vel diſcipline.
Moſphetaim:fortes : vel vicinie:ſeu fortium:aut viciniarum.
Moſi:palpator:vel attrectator.
Moſoch:captura:vel captēs : ſiue capientes:aut capture.
Moſollom:capientes eos: vel palpatio eor.
Moſollamia:capiēs eos dño:vel palpatio eorum dñs.
Moſollamoth:capiens eos morti: vl palpatio mortis eor.
Moſollam:capiens eos: vel palpatio eorum.
Moſura:vinculū :vel diſciplina.
Moçel:eruditus deo : vl diſciplīa dei
Mic.n.poſt.m.
Mmin:conſolans eos:vel viſcera eorum.
Muſa.palpās vel attrectans ſiue palpatio.aut attrectatio.
Muſach:palpās frēm.vel attrectatio fratris.
Muſeroth:vincula.vel diſcipline.
Muſite palpantes : vel cōtrectantes.

Sequitur : de nominibus incipientibus ab. N. littera.

Naa:pulchra.vel pulchritudo.
Naab.abſcōdit⁹:vl regeſcēs
Naabi: abſcōditus mihi: vel requietio mea.
Naad:pulchra ſeruitus:vel pulchrum teſtimonium.
Naalal:laudant : vel laudabunt: ſiue rorrens:aut laudatio.
Naalia:rorrens dei:vel laudās deum
Naaliel:rorrens dei:vel laudatio dñi
Naalon:deus candoris: vl pulchritudo laterum.
Naama:decora:vl pulcherrima: ſiue mouens eos:aut cōmotio eor.
Naaman.ōcor⁹:vel pulcherrim⁹:ſiue mouens eos:aut comotio eor.
Naamath:mouens mortes:vel decor peccati.
Naamathite:mouentes mortem: vel decori peccato.
Naamin:pulcherrimus:vel commotio eor.
Naar:puer:vel infantulus.
Naara:puer ei:vel infantulus eius.
Naarath:pueritio temporis: vel īfantia peccatoris.
Naari : puer mihi:vel īfantulus me⁹.
Naarias:puer dño:vel īfantul⁹ dñi.
Naas:ſerpens:vel coluber : ſiue augurans:aut augurium.
Naaron:requies ſonans:vel requietionis ſonitus.
Naaſon:coluber murmurans: vel ſerpens inutilis:ſiue augurans dolores aut auguriū iniquitatis.
Naath:decor temporis: vel pulchritudo peccati: ſiue abſcondens pcti: aut requieſcens tempore.
Naaçab:ex tūc prophetа:vel pphetauit tunc:ſiue pulchrum auxiliū : aut ceſſionis initium.
Nabai:conſpicuus:vel requieſcens.
Nabaioth:ſedens:vl excludens:ſiue regeſcens tpe:aut ſpicu⁹ reſpōſione
Nabal ſtultus vel inſipiens.
Nabao:prophete:vel venientes.
Nabaoth:ſedens:vel excludens:ſiue ſpicuus:aut requieſcens.
Nabath:ſcandalū:vel ſcandaliçans:ſiue inſipiens:aut inſipientia.
Nabathei:iſipiētes.vel ſcādaliçantes
Nabau:veniēs:vel includēs:ſeu venimus:aut includimus.
Nabdael:vrſus dei:vel ſeruiens deo
Nabeoth:pphetās:vel pphetatio.
Nablath:organū:vel laudatoriū.
Nablion:pſalterium grece:laudatorium latine.
Nablum:organum:vel laudatorium
Nabo:ſeſſio:vel pphetia:ſiue concluſio:aut ſupueniens.
Nabobe:pphetа:vel pphetia.
Naboth:ſeſſio:vel pphetia: ſiue concludens:aut ſupueniens.
Nabu:veniens:vel includens.
Nabuchodonoſor:ſedens īanguſtia agnita:vel ſeſſio īagnitiōe anguſtie ſiue pphetans iſtiuſmodi ſignū : aut pphetа laguncule anguſte.
Nabuſabarai:calcans tēpus : vel calcatio temporis.
Nabuſaracbim:calcator fratrum:vel calcatio fraternitatis.
Nabuthei:pphete:vel pphetantes.
Nabuſardan:pphetauit paleas:vel pphetia alieni iudicij.
Nachem:pparās eos:vl ppatio eorū.
Nachon:preparans dolorem:vel preparatio iniquitatis.
Nachor:requieſcente luce: vel obſcuratio nouiſſima:ſiue requies luminis aut pparatio iracundie.
Nad:aſcendens:vel aſcenſio.
Nadab:votiuus:vel ſpontaneus.
Nadabias:vouens dño:vel ſpontaneus domini.
Naeman:fidelis:vl fidelitas:ſiue mouens eos:aut motus eorum.
Naeth:requieſcens:vel requietio.
Naphadoz:diſperſa generatio: vl diſperſio generationis.
Naphech:marina.vel maritima.
Naphedor:conuerſa generatio:vl cōuerſio generationis.
Naphegmarinus:vel maritimus.
Naphei:maritimi: vel animarum refrigerationes.
Naphes:anima:vel refrigerium.
Naphis:idem.
Nagge:meridies:vel meridianus.
Nageb:idem.
Nabaiz:puer metus:vel īfantia mea.
Naelel:hymnus:vel laus:ſiue laudās deū:aut dei laudatio.
Naid:ſalū:vel mare:ſiue fluctuās:aut inſtabilis r ſedis incerte.
Naim:fluctus:vel motus: ſiue fluctuans:aut cōmotio.
Naioth:conſpicuus:vel excludens.
Nalol:rorrens:vel laudatio.
Nama:deus:vel cōmotio.
Namoel:dormiuit ōus:vl dormitio dei:ſiue bi q ſunt dei:aut quos dormire facit deus.
Namra:pardus:vel amaritudo : ſiue amaritudines:aut amaricationes.
Namrim:pardi:vel apoſtate:ſiue profugi:aut tranſgreſſiones eor.
Namſi:palpans:vel tangēs:ſiue attrectans:aut attrectatio.
Namubel:loquens cū deo : vel cuz q̄ loquitur deus.
Namubelite:loquentes cū deo:vel cū quibus loquitur deus.
Nanee:piſcis:vel fet⁹:ſiue germē pulchritudinis:aut paſcua eor.
Nartiſſus:colligēs:vel collectio : ſiue lucerna ſcindens: aut acceſſus leticie.
Naſab:exſiccans : vel exſiccatio : aut germinatio eor.
Naſaram:germen molle:vel germen tenerum:ſiue germinans eis.
Naſia:coluber dñi:vl ſerpēs dñator.
Naſib:titulus:vel ſtatio.
Naſim:dux vel princeps:ſiue principans eis.
Naſon:conſolans:vel quieſcens : ſiue augurans:aut augurium.
Naſor:pulchritudo luminis:vel conſulans anguſtiatum.
Natham:donatus eis:vel dōatio eor

Nathamelech:donatus regno: vl̃ donatio regnatozis.
Nathan:donãs donũ: vl̃ donat⁹ gr̃e.
Nataṅabel: donum dei: vel donauit eum deus.
Nathinnei:donantes:vel donati:siue hypodiacones grece:aut subministri latine.
Nathon:donat⁹ merozi: vel donatio iniquitatis.
Naua:semen:vel germen:siue latrat⁹: aut pulchzitudo.
Naue:idem.
Naum:germinans:vel consolatoz.
Nauũ:germinãs eis:vel ꝯsolatio eoꝝ.
Naçareth:flos:vel virgultũ:siue sanctitas:aut cõsecratio.
Naçareth:vnctio:vel mũdicia: seu custodiens:aut sepatio.
Naçareus:virgultũ:vel flozidus:siue custodiens:aut sepatus.
Naçareus mũd⁹:vel scũs: siue vnct⁹: aut ꝯsecrat⁹. Utrũq; ℔ nomen apud hebzeos nõ scribit̃ p. ç. l̃ram sed p hebzeũ sade:qõ nec.s. nec.ç.l̃raz sonat.
Naçarei:virgulta:vel flozidi:siue custodientes:aut separati.
Naçarei:mundi:vel vncti: siue sancti aut cõsecrati.
Naçareni:idem.

Dic.e.post.n.

Napolis:mire commota: vel mira cõmotio.
Nebaaç:latratus apphensus: vel latrantis apprehensio.
Nebaial:latrans laxus: vel latrans laxatus:seu latrantis leuitas:aut latrãtis latitudo.
Neballath:latrat⁹ tẽpozis: vel insipiẽtia peccatozis.
Nebe:latrans:vel latratus:siue psalteriũ:aut mensura.
Nebal:latrans deo: vel latratus dei. siue mensura dei:aut dei psalterium.
Nebo:latrans:vel latratus.
Nebui:latratoz meus:vel psalterium meum.
Nechao:patus iste:vel patio ista.
Neceb:statio:vel attrectatio.
Necho:pcutiens:vel pcussio.
Nechoda:includens iudicio.
Nechophati:excludens:vel exclusio: siue inclusum apiens: aut percussionem euadens.
Nechota:aroma:vel thymiama: siue storax eius:aut aromatiçatio eius.
Neele:scala:vel tozzens.
Neelamite:cuiusdã beredes: vel cuiꝰ dã hereditates. (hereditas.
Neele:cuiusdã beredes: vel cuiusdaz
Neelamite:scale:vel tozzentes.
Neeleſcol:tozzẽs botri:vl̃ botrus tozrentis.
Neema:consolans: vel consolatio.
Neemias:cõsolatus a dño: vel consolatio domini.
Neesta:es vel metallũ.
Nephabel:spirans deo: vel applicãs ozi dei.
Nephe: spirãs:vel sufflans: siue spũs aut sufflatio.
Nephee:applicans ozi: vel liguri⁹:qõ est nomen lapidis.
Nephec:pzuna: vel carbo: siue seducens:aut seductio.
Nephbeg:idem.
Nephbendoz:marina:vel maritima.
Nephi:purificans:vel purificatio.
Nephsa:purificans aggrauatũ:vel purificatio aggrauati.
Nephoa:deceptio:vel dissolutio.
Nephusim apertũ nomen:vel dissoluta auditio.
Neger:flozens:vel flozidus.
Negoda:includens iudicio:vel pcussio iudicij.
Neibel:stans deus:vel statio dei.
Nebisoth stãs:vl̃ statio:siue stat⁹ tpis
Nemã:pulchzitudo:vel cõsolatio.
Nẽbza:pfugiuz: vel apostasium:siue apostata:aut apostasia.
Nemra:pfugiũ:vel transgressio: siue pardus:aut amaricatio.
Nemri:pardi:vel apostate:siue amaricantes eos:aut pfugia eoꝝ: seu pardozum:aut apostatarum.
Nemrith: pardi:vel apostate.
Nemroth:tyrannus:vel pfugus:siue transgressoz:aut apostata.
Nemsi:palpans:vel tangens: siue attrectans:aut attrectatio.
Nemsib:stans:vel attrectans:siue statio:aut attrectatio.
Neptbad:deceptio:vel dissolutio.
Neptali:latitudo mea:vel ꝓuersio ei⁹
Neptali:discretus:vel seiũctus: seu cõuoluit me:aut cõuolutio mea.
Neptalim:bitatio:vel ꝓpatio: siue cõuertens eos:aut latitudo eoꝝ.
Neptalim:ĩplicatio:vel cõuersatio: siue dilatauit me:aut dilatatio mea.
Neptalimite:cõuertentes eos:vel latitudines eoꝝ.
Neptalite:bitacula:vel ꝓpatiões: seu dilatati mei:aut ĩplicationes eoꝝ.
Neptar:purificans:vel purificatio.
Neptbe:decipiẽs:vel dissoluẽs: siue deceptio:aut dissolutio.
Neptbee:decepti:vl̃ dissoluti: siue deceptio:aut dissolutio.
Neptboim:sculpentes: vel aperiẽtes: siue decipiẽtes eos:aut dissolutiões eozum.
Neptbupha:deceptio vite remisse:vl̃ dissolutione claudicans.
Neptbuim: scalpẽtes:vl̃ apiẽtes: siue decipiẽtes eos: aut dissolutões eoꝝ.
Neptbusim:aptũ nomẽ:vel dissoluta
Ner:lucidus:vel lucerna. (auditio
Neregel:lucis aceru⁹:vl̃ lucerne acernatio. (festinãs
Nereus:lucis consilium: vel lucerna
Nereth:cithara:vel quasi lucerna:seu lux vite:aut lucerna pauozis.
Nergal:lucis aceru⁹:vel lucerna acernata. (ne acernatio
Nergel: lucerna acernata:vel lucer/
Nerger:lucerna inuoluta:vel lucerne inuolutio.
Neri:lucens mihi:vel lucerna mea.
Neria:lucẽs dño:vel lucerna dñi.
Nesia coluber dñi:vel serpẽs dñicus.
Nesibi:titulus meus: vel statio mea.
Neson:augurans:vel augurium: siue augur foztis:aut auguris foztitudo.
Nesruth:temptatio tenera:vel fugitiuus tener.
Nestheus:erarius:vel metallarius.
Nethman:decus:vel motio: siue cõmouens eos:aut cõmotio eoꝝ.
Nethua:imago vl̃ imaginatio.
Nethophati:icludens me:vel iclusio mea. (res mei.
Netophatite:icludentes: vel incluso/

Dic.i.post.n.

Nzanoz:stans lucerna: vel statura lucida.
Nicodemus:includens iudicio:vel effusio terrenitatis.
Nicholaus:effluens:vel effluxio:siue stultus ecclesie languentis:aut stulticia languozis ecclesie.
Nicholaite:effluentes:vel effluxiões siue stulti ecclesie languentis:aut stulticia languozis ecclesie.
Nichopolis:germen ꝓtectionis mee vel protectio germinis mei.
Niger:ascendens:vel ascensio.
Nimpha:os applicatum:vel ozis applicatio.
Ninive:feta:vel speciosa: seu germen pulchzitudis:aut natiuitas pulchza.
Ninivite:feti:vel speciosi: seu germia pulchzitudinis: aut natiuitates pul/

chre.
Nisan :augurans gram:vel auguriuz donationis.

¶ Dic.o.post.n.

Noa:mouens:vel cõmotio:
Noadaida:mouens seruitutem domino: vel cõmotus testimonio dei.
Noadiae:mouens diliculũ: vel commotio illuminati.
Nobaba:mouẽs eos.vl ꝯmotio eoꝝ.
Nozatha:mouẽs iperiũ:vel cõmotio consumationis visionum.
Nob:latrans:vel latratus.
Nodab:vter:vel inflatio.
Noe: requiescens : vel requieuit:siue commotus aut cõmotio.
Noema:decoz:vel fides:seu voluptas aut delectatio.
Noeman:pulchritudo:vel pulcher. seu consolatus:aut consolatio.
Noemanite:pulchri:vel cõsolati : seu cõsolatores : aut consolationes.
Noemi:pulchra:vel cõsolata.
Noestha:metallũ:vel es eius.
Noestam:es eoꝝ:vel metallũ eoꝝ.
Noepheth:motus aptus:vel commotio latitudinis.
Noga:meridies vel meridianus.
Noge:idem.
Noom:decus:vel cõsolatio.
Noozai decozans magistrũ meũ : vel consolatio magistri mei.
Noozai:decozans currentẽ magistrũ vel cõsolatio cõsumati magistri.
Nozam:requiescens excelse: vel commotio exaltati.

¶ Dic.u.post.n.

Nuath:pulcher: vel pulchritudo. (eoꝝ.
Nun:pascens eos:vel pascua
Nun:fetus:vel piscis:siue vnicus: aut sempiternitas.
Numenius:decozus:vel fidelis.

Segtur de icipiẽtibus ab. O. littera.

Oad:vnitas: vel laudatio.
Oal:tabernaculũ vel ibitatio
Oali:tabernaculũ meum:vel inhabitatio mea.
Oam:ve populo:vel insanies.

¶ Dic.b.post.o.

Oab:sperans:vel amplexãs: siue dilectus:aut dilectio.
Obadia:seruus dñi:vel seruiens domino
Obag:magus:vel phitonissa : siue icãtatoz:aut incantatio.
Obdarẽ:seruus australis vel seruus africanus.
Obdias:seruiẽs dño:vel seruitus dñi.
Obed:seruitus:vel seruitoz.
Obededõ:seruiẽs ruso:vel seruiẽs suluo seu seruiẽs terre:aut seruus sãguineus.
Obedia:seruus dñi:vel seruiens dño.
Obediel:seruus dei:vel seruiens deo.
Obia:seruus dñi:vel seruiens dño.
Oboth:phitones:vel magi: siue lagene grãdes:aut lagenaꝝ granditas.

¶ Dic.c.post.o.

Ochet:diligens:vel pscrutans: siue dilectio:aut perscrutatio.
Ochol:tenens habitationem vel apprehendens tabernaculũ.
Ochola:tenẽs magrm:vl reten° mgri
Ochoçath:retẽtio:vel apphẽsio. (dñi
Ochoçias:retinẽs dñm: vel apphẽsio
Ochran:tenens:vel apprehendens: siue retentio:aut apprehensio.

¶ Dic.d.post.o.

Odaita:mẽsurãs:vel mẽsuratio
Odema:seruus dñi : vel testi/
Odias:idem. (ficãs dñm.
Odollã:testimoniũ eoꝝ : vel testimonij approbatio.
Odollamites ꝓtestãs aliquẽ:vel testimoniũ iaq. (catio generatiõis.
Oddoz:ꝓtestãs generatõez: vl testifi/
Odoma:fu° dñi:vel testificãs dñm.
Odsi:mẽsis me°:vel mensura mea.
Odura : mensura magistri:vel testificans magistrum.

¶ Dic.e.post.o.

Epha:mensura.vel effũdens siue estus:aut estuatio.
Ephi:mensura triũ modioꝝ vel tres modij mensurati.
Eph:diligens:vel pscrutans: siue dilectio:aut pscrutatio.

¶ Dic.ph.post.o.

Opha:effusio: vel estuatio.
Ophal:nebula.vl obscuratio siue obscurãs:aut nebulosus.
Ophar:thalam°eoꝝ:vl maritima eoꝝ.
Ophar:volãs:vel volat°:siue volãtes aut volationes.
Ophat:aurum obzicũ: vel auꝝ purissi
Ophaç:idem. (mum.
Ophel:nebula:vel obscuratio:siue obscurat°:aut nebulosus.
Opher:ignominia:vel ignominiosus.
Ophi:infirmus:vel ignominiosus.
Ophim:tabernacula:vel habitatões.
Ophimi:tabernacula mea:vel habitationes mee. (ritũ: aut ebriosũ.
Ophir:infirmãs:vel ifirmitas: siue ir/
Ophin:discalciat°:vel insana ꝓuersio.
Ophra:volans:vel thalamus.

¶ Dic.g.post.o.

Og:ꝓgregãs:vel aceruans: seu absconditus:aut coaceruatio.
Oga:nobilis:vel gloziosus:siue abscõdẽs eũ:aut coaceruãs ei.

¶ Dic.h.post.o.

Oia:ipe coguit:vl coguit dñs
Oiada:iple coguit fuitutez: vel coguit dñs testimonium.
Oholi:tabernaculũ:vel ihabitatio.

¶ Dic.i.post.o.

Oia:infirmãs eũ: vel ifirmitas eius. (mitas eoꝝ.
Oiã:infirmans eos : vel infir
Olam:seculũ:vel eternitas: siue ãnus iubileus:aut annus remissionis.

¶ Dic.l.post.o.

Olda:destruens:vel discernẽs siue õstructio:vl diuerticulũ.
Oldai:destruens me : vel discernens mihi:siue diuerticulũ meum: aut discretio mea. (culũ gre.
Oldam:discernẽs donum:vel diuerti
Oli:infirmitas:vel ꝓtectio.
Oliab:ifirmãs pre3 vel ꝓtectio pris.
Olimpa:dolẽs:vel pturiẽs. (fututẽ
Olimpiadis:doloz tristiũ:vel pturiẽs
Olofernes:infirmitas discessiõis : vel infirmans vitulũ saginatum.

¶ Dic.m.post.o.

OMar:populũ amaricans:vel populus amaricatus.
Omer:crispãs:vel manipulus.
Omri.crispãs me: vel manipulus me°
Omroi:crispans magistri ũ meum: vel manipulus magistri mei.

¶ Dic.n.post.o.

On:doloz:vel meroz.
On:inigtas:vel inutilitas.
On:musitatio.vel murmuratio.
Ona:merẽs eũ:vel doloz eius.
Ona:inutilis ei:vel inigtas ei°. (ei°.
Ona:murmurans ei:vel murmuratio
Onam:meroz ppli:vel meroz eoꝝ.
Onã:iutilis populo:vel iniquitas eoꝝ
Onã:murmur ppli:vel musitatio eoꝝ.
Onan:meroz doni:vel doloz gratie.
Onan:inigtas doni:vel iutilitas gre.
Onan:murmurãs dono : vel musitãs gratie. (aut rnsio.
Onesim°:decoz°:vel rndẽs:siue decus
Onesiphozus:rndens litteris. vel decoze adherens.
Oni.merẽs mihi.vel doloz meus.
Oni.inutilis mihi:vel inigtas mea.
Oni.murmur meũ:vel musitatio mea

Onni:dolore cõmotus:vel merore re quiescens.
Onni:iutilis reges: vel iniq̃ cõmotio.
Onni.murmure motus.vel musitatio ne quiescens.
Onias:merẽs dño.vel dolor dñi.
Onias.iniqu⁹ dño.vel inutilis dñs.
Onias.murmurãs dño.vel musitatio domini.
Ono merẽs eũ.vel dolor eius.
Ono:inntilis ei:vel iniquitas eius:
Ono:murmurãs ei.vel musitatio eius
Onon:murmure musitans.vel musitatione murmurans. siue dolor iutilis aut merens iniquitate.

Dic.o.post.o.

Ola tabernaculũ:vel ihitatio
Olla.idem. (mea.
Oli.tabernaculũ meum.vl ihitatio.
Oliab.tabernaculũ meũ pr̃:vl ihitatio mea pr̃is. (ẽ tabernaculũ meũ.
Oliba:tabernaculũ meũ i ea: vel ipa
Olibama: tabernaculi altitudo: vel hitaculũ meũ in aliq̃. (laborioſus
Oon:labor vel dolor.siue dolens:aut
Oçam:vidẽs eos: vel fortitudo eor
Oçias:vidẽs dñm.vl fortitudo dñi.

Dic.r.post.o.

OR:foramen.vel iracundia.
Or.mons.vel lumen.siue pellis aut iracundus.
Oraim.concipiẽs. vel cõprehendens siue cõceptio.aut comprehenſio.
Oram irati:vel ne excelſo.seu ne iracũdie.aut ne iracundo.
Oram:mons populi:vel lumen eorũ.
Oram:pellis populi:vel foramen eor
Oram.iracũd⁹ ppl̃s:vl iracũdia eorũ.
Orchath:extimans:vel extimatio.
Orchathi.extimans mihi. vel extimatio mea. (gitudo corone.
Orchiatharoth.longa corona.vel lon
Oreb.ardor:vel ſiccitas:ſiue corruus. aut ſolitudo. (aut tẽptatio
Oreb:menſa.vel maſſa:ſiue temptãs.
Orem:dolor.vel iracundia.
Oretb.longanimis.vel diuturnus.ſeu longanimitas:aut diuturnitas.
Orpha cernix eius. aut ſuperbiens ei.
Ori.lux mea.vel mons meus.
Ori:pellis mea.vel foramen meum.
Ori.iraſcens mihi.vel iracundia mea.
Ori:gigas:vel excelſus.
Ori:coquens:vel excludens.
Ori.appẽdẽs me.vel appẽſio mea.
Orim.gigantes.vel excelſi.
Orim.apprehendentes me:vel apprehenſiones mee.
Orim.loquẽtes.vel excludentes.
Orma:anathema:vel anathematiça⁹.
Ornã.lumẽ nobis:vl illuminatio nr̃a.
Ornan:lumen gr̃e:vel illuminatio donationis. (ſticie.
Oron:mons inutilis.vel foramen tri/
Oron.pel̃ iniq̃: vel ira murmurãtiuz.
Oron.lumen merozis.vel dolor muſi tantiũ. (triſticiaz.
Oronite:mõtes iutiles.vel foramina.
Oronite.pelles iniq̃. vel dolores muſitantiũ. (murmurantiuz
Oronite.lumina merozis.vl iracũdie
Oronim.lumen merozis eor. vel ira cundia iniquitatis eor.
Oronom .mons inutilis eis. vel foramen triſticie eor.
Ornaim.idem.
Oronaim.lumen merozis eorum.vel iracundia iniquitatis eorum.
Orthoſiada:recte indigẽs teſtimonio vel lumen poſitum teſtificationi.

Dic.s.post.o.

Oſa:ſpes:vel ſaluatio.
Oſai:ſpes mea: vl ſaluatio mea
Oſaias:ſpans i dño: vel ſaluatio dñi.
Oſanna:ſalua:vel viuifica: ſiue ſaluifica nos:aut ſaluificatio noſtra.
Oſe ſpes:vel ſaluator.
Oſee:ſperans in eo : vel ſaluatio eius.
Oſia:ſperãs in dño:vel ſaluatio dñi.

Dic.t.post.o.

OThan:tẽs eis:vl deſignatio eor.
Othei:ſignũ meũ:vel temporalitas mea.
Othio:dolor eius: vel ptriſtans eum.
Othir:pctõ vigilãs:vel ſignũ tpale.
Othin:ſtans pctõ:vel ſtatio tpalis.
Otholia:ſignũ laborioſis:vel deſignatio temporalis.
Othoniel:ſignũ dei: vel rñdens deo.
Othotã:ſignans eos.vel ſignatio eor.

Dic.x.post.o.

OX:violenter:vel volũtarie.

Dic.ç.poſt.o.

OZa:videns.vel robuſtus: ſeu viſio:aut fortitudo.
Oçai:fortis meus:vel robur meũ:ſiue videns me:aut fortitudo mea.
Oçam.vidẽs donũ:vel fortitudo eor
Oçã:vidẽs eos:vel fortitudo gratie.
Oçamoth:q̃ſi ſignũ vl fort⁹ õſignatio
Oçaçi:fort⁹ ductor: vel videns olinã
Oçen:videns fortẽ: vel fortis oculus.
Oçẽſera:vidẽs fortẽ pncipis: vel fort⁹ oculus anguſtiati. (tor.
Oçgi:vidẽs luctã : vel robuſt⁹:luctaOçi:videns:vel robuſtus : ſeu viſio: aut fortitudo.
Oçias: vidẽs dñm: vel fortitudo dñi.
Oçiã:viſio dñi ẽ:vel fortitudo dñi eſt
Oçiph:germinans:vel germinatio.
Oçiel:vidẽs deũ: vel fortitudo dei.
Oçielite:vidẽtes deũ: vel fortitudies
Oçin:aur⁹ mea:vel audit⁹ me⁹. (dei
Oçinite:aures mee:vl auditores mei

Sequitur de icipientib⁹ a. P. littera.

PApbum:redimens cadentem vel redemptio cadentis.
Paleſtina:ore cõtuſa:vel ore contundens:ſiue os malleatoris:aut oris contuſio.
Paleſtini:ore cõtuſi:vel ore cõtũdentes:ſiue ora malleatorũ:aut oris cõtuſiones. (leatoris.
Palmiram:ore ptũdens: vel os mal/
Paphilia:cõuerſio a ruina: vl diuiſio cadentium. (diuiſione cadẽtes
Pamphilienſes:conuerſi a ruina : vel
Panarethos:liber eccleſie:vl liber eccleſiaſticus.
Paraphraſtes:garrul⁹: vl cõiectator:
Paraſceue : cena pura : vel p̃paratio.
Parion.diſcooptus:vel diſcoopiens
Parmena.diuidens plenitudinẽ. vel diuiſio plenitudinis. (diuiſio.
Parthia.pfecte diuidens : vel pfecta.
Parthi.pfecte diuidentes. vel pfectio diuidentium.
Paſca:tranſcenſus:vel trãſgreſſio.
Pathma:ſepatio:vel ſepatrix.
Pathmos:ſepatio hoſtis : vel ſepatio palpantium.
Patroba:vidẽs eũ: vel diſſolutio ei⁹.
Patrodus:ſepans:vel diſſoluens.
Patura:ſepatrix:vel ſeparatio.
Paulus os tube:vl os eor:ſeu electũ mirabile:aut electionis miraculum.

Dic.e.post.p.

PEdno:tẽptatio mouẽs: vl diſſecatio cõmotiõis. (tozis.
Peluſiũ:os malleans:vel os mallea/
Pentateuchum:q̃q̃ libri moyſi: vel q̃q̃ libri moſaici.
Pergamũ:diſſecans valles:vel diuidens cornua eor.
Pergen:deuorans:vel vorago.
Peribol⁹:ſacc⁹ abſortus:vel repoſitio inueterata. (ptatio amabilis
Perida:temptatus dilectus: vel tem/
Perichoren:inciſus:vel inciſio.
Perone:ſacculus:vel repoſitio.
Perſida:tẽptãs:vl latera ſua diſſuẽs.
Perſe:tẽptati:vl latera ſua diſſuentes
Perſipolis:tẽptatio ciuitatũ:vel diſſu

ens latera ciuitatibus.
Petrus agnoscēs: vel discalcians: siue cognitus: aut dissoluens.

Dic.i.post.p.

Dignei: cogniti domino: vel dominum cognoscentes.
Pila: os malleans: vel ozis contusio.
Pilat⁹: ozē ꝓtundēs: vel os malleator⁹
Pirrus: dissoluens: vel dissolutus.
Pisida: cognita dño: vel cognitio dñi.
Pisticū: fidele: vel fidelitas.
Prisca: cognita: vel cognoscens.
Priscilla: cognoscens dominum: vel cognitio dñi.
Priscus: agnitus: vel agnoscens.

Dic.o.post.p.

Dobli⁹: tabernaculū: vel ihītatio
Pollati: ozē ꝓtūdēs: vel os mal/
Pōt⁹: iclinās: vel iclinatio. Cleator⁹.
Pōtici iclinātes: vel inclinationes.
Pōti⁹ declinās ꝓfiliuz: vel declinans festinationem. Critiam eoz.
Pozti⁹: dura diuisio: vel diuidens du
Posidoni⁹: cognoscēs venationē: vl cognitio cōmotiōis. Cum ig̃minia
Probus: fructus confusus: vel fructu
Procor⁹: fructus ꝯgregās: vel fructuū congregatio.
Ptolemeus: ad mēsurā deducēs: vel ad mensuram reductus.
Ptolemai: ad mēsuram deducēs: vel ad mensuram deductio.
Ptolemaida: ad mensuram deducēs vel ad mensuram reducta.
Ptolemais: idem.
Ptolemaidenses: ad mēsurā deducti vel ad mensuram reducentes.

Dic.u.post.p.

Dubli⁹: tabernaculū: vel ihītatio
Pudens: indutus ꝓfilio: vel in
dumentum consilij.
Puteolis: declinās: vel declinatio.
Putiphares: os iclinans: vel ozis iclinatio: siue os inclinans ad dissecandū: aut dissecans ad os inclinādum.
Quec oia noīa greca: vel latina secundū linguā hebraicā violenter iterꝓtata sūt: Sciēdū nāq; est ꝙ apud hebreos. p. lfa nō habet: nec vllum nomē ē apud eos qō hoc elementū sonet. Abusiue igit accipienda sunt.

Sequit de icipientibus ab. R. littera.

Raab: fames: vel impetus.
Raab: lata: vel dilatata: siue latitudo: aut dilatatio. Si enī raab per oin mediā lfam scribat famem signi
ficat: siue impetū. Si ꝯ ꝓ heth: latitudinē: vel dilatationē: h aūt enenit secūdū accētuū ꝛ litteraꝝ diuersitatē vt ī tam varias ꝛ ꝺrias significatōes noīa ꝓmutent: ꝛ ī tā diuersa vertant.
Raaba: fames eius: vel impetus eius seu dilatans eū: aut dilatatio eius.
Raabia: ipetus dñi: vel famelic⁹ dño: siue diiudicās dñm: aut diiudicatio dñi. Ce: aut maxille.
Raabath: bucca: vel maxilla: seu buc
Raam: multū: vel visio: siue tonitruū aut multitudo.
Raama: vidēs: vel tonitruū eius: siue multū ei: aut multitudo eius.
Raamas: multū dño: vl visio dñi: seu videns dñm. aut tonitruum dñi.
Raamses: malitia tinee: vel malitia de tinea: siue intonuit letus: aut intonantis leticia.
Raason: cursus: vel placentia: siue cōtēplatio: aut cōsumatio. Cpozalis.
Raatba: mgr̃ pct̃i: vl magistratio tem
Raba: multa: vel magna: siue iudicās aut iudicium.
Rabaā: multitudo ppli: vel magnitudo eoz: siue iudicās populos: aut iudicium populozum.
Rabai: maltum mihi: vel magnitudo mea: siue iudicans me: aut iudicium meum.
Rabath: multū tp̄is: vel grande pctm̃ siue iudicās tp̄s: aut iudiciū pctōz.
Rabi: doctoz: vel mgr̃: seu docēs me. aut mgr̃ me⁹. Amagisteriū iudicātis.
Rabiuth: doctrina multitudinis: vel
Rabaai: multa hec: vl multitudo ista
Rablath: multū: vel multa: siue multitudo: aut multitudines. Cedentiū.
Rabmag: ꝓnceps cibi: vel domīator
Raboni: doctoz: vel magister: seu docens me: aut magister me⁹.
Raboth: grande signū: vel multū respondēs: siue iudicās rñdentes: aut iudiciū rñdētiū. Cdeosculās.
Rabsaces. mltus osculo: vel princeps
Rabsaris: ꝓnceps eunuchus: vel mgr̃ eunuchoz. Cdescensio.
Rabares: multū alienus: vel grandis
Racha: vanus: vel vanitas: siue absq; cerebro: aut signū subsannationis.
Rachab: concita: vel q̄driga: seu visio aut ascensio. Cres: aut negociatio.
Rachal: tristis: vel deozsū ferens: siue
Rachel: ouis: vel visio: seu vidēs deū aut videns ꝓncipium.
Rachus: substantia: vel pecunia:
Radai: videns me: aut foztitudo mea
Rapha: sanitas: vel medicina dei.
Raphael: sanās deo: vel medicīa dei.
Raphaia: sanās dño: vel medicia dñi
Raphaim: gigantes: vel medici⁹: siue facture nr̃e: aut laxati eoz.
Raphao: sanās eū: vel medicina eius.
Raphaça: sana visio: vel medicina foz
titudinis. Clucr⁹: aut cursus ozis.
Raphes: deflens: vel medicus: seu vo
Raphidim: tēptatio: vl laxe man⁹: seu visio ozis: aut vidit os sufficiēs eis.
Raphidim: sanitas foztiū: vel sanitas iudicij: seu visiōis foztis: aut dissolutio foztiū. Iux ꝓpetatē vero ligue syre i terꝓtat remisse man⁹: vel remissio manuū. Ciniquitatis.
Raphion: medicīa dolor⁹: vl tēptatio
Raphu: tēptatio: vl dissolutio: siue sanitas: aut medicina.
Ragal: res: vel negociatio: seu tristis. aut deozsum ferens.
Ragau: pascens: vel egrotans.
Rages: pabulū: vel egrotatio.
Ragon: hyems: vel pabulū: siue multum delectans: aut multū delictū.
Raguel: pastoz dei: vel egrotans deo siue pascēs deū: aut pabulū eius de⁹
Rahubel: idem.
Rahaia: pastoz dñi: vel egrotās dño⁹. siue pascēs dñz: aut pabulū ei⁹ dñs.
Rahelaia: idem.
Ram: excelsus: vel exaltatus: siue tonitruū: aut exaltatio.
Rama: excelsa: vel exaltata: siue toni truū: aut exaltatio.
Ramale: sublimitas: aut exaltatio: siue tonitruū. aut exaltabit.
Ramalia: excelsus dño: vel tonitruuz dñi: siue excelse laborans: aut exaltatio laborantis.
Ramasse: pabulū: vel tinea: siue malitia tinee: aut malitia de tinea.
Ramath: excelsuz signū: siue exaltata pcēo: seu mortē vidit. aut mozt⁹ visio
Ramatha: idem.
Ramathā: excelsū signū ppli: vl exaltatio pct̃i eoz: seu mortem vidit eis. aut visio mortis eoz.
Ramathaim: excelsa duo: vel excelsa bina: siue duo sublimes: aut duo exaltati. Hec duo excelsa vel bina sublimia sunt due tribus: regia. s. ac sacerdotalis. Unō delchana fuisse legit ō ramathaim: qz pat̃ eius de tribu leui fuit: ꝛ mat̃ ei⁹ de tribu iuda: qō notat̃ i eo ꝙ effrate⁹ dicit ab effrata vxore s. calepb. quā constat extitisse de tribu illa.

Ramathiechi.excelsū signū gene: vel eleuatio maxille. (videntes.
Ramathite:excelsa signa: vel mozte3
Ramelech: excelsa poztio: vel exalta ta particula.
Rameſſe:amaricans: vel commotio turbulēta: siue cozzosio tinee: aut to nitruum gaudij.
Ramech:mozte3 visio:vel excelsum signū:siue celsitudo pauozis:aut exaltatio vite. (ta rñsio.
Ramoth:excelsum signuz: vel exalta
Raron:cursusmgr̄i: vel consumatio. magisterij.
Raronites currēs magister:vel consumatus magisterio.
Raronite currentes magistri: vel ꝯsumati magisterij.
Raſaia:ipius dñs:vel varietas dñi.
Raſathaim:varietas bina: vel iniquitas duozum.
Raſim:variās eos.vel iniquitas eoꝝ
Raſin:impius:vel iniquus: seu varietas:aut pictura.
Rathanim:sonitus: vel iuniper⁹: siue visio ꝯsumata:aut visiōis ꝯsumatio.
Ferūt B lignū iunipi multo tpe ignē cōseruare:ita vt si pruna ex eius cinere operta fuerit vsq; ad annū ignita perduret.
Raçias:sacrat⁹ dño:vel mystic⁹ dñi.
Raçom:mysticus:vel sacratus.
Raçon:idem.

Dic.e.post.r.

Raias:mgr̄ dñs:vl dilata⁹ dñi
Reba:multa: vel magna: siue iudicans:aut iudiciū.
Rebai:multum mihi:vel magnitudo mea:siue iudex meus: aut iudicium meū. (aut ozdinatio.
Rebe:q̄rt⁹:vel q̄tuoz: siue ozdinatus
Rebee:idem.
Rebecca:patiētia:vel multuz accepit: siue multa patientia:aut qne multuz
Rebla:ꝯmissū:vl mltitudo. (accepit.
Reblata:multa bec:vl multū iste:siue multū cōmisit hic: aut multū ꝯmissū huius. (ozdinata pcussio
Rebmag: quartus ingeniosus: vel
Recha mollis:vl delicatus:siue mollities:aut teneritudo.
Rechab:concedens:vel excelsus: seu mollis pr̄:aut teneritudo pr̄is.
Rechabite:cōcedētes:vel excelsi: seu teneri pr̄ib⁹:aut delicie patrū.
Rechat:mollities:vel sublimitas.
Recem:pictura:vel varietas: seu vacuefecit:aut vacuefactio.
Rechma:tēptatio: vel militia quepiā
Reesa:cham⁹:vel frenū: siue retinaculum:aut cohibitio.
Rephan:factura.vel requies. seu nr̄a requies.aut nostra factura.
Regalim. pedes. vel ambulatio.siue iter aut itinera.
Regmē.cibus.vel refectio.siue pascēs eos.aut pascua eoꝝ.
Regma.tēptatio. vel militia quepiā.
Regom.iter.vel ambulatio.
Rebi:pastoz meus:vel pabulū meuz.
Remma: excelsa:vel videns aliquid.
Rempha:excelsa eructans:vel exaltatio nihili. (quid requiei.
Rēmi:excelsa cōmotio:vel vidēs ali
Remia:excelsus dominus: vel exaltatio dñi.
Remō:excelsū murmur:vel exaltatio inutilis. (iniquitatis
Remono:excelse merēs:vl exaltatio
Rēmon:ecclesia:vel congregatio.
Remmon:sublimis:vel exaltata: seu malūpunicū:aut malūgranatum.
Rēmōphares:diuidens ecclesiā. vel dissipans congregationem:
Rēmōphares:sublimitas violēta: vl exaltatio dissipata: seu diuisio mali punici:aut diuisio maligranati.
Remoth:vidēs moztē:vl visio mozt⁹
Rena:magister abscondit⁹:vel magisteriū pulchzitudinis.
Res:caput:vel patientia.
Resa:caput eius:vel patiens eum.
Ressa:chamus:vel frenum:siue stadium aut retinaculū.
Resatha:impietas:vel iniquitas.
Resathaim:ipi⁹ ei⁹:vl iniqtas eozum
Reseph:iniquitas mēsure: vel caput
Resen:caput fontis:vl patientia oculi
Reseth:ipietas:vel iniquitas: seu caput vite:aut patientia pauozis.
Respha:currēs:vel velox: seu cursus aut velocitas.
Resia:caput dñi:vel patiens dñs.
Rethma: sonitus: vel iuniperus: seu vidēs ꝯsumate:aut visio consumata.
Reu:pascens:vel pastus est: seu pauit me:aut pastio mea.
Reum:pascēs eū:vel pabulū eozum.
Reçer:magistri viscera foztia:vel magistro viscera sanctificata.

Dic.i.post.r.

Rba:multa:vel magna: siue iudicans aut iudiciū.
Ribai:mltū mihi:vl magnitudo mea seu iudex meus:aut iudiciū meū.
Ripha:videns bona:vel videns buccellam.
Ripbath:videns bona tpis:vel vidēs buccellam vite.
Ripheth:videns bona pauozis:vel videns buccellam vite.
Rithus:querens:vel bonus: seu lumen:aut inquisitio bonitatis.

Dic.o.post.r.

O:magister:vl magisteriū.
Roaga:magister meditans: vel magistri locutio:aut foztis susceptio.
Robaim:impetus:vel latitudo.
Roboam: dilatans populū: vel dissipans populos: siue impetus populi: aut inclinatio populoꝝ.
Robooth:platee:vel latitudines: seu platee ĩclinate:aut plateaꝝ icliatiões
Rode:videns:vel foztis: seu visionis foztitudo:aut visio foztitudinis.
Rodie:videns vitam:vel vidēs essentiam:seu videns iudicium.
Rodim: patruus iudicans: vel visio iudicij patruelis.
Rodum:visio:vel descensio:seu dissētiens:aut dissidium.
Rodij:videntes:vel descendētes:seu dissentientes:aut dissidia. (gredinē
Rodochus:foztiter dur⁹:vel vidēs ni
Roegal:deozsum ferēs: vel magister tristicie.
Rogel:deozsū ferēs:vl negotiatio tristicie. (ciatio tristicie eoꝝ.
Rogelim:deozsū ferēs eos:vel negoRogomelech:magister fouee patris. vel magistrans decipulas poztionis.
Roma:magisteriū frangens: vel magisterij confractio.
Roma:tonans.vel sublimis. siue tonitruū:aut sublimitas.
Romani:tonātes: vel sublimes: siue tonantes sublimiter: aut tonitrua excelsa.
Romelia:magister frāgēs labozātes aut sublime tonitruū labozantium.
Roob:platee:vel latitudines.
Roobia:platee dñi:vl latitudines dominantiū. (rū inclinationes.
Roobotb:platee inclinate: vel platea
Roos turris:vel propugnacula.
Ros:caput:vel initiū. (vicinaꝝ
Rosmophin: caput foztiū:vel initiuz
Roth:visio:vel festinatio:seu deficiēs aut defectio.

Dic.u.post.r.

Uben:videns filium: vel filꝰ visionis:seu videns in media aut videns per medium.
Rubeni: videns filium meū: vel filij

mei visio:seu videte inter me: aut videte per mediū mei.
Rubenite:videntes filios:vel visiões filioꝝ:seu videntes p mediū.
Rufus sanās:vel reficiēs:siue nos sanans:aut refectio nostra.
Ruma:excelsa: vel videns aliquid.
Ruth:videns:vel festinans:seu deficiens:aut defectio.

Sequit̄ de icipientibus a littera.S.

Saaph:speculū:vel angustiat⁹.
Saal:reddēs:vel aggrauans
Saal:vola:vel pugil:seu vulpis:aut oꝛtus aquarum.
Saalibim:aggrauans intellectuꝫ: vel aggrauatio intelligentie.
Saalim:vole:vel pugiles:seu vulpes aut oꝛtus aquarum.
Saaluꝫ:reddēs:vt̄ redditoꝛ: siue redditio:aut reddidit eis.
Saar:extimans:vel extimatio.
Saarite:extimātes:vel extimatoꝛes:
Saarim:extimantes eos:vel extimatoꝛes eoꝝ. (batio egressionis.
Saasin:incubuit egrediens: vel incu-
Saba:capta:vel captiua: seu captiuitas.aut conuersio.
Saba:clamans:vel ꝺuertens: siue clamoꝛ:aut eloquentia.
Sabeba:rete:vel retinaculum:siue loquens ei:aut eloquentie eius.
Sabaias:captⁿ dño:vt̄ ꝺuersio dñi.
Sabaim:clamantes: vel eloquentes: siue captiui:aut conuertentes.
Sabama:leua:vel sinistra.
Sabama:excelsa vt̄ ꝺuersio q̄dā:siue tollēs altitudinē:aut tollēs celsum.
Sabā:tollēs altitudinē: vel tollens excelsum.
Sabana:leua meis:vel ꝺuersio q̄piaꝫ seu tollens altitudinē: aut tollēs excelsū. (virtutū:aut exercituū.
Sabaoth:virtutes:vel exercitus:siue
Sabarī:montes circuiens:vel montium circuitio. (lus: aut p̄ncipatus.
Sabath:sceptrū:vel virga: siue bacu-
Sabatha:gyrans:vel circuiēs:siue circuitus:aut circūcidens.
Sabathaca:sedes tua:vel circuiēs tesiue circuitⁿ tuⁿ:aut circūcisio tua.
Sabathai:circuitⁿ meⁿ:vel circūcisio.
Sabbatū:reges:vel regetio (mea
Sabbatismus:regetio:vel requies.
Sabe:agne:vel oues:siue septem: aut iuramentum.
Sabee.idem.
Sabe:septies:vt̄ abūdās:sitte saītas
Sabee:septē:vel abundans: siue saturitas:aut abundantia.
Sabei:captiui:vel clamantes: siue cōuersi:aut eloquentes.
Saber:captiuⁿ vigilans:vel cōuersus resurgens. (aut satietas.
Saber:virgultū:vel iurans:siue ouis
Sabeth:ouis:vel satietas:siue virgultū:aut adiuratio. (uersio vite.
Sabeth:captiuus pauidus: vel con-
Sabia:damma:vel capꝛea:siue iurās dño:aut satietas domini.
Sablath:requies:vel intermissio.
Sablathaim:requies in eis:vel intermissio eoꝝ. (tes aut statio.
Saboim:damme:vel capꝛee: siue stā
Saboim:tollens altitudinem: vel tollens excelsum.
Sacbar.cilitium:vel penitentia.
Sachat:singuli:vel curuantes.
Sada:archanū:vel latus : a latere nō a latitudine. (eius.
Sadada:lateri adherēs:vel archanū.
Sadaia:latus iniquū : vel archanum iniquitatis.
Saddai:omnipotens:vel oīpotentia.
Sade:regio:vel iusticia: siue consolatio:aut veneratio.
Notandū ē ī hac lr̄a scilicet.s.g̃ sic q̄dā vocales cū apud nos sint eedez apud hebꝛeos diuersis characteribꝰ annotanť:diuersosq̄ sonos hñt: iōq̄ diuersas significationes cōtinent:ita etiā ipsa eadez.s.cū vna apud nos sit apud illos diuersa soꝛtit̄ noīa:diuersasq̄ figuras possidet:ac diuersos sonos:ꝛ idcirco nemo miruꝫ existimet si ipsa eadē in variis īterp̄tationibus ꝺmuteť. Tres sī.n. apud hebꝛeos lr̄e vna q̄ vocať samech:ꝛ simplicit̄ legitur:q̄si p.s.nr̄aꝫ lr̄aꝫ ꝓferať: alia sin: vel sen dicit̄ in q̄ stridoꝛ q̄dā nō nr̄i ꝼmonis īterstrepit:tertia sade noīať: quā nr̄e aures penitus refoꝛmidant.
Sademoth:regiones:vel arua:siue iusticie.aut consolationes.
Saderoth:poꝛticꝰ publica: vel cōtentio populoꝝ. (meoꝝum.
Sadesoꝛ:vberū lumen:vel lux vberū
Sadith:archanū iusticie:vel consolatio testificationis.
Sadoch:iusticia:vel iustificatio.
Saducei:iusti:vel iustificati: siue iusticie:aut institicationes.
Saelsdema:pestilens aer:vel pestilentia aeris.
Saph:vinculum:vel labiū:siue speculum:aut angustia.
Sapha:vinciēs eū:vel labiū eius:siue speculās eū:aut angustia eiꝰ.
Saphai:vinciēs me:vel speculās me. siue labiū meū:aut angustia mea.
Saphan:vinciēs pplm:vel labiū ppli siue āgustiās eos:aut speculū eoꝝ.
Saphan:abscōditus:vel pꝛoficiscēs.
Saphan:lepus:vel bericiꝰ: siue angustians:aut cyrogrillus.
Saphan:speculās donū: vt̄ labiū gr̄e seu viculū supius: aut barba superioris iudicij.
Saphane:vinculū gratie: vel speculatoꝛ donationis.
Saphane:labiū eius:vel labiū superiꝰ seu barba eius:aut barba superioꝛis iudicij.
Saphanetphane:saluatoꝛ mundi: vel abscōditoꝛ repertoꝛ. Ipse est ioseph q̄ ꝛ egypiū saluauit:ꝛ abscondita teuelauit pharaoni.
Saphama:abscōdit dñs:vt̄ pꝛofectio dñi:seu speculans donantē dñm: aut labiū gr̄e domini.
Saphat:iudicāſ:vel iudicauit:siue iudiciū:aut diiudicatio.
Saphata:iudicans pplm: vel populū iudicauit:siue iudicans eū : aut diiudicatio eius:
Saphathias:iudicat dominus:vel iudicatio domini.
Saphatmoth:iudicans moꝛtem : vel iudicatio moꝛtuoꝝ.
Sapher:decus : vel pulcheꝛitudo : seu speculans vigiles : aut labium resurgentium.
Sapphyrus:narrās:vel litteratⁿ : siue libꝛarius:aut egregie speciosus.
Sapphyra:litt̄ata:vt̄ libꝛaria:siue narrans:aut egregie speciosa. Iuxta ꝺo pꝛopꝛietatē syri sermonis interpꝛetatur foꝛmosa:vel foꝛmositas.
Saphon:labium murmurans:vel speculum inutile:seu vinculum meroꝛis aut angustia iniquitatis.
Saphtia : iudicat dñs:vt̄ iudiciū dñi
Saga:locutio:vel minoꝛatio.
Sabis:temptās:vel temptatio.
Sairath:damina:vel capꝛea.
Sala:leua:vel missa:siue tollens : aut missio.
Salabim:pacis gratuitas: vel vestimētū graue.siue aggrauans intellectuꝫ. aut aggrauatio intelligentie.
Salabon:tollens meroꝛem:aut aggrauatio iniquitatis.
Salabonite:tollentes meroꝛē: vel ag

granati iniquitatibus.

Balacha:leua venit: vel tollens venit siue tulit sibimet.aut temptatio itinerantium.

Balai:tollens me:vel missio mea.

Balabum:salus cordis:vl sanitas corduꝫ eorum.

Balama:vestimentū: vel pacificans. siue vestis pacis:aut tribulatio eiꝰ.

Balamibel:pax mea deus:vl tribuet mihi deꝰ:siue deꝰ vestimentum meū aut retributio mea retributio dei.

Balamim:perfecti:vel consumati: seu pfectio:aut consumatio.

Balamina: fluctus:vel cōmotio: seu ombra ꝯmotiōis:aut saluatio iudicij

Balathi:frutex:vl petitio.

Balathiel:petēs deū:vel frutex dei.

Bale:egrediēs:vel egressio.

Balebim:pacis grauitas:vel vestimē tū graue:siue aggrauās intellectum aut aggrauatio intelligentie.

Balech:egrediens:vel egressio.

Baled:egrediens:vel emissio.

Baleph:missus:vel redditus:siue consumatus pfecte:aut ꝯsumate pfectus

Balem:pax: vel iusticia. seu mitt.aut missio.

Balem:reddēs:vel reddita: siue cōsumata pfecte:aut ꝯsumatio pfectiōis.

Balemoth: egrediens mortuus: vel egressio mortui:siue tollens mortes aut emissio mortis.

Balphaath:vmbra pariē.vel vmbra fortitudinis:seu vmbra formidans: aut vmbra in idipsum.

Bali:missa:vel leua: seu tollens: aut missio.

Balim:leua,: vel vulpes: siue tollens eos:aut missio eorum.

Baliſa:vitula tertia:vel vitula trienna lis:seu vitula conternans: aut vitula conternata.

Baliſſa:idem.

Balma:perfecta:vel pacificans: seu sētiens:aut sensibilis.

Balman: sentiens: vel sensibilis: seu pacificus:aut consumatio.

Balmana:perfectus:vel ꝯsumatus:siue pacificās eū:aut sensibilitas eius.

Balmanasar:perfectus vinculo: vl cōsumatus ad vinciendū:siue sentiens carcerem:aut pacificās angustiatos.

Balmane:pacificans eū:aut cōsumatio eius:siue vmbra prohibendi;aut vmbra commotionis.

Balmanoe:sensus vite:vel pacificans susceptos:siue vmbra offēdiculi:aut imago fortitudinis.

Balmas:sentiēs dñz:vel pacificꝰ dñi.

Balmon:sensibilis:vel pacificus:siue vmbra virtutiꝫ:aut imago fortitudis

Balmona:imagūcula eius: vl imago fortitudinis eius:siue vmbra portionis:aut vmbra munerationis.

Balmonē:nomen habitaculi: vel vmbratio muneris:seu vmbra virtutis: eorꝫ:aut imago fortitudinis eorꝫ.

Balo:tollēs:vel cōmissio eorꝫ.

Baloim.tollens eos:vel emissio eorꝫ.

Balom:retribuens:vel pacificus:siue retributio:aut pacificatio. (eiꝰ.

Balome:pacificās euz: vel retributio

Balomi:retribuens mihi:vel pacifica tio mea. (mea eorꝫ.

Balomi:pax mea eis: vel retributio

Balomith:temptatio respiciens transmigrationē:vel transmigratio respiciens temptationem.

Balomon:pacificꝰ:vel retributor: seu pacificans merentes: aut retribuens iniquis.

Baltus:frutex:vel petitio.

Balu:temptatio respiciens: vel respectus tēptationis:Juxta etymologiaz vero greci sermonis iterpretaī vegetatus:aut fortunatus.

Balumith:tēptatio respiciēs transmigrationē:vel trāsmigratio respiciens temptationem.

Baluſa:vita cōsternata: vl temptatio respiciens eum.

Bama:ibidem:vel pditio:siue exaudi tus aut exaudibilis.

Bamaa:ibidem pditio eius:vel ibidē exauditio eius.

Bamacha:celi tui:vel celos tuos.

Bamachias: celi tui domine: vel celos tuos domine.

Bamath:nomē inclytū: vel auditio te stimonij. (ditio aduenaꝫ

Bamagar: nomen aduene: vel exau

Bamai:exaudiens me:vel ibidem ex auditio mea.

Bamai: celestis: vel humilis:seu vel mihi:aut ibidem:pditio mea.

Bamaia:humilis domīo: vel audiēs dominum:siue ibidem auditor dñs: aut ibidem exauditio dñi.

Bamaoth:audiens signum:vel ibidē pditio responsionis.

Bamarāi:lana mea:vl custodia mihi

Bamarath:nomen amaruz: vel exauditio amaritudinis.

Bamareus:lana: vel coniunctio: siue custos:aut custodia.

Bamari:lana mea:vel ꝯiunctus mihi siue custos meꝰ:aut custodia mea.

Bamaria:lana:dñi:vel cōiuncta dño: siue custos dñi: aut custodiens dñm.

Bamaritanus:lana: vel cōiunctio:seu custos:aut custodiens.

Bamaritani:lane:vel cōiuncti: seu custodes:aut custoditi.

Bamarite:idem.

Bamaron:ibidem meroz:vel ibidem pditio iniquitatis.

Bambucea:sol:vel lumē: siue illuminans:aut illuminatio.

Bamech:fultura:vel erectio: siue adiutoziū:aut firmamentū.

Bamer:custodiens:vel custoditꝰ:siue custos:aut custodia.

Bames:sol:vel fons solis:seu mandatū humile:aut mandatū humilitatis.

Bangar:nominatus incola: vel nominatio aduenaꝫ.

Bamias:sustollens nomē dñi:vel audiens dñm plasmatorē.

Bamir:vepres:vl incultū:siue nomē vigilie:aut exaudiens vigilantes.

Bamith.nomē tpale:vel auditio pctī.

Bamodi:noīa:vel nominationes.

Bamoe:nomen vite: vel exaudiēs susceptionem.

Bamothbaal:audiēs rūsionē: vel audiens reuelationez:seu auditio respōsionis:aut auditio reuelationis.

Bamothbaces: audientes responsionem:vel audientes reuelationē: seu auditores responsionum:aut auditores reuelationum.

Bamsari:noīatus princeps: vel exaditor:angustie. (amaritudis.

Bamri nomē lacescēs: vel exauditio

Bāsame:nomē auditū:vel famosa auditio.

Bamson:sol fortis:vel solis fortitudo seu sol eorꝫ:aut illuminans eos.

Bamu:audiēs:vel exaudibilis:seu ibidē pditio:aut ibidem exauditio.

Bamua:audiens euz:vel exaudibilis ei:siue ibidez perditio eius:aut ibidē exauditio eius.

Bamuel:nominatus deo: vel postulatus a deo:siue audiens deum:aut exauditio dei.

Bamū:audiēs eos:vel noīatio eorum.

Bamus:noīatus:vel exaudibilis.

Bamusathā:noīatus eis: vel exaudi tio eorum. (ditio mea.

Bamusathi:nomīatus mihi:vel exau

Ban:dormiens:vel secutus: seu abūdans: aut egrediens.

Sanaballath:abundans vir tempore vel egressa deuoratio pctōris.
Sanabia:dormiens domio: vl egressio dñi:seu abundans dño:aut securitas dñi.
Sanam:dormiens ppls:vel securitas ppli:seu abundans eos: aut egressio eorum.
Sanan:dormiēs dño: vel egrediens gra:seu abūdanter donatus:aut securitas gratificata.
Sanami:dormiēs dño eis:vl egrediens gra eor:siue abūdanter donans eos:aut securitas gratificatiōis eor.
Sandicus:abundans cōpunctio:vel egressio cōpunctionis.
Sanir:de2 lumīs:vel de2 lucerne: seu leuās nouitatē:aut nouitatē attollēs
Sapan:speculator:vel labium eius:siue iudicium supius:aut barba superioris iudicij.
Sara:princeps:vl carbo: seu velamē aut angustia.
Sarra:idem.
Saraa:pnceps ei2:vel carbo eius:seu ei2 velamē:aut angustia maloꝝ eius
Saraballa:principatum habentia:vl carbonū deuorationes.
Sarabias:princeps patrū dñi:vel pncipans dñi patruus.
Sarad:descendēs.vel descensio: siue descēdit:aut vt descenderet.
Saraphat.incendens: vel incendium
Sarabe:princeps fratrū : vel velamē fraternū:siue carbo suscipiēs:aut angustia vite.
Sarai.princeps me2:vel carbo meus seu velamen meū:aut angustia mea
Saraia.princeps fuit . vel principans dominus:seu victus domino:aut angustia domini.
Saraias:princeps dñi:vel principans dñs:seu velamen dominans: aut angustia domini.
Saraite:principes:vel angustiati:siue carbones:aut velamina.
Sarar:porta:vel cātor : seu cantilena aut cantor introiens.
Sararim:porte eor:vel cantantes eis seu cantilene eor: aut cantores ītroeuntes ad eos.
Sarasa:princeps tribulator:vel princeps tribulatus:seu princeps tribulationis:aut principatus tribulatio.
Sarasar: princeps fuit: vel elatio āgustie:seu princeps tribulatiōis: aut pncipans tribulationibus.
Sarath:vincens:vel lepra:seu tribulatio:aut morbus insanabilis.
Sarath:vincens venit: vel lepra eius seu tribulans eum : aut morbus insanabilis ei.
Sarathan:lepra donata: vel victoria gratie:seu tribulans eos : aut morb2 eor aduenientes.
Sarathasar:vincens diuitē:vel lepra diuitiar:seu morbū īsanabilē tollēs aut tribulatio facturā suscitans.
Sarathi:lepra mea:vel tribulans me siue victor meus : aut morbus īsanabilis mihi.
Sarba:lepra:vel morbus insanabilis
Sardis:princeps pulchritudinis: vel principatus pulchritudo.
Sareas:princeps tollens : vel carbo sustollēs:seu velamē facture: aut angustia plasmationis.
Sarebias:princeps domini:vel angustians dominus.
Sared:descendens:vel descēsio: siue descendit:aut vt descenderet.
Saradite:descēdētes: vel descēsiōes siue descēderūt: aut vt descēderent.
Sareda:descēsio ei2: vel descēdēs ei.
Saredatha:descēdens tpe:vel descensio peccatoris.
Sarema:pnceps sibilās:vel princeps litigiosus.
Sareon:princeps merēs:vel carbo inutilis:seu velamen tristicie:aut angustia iniquitatis.
Sarepha:incensa:vel incendiū:seu tribulatio panis:aut panis angustia:nomen ex hebreo syroꝝ cōpositum.
Saresai:princeps:vel angustiatus.
Sares:princeps vigilās:vel princeps suscitans elationē angustie.
Sareth:vincens:vel lepra:seu tribulatio:aut reliquie principatus.
Sarphan:princeps incendens:vel carbo incendij.
Sargan:princeps borti:vel princeps virgulti.
Sargon:idem.
Sarigaur:rami:vel ppagines:seu pnceps ramoꝝ:aut prīceps propaginū
Sarias:princeps domini:vel pncipās dominus.
Sarim:bordeū:vel cibariū:seu principans eis:aut angustia eor.
Sarion:princeps merens:vel carbo inutilis:seu velamen tristicie:aut angustia iniquitatis.
Sarit:relige:vel pnceps reliquiar.
Sarone:princeps merorīs eorus: vel cantans ei canticum tristicie.
Saron:princeps merorīs: vel cantās tristiciam.
Sarona:princeps tristicie: vel cantās tristiciaꝝ:seu princeps merorīs eius. aut cātilena tristicie ei2.
Saronite:princeps merentes:vel cantantes tristiciam.
Saroz:indut2:vel indumentū: siue coangustans:aut coangustatio.
Sarozon:princeps mōtiū:vl pncipās lumini:seu angustans pelles . aut velamen iracundie.
Sarsatbin:prīceps cadauer:: vel princeps ruine:seu princeps ruentiū: aut pnceps cadentiū.
Sarthan:pnceps demolitorū eius.vl pnceps coāgustatorū ei2:seu tribulās eū:aut coangustatio ei2.
Saruch:lorū:vel corrigia : seu dependens:aut perfectio.
Saruia:vincta:vel vinculū : seu angustians:aut angustia.
Sasa:senari2:vel longeuus.
Sasabasar:senari2 infans : vel lōgeuitas angustiata.
Sasagaci:senari2 robustus: vel longeuitas fortitudinis.
Sasai:senarius meus : vel longeuitas mea.
Sason:ciuitas:vel oppidū .
Sasonthamar:vrbs palmar: vel ciuitas amaritudinis:seu vrbs cōmutantiū:aut oppidū cōmutator.
Sathaim:libri:vl librarij:siue histori eor:aut histozie eorū.
Sathan:cōtrari2 vel aduersarius : seu trāsgressor:aut puaricator.
Sathanas:trāsgressor:vel puaricator seu cōtrari2 facture : aut aduersarius plasmationis.
Sau.digna : vel eleuata seu dignitas aut'eleuatio.
Sauce:cantiones:vel cantilene.
Saue:digna:vl eleuata : seu dignitas eius aut eleuatio eius.
Saupha:speculator.vl speculatio.seu supeffūdens:aut supefluio.
Saul:petitio:vl expeditus.seu abutēs aut abusiuū eor.
Saulite:petentes. vel expediti.siue abutentes:aut abusiui eor.
Saul2:temptatio respiciētis:vel temptationis securitas: siue abutēs consilio:aut expetitio festinationis.
Sanra:dignitas magistri : vl eleuatio magistri eius.
Schacha:propago:vel tabernaculuꝝ.
Schacharioth:merces vel mercedem ac

cepit.
Spania:accinctio:vel expeditio.
Spani:accincti:vel expediti.
Spartia:accinctio bona.vl expeditio illuminationis.
Sparthiathe.accincti bene.vl expedite illuminati.
Stachim:faciēs cantilenas: vl factor cantilenarum.
Stachim:faciens cantilenas eis. vl factor cantilenaꝝ eoꝝ.
Starbuçānai:iudex cōtemptor gratie mee:vel speculator despiciens grām meam.

Sbic.e.post.s.
Seba.statio.vel eloquentia.
Sebaste:vallās.vel gyrās.
Sebastianus.vallatus.vel circuiēs.
Sebe:statio.vel eloquentia.
Sebedia.stat testās dñm.vl statio serui domini.
Sebeia:stans iniquus dñs: vel statio iniqui domini.
Sebemas:stat iniquus dominus:vel statio iniqui domini.
Sebeon:stans merens: vel statio dolēs:seu stat iniqtas:aut eloquentia inutilis.
Sebethai:stans superior:vel eloquentia pauida.
Sebia:stans dñs:vel stans dño:seu sectans dñm:aut sectator dñi.
Sebibel:stans deus:vel stās deo:seu sectās deū:aut sectator dei.
Sebna:stans pulchre: vel statio pulchritudinis.
Sebim:statio maris:vel sectatio eius (mare
Seboim:dāma:vel caprea:seu capreaeorum:aut damula earum.
Seboleth:spica.vel germinatio.
Sebom:damma.vl caprea.seu statio maris.aut sectatio eius mare.
Sebubel.reuertens ad deum.vel reuertitur ad eus deus.
Sechar.byssus.vel cilitiū.
Sechath.ramus.vel propago.
Sechech.speculū.vel speculatio.
Sechem:laborans.vel humerosus.
Sechemite.laboriosi.vel humerosi.
Sechemas.varī dñs.vl varietas dñi
Sechim.varius.vel varietas.
Sechias.varius dñs.vl varietas dñi.
Sechiel:varius deo.vel varietas dei.
Sechimas.varius dominus. vel varieras domini.
Sechothanoth.tabernacula filiarum vel obumbrans filias.
Sechri.ebrietas. vel tabernaculus:
Sechrona:ebrietas merēs:vel tabernaculū doloris eius.
Seccha:spine:vel cardi:seu tribuli aut punctiones.
Sechin:fatuus:vel fatuitas:siue insulsus:aut infatuatus.
Secundus:eleuans:vel eleuatus: seu elatio:vel eleuatio.
Seda:cibaria:vel ex latere.
Sedada:cibaria testium:vel ex latere seruitutis.
Sedecha:iusticia:vel iustificatio.
Sedeche:iustificans eum:vel iustificatio eius.
Sedechias:iusticia dñi:vel iustificās dominum.
Sedeur:cibaria ignis:vel ex latere luminis.
Sedi:cibariū meū:vel ex latere meo.
Sedij:cibarium meus mihi:vel ex latere meo meus.
Sedim:saliue:vel amaritudines: seu nemus amenū:aut amenitas: nemoris.
Sedius:cibarium festinātis:vel ex latere consiliatoris.
Sedimibel:ex latere dei:vel cibarius quod est a deo.
Seddo:cibarium testium:vel ex latere seuientis.
Sedrach:decor:vel decorus.
Sedrachi:decꝰ meū:vel decorꝰ mihi.
Seducha:testimoniū:vel testificatio.
Sephana:humilis:vel cāpestris: seu atterens eos:aut attritio eoꝝ.
Sephamoth:atterens mortē: vel humilians mortuos: seu labium mortis aut iudicium mortuoꝝ.
Sephan:speculatio: vel aquilonaris.
Sephar:liber:vel littera:seu librarius aut litteratus.
Sepharthalim:liber psalmorum: vel volumē hymnorum.
Sepharuaim:libri ipsi:vel littere ipse seu librarij eoꝝ:aut ipsi litterati eoꝝ
Sephat:iudicans:vel iudicatio.
Sephata:iudicans eum:vel iudicatio eius.
Sephathias:iudicans dñs: vel iudicatio domini.
Sephala.humilis:vel campestris:seu vallis:aut planicies.
Sepher:libri:vl lre:siue decꝰ aut pulchritudo.
Sephet:iudiciū:vel diiudicatio.
Sepheus:speculatus:vel egrediens.
Sephi:speculatus:vel vnipes.
Sephina:aquilo:vel aquilonaris:seu temptans eos:aut temptatio eorum
Sephion:egrediens:vel abditus: seu egredere os merorīs:aut egredīēs os tristicie.
Sepho speculator:vel bipes.
Sephon:specula:vel aquilo: seu speculum:aut archanum.
Sephonite:specula:vel archanus:seu aquilonares:aut speculatores.
Sephor:auis:vel speculū:seu adherēs aut placens.
Sephora:auis eiꝰ.vel speculās eū:seu placens adhesit:aut adhesio placuit.
Sephrai:placens signū:vel adherens subterius.
Sephthan:speculator humilis:vel archanū responsionis.
Sephu:speculū:vel speculator:seu bipes:aut vnipes.
Sephutan:atterēs naues: vel attritio nauiū:seu adumbrans iusticias: aut vmbraculū iusticie.
Segar:calidus:vel minoratus.
Segim:spine:vel tribuli:seu pungens eos:aut punctiones eoꝝ.
Segon.locutio murmurans: vel loqla inutilis.
Segor:iunior:vel paruula:seu calens aut meridiana.
Segur:spina paruula: vel loquela inutilis.
Segur:iunior:vel paruulus:seu calēs aut meridianus.
Sephin:exitus:vel exeuntes.
Seyr:hircus:vel hirsutus:seu hispidꝰ aut pilosus.
Seyra:hispida:vel hirsuta:siue horribilis:aut pilosa.
Seyrath:idem.
Sela:petitio:vel vmbraculum:seu dimittens eum:aut dimissio eius.
Sela:semp:vel in finez:siue sempiternus:aut in sempiternū.
Selachi:tollens sibimet:vel temptatio ambulantis.
Sella:petitio:vel vmbra eius.
Sellai:petitio mea: vel vmbraculum meum.
Sellaia petens dominū:vel vmbraculum domini.
Sellaite:petentes:vel sempiterni:seu dimittentes eos: aut obumbracula eorum.
Selam:missus:vel latus a latere:non a latitudine.
Selam:petitio:vel sempiternitas: seu obumbrans eos:aut dimissio eorū.
Selcha:ramus:vel propago: seu paci

ſuſpirans: aut pacificus erubeſcens.
Helebin: petens filios: vel obūbꝛaculum filioꝝ.
Helech: petens: vel dimittēs: ſeu vmbꝛaculum: aut ſempiternitas.
Helecha: tēptatio itineris: vel tempꝛatio ambulantis: ſiue obumbꝛās eos aut ſempiternitas eius.
Hellem: pacificus: vel pacatus: ſeu pacificans: aut pacificatio.
Hellemite: pacifici: vel pacati: ſeu pacificantes: aut pacificationes.
Heleman: redditus dño eſt.
Helemias: redditus domino: vel redditio domini.
Helemi: tēptatio reſpiciēs tranſmigrationem: vel tranſmigratio reſpiciens temptationem.
Helles: petitio: vel pacificans.
Helethai: frutex vulturis: vel petitio deuozantis.
Heleucus: exiēs aduocat⁹: vel exiens aduocatio: ſeu tollēs ſemetipſos: aut itineris experimentum.
Heleucia: exiens aduocatio: vel exit⁹ aduocatiōis: ſeu tollens ſemetipſam aut itineris experimentum.
Helim: vulpes: vel tollēs: ſeu auulſio aut dimiſſio.
Helma: ſenſus: vel perfectio.
Helmai: ſenſus me⁹: vel pfectio mea.
Helmon: pax: vel ſenſus: ſeu ſoꝛtꝫ imago: aut virtutis vmbꝛaculum.
Helo: ve ei: vel dimiſſio eius: ſeu petens eum.
Helom: auulſio: vel dimiſſio: ſiue trāſlates: aut reſtituens.
Hellū: pacific⁹: vel pacatus: ſeu pacificans: aut pacificatio.
Hem: audiēs: vel noīat⁹: ſiue famoſus aut famoſa auditio.
Hema: nomen auditū: vel famoſa auditio.
Hemma: idem:
Hemmaa: nomē auditū ei: vl famoſa exauditio eius.
Hemmaia: nomen auditū dño: vel famoſa exauditio dñi.
Hemanoth: nomē humile: vel nomen humilitatis: ſeu nomen auditum: aut nominata auditio.
Hemarith: nomen queſitū: vl auditio bonitatis.
Hemath: nomen tpale: vel exauditio peccatoꝝ.
Hemathei: nominati petō: vel exaudi ti tempoꝛaliter.
Hemadabe: nomen ſcitum: vel nomē auditū. ſen nominis auditio: aut nominis ſcientia.
Heme: audiens: vel auditio: ſeu nomē aut nominatio.
Hemeber: nomē fontis: vel exauditio putei.
Hemedab: nomē perditionis: vel ibi pditio: ſeu nomen auditiōis: aut ibi deꝝ exauditio.
Hemegar: ibi aduena: vel ibi colon⁹ ſeu auditio aduene: aut nomen aduenarum.
Hemei: audi mihi: vel audi me: ſeu nomen meū: aut auditio mea.
Hemeias: audiēs dñm: vel nominat⁹ domino.
Hemeitici: nominati mihi: vel exauditoꝛes mei.
Hemel: ſol: vel idolū. Et notandus ꝙ hoc nomē ī hebꝛeis voluminib⁹ qſi ſermo latin⁹ ſit a ſimilitudine. Unde ⁊ ſimulacra dicunt ipſa idola quaſi ſimulata.
Hemelias: idolū dñi: vel ſol dñicus.
Hemer: nomen amarū: vel exauditio amaricationis.
Hemerias: iunct⁹ dño: vel cuſtodia domini.
Hemeron: vepꝛes doloꝛis: vel terra ī culta merentium: ſeu nomē magiſtri dolētis: aut audiēs magiſtrū iutilez.
Hemes: ſol: vel fons ſolis: ſeu mandatū humile: aut mandatū būilitatis.
Hemi: nomen auditū mihi: vel famoſa exauditio mea.
Hemida: nomē meū ſcitū: vel nomen meū auditū: ſeu nomis mei auditio: aut nomē meū ſcientia.
Hemidabe: nomē meū ſcitum: vl nomē meū auditū: ſeu nomen meū auditio: aut nomē meū ſcientia.
Hemidate: nomīa mea ſcita: vel noīa mea audita: ſeu noīuz meoꝝ auditiones: aut noīum meoꝝ ſcientie.
Hemir: vepꝛes: vel incultum: ſeu terra ſpinoſa: aut terra inculta.
Hemiramoth: nomen meum videns moꝛtē: vel auditio mea viſio moꝛtis
Hemoth: nomē moꝛtuuz: aut auditio moꝛtis.
Hemua: noīatus: vel exaudibilis.
Hēneſer: blaſphemus: vl blaſphemia
Hēnoth: noīa: vel auditiones: ſeu nomē ſigni: aut exaudita reſponſio.
Hemrā: audiēs nomen excelſū: vel famoſa exauditio exaltationis.
Hemramite: audiētes noīa excelſa: vl famoſe auditiones exaltationum.
Hemri: nomen laceſcens: vel auditus amarus.
Hemron: nomen eius: vel auditio ei⁹. ſeu cuſtos vidi t: aut viſionis cuſtodia.
Hemromarom: nomē amare triſticie vel audiens amarū meroꝛem: ſeu cuſtos amari meroꝛis: aut cuſtodiens meroꝛē amaritudinis.
Hemſai: audiēs nomen ſalutis: vel famoſa auditio ſaluatoꝛis.
Hemſbi: ſol me⁹: vel illuminatio mea
Hen: dentes: vel abundantia: ſeu ſup vulnus: aut amphoꝛa temptationis.
Henna: voluntas: vel mandatum: ſeu voluntas mandati: aut mandatū voluntatis eius.
Hena: tollens: vel anguſtia: ſiue dens eius: aut abundantia eius.
Henaa: tollēs eū: vel anguſtia ei⁹: ſeu ſup vulnus ei⁹: aut amphoꝛa temptationis eius.
Hennaab: voluntas patris: vl mandatū paīnū: ſeu volūtas mādati paterni aut mādatū volūtatis paterne.
Hennaar: fertilis. vel fetoꝛ eoꝛum: ſiue excuſſio dentiū: aut dentium vacuefactio.
Hennacherib: tollens deſerta: vel alleuians deſertionē.
Henā: deus ppli: vel anguſtians ppl̄z: ſeu tollens eos: aut abundantia eoꝝ.
Hennaſer: voluntas diuitiarū: vel mādatum beatitudinis.
Hene: deus eius: vel āguſtians eū: ſeu tollēs eū: aut abundantia eius.
Henech: cymbalū: vel tinnitus.
Heneſarma: tollēs rubꝛū: aut temptationes tollēs.
Hēnim: volūntas mandati eoꝛum: vl mandatū voluntatis eoꝛum.
Henron: nomen videns: vel cuſtos nominis.
Henſbi: ſol me⁹: vel illuminatio mea.
Hennua: dentes mouens: vel amphoꝛa temptationis cōmote.
Heon: caloꝛ: vel calidus: ſiue germen qō nō ē: aut germen iutile.
Heon: tēptatio laceſcēs: vel allocutio inutilis: ſeu germē temptatuz: aut germinatio temptationis.
Heoꝛ: calens: vel parvulus: ſeu minoꝛ aut meridianus.
Heoꝛim: minoꝛans eos: vel caliditas eoꝛum.
Hephi: ſpiculat⁹: vel vnipes mollis.
Hephima: ſpiculū fractum:
Heraphin: ardoꝛ: vel incendiū: ſeu ar

dentes:aut incendentes.

Serara:ꝑnceps domini:vel angustiãs dominum.

Serabias:idem.

Sereser:ꝑnceps ꝑncipũ: vel angustians ꝑncipes.

Sereth:ꝑnceps:vel lepra:seu tribulatio:aut reliquie ꝑncipatus.

Sergius:ꝑnceps vallis: vel ꝑnceps hortuli:seu ꝑnceps horti humiliati: aut angustians hortũ humiliatum.

Serim:ꝑncipans eis: aut angustia eorum.

Seron:ꝑnceps merorꝫ: vel cantãs tristiciam.

Ser:carbo murmurantium:aut angustia inutilium.

Serua:vinculũ:vel angustia.

Seruch:lozũ:vel corrigia:siue dependens:aut perfectio.

Seruia:vinctus:vel vinctio:seu angustians aut angustiatus.

Sesa:temptatio:vel farinatus: siue lõgeuus:aut egrediens.

Sesach:manus:vel byssus.seu manꝫ sacci.aut saccus byssinus.

Sesai:egrediens mihi: vel longeuitas mea:seu farinatꝰ meus: aut temptatio mea.

Sesamor:temptatio vrgẽs: vel egressio attrectans.

Sesan: temptatio doni: vel egressio gratie.

Sesban:tribulatio:veniẽs:vel tribulator edificationis.

Sesbasar: tribulator: vel tribulatus: seu tribulans:aut egrediens.

Sesima:egressio mortificationis: vel egressũ est os tristicie.

Sesion:egressio tristis ozis:vel egressũ est os tristicie.

Seth:ponens:vel positus: seu posuit: aut resurrectio.

Seth:semen:vel germen: seu germen aut poculum.

Sethar:poculuꝫ suscitans: vel germẽ vigilie.

Sethim:spine: vel germina: seu posSethzi:exactor meus: vel abũdantia mea seu diuertẽs mihi:aut diuerticulum meum.

Sethzai:seminans magister meus:vl resurrectio magistri mei.

Seethim:spine:vel germina:seu positiones.

Seema:loquens:vel tentoriũ:seu vel pecula clamans: aut tabernaculum.

Sene:loquẽtes:vel tentoria:seu vel pecule clamantes:aut tabernacula.

Scenophegia:tentoriorꝫ occursio:vel tabernaculorꝫ solẽnitas.

Scena:vulpecula hec:vel tabernaculũ ipsum.

Sephanus:corona:vel norma nostra seu indicans nos: aut speculatorꝫ nr̃.

Stephanus:regula:vl̃ corꝛonatus: seu speculans:aut iaculatio.

Stephana:corona: vel norma nostra seu iudicãs nos: aut speculatrix nr̃a.

Stephana:corona:vel regula:seu speculans:aut iaculatio.

Dic.i.post.s:

Sja dormitatio:vel idigentia: seu dormitãtes:aut idigentes

Siaa:dormitãs ei:vel idigentia eius.

Siaba:idigẽs pr̃e:vl̃ dormitatio pr̃is

Siai:dormitans mihi:vel indigentia mea.

Siam:sitis:vel sitiens: seu dormitãs: aut indigentia eorꝫ.

Siba:recte:vel ꝓuersio:seu vẽit egressus:aut venit egressio.

Siban:rectitudo doni: vel conuersio gratie.

Siboim:rectus:vel ꝓuersus: seu egrediens eis:aut ꝓuersio eorꝫ.

Sieca:insania:vel ebrietas.

Siecharij:ebrij:vel insani.

Sichar:penitens:vel penitentia.

Sichar ramꝫ:vel cõclusio:seu byssus aut cilitium.

Sichelech:defecatio vocis adducte: vl̃ adductio vocis defecate: seu effũdẽs sextariũ:aut effusio sextarij.

Sichem:humerus:vel humeri:seu labor:aut laborantes.

Sicher:ebrius:vel ebrietas.

Sichera:ebrius ei: vel ebrietas eius.

Siccileg:effundẽs sextarium: vel effusio sextarij: siue defecatio vocis adducte:aut adductio vocis defecate.

Sicilia:ponderosa:vel laboriosa.

Sicilienſes ponderosi: vel laboriosi.

Sichima:humerosa: vel laboriosa.

Ipsa ẽ q̃ ẽ ꝛ sichim: sed in latinum ꝛ grecum sonum uertitur: ut sichima ꝓnuncietur.

Sichim:humerosi:uel laborioſi.

Sitione:pondus doloris: uel laborio sa iniquitatis.

Siculus:pondus ꝟ filij: uel labor festinationis.

Sicbem:coniunctus: uel uenatio fontis:uel taciturnitas.

Sidon:salus:uel tacens:seu saluans.

Sidonij:salui:uel tacentes: seu saluantes:aut taciturnitas.

Sidon:uenatio:uel commotio: seu uenatio tristicie:aut cõmotio inigratis.

Sidama:cõmouens euꝫ: uel uenatio eius:seu cõmouens tristiciam ei:aut uenatio iniquitatis eius.

Sidoma:uenatio: uel commotio:seu uenatio merorꝫ:aut uenatio inutilis.

Sidomij:uenantes:uel commouẽtes seu uenatores merorꝫ:aut uenantes inutile.

Sidrac:decor:uel decorus:seu decus meũ:aut decorus mihi.

Siene:sitis:uel sitiens.seu dormitatio aut indigentia.

Sienenſes: dormientes. uel sitientes seu indigentes.aut indigentie.

Sibab:supattollẽs: uel supattollere.

Sila.missus.uel missio.

Silam.missio eius.uel missio eorum.

Silas.missa plasmatio. uel missionꝫ sustollens.

Sillem.recens.uel nouus.seu recẽter. aut nuperrime.

Silliti.missus mihi.uel missio mea.

Silo.anulsio.uel ubi est ipsa.

Silo.anulsio.vl̃ trãslata.seu dimissio aut restitutio.

Silonite.anulsi.uel ubi sunt ipsi.

Silonite:transferentes.uel auellentes seu dimittentes.aut restituti.

Silloa.missus.uel missio.seu missus ei.aut missio eius.

Siloe.idem.

Siloam.missus eis.uel missio eorum

Siloni.transiens:uel auellens:seu dimissio.aut restitutio.

Silonite:transferentes.uel auellentes seu dimissi.aut restituti.

Siluanus: missus frater. uel emissio ad fraternitatem.

Simmaa.exauditio.uel exaudibilis.

Simachus.exaudit⁹. uel exaudibilis

Simmaith.mortificans. uel mortificatio.seu mortificatus. aut quicũqꝫ morietur.

Symeon:auditus:uel exaudibilis:seu audiẽs merorẽ:aut nomẽ habitaculi

Symeonite: auditi.uel exaudibiles: seu audiẽtes tristiciã aut nomina habitaculorum.

Symon.obediens.uel obedientia seu ponẽs tristiciã.aut auditor merorꝫ

Simpalma.uocum copulatio uel uocum conuenientia.

Simuth:locus:uel loca.

Sin:temptatio egrediẽs.uel egressio temptationis.

Sin.dentes: vel dẽtosi.seu sup paruu lis.aut amphora temptationis.
Sin:rubus.vel odium:seu mandatuz aut egrediens.
Sina:dentes eiꝰ:vl dentiũ eiꝰ:seu sup vulnꝰ eiꝰ:aut ãphora tẽptatiõis eius
Sina:mẽsura:vel mãdatũ: seu rubus eius:aut odiens eum.
Sina:temptatio egrediens mihi: vel egressio temptationis mee.
Sinai:mẽsura mea: vel mãdatũ meũ seu rubi:aut odia plurali numero.
Sinai:dentes mei: vel dentiũ meozũ seu super vuulnus meũ:aut ampho ra temptationis mee.
Sincus:egrediens:vel odiosus:seu le uans me:aut alleuatio mea.
Singadma: doctrina: vel institutio.
Sinichion:victozi deo palma:vel vi ctozia dei triumphus.
Sinchichen:loquens:vel loquela:seu charitas.
Sion:specula:vel semen eius.
Sion:mandatũ:vel numẽ:siue specu lum:aut speculatio.
Sioz:paruulꝰ:vel turbulẽtus:seu tur bidus:aut firmamentũ nouũ.
Sio:labanath:paruulus candidatus: vel firmamentũ noue albedinis.
Sir:aula:vel lebes:quam vulgo ollã vocant:id est chaldariam.
Sira.aula eius:vel lebes eius.
Sirath:murus:vel maceria.
Siracusa: murus gladij: vel macceria leticie.
Sirasirim: cantantia cãtica canticoꝝ.
Syria:ara:vel humecta:seu sublimis aut sublimitas.
Syrij:are:vel humecti: seu sublimes: aut excelsi.
Syropheniſſa:alte conuersa mulier: vel sublimitas cõuersionis assũpte.
Sirtes:tribulatiões: vel angustie: seu potiones:aut tractationes. Sirtes.n. a tractu salustius dicit appellari.
Sis:tẽptatio: vel farina.siue egcediẽs ei:aut longeuitas eius.
Sisai:tẽptans me:vel farina mea: seu egrediẽs mihi:aut longeuitas mea.
Sisam:tẽptans eos:vel farina eozum seu egrediẽs eis:aut lõgeuitas eozũ.
Sisara:equi visio.vel exclusio gaudij seu tollens cedentem:aut excludens gaudentem.
Sissiriel:timẽs deũ:vel bñdictꝰ dei.
Siuram:dignitas:vel elatio.
Sicilia:ponderosa:vel laboziosa.
Sicilienses:ponderosi: vel laboziosi.
Sithia:vulpes illuminataꝝ: vel tento rium illuminatum.
Sithe:vulpecule illumĩate: vel taber nacula illuminata.
Sitopolis:vulpes illuminata ciuibus vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Sitopolite:vulpecule illuminate ciui bus:vel vulpibus illuminati ciues.
Smirna:cõsumatio amaritudinis:vel amaricatio consumata.
Smirnei: consumati in amaritudine: vel amaricati in consumatione.
Smirne:cãtãs cãticũ:vel cãtatio eoꝝ
Smirnenses:cãtantes cãtica: vel cãta tiones eozum.

Sdic.o.post.s.

Soa:saluãs eũ:vel locutio eius
Soar:pusillꝰ:vel pusillanimis seu pusillitas:aut pusillanimitas.
Soba serra secans in ea:vel mãdatuz in ea.
Sobab:conuertens:vel conuersio.
Sobaba:uertens eũ:vel uersio eiꝰ.
Sobach:simplex:vl colũbaris:seu cõ uertens te:aut cõuersio tua.
Sobai:serra mea secãs:vel mãdatum meum in ea.
Sobal:spica:vel vectes:ad portandũ seu vana vetustas: aut vanitas vetu statis.
Sobi:serrra secans me: vel mandatũ in me.
Sobnas:sedẽs:vel sedes:seu diuertẽs aut diuerticulum.
Soboch:irretinens conuersio.
Sobochai:cõuersio mea:vel incẽdiũ meũ:vel irretinẽs vulturem: aut con uertens detozatozem.
Socha:ramus:vel propago.
Sochai:rami:vel propagines.
Socho:ramus:vel humilitas: seu ym braculum:
Soccho:idem.
Socchot:tẽtozia:vel tabernacula:seu rami:aut humilitates.
Soccothbenoth:tentozia filij respon dentis:vel tabernacula filij tẽporalis
Sodac:excludẽs:vel latꝰ a latere:non a latitudine:seu archanum:aut exclu sio.
Sododa:latꝰ eiꝰ:vel excludẽs eũ: seu archanũ eiꝰ:aut exclusio eius.
Sodi:latus meũ: aut archanũ meum seu exclusio mea.
Soddi:idem.
Sodoma:pastio silens:vel declinatio eozum.
Sodoma:sulua:vel sterilis:seu cecitas aut pecus silens:
Sodomie:passiones silentij:vel decli nationes eozum.
Sodomite:sului: vel steriles:seu ceci: aut pecoza silentia.
Soem:gyrus:vel expectatio eoꝝ.
Soen:gyrus:vel expectatio.
Soene:gyrus eiꝰ:vel expectatio eoꝝ: siue expectans eos.
Soer:expectans: vel expectatio: seu gyrans aut circundatio.
Sophar:irretitus:vel euisceratus:seu irretitio:aut euisceratio.
Sophai:speculũ meũ:vel speculatoz meus.
Sophan:atterẽs:vel attritio:seu ym bzaculum.aut ymbzatio.
Sophar:speculãs eũ.vel specule diffi patio.siue dissipans speculatozẽ.aut speculatozẽ videbo.
Sophech.iudicãs.vel diiudicatio.
Sopher.liber.vel narratio.
Sophera.narrãs eũ:vel liber eiꝰ.
Sopherech.liber vite. vl narratio pa uozis. Ceozum.
Sophim.speculãs eos.vel speculatoz
Sophonias.speculũ dñi.vel cognitoz archanoꝝ dei.
Sophonias. abscondens dominũ.vl absconditus dño. seu speculãs dñm aut speculatoz domini.
Solemtes.auellẽs.vel dimittens.seu auulsio.aut dimissio.
Solomuth.tẽptatio respiciens trans migrationem.
Somer:custos.vl custodia seu custo diens.aut custoditus.
Somozias.custos dñi. vel custodiẽs dominum.
Sompthophanec:saluatoz mũdi:vel absc̃ditoꝝ redemptoz.
Son.pecus eoꝝ.vel dentes eoꝝ:
Son.pupilla eozuz.vel secundus eis seu coccus eoꝝ:aut coccinũ eoꝝ.
Sonar.coccinea.vel subsistẽs eis:seu pecoza eoꝝ:aut pecoza rubea.
Soni.pecus:vel dentes.
Soni. pupilla mea. vel dentes mihi seu coccus meus:aut coccinũ meum
Sonũ.pupilla eoꝝ.vl secũdus eis.seu coccus eoꝝ.aut coccinũ eoꝝ.
Soon.ciuitas.vel oppidum.
Soonthanio.ciuitas egypti. vel oppi dũ mandantis humilia.
Sooz.petra pusilla.vel fortis pusilla nimis.seu mane plasmatus.aut angu stiatus fortiter.
Soozia.petra pusilla. vel dñi plasma

tio.
Hoptbim:liber iudicum: vel liber iudicantium.
Hoz:plasmatus:vel angustiatus.
Hoz petra:vel fortis:seu tyrius: aut meridianus.
Hozarath:hostes tui: vel hostiū tuoꝝ seu inimicoꝝ tuoꝝ:aut bellantiū ꝺ te.
Hozeth:bona:vel optima: seu electio aut eligens bona optima.
Hozeth:bona vitis:vel optima vinea seu electa vitis:aut vinea electionis.
Hozi:petra mea:vel robur meum:seu plasmatus mihi:aut angustia mea.
Hozim:hozreū:vel cibariū: seu roborans eos:aut plasmatio eoꝝ.
Hosipater:saluans dispersos:vel narrans dispersionem.
Hosthenes:saluans eos: vel saluans i tempore: siue gaudij datoꝛ: aut da mihi gaudium.
Hosthzatus saluans dispersos:vel saluans in tempore.
Hotha:archanū:vel exclusio.
Hothai:archanū meum: vel exclusio mea.
Hothelrei:radicans signuꝫ:vel radix subteriꝰ.
Hothites:archanus:vel excludens.
Htoici:facientes cātilenas: vel in porticibus disputantes.

Hic.u.post.S.

U:salus:vel saluatoꝛ.
Hua:salus eius:vel saluās eū
Huaa:saluās eū:vel saluatoꝛ eius.
Hual:reddens:vel saluans: seu salus: aut redditio.
Huar:saluatoꝛ suscitans: vel saluationis vigilia.
Huba::incendens:vel incendium:seu conuertens:aut conuersio.
Hubach:frutetū:vel condensum:
Hubachai:frutetū meum:vel condensio mea.
Hubahel:conuersus deo:vel incendium dei.
Hubochai:irretiens:vel irretitus: seu incendiū meū:aut conuersio mea.
Hubba:excelsus:vel sublimitas.
Hubna:sedens:vel reuertens: seu sedes:aut reuersio.
Hubnam:sedens eis:vel reuersio eoꝝ
Hubnel:conuersus deo: vel incendiū dei.
Huchna:obumbrans eum:vel tabernaculū eius.
Huddi:archanū meum: vel de latere meo.
Hue:loquens:vel locutio: seu cantās aut cantilena.
Huph:rubꝛū:vel scirpus:seu speculuꝫ aut effusio.
Hupha:scirpus eius:vel rubꝛū ei: seu effundens eū:aut speculatio eius.
Huphan:atterēs:vel attritio:seu vmbraculū:aut vmbratio.
Huphamite:atterentes:vel obūbrantes:seu attritiones: aut obumbraculā.
Huphan:atterens: vel effusio gratie: seu vmbraculū:aut obumbratio.
Huphaphin: atterens naues:vel ad vmbraculū rostroꝝ.
Huphereth:vanitas vite:vel irritum pauoꝛis.
Huphim:vnctus:vel vnctio:seu effundens eos:aut speculū eoꝝ.
Huphir:vanitas:vel irritum.
Huham:saluans eos:vel saluatio eoꝝ
Huhamite:saluantes eos:vel saluationes eoꝝum.
Hui:loquens:vel locutio.
Huithes:idem.
Hun:petra:vel lapis durus:aut duricies.
Hunā:lapideus ppl̄s: vel duritia ppl̄i
Hunamite:lapidei populi:vel duritia populoꝝ.
Hunamith:moꝛtificata:vel moꝛtificatio:seu moꝛtificans:aut quicūq; moꝛietur.
Hunamitis:misa:vel captiua:seu moꝛtificans:aut moꝛtificata.
Hunē:coccinū:vel coccineū:seu dentes:aut eleuatio dentiū.
Hunē:lapideus oculus:vel duritia fōtis.
Huni:petra mea:vl̄ lapis meus:seu durus mihi:aut duritia mea.
Hunite:petre mee:vl̄ lapides mei:seu duri mihi:aut duritie mee.
Hur:murus vel robustus:seu continens:aut directus.
Hur:angustia:vel acerbitas: seu directio:aut continentia.
Huri:angustia mea:vel exacerbās me seu murꝰ meus directus: aut ꝓtinentia mea robusta.
Huriel:acerbans deum: vel angustia dei.
Huribel:murus dei: vl̄ robustus deo seu continens deū:aut directio dei.
Huribelli:fortis meus deus:vl̄ angustians me deus:seu deus continens me:aut deus directio mea.
Hurisadde:fortis dñs: vel continens mea vbera: seu murus acerbus: aut directio angustiarum.
Hurisaddai:fortis dñs meꝰ: vel continentia vberū meoꝝ:siue murus acerbitatis mee:aut directio angustiaruꝫ mearum.
Hus:gaudium:vel letitia.
Husach:leta:vel gaudēs:siue gaudiū aut letitia.
Husach:letus:vel gaudens cilitio:seu gaudiū:aut letitia cilitij.
Husachin:letus: vel gaudēs cilitio eorū:seu gaudiū:aut letitia cilitij eoꝝū.
Husan:gaudiū doni:vel letitia gratie.
Husanna:gaudiū gratie:vel letitia responsionis.
Husanna:liliū:vel gratia: seu obtētus lilij:aut obtinuit gr̄am.
Husannethbanei:liliū possidentes: vel gratie emulatoꝛes: seu gaudium doni humilis: aut letitia grate emulationis.
Husi:gaudium meum:vel letitia mea siue obtinuit equuꝫ:aut obtinuit equitationem.
Husis.gaudiū viri:vel letitia assūpta seu reuertēs mihi: aut reuersio mea.
Husis.gaudium cōsilij:vel letitia exultantis:seu obtinuit equum.aut obtinuit equitationem.
Huthala:radix.vel radicatus.
Huthalam.radicatꝰ eis. vel radicatio eoꝝum.
Huthalaite:radicantes:vel radicati.
Huthale:poculū mixtū.vel spina madida.seu spina viridis. aut spinarum madidatio.
Huir.faciens ignem.vel augens incendium.

Sequitur de incipientibus a littera.T.

Taph.panoꝛ.vel super.seu panidus.aut superioꝛ.
Tabath.bona.vel bonitas.
Tabeth:occidens. vel interficiens.seu occisio.aut interfectio.
Tabehel.bonus deus:vel bonitas dei
Tabenensiothe:occidentes.vel interficientes.seu occisoꝛes. aut interfectores.
Tabita:damma.vel capꝛea.
Tachos.silens:vel silentium.
Taddeus. apprehendens principem. vel apprehensio principis.
Taphath.aduentus paruuli.vel parulus veniet.

Zaphia: claudicans: vel claudicatio: seu vitam remittens: aut remissio vite.

Zaphne: malū ab arboze: non a malitia: vel tympanū apertū: seu tympani apertio: aut tympanū adaperiens.

Zala: ros: vel irrozatio.

Zalā: irrozās eos: vel irrozatio eoz.

Zalla: ager: vel appensio eoz.

Zallā: appendēs eos: vel ager eoz.

Zamath: pars pfecta: vl' pfectio partis seu datum consumatum: aut consumatio data.

Zanameth: consolatoz: vel consolatus seu consolans: aut consolatio.

Zapsophs: specula: vel speculum: seu speculatoz: aut speculatio.

Zarela: videns terebinthum: vel visio arbuscule.

Zargal: explozatoz: vel explozatio: seu sciens iugū: aut scientia iugi.

Zarthan: supfluus: vel elongans: siue turturē dedit: aut turturis datio.

Zau: signum: vel subter: seu signatus: aut subterioz.

Zarchonitidis: cogitans tristiciā: vel cogitatio tristicie.

¶ Dic.e.post.t.

Zertius: adiūgēs: vel adiūctio seu applicans aut applicatio.

Zertullius: ager eozum: vel placens stercoze.

¶ Dic.i.post.t.

Zberius: videns: vel bon': seu videns eū: aut bonitas eius.

Ziberiadis: visio: vel bonitas: seu videns testimoniū: aut bonitas testificationum.

Zipbonius: gehēnalis doloz: vel latitudo iniquitatis.

Zigris velox: vel velocitas.

Zimon: ruminans: vel pinguedo: seu pinguis: aut ruminatio.

Zimorbens: beneficus: vel beneficius seu benefaciens: aut beneficientia.

Zyrannus: continens eos: vel confozatio eozum.

Zyranni continentes eos: vel confozationes eozum.

Zyrus: āgustia: vel tribulatio: seu plasmatio: aut foztitudo.

Zyrij: plasmati: vel tribulati: seu fozte: aut angustiati.

Zythicus: tacens: vel taciturnus: seu silentiū: aut taciturnitas eius.

Zitus: querens: vel bonus: sine lutum aut lutatus.

Ziphena: innuens: vel reuertens: seu nutus: aut reuersio.

Ziphosa: clara: vel perspicua: seu clare videns: aut pspicue attendens.

¶ Dic.o.post.t.

Zob: bonus: vel bonitas.

Zobias: bonus domino: vel bonitas dñi: seu ductus ad luctū: aut conuersus ad vniuersa.

Zobis: bonus vir: vel bona assūptio.

Zophel: ruina: vel cadens: seu tractās aut irruens.

Zopaçion: bonum testamentum: vel bonitas testamenti.

Zroade: seruiens: vel seruitiuz: seu requies: aut latitudo.

Zrophimus: dissoluens: vel dissolut' seu dissoluens thalamos: aut dissolutio thalamoz.

¶ Dic.u.post.t.

Zbal: ductus ad luctū: vel cōuersus ad vniuersa.

Zubal: deserens: vel desertus: seu deserens aut delatus.

Zubalchaim: ductus ad luctū lamentationis: vel conuersus ad vniuersa acquisitionis.

Zubalchaim: deserēs possessionē: vel deserēs lamētationē: seu ōlatus possessioni: aut desertus acquisitioni.

Ducuscz per simplicem.t. litterā id ē fine aspiratione lecta sunt pzincipia noīum: exindeq̄ sequunt: aspiratiōe addita legenda sunt.

¶ Dic.h.post.t.

Haamat: datoz indignatiōis aut bilis: vel dedit indignationem: aut bilem: seu data est bilis ei: aut data est ei indignatio.

Haan: diues dono: vel pauidus gratia.

Haas: super: vel pauidus: seu diues: aut superioz.

Haasar: diues: vl' dinitie Jseu pauozē suscitans: aut superius vigilans.

Habee: bonus occisoz: vel bene occidens: seu bene occisus: aut bona occisio.

Habelias: bonus deus dominus: vel bonitas dei domini.

Haberne: bona visio: vel bone visiones.

Habiana: bona donatio: vel bonitas gratificationis.

Habianei: bene donantes: vel bene gratificati.

Habor: veniat lux: vel veniat lumen seu aduentus luminis: aut lucis accessio.

Habzēmon: bene sublimis: vel bona congregatio: seu bonus ad videndū aut bonitas visionis eozum.

Hachasim: statere appensio: vel silentium eozum.

Hadal: pzinceps appendens: vel pzincipis appēsoz: seu pnceps appensus: aut pzincipis appensio.

Haphiphu: claudicans labilis: vl' tympanū aperiens.

Haphnas: signū opertū: vel signi opertio: seu stupens os serpētis: aut insanū os serpentium: ab oze intelligenduz. est non ab osse.

Hapnes: idem.

Haphnathsare: numerans opimētum nouum: vel numerus operimenti noui.

Haphua: tympanū apiens: vel tympani apertio.

Hbai: pauoz me': vel supioz mibi.

Hbaim: duo: vel bini. siue duo: aut bina.

Hbala: appensio: vel appendens: seu irrozans: aut irrozatio.

Hbalamig: ex ipso: vel pzo semetipso: seu ipsemet respōdit sibi: aut sibimet responsio eius.

Hbalasa: appendens facturaz: vel appensio plasmationis: seu irrozans facturam: aut irrozans plasmationem.

Hbalasar: appendit pncipem: vel appensio pzincipis: seu irrozans pzincipem: aut pzincipis irrozatio.

Hbale: appensio: vel appendēs: siue irrozans: aut irrozatio.

Hballim: psalmi: vel hymni: seu laudes: aut laudatiōes.

Hbabitacumi: puella tibi dico surge Syrum ē non hebzeum.

Hbalme: sulcus: vel sulci: seu dependēs aut suspensio.

Hbalmai: sulcus meus: vel sulci mei. siue appendens me: aut suspēsio mea.

Hbamar: palma: vel amara: seu cōmutans: aut commutata.

Hbamuç: cōsumantes: vel contemnētes: siue contemptus: aut cōsumatio.

Hbamna: numerus: vel fidelitas: seu fidelis eis: aut cōsumatio eozum.

Hamnas: numerus: vel deficiens: seu vectans facturam: aut consumatio plasmationis.

Hbānatha: vectans explozatozes odoris: vel vectans explozatozes ascensionis.

Hbamnathei: vectantes explozatozes odozis: vel vectātes explozatozes as

cenſionis.
Thamnathſa: numerans operimentum nouuz: vel numerus operimenti noui.
Thānes:numerus: vel deficiens: ſeu fidelis ei:aut conſumatio eoꝝ.
Thāni:numerans mihi:vel conſumatio mea.
Thana:humilis : vel reſpondens: ſeu reſponſio:aut humilitas.
Thanaa:humilis eis:vel reſpōſio eius
Thanath:reſpondit tibi:vl̄ humilitas ad te:ſeu humilis tibi: aut reſponſio tua.
Thanais:humilians virum:vel reſpōdens aſſumptioni.
Thanath:humilis : vel reſpondēs:ſeu humilitas:aut reſponſio: aut conſolatio petitionis.
Thanathſelo: humilitas dimiſſionis: vel conſolatio petitionis.
Thanis:mandans humilia : vel mandans humilitatem:ſeu mandatuz humile:aut mandatum humilitatis.
Thanthannei:reſponſio fidelis mihi: vel humilis explozatoꝝ aſcenſionis mee.
Thapſa:ſpeculum:vel indignatio.
Thapſar:ſpeculū vigilie: vel indignationem ſuſcitans.
Thapſe:indignans: vel īdignatio : ſeu ſedes offendens:aut ſeſſio offenticuli.
Thara:paſcens:vel paſtio:ſeu explozatoꝝ odozis:aut, explozatio aſcenſionis.
Tharacha:ſuperfluus eius:vel elōgās ab eo:ſeu ſuperfluens eius:aut elongatio eius.
Tharaſim:idola:vel imagines : ſeu figure:aut imaginationes.
Tharana:nequam ī dono : vel abigēs gratiam.
Tharthat:ſuperfluus:vel elōgans:ſeu ſuperfluitas:aut elongatio.
Thardema:grauis: aut profundus ſopoz:vel grauitas:aut profunditas ſopozis.
Thare:abactoꝝ:vel depulſoꝝ:ſeu neq̄ aut nequitia.
Tharei:nequam:aut nequitie: ſeu abigentes:aut depellentes.
Tharei:paſcēs me:vel paſtio mea: ſeu explozatoꝝ odozis mei:aut explozatio aſcenſionis mee.
Thareaſtra:liber duodecim prophetarum.
Thares:explozatoꝝ gaudij: vel explozatoꝝ leticie:ſeu gaudiū abigens:aut leticiam.
Tharſis:explozans gaudiuz:vel explozans leticiam:ſeu diſſipans ſpeculuz: aut diſſipatio ſpecule.
Tharſenſes:explozantes gaudiuz: vel explozantes leticiam : ſeu diſſipātes ſpeculum:aut diſſipatozes ſpecule.
Tharſum:explozatio gaudij: vel diſſipatio ſpecule.
Thaſi poſitus mihi:vel poſitio mea.
Thau:conſumans:vel cōſumatus: ſeu conſumatoꝝ:aut conſumatio.
Thracia:requies:vel latitudo.
Thraces:lati:vel requieſcentes.
Thramate:ſeruiens dono:vel diſſolutio donationis.
Thraſee:diſſoluens thalamos: vel diſſolutio thalamozum.

T hic.he.poſt.t.

Thebaida:ꝓuerſa:vel ꝓuerſio
Thebaoth: cōuertens tēpus: vel cōuerſio peccatozis.
Thebath:bonū:vel bonitas: ſiue conuertens delinquentem: aut cōuerſio peccatozis.
Thebel:inſulſus:vel inſipiens.
Thebes:facta mea: vel mea fuerunt.
Thebeth:bonus pauoꝝ:vel bonitas vite.
Thebin:palea mea:ve oua feri.
Thebin:bonus mihi:vel palea mea.
Theboleth: ſpica palee : vel inſulſitas germinationis.
Thebon:palee:vel ſulſitas.
Techel:ſtatere appenſio: vel appenſuz eſt in ſtatera.
Thecoe:tuba canens : vel buccinatoꝝ.
Thecua:tuba:vel buccina: ſeu ſonitus aut percuſſio.
Thecuam:tube:vel buccine:ſeu ſonantes:aut percutientes.
Thecuem:idem.
Thecuecuite:idem.
Thecuath:buccina:delinquens:vel ꝓcuſſio peccatozis.
Thecuan:patiens:vel patiētia: ſeu percutiens eos:aut buccina eoꝝ.
Thedoz:paxillus:vel infixio.
Theem:meridianus:vel ſtatera menſure.
Teglath:trāſmigrās:vl̄ trāſmigratoꝝ. actiua ſignificatione intelligendum eſt.i.alios faciens tranſmigrare.
Teglathphalaſar: trāſmigrās cadentē pzincipez:vel tranſmigratio cadentꝭ pzincipis.
Theglathphaliſar:idem.
Theben:ſtatera menſure : vel ſtatera menſurata
Thebenite:ſtatera menſurata:vel ſtatera menſuratiōis.
Thelabin:diſpſi:vel diſpergentes: ſeu diſperſio:aut diſperſiones.
Thelame:agger aquarum : vel riui fluuiozum.
Thelaſſar:appendens pzincipem : vel appenſio pzincipis.
Thelem:ros eoꝝ:vel agger aquarū.
Thelmelathelaſar : agger aquarū diſpergentium ſolem: vel riui fluuiozuz diſpergentes illuminatos.
Thelmon:ros doni : vel irrozatio regescentis.
Thelmū:ros doni:vel irrozatio requieſcentium.
Thema:auſter:vel afric⁹ : ſeu auſtralis aut meridianus.
Thema:auſter:vel africus.
Themana : auſter eius : vel africus eius.
Themani : auſter meus : vel africus mihi.
Themanites : auſtralis: vel africanus ab africo non ab africa.
Thēna:vectans:vel defectio.
Themoz:ſmirna:vl̄ conſumatio amaritudinis.
Themoza:ſmirna eius.vel cōſumatio amaritudinis eius.
Themozites:ſmirnenſis : vl̄ conſumatus in amaritudine.
Thema:caſtra:vel donata:ſeu dōationes:aut dona eoꝝ.
Thenath:caſtra fratris : vel dona fletuum.
Themath:ficus.vel amygdalum.
Thenoemeth:conſolatus: vel conſolatio.
Theodas : laudans : vel laudatio : ſeu ſignū capiēs:aut captura ſignaculi.
Theodozus:laudans:vel laudatio.
Theophilus:cōuertens : vel cōuerſus ſeu ſurſum ferens : aut ſurſum portatus.
Therath:ꝓculus:vel elongatus.
Theraphi:idola:vel īcendia: ſiue figure:aut imaginationes.
Therchath : ſubuertens : vel ſubuerſio.
Therphala:ſubuerſione cadens: vl̄ explozata diuiſio.
Therphalei.explozatozeſ diuiſi:vl̄ ſubuerſione cadentes.
Themath:explozata redemptio:vl̄ explozatio redemptionis.

Thersa:pulchra:vel placens: seu complacitio:aut complacens sibi.
Thesan:posuit donum: vel depositio gratie.
Thesis.posita:vel depositio.
Thesbi:captiuans:vel cõuertens:seu captiuitas:aut cõuersio.
Thesbites:conuertens:vel captiuator seu festinus ad intelligendũ:aut intelligentia festinata.
Thesbon:festinata intelligentia:vel festinatio ad intelligendum.
Thesbues:captiuans:vel captiuator: seu captiuus:aut captiuitas.
Thessalonica:festinans vmbram statuere:vel festinans vmbram firmare.
Thessalonicenses:festinantes vmbrã statuere:vel festinantes vmbram firmare.
Theth:subter:vel infra:seu bonũ: aut exclusio.
Thetim:boni:vel exclusi:seu iferiores aut subteriores.
Thendas:laudans.vel laudatio:seu signum capiens: aut captura signaculi.
Theçeç:agger horribilis:vel tuba terribilis.

Thic.bi.post.t.

Thiathira:illuminata:vel illuminatrix:seu illuminans: aut illuminatio.
Thiathireni:illuminantes:vel illuminati.
Thiabath:forã:vel macellum.
Thichon:mediũ:vel dimidiatio.
Thiconium:idem.
Thichna:spes:vel desperatio.
Thijna:humilia:vel respondẽtia.
Thicon:dispergens merorem:vel diuersio iniquitatis.
Thimeus:pinguis:vel ruminans.
Thiras:timor:vel reditus:seu timens aut superfluus
Thiria.timens dominuz: vel rediens domino.
Thziphon:dissoluens dolorẽ: vel seruiens iniquitati.
Thzimoth:dissoluens mortẽ:vel requietio mortis.

Thic.ho.post.t.

Thob:ablatio:vl vniuersitas
Thobel:vanitas: vel ablatio seu ductus ad luctum:aut cõuersus ad vniuersa.
Thochaath:stridens:vel stridor.
Thocem: stridor fortis: vel stridens oculus.
Thoph:gehenna:vel stultitia: seu latitudo:aut ampla pena stultoꝝ.
Thophec:oris operculum:vel oris protectio:seu os protegens:aut os protectum.
Thophel:os dei protegens:vel deo protectũ:seu oris dei operculũ:aut oris dei protectio.
Thophet:gehenna patoris: vel ampla pena vite stultoꝝ.
Thogozma : auellens : vel interpres: seu quispiam incolatus : aut incolat9 auulsio.
Thola:coccinũ:vel vermiculus.
Tholad:coccineus seruus:vel rubeus colorꝝ testium.
Tholaite:coccinei:vel rubicundi.
Thole:coccineũ: vel rubeus colorꝝ.
Tholmai:ad mensuraz deducens:vel ad mensurã reductio:seu sulcus me9 aut suspensio mea.
Tholomai:idem.
Tholomaida: ad mensuram deducẽs vel ad mensurã reducta.
Tholomais:idem.
Tholomaidenses:ad mensurã deducti:vel ad mensurã deducentes.
Tholomeus:ad mensuram deducens vel ad mensuram reductus.
Tholus:rotundus:vel rotunditas.
Thomas:abyssus:vl geminus. Unde z grece didymus appellatur.
Thopo:manentia:vel latitudo.
Thorath:lex.vel pentateuchũ.
Those:captiuitas:vel festinatio.
Thosaites:captiuus:vel festinator.
Thoth:erroꝝ:vel amentia.
Thothi:erroꝝ meus: vel amentia mea
Thou.amens.vel errãs.seu erroꝝ eoꝝ aut amentia eoꝝ.
Thorchade:requiescẽs: vel requietio
Thorgadite:seruꝰ succinctũ:vel requiescentes latrunculi.

Thic.hu.post.t.

Thubal duct9 ad luctũ:vel cõuersus ad vniuersa.
Thubal:deserẽs:vel desertus: seu deferens:aut delatus.
Thubalchaim:ductus ad luctũ lamẽtationis : vel conuersus ad vniuersa acquisitionis.
Thubalchaim:deserẽs passionez: vel deserens lamentationem:seu delatus possessiõi:aut desertus acgsitiõi.
Thubin:deserens:vel desertio:seu bene metiẽs : aut bona mensura.

Sequitur de incipientibus ab.U.littera.

Ubil:festinans germen : vel consilium vetustatis.
Uchocha:ignis mordens:vel dolor ꝓ stolationis.
Uchocha:infirmus:vel debilis: seu infirmans eos:aut infirmitas eoꝝ.
Uphanite:infirmi: vel debiles: seu infirmantes eos:aut infirmitates eoꝝ.
Uphir:infirmus:vel infirmitas.siue ir ritum:aut herbosum.
Ul dolens:vel parturiens : seu dolor : aut parturitio.
Ulai:cenum:vel palus: a palude nõ a palo:seu dolor femor?:aut dolor vmbraculi.
Ulam:prius:vel ante:seu prior: aut anterior.
Ur:lumen:vel ignis seu incendium : aut fenestra.
Urai:lumen meum:vel ignis meus:vl incendium meum :
Uram : deus excelsus : vel lumen excelsum:seu ignis eorum: aut fenestra eorum.
Uram:lucens populo : vel igneus populus:seu incendens populum: aut incendium populorum.
Uratha : ignis peccati : vel incendens peccatũ:seu lumen tẽporale: aut aperiens peccatori.
Urbanus:luce gaudens:vel lucis gaudium:seu gaudens igne:aut gaudens incendio.
Urei:longitudo mea : vel illuminator meus:seu ignis meus:aut incendium meum.
Uri:lux mea:vel ignis meus:seu incendens me:aut aptio mea.
Urias:lux mea dei:vel lumen meũ domini:seu dñs ignis me9: aut domin9 incendiũ meũ.
Uriel:lucens deo:vel ignis dei:seu aperiens deo:aut incendium dei.
Us:consilium:vel consiliator:seu festinans:aut festinatio.
Usam:consulens populo:vel consiliũ populi:seu festinans eos: aut festinatio eorum.
Usathi : festinante me : vel consiliante mihi:seu consilium meum: aut festinatio mea.
Usathites:festinans:vel consiliator.
Usi:consulens mihi: vel cõsiliuz meũ. seu festinans me : aut festinatio mea:
Usim:festinans eos: vel consilium eo

rum.
Uſin:conſilium:vel feſtinatio:ſeu feſtinus conſilio:aut feſtinatoꝛ conſilij.
Uthai doloꝛ ſigni:vel conſiliũ errãs.
Uça:conſiliũ:vel conſiliatoꝛ.
Uçal:conſilium eius vel conſiliatoꝛ eoꝛum.
Uaphs:finis:vel definitio.
Uaphſi:finis meus:vel definitio mea.
Uaphiſus:finis conſilij:vel definiens feſtinationem.
Uaphiſi:finis cõſilij mei:vel definiẽs feſtinationẽ meam.
Uagao:ipſa vallis eſtuãs:vel ipſa vallis eſtuatio.
Uagethza:liber leuitarum:vel liber leuiticus.
Uagedaber:liber numerans vel liber numeri.
Uaiçatha:ipſe ducẽs huc: vel ipſe foꝛnicatoꝛ.
Uaſem:finis dentium: vel deſtinatus anguſtie.
Uaſthi:finis ſignatus:vel definitio cõſumata.
Uahn:hec:vel ipſa:ſeu ipſe:aut ille.
Uelluth:finis vtilis: vel definitio declinationis.
Uur:vires:vel virium:ſeu prouocatio ire:aut iracundia ꝓuocationis.

Sequitur de incipientibus a.Z.littera.

Zab:aurũ obziçum: vel aurũ puriſſimum.
Zaba:mouẽs:vel motus:ſeu fluctuans:aut fluctuatio.
Zabad:fluens tozzis:vl̃ tozzis fluitio quẽ vulgo titionẽ vocant.
Zabadam:fluens tozzis iutilis: vl̃ fluens tozzis idolatrie.
Zabadei:fluxus tozzium:vel tozzium fluitio.
Zabadia:fluens tozzis dñi:vel tozzis fluens domino.
Zabbai:motus meus: vel fluctuatio mea.
Zabaon:mouens doloꝛem:vel fluctuatio iniquitatis.
Zabarb mouens delictum: vel tozzis fluens peccato.
Zabam:mouẽs eos:vel fluctuatio eoꝛum.
Zabel:iſta confuſio: vel iſte ignominioſus.
Zaber:mouens puteum: vel fluctuatio fontis.
Zabdi:fluxus vehemens: vel fluxus abundans:ſeu fluens abunderter.
Zabdias:fluxus vehemẽs dei: vl̃ fluens abunderter deo.
Zabdibel:idem.
Zabina:iſte venit reſpondẽs: vel iſta venit reſponſio.
Zabuth:fluẽs tozzis:vel tozzis fluitio
Zabulon:fluxus noctis: vel iuſiurandum eius.
Zabulon:habitaculi ſubſtãtia:vel habitaculũ eoꝛ:ſeu habitaculũ foztitudinis:aut habitaculũ pulchzitudinis
Zabulonite:fluxꝰ noctiũ: vel iuraiurãda eoꝛum.
Zabulonite:habitaculoꝛ ſubſtãtie:vl̃ habitacula eoꝛ:ſeu habitacula foztitudinũ:aut habitacla pulchzitudinũ.
Zachai:iuſtꝰ meꝰ:vel iuſtificatio mea.
Zacharias:memoꝛans dominũ:vl̃ auxilium dñi.
Zacher:memoꝛia:vel adiutoꝛium:ſeu iuſtus vigilans: aut iuſtificatus conſurgens.
Zacheꝰ:iuſticia:vel iuſtificatio:ſeu iuſtus cõſilio:aut iuſtificatus feſtinans
Zachur:memoꝛia:vel adiutoꝛium: ſeu iuſtus igneus: aut iuſtificatus illuminans.
Zadab:iſte pater:vel iſte paternitas.
Zadabia:iſte pater dñs: vel iſta paternitas domino.
Zaph:illuminare:vel illuminatio.
Zaphi:lumen meum: vel illuminatio mea.
Zaphim:illuminans eos: vl̃ illuminatio eoꝛum.
Zai:ducte:vel huc:ſeu olina: aut foznicatio.
Zaim:iſta:vel hec.
Zaith:ducte huc:vel foznicaꝛ tibi:ſeu olina eius:aut foznicatio eoꝛum.
Zalmon:ſub vmbza:vel obumbzans ſeu obumbzatus:aut obumbzatio.
Zamma:iſte fluens:vel fluxus eius.
Zambzi:iſte laceſcens:vel iſte amaricans.
Zamdi:fluxus vehemens:vel fluxus abundans.
Zamira:iſte apertus:vel iſte illuminans.
Zamra:pſallens ei:vel cãticũ eius.
Zamram:pſallens eius: vel canticum eoꝛum.
Zamri:pſallens mihi:vel cãtatio mea
Zãrim:pſallens eis:vel cantatio eoꝛ.
Zamro:pſallens magiſtro:vel canticũ magiſtri.
Zanoa:iſta requies: vel iſta cõmotio: ſeu iſte repulit:aut iſte requieuit.
Zantie:idem.
Zara:oziens:vel oziẽtalis.
Zarad:deſcendens:vel alienus:ſeu deſcenſio:aut alienatio.
Zaradai:deſcenſio inutilis: vel alienus idolatra.
Zarai:oziens mihi:vel oziẽtalis meus.
Zaraias:oziens domino:vel oziẽtalis domini.
Zarath:oztus peccati: vel oziẽtalis delinquens.
Zarda:alienatus valde:vel alienatus ab eo.
Zare:oztus eſt:vel oziẽtalis eſt iſte.
Zared:deſcendens: vel abalienatus.
Zareide:deſcendentes:vel oziẽtales ſunt iſti.
Zares:oztus facture:vel oziẽtalis plaſmatio.
Zareth:oziẽs pauoꝛ:vel oziẽtalis vita
Zarias:oziẽs dño: vel oziẽtalis dñi.
Zarhan:iſte humilis:vel rñſio iſta.
Zaua:iniquus:vel iniquitas.
Zauath:donatus:vel donatio.
Zauadia:dos dñi:vel dos dño.
Zaçi:hoꝛꝛidus:vel terrendus.
Zaçim:hoꝛꝛoꝛ:vel terꝛoꝛ: ſeu hoꝛꝛendi:aut terribiles.
Zaçomim:que eſt hec aqua: vel pꝛeparati in acie:ſeu aciem pꝛeparantes aut aciei pꝛeparatio.

Dic.e.poſt.ç.

Zep:lupus:vel rapax: ſeu ỏuorans:aut deuoꝛatoꝛ.
Zebad:fluens tozzis:vl̃ tozzis fluitio
Zebadia:fluens tozzis dñi:vel tozzis fluens domino.
Zebee:victima:vel rapina: ſeu boſtia aut deuoꝛatio.
Zebedeus donatus:vel dotaꝰ:ſeu fluens iſte:aut fluitio iſta.
Zeber:lupus vigilans: vel deuoꝛatoꝛ reſurrectionis.
Zebi:lupus meꝰ: vel deuoꝛatio mea.
Zebida dotis mee foztitudo: vel donatio mea deſiderabilis.
Zebub:muſca:vel muſce:pluraliter.
Zebul:habitatio:vel tabernaculum.
Zebulonites:tabernaculũ meroꝝ: vl̃ inhabitatio iniquitatis.
Zeci:memoꝛ mei: vel memoꝛatio mea.
Zechzi:idem.
Zechzim:memoꝛans eos: vel memoꝛatio eoꝛum.
Zecbur:memoꝛia luminis:vel memoꝛatio ignea.

Zephernua:hoc os vidisti: vel huius ozis visio.
Zephzona:os hoc vidit: vel ozis hui⁹ visio.
Zei:iste meus:vel iste mihi.
Zelpha:os hians:vel os fluens: seu os ambulans:aut ozis fluitio.
Zemma:iste fluens: vel iste fluxus ei⁹
Zemeri:iste amaricans:vel iste exacerbans.
Zemram:cantans ei:vel canticū eoꝝ. seu tempus eoꝝ ostendens:aut tẽporis eozum ostensio.
Zemri: psallens mihi: vel canticum meum:seu iste lacescẽs: aut iste amaricans.
Zena:cõmouens: vel commotio: seu ipse requiescens:aut ipsa requietio.
Zenã:cõmouens eos: vel commotio eozũ:seu ipse requiescens eis:aut ipa requietio eozum.
Zeribel:iste magister deus:vel ista est magistratio dei.
Zerimoth:iste timens mortes: vel iste metuens altitudinem mortis.
Zelum:iste lapis:vel ista duricies.
Zethaa iste pauid⁹:vel iste superioz.
Zethãiste amar⁹:vel ista cõmutatio.
Zetheu:iste amẽs:vel iste errone⁹.
Zethua:iste errans ei:vel ista amentia eius.
Zebu:iniquus:vel iniquitas.
Zeuã:iniquus eis:vel iniqtas eozum.
Zeuoth:gentilis:vel sptio.

Dic.i.post.ç.

Zph:flozens:vel germinans:
Ziphei:flozẽtes:uꝛ gẽminãtes
Ziphba:germen:vel illumiare
Ziphai:germẽ meũ vꝛ illumiatio mea
Zio:ductio:vel oliua.
Ziça:horrendus:vel terribilis.

Dic.o.post.ç.

O:iste:vel ista.
Zoara:minoz: vel paruula: seu vitula ꝑternans:aut vitula ꝑternata
Zobadomas:fluens: vel torrens iniquus domin⁹:aut fluens torrtis merẽti domino.
Zocho:prophetia:vel prophetatio.
Zoe:attrahens:vel attractio.
Zoeleth:tract⁹:vel protrahẽs:seu tractum:aut protractio.
Zobeth:iste pauidus:vel iste vipex.
Zolomim:preparantes aciem:vel prepati in acie.
Zommi:aciẽ preparantes: uelin acie
Zoob:aurum:vel diuitie.
Zoon:iste iniquus:vel iste inutilis.
Zooz:plasma:vꝛ plasmatoz.seu iste apprehendẽs:aut iste tracundus.
Zoozi:plasma meum: vel plasmatoz meus:seu iste apprehendens me: aut iste iracundus mihi.
Zorobabel:aliena trãslatio:vel ozt⁹ in babylone:seu iste princeps trãslationis:aut iste magister cõuersiõis.
Zoçomi:q̃ est ℔ aq̃:vꝛ q̃ sũt be cogitatiões:seu ꝑparãtes aciẽ:aut i acie prepati.

Dic.u.post.ç.

Usitidis:cõsiliũ:vel cõsiliatrix.
Zuçim:consiliantes eos:vel cõsiliatozes eozum.

Expliciunt Interpretationes hebraicozũ nominũ.
Laus deo.

Domus Carthusie in Freneta

Registrum chartaꝝ secundum ordinem presentis biblie ponendarum.

a
Incipit
ad filium.
opus.
Eiecitq;
b
vescendum.
tui non.
inde venit.
manu
peccauimus
c
angelus
omnibus
tum ad
eius operies
d
capram
Iste est
contaminabit
ab vniuersa
ac polluerit
d
vobis
vnum ad
dedi vob̄
misit
e
Precipe
gentes
opera
maz ex
tuis ꝛ
f
Que cū
intrare
qui nihil
transiens
g
ignē
nec oñdisset
cōmodū
bēiamin
rubore
h
Et ait
ionathan
abierunt
ex aduerso
i
Quare
sup terrā
sac ei
dra sapiētissim⁹
adorauit
l2
Et nūc
recedā a
helias
ꝛ circa
l
Ubi est
pcussit
Incipit
ram p̊genit⁹
caath fili⁹
m
Incipit
audiebat̄
Uerus ē
instare
Per quā
n
septuagitaq̄tuor
ſm qd̄
leuitaꝝ
ītra cenaculū
sacerdotio
o
borith
Et rñdit
cob ꝛ esau
ꝛ p̄stas
p
ciebat nob̄
receperat
magna
vindica
Et vt
q
me ꝯriū
licta mea
ꝛ citharā
ꝛ petra
r
Qm̄ pr̄
mīam tuā
suisti nos
ira molesti
Uenite
s
eripuit
dñet̄ mei
spūs ī
Lauda
s
fallit
nutrit
ꝛ leticiā
tractaui
myrrhe
t
manifesta
respexit
scrutabor
cogitabūt
v
nomē
pietatē
Uisio
ecce festin⁹
spina
x
eos:firmās
canos ego
dolor ꝛ
ventus
grādiens
y
īnocentum
cordis
In p̊ncipio
applicet
ꝛ sanitatem
z
Incipiūt
vocem
Et nūc
ꝛ ab aurificib⁹
locut⁹
ꝛ
destruxit
ꝛ scient
irl̄m dicēs
Ossa arida
Et mēsus
A
ei:neq;
īdign⁹
anulo tuo
ꝛ nō est
B
donec
ei⁹ Audite
amplexatio
godoliam
manu
C
ꝛ açariam
filium
crimen
ꝛ fugit
D
Et scelestis
tributū
Sed cū
īuocarent
gestis:
E
cordis
vxor:
Sitiui
ꝛ senioribꝰ
F
eo turba
ꝯsuetudinē
iohānem
vobis
ad pedes
G
grē:ꝛ
oīa q̄cūq;
scariothis
etatem
H
Ideo
Miserebor:
Debemus
nisi spūs
dñs ihs
I
agnitionis
ergo misi
Domini
ignis
K
gaudio
q̄ p eū
suā Uenit
quomō
venerūt
L
duplices aīo
seculoꝝ
nō ē
aīa tua
a
Incipiunt
Acchos
leuis
populus
Arbath
b
Chelciam
chritudo
Emona:
Faleth.
Gaddā
c
Manli⁹
Meseroth
Nathamelech
Onni:
Ramathiechi
grauati

Finis.

